

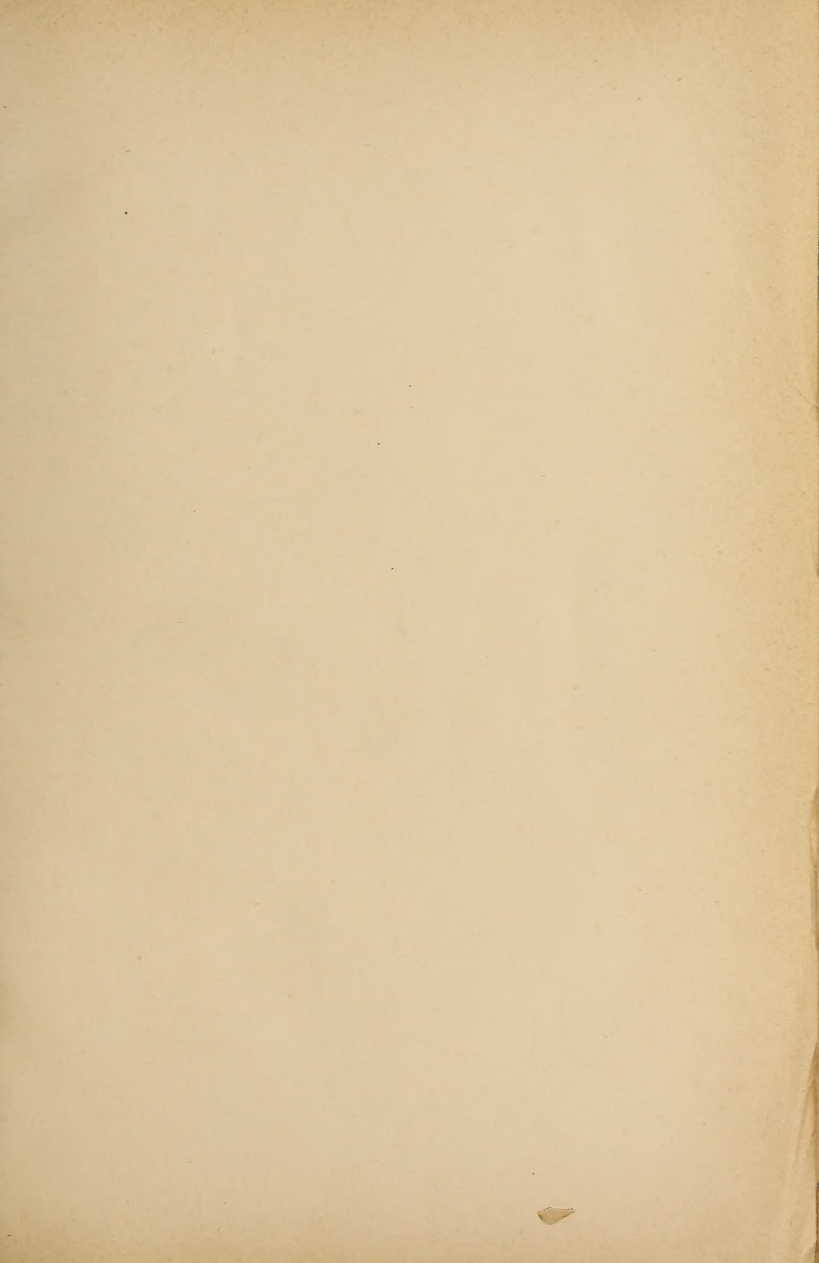

Class DR 486

Book .49

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΕΙΣ ΔΩΔΕΚΑ

ΒΙΒΛΙΩΝ Η' Θ' ΚΑΙ Ι'

ΗΤΟΙ

ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΙΝ

(1453—1789.)

(Ἐκ χειρογράφου ἀνεκδότου τῆς ἱερᾶς
μονῆς τοῦ Σινᾶ.)

Ἐκδιδόντος

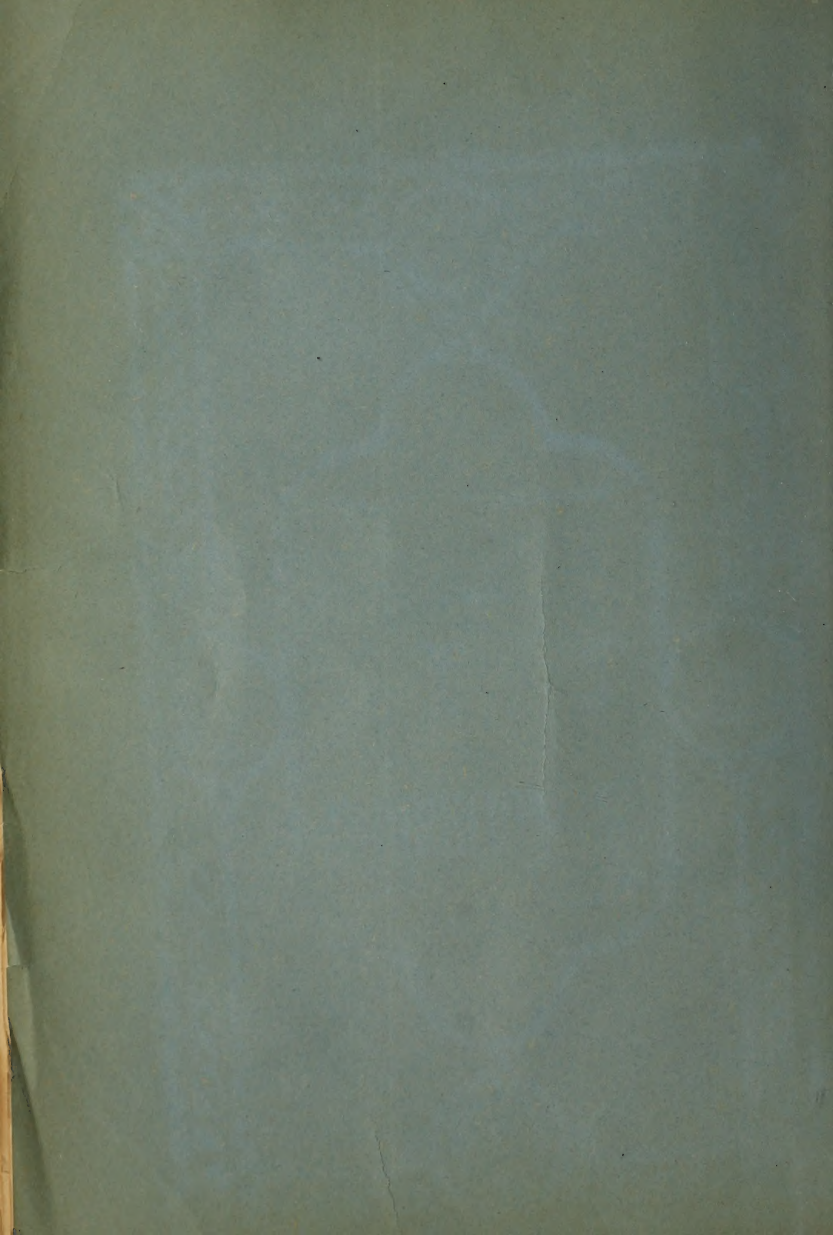
ΑΡΧΙΜ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΑΦΘΟΝΙΔΟΥ Σινᾶτου.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

ΤΥΠΟΓΡ. Ι. Α. ΒΡΕΤΟΥ.

1870.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΎΨΗΛΑΝΤΟΥ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΕΙΣ ΔΩΔΕΚΑ

ΒΙΒΛΙΟΝ Η' Θ' ΚΑΙ Ι'

ΗΤΟΙ

ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΙΝ

(1453—1789.)

(Ἐκ χειρογράφου ἀνεκδότου τῆς ἱερᾶς
μονῆς τοῦ Σινᾶ.)

Ἐκδιδόντος

ΑΡΧΙΜ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΑΦΘΟΝΙΔΟΥ Σιναΐτου.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΓΡ. Ι. Α. ΒΡΕΤΟΥ.

1870.

114
54

~~114~~
~~54~~

18237
54

THE LIBRARY
OF CONGRESS

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΟΥ.

Ἡ μελέτη τῆς μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ βυζαντινοῦ κράτους ιστορίας τῶν ἀνατολικῶν λαῶν ἀπὸ τινῶν ἐτῶν κατέλαβεν οὐσιωδεστάτην θέσιν ἐν τῷ κύκλῳ τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων· ἡ ἐξερεύνησις τῆς περιόδου ταύτης ἐστὶ σήμερον ἀντικείμενον συντόνου σπουδῆς λογίων ὁμογενῶν, οἵτινες μετ' ἀκαμάτου φιλοπορίας περισυνάγουσιν ἐν ταῖς ἀποθήκαις τῆς νεωτέρας ἐλληνικῆς φιλολογίας τὰ ἀναγκαῖον ὑλικὸν πρὸς οἰκοδομὴν καὶ συγκρότησιν τῆς μετὰ τὴν "Ἀλωσιν καθ' ἡμᾶς ιστορίας.

Ὁμολογουμένῃ καὶ ἀδιαφιλονεικητὸς ἐστὶν ἡ σπουδαιότης τῆς ἀπὸ τοῦ 16 αἰῶνος ιστορίας τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ ὀθωμανικὴ δυναστεία, διὰ τῆς θεμελιώσεως αὐτῆς ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς ἡπείρου, διὰ τῆς κολοσσεας αὐτῆς ἐξάπλωσεως, διὰ τοῦ καταπληκτικοῦ μεγάλου καὶ τῆς ἰσχύος ἣν ἐκτήσατο ἐντὸς δύο αἰώνων καὶ διὰ τῆς πορείας αὐτῆς ἐν τῷ χορῷ τῶν κρατῶν, πληροῖ αὐτὴ καὶ μόνη ἀξιολόγους σελίδας ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων, οὐ μόνον μονομερῶς θεωρουμένη καὶ καθ' ἑαυτήν, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὸ μέρος ὅπερ ἔλαβεν εἰς τὰ μεγάλα γεγονότα αὐτα μετέβαλον τὴν ὅλν τοῦ ἀρχαίου κόσμου· γενικώτερον δὲ ἡ ιστορία τῆς χώρας ταύτης ἐστὶν ιστορία πολλῶν λαῶν ἑτερογενῶν, διατελούντων μὲν ὑπὸ τὸ αὐτὸ σκῆπτρον, διαφόρων δὲ τὴν καταγωγὴν, τὴν θρησκείαν, τὴν γλῶσσαν, τὰ ἥθη, νῦν μὲν συνδεομένων ὑπὸ τῆς ταυτότητος τῶν συμφερόντων, ἄλλοτε δὲ συγκρουομένων ἕνεκα συμπαθειῶν, ἀντιπαθειῶν καὶ ἄλλων λόγων ἀντιθέτων. Ἐὰν δὲ ἀναλογισθῇ τις ὅτι τὸ μέρος τοῦτο τοῦ κόσμου ὑπῆρξεν ἀέλιποτε κέντρον διαανοητικῆς ἐνεργείας ἥτις, ὅσον καὶ ἂν ἐχαλαρώθῃ κατὰ καιροῦς, οὐδέποτε ἔπαυσεν ὀλοτελῶς, ἐστὶ φῶτων ἥτις, ἂν καὶ συ-

χνάκις ἐκαλύφθη ὑπὸ σποδιῶς, οὐδέποτε ὅμως ἐντελῶς ἀπεσβέσθη, θέλει ἐννοήσῃ ἀπασαν τὴν σπουδαιότητα τῆς νεωτέρας ἱστορίας τῆς Ἀνατολῆς.

Ἡ ἀναδίφησης τῆς πολλαχῶς σκοτεινῆς καὶ ἀμφιβόλου ταύτης ἐποχῆς, ἀντικείμενον οὐσα ἄξιον τῆς μελέτης παντὸς φιλοστοργος καὶ φιλομαθοῦς, ἐνδιαφέρει μὲν πάντα τοὺς λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς, ἀποβαίνει δὲ ἀπαραίτητος ἰδίως διὰ τοὺς Ἕλληνας. Ἡμεῖς οἱ ἐκμελετῶντες καὶ ἀκριβολογούμενοι μετὰ τῆς αὐτῆς σπουδῆς τοὺς μυθικοὺς καὶ ἡρωϊκοὺς χρόνους τῆς ἀρχαιότητος δὲν δυνάμεθα νὰ μένωμεν ἀδιάφοροι εἰς τὸ ἄμεσον ἡμῶν παρελθόν· ὁ Ἕλληρ, ὁ ἀρευνῶν τὰ χροινικὰ ὄλων τῶν ἐθνῶν ὅπως γνῶσις καὶ θαυμάσιος τοὺς μεγάλους ἄνδρας τοὺς ὑπηρετήσαντας τὸ ἐντὼν ἔθνος, ὁ Ἕλληρ, ὁ γινώσκων νὰ ἐκτιμῇ τὴν ἀρετὴν, τὴν παιδείαν, τὴν ἰκαρότητα, δὲν δύναται νὰ ὀλιγωρήσῃ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ δουλείᾳ τοῦ ἔθνους διαπρεφάντων ὁμογενῶν, ἱεραρχῶν, πολιτικῶν, ἐπιστημόνων, φιλολόγων, ὧν τὰ ὀνόματα, καίτοι μὴ ἰκάνοντα τὴν δόξαν τῶν προγόνων αὐτῶν, ἡ ἱστορία παρέδωκε σεβάστα καὶ ἀνεξίτηλα τοῖς μετ' αὐτοὺς ἔνεκα τῶν ὑπηρεσιῶν αἰς προσήνεκον εἰς τὸ Γένος ἐν ταῖς δυστήναις αὐτοῦ ἡμέραις. Ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγάλου τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς ἡ ἀποστολὴ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἐνεργηθεῖσα ἀπὸ περιοπῆς ἀπόπτου καὶ περιφανοῦς ἐξησφάλισεν αὐτοῖς κλέος παγκόσμιον καὶ αἰώνιον· ἀλλ' οἱ μετὰ τὴν Ἀλωσιν διαπρέψαντες ὁμογενεῖς, ἄλληνσχόρτες ἀποστολῆν, οὐχὶ τὸ πόλιν ἄδοξον καὶ σμικρὰν ἔνδοξον καὶ λαμπρὰν ἀναδείξαι, ἀλλὰ τὸ διασῶσαι αὐτὴν τοῦ Γένους τὴν ὑπαρξίν, ἀφανεῖς διέμειναν ἐν τῷ κύκλῳ τῆς αὐτῶν ἐνεργείας· διὸ, οὐδεμία μὲν σύγκρισις δύναται νὰ ὑπάρξῃ μετὰ τούτων καὶ ἐκείνων, ἀλλ' ἡ μετὰ τὴν Ἀλωσιν ἱστορία ἐστὶν ὅψ' ὅλας τὰς ἐπόψεις τὸ νῆμα τὸ συνδέον τὴν ἐνεστῶσαν κοινωρικὴν ἡμῶν ὑπαρξίν μετὰ τοῦ μεγάλου ἡμῶν παρελθόντος.

Ἀλλως τε ἡ προγονικὴ ἡμῶν δόξα καὶ εὐκλεία ὅχι μόνον δὲν ἀποκλείει τὴν ἱστορίαν τῆς δουλείας τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ διεγείρει τὴν τε περιέργειαν καὶ τὸ συμφέρον ἡμῶν εἰς τὸ νὰ γνῶρισωμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ τε ἔθνους ὅπερ κατέκτησεν ἡμᾶς καὶ τῶν λοιπῶν μεθ' ὧν συζῶμεν ἀπὸ τεσσάρων ἤδη αἰώνων.

Πρὸ δὲ πάντων καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος τὸ ὅποιον ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἐρέμειν καὶ ἐμμένει εἰς τὸ πάτριον θρόσκευμα, τὸ ὅποιον

ἐθυσίασε τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ ἐλευθερίαν πρὸς διατήρησιν τῶν πα-
τρῶν δογματῶν καὶ τῆς καθαρᾶς καὶ ἀμώμου πίστεως αὐτοῦ, δὲν
δύναται γὰρ μείνῃ ἀδιάφορον εἰς τὴν ιστορίαν τῆς ὁρθοδόξου Ἀνα-
τολικῆς ἐκκλησίας, ἥτις ὡς ὀλίγος θεοκυβέρνητος περιέσωσε τὸ πλῆ-
ρωμα αὐτῆς ἀγαμέσσαν τοῦ ζοφεροῦ πελάγους καὶ τῶν σκοπέλων τῆς
ἀμαθείας καὶ τοῦ φαρατισμοῦ τεσσάρων ὅλων αἰώνων μέχρι τῶν
γαληνιαίων καὶ φωτεινότερων αἰγιαλῶν νόμων συνετῶν καὶ θεσμῶν
φιλανθρώπων. Τὸ ἔργον τῆς ἐκκλησίας ὑπῆρξε μέγα καὶ δυσχερές· ἀφ'
ἐνὸς μὲν ὁ φαρατισμὸς, ἡ ἀμάθεια, τὸ μῖσος τῶν ἀλλοδόξων ἤγειραν
πολλὰκις ἔξωθεν σκληροῦς κατ' αὐτῆς διωγμούς· ἀφ' ἑτέρου δὲ συ-
χνάκις κατεσπάραξαν αὐτὴν ἐσωτερικῶς τὰ ἐκ τῆς δουλείας πηγῆ-
σαντα κακὰ· ἀλλὰ τούτων μὲν κατίσχυσαν αἱ ἀκράδαντοι καὶ ἄσεν-
στοι βάσεις ἐφ' ὧν ἐπήξατο αὐτὴν ὁ θεὸς αὐτῆς θεμελιωτῆς καὶ ὧν
οὐδὲ πύλαι ἄδου κατισχύουσιν, ἐνῶ ὀφθαλμοφανῆς δάκτυλος τῆς
θείας προνοίας ἀπεσόβει τοὺς ἔξωθεν ἐπερχομένους κατ' αὐτῆς κλύ-
δοντας· ἰδοὺ ἡ ἀγαγεφαλαίωσις τῆς μετὰ τὴν Ἀλωσίαν ιστορίας τῆς
Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας.

Οἱ Ἕλληνες κατέχουσιν ὁμολογουμένως τὴν πρώτην καὶ σπου-
δαιστάτην θέσιν ἐν τῇ νεωτέρᾳ ιστορίᾳ τῶν ὑπὸ τὴν ὀθωμανικὴν δυ-
ναστείαν χριστιανικῶν φυλῶν· τὸ μεγαλύτερον τοῦ παρελθόντος αὐ-
τῶν, ὁ βαθμὸς τοῦ πολιτισμοῦ δι' διετήρησιν καὶ μετὰ τὴν πτώσιν
τῆς βυζαντινῆς αυτοκρατορίας καὶ τὰ φυσικὰ αὐτῶν πλεονεκτήματα
ἔδωκαν αὐτοῖς ἐντὸς ὀλίγου τὴν ὑπεροχὴν μεταξὺ τῶν λοιπῶν λαῶν,
καὶ κατέστησαν αὐτοὺς χρησίμους καὶ ἀναγκαίους καὶ εἰς τὴν ὀθω-
μανικὴν δυναστείαν. Ἡ ὑπεροχὴ αὕτη καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς θέσις τῶν Ἑλ-
λῶν ἐπέβαλλον αὐτοῖς καθήκοντα ἀπέναντι τῶν λοιπῶν συννη-
κῶν καὶ ἀδελφῶν λαῶν, καὶ ἐγέννησαν ἀποστολὴν ἱερὰν καὶ ὑψη-
λὴν, ὅμοιαν τῇ ἀποστολῇ πρωτοτόκου νιοῦ ἀπορφανισθείσης οἰκογε-
νείας. Οἱ Ἕλληνες ἐξετέλεσαν τὴν ἀποστολὴν ταύτην; Τὸ ζήτημα
τοῦτο, ἄξιον πολλῆς μελέτης, ἔχει σπουδαίαν σημασίαν ἐν ταῖς
ἐσχάταις ταύταις ἡμέραις, ἐν αἷς ὁ κρῖμασιν οἷς οἶδε Κύριος ἐγε-
θεῖς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ σάλος, ὁ προσβέβηλων αὐτοῦς αὐτῆς τοὺς θεμε-
λίους διὰ τῆς καινοτόμου καὶ ἀθαιρέτου εἰσαγωγῆς ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν
ξένων καὶ ἀντιβαίνουσιν πρὸς τε τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ χρι-
στιανισμοῦ, χαρακτηρίζεται ὑπὸ τῶν πολεμίων τῆς ἐκκλησίας καὶ
τοῦ Γένους ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἀντιδράσεως κατὰ τοῦ κατακτητικοῦ

δῆθεν πνεύματος τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ τῶν ὑπὸ τὸ πρόσχημα θρησκευ-
τικῆς ἐνότητος ὑποτιθεμένων προσπαθειῶν αὐτοῦ πρὸς συγχώρεσιν
παντὸς ἑτερογενοῦς στοιχείου· ἐπὶ τοσοῦτον ἄρα ἔμελλε τὰ παρε-
ξηγηθῆ ἔν ἐσχάτοις τὸ μέγα ἔργον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἡ-
τις, μηδελίαν ποιουμένη φυλετικὴν διάκρισιν, περιέσφιξε τὸν ἐν Χρι-
στῷ σύνδεσμον καὶ τὴν ἀμοιβαίαν ἀγάπην τῶν ὀρθοδόξων λαῶν ἀ-
φείσα ἀνέπαφον τὴν ἐθνικὴν ἐκάστου ἀτομικότητα· ἐπὶ τοσοῦτον ἔ-
μελλε τὰ ἐκφανλισθῆ ἡ ἐκπολιτιστικὴ τοῦ ἑλληνισμοῦ ἀποστολή. Ἀλλ'
ἡ ἱστορία, ὡς ἀδέκαστος κριτὴς, καταστρέφει τὰ σοφιστικὰ ταῦτα οἰ-
κοδομήματα, καὶ ἐνταῦθα ἔγκειται τὸ μέγα καὶ οὐσιῶδες ἐνδιαφέρον
τῶν Ἑλλήνων ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἱστορίᾳ τῆς Ἀνατολῆς.

Ἐνῶ δὲ ἡ μελέτη τῆς μετὰ τὴν Ἀλωσιν ἐποχῆς παρίσταται ἡμῖν
ὡς οὐσιώδης ἀράκη, ἡ συγγραφὴ κριτικῆς καὶ συστηματικῆς ἱστο-
ρίας τῆς περιόδου ταύτης ἐστὶν ἔργον ἀποκλειστικῶς ἑλληνικόν.

Ὁμολογητέον ὅτι τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα ὑπὸ ξένων ἱστορικὰ
συγγράμματα ἀφορῶντα τὴν Ἀνατολήν, καίτοι ἱκανοποιοῦντα ἀπά-
σας τὰς ἀπαιτήσεις τῆς καθόλου ἱστορίας καὶ τῆς πολιτικῆς, ἀφίρου-
σιν ὅμως πλεῖστα κετὰ ἐπὶ τῆς μερικῆς ἱστορίας ἐκάστης τῶν ἀνα-
τολικῶν φυλῶν ὑπὸ κοινωρικωτέρας, οὕτως εἰπεῖν, ἔποψιν.

Ἡ ἑλλειψὶς αὕτη ἀποδοτέα εἰς δύο τινα: α) εἰς τὰς ἀτελεῖς καὶ
ἐσφαλμένας γνώσεις ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν διαφόρων λαῶν, τοῦ
ἀτομικοῦ, ὡς εἰπεῖν, αὐτῶν βίου, τῶν πρὸς ἀλλήλους σχέσεων, γνώ-
σεις τὰς ὁποίας οἱ συγγραφεῖς ἀρβόρται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπὸ ἐκθέσεων
περιηγητῶν οὔτινες ἐγείρουσι φαντασιώδη οἰκοδομήματα ἐπὶ προλή-
ψεων ἀπρηχαιωμένων καὶ παρατηρήσεων ἰδιοτρόπων καὶ αὐταρέσκων·
β') εἰς τὴν ἑλλειψιν πηγῶν καὶ βοηθημάτων, καθότι καὶ τὰ ἄπειρα
χειρόγραφα ὅσα αἱ κατὰ καιροὺς ἱερόσυλοι χεῖρες ἀπήγαγον ἀπὸ τῶν
ἐν Ἀνατολῇ βιβλιοθηκῶν εἰς τὴν Δύσιν ἀνώφελῃ εἰσι καὶ ἀκατάλη-
πτα παντὶ μὴ γινώσκοντι τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ τὴν Ἀνατολήν.
Ἐλλήνων λοιπὸν μόνος δύναται τὰ ἐκπληρώσει τὸ δυσχερὲς ἔργον συγ-
γραφῆς τῆς μετὰ τὴν Ἀλωσιν ἱστορίας, τὸ μὲν ὡς γινώσκων κάλ-
λιον παντὸς ἄλλου τὴν τε φύσιν, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς πρὸς ἀλλη-
λα σχέσεις τῶν διαφόρων ἑτερογενῶν στοιχείων τῶν αποτελούντων
τὸ σύνολον τῶν ὑπὸ τὴν ὀθωμανικὴν δυναστείαν λαῶν, τὸ δὲ ὡς μόνος
δυνάμενος τὰ χρησιμοποίησιν τὴν εἰσέτι ἄφθονον παρ' ἡμῖν φι-

λολογικὴν ὕλην. Ἐχουεν δὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἂν ποτε κατορθωθῇ ἡ συγγραφή συστηματικῆς ιστορίας ἀπὸ τηγῶν καθαρῶς ἐπιτοπίων, χωρὶς τὰ ληθῶσιν ὑπ' ὄψιν τὰ μέχρι τούδε ὑπὸ Εὐρωπαίων ἐκδοθέντα συγγράμματα, ἡ τοιαύτη συγγραφή, ἀπηλλαγμένα τῶν παχυλῶν σφαλμάτων εἰς ἃ περιπίπτει ἡ πολιτικὴ καὶ τῶν αὐθαιρέτων κρίσεων καὶ παρεξηγήσεων ἃς συνεπάγονται αἱ προκαταλήψεις ἢ αἱ ἡμαρτημέναι ἐκτιμήσεις, θέλει σαφηνίσει πλεῖστα φαινόμενα τέως δυσεξήγητα καὶ λύσει πολλὰ προβλήματα πολιτικὰ, κοινωνικὰ καὶ φιλολογικὰ.

Ἄλλ' ἵνα κατορθωθῇ τὸ ἔργον τοῦτο ἀνάγκη τὰ μελετηθῶσι, τὰ παραβληθῶσι πρὸς ἀλλήλας καὶ τὰ ἐξακριβωθῶσιν ὅλαι αἱ πηγαι καὶ τὰ βοηθήματα ὅσα ὑπάρχουσιν ἐν ταῖς διαφόροις βιβλιοθήκαις τοῦ Γένους, αἵτινες, μεθ' ὅλας τὰς βεβήλους λεηλασίας ἃς ὑπέστησαν, σώζουσιν εἰσέτι πλοῦτον πολῦτιμον χειρογράφων, τὰ ὅποια κεῖνται ὡς θησαυρὸς ἀνωφελὲς καὶ κεκρυμμένος, ἀγαμέων τοὺς ἀνορέζοντας αὐτόν.

Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου τούτου, ἀπαιτοῦντος καὶ εἰδικότητος περὶ πλεῖστα ζητήματα καὶ δυσχερείας ἔχοντος πρακτικὰς ἀναριθμήτους, εἶναι ἀρέφικτος ἐὰν ἀφεθῇ εἰς μόνην τὴν ἰδιωτικὴν ἐργασίαν τῶν λογίων, μὲ ὅλην τὴν πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἀφοσίωσιν καὶ τὴν φιλοπονίαν αὐτῶν ἡ πρὸς συσκευασίαν ὕλη εἶναι τοσαύτη, διεσπαρμένη εἰς τόσας βιβλιοθήκας καθ' ὅλην τὴν Ἀνατολὴν ἐν τοῖς ἱεροῖς μοναστηρίοις, ἀπαιτοῦνται τοσοῦτοι μύχθοι καὶ δαπάναι πρὸς ἀναδίφησιν αὐτῶν, ὥστε ἀνάγκη τὰ εὐρεθῇ μέσον τι μεθοδικώτερον ἵνα καταστῇ εὐχερεστέρα ἡ τῶν λογίων ἐργασία. Τοιοῦτο μέσον ἠθέλην εἶσθαι κατὰ τὴν ἰδίαν ἡ σύστασις συλλόγου τινὸς φιλομούσων ὁμογενῶν πρὸς ἔκδοσιν καὶ δημοσίευσιν ἀνεκδότων χειρογράφων, τὰ ὅποια οὕτω γινόμενα προσετὰ παρτι τῷ βουλευμένῳ ἅμα μὲν κινήσουσι τὴν περιέργειαν τῶν φιλομαθῶν καὶ δώσουσιν ἀφορμὴν εἰς μελέτην, ἅμα δὲ θέλουσι διευκολύνει τὰς τῶν λογίων ἐρεῦνας. Τὰ γράμματα ἀπολαμβάνουσι παρ' ἡμῖν γενναίας ὑποστηρίξεις· τὸ δημόσιον παρέχει πρόθυμον συνδρομὴν εἰς ἀνάπτυξιν τῆς ἡμετέρας φιλολογίας, καὶ αἱ καθ' ἡμέραν πολιταπλασιαζόμεναι ἐκδόσεις παντοίων βιβλίων μαρτυροῦσι περὶ τῆς φιλομαθείας τῆς καθ' ἡμᾶς κοινωνίας· ἡ σύστασις εἰδικοῦ συλλόγου πρὸς δημοσίευσιν ἀνεκδότων χειρογράφων, καλῶς καὶ προσφυνῶς ὀργανιζομένη, θέλει χρησιμοποιήσει σκοπιμώτερον τὴν φιλόμουσον διάθεσιν τῶν ἁείποτε πρὸς τὰ καλὰ προθύμων ὁμογενῶν. Διὰ τοῦ μέσου τούτου ὑποστηριζομένης τῆς φιλοπονίας τῶν

λογίων καὶ τῆς ἐργασίας αὐτῶν ἀπαλαττομένης τῶν ὑλικῶν δυσχερεῶν ἢ συγκρότησις τῆς μετὰ τὴν Ἀλωσιν καθ' ἡμᾶς ἱστορίας οὕτω κατορθουμένη ἀποβαίνει ἔργον ἐθνικὸν καὶ ἐν τῶν ὠραιότερων προϋόντων τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς φιλολογίας.

Ἀπὸ πασῶν τῶν προηγουμένων σκέψεων ὠρμήθημεν εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνὰ χεῖρας Χρονικῶν, τὰ ὅποια θεωροῦμεν ὡς ἱστορικὸν βοήθημα πολλοῦ λόγου ἄξιον, δυνάμενον πολλαχῶς τὰ ὑπερετήρησιν τὴν ἱστορίαν. Πεισίσμεθα δὲ ὅτι συνηγορήσει πως ὑπὲρ τῆς ιδέας τῆς συστηματικῆς ἐκδόσεως ἀνεκδότων χειρογράφων καὶ τὸ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως αὐτῶν ἐνδιαφέρειν.

Ἐκτὸς τῆς καθαρῶς ἱστορικῆς ὕλης ἦν ἀποτελεῖ ἡ ἀφήγησις τῶν οὐσιωδестέρων γεγονότων ἐν διαστήματι τριῶν καὶ ἡμίσεος περίπου αἰώνων ὁ ἀναγνώστης εὖρησει ἐνταῦθα πιστοτάτην εἰκόνα τῆς Ἀνατολῆς μεθ' ὅλων αὐτῆς τῶν λεπτομερειῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἱστορία τοῦ παρελθόντος ἐστὶν ὁ ἀριστος ἐκτιμητὴς τοῦ ἐρεστώτους καὶ ὁ ἀσφαλῆστερος ὁδηγὸς καὶ διδάσκαλος εἰς τὸ μέλλον, ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἀνωμάλου καὶ λυπηρᾶς καταστάσεως εἰς ἣν μακρὸν χρόνον διετέλεσε τὸ χριστιανικὸν στοιχεῖον ἔνεκα τῆς επικρατοῦσης μισαλλοδοξίας καὶ τοῦ φανατισμοῦ, ἅτινα συγράμεις, φεῦ! περιεστοίχισαν τὸν κραταῖον τῶν σουλτάνων θρόνον, αὐτόματος μὲν ἐπέρχεται πρὸς δόξαν τοῦ πολιτισμοῦ ἡ σύγκρισις μεταξὺ τοῦ θλιβεροῦ ἐκείνου παρελθόντος καὶ τῆς παρούσης εὐνομίας καὶ πολιτικῆς ἰσότητος ὑπὸ τὸ σκήπτρον τοῦ φιλολάου ἡμῶν ἡακτος καὶ τὴν κυβέρνησιν τῶν συνετῶν καὶ πεφωτισμένων αὐτοῦ ὑπουργῶν, ἐκ δὲ τῆς συγκρίσεως ταύτης, ὡς ἀπὸ βεβαίας ἀφετηρίας, ταχέως καὶ τελειότερα προσδοκᾶται ἡ πρόοδος τοῦ πολιτισμοῦ· τοῦτό ἐστὶ τὸ πρακτικώτερον ἐξαγόμενον ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Χρονικῶν τούτων, ὅπερ κυρίως ἐνδιαφέρει τοὺς ἔχοντας πατρίδα τὴν Ἀνατολήν.

Πᾶσα σύστασις περὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ βιβλίου ἤθελεν εἶσθαι ἄκαιρος ἐνώπιον τοῦ τε τιτλου αὐτοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ συγγραφέως, διὸ καὶ περιοριζόμεθα εἰς τὸ τὰ προτάζωμεν ὀλίγα τιτὰ ὅπως δώσωμεν τῷ ἀναγνώστῃ ἀναγκαίαν τιτὰ γινῶσιν τῆς ὁλῆς συγγραφῆς ἀφ' ἧς ἐξήχθησαν τὰ παρόντα Χρονικά.

Ὁ Ἀθανάσιος Ὑψηλάρτης τάσσεται μεταξὺ τῶν ὁμογενῶν οὔτινες διεκρίθησαν κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἐπὶ φιλογενεῖα, πολυ-

μαθεία και πολιτικῇ συνέσει. Ἡ βιογραφία αὐτοῦ συνάγεται ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῷ τῷ κειμένῳ τοῦ συγγράμματος αὐτοβιογραφικῶν αὐτοῦ ἀπομνημονευμάτων, (ἴδε ἐν τῷ ὀρομαστικῷ πύρακι τὴν λέξιν Ὑψήλῳ τῆς Ἀθανάσιος,) δι' ἃ ἀρκούμεθα εἰς τὸ νὰ ἐπισυνάψωμεν τὰς ὁμίας αὐς ἡδυνήθημεν νὰ συλλέξωμεν ἀπὸ ἀξιολύτων καὶ σεβαστῶν προσώπων πληροφορίας περὶ τοῦ ἀνδρός.

Μεθ' ὅλας τὰς ἐρεῦνας ἡμῶν δὲν ἡδυνήθημεν νὰ ἐξακριβώσωμεν τὸν βάθμὸν τῆς συγγενείας τοῦ Ἀθανασίου Ὑψηλάρτου μετὰ τοῦ ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου· ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ οὐδὲν ἄλλο θετικὸν γινώσκουμεν ἢ ὅτι ἀφῆκε θυγατέρα Σαφτίτζαν (Ἑλισάβετ,) κατοικοῦσαν μέχρι πρὸ εἰκοσιπενταετίας περίπου ἐν Νεοχωρίῳ ἐν τῇ πατρῷᾳ οἰκίᾳ, ὅπου καὶ ἀπεβίωσε πλήρης ἡμερῶν, διαμείνασα ἄγαμος. Ἡ ἐποχὴ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ συγγραφέως ἀγροῖται ἐπίσης ἐξακριβῶς· κατὰ πῦσαν πιθανότητα ὅμως ἐξῆσε μέχρι τῶν τελευταίων ἐτῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος.

Ἡ ἐν Νεοχωρίῳ οἰκία αὐτοῦ κεῖται παρὰ τῇ ἀποβάθρᾳ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, κατοικοῦμένη νῦν ὑπὸ τῆς οἰκογενείας τῶν Κ. Λαμπίκη. Τῆς δὲ ἐν Φαναρίῳ παραλίῳ οἰκίας αὐτοῦ, περιελθούσης τελευταῖον εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ὁμογενοῦς ἱατροῦ Κ. Σαράντη Ἀρχιερέους, σώζεται σήμερον μόνη ἡ λιθόκτιστος οἰκοδομὴ (γκλαβίρι.) Σεβαστὸν ἀρχιερατικὸν πρόσωπον εὐηρεστήθη νὰ ἀνακοινώσῃ ἡμῖν ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ, ἥν πρὸ τριακοταετίας κατόκει ὁ μακαρίτης μητροπολίτης Νικομηδείας Παράρετος, εἶδε πολλάκις τὴν κοκῶραν Σαφτίτζαν, καταβαλίνουσαν ἐρίοτε ἐκ Νεοχωρίου, καὶ ὅτι μεταξὺ ἄλλων πολλὰς ἤκουσεν αὐτῆς λόγον ποιουμένης περὶ τοῦ παρόντος συγγράμματος, ὅπερ αὐτὴ εἶχε δανείσει τῷ τότε ἀρχιεπισκόπῳ Σιναίου Κ. Κωνσταντῷ, καὶ τὸ ὅποιον ὁ ἀοιδίμος ἐκεῖνος οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ τῇ ἐπιστρέψῃ· ἐκτὸς δὲ τούτου ὅτι ἀρέφερε καὶ περὶ ἄλλων τινῶν χειρογράφων πατρικῶν, ἀφ' ὧν κατὰ τὸ λέγειν αὐτῆς, ἠρύσατο ὁ φιλολόγος ἀρχιερεὺς ἀφθονοῦ ὕλην εἰς συγγραφὴν καὶ τῆς νεωστὶ τότε ἐκδοθείσης Κωνσταντινίδος αὐτοῦ. Οὕτως ἐξηγεῖται ἡ διάσωσις τοῦ χειρογράφου τούτου ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς ἱεράς μονῆς τοῦ Σινᾶ.

Μετὰ σεβασμοῦ ἐπεσκέφθημεν τὸ ἐνδιαίτημα τοῦ ἀοιδίου. Ἐν τῷ δωματίῳ τῆς πρώτης ὁροφῆς ἐσώζοντο μέχρι πρό τινων ἐτῶν ἐμπεπηγμένα ἐντὸς τῶν δύο τοίχων ἀπέναντι ἡ μὲν τῆς ἄλλης δύο πλάκες ξύλινοι, καταπεσοῦσαι ὑπὸ τοῦ χρόνου, ὧν ἡ μὲν κεῖται γυμνῇ, ἡ

δὲ διασώζει ἔτι ἐγκεκολλημένον χάριτην ἐφ' οὗ φέρονται τὰ ἐξῆς δύο ἐπιγράμματα, τὰ ὁποῖα πιστῶς ἀντεγράψαμεν :

ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΣΕΡΑΦΕΙΜ
ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Τὸνδ' ὑψόροφον οἶκον Ὑψηλανδίου
τοῦ ἀρχιατροῦ ἀρχυπάτου τοῦ Ῥαγίπ,
Ἀθανασίου τοῦ ἑ Κομνηνῶν Κωμέων, (1)
Σκευοφύλακος τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας,
ὃν ἐκ βάρων ἔδειμεν ἐκτεφρωθέντα,
θεὸς γ' ἔδραξεν εὐσεβούντων οἰκίας,
ἀάατον στήρειε πάσης ἐξ ἄτης,
ἄσειστον, ἀκλόνητον ἄπρηστον θ' ὅλης. (2)

ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΤΩΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Εἰ γένος εὐσεβέων ζῶει μετὰ τέρμα βίοιο
ζεῖ Θεόδωρος Κασάνδρα τε οἱ τέκον κλεινὸν (3)
Ἀθανάσιον,
ὃς θεμέθλου ἀπὸ πρώτου εὐσεβίῃ δόμον τόνδε
τεῦξεται (4) ἐξ ιδίων κτεάνων ζάθεος δικαίων,
ὥς γε πόνων ἄμπρυμα (5) φυλάσσεται ἀνδρὶ δικαίῳ.
Εἰς λυκάβαντά γε ζῆθι ἀκέστιω Ὑψηλάνδα.

X . . . Ν ΕΥΧΗΣ ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΙΑΣ ΑΦΙΕΡΩΘΕΝΤΑ ΤΑΥΤΗ ΤΗ ΟΙ:
. . . Ἱ ΤΟΥ ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΕΞΟΧΩΤΑΤ.
.

-
- (1) ἀκατάληπτον.
(2) πιθανῶς ἀντὶ ὅλως.
(3) ἡ λέξις κλεινὸν φαίνεται περιττεύουσα.
(4) πιθανῶς τεῦξετε.
(5) πιθανῶς ἄμπραγμα.

Αἱ δύο αὐται πλάκες ἀπετέλουν ὅλον τὸν διάκοσμον τοῦ δωματίου, τὸ ὅποιον, ὡς συχνάκις ἀνέφερεν ἡ θυγάτηρ τοῦ αὐοιδίμου, ἦν τὸ ἰδιαιτερον δωματίον αὐτοῦ, μαρτυροῦν τὴν τε λιτότητα τοῦ ἀνδρός καὶ τὸ εὐσεβὲς καὶ ἀπέριττον τῶν ἔξω αὐτοῦ. Ἡ οἰκοδομὴ αὕτη ἐστὶν ἐν τῶν σεβασμιωτέρων λειψάνων τῆς Φαρασιωτικῆς ἐποχῆς μεταξὺ τῶν πολλῶν σωζομένων ἀπὸ Τζουπαλίου μέχρι Παλατᾶ ἡγεμονικῶν καὶ ἀρχοντικῶν οἰκιῶν, τῶν ὁποίων τὴν περιγραφὴν εὐχρῆς ἔργον ἠθέλει εἶσθαι ὡς ἀναλάβῃ τις τῶν λογίων ὁμογενῶν, πρὶν ἢ ὁ χρόνος ἐξαλείψῃ καὶ τὰ τελευταῖα ἔχρη τῆς εὐκλείας τοῦ Γένους.

Ἀπαρτᾶται τὸ ὄρομα τοῦ Ἀθαρσίου Ὑψηλάντου ὡς προσώπων ἐπισήμων τῆς ἐποχῆς ἐν πολλοῖς ἐκκλησιαστικοῖς γράμμασι περὶ πλείστων ὑποθέσεων τοῦ Γένους, καὶ εἰς τὰ χρονικὰ τῆς βλαχικῆς ἡγεμονίας ὅπου ἐχρημάτισεν ἐπὶ διετίας μέγας Σπαθάρης. Ὁ δὲ Hammer πολλάκις ἀναφέρει αὐτὸν λαβόντα ἐνεργὸν μέρος εἰς διαφόρους σπουδαίας πολιτικὰς ὑποθέσεις ἐπὶ τοῦ πολλοῦ καὶ μεγάλου Ῥαγῆ-Μεχμέτ-πασσᾶ βεζίρου, διαφιλονεκήσαστα δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ἀξίωμα τῆς μεγάλης διερχομένης πρὸς τὸν Γρηγόριον Ἀλεξάνδρου Γκίκα τὸν ὕστερον ἡγεμονεύσαστα (1).

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ συγγραφέως.

Τὸ δὲ σύγγραμμα τοῦ ὁποίου μέρος ἀποτελεῖ τὸ ἀνὰ χεῖρας βιβλίον τίτλον μὲν φέρει ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΑ ΔΩΔΕΚΑ· ἄρχεται δὲ ἀπὸ Ἰουλίου Καίσαρος καὶ ἀφικνεῖται μέχρι τῶν ἡμερῶν τοῦ συγγραφέως. Δυστυχῶς τὸ τελευταῖον μέρος τῆς συγγραφῆς, τὸ πειθανῶς μέχρι τῆς ἀποβιώσεως τοῦ συγγραφέως, ἀπωλέσθη, ἡ δὲ ἀ-

(1) . . . Le vieux Callimachi, interprète de la Porte, céda sa place à George (sic) Ghika, pour prendre en main les reines de l'administration moldave (7 Août 1758). Ghika, fils de l'interprète exécuté après la convention de Constantinople et cousin du nouveau voïévode de Valachie, Scarlatto Ghika, avait eu pour concurrent à cette place Ipsilanti, médecin du grand vizir Raghib Mohammed, qui, malgré son mérite, n'a pas pu l'obtenir. (Hammer hist. de l'Emp. Ottom. XVI p. 39.)

πώλεια αὕτη, καθὼς καὶ ἡ ἔλλειψις ἱκανῶν σελίδων τοῦ *Η'* βιβλίου, ἐστὶ τόσῳ μᾶλλον λυπηρὰ καθόσον τὸ χειρόγραφον κατὰ πᾶσαν πιθανότητά ἐστι τὸ μόνον σωζόμενον· ὅτι δὲ καὶ οὐ πᾶν ἐγγρωσμένον ἰδὸν σύγγραμμα φαίνεται καὶ ἀπὸ τῆς ἥς ἐσφαλμένως ποιεῖται περὶ αὐτοῦ μνεία ὁ *Κ.* Σάθας ἐν τῇ ἁλλῶς ἀξιολογώτῃ αὐτοῦ *Νεοελληνικῇ Φιλολογίᾳ*, ἀραφέρειν ὅτι ὁ Ἀθανάσιος Ὑψηλάντης (ἔδε τὴν *Μέξιν*,) συνέγραψεν Ἑκκλησιαστικὴν ἱστορίαν ἀπὸ Ἀλώσεως.

Τὸ χειρόγραφον ἀποτελεῖ δέκα τεύχη ἀνήκοντα τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ ἐν Καίρῳ ἱεροῦ μετοχίου τοῦ *Σινᾶ*. Ἡ γραφὴ παραλλάσσει μέχρι τῶν δέκα εἰδῶν, ἐν μὲν τοῖς ἐξ πρώτοις βιβλίοις ἀρχοῦντως ἐνανάγνωστος καὶ καθαρὰ, ἀπὸ δὲ τοῦ *Ζ'* βιβλίου ὡς ἐκ τῶν ἀναμῆξ προσθηκῶν, ἀφαιρέσεων, διορθώσεων καὶ παραποιῶν λίαν δυσανάγνωστος καὶ πλήρης σφαλμάτων.

Καθὸ πρωτότυπον τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἔχει βεβαίως ἀπόλυτον ἀξίαν ἀναμφισβήτητον, ἐὰν μάλιστα ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ δυσχέρειαι τῆς συγγραφῆς, ἡ ἔλλειψις τῶν βοηθημάτων καὶ ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν συνεγράφη· σχετικῶς δὲ πρὸς τοὺς προγενεστέρους αὐτοῦ βυζαντινοὺς ἱστορικοὺς καὶ χρονογράφους ὁ Ἀθανάσιος Ὑψηλάντης, εἰ καὶ ἠκολούθησε τὸ παράδειγμα ἐκείνων, καθ' ὃ τῶν πρὸ αὐτῶν γεγερότων τὰ οὐσιωδέστερα μόνον ἐν περιλήψει ἀφηγούμενοι ἐνδιέτριβον λεπτομερέστερον εἰς τὰ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτῶν συμβάντα, μετεχειρίσθη ὅμως τάξιν πλειοτέραν διὰ καλονικωτέρας τινὸς κεφαλαιώδους διαιρέσεως καὶ διὰ τῆς ἀπαρεγκλίτου χρήσεως ἐν μὲν τοῖς δέκα πρώτοις βιβλίοις τοῦ συγχρονιστικοῦ συστήματος, ἐν δὲ τοῖς δυοῖν τελευταίοις, τοῖς περὶ τῶν *Περσικῶν* καὶ *Ἀραβικῶν*, περὶ τῶν *Γερμανικῶν* καὶ *Γαλλικῶν*, τοῦ ἐθνογραφικοῦ.

Ἀλλ' οἷάδηποτε καὶ ἂν ᾗ ἡ ἀξία τοῦ συγγράμματος τούτου μικρὰν ἔχει τὴν σπουδαιότητα, ὡς πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν, ἀπέναντί τοσούτων ἄλλων συγγραμμάτων νεωτέρων, συστηματικωτέρων καὶ ἀσυνκρίτως τελειωτέρων. Ἡ δημοσίευσις λοιπὸν ὁλοκλήρου τοῦ χειρογράφου, ἔργον οὐσα, οὕτως εἰπεῖν, ἀκαδημαϊκὸν καὶ ὑπερβαίνουσα τὴν ἡμετέραν πρόθεσιν, ἥθελεν ἔχει καὶ τὸ ἀτόπημα τοῦ γὰ περιλάβῃ τὴν μετὰ τὴν Ἀλωσιν ἐποχὴν ἐντὸς συγγράμματος πολυτόμου καὶ δυσπορίστου· διὸ καὶ περιωρίσθημεν εἰς τὴν ἐκδοσιν τῶν ἀρὰ χεῖρας τριῶν βιβλίων, προτάξαντες τὰς περιληπτικὰς σημειώσεις τῶν περιεχομέ-

των ἐν ἐκάστῳ τῶν λοιπῶν βιβλίων, ἵνα λάβῃ ὁ ἀναγνώστης γενικὴν
τινα ἰδέαν τῆς ὅλης συγγραφῆς.

Τὰ ἡδὴ ἐκδιδόμενα τρία ταῦτα βιβλία εἰσὶν ὁμολογουμένως τὸ ἀ-
ξιολογώτατον μέρος τοῦ συγγράμματος, ἰδίως δὲ τὸ Θ' καὶ τὸ Ι'. Ἐν
τῷ Η' βιβλίῳ ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐπιτροχάδην καὶ λίαν συντετμημένως
διέρχεται ὁ συγγραφεὺς πλεῖστα οὐσιώδη γεγονότα, πολλαχοῦ φαί-
νεται καὶ ἀβασανίστως παραδεχόμενος ὅσα ἄλλοι προγενέστεροι ἢ
σύγχρονοι αὐτοῦ ἐξέφεραν ἐσφαλμένως ἐπὶ διαφόρων ἀντικειμένων, ἐ-
ρίοιτε δὲ περιπίπτει καὶ εἰς ἀναχρονισμοὺς παχυλοὺς, οἷα τὰ ἐπὶ τῆς
патριарχίας Ἰερειμίου τοῦ Β', τὰ περὶ τῆς ἀφαιρέσεως τῆς Παμμα-
καρίστου, τὰ περὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ νέου πατριαρχείου κτλ., ἐξ ὧν
εἰκάζεται ὅτι ὁ θάνατος δὲν ἀφῆκε τὸν συγγραφεὰ νὰ ἐπιθεωρήσῃ καὶ
τελευταίαν φοράν τὸ ἔργον του, ἄλλως μένουσιν ἀνεξήγητα πλεῖστα
χρονολογικὰ λάθη τὰ ὅποια ἐξελέγχονται ἐκ πρώτης ὄψεως, λ. χ. ἡ
σύγχυσις ὁρομάτων, ἄλλων ἀντὶ ἄλλων λαμβανομένων ἐν ὅλῳ τῷ
συγγράμματι, ἡ ἀσυμφωνία τῆς χρονολογίας ἐγγράφων τιῶν κατα-
χωρουμένων πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἀναγερομένην ἐποχὴν,
οἷον τὸ ἐν σελ. 125 κτλ.

Ἐν δὲ τοῖς δυοῖν βιβλίοις Θ' καὶ Ι', τῇ συγχρόνῳ δηλαδὴ ἐποχῇ τοῦ
συγγραφέως, πολλάκις ὁ ἀναγνώστης εὐρεθήσεται εἰς θέσιν ᾧ ἀγα-
πήσῃ τὸν φιλογενῆ Ἑλληνα μάλλον ἢ τὸν ἀπαθῆ ἱστορικόν, τὸν σε-
βαστὸν καὶ ἐνάρετον γέροντα μάλλον ἢ τὸν ἐπιτήδειον συγγραφεὰ,
τὸν εὐσεβῆ χριστιανὸν ὑπὲρ τὸν βαθύβιον πολιτικόν· πολλάκις θέ-
λει συλλάβει δυσαρέστους ἐντυπώσεις ὡς ἐκ τῶν συμπαθειῶν ἢ ἀντι-
παθειῶν αὐτοῦ πρὸς τοὺς συγχρόνους του. Ὁ συγγραφεὺς ὡς πρὸς
τοῦτο ὑπέπεσεν εἰς τὸ ἄτοπον εἰς ὃ ὑπέπεσαν κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἥτ-
τον οἱ ἀπ' αἰῶνος ἱστορικοὶ, ἀναμιζαντες πάντες σχεδὸν ἄνευ ἐξαι-
ρέσεως τὴν ἑαυτῶν ἀτομικότητα εἰς τὴν ἀφήγησιν τῶν συγχρόνων αὐ-
τῶν γεγονότων· ὅταν δὲ αἱ μὲν ἀρχαί, αἱ συμπάθειαι καὶ ἀντιπά-
θειαι αὐταὶ ἔχῃσι τὴν πηγὴν των εἰς ἀγνὸν αἰσθημα ἀκραιφνοῦς φι-
λογενείας καὶ χριστιανικῆς ἀρετῆς, ἡ δὲ ἱστορικὴ ἀκρίβεια μένῃ ἄθι-
κτος, αἱ προσωπικαὶ κρίσεις τοῦ συγγραφέως καὶ αἱ κατὰ τὸ δοκοῦν
αὐτῷ ἀποχρώσεις τῶν ἱστορικῶν γεγονότων ἀντὶ νὰ παραβλάψῃσι τὴν
ἀξίαν τοῦ συγγράμματος, γίνονται ἀπ' ἐναντίας ἀφορμὴ συζητήσεων
καὶ ἐξελέγξων γονιμωτάτων.

Τὸ βιβλίον ἐξετυπώθη ἀπαράλλaktως κατὰ τὸ πρωτότυπον χειρό-

γραφον, φυλαχθείσης πιστῶς τῆς τε γλώσσης τοῦ συγγραφέως καὶ τοῦ ὀρθογραφικοῦ μέρους, ἐκτὸς ἐπουσιωδεστάτων τιρῶν σφαλμάτων τῆς ἀντιγραφῆς· δὲν ἐτολήσαμεν γὰρ ἐπιφέρωμεν τὴν ἐλαχίστην διόρθωσιν καὶ εἰς αὐτὰ τὰ προφανέστερα προμνημονευθέντα λάθη. Αἱ μόναι προσθήκαι ἃς ἐροίσαμεν συντεινοῦσας εἰς μεθοδικωτέραν χρῆσιν τοῦ βιβλίου εἰσὶν ἡ ἐν κεφαλίδι τῶν σελλῶν χρονολογία καὶ ἡ σύνταξις τοῦ ἐν τέλει πίνακος.

Ἀπέχοντες πάσης περαιτέρω κρίσεως περαινόμεν εὐχόμενοι ἵνα ἡ δημοσίευσις τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου γένηται ἐνδόσιμον μελετῶν σοφωτέρων, καὶ διευκολύνη τὰς καταβαλλομένας ἥδη σπουδαίας ἐξέδρας τῆς μετὰ τὴν "Ἀλῶσιν ἐποχῆς, ἥτις ἀποτελεῖ οὐσιῶδες μέρος τῆς ὅλης ιστορίας τοῦ Γένους.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 4870, Ἰουρίῳ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΑ ΔΩΔΕΚΑ,

Ἀφιερωθέντα τοῖς ἡγαπημένοις αὐτοῦ γονεῦσι,
τῷ τε Κυρίῳ Θεοδώρῳ Κομνηνῷ Ὑψηλάντῃ καὶ
τῇ Κυρίᾳ Κισάνδρᾳ Τζαννέτου.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Τί τὸ σύγγραμμα, καὶ τίς ὁ ἐν αὐτῷ σκοπὸς καὶ τί τὸ ὑποκείμενον.

Ταῖς μακαρίαις ὑμῶν ψυχαῖς, γεννήτορες φίλτατοι, ἀναθεῖναι ἔγνωκα, τήνδε μου τήν χρονολογικὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ πολιτικῶν πραγμάτων σειράν· τὸ μὲν εἰς οὐκίῃς φιλοστοργίας σημεῖον ἀνάγραπτον· τὸ δὲ καὶ εἰς ὀφειλομένης εὐγνωμοσύνης τεκμήριον ἀνεξάλειπτον· πῶς γὰρ ἂν ἄλλως εὐγνωμονεῖν ὑμῖν παραστήσαιμι, εἰμὴ τόδε μου τὸ φιλοπόνημα ὑμῖν αὐτοῖς ἀναθέμενος; Ἔστι δὲ τοῦτο ἀφήγησις πραγμάτων πολιτικῶν τε καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἐν συνόψει καθιστορουμένη, ἱκανὴν τε τυχὸν τὴν ὠφέλειαν τοῖς πλείοσιν ἐμποιησομένη. Καὶ περὶ μὲν τῆς ἀπὸ τῶν ἱστορουμένων πολιτικῶν πραγμάτων προσγενησομένης ὠφελείας ἄλλοι λεγόντων· ἡ δὲ γε ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία ὅτι περ ἀναγκαία ἐστὶ τὰ μάλιστα τῷ καθολικῷ ὀρθοδόξῳ γένει, λαϊκῷ τε καὶ ἐκκλησιαστικῷ, τοῖς πᾶσι πέφυκε πρόδηλον· ἀπὸ ταύτης γὰρ καὶ μόνης οἱ μὲν πολλοὶ τὰ ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ παλαιὰ τε καὶ νέα ἀναμφιρίστως διαγίνονται μαθητευόμενοι· οἱ δὲ ἐκασταχοῦ ὅποιαδὴποτε τάξει ἐκκλησιῶν προϊστάμενοι, ἐν αὐτῇ τοῦλάχιστον

τοὺς ἀγίως, κανονικῶς τε καὶ ὀρθοδόξως ἐπισκοπεύσαντας ἐπὶ μέγα δόξης ἐληλακέναι καταμανθάνοντες, ὡς ἐκ λογικῶν λειμῶνων τὰς τῷ ἰδίῳ ἐπαγγέλματι ἐπιτηδεΐας πράξεις ἐκ τούτων καὶ μόνων ἀπανθίζονται, καὶ ὁση δύναμις μιμῆσθαι αὐτοὺς ἐπείγονται· τοὺς δ' ἄλλως ἔχοντας τὸ σύνολον ἀποσκυβαλίζονται μυρίας καθυποβαλλομένους ὀρώντες ἀραίς τε καὶ κατακρίσειςιν.

Οὐ μὴν δ' ἀλλὰ δὴ καὶ πρὸς τὴν αὔξησιν καὶ διασποράν τῆς ὀρθοδοξίας συντείνει τὰ μέγιστα· τὸ γὰρ τῶν αἰρετικῶν σμῆνος διὰ ταύτης καὶ μόνης ἀφωνότερον ἰχθύων γινόμενον εὐμαρῶς καταργεῖται· αἴτιον δὲ τούτου ὅτι φύσει ἀνθρώπου δυσάρεστον τὸ ἡττηθῆναι δοκεῖν ὑπὸ συλλογισμῶν τε καὶ διαλέξεων· κἀν που σφᾶς αὐτοὺς ἡττηθέντας καὶ εἰς ἀφωνίαν καταχθέντας ἰδῶσιν, οὐ τῇ ἀληθείᾳ τοῦτο τοῦ δόγματος ἀλλὰ τῇ τῶν ἀντιλεγόντων πρὸς τὸ διαλέγεσθαι δεινότητι ἀποδιδόασιν· ὅθεν συνεχεῖ παρατηρήσει γνωστὸν τοὺς αἰρετικούς ὑπὸ τῶν διαλέξεων ἐξάπτεσθαι μᾶλλον ἢ θεραπεύεσθαι· τοῦμπαλιν δὲ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἡ ἱστορία εὐχερῶς πως ταῖς ἀκοαῖς τῶν ἀναγινωσκόντων παρεισδύουσα δραστικώτερον ἐνεργεῖ καὶ εὐπορωτέραν κατ' αὐτῶν τὴν νίκην ἀποκομίζειται. Τίς γὰρ αἰρετικῶν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀναγνοῦς ἱστορίαν τὴν ἰδίαν νεωτεροποιᾶν καὶ πλάνην ἐν αὐτῇ ἐρυθριάσας εὐθὺς οὐχ εὐρήσει κατακεκριμένην, ἐαυτὸν τ' οὐχ ὁμολογήσει ὡς σεσηπὸς μέλος τοῦ λοιποῦ σώματος τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἀπηλλοτριωμένον;

Πρὸς τοῖς ἄλλοις γὰρ περιεχούσης τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ τὴν ἀλληλοδιάδοχον διαδοχὴν τῶν ἐν τοῖς Ἀποστολικοῖς θρόνοις ἀλλήλους διαδεξαμένων ἐπισκόπων ἐν ταῖς ἐπισημοτάταις παροικίαις, (ὧν οἱ πλείους ἰδίους συγγράμμασί τε καὶ πράξεσι τὰς ψευδωνύμους γνώσεις, νεωτερισμούς τε καὶ νέας λέξεις τῶν ἐν διαφόροις καιροῖς τὴν τοῦ Χριστοῦ ποίμνην ἀφειδῶς ἐπεντριψάντων αἰρετικῶν τὸ σύνολον κατέβαλον,) οἱ προσεχῶς ἀναγινώσκοντες αἰρετικοὶ τὴν τῶν ὀρθοδόξων πατριαρχῶν διαδοχὴν πάντως ὁμολογήσουσιν, εἰ μὴ ἐθελοκακοῦεν, σφᾶς αὐτοὺς ἀπηλλοτριωμένους ἐκείνης τῆς τῶν Ἀποστόλων διαδοχῆς ἐκείνης τε τῆς τῶν ἀγίων ἐπισκόπων συναθροίσεώς τε καὶ κοινωνίας, εὐρίσκοντες τὰς ἐαυτῶν καινοτομίας καὶ τὰ ἐαυτῶν αἰρετικά φρονήματα καταδικαζόμενα καὶ ἀναθεματιζόμενα ὁμοφώνως παρ' ἐκείνων αὐτῶν τῶν Ἀποστολικῶν διαδόχων παρ' ὧν ποτε πρόπαλαι καὶ τὰ τῶν Νοβατιανῶν, Δονατιστῶν τε καὶ Ἀρειανῶν μιὰρὰ φρονήματα καὶ καινοτομαίαι ὁμοφώνως κατεδικάσθησαν.

Ὅθεν αὐτοὺς, εἰ εὐγνωμονοῖεν, ἐντραπῆναι πάντως δεήσει τοῦ ἰδίου καινοτομήματος, καθορῶντας ἐν τῇ ἱστορίᾳ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀρχαιότητα τῆς τοῦ Χριστοῦ ὀρθοδόξου καθολικῆς ἐκκλησίας ἀντιφάσκουσαν καὶ ἐκ διαμέτρου ἀντικειμένην τῶν ἰδίων πεισμονῶν τε καὶ αἱρέσεων τῷ καινοτομήματι.

Οὕτως οὖν ἀναγκαίως οὔσης τῆς γνώσεως πάντων τῶν Ἀποστολικῶν διαδόχων τῶν μέχρι τοῦδε τὰς πέντε διαφανεστάτας καὶ διαπρεπούσας εἰς δεῦρο καθέδρας διϋθυνάντων, πειράσομαι πάντως τὰς μὲν ἐν ταῖς λοιπαῖς τέσσαρσιν ἐπισημοτάταις παροικίαις Ἀποστολικὰς διαδοχὰς ἐν παρόδῳ, τὴν δὲ κατὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίαν τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων διαδοχὴν καθαυτὸ μὲν, συντόμου δὲ δι' ὑφηγήσεως ἱστορικῆς καθιστορῆσαι, καὶ χρονολογικὴν σειρὰν τῶν ἐν αὐτῇ πατριαρχευσάντων συνθέσθαι, θεὸν μὲν ὁδηγόν τε καὶ βοηθὸν ἔξειν εὐχόμενος, ἀναγκαιοτάτην δὲ ποιεῖσθαι ὑπόθεσιν ἡγούμενος.

Εἰ καὶ γὰρ τοὺς ἀπὸ τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου μέχρι τῆς ὁθωμανικῆς ἀλώσεως τοὺς τ' ἀπὸ τῆς ἀλώσεως μέχρι τοῦδε ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀποστολικούς διαδόχους οὐκ εὐάριθμοι καθιστόρησαν, (οἱοί εἰσιν οἱ πρὸ τῆς ἀλώσεως συγγραφεῖς τῆς λεγομένης Βυζαντίδος, ἐν οἷς ἀξιόχρεως καὶ ὁ τόμος ὁ λεγόμενος Σῶμα τῶν Χρονικῶν, ὅστις ἐστὶν ἐπιτομὴ χρόνων συλλεγείσα ὑπὸ Καλλίστου τινός, τοὺς ἀπὸ Στάχυος ἕως Ἰωσήφ τοῦ ἐν τῷ Φλωρεντινῷ συλλόγῳ ἐπισκόπους Βυζαντίου περιλαμβάνουσα, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἡ Ἐπιτομὴ ἣν ὁ Δικαιοφύλαξ διάκονος Θεόδωρος ὁ Ἀγαλλιανὸς ἔγραψεν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Δραγούση, περιέχουσα τὰ ἀπὸ Ἀδάμ ἕως Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου,) ἐνίων δὲ τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρις αὐτοῦ εἰ καὶ μνεῖαν ποιεῖται ὁ αἰοίδιμος Ἱεροσολύμων Δοσίθεος ἐν τῷ πολυκαμάτῳ αὐτοῦ συγγράμματι τῷ Περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων, ἀλλ' οὖν σποράδην καὶ ἐν πολυφύλλοις βιβλίοις τὴν ἱστορίαν αὐτῶν τῇ μνήμῃ παραδεδώκασιν, ὥστε καὶ βίβλων εἶναι χρεῖαν πολλῶν καὶ μελέτης οὐκ ὀλίγης πρὸς τὴν ἐντελεστέραν τούτων διάγνωσιν.

Ἴν' οὖν τοῖς φιλομαθέσιν εὐχερῇ τὴν τρίβον ποιήσωμαι, ὣν τε παρ' ἄλλοις καθιστορήθησαν τῶν τ' ἐπ' ἐμοῦ καὶ μήπω καθιστορηθέντων πληρεστέραν τὴν γνώσιν ποιήσωμαι, λύσω τε κατὰ δύναμιν πολλὰ τὰ ἀμφισβητούμενα, τοὺς ἀπὸ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου μέχρι τοῦδε ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριαρχευσάντας ἔγνωκα συναγαγεῖν ἐν ἐνὶ καὶ μόνῳ τῷ σώματι, παρενείρας

αὐτοῖς τὰ τῶν ῥωμαϊκῶν Αὐγούστων τε καὶ αὐτοκρατόρων, οὐ μὴν δὲ ἦττον ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ τῶν περσικῶν σέχηρῶν καὶ τὰ τῶν ἀραβιανῶν χαλίφηδων καὶ τὰ τῶν τῆς Γερμανίας ῥηγῶν τε καὶ ἱμπερατόρων καὶ τὰ τῶν τῆς Γαλλίας ῥηγῶν, καὶ τινὰ τὰ κατὰ τὴν Ἰταλίαν, Ἰσπανίαν τε καὶ Βρεταννίαν, καὶ τέλος τὰ τῶν ὁθωμανικῶν σουλτάνων, πρὸς ἐναργῆ διατρένωσιν τῶν ἐπὶ πάντων αὐτῶν κατὰ τε τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς ῥωμαϊκῆς βασιλείας συμβάντων. Εἴη δ' ἂν μοι ἀνάγκης ἀγχίθυρον τό τε ὅλον σῶμα τῆς ἱστορίας εἰς δώδεκα διελέσθαι βιβλία, καὶ τὰς ἀπαρχὰς αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Ἰουλίου ἀπάρξασθαι Καίσαρος.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περιέχον τὰ ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος μέχρι τῆς ἀποβιώσεως τοῦ τῶν Βυζαντίων ἐπισκόπου Ἀγίου Λαυρεντίου, ἐν διαστήματι ἐτῶν διακοσίων ἐξήκοντα ὀκτώ.

(Σελ. χειρογράφου 1—402.)

Συνετέθη ἐν τῇ κατὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν Μαγνησίᾳ τῇ παρὰ τῷ ποταμῷ Μαιάνδρῳ, ἄλλως Ἡλιουπόλει, ἥτις τανῦν τουρκικώτερον λέγεται Ἀϊδίν-Γυχουζέ-λ-Ἰσαρί, ἔτει σωτηρίῳ αψμβ', ἐνθα διέτριψα μετὰ τοῦδε μοι τοῦ ὑπερτάτου αὐθέντου Ῥαγῆπ-Μουχαμὲτ-πασσᾶ, ἡγεμόνος τοῦ Ἀϊδινίου, ἀπὸ τοῦ ἔτους αψμῆ, Φεβρουαρίου ἡ, μέχρις ἔτους αψν', Νοεμβρίου ιδ'.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περιέχον τὰ ἀπὸ τοῦ Ἀγίου Ἀλυπίου, ἐπισκόπου Βυζαντίων, μέχρι τῆς ἀναβάσεως εἰς τὸν πατριαρχικὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνον Παύλου τοῦ Ὁμολογητοῦ, ἐν διαστήματι ἐτῶν ἑκατὸν ἐβδομήκοντα δύο.

Ἀφιερωθὲν τῷ Μακαριωτάτῳ, Ἀγιωτάτῳ καὶ πολυμαθεστάτῳ πατριάρχῃ τῆς Ἀγίας Πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, Κυρίῳ Κυρίῳ Παρθενίῳ.

Προοίμιον.

Εἰς αὐτὴν τὴν ὑπερόριον καὶ ὑπερπόντιον τῶν ὁθωμανικῶν ἐ-

παρχιών ἐσχατιάν, τηλόθι πάτρης, περιστοιχιζόμενος ἀντὶ συγγενῶν καὶ φίλων ἀπὸ φατρίας σκηνιτῶν Ἀράβων, τούτων δὴ τῶν αὐτοχθόνω γλώττῃ Ἀσιρὲτ λεγομένων, Μαλλήδων δηλαδή, Δεργγέζιν λήδων, Γκείζηδων τε καὶ Σουβέσηδων, καὶ περικυκλούμενος ἀντὶ εὐγενῶν τε καὶ πεπαιδευμένων ὀρθοδόξων ἀπὸ σμῆνος αἰρετικῶν, Ἰακωβιτῶν, Μονοφυσιτῶν τε καὶ Μονοθελητῶν, τούτων δὴ τῶν λεγομένων Ἀσουρήδων, Ἀρμενίων τε καὶ Σουργανῶν, ἐκινδύνευα νὰ χάσω, (κατὰ τὸ: ἐὰν χωλῶ παροικίῃς ὑποσκάζειν μαθήσει,) καὶ τρόπον εὐτάκτου ἀναστροφῆς καὶ γύμνασιν φιλομαθοῦς ἀνασχολῆς.

Ἀλλὰ πάλιν δυσαρεστούμενος αὐτοῖς ἐβιαζόμεν ἔκ τοῦ καπνοῦ εἰς τὸ πῦρ, κατὰ τὸ: incidit in Scyllam cupiens virare Charybdim, μένων ἄμοιρος ἀνθρωπίνης ἀναστροφῆς ἐν ὥραις ταῖς εὐκαίροις, καὶ βλέπων ἀληθεύειν ἐπ' ἐμοὶ τὸ ἀραβικόν:

ولدة ليس لها ايس

καὶ γὰρ τὰ τῆς ἐμῆς ὑπουργίας λίαν εὐάριθμα διὰ τὸ εὐκραέστατον τοῦ ἀέρος καὶ τὸ τοῦ περιέχοντος οὐρανοῦ πάντῃ ἄνεφον· ὤθεν καὶ οἱ Ἑδессηνοὶ σταθερῶς λίαν εὐεξίας ἀντέχονται· ἢ τε τῶν συναυλικῶν ἀναστροφή ἀπέχει τὰ μέγιστα τοῦ χαρίεντος διὰ τὸ τῆς διαίτης ἀσύμφωνον.

Ἀμνηχανῶν οὖν τοῖς ὅλοις κατέφυγον εἰς τὴν τῶν τεθνεώτων ἀναστροφήν διὰ τῶν ὧν καταλελοίπασιν τοῖς μετ' αὐτοὺς πονημάτων, καὶ εἰς τὴν συνέχειαν τῆς ἥς ποτε καθηψάμεν συντάξαι ἐν Μαγνησίᾳ τῇ παρὰ Μαιάνδρῳ ἐπιμίχτου ἰστορίας πολιτικῆς τε καὶ ἐκκλησιαστικῆς· ἡδύνει γὰρ τὸ εἶδος τοῦτο τῶν τῆς ἀναγνώσεως καὶ ζῶσαν ἀναστροφήν ἀναπληροῖ, καὶ ἀναχαιτίζει τὰ τῆς ἀθυμίας διὰ τῶν ἀναγιγνωσκόμενων συμβεβηκότων, παρωχηκότων μὲν, ἀλλ' ὥς παρόντων καταβεβηγόντων τὸν ἀναγνώστην.

Τοῦτο οὖν ἐφάνη τρόπος ἀναψυχῆς χαριέστατος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ οὐκ ἄπο τῆς δυσκολίας διὰ τὴν ἀπορίαν τῶν δέλτων· τί γὰρ κοινὸν ὄνῃ καὶ λύρᾳ ἢ Ἑδέσση καὶ βιβλίοις; τὰ τε παρ' ἐμοὶ ἀπὸ τῆς ῥηθείσης τῆς παρὰ τῷ Μαιάνδρῳ Μαγνησίας διὰ τῆς Σμύρνης εἰς τὴν γειναμένην ἐξέπεμψα, ἀπαίρων ἐκείθεν πρὸς Ἑδέσσαν, διὰ τὸ ἐπίμηκες τῆς ὁδοιπορείας καὶ τὸ τῆς ὥρας χειμερινόν.

Ἐν τούτοις οὖν ὄντος μου ἐκουφίσατο τὴν ἀπορίαν ὁ ἐν τῇ Βεβροία τῆς Συρίας πρῶτος δραγομάνος τῆς ἐκεῖσε ἀγγλικῆς κονσο-

λικῆς αὐλῆς Ἡλίας Φάχρης, ἀνὴρ παιδείας μὲν οὐκ ἄμοιρος, ὀρθοδοξία δὲ σεμνυνόμενος ἐν τοσούτοις παπισταῖς φιλοταράχοις τε καὶ κακοτρόποις. Οὗτος οὖν ἐξεπέμψατό μοι πολυάριθμα καὶ πολὺγλωττα τῶν βιβλίων, ὧν διὰ τῆς μελέτης καὶ ἀπανθισμοῦ τὸ ἀνὰ χεῖρας συνετέθη Δεύτερον τῆς ἐπιμίχτου ἱστορίας βιβλίον. Ἄλλ' οὐκ ἄνευ δισταγμοῦ ψυχῆς ἐπετέθη τὸ τέλος· ἔργον γὰρ ὡς ἀληθῶς τὸ ἀρχαιοτάτων τε καὶ παλαιοτάτων χρόνων ἐξυφαίνειν ἱστορίας ἢ ἐπιτέμνειν τὰς παρὰ τῶν ἄλλων· προσπαλαίει γὰρ τοῦργω βαρύτατα δύο πῆματα· καὶ πρῶτον μὲν ὅτι ὁ τοῦ χρόνου ῥοὺς πολλὰ μὲν καθίστησιν ὑποβρύχια λήθης βυθοῖς, ὅσα δὲ καὶ πρὸς τοὺς εἰσέπειτα παραπέμπει ἐξαλλοιοῦν αὐτὰ πέφυκε· δεύτερον καθ' ὅτι τῶν τότε ἱστορησάντων πολλοὶ μὲν εἰσὶν οἱ ἐθελοψευδοῦντες ἐπιτήδεις, πολλοὶ δὲ καὶ ἐξ ὧν ἤκουσαν εἰς ἀπάτην αὐτοὶ παρασυρέντες πρὸς τὴν τῶν αὐτῶν πίστιν καὶ ἄλλους ὥθησαν.

Τοῦ μὲν οὖν πρώτου νοσήματος τὴν θεραπείαν ἐκτελέσασθαι μοι δοκῶ· τῶν γὰρ λήθης βυθοῖς ἄνωθεν παραδοθέντων οὐδενὸς οὐδενὶ γιγνομένου τοῦ λόγου, τοῖς ἐξηλλοιωμένως εἰς τοὺς ἔπειτα παρακαμφθεῖσι θεραπείαν ἐπέθηκα, πίστιν διδοὺς οὐχ ἁπλῶς πᾶσι τοῖς καθιστορήσασιν, καὶ ταῦτα μεταγραφεῦσι, (ψυχὴ γὰρ παντὶ τῷ λεγομένῳ ῥᾶστα πιστεύουσα εὐχερῇ εἰς ἑαυτὴν παρασκευάζει τῷ ψεύδει τὴν εἴσοδον,) ἀλλὰ μάλιστα τοῖς συγχρόνοις γενομένοις τῇ ἱστορίᾳ ἢ μὴ πολλῷ τῷ χρόνῳ κατόπιν ἀπολειπομένοις, οὐ μὴν δὲ ἄλλα καὶ τοῖς καθιστορήσασιν ἂν τοὺς ἐπ' αὐτῶν γενομένους λανθάνειν οὐκ ἦν καὶ περὶ ὧν παρῆν τῷ βουλομένῳ τελεστέραν τὴν πληροφορίαν λαβεῖν. Τοῦ δὲ δευτέρου εὗρον τὴν θεραπείαν τὰ ὑπὸ πολλῶν ἄλλ' οὐχὶ τὰ ὑφ' ἐνὸς μόνου μαρτυρούμενα ἀπανθισάμενος· τοῖς πολλοῖς γὰρ, ἔοικα, πιστευτέον μᾶλλον ἢ τῷ ἐνί, κἀντεῦθεν τὸ νέφος μαρτύρων καὶ τὰ παραπλήσια εἰθισται· ἄλλως τε καὶ τῶν πλείονων ἢ συγκατάθεσις κρατύνειν φιλεῖ τὰ νοηθέντα, ἢ λέγεται, εἰ μὴ που, τῶν πλείονων ἢ διὰ πάθος ἢ διὰ ἄλλας εὐλόγους αἰτίας εἰς ἀξιοπιστίαν γιγνομένων ὑπόπτων ἐπισήμως διαφέρων, καὶ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων γένοιτό τις καὶ μόνος.

Διὰ ταύτης οὖν τῆς ἀσφαλοῦς ὁδηγίας τὴν πορείαν ταύτην τῆς εἰς τὸδε συγγραφῆς ἀνύσαι οὐκ ὤκησα, τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς ἀνταξίαν γενέσθαι ταύτην γλιχόμενος. Ἄλλ' ἡ φύσις, δέσποτά μου, φιλότεκνον, καὶ διαμαρτεῖν με τοῦ σκοποῦ ἐνδεχόμενον· ἔθεν, κατὰ τὸν Γαληνὸν πρὸς Θερασύβουλον Περὶ ἀρίστης αἰρέσεως, κριτήριον τι δεῖ εὐρῆσθαι τῆς ἱστορίας. Τί δ' ἄλλο κριτήριον εὔ-

ροίμι τῆς Ὑμετέρας ἀσφαλέστερον Μακαριότητος, τὰ πρῶτα φερούσης τῶν προϋχόντων ἐφ' ἡμῖν αὐτὴν δὴ ταύτην τὴν παιδείαν τὴν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικὴν; Καὶ δῆτα προσμένων ἀπενεγκεῖν ἀδεκάστως τὴν παρ' Αὐτῆς περὶ τούτων λευκὴν ἢ τὴν μέλαιναν, ὅθεν ἐληξε τὸ Πρῶτον τῷ ἀνά χειρας Δευτέρῳ τὴν ἀρχὴν ἐπιτίθῃμι.

(Σελ. χειρογρ. 1—349.)

Συνετέθη ἐν τῇ Ἑδέσῃ τῆς κατὰ τὴν Μεσοποταμίαν Ὀσροηνῆς ἐπαρχίας, τελειωθὲν τῷ ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ πεντηχοστῷ δευτέρῳ, κατὰ μῆνα Νοέμβριον.

BIBLION TRITON

Περιέχον τὰ συμβάντα ἀπὸ Παύλου τοῦ Ὁμολογητοῦ, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, μέχρι τῆς ἐξώσεως τοῦ πατριάρχου Εὐφημίου, ἐν διαστήματι ἐτῶν ἑκατὸν πεντήκοντα πέντε.

(Ἔ. σ. 340—496.)

Ἀφιερωθὲν τῷ Πανιερωτάτῳ καὶ σοφωτάτῳ μητροπολίτῃ τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Ἐφέσου, Κυρίῳ Κυρίῳ Ναθαναὴλ Χίφ τῷ Καλλονάρῃ.

Ἡ μεγαλειότης καὶ τὸ θεοδόξαστον ὕψος τοῦ ἀγιωτάτου καὶ Ἀποστολικοῦ πατριαρχικοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνου ἀπαιτοῦντα ἐξ ἀνάγκης τὸ νὰ εἶναι πασίδηλος ἡ γνῶσις τῶν ἐν αὐτῷ πατριαρχευσάντων πᾶσιν ἀπαξιαπλῶς λαϊκοῖς τε καὶ ἐκκλησιαστικοῖς, διὰ τοῦτο πολλοὶ συγγραφεῖς μνήμη τὰ κατὰ τούτους παρέδωκαν, σποράδην τε καὶ ἐν πολυφύλλοις βιβλίοις τὰ τῆς χρονολογικῆς σειρᾶς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριαρχευσάντων διεφύλαξαν, πολλῶν ἀναπτύξεων καὶ πόνου δεόμενα πολλοῦ πρὸς τὸ εἰς ἐν καὶ μόνον σῶμα συναγαγεῖν καὶ σωματῶσαι αὐτά· ὅπερ ὡς ἐπωφελὲς καὶ ἀναγκαῖον τῷ Γένει εἰς ἔκθασιν ἀγαγεῖν κατετόλμησα, παρενείρας καὶ τὰ πολιτικὰ παρ' ἀξιοπίστων καὶ ἐν ὑπολήψει ὄντων ἄλλοεθνῶν συγγραφέων. Λέγω δὲ ἀναγκαῖον τῷ Γένει, καθότι ἡ ἀνάγνωσις τῶν πολυφύλλων εἰς τόδε περὶ τούτου βιβλίων χρήζουσα καιροῦ διεξοδικωτάτου, τὸ ὠφέλιμον αὐτοῦ μου τοῦ φιλοπονήματος τί ἄλλο θέλει εἶναι παρὰ μόνον τὸ νὰ μάθῃ ὁ φιλομαθὴς ἀναγνώστης μὲ ἀνάγνωσιν εὐαρίθμων τι-

νῶν ἡμερῶν ἐκεῖνα ὅπου ἀναγινώσκων παρ' ἄλλοις εἰς διεξοδικὸν χρόνον μόλις θέλει δυνηθεῖ νὰ συναθροίσῃ; Εἴτε οὖν οὕτως εἴτε καὶ ἄλλως, μὲ τὸ νὰ λέγῃ ὁ Συνέσιος τὸ, « τὰς πιθήκους γὰρ φασιν, ἐπειδὴν τέκωσιν, ὥσπερ ἀγάλμασιν ἐνατενίζειν τοῖς βρέφουσιν ἀγαμένους τοῦ κάλλους, τὰ δ' ἀλλήλων ὁρῶσιν ὅπερ εἰσὶ, πιθήκων παιδία, » διὰ τοῦτο κάγω, ὡς ἔθος ἦν Λυσίππῳ καὶ Ἀπελλῇ, ζητῶ κριτὴν εἰς αὐτὴν μου τὴν χρονολογικὴν ζωγραφίαν τὴν Ὑμετέραν Πανιερότητα· καὶ γὰρ ὑπ' Αὐτῇ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων μαθητευθεὶς, Ὑμέτερα μάλα δικαίως δεῖ κρίνεσθαι τὰ ἐμὰ καὶ τῆς παρ' Ὑμῶν ἀναθεωρήσεώς τε καὶ διορθώσεως χρήζοντα· ὅθεν παρακαλῶ εὐλαβῶς νὰ γενῇ ἐργοδιώκτης μου, καὶ καὶ ἂν Τῆς φανῇ ἀρεστὸν τὸ παρὸν πονημάτιον ἃς μοι γράψῃ τὴν γνώμην Τῆς καὶ τὴν ἀδέκαστον κρίσιν Τῆς. Πρόσθετε δὲ ὅτι ἔστιν ὅπου τῶν μερῶν καὶ τῶν ἐν Δύσει σχισματικῶν τὰς καινοτομίας τε καὶ αἱρέσεις ἐπεξέρχομαι· τοῦτο δὲ οὐ ποιῶ σκοπῶ τοῦ κακολογεῖν, ἀλλ' ἐπειδὴ περ ἐκεῖνοι γράφοντες ὡπωσδηποτοῦν περὶ ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων οὐ δύνανται οἱ γεννάδει κάλαμον προσπελάσαι τῷ χάρτῃ ἄνευ τοῦ ἀποκαλεῖν ἡμᾶς σχισματικούς, καὶ σεσηπότα μέλη τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἄλλα τινὰ τούτοις ὅμοια μωρολογεῖν, βαρβαρικῶς τε καὶ ἐθνικῶ τρόπῳ μᾶλλον ἢ φιλανθρώπῳ καθ' ἡμῶν τῶν ὀρθοδόξων καὶ καθολικῶν Χριστιανῶν μαινόμενοί τε καὶ πλεῖστον ὅσον λοιδοροῦντες, τί θαυμαστὸν εἴπερ ἐγὼ, τὰ τῆς ἀληθείας καὶ μόνης ἐξακριβοῦμενος καὶ τῶν ἐκείνης ἔχνεων ἀπριξ ἐχόμενος, διὰ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κατὰ διαφόρους καιροὺς συμβάντων καὶ τῶν ὑπ' ἐκείνης ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι καθολικῶς τε καὶ οἰκουμενικῶς θεσπισθέντων ἀποδεικτικῶς συμπεραίνοιμι τὰ ἐκείνων δόγματα εἶναι τῇ ἀληθείᾳ ψευδῇ, ἀλλόκοτα, νεοφανῇ τε καὶ καινοτομίας ἐχόμενα ; Ταῦτ' ἄρα, προσμένωνντας εὐλαβῶς νὰ μὴ μὲ στερεῇ τῶν θεοπειθῶν Τῆς εὐχῶν, καὶ νὰ μὲ προστάττῃ εἰς ὅ,τι ἤθελε μὲ γνωρίζει ἱκανὸν πρὸς τὴν ἱεράν δούλευσίν Τῆς, ὑπόσχομαι πῶς θέλω καὶ ἀγαπῶ νὰ εἶμαι τῇ ἀληθείᾳ μέχρι τελευταίας ἀναπνοῆς πρόθυμος εἰς τοὺς ὁρισμούς,

Ἀθανάσιος Κομνηνὸς Ὑψηλάντης ὁ ἐκ Τραπεζοῦντος ὁρμώμενος, Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἀρχιατρός τοῦ τανῦν ἡγεμόνος Ἐδέσσης Ῥαγῆπ-Μουχαμέτ-πασσᾶ.

(σελ. χειρογρ. 1—350)

Συνετέθη ἐν τῇ αὐτῇ Ἐδέσσει τῆς Ὁσροηνῆς ἐπαρχίας ἐπὶ τοῦ

αὐτοῦ ἡγεμόνος αὐτῆς Ῥαγήπ-Μουχαμέτ-πασσᾶ, ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ πεντηκοστῷ δευτέρῳ, κατὰ μῆνᾶ Νοέμβριον.

BIBAION TETAPTON. (*)

Περιέχον τὰ συμβάντα ἀπ' ἀρχῆς τῆς πατριαρχείας τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Μακεδονίου, μέχρι τῆς ἀποβιώσεως τοῦ πατριάρχου Θωμᾶ, ἐν διαστήματι ἐτῶν ἑκατὸν δέκα πρὸς τοῖς τρισί.

(Ῥ. σ. 496—610)

(σελ. χειρογρ. 1—256)

Συνετέθη ἐν τῇ αὐτῇ Ἐδέσσει τῆς Ὁσροηνῆς ἐπαρχίας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἡγεμόνος αὐτῆς Ῥαγήπ-Μουχαμέτ-πασσᾶ, ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ πεντηκοστῷ τρίτῳ, κατὰ μῆνα Δεκέμβριον.

BIBAION MEMITON.

Περιέχον τὰ συμβάντα ἀπὸ τῆς πατριαρχείας τοῦ Σεργίου μέχρι τῆς ἀποβιώσεως Νικολάου τοῦ Μυστικοῦ, ἐν διαστήματι ἐτῶν τριακοσίων εἴκοσι.

(Ῥ. σ. 610—930.)

Ἀφιερωθὲν τῷ Μακαριωτάτῳ καὶ Ἀγιοτάτῳ πάπᾳ καὶ πατριάρχῃ τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας, Κυρίῳ Κυρίῳ Ματθαίῳ. Ἀπέχθεια πρὸς τινὰ τῶν προγεγονότων καὶ τὸ ταύτῃ ἀντικείμενον, ἢ πόθος φιλοδοξίας, (ὅπως μὴ, σιωπήσαντες, λάθοιεν εἰς τὸν πολὺν ὄμιλον ἀριθμούμενοι), ἢ ἀπλῶς καὶ μόνῃ ἢ εἰς καταγραφὴν ἔφσεις τῶν γεγονότων ἔθιξε τοὺς ἐς τὴν ἱστορίαν συντάξαντας διημερεύοντας καὶ παννυχίζοντας προσπελάσαι τῷ χάρτι τὸν κάλαμον. Τούτων τῶν τριῶν ὅτι τὸ τρίτον καὶ μόνον ἀξιέπαινον, πασίδηλον· ὅτι δὲ εὐάριθμοι οἱ ὑπὸ τούτου ἀπλῶς κινηθέντες εἰς τὸ γράφαι, ἀρίδην. Αὐτὸς δ' ἐγὼ ὁποίας ἂν εἶην τῆς τάξεως τίς ἂν καὶ κρίνοι εἰ μὴ ὁ τὰ τῆς κατ' ἐμὲ γνώμης ἐξηκριβωκώς; Διὰ

(*) Τὰ βιβλία 4, 7, 9—12 στεροῦνται προλόγων.

πενταετοῦς γὰρ ἀδιακόπου ἐν τῷ Καίρῳ τῆς Αἰγύπτου μετὰ τῆς Μακαριότητός Της ἀναστροφῆς μονοноῦκ ἐγένετό Σοι τῷ τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος ἐχεμυθεστάτῳ Ὀδυσσεῖ διυλίσαι καὶ αὐτοὺς δὴ τούτους μου τοὺς μυελούς, διαφόροις ὑποθέσεσι διαφόρων προσώπων ἀλλοθινῶν τε καὶ ὁμοθινῶν συμπεφυρμένου, καὶ ἔς τι δυνάμειως, ὡς εἰπεῖν, ἐληλακότες παρὰ τοῖς προὔχουσι τῶν αὐτοχθόνων διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ εὐμένειαν τουτουί δὴ τοῦ Ὑψηλοτάτου μοι Μαικήνατος, καὶ διὰ τὴν τῆς ἱατρικῆς πρὸς ἐκείνους συνεχεστάτην πράξιν, ἐν ἐνδοξοτάτῃ τῇ πόλει καὶ δοκίμων ἱατρῶν ἀμοιρούση· (χρυσοῦν ἦν ἄρα δι' ἐμὲ τὸ τῶν χρόνων ἐκείνων τῶν ἐν Καίρῳ διάστημα ὡς πρὸς τὸ παρὸν τὸ τῶν ἐν ταύτῃ τῇ πάλαι περιπτύστω νῦν δὲ περιφρονήτῳ Ἐδέσση·) ἀλλὰ καὶ ὡς, οὐκ οἶδά τινα, θεία χάριτι, καταγρόντα μοι τὸ φιλαπεχθές καὶ φιλόδοξον. Ὁ οὖν ἐν τοῖς βιωτικοῖς χαίρειν τοῖς τοιοῦτοις φράσας πῶς ἂν γένοιτο τοιοῦτος ἐν τοῖς γραφικοῖς; Ὅθεν οὐκ ἀπεχθῶς ἐγώ, (νῆ τὴν φίλην ἀλήθειαν,) φέρομαι κατὰ Λατίνων ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρας βιβλιάρῳ, ἀλλὰ μόνον τὴν φίλην ἀλήθειαν καὶ τὰ ἀληθῶς γεγονότα γραφῇ παραδίδωμι· καὶ ταῦτά γε οὐ πάντα, ἀλλ' ἅπερ ἐξέφυγε τὴν μνήμην τοῦ τε ἀειμνήστου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων Κύρ Δοσιθέου ἐν τῷ Περί τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχουσάντων, καὶ τὴν τοῦ Πανιερωτάτου Μελετίου Ἀθηναίων ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ. Κολωβὸν οὖν ἄνευ ἐκείνων τὸ πόνημα· ἀλλ' εἰ κάκεῖνα τούτοις συνέρραπτον εἰς μυριόβιβλον ὄγκον ἐξοιδθητῆναι ἀνάγκη ἦν τὰ γραφόμενα· ὅθεν ὁ τοῖς ὑπ' ἐκείνων ρηθεῖσιν (ἐν τῷ διαστήματι τῶν τριακοσίων εἴκοσι τούτων ἐτῶν περὶ ᾧ τὸ βιβλιάριον τοῦτο ἀσχολεῖται,) τὰ ὑπ' ἐμοῦ ταῦτα προσθεῖς πληρεστάτην ἔξει τὴν ἱστορίαν τῶν δε τῶν αἰώνων. Ἐχει μὲν οὖν οὕτω περὶ τούτων· ἀλλὰ καὶ εὐαπατήτως αὐτὸς ἐμαυτὸν ἀποπλανᾷ ὅτι μάλα πιθήνιον· διὸ δὴ καὶ τῇ ἀδεκάστῳ κρίσει τῆς Ὑμετέρας πολυῖστορος Μακαριότητος τὰ κατ' ἐμὲ ὑποτίθημι μεθ' ὑποκλινοῦς τοῦ αὐχένος.

(σελ. χειρογρ. 4—267)

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ,

Τελειωθέντος ἐν τῇ Ἐδέσση τῆς Ὁσροηνῆς ἐπαρχίας, τῇ νῦν τουρκικώτερον Ὀὔρφα λεγομένη, ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ πεντηχοστῷ πέμπτῳ, κατὰ μῆνα Ἰούλιον.

BIBAION EKTON

Περιέχον τὰ ἀπὸ τῆς πατριαρχείας Στεφάνου τοῦ Β' τοῦ καὶ ἀπὸ Ἀμασειας, μέχρι τῆς παραιτήσεως Ἰωάννου τοῦ Καμαθηροῦ, ἐν διαστήματι ἐτῶν διακοσίων ἐβδομήκοντα ὀκτώ.

(Ἔ. σ. 934—1207.)

Ἀφιερωθὲν τῷ Πανιερωτάτῳ καὶ θεοπροβλήτῳ μητροπολίτῃ τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Πτολεμαίδος, Κυρίῳ Κυρίῳ Σωφρονίῳ.

Εἰς αὐτὸ δὴ τοῦτο τὸ Χαλέπι, ὅπου πρό τινων χρόνων χαλεπῶς ἔσχε καὶ ἡ ὑμετέρα Πανιερότης χάριν τῆς ὀρθοδοξίας, εἰρκτῇ τε παραδοθεῖσα καὶ φυλακαῖς, καὶ κρότῳ πολλῷ παρανόμως τῆς ἐπισκοπῆς στερηθεῖσα, ἔχω κἀγὼ τὴν σήμερον χαλεπῶς, τὸν ἀντάρτην τῆς ὀρθοδοξίας παπολάτρην Μάξιμον ληστρικῶς ἐπιβάντα τοῦ θρόνου τῆς ἐπισκοπῆς μετ' Αὐτὴν, καὶ τὴν ὀρθοδοξίαν ὅ,τι πορρώτάτῳ ταύτης ἀποσφενδονίσαντα καθορῶν· ἀλγῶ τοίνυν εἰς ὑπερβολὴν κατατρυχόμενος, ἀλλ' ἀνωφελῶς. Καὶ μοι δοκεῖ ἐς δέον ἐντετυχηκέναι γράμμασι τοῦ Μακαριωτάτου Ἀντιοχείας Σιλθέστρου δι' ὧν διεγείρει με λυτρώσασθαι τὴν ἐπισκοπὴν τῆς τοῦ ἀλιτηρίου χειρὸς, τῇ προστασίᾳ τε καὶ δυνάμει τοῦ τανῦν βαλίτη-Χαλέπ υπερτάτου μοι αὐθέντου τοῦδε τοῦ Ῥαγῆπ-πασσᾶ. Εἰ καὶ οὖν δυσχερὲς, πέντε χιλιάδων οἰκῶν ὄντων παπιστικῶν τῶν ἀμυνόντων αὐτῷ καὶ μόλις τριάκοντα ἀριθμουμένων τῶν ὀρθοδόξων, ἀλλ' οὖν θεὸν ἐπικαλούμενος ἄρωγόν οὐκ ἀπογινώσκω τρόπαια νίκης κατ' αὐτοῦ ἀνεγείραι δι' ἃς περ ἐν τῷ Λιδάνῳ μαθητευθεὶς ἐνήκεν ἑαυτῷ καινοτομίας ἐκ τῆς παπιστικῆς σχολῆς φρενοβλαβῶς ταύτας μετοχετευσάμενος. Ἐπειδὴ περ οὖν πρὸς τοῖς ἄλλοις αἱ τῶνδε τῶν τριῶν αἰώνων δεκάτου δηλαδὴ, δεκάτου πρώτου καὶ δεκάτου δευτέρου ἱστορία καὶ ταύτας περιέχει τὰς παπιστικὰς κακοδοξίας, διὰ πλείστης ὅσης ἐπιμελείας καὶ πόνου ἐν συντόμῳ φιλοπονησάμενος ταύτην τῇ ἀδεκάστῳ τῆς Ὑμετέρας Πανιερότητος ὑποτίθμι χρίσει.

(σελ. χειρογρ. 1—242)

Ἐπίλογος.

Ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρας οὖν, ὡς ἐγῶμαι, εἰ καὶ οὐχ ἱκανῶς καὶ κατ' ἀξίαν, ἀλλ' οὖν μικρόν τι ἐσαφηνίσθη ἡ τῶν Δυτικῶν πρὸς τοὺς

Ἀνατολικούς διάθεις, αἱ συκοφανταί, ἀπέχθεται καὶ πλείσται ὅσαι ζημίαι κατὰ τῆς τῶν Ῥωμαίων βασιλείας, ἐν οἷς καὶ τὰ ἀλλόκοτα ψευδεπίπλαστα τεχνάσματα τῶν παπιστικῶν συγγραφέων. Κἀγὼ μὲν ταῦτα πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς ἀληθείας ἀπαθῶς τε καὶ φιλαλήθως καταγράψαι οὐκ ὤκησα. Σὺ δ' οὖν, ὅτις ποτ' ἂν ἦς ὁ τοῖς ἐς τόδε ἐντυγχάνων, εἰ μὲν τῶν ὀρθοδόξων τῆς μοίρας, ἀπρίξ ἔχου ταύτης δοξάζων τὸν θεόν· εἰ δὲ κακῇ τύχῃ τῆς μοίρας εἴης τῶν ὑπὸ τοῦ χειμάρρου παρασυρέντων, ἀνάνηψον ἤδη· πρὸς σὲ γάρ, διὰ σὲ καὶ μετὰ σοῦ διαλέγεται ὁ παρὰ σοῦ μηδὲν ἄλλο τι θέλων εἰμὴ τὴν σὴν σωτηρίαν καὶ καλλονὴν τὴν προτέραν· ὅστις καὶ θρηῶν ὑπὲρ σοῦ μετὰ τοῦ Ἱερεμίου, « πῶς ἡμαυρώθη, λέγει, ὁ χρυσὸς, ἡλλοιώθη τὸ κάλλιστον εἶδος καὶ διεσπάρησαν οἱ λίθοι τοῦ ἁγιαστηρίου εἰς πάσας τὰς πλατείας; » Ἀναπόλησον, πρὸς θεοῦ, πόθεν ἐξέπεσας καὶ ποῦ κατήντησας, καὶ διὰ ποίων πονηρῶν καὶ δολίων φρατόρων, καὶ πίστευσον μάλλον ἐκείνων τῇ σῇ μητρὶ, ἐξ ἧς πάντα τὰ τῆς σωτηρίας τε καὶ καλλονῆς τῆς σῆς κρίματα· ἐν ἐκείνῃ τε μένει τῇ ἐκκλησίᾳ ἥτις ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων θεμελειωθείσα μέχρι τοῦδε ἄνευ καινοτομιῶν τε καὶ ἐπεισάξεων διαμένει, μηδὲ θέλει καλεῖσθαι λουτεράνος, καλθινιστῆς καὶ, ὁ ἴσον τούτοις, παπιστῆς, ἀλλ' ὀρθόδοξος Χριστιανός, πιστεύων δηλαδὴ εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν, τὴν ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων θεμελειωθείσαν καὶ ὑπὸ τῶν ἁγίων ἐπτὰ οἰκουμενικῶν Συνόδων σοι ἐξηγηθεῖσαν. Κατάγνωθι τὴν δολιότητα τῶν Δυτικῶν, οἵτινες τὴν μὲν ἐν Λουγδούνῃ ὀλιγάνθρωπον συλλογὴν οἰκουμενικὴν ὀνομάσαι ἀνόμως οὐκ ὤκησαν, τὰς δ' ἐν Πίσῃ καὶ Κωνσταντίᾳ πολυανθρώπους, εἰ δυνατόν ἦν, οὐδὲ διὰ στόματος ἤγαγον, διὰ τὸ καταδικασθῆναι δηλαδὴ ὑπ' αὐτῶν τὴν ἀντίχριστον παπικὴν μοναρχίαν· ὥστε σοὶ τε τῷ παρασυρέντι οὐ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὸς σύστασιν τῶν νεωτερισμῶν τὰ αὐτοῖς δοκοῦντα προβάλλουσι, μεταφέροντες καὶ τὰ πολλὰ, κατὰ τὸ αὐτοῖς συντεῖνον, ὅπου γε αὐτοῖς ἀρέσκει ἐπὶ τῇ σῇ ἀπάτῃ· ἅτινα ἐμὲ μὲν ἐπιλείψει ὁ χρόνος διηγούμενον, σὺ δὲ τὸ τοῦ Ἰωάννου ἀναμνησθεῖς, « Πᾶς ὁ μὴ μένων ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Χριστοῦ οὐκ ἔχει θεόν » λέγοντος, ὡς ἀπὸ πύργου θαβιτικοῦ, τῆςδε δηλαδὴ τῆς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριαρχῶν χρονολογικῆς σειρᾶς, μάχου φράτορσι τοῖς τοῦ Χριστοῦ πολεμίοις· ἐξ αὐτῆς τε τὴν δολιότητα τῶν Δυτικῶν, τὰ μυρία ψεύδη, τὰς φαυλοδιότητας, τὰ σχίσματα, τὰς τῶν Γραφῶν παρατροπὰς καὶ τὰς πολλὰς αἰρέσεις βλασφήμους τε γινώ-

μας καταμαθὼν, ἀποδώξον αὐτοὺς ἀπὸ σοῦ ἐπιβουλεύοντάς σου καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ἐν τῷδε τῷ βίῳ τιμὴν, ὄντας τῶντι κατὰ σοῦ φρατεικέλους μᾶλλον ἢ φράτορας.

Ἡ, τε Ὑμετέρα θεοφρούρητος Πανιερότης διὰ τῆς ἰδίας πασιδήλου καὶ προδήλου πολυπειρίας ποιησάτω τῶν ἐς τὸδε τὴν ἀδέκαστον κρίσιν, ἅτινα οὐχ ἀπλῶς ἀλλὰ μετὰ πολλοὺς καὶ νυχθημερινούς πόνους, καὶ μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν διαφόρων καὶ παμπληθῶν συγγραφέων, ὀρθοδόξων τε καὶ παπιστῶν, πρὸς κοινὴν τοῦ ἑλληνικοῦ γένους ὠφέλειαν εἰς ἐν συνάψας ψήφῳ τῇ Αὐτῆς καθυπέβαλον· μὴδὲ μεφθῆτω μου τὸ τοῦ βιβλίου μήκος· εἰ καὶ γὰρ ἐν ταύτῃ βραχυλόγως διηγήθηται ὅσα περ ἄλλοι διεσπαρμένα ἐν πολυφύλλοις βιβλίοις πολυλόγως τῇ μνήμῃ παρέδωκαν περὶ τῶν ὑπὸ τῶν αἰοιδίμων πατριαρχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως πεπραγμένων ἐν ἔτεσιν ὅλοις 1207, ἀλλ' οὖν ἐκκλησιαστικὴν ὁπώσποτε ἱστορίαν συνάπτων, ἐν ταύτῃ καὶ τινα ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἀμφιβαλλόμενα κατέλυσεν ψεύδη τῶν παπιστῶν συγγραφέων, καὶ ἐσημείωσεν καὶ πολλὰ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ῥώμης, ἢ μᾶλλον συναγωγῇ, γεγονότων, ὧν ἡ γνῶσις ἢ ταῖς ἡμῶν συντείνει ὑποθέσεις, ἢ τὴν ἐκείνης παρίστησι καινοτομίαν, ἀσέβειάν τε καὶ ἀχρεϊότητα, ἅπερ μου καὶ μάλα τὴν βίβλον, ὡς οὐκ ἤθελον, εἰς ὄγκον οὐ μικρὸν ἐξωγκώσαντο. Ἀνάγκη οὖν καθυπήχθη ἐν τούτῳ· εἰ γὰρ τὰ τοιαῦτα παρέδραμον, γέλωτα ἂν πρεπόντως παρ' ὑμῖν τοῖς εἰδόσιν ὠφλίσκανον, ἢ ὡς μὴ εἰδῶς τὰ σχολιά, ἢ ὡς μὴ ἱκανὸς διαλύσαι αὐτά, ἀνελεῖν τε τὰ ψεύδη, καὶ τὴν φιλίην καὶ ἀγίαν ἀλήθειαν παπιστικοῖς προκαλύμμασι κεκαλυμμένην ἀποκαλύψαι καὶ θεῖναι τὸν λύχνον ἐπὶ τὴν λυχνίαν.

Ὅτι καὶ ἂν εἶναι, ἐπειδὴ καὶ τὰ πρὸ τούτων πέντε, ἐν ἔτεσιν ὅλοις χιλίοις πρὸς τοῖς δέκα καὶ ἐννέα πραγματευόμενα, ἀπεκομίσαντο τὴν λευκὴν παρὰ τῷ Μακαριωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Κύπρου Κυρίῳ Φιλοθέῳ καὶ τῷ Μακαριωτάτῳ πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων Κυρίῳ Παρθενίῳ καὶ τῷ Πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Ἐφέσου Κυρίῳ Νθανανῇ τῷ Καλλονάρῃ, καὶ τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀλεξανδρείας Κυρίῳ Ματθαίῳ, ἄλλοις τε ἐλλογίμοις ἀνδράσιν, ἴσως καὶ τὰδε τὰ ἀνα χεῖρας τῆς αὐτῆς ἀξιωθήσονται ψήφου παρὰ τε αὐτοῖς τοῖς σοφωτάτοις ποιμέσι καὶ παρὰ τῇ Αὐτῇ Πανιερότητι.

Καὶ δῆτα προσμένων τὴν ἀδέκαστον Αὐτῆς κρίσιν ὑπόσχομαι πῶς θέλω καὶ ἀγαπῶ νὰ εἶμαι τῇ ἀληθείᾳ μέχρι τελευταίας ἀναπνοῆς τῆς ὑμετέρας Πανιερότης ταπεινός καὶ κατὰ πάντα πρό-

θυμος δοῦλος καὶ ὑπὸ τῶν ἀγίων καὶ θεοπειθῶν Της εὐχῶν στη-
ριζόμενος,

Ἀθανάσιος Κομνηνὸς Ὑψηλάντης ὁ ἐκ Τραπεζοῦντος ὁρμώ-
μενος, Κωνσταντινουπολίτης, καὶ ἀρχιατρὸς τοῦ Ῥαγῆπ-Μεχμέτ-
πασσᾶ, τοῦ καὶ τανῦν ἡγεμόνος τῆς ἐν τῇ Συρίᾳ Βερρόιας.

Τέλος τοῦ ΕΚΤΟΥ βιβλίου, πέρας εἰληφότος ἐν τῇ Βερρόια τῆς
Συρίας τῇ τανῦν τουρκιστὶ Χαλέπι καλουμένη, ἔτει σωτηρίῳ χι-
λιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ πεντηκοστῷ ἔκτῳ, κατὰ μῆνα Δεκέμβριον.

Ἀθανασίου Κομνηνοῦ Ὑψηλάντου, τοῦ καὶ μεγάλου Σκευοφύ-
λακος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐκκλησιαστικῶν
καὶ πολιτικῶν τῶν εἰς δώδεκα

ΤΟ ΕΒΔΟΜΟΝ,

Περιέχον τὰ ἀπὸ τοῦ πατριάρχου Μιχαὴλ τοῦ Αὐτοριανοῦ καὶ τῶν
μετ' αὐτὸν μέχρις ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

(Ἐ. σ. 1208—1453.)

(σελ. χειρογρ. 1—198).

Τέλος τοῦ ΕΒΔΟΜΟΥ βιβλίου, πέρας εἰληφότος ἐν Κωνσταν-
τινουπόλει εἰς τὸ Φανάρι, ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ
ἑξηκοστῷ πρώτῳ, ὄντος Ἐπιτρόπου τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας
τοῦ ὑπερτάτου Ῥαγῆπ-Μεχμέτ-πασσᾶ, τοῦ καὶ εὐμενεστάτου αὐ-
θέντου μου.

ΒΙΒΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Τῷ φιλαλήθει καὶ ὀρθοδόξῳ ἀναγνώστῃ.

Δυστυχῆς ἱστορικὸς, ὁποῦ ἀναδυσάμενος συγγραφὴν τῆς κατὰ
τὴν πατρίδα ἀπὸ ἔτους 1453 ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἐφ'
ἔρου ζωῆς του ἐβιάσθη νὰ μὴ γράψῃ πρὸς χάριν, νὰ μὴ παρα-
τρέξῃ τὰ ἀτοπήματα καὶ νὰ μὴ συσκιάσῃ τὰ κακουργήματα εὐα-
ρίθμων τινῶν, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἀληθεύσῃ καὶ διὰ νὰ μὴν

ἀκρωτηρίαση τὸ σύγγραμμα, λυπεῖται ὑπερβολικὰ μὲ τὸ νὰ προβλέπῃ ἐναργῶς τὸ, ὅτι θέλει ὀνομασθεῖ παρὰ τοῖς μετόχοις τῶν ἀτοπημάτων καὶ τοῖς συνηγόροις ἐκείνων ἢ ἱεροκατήγορος ἢ στηλιτευτικὸς καὶ σατυρικὸς μᾶλλον παρὰ ἱστορικὸς. Γνωρίζει τὴν αἰτίαν τῆς σιωπῆς τῶν ἐν τῷ Γένει ἐς τότε φιλομαθῶν, ἱκανῶν μὲν συγγράφαι τὰς κατὰ τοὺςδε τοὺς χρόνους, ἀποδυσσάμενων δὲ τὸν ἀγῶνα ἵνα μὴ παραδῶσι γραφῇ ἅπερ ἀγνοούμενα μᾶλλον ὠφελήσει ἢ γινγνωσκόμενα· οἵτινες οὕτω κρίναντες ὅτι γε ἀφήμαρτον τῆς ἀληθείας ἀναγκαῖον καὶ δεῖξαι.

Σχολεῖόν ἐστιν ἡ ἱστορία ἐκπαιδεῦον ἅπαντας τὸ καλόν, καὶ μὲ τὰς εὐλογίας τὰς πρὸς τοὺς εὐποιοῦντας καὶ μὲ τὰς κακολογίας τὰς πρὸς τοὺς κακουργοῦντας· αἱ περιγραφόμεναι πράξεις ἀμφοτέρων διεγείρουσι τοὺς ἀναγνώστας εἰς τὸ νὰ ἀποφεύγῃσι τὰ ἐλαττώματα τῶν δευτέρων καὶ νὰ παρομαρτῶσι τὰ προτερήματα τῶν προτέρων. Εἰς αὐτὸ τὸ σχολεῖον παιδευθέντες ἐγένοντο τοιοῦτοι οἱ Μακεδόνες Ἀλέξανδροι, οἱ Πύρροι, Ἀννίβαι οἱ Καρχηδόνοι, οἱ Σκηπίωνες, οἱ Καίσαρες καὶ οἱ Ἀλέξανδροι ἐν τοῖς πολιτικοῖς, οἱ Εὐστάθιοι, οἱ Μελέτιοι, οἱ Γρηγόριοι, οἱ Ἀμβρόσιοι καὶ ἄλλοι ἀναρίθμητοι ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς· σχολεῖον ἀναγκαῖον εἰς τοὺς βασιλεῖς, τοὺς ὁποίους παιδεύει τὸ νὰ ἀποκαταστήσῃσι τοὺς ὑποχείριους αὐτῶν κρείττους τε καὶ εὐτυχεστέρους· ὠφέλιμον εἰς τοὺς ὀφφικιαλίου καὶ ἀξιωματικούς, τοὺς ὁποίους ἀποκαθίστησι προμηθεῖς τε καὶ προγνώστας τῶν μελλόντων μὲ τὴν ἐντελῆ καὶ ἀδέκαστον σύγκρισιν τῶν παρόντων· χαριέστατον καὶ εἰς τοὺς ἀπλῶς ἰδιώτας, ὑπ' ὅψιν τῶν ὁποίων προτίθεται τὰς ἀριστοκρατείας, τὰ ῥηγάτα καὶ τὰς βασιλείας, καὶ δίδωσιν αὐτοῖς περιέργους εἰδήσεις διὰ τὴν ἀρχὴν, αὔξησιν, ἀκμὴν, παρακμὴν, μεγαλειότητα, ἀδυναμίαν, ἀρετὰς καὶ κακίας αὐτῶν· πολλῶ δὲ μᾶλλον καὶ ἀναγκαῖον καὶ ὠφέλιμον καὶ χαριέστατον τὸ σχολεῖον αὐτὸ εἰς τοὺς ἐκ τοῦ ἱερατικοῦ καταλόγου, τοὺς ὁποίους παιδεύει νὰ ἀποφεύγῃσι τὰς αἱρέσεις, τὰς ἐπιπηδήσεις εἰς τοὺς θρόνους, τὰς αἰσχροκερδείας τε καὶ σιμωνιακοὺς τρόπους, μὲ τὰς κατηγορίας τῶν εἰς ἐκείνᾳ ποτε τὰ ἀτοπήματα ἐξακειλάντων. Δεσμὸς ἄρα καὶ χαλινὸς ἀπὸ τῆς κακίας προφυλακτικὸς ἢ τῶν ἀτοπημάτων περιγραφῇ, διεγείρουσα πάντας τοὺς νοῦν ἔχοντας πρὸς τὴν αὐτῶν ἀποχρῆν. Ὅθεν καὶ γὰρ ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρας εἶ τινος ἐπιπηδήσεις τινῶν παρὰ νόμους ἐπὶ τοῦ Οἴκουμενικοῦ θρόνου, ἢ φθοράς τε καὶ ἀρπαγὰς αὐτῶν τῇ μνήμῃ παρέδωκα, καὶ εἰ ἄλλων συνωμοσίας κληρικῶν τε καὶ ἀρχόντων συνάμα καὶ ἐκκλησιαστικῶν, ἐπὶ

προφάσει μικρολόγοις πρὸς καταβιβασμὸν Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου μόνον καὶ μόνον δι' ἴδιον κέρδος καὶ ἴδια τέλη, διέσυρα, καὶ εἰ ἐνίοις αἰσχροκερδεῖας κατέγνωνκα καθαπτόμενος, ὁ μὲν συνήγορος τῶν τοιούτων εἰπάτω ὅ,τι καὶ ἂν θέλῃ· καὶ γὰρ « οὐ φροντὶς Ἰπποκλείδῃ, » καὶ γνωστὸν τὸ τῆς παροιμίας, « ζαφελὴς ζαφελεῖ καλῶς ὁμιλεῖ· » σὺ δ' ὁ φιλαλήθης καὶ ζηλωτῆς τῆς ὀρθοδοξίας ἀναγνώστης εὖ οἶδ' ὅτι καθὼς τοιοῦτος οὐκ ἂν εἴποις με φιλοκατήγορον· μᾶλλον δὲ προσθέσεις τὸ, ὁ κατηγορεῖσθαι μὴ θέλων ἐκκλησιαστικὸς ἀφιστάσθω τοῦ λοιποῦ τῶν τοιούτων ἀτοπημάτων, ἵνα ἐκθειάζεται γραφικῶς καὶ ὑπερεπαινῆται, ὥσπερ καὶ οἱ ἐν τῷ ῥηθέντι διαστήματι ὑπερεπαινούμενοι, οἱ καλῶς δηλαδὴ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ διοίκησαντες πατριάρχαι καὶ οἱ συμβοηθῆσαντες αὐτοῖς ἀρχιερεῖς τε καὶ λαῖκοί· οὐδὲ γὰρ ἐπιλείψουσὶ ποτε τῷ θεῷ στρατιῶται πρέποντες ἐκκλησίαις. Καὶ τοίνυν οἱ ἐς τὸδε τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ ζημιώσαντες καὶ τῇ ὑψηλοτάτῃ περιουσίᾳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ἀπάρχοντα κατατολμήσαντες, λαμβανέτωσαν ἐνταῦθα τὴν περιγραφὴν τῶν ἀτοπημάτων αὐτῶν, οἷον εἰ ἐπίχειρά τινα τῆς ἰδίας μωρίας. Ἐγὼ δὲ εἰ πρὸς ἀποχὴν τῶν τοιούτων κακῶν τοῦ λοιποῦ εἶπα καὶ ἐλάλησα τὴν ἀλήθειαν ἀμαρτίαν οὐκ ἔχω, καὶ ἔλεως γένοιτό μοι ἐν πᾶσιν ὁ Κύριος.

ΒΙΒΛΙΟΥ ΕΝΔΕΚΑΤΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ, ΤΑ ΠΕΡΣΙΚΑ.

(σελ. χειρογρ. 1—152)

*Ἐξεπονθήτη τὰ Περσικὰ ταῦτα ἐν τῷ Καίρῳ τῆς Αἰγύπτου, ἔτει σωτηρίῳ αψμέ, ὑπὸ τοῖς οἰωνοῖς τοῦδε μοι τοῦ Μαικήνατος Ῥαχῆπ-Μουχαμέτ-πασσᾶ, τοῦ καὶ Αἰγύπτου ἐπάρχου, διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν τε ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Ἀποστολικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας βιβλίων, τῇ σωζομένῃ ἐν τῷ πατριαρχείῳ τῷ ἐν τῇ προῤῥηθείσῃ μεγαλοπόλει Καίρῳ, καὶ τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Σιναιτῶν τῇ σωζομένῃ ἐν τῷ μετοχίῳ αὐτῶν τῷ ἐν τῇ Τζουβανίᾳ, (ἥτις ἐστὶν ἀγυιὰ τις τοῦ Καίρου,) μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν ἀλλογλώττων.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ, ΤΑ ΑΡΑΒΙΚΑ.

(σελ. χειρογρ. 1—206).

Είληφε πέρας τῷ ἔτει χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἑβδομηκοστῷ πέμπτῳ, κατὰ μῆνα Μάρτιον, ἐν τῇ κατὰ τὸ Φανάριον τῆς Κωνσταντινουπόλεως νεοδμήτῳ οἰκίᾳ διὰ τὴν συμβᾶσαν πυρκαϊάν.

ΒΙΒΛΙΟΥ ΔΩΔΕΚΑΤΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ, ΤΑ ΦΡΑΝΤΖΕΖΙΚΑ.

(σελ. χειρογρ. 1—160).

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ, ΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ.

(σελ. χειρογρ. 1—68.)

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΕΙΣ ΔΩΔΕΚΑ

ΒΙΒΛΙΟΝ Η' Θ' ΚΑΙ Ι'

ΗΤΟΙ

ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΙΝ

(1453—1789).

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΕΙΣ ΔΩΔΕΚΑ

ΤΟ Η΄,

ΠΕΡΙΕΧΟΝ ΤΑ ΑΠΟ ΑΛΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΑΠΟΒΙΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΑΛΙΝΙΚΟΥ ΤΟΥ Β΄

ΤΟΥ ΑΠΟ ΠΡΟΥΨΗΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΟΣ

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΟΥ

ΕΝ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΙ ΕΤΩΝ 248.

ΚΕΦ. Α΄.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Γενναδίου
τοῦ Σχολαρίου.

—
Ἔτει σωτηρίῳ 1453, καὶ τοῦ Χιτζρὲ 857.

Ἀλούσης τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔτει τοῦ Χιτζρὲ 857 τῇ κή τῆς
σελήνης Δεσμάλουλ ἐβῆλ καὶ σωτηρίῳ 1453 Μαΐου τῇ κθ΄, ἡμέρᾳ τρίτῃ
καθ' ἣν ἐωρτάζετο ἡ ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς, μετὰ τριήμερον διάστημα
καταπαυσάσης τῆς μαιφονίας τε καὶ λαφυραγωγίας, καὶ γαλήνης οἶνει
εἰρηνικοῦ ἀναφανείσης, ὁ νικητὴς σουλτάν Μεχμέτ, σκοπούμενος τὴν αὐ-
ξήσιν τῶν τῆς ἐρημωθείσης ἡδὴ πόλεως κατοικητῶν, ἐνέδωκε τοῖς ἐν τῇ
πόλει καταλειφθεῖσι χριστιανοῖς ἐπιτελεῖν ἐλευθέρως τὰ τῆς ἐκκλησίας αὐ-
τῶν ἔθιμα, καὶ μαθὼν ὅτι χρήζουσι πατριάρχου ἐκέλευσε τοῖς χριστιανοῖς
προχειρίσασθαι ὃν ἂν ἐθέλοιεν, καὶ ὑπέσχετο ἐπικυρῶσαι προγράμματα τὴν
ἐκείνου ἐκλογὴν καὶ δοῦναι αὐτῷ προνόμια τοῦ πατριαρχεῖν ἀκωλύτως
καὶ παραπλησίως τοῖς προκατόχοις αὐτοῦ· ὥρισε δὲ ταῦτα πολιτευόμενος
ἵνα ἐκασταχόθεν ἐκείσε χριστιανοὶ ἀθροισθῶσιν. Ἀμέλει τοι συνόδου τοπι-
κῆς γενομένης, ψηφίζονται ὡς ἔθος Γεώργιον τὸν Σχολάριον, ἄνδρα ἐπ' ἀρετῇ

καὶ σοφία διαβεβοημένον, Γεννάδιον μετονομάσαντες· ὃν τινα καὶ μεταπεμφάμενος ὁ σουλτάνος ἐνδον τῶν ἀνακτόρων δέδωκεν αὐτῷ ἰδίαις χερσὶ τὴν ποιμαντικὴν ῥάβδον ἀργυρᾶν τε καὶ τιμαλφῇ· δέδωκε δὲ καὶ νομίματα χρυσᾶ, καὶ ἐπειτὴν τὸ, «πατριάρχευε ἐν εἰρήνῃ καὶ ἔχε τὴν φιλίαν» Ἡμῶν ἐν οἷς ἂν χρήζοις καὶ ἐθέλοις ἔχων πάντα τὰ προνόμια τῶν προποκατόχων σου», ἐπεδίβασεν αὐτὸν ἵππου λαμπρῶς ἐστολισμένου καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ὃν τινα δέδωκεν αὐτῷ εἰς κατοικίαν, πατριαρχεῖον οὖσαν καὶ πρότερον.

Πᾶσαι οὖν αἱ ἐκκλησίαι τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν ὑποκειμένων ἐπαρχιῶν ὑπετάγησαν τῷ πατριάρχῃ διὰ τοῦ δοθέντος βασιλικῆς προγράμματος, καὶ πολλῷ μᾶλλον ἢ τοῖς πρὸ αὐτοῦ πατριαρχεύσασιν.

Τὸ Πουργάζι καὶ ἡ Συλληβρία ἐβελουσίως ὑποτάσσονται τῷ νικητῇ σουλτάνῳ. Ἐν τῇ μητροπολιτικῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Συλληβρίας ἐσώζοντο τότε τὰ λείψανα τῆς Ἀγίας Εὐφρᾶσις.

ὑπετάγησαν εἰτα τῷ σουλτάνῳ καὶ ἄλλαι κωμοπόλεις αἱ πλησιόχωροι.

Ἔτει σωτηρίῳ 1455.

Τὸν Ἀντιοχείας Μιχαὴλ τὸν Δ', θανόντα τῷ ἔτει 1449, διεδέχθη Δωρόθεος ὁ Β', ὃν πατριαρχεύσαντα ἔτη ἕξ καὶ θανόντα τῷδε τῷ ἔτει 1455 διεδέχθη Μάρκος ὁ Γ', καὶ πατριαρχεῖν ἔτη εἴκοσι ἐννέα.

Θνήσκει ὁ πάπας Νικόλαος ὁ Ε', ὅστις ἐραστής ὢν τῶν ἐπιστημῶν, πάσας τὰς ἑλληνικὰς βίβλους, ἀφ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος προσενεχθείσας τῇ Δύσει, κομίσας εἰς τὴν Ῥώμην μετέφρασε λατινιστὶ παρὰ Γεωργίου τοῦ Τραπεζουντίου, Λαυρεντίου τοῦ Βάλα, Πέτρου τοῦ Κανδίδου, Γεωργίου τοῦ Καστελλάνου καὶ Δημητρίου τοῦ Γραικοῦ, οἷς ἅπασιν μισθοὺς καὶ βραβεῖα δαφνίως ἐχορήγει. Ψέγεται δὲ λίαν ὅτι Κωνσταντῖνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑστάτῳ βασιλεῖ ταχεῖαν τινα ἐπικουρίαν αἰτοῦντι κατὰ τῶν Τούρκων ὑπεσχέθη δοῦναι ἐὰν ὑπογράψῃ τοῖς ἀρεσκομένοις τῷ πάπᾳ, ὡς ὑπέγραψεν ἐν Φλωρεντίᾳ καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰωάννης· καὶ ὀνειδίσας τελευταῖον ὡς ἀποχωρήσαντι τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας οὐδεμίαν αὐτῷ δέδωκε βοήθειαν ἢ διὰ χρημάτων ἢ διὰ στρατιωτῶν.

Τὸν Ἱεροσολύμων Ἰωακείμ πατριαρχεύσαντα ἔτη δέκα καὶ θανόντα διεδέχθη τῷ ἔτει 1455 Ἀθανάσιος ὁ Γ', ὅστις ἔλαβε παρὰ τοῦ Φατίχης σουλτάν Μεχμέτη, μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, χάτι-σερίφι διὰ ὅλα τὰ προσκυνήματα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ, σωζόμενον μέχρι τοῦδε ἐν τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῶν Ἱεροσολύμων μετὰ καὶ ἄλλων χάτι-σεριφίων τῶν ὑστέρων ἐκδοθέντων.

Ἔτει σωτηρίῳ 1456.

Ὁ σουλτάνος ἐκστρατεύει κατὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Οὐγγρίας Λαδισλάω

—1459

υιού τοῦ Ἀλβέρτου τοῦ τῶν Νεμτζῶν Ἱμπεράτορος, καὶ κατατροποῦται τοῦτον, ὅστις κἀν τῷ πολέμῳ ἐτραυματίσθη. Εἵτα ἐκστρατεύει κατὰ τοῦ Βελιγραδίου, καὶ πολιορκήσας αὐτὸ ἐπὶ πολὺ ἄπρακτος ἀνεχώρησεν ἐκείθεν πολλῇ τῇ φθορᾷ τοῦ ἰδίου στρατοῦ, χειμῶνος ἐπιγενομένου. Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει περιέτεμε τοὺς υἱούς του Μουράτ καὶ Βαγιαζήτ, ἐορτάσας μεγάλως τὴν περιτομήν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1457.

Ἐκστρατεύει κατὰ τοῦ Μωρέως, καταπολεμεῖ τοὺς Ῥωμαίους καὶ διώκει ἀπὸ τῶ Ἑξαμίλι, κρημνίζει τὰ κάστρον καὶ ὀχυρώματά τους· καὶ γίνεται ταῦτα τῶν δύο ἀδελφῶν Παλαιολόγων Δεσποτῶν τοῦ Μωρέως τῇ διαφωνίᾳ, ὧν ὁ Δημήτριος εἶχε γράψῃ τῷ σουλτάνῳ τὸ, «Ἐλα νὰ πάρῃς τὸν τόπον, νὰ ἡσυχάσωμεν». Μετὰ ταῦτα ὁ σουλτάνος ἐλεηλάτησε τὴν νῆσον τῆς Κερκύρας.

Τὸν Ἱεροσολύμων Ἀθανάσιον πατριαρχεύσαντα ἔτη δύο καὶ θανόντα διεδέχθη Γρηγόριος ὁ Β' τῷδε τῷ ἔτει.

Ἔτει σωτηρίῳ 1458.

Ὁ σουλτάνος ὑποτάσσει τὴν Κόρινθον καὶ πᾶσιν τὴν Πελοπόννησον ὑποτελεῖ ποιεῖ, ἐξώσας ἐκείθεν Θωμᾶν τὸν Παλαιολόγον.

Θνήσκει ὁ πάπας Κάλлистος ὁ Γ' καταλιπὼν 150 χιλ. νομισμάτων, ἀπερζητήσας ἐλαβε παρὰ τῶν χριστιανῶν διὰ νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς τὴν κατὰ τῶν Τούρκων ἐκστρατείαν. Ἐγένετο δὲ μετ' αὐτὸν πάπας τῆς Ῥώμης Πῖος ὁ Β', Αὐγούστου τῇ 19, Αἰνείας Σίλβιος λεγόμενος πρότερον.

Ἔτει σωτηρίῳ 1459.

Τὴν Σεμένδριαν εἶχαν ἐλευθερώσει πρότερον οἱ Νεμτζοί, ἀλλ' ὁ σουλτάν Μεχμέτης ἀνεκτήσατο αὐτήν· καὶ σημείωσαι ὅτι μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Πόλεως μέχρι τοῦδε τοῦ ἔτους ὑπέταξε πόλεις 40, τὰς μὲν πολέμῳ καὶ μαχαίρᾳ, τὰς δὲ διὰ συνθήκης. Ἐν τῷ διαστήματι τῆς βασιλείας του ὑπέταξε δώδεκα κυριαρχίας, περιεχούσας διακοσίας πόλεις.

Τὸν Ἀλεξανδρείας Φιλόθεον πατριαρχεύσαντα ἔτη εἴκοσι πρὸς τῷ ἐνὶ καὶ θανόντα διεδέχθη τούτῳ τῷ ἔτει Γρηγόριος ὁ Σ'.

Ὁ πατριάρχης Γεννάδιος καταλιπὼν τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων διὰ τὸ μὴ εἶναι προσοίκους τοὺς χριστιανοὺς, καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ σουλτάνου τὸν ναὸν τῆς Παμμακαρίστου πατριαρχεῖον τοῦτον ἀπέδειξεν, ἐν ᾧ εἰσελθὼν ποτε καὶ ὁ σουλτάνος καὶ τῷ πατριάρχῃ συνδιαλεχθεὶς πλεῖστα περὶ τῆς τῶν χριστιανῶν πίστεως ἐπυνθάνετο.

Ἀνεγείρει ἐκ βάθρων ὁ σουλτάνος ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει τὸ τανῦν λεγόμενον Ἑσκή Σεράϊ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1460.

Εὐρίσκεται ὑπὸ γῆν ὁ τάφος τοῦ Ἑγιοῦπι-Ἑνσαρί. Ὁ γὰρ Μουαβιγιέ, ἄραψ, πρῶτος χαλίφης τῶν ἐν τῇ Δαμασκῷ τυραννούντων Χουλεφάι-πενι-Οὐμιγιέ ἀπ' αὐτοῦ λεγομένων, συγγενὴς τοῦ προφήτου τῶν Ὀθωμανῶν Μεχμέτη, εἶχε στείλει τὸν υἱόν του Γαζίδην μαζὴ μὲ τὸν Ἐπι-Ἑγιοῦπ-Χαλιδ υἱόν τοῦ Ζεϊδουλ-Ἑνσαρί μὲ παμπληθῆ στρατὸν διὰ νὰ ὑποτάξῃσι τὴν Κωνσταντινούπολιν. Καὶ δῆτα φθάσαντες ἤρξαντο τὴν πολιορκίαν τῆς Πόλεως ἐπὶ τοῦ βασιλέως Κώνσταντος, ἐγχόνου τοῦ Ἡρακλείου, ἔτει σωτηρίῳ 667, παμπληθεὶ τῇ στρατιᾷ, καὶ παρετάθη ἡ πολιορκία αὕτη ἐπὶ μῆνας ἑπτὰ, ὅτε καὶ ἐν τοῖς Κυζίκου παρεχίμαζον μέρεσι. Φονευθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τῆς πολιορκίας αὐτὸς ὁ Ἐπι-Ἑγιοῦπι-Ἑνσαρί ἐτάφη ἐκεῖσε καὶ τανῦν ἀναφανέντος τοῦ τάφου ὠνόμασεν ὁ νικητὴς σουλτάν Μεχμέτης τὸν τόπον Ἑγιοῦπ, εἰς τιμὴν τοῦ Ἐπι-Ἑγιοῦπ-Χαλιδ, υἱοῦ τοῦ Ζεϊδουλ-Ἑνσαρί, διὰ τὸ ὑπάρχει αὐτὸν φίλον καὶ γνωστὸν τοῦ Μωάμεθ, καὶ προσέταξε κτισθῆναι ἐκεῖσε τζαμί, εἰς τὸν τόπον δηλαδὴ ἐνθα εὐρέθη ὁ τάφος, ὃ καὶ ἐκτίσθη μεγαλοπρεπῶς τε καὶ πολυδαπάνως, καὶ μέχρι τῆς σήμερον σώζεται, καὶ οἱ τῆς βασιλείας ἐπιβαίνοντες σουλτάνοι εὐθὺς ἐκεῖσε πορευόμενοι μετὰ μεγίστης καὶ πολυανθρώπου πομπῆς ζῶνται τὸ ξίφος ἐν τῷ τζαμί, ὅπερ ἐστὶ ταῦτόν τῳ ποτε παρ' ἡμῖν στέφεσθαι τοὺς βασιλεῖς τῶν χριστιανῶν Ῥωμαίων ὑπὸ τῶν πατριαρχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ σουλτάν Μεχμέτη. Ἐπὶ δὲ τοῦ Κώνσταντος τότε μετὰ τὸν φόνον τοῦ Ἑγιοῦπι-Ἑνσαρί, θαύματι τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας δεσποίνης ἡμῶν, ἀπειπῶν ὁ Γεζίδης ἀνεχώρησε καὶ ὁ ἀραβικὸς αὐτὸς στόλος ὑποστρέφων κἀν τῷ Σκυλλαίῳ γενόμενος τῇ θαλάσῃ οἱ πλείους κατεποντίσθησαν.

Ὁ πατριάρχης Γεννάδιος, προστάς τοῦ θρόνου ἔτη πέντε καὶ μῆνας ἕξ, καὶ καλῶς τὸν τοῦ Κυρίου λαὸν ποιμάνας, σύνταγμά τε θεολογικὸν συνθεὶς κατὰ τῆς λατινικῆς πλάνης, σύνοδον τελευταῖον συναθροίσας ἐκὼν παρητήσατο. Κακειθεν μεταστάς εἰς τὸ τοῦ Προδρόμου μοναστήριον τὸ ἐν τῷ τοῦ Μενουκιῶς πλησίον τῶν Σερρών κείμενον ἀπῆλθεν, ἐν ᾧ τὴν ἡδίστην ἐν ἡσυχίᾳ διαγωγὴν ζήσας τὸν βίον μετέλλαξε.

ΚΕΦ. Β'.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ Ἰσιδώρου.

Παραιτησαμένου οὖν τοῦ κύρ Γενναδίου ἀνεβιδάσθη, ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ τῆς τοπικῆς συνόδου, εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ ἱερομόναχος καὶ πνευματικὸς Ἰσιδῶρος ὁ ἀπὸ τῶν Ξανθοπούλων, κοινὸς καὶ ἀγαπητὸς πατήρ παρὰ πάντων τῶν πολιτῶν ἐπιλεγόμενος, χειροτονηθεὶς ἐν τῷ ναῷ τῆς Παμμακαρίστου ὑπὸ τε τοῦ Ἡρακλείας καὶ τῶν παρευρεθέντων ἀρχιερέων καὶ λαῶν παρὰ τοῦ σουλτάν Μεχμέτη τὰ συνήθη τῶν δώρων ἔτυχε τῆς αὐτῆς δεξιώσεως ὡς καὶ ὁ προκατόχος του.

Ἔτει σωτηρίῳ 1461.

Ἡ Ἀσία ἐγένετο τὸ θέατρον τοῦ πολέμου τῷδε τῷ ἔτει εἰς τὸν σουλτάν Μεχμέτην. Πρῶτον γὰρ ὑπέταξε τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐπαρχίας τοῦ Κιζιλ-Ἀχμέτη, προδοθέντος ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ Ἰσμαῖλ-πέη, ὅστις ὑστερηθεὶς τῶν ἐπαρχιῶν κατέφυγε πρὸς τὸν Οὐζούν Χασάνην βασιλεύοντα Περσίας τε καὶ τινος μέρους τῆς Καππαδοκίας. Ἀλλ' ὁ σουλτάν Μεχμέτης ἀκούσας τὴν καταφυγὴν αὐτὴν ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ Οὐζούν Χασάνη, καὶ νικήσας τὸν στρατὸν αὐτοῦ ὑποτάσσει τὴν ὑπ' αὐτῷ πόλιν Σινώπην, πρᾶξιον τῆς Παφλαγονίας ἐν τῇ Γαλατίᾳ, ἔνδοξον διὰ τὸ βασιλεῖον τοῦ Μιθριδάτου καὶ διὰ τὸν τάφον του, ἐκεῖσε γεννηθέντος καὶ ἀνατραφέντος, κτίσμα Μακρίτιου τοῦ Κώσου, ἰδρυμένην ἐπὶ αὐχένι χειρσονθήσου ἔκνευσης ἐπὶ τὴν θάλασσαν σταδίους 27, καὶ παρὰ τῷ ἰσθμῷ αὐτῆς κεῖται ἡ πόλις, ἔχουσα τὴν θάλασσαν ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη καὶ λιμένα αὐτοφυῆ, πατρὶς Διογένης τοῦ κυνικοῦ, τελοῦσα ὑπὸ τὸν Ἀμασείας μητροπολίτην. Ἡ χώρα τῆς Σινώπης φέρει χαλκὸν πολὺν· ναυπηγοῦσιν ἐκεῖ καὶ νῆας πολεμικὰς οἱ Ὀθωμανοὶ διὰ τὸ εὐπόριστον τῆς ξυλικῆς.

Εἶτα συμφωνεῖ ὁ σουλτάν Μεχμέτης μετὰ τὸν Χουσεΐνην, γαμβρὸν τοῦ βασιλέως τῆς Τραπεζοῦντος Δαβίδ, καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τὴν ὑπ' αὐτῷ πόλιν Κογιουλλού-Ἰσάρ. Ἀλλ' ἐν ταύτῃ παραβάς τὰς συνθήκας πολιορκεῖ τὴν Τραπεζοῦντα. Δαβίδ ὁ Κομνηνός, ὁ γδοος βασιλεὺς αὐτῆς ἀπὸ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ τοῦ πρώτου Τραπεζοῦντος βασιλεύσαντος, καταπειθεὶς παρὰ τῆς μητροίας αὐτοῦ Σαρεχάνης, ἐλθὼν προσεκύνησε τῷ σουλτάν Μεχμέτῃ σὺν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, συνισταμένη ἀπὸ Παφλαγονίας, Πόντου καὶ μέρους τῆς Καππαδοκίας καὶ ἄλλων ἐπαρχιῶν (ὁ ποταμὸς Ἄλως, τουρκιστὶ Κιζιλ-Ἰρμάκ, χωρίζει τὴν Παφλαγονίαν καὶ Γαλατίαν ἀπὸ τῆς Καππαδοκίας καὶ εἰσβάλλει εἰς τὸν Ἀμινσηνὸν κόλπον τὸν παρὰ τῇ πόλει Ἀμινσῷ, τουρκιστὶ Σαμσὸν-Καλεσί λεγομένη). Ἐδέχθη αὐτὸν φιλοφρόνως ὁ σουλτάν Μεχμέτης καὶ μετώπισεν αὐτὸν σὺν τοῖς ἑπτὰ αὐτοῦ υἱοῖς

καὶ τῇ θυγατρὶ Ἀννῇ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ τὴν μὲν Ἀννὴν ἔγνημεν αὐτός, τὸν δὲ Δαβὶδ μετὰ τῶν ἐπτὰ υἱῶν ἐφόνευσεν. Ὁ δὲ ἄλλος τῶν υἱῶν αὐτοῦ Γεώργιος ὁ Κομνηνός, ὁ καὶ εἰδήμων τῆς τουρκικῆς γλώσσης, εἶχε προπεμφθεὶ τῷ ῥηθέντι Οὐζούν-Χασάνῃ, τῷ καὶ ἀνδρὶ τῆς θείας αὐτοῦ Αἰκατερίνης.

Σύμπασα οὖν ἡ ἀνατολικὴ αὐτοκρατορία καταστραφεῖσα εἰς τοὺς Τούρκους μετηνέχθη. Ἐφονεύθη οὖν καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Τραπεζοῦντος Δαβὶδ καὶ οἱ ἐπτὰ υἱοὶ του, περὶ δὲ τοῦ παρὰ τῷ Οὐζούν-Χασάνῃ Γεωργίου Κομνηνοῦ υἱοῦ του, τοῦ ὡς εἰδήμονος τῆς τουρκικῆς γλώττης εὐρεθέντος παρὰ τῷ Οὐζούν Χασάνῃ καὶ τῇ θείᾳ Αἰκατερίνῃ, ἡ ἱστορία οὐδένα λόγον ποιεῖται, ὥστε Κομνηνός μετὰ τὴν καταστροφὴν αὐτὴν ἀκολουθεῖν νὰ μὴ ἔμεινε πουθενά· καὶ ἂν εἰς τὴν Φράντζαν ἦναι οἱ ὅποιοι μετήλλαξαν τὸ ὄνομά τους καὶ ὀνομάσθησαν * * * * αὐτοὶ βεβαίωτατα ἀνεχώρησαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ κατήντησαν εἰς τὴν Φράντζαν πολλῷ πρότερον τῆς ἀλώσεως. Ἐγὼ δὲ εἶμαι Κομνηνός ὅχι ἐκ γραμμῆς ἀρσενικῆς τῆς ἥδη ὀλοτελῶς ἐκλειψάσης, ἀλλ' ἐκ γραμμῆς θηλυκῆς, τὸ ὅποιον εἶναι συγχωρημένον τὴν σήμερον εἰς τὴν Εὐρώπῃν, τὸ νὰ ἐπονομάζεται τινὰς δηλαδὴ μὲ τὸ γένος καὶ τὸ πατρικὸν καὶ τὸ μητρικὸν του.

Τῷ γὰρ ἔτει 1384 βασιλεύσας Τραπεζοῦντος ὁ Ἐμμανουὴλ ὁ Κομνηνός, υἱὸς τοῦ βασιλέως Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, συνέζευξε τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Βῦδοκίαν τῷ μεγάλῳ Δομεστίκῳ Κωνσταντίνῳ τῷ Ὑψηλάντῃ, ὡς πασίδηλον ἐκ τῆς ἱστορίας καὶ γενεαλογίας τῶν Κομνηνῶν, οὕτω πως ἐχούσης παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς τῆς Βυζαντίδος, καὶ ταῦτα Ἀσωνίῳ τῷ Χαλκοκοινδύλῃ, Ζωναρᾷ, ἱστορίας βιβλ. ιη' φύλλ. 27, καὶ ἄλλοις.

Πρῶτος Ἰωάννης ὁ Κομνηνός καταγόμενος ἐκ τῆς Παφλαγονίας· ἐξ οὗ γεννῶνται, Μανουὴλ ὁ Κομνηνός ὁ ἐπονομασθεὶς Ἐρωτικὸς, ὅστις ὑπῆρξε καὶ μέγας Δομεστίχος τῆς Ἀνατολῆς ἐπὶ τῆς βασιλείας Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου, καὶ Νικηφόρος ὁ Κομνηνός Πρωτοσπαθᾶριος καὶ ἑπαρχὸς τῆς Ἀσπρακανίας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Βασιλείου, ὃς ἀπέθανεν ἄπαις.

Ἐκ τοῦ Μανουὴλ ἐγεννήθη Ἰσαάκιος ὁ Κομνηνός, ὅστις βασιλεὺς ἀνηγορεύθη ἔτει σωτηρίῳ 1057 σεπτεμβρ. α', καὶ Ἰωάννης ὁ Κομνηνός Κουροπαλάτης εἶτα καὶ Δομεστίχος μέγας, καὶ θυγάτηρ.

Καὶ ἐκ μὲν τοῦ βασιλέως Ἰσαακίου ἐγεννήθη Μανουὴλ ὁ Κομνηνός καὶ ἀπέθανεν ἄπαις, καὶ θυγάτηρ. Ἐκ δὲ τοῦ Κουροπαλάτου καὶ μεγάλου Δομεστίχου Ἰωάννου ἐγεννήθησαν θυγατέρες τρεῖς, Μαρία, Βῦδοκία καὶ Θεοδώρα, καὶ υἱοὶ πέντε, Μανουὴλ ὁ Κομνηνός, Πρωτοστράτης καὶ Κουροπαλάτης (γεννᾷ θυγατέρα). Ἰσαὰκ ὁ Κομνηνός, Σεβαστοκράτωρ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, ὃς καὶ βασιλεὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀνηγορεύθη· καὶ Ἀδριανός ὁ Κομνηνός, Πρωτοσεβαστὸς καὶ μέγας Δομεστίχος (ἀπέθανεν ἄπαις)· καὶ Νικηφόρος ὁ Κομνηνός, Σεβαστὸς καὶ μέγας Δρουγχιᾶριος (ἀπέθανεν ἄπαις). Καὶ ἐκ μὲν τοῦ Μανουὴλ τοῦ Πρωτοστράτου καὶ Κουροπαλάτου ἐγεννήθη θυγάτηρ. Ἐκ δὲ τοῦ Ἰσαὰκ Κομνηνοῦ τοῦ Σεβαστοκράτορος ἐγεννήθη Ἰωάννης ὁ Κομνηνός δούξ Δυρραχίου καὶ ἀπέθανεν ἄπαις· καὶ Ἀλέ-

ξιος, δούξ κ' αὐτὸς Δυρράχίου, ἀποθανὼν ἄπαις· καὶ Κωνσταντῖνος, δούξ Βερόιας, ἀποθανὼν ἄπαις.

Ἐκ δὲ τοῦ βασιλέως Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ἐγεννήθη ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης ὁ Κομνηνὸς καὶ Ἀνδρόνικος ὁ Κομνηνός, Σεβαστοκράτωρ, ἀποθανὼν ἄπαις· καὶ Ἰσαάκιος ὁ Κομνηνός, Καῖσαρ καὶ Σεβαστοκράτωρ· καὶ Ἄννα ἡ Κομνηνὴ ἡ τὴν ἱστορίαν συγγράψασα, καὶ ἄλλαι δύο θυγατέρες.

Καὶ ἐκ μὲν τοῦ βασιλέως Ἰωάννου τοῦ Κομνηνοῦ, θανόντος ἐν ἔτει 1143, ἐγεννήθησαν Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, ὅντινα ὁ πατὴρ ἔτι ζῶν βασιλεὺς ἀνηγόρευσεν καὶ ὅστις ἀπέθανεν ἄπαις· Ἀνδρόνικος ὁ Κομνηνός, Σεβαστοκράτωρ· Ἰσαάκιος ὁ Κομνηνός, Σεβαστοκράτωρ, ἐξ οὗ γεννῶνται θυγατέρες πέντε· Μανουὴλ ὁ Κομνηνός ὁ καὶ βασιλεὺς ἀναγορευθεὶς, ἐξ οὗ γεννῶνται θυγατέρες δύο.

Ἐκ δὲ τοῦ Ἰσαακίου τοῦ Κομνηνοῦ, Καίσαρος καὶ Σεβαστοκράτορος, ἐγεννήθησαν τρεῖς υἱοί, Ἰωάννης ὁ Κομνηνός, ὅστις ἀρνήθεις τὸν Χριστὸν ἐν Ἰκονίῳ ἔλαθεν εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα τοῦ ἐν Ἰκονίῳ σουλτάνου, καὶ Ἀνδρόνικος ὁ Κομνηνός, βασιλεὺς ἀναγορευθεὶς, καὶ Νικόλαος ὁ Κομνηνός.

Καὶ ἐκ μὲν τοῦ Ἀνδρονίκου τοῦ Κομνηνοῦ, Σεβαστοκράτορος, ἐγεννήθησαν Ἰωάννης ὁ Κομνηνός, Πρωτοσεβαστὴς, καὶ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, Πρωτοσεβαστὴς καὶ Πρωτοβεστιάριος.

Ἐκ δὲ τοῦ Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ, βασιλέως ἀναγορευθέντος, ἐγεννήθησαν θυγατέρες δύο καὶ δύο υἱοί, Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός ὁ Β', βασιλεὺς ἀναγορευθεὶς, (τούτου γυνὴ Ἀγνέζα ἡ ἐκ Γαλλίας), ἀπέθανεν ἄλληλος, καὶ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, Σεβαστοκράτωρ, ἀπέθανεν ἄλληλος.

Ἐκ δὲ τοῦ βασιλέως Ἀνδρονίκου τοῦ Κομνηνοῦ, τοῦ καὶ πρώην Σεβαστοκράτορος ἐγεννήθησαν θυγατέρες δύο καὶ υἱοὶ τρεῖς, Μανουὴλ ὁ Κομνηνός, Σεβαστοκράτωρ, καὶ Ἰωάννης ὁ Κομνηνός, γεννηθεὶς ἔτει 1156 καὶ θανὼν ἄπαις τῷ ἔτει 1186, καὶ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, θανὼν ἄπαις καὶ αὐτός.

Ἐκ δὲ τοῦ Νικολάου τοῦ Κομνηνοῦ ἐγεννήθη Ἰσαὰκ ὁ Κομνηνός, ὁ ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰσαὰκ τοῦ Ἀγγέλου τυραννεῖν ἐπιχειρησάμενος, δὲ ἀπέθανεν ἄπαις.

Καὶ ἐκ μὲν τοῦ Ἰωάννου, Πρωτοσεβαστοῦ, ἐγεννήθησαν θυγατέρες τρεῖς καὶ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός ὅστις ἀπέθανεν ἄπαις.

Ἐκ δὲ τοῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, Πρωτοσεβαστοῦ καὶ Πρωτοβεστιάριου, ἐγεννήθη Στέφανος ὁ Κομνηνός, ὁ μέγας Δρουγκάριος, θανὼν ἄπαις.

Ἐκ δὲ τοῦ Μανουὴλ Κομνηνοῦ, τοῦ Σεβαστοκράτορος, ἐγεννήθη Δαβὶδ ὁ τῆς Παφλαγονίας ἡγεμὼν καὶ ἀπέθανεν ἄπαις· καὶ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός ὁ ἐπικληθεὶς Μέγας, ὁ καὶ πρῶτος ἡγεμὼν Τραπεζοῦντος, ἡγεμονεύσας τῷ ἔτει 1204, ἐξ οὗ γεννᾶται Νικόλαος ὁ Κομνηνός, ἡγεμὼν αὐτὸς τῆς Τραπεζοῦντος τε καὶ Κολχίδος. Καὶ τούτου γεννᾶται Κωνσταντῖνος ὁ Κομνηνός, ἡγεμὼν αὐτὸς τῆς τε Κολχίδος καὶ τῆς Τραπεζοῦντος· καὶ ἐκ τούτου γεννᾶται Ἰωάννης ὁ Κομνηνός, βασιλεὺς Τραπεζοῦντος. Πρῶτος οὖν οὗτος ὁ Ἰωάννης ἐπωνομάσθη βασιλεὺς Τραπεζοῦντος ἔτει σωτηρίου 1295,

βασιλεύοντος Ρωμαίων ἐν Κωνσταντινουπόλει Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου, ὅστις, μετὰ τὸ νὰ ἐφάνη πῶς δέχεται τὸν παπισμὸν, τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, τῆς ὁρθοδοξίας προμαχόμενον, ἀνέκραξαν βασιλέα ἐαυτὸν τὸν ἡγεμόνα τῆς Τραπεζοῦντος καὶ Κολχίδος. Ἐκ τούτου οὖν τοῦ Ἰωάννου γεννῶνται Κωνσταντίνος ὁ Κομνηνός, ὅστις μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς Ἰωάννου θάνατον σὺν τῇ μητρὶ Εὐδοκίᾳ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός βασιλεὺς Τραπεζοῦντος· οὗτος καὶ μετὰ τῶν Γενοβέζων ἐπολέμησεν, ἔτει σωτηρίῳ 1303. Ἐκ τούτου οὖν ἐγεννήθη Βασίλειος ὁ Κομνηνός, βασιλεὺς τῆς Τραπεζοῦντος ἀναδειχθεὶς, ἔτει σωτηρίῳ 1320· καὶ τούτου γεννᾶται ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βασίλειος Β' ὁ Κομνηνός, βασιλεὺς Τραπεζοῦντος, ὁ καὶ Νεώτερος ἐπικαλούμενος. Καὶ ἐκ τούτου καὶ τῆς βασιλείσης Εὐδοκίας ἐγεννήθη ὁ υἱὸς αὐτῶν Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός καὶ βασιλεὺς Τραπεζοῦντος, βασιλεύσας ἔτη 46. Καὶ βασιλεύει μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μανουὴλ ὁ Κομνηνός, ὅστις τὴν θυγατέρα Εὐδοκίαν συνέζευξε γάμῳ τῷ μεγάλῳ Δομεστίχῳ Κωνσταντίνῳ Ξιφιλίνῳ τῷ Ὑψηλάντῃ.

Ἐκ τοῦ Μανουὴλ δὲ γεννᾶται Νικόλαος ὁ Κομνηνός, βασιλεὺς Τραπεζοῦντος καὶ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, ἐξ οὗ γεννᾶται Γεώργιος ὁ Κομνηνός, Πρωτοβεστιάριος, ἐξ οὗ γεννᾶται Κωνσταντίνος ὁ Κομνηνός, θανὼν ἅπαις.

Ἐκ δὲ τοῦ Νικολάου τοῦ Κομνηνοῦ ἐγεννήθη Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, βασιλεὺς Τραπεζοῦντος· μεθ' ὃν Ἰωάννης ὁ Κομνηνός ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ ἐπωνομασθεὶς Καλογιάννης, τὸν ἴδιον πατέρα φονεύσας Ἀλέξιον, ἀνεδείχθη βασιλεὺς, ἔτει σωτηρίῳ 1449. Εἶτα φονεὺς καὶ τὸν ῥηθέντα Γεώργιον τὸν Πρωτοβεστιάριον, τὸν καὶ ἴδιον θεῖον καὶ ἀπέθανεν ἅπαις. Καὶ γίνεται ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος ὁ Κομνηνός. Τρεῖς γὰρ υἱοὺς ἐγέννησεν ὁ προρρήθεις Ἀλέξιος, τὸν προρρήθέντα Ἰωάννην, ἄλλως Καλογιάννην, τὸν Ἀλέξανδρον αὐτὸν καὶ τρίτον υἱὸν τὸν Δαβίδ. Ἐκ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐγεννήθη Δημήτριος ὁ Κομνηνός, ὅστις φόβῳ τοῦ θεοῦ Δαβίδ φεύγει εἰς τὸ Σινώπιν, ὅπου πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Τραπεζοῦντος γεννᾷ υἱὸν Ἰωάννην τὸν Κομνηνόν, ὅστις ἀπέθανεν ἅπαις· τὸν δὲ Ἀλέξανδρον αὐτὸν θανόντα διεδέχθη ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Δαβίδ ὁ Κομνηνός, ὕστατος βασιλεὺς τῆς Τραπεζοῦντος· ἐγέννησεν υἱοὺς ὀκτὼ καὶ θυγατέρας τρεῖς, Αἰκατερίνην, τὴν τῷ Οὐζούν-Χασάνῃ βασιλεῖ τῶν Περσῶν νυμφευθεῖσαν, καὶ Εὐδοκίαν τὴν τῷ Σερβίας Δεσπότη νυμφευθεῖσαν, καὶ Ἀννην, ἄλλως Μαρίαν, ἣν ἔγμεν ὁ διδάσκαλος τοῦ σουλτάν Μεχμέτη μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τραπεζοῦντος, συμβάσαν τῷ ἔτει 1462.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ὁ ἐνιερμονάχοις Παρθένιος Μεταξόπουλος, Τραπεζοῦντιος καὶ Ἀρχιμανδρίτης ἐκ τῆς βασιλικῆς Μονῆς τῆς Παναγίας τοῦ Σουμελά, συγγραψάμενος τὴν ἱστορίαν τῶν βασιλέων τῆς Τραπεζοῦντος συνδεδεμένην μετὰ τὸ Προσκυνητῆριον τῆς Παναγίας τοῦ Σουμελά ἐκ τῶν ἱστοριῶν Γεωργίου τοῦ Συγκέλλου, Συμεὼν τοῦ μεταφραστοῦ, Θεοφίλου Ὁμολογητοῦ, Ζωσίμου, Νικοδήμου Κολχίδος καὶ Ἰωάννου Μελά, οὕτως γράφει:

« Ἐάλω ἡ πόλις παρὰ τῶν Λατίνων ἔτει σωτηρίῳ 1204, Μαΐου 12.
 » Τότε δὴ ὁ ἔκγονος Ἀνδρονίκου βασιλέως Κωνσταντινουπόλεως, υἱὸς Ἐμ-
 » μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ τοῦ Σεβαστοκράτορος, Ἀλέξιος ὁ ἐπικληθεὶς Μέ-
 » γας, συμβᾶν τῷ τηλικαῦτα τελευτῆσαι καὶ τὸν βασιλεῖα Τραπεζοῦντος
 » Νικηφόρον ὀνόματι τὸν Παλαιολόγον, ἐλθὼν ἐκ τῆς βασιλίδος τῶν πό-
 » λεων ἐκάθισεν εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον τῆς Τραπεζοῦντος καὶ ἐβασίλευσε
 » χρόνους 35. Τούτου μετὰ τὸν θάνατον Ἰωάννης ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐβασίλευσε
 » χρόνους ἐπτά. Εἶτα Νικόλαος ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἰωάννου χρόνους δέκα. Εἶτα
 » Ἀδριανὸς ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωάννου χρόνους 23. Εἶτα Ἰωάννης ὁ Κομνηνὸς
 » ὁ υἱὸς τοῦ Ἀδριανοῦ χρόνους 15. Εἶτα ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξιος ὁ Κομνη-
 » νὸς χρόνους 26. Εἶτα Βασίλειος ὁ Κομνηνός. Εἶτα Βασίλειος ὁ Β'. Εἶτα
 » Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς ὁ τοῦ Βασιλείου τοῦ Β' καὶ τῆς Εὐδοκίας παῖς.
 » Εἶτα ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μανουὴλ χρόνους 10, ὅστις τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Εὐ-
 » δοκίαν συνεζεύξατο γάμου κοινωνίᾳ τῷ μεγάλῳ Δομεστίχῳ Κωνσταν-
 » τίνῳ τῷ Εἰφιλίνῳ, τῷ καὶ Ὑψηλάντῃ.»

«Ὅτι δὲ παλαιότατον γένος τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει οἱ Ὑψηλάνται
 μαρτυρεῖ σὺν ἄλλοις καὶ Νεκτάριος ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων φύλλ. 24
 καὶ 201, οὕτωςι γράφων. «Ὁ ἐν ἀγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης τοῦ ἐπικλη-
 » Εἰφιλίνος, ὃς ἐκ Τραπεζοῦντος μὲν ὥρμητο πεπαίδευτο δὲ παιδεῖαν λόγων
 » παντοδαπῶν καὶ τοῖς ἐξόχοις τῆς συγκλήτου Βουλῆς συνηριθμητο· πάντα
 » δὲ ἐκουσίως λιπὼν, τοῖς κατὰ τὸν Ὀλυμπον προσφοιτήσας σεμνίως
 » κείρεται τὴν κόμην καὶ τὸν μοναχικὸν ὑπέρχεται βίον, ἔνθα καὶ συγχόν
 » διανύσας χρόνον ἄξιος ἐκρίθη τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντι-
 » νουπόλεως ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Δούκα ἔτει σωτηρίῳ 1064». Σώζεται
 περὶ τῶν βασιλέων τῆς Τραπεζοῦντος ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Σουμελᾶ καὶ κώ-
 δηξ χειρόγραφος ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ μέχρι τῆς σήμερον· καὶ περὶ τὴν
 Τραπεζοῦντα καὶ ἐν ἄλλοις τόποις εὐρίσκονται καὶ ὀνομάζονται Εἰφιλάν-
 ται καὶ Ὑψηλάνται ἐκ τοῦ Κωνσταντίνου Εἰφιλίνου τοῦ Ὑψηλάντη Μεγά-
 λου Δομεστίχου καὶ γαμβροῦ ἐπὶ θυγατρὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἐμμανουὴλ
 Κομνηνοῦ, βασιλέως Τραπεζοῦντος, περὶ τὸ ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ 1390.

Ἐτει σωτηρίῳ 1462.

Ἐπανελθὼν οὖν ὁ σουλτάν Μεχμέτης εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν νικη-
 τῆς καὶ τροπαιοῦχος σκοπεῖται ὑπαγαγεῖν καὶ τὰς νήσους, ἐλευθεράς ἔτι
 οὖσας διὰ τὴν μεσολαβοῦσαν θάλασσαν. Ὅθεν τῷδε τῷ ἔτει στόλον ἐτοι-
 μάσας ἐφορμᾷ κατὰ τῆς Μιτυλήνης. Ἀντιπαρετάχθησαν οἱ Μιτυληναῖοι
 καὶ πολεμοῦσι σφοδρῶς, ἀλλ' ἡττηθέντες ὑπὸ τῶν παμπληθῶν Τούρκων
 σκλαδώνονται. Ὅλαι αἱ νῆσοι τῆς Μεσογείου θαλάσσης ἤθελον δοκιμάσει
 τὴν αὐτὴν τύχην ἂν ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Λεώτας, ὁ παρὰ τοῖς Τούρκοις
 Καζικιλί-βούβοδᾶ λεγόμενος (ὡσάν ὅπου διὰ παραμικρὸν σφάλμα εἶχε πα-
 λουκώσει ἐξ χιλ. ἀνθρώπων), διὰ τὴν ἀποσοβήσῃ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας
 δὲν ἤθελον ἀντειπεῖ εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ εἰς τότε συνετισμένου ἐτησίου

δασμοῦ· δι' ἣν αὐτοῦ ἀντίστασιν καταλιπὼν ὁ σουλτάν Μεχμέτης τὰς νήσους ἐφόρμησε κατὰ τῆς Βλαχίας· ὅθεν ὁ Λεώτας ὑποκλίνας τὸν αὐγένα ἔμεινε πάλιν ἡγεμὼν ὡς τὸ πρότερον, ὑποσχεθεὶς τὴν ἣν οὐκ ἠθέλησε πληρῶσαι δασμοφορίαν.

Εἰς τὸ Κάτεργα-λιμάνι, κείμενον μεταξὺ τῆς πόρτας Τζατλαδι-καπί καὶ Κούμ-καπί, κατεσκευάσε λιμένα διὰ τὰ κάτεργά του ὁ σουλτάνος, κάμωνωντας ἐκεῖ τὸν λεγόμενον τερσανέ, ἥτοι νεώριον· ἀλλὰ τανῦν ὁ λιμὴν οὐ σώζεται, καὶ ἐχερσώθη, καὶ ἔμεινε μόνον τὸ ὄνομα εἰς τὸν τόπον.

Οἱ Ῥωμαῖοι ἐνωθέντες μὲ τοὺς Ἑνετοὺς ἀποστατοῦσιν εἰς τὸν Μωρέαν, καὶ ὑποτάξαντες ἐν αὐτῷ πόλεις τρεῖς, εἶτα καὶ τὸ Δυρράχιον (κείμενον εἰς τὸ στόμιον τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου εἰς τὰ σύνορα τῆς Δαλματίας καὶ Ἀλβανίας) καὶ τὸ Ἐζορνίκ, ἐσκοποῦντο νὰ διώξωσι τοὺς Τούρκους ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον. Ὁ σουλτάν Μεχμέτης δὲν κατεδέχθη νὰ ἐκστρατεύσῃ μόνος του κατ' αὐτῶν, καὶ ἀπέστειλε τὸν Μεχμέτ-πασᾶν, ὅστις ἐλθὼν καὶ μηδὲνα εὐρὼν τὸν ἀντεπολεμήσοντα (ἔφυγον γὰρ πάντες οἱ Ῥωμαῖοι), οὐ μόνον ἀνεκτήσατο τὰς ἀλωθείσας πόλεις ἀλλὰ καὶ νέας ἐπαρχίας ὑπέταξε, τὴν πλησιόχωρον δηλαδὴ Ἰλλυρίαν, Κογέ-Ἐρσέκ παρὰ Τούρκους λεγομένην.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἤρξατο ὁ σουλτάν Μεχμέτης κηρυττίζειν τὸν ναὸν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ κτίζειν αὐτ' αὐτοῦ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ τζαμί, τὸ λεγόμενον τανῦν Σουλτάν-Μεχμέτ-Τζαμισί, ὅπερ ἐτελείωσε σὺν ταῖς περὶ αὐτὸ πολλαῖς οἰκοδομαῖς μόλις ἔτει τῷ σωτηρίῳ 1471 καὶ τοῦ Χιτζρέ 876. Τότε δι' ἀμοιβὴν ἐχάρισε μίαν στράταν δολόκληρον, ὀνομαζόμενην Κιουτζούκ-Τζαφέρ, παρὰ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Μουγλίου, τῷ ἀρχιτέκτονι Ῥωμαίῳ τοῦνομα Χριστοδοῦλῳ μὲ χάττι-σερίφι, ὅπου ἐσώζετο μέχρι πολλοῦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Μουγλίου, καὶ ἔγραφεν οὕτως : α' Ἐσὺ ὅπου ἔχεις τὴν τιμὴν νὰ ἤσῃς σούπασης τῆς Κωνσταντινουπόλεως, » μὲ τὸ νὰ ἐχαρίσασθαι Ἡμεῖς δι' εὐμένειαν τῷ ἀρχιτέκτονι Χριστοδοῦλῳ, » διὰ μισθὸν τοῦ κόπου του, τὸν μαχαλὲν τὴν ὀνομαζόμενον Κιουτζούκ- » Τζαφέρ, θέλεις ὑπάγει εἰς τὸν ναὸν τῆς Μουγλιότισας, καὶ θέλεις διορίσει » τὸν ῥηθέντα μαχαλὲν μὲ τοὺς τόπους τοὺς ἄνευ οἰκοδομῶν, καὶ θέλεις » τὸν δώσει εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Χριστοδοῦλου, κατὰ τὸ ἱερὸν ἡμῶν πρόσ- » ταγμα, εἰς τὸ ὅποιον θέλεις δώσει πίστιν τὴν σήμερον. Μία τοιαύτη ὑπόθεσις τὴν σήμερον παρὰ Τούρκους διορίζεται εἰς τὸν μεῖμαρ ἀγᾶ, καὶ ὅχι εἰς τὸν σούπασην ὅθεν δῆλον πόσον μετεβλήθη ὁ τρόπος τῆς διοικήσεως εἰς τὴν ὀθωμανικὴν βασιλείαν.

Ἄλλ' εἰπὼν ὁ Χριστοδούλος ὕστερον ὅτι δύναται νὰ κτίσῃ καὶ ἄλλο τζαμί μεγαλύτερον καὶ ωραιότερον ἐκείνου, ἐφορεύθη.

Ἐτει σωτηρίῳ 1463 τοῦ Χιτζρέ 867.

Ἐπορεύθ' ὁ σουλτάνος κατὰ τῆς Βόσνας καὶ ὑποτάσσει αὐτὴν φονεύσας ἐν πολέμῳ τὸν ἡγεμόνα αὐτῆς Στέφανον καθήμενον εἰς τὴν Γιάζιγα, εἶτα ἔκτισε καὶ ὀχυρώματα πολλὰ εἰς τὴν Βόσναν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1464, τοῦ Χιτζρῆ 868.

Ὁ πάπας Πῖος ὁ Β΄ ἔγραψε τῷ σουλτάν Μεχμέτῃ προτρέπων αὐτὸν εἰς χριστιανισμὸν, καὶ ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν Τούρκων εἰς τὴν Ἀγκῶνα θνήσκει, καὶ γίνεται Πάπας τῷδε τῷ ἔτει Παῦλος ὁ Β΄, Αὐγούστου τῇ λα΄.

Ἔτει σωτηρίῳ 1465, τοῦ Χιτζρῆ 869.

Τούτῳ τῷ ἔτει θνήσκει ὁ περίφημος Καραμάνογλους, θανάσιμος ἐχθρὸς τῶν σουλτάνων διαδόχων τοῦ Ὄσμαντζίκ καὶ ἀκολούθως καὶ τοῦ σουλτάν Μεχμέτῃ, καὶ ἀφῆκεν ἕξ υἱούς. Τούτων ὁ μείζων, τοῦνομα Ἰσάκ πέης, οἰκειοποιεῖται τὴν βασιλείαν τῆς Καραμανίας καὶ ξεγυμνώνει τοὺς λοιποὺς τῆς πατρικῆς διαδοχῆς. Προστρέχουσιν οὗτοι τῷ σουλτάν Μεχμέτῃ ζητοῦντες βοήθειαν, ὥστις τῇ συγκατανεύσει τῶν λοιπῶν διορίζει ἡγεμόνα τῆς Καραμανίας ἕνα τῶν ἀδελφῶν τοῦνομα Ἀχμέτ-πέην, καὶ μετὰ πολλοῦ στρατοῦ πέμπει διὰ τὴν ἐπικράτειαν τῆς ἐπαρχίας. Πολέμου οὖν συγκατεθέντος ἡττᾶται ὁ Ἰσάκ-πέης, καὶ φεύγει πρὸς τὸν Οὐζζὸν Χασάνην καὶ ὑπαγαγὼν τὴν Καραμανίαν ὁ Ἀχμέτ-πέης πέμπει ὀπίσω τὸν στρατὸν τοῦ σουλτάν Μεχμέτῃ μετὰ δώρων καὶ περιποιεῖται τοὺς ἀδελφούς του, δούς αὐτοῖς ὀφρῖκια καὶ διορίσας καὶ πλούσια σιτηρέσια.

Ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Γρηγόριος ὁ Β΄, τὴν μεγάλην ἰσχὺν τοῦ σουλτάν Μεχμέτῃ κατιδὼν, προσελθὼν ἐδειξεν αὐτῷ τὸ προγράμμα τοῦ Ὁμερ-Ἰπνι-Χιτάπ, δοθὲν τοῖς ὀρθοδόξοις Ῥωμαίοις διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ προσκυνημάτων, καὶ ἐζήτησεν ἐπικυρωθῆναι καὶ παρὰ τῆς αὐτοῦ Βασιλείας, ὃ καὶ ἐγένετο προγράμματι τοῦ σουλτάν Μεχμέτῃ, μέχρι τοῦ νῦν σωζομένου ἐν τῷ θρόνῳ τῆς Ἱερουσαλὴμ.

Ἐν τῇ δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων καὶ ἐπιστημῶν σπουδὴ καθ' ἐκάστην προέκοπτε· παρὰ γὰρ τὸν προῤῥηθέντα Νικόλαον Ε' τὸν πάπαν καὶ ὁ τῆς Φλωρεντίας ἡγεμὼν Λαυρέντιος Μέδιτςζι, ὁ καὶ πατὴρ τοῦ Ῥώμης ἐπισκόπου Λέοντος τοῦ Ι', οὐ μετρίαν ἐπίδοσιν αὐτοῖς ἐνέδειξε. Διδάσκαλοι δὲ τούτων γεγονάσιν ἄνδρες Ἕλληνες οἱ μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καταφυγόντες εἰς τε τὴν Ἰταλίαν καὶ εἰς ἄλλους τόπους. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν μετεκομίσθη τὰ ἐλληνικὰ μαθήματα ὑπὸ Ἰωάννου Ῥευχλίνου τοῦ Καπνίνωνος, νομικοῦ τε καὶ πολιτικοῦ διδασκάλου μαθητευθέντος παρὰ Ἀνδρονίκῳ Κωντοβράκῳ τῷ Ἑλληνι ἐν βασιλείᾳ τῇ πόλει, ὅρ' οὐ καὶ πρώτου κἀν ταῖς Γαλλίαις διεσπάρη ἡ ἐλληνικὴ διάλεκτος· καὶ μετ' αὐτὸν ἐν Παρισίοις ἐμαθητεύθη ἡ ἐλληνικὴ παιδείσις ὑπὸ Γεωργίου Ἑρμωνύμου τοῦ Σπαρτιάτου· ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ ὑπὸ Ἀργυροπούλου τοῦ Βυζαντίου, κἀν Μοδιολάνοις καὶ Φλωρεντίᾳ παρὰ Δημητρίου τοῦ Χαλκοκοινδύλου, καὶ ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ παρὰ Κωνσταντίνου Λασκάρεως τοῦ Βυζαντίου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1466, τοῦ Χιτζρῆ 870.

Ὁ σουλτάν Μουράτης, πατὴρ τοῦ σουλτάν Μεχμέτη, εἶχε καταπολεμήσει τὸν Ἰσκεντέρπεην, ἡγεμόνα τῆς Ἀρβανιτίας, καὶ εἶχεν ὑποτάξει πολλὰ αὐτοῦ ὀχυρώματα. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον ἐκείνου ἐνδυναμωθείς ὁ Ἰσκεντέρπεης διὰ τὴν μακρὰν ἀπουσίαν τοῦ σουλτάν Μεχμέτη παρηνόχλει τὰς πλησιοχώρους αὐτῷ ἐπαρχίας τῶν Τούρκων. Ὅθεν ὁ σουλτάν Μεχμέτης ἐφορμᾷ κατὰ τῆς Ἀρβανιτίας καὶ κρημνίσας τὰ ὀχυρώματα ὑποτάσσει τὴν ἐπαρχίαν καὶ κτίζει κάστρον δυνατόν εἰς τὰ σύνορά της.

ΚΕΦ. Γ'.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Σωφρονίου τοῦ
Συροπούλου, Ἰωάσαφ τοῦ Κόκκα καὶ
Μάρκου τοῦ Ξυλοκαράβου.

Ὁ Πατριάρχης Ἰσίδωρος ἐν ἡσυχίᾳ προστάς τοῦ θρόνου ἔτη ἕξ καὶ μῆνας δύο πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, καὶ προχειρίζεται πατριάρχης Σωφρόνιος ὁ Συρόπουλος, λαβὼν παρὰ τοῦ σουλτάν καὶ τὰ ἐς τὸδε συνήθη τῶν δώρων.

Ὁ σουλτάν Μεχμέτης ἐφορμᾷ κατὰ τῆς Καραμανίας, διώκει τὸν ῥηθέντα Ἀχμέτ-πέην καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ καὶ ὑποτάσσει ὅλην τὴν ἐπαρχίαν πλὴν τινων ὀχυρωμάτων, καὶ ἀποκαθίστησιν ἡγεμόνα αὐτῆς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μουσταφᾶν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1467, τοῦ Χιτζρῆ 871.

Πατριαρχεῖα Ἰωάσαφ τοῦ Κόκκα

Ὁ πατριάρχης Σωφρόνιος πατριαρχεύσας ἔτος ἐν ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου ὑπὸ τῶν κληρικῶν, καὶ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Ἰωάσαφ ὁ Κόκκας, ὃς, εἰ καὶ πραῦς ἦν καὶ τῆς εἰρήνης ἐραστὴς, περιπέπτωκεν ἑμπίης ἔρισι καὶ στάσεσιν ὑπὸ τῶν αὐτοῦ κληρικῶν ἐγερθείσαις, ἐξ ὧν λίαν ἀγανακτῆσας εἰς φρέαρ ἑαυτὸν κατέρριψεν, ὅπερ ἰδόντες οἱ περὶ αὐτὸν καὶ δραχμῶντες μάλιστα τοῦ ὀλέθρου ἐξήγαγον.

— 1471

Ἔτει σωτηρίῳ 1468, τοῦ Χιτζρῆ 872.

Ἐπανελθὼν πάλιν ὁ σουλτάν Μεχμέτης εἰς τὴν Καραμανίαν ὑπέταξε τὰ λοιπὰ ὄχρῳμάτα, καὶ διορίσας φύλακα στρατὸν εἰς τὸ Ἀκ-Σαράϊ καὶ Γκιουνλουκ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1469, τοῦ Χιτζρῆ 873—874.

Ὁ Σουλτάν Μεχμέτης ἐφορμᾷ κατὰ τῆς νήσου Εὐβοίας, ἥτοι Εὐρίππου, (ἧς μητρόπολις ἡ Χαλκίς,) λεγομένης τουρκικώτερον Ἐγριπὸζ καὶ ἰταλίστι Νεγροπόντε, καὶ ἐν διαστήματι μηνὸς ἀρπάζει αὐτὴν ἀπὸ τοὺς Ἑνετοὺς, τῶν ὁποίων ὁ στόλος οὐκ ἐτόλμησε πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ, ἀλλὰ θεατῆς μόνον τῆς νίκης ἐγένετο. Ἀνατειχίσας οὖν ὁ σουλτάνος τὰ κρημνισθέντα μέρη τοῦ τείχους ἐπανῆλθε νικητῆς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ὁ ἡγεμὼν τῆς Φιλαδελφείας, τουρκιστὶ Ἀλά-σεχερί λεγομένης, τοῦνομα Κιζιλ-Ἀσλάν, ἐθελοσυίως ὑποτάσσει τὰς ὑπ' αὐτῷ ἐπαρχίας τῷ σουλτάν Μεχμέτῃ, ὅστις τιμῆσας αὐτὸν ἀποκατέστησε καὶ ἡγεμόνα τῆς Κιουμουλγίνας, ἧτις ἐστὶν ἐπαρχία ἐν τῇ Εὐρώπῃ παρὰ τῇ Λαρίσῃ.

Ὁ Οὐζοῦν-Χασάνης, βασιλεὺς τῆς Περσίας, λαβὼν σύμμαχον παρὰ τῶν Σκυθῶν πέμπει τὸν στρατηγὸν αὐτοῦ Ἰσουφτζέ-πέην κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν, ὅστις ἐλθὼν καίει τὴν Νεοκαισάρειαν καὶ τὰς πέριξ ἐπαρχίας, καὶ προχωρεῖ μέχρι τῆς Καραμανίας, ἐνθα ὁ βῆθεις Μουσταφᾶς, υἱὸς τοῦ σουλτάν Μεχμέτῃ, καταπολεμήσας αὐτὸν καὶ ζωγρήσας πέμπει σιδηροδέσιμον εἰς τὸν πατέρα του.

Ἔτει σωτηρίῳ 1470, τοῦ Χιτζρῆ 875.

Ὁ Οὐζοῦν Χασάνης ἀγανακτῆσας ἐπὶ τῇ ἥττῃ τοῦ στρατηγοῦ του ἐφορμᾷ κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν. Ἀπαντᾷ σὺν τῷ στρατῷ αὐτὸν ὁ σουλτάν Μεχμέτης παρὰ τῷ Παγιάς, πόλει τῆς Παφλαγονίας, συγκροτεῖται πόλεμος σφοδρότατος, καὶ τέλος ἡττᾶται ὁ Οὐζοῦν Χασάνης, φρονευθέντος ἐν τῷ πολέμῳ καὶ τοῦ ἰδίου υἱοῦ Ζεϊνουλδίνι, καὶ φεύγει ὁ Οὐζοῦν Χασάνης μετὰ πολλὸν ἀφανισμόν τοῦ στρατοῦ του. Μετὰ τὴν φυγὴν τῶν Περσῶν πολιορκεῖ ὁ σουλτάν Μεχμέτης τὴν ἐν τῇ Παφλαγονίᾳ πόλιν αὐτῶν Ἀρσέγκην, τουρκιστὶ Κ α ρ ᾱ Ἰ σ ᾱ ρ Σ α ρ κ ἰ λεγομένην, καὶ κατακαίει καὶ κατασφράττει πάντα τὰ ἐν ταῖς περὶ αὐτὴν ἐπαρχίαις. Εἶτα ἐπανακάμψαι μέλλων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀφῆκεν ἐκεῖσε σὺν τῷ στρατῷ στρατηγὸν τὸν Γεδῖκ-Ἀχμέτ πασσᾶν, ὅστις ὑπαγαγὼν τὰς πόλεις Ἐρμενίκ καὶ Ζιλίρκι ὑπέταξε τῇ τῶν Ὀθωμανῶν δυναστείᾳ ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν τῆς Παφλαγονίας, τουρκικώτερον Β α ρ σ ᾱ κ λεγομένης.

Ἔτει σωτηρίῳ 1471, τοῦ Χιτζρῆ 876.

Ὁ αὐτὸς Γεδῖκ-Ἀχμέτ πασσᾶς ἐφορμᾷ κατὰ τῆς Τάυρικῆς Χερσονήσου,

Κρίμι λεγομένης τουρκικώτερον, καὶ καταπολεμήσας τοὺς Γενοβέζους ὑποτάσσει τὴν μητρόπολιν τοῦ Κριμίου Κιέφε, εἶτα καὶ τὸ μέρος τοῦ Κριμίου ὁποῦ ὤριζαν οἱ Γενοβέζοι. Ἐκεῖσε εὔρε τὸν Μπεγκλι-Γκιεράϊ, καταγόμενον ἀπὸ τῆς φυλῆς τῶν ἡγεμόνων Κοπτζάκων, ἄλλως Ὀγουζιανῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ γένους τοῦ Τζεγκιζ-Χάν. (Εἰσι δὲ οἱ Κοπτζάκοι γένος σκυθικόν, ἀφ' ὧν κατὰγονται οἱ τε Τοῦρκοι καὶ οἱ Τάρταροι· εἶναι πλησιόχωροι μὲ τὴν ἐπαρχίαν Οὐζμπέκ, καὶ εἰς τὰ σύνορα τῶν Ταρτάρων Χαγαταίων, πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κασπίας θαλάσσης. Εἰς τοὺς γεωγραφικοὺς πίνακας τῶν νεωτέρων ἢ ἐπαρχία τῶν Κοπτζάκων ὀνομάζεται βασιλείον τοῦ Τιβέτ, ἢ Τουρκεστάν). Οὗτος γὰρ ὁ Ππεγκλι-Γκιεράϊς, καταπολεμηθεὶς παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ του τοῦ καὶ δυναστεύοντος μέρους τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, κατέφυγεν εἰς τοὺς Γενοβέζους· καὶ ὁ σουλτάν Μεχμέτης τῶρα τὸν ἐδεξιώθη, καὶ ἀποκαταστήσας αὐτὸν γάνην τοῦ Κριμίου δέδωκε αὐτῷ δυνάμεις ἵνα δι' αὐτῶν ὑποτάξῃ τὸν ἀδελφόν του βασιλεύοντα μέρους τοῦ Κριμίου, ἐπὶ ῥηταῖς συμφωνίαις. Ὅθεν ἐφορμήσας ὁ νέος γάνης κατ' αὐτοῦ νικᾷ καὶ φονεῖ αὐτόν καὶ ὑπέταξεν ἅπασαν τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον. Οὗτός ἐστιν ὁ πρῶτος γάνης τῶν Ταρτάρων τοῦ Κριμίου ἐπὶ τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ πρῶτος αὐτός διώρισε νὰ ἐκφωνῇται εἰς τὸν μιναρὲ ὁ χουτπές τῶν ὀθωμανῶν σουλτάνων.

Ἄλλ' εἴπερ γελοῖοι οἱ συγγραφεῖς χριστιανοὶ ἐν τοῖς περὶ τὸν Τζεγκιζην, γελιοιδέστερος ὁ Μιχαὴλ τῆς Λιτουανίας διὰ τὴν καταγραφὴν τῆς σειρᾶς τῶν γάνηδων τοῦ Κριμίου. Ἀναγινώσκεται γὰρ ἐν τῇ συγγραφείᾳ αὐτῷ Ταρταρία, σελ. 296, τὸ ὅτι ὁ πρῶτος ἡγεμὼν τοῦ Κριμίου κατήγετο ἀπὸ τῆς φυλῆς τοῦ Τζεγκιζ' καὶ εἰς τοῦτο μὲν ἀληθεύει· ψευδεταὶ δὲ γράφων σελ. 493 τὸ ὅτι ἀπόγονός τις τοῦ Τζεγκιζ', ὃ ὄνομα παρ' αὐτῷ Λοτῶνος, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Λιτουανίαν τῆς Λεχίας· ἐξ αὐτοῦ περιγράφει σειρὰν τινα πλαστὴν τῶν γάνηδων τῆς Λιτουανίας, ὧν τὸν ἔσχατον Ἄκ-Κιεράς ὀνομάζει, ὅστις ὑποτάξας τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον γεννᾷ τὸν Μπεγκλι-Γκιεράϊ, ἐξ οὗ ὁ Μεχμέτ-Γκιεράϊς, καὶ τούτου ὁ Σααδὲτ Γκιεράϊς, ἐξ οὗ ὁ Χάς-Γκιεράϊς, καὶ τούτου ὁ Σάπ-Γκιεράϊς. Ταῦτα οὖν μυθώδη, οὕτω πως ἐχούσης τῆς ἀληθείας: Πάντες οἱ συγγραφεῖς Τοῦρκοι συμφωνοῦσιν εἰς αὐτὸ ὅτι, Γκιεράϊς τις ἀπὸ τοῦ γένους τοῦ Τζεγκιζ-Χάνη καταγόμενος ὑπέταξε τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον, καὶ οἱ ἀπόγονοί του ἐφύλαξαν τὸ ὄνομα του διὰ μνήμην, μεταχειριζόμενοι αὐτὸ ὡς ἐπίθετον ἀπὸ τότε μέχρι τοῦδε. Πρὸς τούτοις οἱ Τάρταροι τῆς Λιτουανίας οὐ κατήγοντο ἀπὸ τῶν Ὀγουζιανῶν, ἀφ' ὧν ὁ Τζεγκιζ', ἀλλ' ἀπὸ τῶν Χαιρεμίσων, καὶ παρὰ Τοῦρκους λέγονται Λίπκα-Ταταρί. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. Σημειωτέον δὲ προσέτι ὅτι διπλοὶ εἰσιν οἱ ἀπόγονοι τοῦ ῥηθέντος Γκιεράϊ· οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν γνήσιοι εἰσι καὶ γίνονται γάνηδες τοῦ Κριμίου, οἱ δὲ εἰσι νόθοι καὶ ὀνομάζονται Χομπάν-Γκιεράϊ. Γυνὴ γάρ τις γάνη τιнос μοιχευθεῖσα ἐγέννησεν υἱόν· γνωσθείσης τῆς μοιχείας ἐφονεύθη ἡ γυνή, καὶ τὸ νεογνὸν παρεδόθη τινὶ ἵνα φονευθῇ. Ἄλλ' αὐτὸς λυπηθεὶς ἀνέθρεψε τὸ παιδίον εἰς τὴν Τζερκεσίαν φυγαδεύσας, καὶ τούτου κατὰγονται οἱ Χομπάν-Γκιεράϊδες διάγοντες εἰς

τὴν Γιάμπωπολην. Μετὰ τὸν πόλεμον τῆς Βιέννης ἀπιστοῦντες οἱ Ὀθωμανοὶ τῷ τότε χάνῃ Σελίμ-Γκιεράϊ ἔκαμαν χάνην τὸν Κιόρ-Γκιεράϊ, ὄντα ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Χομπάνιδων· ἀλλὰ μετὰ τινὰς μῆνας καθήρεθῃ καὶ ἐγένετο χάνης πάλιν εἰς τῶν ἐκ τῆς ἄλλης φυλῆς. Εἶναι ἀνέλπιστον τὸ νὰ προβιβάσθουν πλέον εἰς αὐτὴν τὴν ἀξίαν οἱ Χομπάν-Γκιεράϊδες· ἔχουν διὰ τὸ γένος τοὺς ἄλλα ὀφφίκια, οἷον τοῦ Καλγᾶ σουλτάνου, τοῦ Νουρράδινι καὶ ἄλλα.

Ἐνὸς αὖ ἡ Ταυρικὴ Χερσόνησος ὑπετάσσεται τοῖς Ὀθωμανοῖς ὁ Σουλεϊμάν-πασσᾶς ἐφώρμησε κατὰ τῆς Μολδαβίας. Ἀλλ' ἀπαντήσας αὐτῷ ὁ Στεφάν-βόδας παρὰ τῷ Φαλτζι ἐπὶ τῶν ὁχθῶν τοῦ Προύτου, πολέμου σφοδροῦ συγκροτηθέντος ἡττᾶται ὁ Σουλεϊμάν-πασσᾶς καὶ φονεύεται, συμφορευθέντων καὶ πολλῶν τούρκων στρατιωτῶν καὶ πλείστων ὥσαν ζωγραφθέντων καὶ τῶν λοιπῶν πέραν τοῦ Δουνάβεως φυγῇ τὴν σωτηρίαν εὐρόντων.

Ἐνομάζετο τοῦ Στεφάν-βόδα ὁ υἱὸς Πογδάν, καὶ ἀπὸ τούτου ὠνόμασαν οἱ Τούρκοι τὴν Μολδαυίαν. Οὗτος ὁ Στεφάν-βόδας αὐθέντευσεν ἔτει σωτηρίου 1456, καὶ παρετάθη ἡ ἡγεμονία του ἔτη 47 καὶ μῆνας πέντε.

Ὁ ῥήθεις πάπας Παῦλος ὁ Β' ἔγραψε τῷ ψευδοπατριάρχῃ τῶν Μαρωνιτῶν, τίτλῳ πατριάρχου Ἀντιοχείας χρωμένῳ καὶ καθημένῳ ἐν τῷ Λιδάνῳ ὄρει, περὶ τῆς Ἀγίας Τριάδος καὶ τῆς ἐνσάρχου οἰκονομίας τοῦ υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐμίσει τοὺς πεπαιδευμένους αἵρετικούς καλῶν καὶ ἀπεδίωκε τῆς Ῥώμης, καὶ τῶν ὀφφικίων ἅπερ εἶχον ἐξέβαλλεν, ἐν οἷς καὶ τὸν Πλάτιναν ὑπομνηματογράφον ὄντα. Συνέθετο τοῖς Τούρκοις κατὰ τῶν Κελτογαλατῶν, εἰ καὶ ἐχθρὸς αὐτῶν δοκεῖν ἤθελε καὶ δεκάτας παρὰ πασῶν τῶν ἐν τῇ Γερμανίᾳ ἐκκλησιῶν ἀνιπερθέτως ἀπῆλθει ἐπὶ τῷ καταπολεμῆσαι αὐτούς. Θνήσκει δὲ ὁ πάπας οὗτος Παῦλος ὁ Β', κατὰ τὸν συγγραφέα Μορνάϊον ἐκδεδιητημένος, καὶ γίνεται πάπας Σίξτος ὁ Δ', Ἀυγούστου τῇ θ' τοῦδε τοῦ ἔτους.

Ἔτει σωτηρίῳ 1472.

Πατριαρχεῖα Μάρκου τοῦ Ξυλοκαράδου.

Τοῦ πατριάρχου Ἰωάσαφ τὴν ὑπὴν ὑπεριέμεν ὁ σουλτὰν Μεχμέτης ἐπὶ βήματος, καὶ τοῦ ἐκκλησιάρχου τὴν ῥίνα διέσχισε, διὰ τὸ μὴ ὑπακούσαι αὐτούς τῇ αὐτοῦ κελεύσει δι' ἧς ἐξάτει ἄδειαν ἐκκλησιαστικὴν πρὸς τὸν ἐκ τῆς Τραπεζοῦντος Πρωτοδιστιάριον, ζώσης εἰσέτι τῆς αὐτοῦ νομίμου γυναῖκος, τοῦ γῆμαι τὴν τοῦ ἄρχοντος τῶν Ἀθηνῶν σύνηνον, ἢ κατ' ἄλλους, θυγατέρα, κάλλει νικῶσαν τὰς κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου γυναῖκας· εἶτα καταργεῖ καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου τὸν αὐτὸν Ἰωάσαφ, καὶ συναχθέντες οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει παρευρεθέντες ἀρχιερεῖς καὶ ὁ ταύτης κληρὸς ψηφίζονται πατριάρχην τὸν ἱερομόναχον Μάρκον τὸν Ξυλοκαράδην ἐπιλεγόμενον, τὸν Βυζάντιον, καλὸν τε καὶ πεπαιδευμένον.

Μαθὼν ὁ σουλτάν Μεχμέτης τὴν ἐν τῇ Μολδαβίᾳ καταστροφὴν τοῦ ἰδίου στρατοῦ καὶ ἀγανακτήσας ἐκστρατεύει αὐτοπροσώπως κατ' αὐτῆς· ἀλλ' οὐχ εὐρύνει τὰ ἀντιπαταττόμενον καὶ εἰς τὰ ὄρη εἰσελθεῖν φοβηθεὶς ἐληϊσάτο τὰς πεδιάδας καὶ ἐπανεκάμφε συνεπιφέρειν πλῆθος αἰχμαλώτων τε καὶ ζώων.

Τὴν ἐν Ἰσπανίᾳ Καστιλλίαν, τελευτήσαντος Ἰωάννου Β', διεῖπεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἐνρίκος Δ'. Τούτου θανόντος, ἔτει 1472, Φερδινάνδος Ε', γάμος Ἰσαβέλλην τὴν τοῦ Ἐνρίκου ἀδελφὴν, ἐγκρατὴς γέγονε τοῦ ῥηγάτου καὶ εὐτυχῶς τὰ πράγματα διώκησε. Καὶ μετὰ τινα ἔτη, ἐπὶ τοῦ πάπα Ἰννοκεντίου Η', τὸ τῆς Γρανάτης ῥηγάτον ἑαυτῷ ὑπέταξε, δορυάλωτον ποιήσας τὸν αὐτῆς ῥήγα, ὃ μόνον ἐν τοῖς ῥηγάτοις τῆς Ἰσπανίας τῆς τοῦ Μωάμεθ θρησκείας ἐχόμενον μέχρι τούτων τῶν χρόνων τῇ τοῦ Χριστοῦ πίστει ἀντέκειτο. Ὁθεν Φερδινάνδος Ε' προγράμματι καὶ ἐδίκτω τὸ ὄφφίκιον τῆς λεγομένης Ἰερᾶς Ἐξετάσεως ἐθέσπισε, προτροπῇ Θωμᾶ τοῦ Ἐνκερμάτου τοῦ ἐκ τοῦ τάγματος τῶν Δομινικανῶν, γενικοῦ Ἐξεταστοῦ τῆς πίστεως ὁρισθέντος. Μηδὲνα οὖν ἄλλον ἤθελεν εἶναι ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ εἰμὴ Χριστιανούς· ὅθεν 120 χιλιάδας οἴκους Ἰουδαίων ἐξορίζει καὶ διώκει, καὶ οἱ καταλειφθέντες Ἰουδαῖοι τὴν ἰουδαϊκὴν πίστιν ἀναδύσασθαι παρεβιάζοντο· οἱ τε Μαῦροι καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ ἐκείθεν ἐξορισθῶσι, τῷ στόματι μᾶλλον ἢ τῇ καρδίᾳ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν διεπρέσβευον. Καὶ οἱ τῶν αἱρέσεων Ἐξετασταὶ ἐκελεύοντο τοῖς Ἰουδαίοις καὶ Μαύροις προσέχειν, οἱ τοὺς ὑπαιτίους μετὰ πολλὰς καθεύσεις κατέκαιον. Ὁ δὲ τρόπος καθ' ὃν ἐξέταζεν ἡ ἀνίερους αὐτῇ Ἐξέτασις ὧδε πως εἶχεν· ὁ προβληθεὶς ὑπὸ τίνος ὡς ὑπάιτιος τῇ εἰρκτῇ ἐνεβάλλετο, καὶ μετὰ τρεῖς μῆνας ἀνηγγέλλετο αὐτῷ ὅτι τὸδε καὶ τὸδε πέπραχεν ἢ εἶπεν ἐναντίον τῆς πίστεως· εἰ μὲν οὖν ἐκεῖνος ἔξαρκος ἐγίγνετο, κατεκαίετο καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ ἐδημέυετο· εἰ δὲ ὁμολογήσας τὸ πταῖσμα παραιτήσοιτο, οὐ κατεκαίετο μὲν, ἀλλ' εἰς τριῆρεις εἰρκταῖς εἰς τὸ διηνεκὲς κατεδικάζετο, γυμνούμενος καὶ πάσης τῆς περιουσίας αὐτοῦ· τὸ δὲ χεῖριστον ὅτι οἱ τὴν αἰτίαν ἐπενεγκόντες οὐκ ὀνομάζοντο, καὶ σὺν τῷ ὑπαιτίῳ ἐνώπιον τοῦ κριτηρίου οὐ παρίσταντο. Μία δὲ μόνη ὁδὸς τοῦ ὑπεκφυγεῖν ὑπῆρχεν, ἐὰν ὁ ὑπόδικος εἶπῃ ἐχθροὺς ἔχειν καὶ συκοφαντεῖσθαι παρ' αὐτῶν, καὶ κατ' ὄνομα αὐτοὺς ὀνομάσῃ· καὶ ἀληθεύσας ἐν τούτοις οὐ περὶ τῆς προβληθείσης κατηγορίας ἀνεκρίνετο, ἀλλὰ περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ οἱ πλησίον αὐτοῦ ἠρωτῶντο, καὶ καθαρὸς αἰρετικῆς λώβης εὐρεθεὶς ἀφίετο· τοῦ καταδικασθέντος δὲ ἡ αἰτία εἰς διηνεκτῆς τῆς συγγενείας αὐτοῦ ἀτιμίαν ἐπεγράφετο ἐν τοῖς ναοῖς γραμμασιν οὐ σμικροῖς.

Αὐτὸ τὸ ὄφφίκιον τῆς Ἐξετάσεως διωρίσθη ὑπὸ συνόδου ἀλισθεισῆς ἐν τῇ Ναρθῶννῃ, ἔτει 1235· ἀλλὰ τανῦν ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ μετεβλήθη ἡ Ἐξέτασις εἰς νεωρικὴν τυραννίδα. Σώζεται καὶ μέχρι τούδε τὸ ὄφφίκιον αὐτὸ εἰς ὅλα τὰ ῥηγάτα τὰ τὸν πάπαν δεχόμενα, ἀλλ' οὐκ ἔχρουσιν ἐξουσίαν πολλήν, ὥς τὸ πρότερον, εἰμὴ ἐν τῇ Ρώμῃ καὶ ταῖς ὑπὸ τῇ Ρώμῃ πόλεσι.

Πικρότατα οὖν οἱ Ἰσπανοὶ ὠδύροντο διὰ τὴν πικροτάτην παπικὴν τυραννίδα καὶ τὸν ἐπαχθέστατον ζυγὸν τῆς ἀνιέρου Ἰερᾶς Ἐξετάσεως, καὶ

μάλιστα ὅτι Φερδινάνδος Ε', τοῖς τοῦ πάπα κελεύσμασιν ὑπέκων, προγράμματι ἐπὶ βαρυτάτῃ ποινῇ ἀπηγόρευεν ἵνα μή τις τῶν Ἰσπανῶν τολμήσῃ τὴν ἱερὰν Γραφὴν εἰς κοινὴν διάλεκτον ἢ μεταφράσαι, ἢ ταῖς παρ' ἄλλων εἰς τὸδε μεταφρασθεῖσαις χρήσασθαι.

Οἱ ἐν τῇ Πορτογαλίᾳ Ἑβραῖοι λίαν ἐδιάζοντο πρὸς τὸ χριστιανίσαι, ἀλλ' ἀνωφελῶς.

Ἔτει σωτηρίῳ 1473, τοῦ Χιτζρὲ 878.

Ὁ πατριάρχης Μάρκος ὁ Ξυλοκαράβης, διὰ τὴν τῶν κληρικῶν αὐτοῦ φρενοβλάβειαν καὶ τὴν ἣν πρὸς αὐτὸν δυσμένειαν ἔφερον, καθρέθη τοῦ θρόνου ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Οἱ Τραπεζούντιοι ὀρῶντες ὁσημέραι τοὺς κληρικούς διαφερομένους τῷ σφῶν πατριάρχῃ πέμπουσι τῷ βασιλεῖ νομίσματα χρυσᾶ χίλια, δεόμενοι ἐκλέξαι αὐτοὶ πατριάρχην ὃν ἂν ἐθέλωσι· δεξάμενος οὖν αὐτὰ ὁ σουλτάνος καὶ τὴν ἄνοιαν αὐτῶν καταγνοὺς ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν ἄδειαν τῆς ἐκλογῆς.

ΚΕΦ. Δ'.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Συμεῶνος τοῦ Τραπεζουντίου καὶ Διονυσίου τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως.

Ὅθεν ἐκβαλόντες οἱ Τραπεζούντιοι ληστρικῶς τὸν Μάρκον ἐπιβιάζουσι Συμεῶνα τὸν Τραπεζούντιον, ἄνδρα πολλαῖς ἀρεταῖς κοσμούμενον καὶ παρὰ πάντων φιλούμενον. Ὁ δὲ Μάρκος μεθ' ὕβρεων πολλῶν ἐξώσθη εἰς τὸν θρόνον ἰδίᾳ ἐμόναζεν ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ἔτει σωτηρίῳ 1476, τοῦ Χιτζρὲ 881.

Καὶ τοὺς τῶν ἐπαρχιῶν μητροπολίτας δι' ἐπιστολῶν προέτρπευεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔλθειν καὶ σύνοδον συγκροτήσαντας ἐξετάσαι τὰ γενόμενα. Ἀλισθίσης οὖν τῷδε τῷ ἔτει συνόδου ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ διενεχθέντων πρὸς ἀλλήλους τῶν συνοδικῶν σχίσμα ἐγένετο· οἱ μὲν γὰρ Μάρκῳ τῷ Ξυλοκαράβῃ, οἱ δὲ Συμεῶνι τῷ Τραπεζουντίῳ προσέκειντο.

Πατριαρχία Διονυσίου τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως.

Τοῦτο καταγνοῦσα Μαρία ἡ τοῦ σουλτάνου μητρίαι καὶ γυνὴ τοῦ σουλ-

τὰν Μουράτη πατριάρχην ἡβουλῆθη ἀναδείξαι Διονύσιον τὸν Φιλιππουπόλεως μητροπολίτην, γινώριμον αὐτῇ πρὸ πολλοῦ χρόνου γεγονότα. Ὅθεν βαλοῦσα ἐπ' ἀργυροῦ πίνακος δύο χιλιάδας φλωρίων ἐνεχείρισε τῷ σουλτάνῳ καὶ τὸν φίλον αὐτῆς Διονύσιον πατριάρχην προβληθῆναι ἡτήσατο· ὅστις τὸν χρυσὸν δεξάμενος καὶ εὐχαριστήσας αὐτῇ πρόγραμμα δέδωκε γενέσθαι τὴν αὐτῆς ἀξίωσιν. Διὸ ἀνεβιβάσθη ἐπὶ τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ ῥηθεὶς Διονύσιος, ὅστις ὤρμητο μὲν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου, ἐλθὼν δὲ εἰς Βυζάντιον Μάρκῳ τῷ Εὐγενικῷ τῷ καὶ Ἐφέσου μητροπολίτῃ διηκόνει, παιδευθεὶς ὑπ' αὐτῷ τὴν τε μοναδικὴν πολιτείαν καὶ ἀρετὴν· τῆς δὲ Κωνσταντινουπόλεως ἀλούσης, αἰχμάλωτος σὺν τοῖς λοιποῖς γεγονὼς ὑπὸ τινος χριστιανοῦ Ἀδριανουπολίτου τῆς δουλείας λυτροῦται, καὶ μετ' ὀλίγον διὰ τὴν ἀρετὴν Φιλιππουπόλεως μητροπολίτης προχειρίζεται, εἴτα καὶ εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τὸν ῥηθέντα τρόπον ἀνάγεται· οὗ γενομένου ὁ μὲν Μάρκος ὁ Εὐλοκαράβης εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Ἀχρίδων μετετέθη, ὁ δὲ Συμεὼν ὁ Τραπεζούντιος ἐν τῇ τοῦ Στενμαῦχου μονῇ ἀπῆλθε μονάσων.

Ἔτει σωτηρίῳ 1477, τοῦ Χιτζρὲ 882.

Ὁ σουλτάν Μεχμέτης ὑποτάσσει τὴν Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐν Ἰσσοῦ τῆς Κιλικίας, κτισθεῖσαν ποτε ὑπὸ τοῦ Μακεδόνα Ἀλεξάνδρου, τουρκιστὶ Σκενδερούνα, καὶ ἰταλιστὶ Ἀλεξανδρέτα λεγομένην· κεῖται ὑπὸ τῷ θρόνῳ τοῦ Ἀντιοχείας, πόλις οὖσα παράλιος καὶ δυσκραεστάτου ἀέρος. (Διὰ ταύτης διῆλθον ἐγὼ μετὰ τοῦ Ραγίπ-πασσά, ἔτει σωτηρίῳ 1751, ἀπερχομένου εἰς Ἑδεσσαν, καὶ ἄλλιν διῆλθον μετὰ τοῦ αὐτοῦ, ἔτει σωτηρίῳ 1757, ἐρχομένου εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ τὸ βεζαρέτι-οὐζμά.) Ἦρπασε δὲ ταύτην τότε ὁ σουλτάν Μεχμέτης ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Καϊτ-πέη, ἐνὸς ὄντος τῶν βασιλέων τοῦ Δεβλέτι Τζερακισέ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1478, τοῦ Χιτζρὲ 883.

Κτίζει ὁ σουλτάν Μεχμέτης ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει παλάτιον ὅπερ ἐστὶ τὸ καὶ μέχρι τοῦδε παρὰ τῶν διαδόχων αὐτοῦ σουλτάνων οἰκούμενον ἐν τῷ Βυζαντίῳ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1479, τοῦ Χιτζρὲ 884.

Ὁ Ἀλιαδιν-πέης ζητεῖ τὴν παρὰ τοῦ σουλτάν Μεχμέτ συμμαχίαν κατὰ τοῦ ἰδίου πατρὸς Μπαδδὰκ-πέη βασιλέως τῆς Κίνας, Τζίνι Ματζίν τουρκικώτερον λεγομένης. Δίδωσι τοίνυν στρατὸν ὁ σουλτάνος τῷ Ἀλιαδιν πέη, ὅστις δι' αὐτοῦ νικήσας τὸν ἴδιον πατέρα φυγεῖν κατηνάγκασε πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Αἰγύπτου.

—1481

Ἔτει σωτηρίῳ 1480, τοῦ Χιτζρὲ 885.

Ὁ σουλτάν Μεχμέτης φόνευσί τὸν ἴδιον υἱὸν Μουσταφᾶν τὸν προρῶν θέντα, τὸν καὶ ἡγεμόνα τῆς Καραμανίας, ὡς βιάσαντα τὴν γυναῖκα τοῦ Γιεδικ-Ἀχμέτ-πασσᾶ.

Πολεμᾷ ὁ σουλτάνος μὲ τοὺς Ἑνετοὺς καὶ νικᾷ αὐτοὺς παρὰ τῷ ποταμῷ Ποντίῳ διὰ τοῦ Γιεδικ-Ἀχμέτ-πασσᾶ.

Εἵτα βουληθεὶς ὁ σουλτάνος ὑπαγαγεῖν τὴν Ἰταλίαν, στόλον ἐτοιμάσας πέμπει αὐτὸν ὑπὸ ναυάρχῳ τῷ αὐτῷ Γιεδικ-Ἀχμέτ-πασσᾶ. Οὗτος προσορμήσας εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἰταλίας Πούλια λεηλατεῖ τὴν ἐπαρχίαν καὶ ὑποτάσσει καὶ τινα αὐτῆς ὀχυρώματα· ἀλλ' ἐν μέσῳ τῶν τοιούτων κατορθωμάτων μετακαλεῖται παρὰ τοῦ σουλτάνου διὰ τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον. Ὁ γὰρ Οὐζοῦν-Χασάνης ἤρξατο ἐφορμᾶν κατὰ τῶν ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν. Εἵτα οἱ Ἑνετοὶ ἐζήτησαν εἰρηνεῦσαι μὲ τὸν σουλτάν Μεχμέτην, ἀποστέλλαντες πρέσβυν Βενέδικτον τὸν Τρεβιζάνον, καὶ εἰρήνευσε μετ' αὐτῶν διὰ τὴν κατεπείγουσαν χρεῖαν τοῦ περσικοῦ πολέμου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1481, τοῦ Χιτζρὲ 886.

Ἄλλ' οὐ παρετάθη τὰ τῆς εἰρήνης ἐπὶ πολὺ· τούτῳ γὰρ τῷ ἔτει πέμπει στόλῳ τὸν Μεσίχ-πασσᾶν διὰ νὰ ὑποτάξῃ τὴν Ρόδον. Οἱ χριστιανοὶ συγγράφει γράφουσιν ὅτι ὁ Μεσίχ-πασσᾶς ἦν ἐξωμότης χριστιανὸς καὶ ἐκ τοῦ γένους τῶν Παλαιολόγων. Ἐλθὼν οὖν πολιορκεῖ τὴν Ρόδον, ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσας, μετὰ πολλὴν φθορὰν τοῦ ἰδίου στρατοῦ καὶ κίνδυνον τῆς ἰδίας ζωῆς ἀπρακτὸς ἔλυσε τὴν πολιορκίαν.

Τῷδε τῷ ἔτει ὁ σουλτάν Μεχμέτης μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις τῆς βασιλείας του διαπλεύσας τὸν Βόσπορον παρὰ τῷ Σκούταρι, ἤτοι τῇ Χρυσουπόλει, καὶ στρατοπεδεύσας εἰς τὸ Μάλτεπε, ὅρος ὃν ὑψηλὸν παρὰ τῇ πόλει Νικαίᾳ, ἐφοβέριζεν οὐ μόνον τὸν Οὐζοῦν Χασάνην ἀλλὰ καὶ ξυμπάσας τὰς βασιλείας τῆς Ἀσίας. Ἐκεῖσε ὁ ὀργασμὸς τῆς φαντασίας του, θερμιανομένης ἀπὸ μεγάλης φαντασιοκοπίας, τὰς αἰσθήσεις του συγχύσας ἐπέφερεν αὐτῷ ποδάγραν καὶ κολικόπονον. Ὁ παροξυσμὸς τοῦ πάθους ὧντας ὀξύτατος καὶ μὲ δρυμέα συμπτώματα ἐπέφερε θάνατον, καὶ ἐτελεύτησε κατὰ τὴν πέμπτην τῆς σελήνης Δεμάζουλ-εββέλ, διορίσας διάδοχον τῆς βασιλείας του τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μπαγιαζίτην, ζήσας ἔτη 51 καὶ βασιλεύσας ἔτη 30 καὶ μῆνας τρεῖς, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν τριῶν χρόνων ἐν οἷς συνεβασίλευσε τῷ πατρὶ σουλτάν Μουράτῃ. Οὗτος ὁ ἀριθμὸς ἐστὶ κατὰ κίνησιν τῆς σελήνης, ὅστις κατὰ τὴν ἡλιακὴν ἀπαρτίζεται εἰς ἔτη τεσσαράκοντα ἐννέα, μῆνας ἑπτὰ καὶ ἡμέρας ἑπτὰ.

Ἦτον τότε ὁ Μπαγιαζίτης ἡγεμὼν τῆς Ἀμασείας, ὡς καὶ ὁ ἀδελφὸς του Δεμέ ἡγεμὼν τοῦ Ἰκονίου. Ἐτοιμάζετο δὲ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὁ Μπαγιαζίτης νὰ πηγαίη εἰς προσκύνησιν τοῦ χιμπε εἰς τὴν Μέκκαν. Ὡνομάζοντο δὲ τότε οἱ ἡγεμόνες σ α ν τ ζ ά κ , ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν τωρινὴν συ-

νήθειαν πα σ σ ᾶ τανὺν γὰρ λέγεται σαντζᾶκ ὁ διοικητὴς μιᾶς ἐπαρχίας ὁποῦ διοικεῖ χωρὶς νὰ ἔχη τὰ λεγόμενα τ ο ὕ γ ι α, ἥτοι οὐράς τῶν ἵππων, δύο ἢ τρεῖς. Ἔχει δὲ οὕτω τὴν σήμερον ἡ τάξις τῶν διοικητῶν ὁ σαντζᾶκ εἶναι μικρότερος τοῦ πέν, ὁ πένς μικρότερος τοῦ πασσᾶ, καὶ ὁ πασσᾶς μικρότερος τοῦ μπειλέρπεη.

Βασιλεία τοῦ Κορδοῦκ, υἱοῦ τοῦ Μπαγιαζίτη.

Λαμβάνει οὖν ἀνεπίστως ὁ Μπαγιαζίτης τὰ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως γράμματα τοῦτε βεζίρη Ἀλῆ-πασσᾶ καὶ τῶν λοιπῶν μεγιστάνων, δι' ὧν δηλοποιοῦντες αὐτῷ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του καὶ τὴν εἰς αὐτὸν διαδοχὴν τῆς βασιλείας, προσεκάλουν κοινῶς νὰ ἔλθῃ νὰ δεχθῇ τὴν βασιλείαν καὶ νὰ ἀφήσῃ πλέον τὴν εἰς τὴν Μέκκαν ἀποδημίαν διὰ τὸ ἐπάναγκες τῆς βασιλείας.

Ἀλλ' ὁ Μπαγιαζίτης μετὰ πολλὴν ἀναπόλησιν ἀποφασίζει νὰ μὴ δεχθῇ τὴν βασιλείαν, μόνον νὰ πηγαίνει εἰς προσκύνησιν τοῦ κιαυπέ, καὶ τῷ βεζίρη γράψας διορίζει εἰς τὴν βασιλείαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κορδοῦκ, εὐρισκόμενον εἰς τὴν Πόλιν παρὰ τῷ πάππῳ αὐτοῦ πρὸ ἡμερῶν διὰ νὰ περιτμηθῇ. Καὶ ταῦτα γράψας, χωρὶς νὰ πρσμεῖνῃ τὴν ἀπόκρισιν ἀναχωρεῖ διὰ τὴν Μέκκαν. Ὁ βεζίρης καὶ οἱ λοιποὶ λαβόντες τὰ γράμματα προσκυνοῦσιν εἰς τὸ τάχτι ὡς βασιλεῶς τὸν υἱὸν τοῦ Μπαγιαζίτη Κορδοῦκ, ὅστις διοικεῖ ἀρίστως τὴν βασιλείαν.

Ἐτεὶ σωτηρίῳ 1482, τοῦ Χιτζρὲ 487.

Δυσμενῶν τινων καὶ χαιρεκάκων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει κληρικῶν τὸν Οἰκουμενικὸν πατριάρχην Διονύσιον περιτετμημένον εἶναι παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν ὑπ' ὧν ἤχημαλωτίσθη διαφημισάντων καὶ συνόδου συγκροτηθείσης, τὸ ἀδόμενον παρὰ τῶν πλείστων διεβεβαίωτο. Ὁθεν ὁ Διονύσιος ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνόδου διεγερθεὶς καὶ τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων ἀνελκύσας τὴν τῆς σαρκὸς ἀκροβυστίαν πασίδηλον τοῖς παροῦσιν ἐποίησε, πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς ἀληθείας καὶ κατασχύνῃ τῶν συκοφαντῶν, οἱ ἐπὶ τούτοις λίαν αἰσχυρθέντες τοῖς ποσὶν αὐτοῦ προσέπεσον συγχώρησιν ἐφ' οἷς ἤμαρτον αἰτούμενοι. Παντὸς οὖν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἀρχιερέων δεηθέντων αὐτοῦ ἐμμεῖναι τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ ὡς καὶ πρότερον, οὐκ ἐπέισθη, ἀλλ' ἐξελθὼν τῆς Πόλεως, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἅπαντα τὰ οἱ προσόντα, ἐν τῇ ἐρημῇ μονῇ τῆς Κοσινίτζης τῆς πλησίον τῆς Χριστουπόλεως οὔσης ὤκησεν, ὅπου ζῶν ἐν εἰρήνῃ πολλὰς οἰκοδομὰς καὶ καλλιεργείας ἐποίησε.

ΚΕΦ. Ε'.

Τὰ ἐπὶ τῆς Β^ας Πατριαρχείας τοῦ αὐτοῦ
 Συμεῶνος τοῦ Τραπεζουντίου καὶ
 πατριαρχεία 'Ραφαήλ τοῦ Σέρβου.

Τοῦ Διονυσίου τοίνυν ἀποχωρήσαντος ἀνέχθη τὸ δεύτερον ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ὁ αὐτὸς Συμεὼν ὁ Τραπεζούντιος, τίσας τὰς δύο χιλιάδας τῶν φλωρίων· ὁ γὰρ τοῦ δημοσίου καίστωρ, τουρκικώτερον τε φερόμενος, ἐν ταῖς γραμματείσι τοῦ ἀρχιεῖου εὐρὺν τὰς παρὰ τοῦ Διονυσίου δοθείσας τότε δύο χιλ. φλωρίων, ἤττον τούτων οὐδαμῶς λαβεῖν ἠθέλησε.

Βασιλεία τοῦ Μπαγιαζίτη.

'Επανακάμπτων ὁ Μπαγιαζίτης ἀπὸ τῆς Μέκκας μετὰ μῆνας ἐννέα ἔγραψε τῷ υἱῷ αὐτοῦ Κορδοῦκ παρακαλῶν νὰ διαφυλάξῃ τὴν βασιλείαν. "Ἐγραψε δὲ καὶ τοῖς προὔχουσι προτρέπων ὑποτάσσεσθαι ἐν πίστει τῷ Κορδοῦκ· περὶ τε ἑαυτοῦ ἐζήτηε διατρίψαι ἰδιωτικῶς ἐν τῇ Νικαίᾳ πάντα τὸν βίον αὐτοῦ.

Τούτων οὖν τῶν γραμμάτων ἀναγνωσθέντων οἱ προὔχοντες εἶπον τὸ, δεόν ἐνεργηθῆναι τὴν τοῦ σουλτάν Μεχμέτ παραγγελίαν καὶ τὴν βασιλείαν διαδεχθῆναι τὸν Μπαγιαζίτην. Ὁ Κορδοῦκ οἰκιοθελῶς παραχωρεῖ τὴν βασιλείαν τῷ πατρὶ Μπαγιαζίτῃ, καὶ ἀπαντήσας αὐτῷ παρὰ τῇ Νικαίᾳ μετὰ πάντων τῶν προύχόντων καὶ τάξεων προσκυνεῖ αὐτὸν ὡς βασιλέα καὶ μετ' αὐτὸν πάντες οἱ προὔχοντες. Εἶτα συνεισελθὼν τῷ πατρὶ εἰς τὴν Πόλιν, ἀνεχώρησεν εὐθὺς διὰ τὴν Μαγνησίαν, κατοικήσας ἐκεῖ με βασιλικά μεγάλα σιτηρέσια.

Ταῦτα μαθὼν ὁ ἀδελφὸς τοῦ Μπαγιαζίτ Δζέμ ὁ προῤῥηθεὶς, ἀγανακτήσας, ἀναγορεύεται σουλτάνος εἰς τὴν Προύσαν. Ἐκστρατεύει εὐθὺς κατ' αὐτοῦ ὁ Μπαγιαζίτης, συγκροτεῖται πόλεμος σφοδρὸς παρὰ τῇ Προύσῃ· ἤτταται ὁ Δζέμ, φονευθέντων πολλῶν αὐτοῦ στρατιωτῶν, φεύγει σὺν ὀλίγοις εἰς τὸ Χαλίπι, κἀκεῖθεν προσφεύγει εἰς Αἴγυπτον παρὰ τῷ σουλτάνῳ αὐτῆς Καῖτ-πέῃ τῷ Τζερκέζῳ, ὅστις συμβουλεύει αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς προσκύνησιν τοῦ κιαμπέ καὶ ἀποστῆναι τῶν τοιούτων. Ἄλλ' ὁ Δζέμ ὑποκριθεὶς ἀκοῦσαι τῆς συμβουλῆς αὐτοῦ, ἀναχωρήσας τῆς Αἰγύπτου διὰ τὴν Μέκκαν τῇ βοηθείᾳ τοῦ Καῖτ-πέῃ, ἀντὶ τῆς Μέκκας ἔρχεται εἰς τὴν Παφλαγονίαν πρὸς τινὰς τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ συναθροίσας στρατὸν, τοὺς λεγομένους Γκζονουῖλιδες, ἡτοιμάζετο πολεμῆσαι κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ· ἀλλ'

αὐτὸς ἀποστείλας στρατὸν φυγαδεύει τὸν Δζέμ κατασφάζας τοὺς περὶ αὐτόν. Φυγὼν οὖν ὁ Δζέμ, πλοίου ἐπιβὰς ἔρχεται εἰς Ῥόδον, καὶ ἐδεξιώθη αὐτὸν τὰ μέγιστα ὁ Γράν Μάστρος τῶν ἐν τῇ Ῥόδῳ χριστιανικῶν ταγματῶν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1484, τοῦ Χιτζρὲ 889.

Ὁ σουλτάν Μπαγιαζίτης ἐλθὼν εἰς τὸν Μωρέαν ἔκτισε δύο ὀχυρώματα εἰς τὸν Ἰσθμόν, ἐν τῷ πεδίῳ ὁποῦ εἶναι κατὰ σειρὰν τῆς Κορίνθου, διὰ νὰ ἀπαντᾷ τὰς εἰς αὐτὰ τὰ μέρη ἐφόδους τῶν Χριστιανῶν· ἀφῆκε δὲ ἐν τοῖς ὀχυρώμασι καὶ στρατὸν οὐκ ὀλίγον φύλακα.

Εἷτα ἐλθὼν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν διορίζει κτισθῆναι τζαμί, μεδρεσέ, ἱμαρέτι, δάρουλ-χαγιά, ἥτοι παλάτιον βασιλικὸν καὶ λουτρὸν δημόσιον ἐπὶ τῷ ποταμῷ Τούντζα.

Εἷτα ἀπελθὼν εἰς τὴν Μολδαβίαν πολλῇ τῇ δυνάμει, ἡγεμονεύοντος τοῦ Στεφάν-βόδα τοῦ Γ', ὑποτάσσει δύο πόλεις αὐτῆς, τὸ Κελὶ δηλαδὴ κείμενον ἐπὶ τῷ ἀρκτικῷ στομίῳ τοῦ Δουνάβεως, τὸ καὶ πάλαι Α υ κ ὁ σ ο μ ο ς λεγόμενον, καὶ τὸ Ἀκκερμάνι, κείμενον ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, τὸ καὶ πάλαι παρ' Ἡροδότῳ Ὁ ξ ε ῖ α λεγόμενον, περίφημον διὰ τὴν ἐν αὐτῷ ἐξορίαν τοῦ ποιητοῦ Ὁβιδίου, ὅθεν καὶ ἡ παρ' αὐτῷ λίμνη καλεῖται λίμνη τοῦ Ὁβιδίου. Κεῖται δὲ ἡ Ὁξεῖα παρὰ τῇ Οὐζού, τὸ πάλαι Ὀλβιο- πόλει λεγομένη. Διὰ τῆς ἀλώσεως οὖν τούτων τῶν δύο φρουρίων ἐμπόδι- σεν ὁ σουλτάν Μπαγιαζίτης τοὺς Μολδαβοὺς ἀπὸ τὰς ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ πειρατείας, καὶ ἤνεωξεν ἑαυτῷ ὁδὸν ῥαχίαν τοῦ ἐφορμαῖν κατὰ τῆς Μολδαβίας.

Τὸν Ἀντιοχείας Μάρκον τὸν Γ', πατριαρχεύσαντα ἔτη εἴκοσι πρὸς τοῖς ἐννέα καὶ θανάοντα, διεδέχθη τῷδε τῷ ἔτει 1484 Ἰωακείμ ὁ Β'.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ ὁ πεῖλέρπεης τῆς Ἀσίας ὑπέταξε τὴν Ταρσὺν τῆς Κιλικίας, τὴν Κουρσουλί καὶ Κοσουλί, τὰς ἐν τῇ Κιλικίᾳ πόλεις.

Ἔτει σωτηρίῳ 1485.

Ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ὁ Μπαγιαζίτης φονεῖ αἰδέως τὸν περίφημον στρατηγὸν Γιεδικ-Ἀχμέτ-πασσᾶν, συκοφαντηθέντα ὅτι ἐστοχά- σθη καθελεῖν τῆς βασιλείας τὸν Μπαγιαζίτην καὶ ἀναβιβάσαι εἰς αὐτὴν τὸν υἱὸν τοῦ Μπαγιαζίτη Ἀχμέτην. Ἐγὼ ὕστερον τὴν συκοφαντίαν ὁ Μπαγιαζίτης καὶ ἐλυπήθη ἐπὶ τῷ αἰδέῳ θανάτῳ.

Ὁ Ἀλιά-Δεβλέτης, τοῦ ὁποίου αἱ τότε ἐπαρχίαι εἰς τοὺς γεωγραφικοὺς πίνακας σημειοῦνται τῷ ὀνόματι Ἀ λ ι ᾱ ῖ - Δ ε β λ ῆ τ ι - μ ε μ λ ε κ ε τ ῖ, ἡ ἐπαρχία τοῦ Ζιλκαδερ, περιοριζόμεναι ὑπὸ τοῦ Ταύρου, Ἀντιταύρου, μέ- ρους τῶν ὁρέων τῆς Καππαδοκίας ἐξ ἐνὸς μέρους, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος συνορεύεται μὲ τὸ Χαλέπι, ἀπὸ μέρους τῆς Περσίας μὲ τὴν μεγάλην Ἀρ- μενίαν, ἀπὸ μέρους τῶν ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν μὲ τὴν Ἀμάρτειαν καὶ ἀπὸ

—1486

μέρους τῆς Καραμανίας μετὰ τὴν Ἑλάναν, ὑποτάσσεται τῷ Μπαγιαζίτῃ καὶ λαβὼν παρ' αὐτοῦ βοήθειαν πολέμῳ μετὰ τὸν στρατηγὸν τοῦ Καϊτ-πέη τοῦ καὶ σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου, καὶ μετὰ πολλοὺς καὶ φρικτοὺς πολέμους ὑποτάσσει τὰς ἐν τῇ Συρίᾳ πόλεις τοῦ Καϊτ-πέη, τὸ Γκιουλέκ δηλαδὴ, τὸ Σουές, τὰ Ἑλάναν, τὸ Καϊσάρει καὶ τὸ Ἀντάπ.

Ὁ Μπαγιαζίτης καταμαθὼν ὅτι ἀπὸ τῆς Τζερκεζίας ἀνὰ ἔτος ἀπέρχονται πολλοὶ Τζερκέζοι εἰς τὸ Μισίρι, καὶ αὐξάνει δι' αὐτῶν καὶ ἀνανεοῖ τὰς δυνάμεις τοῦ ὁ Καϊτ-πέης, ἐφορμᾷ πολλῶν τῶν στρατῶν κατὰ τῆς Τζερκεζίας, καὶ λεηλατήσας πᾶσαν τὴν ἐπαρχίαν καὶ λάφυρα πλείστα ἀπαγαγὼν κτίζει καὶ φρούρια εἰς τὰ ὅρη αὐτῆς, ἦτοι τὸ Δεμὶρ-καπὶ καὶ τὸ Δερπέντι, καὶ εἰς τὰ παραθαλάσσια τὸ Σουτζάκι, τὸ Σοχούν καὶ τὸ Ἀνάκκι, μέχρι τοῦδε σωζόμενα, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ μετὰ αὐτὰ τὴν ἐξόδον τῶν τε Ἀρμενίων καὶ Τζερκέζων καὶ τὴν ἀποδημίαν εἰς ἀλλοδαπὰς ἐπαρχίας. Ὅθεν ὁ Καϊτ-πέης, στερηθεὶς νέων στρατιωτῶν, ὑπὸ τῆς λύτης ἀπέθανε.

Θνήσκει ὁ Ἀποτουλάχης, υἱὸς τοῦ Μπαγιαζίτη καὶ ἡγεμὼν τοῦ Ἰκονίου. Πέμπει πάλιν στρατὸν ὁ Μπαγιαζίτης κατὰ τῆς Μολδαβίας καὶ φονεῖ πολλοὺς τῶν Μολδαβίων.

Ἀποστατοῦσιν οἱ κατοικοῦνται τῆς Παφλαγονίας, τουρκικώτερον Βαρσάκ λεγομένης, ἀλλὰ πάλιν ὑπετάγησαν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1486.

Ἐπὶ τῆς πατριαρχίας τοῦδε τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Συμεῶνος τοῦ Τραπεζουντίου διετάχθη ἡ ἀκολουθία διὰ τοὺς ἐπιστρέφοντας εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν ἀπὸ τῆς παπιστικῆς πλάνης τε καὶ τοῦ σχίσματος, δὸς δειπνῆν καὶ αἱρέσεως ἢ βλασφημίας, κατὰ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τῆς τοῦ πάπα μοναρχίας.

Οἱ ἐπικρατοῦντες τῆς ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ ἐπαρχίας Ἀνδαλουσίας Μαύροι μουσουλμάνοι, ἄλλως τῶν Χουλεφάι-Ἀπασιγιέδων τοποτηρηταὶ καὶ στρατιῶται, καταπολεμηθέντες ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν, διώκονται ἐκεῖθεν καὶ φεύγουσιν ὁλοκλήρως· οἱ τε μὴ φυγόντες τυραννοῦνται παρὰ τῶν Ἰσπανῶν καὶ βιάζονται καταπτύζειν τὸν μουσουλμανισμόν. Ὅθεν αὐτοὶ γράφουσι τῷ σουλτάνῳ Μπαγιαζίτῃ καὶ ζητοῦσι παρ' αὐτοῦ βοήθειαν ὡς ἀρχηγοῦ καὶ κεφαλῆς τῆς μουσουλμανικῆς θρησκείας, καὶ ὅς ὑπεσχέθη αὐτοῖς βοήθειαν καὶ ἀντίληψιν.

Πατριαρχία Ῥαφαήλ τοῦ Σέρβου.

Ἐλήλυθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐκ τῆς Σερβίας ἱερομόναχος τις Ῥαφαήλ τοῦνομα, καὶ κατ' ἄλλους Θεοφάνης, ἀνὴρ χαμερπῆς καὶ τῇ μέθῃ ὅλος ἐκδοτος, ὅστις, καίτοι βλακώδης ὢν, γνωρίμους τινὰς τῶν ἐν τέλει ἐκτῆ-

σατο, οἷς προσελθὼν ὑπέσχετο ἔρανον κατ' ἔτος τίειν τῷ βασιλεῶς καί-
στορι φλωρίων δύο χιλιάδας, καὶ ἐν τῇ προβλήσει αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ πατριαρχι-
κοῦ θρόνου φλωρία 500, εἰ πατριαρχὴν αὐτὸν ἀναδείξωσιν. Ἐκεῖνων δὲ εἰ-
πόντων ταῦτα τῷ σουλτάν Μπαγιάζιτ, ἐπέβη τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου,
ἐκβλήθέντος παραυτίκα τοῦ Συμεῶνος. Στάσεως δὲ γενομένης οὐκ ἤθελον
οἱ παρευρεθέντες ἐκείσε ἀρχιερεῖς συλλειτουργῆσαι αὐτῷ, καὶ βιασθέντες
ὑπὸ τοῦ σουλτάνου τέως συνεκοινώνησαν. Τοσοῦτον δὲ προσέκειτο ταῖς οἰ-
νοφλυγίαις, ὥστε μὴ δύνασθαι στήναι ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ἀκολουθίαις,
ἀλλ' οὔτε ἐν αὐτῇ τῇ πανσέπτῳ τῶν Παθῶν ἑβδομάδι, οὔτε ἡδύνατο κατέ-
χειν τῇ χειρὶ τὴν ποιμαντικὴν ῥάβδον, ἥτις ἐκπεσοῦσα τῆς χειρὸς αὐτοῦ
τῇ Ἀγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ συνετρίβη.

Ἔτει σωτηρίῳ 1487.

Ὑπὸ ἀρχιθαλασσίῳ τῷ Κεμάλ-Ἀλῆ-πασσᾷ πέμψας στόλον πολὺν ὁ
Μπαγιάζιτης εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν πρὸς βοήθειαν τῶν ἐν τῇ Ἰσπα-
νίᾳ τυραννουμένων, ὡς ἔλεγον, Μαύρων μουσουλμάνων, νικᾷ τὸν στόλον
τῶν Χριστιανῶν, λεηλατεῖ τὴν νῆσον τῆς Μάλτας καὶ τὰ παράλια τῆς Ἰτα-
λίας καὶ τῆς Ἰσπανίας, καὶ ἐπανακάμπτουσιν οἱ Τοῦρκοι εἰς τὴν Πόλιν λα-
φύρων κατὰ πλεοί.

Διῶξας ὁ Φερδινάνδος τῷδε τῷ ἔτει ἀπὸ τῆς Γρανάτης Μαύρους καὶ
Σαρακηνοὺς τοὺς ἐπικρατήσαντας αὐτῆς ἔτη ὀκτακόσια, ἐδιώξεν ἐκ τῆς
Ἰσπανίας καὶ 120 χιλιάδας Ἑβραίων, γυνώσας αὐτοὺς πάσης τῆς περιου-
σίας αὐτῶν κινήτης τε καὶ ἀκινήτου, οὔτινες καὶ διεσπάρησαν εἰς τὰς
ἐπαρχίας καὶ πόλεις τῆς Τουρκίας, καὶ μάλιστα τὴν Θεσσαλονίκην. Καὶ
συνεχώρησε τὴν ἀρπαγὴν αὐτὴν ὁ τότε πάπας Ἰννοκέντιος ὁ Η', καὶ
τὸν ῥῆγα τῶν Ἰσπανῶν Φερδινάνδον τόνδε τὸν Ε' καθολικὸν ἐπωνό-
μασε σὺν τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ, καινοτομῶν καὶ εἰς τοὺς βασιλικοὺς τί-
τλους, οὐκ ἀπὸ κανόνος τινὸς συνοδικοῦ ἀλλ' ἐκ τῆς καλουμένης παρ' αὐτοῦ
ιδίας ἄκρας ἐξουσίας, τῆς ἐκ τοῦ ἄδου καὶ τοῦ Σατανᾶ ἀλλ' οὐκ ἐκ τοῦ
Εὐαγγελίου προαχθείσης. Εἰ οὖν καλὸν τὸ διωχθῆναι τοὺς Ἑβραίους ἐκ τῆς
Ἰσπανίας, πῶς οὐ διώκει καὶ αὐτὸς ὁ γεννάδας αὐτοὺς ἐκ τε τῆς Ῥώμης καὶ
ἐκ τῶν λοιπῶν τῶν ὑπ' αὐτῷ πόλεων;

Ἄλλ' οὐ καλὸν πάντῃ. Ἐκ γὰρ τοῦ τοιοῦτου διωγμοῦ ἄθεον ἠκολούθησε
σύμπτωμα. Πολλοὶ γάρ τῶν Ἰουδαίων μὴ βουληθέντες φυγεῖν γεγυμνωμένοι
ὧν εἶχον, ἔμειναν ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ λαθόντες, καὶ τῷ μὲν ἰουδαϊσμῷ κρυφίως
πιστεύοντες, παρρησίᾳ δὲ βηπτιζόμενοι ἐγίνοντο καὶ ἱερεῖς καὶ πνευματικοὶ
τῶν Χριστιανῶν. Εἶτα φεύγοντες εἰς τὴν Λιγουρίαν καὶ ἄλλους τόπους ἐνῆρ-
γουν πάλιν παρρησίᾳ τὴν ἰουδαϊσμόν, καὶ οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων πολιτικῶν
τε καὶ ἐκκλησιαστικῶν τούτους ἐξέταζε, καὶ διέμενον ἀτιμώρητοι διὰ τὴν
ἄθεον αὐτὴν τους πράξιν καὶ τὸ λῆμν ἀνύποιστον. Φεύγουσιν οὖν εἰς τὴν
Τουρκίαν καὶ μέχρι τοῦ νῦν πολυαριθμῶς τοιοῦτοι. Κἀνταῦθα ἐν τῇ Κων-

—1488

σταντινουπόλει, ὅπου ταῦτα γράφω, εἰς τῶν πολλῶν ἐκεῖθεν φυγάδων ἦν, ἐπὶ τῆς νεανικῆς μου ἡλικίας, καὶ ὁ ἱατρὸς Φονσέκας Ἑβραῖος, ἱερεὺς ἐκεῖσε ὑπάρχας, ὡς αὐτὸς ἔλεγε καυχώμενος τοῖς ἐμοῖς γεννήτορσιν ἐν τῷ ἱατρεῦ-
ειν πολλάκις· ἦν γὰρ ἱατρὸς τοῦ σπιτιοῦ μας.

Τὸν Ἀλεξάνδρείας Γρηγόριον τὸν ΣΤ', πατριαρχεύσαντα ἔτη εἴκοσι πρὸς τοῖς ἑπτὰ καὶ θανόντα, διεδέχθη τούτῳ τῷ ἔτει Ἰωακείμ ὁ πᾶνυ, ὁ ἐπὶ ἀ-
γιότητι καὶ θαυματουργίᾳ εὐφημούμενος.

Ἔτει σωτηρίῳ 1488.

Διαγενομένου τοῦ ἐνιαυτοῦ ὁ Ῥαφαὴλ πληρῶσαι μὴ δυνηθεὶς τὰς ὑπο-
σχεθείσας δύο χιλιάδας φλωρίων καθείργονται, καὶ μηδαμῶθεν ταῦτα ἔχων
ἀποδοῦναι ἐδεήθη ἵνα ἐσθ' ὅτε τῆς εἰρκτῆς ἐξέρχεται φέρων τὰς ἀλύσεις ἐπὶ
τὸν αὐχένα καὶ διὰ τῶν τῆς Πόλεως ὁδῶν ὡς προσαίτης περιοδεύη
χρημάτων αἰτήσεως ἕνεκα· οὐ γινομένου ὄνειδον τοῖς πᾶσιν ἐγίγνετο. Καὶ
ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ὦν τελευταῖον ἀθλίως ἐν τῇ εἰρκτῇ τὸν βίον κα-
τέστρεψε.

ΚΕΦ. ΣΤ'.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Μαξίμου τοῦ Γ', Νήφω-
νος τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης, καὶ β' πατριαρχείας
Διονυσίου τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως.

Συνόδου οὖν ἐν Κωνσταντινουπόλει συγκροτηθείσης προχειρίζεται πα-
τριάρχης ὁ μέγας ἐκκλησιάρχης Μανουὴλ, ὁ τὴν ῥίνα διασχιθεὶς ἐπὶ τοῦ
σουλτάν Μεχμέτ τοῦ Φετίχης, ὡς πρόειρήνεται, καὶ μετωνομάσθη Μάξιμος
ὁ λόγιος, ἀνὴρ διαβεδοημένος ἐπ' ἀρετῇ καὶ τὸν τοῦ θεοῦ λαὸν ἐν παιδείᾳ
καὶ νοθεσίᾳ ποιμαίνων, κατὰ πᾶσαν κυριακὴν καὶ ἐορτὴν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
τὸν τοῦ θεοῦ λόγον παρρησίᾳ διδάσκων· εὐὴ ἡ φήμη ἔφθασε καὶ εἰς τὰ
ἔσχατα τοῦ σουλτάν Μπαγιαζίτη· ὅθεν ἠξίωσεν αὐτὸν ὁ σουλτάνος τὸ ἱερὸν
σύμβολον τῆς τῶν Χριστιανῶν πίστεως αὐτῷ ἀναπτύξασθαι, προτραπείς
εἰς τοῦτο ὑπὸ τινων νέων Τραπεζουντίων τῶν ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων αὐτοῦ
διαγόντων καὶ χριστιανιζόντων εἰσέτι, καὶ ταῦτα ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀμι-
ρούτζη. Ἀλλὰ καὶ ὥς, τὸ ἐτήσιον τέλος τῶν δύο χιλ. φλωρίων καὶ τὰ ἐν
τῇ προβλήσει τοῦ νέου πατριάρχου πεντακόσια φλωρία τὰ παρὰ τοῦ Κα-

κοραφαήλ ὑποσχεθέντα καὶ ἐζητεῖτο βιαίως καὶ κατετίετο ἀναγκαιώς· τὰ δὲ τῆς ἐκκλησίας ἄλλως εἰρήνην εἶχε παυσαμένων τῶν ἐν τοῖς κληρικοῖς σκανδάλων. Τούτου τοῦ πατριάρχου μνημονεύει καὶ ὁ Ἱεροσολύμων Νεκτάριος.

Ἔτει σωτηρίῳ 1489, τοῦ Χιτζρὲ 894.

Ὁ Μπαγιαζίτης πέμπει τὸν Γιακούπ-πασσᾶν διὰ νὰ ὑποτάξῃ τὴν Κρυστιάν καὶ τὴν Πόσαν. Οὗτος ἐλθὼν μετὰ πολλοῦ στρατοῦ καὶ ἐντυχὼν τῷ χριστιανικῷ στρατεύματι, πολέμου σφοδροῦ συγκροτηθέντος κατακλύπτονται οἱ Χριστιανοὶ καὶ αἰχμαλωτίζονται παμπληθεῖς τῶν εὐγενῶν· οὓς ἐπεμψεν ὁ Γιακούπ-πασσᾶς τῷ Μπαγιαζίτῃ σὺν τῷ αἰχμαλωτισθέντι στρατηγῷ αὐτῶν γενεράλῃ Ἀμῆ παρὰ Τοῦρκοις, καὶ Ἰωάννῃ Τορκοβάτῳ Τάσσω τῷ περιφῆμῳ. (Εἰ καὶ οἱ Χριστιανοὶ γράφουσιν ὅτι νὰ ἐσκοτώθῃ ὁ Τάσσω πολέμῳ μετὰ πολλὰς ἀνδραγαθίας, ἀλλὰ οἱ Τοῦρκοι ἐξωγρημένον αὐτὸν γραφῇ παραδεδώκασιν· ὅθεν οὐκ οἶδα τίσι πιστευτέον.)

Ὁ Μπαγιαζίτης τὴν θυγατέρα αὐτοῦ συζεύγνυσι γάμῳ μὲ τὸν Ἀχμέτ-Μιρζά, τὸν ἐπιλεγόμενον Ὁγούρ-ὀγλού, (σημαίνει δὲ τὸ μιρζά εὐγενής,) καταγόμενον ἀπὸ τῶν διαδόχων τῶν Σκυθῶν τῶν ἐν τῇ πόλει Τέβριζι βασιλευσάντων, ἢ ἀπὸ ἄλλων τῶν ὁποίων ἡ ἀρχαιότης τοῦ γένους εἶναι ἐγνωσμένως παλαιοτάτη. Ἡ δὲ πόλις τὸ Τέβριζι μητροπόλις ἦν ποτε τῆς περσικῆς βασιλείας, καὶ τότε νῦν ἔχον πόλιν ἀξιόλογον καὶ περίπυστος τῶν ἐν τῇ Περσίᾳ πόλεων, τὸ πάλαι Κτησιφῶν καλουμένη.

Ἔτει σωτηρίῳ 1490.

Ὁ σουλτάν Γιακούπ, ῥῆξ τοῦ Ἀζερπεγιάν (ὅπερ ἐστὶ περσικὴ ἐπαρχία), θνήσκει, καὶ διὰ τὴν κυριαρχίαν καὶ διαδοχὴν τῆς ἐπαρχίας του πολλοὶ σουλτάνοι πολεμοῦσιν ἀναμεταξύ τους, ἐν οἷς καὶ ὁ Μπαγιαζίτης μετὰ τοῦ Τζερκέζου σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου τοῦνομα Γαβρῆ, τοῦ διαδεξαμένου τὸν Καϊτ-πέην. Πολέμων τοίνυν μεταξύ τῶν δύο αὐτῶν πολλῶν συγκροτηθέντων, πανταχοῦ ἐνίκων οἱ Τοῦρκοι ἐπὶ ἔτη ὀλόκληρα ἕξ· ὅθεν οἱ Τζερκέζοι παρεχώρησαν πάντα τὰ τοῦ σουλτάν Γιακούπ τοῖς Ὀθωμανοῖς, οἵτινες τῷ ἔτει σωτηρίῳ 1496 καὶ τοῦ Χιτζρὲ 901 ἔμειναν κυριάρχαι παντὸς τοῦ Ἀζερπεγιάν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1492.

Πέμπει τὸν σουλτάν Δξέμ ὁ Γράν Μάστρος τῆς Ῥόδου σὺν τισι τῶν αὐτοῦ ἱππέων πρὸς τὸν πάπαν Ἀλέξανδρον τὸν ΣΤ', τὸν διαδεχθέντα τῷδε τῷ ἔτει Ἰννοκέντιον τὸν Η' θανόντα. Ζητεῖ ὁ σουλτάνος παρὰ τοῦ πάπα βοήθειαν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Μπαγιαζίτη. Ὅθεν ὁ πάπας πέμψας συνί-

στησιν αὐτὸν εἰς τὸν ῥῆγα τῆς Φράντζας Κάρολον τὸν Η', ὅστις ἡτοιμάζετο τότε νὰ ὑποτάξῃ τὴν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ Νεάπολιν. Ὑπεδέχθη τὸν σουλτάνον ὁ ῥῆξ μετὰ τιμῆς καὶ διώρισεν αὐτῷ σιτηρέσιον. Πανταχόσε ὁ σουλτάν Δζέμ περιγράφων τὰς δυστυχίας του παρεκάλει τοὺς ῥῆγας τῶν Χριστιανῶν νὰ τὸν βοηθήσουν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, ὁμνύων φυλάξαι πάντως ἀλώδην τὴν συμφωνίαν τῆς εἰρήνης ἣν συνεφώνησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετὰ τὰ ῥηγὰτα τῶν Χριστιανῶν, καὶ ἂν μὲ τὴν βοήθειάν τους βασιλεύσῃ, νὰ μὴν ἀφήσῃ ποτὲ μηδὲνα τῶν Ὀθωμανῶν ἐφορμῆσαι δυσμενῶς κατὰ τινος τῶν χριστιανικῶν ἐπαρχιῶν. Οἱ ῥῆγες τῶν Χριστιανῶν φοβούμενοι καὶ τὸ ἀπλῶς ὄνομα τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας ὑπισχνοῦντο αὐτῷ λόγοις τὸ ὅτι πάσῃ δυνάμει βοηθήσουσιν αὐτῷ.

Ἐν τούτοις ὁ σουλτάν Μπαγιαζίτης ἐλυπεῖτο διὰ τὴν πρὸς τοὺς Χριστιανούς καταφυγὴν τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ, ὑποπτευόμενος τὴν παρ' αὐτῶν βοήθειαν πρὸς αὐτόν. Λυπούμενον οὖν αὐτὸν πολλάκις κατιδὼν ὁ μπερμπερπασός του Μουσταφᾶς, ἐξωμότης ὢν Ἰταλὸς, ζητεῖ ἄδειαν παρὰ τοῦ Μπαγιαζίτη ἀπελθεῖν εἰς τὴν Νεάπολιν, καὶ φονεῦσαι τὸν σουλτάν Δζέμ ὑπισχνεῖται. Δεχθεὶς τὴν ὑπόσχεσιν ὁ Μπαγιαζίτης ἀνθυπεσχέθη τὸ, ἂν κατορθώσῃ τὸ ἔργον νὰ τὸν ἀποκαταστήσῃ σαχίπι-δεβλέτ. Καταφυγὼν οὖν ὁ Μουσταφᾶς εἰς τοὺς ἐλτζίδες χριστιανούς τοὺς εἰς τὸ Σταυροδρόμῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶπεν αὐτοῖς ὅτι μετενόησεν ἐπὶ τῇ ἀπιστίᾳ καὶ θέλει χριστιανίσαι, καὶ παρακαλεῖ νὰ τὸν στείλουν κρυφίως εἰς τὴν πατρίδα του τὴν Νεάπολιν. Φθάσας οὖν ἐκεῖσε προσκολλᾶται ἐπιτηδεῖας εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ σουλτάν Δζέμ, διὰ μπερμπερπασός του, καὶ μετὰ πολλὰ σφάττει αὐτὸν ἐν τῷ μπαρμπερίζειν, ἀκείβηεν φυγὼν εἰς τὴν Κρήτην ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Πόλιν, καὶ ὁ Μπαγιαζίτης φυλάξας τὴν ὑπόσχεσιν του τὸν ἔκαμεν Ἐπίτροπόν του. Οὕτως οὖν ἐφονεύθη ὁ σουλτάν Δζέμ, καὶ εἶναι ψεῦδος ὅπερ ἔγραψαν συγγραφεῖς τινες χριστιανοὶ τὸ ὅτι νὰ τὸν ἐφόνευσεν ὁ πάπας τῆς Ῥώμης Ἀλέξανδρος ὁ ΣΤ'. ὁμοίως ψεῦδος ἐστὶ καὶ τὸ ὅτι νὰ ἐφαρμακώθη εἰς τὸ Τελακίον ἀκολουθώντας τὸν ῥηθέντα ῥῆγα Κάρολον τὸν Η' ἐφορμῶντα κατὰ τῆς Νεαπόλεως.

Ἐπεμψεν οὖν ὁ Μπαγιαζίτης πρέσβεις εἰς τὴν Νεάπολιν ζητῶν τὸν νεκρὸν τοῦ ἀδελφοῦ του, οἵτινες ὑποδεχθέντες παρὰ τῶν Χριστιανῶν φιλοφρόνως καὶ λαβόντες τὸν νεκρὸν ἐκόμισαν τῷ Μπαγιαζίτῃ, ὅστις ἔθαψεν αὐτὸν ἐν τῇ Προύσῃ παρὰ τῷ σουλτάν Μουράτῃ ἐν τοῖς μνημείοις τῶν σουλτάνων.

Ἔτει σωτηρίῳ 1493.

Τὸν Ἱεροσολύμων Γρηγόριον τὸν Β', θανόντα μετὰ τὸ πατριαρχεῦσαι ἔτη τριάκοντα πρὸς τοῖς ἔξ, διεδέχθη Δωρόθεος ὁ Β', καὶ πατριαρχεῦει ἔτη 41.

Ἔτει σωτηρίῳ 1494.

Πατριαρχεία Νήφωνος τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης.

Πατριαρχεύσας Μάξιμος ὁ Γ' ἔτη ἑξ ἑθίσκει, καὶ συναθροίζεται σύνοδος ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει τῶν τε ἀνατολικῶν καὶ δυτικῶν ἐπισκόπων, καὶ ψήφων γενομένων ὡς εἴθιστο, προχειρίζεται πατριάρχης Νήφων ὁ Θεσσαλονίκης μητροπολίτης, ἀνὴρ σοφός τε καὶ λόγιος καὶ τὴν ἀρετὴν περιφανὴς ὑπὲρ τις καὶ ἄλλος τῶν ἐπ' αὐτοῦ, ὁρμώμενος ἀπὸ Πελοποννήσου καὶ τὴν μοναχικὴν διαγωγὴν ἐν τῷ Ἀθωνι παιδευθείς.

Ἔτει σωτηρίῳ 1496.

Β^α Πατριαρχεία Διονυσίου τοῦ ἀπὸ Φιλίππουπόλεως.

Πατριαρχεύσας δὲ ἔτη δύο καὶ πρὸς, βιαίως τοῦ θρόνου ἐξώσθη τῇ κελεύσει τοῦ Μπαγιαζίτη διὰ τῆς συνεργείας τοῦ Ἀμιρούτζη· ζητήσας γὰρ δῶρα παρὰ τοῦ Νήφωνος καὶ μὴ λαβὼν, δυσχεράνας, τῷ αὐτοκράτορι αὐτὸν διέβαλε τῆς τοῦ πατριάρχου Συμεῶνος περιουσίας ἑτερόν τινα εἶναι κληρονόμον ἀλλ' οὐ τὸν Νήφωνα κατειπὼν, ὃν πλαστὸν κληρονόμον καὶ διὰ μαρτύρων ἐπιπλάστου ἀπέδειξεν. (Ἵπέπεσεν οὖν βασιλικῇ ὀργῇ καὶ ἐξώσθη ὁ Νήφων, ὅτι τὰ δημοσιευθέντα τοῦ πατριάρχου Συμεῶνος δι' ἐπιπλάστου τινὸς Βασιλείου ἀνεψιοῦ ἠθέλησεν ἀνακτῆσθαι τῇ ἐκκλησίᾳ.) Ὁθεν ὁ Μπαγιαζίτης τὴν περιουσίαν τοῦ Συμεῶνος δοθῆναι τῷ δημοσίῳ προσέταξε, παρὰ τὰς συνθήκας καὶ τοὺς δοθέντας ὁρισμούς, πρὸς δὲ τῇ τοῦ Συμεῶνος περιουσίᾳ καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ πατριαρχείου δημόσια ἐγεγόνει.

Ἐξωσθέντος οὖν τοῦ Νήφωνος δίδωσιν ἄδειαν ὁ Μπαγιαζίτης τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει κληρικοῖς τοῦ ἐκλέξασθαι πατριάρχην ἕτερον ἀντὶ τοῦ Νήφωνος. Ὁθεν μετακαλοῦνται ἀπὸ τῆς Κοσινίτζης τὸν προῤῥηθέντα Διονύσιον, καὶ ἐλθὼν ἀναβιβάζεται τὸ δεύτερον βίᾳ καὶ ἄκων εἰς τὸν θρόνον, ποικίλαις ἀρεταῖς κοσμούμενος, καὶ ταῦτα ἀκτημοσύνη, νηστειαῖς, προσευχαῖς, ἐλεημοσύναις, ταπεινότητι καὶ ἄλλοις ἀγαθοῖς.

Ἔτει σωτηρίῳ 1497, τοῦ Χιτζρὲ 902.

Ὁ Μπαγιαζίτης ἀποστείλας τὸν ναύαρχον Νασού-πέην μὲ στόλον πολιορκεῖ τὴν Ῥόδον, καὶ γίνεται αἱματοχυσία τῶν Χριστιανῶν. Ἐμπης λύει τὴν πολιορκίαν οὐδὲν κατορθώσας.

Ἔτει σωτηρίῳ 1498, τοῦ Χιτζρὲ 903.

Ὁ Ἀχμέτ-Μιρζάς, γαμβρὸς τοῦ Μπαγιάζίτη, προφάσει θήρας ἐξεληθὼν τῆς Πόλεως ἐφορμᾷ κατὰ τῆς πόλεως Τέβρισι καὶ οἰκιστοποιεῖται αὐτήν, ὀνομασθεὶς αὐτῆς σουλτάνος.

Ἔτει σωτηρίῳ 1499, τοῦ Χιτζρὲ 904.

Ὁ Μπαγιάζίτης ἄρχεται κτίζειν παρὰ τῷ Ἑσκι-σαράϊ τὸ τανῦν λεγόμενον Σουλτάν-Μπαγιάζίτ-τζαμισὶ μαζὴ μετὰς πλείους πολυδαπάνους οἰκοδομὰς, κείμενον παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων βασιλέων Χαλκοπράτῃ λεγομένῳ, καὶ ἐτελειώσαν ταῦτα εἰς ἔτη ὀκτώ.

ΚΕΦ. Ζ'.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Μαξίμου τοῦ Δ', καὶ
τῆς 6^α πατριαρχείας τοῦ Νήφωνος, καὶ
Ἰωακεὶμ τοῦ Δράμας, καὶ Παχωμίου
τοῦ Ζιχνῶν μητροπολίτου.

Ὁ πατριάρχης Διονύσιος πατριαρχεύσας ἔτη δύο καὶ μῆνας ἐξ ἄλλιν παρητήσατο, καὶ ἀναβιβάζεται εἰς τὸν θρόνον ὁ μητροπολίτης Σεβέρων Μανασσῆς, μετονομασθεὶς Μάξιμος· ὃς ἐν πλείστοις τῶν ἀθεμιτῶν καὶ ἀπαισίων κατηγορηθεὶς, οὐδὲν ἀληθὲς κατ' αὐτοῦ ἀπεδείχθη.

Ἔτει σωτηρίῳ 1500, τοῦ Χιτζρὲ 905.

Ἐφορμᾷ μετὰ στόλον ὁ Μπαγιάζίτης κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑποτάσσει τὸ Ἰνεπαχτί αὐτοπροσώπως.

Ἔτει σωτηρίῳ 1501, τοῦ Χιτζρὲ 906.

ὑποτάσσει πολέμῳ τὴν Μοθώνην καὶ βιάζεται τὴν Κορώνην νὰ παραδοθῇ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1502, τοῦ Χιτζρῆ 907.

Οἱ Φράγχοι Βενετοὶ ἐφορμῶσι στόλῳ κατὰ τῆς Μιτυλήνης, ἀλλ' ὡς ἱστὸς ἀράχνης διελύθησαν, φανέντων 50 κατέργων ἅπερ ὁ Μπαγιάζιτης ἐκείσε πρὸς βοήθειαν τῆς νήσου ἐξέπεμψεν.

Εἰρηνεύει μετ' αὐτοῦ Ἐνετοὺς, διὰ τὴν ξεκουράσῃ τὸν στρατὸν του, διὰ τῆς ἐπιμελείας τοῦ Ἀνδρέου Γρίτη, ὅστις τότε ἦν αἰχμάλωτος ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ Μπαγιάζιτη. Μετ' αὐτὴν τὴν εἰρήνην ἡ Λευκαδία καὶ Νερίτη εἰς τοὺς Τούρκους ἐπεστράφη παρὰ τῶν Ἐνετῶν, καὶ ἡ Κεφαλληνία εἰς τοὺς Ἐνετοὺς ἐπεστράφη παρὰ τῶν Τούρκων. Μετὰ τὴν εἰρήνην ἀπῆλθεν ὁ Μπαγιάζιτης εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1503, τοῦ Χιτζρῆ 908.

Ὁ προῤῥήθεις Οὐζοῦν Χασάνης, βασιλεὺς τῆς Ἀρμενίας, ὁ καὶ τὸ τῆς Περσίας βασιλεῖον χειρωσάμενος, καὶ πρῶτος ὑπάρχας βασιλεὺς τῶν Τουρκομένων, ἐπονομαζομένων τοῦ Λευκοῦ Ἀετοῦ, εἶχε συζύξει εἰς γάμου κοινωσίαν τὴν θυγατέρα του ἀνδρὶ τινι τῶν ἀπογόνων τοῦ Χουσεΐν, δευτέρου υἱοῦ τοῦ Χαλίφου Ἀλῆ, τῶν Χουλεφάι-Ρασιδίν. Ἐκ τούτων ἐγεννήθη ὁ σάχ Ἀϊδάρ, ὃ σημαίνει λέων. Τελευτήσαντος οὖν τοῦ Οὐζοῦν Χασάνη, ἔτει σωτηρίῳ 1485, καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ δηλητηρίῳ δολοφονηθέντος ὑπὸ τῆς αὐτοῦ γυναικὸς, ἡ βασιλικὴ ἀξία προσηνέχθη τῷ ἐγγόνῳ αὐτοῦ σάχ Ἀϊδάρ (οὗτος ἐφευρε πρῶτος ἐν τῇ Περσίᾳ σάρι καὶ κόκκινον, διορίσας τὴν πόλιν οἱ ὑπῆκοοί του, καὶ ὠνομάσθη Ἀϊδάρ-τὰτζί) ὅθεν οἱ Τούρκοι διὰ καταφρόνησιν ὀνομάζουν τοὺς Πέρσας κιζί-λ-μπαῖς) οὗτινος φονευθέντος ἐν τῷ πολέμῳ ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς ἐπαρχίας Σιρβάν συνεφονεύθησαν καὶ πάντα τὰ τέκνα καὶ συγγενεῖς του. Ἀλλ' εἰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, Ἰσμαήλ τοῦνομα, φυγὼν ἐσώθη ἐν τῇ Ἰρκανίᾳ, τῇ τανῦν Γκιλὰν λεγομένη, καὶ ὕστερον 300 χιλ. στρατοῦ συναθροίσας τῆς Περσίας ἐκράτησε καὶ ἐβασίλευσεν αὐτῆς, ὀνομασθεὶς Σοφι-Ἰσμαήλ. Ἐβασίλευσεν οὖν τῆς Περσίας ἐν τούτῳ τῷ ἔτει καὶ τοῖς ἐφεξῆς ὁ Σοφι-Ἰσμαήλ, ἄλλως σάχ Ἰσμαήλ, θανάσιμος ἐχθρὸς τῶν Ὀθωμανῶν, συνετὸς λίαν καὶ διὰ τοῦτο σοφός, καὶ κατὰ διαφθοράν σοφὸς ἐπικληθεὶς.

Θανόντος τοῦ πάπα Ἀλεξάνδρου ΣΤ' γίνεται πάπας Πῖος Γ', Σεπτεμβρίου κγ' τοῦδε τοῦ ἔτους. Καὶ τούτου μετὰ ἡμέρας 26 δηλητηρίῳ φαρμάκῳ θανόντος γίνεται πάπας Ἰούλιος Β', Νοεμβρίου α' τοῦδε τοῦ ἔτους.

Ἔτει σωτηρίῳ 1505, τοῦ Χιτζρῆ 910.

Β^α Πατριαρχία τοῦ Νήφωνος.

Ὁ προῤῥήθεις Μάξιμος ὁ Δ' πατριαρχεύσας ἔτη ἑξ καὶ σκανδάλοις πε-

— 4510

ριπεςών, Γαβριήλ τινι μοναχῷ τῶν ἐκ τοῦ Ἀθωνοῦ διενεχθεὶς, τοῦ θρόνου ἐξεβλήθη· καὶ συνόδου γενομένης αὐθις ἐπὶ τὸν θρόνον προεδιβάσθη τὸ δεύ-
τερον Νήφων ὁ προρρήθεις.

Ἔτει σωτηρίῳ 1506, τοῦ Χιτζρῆ 914.

Πατριαρχεῖα Ἰωακείμ τοῦ Δράμας.

Ἀλλὰ καὶ οὗτος πατριαρχεύσας ἔτος ἑν, σκανδάλων οὐ τῶν τυχόντων συμβάντων αὐτῷ παρὰ τε τοῦ πατριαρχεύσαντος Μαξίμου τοῦ Δ' καὶ τινων μητροπολιτῶν, ἐξεβλήθη, καὶ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Ἰωακείμ ὁ Δράμας· ὅστις ἦν νέος μὲν τὴν ἡλικίαν, χρηστός δὲ τὴν γνώμην καὶ ἄριστος, ὅθεν καὶ παρὰ πάντων ἠγαπάτο.

Ὁ πάπας Ἰούλιος Β' ὁ προρρήθεις ἤρξατο ἀνεγείρειν ἐκ βάρων τὸν ἐν τῇ Ῥώμῃ πολυέξοδον καὶ ὑπερμεγέθη ναὸν τοῦ Ἀγίου Πέτρου, πάλαι ποτὲ ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου κτισθέντα καὶ ἀνακαινισμοῦ χρῆζοντα, τῷδε τῷ ἔτει 1506 Ἀπριλ. 15'.

Ἔτει σωτηρίῳ 1507, τοῦ Χιτζρῆ 912.

Ὁ σουλτὰν Μπαγιαζίτης κτίζει εἰς τὴν Ἀμάσειαν τζαμί μεγαλοπρεπέστατον, οὐδὲν λειπόμενον τοῦ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει. Ἀνακτίζει τὰ τείχη τῆς πόλεως ὑπὸ σεισμοῦ πεσόντα εἰς πολλὰ μέρη, ἔκτισε καὶ ἱμαρέτια καὶ μεδρεσέδες πολυάριθμα, καὶ ἐπὶ τὸν ποταμὸν Κιλιζ-Ἰρμάκ παρὰ τῷ Ὀσμικαντζίκι ἔκτισε γέφυραν ἐκ μαρμάρων μὲ 19 στοὰς καὶ ἄλλην ἐκ λίθων ξυστῶν ἱσάριθμον ταύτη κατὰ τὰς στοὰς ἐπὶ τῷ ποταμῷ Γκιόζ-σουὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Σαριγὰν λεγομένην.

Τὸν Ἀντιοχείας Ἰωακείμ Β' πατριαρχεύσαντα ἔτη εἴκοσι πρὸς τοῖς τρισὶ καὶ θανόντα τῷδε τῷ ἔτει διεδέχθη Γρηγόριος Γ'.

Ἔτει σωτηρίῳ 1510, τοῦ Χιτζρῆ 916.

Σαῖτάν-Κουλού τις τοῦνομα, ἀνὴρ μάχος τε καὶ δόλιος, μετέλλαξε τὴν διδασκαλίαν τοῦ κουρανίου καὶ ἐξαπατήσας τὰ πλήθη τὰ ἐν τῇ Μπέη-Μπασάρ ἐπαρχίᾳ ἀπέκνησεν ὁπαδοὺς ἀναριθμήτους, ὑποκρινόμενος καὶ τὸ θαυματουργεῖν, ὅθεν καὶ στρατοῦ κύριος ἐγένετο. Ταῦτα μαθὼν ὁ σουλτὰν Μπαγιαζίτης πέμπει κατ' αὐτοῦ τὸν Ἀλῆ-πασσᾶν, οὗ φανέντος ἐγκαταληχθεὶς ὑπὸ τῶν ιδίων ὁ Σαῖτάν-Κουλού φεύγει εἰς τὴν Περσίαν παρὰ τῷ σάχ' Ἰσμαήλ, Σοφὶ τῶν Περσῶν, ὃν καὶ τοὺς αὐτοῦ ὑποχειρίους ἐξαπατήσας διέσπειρε τὴν κατ' αὐτὸν διδασκαλίαν τοῦ κουρανίου καὶ ἐγένετο αἰτίας τῆς μεταξὺ Τούρκων καὶ Περσῶν διαφορᾶς εἰς τὰ τῆς θρησκείας ὧν

οὐ μὲν δέχονται καὶ τοὺς τέσσαρας διαδόχους τοῦ Μωάμεθ ὡς γνησίους χαλίφιδες, οἱ δὲ Πέρσαι μόνον τὸν τέταρτον, τὸν Ἀλὴν δηλαδὴ, βλασφημοῦντες τοὺς λοιποὺς τρεῖς.

Ἐν τῇ Γερμανίᾳ Ἰωάννης ὁ Ῥευχλινός, ὁ ἐξ Ἰουδαίων χριστιανίσας, λέγει τῷ καίσαρι Μαξιμιλιανῷ, ἄλλως Μαξιμῷ, παραδοθῆναι πυρὶ πάντα τὰ τῶν Ἑβραίων βιβλία παρὰ τὴν θείαν Γραφὴν, καὶ τοῦτου γενομένου ἔργδιως τοὺς Ἰουδαίους χριστιανίσαι. Ὁ Μαξιμιλιανὸς διώρισε τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐν Κολώνῃ ἀκαδημίας καὶ τῆς ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἐπισκόπου τῆς Μογουντίας. Διαφωνίας οὖν μεταξὺ αὐτῶν γενομένης καὶ ἐς τὰ μάλιστα ἐπιταθείσης εἰς κενὸν ἀπέβη τὸ ζήτημα.

Ὁ πατριάρχης Ἰωακεῖμ ἐπικουρίας χάριν ἐν τῇ Ἱερῇ ἐπιδημήσας οὐ τῆς τυχύσεως ὑποδοχῆς, φιλοτιμίας τε καὶ ἐπικουρίας παρὰ τοῖς ἐκείσε προὔχουσιν ἀπῆλυσσε.

Λέγεται δὲ Ἱερῆα τὸ διάστημα τοῦ τόπου ὅπου εἶναι μεταξὺ τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης, καὶ διαιρεῖται εἰς δύο, εἰς τὴν κάτω καὶ εἰς τὴν ἄνω. Καὶ ἡ μὲν κάτω Ἱερῆα ἡ συνουρεύουσα μὲ τὴν Μεγκρελίαν λέγεται ἀπλῶς Ἱερῆα καὶ Καρτέλι, καὶ ἔχει καὶ κάστρον παράλιον λεγόμενον Πατοῦν, ἐξουσιαζόμενον παρὰ τῶν Τούρκων, ὅπου καὶ ὀρτάς· καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἔχει πόλιν τὸ Τίφλισι, οὕτω λεγόμενον διὰ τὰ ἐν αὐτῷ ἀξιόλογα θερμὰ ὕδατα. Ἐν δὲ τῇ ἐν τῷ Τίφλισι ἐκκλησίᾳ τοῦ ἐπισκόπου, ὅστις ἐπονομάζεται καθολικός, σώζεται ἥλος τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ἐν διαχύρῳ καὶ λιθοκολλήτῳ καὶ διαμαργάρῳ θήκῃ. Οἱ ποταμοὶ Ἀραβὸς καὶ Κῦρος ἐνοῦνται ἄνωθεν τοῦ Τίφλισι ὥσει ὥρας ἑξ, ὅπου καὶ ἡ καθολικὴ ἐκκλησία τῶν Ἱερώων, λεγομένη Σχέτα, κειμένη ἐν τῇ γωνίᾳ τῇ γιγνομένη ἐκ τῆς ἐνώσεως τῶν δύο ποταμῶν, ὧν ἐκατέρωθεν, κατὰ τὸν Στράβωνα, ἦσαν δύο φρούρια, τὸ μὲν ἐπὶ τῷ ποταμῷ Κύρῳ, Ἀρμοζικὴ καλούμενον, τὸ δὲ ἐπὶ τῷ ποταμῷ Ἀράβῳ, Σέιμαρα ὀνομαζόμενον, ἀπέχοντα ἀλλήλων ὥσει στάδια 16. Βατός ἐστὶ τὸν Αὐγουστον ὁ ποταμὸς Κῦρος, ὕδωρ ἔχων ὀλίγον μὲν ἀλλ' εἰς ἄκρον ψυχρότατον, καὶ διαβαίνουσι αὐτὸν ἱππᾶται. Ὁ ἡγεμὼν τοῦ Τίφλισι παρὰ τὸ κύριον ὄνομα ὀνομάζεται μέπερς, ὅπερ ἱεριστὶ σημαίνει βασιλεὺς. Ἔχει δὲ καὶ ἄλλας ἐπαρχίας ἡ κάτω Ἱερῆα, οἷον τὸ Ἱμαρέτι, ὑποτασσόμενον τῷ σουλτάνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὥσπερ καὶ τὸ λοιπὸν ἅπαν Καρτέλι, καὶ τὸ Κουτατήσιον, πρώτην πόλιν τοῦ Ἱμαρετίου, ὅπου διωρίσθησαν οἱ Ὀθωμανοὶ ἔτει 1678. Ἐχει δὲ καὶ ἄλλην πόλιν τὸ Ἱμαρέτι, τὴν Κελάτην· οὗ ἐν τῷ μοναστηρίῳ σώζεται καὶ ἕτερος ἥλος τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἐν παρομοίᾳ θήκῃ μὲ τὴν σωζομένην ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Τίφλισι. Τὴν δὲ ἐν τῇ Κελάτῃ εἰκόνα τῆς Θεοτόκου θέλουσιν οἱ Ἱμαρέλιοι ἱσορῆθῆναι παρὰ τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἀγίου Λουκᾶ. Οἱ Ὀθωμανοὶ ὑποτάξαντες τὸ Τίφλισι ἐδιώχθησαν παρὰ τοῦ Περσάρχου, ὅστις ἔδωκε τὴν κυριαρχίαν αὐτοῦ πάλιν εἰς τοὺς Ἱεραίς. Τέλος πάντων ἐφ' ἡμῶν ἅπαντα ἡ κάτω Ἱερῆα κατεκυριεύθη ὑπὸ τοῦ Σολομῶντος, τῇ προστασίᾳ καὶ συνάρσει τῶν Μοσχόβων· καὶ θανόντος τοῦ Σολομῶντος ἠθέλησεν ἡ Πόρτα νὰ οἰκειοποιηθῇ τὴν κυριαρχίαν τῆς κάτω Ἱερῆας

—1540

καὶ διώρισεν ἡγεμόνα αὐτῆς ἓνα τῶν ἐντοπίων, τὸν καὶ γυναικάδελφον τοῦ Τζανικλή· Ἀλῆ-πασσά· ἀλλ' οὐκ ἐδέχθησαν τὸ τοιόνδε κίνημα οἱ Μόσχοι, καὶ ἀποβλήθηεντος ἐκείνου διώρισαν αὐτοὶ ἄλλον τῶν αὐτοχθόνων, ὃν ᾔθελον.

Ἡ δὲ ἄνω Ἰβηρία ὀνομάζεται Ἀλβανία καὶ Καχέτη. Σύνορον δὲ τῶν δύο Ἰβηρίων ἐστὶν ὁ προῤῥήθεις ποταμὸς Ἀραβὸς καὶ μετὰ τὴν σὺν τῷ ποταμῷ Κύρῳ ἔνωσιν ἐστὶν ὁ αὐτὸς ποταμὸς Κύρος. Οἱ Ἰβηρες τῆς κάτω Ἰβηρίας, εἰ καὶ μὴ πάντες, πωλοῦσι τοὺς παρόικους αὐτῶν, οἱ δὲ τῆς ἄνω οὐδαμῶς. Ἀμφοτέραι αἱ ἐπαρχίαι αὗται ἐξουσιάζοντο ποτε ὑπὸ τοῦ Περσάρχου μὲ δύο καὶ μόνας συμφωνίας καὶ ἄρῃ· πρῶτον νὰ ἐκλέγηται ὁ ἡγεμὼν οὐκ ἐξ ἄλλου γένους ἀλλ' ἐκ τῶν Παγαρατιανῶν, καὶ νὰ ἐπικυρῶται ὑπὸ τοῦ Περσάρχου· δεῦτερον νὰ πέμπωνται τῷ Περσάρχῳ δῶρον κατ' ἔτος παρθέναι τινὲς καὶ παῖδες· (ὅρα ἱστορίαν τῆς Ἰβηρίας καὶ τῶν περὶ αὐτὴν ἐθνῶν, Πατζινάων, Χαζάρων, Ζίγκων, Σακινδῶν, Ἀβάζγων, Ἀπχάζων, Σουάνων, Ἀλάνων, Μεγαρέλων, Κολχῶν ἤτοι Λαζῶν, Γκουρτζέων, Ἀβάρων, Ἀλβανῶν, Χαλίβων καὶ τῶν βασιλέων αὐτῶν καὶ τῆς πίστεώς των παρὰ Δοσίθεον ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων Βιβλ. ιβ', Κεφ. β' καὶ θ'). Οἱ παπισταὶ γράφουσιν ὅτι ὁ Γεϊμορίτης, ὁ αὐθεντεὺς ἐν Ἀλβανίᾳ ἔτει σωτηρίῳ 1630, νὰ ἐπαπίστισεν, ἀλλὰ ψεύδονται. Περὶ δὲ τὸ ἔτος 1657, ἡγεμονεύοντος εἰς τὸ Τίφλισι τοῦ σάχ' Ἀβάζ, ἀπῆλθε Χίος τις, ἱατρός, Ἀνδρέας τοῦνομα, εἰς τὴν Ἰβηρίαν, καὶ ἔπειτε τὸν Ἀβάζ διὰ δώση αἰδεῖαν διὰ τὸν ἐρχομὸν τῶν Ἰησουϊτῶν· ἔλαβεν οὖν ὁ Ἀβάζ διὰ ἐκκλησίας τῶν Ἀρμενίων, τὴν μὲν ἐν τῷ καστρῷ Κόρι, τὴν δὲ ἐν τῇ πόλει Τίφλισι, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς τοῖς Ἰησουϊταῖς, οἵτινες ἔφερον πρῶτον εἰς παπισμὸν τινὰς τῶν ἐκεῖσε Ἀρμενίων, εἴτα καὶ τινὰς τῶν ὀρθοδόξων Ἰβηρων. Τὴν σήμερον πληρεξούσιος κυριάρχης τῆς ἄνω Ἰβηρίας εἶναι ὁ αὐτόχθων τῆς ἄνω Ἰβηρίας Ἡράκλειος, εἰς ὃν τῶν γάνηδων τῆς Περσίας, ἀντὶ ἀξίει-παινος διὰ τε τὴν σύνεσιν, ἀνδρείαν καὶ γενναίωτητά. Κυριαρχεῖ δὲ τῆς ἐπαρχίας πάσης ὑπὸ τῇ προστασίᾳ καὶ συμμαχίᾳ καὶ γ α ρ α ν τ ῖ α τῆς βασιλείσεως τῶν Μοσχόβων Αἰκατερίνης τῆς Β', τῆς περιφύμου, καίτοι τῶν Ὀθωμανῶν βασικανόντων καὶ ἐποφθαλμιώντων τῇ τοιαύτῃ γ α ρ α ν τ ῖ α καὶ εἰς τὰ μάλιστα σπουδαζόντων καὶ κινουμένων πρὸς ἀναίρεσιν αὐτῆς, καὶ προτρεπόντων τὸν Ἡράκλειον δεχθῆναι τὴν παρ' αὐτῶν ὑπεράσπισίν τε καὶ συμμαχίαν.

Ὁ πατριάρχης Ἰωακείμ ἐπανακάλυψας εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν πράγμασι διαφόροις περιέπεσε. Μητροπολίτης γάρ τις Σηλυβρίας, ἀνὴρ πονηρὸς τε καὶ φαῦλος τὸν βίον, παιδείᾳ ἐκκλησιαστικῇ διὰ τοῦτό ποτε καὶ καθαρᾷ εἰσι ὑποβλήθεις, προσήλκεν τῷ κατ' ἔτος ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας χορηγούμενῳ τέλει φλωρίων πεποίηκε χιλίων, ἓνα δι' αὐτῶν ἐγκρατὴς τοῦ Οἰκομμενικοῦ πατριαρχικοῦ γένηται θρόνου· ἦν τινα οἱ περὶ τὸν πατριάρχην οὐκ ἠδυνήθησαν ἐκδόξαι· ὤθεν καὶ ἐπληρώθησαν, γνώμη τῶν ἀρχιερέων καὶ τοῦ πλῆθους, τῆς προσθήκης ἀποδεχθείσης πρὸς σύστασίν τε καὶ στερέωσιν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τοῦ κυρ Ἰωακείμ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1511.

Πατριαρχεία Παχωμίου τοῦ Ζιγνῶν.

Ἀλλὰ καὶ ὡς, τῇ ὀργῇ τοῦ σουλτάν Μπαγιαζίτη ἐμπесὼν τοῦ θρόνου ἀπεχώρησε, καὶ κελεύσας αὐτοῦ τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει παρευρεθεῖσιν ἀρχιερεῦσί τε καὶ κληρικοῖς πατριάρχῃν ἕτερον προχειρίσασθαι καὶ γενομένης συνόδου μετεκλήθη τὸ τρίτον ὁ πρότερον πατριαρχεύσας Νήφων, διάγων τότε ἐν τῇ Βλαχίᾳ. Τούτου δὲ τὴν κλήσιν μὴ δεξαμένου, πατριάρχης προχειρίζεται Παχώμιος ὁ Ζιγνῶν μητροπολίτης.

Ὑποπίπτει χειράγραφῳ ὁ Μπαγιαζίτης καὶ μηνύει τὸν υἱὸν Ἀχμέτην, ἡγεμόνα ὄντα τοῦ Ἰκονίου, ἵνα ἐλθὼν παραλάβῃ τὴν βασιλείαν· αὐτὸς δὲ ἐσκοπεῖτο ἀπελθεῖν εἰς τὴν Μαγνησίαν καὶ ιδιωτεῦσαι. Ταῦτα μαθὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σελίμης, ἡγεμὼν τῆς Τραπεζοῦντος, παρὰ τῶν περὶ τὸν Μπαγιαζίτην, ἔρχεται στρατῷ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν προφάσει τοῦ ἰδεῖν τὸν Ἰδιὸν πατέρα Μπαγιαζίτην, εἴτα ἔρχεται εἰς τὴν Πόλιν εἰκοσι χιλιάδας στρατοῦ συνεπιφέρειν καὶ ἐλπίζων προστεθῆναι αὐτῷ τοὺς γεννιτσάρους, οὓς τινες ἤδη ἐγίνωσκεν ὁμόφρονας αὐτῷ. Ὁ Μπαγιαζίτης ταῦτα μαθὼν ἐφορμᾷ κατ' αὐτοῦ ἀπαντῶνται παρὰ τῇ Τζόρλῳ, τὸ πάλαι Τερλῳή λεγομένη, καὶ πολέμου γενομένου ἡττᾶται ὁ Σελίμης καὶ φεύγει· ὁ Μπαγιαζίτης οὐκ ἠθέλησε καταδιώξαι αὐτὸν σκοπούμενος ἱκανὴν αὐτῷ εἶναι παιδείαν τὴν ἥτταν. Ὅθεν καταντᾷ ὁ Σελίμης εἰς τὴν Καφάν τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, καὶ ὁ Μπαγιαζίτης πάλιν μηνύει τῷ υἱῷ Ἀχμέτῃ ἵνα ταχέως ἐλθὼν διαδέξῃται τὴν βασιλείαν· ἀλλ' αὐτὸς ἀπεκρίθη τῷ πατρὶ ὅτι οἱ ἐν τέλει καὶ οἱ γεννίτσαροι θέλουσιν εἰς βασιλεᾶ τοὺς τὸν Σελίμην, καὶ ὅτι παρὰ γνώμην αὐτῶν οὐ δύναται δεχθῆναι τὴν βασιλείαν. Ἐνόμισεν οὖν ὁ Μπαγιαζίτης ὅτι τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου θέλει καταπεισθεῖν ὁ Ἀχμέτης διαδεχθῆναι τὴν βασιλείαν καὶ ἡσύχαζει· ἀλλ' ἐν τούτοις οἱ ἐν τέλει γράφουσι τῷ Σελίμῃ ἐλθεῖν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, οὗ γενομένου ἐπὶ προφάσει πάλιν τοῦ ἰδεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὑπῆντησαν αὐτῷ οἱ γεννίτσαροι εἰς τὸ Τόπ-καπί, καὶ ἀπαγαγόντες αὐτὸν ἐκόνευσαν εἰς σκηνάς ἐν τῷ Γενί-παχτζέ. Ἐξέστη ὁ Μπαγιαζίτης ταῦτα μαθὼν, καὶ μὴ ἔχων ἀντιστῆναι ὑποκρίνεται· ὅθεν μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν ὁκτὼ πέμψας τὸν σαχίπη-δεβλέτην του, Κοτζά-Μουσταφᾶ-πασσᾶν, ἐμήνυσε τῷ Σελίμῃ τὸ ὅτι ἂν ἤθελε νὰ τὸν ἰδῇ διατί συμπεραίνει τὸν καιρὸν, καὶ ἂν ἤθελε διὰ ἄλλους σκοποὺς διατί χάνει τὸν καιρὸν; Ὁ Σελίμης ἀπεκρίθη κατηγορῶν τὴν δεκαετῇ ὀπλοστασίαν τῶν Ὀθωμανῶν εἰς καιρὸν ὅπου ὁ Σοφὶ Ἰσμαήλ ἐφορμᾷ κατὰ τῶν ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν, καὶ ὁ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ Τζερκέζης Γαβρὴς ὑποτάσσει τὰς ἐν τῇ Συρίᾳ ἐπαρχίας ὀθωμανικάς. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Μπαγιαζίτης εἶπεν ὅτι ὁ υἱὸς του Σελίμης δὲν ἤλθε νὰ τὸν ἰδῇ, ἀλλὰ νὰ βασιλεύσῃ μὲ ὅ,τι τρόπον ἡμπορεῖ· ὅθεν ἐμήνυσεν αὐτῷ ὅτι παραχωρεῖ τὴν βασιλείαν αὐτῷ, καὶ ἐξήτει ἵνα ἀπελθὼν ιδιωτεῦῃ ἐν τῷ Διδυμοτείχῳ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1512, τοῦ Χιτζρέ 918.

Βασιλεία τοῦ σουλτάν Σελίμη.

Ὅθεν ἀπῆρε τῆς Πόλεως ὁ Μπαγιάζιτης συμπαραλαβὼν ἐκ τοῦ θησαυροῦ ὅσα ἤθελε, καὶ τὸν Γρουνὸς-πασσᾶν καὶ ἄλλους φίλους. Ὁ Σελίμης μαζὴ μὲ τοὺς ἐν τέλει ἐσυντροφίασε τὸν πατέρα του μέχρι τοῦ Κιουτζούκ-Τζεκμετζε, καὶ ἀποχαιρετήσας αὐτὸν ἐκεῖσε ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Πόλιν καὶ ἐζώσθη τὸ σπαθί κατὰ τὴν συνήθειαν. Μόλις ἀπέιχε τῆς Πόλεως ὁ Μπαγιάζιτης μίλια 40, ἡμέρας εἰκοσι μετὰ τὴν παραίτησιν, καὶ ἀπέθανε. Ὁ Σελίμης μετὰ πομπῆς μεγάλης, ἧς τινος καὶ τοῦ πεζοῦ προπορεύεσθαι ἤρξατο πόρρωθεν τῶν τειχῶν τῆς Πόλεως, ἀποκομίσας τὸν νεκρὸν ἔθαψεν ἐν τῷ τζαμί τῷ παρ' αὐτοῦ κτισθέντι.

Ἐζῆσεν οὖν ὁ Μπαγιάζιτ ἔτη 62, βασιλεύσας τριάκοντα πρὸς τοῖς δυσί, καὶ ἀφῆκεν υἱὸς πέντε, Κορδούκ, Ἀχμέτ, Σεχινσάχ, Ἀλεμσάχ καὶ τὸν βασιλεύσαντα τὸν δε Σελίμην.

Ὁ πάπας Ἰούλιος ὁ Β' μετὰ τὴν αὐτοῦ ἐκλογὴν εἶχεν ὁμώσει ἐντὸς διετίας συναθροίσαι Σύνοδον οἰκουμενικὴν· ἀλλὰ τοὺς ὅρκους μὴ φυλάζας, οἱ καρδινάλιοι, τῇ συνθήκῃ τοῦ καίσαρος Μαξιμιλιανοῦ καὶ τοῦ ῥηγὸς τῶν Γάλλων Λουδοβίκου τοῦ IB', ἐννέα τὸν ἀριθμὸν, τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν ἐξουσίᾳ, ἄκοντος τοῦ πάπα Ἰουλίου, συνήθροισαν τὴν ἐν Πίσσαις Σύνοδον, ἣτις καὶ οἰκουμενικὴ παρὰ Λατίνοις ὀνομάζεται, ἔτει σωτηρίῳ 1511. Εἴτα μετηνέχθη ἐκ τῶν Πισσῶν εἰς τὰ Μεδιόλανα, κάκειθεν εἰς Λουγδοῦνον, ὅπου καὶ πέρας ἔλαθε τῷ ἐξῆς ἔτει 1512.

Ἐν τῇ α' οὖν αὐτῆς συνελεύσει ἀπεφάνθη τὸ τὴν Σύνοδον ταύτην νόμιμον καὶ κανονικὴν εἶναι, ὡς συναθροισθεῖσαν πρὸς μεταρρύθμισιν τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, διαφθορείσης ἤδη ἐς ἄκρον κατὰ τε τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ μέλη ἀπὸ τῆς ἀρχαίας παραδόσεως ταῖς τῶν Ῥώμης ἐπισκόπων καινοτομίαις, καὶ πάντα τὰ ὑπὸ τῶν Ῥώμης ἐπισκόπων ἐναντίον ταύτης τῆς Συνόδου προβληθησόμενα ἐξίτηλά τε καὶ ἄκυρα εἶναι. Ἐν τῇ β' ἐπανελήφθη ὁ κανὼν τῆς ἐν Τολίτῳ συνόδου περὶ τοῦ δεῖν παρατρεῖσθαι τότε σχῆμα καὶ τὰ κόσμια ἔσθῃ, κατὰ τὴν τῶν Πατέρων συνθήκην, καὶ τίνας εἶναι δεῖ τοὺς κριτὰς τῶν ἀμφισβητησίμων αἰτιῶν διωρίσθῃ. Ἐν τῇ γ' διεγνώσθη μὴ διασκεδασθῆναι τὴν Σύνοδον πρὸ τοῦ μεταρρυθμισθῆναι τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐκυρώθη τὸ ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ Συνόδου γεγονὸς θέσπισμα, ὅτι δηλαδὴ ἡ οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἀμέσως παρὰ τοῦ Χριστοῦ ἔχει τὴν αὐθεντείαν, ἣ ἐνέχεται ὑπακούειν καὶ ὁ Ῥώμης ἀρχιερεὺς. Ἐν τῇ δ', τῇ ἐν Μεδιολάνοις γενομένῃ, ἄνδρας τῷ Ῥώμης Ἰουλίῳ ἐξέπεμψαν ἐρωτήσοντας αὐτὸν ἐκλέξασθαι τόπον ἀρμόζοντα τῇ Συνόδῳ, ἐν ᾗ πάντα τὰ τῆς Συνόδου ἐλευθέρως διαπράττειτο. Ἐν τῇ ε' ἐπανελήφθη τὸ θέσπισμα τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ Συνόδου κατὰ τῶν ἐπιόντων τοῖς ἐρχομένοις εἰς τὴν Σύνοδον καὶ ἀπὸ ταύτης ἀπερχομένοις. Ἐν τῇ ς' καθυπεβλήθη ὁ πάπας Ἰούλιος ἀργίᾳ πάσης ἀρχιε

ρτικῆς ἱεροπραξίας, ὅτι παρελθόντος τοῦ προγραφέντος αὐτῷ χρονικοῦ διαστήματος ἐν τῇ γ' καὶ δ' συνελεύσει ἵνα ἐκλέξηται τόπον τῆς Συνόδου ἀρμόζοντα, αὐτὸς τὰ παρὰ τῆς Συνόδου εἰς οὐδὲν ἐλογίσαστο· ὅθεν αὐτὸν προσέτι καὶ πάσης ἐξουσίας τοῦ ἐκλέγειν τόπον τῇ Συνόδῳ ἀπεστέρησαν. Ἐν τῇ ζ' οἱ τῆς Συνόδου ἐπίσκοποι ἀπέδειξαν ὅτι δίκαιον τὸ τὸν πάπαν Ἰούλιον μηδεμίαν παπικὴν διακονίαν ἐπιτελεῖν. Ἐν τῇ η' καὶ τελευταίᾳ κελεύεται ὁ πάπας Ἰούλιος παντὸς παπικοῦ ἔργου ἀπέχεσθαι, ὡς πάντῃ μαχόμενος τῇ ἐν Πίσσαις Συνόδῳ, καθυποβάλλων ἀναθέματι τοὺς ἐπομένους αὐτῇ καὶ γενόμενος αἷτιος αἵματοχυσιῶν διὰ τὴν ἐμποδίσῃ.

Ὁ ῥηθεὶς ῥῆξ τῆς Φράντζας Λουδοβίκος ὁ IB' πόλεμον συγκροτεῖ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ διὰ τὴν ἐπαρχίαν τῶν Μεδιολάνων κατὰ τοῦδε τοῦ πάπα Ἰουλίου B', ὅψ' οὐ ἀραίς παπικαῖς καὶ ἀναθέματι ὑπεβλήθη αὐτός τε καὶ οἱ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Βονωνίας λεηλατήσαντες στρατηγοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκινήθη πόλεμος ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τῶν Φραντζέζων, καὶ ἐδόθη ἄφεις ἀμαρτιῶν παντὶ τῷ μισιφωνήσαντι Φραντζέζους. Ἐπεὶ δὲ ὁ πάπας παραβάς τοὺς ὅρκους οὐκ ἤθροίξε Σύνοδον, κατὰ τὴν δοθεῖσαν ἔνορκον ὑπόσχεσιν, ὁ ἀφορισθεὶς Λουίγκης συνήθροισε Σύνοδον τῶν ὑπ' αὐτῷ κληρικῶν καὶ ἐπισκόπων ἐν τῷ Ἀρελάτῳ ἥτοι Ὀρλεάνς, εἶτα καὶ ἐν τῷ Τουρόνῳ· καὶ ἡ Σύνοδος τὴν τὸν βασιλέων ὑπεροχὴν καὶ τὸ ἀνῆκον αὐτοῖς, ἐναντίον τῶν Ῥώμης ἐπισκόπων, ἐν ὅκτῳ ἄρθροισι προσεκυρώσατο· τὸ δὲ Ἰουλίου B' ἀνάθεμα κατὰ τοῦ Λουίγκη καὶ τὰς ἄλλας ἐπιτιμήσεις κατὰ τῶν ἐν τῷ τῆς Γαλλίας ῥηγάτῳ εὐρισκομένων ἀνισχύρους ἀποδείξαντες ἀκύρους ἀπεφάναντο, καὶ κατηγορήθη παρὰ πάντων ὁ πάπας Ἰούλιος ὡς φιλοτάραχος, φιλοπόλεμος καὶ συγχέων τὴν χριστιανικὴν εἰρήνην. Καὶ γὰρ καὶ ὁ καῖσαρ Μαξιμιλιανὸς καὶ ὁ ῥηθεὶς Λουδοβίκος IB' τὴν ῥηθεῖσαν Σύνοδον τὴν ἐν Πίσσαις τῆς Ἐτρουρίας συνήθροισαν τὴν προῤῥηθεῖσαν πολλῶν καρδιναλίων καὶ ἐπισκόπων, ἐν ᾗ πᾶσαν τὴν τοῦ πάπα πειθαρχίαν κατακόρως ὑποῤῥίψαντες Ἰούλιον τὸν πάπαν ἐπεκαλέσταντο· οἱ τε καρδιναλίοι οἱ ἐλθόντες εἰς τὴν ἐν Πίσσαις Σύνοδον, φοβηθέντες ἵνα μὴ τῇ τοῦ Ἰουλίου πάπα ἐξουσιαστικῇ ὀργῇ ὑποπέσωσιν, ἐν Μεδιολάνοις τὴν Σύνοδον μετεκομίσαντο, ὅπου αὖθις διαπτοηθέντες ταῖς τοῦ πάπα ἐπιβουλαῖς εἰς τὸ Λουγδούνον τῆς Φράντζας τὴν Σύνοδον μετήγαγον, σφοδρῶς ἤδη τοῦ Ἰουλίου ἐπὶ τούτοις φριμάσσοντος· καὶ Λουδοβίκος ὁ ῥηθεὶς σφοδρῶς ὑπὲρ ταύτης τῆς Συνόδου ἠγωνίζετο, ὥστε τοὺς πάντας φοβεσθαι ἵνα μὴ τι χυλεπὸν σχίσμα αὖθις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀνακύψῃ. Ἐπεικαλεσθεὶς οὖν ὁ πάπας εἰς τὴν Σύνοδον ἀγείρει καὶ ἄκων πρὸς δεφένδουσίν του ἐν τῇ Ῥώμῃ, ἔτει 1512, τὴν ἐν Λατεράνῳ ψευδοσύλλογον, ἣν τινα καὶ ἡ οἰκουμενικὴ οὐ πατισταὶ ὀνομάζουσι, καὶ τὸ τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ Συνόδου θέσπισμα τὸ περὶ τοῦ συγκροτηθῆναι οἰκουμενικὰς Συνόδους ὁ πάπας ἐπικυροῖ.

Ἐν τῇ δ' συνελεύσει τῆς ἐν Λατεράνῳ ταύτης ψευδοσυνόδου Χριστόφορος Μαρκέλος ὁ τοῦ παπικοῦ θρόνου σημειογράφος, ἕτερον θεὸν εἶναι τὸν πάπαν παρόντα ἐπὶ γῆς ὠνόμασεν. Αὐτὸς ὁ Ἰούλιος τὰς τοῦ Πέτρου κλεῖς τῷ Τιβέριῳ ποταμῷ ἐνέρριψεν, οἰόμενος ὅτι πολλῷ μᾶλλον ἐκ τῷ συμφ-

—1513

ρει τῇ τοῦ Παύλου χρήσασθαι ῥομφαία ἐν τῷ πολέμῳ τῷ κατὰ τοῦ προῤ-
 ῥηθέντος Λουδοβίκου ῥηγὸς τῆς Φράντζας, ἡ ταῖς τοῦ Πέτρου κλεισίν, ἐφ' ᾧ
 καὶ λίαν ἡγανάκτει τὰ ὅπλα ἐπὶ ποσον χρόνον ἀναβάλλων καὶ μὴ ἀσχέτῳ
 ὁρμῇ κατὰ τῶν χριστιανῶν τοῦτοις χρώμενος· δι' ὧν οὐδεὶς ἐκείνου τῶν πρὸ
 αὐτοῦ παπῶν μάλλον φαίνεται πρὸς αὐξήσιν τῆς ἐπαρχίας, ἣν κληρονομίαν
 τοῦ Πέτρου εἰκότασιν ὀνομάζειν, ἐσπουδακέναι.

Ἔτει σωτηρίῳ 1513.

Ἀνεφάνη ἐπὶ τοῦδε τοῦ Πάπα Ἰουλίου ἐκ τῆς Βεργικῆς Βαταβίας αἰρε-
 τικός τις τοῦνομα Ἑρμάνος Ῥισουίχ, βλασφημῶν τὸ μὴ πλασθῆναι παρὰ
 θεοῦ τοὺς ἀγγέλους· τὴν ψυχὴν σὺν τῷ σώματι φθεῖρεσθαι· κόλασιν οὐκ εἶ-
 ναι· τὴν ὕλην ἀφ' ἧς ἐγένοντο τὰ στοιχεῖα μὴ ποιηθῆναι παρὰ τοῦ θεοῦ ἀλ-
 λά συναϊώνιον αὐτῷ εἶναι· τὸν Χριστὸν γενέσθαι ἄνουν τινα καὶ εὐήθη, ἀ-
 παταιῶνα καὶ φαντασιώδη, πάντα τὸν κόσμον κταδικάσαντα καὶ μηδένα
 λυτρώσάμενον· τὰ παρ' αὐτοῦ ποιηθέντα ἐναντία εἶναι τῷ ὁρθῷ λόγῳ καὶ
 τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει· ὅθεν αὐτὸν μὴ εἶναι υἱὸν τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ· τὸν
 Μωϋσῆν μὴ λαβεῖν παρὰ τοῦ θεοῦ τὸν νόμον ὁρατῶς, μήτε διαλεχθῆναι αὐ-
 τῷ κατὰ πρόσωπον· τὴν πίστιν ἡμῶν εἶναι μυθώδη· τὴν Γραφὴν μωρὰν· τὴν
 ἐξαήμερον πλαστήν· τὸ Εὐαγγέλιον παραφροσύνην καὶ ψεῦδος· τὸν γὰρ δυ-
 ναμένον ποιῆσαι τὸν κόσμον ἄνουν τῆς ἐνσαρκώσεως, δύνασθαι καὶ διῆλα ταύ-
 τας τοῦτον λυτρώσασθαι. (Ταῦτά εἰσιν ἃ ἐν τῇ δυτικῇ ἐκκλησίᾳ βλασφη-
 μοῦνται πᾶσαν ἀσέλγειαν ὑπερακοντίσαντα.) Κατεκράτη οὗτος ἐν τῇ Ἀγίᾳ
 πόλει τῆς Ὀλάνδας.

Ἡ προῤῥηθεῖσα ἐν Λατεράνῳ ἐ ψευδοσύλλογος συνηθροίσθη ὑπὸ τοῦ ῥη-
 θέντος πάπα Ἰουλίου Β', ἔτει 1512, παρόντων 85 ἐπισκόπων ἰταλῶν ὑπο-
 χειρίων τῷ Ῥώμης πρυτανεῖῳ πρὸς ἀνατροπὴν τῆς ἐν Πίσσαις Σύνοδου· καὶ
 θανόντος τοῦ πάπα Ἰουλίου Β', ἔτει 1513, καὶ γενομένου πάπα Λέοντος Γ'
 τοῦ ἀπὸ Φλωρεντίας, κατὰ τὴν ἰά Μαρτίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἡ Σύνοδος ἐτε-
 λείωτε τῷ ἔτει 1517, ἐπὶ τοῦ νέου πάπα Λέοντος Γ', καὶ ἐγένοντο συνελεύ-
 σεις αὐτῆς 12, πέντε μὲν ἐπὶ Ἰουλίου, ἑπτὰ δὲ ἐπὶ Λέοντος, δι' ὧν οὐδὲν
 ἄλλο ποιεῖν ἐσυχάσθησαν εἰμὴ τὴν παπικὴν ἀρχιερατείαν ἐπὶ τὸν κολοφῶνα
 τῆς πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ὑπερυψῶσαι, καὶ θεὸν τὸν πάπαν ὀνομάσαι
 ἐπίγειον. Οὗτος δὲ ὁ Λέων οὕτω τὸν ἰδ' ἐνικυτὸν τῆς ἡλικίας πληρώσας, καὶ
 ἔτι τοῖς παιδικοῖς ἐντροφῶν, καρδινάλιος ἐγένετο, οὐκ ἄλλου τινὸς ἔνεκα, εἰ-
 μὴ ὅτι ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Μαγδαληνὴ, θυγάτηρ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Φλωρεντίας
 Λαυρεντίου Μέδιτς, συνήφθη εἰς γάμου κοινωνίαν τῷ τοῦ πάπα Ἰννοκεντίου
 Η' νόθῳ Φραγκίσκῳ τῷ ἐπιλεγομένῳ Κιέτς. Ἦν δὲ φιλομαθὴς ὁ Λέων καὶ
 τοῖς εὐφραδέσι τῶν λόγων χαίρων, μηδεμίαν εἰδήσιν τῶν τῆς πίστεως ἱερῶν
 λόγων καὶ δογματῶν κεκτημένος. Κατευνάσθη δὲ ἐπὶ τοῦτου τοῦ πάπα καὶ
 τὸ σχίσμα τὸ προῤῥηθὲν, ὅπερ τῇ δυτικῇ ἐκκλησίᾳ ὀλεθρον οὐ τὸν τυχόντα
 ἡπείλει, καὶ ἐφιλώθη ὁ Λέων καὶ μετ' αὐτὴν τῆς Φράντζας Φραγκίσκον,

Α', τὸν καὶ διάδοχον τοῦ προρρήθέντος Λουίγκη τοῦ ΙΒ'. Παρῆσαν τῇ Συνόδῳ παρὰ τοὺς 85 ἐπισκόπους καὶ οἱ πρέσβεις τῶν χριστιανῶν ῥηγῶν, ἐν οἷς ἦσαν καὶ οἱ τοῦ καίσαρος καὶ οἱ τοῦ ῥηγὸς τῆς Φράντζας, καὶ δελύθη ὑπ' αὐτῆς τῆς Συνόδου ὁ παραγματικὸς τύπος ὅστις ἦν σύνημα, περιέχων ἀρθρα 23, συντεθεὶς ὑπὸ Συνόδου συναθροισθείσης τῷ ἔτει 1438 ὑπὸ τοῦ ῥηγὸς τῆς Φράντζας Καρόλου Ζ', περιέχων, κατὰ τὴν διόρθωσιν τῆς ἐν τῇ Βασιλείᾳ Συνόδου, τὸ νὰ μὴ ἔχη ἐκκλητον ὁ πάπας εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις καὶ διαφορὰς τῆς Φράντζας, καὶ τὸ νὰ μὴ δίδωνται τὰ ἐκκλησιαστικὰ ὀφφίκια καὶ ἐπισκοπαὶ εἰς ἄλλο τι γένος παρὰ εἰς μόνον τοὺς Φραντζέζους. Κατηργήθη ὑπὸ τῆς αὐτῆς Συνόδου καὶ ἡ περὶ ψυχῆς δόξα ἡ λέγουσα ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι μία καὶ μόνη εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἡ εἶναι θνητὰ καὶ αἱ ψυχὰι πάντων τῶν ἀνθρώπων. Καὶ συνελεύσει θ' ταύτης τῆς ψευδοσυνόδου τρανῶς τῷ πάπα Λέοντι ἀπένευμαν οἱ συνοδικοὶ θεῖαν μεγαλειότητα, πᾶσαν τὴν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς δοθεῖσαν ἐξουσίαν τῷ Κυρίῳ καὶ σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ ἀθέως αὐτῷ ἐπιβεβαιώσας Ἀντώνιος ὁ Πούκιος, κληρικὸς τῆς παπικῆς Καμάρας. Τὸ δ' αὐτὸ ἐπ' ἀνέλαθεν ἐν τῇ ἰ συνελεύσει Στέφανος ὁ Πατρακίνσιος, ἐπίσκοπος, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ σ' τὰ προσήκοντα τῷ Χριστῷ ἀσεβῶς τῷ πάπα προσέβλεπτον, λέγοντα τὸν ἐκ φυλῆς τοῦ Ἰούδα καὶ ἐκ τῆς ῥίζης τοῦ Δαβὶδ αὐτὸν εἰπόντες, καὶ πολέμησον τοὺς πολεμοῦντας ἡμᾶς, ἐπιλαβοῦ ἀσπίδος καὶ ῥομφαίας καὶ ἐξεγέρθητι εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν, καὶ ἐπεκύρωσαν αὐτὸν οὐ μόνον κατὰ παρεμφέρεσιν ἐν ῥήματι ἀλλὰ καὶ κατὰ προσαρμογὴν καὶ ἐν πράγματι θεὸν νομίζεσθαι.

Ὁ αὐτὸς Λέων ἀμέτροις ἐχρᾶτο ἀναλώμασιν ἐν τε τοῖς συγγενέσι καὶ τοῖς αὐλικοῖς καὶ τοῖς ποιηταῖς καὶ ῥήτορι, μηδαμῶς θεολογίας φροντίζων. Ὅθεν πάντας τοὺς ῥύακας τοὺς καταρδεύοντας τὸ παπικὸν πρυτανεῖον καταξήρνας, καὶ μὴ ἔχων ἐτέραν πηγὴν ἢ τὴν τῶν ἰνδουλγεντιῶν καπηλείαν, ὀλοφύχως αὐτὴν ἠνέωξε, καὶ εἰς πᾶσαν τὴν Δύσιν ἐξαπέστειλε καπήλους τοὺς πληρεστάτας ἀφέσεις ἁμαρτιῶν κηρύττοντας, τοῖς πᾶσι τε καὶ ἐνὶ ἐκάστῳ πωλεῖσθαι τε καὶ ὠνεῖσθαι χρυσίου τε καὶ ἀργυρίου, δι' ἣν αἰτίαν καὶ αἰρεσιάρχης ἐγένετο. Πρὸς διατράνωσιν δὲ τῆς τοιαύτης παπικῆς χρηματοληψίας ῥητέον ὅτι παραβλέψαντες οἱ πάπαι τὴν ἀνέκαθεν ἐκκλησιαστικὴν θεολογίαν τε καὶ διδασκαλίαν ἐδογματίσαν μετὰ τῶν περὶ αὐτοὺς παρασίτων θεολόγων τρεῖς τάξεις εἶναι τῶν ἐκ τοῦδε τοῦ βίου ἀπαλλαγείσων ψυχῶν· ἡ μὲν, τῶν ἁγίων τὴν αἰώνιον μακαριότητα ἀπολαμβάνουσα· ἡ δὲ, τῶν ἐναγῶν καὶ ἀσεβῶν, ἐν τῷ ἐξωτάτῳ καὶ ἀσβεστοῦ πυρὶ κατακαυομένη· ἡ δὲ, τῶν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις πλημμελήμασι μεταγόνων μὲν μὴ φθασάντων δὲ πληρῶσαι τὴν ἱκανοποίησιν αὐτῶν καὶ ἐν τῷ πουργατορίῳ πυρὶ διὰ τοῦτο παραδεδομένη, καὶ πρὸς καιρὸν κολαζομένη καθαίρεται, καὶ καθαρθεῖσα ἀνάγεται ἐκεῖθεν εἰς ἀπόλαυσιν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν. Οἰκονόμος οὖν ὢν ὁ πάπας τῶν τῆς ἐκκλησίας θησαυρῶν καὶ τὴν διάταξιν τῶν πρὸς σωτηρίαν ἀναγκαίων τῆς πίστεως μόνος δογ-

ματίζων, (ἄπαγε τῆς βλασφημίας! μόνω γὰρ τῷ θεῷ τοῦτο ἰδιάζει,) καὶ μόνος ἔχωντας τὰς κλεῖς τοῦ πουργατορίου, δύναται καὶ πρὸ καιροῦ ἐκείθεν τὰς ψυχὰς ἐξαγαγεῖν, πρὸ τοῦ καθαρθῆναι δηλαδὴ αὐτὰς ἐντελῶς, διὰ τῶν συγχωρητικῶν αὐτοῦ γραμμάτων, καὶ ἀναγαγεῖν εἰς τὸν οὐρανὸν ταῖς πληρεσιτάταις αὐτοῦ συγκαταβάσεις καὶ τοῖς διαταχθεῖσιν αὐτοῦ ἰοβηλαίους. Πρῶτος οὖν Βονιφάτιος ὁ Η΄, ἔτεϊ 1303, διετάξατο ἰοβηλαίον ἀποτελεῖσθαι ἐν διαστήματι χρόνων 100, ὥσπερ εἶχον καὶ οἱ Ἰουδαῖοι· εἶτα Κλήμης ὁ ΣΤ΄ ἐν ἐκάστῃ πεντηκονταετηρίδι γίνεσθαι διετάξατο, ἀλλὰ μετὰ τοῦτον Γρηγόριος ὁ Δ΄ ἐν 25 ἐτῶν διαστήματι ὥρισε γίνεσθαι· καὶ τανῦν, χρείας οὐσης χρημάτων, διορίζουσι κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς τὸ διάστημα τῶν ἐτῶν διὰ τοὺς ἰοβηλαίους. Τανῦν δὲ ἐσμικρύνθη τὸ τοιοῦτον εἰσόδημα, ἐλαττωθείσης παρὰ τοῖς χριστιανικοῖς ῥηγάτοις τῆς θεῆς τοῦ πάπα ὑπολήψεως, καὶ τὰ πλείονα αὐτῶν ἀπεσείσθησαν τῆς αὐτοῦ ἐκκλησίας, τὰ δὲ ὁμοφρονοῦντα αὐτῷ, ἀνανήψαντα τῆς μέθης, οὐκέτι τὸν πάπαν εἰς θεὸν ἀποδέχονται.

Διὰ τὰ βαρύτατα ἐξοδα τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ἐν τῇ Ῥώμῃ μεγίστου ναοῦ τοῦ Ἀγίου Πέτρου πέμπει καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν ἰοβηλαίους ἤτοι ἰνδουλιγέντιας ὁ πάπας οὗτος Ἀλέων ὁ Ι΄, ὄντος ἤδη ὠπλισμένου κατ' αὐτῶν τοῦ Λουθέρου. "Ὅσα οὖν διεπράξατο ἐπὶ τε τῶν προκατόχων τοῦδε τοῦ πάπα καὶ τῶν διαδόχων ὅρα Κεφ. ΙΑ΄, εἰς τὸν βίον τοῦ Λουθέρου.

Κάκιστα ἤδη εἶχεν ὁ κληρὸς τῆς Ῥώμης, τὰ ὅποια εἰς μίαν συνέλευσιν ἢ ῥητῆρα ἐν Λατεράνῳ Σύνοδος ἐπρόντισε νὰ τὰ διορθώσῃ.

ΚΕΦ. Η΄.

Τὰ ἐπὶ τῆς β΄ πατριαρχείας τοῦ ῥηθέντος Ἰωακεῖμ,
καὶ τὰ ἐπὶ τῆς β΄ πατριαρχείας τοῦ Παχωμίου.

Ὁ πατριάρχης Παχώμιος προστὰς τοῦ θρόνου ἔτος ἐν καταδιβάζεταί. Οἱ γὰρ τῷ Ἰωακεῖμ προσκειμένοι ἀρχιερεῖς πρὸς ταῖς τρισὶ χιλιάσι καὶ πεντακοσίαις τῶν φλωρίων ἄλλα πεντακόσια προσθέντες κατέστησαν αὐθις τὸν Ἰωακεῖμ ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῇ τοῦ σουλτάν Σελίμῃ διαταγῇ, καὶ ἐγένοντο τὰ φλωρία 4000. Ἰδοὺ πρῶτον παράδειγμα ἀδίκου καὶ ἐπιζημιῶ καὶ κοινωβλαβῶς συνωμοσίας τῶν ἀρχιερέων κατὰ τοῦ Οἰμενικοῦ πατριάρχου. Μετὰ τινα χρόνον οὖν ὁ Ἰωακεῖμ ἀπὸ τῆς ἰδίας ἐγκαθιδρύσεως ἐπὶ τὸν τῆς Μολδαβίας ἡγεμόνα Μπόγδανον τὸν Γ΄, υἱὸν τοῦ Στεφάνου τοῦ Β΄, παραγεγονῶς, ἐπικουρίας χρημάτων ἑνεκα, καὶ μηδεμιᾶς

τυχὼν παρ' αὐτῷ δεξιώσεως, ὡς λίαν δυσχεράναντι ἐπὶ τοῖς αὐτῷ πεπραγμένοις, κατῆλθεν ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν Οὐγγροβραχίαν πρὸς τὸν ἡγεμόνα αὐτῆς Βασαράδαν τὸν Β' ἔθθα ἀπότυχὼν καὶ τῆς παρ' αὐτῷ ὑποδοχῆς διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τῆς ἐπιπηδήσεως εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον, λύπη συσχεθεῖς ἀπέθανεν.

Ὁ Ἀχμέτ ἐτοιμάζεται πολεμῆσαι πρὸς τὸν ἀδελφὸν σουλτάν Σελίμ ὁστις μαθὼν ταῦτα ἐφορμᾷ κατ' αὐτοῦ, καὶ πολέμου συγκροτηθέντος σφοδροῦ ἡττᾶται ὁ Ἀχμέτ, ζωγρεῖται καὶ φονεύεται. Εἶτα ἐλθὼν ὁ σουλτάν Σελίμ εἰς τὴν Μαγνησίαν ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ ἀπροετοιμάστον ἰδίῳ αὐταδέλφῳ Κορδοῦκ' πολέμου οὖν συγκροτηθέντος φεύγει ὁ Κορδοῦκ' ἡττηθεὶς, ἀλλὰ καὶ ὡς, ζωγρηθεὶς καρατομεῖται· εἶτα φονεύει ὁ Σελίμης πολλοὺς οἰκιακοὺς καὶ αὐλικοὺς ἀμφοτέρων καὶ ἐπανακάμπτει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Β' πατριαρχεῖα τοῦ Παχωμίου.

Γνωσθείσης τῆς ἀποβιώσεως τοῦ Ἰωακείμ, κοινῇ γνώμῃ τῶν ἀρχιερέων, κληρικῶν τε καὶ ἀρχόντων ἀνεβιβάσθη τὸ δεύτερον ἐπὶ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ὁ προπατριαρχεύσας Παχώμιος, ὅστις καθαιρέσει ὑπέβαλε τὸν ἐπιβᾶτην Μονεμβασίας παπιστὴν Ἀρσένιον ὡς παρανόμως ἐξώσαντα τὸν γνησίως προβληθέντα ἐν αὐτῇ τῇ μητροπόλει καὶ κανονικῶς ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας χειροτονηθέντα. Τῆς γὰρ Μονεμβασίας τῇ τῶν Ἐνετῶν ἐξουσίᾳ ὑποκειμένης, ὁ Ἀρσένιος διὰ τῆς ἐπιταγῆς αὐτῶν, κωμωδῶν τὰ θεῖα, ἀντὶ πατριάρχου τὸν ῥέοντος καὶ Πραστοῦ ἐπίσκοπον, ἀντὶ τε μητροπολιτῶν Λακεδαιμονίας καὶ Χριστιανουπόλεως δύο τινας πρεσβυτέρους ὑποστησάμενος, ἐχειροτονήθη παρ' αὐτῶν καὶ ἀνεδείχθη μητροπολίτης Μονεμβασίας παρὰ πάντα κανόνα. Καὶ γέγονε ταῦτα διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ πάπα Λέοντος τοῦ Ι', πόρρω πάσης κανονικῆς τε καὶ χριστιανικῆς τάξεως. Καὶ γὰρ ὁ Ἀρσένιος παπολάτρης ὢν ἀποστολοεμπαίκτης ἐγένετο.

Ἔτει σωτηρίῳ 1514, τοῦ Χιτζρὲ 910.

Ὁ σουλτάν Σελίμης συλλογίζεται κατὰ τίνος πρῶτον νὰ ἐκστρατεύσῃ τῶν δύο παρ' αὐτοῦ μισουμένων, τοῦ Σοφὶ Ἰσμαὴλ σάχη τῆς Περσίας, ἢ κατὰ τοῦ σουλτάν Γαβρὴ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου. Τοῦ ἐφάνη δύσκολον τὸ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ Γαβρὴ, διὰ τὴν ἐσομένην αὐτῷ τοῦ Σοφὶ Ἰσμαὴλ συμμάχίαν, ἄλλως φοβεροῦ ὄντος τότε. Ὄθεν καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν, καὶ διὰ τὸ περισσότερον μῖσος ὁποῦ εἶχε κατὰ τοῦ ῥηθέντος Σοφὶ Ἰσμαὴλ, ὡς δεχθέντος τὴν αἵρεσιν τοῦ Σεΐτάν-Κουλοῦ, καὶ τῇ συγκατανεύσει αὐτοῦ δεξαμένων ἤδη πάντων τῶν Περσῶν γνήσιον χαλίφην ἦτοι διάδοχον τοῦ Μωάμεθ μόνον τὸν Ἀλῆν καὶ ἀνεθεματισάντων τοὺς λοιποὺς τρεῖς προκατόχους τοῦ Ἀλῆ, Ἐβουβέκιρ, δηλαδὴ, Ὁσμὰν καὶ Ὁμερ, ἀπεράσισε νὰ ἐκστρατεύσῃ πρῶτον κατὰ τοῦ Σοφὶ Ἰσμαὴλ.

Καὶ δῆτα διαπεράσας εἰς τὴν Ἀσίαν πολλῶ τῷ στρατῷ ἀπαντᾷ τοὺς Πέρσας εἰς τὸ Τέβρις, λεγόμενον τὸ πάλαι κατ' ἄλλους μὲν Κτησιφῶν, κατ' ἄλλους δὲ Περσέπολις. Συμβουλευέται τοῖς ἐν τέλει τὸ ἂν πρέπη εὐθὺς νὰ ἐφορμήσῃ κατ' αὐτῶν ἢ νὰ δώσῃ ἀνάπαυαν τῷ κεκοπιακῶτι ἐκ τῆς ὀδοιπορείας στρατῷ· ἀπεκρίθησαν ὅτι ἀναγκασία ἢ ἀνάπαυα. Δὲν τὸν ἀρέσει ἡ γνώμη τους φρονῶν τὰ ἐναντία· ὅθεν ἐρωτᾷ τοῦ ἀπόντος ἀπὸ τὴν συνέλευσιν τεπτερδάρη Πιρῆ-πασσᾶ τὴν γνώμην, καὶ ὅς ἀπεκρίθη ὅτι ἐπιζήμιος ἢ ἀνάπαυα. "Πρῆσεν ἡ γνώμη τῷ σουλτάνῳ τὰ αὐτὰ φρονοῦντι, καὶ ἐπαινέσας αὐτὸν τῆς συνέσεως ἐφορμᾷ εὐθὺς κεκανονισμένους ποσὶ κατὰ τῶν Περσῶν, ὄντος στρατηγοῦ τοῦ Σινάν-πασσᾶ (ὅστις ἔκτισε τὸ παράλιον κῆσκι ὁποῦ σώζεται μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὸ Δεμίρ-καπί ἄντικρυ τοῦ Γαλατᾶ). Φρικτὸς ἐστάθη ὁ πόλεμος καὶ αἱματωδέστατος, ἀλλὰ μετὰ πολλὰ ἡττηθήσαν οἱ Πέρσαι καὶ φεύγει νύκτωρ ὁ Σοφὶ Ἰσμαήλ, φονευθέντων ἐν τῷ πολέμῳ τῶν στρατηγῶν τῆς Περσίας Μεχμέτ-χάν καὶ Τεκελή-χάν καὶ πεσόντων ἐκατέρωθεν ἀναριθμητῶν στρατιωτῶν. Δὲν κατεδίωξε τοὺς φεύγοντας ὁ Σελίμης διὰ τὸ σκότος τῆς νυκτός, ἀλλὰ λεηλατήσας τὸ καταλειφθὲν περσικὸν στρατόπεδον, καὶ εὐρὼν ἐν αὐτῷ θησαυροὺς ἀναριθμητοὺς τοῦ Σοφὶ Ἰσμαήλ, καὶ ἐλευθερώσας τοὺς ζωγρηθέντας νέους τῶν Περσῶν, καὶ ἀποκαταστήσας βεζίρην ἦτοι Ἐπίτροπον καὶ σαχίπη-δεβλὲτ τὸν Πιρῆ-πασσᾶν, καὶ τῇ ἐξῆς γενόμενος κυριάρχης τῆς πόλεως Τέβρις ἀναιμωτῶ καὶ διορίσας ἐν αὐτῇ φυλακὴν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἀμάσειαν σκοπῶ τοῦ παραχειμᾶσαι ἐκεῖσε, καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰς θρίαμβον τῆς νίκης του τὸν μουσικὸν Χουσεῖν, υἱὸν τοῦ Βικαρέρι, τοῦ ἐν Πέρσαις εὐγενεστάτου καὶ Μαικήνατος τῶν μουσικῶν τῆς Ἀσίας, ὅστις εἶναι ἄξιος τοιοῦτου τίτλου μὲ τὸ νὰ ἐφάνῃ ὑπερασπιστὴς τοῦ λεγομένου Χοτζᾶ Μουσικάρ (ὁποῦ ἦτον οἶονεὶ ὁ Ὀρρεὺς τῶν Περσῶν), καὶ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Γουλλάμ-Ἀρέπ. Ὅλη ἡ Τουρκία καὶ ἡ Περσία ἐξέστη διὰ τὴν μελωδὶν καὶ τὰ ἄσματά του.

*Ετει σωτηρίῳ 1515.

Τὸν Ἀντωχείας Γρηγόριον τὸν Γ' πατριαρχεύσαντα ἔτη ὀκτώ καὶ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντα διεδέχθη Μιχαήλ ὁ Ε'.

Ἐαρος ἐπιφανέντος ἐφορμήσας ὁ σουλτάν Σελίμ ἤρπασε παρὰ τῶν Περσῶν τὰς πόλεις Γκιουμάχ καὶ Βαχίβουρδούτ. Εἶτα πέμπει τὸν Φερχάτ πασᾶν μὲ στρατὸν κατὰ τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Ἀλάι-Δεβλὲτ μεμλεκετί, υἱοῦ τοῦ Ζουλκαδῖρ, συμμάχου τῶν Περσῶν, καὶ καταλαβὼν ἀπροετοίμαστον αὐτὸν ὁ Φερχάτ πασᾶς νικᾷ καὶ φονεύει, καὶ ὁ σουλτάν Σελίμης δίδωσι τὰς ἐπαρχίας αὐτοῦ τῷ Ἀλῆ-πέρη Σαχσοβάρογλου, μεγιστάνι ὄντι ποτὲ παρὰ Πέρσαις καὶ αὐτομολήσαντι τανῦν πρὸς τὸν σουλτάν Σελίμην· καὶ μετὰ ταῦτα ἐπανῆλθε νικητὴς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καθεῖθεν ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν. Καὶ ἤρξατο κτίζειν τὸ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν τζαμί ὑπὸ

ἀρχιτέκτονι ῥωμαίῳ τινι Κωνσταντινουπόλιτι, ἐγγόνῳ τοῦ ἀρχιτέκτονος Χριστοδούλου τοῦ προῤῥηθέντος (ἔχει τὸ τζαμί αὐτὸ παράθυρα 999)· εἴτα ἤρχησε νὰ κτίξῃ καὶ ἄλλο τζαμί εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀρχιτέκτονος, αὐτὸ ὅπου σώζεται ἐπάνω εἰς τὸν μαχαλὲν τοῦ Φαναρίου, καὶ εἰσι καὶ τὰ δύο πολυέξοδα καὶ μεγαλοπρεπῆ.

Ἡρξάτο ὁ Λουθηρὸς τῷ δε τῷ ἔτει διασύρειν καὶ καταδοῶν κατὰ τῶν ἐν δουλγεντιῶν ἤτοι συγχωρητικῶν γραμμάτων τῶν παπῶν τῆς Ῥώμης, ἐν τῇ Βιτεμβέργῃ, ἀλλὰ καλῇ τύχῃ ἐνταύτῃ ἐλάλει καὶ μὲ τρόπον αἰρετικόν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1516, τοῦ Χιτζρὲ 922.

Ποιμένας ὁ προῤῥηθεὶς πατριάρχης Παχώμιος τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει λαὸν ἀρίστως, τῶν θορύβων καὶ σκανδάλων τῆς ἐν αὐτῇ ἐκκλησίας παντάπασι κατευνασθέντων, χρημάτων ἐπικουρίας ἕνεκα μετὰ τινων κληρικῶν τῶν περὶ αὐτὸν δεῖν ἔγνω ἐπὶ τε Οὐγγροβλαχίαν καὶ Μολδαβίαν ἀφικέσθαι, (οὐπω γὰρ εἵθιστο ὀριζέσθαι ὑπὸ τῶν πατριαρχῶν τὰς ζητείας καὶ τὰς βοηθείας καὶ ἀπαιτεῖσθαι τὰ ἐμβολαίικα, ἀλλὰ μόνον ἐτρέφοντο ὑπὸ τῶν παρεχομένων χριστιανικῶν ἐλεημοσυνῶν) καὶ τοὺς τόπους καταλαβὼν καὶ παρὰ τοῖς ἐκεῖσε ἡγεμόσι, τῷ Βλαχίᾳ Βασαράβα τῷ Β' καὶ τῷ Μολδαβίᾳ Στεφάνῳ Δ' τῷ Νέῳ, υἱῷ τοῦ Μπογδάνου, καὶ τοῖς ἐν τέλει, φιλοτιμίᾳ καὶ ἐπικουρίᾳ οὐ τῆς τυχοῦσης ἀπολαύσας, ἐπὶ τὸν αὐτοῦ θρόνον ὤρμητο ἐπανελθεῖν· ἀλλὰ φθάσας ἐν τῇ Σηλυβρία τῆς Θράκης καὶ φαρμακωθείς ἐν αὐτῇ ὑπὸ τινος τῶν αὐτῷ συνόντων μοναχῶν, τῇ συναινέσει καὶ προτροπῇ τῶν συνεπομένων αὐτῷ κληρικῶν, τὸν βίον μετέλλαξε.

ΚΕΦ. Θ'.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Θεολήπτου τοῦ Ἰωαννίνων καὶ ἁλῶσις τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τοῦ σουλτάν Σελίμη.

Ἀκουσθείσης τοίνυν τῆς αὐτοῦ ἀποβιώσεως Θεολήπτου ὁ Ἰωαννίνων μητροπολίτης προφθάσας εἰς Ἀδριανούπολιν, (ἥδη ἀφίκετο ἐν αὐτῇ γὰρ ὁ σουλτάν Σελίμης), καὶ τίσας παρατίκτα τὰ 4000 φλωρία τὰ συνήθη, πρῶ-
γραμμα παρὰ τοῦ σουλτάνου λαβὼν ἐπὶ τῷ ἐγγρατῇ τοῦ πατριαρχικοῦ

—1517

θρόνου γενέσθαι, καταλαβὼν τὴν Κωνσταντινούπολιν, τοῖς ἐν αὐτῇ παρευρεθείσιν ἀρχιερεῦσί τε καὶ κληρικοῖς δεῖξας τὸ πρόγραμμα, ἀνευ ἀντιλογίας ἐπὶ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἀνεβιβάσθη, τῷ προγράμματι πειθαρχοῦσι.

Τὸ γένος τὸ καλούμενον Καραμουτ, ὅπου κατῴκει τὴν ἐπαρχίαν μεταξὺ Οὐρφας καὶ Βάνι, λεγόμενον τανὺν τουρκικώτερον Δαρπεκίρ καὶ τὸ πάλαι Μεσοποταμία, συνορεύουσα μὲ τὸ Κιουρδιστάν, οὗ μητρόπολις τὸ Μουσούλ, διφεῖτο παρ' ἡγεμόνος τινὸς τοῦ Περσῶν βασιλέως, τοῦνομα Καρακάν, ὅστις κατετυράννει τοῦ λαοῦ. Ὅθεν αὐτοὶ προσκυνοῦσι τῷ σουλτάν Σελίμ φονεύσαντες τοὺς ἐν τῇ μητροπόλει Δαρπεκίρ (Ἄμιδα παρ' ἡμῖν λεγομένη) στρατιώτας πέρας, καὶ παραδόντες καὶ τὴν Ἄμιδαν τῷ αὐτῷ σουλτάνῳ· καὶ φονεύεται ἐν τῷ πολέμῳ ζωγρηθεὶς ὁ Καρακάν ὑπὸ τοῦ Μπουγζουκλή-όγλου Μεχμέτ-πέη, ὃν καὶ διώρισεν ἡγεμόνα τοῦ Δαρπεκίρ ὁ σουλτάν Σελίμης· εἶτα ὑποτάσσει τὸ Μουσούλ καὶ ἄλλας 13 πόλεις τοῦ Κιουρδιστάν, καὶ ἀπλῶς ὅλην τὴν ἐπαρχίαν τῆς Μεσοποταμίας καὶ τὸ Κιουρδιστάν. Λέγεται δὲ Κιουρδιστάν τὸ διάστημα τοῦ τόπου ὅπου εἶναι ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Συρίας μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Περσίας.

Ἔτει σωτηρίῳ 1517, τοῦ Χιτζρέ 923.

Μετὰ τοιαύτας νίκας ὁ σουλτάν Σελίμ φαντάζεται ὑπαγαγεῖν ἅπασαν τὴν Περσίαν· ὅθεν ἀναχωρήσας ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως φθάνει εἰς τὸ Χαλέπι καὶ στρατοπεδεύει παρ' αὐτὸ μὲ στρατὸν ὑπεράριθμον, καὶ τοσούτον ὅσον οὐδέ τις τῶν εἰς τὸδε ὁθωμανῶν βασιλέων συνήθροισεν. Ὁ σουλτάν Γαβρῆ, Τζερκέζος, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου, ἦλθε πολλῶ στρατῷ καὶ στρατοπεδεύει καὶ αὐτὸς παρὰ τὸ Χαλέπι, καὶ πέμπει πρέσβεις τῷ σουλτάν Σελίμ, ὑπισχνόμενος διὰ βραβεῖον τῆς μεταξὺ αὐτῶν φιλίας συμμαχεῖσθαι αὐτῷ κατὰ τοῦ σάχ Ἰσμαήλ τοῦ Περσῶν βασιλέως. Ἐν τούτοις αὐτῶν ὄντων Τζερκέζοι τινές, ἃ κατὰ τὴν συνήθη τοῖς στρατιώταις αὐθάδειαν, ἢ διὰ τὸ τοῦ σουλτάν Γαβρῆ ἀπρομήθευτον, ἀλίσκουσι καὶ λεηλατοῦσι καμῆλους τινάς πεφορτισμένους ὅπου τὰς ἀπεκόμιζον εἰς τὸ τοῦ σουλτάν Σελίμ στρατόπεδον· νομίζει ὁ Σελίμ ὅτι τοῦτο νὰ ἔγινεν ἐξεπίτηδες πρὸς καταφρόνησίν του, καὶ θυμωθεὶς ἀποφασίζει νὰ πολεμήσῃ ἀντὶ Περσῶν τοὺς Τζερκέζους, καὶ εὐθὺς διορίζει τὸν κατ' αὐτὸν πόλεμον, φανταζόμενος τὴν ὑπαγωγὴν τῆς Αἰγύπτου. Βεβαιοῦται ἡ γνώμη καὶ ἀπόφασίς του ἀπὸ τὰ γράμματα τοῦ Χαϊτ-πέη, διοικητοῦ τῆς Δαμασκοῦ, καὶ τοῦ Γαζέλ-πέη, διοικητοῦ εἰς τὸ Χαλέπι, θανασιμῶν ἐχθρῶν τοῦ σουλτάν Γαβρῆ, οἵτινες ὑπισχνοῦνται τῷ σουλτάν Σελίμ καταλιπεῖν τοὺς Τζερκέζους καὶ αὐτομολῆσαι αὐτῷ σὺν τοῖς ὑπ' αὐτοῖς στρατιώταις, καὶ διὰ μισθὸν εἰρήνην τὸ νὰ γένῃ ὁ ἕτερος αὐτῶν διοικητὴς τῆς Αἰγύπτου μέχρι θανάτου καὶ ὁ ἕτερος τῆς Δαμασκοῦ. Ὁ Σελίμ δέχεται τὰ παρ' αὐτῶν ζητούμενα, γίνεται ἔγγραφον τῆς συμφωνίας ἑνορκιον καὶ ἐνυπόγραφον καὶ μὲ τὴν ὑπογραφήν του, καὶ συμβουλευέται μὲ αὐτοὺς κρυφίως τὸν τρόπον τοῦ

πολέμου. Γίνονται ταῦτα χωρὶς νὰ λάβῃ παραμικρὰν εἰδήσιν ἢ ὑποπόπασιν ὁ σουλτὰν Γαβρῆ, τὸν ὁποῖον οἱ προδόται παρεκίνουν νὰ δεχθῇ τὸν κατὰ τοῦ Σελίμ πόλεμον, διαφόρους εὐλογοφανεῖς αἰτίαις ἐπιφέροντες. Ὁθεν ὁ σουλτὰν Γαβρῆ ἀπατηθεὶς διατάττει εἰς πολεμικὴν τάξιν τὸ στρατεύμα του ἐν τῷ παρὰ τῷ Χαλέπι τόπῳ Βούρσι-Βαίλ καὶ ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ σουλτὰν Σελίμ.

Οὗτος ἡξέυρωντας ἀκριβῶς τὰ πραγματευόμενα ἦτον ἔτοιμος νὰ δεχθῇ τὴν ἐφοδὸν· ἀρχεται λοιπὸν ὁ πόλεμος μὲ μεγάλην σφοδρότητα καὶ ἀνδρείαν τῶν Τζερκέζων· οἱ Τούρκοι ἐφαίνοντο ὅτι μέλλουν νὰ νικηθῶν, ὅταν ὁ Χαϊτ-πέης ἀπὸ τὸ δεξιὸν κέρας καὶ ὁ Γαζέλ-πέης ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν ἐν ταύτῳ σὺν τοῖς ὑπ' αὐτοῖς καταλιπόντες τὸν πόλεμον αὐτομολοῦσι τῷ Σελίμ καὶ ἐνοῦνται μὲ τοὺς Τούρκους· ἐξέστησαν οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐξενευρώθησαν οἱ Τζερκέζοι ἐπὶ ταύτῃ τῇ ἀπροσδοκίῳ θέᾳ· γίνεται πόλεμος σφοδρότατος· ὁ σουλτὰν Γαβρῆ ἔκαμε τὰ ὑπὲρ ἀνθρώπων· οἱ Τούρκοι ἡττηθῆναι ἐκινδύνουν· ὅπερ κατιδὼν ὁ σουλτὰν Σελίμ διορίζει τοὺς τουφεκλίδες γιαννιτζάρους κατὰ τῶν Τζερκέζων· ἀκολουθεῖ φόνος πολλὸς ἐκ τούτου εἰς τοὺς Τζερκέζους, ὅθεν μὲ τρόπον θέλουν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰ ὀπίσω, ἀλλ' οἱ Τούρκοι ἐφορμῶσι κατ' ἐπάνω τους μὲ τὸ σπαθί· τότε ὁ σουλτὰν Γαβρῆ ἀπελπισθεὶς εἰσέρχεται ὥς λέων εἰς τὰς φάλαγγας τῶν Τούρκων, κατακόπτει αὐτοὺς προσκαλὼν εἰς μονομαχίαν τὸν Σελίμ, καὶ μετὰ τὸ φονεῖται ἰδιοχειρῶς ἀναριθμητῶς, κεκοπιανκὸς ἤδη καὶ μὴ δυνάμενος βαστάζειν καὶ μεταχειρίζεσθαι τὸ ἴδιον ξίφος, πίπτει νεκρὸς ἐπὶ τῶν πτωμάτων αὐτοῦ κατερόνευσε, καὶ, τὸ θαυμασιώτερον, χωρὶς νὰ πληγωθῇ οὐδὲ μὲ μίαν πληγὴν, πολεμήσας ἐν τῷ μέσῳ τοσούτων ξιφῶν ὅπου πετριγύριζον αὐτόν.

Μετὰ τὴν νίκην τὸ Χαλέπι παρεδόθη οἰκειοθελῶς τῷ σουλτὰν Σελίμ, ὅστις ἐδεξιώθη εὐμενῶς τοὺς κατοικητάς. Εἶτα παραδίδονται αὐτῷ καὶ αἱ λοιπαὶ πᾶσαι πόλεις τῆς Συρίας ἀναμωτί. Πλησιάζοντι δὲ εἰς τὴν Δαμασκὴν ἀπαντῶσιν αὐτῷ οἱ προὔχοντες τῆς πόλεως καὶ διδῶσι τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ τὴν πόλιν, καὶ ἐδέχθη αὐτοὺς φιλοφρόνως, βεβαιώσας τὰ ζητήματά τους. Εὕρίσκει ἔξω τῆς πόλεως τὸ μνῆμα τοῦ Μουχιδδίν, χαλίφου τῶν Σαρακηνῶν, ὅπου πρῶτος ὑπέταξε τὴν Ἰσπανίαν, καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ ἐποικοδομήσας καὶ κοσμοῦκλιον. "Πημαζεν ὁ Μουχιδδίν ἔτει σωτηρίῳ 718 καὶ τοῦ Χιτζρέ 99, ὀνομαζόμενος Σεΐχ-Μουχαμμέδ πένι-Ἀράπ. "Ἐκτισε δὲ ὁ Σελίμης παρὰ τὸ κουβούκλιον καὶ τζαμί καὶ χάνι, διορίσας αὐτῷ καὶ πολλὰ εἰσοδήματα.

Εἶτα ἀπερχόμενος σὺν τῷ στρατῷ εἰς τὴν Γάζην, ἀφίξις τὸ στρατόπεδον ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ σὺν ὀλίγοις, καὶ διατρίψας ἡμέρας τρεῖς ἔδωκε τῷ πατριάρχῃ τῆς Ἱερουσαλὴμ. Δωροθέῳ τῷ Β' χαττι-σερίφι διὰ τὰ προσκυνήματα, νὰ ἦ· αἱ εἰς τὴν τῶν Ῥωμαίων ἐξουσίαν. Περιέχει δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ προνόμια τὸ χάττι αὐτὸ ὑπὲρ τοῦ ἱεροσολυμικοῦ θρόνου· (ἔρα Δοσιθ: ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχουσάντων βιβλ. ιά. κεφ. δ'. σελ. 1154.) Εἶτα φθάσας τὸ στρατόπεδον εἰς τὴν Γάζην ἀκολουθεῖ τὴν

ὁδοιπορίαν του εἰς τὸ Κάϊρον, μητρόπολιν δηλαδή καὶ πρωτεύουσιν τότε τῆς Αἰγύπτου. Ἀφῆκε δὲ εἰς τὴν Γάζην τοὺς ἀρρώστους αὐτοῦ, οὓς τινας φονεύουσιν οἱ οἰκηταὶ τῆς Γάζης εὐθὺς μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του.

Οἱ Τζερκέζοι μετὰ τὴν ἥτταν ἐκλέγουσιν εἰς βασιλεῖα τὸν Τουμάν-πέην, ἄνδρα εὐγενέστατον τῆς αὐτῶν φυλῆς, καὶ ὀρκιστοῦσι δεσφενδεῦσαι πάσῃ δυνάμει τὴν βασιλείαν τους. Ἐτοιμάσας οὖν ὁ Τουμάν-πέης στρατοῦ χιλιάδας 40, κατασκευάσας νέαν ἀρτιλλερίαν καὶ ἄλλας μηχανὰς πολεμικὰς καὶ συμπεριλαμβὼν καὶ συμμαχίαν Ἀράβων, ἐλθὼν εἰς τόπον λεγόμενον Ριδάνια, ἐκείσε στρατοπεδεύει καὶ μεταχειρίζεται ἡμέτερον στρατήγημα διὰ νὰ ἐνδυναμωθῇ καὶ νὰ ἀπαντήσῃ τὴν ὁρμὴν τοῦ Σελίμη καὶ νὰ τὸν νικήσῃ. Ὁ Σελίμης ἀπὸ προδότου καταμαθὼν τὰ τεχνάσματα καὶ λαγούμια τοῦ Τουμάν-πέη δὲν ἔπαισεν εἰς τὰ δίκτυά του· μεταβαλὼν γὰρ ὁδὸν περιτογυρίζει ὀπισθεν τοῦ ὄρους λεγομένου Τζέπελ-Μακτάπ, (ἐνθα εἰσὶν αἱ πυραμίδες), καταλαμβάνει τὸ στρατόπεδον τῶν Τζερκέζων ἐν ταυτῇ καὶ κατὰ μέτωπον καὶ κατὰ τὴν οὐρὰν, καὶ εὐθὺς ἄρχεται τοῦ πολέμου εἰς δύο μέρη ἐν ταύτῃ πολέμων τοὺς Τζερκέζους. Ἡ φαντασία εὐκόλως δὲν ἢμπορεῖ νὰ συλλάβῃ πόσον πεισματώδης καὶ αἱματωδέστατος ἐστάθῃ αὐτός ὁ πόλεμος· ἀπὸ δύο μέρη καταπολεμοῦντο οἱ Τζερκέζοι, ἀριθμὸν ὑπερβαίνοντος τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοῦ, καὶ εἰς τὰ δύο μέρη ἀντεπολέμουν γενναίως, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἐφάνησαν ῥύακες αἵματος νὰ τρέχουν ποταμῆδόν. Ὁ Τουμάν-πέης θαυμασίως πολεμεῖ εἰς τὰ πλέον ἐπικίνδυνα μέρη παρών· ἀλλὰ τέλος κατιδὼν τὴν νίκην τῶν Τούρκων μὲ τὸ σπαθὶ εἰς τὸ χεῖρ σὺν ὀλίγοις ἀνοίγει στρατάς εἰς τὴν πλέον πεπικνωμένην φάλαγγα τῶν Τούρκων φονεύων τοὺς προστυχόντας, καὶ προστρέχει εἰς τὸν σείχ Ἀράπ, υἱὸν τοῦ Βεγκάρ, διάδοχον τοῦ Μεχμέτη, ἐξ οὗ κατὰγονται οἱ τῆς Μέκκας καὶ μέχρι τοῦδε σερίφιδες κατὰ διαδοχὴν εἰς τὴν Μέκκαν ἡγεμονεύοντες, καὶ τοὺς βυσσιεῖς τῶν Ὀθωμανῶν, τοῦ Μογὸλ καὶ τῆς Ἰνδίας ἰδίους ἐπιτρόπους ἀποκαλοῦντες. Ἡ νίκη αὐτὴ ἐκόστισεν ἀκριβῶς τοὺς Τούρκους, φονευθέντων ἀναριθμητῶν, πολλῶν δὲ καὶ τῶν ἐν τέλει, ἐν οἷς καὶ ὁ Σινάν-πασσάς, δυνελευπήθη τὰ μέγιστα ὁ σουλτάν Σελίμης, ὥστε καὶ νὰ εἴπῃ τὸ, «Τί τὸ θέλω τὸ Μισίρι χωρὶς τὸν Σινάν-πασσάν!» Ἦσαν ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοῦ Σελίμη καὶ χριστιανοὶ ἐν οἷς καὶ ὁ Τζεφνωτᾶς-πέης, Πελοποννήσιος, ὁ ὠφελήσας τοὺς Σινάτας τῇ πρὸς τὸν Σελίμ μεσιτείᾳ καὶ λῖαν αὐτοὺς εὐεργετήσας, καὶ ἐλευθερώσας τοῦ ἀφανισμοῦ τὸ ἐν τῷ Κάϊρ ἐν τῷ μαχαλᾷ τῆς Τζουβανίας μετόχιον αὐτῶν σὺν τῇ παρακειμένῃ ἐκκλησίᾳ, εἰ καὶ αὐτῇ ὕστερον, σκανδαλοῖς τοῖς μετὰ Σινάταιων καὶ τοῦ θρόνου Ἀλεξάνδρειας, ἐγένετο τζαμί, ἔτει περὶ τοῦ 1650. Πέμπει ὁ Σελίμης πρέσβεις καὶ δῶρα πολλὰ εἰς τὸν σείχ Ἀράπ ζητῶν νὰ τοῦ στείλῃ τὸν Τουμάν-πέην, ὅστις παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα καὶ πρὸς καταρρόνησιν τῆς ἀραβικῆς συνθηκῆς, ὅπου ἔχουν εἰς τιμὴν τὸ νὰ δεσφενδεύουν τὸν εἰς αὐτοὺς καταφυγόντα καὶ μὲ τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς τους, τὸν πέμπει. Ἄν ὁ σείχ δὲν εὐλαβήθη τὴν προκοπὴν τοῦ Τουμάν-πέη, τὴν εὐλαβήθη μεγάλως ὁ Σελίμ. Ἀπὸ τὸν ἐβγαλὼν ἐμπρὸς του, κατιδὼν τὴν

φρόνησίν του, θυμιάσας τοὺς λόγους του καὶ ἐνθυμηθεὶς τὴν ἀνδρείαν του τὸν ἡλευθέρωσε καὶ τὸν εἶχε καὶ ὁμοτράπεζόν του. Αὐξάνοντας καθ' ἡμέραν ἡ τοῦ Σελίμη πρὸς τὸν Τουμάν-πέην μεγάλη ὑπόληψις διὰ πολλὰς αἰτίας, ἀποφασίζει ὁ Σελίμης νὰ τὸν ἀρήσῃ ἐπίτροπόν του μὲ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Αἰγύπτου. Τὸ πλῆθος ταῦτα μαθὼν μουρμουρίζει τὸ, ὅτι εὐθὺς μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Σελίμη ὁ Τουμάν-πέης θέλει πάλιν ἀνανεώσει τὴν βασιλείαν τῶν Τζερκέζων εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Σελίμης καὶ ἅπαξ καὶ πολλάκις, τέλος ὑποπτευθεὶς τὸν κρεμᾶ εἰς τὴν πόρταν τοῦ Καῖρου Γ'αβίλ βίτα προστάττει τοῖς κατοικοῦσιν, ὅποιοι ἤξεύρουσι Τζερκέζους πονηρὰν κρυμμένους νὰ τοὺς φανερώσῃ. Ὅθεν πλέον τῶν 30 χιλιάδων Τζερκέζων φέρουσι τῷ Σελίμῃ σιδηροδεσμίους, καὶ τῇ ἐπιούσῃ ἐξελθὼν καὶ παρὰ τῇ ὄχθῃ τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ βίματος καθήσας ἅπαντας φονεύσας ἔριψε τὰ πτώματα ἐν τῷ ποταμῷ, καὶ οὕτω κατελύθησαν οἱ τε ἐν τέλει τῶν Τζερκέζων καὶ πάντες οἱ λοιποὶ οἱ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ εἶτα καὶ ὁ σερίφης τῆς Μέκκας ἐλθὼν ὑπετάγη αὐτῷ, δεχθεὶς αὐτόν τε καὶ τοὺς μετ' αὐτὸν ὀθωμανοὺς βασιλεῖς ὡς ὑπερασπιστὰς ἰδίου, καὶ ἐπικυρούμενος εἰς τὴν ἀρχὴν παρ' αὐτῶν διώρισε γὰρ καὶ τότε ὁ Σελίμης τὸν υἱὸν αὐτοῦ τοῦ ἐλθόντος σερίφη διάδοχον εἰς τὴν βασιλείαν τῆς ἐπαρχίας τῆς Μέκκας.

Εἶτα ἀπελθὼν ὁ σουλτάν Σελίμ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν κυριεύει αὐτῆς ἀναμωτῇ, καὶ διατάξας τὰ τῆς ἐν αὐτῇ πολιτικῆς διοικήσεως ἐπανακάμπτει διὰ ξηρὰς εἰς τὸ Κάϊρον, καὶ διορίσας τὸν ῥηθέντα Χαῖτ-πέην διοικητὴν τῆς Αἰγύπτου, καὶ δοὺς τοῖς Σιναΐταις πρόγραμμα ἀσυδοσίας κατὰ τὸν ἀχτιναμὲ τοῦ Μωάμεθ, ὃν αὐτῷ ἐξανέρωσαν, δοὺς δὲ καὶ ἴσον τοῦ ἀχτιναμὲ τῇ ἰδίᾳ ὑπογραφῇ βεβαιούμενον, καὶ κρατήσας παρ' ἑαυτῷ τὸ πρωτότυπον, ἀποθήσων αὐτὸ ἐν τῷ θησαυροφυλακίῳ, ὡς μέγα τι, ὡς ἔφη, κειμήλιον, δωρησάμενος δι' αὐτὸ τοῖς Σιναΐταις καὶ 400 φλωρία, ἀναχωρεῖ ἐκεῖθεν διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν. Φθάσας εἰς τὴν Γάζην φονεύει τοὺς κατοικητὰς αὐτῆς μέχρι γυναικῶν καὶ παιδίων, καὶ ἐλθὼν εἰς Δαμασκὸν ἀποκαθίστησι διοικητὴν αὐτῆς μετὰ τῆς πέριξ ἐπαρχίας τὸν ῥηθέντα Γαζελί-πέην. Συνελόντι φάναι, εἰς ἓνα χρόνον ὁ σουλτάν Σελίμ ὑπέταξε τοσαύτας ἐπαρχίας καὶ πόλεις ὅσας οὐχ ὑπήγαγον οἱ προκατόχοι αὐτοῦ· εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς βασιλείας αὐτῶν. Παρὰ γὰρ τὸ μέγιστον βασιλεῖον τῶν Τζερκέζων ἐν τῇ Αἰγύπτῳ καὶ τῇ Ἀσίᾳ, ὑπέταξε καὶ τὰ ὄχυνρα φρούρια καὶ τὰς πόλεις Μαλάτιαν δηλαδὴ, Διαρπεκίρι, Δερνένδε, Πιρετζίκ, τὸ ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου, Ἀντάπι, Ἀντιόχειαν, Πεχίς, Κιερεκπ καὶ Κιοχτζέ. Καὶ ὁ σερίφης τῆς Μέκκας καὶ Μεδίνας πρὸ τοῦ Σελίμ ἦν αὐτεξούσιος δεσπότης τῶν πόλεων ἐκείνων καὶ τῆς περὶ αὐτάς ἐπαρχίας σὺν τῇ πόλει Τζιῖδε τῇ ἐπὶ τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς οἶονε ὑπετάγη αὐτῷ, καὶ ζωσι μέχρι τοῦδε οἱ σερίφιδες ὑπὸ τῇ προστασίᾳ τῶν ὀθωμανῶν βασιλέων.

Πολλὰι φυλαὶ Ἀράβων κατοικοῦσαι ἐν τῇ Πετράῃ καὶ ἐρήμῳ Ἀραβίᾳ, καὶ μεταξὺ Μέκκας, Δαμασκοῦ καὶ Αἰγύπτου, οἷον ἡ φυλὴ Πενί-Ἰδραήμ,

Πενί-Σεβαλέμ, Πενί-’Ατά, Πενί-’Ασιγέ, Πενί-Σαάδ, καὶ ἄλλαι ἅς οὐκ οἶδα, ἐθελοντὶ ὑπετάγησαν τῷ Σελίμ.

Ἐπιχειρίζεται ἐνώσαι τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν μὲ τὴν Μεσόγειον διορύξας ὄχρετον, ὅστις ἐν τῷ τελειοῦσαι, ἄμμου πολλῆς ἐπιπιπτούσης καθ’ ἡμέραν, πάλιν ἐγμίξει, καὶ ἐδιάσθῃ ὁ σουλτάν Σελίμ ἀποστῆναι τοῦ ἔργου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1518, τοῦ Χιτζρὲ 924.

Φθάσας εἰς τὸ Χαλέπι εὐρίσκει τὸν πρέσβυν τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν μὲ πολύτιμα χαρίσματα. Κτίζει τὸν τε κ ἐν καὶ τὸν τ ο υ ρ π ἔ, ἥτοι τὸ μνημεῖον τοῦ σείχ-’Απουπέκιρ, θεμελιωτοῦ αὐτοῦ τοῦ τε κ ἔ, ἥτοι οἰκήματος τῶν δ ε ρ β ῖ σ ι δ ω ν. Κεῖται ἡ οἰκοδομὴ αὕτη παρὰ τὸ Χαλέπι ἐπὶ λόφου λίαν μεγαλοπρεποῦς· οἱ Τοῦρκοι πηγαίνουσι συνεχῶς εἰς προσκύνησιν τοῦ μνημειοῦ αὐτοῦ καὶ εἰς εὐχρίαν· διὰ γὰρ τὸ ὕψος τῆς τοποθεσίας ἔχει τὴν θεωρίαν ὠραιότητα. Ἀπῆλθον γὰρ διὰ περιήγησιν διὰ τριψῆς εἰς τὸ Χαλέπι μετὰ τοῦ τότε ὑπερτάτου μοι Μαικήνατος Ῥαγῆπ Μεχμέτ πασσάμῆνας δεκαεπτὰ, ἐν ἔτεσι 1756 καὶ 1757. Λέγεται δὲ παρὰ τοῖς ἐγγχωριοῖς ἡ οἰκοδομὴ αὕτη ἀπλῶς Σεῖχ-’Απουπέκιρ. Σφάλλει οὖν παχυλῶς Δημήτριος ὁ Καντεμῖρης ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν Ὀθωμανῶν, τόμ. α. σελ. 17, λέγων ὅτι ὁ τόπος οὗτος νῦν λέγεται Ζαμπέρ, καὶ ὅτι ἐν αὐτῷ νῦν ἦν καὶ τὸ μνημεῖον τοῦ σάχ-Σουλεϊμάν, πάππου τοῦ σουλτάν Ὀσμαντζίλ· τὸ γὰρ Ζαμπέρ κεῖται εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἐδέσσης, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου, ἐν ᾧ πνιγέντος τοῦ σάχ-Σουλεϊμάν, Ἐρτογρούλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν δύο ἀδελφῶν ἐξελόντες τῶν ὑδάτων ἐθαψαν ὑπὸ τὰ τείχη τοῦ ἐν τῷ τόπῳ τῆς πνιγῆς παρακειμένου ὀχυρώματος Ζαμπέρ. Σώζεται τὸ μνημεῖον καὶ μέχρι τοῦδε, καὶ ὑπὸ τῶν ἐγγχωρίων μνημεῖον τοῦ σάχ-Σουλεϊμάν ὀνομάζεται. Εἶδον γὰρ αὐτό τε καὶ τὸ Ζαμπέρ-καλεσί, ἔτει σωτηρίῳ 1755 ἀπὸ Ἐδέσσης ἐκεῖσε χάριν περιηγήσεως ἀπελθών.

Φθάνει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ σουλτάν Σελίμ, εἰσελθὼν πολλῇ τῇ προπομπῇ καὶ παρατάξει, φανταζόμενος τῷ ἐξῆς ἔτει καταργῆσαι τὴν τῶν Περσῶν βασιλείαν, καὶ ἐπὶ τούτῳ ὀρκομοτήσας.

Ἔτει σωτηρίῳ 1519, τοῦ Χιτζρὲ 925.

Οἱ θησαυροὶ καταναλωθέντες εἰς τὴν κατὰ τῆς Αἰγύπτου ἐκστρατείαν οὐκ ἐπέτρεψαν τῷ Σελίμ ἐκστρατεῦσαι τῷδε τῷ ἔτει, κατὰ τὸν ὅρκον του. Ὅθεν καὶ ἄλλων ὀπλοστατῶν διέτριβεν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, φροντίζων νῦν ἐλθὲν τὸ εἰσόδημα τῶν νεοκλήτων ἐπαρχιῶν διὰ νῦν ἀποπληρώσει τὰ οἰκιακά του ἐξοδα εἰς τοῦτον τὸν χρόνον.

Οὐλρίκος Ζουβίγγλιος, γεννηθεὶς ἐν τινὶ κώμῃ τῆς Ἑλβετίας ἥτοι τῶν Σβίτζερων, ἐκκλησιαστικῶ καταλόγῳ καταταχθεὶς, γίνεται προεστὼς τῆς

παροικίας Ζουρίγο μετὰ πολλὰ, καὶ διασπείρων τὴν αἵρεσιν ὁ Λουθῆρος εἰς τὴν Γερμανίαν, ὁ Ζουβίγγλιος ἐπεκύρου τὰ αὐτὰ εἰς τὴν Ἑλβετίαν, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ζουρίγου διδάσκει 17 θέσεις αἵρετικὰς καὶ ἐσφαλμένας, καὶ ἀνίσταται τῷ Φραγκίσκῳ Διχέτῳ, ὃν διώρισεν ὁ πάπας Λέων 1' νὰ ἐνεργῇ τὰς ἰνδουλογεντίας εἰς τὰ κλίματα τῶν Σβίτζεραν, καὶ ἐμποδίζει τὴν μεταχείρησιν αὐτῶν, καὶ τὴν ἰσχὺν τὴν μέχρι οὐρανοῦ καὶ ἄδου φθάνουσιν τῶν συγκαταβατικῶν ἐκείνων τοῦ πάπα γραμμάτων διδάσκοντι τῷ ῥηθέντι Διχέτῳ σὺν τῷ Παμφονίῳ μοναχῷ φραγκισκάνῳ ἀντίστη σφόδρα ὁ Ζουβίγγλιος, καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐκκλησιαζόμενους ἐδίδαξε μὴ παρατραπῆναι τοῖς ἐκείνων λόγοις καὶ τῆς ἀληθοῦς ὁδοῦ ἀποπλανηθῆναι· ὁ γὰρ οὐρανὸς ὠντὸς διὰ χερμάτων οὐ γίγνεται εἰς κατοικίαν τῶν ἐπιγείων ἀνθρώπων, ἀλλὰ μόνον διὰ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως καὶ τῆς αὐτοῦ ἀληθοῦς διδασκαλίας. Συνεργόν δ' ἐν τούτοις ὁ Ζουβίγγλιος εἶχεν Οὔγωναν τὸν Κωνσταντίας ἐπίσκοπον, ἀδιαλείπτως παραγκωνίζοντα τὸν ἐνόντα τρόπον αὐτὸν ἀντιστῆναι τῷ παπισμῷ, καὶ νέαν μεταρρύθμισιν τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας γενέσθαι παντὶ σθένει διαγωνίζεσθαι. Οὗτος ὁ Ζουβίγγλιος πρὸς ταῖς ἄλλαις αὐτοῦ φρενοβλαβείαις ἤρνεϊτο καὶ τὴν πραγματικὴν ἐν τῇ ἱερᾷ συνάξει τοῦ κυριακοῦ σώματος καὶ αἵματος μετουσίωσιν, καὶ τούτῳ ἠκολούθησαν Ἰωάννης ὁ Ἐκολαμπάδιος καὶ ἄλλοι πλείστοι, οἱ συνεφώνουν μὲν τῷ Λουθῆρῳ ἐν τοῖς ἄλλοις καινοῖς αὐτῶν δόγμασιν, ἀλλὰ διεφώνουν ἐκείνῳ ἐν τε τῷ Μυστηρίῳ τῆς θείας Εὐχαριστίας καὶ ἐν τῇ τοῦ προορισμοῦ διδασκαλίᾳ. Τελευταῖον ὁ Ζουβίγγλιος ἐν τῷ ἐγερθέντι ἐμφυλίῳ πολέμῳ, ἔτει 1531, τούτων τῶν καινοτομιῶν ἕνεκεν ἀνῆρέθη· οὐ τὸ πτώμα ζητηθὲν καὶ εὗρεθὲν ὑπὸ τῶν παπιστῶν, εἰς τέσσαρα μέρη τμηθὲν τῷ πυρὶ παρεδόθη. Τοιοῦτοι ἐγένοντο οἱ καρπεῖ τῆς τυραννικῆς μεγαλοπρεπείας τῶν ἐπισκόπων τῆς Ῥώμης· βουλόμενοι γὰρ οἱ περὶ τὸν Λουθῆρον παραπλησίως τῷ διδασκάλῳ τὴν τυραννίαν τῶν παπῶν φυγεῖν καὶ γαλήνης τινὸς ἐπιτεύξασθαι διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως, φεύγοντες τὴν Σκύλλαν ἐνέπεσον εἰς τὴν Χάρυβδιν· (ὄρα τὰ περὶ τοῦ Ζουβίγγλιου πλατύτερον Κεφ. 1Β' τῷ ἐξῆς.)

Δίδωσι Χρυσόβουλλον ὁ Σελίμ πῶ παρὰ τῇ Τραπεζοῦντι μοναστηρίῳ τῆς Παναγίας τοῦ Σουμελά, κατὰ τὰ Χρυσόβουλλα ἃ εἶχον οἱ Πατέρες τῶν Κομνηνῶν βασιλέων, θεσπίσας ἐλεύθερον εἶναι πάσης εἰσφορᾶς καὶ τέλους τὸ μοναστήριον, καὶ ἄλλα.

Ἐρωτᾷ τὸν τότε μουρτὴν ὁ σουλτάν Σελίμ ποῖον εἶναι σωτηριωδέστερον, τὸ νὰ ὑποτάξῃ καὶ νὰ καταπολεμήσῃ τὰ λοιπὰ βασίλεια Περσῶν τε καὶ Χριστιανῶν καὶ νὰ αὐξήσῃ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ εἰσόδημα τῆς βασιλείας, ἢ τὸ νὰ πασχίσῃ νὰ γένουν ὅλοι οἱ ὑπ' αὐτῷ Χριστιανοὶ καὶ Ἑβραῖοι μουσουλμάνοι. Ὁ μουρτὴς ἀπεκρίθη ὅτι τὸ δεύτερον σωτηριωδέστερον. Ζητεῖ οὖν φετῆραν περὶ τούτου, ὃν τινα λαβὼν προστάττει εὐδὺς τὸν βεζίρην νὰ κάμῃ τζαμιά ὅσας τὰς ἐκκλησίας τῶν Χριστιανῶν τὰς ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, καὶ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ ἐνεργῶσι τὰ τῆς πίστεως τῶν δόγματά τε καὶ ῥητά, καὶ νὰ τοὺς βιάζῃ εἰς τὸ νὰ γενοῦν μου-

σουλμάνοι, φονεύων τούς ἀντιλέγοντας. Ἐξέστη ὁ βεζίρης ἐπὶ τοιαύτῃ προσταγῇ ἀντικειμένη καὶ εἰς τὸ Κουράνι τοῦ Μωάμεθ, καὶ ἐπιζημιῶ καὶ εἰς τὰ βασιλικά εἰσοδήματα, (ὅρα εἰς τὸ Σουρέτι-τιουμπάιτι ἐ:

فان تابوا وافصلوا الصوة واتوا الزكوة فافصلوا سبيلهم

τουτέστιν: «Ὅμως, ἂν ὑποταχθῶν, καὶ προσεύχωνται, καὶ πληρῶνουν τὸ δέκατον, ἀφίσχαιε τοὺς τὴν ὁδὸν τοὺς, ἥτοι τὴν πίστιν τοὺς») καὶ μαθὼν ὅτι ὁ μουφτής νὰ ἔδωκε φετῶν, παρεπονήθη πρὸς αὐτόν. Ἄλλ' ὁ μουφτής ἀπερίετ' ὅτι ἐξηπατήθη, ἄλλο ἀντ' ἄλλου νομίσας, μὴ διατρανώσαντος τοῦ βασιλέως τὸν ἴδιον σκοπόν. Συμβουλευόνται οὖν ἀμφοτέρωι νὰ εὑρουν τὸν τρόπον τῆς διορθώσεως καὶ νὰ μὴ ἐνεργηθῇ ἡ προσταγὴ. Εὗρεθη οὖν εὐλογον νὰ φανερώσουν κρυφίως διὰ τινος πιστοῦ τὴν τοῦ βασιλέως προσταγὴν τῷ Οἰκουμένῳ πατριάρχῃ Θεολήπτῳ, ἐρμητεύοντες αὐτόν τὸ ποιητέον μετὰ τὴν ἐλθούσιν τῆς προσταγῆς. Ἐλαλήθη οὖν ὁ πατριάρχης σὺν τῷ κλήφ αὐτοῦ εἰς τὸ διδάνι διὰ νὰ ἀούσῃ τὴν προσταγὴν καὶ νὰ τὴν ἐνεργήσῃ εἰς ὅλον τὸ Γένος ἧ, ἥ δὲ σφοδρὰ, ἐπαπειλούσα θάνατον τοῖς μὴ δεχομένοις τὸν μουσουλμανισμὸν καὶ πάσας τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἑξουσίας γενέσθαι προστατάτους. Τοῦτων ἀγνωσθέντων ὁ πατριάρχης εἶπεν ὅτι ζητεῖ νὰ κληθῇ ἐμπρὸς εἰς τὸν βασιλέα παρόντος τοῦ μουφτή καὶ τὸν οὐλιμαδῶν διὰ νὰ εἰπῇ τὰ δίκαιά του καὶ ὁ δαβὰς ὢντας πρέπον νὰ θεωρηθῇ κατὰ τοὺς νόμους, εἰσι εἰσιτοίμος νὰ δεχθῇ τὴν ἀπόφασιν, καὶ ἂν δὲν βελήσουν νὰ τὸν κρίνουν, ἤξεύρει πῶς εἰς τὸν ἄλλον κόσμον εἶναι καὶ ἄλλο κριτήριον, καὶ ἐκεῖ θέλει ζητήσῃ τὸ δίκαιόν του καὶ τοῦ ποιμνίου του, διὰ τοῦ ὁποίου τὰς ἁμαρτίας εἶναι ἔνοχος, καθὼς εἶναι καὶ διὰ τὰς ἰδικὰς του ἰδίως.

Ταῦτα γραφέντα εἰς ἀρζουχάλι ἐκόμισαν τῷ σουλτάν Σελίμ ὅτε μουφτής καὶ βεζίρης ἐν ταύτῳ καὶ ὁ μὲν βεζίρης εἶπεν ὅτι ὁ πατριάρχης δὲν θέλει νὰ ὑποταχθῇ πρὸ τοῦ νὰ ἀκουσθῶσι τὰ δικαιολογήματά του, λέγωντας ὅτι, ὢντας τὸ προβαλλόμενον δαβὰς μεταξύ του καὶ τοῦ βασιλέως, ὑπὸ τῆς κρίσεως πρέπει νὰ ἀπορρασιθῇ ὁ δαβὰς. Καὶ ὁ μουφτής ἀμέσως εἶπεν ὅτι ἀπειδὴ καὶ ἀληθεύει ὅτι καὶ τὰ τρέχοντα νερά στέκουν » εἰς τὴν φωνὴν ἔμρισεριν, δι' ἧς ζητεῖται τὸ νὰ ἐνεργηθῇ ἡ ἀπόφασις » τῆς δικαιοσύνης, νομίζω ὅτι ὡς δίκαιος βασιλεὺς πρέπει νὰ δώσῃς ἄδειαν » νὰ ἀκουσθῶν τὰ προσκλαυσίματα τοῦ πατριάρχου καὶ νὰ λάβῃ τὴν πρέπουσαν καὶ κατὰ νόμους ἀπόκρισιν. Ὁ σουλτάν Σελίμ νομίζωντας ὅτι δὲν πρέπει νὰ γενῇ βία ἀπεκρίθη τὸ ἀπολλὰ καλὰν. Παραστάς οὖν ὁ πατριάρχης Θεολήπτος μετὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν εἰς τὸ διδάνι εἶπεν ὅτι ἡ προσταγὴ τοῦ βασιλέως, ἔξω ὅπου εἶναι ἐπιζήμιος εἰς τὴν πολιτικὴν διοίκησιν τῆς βασιλείας, ἀναιρεῖ καὶ τὴν συμφωνίαν ὅπου μετ' ὁρκῶν ἔλαμψαν οἱ πρόγονοι τῆς Βασιλείας του. Ὁ τερτερδερης, ὅπου εἰς τοιαύτας κρίσεις εἶναι ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως, ἠρώτησε τίς ποτ' ἂν εἴη

αὕτη ἡ συμφωνία. Ὁ Θεόλνπτος ἀπεκρίθη ὅτι, « Ἄν ᾦναι ἄδεια, θὰ ἐνθου-
 » μίσω τὴν Βασιλείαν Σου τὴν ἄλωσιν τῆς Πόλεως· οἱ πρόγονοί μας ἔ-
 » δωκαν ἀναιμωτὶ τὸ ἡμῖς μέρος τῆς Πόλεως τῷ σουλτάν Μεχμέτ με-
 » τοιαύτας συμφωνίας· ἃ, ὅτι αἱ ἐκκλησίαι τῶν Χριστιανῶν νὰ μὴ γενοῦν
 » τζαμία· ἔ, ὅτι οἱ γάμοι, αἱ ταραφαὶ καὶ ἄλλα ἔθιμα τοῦ χριστιανισμοῦ
 » νὰ γίνωνται ἀνεμποδίστως· γ', ἡ ἐορτὴ τοῦ Πάσχα μὲ ἐλευθερίαν νὰ πα-
 » νηγυρίζηται, καὶ τρεῖς νύκτας νὰ μένῃ ἀνοικτὴ ἡ πόρτα τοῦ Φαναρίου διὰ
 » τοὺς Χριστιανούς ὅπου ἀπὸ τὰ προάστεια ἤθελαν θελήσει νὰ ἐκκλησια-
 » σθῶσιν εἰς τὸ πατριαρχεῖον. Μὲ αὐτάς τὰς συμφωνίας ἐδώσαμεν ἡμεῖς
 » τὴν Πόλιν τῷ πάπῳ τῆς Βασιλείας Σου σουλτάν Μεχμέτ· οὕτως ἐ-
 » ζήσαμεν μέχρι τοῦδε ἐπὶ τῶν τριῶν προκατόχων Σου· ἡ νέα προσταγὴ
 » Σου μὴ ἀδικεῖ πέρωντάς μας τὰ κτήματά μας, καὶ ἡ προσταγὴ ὅπου
 » βιάζει εἰς τὸν μουσουλμανισμόν ἀντίκειται καὶ εἰς τὴν προῤῥηθείσαν συμ-
 » φωνίαν καὶ εἰς τὸ Κουράνι, προστάζον τὸ ὅτι οὐδεὶς θέλει βιασθῆναι εἰς
 » μουσουλμανισμόν ἂν πληρώνῃ κάθε χρόνον διὰ χαράττι δράμια ἀργυ-
 » ρίου 30 ». Ἀπεκρίθη εὐθὺς ὁ μουφτῆς ὅτι οὕτως ἔχει τὸ κείμενον τοῦ Κου-
 » ρανίου καὶ οὕτως ἐξηγοῦσιν αὐτὸ οἱ ἐξηγηταί. Εἰς αὐτὸ ἀπεκρίθη ὁ τε-
 » φτερδάρης ὅτι τὰ τοῦ Κουρανίου ἀληθέστατα, μάλιστα ὅπου τὸ βεβαοῖ
 » καὶ ὁ μουφτὴ ἐφένδης· ἀλλ' ἡ προσκύνησις τοῦ ἡμίσεος μέρους τῆς Πόλεως
 » τοῦ φαίνεται μυθώδης. Τότε ὁ μουφτῆς ἠρώτησε τὸν πατριάρχην ἂν ἔχῃ
 » τὸ ἐγγράφον ταύτης τῆς συμφωνίας· ἀπεκρίθη ὁ πατριάρχης ὅτι νὰ κατε-
 » κάῃ ἀπο πυρκαϊᾶς, ἀλλ' ὅτι ἡμπορεῖ νὰ φέρῃ μάρτυρας τρεῖς γιαννιτζάρους
 » αὐτόπτας τῆς τοιαύτης συμφωνίας. Ἦλθον οὗτοι καὶ οἱ τρεῖς, ἄγοντες ἔτος
 » τῆς ἡλικίας πλησίον τῶν ἑκατὸν, καὶ ἐμαρτυρήσαντο ὅτι ἦσαν παρόντες
 » εἰς τὴν ἄλωσιν τῆς Πόλεως, καὶ ἐνθυμοῦνται ὅτι οἱ εὐγενεῖς αὐτῆς ὑπετά-
 » γησαν ἐκουσίως τῷ σουλτάν Μεχμέτ, ἐλθόντες καὶ εὐρόντες αὐτὸν ἔξω εἰς
 » τὴν σκηνὴν του, καὶ ἀγαγόντες καὶ τὰς κλεῖς τῆς Πόλεως ἐπὶ χρυσοῦ πί-
 » νακος, καὶ ζητήσαντες παρ' αὐτοῦ τινα ἄρθρα ἅτινα ἐδέχθη ὁ σουλτάν
 » Μεχμέτης. Ὁ σουλτάν Σελίμ ὅπου μέχρι τοῦδε ἤκουε σιωπῶν, ἀπεκρίθη·
 » « Μὲ ὅλον ὅπου ὁ πάππος μου παρεχώρησεν εἰς τοὺς Χριστιανούς αὐτάς
 » τὰς συμφωνίας, καὶ τὰς ἐδέχθη, μὲ φαίνεται νὰ μὴν ᾦναι ἐναντίον μῆ-
 » τε εἰς τὴν δικαιοσύνην μῆτε εἰς τὸν νόμον μας τὸ νὰ μὴν ἀφήσωμεν πλεόν
 » τοιαύτας ὥραίας οἰκοδομὰς, διορισθείσας διὰ τὴν προσκύνησιν τοῦ θεοῦ,
 » νὰ ᾦναι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς σπίτια τῶν εἰδώλων. Ὅθεν ἄς ᾦναι οἱ Χριστιανοὶ
 » κύριοι εἰς τὸ νὰ ἐνεργῶσι τὰ τῆς πίσεώς των φανερά, ἀλλ' αἱ λιθόκτιστοι
 » ἐκκλησίαι νὰ γένουν τζαμιά, καὶ ἄς κτίσουν οἱ Χριστιανοὶ ἄλλας ἐκ-
 » κλησίας ξυλοκτιστοὺς ἀντ' αὐτῶν, καὶ ἄς ἔχουν ἄδειαν νὰ ἀνοικοδομή-
 » σουν τὰς κρημνισμόν ἀπειλοίσας.

Ὅθεν κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ βασιλέως ὅλαι αἱ λιθόκτιστοι ἐκκλησίαι
 ἐγένοντο τζαμιά, ὧν πρῶται ἡ εἰς τὸ Ζεϊρέκ ἐκκλησία καὶ ἡ εἰς τὸ Χαλι-
 τζιλάρ-κιοσκι, καὶ ἡ παρὰ τοῖς Ὑψωμαθεῖσις ὀνομασθεῖσα Κοτζά-Μου-
 σταφά=πασσα ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ τότε Ἐπιτρόπου. Δύο δὲ μόνας λιθο-
 κτιστοὺς ἐκκλησίας ἀφῆκεν ὁ σουλτάν Σελίμ εἰς τοὺς Χριστιανούς, τὴν Πα-

—1520

ναγίαν τοῦ Μουχλίου, (χαριζόμενος τῷ ἀρχιεπίσκοπῳ χριστιανῷ δι' οὗ ἔκτισεν ὁ Σελίμ τζαμί εἰς τὴν Πόλιν καὶ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ἐγγόνῳ ὄντι τοῦ Χριστοδούλου τοῦ προῤῥηθέντος ὅστις ἔκτισεν εἰς τὴν Πόλιν τὸ Σουλτάν-Μεχμέτ τζαμίσιν), καὶ τὸ πατριαρχεῖον, δηλαδὴ τὴν Παμμακάριστον, ὡς παρὰ τοῦ Φατίχης σουλτάν Μεχμέτ δοθεῖσαν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1520, τοῦ Χιτζρὲ 926—927.

Καὶ κατὰ τοῦτο τὸ ἔτος ὁπλοστασίαν εἶχεν ὁ Σελίμ μὲ τὸ νὰ ἄρχησαν νὰ συναθροισθῶσι τὰ ἐξωθεν εισοδήματα. Ὅθεν μὲ τὸ νὰ παρῇθεν ὁ πρὸς τὴν ἐκστρατείαν καιρὸς ἐπιτήδειος ἀπεφάσισε νὰ πηγαίῃ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν διὰ νὰ προσκυνήσῃ τοὺς τάφους τῶν προγόνων του. Πέμψας οὖν ἔμπροσθεν ὅλους τοὺς πασσάδες καὶ ὀφφικιάλους του, κρατεῖ παρ' ἑαυτῷ τὸν ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρόν του καὶ καϊμακάμην τῆς Ἀδριανουπόλεως Φερχάδ-πασσάν. Ἀναχωρεῖ τῆς Ἰωσταντινουπόλεως καὶ μόλις φθάσας εἰς τὴν κώμην Σουασδί ἀρρώστᾳ τῇ ἐπιούσῃ ἀνεφάνη ἀπόστημα εἰς τὴν κνήμην του· χειρουργός τις τὸ σχίζει, τὸ ἔλκος γίνεται θανατηφόρον, ἀκολουθεῖ δυσωδία ἀνυπόφορος, καὶ μετὰ 40 ἡμέρας βασάνων ὠμοτάτων ἐτελεύτησεν, ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας 54 καὶ βασιλεύσας ἔτη ἑννέα καὶ μῆνας ὀκτώ.

Εὐθύς ὁποῦ βασιλεύσουν οἱ σεχζαδέδες ἀφίουν γένεια· ὁ σουλτάν Σελίμης ἀρῶν ἐβασίλευσε δὲν τὰ ἀφῆκε, καὶ μέχρι θανάτου ἦν ἀγένειος. Κρύπτει τὸν θάνατον ὁ Φερχάδ-πασσάς, δηλώσας αὐτὸν μόνον εἰς τοὺς ἐν Ἀδριανουπόλει πασσάδες, καὶ πέμπει εἰδῆσιν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Σουλεϊμάν, ὄντα ἡγεμόνα τῆς Τραπεζοῦντος, δηλοποιῶν αὐτῷ τὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ θάνατον καὶ προσκαλὼν αὐτὸν ἔλθεῖν καὶ παραλαβεῖν τὴν βασιλείαν. Οἱ ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει πασσάδες ἀφέντες ἐκεῖσε μόνον τὸν Κοτζά-Μουσταφᾶ-πασσάν διὰ νὰ φυλάττῃ τοὺς θησαυροὺς ἔρχονται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Βασιλεία τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν.

Ἀπάρας τῆς Τραπεζοῦντος καὶ καταλαβὼν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀνηγορεύθῃ βασιλεὺς ὁ Σουλεϊμάν. Εἶτα προῦπαντᾷ τὸν νεκρὸν τοῦ πατρὸς του καὶ ἐνταφιάζει αὐτὸν εἰς τὸ τζαμί του τὸ σουλτάν Σελίμ κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον.

Ὁ προῤῥηθεὶς Γαζελι-πέης, ὁ διορισθεὶς ἡγεμὼν τῆς Δαμασκοῦ, ἀποστατεῖ νομίσας τῆς ἐπαρχίας κυριαρχῆσαι. Ἄλλ' ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν διὰ τοῦ Φερχάδ-πασσᾶ κατακόπτει αὐτόν τε καὶ τὸν στρατὸν αὐτοῦ, καὶ γίνετα ἡγεμὼν τῆς Δαμασκοῦ ὁ Ἀγιάς-πασσάς.

Ἀπάρας ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκστρατεύει κατὰ τῆς Οὐγγρίας, καὶ μηνύει τῷ Γιαχγιᾶ-πέῃ, ἡγεμόνι τῆς Σεμενδρίας, νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ Βελιγράδι διὰ νὰ ἐμποδίξῃ τὴν εἰς αὐτὸ εἰσέλευσιν τῶν

προζωαρκείων τε καὶ στρατιωτῶν συμμαχῶν νευτζῶν· εἶτα πλησιάσας πέμπει τὸν βεζίρην, τὸν ῥηθέντα Κοτζά-Μουσταφά-πασσάν, νὰ τὸ πολιορκήσῃ, πέμπει δὲ καὶ τὸν Ἀχμέτ πασσάν, πεῖλέρπετην τῆς Ρούμελης, πρὸς συμμαχίαν τοῦ Γιαχγιά-πέη, καὶ μετὰ πολλὰ ὑποτάσσουν οἱ Τοῦρκοι τὸ Βελιγράδι, πρᾶγμα ὅπου μέχρι τοῦδε οἱ προκατοχοὶ τοῦ Σουλεϊμάν το-σάκισ δοκιμάσαντες δὲν ἠμπόρεσαν νὰ κατορθώσουν. Ἐνῶς δὲ ἐπολιορκεῖτο τὸ Βελιγράδι ὑπέταξεν ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν τέσσαρας ἄλλας πόλεις τῶν Νευτζῶν· εἶτα ἐπανακάμπει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1524, τοῦ Χιτζρὲ 928.

Ἐφορμᾷ ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν κατὰ τῆς Ρόδου πέμψας πρῶτον μὲ στό-λον τὸν ῥηθέντα βεζίρην του Κοτζά-Μουσταφά-πασσάν, καὶ φθάσαντες πολιορκοῦσι τὴν τε νῆσον καὶ τὸ κάστρον μεγάλη τῇ ὀρμῇ καὶ δυνάμει καὶ μὲ πολλὰ στρατηγήματα καὶ τεχνάσματα. Ἀντεῖχον οἱ Χριστιανοὶ φράγ-κοι, ἤτοι τοῦ τάγματος τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου, (οἱ διωχθέντες δηλαδή παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Γιουσούφ-Σαλαχадδίν, μετὰ τοὺς λεγομένους ἱεροὺς πολέμους, ἀπὸ τῆς δεσποτείας τῆς τε Συρίας καὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τῇ Ρόδῳ θεμελιώσαντες τὴν ἐαυτῶν δυναστείαν), πολλῇ τῇ σφοδρό-τητι καὶ ἐπιτηδεϊότητι· ἀλλὰ μετὰ ἀδιάκοπον ἐξαμηνιαίαν πολιορκίαν καὶ μαιφονίαν ἀδυνατοῦντες πλέον εἰς πόλεμον, παραδίδονται οἱ φράγκοι καὶ καταντῶσιν ἐκεῖθεν εἰς τὴν Μάλταν, ἥπου καὶ μέχρι τῆς σήμερον σώζεται τὸ τάγμα αὐτὸ τῶν ἱππέων, δηλαδή τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου, καὶ κυριεύουσι τῆς νήσου Δεκεμβρίου τῇ κέ. Μετὰ δὲ τὴν ἄλωσιν τῆς Ρόδου ὑποτάσσει ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν καὶ τὴν νῆσον Κῶν καὶ τὸ ἀντικρὺ ἐν τῇ Ἀσίᾳ ὀχύ-ρωμα σφοδρὸν Πουδρούμι, κείμενον ἐν τῇ παλαιᾷ Ἀλικαρνασσῷ. Τοῦτο εἶ-δον καγὼ προσορμήσας μετὰ τοῦ Ῥαγῆπ-πασσᾶ αὐθέντου μου ἐπανακάμ-πτοντος ἀπὸ Ἀλεξανδρείας τῆς Αἰγύπτου, ἔτει 1749.

Ἐπὶ τῆς πολιορκίας τῆς Ρόδου θνήσκει ὁ προῤῥήθεις ἡγεμὼν τῆς Αἰγύ-πτου Καϊτ-πέης· οἱ Αἰγύπτιοι σκοποῦνται ἀνταρτῆσαι καὶ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας ἐκτιναῖζαι. Ταῦτα μαθὼν ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν πέμπει ἐκεῖσε τὸν βεζίρην του Κοτζά-Μουσταφά-πασσάν μὲ πέντε νῆας διὰ νὰ καταργήσῃ τὴν ἀνταρσίαν, ὅστις ἀπελθὼν ἔτυχε τοῦ ποθομένου. Ἄλλ' ἐν τούτοις χρόνους παρελθόντος ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν ἀδυνατῶν μόνος νὰ ἐκτελῇ τὰς βασιλικὰς ὑποθέσεις ἐν τῇ Ρόδῳ κάμνει βεζίρην Ἰπράῃμ τινα γιαννίτζαρον τοῦ ἐνάτου ὀρτά. Λυπεῖται ὁ Κοτζά-Μουσταφά-πασσᾶς μαθὼν εἰς τὸ Μι-σίρι τὸ ὅτι ἔγινε βεζίρης ὁ Ἰπράῃμ, καὶ γράψας τῷ σουλτάν Σουλεϊμάν ὀί-δει αὐτῷ τὴν εἰδήσιν τῆς κατὰ τῶν ἀνταρτῶν νίκης του, καὶ ὑποκρινόμε-νος τὸ νὰ μὴν ἤξῃρη τὴν προεδίασιν τοῦ Ἰπράῃμ εἰς τὸ μέγα ἀξίωμα τῆς ἐπιτροπικῆς ζητεῖ νὰ τοῦ δοθῇ ἡ ἡγεμονεία τῆς Αἰγύπτου οὐ γενομένου φαντάζεται ἀνταρτῆσαι καὶ βασιλεῦσαι τῆς Αἰγύπτου, καὶ κοινολογεῖ τὸ μυστικόν του τῷ Μεχμέτ-ἑφένδῃ, διδάν-ἑφένδῃσί του· ἀλλ' αὐτὸς μηνύσας

—1523

ταῦτα εἰς τὴν Ῥόδον τῷ σουλτάν Σουλεϊμάν, κατακόπτεται σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ὁ Κοτζά-Νουσταρᾶ πασσᾶς, καὶ γίνεται ἡγεμὼν τῆς Αἰγύπτου ὁ Μεχμέτ-εφένδης διὰ τὴν δούλευσίν του.

Τὸν Ἀντιπαῖς Μιχαὴλ τὸν Ε' πατριαρχεύσαντα ἔτη β' καὶ θανόντα διεδέχθη τῷδε τῷ ἔτει Δωρόθεος ὁ Γ'.

Ἔτει σωτηρίῳ 1522.

Ἐπανακάμπει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ σουλτάν Σουλεϊμάνης.

Τὸν βίον διὰ δηλητηρίου κακτοσρέφαντος τοῦ πάπα Λέοντος τοῦ Ι', τοῦ καὶ ἀνεθίστω παραδείγματι, ἐν ὀκταετῇ διαστήματι τῆς ἰδίας ἀρχιερατείας καρδιναλίους τριάκοντα πρὸς τῷ ἐνὶ ἀναδείξαν-ος, γίνεται πάπας Ἀδριανὸς Σ', τῷδε τῷ 1522 ἔτει Ἰκνουαρίου τῇ θ', ἐξ ἀσκήμου γένους γεννηθεὶς, ἀπὸ πόλεως Οὐτρέκτῃς ἐν τοῖς πέρασι τῆς παλαιᾶς Σαξονίας καὶ τοῦ ἐπὶ τῷ ποταμῷ Ῥήνῳ Τραγκέτου τῆς Βελγικῆς ἐπαρχίας. Πρὸ τοῦ νὰ γενῇ πάπας εἶχε χρηματίσει εἰς τὴν Ὀλλάνδαν προσετώς ἐκκλησίας, εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἐπίσκοπος, καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν διοικητὴς Καρόλου τοῦ Ε', καὶ μέλος τῆς ἐν τῷ Λιθονίῳ ἀκαδημίας. Γενόμενος πάπας δὲν ἠθέλησε νὰ ἀλλάξῃ τὸ ὄνομά του, ὡς τὸ ἤλλαξαν οἱ προκάτοχοί του. Ψέγεται ὡς ἀδέλτερος καὶ ἐν τῇ παπικῇ διοικήσει ὡς ἀδόκιμος.

Ἔτει σωτηρίῳ 1523.

Δίδωσι τὴν ἀδελφὴν του εἰς γυναῖκα ὁ σουλτάν Σουλεϊμάνης τῷ βεζίρη Ἰπράκημῃ διὰ τὰ προτερήματά του. Γεννᾶται υἱὸς τῷ σουλτάν Σουλεϊμάνῃ, ὁ καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσας Σελίμης, περιφρῆμος διὰ τὴν μέθην καὶ διὰ τὴν ἥτταν ὅπου ἐνίκηθη ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν παρὰ τῇ πόλει Ναυπάκτω, ἰταλιστὶ Λεπάντε.

Κατηγοροῦνται καὶ παρὰ τῶν λουθηρανῶν καὶ παρὰ πάντων τὰ διεφθαρμένα ἦθη, ἀρπαγαὶ καὶ συμωνίαι τῆς ὁμαϊτικῆς αὐλῆς. Ἢ ἐν Νορμδεργίῃ τῆς Γερμανικῆς συναθροισθεῖσα δίαίτα γράφει τῷδε τῷ πάπα Ἀδριανῷ τῷ Σ' προσκλαίονμένη διὰ ἐκατὸν βάρη καὶ ζημίας ὅπου ἀπὸ τῆς παπικῆς αὐλῆς ἐπιφορτίζονται εἰς τὰς ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας. Ζητεῖ συγκροτηθῆναι Σύνοδον οἰκουμενικὴν εἰς τὰς πόλεις ἢ Μιχέντζαν, ἢ Κολωνίαν, ἢ Ἀργεντίναν, ἢ Μέλτ', διὰ νὰ συντρέξουν οἱ ἀδικούμενοι νὰ εἰποῦν τὰ δίκαιά τους, καὶ νὰ συσταθῇ ἡ ἀλήθεια παρὰ τῶν συνοδικῶν, καὶ νὰ ἀποφασισθῇ τὸ νὰ βαλθοῦν εἰς πρᾶξιν τὰ ἐπωφελεῖ τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ νὰ ἀποσκορακισθῶσι τὰ ἐπιζήμια καὶ νεωτερίσματα, καὶ νὰ ἀνακληθῇ ἡ ἀρχαία καὶ κανονικὴ συνήθεια τῆς ἐκκλησίας.

Ἀδριανὸν τὸν Σ' διεδέχθη Κλήμης ὁ Ζ' ὁ ἀπὸ Φλωρεντίας, Σεπτεμβρίου πῇ κς' τοῦδε τοῦ ἔτους, νόθος, ὡς πιστεύεται, Ἰουλιανοῦ τοῦ ἀπὸ τοῦ γέ-

νους τῶν Μεδίκων, τοῦ καὶ ἱππέως τῶν τῆς Ῥόδου, τανῦν λεγομένων τῆς Μάλτας, ἱππέων, διαφόροις τρόποις τοῦ παπικοῦ θρόνου προστάς. Προσχώρησεν ἐπὶ πολὺ ἐπ' αὐτοῦ ἡ αἵρεσις τοῦ Λουθήρου καὶ τοῦ Ζουβιγγλίου. Ἐτελεύτησε δὲ φθειριάσει τῷ ἔτει 1534.

Ἐτει σωτηρίῳ 1524, τοῦ Χιτζρὲ 931.

Ἀπέρχεται εἰς τὴν Αἴγυπτον ὁ βεζίρης Ἰπραήμ-πασσᾶς, διορθώνει τὰς ἐκεῖσε ἀκαταστασίας καὶ ἀνταρσίας τῶν δύο Τζερκέζων, Ὁμερ δηλαδὴ καὶ Πεκαάρ, κόπτει νομίσματα ἀπὸ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν, εἴτα ἐπανακάμπτει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀποκαταστήσας ἡγεμόνα τῆς Αἰγύπτου τὸν Σουλεϊμάν-πασσᾶν.

ΚΕΦ. Ι'.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Ἱερεμίου τοῦ Σοφίας
μητροπολίτου, καὶ τῆς ἐπιπηδήσεως Ἰωαννι-
κίου Σωζουπόλεως, καὶ τῆς β' τοῦ αὐτοῦ
Ἱερεμίου πατριαρχείας, καὶ προσκύνη-
σις τῆς Μολδαβίας τῇ ὀθωμανικῇ
βασιλείᾳ.

Τοῦ πατριάρχου Θεολήπτου θανόντος, ψήφῳ κοινῇ καὶ δοκιμασίᾳ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον ὁ Σοφίας μητροπολίτης Ἱερεμίας, ἀνὴρ πραῦς καὶ ἀρεταῖς πλείσταις κεκοσμημένος, δι' ὃς ἠγαπᾶτο καὶ παρὰ πάντων. Θεαρέστως οὖν ποιμαίνων τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν ἠβουλήθη μετὰ ἐνιαυτοὺς τρεῖς μετὰ τιῶν κληρικῶν καὶ μοναχῶν εἰς Ἱεροσόλυμα παραγενέσθαι καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς ἀγίους τόπους προσκυνῆσαι. Φθάσαντος τοίνυν αὐτοῦ ἐν τῇ Κύπρῳ τινὲς τῶν συμπαραγενομένων αὐτῶν κληρικῶν τῷ τε πατριάρχει καὶ ἀλλήλοις διενεχθέντες εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπανάκαμψαν· αὐτὸς δὲ ὁ πατριάρχης ἐκείθεν εἰς τὴν ἀντικρὺ ἡπειρον διωθὰς τὴν Ἀγίαν πόλιν κατέλαβε, καὶ τὸν ἐν αὐτῇ ζωηφόρον τάφον τοῦ Κυρίου προσκυνήσας καὶ

—1527

τοὺς λοιποὺς ἀγίους τόπους πνευματικῆς χαρᾶς τε καὶ ἀγαλλιάσεως ἐνεπλήσθη.

Ἐφορᾷ τούτῳ τῷ ἔτει καὶ πάλιν ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν κατὰ τῆς Οὐγγρίας, καὶ διαπλεύσας τὸν ποταμὸν Σάβαν σὺν τῷ στρατῷ προχωρεῖ μέχρι Βούδης. Ὁ ῥῆξ τῆς Οὐγγρίας Λαδίσλαος, ἡ κατ' ἄλλους Λουίγκης Β', ἀπαντᾷ τοὺς Τούρκους εἰς τόπον λεγόμενον Μοχάι ἢ Μοχάτζ· συγχροτεῖται πόλεμος φρικωδέστατος παραταθεὶς ἡμέραν ὀλόκληρον, καὶ ἡλίου δύοντος ἤττωνται οἱ Οὐγγροι, φονεύεται ὁ ῥῆξ καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ κατακρατοῦσι τοῦ οὐγγρικοῦ στρατοπέδου. Εἶτα ὑποτάσσει ὁ Σουλεϊμὰν τὴν μητρόπολιν τῆς Οὐγγρίας Βούδην καὶ τὴν Πέστ καταντικρὺ τῆς Βούδης κειμένην πέραν τοῦ Δουνάβεως, εἶτα ὑποτάσσει πολέμῳ καὶ τὰς πόλεις Μπάϊ, Σεγεδὶν καὶ Τεῖσσαν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1526, τοῦ Χιτζρὲ 933.

Καὶ τέλος πάντων νικητῆς ἐπανελθὼν εἰσέρχεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν χειμῶνος ἥδη ἐπικρατοῦντος.

Ἐν τούτοις ὁ Καλενδερ-πέης ἀποστατήσας εἰς τὴν ἐπαρχίαν ὀνομαζομένην Ἀλάι-Δεβλὲτ μεμλεκετὶ, ἡ ἐπαρχία τοῦ Ζουλκαδερ, ὀνομάζεται σουλτάνος καὶ ποιεῖ τὰ ἔσχατα τῶν κακῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ. Ὁ Πιρ-πασσᾶς, ἡγεμὼν τῆς Ἀδανας, ἀντέστη αὐτῷ, ἀλλ' οὐδένδι ἐπράξατο. Ἐλθὼν οὖν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν πέμπει κατ' αὐτοῦ τὸν βεζύρην Ἰπραήμ-πασσᾶν, ὅστις εὐρὼν τὸν Καλενδερ-πέην παρὰ τῇ Καισαρείᾳ κατεπολέμησεν αὐτὸν, φονευθέντων ἐν τῷ πολέμῳ 30 χιλ. ἀποστατῶν, τοῦ Καλενδερ-πέη καὶ τῶν λοιπῶν φυγόντων.

Ἔτει σωτηρίῳ 1527.

Τῆς Νεμτζίας ὁ καῖσαρ Κάρολος Ε' εἶχε πόλεμον μετὰ τὸν ῥῆγα τῆς Φράντζας Φραγκίσκον Α' καὶ εἰς τὴν Λομβαρδίαν. Ὁ πάπας Κλήμης Ζ' εἶχε στρατεύμα εἰς τὴν αὐτήν. Νικῶσιν οἱ Νέμτζιοι τοὺς Φραντζέζους, ὑπὸ στρατηγῷ τῷ δουκὶ τῆς Βορβόνας Καρόλῳ, καὶ διὰ τὰ μὴν βοηθήσῃ ὁ πάπας τοὺς Φραντζέζους, καθὼς ἐβοήθει ἕως τῶρα πολεμῶντας τὸν Λανόγριαν ἡγεμόνα τῆς Νεαπόλεως, ὁ ῥηθεὶς στρατηγὸς Κάρολος μετὰ στρατοῦ χιλιάδας 50, συγκειμένου παρ' Ἰσπανῶν τε καὶ Νεμτζῶν, ὧν οἱ πλείους ἦσαν λουτεράνοι, λαμβάνει πρῶτον παρὰ τοῦ πάπα 60 χιλιάδας σκοπδα χρυσᾶ, εἶτα λεηλατήσας τὰς καθ' ὁδὸν πόλεις τοῦ πάπα, Ἀκδαπενδέντε, Μοντεφιασκόνε, Βιτέρπο καὶ Ροντζιγλιόνε, φθάνει εἰς τὴν Ρώμην Μαΐου τῇ ε'. Ὁ πάπας μετὰ 13 καρδινάλιους κατέφυγον ἐν τῷ ὀχυρώματι τοῦ Ἀγίου Ἀγγέλου μαζὴ μετὰ τοὺς εὐγενεῖς τῆς Ρώμης, καὶ διώρισε τὸ πλῆθος νὰ ὀπλισθῇ κατὰ τῶν ἐπελθόντων στρατιωτῶν τῆς Γερμανίας, διορίσας στρατηγὸν τὸν Δαυρέντιον Τζέρι· καὶ τῇ ε' τοῦ Μαΐου, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ,

ἀναβάντες τὰ τείχη οἱ Τεδέσκοι μὲ φόνον πολλὸν τῶν Ῥωμαίων, λεηλατοῦσι τὴν Ῥώμην, ἀρπάζουσι πάντα, ὡς καὶ τὰ δακτύλια ἀπὸ τοῦς δακτύλους τῶν θανόντων παπῶν· συνελόντι φάναι, ἡ λεηλασία αὕτη, κατὰ τὴν μνηστειαν τῶν συγγραφῶν τῆς, ὑπερέβη τὰς λοιπὰς· λεηλασίας τῆς Ῥώμης τὰς ὑπὸ Βανδιλίων, Γόθων καὶ Λυγγοβάρδων ἐν τῇ Ῥώμῃ πάλαι γενομένας· ἔκαυσαν γάρ, ἐκρήμνισαν, ἐφόνευσαν, καὶ ἤρπασαν πάντα τὰ προστυχόντα· καὶ διὰ τὰ μὴ κρημνισθῶσι τὰ παλάτια ἐπληρώοντο πολλοῦ καὶ πλείστου ὅσου παρὰ τῶν οἰκοδεσποτῶν· διέφθειραν δὲ καὶ παρθένους, καὶ καλογραίας, καὶ εὐγενεῖς ἀρχόντισσας· πάντα τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀγγεῖα, ἄμφια, ἅγια λείψανα καὶ τὰ λοιπὰ ἅγια παρὰ τῶν λουθηρανῶν στρατιωτῶν ἤρπάγησαν καὶ κατεφρονήθησαν. Λέγεται δὲ ὅτι νὰ ἤρπάγησαν ἀπὸ τῆς Ῥώμης εἴκοσι μιλλιοῦνία σκουῶα χρυσᾶ καὶ περισσότερον. Ἐγέναν οὖν τοσαῦτα κακὰ ὅσα περιγραφῆς εἰσὶν ἀνώτερα, καὶ τούτοις προσετέθη ὁ λοιμὸς ἀπὸ τὴν σῆψιν τῶν ἀμέτρων σχεδὸν ἀτάφων λειψάνων, καὶ μετὰ τοῦτον ὁ λιμὸς διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ σίτου.

Ἐν τούτοις ὁ πάπας ἀπελπισθεὶς ἀπὸ τὴν συμμαχίαν τῶν Ἑνετῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἡγεμόνων μεθ' ὧν εἶχε τὰς συμφωνίας τῆς συμμαχίας, καὶ πολιιορκοῦμενος ἐν τῷ ὀχυρώματι τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου, συμφωνεῖ τέλος πάντων μετὰ τὸν στρατηγὸν τῶν Νέμτζων τε καὶ Ἰσπανῶν, ἡγεμόνα τοῦ Ὁράγκες, Φιλιδέρτον· (ὁ γὰρ δοῦξ Κάρολος εἶχε φονευθῆ ἐν τῇ Ῥώμῃ πολεμῶν)· ἡ δὲ συμφωνία τοιαύτη ἦν: α') Νὰ πληρῶσθ ὁ πάπας εἰς τὸ καισαρικὸν στράτευμα 400 χιλιάδας σκουῶα ἐν διασήμετι δύο μηνῶν· β') καὶ γ') Νὰ δώσῃ τὸ ὀχύρωμα τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου καὶ ἄλλας πόλεις τῆς Ῥώμης εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Τεδέσκων· δ') Ὁ πάπας καὶ οἱ καρδιναῖοι οἱ σὺν αὐτῷ δέσμιοι νὰ ἀποκομισθοῦν εἰς τὴν Νεάπολιν μέχρι τῆς ἀποπληρώσεως τῶν προρρήθέντων σκουῶων· ε') Διὰ βεβαιότητά τῆς πληρωμῆς νὰ δοθοῦν ὁμηροὶ ἐπὶ τὰ ἄνδρες ἀξιόλογοι, ἐπίσκοποι, ὡς ἐξήχησαν ἐξω τῆς Ῥώμης ὄντας εἰς τὰς ἰδίας πόλεις· καὶ τέλος νὰ συγχωρήτῃ ὁ πάπας τοῦ ἀπορισμοῦ τῆς Κολωνίας τοὺς κατοικητάς· Ἡ πληρώθησαν αἱ 150 χιλιάδες σκουῶα· τὰ λοιπὰ δὲν εἶχε τρόπον ὁ πάπας νὰ πληρῶσθ· ὅθεν, μετὰ πολλὰς τυραννίας ἔφυγαν οἱ ὁμηροὶ ἀπὸ τῆς εἰρήτης· ἔφυγε καὶ ὁ πάπας τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Λουίγχι Κονζάγα, μετασχηματισθεὶς εἰς ἐμπορικὸν σχῆμα, Δεκεμβρίου 28, μετὰ πολλὰς ὑποστάσας τυραννίς καὶ βασάνους διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐναπολειφθέντων χρημάτων, ὡς τόσον καὶ τὸ στρατιωτικὸν διὰ τὴν πολλὴν αὐξήσιν τοῦ λοιμοῦ ἀπῆρε τῆς Ῥώμης κατὰ μὴνα Ἰούλιον, καὶ μετὰ τινὰς μῆνας ἐπανῆλθεν ἡσύχως εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ὁ πάπας διὰ βοήθειας τοῦ καίσαρος Καρόλου Ε'.

Ὁ Μουντζέρος τοὺς ἀναβαπτιστάς διεγείρει εἰς πόλεμον κατὰ τῶν κατωλίκων, καὶ στρατηγὸς αὐτῶν γίνεται· ὅθεν οἱ ἀγροῖκοι οἱ εἰς τὴν Σβετζίαν, Ἀλσατίαν, Φραγκονίαν, ἔχθας τοῦ ποταμοῦ Ῥήνου ὅντες ἀναβαπτιστοὶ ἀποστατήσαντες ποιοῦσι τὰ ἔσχατα τῶν κακῶν ἐν ὅλῃ τῇ Γερμανίᾳ, καὶ μόνον εἰς τὴν Φραγκονίαν κατεκρημνίσθησαν ὑπὲρ αὐτῶν ὀχυρώματα καὶ μοναστήρια 293. Κατεπάτουν τὸ Μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας· ἐκεῖ ὁ-

—1528

ποῦ ὥρμουν ἐφόνευσαν μοναχοὺς, ἔκαιον ἐκκλησίας, καὶ κατεφόνευσαν ἕως 100 χιλιάδας Γερμανῶν εἰς ἓνα χρόνον, ἔξω ἀπὸ τὰς ζηαίας ὅπου ἔκαμαν εἰς χήρας καὶ ὀρφανά. Ὅθεν οἱ ἡγεμόνες τῆς Γερμανίας ἐνωθέντες, καὶ διορίσαντες στρατηγούς εἰς διαφόρους τόπους, τὸν δούκα τῆς Λοραίνης εἰς τὴν Ἀλσατίαν, τὸν ἐλέκτορα Παλατίνον καὶ τὸν μαρκίωνα Κασιμῆρον εἰς τὴν Σβετζίαν καὶ Φραγκονίαν, τὸν δούκα τῆς Σαξονίας Γεώργιον εἰς τὴν Σαξονίαν, ἐφορμῶσι στρατῷ κατὰ τῶν ἀναβαπτιστῶν, οἵτινες, ὡς ἀγροῖκοι καὶ ἀροτριᾶν μᾶλλον εἰδότες ἢ πολεμεῖν, φονεύονται ἐν διαστήματι τριῶν μηνῶν εἰς διαφόρους τόπους τῆς Γερμανίας, εἰς 130 χιλιάδας καὶ περισσότερον. ῥωγεῖται ὁ Μουντζέρος, καὶ ἀπαχθεὶς κατατομεῖται εἰς τὴν πόλιν Μουλουσέν. Ὁ Λουθῆρος ὁ ἴδιος μυσαχθεὶς τὴν τοσαύτην μαιφονίαν συνέθετο βιβλίον κατὰ τοῦ Μουντζέρου, ᾧ τίτλος, Πιστὴ συμβουλή περὶ ἐμποδισμοῦ ἀποστασίας, ὅπου καὶ τὰς τοῦ πάπα χρηματικὰς δόσοληψίας κωλύει. Ἀλλ' ἐκ τῶν συμβουλῶν αὐτῶν τοῦ Λουθήρου ἀνῆψε νέα ἀποστασίη κατὰ τοῦ ἐπισκόπου τοῦ Βρεμὲ, καὶ γίνονται ὑπὸ τῶν λουθηρανῶν πολλὰ κακὰ ἐξ αὐτῆς, καὶ ὁ Χριστοφόρος ὁ ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Βρεμὲ ὀπλομαχίᾳ καὶ πολέμῳ διασκεδάζει αὐτά.

Ἀνὴρ τις ὀθωμανὸς τοῦνομα Ἀτζμέ, μὲ ὑπόληψιν σοφίας καὶ ἀρετῆς, ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἤρξατο κηρύττειν ὅτι ἡ πίστις τῶν Χριστιανῶν κρείττων τῆς τῶν Ὀθωμανῶν. Μετὰ πολλὰ ὁ μουφτὴς συνεβούλευσεν αὐτὸν ἀποστῆναι τῆς διδαχῆς· ὁ δὲ οὐκ ἀκούσας κατατομεῖται, καὶ προγράμματι κωλύεται τοῦ λοιποῦ ἡ τοιαύτη διάλεξις καὶ λογοτριβὴ περὶ πίστεως, καὶ καταδικάζεται θανάτῳ ὁ τοῦ λοιποῦ φιλονεικῆσων περὶ αὐτῆς.

Ἀρβανῖται τινὲς εἰσέρχονται νύκτωρ εἰς τὸν οἶκον χριστιανοῦ τινος πραγματευτοῦ οἰκοῦντος παρὰ τὸ τζαμὶ σουλτάν-Σελίμ, φονεύουσι τὸν Χριστιανὸν καὶ ἀρπάζουσι τὰ ὑπάρχοντά του. Τῇ ἐπιούσῃ γενομένης ἀγωγῆς ἐξετάσθη καὶ ἀπεδείχθη ὅτι οἱ φονεῖς νὰ ᾔσαν Ἀρβανῖται· μὴ γνωσθέντων δὲ τῶν μαιφόνων καὶ τῶν λοιπῶν Ἀρβανιτῶν μὴ μαρτυρησάντων αὐτοὺς, τῇ προσταγῇ τοῦ σουλτάν Σουεῖμᾶν ἐφονεύθησαν πάντες οἱ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει Ἀρβανῖται, τόσον οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ Πόλει ὅσον καὶ οἱ μουσαφίριδες.

Ἔτει σωτηρίῳ 1528, τοῦ Χιτζρὲ 935.

Ὁ καῖσαρ τῆς Νεμτζίας πέρνει τὴν Βούδην παρὰ τοῦ ῥηγὸς Ἰωάννου, ὁχυροὶ αὐτὴν καὶ διορίζει ἐν αὐτῇ καὶ φύλακα στρατόν. Ὁ σουλτάν Σουλεῖμᾶν ἀγανακτεῖ μὲ τὸ νὰ ἐδιώχθη εἰλεῖθιν ὁ ῥῆξ Ἰωάννης, ὅστις ἐξῆ ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ δεφένδευσιν τοῦ σουλτάνου· ὅθεν ἤρξατο ἐτοιμάζεσθαι εἰς τὴν κατὰ τῆς Οὐγγρίας ἐκστρατεῖαν, καὶ ἀπάρας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ στρατοπεδεύσας εἰς τὴν Φιλιππούπολιν, καὶ ὑπὸ βαγδαϊστατοῦ υἱοῦ (ὅστις ἀπῆγαγε καὶ σκηνὰς καὶ ἐφόδια, καὶ θησαυροὺς τοὺς ἐν τῷ στρατοπέδῳ) ἐμποδισθεὶς ἐπανακάμπτει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ἐπιπήδησις εἰς τὸν θρόνον Ἰωαννικίου τοῦ Σωζουπόλεως.

Οἱ σὺν τῷ πατριάρχῃ Ἱερεμῖα ἀπὸ Κύπρου ἐλθόντες εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν κληρικοί τε καὶ μοναχοὶ σὺν τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει παρενθεῖσιν ἀρχιερεῦσι ποιοῦσι σύνοδον, καὶ μηδὲν εὐλογον ἐγκλημα εὐρόντες, προσθήκην φλωρίων 500 τῷ ἐτησίῳ δασμῷ γενέσθαι κρίνουσιν ἐπὶ τῷ δυνστηνῇ ῥαδίῳ ἑτερον πατριάρχην ἀποκαταστήσασθαι, ὥστε διδοσθαι κατ' ἔτος τῷ δημοσίῳ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας φλωρία 4,500. Ταύτην τὴν προσθήκην ἀποδεξάμενος ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν δέδωκεν ἄδειαν τοῖς ἀσυνέτοις καὶ ἄφροσι καὶ κακῶς βουλευσαμένοις προχειρίσασθαι πατριάρχην ὃν ἂν ἐθέλοιεν. Ὅθεν ἐπιπῆδ᾽ τοῦ θρόνου παρανόμως δι' αὐτῶν Ἰωαννίκιος ὁ Σωζουπόλεως, ὃν ὡς ἐπιβάντην οὐκ ἐδέξατο τὸ πλῆθος, καὶ οὐδεὶς τῶν Χριστιανῶν, ὡς ἔθος ἦν, οὔτε προσεκύνησεν, οὔτε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἡσπάσαντο εὐλογίαν διὰ τοῦ ἀσπασμοῦ ζητῶν, πλὴν τῶν αὐτῷ προσκειμένων.

Ἔτει σωτηρίῳ 1529.

Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἱερεμίας ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ καὶ μεταπεμφόμενος τὸν Ἀλεξανδρείας πατριάρχην Ἰωακείμ τὸν πάνυ καὶ τὸν Ἀντιοχείας Δωρόθεον τὸν Β', παρόντος καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων Δωροθέου τοῦ Β', γίνεται σύνοδος ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ, καὶ συλλειτουργήσαντες ἀφορισμῷ καθυποβάλλουσι μετὰ τὴν ἱεράν τελετὴν τὸν τε κακῶς πατριαρχεῦσαντα Ἰωαννίκιον καὶ τοὺς ἐπὶ τούτῳ δολερῶς καὶ παρανόμως συνεργήσαντας.

Εὐρὼν οὖν καὶ συναθροίσας ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν χρήματά τε καὶ ἐφόδια καὶ κατασκευάσας ἀντὶ τῶν φθαρέντων πάντα τὰ λοιπὰ χρειώδη πρὸς πόλεμον, ἀπαίρει τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ φθάσας εἰς τὴν Βούδην πολιορκεῖ αὐτὴν σφοδρότατα, καὶ μετὰ πολλὰ παρέδωκεν αὐτῷ ταύτην οἱ Νέμτζοι.

Ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Πόγδανος, υἱὸς τοῦ περιφήμου Στεφάν-βόδα (τοῦ ἡγεμονεύσαντος ἔτη 47 καὶ μῆνας πέντε καὶ νικῆσαντος πολλὰκις Τούρκους, Οὐγγυρους, Λέχους, Βλάχους καὶ Ταρτάρους), ἐπόμεος τῇ πατρικῇ συμβουλῇ ἦν ἔδωκεν αὐτῷ θνήσκων ὁ πατήρ, πέμπει εἰς τὸν σουλτάν Σελίμην τὸν μέγαν Λογοθέτην Τέουρον, λέγοντα ὅτι ἡ ἐπαρχία τῆς Μολδαβίας τῆς ἄνω καὶ τῆς κάτω θέλει νὰ γίνῃ φέουδον τῆς βασιλείας τῶν Ὀθωμανῶν, μὲ συμφωνίαν τοῦ νὰ ἔχῃ τὴν τιμὴν της, νὰ φυλάττῃ τοὺς νόμους της καὶ ὅλας τὰς συνθείας της εἰς τὰ μοναστήρια, καὶ νὰ στέλλῃ κάθε χρόνον μὲ πιστοὺςμπογιάριδες εἰς τὴν Πόρταν 400 φλωρία, 400 ἄλλα καὶ 80 ἱερατικὰ λόγφ πεσχεσίου, καὶ νὰ μὴν ἐνοχληθῇ ποτε εἰς τὰ περὶ τῆς πίστεώς της, καὶ νὰ ἔχῃ τὸ πληρεξούσιον εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἡγεμό-

—1530

νος της νά ἐκλέγη αὐτὴ ὅποιον θέλει, καὶ νά μὴν τῆς πέμπεται ἡγεμῶν ὁ μὴ παρ' αὐτῆς ἐκλεγείς. Ἐχάρη τὰ μέγιστα ὁ σουλτάν Σουλεϊμάνης, ἐδέχθη τὰς συμφωνίας, καὶ διπλώματι ἐγγράφως ὑπογράψας καὶ ἐπιβεβαιώσας αὐτάς ἐπερψε διὰ τοῦ Λογοθέτου τῷ ἡγεμόνι Πογδάνῳ καθημένῳ εἰς τὴν Σουτζεάβαν, μητρόπολιν οὖσαν τότε τῆς Μολδαβίας. Ἦλθεν οὖν ὁ ἡγεμῶν Πόγδανος εἰς προσκύνησιν τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν, τὸν εὗρε παρὰ τῇ Σοφίᾳ ἐπανακάμπτοντα ἀπὸ τῆς Οὐγγρίας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἔδωκεν αὐτῷ τὰ 400 φλωρία, τοὺς 40 ἵππους καὶ τοὺς 80 ἰέρακας. (Ἡκολούθει τὸ πεσχέςσιον αὐτὸ μέχρι τοῦ Τζερετζέλ Πέτρου βόδα, ἔ-ει σωτηρίῳ 1591, καθ' ὃ ἔτος ἐξήτησεν ἡ Πόρτα τὸ νά ἐρχεται εἰς τὴν Πόλιν ὁ ἡγεμῶν κάθε τρεῖς χρόνους μίαν φοράν νά προσκυνῇ τὸν σουλτάνον καὶ νά δίδῃ καὶ χαράτζι. Πέτρος ὁ Ῥάρες ὁ Ε', ἄλλως Τζερετζέλ, μὴ δεχθεὶς ταῦτα παρητήσατο καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν Οὐγγρίαν ἐξῆσεν ἐκεῖ. Ὁ δὲ μετ' αὐτὸν γενόμενος Στεφάν-βόδας Ε' ὁ Λοκούστας ἔστερξε νά δώσῃ χαράτζι φλωρία 12,000· ἀλλ' οἱ διάδοχοί του, διψαλέοι τῆς ἡγεμονείας, τὰ κῦζησαν εἰς τρόπον ὅπου νά δίδωνται τώρα μόνον μὲρὶ πούγγεια 149 καὶ γρόσια 139, χωρὶς τὰ λοιπὰ τὰ διδόμενα διὰ παῖρα μ-πεσχεσί, πούγγεια σχεδὸν 200, τζαῖζ ἔχουμα γ 1 οὐν πούγγεια 500, κοουδουμειγεςδες, καὶ ἄλλα).

Ἐδέχθη φιλοφρόνως τὸν ἡγεμόνα ὁ σουλτάν Σουλεϊμάνης, τὸν ἐφόρεσε λιθοκόλλητον κούκαν καὶ καμπανίτζα, τὸν ἔδωκεν ἵππον μὲ πολυτελὴ φάλαρα, καὶ ἐπανακάμπτοντα τὸν ἐσυτρώφισε μὲ τέσσαρας πέλαιδες καὶ ἄλλους δούλους τῆς βασιλείου αὐλῆς.

Ἐπικύρωσις τῷ οἰκουμενικῷ θρόνῳ τοῦ γυνησίου ποιμένος Ἰερεμίου.

Ἐλθόντα εἰς τὸν Γαλατᾶν τὸν κύρ Ἰερεμίαν ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ προσήλθον εἰς αὐτὸν ἀσπαζόμενοι τὴν δεξιάν του, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὸν βασιλέα ἐξήτησαν αὐτὸν εἰς πατριάρχην ὑποσχεθέντες ἀποτίσαι καὶ τὰς 4,500 φλωρίων. Ὅθεν ὁ μὲν Ἰωαννίκιος κατετίθίσθη τοῦ θρόνου καὶ ὁ Ἰερεμίας ἀνεβίβίσθη τὸ δεύτερον.

Ἐτει σωτηρίῳ 1530.

Ἐλθὼν ὁ Σουλεϊμάν πολιορκεῖ τὴν Βιέννην, ἀλλὰ μετὰ πολλὰ μὴδὲν ἀνίστας καὶ 40 χιλιάδας στρατοῦ ἀπολεστικῶς ἔλυσε τὴν πολιορκίαν, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀφῆκεν ἀνάθεμα τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ ἂν τις αὐτῶν τοῦ λοιποῦ τὴν πολιορκίαν τῆς Βιέννης ἐπιχειρήσῃ, ἢ κατὰ τῆς ἐπαρχίας αὐτῶν πολεμικῶς καὶ μετὰ στρατοπέδου ἐφορμήσῃ. Ἐῖτα περιτέμνει τοὺς τρεῖς υἱοὺς του Μουσταφᾶν, Μεχμέτ καὶ Σεῖμ καὶ ποιεῖ μεγάλας ἐορτάς καὶ εὐωχίας.

Ἐν τούτοις ὁ Φερδινάνδος, ῥήξ τῆς Βοημίας, ἐλθὼν πολιορκεῖ τὴν Βούδαν ἡμέρας 27. Ἀλλ' ἀπατηθεὶς παρὰ τοῦ Μεχμέτ-πέη, ἡγεμόνος τῆς Σεμενδρίας, εἰπόντος ὅτι πλησιάζει μὲ στρατὸν ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1531.

Ἐφορμᾷ κατὰ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Φερδινάνδου, ῥηγὸς τῆς Βοημίας, ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν καίων τὰ πάντα καὶ λεηλατῶν ἅπαν-α ὁ Φερδινάνδος στρατῶ, καὶ πολέμου σιγασθέντος σφοδρῶς ἡττᾶται ὁ Φερδινάνδος καὶ φεύγει. Ὅθεν ὑποτάσσει ὁ Σουλεϊμάν 20 χώρας ἀνάμωτί, καὶ οἱ ἡγεμόνες τῶν Σκλαβούνων καὶ Χιρβάτων φοβηθέντες προσκυνοῦν αὐτῷ καὶ ὑποτάσσονται ἀνάμωτί. Χιρβάται δὲ καὶ Σκλαβοῦνοι σχεδὸν ἓν καὶ τὸ αὐτό εἰσιν ἔθνος.

Οἱ Φράγκοι ἐνωθέντες ἐσορῶσι κατὰ τοῦ Μωρέως καὶ λεηλατοῦσι τὰ πεδία καὶ ὑποτάσσουν καὶ τὴν πόλιν Κορώνην. Ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν πέμπτει μὲ στρατὸν τὸν ῥηθέντα Μεχμέτ-πέην, ἡγεμόνα ποτὲ τῆς Σεμενδρίας, ὅστις ἐλθὼν πολιορκεῖ τὴν Κορώνην, καὶ οἱ Φράγκοι βιασθέντες καὶ παρεδόθησαν καὶ ἀπὸ τοῦ Μωρέως ἀνεχώρησαν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1532.

Συμβαίνει ταραχὴ μεγίστη τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Χριστιανῶν. Οἱ γὰρ Τοῦρκοι ἐζήτουν ἀνασκάψαι ἐκ βάθρων πάσας τὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίας. Ὅθεν ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας τῷ Ἐπιτρόπῳ Ἰπράῒμ-πασσᾷ προσδραμὼν καὶ περὶ τῶν ἀπειλουμένων ἐλεεινολογούμενος σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν, δώροις τε καὶ παρακλήσεσι πείσας ἀπέδειξεν ἐπὶ τοῦ βήματος διὰ δύο μαρτύρων τοῦρκων, γεγηρακότων εἰς ἡλικίαν ἐτῶν 102, τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰ καὶ πολιορκηθεῖσαν μὴ γεγονέναι ἅπασαν δοροάλωτον, ἀλλὰ τὸ ἥμισυ αὐτῆς ἐκοντὶ παραδοθῆναι ὃ σουλτάν Μεχμέτ διὰ συμφωνιῶν. Ἀπὸ τῆς ἀλώσεως ἕως τότε εἶχον παρέλθει χρόνοι 80· καὶ ἐπὶ τῆς ἀλώσεως αὐτοὶ οἱ μάρτυρες ἦσαν ὥσπερ ἐτῶν 18. Τούτου οὖν οὕτω μαρτυρηθέντος πρόγραμμα εἰλήφασιν παρὰ τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν κελεύον τὰς τῶν Χριστιανῶν ἐκκλησίας τηρεῖσθαι ἀδεῶς ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς τὸ διηνεκές.

Ἔτει σωτηρίῳ 1533.

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀχριδῶν, Πρώτης δηλαδὴ Ἰουστινιανῆς, τοῦνομα Πρόχορος, τὴν τῶν Σέρβων ἐπισκοπὴν ἐζήτει ἐπὶ βήματος παρασταθεὶς, κατὰ τὰ ἀνέκαθεν δοθέντα αὐτῷ βασιλικά χρυσόβουλλα, ἀρπαγῆναι λέγων ὅστερον παρὰ τοῦ Θεσσαλονίκης, καὶ τῷ δημοσίῳ τὸ κατ' ἔτος προσκομίζειν

—1534

τέλος, τὰ 100 δηλαδή φλωρία, υπισχνεῖτο. Ὅθεν ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας λαβὼν φε τ β ἄ ν παρὰ τοῦ μουφτή, ὅτι δηλαδή πᾶν το ὑποκειμένον τινι τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ ἑτη ἑκατὸν μηδόλως ἀποξενούσθαι αὐτοῦ, παρεστήσατο διὰ μαρτύρων ὑποκείσθαι τῷ Θεσσαλονίκῃ τὴν ἐπισκοπὴν τῶν Σέρβων ἐπέκεινα τῶν 300 ἐτῶν· διὸ προσεκυρώθη αὕθις τῷ μητροπολίτῃ Θεσσαλονίκῃς, ἀναδεξαμένον· τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου προσκομίζειν κατ' ἑτος σὺν τοῖς λοιποῖς 4,500 φλωρίοις καὶ τὰ ἑκατὸν ταῦτα φλωρία, καὶ ἐγένετο ἡ ἀνακεφαλαίωσις τοῦ ἐτησίου δασμοῦ φλωρία 4,600, ὀφειλόμενα ἐκμετρεῖσθαι τῷ δημοσίῳ παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἄλλοι δὲ ἐγραψάν ὅτι ὁ Πρόχορος αὐτός, ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδων, ἀντιποιοῦμενος τῆς Β ῥορίας, προσέθηκεν εἰς τὸ χαράτζι φλωρία ἑκατὸν, ἃ μὴ δυνάμενος ἀποφυγεῖν ὁ Κύρ Ἱερεμίας ἐδέχθη, καὶ ἔγινε τὸ ἐτήσιον χαράτζι φλωρία 4 χιλιάδες καὶ ἐξακόσια, διδόμενον κατ' ἑτος τῇ ἐορτῇ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου.

Ὁ Ὀλάμης, ἡγεμὼν τῆς ἐπαρχίας Ἀζερπεϊζάν, ἀφίει τὴν πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν ὑποταγὴν ὑπετάγη τῷ σουλτάν Σουλεϊμάν παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα, καὶ διὰ τὰ νὰ δεῖξῃ δούλευσιν ἐρμηνεύει αὐτῷ τὸν τρόπον τοῦ ὑπαγαγεῖν τὸ Βαγδάτι διορίζεται λοιπὸν ὁ Ἐπίτροπος Ἰπραῖμ-πασσᾶς διὰ τὴν ἐκστρατεῖαν τὴν κατὰ τοῦ Βαγδατίου, ὅστις ἐλθὼν σὺν τῷ στρατῷ παραχειμαίνει εἰς τὸ Χαλέπι· ἕκτος δὲ φανέντος ὁρμήσας καὶ πολλὰς εὐρῶν δυσκολίας διὰ τὴν ὑποταγὴν τοῦ Βαγδατίου, ὡς ἔλεγε, τῇ δ' ἀληθείᾳ φθαρεὶς ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ Βαγδάτι ἡγεμόνος τῶν Περσῶν, τοῦνομα Τεκελού-Μεχμέτ-γάν, μὴ δυνάμενος ἀντιπαρταγθῆναι τοῖς ὀθωμανικοῖς ὅπλοις, μετήλλαξεν ὁδὸν καὶ ἐλθὼν ὑπέταξε τὴν ἐν τῇ μεγάλῃ Ἀρμενίᾳ πόλιν τοῦνομα Βάν.

Ἐν τούτοις καὶ ὁ Χαϊρουδδὴν, ἄλλως Βαζεβρόσσας λεγόμενος, πειρατῆς εἰς τὸδε ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσῃ, ἐλθὼν προσκυνεῖ τὸν σουλτάν Σουλεϊμάν, καὶ ζητεῖ παρ' αὐτοῦ στόλον διὰ τὰ ὑποτάξῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ τὸ Τούνεζι καὶ τὸ Τζεζᾶϊρ ἦτοι τὴν Καρθαγένην. Ἄλλως Ἰουλίαν Καϊσαρικήν, σὺν ταῖς περὶ αὐτάς ἐπαρχίαις. Ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν ἐπεμψεν αὐτὸν εἰς τὸν Ἰπραῖμ-πασσᾶν Ἐπίτροπον, ὄντα τότε εἰς τὸ Χαλέπι, καὶ ἐλθόντα ἀποκατέστησεν αὐτὸν εὐθὺς ὁ Ἰπραῖμ-πασσᾶς ἀρχιθαλάσσιον τοῦ στόλου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1534, τοῦ Χιτζρὲ 941.

Τὸν Ἰεροσολύμων πατριάρχην Δωρόθεον τὸν Β' πατριαρχεύσαντα ἔτη τεσσαράκοντα πρὸς τῷ ἐνὶ καὶ θανάτῳ διεδέχθη ὁ Γερμανὸς ὁ ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ὁρμώμενος καὶ καταγόμενος ἀπὸ κώμης λεγομένης Ἀ ρ ἄ χ ο β α τῆς ἐν τῇ Τριπολιτζᾷ. Πάντες δὲ οἱ μέχρι τοῦ Δωροθεοῦ τούτου τοῦ Β' ἦσαν Ἀραβες καὶ αὐτόχθονες τῆς Παλαιστίνης, καὶ πρῶτος ἐν πατριαρχίᾳ Ἰεροσολύμων Ῥωμαῖος ἐγένετο οὗτος ὁ Γερμανός. Ἐπὶ τῶν αὐτοχθόνων οὖν ἀράβων πατριαρχῶν εἶχεν ἐπικρατήσει συνήθεια ἰσχύειν

τοὺς ἐντοπίους ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς καὶ διοικεῖν τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν ἄραβας πατριάρχας ἀδιαφόρως· μικροπρεπεῖς γὰρ φύσει οἱ Ἀραβες καὶ τοῖς ἰδίους ὑπὲρ τὸ μέτρον χαρίζεσθαι· ὅθεν πάντων τῶν τοῦ θρόνου εἰσοδημάτων οἱ ἐντόπιοι εἶχον τὴν ἐξουσίαν καὶ προστάται ἦσαν τῶν ἀναγκαίων χειρῶν, ἀφορῶντες μόνον εἰς τὸ ἴδιον συμφέρον. Ἦσαν δὲ πτωχότατοι οἱ ἐς τὸδε ἄραβες πατριάρχαι· οἱ γὰρ Χριστιανοί, διὰ τὸ εἶναι τὴν Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τοῖς βασιλεῦσι τῆς Αἰγύπτου τζερκέζοις, οὐκ ἀπήρχοντο εὐκόλως εἰς προσκύνησιν· ὅθεν τὰ μοναστήρια καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ ἡ τῆς Βηθλεὲμ οὐδεμίαν εἶχον ἀνακαίνισιν εἰς τὰ μέρη τὰ πτωσὶν ἐπαπειλοῦνται· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ δὲν εἶχον οὐδὲ ἱερὰ σκεύη καὶ ἀμφοῖα, διὸ πανίνους ἱεροῖς ἐλειτούργουν καὶ τὰ τρικηρία τοὺς ἦτον σιδηρᾶ, ὡσαύτως καὶ ἡ κορώνη τοὺς· καὶ οἱ πατριάρχαι ἔζων ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν, οὐδὲ ἔλεον οὐδὲ πρόσδοον ἔχοντες· μετὰ γὰρ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Τραπεζοῦτος ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν οὐδεὶς ἦν ὁ ἐπισκεψόμενος καὶ ἐλεήσων αὐτούς. Πρῶτος οὖν ὁ Γερμανὸς ἤρξατο περιόδευσιν τόπους καὶ ἐπαρχίας ἐλέους χάριν τοῦ παρὰ τῶν Χριστιανῶν, δι' οὗ ἐλέους καὶ τὸ κουδούκλιον τοῦ Ἁγίου Τάφου ἠδυνήθη κατασκευάσαι. Καὶ τούτου τὰς ἄλλας οἰκοδομὰς, τὰς περιηγήσεις, τὰς πράξεις τε καὶ τὰς ζητείας ὅρα παρὰ Δοσιθέω περὶ τῶν ἐν Ἱε. οσολ. πατριαρχ. βιβλ. ιά, Κεφ. ζ', παραγρ. γ' καὶ δ'. Πατριαρχεύσας δὲ ἔτη τεσσαράκοντα πρὶς τοῖς πέντε παρητήθη ἔτει σωτηρίῳ 1579.

Ἐρχεται καὶ ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν εἰς τὸ Βάν διὰ νὰ ἐνδυναμώσῃ τὸν Ἐπίτροπον Ἰβραήμ-πασᾶν, κακείθεν ἀπέρχεται εἰς τὴν ποτὲ μητρόπολιν τῆς Περσίας Τέβρις, Περσέπολιν τὸ πάλαι λεγομένην, ὅπου ὁ Μεχμέτ-χάνης ἐλθὼν προσετέθη αὐτῷ κατὰ τῶν Περσῶν, λέγων ὅτι θέλει νὰ ᾖναι τοῦ λοιποῦ ὑποχείριός του. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ὁ σουλτάν Μουζαφέρης, ῥῆξ τῆς ἐπαρχίας Γκιλιανίου, Ὑρκανία παρ' Ἑλλήσι λεγομένης, ἐλθὼν προσετέθη αὐτῷ φέρων καὶ ὅπλοφόρους συμμάχους 10 χιλιάδας· ὅθεν ἐφορμᾷ ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν ἐναντὶν εἰς τὸ Βαγδάτι, ἡγεμονεύοντος αὐτοῦ ἐκ μέρους τῶν Περσῶν τοῦ ῥηθέντος περιφήμου Τεκελού-Μεχμέτ χάν, ὅς τις μὴ δυνάμενος ἀντιστῆναι τῷ Σουλεϊμάν, καταλιπὼν τὸ Βαγδάτι ἀπέρχεται εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Περσίας, καὶ ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν ὑποτάσσει ἀνάμωτὶ αὐτό. Εὕρισκει ἐν αὐτῷ τὸ μνημα τοῦ ἱμάμι Ἀζέμ ἐπὶ τόπου ὑψηλοῦ, (οὗτός ἐστιν ὁ διδάσκαλος ὁ διατάξας τὰ ἔθιμα τῆς μουσουλμανικῆς θρησκείας, καὶ τούτου μαθητὴς ὁ ἱμάμι Σαφής, μικρόν τι ὑποδεέστερος τοῦ διδασκάλου κατὰ τὴν περὶ διδασκαλίας ὑπόληψιν)· καὶ ἐκεῖ κτιζεῖ οὐχρύματα διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὰς ἐξωθεν ἐφόδους καὶ νὰ καταδαμάσῃ τοὺς κατοικητὰς ἐν καιρῷ ἀποστασίας, καὶ διορίζει καὶ φύλακας γιαννιτζάρους, καὶ μαγαζεῖα ἐφοδίων γέμοντα πολεμικῶν. Ζητεῖ παρὰ τοῦ τεφερδάρη τὸ εἰσόδημα τῆς ἐπαρχίας, καὶ καταμαθὼν ὅτι νὰ ἐφθειρεν αὐτὸς πολλὰ εἰς ἰδίας χρεῖας καὶ νὰ ἐμήνυσε τῷ βεσίλει τῶν Περσῶν τοὺς σκοποὺς τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν προστάζει ἀνασκολοπισθῆναι αὐτόν· ὅστις φθάσας εἰς τὴν φούρκαν ζητεῖ νὰ γράψῃ τῷ σουλτάν Σουλεϊμάν ἀ-

ναγκαῖόν τι μυστικόν, καὶ γράφει ὅτι α καὶ ὁ Ἐπίτροπος Ἰπράημ-πασσᾶς » εἶναι ὑπεύθυνος μὲ τὸ νὰ ἐλάβεν ἄσπρα παρὰ τῶν Περσῶν διὰ νὰ ἐπι- » βουλευθῇ τὴν ζωὴν σου ». Αὐτὸς μὲν οὖν ἐκρεμάσθη· ὁ δὲ σουλτάνος λαβὼν τὸ ἔγγραφον ἔκρυψεν αὐτὸ διὰ νὰ τὸ ἐνεργήσῃ εἰς ἄλλον καιρόν.

Ἐτοιμάζεται ὁ Περσῶν βασιλεὺς νὰ πολιορκήσῃ τὸ Βάν. Ταῦτα μα-
θὼν ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὸ Βαγδάτι διὰ τὸ Βάν, καὶ δι-
ελθὼν διὰ τοῦ Τέβρις ἔρχεται εἰς τόπον λεγόμενον Δεργκιεζίν· ὁ βασι-
λεὺς τῶν Περσῶν καταμαθὼν τὰς τοῦ σουλτάνου δυνάμεις ἀπέστη τῆς
πολιορκίας, καὶ πέμψας πρέσβεις ἐζήτει εἰρήνην· ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν ᾗ-
κουσε τοὺς πρέσβεις φιλοφρόνως, ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῖς ἀποκριθεὶς ἐξέπεμψεν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1535, τοῦ Χιτζρὲ 942.

Ἐπανακάμπτει καὶ καθ' ὁδὸν ἀπαντᾷ τὸν χάνην τῆς Βίτλιος, (ἥτις ἐ-
στι πόλις περσικὴ ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς Ἰβηρίας, κειμένη ἐπὶ ποταμοῦ τοῦ
αὐτοῦ ὀνόματος· ἔχει τὸ ποτάμι αὐτὸ ἰχθύας μοιροῦνα λεγομένους·
ἀπὸ γὰρ τοῦ ποταμοῦ Βόλγα ἐβγαίνουσιν εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν, κά-
κειθεν εἰσέρχονται εἰς τὸν ποταμόν αὐτόν, οὗ αἱ ἐκβολαὶ κεῖνται ἄντικρυ
τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Βόλγα·) ὅστις ὑποτάσσεται αὐτῷ ἐβελουσίως
μὲ ὅλας τὰς πόλεις τῆς ἐπαρχίας του. Ἐδέχθη αὐτόν καὶ ἐτίμησε μεγάλως
ὁ σουλτάνος, καὶ τέλος εἰσέρχεται νικητὴς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ
μετὰ ἡμέρας τρεῖς φονεύει τὸν Ἐπίτροπόν του Ἰπράημ-πασσᾶν, τὸν το-
σοῦτον παρ' αὐτοῦ ἄλλοτε ἀγαπώμενον, καὶ κάμνει Ἐπίτροπόν του τὸν
Λουφτῆ-πασσᾶν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1536, τοῦ Χιτζρὲ 943.

Διορίζει τὸν εἰς τὸ Τέβρις αὐτομολήσαντα αὐτῷ Μεχμέτ-χάν διὰ νὰ
φροντίζῃ τῶν παρὰ τῶν Περσῶν ὑποταγείσων πόλεων, καὶ δοὺς αὐτῷ
στρατὸν ἐξέπεμψε διὰ νὰ ὑποτάξῃ τὴν Ἰβηρίαν, ἐπαρχίαν κειμένην μετὰξὺ
τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης. Γίνονται πόλεμοι πολλοὶ,
καὶ τέλος πάντων μὲ συμφωνίας ὑπετάγησαν οἱ Ἰβηρες.

Οἱ Χριστιανοὶ, Μπὸγδανοὶ, Λέχοι, Βοημοὶ καὶ Νέμτζοι, ἐφορμοῦσι κατὰ
τῆς Βόσνας. Ὁ ἡγεμὼν αὐτῆς Ἀσρούτ-πέης ἐφορμᾷ κατ' αὐτῶν, τοὺς φυ-
γαθεύει, τοὺς διώκει ἕως εἰς τὸ Κελὶ καὶ τοὺς καταπολεμεῖ· εἴτα κατα-
πολεμεῖ τὴν πόλιν Κελὶ καὶ ὑποτάσσει αὐτήν.

Ὁ ῥήθεις Βαρδαρόσσας λεηλατεῖ ὅλας τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀφρικῆς καὶ ὑπο-
τάσσει πολλὰς πόλεις, εἴτα ἐφορμᾷ κατὰ τῆς ἰταλικῆς ἐπαρχίας Πούλια
λεγομένης καὶ ἀρπάζει λάφυρα πολλὰ καὶ ἀνδραποδίζει καὶ πολλοὺς κα-
τοικητάς· Ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν πέμπει τὸν βεζίρην του Λουφτῆ-πασσᾶν
μὲ στόλον, συντροφιασμένον μὲ τὸν καπετάν-πασσᾶν Βαρδαρόσσαν, νὰ ὑπο-
τάξουν τὴν νῆσον τῆς Κερκύρας· εἴτα πηγαίνει καὶ μόνος του, διοδεύει

διὰ τῆς Αὐλωνίας, ἥτις ἐστὶ τῆς Ἀρβανιτίας ἐπαρχία, (ταύτην μαζὴ μὲ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἠπείρου ὀνομάζουσιν οἱ Τούρκοι Ἀρναουτλούκ') καὶ ὑποτάσσονται αὐτῷ οἱ Ἀλβανίται μὲ τὴν ἐπαρχίαν τους, ἐπὶ συμφωνίᾳ τοῦ νὰ δίδουν ὀκτὼ χιλιάδας πολεμιστὰς ὅταν ἔχῃ πόλεμον ὁ σουλτάνος κατὰ τινος· καὶ διατάξας ὁ Σουλεϊμάν τὰ κατ' αὐτοὺς ἐπὶ μῆνα ὁλόκληρον διαπλέει εἰς τὴν Κέρκυραν· ἀλλὰ μὴδὲν ἀνύσας ἐπανάκαμψεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1537, τοῦ Χιτζρὲ 944.

Στρατόπεδον 20 χιλιάδων ἀνδρῶν ἐκ διαφόρων ἐθνῶν ἡθροισμένον ὑπὸ τινι στρατηγῷ τοῦνομα Κοφάν, εἰσελθόντες διὰ τοῦ πεδίου ὀνομαζομένου Σερῆμ, ὃ ἐστὶ μεταξὺ Βελιγραδίου καὶ Πετερβαραδινίου εἰς τὰς ὀθωμανικὰς ἐπαρχίας, ὥρμησε νὰ πολιορκήσῃ τὴν Σεμένδριαν. Ὁ διοικητῆς τῆς πόλεως Μεχμέτ-πέης ἀντίστη αὐτοῖς, καταπολεμεῖ καὶ φυγαδεύει, εἴτα δίδωσι τὴν εἰδήσιν τῷ σουλτάν Σουλεϊμάν. Ἔστι δὲ ἡ Σεμένδρια φρούριον μὲ κωμόπολιν ἐπὶ τῷ ποταμῷ Δουνάβεϊ, τοῦ Βελιγραδίου ὥρας ἑπτὰ ἀπέχουσα.

Ἔτει σωτηρίῳ 1538, τοῦ Χιτζρὲ 945.

Οὕτως εὐτυχῶν ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν εἰς τὰς ἐκστρατείας, τόσον προσωπικῶς ὅσον καὶ διὰ τῶν ιδίων στρατηγῶν, πέμπει καὶ εἰς τὸ Γεμένι τὸν καπετάν-πασσᾶν Βαρβαρόσσαν μαζὴ μὲ τὸν Σουλεϊμάν-πασσᾶν, στρατηγὸν τοῦ πεζικοῦ, οἵτινες ὑπέταξαν ὅλον τὸ Γεμένι μαζὴ μὲ τὰς περὶ τὴν ἐπαρχίαν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Ὀθωμανῶν.

Οἱ Τάρταροι τοῦ Βουτζακίου ἦτοι τῆς Βεσσαραβίας, ἡνωμένοι μὲ τινας Τούρκους παρ' αὐτοῖς κατοικοῦντας, ἠθέλησαν νὰ κόψουν ξύλα τινὰ ἀπὸ ἓνα δρυμῶνα τῆς Μπογδανίας, ὅντινα ὠρίζον οἱ κατοικηταὶ τῆς ἐπαρχίας Κεγετζί, οἵτινες κατὰ τὰ προνόμιά τους οὐκ ἀφῆκαν τοὺς Ταρταροτούρκους νὰ κόψουν ξύλα καὶ τοὺς ἐδίωξαν· ἀλλ' αὐτοὶ ἐπανῆλθαν διὰ νὰ κόψουν· ὅθεν οἱ κατοικηταὶ τοῦ Κεγετζί οὐ μόνον ἐδίωξαν αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ κυνηγήσαντες ἕως εἰς τὸ Κελί, φονεύσαντες πολλοὺς, κατέκαυσαν καὶ τὴν πόλιν Κελί· ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν ταῦτα μαθὼν ἔρχεται πρὸς τὴν Μολδόβαν ἐπὶ προσχήμετι ἀγάπης καὶ φιλίας, καὶ ζητεῖ νὰ διαπεράσῃ δι' αὐτῆς διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Δελχίαν. Εἰσελθὼν λεηλατεῖ τὴν Μολδαβίαν δυσμενέστατα ἀπὸ Δουνάβεως μέχρι Σουτζεάβας, καίων, φονεύων, ἀρπάζων καὶ ἀνδραποδίζων τὸν προστυχόντα· ἐλθὼν εἰς τὴν Σουτζεάβαν ζητεῖ τὸν ἐτήσιον φόρον. Οἱ Μολδάβοι πληρώσαντες παρακαλοῦσι νὰ παύσῃ ἡ ὀργή, καὶ ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἡγεμόνος νὰ ᾖναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τους, καὶ νὰ ἔχῃ ὁ ἡγεμὼν εἰς τοὺς ὑπηκόους πᾶσαν ἐξουσίαν, ὡς καὶ πρότερον, ζωῆς δηλαδὴ καὶ θανάτου, (ὅπερ καὶ μέχρι τῆς σήμερον

σώζεται). Ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν δέχεται καὶ βεβαίωσι τὰ ζητήματά τοὺς αὐτά· ἐπικυροῖ τὸν παρ' αὐτῶν ἐκλεγέντα νέον ἡγεμόνα καὶ ἐλευθεροῖ τοὺς ἀνδραποδισθέντας· τῇ ὑστεραίᾳ λαλήσας τοὺς ἄρχοντας τοὺς ἐλέγχει δικτὶ ἐτράβηξαν σπαθί κατὰ τῆς πόλεως Κελὶ καὶ ἐφόνευσαν πολλοὺς μουσουλμάνους καὶ κατέκαυσαν τὴν πόλιν· (ἀλλὰ τοῦτο, ὡς εἴρηται, δὲν ἐγινε μὲ συγκατάνευσιν καὶ εἰδῆσιν τῶν ἀρχόντων ἀλλὰ μὲ τὴν αἰφνίδιον ὁρμὴν τινων ἰδιωτῶν, καὶ ἔδωκαν μάλιστα τὴν αἰτίαν οἱ βουτζακλίδες Τάρταροι·) ὅθεν δὲν τοὺς φονεύει, λέγει, ὅλους, ὡς ἔπρεπε, μόνον ζητεῖ τοὺς θησαυροὺς τῶν ἐς τότε ἡγεμόνων. Διὸ εἰσελθὼν ὁ τεφτερδάρης εἰς τὴν κοῦρτην ἀρπάζει ὅλους τοὺς θησαυροὺς κοινούς τε καὶ ἰδίους, ἄσπρα δηλαδὴ, νομίσματα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, διαδήματα πολύτιμα, σκῆπτρα, σταυροὺς καὶ εἰκόνας λιθοκόλλητα μὲ πολυτίμους λίθους, καὶ τὰ πέμπει εἰς τὴν Κωνσταντινιούπολιν ὑπέρπολλα ὄντα, καὶ εἰς τούτων τῶν σταυρῶν μὲ τοὺς πολυτίμους λίθους σώζεται μέχρι τοῦδε ἐν τῷ παλατίῳ. Ἐπανακάμπτων ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ Κελὶ καὶ ἐπρόσταξε νὰ ξανακτισθῇ· εἴτα εἰσῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Εἰς τὸ ἐξῆς ὡς 100 χρόνους ἐφυλάχθη ἡ συνθήκη καὶ τὸ προνόμιον τοῦ ἐκλέγειν τοὺς Μολδαβοὺς τὸν ἴδιον ἡγεμόνα· ὕστερον ἄρχισεν ἡ Πόρτα ἀδιορίζῃ μόνη τῆς, καὶ διώριζε τινα μολδαβὸν ἄρχοντα τῶν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει εἰς ὁμηγῶν τόπον οἰκούντων, ἢ υἱὸν τινα αὐτῶν· ἀλλ' ὕστερον ἄρχισε νὰ διορίζῃ ῥωμαίους Πολίτας, ὧν πρῶτος Δημήτριος ὁ Καντακουζηνός, εἴτα Ἀντώνιος ὁ Ῥωσέτος, καὶ μετὰ τοῦτον Δούκας ὁ Ῥουμελιώτης καὶ ἄλλοι καθεξῆς.

Ὁ δὲ Βαρβαρόσσας ἐπανακάμπων ἀπὸ τὸ Γεμένι ἀπαντᾷ σόλον χριστιανικῶν νηῶν 300 παρὰ τῇ Κρήτῃ, καὶ μετὰ σφοδρὸν πόλεμον βουλά τὰ περισσότερα καὶ ἐξουσιάζει τὰ λοιπά· μετὰ δύο ἡμέρας ἀπαντᾷ καὶ ἄλλον στόλον πολλῶν ῥηγῶν χριστιανῶν παρὰ τῷ λιμένι τῆς Πρεβέζης, ὑπὸ ἀρχιθαλασσίῳ τῷ Γενοβέζῳ Ἀνδρέᾳ Δόρια, ὅντι τότε εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ καίσαρος τῶν Νεμτζῶν. Μετὰ πολὺν πόλεμον φεύγει τὴν νύκτα ὁ Δόρις ἀφείς τινα τῶν πλοίων τῷ Βαρβαρόσσᾳ, ὅστις νικητὴς εἰσέρχεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὅθεν ὁ Δόρις ὑποτάσσει τὴν πόλιν Νόβι καὶ φονεύει πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ μουσουλμάνους.

Ἐτει σωτηρίῳ 1539, τοῦ Χιτζρὲ 946.

Ἐρχεται ὁ Βαρβαρόσσας, ὑποτάσσει τὸ Νόβι καὶ φονεύει πάντας τοὺς ἐν αὐτῷ Χριστιανούς.

Ὁ πατριάρχης Ἱερουσῆς ἀφιέρωσε τῇ μονῇ τῆς Παμμακαρίστου τὰ ὑπ' αὐτοῦ οικοδομηθέντα ἐν τῷ τοῦ Βίγκα χωρίῳ οἰκοδομήματα, ἀμπελώνας καὶ κήπους.

ΚΕΦ. ΙΑ'.

Ἱστορία Λουθήρου καὶ τῆς αἱρέσεως αὐτοῦ.

Μαρτίνος ὁ Λουθῆρος, υἱὸς τοῦ Ἰωάννου Λουθήρου καὶ τῆς Μαργαρίτης, ἐγεννήθη ἔτει σωτηρίῳ 1483 Νοεμβρίου 1, ἐν τῇ πόλει τῆς Σαξωνίας Ἰσλεβίῳ, ὑποτελούσῃ τῷ κομητάτῳ τῆς Γερμανίας Μανσφελδικῷ. Ἀπὸ Ἰσλεβίου ἐλθὼν εἰς τὴν πόλιν τῆς Τουριγκίας Ἐρφορδίαν ἐπαιδεύθη τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, καὶ δαφνηφορήσας ἐγένετο διδάσκαλος ἐν αὐτοῖς τῷ εἰκοστῷ ἔτει τῆς αὐτοῦ ἡλικίας· εἶτα παιδευθεὶς τὰ νομικὰ, καὶ πτοηθεὶς κεραινῷ παραπεσόντι αὐτῷ καὶ θανατώσαντι θανάτῳ ἀπρόοπτῳ τινὰ τῶν αὐτοῦ συνήθων, εἰσέρχεται εἰς τὸ μοναστήριον τὸ ἐν τῇ αὐτῇ Ἐρφορδίᾳ, τῶν ἐρημιτῶν τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου, ἀκόντων τῶν γεννητόρων, καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα τῶν αὐγουστινιανῶν ἐνδυθεὶς διέτριψεν ἐκεῖσε ἔτη τέσσαρα περὶ τὴν θεολογίαν καὶ τὴν θείαν Γραφὴν καταγιγνώσκων, καὶ εὐδοκιμήσας πρεσβύτερος προχειρίζεται ἔτει τῆς ἡλικίας αὐτοῦ 24.

Ἐκ τῆς Ἐρφορδίας ἔρχεται εἰς τὴν Βιτεμβέργην, ὅπου τέλος ἐπιθεὶς τῇ τῆς θεολογίας σπουδῇ, δαφνηφορία διδάσκαλος τῆς θεολογίας προχειρίζεται καὶ καθηγητῆς, καὶ ἦν διδάσκων ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ ἐκείνῃ τὴν θεολογίαν, παντὶ τρόπῳ καὶ λόγῳ διύσχυρίζομενος κατὰ τοῦ Ἀριστοτέλους ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ καὶ κατὰ τοῦ λεγομένου Ἁγίου Θωμᾶ ἐν τῇ θεολογίᾳ, καὶ σπουδάζων ἀναδείξει νέαν τινὰ καὶ πρόσφατον μεταρρύθμισιν τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας, καταφθαρείσης ἤδη ταῖς τῶν τῆς Ῥώμης ἐπισκόπων τυραννίσι τε καὶ καινοτομίαις· ἐτύγχανε γὰρ δυσχεραίνων διὰ παντὸς εἰς τὰ μάλιστα οὐ μόνον αὐτὸς ἀλλὰ καὶ πᾶς τις ἄλλος ὁ μὴ παράσιτος τῷ πάπᾳ, ὅρων τὰς τῶν Ῥώμης ἐπισκόπων πράξεις, καινοτομίας τε τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως καὶ τυραννικὰς ἀπηνείας· καὶ τὴν θεολογίαν διδάσκων ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ διελέγετο δημοσίως κατὰ τῶν διακένῳ λεπτότητι καὶ ψιλαῖς ἐπινοίαις θεολογούντων· καὶ τὴν ἱερὰν Γραφὴν τῶν τε Προφητῶν καὶ Ἀποστόλων οὐ κατὰ τὸν Ἀκβινάτην Θωμᾶν, Σκότον τε καὶ Ἀλβέρτον, ἀλλ' ἄλλως πως διετέλει σχολιάζων τε καὶ ἐξηγῶν.

Ἐν τούτοις οὖν ὄντος τοῦ Λουθήρου συνέβη ἡ μεταξὺ τῶν δομενικῶν καὶ αὐγουστινιανῶν σύγχησις ἐξ αἰτίας τοιαύδε. Ὁ πάπας Ἰούλιος ὁ Β', ἔτει σωτηρίῳ 1506 τῇ ιθ'. τοῦ Ἀπριλίου, ἤρξατο κτιζεῖν ἐκ θεμελίων ἐν Ῥώμῃ τὸν περιβόητον καὶ παμμεγέθη ναὸν τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἥτοι τὸ πατριαρχεῖον τῆς Ῥώμης, κτισθέντα ποτε ὑπὸ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου καὶ τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου κρημισμὸν ἐπαπειλοῦντα διὰ τὴν σαφρότητα. Ἀρχιτέκτων ἦν Λάζαρος ὁ Βραμάντης, ὅστις θεμελιώσας αὐτὸν ὑπερμεγέθη, κατὰ τὸν τοῦ Ἰουλίου σκοπὸν, ἀπρητεῖτο πλεί-

στη ὅση ποσότης χρημάτων διὰ τὴν ἐλθὲν εἰς ἔκβασιν· καὶ γὰρ μόνῃ ἢ οἰκοδομῇ, ἀπὸ Ἰουλίου τοῦ Β' μέχρις Ἰννοκεντίου τοῦ ΙΑ', ἦτοι εἰς ἔτη 170, ἐκόστισε μυλλιούνια σκούδων ῥωμάνων τεσσαράκοντα. Καὶ ταῦτα μὲν ὕστερον· τανῦν δὲ ὁ πάπας Ἰούλιος ἐβιάσθη δι' αὐτὴν τὴν οἰκοδομὴν τὰ διορίσῃ εἰς τὰ τῶν Χριστιανῶν ῥηγάτα ἰν δο υ λ γ ἐ ν τ ι α ῖς τινος νέας, ἦτοι συγχωρητικὰ γράμματα ὑπὲρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν, ἀνεργήτους ἀποκαριστῶν τὰς λοιπὰς προσεκδοθείσας διὰ τὴν ἀγορασθῶν αἱ νέαι, καὶ ἀκολούθως καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν, ἐπὶ καίσαρος τοῦ Μαξιμιλιανοῦ, πρὸς δὲ καὶ κατέφυγον οἱ Γερμανοὶ προσκλαιόμενοι διὰ τὰ βάρη ὅπου τοὺς ἐπιφορτίζονται ἀπὸ μέρους τοῦ πάπα. Ἀλλὰ χρεῖας πάλιν οὔσης χρημάτων διὰ τὴν αὐτὴν οἰκοδομὴν, ἢ προφάσει τῆς οἰκοδομῆς δι' ἄλλας οἰκιακὰς χρεῖας τοῦ πάπα, ὁ διάδοχος τοῦ Ἰουλίου πάπας Λέων ὁ Ι' διώρισε πάλιν ἰν δο υ λ γ ἐ ν τ ι α ῖς, τὰ ἀγοράζονται μὲν καταβολὴν χρημάτων εἰς τὴν Γερμανίαν, καὶ εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν ἄδειαν γαλακτοφαγίας εἰς τὰς νηστησίμους ἡμέρας, αὐτοῖς τε τοῖς ἀμετανοήτοις ἁμαρτωλοῖς ἄφεσιν πληρεστάτην τῶν ἁμαρτιῶν παρὰ τοῦ πάπα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, εἰς ἐκείνους ὅπου ἤθελαν συντρέξει μὲν χρηματοδοσίαν διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῆς ῥηθείας ἐκκλησίας. Ἐκ τούτου οὖν ἤρξατο ἡ αἵρεσις· ὁ γὰρ πάπας Λέων ὁ Ι' πέμπει εἰς τὸν Ἀλβέρτον, ἀρχιεπίσκοπον καὶ ἐλέκτορα τῆς Μογουντίας καὶ πρίγκιπα τοῦ γένους Βρανδεμπούργ, γράμμα μὲν συγκαταβατικὰ γράμματα διὰ τὰ δοθῶν αἱ ἰν δο υ λ γ ἐ ν τ ι α ῖς διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῆς τοῦ Ἀγίου Πέτρου ἐκκλησίας, ἔτει 1515· ὅστις ἔδωκε ταύτην τὴν ἐπιστάσιαν καὶ τὴν τῶν χρημάτων συνάθροισιν τῷ Ἰωάννῃ Τέτζελ δομενικάνφ. Ὁργίζονται καὶ ἀσχάλλουσιν ἐπὶ τούτῳ οἱ ἐρμηῖται αὐγουστινιανοὶ, καὶ μὴ ὑποφέροντες τὴν ζημίαν τοῦ κέρδους ὅπου οἱ συνάζοντες τὰ χρήματα τῶν ἰν δο υ λ γ ἐ ν τ ι ῶ ν ἦτον συνήθεια τὰ πέρνουν διὰ τοὺς κόπους των, ἤγουν τὸ δέκατον τῶν συναζομένων, καθὼς εἰς τὰ σ φ έ ρ τ α τῆς Βλαχοπογδανίας οἱ σ λ ο υ ζ π ά σ η δ ε ς τῶν ἡγεμόνων πέρνουν τὴν λεγομένην ρε σ ο ῦ ρ α ν, ἤρξαντο καταλαλεῖν καὶ καταβοᾶν κοινῇ πάντες οἱ αὐγουστινιανοί. Τούτων εἰς ὧν καὶ ὁ Δουθῆρος ἤρξατο σὺν τοῖς λοιποῖς κατακραυγάζειν, διδάσκαλος ὧν τότε, ὡς εἴρηται, τῆς θεολογίας, ἐν τῇ ῥηθείᾳ ἀκαδημία τῆς Βιτεμβέργης.

Παρακινούμενος τοίνυν ὁ Δουθῆρος καὶ παρὰ τοῦ γενικοῦ ἐπιτρόπου τῶν αὐγουστινιανῶν, τούνομα Ἰωάννου Σταυπικίου, τοῦ καὶ ὑπόληψιν ἔχοντος μεγάλην παρὰ τῷ δουκὶ τῆς Σαξωνίας Φριδερίχῳ, ἤρξατο κατηγορεῖν τοὺς δομενικανούς ὡς ἀπατεῶνας, ἀμαθεῖς καὶ φιλαργύρους, ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ, καὶ ἐν ταύτῳ τὰ καταδικάζει τὰς ἀσεβεῖς καὶ ὑποκριτικὰς ἐμπορίας τῶν ἰν δο υ λ γ ἐ ν τ ι ῶ ν τὰς διὰ τῶν συγκαταβατικῶν τοῦ πάπα γραμμάτων γινόμενας, καὶ ἀνθίστασθαι, καὶ ἀναιρεῖν ταύτας, καταγελῶν τοῦ τε πάπα καὶ τῆς ῥωμαϊκῆς αὐλῆς καὶ ἀποδεικνύων μηδὲν ὄφελος γίγνεσθαι ἐκ τῶν ἰν δο υ λ γ ἐ ν τ ι ῶ ν ταῖς ψυχαῖς, εἰμὴ κέρδος τῇ ῥωμαϊκῇ αὐλῇ καὶ τοῖς δομινικάνοις. Ἡδέως ἤκουσαν αὐτοὺ πάντες, καὶ τῆς μέθης ἀνανήψαντες ἐδέχθησαν τὴν γνώμην του. Ὅθεν ὁ Δουθῆρος ἀποκτιῆσας ἐντὸς ὀλίγου μυρίου ἀκρατάς τε καὶ ὁμόφρονας ὁπαδοὺς γράφει καὶ τῷ ῥηθέντι

ἐλέκτορι τῆς Μογουντίας κατὰ τῶν ἰνδουλογεντιῶν ὡς μηδὲν ὠφελοῦσιν τὰς ψυχαῖς, καὶ πέμπει αὐτῷ καὶ 97 θέσεις κατ' αὐτῶν, τὰς ὁποίας τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐκοινοποίησεν ἐν τῷ ναῷ τοῦ δουκὸς τῆς Σαξωνίας τῷ ἐν τῇ Βιτεμβέργῃ, ἀφιερωμένῳ τῷ ὀνόματι Πάντων τῶν Ἀγίων· εἶτα ἐπέμφε τὰ ἴσα τῶν θέσεων αὐτῶν καὶ εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν. Ὁ δομηνικάνος οὖν Τέτζελ ὁ προρρήθεις, διωρισμένος εἰς τὴν πώλησιν τῶν συγχωρητικῶν, μαθὼν τὸ ὅτι προδήλως τῇ αὐτοῦ πραγματεία ἀντίκειται, ἐν τῇ πόλει Φραγκφὼρτ, ἔνθα τὸ ὀφφίκιον εἶχε τοῦ Ἐξεταστοῦ τῆς πίστεως καὶ ἔνθεν τὴν διανομὴν τῶν ἰνδουλογεντιῶν ἐποίητο, ἐξέθετο καὶ ἐκοινοποίησεν ἄλλας τόσας θέσεις κατὰ τοῦ Λουθήρου, καὶ παρῆρσία κατέκαυσε πυρὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Λουθήρου προεκδοθείσας ὡς αἰρετικές. Ἐποίησε τὰ αὐτὰ καὶ ὁ Λουθῆρος ἐν τῇ ἐν Βιτεμβέργῃ πλατεῖᾳ, 800 ἴσα τῶν τοῦ Τέτζελ θέσεων παρῆρσία κατακαύσας· ὅθεν ἀλλήλους ἐξύβριζον καὶ ἀραίς παλαμνιοτάταις ὑπέβαλλον· ὁ δὲ Τέτζελ καὶ τὴν διὰ πυρὸς κόλασιν τῷ Λουθέρῳ ὡς κακίστῳ αἰρετικῷ ἐπηπείλησεν.

Εἶτα Ἰωάννης ὁ Ἑκίος, καθηγητὴς τῶν ἱερῶν Γραφῶν ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ τοῦ Ἰγγολσταδ καὶ ἱεροκλήρῳ ἐν τῇ πόλει Αὐγούστη, ἀντίστη τῷ Λουθέρῳ εἰς τὰ προρρήθεντα αὐτοῦ ἄρθρα, ὑποσημειώματά τινα σημειώσας· ἀλλ' ἀπήντησεν αὐτοῖς ὁ Λουθῆρος σκληρῶς τε καὶ περιφρονητικῶς.

Εἶτα γράφει ὁ Λουθῆρος τῷ πάπα Γρηγορίῳ τῷ Ι' περὶ τῶν εἰρημένων αὐτοῦ 97 θέσεων, ἐξηγῶν αὐτάς καὶ ἀποδεικνύων δι' ἐπιχειρημάτων καὶ γνωμῶν, καὶ ἀφιερῶσας τὸν τόμον τῷ πάπᾳ, διαμαρτυρόμενος νὰ μὴ εἴπῃ, ἢ νὰ μὴ ἔγραψῃ, ἢ νὰ μὴ πιστεύῃ ἄλλο τι, εἰμὴ ἐκεῖνα ὅπου σώζονται εἰς τὰς θείας Γραφάς, τοὺς ἐκκλησιαστικούς Πατέρας καὶ εἰς τοὺς κανόνας καὶ ἀποφάσεις τῶν παπῶν. Εἶτα προσέθετο τῷ αὐτῷ πρὸς τὸν πάπαν τόμῳ καὶ ἄλλας δέκα πρὸς ταῖς τρισὶ θέσεις.

Ἐν εὐαρίθμοις δὲ ὀρθῶς ἔχουσι μυρία βλάσφημα καὶ αἰρετικά ἐξέφερε διὰ νὰ ἀναίρεσῃ τὰς καταχρήσεις καὶ καινοτομίας τοῦ πάπα. Ὅθεν ἂς συμπεράνῃ πᾶς τις πόσων κακῶν ἔγινεν αἴτιος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὁ πάπας. Ἀλλ' ἐν τούτοις γνωσθέντος ἐν τῇ Γερμανίᾳ τοῦ σκοποῦ ὃν ἔτρεφεν ὁ σουλτάνος ἐκστρατεῦσαι κατ' αὐτῆς, ὁ πάπας καὶ ὁ καῖσαρ Μαξιμιλιανὸς ὑπερφεβοῦντο τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ καὶ ἡτοιμάζοντο πρὸς δεφένδευσιν· μόνος ὁ Λουθῆρος ἐδίδασκε τοὺς ὅχλους μὴ φοβεῖσθαι μηδὲ ὀπλίζεσθαι κατὰ τῶν Τούρκων, λέγων παρῆρσίᾳ ἐν τῇ ἐθέσει τῷ, Οὐδενὶ ἀνθίστασθαι δεῖ, οὔτε Τούρκοις, οὔδ' ἄλλοις πολεμίοις, κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Χριστοῦ λέγοντος, « ὅποιός σε τύψῃ εἰς τὴν δεξιάν καὶ τὰ ἑξῆς » καὶ θέσει κδ'. Ὁ κατὰ τῶν Τούρκων πόλεμός ἐστιν ἀντίστασις τῷ θεῷ· καὶ θέσει λδ'. Ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω, καὶ ἀπὸ τοῦ κατὰ τῶν Τούρκων πολέμου ἀποχῇ ποιείτω, ἕως οὗ ἐστὶν ἐν ἀνθρώποις τὸ πάπας ὄνομα· δεικνύων ὅτι κρεῖττον ζῆν ὑπὸ τῷ Τούρκῳ ἢ ὑπὸ τῷ πάπᾳ· καὶ ἀλλαχόσε. Τί κακὸν ποιεῖ ὁ Τούρκος; Μετὰ ταῦτα ἐδίδαξε πολλὰ κατὰ τῆς δυνάμεως τοῦ ἀφορισμοῦ. Ὁ καῖσαρ Μαξιμιλιανὸς ἐν τῇ ἐν

Αὐγούστη συναθροισθεῖση διαίτη ἐφάνερωσε τοῖς συναχθεῖσιν εὐγενεσί τὰ θορυβώδη κινήματα καὶ λόγους τοῦ Λουθήρου· εἶτα ἔγραψε καὶ τῷ πάπα ζητῶντας τὸ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας νὰ ἐξετασθῶσι τὰ τοῦ Λουθήρου.

Σίλβεστρος Πριέριος, διδάσκαλος τοῦ παλατίου τῆς Ῥώμης καὶ γενικὸς Ἐξεταστὴς τοῦ ἱεροῦ ὀφφικίου, εἶχε γράψει πρότερον ἀπὸ Ῥώμης βιβλίαν κατὰ τῶν τοῦ Λουθήρου θέσεων. Ἀλλὰ τὰ ἐπιχειρήματά του ὄντας ἐστερημένα ἀπὸ ῥητὰ τῆς θείας Γραφῆς, ἀπὸ μαρτυρίας τῶν Ἀγίων Πατέρων καὶ ἀπὸ Κανόνας καὶ διατάξεις τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων, (τοσαύτη ἀμάθεια ἐπεκράτει τότε εἰς τὴν Ῥώμην τῆς τε θείας Γραφῆς καὶ τῆς θεολογίας), ἐφάνη καταγέλαστον καὶ εἰς τὸν Λουθῆρον καὶ εἰς τοὺς ὁπαδοὺς του τὸ σύγγραμμα. Ὅθεν ὁ Λουθῆρος εἶχεν ἀπαντήσει τότε εἰς αὐτὸ διὰ δύο κυκλικῶν ἐπιστολῶν μὲ ὕβρεις τοῦ Ῥωμαϊκοῦ θρόνου, ὀνομάζων τὸν πάπαν Ἀντίχριστον καθήμενον ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ, καὶ βδελύγμα τὸ ἐστὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ, καὶ βασιλεύοντα ἐν τῇ Βαβυλῶνι τῇ πορφύραν ἐνεδυμένη Ῥώμῃ, καὶ τὸν κλῆρον τῆς Ῥώμης συναγωγὴν τοῦ Σατανᾶ ἐπονομάζων.

Μετὰ ταῦτα ὁ πάπας εἶχε διορίσει ἐπτὰ θεολόγους διὰ νὰ καταργήσουν ἐγγράφως τὴν αἵρεσιν τοῦ Λουθήρου, ὧν οἱ κρείττους ἦσαν Ἰωάννης, Πέτρος ὁ Καραφας, ἐπίσκοπος Τεατίνος ὁ καὶ ὕστερον πάπας γενόμενος καὶ μετονομασθεὶς Παῦλος Δ', Σίλβεστρος ὁ δομενικάνος, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ὁ καὶ τῷ ἔτει 1521 σταλεὶς πρέσβυς εἰς τὴν Γερμανίαν κατὰ τοῦ Λουθήρου. Ἀλλὰ καὶ οὗτοι οἱ διορισθέντες ἐπτὰ, ὡς καὶ ὁ Πριέριος, οὐδὲν κατὰ τοῦ Λουθήρου ἀπαντῆσαι ἠδυνήθησαν. Παρὰ ταῦτα καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ὄλον τῆς Γερμανίας, ἐπίσκοποι καὶ ἱερεῖς καὶ ἄλλοι, ἦσαν μὲ διεφθαρμένα ἦθῃ καὶ μὲ κακὴν ὑπόληψιν εἰς τὸ πλῆθος.

Ὡς τόσον ὁ πάπας λαβὼν τὰ γράμματα τοῦ καίσαρος Μαξιμιλιανοῦ προστάζει τὸν Λουθῆρον μὲ μονιτώριον, διὰ τοῦ Ἱερωνύμου Γινούτζη ἐπισκόπου, ἔπει σωτηρίῳ 1518 Αὐγούστου ζ', νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ῥώμην ἐν διαστήματι δύο μηνῶν ἵνα παραστὰς δώσῃ λόγον τῆς διδασκαλίας του. Γράφει ὁ Λουθῆρος τῷ ἐλέκτορι δουκὶ τῆς Σαξωνίας, καὶ Γεωργίῳ Παλατίνῳ τῷ ἐφημερίῳ αὐτοῦ, καὶ τῇ ἀκαδημίᾳ τῆς Βιτεμβέργης, ἧς αὐτὸς ἦτον μέλος, ζητῶν τὸ νὰ τὸν διορισθῶσι παρὰ τοῦ πάπα κριταὶ ἐν τῇ Γερμανίᾳ. Ἡ ἀκαδημία μόνῃ ἔγραψε τῷ Κάρλῳ Μιλτίτζ, κουβικουλαρίῳ τοῦ πάπα, περὶ τούτου· ἔγραψε δὲ καὶ ὁ ἐλέκτωρ τῆς Σαξωνίας τῷ καρδινάλι Ὁμαῖ Γεατάνῳ, πρέσβει τοῦ πάπα παρὰ τῷ καίσαρι, διὰ νὰ γράψῃ περὶ τῆς ζητήσεως τοῦ Λουθήρου τῷ πάπᾳ. Εἶχεν ὁ Λουθῆρος μεγάλην ὑπόληψιν, δύναμιν, φήμην καὶ φίλους πολλοὺς ἐν τοσοῦτῳ εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ ὁπαδοὺς ἀναριθμήτους, πάντων κοινῶς λεγόντων, ἀμαθῶν τε καὶ πολυμαθῶν, ἰδιωτῶν τε καὶ τῶν ἐν τέλει, ζητεῖν τὸν Λουθῆρον ὑπεράσπισιν τῆς ἀληθείας κατὰ τῶν συναθροιζόντων τὰ τῶν ἰνδουλιγεντιῶν χρήματα, οἷτινες τὰ χρήματα μᾶλλον ἢ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἐπιποθοῦντες ἐχθρῶδως φέρονται κατὰ τοῦ Λουθήρου λαλοῦντος τὴν ἀλήθειαν. Ὅθεν καὶ πολλὰ πολλῶν συγγράμματα εἶχον ἐκδοθεῖ ἐν τῇ Γερμανίᾳ σχετιάζοντα καὶ

κατηγοροῦντα ἐπισκόπους καὶ θεολόγους τοὺς τῷ Λουθῆρι ἀντιπάσκοντας, καὶ καταγινώσκοντα αὐτοὺς ὑπερφηανίαν, φιλαργυρίαν, φθόνον, βαρβαρότητα καὶ ἀμαθειαν, οὐ δι' ἄλλο τι διώκοντας καὶ ἀπεχθῶς φερομένους κατὰ τοῦ ἀθώου Λουθῆρου, εἰμὴ διὰ τὴν παιδείαν, ὡς καὶ σοφότερου καὶ πολυμαθεστέρου αὐτῶν ὄντος, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐλευθέρως κατὰ τῶν πλάνων καὶ γοήτων καὶ ὑποκριτῶν λαλοῦντος· καὶ ἦν ὑπόληψις κοινὴ εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν ὅτι ὁ Λουθῆρος διὰ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ δίκαιον κατατρέχεται παρ' ἐκκλησιαστικῶν φθονερῶν, φιλοχρημάτων καὶ ἀμαθῶν, οὔτινες ἀργῶς καὶ ἀκολάστως ζῶντες βυζάνουσι τῶν ἀπλουστέρων τὰ χρήματα μὲ ἐφευρέσεις δεισιδαιμονιῶν· ἐξ ἐναντίας ὁ ῥηθεὶς Τέτζελης εἶχε χάσει κάθε ὑπόληψιν εἰς τὸν κόσμον· ἡ εὐλάβεια ἢ εἰς τὰς ἰνδουλιγεντίας εἶχε κοπεῖ τελείως, καὶ τὸ ἀπὸ τούτων εἰσόδημα πάντῃ εἶχε παύσει, καὶ ἄπρακτο ἐπανεκαμπτον πανταχόθεν τῆς Γερμανίας οἱ τῶν ἰνδουλιγεντιῶν μίνιστροι καὶ πούληταί. Ὅθεν ὑπὸ τῆς λύτης του μετὰ ταῦτα ἀπέθανεν ὁ Τέτζελης. Ταῦτα οὖν εἰδὼς ὁ πάπας καὶ συλλογιζόμενος ὅτι ἡ ἀντίστασις θέλει αὐξήσῃ τὸ κακὸν, καὶ τὸ θέλημά του δὲν θέλει γένει, διορίζει καὶ ἄκων κριτὴν καὶ ἐξεταστὴν τοῦ Λουθῆρου τὸν αὐτὸν καρδινάλην τὸν προῤῥηθέντα Θωμᾶν Γαστάνον. Λαβὼν οὖν ὁ Λουθῆρος παρὰ τοῦ καίσαρος τὸ ζητηθὲν σ α λ β ο κ ο ν δ ὅ τ ο, ἥτοι ἔγγραφον βεβαιότητα τοῦ μὴ ἐπιβουλεύθῃαι τὴν ζωὴν αὐτοῦ, ἀπάρας τῆς Ἐλδεμβέργης ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν Αὐγούστην, καὶ καταλύσας παρὰ τοῖς καρμελιτάνοις ἀπῆλθε πρὸς τὸν καρδινάλην Γαστάνον, ὅστις φιλοφρόνως αὐτὸν ἀποδεχθεὶς τρία τινα αὐτῷ προσέταξε· α') τὸ ἐπανελθεῖν ἀπὸ τῶν σφαλμάτων εἰς τὴν εὐθειαν ὁδὸν καὶ ἀθετῆσαι τὰ παρὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν δεδεγμένην διδασκαλίαν ἐν ταῖς θέσεσι καὶ τοῖς λόγοις περὶ τῶν ἰνδουλιγεντιῶν κηρυχθέντα· β') τὸ καὶ τοῦ λοιποῦ τοιαῦτα μὴ διδάξαι καὶ δι' ὑποσχέσεως ἐγγράφου καὶ ἐμμαρτύρου αὐτὸ ἐπικυρώσαι· γ') τὸ καὶ τοῦ λοιποῦ μὴ κηρύξαι τινα ἀλλότρια τῶν δεδεγμένων δογμάτων τῆς ἐκκλησίας, ὅφ' ὧν τῇ κοινῇ ἡσυχίᾳ θόρυβον ἐπαγαγεῖν δυνήσεται. Ἠρνήθη ὁ Λουθῆρος τὸ ὅτι νὰ ἐδίδαξέ τι ἐναντίον τῇ δεδεγμένῃ διδασκαλίᾳ τῆς ἐκκλησίας· ἀλλ' ἀπεκρίθη ὁ καρδινάλης τὸ ὅτι ἐκήρυξε δύο τινα ἐναντία, α') τὸ νὰ ἀρνήται δηλαδὴ ὅτι ἡ δύναμις τῶν ἰνδουλιγεντιῶν προέρχεται ἀπὸ τοῦ θησαυροῦ τῶν μισθῶν τοῦ Χριστοῦ· καὶ β') τὸ νὰ ζητῇ νέαν τινα πίστιν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν Μυστηρίων, δι' ἧς δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος βέβαια νὰ ἀποφασίσῃ ὅτι αἱ ἁμαρτίαι του συνεχωρήθησαν, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ τὴν διάθεσίν του, καὶ τὸ νὰ ὀνομάζῃ πίστιν αὐτὸ τὸ οὕτως καταπαύεσθαι, καὶ μὲ αὐτὴν μόνην νὰ λέγῃ ὅτι ὁ ἄνθρωπος δικαιούται· τὸ πρῶτον εἶπεν ὁ ληγάτος ὅτι νὰ ἀντίκειται εἰς τὴν διάταξιν Κλήμεντος τοῦ ΣΤ', τὸ δὲ δεύτερον τῇ ἀγίᾳ Γραφῇ, ἥτις ἀρνεῖται τὸ νὰ ἡμπορῇ τις νὰ ἡξέυρῃ βεβαίως τὴν σωτηρίαν του, τὸ ὅτι εἶναι δηλαδὴ σεσωσμένος. Ἀπεκρίθη εἰς αὐτὰ ὁ Λουθῆρος ἀπὸ Γραφῶν, ἀρνούμενος εὐστόχως καὶ τὸ ἄσφαλτον τοῦ πάπα. Αἱ ἀνταποκρίσεις προεχώρησαν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ γένῃ τὸ πρᾶγμα ἀντὶ ἐξετάσεως διάλεξις καὶ φιλονεικία προφανής. Ὅθεν

ὁ καρδινάλης νομίσας ἀπρεπὲς τῇ ἀξίᾳ τοῦ τὸ νὰ φιλονεικῇ μὲ τὸν Λουθη-
ρον χωρὶς νὰ ἡμπορῇ διὰ Γραφῶν νὰ τὸν φημώσῃ, διέλυσε τὴν διάλεξιν καὶ
ἤρξατο νὰ τὸν λαλῇ συμβουλευτικῶ τῷ τρόπῳ, ὑπομίκτω καὶ ἀπειλαῖς.
Ἀπῆλθε τότε μὲν ὁ Λουθῆρος, ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ ἐπανῆλθε μὲ τέσσαρας
γερούσιαστὰς, καὶ μὲ τὸν Ἰωάννην τὸν Σταυπικιον ἐπίτροπον γενικὸν τοῦ
ἐν τῇ Γερμανίᾳ τάγματος τῶν αὐγουστινιανῶν· εἶπε τὴν ὁμολογίαν τῆς
πίστεώς τοῦ πρὸ τοῦ ληγάτου, εἶτα ἀπέδειξεν ὅτι πάντα τὰ παρ' αὐτοῦ
λαληθέντα εἰσι κατὰ τὰς θείας Γραφάς, καὶ ὅτι εἶναι πρόθυμος νὰ τὰ δε-
φενδεύσῃ εἰς κάθε διάλεξιν, ἂν δὲν τὰ ἀποδοκιμάσῃ ἡ ἀκαδημία ἡ ἐν τῇ
Βασιλεῖᾳ, Φριβούργῳ, καὶ Λοβανίῳ, καὶ Παρισίοις. Ὁ Γαστάνος, ἀδυνατῶν
εἰς τὸ νὰ τὸν ἀποκριθῇ ἀρνούμενον τὴν ἐξουσίαν τοῦ πάπα, ἄρχισε πάλιν
νὰ τὸν συμβουλευῇ εἰς ἑαυτὸν ἐλθεῖν καὶ τὰ ἐξῆς. Ἀπῆλθεν οὖν ὁ Λουθη-
ρος, ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ ἐπανελθὼν λέγει τῷ Γαστάνῳ ὅτι ἡ διάταξις τοῦ
Κλήμεντος τοῦ ΣΤ' οὐκ ἀντίκειται τοῖς τῷ Λουθήρῳ διδασχθεῖσι, καὶ κα-
ταντᾷ πάλιν τὸ πρᾶγμα εἰς φιλονεικίας, καὶ ὁ Γαστάνος εἶπεν αὐτῷ τέλος
πάντων συμβουλευῶν καὶ παρακαλῶν νὰ μὴ συγχίζῃ τὴν ἐκκλησίαν μὲ νέα
δόγματα, καὶ νὰ μὴν θαρρῇ πῶς ἡξέουρει περισσότερον ἀπὸ ἐκεῖνο ὅπου πρέ-
πει, καὶ νὰ ὑποταχθῇ τῇ ἐκκλησίᾳ· καὶ ἂν δὲν ἀλλάξῃ γνώμην πῶς θέλει
γένεαι φροντίς περὶ τοῦ ποιητέου. Εἶχεν ὁ καρδινάλης ἄδειαν ἀπὸ τὸν πά-
παν νὰ δεχθῇ τὸν Λουθῆρον ἂν δείξῃ ὑποταγὴν, εἰδεμὴ ν' ἀφορίσῃ καὶ
τόν τε καὶ τοὺς αὐτοῦ ὁμόφρονας καὶ ὑπερασπιστάς, καὶ διὰ χειρὸς λαϊκῆς
νὰ τὸν φυλακώσῃ. Ὁ Λουθῆρος ἀφείς τὸν καρδινάλην συμβουλευόντα μετὰ
τινας ἄλλας μετ' αὐτοῦ συνομιλίας γράφει ὅτι ἀδυνατεῖ, ὡς πτωχός, νὰ
πηγαίνῃ εἰς τὴν Ῥώμην, ὑποπτεύεται ἐκείνην τὴν κατοικίαν καὶ τοὺς κρι-
τὰς καὶ τὸν ἴδιον πάπαν, ἀπὸ τὸν ὅποιον, κατὰ τὸ παρὸν ἐσφαλμένον εἰς
τὰς εἰδήσεις, ζητεῖ ἐκκλητον εἰς τὸν αὐτόν, ἀληθῶς καὶ ὀρθῶς ἔχοντα εἰς
τὰς εἰδήσεις, ἥτοι ἀπὸ τοῦ πάπα εἰς τὴν Σύνοδον. Καὶ προσάψας τὸ ἔγ-
γραφον τῇ δημοσίᾳ πλατεῖᾳ τῆς Αὐγούστης ἀναχωρεῖ ἐκεῖθεν καὶ ἔρχεται
εἰς τὴν Βιτεμβέργην.

Γράφει τῷ ἐλέκτορι τῆς Σαξωνίας καὶ πάσαις ταῖς πόλεσι τῆς Γερμανίας
καὶ κατὰ τοῦ ληγάτου καὶ κατὰ τῆς πίστεως, καὶ προσκαλῶντας εἰς δια-
λέξεις τοὺς Ἐξεταστὰς κατόλικους προσέβαλε θέσεις καὶ ἐσχολίασε δόγμα-
τα. Τὸ ἥμισυ τῆς Γερμανίας σχεδὸν αὐτῷ προσετέθη· βεβαρημένοι γὰρ ὄν-
τες ἀπὸ τῶν τυραννῶν τοῦ πάπα ὁδηγὸν ἐζήτουν τοῦ ἀθετῆσαι αὐτόν.
Ἐγράψεν ὁ Γαστάνος κατὰ τοῦ Λουθήρου τὸ περὶ ἰνδου λ γ εν τ ι ῶ ν· ἐ-
ξέδοτο καὶ ὁ πάπας σύγγραμμα, τὴν λεγομένην Β ο ὑ λ η ν, τὸ ὅτι ὁ θη-
σαυρὸς τῆς ἐκκλησίας περιέχει τοὺς μισθοὺς τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀγίων,
καὶ οἱ πάπαι ἡμποροῦν, ὡς ἔχοντες τὰς κλεῖς, νὰ διορίσουν τὸν τοιοῦτον
θησαυρὸν εἰς τὰς ἰνδου λ γ εν τ ι ας διὰ ὕφελος ζώντων καὶ τεθνεώτων
κτλ. Ἄλλ' ἐνομίσθησαν ταῦτα πάντα πόθος τοῦ κέρδους τοῦ ἀπὸ τῶν ἐ-
λεημοσυνῶν καὶ οὐδὲν ὠφέλησαν. Ἐν τούτοις θανόντος καὶ τοῦ καίσαρος
Μαξιμιλιανοῦ, ἔτει 1519 Ἰανουαρίου ιβ', ἔμεινεν ἐπίτροπος τῆς βασιλείας
μέχρι τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ νέου καίσαρος ὁ δούξ τῆς Σαξωνίας. Παρετάθη

ἡ ἀνακλήριος μῆνας πέντε, καὶ τούτῳ τῷ διαστήματι ἤρξεσε μεγάλως ὁ λουθηρανισμός. Πέμπει ὁ πάπας πρέσβυν τῷ δουκὶ τῆς Σαξωνίας τὸν προβ-
 ῆθέντα Μιλτίτζ, μετ' ὁδὸν ἐκ χρυσοῦ πεποικημένον διὰ χάρισμα, εἰς ση-
 μεῖον τιμῆς καὶ ἀγάπης, ζητώντας παρὰ τοῦ δουκὸς τὸ νὰ μὴ ἀναχω-
 ρήσῃ ὁ Λουθῆρος ἀπὸ τῆς Σαξωνίας, μήπου ἀπελθὼν εἰς τὴν Βορμίαν ἀνε-
 γείρῃ τοὺς παλαιούς οὐσίτας φοβούμενος, ὃ καὶ ἐγένετο ὕστερον. Ἐνέτυχε
 δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Μιλτίτζ καὶ τῷ Λουθήρῳ ἐν τῇ πόλει Ἀλτεμβούργ, καὶ
 συναναστράφησαν μαζὴ ἐπὶ πολὺ, φιλοφρόνως περιποιούμενος ὁ Μιλτίτζ
 τὸν Λουθῆρον.

Γράφει τῷ πάπᾳ Λέοντι τῷ Ι' ὁ Λουθῆρος τῇ προτροπῇ τοῦ Μιλτίτζ,
 ἔτει 1519 Μαρτίου γ'. Συναναστροφὴν οὖν πολλὴν ἔχων ὁ Λουθῆρος μετὰ τὸν
 Μιλτίτζ νύκτωρ καὶ μετ' ἡμέραν καὶ ἐν συμποσίοις, πολλάκις ὕβριζε τὸν
 πάπαν ἐμπροσθεν τοῦ Μιλτίτζ, λόγῳ τε καὶ γραφῇ, καὶ πολλάκις ὁ Μιλ-
 τίτζ αὐτὸν παρεκάλει, καὶ πολλάκις ἐφοβήθη· ἀλλὰ καὶ μυστικά αὐτῷ τινα
 τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας ἐκοινώνησε, τὰ ὅποια ὕστερον ἐν τῇ διαίτη τῆς
 Βορματίας ὡς τῆς Ῥώμης ἐγκλήματα ὑπὸ τῶν ἰδίων μαρτυρηθέντα ἀπρηθ-
 μήθησαν καὶ κατηγορήθησαν.

Ἐν τούτοις ὁ Ἐκίος, κατόλικος σοφὸς καὶ ἀνταγωνιστὴς πικρὸς τοῦ Λου-
 θήρου, προσκαλεῖται εἰς τὴν Λειψίαν τὸν Λουθῆρον διὰ κοινὴν διάλεξιν.
 Ἀπῆλθεν ὁ Λουθῆρος μετὰ τὸν Καρλοστάδιον, καὶ γίνεται ἡ διάλεξις εἰς μίαν
 μεγάλην σάλαν, ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Λειψίας δουκὸς Γεωρ-
 γίου, τῆς γερουσίας καὶ τῆς ἀκαδημίας. Ἠκολούθησεν ἡ διάλεξις δέκα ἡ-
 μέρας περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα, περὶ πουργατορίου, ἰνδουλιγεν-
 τιῶν, μετανοίας καὶ ἀφέσεως τοῦ ἱερέως, μετὰ διαλέξεις σφοδράς καὶ πει-
 σματώδεις· καὶ ὁ Λουθῆρος ἐν ταύτῃ τῇ διαλέξει ὥφθη λίαν θρασὺς καὶ
 θυμώδης ἀμέτρως· καὶ εἰπόντος αὐτῷ τινος ὡς οὐχ ἀρμόζει αὐτῷ τοσοῦ-
 τον ταράττεσθαι, ἀπεκρίθη τὸ, μήτε διὰ τὸν θεὸν ἢ ῥέξατο ἡ ὑ-
 πόθεσις αὕτη, μήτε αὐθις διὰ τὸν θεὸν μέλλει τελειοῦ-
 σθαι, ὥσαντι λέγων ὅτι διὰ τὸν πάπαν καὶ τὰς αὐτοῦ καινοτομίας ἐγένε-
 το αἰρεσιάρχης. Μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ συνεδρίου ἔγραψεν ὁ Λουθῆρος
 πανταχόσε τῆς Γερμανίας ὅτι νὰ ἐνίκησεν τὸν Ἐκίον εἰς τὰς διαλέξεις.

Μετὰ τὴν ἐν τῇ Λειψίᾳ διάλεξιν ὁ Μιλτίτζ ἐφρόντισε τὴν ἐπιστροφὴν
 τοῦ Λουθήρου διὰ τῶν αὐγουστινιανῶν τῶν ἐν τῇ Νεμτζίᾳ, ἔτει 1520 Ἀ-
 πριλίου γ', ἀλλ' οὐδὲν ἦνυσε. Γράφει ὁ Λουθῆρος καὶ ἄλλην ἐπιστολὴν τῷ
 πάπᾳ μετ' αὐθάδειαν. Ἐκδίδωσιν ἐν τῇ Βιτεμβέργῃ τέλος πάντων τὸ βι-
 βλίον Περὶ μετὰ ῥύθμισεως τῆς πίστεως, διαλέκτῳ γερμανικῇ
 συγγεγραμμένον, ὅπου καὶ ἐλέγχει τὸν πάπαν καὶ τοὺς ἐκκλησιαστικούς διὰ
 τὰ ἀθεμιτουργήματά τους, δείκνυσιν ψευδῆς καὶ ἀσεβῆς καὶ τὸ τοῦ πάπα
 πρωτεῖον· εἰτα κατακαίει, πάντων παρόντων, ἐν τῇ πλατείᾳ τὰ λεγόμενα
 Κανονικὰ Νομικὰ, καὶ συντίθησι βιβλίον κατὰ τούτων, ᾧ τίτλος,
 Περὶ ἀλώσεως βαβυλωνικῆς τῆς ἐκκλησίας, ψέγων ἐν αὐτῷ
 καὶ στηλιτεύων σφάλματα παπικά ἐν 30 ἄρθροις περιγεγραμμένα· εἰτα συν-
 τίθησι καὶ ἄλλο βιβλίον Κατὰ τῶν ἐπὶ τὰ Μυστηρίων τῆς ἐκκλη-

—1839

σίας, πλήρες αἰρέσεων καὶ βλασφημιῶν, καὶ βλασφημεῖ ὅτι καὶ μίαν ἁμαρτίαν δὲν ἤμπορε νὰ ἁμαρτήσῃ ὁ πιστεύων τοῖς κυριακοῖς λόγοις τε καὶ ὑποσχέσει τοῖς περὶ τοῦ βαπτίσματος, ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται· λέγουσι· φθάνει μόνον νὰ μὴν ἀπιστῇ, καὶ ἅπασαι αἱ ἁμαρτίαι δὲν βλάπτουν εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ πιστεύει· καὶ τοιαῦτα βλασφημεῖ διὰ νὰ ἀναιρέσῃ μετάνοιαν, ἐξηολόγησιν καὶ ἱκανοποιήσιν, προσευχάς, νηστείας κτλ. Εἶτα συνέθετο καὶ ἄλλο βιβλίον, ᾧ τίτλος, Περὶ ὁράματος τοῦ Δανιήλ, ἐν ᾧ καταφερόμενος κατὰ τοῦ πάπα σφοδρῶς ἐγγίζει καὶ τὴν ἐκκλησίαν. "Ὅθεν ὁ πάπας Λέων ὁ Ι' μὲ τὸ σύγγραμμα λεγόμενον Βούλα κατακρίνει ὡς αἰρετικὴν τὴν τοῦ Λουθῆρου διδασκαλίαν, καὶ θέσει αὐτοῦ 41 αἰρετικά ἀποφασίζονται αἱ εἰς τὸδε προρρήθεισαι, εἶτι 1520 κατὰ μῆνα Ἰούλιον, καὶ ἐν διαστήματι ἡμερῶν 60 ἂν δὲν μετανοήσῃ αὐτὸς τε καὶ οἱ αὐτῷ ὁμόφρονες, καὶ οἱ αὐτὸν μὴ διώκοντες, συναναστρεφόμενοι καὶ ἄσυλον διδόντες εἰς πόλεις ἢ κώμας, καὶ οἱ τὰ συγγράμματά του μὴ καύσαντες, ἀφορίζονται, καὶ τῶν προνομίων τους καὶ ὀφικίων ὑστεροῦνται τῶν παρὰ τῆς Ῥώμης αὐτοῖς διδομένων, ἤτοι ἐπισκοπῶν, ἡγουμενιῶν καὶ ἄλλων. Ἔστειλε τὰ γράμματα ὁ πάπας διὰ δύο πρέσβων, γράψας καὶ τῷ δουκὶ τῆς Σαξωνίας καὶ τῷ μετὰ τὸν Μαξιμιλιανὸν γενομένῳ καίσαρι Κάρλῳ τῷ Ε', τῷ καὶ τῆς Ἰσπανίας ῥηγὶ εἰς τὸδε ὑπάρξαντι. Ἐδέχθη τὸ γράμμα τοῦ πάπα ὁ καῖσαρ καὶ κατέκαυσε τὰ συγγράμματα τοῦ Λουθῆρου πάντα τὰ εὑρεθέντα ἐν ταῖς πλατείαις τῶν ἰσπανικῶν πόλεων, τῆς Βραβαντίας, καὶ τῶν πόλεων τῆς Μογουντίας καὶ Κολωνίας, διὰ τῶν ἐκεῖσε ἀκαδημιῶν· ὁμοίως καὶ ὑπὸ τῶν Ἑγγλέζων καὶ ὑπὸ τῆς ἐν Παρισίοις ἀκαδημίας κατεκάη τὰ τοῦ Λουθῆρου συγγράμματα. Ἄλλ' ὁ Μελάγκτων συνέγραψεν εὐθὺς ὑπὲρ τοῦ Λουθῆρου κατὰ τῶν ἀκαδημικῶν τοῦ Παρισίου· ὅτε δούξ καὶ ἐλέκτωρ τῆς Σαξωνίας Φριδερίχος μεταπεμφάμενος εἰς τὴν πόλιν Λοβάνιον τινὰς τῶν θεολόγων, ἐν οἷς καὶ τὸν μέγα ὄνομα τότε ἔχοντα Ἐρσμον, καὶ πυθόμενος αὐτοὺς τὰ κατὰ τὸν Λουθῆρον, καὶ ἀκούσας τὸ ὅτι ἡ ἐκκλησία εἶναι εἰς τοιαύτην κατάστασιν ὁποῦ ἀναγκαίως χρήζει μεταρρυθμίσεως, καὶ ὁ Λουθῆρος δικαίως κατηγόρησέ τινας αὐτῆς καταχρήσεις, αἵτινες τῇ ἀμελείᾳ τῶν ἐπισκόπων παρεσχέθησαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τῶν ὁποίων τὴν διόρθωσιν πάντες οἱ καλοὶ πρὸ πολλοῦ ἐπιθυμοῦσι, καὶ πολλοὶ ἐπαινοῦσι τὸν σκοπὸν του, ὁποῦ ἀπὸ τὰ σοφίσματα τῶν σχολαστικῶν καὶ τὰς καινοτομίας τοῦ πάπα ἐξαπατηθέντας τοὺς πολλοὺς πάσχει νὰ τοὺς φανερώσῃ τὴν ἀπάτην εἰς ἣν κατεκρημνίσθησαν· τὸσον μόνον σφάλλει ὁ Λουθῆρος, ὁποῦ σκληρῶς καὶ αὐστηρῶς φέρεται εἰς τὰ συγγράμματά του, καὶ ἐπιθυμητὸν ἤθελεν εἶσθαι τὸ νὰ μὴν κακολογῇ γράφων, διὰ νὰ μὴν ἀπαλλοτριῇ τοὺς χρηστούθεις μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον τοῦ ἐν κατηγορίαις γράφειν, ἀλλ' ἡμέρως καὶ πρᾶως νὰ φανερώσῃ τὰς καινοτομίας. Ἐν τούτοις ὁ Λουθῆρος καίει παρρησίᾳ τὴν ῥηθεῖσαν Βούλαν τοῦ πάπα, συγγράφει καὶ ἐκδίδωσι τρία βιβλία· καὶ τοῦ μὲν ἀ ἐπιγράφει τὸ Κατὰ τῆς ἐπαράτου βουλῆς τοῦ Ἀντιχρίστου· τοῦ δὲ β' τὸ Ἀπὸ δεξιῶν τῶν ἄρθρων τῶν παρὰ τοῦ πάπα Λέοντος τοῦ Ι' κα-

ταδικασθέντων· καὶ τοῦ γ' τὸ Διατί κατεδικάσθησάν τὰ ἄρθρα τοῦ Μαρτίνου· ἐξέδοτο ὕστερον καὶ ἑνδεκα συγγράμματα τίτλοις διαφόροις περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μεταρρυθμίσεως. Ὅθεν ὁ πάπας κατιδὼν τὸ ἀμετανόητον τοῦ Λουθήρου ἐκδίδωσι τὴν β' Βοῦλαν, ἔτει 1521 Ἰανουαρίου γ', δι' ἧς ἀφορίζει καὶ ἀναθεματίζει αὐτόν τε καὶ τοὺς αὐτοῦ πάντας ὁμοφρόνας ὑπερασπιστάς, μικροὺς τε καὶ μεγάλους, ἁγιωματικούς τε καὶ δημῳδούς, λαϊκοὺς τε καὶ ἐκκλησιαστικούς, καὶ ἔξω τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει.

Ἐν τούτοις ὁ καῖσαρ Κάρολος ὁ Ε' ἀθροίζει τὴν λεγομένην δίαιταν εἰς τὴν πόλιν Βορματιάν, καὶ διὰ ἄλλας ὑποθέσεις καὶ διὰ τὴν τοῦ Λουθήρου, καὶ προσεκλήθη μετὰ πολλὰ ὁ Λουθῆρος εἰς ἀπολογίαν. Ἦναντιώθησαν εἰς αὐτὸ οἱ ῥηθέντες δύο ληγάτοι τοῦ πάπα, Ἀλέξανδρος καὶ Καρακίλλος· καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἔγγιζε τοῦ πάπα, ὡς ποιήσαντος τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν· ἀλλ' οὖν ἐβιάσθησαν νὰ τὸ κάμουν διὰ τὴν πολλὴν τοῦ δήμου πρὸς τὸν Λουθῆρον ὑπόληψιν· καὶ γὰρ καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ζωγραφήσαντες στεφάνῳ ἐκόσμησαν ὡς ἁγίου εἰκόνα. Ἐρχόμενος οὖν ὁ Λουθῆρος μεσολαβήσας, οὐδὲν εἰς τὰς πόλεις ἐδίδασκε καὶ τοὺς λόγους τύποις παρεδίδου. Φθάσας εἰς τὴν Βορματιάν με συντροφίαν 100 ἱππέων φίλων του εἰσῆλθε πρὸς τὸν καῖσαρα, εἶτα εἰς τὴν δίαιταν, ὅπου πολλὰ λαλήσας κατὰ τοῦ πάπα, πάντων ἀκούοντων, πολλὰ τε εἰπὼν καὶ σκούσας παρὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦ Τρέβερ καὶ Ἰωάννου τοῦ Κουκλέου καὶ ἄλλων θεολογούντων, ἔν τε τῇ διαίτῃ καὶ ἰδίᾳ, καὶ μηδὲν πεισθεὶς γνώμην μεταβαλεῖν, ἐδιώχθη παρὰ τοῦ καίσαρος ὡς λαλῶν καὶ κατὰ τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ Συνόδου, καὶ προσετάγη ὅτι εἰς διάστημα ἑκοσι ἡμερῶν νὰ μὴν εὑρεθῇ εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς ἐπικρατείας του. Ἀναχωρεῖ οὖν ὁ Λουθῆρος ἀπὸ τῆς Βορματίας, Ἀπριλίου κς' ἔτει 1521, καὶ ἀπελθὼν κρύπτεται εἰς τὸ ὄχυρόν του δουκὸς τῆς Σαξωνίας τὸ λεγόμενον Βαστβέργα. Γίνεται θόρυβος πολλὸς ὑπὸ τοῦ πληθους τὸν Λουθῆρον ζητούντων, καὶ μικροῦ δεῖν ἤθελαν φονεῦσαι τοὺς τοῦ πάπα ληγάτους, καὶ τὴν φήμην τοῦ καίσαρος ἐδυσφύμουν τὰ μέγιστα· ἀλλ' ὁ καῖσαρ οὐδὲν τοῦ θορύβου φροντίσας ἐξέδοτο τὸν ὅρον τῆς κατὰ τοῦ Λουθήρου ἐξορίας, ἐκπτώσεώς τε τῶν ιδίων ὀφφικίων καὶ δημεύσεως διὰ τὰ πρᾶγματα τῶν ὑπερασπιστῶν αὐτοῦ ἢ αὐτῶ ὁμοφρόνων καὶ τῶν διδόντων ἢ κατὰ μὴν τῇ τροπῇ τῇ Λουθήρῳ καὶ προστάττει τὸ ὅπου καὶ ἂν εὑρεθῇ ὁ Λουθῆρος νὰ δεθῇ καὶ νὰ ἀποσταλῇ τῷ καίσαρι, καὶ νὰ κατακαῶσι τὰ βιβλία του, καὶ παρ' οὐδενὸς νὰ μὴν τυπωθῶν τοῦ λοιποῦ καὶ νὰ μὴν φυλαχθῶν. Καταβῶσι κατὰ τῷ ὅρῳ οἱ τῇ Λουθήρῳ προσκεῖμενοι, πάθος καὶ ἀμάθειν κατ' αὐτοῦ ἐπιφέροντες· ὅτε Λουθῆρος πολλῶ μᾶλλον διὰ τὴν καταδρομὴν ἀγανακτήσας, τότε δὴ τότε ἐξέπεσεν εἰς μεγαλητέρας αἰρέσεις, αἵτινες φαίνονται εἰς τὰ τέσσαρα βιβλία ὅπου συνέθετο, ἁ Περὶ ἐξομολογήσεως μυστικῆς· β' Περὶ μοναστικῶ βίου· γ' Περὶ καταργήσεως τῆς λειτουργίας, καὶ δ' τὸ πρὸς ἀπάντησιν τοῦ θεολόγου Λοτόμου τοῦ ἀπὸ Λοβανίου. Ἐν

—1539

τούτοις Ἰωαννᾶς ὁ προεστὼς τῆς Βιτεμβέργης, Καρλοστάδιος ἀρχιδιάκονος τοῦ ἐν αὐτῇ κλήρου, Μελάγκτων καὶ Ἀμσδέρφιος καθηγητῆς τῆς ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἀκαδημίας, Ζουβίγγλιος προεστὼς ἐνοριακῆς ἐν τῇ Ἑλβετίᾳ ἐκκλησίας, Ἐκολαμπάδιος μοναχὸς τῆς Ἀγίας λεγομένης Βριγίδης, Βουκῆρος μοναχὸς δομενικάνος, Βρέγκιος κανονικὸς καὶ ἱερεὺς τῆς Βιτεμβέργης, Ἀγκρίκολας καθηγητῆς τῆς Ἰσλεβίου πόλεως, κινουσι πάντα λίθον πρὸς σύστασιν τῆς τοῦ Λουθήρου βλασφημολογίας.

Ὁ ῥῆξ τῆς Ἀγγλίας Ἐνρίκος Η΄ συντίθησι λόγους ὑπὲρ τῶν ἐπτά Μυστηρίων τῆς ἐκκλησίας καὶ πέμπει αὐτοὺς τῷ πάπα Γρηγόριῳ τῷ Ι΄, ὅστις, διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς κατὰ τοῦ Λουθήρου ὀνομάσας τὸν Ἐνρίκον ὑπερασπιστὴν τῆς πίστεως, θνήσκει, καὶ γίνεται πάπας Ἀδριανὸς ὁ ΣΤ΄, ἔτει 1522 Ἰανουαρίου τῇ θ΄.

Ὁ Λουθερὸς οὖν, ἀφοῦ μὲ διάφορα συγγράμματα ἀπὸ τὸ ὀχύρωμα Βαστβέργα τὸ ἐν τῇ Ζουριγκίᾳ κατεπολέμησε τὸν παπισμὸν, διέσπειρε βλασφημίας καὶ αἱρέσεις καὶ ἠρνήθη τὴν δύναμιν τῶν εἰς τὸδε ἀγίων Συνόδων καὶ τοὺς Κανόνας αὐτῶν, ἔρχεται τέλος πάντων εἰς τὴν πόλιν Βιτεμβέργην, καὶ διερχόμενος διὰ τοῦ κοινοβίου Νιμικένσε ἀρπάζει ἀπὸ τὸ μοναστήριον ἐννέα παρθένους εὐγενεῖς μοναζούσας καλογραφαῖς μαζῇ μὲ τὴν ἡγουμένην, διὰ τοῦ Λεονάρδου Κόππεν οἰκείου του καὶ ὁπαδοῦ του, ἐν τῇ ἐβδομαδίᾳ τῶν Ἀγίων Παθῶν, τὰς ὁποίας ἔφερε μαζῇ του εἰς τὴν Βιτεμβέργην ἐπὶ ἀμάξης λαμβάνει αὐτὰς εἰς γυναῖκα τὴν ἡγουμένην, ὥραιαν οὔσαν, τοῦ ὀνόματος Αἰκατερίνην Μπόρε, ἐξ ἧς ἐγεννήθησαν αὐτῷ τρία τέκνα. Εἴτα ἤρξατο διδάσκειν κατὰ τῆς παρθενίας, λέγων ὅτι μετὰ τὸ ἰβ΄ ἔτος τῆς ἡλικίας δὲν πρέπει νὰ φυλάττεται παρθενία· καταργεῖ τὴν λειτουργίαν, ἀναίρει τὴν προσκύνησιν τῶν ἀγίων εἰκόνων, ἐξουθενίζει τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱεραρχίαν, ἀναίρει τὴν δύναμιν τῶν ἐπισκόπων λέγων ταυτοδύναμον εἶναι τῇ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ταύτην τῇ τῶν πεπαιδευμένων λαϊκῶν, κηρύττει ὅτι τὰ δόγματα τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἐνίκησε πάπαν καὶ ἄλλους, καίσαρα δηλαδὴ καὶ Ἐνρίκον Η΄ τὸν ῥῆγα τῆς Ἑγγλιτέρας, οἱ ὅποιοι θελήσαντες νὰ τὸν καταπολεμήσουν οὐκ ἠδυνήθησαν, καὶ ἄλλα μυρία τοιαῦτα γράφει περὶ τῆς αὐτοῦ νίκης ἐν τῷ βιβλίῳ ὃ συνέθετο κατὰ τῆς Βούλης τοῦ πάπα. Μετέφρασε τὴν Παλαιὰν εἰς γερμανικὴν γλῶσσαν, καὶ ἀναγινώσκοντες ταύτην ὁ δῆμος ἐνέπαιζον τοὺς κατόλικους θεολόγους, κατηγοροῦντες αὐτῶν ἀμάθειαν, ψεῦδος καὶ ἀπάτην· καὶ μετὰ πέντε ἔτη μετέφρασε πάλιν αὐτὴν γερμανιστί, πλὴν κατὰ τὸ αὐτῷ ἀρέσκον μεταβάλλων τὰ νοήματα πρὸς σύστασιν τοῦ σκοποῦ του· εἴτα συνέγραψε κατὰ νηστειῶν, εἰσοδημάτων ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἀπάσης ἄλλης ταξέως καὶ ῥυθμοῦ ἐκκλησιαστικοῦ.

Ἐπεὶ οὖν οἱ ὀρθόδοξοί φασιν ἐν τῇ θείᾳ Γραφῇ μὴ περιέχεσθαι ἄπασαν τὴν σωτηριώδη διδασκαλίαν, ἀλλὰ παρὰ ταύτην εἶ αἱ τινες παραδόσεις τῶν Ἀποστόλων ἰσοδυναμούσας τῷ γραπτῷ τοῦ θεοῦ λόγῳ, παρ' αὐτῶν μὲν ἀγράφτους, παρὰ δὲ τοῦ Ἀντιοχείας ἐπισκόπου Ἰγνατίου καὶ παρ' ἄλλων γραφείας, ὁ Λουθερὸς τούναντίον ἐδίδαξε μόνην τὴν θεῖαν Γραφὴν ἀποδέχσθαι, ἀποχρῶντως ἔχουσαν πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν· τοὺς δὲ

ιερούς Πατέρας, τὰς Συνόδους, τὰς παραδόσεις, τὰς νηστείας τῶν τεσσαρακοστών, τὰς ἐξομολογήσεις τῶν ἁμαρτιῶν, τὸν ἄζυγον βίον τῶν ἱερῶν τε καὶ λαϊκῶν, τὸ τῶν μοναχῶν σχῆμα, τὰ πρὸς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν γινόμενα, τοὺς διαφοροὺς τῆς εὐλαθείας τρόπους καὶ τὴν συντριβὴν πόρῳ που τῆς ἐκκλησίας ἀπῆλθονεν, δεισιδαιμονίας εἶναι λέγων τὰ πάντα· μόνην δὲ τὴν πρὸς Χριστὸν πεποιθῆσιν καὶ τὴν ἐν τῇ Γραφῇ ἐκτεθεῖσαν διδασκαλίαν ἀποχρῆναι ἔλεγε τοῖς χριστιανοῖς.

Ἐψώθη λοιπὸν, ἐμεγαλύνθη καὶ ἐπλατύνθη ὁ Λουθῆρος εἰς τὴν Γερμανίαν, καὶ ταῦτα εἰς τῆς Σαξωνίας τὰς ἐπαρχίας. Ὅθεν ὁ πάπας Ἀδριανὸς ὁ ΣΤ' γράφει τῷ ἐλέκτορι τῆς Σαξωνίας ἐλέγχων διὰ τὴν πρὸς τὸν Λουθῆρον ὑπεράσπισιν· ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσας θηήσκει, καὶ γίνεται πάπας Κλήμης ὁ Ζ', ἔτει 1523 Σεπτεμβρίου κέ.

Εἰς τὰς πόλεις τῆς Γαλλίας Βούργες καὶ Σένσι γίνονται δύο σύνοδοι καὶ καταδικάζουσι τὴν αἵρεσιν τοῦ Λουθήρου, κατὰ τὴν Βούλαν τοῦ πάπα καὶ τὴν ἐξορίαν τοῦ καίσαρος Καρόλου τοῦ Ε'· καὶ ἔτει 1524 εἰς τὴν πόλιν τῆς Γερμανίας Νορμπεργὴν συνηθροίσθη σύνοδος· ἀλλὰ τῶν συναχθέντων ζητησάντων Σύνοδον οἰκουμενικὴν ἐγένετο νέα συνέλευσις πολλῶ ὕστερον εἰς τὴν πόλιν Σπίραν διὰ διόρθωσιν καὶ ἐξάλειψιν ἐνοχλήσεών τινων, αἷς ἔλεγον οἱ Γερμανοὶ θλίβεσθαι παρὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, καὶ διὰ τὴν συνάθροισιν καὶ ἐπιφόρτισιν τῶν ἐτησίων εἰσοδημάτων καὶ διὰ τοὺς δασμοὺς τοὺς περὶ βοηθείας τῶν ἐπισκόπων ἀπαιτουμένους. Ταῦν δὲ τῷ αὐτῷ ἔτει γίνεται συνέλευσις παρ' ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν εἰς τὴν Ῥατισβόωνην διὰ τὰς αὐτάς παρενόχλησεις τὰς κατὰ τῶν λαϊκῶν ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν γιγνομένας, καὶ περὶ συστάσεως τοῦ παπισμοῦ τε καὶ κατολικισμοῦ.

Ἀλλὰ τούτων μηδὲν ἀνυσάντων, τῷ ἔτει 1526 κατὰ μῆνα Φεβρουάριον συναθροίζεται διάιτα εἰς τὴν Σπίραν, παρόντος ἀπὸ μέρους τοῦ πάπα Κλήμεντος Ζ' τοῦ Ἰωάννου Θωμάζου κόμητος τῆς Μιράνδολας. Ἦν δὲ αὕτη συνέλευσις ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ λαϊκῶν, κατολικῶν, λουθηρανῶν τε καὶ ζουεγγλιανῶν· καὶ οἱ κατόλικοι ἐξέδοντο πρόγραμμα κατὰ τε τοῦ Λουθήρου καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ. Ὅθεν ἐνωθέντες ἐν αὐτῇ ἔξ ἡγεμόνες, Ἰωάννης δηλαδὴ ὁ ἐλέκτωρ τῆς Σαξωνίας καὶ διάδοχος τοῦ ἀδελφοῦ Φριδερίχου ἥδη θανόντος, Γεώργιος ὁ ἐλέκτωρ τοῦ Βρανδεμβούργου, Ἑρνέστος καὶ Φραγκίσκος δούκες τοῦ Λουεμβούργου, Φίλιππος λαγγραβίος τῆς Ἀσσίας, Βολφάγκος ἡγεμὼν τοῦ Ἀνώλτ, καὶ σὺν αὐτοῖς ἐνωθεῖσαι πόλεις 14, Ἀργεντίνα δηλαδὴ, Νορμπεργὴ, Οὐλμα, Κωστάντζα, Ῥουτελίγκα, Βισέμιον, Μεμίγκα, Λινδὸ, Καμποδοῦνο, Αἰλβρόυνο, Ἰσάχ, Βισεμβούργο, Νορλίνδα καὶ Σαγαλάλλα, ὅλοι ὁμοφώνως βαρυνθέντες ἄγαν τῇ τῶν Ῥώμης ἐπισκόπων τυραννικῇ ὑπόψει, καὶ παντὶ τρόπῳ τε καὶ σθένει βουλόμενοι ἑτέραν τινὰ τῆς ἐκκλησίας μεταρρύθμισιν ἀναδειῖναι, κατὰ τοῦ ἐκτεθέντος προγράμματος διεμαρτυρήθησαν, ἐναντίον εἶναι λέγοντες τῇ ἀληθείᾳ καὶ τῇ ἐλευθερίᾳ τοῦ κηρυσσομένου Εὐαγγελίου, καὶ ἐκκλητον ἐξίτουν εἰς τὴν ἐσομένην οἰκουμενικὴν Σύνοδον καὶ εἰς κριτὴν ἀνύποπτον. Ἐξ ἐκείνου οὖν οἱ λουθηρανοὶ προτεστάντοι ὠνομάσθησαν, παρὰ τοῦ protestο, ὃ

ἐστὶ διαμαρτύρομαι. Ὁ καῖσαρ Κάρολος ἀδημόνησε διὰ τὴν ἀντίστασιν ὅπου ἔδειξεν εἰς τὴν καيسαρικὴν ἀπόφασιν μία τοιαύτη μεγάλη δίαίτια.

Ὅθεν συνδεθέντες καὶ συμφωνήσαντες ἔλαβαν, ἔτει σωτηρίῳ 15**, γνῶμη καὶ ἀποφάσει κοινῇ, εἰς τὴν Σμαλκάλδην, πόλιν τοῦ λαγγραβίου τῆς Ἀσσίας, τὴν περίφημον ἐκείνην συμφωνίαν ὀνομασθεῖσαν Σμαλκαλδικήν, δι' ἧς ἠνώθησαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἀντισταθοῦν πολέμῳ κατὰ παντός ὅπου ἤθελε τολμήσει νὰ τοὺς ἐνοχλήσῃ περὶ τὴν πίστιν, ἀποστατήσαντες μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον κατὰ τοῦ ἰδίου καίσαρος καὶ κατὰ τῆς βασιλείας, καὶ μονίμως στηρίζαντες τὴν λουθηρανικὴν αἵρεσιν, δι' ἣν καὶ τοῦ λοιποῦ τοσοῦτοι πόλεμοι καὶ αἱματοχυσίαι ἐγένοντο εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν, χαριζόμενοι καὶ τοῖς ζουβιγγλιανοῖς οὓς ἐμίσουν ὡς ἀρνούμενους τὸ Μυστήριον τῆς μετουσιώσεως. Ὁ πάπας Ἀδριανὸς ΣΤ' εἶχεν ἀποδείξει διὰ ἄγιον Βένωνά τινα ἐπίσκοπον πῆς πόλεως Μισνίας· τούτου τὰ λείψανα μετατεθέντα νῦν, ἔτει σωτηρίῳ 1524, εἰς ἄλλον τόπον μεγαλοπρεπέστερον ἐν τῇ αὐτῇ Μισνίᾳ μὲ λιτανείας καὶ προπομπὰς ἐκκλησιαστικὰς ἔδωκαν ἀφορμὴν τῷ Λουθῆρῳ νὰ ἐξετάσῃ τὰ κατὰ τὸν νεωστὶ ψηφισθέντα ἅγιον, καὶ κατηγορήσας τὴν τοῦ πάπα αὐθάδειαν εἰς τὸ ἀγιάζειν τοὺς μὴ τοιοῦτους συνέθετο τὸ βιβλίον ᾧ τίτλος, Κατὰ τοῦ νέου εἰδώλου καὶ παλαίου δαίμονος τοῦ τιμωμένου ἐν τῇ Μισνίᾳ, ὅπου, διὰ τὸ πείσμα καὶ καينوτομίαν τοῦ πάπα πεσὼν εἰς βλασφημίαν, ἤρξατο δυσφημεῖν καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἀληθεῖς ἀγίους εὐλάβειάν τε καὶ προσκύνησιν, καὶ ἀνεθεματίσειν αὐτήν.

Ὁ Λουθῆρος διὰ τὴν ἀποστασίαν τοῦ Μουντζέρου καὶ τὸν ἐξ αὐτῆς πόλεμον τῶν ἀναβπτιστῶν ἀγροίκων συνέθετο βιβλίον ἐμποδιζὼν τὰς ἀποστασίας διὰ συμβουλῶν, καὶ κατηγορῶν τὰς χρηματικὰς δοσοληψίας τοῦ πάπα· ἀλλ' ὑπὸ τῶν τοιούτων συμβουλῶν ἐξάπτεται νέα ἀποστασία κατὰ τοῦ Χριστοφόρου ἐπισκόπου τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Βρέμε· καὶ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ τὸ λουθηρανὸν λεηλατοῦσι τὰς ἐκκλησίας, καταπατοῦσι τὰς εἰκόνας καὶ τὸ Μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας, καὶ ὁ Χριστόφορος δι' ὅπλων διασκεδάζει τοὺς ἀποστάτας. Εἶτα ὁ πάπας Κλήμης Ζ' δίδωσιν αὐτῷ χρήματα διὰ τὸν τοιοῦτον κατὰ τῶν λουθηρανῶν πόλεμον, καὶ εἰσοδήματα, καὶ παρακινεῖ ὁ αὐτὸς πάπας τὸν Φριδερίχον καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Χριστιανόν, δούκας τῆς Ὀλσατίας, τὸν Ἑρμάνον ἀρχιεπίσκοπον τῆς Κολωνίας, τὸν Ἀλβέρτον καρδινάλιον τῆς Μογουντίας, τὸν Ἑνρίκον δούκα τοῦ Βρανσουίχ καὶ τὸν ἡγεμόνα τοῦ Λουνεβούργ νὰ συντρέξουν καὶ αὐτοὶ μὲ χρήματα διὰ τὸν κατὰ τῶν λουθηρανῶν πόλεμον. Ὅθεν καὶ ὁ Λουθῆρος ταῦτα βλέπων κινεῖ πάντα λίθον καὶ ἀποκαθίστησιν ἰδίους ὁπαδοὺς τοὺς δούκας τῆς Ὀλσατίας σὺν τῷ ἱππικῷ αὐτῶν, διὰ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ, λέγων, ἀπὸ τῆς παπικῆς τυραννίδος, καὶ παρακινεῖ αὐτοὺς ἐπαναλαβεῖν ἀπὸ τῶν μοναστηρίων τὰ τῇ γενεᾷ αὐτῶν κτήματα, ἀφιερωθέντα ἐκεῖσε παρὰ τῶν ἰδίων προγόνων κατολίκων τότε ὄντων· εἶτα κάμνει λουθηρανούς καὶ τοὺς κατοικητάς τῆς Δανιμαρκίας, Σβετζίας καὶ Νορβηγίας ἐπὶ ταῖς αὐταῖς προφάσεσιν, ἐλευθερίας δηλαδὴ καὶ κέρδους, οὐν τῷ ῥῆγί αὐ-

τῶν Χριστιανῶ, κατακαύσαντι πάντας τοὺς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ ἐπισκόπους.

Εἶτα μετὰ τὴν λεηλασίαν τῆς Ῥώμης τὴν ἀπὸ τῶν Λουθηρανῶν, ἔτει 1527 γενομένην, ὁ Λουθῆρος ἐξέδωτο συγγράμματα ἀναιρῶν τὸ Μυστήριον τῆς λειτουργίας, καὶ ἄλλο Περὶ Μεταλήψεως ἐν ἀμφοτέροις τοῖς εἶδεσι κατὰ παπιστῶν, καὶ ἄλλο Περὶ τοῦ κατὰ τῶν Τοῦρκων πολέμου, ἐν ᾧ ἀναιρεῖ τοὺς λοιποὺς αἰρετικούς, βλασφημῶν καὶ ἐν τῷ ἀναιρεῖν αὐτούς· συνέγραψε καὶ Κατὰ ἀναβαπτιστῶν ἔτει σωτηρίῳ 1528· συνέθετο καὶ τὸ Ὁμολογία μεγάλη περὶ τοῦ κυριακοῦ δείπνου, ἀναιρεῖ δ' ἐν αὐτῷ καὶ τὸ αὐτεξούσιον, ματαίᾳς λέγει τὰς νηστείας, τὰς ἀγρυπνίας, τὰς λειτουργίας, τὰ μνημόσυνα περὶ τῶν κεκοιμημένων, τὰς ἐπικλήσεις τῶν ἁγίων· δὲν καταλέγει ἐν τοῖς Μυστηρίοις τὸ χρίσμα τοῦ Μύρου, τὸν γάμον, τὴν τάξιν τὴν ἱερατικὴν, καὶ κατηγορεῖ τὴν ἱεράν λειτουργίαν· συνέθετο καὶ ἄλλο Περὶ Μυστηρίου τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ.

Ἐν τούτοις ὁ καῖσαρ Κάρολος Ε' διώρισεν, ἔτει 1530, συναχθῆναι δίαιταν ἐν τῇ πόλει Αὐγούστη, καὶ διὰ τὰ συνομιλήσουν διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς βασιλείας κατὰ τοῦ Τούρκου· καὶ διὰ τὰ συντρέξουν ὅλοι διὰ βοήθειαν τῆς βασιλείας, ἔδειχνε πῶς ἔχει κλίσιν ἢ νὰ δεχθῇ ἢ νὰ καταργήσῃ τὰς διαφωνίας τὰς μεταξὺ κατολίκων καὶ αἰρετικῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐκώλυτο καὶ ἡ ἔνωσις καὶ συνδρομὴ κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ Τούρκου σουλτάν Σουλεϊμάν. Συνήλθον οὖν πάντες οἱ ἡγεμόνες, κατόλικοι καὶ λουθηρανοὶ, καὶ ληγάτοι τοῦ πάπα· παρῆν ὁ καρδινάλιος Λαυρέντιος Καμπέγης. Ἡ κατὰ τοῦ Τούρκου ὑπεράσπισις δὲν ἐβεβαιώθη κατὰ τὴν χρεῖαν, μὲ τὸ νὰ ἐκρέματο ἀπὸ τὴν συμφωνίαν τῶν κατολίκων σὺν τοῖς λουθηρανοῖς, οἱ ὁποῖοι δὲν ἠμπόρεσαν νὰ συμφωνήσουν. Ὅθεν οἱ προτεστάνται ἐδωκαν τῷ καίσαρι τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως αὐτῶν, Ἰουνίου κέ, διὰ τοῦ Μελαγκτωνος, ᾧ τινι ὑψηλήσατο αὐτὴν ὁ Λουθῆρος ἐν τῇ πόλει Κουβόργῳ· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ λεγομένη Ὁμολογία ἡ ἐν Αὐγούστῃ, ἣν ὡς εὐαγγέλιον ἐδέχθησαν καὶ δέχονται οἱ λουθηρανοὶ. Ἦν δὲ ὑπογεγραμμένη παρὰ τοῦ Ἰωάννου δουκὸς τῆς Σαξωνίας, παρὰ τοῦ Γεωργίου ἐλέκτορος τοῦ Βρανδεβούργου, παρὰ τοῦ Ἑρνέστου δουκὸς τοῦ Λουνεβούργου, παρὰ τοῦ Φιλίππου δουκὸς Ἀσσιας, παρὰ τοῦ Βολφάγκου δουκὸς τῆς Ἀνώλτ, παρὰ τῆς γερουσίας καὶ τῶν ἀρχόντων τῆς Νορμβέργης καὶ τῆς Ρεούτλιγκεν. Μετὰ τὸ προοίμιον περιεῖχεν ἄρθρα 21 τῆς πίστεως, καὶ ἄλλα ἑπτὰ περὶ καταχρήσεως, ἐπιγραφόμενα· Α', Περὶ Μεταλήψεως ἐν ἀμφοτέροις τοῖς εἶδεσι· Β', Περὶ τοῦ γάμου τῶν ἱερέων· Γ', Περὶ λειτουργίας· Δ', Περὶ ἐξομολογήσεως· Ε', Περὶ διαφορᾶς βρωμάτων· ΣΤ', Περὶ εὐχῶν τῶν μοναζόντων· Ζ', Περὶ δυνάμεως ἐκκλησιαστικῆς. Τὰ δὲ 21 ἄρθρα περιέχουσι τὰς ἐξῆς θέσεις.

Α') Περὶ τοῦ ἐνὸς τρισυποστάτου θεοῦ· β') Περὶ τῆς προπατορικῆς ἀμαρτίας· γ') Περὶ τῶν δύο φύσεων τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι αὐτὸς μόνος ἱκανοποίησεν ὑπὲρ τοῦ

ἀρχαίου παραπτώματος, καὶ τῶν ἀμαρτιῶν· δ') Περὶ τῆς τοῦ Εὐαγγελίου ἀνακηρύξεως, καὶ ὅτι δωρεὰν μόνῃ τῇ πίστει δικαιοῦμεθα καὶ οὐ δι' ἀγαθοεργίαν ἡμῶν, καὶ περὶ εἰρήνης τῆς συνειδήσεως καὶ περὶ τῆς πίστεως λέξεως· ε') Τί τὸ τοῦ Εὐαγγελίου κήρυγμα περιέχει, καὶ κατὰ δισταγμοῦ περὶ σωτηρίας, καὶ ἀναβαπτιστῶν· ς') Ὅτι τὴν πίστιν δεῖ εἶναι ἐνεργὸν τῷ ἀγαθοεργεῖν· ζ') Περὶ ἐκκλησίας καὶ ὅτι οἱ θεσμοὶ ἀλλὰ τοῦ ἄλλου· η') Ὅτι ἡ τοῦ ὑπηρετοῦ φαυλότης οὐ βλάπτει τὰ Μυστήρια· θ') Περὶ βαπτισμοῦ· ι') Περὶ Δείπνου τοῦ ἱεροῦ· ια') Περὶ ἐξομολογήσεως τῆς κατ' ἰδίαν· ιβ') Περὶ μετανοίας· ιγ') Περὶ χρήσεως τῶν Μυστηρίων· ιδ') Περὶ τάγματος ἐκκλησιαστικοῦ· ιε') Περὶ θεσμῶν ἐκκλησιαστικῶν· ις') Περὶ πολιτικῶν ἐξουσιῶν· ιζ') Περὶ κρίσεως τῆς ἐσχάτης· ιη') Περὶ αὐτεξουσίου· ιθ') Περὶ τοῦ αἵτιου τῆς ἀμαρτίας· κ') Ὅτι οὐκ ἀποκωλύομεν οὐδένα καλὰ ἐργάζεσθαι, μόνον τ' ἀνωφελῆ καὶ φλύαρα τῶν ἔργων ἀποδοκιμάζομεν· κβ') Περὶ θεραπείας τῶν Ἀγίων.

Διωρίσθησαν τοίνυν ἐκ μὲν τῶν κατόλικων ἑπτὰ, ἐκ δὲ τῶν προτεσταντῶν ἑπτὰ θεολόγοι ῥήτορες καὶ κανονικοὶ διὰ νὰ ἐξετάσουν τὰ ἄρθρα, νὰ συμβιβάσουν τὰς γνώμας, καὶ νὰ γένῃ ὁμόνοια καὶ εἰρήνη, εἰ δυνατόν· ἀλλὰ μετὰ πολλὰ οὐδὲν ἀνύσαντες, ὁ καῖσαρ διὰ προγράμματος διέλυσε τὴν δίαιταν, προστάττων εἰ, ὅλους τοὺς ἡγεμόνας τῶν προτεσταντῶν νὰ ἐνωθῶν μὲ τὸν θρόνον τῆς Ῥώμης μέχρι τῆς 1^{ης} Αὐγούστου. Ἀδμονοῦσι περὶ τούτου καὶ οὐχ ὑπακούουσι, καὶ ὁ καῖσαρ ἐκδίδωσιν ἄλλο πρόγραμμα σφοδρότερον τούτου, καὶ ἐμποδίζει δι' αὐτοῦ τὰς τοῦ Λουθήρου διδασκαλίας περὶ πίστεως, καὶ προστάττει τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἀφαιρεθέντων πραγμάτων ἀπὸ τὰ μοναστήρια, καὶ ὑπισχνεῖται νὰ ὑπερασπισθῇ καὶ νὰ δεχθῇ εἰς τὰς ἐπαρχίας του τοὺς ὑποχειρίους τῶν ἄλλων ἡγεμόνων προτεσταντῶν ἂν γένουν κατόλικοι, καὶ προσκαλεῖ ὅλους εἰς τὴν Σύνοδον τὴν οἰκουμένην, μετὰ ἑξ μῆνας συγκροτηθεμένην. Αὐταὶ αἱ ἀπειλαὶ ἠγρίωσαν τὸ πρᾶγμα περισσότερον· ὁ Λουθὲρος ἀρματώθη μὲ σύνθεσιν τριῶν βιβλίων, δι' ὧν πρὸς τὸ παπιστικὸν μῖσος παρώξυνε τοὺς λαοὺς, καὶ οἱ ἡγεμόνες προτεστάνται ἀρματώθησαν μὲ ὅπλα· καὶ γὰρ συνδεθέντες ἦσαν εἰς τὴν Σμαλκάλδην.

Ταῦτα ἰδὼν ὁ καῖσαρ, καὶ μὴ δυνάμενος πολεμεῖν αὐτοὺς, οὔτε μὴ ἐξαρκῶν ἄνευ τῆς συμμαχίας αὐτῶν πρὸς τὸν κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ σουλτάν Σουλεϊμάν πόλεμον, ἐκστρατεῦσαι μέλλοντος κατὰ τῆς Οὐγγρίας, ἧς τιнос ὑπῆρχε ῥήξ· ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τοῦ καίσαρος Φερδινάνδος, ἄρχησε νὰ ζητῇ πάλιν τὴν μετὰ τῶν προτεσταντῶν ἡγεμόνων ἔνωσιν, καὶ διορίζει συναθῆναι δίαιταν καὶ πάλιν εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν Σπίραν, ἔτει 1531, διὰ τὰς πολιτικὰς καὶ ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις. Παρὴν ἐν τῇ διαίτῃ ληγά-

τος τοῦ πάπα ὁ Ἱερώνυμος Ἀλέανδρος ἐπίσκοπος τοῦ Βρίνδισι· συνήχθησαν καὶ οἱ ἡγεμόνες κατόλικοί τε καὶ προτεστάνται· ἀλλὰ μηδὲν ἀνύσαντες, διωρίσθη συναχθῆναι τὴν δίαίταν κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ ἐξῆς ἔτους εἰς τὴν Ῥατισβώνην, ὡς πόλιν πλησιόχωρον εἰς τὰ σύνορα τῆς Τουρκίας, διὰ νὰ ἐξέλθουν ἐκεῖθεν κατὰ τοῦ σουλτάν σουλεϊμάν, τοῦ ἤδη ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐφορμᾶν μέλλοντος κατὰ τῆς Οὐγγρίας. Συναθροισθέντες οὖν οἱ ἡγεμόνες προτεστάνται εἰς τὴν Νορμβέργην, ἔτει 1532 Ἰουλίῳ τῇ ιγ', μνηύουσι τῷ καίσαρι τὸ ὅτι θέλουν συμμαχήσει αὐτῷ εἰς τὸν κατὰ τοῦ σουλτάν σουλεϊμάν πόλεμον, ἂν προγράμματα ἀφήσῃ τὴν πίστιν τῶν λουθηρανῶν νὰ ἐνεργῇται ἐλευθέρως εἰς τὴν Γερμανίαν μέχρι τῆς ἐσομένης οἰκουμένης Συνόδου. Πάσχει ὁ ληγάτος τοῦ πάπα νὰ ἐμποδίσῃ τὸ τοιοῦτο πρᾶγμα· ἀλλ' ὁ καίσαρ εἰσελθὼν εἰς τὴν ἐν τῇ Ῥατισβώνῃ συναθεῖσαν σύνοδον ἐβεβαίωσε προγράμματα τὸ ζήτημα τῶν προτεστάντων, Αὐγούστου ιβ' τοῦ 1532 ἔτους, κατὰ μίμησιν τοῦ Ἐνωτικῶ τοῦ Ζήνωνος, τῆς Ἐκθέσεως τοῦ Ἡρακλείου καὶ τοῦ Τύπου τοῦ Κωνσταντος.

Ἐν τούτοις ἐγένισε λουτεράνων ἡ Πρussiα, ἡ Πολωνία, ἡ Σβέτζια, Λιθονία, Δανιμάρχα καὶ Οὐγγαρία, καὶ ἀφέντες τὸν παπισμὸν ἐγένοντο λουθηранοί· ὁμοίως καὶ ἡ Ἑγγλιτέρα ἐπὶ ῥηγὸς Ἐνρίκου Π', καὶ ἡ Σκωτία μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ῥηγὸς αὐτῆς Ἰακώβου Στουάρτου Ε', ἅπασαι ἐλουτεράνισαν ἡβηδόν, ἔτει 1546. Εἰσῆχθη δὲ καὶ ἐνεφυτεύθη ὁ λουθηρανισμὸς εἰς τὴν Σκωτίαν παρὰ τοῦ μοναχοῦ Ἰωάννου Κνόξου καὶ Γεωργίου Βουκανάνου μοναχοῦ μινωρίτου.

Ἐξαπλοῦται εἰς τὴν Ἰταλίαν ἡ ἀίρεσις τοῦ Λουθήρου μὲ τὴν κατ' αὐτῆς ἔφοδον τοῦ καίσαρικοῦ ἀρχιερατῆγού Καρόλου Βουρβόνε, τοῦ καὶ τὴν Ῥώμην λεηλατήσαντος, καὶ ἐγένοντο λουθηранοί καὶ οἱ κατοικηταὶ τῆς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἐπαρχίας Νεαπόλεως.

Ὁ Λουθῆρος ἐν τούτοις μέχρις ἔτους 1544 συνέθετο καὶ ἐξέδοτο καὶ ἄλλα συγγράμματα, οἷον τὸ κατὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ πάπα Παύλου Γ' πρὸς τὸν καίσαρα, καὶ τὸ Περὶ τῶν κυριωτέρων ἄρθρων τῆς πίστεως κατὰ τοῦ πάπα, καὶ τὸ Περὶ τῆς ἀληθοῦς καὶ ψευδοῦς ἐκκλησίας, καὶ τὸ Περὶ τῶν τριῶν Συμβόλων, καὶ τὸ τελευταῖον, ὃ τίτλος, Μικρὰ ἐξομολόγησις· λέγω τὸ τελευταῖον, καὶ γὰρ μετὰ τούτου οὐ συνέγραψεν ἄλλο· ἡ πυρκαϊὰ γὰρ ὅπου ἀναψέ μὴ δεομένη πλέον τῆς παρ' αὐτοῦ ἀναζωπυρώσεως καὶ φωσήματος, ἐβλεπε μόνον μακρῶθεν ὡς ἀπὸ ὑψηλοῦ τινος πύργου, ὡς ποτε ὁ Νέρων ἐν τῇ Ῥώμῃ, τοὺς ἀπὸ ταύτης ἀφανισμούς· θεατὴς ἀφρόντιστος ἐκείνων τῶν ἐπιζημιῶν φλογῶν δι' ὧν κατεκαίετο ἀδιακόπως ὁ παπισμὸς, καὶ σὺν αὐτῷ κατακαυθόμενος καὶ τὸς ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι διὰ τὰς βλασφημίας αὐτοῦ ἐξέφερε κατὰ τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας, σκοπῶ τοῦ καταργῆσαι τὰς τῆς πapiστικῆς καὶ κατόλικης Δυτικῆς συναγωγῆς καινοτομίας τε καὶ τερβείας. Ὅθεν τῷ ἔτει 1545 ἀκούσας συναθροίσσασθαι ἐν Τριδέντῳ Σύνοδον λεγομένην οἰκουμένην ἐπ' ἀνατροπῇ τῆς αὐτοῦ διδασκαλίας, ἐτοιμαζόμενος ἀπελθεῖν πρὸς ἀπάντησιν, καὶ ὠρυόμενος κατὰ τῶν ἐκεῖσε συναγω-

γικῶν, ὀδόντας τρίζων καὶ πόδας κρούων, εἶπε τῷ ἐν τῇ Γερμανίᾳ ληγά-
τω τοῦ πάπα Πέτρω Παύλῳ Βεργερῷ, τὸ, «Θέλω ἔλθει εἰς τὴν Σύ-
νοδον καὶ βάλλω στοίχημα τὴν κεφαλὴν μου ἂν δὲν
δεφενδεύσω τὰς διδασκαλίας μου ἐναντίον παντὸς
τοῦ κόσμου. Αὐτὸ ὁποῦ λέγω δὲν εἶναι ὀργή μου, ἀλλὰ
τοῦ θεοῦ. Ἄλλ' ἐν τοῦτοις ἀσθενήσας ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τῷ Ἰσλεβίῳ
τὴν ψυχὴν ἀπέβαλε τῇ 15^ῃ τοῦ Φεβρουαρίου ἔτει 1546, ἄγων ἔτος τῆς ἡ-
λικίας 63' καὶ μικρόν τι πρὸ τῆς τελευταίας ἀναπνοῆς ἐπιστραφεὶς πρὸς
Ἰουστον εἶπε τὸ, Παρκαλεῖτε διὰ τὸν Κύριον ἡμῶν τὸν θεόν
καὶ διὰ τὸ Εὐαγγέλιόν του· νὰ μὴ διδαχθῶν ἐσφαλ-
μένως, ὥσ' ἂν ὁποῦ ἡ ἐν Τριδέντῳ Σύνοδος καὶ ὁ πάπας
βαρῶς αὐτῷ ἀντίστανται· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέψυξε. Τὸ λείψα-
νόν του ἀποτεθὲν ἐν θήκῃ κασσιτέρου ἀπεκομίσθη εἰς τὴν Βιτεμβέργην ἐπὶ
ἀμάξης πολλῇ τῇ προπομπῇ εὐγενῶν ἱππέων παρακολουθούντων σὺν τῇ Αἰ-
κατερίνῃ συζύγῳ αὐτοῦ καὶ τοῖς τρισὶν αὐτοῦ υἱοῖς, Ἰωάννῃ δηλαδὴ, Μαρ-
τίνῳ καὶ Παύλῳ, καὶ πολλῷ πλήθει λαοῦ πεζοῦ· Φίλιππος ὁ Μελάγκτων,
Ἰωάννης ὁ Πομεράνος καὶ Ἰουστός ὁ Ἰωαννάς συνέθεντο καὶ ἐξεφώνησαν αὐ-
τῷ λόγους ἐπιταφίους τρεῖς, καὶ ἐπεγράφη ἐπὶ τῷ μνήματι αὐτοῦ ὁ στίχος:

Λοιμὸς ἤμην ζῶν, θνήσκων δ' ἔσομαι θάνατός σου, ὦ πάπα.

Κριτήριο τοῦ Λουθήρου.

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ Λουθῆρος ἐν αἵρεσιάρχεις, οὓς οὐδέποτε τις ἄλλος
τῶν εἰς τὸδε ἐγένετο· τοὺς γὰρ διὰ λόγων καὶ συγγραμμάτων ἀντιστάν-
τας αὐτῷ ἐφίμωσε, καὶ εἰς οὐδὲν αὐτοὺς λογισάμενος, πρὸς οὐδὲν ἀνέχαι-
τίσθη παρ' αὐτῶν ἡ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ πρόοδος· τοὺς δὲ δι' ἔργων
αὐτὸν παιδεύσαι θελήσαντας, καρδιναλίους, πάπας, καίσαρά τε καὶ ῥήγα,
πάντας κατεφρόνησεν, ἐνίκησε καὶ κατεπάτησεν, ἀνώτερος γενόμενος πα-
σῶν τῶν πρὸς αὐτῶν κατ' αὐτοῦ κυρωθεισῶν προσταγῶν τε καὶ προσβο-
λῶν, ὅπερ οὐδέ τινα τῶν αἱρετικῶν εἰς τὸδε ἀγαγεῖν εἰς πέρας ἐγένετο πα-
λαιωτέρων τε καὶ νεωτέρων· ἐξ ὧν ἀριδὴλως προφανέστατον γίγνεται ὅτι
κατὰ παραχώρησιν, ἢ καὶ τελείαν ἐγκατάλειψιν θεοῦ, μάλιστα καὶ σωλῶφ
διωρίσθη παρὰ θεοῦ καὶ παιδεία κατὰ τῆς παπιστικῆς ὑπερηφανείας τε
καὶ καινοτομήσεως, ἀλλ' οὐχ ἀπλῶς καὶ μόνον αἵρεσιάρχεις ὁ Λουθῆρος.
Ἄμ' ἂν ἐγένεν ἱκανὸς νὰ καταργήσῃ τὴν ὀφρὺν τοῦ πάπα, νὰ ἐξαλείψῃ τὴν
βλάσφημον θεότητά του, νὰ κολοβώσῃ τόσα καὶ τόσα εἰσοδήματά του,
καὶ νὰ τοῦ στερήσῃ τὴν διοίκησιν καὶ ἐπισκοπὴν τοσοῦτων καὶ τηλικού-
των ἐπαρχιῶν, τίς ἦν χρεῖα νὰ κατακρημνισθῇ εἰς τοσαύτας ἀσέβειας,
ὥσ' ἂν μὴν ἦτον ἄλλος τρόπος ὀρθότερος τοῦ ἐγείρειν τὰ τοιαῦτα κατὰ
τοῦ πάπα τρόπαια καὶ καταργήσαι τὴν αὐτοῦ περὶ θεότητος ἀσέβειαν, οὐ
δὲ· εὐσεβείας ἀλλὰ διὰ μεγαλητέρων ἀσέβειων, δι' ὧν ἐτόλμησε ὁ ἀφρονέ-

στατος νὰ ἐβγάλη ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἑορτῶν τὰς ἑορτάς τῆς γεννήσεως καὶ τῆς κοιμήσεως τῆς πανάγνου καὶ θεοτόκου Μαρίας, καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐπίκλησιν τῶν Ἀγίων, καὶ νὰ βλασφημήσῃ τὰ ὅσα μέχρι τοῦδε εἰς αὐτὴν αὐτοῦ τὴν ζωὴν ἐπιμελῶς κατηρίθμησα, ἀνύποιστα τῶνόντι καὶ ἀσεβέστατα! καὶ ταῦτα ποιῶν, καὶ ὑπὸ τοῦ συνειδότος ἐσθότε τυπτόμενος, νὰ μὴ ἀπέχῃ τῶν βλασφημιῶν, ἀλλὰ βίᾳ νὰ διασκεδάσῃ, εὐωχίαις καὶ ἄλλαις ἀναστροφαῖς, τὰ πλῆκτρα τῆς συνειδήσεως, κατὰ τὸ, ἀσεβῆς εἰς βάθος κακῶν ἐμπεσὼν κατὰ φρονεῖ! Καὶ ἂν ἦτον ἀναγκαῖα ἡ μεταρρύθμισις, διὰ τὰ ἀνύποιστα κακὰ καὶ βλασφημίας τῆς παπιστικῆς ἐκκλησίας, ἦτον τρόπος νὰ τὴν κινήσῃ μετὰς διατρανώσεις καὶ ἀναιρέσεις τῶν ἐν αὐτῇ σφαλμάτων, καὶ ὅχι μετὰς προσθήκας χειρόνων καὶ ἀσεβεστέρων βλασφημιῶν.

Τοὺς λουθηρανούς οἱ παπισταὶ καλοῦσι α) σιμωνιακοὺς, ὡς διδάσκοντας, συνωδὰ Σίμωνι τῷ μάγῳ, ὡς αὐτοὶ φασί, τοὺς ἀνθρώπους διὰ μόνης τῆς χάριτος σώζεσθαι τοῦ θεοῦ, καὶ οὐ δι' ἔργων ἀγαθῶν, καὶ τοὺς εἰς Χριστὸν πιστεύοντας ἐλευθέρους εἶναι ποιεῖν ἄδιστάκτως τὰ δοκοῦντα αὐτοῖς· β) νικολαίτας, διὰ τὸ εἰπεῖν τὸν Λουθῆρον ἐν τῇ Περὶ συνουκεσίου ὁμιλίᾳ τὸ, Ὡσπερ οὐκ ἐνετέθη ἐν ταῖς δυνάμεσί μου τὸ μὴ εἶναι μετ' ἀνδρά, οὕτω προσέτι οὐκ ἔστι τῆς ἐμῆς ἐξουσίας τὸ εἶναι μετ' ἁπλῶς γυναικός· γ) πεπουζιανούς καὶ κβιντιλλιανούς, διὰ τὸ εἰπεῖν τὸν Λουθῆρον ὅτι ἔξῃστι ταῖς γυναιξὶ διδάσκειν δημοσίᾳ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· δ) νοβατιανούς, διὰ τὸ εἰπεῖν τὸν Λουθῆρον τὸ τὴν μετάνοιαν μὴ εἶναι κυρίως μυστήριον, (τὸ γὰρ ἀφίεναι τὰς ἁμαρτίας οὐ τοῖς ἱερεῦσιν ἀλλὰ τῷ θεῷ δέδοται), καὶ τοὺς βαπτιζομένους μὴ δεῖν τῷ ἱερῷ Μύρῳ χρῆσθαι· ε) μανιχαίους, διὰ τὸ εἰπεῖν τὸν Λουθῆρον τὸ τὴν ἁμαρτίαν εἶναι ἐκ τῆς τοῦ ἀνθρώπου ὀντότητος· ς) ἀρειανούς, διὰ τὸ καταλελειπέναι τὸν Λουθῆρον τὸ ζ' ἐδάφιον τοῦ ἀκεφαλαίου τῆς ἀπιστολῆς τοῦ Ἰωάννου ἐν τῇ ἐκδοθείσῃ ὑπ' αὐτοῦ μεταφράσει τῆς Γραφῆς· ζ) ἀνθρωπομορφίτας, διὰ τὸ τὸν Λουθῆρον τὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θεότητα παθητὴν δογματίσαι καὶ πράγματι πεπονθυῖαν· ἠ) ἀρειανούς, ὡς διαφορὰν μὴ γινώσκοντας μετὰ τῶν ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων, καὶ τὰς ὑπὲρ τῶν ἀποικομένων εὐχὰς ἀθετοῦντας· θ) εὐτυχιανούς, ὡς διδάσκοντας τὴν θεϊαν δόξαν καὶ μεγαλειότητα τῆς ἀνθρωπίνης τοῦ Χριστοῦ φύσεως διὰ τῆς κοινωνηθείσης προσωπικῆς ἐνώσεως εἶναι.

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως· ἀλλὰ καὶ ὡς, συμφωνοῦσι καὶ ὁμοφρονοῦσιν οἱ παπισταὶ τοῖς λουθηρανοῖς εἰς ἄρθρα αἰρετικά δέκα πρὸς τοὺς ἑπτὰ, ἅπερ ὅρα παρὰ Δοσιθέῳ, ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων βιβλ. ια', κεφ. ς' παράγρ. ιγ'.

ΚΕΦ. ΙΒ'.

Ἱστορία τοῦ Ζουβίγγλιου καὶ τῆς αἵρέσεως αὐτοῦ.

Οὐλρίκος Ζουβίγγλιος, γεννηθεὶς ἐξ εὐτελεῶν γονέων ἐν τινὶ κώμῃ τῆς Ἑλβετίας, ἐσχόλαζε τῇ σπουδῇ τῶν ἐγκυκλίων, τῶν διαλέκτων καὶ τῆς πολυμαθείας· εἶτα ἐκκλησιαστικὸς γενόμενος ἐγένετο προεστὼς τῆς ἐνορίας λεγομένης Γλοροβένσε, εἶτα τῆς ἐνορίας Ἑρέμο, καὶ τρίτον τῆς Ζουρίγου κωμοπόλεως, ἐξ ἧς ὀνομάζεται καὶ ἐν κανόνι τῆς ἐλβετικῆς ἀριστοκρατίας. Ἀρξαμένης τῆς αἵρέσεως τοῦ Λουθήρου ἐν τῇ Γερμανίᾳ, ὁ Ζουβίγγλιος εἰς τὴν Ἑλβετίαν ἀντήχησεν αὐτῇ καταφερόμενος καὶ αὐτὸς κατὰ τῶν ἰνδουλιγεντιῶν, καὶ ἤρξατο διδάσκειν τὰς αἵρέσεις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἑρέμου καὶ ἐν τῇ τοῦ Ζουρίγου.

Γνώμας αἰρετικὰς ἐδίδαξεν ὁ Ζουβίγγλιος ἐν τῇ πόλει Ζουρίγῳ, λατινιστὶ Τιγοῦρια, τῷ ἔτει 1519, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἀναιρέσῃ τὴν δύναμιν τῶν ἰνδουλιγεντιῶν, καταφερόμενος καὶ ἀντιφάσκων τῷ Φραγκίσκῳ Λιχέτῳ Βεσιάνῳ, προεστῶτι τῆς τάξεως τῶν μοναχῶν τῶν λεγομένων μιν οῦροι, καὶ τῷ μοναχῷ τῆς αὐτῆς τάξεως τοῦνομα Σανσόνε, οἵτινες εἰς τὰς ἐπαρχίας τῶν Σβίτζερων ἀπὸ μέρους τοῦ πάπα Λέοντος Ι' διεμοίραζον τὰς ἰνδουλιγεντίας καὶ συνήθριζον τὰ χρήματα παρὰ τῶν λαϊκῶν (ὅρα τὰ περὶ τούτου γραφέντα μοι τῷ ἔτει 1519) καὶ ἀντιστὰς αὐτοῖς ὁ Ζουβίγγλιος ἐμπόδισε πάντῃ τὸ ἔργον καὶ ἀπέτεμε τὰ εἰσοδήματά τους· καὶ εἰς ὅλα τὰ καντόνια τῶν Σβίτζερων ἐδιδάσκετο μόνον ἡ θεία Γραφή κατὰ λέξιν, χωρὶς νὰ ᾔναι δεκταὶ αἱ ἐξηγήσεις τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ τὰ συγγράμματα αὐτῶν καὶ τὰ τῶν ἁγίων Συνόδων θεσπίσματα· καὶ τοῦτο ἐγένετο διὰ προγράμματος καὶ προσταγῆς τῶν σβίτζερικῶν ἀρχόντων τε καὶ προεστῶτων. Ταῦτα οὖν μαθὼν Λέων ὁ πάπας γράφει τῷ δουκὶ τῆς Σαβόγιας, ἔτει 1521 Ἀυγούστου θ', ἵνα καταβάλλῃ χειρὶ στρατιωτικῇ καὶ ἐκριζώῃ ἐκεῖθεν τὴν ἀναφυομένην αἵρεσιν· καὶ δίδωσιν αὐτῷ διὰ ἔξοδα τῶν στρατιωτῶν 3,600 σκουᾶ χρυσᾶ· ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσαν τὰ τοιαῦτα κινήματα πρὸς ἀνατροπὴν τῆς αἵρέσεως, ὡς ῥηθῇσεται. Ἀλλὰ πρὸ τούτων ὁ δῆμος ἀρεσθεὶς τῇ νέᾳ διδασκαλίᾳ κατήργησε τὰς ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἁγίας Τραπεζάς, προηγούμενον τε καὶ παρακινούντος τοῦ Ζουβίγγλιου, κατέκαυσε τὰς εἰκόνας τῶν Ἀγίων, κατεπάτησε τὰ λείψανα αὐτῶν, ῥίπτωντας αὐτὰ ὁ Ζουβίγγλιος ἐν τῷ παραρρέοντι ποταμῷ· εἶτα ἤρξατο ὁ Ζουβίγγλιος ἀρνεῖσθαι τὸ ὅτι ὑπὸ τῷ ἄρτῳ καὶ οἶνῳ νὰ ᾔναι τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ μετουσιῶνται τὰ ἅγια δῶρα εἰς αὐτό· ὅθεν κατήργησε παντάπασιν τὴν λειτουργίαν καὶ ἄπρακτον ἀποκατέστησεν· ἀντέλεγε δὲ τούτοις καὶ τῷ Λουθήρῳ, πι-

στύοντι τὴν μετουσίωσιν, ἀλλὰ μόνον ἐν τῷ λαμβάνειν τὸν χριστιανὸν τὰ ἅγια. "Οθεν ἀκολουθοῦσι μεταξύ τῶν δύο αὐτῶν μεγάλοι καὶ πολλοὶ διαφωνίαι καὶ λογομαχίαι πικραὶ, καὶ ὁ Λουθῆρος ἔγραψε κατὰ τοῦ Ζουβίγγλιου περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς Εὐχαριστίας. Καὶ δῆτα μετὰ τὴν ἐν τῇ Σπίρα προῤῥηθεῖσαν συνέλευσιν, ἔτει 1529 γενομένην, Φίλιππος ὁ λαγγράβιος τῆς Ἀσσίας, εἰς τῶν προτεσταντῶν, παρεκίνησε τὸν Λουθῆρον καὶ τὸν Ζουβίγγλιον ἵνα συνελθόντες διορθώσωσι τὰς διαφορὰς αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ φαίνεται πῶς διαφωνοῦσιν. Ἀνταμώθησαν οὖν εἰς τὴν πόλιν Μαρβούργον, κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Ὁ Λουθῆρος συνέφερε τὸν Μελάγκωνα, τὸν Ἰωαννᾶν, τὸν Ὀσίανδρον καὶ τὸν Βρέντιον· ὁ δὲ Ζουβίγγλιος συνέφερε τὸν Ἐκολαμπάδιον, τὸν Βουκῆρον καὶ τὸν Ὀδίωνα. Διεφώνουν κατὰ τὸ Μυστήριον τῆς μετουσίωσης καὶ κατὰ τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα. Διὰ τὸ πρῶτον ὁ Λουθῆρος ἔλεγεν ὅτι ἐν τῷ μεταλαμβάνειν τινα εἶναι παρὸν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ἡνωμένον τῇ οὐσίᾳ τοῦ ἁγίου, ἔξω δὲ τῆς Μεταλήψεως δὲν εἶναι παρὸν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ· ὁ Ζουβίγγλιος ἠρνεῖτο πάντῃ τὴν τοιαύτην παρουσίαν· ὅσον δὲ διὰ τὸ πρόπατορικὸν ἁμάρτημα, ὁ Λουθῆρος τὸ ἐκακοξήγουσε, ὁ δὲ Ζουβίγγλιος πάντῃ τὸ ἠρνεῖτο, λέγων μὴ διδοσθαι ἁμάρτημα ἄνευ τῆς ἐργασίας τοῦ ἁμαρτωλοῦ. "Οθεν καὶ πάλιν ἐχωρίσθησαν χωρὶς νὰ συμφωνήσουν κατὰ τὰς γνώμας.

Ἐπὶ ἔτη δώδεκα λοιπὸν διέσπειρε τὰς αἵρέσεις τοῦ ὁ Ζουβίγγλιος εἰς τὰς 13 ἐπαρχίας τῆς Ἑλβετίας, ἥτοι τῶν Σβίτζερων, καὶ ἐδέχθησαν αὐτὰς αἱ τρεῖς, ἥτοι τοῦ Ζουρίγου, τῆς Βέρνης, καὶ τῆς Κωνσταντίας, μεθ' ἧς αἱ ἄλλαι πέντε, τῆς Βασιλείας δηλαδή, τοῦ Σκαφουσέν, τοῦ Σαγγάλου, τοῦ Μουλουςέν καὶ τοῦ Βιέλου. Ὁ πάπας Κλήμης ὁ Ζ', γράφων εἰς τοὺς Σβίτζερους καὶ τῷ ἐπισκόπῳ αὐτῶν Λανσάνα, ἐκώλυσε τὰς λοιπὰς πέντε ἀπὸ τοῦ νὰ δεχθῶσι τὴν αἵρεσιν, δηλαδὴ τῆς Λουκερνένσου, Οὐριένσου, Σβιτένσου, Σουπουλθάνου καὶ Τουγένσου, ἐξ ὧν ἡ ἐπαρχία τῆς Λουκερνὸς κατέκαυσε παρῥησίᾳ τὴν ζωγραφίαν τοῦ Ζουβίγγλιου. "Οθεν ἀγανακτῆσας τρέπεται εἰς ἀπηνειαν κατὰ τε αἰρετικῶν καὶ κατὰ τῶν κατολικῶν· παρεκίνησε γὰρ νὰ πνίξουν ἐν τῷ ποταμῷ τινὰς ἀναβαπτιστάς αἰρετικούς τοὺς ὄντας ἐν τῷ Ζουρίγῳ καὶ τοὺς λοιποὺς νὰ φονεύσουν· διερέθισε τὰς ὁκτὼ αἰρετικὰς ἐπαρχίας τῶν Σβίτζερων τὰς προῤῥηθείσας κατὰ τῶν πέντε λοιπῶν κατολικῶν ἐκστρατεῦσαι, καὶ γίνονται πολλοὶ αἱματοχυσίαι ἐν αὐταῖς, παρόντος αὐτοῦ, μὲ πολλὰς τυραννίας ἀνυποίστους κατὰ τῶν κατολικῶν. Μετὰ πολλοὺς λοιπὸν πολέμους γίνεται πόλεμος τῷ ἔτει 1531 Ὀκτωβρίου ἰά, ἐν ᾧ ἐφονεύθη ὁ Ζουβίγγλιος, ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας 48· παρῆν γὰρ αὐτὸς ἐν πᾶσι τοῖς πολέμοις ἀπηνῶς μᾶλλον κατὰ τῶν κατολικῶν φερόμενος. Τὸ πτώμα αὐτοῦ εὐρεθὲν κατεκόπη εἰς τέσσαρα καὶ κατεκάη. Ἀκολουθοῦν ὕστερον ἐν διαφοροῖς καιροῖς καὶ ἄλλοι πέντε πόλεμοι μεταξύ τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν κατολικῶν Σβίτζερων μὲ πολλὰς αἱματοχυσίας, καὶ μετὰ ταῦτα εἰρήνευσαν. Διεδέχθη δὲ τὴν διδασκαλίαν καὶ αὐξήσιν τῆς Ζουβίγγλιανικῆς αἵρέσεως εἰς τὴν Ἑλβετίαν ὁ Ἐνρίκος Βουλγιγιέρος.

ΚΕΦ. ΙΓ'.

Ἱστορία τοῦ Καλβίνου καὶ τῆς αἰρέσεως αὐτοῦ.

Ἰωάννης ὁ Καλβίνος ἐγεννήθη εἰς τὴν πόλιν τῆς Φράντζας Νογιδὸν ἐξ εὐτελῶν γονέων, ὁξύνους ἄνθρωπος καὶ πρόχειρος εἰς βουλὴν, τολμηρὸς, σύννους καὶ σταθερὸς ἐν τῷ διανοεῖσθαι καὶ ὀλιγόλογος, φιλόδοξος καὶ ἐπιθυμῶν νομίζεσθαι ἐπιστημονικώτατος τῶν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ εἰς ἄκρον τὴν εὐφράδειαν τῆς λατινίδος φωνῆς κεκτημένος. Ἐλαβε χάριν παρὰ τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου δύο ἐκκλησιαστικά εἰσοδήματα, τὰ ὅποια πωλήσας διήλθεν ὅλας τὰς ἀκαδημίας καὶ φροντιστήρια τῆς Φράντζας, καὶ τέλος ἐλθὼν εἰς τὸ Παρίσιον ἤρξατο λαλεῖν αἰρετικῶς. Ζητηθεὶς παρὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κριτῶν φεύγει ἀπὸ τὸ παράθυρον τοῦ οἴκου του, ἐξορίζεται παρὰ τῶν κριτῶν καὶ καταντᾷ εἰς τὴν πόλιν Ἀγκολέμην, ἔνθα ἤρξατο συνθέτειν πόνημα, ᾧ τίτλος, Εἰσαγωγή. Ἐκείθεν ἔρχεται εἰς τὴν Γερμανίαν, ἔτει 1534. Ἠρξατο ἀντιφάσκειν τῷ Λουθέρῳ· ἠῤῥησεν ἐν αὐτοῖς μέγα ἔχθος· διέφερον γὰρ οὐ μόνον τὴν διδασκαλίαν ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ ἥθη. Ὁ γὰρ Καλβίνος, φύσει μελαγχολικὸς καὶ σιωπηλὸς, κατὰ τὴν ὀξύτητα τῶν λογισμῶν ὑπερεῖχε τοῦ Λουθήρου, φύσει πολυλόγου καὶ σαλαπατή. Ὁ Καλβίνος νηστεύων καὶ λιγνός, καρδιαλγία ἀδιακόπῃ καὶ ἡμικρανία ταλαιπωρούμενος· ὁ Λουθὴρος ἀδθηπάγος, παχυλὸς καὶ ἀντέχων εἰς τοὺς κόπους διὰ τὴν εὐεξίαν τοῦ σώματός του. Ὁ πρῶτος προσεκτικὸς τε καὶ βαρὺς, καὶ τὸ λαλεῖν μυσαστόμενος· ὁ δεῦτερος πολύλογος, καὶ πολὺς ἐν τῷ προχεῖν νοήματα· ὁ Καλβίνος εὐφραδέστατος τὴν σύνταξιν, καὶ ὁ Λουθὴρος λιτὸς τὸν στύλον καὶ αὐτοσχέδιος. Ἐδίδασκε λοιπὸν τὴν ἰδίαν αἵρεσιν ὁ Καλβίνος περιέχουσαν 1,400, καὶ κατ' ἄλλους 207, θέσεις ἢ σφάλματα, λαλῶντας ὁρθῶς εἰς ἐκεῖνα μόνον ὅσα γράφει κατὰ τοῦ πρωτείου καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα. Εἴτα ἀπελθὼν εἰς τὴν Φράντζαν κατόκησεν ἐν τινι λειμῶνι τῆς πόλεως Ποατιέρ, διὰ τὴν διασπείρῃ ἐκεῖθεν τὴν αἵρεσίν του εἰς τὸ βασιλείον τῆς Φράντζας. Ἐκεῖσε συνομιλῶντας μὲ πολλοὺς ἐλλογίμους διὰ τὰ δόγματα τῆς πίστεως, καὶ μάλιστα διὰ τὸ Μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας, ἤρξαντο συντρέχειν πολλοὶ διὰ τὴν ἀκούσασιν τὴν νέαν περὶ τούτου διδασκαλίαν· ὅθεν ἐντὸς ὀλίγου ὁ λειμὼν μετεβλήθη εἰς σχολεῖον, οἱ λόγοι εἰς διδασκαλίαν, αἱ ἀμφιβολίαι εἰς πιθανότητας, καὶ οἱ συντρέχοντες εἰς τὸ ἀκοῦειν ἐγένοντο φατρία μεμίστη καὶ ἱκανὴ εἰς τὸ τὴν διασπείρῃ τὴν λώβην εἰς τὰς πέριξ ἐπαρχίας. Ἐπὶ τούτῳ οὖν ὁ Καλβίνος πέμπει διδασκάλους, Ἰωάννην τὸν Βερνάδιον εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ποεκτίρ, Ἀντώνιον τὸν Δούγιον εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Σένσι καὶ τῆς Ἀγκολέμης, καὶ Φίλιππον τὸν Βερώνιον εἰς τὰς ἐπαρχίας

τῆς Ἀκβιτανίας καὶ Τολοσάνου, ὀνομάσας αὐτοὺς μιν ἱστρους. ἤρξαντο οὖν αὐτοὶ διδάσκειν ἐν τῷ λαῷ, καὶ μάλιστα κατὰ τοῦ Μυστηρίου τῆς Εὐχαριστίας. Ὁ λαὸς διαίρεθεις ἐπὶ τῇ νέᾳ διδασκαλίᾳ, καὶ τῶν μὲν δεχθέντων αὐτήν, τῶν δὲ ἀγανακτησάντων ἐπ' αὐτῇ, ὁ Καλθίνος φοβηθεὶς, ὡς δειλὸς, τὸ ἀβέβαιον τῆς ἐκβάσεως, καταφεύγει πρὸς τὴν βασίλισσαν Μαργαρίταν, ἀδελφὴν τοῦ ῥηγὸς τῆς Φράντζας Φραντζέσκου καὶ γυναῖκα τοῦ ῥηγὸς τῆς Ναβάρρας Ἐνρίκου· καὶ μικρόν τι διατρίψας ἐν τῇ Ναβάρρᾳ, φοβηθεὶς τοὺς κατὰ τῶν αἰρετικῶν νόμους καὶ φόνους τοῦ ῥηγὸς Φραντζέσκου, ἐπανεκάμφε καὶ πάλιν εἰς τὴν Γερμανίαν, ἔτει 1535, καὶ κατέλαβε τὴν πόλιν Βασιλείαν, ἔνθα ἐτελείωσε καὶ ἐξέδοτο τύπῳ τὴν Εἰσαγωγὴν γαλλιστί τε καὶ λατινιστί συντεθειμένην, ἀφιερῶσας αὐτὴν αὐθαδῶς τῷ ῥηθέντι ῥηγὶ τῆς Φράντζας Φραγκίσκῳ. Εἵτα ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ μικρόν τι διατρίψας ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν Γινέβραν, ἔτει 1536, εἰς τὴν ὁποίαν ἦν προδιδαχθεῖσα ἡ αἰρεσίς του ὑπὸ τοῦ Γουλιέλμου Φαρέλλου τοῦ ἐπικληθέντος Σιδηροῦ, τῆς ὁποίας οἱ κατοικηταὶ παρρησίᾳ εἶχον ἤδη καταπατήσει τὴν ἀρχὴν τοῦ πάπα, διώξαντες τῆς πόλεως τοὺς κατολίκους, τὸν ἐπίσκοπον δηλαδὴ Πέτρον δὲ Πάλμα καὶ πάντας τοὺς κληρικούς. Ὑποδεχθεὶς μετὰ μεγάλης περιποιήσεως παρὰ τῶν Γινεβρέζων τίτλῳ ἱεροκλήρυκος καὶ διδασκάλου τῆς θεολογίας, συνέθετο ἐκεῖσε τὰς κατηχήσεις αὐτοῦ γαλλιστί. Ἐδέχθησαν τὸ βιβλίον οἱ Γινεβρέζοι, καὶ παρρησίᾳ πάντες ὠροκομήτησαν νὰ διαφυλάξουν τὰ ἐν αὐτῷ μέχρι θανάτου, ἔτει 1537. Ἄλλ' ὑπατοπάσαντες αὐτὸν κακῶς φρονεῖν περὶ τῆς Ἀγίας Τριάδος, διώκουσι καὶ ἐξορίζουσιν ἔτει 1538· ὁθεν ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν Ἀργεντίαν, καὶ φιλοφρονεῖται αὐτὸν ὁ γεροῦσιας τῆς ταύτης καὶ νομοδιδάσκαλος Ἰωάννης Στούρμιος· ἤρξατο διδάσκειν τοὺς κατοικητάς, αἰρετικούς ᾗδ' ὄντας ζουβιγγλιανούς, καὶ ἐπροχώρησε, καὶ ἤψηξαν οἱ ὁπαδοὶ του ἐπὶ τοσοῦτον ὅπου καὶ σχολεῖον ἐπήξατο· καὶ ἐκκλησίαν ἰδίως ἔδωκαν αὐτῷ, ἥς τινος ἀπέδειξαν αὐτὸν πρωτοπαπᾶν καὶ διδάσκαλον· καὶ οὐ μόνον οἱ πολῖται, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν πέριξ συνέτρεχον πολλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ καὶ δέχεσθαι τὸν καλθινισμόν. Ἐν τούτοις ὢν, ἀγαπήσας τὴν ἐκ τῶν πέριξ ἐλθοῦσαν Ἰδελέτην Βουρίαν, χηρεύουσαν ἀναθαπτιστοῦ τινος, ἄγεται αὐτὴν εἰς γυναῖκα. Εἵτα ἐξέδοτο τὰ Σχόλια εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολὴν, καὶ τῷ ἔτει 1540 γαλλιστί τὸ βιβλίον ᾧ τίτλος, Περὶ κυριακοῦ Δείπνου. Εἵτα ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Γινέβραν καὶ ἐκδίδεται νόμος παρὰ τῶν γεροῦσιαστῶν τὸ ἵτι νὰ μὴν ᾖναι ἄδεια οὔτε τοῖς ἄρχουσιν οὔτε τοῖς πολῖταις νὰ μακρυνθῶσι ποτε τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τῆς διδασκαλίας τοῦ Καλθίνου, καὶ μεταρράζονται αἱ κατηχήσεις του λατινιστί, γερμανιστί, βρετανιστί, ἰσπανιστί, ἐβραϊστί, ἑλληνιστί καὶ εἰς γλώσσαν σκοτζέικην καὶ φιαμέγκικην. Ἡ ἀκαδημία τοῦ Παρισίου καταδικάζει τὸ βιβλίον αὐτὸ, ἔτει 1542 Μαρτίου ἰ. Ἀπῆντησεν αὐτῇ ὁ Καλθίνος δι' ἐγχειριδίου ᾧ τινι τίτλῳ, Ἀντίδοτον, ἔνθα ὀνομάζει τοὺς θεολόγους τῆς Σορβόνης καὶ τοὺς λοιποὺς διδασκάλους τῆς ἀκαδημίας ἐκεῖνης συναγωγὴν χοίρων. Εἵτα τῷ ἔτει 1543 ἐξέδοτο βιβλίον ᾧ τίτλος, Ὑπεράσπισις τῆς ὑγιεῖς καὶ ὀρθο-

δόξου διδασκαλίας, καὶ περὶ τῆς δουλείας καὶ ἐλευθερίας τοῦ αὐτεξουσίου, καὶ ἄλλο, Περὶ τοῦ τρόπου τοῦ γυμνάζειν τοὺς μοναχοὺς, καὶ ἄλλο, Κατὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ πάπα Παύλου Γ', καὶ ἄλλο, Πρὸς τὸν καίσαρα Κάρολον Ε', διὰ τὸ πρόγραμμα τὸ δοθὲν ἐν τῇ Ῥατισβώνη ὑπὲρ τῶν λουθηρανῶν, καὶ ἄλλο, Περὶ ἀνάγκης τοῦ μεταρρυθμίσαι τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἄλλο, Κατὰ τῶν σφάλμάτων τῆς κοινῆς φαντρίας τῶν ἀναβαπτιστῶν, καὶ ἄλλο, Κατὰ τῆς μωρᾶς καὶ θηριώδους φαντρίας τῶν ἐλευθερίων, οἵτινες ἐαυτοὺς πνευματικούς ἐπωνόμαζον.

Δι' αὐτῶν ἐγένοντο καλβινισταὶ οἱ Σβίτζεροι, οἱ Φραντζέζοι καὶ οἱ Ἑγγλέζοι ἐπὶ τοῦ ῥηγὸς αὐτῶν Ἐδουάρδου ΣΤ'. Πύξησε δὲ τοσοῦτον ὁ καλβινισμὸς εἰς τὴν Φράντζαν, ὥστε μόλις μετὰ 100 ἔτη, καὶ μετὰ ἀνάλωσιν πολλῶν θησαυρῶν, καὶ μετὰ διεξοδικούς καὶ ἀναριθμήτους πολέμους καὶ αἱματοχυσίας ἐξερίχθη ἐκεῖθεν.

Ὁ Καλβίνος συνέθετο εἰς τὴν Γινέβραν τὸ Ἀντίδοτον κατὰ τῶν ἐπτασυνελεύσεων τῆς ἐν Τριδέντῃ ψευδοσυνόδου, ὅπου καταχλευάζει τοὺς συνοδικούς καὶ βλασφημεῖ τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν, καταργεῖ ὅλας τὰς ἐορτὰς τοῦ χρόνου, ἐξαίρωντας τὴν τῶν Χριστουγέννων καὶ τῶν Κυριακῶν· εἰτα συντίθησι σχόλια εἰς τὴν Γένεσιν.

Ὁ ῥήξ τῆς Φράντζας Φραγκίσκος Β' θνήσκει, ἔτει 1560 κατὰ τὴν ἐ τοῦ Δεκεμβρίου, παρὰ χειρουργοῦ καλβινιστοῦ παρωτίδα αὐτοῦ θεραπεύοντος δηλητηριῶν φαρμακωθείσης τῆς πληγῆς. Οἱ καλβινισταὶ, ὑπέρπολλοι ὄντες εἰς τὴν Φράντζαν, ἠνώθησαν μὲ σκοπὸν ὁποῦ καὶ τὴν βασιλείαν δι' ὅπλων νὰ ὑποτάξουν καὶ τὴν πίστιν νὰ μεταβάλουν εἰς καλβινισμόν. Ἐνωθέντες οὖν ὀνομάζονται νέφ' ὀνόματι, ἀντὶ καλβινιστῶν Οὐγκονόται, καὶ προξενοῦσι φόνους, ταραχὰς καὶ πολέμους σφοδροτάτους εἰς τὸ ῥηγάτον τῆς Φράντζας ἀδιακόπως ἐν δικστήματι ὅλῳ ἐτῶν 40, φονεύσαντες καὶ πολλοὺς τοῦ βασιλικοῦ αἵματος. Ἐγένετο ῥήξ τῆς Φράντζας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Κάρολος, παιδίον ἐτῶν δέκα, ὑπὸ ἐπιτρόπῳ τῇ μητρὶ αὐτοῦ Αἰκατερίνῃ δὲ Μεδιτζι. Τοῦτου ῥηγὸς ὄντος ὑπερεπλήθυναν οἱ Οὐγκονόται, βοηθούμενοι ὑπὸ τοῦ καρδινάλη Ὀδέτου δε Κατιλλόν, εὐγενοῦς Φραντζέζου καὶ ἐπισκόπου δύο ἐπισκοπῶν ἐν ταύτῃ, Τολόσας καὶ Βόβες. Εἶχεν ἀδελφούς, Γάσπαρον, ἀρχιεπισκοπὸν τῆς Φράντζας, καὶ τὸν Φραγκίσκον, ἀρχιεπίσκοπον τῆς Φράντζας καὶ ἡγεμόνα τοῦ Ἀνδελότ· καὶ οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ λοιπὸν γενόμενοι καλβινισταὶ ἠΐξησαν τὰ μέγιστα τὸν καλβινισμόν εἰς τὴν Φράντζαν. Δέκα ἐπίσκοποι γίνονται καλβινισταὶ μετ' αὐτοῦ καὶ καλβινίζουσι ὁλοκλήρως τὰς ἐπαρχίας των. Ὁ πάπας Πῖος Δ' ἀφορίζει τὸν καρδινάλην Ὀδέτον, καὶ αὐτὴς διὰ καταφρόνησιν, ἐνδύθει τὴν καρδινάλιχὴν στολὴν, ἄγεται παρήρσις εἰς γυναῖκα τὴν Ἐλισάβετ τῆς Ἀλταβίλα, κυρίαν τοῦ τόπου Λορὲ, ἔτει 1564 Δεκεμβρίου ἄ. Γίνονται μετὰ ταῦτα ἀναριθμητὰ κακὰ παρὰ τῶν Οὐγκονότων ἐφ' ὅλον τὸ ῥηγάτον τῆς Φράντζας, καὶ ἐν Παρισίοις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Μεδάρδου ἐφάνευσαν οἱ Οὐγκονόται 2,000 κατολίκους, καὶ

ἐτ' ἄκισαν τὰς εἰκόνας, καὶ ἐκρήμνισαν τὰς Τραπεζάς, καὶ ἄλλα κακὰ ἐποίησαν. Καὶ ὡς τόσον ὁ Καλβίνος ἐβλεπεν ἀπὸ τὴν Γινέβραν τὰ ἐν τῇ Φράντζᾳ καὶ Ἑγγλιτέρᾳ κακὰ ὅπου δι' αὐτὸν προξενοῦνται, ὥσπερ ποτε καὶ ὁ Λουθηρος ἐβλεπεν ἀπὸ Ἰσλεβίου τὰ ἐν τῇ Γερμανίᾳ. Καὶ συντίθησιν ὁ Καλβίνος πρὸς σύστασιν τῆς αἵρέσεως αὐτοῦ, ἔτει 1556, τὰ Σχόλια εἰς τοὺς ψαλμοὺς, τὴν Ἀπολογία τῆς διδασκαλίας του, ἔτει 1558, τὸ πρὸς τοὺς Λέχους βιβλίον, Πῶς ὁ Χριστός ἐσιμεσίτης, 1560, καὶ τὸ Περὶ ἀληθοῦς κοινωνίας τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ Δείπνῳ, 1561, καὶ Ἀναγνώσεις εἰς τὸν Δανιήλ, καὶ Κατὰ Φραγκίσκου Βαλδουίνου νομοδιδασκάλου, καὶ Σχόλια εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἄλλο εἰς τὰ λοιπὰ τέσσαρα τοῦ Μωϋσέως, καὶ τέλος τὴν Ὁμολογίαν τῆς Πίστεως. Εἴτα θνήσκει ὑπὸ ἡμικρανίας καὶ καρδιαλγίας ἔτει 1564 Μαΐου κς', ἐτῶν 55, καὶ διεδέχθη τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ Θεόδωρος ὁ Βέζας, Φραντζέζος τὸ γένος, ἀπὸ πόλεως Βεζελᾶ τῆς ἐν τῇ Βοργωνίᾳ.

Ὁ Καλβίνος ἐννέα ἔφερεν ἐν ἑαυτῷ ἀσθενείας, ἀρθρίτην δηλαδή, κώληκα, δυσουρίαν, φθίσιν, αἰμορροΐδας, ἄσθμα, ἡμικρανίαν, διηνεκὴ καταρροὴν καὶ αἱματώδη ἐμετόν· ὅρα Δοσίθεον, βιβλ. ια', § ε', σ' καὶ ζ'.

Πολλὰς ἔχουσιν αἵρέσεις οἱ λουθηροκαλβίνοι, ὧν τὰς αἰτίας ἔλαβον ἀπὸ τῶν καινοτομιῶν ἃς παρήγαγεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἡ τοῦ πάπα μετὰ τὸ σχίσμα ἐξουσία. Κοινωνοὶ λοιπὸν οἱ Λατῖνοι τῶν τοιούτων αἵρετικῶν, καὶ παρὰφύδες οὗτοι οἱ αἵρετικοὶ τῶν Λατίνων, ὁμοφρονοῦντες αὐτοῖς εἰς ἄρθρα 17, ἅπερ ὅρα παρὰ Δοσιθέω, βιβλ. ια', κεφ. ε', § ιγ', σελ. 1162.

Ἔτει σωτηρίῳ 1540, τοῦ Χιτζρὲ 947.

Ὁ πατριάρχης Ἱερειμίας βουλευθεὶς ἀφικέσθαι εἰς Μολδαβίαν καὶ Οὐγγροβλαχίαν, καθ' ὁδὸν ἀσθενήσας θνήσκει ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Τορνόβου, πατριαρχεύσας τὸ δεύτερον ἔτη ἑνδεκα.

ΚΕΦ. ΙΔ'.

Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας Διονυσίου.

Γνωσθείσης τῆς ἀποδιώσεως αὐτοῦ συγκροτεῖται σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει, παρόντος καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων Γερμανοῦ καὶ ἐξεδόθη τόμος πατριάρχῃν Κωνσταντινουπόλεως μὴ γίνεσθαι πρὶν ἢ συναχθῆναι τοὺς πλείονας τῶν ὑποτελούντων τῷ Οἰκουμένικῳ θρόνῳ ἀρχιερέων, τὸν δ' ἄλλως πως γιγνόμενον αὐτοκαθαίρετον εἶναι. Καὶ πρὸς ἐμπέδωσιν ταύτης τῆς συνοδικῆς ἀποφάσεως ἀφοριστικὰ ἐπιτίμια ὑπὸ τοῦ Ἑρακλείας, τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν φορέσαντος, ἐξεφωνήθη. Ὅθεν μετὰ βασιλικοῦ προγράμματος ἐκασταχόθεν τοὺς ἀρχιερατεύοντας ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει μετεπέμποντο.

Ἀλλὰ πρὸ τοῦ συναχθῆναι τοὺς ἀπανταχόθεν ἀρχιερεῖς καὶ κληρικοὺς καὶ προκίριτους, οἱ ἐκ τοῦ Γαλατᾶ σὺν ἄλλοις Καραμανίταις ἐλθόντες εἰς τὸ πατριαρχεῖον τῇ 13' τοῦ Ἀπριλίου μιᾶ φωνῇ ἡτήσαντο πατριάρχῃν προχειρισθῆναι Διονύσιον τὸν Νικομηδείας, καὶ ἀνεβιβάσθη βία ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων εἰς τὸν θρόνον, καὶ τῇ ἐπιούσῃ, Κυριακῇ τῶν Βατίων, ἐκυρώθη καὶ ὑπὸ τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν. Μεθ' ἡμέρας δέ τινας συνόδου τῶν ἀρχιερέων γενομένης καθιέρηθ' ὁ Διονύσιος, καὶ οἱ συνοδικοὶ προσδραμόντες τῷ Ἐπιτρόπῳ τοῦ βασιλέως ἤξιον ἐξωσθῆναι αὐτὸν ἐκεῖθεν. Ὅθεν οἱ περὶ τὸν Διονύσιον ἔδωκαν ἀναφορὰν τῷ σουλτάνῳ ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ἐπικυρωθεὶς τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ διὰ προγράμματος ἐγκρατὴς τῆς πατριαρχικῆς μεγαλειότητος γέγονε, καὶ οἱ ἀρχιερεῖς εἰς τὰς ἰδίας μητροπόλεις ἀνεχώρησαν. Μὲ τέτοιον τρόπον ὀλίγον κατ' ὀλίγον, τῶν βελῶν δηλαδὴ ἐξ ἡμῶν κινουμένων καὶ τῶν ἡμετέρων τὰς προφάσεις διδόντων, ἐσυνειθίσθη τὸ νὰ γίνεται προσδρομὴ εἰς τὴν βασιλείον αὐλὴν καὶ καταδρομὴ περὶ τῶν πατριαρχικῶν ὑποθέσεων.

Ἐπὶ τούτου τοῦ Διονυσίου, παρόντος καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων Γερμανοῦ, ζήτησις ἐγένετο περὶ τῆς ἐπισκοπῆς τοῦ ὄρους Σινᾶ, ὑπὸ ποῖον πατριαρχεῖον κεῖται καὶ ἐβεβαιώθη εἶναι ἐν τῷ κλήματι τοῦ Ἱεροσολύμων.

Τὸν σταυρὸν τὸν μέχρι τοῦδε ὄντα ἐπὶ τοῦ ναοῦ τῆς Παμμακαρίστου, ἦτοι τοῦ πατριαρχείου, κατεβίβασεν ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν διὰ τὸ πόρρωθεν φαίνεσθαι (καθὼς ὁ χαλίφης Ὁμερ-Ἰννου-Χιτάπ, κτίζων ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ τὸ ἱερὸν, κατεβίβασε τὸν σταυρὸν τὸν ἐν τῷ ὄρει ὄντα τῶν Ἑλαιῶν) ἐλυπήθησαν δὲ τὰ μέγιστα ἐπὶ τούτῳ οἱ Χριστιανοί.

Ἔτει σωτηρίῳ 1541, τοῦ Χιτζρὲ 948.

Μηδὲν οὖν διαπραξαμένου τοῦ Ἐπιτρόπου Σοφί-Μεχμέτ-πασσᾶ εἰς τὴν Οὐγγρίαν ἐκστρατεύει μόνος ὁ σουλτὰν Σουλεϊμάν. Οἱ Νέμτζοι ἀκούσαντες τὸν ἐρχομὸν τοῦ φεύγουσι νύκτωρ καὶ ἀφήκαν τὰ τόπιά τους. Ὁ Βεζίρης διώξας αὐτοὺς φονεύει διαπερῶντας τὸν Δούναβιν. Ὁ Σουλεϊμάν εἰσέρχεται ἀναιμωτῇ εἰς τὴν Βούδην, καὶ προφάσεως λαβόμενος τῆς μικρᾶς ἡλικίας τοῦ ὀρφανοῦ Στεφάνου, ὡς ἀναξίου εἰς τὸ διοικεῖν, πέμπει σὺν τῇ μητρὶ εἰς τὴν Τρανσυλθανίαν, καὶ κατακρατήσας τῆς Βούδης διορίζει πασσᾶν ἐν αὐτῇ τὸν Σουλεϊμάν, διορίζει καὶ καθὼν διὰ τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, καὶ μεταβαλὼν τὰς ἐκκλησίας εἰς τζαμιά, ἀφείς δὲ καὶ γιαννιτζάρους φύλακας, ἐπανέρχεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Τὸν Ἀντιοχείας Δωρόθεον Γ', πατριαρχεύσαντα ἔτη εἴκοσι καὶ θανάοντα, διεδέχθη Ἰωακείμ Γ'.

Ἔτει σωτηρίῳ 1542, τοῦ Χιτζρὲ 949.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Φράντζας Ἐνρίκος Β', καταπολεμούμενος ὑπὸ τοῦ καὶ τῶν Ἰσπανῶν δεσπόζοντος βασιλέως τῶν Νέμτζων Κάρλου Ε', ζητεῖ τὴν βοήθειαν τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμάν διὰ πρέσβεως. Δι' πέμπει τὸν ἀρχιθαλάσσιον αὐτοῦ Βαρθολομαῖον κατὰ τῆς Ἰσπανίας, αὐτὸς δὲ ἐκστρατεύσας κατὰ τῆς Οὐγγρίας ὑποτάσσει πόλεις αὐτῆς ἕξ, καὶ μεταβάλλει τὰς ἐκκλησίας αὐτῶν εἰς τζαμιά. Ἐπανακάμπτων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν νικητῆς καὶ θριαμβεύων μανθάνει τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ τοῦ Μεχμέτ, λυπεῖται τὰ μέγιστα καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν πόλιν χωρὶς ἀλλά καὶ μὲ σιωπὴν καὶ λύπην μεγάλην.

Ἔτει σωτηρίῳ 1543, τοῦ Χιτζρὲ 950.

Διὰ ἐνθύμησιν τοῦ ἀγαπητοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ διὰ ἀνάπαυσιν τῆς ψυχῆς του κτίζει ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει τὸ τζαμί ὅπερ ὠνόμασε Σεχζαδὲ-τζαμίσιν σὺν ταῖς περὶ αὐτὸ οἰκοδομαῖς, ὡς φαίνεται καὶ τὴν σήμερον, καὶ τελειώνει εἰς ἔτη τρία.

Στρατιωτικῆς τις τὸννομα Ἰγνάτιος Λογιόλας, ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Πομπηίουπόλεως περὶ τὰ σέλη πληγεὶς καὶ μὴ δυνάμενος ἔτι στρατεῦσθαι, εἰς σπῆλαιόν τι ἀναχωρεῖ· κἀκεῖθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπελθὼν χάριν προσκυνήσεως καὶ ἐπανακάμψεως ἐκ Παλαιστίνης, περὶ τὴν σπουδὴν τῶν γραμμάτων καταγίνεται ἐν Κομπρούτῳ, Σαλαμαντικῇ καὶ Παρισίοις, καὶ μάγιστρος τῶν τεχνῶν χειροτονεῖται. Εἶτα σὺν ἀνδράσι δέκα, ἐπιστημῶν καὶ γραμμάτων εἰδήμοσιν, εἰς τὴν Ῥώμην ἐλθὼν ἐπὶ τοῦ πάπα Παύλου Γ' ἐπελεύρωσε τὸ τάγμα τὸ λεγόμενον τῆς ἐταιρίας τοῦ Ἰησοῦ, προτιθέμενος τέλος τούτου τοῦ ἐπιτηδεύματος τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω προτροπὴν τῶν ψυχῶν ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῇ χριστιανικῇ διδασκαλίᾳ, πρὸς ἐπαύξησιν τῆς πίστεως,

—1545

διὰ τῶν διδασκῶν καὶ τῆς τῶν ἀμαθῶν παίδων διδασκαλίας, τρία ἐπαγγέλματα προτιθέμενος, ὑπακοὴν, ἀγνείαν καὶ τὴν εἰς ἀλλοδαπὰς ἀποδημίαν, ὅπου ἂν αὐτοὺς ὁ πάπας πέμψοι πρὸς κήρυξιν τῆς χριστιανικῆς θεολατρίας. Ἐγένετο οὖν ταύτης τῆς ἐταιρίας γενικὸς προεστώς ὁ Ἰγνάτιος, ἔτει 1543, καὶ τῷ ἔτει 1623 ὁ πάπας Οὐρβανὸς Η' αὐτόν τε καὶ Φραγκίσκον τὸν Ξαβέριον τοῖς ἀγίοις συνηρίθμησε. Πολλοὶ τῶν συγγραφῶν ἀπεριθμουσι τὰς ἀθεμιτουργίας, ἀνοσιότητας, μαγγανείας, φενακισμοὺς καὶ ὑπερφηφανείας τῶν ἰησοῦτῶν. Ἐφρόντισαν μετακομίσαι εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν τοὺς Κινέζους εἰς τὰς ἐπαρχίας ἐκεῖνας καθ' ἃς οἱ Λουσιτανοὶ τὰς ἐμπορίας αὐτῶν ἐποίουν, ἔτει 1553· καὶ πρῶτον ἐν Ἀρακῷ τῇ πόλει χειροτονοῦσιν ἐπίσκοπον· εἴτα ἔφορον πάσης τῆς Ἰνδίας ἀπέδειξαν τὸν Ἰταλὸν ἰησοῦτην Ἀλέξανδρον Βαλίνιαν, ὃς παραγενόμενος εἰς Ἰώππην, διὰ Μιχαὴλ Ῥουαρίου ἰησοῦτου τοῦ ἐκ τῆς Νεαπόλεως, τὴν τῶν Σινῶν διάλεκτον πεπαιδευμένου, τὴν εὐνοίαν τῶν ἐν Σίναις ἀρχόντων εἰλκύσατο καὶ πλείστον προέκοψε. Περὶ δὲ τὰ τέλη ταύτης τῆς ἐκατονταετηρίδος Ματθαῖος ὁ Ῥίλιος, ἰησοῦτης, ὃς ὑπὲρ τοὺς ἄλλους τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν τοὺς Σίνας ἐδίδαξε, προσοικειωθείς τῷ τῶν Σινῶν αὐτοκράτορι διῆγεν εἰς τὰ βασίλεια, οὗ χάριν καὶ οἱ λοιποὶ ἰησοῦται ἀβλαβεῖς διετηροῦντο.

Τῷ δ' αὐτῷ 1543 ἔτει ἀνεφάνη καὶ τὸ τάγμα τῶν καπουκίνων, ἐχόντων τὸ αὐτὸ ἐπιτήδευμα τοῖς μινωρίταις φραντζισκάνοις. Ταγματάρχης δὲ τούτων ἐγένετο κατ' ἄλλους μὲν Γοδιφρέδος ὁ Βαράγγιος ὁ Ῥοδομοντάνος, κατ' ἄλλους δὲ Βερναρδίνος ὁ Ὀυκινός, καὶ κατ' ἄλλους Ματθαῖος ὁ Βάσκιμος.

Κατηργήθη τὸ τάγμα τῶν ἰησοῦτῶν τὸ σύνολον, καὶ ἐδημύθησαν ἅπαντα τὰ μοναστήρια καὶ εἰσοδήματά τους, ὡς ἐν τῷ ἰδίῳ ἔτει ῥηθήσεται.

Ἔτει σωτηρίῳ 1544, τοῦ Χιτζρὲ 951.

Συμβαίνουσι θόρυβοι καὶ ταραχαὶ τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ κληρικοῖς, καὶ πολ-
λαὶ συνελεύσεις αὐτῶν γεγόνασιν ἐπὶ τοῦδε τοῦ πατριάρχου Διονυσίου ἐν
τῇ Κωνσταντινουπόλει.

Ἔτει σωτηρίῳ 1545, τοῦ Χιτζρὲ 952.

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουνίου τῇ κθ' ὁ πάπας Παῦλος Γ' ἀποφασίζει νὰ συναθροισθῇ Σύνοδος οἰκουμενικὴ, κατὰ τὴν ζήτησιν καὶ τῶν προτεσταντῶν καὶ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ καίσαρος Καρόλου Ε' τὴν πρὸς αὐτοὺς πρὸ πολλοῦ δοθεῖσαν, πρὸς ἀναίρεσιν καὶ κατάργησιν τῆς τοῦ Λουθήρου αἰρέσεως. Διωρίσθη διὰ τὴν συνάθροισιν τῶν συνοδικῶν πόλεις τὸ Τρέντο, ἄλλως Τρίδεντον, κείμενον μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Γερμανίας. Συνηθροίσθησαν οὖν καὶ ἐγένετο ἡ πρώτη συνέλευσις κατὰ τὴν ιγ' τοῦ Δεκεμβρίου εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς ῥηθείσης πόλεως. Ταύτην τὴν Σύνοδον ἀσεβῶς ὀνομάζει ὁ Δοσίθεος ἐν τῷ Περι

τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις, (ὄρα βιβλ. ιά, § 4, θ' καὶ ι), ἐξ ὧν δείκνυται ὅτι οὐ μόνος ὁ πάπας κριτὴς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ περιγράφει καὶ τὰς βλασημίας τῆς. Παρετάθη οὖν αὕτη ἡ συναγωγὴ ἀπὸ ἔτους 1545 μέχρις ἔτους 1563, καὶ παρῆσαν ἐν αὐτῇ συνοδικοὶ 300, καὶ οἱ πρέσβεις τῶν ῥηγῶν τοῦ χριστιανισμοῦ συνήλθον καὶ 147 διδάσκαλοι πολλαχόθεν τῶν ἀκαδημιῶν πεμφθέντες ὑπὸ τῶν παπιστῶν καὶ διωρίσθησαν παρ' αὐτῶν αἱ πραγματευθησόμεναι θέσεις νὰ θεωρηθῶν ἐἰς συνελεύσεις 25. Προσεκλήθησαν καὶ οἱ λουθηρανοὶ, ἀλλ' ἤλθον εὐάριθμοι, πεμφθέντες παρὰ τοῦ ἐλέκτορος τοῦ Βρανδεβούργου, παρὰ τοῦ δουκὸς τῆς Βιτεμβέργης καὶ παρὰ τῆς πόλεως Ἀργεντίνης, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ περίφημος ἱστορικὸς Ἰωάννης Ὁ Λειδάνος. Ὁ Λουθῆρος ἠτοιμάζετο νὰ ἔλθῃ ἐπαπειλῶν τὰ μέγιστα κατὰ τῆς συναγωγῆς, ἀλλ' ἤρπαγῃ ὑπὸ τοῦ θανάτου. Παρῆσαν καὶ ληγάτοι τοῦ πάπα οἱ καρδινάλιοι Ἰωάννης Μαρίας τοῦ Ὁρους καὶ Μαρκέλλος ὁ Τζεרבίνης, οἱ καὶ ὕστερον ἀλληλοδιαδόχως πάπαι γενόμενοι, καὶ Ρεϊνάλδος ὁ Πῶλος. Τριῶν συνελεύσεων ἦδη γενομένων διὰ τὰ συνήθη προλεγόμενα ἤλθεν ἡ εἰδῆσις διὰ τὸν θάνατον τοῦ Λουθῆρου. Ἡ τετάρτη συνέλευσις τῆς ἐν Τριδέντῳ Συνόδου ἐγένετο τῇ 4 τοῦ Ἀπριλίου 1546, διὰ τὴν ἀπαρίθμῃσιν τῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Γραφῆς, πόσα δηλαδὴ εἰσι τὰ κανονικὰ. Ἡ πέμπτη συνέλευσις ἐγένετο Ἰουνίου 13 διὰ τοὺς κανόνας τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος. Ἡ ἕκτη περὶ δικαιοσύνης. Ἡ ἑβδόμη περὶ τῶν Μυστηρίων. Κάν τούτοις θανόντος τοῦ πάπα Παύλου Γ' ἔπαυσαν αἱ συνελεύσεις μέχρις ἔτους 1551. Τῷ δὲ ἔτει 1548 ἐξέδοτο ὁ καῖσαρ Κάρολος Ε', εἰς τὴν πόλιν Λυγούστην συναχθεῖσης τῆς διαίτης, πρίγραμμα ἐπικυροῦν τὴν χρῆσιν τῆς λουθηρανικῆς πίστεως, εἰς ἄρθρα 26 περιεχομένης, κατὰ τὴν συνθήκην τῶν λουθηρανῶν, καὶ ταῦτα τοῦ Βοτίου. Ἐβλασφῆμουν αὐτὰ κατὰ πολλῶν δογμάτων τῆς ἐκκλησίας καὶ κατὰ τῶν Μυστηρίων ἐδέχοντο τὸν γάμον τῶν ἱερέων, καὶ τὸ νὰ μεταλαμβάνουν οἱ λαῖκοι προσέταττε τὸ Μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας ἐν ἀμφοτέροις τοῖς εἶδεσι. Προσέταττε δ' ἐν τῷ προγράμματι νὰ τρέχῃ αὕτη ἡ πίστις οὕτως ἕως οὗ ἡ ἐν Τριδέντῳ Σύνοδος νὰ ἐπιδοκιμάσῃ ἢ νὰ ἀποδοκιμάσῃ τὰ ῥηθέντα ἄρθρα. Τὰ ἐπεβεβαίωσε δὲ αὐτὸς πρὸς καιρὸν διὰ νὰ μὴ ἐνοχλῇ τοὺς λουθηρανούς κατὰ τὴν πίστιν, καὶ νὰ τοὺς ἔχῃ ὅλους συμμάχους εἰς τὸν κατὰ τῶν Τούρκων πόλεμον ὑπ' οὗ κατετρύχετο. Ἀλλ' οὐκ ἤρεσαν τὰ τοιαῦτα ἄρθρα εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῶν λουθηρανῶν διότι καὶ ἐγένοντο σχίσματα καὶ φατρίαι ἐν τοῖς λουθηρανοῖς, καὶ ἀκολούθως ταρχαὶ καὶ πόλεμοι, καὶ ἀπέτυχε καὶ ὁ καῖσαρ τοῦ προκειμένου τῆς κοινῆς εἰρήνης καὶ κοινῆς συμμάχιας σκοποῦ. Καὶ τῷ ἔτει 1555 ὁ ἀδελφὸς τοῦ Καρόλου Φερδινάνδος, ῥῆξ τῆς Οὐγγρίας, εἰς τὴν ἐν Πασαβία δίαίταν ποιεῖ ἔνωσιν μετὰ πρίγραμμα περιέχον τὸ ὅτι οἱ τῆς παλαιᾶς πίστεως νὰ μὴ ἐνοχλοῦσι ποσῶς τοὺς ὁπαδούς τῆς νέας πίστεως, δηλαδὴ οἱ κατόλικοι τοὺς λουθηρανούς.

— 1549

Ἔτει σωτηρίῳ 1546, τοῦ Χιτζρῆ 953.

Θνήσκει ὁ Δουθῆρος τῷδε τῷ ἔτει, Φεβρουαρίου ιζ'.

Ἔτει σωτηρίῳ 1547, τοῦ Χιτζρῆ 954.

Ὁ σάχης τῶν Περσῶν ἀρπάζει τὴν γυναῖκα τοῦ Κασίπ-Μιρζᾶ διὰ τὴν ωραιότητά της, ὅστις καταφεύγει διὰ τὴν ἀτιμίαν πρὸς τὸν σουλτάν Σουλεϊμάν ζητῶν ἐκδίκησιν, καὶ ἐρμηνεύων αὐτῷ τὸν τρόπον τοῦ ὑπαγαγεῖν ἅπασαν τὴν Περσίαν.

Δίδωσι τῷ Μιρζᾶ ὁ σουλτάνος χρήματα πολλὰ ἵνα στρατολογήσῃ καὶ εἰσελθὼν κατακρατήσῃ τὰς ἐπαρχίας του.

Ἔτει σωτηρίῳ 1548, τοῦ Χιτζρῆ 955.

Ἐκστρατεῖει δὲ καὶ ἰδιοπροσώπως κατὰ τῆς Περσίας ὑπὸ ὁδηγῶ αὐτῷ τῷ Κασίπ-Μιρζᾶ, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἀζερπεγιάν. Αὐτομολεῖ αὐτῷ ὁ σουλτάν Μπουρχάν καὶ προσκυνεῖ αὐτῷ σὺν τῇ ἰδίᾳ ἐπαρχίᾳ Σιρβάν. Ὁ Κασίπ-Μιρζᾶς κηρυμνίζει τὸ παλάτιον τοῦ Σοφὶ τὸ ἐν τῇ πόλει Τέβρις, εἵτα ἐνοῦται τῷ σουλτάν Σουλεϊμάν καὶ πολιορκοῦσι τὸ Βάνι ὅπερ ὑποτάσσεται καὶ παραδίδεται ἀναιμωτῇ ἐπὶ συμφωνίαις. Ἐκεῖθεν ὁ σουλτάνος ἔρχεται εἰς τὸ Ἀμζᾶ, καὶ στρατῷ περσικῷ ἐντυχὼν καταπολεμεῖ αὐτόν. Εἵτα ἐλθὼν παραχειμάζει εἰς τὸ Χαλέπι.

Μαθὼν δὲ ὅτι οἱ θησαυροὶ τοῦ Σοφὶ νὰ ᾔναι εἰς τὸ Ἰσπαχάν, (μητρόπολιν τῆς ἐπαρχίας Ἀράκ), Κεσχανὶ καὶ Καμίδ πέμπει τὸν Κασίπ-Μιρζᾶν διὰ τὰς ἀφαιρέσεις· οὗ γενομένου ἐπλούτησε πολλὰ καὶ ὁ Μιρζᾶς, καὶ δωροδοκήσας τὸν βεζίρην Ἀζίζ-Ἀλὴν γίνεται σύντροφος· τῆς ἡγεμονείας τοῦ Βαγδατίου, καὶ γράφει τῷ Σοφὶ ὅτι μετνοήσας διὰ τὴν ἀποστασίαν ζητεῖ συγχώρησιν καὶ ζητεῖ αὐτομολῆσαι αὐτῷ. Ταῦτα γινούς ὁ σύντροφός του εἰς τὸ αὐτὸ πασσαλίκι τοῦ Βαγδατίου Μεχμέτ-Πασσᾶς μνηύει τῷ σουλτάν Σουλεϊμάν, ὅστις γράφει αὐτῷ πέμψαι τὸν Κασίπ-Μιρζᾶν σιδηροδέσμιον. Ἄλλ' ὁ Μιρζᾶς προγινούς ὑπὸ τῶν παρὰ τῷ Σουλτάνῳ φίλων αὐτοῦ τὴν τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν ἀπόφασιν ἔφυγεν εἰς τὴν Ἰβηρίαν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1549, τοῦ Χιτζρῆ 956.

Προσάξει ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν τῷ ῥηθέντι ἡγεμόνι τοῦ Βαγδατίου Μεχμέτ-Πασσᾶ νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῆς Ἰβηρίας καὶ αὐτὸς ἄπτεται τῆς πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἐφορμήσας οὖν ὁ Μεχμέτ-Πασσᾶς μετὰ πολλοὺς ἀκροβολισμοὺς τελευταίον κατετρόπωσε τοὺς Ἰβήρας καὶ κηρυμνίζει ἐπὶ τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν· εἵτα ἐλθὼν παρεχείμασεν εἰς τὸ Διαρκεκίρ.

ΚΕΦ. ΙΕ΄.

Πατριαρχεία τοῦ Ἰωάσαφ.

Τοῦ πατριάρχου Διονυσίου τελευτήσαντος, συνόδου ἐν Κωνσταντινουπόλει γενομένης προχειρίζεται πατριάρχης ὁ Ἀδριανουπόλεως Ἰωάσαφ ὁ Ἰωαννίτης, ἀνὴρ μεγαλοπρεπής τε καὶ ἐνδοξος. Καὶ προσδραμὼν τῷ βασιλεῖ, καὶ τινας τῶν ἐν τέλει δώροις τε καὶ δεήσεσι πείσας, ἐλάττωσιν τοῦ ἐτησίου φόρου 1,000 φλωρίων πεποίηκεν, ὥστε μόνον κατ' ἔτος τῷ δημοσίῳ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας φλωρίων χιλιάδας τρεῖς καὶ ἑξακόσια δίδοσθαι· πολλάς τε οἰκοδομὰς καὶ καλλιεργείας ἐν τῷ πατριαρχείῳ ἀνήγειρεν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1550, τοῦ Χιτζρὲ 957.

Ἦρος φανέντος ἐφορμᾷ πάλιν κατὰ τῆς Ἰβηρίας ὁ αὐτὸς Μεχμέτ-πασσᾶς καὶ ὑποτάσσει 20 πόλεις αὐτῆς· ὑπαγαγὼν δὲ καὶ σύμπασαν τὴν ἐπαρχίαν, διορίσας γιαννιτζάρους διὰ φύλακάς της, ἀνεχώρησε διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν διηγησόμενος τῷ σουλτάνῳ τὰ κατορθωθέντα.

Θανόντος τοῦ πάπα Παύλου Γ' γίνεται πάπας Ἰούλιος Γ'.

Ἔτει σωτηρίῳ 1551, τοῦ Χιτζρὲ 958.

Ὁ σουλτάν Σουλεῖμάν καθορῶν ἐν τῇ Τρανσυλθανίᾳ αἰρετικούς ἀρεικανοὺς, ἀντιτρινίτας καὶ λουτεράνους προσέταξε νὰ διωχθῶσιν οἱ αἰρετικοὶ ἐκεῖθεν, καὶ νὰ μὴ πιστεύουσιν ἄλλην πίστιν οἱ Τρανσυλθανοὶ εἰμὴ τὴν παλαιὰν αὐτῶν.

Ὁ προῤῥηθεὶς πάπας Ἰούλιος Γ' συναθροίζει πάλιν τὴν ἐν Τριδέντῳ Σύνοδον Ὁκτωβρίου 14, καὶ γίνονται ἐπ' αὐτοῦ συνελεύσεις ἐξ, περὶ τοῦ Μυσηρίου τῆς Εὐχρηστίδας, περὶ τῆς μετανοίας καὶ περὶ τοῦ χρίσματος τῶν ψυχρῶν γονόντων, πρὸς ταῖς δέκα πρώταις ταῖς ἐπὶ τοῦ πάπα Παύλου Γ' γενομεναῖς.

Ἔτει σωτηρίῳ 1552, τοῦ Χιτζρὲ 959.

Ὁ σουλτάν Σουλεῖμάν πέμπει τὸν Ρούμελη μπεϊλερπεσῆι Μεχμέτ-πασσᾶν διὰ νὰ ὑποτάξῃ τὸ Βανάτον τοῦ Τεμιζβάρ, ὅστις ἐλθὼν ὑποτάσσει αὐτοῦ τέσσαρας πόλεις. Εἶτα πέμπει καὶ τὸν βεζίρην Μαχμουτ-πασσᾶν εἰς συμμαχίαν μὲν τὸ νὰ ἐδυναμώθῃσαν οἱ ἐν τῷ Βανάτῳ τοῦ Τεμιζβάρ στρατιώ-

—1555

ται νέμτζοι ὑπὸ νεήλυδος στρατοπέδου. Νικῶνται οὖν ἐν πολέμῳ οἱ Νέμτζοι, καὶ ὑποτάσσουσιν οἱ Τοῦρκοι καὶ τὸ κάστρον Τεμιζβάρ μὲ ὅλην τὴν ἐπαρχίαν, ἣτοι Βανάτον, μεγίστην εὔσαν. Καὶ διορίζει ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν ἡγεμόνα τῆς ἐπαρχίας τὸν Κασίμ-πασσά, ὅστις ὕστερον γενόμενος βεζίρης ἔλαμε τὴν παρὰ τῷ Γαλατᾷ συνοικίαν καὶ δημοσίους οἰκοδομάς, καὶ μέχρι τοῦδε ὁ μαχαλές λέγεται Κασίμ-πασσά.

Ὁ σοφὶς τῶν Περσῶν σάχ-Ίσμαήλ διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ τουρκικοῦ στρατοπέδου ἐφορμᾷ κατὰ τῶν ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν, λεηλατεῖ καὶ καίει τὰ πάντα, ὑποτάσσει δύο πόλεις καὶ κατακόπτει τὸν στρατὸν τοῦ Ίσκενδέρ-πασσά.

Ἔτει σωτηρίῳ 1553, τοῦ Χιτζρὲ 960.

Ἐκστρατεῦει μόνος τοῦ κατὰ τῶν Περσῶν ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν. Καθ' ὃδὸν βεβκιωθεὶς ἤδη τὴν ἀποστασίαν τοῦ υἱοῦ του Μουσταφᾶ, ἡγεμόνος τῆς Ἀμασείας, καὶ τοῦ υἱοῦ του Τζιχαγκίρ, οἵτινες ἔπασχον καθελεῖν αὐτὸν τοῦ βασιλικοῦ θρόνου, φονεύει αὐτοὺς ἀμφοτέρους· διὸ μετὰ τινα ἔτη ἐθέσπισεν ὅτι οἱ υἱοὶ τῶν βασιλέων νὰ μὴ ἔχουν ἡγεμονείας καὶ πασσαλίγια, μόνον νὰ φυλάττωνται ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει· ὅπερ καὶ μέχρι τοῦδε τίθεται εἰς ἔργον.

Ἔτει σωτηρίῳ 1554, τοῦ Χιτζρὲ 961.

Ἐφορμᾷ ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν εἰς τὴν περσικὴν ἐπαρχίαν Σιρβάν καὶ πολιορκεῖ τὴν πόλιν Ῥεβάν, καὶ ἐν ὀλίγοις τὸ ὑποτάσσει, κρημνίσας τὰ ἐν αὐτῷ βασιλικά παλάτια· εἶτα ἐλθὼν εἰς τὸ Νεχζιβάν κατακαίει καὶ λεηλατεῖ πᾶσαν τὴν ἐπαρχίαν· κἀκεῖθεν ἐλθὼν παραχειμαζεῖ εἰς τὴν Ἀμάσειαν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1555, τοῦ Χιτζρὲ 962.

Ἐρχεται εἰς τὸ Βαγδάτι· εὕρισκει ἐκεῖ τοὺς πρέσβεις τῶν Περσῶν παρακαλοῦντας διὰ τὴν εἰρήνην, ἣτις μετὰ τινος συνομιλίας τελειώνει, καὶ ἀποφασίζεται ὅτι τὸ Βάν, Μερὰς καὶ Μουσούλ νὰ ᾖναι σύνορα τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας.

Ἐν τούτοις εἰς τὴν Δόμπριτζα ψεύστης τις ὀνομάσθη σουλτάν Μουσταφᾶς καὶ λεηλατεῖ τὰ περὶ. Ὁ Μπαγιαζίτ, υἱὸς τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν, πολέμησας αὐτὸν καὶ ζωγρήσας πέμπει σιδηροδέσμιον εἰς τὸν πατέρα του.

Θανόντος Ἰουλίου Γ' γίνεται πάπας Μαρκέλλος Β', Ἀπριλίου θ', καὶ τοῦτου θανόντος γίνεται πάπας Παῦλος Δ', Μαΐου κ' ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει. Ὁ Μαρκέλλος εἶπε μὴ δύνασθαι σωθῆναι τὸν ἐπέχοντα τὸν ὑψηλότατον τόπον τοῦ πάπα, καὶ τῇ χειρὶ πατάσων τὴν τράπεζαν, Οὐχ ὥρῳ, ἔφη, τίνα τρόπον οἱ κατέχοντες τουτονὶ τὸν ὑψηλότατον τόπον τοῦ

πάπα δύναται σωθῆναι. Ὁ δὲ Παῦλος Δ' ὑπῆρξεν ἀρχιερεὺς αὐστηρότατος. Ἡἤξησε καὶ ἐβαλεν εἰς τάξιν καλητέραν τὸ λεγόμενον *ιερόν όφφίκιον*.

Θανούσης τῆς Μαρίας, βασιλείσσης τῶν Ἑγγλέζων, ἔσπεψαν εἰς βασιλίσσαν ἅπαν τὸ κοινὸν τῶν Ἑγγλέζων τὴν Ἐλισάβετ, θυγατέρα οὖσαν τοῦ Ἑνρίκου Η' καὶ τῆς Ἀννης Βολένης· ἥτις μὴνύει τῷ πάπα Παύλῳ Δ' τὴν εἰς τὴν βασιλείαν ἀναβίθασίν της· ὅστις ἀντεπέστειλεν αὐτῇ λέγων ὅτι, ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐκκλησία τῆς Ῥώμης οὐκ ἐδέχθη ὡς νόμιμον τὸ σὺν τῇ μητρὶ αὐτῆς Ἀννῇ συνοικέσιον τοῦ πατρὸς της Ἑνρίκου, καὶ ἀκολούθως ἔχει αὐτὴν ὡς νόθον, δὲν ἡμπορεῖ ἡ ἐκκλησία νὰ δεχθῇ τὴν εἰς τὴν βασιλείαν κληρονομίαν της χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ τὰ κατ' αὐτήν. Ταῦτα ἀναγνοῦσα ἡ Ἐλισάβετ καὶ λίαν ὀργισθεῖσα, διὰ τοῦ παρλαμέντου ἐξοστρακίζει τὸν παπισμὸν ἀπὸ τῆς Ἑγγλιτέρας, ἔτει 1559 Μαρτίου μηνί, εἰσάγει τὸν λουθηρανισμόν, δημεύει ὅλα τὰ εἰσοδήματα καὶ προνόμια τοῦ ρωμαϊκοῦ θρόνου τὰ ἐν τῇ Ἑγγλιτέρᾳ, γίνεταί αὐτῇ κεφαλὴ τῆς ἀγγλικανῆς ἐκκλησίας, καὶ πάντα τὰ τάγματα τῶν Ἑγγλέζων ὁρκομοτοῦσιν νὰ μὴ δέχωνται ἄλλον τινὰ διοικητὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων εἰμὴ τὴν βασιλίσσαν· καὶ οὕτως ἐχώρισαν οἱ Ἑγγλέζοι τοῦ πάπα ἀπὸ τότε καὶ μέχρι τῆς σήμερον.

Ἔτει σωτηριῷ 1556, τοῦ Χιτζρὲ 963 καὶ 964.

Ὁ ῥῆξ τῆς Φράντζας Ἑνρίκος ὁ Β' ἀνανεώσας τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Νεμτζίας τε καὶ Ἰσπανίας Φερδινάνδου τοῦ Α' καὶ ἡττώμενος παρ' αὐτοῦ, ζητεῖ τὸ δεύτερον τὴν τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν βοήθειαν. Ὅθεν ὁ σουλτάνος πέμψας στόλον λεηλατεῖ τὰ παράλια τῆς Ἰσπανίας καὶ ἀνδραποδίζει καὶ κατακαίει. Καὶ ὁ γκενεράλης τῶν Φραντζέζων Κορβὼν κατακόπτει ἐν πολέμῳ Ἰσπανῶν χιλιάδας 40. Οὗτοι οἱ πόλεμοι μεταξὺ Φραντζέζων καὶ Νεμτζῶν ἐγένοντο αἵτιοι τοῦ νὰ ὑποτάξῃ πᾶσαν τὴν Οὐγγρίαν ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν. Ὁ Κορβὼν ὕστερον ἀφείς τοὺς Φραντζέζους νῆτομόλησε πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Νεμτζῶν.

Πέμπει καὶ ἄλλον στόλον ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν κατὰ τῶν Πορτογάλων καὶ λεηλατεῖ τὰ παράλια τῆς ἐπαρχίας αὐτῶν.

Ἐν τούτοις ὁ Τοζοῦν-πασσᾶς, ἡγεμὼν τῆς Βούδης, ἀρπάζει παρὰ τῶν Νεμτζῶν τρεῖς πόλεις καὶ ἀνδραποδίζει μυρίους· καὶ ὁ Σαλίχ-πασσᾶς, ἡγεμὼν τοῦ Τζεζάιρ, (Πούλια Κιαισαρική παρ' ἡμῖν λεγόμενου), ὑποτάσσει τέσσαρα ὀχυρώματα τῶν Ἰσπανῶν.

Πέμπει καὶ τρίτον στόλον τῷ ῥηγὶ τῆς Φράντζας ὁ Σουλεϊμάν καὶ ὑποτάσσει δι' αὐτοῦ τὴν Μεσήνην, καὶ τὸ ἐν τῇ Καλαβρίᾳ ῤέγνο, καὶ λεηλατήσας τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἰταλίας Πούλια· ὑποτάσσει ὕστερον τὴν πρὸς τῇ Ἰσπανίᾳ νῆσον Μαγρόρκαν καὶ ἄλλας τρεῖς νήσους, ἧτοι Μινόρκαν, Ἰβίκα καὶ Φορμεντέρο. Εἵτα ἐπανακάμπει ὁ στόλος μὲ λάφυρα πολλὰ εἰς τὴν Πόλιν.

—1560

Ἔτει σωτηρίῳ 1558.

Ὁ σουλτὰν Σουλεϊμάν, ἀφοῦ ἔδωκε χάττι-σερίφι τῷ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων Δωροθέῳ τῷ Β', ὅμοιον τῷ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ σουλτὰν Σελὶμ δοθέντι, καὶ ἀφοῦ περιετείχισε τὴν πόλιν Ἱερουσαλὴμ ὡς ἤδη νῦν ἔχει, οὖσαν τότε κατεδαφισμένην καὶ οἷόν τινα κώμην ἐκ τῶν συνεχῶν πολέμων ὧν ἐποίησαν ἐν αὐτῇ οἱ Λατῖνοι μετὰ τῶν Ἀράβων, κρημνίσας τὸν τοῖχον τῆς αὐλῆς τοῦ μοναστηρίου τοῦ Προδρόμου τοῦ ἔνδον ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ ὄντος, καὶ λαβὼν τὰς πέτρας εἰς οἰκοδομὴν τῆς πόλεως, κτίζει ταῦν, ἐπὶ τοῦ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων Γερμανοῦ, τὸ ἱερόν, ὅπερ ἦν μικρόν πρότερον, μεῖζον ἀποκαταστήσας, ὡς ὁράται τὴν σήμερον, λαβὼν τὰ μάρμαρα ἅπερ ἦσαν ἐστρωμένα ἐν τῷ ἐδάφει τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀγίας Βηθλεὲμ, ὁμοίως καὶ τὰ ὀρθὰ μάρμαρα.

Διώρισε φύλακας εἰς τὴν θύραν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Τάφου, προστάξας τηρεῖν αὐτὴν κεκλεισμένην καὶ ἐσφραγισμένην, χρείας δὲ γονομένης αὐτοὺς αὐτὴν ἀνοίγειν καὶ αὐθις κλείειν, καὶ λαμβάνειν ἀφ' ἐκάστου Χριστιανοῦ ἐρχομένου εἰς προσκύνησιν ἐπίχειρα τῆς εἰσόδου, ἀπὸ Λατίνου μὲν γρόσια 14· ἀπὸ δὲ Ἑλλαδικῶν καὶ Μακεδόνων καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἀπὸ Ἰκονίου ἕως ὅλης τῆς Δύσεως Ῥωμαίων γρόσια 7· ἀπ' ἐκάστου τῶν Καρμανλίων γρ. 5· ἀπ' ἐκάστου τῶν Αἰγυπτίων γρ. 3· ἀπὸ δὲ τῶν Χαμπεσιῶν καὶ Ἀράβων οὐδέν· καὶ αὕτη ἡ τάξις μέχρι τῆς σήμερον σώζεται. Ἀφιέρωσε δὲ τὸ εἰσόδημα τοῦτο εἰς τὸ ἱερέτιον ὅπερ ἔκτισεν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἡ παλλακίς αὐτοῦ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1559.

Θανόντος τοῦ πάπα Παύλου Δ' γίνεται πάπας Πῖος Δ', τῇ κς' Δεκεμβρίου, φιλόανθρωπος, μακρόθυμος, ἀγαθοποιός, εὐγνώμων, ἀφιλόργυρος δοκῶν πεφυκέναι εἰς τόδε, πάπας δὲ γενόμενος, τὴν προτέραν φύσιν μεταβαλὼν, ἀνοσιώτατος ὦφθη καὶ κάκιστος, πάντας τοὺς ἐν κακίᾳ διαφερόντως ὑπερβάς.

Ἔτει σωτηρίῳ 1560.

Ὁ πάπας οὖν αὐτὸς Πῖος Δ' ἀρχίζει τὴν ὀκλουθίαν τῆς ἐν Τριδέντῳ Συνόδου τῷδε τῷ ἔτει Ἰανουαρίου ιη' καὶ γίνονται συνελεύσεις ἡ ιζ', ιη', ιθ', κ', κά, κβ', κγ' καὶ κδ', περὶ Μεταλήψεως ἐν ἀμφοτέροις τοῖς εἰδεσι, περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς Εὐχαριστίας, περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως, περὶ τοῦ γάμου. Ἡ κέ καὶ τελευταία συνέλευσις ἐγένετο διὰ τὸ π ο υ ρ γ α τ ὅ ρ ι ο ν, ἐπὶ κλησιν καὶ προσκύνησιν τῶν Ἀγίων καὶ τῶν ἁγίων λειψάνων, διὰ τὰς ἰ ν δ ο υ λ γ ε ν τ ί α ς, καὶ νιστείας, καὶ τὰ ἐμποδισθέντα βιβλία· καὶ ἐτελείωσεν ἡ συνέλευσις αὐτὴ, ὑπογραφείσα παρὰ 255 συνοδικῶν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1562.

Ἀμάθεια μεγίστη οὐ μόνον τῶν ἐπιστημῶν ἀλλὰ δὴ καὶ αὐτῶν τῶν ἐγκυκλίων κατεκράτει τοὺς οἰκητὰς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ οἱ κληρικοὶ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας οὐκ ἦσαν ἱκανοὶ στωμύλως καὶ ἐντέχνως τὰ τῆς αὐλῆς γράμματα καὶ τὰς συνοδικὰς ἀποφάσεις ἐκφῆναι, καὶ λίαν ἀπλῶς καὶ ἀσυντάκτως σχεδὸν ταῦτα κατέγραφον.

Ἔτει σωτηρίῳ 1565.

Τὸν Ἀλεξανδρείας Ἰωακεῖμ τὸν πᾶν, πατριαρχεύσαντα ἔτη ἐβδομήκοντα πρὸς τοῖς ὀκτώ, καὶ τὸ λεγόμενον Δοῦρ-δαγί, τὸ παρὰ τῷ Καίρῳ τῆς Αἰγύπτου, ἐπὶ παρουσίᾳ πάντων τῶν ἔθνων καὶ τῶν ἀρχόντων τοῦ τόπου, πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ κατασχύνῃ τῶν Ἑβραίων, διὰ προσευχῆς μετακινήσαντα, καὶ θανόντα μετὰ τὸ ζῆσαι ἔτη 116, διεδέχθη τῷδε τῷ ἔτει ὁ Σίλβεστρος, ἐφ' οὗ ἐκινήθη κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς χαλεπώτατος.

Ἔτει σωτηρίῳ 1566.

Εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα τῶν δέκα χρόνων, δηλαδὴ ἀπὸ 1555 μέχρι 1566, ὁ σουλτάν Σουλεῖμὰν διάγει ἄνευ πολέμων καὶ εἰρηνεύει. Κτίζει τὸ θαυμαστὸν Σουλεϊμανιὲ-τζαμίσι μὲ ὅλα τὰ περὶ αὐτὸ πολυέξοδα οἰκοδομήματα. Φονεύει καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Μπαγιαζίτ βεβαιωθείς ὅτι τῆς ἀρχῆς αὐτὸν καταβιάσασαι καὶ φαντάζεται καὶ ἐπιχειρεῖται. Συντίθησι τοὺς κανόνας διὰ τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, καὶ κώδικα διὰ τὰς τάξεις, βαθμοὺς καὶ ἐπιστάσεις τῶν ὀφφικίων, πολιτικῶν τε καὶ πολεμικῶν· ὅθεν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν ὠνομάσθη Κανον-σαχίπὶ σουλτάν Σουλεῖμὰν, ὡς ἀν' ὅπου συνέθετο κανόνας διὰ τὴν διοίκησιν τῆς βασιλείας, καὶ κατ' ἐκείνους μέχρι τοῦδε οἱ Τοῦρκοι διοικοῦσι τὴν αὐτῶν βασιλείαν καὶ τὰς ὑποθέσεις τῶν.

Διῶρισε τὰ ὀφφίκια, τόσον πολιτικὰ ὅσον καὶ στρατιωτικὰ, τὰ πασσαλίκια τῶν δύο καὶ τριῶν οὐρῶν, τὰ μπεϊλερπεηλίκια, καὶ τὰς τάξεις καὶ τὰς αὐλὰς αὐτῶν, καὶ τὰ λοιπὰ στρατιωτικὰ ὀφφίκια· πρότερον γὰρ ἡ μόνη θέλησις τοῦ βασιλέως ἦτον νόμος καὶ κανὼν εἰς τὰς ὑποθέσεις. Συνέθετο δὲ καὶ κανόνας διὰ τὴν αὐλὴν, διὰ τὰ δικαστήρια καὶ διὰ τὰ στρατόπεδα, καὶ ὀνομάζονται τερριφάτ· καὶ εἰς τὰς ἐμπιπτούσας ὑποθέσεις αὐτοὺς τοὺς κανόνας ἐξετάζουν διὰ νὰ εὗρουν ἢ τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως, ἢ τὴν συνήθειαν· καθ' ὑπόθεσιν ἂν διὰ τὴν δεῖνα αἰτίαν πρέπη νὰ γένῃ πόλεμος μὲ τὸ δεῖνα ἔθνος, ἢ πολέμου ὄντος ἂν πρέπη πάλιν νὰ γένῃ εἰρήνη, παρὰ τῶν κανόνων τοῦ Σουλεῖμὰν λαμβάνουν τὴν εἰδήσιν, καὶ κατ' ἐκείνους κινοῦνται ὁμοίως καὶ εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς ὑποθέσεις οὕτω ποιοῦσι.

Θανόντος τοῦ πάπα Πίου Δ' ἐγένετο πάπας Πῖος Ε', Ἰανουαρίου ζ', ὑ-

—1566

πάρξας τύραννος ἀπηνῆς, καίτοι οἱ παπισταὶ ἅγιον αὐτὸν καλοῦσι καὶ τοῖς συνετωτάτοις τῶν τῆς Ῥώμης ἀρχιερέων συγκαταριθμοῦσιν.

Ὁ πατριάρχης Ἰωάσαφ, τοῖς κληρικοῖς διενεχθεὶς καὶ τοῖς προὔχουσι τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει χριστιανῶν, μεταπέμπεται τοὺς ὑπὸ τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ ἀρχιερεῖς. Καὶ συνόδου συγκροτηθεῖσης καταγινώσκεται ἀρπαγαῖς, καὶ καθαιρέσει ὑποβληθεὶς ἐξοῦται τοῦ θρόνου ἀτίμως, ἀποτίσας καὶ πάντα ὅσα ἀδίκως εἴληφεν, ἀγωγῆς κινήσεως ὑπὸ τῶν παρ' αὐτοῦ ἀδίκηθέντων ἐν τοῖς θύραθεν κριτηρίοις.

ΚΕΦ. ΙΓ'.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Μητροφάνους τοῦ Γ' τοῦ ἀπὸ Καισαρείας, καὶ ἄλωςις τῆς Κύπρου.

Συνόδου οὖν συγκροτηθείσης ἀνάγεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Μητροφάνης ὁ Γ', ὁ μητροπολίτης τῆς Καισαρείας, ἀπὸ τὸ Χάσκιϋ. Θεσπίζει δὲ ἡ σύνοδος μηκέτι τοῦ λοιποῦ χειροτονίας διὰ χρημάτων γίνεσθαι, καὶ τοὺς ταῦτα πράσσοντας εἶναι αὐτοκαθαιρέτους, χειροτονοῦντας τε καὶ χειροτονομένους· ἀπεφάναντο δὲ ὁμοφώνως δίδοσθαι τὰ ἐμβρατοίκια διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκκλησίας.

Ἀπὸ ἔτους λοιπὸν 1556 μέχρις ἔτους 1566 εἰρηνεύων καὶ ὀπλοστατῶν ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν, παρὰ τὰ προῤῥηθέντα συνθήματα καὶ οἰκοδομὰς του προητοίμαζε καὶ τὰ τοῦ πολέμου, ἐγέμισε τοὺς θησαυροὺς του χρημάτων καὶ τὰς ἀποθήκας του πάντων τῶν πρὸς τὸν πόλεμον ἀναγκαίων καὶ χρειωδῶν, ἀναπολὼν κατὰ νοῦν νὰ καταργήσῃ κατὰ κράτος τὴν βασιλείαν τῶν Νέμτζων, καθὼς τὸ ἐστοχάσθη καὶ πρὸ αὐτοῦ ὁ Φατίχης σουλτάν Μεχμέτ, χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ τὸ ἐνεργήσῃ.

Μὲ τοιοῦτους λοιπὸν σκοποὺς τῷδε τῷ ἔτει ἐκστρατεύει πολλῇ τῇ προετοιμασίᾳ καὶ παμπληθεὶ δυνάμει κατὰ τῶν Νέμτζων, ὄντος βεζίρη τοῦ Μεχμέτ-πασσᾶ· προεῖρπει δὲ καὶ τὸν Περτέβ-πασσᾶν, (οὗτος ἔχει κτισμένον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸ λεγόμενον Περτέβ-πασσᾶ-χάνι, ἄνωθεν τοῦ Γενι-τζαμίου τοῦ παρὰ τῷ Παχτζε-καπισί,) διὰ νὰ ὑπαγάγῃ τὸ ὄχυρῳμα Ἰουλίαν, καὶ αὐτὸς κατὰ μικρὸν ἀκολουθεῖ τὴν ὁδοιπορίαν. Ἡ ἡλικία οὐ συνεχῶρι αὐτῷ προβαίνειν ἐν τάχει, καὶ ἡ ἀδυναμία τοῦ σώματος ἐμπόδιζε καὶ συνέστελλε τὰς ὁρμὰς καὶ σκοποὺς του. Ὡς τὸσον φθᾶσας παρὰ τῇ πό-

λει τῶν Νέμτζων Σεγετθάρ, Σιγίετ παρὰ τῶν Χριστιανῶν λεγομένη, καταλαμβάνεται ὑπὸ πυρετοῦ χρονικοῦ. Διορίζει τὴν πολιορκίαν τοῦ κάστρου ὁ πυρετὸς ἀπὸ ὀμαλοῦ μεταβάλλεται εἰς κακοήθη· πάσχει πολλὰ ὁ Σουλεϊμάν ὑπὸ τῆς νόσου, ἀλλὰ καὶ ὡς, ἀγανακτεῖ καὶ ὀργίζεται διατὶ νὰ μὴ ὑποταχθῇ ἕως τώρα, κράζων, ἡ πόλις, ἀλλὰ νὰ ἀντέχῃ ἐπὶ τοσοῦτον. Μετὰ πολλὰ, παρακαλῶν τὸν θεὸν νὰ ὑποτάξῃ εἰς τοὺς Τούρκους τὸ κάστρον, ἐτελεύτησεν Ἰουλίου κθ', βασιλεύσας ἔτη τεσσαράκοντα πρὸς τῷ ἐνὶ καὶ ζήσας ἔτη 74. Εἶχεν υἱὸς ἐπτὰ, Μουράτ, Ἀπουλλάχ, Μεχμέτ, Μουσταφᾶν, Σελίμ, Μταγιάζιτ καὶ Τζιχαγκίρ· ἀλλὰ πλὴν τοῦ Σελίμ ὅλοι εἶχον ἡ ἀποθά- νει ἢ φονευθεὶ παρ' αὐτοῦ διὰ τὴν προῤῥηθείσάν μοι αἰτίαν τῆς ἀνταρσίας.

Βασιλεία τοῦ σουλτάν Σελίμη τοῦ Β'.

Κρύπτει τὸν θάνατον ὁ βεζίρης καὶ μηνύει τῷ Σελίμ, ὄντι τότε εἰς τὴν Ἀμάσειαν, παρακαλῶν νὰ ἔλθῃ τὴν ταχίστην νὰ δεχθῇ τὴν βασιλείαν εἰς τὸ στρατοπέδον. Εἶτα ἀκολουθεῖ τὸν πόλεμον μὲ τοιαύτην ἐπιμέλειαν καὶ δεξιότητα ὥστε ὁποῦ ὑποτάσσει τὸ κάστρον Σιγίετ· καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὑποτάσσει καὶ τὴν Ἰουλίαν ὁ Περτέβ-πασσάς· εἶτα ἔρχεται ὁ βεζίρης εἰς τὸ Βελιγράδι· μετὰ ταῦτα φθάνει καὶ ὁ Σελίμ εἰς τὸ Βελιγράδι, δημοσιεύεται ὁ θάνατος τοῦ πατρὸς του καὶ ἀναγορεύεται ὁ Σελίμ Σεπτεμβρίου κγ'. Ἀποκομίζει μαζὴ του τὸν νεκρὸν τοῦ πατρὸς του εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ φθάσας ἀποτίθῃσι μεγίστῃ τῇ πομπῇ εἰς τὸν τάφον τὸν ἐν τῷ τζαμί Σουλτάν-Σουλεϊμανιγέ· καὶ μέχρι τοῦδε οἱ Ὀθωμανοὶ ἔχουν τὸν τάφον εἰς εὐλάβειαν καὶ τὸν Σουλεϊμάν εἰς ὑπόληψιν. Τῇ ἀληθείᾳ ἐστάθῃ μέγας βασιλεὺς, νικητὴς εἰς πάντα πόλεμον, καὶ εἰς κάθε του ἐπιχείρημα εὐεπίβολος, ὡς ἴδομεν, ἀνίκητος ὑπάρξας ἐν πᾶσιν, αἰετοπεταλὸς καὶ φρονιμώτατος, ἀντέχων εἰς τοὺς κόπους τῶν πολέμων καὶ στιχουργὸς τῶν ἀξιωμαίων.

Θάψας οὖν τὸν πατέρα ὁ σουλτάν Σελίμ ὁ Β', διαμοιράζει τὸ σύνθημα μπαχ-σίσι διὰ τὸν εἰς τὴν βασιλείαν προβιβασμὸν του εἰς 40 χιλ. γιαννιτζάρων πρὸς 20 γρ. ἐνὶ ἐκάστῳ, καὶ εἰς 15 χιλ. σπαχίδων πρὸς 25 γρ. ἐνὶ ἐκάστῳ, εἶτα τιμᾷ καὶ βραβεύει καὶ τοὺς οὐλεμάδες.

Ἔτει σωτηρίῳ 1567, τοῦ Χιτζρὲ 975.

Τελειώνει τὴν γέφυραν ἣν ᾤξατο οἰκοδομῆν ὁ πατὴρ αὐτοῦ Σουλεϊμάν, ἔτει 1562, εἰς τὸν Πεγιοῦκ-Τζεχμετζέ, κωμόπολιν κειμένην παρὰ ταῖς ἀκταῖς τῆς Προποντιδος, καὶ σώζεται μέχρι τοῦδε, κτίριον τῶνόντι θαυμαστόν, μῆκος ἔχον 1,000 βημάτων, μετὰ καὶ ἐπιγραφῆς ἐμμέτρου τοῦ τότε περιφήμου ποιητοῦ Χουδαί.

Ἡ φυλὴ τῶν Ἀράβων τοῦνομα Βένι-Ὀμέρ, ἡ κατοικοῦσα παρὰ τῇ Βάσσα καὶ τῷ Βαγδάτ, μαθοῦσα τὸν θάνατον τοῦ Σουλεϊμάν θέλει νὰ ἐκτινάξῃ

τὸν ὀθωμανικὸν ζυγὸν καὶ ἀποστατεῖ συνελκύσασα εἰς τὴν ἀποστασίαν καὶ τὰς γειτνιώσας αὐτῇ ἀραβικὰς φυλάς. Σκηνίζεται εἰς οἱ "Αραβες αὐτοὶ καὶ πληρώνουσιν ἀνὰ ἕκαστον ἔτος τῷ πασσᾶ τῆς Βαβυλώνος ἱκανὴν ποσότητα δασμοῦ ἀπὸ τούτων καρπῶν τῶν φοινίκων αὐτῶν εἰς οὗς συνίσταται ὁ πλοῦτός τους. Ἀνταρτήσαντες τοίνυν τανῦν ἐλελήθησαν τὴν ἐπαρχίαν τῆς Βαβυλώνος, ποιήσαντες τὰ ἔσχατα τῶν κακῶν. Ὁ Σελίμ πέμπει εὐθὺς γιαννιτζάρους συμμάχους εἰς τοὺς πασσάδες τῆς Βάσρας, τοῦ Βαγδατίου καὶ τοῦ Σεχρεσοῦλ διὰ νὰ ἐνωθοῦν μὲ τοὺς παρ' αὐτοῖς στρατιώτας καὶ νὰ ὀρμήσουν κατὰ τῆς φυλῆς αὐτῆς τῶν Ἀράβων· οὗ γενομένου, κατεπολεμήθησαν καὶ διεσκεδάσθησαν οἱ Ἀραβες οἱ περὶ τὴν Βάσραν, καὶ ἡσύχασαν τὰ πάντα ἐν ἐκείναις ταῖς ἐπαρχίαις.

Οἱ Οὐγόνοι, ἥτοι αἰρετικοὶ καθβινισταὶ οἱ εἰς τὴν Φράντζαν, προσκαλοῦνται διὰ πρέσβεως τὸν σουλτὰν Σελίμν τὸν Β', ἵνα ἐλθὼν ὑποτάξῃ τὴν Φράντζαν, ἐπὶ μόνῃ τοιαύτῃ συμφωνίᾳ, τοῦ ἔχειν αὐτοὺς ἐλευθέραν τὴν πρᾶξιν τοῦ καθβινισμοῦ. Ὁ δὲ ὠλιγόρησεν αὐτοὺς ὡς ἀποστάτας κατὰ τοῦ ῥήγος, εἰπὼν τὸ, ὅτι ἡ βασιλεία ἡ ὀθωμανικὴ συνεθίζει νὰ πραγματεύεται ὑποθέσεις ὅχι μὲ ἀποστάτας τοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἀλλὰ μὲ τοὺς τῶν ἐθνῶν ῥήγας.

Μὲ τοὺς Γερμανοὺς ἐπικυροῦται ἡ εἰρήνη.

Ὁ σοφὶς τῶν Περσῶν μὲ τὰς λεηλασίας ἐδίδεν αἰτίαν εἰς πόλεμον. Ἀλλ' ὁ σουλτὰν Σελίμ, ἐκδοθεὶς ἥδη εἰς τὴν μέθην, ἀπῆρέσκετο εἰς τὴν κακοπάθειαν τῆς ὁδοιπορίας καὶ εἰς τὴν ἀποκόμισιν τῶν πολεμικῶν μηχανῶν εἰς τόπους μακρὰν ἀπέχοντας καὶ δυσκολωτάτους. Ὅθεν διὰ νὰ γυμνάσῃ τοὺς στρατιώτας πέμπει αὐτοὺς διὰ τοῦ Εὐξείνου Πόντου εἰς τὴν Θεοδοσίαν, τανῦν Κιέφε λεγομένην, προστάττων τῷ χάνῃ τοῦ Κριμίου διὰ νὰ σκαφῇ καὶ νὰ ἀνοιχθῇ ὁχετὸς μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Βόλγα καὶ Ταναΐδος, καὶ νὰ ἐνωθοῦν αὐτοὶ οἱ δύο ποταμοὶ εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος ὅπου ἀφίστανται ἀλλήλων πολλὰ ὀλίγον, διάστημα μιλίων δηλαδὴ ἰταλικῶν ἑξ. Μετὰ τὴν ἔνωσιν τῶν δύο αὐτῶν ποταμῶν ἤλπιζεν ὁ σουλτάνος νὰ εὕρῃ εἴσοδον εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν, διαπλέων ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου Πόντου εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην, καὶ ἐκ ταύτης εἰς τὸν Τάναϊν, καὶ τοῦτο εἰς τὸν ποταμὸν Βόλγαν (ἡ Μαιώτις λίμνη λέγεται τουρκιστὶ Μαῖλλ καὶ Ἀζάκ-δενιζί· ὁ Τάναϊς λέγεται Τερρ-σουγρὺ καὶ ὁ Βόλγας Ἐζέλ-σουί. Προσέτι Μαῖλλ ὀνομάζουσιν οἱ Τούρκοι τὸν κόλπον τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἐκεῖνον ἐρ' ᾧ ἐστὶν ἡ πόλις Ὀλζακῶδ, παρὰ τοῖς παλαιοῖς Ὀλβιόπολις λεγομένη) τὸν δὲ Κιμμεριανὸν Βόσπορον ὀνομάζουσι Γκιερετζ καὶ Ταμάν-μπογαζι, τοῦ ὁποῦ ἡ εἴσοδος χωρῶν μὲ δύο ὀχυρώματα παρὰ τοῦ καπετάν-πασσᾶ Ὀσμάν, ἀφοῦ ὑπέταξαν οἱ Τούρκοι τὸ Ἀζάκ· καὶ τὴν εἴσοδον αὐτὴν ὀνόμαζον οἱ Ἕλληνες Νυμφαῖον Κιμμέριον καὶ Ταυρικόν) καὶ ἐπειδὴ οἱ Πέρσαι εἰς αὐτὰ τὰ μέρη δὲν ἔχουν στόλον, ἐγίνετο εὐκόλον εἰς τὸν σουλτάνον διὰ ταύτης τῆς νηοπλευσίας νὰ ἐπαγάγῃ στρατεύματα εἰς τὴν ἐπαρχίαν Σιρβάν, ὅθεν ἐγίνετο εὐκόλον νὰ ὑποτάξῃ ὅλην τὴν Περσίαν. Τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα καλῶς στοχασθὲν ἤθελε τελειώσει καὶ φέρει τοὺς καρποὺς ὅπου ἐφαντάζετο, ἂν ὁ θεὸς ἤθελεν ὑποφέρει τὸ νὰ χαλ-

νοῦν οἱ ἄνθρωποι τοὺς ὅρους οὓς τινες ἡ σοφία του διώρισεν εἰς τὰ ρεῖθρα τῶν ποταμῶν. Ὁ χάνης κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ προσταγὴν διωδεύσας τὴν ἐπαρχίαν τῶν Ταρτάρων λεγομένην Ἐλδερχάν ἐφθασεν εἰς τὸν διωρισμένον τόπον διὰ τὸ σκάψιμον τοῦ ὁχετοῦ· ἤρξαντο τοῦ ἔργου, καὶ πρὸ τοῦ νὰ τελειώσῃ τὸ τρίτον μέρος τοῦ ἀνορουσσομένου ὁχετοῦ ἤρξαντο ὑετοὶ τοσοῦτον ῥαγάδαὶ καὶ ἀδιάκοποι, ὅπου ἐβιάσθησαν καταλιπεῖν τὸ ἔργον μὲ τὸ νὰ ἔλειψαν καὶ τὰ προζωάρκεια, ὅθεν ἐπανῆλθεν ὁ χάνης ἀπρακτος. Τόσον μόνον ὠφελήθη ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα ἡ βασιλεία, ὅπου 30 χιλ. Τάρταροι Νογᾶδες ἀφέντες τοὺς Ῥούσσους ὑπετάγησαν τῷ σουλτάνῳ, καὶ ἐλθόντες μετὰ τοῦ χάνη εἰς τὸ Κρίμι κατώκησαν εἰς τὴν Βεσσαραβίαν ἀναμεταξὺ εἰς τοὺς Ταρτάρους τοῦ Μπουτζακίου, καὶ μέχρι τοῦδε ἀπαριθμοῦνται εἰς 18 χιλ. Ταρτάρων τοῦ Καζάν καὶ ὀνομάζονται Νογᾶδες, πάντῃ ὅμοιοι μὲ τοὺς ἐν τῇ Μοσχοβίᾳ κατὰ τὰ ἥθη, διάλεκτον καὶ πρόσωπον. Ἡ ἐπαρχία τοῦ Ἐλδερχάν ὑπόκειται τοῖς Μοσχόβοις· καὶ ἐκεῖνο ὅπου δὲν ἠμπόρεσε νὰ κατορθώσῃ ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος μὲ τὰ στρατόπεδά του καὶ νὰ ὑποτάξῃ τοὺς κατοικητάς της, τὸ κατῴρωσαν οἱ κοῦτοι καὶ βᾶταγοὶ τῶν Μοσχόβων.

Ἔτει σωτηρίῳ 1569, τοῦ Χιτζρὲ 977.

Ὁ Μουταχίρης, σερίφης εἰς τὸ Γεμένι, ἐφορμᾷ πολλῶ πληθὺ Ἀράβων κατὰ τοῦ Μουράτ-πασσᾶ μπεϊλέρπεη εἰς τὸ Γεμένι, καὶ κατακόπτει πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ Τούρκους καὶ φονεύει καὺτὸν τὸν πασσᾶν. Ὁργίζεται ἐπὶ τῇ ἀνταρσίᾳ ὁ σουλτάν Σελίμ· ὅθεν προστάττει τῷ Σινάν-πασσᾶ, ἡγεμόνι τῆς Αἰγύπτου, νὰ ἐνωθῇ μὲ τὸν Ὁζδεμίρογλου καὶ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ ἀντάρτου Μουταχίρ· ἦν δὲ ὁ Ὁζδεμίρογλος τοιοῦτος τὴν ἀνδρείαν, οἷον οἱ Τούρκοι λέγουσιν οὔτε γενέσθαι ποτέ τινα ἄλλον οὔτε δυνατὸν γενήσεσθαι τοῦ λοιποῦ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἐν συντομίᾳ ἄλλος Σαμψὼν ἐχρημάτισεν. Ἐκστρατεύσαντες οὖν κατὰ τοῦ Μουταχίρ ἐνίκησαν αὐτὸν πολέμῳ, καὶ ἀνεκτήσαντο οἱ Ὀθωμανοὶ καὶ πάλιν τὸ Γεμένι.

Ἔτει σωτηρίῳ 1570, τοῦ Χιτζρὲ 978.

Πυρκαϊὰ εἰς τὴν Πόλιν· παρετάθη ἡμέρας ἑπτὰ καὶ νύκτας τοσαύτας, καὶ κατεκάη σχεδὸν ἅπασα ἡ πόλις.

Οἱ Σαρακηνοὶ, οἱ ὀνόματι Μαύρων κυριεύοντες μέρος τινὸς τῶν ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ ἐπαρχιῶν τῆς Ἀνδχλουσίας, κατεπολεμοῦντο ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν· ὅθεν ἀπελπισθέντες ἐφορμῶσι κατὰ τῆς ἐπαρχίας Γορμπι (οὔσης τανὺν ὑπὸ τῇ δεσποτείᾳ τοῦ ῥηγὸς τῆς Πορτογαλλίας καὶ καλουμένης Ἀλγάδρα), καὶ ταύτην ὑπαγαγόντες ἀναγορεύουσι ῥῆγα τὸν Μανσούρ τὸν ἐκ τοῦ γένους τοῦ Μπένι· Ἀχμέρ (ὅστις ἦν ἀπόγονος τῶν παλαιῶν ῥηγῶν τῆς Ἀνδαλουσίας, Σαρακηνῶν, οὓς ὁ ῥῆξ τῆς Ἰσπανίας Φερδινάνδος ὁ Καθολικὸς ἐκείθεν ἐδίωξεν).

—1574

Εἶτα ἐφορμῶσιν οἱ Μαῦροι κατὰ τῶν Ἰσπανῶν καὶ κατακόπτουν αὐτοὺς, καὶ πέμπουσι πρέσβεις τῷ σουλτάν Σελίμ ζητοῦντες τὴν παρ' αὐτοῦ κατὰ τῶν κοινῶν ἐχθρῶν Ἰσπανῶν συμμαχίαν· ὅστις ἐκστρατεύων ἤδη κατὰ τῆς Κύπρου συμμαχίαν μὲν τότε οὐκ ἔδωκεν, ὑπεσχέθη δὲ πέμψαι μετὰ τὸ τέλος τῆς κατὰ τῆς Κύπρου ἐκστρατείας, παρεγγυήσας ἐν τούτοις διάγειν κεχαρκαμένως καὶ ἀποφεύγειν ὅση δύναμις τὸ ἐλθεῖν εἰς χεῖρας μετὰ τῶν Ἰσπανῶν.

Πέμπει οὖν ὁ Σελίμ τὸν Ἐπίτροπον Καρὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶν καὶ τὸν Ἀλῆ-πασσᾶν, καπετὰν-πασσᾶν, στόλῳ κατὰ τῆς Κύπρου. Πολιορκοῦσι τὴν Λευκωσίαν, ἰταλιστὶ Νικοσίαν, (μητρόπολιν τῆς Κύπρου, ἔνθα διατρίβει καὶ τανῦν ὅτε ἀρχιεπίσκοπος καὶ ὁ μουχασίλης), ἀλλ' οὐδὲν ἀνύουσι διὰ τὴν ἀνδρείαν τῶν αὐτῆς προμαχομένων αὐτοχθόνων Χριστιανῶν καὶ τῶν ἐξουσιαζόντων Ἑνετῶν.

Ἰεράξ, ὁ Λογοθέτης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ γράφει ὅτι συνόδου γενομένης ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦδε Μητροφάνους τοῦ Γ', ἀπεφασίσθη ὑποταγῆναι τῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν Ἀχρίδα, τὸ Πέκιον καὶ τὴν Τούρνοβον, καὶ μηκέτι εἶναι ἀρχιεπισκοπὰς αὐτοκεφάλους, κακῶς δογματισάντων τοῦτό ποτέ τινων τῶν ἐν τοῖς Χριστιανοῖς βασιλέων· ὅθεν δογματισθέντος τούτου ἐχειροτόνησαν μητροπολίτας εἰς ταύτας τὰς ἀρχιεπισκοπὰς. Ἀλλ' ἡ μὲν Τούρνοβος ἔμεινε τῇ ὑποταγῇ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου· αἱ δὲ λοιπαὶ δύο, ὑποσχεθεῖσαι τῷ σουλτάνῳ φόρους κατ' ἰδίαν, ἔσχυσαν τῇ ἐξωτερικῇ βίᾳ μεῖναι ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τάξει καὶ σχήματι, ἕως οὗ ὁ Κωνσταντινουπόλεως Σαμουήλ ὁ ἀπὸ Δέρκων, Κωνσταντινουπόλιτης, διὰ τὰ ἀνύποιστα χρέη οἷς ὑπέπεσαν τότε Πέκιον καὶ ἡ Ἀχρίς, ἐπιμελεία καὶ πόνῳ πολλῷ προσέθετο αὐτὰς σὺν ταῖς ὑπ' αὐταῖς 25 μητροπόλεσι τῇ ὑποταγῇ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, ἐν ἔτει 1766 καὶ 1767, ὥς μοι ἐν τοῖς ἰδίοις ἔτεσιν, ἐν θεῷ διδῶ, πλατύτερον ῥηθήσεται.

Ἔτει σωτηρίῳ 1574, τοῦ Χιτζρὲ 979.

Ἐρχεται πάλιν ὁ Καρὰ-Μουσταφᾶ πασσᾶς καὶ ὁ Περτέβ-πασσᾶς μὲ σόλον περισσώτερον καὶ μηχανὰς πολέμου καὶ στράτευμα ὑπέρπολον. Πολιορκοῦσι καὶ πάλιν τὴν Νικοσίαν καὶ μετὰ πολλὴν ἀντίστασιν ὑπάγουσιν· οὗ γενομένου, ἡ Σαλαμῖνη, ἄλλως Ἀμμόχουρος καὶ τουρκικὴ Μάγουσα, ἐπὶ μῆνας ἑννέα πολεμηθεῖσα παρεδόθη· ἀλλ' ἐφόνευσεν ἀπα-θρόπως ἐκδάρας τοῦ δέρματος τὸν ἐπὶ συμφωνίᾳ ζῶντα παραδοθέντα γκενεράλην τῶν Ἑνετῶν ὁ Καρὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶς, παρὰ τὰς τοὺς ὅρκους τῆς συμφωνίας· καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ πόλεις ὑποτάσσονται ἀναμωτῇ, καὶ οὕτως ἐγένετο ἅπασα ἡ νῆσος ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τῶν Τούρκων, ἐξωστέντων τῶν Ἑνετῶν κατὰ κράτος. Χειροτονεῖται δὲ καὶ ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου, ἦτοι Κωνσταντίας, νέας Ἰουστινιανῆς, ὑπὸ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Μητροφάνους, ὀρθόδοξος, ὁ Τιμόθεος.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἀφρικὴν ὁ Κιλίτζ-Ἀλή-πασσᾶς, ἡγεμὼν καὶ ναύαρχος τῆς Ἀφρικῆς καὶ καθήμενος εἰς τὸ Ἀλγκιέρι, ὑπέταξε τὴν πόλιν Τούνεζι ἀρπάσας αὐτὴν ἀπὸ τῶν Ἀράβων. Οὗτος ὁ Κιλίτζ-Ἀλή-πασσᾶς ἔκτισε τὸ τζαμί τὸ ἐν τῷ Τοπχανῶ, μέχρι τοῦδε σωζόμενον, ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ Βοσπόρου. Καὶ τόσον ἐπιθέξιος ναύαρχος ἐγένετο, ὥστε ἐξισώθη μετὸν ποτὲ Χαϊρουδδίν, τὸν περίφημον Βαρβαρόσσαν.

Οἴκας οὖν ἐνοχλήσεις εἶχον οἱ Χριστιανοὶ ὁρθόδοξοι τῆς Κύπρου πρὸς παπισμὸν βιαζόμενοι ἀπὸ τῆς ἐπικρατείας τῶν Ἑνετῶν, ὅρα Δοσίθεον· ὅθεν ὑπέπεσον μὲν τῇ πολιτικῇ σκλαβίᾳ τῶν Τοῦρκων, ἀλλὰ ἡλευθερώθησαν τῆς διὰ τὴν ὁρθόδοξον πίστιν σκλαβίας τῶν Ἑνετῶν.

Ὁ Δεβλέτ-Γκιράϊ χάνης μετὰ ἀναριθμήτους Ταρτάρους ἐφορμᾷ κατὰ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Μοσχολίας καὶ λεηλατεῖ, καί, φονεύει πάντα τὸν προστυχόντα. Φθάνει μέχρι τῆς πόλεως Τούλης, ἥτις ἀπέχει τῆς πόλεως Μοσχολίας μίλια 190 καὶ ὀνομάζεται Βουλκανόπολις, διὰ τοὺς πολλοὺς ἐν αὐτῇ δεμιρτζίδες κατακόπτει τοὺς κατοικητὰς αὐτῆς· ἀλλὰ ἀπαντῆσαν αὐτὸν τὸ ἐσπάρτοπεν τῶν Ρούσσαν παρὰ τῇ πόλει Κούρσκα καταπολεμεῖ καὶ φυγαδεύει· ἀλλὰ καὶ ὥς, ἐπανάκαμψεν ὁ χάνης εἰς τὸ Κρίμι μετὰ λάφυρα ὑπέρπολλα.

Ἐπανακάμπτων ἀπὸ τῆς Κύπρου ὁ καπετὰν πασσᾶς Ἀλή-πασσᾶς εἰς τὴν Πόλιν ἀπαντᾷ παρὰ τῷ Δεπάντῳ, ἀκρωτηρίῳ τοῦ Μωρέως, τὸν στόλον τῶν Χριστιανῶν, Ἑνετῶν δηλαδή, Ἰσπανῶν καὶ Ἀλλαμάνων. Γίνεται ναυμαχία μεγίστη καὶ καταποντίζεται ἅπας ὁ πολυάριθμος στόλος τῶν Ὀθωμανῶν, ἐφονεύθη δὲ καὶ ὁ Ἀλή-πασσᾶς, Ὀκτωβρίου ζ', ἡμέρᾳ Κυριακῇ, περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελώου ποταμοῦ. Τοιαύτην ἦτταν καὶ ζημίαν οὐκ ἔπαθον ποτε οἱ Ὀθωμανοὶ ἐξ ὅτου ἤρξαντο βσιλεύειν, ἐξαιρῶντας τὴν τοῦ Γιλδιρίμ σουλτὰν Μπαγιαζίτ ὑπὸ τοῦ Τιμουρλέγκη αὐτοῖς ἐπενεχθεῖσαν. Συνέκειτο ὁ στόλος τῶν Ὀθωμανῶν ἐκ νηῶν 270, καὶ μόλις 28 ἐπανῆλθον εἰς τὴν Πόλιν, τῶν λοιπῶν ἀλωθεισῶν, κατακαεισῶν καὶ καταποντισθεισῶν. Λυπεῖται δὲ τὰ μέγιστα ὁ σουλτὰν Σελίμ ἐπὶ τῇ ἡττῇ.

Τὸ δῶμα τοῦ ἐν τῇ Μέκκῃ ναοῦ, ὃν λέγουσιν οἱ Τοῦρκοι νὰ ᾖναι οἰκοδόμημα τοῦ Ἀβραάμ, ξύλινον ὃν καὶ κρημνισθὲν ἀνακαινίζει μετὰ σίδηρα καὶ λίθους.

Ἔτει σωτηρίῳ 1572, τοῦ Χιτζρὲ 980.

Ἀποκαθίστησι καπετὰν-πασσᾶν τὸν ῥηθέντα Κιλίτζ-Ἀλή-πασσᾶν, ὅστις ἐντὸς ὀλίγου κατασκευάζει τριήρεις 250, καὶ μετὰ τοιοῦτον φοβερὸν στόλον ἀπέρχεται εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν λεηλατῶν τὰς ἀκτὰς τῶν ὑπὸ τοῖς Χριστιανοῖς ἐπαρχιῶν. Ἀπαντᾷ τὸν στόλον τῶν Χριστιανῶν παρὰ τῷ Ναβαρίνῳ, λιμένι τοῦ Μωρέως· ἀλλ' οὐ δυνηθέντες ἀμφοτέροι πολεμῆσαι διὰ τὸν καιρὸν, ἐπανῆλθον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ Κιλίτζ-Ἀλή-πασσᾶς μετὰ εἰς τὸδε ἀρπαγέντα λάφυρα, οὐκ ὀλίγα.

Οἱ Ἀλλαμάνοι πολιορκοῦσι τὴν ἐν τῇ Βόσνῃ πόλιν Νόβαν· ἀλλ' ἡττῶν-

ται ὑπὸ τῶν Τούρκων, καὶ ζωγροῦνται 300 στρατιῶται ἀλλαμάνοι, οἵτινες ἐπέμφθησαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰς σημεῖον τῆς νίκης.

Μετὰ Πῖον Ε' γίνεται πάπας Γρηγόριος ὁ ΙΓ', τῷδε τῷ ἔτει Μαΐου τῇ ιζ', ὅστις ἐξέδωκε τὸ καινὸν καλενδάριον. Ἐπαινεῖται διὰ τὸ φιλομοθὲς αὐτοῦ, καὶ διὰ τὸ ἀνοικοδομῆσαι ἐν τῇ Ῥώμῃ πλεῖστα φροντιστήρια πολλοῖς τοῖς ἀναλώμασιν, ἐν οἷς διετάξατο τοὺς ἐνδεεῖς παῖδας τῶν Γραικῶν, Ἀρμενίων, Ἀφρῶν, Γερμανῶν, Ἀγγλῶν καὶ Σκώτων παιδεύεσθαι ἀμισθὶ τὰς ἐπιστήμας καὶ διαλέκτους, ὁμοίως καὶ τοὺς ἐκπεπτωκότας τῆς ἐκυτῶν πατρίδος καὶ ἐπιθημοῦντας τῇ Ῥώμῃ. Ἐπεμψεν οὗτος εἰς τὴν Μοσχολίαν τὸν Ἰησοῦτην Ἀντώνιον Ποσεβίνον προσκαλῶν εἰς παπισμὸν τοὺς ἐκεῖσε ὀρθοδόξους· ἀλλ' ἐδιώχθη ὁ Ποσεβίνος ἐκείθεν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1573, τοῦ Χιτζρὲ 981.

Ὁ σουλτὰν Σελίμ ἀνακαινίζει μέρος τῆς Ἀγίας Σοφίας κρημισμὸν ἐπαπειλοῦν διὰ τὴν πολυκαιρίαν, κτίζει τοὺς τέσσαρας μινάρεδες τῆς, καὶ ἀγοράσας οἴκους τινάς τῶν περὶ κρημνίζει, καὶ οἰκοδομεῖ δύο μεδρσεδέες αὐτῆς.

Πέμπει μὲ στόλον τὸν καπετὰν-πασσὰν Πιᾶλ-πασσὰν πρὸς βοήθειαν τῶν ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ Μαύρων Σαρακηνῶν κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του. Ἐλθὼν εἰς τὴν Μεσσηνίαν τῆς Σικελίας λεηλατεῖ πάντα τὰ περὶ καὶ σκοπεῖται πολιορκῆσαι αὐτήν, ἀλλὰ τρικυμίας ἐπιγενομένης διεσκεδάσθη ἅπας ὁ στόλος καὶ ἡ λευθερώθη τῆς πολιορκίας ἡ πόλις.

Ὁ στόλος τῶν Ἰσπανῶν, ὅπου ἤρχετο πρὸς βοήθειαν τῆς Μεσσηνίας, οὐκ ἐντυχὼν τῷ ὀθωμανικῷ στόλῳ, ὑποτάσσει τὴν ἐν τῇ Ἀφρικῇ πόλιν Τούνεζι καὶ κατακόπτει τοὺς ἐν αὐτῇ φύλακας καὶ στρατιώτας μουσουλμάνους. Ὁθεν ὁ σουλτὰν Σελίμ καταβιβάζει τῆς ἀρχιθαλασσίου ἀρχῆς τὸν Πιᾶλ-πασσὰν καὶ ἀποκαθίστησιν ἀρχιθαλάσσιον τὸν Σινάν-πασσὰν, τὸν ποτε Ἐπίτροπον.

Ἔτει σωτηρίῳ 1574, τοῦ Χιτζρὲ 982.

Ἐλθὼν ὁ Σινάν-πασσὰς σὺν τῷ στόλῳ εἰς τὸ Τούνεζι μετὰ πολλὰ ὑποτάσσει αὐτὸ, καὶ κατακόπτει καὶ αὐτὸς τοὺς ἐν αὐτῷ Χριστιανούς.

ΚΕΦ. ΙΖ'.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Ἱερεμίου τοῦ Β'
τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης.

Παραίτεται ὁ Κωνσταντινουπόλεως Μητροφάνης ἐκὼν, καὶ οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει τυχόντες ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν ταύτης κληρικῶν πατριάρχην ἐξελέξαντο Ἱερεμίαν τὸν Β', τὸν Λαρίσσης μητροπολίτην, ἄνδρα παντοίαις ἀρεταῖς κεκοσμημένον (ὅρα Τουρκογραίτζιαν σελ. 178. Σημείωσαι ὅτι μέχρι τοῦδε τοῦ πατριάρχου λήγει ἡ ἱστορία τοῦ Ζυγομαλά καὶ τοῦ Μαλαξοῦ τῆς Τουρκογραίτζιας) ὃς ἐνθρονισθεὶς τῇ ἐπιούσῃ κατὰ τὸ ἔθος ἀφίκετο πρὸς τὸν Ἐπίτροπον, καὶ ἀποτίσας τὰς 3,600 φλωρία τὸ ἐτήσιον, τὴν τοῦ σουλτὰν Σελίμ. χεῖρα ἡσπάσατο, (εἵθιστο γὰρ ἀπὸ τοῦ καιροῦ τοῦ σουλτὰν Μεχμέτ τὸ τὸν προβαλλόμενον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, τιμῆς ἑνεκα καὶ ἀξίας, τὴν τοῦ αὐτοκράτορος χεῖρα παραπλησίως τοῖς ἐν τέλει λοιποῖς ἀσπάζεσθαι), καὶ ἐχαρίσθησαν αὐτῷ τὰ 1,100, καὶ ἔμεινε τὸ ἐτήσιον φλωρία 2,500 μόνον· καὶ τὸ μπεράτιον λαβὼν, δι' οὗ προσεκυρώθη αὐτῷ τὰ δοθέντα τοῖς πατριάρχεις προνόμια, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ πατριαρχεῖον.

Συγκροτήσας σύνοδον τόμον ἐξέδωκε, τὸν χειροτονοῦντα ἢ χειροτονούμενον ἐπὶ χρήμασι, καὶ τὸν λαμβάνοντα ἢ χορηγοῦντα ἐμβατοίκιον αὐτοκαθαίρετους εἶναι. Σπουδὴ δὲ ἦν διὰ παντὸς αὐτῷ μελετᾶν τὰς θείας Γραφάς, καὶ τὸν λαὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἐκκλησίαις διδάσκειν τὰ σωτήρια μαθήματα, παρομοίως τοῖς ἀρχαίοις τῶν ἁγίων πατριαρχῶν. Ἐν δὲ τῷ πατριαρχεῖῳ τοιαύτας οἰκοδομάς ἐκ βάθρων ἀνήγειρε, καὶ τοιοῦτον κόσμον τῷ ἱερῷ τεμένει τῆς Παμκακharιστου ἐνέθετο, ὡς οὐδεὶς ἄλλος τῶν προκατόχων αὐτοῦ.

Οὐγγροι 500 ἐφορμῶσι κατὰ τοῦ ὠχυρώματος Σιγέτ· ἀλλ' ὁ Τζαφέρ-πασσᾶς, ὁ διοικητὴς τῆς πόλεως Ἰουλίας, διεσκέδασεν αὐτοὺς, καὶ τινὰς ζωγρήσας ἔπεμψε τῷ σουλτὰν Σελίμ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1575, τοῦ Χιτζρὲ 983.

Ὅστις κτίζει λουτρόν μέγιστον ἐν τῷ παλατίῳ. μαρμαρόκτιστον καὶ πολυέξοδον, μέχρι τοῦδε σωζόμενον καὶ φαινόμενο, καὶ εἰς τοὺς τὴν Βόσπορον πλέοντας· καὶ πρὸ τοῦ ξηρανθῆναι εἰσελθὼν εἰς αὐτὸ ὑποπίπτει πρῶτον κεφαλαλίᾳ, εἰτα κοφύτῃ, εἰτα ἀποπληξίᾳ, καὶ θνήσκει τῇ κῆ τῆς σελήνης Σαμπάν, βασιλεύσας ἔτη ὀκτώ, μῆνας πέντε, ἡμέρας 19, καὶ ζήσας ἔτη 52· ἐτάφη ἐν τινι μαυσωλείῳ παρὰ τῇ Ἀγίᾳ Σοφίᾳ κειμένῳ.

Βασιλεία σουλτάν Μουράτ τοῦ Γ'.

Ὁ υἱὸς αὐτοῦ, Μουράτ ὁ Γ', ἔρχεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς σελήνης Ῥαμαζάν, ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας 31, καὶ ἀναγορεύεται βασιλεὺς. Τοὺς πρώτους τρεῖς χρόνους τῆς βασιλείας του κατηνάλωσεν εἰς διόρθωσιν τῶν ὑποθέσεων τῆς βασιλείας καὶ εἰς τὰς ἐτοιμασίας διὰ τοὺς πολέμους.

Ἔτει σωτηρίῳ 1578, τοῦ Χιτζρὲ 986.

Ὅθεν τούτῳ τῷ ἔτει πέμπει τὸν βεζίρην Καρά-Μουσταφᾶ-πασσᾶν, τὸν καὶ τὴν Κύπρον ὑπαγαγόντα, κατὰ τῶν Περσῶν ὅστις ἐλθὼν ὀχυροῦται τὸ Κάρς, καὶ πῆξας ἐν αὐτῷ ἀποθήκας ἀποτίθησι πάντα τὰ πρὸς τὸν πόλεμον χρειώδη ἐν αὐταῖς. Εἶτα συμπαραλαβὼν τὰς ἐν τῷ Διαρπεκίρ καὶ Ἐρζρούμ δυνάμεις ἤρξατο πολιορκεῖν τὸ περσικὸν ὀχύρωμα Χαλδιδιάν, καὶ μετὰ πολλὰ ὑποτάσσει αὐτό. Ἀπαντᾷ τὸν Τοκμάκ-χάν, στρατηγὸν τῶν Περσῶν, καὶ καταπολεμεῖ αὐτόν. Μετὰ τήνδε τὴν νίκην ὑποτάσσει τὴν Τίφλιν, πόλιν περιφρὸν ἐν τῇ ἄνῳ Ἰβηρίᾳ, εἶτα καταλιπὼν τὴν ἐπιστάσιν τοῦ στρατοπέδου καὶ τῶν ἐαλωκότων τόπων τῷ Ὁζδεμίρογλου Ὁσμάν-πασσᾷ καὶ τῷ μπεϊλέρπεη τοῦ Ἐρζενουρουμι, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν (τοῦτο δὲ τὸ Ἐρζενουρουμι ἐπαρχία ἦν τότε, ἥτις τανῦν οὐκ ἔστιν ὑπὸ τῇ τῶν Τούρκων ἐξουσίᾳ, ἀλλ' ἴσως ὑπὸ τῇ τῶν Περσῶν πέλει). Ἐν τούτοις καὶ ἡγεμὼν τις τῆς Ἰβηρίας, τοῦνομα Μουνεζεχίρ, αὐτομολεῖ τῷ Μουσταφᾶ-πασσᾷ παρὰ τῇ πόλει Τίφλιν ἔτι ὄντι, καὶ ὑπετάγη τοῖς Τούρκοις, ὑπὸ τοῖς Πέρσαις τελῶν μέχρι τοῦδε· ὕστερον δὲ ἐγένετο καὶ τοῦρκος καὶ διωρίσθη μπεϊλέρπεης τοῦ Τίφλιν καὶ τῆς Ἀχίσκας.

Τὸν Ἀντιοχείας Ἰωακείμ τὸν Γ', πατριαρχεύσαντα ἔτη τριάκοντα πρὸς τοῖς ἑπτὰ καὶ θανάτῳ, διεδέχθη Νεῖλος ὁ Β'.

Ἔτει σωτηρίῳ 1579, τοῦ Χιτζρὲ 987.

Ὁ Ταταρχάνης εἰς τὸ Κρίμι ἀποστατεῖ· ὁ σουλτάν Μουράτ πέμπει κατ' αὐτοῦ τὸν ῥηθέντα βεζίρην Μουσταφᾶ-πασσᾶν, ὅστις ἐλθὼν διὰ τοῦ Δεμίρ-καπί διαπερᾷ τὸν Τάναϊν, καὶ ἀπροσδοκῆτως ἐφορμῆσας κατὰ τοῦ χάνη κόπτει τὴν κεφαλὴν του καὶ πέμπει εἰς τὴν Πόλιν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1580, τοῦ Χιτζρὲ 988.

Πατριαρχεύοντος ἐν Κωνσταντινουπόλει τοῦ Ἱερεμίου εὐρέθη τῷδε τῷ ἔτει εἰς τὴν χώραν Ἀκύλλαν ἡ δοθεῖσα παρὰ Ποντίου τοῦ Πιλάτου ἀπόφα-

σις κατὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ὅρα Μελετ. ἐκκλ. ιστορ. βιβλ. ις' Κεφ. ιγ'. §. θ'.

Πέμπει πάλιν ὁ σουλτὰν Μουράτ τὸν βεζίρην Σινάν-πασσὰν κατὰ τῶν Περσῶν. Οἱ Πέρσαι πέμψαντες εἰς τὸν βεζίρην πρέσβυν τὸν Ἰπραήμ-χὰν ζητοῦσι τὴν εἰρήνην. Ὁ βεζίρης, μὴ δυνάμενος μόνος ν' ἀποφασίσῃ, πέμπει τὸν πρέσβυν εἰς τὴν Πόλιν, κἀντούτοις ὀπλοστατεῖ. Ὁ σουλτὰν Μουράτ δὲν δέχεται τὴν εἰρήνην· καθαιρεῖ διὸ τῆς ἀρχῆς τὸν βεζίρην Σινάν-πασσὰν ὡς πείσαι θελήσαντα αὐτὸν τὴν εἰρήνην, κάμνει βεζίρην τὸν Φερχὰδ-πασσὰν, καὶ διώκει ἀπρακτον τὸν ἐλτζήν.

*Ετει σωτηρίῳ 1584, τοῦ Χιτζρὲ 989.

Οἱ ἀπὸ Βιτεμβέργης, πόλεως τῆς Γερμανίας, καὶ ταῦτα Ἰάκωβος ὁ Ἀνδρέου καὶ Μαρτίνος ὁ Κρούσιος, εἶχον γράψει τῷ πατριάρχῃ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμία, πρῶτον τῷ ἔτει 1576, πέμψαντες τὴν Αὐγούστην ἢ ν αὐτὼν λεγομένην ὁμολογίαν (δικαιολογούμενοι ὅτι καλῶς ἐποίησαν τὸν πάπαν τῆς Ῥώμης ἀποβαλόντες), καὶ τὰ κεφάλαια τῆς πίστεως αὐτῶν καὶ τῆς παρ' αὐτῶν μεταρρυθμισθεῖσης ἐκκλησίας, ζητοῦντες παρ' ἐκείνου τὰς ἀποκρίσεις αὐτῶν. Ὁ δὲ ἀπεκρίθη τῷ αὐτῷ ἔτει πρὸς τὴν ἐν Αὐγούστη ἐκδοθεῖσαν ὁμολογίαν τῆς αὐτῶν πίστεως ἀρχόμενος οὕτως: « Δεξάμενοι » τὰ παρὰ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης πεμφθέντα ἡμῖν γράμματα, τὸ τε βιβλίον τὸ τὰ κεφάλαια τῆς πίστεως ὑμῶν περιέχον... » καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ ὅτι καλῶς ἐποίησαν ἀπωσάμενοι τὸν πάπαν, ἀλλὰ κακῶς τῆς καθόλου ἐκκλησίας διόλου ἀποστατήσαντες. Ἀνταπεκρίθησαν αὐτῷ, καὶ ταῦτα Λουκάς ὁ Ὀσιάνδρος καὶ Μαρτίνος ὁ Κρούσιος, ἔτει 1579, καὶ πάλιν ἀπεκρίθη αὐτοῖς τὸ δεύτερον εἰς Τιβίγγην τῷ αὐτῷ ἔτει, ἀρχόμενος οὕτως: « Ἡ Μετριότης ἡμῶν δεξάμενη » τὰ τῆς ἀγγινοίας ὑμῶν ἀδελύτερον πεπόμφατε γράμματα περὶ τῆς τοῦ Ἀγίου Πνεύματος... » καὶ τὰ ἐξῆς. Ἀνταπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ πάλιν τῷ δευτέρῳ ἔτει 1581· ἀλλ' ἀνταπεκρίθη καὶ πάλιν τὸ τρίτον εἰς τὴν Τιβίγγην ὁ πατριάρχης τῷ αὐτῷ ἔτει, ἀρχόμενος οὕτως: « Ἀφίκετο ὡς ἡμᾶς, ὡς ἄνδρες σοφώτατοι Γερμανοὶ, καὶ τὸ ἀρτίως ἀποσταλὲν παρ' ὑμῶν βιβλίον, ἐν ᾧ... » καὶ τὰ ἐξῆς. Τρεῖς οὖν κατ' ἐκείνων τῶν κεφαλαίων συντάξας πραγματικὰς ἀποκρίσεις ὁ Παναγιώτατος Ἱερεμίας (ἐν αἷς διαρρήδην τὴν ἀνέκαθεν ἐπικρατήσαντα τῇ Ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ ὀρθόδοξον γνῶμην ἐξέθετο), μετὰ καὶ ἐπιστολῶν τοῖς ἀνωθι σοφοῖς ἀνδράσιν ἀντέπεμψεν. Αὗται οὖν αἱ τρεῖς ἀποκρίσεις ὥσπερ καὶ αἱ ἀνταποκρίσεις τῶν λουθηρανῶν, μετὰ τῆς ὁμολογίας τῆς πίστεως αὐτῶν τῆς ἐν τῇ Αὐγούστη ἐκδοθείσης, καὶ ἄλλων τινων κεφαλαίων, ἐτυπώθησαν ἐν τῇ Βιτεμβέργῃ, ἔτει σωτηρίῳ 1584, ἐν ἐνὶ τόμῳ ἐπιγραφῇ ἔχοντι λατινικὴν τὴν, Acta et scripta theologorum.

Τὰς ἀποκρίσεις τὰς τριπλᾶς τὰς καὶ ἀναιρετικὰς τῶν αἱρέσεων τὰς ἔκρυ-

—1583

ψαν οἱ ἀπὸ Βιτεμβέργης αἰρετικοί, Ἰάκωβος δηλαδὴ ὁ Ἀνδρέου ὁ καὶ καγκελ-
λάριος τῆς ἀκαδημίας τοῦ Πιγκέν, καὶ Μαρτίνος ὁ Κρούσιος· ἀλλ' ἐπειδὴ
ὑστερον ἐτυπώθησαν παρὰ τοῦ Στανισλάου Σοκλόβιου τοῦ καὶ θεολόγου τοῦ
ῤηγὸς τῆς Πολωνίας Στεφάνου, τίτλῳ, Ὁ νεῖ δὴ τῆς Ἀνατολικῆς
ἐκκλησίας, συνέθεντο καὶ οἱ λουθηρανοὶ καὶ ἐτύπωσαν τὰς ἀπολογίας.
Πρὸς ἀναίρεσιν δὲ τῶν ἀπολογιῶν αὐτῶν συνέθετο Ἰωάννης Βαπτιστῆς ὁ
Βικλέρος τὸ βιβλίον ὃ τίτλον ἔχει τὸ, Στόγγος· ἀλλὰ καὶ ὁ Σοκλόβιος
ἀκραϊωνὼς ἐξέδοτο τὴν ἀπεφασιστικὴν γνώμην τοῦδε τοῦ πατριάρχου Ἱερε-
μίου τοῦ Β'. Ὅθεν ἀγανακτήσαντες οἱ λουθηρανοὶ, οἱ μὲν συστήματα νέα
συνεστήσαντο, οἷον τὸ, Φαμηλία τῆς ἀγάπης, συγκροτηθεῖσα παρὰ Ἐρ-
μάνου Νικολάου τοῦ ἀπὸ Λουγδούνου, βλασφημοῦντος τὰ μέγιστα, ὅστις ὕ-
στερον κατεκλή ζῶν σὺν τοῖς βιβλίοις αὐτοῦ· οἱ δὲ, ἀναθαπτισταὶ γενόμε-
νοι ἐμάχοντο τοῖς λουθηρανοῖς· καὶ Ἀδριανὸς τις Ἀμστέδιος ἐδίδαξεν εἰς
τὴν Τζήλανδιάν καὶ Ἑγγλιτέραν πολλὰς βλασφημίας, καὶ τὰ αὐτὰ ἐποίησε
καὶ Ἰάκωβος ὁ Βιλέλμος, προσπιλέγων νόμιμον καὶ τὴν πολυγαμίαν, καὶ
ἀρνούμενος ὡς παράνομον πᾶσαν βασιλικὴν ἐξουσίαν, καὶ ἄλλα, καὶ συγγω-
ρῶν τοῖς ὁπαδοῖς αὐτοῦ ἀρπάζειν καὶ κλέπτειν τὰ τῶν πλουσιωτέρων. Ὅ-
θεν διὰ νὰ παύσουν τὰ τοιαῦτα νέα συστήματα ἐν τοῖς λουθηρανοῖς συνε-
τέθη πολὺφυλλον βιβλίον, ᾧ τίτλος, Συμφωνία, δι' οὗ νέα ἑνωσις ἐν τοῖς
λουθηρανοῖς παρεκινεῖτο διὰ τὰς τοσαύτας ἀσυμφωνοὺς δοξὰς καὶ γνώμας
τὰς ἐν αὐτοῖς. Γίνεται νέα συνέλευσις τῶν λουθηρανῶν περὶ συμφωνίας ἐν τῇ
Αὐγούστῃ, ἔτει 1581, ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσαν.

Τούτῳ τῷ ἔτει πατριαρχεῖει εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ Σωφρόνιος ὁ Δ', ὁρμώ-
μενος ἐκ τῆς Πελοποννήσου, ἀνὴρ εὐλαβέστατος, τοῦ ὀπίου τὰς ἐν τῇ Ἱε-
ρουσαλὴμ οἰκοδομὰς, καὶ τὰς περιηγήσεις χάριν ἐλεημοσύνης, καὶ τὸ ὅτι ἐπ'
αὐτοῦ ἤρπασαν παρὰ τῶν Ῥωμαίων οἱ Φράγχοι τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν τῆς
Βηθλεὲμ καὶ τὸ ἅγιον Σπήλαιον καὶ τὴν Ἁγίον Γολγοθᾶν διὰ καταβολῆς
χρημάτων εἰς τοὺς κριτὰς τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὁ Κύρ Σωφρόνιος δαπανή-
σας φλωρίων χιλιάδας 12 ἔλαβεν αὐτὰ ὀπίσω, οὐ μὲν τοι ὅλον τὸν Γολγο-
θᾶν, ἀλλὰ τὸ ἐτερόμυχες τετραγώνων ὅπερ ἐστὶν ἐν τῷ μέρει τῆς μεγάλης
ἐκκλησίας, ὅρα παρὰ Δοσιθέῳ, βιβλ. ια' κεφ. ζ' §. ε' καὶ ς'.

Ἔτει σωτηρίῳ 1582.

Ἐγραψαν τῷ Οἰκουμένικῳ πατριάρχῃ τῷδε τῷ Ἱερεμίᾳ καὶ οἱ ἐν τῇ Ἀγ-
γλίᾳ λουθηρανοὶ, ἡ ζουεγγλιανοὶ, ὁμολογίαν ἦν τινα καὶ ἀπολογίαν ὠνόμα-
σαν τῆς ἀγγλικῆς ἐκκλησίας, ἀλλ' ἐν αὐτῇ πάνυ ἀναιδῶς ἐβλασφήμουν τὰ
ἐκκλησιαστικὰ Μυστήρια, δόγματα, ἥθη καὶ παραδόσεις.

Ἔτει σωτηρίῳ 1583.

Συγκροτεῖται σύνοδος μητροπολιτῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει, πικρόντος καὶ

τοῦ Ἀλεξανδρείας Σιλβέστρου, καὶ κατεκρίθη τὸ ὑπὸ τοῦ πάπα Γρηγορίου τοῦ II' εἰσχυρὲν καλενδάριον, καὶ οὐκ ἀπεδέχθη αὐτὸ κατὰ τὴν τῶν Λατίνων αἵτησιν.

Ὁ νέος Ἐπίτροπος Φερχάδ-πασσᾶς ἐλθὼν εἰς τὴν Περσίαν καὶ πολεμήσας πολλάκις ἡττήθη, καὶ τέλος ἤρπασαν οἱ Πέρσαι καὶ τὴν περίφημον πόλιν Τέβριζ, ἥτοι Κτησιφώντα. Ὅθεν κατ' ἀρχᾶς τοῦ χειμῶνος φθάσας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς, καὶ ἀποκαθίστησιν ὁ σουλτάν Μουράτης βεζιρ-ἄζέμης, ἥτοι Ἐπίτροπον, τὸν προῤῥηθέντα Ὁζδεμίρο-γλου-Ὁσμάν-πασσᾶν.

ΚΕΦ. ΙΗ'.

Δευτέρα πατριαρχία τοῦ προῤῥηθέντος Μητροφά-
νους τοῦ ἀπὸ Καισαρείας, καὶ ἐπιπήδησις Πα-
χωμίου τοῦ Λεσβίου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1584.

Ἐβληθέντος τοῦ Κυρ Ἰερεμίου διὰ τινὰ σκάνδαλα ἐνδημούντων τινων μητροπολιτῶν, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον τὸ δεύτερον ὁ πρὸ αὐτοῦ πατριαρχεύσας Μητροφάνης ὁ ἀπὸ Καισαρείας, καὶ προστὰς τοῦ θρόνου ἔτη τρία πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1585.

Ἐφορμᾷ κατὰ τῆς Περσίας ὁ βεζίρης Ὁζδεμίρογλου-Ὁσμάν-πασσᾶς ἀφ' οὗ ἀπέρασε τὸν χειμῶνα εἰς τὴν Κασταμονήν, ἀνακτᾷ τὴν πόλιν Τέβριζ, ἀνεγείρει ὀχυρώματα παρ' αὐτῇ ἐπ' ὅρους τινος, φονεύει πάντας τοὺς κατοικητάς τῆς Τέβριζ, πλὴν τῶν γυναικῶν καὶ παιδιῶν, καὶ διανέμει τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν τοῖς στρατιώταις· κατοικίζει τὴν πόλιν μὲ ἄλλας ἀποικίας, καὶ ἀποκαθίστησιν αὐτοῖς ἡγεμόνα τὸν Τζαφέρ-πασσᾶν. Μέλλων δὲ ἐπαναλάμψαι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν κωλύεται καθ' ὁδὸν ὑπὸ τοῦ Χαμζά-Μιρζᾶ στρατηγοῦ τῶν Περσῶν. Συγκροτεῖται πόλεμος καὶ θνήσκει ὁ

βεζίρης νύκτωρ, κεκμηλώς ὑπὸ τοῦ κόπου ὃν ἐν τῷ πολέμῳ ὑπέστη. Ὁ στρατὸς ἀπορραΐζει νὰ ἐκλέξῃ στρατηγόν, καὶ διορίζεται ὑπὸ τοῦ σουλτάν Μουράτ ὁ Φερχὰδ-πασσᾶς.

Ἔτει σωτηρίῳ 1586.

Τὸν Ἀλεξανδρείας Σίλβεστρον, πατριαρχεύσαντα ἔτη 20 καὶ θανόντα, διεδέχθη Μελέτιος ὁ Πηγάς.

Οἱ Πέρσαι πολιορκοῦσι τὸ Τέβριζ. Ἐλθὼν ὁ Φερχὰδ-πασσᾶς διαλύει τὴν πολιορκίαν· εἰτα πολεμεῖ μὲ τὸν Μεχμέτ-χάνην στρατηγόν τῶν Περσῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κορά-παγί καὶ τροποῦται τοὺς Πέρσας.

Ἔτει σωτηρίῳ 1587.

Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Ἱερεμίου τοῦ Β τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης.

Θανόντος τοῦ πατριάρχου Μητροφάνους ἀνεκαλέσθητο πάλιν οἱ κληρικοὶ τὸν αὐτὸν πατριάρχην Ἱερεμίαν τὸν Β', καὶ πατριαρχεῖται τὸ δεύτερον ἔτη 5.

Γίνεται καὶ δευτέρα σύνοδος ἐν τῇ Κωνσταντίνῳ ὑπόλει, παρόντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τοῦδε τοῦ Ἱερεμίου, τοῦ Ἀλεξανδρείας Μελετίου τοῦ Πηγά καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων Σωφρονίου, καὶ ἀπὸ πολλῶν συνοδικῶς τὴν ὑπὸ τοῦ πάπα Γρηγορίου τοῦ Η' γενομένην διόρθωσιν τοῦ Ἀγίου Πάσχα, ὡς ἐπισφαλῆ, ὡς μὴ ἀναγκαίαν, ὡς πρόξενον πολλῶν τεχνολόγων εἰς πάντα τὰ χριστιανικὰ ἔθνη. Οἱ Ἑγγέζοι, Σβέτζοι, Φιαμέγγοι καὶ ἄλλα ἔθνη τὰ τὸν πάπαν μὴ δεχόμενα οὐκ ἐδέχθησαν ταύτην τὴν διόρθωσιν τοῦ καλενδριῶν· ἀλλ' ἐν ὑστέροις, μετὰ πολλὰς ἐξετάσεις εὐρόντες κατ'ἀλληλὸν τοῖς ἀπὸ τῶν ἀστρονομικῶν παρατηρήσεων λογαριασμοῖς, ἐδέχθησαν ἅπαντες τῷ ἔτει 1756.

Ἔτει σωτηρίῳ 1588.

Οἱ Πέρσαι ζητοῦσι τὴν εἰρήνην, ἐπιστρέφουσι τοῖς Ὀθωμανοῖς τὰ ὅσα ἐκέρδισαν παρ' αὐτῶν, καὶ δι' ὅρκων ἐκατέρωθεν ἐπ'βεβαιοῦται ἡ εἰρήνη.

Ἀπῆλθεν εἰς τὴν Μοσχοβίαν ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας ἐλεημοσύνης χάριν, καὶ ἐν τῷ διαστήματι τῆς ἀπουσίας του ἐπιτρόπουεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ διάκονός Νικηφόρος.

Τὰ κατὰ τὴν ὀρθόδοξον ῥωσικὴν ἐκκλησίαν.

Φθάσας οὖν ἐκεῖς ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας ἀνεβίβασε συνοδικῶς εἰς τὸ πα-

τριαρχικὸν ἀξίωμα τὸν μητροπολίτην τῆς βασιλευούσης πόλεως Μόσχας, τοῦ νομα Ἰώβ, ἐπὶ βασιλείᾳ Μοσχοβίας Θεοδώρου τοῦ Πορίσοβιτζ, ἔτει σωτηρίῳ 1589 Ἰανουαρίου τῇ κς'.

Θανόντος δὲ τοῦ Ἰώβ, τῷ ἔτει 1607, ἐγένετο ὁ Ἐρμογένης. Καὶ τούτου δὲ θανόντος τῷ 1619, ὁ Ἱεροσολύμων Θεοφάνης, ἀπελθὼν εἰς Μοσχοβίαν χάριν ἐλεημοσύνης, ἀνήγαγεν εἰς τὴν πατριαρχικὴν πύσης Ῥωσσίας περιωπὴν τὸν πατέρα τοῦ τνηκαῦτα βασιλεύοντος ἐν Μόσχᾳ Μιχαὴλ μητροπολίτην Φιλάρετον, (ὅστις, Θεόδωρος ὁ Νικητίτζ τὸ πρότερον καλούμενος, καὶ τὸ γένος ἔλκων ἀπὸ τοῦ Ἰεάνου Βασιλειοβίτζη, τοῦ πρώτου αὐτάρχου τῶν Μοσχοβιτῶν, τὸν μοναδικὸν βίον βίᾳ προσεληφεί ἐπὶ τῶν ψευδοδημητρίων, Φιλάρετος μετονομασθεὶς καὶ ἐπίσκοπος χειροτονηθείς)· ἐλθὼν εἶτα εἰς Κίαιβον ἐχειροτόνησε, τῷ 1620 ἔτει, τὸν Ἰώβ μητροπολίτην Κιαιβίας, εἶτα καὶ ἄλλους τρεῖς ἐπισκόπους· ἐπετέλει δὲ ταύτας τὰς χειροτονίας ἀκωλύτως, ὡς ἄδειαν εἰληφώς καὶ γράμματα ἀδείας τε καὶ συστατικά παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Τιμοθέου, παρ' ἐνορίαν ἐνεργεῖν ἐπιτρέψαντος. Τὸν δὲ Κιαιβίας μητροπολίτην Ἰώβ διεδέχθη, τῷ 1633 ἔτει, ὁ Πέτρος Μογίλας, ὁ ἐπ' ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ περιβόητος.

Τὸν δὲ Φιλάρετον θανόντα διεδέχθη Ἰωάσαφ ὁ Β', ἔτει σωτηρίῳ 1634, καὶ τοῦτον θανόντα διεδέχθη ὁ Ἰωσήφ, ἔτει 1645, μεθ' ὃν ἐγένετο ὁ Νίκων, ἔτει 1652 Ἰουλίου τῇ α', ὁ ἐπὶ τοῦ β' βασιλείας Ἀλεξίου, πατὴρ τοῦ Πέτρου.

Ἐπὶ Ἰωάσαφ οὖν τοῦ Β' καὶ Ἰωσήφ τῶν πατριαρχῶν τῆς Μοσχοβίας οἱ πατριάρχαι Παΐσιος ὁ Ἀλεξανδρείας καὶ Μακάριος Γ' ὁ Ἀντιοχείας, παρευρεθέντες ἐν τῇ Μοσχοβίᾳ, ἀνέτρεψαν καὶ τὴν ἐν τῇ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων Μόσχᾳ προγενομένην ψευδοσύνοδον ὑπὸ τοῦ τότε μητροπολίτου αὐτῆς Μακαρίου, ἐπὶ τοῦ εὐσεβοῦς βασιλείᾳ τῆς Μοσχοβίας καὶ πάσης Ῥωσσίας Ἰωάννου Βασιλειοβίτζη, ὡς ἀμαθῶς δογματίσαντες τὸ, τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ διὰ τῶν δύο μόνων δακτύλων γίνεσθαι ἀλλ' οὐ διὰ τῶν τριῶν, καὶ τὸ Ἀλληλούϊα δις μόνον ψάλλεσθαι ἀλλ' οὐ τρίς, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ περιεχόμενα ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτῶν, ᾧ ὄνομα, Ἐκ αὐτοστοκέφαλον, καὶ ἀκυρον ἀποκατέστησαν καὶ τὴν ἀράν ἣν παρανόμως καὶ παραλόγως ἐν τῇ ψευδοσυνόδῳ ἐκείνῃ ἐξέδωκαν.

Κατὰ μῆνα δὲ Ἰανουάριον τοῦ ἔτους 1664 σύνοδος συνθηροίσθη ἐν τῇ βασιλευούσῃ μεγαλοπόλει Μόσχᾳ, θεσπίσματος τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου Μιχαηλοβίτζη, τῶν προρρήθέντων δύο πατριαρχῶν, Παΐσιου Ἀλεξανδρείας καὶ Μακαρίου Ἀντιοχείας, καὶ πάντων τῶν ἱερωτάτων μητροπολιτῶν, ἀρχιεπισκόπων, ἐπισκόπων, ἀρχιμανδριτῶν καὶ ἡγουμένων, τῶν ἐν τῇ Μεγάλῃ καὶ Μικρᾷ καὶ Λευκῇ Ῥωσίᾳ, ὑπὲρ τῆς διορθώσεως τῶν κακῶς καὶ ἀμαθῶς ὑπὸ διεφθαρμένων τὸν νοῦν αἰρετικῶν ἀνθρώπων παρειαχθέντων τῇ τῶν Μοσχόβων ἐκκλησίᾳ, ἅπερ ὑπῆρχον ταῦτα :

« Τὰ νεωστὶ μεταφρασθέντα ἐκκλησιαστικά βιβλία, διορθωθέντα τε καὶ τυπωθέντα ἐπὶ Νίκωνος τοῦ πατριάρχου αἰρετικά εἰσι. »

« Τὰς παλαιὰς ἐκκλησιαστικὰς τάξεις τε καὶ παραδόσεις, αἱ παρὰ τῆς ἐκκλησίας παρέλαβον τῆς Ἀνατολικῆς, οἱ Ῥώσοι ἀναισχύντως ἐνακολόγουν·

—1592

τὴν ἐκκλησίαν ἔλεγον μηκέτι εἶναι ἐκκλησίαν, καὶ ἐπομένως μήτε τοὺς ἀρχιερεῖς εἶναι μήτε τοὺς ἱερεῖς. »

« Τὰς προσφορὰς τῶν χριστιανῶν, τὰς μὴ κατὰ τὰς αὐτῶν διδασκαλίας τετυπωμένους τοὺς σταυροὺς ἐχούσας, οὐκ ἐδέχοντο ἐπὶ τῷ ἐπιτελεῖν τὰς θείας μυσταγωγίας. Ἐδογματίζον δὲ καὶ ἄλλα πλεῖστα κατὰ τὸ σφίσιν αὐτοῖς δοῖσαν καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν τῆς ἐκκλησίας διατύπωσιν. »

Ἀπερὶ πάντα ἡ συναθροισθεῖσα σύνοδος ἀνατρέψασα, τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν τῆς ἐκκλησίας καὶ τὰ ὀρθὰ αὐτῆς δόγματα ἀνακαινίσασα ἐπεκύρωσε, σὺν τῷ βασιλεῖ παρόντι Ἀλεξίῳ Μιχαηλοβίτς.

Ἀνάγνωθι τὸν τόμον ταύτης τῆς συνόδου καταστρωθέντα καὶ ἐν τῷ κώδῃ τῷ καίμηνῳ ἐν τῇ ἐν τῷ μετοχίῳ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν βιβλιοθήκῃ, τῷ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει.

Αὕτη ἡ σύνοδος συνηθροίσθη ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1667 ἐν τῇ Μόσχῃ, παρόντων τῶν δύο προῤῥηθέντων πατριαρχῶν καὶ δεκαπέντε μητροπολιτῶν καὶ δεκατριῶν ἐπισκόπων καὶ 44 ἀρχιμανδριτῶν καὶ ἡγουμένων ἥτις ἐξεθετο καὶ κανόνας πεντήκοντα, καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ βασιλέως προβληθείσας ζητήσεις λύσασα, καὶ καθελούσα τὸν Νίκωνα, πατριάρχην Μοσχολίας, προεχειρίσατο Ἰωάσαφ τὸν Γ', ἔτει 1672 Ἰουλίου ζ'. Μεθ' ὃν ὁ Ἰωακείμ, τῷ ἐπομένῳ ἔτει Ἰουλίου κζ', ἀνεβιδάσθη εἰς τὸν θρόνον, καὶ τοῦτον διεδέξατο ὁ Ἀδριανός, ἔτει 1690 Αὐγούστου κδ', ἡμέρᾳ Κυριακῇ· οὐ μετὰ τὸν θάνατον ὁ βασιλεὺς Πέτρος ὁ Μέγας ὁ Ἀλεξίεβιτς, καθελὼν τὸ πατριαρχεῖον, ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν τῇ συνόδῳ. Καὶ γὰρ ὁ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης κύρ Ἱερειάς ὁ Β' προσβίβασε καὶ τὰς ἐν τῇ Μοσχολίᾳ ἀρχιεπισκοπὰς τοῦ Νοβογροαδίου, τοῦ Καζανίου, τοῦ Ροστοβίου καὶ τοῦ Κροτίσκης εἰς μητροπόλεις· ὁμοίως προσβίβασθησαν καὶ τινες ἐπισκοπαί, αἵτινες τὴν σήμερον τοιαύτην ἔχουσι τάξιν·

Οἱ μητροπολίται ὁκτώ· Ὁ Νοβογροαδίου ὁ Καζανίου ὁ Ἀστραχανίου ὁ Σιμαρίου ὁ Ροστοβίου ὁ Βελλογροαδίου ὁ Κροτίσκης ὁ Σάρας.

Οἱ ἐπίσκοποι ἑνδεκά· Ὁ Βολόγδας ὁ Σμοράσκας ὁ Σουζουταλίου ὁ Ρεζανίου ὁ Ορπερίου ὁ Οπρικοβίου ὁ Κολόμνης ὁ Τζερινγοβίου ὁ Βεάτζκης ὁ Ορμισισλαβίου ὁ Σεβοσλαβονίας.

Ἔτει σωτηρίῳ 1590.

Τὸν Ἀντιοχείας Νεῖλον τὸν Β', πατριαρχεύσαντα ἔτη δώδεκα καὶ θανάοντα, διεδέχθη Ἰωακείμ ὁ Δ'.

Ἔτει σωτηρίῳ 1592.

Οἱ Ὀθωμανοὶ πολεμοῦντες κατὰ τῶν Νέμτζων ἐβόηθησε τοὺς Νέμτζους ὁ πάππας Κλήμης ὁ Β' μὲ 600 χιλ. σιούδων εἰς τῆς Οὐγγρίας τὸν πόλεμον. Πρὸς τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ ἀτοπήμασιν ἔλεγε καὶ τὸ ὅτι ἐξεστὶν ἄνευ ἀμαρτίας διαλύσθαι ῥάδιως τὴν διὰ συνθήκης καὶ ἱεροῦ ὅρκου δοθεῖσαν πίστιν τοῖς αἱρετικοῖς.

Ἐπιπῆδησις Παχωμίου τοῦ Λεσδίου τοῦ Παταΐζου.

Ἀλλαχόθεν καὶ οὐ διὰ τῆς θύρας ἐπιβαίνει τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου Παχώμιος ὁ Β', Μιτυληναῖος τὴν πατρίδα, ἐξορίσας εἰς τὴν Ῥόδον τὸν προκατόχον του γνήσιον καὶ νόμιμον πατριάρχην Ἱερμίαν καὶ τυραννήσας ἔτος ἓν καὶ τινὰς μῆνας ἐξώσθη ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ καθαιρέσει ὑπεβλήθη. Ἦν δὲ τὴν ἐπικλήσιν Παταΐστος.

Ἐτεὶ σωτηρίῳ 1593, τοῦ Χιτζρὲ 1001.

Οἱ γιαννίτζαροι συκοφαντοῦσι τὸν τεφερδάρην ὡς πληρώσαντα αὐτοῖς τὸν λουφὲν διὰ κιβδήλου νομίσματος ὁμοῦσι φονεῦσαι αὐτὸν ἐν τῷ ἰδίῳ παλατίῳ. Φυγὼν εἰς τὰ ἀνάκτορα δέεται τοῦ σουλτάν Μουράτ βοηθῆσαι αὐτῷ. Οἱ ἀποστάται ἐλθόντες εἰς τὰ προαύλια τῶν ἀνακτόρων ζητοῦσιν αὐτὸν παρὰ τοῦ σουλτάνου, ὅστις οὐ δέχεται τὸ ζήτημα, καὶ αὐτοὶ ἐπιμένοντες ἐπαπειλοῦσι θάνατον πᾶσι τοῖς προῦχοις καὶ αὐτῷ τῷ σουλτάνῳ. Ὅθεν καθοπλίσας τοὺς μπαλτατζήδες καὶ αὐτοὺς τοὺς αὐλικοὺς τῶν τεσσάρων λεγομένων ὁδᾶδων, καὶ ἀνοίξας τὰς πύλας τοῦ παλατίου προστάττει ἐφορμῆσαι κατὰ τῶν ἀποστατῶν οὐ γενομένου φονεύουν ἑκατὸν δεκαεπτὰ γιαννιτζάρους καὶ φυγαδεύουσι τοὺς λοιπούς. Ὁ βεζιρὴς Σινάν-πασσᾶς μεσολαβεῖ διὰ νὰ συγχωρηθῶν οἱ λοιποὶ, ὃ καὶ ἐγένετο, πνιγέντων ὅμως τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἀνταρσίας.

Συγκροτεῖται σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν τῷ ναῷ τῆς Παμμακαρίστου, κατὰ μῆνα Φεβρουάριον, παρόντος καὶ τοῦ Ἀλεξανδρείας Μελετίου τοῦ Πηγᾶ, τοῦ καὶ τὸν τόπον ἐπέχοντος τοῦ Ἀντιοχείας Ἰωακείμ, παρόντος καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων Σωφρονίου τοῦ Β', καὶ πολλῶν ἀρχιερέων, μετὰ καὶ τοῦ πρέσβεως τοῦ βασιλέως τῆς Μοσχοβίας Θεοδώρου υἱοῦ τοῦ Ἰωάννου ἦν δὲ ὄνομα τῷ πρέσβει Γρηγόριος Ἀθανασίου. Ἐδογμάτισεν οὖν ἡ σύνοδος κακονικῶς τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον τῆς πόλεως Μόσχας εἶναι τε καὶ λέγεσθαι πατριαρχικόν, διὰ τὸ βασιλείας ἀξιοθῆναι παρὰ θεοῦ τὴν πόλιν ἐκείνην, πᾶσάν τε τὴν Ῥωσσίαν καὶ τὰ ὑπερβόρεια μέρη ὑποτάσσεσθαι τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῆς βασιλευούσης πόλεως Μόσχας, πάσης Ῥωσσίας καὶ τῶν ὑπερβορείων μερῶν τὸν δὲ νῦν πατριάρχην τοῦ θρόνου τούτου, Ἰωβ, καὶ τοὺς διαδόχους αὐτοῦ ἔχειν τὸν τόπον μετὰ τὸν πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων, ἐν τε τοῖς ἱεροῖς διπτύχοις καὶ ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς συνελεύσεσιν. Ἐξέθετο ἡ σύνοδος καὶ κανόνας ὅκτῳ τῇ ἐκκλησιαστικῇ εὐταξίᾳ ἀνήκοντας. Ὅρα τὰ πρακτικὰ ταύτης ἐν τῷ Τόμῳ τῆς Ἀγάπης τοῦ Ἱεροσολύμων Δοσιθέου. σελ. 541.

ΚΕΦ. ΙΘ'.

Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως Θεολήπτου
καὶ τρίτη πατριαρχεία Ἱερεμίου τοῦ Β'.

Ἔτει σωτηρίῳ 1594.

Παχώμιος ὁ Β' ὁ καὶ Παταῖστος ἐπιλεγόμενος, προστάς τοῦ θρόνου ἔτος ἓν καὶ τινὰς μῆνας, ἐξώσθη ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ καθαιρέσει ὑπεβλήθη, καὶ προχειρίζεται ὑπὸ τῆς συνόδου πατριάρχης ὁ μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως Θεόκλητος, ὁ καὶ ἀνεψιὸς Μητροφάνους τοῦ Γ'. Ὁ προκατόχος αὐτοῦ Παχώμιος προχειρίσατο Σάμου ἀρχιεπίσκοπον Νεόφυτόν τινα τοῦνομα· τοῦτον ὁ Θεόκλητος καθελὼν δέδωκε τῆς ἐπαρχίας τὰ εἰσοδήματα τῷ Πρωταποστολαρίῳ Κωνσταντίνῳ, προσθεὶς καὶ ἄλλας νήσους τῇ Σάμῳ, τὰ Ψαρά, δηλαδὴ, τὴν Ἰκαρίαν καὶ τὴν Ἀποσταλίαν.

Ὁ Ἀλεξανδρείας Μελέτιος ὁ Πηγᾶς περὶ τοῦ ῥηθέντος διωγμοῦ τοῦ ἐπακολουθήσαντος ἐπὶ τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Σιλβέστρου οὕτως ἔγραψε πρὸς τοὺς Μοσχόβους: Ἀφ' οὗ δὴ τὰ πρῶτα κρατήτασα ἡ πάνδημος αὕτη λύμη » καὶ φθορά, τὰς μὲν βίβλους τῆς καθ' ἡμᾶς καὶ τῆς ἐλληνικῆς σοφίας κατακαῖναι προστάξασα, καὶ ὑπερορίσασα τὴν ἐλληνικὴν φωνὴν, καὶ καθά » μοι Ἰωακείμ τις γέρων διηγείτο, τριάκοντα χιλιάδες γλωσσῶν ἐν τῇ » Αἰγύπτῳ ἀπετμήθησαν ἡμέρᾳ μιᾷ, διὰ τὸ μόνον ἐλληνιστὶ λαλῆσαι κτλ. Τοιαύτη τυραννία κατεστράτει τὴν Αἰγύπτου μετὰ τὴν παρὰ τοῦ σουλτάν Σελὶμ ἄλωσιν αὐτῆς, ὑπὸ τῆς ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας ἐνεργουμένη.

Διὰ τὴν ἐνασχολήσῃ ὁ σουλτάν Μουράτ εἰς ἔργον τοὺς γιαννιτζάρους ἐκστρατεύει κατὰ τῆς Οὐγγαρίας. Ἐλθὼν οὖν ὁ βεζίρης Σινάν-πασσᾶς πολιορκεῖ πολλῶ τῷ στρατῷ τὴν πόλιν Γιανίκ, λατινιστὶ λεγομένην Γιαθαρίνο, καὶ γερμανιστὶ Ράαπ, καὶ ἀπρακτῆσας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1595, τοῦ Χιτζρὲ 1003—1004.

Οἰκίσκει ὁ σουλτάν Μουράτ ὁ Γ', ἡμέρᾳ Παρασκευῇ τῇ καὶ Σ' ἡ τῆς σελήνης Δζεμάζουλ-εβέλ, ἐκ λιθιάσεως, ζήσας ἔτη 50 καὶ βασιλεύσας ἔτη 20 καὶ μῆνας ὀκτώ· ἀφῆκε δὲ υἱοὺς εἴκοσιν.

Βασιλεία τοῦ σουλτάν Μεχμέτ τοῦ Ι'.

Ὁ πρεσβύτερος τῶν υἱῶν αὐτοῦ σουλτάν Μεχμέτ ὁ Γ', ἐλθὼν ἀπὸ τῆς Μαγνησίας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τῇ κζ' τοῦ Ἰανουαρίου ἀναγορεύεται βασιλεὺς, καὶ εὐθὺς πνίγει τοὺς δεκαεννέα αὐτοῦ ἀδελφοὺς, καὶ ῥίπτει εἰς τὴν θάλασσαν δέκα παλλακίδας τοῦ πατρὸς του ἐγγύους. Ἐκστρατεύει προσωπικῶς εἰς τὴν Οὐγγρίαν, καὶ ἐλθὼν πολιορκεῖ τὴν πόλιν Νέγρην, καὶ μετὰ πολλὰ ἐξουσιάζει μὲ συμφωνίαν. Χειμῶνος δὲ ἥδη ἐφισταμένου ἐφορμῶσι κατ' αὐτοῦ οἱ Γερμανοὶ ἐν τῷ ἐπανακάμπτειν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, κατακόπτουσι καὶ φυγαδεύουσι τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον, εἴτα προχωροῦσι μέχρι τῶν βασιλικῶν σκηνῶν, ὅπου ἦσαν οἱ θησαυροὶ, τζακίζουσι τὰ σενδούκια καὶ ἀρπάζουσι τὰ ἐν αὐτοῖς χρήματα. Ὁ σουλτάν Μεχμέτης ἰδὼν αὐτοὺς ἐγκύπτοντας τῇ ἀρπαγῇ τοῦ ἀργυρίου ἐφορμᾷ κατ' αὐτῶν, ἀτάκτων ὄντων, πρῶτον μὲ τοὺς αὐλικοὺς καὶ οἰκιακοὺς του, καὶ φονεύει ἐπ' αὐτοῦ τοῦ χρυσοῦ, οὗ ἐνόμισαν ἥδη κυριεῦσαι, πλείστους ὅσους αὐτῶν ὅπερ ἰδόντες οἱ γιαννίτζαροι καὶ θαρρήσαντες ἐφορμῶσι καὶ αὐτοί· καὶ ἀτάκτους τοὺς Γερμανοὺς οὕτως κατέκοψαν ὥστε τῶν ἐφορμησάντων εἰς τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον δὲν ἔμεινέ τις ζῶν διὰ τὴν μνηΐσιν τοῖς λοιποῖς τὰ συμβάντα. Ἐπανακάμψας οὖν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ποιεῖ τὴν εἰρήνην μετὰ τῶν Γερμανῶν, γενομένων ῥοκνῶν ἐκατέρωθεν, εἴτα ἐξεδύθη σαρδαναπαλικῶς εἰς τὰς σπατάλας, καὶ οὕτως ἐξῆσε μέχρις ἔτους τοῦ Χιτζρῆ 1012, καὶ περὶ τὰ τέλη τοῦ σωτηρίου ἔτους 1603, ὅλος ἐντροπῶν, μὲ ὅλον ὅπου ἐν τούτῳ τῷ διαστήματι οἱ Τοῦρκοι μετὰ τῶν Γερμανῶν, καίτοι γενομένης ἐνόρκου εἰρήνης, οὐκ ἔπυον τοῦ παρενοχλεῖν ἀλλήλους πολεμικῶς εἰς τὰ σύνορα, καὶ συνεχῶς ἐγένοντο ἐν αὐτοῖς πολλοὶ ἀροβολισμοί· ὅτε σουλτάν Μεχμέτ, ἀγακτῆσας λίαν κατὰ τῶν Λυτικῶν Χριστιανῶν, εἰς τοσοῦτον θυμῷ ἐξήφη, ὥστε τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ Ἑβραίοις προστεταχέναι ἐγείρειν ὅπλα κατὰ τῶν Χριστιανῶν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1596.

Τρίτη πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Ἱερεμίου τοῦ Β'.

Μετὰ ἔτος ἐν θανάτῳ τοῦ Θεολήπτου ἀνεβιβάσθη τὸ τρίτον εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν πατριαρχικὸν θρόνον ὁ αὐτὸς Ἱερεμίας ὁ Β', καὶ πατριαρχεῦσας ἀγίως τε καὶ ἐναρέτως ἔτη τέσσαρα καὶ μῆνας τινὰς μετηνέχθη εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.

ΚΕΦ. Κ'.

Πατριαρχεία Ματθαίου τοῦ ἀπὸ Ἰωαννίνων, καὶ
 Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Ἀθηνῶν, καὶ Ῥαφαήλ
 τοῦ Β' τοῦ ἀπὸ Μεθύμνης· καὶ ἀρπαγὴ
 παρὰ τῶν Τούρκων τῆς πατριαρχικῆς
 ἐκκλησίας τῆς Παμμακαρίστου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1601.

Θανόντος τοῦ κυρ Ἰερεμίου Μακάριος τις, κατὰ τινας, ἐπατριάρχευσεν. Εἵτα ἀνεβιδάσθη εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ Ἰωαννίνων μητροπολίτης Ματθαῖος, ὅστις ἔγραψε τοῖς ἐν τῇ Κύπρῳ ἐπισκόποις καὶ κληρικοῖς τὸ ὅτι, ἐπειδὴ καὶ ὁ Ἀλεξανδρείας Μελέτιος ὁ Πηγᾶς ἔγραψε πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον αὐτῶν Ἀθανάσιον, νουθετῶν αὐτὸν καὶ ἐπιτιμῶν, πρῶτον διατὶ διέρρηξε καὶ ἔκαυσε παλαιὰ ἀντιμύνησια ἵνα πωλήσῃ αὐτὸς τὰ καινὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ ποιηθέντα· καὶ δεύτερον διατὶ διέτρεψε πελέκει τὸν θρόνον τοῦ μακαρίτου Γερμανοῦ, πατριάρχου Ἱεροσολύμων, καὶ ἔλαβεν ἄριον λείψανον ὅπερ ἦν ἐν αὐτῷ· καὶ τρίτον διατὶ ἀθεμιτογαμίας ἐποίησε, καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἤκουσε τοῦ Μελετίου νουθετοῦντος αὐτὸν καὶ οὐ μετενόησε, καὶ διὰ τοῦτο καθήρεθη συνοδικῶς παρ' ἐκείνου τοῦ πατριάρχου, καθαιρεῖ καὶ αὐτὸς αὐτὸν ὡς προσκάθηρε καὶ ὁ Ἀλεξανδρείας Μελέτιος ὁ Πηγᾶς.

Ἔτει σωτηρίῳ 1603, τοῦ Χιτζρὲ 1012.

Βασιλεία τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ τοῦ Α'.

Περὶ τὰ τέλη τοῦδε τοῦ ἔτους θνήσκει σουλτάν Μεχμέτ ὁ Γ', βασιλεύσας ἔτη ἐννέα καὶ μῆνας δύο, καὶ διεδέχθη τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀχμέτ ὁ Α', ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας 15, καὶ παραχρῆμα τὸν μὲν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐξετύρλωσε, τὴν δὲ μάμμην ἦτοι τὴν μητέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ παλατίῳ παλατίῳ τῷ λεγομένῳ Ἑσκι-σαραϊ ἐνέκλεισε.

Τὸν Ἀντιοχείας Ἰωακείμ· τὸν Δ', πατριαρχεύσαντα ἔτη δέκα πρὸς τοῖς τρισὶ καὶ θανόντα, διεδέχθη Εὐθύμιος ὁ Γ'.

Ὁ ἐν τῇ Ἀσίᾳ στρατὸς πρὸ πολλοῦ ἦν ἀτακτῶν, παρενοχλῶν καὶ ἐκδύων τοὺς τε ἀγροίκους καὶ τοὺς ὁδοιπόρους πραγματευτὰς, καὶ ἀρπάζων τὰ προστυχόντα λίαν αὐθαδῶς. Προσεκλαίοντο οἱ ἐπαρχιωτὰς εἰς τὸν σουλτάν Μεχμέτ ἀλλ' οὐδὲν ὠφελούντο· οἱ γὰρ στρατηγοὶ ὅπου ἐπέμποντο πρὸς διόρθωσιν τῶν κακῶν, μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἠύξανον παραβιλέποντες τὰς ἀρπαγὰς, ἵνα μεθεξωσιν αὐτῶν, καὶ οὕτως ἡ Ἀνατολὴ ἐγένετο τὸ θέατρον τῶν λεηλασιῶν. Ὁ πλέον περιφθιμος ἐν τούτοις τοῖς λεηλατοῦσιν ὠνομάζετο Καλενδέρογλους, καὶ ὁ δεύτερος ἐκαλεῖτο Ταβίλ, οἵτινες ἕως τότε καὶ τρόπαια ἤγειραν νίκης καὶ κατὰ τοῦ στρατοῦ τοῦ βασιλείως. Ὅθεν ὁ σουλτάν Ἀχμέτ, πέμψας κατ' αὐτῶν τὸν Ἐπίτροπόν του Κοτζᾶ-Μουράτ-πασσάν, νικᾷ δι' αὐτοῦ τὸν Καλενδέρογλου παρὰ τῇ ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ πόλει Μαρσί, ἐν τῷ ὄρει τῷ λεγομένῳ Κιόϊ-κεσέν, καὶ ὁ Καλενδέρογλος νικηθεὶς φεύγει εἰς τὴν Περσίαν· εἶτα ἡττηθεὶς καὶ ὁ Ταβίλς ἔφυγε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Περσίαν.

Τὸν Ἀλεξανδρείας Μελέτιον τὸν Πηγᾶν, πατριαρχεύσαντα ἔτη δέκα καὶ ἑπτὰ καὶ θανάοντα, διεδέχθη Κύριλλος ὁ Λούκαρις, Κρῆς τὴν πατρίδα, Κωνσταντῖνος τὸ πρότερον ὀνομαζόμενος, ἀνὴρ πεπαιδευμένος καὶ ἐνάρετος. Ἐγράψεν ἐπιστολὴν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τῷ ἔτει 1612, πρὸς Ἰωάννην τὸν Οὐῆταν Βογάρδον, ἐν ἧ πρὸς τοῖς ἄλλοις φησὶ καὶ τὸδε. αὐφαίνονται τι-νες ἐξονειδίζειν τὴν τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἀμαθειαν, ὅτι αἱ τῶν γραμμάτων σπουδαὶ καὶ ἡ φιλοσοφία εἰς ἄλλα μέρη μετέβησαν. Ἀλλὰ πάντως διὰ τοῦτο, ὅτι νῦν ἀμαθής ἐστίν, ἡ Ἀνατολικὴ ἐκκλησία λίαν μακαρία δύναται νομισθῆναι, μὴ γινώσκουσα ὅποιαί εἰσιν αἱ ὀλέθριοι ζη-τήσεις αἱ γὰρ τῶν ἀνθρώπων ἀκοὰς κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον μαινοῦσαι. Ἐσφρίγα τῶν ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις παρὰ τὰς ἄλλας αἰρέσεις καὶ ἐν τῷ Βελγίῳ ἡ τῶν Ἀρμενίων διχοστασία, διὰ τοῦτο ταῦτα γράφει ὁ Λούκαρις, ὅστις πατριαρχεύσας ἐν τῷ θρόνῳ τῆς Ἀλεξανδρείας ἔτη δεκαοκτὼ μετετέθη ὑστερον καὶ εἰς τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως Οἰκουμενικὸν θρόνον. Ψεύδεται οὖν ἀναιδῶς ὁ συκοφάντης καὶ παραχαράκτης τῆς ἀληθείας Δομένικος ὁ Βερνίνος, ὅστις, τόμῳ δ' τῶν Αἰρέσεων, σελ. 611, γράφει ἀνευρυδρίαστως ἐπὶ ἀπάτῃ τῶν πολλῶν, τὸ ὅτι ὁ μακάριος Κύριλλος ἦν ποτε τούρκος, καὶ μετὰ τὸ πατριαρχεῦσαι ἐν τῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐγένετο καὶ βινιστής, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν ἀπεπνίγη. Ὅθεν μανθανέτω πᾶς τις πόσον συκοφαντοῦσιν ἡμᾶς τοὺς ὀρθοδόξους οἱ κατόλικοι, καὶ πόσον τὸ καθ' ἡμῶν τῶν Ἀνατολικῶν εὐσεβῶν ὀρθοδόξων ἔχθιστον ἔχθος τῶν Δυτικῶν παπιστῶν.

Τοὺς ρηθέντας δύο φυγάδας, Καλενδέρογλου καὶ Ταβίλιν, ζητεῖ ὁ σουλτάν Ἀχμέτ παρὰ τοῦ βασιλείως τῶν Περσῶν· ἀλλ' αὐτὸς προταρτρυνθεὶς ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸν κατὰ τοῦ σουλτάνου πόλεμόν οὐκ ἀπέδωκεν αὐτούς· ὅθεν ὀργισθεὶς ἐπὶ τούτῳ ὁ σουλτάν Ἀχμέτ πόλεμον θεσπίζει κατὰ τῶν Περσῶν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1604.

Ὁ Μουράτ-πασσᾶς ὁ προρρήθεὶς ἐτοιμασθεὶς ἐφορμῆσαι κατὰ τῶν Περ-

σῶν θνήσκει. Διορίζεται ἀντ' αὐτοῦ ὁ Νασούχ-πασσᾶς, (τὸ Νασούχ σημαίνει τὸ Βενιαμίν) ἀλλ' οὐδὲν ἀνίστας ἐπανήλθεν ἀπρακτος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, κατηγορεῖται ὡς ἀμελὴς καὶ καρατομεῖται. Γίνεται βεζίρης ὁ Μεχμέτ-πασσᾶς καὶ διορίζεται εἰς τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον.

Πατριαρχεῖα Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Ἀθηνῶν.

Παρατησαμένου τοῦ Κύρ Ματθαίου καὶ ἐνδυσαμένου τὸ μέγα σχῆμα τῆς μοναδικῆς, ἀναβιβάζεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Νεόφυτος ὁ Ἀθηνῶν μητροπολίτης, ὡς τὸ περὶ αὐτοῦ καταστρωθὲν ὑπόμνημα ἐν τῷ τῆς Ἐκκλησίας κώδικι δημοῖ, οὕτω πως ἔχον. «Ἐπειδὴ τοῦ πατριάρχου Κύρ Ματθαίου ἡ ἰδίᾳ θελήσει καὶ προαιρέσει ἐνδυσαμένου τὸ μέγα σχῆμα τῆς μοναδικῆς πολιτείας, ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ καὶ κοινῇ συμφωνίᾳ τῶν εὐρεθέντων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, προεβιβάσθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ Παναγιώτατος πατριάρχης Κύρ Νεόφυτος, μετατεθεὶς ἀπὸ τῆς μητροπόλεως Ἀθηνῶν, καὶ τὰ ἐξῆς».

Ἀγκαλιὰ καὶ ὁ Μορέρης εἰς τὸ λεξικόν του, τόμῳ β' σελ. 469, νὰ γράφῃ ὅτι μετὰ τὸν δε τὸν Ματθαῖον νὰ ἐπατριάρχευσε Γαβριήλ τις ὁ ἀπὸ Θεσσαλονίκης ἔτη δύο, καὶ μετὰ τοῦτον Θεοφάνης τις ὁ ἀπὸ Ἀθηνῶν νὰ ἐπατριάρχευσε μῆνας ἑπτὰ, εἶτα ἐπιτροπικῶς νὰ διώκῃς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ἔτος ἐν ὃ Ἀλεξανδρείας Μελέτιος ὁ Πηγᾶς, εἶτα νὰ ἐπατριάρχευσε πάλιν τὸ δεύτερον ὁ αὐτὸς Ματθαῖος ἔτη πέντε, καὶ νὰ ἐξώσθῃ μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Ἀθηνῶν Νεοφύτου, παρ' οὐδενὶ ὅμως ἄλλῳ τὰ τοιαῦτα μυθολογήματα οὐδόλως γραφῇ παραδοθέντα, οὐκ ἔχουσιν ἀπολοῦθως τὸ ἀξιοπίστον.

Ἐπὶ τούτου τοῦ Νεοφύτου γέγονε καὶ τόμος συνοδικὸς τοιοῦτος.

«Ἐπειδὴ, διὰ τὰ πολλὰ χρεὴ ἅπερ προεξένησεν ὁ καιρὸς καὶ αἱ διαφοροὶ γνῶμαι καὶ προαιρέσεις τινῶν εἰς τὴν Μεγάλῃν Ἐκκλησίαν, ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς μεγάλης συνόδου, ἐγένοντο μὲν ἀποκοπαὶ καὶ ζημίαι καὶ δόσεις καὶ ἀπαιτήσεις πολλαί, καὶ καθαιρέσεις ἀρχιερέων εἰς τοῦτο προέβησαν, καὶ συνήχθησαν μὲν ἄσπρα πολλὰ, οὐδεμίᾳ δὲ διόρθωσις ἡ ἐξόφλησις ἐγένετο μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας, ἀλλ' ἔτι εὐρέθησαν ὀφειλόμενα ἄσπρων λεπτῶν ὑπὲρ τὰ τριάκοντα φορτία, ἥτοι πούγγεϊα τριακόσια· τούτου χάριν ἡμεῖς οἱ συνελθόντες ἀρχιερεῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει, διασεψάμενοι, συμπρόντων καὶ τῶν ἐν-μοτατῶν κληρικῶν τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, ἐποίησαμεν ἀποκοπὴν τελείαν εἰς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους τούτου τοῦ παλαιοῦ· τούτου χάριν γράφοντες νομοθετοῦμεν ἵνα εἰάν τις πάντων τῶν ὑπὸ τὴν ἐπαρχίαν τὴν ἡμετέραν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀρχιερέων, μητροπολιτῶν δηλαδὴ, ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων, παρχαίων τῶν ἐν τῷ καταστίχῳ γεγεννημένων ἀποκοπὴν, μὴ θελήσῃ πληρῶσαι τὸ ἀνάλογον αὐτοῦ, ὑπάρχῃ καθηρῆμένος καὶ γεγυμνωμένος πάσης ἀρχιερατικῆς τάξεως, καὶ ἐκπτώτος τοῦ θρόνου καὶ τῆς τιμῆς αὐτοῦ· καὶ κατὰ τὴν τελείαν ἀπόφασιν τῆς τε μεγάλης ἐκείνης συνόδου καὶ

» τῶν καθεξῆς, ἔχη ἀδειαν ὁ Παναγιώτατος ἡμῶν δεσπότης, Κύρ Νεόφυ-
 » τος, χειροτονῆσαι ἀποκριματίστως ἕτερον ἀντ' αὐτοῦ τοῦ ἀπειθήσαντος
 » καὶ μὴ πληρώσαντος ἕως τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωρ-
 » γίου τοῦ ἐλευσομένου χρόνου τῆς ἁ' Ἰνδικτιῶνος. Ὅθεν ἐγένετο καὶ τὸ πα-
 » ρὴν σημείωμα εἰς δῆλωσιν καὶ ἀσφάλειαν. Ἐτει ἀπὸ Ἀδάμ 7*** ἐν
 » μηνὶ Ἀπριλίῳ Ἰνδικτιῶνος ιε'.

Ἐτει σωτηρίῳ 1605, τοῦ Χιτζρὲ 1014.

Ὁμοίως ἐπὶ τούτου τοῦ πατριάρχου Νεόφυτου ἐγένετο συνοδικὴ ἀπόφα-
 σις μηκέτι Πολυφέγγους ἐπίσκοπον χειροτονεῖσθαι, ἀλλὰ ταύτην τὴν ἐπαρ-
 χίαν ὑποκεῖσθαι τῷ Κορίνθου μητροπολίτῃ.

Ἀρχεται ὁ σουλτάν Ἀχμέτ οἰκοδομεῖν τὸ ἐν τῷ Ἱπποδρόμῳ παρὰ τῇ
 Ἁγίᾳ Σοφίᾳ μέγιστον καὶ πολυέξοδον τζαμί λεγόμενον μέχρι τοῦδε Σουλ-
 τάν-Ἀχμέτ τζαμισί. Κατεδαπανήθησαν ὑπέρπολλα, καὶ πάντα τὰ συν-
 αχθέντα ἐπὶ τῆς ἐννεαετοῦς καὶ ἀνεξόδου βασιλείας τοῦ πατρὸς του.

Ἐτει σωτηρίῳ 1606, τοῦ Χιτζρὲ 1015.

Πατριαρχεῖα Ῥαφαήλ τοῦ Β' τοῦ ἀπὸ Μεθύμνης.

Τὴν πατριαρχὴν Νεόφυτον ἐκβάλλουσι τοῦ θρόνου ἔτη δύο πατριαρχεύ-
 σαντα καὶ ὑπερόριον ποιῶσι, καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν θρόνον, ψήφῳ καὶ δοκι-
 μασίᾳ συνοδικῇ τῶν ἐνδηκούντων ἀρχιερέων καὶ τῶν παρευρεθέντων κλη-
 ρικῶν τε καὶ ἀρχόντων, Ῥαφαήλ ὁ Β' ὁ ἀπὸ Μεθύμνης· ἐπὶ τούτου ἐγένον-
 το αἱ ζητεῖαι καὶ τὰ ἐμβατοίκια.

Ἐπὶ τούτου τοῦ Ῥαφαήλ τόμον συνοδικὸν ἐξέθεντο ἐν Κωνσταντινουπό-
 λει οἱ ἀρχιερεῖς ἐπιβεβαιοῦντα τὰ πρότερον τυπωθέντα, τούτέστι τὸν μη-
 τροπολίτην ἢ ἐπίσκοπον τὸν μὴ παρέχοντα εὐπειθῶς τὰς ἐπ' αὐτῷ ῥιπτο-
 μένας κατ' ἔτος ζητείας, βοιθείας τε καὶ χαράτζια καὶ τὰ παραπλήσια, ὑπὸ
 τῶν πατριαρχῶν ἀποκριματίστως. καθαιρεῖσθαι καὶ τῆς ἐπαρχίας ἐκβάλ-
 λεσθαι· ὅθεν τούτου γεγονότος, οἱ ἀρχιερεῖς δις καὶ τρίς καὶ τετράκις καὶ
 πεντάκις καθαιρέσει καὶ ἀθώωσει ὑπεβλήθησαν, ὡς οἱ κωδικες, ἐν οἷς αὐ-
 ται σημειοῦνται, μαρτυροῦσι.

Ἐλθὼν οὖν ὁ ῥηθείς βεζίρης Μεχμέτ πασσᾶς πολλῶ τῷ στρατῷ πολιορ-
 κεῖ τὸ Ῥεβάν· ἀλλὰ μετὰ 40 ἡμέρας λύει τὴν πολιορκίαν μετὰ πολλὴν
 φθοράν τοῦ ἰδίου στρατοῦ. Ὁ σάχ' Ἀπάζ, βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ἀνακτᾶται
 πάντα ἃ ἤρπασαν οἱ Τοῦρκοι ἄλλοτε παρὰ τῶν Περσῶν· καὶ ἐπὶ δέκα ἔτη
 τὰ ἐξῆς πολεμῶν κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν πάντοτε τρόπαια νίκης ἤγειρε κατ'
 αὐτῶν καὶ φόβον μέγιστον ἐνέβαλε τοῖς Ὀθωμανοῖς, πανταχοῦ καὶ παν-
 τοίως κατασφάξας αὐτοὺς καὶ κατατροπώσας.

— 1607

Ἔτει σωτηρίῳ 1607.

Πτώμα Τούρκου τινος εὑρίσκεται καθ' ὁδὸν πρὸ τῆς πύλης τοῦ πατριαρχείου, ἥτοι τοῦ ναοῦ τῆς Παμμακαρίστου, ἅμα ἡμέρα ἐπιφωσκούσῃ ἐρρίπθη γὰρ ἐκεῖσε νύκτωρ, φόνευθὲν εἰς ἄλλο τι μέρος. Οἱ οὖν περίεξ Τούρκοι, πολυάριθμοι ὄντες, ὁμοθυμαδὸν κινουσιν ἀγωγὴν κατὰ τῶν ἐν τῷ πατριαρχεῖῳ οἰκούντων, λέγοντες φονευθῆναι τὸν Τούρκον παρ' αὐτῶν· ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἀποδείξαι οὐκ εἶχον, ἔλεγον προσέτι τὸ ὅτι δὲν ἡμποροῦν κατοικεῖν ἀσφαλῶς τὰς οἰκίας αὐτῶν καὶ τὸν μαχαλᾶν ἐκεῖνον, φοβούμενοι καὶ τοῦ λοιποῦ τοιαύτας θανασίμους ἐπιβουλὰς τῶν Χριστιανῶν, καὶ ἐξήτουν ἐπιμόνως νὰ διωχθῇ ὁ πατριάρχης ἐκεῖθεν καὶ νὰ γένῃ ἡ Παμμακάριστος τζαμί· ὃ καὶ ἐγένετο, καὶ ὠνομάσθη Φετιέ-τζαμισί, ἥτοι τῆς νίκης, μέχρι τοῦδε σωζόμενον καὶ οὕτῳ καλούμενον· καὶ ἔμεινεν ὁ πατριάρχης ἀνεῦ ἐκκλήσιας τε καὶ πατριαρχείου, καὶ διεσκορπίσθησαν οἱ τε ἀρχιερεῖς καὶ οἱ λοιποὶ πατριαρχικοὶ εἰς διάφορα μέρη τῆς πόλεως.

Οὕτως οὖν οἱ Ῥωμαῖοι ἔχασαν καὶ τὴν Παμμακάριστον τελευταίον, ἀφοῦ κρίμασιν οἷς οἶδεν ὁ Κύριος ἔπεσαν εἰς χεῖρας ἀλλοσθενῶν, καὶ ἔχασαν τοσαῦτα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱερὰ κειμήλια, ἅγια λείψανα, μέρη ἀπὸ τοῦ τιμίου ξύλου τοῦ Σταυροῦ, λόγχην καὶ ἄλλα τῶν ἐν τῷ Πάθει τοῦ Κυρίου, ἐνδύματα αὐτοῦ τε καὶ τῆς Θεοτόκου καὶ ἄλλων ἁγίων. Ὅρα Δοσίθ. Βιβλ. ια', κεφ. ε' σελ. 1152.

Τέλος πάντων, ἀδεία τοῦ σουλτάνου, ἀποκατέστησαν πατριαρχεῖον τὸν ἐν τῷ Διπλοφαναρίῳ ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἐπαυξήσαντες τὴν μικροτάτην ἐκεῖνιν ἐκκλησίαν καὶ οἰκοδομάς περὶ αὐτὴν ἀνγεΐραντες, ὡς δηλὸν ἐκ τοῦδε τοῦ συνοδικοῦ γράμματος.

« Ῥαζαήλ, ἐλέφ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώ-
» μης, καὶ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

« Ἐπειδὴ πατριαρχεῖον οὐκ ἦν, καὶ ἐν αὐτῷ κελλία οὐχ εὑρίσκοντο, ὥ-
» στε ἀναπαύεσθαι τοὺς προσερχομένους ἀρχιερεῖς, καὶ νῦν, προνοίᾳ θεοῦ·
» καὶ εὐδοκίᾳ, καὶ πατριαρχεῖον ἐγένετο καὶ ὠνομάσθη ὁ θεὸς ναὸς τοῦ
» Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου ὁ ἐν τῷ Διπλοφα-
» ναρίῳ, καὶ κελλία ἱκανὰ ἀνεκαινίσθησαν ἐν αὐτῷ εἰς παντοίαν ἀνάπαυ-
» σιν· τούτου χάριν, τῆς ἡμῶν Μετριότητος συνοδικῶς προκκινημένης, μετὰ
» τῶν παρευρεθέντων ἐνταῦθα ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ Ὑπερτίμων, τῶν
» ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, καὶ τῶν τι-
» μιωτάτων καὶ λογιωτάτων κληρικῶν τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Με-
» γάλης Ἐκκλησίας, κοινῇ γνώμῃ ἀπόφασις τελεία ἐγένετο ἵνα ἀπὸ τοῦ
» νῦν καὶ εἰς τὸν ἑξῆς ἅπαντα αἰῶνα πάντες οἱ, ἡ δι' ἀνάγκην τῆς Ἐκκλη-
» σίας, ἡ δι' ἰδίαν χρεῖαν, προσερχόμενοι εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν ἀρχιε-
» ρεῖς ὅλως μὴ τολμῶσιν ἔξω τοῦ πατριαρχείου ἐν ἀλλοτρίοις οἰκοῖς εἰ-
» σέρχεσθαι καὶ καθέζεσθαι, διὰ τὴν ὑποψίαν καὶ τὸ ἀσκανδάλιστον· ἀλλὰ
» γνώμῃ τῆς ἡμῶν Μετριότητος εἰσέρχωνται ἐν τῷ πατριαρχεῖῳ καὶ εὐ-
» ρίσκωνται ἐν αὐτῷ, καὶ πάλιν ἀδεία ἡμετέρα ἐν καιρῷ χρεῖας ἐξέρχωνται.

» Εἰ δέ τις ἐξ αὐτῶν οὐ στέρξει τοῦτο, ἀλλ' εὐθύς ἔξω τοῦ πατριαρχείου
 » οἰκήσει, καὶ τοῦ παρόντος καταφρονήσει, ἀργὸς ἔστω χρόνον ἕνα πάσης
 » ἀρχιερατικῆς ἐνεργείας καὶ τάξεως· καταφρονῶν δὲ τῆς ἀργίας καὶ ἀ-
 » φωρισμένος· ἂν δὲ σκάνδαλόν τι προξενήσῃ καὶ ζημίαν τῇ ἐκκλησίᾳ
 » τοῦ Χριστοῦ, καὶ καθηρημένος τῆς ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ, καὶ ἐστερημέ-
 » νος τοῦ θρόνου καὶ πάσης τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ τῶν εἰσοδημάτων,
 » ἐτέρου ἀπαρεμποδίστως χειροτονούμενου ἐν τῷ θρόνῳ ἐκείνῳ γνησίου μη-
 » τροπολίτου. Ὅθεν καὶ τὸ παρὸν συνοδικὸν σημεῖωμα ἐγένετο διὰ τὴν
 » εἰρήνην τῆς ἐκκλησίας καὶ τὸ ἀτάραχον. Ἐν ἔτει 7111 Ἰνδικτιῶνος α'.

Ἔτει σωτηρίῳ 1608.

Τὸν Ἱεροσολύμων Σωφρόνιον, πατριαρχεύσαντα ἔτη 29 καὶ παραιτησά-
 μενον διὰ τὸ γῆρας, διεδέχθη ὁ Θεοφάνης.

ΚΕΦ. ΚΑ'.

Δευτέρα πατριαρχία τοῦ αὐτοῦ Νεοφύτου τοῦ
 ἀπὸ Ἀθηνῶν, καὶ δευτέρα πατριαρχία τοῦ
 αὐτοῦ Ῥαφαήλ τοῦ ἀπὸ Μεθύμνης,
 καὶ πατριαρχία Τιμοθέου τοῦ
 ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1609.

Ἐτη ὅλα τέσσαρα καὶ ἡμέρας τινὰς πατριαρχεύσας ὁ Ῥαφαήλ παραι-
 τεῖται, καὶ ἀναβιβάζεται εἰς τὸν θρόνον τὸ δεύτερον ὁ αὐτὸς Νεόφυτος ὁ
 Β' καὶ σώζεται τοῦτου καὶ συνοδικὸν περὶ συνοικεσίων τὸ ἐξῆς.

α Νεόφυτος ἔλεψεν Θεοῦ κτλρ.

• Τῆς ἡμῶν Μετριότητος συνοδικῶς προκαθημένης, συνεδριάζόντων αὐ-
 » τῇ τοῦ τε Μακαριωτάτου καὶ Ἀγιωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων Κυρ

» Θεοφάνους, καὶ τῶν παρατυχόντων ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ Ὑπερι-
 » μων, τῶν ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν αὐτῆς ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργ-
 » γῶν, ἐπὶ θεωρίᾳ καὶ σκέψει ἐκκλησιαστικῶν τιναν ἀναγκαίων ὑποθέσεων,
 » πρὸς τοῖς ἄλλοις τοῖς παρὰ τῶν ἀρχιερέων προβαλλομένοις ζητήμασι, μετὰ
 » πολλῆς ἐφέσεως καὶ ἰκεσίας παρὰ πολλῶν τῶν τότε συνεισρευσάντων, οὐ
 » μόνον ἀρχιερέων, ἀλλὰ δὴ καὶ κληρικῶν, ἀπητήθη καὶ ἠρωτήθη τίνι τρό-
 » πῳ καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν εὐρίσκονται ἀμφιβαλλόμενα τὰ δύο ταῦτα,
 » τὸ μὴ ἐξεῖναι δυσὶν ἀδελφοῖς δύο πρῶτας ἐξαδέλφας λαβεῖν, καὶ τὸ κω-
 » λύσθαι εἰς γάμου κοινωνίαν εἰσελθεῖν τὸν σαρκικὸν τοῦ ἀναδόχου υἱὸν εἰς
 » τὴν ἐπ' ἀδελφῷ ἀνεψιὰν τοῦ ἀναδεχθέντος ὑπ' αὐτοῦ. Ὡν τὴν ἀμφιβο-
 » λίαν λύσαι βουλόμενοι, ἀναπτύξαντες τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς νόμους καὶ
 » κανόνας, εὗρομεν τὸν μὲν ἐξ ἀγχιστείας τοῦτον παρὰ μηδεμιᾶς ἄλλης
 » συνόδου κωλυθέντα, ὡς ἔκτου βαθμοῦ τυγχάνοντα, εἰμὴ μόνον ἐπὶ τῆς
 » πατριαρχείας τοῦ Σισινίου ἐκείνου, ὃν καὶ μετὰ ταῦτα ὁ αἰοδιμος καὶ
 » εὐσεβέστατος βασιλεὺς Κύρ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς διὰ θεοπίσματος αὐτοῦ
 » οὕτως κατὰ λέξιν διακελεύεται καὶ συγχώρησιν, ὡς φαίνεται, δίδωσιν,
 » ὅπως ἂν ἀμφοτέρω καλῶς διαφυλαχθῶσι καὶ σεβασθῶσιν, ἥ, τε μεγα-
 » λειότης τῶν βασιλικῶν τε καὶ ἀρχιερατικῶν διαταγμάτων, καὶ ἡ τῶν
 » νόμων καὶ ἡ τῶν Κανόνων ἀκρίβεια. Μήτε παντελῶς δοτέον
 » τῷ νόμῳ τούτῳ τὴν λύσιν, μήτε πάντῃ ἐπιτρεπτέον
 » αὐτῷ καὶ αὐθις τὸ ἐνεργόν, ἀλλὰ τὴν μέσσην βαδι-
 » στέον, ὅφασιν, καὶ βασιλικὴν, καὶ ἄμφω συντηρητέον,
 » τότε περὶ τὸν τομογράφον ἐκεῖνον ἀρχιερέα σέβας
 » καὶ τοὺς ἐπιμνησθέντας τοῦ τόμου αὐτοῦ βασιλεῖς,
 » καὶ τὸ μὴ δὲν τοῖς νόμοις ἀπαῖδον καὶ τοῖς Κανόσι
 » προτρέψασθαι, ὅπερ ὁ τοιοῦτος νόμος εἰσήνεγκεν.
 » Χρὴ γάρ τὸ ἀπὸ τοῦ τοιούτου εἰσηνηνεγμένον συνάλ-
 » λαγμα, ἥδη μὲν συντελεσθὲν καὶ πρὸ ἐρωτήσεως, μὴ
 » διασπᾶσθαι, ἐπιτιμίαις δὲ τοὺς οὕτως εἰς γάμον
 » ἀρμοσθέντας θαρύνεσθαι, κατὰ τὴν κρίσιν καὶ δο-
 » κιμασίαν τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως, καὶ συντηρεῖ-
 » σθαι τοῦτοῖς τὸ συνοικέσιον· φθάσαν δὲ πεσεῖν εἰς
 » ἐρώτησιν μὴ ἐνδίδοσθαι χωρὶς τῶν ἀνηκόντων ἐπι-
 » τιμίων καὶ ἐντολῶν, δι' ὃ σέβας ἄνωθεν εἴρηται,
 » μὴ δὲ ἀδεῶς καὶ ἀνυποστόλως καὶ ἀναιτίως τοῖς
 » ἐρωτήσασιν ἐπιτρέπεσθαι, ἀλλὰ μετὰ ἐντολῆς, μάλ-
 » λον δὲ καὶ ἀνάμνησιν τοῦ ῥηθέντος τόμου παρὰ τῆς
 » ἐκκλησίας λαμβάνειν αὐτοὺς καὶ τῶν ἐν αὐτῷ δια-
 » κτητομένων. Καὶ εἰ μὲν τὸ θέσπισμα τιμᾶν προαι-
 » ρούμενοι καὶ τὰ ἐν αὐτῷ διελημμένα φυλάττειν
 » ἀπαρασάλευτα βούλονται, ἐπαινετέοι πάντως εἰ-
 » σιν· εἰ δὲ τὸ παρ' αὐτοῦ κεκωλυμένον διαπράττεσθαι
 » προαιροῖντο, συγχωρηθήσονται μὲν τοῦτο ποιεῖν,

» πλὴν ὁμῶς τοῖς προσήκουσιν ἐπιτιμίαις καθυπαγόμενοι. Τὸν δὲ ἐκ τοῦ θεοῦ βαπτίσματος προειρρημένον γάμον ὡσαύτως καὶ αὐτὸν ἀκώλυτον καὶ παρὰ μόνου τοῦ Κρητὸς ἐκείνου Ζαχαρίου Μαραροῦ ἐμποδιζόμενον. Φησὶ γὰρ ῥητῶς ὁ Κανὼν, Οὐ δύναμαι λαβεῖν ἢν ἐκ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος ἀνεδεξάμην, οὔτε τὴν αὐτῆς μητέρα ἢ θυγατέρα, ἀλλ' οὐδὲ ὁ υἱός μου· καὶ παρακατῶν λέγει: Ταῦτά μὲνα φυλάκτέα, τὰ δ' ἐπέκεινα ἀπαρατηρήτως εἰς γάμον συνάπτεσθαι. Καὶ εἰ μὲν τὰ τοιαῦτα συναλλάγματα τῷ τότε ἐλύθησαν, καὶ ἐγένετο χριστιανισμοῦ ὄντος, πολλῶ μᾶλλον τανῦν συμφέροι γίνεσθαι διὰ τὴν δυστυχίαν καὶ στενοχωρίαν τοῦ Γένους. Γράφοντες οὖν ἀποφανόμεθα ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, γνώμῃ κοινῇ συνοδικῇ, ἵνα ὁ μὲν γάμος οὗτος, ὡς τὸν ἀριθμὸν τῆς κατὰ πᾶσαν ἀάγκην ὀφειλομένης προφυλακῆς τῆς ἐξ ἀγχιστείας συγγενείας τοῦ ἔκτου βαθμοῦ σῶων ἔχων, μόνην δὲ τὴν παρατήρησιν ἥτις καὶ αὐτὴ εἰς οὐδὲν λογίζεται, εἴη συγκεκριημένης καὶ λελυμένος, καὶ γίνηται ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀποκριματικίως καὶ ἀδιστάκτως χωρὶς τινος ἐπιτιμίου καὶ κανόνος. Εἰ γὰρ καὶ τότε ὁ αἰοίδιμος βασιλεὺς καὶ ἡ περὶ αὐτὸν σύνοδος, διὰ τὸν πρὸς τὸν πατριάρχην ἐκείνον Σισίνιον εἰσας, μετὰ τινος ἐπιτιμίου καὶ ἐντολῆς ἐθέσπισε γίνεσθαι, ἀλλ' ὁμῶς ἡμεῖς, καὶ πρὸς τὴν τοῦ καιροῦ κατάστασιν, καὶ τὴν τοῦ ἡμετέρου Γένους δουλείαν, καὶ τὸ τῶν πολλῶν μικροψύχων ἀποβλέποντες, τοῦ ἐπιτιμίου τοὺς συναπτομένους ἀπολύομεν, καὶ ταῦτα ἵνα μὴ καὶ τισι πρὸς φιλοχρηματίαν μόνην τὸ ὄμμα ῥέπουσι λαβὴν ἐπιδαφιδύσωμεν. Ὁ δὲ ἐκ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος εἰς τὰ προῤῥηθέντα καὶ μὲνα πρόσωπα φυλάττεται, τὰ δὲ περαιτέρω, ὡς πλάγια, γίνονται ἀκωλύτως καὶ δίχα τοῖς οἰκιστῶν ἀμφιβολίας καὶ ὑποφίας, ἐξηρημένων τῶν κατιόντων ἐξ αὐτῶν τῶν δύο πνευματικῶν ἀδελφῶν, ἥτοι τοῦ σαρκικοῦ υἱοῦ τοῦ ἀναδόχου καὶ τοῦ ἀναδεχθέντος ὑπ' αὐτοῦ, ὧν ἡ πνευματικὴ συγγένεια τηρεῖται ἄχρι τοῦ ἐβδόμου βαθμοῦ καὶ λύεται εἰς τὸν ὄγδοον, ὥσπερ καὶ ἡ ἐξ αἵματος. — Τὸ μὲν φυλάττεσθαι καὶ διατηρεῖσθαι καὶ περιώζεσθαι τοὺς θεοὺς καὶ ἱεροὺς κανόνας τε καὶ νόμους καὶ ἔχειν αὐτοὺς τὸ ἀπαρσάλευτον καὶ ἀμεταποίητον ἀναγκαιὸν πάντως καθέστηκε καὶ ἀναντίρρητον· τὸ δὲ ἐξεῖναι πάλιν τῇ ἀρχιερατικῇ συνόδῳ καὶ ἀδείαν κερτῆσθαι μεταβάλλειν τὰ προστάγματα καὶ ἐξοικονομεῖν κατὰ καιροὺς, ἵνα μὴ τις ὁλεθρὸς ψυχικὸς γένηται, καὶ τοῦτο ὁμολογούμενον ἐστὶ καὶ ἀναμφίβολον. Ἐπειδὴ τοίνυν τῆς ἡμῶν Μετρούπολεως συνοδικῆς προκαθημένης, καὶ συνεδριαζόντων αὐτῇ τοῦ τε Ἀγιωτάτου καὶ Μακαριωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων κυρ Θεοφάνους, καὶ τῶν λοιπῶν ἱερωτάτων ἀρχιερέων, πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀνηνέχθη εἰς μέσον καὶ ἡρωτική ἡ εἰ δύναται ἀνδρὸς τινος γυνὴ ἐν ἀποδημίᾳ τυγχάνοντος διαζευχθῆναι ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐτέρῳ συναφθῆναι πρὸ τοῦ ἐπανελθεῖν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀποδημίας, ἀπακρινόμεθα περὶ τούτου καὶ λέγομεν ὅτι· Οἱ μὲν θεοὶ κανόνες ἐξ ἀπικντος ἀπαγορεύουσι καὶ κωλύουσιν αὐτὴν μὴ δύνασθαι

» ποιῆσαι τοῦτο πρὸ τῆς ἐπταετίας ἢ τῆς πενταετίας τοῦλάχιστον. Ἡμεῖς
 » δὲ διασχεψάμενοι τὸ περὶ τούτου συνοδικῶς, διὰ τε τὸ ἀνώμαλον τοῦ και-
 » ροῦ καὶ τὴν τοῦ ἔθνους δουλείαν, καὶ μάλιστα διὰ τὸν ἐνόντα ταῖς γυναι-
 » ξι ψυχὸν ἐκιδνουν, γράφομεν ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἵνα ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ
 » εἰς τὸ ἐξῆς, εἰ τις γυνὴ ἔχουσα ἄνδρα νόμιμον ἀποδημούντα καὶ μὴ φρον-
 » τίζοντα ἐπαναστραφῇναι πρὸς αὐτὴν ἐντὸς τῆς τριετίας καὶ μόνης καὶ
 » συνοικῆσαι μετ' αὐτῆς, καὶ αὐτὴ ὑπὸ ἐνδεείας στενοχωρουμένη καὶ κιν-
 » δυνεύουσα ψυχικῶς θελήσῃ τὴν ἀπ' αὐτοῦ διάλυσιν, ἢ διεξυγμένη καὶ
 » κελωρισμένη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἔχῃ ἐπ' ἀδείας εἰς ἕτερον ἀπιδεῖν ἔννομον
 » γάμον.—Πρὸς τούτοις ἔτι ἀπεφάνθη καὶ τοῦτο, εἰ τύχοι τὸν ἀπλῶς θεῖον
 » λαβεῖν ἐνὸς χριστιανοῦ ἀδελφόπαιδα εἰς γυναῖκα, ἔχειν ἄδειαν καὶ τὸν
 » ἀπλῶς θεῖον αὐτῆς πάλιν ἀγαγέσθαι εἰς γυναῖκα νόμιμον τὴν ἐπ' ἀδελ-
 » φῇ ἀνεψιὰν τοῦ θεῖου αὐτῆς, καὶ εἰς οὐδὲν μετρεῖσθαι τὴν σύγχλησιν.—
 » Ὡσαύτως ἐγένετο καὶ ἀπόφασις ἔτι, καὶ τὸν πρὸ ἐρωτήσεως γενέσθαι
 » φθάσαντα ἐξιδάμου βαθμοῦ γάμον ἐξ αἵματος μὴ διασπᾶσθαι, ἀλλ' ἐκ-
 » κλησιάζεσθαι ἀκωλύτως, διὰ τὴν στενοχωρίαν τοῦ Γένους. Οὕτως ἀπο-
 » φαινόμεθα συνοδικῶς, μὴ τολμώντων τινῶν εἰς τὸ μετέπειτα ἀθετῆσαι
 » καὶ ἀνατρέψαι τὴν παροῦσαν συνοδικὴν διάσκεψιν καὶ ἀπόφασιν, ἐν ἁρ-
 » γίᾳ ἀσυγγνώστῃ καὶ ἀφορισμῷ ἀλύτῳ καὶ αἰωνίῳ τῷ παρὰ θεοῦ. Ὁ-
 » θεν εἰς τὴν περὶ τούτου δῆλωσιν καὶ διηγεῖται τὴν ἀσφάλειαν καὶ πλεό-
 » να τὴν διαμονὴν ἐγένετο τὰ παρόντα ἡμῶν πατριαρχικά σημειώματα,
 » καὶ κατεστρώθησαν ἐν τῷ θείῳ καὶ ἱερῷ νομίμῳ κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ
 » Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐν ἔτει ζριθ', μηνὶ Μαίῳ, Ἰνδικτιῶνος ἐνάτης.
 » Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Νεόφυτος. Θεοφάνης ἐλέφ' θεοῦ πα-
 » τριάρχης τῆς Ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ· ὁ Θεσσαλονίκης Παῖσιος· ὁ Πα-
 » λαιῶν Πατρῶν Τιμόθεος· ὁ Χαλκηδόνος Τιμόθεος· ὁ Λαρίσης Τιμόθεος· ὁ
 » Μεσημβρίας Κυπριανός· ὁ Ζιχνῶν Ἰάκωβος· ὁ Νευροκόπου Δανιήλ· ὁ Αἰ-
 » νου Μελέτιος· ὁ Εἰάνθης Γαβριήλ· ὁ Φαναρίου Σέργιος· ὁ Ἀρδαμερίων Ζω-
 » σιμάς· ὁ Σεβρῶν Θεοφάνης· ὁ Νικομηδείας Γαβριήλ· ὁ Κορίνθου Ἀνθιμος·
 » ὁ Προύσης Ἰωάσαφ· ὁ Φιλίππων Κλήμης· ὁ Δράμας Νεόφυτος· ὁ Βιδύνης
 » Σωφρόνιος· ὁ Διδυμοτείχου Ἰωάσαφ· ὁ Κασανδρείας Σισῶης· ὁ Μύλου Παρ-
 » θένιος· ὁ πρῶν Μυκλῶν Κύριλλος».

Ἀγκαλὰ καὶ Μελέτιος ὁ Ἀθηνῶν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ νὰ
 γράφῃ ὅτι μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ραφαήλ τοῦ Β' νὰ ἐπατριάρχευσε τὸ δεύ-
 ρον Μελέτιος· ὁ προρρηθεὶς Νεόφυτος ὁ ἀπὸ Ἀθηνῶν, καὶ τοῦτο ἀληθέςτατον, ὡς ἴ-
 δομεν, ὅπερ ὅμως γράφει ὅτι μετὰ τὸν Νεόφυτον αὐτὸν νὰ διώκῃσιν ἐπὶ
 τροπικῶς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἀλεξανδρείας τις Κύριλλος,
 εἶναι προφανὲς παραζυρομὴ κοινυλίου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1614

Δευτέρα πατριαρχεία Ῥαφαήλ τοῦ ἀπὸ Μεθύμνης.

Μετὰ γὰρ τὸν προῤῥηθέντα Νεόφυτον, ἔτη τανῦν τὸ δεύτερον πέντε ὅλα πατριαρχεύσαντα καὶ θανόντα, ἀνεβιβάσθη τὸ δεύτερον πάλιν ὁ αὐτὸς Ῥαφαήλ ὁ Β', ἔτει σωτηρίῳ 1614, καὶ πατριαρχεύσας ἔτη δύο πρὸς τὰς αἰωνίους μετέβη μονάς.

Ἔτει σωτηρίῳ 1616.

Πατριαρχεία Τιμοθέου τοῦ Β'.

Θανόντος τοίνυν Ῥαφαήλ τοῦ Β', ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ κοινῇ ἀρχιερέων τε καὶ κληρικῶν, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Τιμόθεος ὁ Β' ὁ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν ἐγένετο δ' οὗτος πατριάρχης ἀγιώτατος καὶ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Κυρίου Δοσιθέου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1617, τοῦ Χιτζρῆ 1026.

Μετὰ πολλὰς οὖν ἡττας τὰς ἀπὸ τοῦ σάχ Ἀμπάζ, βασιλέως τῶν Περσῶν, ἐπενεχθείσας τοῖς Ὀθωμανοῖς ἔρχεται ὁ ῥηθεὶς βεζίρης Μεχμέτ-πασσᾶς εἰς τὸ Ἐρζρούμ. Καὶ φθάσας ἐκεῖ καπιτζίπασης κατατομεῖ αὐτόν, καὶ γίνεται βεζίρης ὁ Χαλίλ-πασσᾶς, στρατηγὸς νουνεχὴς καὶ ἀνδρείος, προσταχθεὶς ν' ἀκολουθῇ τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον. Ἐτοιμαζομένου οὖν τοῦ βεζίρη πρὸς τὸν περσικὸν πόλεμον προσπαλαίει πυρετὸς τῷ σουλτάν Ἀχμέτ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐξ οὗ καὶ θνήσκει τῇ 13 τοῦ Νοεμβρίου, ζήσας ἔτη 29 καὶ βασιλεύσας ἔτη 14· ἀφῆκε δὲ τρεῖς υἱούς, Ὅσμάν, Μουᾶτ καὶ Ἰπραήμ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1618, τοῦ Χιτζρῆ 1027.

Βασιλεία τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ.

Ἀναβιβάζεται δὲ εἰς τὸν θρόνον ὁ μικρότερος αὐτοῦ ἀδελφὸς Μουσταφᾶς. Ἐξεδόθη εὐθὺς εἰς τὰς τρυφὰς καὶ σπατάλας ὑπὲρ τὸν Σαρδανάπαλον, χωρὶς νὰ φροντίζῃ ποσῶς διὰ τὰς ὑποθέσεις τῆς βασιλείας· ἀκολουθῶν δὲ ταύτην τὴν ζωὴν ἀδιακόπως κατεβιβάσθη τοῦ θρόνου ὑπὸ τῶν ἐν τέλει μετὰ τετραμνηταῖον διάστημα καὶ κατεκλείσθη εἰς τοὺς Ἑπτὰ Κουλάδες.

Βασιλεία τοῦ σουλτάν Ὀσμάν.

Ἀνεβίβασαν δὲ εἰς τὸν θρόνον τὸν προρρήθέντα υἱὸν τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ, Ὀσμάν, ἄγοντα ἔτος τῆς ἡλικίας ὀγδοόν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1620.

Ὁ πατριάρχης Τιμόθεος, ἐκ τοῦ Πανόρμου τῆς Κυζίκου ὁρμώμενος, ἀνὴρ σεμνὸς ἦν καὶ περὶ τὰ θεῖα εὐλαβής. Οὗτος καὶ τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τὸν ἐν τῷ νέῳ πατριαρχείῳ ἀνοικοδομήσας ἐπηύξησε· καὶ πρὸς τοὺς Σιναΐτας ἔγραψε συνοδικὸν κείμενον ἐν τῷ κατὰ Ἀνανίου βιβλ. α΄.

Συγκροτεῖ καὶ δευτέραν σύνοδον, παρόντος καὶ τοῦ Ἀλεξανδρείας Κυρίλλου, τοῦ Ἀντιοχείας Εὐθυμίου καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων Σωφρονίου, ἧτις πρὸς τοῖς ἄλλοις καθαιρέσει ὑπέβαλε Λαυρέντιον τὸν ἀρχιεπίσκοπον τοῦ ὄρους Σινᾶ, ὡς παρὰ τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν πρῶτον πάντων μίτρην ἐπὶ κεφαλῆς ἐν ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς τεθεικότεν.

Κατὰ μῆνα Νοέμβριον ἐφάνη ἐν τῷ οὐρανῷ σημεῖον, ὅπερ ἦν ξίφος κυρτὸν πεντάκις ἐπιμηκέστερον τῆς λόγχης, καὶ πλατὺ πόδας τρεῖς· ἐξετείνετο ἀπὸ ἀνατολῆς εἰς δύσιν, καὶ ἐφαίνετο μῆνα ὁλόκληρον μετὰ τὴν τοῦ ἡλίου δύσιν, πάντοτε μὲ τὴν αὐτὴν πολλὴν λαμπρότητα.

Ἔτει σωτηρίῳ 1621, τοῦ Χιτζρῆ 1030.

Χειμὼν μέγιστος εἰς τὴν Πόλιν· ἐπαγώθη ἡ θάλασσα τοῦ Βοσπόρου, καὶ διήρχοντο οἱ πολῖται πεζοὶ ἀπὸ τῆς Πόλεως ἕως εἰς τὸ Χάσκιον.

Ἦρος φανέντος ἐκστρατεύει ὁ σουλτάν Ὀσμάν κατὰ τῶν Λέγων· ἀρπάζει παρ' αὐτῶν τὸ Χοτίνι, πέμπει τὸν χάνην λεηλατήσοντα τὰ ἐνδότερα τῆς Πολωνίας, καὶ τέλος εἰρηνεύσας ἐπὶ συμφωνίαις ἐπικερδέσει τῇ βασιλείᾳ ἐπα- νῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ πολλὰ λάφυρά τε καὶ ἀνδράποδα.

ΚΕΦ. ΚΒ'.

Πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως. Ἐ-
πιπήδησις εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον
Γρηγορίου τοῦ Ἀμασειας.

Θανόντος Τιμοθέου τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου δηλητηρίῳ φαρμάκῳ, ἡμέρα Τετάρτη τῆς ἐβδομάδος τῶν Παθῶν, καὶ ταφέντος ἐν τῇ μονῇ τῆς Θεοτόκου τῇ ἐν τῇ νήσῳ τῆς Χάλκης, οἱ παρευρεθέντες ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν τῆς ἐκκλησίας κληρικῶν τε καὶ ἀρχόντων ἐξελέξαντο πατριάρχην τὸν ἥδη Ἀλεξανδρείας Κύριλλον τὸν Λούκαριν, διάγοντα τότε ἐν Μολδοβλαχίᾳ· καὶ ὀρισμὸν εἰληφότες ἤγαγον αὐτὸν ἐκεῖθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ τῇ ἡ τοῦ Νοεμβρίου ἐκ τοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας, οὗ προσέστη ἔτη 18, εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον μετέθετο. Ψεύδεται οὖν ὁ Ἀλάτιος γράφων τὸν Λούκαριν φαρμακεῦσαι τὸν Τιμόθεον· ὅτι μὲν γὰρ ὁ Τιμόθεος δηλητηρίῳ φαρμάκῳ ἀπέθανεν, ἀληθές· ποῖος δὲ αὐτὸν ἐφαρμάκευσεν, ἄδηλον.

Ἐτεῖ σωτηρίῳ 1622, τοῦ Χιτζρὲ 1031.

Δευτέρα βασιλεία τοῦ αὐτοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ.

Ὁ σουλτάν Ὀσμὰν βουλεύεται ἀπελθεῖν εἰς προσκύνῃσιν τοῦ ἐν τῇ Μέκκᾳ ναοῦ, Κ 1 α μ π ἐ λεγομένου, καὶ μεταθεῖναι εἰς τὴν Αἴγυπτον τὸν βασιλικὸν θρόνον. Ὅθεν οἱ φίλοι τοῦ ἥδη ἐξωσθέντος σουλτάν Μουσταφᾶ διεγείρουσι τοὺς γιαννιτζάρους εἰς ἀποστασίαν· οὗ γενομένου καθαιρεῖται ὁ σουλτάν Ὀσμὰν, καὶ ἀπάγεται εἰς τοὺς Ἐ π τ ἂ Κ ο υ λ ἂ δ ε ς, κάκεισε πνίγεται ὑπὸ τῶν ἀνταρτῶν γιαννιτζάρων, ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας δωδέκατον καὶ βασιλεύσας ἔτη τέσσαρα.

Ἀναβιβάζουσι δὲ εἰς τὸν θρόνον τὸν ῥηθέντα σουλτάν Μουσταφᾶν, τῆς εἰρκτῆς ἐκβαλόντες, Μαῖου 10, νομίζοντες ὅτι νὰ ἐσωφρονίσθῃ ὑπὸ τῆς δυστυχίας καὶ καθαιρέσεως. Ἀλλ' αὐτὸς εὐθὺς βασιλεύσας ἄρχεται κατεργάζεσθαι καὶ κατατολμᾶν τὰ πρῶτά του ἐλαττώματα καὶ σπατάλας μὲ περικοπὴν προσθήκην καὶ αὐξήσιν, προσθεῖς ταῖς σπατάλαις καὶ τὴν τυραννίαν, δι' ἧς ἐφόρνευσε τοὺς καταβιβάσαντας αὐτόν ποτε τῆς βασιλείας, καὶ ἀμελῶν πάσας τὰς ὑποθέσεις τῆς βασιλείας.

Μετατεθέντος ἤδη Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνον ἀνεβιβάσθη τῷδε τῷ 1622 ἔτει εἰς τὸν πατριαρχικὸν τῆς Ἀλεξανδρείας θρόνον ὁ Γεράσιμος. Οὗτος συνέθετο λόγους πολλοὺς σωζομένους μέχρι τοῦδε ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ πατριαρχείου τοῦ ἐν τῷ Καχίρῳ τῆς Αἰγύπτου. Ἀνέγνων καὶ γὰρ διατρέβων ἐκεῖσε λόγον αὐτοῦ ἐγκωμιαστικὸν εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, ἐν ᾧ λέγει ὅτι οὐχ ὑπέκειτο ἡ Θεοτόκος τῷ προπατορικῷ ἁμαρτήματι.

Ἐτεῖ σωτηρίῳ 1623, τοῦ Χιτζρῆ 1032.

Οὕτως οὖν ἀσώτως καὶ τυραννικῶς διαβιώσας ἐπὶ τοῦ θρόνου ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς ὁ Α' ἐπὶ μῆνας 15, καταβιβάζεται τῆς βασιλείας ὑπὸ τῶν προϋχόντων, Σεπτεμβρίου ἰγ', καὶ ἐπιβιβάσαντες αὐτὸν ὄνου περιετριγύρισαν τὰς ἀγυῖας τῆς Πόλεως χλευαζόμενον καὶ ἐμπαιζόμενον ὑπὸ τοῦ πλήθους καὶ πάντων τῶν ἐντυγχανόντων αὐτῷ καθ' ὁδὸν, καὶ καθείρξαντες ἐν τῇ εἰρκῇ τῶν Ἐπταπύργων, μετὰ μικρὸν κατεπνίγη διὰ προσταγῆς τοῦ διαδεξαμένου τὴν βασιλείαν,

Βασιλεία σουλτάν Μουράτ τοῦ Δ'.

Ὃς ὑπῆρξε σουλτάν Μουράτ ὁ Δ', υἱὸς ὦν τοῦ προῤῥηθέντος σουλτάν Ἀχμέτ, ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας 14.

Ἦτον εἰς αὐτοὺς τοὺς χρόνους τυπογραφία εἰς τὴν Πόλιν.

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης Κύριλλος ὁ Λούκαρις, προστάς τοῦ θρόνου μῆνας δέκα πρὸς τοῖς ἑπτὰ καὶ ἡμέρας τέσσαρας, ἀδίκως ἐξώσθη, τῷδε τῷ ἔτει Ἀπριλίου ιβ', ἐπὶ τοῦ προῤῥηθέντος σουλτάν Μουράτ τοῦ Δ', εἴτα καὶ ἐξωρίσθη.

Ἐπιπῆδῃσις εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον

Γρηγορίου τοῦ Ἀμασειᾶς.

Γέγονε δὲ ταῦτα τῇ καταδρομῇ Γρηγορίου τοῦ Ἀμασειᾶς μητροπολίτου, τοῦ καὶ Στρατοαμασειᾶς ἐπικληθέντος, ὃς ληστρικῶς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον καθήρπασε, Μαΐου τῇ ιζ', ἡμέρᾳ Τρίτῃ περιβλήθεις τὸ βασιλικὸν ἐνδυμα (συνόντων αὐτῷ δύο καθηρημένων ἀρχιερέων, Μητροφάνους τοῦ Ἀχριδῶν καὶ Ἰωάσαφ τοῦ πρῶην Σεβέρων), παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου Χουσεῖν πασσᾶ.

ΚΕΦ. ΚΓ'.

Πατριαρχεία τοῦ Ἀδριανουπόλεως Ἀνθίμου.

Καὶ μετὰ μῆνας τρεῖς, Αὐγούστου ιζ', ἡμέρᾳ Τετάρτῃ πρὸς τὸ ἑσπέρας, παραδοθεὶς ὁ Γρηγόριος σιδηροδέσμιος τῷ Ἀχμέτ-ἀγᾶ εἰς τὴν Ῥόδον ἐξωρίσθη· καὶ τὸ πρῶτ' τῆς ἐπομένης Πέμπτης ἐνδυμα βασιλικὴν ἐνδυθεὶς παρὰ τοῦ αὐτοῦ Ἐπιτρόπου Χουσεῖν-πασσᾶ ὁ ποτὲ Ἀδριανουπόλεως Ἀνθιμος μετὰ τῶν παρευρεθέντων ἀρχιερέων τε καὶ κληρικῶν, οὐκ ὀλίγων ὄντων, μετετέθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸν πατριαρχικόν. Ἐπὶ τούτου οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει παρευρεθέντες ἀρχιερεῖς ἀφορισμῷ καὶ ἀναθέματι ὑπέβαλαν τὸν ἐξωσθέντα Γρηγόριον.

Κατὰ τοῦτον δὲ τὸν χρόνον τὸ τοῦ πατριαρχείου χρέος ἦν πλεῖον τῶν ἐβδομήκοντα φορτίων ἄσπρων.

Πατριαρχεύσας οὖν ὁ Ἀνθιμος ἡμέρας πεντήκοντα ἐκὼν παρῆντήσατο, τῇ θ' τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦδε τοῦ ἔτους, καὶ ἀπελθὼν ἐν τῇ τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου λαύρᾳ τῇ ἐν τῷ Ἀθωνι κατόκησε.

Μετὰ τοῦτον τάττουσί τινες Φίλιππόν τινα.

Δευτέρα πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως.

Ὅθεν βασιλεύοντος τοῦ σουλτάν Μουράτ τοῦ Δ' ἀνακαλεῖται ἐκ τῆς ἐξορίας Κύριλλος ὁ Λούκαρις, καὶ ἀναβιβάζεται εἰς τὸν οἰκείον θρόνον τὸν πατριαρχικὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως· κὰν τούτοις ὁ Χαλκηδόνος Ἰσαὰκ πατριαρχεῦσαι βουλευθεὶς ἀνακαλύπτεται, καὶ κωλυθεὶς εἰς τὴν Οὐγγρίαν ἐξορίζεται.

Ὁ Ἀμπαζᾶ-πασσᾶς, ἡγεμὼν εἰς τὸ Ἐρζρούμ, εἶχεν ἀποστατήσει ἐπὶ τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ. Ὅθεν ὁ σουλτάν Μουράτ ἐπέμφας τὸν βεζίρην Τζερεκῆζ-Μεχμέτ-πασσᾶν τροποῦται αὐτὸν παρὰ τῇ Καισαρείᾳ καὶ ἀναγκάζει φυγεῖν εἰς τὸ Ἐρζρούμ· ἀλλὰ μετὰ τὴν νίκην θνήσκει ὁ βεζίρης εἰς τὸ Τοκάτι.

Εἵτα ὁ σουλτάν Μουράτ διορίζει τὸν Χαφιζ-Ἀλή-πασσᾶν, ἡγεμόνα τοῦ Διαρπεκίρ, ἀπελθεῖν σὺν στρατῷ καὶ πολιορκῆσαι τὸ ὑπὸ τοῖς Πέρσαις Βαγδάτι.

Ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ παρὰ τῇ Χηλῇ, ἐν τῇ κόμῃ Σταυριᾷ, ἀπεχούση τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἀγίου Εὐθυμίου μίλια 70, ἔστι παρακείμενον νησιδίον ἐφ' ᾧ ἦν μοναστήριον τῆς Θεοτόκου· διὰ δὲ τὸ φιλοξηνηθῆναι ἐκεῖ ῥώσσους ληστάς μετὰ τὸ 1600 ἔτος ὁ Πιαλί-πασσᾶς ἀπελθὼν μετὰ ὀθωμανικοῦ στόλου κατέ-

—1626

στρεψε τὸ μοναστήριον καὶ τοὺς πατέρας διεσκόρπισε· τὰ αὐτὰ καὶ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τότε ἔπαθε τὸ μοναστήριον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τὸ ἐν τῇ Οὐνίᾳ νήσῳ· ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ Προδρόμου τὸ ἐν τῇ Σωζουπόλει· ἀπελθόντων γὰρ τῶν Ὀθωμανῶν συλλαβεῖν τοὺς ἐκεῖσε καταφυγόντας Ῥώσους, ἐπειδὴ οἱ Ῥώσοι ἐπολέμησαν αὐτοῖς, οἱ Ὀθωμανοὶ πέμψαντες ὕστερον κατηδάφισαν αὐτό.

Ἐλθὼν ὁ Χαφιζ-Ἀλή-πασσᾶς πολιορκεῖ τὸ Βαγδάτι ἐπὶ μῆνας ὅλους πέντε σφοδρότατα, καὶ μετὰ πολλὴν φθορὰν τῶν οἰκείων βιάζεται λύσαι τὴν πολιορκίαν διὰ τὴν τοῦ χειμῶνος ἐπέλευσιν καὶ ἐπανακάμψαι εἰς τὸ Χαλέπι.

Βουλευθέντων τῶν ἀρχιερέων, ὡς ἔθος αὐτοῖς, ἐκβαλεῖν τοῦ θρόνου τὸν Κύριλλον, αὐτὸς χρησάμενος κατασκευῇ ἐνδύεται καθάδιον, καὶ ἔρχεται ἀκόντων αὐτῶν εἰς τὸ πατριαρχεῖον· ὅρα Δοσθ. βιβλ. ιά. κεφ. θ'. § 6'.

Ἔτει σωτηρίῳ 1625, τοῦ Χιτζρὲ 1035.

Ὁ Χαφιζ-Ἀλή-πασσᾶς φθάσας εἰς τὸ Χαλέπι καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ σουλτάνου, καὶ γίνεται βεζίρης ὁ Χαλίλ-πασσᾶς, μὲ προσταγὴν ἂν ἀκολουθήσῃ σφοδρῶς καὶ ἐπιμελῶς τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον. Ἀλλ' αὐτὸς νομίσας ἀναγκαίαν τὴν ἐξολόθρευσιν τοῦ προῤῥηθέντος Ἀμπαζᾶ-πασσᾶ, ἐλθὼν πολιορκεῖ αὐτὸν ἐν τῇ πόλει Ἐρζρούμ. Ἀνθίσταται ὁ Ἀμπαζᾶ-πασσᾶς γενναίως ταῖς ἐφόδοις τῶν πολεμούντων, καὶ οὐκ ἀρκεσθεῖς τούτῳ, ἐξελθὼν σὺν ὀλίγοις κατακόπτει πολλοὺς καὶ ζωγρεῖ περισσοτέρους τῶν πολιορκούντων, τέλος φυγαδεύει αὐτοὺς, καὶ ὁ Χαλίλ-πασσᾶς σὺν ὀλίγοις φυγῇ τὴν σωτηρίαν εὗρατο. Ὅθεν φθάσας εἰς τὸ Διαρπεκίρ καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς ὁ Χαλίλ-πασσᾶς ὑπὸ τοῦ σουλτάνου, καὶ γίνεται βεζίρης ὁ Χοσρέβ-πασσᾶς.

Οἱ ἰησουῖται οὐκ ἀρκεσθέντες ταῖς σφῶν ῥαδιουργίαις, δι' ὧν ἐνδελεχῶς ἐτάραττον τοὺς ἐν τῇ Δύσει βασιλεῖς τε καὶ ἡγεμόνας καὶ τὰς ὑπ' αὐτοῖς ἐκκλησίας, κακογνωμόνως ἡβουλήθησαν διαταράξαι καὶ τὴν Ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν. Ὅθεν διέβαλον οὕτω πικρῶς πρὸς τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν τὸν Οἰκουμενικὸν πατριάρχην Κύριλλον τὸν Λούκαριν, ὥστε μικροῦ ἐδέησεν αὐτὸν ἐκβληθῆναι τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ὑπὸ τοῦ σουλτάν Μουράτ. Ἀλλ' ἀνακαλυφθεῖσης τῆς τῶν ἰησουϊτῶν σκευωρίας, αὐτὸς μὲν ὁ Κύριλλος τῷ θρόνῳ ἐπέδεδαιώθη, ἐκεῖνοι δὲ ἀτίμως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐδιώχθησαν. Διὰ ταῦτα οὖν ἀγανακτήσαντες οἱ ἰησουῖται συκοφαντοῦσιν αὐτὸν καλθινοφρονεῖν λέγοντες.

Ἔτει σωτηρίῳ 1626, τοῦ Χιτζρὲ 1036.

Ὁ τοῖνον Χοσρέβ-πασσᾶς ἑαρὸς φανέντος ἀπάρας ἀπὸ τοῦ Διαρπεκίρ ἔρχεται πρὸς τὸ Ἐρζρούμ, οὐ μόνον μετὰ πολλοῦ στρατοῦ ἀλλὰ καὶ μετὰ μηχανῶν πολλῶν καὶ ἐλεπόλεων, καὶ προσβαλὼν τούτοις κατὰ τῶν τῆς

πόλεως τειχῶν οὕτως ἐφοβήρισε τοὺς κατοικητάς καὶ τοὺς τοῦ Ἀμπαζᾶ στρατιώτας, ὥστε μετὰ τὴν πέμπτην ἡμέραν τῆς πολιορκίας ὑποταγῆ-
ναι ἐθελουσίως, καὶ τὸν Ἀμπαζᾶν ἐκουσίως παραδοθῆναι τῷ βεζίρῃ Χοσ-
ρεβ-πασσᾷ, ὅστις σιδηροδέσμιον πέμπει αὐτὸν εἰς τὸν σουλτάν Μουράτ. Ἀλλ'
ὁ σουλτάνος ἀποβλέψας εἰς τὴν ἀνδρείαν καὶ ἀνδραγαθήματά του, λησμο-
νεῖ τὴν προδοσίαν του, δὲν τὸν φονεύει ὡς ἀντάρτην καὶ τὸν συγχωρεῖ ὡς
ἀνδρεῖον· καὶ ἐλέγξας αὐτὸν διὰ τὴν ἀνταρσίαν του εἶπεν αὐτῷ ὅτι θέλει
τὴν ξεπλύνει μὲ τὰς κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς βασιλείας νίκας· ὅθεν ἀναδείξας
αὐτὸν ἡγεμόνα τῆς Βόσνας ἐπεμψεν ἐκεῖ διὰ νὰ ἀντιμáχῃται κατὰ τῶν ἐ-
φόδων τῆς Γερμανίας, ἂν ἀκολουθήσουν ἐν τούτῳ τῷ διαστήματι ὅπου τα-
νῦν ἔχει ὁ σουλτάνος ἐφόδους κατὰ τῆς Περσίας.

Ἔτει σωτηρίῳ 1629, τοῦ Χιτζρῆ 1039.

Αἱ οἰκιακαὶ ταραχαὶ καὶ ἐμφύλιοι πόλεμοι ἀφοῦ ἔπαυσαν ὁλοκληρῶς, ὁ
σουλτάν Μουράτ τούτῳ τῷ ἔτει πέμπει τὸν αὐτὸν Χοσρεβ-πασσᾶν διὰ νὰ
ὑποτάξῃ τὸ ὑπὸ τοῖς Πέρσαις Βαγδάτι· ὅστις διαχειμάσας εἰς τὸ Μουσού-
λι προητοιμάσθη ἀποχωρώντως ἐν πᾶσι, καὶ ἦρος φανέντος ἐφορμήσας λεηλα-
τεῖ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Περσίας Ἀράκ, κόπτει πᾶσαν κοινωνίαν καὶ δосоλη-
ψίαν εἰς τὰς περὶ τὸ Βαγδάτι ἐπαρχίας, ὑποτάσσει ὀχυρώματα καὶ κατα-
κρημνίζει ἃ οὐκ ἐξῆν διαφυλάξαι, καὶ μὲ τοιαύτας προετοιμασίας ἤρξατο
τῆς τοῦ Βαγδατίου πολιορκίας, καὶ πολιορκήσας αὐτὸ σφοδρότατα ἡμέρας
τεσσαράκοντα πρὸς τῇ μιᾷ, καὶ ἀπολέσας λαοῦ καὶ στρατιωτῶν πλεῖστον
ὅσον, ἐδιάσθη καὶ ἄκων λύσαι τὴν πολιορκίαν, διὰ νὰ μὴ ἀπολέσῃ καὶ ἄλ-
λους ἢ σχεδὸν ὅλους.

Ἔτει σωτηρίῳ 1630, τοῦ Χιτζρῆ 1040.

Ἀκούσαντες οἱ Ῥῶσοι τὰς τῶν ἰησουϊτῶν κατὰ τοῦ Λουκάρεως συκο-
φαντίας ἐπεμψαν πρὸς Θεοφάνην τῶν Ἱεροσολύμων πατριάρχην, διάγοντα
τότε ἐν Γιάσιῳ τῆς Μολδοβίας, ἐρωτώντες εἰ ἀληθῆ ταῦτα οἱ ἰησουῖται
φασί. Πρὸς τοῦς ὁ Θεοφάνης, κεφάλαια 16 συνταξάμενος, ἀμέτοχον τὸν σοφώ-
τατον Κύριλλον καὶ τὴν Ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν τῆς τοιαύτης συκοφαντίας
εἶναι ἀπέδειξεν.

Ἐν τῇ Ῥώμῃ οἱ καρδινάλιοι ἀθροισθέντες διετάξαντο κεχερῆσθαι τοῦ λοι-
ποῦ πρὸς αὐτοὺς τῷ τίτλῳ τοῦ ῥε βερενδίσιμος καὶ ἐμινεντίσιμος,
ἥτοι εὐσεβέστατος καὶ ἐξοχώτατος καὶ ἐδεήθησαν τοῦ πάπα Οὐρβανοῦ ΙΓ'
δι' οἰκείου θεσπίσματος ἀπαγορεύσαι τὸ μηδένα τῶν ἄλλων ἐκκλησιαστι-
κῶν τοῦ λοιποῦ διὰ τοιούτου τίτλου καλεῖσθαι, ἢ μόνον τοὺς ἐλέκτορας τῆς
Ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, τὸν μάγιστρον τοῦ ἱεροσολυμικοῦ ὀσπιταλίου
καὶ αὐτοὺς τοὺς καρδινάλιους.

—1632

Ἔτει σωτηρίῳ 1631, τοῦ Χιτζρῆ 1041.

Ὁ μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ἀμπαζᾶ-πασσᾶ ἡγεμῶν εἰς τὸ Ἐρζούμ γενόμενος, Ἡλιάς-πασσᾶς, ἀποστατεῖ κατὰ τοῦ σουλτάν Μουράτ καὶ ἐξουσιάζει τὸ Ἐρζρούμ. Ἄλλ' ὁ Κζουτζούκ-Μεχμέτ-πασσᾶς πεμφθεὶς καταπολεμεῖ αὐτὸν καὶ ζωγράφας πέμπει σιδηροδέσμιον εἰς τὸν σουλτάν Μουράτ, ὅστις καταπολεμεῖ αὐτὸν ἐν τῇ λεωφόρῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Λουκάρεως προσηνήχθη τῇ Κωνσταντινουπόλει βιβλίον τυπωθὲν ἐν Γινέβρῃ, περιέχον κεφάλαια 18 καὶ τέσσαρας ἐρωτήσεις καθολισμοῦ γεμούσας, οὗ ἡ ἐπιγραφὴ οὕτως εἶχε: Κύριλλος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, τοῖς ἐρωτῶσι καὶ πυνθανομένοις περὶ τῆς πίστεως καὶ θρησκείας τῆς τῶν Γραικῶν κτλ., ἃ πάντα Μελέτιος ὁ Συρίγου ἀνατρέπει ἐν ταῖς Ἀντιρρήσεσι ταῖς κατὰ τῶν καθολικῶν κεφαλαίων καὶ ἐρωτήσεων Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως, τυπωθείσαις ἐν Βουκουρεστίῳ τῆς Οὐγγροβλαχίας, ἔτει 1700. Ὅρα Δοσίθ. ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολ. πατρ. βιβλ. ιά. κεφ. ι. σελ. 1171.

Ἔτει σωτηρίῳ 1632, τοῦ Χιτζρῆ 1042.

Ὁ Ρουστέμ-χάνης, στρατηγὸς τῶν Περσῶν, ἐφορμήσας λήζεται τὰς ἐπαρχίας τῶν Ὀθωμανῶν τὰς περὶ τὴν πόλιν Βάν· εἰτα πολιορκεῖ καὶ τὸ Βάν σφοδρότατα, καὶ κατέστρεφεν ἂν αὐτὸ εἰ μὴ ἐλθὼν ὁ μπεϊλέρπεης τῆς Δούμελης δυνάμει τῆς Εὐρώπης ἔλυσεν τὴν πολιορκίαν φυγαδεύσας τοὺς Πέρσας.

ΚΕΦ. ΚΔ'.

Πατριαρχεῖα Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Βερρόιας, καὶ
τρίτη πατριαρχεῖα τοῦ Λουκάρεως, καὶ
πατριαρχεῖα Ἀθανασίου τοῦ Πατελα-
ρίου, καὶ τετάρτη πατριαρχεῖα
τοῦ Λουκάρεως.

Κύριλλος ὁ ἀπὸ Βερρόιας, πατριάρχας μετὰ τινων ἀρχιερέων καὶ τοῦ Ἀμασείας Ζαχαρίου, ἐνδύμα περιβληθεὶς παρὰ τοῦ σουλτάν Μουράτ, τῇ 5'

τοῦ Ὁκτωβρίου, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἀνεκλήρυχθη· ἀλλὰ κρυβεῖς ὁ Λούκαρις παρὰ τῷ πρέσβει φιαμέγκω ἐξορίζει καὶ τοὺς δύο τῇ ἰα τοῦ αὐτοῦ μηνὸς εἰς τὴν νῆσον τῆς Τενέδου. Διὰ δὲ τὸν φόβον τῶν ὑπερασπιστῶν αὐτοῦ ἀθωωθείς τῆς καταδρομῆς εἰς Βέρροϊαν τὴν αὐτοῦ ἐπαρχίαν ἐξεπέμφθη ὁ Κύριλλος, θανόντος τοῦ Ἀμασείας ἐν τῇ ἐξορίᾳ.

Τρίτη πατριαρχία τοῦ Λουκάρεως.

Ἀνοίχθη οὖν πάλιν τὸ τρίτον εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ γνήσιος ποιμὴν Κύριλλος ὁ Λούκαρις. Τούτῳ τῷ ἔτει τὸ χρέος τοῦ πατριαρχείου πολλῷ πλεῖον ἦν τοῦ ἀνωτέρω προρρήθέντος.

Ἔτει σωτηρίῳ 1633, τοῦ Χιτζρῆ 1043.

Πατριαρχία Ἀθανασίου τοῦ Πατελαρίου.

Τῇ ἑκτῇ τοῦ Μαρτίου ἔνδυμα παρὰ τοῦ σουλτάν Μουράτ περιβληθεὶς Ἀθανάσιος ὁ Κρῆς ὁ ἐπονομαζόμενος Πατελάριος, μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, διὰ τῆς ἐπικουρίας τοῦ καπετάν-πασσά τοῦνομα Τζαφέρ, καὶ ἐξορίσας Κύριλλον τὸν Λούκαριν εἰς τὴν Τένεδον, ἐπέβη τοῦ πατριρχικοῦ θρόνου· ἀλλὰ μετὰ ἡμέρας 40, κατὰ τὴν ἐβδομάδα τῶν Ἀγίων Παθῶν, ἐξορισθεὶς τῇ τῶν μητροπολιτῶν συνεργείᾳ, ἀπεπέμφθη εἰς τὴν ἰδίαν ἐπαρχίαν Θεσσαλονίκην.

Τετάρτη πατριαρχία Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως.

Καὶ διὰ τῆς συνεργείας τῶν αὐτῶν μητροπολιτῶν ἐπανακάμψας τῆς ἐξορίας ἀποκατέστη τὸ τέταρτον εἰς τὸν ἴδιον θρόνον ὁ γνήσιος ποιμὴν αὐτοῦ, καὶ ἤδη γέρον, Κύριλλος ὁ Λούκαρις. Ὁ δὲ Πατελάριος εἰς τὴν Ἀγκῶνα τῆς Ἰταλίας ἀπῆλθε, διανοούμενος ἀπελθεῖν εἰς τὴν Ρώμην· ὅθεν ἐκεῖθεν γράψας πρὸς τὸν τότε πάπαν Οὐρβανὸν τὸν Η΄, ἡ κατ' ἄλλους Κάλλιστον, πέμπει τὰ γράμματα διὰ Καλλίστου τοῦ Δρυϊνουπόλεως ἐπισκόπου· ἥτει δὲ διὰ τῶν γραμμάτων τὸ μετὰ τὸ παραγενέσθαι αὐτὸν εἰς τὴν Ρώμην ἔχειν τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀλλ' ὁ πάπας ἀπεκρίθη αὐτῷ τὸ, ἐὰν τῇ τῆς ῥωμαϊκῆς πίστεως ὁμολογίᾳ ὑπογράψῃ ἔξω ἐκ τῶν θρόνων τοῦ ἐβδομηκοστοῦ τρίτου καρδινάλιος· ὅθεν δυσχεράνας ὁ Πατελάριος ἀπῆλθεν εἰς τὴν Μολδοβλαχίαν.

Κύριλλος ὁ Λούκαρις τὸν Νικόδημον Μεταξᾶν ἀρχιεπίσκοπον Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου χειροτονήσας, ἀπέσπασε τὰς νήσους ταύτας ἀπὸ τῆς Κορίνθου, ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῶν Ἀποστόλων ὑπ' ἐκείνη τελούσας. Ὅθεν παρανόμως τοῦτο κατετόλμησεν· εἰ δὲ εἶποι τις ὅτι βασιλεῖς καὶ πατριάρχαι ἰ-

σχύουσι τοιαῦτα ποιεῖν, ψεύδεται. Νικόλαος γὰρ ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐ-
λεγεν Ἀλεξίῳ τῷ βασιλεῖ, ἐρῶ ὅτι βασιλέως ἀντιγραφὴν
ἐφ' οἷς οὐ βλέπεται ἕτερος, οὐ μὴν καὶ αἶε. Ὄθεν τὸ Ῥί-
ζιον ἐπὶ Γερμανοῦ τοῦ ὁμολογητοῦ ἐγένετο ἀρχιεπισκοπὴ, ἀλλὰ μετὰ ἔτη
200, ἐπὶ Θεοφυλάκτου καὶ Ῥωμανοῦ, ἐδόθη Νικηφόρῳ τῷ Νεοκαισαρείας.

Ὁ αὐτὸς Κύριλλος ἀνενέωσε τὸ σιγγιλιῶδες γράμμα τῆς μονῆς τῆς Θεο-
τόκου, ἐπιλεγομένης τοῦ Φιλοσόφου, κειμένης ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, ἣν ἀνή-
γειρεν ἐκ βάθρων Ἰωάννης ὁ Λαμπερδόπουλος, Πρωτασκηρῆτης καὶ φιλόσο-
φος, καὶ ἐποίησεν αὐτὴν ὁ πατριάρχης Πολύευκτος σταυροπήγιον τοῦ θρόνου
τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ ἐν Γασίῳ μοναστήριον Βορνόδσκη τούτῳ τῷ ἔτει ἀφιερῶθη τῷ Πα-
ναγίῳ Τάφῳ, τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Κυρίλλου τοῦ Λου-
κάρεως. Διέτριψα καὶ γὼ ἐν αὐτῷ μερικάκιον ὧν καὶ παιδεύομενος τὰ ἐγκύ-
κλια ὑπὸ τῷ ἐν προσθυτέροις διδασκάλῳ Ναθαναὴλ Χίῳ τῷ Καλλονάρῃ,
ἀπὸ ἔτους 1724 μέχρις ἔτους 1727, καθ' ἡμαζήλευθον ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολ-
δαβίας Μιχαὴλ Τζιχάνης ὁ Ῥακοβίτζας, καὶ ἐγένετο ἀπὸ Δραγομάνου Γρη-
γόριος ὁ Γκίκας, καὶ συναπῆλθε καὶ ὁ διδάσκαλος σὺν τῷ καθαιρεθέντι ἡ-
γεμῶνι. ἦν γὰρ διδάσκαλος τῶν τεσσάρων αὐτοῦ υἱῶν. Ἐγὼ δὲ ἔμεινα ἐν
Γασίῳ παρὰ τῷ συγγενεῖ Ἰωάννῃ Ἀγὰ τῷ Ὑψηλάντῃ, προσμένων τὸν μα-
καρίτην γεννητορά μου Θεόδωρον, ἐλθεῖν μέλλοντα μετὰ τοῦ νέου ἡγεμόνος
μετ' ὁρπάκιον τοῦ Καμαράση τῶν Ὀκνῶν.

Ἠγάπα δὲ Κύριλλος ὁ Λούκαρις τὸν Ἅγιον Τάφον εὐλαβοῦμενος σφόδρα
ᾔθεν καὶ τῷ πατριάρχῃ τῆς Ἱερουσαλὴμ Θεοφάνει πολλὰ ἐδοθήθησεν καὶ τρό-
ποις διαφόροις εἰς τὰς ἐνοχλήσεις καὶ πολέμους ὅπου εἶχε παρὰ τῶν Λατίνων.

Ὁ ῥηθεὶς Νικόδημος ὁ Μεταξᾶς μετὰ καὶ ἄλλων τινῶν ἔφεραν εἰς τὴν
Κωνσταντινουπόλιν τυπογραφίαν καὶ ἐτύπωσαν τὸ Σύνταγμα τοῦ Πα-
λαμᾶ καὶ τοῦ Σχολαρίου, καὶ τὸν Διάλογον τοῦ Μαργουνίου Περὶ τῆς ἐκ-
πορεύσεως τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, καὶ Ἐπιστολὰς τοῦ Ἀλε-
ξανδρείας Μελετίου τοῦ Πηγᾶ, καὶ τὸ τοῦ μοναχοῦ Βαρλαάμ Κατὰ τοῦ
Καθαρτηρίου πυρὸς, καὶ τὸ τοῦ φιλαδελφείας Γαβριὴλ Κατὰ τῶν
πέντε Διαφορῶν. Ὄθεν οἱ ἐν τῷ Σταυροδρόμῳ παπισταὶ Φραντζέζοι
ταῦτα ἰδόντες ἔδωκαν δῶρα πολλὰ καὶ πλῆθος χρημάτων πρὸς τοὺς κρα-
τοῦντας ἐθνικοὺς, ἵνα ῥίψωσιν ἐν τῇ θαλάσῃ τὴν τυπογραφίαν, ἥ καὶ ἐγένετο.

Ἀρμένιός τις πραγματευτὴς ἐλθὼν ἀπὸ τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν εἶπε τῷ
πατριάρχῃ τὸ ὅτι ἐν τῇ Ἰνδίᾳ εἰσὶ λαὸν πλῆθι ἄπειρα ὁμοφωνοῦντα τῇ
Ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ καὶ παρενοχλούμενα ὑπὸ τῶν παπιστῶν καὶ δέονται
αὐτοῦ ἀποστεῖλαι σοφὸν τινα ἄνδρα εἰς βοήθειαν αὐτῶν, ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν
παπιστῶν ἀπατώνται. Ἀλλ' ὁ μὲν πατριάρχης, καίτοι Οἰκουμενικὸς, οὐκ
ἠδυνήθη μεταχειρίσασθαι τὸν τίτλον ἐν οἷς αὐτὸν ἡ καθολικὴ ἐκκλησία ἐδέ-
ξατο, καὶ παρέβλεψε διὰ τὰς κατ' αὐτοῦ καταδρομὰς τῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου
ἐπιτηδῆσαι ἐφεμένων οἱ δὲ περὶ αὐτὸν ἀρχιερεῖς, συλλογιζόμενοι μόνον τὸ
φατριαῖον πρὸς ἀλλὰξοπατριαρχίαν, οὐκ εἶχον καιρὸν τὴν περὶ τούτου σκέ-
ψιν ποιήσασθαι. Ὄθεν καὶ ὁ πατριάρχης, τῷ Οἰκουμηνικῷ ἐν μόναις

ταῖς καταδυναστείαις καὶ ἀρπαγαῖς χρώμενος, ἐφρόντιζε χρηματολογεῖν ἵνα ἔχῃ ἐξοδα μετὰ τὴν ὁσημέραι ἐπαπειλουμένην καὶ ὑποπετυομένην ἔξωσιν, ὡς καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτὸν οὕτω ποιεῖν ἐσυνείθισαν, χρηματολογοῦντες διὰ τὸν ἐνδεχόμενον ἀπὸ τοῦ θρόνου καταβιβασμόν.

Ἐκστρατεύει κατὰ τῶν Λέχων ὁ σουλτάν Μουράτ ὑπὸ στρατηγοῖς τῷ Μουρταζᾷ-πασσᾷ καὶ τῷ Ζαμπολάδ-ζαδέ. Διέπλευσεν ὁ στρατὸς τὸν Δούναβιν εἰς τὸ Γίργιοβον, πόλιν τῆς Οὐγγροβλαχίας, καὶ στρατοπεδεύσαντας ἐκεῖ ἔρχονται πρὸς αὐτοὺς οἱ πρέσβεις τῶν Λέχων ζητοῦντες τὴν εἰρήνην. Οἱ στρατιῶται πέμπουσιν αὐτοὺς πρὸς τὸν σουλτάν Μουράτ, ὅστις εἰρηνοποιεῖ μετὰ τῆς Λεχίας ἐπὶ συμφωνίαις ἐπωφελέσι τῇ ἑαυτοῦ βασιλείᾳ.

Διὰ προγράμματος δίδει ἄδειαν ὁ σουλτάν Μουράτ νὰ πωλῇται τὸ κρασί φανερώς εἰς τὰ οἶνοπωλεία καὶ ἀκωλύτως, καὶ νὰ πίνη ὁ καθείς ὅσον θέλει· ἐμποδίζει τοὺς καχενέδες, καὶ ἐπαιδεύοντο δεινῶς ἐκεῖνοι ὅπου ἦνοιγαν τοιαῦτα ἐργαστήρια.

Ἔτει σωτηρίῳ 1634, τοῦ Χιτζρέ 1044.

Ὁ σουλτάν Μουράτ ἐκστρατεύει αὐτοπροσώπως κατὰ τῆς Περσίας καὶ πορεύεται πρὸς τὸ Βαγδάτ. Καθ' ὁδὸν ἐφορμᾷ κατὰ τῆς πόλεως Ῥεβάν, ἥτινα πρὸ μικροῦ εἶχον ὑποτάξει οἱ Πέρσαι· μετὰ ἡμερῶν ὅκτῳ πολιορκίαν ὑποτάσσεται ἡ πόλις ἐκουσίως τῷ σουλτάν Μουράτ, ὅστις ἀφείλ τοὺς ἐν αὐτῇ Πέρσας ἐλευθέρους κρατεῖ παρ' ἑαυτῷ μόνον τὸν ἡγεμόνα τοῦ Ῥεβάν, Ἐμιργκιέν-ὀγλόν, ὃν τινα πέμπει εἰς τὴν Πόλιν. Εἴτα διατρίβει ὁ σουλτάν Μουράτ καιρὸν τινα εἰς τὴν πόλιν Τέβρις, ἀνακαινίζων καὶ ὀχυρῶν τὰ περὶ ὀχυρώματα.

Τούτῳ τῷ ἔτει γίνεται αὐθέντης τῆς Μολδαβίας ὁ Βασίλειος βοεβόδας ὁ Ἀρβανίτης, καὶ ἡγεμονεύσας ἀρίστως μέχρι τοῦ ἔτους 1654 διώκεται ὑπὸ τοῦ ἀντάρτου Στεφάνου Γεωργίου, υἱοῦ τοῦ Δημητράσκου Λογοθέτου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1635, τοῦ Χιτζρέ 1045.

Ὁ σουλτάν Μουράτ περὶ τὰ τέλη τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦδε τοῦ ἔτους εἰσέρχεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν σὺν τῷ στρατῷ νικητῆς.

Ὁ αἰχμάλωτος Ἐμιργκιέν-ὀγλὸς διὰ τῆς εἰς τὴν μουσικὴν προκοπῆς του ἀποκτᾷ τὸ θάρρος καὶ τὴν εὐνοίαν τοῦ σουλτάν Μουράτ, καὶ σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο· καὶ ἐν τῷ εὐωχεῖσθαι καὶ οἶνοποτεῖν τὸν Μουράτ καθ' ἡμέραν παρῆν μόνος ὁ Ἐμιργκιέν-ὀγλὸς σὺν τῷ μπεκρῇ-Μουσταφᾷ· ἔκτισε δὲ ὁ Ἐμιργκιέν-ὀγλὸς καὶ παλάτιον ἐν τῷ Βοσπόρῳ μέχρι τοῦδε σωζόμενον παρὰ τῷ Σωσθενεῖ, καὶ συνεχῶς ὁ σουλτάν Μουράτ ἐρχόμενος συνευχαίετο καὶ συνέπινε τῷ Ἐμιργκιέν-ὀγλῷ. Μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ὄντος ἐκεῖ τοῦ σουλτάνου ἔλαχε νὰ περάσῃ μετὰ τὸ καὶ τὸν Ῥωμαῖός τις τῶν εὐγενῶν, καὶ ἐτραγῶδει μεπεστέν εἰς γλῶσσαν περσικὴν. Ἀκούσας τῆς φωνῆς ὁ Ἐμιργκιέν-ὀ-

—1635

γλοὺς συγκαθήμενος τῷ βασιλεῖ, ἤνοιξε τὸ τζάμι διὰ νὰ ἀκούσῃ καλή-
τερα. Ὁ Ῥωμαῖος ἰδὼν αὐτὸν ἐσιώπησεν· ἀλλ' ὁ Ἑμιργκιέν-όγλοὺς κατελ-
θὼν εἰς τὸ περιγιάλι παρεκάλει αὐτὸν, ὀρκίζων ἐπ' ὀνόματι τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ
Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ σταθῇ καὶ νὰ τελειώσῃ τὸν μπεστέν· οὗ γενομένου
φιλοφρόνως ὑπεδέχθη αὐτὸν ὁ Ἑμιργκιέν-όγλοὺς θαυμάζων τὴν εἰς τὴν μου-
σικὴν καὶ τὴν εἰς τὰ περσικὰ προκοπὴν του, καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν τίς ἂν εἴη·
ἀκούσας δὲ αὐτὸν εἶναι Ῥωμαῖον ὑποχείριον τῷ σουλτάν Μουράτ, χαρίσας
αὐτῷ δῶρον ἀξιόλογον ἀπέπεμψεν· εἶτα εἰσελθὼν πρὸς τὸν σουλτάν Μουράτ
εἶπεν: «Οἱ ὑποχείριοί σου Ῥωμαῖοι ἦσαν ποτε κύριοι αὐτῆς τῆς πόλεως, καὶ
» αὐτὸς ὁποῦ τώρα εἶδον με ἀπέδειξεν ὅτι νὰ ἦσαν ἄξιοι τῆς βασιλείας.
» Οἱ ἱστορικοὶ μας ὁμολογοῦσι τὰς ἀρετὰς αὐτῶν, ἀλλ' ἐγὼ εἰς τόδε δένει-
» χον συνομιλήσει τινὶ αὐτῶν ὁποῦ νὰ με φανῇ ἄξιος διὰ τὴν ὑπόληψιν καὶ
» φήμην ὁποῦ εἶχαν ἀποκτήσει εἰς τοὺς παρελθόντας χρόνους· καὶ ἂν ὅλοι
» ὁμοιάζουν με αὐτὸν ὁποῦ κατὰ συμβεβηκὸς τώρα ἔλαχε νὰ ἰδῶ, ἀνάγκη
» νὰ ὁμολογήσω τὸ ὅτι ἦσαν ἄξιοι νὰ βχσιλεύουν τούτων τῶν ἐπαρχιῶν·
» κατὰ δὲ τὴν μουσικὴν ὑπερτερῶν ἐγὼ πάντας τοὺς ὁμογενεῖς μου, ἥθελα
» νομίσαι εὐτυχῇ ἑμαυτὸν ἂν ἐγινόμην μαθητὴς αὐτοῦ τοῦ Ῥωμαίου.»

ΚΕΦ. ΚΕ'.

Δευτέρα πατριαρχεῖα Ἀθανασίου τοῦ Πα-
τελαρίου, καὶ δευτέρα πατριαρχεῖα Κυ-
ρίλλου τοῦ ἀπὸ Βερρόιας, καὶ
ἁλωσις τοῦ Βαγδατίου.

Ἐλθὼν ἀπὸ Μολδοβλαχίας ἐξαίφνης Ἀθανάσιος ὁ Πατελάριος πατριαρ-
χεύει κατὰ μῆνα Μάρτιον, ἐξωσθέντος Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως καὶ εἰς τὴν
Ῥόδον ἐξορισθέντος· καὶ τῇ ἐορτῇ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ἐρμηνεύσας τὸ,
Σὺ εἶ Πέτρος καὶ τὰ ἐξῆς, κατὰ τὴν γνώμην τῶν θεολόγων, ἐλάλησε
κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα. Ἀλλ' ἐπελάβετο αὐτοῦ Ἀθανάσιος ὁ Κύπριος,
καὶ κατὰ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ τυπώσας ἐξέδωκεν· ὅθεν ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν

βιβλίῳ κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα ἀγωνιστικῶς τε καὶ ἀποδεικτικῶς Νικολάος Κεραμεὺς ὁ ἱατροφιλόσοφος.

Ἔτει σωτηρίῳ 1636, τοῦ Χιτζρὲ 1046.

Οἱ Πέρσαι ἐλθόντες πολιορκοῦσι τὸ Βάν. Ὁ ἡγεμὼν αὐτοῦ Ἀμπαζᾶ-πασσᾶς ὁ προῤῥηθεὶς προμάχεται τῆς πόλεως μάλα ἀνδρείως μῆνας τέσσαρας. Τούτου δὲ θανόντος ὑποτάσσουσιν οἱ Πέρσαι τὸ Βάν καὶ φονεύουσιν ἀνηλεῶς πάντας τοὺς ἐν αὐτῷ μουσοῦλμάνους. Ταῦτα μαθὼν ὁ σουλτάν Μουράτ καταβιβάζει τῆς ἀρχῆς τὸν Μεχμέτ-πασσᾶν ὡς μὴ πέμψαντα δυνάμεις πρὸς βοήθειαν τῆς πολιορκουμένης πόλεως, καὶ κάμνει βεζίρην τὸν Παϊράμ-πασσᾶν, καὶ ἐκστρατεύει αὐτοπροσώπως κατὰ τῆς πόλεως Βαγδάτι, προπέμψας τὸν βεζίρην, καὶ ἀφῆκε τὸν Ἰπραήμ-πασσᾶν καῖμακάμην εἰς τὴν Πόλιν.

Δευτέρα πατριαρχία Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Βερρόιας.

Πατριαρχεύσας ἔτος ὁλόκληρον Ἀθανάσιος ὁ Πατελάριος ἐξοὔται, καὶ ἀναγεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον, κατὰ μῆνα Μάρτιον, Κύριλλος ὁ ἀπὸ Βερρόιας, διὰ τῆς ἐπικουρίας τοῦ ρηθέντος καῖμακάμη Ἰπραήμ-πασσᾶ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1637, τοῦ Χιτζρὲ 1047.

Ὁ Παϊράμ-πασσᾶς ἐποίησε τζαμί τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίαν τοῦ Προδρόμου, τὴν ἔσωθεν τῆς πύλης τῆς τοῦ Ἀδριανοῦ λεγομένης, ἣτις ἦν μονὴ μοναζουσῶν γυναικῶν.

Φθάσας εἰς τὸ Βαγδάτι ὁ σουλτάν Μουράτ ἄρχεται τῆς πολιορκίας, θυμοῦ πεπληρωμένος καὶ ἐκδίκησιν κατὰ τῶν Περσῶν διαφόρως ζητῶν. Ὅθεν μηχαναί, τηλεβόλοι, ἐλεπόλεις ἄλλεπαλλήλως καὶ ἀδικόπως, νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἐνηργοῦντο. Δὲν ὡμοίαζε τὸ πρᾶγμα πολέμῳ ἀλλ' ἀληθεὶ τινι καὶ καθ' αὐτὸ κρεωκοπεῖ· ὁ σίδηρος καὶ τὸ πῦρ πανταχόθεν ἠφάνιζον τοὺς πολεμοῦντας, καὶ ἐπ' ἀλλήλους σωρηδὸν οἱ νεκροὶ κατέκειντο· ἔφοδοι εἰς τὰ τεῖχη ἐπὶ ἐφόδοις ἀδιακόπως ἐγίνοντο. Ὁ σουλτάν Μουράτ, ξίφος ἔχων ἀνὰ χεῖρας, ἔκοπτε μόνος του ἐλείνους τῶν στρατιωτῶν του ὅπου ἀπὸ τὸν πόλεμον μικρὸν τι ἀπεμακρύνοντο· ἐφόνευσεν ἰδιοχείρως καὶ τὸν βεζίρην Παιράμ-πασσᾶν, μὲ τὸ νὰ τὸν εἶδεν ὄχι πολλὰ πρόθυμον εἰς τὸ νὰ προχωρῇ ὅπου ὁ κίνδυνος τῆς ζωῆς ἦτο προφανής. Τέλος ὑποτάσσει τὸ Βαγδάτι καὶ ἀνηλεῶς φονεύει 30 χιλ. Πέρσας τοὺς ἐν αὐτῷ πρὸ τῶν ἰδίων ὀφθαλμῶν, καίτοι εἰς τὰς πόλεις καὶ προσκυνησάντας αὐτὸν ἔκοντί. Ἐν αὐτοῖς ἦν Πέρσης τις μουσικός, ὅστις φονευθῆναι μέλλων παρεκάλεσε νὰ ἀλλάσῃ πρῶτον τῷ σουλτάν Μουράτ παρόντι· ἀπελθὼν εἶπεν αὐτῷ ὅτι οὐ μέλει τῆς

—1638

ιδίας ζωῆς ἀλλὰ τῆς ἡν ἐπίσταται μουσικῆς. Δὲν τὸν ἐφόνευσε, μὲ σκοπὸν ν' ἀκούσῃ τῆς φωνῆς του· ὅθεν τῇ ὑστεραίᾳ μεταπεμπόμενος αὐτὸν ἔδωκεν ἄδειαν νὰ δεῖξῃ τὴν ἐπιστήμην του. Λαβὼν οὖν ἐξάχορδον, ἄλλως τ α μ π ο ὕ ρ ι, (ἐξάχορδον γὰρ ἦν τότε τὸ τ α μ π ο ὕ ρ ι), οὕτως ἐξετραγώδησε τὴν ἄλωσιν τοῦ Βαγδατίου καὶ τὴν νίκην τοῦ σουλτάν Μουράτ ὑπερῷωσεν, ὥστε καὶ αὐτὸν τὸν σουλτάν Μουράτ κλαῦσαι πικρῶς. "Ὅθεν αὐτῷ μὲν ἐχάρισε τὴν ζωὴν, ἡλευθέρωσε δὲ καὶ τοὺς λοιποὺς αἰχμαλώτους Πέρσας, καὶ τὸν μουσικὸν αὐτὸν, τοῦνομα σάχ-Κουλοῦ, ἐδεξιώθη, καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μεθ' ἑαυτοῦ ἐκόμισε· δι' οὗ διεδόθη εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ διεσπάρη τὰ μαθήματα τῆς μουσικῆς τέχνης. Τὸ ἐξάχορδον, ἄλλως ψαλτήριον, καὶ περσικῶς σέ ς δ ἄ ρ, εὗρέθη παρὰ τοῦ Δαβίδ, καὶ τὴν σήμερον δὲν εὐρίσκεται τινας ὅπου νὰ τὸ παίξῃ καθὼς ἀπαιτεῖ βαθείως ἡ τέχνη.

Οὕτως οὖν ἐάλω τὸ Βαγδάτι, καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν τούτου οἱ Πέρσαι πλέον οὐδὲν κατὰ τῶν Τούρκων διαπράξασθαι ἠδυνήθησαν. Ἀνακαινίζει τὰ κρημνισθέντα μέρη τῶν τειχῶν τοῦ Βαγδατίου ὁ σουλτάν Μουράτ, κάμνει βεζίρη τὸν Μουσταφᾶ-πασσᾶν, καὶ διορίσας αὐτῷ τὰ ποιητέα εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἀράκ, ἀπάρας τοῦ Βαγδατίου ἦλθε παραχειμιάσων εἰς τὸ Διארπεκίρ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1638, τοῦ Χιτζρέ 1048.

Πρὸ τοῦ ἀναφανῆναι τοίνυν τὸ ἔαρ ἀπάρας τοῦ Διαρπεκίρ ἔρχεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ σουλτάν Μουράτ περὶ τὰ τέλη τοῦ Φεβρουαρίου.

Ἐξέδοτο νόμους κατὰ τῶν ἀρσενικοιτῶν, βλασφημῶν, καπηλίων, ἐμπόρων καὶ τῶν λαμβανόντων πολλὰς γυναῖκας, καὶ ἤγειρε πόλεμον καὶ κατὰ τῶν Δαλματῶν.

ΚΕΦ. ΚΣΤ'.

Πατριαρχεῖα Νεοφύτου τοῦ πρώην Ἡρακλείας,
καὶ πέμπτη πατριαρχεῖα Κυρίλλου τοῦ Λου-
κάρεως, καὶ τρίτη πατριαρχεῖα Κυρίλλου
τοῦ ἀπὸ Βερβόϊας.

Κυρίλλος ὁ ἀπὸ Βερβόϊας πατριαρχεὺσας μῆνας 16 ἐξώσθη τοῦ θρόνου διὰ πλεονεξίαν καὶ εἰς τὴν Ῥόδον ἐξωρίσθη, καὶ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν Οἰκου-

μενικὸν θρόνον ὁ πρῶν Ἡρακλείας Νεόφυτος, ἄνθρωπος ὅσιος, κατὰ μῆνα Ἰουνίου καὶ τοῦτῳ τῷ ἔτει ἐξέδωκαν ὁρισμὸν διὰ τὴν ἐκ τῆς ἐξορίας ἐπά-
νοδον Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως.

Τῇ κδ' Σεπτεμβρίου μηνὸς σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει γίγνεται, ἣτις τῷ ἀναθέματι ὑπέβαλε τὰ ἐπ' ὀνόματι Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως συγγρα-
φέντα κεφάλαια 18 τὰ προῤῥηθέντα, τὸν τε συγγράψαντα Κύριλλον, τὸν
Λούκαριν ἢ ἕτερον ψευδοκύριλλον ὑπάρχοντα.

Ὁ πατριάρχης Νεόφυτος ἐπανελθόντα Κύριλλον τὸν Λούκαριν αἰδεσθεῖς
ὡς οἰκεῖον αὐτοῦ, ἐκὼν παραιτηθεὶς καὶ ἀπελθὼν εἰς Χίον, ἐν τῇ Ἀγίᾳ Μονῇ
ἐν ἡσυχίᾳ τὸν βίον διήνυσεν, πατριαρχεύσας μῆνας δέκα.

Ἔτει σωτηρίῳ 1639.

Πέμπτη Πατριαρχία Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως.

Ἀναβιβάζεται δὲ τὸ πέμπτον εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον, Μαρτίῳ τῇ
ιη', Κύριλλος ὁ Λούκαρις καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει Ἰουνίου ιθ' ἐξωσθεὶς καὶ παρα-
δοθεὶς Ἀχμέτ-ἀγᾶ τινι ἀπάγεται εἰς τὴν Λαϊμοκοπίην, τὸ τῆς Κωνσταντι-
νουπόλεως δυτικὸν νεόκαστρον κατὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον.

Τρίτη πατριαρχία Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Βερρόιας.

Τῇ δὲ κ' τοῦ αὐτοῦ Ἰουνίου μηνὸς ἐπιβαίνει τὸ τρίτον τοῦ Οἰκουμενικοῦ
θρόνου Κύριλλος ὁ ἀπὸ Βερρόιας ὁ προῤῥηθείς.

Αὗται οὖν αἱ ἀλλεπάλληλοι μεταβολαὶ τῶν πατριαρχῶν ἠΰξησαν τὸ
χρέος τοῦ πατριαρχείου διὸ οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει παρευρισκόμενοι ἀρ-
χιερεῖς εἰς δικαστήρια εἵλκοντο παρὰ τῶν δανειστῶν ὑπὲρ τῶν χρημάτων ὧν
δεδώκασι τοῖς προγεγονόσι τέσσαρσι πατριάρχαις, Κυρίλλῳ, φημί, τῷ Λου-
κάρει, Ἀθανασίῳ τῷ Πατελαρίῳ, Κυρίλλῳ τῷ Βερρόιας καὶ Νεοφύτῳ τῷ
Ἡρακλείας, οἱ παραλόγως ἐδανείζοντο παρὰ μπισταντζήδων, τσαουσάδων,
καπιτζί-πασήδων, κασάπιδων, γουνάρεων, φράγκων, Ἑβραίων, Ἀρμενίων
καὶ παντὸς τοῦ τυχόντος, οἷς ἐγγυηταὶ ἐγίνοντο οἱ ὑπ' αὐτοὺς διατελοῦντες
μητροπολίται.

Ὁ πατριάρχης Κύριλλος ὁ ἐκ τῆς Βερρόιας σύνοδον συγκροτήσας, παρόν-
των Μητροφάνους Ἀλεξανδρείας καὶ Θεοφάνους τοῦ Ἱεροσολύμων, καὶ ἐπι-
κυρώσας τὴν προῤῥηθεῖσαν κατὰ τῶν 18 κεφαλαίων σύνοδον, αὖθις ὑποβάλ-
λει ἀναθέματα τὰ αὐτὰ προῤῥηθέντα κεφάλαια καὶ τὸν Λούκαριν. (Ὅρα Δο-
σίθ. βιβλ. ια. κεφ. ι.)

Διὰ βασιλικῷ προγράμματος, δόντος πουργεῖα 20 τοῦ ἀπὸ Βερρόιας Κυ-
ρίλλου τῷ τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀνθυπάτῳ, ἀγχόνῃ ἀποπνίγεται Κύ-
ριλλος ὁ Λούκαρις οἰκτρῶς τε καὶ ἀνηλεῶς, καὶ ἐν θαλάσῃ βυθίζεται τὸ

—1640

λείψανον αὐτοῦ, συκοφαντηθεὶς ὡς αἰρετικὸς ὑπὸ Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Βερόροις, ὅφ' οὗ καὶ τῇ διεγέρσει καὶ κινήμασι λέγεται καὶ ἀποπνιγῆναι. Τοῦ γὰρ ἀνθυπάτου ἀναφορὰν ποιησαμένου πρὸς τὸν σουλτάν Μουράτ κατὰ τοῦ Κυρίλλου καὶ μαρτυρήσαντος αὐτῷ πολλὰ κακὰ, καὶ ἰδιοχειρῶς ὁ βασιλεὺς ἐβεβαίωσεν ἵνα ὁ γέρον πατριάρχης ἀποπνιγῇ, καὶ οὕτως ὁ πολύφημος καὶ πολύσοφος ἐφονεύθη, καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ εὐρόντες τὸ πτώμα αὐτοῦ τινὲς εἰς τὸ Ῥήγιον, ἔθαψαν ἐκεῖ πενιχρῶς.

Ἐμποδίζει τὴν μεταχείρισιν τοῦ τουτουνίου καὶ ὁπίου ὁ σουλτάν Μουράτ μὲ τοσαύτην ὁρμὴν, ὅπου μόνος του ἐφόνευσεν ἐκείνους ὅπου εὗρισκε πίνοντας καὶ πωλοῦντας τουτοῦνι καὶ τρώγοντας ἢ πωλοῦντας ὄπιον, καὶ μόνον παρρησία ἐδίδεν ἄδειαν οἰνοποτεῖν.

Ἀφορμὴν ἐκ τούτων τῶν κεφαλαίων λαβόντες οἱ ἰησοῦται παρεπίκραινον ὁσμήραι τοὺς ἐν τῇ Αἰτουανίᾳ, Οὐκραίνῃ, Ποδολίᾳ καὶ Πολωνίᾳ διάγοντας χριστιανούς Ῥώσους, φάσκοντες τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως καλθίνισαι, ὅθεν καὶ ἀδεῶς αὐτοὺς πρὸς τὸν παπισμὸν ἐβιάζοντο. Διὰ ταῦτα καὶ ὁ μητροπολίτης Κιαιῖθου Πέτρος ὁ περιφανὴς τὴν ὁμολογίαν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως συντάξας ἐξέδοτο.

ΚΕΦ. ΚΖ'.

Πατριαρχεῖα Παρθενίου τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως,
καὶ πατριαρχεῖα Παρθενίου τοῦ Νέου τοῦ καὶ
Κεσκὶν καὶ Γολιάθ ἐπονομαζομένου·
καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἱεροσολύμων Παῖσιον·
καὶ ἐκστρατεία κατὰ τῆς Κρήτης.

Ἐτει σωτηρίῳ 1640.

Συνεργεῖα τοίνυν τῶν προσκειμένων τῷ μαιφονηθέντι Κυρίλλῳ τῷ Λουκάρει πατριάρχῃ προχειρίζεται ὁ Ἀδριανουπόλεως Παρθένιος ὁ ἐπονομαζόμενος Γέρων, ἐκλογὴ τῆς συνόδου, κατὰ τὴν ιζ' τοῦ Ἰουλίου, ἡμέρα Κυριακῇ· ὁ δὲ Κύριλλος ὁ ἐκ Βερόροις ἐξωσθεὶς εἰς τὴν Καρθαγένην ἐξορίζεται, κἀκεῖσιν πνιγμῷ ἀποκτείνεται διὰ τῆς τῶν αὐτῶν συνεργείας.

Ὁ πατριάρχης Παρθένιος φέρει τὰ λείψανα Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως εἰς τὸ πατριαρχεῖον, συνεγεία τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ ἔψαλεν αὐτὰ, εἶτα ἐπεμψεν εἰς τὴν νῆσον τῆς Χάλκης καὶ ἐτάφησαν ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Παναγίας.

Ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Βασίλειος βοεβόδας, Ἀλβανίτης ὢν, καὶ ἀπὸ μὲν τῆς Ἡπείρου ἐκ προγόνων, ἀπὸ δὲ πατρὸς τοῦ παρὰ τῇ Μαρκιανουπόλει Ἀλβανιτοχωρίου, μέγα δυνάμενος καὶ παρὰ τῇ τῶν Ὀθωμανῶν βασιλείᾳ καὶ παρὰ τῷ κράτῃ τῆς Λεχίας, ἐπρέσβευσε εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει σύνοδον, καὶ ἐπεμψεν ὁ πατριάρχης Παρθένιος ὁ Γέρων ἀρχιερεῖς εἰς τὸ Γιάσιον καὶ τὸν διδάσκαλον Μελέτιον τὸν Συρίγον· ἐμεσίτευσε δὲ καὶ εἰς τὸν ῥῆγα τῆς Λεχίας, καὶ ἦλθεν ὁ Πέτρος ὁ Κιαιθίου καὶ ἄλλοι τινες πάλιν εἰς τὸ Γιάσιον, ἐνθα συγκροτηθείσης συνόδου κρίνονται πάλιν αἰρετικά τὰ 18 κεφάλαια, καὶ ἀναθεματίζονται αὐτά τε καὶ ὁ συγγραψάς αὐτά· οὐκ ἀνεθεμάτισαν δὲ οἱ συνοδικοὶ ῥητῶς τὸν Κύριλλον τὸν Λούκαριν, ἐπειδὴ οὐδέποτε ἤκουσαν αὐτοῦ εἰπόντος τι ἢ συγγραψαμένου κατὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Εἶτα τὴν προῤῥηθεῖσαν ὁμολογίαν τὴν συντεθεισαν ὑπὸ Πέτρου τοῦ Κιαιθίου δοκιμάσασα καὶ διορθώσασα ἡ σύνοδος ἐβεβαίωσεν.

Ὁ σουλτάν Μουράτ συλλογιζόμενος καὶ ἐτοιμαζόμενος πρὸ πολλοῦ ἐκστρατεῖσαι κατὰ τῶν Χριστιανῶν, ἐν τῷ ἐτοιμαζέσθαι ἀσθενήσας ἡμέρας 15 θνήσκει, Φεβρουαρίου 4, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ, τῇ καὶ 16 τῆς σελήνης Σεβάλ, ζήσας ἔτη 31 καὶ βασιλεύσας ἔτη 17, ἐν πολέμοις μὲν ἄλλ' ἐν ἀδικόπῳ τῇ μέθῃ. Ἐπὶ ῥῆξε δὲ τυραννικώτατος, καὶ γὰρ τὰς ἀγυῖας τῆς πόλεως περιπατῶν πλείστους ὅσους ἀδίκως ἐφόνευε νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν· συμποσοῦνται δὲ οἱ φονευθέντες ἀδίκως εἰς χιλιάδας 14, οἱ πλείους γνωστοὶ τε καὶ ἐνδοξοί.

Βασιλεία τοῦ σουλτάν Ἰπραήμ.

Ἀναγορεύεται δὲ βασιλεὺς μετ' αὐτὸν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ σουλτάν Ἰπραήμ, τὸν ἀξιώτατον δηλαδὴ, εἰ καὶ μέθυσον καὶ τυραννικώτατον, διαδεχθεὶς ὁ ἀναξιώτατος, ἔτει τῆς ἡλικίας αὐτοῦ κγ'.

Πυρκαϊὰ εἰς τὸ Φανάρι καὶ Παλατᾶ, καὶ καίονται ἐκκλησίαι· ὄρα Δοσιθ. βιβλ. ια'. κεφ. ι. §. θ'.

Οἱ Καζάκοι ἐλεηλάτουν τὰ παραθαλάσσια τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τὰς ἐν αὐτῷ ἀχθοφόρους νῆας, ἐμποδίζοντες τὴν εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν διάπλευσιν αὐτῶν καὶ ἀκολούθως τὴν ἐμπορίαν· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Βόσπορον εἰσελθόντες τούτῳ τῷ ἔτει ἐλεηλάτησαν τὸ παρὰ τῷ Σωσθενεῖ Νεοχώριον. Ὅθεν ὁ σουλτάν Ἰπραήμ, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὰς τοιαύτας ἐφόδους καὶ πειρατείας, κτίζει τὰ δύο κάστρη εἰς τὸ στόμιον τοῦ Βοσπόρου τὸ πρὸς τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, καὶ διὰ ὀπλομάχων νηῶν πάσχει νὰ τοὺς ἀποδιώξῃ τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Κατιδὼν δὲ ὅτι ἀδύνατον τοῦτο ἐν ὧν ἐστὶν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν τὸ Ἀζάκ, ἐφορμᾷ κατ' αὐτοῦ καὶ πολιορκή-

σας ὑποτάσσει, κείμενον παρὰ τῷ στομίῳ τοῦ ποταμοῦ Τανάϊδος, καὶ φο-
νεῖ· τὸ ἐν αὐτῷ στρατόπεδον ἅπαν τὸ ῥωσσικόν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1641.

Τῆς Μολδοβλαχίας ὁ ἡγεμὼν Βασίλειος βοεβόδας ἐπλήρωσε τὸ χρέος
τοῦ πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπέκεινα δὲ τῶν 300 πουγγεί-
ων ἄσπρων, καὶ ἐλεύθερον αὐτὸ πάντῃ τοῦ χρέους ἀποκατέστησεν, ἐπὶ συμ-
φωνίᾳ τοῦ μηκέτι κατατίειν τοὺς ἀρχιερεῖς ζητείας, βοηθείας, χαράτζια,
καὶ ἐράνους· καὶ τόμος συνοδικὸς ἐπὶ τούτῳ παρὰ τε τοῦ πατριάρχου καὶ
τῶν ἀρχιερέων ἐγένετο· ἀλλ' αἱ ἀλλεπάλληλοι ἀλλαξοπατριαρχεῖαι κενὰ τὰ
τοιαῦτα ἀπεδείκνυνον. Εἰς εὐχαρίστησιν δὲ ὁ πατριάρχης κρεμάσας ἀπὸ τοῦ
τείχους τοῦ ἐν τῷ Φαναρίῳ τῆς Πόλεως τὸ λείψανον τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς,
ὅπερ ἐνέκειτο τῷ πατριαρχείῳ, πέπομφεν εἰς Γιάσιον. Αὕτη ἡ Ἁγία Πα-
ρασκευὴ οὐχ ἡ παλαιὰ ἐστὶν ἡ τῇ κς' τοῦ Ἰουλίου μνημονευομένη, ἀλλὰ τις
μεταγενεστέρα ἐκ κώμης τῶν Ἰπποβοατῶν πλησίον τῆς Σηλυβρίας.

(ἐλλείπουσιν ἐκ τοῦ χειρογράφου αἱ σελ. 263—279.)

ἐπιδημούντας τρεῖς πατριάρχας τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ πρῶτος Παρθένιος οὗτος ὁ Νέος ἠμέλησε τὴν παλαιὰν συνήθειαν, ἧ τινι καὶ ἡ συνεχὴς ἀνωμαλία καὶ μεταβολὴ τῶν ἐφεξῆς πατριαρχῶν ἔλυσεν τὸ καλῶς ἀρμοσθέν.

Οἱ μητροπολίται μετὰ τοῦδε τοῦ πατριάρχου Παρθενίου τοῦ Νέου τόμον ἐξέδωκαν, τῇ ιδ' τοῦ Δεκεμβρίου, κείμενον ἐν τῷ τῆς Ἐκκλησίας κώδικι, δι' οὗ ἐθέσπισαν τὸν ἀρχιερέα τὸν μὴ πληροῦντα τὰ συνοδικῶς αὐτῷ ἐπιβρίπτομενα χαράτζια, ζητείας, βοηθείας καὶ τὰ ὅμοια, ἀποκριματίστως καθαιρεῖσθαι καὶ τῆς ἐπαρχίας ἐξωθεῖσθαι.

Ὁ πρῶν Κωνσταντινουπόλεως Παρθένιος ὁ Γέρων, προκατόχος Ἀμασείας τοῦδε τοῦ Νέου, ἐπανακάμψας ἀπὸ τῆς ἐξορίας εἰς τὴν Χίον, δηλητηρίῳ ἐκείσε, ὡς φασιν ἐτελεύτησεν.

Πάπαι τῆς Ῥώμης ἀπὸ ἔτους 1585.

Μετὰ Γρηγόριον τὸν ΙΙ' γίνεται πάπας Σίξτος Ε', ἀπὸ τὸ Μοντάλτο, πόλιν ἰταλικὴν, ἀλλ' ἀπὸ γένους ἀσήμεου καὶ πτωχοῦ, ἔτει 1585 Ἀπριλίου ζ'.

Τοῦτον, ἀγχόνῃ παρὰ μοναχοῦ τινος φραγκισκάνου πνιγέντα, διεδέχθη Οὐρβανὸς Ζ' ὁ ἀπὸ Ῥώμης, ἔτει σωτηρίῳ 1590 Σεπτεμβρίου ιε'.

Καὶ τοῦτον θανόντα διεδέχθη Γρηγόριος ΙΔ' ὁ ἐκ Μεδιολάνων, ἔτει τῷ αὐτῷ Δεκεμβρίου ιγ'.

Τοῦτον, ἐπισκοπεύσαντα μῆνας ἑννέα καὶ θανόντα, διεδέχθη Ἰννοκέντιος Θ', ἔτει 1591 Ὀκτωβρίου λ', καὶ μετὰ τινος μῆνας θνήσκει.

Διαδέχεται δὲ αὐτὸν Κλήμης Ι' ὁ ἀπὸ Φλωρεντίας, ἔτει 1592 Ἰανουαρίου λ'. Θανόντος τοῖνον τοῦ δευκὸς τῆς Φερράρας, τοῦνομα Ἀλφόνσου-δι-Ἑστα, ἄνευ κληρονόμου παιδὸς, ἔδει τὴν δεσποτείαν αὐτοῦ ὑπὸ τῷ θρόνῳ τῆς Ῥώμης ὑποπεσεῖν, κατὰ τοὺς ἀρχαίους αὐτῶν νόμους· ὅθεν αὐτοπροσώπως ἐλθὼν εἰς τὴν Φερράραν παρέλαβεν αὐτήν. Εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ καρδινάλιους 27, καὶ πλείστους ἐπισκόπους, καὶ τὸ Μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας προσέταξε προπορεύεσθαι αὐτῷ ἐν πολυτελεῖ θήκῃ κεκλεισμένον, ἐφ' ἵππου βασιλικῶς κεκοσμημένου, καὶ ὑπὸ χειρὸς κατασκευαστῆς κατεχόμενον, ὑπὸ πλήθους τε ἐπισκόπων περικυκλούμενον, φανούς τε καὶ λαμπάδας διακεκοσμημένας ταῖς χερσὶ κατεχόντων· καὶ τοιαύτῃ τῇ προπομπῇ εἰσῆλθεν ὁ γεννάδας εἰς τὴν Φερράραν.

Τοῦτον διεδέχθη Λέων ΙΑ' ὁ ἀπὸ Φλωρεντίας, Ἀλεξάνδρος Μέδιτζι ὁ νομαζόμενος πρότερον ὅταν ἦτο καρδινάλης· ἔγινε δὲ πάπας ἔτει 1605 Ἀπριλίου α'.

Τοῦτον διεδέχθη Παῦλος Ε' ὁ ἀπὸ Ῥώμης, ἔτει τῷ αὐτῷ, Μαΐου τῇ ις'. Ὀνομάζετο πρότερον ἐν τῷ καρδιναλάτῳ Κάμηλλος Βουργίσιος· ὅταν ἔγινε δὲ καρδινάλης ἤγεν ἔτος τῆς ἡλικίας δωδέκατον. Διορίζει διδασκάλους τῶν γλωσσῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ μισθωτοὺς, ἐβραϊκῆς δηλαδὴ, ἑλληνικῆς, λατινικῆς καὶ ἀραβικῆς.

Τοῦτον διεδέχθη Γρηγόριος ΙΕ' ὁ ἀπὸ Βονωνίας, ἔτει 1621 Φεβρουαρίου θ'.

Ἡ ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ τὸ πρῶτον κινηθεῖσα ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ πότερον, ἢ Θεοτόκος Μαρία συνελήφθη ὑπὸ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν ἢ ἄνευ ταύτης, οὕτω μέχρι τοῦδε κατέληξεν, ἀλλὰ μᾶλλον προεχώρει. Ὅθεν ὁ ῥήξ τῆς Ἰσπανίας Φίλιππος Δ' ἰκέτευε τόνδε τὸν πᾶπαν ἵνα ταύτην τὴν ἀμφισβήτησιν διορίσῃ· πρὸς δὲ ἀπεκρίθη τὸ, τὴν αἰδίου σοφίαν μὴ πω τοσοῦτου μυστηρίου τὰ βάθη πεφανερῶκεναι· καὶ βούλαν ἐδημοσίευσε ἀπαγορεύων τὸ μὴ τινα, ἐγγράφως, ἢ λόγοις κατ' ἰδίαν, τολμᾶν διαβεβαιώσασθαι τὴν παρθένον Μαρίαν ἐν ἁμαρτίᾳ συλληφθῆναι· ἀφρημένων ἐκεῖνων οἷς τοῦτο συνεχωρήθη εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου, οὕτω δ' ὅμως ὥστε μὴ προκρίματι προσφέρεσθαι διὰ τούτου τοῦ θεσπίσματος τῇ γνώμῃ τῶν διαβεβαιούντων ἄνευ ἁμαρτίας συλληφθῆναι.

Ἐν τῇ Ἰαπωνίᾳ πόλεις τινες καὶ βασιλεῖς ἐγένοντο χριστιανοί· ἀλλὰ τῷ ἔτει 1622 καὶ τοῖς ἐφεξῆς διωγμὸς ἀπηνέστατος κατὰ τῶν χριστιανῶν ἡγέρθη.

Διεδέχθη τὸν Γρηγόριον ΙΕ' Οὐρβανὸς Η' ὁ ἀπὸ Φλωρεντίας, ἔτει 1623 Αὐγούστου ς'. Οἱ περὶ αὐτὸν ἁμαρτίαι καταδικάζουσι, τῷ ἔτει 1633, τὸν ἐκ τῆς Πίσσης φιλόσοφον Γαλιλαῖον Γαλιλαίου, ἀποδείξαντα ἐν τῷ βιβλίῳ ᾧ τίτλος, Διάλογος, τὸν μὲν ἥλιον ἐν τῷ κέντρῳ, τὴν δὲ γῆν περὶ αὐτὸν κινήτην, καὶ εἰρητῇ παραδεδώκασι πενταετῇ, μεθ' ἧς ἀπαρνησάμενος τὴν γνώμην αὐτὴν ἡλευθερώθη.

Τῆς Αἰθιοπίας ὁ βασιλεὺς ἐπέισθη ὑπὸ τῶν ἰησουϊτῶν δεχθῆναι τὸν παπισμὸν, καὶ διὰ γραμμάτων ἀρχιερέα αἰτήσασθαι παρὰ τοῦ πάπα τῆς Ῥώμης τοῦδε τοῦ Οὐρβανοῦ Η'. Ἐπέμφθη οὖν πατριάρχης ὁ Ἰσπανὸς Ἀλφόνσος, καὶ ἔπεισε τὸν βασιλέα, ἔτει 1626, τὸ ἑαυτοῦ βασιλείον ὑποτάξαι τῷ πάπα ἐνόρκως, ὃ καὶ γέγονεν ὅρκῳ τε καὶ συγκατανεύσει καὶ τοῦ πρωτότοκου υἱοῦ τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ βασιλέως, καὶ πάντων τῶν ἀνθυπάτων καὶ προϋχόντων καὶ κληρικῶν καὶ μοναχῶν τῆς Χαμπεσίας, καὶ τῶν ἐκ βασιλικοῦ αἵματος γυναικῶν· ἀπηγόρευσε δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Ἀλφόνσος μηκέτι χειροτονίαις ἀποτελεῖσθαι παρὰ τῶν μητροπολιτῶν τοῦ ψευδοπατριάρχου Ἀλεξανδρείας Κόπτου, καὶ πάντας ἐπεσθαι ταῖς παπισταῖς ἐκέλευσεν. Ἀλλ' ἐπεὶ, διὰ τὴν καινοτομίαν καὶ τὴν μεταβολὴν τῆς θρησκείας, τὸ βασιλείον ὑπὸ διαφόρων ἀποστασιῶν καὶ φόνων ἐπιέζετο, ὁ βασιλεὺς διενόηθη τὴν ἀρχαίαν ἀνορθώσασθαι ἀλεξανδρινήν, ὡς ἔλεγε, πίστιν· οὗ γενομένου πανδήμῳ συγκατανεύσει, καταπέπτωκεν εὐθύς ἡ παπιστικὴ θρησκεία, καὶ ἀνωφελεῖς ἐγένοντο οἱ πόνοι καὶ δαπάναι καὶ αἱματοχυσίαι τῶν παπῶν, αἱ εἰς τὸδε διὰ τὴν σποράν τοῦ παπισμοῦ ἐν τῷ βασιλείῳ τῶν Χαμπεσῶν γεγонуῖαι. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως Οὐσίεου, ἔτει 1632, ἀπώσατο τῆς βασιλείας ὁ υἱὸς αὐτοῦ τὸν τε Ἀλφόνσον καὶ τοὺς ἰησουῖτας, ὧν οἱ πλείους τῇ ἀλεξανδρινῇ πίστει ἐναντιωθέντες κολάσεσιν ὑπεβλήθησαν· καὶ οἱ ἐκεῖσε ὑπὸ τοῦ Ἀλφόνσου τοῦ παπικοῦ καταλειφθέντες ἀνθρωπότησαν ἅπαντες· ὅτε Βερνάρδος, ὁ τοῦ ψευδοπατριάρχου Ἀλφόνσου βικάριος, δι' ἀγχόνης τὸν βίον κατέστρεψε, καὶ δύο καποικίνοι, βουληθέντες τὴν παπικὴν θρησκείαν διαβεβαιώσαι ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ, λιθοβολισμῷ ἐφο-

νεύθησαν, καὶ μετὰ τούτους ἄλλοι τρεῖς πελέκει τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν.

Φιλομαθεὶς δ' ἐγένετο ὁ πάπας οὗτος Οὐρβανὸς Η'.

Αἴτιον τοῦ κατὰ τῆς Κρήτης ὀθωμανικοῦ πολέμου.

Αἱ νῆσοι ἅπασαι τοῦ Αἰγαίου πελάγους, πλὴν τῆς Κρήτης, ἦσαν ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τῶν Ὀθωμανῶν ὠρίζον οἱ Ἑνετοὶ τὴν Κρήτην. Οἱ μαλταῖζοι πειραταὶ ἐνοχλοῦντες τὰς ὀθωμανικὰς ἀχθοφόρους νῆας καὶ κατακρατοῦντες αὐτῶν κατέφευγον εἰς τὴν Κρήτην· οἱ ἔμποροι ὑποχείριοι τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας οἷτε μουσουλμάνοι οἷτε χριστιανοὶ, προσεκλείοντο πάντοτε κατὰ τῶν Ἑνετῶν ὡς διδόντων ἄσυλον εἰς τὴν Κρήτην τοῖς μαλταῖζοις πειραταῖς. Καὶ ταῦτα μὲν συνεχῶς· ἀλλὰ τῷδε τῷ ἔτει σωτηρίῳ 1645 καὶ τοῦ Χιτζρὲ 1055, Σουμποῦλ-ἄγᾶς ὁ κιζλάρ-ἄγασῆς, ἐλευθερωθεὶς τῆς ἐπιστάσεως του, καὶ ὁ μουλλᾶς τῆς Μέκκας καὶ ὁ τῆς Προύσης Μεχμέτ-εφένδης, ἐπιβάντες νῆος εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐξέπλεον· καθ' ὁδὸν ἀπαντῶσιν αὐτοὺς οἱ Μαλταῖζοι, καταπολεμοῦσι παρὰ τῇ Κρήτῃ, φονεύουσι τὸν κιζλάρ-ἄγασῆ, τὸν καπετάνον τῆς νῆος καὶ τοὺς δύο μουλλᾶδες, καὶ ἐγκρατεῖς γίνονται τῆς νῆος, πλουσιώτατα πεφορτισμένης, καὶ ἀποκομίζουσι τὸ λάφυρον εἰς τὴν Κρήτην· ἔδωκαν μέρος τοῦ φορτίου τῷ γκενεράλῃ, ὅθεν αὐτὸς ἀφῆκεν αὐτοὺς ἀπελθεῖν εἰς τὴν Μάλταν μετὰ τῶν λοιπῶν λαφύρων. Τούτων οὕτω γενομένων βουλεύεται ὁ σουλτάν Ἰπραήμ τοῖς προὔχουσι τῆς βασιλείας του, καὶ ἀποφασίζεται ὁ κατὰ τῶν Ἑνετῶν πόλεμος διὰ τὴν ὑπαγωγὴν τῆς Κρήτης, καὶ προβάλλεται αἴτιον τῆς διαλυθείσης εἰρήνης τὸ νὰ δίδουν ἄσυλον οἱ Ἑνετοὶ τοῖς μαλταῖζοις πειραταῖς. Ὅθεν ἐτοιμάζεται ὁ στόλος, διορίζεται στρατηγὸς ὁ Μουσά-πασσᾶς καὶ ὁ κούλ-κεχαγισῆς Μουράτ-ἄγᾶς, καὶ ἀρχιθαλάσσιος τοῦ στόλου διορίζεται ὁ καπετάν Ἰσοῦφ-πασσᾶς.

Λύσαντες οὖν ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως φθάνουσιν εἰς τὴν Κρήτην. Ἔστι δὲ ἡ Κρήτη μείζων τῶν νήσων τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ἔχει μῆκος ἀπὸ ἀνατολῆς εἰς δύσιν μίλια 200 καὶ πλάτος μίλια 60· γόνιμος ἡ γῆ καὶ ζῶων ἰοδόλων καὶ θηρίων ἀμέτοχος. Ἐν αὐτῇ εὐρέθησαν τὸ πρῶτον οἱ κανόνες τῆς πολιτικῆς ζωῆς, καὶ αἱ τέχναι ὅπου συντείνουσι εἰς στολισμὸν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἡ μουσικὴ· πολυάριθμοι ἦσαν αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ οἱ κατοικηταὶ αὐτῆς. Ἐξουσίασαν αὐτὴν οἱ Ῥωμαῖοι ἐπὶ πολὺ, ὕστερον ὑπέταξαν οἱ Σαρακηνοὶ τῆς Ἰσπανίας διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἐτεῖ τοῦ Χιτζρὲ 204 Χακίμ ὁ υἱὸς τοῦ Χασάν ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Μπένι-Οὐμγιέδων, βασιλεύων εἰς τὴν πόλιν Κορδοῦ τῆς Ἰσπανίας, πάσχει ἀπὸ ἀνταρσίαν· καταπολεμεῖ ταύτην φονεύσας τοὺς πλείω καὶ συγχωρήσας πολλοὺς ἐπὶ ὑποσχέσει τοῦ ἀναχωρῆσαι ἐκεῖθεν· ὅθεν οἱ ἀποστᾶται μὲ 30 νῆας ἐκ τῆς Ἰσπανίας λύσαντες ἦλθον εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἀέδουλλᾶχ ὁ υἱὸς τοῦ Ταχίρ, ἡγεμὼν τῆς Αἰγύπτου ἀπὸ μέρους τῶν Περσῶν, ἀπάρας τοῦ Καίρου, μητροπόλεως δηλαδὴ τῆς Αἰγύπτου, ἐκστρατεύει κατ' αὐτῶν καὶ διώκει ἐκεῖθεν. Ὅθεν

—1646

βία ἀπάραντες ἔρχονται εἰς τὴν Κρήτην, ὑποτάσσουσιν αὐτὴν μετὰ πολλὰ καὶ κατοικοῦσιν ἐκεῖ. Μιχαὴλ ὁ βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει μαθὼν ταῦτα πέμπει κατ' αὐτῶν μέγαν στόλον· κατετροπώθησαν οἱ Σαρακηνοὶ, ἀλλὰ μετὰ μικρὸν κατακόπτουσι τὸν τοῦ βασιλέως στρατὸν τὸ σύνολον, καὶ συμφωνήσαντες μὲ τὸν βασιλέα Μιχαὴλ ἀποκαθιστῶσι δυνάστην τῆς Κρήτης τὸν Ὁμροῦ, οὗ οἱ διάδοχοι ἐβασίλευσαν ἐκεῖσε ἔτη 80. Εἰς τὸ ἐξῆς ὁ βασιλεὺς τῆς Πόλεως, ἔτει τοῦ Χιτζρὲ 284, πέμπει τὸν στρατηγὸν τοῦ Νικηφόρον τὸν Φωκᾶν, ὅστις ἐλθὼν λυτροῦται τὴν Κρήτην μετὰ πολλὰ τῆς τῶν Σαρακηνῶν τυραννίας. Μετὰ μικρὸν δὲ ἀποστατεῖ Ἀλεξίος ὁ Κομνηνὸς κατὰ τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ καὶ βασιλέως Ἰσαακίου, τοῦ καὶ καθαιρεθέντος τῆς βασιλείας καὶ φονευθέντος, καὶ ὁ ἀδελφοκτόνος πάσχει ἀγαγεῖν εἰς χεῖρας τὸν υἱὸν τοῦ Ἰσαακίου, Ἀλέξιον καὶ τὸν τοῦνομα, ὅστις φεύγων τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς εὗρεν ἄσυλον παρὰ τοῖς Ἑνετοῖς, καὶ βοηθηθεὶς παρ' αὐτῶν τε καὶ τῶν Φραντζέζων καὶ Ἰσπανῶν ἔρχεται μὲ στόλον τῶν Ἑνετῶν εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν ἕως εἰς τὸ Καδίκιο· φεύγει ὁ ἀδελφοκτόνος ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀπροετοίμαστος εἰς πόλεμον, καὶ ὁ νέος Ἀλέξιος βασιλεύει αὐτῆς, καὶ εὐγνωμοσύνης χάριν παραχωρεῖ τὴν Κρήτην τῷ ῥηγὶ τῶν Ἰσπανῶν, αὐτῷ τε καὶ τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ (ὧ τῆς μοῖρας!). Ἐξουσίασαν αὐτὴν οἱ Ἰσπανοὶ μέχρις ἔτους τοῦ Χιτζρὲ 520, καθ' ὃ ἡγόρασαν αὐτὴν πολλοῦ τιμήματος παρὰ τῶν Ἰσπανῶν οἱ Ἑνετοὶ, καὶ ἐξουσίαζον μέχρι τῆς βασιλείας τοῦδε τοῦ σουλτάν Ἰπραήμ.

Οὗτινος ὁ στρατὸς τανῦν ἐπιβάντες τῆς νήσου πολιορκοῦσι τὴν πόλιν Χανιά, ἣτις παραδίδεται τοῖς Ὀθωμανοῖς μετὰ πολιορκίαν 50 ἡμερῶν· καὶ ἀντικείμενα τὰ κρημνισθέντα μέρη τοῦ κάστρου, μέρος τοῦ στόλου ἐπανήλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ μέρος ἔμεινεν ἐκεῖσε διὰ τὴν ὑπαγωγὴν τῆς νήσου ὁλοκλήρως.

Ὁ Χουσεῖν πασσᾶς ἔρχεται μετὰ μικρὸν μὲ νέας δυνάμεις, γίνονται πόλεμοι πολλοὶ μὲ αἰματοχυσίαν πολλήν καὶ μὲ φθορὰν πολλῶν Ὀθωμανῶν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1646.

Ἀλλὰ μετὰ πολλὰ ὑποτάσσει τὴν νήσον ὁλόκληρον σὺν τοῖς ὀχυρώμασιν αὐτῆς, πλὴν τῆς περιφύμου ἰσχυρᾶς πόλεως ἢ ὄνομα Κάνδια.

Τούτῳ τῷ ἔτει γίνονται πατριάρχης Ἀντιοχείας Μιχαὴλ ὁ ΣΤ', διαδεχθεὶς τὸν θανόντα Εὐθύμιον τὸν Γ', πατριαρχεύσαντα ἔτη 43.

ΚΕΦ. ΚΗ'.

Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Ἡρακλείας Ἰωαννικίου, καὶ
δευτέρα πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ Νέου,
καὶ δευτέρα τοῦ Ἰωαννικίου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1647.

Ὁ πατριάρχης Παρθένιος ὁ Νέος, μὴ προσμένων ταῖς ἀγρυπνίαις καὶ μακραῖς ἀκολουθίαις τῆς ἐκκλησίας, ἐγκαλεῖται διὰ τὴν πρὸς αὐτὰς ἀμέλειαν καὶ καθαιρεῖται, Νοεμβρίου ἡ, πατριαρχεύσας ἔτη δύο καὶ μῆνας δύο, καὶ ἐξωσθεὶς τοῦ θρόνου ἐξορίζεται, καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν θρόνον Ἰωαννίκιος ὁ ἀπὸ Ἡρακλείας. Ὁ δὲ Παρθένιος καθ' ὁδὸν φυγῶν ἦλθεν εἰς Γιάσιον πρὸς τὸν Βασίλειον βοεβόδαν.

Τὸν Ἀλεξανδρείας Γεράσιμον, πατριαρχεύσαντα ἔτη εἰκοσιπέντε καὶ θανόντα, διεδέχθη τῷ δε τῷ ἔτει Μητροφάνης ὁ Κρητόπουλος.

Ἔτει σωτηρίῳ 1648.

Ὁ δὲ Ἰωαννίκιος, πατριαρχεύσας μῆνας ἑνδεκα καὶ ἔτος ἓν, ἐξεβλήθη τοῦ πατριαρχείου, Ὀκτωβρίου κθ', καὶ ἄκων ὑπὸ Παρθενίου τοῦ Νέου,

Δευτέρα πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ Νέου.

Ὅστις καὶ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον τὸ δεύτερον συνεργεῖα τοῦ Βασιλείου βοεβόδα, ὁ ξύς τε καὶ κ σ κ ί ν ης καὶ Νέος ἐπιλεγόμενος.

Μάξιμος ἐκ Καλλιουπόλεως, μαθητὴς Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως, ἐν τῇ Εὐρώπῃ χαριζόμενος τοῖς καλθινισταῖς, εἰς τὴν ἀπλῶς φράσιν τῶν Ἑλλήνων μετενένοχεν ἅπασαν τὴν Καινὴν Διαθήκην, ἣν τυπώσαντες οἱ τὰ τοῦ Καλβίνου φρονούντες πλείστας βίβλους προσήνεγκαν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ τὸν πατριάρχην Παρθένιον κατέπεισαν διανεῖμαι αὐτὰς τοῖς χριστιανοῖς πρὸς ψυχικὴν ὠφέλειαν. Ὁ δὲ Συρίγου Μελέτιος ἐπ' ἄμβωνος ἀθέσμως ταῦτα γίνεσθαι παρὰ τὸ τῆς ἐκκλησίας ἔθος δείξας τῷ λαῷ, ἀναθέματι ὑπεβλήθη ὅ, τε μεταφράσας καὶ ὁ ἀναγινώσκων καὶ ὁ συνεργῶν ἐπὶ τῇ αὐτῶν συστά-

σει. Εἷτα ἐξωρίσθη ὁ Συρίγος εἰς τὴν Χίον παρὰ τοῦ πατριάρχου ἐπ' ἄλλαις αἰτίαις' ὅρα Δοσίθ. βιβλ. ια' κεφ. ι' § δ'.

Ἔτει σωτηρίῳ 1649, τοῦ Χιτζρὲ 1059.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1645 μέχρι τοῦδε ἀδιακόπως κατεπολεμεῖτο ἡ Κάνδια παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν, ἀλλ' οὐδὲν ἦνυσιν· καὶ ὁ σουλτάν Ἰπραήμ πάντοτε μὲν νέας δυνάμεις ἔπεμπε κατ' αὐτῆς καὶ ἀδιακόπως προστοιμασίας ἡτοίμαζεν, ἀλλ' ἐν ταύτῳ ἀσελγείαις, σπατάλαις καὶ φαυλότησιν αἰείποτε προσέκειτο. Ὅθεν καταβιβάζουσιν αὐτὸν μάλα ἀτίμως τοῦ βασιλικοῦ θρόνου, καὶ ἀπαγαγόντες εἰς τὴν εἰρκτὴν τῶν Γεδὶ-Κουλάδων κτείνουσιν ἀνηλεῶς, κατὰ τὰς ἀρχάς τοῦ Αὐγούστου, βασιλεύσαντα ἔτη ἑννέα καὶ γεννήσαντα υἱοῦς ἑννέα, Σελὴμ, Ὅσμάν, Μεχμέτ, Ἀχμέτ, Σουλεϊμάν, Μουράτ, Τζιχαγκιρ, Παγιάζιτ, Ὀρχάν· (τούτων οἱ ἑξ κομιδῇ νέοι ἀπέθανον· οἱ δὲ τρεῖς, Μεχμέτ δηλαδὴ, Σουλεϊμάν καὶ Ἀχμέτ ἐφεξῆς ἐβασίλευσαν) τοὺς δὲ αὐλικούς τοῦ ἔσω παλατίου, λευκοὺς τε καὶ μέλανας, ἐκδείραντες ἐκρέμασαν αὐτῶν τὰ σώματα ἀπὸ τῶν ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ πλατάνων.

Βασιλεία τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ σουλτάν Μεχμέτ τοῦ Δ'.

Ἀναβιβάζουσιν οὖν οἱ ἀντάρται εἰς τὸν θρόνον τῆς βασιλείας τὸν μείζονα μὲν τῶν υἱῶν αὐτοῦ Μεχμέτ, ἄγοντα δὲ ἔτος τῆς ἡλικίας ἑβδόμον· καὶ γίνεται βεζίρης ὁ ἐξ Ἀρμενίων Σουλεϊμάν-πασσᾶς.

Τὰ ἐπὶ τῆς παιδιώδους αὐτοῦ ἡλικίας συμβάν-
τα ὑπὸ τῇ ἐφορείᾳ τῆς μητρὸς αὐτοῦ
καὶ ἄλλων 12 μεγιστάνων.

Ὅταν ἐγεννήθη οὗτος ὁ σουλτάν Μεχμέτ ὁ Δ' εἶχε τὸ κύρος ἀκόμη ὁ νόμος καὶ ἡ συνήθεια τῶν βασιλέων τῆς Τουρκίας, τὸ νὰ ἀρπάζουν δηλαδὴ τὰ τέκνα τῶν υποχειρίων αὐτοῖς Χριστιανῶν ῥωμαίων ἀντὶ δασμοῦ, ἐξ ὧν τὰ μὲν ἄρρδνα τουρκίζοντες κατέταττον εἰς τὸ στρατιωτικόν, τὰ δὲ θήλεα διένεμον τοῖς προὔχουσι διὰ ἐκδουλεύσεις οἰκιακάς ἢ διὰ ἀσελγείας· ὅθεν ἡ μήτηρ τοῦδε τοῦ σουλτάν Μεχμέτ ἔτυχε νὰ ᾖναι θυγάτηρ ἱερέως τινος, ᾗν τινα ἐπὶ τοῦ σουλτάν Μουράτ λαβόντες ἀντὶ δασμοῦ ἔδωκαν εἰς τὸν σουλτάνον διὰ τὴν πολλὴν τῆς εὐμορφίαν. Αὕτη οὖν ἐστὶν ἡ ἐπὶ τοῦδε τοῦ σουλτάν Μεχμέτ τοῦ Δ' περίφημος Βαλιδὲ, ἡ τσαυτὰ κατωρθώσασα συνετῶς ἐπὶ τῆς νεαρᾶς ἡλικίας τοῦ παιδὸς αὐτῆς βασιλέως.

Ὅθεν μετὰ τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ υἱοῦ τῆς μετεπέμψατο τὴν μητέρα τῆς καὶ ἠθέλησε νὰ συγκατοικῇ μαζὶ τῆς ἐν τοῖς ἀνακτορίοις· ὃ καὶ ἐγένετο ἐπὶ

πολὺ, καὶ προτραπείσα πολλάκις καὶ διαφόρως εἰς τὸ νὰ τουρκίσῃ οὐκ ἠθέλησε ποσῶς, καὶ τέλος θανοῦσαν χριστιανὴν ὁ σουλτάν Μεχμέτ προστάξας τὸν πατριαρχεῦντα Κωνσταντινουπόλεως Παρθένιον τὸν Νέον λίαν ἐντίμως τῷ τάφῳ παρέδωκε.

Διέτριβεν εἰς τὴν Πόλιν ἐπὶ τῆς ἀναγορεύσεως τοῦ σουλτάν Μεχμέτ μαζὴ μετ' ἄλλους πασσάδες καὶ τις πασσᾶς πτωχὸς, τοῦνομα Κιοπρουλή Μεχμέτ-πασσᾶς.

Ἔτει σωτηρίῳ 1650.

Ὁ πατριάρχης Παρθένιος διεβλήθη πρὸς τὸν βεζύιον ψευδῶς ὑπὸ τοῦ Παυλακίου καὶ ἄλλων τινων, καὶ καταβιβασθεὶς τοῦ θρόνου καὶ ἐν ἀκατίῳ βληθεὶς ἐπὶ τὸ ὑπερόριον γενέσθαι, ἀποκτείνεται ἐν αὐτῷ καὶ τῇ θαλάσῃ ῥίπτεται, κατὰ μῆνα Μάϊον, πατριαρχεύσας ἔτη δύο καὶ μῆνας ἕξ.

Δευτέρα πατριαρχεῖα Ἰωαννικίου τοῦ ἀπὸ Ἡρακλείας.

Ἀναβιβάζεται δὲ εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τὸ δεύτερον ὁ αὐτὸς Ἰωαννίκιος ὁ ἀπὸ Ἡρακλείας.

Πρέσβυς τοῦ Περσῶν βασιλέως ἦλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν νὰ συγχαρῇ τῷ σουλτάν Μεχμέτ δ. ἅ τὸν εἰς βασιλείαν ἀναβιβασμὸν του· ἔτυχε μεγάλης ὑποδοχῆς, καὶ προσετάχθησαν πάντες οἱ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει πασσάδες νὰ τὸν δεξιωθοῦν κατὰ σειρὰν ἑλαστος, ἀπὸ πρώτου τοῦ βεζύρη, μετ' αὐτοῦ φαγοπότια καὶ μουσικοὺς καὶ κωμωδοποιούς. Ἐσχάτος πάντων, ὡς πτωχότερος, ἔλαμε τὸ ζιαφέτι ὁ Κιοπρουλή Μεχμέτ πασσᾶς, καὶ πληρώσας τῷ Ῥωμαίῳ Λάσκαρει καὶ ἀρχηγῷ τῆς φατρίας τῶν κωμωδοποιῶν γρόσια μόνον 200, ἠτιμάσθη παρ' αὐτοῦ ὡς λαβόντος παρὰ τῶν λοιπῶν πασσάδων ἀνά γρόσια 400 διὰ τὸ κόλι τῶν λεγομένων τζεγκιδων· ἦν δὲ οὗτος ὁ Κιοπρουλῆς Ἀλβανίτης καὶ υἱὸς ἱερέως· ἡ μήτηρ ἀπέθανεν ἐν τῷ μοναχικῷ σχήματι, καὶ αὐτὸς ἐξώμοσεν ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας εἰκοστὸν, καὶ διὰ τὸ ὁμιλῆσαι γάμψ' ἐν τινὶ χώρᾳ κειμένη ἀώθεν τῆς Σινώπης, Κιοπρὶ λεγομένη, ὠνομάσθη Κιοπρουλῆς.

—1651

ΚΕΦ. ΚΘ'.

Τρίτη πατριαρχεία Ἀθανασίου τοῦ Πατελαρίου,
καὶ πατριαρχεία Παΐσιου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης,
καὶ τρίτη πατριαρχεία Ἰωαννικίου
τοῦ ἀπὸ Ἡρακλείας.

Ἔτει σωτηρίῳ 1651.

Ὁ ἀπὸ ἔτους 1650 πατριαρχεῦων ἐν τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ Ἰωαννίκιος ὁ ἀπὸ Ἡρακλείας, προστάς τοῦ θρόνου ἐνιαυτὸν καὶ ἡμέρας δεκατρεῖς φυγὰς ἐγένετο, καὶ παρὰ τοῦ βεζίρη ἐνδύεται τὸ ἐνδυμα, κατὰ τὸν Δοσίθεον, Μαΐου 6, Κύριλλος ὁ Κορίνθου, ἡ κατ' ἄλλους Τορνόβου, ὁ καὶ Σπανὸς ἐπικληθεὶς, ὅστις ἐπὶ ἡμέρας ὀκτὼ διατρίβει ἐν τῷ πατριαρχεῖῳ ἄνευ τοῦ μετατεθῆναι εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον. Ἐνδύεται δὲ τὸ ἐνδυμα παρὰ τοῦ βεζίρη Ἀθανάσιος ὁ Πατελάριος τὸ τρίτον, περὶ τὰ τέλη τοῦ Μαΐου τοῦδε τοῦ ἔτους· ἀλλὰ μετὰ ἡμέρας τεσσαράκοντα παραιτεῖται τοιαύτη παραιτήσῃ.

« Ἡ Μετρούτης ἡμῶν διὰ τοῦ παρόντος αὐτῆς γράμματος δηλοποιεῖ ὅτι, » μετὰ τὸ λαβεῖν με ἥδη τὸν ἡμέτερον ἀγιώτατον Οἰκουμενικὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ εἰσελθεῖν εἰς αὐτὸν ἡμέρας ἰκανάς, καὶ μὴ δυνηθῆναι ἀπολογηθῆναι καὶ ἀναδεχθῆναι καὶ βαστάζειν τὰ βασιλικά συνήθη δίκαια καὶ τὰ λοιπὰ ἐξοδά τε καὶ βάρη τῆς πατριαρχείας, ἀνεχώρησα τοῦ πατριαρχείου, καὶ μὲ οἰκίαν βούλησιν καὶ θελτσιν » καὶ ἀδίαστον τρόπον ποιῶ παραίτησιν τοῦ πατριαρχικοῦ αὐτοῦ θρόνου, » καὶ οὐχὶ τῆς ἀρχιερωσύνης μου. Ἐγένετο δὲ ἄδειαν ἡ ἱερὰ σύνοδος τῶν ἀρχιερέων ἐκλέξαι κανονικῶς ὃν ἂν ἐθέλοιεν ποιῆσαι πατράρχην Κωνσταντινουπόλεως· ἐγὼ δὲ ἡσυχία διάζω τὸ λοιπὸν τοῦ βίου. Ὅθεν εἰς ἀσφάλειαν καὶ ἐνδειξὴν πᾶσι δέδωκα τὴν παρούσάν μου ἀδίαστον καὶ οἰκειοθελῆ παραίτησιν, καὶ κατεστρώθη ἐν τῷ ἱερῷ κώδῃκι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἔτει ἀχνά ἐν μηνὶ Ἰουλίῳ Ἰνδικτιῶνος 60.

Ἀπὸ τῆς συντάξεως ταύτης τῆς παραιτήσεως ἡμπορεῖ πᾶς τις νὰ γνωρίσῃ πόση καὶ ποία ἀμαρθεῖα κατεγράτεται τότε τὸ γένος τῶν Ῥωμαίων ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει.

Ἡ ὑπογραφή

α Ὁ πρῶν πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἀθανάσιος στέργω τὰ ἅνωθεν α.

Πατριαρχεία Παϊσίου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης.

Τούτου οὖν μετὰ τὴν παραίτησιν, ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ κοινῇ τῶν παυρεθθέντων ἀρχιερέων, κληρικῶν τε καὶ ἀρχόντων, ἀνάγεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Παῖσιος ὁ ἀπὸ Λαρίσσης ὁ Λέσβιος, Ἰουλίου θ'.

Ἀκολουθεῖ ἀδιακόπως ὁ κατὰ τῆς ἐν τῇ Κρήτῃ ὀχυρωτάτης πόλεως σφοδρότατος πόλεμος· ἀλλ' οὐδὲν ἀνύουσιν οἱ Ὀθωμανοὶ, καὶ παρετάθη ἔτη 27.

Μητροφάνην τὸν Κρητόπουλον, πατριαρχεύσαντα τοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας ἔτη τέσσαρα καὶ θανάοντα, διεδέχθη τῷδε τῷ ἔτει ὁ Νικηφόρος, κανονικῶς ἀναβιβασθεὶς εἰς τὸν ἀποστολικὸν τῆς Ἀλεξανδρείας θρόνον. Ἀλλὰ καὶ ὡς, ἐλθὼν εἰς τὸ Βυζάντιον ἵνα ἀποδημήσῃ εἰς τὴν Ἰθρίαν, χρέους ἐνεκεν τοῦ ἀποστολικοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας θρόνου, παρηνωχλήθη παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τοῦδε τοῦ Παϊσίου, καὶ ἐπλήρωσεν αὐτῷ δύο χιλιάδας γρόσια, ἵνα μὴ πλάτῃ κατ' αὐτοῦ αἰτίας μιαρας.

Ἔτει σωτηρίῳ 1652.

Οἱ σπαχίδες κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον ἀποστατοῦσιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν πολλῇ τῇ ὁρμῇ· φονεύουσι πλείστους ὅσους τῶν ἐν τέλει, ἐν οἷς καὶ τὸν βεζίρην καὶ τοὺς λοιποὺς ὅλους τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει πασσάδες πλὴν τοῦ Κιοπρουλῆ Μεχμέτ-πασσᾶ, ὅστις διὰ τὴν πτωχεῖαν ἔφυγε τὸν θάνατον. Ἡ ὁρμὴ τῆς ἀνταρσίας μετριάζει, καὶ ὁ κιζλάρ-ἀγάς καὶ ὁ σιλαχδάρης ἀπὸ ἑλλειψιν προσώπων κινήθεντες μεταπέμπονται εἰς τὰ ἀνακτόρια τὸν Κιοπρουλῆ Μεχμέτ-πασσᾶν, δίδουσιν αὐτῷ τὴν τοῦ βασιλέως σφραγίδα, καὶ τὸν κάμουν βεζίρην, νομίζοντές τον ἀπλῶς ὅτι θέλει εἶναι ἐν ὄργανον τῆς δυνάμειός των διὰ νὰ ἐκτελῇ τὰ παρ' αὐτῶν προσταττόμενα, καὶ εἰπόντες αὐτῷ νὰ μὴ λησμονήσῃ τοὺς αἰτίους τῆς ὑψώσεώς του· ὅθεν οὐδὲν ἐποίει χωρὶς τῆς συμβουλῆς καὶ ἀδείας αὐτῶν, καὶ περὶ πάσης ὑποθέσεως γράφων καὶ ζητῶν τὴν γνώμην αὐτῶν ἐλάμβανε τὰς ἀποκρίσεις αὐτῶν ἐγγράφως, καὶ ἐφύλαττε τὰ ἐγγραφα αὐτῶν ἐπιμελῶς.

Τὸν Ἀντιοχείας πατριάρχην Μιχαὴλ τὸν ΣΤ', πατριαρχεύσαντα ἔτη 28 καὶ θανάοντα, διεδέχθη Ἰωακείμ ὁ Ε', τὴν ἐπικλησιν Βενζαγιάδης.

Ἐν τῇ Κολχίδι μοναστηρίον ἐστὶν ὀρθοδόξων μοναχῶν ᾧ ὄνομα Κιαλιγγίλα.

Ἔτει σωτηρίῳ 1654.

Τρίτη πατριαρχεία Ἰωαννικίου.

Ὁ πατριάρχης Παῖσιος, προστὰς τοῦ θρόνου ἔτη τρία, ἀπεχώρησεν αὐτοῦ

—1655

κρυφίως διὰ τὰς ἐνοχλήσεις τοῦ χρέους, ἀφανὲς γενόμενος, καὶ ἀναβιβάζεται πάλιν τὸ τρίτον ὁ προῤῥηθεὶς Ἰωαννίκιος ὁ Β΄ ὁ ἀπὸ Ἡρακλείας, περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου μηνός. Προστάς δὲ τοῦ θρόνου μῆνας ἔνδεκα τῇ εἰρκτῇ ἐμβάλλεται ὑπὸ τοῦ καίστορος διὰ χρῆν, ἐν ἡ διαμείνας ἡμέρας 16 παραιτεῖται, εἰληφῶς παρὰ τῆς τῶν ἀρχιερέων ὁμηγύρεως διὰ τὰ ἴδια προζωάρ-
κεια τὰς διδομένας τῇ ἐκκλησίᾳ ζητείας παρὰ τῶν Κυκλάδων νήσων.

Ὅτι ἐπληρώθη ἅπαν τὸ χρέος τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου παρὰ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδοβλαχίης Βασιλείου βοεβόδα εἰρηται τῷ ἔτει 1641. Ἀπὸ τότε οὖν εἰς διάστημα ἐτῶν 13 πῶς ἐπεφορτίσθη πάλιν τοσοῦτον χρέος, ὥστε καὶ Ἀθανάσιον τὸν Πατελάριον καὶ Ἰωαννίκιον παραιτηθῆναι, καὶ τὸν Παῖσιον φυγεῖν διὰ τὸ χρέος, ἃς τὸ συμπεράνη ὁ ἀναγνώστης, καὶ ἃς περιγράφῃ τὰς αἰτίας ὅποιος θέλει. Παρατρέχω οὖν τὸ ὅτι τοιούτους καρπούς δὲν ἔπρεπε νὰ τρυγᾷ ὁ θρόνος αὐτὸς ἀπὸ τὸ σύστημά του· τριπλῶς γὰρ κατεσκάπτοντο οἱ θεμέλιοι τοῦ ἀποστολικοῦ αὐτοῦ θρόνου· πρῶτον μὲν ἀπὸ τῆς ὁμῆς τῶν ἐπιδαίνειν κατατολμώντων παρανομῶς· δεῦτερον ἀπὸ τὴν διαγωγὴν τῶν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐνδημούντων μητροπολιτῶν· καὶ τρίτον ἀπὸ τὰς φατρίας λαϊκῶν τινων ἀρχόντων συμφωνούντων τοῖς ῥηθεῖσι μητροπολίταις διὰ τὰ ἴδια τέλη, αἰσχροκερδῇ θελήματα καὶ ἀξιωμασίτους σκοπούς, καὶ πολλὰς βιαζόντων καὶ καταδυναστευόντων πατριάρχην τε καὶ τοὺς ἐνδημούντας ἀρχιερεῖς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν αἰσχροκερδειῶν αὐτῶν. Μία τοιαύτη ἐλσεινὴ κατάστασις τοῦ ἀποστολικοῦ αὐτοῦ θρόνου εὐκόλως ἐκίνει τὰ δάκρυα εἰς τοὺς εὐγνώμονας τῇ μητρὶ αὐτῶν ἐκκλησίᾳ θεα-
τὰς μὲ μεγάλην κατάκρισιν καὶ ἀρὰς κατὰ τῶν πρωταιτίων της.

Τὸν Ἀλεξανδρείας Νικηφόρον, πατριαρχεύσαντα ἔτη τρία καὶ θανόντα, διεδέχθη Ἰωαννίκιος ὁ ἀπὸ Βερβορίας τῆς ἐν τῇ Συρίᾳ, ἥτις τουρκιστὶ λέγεται Χαλέπι.

ΚΕΦ. Α΄.

Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Τορνόβου Κυρίλλου,
καὶ δευτέρα τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης Παΐσιου, καὶ
πρώτη Παρθενίου τοῦ ἀπὸ Χίου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1655.

Παράιτησάμενου οὖν τοῦ Ἰωαννικίου ἀνάγεται τὸ δεῦτερον εἰς τὸν θρό-

νον Κύριλλος ὁ ἀπὸ Τορνόβου, περὶ τὰ μέσα τοῦ Ἰουλίου, καὶ διαμείνας ἡμέρας 14, ἐξορίζεται ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων εἰς τὴν Κύπρον ὡς ἐπιβάτης, καὶ ἀναβιβάζεται τὸ δεύτερον εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ προρρήθεις Παῖσιος ὁ ἀπὸ Λαρίσσης.

Ὁ βεζίρης Κιοπρουλὴ Μεχμέτ-πασσᾶς, ἀσχάλλων ἐπὶ τῇ δυνάμει τοῦ σιλαχδάρ καὶ τοῦ κιζλάρ ἀγαστή, μεταπέμπεται τοὺς προεστώτας τῶν σπαχίδων κρυφίως, καὶ δειξας αὐτοῖς τὰ ἔγγραφα αὐτῶν καὶ ἐκτραγωδήσας τὴν τοιαύτην αὐτῶν αὐθάδειαν παρεκίνησεν αὐτοὺς πρὸς τὴν κατ' αὐτῶν παιδείαν· ὅθεν οἱ σπαχίδες ὁρμήσαντες σωρηδὸν εἰς τὰ ἀνακτόρια ζητοῦσι τὴν κατατομίαν αὐτῶν τε τῶν δύο καὶ πάντων τῶν συμφῶνων αὐτοῖς, ὡς αἰτίων τῆς πρὸ μικροῦ γενομένης ἀνταρσίας. Τούτων οὖν φρονεθέντων ἐμεινεν ὁ Κιοπρουλὴς πληρεξούσιος, καὶ ἡ περίφημος Βασιδὲ, δι' ἧς τὰ πάντα κατεπράττοντο, μικρόν τι ἀνεχαιτίσθη· καὶ διέφθειρεν ὕστερον ὁ Κιοπρουλὴς κατ' ὀλίγον καὶ τοὺς τὸ ἀνταρτικὸν αὐτὸ κίνημα κινήσαντας σπαχίδες, εἰς τρόπον ὅπου περὶ τὰ τέλη τοῦδε τοῦ ἔτους οὐδὲ τις αὐτῶν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει εὐρίσκετο.

Τὰς ἡμέρας οὖν τῆς βασιλείας διέπων μόνος ὁ Κιοπρουλὴ Μεχμέτ-πασσᾶς ἐγέμισε τοὺς θησαυροὺς οὓς ἀπεκένωσεν ἡ ἀσωτεία τοῦ σουλτάν Ἰπραήμ, καὶ διασπείρας πάσας τὰς τῶν σπαχίδων καὶ γιαννιτζάρων ἀνταρσίας, καὶ τὸν πασσᾶν τοῦ Χαλεπίου ἀποστατήσαντα συλλαβὼν τε καὶ φονεύσας οὖν τοὶς περὶ αὐτὸν συνωμόταις, τὴν τε Τένεδον καὶ τὴν Λήμνον ἀπὸ τῶν Ἑνετῶν πολέμῳ καθυποτάξας, καὶ τὴν Γιάνοβαν αὐτοπροσώπως ὑπαγῶν, κἀν τῇ Οὐγγρίᾳ ὑποτάξας τὸ Βαραδίνι, ἐμεγαλύνετο καθ' ἡμέραν ἦν δὲ ἐν πᾶσι πολύτροπός τε καὶ δόλιος, καὶ διὰ τὰ διατηρήσει ἑαυτῷ ἀκλόνητον τὴν μεγάλην ἀξίαν τῆς ἐπιτροπικῆς ἐγένετο καὶ αἰμοδόρος, φονεύων πάντας τοὺς βεζίρηδες τοὺς ἴσους αὐτῷ κατὰ τὴν ὑπόληψιν, διὰ τὰ μείνῃ μόνος καὶ νὰ γένῃ ἀνγκιστρίδι εὐρισκόμενος ἄλλου κρείττονος αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὰς ἐκδουλεύσεις τῆς βασιλείας ὅπου νὰ ἀναπληρώσῃ τὸν τόπον τοῦ μετὰ τὴν καθιέρσιν του· ὅθεν ἐρήνευσεν ἐπὶ προφάσει διαφόροις μάλιστα τὸν Σεΐτηγλου καὶ τὸν Χουσεῖν-πασσᾶν, ἥρωας ἀνικήτους τῆς βασιλείας, καὶ ἄλλους πολλοὺς. Τούτων τινὰ μεταπεμφόμενος ἔδειξεν αὐτῷ τὸ βασιλικὸν πρόγραμμα διὰ τὸν θάνατόν του, καὶ δακρυρρόων ἔλεγεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθη ἐξίλειώσασθαι τὴν κατ' αὐτοῦ ὀργὴν τοῦ βασιλέως, καὶ παρεκίνει αὐτὸν διεξασθαι τὸν θάνατον εὐγνωμόνως· Ὁ δὲ ἀπεκρίθη αὐτῷ τὸ, αὐτὸν γέρον κροκοδείλει, ὅπου πνίγει πρῶτον τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὕστερον κλαίει! »

Ὁ υἱὸς αὐτοῦ, τοῦ ὀνόμα Φαζίλ-Ἀχμέτ-πασσᾶς Κιοπρουλόγλου, ὑπαγῶν τὸ ὄχλωμα Βιζάρ καὶ τὴν Τρανσυλβανίαν ἤ κατατροπώσει τοῦ Ραγκότσκι, ὅστις καὶ τῷ πολέμῳ ἐπληρώθη, καὶ ἀντ' αὐτοῦ διορίσας ἡγεμόνα τῆς Τρανσυλβανίας δασμοφοροῦντα τὸν Ἀπακρίν, ἐδόξασε καὶ ἐμεγάλυνε τὴν τῶν Ὀθωμανῶν βασιλείαν τοσοῦτον, ὥστε καὶ τὸν καίσαρα τῆς Γερμανίας, πτοηθέντα λίαν ἐπὶ τούτοις, πέμψεντα πρίσβεις ζητεῖν ταπεινῶς τὴν εἰρήνην ἐπὶ συμφωνίαις ἐπωφελέμους τῇ τῶν Ὀθωμανῶν βασιλείᾳ· ὁ

—1657

θεν καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἀνακωχὴ πολέμου ἐπὶ ἔτη εἴκοσι. Καὶ τοίνυν τῷδε τῷ ἔτει βεβαιωθείσας μεθ' ὅρων ἐκατέρωθεν τῆς μετὰ τῶν Γερμανῶν εἰρήνης, ἀποφασίζεται νὰ κινηθῇ δραστηριώτερον ὁ κατὰ τῆς Κρήτης εἰς τὸδε κινούμενος πόλεμος, γενομένης συμβουλῆς ἐπὶ διβανίου, τρίτην ἡμέραν μετὰ τὴν ὀρκωμοσίαν συναχθέντος, καὶ διορίζεται στρατηγὸς ὁ Ἀχμέτ-πασσᾶς, υἱὸς τοῦ βεζίρη, ἀνὴρ περίφημος γεγονώς ἐν τῷ ὑστάτῳ πολέμῳ τῷ προῤῥηθέντι κατὰ τῶν Γερμανῶν. Κτίζονται ἀποβῆλαι εἰς τὰς νήσους, γερμίζονται ἐφοδίων καὶ προζωαρκειῶν, καὶ τέλος πολλῶ τῷ στόλῳ καὶ στρατοπέδῳ φθάνει ὁ Κιοπρουλόγλους Μεχμέτ-πασσᾶς εἰς τὴν Κρήτην καὶ ἐβγαίνει εἰς τὰ Χανιά.

Ἔτει σωτηρίῳ 1656, τοῦ Χιτζρὲ 1067.

Κάκειθεν λύσας ἔρχεται εἰς τὸ Κάστρον τῆς Κρήτης, καὶ στρατοπεδεύσας περὶ αὐτὸ ἄρχεται τῆς πολιορκίας μετὰ πολλὰ πολιορκία περίφημος, ἣν τινι παρομοία οὐκ ἀναγινώσκεται πούποτε μέχρι τοῦδε ἐν ταῖς ἱστορίαις, καὶ ἴσως οὐδὲ τοῦ λοιποῦ ἀναγνωσθήσεται, ἥ γενήσεται τις ἄλλη ὁμοία αὐτῇ. Ὅλαι αἱ δυνάμεις τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας συνηθροίσθησαν, προετοιμασίαι ἀναρίθμητοι πολλῶν χρόνων προηγῆσαντο κάκεισε παῖσαν πολλοὶ καὶ ἄμετροι ἐφονεύθησαν, καὶ δυνάμεις αἱ ὕστερον ἐρχόμεναι ἠκολούθουν τὸν θάνατον τῶν προελθουσῶν δυνάμεων, καὶ ταῦτα πολλάκις ἀλληλοδιαδόχως ἐγένετο· πολλάκις οἱ πολεμοῦντες Ὀθωμανοὶ μὲ ἀγανάκτησιν ῥίψαντες τὰ ὅπλα ἀνεχώρουν, ἀλλ' ἀπειλαῖς καὶ βία καὶ παιδείᾳ τὰ ὅπλα ἐπαλεάμβανον· ἐξ ἑναντίας οἱ πολιορκούμενοι εἶχον τὴν φύσιν βοηθόν, καὶ αὐτῇ ἐπολέμει ὑπὲρ αὐτῶν, οὕτως ἦν δυσχερὲς τὸ πρσιπελάσαι τοῖς τείχεσι· συνελόντι φάναι, δὲν ἔμεινε μέρος τῆς γῆς ὅπου νὰ μὴ ἐβράχῃ αἱματι ἀνθρωπίνῳ, καὶ τὰ πολλὰ ἐμπόδια ἔφεραν εἰς ἀπόγνωσιν τοὺς πολιορκοῦντας, καὶ πολλάκις προετίμων τὸ θανεῖν ὑπὲρ τὸ ζῆν. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον λοιπὸν ἠκολούθησε καὶ παρετάθη φονικώτατα καὶ πικρότατα αὕτη ἡ πολιορκία τοῦ λοιποῦ ἐπὶ πολλῷ, ὡς παραλατιοῦσιν ἡμῖν γνωσθήσεται.

Ἔτει σωτηρίῳ 1657.

Πατριαρχία τοῦ ἀπὸ Χίου Παρθενίου.

Ὁ πατριάρχης Παῖσιος ὁ προῤῥηθεὶς προστάς τοῦ θρόνου ἔτη δύο ἐξοῦται, καὶ παραλαμβάνει τὴν Κύζικον, κάκειθεν ἐκκληθεὶς ἐγκρατὴς τῆς Ἐφέσου γίγνεται. Μετὰ δὲ τὴν τοῦ Παῖσιου ἐξωσιν ἀναβιβάζεται εἰς τὸν Οἰκουμηνικὸν θρόνον, κατὰ μῆνα Ἰούλιον, ὁ Χίου Παρθένιος ὁ Γ', ὁ καὶ Παρθενάκης καλούμενος, ἀνὴρ εὐλαβὴς καὶ τὸν τρόπον χρηστός.

Παρατεινομένης δὲ τῆς προῤῥηθείσης πολιορκίας ἤλθεν ὁ σουλτάν Μεχμέτ εἰς τὴν Λάρισσαν διὰ νὰ δίδῃ περισσότερον θάρρος εἰς τοὺς πολιορκοῦντας μὲ

τὸ πλησιόχωρον τῆς παρουσίας του, καὶ νὰ προνοηται τὰ χρειώδη. Ἐκείσε ἤλθον οἱ πρέσβεις τῶν Καζάκων τῶν κατοικοῦντων μεταξύ τῶν δύο ποταμῶν Βορυσθένου καὶ Νίστρου, τοῦ παραρρέοντος παρὰ τῷ ὄχρῳματι Χοτίνι καὶ Βενδέρι, (αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαρχία ἡ λεγομένη Οὐκραίνα,) λεγομένων παρὰ Τούρκοις Σαρί-καμίσχ-καζαγί, καὶ τῷ σουλτάν Μεχμέτ προσεκύνησαν τὴν ἐπαρχίαν αὐτῶν ἐκ μέρους τῶν τοῦ γένους προϋχόντων ἀρχηγὸς δὲ τῶν πρέσβων ἦν ὁ χάτμανος αὐτῶν Δοροσκένκης. Ὁ σουλτάν Μεχμέτ ὑπεδέχθη αὐτοὺς φιλοφρόνως, ἐνεδύσατο ἐνδύματι τὸν χάτμανον καὶ δέδωκεν αὐτῷ ἐν τοῦ ὕψους καὶ σαντζάκι εἰς σημεῖον τῆς δεσποτείας αὐτοῦ, προστάξας αὐτῷ νὰ παύσουν τοῦ λοιποῦ αἱ τῶν Καζάκων λεηλασίαι, αἷτινες ἐσθότῃ ἐγίνοντο καὶ μέχρι τῶν προαστείων τὴν Κωνσταντινουπόλεως, καὶ νὰ μεταχειρίζεται τοῦ λοιποῦ τὰς δυνάμεις τοῦ γένους τῶν Καζάκων κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, καὶ ὑπεσχέθη αὐτοῖς βοηθῆσαι ἐπηρεαζομένοις παρὰ Πολωνῶν τε καὶ Μοσχόβων.

Ταῦτα μαθὼν ὁ ῥήξ τῆς Πολωνίας καὶ λυπηθεὶς διὰ τὸ ἐπιζήμιον τῆς τοιαύτης προσηλώσεως, πέμψας στρατὸν, ἔχων τε ἐν τοῖς Καζάκοις τινὰς αὐτῶν ὁμογνώμονας, ἐμποδίζει τὴν τοιαύτην προσήλωσιν. Μαθὼν ταῦτα ὁ σουλτάν Μεχμέτ πέμπει αὐτῷ ἐπιστολὴν μὲ τζαούσην, δι' ἧς ἐπαπειλεῖ φόνους, πολέμους καὶ λεηλασίας τῆς βασιλείας του εἰ οὐκ ἀποστείῃ τῶν Καζάκων. Οὐδένᾳ λόγον ποιεῖται τῶν ἀπειλῶν ὁ ῥήξ τῆς Πολωνίας, ἐπεριδόμενος ταῖς ψευδέσιν ὑποσχέσεσι τοῦ καίσαρος τῆς Γερμανίας ὅθεν ὁ σουλτάν Μεχμέτ ἤρξατο ἐτοιμάζεσθαι πρὸς τὸν κατὰ τῶν Λέχων πόλεμον, καὶ τοὺς Ταρτάρους ἐπὶ τούτῳ ἐτοίμασθῆναι προσέταξε.

Πατριαρχεύοντος τοῦ Παρθενίου τούτου ὁ Ταταρχάνης πρέσβυν πρὸς τὸν τῆς Καζακίας χάτμανον πέπομφεν, ὃς παραγενόμενος πρὸς αὐτὸν, καὶ ἰδὼν ἐκείσε μητροπολίτην τινὰ πρῶην Νικαίας παρακαθήμενον καὶ παρρησίαν πολλὴν τοῖς ἐκείσε ἔχοντα, φθονήσας, μετὰ τὸ ἐπανελθεῖν πλεῖστα τῶν ἀπαισιῶν κατὰ τοῦ μητροπολίτου καὶ πατριάρχου τῷ Ταταρχάνῃ λελάληκεν, ὅτι δηλαδὴ ἔπεμψεν εἰς Μοσχοβίαν ἐπιστολὰς ὁ πατριάρχης, δι' ὧν τὴν πρὸς τοὺς Μοσχόβους καθοσίωσιν διελιπάρει, καὶ ἄλλα. Τοῦ δὲ χάνη ἀναγγείλαντος ταῦτα τῷ Ἐπιτρόπῳ Κιοπροულῇ Μεχμέτ-πασσᾷ, μεταπέμπεται τὸν πατριάρχην καὶ ἐπιμελῶς ἐρουνᾷ περὶ τῶν κατ' αὐτοῦ λαληθέντων ὅθεν οὖν αὐτὸν ἐν πᾶσιν ἀθῶον ὁ βεζίρης· ἀλλ' ἵνα μὴ φανῇ κενολόγος ὁ χάνης, χάριτι τῇ πρὸς ἐκεῖνον ἀπηγγόνισεν αὐτὸν ἐν τῷ Παρμάκαπι, τῷ Σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας κρεμάμενον ῥίπτουσιν εἰς τὴν θάλασσαν· θνι εὐρόντες οἱ χριστιανοὶ ἔθαψαν ἐν τοῖς νησίοις· λύπη δὲ καὶ κατήφεια οὐχ ἡ τυχούσα τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει Χριστιανοὺς κατέλαβε δι' αὐτόν. Καὶ τοῦ λοιποῦ οὐδένα τῶν πατριαρχῶν μετ' ἐκεῖνον ἐῷσιν οἱ κατὰ καιροὺς Ἐπίτροποι τοῦ αὐτοκράτορος ἐμφανῆναι τῷ βασιλεῖ, ὡς εἶθιστο ἀπὸ τῆς ἀλώσεως μέχρι τοῦδε.

Τὸν Ἀντιοχείας Ἰωακείμ τὸν Βενζαγιάδην, πατριαρχεύσαντα ἔτη πέντε καὶ θανόντα, διεδέχθη Κύριλλος ὁ Β'.

ΚΕΦ. ΛΑ'.

Πατριαρχεία τοῦ Γάνου καὶ Χώρας Γαβριήλ, καὶ
πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Προύσης Παρθενίου, καὶ
τὰ κατὰ τὸν Ἱεροσολύμων Νεκτάριον.

*Ετει σωτηρίῳ 1658.

Μετὰ τοῦτον οὖν τὸν ἀδίκως καταδικασθέντα Παρθένιον ἐπιβαίνει τοῦ
θρόνου ὁ μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας Γαβριήλ, παρὰ γνώμην τῆς συνό-
δου, ἀνὴρ γραμμάτων ἀδαής. Ὁθεν μετὰ ἡμέρας 60 στεφανώσας γάμον ἀρ-
χοντικὸν καὶ εἰπὼν κακῶς τὰς εὐχὰς, ἐξοῦται τοῦ θρόνου ὑπὸ τῆς τῶν ἀρ-
χιερῶν συναινέσεως, οἵτινες, ἵνα μὴ τοῦ λοιποῦ ἐνοχληθῶσιν ὑπ' αὐτοῦ,
δεδώκασιν αὐτῷ διὰ προζώαρκεια τὴν τῆς Προύσης μητρόπολιν.

Πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ ἀπὸ Προύσης.

Προσκληθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων ὁ μητροπολίτης Προύσης Παρθένιος ὁ
Δ', ὁ ἐπονομασθεὶς Μογιλάλος ἡχοϋμχοῦμης, ψήφῳ κοινῇ ἀναβι-
βάζεται εἰς τὸν πατριαρχικὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνον, κατὰ τὰς
ἀρχὰς τοῦ Μαΐου, ὡς ἐκ τοῦ ὑπομνήματος αὐτοῦ τοῦ ἐν τῷ κώδῃκι δηλοῦ-
ται, οὕτω πως ἔχοντος.

« Οὐδεμία τῶν ὑποθέσεων δύναται τὸ εἶναι ἀρχῆς ἔχειν δίχα· ἡ γὰρ ἀρχή
» ἐστὶ ρίζα καὶ πηγὴ τοῦ ὅλου. Ἐπειδὴ λοιπὸν τοῦ Οἰκουμενικοῦ καὶ ὑ-
» ψηλοτάτου θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως μεμενηκότος ἀμοῖρου ἀρ-
» χῆς καὶ κεφαλαίου, ἃ τε τοῦ ἐν αὐτῷ ἀρχιερατεύοντος ἀδίκῳ θανάτῳ κα-
» ταδικασθέντος, μακαρίου κυρ Παρθενίου, συνήχθημεν ἡμεῖς οἱ παρευρεθέν-
» τες ἀρχιερεῖς ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τρο-
» παιοφόρου, καὶ ψήφους κανονικὰς ποιησάμενοι ἐθέμεθα πρῶτον μὲν τὸν
» Προύσης καὶ Τριγλίας κυρ Παρθένιον, δεύτερον τὸν Λαρίσης κυρ Διονύ-
» σιον, καὶ τρίτον τὸν Σμύρνης Μακάριον· ὅθεν καὶ κατεστρώθη τὰ ὀνόματα
» αὐτῶν εἰς δῆλωσιν καὶ ἀσφάλειαν ἐν τῷ κώδῃκι τῆς Μεγάλης Ἐκκλη-
» σίας· ἀγνή, Μαΐου ἁ, Ἰνδικτιῶνος ι'. Ὡς γὰρ μὴ γεγυνοῦσαν ὅλως κατὰ
» κανόνας ἱερῶς τὴν μετὰθεσιν τοῦ Γαβριήλ δυναστευθέντες ὑπεγραψά-
» μεθα ἐν τῷ κώδῃκι, ἐκρίναμεν εἶναι ἄκυρον καὶ ἀνενέργητον καὶ εἰς οὐ-
» δὲν λογιζομένην ».

⁷Ἦλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀπλῶς εἰς τὴν Ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ τῆς Φράντζας ἡ Τάργα, καὶ ἔγραψε κατ' αὐτῆς πανταχόσε ὁ Παρθενάκης· καὶ ἀγοράσαντες βιβλία ταύτης οἱ ὁρθόδοξοι κατέκαυσαν πανταχόσε ἐν τοῖς πόροις, καὶ ἐγένετο τοῖς παπισταῖς αἰσχὺν μεγάλην.

Ἐψησαν μύρον ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει διὰ δαπάνης καὶ ἐπιμελείας τοῦ Ἑρμηνέως Παναγιώτου Νικοσίου.

Τοῦ Σερβίας ἀρχιεπισκόπου Γαβριήλ εἰς Μοσχολίαν ἀπελθόντος, Μάξιμος τις τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν αὐτοῦ θρόνον ἀφῆρτασεν· ἐπαναλάμψας δὲ ὁ Γαβριήλ καὶ διῴχυριζόμενος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπαναλαβεῖν, ὡς ἐπίβουλος τῆς βασιλείας ὑπὸ τοῦ Μαξίμου πρὸς τὸν βεζιρὴν Κιοπρούλη Μεχμέτ-πασσὰν διαβάλλεταί, ὑφ' οὗ καὶ ἐκρεμάσθη ἀδίκως ἐν τῇ Προύλῃ.

*Ετει σωτηρίῳ 1659, τοῦ Χιτζρὲ 1070.

“Ο,τε προῤῥηθεις Γαβριηλ ὁ πρῶν πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, βαπτίσας Ἑβραῖόν τινα ἐν τῇ Προύσῃ, συκοφαντηθεις ὑπὸ τῶν Ἑβραίων καὶ διαβληθεις πρὸς τὸν βεζύρην Κιοπρουλὴ Μεχμέτ-πασσάν, διάγοντα κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἐν τῇ Προύσῃ μετὰ τοῦ σουλτάνου, ὡς ᾔθθεν Τοῦρκόν τινα βαπτίσας, κρεμᾶται ἐν τῇ Προύσῃ, καὶ λαμβάνει προεδρικῶς τὴν Προύσαν ὁ ἐξ ἑκείνου τοῦ τριῆς νήσου καταγαγόμενος Διονύσιος ὁ Αλαρίσσης μητροπολίτης. Οὗτοι καὶ οἱ τρεῖς μάρτυρες εἰσιν· οἱ γὰρ ἔθνικοι πολλὰ ἐποίησαν αὐτοῖς τὸ ἐξομόσαι, ἀλλ’ ἔλεει θεοῦ οὐ γέγονε τοιαύτη παραχώρησις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Ὁ βεζίρης Κιοπρουλή Μεχμέτ-πασσᾶς ἀσθενεῖ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

This image shows a full page of dot grid paper. The background is a light beige or cream color. Overlaid on this background is a precise grid of small, dark grey or black dots. The dots are arranged in straight horizontal and vertical rows, creating a pattern of small squares across the entire surface. There are no margins, text, or other markings on the page.

(ἐλλείπουσιν ἐκ τοῦ χειρογράφου αἱ σελίδες 301—322.)

Ἔτει σωτηρίῳ 1674.

Ἀλωσις τοῦ Κάστρου τῆς Κρήτης.

Ἀκολουθεῖ μέχρι τοῦδε ἀδιακόπως μὲ μεγάλην αἵματοχυσίαν, πεισμονὴν καὶ δραστηριότητα τῶν Ὀθωμανῶν ἢ πολιορκία τῆς Κάνδιας, οἵτινες οὐδὲν ἀνύοντες καὶ ἀκολουθῶς ὄντες ἀπηλπισμένοι καὶ ἐκνευρισμένοι ἀπὸ τοὺς κόπους τοιαύτης πολυχρονίου πολιορκίας, μὲ ἐν παίγνιον τῆς τύχης ἀνελπίσως ἀποκοτοῦσι, μὲ τὴν ἐπίνοιαν ἐνὸς καὶ μόνου ἀνθρώπου, ἐκεῖνο ὅπου μὲ τὴν δυναστείαν καὶ βίαν τοσούτων καὶ τηλικούτων στρατιωτῶν δὲν ἡμ- πόρουν νὰ ἀποκτήσουν· πῶς δὲ ἐγένετο ταῦτα φέρε ἡδὴ καὶ διηγηθῶμεν.

Ὁ σουλτάν Μεχμέτ εἶχε κηρύξει ἐν τῷ κατὰ τὴν Κρήτην στρατοπέδῳ ὅτι ἂν δὲν παρθῇ τὸ Κάστρον οὐδεὶς τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ παρόντων δὲν θέλει ἰδεῖ τὸ πρόσωπόν του. Αὕτη ἡ ἀπειλὴ ἀντὶ τοῦ νὰ δώσῃ θάρρος εἰς τοὺς στρατιώτας πρὸς τὸν πόλεμον, ἠτόνισεν αὐτοὺς περισσότερον· ὅθεν φανερώς προσεκλαίοντο ὅτι δὲν δίδει ἡ βασιλεία ἐν τέλος εἰς τοὺς ἀνυποί- στους μύχθους αὐτῶν, δι' ὧν, εἰ καὶ παραπαθέντων ἐπὶ ἔτη 24, οὐδὲν ὄφελος ἐγένετο· καὶ ὅτι ἀπηυδῆσαν προσκαρτεροῦντες τῷ καύσωνι τοῦ θέρους καὶ τῷ παγετῷ τοῦ χειμῶνος· καὶ ὅτι παρατείνεται ἡ πολιορκία μὲ σκοπὸν νὰ ἐξολοθρευθῇ ὅλον τὸ σύστημα τῶν γιαννιτζάρων. Ὁ βεζιρὶς Ἀχμέτ-πασ- σᾶς ὁ Κιοπρουλόγλους ἐκινδύνευε, καὶ γὰρ τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως μὴ ἐνεργῆσαι ἀμνηχάνου ὄντος, ἦτο δύσκολον καὶ τὸ νὰ παραθαρῶνῃ τοὺς στρατιώτας πρὸς τὸν πόλεμον· ὅθεν ὅτε μὲν ὑποσχέσεσιν, ὅτε δὲ δωρη- μασιν, ἄλλοτε δὲ ἀπειλαῖς καὶ πάλιν εὐθύς ὑποσχέσεσι διεξῆγε τὴν δυσκο- λίαν τοῦ πράγματος, πάντοτε ἐκατέρωθεν φοβούμενος, καὶ πολλάκις τῶν λοιπῶν προκινδυνεύων αὐτὸς διὰ νὰ δώσῃ παράδειγμα τοῖς λοιποῖς. Ἐν τούτοις μαθὼν τὴν ἐλευσομένην συμμαχίαν τῶν Φραντζέζων διὰ τοὺς πο- λιορκουμένους ἀπέγνω τὰ μέγιστα· ἤλπιζε γὰρ ἀπὸ ἑλλειψιν τῶν προζωαρ- κείων καὶ τῶν πολεμικῶν ἐφοδίων νὰ τοὺς βιάσῃ νὰ παραδοθῶν. Μιᾶ τῶν ἡμερῶν οὖν ὑπὸ τῆς λύπης καὶ συλλογισμοῦ κατακρατούμενον εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ Παναγιώτης ὁ Νικόσιος, ὁ Βυζάντιος, καὶ Δρα- γομάνος τῆς Πόρτας, καὶ μαθὼν τὴν αἰτίαν τῆς λύπης του ἐζήτησεν ἄδειαν παρ' αὐτοῦ νὰ μεταχειρισθῇ στρατήγημά τι διὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Κάστρου, ἐπὶ ὑποσχέσει τοῦ μὴ κοινολογῆσαι τὸν βεζιρὴν τινὶ τὰ αὐτοῦ κινήματα, καὶ ὑποσχέσεται αὐτῷ ἐντὸς ὀλίγου τὴν εὐτυχὴ ἐκβασιν τῆς ἀλώσεως. Ὁ- θεν λαβὼν τὴν ἄδειαν γράφει μὲ τὸν δοῦλόν του Μαχσοῦτην τῷ διοικητῇ τοῦ Κάστρου Φραγκίσκῳ Μοροζίνῃ ὅτι ζήλω χριστιανικῷ κινούμενος θέλει νὰ τοῦ φανερώσῃ ὑπόθεσιν μυστικὴν μὲν ἀλλὰ ἀναγκασιωτάτην διὰ τὴν τοῦ Κάστρου κατάστασιν. Ὁ Μοροζίνης, ἄνθρωπος φρόνιμος καὶ ῥαμπιταλῆς, ὑ- ποπτεύεται τὸ τοιοῦτον κίνημα καὶ ἀπιστεῖ, καὶ κοινολογεῖ τοῖς ἐν τῷ Κά- στρῳ Ἐνετοῖς τε καὶ Ῥωμαίοις τὸ κίνημα, καὶ ἀποφασίζεται κοινῇ τὸ νὰ ἀκούσῃ ὁ Μοροζίνης τοὺς λόγους τοῦ Παναγιώτου. Ὅθεν ἀπέστειλε τὸν Μακ-

σοῦτην πρὸς τὸν Παναγιώτην, διορίσας τὸν τόπον καὶ τὸν καιρὸν τῆς ἀνταμύσεως. Τῇ ὑστεραίᾳ οὖν μετὰ τὴν ἐσπέραν ἀνταμώνονται εἰς μίαν πόρταν τοῦ Κάστρου, καὶ διηγεῖται ὁ Παναγιώτης τῷ Μοροζίνῃ διεξοδικῶς καὶ μὲ περιστατικά πολλά, ὡς Χριστιανὸν ὁκομοτήσας αὐτὸν νὰ μὴ φανερώσῃ τινὶ τὸ μυστικόν, ὅτι μετέφρασε γράμμα τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῶν Φραντζέζων πρὸς τὸν βεζίρην, ἐν ᾧ γράφει ὅτι διὰ τοῦ σεκρεταρίου του φανερώνει τῷ βεζίρῃ ἐκεῖνο ὅπου ἔχει προσταγὴν παρὰ τοῦ βασιλέως του νὰ κάμῃ. « Ὁ σεκρετάριος εἰσελθὼν παρόντος ἐμοῦ μόνου εἶπεν ὅτι ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἀποῦ φθάσῃ εἰς τὴν Κρήτην, κατὰ τὴν παράκλησιν τῶν Ἑνετῶν διὰ νὰ βοηθήσῃ τοὺς πολιορκουμένους, ἔχει προσταγὴν παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Φράντζας, ἀποῦ εἰσέλθῃ μὲ τὸν στόλον εἰς τὸν λιμένα, καὶ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ Κάστρον οἱ ἐν αὐτῷ στρατιῶται φραντζέζοι, ὡς δῆθεν σύμμαχοι, νὰ παραδώσῃ τὸ Κάστρον εἰς τὸν βεζίρην καὶ νὰ ἀποπέμψῃ εἰς τὴν Φράντζαν δεσμίους πάντας τοὺς ἐν αὐτῷ Ἑνετοὺς. » Ταῦτα εἰπὼν, καὶ κατηγορήσας τὴν ἀπιστίαν τῶν Φραντζέζων, καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπειπὼν διὰ νὰ πείσῃ τὸν Μοροζίνην ὅτι ἀληθεύει, ἀφείς αὐτῷ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἢ παραδοθῆναι τοῖς Τούρκοις τιμῶς ἢ σκλαβωθῆναι ὑπὸ τῶν Φραντζέζων, ἀνεχώρησεν.

Ὁ Μοροζίνης, ἐπιλαθόμενος τοῦ ὅρκου, τὴν αὐτὴν νύκτα συναθροίσας τοὺς ὀφφικιάλους καὶ τοὺς προὔχοντας τῶν πολιτῶν διηγῆται αὐτοῖς τὸ τοῦ Παναγιώτου μῆνυμα, καὶ ἐξήτησε τὴν γνώμην τους· καὶ ἀποφασίζεται τὸ ὅτι κρεῖττον νὰ παραδοθῶν εἰς τοὺς Τούρκους μὲ συμφωνίαν τιμημένην ἢ νὰ σκλαβωθῶν ἀπὸ τοὺς Φραντζέζους. Ἐλθὼν ὁ Παναγιώτης συμβουλεύει τὸν βεζίρην νὰ ἀποπέμψῃ κρυφίως ὅσον τὸ δυνατόν εἰκοσι νῆας τοῦ πολέμου πρὸς τὴν Κύπρον, μὲ προσταγὴν τοῦ ὅτι ἀποῦ ταξειδεύσουν μίλια 80 νὰ ἐπανακάμψουν εἰς τῆς Κρήτης τὸ Κάστρον μὲ μπαϊράκι φραντζέζικον· ὅθεν εὐθὺς ἀναχωροῦσιν αἱ νῆες, καὶ ἐξ οὐρίας πλεύσασαι ἐπανακάμπτουσιν εἰς τὴν Κρήτην κατὰ τὴν προσταγὴν. Οἱ φύλακες ἰδόντες νῆας μὲ μπαϊράκια φραντζέζικα νομίζουσιν ὅτι νὰ ἦλθε συμμαχία τῶν Φραντζέζων διὰ τὸ πολιορκούμενον Κάστρον, δίδουσι τὴν εἰδήσιν καὶ χαίρουσι μεγάλως οἱ πολιορκούμενοι. Ἐν τούτοις δὲ ἅμα φανεισῶν τῶν πλασῶς φραντζέζικων νηῶν, ὁ βεζίρης ξεκινᾷ ἄλλας εἰκοσι νῆας πρὸς ἀπάντησιν αὐτῶν, καὶ πλησιάσασαι ἀλλήλας αἱ τουρκικαὶ μὲ τὰς πλαστὰς φραντζέζικας χαιρετοῦσιν ἀλλήλας τῇ τῶν τηλεβόλων, ὡς σύνθηες, βολῇ, εἴτα εἰσῆλθον ἀμφοτέραι εἰς τὸν λιμένα. Ὁ Μοροζίνης καὶ οἱ ἐν τῷ Κάστρῳ ταῦτα ἰδόντες πείθονται ὅτι ἀληθεύουσιν οἱ λόγοι τοῦ Παναγιώτου ἀναμφιβόλως· ὅλος ὁ λαὸς δέχεται τὸ παραδοθῆναι τοῖς Τούρκοις, καὶ ὁ Μοροζίνης πέμψας εἰς τὸν βεζίρην ζητεῖ νὰ διορισθῶσιν ἄνθρωποι ἐκατέρωθεν διὰ νὰ γένουν αἱ συμφωνίαι διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ Κάστρου. Ὅθεν διορίζει τὸν Ἰσάκ-ἑφένδην τὸν ἡγεμόνα τοῦ Χαλεπίου, τὸν κουλεαγιασὴ Ζουλφικάρ-ἀγᾶ, τὸν μπᾶς-τεσκερετζήν Ἰσάκ-ἑφένδην καὶ τὸν δραγομάνον Παναγιώτην· καὶ ἐνωθέντες μετὸς τῶν πληρεξουσίων τοὺς ἀπὸ μέρους τῶν Ἑνετῶν εἰς σκηνὰς ἐπὶ τοῦ Λευκοῦ Πύργου συμφωνοῦσι νὰ παραδώσουν οἱ Ἑνετοὶ τὸ Κάστρον, καὶ νὰ ἔχῃ ἄδειαν ἕκαστος τῶν ἐν αὐτῷ, ἢ στρατιώτης ἢ πολίτης, νὰ ἀναχωρῇ ἐ-

κειθεν μετὰ τὴν γυναῖκά του, τέκνα του καὶ ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του· ἡ συμ-
 φωνία ὑπεγράφη παρὰ τοῦ βεζίρη, καὶ ἀνεχώρησεν ὁ Μοροζίνης καὶ ἀφῆκε
 τὸ Κάστρον εἰς τοὺς Τούρκους χωρὶς κατοικητὰς καὶ στρατιώτας· καὶ οἱ
 Τούρκοι λαβόντες τὸ Κάστρον ἔκαμαν ὅλας τὰς ἐκκλησίας τζαμιά, δόντες
 μίαν μόνην τῷ Παναγιώτῃ, ἣν τινα ἀφωσιώσατο τοῖς Σιναΐταις, καὶ ἔχου-
 σιν αὐτὴν μέχρι τοῦδε μετόχιον. Μετὰ τοιοῦτον δόλον λοιπὸν ἐκυρίευσαν οἱ
 Τούρκοι τὸ Κάστρον τῆς Κρήτης, τὴν δόξαν δηλαδὴ τῶν παρελθόντων αἰώ-
 νων καὶ τὸ ὄγδον θαῦμα τοῦ κόσμου. Ἡ φύσις τὸ ἔκαμεν ἀκαταπολέμη-
 τον, καὶ μετὰ πολέμους ἀδιακόπους ἐτῶν 24 μόλις τὸ ἐκυρίευσαν δολίως
 οἱ Τούρκοι, ἀφοῦ ἔχασαν ἐμπρὸς εἰς τὰ τεῖχη του πλεῖον τῶν 200 χιλιά-
 δων τακτικῶν στρατιωτῶν, ἔξω ἀπὸ τοὺς γκιουνουλίδες, ἦτοι τοὺς ἐθε-
 λουσίως πρὸς τὸν πόλεμον χωροῦντας, καὶ ἄλλους ὀπαδοὺς τῶν στρατοπέ-
 δων καὶ ἐκστρατειῶν· ἐπὶ τούτοις, μετὰ ὅλον ὁποῦ συνειθίζουσι νὰ κρύπτωσι
 τὰς ζημίας των, μαρτυροῦσι καὶ τοῦτο, ὅτι παρὰ τοὺς φονευθέντας τούτους
 νὰ ἀπέθωνον ἀπὸ ἀβρώστιας καὶ ἄλλαι 400 χιλ. στρατιωτῶν καὶ ἄλλων
 Τούρκων ἐπὶ ταύτης τῆς πολιορκίας. Συμπέρανε λοιπὸν πόσαι χιλιάδες Χρι-
 στιανῶν ἠκολούθησαν αὐτοὺς μετὰ τὸν θάνατον. Οἱ Ἑνετοὶ λογίζονται νὰ ἐξω-
 διάσθησαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον φλωρία βενέτικα πλέον τῶν 100 μιλ-
 λιονίων. Ἄν αὐτὸς ὁ πόλεμος ἀκολουθοῦσεν ἐπὶ τῶν πάλαι ποιητῶν ἤθελε
 γυμνάσει τοὺς καλὰ μους ὅλων τῶν τότε συγγραφέων, καὶ ὁ Παρνασσὸς ἤ-
 θελεν εὑρεῖ ὕλην μεγαλητέραν ἀπὸ τῆς τοῦ ἐν Τρωάδι πολέμου· ὅποιος θέ-
 λει νὰ ἰσοσταθμίῃ ἀμφοτέρους θέλει εὑρεῖ τοὺς πολέμους ὅπου συνεκροτή-
 θησαν ὑπὸ τοῖς τεύχεσι τοῦ Ἰλίου μικροτέρους κατὰ τὴν αἵματοχυσίαν τῶν
 ὑπὸ τῷ Κάστρῳ τῆς Κρήτης πολέμων· παρὰ πᾶσαν γὰρ τὴν παράτασιν
 τοῦ πολέμου τῆς Κρήτης ἐγένοντο αἵματοχυσίαι ἀδιάκοποι καὶ καθημερι-
 ναί, καὶ χεῖμαρροι ἀνθρωπίνων αἱμάτων ἔρρεον ὅχι μόνον εἰς τὴν Κρήτην
 ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς περισσοτέρας νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ εἰς ὅλα
 τὰ σύνορα τὰ μεταξὺ Ἑνετῶν τε καὶ Τούρκων. "Ορα Δοσίθ. σελ. 1212.

Κριτήριον περὶ τοῦ Παναγιώτου.

Εἰς ὅλην τὴν ἱστορίαν τὴν μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Πόλεως δὲν ἀναγινώσκει-
 ται μέχρι τοῦδε ὄνομα Δραγομάνου τῆς Πόρτας· καὶ ἂν ἦτον, τοσοῦτον ἦ-
 σαν, ὥς φαίνεται, εὐκαταφρόνητοι, ὅπου ἡ ἱστορία αὐτοὺς μνημὴ παραδοῦ-
 ναι οὐκ ἤξιωσε. Πρῶτος ὁ Παναγιώτης αὐτὸς φαίνεται καθιστορούμενος διὰ
 τὴν ἀξιοπρέπειάν του καὶ τὰς τοιαύτας του ἐκδουλεύσεις, αἱ ὅποίαι, ἂν ὀρ-
 θῆς συνειδήσεως ἢ ἄλλως πως, εἰπάτωσαν οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα δεινοὶ, καὶ διὰ
 τὴν πρὸς τοὺς Ἀρμενίους βοήθειαν αὐτοῦ ἵνα ἀρπάσωσι παρὰ τῶν Ῥωμαίων
 τὸ ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου. ("Ορα Δοσίθ.) Ἐγὼ
 δὲ λέγω μόνον ὅτι οὕτως ἀναγκαῖος ἐγένετο εἰς τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν, καὶ
 ἡ ὑπόληψίς του τοσοῦτον ὑπερυψώθη, ὥστε ὅπου ἦτον διὰ τὸν Ἐπίτροπον
 ἐκεῖνο ὅπου ἦν πάλαι ποτε ὁ Ἀχιτόφελ διὰ τοὺς Ἑβραίους καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς

διὰ τοὺς Ἕλληνας, ἥτοι ὀξύνους εἰς τὰς συμβουλὰς καὶ ἐφευρετικὸς εἰς τὴν ἀπάντησιν τῶν ἐναντίων προσβολῶν. Ἐδοκιμάσθη ἡ εὐθύτης τοῦ κριτηρίου του, τόσον εἰς τὸ νὰ ἐπινοῇ τρόπους διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεων, ὅσον εἰς τὸ νὰ προνοῇ τὸ τέλος ὅπου ἐμελλενὰ δώσῃ ἐκάστη τῶν ὑποθέσεων· πάντοτε εὐεπιβόλως εὐστοχοῦσα τῆς ἀληθείας, ποτὲ δὲν ἀπεπλανᾶτο. Ὁλη ἡ δύναμις τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας μετὰ χειμάρρους αἰμάτων ἐν ἔτεσιν εἴκοσι πρὸς τοῖς τέσσαρσιν οὐκ ἡδυνήθη ὑποτάξαι τὸ Κάστρον τῆς Κρήτης, καὶ ὁ Παναγιώτης μὲ ἐν βαθύ στρατήγημα τὸ κατώρθωσεν. Ἐγνώριζε τὴν δύναμιν ὅπου εἶχε παρὰ τῷ ἄνακτι, διὸ καὶ παρόντος τοῦ βεζίρη Ἀχμέτ-πασσᾶ Κιοπρουλόγου ἐφιλονέικησε περὶ πίστεως μὲ τὸν Βανλῆ-ἐφένδην, διδάσκαλόν ποτε τοῦ σουλτάν Μεχμέτ, ἄνδρα τὰ πρῶτα φέροντα παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς κατὰ τὴν παιδείαν καὶ μάθυσιν τῶν τε χριστιανικῶν καὶ τῶν μουσουλμανικῶν δογμάτων· φιμωθείς παρ' αὐτοῦ ὁ Βανλῆ-ἐφένδης καὶ ἀναγκασθῆς συκοφαντεῖ ὡς βλάσφημον, καὶ ζητεῖ παρὰ τοῦ σουλτάν Μεχμέτ τὸν θάνατόν του, κατὰ τὸ πρόγραμμα τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν (ἔρα ἔτει 1527)· ἀλλ' ὁ σουλτάνος ἀπεκρίθη τῷ Βανλῆ: « Προεῖπόν σοι μὴ » ἀναστρέφεσθαι τῷ ἀπίστῳ τούτῳ· ἄφες αὐτὸν τοῦ λοιποῦ ἡσυχάζειν, ἀναγκαῖος γάρ ἐστι τῇ διατηρήσει τῆς ἡμετέρας μεγαλειότητος». Αὕτη ἡ μεταξὺ αὐτῶν τῶν δύο περὶ πίστεως λογοτριβὴ ἐτυπώθη Ἐνετίῃσι, καὶ ἀναγινώσκεται ἐν τῷ βιβλίῳ ᾧ τίτλος, Μνημαὶ τοῦ σταυροῦ τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας. Οἱ Τούρκοι λέγουσιν ὅτι νὰ ἦτο καὶ ἀστρολόγος ὁ Παναγιώτης, καὶ διὰ τοῦτο νὰ εὐστόχει εἰς τὰς ὑποθέσεις· φέρουσι μαρτυρίας τὸ ὅτι λυπούμενον τὸν Ἐπίτροπον Ἀχμέτ-πασσᾶν διὰ τὴν ἀντίστασιν τοῦ Κάστρου τῆς Κρήτης παρεμύθει πάντοτε λέγων ὅτι ὁ ἀστήρ ὁ ἐπιστάτης τῶν ἔργων του δὲν εἶναι ἐναντίος του, καὶ χρειάζεται μόνον νὰ συντρέξῃ εἰς τὰς ἐπιρροάς του καὶ νὰ τὰς βοηθήσῃ μὲ κανὲν φρόνιμον κίνημα. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ μιᾷ τῶν ἡμερῶν ὄντα τὸν βεζίρην ἐν ἐπιχειρήματι τινι τῆς πολιορκίας ὁ Παναγιώτης δρομαῖος ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν εἶπε νὰ ἐγερθῇ τὴν ταχίστην ὅθεν ἐκάθητο, ἐπιβέβαιων αὐτῷ κινδυνεύειν τὴν ἰδίαν ζωὴν εἰ μικρόν τι χρονίσει· ἐγερθεὶς οὖν ἀπῆλθε δρομαῖος εἰς ἄλλην σκηνήν, καίτοι ὑετοῦ ῥαγδαίου καταπίπτοντος, ἀφείς τὸν χιτῶνα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μαξιλαρίων ἐφ' ὧν ἐκάθητο, καὶ εὐθὺς τηλεβόλου βολῇ ῥιφθεὶσα ἀπὸ τοῦ Κάστρου διέρχεται διὰ τῆς σκηνῆς τοῦ βεζίρη, διαπερᾷ τὸν τόπον οὗ ἐκάθητο καὶ τρυπᾷ τὸν καταλειφθέντα χιτῶνα καὶ τὰς μαξιλάρας. Πολιορκουμένης δὲ τῷ ἔτει 1672 τῆς ἐν τῇ Λεχίᾳ Καμινίτζας ἔλεγεν ὅτι ἔπεται ἡ ἄλωσις τῆς πόλεως μετὰ ἡμέρας τῆς πολιορκίας 17· κατεγέλων αὐτοῦ οἱ τὴν ὀχυρότητα τοῦ φρουρίου εἰδότες, ἀλλ' ἐγένετο ἡ ἄλωσις κατὰ τὴν πρόρρησιν αὐτοῦ. Προσέτι τὸ ὀρδί ὄντας εἰς τὴν Ἰσάκτζαν, ἔτει σωτηρίῳ 1674, διὰ τὴν τρίτην κατὰ τῶν Λέχων ἐκστρατείαν τοῦ σουλτάν Μεχμέτ, ὁ βεζίρης Ἀχμέτ-πασσᾶς ὁ Κιοπρουλόγους ἀστεϊζόμενος εἶπεν αὐτῷ ὅτι πρόγνω πολλὰ διὰ ξένας ὑποθέσεις, καὶ θαυμαστὸν τὸ μὴ προγνώρισαι τι περὶ ἑαυτοῦ· ὁ Παναγιώτης ἀπεκρίθη ὅτι ἀνὰ βεζίρης κάμῃ αὐτὸν κόπον νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν σκηνὴν μου εἰς τὰς ἑξ ὥρας αὐτὴν τὴν νύκτα

»θέλει ἰδεῖ με λύπην του ἐν συμβεβηκόσ». Ὁ βεζύρης πηγαίνει τὸ μεσονύκτιον εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Παναγιώτου, εὐρίσκει τοὺς δούλους κλαίοντες καὶ τὸν Παναγιώτην ψυχροῖσθαι· εἰς δὲ τῶν δούλων αὐτοῦ εἶπε τῷ βεζύρῃ ὅτι παρεκάλειεν ὁ Παναγιώτης πρὸ μικροῦ διὰ μέσου του τὸν βεζύρην νὰ στείλῃ τὸν νεκρὸν του εἰς τὴν Πόλιν. Ὁθεν γράψας τῷ καϊμακάμῃ ἔστειλε τὸ λείψανον με προσταγὴν εἰς τὸν πατριάρχην νὰ τὸ θάψῃ ἐκεῖ ὅπου προητοίμασεν ὁ Παναγιώτης τὸ μνήμα του, καὶ ἐτάφη μετὰ πολλῆς προπομπῆς πάντων τῶν προϋχόντων τοῦ Γένους εἰς ἐν τῶν νησιῶν τῆς Προποντίδος, ἥτοι εἰς τὴν Χάλικην ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Παναγίας. Πρὸ δὲ τούτων ἐν τῷ κατὰ τὸν Παλατᾶν οἴκῳ του κυοφορούσης τῆς γυναικὸς του παρεκάλει τὴν μαμμὴν νὰ ἐμποδίσῃ τὴν γέναν μισὴν ὥραν, οὗ μὴ γενομένου ἐγεννήθη αὐτῷ υἱός· καὶ στενάξας εἶπεν ὅτι ἀφανίσθη τὸ σπίτι του, διὰ τὴν ὥραν τάχατες εἰς ἣν ἐγεννήθη. Τοῦ λοιποῦ ἄλλα τέκνα οὐκ ἐγέννησε, καὶ ἐπὶ διαδόχῳ τούτῳ τῷ υἱῷ ἀπέθανεν· ὅστις εἰ καὶ κληρονομήσας ὑπὲρ πολλὰ, πάντα εἰς τὴν ἀλχημεῖαν καὶ τὴν χρυσοποιὸν τέχνην καταναλώσας διέφθιρε, καὶ πτωχὸς ἐκ πλουσιωτάτου ἐγένετο, τὸν ἐν τῷ Παλατᾶ μόνον οἶκον ἀπώλητον καταλιπών. Ἀφῆκε δὲ οὗτος ὁ υἱὸς αὐτοῦ δύο μόνον θυγατέρας, ὧν ἡ μὲν πραγματευτὴ τῷ Τραπεζουντίῳ Ἀδαμάκῃ Μουρούζῃ, ἡ δὲ δευτέρα βαναύσῳ τινι Σαράτζῃ ἀνδράσιν ἐξεδόθησαν, καὶ ὁ οἶκος διειμολογήσθη ταῖς δυσὶν αὐταῖς θυγατράσι. Τοιοῦτος οὖν ἐγένετο παρ' Ὀθωμανοῖς ὁ Παναγιώτης, οἷος οὐδέ τις τῶν Χριστιανῶν μέχρι τοῦδε οὐδὲ τοῦ λοιποῦ γενέσθαι ἐνδέχεται.

Ἀλούσης τῆς πόλεως Κρήτης ἐπίσκοπον χειροτονεῖ ὁ πατριάρχης Μεθόδιος καὶ πέμπει ἐκεῖσε, εἰς τόδε γὰρ ἦν κατόλικος ἀπὸ μέρους τοῦ πάπα. Δὲν συμφωνεῖ μετὰ τὸν Παναγιώτην διὰ τὴν ἐκκλησίαν, ὅθεν ἐκεῖνος ἔδωκεν αὐτὴν τοῖς Σιναΐταις, ὡς εἴρηται.

Ὁ πατριάρχης Μεθόδιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως σὺν τῷ Ἱεροσολύμων Νεκταρίῳ ἀναθέματι κατεδίκασαν καὶ ἀφορισμῷ Παῖσιον Λειγαριδὴν τὸν Χῖον καὶ τὰ αὐτοῦ συγγράμματα, τούτέστι τὴν Ἑρμηνείαν τῆς θείας λειτουργίας, τὴν πρὸς βοήθειαν τῶν νεωτερισμῶν τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, καὶ τὰ κατὰ τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, καὶ ἰδίως τὰ κατὰ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου, καὶ μάλιστα ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα. (Ὁρα Δοσιθ. βιβλ. ια' Κερ. ια, § 1' μνημονεύει τούτου καὶ ἡ Τάργα Παντολέοντα Λειγαριδὴν ἀποκαλοῦσα.) Ἀλλ' ὕστερον μεταγνοὺς, ἀπελθὼν εἰς τὴν Μοσχολίαν ἔγραψε λατινιστὶ πολλὰ κατὰ λουθηροκαλβίνων, καὶ ζηλωτῆς κατὰ Νίκωνος ἐρημᾶτις· καὶ ἐλθὼν εἰς Κίαιβον ἐδίδαξε πολλὰ ὀρθὰ καὶ ὠφέλιμα, καὶ ἐν πολλοῖς κεφαλαίοις ἔγραψε λατινιστὶ τὸ ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται· ἔγραψε δὲ λατινιστὶ καὶ κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα, καὶ σώζονται ταῦτα ἐν τῇ κατὰ τὸ Κίαιβον μητροπόλει, ἐνθα καὶ ἐν μετανοίᾳ καὶ ἐξομολογήσει κεκοίμηται.

ΚΕΦ. ΛΔ'.

Τρίτη πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Παρθενίου τοῦ Δ' τοῦ ἀπὸ Προύσης τοῦ Μογιλάλου.

Ἐλθὼν εἰς τὴν Ἀδριανουπόλιν ὁ βεζήρης μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Κάστρου τῆς Κρήτης, ὁ αὐτὸς Παρθένιος ὁ Δ' ὁ ἀπὸ Προύσης ἐπιβαίνει τὸ τρίτον τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, καὶ ἐδαπανήθησαν δι' αὐτὴν τὴν πατριαρχεῖαν 20,000 φλωρία, φυγόντος τοῦ πατριάρχου Μεθοδίου, κατὰ μῆνα Μάρτιον.

Ἐκβλήθεις οὖν ὁ Μεθόδιος ἀπῆλθεν εἰς Βενετίαν, καὶ ἀποθανόντος τοῦ Φιλαδελφείας ἐκυβέρνησε προεδρικῶς τὸν ἐκεῖσε θρόνον, μαινομένου τοῦ πάπα τῆς Ῥώμης καὶ γράφοντος τῇ γερουσίᾳ κατὰ τοῦ Μεθοδίου μὴ εἶναι δύο πατριάρχας ἐν μιᾷ ἐπαρχίᾳ, τὸν Βενετίας ἐπίσκοπον κακῶς πατριάρχην ἀποκαλῶν· ἀλλ' οὐκ εἰσηκούσθη, καὶ ἀπέθανε προεδρεύων ἐκεῖσε ὁ Μεθόδιος.

Μεμφόμενος διὰ τὴν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ἐπιπήδησιν Παρθένιος ὁ Μογιλάλος παρὰ τε ἀρχόντων καὶ ἀρχιερέων, ἡνώθη τῷ κακῶς χρηματίσαντι Ἀλεξανδρείας Ἰωακείμ, καὶ εὐρόντες γραμματικόν τινα ἀπὸ Βεῤῥοίας τῆς ἐν τῇ Συρίᾳ, γράφουσιν ἀναφορὰν πρὸς τὸν σουλτάνον κατ' αὐτῶν ὡς ἐπιβούλων τῆς βασιλείας, ὀνομαστὶ καταλέγοντες ὡς τοιούτους τοὺς τὴν ἐπιβασιν αὐτοῦ μόνον μεμφομένους, οἷς συνέταζαν καὶ τὸν Ἑρμηνέα Παναγιώτην. Ὁ σουλτάνος λαβὼν τὴν ἀναφορὰν ἐν τῷ ὄρει τῷ λεγομένῳ τοῦ Δεσπότου μεταξὺ Φιλιππουπόλεως καὶ Νευροκόπου κειμένη, καθ' ὁδὸν δηλαδὴ ἐκστρατεύων κατὰ τῶν Λέγων, ἔστειλεν αὐτὴν τῷ βεζήρῃ· ὅστις εἰδὼς τὴν τοῦ Παναγιώτου πίστιν, ἄλλως τε καὶ ἀγαπῶν αὐτόν, καὶ γνοὺς τὴν ψευδολογίαν, τὸν μὲν γραφεὰ ἐπεμψεν εἰς τὸ ἀτέργον, τὸν δὲ Μογιλάλον ἐξῶσε τοῦ θρόνου ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει, πατριαρχεύσαντα μῆνας ἕξ.

Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κρήτης οἱ φράροι ἐν τῇ ζάλῃ τῆς αἰχμαλωσίας ἀπάταις πολλαῖς ἔλαβον τὰ βιβλία ἅπερ ἦσαν ἐκεῖ τῶν ἁγίων Πατέρων, ἄλλα τε ἀναγκαῖα συγγράμματα διαφόρων συγγραφέων· καὶ μετὰ τινας χρόνους Ἀθανάσιός τις Κύπριος, παπιστὴς καθ' Ἑλλήνας ἡμφιεσμένος καὶ τὸν ὀρθόδοξον ὑποκρινόμενος, ἀπελθὼν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἀθωνος καὶ εἰς ἄλλα μοναστήρια Θράκης, Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας, καὶ ἐκλεξάμενος πολλὰ βιβλία τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ τῆς ἕξω σοφίας ἠγόρασεν αὐτὰ ὀλίγου τιμήματος· τοὺς δ' ἐν τῇ μονῇ τῶν λεγομένων Μετεώρων πατέρας τοσοῦτον ἠπάτησεν ὥστε καὶ τρυτάνη ἠγόραζε τὰ τῆς μονῆς βιβλία, ἐν ἐκαστῇ τριλίτρῳ ἀναδιδούς αὐτοῖς τὴν συμφωνηθεῖσαν ποσότητα τῶν ἀργυρίων. Οὕτως οὖν τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων πολεμεῖται ἔσωθεν τε καὶ ἔξωθεν ὑπὸ τῶν παπιστῶν ἐν τε τῇ Ἀνατολῇ καὶ τῇ Δύσει.

Ἔτει σωτηρίῳ 1672, τοῦ Χιτζρὲ 1083.

Διὰ τὴν αἰτίαν τῶν ῥηθέντων Καζάκων ἐκστρατεύει ὁ σουλτάν Μεχμέτ αὐτοπροσώπως κατὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Λεχίας, παρόντος καὶ τοῦ βεζίρη Φαζιλ-Ἀχμέτ-πασσᾶ, καὶ ἀπάρας τῆς Ἀδριανουπόλεως διαπερᾶ τὸν Δούναβιν εἰς τὴν Ἰσακτζαν, ἔνθα συνήρμωσε ξυλίνην γέφυραν, καὶ διελθὼν τὴν Μολδαβίαν στρατοπεδεύει παρά τῷ Χοτίν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Νίστρου. Ἐρχεται σὺν τοῖς ὑπ' αὐτῷ Ταρτάροις ὁ Σελίμ-Γκεράις, χάνης τῶν Ταρτάρων ἄρχονται κατασκευάζειν γέφυραν ἐπὶ τοῦ Νέστρου. Ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Δούκας μὲ ἄργηταν στέλλει τὰ ξύλα διὰ τὴν γέφυραν ὑποπεύονται περὶ τούτου οἱ Τοῦρκοι, ἐξετάζουσι τὴν αἰτίαν καὶ μανθάνουσιν ὅτι ἔχει φιλίας μὲ τὸν ῥῆγα τῆς Λεχίας, καὶ ὅτι ἐδωροδοκῆθη διὰ τὴν ἀργοπορήσῃ τὴν κατασκευὴν τῆς γεφύρας. Ὅθεν ἐξοῦται τῆς ἡγεμονείας ὑπὸ τοῦ σουλτάν Μεχμέτ, καὶ γίνεται ἡγεμὼν ὁ Πέτρος, προβληθεὶς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τῆς Μολδαβίας, ὁ καὶ κατ' ἄλλους Πετρετζέικος λεγόμενος.

Τελειωθείσης οὖν τῆς γεφύρας διαπερῶσι τὸν Νίστρον, καὶ ἐλθόντες πολιορκοῦσι τὴν Καμινίτζαν, καὶ μετὰ πολλὰ ἐν ἡμέραις 17 γενόμενα παραδίδεται ἡ πόλις μὲ συμφωνίαν τοῦ ἐξελθεῖν πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ Λέχους ἄνευ κινδύνου τῆς ἰδίας ζωῆς· οὗ γενομένου κυριεύει ὁ σουλτάν Μεχμέτ αὐτὴν, καὶ ποιεῖ τζαμία πάσας τὰς ἐν αὐτῇ ἐκκλησίας, καὶ διορίσας ἐν αὐτῇ ἡγεμόνα τὸν Χαλὶλ-πασσᾶν, πέμπει τὸν Καπλάν-Μεχμέτ-πασσᾶν, ἡγεμόνα τοῦ Χαλεπίου, καὶ τὸν Ταταρχάνην νὰ πολιορκήσωσι τὴν Λεόπολιν, καὶ αὐτὸς ἔρχεται εἰς τὸ Βουτζάκι καὶ στρατοπεδεύει. Πολιορκεῖται οὖν ἡ Λεόπολις καὶ λεηλατεῖται ἡ Ποδολία, ἐκδειματοῦνται οἱ Λέχοι καὶ πέμπουσι πρέσβεις πρὸς τὸν Ταταρχάνην παρακαλοῦντες νὰ μεσολαβήσῃ διὰ τὴν γένῃ ἡ εἰρήνη, ὑποσχόμενοι παραχωρῆσαι τῷ χάνῃ κώμας 48 εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Καμινίτζας, καὶ τελεσφορεῖν τῷ σουλτάν Μεχμέτ ἀνά ἔτος δασμὸν ἐτήσιον 20 χιλ. ρισκάδων, καὶ μὴ ἐνοχλεῖν τοῦ λοιποῦ τοὺς ῥηθέντας Καζάκους, ἀλλὰ ζῆν σὺν αὐτοῖς φιλικῶς. Ὁ σουλτάνος δέχεται τὴν εἰρήνην μὲ τὰς ὑποσχέσεις ὅπου ἔδιδον οἱ Λέχοι ἡ συμφωνία τῆς εἰρήνης βεβαιοῦται ὑπὸ τῶν πρέσβων, καὶ ἀποπέμπονται οἱ στρατιῶται, καὶ ἐπανακάμπει ὁ σουλτάν Μεχμέτ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν περὶ τὰ τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου.

ΚΕΦ. ΛΕ'.

Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης Διονυσίου, καὶ Γερασίμου τοῦ Τουρνόβου. Τὰ ἐπὶ τῆς ἀκμαζούσης ἡλικίας τοῦ σουλτάν Μεχμέτη τοῦ Δ', καὶ παρακμῇ τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας.

Διονύσιος ὁ Λαρίσσης, ὁ λεγόμενος Μουσελίμης, γίνεται πατριάρχης κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπιβαίνει τοῦ θρόνου. Ὁ δὲ Παρθένιος ἐξορισθεὶς, καὶ καθ' ὁδὸν φυγὼν, καὶ αὐτὴς συλληφθεὶς, περιορίζεται εἰς τὴν Κύπρον.

Ὁ καγκελλάριος τῆς βασιλείας τῆς Λεχίας γράφει τῷ Κιοπροουλόγλου Ἀχμέτ-πασσᾷ ὅτι ὁ ρῆξ τῆς Λεχίας δεχθεὶς τὰς συμφωνίας τῆς εἰρήνης ἀνευ τῆς συγκατανεύσεως τῆς ἀριστοκρατίας δὲν εἰσηκούσθη παρ' αὐτῆς, ἡ ὁποία οὐδόλως δὲν τὰς δέχεται, καὶ δὲν θέλει πληρώσει τίποτε, προκρίνουσα χιλίους θανάτους μᾶλλον παρὰ δασμόν· καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐπέμφθη καὶ πρέσβυς ὁ ὑπὸ τοῦ σουλτάν Μεχμέτ προσδοκώμενος μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς εἰρήνης ἀπὸ μέρους τῆς ἀριστοκρατίας καὶ τὴν ἀπόκρισιν τῶν ἄσπρων.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ὁ χάτμανος τῶν ῥηθέντων Καζάκων Δοροσκένκης ἐφώρμησεν εἰς τὰς ὀθωμανικὰς ἐπαρχίας λεηλατῶν.

Ὁ βεζὶρης γράφει αὐτοῖς ἐμμεῖναι τοῖς συμφωνηθεῖσι καὶ ἐπαπειλεῖ τὰ ἔσχατα τῶν κακῶν καταφρονήσας τῶν συμφωνηθέντων· ἀλλ' οὐδὲν τούτων φροντίζουσι.

Ἔτει σωτηρίῳ 1673, τοῦ Χιτζρῆ 1084.

Ὅθεν ὁ σουλτάν Μεχμέτ ἀθροίζει στρατὸν πολλῷ πλείω καὶ μεῖζονα τοῦ περυσινού, καὶ ἐκστρατεύει αὐτοπροσώπως ἀπ' ἁρᾶς τῆς Ἀδριανουπόλεως.

Οἱ Λέχιοι πάλιν πολυαριθμῶ στρατῷ διαπερῶσι τὸν Νίστρον πρὸς ἀπάντησιν αὐτοῦ, ὑπὸ στρατηγῷ Ἰωάννῃ τῷ Σομπιέσκη, κατὰ τὸν τῆς πολεμικῆς κανόνα, τὸ ὅτι δηλαδὴ κρεῖττον ἐφορμᾷν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ ἢ διώξαι αὐτὸν ἐκ τῆς οἰκείας ἐπαρχίας.

Φθάνει καὶ ὁ σουλτάν Μεχμέτ καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς ἐστρατοπεδευμένους μετὰ τῶν ποταμῶν Νίστρον καὶ Δουνάβεως, εἰς τόπον τανῦν Χάν-τεπε λεγόμενον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Προύτου. Ἀρχεται ὁ πόλεμος φρικωδέστατα καὶ παρατείνεται ἕωςθεν μέχρι τῆς ἐσπέρας χωρὶς νὰ ὑπερισχύσῃ τὸ ἓν μέ-

—1674

ρος κατὰ τοῦ ἄλλου. Ἐσπέρας δὲ ἤδη οὔσης, Πετρετζέικος, ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας, καὶ Γρηγόριος ὁ υἱὸς τοῦ Γκίκα, ἡγεμὼν τῆς Οὐγγροβλαχίας, οἱ ὄντες ἐν τῷ ἀρίστερῳ κέρατι τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου, σὺν τοῖς περὶ αὐτοὺς στρατιώταις αὐτομολοῦσι πρὸς τοὺς Λέχους· συγχίζεται τὸ ἀριστερόν κέρας καὶ οὐχ ὑπακούει τῷ στρατηγῷ αὐτῶν Ἰπραῖμ-πασσᾶ· ἐφορμῶσιν οἱ Λέχοι κατὰ τοῦ δεξιοῦ κέρατος καὶ καταπολεμοῦσιν αὐτὸ, καὶ μετὰ πολλὰ φυγαδεύουσι τοὺς Τούρκους, καὶ κατακρατοῦσιν οἱ Λέχοι ἅπαν τὸ τῶν Τούρκων στρατόπεδον σὺν πᾶσι τοῖς ἐφοδίοις. Ὁ σουλτάν Μεχμέτ ἀπέχων ὡσεὶ μίλια δώδεκα τοῦ στρατοπέδου, κατιδὼν φεύγοντας τοὺς ἰδίους, συμβουλεύει, προστάζει, φωνάζει, παρακινεῖ εἰς πόλεμον, παίει ἰδιοχειρῶς, ἀλλ' οὐδεὶς ὁ ἀκούων καὶ οὐδεὶς ὁ ἐπιστρεφόμενος· τέλος φοβηθεὶς καὶ τὸς μὴ μόνος μείνας ζωγρηθῆ παρὰ τῶν Λέχων, φεύγει σὺν αὐτοῖς τοῖς φεύγουσιν. Ὡς τόσον οἱ Λέχοι ὑποτάσσουσιν τὸ Χοτίνι καὶ ἐτοιμάζονται νὰ ἀναλάβωσι τὴν Καμινίτζαν· ἀλλὰ μαθόντες τὸν θάνατον τοῦ ῥηγὸς τῆς Πολωνίας Μιχαήλ, ἀφίνουσι τὸν πόλεμον διὰ νὰ ἐνασχοληθῶσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου ῥηγός· καὶ μετὰ πολλὰ ἐκλέγουσιν εἰς ῥῆγα τὸν ῥηθέντα νικητὴν τῶν Τούρκων Ἰωάννην τὸν Σομπιέσκη. Σημείωσαι οὖν ὅτι νικηταὶ ἦσαν πανταχοῦ μέχρι τοῦδε οἱ Ὀθωμανοὶ ἀδιακόπως, ἀλλὰ τούντευθεν ἐσθ' ὅτε ἡ τωμένους αὐτοὺς ἡ ἱστορία παραδίδωσι τοῖς ἀναγνώσταις.

Ὁ σουλτάν Μεχμέτ ἐτοιμάζεται μεγάλως διὰ τὸν φόβον τοῦ Σομπιέσκη, στρατολογεῖ νέον στρατὸν ἀπὸ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας, προστίθῃσι τῷ τάγματι τῶν γιαννιτζάρων καὶ τοὺς λεγομένους σε ρ δ ε ν γ κ ι ε τ ζ ἡ δ ε ς μὲ λουφὲν ἄσπρων ἑνδεκα τὴν ἡμέραν, καὶ ἐπρόσταξε τὸν χάνην τῶν Ταρτάρων Σελίμ- Γκεραί νὰ φέρῃ εἰς τὸ στρατόπεδον δύο ἀνθρώπους ἀπὸ κάθε καζά- νι τόσον τοῦ Κρμίου ὅσον καὶ τοῦ Βουτζακίου.

Ὁ ῥῆξ τῆς Πολωνίας ἤθελε νὰ ἐτοιμασθῇ μὲ μεγάλας ἐτοιμασίας καὶ αὐτὸς, ἀλλ' ἡ Δίαιτα οὐ συνεχώρει αὐτῷ τὴν ἀναγκαίαν ἐτοιμασίαν. Ἐνόμιζον ὅτι τὸ ἄπαξ ἡττηθῆναι τὸν Τούρκον ἀρκεῖ διὰ τὴν παντοτινὴν του καταστροφὴν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1674.

Πατριαρχεῖα Γερασίμου τοῦ Τορνόδου.

Ἐξοῦται Διονύσιος ὁ Μουσελίμης, καὶ ἀναβιβάζεται εἰς τὸν θρόνον, κατὰ τὴν ἰδ' Αὐγούστου, Γεράσιμος ὁ Τορνόδου μητροπολίτης, πατριαρχεύσας ἔτος ἓν καὶ μῆνας ἕξ.

Εἶναι δὲ διὰ νὰ θαυμάσῃ τινὰς τὰ τοιαῦτα κινήματα κατὰ τοῦ Οἰκου- μενικοῦ θρόνου, ἅτινα ὅτι ἐγίνοντο ἢ μόνον τῇ συνδρομῇ τῶν ἀρχιερέων ἢ τῇ συγκατανεύσει αὐτῶν τίς ὁ ἀμφιβάλλων; ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἰδίας ἐπαρχίας κατετόλμων τὰ ἅπερ ὁ σοφίας διηγεῖται ἀτοπήματα οὕτως ἰλέγων. «Μά- α λιστα τινὲς τούτων εἰώθασιν χειροτονεῖν ἐπὶ χρήμασι καὶ λαμβάνειν πα-

» ῥὰ τῶν ἱερῶν ἐμβατοίκια, καὶ αἰτεῖν παρὰ τῶν χριστιανῶν δυναστικῶς
 » ἀργύρια, καὶ παραβαίνειν τὰ ἐκκλησιαστικὰ δίκαια, ἅπερ ἐν τοῖς λοιποῖς
 » ἀποστολικοῖς πατριαρχικοῖς τρισὶ θρόνοις οὐ γίγνεται.

Θνήσκει ὁ Δραγομάνος Παναγιώτης ὁ Νικόσιος, καὶ γίνεται Δραγομάνος
 ὁ γραμματικὸς τοῦ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, υἱὸς τοῦ Σκαρλάτου, Χίου,
 Μαυροκορδάτου.

Ὁ ῥήξ τῆς Λεχίας πέμπει στρατὸν διὰ νὰ πολιορκήσῃ τὴν Καμινίτζαν.
 Ὁ σουλτάν Μεχμέτ μαθὼν τὴν ἀνάγκην τοῦ κάστρου, ἀπάρas δρομαῖος δια-
 περᾷ τὸν Δούναβιν πολλῶ τῷ στρατῷ εἰς τὴν Ἰσάκτζαν καὶ ἔρχεται εἰς τὸ
 Χοτίνι. Οἱ Λέχοι ταῦτα ἀκούσαντες ἀνελπίστως φοβοῦνται ὡς ἀπροετοίμα-
 στοι, καὶ λούουσι τὴν πολιορκίαν τῆς Καμινίτζας· ταῦτα μαθὼν ὁ σουλτάν
 Μεχμέτ ἀνακτάται τὸ Χοτίνι κατ' αὐτοῦ ἐφορμήσας· εἶτα ἐλθὼν εἰς τὴν Κα-
 μινίτζαν ἐνδυναμώνει αὐτὴν ἐφοδίοις, καὶ κατιδὼν ὅτι στρατόπεδον τῶν
 Λέχων δὲν ἀκούεται πουθενά, ἐφορμᾷ κατὰ τῆς Οὐμὰν πόλεως τῆς Ποδο-
 λίας καὶ ὑποτάσσει αὐτὴν σὺν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ποδολίας.

Ὁ προρῆθεις Δοροσκένκης, χάτμανος τῶν Καζάκων, (ὅρα ἔτος 1657,) ἔρχεται πρὸς συμμαχίαν τοῦ σουλτάνου μὲ τέσσαρας χιλ. Καζάκων. Ὁ
 σουλτάνος ἀμφιβάλλων διὰ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν Καζάκων εἶπε τῷ χατ-
 μάνῳ ἀπελθεῖν εἰς τὰ ἴδια, καὶ ὅτι οὐκ ἔχει χρεῖαν αὐτὸς Καζάκων εἰς τὸν
 πόλεμον τὸν κατὰ τῶν Λέχων. Ὄθεν ὁ χάτμανος ἐπὶ τούτῳ λυπηθεὶς τε
 καὶ ἀγανακτήσας, μετὰ τινα χρόνον καταλιπὼν τὴν πρὸς τοὺς Τούρκους ὑ-
 ποταγὴν, προσεκύνησε καὶ προσετέθη τῇ βασιλείᾳ τῶν Μοσχόβων, ὡς ῥη-
 θήσεται.

Ἀποικίζει τοὺς κατοικητὰς τῆς ἐπαρχίας Καμινίτζας Ἑβραίους πέραν
 τοῦ Δουνάβεως καὶ τοῦ θρους Αἴμου εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Σαράντα Ἑκκλη-
 σιῶν, καὶ κατοικίζει τὴν ἐπαρχίαν μὲ 2,000 σπαχίδες, μετοικίσας αὐτοὺς
 ἀπὸ τὸ Ἀκ-κερμάν, Κελὶ καὶ Βενδερ, καὶ διαμοιράζει αὐτοῖς τὴν ἐπαρ-
 χίαν. Εἶτα διορίσας τὸν Σισμάν-Ἰπράχημ-πασσάν ἡγεμόνα εἰς τὴν Καμινίτζαν
 ἐπανέρχεται εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1675, τοῦ Χιτζρὲ 1086.

Ἐλθὼν κάμνει τὴν περιτομὴν τῶν υἱῶν τοῦ μὲ μεγάλας ἐορτὰς, Μου-
 σταφᾶ καὶ Ἀχμέτ, ὑπανδρεῖ τὴν θυγατέρα του, καὶ δίδεται εἰς τρυφὰς
 καὶ κυνῆγ'α καὶ διὰ τὴν περιτομὴν τῶν υἱῶν τοῦ ἔλαβε παρὰ τῶν πασ-
 σάδων καὶ βοεβοδάδων καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἐν τέλει δῶρα ὅπου ἐξιουσῶντο
 μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος τῆς βασιλείας.

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ βεζίρης Κιοπρουλόγλους κτίζει ἐν τῷ στομίῳ τοῦ Βο-
 σπόρου τῷ εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον τὸ ἀνατολικὸν Φανάριον μὴ ἂν πρότερον.

Ἐν τῇ Χηλῇ ἐστὶ τὸ λεῖψανον Εὐθυμίου Σάρδεων τοῦ ὁμολογητοῦ ὄλον
 σῶων.

ΚΕΦ. ΛΓ'.

Τετάρτη Πατριαρχεία Παρθενίου Μογιλάλου τοῦ
ἀπὸ Προύσης, καὶ δευτέρα Πατριαρχεία Διονυ-
σίου Δ' τοῦ Μουσελίμη· καὶ καθαιρέσεις τοῦ
Παλαιῶν Πατρῶν Παϊσίου, καὶ συνοδικὸν
διὰ τὴν μίτραν τοῦ Κεφαληνίας· καὶ
πολιορκία τῆς Βιέννης, καὶ ἥττα καὶ
φυγὴ τοῦ βεζίρη Καρά-Μουστα-
φᾶ-πασσᾶ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1676.

Ἐξοῦται ὁ πατριάρχης Γεράσιμος τῇ συνεργείᾳ τῶν ἀρχιερέων, καὶ ἀνάγε-
ται εἰς τὸν θρόνον τὸ τέταρτον ὁ προῤῥηθεὶς Παρθένιος ὁ Δ' ὁ Μογιλάλος ἐν
τῇ Ἀδριανουπόλει.

Οἱ Λέχοι μέχρι τοῦδε οὐχ' ἤπτοντο πολέμου καὶ μόνον ἐσχόλαζον εἰς τὸ
νὰ ὑπερασπίζωνται ἑαυτούς· ἀλλὰ τῷδε τῷ ἔτει ὁ ῥῆξ αὐτῶν Σομπιέσκης ἀ-
θροίσας πολλὴν στρατὸν, ὅχι μισθωτὸν ἀλλὰ λεηλασίας ἐλπίδι, διελθὼν διὰ
τῆς Καμινίτζας, θανόντος ἤδη τοῦ Σισμὰν-Ιπραήμ-πασσᾶ, ἐφορμᾷ κατὰ τῆς
Μολδαβίας. Ταῦτα μαθὼν ὁ σουλτάν Μεχμέτ, σχολάζων ἤδη τρυφαίς τε καὶ
ἡδυπαθείαις, πέμπει σερασκέρην κατὰ τῶν Λέχων τὸν Σεϊτάν-Ιπραήμ-πασ-
σᾶν· κινεῖται εἰς πόλεμον κατὰ τοῦ ἐλθόντος ὁ Σομπιέσκης, ἀλλ' αὐτὸς στρα-
τηγήματι καὶ προτάσει ἐσομένης εἰρήνης ἀναβάλλει τὸν καιρὸν καὶ ἀποφεύ-
γει τὴν ὁρμὴν τῶν Λέχων, ἕως οὗ εἰς τόπον τινα στενὸν καὶ δυσδιέξοδον
στρατοπεδεύσοντας αὐτοὺς ἀπερισκέπτως ἐπελθὼν οὕτως κατακλείει, ὥ-
στε μὴ ἔχειν πανταχόσε τὸν ῥῆγα Σομπιέσκην τρόπον ἐξόδου ἢ εἰσόδου ἐ-
φοδιῶν καὶ ἀπστολῆς ἀνθρώπων διὰ μηνύματα ἀναγκάσιον ὑποθέσεων. Στε-
νοχωρηθεὶς οὖν ὁ Σομπιέσκης καὶ τὸν ἐνσκήψαντα λιμὸν φοβηθεὶς, πέμψας
τῷ σερασκέρῃ ζητεῖ ἀνανεωθῆναι τὴν συμφωνίαν τῆς παλαιᾶς εἰρήνης· ὅστις
οὐκ ἔχων μὲν κλίσιν εἰς αὐτὴν, ἀλλὰ φοβηθεὶς ἐσομένην τινα ἀποστασίαν
τῶν γιαννιτζάρων, ἀπαυδησάντων ἤδη εἰς τοὺς πολλοὺς κόπους καὶ κατη-
γορούντων τὸν σουλτάν Μεχμέτ διὰ τὰς ἡδυπαθείας του, τρυφᾶς καὶ θήρας
ζώων ἀγρίων ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, ἔργον τὰ μάλιστα ἐπίψογον καὶ
παρὰ τῷ πλήθει καὶ τῷ στρατιωτικῷ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ λίαν ἐπιζήμιον

λογιζόμενον, δέχεται καὶ ἄκων τὰς προτάσεις τῆς εἰρήνης, τῇ προτροπῇ μάλιστα τοῦ Ταταρχάνη, διὰ τὸ πλησιάζειν ἤδη τὸν χειμῶνα, καὶ ζητεῖ παρὰ τοῦ ῥηγὸς Σομπιέσκη Λέχους τινὰς εὐγενεῖς διὰ ὁμήρους, ὅστις ἐπεμψεν αὐτῷ ἕξ, τίτλῳ πρέσβειων, ἀντέπεμψε δ' αὐτῷ καὶ ὁ σερασκέρης ἄλλους ἕξ Τούρκους. Χαίρει ὁ ὀθωμανικὸς στρατὸς ἐπὶ τῇ ὀπλοστασίᾳ καὶ εἰρήνῃ καὶ ἀμεριμνοῦσι τὸ σύνολον. Ταύτην τὴν ἀμεριμνίαν κατιδὼν ὁ Σομπιέσκη καὶ λυτρωθεὶς τοῦ κινδύνου, ἐφορμᾷ κατὰ τῶν Τατάρων τῶν ὄντων εἰς τὸ Μογιλῶδι, ὅπερ ἀκούσας ὁ σερασκέρης Σεϊτάν-Ἰπραήμ ἐν τῷ ἀριστῶν μετὰ τῶν πρέσβειων λέχων, ὑβρίζει τοὺς Λέχους διὰ τὴν παράβασιν τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν καὶ πέμπει στρατὸν πρὸς βοήθειαν τῶν Τατάρων. Ἀπαντῶνται Λέχοι καὶ Ὀθωμανοὶ εἰς τὸν τόπον ὃ ὄνομα Τζορένι· συγκροτεῖται μέγας, αἱματώδης καὶ διεξοδικὸς πόλεμος, ἀλλ' ἐπελθούσης νυκτὸς διελύθη χωρὶς ἥττης ἢ νίκης ἀμφοτέρων· στρατοπεδεύονται καταντικρὺ Τούρκοι καὶ Λέχοι, καὶ πολιορκίᾳ μὲ ἀκροβολισμοὺς ἡμέρας δεκαεπτὰ, καὶ τέλος ὑπὸ τῶν πρέσβειων ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ὑπογράφονται τὰ ἄρθρα τῆς εἰρήνης, καὶ παύει ἡ δυσμένεια, καὶ διεσκεδάσθη ὁ στρατός.

Οἱ ῥηθέντες Καζάκοι ἔμειναν εἰς τὴν ἀγάπην αὐτὴν ὑποχείριοι τῶν Ὀθωμανῶν· ὁ σουλτάν Μεχμέτ ἤνωσεν αὐτοὺς τῇ ἡγεμονίᾳ τῆς Μολδαβίας, καὶ διέταξεν ὅτι ὁ τότε ἡγεμὼν αὐτῆς νὰ ὀνομάζεται καὶ χάτμανος τῶν Καζάκων τῆς Οὐκραίνας, καὶ νὰ ἔχῃ μητρόπολιν τῆς ἡγεμονίας του τὴν Σουτζάβαν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1677, τοῦ Χιτζρῆ 1088.

Ὁ πρέσβυς τῆς Λεχίας ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μνηύει τῷ βεζίρῃ, παρὰ πᾶσαν συνθήειαν, προῦπαντῆσαι αὐτῷ εἰς τὴν πόρταν τοῦ κάστρου τῆς πόλεως· οὐ μὴ γενομένου οὐκ εἰσέρχεται εἰς τὴν Πόλιν, ἀλλ' ἀγανακτήσας κονεύει εἰς τὸ λεγόμενον Δαούτ-πασσά. Εἶναι αὐτὸ παλαιότερον βασιλικὸν κείμενον ἕξω τῆς πόλεως, ἀπέχον αὐτῆς μίλια ἰταλικά ὥσει δύο, καὶ τούτῳ τῷ ὀνόματι εἶναι καὶ πόρτα τῆς πόλεως ἐπὶ τῆς Προποντίδος, καὶ τζαμί μεγάλον παρ' αὐτῇ, λεγόμενον Δαούτ-πασσά τζαμισί, κτισθὲν ἔτει σωτηρίῳ 1393 καὶ τοῦ Χιτζρῆ 795, καὶ κριτήριον λεγόμενον Δαούτ-πασσά μεχεμεσῇ, τὰ ὅποια ἐκτίσθησαν ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων βασιλέων τῆς Πόλεως, προσταγῇ καὶ θελήσει τοῦ πολιορκησάντος αὐτὴν βασιλέως τῶν Ὀθωμανῶν Γιλδிரίμ-Βαγιάζίτ.

Παίσιον τὸν Ἀλεξανδρείας πατριάρχην τὸν προῤῥηθέντα, πατριαρχεύσαντα ἔτη πεντεκαίδεκα καὶ θανόντα, διεδέχθη ὁ Παρθένιος, ὁ κατ' ἄλλους Πρόχορος.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1678, τοῦ Χιτζρῆ 1089.

Ὁ προῤῥηθεὶς χάτμανος Δοροσκένκης ἀγανακτήσας προστίθεται τῷ βα-

—1678

σιλεί τῶν Μοσχόδων Θεοδώρῳ τῷ Ἀλεξιοβιτῇ καταλιπὼν τοὺς Ὀθωμανοὺς, καὶ πέμπει πρέσβυν εἰς τὴν Μοσχοβίαν ἐκ μέρους παντὸς τοῦ γένους τῶν Καζάκων, συνισταμένων εἰς 60 χιλ. ἀνδρῶν. Ταῦτα μαθὼν ὁ σουλτάν Μεχμέτ, ἐλευθερώσας ἀπὸ τῆς εἰρκτῆς τῶν Ἑπτὰ Πύργων Γεώργιον τὸν Κεμιερνίνσκη, υἱὸν τοῦ Μπογδάνου Κεμιερνίνσκη, χατμάνου ποτὲ τῶν αὐτῶν Καζάκων, διορίζει καὶ πέμπει χάτμανον εἰς τοὺς αὐτοὺς Καζάκους, διὰ νὰ φέρῃ σύγχυσιν καὶ διάσπασιν ἐν αὐτοῖς μὲ τὸ μέσον τοῦ νέου χατμάνου, τὸν ὁποῖον ἐνόμισε νὰ προτιμήσῃ τοῦ Δοροσκένκη διὰ τὴν ἐνθύμησιν τοῦ πατρὸς τοῦ Μπογδάνου Κεμιερνίνσκη. Περιποιεῖται οὖν αὐτὸν ὁ βεζίρης, γράφει τοῖς Καζάκοις ὁ Γεώργιος προτρέπων εἰς τὴν πρὸς τὸν σουλτάνον ὑποταγὴν, καὶ πέμπει τὰ γράμματα μὲ τὸν πιστὸν του Σταματέλον, ἀλλ' οὐκ ἀκούουσιν αὐτοῦ οἱ Καζάκοι. Ταῦτα μαθὼν ὁ σουλτάν Μεχμέτ ἐγείρει πόλεμον κατὰ τῶν Καζάκων καὶ Μοσχόδων, καὶ διορίζει σερασκέρην τὸν αὐτὸν Σεϊτάν-Ἰπράῆμ-πασσά, τὸν καὶ πασσάν τῆς Δρύστρας, μὲ προσταγὴν τοῦ νὰ ἐπιθεσθαιώσῃ μὲ ὅπλα τὴν χατμανίαν τῶν Καζάκων τῷ Γεωργίῳ αὐτῷ. Ἀπάρας οὖν ὁ Σεϊτάν-Ἰπράῆμ-πασσάς κατὰ τὴν ς' τοῦ Ἰουνίου, καὶ διελθὼν τὴν Μολδοβίαν τε καὶ Ποδολίαν φθάνει εἰς τὴν Τζεχρήν, μητροπολιν τῶν Καζάκων, καὶ εὕρισκει ἐκεῖ στρατόπεδον Μοσχόδων τε καὶ Καζάκων ὥσει χιλ. 60. Εἶχεν ὁ Σερασκέρης μαζὴ τοῦ στρατὸν χιλ. 40, καὶ προσέμενε καὶ τοὺς Τατάρους ἐλθεῖν· οἱ Μοσχόβοι προὔπαντῶσιν αὐτοὺς καὶ κατακόπτουσι τὸν υἱὸν τοῦ χάνη, ὀκτῶ μισζάδες καὶ 10 χιλ. στρατιωτῶν τατάρων, καὶ τῶν λοιπῶν οἱ μὲν ἐφυγον, οἱ δὲ ἐξωγρήθησαν. Οἱ Τούρκοι ταῦτα μαθόντες φεύγουσιν ἀμεταστρεπτῇ καὶ διαπερῶσι τὸν ποταμὸν Μπόγ, τουρκιστὶ Ἀλ-σού λέγόμενον, ὅστις ῥέει μεταξὺ Βορυσθένης καὶ Νίστρον καὶ ἔχει τὰς ἐκβολὰς του εἰς τὸν Βορυσθένην, ἄλλως Νίτρον, καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον παρὰ τῇ πόλει Οὐζού, ἢ ὄνομα παρ' Ἕλλησιν Ὀλβιόπολις· ἔχει ὁ ποταμὸς Βορυσθένης παρὰ τὰς ἐκβολὰς του καταρράκτας πολλοὺς καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι πλευστὸς εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος ἀπὸ μεγάλα πλοῖα, μὲ ὅλον ὁποῦ ὑπάρχει βαθύτατος. Εἶναι καὶ ἄλλος ποταμὸς Μπὸ γ εἰς τὴν Λεχίαν, ἀρχόμενος πλησίον τῆς Λεοπόλεως, καὶ τὰς ἐκβολὰς ἔχων εἰς τὸν ποταμὸν Βιστούλαν παρὰ τῇ πόλει τῆς Λεχίας Βαρσάβα.

Διατρίβει οὖν ὁ πρέσβυς τῶν Λέχων εἰς τὸ Δαούτ-πασσά μῆνας ἑπτὰ. Τὸ πείσμα καὶ ἡ ὑπερηφάνεια τοῦ πρέσβεως λέχου ἤθελε χαλάσει τὴν ἀγάπην ἃν ὁ βεζίρης δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ τῶν Γερμανῶν, καὶ ἃν δὲν ἤθελε μάθει τὴν εἰς τὸν βασιλεῖα τῶν Μοσχόδων Θεοδώρων Ἀλεξιοβιτῇ προσήλωσιν τῶν προῤῥηθέντων Καζάκων σὺν τῷ χατμάνῳ Δοροσκένκη καὶ τὴν τοῦ Σεϊτάν-Ἰπράῆμ-πασσά ἤτταν. Ὅθεν ὑποκρινόμενος ὡς κρυφίονος, διώρισε τὸν βεῖς-ἐφένδην νὰ πραγματοποιηθῇ τὴν ἀγάπην μὲ τὸν πρέσβυν, καὶ μόλις μετὰ μῆνας ἑπτὰ ἐτελειώσεν εἰς τὸν Δαούτ-πασσά ἡ συμφωνία τῆς, περιέχουσα ἀρθρα 32, δι' ὧν ἔμειναν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Τούρκων ἡ Καμινίτζα καὶ οἱ Καζάκοι τῆς Ποδολίας· τοῖς δὲ Τατάροις κατεῖκηται τῆς Λιτουανίας, λεγομένους παρὰ Τούρκους Λίπκα Ταταρὶ, τοῖς μέχρι τοῦδε ὑποτασσομένοις τοῖς Λέχοις, ἐδόθη ἄδεια ἂν θέλουν νὰ μεταικήσουν

εἰς τὰς ἐπαρχίας τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ ἄλλα. Εἶτα ἐξήγησεν ὁ πρέσβυς εἰσελθεῖν εἰς τὴν Πόλιν μετὰ προπομπῆς, καὶ ἔλαβεν εἰς τὸ διδάνι τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ σουλτάν Μεχμέτ εἰς τὰ 32 ἄρθρα τῆς προρρηθείσης συμφωνίας διὰ τὴν μεταξὺ Τούρκων καὶ Λέγων ἀγάπην, ἅπερ ὅρα εἰς τὴν διήγησιν τοῦ πολέμου τοῦ μεταξὺ Λέγων καὶ Τούρκων, συντεθεῖσαν παρὰ τοῦ Μοσιῶν Δελακροά.

Ὁ σουλτάν Μεχμέτης ἀσυνείθιστος εἰς τὰς ἡτας, μαθὼν τὰ κατὰ τὴν Τζεχρὴν, κινεῖται αὐτοπροσώπως εἰς πόλεμον κατὰ τῶν Μοσχόβων· φθάσας σὺν τῷ στρατῷ εἰς τὸ Τατάρ-Παζαρτζίκι προπέμπει μὲ στρατὸν τὸν Καρὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶν, ὅστις ἐνωθεὶς μὲ τοὺς Τατάρους παρὰ τῷ ποταμῷ Μπόγ ἔρχεται εἰς τὴν Τζεχρὴν καὶ πέμπει τὸν κεχαγιάν του κατ' αὐτῆς· πολεμήσαντες ὥρας τέσσαρας μὲ τοὺς μοσχόβους φύλακας φονεύονται δύο χιλ. γιανιτζάρων σὺν τῷ κεχαγιά· εἶτα ἐλθὼν ὁ βεζίρης πολιορκεῖ τὴν Τζεχρὴν. Φθάνει ὡς τόσον καὶ τὸ στρατόπεδον τῶν Μοσχόβων ὑπὸ στρατηγῷ τῷ Ῥωμοδανόβσκη διαπεράσαν τὸν Βορυσθένην· ὁ βεζίρης πέμπει εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ τὸν ἡγεμόνα τοῦ Χαλεπίου Καρὰ-Μεχμέτ-πασσᾶν καὶ διορίζει τὸν Καπλάν-πασσᾶν νὰ στρατοπεδεύσῃ μετὰ τῆς πόλεως καὶ τοῦ στρατοπέδου τῶν Μοσχόβων, ὅπου ἀπέφυγον τὸν σὺν τῷ Καρὰ-Μεχμέτ-πασσᾶν πόλεμον, καὶ καταπολεμήσαντες τὸν Καπλάν-πασσᾶν ἐφυγάδυσαν. Τέλος πλησιάζοντος τοῦ χειμῶνος ὁ βεζίρης κινήσας πάντα λίθον παίρνει τὴν Τζεχρὴν μὲ μαιφονίαν παμπληθῶν γιανιτζάρων, φονευθέντων ὑπὲρ τὰς 30 χιλ. παρὰ τῶν Ῥώσων, καὶ ἐπανακάμπτει εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν μὲ πολλὴν φθορὰν τῶν ἰδίων. Τοιούτους καρπούς ἐτύγχευεν ὁ σουλτάν Μεχμέτ ἀπὸ τὸν πόλεμον εἰς τὴν Οὐκραίναν.

Ἀτάκτως καὶ φαυλοβίως ζῶν καὶ διάγων ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Παῖσιος συνοδικῶς καθήρεθ, καὶ ἰδοὺ τὸ ἴσον τοῦ γράμματος τῆς καθαιρέσεώς του.

« Τὴν καλίαν καὶ μοχθηρίαν παιδεύεσθαι μὲν δίκαιον αἰεὶ καὶ παντα-
 » χοῦ ὑπὸ τῶν προστᾶναι λαχόντων καὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας καὶ εἰρηνι-
 » κῆς καταστάσεως τῶν ἀπανταχοῦ εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν
 » φροντιζόντων· μάλιστα δὲ τὸ τοιοῦτον ἀναγκαῖόν ἐστι γίνεσθαι ἐπει-
 » δὴν ὁ τῆς κακίας ἐργάτης τὴν ἀρχιερατικὴν ἀξίαν τύχη ὧν ἐμπιστευ-
 » μένος καὶ προστασίας λαοῦ καὶ ψυχῶν πολλῶν ἐπιμέλειαν, καὶ διὰ τῆς
 » παρ' ἀξίαν δοθείσης αὐτῷ ἀξίας διαδίδωσιν εἰς πολλοὺς τὸν ψυχόλεθρον
 » ἢν τῆς ἰδίας μοχθηρίας· τὸ δὲ πλεῖστον, εἴπερ καὶ μετὰ πολλὰς νοθεύσεις
 » καὶ ἐπιτιμήσεις ἀδιόρθωτος φωραθῇ καὶ ἐπαύξων τὴν πονηρίαν· τότε
 » γὰρ τότε κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην ἀποβλητέος ἀπὸ τῆς ἡς ἔλαχε τάξεως, καὶ
 » ταῖς ἐσχάταις καὶ μεγίσταις τῆς ἐκκλησίας παιδείας καθυποβλητέος ἀ-
 » προκριματίστως, ὡς οὐκ ἂν θεραπευθῆναι τοῦ λοιποῦ δυνάμενος, καὶ ὡς
 » μέλος σαπρὸν καὶ ἄχρηστον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὀλομελείας ἀποκοπήναι
 » χρεῶν. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ ὁ παραχωρήσει θεοῦ φθάσας ὀπωδήποτε
 » ἀρχιερατεῦσαι μητροπολίτης Παλαιῶν Πατρῶν Κακοπαῖσιος, οὐ μόνον ἐκ
 » πρώτης ἀφετηρίας καὶ ἐξ αὐτῶν, ὡς εἶπεν, προοιμίων τῆς ἀρχιερατείας
 » αὐτοῦ ἐφάνη ἀχρεῖος καὶ ἀδόκιμος καὶ ἀνάξιος τοῦ ἀξιώματος καὶ ἐπαγ-

» γέλματος τούτου, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην οὐδὲν εὐσεβὲς
 » καὶ θεάρεστον καὶ χριστιανικὸν ἔργον διενεόθη καὶ ἐβουλήθη διαπράξα-
 » σθαι, ἀλλὰ ἀντὶ ποιμένος καὶ πνευματικοῦ πατρὸς λύκος αἰμοδόρος καὶ
 » τύραννος ἀναδεδεικται, διασκορπίσας καὶ θύσας καὶ ἀπολέσας τὸ λογι-
 » κὸν τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον τὸ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ· ἀλλ' ἔτι καὶ μηδένα
 » κόρον λαβεῖν δυνάμενος τῶν ὧν ἐτόλμησε κακουργημάτων ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐ-
 » τοῦ ἐπαρχίᾳ, μετέβη καὶ ἐπεπλήθησε ληστρικῶς καὶ παρανόμως καὶ ἄλλο-
 » τρίς ἐπαρχίαις, κατατρέχων καὶ ληϊζόμενος, ὥσπερ τις ἐπίσημος ληστής,
 » καὶ τὰς λοιπὰς ἐν Πελοποννήσῳ ἐπαρχίας καὶ τοὺς ἐν αὐταῖς ἀρχιερα-
 » τεύοντας συνταράττων καὶ συγκυκλῶν, καὶ παρ' ἐνορίας χειροτονίας ἀνυπο-
 » στολῶς ἐκτελῶν, καὶ μυρία κακὰ ὁσημέραι σατανικῶς μηχανώμενος καὶ
 » τεκταίνων· ὧν ἕνεκα πονηρευμάτων αὐτοῦ καὶ καθαιρέσει ὑπόδικος γε-
 » γονώς πάλιν ἡξιώθη παρ' ἡμῖν φιλανθρωπίας ἐκκλησιαστικῆς καὶ συγχω-
 » ρήσεως ἐπὶ ὑποσχέσει καὶ ἐλπίδι τοῦ ἀποχῆν ποιῆσαι τῶν τετολμημένων
 » καὶ μεταβολῆν εἰς σῶφροναν βίον· ἀλλ' αὐτὸς οὐ μόνον οὐκ ἐσωφρονίσθη
 » οὐδ' ἀπέσχετο, ἀλλ' ἐπεκύζησε τὴν μοχθηρίαν αὐτοῦ, τὴν ἡμετέραν μακρο-
 » θυμίαν πρόφρασιν καὶ ὄργανον τῆς μοχθηρίας αὐτοῦ ποιησάμενος· ὑπὸ γὰρ
 » τῆς ἀκρίτου καὶ σατανικῆς αὐτοῦ πλεονεξίας καὶ φιλαργυρίας κινούμενος
 » πάντα κάλῳν, τὸ τοῦ λόγου, ἐκίνει καὶ πᾶσαν ἀδικίαν καὶ ἀρπαγὴν ἐτόλ-
 » μησεν, ὥς τινος κακίας αὐτοῦ καθ' ἕκαστον ἀριθμεῖν καὶ ἐπὶ λεπτοῦ διη-
 » γεῖσθαι παραιτούμεθα, τὸ αἰσχυρὸν τῆς ἀφηγήσεως καὶ τὸ μῆκος τοῦ λό-
 » γου ἐκκλίνοντες· ἐπεὶ δὲ ἐκορυφώθη ἡδὴ ἡ κακία αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν ἔσχα-
 » τον καὶ μέγαν ἤρθη βαθμὸν, ἐν ᾧ οὐδεμία ὑπελείφθη ἐλπίς μεταμελείας
 » καὶ διορθώσεως, καὶ τὰ τραύματα τῆς κακίας αὐτοῦ ἀθεράπευτα καὶ ἀνί-
 » ατα ἤδη ἐγένοντο, αὐτὸς τε φυγώδικος καὶ λειποτάκτης ἐγένετο, καὶ
 » ὥχετο ἐκ μέσου φυγὰς γενόμενος καὶ δραπετῆς, ὥς ἐπονείδιστος καὶ
 » ἐφύβριστος καὶ οὐδὲ ἐμφανισθῆναι πλέον εἰς μέσον τολμῶν καὶ πρό-
 » σωπον ἔχειν διὰ τὰς πολυειδεῖς αὐτοῦ κακίας· τούτου χάριν συνο-
 » δικῇ διαγνώσει δέδοικται καὶ ἀπεράνθη αὐτὸν μὲν καθαιρέσει παντελεῖ
 » καθυποβληθῆναι καὶ ἐξωσθῆναι τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ· καὶ γὰρ, κατὰ
 » τὸν Οὐρανοφάντορα, οὗ ἡ ἀρχὴ ἀδὸ κίμωρος καὶ τὸ πᾶν ἀ-
 » βέβαιο, ἄλλον δὲ ἀντ' αὐτοῦ ἀποκατασταθῆναι ἀρχιερέα Παλαιῶν
 » Πατρῶν. Καὶ δὴ γράφοντες συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων
 » ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελ-
 » φῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἀποφανόμεθα ὅτι ὁ ὁπωσδήποτε χρηματίσας Πα-
 » λαιῶν Πατρῶν Κακοπαΐσιος καθηρημένος ὑπάρχει πάσης ἀρχιερατικῆς ἐν-
 » εργείας καὶ τάξεως, καὶ ἐκπτώτος τοῦ ἀρχιερατικοῦ καταλόγου, καὶ ἀπό-
 » βλητος, καὶ ἐστερμμένος τῆς θείας χάριτος, μηδεμίαν ἄδειαν ἔχων ἀρχιερα-
 » τικὴν ἐνδύθῃναι στολὴν » καὶ τὰ ἐξῆς.

Ἐτέι σωτηρίῳ 1679, τοῦ Χιτζρῆ 1090.

Οἱ Καζάκοι λεηλατοῦσι τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου· ὁ βεζήρης διὰ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ προτίθεται νὰ κτίσῃ φρούριον παρὰ τῇ Ὁζοῦ· πέμπει τὸν Μεινιάρ-άγαν καὶ τὸν Καπλάν-πασσάν μὲ 6 χιλ. γιαννιτζάρους διὰ νὰ τὸ κτίσουν εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Βορυσθένους, ἐλπίζων μὲ αὐτὸ νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς Καζάκους τῆς Ζαπορόβας ἀπὸ τοῦ νὰ παίρνουν ἄλλας, καὶ διὰ τοῦτο νὰ ὑποταχθοῦν τῇ τῶν Ὀθωμανῶν βασιλείᾳ. Τοῦτου οὖν κτιζομένου ὁ στρατηγὸς τῶν Καζάκων Ζαποροβάνων Κίρκος, ἐπανακάμπτων ἀπὸ τῆς κατὰ τῶν Ταρτάρων λεηλασίας μὲ 15 χιλ. Καζάκων, ἐπιστὰς τῷ τόπῳ φρονεῖ καὶ τοὺς μαίστορας καὶ τοὺς δεφενδεύοντας γιαννιτζάρους, καὶ σὺν αὐτοῖς καὶ τὸν ῥηθέντα Γεώργιον τὸν Κερμινένσκη, καὶ δίδει εἰδήσιν τῶν συμβάντων τῷ βασιλεῖ τῶν Μοσχόρων Θεοδώρῳ τῷ Ἀλεξιοβιτς, ὅστις προστάττει τὸν στρατηγὸν Δολγορούκη, διάδοχον τοῦ ῥηθέντος Ῥωμοδανόβσκη, νὰ ἐνωθῇ μὲ τὸν Κίρκον καὶ νὰ ἐμποδίσῃ κάθε κίνημα καὶ ἐπιχείρημα τῶν Ὀθωμανῶν. Ταῦτα μαθὼν ὁ βεζήρης ζητεῖ τὴν ἀγάπην παρὰ τῶν Μοσχόρων καὶ εἰσακούεται παρ' αὐτῶν, καὶ οὕτως ἐτελείωσεν ὁ ἐπιβλαβὴς αὐτὸς εἰς τοὺς Ὀθωμανοὺς πόλεμος.

Δευτέρα πατριαρχεῖα Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη.

Πάλιν καὶ πάλιν τῇ συνεργείᾳ τῶν μητροπολιτῶν ἐξοῦται ὁ πατριάρχης Παρθένιος ὁ Μογιλάλος, καὶ ἀναβιβάζεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τὸ δεῦτερον Διονύσιος ὁ Δ', ὁ Μουσελίμης, Ἰουλίου τῇ κθ'. Σώζεται τοῦτου συνοδικὸν διὰ τὴν μίτραν τοῦ Κεφαληνίας οὕτω πως ἔχον.

« Τὰ σημαντικὰ τῶν ἀρετῶν προτρεπτικὰ τῶν κατ' ἀρετὴν ζώντων γί-
 » νεται· αὐτίκα γάρ διὰ τοῦτο ἐν ταῖς βασιλικαῖς σημαῖαις καὶ ἐν ταῖς
 » πατριαρχικαῖς σφραγίσιν αὐτοῦς δικέφαλος ζωγραφίζεται, ἵνα τὸ διττὸν
 » τῆς μεγαλοπρεποῦς ἀξίας, σώματος δηλαδὴ καὶ ψυχῆς, ἀξίωμα ὑποση-
 » μαίνεται. Κύριος γὰρ ὢν ὁ βασιλεὺς πάντων τῶν ὑπὸ τὴν αὐτοῦ ἀρχὴν
 » τεταγμένων ἀνθρώπων, μάλιστα κύριος γενέσθαι καὶ τῶν κατὰ ψυχὴν
 » αὐτῷ καὶ σώμα παθῶν ἐπάναγκες. Οὕτω καὶ ὁ ἀρχιερεὺς· καὶ γὰρ ὁ
 » τῶν οἰκίων πασῶν μὴ δυνάμενος κυριεῦσαι ἥμιστα κυριεύσει τῶν ἄλλο-
 » τῶν. Τί δὲ τὰ ἱερὰ ἄμφια; οὐχ ἕκαστον σημαντικὸν ἐνεργείας τυγ-
 » χάνει; τὸ μὲν ὡμοφύριον κατὰ μίμησιν τοῦ ἀρχιποίμενος ἡμῶν Χριστοῦ,
 » ἐπ' ὧμων αἶρειν τὰ βάρη τῶν χριστιανῶν καὶ πληροῦν τὸν τοῦ Χριστοῦ
 » νόμον ὑποδηλοῖ, κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόστολον, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος ἐ-
 » βάσταξε τὰς νόσους πάντων καὶ ἤρε τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· τὸ δὲ ἐπιτρα-
 » χήλιον τὸν κατὰ τὸν Χριστὸν δεσμὸν, δι' οὗ πρὸς αὐτὸν τὸν Χριστὸν
 » δεόμεθα, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ σωτὴρ δεσμευθεὶς ἤγετο ἵνα ἡμᾶς τῶν δεσμῶν
 » ἀπολύσῃ· ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπιγονάτιον τὴν ῥομφαίαν σημαίνει δι' ἧς καὶ οἱ
 » ἱερεῖς, ὡς ὁ ἀρχιθύτης Χριστὸς, τὴν ἁμαρτίαν τέμνουσιν ἀπὸ τῆς ψυχῆς;

» καὶ τὴν κακίαν ἀπὸ τῆς ἀρετῆς· τὸ δὲ ὑφελώνιον τὸν ἀνωθεν ὕφαντον χι-
 » τῶνα τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ ὡς ἐκεῖνος ἦν τῆς ἀνωθεν καὶ ἐκ δυνάμεως τοῦ
 » Πνεύματος ὕφανθεις τῆς σαρκὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν, οὕτω καὶ ὁ παρὼν τυγχάνει
 » σημαντικὸς τῆς ἀνωθεν καὶ ἐκ δυνάμεως τοῦ Πνεύματος ἐξυφανθείσης θείας
 » χάριτος, ἱερωσύνης τε καὶ ἀρχιερωσύνης· τοῦ σάκκου δὲ ἡ σημασία διττὴ·
 » ἡ μὲν ὡς βασιλέα τῶν παθῶν ὑπαινίττουσα τὸν ἀρχιερέα, βασιλικὸν γὰρ
 » τὸ ἄμφιον· ἡ δὲ ὡς διηγεῖται πρὸς ἀκλήσει προσκείμενον τὸν φέροντα, καὶ ὡς
 » ἐν τῇ ἱερουργίᾳ μεσιτεύοντα πρὸς τὸν πατέρα τῶν φώτων ὑπὲρ τοῦ λαοῦ·
 » σάκκον γὰρ ἐκ παλαι ἐνεδιδύσκοντο οἱ τῇ μετανοίᾳ προσκείμενοι· ὅθεν ὁ Δα-
 » βὶδ ἔλεγεν· Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοῦ παρνοχλεῖν με ἐνεδυόμην
 » σάκκον. Τὸ δὲ φέρειν μίτραν τοὺς ἀρχιερεῖς πάντας καὶ μάλιστα τυγ-
 » χάνει τεκμήριον τοῦ ἀκανθίνου στεφάνου σημαντικώτατον· κεφαλὴ γὰρ τοῦ
 » σώματος ἀπάσης τῆς ἐκκλησίας ὁ Χριστὸς, ὡς καὶ ἐν ἐκάστῃ παροικίᾳ κα-
 » ταχρηστικῶς ἕκαστος ἀρχιερεὺς· καὶ ὥσπερ ὁ σωτὴρ τὸν ἀκάνθινον στέ-
 » φανον φέρων ὑπὸ τῶν μανιδῶν Ἰουδαίων ἐνεπαίζετο, ὡς δῆθεν βασιλέα
 » ἑαυτὸν ὀνομάσας, οἱ φέροντες ταύτην ἀρχιερεῖς, μετατιθέμενοι τὸν ἐμπαιγ-
 » μὸν εἰς τιμὴν, δι' αὐτῆς, ὡς ἀληθῶς, βασιλέα καὶ κύριον πάντων τὸν σω-
 » τῆρα δεικνύουσιν· ὅθεν καὶ λίθοις κοσμεῖται ποικίλοις, τὴν ποικιλί-
 » τητα τῶν ἐν τῇ ἀγίᾳ τοῦ Χριστοῦ κεφαλῇ ἀρετῶν ὑποσημαίνουσα· καὶ
 » δῆπου μεταφορικῶς ταύτῃ, καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ τοῦ ἀρχιερέως δέον προσεῖ-
 » ναι, ὡς τύπον ἐκεῖνου σώζοντος. Διὰ τοι τοῦτο καὶ ἐν ἀπάσαις ταῖς ἐπισή-
 » μοις τῶν παροικιῶν, πλουτοῦσαις ἀρχιερέων ἀρεταῖς πεποικιλμέναν, παρὰ
 » τῆς Οἰκουμένης καθέδρας φέρειν τούτους μίτραν ἐνδεδόται, ἐφ' ᾧ καὶ
 » τῶν προσουσῶν ἀρετῶν ἐνδεικτικὴν εἶναι καὶ παροτρυντικὴν εἰς τοὺς μετέ-
 » πειτα. Καὶ δὴ καὶ τῆς παροικίας Κεφαλληνίας ἐπισήμου τυγχανούσης πο-
 » λιτείας, πλουτούσης τε καὶ ἀρχιερέως ἡθεσι χρηστοῖς τε κεκοσμημένου,
 » ἐκρίναμεν δέον καὶ μίτραν τοῦτον κοσμηῆσαι πρὸς τοῖς οἷς ἀμφιέννυται ἱε-
 » ροῖς ἀμφοῖς, πρὸς τιμὴν αὐτοῦ τε καὶ τῆς παροικίας ταύτης.»

« Τούτου χάριν ἡ Μετρίότης ἡμῶν γράφει καὶ ἀποφαίνεται ἵνα ἀπὸ τοῦ
 » νῦν ὁ θεοφιλέστατος αὐτὸς ἀρχιεπίσκοπος δηλονότι τῆς Κεφαλληνίας καὶ
 » Ζακύνθου κύρ Παῖσιος, ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸς αὐτῆς ἀδελφὸς καὶ
 » συλλειτουργός, φέρῃ ἐπὶ κεφαλῇ αὐτοῦ μίτραν ἐν ταῖς ἱεραῖς αὐτοῦ τε-
 » λεαῖς, δοξάζων καὶ ὑμῶν τὸν σωτῆρα Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν,
 » διανοούμενος, ἡνίκα ταύτην φορῇ, ὅτι αὐτὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἐξ ἀκανθῶν
 » σκληροτάτων στέφανον ἔφερεν ὅτε τὸ κοσμοσωτήριον ἦνε πάθος, οὐ ἡ
 » πανάχραντος κεφαλὴ αἵμασι κατερράινετο διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν· ὅθεν
 » φέρων μὴ μεγαλοπρὸν ἄλλα ταπεινῆται διὰ τὸν ὑψώσαντα ἡμᾶς, ἵνα
 » νοερώς συνυψῆται καὶ δάκρυα καταχέῃ ὥσπερ τὰ στίγματα ἐκείνου ἐν
 » τῷ σώματι περιφέρων. Ὅθεν καὶ εἰς ἐνδειξιν τῆς φιλοτιμίας ταύτης καὶ
 » δωρεᾶς ἐγράφη τὸ παρὸν ἡμέτερον γράμμα, συγγιλίου ἔχον λόγον, καὶ ἐ-
 » δόθη τῷ θεοφιλεστάτῳ αὐτῷ ἀρχιεπισκόπῳ Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου
 » Κυρ Πασίῳ, ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ
 » τῆς ἡμῶν Μετρίότητος, ἐν ἔτει αχρῷ.»

Ἐπανακάμψας ὁ ῥήξ Σομπιέσκης εἰς τὰ ἴδια συναθροίζει Διάιταν καὶ ἐπεκύρωσε τὴν εἰρήνην, μετ' ὅλον ὅπου ἀντέφασκεν αὐτῷ ὁ ῥήξ τῶν Γερμανῶν Λεοπόλδος ὁ Ἀ. Εἵτα πέμπει πρέσβυν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸν παλατῖνον Κούλμην.

Θνήσκει ὁ βεζήρης Κιοπρολόγλους Ἀχμέτ-πασσᾶς, καὶ γίνεται βεζήρης ὁ Καρᾶ-Μουσταφᾶ-πασσᾶς.

Ἔτει σωτηρίῳ 1682.

Πόλεμος κατὰ τῶν Γερμανῶν, Λέχων τε καὶ Μοσχόδων.

Ἐμέριχος ὁ Τέκελς, εἰς τῶν προϋχόντων τῆς Οὐγγρίας, ἀποστατεῖ κατὰ τοῦ καίσαρος τῆς Γερμανίας Λεοπόλδου καὶ κινεῖ εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ ἀποστασίαν πάντα τῆς Οὐγγρίας τὰ μέρη τὰ μέχρι τοῦδε ὑποτασσόμενα τῷ καίσαρι· καὶ στοχαζόμενος ὅτι οὐ δυνήσεται μόνος πολεμῆσαι τῷ καίσαρι, καὶ ταῦτα λυτρωθέντι τοῦ κατ' αὐτοῦ φραντζεζικοῦ καὶ σβετζίκοῦ πολέμου, προστίθεται τοῖς Ὀθωμανοῖς ζητῶν τὴν παρ' αὐτῶν συμμαχίαν, ὑποσχέθεις τελεῖν αὐτοῖς ἀνά ἔτος 40 χιλ. ῥηξ δὲ λ ι α, καὶ ἔχειν ἐτοίμους πάντοτε διὰ συμμαχίαν τῶν Ὀθωμανῶν 30 χιλ. πολεμιστῶν. Ἡ ὀθωμανικὴ αὐλὴ ἐπὶ τούτῳ διχογνωμεῖ· καὶ ἡ μὲν Βαλιδὲ μὲ τοὺς οὐλεμάδες ἔλεγον ὅτι πρέπει νὰ φυλαχθῇ ἡ συμφωνία τῆς ἀγάπης ὅπου ἐγινε μὲ τοὺς Νέμτζους, μετ' ὅ νὰ μὴν ἔδωκεν ὁ καῖσαρ οὐδεμίαν αἰτίαν διὰ τὴν διάλυσίν της· ἐξ ἐναντίας ὁ βεζήρης καὶ ὁ σουλτάν Μεχμέτ ἀντέφασκον, λέγοντες ὅτι διαλυτέα ἡ ἀγάπη διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ μουσουλμανισμοῦ καὶ τῆς βασιλείας, οὓσης μεγάλης εὐκαιρίας ταύτης τοῦ ὑποτάξαι τὴν Βιέννην καὶ ἀκολούθως πᾶσαν τὴν Γερμανίαν· πρὸς τούτοις ἔλεγεν ὁ σουλτάνος ὅτι διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου δὲν θέλει δώσει ἐνόχλησιν τῷ ὑπηκόῳ μὲ νέας τελεσφορίας, μετ' ὅ νὰ ἔχῃ εἰς τὸ γαζοφυλάκιον ἔτοιμα 70 χιλ. πουργεῖα, καὶ ἀποθήκας πλήρεις παντοίων ἐφοδίων, καὶ στρατὸν πολυάριθμον. Ὁ βεζήρης οὖν Καρᾶ-Μουσταφᾶς γυρίζει εἰς τὴν γνώμην του μὲ δῶρα τοὺς προεστώτας τῶν γιαννιτζάρων, πείθει καὶ τὴν Βαλιδὲ-σουλτάναν ὅτι μετὰ τὸν πόλεμον αὐτὸν θέλει αὐξήσει τὸ ἐτήσιον εἰσόδημά της μὲ πουργεῖα 300 κοντά εἰς τὰ λοιπὰ 1,000 ὅπου κατὰ τὸ παρὸν ἔχει. (Αὕτη ἡ Βαλιδὲ εἶχε μεγάλην δύναμιν, καὶ εἰς τὰ συμβούλια εὕρισκετο, καὶ εἰς κάθε ὑπόθεσιν τῆς βασιλείας ἐζητεῖτο ἡ γνώμη καὶ ἀπόφασίς της.) Συγκατανευσάσης οὖν τῆς Βαλιδῆ, καὶ τῶν γιαννιτζάρων ἀναβωάντων τὸ ὅτι θέλουν πόλεμον κατὰ τῶν Γερμανῶν, δίδει τέλος πάντων ὁ μουφτής καὶ τὸν φ ε τ β ἄ ν, καὶ ἀποφασίζεται τῷδε τῷ ἔτει ὁ κατὰ τῆς Γερμανίας πόλεμος, καίτοι ἀναβωάντων τῶν λοιπῶν Ὀθωμανῶν ἄδικον εἶναι, διὰ τὴν παράβασιν τῶν ἐν τῇ

—1683

συμφωνία τῆς προρρήθεισος ἀγάπης ἡρκων, καὶ διὰ τὸ ἀνάθεμα τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν (ὅρα ἔτει 1530). Πρόφασιν οὖν ζητῶν ὁ βεζίρης τοῦ κηρύξαι τὸν πόλεμον εὐλογοφανῶς, πέμπει γράμματα τῷ καίσαρι γράφων ὅτι ὁ Τέκελης ὑπετάγη τῇ βασιλείᾳ, καὶ νὰ ἐβγάλῃ ὁ καῖσαρ τὰ εἰς τὴν Οὐγγρίαν στρατεύματά του καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ τὰ ἀλωθέντα, διὰ νὰ μὴ χαλάσῃ τὴν εἰρήνην καὶ παιδευθῇ ἡ αὐθάδειά του. Ἐγνώ ὁ Λεοπόλδος τὸν σκοπὸν τῶν Ὀθωμανῶν, ὅθεν πέμπει πρέσβυν τὸν Καπράραν νὰ κινήσῃ πάντα λίθον διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν πόλεμον. Ὁ βεζίρης χωρὶς νὰ προσμείνῃ τὸν ἐρχομὸν τοῦ πρέσβους πέμπει τῷδε τῷ ἔτει τὸν Ἰβραήμ-πασσᾶν, μπεϊλέρπεη τῆς Βούδας, εἰς βοήθειαν τοῦ Τέκελη, καὶ προστάττει τὸ νὰ σταλθῇ ὁ ἡγεμὼν τῆς Τρανσυλβανίας, ἄλλως Ἐρδελίας, νὰ συμμαχήσῃ καὶ αὐτὸς τῷ Τέκελῃ. Ἐλθόντες οὖν ὑποτάσσουσι τὰς πόλεις τῆς Οὐγγρίας Κασοβίαν, Ἐπερίαν, Λεύτοχεν, Λεβέντο, Λίποχτιν καὶ Τίλεκ. Εἶτα προστάττει τὸν αὐτὸν πασσᾶν τῆς Βούδας νὰ ἀναγορεύσῃ ῥῆγαν τῆς Οὐγγρίας τὸν Τέκελην, καὶ προβάλλει τῷ Καπράρᾳ ἄρθρα περὶ εἰρήνης τὰ ἐξῆς: ὅτι ἡ Οὐγγρία νὰ βαλθῇ εἰς τὴν κατὰστασιν ὅπου ἦτο τῷ ἔτει τοῦ Χιτζρέ 1067· νὰ πληρῶνῃ τῇ βασιλείᾳ τῶν Ὀθωμανῶν δασμὸν ἐτήσιον 500 χιλ. φλορίνια· νὰ κηρυχθῶσιν εἰς τὴν Οὐγγρίαν ὄχυράματα Λεπολδόπολις καὶ Γούτα· νὰ παρεδοῦσιν εἰς τὸν Τέκελην τὰ ὄχυράματα Νευστρασίντα, Ἐκὼλτ, σὺν τῇ νήσῳ Σκούτα καὶ τῷ ὄχυρῳ Μουράν· καὶ ὅλοι οἱ Οὐγγροὶ νὰ ἀναλάβωσι τὰ κτήματα καὶ προνόμιά τους, καὶ νὰ γένῃ ἀμνηστεία παντελὴς τῶν παρελθόντων. Ὁ πρέσβυς Καπράρας δὲν ἠμποροῦσε ν' ἀποφασίσῃ εἰς τοιαῦτα ἀλλόκοτα ἄρθρα καὶ προσέμενε τὴν ἀπόκρισιν τοῦ καίσαρος, ἥτις πρὸ τοῦ νὰ φθάσῃ, ὁ σουλτάνος κοινοποιεῖ τὸν κατὰ τοῦ καίσαρος πόλεμον, καὶ ἐβγάλλει τὰ τούγχα ἔξω, κατὰ τὴν συνήθειαν, τὸ σημεῖον τῆς ἐκστρατείας, καὶ ἀπάρας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐρχεται εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν μαζὴ μὲ τὸν βεζίρην διὰ νὰ τελειώσουν ὅλας τὰς ἐτοιμασίας.

Τούτῳ τῷ ἔτει βασιλεύει εἰς τὴν Ρουσσίαν ὁ Ἰωάννης σὺν τῷ ἀδελφῷ Πέτρῳ τῷ Μεγάλῳ καὶ τῇ ἀδελφῇ Σοφίᾳ, Ἀλεξιοβίτζιδες· ὢν ὁ μὲν Ἰωάννης ὁμομήτριος ἦν τῷ ῥηθέντι βασιλεῖ Θεοδώρῳ τῷ ἡδὴ θανόντι· ὁ δὲ Πέτρος υἱὸς Ἀλεξίου μὲν καὶ αὐτὸς, ἀλλ' ἐξ ἐτέρας γυναικὸς, Ναταλίας δηλαδὴ τῆς Κυριλέθνης.

Ἔτει σωτηρίῳ 1683, τοῦ Χιτζρέ 1094.

Πάντων οὖν ἐτοιμασθέντων τῶν ἐφοδίων, στρατοῦ τε πολλοῦ συναχθέντος, ἀναχωροῦσι τῆς Ἀδριανουπόλεως, καὶ ὁ σουλτάν Μεχμέτ ἐρχεται εἰς τὸ Χισαετζίκι, κώμην ἀπέχουσαν τῆς Ἀδριανουπόλεως μίλια 16. Λαθὼν οὖν ὁ βεζίρης τὸ σαντζάκ-σερίφι παρὰ τοῦ σουλτάνου, ὁ μὲν σουλτάνος ἤψατο τῆς εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ δὲ βεζίρης τῆς εἰς τὴν Οὐγγρίαν, καὶ μετὰ ἡμέρας διαβάς τὸν Δούναβιν ἐρχεται σὺν τῷ στρατῷ εἰς τὴν πόλιν τῆς Οὐγγρίας Ἐρσέκι, ὅπου ἀπαντᾷ αὐτῷ ὁ Τέκελης μὲ 300 εὐγενεῖς

Οὐγγρους. Ἐδεξιώθη τὰ μέγιστα αὐτὸν ὁ βεζίρης καὶ δωρεὰς ἔδωκε πολ-
λάς· εἴτα ἀθροίσας ὅλους τοὺς πασσάδες καὶ τὸν Τέκελην, βουλευέται τὸ
ἂν ὠφελῇ ἢ κατὰ τῆς Βιέννης ἔφοδος. Καὶ ὁ Τέκελης καὶ οἱ πασσάδες συμ-
βουλεύουν ὅτι ἐπωφελέστερον τὸ νὰ ὑποτάξῃ τὴν Οὐγγρίαν ἐφέτος καὶ νὰ
ἀφήσῃ τὴν τῆς Βιέννης πολιορκίαν· ἀλλὰ αὐτὸς παρακούσας πάντων, ἀφοῦ
ἔφθασε καὶ ὁ Ταταρχάνης μὲ τοὺς ὑπ' αὐτῷ πολυαρίθμους Ταρτάρους, καὶ
ἐδεξιώθη αὐτὸν τὰ μέγιστα, ἔρχεται εἰς τὸ Γιαβαρίνο, πόλιν τῆς Οὐγγρίας,
κάκεισε μαθὼν ὅτι νὰ μετώκησεν ὁ Λεοπόλδος εἰς τὸ Λίντζο, ἄπτεται σὺν
τῷ στρατῷ τῆς πρὸς τὴν Βιέννην, καταλιπὼν εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Για-
βαρίνου τὸν Κιόρ-Χουσεῖν-πασσᾶν, καὶ φθάσας ἤρξατο τῆς πολιορκίας σφο-
δρότατα· καὶ ὑπαγαγὼν ἐντὸς ολίγου τὰ περὶ αὐτὴν προσέτεια καὶ κρη-
μνίζων καθ' ἡμέραν μέρη τῶν τειχῶν αὐτῆς, ὥστε ἀφεικτον εἶναι ἤδη τὴν
αὐτῆς ἄλωσιν, ὀλιγοστεύει τὴν σφοδρότητα τῆς ὁρμῆς, καὶ ἤρξατο φαντά-
ζεσθαι τὸ νὰ γένῃ βασιλεὺς αὐτὸς τῆς Δύσεως μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Βιέν-
νης· ὅθεν ἐσμίκρυνε τὰς ἐφόδους, διὰ νὰ οἰκειοποιηθῇ ἐν τῷ μεταξύ τοὺς
πασσάδες καὶ λοιποὺς προὔχοντας καὶ νὰ τοὺς κάμῃ ὁμόφρονάς του.

Ὁ νέος παῖλος τῆς Βενετίας Πέτρος ὁ Κιβρίνης ἔρχεται εἰς τὴν Πόλιν μὲ
δύο ναυμαχικάς νῆας. Ὁ γιουμουκτζῆς μαθὼν ὅτι νὰ εἶναι εἰς τὰ καράβια
πρᾶγμα πολὺ ἐμπόρων, πατεῖ τὰ καράβια, παρὰ πᾶσαν συνήθειαν, καὶ παίρ-
νει τὸ γιουμουκί. Μετὰ τινος ἡμέρας εὐγενῆς τις Ἐνετὸς ὅπου εἶχε σκλα-
βωθεῖ εἰς ναυμαχίαν τινὰ καὶ ἦτον εἰς τὴν Πόλιν παρὰ τῷ δεσπότη αὐτοῦ
τούρκῳ, φυγὼν κρύπτεται εἰς τὰ δύο αὐτὰ καράβια, μὲ τὰ ὅποια ἐμελλε νὰ
ἐπιστρέψῃ εἰς Βενετίαν ὁ πρῶν παῖλος Μοροζίνης. Ὁ Τούρκος μὲ ἄ ρ ζ ου-
χ ἄ λ ι, ἥτοι λίβελλον, ζητεῖ νὰ τοῦ δοθῇ ὁ σκλάβος ὅπου ἐφυγε καὶ ἐκρύ-
βῃ εἰς τὸ βενέτικον καράβι. Προσετάχθη παρὰ τοῦ καϊμακάμη Καρὰ-Ἰ-
πραῆμ-πασσᾶ ὁ ποσταντζήπασης νὰ ἐξετάσῃ διὰ τὸν σκλάβον μέσα εἰς τὰ
καράβια· ἐλθόντι λέγει ὁ καπετάνος τὸ ὅτι δὲν ἔχει φυγάδα ἐν τῇ νηϊ· ὁ
ποσταντζήπασης θέλει νὰ ἐξετάσῃ, ὁ καπετάνος δὲν τὸν ἀφίνει, βιάζει τὴν
εἴσοδον ὁ ποσταντζήπασης, ἀρματώνονται οἱ ναῦται καὶ πολεμοῦσιν· ὑπε-
ρισχύει ὁ ποσταντζήπασης καὶ εὐρίσκει τὸν φυγάδα ἐν τῇ νηϊ, καὶ τοὺς λοι-
ποὺς σιδηροδεσρεῖ, καὶ διορίζει φύλακα χασεκὴν νὰ τοὺς φυλάττῃ· ἐδόθη
καὶ τῷ Τούρκῳ ὁ φυγάς σκλάβος. Ἀλλ' ὁ σουλτάνος μαθὼν ὅτι αὐθαδίασαν
οἱ Ἐνετοὶ νὰ ὀπλοφορήσουν κατὰ τοῦ ποσταντζήπαση ἔνδον τοῦ λιμένος
τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰρατῇ παραδίδωσι καὶ τοὺς δύο παῖλους, καὶ
μετὰ πολλὰ τοὺς βιάζει νὰ ἀγοράσουν ἀδρόν τιμήματος τοὺς ἐν τῇ νηϊ σι-
δηροδεσμίους ναύτας, ὃ καὶ ἐγένετο μὲ πληρωμὴν πολλὴν πουργιέων. Ἡ
ἀριστοκρατία ταῦτα μαθοῦσα ὑποφέρει καὶ ἀκούσα τὴν τοιαύτην καταφρό-
νησιν καὶ ζημίαν, διὰ τὸν φόβον τῆς καὶ τὸ ἄδηλον τέλος τοῦ κατὰ τῶν Γερ-
μανῶν πολέμου. Ὁ σουλτάνος προστάττει ὅτι τοῦ λοιποῦ τὰ καράβια ὅπου
φέρουν τὸν ἐλτζὴν τῶν Ἐνετῶν νὰ μὴν εἰσέρχωνται μέσα εἰς τὰ Κάστρα
μόνον νὰ μένουν εἰς τὴν Τένεδον, καὶ ὁ παῖλος νὰ ἐπιβαίνει κατέργου τουρ-
κικοῦ καὶ νὰ ἔρχεται ἐκεῖθεν εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν, τὸ ὅποῖον οὕτω
γίνεται καὶ μέχρι τῆς σήμερον.

—1683

Ὡς τὸσον καὶ πρὸ τοῦ νὰ κηρυχθῇ ὁ κατὰ τῆς Γερμανίας πόλεμος εἰς τὴν Πόλιν, ὁ καίσαρ Λεοπόλδος εἶχε παρακινήσει τοὺς Λέχους νὰ συναθροίσουν στρατεύματα πολὺ καὶ νὰ ἔλθουν εἰς βοήθειαν τῆς Βιέννης, καὶ ἔγραψε καὶ εἰς ἄλλους χριστιανούς ἡγεμόνας, τὸν κοινὸν κίνδυνον προβαλλόμενος καὶ ζητῶν τὴν παρ' αὐτῶν βοήθειαν.

Ἡ ἀργοπορία τοῦ βεζίρη προξενεῖ εἰς τοὺς γιαννιτζάρους διάφορα παραπονέματα, ἀγανάκτησιν καὶ τέλος λιμόν. Ἐν τούτοις φθάνουσιν οἱ Λέχοι μετὰ τριῶν μηνῶν πολιορκίαν τῆς Βιέννης· ὁ βεζίρης προστάττει τοὺς Ταρτάρους ν' ἀποκεφαλίσουν τοὺς παρ' αὐτοῖς αἰχμαλώτους χριστιανούς γερμανοὺς, ὄντας εἰς 30 χιλ. ἐνώνονται οἱ Λέχοι μὲ τοὺς στρατιώτας γερμανοὺς καὶ ἐφορμῶσι κατὰ τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου· μόλις ἄρχισεν ὁ πόλεμος καὶ φεύγουσιν εὐθὺς οἱ Τούρκοι, γιαννιτζάροι καὶ σπαχίδες καὶ ὀφφικᾶλοι· πάσχει παντοίως ὁ βεζίρης νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ, ἀλλ' οὐδὲν ἐκτελεῖ, καὶ φεύγοντες οὕτω δρομαίως ἀπέρχοντο, ὥστε ἐν μιᾷ νυκτὶ ἔφθασαν, πεζοὶ τε καὶ ἵππεις, εἰς τὸ εἰσέτι πολιορκούμενον Γιαβαρίνο, ἀπέχον τῆς Βιέννης μίλια γερμανικὰ 25, διάστημα ὅπου κοινῶς ὁδεύεται εἰς ὥρας 50.

Οἱ Γερμανοὶ καὶ Λέχοι κυριεύουσι τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου· εὐρίσκουσι πολλὰ προζωάρκεια, μηχανὰς καὶ ἐφόδια πολέμου, τόπια μεγάλα 180, καὶ ἄλλα πράγματα, γούνας καὶ φάλαρα ἀλόγων πολυάριθμα καὶ πολύτιμα.

Φθάσας καὶ ὁ βεζίρης εἰς τὸ Γιαβαρίνο, φοβούμενος τὸν παρὰ τοῦ σουλτάνου θάνατον, φονεῖται τὸν ῥηθέντα ἡγεμόνα τῆς Βούδης Ἰπραῖμ-πασσᾶν, ἀνδρὰ ἀξιώτατον καὶ περίφημον, καὶ τοὺς λοιποὺς πασσάδες, διὰ νὰ μὴν φανερώσουν τοὺς σκοποὺς τῆς ἀνταρσίας του, εἶτα φονεῖται καὶ ἄλλους ἀγάδες· καὶ κοινολογεῖ ὅτι ἠνώθησαν μὲ τὸν Τέκελην, καὶ τὸν παρεκίνησαν μὲν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Βιέννης, ἀλλὰ πρῶτοι πάντων ἔφυγον ἀπὸ τὸν πόλεμον. Εἶτα διορίσας ἡγεμόνα τῆς Βούδης τὸν Καρὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶν, ἀνθρωπὸν πιστότατόν του, στρατοπεδεύει παρὰ τοῖς τείχεσιν αὐτῆς, καὶ γράφει τῷ σουλτάν Μεχμέτ τὰ αὐτὰ κατὰ τῶν φονευθέντων πασσάδων· καὶ πέμψας δῶρα πολλὰ τῇ Βαλιδῇ καὶ ἄλλοις ὀφφικιάλοις, ζητεῖ νὰ τοῦ ἀφεθῇ τὸ βεζιρέτι διὰ νὰ ὑποτάξῃ τὸν ἐρχόμενον χρόνον ὅλην τὴν Γερμανίαν. Πιστεύει ὁ σουλτάν Μεχμέτ καὶ κάμνει τὴν αἵτησίν του.

Ἄλλο στρατόπεδον Τούρκων παρὰ τῇ πόλει Βαρκαν καταπολεμεῖται ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ διαπερῶσι τὸν Δούναβιν ἐπὶ γεφύρας φεύγοντες· τζακίζεται ἡ γεφυρά καὶ πνίγονται πολυάριθμοι· εἶχαν φονευθεῖ 3,000 Τούρκοι, καὶ ἐπνίγησαν οἱ λοιποὶ καὶ ἐξωγρήθησαν. Τότε ἐπνίγησαν καὶ τὰ σενδούκια τοῦ δι εἰ θ ἂ ν κ α λ ε μ ῖ ο υ, καὶ ἐχάθησαν τὰ καὶ ἱ δ ι α πολλῶν χᾶττι-σεριφίων· ὅθεν ἐχάθησαν καὶ τὰ τῆς Ἱερουσαλὴμ, τὰ ὅποια ὁ Ἱεροσολύμων κὺρ Παρθένιος ἀνένεωσε διὰ τῶν χοτζετίων ὅπου εἶναι πεφυλαγμένα μὲ σενδούκια εἰς τὸ Γενί-τζαμὶ τὸ παρὰ τῷ Παχτζέ-καπισί. Ἰπέταξαν οὖν οἱ Γερμανοὶ καὶ τὸ Βαρκαν, εἶτα καὶ τὴν πόλιν Στριγονίαν.

Ὁ ῥηθεις Πετρεζέικος ἐφορμᾷ μὲ τοὺς Καζάκους κατὰ τῆς Βεσσαραβίας καὶ ποιεῖ τὰ ἔσχατα τῶν κακῶν, καὶ τυραννεῖ τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ γέ-

ροντας, τῶν Ταρτάρων ἀπόντων εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Βιέννης· ἐφορᾷ δὲ καὶ κατὰ τῆς Μολδαβίας τῇ τῶν Λέχων συμμαχίᾳ. Ὅθεν ὁ Δούκας, ὁ τῆς Μολδαβίας ἡγεμὼν καὶ διορισθεὶς ἡγεμονεύειν καὶ τῆς Οὐκραίνης, οὐ μόνον ἀπώλεσεν ἀμφοτέρας, Μολδαβίαν τε καὶ Οὐκραίνην, ἀλλὰ δὴ καὶ ἐξωγρόθη ὑπὸ τῶν Λέχων, καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ εἰς τὴν ἐν τῷ Καρλοβίτζ ἀγάπην ἐπέστρεψαν εἰς τοὺς Λέχους τὴν Οὐκραίνην σὺν τοῖς Καζάκοις τοῖς κατοικηταῖς αὐτῆς.

ΚΕΦ. ΑΖ'.

Πατριαρχεῖα Ἰακώβου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης, καὶ τρί- τη Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη· καὶ πόλεμος κατὰ Γερμανῶν, Μοσχόδων, Λέχων καὶ Ἑνετῶν.

Τῇ λ' τοῦ Ἰουλίου, ἐξωσθέντος τοῦ πατριάρχου Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη, ἐπιπηδᾷ τοῦ θρόνου παρὰ γνώμην συνοδικὴν Ἀθανάσιος ὁ Ῥαιδεστοῦ ἐπίσκοπος· μὴ δεχθεὶς δὲ παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ μὴ μετατεθείς, κατὰ τὸ ἔθος, διὰ τὴν ἀχρεϊότητά του ἔμεινεν ἀργὸς πάσης ἱεροπραξίας. Ὅθεν ψήφῳ κοινῇ τῶν μητροπολιτῶν καὶ τῶν κληρικῶν ἐξωρίσθη τῇ ιγ' τοῦ Αὐγούστου, καὶ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ μητροπολίτης Λαρίσσης Ἰακώβος ὁ Χίος.

Τὸν Ἀντιοχείας Εὐτύχιον τὸν Χίον, πατριαρχεύσαντα ἔτη δέκα πρὸς τοῖς ἑξ καὶ θανάτῳ, διεδέχθη Μακάριος ὁ Δ', ὁ ἀπὸ Βερρόιας τῆς Συρίας· καὶ πατριαρχεύσας ἔτη 36 μέχρις ἔτους δηλαδὴ 1719 πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ ἀρχιδιάκονος αὐτοῦ καὶ ἀνεψιὸς Κύριλλος ὁ Γ', ἁγῶν ἔτος τῆς ἡλικίας του δέκατον ἔκτον.

Ἔτει σωτηρίῳ 1684, τοῦ Χιτζρὲ 1095.

Ὁ βεζίρης φοβούμενος καὶ ἄλλους πασσάδες τοὺς περὶ αὐτὸν νὰ μὴ φανερῶσιν τὸν σκοπὸν τῆς ἀνταρσίας του, γράφει ἄλλιν τῷ σουλτάν Μεχ-

—1684

μέτ κατηγορῶν αὐτοὺς πῶς δὲν τὸν ὑποτάσσονται καὶ πῶς ἐξ αἰτίας των ἑάλω τὸ Βαρκὰν καὶ ἡ Στριγονία, καὶ ἐζήτει νὰ τοὺς φονεύσῃ. Ἐγνώρισαν αὐτοὶ τὰ γραφέντα καὶ γράφουσι πρὸς τοὺς φίλους των εἰς τὴν Πόλιν πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Ταῦτα μαθὼν ὁ βασιλεὺς πέμπει τὸν καπουτζιλάρ-καεργισὴ εἰς τὸ Βελιγράδι μετ' ἡλπίων-σερίφι διὰ νὰ φονεύσῃ τὸν βεζίρην Καρὰ-Μουσταφὰ πασσᾶν, οὗ γενομένου ἐγένε βεζιραζέμης εἰς τὴν Πόλιν ὁ καϊμακάμης Καρὰ-Ἰπραῆμ-πασσᾶς.

Μαθόντες οὖν οἱ Ἐνετοὶ τὴν εἰς τὴν Γερμανίαν καταστροφὴν τῶν Τούρκων ζητοῦσιν ἐκδίκησιν διὰ τὰς προγεγονυίας κατ' αὐτῶν ἀτιμίας· ἡ αὐτὴ δὲ ὀθωμανικὴ καταφρονεῖ τὸ ζήτημα. Ὅθεν ἐνωθεῖσα ἡ Βενετία μετ' τὸν καίσαρα Λεοπόλδον καὶ μετ' τὸν ῥήγα τῆς Πολωνίας κηρύττει καὶ αὐτὴ τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν. Ὁ νέος βεζίρης Καρὰ-Ἰπραῆμ-πασσᾶς, μὴ ἐχώντας πρῶτερον στόλον παρὰ μόνον ἐξ γαλιόνια καὶ μερικά κάτεργα παμπάλαια, πάσχει νὰ καταπέσῃ τοὺς Ἐνετοὺς νὰ μὴ κινήθωσιν εἰς πόλεμον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ ὑπόσχεται νὰ ἐπιστρέψῃ τὰ ληφθέντα χρήματα, ἀλλ' αὐτοὶ οὐ πείθονται· ὅθεν ὁ βεζίρης διορίζει σερασκέρην κατὰ τῶν Γερμανῶν τὸν Σεϊτὰν-Ἰπραῆμ-πασσᾶν, καὶ κατὰ τῶν Λέχων τὸν Αἰνατζή Σουλεϊμᾶν-πασσᾶν, καὶ κατὰ τῶν Ἐνετῶν διορίζει τὸν καπετὰν-πασσᾶν διὰ νὰ παρατηρῇ τὰ κινήματά τους· καὶ αὐτὸς μένει εἰς τὴν Πόλιν προφάσει μὲν ἀρρώστιας, τῇ δ' ἀληθείᾳ φοβούμενος τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς του ἀπὸ μερῶν τοῦ σουλτάνου διὰ τὴν κακίαν, ἣν προέβλεπεν, ἐκβάσιν τῶν πραγμάτων· ὅθεν τὰς λυπηρὰς εἰδήσεις ἔκρυπτεν ἐπιμελῶς ἀπὸ τὸν σουλτάνον καὶ ἐφανέρωνε μόνον τὰς χαροποιάς.

Ἐφορμήσας οὖν ὁ δούξ τῆς Λοραίνης κατὰ τῆς Οὐγγρίας ἀπὸ μέρους τοῦ καίσαρος ἕκτος ἐπιφανέντος, ὑποτάσσει τὴν πόλιν Βιτζεγράδ, τὴν Βιτζιάν, τὴν Πέσταν, πόλιν κειμένην ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως ἀντικρὺ τῆς Βούδης· εἶτα πολιορκεῖ καὶ αὐτὴν τὴν Βούδην, καὶ παραταθείσης τῆς πολιορκίας-μῆνας τέσσαρας λύει αὐτὴν οὐδὲν διαπραξάμενος.

Ἐν τούτοις δὲ καὶ ὁ κόμης Λέσλης ἐφορμήσας κατὰ τῆς Σκλαβωνίας ὑπέταξε τὸ ὀχύρωμα αὐτῆς Βιρόβι· κατεπολεμήθη δὲ καὶ ὁ Τέκελιν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν διὰ τοῦ στρατηγοῦ Σχούλτζ εἰς τὴν κάτω Οὐγγρίαν παρὰ τῇ πόλει Ἐπερία, καὶ ἡρπάγησαν ὅλα του τὰ πράγματα.

Οἱ δὲ Λέχοι ἐνικήθησαν· ὁ γὰρ Αἰνατζή Σουλεϊμᾶν-πασσᾶς, ὁ ἐστὶ πολύτροπος καὶ πολύμητις, διαπλεύσας τὸν Δούναβιν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν καὶ μὴ ἀπαντῶν Λέχους, ἐνδυναμώνει τὴν Μολδαβίαν καὶ τὴν Λεχίαν, καὶ μαχιλεύσας τὸν αὐθέντην τῆς Μολδαβίας Δημήτριον τὸν Καντακουζηνὸν ἔκαμεν ἡγεμόνα αὐτῆς Κωνσταντίνον τὸν Καντεμίρην. Ἀφίησιν ἀκλόνητον, ὡς ἄνδρα πολεμικόν, τὸν ἡγεμόνα τῆς Βλαχίας Σερπάνον τὸν Καντακουζηνόν, καὶ πέμπει εἰς τὴν Πόλιν ὡς ὁμήρους τὸν Ἀντίοχον υἱὸν τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας Κωνσταντίνου τοῦ Καντεμίρη, καὶ τέσσαρας ἄρχοντας μολδαβούς. Φθάνει καὶ ὁ ῥήξ τῆς Λεχίας Ἰωάννης ὁ Σομπιέσκης σὺν τῷ στρατῷ εἰς τὰς ὀχθὰς τοῦ Νίστρου τὰς ἀντικρὺ τοῦ Χοτινίου, καὶ ὑποτάσσει τὸ ὀχύρωμα Κάντζα· ὑπερηφανευθεὶς διὰ τοῦτο ἐτοιμάζει γέφυραν ν'

ἀπεράσῃ τὸν Νίστρον καὶ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τῆς Μολδαβίας. Προλαμβάνει τὴν διάπλευσιν τοῦ ποταμοῦ ὁ Ἀϊνατζή Σουλεϊμάν-πασσᾶς, καὶ διορίσας τοὺς Ταρτάρους εἰς τὸ ἀντικρινὸν μέρος τοῦ ποταμοῦ, καὶ αὐτὸς στρατοπεδεύσας εἰς τὴν ἐνθάδε ὄχθην, κατακλείει τὸν Σομπιέσκην ἐν τῷ στρατοπέδῳ αὐτοῦ, καὶ εἰς πολλὰ μέρη μὲ ἀκροβολισμοὺς τὸν πολεμεῖ· ὅθεν ὁ ῥήξ βιασθεὶς φεύγει μετὰ ὀλίγων ἄνευ κρότου· ἀκολουθεῖ αὐτὸν τὸ λοιπὸν τοῦ στρατοῦ ἀφοῦ κατέκαυσε πάντα τὰ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐφόδιά του καὶ ἔρριψεν ἐν τινὶ λίμνῃ τὰ τόπια καὶ ἄλλας πολεμικὰς μηχανάς· τοιοῦτους καρποὺς ἔδωκεν αὐτῇ ἡ ἐκστρατεία μὲ πολυάριθμον μαιφονίαν τῶν Λέχων.

Ἄλλο τέλος ἔλαβον τὰ τῶν Ἑνεθῶν. Πρῶτον μὲν γὰρ εἰς τὴν Δαλματίαν ὑπέταξαν τὰς πόλεις Μορλάκι, Οὐράιαν, Ὁβροβάτζο, Καρδόναν, Δουᾶρην καὶ κατέκαυσαν τὴν Δέρνης· εἶτα καὶ ὁ στόλος, ὑπὸ ἀρχιθαλασσίῳ τῷ αὐτῷ Μοροζίνῃ, ἀφοῦ παρεδόθη τὸ Κάστρον τῆς Κρήτης, ὑπέταξε τὴν νῆσον Λευκάδα, ἄλλως Ἀ γ ί α Μ α ὕ ρ α λεγομένην· εἶτα ἐλθὼν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν, ἐπαρχίαν τῆς Ἡπείρου, ὑπέταξε τὰς πόλεις Βενέτζι, Σόμελον καὶ ὅλην τὴν ἐπαρχίαν· εἶτα ἐλθὼν εἰς τὸν Μωρέαν ὑπέταξε τὴν Περέβεσαν καὶ κατεπόντισε τὰ κάτεργα τῶν Ὁθωμανῶν ὅπου εἶχον σταλεῖ διὰ νὰ ὑποτάξουν τὴν Κίνσαν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1685.

Τρίτη πατριαρχεῖα Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη.

Παραιτηθέντος τοῦ πατριάρχου Ἰακώβου μετὰ διετὴ πατριαρχεῖαν ἐπα-
νῆλθεν αὖθις τὸ τρίτον εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Διονύσιος ὁ Μουσελί-
μης, κατὰ τὴν λ' τοῦ Ἰουλίου μηνός· ἀλλὰ κακῇ τύχῃ διὰ τὸ φιλοτάρα-
χον τῶν ἀρχιερέων ἐπατριάρχευσε μόνον μῆνας ἐπτά.

Τούτῳ τῷ ἔτει, τῇ συνεργείᾳ τοῦ πατριάρχου, ὠκοδομήθη ἡ ἐκκλησία
τῆς Ἐλπίδος εἰς τὸ Κοντοσκάλι.

Οἱ Τάρταροι τοῦ Κρμίου ἐπαιρναν ἀπὸ τοὺς Ῥώσους κάθε χρόνον ἐτήσιον
δασμὸν 60 χιλ. ρούβλια, καθὼς καὶ ἡ ὀθωμανικὴ βασιλεῖα εἶχεν ἐπιφορτί-
σει δασμὸν εἰς τοὺς Λέχους.

ΚΕΦ. ΛΗ'.

Πέμπτη πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ Μογιλάλου,
καὶ δευτέρα πατριαρχεία Ἰακώβου τοῦ ἀπὸ
Λαρίσσης, καὶ τετάρτη πατριαρχεία Διονυσίου
τοῦ Μουσελίμη, καὶ τρίτη πατριαρχεία
Ἰακώβου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης.

Ἔτει σωτήριῳ 1686, τοῦ Χιτζρὲ 1097.

Τῇ συνεργείᾳ τῶν ἀρχιερέων, (εἰς τοιοῦτους λυπηροὺς καιροὺς τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, ἣτις δὲν εἶχεν εὐκαιρίαν οὔτε καὶ νᾶ συλλογίζεσθαι περὶ πατριάρχου), ἐξοῦται τοῦ θρόνου τοῦ Οἰκουμενικοῦ ὁ πατριάρχης Διονύσιος ὁ Μουσελίμης, δίδεται αὐτῷ διὰ προζωάρκειαν ἡ μητρόπολις τῆς Χαλκηδόνας, καὶ ἀναβιβάζεται τὸ πέμπτον εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Παρθένιος ὁ Μογιλάλος, τῇ 15' τοῦ Μαρτίου· διοικεῖ ἔτος ἐν καὶ μῆνας τρεῖς.

Πολιορκοῦσιν οἱ Γερμανοὶ τὴν πόλιν Βιδάρ, καὶ ὁ δούξ τῆς Λοραίνης ἐφορμαῖα κατὰ τοῦ σερασκέρη τῶν Ὀθωμανῶν Σεϊτάν-Ἰπραῖμ-Πασσᾶ, ἐστρατοπεδευμένου παρὰ τῇ πόλει τῆς Οὐγγρίας Στριγονία, καὶ κατακόπτει τὸν στρατὸν τὸν ὀθωμανικόν, καὶ κυριεύει τὸ στρατόπεδον γέμον ἀπὸ ἐφόδια πολεμικά καὶ ἀπὸ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα πολυάριθμα· εἶτα ὑποτάσσουσιν οἱ Γερμανοὶ καὶ τὸ Βιδάρ, καὶ κατακόπτουσι πάντα τὸν ἐν αὐτῷ στρατὸν, καὶ λεηλατοῦσι τὴν πόλιν, καὶ προσκυνοῦσιν αὐτοῖς οἰκειοθελῶς οἱ ὀθωμανοὶ στρατιῶται οἱ ἐν ταῖς πόλεσι τῆς Οὐγγρίας Νομιγρὰδ καὶ Βιτζεγρὰδ. Ὅθεν ὁ σερασκέρης πέμψας τὸν Ἀχμέτ-τζελεπὴν εἰς τὸν στρατηγὸν τῶν Γερμανῶν δοῦκα τῆς Λοραίνης, ζητεῖ τὴν ἀγάπην, ἀλλ' αὐτὸς αὐτὴν οὐ δέχεται.

Καὶ ὁ κόμης Δέσλης λεηλατεῖ τὴν Σκλαβωνίαν, καὶ ὁ Σχούλτζ εἰς τὴν κάτω Οὐγγρίαν ὑποτάσσει τὴν πόλιν Ἐπερίαν ἣτις ἦν προσηλωμένη τῷ Τέκελι· ὑποτάσσει δὲ καὶ τὰ ὀχυρώματα Τοκάϊ, Ζολνὸκ, Ἰβραῖν, Κάρο, μικρὸν Βαραδίν, Σαρέσην καὶ τὸ ὀχύρωμα τὸ λεγόμενον Ἐκκλησίαι τοῦ Ἀγίου Νικολάου, καὶ ὁ Τέκελις φοβηθεὶς φεύγει εἰς τὴν Κᾶσσοβίαν, ὅπου ὀχυροῦται σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν τὸν ἐνόντα τρόπον, προσμένων τὴν παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν βοήθειαν. Ἐλθὼν ὁ Καπράρας πολιορκεῖ τὴν πόλιν Κᾶσσοβίαν. Ὁ

Τέκελης μηνύει τῷ πασσᾷ τοῦ Βαραδινίου ζητῶν συμμαχίαν· ἀντεμήνυσεν αὐτῷ ὁ πασσᾶς ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν ἵνα συσκεφθῶσι τὴν τρόπον τοῦ ἐλευθερῶσαι τὴν πόλιν· ἔρχεται μὲ 7,000 Οὐγγρους οὐδὲν ὑποπευόμενος· ἐλθόντι προὔπαντ' αὐτῷ ὁ πασσᾶς ἔξω τῆς πόλεως, καὶ τιμήσας τὰ μέγιστα παρκαλεῖ εἰσελθεῖν εἰς τὸ Βαραδίσι μόνον μὲ τοὺς προεσῶτας τῶν ὀφφικιάλων, καὶ πέμψαι εἰς τὰς πέριξ κώμας τὸν ἴδιον στρατὸν, διὰ τοῦ ὁποίου τὴν τροφὴν ὁ πασσᾶς ἔλεγεν ὅτι θέλει φροντίσει. Εἰσέρχεται μεμονωμένος ὁ Τέκελης, προσκαλεῖ αὐτὸν ὁ πασσᾶς εἰς τὸ ἄριστον, μεθ' ὃ ὀφφικιάλους τις ὀθωμανὸς συντροφευμένος μὲ πολλοὺς γιαννιτζάρους εἰσελθὼν δείκνυσι χάττι-σερίφι, ἐν ᾧ προσέταττεν ὁ σουλτάνος πεμφθῆναι τὸν Τέκελην σιδηροδέσιμιον εἰς τὴν Πόλιν· ὃ καὶ γίνεται μὲ πολλὴν ἐκπληξιν τοῦ Τέκελη καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν εἰρκτῇ παραδίδεται εἰς τοὺς Ἑπτὰ-Πύργους. (Ὁ δραγομάνος Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος διέβαλεν αὐτὸν τῷ βεζίρῃ ψευδῶς ὡς παρακινήσαντα τὸν πρῶν βεζίρην Καρὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Βιέννης.) Εἴτα ὁ πασσᾶς μεταπεμφόμενος ἕνα τῶν σὺν τῷ Τέκελῃ ὀφφικιάλων τοῦνομα Πετρόζην διορίζει ἡγεμόνα ἐπὶ τῶν τοῦ Τέκελη Οὐγγρων. Ὁ Πετρόζης ὑποκρινόμενος δέχεται τὴν ἐπιστάσιαν, ἀλλὰ καταλαβὼν τὸ στρατόπεδον διασύρει πρὸς τοὺς Οὐγγρους τὴν ἀπιστίαν τῶν Τούρκων καὶ τὴν πρὸς τὸν Τέκελην ἀχαριστίαν, καὶ παρακινεῖ αὐτοὺς προσηλωθῆναι τῷ καίσαρι Λεοπόλδῳ· πάντων δὲ κατηνευσάντων ἀπέρχεται ὁ Πετρόζης πρὸς τὸν Καπράραν πολιορκοῦντα τὴν πόλιν Κασσοβίαν, προσκυνεῖ δι' αὐτοῦ τῷ καίσαρι σὺν παντὶ τῷ γένει τῶν Οὐγγρων, καὶ ἐνοῦνται αὐτῷ κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν· παραδίδεται εὐθὺς καὶ τὸ κάστρον καὶ γίνεται χαρὰ μεγάλη εἰς ὅλους τοὺς Οὐγγρους.

Ἐν δὲ τῇ Λεχίᾳ ὁ ῥῆς Σομπιέσκης παρεκίνηε τὸν ἡγεμόνα τῆς Μολδαβίας Κωνσταντῖνον τὸν Καντεμίρην ἀνταρτῆσαι κατὰ τῶν Τούρκων καὶ προσηλωθῆναι αὐτῷ μὲ συμμαχίαν· οὐ μὴ γενομένου, ὁ Σομπιέσκης ὑπὸ στρατηγοῖς Ποτόκη καὶ Γιαπρονόβσκη πέμπει στρατὸν κατὰ τῆς Μολδαβίας. Ἀπαντᾷ αὐτῷ ὁ σερασκέρης Αἰνατζή Σουλεϊμάν-πασσᾶς 25 χιλιάσιν ὀθωμανικοῦ στρατοῦ, καὶ ὁ χάνης 50 χιλιάσι Ταρτάρων, καὶ ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας 5 χιλιάσι Μολδαβῶν· ἄρχεται ὁ πόλεμος, καὶ ἐν μιᾷ ὥρᾳ φονεύονται παρὰ τῶν Τούρκων ἑξ χιλιάδες Λέχοι καὶ πέντε χιλιάδες Καζάκοι, καὶ φεύγουσιν οἱ Λέχοι ἀφέντες τὸ στρατόπεδον σὺν πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῷ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ὀθωμανῶν.

Ἄλλ' οὐχ οὕτως οἱ Ἑνετοὶ· οἵτινες νικήσαντες πολέμῳ τὸν ἐν τῷ Μωρέᾳ σερασκέρην Χαλλή-πασσᾶν, ὑπέταξαν τὴν Κορώνην καὶ κατέκοψαν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ φύλακας ὀθωμανοὺς. Ὡπλοφόρησαν δὲ καὶ οἱ Μανιάται κατὰ τῶν Τούρκων πρὸς βοήθειαν τῶν Ἑνετῶν, (οὔτοι οἱ Μανιάται ἀπόγονοι εἰσι τῶν πάλαι Λακεδαιμονίων, ὁρέων κατοικηταί, συμποσούμενοι εἰς 12 χιλιάδας,) καὶ ὑποτάσσουσι τὴν πόλιν Ζαρνόταν, παρὰ τῇ Καλαμίτᾳ. Πολεμοῦσιν οἱ Ἑνετοὶ τὸ στρατόπεδον τῶν Τούρκων καὶ κατακόπτουσιν αὐτοὺς, καὶ ὑποτάσσουσι μετὰ ταῦτα τὰς πόλεις Καλαμίταν, Πασάβαν καὶ Κεφάλαν, καὶ ἐπανακάμπτοντες ὑποτάσσουσι τὸ Γομένιζον, κείμενον ἀντικρὺ

—1687

τῆς Κερκύρας· ὡσαύτως καὶ εἰς τὴν Δαλαματιάν ὑπέταξαν οἱ Ἐνετοὶ τὴν πόλιν Δουάραν.

Διὰ ταῦτα ὁ βεζίρης Καρά-Ἰπράημ-πασσᾶς ἀσχάλλων ἐβλεπε τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς του, ὁποῦ, καθὼ βεζίρης, αὐτὰ ὅλα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἐμελλε νὰ ξεσπάσουν· ὅθεν διὰ ν' ἀποφύγῃ τὸν κίνδυνον ἐστοχάσθη νὰ φονεύσῃ τοὺς πασσάδες ὁποῦ διὰ τὴν ὑπόληψίν τους ἦσαν ἀναγκαῖοι διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν βασιλικῶν ὑποθέσεων καὶ ἱκανοὶ διὰ τὸ μέγιστον ὄφφικιον τοῦ Ἐπιτρόπου, διὰ νὰ μὴν εὐρίσκεται ὁ καλῆτερος ἢ ἴσος αὐτῷ διὰ τὸ ὄφφικιον τῆς ἐπιτροπικῆς, ὥς ποτε ἔκαμε καὶ ὁ Κιοπρουλή Μεχμέτ πασσᾶς· ἐλεεινὴ κατὰστασίς τινων ὁποῦ διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ὄφφικίων των ἐκπίπτουσιν εἰς τὸ τυραννικόν. Κατηγορεῖ οὖν πρῶτον τὸν Σεϊτάν-Ἰπράημ-πασσᾶν ὡς ἀμελήσαντα τὸ καὶ τὸ, καὶ διὰ τοῦτο ἡττηθέντα παρὰ τῶν Ἀλλαμάνων· ὅθεν φονεύεται ἀδίκως, καὶ μετ' αὐτὸν καὶ ἄλλοι οἱ μέγα ὄνομα ἔχοντες. Οὐκ ἡδύνατο διαβαλεῖν τὸν Ἀῖνατζή Σουλεϊμάν-πασσᾶν ὡς ἐπαινούμενον παρὰ πάντων διὰ τὰς κατὰ τῶν Πολωνῶν νίκας· ὅθεν διὰ νὰ τὸν κρημνίσῃ προβάλλει τὸ νὰ διορισθῇ σερασκέρης κατὰ τῶν Ἀλλαμάνων, (χριστιανὸς ἦν αὐτὸς τὸ πρῶτον, πατρίδα ἔχων τὴν Βιέννην, καὶ θεῖον ἀρχιμανδρίτην τῆς Βόσνας, τὸν καὶ πολλοῦ τιμηθέντα παρὰ Ἰωάννου καὶ Πέτρου τῶν αὐταδέλφων βασιλέων τῆς Μοσχοβίας διὰ τὸ προσηλῶσαι τῇ αὐτῶν βασιλείᾳ πολλοὺς τῶν οἰκητῶν τῆς Σερβίας καὶ Βουλγαρίας), ὑπερεπαινέσας αὐτὸν πρὸς τὸν σουλτάν Μεχμέτ ὡς ἀξιότατον. Ὁ σουλτάνος πεισθεὶς διορίζει τὸν Πουγιοκλή Μουσταφᾶ-πασσᾶν σερασκέρην εἰς τὴν Μολδαβίαν, καὶ τὸν Ἀῖνατζή Σουλεϊμάν-πασσᾶν σερασκέρην κατὰ τῶν Γερμανῶν. Ὁ κιζλάρ-ἀγάς Γιοσουφ-ἀγάς καταλαμβάνει τὸν σκοπὸν τοῦ βεζίρη, μνηνύει τῷ Σουλεϊμάν-πασσᾶ τὰ πάντα, ὅστις ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν ἀπέρχεται εἰς προσκύνησιν τοῦ βεζίρη μεγάλην ὑποκρινόμενος ὑπόκλισιν, εἶτα καὶ εἰς τὴν τοῦ σουλτάν Μεχμέτ, ὅστις τῇ προτροπῇ τοῦ Γιοσουφ-ἀγά ἀναδείκνυσιν αὐτὸν βεζίρη, καὶ καθαιρεῖ τὸν Καρά-Ἰπράημ-πασσᾶν ἐξορίσας εἰς τὴν Ῥόδον.

Ὁ νέος βεζίρης λυτροῦται τὸν Τέκελην τῆς εἰρκτῆς καὶ ἐπιστρέφει αὐτῷ πάντα τὰ δημευθέντα ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ γίνεται πασίγνωστος ὁ ἀνταρτικὸς σκοπὸς τοῦ ποτὲ βεζίρη Καρά-Μουσταφᾶ-πασσᾶ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1687.

Δευτέρα πατριαρχεῖα Ἰακώβου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης.

Πάλιν τῶν ἡμετέρων ἀρχιερέων τῇ συνεργείᾳ ἐξοῦται ὁ πατριάρχης Παρθένιος ὁ Μογιλᾶλος, καὶ διορίζεται αὐτῷ διὰ προζωάρκεια ἡ μητρόπολις τοῦ Βιδινίου, καὶ ἀνακαλεῖται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τὸ δεύτερον Ἰακώβος ὁ ἀπὸ Λαρίσσης, κατὰ τὴν κ' τοῦ Ἰουνίου, διὰ κοινῆς προσκλήσεως τῆς συνόδου.

“Ο,τε βεζήρης συναθροίσας παμπληθῆ στρατὸν ἔρχεται εἰς τὴν Οὐγγρίαν. Οἱ Γερμανοὶ κατακόπτουσι στρατὸν τουρκικὸν ὅπου ἀπεκόμιζε προζωάρ-
κεια εἰς τὴν πόλιν Ἀραδοῦν, ὑπέταξαν τὴν πόλιν καὶ κατέκαυσαν τὰς ἐν
αὐτῇ ἀποθήκας· εἶτα ἐλθόντες πολιορκοῦσι τὴν Βούδην, τῇ ζ' τοῦ Ἰουνίου,
ὑποτάσσουσι τὰ προάστεια αὐτῆς καὶ καταπολεμοῦσιν αὐτὴν μέχρι τῆς 16
τοῦ Ἰουλίου, καθ' ἣν ἡμέραν φθάσας σὺν τῷ στρατῷ ὁ βεζήρης πολεμᾷ με-
τὺς Γερμανοὺς τῇ γ', τῇ θ', τῇ ια' καὶ τῇ ιη' τοῦ Αὐγούστου διὰ βοήθειαν
τῆς Βούδης, ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσαντες, καὶ πολυαριθμῶν Ὀθωμανῶν φονευθέν-
των, ἕλθω ἐφόδῳ ἡ Βούδη παρὰ τῶν Γερμανῶν τῇ κβ' τοῦ Αὐγούστου, φo-
νευθέντος καὶ τοῦ ἡγεμόνος αὐτῆς Ἀπτή-πασσᾶ καὶ ἄλλων ἀναριθμητῶν
τῶν ἐν τῇ Βούδῃ γραιτιωτῶν τε καὶ ὀφφικιάλων, ἀνδρικότατα πολεμησάντων.

Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Βούδης φοβοῦνται οἱ Τούρκοι νὰ ἔλθουν εἰς χεῖ-
ρας κατὰ τῶν Γερμανῶν. Τοῦτο γινούς ὁ δούξ τῆς Λοραίνης πέμπει τὸν γραι-
τιγὸν πρίγγιπα τῆς Βούδης εἰς τὴν κάτω Οὐγγρίαν, ὅστις ἐλθὼν ὑποτάσ-
σει τὸ Σιμονθὸρ, τῇ 16 τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ τὸ κάστρον Πέντε Ἐκκλησίαι
λεγόμενον, τῇ 1 τοῦ Ὀκτωβρίου, μετὰ πολλὴν μαιφονίαν τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ
ζωγράφας τὸν ἐν αὐτῇ πασσᾶν μετὰ ἄλλους ἑπτὰ πένδης πέμπει εἰς τὴν ἐ-
παρχίαν τῆς Γερμανίας Στιρίαν· εἶτα ὑποτάσσει καὶ τὴν πόλιν Σίκλος τῇ
18 τοῦ Ὀκτωβρίου, εἶτα καὶ τὸ Καποζβιζάρ τῇ κθ' τοῦ Ὀκτωβρίου.

Ὁ αὐτὸς δούξ τῆς Λοραίνης εἶχε στείλει εἰς τὴν κάτω Οὐγγρίαν τὸν
στρατηγὸν Καραφα καὶ Οὐσλέρ, οἵτινες ἐλθόντες πολιορκοῦσι τὸ Σεγεδίν, καὶ
μακρόντες ὅτι παρὰ τῇ πόλει Σίντα εἰσὶ Τούρκοι καὶ Τάγματα πολλοὶ πρὸς
βοήθειαν τοῦ Σεγεδίν ἐλθόντες, προὔπαντῶσιν αὐτοὺς ἐξ ὥρας ἀπέχοντας
τοῦ Σεγεδίν καὶ καταπολεμοῦσι, καὶ ζωγοῦσιν αὐτῶν ἵππεις πέντε χιλιά-
δας, καὶ φονεύσαντες πολλοὺς φυγαδεύουσι τοὺς λοιποὺς. Φθάνει ἐν τούτοις
καὶ ὁ βεζήρης μετὰ τὸν στρατὸν του, γίνεται πόλεμος σφοδρὸς ὥρας δύο· ὑ-
περισχύουσιν οἱ Γερμανοί, καὶ φονεύσαντες γιαννιτζάρων δύο χιλιάδας καὶ
ἄλλους τόσους Ταρτάρους φυγαδεύουσι τοὺς λοιποὺς σὺν τῷ βεζήρῃ. Ταῦτα
ιδόντες οἱ ἐν τῷ Σεγεδίν προσκυνοῦσι τὴν πόλιν τοῖς Γερμανοῖς κατὰ τὴν
16 τοῦ Ὀκτωβρίου.

Ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος παρακινεῖ τὸν Ἰωάννην καὶ Πέτρον, βασιλεῖς τῆς
Μοσχοβίας, συμμαχεῖσθαι αὐτῷ καὶ ἐφορμῆσαι κατὰ τῆς Ταυρικῆς Χερσονή-
σου. Ἀπεκρίθησαν ὅτι ἔχοντες διαφωνίας μετὰ τοὺς Λέχους δὲν ἠμποροῦν.
Μεσολαβεῖ οὖν ὁ καῖσαρ, καὶ παραχωροῦσιν οἱ Λέχοι τοῖς Μοσχοβίοις τὸ
Κίαιβον καὶ Σμολένσκο, καὶ γίνεται συμφωνία τῆς ἀγάπης μεταξὺ Λέχων
καὶ Μοσχοβίων, κυρωθεῖσα τῇ γ' τοῦ Ἀπριλίου, καὶ ἤρξαντο καὶ οἱ Μόσχο-
βοι ἐτοιμάζεσθαι κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν.

Ὁ ῥῆξ τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος ΙΔ' ἐγείρει πόλεμον κατὰ τοῦ καίσαρος
Λεοπόλδου, καὶ μὴ δυνάμεις οὗτος ἀντιστῆναι αὐτῷ τε καὶ τῷ σουλτάν Μεχ-
μέτ, ἐγένετο συμφωνία μεταξὺ καίσαρος καὶ τοῦ ῥηγὸς τῆς Ἀγγλίας Γου-
λιέλμου, καὶ τῆς Ὀλλάνδας καὶ ἄλλων, οἵτινες ἐνωθέντες κατηγωνίσαντο
σφοδρῶς τὸν ῥηθέντα ῥῆγα τῆς Γαλλίας Λουδοβίκον ΙΔ'.

Ὁ ῥῆξ τῆς Πολωνίας Σομπιέσκης παρακινεῖ καὶ τῷδε τῷ ἔτει τὸν ἡγεμό-

—1687

να τῆς Μολδαβίας Κωνσταντῖνον τὸν Καντεμῖρην συμμαχεῖσαι αὐτῷ κατὰ τῶν Τούρκων, ἀλλ' αὐτὸς οὐκ ἀκούει διὰ τὸ ἔχειν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁμήρους τὸν υἱὸν τοῦ Ἀντίοχου καὶ ἄλλους· ὅθεν ὁ ῥῆξ ἐφορμᾷ κατὰ τῆς Μολδαβίας, ἔρχεται εἰς τὸ Γιάσι καὶ καταγίνεται εἰς συμπόσια ἡμέρας 15. Διαπερᾷ ἐν τούτοις τὸν Δούναβιν ὁ σερασκέρης Πουγζουκλή Μουσταφᾶ-πασσᾶς, μὲ 25 χιλ. σπαχίδων καὶ 8 χιλ. γιαννιτζάρων· ἔρχεται καὶ ὁ νουρεδὶν σουλτάνος, (ὁφφίκιον παρὰ τῷ χάνῃ δεύτερον τοῦ καλγᾶ σουλτάνου,) μὲ 30 χιλ. Ταρτάρους. Ὁ Σομπιέσκης δὲν ἔχει προζωάρκεια· περνᾷ τὸν Προῦτον εἰς τὴν Τζοτζόραν διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Βουτζάκι, ἥτοι Βεσσαραβίαν, νὰ εὕρῃ προζωάρκεια· ὁ σερασκέρης ταῦτα γνοὺς τρέχει εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ· ἀπαντῶνται, καὶ ὁ Σομπιέσκης θέλει νὰ δώσῃ πόλεμον, ἀλλ' ὁ σερασκέρης τὸ ἀποφεύγει καὶ συμπεραίνει τὸν καιρὸν μὲ ἀκροβολισμοὺς, μὴ θέλων πολεμῆσαι μὲ 60 χιλ. Λέχων· ὁ λιμὸς ἀφανίζει τὸν στρατὸν τοῦ Σομπιέσκης, καὶ καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκουσιν ὑπὲρ τοὺς τετρακοσίους· βιασθεὶς οὖν ὁ Σομπιέσκης παλινოსτεῖ· διαπερᾷ τὸν Προῦτον εἰς τὸ Βάλε-Στρίμπα· ἐν τῷ διαπερᾷ οἱ Τάρταροι ἐφορμῶσι κατὰ τῶν Λέχων, καὶ πολλοὺς μὲν φονεύουσι, πολλοὶ δὲ καὶ πνίγονται· ὁ Σομπιέσκης οὖν μὴδὲν κατορθώσας κατὰ τῶν Ταρτάρων λεηλατεῖ τὴν Μολδαβίαν, καὶ ἀρπάζει τὰ σκεύη τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τὸ λείψανον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου εἰς τὴν Σουτζάβαν σὺν τοῖς πολυτελεσίῳ ἐπ' αὐτοῦ λίθοις. Πολλὰ οὖν κακὰ ποιήσας παιδεύεται ὑπὸ θεοῦ· καὶ γὰρ συνέβη δυσεντερία εἰς τοὺς Λέχους, ἐσθίωντας μό-νον κρέας διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἄρτου, καὶ ἔθνησκον καθ' ἡμέραν πεντακόσιοι Λέχοι· ὅθεν ἀναγκάζεται ἐπανακάμψαι· εἰς τὰ ἴδια· ἀλλὰ καθ' ὁδὸν ἀνδραποδιζομένου τοῦ στρατοῦ ὑπὸ τῶν Ταρτάρων, μόλις ἔφθασεν εἰς τὸ Γιαβορόβ κατ' ἀρχὰς τοῦ Ὀκτωβρίου.

Οἱ δὲ Ἐνετοὶ ὑπέταξαν τῷδε τῷ ἔτει τὸ λοιπὸν ὄλου τοῦ Μωρέως, ὑπαγαγόντες καὶ τὸ θαυμαστὸν Ναύπλιον τῇ νή τοῦ Αὐγούστου μετὰ μεγάλην μισαφονίαν τῶν Ὀθωμανῶν· καὶ εἰς τὴν Δαλματίαν ὑπέταξαν τὰς πόλεις Δουάρα καὶ Τζίγκο, καταπολεμήσαντες καὶ τὸν πασσᾶν τῆς Βόσνης μὲ φόνον πολλὸν τῶν ὑπ' αὐτῷ ὀθωμανῶν στρατιωτῶν, καὶ ὁ στόλος τῶν Ἐνετῶν προέβη μὲ λεηλασίας ἕως εἰς τὰ Δαρδανέλια, καὶ ἐλεηλάτησε καὶ κυμώπο-λιν τινα κειμένην ἔσω αὐτῶν.

Τὸ πλῆθος τῆς Πόλεως διὰ ταῦτα καταβοῶσι τοῦ σουλτάν Μεχμέτ-μεγάλως· ὅθεν μανζιλεὺς τὸν μουφτὴν, καὶ κρυφίως διανείμας χρήματά τισι τοῦ λαοῦ, τοὺς παρεκίνησε νὰ τὸν κηρύξωσιν ἁθῶν, ἐπιφορτίζοντες τὸ σφάλμα τῷ φονευθέντι βεζίρη Καρᾶ-Μουσταφᾶ-πασσᾶ καὶ τῷ μουφτῇ.

Πωλεῖ μὲ ὑπόχρισιν τὰ τζεβαερικά του· ἐπιφορτίζει δασμὸν εἰς τὰ τζαμιά, καὶ εἰς κάθε σπίτι χριστιανικὸν τε καὶ τουρκικὸν, ἀπὸ πέντε ἢ δέκα ἕως 500 γρόσια τὸ κάθε σπίτι, διὰ νὰ πληρώσῃ τάχαι τὸν λουφὲν τῶν γιαννιτζάρων.

Τὸν Ἀλεξανδρείας Παρθένιον, κατ' ἄλλους Πρόχορον, πατριαρχεύσαντα ἔτη δέκα καὶ θανάοντα ἐν τῷ σεισμῷ τῆς Σμύρνης, διεδέχθη Γεράσιμος ὁ Β' ὁ ἀπὸ Καστορίας, Κρῆς τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἐπίκλησιν Παλλαδᾶς.

Ὁ στρατηγὸς τῶν Μοσχάδων Βασίλειος ὁ Γαλιτζίνος εἰς τὴν ἔρημον δι' ἧς ῥέει ὁ ποταμὸς Ἀμάρας μετεχειρίσθη 30 χιλ. ἀνθρώπων διὰ νὰ κτίσῃ τὸ κάστρον ὅπερ ὠνόμασε Σαμάραν, ἐπ' ἐλπίδι τοῦ ὅτι θέλει χρησιμεύσει εἰς κάθε καιρὸν ὡς καταφύγιον καὶ ἀποθήκη εἰς τοὺς πολέμους προζωαρκείων τε καὶ ἄλλων πολεμικῶν ἐφοδίων· τὸ ἀρμάτωσεν οὖν μὲ τελεβόλους καὶ μὲ ὅλα τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖά τε καὶ χρειώδη εἰς τὸν πόλεμον· ἤρξατο τῆς οἰκοδομῆς τῷ ἔτει 1687, καὶ ἐτελείωσεν εἰς τοὺς τρεῖς μῆνας τοῦ ἐξῆς ἔτους 1688. Ἐκτίσθη δὲ καὶ διὰ νὰ ἀποφύγῃ ἡ βασιλεῖα τῶν Μοσχάδων τὸν ἐτήσιον δασμὸν τῶν 60 χιλ. ρουβλίων τῶν προῤῥηθέντων.

Ἔτει σωτηρίῳ 1688, τοῦ Χιτζρὲ 1099.

Μεταξὺ τοῦ δουκὸς τῆς Λοραίνης καὶ τοῦ βεζίρη Ἀϊνατζή Σουλεϊμάν-πασσᾶ συγκροτεῖται πόλεμος, κατὰ τὴν ἄ του Αὐγούστου, πέραν τοῦ ποταμοῦ Δράβα μεταξὺ Μοχότζι καὶ Ζίκλι, εἰς τόπον λεγόμενον Σίκλος, καὶ φονεύονται ὑπέρμετροι Τούρκοι καὶ γιαννίτζαροι εἰς τρεῖς ἐφόδους, καὶ φεύγει ὁ βεζίρης καταλιπὼν τοῖς Γερμανοῖς τηλεβόλους καὶ ἄλλας μηχανὰς πολεμικὰς καὶ πάντα τὰ λοιπὰ τὰ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐφόδια.

Ὁ βεζίρης οὖν ἐνδυναμώσας μὲ φυλακὰς τὰ ὀχυρώματα Ἐσεξ καὶ Πετερβαρχδίην ἀπῆλθεν εἰς τὸ Βελιγράδι, κάκειθεν ἔγραψε τῷ σουλτάνῳ πρὸς ἀθώωσίν του, κατηγορῶν ὡς αἰτίους τῆς ἥττης τινὰς τῶν σὺν αὐτῷ πασσάδων, ἐν οἷς καὶ ὁ Σιαγοὺς-πασσᾶς, καὶ ζητεῖ νὰ τοὺς καρατομήσῃ. Οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει φίλοι τῶν πασσάδων μνηνύουσιν αὐτοῖς τὸ ζήτημα τοῦ βεζίρη καὶ τὸν σκοπόν.

Ὁ δούξ τῆς Λοραίνης κατιδὼν ἐνδυναμωμένα τὰ ὀχυρώματα Ἐσεξ καὶ Πατερβαραδίην πέμπει εἰς τὴν Σκλαβωνίαν τὸν Δουνεβάλδ μετ' στρατόν· ὅστις ἐλθὼν ὑποτάσσει τὸ ὀχύρωμα Βουρτζίν τῇ κθ' τοῦ Αὐγούστου· εἶτα καὶ τὸ ὀχύρωμα Βάτζο, Βαραστίν, Πατράσκο, Σχυράσκο, Τελιχάν, Βαλκοβάλ, Ἐρδεδί καὶ τὴν μητρόπολιν τῆς Σκλαβωνίας Ποσχέδα. Οἱ Τούρκοι ταῦτα ἰδόντες ἀφῆκαν αὐτοπροαιρέτως τὰ λοιπὰ φρούρια, ὡς μὴ ἱκανοὶ προπολεμεῖν αὐτῶν· ὅθεν οἱ Γερμανοὶ ἀνεκτήσαντο ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν τῆς Σκλαβωνίας, καὶ ὁ διοικητὴς τῆς Λεοπολδουπόλεως ἀρπάξει παρὰ τῶν Τούρκων τὰς πόλεις Ἀρεῦγάζαν, Τζοκάκον καὶ Πολόταν· καὶ εἰς τὴν ἄνω Οὐγγρίαν οἱ Γερμανοὶ πολιορκοῦσι τὴν πόλιν Ἀγριαν.

Τέλος πάντων ὁ δούξ τῆς Λοραίνης ὑποτάσσει ἅπασαν τὴν Τρασυλβανίαν, καὶ τὴν μητρόπολιν αὐτῆς Τεμισθάρ, καὶ τὰς πόλεις αὐτῆς Κιθίνιον καὶ Ζεβίν (ἄλλως Ἑρμανστάδ) καὶ τὸ Κλοσεμβούργ· καὶ ὁ ἡγεμὼν αὐτῆς Μιχαήλ ὁ Ἀπαφίν ἐγνώρισεν εἰς βασιλεῖα του τὸν καίσαρα Λεοπόλδον.

Καὶ ταῦτα μὲν οἱ Γερμανοί. Εἰς δὲ τὴν Λεχίαν Ἰάκωβος ὁ Σομπιέσκης, ὁ μεγαλύτερος υἱὸς τοῦ ῥηγὸς τῆς Λεχίας, ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν Τούρκων ἐπολιόρκησε τὴν Καμινίτζαν τῇ δ' τοῦ Αὐγούστου· ἀλλὰ μετὰ τέσσαρας ἡμέρας μαθὼν ὅτοι Τούρκοι καὶ Τάρταροι ἔρχονται παμπληθεῖς πρὸς βοή-

θειαν αὐτῆς, ἀφείς τὴν πολιορκίαν φεύγει· οἱ ἐν τῇ Καμινίτζα φύλακες τρατιῶται ἐξεληθόντες μὲ ἀκροβολισμοὺς ἐφόνευσάν τινας τῶν παλινοστούτων Λέγων· τοιαύτην ἀνδρείαν ἐδειξαν καὶ ἐφέτης οἱ καλότυχοι Λέχοι.

Οἱ δὲ Ἑνετοὶ πολέμησαντες μὲ τὸν σερασκέρην τοῦ Μωρέως κατέκοψαν τὸν στρατὸν του καὶ τὸν ἐφυγάδυσαν, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν νίκην ἐβεβαίωσαν ἑαυτοῖς τὰς προαλωθείσας πόλεις τοῦ Μωρέως, καὶ ὑπέταξαν καὶ τὴν Πάτραν καὶ τὴν Ναύπακτον, (ἄλλως ἰταλιστὶ Λέπαντο,) καὶ τὴν Μισίστραν (ἣτις ἐστὶν ἡ παλαιὰ Λακεδαιμονία,) καὶ τὸ Καστέλ-Φορνέζε, καὶ τὴν Λιμέριον Ἐπίδαυρον, λεγομένην τανῦν Μονεμβασίαν καὶ τουρκιστὶ Μενεζε, καὶ τὴν Κόρινθον. Ὅθεν ὁ σερασκέρης λίαν φοβηθεὶς σὺν παντὶ τῷ ὑπ' αὐτῷ στρατῷ φεύγει εἰς τὰ ὄρη τῶν Ὠθῶν, καὶ καθ' ὁδὸν ἐφόνευσεν ὑπ' ἀγανακτικῆσεως τοὺς ἐντυχάνοντας Ῥωμαίους, λέγων ὅτι εἰσὶν αἴτιοι τῶν τῆς βασιλείας δυστυχημάτων.

Μετὰ ταῦτα ὁ Μοροζίνης πέμφας τὸν Κονινσμάρ μετὰ στρατοῦ πολιορκεῖ τὰς Ἀθήνας. Τηλεβόλος ῥιφθεῖσα κατὰ τοῦ παλαιοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγνώστου Θεοῦ, ἐν ᾧ ἦν πεσότης πυροκόνεως, κατεκρήμυνεν αὐτόν· οἱ Ἑνετοὶ οὖν καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας ὑπέροπε καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀνατρέπουσι τὰ παλαιὰ μεγαλοπρεπῆ οἰκοδομήματα, ὅπου καὶ αὐτοὶ οἱ βάρβαροι ἀσυνῇ διεφύλαξαν διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτῶν· ὅθεν διὰ τοῦτο κατατάττονται μὲ τὸν Ἑρώστρατον τὸν κατακαύσαντα τὸν ἐν Ἐφέσῃ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος. Ἐάλω δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἐντὸς ὀλίγου.

Εἰς τὴν Δαλματίαν οἱ Τοῦρκοι ἐφορμῶσι κατὰ τοῦ ὀχυρώματος Ζίγκο, ὅπερ πέρυσιν ἤρπασαν παρ' αὐτῶν οἱ Ἑνετοὶ διὰ τοῦ στρατηγοῦ Κορνάρου· ἐξῆρχε δὲ τοῦ τουρκικοῦ στρατοπέδου ὁ πασσάς τῆς Βόσνης· ἀλλὰ μετὰ ἡμέρας 40 οὐδὲν ἀνύσαντες οἱ Τοῦρκοι ἀνεχώρησαν, φονευθέντων ἐξ αὐτῶν πλείστον ὄσων. Εἴτα ὑποτάσσει ὁ Κορνάρος καὶ τὸ λεγόμενον Νέον Κάστρον τῆς Δαλματίας.

Ὁ Ἀντιοχείας Μακάριος ὁ Δ' τῷδε τῷ ἔτει παρὼν ἐν τῇ Μοσχοθίᾳ ἐπεκύρωσε τὰ ἐκεῖσε συνοδικῶς δογματισθέντα.

Τετάρτη πατριαρχία Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη.

Εἰς τοιαύτην κατάστασιν οὔσα ἡ βασιλεία τῶν Ὀθωμανῶν βέβαια δὲν εἶχε καιρὸν νὰ συλλογισθῇ ἀλλαξοπατριαρχίαν. Ἀλλ' ἡ καλὴ διάθεσις τῶν ἀρχιερέων ἔκλινε πάντοτε ὅχι εἰς καλὴν καὶ ἡσυχον καὶ ἀτάραχον, ἀλλ' εἰς παναθλίαν κατάστασιν τῆς ἐκκλησίας· ὅθεν τῇ συμπονοῖᾳ καὶ συνεργείᾳ μόνον καὶ μόνον τῶν ἀρχιερέων ἐξοῦται ὁ πατριάρχης Ἰάκωβος ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει, καὶ ἀνακαλεῖται ὑπὸ τῆς συνόδου τὸ τέταρτον Διονύσιος ὁ Μουσελίμης, κατὰ τὴν κγ' τοῦ Σεπτεμβρίου. Ὁ δὲ Ἰάκωβος ἀπῆλθεν εἰς Φιλιπούπολιν.

Ἀνταρσία τοῦ στρατοπέδου.

Ἀκολουθεῖ εἰς τὴν ἄνω Οὐγγρίαν ἡ προῤῥηθεῖσα πολιορκία τῆς πόλεως

Ἀγρίας. Ὁ βεζίρης διατρίβων εἰς τὸ Πετερβαράδιν προστάττει χιλίους γιαννιτζάρους καὶ ἐξακοσίους σπαχίδες νὰ ἀποκομίσουν τὰ ἐτοιμασθέντα προζωάρκεια εἰς τὴν Ἀγρίαν διὰ βοήθειαν τῶν πολιορκουμένων· ἄλλ' αὐτοὶ αὐθαδῶς οὐκ ἀκούσαντες τῆς προσταγῆς καταβόωσιν ὅτι τοὺς πέμπει εἰς τὸ κρεωσφαγεῖον, τὸν κατηγοροῦσιν ὡς αἴτιον τῆς ὑστερινῆς εἰς τὸ Σίκλος ἥττης, δεικνύουσιν αὐτῷ τὰς οὐλὰς τῶν ἐν ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς ἰδίοις σώμασι πληγῶν, καὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν πάντῃ ἀδυνάτους καὶ εἰς ὁδοπορεῖαν ἀνεπιτηδέους· ὁ βεζίρης τοὺς προστάττει πάλιν μὲ τόνον πολὺν ἀπελθεῖν, ἀλλ' αὐτοὶ μεγαλοφῶνως ἀντιφάσκουσι. Ταῦτα δὲ ἐγίνετο διὰ τὸ μαθεῖν τοὺς μετὰ τοῦ βεζίρη πασσάδες ἃ γέγραφε κατ' αὐτῶν πρὸς τὸν σουλτάνον περὶ τοῦ ἐν τῷ Σίκλος πολέμου· οἵτινες νομίσαντες κινδυνεύειν ἔκριναν φυγεῖν τὸν θάνατον προτρέψαντες εἰς ἀποστασίαν τοὺς στρατιώτας, καὶ ἐρηκνεύσαντες αὐτοὺς ἀναβοᾶν καὶ κατηγορεῖν τὸν βεζίρην ὡς αἴτιον τῆς προβήθειας ἥττης· (πρῶτος δὲ ὁ ταῦτα ἐφευρὼν καὶ ἐρηκνεύσας ἦν ὁ Σιαβὺς· πασσάς, ὑπερευεργετημένος παρὰ τοῦ βεζίρη)· καὶ μὲ κρυφὴν συμβουλὴν τοῦ Σιαβὺς-πασσᾶ ζητοῦσι μεγαλοφῶνως τὸν λουφέν τους διὰ δύο κίστια, ἥτοι μνηῶν ἕξ. Ὁ βεζίρης πραεὶά τῇ φωνῇ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι τὰ χρήματα εἰσὶ καθ' ὁδὸν καὶ ἐντὸς ὀλίγου κομισθέντα θέλουν τὰ λάβει· ἀλλ' αὐτοὶ τῇ προτροπῇ τοῦ Σιαβὺς-πασσᾶ φωνάζουσιν ὅτι τώρα τὰ θέλουν, καὶ αὐθαδιάζουσι τόσον, ὅπου λέγουσι τῷ βεζίρῃ ἀποστῆναι τῆς ἀρχῆς τοῦ Ἐπιτρόπου, καὶ αὐτοὶ θέλουν εὐρεῖ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἄνθρωπον ἀξιώτερον τοῦ Σουλεϊμάν-πασσᾶ καὶ ἱκανὸν καὶ τὸν λουφέν τους νὰ πληρώσῃ, καὶ μὲ τὴν φρόνησίν του νὰ ἐφεύρῃ στρατηγήματα διὰ τὴν κατὰ τῶν Γερμανῶν νίκην. Ὁθεν ὁ βεζίρης φοβηθεὶς φεύγει νύκτωρ· ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν μνημεῖο κρυφίως τῷ σουλτάνῳ πρῶτος πάντων τὰ γεγονότα, αἴτιον τῆς ἀνταρσίας τὸν Σιαβὺς πασσᾶν καὶ αἰτίους τῆς ἥττης αὐτόν τε καὶ ἄλλους πασσάδες διηγούμενος. Ὁ σουλτάνος Μεχμέτ λυπεῖται τὰ μέγιστα ἐπὶ τούτοις διὰ τὴν ὑπόληψιν ὅπου τὸν εἶχε, πιστεύει εἰς ὅσα τὸν λέγει, καὶ τὸν προστάττει νὰ κρυβῇ ἕως οὗ νὰ εὐρεθῇ ὁ τρόπος τῆς καταστροφῆς τῶν ζορπάδων· ὅθεν κρύπτεται εἰς τὸ σπῆτι τοῦ φίλου του Μανολάκη τοῦ Καστοριανοῦ, τοῦ καὶ βασιλικοῦ πρωτογουνάρεως, τὸ εἰς τὸ Ὁρτάκιοι, χωρὶς νὰ ξεύρῃ ἄλλος τις τὸν τόπον τῆς φυγῆς του εἰμὴ μόνον ὁ σουλτάνος καὶ ὁ φίλος του δαρισαδὲ-ἀγάσῃ Γιουσούφ-ἀγάς.

Φυγόντος τοῦ βεζίρη ὁ Σιαβὺς-πασσᾶς συναθροίζει εἰς τὸ Βελιγράδι τοὺς προύχοντας τῶν συνωμοτῶν, προβάλλει αὐτοῖς τὴν ἐξωσιν τοῦ σουλτάν Μεχμέτ καὶ τὸν φόνον τῶν περισσοτέρων ἀξιωματικῶν. Οἱ ὀφφικιάλοι τῆς δευτέρας τάξεως καὶ τὸ στρατιωτικὸν ἅπαν βλέποντες ὅτι χρίζουσιν ὀδηγὸν προσκαλοῦνται εἰς τὸ βεζιάρετι τὸν Σιαβὺς-πασσᾶν, ὅστις ἀποφεύγει καὶ προβάλλει τὸ νὰ σταλθῇ μαγιάρι εἰς τὸν βασιλέα κατὰ τοῦ φυγόντος βεζίρη, ὃ καὶ γίνεται μὲ πολλὰς κατ' ἐκείνου κατηγορίας, καὶ ζητοῦσι νὰ σταλθῇ ἡ κεφαλὴ του εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ νὰ τοὺς σταλθῇ ὁ λουφές του μὲ τὸν τεφτερδάρην καὶ μὲ τὸν γιουμουκτζήν Χουσεῖν-ἀγάν, καὶ ἄδειαν νὰ παλινοστήσουν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ ὀδηγῷ τῷ

Σιαβούς-πασσά, χωρίς νὰ ἔχουν σκοπόν τινα κακὸν κατὰ τοῦ βασιλέως. Ταῦτα ἀναγνούς ὁ σουλτάνος βουλευέται τὸ ποιητέον· τὸν συμβουλευοὺν νὰ φονεύσῃ τὸν βεζίρην Ἀϊνατζή Σουλεϊμάν-πασσᾶν διὰ εὐχαρίστησιν τῶν στρατιωτῶν· ἀλλ' αὐτὸς οὐκ ἀκούσας γράφει εἰς ἀπόκρισιν μόνον τὸ ὅτι τὰ ἄσπρα ἐστάλησαν διὰ τὸ στρατόπεδον καὶ θέλει φθάσουν ἐν τάχει. Ἦλθον οὖν τὰ ἄσπρα, ἔλαβον τὸν λουφέν τους, ἀλλ' ἤρξαντο γογγύζειν κατὰ τοῦ σουλτάνου ὡς ὑπερασπιζομένου τὸν βεζίρην· ὅθεν ἄπτονται τῆς πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὁ σουλτάνος ταῦτα μαθὼν πέμπει μὲ τὸν σιλιχτάρην του τὴν σφραγίδα τῷ Σιαβούς-πασσᾶ καὶ τὸν κάμνει βεζίρην, ἐλπίζων μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ παύσῃ τὴν ὁρμὴν τοῦ στρατιωτικοῦ· ἐδέχθη μὲ πολλὴν ὑπόκλισιν τὴν ἀξίαν ὁ Σιαβούς-πασσᾶς, ἀλλὰ νομίζων ἑαυτὸν ὀλιγοχρόνιον εἰς αὐτὴν ἐνόσφ ζῆ ὁ πρῶν βεζίρης, γράφει τῷ σουλτάνῳ ὅτι δὲν ἡμπορεῖ νὰ καταπαύσῃ τὸν χεϊμαρρόν τῶν συνωμοτῶν ἂν δὲν παιδευθῶσιν ὁ πρῶν βεζίρης, ὁ τερτερδάρης καὶ ὁ γιουμουκτζής, εἰς τὴν ἀμέλειαν τῶν ὁποίων ἀποδίδονται τὰ παρόντα δυστυχήματα. Ὅθεν βιασθεὶς κόπτει τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀϊνατζή Σουλεϊμάν-πασσᾶ, πέμπει αὐτὴν εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ γράφει ὅτι οἱ ἄλλοι δύο εἶναι εἰς τὴν εἰρικήν τοῦ καϊμακάμη Κιοπρουλόγλου Μουσταφᾶ-πασσᾶ, (οὗτός ἐστιν υἱὸς τοῦ προρρήθέντος βεζίρη Φαζίλ-Ἀχμέτ-πασσᾶ,) διὰ νὰ φανερώσουν μὲ παιδείας τὰ πλοῦτή καὶ πταισμάτα των· ἀλλὰ ἀπεκριθὼ ὁ βεζίρης Σιαβούς-πασσᾶς ὅτι εὐχαριστεῖ τὸ στρατόπεδον διὰ τὸν θάνατον τοῦ Σουλεϊμάν-πασσᾶ, ἀλλὰ ζητεῖ καὶ τοὺς ἄλλους δύο διὰ νὰ παύσῃ ὁ θόρυβος καὶ νὰ εἰσέλθουν ἐν εἰρήνῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· τὸν συμβουλευεὶ νὰ κάμνῃ τὴν θέλησιν τῶν στρατιωτῶν διὰ νὰ μὴ ἀκολουθήσουν ἄτοπα καὶ εἰς τὸν θρόνον. Ὅθεν βιασθεὶς κατατομεῖ καὶ τοὺς δύο αὐτοὺς, πέμπει τὰς κεφαλὰς εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ γράφει τῷ βεζίρῃ, ἀψαμένῳ ἥδη τῆς πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν, νὰ κρατήσῃ τὸ στρατόπεδον εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν.

Τρίτη πατριαρχία Ἰακώβου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης.

Ὁδοιπορῶν οὖν ὁ βεζίρης κατέλυσε εἰς τι χωρίον τῆς Φιλιππουπόλεως οὐζούντζε-Ὁθασὶ λεγόμενον. Διατρίβων ἐκεῖ ὁ πρῶν Κωνσταντινουπόλεως Ἰακώβος ἠθέλησε νὰ ἐκδικηθῇ κατὰ τῶν ἀρχιερέων τῶν ἐξωσάντων αὐτὸν καὶ νὰ γένῃ ἐπιβάτης τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου. Ἐδέχθη οὖν ὁ βεζίρης τὴν αἴτησίν του, βέβαια διὰ τὴν δωροδοκίαν ἣν ὑπεσχέθη, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸ σῦνηθες καθάδι, περὶ τὰ τέλη τοῦ Ὀκτωβρίου, χωρὶς συνόδου καὶ προσκλησεως, καὶ ἐξώσθη ὁ πατριάρχης Διονύσιος ὁ Μουσελίμης.

Σημειῶσαι οὖν ὅτι ὑπὲρ τινα ἄλλον δυστυχέστατος ὑπῆρξεν ὁ αἰὼν οὗτος διὰ τὴν ἐκκλίσιν ταῖς τοιαύταις ὀλιγοχρονίοις μεταβολαῖς τῶν πατριαρχῶν. Εἰς τὰς ἀλλαξοπατριαρχείας αὐτάς τὰς ἀλλεπαλλήλους καὶ συνεχεῖς, ἀπὸ τοῦ σωτηρίου 1512, δὲν φαίνεται εἰς τὰς ἱστορίας πλέον τὸ ὄνομα τῶν κληρικῶν· ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ δυστυχία τοῦ γένους ἐν τῇ Κων-

στάντινουπόλει ἀποκατέστησε τοὺς κληρικοὺς ἀφανεῖς τε καὶ ἀνεργήτους εἰς τὸ παντλέε. Ὅθεν ὑπερισχυόντων ὅτε μὲν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐνδημούντων ἀρχιερέων καὶ τὸ πᾶν τῆς διοικήσεως ἀνὰ χεῖρας ἐχόντων, ὅτε δὲ τῆς ἐχθίστης προαιρέσεως τῶν ἐπιβαίνειν ἐφιεμένων ψευδοπατριαρχῶν μᾶλλον ἢ ποιμένων, μηδενὸς ὄντος ἐν τῷ Γένει τοῦ ἀντιτείνοντος, ἐγγίγνετο τῶν κακῶν τὰ τοιαῦτα καὶ τῶν ἀτόπων τὰ ἀσυνειθίστα ἐν τῷ ἀποστολικῷ πατριαρχικῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ βεζίρης εὐχарιστήθη, καὶ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ σουλτάν Μεχμέτ ἐφρόντισε νὰ παύσῃ τὴν ἀποστασίαν, καὶ φθάσας εἰς Ἀδριανούπολιν διέτριβεν ἐκεῖ. Ἀλλὰ τὸ στρατόπεδον, βλέποντες τὴν εἰς τὴν εἰρήνην κλίσιν τοῦ βεζίρη, ἤρξαντο καταδοῶν αὐτοῦ καὶ διασύρειν αὐτὸν, καὶ τὸν βιάζουσι νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, θάνατον ἐπαπειλοῦντες αὐτῷ. Φθάνει οὖν καὶ ἄκων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μετὰ τὸ στρατόπεδον, πηγαίνει εἰς τὸν βασιλεῖα, ὅστις τὸν ὑποδέχεται φιλοφρόνως, κλαίει καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ καταπαύσῃ τὴν ἀποστασίαν ὑπισχνόμενος αὐτῷ οὐκ ὀλίγα. Ὁρκομοτεῖ ὁ βεζίρης νὰ κινήσῃ πάντα λίθον διὰ τὴν διασκέδασιν τῆς ἀποστασίας.

*Ετεῖ σωτηρίῳ 1689, τοῦ Χιτζρὲ 1100.

Συναθροίζει οὖν εἰς τὸ Πασσᾶ-καπουσί τοὺς προεστῶτας τῆς ἀποστασίας καὶ λέγει αὐτοῖς πολλὰ παρακινῶν εἰς εἰρήνην· ἀκούουσιν αὐτοῦ, γνωρίζουσιν ὅτι νὰ μετέβαλε γνώμην, ὑπισχυοῦνται μὲ ὑπόχρῃσιν νὰ κάμουν τὸ θέλημα του, ἀλλ' ἐξελλθόντες συναθροίζονται εἰς τὸ Ὁρτᾶ-τζαμί, ὅπου εἶναι εἰς τοὺς ὀνδᾶδες τῶν γιαννιτζάρων, (ἐνθα κατὰ συνήθειαν συμβουλευόνται διὰ κάθε ὑπόθεσιν), μεταπέμπονται τὰ νεφέρια τους, λέγουσιν αὐτοῖς τὰ ὅσα ἤκουσαν παρὰ τοῦ βεζίρη, τὸν κατηγοροῦσιν ὡς μεταβληθέντα τὴν γνώμην καὶ προσηλωθέντα τῷ σουλτάν Μεχμέτ, καὶ λέγουσιν ὅτι πλέον δὲν εἶναι ἐλπίς ἀπὸ λόγου του, καὶ ὅτι δὲν ἔχουν καιρὸν νὰ χάουν διὰ τὰ μὴν τοὺς ἐπιβουλευθῇ, καὶ ὅτι πρέπει νὰ βάλουν εἰς πρᾶξιν τὸν σκοπὸν τους.

Ἐξελλθόντες οὖν οἱ στρατιῶται ἤρξαντο εὐθύς ἀνοδοῦν κατὰ τὰς ὁδοὺς τὸ ὅτι πρέπει νὰ ἐξωσθῇ ὁ ἀναίσθητος καὶ κακοῤῥοϊκὸς σουλτάν Μεχμέτ, καὶ νὰ ἀναβιβασθῇ εἰς τὸν θρόνον ὁ ἀδελφὸς τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν, διὰ νὰ παύσουν τὰ τῆς βασιλείας δυστυχήματα. Οἱ οὐλεμαάδες ἐνοῦνται μὲ τὸ στρατιωτικόν, τὸ πλῆθος ἔλκεται παρὰ τῶν στρατιωτῶν, καὶ φοβεῖται καθεὶς ὅπου δὲν φωνάζει τὰ αὐτὰ ἐκεῖνοις· ὁ θόρυβος ὑπερνήχθησε καὶ πάντες ὥπλισθησαν· τρέχουσιν ὅλοι εἰς τὴν Ἀγίαν Σοφίαν· ὁ νακίπουλ-ἔσρεφ, ἥτοι προεστὴς τῶν ἐμίρηδων, καὶ ὁ σέχης τῆς Ἀγίας Σοφίας προστίθενται αὐτοῖς, καὶ προστάττουσιν ἐπ' ὀνόματι πάντων τῶν μουσουλμάνων μεταπεμφθῆναι τὸν ἐπὶ τῆς ἀπουσίας τοῦ βεζίρη χρηματίσαντα καϊμακᾶμην εἰς τὴν Πόλιν Κιοπρουλόγλου Μουσταφᾶ-πασσᾶν.

Ἔρχεται εὐθύς ἀπὸ τὸν φόβον του· ὁ σέχης τῆς Ἀγίας Σοφίας διηγείται αὐτῷ παρρησίᾳ διεξοδικῶς τὰ συμβάντα δυστυχήματα τῆς βασιλείας,

—1689

ἀποδίδωσιν αὐτὰ τῷ κυνηγετικῷ τρόπῳ τῆς τοῦ σουλτάν Μεχμέτ ζωῆς, καὶ λέγει ὅτι ἐπὶ τοιοῦτου σουλτάνου, σχολάζοντος εἰς τὰς θήρας, ἐπαπειλοῦνται δυστυχήματα πλείω τῶν παρελθόντων, καὶ λέγει τῷ καϊμακάμῃ νάμμηθῇ τοὺς προγόνους του καὶ νά βοηθήσῃ τὴν βασιλείαν εἰς τὴν παρούσαν κατεπείγουσαν χρεῖαν. Τούτου εἰσέτι λαλοῦντος ἐλθὼν τις ἀνέκραξεν ὅτι οἱ σεχζαδέδες κινδυνεύουσιν· ὁ γὰρ σουλτάν Μεχμέτ μαθὼν τὴν συνέλευσιν τῶν ἀποστατῶν εἰς τὸ τζαμί τῆς Ἀγίας Σοφίας καὶ τὴν ἀπόφασιν διὰ τὴν καθαίρεσίν του, ἐνόμισεν ὅτι δὲν ἔχει ἄλλην ἐλπίδα σωτηρίας εἰμὴ τὴν μαιφονίαν τῶν ἀδελφῶν του· ὅθεν ἐπεμψεν οἰκιακούς του διὰ νὰ τοὺς φονεύσῃ. Ἀλλ' ὁ ποσταντζήπασης, λαθὼν τὴν εἰδησιν παρ' ἄλλων οἰκιακῶν ἐχθρῶν τοῦ σουλτάν Μεχμέτ, δραμῶν ἐκώλυσε τὸν φόνον καὶ ἐμήνυσεν εὐθὺς εἰς τὴν συνέλευσιν τῆς Ἀγίας Σοφίας τὰ κατατολμηθέντα·

Οἱ ἀντάρται ταῦτα ἀκούσαντες ἐξαγριοῦνται περισσότερον, καὶ βιάζουσι τὸν νακίπην καὶ τὸν σέχην τῆς Ἀγίας Σοφίας νά κηρύξωσι τὴν καθαίρεσιν τοῦ σουλτάν Μεχμέτ καὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν. Ἦθελε γίνεαι εὐθύς, καὶ ἤθελε σκοτωθεῖ καὶ ὁ σουλτάνος ὑπὸ τοῦ θηριώδους ὄχλου· ἀλλ' ὁ καϊμακάμης μετ' ὅσον συμβουλεύει αὐτοὺς νά στείλουν τὸν νακίπουλ-ἐσρέφ καὶ τὸν σέχην τῆς Ἀγίας Σοφίας διὰ νά εἴπουν τῷ σουλτάν Μεχμέτ, ἐκ μέρους καὶ τῶν οὐλζεμάδων καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ ὅλου τοῦ πλήθους, τὸ νά παραχωρήσῃ τὸν θρόνον τῷ ἰδίῳ ἀδελφῷ σουλτάν Σουλεϊμάν, προσθεῖς τὸ ὅτι οὕτως ἔχει καὶ ἡ συνήθεια· ὅθεν τοὺς διορίζουσι κοινῶς· αὐτοὶ δὲν τὸ δέχονται, ἀλλὰ φοβηθέντες ὑπήκουσαν. Καταλαβόντες οὖν τὰ ἀνάκτορα λέγουσι τῷ σουλτάν Μεχμέτ δεινοπαθῶς τὴν ἀπόφασιν τοῦ κοινού καὶ συμβουλεύουσιν αὐτὸν ὑποταγῆναι τῷ τε στρατιωτικῷ καὶ τῷ δήμῳ· ὁ σουλτάνος ἀπεκρίθη διηγούμενος ἡρωϊκῶς τὰ κατ' αὐτόν, καὶ ἐλέγχων τοὺς οὐλζεμάδες ὡς συγκατανεύοντας τῇ ἀποστασίᾳ· τότε ὁ νακίπουλ-ἐσρέφης ἀπεκρίθη αὐτῷ αὐθαδῶς τὸ ὅτι δὲν ἤλθε νά ἀκούσῃ τὰς ἀπολογίας του, ἀλλὰ νά τὸν προστάξῃ ἐκ μέρους τοῦ κοινού νά ἀφήσῃ τὸν θρόνον καὶ νά τὸν δώσῃ τῷ ἀδελφῷ του διὰ νά μὴ κινδυνεύσῃ καὶ ἡ ζωὴ τοῦ· ὅθεν ὁ σουλτάν Μεχμέτ εἶπεν αὐτοῖς νά πηγαίνωσι πρὸς τὸν ἀδελφόν του, λέγοντας πῶς ὁ θεὸς διὰ στόματος τοῦ λαοῦ θέλει νά διοικήσῃ ἐκείνος τοῦ λοιποῦ τὴν ὀθωμανικὴν βασιλείαν.

Οὕτως οὖν, ἐξώσθη καὶ καθρέθη ὁ σουλτάν Μεχμέτ, βασιλεύσας ἔτη 40, μῆνας 5 καὶ ἡμέρας 16. Ἐκ πολλῶν γυναικῶν ἀφῆκεν ἑπτὰ υἱούς, ὧν οἱ δύο, Μουσταφᾶς δηλαδὴ καὶ Ἀχμέτ, ἐβασίλευσαν ὕστερον, ὡς ῥηθήσεται· οἱ δὲ λοιποὶ ἀπέθανον ἀνευ τοῦ βασιλεῦσαι. Μετὰ τὴν ἐξωσίν του ἐζήσεν ἄλλα πέντε ἔτη κατακεκλεισμένος εἰς τὸν ὀνδᾶν του, καὶ ἀπέθανεν ἔτει τοῦ Χιτζρέ 1104, ζήσας τὰ πάντα ἔτη 52.

Βασιλεία τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν, υἱοῦ καὶ
αὐτοῦ τοῦ σουλτάν Ἰπράῆμ.

Ὁ ποσταντζήπασης μετὰ τὴν καθαίρεσιν τοῦ σουλτάν Μεχμέτ εἰσελθὼν

εὐθὺς εἰς τὸν ὄνδαν τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν προσεκάλεσεν αὐτὸν νὰ δεχθῇ τὴν βασιλείαν διὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ ἀδελφοῦ του. Ἀπαρέσκεται τῷ μηνύματι καὶ λέγει νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ ἡσυχάζῃ· ἀπεκρίθη αὐτῷ ὅτι καὶ οὐλιεμάδες καὶ ὅλον τὸ κοινὸν τῶν μουσουλμάνων τὸν ἐψήφισαν εἰς βασιλέα, καὶ οὐ δυνατόν ἄλλως γενέσθαι· ἀλλ' αὐτὸς πάλιν ἀποφεύγει διὰ τὴν εὐλάβειαν, λέγει, τὴν πρὸς τὸν ἀδελφόν του καὶ διὰ τὸν ἐκείνου φόβον. Μετὰ πολλὰ ὁ ποσταντζήπασης οἰονεὶ βιάζων αὐτὸν ἐβγαλεν ἔξω τοῦ ὄνδα του· καὶ ἔλθων εἰς τὴν σάλαν εἰδειχνε σημεῖα πῶς φοβεῖται τὸν ἀδελφόν του, καὶ εἶπε τῷ ποσταντζήπασῃ νὰ στοχασθῇ μή που εἶναι κεκρυμμένος ὁ ἀδελφός του· καὶ βεβαιωθεὶς ὅτι εἶναι σφαλισμένος εἰς ἓνα ὄνδαν, ἀνέβη εἰς τὸ τάχτι, καὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν οἱ αὐλικοὶ τοῦ παλατίου, καταβαίνει καὶ νίπτεται ὡς μολυνθεὶς· τὸν βιάζουσι νὰ ἀναβῇ καὶ πάλιν εἰς τὸ τάχτι, διὰ νὰ τὸν προσκυνήσουν, ὡς ἔθος, οἱ οὐλιεμάδες καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἀξιωματικοὶ, καὶ ρόλις κατορθοῦται. Ἐπιβεβαιοῖ τὸν Σιαβούς-πασσάν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, καὶ παραγγέλλει νὰ καταπαύσῃ τὴν ἀποστασίαν καὶ νὰ εἰρηνεύσῃ τὸ στρατόπεδον καὶ δημοτικόν.

Ἐπανερχεται εἰς τὸ πασσά-καπουσί ὁ Ἐπίτροπος· ἔρχονται πρὸς αὐτὸν εὐθὺς οἱ προὔχοντες τοῦ στρατιωτικοῦ, κοινῶς πουλοῦκ-ἀγαλαρὶ λεγόμενοι, ζητοῦντες τὸν λουφὲν καὶ τὸ σύνθηες ἀφευκτον παχσίσι διὰ τὴν νέαν βασιλείαν. Εἰς τὸν χαζὲν ἔξω ἀπὸ ἔγγραφα λογαριασμῶν ἄσπρα ποσῶς δὲν ἦτον· ὅθεν ὁ Ἐπίτροπος ἀμνηχνῶν περιποιεῖται τοὺς πουλοῦκ-ἀγαλαρὶ μὲ ὑποσχέσεις· εἶτα πέμπει τοὺς αὐθαδεστέρους κατ' ὀλίγον ὀλίγον εἰς τὰ σερχάτια ἐπὶ προφάσει τοῦ νὰ τοὺς προβιθίσῃ εἰς ἀζίας. Κατενόησε τὸ στρατιωτικὸν τὸν σκοπὸν τοῦ καὶ συναθροισθέντες εἰς τὸ Ὁρτά-τζαμί ἀποστατοῦσι κατ' αὐτοῦ, καὶ ὡς βοηθοὺ ποτὲ τοῦ σουλτάν Μεχμέτ τοῦ Δ', καὶ τανῦν ὡς ἐχθροὺ τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν τοῦ Β', μὲ τὸ νὰ μὴν πληρώνῃ τὸ ἀφευκτον παχσίσι· ὅθεν ὀρμήσαντες παμπληθεῖς εἰς τὸ πασσά-καπουσί τὸν κατακόπτουσιν, ἀγκαλὰ καὶ ὄχι εὐκόλως, κατακόψαντα καὶ αὐτὸν, μόνον μονομαχοῦντα καὶ μὲ ἑκατὴν οἰκιακοὺς του, οὐκ εὐαρίθμους αὐτῶν· εἶτα ἐφορμήσαντες εἰς τὸν γυναικῶνα, πρᾶγμα παρὰ Τούρκους ἀνήκουστον, κόπτουσι τὰς ῥίνας, τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τῆς ἀδελφῆς καὶ τῆς γυναικὸς τοῦ βεζίρη, θυγατρὸς οὐσης τοῦ Κιοπρουλόγλου Φαζίλ· Ἀχμέτ-πασσά καὶ ἀδελφῆς τοῦ καϊμακάμη Κιοπρουλόγλου Μουσταφά-πασσά, καὶ σφύρουν αὐτάς εἰς τὰς ἀγνιάς· κατατολμῶσι τὰ ἔσχατα τῶν κακῶν καὶ εἰς τοὺς οἰκιακοὺς τοῦ βεζίρη, εἶτα λεηλατοῦσι τοὺς κατοικητάς τῆς Πόλεως καὶ φονεύουσι τοὺς προστυγχόντας ἀνηλεῶς. Ποτὲ ἡ Κωνσταντινούπολις ἐπὶ τῶν Τούρκων οὐχ ὑπέστη τοιαῦτα κακά.

Οἱ οὐλιεμάδες τὸ κακὸν βλέποντες ἔρχονται εἰς τὸ πάπι-γουμεαζοῦν καὶ ἀνοίγουνι τὸ σαντζίκ-σερίφ, (ἥτοι σημαίαν τοῦ Μεχμέτ), καὶ διὰ κηρύκων πανταχόσε ἀνακραζόντων προσκαλοῦσι κάθε μουσουλμάνον νὰ ἔλθῃ ὑπὸ τὴν σημαίαν· ὅθεν τρέχουσι σωρηδὸν οἱ κατοικηταὶ τῆς Πόλεως, ἔρχονται καὶ γιαννιτζαροὶ, καὶ ἀφέντες τὰ ὄπλα λέγουσιν ὅτι δὲν ὠπλίσθησαν κατὰ τοῦ σουλτάνου ἀλλὰ κατὰ τοῦ βεζίρη, καὶ παύει ἡ ἀνταρσία.

Γίνεται βεζίρης ὁ Κοτζῆ-Ἰσμαήλ-πασσᾶς, γιαννιτζᾶρ-ἀγασή τότε ὦν, μὲ σκοπὸν τοῦ καταπαῦσαι τὴν ἀνταρσίαν. Ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν λέγει τῷ βεζίρῃ νὰ φονεύσῃ τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς ἀποστασίας· γίνεται φανερώς· ὅθεν πάλιν συναχθέντες εἰς τὸ Ὁρτᾶ-τζαμί ὀπλοφοροῦσι καὶ φοβερίζουσι καὶ βασιλέα καὶ βεζίρην. Ὁ βασιλεὺς φοβήθεις ἐπιφορτίζει τὸν θάνατον τῶν ἀποστατῶν εἰς τὸν βεζίρην, μὲ τὴν συμβουλὴν τοῦ Κιοπρουλόγλου Μουσταφᾶ-πασσᾶ· ὅθεν καθελὼν αὐτὸν τῆς ἀρχῆς ἐξορίζει εἰς τὴν Ῥόδον, καὶ ἀποκαθίστησι βεζίρην τὸν Τεκίρ-δαγλή Μουσταφᾶ-πασσᾶν.

Τὸ κακὸν διεδόθη καὶ εἰς τὰς ἔξω ἐπαρχίας. Ὁ γὰρ ἡγεμὼν τῆς Ῥούμελης Γιεγιὲν Ὁσμάν-πασσᾶς παρακινεῖ τοὺς σπαχίδες νὰ ζητήσουν μὲ ἀρζουχλί παρὰ τοῦ σουλτάνου τὸ παχσίσι. Λαβόντες ἀπόκρισιν τὸ νὰ περιμείνουν μικρόν τι, ἐφορμῶσι κατὰ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ λεηλατοῦσι τοὺς κατοικητὰς τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Ῥούμελης μέχρι τῆς πόλεως Σοφίας· εἶτα διαπεράσαντες εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ ἐλθόντες εἰς τὸ Κᾶζ-δαγί λεηλατοῦσι τὰς περίξ ἐπαρχίας καὶ ἐπαπειλοῦσι προχωροῦντες καὶ αὐτὴν τὴν βασιλεύουσιν. Τέλος πάντων ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν συνεχώρησε τὸν Ὁσμάν-πασσᾶν, ὅστις πιστεύσας ἔρχεται εἰς τὴν Πόλιν μὲ χιλίους ἀνθρώπους διὰ νὰ πηγαίνει εἰς τὸν κατὰ τῶν Γερμανῶν πόλεμον, ἀλλὰ μόλις φθάσας ἀπεπνίγη.

Πρὸ δὲ τούτων ὁ Γιεδῖκ-πασσᾶς εἰς τὴν Ἀσίαν φανιάζεται βασιλεῦσαι· ἐνώνει μαζὴ τοῦ ὅλας τὰς ἐπαρχίας τὰς ὑποκειμένας τῷ πεῖλέρπερ τῆς Ἀνατολῆς, ἥτοι τῷ Κιουτάγια-βαλισῇ, καὶ φθάσας ἐτοιμάζεται πολιορκῆσαι τὸ Σκούταρι ἥτοι τὴν Χρυσούπολιν. Ἄλλ' οἱ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει γιαννίτζαροι διαπεράσαντες νικῶσιν αὐτὸν καὶ φονεύουσιν.

Οἷ,τε Γερμανοὶ ἐν τούτοις εἶχον ὑποτάξει πλέον τὴν προῤῥηθεῖσαν πόλιν τῆς ἄνω Οὐγγρίας Ἀγρίαν καὶ τὴν Μονγάζ, ἐν ἣ ἐζώγησαν καὶ τὴν σύζυγον τοῦ Τέκελη μαζὴ μὲ τοὺς θησαυροὺς καὶ τὰ ἀρχίβια, τῇ σ' τοῦ Ἰα-νοναρίου.

Ταῦτα μαθόντες οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει στρατιωτικοὶ τε καὶ δημοτικοὶ κατεβῆλουν τοῦ σουλτάνου καὶ τῶν συνεδρευόντων, καὶ ἔρριπτον σατυρικά γραμμάτια κατ' αὐτῶν εἰς τὰ τζαμιά καὶ εἰς τὸ διβάνι· φοβηθεὶς ὁ σουλτάνος ἐτοιμάζεται διὰ τὴν Ἀδριανούπολιν· δὲν εἶχεν ἡμιόνους, καμήλους καὶ ἵππους ἱκανοὺς διὰ τὴν ὁδοιπορίαν, οὔτε ἄσπρα εἰς τὸν χαλνὲ τὸν ἔσω καὶ τὸν ἔξω διὰ πληρωμὴν τῶν δούλων· ὅθεν ἐπώλει εἰς τὴν ἀγορὰν τὰ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ τακίμια τοῦ διὰ νὰ ἀποπληρώσῃ τὰ ἐξοδα τῆς στρατᾶς. Τοῦτο γνόντες οἱ γιαννίτζαροι ἔπαυσαν τὴν ὁρμὴν καὶ κλίσιν εἰς τὴν ἀποστασίαν ὅπου εἶχον διὰ τὴν ἑλλειψιν τῆς πληρωμῆς τῶν λουφῶν τους.

Φθάσας εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν πέμπει τὸν Ζουλφικάρ-ἐφένδην, γιαννιτζᾶρ ἐφενδισῇ καὶ τὸν Δραγομάνον τῆς Πόρτας Ἀλέξανδρον τὸν Μαυροκορδάτον εἰς τὴν Βιέννην, προφάσει μὲν διὰ νὰ δώσουν εἰδήσιν τῷ καίσαρι Λεοπόλδῳ διὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀναβίβασίν του, τῇ δ' ἀληθείᾳ διὰ νὰ ἐνεργίσουν τὴν μεταξὺ τῶν δύο βασιλείων ἀγάπην.

ΚΕΦ. ΛΘ'.

Πατριαρχεία Καλλινίκου τοῦ δευτέρου τοῦ ἀπὸ Προύσης, τοῦ καὶ Ἀκαρνᾶνος ἐπιλεγομένου.

Ὁ πατριάρχης Ἰάκωβος ἀπαυδίσας εἰς τὴν ταραχώδη αὐτὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, καὶ εὖ μάλα εἰδὼς τὴν πρὸς αὐτὸν κοινὴν κακὴν διάθεσιν διὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἐπιπήδησιν, ἐκὼν παραιτεῖται πατριαρχεύσας μῆνας ἑξ καὶ τινας ἡμέρας. Γράφει ὁ Ἱεροσολύμων Δοσίθεος παραιτηθῆναι αὐτὸν τῷ ἔτει 1689 κατὰ μῆνα Μάρτιον.

Ἀναβιβάζεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ Προύσης μητροπολίτης Καλλινίκος ὁ Β', ὁ καὶ Ἀκαρνᾶν ἐπιλεγόμενος· ἐπατριάρχευσε δὲ καὶ αὐτὸς μῆνας ὀκτὼ ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει.

Ὁ βεζήρης Τεκίρ-δαγλῇ Μουσταφᾶ-πασσᾶς φοβεῖται ἐκστρατεῦσαι αὐτοπροσώπως, καὶ διορίζει σερασκέρην εἰς τὴν Οὐγγρίαν τὸν Ρετζέπ-πασσᾶν.

Οἱ ῥηθέντες πρέσβεις παραστάντες τῷ καίσαρι Λεοπόλδῳ ἔδωκαν τὴν ῥηθεῖσαν εἰδησιν τῆς τοῦ σουλτάν Σουλεῖμᾶν ἀναβάσεως· εἶτα ἐξήτησαν ἢ ὀπλοστασίαν ἢ ἀγάπην· καὶ διὰ μὲν τὴν ὀπλοστασίαν παρεχώρουν τοῖς Γερμανοῖς ὅλην τὴν Οὐγγρίαν, καὶ ἔλεγον δασμοφορῆσαι τὴν Τρανσυλθανίαν ἀμφοτέραις ταῖς βασιλείαις, καὶ δοῦναι τὴν Καμινίτζαν τοῖς Λέχους μετὰ τὸ κρημνίσαι, καὶ δοθῆναι εἰς τοὺς Τούρκους τὸ Βελιγράδι· διὰ δὲ τὴν ἀγάπην ἐξήτουν τὸ Βελιγράδι καὶ μέρος τῆς Οὐγγρίας διὰ τοὺς Τούρκους. Ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος δέχεται τὴν ἀγάπην, ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ ἤξευρεν ὅτι ὁ Ρετζέπ-πασσᾶς εἰς τὴν Οὐγγρίαν οὐδὲν διεπράξατο, καὶ οἱ Γερμανοὶ τοῦ ὑπέταξαν τὴν πόλιν τὴν λεγομένην Ἀλβαν βασιλικὴν, καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ Καράφας ὑπέταξε τὰ ὀχυρώματα Λίπον, Τζορμόζι, Λογόσχι, Πλοκ, Πετερβαράδι καὶ Τιρόλο, καὶ ὁ ἐλέκτωρ τῆς Παβιέρας ἤρξατο πολιορκεῖν τὸ Βελιγράδι τῇ λ' τοῦ Ἰουλίου, καὶ φυγόντος τοῦ σερασκέρη εἰς τὴν Σεμένδριαν, μητρόπολιν τῆς Σερβίας, ὑπέταξε τὸ Βελιγράδι τῇ κς' τοῦ Αὐγούστου, καὶ ἐφόρυσαν οἱ Γερμανοὶ φύλακας αὐτοῦ στρατιώτας ὀθωμανοὺς· ἐννέα χιλιάδας, εἶτα ὑπέταξε καὶ τὴν Σεμένδριαν διὰ χιλίων Οὐγγρων μετὰ τὸ φυγεῖν ἐκείθεν τὸν σερασκέρην· τὰς τοσαύτας οὖν νίκας εἰδὼς ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος δέχεται τὴν ἀγάπην, ἀλλὰ μὲ περιστατικὰ δυσύποιστα· νὰ παραχωρήσουν δηλαδή οἱ Τούρκοι αὐτῷ μὲν τὴν Οὐγγρίαν, Σκλαβωνίαν, Κροατίαν, Πόσναν, Σερβίαν, Βουλγαρίαν, Τρανσυλθανίαν· καὶ τὰ προσκυνήματα τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς τοὺς φραντζισκάνους· καὶ νὰ ζώσιν ἐλευθέρως οἱ παπισταὶ εἰς ὅλην τὴν βασιλείαν τῶν Ὀθωμανῶν· καὶ νὰ τοῦ δοθῇ εἰς χεῖρας ὁ Τέκελς· τοῖς

δὲ Λέχοις κατὰ τὰ ἀρχαῖα αὐτῶν σύνορα, καὶ νὰ παραχωρήσουν οἱ Ὀθωμανοὶ τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον, τὴν Μολδαβίαν, τὴν Βλαχίαν καὶ ὅλας τὰς ἐπαρχίας ὅπου ἐκτείνονται ἀπὸ τὰς δύο ὁχθας τοῦ Βορυσθένου μέχρι τοῦ Δουνάβεως· καὶ νὰ μὴ πληρώσωσι χαράτζι ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ ὅπου εἶναι ὑπὴκοοι τοῦ Τούρκου· τοῖς δὲ Ἑνετοῖς νὰ παραχωρήσουν ὅλον τὸν Μωρέαν καὶ ὅλας τὰς νήσους καὶ πόλεις ὅπου εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ἤρπασαν παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ ὅλην τὴν ἀκτὴν τοῦ Νεγροπόντε, ἐκτεινομένην ἀπὸ τῆς νήσου Κορφοῦ μέχρι τῆς Κορίνθου, καὶ νὰ τοὺς δοθῇ καὶ μέρος τῆς Δαλματίας, καὶ νὰ κλημισθῶσι τὰ ὀχυρώματα Δουλιζίνιο καὶ Ἀντιβάρ. Οἱ πρέσβεις γράψουσι ταῦτα τῷ σουλτάνῳ καὶ ζητοῦσιν ἀπόκρισιν.

Ἐν τούτοις καὶ εἰς τὴν Πόσναν ὁ ἡγεμὼν Δεδάδε ὑπέταξε τὸ Γράδισχο καὶ τὴν Κοσταντζαν, καὶ τῇ κέ τοῦ Αὐγούστου πολεμίσας μὲ τὸν πασῶν τῆς Πόσνας κατέκοψεν αὐτοῦ 5 χιλ. στρατιωτῶν. παρὰ τῷ φρουρίῳ Βρόβ.

Οἱ δὲ Ἑνετοὶ εἰς μὲν τὸν Μωρέαν, εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὴν πόλιν Χαλκίδα τῆς νήσου Εὐβοίας, ἄλλως Νεγροπόντε καὶ Ἐγριπύζ, χωρίζομένης ἀπὸ τῆς ἡπείρου διὰ τοῦ ἰσθμοῦ ᾧ ὄνομα Εὐριπος, οὐδὲν διεπράξαντο, καὶ ὁ στρατηγὸς αὐτῶν ὁ εἰς τότε ἀνδραγαθήσας Κονινσμάρ ἔθανεν ὑπὸ ἀσθενείας· εἰς δὲ τὴν Δαλματίαν ὑπέταξαν τὰς πόλεις Κανών, Βερλίκια, Κβονιγράδα καὶ Γρασάκτο, καὶ ἐξώγρησαν πολλὰς χιλιάδας στρατιωτῶν.

Ὁ σουλτάν Σουλεῖμάν ἦτον ἔτοιμος νὰ δεχθῇ τὰ παρὰ τῶν πρέσβεων τοῦ μνηνθέντα αὐτῷ ζητήματα τοῦ καίσαρος Λεοπόλδου· ἀλλ' ὁ ῥῆξ τῆς Φράντζας Λουδοβίκος ΙΔ' μνηνύει αὐτῷ μὲ τὸν παρ' Ὀθωμανοῖς πρέσβυν τοῦ Σατονοῦρ νὰ μὴ δεχθῇ τὴν ἀγάπην, καὶ προστίθῃσιν ἐπιβεβαιῶν ὅτι τῷ ἐξῆς ἔτει θέλει ἐφορμήσει κατὰ τῆς Γερμανίας μὲ 400 χιλ. στρατιωτῶν οὓς ἔχει προχείρους, καὶ κηρύττει εὐθὺς τὸν κατὰ τῶν Γερμανῶν πόλεμον· ὅθεν ὁ καίσαρ Λεοπόλδος τὸ στρατόπεδόν του ὅπου ἐνῆκα τοὺς ἐχθροὺς του Τούρκους παρὰ τὰς ὁχθας τοῦ Δουνάβεως βιασθεὶς μετατοπίζει εἰς ἀπάντησιν τοῦ γαλλικοῦ στρατοπέδου. Μὲ αὐτὰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Λουδοβίκου ἐνδυναμωθείς ὁ σουλτάν Σουλεῖμάν, χωρὶς ν' ἀποκριθῇ εἰς τοὺς πρέσβεις του, συλλογίζεται τοῦ λοιποῦ οὐχὶ ἀγάπην ἀλλὰ πόλεμον. Πέμπει στρατιώτας κατὰ τῶν ἀνταρτῶν Γεργιέν-Ὁσμάν πασσά καὶ Γιεδίκ-πασσά, χρόνον ἥδη ὀλόκληρον λεηλατούντων τὰς ἐπαρχίας, καὶ κατατροποῦται αὐτούς.

Εἶτα κάμνει ἡγεμόνα τοῦ Μωρέως τὸν Μανιάτην Λιμπεράκην ἐλευθερώσας αὐτὸν ἀπὸ τὸ κάτεργον, καὶ πέμπει εἰς τὸν Μωρέαν διὰ νὰ ἐλικύσῃ μὲ τὸ μέσον του, ὡς ὀρθοδόξου, τοὺς κατοικητὰς χριστιανούς, βεβαρμένους ἤδη διὰ τὸν παπισμὸν εἰς τὸν παρεκκινῶν αὐτοὺς οἱ Ἑνετοὶ βία.

Εἶτα διὰ νὰ δώσῃ θάρρος εἰς τὸ στρατιωτικὸν κηρύττει ὅτι θέλει νὰ ἐκστρατεύσῃ αὐτοπροσώπως κατὰ τῶν Γερμανῶν· ὅθεν ἀπάρχας τῆς Ἀδριανοπόλεως παμπληθεῖ στρατῷ ὁδεύει πρὸς τὴν Σερβίαν, ὥσάν νὰ εἶχε σκοπὸν νὰ ὑποτάξῃ τὸ Βελιγράδι· φθάσας εἰς τὴν πόλιν Σοφίαν μὲνθάνει τὴν παρὰ τῶν Γερμανῶν ἄλωσιν τοῦ Σεγετβάρ, πόλεως περιφήμου διὰ τὸν θά-

νατον τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν τοῦ Α'· εἶτα θαυμάσας τὸ ὅτι οἱ Γερμανοὶ ὁδεύουσι τὴν πρὸς αὐτὸν εἰς καιρὸν ὁποῦ ἤλπιζεν αὐτοὺς εἰς ἀπάντησιν τῶν Φραντζέζων, φοβηθεὶς ἀποκαθίστησι σερασκέρην τὸν Ρετζεπ-πασσᾶν καὶ πέμπει κατὰ τῶν Γερμανῶν, καὶ αὐτὸς μένει εἰς Σοφίαν.

Ἀπαντᾷ τοὺς Γερμανοὺς ὁ Ρετζεπ-πασσᾶς εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Μοράβα, πολεμεῖ δις κατ' αὐτῶν καὶ ἡττᾶται τὸ σύνολον ὑπ' αὐτῶν, καὶ μόλις φυγῇ τὴν σωτηρίαν εὑρατο. Μὲ αὐτὴν τὴν νίκην ὑπέταξαν οἱ Γερμανοὶ τὴν Σερβίαν ἅπασαν, ἥτοι τὰς πόλεις αὐτῆς Βιδίνι, Νύσσαν, Σε-χέρκοϊ. Ὅθεν ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν φοβηθεὶς ἀφῆκε τὴν πόλιν Σοφίαν καὶ ἔρχεται δρομαῖος εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ τότε ἀπεκρίθη εἰς τοὺς πρέσβεις ὁποῦ προσέμενον τὴν ἀπόκρισίν του εἰς Βιέννην, γράψας αὐτοῖς τὸ νὰ σταθοῦν εἰς τὰ πρῶτα ἄρθρα χωρὶς νὰ κάμουν νέας ὑποσχέσεις, καὶ νὰ παρακινήσουν τὸν καίσαρα νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ Βελιγράδι. Ὁ Λεοπόλδος ἤθελε στέρξει τὴν ὅπλοστασίαν, διότι μέλλων ἀντιπαραταχθῆναι κατὰ δύο μεγίστων ἐχθρῶν, Φραντζέζων τε καὶ Τούρκων, προέβλεπεν ὅτι δὲν θέλει κάμει ἀξιόλογόν τι οὔτε κατὰ τοῦ ἐνὸς οὔτε κατὰ τοῦ ἄλλου· ἀλλὰ βλέπων ὅτι οἱ πρέσβεις τούρκοι δὲν ἔχουσι τὸ πληρεξούσιον νὰπραγματευθῶσι τὴν ἀγάπην, ἐβιάσθη νὰ συμπεράνῃ τὸν καιρὸν.

Ὡς τόσον οἱ Λέχοι δὲν ἐπολέμουν κατὰ τῶν Τούρκων, ἀλλ' ἔβλεπον ἀλληλα τὰ στρατόπεδα ἐστρατοπεδευμένα εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Νίπρου ὁποῦ τὰ ἐχώριζεν.

Ὁ Πέτρος, βασιλεύσας ἤδη μόνος, ἔπεμψε στρατόπεδον φοβερὸν εἰς τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον ὑπὸ στρατηγῷ Βασιλείῳ τῷ Γαλιτζίνῳ μὲ 400 κανόνια καὶ 400 χιλ. στρατιωτῶν καὶ πολυάριθμον ἵππικόν· ἀλλὰ προδόται ἐν τοῖς Ῥώσοις ἀπὸ μέρους τῶν Φραντζέζων ἀνωφελὴ ἀποκατέστησαν ταύτην τὴν ἐκστρατείαν. Πολιορκήσαντες γάρ τὸ Προκόπι οἱ Ῥώσοι διχογνωμοῦσιν· ἀποστατεῖ καὶ αὐτὴ ἡ φάλαγξ τοῦ βασιλέως Πέτρου, καὶ οἱ ἀξιόλογοι τῶν ὀφρικιάλων συνένευσαν τῇ ἀποστασίᾳ· ὅθεν μὴ συμφωνοῦντες ἀνεχώρησαν μηδὲν κατορθώσαντες, καὶ οἱ Τάρταροι παρακολουθοῦντες αὐτοὺς καθ' ὁδὸν κατ' οὐρὰν καὶ εἰς τὰ πλευρὰ κατεπολέμουν, καὶ πολλοὶ τῶν ἐν τῷ Ῥωσικῷ στρατοπέδῳ ἐβοήθουν τοὺς Ταρτάρους ὡς προδόται καὶ ἐπροξένησαν βλάβην μεγίστην εἰς τοὺς ὁμοφύλους αὐτῶν Ῥώσους. Ὁ Πέτρος ἐξετάσας καὶ εὐρὼν τοὺς προδότας ἐπαίδευσε, καὶ τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν Σοφίαν καὶ τὸν στρατηγὸν Βασιλείον τὸν Γαλιτζίν, ἐφόνευσεν ὡς ἐυγενεῖς συνωμότες τῆς ἀνταρσίας, καὶ 12 χιλ. στερλίτιδες, οἵτινες ἦσαν ἡ φάλαγξ τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασιλέως, καὶ κατήργησεν ὕστερον καὶ τὴν φάλαγγα ταύτην τὸ σύνολον, συστήσας ἄλλο στρατόπεδον τακτικὸν κατὰ τὴν τάξιν καὶ μέθοδον τῶν Ῥηγάτων τῆς Εὐρώπης.

Εἰς τὸν Μωρέαν οἱ Ἑνετοὶ πολιορκοῦσι τὴν Μονεμβασίαν· ὁ νέος ἡγεμὼν Λιμπεράκης ἐλθὼν εἰς βοήθειαν, διώκεται μὲ φόνον τῶν σὺν αὐτῷ πλείστων ὄσων.

ΚΕΦ. Μ'.

Πατριαρχεία Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως.

Ὁ Πατριάρχης Καλλίνικος δούς τὴν Ἀδριανούπολιν τῷ Κλήμεντι ἔξωσεν τὸν γνήσιον αὐτῆς μητροπολίτην Νεόφυτον· ὅθεν αὐτὸς λαβόμενος εὐκαιρίας καταβιβάζει τοῦ θρόνου τὸν Καλλίνικον πατριαρχέσαντα μῆνας ὀκτῶ, καὶ ἐπιβαίνει αὐτὸς, ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει μετατεθείς, παρὰ τὴν συνήθειαν, τῇ 4 τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ πατριαρχεῖ μῆνας μόνους τρεῖς.

Ὁ σουλτάν Σουλεῖμάν ὕδρωπι προσπαλαίων, ἀφείς τὴν Ἀδριανούπολιν, κατὰ τὴν συμβουλὴν τῶν ἱατρῶν του, ἔρχεται εἰς Κωνσταντινούπολιν. Φοβούμενος τὸν ἠθένοντα ῥετζεπ-πασσᾶν σερασκέρην τῆς Οὐγγρίας, καταβιβάζει τῆς ἀρχῆς τὸν Τεκίρ-δαγλή Μουσταφᾶ-πασσᾶν καὶ ἐξορίζει εἰς τὰ Μάλ-γαρα, πόλιν μικρὰν παρὰ τῇ Ραιδεστῷ, καὶ κάμνει βεζίρην τὸν Κρισπουλό-γλου Μουσταφᾶ-πασσᾶν, τὸν εἰς τὸδε καίμακάμην γενόμενον τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ νέος βεζίρης θέλει ν' ἀκολουθῇ ὁ κατὰ τῶν Γερμανῶν πόλεμος· βουλευτηρίου συγκροτηθέντος, ὁ μουφτής καὶ οἱ λοιποὶ ἐρωτηθέντες περὶ τοῦ ποιη-τέου ἀπεκρίθησαν ἀναγκαῖον εἶναι τὴν ἀγάπην· μόνος ὁ βεζίρης καὶ ὁ Ἀνατόλ-καζάσκερῃ εἶπον ἀναγκαῖον εἶναι τὸν πόλεμον, παρακινούμενοι παρὰ τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας Σατονοέφ· κατηγορεῖ τὸν προκάτοχόν του ὁ βεζίρης ὡς ἀποστείλαντα πρέσβεις εἰς τὴν Βιέννην διὰ νὰ πραγματευθῶσι τὴν ἀγάπην. Εἶτα γενομένου γ α λ ε π ἐ-δ ι β ᾶ ν ι, παρόντων οὐλιμαδῶν καὶ ὀτζᾶκ-ἀγάλαρὶ καὶ λοιπῶν τῶν ἐν τέλει, ἀποφασίζεται ὁ κατὰ τῶν Γερμανῶν πόλεμος, καὶ γράφει ὁ βεζίρης τῷ καίσαρι Λεοπόλδῳ ὅτι οἱ ἄνθρωποι ὅπου εἶναι εἰς τὴν Βιέννην ἐπ' ὀνόματι πρέσβεων πειμφθέντων παρὰ τῆς Πόρτας διὰ νὰ κάμουν ἀγάπην ἐκ μέρους τοῦ σουλτάνου εἶναι ὑπεύθυνοι, ὡς λαβόντες πλαστὰ γράμματα παρὰ τοῦ ἐξωσθέντος βεζίρη χωρὶς τὴν εἰδήσιν τοῦ σουλτάνου, καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἔχουν τὸ ἀξιόπιστον οὔτε μὴν τιμὴν τινα πρέπουσαν τοῖς πρέσβεσιν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1690.

Ἐτοιμάζεται ὁ βεζίρης μεγάλως εἰς τὸν πόλεμον, ἀλλ' εὕρισκεν δυσκολίας μεγάλας βλέπων ἅπαν τὸ στρατιωτικὸν ὅπου ἀπέφευγε τὸν πόλεμον, καὶ τοὺς θησαυροὺς πάντη κεκενωμένους χρημάτων· ὅθεν διὰ συνάθροι-σιν στρατιωτῶν μεταχειρίζεται τρόπον ἀσυνείηστον· οἱ γὰρ προκάτοχοί

του μὲ βίαν συνήθροίζον τοὺς πολεμήσοντας, καὶ οὕτως ἔγραφον τὰ φερμένα τους· ἀλλὰ αὐτὸς μεταβαλὼν τρόπον ἔγραψεν ὅτι, α' Ἐγὼ αὐτοπροσώ-
 » πως εἶναι νὰ ἐκστρατεύσω κατὰ τῶν Γερμανῶν· δὲν θέλω τινὰ μὲ βίαν
 » νὰ ἔλθῃ μαζή μου εἰς τὸν πόλεμον· ὅποιος θέλει νὰ γίνῃ μάρτυς ἅς ἔλθῃ,
 » καὶ θέλει ἔχει βοηθὸν τὸν Προφήτην, ἐλπίζων δι' αὐτοῦ νὰ νικήσῃ· καὶ
 » οἱ μὴ ἐλθόντες δὲν θέλουν ἔχει τινὰ ἐνόχλησιν, ἀλλὰ θέλουν πάρει καὶ
 τὸν λουφέν τους», καὶ τὰ τοιαῦτα. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον εἴλκυσεν ἅπαντας
 εἰς τὸν πόλεμον, ἀσιατικούς τε εὐρωπαϊούς.

Διὰ δὲ τὴν ἔλλειψιν τῶν χρημάτων διέταξε τὰ χαράτζια εἰς ἀ λ ι ἂ, ἐ-
 β σ ἂ τ καὶ ἐ δ ν ἂ· καὶ ἐκεῖ ὅπου ὅλοι κοινῶς ἐπλήρωναν ἀπὸ τρία γρόσια
 ἐπὶ τῶν εἰς τὸδε σουλτάνων, αὐτὸς διηρῖζει δέκα διὰ τὸν ἀ λ ι ἂ, ἕξ διὰ
 τὸ ἐ β σ ἂ τ καὶ τρία διὰ τὸν ἐ δ ν ἂ, μὲ ὅλον ὅπου ὁ Προφήτης τῶν διώ-
 ρισε μόνον 13 δράχμα ἀσῆμι νὰ πληρώνῃ κάθε Χριστιανὸς ὅπου δὲν δεχθεῖ
 τὸν μουσουλμανισμόν· τὸ ὅποιον μὲ τὸ νὰ ἐφάνῃ ὀλίγον εἰς τοὺς πρώτους βα-
 σιλεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Μεχμέτ τὸν Β', Μπαγιζίτ τὸν Β', Σελίμην
 καὶ Σουλεϊμάνην, τὸ ἀνέβασαν εἰς τρία γρόσια διὰ κάθε ἄνθρωπον. Ἐξω
 ἀπὸ αὐτὰ ἐπιφορτίζει χαράτζια καὶ τοῖς μοναχοῖς, καὶ τὸ ἔγραφον ὅπου ἔ-
 δωκεν ὁ Προφήτης τῶν τοῖς Σιναΐταις πρὸς ἄφεσιν τῶν δασμῶν, δι' οὗ ἂ-
 πὸ ἀλώσεως μέχρι τοῦδε δὲν ἐπλήρωναν ὅλοι οἱ μοναχοὶ καὶ παπάδες χα-
 ράτζι, ἀποκαλεῖ πλαστόν· καὶ τὰ εἰσοδήματα τῶν τζαμιῶν διορίζει νὰ δι-
 δωνται εἰς τὸν βασιλικὸν χαζνέν, καὶ δίδει ἄδειαν νὰ κτίζωνται ἐκκλη-
 σίαι, καὶ παιδεύει τοὺς ψευδομάρτυρας σκληρῶς, καὶ διορθοῦται τὰς κριστο-
 λογίας.

ΚΕ. V. ΜΑ.

Δευτέρα πατριαρχία Καλλινίκου τοῦ Δευτέρου τοῦ ἀπὸ Προύσης, τοῦ καὶ Ἀκαρνᾶνος ἐπι- λεγομένου.

Ἐξοῦται ὁ πατριάρχης Νεόφυτος τῇ συνεργείᾳ τῶν ἀρχιερέων, δυσμενῶς
 ἐχόντων κατ' αὐτοῦ διὰ τὴν ἐπιπήδησιν, καὶ ἀναλαμβάνει τὸν ἴδιον θρόνον
 τὸ δεύτερον ὁ αὐτὸς Καλλινίκος ὁ ἀπὸ Προύσης ὁ Ἀκαρνάν, κατὰ μῆνα Φε-
 βρουάριον, καὶ πατριαρχεῖ ἔτη δύο.

Μετὰ ταῦτα ἦρος φανέντος ἀπάρας ὁ βεζίρης τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὁδεύων πρὸς τὸ Βελεγράδι, τοῦ ἐκλεκτοτέρου γερμανικοῦ στρατεύματος μετακομισθέντος ἤδη ἀπὸ τῶν παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως ἐπαρχιῶν εἰς ἀπάντησιν τῶν Φραντζέζων καὶ τῆς ἐφόδου αὐτῶν, ἐν τῷ διαπερᾶν τὸ ὄρος τοῦ Αἰμου καὶ τῆς Ῥοδόπης ἔμαθεν ὅτι πολλαὶ χιλιάδες Γερμανῶν ἐξῆλθον ἀπὸ τὸ Βελιγράδι διὰ νὰ ἐνδυναμώσουν τὴν φυλακὴν τῆς Νύσσης· εὐθὺς οὖν, προστάττει τὸν Σελίμ-Γκιράϊ χάνην νὰ τοὺς ἀπαντήσῃ. Ἐλθὼν ὁ χάνης εὗρεν αὐτοὺς πλησίον τῆς Νύσσης· ἐφορμᾷ κατ' αὐτῶν πανταχόθεν μὲ τοὺς Ταρτάρους καὶ φυγαδεύει αὐτοὺς ἡττηθέντας. Ἐλαβον θάρρος πολὺ οἱ Τούρκοι διὰ ταύτην τὴν νίκην.

Εἰσελθὼν οὖν εἰς τὴν Σερβίαν ὁ βεζίρης ὑποτάσσει τὴν πόλιν Σεχέρ-κιοϊ. εἴτα ἐλθὼν πολιορκεῖ τὴν Νύσσαν καὶ μετὰ 25 ἡμέρας ὑποτάσσει. Οἱ Γερμανοὶ ταῦτα παθόντες καταλαμβάνουσι τὸ Βιδίνι καὶ τὴν Σεμένδριαν χωρὶς φύλακας καὶ ἀπέρχονται εἰς βυήθειαν τοῦ Βελιγραδίου. Ὁ βεζίρης ταῦτα μαθὼν πέμψας παρέλαβεν αὐτὰ εἰς τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν· εἴτα ἐφορμᾷ εἰς τὸ Βελιγράδι, καὶ πρῶτον μὲν πλοκάρει, εἴτα πολιορκεῖ, καὶ μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας τῆς πολιορκίας εἰς ἓνα πύργον γέμοντα πυροκόνεως ὁ Ἀνδρέας Κορνάρος δίδει φωτιάν, κρημνίζεται ὁ πύργος καὶ σὺν αὐτῷ μέρος πολὺ τοῦ τείχους, ὅπερ ἰδὼν ὁ βεζίρης ἐροδον προσέταξεν εὐθὺς· οἱ πολιορκούμενοι ἀπαντῶσιν εἰς τὰ κρημνίσματα τὴν ἐφοδὸν μίαν ὥραν· ἀλλὰ τέλος ὑπὸ τοῦ πλήθους βιασθέντες ἀναχωροῦσι, φονευθέντες μὲν πολλοὶ, φονεύσαντες δὲ καὶ πολλοὺς τῶν Ὁθωμανῶν.

Ὀλίγοι διαπερῶσι τὸν Δούναβιν μὲ τὸν στρατηγὸν Λακροῦ μὲ τὰ πλοῖα. Εἴτα πέμπει ὁ βεζίρης βοήθειαν εἰς τὸ παρὰ τῶν Γερμανῶν πολιορκούμενον Τεμισβάρ, καὶ ἀνακτίσας τὰ κρημνίσματα τοῦ Βελιγραδίου διαπερᾷ τὸν Δούναβιν καὶ ὑποτάσσει τὴν πόλιν Λίππαν, εἴτα τὴν Ὁρσοβαν, καταλειφθεῖσαν παρὰ τῶν Γερμανῶν, καὶ προχωρεῖ μέχρι τῆς πόλεως Ἐσέζ κειμένης ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Δράβα εἰς τὸν Δούναβιν, ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν.

Θανόντος τοῦ Μιχαὴλ Ἀπαφίν, ἡγεμόνος τῆς Ἑρδελίας, εἰς τὰς ἀρχάς τοῦ ἔτους 1689 ἄνεν κληρονόμων, ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος ἐκληρονόμησεν αὐτήν· ἀλλ' ὁ βεζίρης τὴν ἔδωκε τῷ Τέκελρ, καὶ διὰ νὰ τὸν ἐνθρονίσῃ ἔστειλε μαζὶ τὸν στρατηγὸν μὲ 10 χιλ. στρατοῦ, καὶ ἐπρόσταξε τὸν χάνην καὶ τὸν ἡγεμόνα τῆς Βλαχίας Κωνσταντῖνον τὸν Πραγχοβάνον νὰ τὸν βοηθήσουν. Ὁ Τέκελης οὖν, δι' ὁδοῦ μέχρι τοῦδε ἀγνώστου καὶ μόνον ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος Πραγχοβάνου ἀνακαλυφθείσης, διὰ τῶν ὑψηλῶν ὀρέων τῆς Βλαχίας ἐφορμίσας ἀπροσδοκῆτως κατὰ τῆς Ἑρδελίας, ἦτοι Τρανσυλβανίας, τοσούτω πολλῷ στρατῷ τῇ τοῦ Πραγχοβάνου βοηθείᾳ, νικᾷ τὸν στρατηγὸν Ἐϊσλερ, ἀπροετοίμαστον εὐρὼν καὶ μηδὲν τοιοῦτον ὑποτοπάζοντα, καὶ ὑπὸ ταῖς ὑπωρεΐαις τῶν ὀρέων ἀμεριμνῶς ὡς ἐν ἐπαρχίᾳ ἰδίᾳ τε καὶ φίλῃ ἐστρατοπεδευμένον ὄντα· ὅθεν ζωγρεῖ τὸν Ἐϊσλερ ὁ Τέκελης σὺν ἄλλοις πολλοῖς ὀφφικιάλοις, φονεύει αὐτοῦ στρατιώτας 4,000, καὶ μένει ἡγεμὼν τῆς Τρανσυλβανίας. Ὡς τόσον ὁ ἡγεμὼν τῆς Βάδης ἀντὶ τοῦ ἀπειλεῖν τῷδε τῷ ἔτει

εἰς βοήθειαν τοῦ Βελιγραδίου ἦλθεν εἰς τὴν Τρανσυλθανίαν· ὅθεν φοβηθεὶς ὁ Τέκελης φεύγει καὶ ἔρχεται εἰς τὸν βεζίρην Κιοπρουλόγλου, καὶ τοῦ λοιποῦ ἔμεινεν ἐσχαί ἐστερημένος τῆς ἡγεμονείας αὐτῆς.

Οἱ Λέχοι ὥρμησαν κατὰ τῆς Μολδαβίας καὶ τῷδε τῷ ἔτει, ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσαντες ἐπ' ἀνέκαμψαν ἀπρακτοί, ἡγεμονεύοντος Μολδαβίας τοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Καντεμίρη.

Οἱ Ἐνετοὶ ἐξουσίαζον ὅλον τὸν Μωρέαν· ἀλλ' οὐδὲ τῷδε τῷ ἔτει ἡδυνήθησαν ὑπαγαγεῖν τὴν Μονεμβασίαν. Κατεβύθισαν νῆας τοῦ στόλου παρὰ τῇ Μιτυλήνῃ καὶ ὑπέταξαν τὴν Κατίναν καὶ Βαλλόναν.

Ἐλθὼν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ὁ βεζίρης ὑπεδέχθη ὑπὸ τοῦ σουλτάνου φιλοφρόνως· εἶτα συναπῆλθον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ θρίαμβον, πανηγυρίζουσι ἡμέρας τρεῖς, καὶ ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας μὲ μεγάλας δεξιώσεις ἐτιμῆθη.

Ἔτει σωτηρίῳ 1691.

Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος εἰς τὴν Βιέννην, φοβούμενος τὸν νικητὴν βεζίρην Κιοπρουλόγλου Μουσταφᾶ-πασσᾶν διὰ τὴν ἣν ἐπρεσβεύσατο πρεσβείαν, παρεκάλει τοὺς Γερμανοὺς καὶ διὰ ὑποσχέσεων ἔπειθε νὰ τὸν κρατοῦν εἰς τὴν Βιέννην, φοβούμενος μήπως θανατώσῃ αὐτὸν ὁ βεζίρης ἐπ' ἀνελθόντα· ὅθεν διέτριψεν εἰς τὴν Βιέννην ἕως οὗ ἀπεβίωσεν ὁ Κιοπρουλόγλου.

Ὁ πατριάρχης Καλλίνικος ἐκίνησε πάντα λίθον διὰ νὰ θεμελιώσῃ καὶ νὰ συστήσῃ τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει σχολεῖον, ὡς ἐκ τοῦδε τοῦ συνοδικοῦ γράμματος ἀποδείκνυται.

« Καλλίνικος ἐλέω θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης. »

« Παιδείας καὶ σοφίας Κυρίου κρεῖττον οὐδὲν ἐν τῷ μετὰ σώματος βίῳ »
 » τῶν ὁμολογουμένων ὄντως καλῶν, διὰ τε τὸ περιὸν τῆς ἀξίας τοῦ ὑπο-
 » κειμένου, εἰπομεν ἂν, περὶ ὃ καταγίνεσθαι πέφυκε, καὶ τὸ ὑπερέχον τοῦ
 » τέλους πρὸς ὃ ποιεῖται τὴν ἐκβασιν· ὅπερ θεῖον ὄντως ἐστὶ καὶ ἐξαίρετον
 » ἵνα μὴ λέγω τῆς θείας μακαριότητος ἐστὶν ἀπορρώξ· καὶ γὰρ τοῦ κατ'
 » ἀρετὴν βίου ἡ μακαριότης ἐστὶ, κατὰ τοὺς ἱεροὺς διδασκάλους τῆς ἐκ-
 » κλησίας· διὸ, μ α κ ά ρ ι ο ς ἄ ν θ ρ ω π ο ς θ ς ε ὕ ρ ε σ ο φ ί α ν καὶ θ ν η-
 » τ ὃ ς θ ς ε ἰ ὶ δ ε φ ρ ὶ ὄ ν η σ ι ν, τὸ ἱερὸν φησὶ λόγιον. Ἐνθεν τοι καὶ περι-
 » σπούδαστον ἔργον παρὰ πάντα κέρριται πάντως τοῖς εὐ φρονούσιν ἡ τῆς
 » σοφίας μελέτη, καὶ λίαν ἀναγκαῖον ἀνθρώποις, ὡς συμπληρωτικὸν καὶ ἀ-
 » παρτιστικὸν σφίσι αὐτοῖς τῆς κατὰ λόγον καὶ γνῶσιν ἐνεργείας, δι' ἧς
 » καὶ ἄνθρωπος πέφυκε καὶ θεοῦ εἰκὼν ἄνθρωπος λέγεται. Ἀλλ' οἷς οἶδε
 » κρίμασι Κύριος ἀμελούμενον καθορῶντες ἐν τοῖς ἐνεστῶσι τὸ θειότατον
 » ἔργον αὐτὸ, τὴν τῶν γραμμάτων δηλαδὴ σπουδὴν καὶ σοφίαν τὴν ἀγχίθεον,
 » ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς γένει, οὗ τινος γνώρισμα πάλαι βάθος σοφίας ὑπῆρχε, καὶ
 » πλάτος ἐπιστημῶν, καὶ πλοῦτος γνώσεων, ἧτις τανῦν ἐν αὐτῷ μικρὰ πνέου-
 » σκ φαίνεται καὶ μακρὴν ἀσθενοῦσα καὶ πρὸς τὸ ἐκλείπειν ἐγγίζουσα, πε-

» ριπαῶς λίαν ἔχομεν ἀμηχανοῦντες τοῖς ὅλοις * * * μᾶλλον διὰ τὸ μι-
 » κρὸν ἀποπαύσασθαι τὸ πρὸ χρόνων ἱκανῶν κατασταθὲν διδασκαλεῖον ἐν
 » τῇ περιφανείᾳ ταύτῃ πολιτείᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, φροντίδι καὶ δα-
 » πᾶν τοῦ τιμιωτάτου καὶ ἐπισημοτάτου ἀρχόντος κυρίου Μανουὴλ, ἐν ᾧ
 » πολλοὶ τῆς ἀξιεράστου σοφίας ἀπολαύσαντες οὐ μικρὰν τὴν ὠφέλειαν ἐ-
 » καρπώσαντο. Καὶ γὰρ αὐτὸς ὁ τῆς σοφίας ἐραστὴς ἐν ἀρχαῖσι κύρ Μα-
 » νουὴλ κατὰ τοὺς μικρὸν ἔμπροσθεν χρόνους θεόθεν κινήσεις, σὺν ἄλλοις
 » μὲν τοῖς ἀλλαχοῦ παρ' αὐτοῦ φιλεργηθεῖσι φροντιστηρίοις τῶν ἱερῶν γραμ-
 » μάτων, ἐξετέλεσε καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν τὴν ἀξιεπαῖνον ἦν προει-
 » ρήκαμεν σχολὴν, ὡς παρὰ πάντων τὸ πρᾶγμα καλῶς γινωσκόμενον δια-
 » πεφῆμιστα· περιστατικῶν δέ τινων πρὸ ὀλίγου κατὰ τὸ ἀντίξουν, φημί,
 » τῆς τοῦ καιροῦ δυσχερείας ἐπεισφυσάντων, οἷα φιλεῖ ἐν τῷ κόσμῳ συμ-
 » βαίνειν ὡς τὰ πολλὰ, πέπαυται μέχρι τοῦ νῦν ἡ ἐν αὐτῇ διδασκαλία,
 » καὶ ζημία προσετρίβη τῷ Γένει δεινὴ καὶ πᾶσαν ἄλλην τῶν ζημιῶν ὑ-
 » περέχουσα. Ὅσα καὶ γὰρ ἡ τοῦ καλοῦ παρουσία λυσιτελεῖ, καὶ τὰ συμ-
 » φέροντα θαυμάζει, καὶ ἐξαίρει τῶν δυσχερῶν, καὶ ἄλγος ἀπορραπίζει, καὶ
 » θλίψιν ἀποδιοπομπεῖται μακρὰν, καὶ εὐζωίαν χαρίζεται, τοσούτω δήπου-
 » θεν ἐξ ἀντιθέσεως ἡ ἀπουσία τοῦ τοιοῦτου σωτηρῶν ἐπιφέρει τὰ κατα-
 » στρέφοντα.»

« Τούτου χάριν ἐσκεμμένως ἄγαν διὰ φροντίδος ἐθέμεθα κατὰ χρέος μεθ'
 » ὅσης ἐπιμελείας καὶ λίαν διεγειγερμένης σπουδῆς ἀναζωοποιῆσαι κατὰ
 » δύναμιν τὸν ἐν σποδιᾷ τέως ὑποκρυπτόμενον ἱερὸν ἄνθρακκα τοῦ θεοδα-
 » ρήτου φωτὸς τῆς παρεδρευούσης θεῆς σοφίας, καὶ εἰς φῶς αὐθις ἀνακαλέ-
 » σασθαι τὸ διαληφθὲν διδασκαλεῖον, ἐπὶ ψυχαγωγίᾳ τῶν δεινοπαθούντων
 » ἀλήκτως καὶ στυγναζόντων ἔρωτι θείῳ διὰ τὴν ἀπουσίαν ἐκεῖνου, γεγο-
 » νότος ἐκ μέσου καὶ λύπην ἀπολιπόντος οὐ μικρὰν τοῖς φρονούσιν· ὅπερ
 » καὶ κατεστήσαμεν, σὺν ἀντιλήψει θεοῦ, διὰ βοήθειας πάλιν τοῦ αὐτοῦ
 » ἀρχόντος. Παρέδωκε γὰρ ὁ αὐτὸς ἀρχὼν τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ
 » Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ μίαν ὁμολογίαν ποσότητος χρημάτων ἱκανῶν, ὧν εἴ-
 » χε λαβεῖν ἐξ αὐτῆς ἀπὸ δανείων, ἐπὶ τῷ ἀνακαινισθῆναι δι' αὐτῶν ὑπὸ
 » τῆς Ἐκκλησίας τὸ φροντιστήριον, εἰς κοινὴν μὲν ὠφέλειαν τοῦ Γένους,
 » διηνεκὲς δὲ τούτου μνημόσυνον· καὶ ταύτην ἀνά χεῖρας λαβόντες τὴν
 » βοήθειαν δίκην κρηπίδος ἐθέμεθα τοῦ ἔργου ἐν ᾗ τὴν οἰκοδομὴν ἐξηρτή-
 » σαμεν ὅλαις χερσὶ καὶ δυνάμεσι καὶ κοινῇ συγκαταθέσει καὶ βουλῇ τῆς
 » ἱερᾶς ὁμάδος καὶ θεοσυλλέκτου ὁμηγύρεως, ἱερωτάτων φημί, συναδελ-
 » φῶν ἡμῶν ἀρχιερέων, τιμιωτάτων κληρικῶν, εὐγενεστάτων ἀρχόντων
 » τῆς πολιτείας, χρησιμωτάτων καὶ ἐγκρίτων προσώπων, ἀπὸ τε ῥουφε-
 » τίων καὶ τῶν ἐνοριῶν, συναγωνισθέντος ἡμῖν οὐ μικρὸν, μακρὸν τε κα-
 » μόντος πρὸ τῶν λοιπῶν καὶ τοῦ Μακαριωτάτου καὶ σοφωτάτου πατριάρ-
 » χου τῶν Ἱεροσολύμων Κυρίου Δοσιθεοῦ, τοῦ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπῇ-
 » τοῦ καὶ περιποθήτου ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ τῆς ἡμῶν Μετριοτήτος,
 » ἀντιπελαργούντος οἰονεὶ μητρὸς δίκην τὴν κοινὴν φυταλίαν τοῦ καθ' ἡ-
 » μᾶς Γένους πρὸς ὠφέλειαν αὐτοῦ καὶ μεγαλοπρέπειαν, ναὶ μὴν καὶ φω-

» τισμὸν θείας γνώσεως, δι' ἧς ἡ τῆς ψυχῆς σωτηρία πέφυκεν ἀναμφί-
 » κτως ἐπιμνηστεύεσθαι. »

» Καὶ δὴ πρὸς σύστασιν αὐτοῦ τοῦ φροντιστηρίου διατάξαμεν εἶναι καὶ
 » προσεδρεύειν ἐν αὐτῷ διδασκάλους δύο· τὸν μὲν ἕνα διδάσκοντα τὰ ἐπι-
 » στημονικὰ μαθημᾶτα, τὸν δὲ ἕτερον τὰ γραμματικὰ τῆς κυκλοπαιδείας
 » διερμηνεύοντα· οἵτινες ἔχουσι λαμβάνειν μισθὸν τοῦ κόπου αὐτῶν, ὁ μὲν
 » τῶν ἐπιστημονικῶν μαθημάτων γρόσια διακόσια, ὁ δὲ τῆς κυκλοπαιδείας
 » γρόσια 150, ἅπερ διωρίσαμεν πορίζεσθαι ἀπὸ τῶν κατ' ἔτος ἐμβατοι-
 » κίων δύο ἐκκλησιῶν, τῆς Παναγίας δηλονότι Γοργοπηκίου τῆς ἐν τοῖς
 » Ὁρῆ Μαρμαραῖς, ὅπερ ἐστὶ γρόσια 270, καὶ τοῦ Ἀγίου Νικολάου τῆς ἐν
 » τοῖς Ὑψωμαθείοις, ὅπερ ἐστὶ γρόσια 80. Κάντεῦθεν ὀφείλουσιν, ὁ μὲν δι-
 » δασκαλὸς τῶν ἐπιστημῶν εἰς δύο κλάσεις διδάσκειν τοὺς μαθητὰς τὰ
 » μαθημᾶτα, ὧν μετὰ τὴν παράδοσιν ἐρωτᾷν τε καὶ λύειν τὰς ἀπὸ τῶν
 » αὐτῶν μαθημάτων ἀπορίξας, καθ' ἡμέραν τε ἐπιτάττειν ἐνὶ τῶν μαθητῶν
 » ἀναλαμβάνειν τὸ προειλημμένον μάθημα, χωρὶς τοῦ παρέχειν αὐτῷ τινὰ
 » προλαβοῦσαν εἰδήσιν· τῇ δὲ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου μαθημᾶτα μὲν τῆς προ-
 » κειμένης ἐπιστήμης μὴ διδάσκειν, ἀθροίζειν δὲ ἐνώπιον αὐτοῦ τοὺς μα-
 »θητὰς, εἴτα δι' ἑαυτοῦ τε καὶ δι' ἀλλήλων ἐκεῖνων ἐπεξεργάζεσθαι τρι-
 » βήν τινα καὶ ἀναπόλησιν κατὰ νοῦν τῶν παρελθόντων μαθημάτων διὰ
 » τινων προσαρμοζόντων προβλημάτων, προτρέπειν τε τοῖς ἐπαύουσιν μαθηταῖς
 » καὶ συνιστᾷν αὐτοῖς ἐνδελεχῶς διαλέξεις ἀλλήλοις, δι' ὧν ἔχουσι γυμνά-
 » ζεσθαι καλῶς καὶ προχωρεῖν εἰς ἐπίδοσιν. Ὁ δὲ διδάσκαλος τῆς κυκλο-
 » παιδείας ὀφείλει διορίζειν τοὺς ὑπ' αὐτοῦ διδασκομένους εἰς κλάσεις δύο·
 » καὶ πρὸς μὲν τὴν ἁ διδάσκειν ἐν τῶν λογογραφικῶν μαθημάτων, πρὸς δὲ
 » τὴν β' ἐν ποιητικὸν εὐληπτότερον κατὰ τὴν τῶν μαθητευομένων δύνα-
 » μιν, μάλιστα δὲ τὸν σχηματισμὸν τῶν χρόνων πρὸς τοὺς ἱκανωτέρους,
 » ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς συντάξεως τῶν ῥημάτων, μετὰ τεχνολογίας ἀδιαλεί-
 » πτου, ἃ τε μάλᾳ ἀναγκαίως συμβαλλούσης ταύτης τοῖς πρωτοπείροις εἰς
 » ἔννοιαν καὶ κατὰληψιν τῶν διδασκομένων αὐτοῖς· τῇ δὲ ἁ κλάσει θέματα
 » παρέχειν καθ' ἡμέραν ἐφ' ἑκάστου εἵδους τῶν ῥημάτων, καὶ ὡς ἔνεστι δι'
 » ἐπιμελείας ἔχειν ὅ,τι πλείστης καὶ γρηγορούσης φροντίδος εἰς τὸ παιδεύε-
 » σθαι τοὺς αὐτοῦ ἀκροατὰς τὴν γραμματικὴν τέχνην μετ' ἐσκεμμένης ἀ-
 » σκήσεως. Παρὰ ταῦτα δὲ εἰς τὰ γραμματικὰ μαθημᾶτα δέδοκται τὴν τοῦ
 » Σαββάτου ἀργίαν τοῖς ἀκουμένοις αὐτοῖς μὴ ἐπιγίγνεσθαι· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ
 » καὶ τοὺς διδασκάλους αὐτοὺς συγχὰς μὴ διάγειν ἐκχειρίας, εἰμὴ μόνον κατὰ
 » τὰς Κυριακὰς σχολάζειν ἐν καταπαύσει τῆς πρὸς τὸ διδάσκειν ἐνεργείας,
 » ὡσαύτως καὶ τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς καὶ μερικὰς ἐπισήμους ἡμέρας, καὶ
 » τὸ δευτερον πρὸς τὴν ἐνάτην ὥραν. Προσέχειν δὲ ὅλως ἑαυτοῖς ἐντέλλε-
 » ται εἰλικρινῶς καὶ ἀπροσωπολήπτως μὴ ἑτεροζύγους πως ποιεῖν τὰς δι-
 » δόσεις τῶν μαθημάτων, ἀλλ' οὔτε τινὰς μὲν ἐν κρυπτῷ διδάσκειν τῶν
 » μαθητῶν τινὰς δὲ μόνον ἐν τῇ κοινῇ ἀκρόασει· τοῦτο γὰρ παράλογον ἀν
 » εἶη, φαῦλον τε καὶ ἐπίψογον ἔργον καὶ σκανδαλὸν οὐ μικρῶν παραίτιον·
 » ἀλλ' ἰσοπάλως πως καὶ ἰσοστάθμως, ὁσίως τε καὶ ἀνεπιλήπτως κοινήν

—1691

» τὴν διδασκαλίαν προβάλλεσθαι, καθὼς εὐάρεστόν ἐστι θεῷ καὶ ἀνθρώ-
» ποις.»

» Πρὸς τοῦτοις παρακελεύομεθα ὅπως τοῖς προσερχομένοις ἐν τῷ φρον-
» τιστηρίῳ μαθητεῖαν, χάριν δηλονότι σπουδῆς, ἱερομονάχους ὄντας ἢ ἱε-
» ροδιακόνους ἢ μοναχοὺς, εἴτε ἀπὸ τοῦ Ἀγίου Τάφου, τοῦ πατριαρχικοῦ
» θρόνου δηλονότι τῶν Ἱεροσολύμων, εἴτε ὑπὸ τῶν ἄλλων πατριαρχείων,
» εἴτε ἀπὸ τοῦ ἀγιωνύμου ὄρους, εἴτε ἀπὸ τοῦ μοναστηρίου τοῦ ἐν τῷ ὄρει
» Σινᾶ, καὶ τῶν ἄλλων μοναστηρίων, χωρὶς βουλῆς καὶ ἀδείας καὶ γραμμά-
» των, ναί μὴν καὶ παρακλησέων τῶν προϊσταμένων αὐτῶν μηδόλως ἀπο-
» δέχεσθαι κατ' οὐδένα τρόπον· κἂν λέγωσιν εἶναι δεδιωγμένοι μὴ ἀκούε-
» σθαι χωρὶς δεήσεως τῶν πρεσβυτέρων αὐτῶν· τοῦτο γὰρ καὶ νόμιμον καὶ
» κανονικὸν καὶ τῆς κανονικῆς εὐταξίας ἐχόμενον, πρὸς δὲ γε τοῦτοις καὶ
» ἀναγκαῖον οὐκ ἔλαττον· ἄλλως γὰρ ἀνειμένον τοῦ πράγματος ἐναπολει-
» φθέντος τῶν ἐνδεχομένων ἂν εἴη καὶ τινὰς ποτε δραπετέας καὶ ὑπαιτίους
» ὡς κρησφύγετον εἰσερχεσθαι, μηδενὶ ἐντυχό·τας τῶν ἐμποδοστατούντων».

α Ἐτι προσεντελλόμεθα ὅπως ἐάν τις τῶν μαθητῶν, ἢ πολλοὶ τυχῶσιν
α ἀποροῦντες εὐφυΐας, ἢ τινες σεμνῆς μὲν εἶεν πολιτείας καὶ προαιεσσεως ἀ-
» γαθῆς καὶ γνώμης εὐθείας, προσκείμενοι μὲν τῇ σπουδῇ ἐμμελῶς μαθηά-
» νοιεν δὲ δυσκόλως, οἱ τοιοῦτοι μὴ ἀποπέμπωνται τῆς σχολῆς διὰ τὸ
» βραδθυμαθεῖς συγχάνειν· εἰ δὲ τινες τῶν μαθητῶν ἐξελεγχθοῖεν βλάτφῃ
» ἢ κακότητι ἢ κακνδαλοποιίᾳ, διεστρομμένοι τε καὶ κακῆς πολιτείας,
» οὔτοι ὡς ἀνάξιοι τῆς ἀπὸ τῶν γραμμάτων, χάριτος ἐξακριβωθέντων κοι-
» νῇ σκέψει τῶν κατ' αὐτοὺς, ἀποβάλλωνται μακρὰν ἀνυπερθέτως παρ' οὐ-
» δενὸς δεφενδεύμενοι οὔτε τὸ παράπαν βοηθοῦμενοι. Κἀπὶ τοῦτοις οἱ
» μὲν διδασκαλοὶ δι' ὀφειλῆς ἔχουσι λόγοις τε καὶ τρόποις καὶ τῷ κατ'
» αὐτοὺς ὑποδείγματι ἐκπαιδεῖν τοὺς μαθητάς σὺν τοῖς τῶν γραμμάτων
» μαθήμασι καὶ θεοσεβείαν καὶ εὐλάβειαν καὶ ἡθὼν κοσμιότητα, καὶ πάντα
» ὅσα ρυθμίζουσι πρὸς εὐζωίαν τὸν λογικὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν τῆς εὐαγ-
» γελικῆς διδασκαλίας ἀκροατήν. Οἱ δὲ μαθηταὶ καλῶς καὶ νουνεχῶς προ-
» σέχειν ταῖς τῶν σφῶν διδασκάλων ἐπὶ σωφρονισμῷ διδασκαλικαῖς ὑπο-
» θήκαις, ἑαυτοὺς τ' εὐπειθεῖς παρέχειν, ὡς τὸ προσῆκον, καὶ ὑπακούους πρὸς
» τοὺς διδασκάλους αὐτῶν μετὰ τῆς ὀφειλομένης αἰδοῦς, καὶ ἐξαιρέτως πρὸς
» τὴν ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς προϊσταμένους αὐτῆς, καὶ μεθ'
» ὑποταγῆς ἀποδέχεσθαι τὰς διακελεύσεις αὐτῶν ἡνίκα πρὸς τὰ τῆς ἀρετῆς
» ἔργα προτρέπωνται. Ἀλλὰ καὶ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφείλουσιν ἀποφερεσθαι
» καρπὸν τινὰ τῶν πόνων αὐτῶν, συγγράφειν δηλαδὴ λόγους τινὰς καὶ ἐγ-
» κώμια εἰς τὴν τιμὴν καὶ μνημόσιον τῶν συστησάντων καὶ τῶν ἀμφι-
» πονούντων καὶ διακυβεργιώντων τὴν σχολὴν, δὸς δειπεῖν καὶ πρὸς ἔνδει-
» ξιν τῆς ἑαυτῶν προκοπῆς.»

α Ἐρ' οἷς ἀποφαινόμεθα συνδικῶς καὶ ἐπιβεβαιουῦμεν ἀσφαλῶς ἵνα τὸ
» συγκροτηθὲν αὐτὸ φροντιστήριον θεοῦ νεύσει ἔχῃ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ
» ἐξῆς τοῖς εἰρημένοις τρόποις τὴν σύστασιν καὶ διακονίαν, τὸ διεξάγεσθαι
» καὶ διενεργεῖσθαι, τῇ δόσει τῶν κατ' ἔτος ἐμβατοικίων ἀπὸ τῶν εἰρημέ-

» νων δύο ἐκκλησιῶν ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως, προσευχόμενοι ἐκ
 » μέσης ψυχῆς καὶ καρδίας ὅπως Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ἡ ἐνυ-
 » πόστατος σοφία τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς, ὁ πάντων τῶν ἀγαθῶν χορηγός,
 » διὰ τῆς ἀπειροδυναμίας αὐτοῦ καὶ θείας προνοίας ἐπιστηρίξῃ τὸ παρ' ἡ-
 » μῶν ἤδη ἐκπονηθὲν διδασκαλεῖον αὐτὸ, οὗτινος αὐτὸς μόνος ἀρχηγός καὶ
 » τελειωτὴς ὑπάρχων διαφυλάξῃ ἀκλόνητον καὶ ἀδιάσειστον καὶ ἀπαρά-
 » θραυστον ἕως τῆς συντελείας τῶν αἰώνων, φωτίζων, στηρίζων καὶ συνε-
 » τίζων ἄνωθεν τοὺς τε διδάσκοντας καὶ τοὺς διδασκόμενους ἐν αὐτῷ, τοὺς
 » τε ἐπισκεπομένους καὶ συγκροτοῦντας καὶ βοηθοῦντας, προνοουμένους τε
 » καὶ ὑπερασπιζομένους αὐτοῦ καὶ φροντίζοντας τῆς συστάσεως αὐτοῦ, δια-
 » μονῆς τε καὶ αὐξήσεως φιλαρέτως καὶ φιλοθέως· τὸ γὰρ φιλάρετον πάν-
 » τως ἐστὶ καὶ φιλόθεον. Ὅς δ' ἂν τῶν πάντων ὀψέποτε, εἴτε τοῦ ἱεροῦ
 » καταλόγου ὑπάρχων, εἴτε τῆς κοσμικῆς πολιτείας, πανούργῳ τινι καὶ
 » ὑπόულῳ τῷ τρόπῳ, ἐν ἀποκρούφει ἢ ἀναφανδόν, εἴτε θρόνῳ καὶ κακίᾳ
 » βυλλόμενος εἴτ' ἄλλῳ τινι πάθει πληττόμενος ἐπιχειρήσει διασεῖσαι τὸ
 » φροντιστήριον αὐτό, δι' ἐπιβουλῆς τε σατανικῆς ἀνατροπῆν τινα ποιή-
 » σαι, ἢ ἀφαίρεσιν, ἢ μείωσιν τῶν προσδιορισθέντων εἰς κυβέρνησιν αὐτοῦ,
 » καὶ δοῦναι αἰτίαν ἡντιναοῦν τοῦ καταλυθῆναι αὐτὸ καὶ προξενηθῆναι τῷ
 » γένει ἡμῶν ἐξάμβλωσιν, ἀβλεψίαν τε ψυχῆς καὶ ἀπώλειαν, ὡς ἐχθρός
 » τοῦ καλοῦ, θεομάχος τε καὶ διώκτης τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ Γένους ἐπίβου-
 » λος, ἀφωρισμένος εἴη ἀπὸ τῆς παναγίας καὶ ζωαρχικῆς Τριάδος, τοῦ ἐνός
 » τῇ φύσει μόνου θεοῦ, καὶ κατηραμένος, καὶ ἀσυγχώρητος, καὶ ἄλυστος με-
 » τὰ θάνατον ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέ-
 » ματι ὑπόδικος καὶ ἔνοχος τοῦ πυρὸς τῆς γενένης. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν καὶ
 » διηνεκῇ παράστασιν τῆς ἐπισυστάσεως τοῦ θεοσώστου αὐτοῦ φροντιστη-
 » ρίου κατεστρώθη καὶ τὸ παρὸν ἐν τῷ ἱερῷ τῷδε κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς
 » τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, κατησφαλισμένον συνοδικῶς ταῖς τῶν
 » συμπαρόντων ὑπογραφαῖς. Χίλιστοῦ ἐξακοσιοστῷ ἐννενηκοστῷ πρώτῳ.
 » Ἰουλίῳ. Ἰνδικτιῶνος ΙΔης.

» Καλλίνικος ἐλέω θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώ-
 » μης καὶ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης».

» Δοσίθεος ἐλέω θεοῦ πατριάρχης τῆς Ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ
 » πάσης Παλαιστίνης.

« Ὁ Ἐρέσου Θεοφάνης· ὁ Ἑρακλείας Νεόφυτος· ὁ Κυζίκου Κύριλλος· ὁ
 » Νικομηθεῖας Παρθένιος· ὁ Χαλκηδόνος Γαβριήλ· ὁ Δαρίσσης Παρθένιος·
 » ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἰλίου Ἀρτῆς Μελέτιος· ὁ Σμύρνης Γρηγόριος· ὁ Ἀγχιάλου
 » Δαυιὴλ· ὁ Δρύστρας Ἀθανάσιος· ὁ Νέων Πατρῶν Ἰωάσαφ· ὁ Βυζῆς Ζαχαρίας·
 » ὁ Ῥόδου Περθέσιος· ὁ Χίου Γρηγόριος· ὁ Ῥαιδεστοῦ Παχώμιος· ὁ πρῶν
 » Λακεδαιμονίας Θεοδώρητος· ὁ μέγας Οἰκονόμος· ὁ μέγας Λογοθέτης
 » Ἰωάννης Καρυφύλλης· ὁ μέγας Χαρτοφύλαξ Μπαλάσης· ὁ μέγας Ἐκκλη-
 » σιάρχης Ῥαλάκης· ὁ Δικαιοφύλαξ Σπανδονῆς· ὁ Λογοθέτης Χουρμούζιος·
 » ὁ Ῥήτωρ Μανουὴλ· Λικίνιος· Ἀκέστωρ· Ὁμᾶς Τζουκῆς· Κωνσταντῖνος
 » Χρυσόσκουλος· Κωνσταντῖνος Τζουκῆς· Ἀράκος Εὐπραγιώτης.»

—1691

Σώζεται θεία συνάρσει μέχρι τῆς σήμερον· κεῖται ἡ οἰκοδομή παρὰ τῷ πατριαρχεῖῳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου· ἡ πληρωμὴ ὅμως τῶν διδασκάλων εἷς τε τὰ φιλοσοφικά καὶ γραμματικά δὲν εἶναι πλέον ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ ἐμβολοκία, ὡς μὴ ἐξαρκούντα, ἀλλ' ἀλλαχόθεν, ἀπὸ τε τῶν ἡγεμόνων δηλαδὴ Οὐγγροβλαχίας καὶ Μολδαβίας καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων. Καὶ ὁ μὲν Οὐγγροβλαχίας πέμπει τὸν χρόνον γρόσια χίλια, ὁ δὲ Μολδοβλαχίας γρόσια πεντακόσια· τοῦτο δὲ γίνεται ἀπὸ τοὺς εὐγνωμονοῦντας αὐθέντας καὶ τοὺς περὶ πλείστου ποιουμένου τὴν τιμὴν καὶ προκοπὴν τοῦ ταλαιπώρου ῥωμαϊκοῦ γένους· ἐγένοντο ὅμως πολλοὶ ὅπου δὲν τὰ ἐστείλαν, ἀγνωμονοῦντες τῇ τε Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ πατρίδι. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς δίδουσιν ἀνά ἔτος, ἕκαστος κατὰ τὸν βαθμὸν τοὺς καὶ κατὰ τὴν κατάστασιν τῶν ἐπαρχιῶν, οἱ μὲν γρόσια 40, οἱ δὲ 30, οἱ δὲ 20, οἱ δὲ 15, οἱ δὲ 10· ἀποδώσι Κύριος ὁ θεὸς αὐτοῖς ἀντάξιον τὸν μισθόν. Οἱ δὲ Ἀρχοντες τῆς πολιτείας οὐδὲ ὀβολόν.

Ἐτοιμασθεὶς ὁ βεζίρης οὐκ ἐκστρατεύει, μὲ τὸ νὰ ἡῤῃσεν ὁ ὕδρωψ τοῦ σουλτάνου· ἐφοδεῖτο νὰ λείψῃ μὴπου ἀποθάνῃ ἀπὸ τὸς του, ὑποπτευόμενος κίνδυνον τῆς ζωῆς του, ἢ τοῦλάχιστον ἐξωσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἂν προβιβάσῃ εἰς τὴν βασιλείαν υἱὸς τις τοῦ σουλτάν Μεχμέτ τοῦ Δ'. Τέλος πάντων θνήσκει ὁ σουλτάν Σουλεϊμάν ὁ Β' κατὰ τὴν ἰά τοῦ Ἰουνίου ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας πεντηκοστὸν καὶ βασιλεύσας ἔτη τρία καὶ μῆνας ἐννέα.

Βασιλεία τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ τοῦ Β', υἱοῦ τοῦ ποτὲ σουλτάν Ἰπραήμη.

Ἐσυγχίσθη ἡ αὐλὴ διὰ τὸν θάνατον τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν· οἱ πλείους ἤθελον υἱὸν τινα τοῦ ἐξωσθέντος σουλτάν Μεχμέτ τοῦ Δ', ἢ τὸν Μουσταφᾶν δηλαδὴ ἢ τὸν Ἀχμέτην· ἄλλοι ἤθελον τὸν αὐτὸν Μεχμέτην τὸν ἐξωσθέντα· ὁ βεζίρης δὲν ἐσυμφώνει μὲ τὰ μέρη αὐτά· ἐκινδύνευε γὰρ ἡ ζωὴ του ἂν ἐβασίλευεν ἢ ὁ ἐξωσθεὶς Μεχμέτης ἢ τις τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ὥσάν ὅπου διὰ τὴν ἐξωσίαν του ὠμογνωμόνησε τοῖς λοιποῖς καὶ ὑπηγόρευσε τὸ ἔσχατον κίνημα τῆς τραγωδίας συμβουλεύσας τοῖς ἀνάρταις τὸ ποιητέον· ὅθεν προβάλλει τῷ λαῷ τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ, υἱοῦ τοῦ ποτὲ σουλτάν Ἰπραήμη. Ἐδέχθη παρὰ πάντων ἡ πρότασίς του, καὶ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸ τάχτι ὁ Ἀχμέτης τῇ ἐγ' τοῦ Ἰουνίου.

Καὶ διὰ νὰ μὴ γνωρισθῇ ἡ ἡλιθιότης του καὶ γενῇ αἴτιον ἀνταρσίας, ἀπάρas ὁ βεζίρης ἐρχεται σὺν τῷ σουλτάνῳ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ ἐτοιμασθεὶς εἰς τὸν κατὰ τῆς Οὐγγρίας προετοιμασθέντα πόλεμον κάμνει καὶ μακάμην εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸν Ἀμιτζα-ὄγλου Χουσεῖν-πασσάν, μεθ' ὃν κάμνει καὶ μακάμην τὸν Ἀραπατζή-Ἀλή-πασσάν, διὰ νὰ προβιβάσῃ εἰς τὸ καπουδάν-πασσαλίην τὸν ῥηθέντα Χουσεῖν-πασσάν. Ἐμποδίζει τὴν συνάθροισιν πολλῶν στρατιωτῶν διὰ νὰ μὴ ἔχῃ ἐνόχλησιν τοῦ νὰ τοὺς τρέφῃ εἰς τὴν ἐκστρατείαν ὅπου ἐμελέτα κατὰ τῆς Βούδης· ἀλλ' οἱ στρατιῶται

μη ὑπακούοντες τῇ προσταγῇ συρρέουσι πανταχόθεν λέγοντες ὅτι δὲν ἔρχονται διὰ τὸν λουφὲν, ἀλλὰ πόθῳ τοῦ νικῆσαι ἢ θανεῖν ὑπὸ τοιούτῳ στρατηγῷ. Φθονοῦσι τὴν μεγαλειότητα τοῦ βεζίρη οἱ περὶ τὴν βασιλέα· ἡ γὰρ δύναμις καὶ ἰσχύς τοῦ βεζίρη συνεπιφέρει πάντοτε ἀδυναμίαν εἰς τοὺς περὶ τὸν βασιλέα, σιλαχδάρην καὶ κιζλάρ-άγασῃ, καὶ δὲν ἡμποροῦν νὰ ἀνακαταστήσονται εἰς ὑποθέσεις πολιτικὰς καὶ ἀκολούθως νὰ κερδίσουν· ὅθεν εἶναι δοκιμασμένον ὅτι εἰς τὴν ὀθωμανικὴν βασιλείαν ἡ ὁ Ἐπίτροπος εἶναι δυνατὸς, ἡ ὁ κιζλάρ-άγασῃς, ἡ ὁ σιλαχτάρ-άγας, ἡ πολλὰκις καὶ ὁ μουρτής, καὶ ἡ μεγαλειότης τοῦ ἐνὸς προξενεῖ τὴν ἀδυναμίαν καὶ οὐδαμινότητα τῶν ἄλλων τριῶν.

Ὁ τοίνυν κιζλάρ-άγασῃς, Κρακουλάχ-άγας, συνωμώσας τοῖς λοιποῖς διαβάλλει τὸν βεζίρη πρὸς τὸν βασιλέα λέγων ὅτι ἔχει σκοπὸν νὰ τὸν ἐξώσῃ τῆς βασιλείας καὶ νὰ ἀναβιβάσῃ τὸν Μουσταφᾶν, υἱὸν τοῦ σουλτάν Μεχμέτ τοῦ Δ', καὶ εἰς αὐτὸ ἔχει συμφωνίας καὶ μὲ τοὺς γιαννιτζάρους· καὶ προσέθετο ὅτι ἔλαβε τὴν εἰδήσιν παρὰ τοῦ ἰδίου γιαζιτζή-ἐφένδῃ, ὀνομαζομένου Σαρή-γιαζιτζή, φίλους ἔχοντος πολλοὺς ἐν τοῖς ὀφφικιαλοῖς τῶν γιαννιτζάρων. Πιστεύσας τῇ διαβολῇ ὁ σουλτάν Μεχμέτ ἐρωτᾷ τὸν κιζλάρ-άγασῃ τὸ ποιητέον διὰ τὴν σωτηρίαν του· αὐτὸς ἀπεκρίθη ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀναβάλῃ τὸν καιρὸν ἂν θέλῃ νὰ βασιλεύῃ, μόνον εὐθὺς μὲ τὴν παλτατζιλάρ-κεαγιασῃν νὰ μηνύσῃ τὸν βεζίρη πῶς ἔχει νὰ τὸν συντύχῃ, καὶ ὅταν ἔλθῃ μέσα εἰς τὸ παλάτιον τότε ἡμπορεῖ νὰ τὸν κάμῃ ὅτι θέλει. Ἐνόσῳ ὥμειλε μὲ τὸν βασιλέα, ὁ εὐνοῦχος, βωβὸς τις τοῦνομα Διλοῖζ-Μεχμέτ-άγας, σηκώσας τὸν περδὲν, ἀπὸ τὰ κινήματα τῶν χειλέων τοὺς ἐγνώρισε τὴν κατὰ τοῦ βεζίρη σκευωρίαν· ὅθεν δραμὼν ἐμήνυσεν αὐτῷ τὰ σκευωρούμενα. Μόλις ἔδωκε τὴν εἰδήσιν ὁ βωβὸς καὶ εὐθὺς φθάει ὁ παλτατζιλάρ-κεαγιασῃς μηνύων ὅτι ὁ βασιλεὺς προστάττει νὰ πηγαίνῃ ὁ βεζίρης εἰς αὐτόν· ὅθεν βεβαιωθείς ὁ βεζίρης τὴν ἀλήθειαν τοῦ μηνύματος τοῦ βωβοῦ προστάττει νὰ ἐτοιμάσουν τὸν ἵππον του, καὶ παρακαλεῖ τὸν παλτατζιλάρ-κεαγιασῃν νὰ πηγαίνῃ ἐμπρὸς, λέγων ὅτι θέλει ἔλθαι εὐθύς. Τούτου οὖν ἀναχωρήσαντος μεταπέμπεται εὐθύς τὸν γιαννιτζάρ-άγασῃ καὶ τοὺς πουλοῦκ-άγαλαρὶ καὶ ὁτζάκ-άγαλαρὶ, καὶ λέγει αὐτοῖς τὴν σκευωρίαν ζητῶν τὴν παρ' αὐτῶν βοήθειαν, ἂν τὸν ἡξεύρουν χρήσιμον διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν βασιλικῶν ὑποθέσεων· ὁρκομοτοῦσιν αὐτῷ ὅτι εἶναι βοηθοὶ του· ὅθεν ὁ βεζίρης γράφει ταχίσι τῷ σουλτάνῳ λέγων ὅτι ὄντας ἔτοιμος νὰ καταβιβάσῃ ἔμαθεν ὅτι τὸ στρατόπεδον θορυβεῖται διὰ τοὺς αὐλικούς τῆς Βασιλείας του καὶ εἶναι ἔτοιμον εἰς ἀνταρσίαν, καὶ ὅτι μετεπέμφατο τοὺς ἀγάδες, καὶ αὐριοῖν ἐλπίζει νὰ δώσῃ τέλος εἰς τὴν σύγχρησιν διὰ νὰ μὴ ἀκολουθήσῃ κανὲν ἄτοπον, καὶ ζητεῖ συγχώρησιν ἐπειδὴ καὶ διὰ τὸ ἀναγκάζει τῆς ὑποθέσεως οὐκ ἀπῆλθεν εἰς τὴν προσκύνησίν του. Τῇ ἐπαύριον οὖν ἔγραψε τῷ σουλτάνῳ λέγων ὅτι δὲν ἡδυνήθη νὰ καταπαύσῃ τὴν σύγχρησιν τῶν γιαννιτζάρων, ὑποῦν ζητοῦν ἐπιμόνως τὸν κιζλάρ-άγασῃ καὶ τὸν γιαζιτζή-ἐφένδῃν του. Τούτου ἀναγνωσθέντος ὁ κιζλάρ-άγασῃς γινούς ὅτι νὰ ἀνεκαλύφθῃ ἡ σκευωρία του παρὰ τοῦ βεζίρη λέγει τῷ σουλτάνῳ θυσία-

—1691

σαι αὐτὸν διὰ σύστασιν τῆς Βασιλείας του· ὁ σουλτάνος ἀντέφη· κατιδὼν δὲ τὴν ἀργοπορίαν ὁ βεζίρης γράφει καὶ ἄλλο ταλχίσι λέγων ὅτι ἐξ ἀποφάσεως θέλουν νὰ ἐξορισθῇ εἰς τὴν Αἴγυπτον ὁ κιζλάρ-άγασῆς καὶ νὰ τοὺς δοθῇ ὁ γιαζίτζι ἐφένδης, καὶ παρακινεῖ νὰ τὰ ἐνεργήσῃ διὰ νὰ μὴν ἐμποδισθῇ ἡ κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἐκστρατεία καὶ νὰ μὴν ἀκολουθήσουν ἄτοπα· ὁθεν εὐθὺς ὁ μὲν κιζλάρ-άγασῆς ἐξωρίσθη, ὁ δὲ γιαζίτζις σταλεῖς εἰς τὸν βεζίρην ἐκρεμίσθη μὲ τὸ ἔνδυμά του καὶ μὲ τὸ καλαμάρι εἰς τὴν ζώνην. Καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐξελθὼν τῆς Ἀδριανουπόλεως ὁ βεζίρης καὶ σκηνώσας παρ' αὐτῇ τὴν εἰς τὴν ἐκστρατείαν ὁδοπορεῖαν ἐμελέτα.

Ἐκεῖ ἐφθασεν ὁ πρέσβυς τοῦ ῥηγὸς τῆς Ἑγγλητέρας Γκιλώμου τοῦ Γ' διὰ νὰ μεσολαβήσῃ διὰ τὴν ἀγάπην· ὁ βεζίρης ἐδέχθη αὐτὸν φιλοφρόνως λέγων ὅτι ἔχει κλίσιν εἰς τὴν ἀγάπην μὲ τιμημένας συμφωνίας· τοῦτο δὲ εἶπε διὰ νὰ ἀποκοιμίσῃ τοὺς Γερμανοὺς καὶ νὰ ἀρπάσῃ τὴν Βουδῆν.

Ἀπάρας οὖν καὶ φθάσας εἰς τὸ Βελιγράδι καὶ διαπεράσας τὸν ποταμὸν Σάβαν πλησιάζει εἰς τὸ Πετερβαράδι. Ὁ ἡγεμὼν Δεσάδε ταῦτα μὲθ' ὅν στρατοπεδεύει εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως παρὰ τῷ Σαλανκεμέν. Μετὰ μικρὸν φθάσας ὁ βεζίρης εὐρίσκει 5,000 Γερμανοὺς ὅπου ἐπῆγαιναν διὰ νὰ ἐνωθοῦν μὲ τὸ στρατόπεδον τὸ γερμανικὸν τοῦ Βάδε· οὓς τινὰς περικυκλώσας κατέκοψε καὶ ἐξώγησεν ἅπαντας ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ γερμανικοῦ στρατοπέδου. Ἐγνώ τὸ ἴδιον σφάλμα ὁ στρατηγὸς τῶν Γερμανῶν ὅπου ἐπῆγε καὶ ἐσφαλίσθη εἰς μίαν κακὴν τοποθεσίαν· ὤθεν ἔγνων ἐξελθεῖν ἐκεῖθεν μὲ τὸ σπαθί εἰς τὸ χέρι· ἄπτεται τῆς ὁδοῦ, ἀλλ' οἱ Τούρκοι ἐφορμοῦσι διὰ νὰ μὴ τὸν ἀφήσουν· ἄρχεται οὖν πόλεμος φρικωδέστατος, παρατείνεται ἀδιακόπως ὥρας ἕξ μὲ πολὺν φόνον· ἐφαίνοντο οἱ Τούρκοι ὡς νικηταί, ἀφοῦ μάλιστα ἐλθὼν ὁ βεζίρης αὐτοπροσώπως κατεπολέμει τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Γερμανῶν ὅπου ἔκαμνε τὴν περισσοτέραν ἀντίστασιν· ἀλλ' ἐν βόλῃ τουφεκίου προσέβαλεν αὐτοῦ τὸν μῆνιγγα, καὶ πίπτει νεκρὸς ἐπάνω εἰς τὰς δάφνας τῆς φαινομένης νίκης του, τοῦ ὁποῖου ἡ πτώσις ἀφελοῦσα τὴν νίκην ἀπὸ τῶν Τούρκων τὴν ἔδωκεν εἰς τοὺς Γερμανοὺς· οἱ γὰρ ὀφφικιάλοι ἰδόντες αὐτὸν νεκρὸν ἔπαυσαν τοῦ παίζειν τὸν με χ τ ε ρ χ α ν ἐ ν, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου τὴν σιωπὴν ἐσυγχίσθη τὸ στρατόπεδον καὶ ἐταράχθη· οἱ σπαχίδες φοβηθέντες φεύγουσι, καὶ οἱ γιαννίτζαροι μεμονωμένοι τοὺς ἀκολουθοῦσι, καί μένει ἡ νίκη εἰς τοὺς Γερμανοὺς, ὅπου πρὸ μικροῦ ἐπολέμουν ὅχι μὲ ἐλπίδα νίκης ἀλλὰ διὰ νὰ πωλήσουν τὴν ζωὴν των ἀκριβὰ εἰς τοὺς Τούρκους. Δὲν ἐκυνήγησαν τοὺς Τούρκους οἱ Γερμανοὶ φοβούμενοι νὰ μὴ ἀνοζωπυρῶσιν τὸν πόλεμον, ἀλλ' ἐλθόντες κατεκυρίευσαν τὸ στρατόπεδον· εὗρον πολλὰ λάφυρα καὶ ἐξεκουράσθησαν, καὶ ἡ χαρὰ διεδέχθη τὸν πρὸ μικροῦ φόβον· ἐφονεύθησαν Τούρκων χιλ. 20, καὶ Ἀλλαμάνοι μὲ τοὺς πρώτους καὶ ὑστέρους χιλ. 8. ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος μὲθ' ὅν τὴν νίκην εἶπεν ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ γενῇ συχνὰ νικητὴς τοσοῦτου τιμήματος· ἐστοχάζετο ὅτι τὰς 8 χιλ. τῶν Ἀλλαμάνων δὲν ἤμπορεῖ νὰ τὰς ἀναπληρώσῃ εἰς διάστημα τριῶν ἐτῶν, ὅπου οἱ Τούρκοι τὸ τοιοῦτον ἤμποροῦν νὰ τὸ τελειώσουν εἰς 8 ὥρας.

Τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον διατρίβει μικρὸν εἰς τὸ Βελιγράδι, καὶ ἀ-

ποκαθιστώσι σερασκέρην τὸν Ἀλῆ-πασσάν. Ὁ ἡγεμὼν Δεδάδε μετὰ τὴν νίκην ἀπελθὼν ὑπέταξε τὴν πόλιν Αἰππαν· εἴτα πολιορκεῖ τὸ Βαρχδίην.

Οἱ Λέχοι τούτῳ τῷ 1691 ἔτει διαπεράσαντες τὸν Νίπρον ὠδυνον σκοπῶ τοῦ ὑπαγαγεῖν τὴν Βεσσαραβίαν· ἀλλ' ἡ ἔλλειψις τῶν ἐφοδίων ἀπράκτους αὐτοὺς παλινოსτῆσαι ἐβιάσατο διὰ τὸν φόβον τοῦ σερασκέρη Πουγζουκλή-Μουσταφᾶ-πασσᾶ.

Οἱ δὲ ἔνετοί ἔχασαν τὴν Καραπούζαν, ὀχύρωμα τῆς Κρήτης περίφημον, ἄλωθὲν ὑπὸ τῶν Τούρκων διὰ προδοσίας ὀφφικιάλου τινὸς ἰσπανοῦ τοῦνομα Ἀλουϊσίου.

Ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ βεζίρη Κιοπροουλόγλου Μουσταφᾶ-πασσᾶ ἀποκατέστησε βεζίρην τὸν καϊμακάμην τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἀραπατζή-Ἀλῆ-πασσάν.

Πάπαι τῆς Ῥώμης ἀπὸ ἔτους 1645.

Τὸν πάπαν τῆς Ῥώμης Οὐρβανὸν Η' θανόντα διεδέχθη Ἰννοκέντιος Ι' ἀπὸ Ῥώμης, ἔτει 1645, Σεπτεμβρίου ιζ'. Τούτῳ προσηνέχθη ἐγκώμιον κατὰ-πτυστόν τε καὶ βλάσφημον· οὐ μόνον γὰρ τῷ τοῦ θεοῦ υἱῷ ὁ πάπας ἐν αὐτῷ παρεικάζετο, ἀλλὰ καὶ προετιμᾶτο αὐτοῦ. Τὸν σκανδαλωδέστατον αὐτοῦ βίον συνεγράψατο ὁ ἀεθᾶς Γουάλδος ἐνὶ καὶ μόνῳ βιβλίῳ, αὐτόπτης ὢν καὶ αὐτήκοος καὶ διάγων τότε ἐν τῇ Ῥώμῃ· ὅρα καὶ Λαυρέντιον Βάκχ, βιβλίῳ ᾧ τὸ τίτλος, Ῥώμης θρίαμβοι, σελ. 233.

Τοῦτον διεδέχθη Ἀλέξανδρος Ζ' ὁ ἀπὸ Σινιέσσης, ἔτει 1655 Ἀπριλίου ιζ'. Ἦν δὲ πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν φιλοσοφίαν, τὴν νομικὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν θεολογίαν. Ἦγειρε κατὰ τῶν Βαλδικῶν τὸν πεδαιμόντιον διωγμόν. Κατ' ἀρχάς τῆς ἀρχιερατείας ἀπεχθῶς διέκειτο πρὸς τὴν φαύλην συνήθειαν τῶν τῆς Ῥώμης παπῶν πλουτιζόντων δαψιλεστάταις δωρεαῖς τοὺς ἰδίους συγγενεῖς, ἀλλ' ὕστερον τοὺς ἀνεψίους αὐτοῦ ὑπερεπλούτισε καὶ τὸς τὰ μέγιστα. Ἐξέδοτο πίνακα τῶν διακεκωλυμένων βιβλίων, ὃν συντελεσθῆναι ἡ ἐν Τριδέντῳ σύνοδος διατάξατο, συνελεύσει ἡ καὶ κέ. Τὰ διαταχθέντα ὑπὸ τῶν αὐτοῦ προκατόχων περὶ τῆς συλλήψεως τῆς Θεοτόκου Μαρίας ὑπὸ βαρυτάταις ποιναῖς διατηρητέα εἶναι προσέταξεν, ἔτει 1661, καὶ ἐξέδοτο βούλαν ἐν ᾗ ἀποφασίζει ὅτι ἡ ψυχὴ τῆς Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ὅταν ἐπλάσθη καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ σῶμα τὸ ἐν τῇ μήτρᾳ τῆς μητρὸς τῆς Ἀγίας Ἀννης συλληφθῆναι, νὰ ᾗτον ἐλευθέρᾳ τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος· (πρώτην συλλήψην λέγουσιν οἱ σχολαστικοὶ τὴν διὰ τῆς συνουσίας τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ σαρκικῇ γινομένην, καὶ δευτέραν σύλληψιν λέγουσι τὴν ἐπέλευσιν τῆς ψυχῆς εἰς τὸ συλληφθῆναι ὀργανικὸν σῶμα· κατὰ ταύτην οὖν τὴν δευτέραν σύλληψιν ἤθελεν ὁ πάπας οὗτος Ἀλέξανδρος Ζ' ὅτι ἡ παρθένος καὶ Θεοτόκος δέσποινα τοῦ κόσμου Μαρία νὰ μὴν ὑπέκειτο τῷ προπατορικῷ ἁμαρτήματι, ἀλλὰ νὰ συνεληφθῇ ἀνευ ἐκείνου) καὶ τοὺς λέγοντας συλληφθῆναι τὴν Θεοτόκον Μαρίαν ἀπλῶς ὑπὸ τῷ προπα-

—1692

τορικῶ ἀμαρτήματι ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων αἰρετικούς ἀπεκάλει καὶ θανασίμῳ ἀμαρτήματι ὑποκειμένους· ὅθεν ἐν τῇ ἐκδοθείσῃ ταύτῃ βούλῃ αὐτοῦ διετάξατο μὲν τὴν ἀειπαρθένον Μαρίαν προλαβούσης τῆς χάριτος τοῦ Ἀγίου Πνεύματος προδιατηρηθῆναι τῆς προπατορικῆς ἀμαρτίας, ἀπηγόρευε δὲ ἵνα μή τις τῶν ἐναντία φρονούντων αἵρεσιν τοῖς δομινικάνοις προσάψῃ, προσθεὶς τὸ μήπω ταύτην τὴν ἀμφισβήτησιν παρὰ τῆς ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐκκλησίας διαλυθῆναι.

Τοῦτον τὸν πάπαν Ἀλέξανδρον Ζ' διεδέχθη Κλήμης Θ' ἀπὸ τὴν Πιστόγιαν, πόλιν τῆς Ἰταλίας, ἔτει 1667 Ἰουνίου ιθ'. Οὗτος ὠνομάζετο πρῶτον φρὰ Λορέντζο Γκαγκανέλλη, μοναχὸς τοῦ τάγματος τῶν φραγκισκάνων τῶν λεγομένων μικρῶν, καὶ ἐγινε καὶ καρδιάλης.

Τοῦτον διεδέχθη Κλήμης Ι' ἀπὸ Ῥώμης, ἔτει 1670 Ἀπριλίου κθ'.

Τοῦτον δὲ διεδέχθη Ἰννοκέντιος ΙΑ' ἀπὸ τὸ Κόμον, πόλιν τῆς Ἰταλίας, ἔτει 1676, Ἀπριλίου κά.

Διεδέχθη δὲ Ἰννοκέντιον τὸν ΙΑ' Ἀλέξανδρος Η' ὁ ἀπὸ Βενετίας, ἔτει 1689, Ὀκτωβρίου ς'. Εἶχε μεγάλους καὶ φρικτοὺς πολέμους μὲ τοὺς συμπατριώτας του Ἐνετούς.

Τοῦτον δὲ διεδέχθη Ἰννοκέντιος ΙΒ' ὁ ἀπὸ Νεαπόλεως, ἔτει 1691 Ἀπριλίου ιβ'. Αὐ' ἐπιστολῆς πεμφθείσης μὲ τὸν Φραγκίσκον δὲ Σάλεμε, φραγκισκάνον, παρεκίνησεν εἰς παπισμὸν τὸν βσιλέα τῆς Αἰθιοπίας, ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσεν. Ἐπεμελήθη νὰ δεχθῶσι τὸν χριστιανισμόν οἱ εἰδωλολάτραι κατοικηταὶ τῶν Κινῶν, ἔχοντες διχογνωμίαν, ἥ μᾶλλον εἰπεῖν διαφόρους γνώμας ἐν τῷ περὶ θρησκείας καὶ ἀλλήλοις ἀντιλέγοντες περὶ τούτου· ὅθεν ἔστειλεν εἰς τὴν Κίνα, τουρκικώτερον Τζίνι-ματζίν λεγομένην, πολλοὺς βικαρίους, ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσεν. Ἐθανε δὲ τῷ ἔτει 1706.

*Ἐτει σωτηρίῳ 1692, τοῦ Χιτζρὲ 1103.

Φθάνουσιν ἐν τούτοις ὁ πρέσβυς τῆς Ἑγγλητέρας Παγὲτ καὶ ὁ τῆς Ὀλλάνδας Κολιέρ διὰ νὰπραγματευθῶσι τὴν εἰρήνην. Ὁ νέος βεζίρης δίδει ἀκρόασιν, ἀλλ' ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας κωλύει εἰπὼν τοῖς Ὀθωμανοῖς ὅτι ἐπωφελὲς αὐτοῖς ἐστὶ τὸ νὰ ἀκολουθῶσι τὸν πόλεμον· καὶ ὁ Μαυροκορδάτος ἀπὸ τῆς Βιέννης ἔγραψε τῷ βεζίρῃ ὅτι ἡ Γερμανία στερεῖται ἀνθρώπων τε καὶ ἀργυρίου, καὶ ὅτι ὁ Λεοπόλδος δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ παρατείνῃ τὸν πόλεμον πλέον τῆς διετίας.

Ἀπορρασιζοῖ τοῖνον ὁ βεζίρης τὸν πόλεμον· ἀλλ' ἤρξατο τυραννεῖν καὶ ἀρπάζειν βίαν τῶν ἀνθρώπων τὰ πλοῦτη ἐπὶ ψευδέσι προφάσεσι, καὶ φονεύειν ἀδίκως πολλοὺς τῶν προϋχόντων στρατιωτικοῦ τε καὶ πολιτικοῦ τάγματος· μὲ αὐτὰ ἐνόμιζε νὰ μείνῃ μόνος ἄξιος διὰ τὸ βεζαρέτι. Ὁ σουλτάν Ἀχμέτ ταῦτα παρ' ἄλλων μαθὼν καὶ προτραπείς παρ' αὐτῶν καταβιβάζει τῆς ἐπιτροπικῆς μῆνας ἐξ καὶ μόνους ἐπιτροπεύσαντα, δημεύει τὰ κακῶς συναχθέντα πλοῦτη του καὶ κάμνει βεζίρην τὸν ἡγεμόνα τῆς Δαχιαλοῦ Ταρποστζή· Ἀλῆ-πασσά.

Μεταπέμπονται ἀπὸ Βιέννης οἱ πρέσβεις Ζουλφικάρ-εφένδης καὶ Μαυροκοράτος διὰ τῶν κινήματων τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας· ὅθεν ἀπώλετο καθε ἐλπίς ἀγάπης καὶ ἀπεφασίσθη ὁ πόλεμος, εἰπόντων αὐτῶν τὸ ὅτι ὁ Λεοπόλδος, βιαζόμενος ἐκστρατεῦσαι κατὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Φράντζας Λουίγη τοῦ ΙΔ' μὲ τὸ καλῆτερον μέρος τοῦ ἰδίου στρατοῦ, δὲν εἶχε τρόπον νὰ στρατολογήσῃ νέον στράτευμα, καὶ ἐξω ὅπου δὲν ἔχει ἄσπρα χρεωστεῖ καὶ 100 μυλλιοῦνια φιορίνια· καὶ ὅτι ἡ ἀκρίβεια τῶν προζωαρκειῶν ἔφερεν εἰς τοιαύτην κακὴν κατάστασιν τὴν Γερμανίαν τε καὶ Οὐγγρίαν, ὅπου τὰ ἰσχυρώτερα ὀχυρώματα καὶ πόλεις αὐτῶν, καὶ ταῦτα Βούδα καὶ Ἑσεξ, εἶναι χωρὶς φύλακας καὶ πολεμικὰ ἐφόδια, ποῦ ἔμεινε τὰ μικρότερα κάστρα νὰ ἔχουν τὰ χρεώδη· ὅθεν ἐδόθη προσταγὴ εἰς ὅλους τοὺς πασσάδες νὰ ᾖναι ἔτοιμοι εἰς τὸν διωρισμένον καιρὸν, καὶ νὰ ἀναπληρωθῇ τὸ τάγμα τῶν γιαννιτζάρων τὸ κατακεινωθὲν ἥδη ὑπὸ τῶν Ἀλλαμάνων.

Πέμπει ἐμπρὸς ὁ βεζίρης τὸν σερασκέρην προστάξας νὰ μὴ πολεμήσῃ μόνον νὰ προφυλάξῃ· ἐκώλυσε αὐτὸς τοὺς Γερμανοὺς ἀπὸ τοῦ νὰ διαπεράσουν τὸν Σάβαν καὶ νὰ ἔλθουν εἰς τὸ Βελιγράδι, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη καὶ τοὺς κωλύσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ ὑποτάξουν τὸ Βαραδίνη, παραδοθὲν δι' ἔλλειψιν τῶν προζωαρκειῶν τῷ στρατηγῷ Οὐσλέρω, Μαῖου τῇ κέ.

Ὁ σουλτάν Ἀχμέτης γεννᾷ δύο δίδυμα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, Σελίμ καὶ Ἰπράημ, καὶ γίνονται δημόσιαι χαραὶ ἐπὶ ἡμέρας ὅκτω καὶ νύκτας ἱσαριθμούς.

Ἐν τούτοις ὁ βεζίρης συλλογίζεται νὰ πραγματευθῇ τὴν εἰρήνην· ὁ μουφτὴς κατανόησας σκανδαλίζεται, καὶ ὁ σουλτάνος ταῦτα μαθὼν λέγει ὅτι δὲν ἔχει εἶδῃσιν· ὅθεν καθαιρεῖται ὁ βεζίρης Ταρποστζή· Ἀλλή-πασσᾶς, καὶ κατακρίνεται ὡς παραβάτης τῶν νόμων καὶ ἐχθρὸς τῶν εὐτυχημάτων τῆς βασιλείας, καὶ γίνεται βεζίρης ὁ Πουγιουκλή-Μουσταφᾶ-πασσᾶς. Τούτου βουληθέντος καταργῆσαι τὰς ἀδικίας τῶν προϋχόντων, συνωμοσίαν συγκροτοῦσι κατ' αὐτοῦ, καὶ ἤθελε γίνεαι ἀποστασία ἂν ὁ γιαννιτζάρ-ἀγασὴς, φίλος του, ἀνκαλύψας τὴν συνωμοσίαν δὲν ἤθελε σκορπίσει τὰς συνελεύσεις καὶ δεσμεύσει τοὺς συνερχομένους, ὧν οἱ μὲν φυγαδεύσει οἱ δὲ καὶ θανάτῳ παραδθέντες ἐπαιύσαν τῆς ἀνταρσίας.

Τούτῳ τῷ 1692 ἔτει ὁ εἰς τὸ Παπαδάγι σερασκέρης Δαλταπάν-Μουσταφᾶ-πασσᾶς σὺν τῷ Ἀράπ-πασσᾷ, ἡγεμόνι τῆς Τραπεζοῦντος, ἐφορμήσας διὰ τῆς Μολδαβίας μετὰ τοῦ Σαχπάζ-Γκιράϊ χάνη, ἐπιφέροντι 20 χιλ. Ταρτάρων, καὶ μετὰ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας Κωνσταντίνου τοῦ Καντεμίρη πολιορκεῖ τὴν Σορόκαν· ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσας καὶ φρονευνθέντων αὐτοῦ 3 χιλ. ἀνδρῶν παλινστῆσας ἄπρακτος, παρακινεῖ τὸν Κιὸρ-Σεφᾶ-Γκιεράϊ, χάνην τῶν Ταρτάρων τοῦ Κριμίου, νὰ προβάλῃ τὴν ἀγάπην εἰς τοὺς Λέχους. Πέμφας οὖν τὸν Δερβίς-Σαπάν-ἀγᾶν προβάλλει τῷ ῥηγὶ τῆς Δελχίας διαστῆναι τοῦ καίσαρος τῶν Γερμανῶν καὶ ἀγαπήσαι ἰδίως μετὰ τῶν Ὀθωμανῶν, παραχωρησάντων αὐτῷ τὴν τε Οὐκραίναν καὶ τὴν Ποδολίαν μὲ τὸ ἐν αὐτῇ ὀχύρωμα λεγόμενον Καμνίτζα· ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσεν τὸ τοιοῦτον πρόβλημα.

Οἱ δὲ ἔνετοί ἀποῦ ὑπέταξαν ἄλλον τὸν Μωρέαν ἐφορμοῦσι κατὰ τῆς Κρή-

—1693

της, καὶ φθάσαντες πολιορκοῦσι τὰ Χανιά· ὁ ῥῆξ τῆς Φράντζας εἶχε δώσει εἰδῆσιν εἰς τοὺς Τούρκους διὰ τὸν σκοπὸν τῶν Ἑνετῶν· ὅθεν ὠχύρωσαν τὰ Χανιά πολλῇ τῇ προφυλακῇ. Μηδὲν οὖν ἀνύαντες οἱ Ἑνετοὶ μετὰ πολιορκίαν ἡμερῶν 50 ἐπαλινόστησαν ἄπρακτοι.

Ἐν τούτοις δὲ ὁ Σουλεϊμὰν-πασσᾶς, ἡγεμὼν τῆς Ἀλβανιτιᾶς, ἀνέλαβε μὲν παρὰ τῶν Ἑνετῶν τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ Ἠπείρῳ Τζούφα καὶ Παντορίτζα, εἰς δὲ τὴν Ναύπακτον καὶ τὴν Δαλματίαν ἐνίκηθησαν οἱ Τούρκοι ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1693, τοῦ Χιτζρὲ 1104.

Ἐτοιμασθεὶς οὖν διὰ τὸν πόλεμον ὁ βεζήρης ἔρχεται εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν σὺν τῷ σουλτάνῳ καὶ σκηνοποιεῖ παρὰ τῇ πόλει· κἀν τούτοις συμβαίνει θαμάσιόν τι. Ὅταν ᾤτον Προύσης μητροπολίτης ὁ πατριάρχης αὐτὸς Κύρ Καλλίνικος ἦτον μουλλᾶς τῆς Προύσης κάποιος σέιχ Μισρι-εφένδης, καὶ εἶχε συναστροφᾶς συνεχεῖς μετὰ τὸν Κύρ Καλλίνικον· ἡγάπα τοὺς Χριστιανούς, εἶχαν ὑπόληψιν εἰς τὸ παρ' ἡμῖν Εὐαγγέλιον, συνέθετο καὶ στίχους περιγράφων ἐν αὐτοῖς τὸ μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· διὰ τούτου ὑπωπτεύετο παρὰ Τούρκοις ὅτι νὰ ἔχη κλίσιν εἰς τὸν χριστιανισμόν, καὶ ἐν κρυπτῷ νὰ χριστιανίζῃ· μόλον τοῦτο τὸν εἶχον εἰς ἀγίου ὑπόληψιν· κοινοποιήσας δὲ καὶ τοὺς στίχους του προσέταξε νὰ ἀναγινώσκωνται εἰς τὰ τζαμιά, ὃ καὶ ἐγένετο· ἀλλὰ προΐοντος τοῦ χρόνου κατηγορήθησαν οἱ στίχοι· του ὡς ἀσύμφωνοι μετὰ τὸν μουσουλμανισμόν, καὶ ὁ τότε μουφτὴς ἔδωκε φετιᾶν νὰ καίωνται καὶ οἱ στίχοι του καὶ οἱ τοὺς στίχους πιστεύσαντες, ἀλλ'οὐχὶ ὁ Μισρι-εφένδης, τὸν ὅποιον ὡς ἐνθουσιασμῷ συνεχόμενον εἶχεν εἰπεῖ ὅτι οὐ δεῖ καταδικάσαι τῷ διὰ πυρὸς θανάτῳ Ταῦτα μαθὼν ὁ Μισρι-εφένδης εἰς τὴν Προῦσαν ἐκαιρφυλάκει διὰ τὴν ἐκδίκεσιν· ὅθεν τανῦν τρόπαιον ἐγείρας συναιροῖζει ὑπ' αὐτῷ 3 χιλ. ἀνδρῶν, ὀνομάσας δερβίσηδες, καὶ ἔρχεται μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ ὥρα μεσημβρίας εἰς τὸ τζαμί τοῦ σουλτάν Σελλιμ περιτριγυρίζόμενος ὑπὸ τῶν σὺν αὐτῷ διδάσκει τῷ λαῷ παρόρησίᾳ περὶ τοῦ πολέμου τοῦ κατὰ τῶν Γερμανῶν, καὶ λέγει ὅτι 17 ἄνδρες ἄπιστοι, (ἐν οἷς ὀνομάζει τὸν βεζήρην, τὸν γιαννιτζᾶρ-άγασῃ, τὸν καϊμακάμην, τὸν δεφτερδάρην Κιρλί· Ἰσμαήλ-εφένδην, τὸν κεχαγᾶ-πέην, τὸν ῥεῖς-εφένδην καὶ τοὺς λοιποὺς μέχρι τῶν 17), εἰσὶν αἵτιοι δι' οὓς ὁ θεὸς παιδεύει τοὺς μουσουλμάνους μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἐπιγυνομένην ἥτταν, καὶ παρακαλεῖ νὰ τοὺς φονεύσουν διὰ νὰ μὴν ἀφνισθῇ ἡ βασιλεία. Τρέχουσιν ἀκροαταὶ ἀναρίθμητοι ἐν οἷς καὶ σπαχίδες· γίνεται θόρυβος πολὺς· ὁ βεζήρης φοβηθεὶς πέμπει τὸν καϊμακάμην Ὁσμὰν-πασσᾶν Κρήτα ἐξωμότην, καὶ δι' αὐτόν παρακαλεῖ τὸν Μισρὶν· ἔλθειν πρὸς αὐτόν· ἀλλ' ὁ Μισρὶς οὐκ ἀκούει, ὑβρίζων τὰ μέγιστα τὸν βεζήρην· ὅθεν βρυλλῆς συγκροτήσεως πέμπει πάλιν τὸν καϊμακάμην καὶ τὸν γιαννιτζᾶρ-άγασῃ νὰ παρακαλέσουν τὸν Μισρὶν ἐν μέρους τοῦ βασιλέως, λέγοντες ὅτι διὰ τὴν ἀγιότητά του θέλει

νά τόν συντύχη· ὁ Μισρὶς ἀπεκρίθη αὐτοῖς τὸ ὅτι γνωρίζει πῶς ἔρχονται ἀπὸ μέρους τοῦ Σατανᾶ καὶ ὄχι τοῦ σουλτάνου, πλὴν διὰ τὰ μὴν δῶση σκάνδαλον τοῖς ἀκροαταῖς τοῦ ὅτι οὐχ ὑπακούει τῷ σουλτάνῳ, πηγαίνει μαζὶ ὅπου θέλουν. « Σᾶς δίδω εἶδῃσιν ὅμως ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου » θέλετε δοκιμάσει τὴν ὀργὴν τοῦ θεοῦ. » Ταῦτα εἰπὼν ἐπέβη τοῦ βασιλικοῦ ὀχήματος καὶ ἐπορεύετο· ἀπαγαγόντες δὲ αὐτὸν εἰς μέρος παρήμερον ἀνεβίβασαν ἐπὶ ὀχήματος κεκαλυμμένου, καὶ ἀπαγαγόντες εἰς Ῥαιδεστόν ἀπεκόμισαν ἐκείθεν εἰς Προύσαν. Μετὰ δύο ἡμέρας τυφῶνος ἐπιγενομένου ἐκρημνίσθησαν αἱ σκηναὶ τῶν ἐν τέλει καὶ παντὸς τοῦ στρατιωτικοῦ, καὶ ἐπιγενομένης πυρκαϊᾶς κατεκάησαν πλείους τῶν 1,000, καὶ πάντες ἐκραύγαζον ὅτι ταῦτα ἐγένετο διὰ τὴν πρὸς τὸν Μισρὶν καταφρόνησιν, καὶ οὐδεὶς ἐκινήθη διὰ τὰ σέβειν τὴν πυρκαϊάν· ὅθεν ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης γράφει εὐλαβῶς τῷ Μισρὶ-ἐφένδῃ καὶ προσκαλεῖται αὐτὸν ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν· ἀλλ' αὐτὸς οὐκ ἀπῆλθεν.

Ὁ βεζίρης ἀπάρας τῆς Ἀδριανουπόλεως μετὰ τοῦ στρατοῦ σκοπεῖται ἐφορμῆσαι κατὰ τῆς Τρανσυλβανίας διὰ τῶν ὁρέων τῆς Βλαχίας καὶ τῆς νέας ὁδοῦ τῆς τῷ ἔτει 1690 ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος Κωνσταντίνου Πραγκοδά-νου τοῦ Βασαράβα καθοδηγηθείσης· ὅθεν εἰσέρχεται εἰς τὴν Βλαχίαν.

ΚΕΦ. ΜΒ'.

Πέμπτη πατριαρχία Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη.

Ὅντι οὖν τῷ βεζίρῃ εἰς τὴν Βλαχίαν ὁ ῥηθεὶς ἡγεμὼν ἀπατηθεὶς ἐμεσί-τευσεν διὰ τὰ πατριαρχεῦσαι Διονύσιον τὸν Δ' τὸν Μουσελίμην διατρίβοντα τότε ἐν Βουκουρεστίῳ· οὗ γενομένου ἦλθεν ὁ Διονύσιος εἰς τὴν Ἀδριανού-πολιν, κατέβη ἐκ τῆς ἀπῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μετὰ γράμματα συστα-τικὰ πρὸς τὸν καὶ μακάμην διὰ τὰ πατριαρχεῦσαι, κατέκρινεν τῇ συνάρασι ἐ-πέβη τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, παρὰ γνώμην καὶ εἶδῃσιν καὶ μητροπολι-τῶν καὶ κληρικῶν καὶ ὅλου τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος.

Οἱ Γερμανοὶ ὑποτάξαντες τὰς πόλεις Γέναν καὶ Βιλαγοσθάρ ἤρχοντο εἰς τὸ Βελιγράδι. Ὅθεν ὁ βεζίρης παλινοστήσας διὰ τοῦ Τζέγκε-δαγλαρὶ, ἦτοι ὁρέων τῆς Ροδόπης ἔρχεται εἰς τὸ πολιορκούμενον Βελιγράδι καὶ ἡ παρου-σία του λυτροῦται αὐτὸ τῆς μικροῦ δεῖν μελλούσης ἀλώσεως· οἱ γὰρ Γερ-

—1694

μανοὶ μὴ ὄντες ἱκανοὶ τὸν ἀριθμὸν διὰ τὰ ἀντιπαράταχθῶσι τῷ βεζίρη καὶ νὰ ἐφορμῶσι καὶ κατὰ τοῦ Βελιγραδίου, λύσαντες τὴν πολιορκίαν διέπλευσαν τὸν Δούναβιν· ὁ βεζίρης οὐκ ἐτόλμησε νὰ τοὺς καταδιώξῃ· ἐπεμψε δὲ τὸν Ταταρχάνην Σελίμ-Γκεράϊ λεηλατῆσαι τὴν Οὐγγαρίαν· ἀλλ' ὁ στρατηγὸς Ὁφκιρχεν κατασφαλίσας αὐτὸν ἐν τινὶ τόπῳ στενῷ βιάζει αὐτὸν φονεῦσαι τοὺς ἵππους τῶν σὺν αὐτῷ Ταρτάρων, καὶ μὲ τὸ σπαθὶ εἰς τὸ χεῖρ νὰ ἀνοίξῃ διέξοδον διὰ τὴν σωτηρίαν του· (εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτὴ εἶναι τὸ πρῶτον παράδειγμα Ταρτάρων ὅπου νὰ ἐπολέμησαν πεζοί·) ἀλλὰ κατέκοψαν ἡβηδὸν αὐτοὺς ἅπαντας πολυαριθμούς ὄντας οἱ Γερμανοὶ, λίαν εὐαρίθμων τινῶν σὺν τῷ χάνῃ τὴν σωτηρίαν εὐρόντων, καὶ ἐπαίδεύθησαν οἱ Τάρταροι παρὰ τῶν Γερμανῶν διὰ τὰ κακὰ ὅπου ἔκαμαν αὐτοὶ πρότερον κατὰ τῶν Λέγων.

ΚΕΦ. ΜΓ'.

Τρίτη πατριαρχεία Καλλινίκου τοῦ Γ', τοῦ καὶ Ἀκαρνανοῦς ἐπιλεγομένου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1694, τοῦ Χιτζρὲ 1105.

Ἐπανελθόντος τοῦ βεζίρη εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, διὰ τὸ κακῶς διοικεῖν τὴν ἐκκλησίαν τὸν Διονύσιον ἐμήνυσάν τινες τῷ Καλλινίκῳ καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν· ὅπερ μαθὼν ὁ Διονύσιος ἀπῆλθε καὶ αὐτὸς ἐκεῖσε· καὶ πολλῶν σκανδάλων γενομένων καὶ ἀγωγῶν διαφόρων εἰς τὸ βασιλικὸν βῆμα, τέλος πάντων ἐδόθη τὸ πατριαρχεῖον τῷ Καλλινίκῳ κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον· ὁ δὲ Διονύσιος φυγὼν εἰς τὸ Βυζάντιον, κἀκείθεν εἰς τὴν Βλαχίαν, ἀπέθανεν ἐν Τριγοβίστῃ· ἐπατριάρχευσεν δὲ τανῦν τὸ τρίτον ὁ Καλλνίκος ἔτη ὅλα ὀκτώ.

Ὁ βεζίρης Πουγιουκλή-Μουσταφᾶ-πασσᾶς, ὡς νικητὴς διὰ τὸ φυγαδεῦσαι τοὺς Γερμανοὺς ἀπὸ τοῦ Βελιγραδίου ἐγαυρία· ἐξελθὼν οὖν εἰς θήραν διαβάλλεται πρὸς τὸν βασιλέα ὡς ἀμεριμνῶν τῶν τῆς βασιλείας ὑποθέσεων· ὅθεν ἐξοῦται καὶ γίνεται βεζίρης ὁ Σάμ-Ταραπουλουσλοῦ Ἀλῆ-πασσᾶς, καὶ τῷ ἐξωσθέντι ἐδόθη ἡ ἡγεμονεία τῆς Δαμασκοῦ, καὶ οὐκ ἐδημεύθησαν τὰ ὑπάρχοντά του.

Ὁ νέος βεζίρης κινεῖται νὰ κάμῃ τὴν ἀγάπην μόνον μὲ τὸν καίσαρα καὶ μετὰ τοὺς Λέχους χωρὶς τῶν Ἑνετῶν, καθ' ὧν ἐμελέτα νὰ ἐφορμήσῃ μὲ δόλως τοὺς τὰς δυνάμεις· ταύτῃ δὲ αὐτοῦ τῇ προτάσει ἀπαρεσκομένου τοῦ καίσαρος, ἄλλως τε καὶ τοῦ πρέσβεως τῆς Γαλλίας δώροις τε καὶ ὑποσχέσεσι τοὺς τε οὐλιεμάδες καὶ τοὺς συνεδρεύοντας τῷ βασιλεῖ καὶ τοὺς λοιποὺς προὔχοντας πρὸς τὸν πόλεμον τὸν κατὰ τῶν Γερμανῶν διερεθίζοντος, ἀπεσβέσθη καὶ πάλιν ἡ τῆς ἀγάπης ἐλπίς καὶ ἀπεφασίσθη ὁ πόλεμος.

Πέμπει ὁ βεζίρης σερασκέρην εἰς τὴν Οὐγγρίαν περὶ τὰ τέλη τοῦδε τοῦ ἔτους, ὅστις πολιορκεῖ τὸ ὄχυρῶμα Τιτούλ' ἀλλ' ἐδιώχθη ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Καπράρα. Ἡ νίκη αὕτη δὲν ὠφέλησε τοὺς Γερμανοὺς, ὥσάν ὅπου ὁ καίσαρ, βιαζόμενος νὰ μεταφέρῃ τὰ στρατεύματά του ἀπὸ τῆς Οὐγγρίας κατὰ τῶν Φραντζέζων, δὲν ἠδυνήθη νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν Οὐγγρίαν καὶ νὰ κατορθώσῃ τι ἐν αὐτῇ ἀξιόλογον, εὐχαριστούμενος μόνον εἰς τὴν δεφένδουσιν τῶν ἐν αὐτῇ πόλεων καὶ ὀχυρωμάτων.

Καὶ οἱ Λέχοι τῷδε ἔτει οὐδὲν διεπράξαντο καὶ ἐπέμενον μόνον τῇ φυλακῇ τῶν ἰδίων ὀρίων.

Οἱ δὲ Ἑνετοὶ ὑπέταξαν τὴν Χίον, παραδοθεῖσαν, διὰ τὸ ἀδύνατον τοῦ ἡγεμόνος αὐτῆς Σιλαχδάρ Χασσάν-πασσᾶ, ὑπὸ τῶν ἐγγχωρίων αὐτῆς χίων Ῥωμαίων παπιστῶν ὧν οἱ πρόγονοι πρὸ πολλοῦ ἐλθόντες ἀπὸ τῆς Ἰταλίας κατῴκησαν ἐκεῖσε, καὶ τῇ προστασίᾳ τοῦ κατὰ καιροὺς πρέσβεως τῆς Γαλλίας διῆγον αὐτοὶ τε καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν μὲ προνόμια καὶ ὀλιγίστην τελεσφορίαν, ἔχοντες ἐκκλησίαν ὑπὲρ τὰς τῶν ὀρθοδόξων Ῥωμαίων· καὶ εἰς τὸ διάστημα τοῦ μεταξὺ τῶν Χίων καὶ Ἑνετῶν πολέμου ἐδίδαν εἰδῆσιν τῷ ἀρχιεπισκόπῳ τῶν Ἑνετῶν διὰ τὰ γινόμενα εἰς τὴν Χίον· ὅθεν μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Μωρέως, μνηύσαντες ὅτι ἡ Χίος στερεῖται προσφυλακῆς, προσεκάλουν νὰ ἔλθῃ νὰ τὴν ὑποτάξῃ. Ἐδῶκαν καὶ οἱ ὀρθόδοξοι τῶν γενομένων εἰδῆσιν τῷ Χασσάν-πασσᾶ, ἀλλὰ πάρωρα, ὥσάν ὅπου εἶχε φθάσει πλέον ὁ στόλος τῶν Ἑνετῶν.

Ὑπαγαγόντες οὖν τὴν Χίον οἱ Ἑνετοὶ καὶ μαθόντες τὴν τῶν ὀρθοδόξων κλίσιν ἐκακοποίησαν αὐτοὺς, ἔκλεισαν τὰς ἐκκλησίας των, ἐκώλυσαν τοὺς ἱερεῖς πάσης ἱεροπραξίας, ἐδήμειναν τὰ ὑπάρχοντα τῶν πλειόνων, καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ παπισταὶ ἐβάπτιζον τὰ ὀρθόδοξα νήπια καὶ ἐξωμολόγουν τοὺς ὀρθοδόξους μόνον ἐν τῷ ψυχῶράγειν. Δακρυῤῥοοῦντες καὶ δωροδοκοῦντες οἱ ὀρθόδοξοι ἐδεήθησαν νὰ ἐπιστραφῶν αὐτοῖς αἱ ἐκκλησίαι των, ἀλλ' οὐκ εἰσηκούσθησαν, καὶ ἐβιάζοντο λειτουργεῖσθαι εἰς τὰς παπιστικὰς ἐκκλησίας, καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐπαίδευον ὡς ἀποστάτας τῆς ἀριστοκρατίας, καὶ παντὶ τρόπῳ ἐβιάζον τοὺς ὀρθοδόξους ἀναδέξασθαι τὸν παπισμὸν.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Δαλματίαν οἱ Ἑνετοὶ ὑπέταξαν τὰς πόλεις Κλοβοῦχ καὶ Κικλοῦτ, καταπολεμήσαντες δις τὸν σερασκέρην Σουλεϊμάν-πασσᾶν, ἡγεμόνα τῆς Ἀλβανιτιᾶς, ἐφορμήσαντα κατ' αὐτῶν. Ἡ Πόρτα ταύτας τὰς ἡττάς ἀποδοῦσα εἰς τὴν ἀμέλειαν τοῦ σερασκέρη καθείλεν αὐτὸν τῆς ἀρχῆς καὶ ἀντικατέστησε τὸν Ἐλμᾶς-Μεχμέτ-πασσᾶν.

Εἰς τὴν ἔρημον Ἀραβίαν ὁ προεστὸς πατριᾶς τινὸς ἀραβικῆς, τοῦνομα σείχ

—1695

Ἐμίρ-Μεχμέτ, γυμνοὶ τοὺς λεγομένους χατζήδες ἀπερχομένους εἰς προσκύνησιν τῆς Μέκκας· αἵτιον δὲ τῆς τοιαύτης λεηλασίας ἡ ἔλλειψις τῆς πληρωμῆς. Μετὰ γάρ τὸν σουλτάν Σελίμην οἱ Ἀραβες οἱ κατοικοῦντες μετὰξὺ Μέκκας, Δαμασκοῦ καὶ Βαβυλώως παρηνώχλουν τοὺς ὁδοιπόρους τῆς Μέκκας στεροῦντες αὐτοὺς τοῦ ὕδατος καὶ ξεγυμνώνοντες. Οἱ ὀθωμανοὶ βασιλεῖς, διὰ νὰ παύσουν αὐταὶ αἱ παρενοχλήσεις, ἀπεφάσισαν νὰ πληρώνουν ἀνὰ ἔτος ἐκ τοῦ εἰσοδήματος τῶν γυναικῶν τοῦ βασιλείως 40 χιλ. φλωρία, τὰ ὅποια διεμοιράζοντο εἰς ὅλας τὰς ἀραβικὰς φυλάς, ὀνομαζόμενα σουρεδες, καὶ ἀνὰ ἕκαστον ἔτος ὁ σουρε-ἐμινῆς ἀναχωρῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκόμιζε τὴν ποσότητα αὐτὴν καὶ διεμοίραζε τὸ ἀνάλογον εἰς κάθε φυλὴν καὶ εἰς τινὰς προὔχοντας κατοικητὰς τῆς τε Μεδίνης καὶ τῆς Μέκκας, κατὰ τὸ κατὰστικον, εἰς τοὺς ὀπείους πέμπεται καὶ ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ σουλτάν Σελίμη, τὸ λεγόμενον γκιλάλι, συνιστάμενον εἰς ἱκανὴν ποσότητα σίτου, φικῶν, κυάμων καὶ ὀρυζίου· τοῦτο καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἐνεργεῖται ἀπαρασαλεύτως ὡς χρέος· λεηλατοῦσι γάρ τοὺς χατζήδες καὶ ὕδατος στεροῦσιν ἂν δὲν λάβῃ κάθε φυλὴ τὸν σουρεν τις. Τότε οὖν, διὰ τὸν πόλεμον τὸν ἐν Οὐγγρίᾳ καὶ τὰ ὑπέρμετρα ἔξοδα μὲ τὸ νὰ μὴ ἐπέμψθησαν οἱ σουρέδες, ὁ ῥηθεὶς σείχ ἐφώρμησε κατὰ τῶν ὁδοιπόρων καὶ ἐλεηλάτησεν αὐτούς. Ἐν τοῖς ὁδοιπόροις δὲ ἦν καὶ ὁ χάνης τῶν Ταρτάρων Σελίμ-Γκεράις, ἀλλ' ἀφέθη μὲ ὑπόσχεσιν τοῦ πείσαι τὸν σουλτάνον διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ συνειθισμένου σουρε· ὅθεν ἐπανακάμψας εἰς τὴν Πόλιν, ἐπέμψθη ὁ σουρεὶς καὶ ἡσύχασαν οἱ Ἀραβες.

Θνήσκει ὁ Σελίμ-Γκεράις, καὶ γίνεται χάνης ὁ υἱὸς τοῦ Σαχπάζ-Γκεράις, ὅστις μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν κινήσας πόλεμον κατὰ τῶν Τζερκέζων ἐφονεύθη παρ' αὐτῶν.

Ἔτετι σωτηρίῳ 1695, τοῦ Χιτζρὲ 1106.

Θνήσκει ὁ σουλτάν Ἀχμέτ ὁ Β' κατὰ τὴν κζ' τοῦ Ἰανουαρίου μὲ ὕδρωπα, ζήσας ἔτη 50 καὶ βασιλεύσας 4.

Βασιλεία τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ τοῦ Β'.

Ὁ βεζήρης ἀθροίσας τοὺς προὔχοντας προέβαλεν ἀναγορεῦσαι τὸν Ἰπράιμ, υἱὸν τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ, τριετὴ ὄντα, σκοπούμενος ὅτι θέλει ἔχει τὴν ἐξουσίαν καὶ τὸ ἀκλόνητον ὑπὸ μεираκίῳ σουλτάνῳ, εἰς καιρὸν ὅπου ὑπὸ τῷ Μουσταφᾶ προέβλεπε πτώσιν ἐνδεχομένην· ἀλλ' ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ ὁ χαζινάδης Νεζιρ-ἀγᾶς ἀπελθὼν μηνύει τῷ Μουσταφᾶ τὸν θάνατον τοῦ θεοῦ τοῦ Ἀχμέτ καὶ παρακινεῖ παραλαβεῖν τὴν βασιλείαν· ὅθεν ὑπὸ τοῦ Τζαλλή-Ἀχμέτ-ἀγᾶ, ὅστις ἦν πᾶς-τζοχαδάρης τοῦ, καὶ τοῦ Τζερκέζ-Μεχμέτ-ἀγᾶ ἀναβιβάζεται εἰς τὸν θρόνον· ὁ βεζήρης ταῦτα ἰδὼν ἀπῆλθεν εἰς προσκύνησίν του ὑποκρινόμενος χαίρειν καὶ καθεξῆς ἀπῆλθον καὶ οἱ λοι-

ποι. Ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς ὑποκριθεὶς ἐπικυροῖ τὸν βεζίρην εἰς τὴν ἐξουσίαν του παραγγείλας φροντίζειν τῶν ὑποθέσεων πολιτικῶν τε καὶ πολεμικῶν, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας κηρύττει ὅτι αὐτοπροσώπως θέλει ἐκστρατεύσει κατὰ τῶν Γερμανῶν· μεταπέμπεται τοὺς ὀφφικιάλους τοῦ πατρός του σουλτάν Μεχμέτ Δ' ἀπὸ τῆς ἐξορίας, ἐν αἷς καὶ τὸν Ἐλμάς-Μεχμέτ-πασσάν, ὃν καὶ ἀποκαθίστησι νισαντζή-πασσάν· διορίζει καὶ ἐξετάζει τὰ πάντα, καταμετρεῖ τὸν στρατὸν, καὶ κινεῖται οὕτως ὅπου ἐντὸς ὀλίγου ἀποκτᾷ μεγίστην ὑπόληψιν· εἶτα εὐρύν πρόφασιν φονεύει τὸν βεζίρην Σάμ-Ταραπουλου-σλοῦ Ἀλῆ-πασσάν καὶ ἀποκαθίστησι βεζίρην τὸν Ἐλμάς-Μεχμέτ-πασσάν.

Διαπερᾶ τὸν Δούναβι ἐκ τὸ Βελιγράδι καὶ ὑποτάσσει τὴν Αἰπταν καὶ τὸ Τιτουλ ἄτινα καὶ κρημνίζει· εἶτα μαθὼν παρὰ τῶν Ταρτάρων ὅτι ὁ Βετεράνος μὲ ἐπτὰ χιλ. Γερμανῶν ἀπὸ τῆς Τρανσυλθανίας ἐρχεται νὰ ἐνωθῇ μὲ τὸ στρατιωτικὸν τῶν Γερμανῶν τὸ ὑπὸ τῷ στρατηγῷ Φριδερίκῳ Λύγου-στω ἐλέκτορι τῆς Σαξωνίας, λεγομένῳ παρὰ Τούρκοις Ναλκιράνη, καὶ ἀπειχενώσῃ ὥρας ὀκτώ, πέμπει τὸν Μαχμούτ-πέιογλου, πεῖλέρπεην τῆς Ρούμελης, διὰ νὰ κωλύσῃ τὴν ὁδοιπορίαν αὐτῶν, καὶ ἀκολουθεῖ καὶ ὁ σουλτάνος κῦτὸν πόρρωθεν σὺν τῷ λοιπῷ τοῦ στρατοῦ. Μετὰ δύο ἡμέρας ἀνταμώνονται πολλοὶ Τούρκοι καὶ ὀλίγοι Γερμανοί· γίνεται πόλεμος φρικωδέστατος· κατακόπτονται οἱ Ὀθωμανοί· ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς μακρόθεν κατιδὼν τὴν σφαγὴν τῶν ἰδίων ὀργίζεται, ἀπαντᾷ τοὺς φεύγοντας καὶ αὐτοχειρὶ φονεύει, θιάζων τοὺς λοιποὺς ἐμμένειν τῷ πολέμῳ· γίνεται καὶ πάλιν πόλεμος αἱματωδέστατος, καὶ πάλιν φονεύονται οἱ Τούρκοι πολυάριθμοι καὶ φεύγουσιν· ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς ἐντυγχάνει τοὺς φεύγουσιν ἐν οἷς καὶ τὸν Σαχίν-Μεχμέτ-πασσάν, καὶ λέγει αὐτῷ ὅτι ἀδίκως ὀνομάζεται Σαχίνης ἀλλ' οὐ Πελασγός· αἰσχύνεται ὁ Σαχίν-πασσᾶς ἐπὶ ταύτῃ τῇ ὕβρει, καὶ ἐνωθεὶς μὲ τὸν Μαχμούτ-πέιογλου ἀθροίζει τοὺς φυγάδας πολεμιστάς καὶ ἐρρομῶσι τὸ τρίτον κατὰ τῶν Γερμανῶν μὲ ἀπόφασιν θανεῖν ἢ νικῆσαι· ἐνοῦνται σὺν αὐτοῖς καὶ γιαννιτζαροὶ μὲ τὸν γιαννιτζάρ-αγασή· γίνεται πόλεμος φρικτός, παρατείνεται ὥρας πολλὰς, πληγώνεται ὁ Βετεράνος· ὅθεν οἱ Γερμανοὶ στοχάζονται παλινστέσαι, ὃ καὶ γίνεται μὲ τοιαύτην εὐταξίαν ὅπου δὲν ἐράνη νὰ ἦναι φυγὴ, καὶ ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς φοβηθεὶς καταδιώξαι αὐτοὺς ἔπαυσε τὸν πόλεμον. Πέντε χιλιάδες Γερμανοὶ μόνον ἐπολεμοῦσαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον, αἱ γὰρ λοιπαὶ δύο ἐφύλαττον τὸ στρατόπεδον· Τούρκοι ἦσαν ὑπὲρ τὰς 60 χιλ. ἐφονεύθησαν Τούρκων χιλ. 10, καὶ Γερμανῶν 500 πεζοὶ καὶ 1,000 ἵππεις· ἐφονεύθη καὶ ὁ Σαχίν-πασσᾶς καὶ ὁ Ἰπραὶμ-πασσᾶς, ἀδελφὸς τοῦ Κοτζᾶ-Τζαφέρ-πασσᾶ, καὶ ὁ Μαχμούτ-πέιογλος, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ὀφφικιάλοι τούρκοι. Ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς ὅπου ἦτον αὐτόπτης τοῦ πολέμου, γνοὺς ἀκριβῶς τὴν διαφορὰν τῶν δύο στρατοπέδων, ἤρξατο ἀναπολεῖν κατὰ νοῦν τὰ ἀποτελέσματα ὅπου ἤμπορεῖ νὰ προξενήσῃ μία τοιαύτη κατάστασις τῶν Γερμανῶν εἰς τὸ πολεμᾶν· ὅθεν φοβηθεὶς νὰ τοὺς ξαναδοκιμάσῃ ἐπανήλθε διὰ τῆς Βλαχίας εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν.

Οἱ λέγοι οὐδὲν κατώρθουν· καὶ ὁ χάνης Καπλάν-Γκιράϊς λεηλατήσας τὰ

—1696

περὶ τὴν Λεόπολιν ἀπειλόμεσε λάφυρα πλείστα ὅσα καὶ ἡνδραπόδισε 14 χιλ. ἀγροίκων ἐλπίζοντων βοήθειαν ἀπὸ τὰ ὅπλα τῶν Λέχων· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μικροῦ δεῖν ἐξώγησε καὶ τὸν στρατηγὸν τῶν Λέχων Γιατρονόσκην.

Ὁ Μετζομόρτος ἐδίωξε τοὺς Ἑνετοὺς ἀπὸ τὴν Χίον. Προσετάχθησαν οἱ Χίοι ἀγερᾶσαι τὰ ὑπάρχοντά των μὲ 1,500 πουργεῖα· οἱ ὀρθόδοξοι προσκλαίονται ὅτι μόνοι οἱ παπισταὶ Χίοι νὰ παρέδωκαν τὴν νήσον, καὶ ζητοῦσιν ἐλάττωσιν τῆς διοριθείσης ποσότητος, διὰ τὸ πιστὸν ὅπου ἐφύλαξαν εἰς τὴν ὀθωμανικὴν βασιλείαν, καὶ τὴν ἔξωσιν τῶν Χίων παπιστῶν ἀπὸ τῆς Χίου διὰ νὰ μὴ κάμουν καὶ τοῦ λοιποῦ ὁμοίον τι· μαρτυρεῖ ὁ Χουσεῖν-πασσᾶς τὸ δὲ ἀληθεύουσι καὶ διορίζει νὰ πληρώσουν οἱ ὀρθόδοξοι πουργεῖα μόνον 500, καὶ τοὺς παπιστὰς Χίους πέμψει εἰς τὸ κάτεργον, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν δίδωσι τοῖς ὀρθοδόξοις· ἀνοίγει τὰς ἐσφαλισμένας ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων καὶ δίδωσιν αὐτοῖς. Ἄλλ' ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας μεσολαβήσας καὶ διὰ χρημάτων καὶ διὰ δεήσεων ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς τῆς εἰς τὰ κάτεργα καταδίκης, μὲ ὑπόσχεσιν ὅμως τοῦ ἂν μείνουν εἰς τὴν Χίον νὰ γενοῦν ὀρθόδοξοι· ὅθεν οἱ πλείους μετόχησαν εἰς ἄλλας νήσους, καὶ οἱ μείναντες τότε μὲν ὑπεκρίθησαν ὀρθοδόξεϊν, ἀλλὰ τανῦν πάλιν παπισταὶ ὑπάρχουσι καὶ εἰσὶ πολυάριθμοι.

Δι' αὐτὴν τὴν νίκην ἔγινε καπετάν-πασσᾶς ὁ Μετζομόρτος.

Ἔτει σωτηρίῳ 1696, τοῦ Χιτζρὲ 1107.

Φριδερίκος Αὐγούστος ὁ ἐλέκτωρ τῆς Σαξωνίας πολιορκεῖ τὸ Τεμισθάρ. Ἔρχεται ἀπὸ τῆς Ἀδριανουπόλεως ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς πολλῶ τῷ στρατῷ πρὸς βοήθειαν· οἱ Γερμανοὶ μαθόντες τὸν ἐρχομὸν τοῦ καταλιμπάνουσι τὴν πολιορκίαν καὶ ἀπαντῶσιν αὐτόν· παρῆν δὲ τῷ Ὀθωμανικῷ στρατοπέδῳ καὶ ὁ Τέκελης· καὶ μετὰ τινας ἀκροβολισμοὺς γίνεται πόλεμος ἐπικερδὴς μὲν τοῖς Ὀθωμανοῖς, (διὰ τὸ μὴ ἐκβῆναι εὐτυχῶς τὸ στρατήγημα τοῦ ἐλέκτορος τῆς Σαξωνίας, δι' ὃ ἠρπάγησαν παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ 24 τόπια γερμανικά), ἀλλ' ἐφρονεύθησαν καὶ ὑπέρπολλοι Τούρκοι ἐν οἷς καὶ ὀφρικιάλοι αὐτῶν, ὥς καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ βεζίρη Μουσταφᾶ-πασσᾶς, ἡγεμὼν τότε τοῦ Τεμισθαρίου. Ὅθεν ὁ μὲν σουλτάνος ἐπανεκάμφε φοβούμενος τὰ τέλη τοῦ πολέμου, οἱ δὲ Γερμανοὶ ὄντες διττημένοι διὰ τὸν γαλλικὸν πόλεμον οὐκ ἐτόλμων, διὰ τὸ ὀλιγάριθμον, ἐπιχειρεῖσθαι μεγάλα, ἀλλ' ἤρκοοντο εἰς τὴν διαφύλαξιν τῶν ἰδίων ἐπαρχιῶν καὶ τῶν παλαιῶν τους ὁρίων.

Οἱ Λέχοι οὐδὲ ἐκστρατεῦσαι ἐτόλμησαν τῷδε τῷ ἔτει. Ἔθανε δὲ καὶ ὁ ῥῆξ αὐτῶν Ἰωάννης ὁ Σομπιέσκης κατὰ τὴν 13' τοῦ Ἰουνίου, περίφημος πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι διὰ τὴν κατὰ τῶν Τούρκων παντελεῖ νίκην εἰς τε τὸ Χοτί-νι καὶ Βιέννην, μετὰ δὲ τὸ βασιλεῦσαι μηδὲν ἄξιον διαπραξάμενος διὰ τὴν ἀκαταστασίαν τῶν Λέχων, ὅπου δὲν τὸν ἤκουον καὶ δὲν τὸν ἐσυγχώρουν νὰ κάμῃ ἐκεῖνο ὅπου ἤξευρε. Κατεγίνοντο οὖν οἱ Λέχοι εἰς συγκρότησιν Διαιτίας διὰ νὰ ἐκλέξωσιν ἀντ' αὐτοῦ ἄλλον νέον βασιλέα.

Οἱ Ἐνετοὶ ἐπολιόρκησαν τὸ Δουλιτζίνιο, πόλιν μὲ λιμένα ἐν τῷ Ἀδριατικῷ κόλπῳ, ἀλλ' οὐδὲν ἠνύσαντο.

Ὁ προῤῥηθεὶς Διμπεράκης, ἡγεμὸν τῆς Μάνης, προξενεῖ ἀποστασίας τῶν οἰκητῶν τῆς. Ὁ σερασκέρης τῆς Ἀλβανιτιᾶς ἐφορμῶν μεγάλως κατὰ τῶν Ἐνετῶν ἐβιάσθη ἀπελθεῖν πρὸς ἡρεμίαν τῆς ἀποστασίας. Ἄπασαν τὴν Ἑλλάδα ᾔθελον χάσει οἱ Τοῦρκοι ἂν ὁ σερασκέρης ἐν τῷ πολέμῳ τῷ κατὰ τῶν Ἐνετῶν ᾔθελε νικηθεῖ· ἐὰν δὲ ἐνίκᾳ ᾔθελαν διωχθεῖ ὁλοκλήρως οἱ Ἐνετοί. Ὅθεν ὁ σερασκέρης εἰς τοιοῦτους κρίσιμους καιροὺς ἐζῆσε μὲ τρόπον πολιτικόν, καὶ ὥς φρόνιμος δὲν ἐπεχειρίσθη πόλεμον, οὐκ ἐξαρκῶν ἀντιπαραταχθῆναι ἐν ταύτῳ εἰς δύο ἐχθρούς, Ἐνετοὺς δηλαδὴ καὶ Μανιάτας· μηδὲν οὖν ἐπιχειρισθεὶς ἐπαλινόστησεν. Οἱ Ἐνετοὶ ἀκούμενοι εἰς τὴν διαφύλαξιν τῶν παλαιῶν τοὺς ὁρίων οὐδόλως προέβησαν, καὶ ἤρξαντο ὀχυροῦν τὸ Ἐξαμίλιον διὰ νὰ προμάχωνται τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου καὶ νὰ διαφυλάττουν ὅλον τὸν Μωρέαν ἐκτὸς καταδρομῆς.

Ὁ καπετὰν-πασσᾶς Μετζομόρτος, παρὰ τὴν συνήθειαν τῶν προκατόχων του, ἀγρυπνοῦσεν εἰς τὰς ἐφόδους τοῦ ἐνετικοῦ στόλου παρατηρῶντας τοὺς ἀνέμους· καὶ τὰς ἐπωφελεῖς προσαρᾶξεις. Οἱ Ἐνετοὶ βλέποντες μὲ ἐκπληξιν τὴν ἀσυνείριστον αὐτὴν διεξαγωγὴν τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου προεφυλάττοντο καὶ ἀπέφευγον τὴν ναυμαχίαν.

Ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου εἰς τὴν Ἀδριανουπόλιν ἐπανακάμψας, ἀκείθειν ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀπῆλθε μὲ προπομπὴν καὶ θρίαμβον εἰς τὸ τζαμί Ἐγιοῦπ-Ἐνσαρί, καὶ ἐξώσθη κατὰ τὴν συνήθειαν τὸ ξίφος ἀπὸ τὸν σέχην τοῦ τζαμίου· εἴτα ἤρξατο προετοιμάζεσθαι.

Ἔτει σωτηρίῳ 1697, τοῦ Χιτζρὲ 1108.

Ναυπηγεῖ νῆας τοῦ πολέμου 36, τὰς μὲν κατὰ τῶν Ἐνετῶν, τὰς δὲ κατὰ τῶν Μοσχάδων, τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Ἀζακίου λεηλατούντων πολυαριθμῶ τῷ στόλῳ τὰς ἀκτὰς τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Κάμνει μὲ 3 τοῦ-για τὸν Μετζομόρτον ἡγεμόνα πασῶν τῶν νήσων τε καὶ θαλασσῶν στρατολογεῖ ὀκτὼ χιλ. λεβέντας καὶ 14 χιλ. ναύτας, ὧν ἕκαστος εἶχε μισθὸν γρ. 25 δι' ἑξ μῆνας, καὶ οἱ περισσότεροι ἦσαν Ῥωμαῖοι· καὶ διὰ τὸ χερσαῖον στρατιωτικὸν στρατολογεῖ 12 χιλ. γιανμάκια, καὶ ἐκδίδωσι φιρμάνια εἰς τοὺς ἔξω πασσάδες νὰ εὐρεθῶσι συνηθροισμένοι σὺν τοῖς ὑπ' αὐτοῖς πολεμικοῖς πολυαριθμοῖς κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν. Οἱ πρέσβεις τῆς Ἑγγλητέρας καὶ τῆς Ὀλλάνδᾶς προβάλλουσι καὶ πάλιν τῷ σουλτάν Μουσταφᾶ τὴν σὺν τοῖς Γερμανοῖς ἀγάπην καὶ οὐκ εἰσακούονται, μὲ ὅλον ὅπου εἶχε τελειώσει ὁ μεταξὺ τῆς Φράντζας καὶ τῆς Γερμανίας πόλεμος. Ἀπάρας οὖν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἦρος φανέντος φθά-νει εἰς τὸ Βελιγράδι, ὅπου μετρήσας τὸ στρατιωτικὸν εὕρισκε 135 χιλ. πολεμιστάς, παρὰ τοὺς ἀκολουθούτους τῶν πασσάδων ὑπερμέτρους ὄντας, καὶ ἄλλους τινὰς ἀπλῶς τοὺς παρακολουθεῖν τὸ στρατόπεδον εἰωθότας.

Ἐν τούτοις ἡ φυλὴ τῶν Ἀράβων Πένι-Ὁμέρ ἀποστατήσασα καὶ πάλιν κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν διὰ τὰ μὴν πληρώνη τὸν ἐτήσιον δασμὸν, λεηλατεῖ καὶ τὰ μέχρι τῆς Βάσρας καὶ ὑποτάσσει αὐτὴν καὶ ἡγεμονεύει αὐτῆς ἐπὶ ἔτη δύο· ὁ ἡγεμὼν τῆς Βαβυλώνος Δαλταπάν-Μουσταφᾶ-πασσᾶς τοὺς ἐδίωξεν ἐκεῖθεν φονεύσας αὐτῶν χιλ. 30. Διὰ τὴν νίκην αὐτὴν καὶ διὰ τὴν ἐφεξῆς ἐν τῇ Πόσῃ κατὰ τῶν Γερμανῶν ἡζιώθη τὰ γένη καὶ βεζιρ-ἄξέμης ὕστερον ἄλλ' οὐ παρετάθη ἡ τοιαύτη αὐτοῦ ἀξία· μετὰ γὰρ τριῶν μῆνῶν παρέλευσιν συκοφαντηθεὶς, ὡς ῥηθήσεται, παρὰ τοῦ μουφτῆ Βανλὴ Μεχμέτ-ἐφένδῃ ὡς ἐπίβουλος τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ ἐκαρτομήθη.

ΚΕΦ. ΜΔ'.

Πόλεμος φρικτὸς τῆς Τζέντας.

Εἰς ἓν τοιοῦτον πολυάριθμον πλῆθος ταραχθεὶς ὁ καῖσαρ Λεοπόλδης ἀντιπαράταται 46 χιλ. πολεμιστῶν ὑπὸ στρατηγῷ τῷ πρίγκιπι Εὐγενίῳ τῷ ἀπὸ τῆς Σαβοΐας, προστάξας προμάχεσθαι τοῦ Πετερβαραδινίου καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως ὀχυρωμάτων χωρὶς νὰ ἔλθῃ εἰς συγκρότησιν πολέμου, εἰμὴ ἂν βιασθῇ πολλὰ. Ἐλθὼν οὖν στρατοπεδεύει παρὰ τῇ πόλει τῆς Οὐγγρίας Σεγεδίν.

Κατὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ Τέκελῃ ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς διαπλεύσας τὸν Δούναβιν ἄπτεται τῆς πρὸς τὴν Τρανσυλβανίαν διὰ τὸ Τεμισθάρ, κατὰ τὴν εἰδησίην ὅπου εἶχεν ὅτι 50 χιλ. Οὐγγροὶ δυσαρεστούμενοι τῷ καίσαρι εἶναι ἔτοιμοι προσκολληθῆναι αὐτῷ, καὶ ὅτι τὰ ὀχυρώματα τῆς Τρανσυλβανίας εἶναι μὲ ὀλίγας φυλακάς, μεταπεμφθέντων τῶν στρατιωτῶν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Εὐγενίου πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ στρατοπέδου. Ὁδεύσας οὖν δύο ἡμέρας μακθάνει ὅτι τὸ γερμανικὸν στρατόπεδον νὰ ἐφθασε παρὰ τῇ πόλει τῆς Οὐγγρίας Τιτούλ· ὅθεν βουλῆς συγκροτηθεὶς ἀπεφασίσθη τὸ νὰ μὴν εἰσέλθουν εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν, ἀλλὰ νὰ συγκροτήσουν πόλεμον μὲ τοὺς Γερμανοὺς ὅπου ἤθελον τοὺς εὔρει· καὶ δῆτα ὁδοιποροῦσι πρὸς τὸ Τιτούλ, καὶ ὁ ὀθωμανικὸς στόλος πλέων εἰς τὸν Δούναβιν ἐσκοπεῖτο καταλαβεῖν τὸν ποταμὸν Τεῖσαν, ἄλλως Τελίσκον. Διαπεράσας οὖν ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς τὸν ποταμὸν Τεῖσαν, τῇ βοηθείᾳ τοῦ φθάσαντος ἐν καιρῷ στόλου, ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἐφονεύθησαν. ὑπὲρπολλοὶ τῶν στρατιωτῶν του παρὰ ἑξ χι-

λιάδων Γερμανῶν, εἰσέρχεται εἰς τὴν Κοβίλαν (ἥτις ἐστὶ πεδίον ἐπίμηνες μεταξὺ τοῦ Δουνάβεως καὶ τοῦ Τείσα τῶν ποταμῶν, διήκον ἀπὸ τοῦ Τιτουλ μέχρι τοῦ Σεγεδίν καὶ Πετερβαραδίν). Βουλῆς οὖν γενομένης ἀπεφασίσθη νὰ κατασκευασθῇ γέφυρα ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως καὶ νὰ γενῇ ἔφοδος ἐναντίον εἰς τὸ Πετερβαραδίν. Ἀρχεται οὖν τῆς γεφύρας, ἀλλὰ κωλύεται μίαν ἡμέραν ἀπὸ τῆς φυλακῆς τοῦ Πετερβαραδίν, κεκρυμμένης οὕσης ἐν μέρει τινὶ τῆς παρακειμένης νήσου μὲ τέσσαρα τόπια, καὶ φονευσάσης πολλοὺς τῶν Ὀθωμανῶν καὶ καταβυθισάσης πολλὰ τομπάζια· ἔφυγον μὲν αὐτοὶ βλέποντες πλησιάζον τὸ στρατόπεδον τῶν Ὀθωμανῶν κατ' αὐτῶν, ἀλλ' ἄργοπώρησαν ὥς τόσον τὴν κατασκευὴν τῆς γεφύρας, καὶ ἔφθασε σὺν τῷ στρατοπέδῳ ὁ Εὐγένιος ἀπὸ τὸ Σεγεδίν πρὸς βοήθειάν τους πρὸς δυσμὰς ἡλίου τῆς αὐτῆς ἡμέρας, δίδους ἐννέα ὥρων διάστημα χωρὶς νὰ εὕρῃ νερόν, ἢ λίμνην, ἢ ποταμὸν, ἢ γέννημα τῆς γῆς, ἀφανισθέντα παρὰ τοῦ χάνη Σαχπάζ-Γκιράϊ, μὲ 12 χιλ. Ταρτάρων πειραθέντος κωλύσαι τὴν ἔλυσιν τοῦ Εὐγενίου· ὅστις φθάσας καὶ διελθὼν ἀπὸ τὰ πλευρὰ τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου στρατοπεδεύει ὑπὸ τὸ Πετερβαραδίν παρὰ τῇ νεοκτιστῷ γεφύρᾳ· ἐξέστησαν οἱ Ὀθωμανοὶ ἰδόντες τοὺς Γερμανοὺς· ὅθεν βουλῆς γενομένης ἡρωτήθη ἂν πρέπει νὰ ἐφορμήσουν εὐθύς κατὰ τῶν Ἀλλαμάνων πρὸ τοῦ νὰ χαρακωθοῦν, ἢ ἂν πρέπει νὰ τοὺς προσμένουν διὰ νὰ ἐφορμήσουν αὐτοὶ πρῶτοι· ὁ βεζίρης ἐσυμβούλευσε τὸ πρῶτον· ἀντέφη αὐτῷ ὁ Κιουτζούκ-Τζαφәр-πασσᾶς, καὶ ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς δέχεται τὴν γνώμην αὐτοῦ, ἀλλ' οὐ τὴν τοῦ βεζίρη.

Ὡς τόσον ἐπλησίασε καὶ εἰς τὸν Δούναβιν ὁ Εὐγένιος, καὶ τὸ στρατιωτικόν του κατακεκαυμένον ἀπὸ τὴν καῦσιν τοῦ ἡλίου καὶ τὴν πολλὴν διψάν ἐδροσίσθη μὲ τὴν ὕδροποσίαν· ὅλην αὐτὴν τὴν νύκτα παννυχίζουσιν οἱ Γερμανοὶ ὄρθιοι καὶ ὠπλισμένοι, ἔφοδον τῶν Τούρκων προσμένοντες. Συμβουλεὺι ὁ βεζίρης τῷ σουλτάν Μουσταφᾶ τὴν πολιορκίαν τοῦ Σεγεδίν· ὅθεν ἀναχωρήσας τῇ ὑστεραίᾳ σὺν τῷ στρατοπέδῳ ὁδεύει πρὸς τὸν ποταμὸν Τείσαν. Μετὰ ὁδοιπορείαν ὥρων ἐννέα στρατοπεδεύει παρὰ τινὶ λίμνῃ, καὶ τῇ ἐπιούσῃ καταλιπὼν τὸν Κιουτζούκ-Τζαφәр-πασσᾶν μὲ 500 ἵππεῖς διὰ φύλαξιν τῆς ἐν τῇ λίμνῃ γεφύρας ἔρχεται εἰς τὴν Τζένταν, φρούριον κείμενον ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ ποταμοῦ Τείσα.

Ὁ Εὐγένιος ἰδὼν τὸ κίνημα τῶν Ὀθωμανῶν ἐνόμισεν ὅτι σκοποῦνται ἐφορμῆσαι κατ' αὐτοῦ· ἀλλὰ βεβαιωθείς τὴν ὁδοιπορείαν, πέμψας ἔμπροσθεν τοὺς ἵππεῖς οὐγγροὺς καὶ ἀφείς κατόπιν τὸ ἀδύνατον καὶ βαρὺ τοῦ στρατιωτικοῦ, νομίζων ὅτι φεύγει ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς, τὸν ἀκολουθεῖ ἐπιτόμως μόνον μὲ 16 χιλ. ἀνδρῶν, ἀνδρείως μάλλον ἢ ἐχεφρόνως εἰς τοῦτο κινούμενος. Οἱ προπορευόμενοι Οὐγγροὶ φθάσαντες εἰς τὴν ἐν τῇ λίμνῃ γέφυραν τὴν προῤῥηθεῖσαν εὕρισκον τοὺς πεντακοσίους στρατιώτας κοιωμένους, κατακόπτουσι πάντας καὶ ζωγροῦσι τὸν Κιουτζούκ-Τζαφәр-πασσᾶν ὁ οἰκοδεσπότης τοῦ καταλύματος τοῦ Τζαφәр διὰ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς μόλις φυγὼν ἔρχεται εἰς τὴν Τζένταν καὶ μνηύει τῷ βεζίρῃ πάντα τὰ γεγονότα. Ζωγρηθείς ὁ Κιουτζούκ-Τζαφәр-πασσᾶς δηλοποιεῖ τῷ Εὐγενίῳ τὴν

—4697

κατάστασιν τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου καὶ τὰς διχογνωμίας, καὶ τὸν σκοπὸν διὰ τὴν ὑπαγωγὴν τοῦ Σεγεδίν, διὸ καὶ μετὰ τὴν νίκην τῶν Γερμανῶν ἄνευ χρημάτων ἡλευθερώθη. Καὶ ταῦτα μὲν ὕστερον τανῦν δὲ ὁ βεζίρης καρατομεῖ τὸν μνηδατοφόρον διὰ νὰ μὴν γνωρισθῶσι τὰ συμβάντα, καὶ ἀπατᾷ τὸν σουλτάν Μουσταφᾶν μηνύσας ὅτι ἱππικὸν Οὐγγρῶν ἐρώρησε κατὰ τοῦ Τζαφέρ-πασσᾶ, ἀλλ' οἱ Τάρταροι ἐφυγάδευσαν αὐτούς. Μετὰ τοῦτο τὸ μήνυμα φθάσαντες Τάρταροι εἰς τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον ἐδηλοποίησαν ὅτι οἱ Γερμανοὶ ταχυδρόμῳς ἀκολουθοῦσι τὰ ἔγχνη τῶν Ὀθωμανῶν καὶ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου φθάνουσιν εἰς τὸ στρατόπεδον.

Εὐθὺς ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς μεταπέμπεται τὸν εἰς τὸ Σεγεδὶν προπορευθέντα στρατὸν κατασκευάζει γέφυραν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Τείσα ταχύτατα· τελειοῦται ἐν ὥρᾳ τέσσαρι· διαπερᾷ ὁ σουλτάνος τὸ μεσημέρι τὸν ποταμόν. Ἔρχεται ὁ βεζίρης ὡς σύνθετος εἰς προσκύνῃσιν του· τὸν ἐδέχθη ἀγρίως προστάξας νὰ φροντίσῃ τὸ πέρασμα ὅλου τοῦ στρατοπέδου ἀκινδύνως, καὶ ἂν ἀκολουθήσῃ ἡ μικροτέρα ζημία θέλει τὴν πληρῶσει μὲ τὸ κεφάλι του. Ἐγὼ οὖν ὁ βεζίρης ὅτι ἄφευκτος ὁ ἀφανισμὸς του ἂν φανῇ καὶ δεῦτερον εἰς τὸν βασιλέα, ὄντας ἀδύνατον νὰ περάσῃ τὸ στρατόπεδον εἰς διάστημα μόνον ἡμερῶν δύο· ὅθεν πέμπει εὐθὺς ὁκτὼ τόπια καὶ τὰ τούτων ἀκολουθῶν, διὰ νὰ φανῇ πῶς ὑπακούει τῇ προσταγῇ του, καὶ κρατεῖ τὰ λοιπὰ λέγων ὅτι μὲ τὸ νὰ πλησιάζῃ ὁ ἐχθρὸς πρέπει τὸ καλῆτερον μέρος τοῦ στρατοπέδου καὶ τῶν μηχανῶν νὰ ῥῆναι ἑτοιμα διὰ νὰ πολεμήσουν ἄνευ ὁρμῆς, καὶ δίδει ἄδειαν εἰς τοὺς σπαχίδες καὶ πασσάδες νὰ περάσουν τὴν γέφυραν μὲ τὰ ἀκόλουθά των· ὅ καὶ ἐγένετο ὅλην τὴν νύκτα καὶ τῇ ὑστεραίᾳ μέχρι μεσημβρίας, καθ' ἣν μαθὼν ὅτι μόνον τρεῖς ὥρας ἀπέχουν οἱ Γερμανοὶ τοῦ στρατοπέδου, μεταγνοὺς διὰ τὴν δοθεῖσαν ἄδειαν εἰς τοὺς πασσάδες μεταπέμπεται αὐτοὺς ἐπὶ προσφάσει συμβουλῆς· ἤλθον διαπεράσαντες τὴν γέφυραν πεζοὶ μὲ τρεῖς μόνον δούλους διὰ τὸ πολὺ πλῆθος τῶν τὴν γέφυραν διαπερόντων. Ἐλθόντας παρακινεῖ εἰς τὸ πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ τοὺς Γερμανοὺς, καὶ ἀπειλεῖ θανατῶσαι φυγόντας τὸν πόλεμον· ὑπισχνόυται καὶ ἄκοντες νὰ πολεμήσουν, καὶ ἀπῆλθον ἑκαστος εἰς τοὺς πρώτους αὐτῶν τόπους καὶ χαρακοῦνται ἐν τοῖς χαρακώμασι τῶν στρατιωτῶν διὰ νὰ μὴ παραταθῇ τὸ στρατόπεδον ἐπὶ πολὺ τόπου διάστημα· καὶ οἱ στρατιῶται ἀνέσκαπτον μὲν τὰ χαρακώματα, ἐγγύγυζον δὲ κατὰ τοῦ βεζίρη διὰ τὸ προφανές τοῦ κινδύνου.

Ἐν τούτοις ἔφθασε καὶ ὁ Εὐγένιος μετὰ τοῦ ἰδίου στρατοῦ· ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς ἰδὼν αὐτὸν ἐκ τῆς ἀντικρυνῆς ὄχτης τοῦ Τείσα ἐλυπήθη, καὶ πέμπει τῷ βεζίρῃ χάττι-σερίφι προστάττων νὰ διαπεράσῃ τὴν ταχίστην τοὺς γιαννιτζήρους καὶ τὰς τηλεβόλους καὶ νὰ ἀρήσῃ σκηνάς, ἐρόδια καὶ τὰ λοιπὰ τοῖς ἐχθροῖς· τοῦτο ἐγένετο καὶ δις καὶ τρίς, ἀλλ' ὁ βεζίρης ἔκρυπτε τὰς τοιαύτας· προστάξας, καὶ εἰς κάθε γραμματοκομιστὴν ἔλεγεν ὅτι προκρίνει νὰ ἀποθάνῃ πολεμῶν παρὰ νὰ καταφρονηθῇ φονεύμενος διὰ προσταγῆς τοῦ σουλτάνου. Τρεῖς ὥρας πρὸ τῆς τοῦ ἡλίου δύσεως ἔφθασαν οἱ Γερμανοὶ τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον καὶ εὐθὺς ἤρξαντο τοῦ πολέμου,

νομίσαντες νὰ τὸ εὗρουν χωρὶς χαρακώματα καὶ περιτριγυρισμένον μόνον ἀπὸ τὰς ἀμάξας· γίνεται πόλεμος σφοδρὸς καὶ ἀποδιώκονται οἱ Νέμετσοι ἀπὸ τοῦ πρώτου χαρακώματος, καὶ περικλείονται οἱ Τούρκοι ἐντὸς τοῦ δευτέρου τοῦ περιεχομένου παρὰ τοῦ πρώτου, καὶ ἔχουν ἀπόφασιν ἐκείθεν νὰ δεφενδευοῦν μέχρι θανάτου· ὁ βεζίρης Ἐλμάς-Μεχμέτ-πασσάς καὶ οἱ πασσάδες πάσχουν νὰ μεταβάλουν τὴν γνώμην τους ὡς ἐπιβλαβή, ἀλλ' αὐτοὶ φονεύουσι καὶ τὸν βεζίρην καὶ 15 πασσάδες μὲ τρία τούγρια καὶ τοὺς ὀφφικιάλους πλὴν τοῦ γιαννιτζάρ-άγασή, τὸ ὄνομα Δελή-παλτᾶ-ὀγλού. Ἐφορμῶσι κατ' αὐτῶν οἱ Γερμανοὶ εἰς αὐτὴν τὴν σύγχησιν, καὶ μετὰ σφοδρὸν πόλεμον κατακόπτουσιν ὅλους ἡβηδόν. Ἐφονεύθησαν ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ Γερμανοὶ μὲν χιλιάδες ἑξ, γιαννιτζαροὶ δὲ 14,070, μαζὴ μὲ τὸν Δελή-παλτᾶ-ὀγλού γιαννιτζάρ-άγασή, καὶ μὲ 13 ὀτζάκ-άγαλαρι, καὶ πολλοὺς πελοῦκ-πασήδες, καὶ 3,700 ἑζεπειζήδες καὶ τοπιζήδες, καὶ 7,000 Ἀρναούτιδες, καὶ 27 πασσάδες μὲ δύο τούγρια, καὶ ἄλλους πολλοὺς ἀκολούθους τῶν· καὶ ἐλογαρίασθη ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν φονευθέντων νὰ ὑπερέβῃ 30 χιλ. ἀνθρώπους.

Ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς ταῦτα ἐλέπων καὶ βοηθῆσαι μὴ θυνάμενος, τέλος μετὰ τὴν καταστροφὴν φεύγει τὸ μεσονύκτιον ἐν τῷ σκότει χωρὶς ὀδηγοῦ καὶ ὅλος συνεχόμενος φόβῳ· τὸ πρῶτ μεταβαλὼν τὰ ἱμάτια εἰσῆλθεν εἰς τὸ Τεμισβάρ. Ὁ Τέκελης μέινας ἐν τῷ στρατοπέδῳ συνήθροισε τὰ πολύτιμα κειμήλια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ βασιλέως, δι' ὧν ἱκανῶς πλουτήσας φεύγει. Τὸ ἀντικρὺ τοῦ ποταμοῦ ὀθωμανικὸν στρατιωτικὸν ἡμέρας γινομένης βλέποντες ἑαυτοὺς χωρὶς προεστῶτος ἐνόμισαν ὅτι νὰ ἤχημαλωτίσῃ παρὰ τῶν τῶν Γερμανῶν ὁ σουλτάνος· ὅθεν λυπηθέντες τε καὶ φοβηθέντες κατέλιπον πάντα τὰ ἐν τῷ στρατοπέδῳ, σκηνάς, δηλαδὴ καὶ προζωάρκεια, καὶ ἀναχωροῦσι πρὸς τὸ Τεμισβάρ· ἐφθασαν ἐκεῖ τὸ βράδυ, ἀλλ' ὁ διοικητὴς ἔχοντας προσταγὴν νὰ κρύπτῃ τὸν ἐρχομὸν τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ, (ἐφοβεῖτο γὰρ μήπως ἀκούσαντες τοῦτο οἱ Γερμανοὶ ἐφορμήσωσι κατ' αὐτοῦ), μὴ εὐρόντες αὐτὸν ἐκεῖσε ἐσυγχίσθησαν μεγάλως καὶ ἀπεφάσισαν ὅτι νὰ ἐξωγρήθῃ· κατεπιέζοντο δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ λιμοῦ, πάντων τῶν ἐφοδίων καταλειφθέντων ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν κατακρατηθέντων, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς δίψης, πᾶσων τῶν περὶ τὸ Τεμισβάρ λιμνῶν ὑπὸ τοῦ καύσωνος ἥδη καταξηρανθεισῶν, καὶ εἶπου εἴη καὶ τι λείψανον ὕδατος δυσῶδες ὑπῆρχε τε καὶ λασπῶδες, ἀλλὰ καὶ ὡς, ὑπὸ τῶν δυνατωτέρων κατεκρατεῖτο καὶ ἐδιώκοντο οἱ ἀσθενέστεροι· καὶ τολμητιῶνται πολλὰ κακὰ εἰς τὰ περίεξ διὰ τε τὸν λιμὸν καὶ τὴν δίψαν.

Οἱ Γερμανοὶ μετὰ τὴν νίκην ὄλην τὴν νύκτα ἔνοπλοι ἐπανύχισαν φοβούμενοι στρατήγημά τι τῶν Τούρκων, ἀλλὰ γνόντες αὐτοὺς φυγάδας ἀνακτίζουσι τὴν γέφυραν τῇ ἐξῆς, καὶ διαπερῶσι τὸν Τεῖσαν καὶ κατακρατοῦσι τοῦ στρατοπέδου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἀπολειφθέντων ἀπὸ τῆς ἀρπαγῆς τοῦ Τέκελη.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐφανερώθη ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς· χαίρουσιν ὅλοι καὶ ἔπαυσαν αἱ ὑποψίαι καὶ οἱ φόβοι. Τῇ ὑστεραίᾳ ἀναχωρεῖ ἐκείθεν καὶ ἐρχεται εἰς τὸ Βελιγράδι· καθ' ὁδὸν προῦπαντᾷ αὐτῷ ὁ Ἀμιτζόγλου Χουσεῖν-πασσάς ἡγεμὼν τοῦ Βελιγραδίου εἰς τόπον Ἀλιπουνάρι λεγόμενον·

—1698

ἀποκαθίστησιν αὐτὸν βεζίρην, μὴ ὄντος ἄλλου πασσᾶ τριῶν τουγλιῶν παρ' αὐτῷ· εἶτα ἔρχεται εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν σὺν τῷ στρατῷ, κἀκεῖθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Οἱ Γερμανοὶ διὰ τὸν χειμῶνα μὴ δυνάμενοι ἐφορμῆσαι κατὰ τοῦ Τεμισῶρα ἢ τοῦ Βελιγραδίου ἐφορμοῦσι κατὰ τῆς Βοσνίας, ὑποτάσσουσι δύο ὄχυράματα, καίουσιν τὴν μητρόπολιν αὐτῆς Σεράϊ καὶ ὑποτάσσουν ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1698.

Οἱ ἐν τῇ Βόσνῃ Τοῦρκοι καὶ φύλακες στρατιῶται ἀποκαθιστῶσι βίᾳ ἡγεμόνα τῆς Βόσνης τὸν Δαλταπάν-Μουσταφᾶ-πασσᾶν, ἐξόριστον ὄντα τότε ἐκεῖσε ὑπὸ τοῦ βεζίρη Ἐλμάς-Μεχμέτ-πασσᾶ ἐν τινὶ κώμῃ τῆς Βόσνης τοῦ νομα Μπικέ. Ὁ γενναῖος αὐτὸς στρατηγὸς ἐμφυτεύει ἀνδρείαν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἐν τῇ πόλει μουσουλμάνων μὲ τὸ παράδειγμά του· διώκει τοὺς Γερμανοὺς ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, τοὺς βιάζει διαπερᾶσαι τὸν ποταμὸν Σάβαν, ὑποτάσσει 24 φρούρια τὰ ἐπὶ τῶν δύο ὀχθῶν τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ.

Ὁ νέος ῥήξ τῆς Λεχίας Φριδερίκος Αὐγούστος, πρῶν ἐλέκτωρ τῆς Σαξωνίας, ἐφρόντιζε ν' ἀποκτήσῃ τὴν εὐνοίαν τῶν εὐγενῶν Λέχων καθαυτῷ, καὶ ἐν παρόδῳ ἡτοιμάζετο νὰ ἐκστρατεύσῃ τῷ ἐξῆς ἔτει.

Ὁ στόλος τῶν Ἑνετῶν ἀνταμῶθη μὲ τὸν ὀθωμανικόν, ἀλλ' ἀκροβολισμῶν πολλὰκις γενόμενων ἀπέφευγον τὴν ναυμαχίαν οἱ Ὀθωμανοί.

Ὁ πατριάρχης Καλλίνικος σκοπούμενος ἀνακαινίσαι τὴν πατριαρχικὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ ἐπισκευάσαι τὰ περὶ αὐτὴν κελλία καὶ οἰκήματα ἐζήτησε τὴν βοήθειαν καὶ τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου· ἀλλὰ ἀπαιτηθεῖσιν ἱκανῆς χρηματικῆς δόσεως ἀπέστη ὁ πατριάρχης τῆς οἰκοδομῆς.

Ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς τοῖνον ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἡτοιμάζετο διὰ τὸν πόλεμον, ἀλλὰ δὲν ἡσύχαζεν ὁ νοῦς του, καὶ ἐφραντάζετο δυστυχήματα. Οἱ στρατιῶται δυσκόλως καὶ βιαίως καὶ ὄχι ὡς ἄλλοτε χαρμολύπῃ συνηθοῖζοντο διὰ τὸν πόλεμον, καὶ οἱ κατοικηταὶ τῆς Πόλεως ἔλεγον ὅτι ὁ θεὸς βοηθεῖ τοῖς Γερμανοῖς, καὶ τὸ πολεμεῖν κατ' αὐτῶν τὰυτόν ἐστι τῷ ἀνίστασθαι τῷ θεῷ.

Ἐπεθύμει οὖν τὴν ἀγάπην ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς, ἀλλ' ἄτιμον ἐνόμιζε τὸ νὰ τὴν προβάλλῃ μόνος του· ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος, εἰ καὶ νικητὴς, προέβλεπεν ὅμως τοὺς πολέμους ὅπου θέλει βιασθεῖ νὰ κάμῃ καὶ πάλιν μὲ τὴν Φράντζαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ῥηγὸς τῆς Ἰσπανίας Καρόλου τοῦ Β', ἥδη ἐσχατογέρου, ἤθελε τὴν ἀγάπην· ἀλλὰ καὶ τὸς, διὰ νὰ μὴ καταφρονηθῇ παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς καὶ ἀπὸ νικητοῦ φανῇ νικημένος, ἀπέφευγε τὸ νὰ τὴν ζητήσῃ. Οἱ πρέσβεις τῆς Ὁλλάνδης καὶ Ἀγγλίας, προβαλόντες αὐτὴν δις καὶ οὐκ εἰσακουσθέντες, δὲν ἤθελον νὰ τὴν προβάλουν καὶ προσέμενον νὰ τοὺς προβληθῇ ἀπὸ μέρους τῶν Ὀθωμανῶν.

ΚΕΦ. ΜΕ΄.

Πραγματεία τῆς ἐν τῷ Καρλοβίτζ εἰρήνης.

Ταῦτα στοχαζόμενος Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος προβάλλει τῷ βεζίρῃ Ἀμιτζόγλου Χουσεῖν-πασσᾷ τὸ ὅτι ὁ καῖσαρ τῆς Γερμανίας εὐκόλως θέλει δεχθεῖ τὴν μετὰ τῶν Ὀθωμανῶν ἀγάπην, καὶ ζητεῖ ἄδειαν νὰ συνομιλήσῃ περὶ τούτου μὲ τοὺς πρέσβεις, καὶ νὰ κατορθώσῃ τὸ νὰ προβάλλῃ τὴν ἀγάπην πρῶτος ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος. Λαβὼν οὖν τὴν ἄδειαν ἔρχεται εἰς τοὺς πρέσβεις Ἀγγλίας καὶ Ὁλλάνδας καὶ προβάλλει ὅτι ὡς Χριστιανὸς ἀγαποῦσε νὰ γένη ἡ ἀγάπη, καὶ ὅτι ἂν τὸν δώσουν ἄδειαν θέλει εὑρεῖ τὸν τρόπον νὰ ἐνεργηθῇ· οἱ πρέσβεις ἀπεκρίθησαν ὅτι ὁ καῖσαρ δὲν θέλει νὰ καταφρονηθῇ καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀγάπην μόνος του, ἀλλ' ὁ Μαυροκορδάτος ἡμπορεῖ νὰ τὴν προβάλλῃ ὡς ἀφ' ἑαυτοῦ τοῦ εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ ἂν τελειώσῃ, ὁ καῖσαρ θέλει τὸν γνωρίζῃ χάριν· ἐλθὼν εἰς τὸν βεζίρην λέγει ὅτι ἐκάταλαβεν ἀπὸ τοὺς πρέσβεις πῶς ἔχουν ἄδειαν παρὰ τοῦ καίσαρος νὰ κινήσουν πάντα λίθον διὰ νὰ γένη ἡ ἀγάπη. Ἐχάρη τὰ μέγιστα ὁ βεζίρης ἐπὶ τούτῳ τῷ ψεύδει, καὶ ὑποσχεθεὶς αὐτῷ πολλὰ παραγγέλλει νὰ κινήσῃ τὴν ὑπόθεσιν.

Ἀρχεται οὖν καὶ προχωρεῖ, καὶ διατάττονται τὰ λεγόμενα π ρ ε λ ι μ ι ν ἄ ρ ι α, ἥτις προλεγόμενα καὶ προκατασκευαζόμενα, δείχνωντας τοῖς μὲν Ὀθωμανοῖς ὅτι αἱ πρῶται προτάσεις προέρχονται ἀπὸ μέρους τοῦ ἐχθροῦ, καὶ τὰ αὐτὰ ποιῶν καὶ μὲ τοὺς Γερμανοὺς, καὶ φυλάττων οὕτως τὴν τιμὴν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν μὲ ψεύδη. Ἀλλ' ἐν τούτοις ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας Φερνάνδ μαθὼν παρὰ τῆς κοινῆς φήμης πραγματεύεσθαι τὴν ἀγάπην κινεῖ πάντα λίθον νὰ τὴν κωλύσῃ· ἀλλ' ἔλαβεν εἰς ἀπόκρισιν νὰ μὴ ἐνοχλήται καὶ νὰ ἀφήσῃ νὰ κινήται τὸ ἔργον.

Ὅλα τὰ κινήματα γίνοντο διὰ τὴν ἀγάπην· ἀλλὰ καὶ ὡς, οἱ Ὀθωμανοὶ ἡτοιμάζοντο, διὰ νὰ ἐμποδίσουν, χρειὰς τυχεύσης, τὰ πολεμικὰ κινήματα τῶν Γερμανῶν· ὅθεν ἤρως φανέντος ἀπάρας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς πέμπει σὺν τῷ στρατῷ τὸν βεζίρην εἰς τὸ Βελιγράδι, καὶ αὐτὸς μένει τὸ θέρος ὅλον εἰς τὴν κώμην Ἀκ-Πουνάρι τὴν παρὰ τῇ Ἀδριανουπόλει, προσμένων τὸ τέλος τῆς πραγματευομένης ἀγάπης· ἔρχεται καὶ τὸ στρατόπεδον τῶν Νέμζων εἰς τὸ Πετερβαράδινι καὶ μένουσιν εἰς ἀπραξίαν διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς ἐσομένης ἀγάπης· Λέχοι τε καὶ Μόσχοβοι ἀκολουθοῦσι τὸν αὐτὸν τρόπον· οἱ Ἑνετοὶ μόνον ἔδωκαν μικράν τινα ἐνόχλησιν τῷ ὀθωμανικῷ στόλῳ παρὰ τῇ Μιτυλήνῃ· εἰς τὴν Δαλματιάν ὁ σερα-

—1699

σάφους ἐφορμήσας κατὰ τοῦ φρουρίου Ζίγκο οὐδὲν ἤνυσεν, ὡς καὶ οἱ Ἑνετοὶ κατὰ τοῦ Στολάτζ ἐφορμήσαντες οὐδὲν διεπράξαντο.

Διὰ τὴν συνέλευσιν οὖν τῶν πρέσβειων διορίζεται τὸ Καρλοβίτζ, κείμενον μεταξὺ τοῦ Πετερσβαρδίν καὶ Βελιγράδι. Διωρίσθησαν οἱ πληρεξούσιοι πρέσβεις πασῶν τῶν μαχομένων δυνάμεων καὶ τῶν μετ' Ὀθωμανῶν ἦσαν ὁ βρεῖς-ἐφένδης Ῥαμὴ-Μεχμέτης καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος, τιμηθεὶς τίτλῳ τοῦ πέη καὶ τοῦ μαχρέμιέσραρ, ὅ ἐστιν Ἐξάπορρήτων τῶν δὲ Γερμανῶν ἦσαν ὁ Πετίγκης καὶ ὁ Σχίλτζ, οἱ κόμητες τῶν δὲ Μοσχόβων Προκόπιος ὁ Βογδάνοβιτζ καὶ ὁ Βοζνιτζίνης τῶν δὲ Λέχων Στανίσλαος ὁ Μιχελνόσκις, βοεβόδας τῆς Ποσαννίας, καὶ τῶν Ἑνετῶν ὁ Ῥουτζίνης. Μεσολαβοῦντες δὲ τῆς ἀγάπης ἦσαν Ἑγγλέζοι καὶ Ὀλλανδεῖς διὰ τῶν ἰδίων πρέσβειων Παγρίτου καὶ Κολλιέρου. Κατόκησαν ὅλοι ἐν σκηναῖς αἰτίνες ἀνωρθώθησαν κατὰ σειρὰν ἐπὶ τῶν δύο ὄχθων τοῦ παραρρέοντος ποταμοῦ, ὃ ὄνομα καὶ αὐτῷ Καρλοβίτζ. Ἦρξαντο εὐθὺς λογομαχία διὰ τὸν τόπον εἰς ὃν ἔμελλον ἀθροίζεσθαι διὰ τὰ συνομιλοῦν, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν πρωτοκαθεδρίαν τῶν πρέσβειων καὶ διὰ τὴν τάξιν τῶν χαιρετισμῶν οἱ Τούρκοι καὶ οἱ Γερμανοὶ ἀμφότεροι ἐζήτουν τὴν πρωτοκαθεδρίαν οἱ Λέχοι πάλιν ἐζήτουν προκαθεζεσθαι τῶν Μοσχόβων, ὅπερ ἐλπίνοι οὐκ ἐδέχοντο ὁ πρέσβυς τῆς Βενετίας εὐχαριστήθη τὰ καθίστη παρὰ τῷ πρέσβει τῆς Ἀγγλίας ἠΐξῃσεν ἐπὶ τοσοῦτον αὕτη ἡ λογομαχία, ὥστε ὀλίγον ἐλείψε τὰ σκορπισθῆναι χωρὶς τὰ πραγματευθῆναι τὴν ἀγάπην. Ὅθεν ὁ Μαυροκορδάτος, φοβηθεὶς νὰ μὴ χαθοῦν ἐπὶ ματαίῳ τοσοῦτοι πόνοι, προέβαλε τὸν ἐξῆς τρόπον· ἤτοι τὸ νὰ κτισθῇ ἡ σάλα τῆς συνελεύσεως εἰς σχῆμα κυκλικόν, μὲ τοσαύτας θύρας ὅσοι ἦσαν οἱ πρέσβεις τῶν μαχομένων δυνάμεων ἐλάσσει τῶν θυρῶν ν' ἀφορᾷ εἰς τὸ μέρος τῆς ἐπαρχίας καὶ βασιλείας ἐλάσσει πρέσβεις αἱ σκηναὶ νὰ ἀνορθωθοῦν μὲ τρόπον ὅπου νὰ ἀντικρίζουν εἰς τὰς θύρας τῆς σάλας, εἰς τρόπον ὅπου τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς συνελεύσεως πάντες οἱ πρέσβεις, ἐξελθόντες ἐν ταύτῃ ἐκαστος διὰ τῆς ἰδίας θύρας καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους ἐν ταύτῃ, νὰ καθίσουν εἰς τὰ σακυνία τὰ παρακείμενα κοντὰ εἰς τὰς θύρας δι' ὧν εἰσῆλθον. Οὗτος ὁ τρόπος φανεὶς ἀρεστὸς τοῖς πᾶσιν, ἤρξαντο αἱ συνελεύσεις καὶ ἠκολούθησαν ἕως οὗ ὅλοι αἱ δυσκολίαι ἐξωμαλύνθησαν, ὅχι μὲ εὐκολίαν ἀλλὰ μετὰ πολλῆς λογοτορίας, καὶ ταῦτα τοῦ Μορόζινη, παραταθείσης μῆνας ὅλους ἐπτά.

Ἔτει σωτηρίῳ 1699, τοῦ Χιτζρὲ 1110.

Τέλος πάντων ἐτελείωσεν ἡ ἀγάπη τῇ κς' τοῦ Ἰανουαρίου τοῦδε τοῦ ἔτους, ἥτις καὶ κς' τῆς σελήνης Ρετζέπ' ὅλα τὰ ἔγγραφα ὅπου εἶχαν σχέσιν τινα εἰς αὐτὴν ὑπεγράφησαν παρὰ πάντων τῶν πρέσβειων, καὶ πλὴν τῆς Φραντζῆς πάντες ἔχαιρον ἐπ' αὐτῇ.

Ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος ἀπεφασίσθη νὰ ἔχη ὀπλοστασίαν μὲ τοὺς Ὀθωμανοὺς ἐπὶ ἔτη 25 μὲ τοιαῦτα περιστατικά:

«Ὁλη ἡ Τρανσυλβανία νὰ δοθῇ τῷ καίσαρι κατὰ τὰ σύνορα ὅπου τὴν ἐξουσίαζεν ὁ Ἀπαρὶν καὶ οἱ προκατόχοι αὐτοῦ.—Οἱ ὑποχείριοι ἐκατέρως βασιλείας ἐλευθέρως νὰ ταξειδεύουν εἰς τοὺς ποταμοὺς Τέισαν καὶ Μάρος.—Ὁ καίσαρ θέλει ἐξουσιάζει ὅλην τὴν ἐπαρχίαν τοῦνομα Βατκάπ, κειμένην μεταξὺ Δουνάβεως καὶ Τέισα τῶν ποταμῶν.—Διὰ νὰ διορισθῶσι τὰ ὅρια τῆς Οὐγγρίας τοῦ καίσαρος πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς θέλει τραβιχθεῖ γραμμὴ εὐθεῖα ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Μάρος κατὰ τὸ μῆκος τῶν ὀχθῶν τοῦ Τέισσα μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Βοσσούτ τῶν εἰς τὸν ποταμὸν Σάβαν.—Ἀπὸ μέρους τῆς μεσημβρίας ὁ Σάβας θέλει εἶναι σύνορον μεταξὺ τῶν ὀθωμανικῶν καὶ γερμανικῶν ἐπαρχιῶν, ἕως εἰς τὸ μέρος καθ' ὃ εἰσβάλλει εἰς τὸν Σάβαν ὁ ποταμὸς Οὐννας.—Καὶ εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν θέλει κτισθεῖ ἄλλο φρούριον ἐμὴ τὸ Βελιγράδι καὶ Πετερβαράδι.»

«Ὁ βασιλεὺς τῶν Ὀθωμανῶν νὰ ἔχῃ τὴν δεσποτείαν τοῦ Τεμισβάρ, καὶ διὰ νὰ μείνῃ αὐτὸ ἀνώτερον πάσης προσβολῆς νὰ κρημνισθῶσι τὰ ὀχυρώματα Λίππα, Χονάδ, Καρανσεπέ, Λούγος, Ἐρκονησί, Βέτχ, Βετκιερέκ καὶ Σαββία.»

«Ὁ βασιλεὺς τῆς Μοσχοβίας μόνον ἔτη δύο ἔκαμεν ὀπλοστασίαν, εἰς τὸ ὅποιον διάστημα θέλει ἐξουσιάζει ἀνενοχλήτως τὰ ὅσα ὑπέταξεν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον.»

«Οἱ Λέχοι ἔκαμαν ὀπλοστασίαν μὲ τοὺς Ὀθωμανοὺς ἐπὶ ἔτη 25, μὲ συμφωνίαν τοῦ ἐπιστραφῆναι αὐτοῖς τὴν Καμινίτζαν, τὴν Ποδολίαν καὶ τὴν Οὐκραίναν μὲ ὅλας τὰς περὶ αὐτῶν ἐπαρχίας, ὥσπερ εἶχον αὐτάς, οἱ Λέχοι πρὸ τῆς ἐφόδου τῆς κατ' αὐτῶν τοῦ σουλτάν Μεχμέτ τοῦ Δ', καὶ νὰ ἐπιστρέψουν αὐτοὶ τοῖς Ὀθωμανοῖς τὰ τρία καδιλίκια τῆς Μολδαβίας, Σορόκα δηλαδὴ, Σουτζεάβα καὶ Νεάμτζου.»

«Οἱ Ἐνετοὶ θέλουν ἐξουσιάζει τὸν Μωρέαν ἕως εἰς τὸ Ἐξαμίλιον.—Καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ θέλουν λάβει εἰς τὴν ἐξουσίαν των τὴν Ἱππειρον μὲ τὸ Ἰνεπαχτί, ἄλλως Λέπαντο, καὶ μὲ τὴν Πρέβεζαν καὶ μὲ τὸ κάστρον τῆς Ῥωμανίας.—Ἡ ἐπαρχία τῆς Κορίνθου θέλει εἶσθαι κοινή.—ἄλλ' οἱ Ἐνετοὶ θέλουν ἐξουσιάζει τὴν νῆσον τῆς Ἀγίας Μαύρας σὺν ταῖς πλησιοχώροις νήσοις.—Αἱ νῆσοι δὲν θέλουν τελεσφορεῖ, τόσον αἱ τοῦ Αἰγαίου πελάγους ὅπου ἐτελεσφόρουν τοῖς Ἐνετοῖς, ὅσον ἡ τῆς Ζακύνθου ὅπου ἐτελεσφόρει τοῖς Ὀθωμανοῖς.—Εἰς τὴν Δαλματίαν οἱ Ἐνετοὶ θέλουν ἐξουσιάζει τὸ Κνὶν, τὸ Ζίγχο, Κικλοῦτ, τὴν Βερλίκαν, τὸ Δουάρε ἕως τὸ Βεργοράζ.—Οἱ Ῥαγουζαῖοι θέλουν μένει ἐλεύθεροι, καὶ οἱ Ἐνετοὶ θέλουν ἐξουσιάζει τὸ Καστελνόβο καὶ τὸ Ριζάνον.»

«Τόσον οἱ Ὀθωμανοὶ ὅσον καὶ οἱ Ἐνετοὶ εἰς αὐτὰ τὰ σύνορα θέλουν ἔχει ἀδειαν νὰ ἀνανεοῦσι τὰ παλαιὰ ὀχυρώματα, ἢ νὰ κτίσωσι καὶ νέα, ἐξαιρῶντας τὸ Λεπάντο, Πρέβεζαν καὶ Καστέλλι τῆς Ῥωμανίας.»

Τοιαῦτα ἦσαν τὰ ἄρθρα τῆς ἀγάπης ὅπου συνεφωνήθησαν ἐκατέρωθεν μεταξὺ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ τῶν μαχομένων δυνάμεων. Τούτων οὖν γενομένων οἱ τῶν Ὀθωμανῶν πρέσβεις ἐπανῆλθον πρὸς τὸν βασιλεῖα εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ ἐφιλοδωρήθησαν παρ' αὐτοῦ. «Ὅθεν ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς

—1700

ἐλευθερωθεὶς τῶν ἐνοχλήσεων ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἥρος ἐπιφανέϊτος, ἀφ' οὗ ἀπέλυσε τὸ στρατιωτικόν, φροντίζων τοῦ λοιποῦ νὰ ἀναζωογονήσῃ τὴν βασιλείαν μὲ τὴν καλὴν διοίκησιν καὶ νὰ ἀναπληρώσῃ τὰς ζημίας ὅπου ὁ διεξοδικὸς πόλεμος ἐπροξένησεν.

Ἐτελειώθησαν δὲ καὶ τὰ ἔγγραφα καὶ ἄρθρα τῆς εἰρήνης· ὁ γὰρ σουλτάν Μουσταφᾶς ἐπευψεν εἰς τὴν Βιέννην τὸν ἀχτιναμέν τῷ καίσαρι διὰ τοῦ πρέσβους Χαζναδάρ-Ἰπραήμ-πασσᾶ, καὶ ἔλαβε τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ καίσαρος παρὰ τοῦ κόμητος Τσενίγκη, πρέσβους καίσαρικοῦ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Τούτων τελειωθέντων ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς ἔδωκε τὴν διοίκησιν τῶν υποθέσεων τῆς βασιλείας τῷ Ἐπιτρόπῳ τοῦ Ἀμιτζόγλου Χουσεῖν-πασσᾶ· καὶ αὐτὸς διέτριβεν εἰς τὸ παλάτιον τὸ ἐν τῷ Καριστιράνι, κείμενον μεταξὺ Τζορλού καὶ Πουργάζι, (ἔστι δὲ τὸ Καριστιράνι κωμόπολις, καὶ τὸ ἐν αὐτῇ παλάτιον ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ σουλτάν Μεχμέτ τοῦ Δ' διὰ τὰς θήρας, κωμῶντων ἐν τοῖς πέριξ λαγῶν τε καὶ ἄλλων ζώων,) ἵνα δισκειδᾷ τὴν λύπην του διὰ τὰς τοσαύτας ἐπαρχίας ὅπου ἔχασε, καταγινόμενος μὲ τοὺς αὐλικούς του εἰς κυνήγια καὶ ἄλλας παντοίας ἡδυπαθείας καὶ τρυφάς· ἐν δὲ τῷ μεταξύ ἤρχετο καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Δυσαρεστοῦνται οἱ Πολῖται καὶ πάντες οἱ στρατιωτικοὶ τῷ τοιοῦτῳ τρόπῳ τῆς διαγωγῆς τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ, διασφύρουσιν αὐτὸν προφανῶς, τὸν συγκρίνουσι μὲ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ πατρὸς του, τὸν ὀνομάζουσι φθορέα τῶν ἐπαρχιῶν τῆς βασιλείας, καὶ πολλῶ μᾶλλον τοῦ πατρὸς ἐξωσθῆναι τῆς βασιλείας ὑπεύθυνον κρίνουσιν.

Ὁ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Γεράσιμος ὁ Παλλαδάς, πατριαρχεύσας ἔτη δώδεκα παρητήθη εἰς τὸν Σαμουήλ τὸν ἀπὸ Διθύης, Χιὼν τὴν πατρίδα, τὴν ἐπικλήσιν Καπασούλην.

Ἔτει σωτηρίῳ 1700, τοῦ Χιτζρῆ 1112.

Πληροφορηθεὶς τὴν δυσαρέσκειαν τοῦ ὑπάρχου ὁ σουλτάνος ἀφίει τὴν Κωνσταντινούπολιν ἔρχεται εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ συνῆλθον σὺν αὐτῷ ὡς σύνθηες καὶ πάντες οἱ προὔχοντες, ἐν οἷς καὶ ὁ μουφτής Βαλὴ Φεϊζουλλάχ-ἐρένδης, διδάσκαλός ποτε τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ καὶ λίαν ἀγαπητὸς αὐτοῦ καὶ πολλὰ δυνάμενος παρ' αὐτῷ. Ἀφῆκε δὲ καὶ μακάμην εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸν ἐπὶ θυγατρὶ γαμβρὸν τοῦ μουφτῆ τοῦνομα Κιο-προυλόγλου Ἀπτοουλλάχ-πασσᾶν, υἱὸν τοῦ ἐν τῷ πολέμῳ φονευθέντος βεζῆρη Κιοπρουλόγλου Μουσταφᾶ-πασσᾶ τῷ κατὰ τῶν Γερμανῶν, ἔτει 1691 ἐν τῷ Σαλανκαμέν συγκροτηθέντι, ἔτος ἄγοντα τῆς ἡλικίας δέκατον ὄγδοον.

Ὁ Χάνης τῶν Ταρτάρων γράρει ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν Μοσχόων Πέτρος ὁ Ἀλεξιοβίτς ὁ ἐπικληθεὶς Μέγας, ἤλλαξε τὰ πάτρια ἐνδύματά του καὶ ἐνεδύθησαν ἅπαντες ἡβηδὸν γερμανικᾶ, καὶ ὅτι ἀνῆγειρεν ἐκ βάθρων ὄχυράματα ἐπὶ τοῦ Νίπρου, ἄλλως Βορυσθέλου, λεγομένου, καὶ Τανάϊδος τῶν ποταμῶν, καὶ συνῆροισε στρατιωτικὸν πολυάριθμον, καὶ ναυπηγεῖ ἐπιμε-

λέστατα στόλον πολὺν, καὶ ὅτι εἶναι ἐπωφελες ἢ νὰ γένῃ καὶ μὲ αὐτὸν πολυχρόνιος ἀγάπη, ἢ νὰ κηρυχθῇ πόλεμος κατ' αὐτοῦ εὐθὺς, διὰ νὰ μὴν ἐφορμήσῃ μετὰ ταύτας τὰς πολλὰς ἐτοιμασίας κατὰ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, προσθεῖς τὸ ὅτι ὁ βασιλεὺς, ἂν δὲν πιστεύῃ, ἄς στείλῃ πιστόν τινα ὀφφικιάλον του διὰ νὰ γένῃ αὐτόπτης τῶν τοσούτων προετοιμασιῶν.

Ἦξευρε τὰς ἐτοιμασίας τοῦ Πέτρου ὁ χάνης, ἀλλὰ δὲν ἤξευρε τὸν σκοπὸν ὁποῦ εἶχε μὲ αὐτάς, ὅστις ἦτο νὰ προφυλάξῃ τὰ σύνορα τῶν ἐπαρχιῶν του ἀπὸ ἔφοδον Τούρκων τε καὶ Ταρτάρων, καὶ οὐχὶ νὰ ἐγείρῃ πόλεμον κατὰ τῶν Τούρκων· ἦτον ὁδύνατον αὐτὸ, ἐπειδὴ εἶχεν ἀπόφασιν καὶ σκοπὸν νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Σβετζίας Καρόλου τοῦ IB'.

Πέμπει οὖν ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς τὸν περιοῦκ-ἱμροχόρην Κιπλελόγλου, (τὸν καὶ ἀνεψιὸν τοῦ τανῦν Ἐπιτρόπου Ἀμιτζόγλου Χουσεῖν-πασσᾶ, υἱὸν ὑπάρχοντα τῆς ἀδελφῆς του), εἰς τὴν Ταυρικὴν Χερσονήσον διὰ νὰ ἐρευνήσῃ ἀκριβῶς τὰ κινήματα τοῦ Μεγάλου Πέτρου, χωρὶς νὰ δηλοποιήσῃ τινὶ τὴν αἰτίαν ταυτησὶ τῆς ἀποδημίας του· οὗτος ἐτοιμασθεὶς διὰ τὴν ὁδοπορείαν ἀπῆλθε κρυφὰ εἰς τὸν θεῖόν του βεζίρην καὶ ἐμήνυσεν αὐτῷ τὰ πάντα· ὅστις προσέταξεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἐπανακᾶμψαι ἐλθεῖν πρῶτον πάλιν κρυφίως πρὸς αὐτόν. Ἀπελθὼν οὖν καὶ βεβαιωθείς ὅτι ὁ Πέτρος ναυπηγεῖ δύο στόλους, τὸν μὲν ἐν τῷ λιμένι Βορονέτζ, τὸν δὲ ἐν τῷ Ἀζάκι, καὶ ὅτι συναθροίζει πολὺ ναυτικὸν στράτευμα, καὶ ὅτι ὠχύρωσε τὰ μέγιστα τὸ φρούριον Ταγαρόκ εἰς τὸ ὁποῖον ἐργάζονται 20,000 ἄνθρωποι, καὶ ὅτι τὸ πέραν τοῦ Βορυσθένους ὀχύρωμα Καμενζάτον ἐτελείωσεν ἤδη, καὶ οἱ καταβράκται τοῦ ποταμοῦ αὐτοῦ σχεδὸν ἐξισώθησαν, καὶ ὁ ἐν αὐτῷ τῶν νηῶν διάπλους ἡμπορεῖ νὰ γένῃ, καὶ ὅτι οἱ Σιῦθαι οὐκ ἔχουσιν εἰς τὰ σύνορα ὀχυρώματα ποσῶς, καὶ ὅτι οἱ Καζάκοι λεηλατοῦσι τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν, ἐπανελθὼν ἔρχεται πρὸς τὸν βεζίρην καὶ μηνύει αὐτῷ τὰ πάντα κρυφίως· ὁ δὲ, φοβηθεὶς, ὡς οἰνοποσία χαίρων, τὸν ἐσόμενον πόλεμον, προσέταξεν αὐτῷ ἀπατήσαι τὸν Σουλτάνον καὶ κρύψαι τὴν ἀλήθειαν.

Οὗ γενομένου γράφει ὁ σουλτάνος τῷ χάνῃ ἐλέγχων αὐτὸν ὡς ψεύστην τὰ μέγιστα· ὁ χάνης ἀπεκρίθη τὸ ὅτι ἐψεύσθη ὁ Κιπλελόγλους καὶ ἂν βιασθῇ θέλει ὁμολογήσει τὴν ἀλήθειαν· ἔπεμψε δὲ τὴν ἐπιστολὴν ὁ χάνης δι' ἀνθρώπου πιστοῦ, προστάξας παραστῆσαι αὐτὴν τῷ σουλτάν Μουσταφᾶ ἀπερχομένῳ εἰς τὸ τζαμί· ἡμέρα Παρασκευῇ· οὗ γενομένου μεταπέμπεται τὸν Κιπλελόγλου ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς καὶ ἐπαπειλεῖ αὐτῷ θάνατον εἰ κρύψοι τὴν ἀλήθειαν· ἥς τινας μαρτυρηθείσας φονεῖ τὸν Κιπλελόγλου, καὶ καθαιρεῖ τὸν βεζίρην ἐξορίσας εἰς κώμην τινὰ παρὰ τῇ Σηλυβρία, ἵνα ἐπαπολαύῃ τῆς μέθης ἐλευθερώτερον.

Ἔτει σωτηρίῳ 1701, τοῦ Χιτζρέ 1113.

Εἶτα τῇ ὑπαγορεύσει τοῦ μουφτῆ ἀποκακαθίστησι βεζίρην τὸν Δαλταπάν-Μουσταφᾶ-πασσάν· ὅστις εὐθὺς γενόμενος ζητεῖ τὸ κατὰστικον τῶν

φρουρίων τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας τῶν πρὸ τοῦ πολέμου καὶ τῶν μετὰ τὴν σὺν τοῖς Γερμανοῖς ἀγάπην ὀργίζεται λίαν διὰ τὸ παραδοθῆναι τοῖς Γερμανοῖς πολλὰ φρούρια πέραν τοῦ ποταμοῦ Σάβα· ἐλέγχει καὶ ἀτιμάζει καὶ ἐπαπειλεῖ θάνατον τῷ βεῖς-ἐφένδῃ Ῥαμῆ-Μεχμέτῃ καὶ τῷ Μαυροκορδάτῳ τόσον δι' αὐτὰ ὅσον καὶ διὰ τὴν Καμινίτζαν, ἀποκαλῶν ἀπίστους πάντας τοὺς τὴν ἀγάπην αὐτὴν δοκιμάσαντας, ἢ τινι κατηγορίᾳ συνείχετο καὶ ὁ μουφτής. Ἀποφασίζει ἐκστρατεῦσαι κατὰ τῶν Λέγων, νομίζων ὅτι διὰ τὸν θάνατον τοῦ ῥηγὸς τῆς Ἰσπανίας οἱ Γερμανοὶ οὐ δυνήσονται αὐτοῖς συμμαχεῖσθαι, καὶ ἀναμοχλεύει πρόφασιν εὐλογον διὰ νὰ ἀνατρέψῃ τὴν σὺν αὐτοῖς ἀγάπην· καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀγάπη ἔγινε μὲ τὸν φετῶν τοῦ μουφτῆ, ἀδύνατον ἦν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μουφτῆ νὰ διαλυθῇ· ὅθεν ἀμνηχανῶν εἰς τὴν ἐξωσιν αὐτοῦ διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν πολλὴν εὐνοίαν τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ, σκοπεῖται νὰ τὸν δολοφονήσῃ, καὶ ὑποκρίνεται πρὸς αὐτὸν μεγάλην φιλίαν διὰ νὰ τὸ κατορθώσῃ.

Ὡς τόσον ὁ Ῥαμῆς καὶ ὁ Μαυροκορδάτος, τὸν θάνατον φοβηθέντες, καὶ ἡξεύροντες ὅτι ἐνέχεται καὶ ὁ μουφτής εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἀγάπης, ἐπρόντισαν νὰ προλάβουν τὸν θάνατον· καὶ δῆτα ἀπελθὼν ὁ Ῥαμῆς πρὸς τὸν μουφτὴν κρυφίως λέγει αὐτῷ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον τῇ ζωῇ αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Μαυροκορδάτου, καὶ ὅτι παρρησίᾳ ὁ βεζίρης ὀνομάζει ἀπίστους τοὺς δοκιμάσαντας καὶ ὠφέλιμον κρίναντας τὴν σὺν τοῖς Γερμανοῖς ἀγάπην, καὶ ζητεῖ τὴν παρ' αὐτοῦ βοήθειαν· ἦν τινα ὁ μουφτής αὐτῷ ὑπεσχέθη.

Ὁ δὲ βεζίρης συλλογιζόμενος περὶ τοῦ μουφτῆ εὗρεν εὐλογον νὰ τὸν προσκαλέσῃ εἰς συμπόσιον καὶ τότε νὰ τὸν πνίξῃ· ἀλλ' ἀπατηθεὶς κοινολογεῖ τὸν σκοπὸν τοῦ εἰς τὸν κεχαγιά-πέην Ἰπραήμ-ἀγᾶν, νομίσας αὐτὸν πιστὸν ἑαυτῷ, ὅστις συμπαρλαβὼν τὸν κασάπ-πασὴν Καρά-Μεχμέτ-ἀγᾶν ἔρχεται πρὸς τὸν μουφτὴν καὶ μνηύει αὐτῷ τὸν σκοπὸν τοῦ βεζίρη· ὅθεν ἐδεδαιώθη ὁ μουφτής καὶ εἰς τοὺς λόγους τοῦ Ῥαμῆ. Μετὰ τινος οὖν ἡμέρας προσκαλεῖ ὁ βεζίρης τὸν μουφτὴν εἰς τὸ ἄριστον· αὐτὸς ὑποκρίνεται ὅτι νὰ τοῦ ἦλθε προσταγὴ παρὰ τοῦ βασιλέως νὰ ἀπέλθῃ εἰς προσκύνησιν του, καὶ ἀντὶ ἑαυτοῦ πέμπει τὸν υἱόν του, τὸν καὶ νακίπουλ-ἐσρέφ, ὑποσχεθεὶς ὅτι τὴν ἐρχομένην ἐβδομάδα θέλει ὑπάγει.

Ἵπεδέχθη τὸν νακίπην ὁ βεζίρης μετὰ μεγάλης τιμῆς, καὶ τὸ συμπόσιον ἦν μεγαλοπρεπέστατον· ἀλλ' ἐν τούτοις ὄντος τοῦ βεζίρη ὁ μουφτής ἀπελθὼν πρὸς τὸν σουλτάν Μουσταφᾶν λέγει ὅτι, «ὁ βεζίρης παρεκίνησε τὸ » στρατιωτικὸν νὰ ζητήσουν τὴν ἐπανάληψιν τοῦ πολέμου καὶ τὴν καθαίρεσιν τῆς Βασιλείας Σου» ὁ βασιλεὺς χωρὶς ἐξέτασιν πιστευσας εὐθὺς ἐρωτᾷ τὸν μουφτὴν τὸ ποιητέον, ὅστις ἀπεκρίθη τὸ νὰ τὸν προσκαλέσῃ εἰς τὰ ἀνάκτορα διὰ τινα ὑπόθεσιν ἀναγκαίαν, καὶ ἐλθόντα νὰ φρονέσῃ εὐθὺς, καὶ νὰ ἀποκαταστήσῃ βεζίρην τὸν Ῥαμῆ-Μεχμέτ-πασσᾶν· ὅθεν τῇ ὕστεραίᾳ ἐγένετο ταῦτα πάντα.

Ἦτον ἡγεμὼν τῆς Οὐγγροβλαχίας τότε Κωνσταντῖνος Βασσαράδας ὁ Πράγκχοβάνος. Τὸ μὲρ τῆς Βλαχίας τὸ ἐτήσιον ἦτο πωγγεῖα 280. Ἐσυλλογίσθη ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς νὰ τὸ αὐξήσῃ, συμβουλευθεὶς καὶ τὸν μου-

φτήν, ὅστις καὶ ἔδωκε φετῶν ὅτι δικαία ἡ αὐξήσις· εὐρέθη δὲ εὐλογον μεταξὺ τους τὸ νὰ φέρουν τὸν Πραγκοβάνον εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ δι' αὐτοῦ ὑποσχεθέντος νὰ γίνη ἡ προσθήκη εἰς τὸ μισί. Ἔστειλεν οὖν ὁ βασιλεὺς τὸν πεγιοῦκ-ἱμπροχόρην νὰ τὸν φέρῃ, ἀγνοοῦντος τοῦ βεζίρη Ῥαμῆ-πασσᾶ, προστάξας αὐτῷ νὰ τὸν φέρῃ μὲ κάθε περιποίησιν καὶ τιμὴν, καὶ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ Πραγκοβάνου νὰ κινῆται καὶ αὐτός.

Φθάσαντος τοῦ πεγιοῦκ-ἱμπροχόρη εἰς Βουκουρέστιον ἐζήτησεν ὁ Πραγκοβάνος τὸ φερμάνι ὁποῦ ἔφερε, χωρὶς νὰ τὸν ἀνταμώσῃ, εἰπὼν ὅτι ἀσθενεῖ· εἰδὼς γάρ τὴν κατ' αὐτοῦ δυσμένειαν τοῦ βεζίρη Ῥαμῆ-πασσᾶ καὶ τὴν τοῦ Ἑρμηνέως τῆς Πόρτας Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαυροκορδάτου, ὑπωπτεύθη διὰ τὸν ἐρχομὸν τοῦ πεγιοῦκ-ἱμπροχόρη· καὶ μαθὼν ἀπὸ τὸν ὀριμὸν τὸ νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, μᾶλλον ὑποπτευθεὶς, ὑπεκρίθη ἀρρώστιαν, καὶ μηδόλως ἀνταμώσας τὸν πεγιοῦκ-ἱμπροχόρην ἔγραψεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν τὸν καπικεχαγιᾶν του νὰ μάθῃ διὰ ποίαν αἰτίαν ζητεῖται ὁ πηγαμὸς του εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, προσθεὶς τὸ, ἂν ζητῆται διὰ κακὸν του, ὅτι δὲν θέλει πάγει ποτέ. (Ἦτον αὐθέντης ὁ Πραγκοβάνος καὶ δυνατὸς καὶ πλούσιος, καὶ ἔτρεφε καὶ ἔδιδε μισθὸν εἰς δέκα χιλιάδας στρατιωτικοῦ, τοὺς ὁποίους εἶχεν εἰς τὰ Πλάγια, ἥτοι βουνὰ συνορεύοντα μὲ τὴν Οὐγγρίαν καὶ Τρανσυλβανίαν.) Ὁ καπικεχαγιᾶς του λοιπὸν Δημήτριος Βλαστός, ἐπιλεγόμενος Ἀραπάκης, μὴ δυνήθεις μαθεῖν τὴν αἰτίαν παρὰ τῶν αὐλικῶν τοῦ βεζίρη, ἀγνοοῦντος τὸ σύνολον τὸν ἐρχομὸν τοῦ Πραγκοβάνου, ἔγνω ὅτι μόνῃ τῷ μουφτῇ, πολλὰ δυναμένῳ παρὰ τῷ σουλτάν Μουσταφᾶ, γνωστῇ ἡ αἰτία τῆς τοιαύτης προσκλήσεως· ὅθεν διὰ τοῦ κασάπ-πασῆ Καρᾶ-Μεχμέτ-ἀγά μαθὼν παρὰ τοῦ μουφτῇ τὴν αἰτίαν τῆς προσκλήσεως, μόνον καὶ μόνον διὰ τὴν τοῦ μισρίου προσθήκην, μνηνύει αὐτὴν τῷ Πραγκοβάνῳ· ὅστις εὐθὺς μνηνύει τῷ πεγιοῦκ-ἱμπροχόρῃ τὸ νὰ ἐτοιμασθῇ νὰ κινήσῃ αὐριον μαζὶ του. Ὅθεν τῇ ὑστεραίᾳ ἀναχωρήσαντες ἔφθασαν εἰς Ἀδριανούπολιν.

Οἱ ἄρχοντες πόγδανοι ταλαιπωρούμενοι παρὰ τοῦ ἡγεμόνος αὐτῶν Δουκουλέτζ· εἶχον προσφύγει εἰς τὸν Πραγκοβάνον ζητοῦντες βοήθειαν, καὶ κατῴκουν εἰς κώμην τινα παρὰ τῷ Φωξάνι. Ὁ Πραγκοβάνος οὖν ἀφοῦ κατὰ τὴν προσταγὴν καὶ ἀρέσκεϊαν τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ ἐπρόσθεσεν εἰς τὸ μισί πουργεῖα 120, καὶ ἔγινε τὸ ἐτήσιον μισί τῆς Βλαχίας πουργεῖα 400, ἀπελθὼν τὸ δεύτερον πρὸς τὸν βεζίρη Ῥαμῆ-πασσᾶν ἀνήγγειλε τὴν τυραννίαν τοῦ Δουκουλέτζ κατὰ τῶν ἀρχόντων μολδαβῶν, καὶ ὅτι φυγόντες αὐτοὶ εἰς τὰ χῶματα τῆς Βλαχίας ζητοῦσιν ἄδειαν νὰ ἐκλέξωσι, κατὰ τὰ ἀνέκαθεν προνόμια τῶν δύο αὐτῶν ἡγεμονιῶν, ἄλλον ἡγεμόνα αὐτόχθονα. Μηνυθείσης τῆς ὑποθέσεως ταύτης τῷ σουλτάν Μουσταφᾶ ἐπρόσταξε νὰ εἰσακουσθῇ ὁ Πραγκοβάνος, ἂν γένη κεφίλῃς διὰ τὸν ἐκλεχθισόμενον νέον ἡγεμόνα Μολδαβίας καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ μισρίου καὶ τῶν λοιπῶν συνειθισμένων δόσεων· δοθείσης οὖν τῆς ὑποσχέσεως καὶ ἐγγυήσεως τοῦ Πραγκοβάνου, ἐκρίθη εὐλογον, διὰ νὰ μὴ ἀκυλορθοῦν ἔξοδα εἰς τοὺς ἄρχοντας μολδαβούς, τὸ νὰ μὴν ὑπάγῃ νὰ τοὺς φέρῃ ἀγᾶς τις τοῦρκος ἀπὸ τὸ Φω-

—1702

ξάνι, ἀλλ' ὁ καπὶ-κεχαγιᾶς τοῦ Πραγκοβάνου Ἀραπάκης. Ὅθεν ἀνεχώρησαν ἀπὸ τῆς Ἀδριανουπόλεως, ὁ μὲν Πραγκοβάνος διὰ τὸ Βουκουρέστι, ὁ δὲ Ἀραπάκης διὰ νὰ φέρῃ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν τοὺς ἄρχοντας μολδαβούς, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ σπαθάρης Μιχαὴλ Ρακοβίτζας, εὐγενὴς τῆς Μολδαβίας, ὁ καὶ παρ' αὐτῶν ἐκλεχθεὶς ἡγεμὼν Μολδαβίας ἀντὶ τοῦ Δουκουλέτζ.

ΚΕΦ. ΜΓ'.

Ἀποστασία κατὰ τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ.

Οἱ οὐλιεμάδες, τὸ στρατιωτικὸν καὶ ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς Κωνσταντινουπόλεως μαθόντες τὰ ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει τερατοურγηθέντα συγχίζονται διασύρουσι μεγάλως τὸν μουφτὴν καὶ τὸν νέον βεζίρην καὶ ἅπαντας τοὺς ἐν τέλει, καταβοῶσι διὰ τὸν ἀδίκον θάνατον τοῦ Δαλταπάνη μὲ ἀπάτην τοῦ βασιλέως γεγονότα, λέγοντες ὅτι ἂν καὶ ἔσφαλεν ἔπρεπε νὰ ἐξορισθῇ, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ἄλλοτε εἰς τὰς χρεῖας τῆς βασιλείας κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καθὼς ἐχρησίμευσε καὶ τῷ ἔτει 1698 κατὰ τῶν Γερμανῶν καὶ τῷ ἔτει 1699 κατὰ τῶν 120 χιλιάδων Ἀράβων τῆς Βῆσρας μὲ 12 χιλιάδας στρατιωτῶν, καὶ ὅτι διὰ φθόνον τὸν ἐθανάτωσαν καὶ κατελάλουν τοῦ βασιλέως ὡς θήρᾳ σχολάζοντος, καὶ τοῦ μουφτῆ ὡς τοὺς ὅρους ὑπερβᾶντος καὶ ὑπερπλουτοῦντος δι' ἀρπαγῶν τε καὶ δωροδοκιῶν, καὶ αἰτίαν ἐζήτουν εἰς τὸ νὰ ὀρθοποδίσουν τὴν ἀνταρσίαν ταύτην δὲ δέδωκεν αὐτοῖς ὁ προρρήθεις καϊμακάμης τῆς Κωνσταντινουπόλεως Κιοπρουλόγλους Ἀπτουλᾶχ-πασσᾶς κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον.

*Εἰς σωτηρίῳ 1702, τοῦ Χιτζρὲ 1114.

Περὶ τὰ τέλη τῆς σελήνης Μουχαρέμ ὁ καϊμακάμης σὺν τῷ τεφτερδάρῃ διειμοίρασε τὸν λουφὲν τῶν γιαννιτζάρων. Οἱ τζεπετζήδες ἐζήτησαν καὶ αὐτοὶ τὸν λουφὲν τοὺς τετράκις ἀπῆλθον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ καϊμακάμη καὶ τοῦ τεφτερδάρῃ, ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσαν τέλος πέμπουσι τεσσαράκοντα τζεπετζήδες εἰς τὸ διβάνι τοῦ καϊμακάμη μὲ λίβελλον ζητοῦντες τὸν λουφὲν τοὺς καϊμακάμης μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἀρχιχαλίου ἀντὶ νὰ τοὺς εἴπῃ ἱλαρῶς ὅτι δι' ἑλλειψιν χρημάτων ἐκωλύθη ἡ πληρωμὴ, καὶ νὰ προσμεί-

νον ακόμη ημέρας τινάς, ὀργίζεται καὶ ἐλίγχει αὐτοὺς, καὶ τέλος τοὺς λέγει νὰ προσμένωσιν ἕως οὗ νὰ ἔλθουν ἄσπρα· ἀγανακτήσαντες δὲ αὐτοὶ διὰ τὰς ὕβρεις ἐξέρχονται ἀπὸ τὸ διδάνι, καὶ τὴν σκάλαν καταβαίνοντες ὑβρίζον τὸν καϊμακάμην, ὅστις μαθὼν τὰς ὕβρεις προστάττει τὸν μουγζούρη-ἀγὰν συλλαβεῖν αὐτοὺς καὶ ἀπαγαγεῖν τῷ προσετώτῳ αὐτῶν τζεπετζή-βεκιλή, διὰ νὰ τοὺς θανατώσῃ, ὡς ὑβρίσαντας τὸν φέροντα τὸ πρόσωπον τοῦ σουλτάνου· (νόμος γὰρ Τοῦρκις φονεύεσθαι τοὺς αὐθαδιάσαντας τῷ κριτῇ, καὶ ταῦτα καϊμακάμη ἢ βεζίρη). Ἀνθίστανται τοῖς μουγζούρηδες οἱ σαρὰντα τζεπετζήδες, οὐκ ἀνεχόμενοι συλληφθῆναι· τὸ πλῆθος τρέχει εἰς τὸν τόπον τῆς ταραχῆς, βιάζονται παρὰ τῶν μουγζούρηδων οἱ τζεπετζήδες ὡς ὀλιγωτεροὶ τὸν αἰσθμὸν, ὅθεν φωνάζουσι τὸ γ 1 ο λ δ ἄς γ 1 ὀκ μ ι δ ι ρ ι· ἤτοι, « ἔλθετε εἰς βοήθειαν οἱ ὑπὸ τῷ τάγματι ὑποτεταγμένοι. » Τρέχουσι πανταχόθεν οἱ τζεπετζήδες, παίουσι τοὺς μουγζούρηδες, λυτροῦνται ἐκ τῶν χειρῶν τους τοὺς συντρόφους ἰων, καὶ ἐπανακάμπουσιν εἰς τὰ οἰκήματα των τὰ παρὰ τῇ Ἀγίᾳ Σοφίᾳ, ὅπου βουλευθέντες ἀποφασίζουσιν ὅτι δὲν θέλουνσι πληρωθεῖ παρὰ νέου βαρβάρου, ἄφρονος καὶ ἀναξίου τοιαύτης ἐπιστασίας· καὶ τῇ προτροπῇ τοῦ Καρακάση Μεχμέτ, ἀνδρὸς τολμηροῦ καὶ εἰς ἀποστασίαν ἐτοιμοτάτου, ὀπλισθέντες ὁρμῶσιν εἰς τὸ Πασᾶ-καπισὶ κατὰ τοῦ καϊμακάμη, ὅστις προακηκούς τὴν ὁρμὴν, (ἦν δὲ γαμβρὸς τοῦ μουφτῇ ἐπὶ θυγατρὶ), φεύγει διὰ τῆς ὀπισθεν ὕρας· ἀποτυχόντες τοῦ καϊμακάμη τρέχουσιν εἰς τοὺς γιαννιτζάρους καὶ οὐλιεμάδες καὶ διεγείρουσιν αὐτοὺς, καὶ ὅλη ἡ πόλις κινεῖται τὰ μέγιστα. Τῇ ὑστεραίᾳ συναθροίζονται εἰς τὸ Ἄτ-μεϊδάνι, τὸν πάλαι Ἰππόδρομον, οἱ πρόκριτοι τῆς ἀποστασίας, καὶ ὀρκομοτοῦσι βοηθῆσαι ἀλλήλους καὶ ἐξῶσαι καὶ μουφτὴν καὶ βεζίρην· ἀποκαθιστάτωσι καϊμακάμην τὸν Φιερὰ Χασὰν πασσάν, καὶ μουφτὴν τὸν νακίπην Κιζιλί-Μεχμέτ-εφένδην, καὶ βεζίρην τὸν Δορογιάν Ἀχμέτ-πασσάν, καὶ γιαννιτζάρ-ἀγασὴν τὸν κοὐλ-κεχαγισὴν Τζαλήκ-Ἀχμέτ-ἀγάν, καὶ κοὐλ-κεχαγισὴν τὸν Δίκο-Ἀλῆ-ἀγάν· πατοῦσι τὸν τερσανᾶν καὶ ἀρπάζουσι τὰ ἐν αὐτῷ ὅπλα, σφαλίζουσι τὰς πύλας τῆς Πόλεως καὶ κωλύουσιν ἅπανα τὴν ἐξοδον, ἵνα μὴ λάβῃ εἰδῆσιν τῶν γεγονότων εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς.

Ὅστις ταῦτα μαθὼν πέμπει πρέσβυν αὐτοῖς τὸν πεγιοῦκ-τεσελερτζήν Μουσταφᾶ εφένδην, ἐρωτῶν τί τὸ αἷτιον τῆς ἀποστασίας καὶ ὑπισχνόμενος τελειῶσαι αὐτῶν πάντα τὰ ζητήματα καὶ ἐν πᾶσιν εὐχαρίστους ἀποκαταστήσαι. Καταλαβόντα οὖν αὐτὸν τὴν Κωνσταντινούπολιν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς ἀποστασίας ξεπεζεύουσιν εἰς τὴν πόλιν τῆς Πόλεως οἱ φύλακες καὶ ἀπάγουσι πεζὸν εἰς τὸ Ἄτ-μεϊδάνι· διερχόμενον δὲ διὰ τῶν ἀγυῶν ἀτιμάζει τὸ πλῆθος τῆς Πόλεως, κατὰσκοπον καλεῖ τοῦ σουλτάνου καὶ ἀνηλεῶς δαίρει ἕως εἰς τὸ Ἄτ-μεϊδάνι, ἐρωτῶντες τί ποιεῖ ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν καταλιπὼν τὴν βασιλεύουσαν, καὶ μόλις οἱ προσετώτες τῆς ἀποστασίας λυτροῦνται αὐτὸν τῆς τοῦ δήμου ἐπηρείας. Συνεχόμενος ὑπὸ τοῦ φόβου οὐ μόνον οὐκ ἐδήλωσε τὰ πρостаχθέντα, ἀλλὰ καὶ νοῦν καὶ φωνὴν ἀπολελεικώς καὶ μικροῦ δειν ψυχορράχων ἐξεπέμφθη εἰς τινα οἰκὸν ἐγγύτατον· ὅθεν ἐξηγριώθη μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡ ἀποστασία μὲ αὐτὴν

τὴν πρεσβείαν, καὶ συναχθέντες εἰς 50 χιλιάδας ἀπαίρουνσι τῆς Πόλεως πρὸς τὴν Ἀδριανουπόλιν, καὶ μετὰ ἡμέρας ἕξ φθάσαντες εἰς τὸ Χάφα, κώμην παρὰ τῇ Ἀδριανουπόλει, πέμπουσιν πρεσβείαν τῷ σουλτάν Μουσταφᾷ ζητοῦντες τοὺς πωλήσαντας τοῖς Γερμανοῖς τὰ τῆς βασιλείας ὄχυράματα, διὰ νὰ κριθοῦν μαζὴ τοὺς, καὶ λέγοντες ὅτι δὲν κινούνται κατὰ τῆς Βασιλείας του· ἂν ὅμως δὲν τοὺς δώσῃ, καὶ μεταχειρισθῇ ὅπλα, θέλουσιν ἀντιμεταχειρισθεῖ καὶ αὐτοὶ τὰ αὐτά. Ὁ μουφτῆς Φεῖζουλλάχ-εφένδης ὁ προῤῥηθεὶς, εἰς ὧν βεβαιότατα τῶν ζητουμένων, κατιδὼν τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ σουλτάνου μὴ ἀνεχομένου προστατέσθαι ὑπὸ τῶν ὑποχειρίων του, δίδει φετῶν εἰς τὸ νὰ κινήθῃ πόλεμος κατ' αὐτῶν ὡς ἀπίστων καὶ ἀποστατῶν· ὅθεν ἀθροίσας ὁ σουλτάν τὸν στρατὸν τῆς Εὐρώπης πέμπει κατ' αὐτῶν. Ἐπελθοῦσιν οὖν αὐτοῖς ὁ προῤῥηθεὶς νακίπ-εφένδης, μουφτῆς τῶν ἀποστατῶν, δείκνυσιν ἀνεψγμένον τὸ Κουράνι καὶ λέγει μεγαλοφώνως τὸ, « Πάντες ἡμεῖς ἐσμέν ἀδελφοὶ ὑπὸ μιᾷ καὶ μόνῃ βασιλείᾳ· τὸ πλῆθος τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν » ὥπλισθη κατὰ τῆς βασιλείας καὶ κατὰ τῶν νόμων τοῦ Κουρανίου, ἀλλὰ » μόνον διὰ νὰ παιδευθοῦν οἱ μὴ βαδίζοντες κατὰ τοὺς νόμους του καὶ » καταργοῦντες αὐτούς. Μὴ ἀπατάσθε, καὶ μὴ ἐμποδίζετε τὸ καλὸν αὐτὸ, » διὰ νὰ μὴ παιδευθῇτε παρὰ τοῦ θεοῦ ». Τούτων λαλουμένων εἰσέτι καταλιμπάνουσι τὸν βεζίρην καὶ ἐνοῦνται τοῖς ἀποσταταῖς καὶ ἐναγκαλιζόνται ἀλλήλους.

Ταῦτα ἰδὼν ὁ βεζίρης Ῥαμῆ-πασσᾶς ἀλλάζει τὰ ἐνδύματά του καὶ φεύγει εἰς τὴν Βάρναν μόνον μὲ δύο σκλάβους του, καὶ κρύπτεται εἰς τὸν γυναικωνίτην τοῦ Ἀραιτζηζαδῆ, κἀκεῖθεν ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν διέτριβεν εἰς τὸ Ἐγιοῦπι ἀγνώριστος ἐπὶ πολὺ. Οἱ δὲ ἀποστάται ἐλθόντες στρατοπεδεύουσιν ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Ἀδριανουπόλεως παρὰ τῷ λεγομένῳ Σολάκ-τσεσμεσῇ, καὶ πέμψαντες ζητοῦσι παρὰ τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ τὸν μουφτὴν μὲ τοὺς υἱοὺς του, τὸν βεζίρην καὶ τὸν Ἀλεξάνδρον Μαυροκορδάτον. Ἐπεμψε τὸν μουφτὴν μὲ τοὺς δύο τοῦ υἱοῦς, ὧν τινὰ φονεύσαντες μὲ πολλὰ θάσανα ἔσυρον διὰ τῶν ἀγυῶν, προπορευομένου ἱερέως τινος χριστιανοῦ ὃν βία ἐπὶ τούτῳ συνέλαβον, εἴτα ἐῤῥίψαν εἰς τὸν παραρρέοντα ποταμὸν Τούντζαν.

Ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς διὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐξῶσιν ἐπικυροῖ ὅλα τὰ ὀφφίκια τὰ διορισθέντα παρὰ τῶν ἀποστατῶν καὶ πέμπει τὴν βούλλαν τῆς ἐπιτροπικῆς τῷ Δορογιάν Ἀχμέτ-πασσᾷ, ὑποσχόμενος νὰ εὐχαριστήσῃ παντοίως τοὺς ἀντάρτας, μηνύσας ὅτι ὁ Ῥαμῆς καὶ ὁ Μαυροκορδάτος ἔφυγον καὶ εὐρεθέντες ἐγχειρισθήσονται. Ἀλλ' οἱ ἀποστάται ἔγραψαν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ σουλτάν Ἀχμέτ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ στρατόπεδον διὰ νὰ ἀνακηρυχθῇ βασιλεὺς. Ἐπέσε τὸ γράμμα εἰς χεῖρας τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ· ἐσυγχίσθη μεγάλως· οἱ αὐλικοὶ τοῦ τὸν εἶπον νὰ φονεύσῃ τὸν ἀδελφόν του Ἀχμέτην, καὶ μὴ ὄντος ἄλλου κληρονόμου θέλει μείνει αὐτός, δεχθεὶς καὶ παρὰ τῶν ἀποστατῶν. Δὲν ἐδέχθη τὴν ἀδελφοκτονίαν, καὶ ἀπελθὼν πρὸς τὸν ἀδελφὸν παραχωρεῖ τῆς βασιλείας αὐτῷ, καὶ παρακαλεῖ νὰ ζῇ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἐλευθέρως, ὡς ἔζη καὶ αὐτὸς ἐπ' αὐτοῦ, καὶ νὰ παιδεύσῃ καὶ τοὺς ἀπο-

στάτας διὰ νὰ μὴ κάμουν καὶ εἰς αὐτὸν τὰ σὺτά' καὶ οὕτως εἰπὼν ἔμει-
νεν εἰς τὰ αὐτὰ οἰκήματα ὅπου ἐκάθητο ὁ ἀδελφός του Ἀχμέτης, βασιλεύ-
σας ἔτη ὀκτώ καὶ μῆνάς τινας, καὶ πάντοτε δυστυχῶν ἐν πολέμοις, καὶ
καταλιπὼν δύο υἱούς, Μαχμούτην καὶ Ὀσμάνην, τοὺς καὶ βασιλεύσαντας
ὕστερον.

Σφάλλει οὖν παχυλῶς ὁ Καντεμίρης γράφων, τόμῳ τετάρτῳ τῆς ὁθωμα-
νικῆς του ἱστορίας, ὅτι δὲν εἶχε παῖδας, καὶ ὅτι ἤθελεν ἀφήσει διάδοχον
τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ του σουλτάν Ἀχμέτ τοῦ Β', τοῦνομα σουλτάν Ἰπράχημην.

Βασιλεία τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ τοῦ Γ'.

Βασιλεύσας Ἀχμέτ ὁ Γ' εὐθὺς ἐπικυροῖ εἰς τὰς ἀξίας των πάντας τοὺς
παρὰ τῶν ἀποστατῶν προβιβασθέντας, καὶ μοιράζει παχίσιν τοῖς στρατιώ-
ταις πλουσιώτατον, ἀπατῶν οὕτως τοὺς ἀποστάτας, νομίσαντας ἀμνη-
στεῖαν γεγενῆσθαι ἤδη πάντων τῶν παρελθόντων καὶ παύσαντας τὴν περαι-
τέρῳ ὁρμὴν τους. Ἐν ὑποκρίσει οὖν ποιῶν ταῦτα ὁ σουλτάν Ἀχμέτης κρυφῇ
συνεβουλευέτο μὲ τὸν σιλικτάρ Χασάν-πασσᾶν, τὸν ποτε βεκιᾶπ-καϊμα-
καμὴ καὶ γαμβρὸν ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ ἀδελφῇ, διὰ τὸν τρόπον τῆς ἀναίρεσεως
πάντων τῶν ἀποστατῶν καὶ ἀπάρας τῆς Ἀδριανουπόλεως ἔρχεται εἰς τὴν
Κωνσταντινουπόλιν κατὰ μῆνα Ἰούλιον.

Θνήσκει εἰς τὸν θρόνον του ὁ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης Καλλίνικος ὁ Β' ὁ
ἀπὸ Προύσης, ὁ ἐπιλεγόμενος Ἀκαρνάν, κατὰ μῆνα Αὐγούστου, καὶ θάπτε-
ται ἐν τῷ κατὰ τὴν Χάλικην, νῆσον τῆς Προποντιδίδος, ἐερῷ μοναστηρίῳ τῆς
ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τῆς ἐπιλεγομένης Καμαριώτισσας, ἔτη
δολοκλήρα ὀκτώ τανῦν τὸ τρίτον πατριαρχεύσας.

Εὐτυχὴς ὁ Κύρ Καλλίνικος καὶ διὰ τὸ πατριαρχεῦσαι ἀδιακόπως ἔτη ὀ-
κτώ καὶ διὰ τὸ θανεῖν εἰς τὸν θρόνον· πρᾶγμα ὅπου πρό τινων χρόνων ἐξ-
έβη εἰς ἀσυνέθιστον διὰ τὰς ἀλλεπκλήλους καὶ ἀλλοκοτάτους ἀλλαξοπα-
τριαρχείας· ἀλλὰ χάρις τῇ φορᾷ τοῦ καιροῦ, ἀλλ' οὐ τῇ εὐγνωμοσύνῃ τῶν
ἀνθρώπων· διὰ γὰρ τοὺς μετὰ τῶν Γερμανῶν πολέμους ἴσως δὲν εὕρισκον
τρόπον νὰ κινοῦνται εἰς ἀλλαξοπατριαρχείας, τὰς ὁποίας θαμνηνοτάτας ὁ
παρελθὼν αἰὼν, τύχη δυστυχιστάτῃ, ἐξεκένωσεν, οὐ μόνον διὰ κακίαν καὶ
πάθη τῶν ἀρχιερέων τε καὶ κληρικῶν, ἀλλ' ἐσθότε καὶ διὰ παρανόμους ἐ-
πιτηδέσεις πατριαρχευσάντων τινων, καὶ κατεπολεμήθη ἐκατέρωθεν ὁ ἀ-
ποστολικὸς καὶ αὐτοστότατος αὐτὸς θρόνος. Τούτων οὖν τῶν οὕτως ἐ-
χόντων πατριαρχῶν καὶ τῶν οὕτως ἐχόντων ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐν-
δημούντων ἀρχιερέων καὶ τῶν οὕτως ἐχόντων κληρικῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ
τούτου θρόνου τοὺς βίους, τὰ ἥγη, τὰς πράξεις τὰς αἰσχροκερεῖς καὶ ἐν
κρυπτῷ ἀρπαγὰς ἄλλοις παρίμι, εἰδόσι τε καὶ βουλομένοις καταγᾶψαι.
Τοῦτο μόνον λέγω, ὅπερ ποτε μετὰ δακρύων εἶπε Κλήμης ὁ Ῥώμης ἐπί-
σκοπος : « Αἰσχρὸν καὶ λίαν αἰσχρὸν καὶ ἀνάξιον τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης », καὶ
τὰ ἐξῆς· εἰτα ἐπιφέρει τὸ, α μακάριοι οἱ προοδοποιήσαντες πρεσβύτε-

οι, οἵτινες ἔγκαρπον καὶ τελείαν ἔσχον τὴν ἀνάλυσιν ». Ἀλλ' ἵλεως γέ-
νοιτο ὁ θεὸς καὶ ἐπιβραβεύσαι ἀνωθεν τὴν τῶν ἡθῶν μεταρρύθμισιν.

Τούτου οὖν θανόντος ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον Γαβριὴλ ὁ Γ' ὁ ἀπὸ Χαλ-
κηδόνος, καὶ τὰ κατ' αὐτὸν, ἦν θεὸς διδῶ, καθιστοριθίσεται ἐν τῷ ἐ-
φεξῆς ἐννάτῳ βιβλίῳ ταυτησί μου τῆς ἐπιμίκτου ἱστορίας. (*)

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΓΔΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Κόπῃ πολλῇ καὶ μελέτῃ πολυγλώσσων βιβλίων συνετέθη διὰ τριῶν
χρόνων καὶ πέρας εἴληφεν ἐν τῇ τῶν προγόνων ἐστίᾳ τῇ κατὰ τὸ Νεοχώ-
ριον τοῦ Σωσθενείου, κειμένου ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἔτει χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἐξηκοστῷ ὀγδόῳ, κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον.

(*) Τὸ τεσσαρακοστὸν ἑβδομον κεφάλαιον τοῦ παρόντος βιβλίου, ἐ-
πιγραφόμενον Ἑθιματῆς Ὁθωμανικῆς βασιλείας, ἐτέ-
θη ὡς Παράρτημα ἐν τῷ τέλει τοῦ Ι' βιβλίου, πρὸς ἀποφυγὴν διακοπῆς
ἐν τῇ σειρά τῶν ἱστορικῶν γεγονότων. (Σημ. τοῦ ἐκδότου.)

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΕΙΣ ΔΩΔΕΚΑ

ΤΟ Θ',

ΠΕΡΙΕΧΟΝ ΤΑ ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑΣ ΓΑΒΡΙΗΛ ΤΟΥ Β' ΤΟΥ
ΑΠΟ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ ΜΕΧΡΙ ΤΕΛΟΥΣ ΤΗΣ Α' ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑΣ
ΣΑΜΟΥΗΛ ΤΟΥ ΑΠΟ ΔΕΡΚΩΝ ΣΥΜΒΑΝΤΑ

ΕΝ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΙ ΕΤΩΝ 67.

ΚΕΦ. Α'.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Γαβριήλ τοῦ Β'
τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος συμβάντα.

Συνέχεια τοῦ ἔτους σωτηρίου 1702, τοῦ Χιτζρὲ 1114.

Θανόντος τοίνυν τοῦ Κύρ Καλλινίκου τοῦ Β' ἀνάγεται εἰς τὸν Οἴκου-
μενικὸν θρόνον Γαβριήλ ὁ Β' ὁ ἀπὸ Χαλκηδόνος τῷ αὐτῷ μηνὶ Αὐγούστῳ,
ἐνδυσάμενος τὸ σύνθηες καθάδι εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ἔνθα γέγονε καὶ
ἡ μετάρσεις αὐτοῦ, οὕτω κρινάσης τῆς περὶ αὐτὸν συνόδου καὶ ἰδοὺ τὸ συ-
νοδικὸν γράμμα.

α Ὁ τῆς φύσεως δημιουργὸς, καθάπερ τὴν ἀσθένειαν αὐτῆς ἰώμενος καὶ
» τὴν μέχρι συντελείας διὰ μὲν πρὸς τὸν προνοούμενον, τῇ τῶν ἀτόμων ἀλληλου-
» χία τὴν σωτηρίαν αὐτῇ τῶν εἰδῶν ἐδώρησατο. Ὅθεν τὴν φθορὰν ἀεὶ
» διαδεχομένης τῆς γενέσεως ἡ αὐτὴ σώζεται καλλὼν τοῦ παντός καὶ
» μηδεμίαν τις ἀπολείπεται τῆς στερήσεως. Οὕτω τοι καὶ τῇ ἀγία αὐτοῦ
» ἐκκλησίᾳ, ἣν τῇ θεανθρώπῳ παρουσίᾳ ὁ δεσπότης Χριστὸς ὁ σωτὴρ ἡ-
» μῶν ἐπ' ἀρράγῃσι καὶ στερεοῖς ὠκοδομήσατο θεμελίους ὥστε καὶ πύλας

» ἄδου μὴ κατισχύειν αὐτῆς, μηδὲν ἦττον τῆς ἐν οὐρανοῖς τῶν ἀγγέλων
 » ταξιαρχίας τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱεραρχίαν, ἥ τὰ τῆς ἐκκλησίας ἅπαντα
 » καλῶς διθύνεται καὶ διακοσμεῖται καὶ τελειοῦται, τῇ συνεχείᾳ τῆς δια-
 » δοχῆς βεβαίῳ καὶ τηρεῖ ἀδιάλειπτον, ἣν τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ Ἀποστόλοις
 » ἐβραβεύσατο χάριν καὶ δύναμιν καὶ ἰσχὺν, ταύτην τοῖς ἔπειτα διαδεχο-
 » μένοις τὴν ἐκείνων τάξιν ἀδιακόπως καὶ ἀπαρამειώτως χαριζόμενος, αὐ-
 » τὸς τε παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν, καὶ τῇ τῶν ἱεραρχῶν ἀλληλουχίᾳ
 » τὴν ἐκκλησίαν αὐτοῦ σώζων αἰεὶ προστατευομένην καὶ μηδέποτε τῶν γνη-
 » σίων προστατῶν στερουμένην ἀπολείπων.

» Καὶ δῆτα τὴν ἀνέκαθεν εὐαγγελικὴν ταύτην θέμιν ἀπαρασαλεύτως φυ-
 » λάττοντες καὶ ἡμεῖς οἱ συναδελφοὶ ἀρχιερεῖς ὅσοι παρευρέθημεν τῇ μα-
 » καρίᾳ λήξει τοῦ αἰοδύμου πατριάρχου Κυρ Καλλινίκου, καὶ μηδαμῶς ἀ-
 » νεχόμενοι τοῦ γνησίου προστάτου στερίσκεσθαι τὴν κοινὴν μητέρα καὶ
 » εὐεργέτιδα, τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ βουληθέντες δι᾽ αὐτὴν ἀνα-
 » βολῆς θεραπεύσαι τὴν στέρησιν ἐκείνου καὶ προβιβάσαι εἰς τὸν πατριαρ-
 » χικὸν ἀποστολικὸν καὶ Οἰκουμενικὸν θρόνον τὸν ἀγίως καὶ καλῶς αὐτοῦ
 » προστησόμενον, συνήλθομεν ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ τῆς
 » Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῷ ἐν τῇ μητροπόλει Ἀδριανουπόλεως διατε-
 » λούντι, καὶ ψήφους κανονικὰς προβαλόντες εἰς εὐρεσιν ἀξίου προσώπου
 » τοῦ ἀναδεξιμένου τὴν πατριαρχικὴν προστασίαν τοῦ αὐτοῦ πατριαρχικοῦ
 » ἀποστολικοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτα-
 » τον καὶ λογιώτατον μητροπολίτην Καλκηδόνα Κυρ Γαβριήλ, δεύτερον
 » τὸν . . . καὶ τρίτον τὸν . . . Ὅθεν εἰς ἐνδειξιν κατεστρώθησαν καὶ τὰ
 » ὀνόματα αὐτῶν ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι. »

Οὗτός ἐστιν ὁ κανονικὸς τρόπος τῆς τοῦ πατριάρχου ἐκλογῆς, ἐνθέσμως
 καὶ κατὰ κανόνας καὶ τὴν ἀνέκαθεν τῆς ἐκκλησίας συνήθειαν γινομένης. Λί-
 σχυνθήτωσαν οὖν οἱ παπισταὶ συκοφαντοῦντες ἡμᾶς καὶ γράφοντες καὶ λέ-
 γοντες ὅτι ἀπώλετο ἡ ἀποστολικὴ διαδοχὴ τοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινου-
 πόλεως, διὰ τὸ ἐπιπηδᾶν αὐτοῦ ἕκαστον τὸν ἐπορθαλμιάσαντα, ἄνευ ψή-
 φων συνοδικῶν καὶ μόνῃ τῇ δυνάμει τῆς ὑπερχούσης ἐξουσίας τοῦ ὁθωμα-
 νικοῦ κράτους καὶ τῇ τοῦ βασιλεύοντος προσταγῇ· ψεῦδος οὖν προφανέ-
 στατον τὸ τοιοῦτον καὶ συκοφαντία θεοστυγῆς· εἰ καὶ γάρ τινες ἐσθότε κα-
 κεντρεχεῖς ἐν διαφοροῖς καιροῖς ἄνευ συνόδου καὶ μόνῃ τῇ θύραθεν χειρὶ ἐπε-
 πήδησαν τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ' οὖν ὁ ἀριθ-
 μὸς τῶν τοιούτων μείζων παρὰ τοῖς ἐπισκόποις τῆς Ῥώμης ἢ παρ' ἡμῖν·
 καὶ ἀρκεῖ πρὸς ἀπόδειξιν μόνος ὁ κατάλογος τῶν παπῶν τῆς Ῥώμης τῶν
 κατὰ τὸν ἰ αἰῶνα, εἰ καὶ παρ' ἐκείνους καὶ ἄλλοι πάπαι οὐκ ὀλίγοι λαίλαχ
 χειρὶ καὶ μόνῃ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ θρόνου κατάχρησιν κατετόλμησαν.

Ἐξεδόθη εἴτα καὶ τὸ ἐξῆς συνοδικὸν διὰ τὴν πατριαρχίαν τοῦ αὐτοῦ
 Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κυρ Γαβριήλ.

« Ὁ τῆς θεαρχικῆς διαγνώσεως λόγος ἀρρήτοις τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώ-
 » σας οἰκονομίαν Χριστοῦ ὁ σωτὴρ ἡμῶν, καὶ τὴν ἀγίαν αὐτοῦ ἐκκλησίαν,
 » ἣν περ τῷ ἰδίῳ περιεποιήσατο αἵματι, πῆξας στερεῶς τῷ ἑαυτοῦ θεμε-

» λίω, ἐπηγγείλατο παρεῖναι διὰ παντός ἐν αὐτῇ ὡς ἀντιλήπτωρ αὐτῆς,
 » καὶ βοᾷ διαρρήδην ἐν τῷ ἱερῷ αὐτοῦ Εὐαγγελίῳ ὅτι: Ἐγὼ εἰ μὲ θ'
 » ἡμῶν πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶ-
 » νος· καὶ ἀλλαχοῦ: Ὁ ποῦ δύο ἢ τρεῖς ἑστὲ συνηγμένοι ἐν
 » τῷ ἐμῷ ὀνόματι ἐκεῖ καὶ ἐγὼ ἐν μέσῳ εἰμὶ· καὶ οὕτως οὐ
 » διαλείπει τὴν ἐκκλησιαστικὴν ναὺν εἰς εὐδιον καὶ ἀκύμονα λιμένα διατη-
 » ρεῖν ἅει τῇ θεῇ αὐτοῦ κηδεμονίᾳ· κρεῖττον γὰρ μέλει αὐτῷ ἡμῶν ἢ ἡμῖν
 » ἡμῶν. Διὸ καὶ ἡ τοῦ θεοῦ ἁγία ἐκκλησία ἀδιακόπως ἀπολαύουσα αἰθρίας
 » καὶ γαλήνης μένει διὰ παντός ἀτάραχος, καὶ τὸ κάλλιστα συμπεπηγὸς
 » σῶμα τοῦ ἡμετέρου ἀποστολικοῦ θιάσου διατηρεῖται σῶον καὶ ἄρτιον,
 » ἐπανθούσης ἅει ἡμῖν τῆς ὄντως θεαρέστου συμφυῖας καὶ συμποίας, ἥ τῇ
 » τοῦ θεοῦ εὐμενείᾳ ἐπὶ μήκιστον ἡμῖν διαγένοιτο. Βούλεται δὲ ἡμῖν τὸ
 » προοίμιον ὅτι μετὰ πεντεκαίδεκαετῇ πατριαρχίαν κοιμηθέντος ἐν Κυρίῳ
 » τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Κυρ Καλλινίκου, καὶ τοῦ ἁγίου πατριαρχικοῦ
 » θρόνου πατριαρχικῆς προστασίας στερηθέντος, παρεγενόμεθα ἐνταῦθα εἰς
 » Ἀδριανούπολιν, ὅπου τὸ βασίλειον τὰς διατριβάς ἤδη ποιεῖ, πάντες οἱ
 » παρατυχόντες συναδελφοὶ ἀρχιερεῖς, καὶ τὴν εἰρημένην θεάρεστον συμφυῖαν
 » καὶ σύμπνοιαν ἔχοντες συνεστήσαμεν κοινὴν συνέλευσιν, καὶ μετὰ τὴν ἐ-
 » πίκλησιν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, κοινῇ γνώμῃ καὶ ἐκλογῇ ἡμῶν, καὶ
 » καλῇ ὑποθήκῃ τῶν ἐξωχωτάτων κληρικῶν καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων
 » τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ παντός τοῦ χριστιανικοῦ λαοῦ, ἐξελέχθη
 » καὶ ἀνεῳρίθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν καὶ Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ πανιερώτα-
 » τος καὶ λογιώτατος μητροπολίτης Χαλκηδόνος Κυρ Γαβριήλ, ἀνὴρ ἐκ νεα-
 » ρᾶς ἡλικίας ἀνατεθραμμένος ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ
 » πάσῃ ἐκκλησιαστικῇ παιδείᾳ καὶ μαθήσει καλῶς καὶ ἀκριβῶς ἐξησκημέ-
 » νος, ἀρεταῖς τε πάσαις κοσμούμενος, καὶ βίου λαμπρότητι καὶ πείρᾳ πραγ-
 » μάτων τὰ μέγιστα διαπρέπων, μάλιστα δὲ καὶ θεοσεβεῖα καὶ φρονήσει,
 » συνέσει τε καὶ ἐπεικειᾷ τρόπων πολλῶν τινι μέτρῳ ὑπερανιστάμενος. Μετὰ
 » δὲ τὴν κοινὴν αὐτοῦ ἐκλογὴν ἀντίξουν τι ἄδοκῆτως τοῖς ἡμετέροις ἐπέπε-
 » σε πράγμασι· συμβάσης γὰρ μεταβολῆς τοῦ Ἐπιτρόπου τῆς κραταιᾶς
 » βασιλείας ἐδέχθη χρόνον ἱκανὸν παρεδρεῦσαι καὶ παραμεῖναι τῇ Ἀδρια-
 » νουπόλει, μέχρι τῆς ἐλεύσεως δηλαδὴ τοῦ μέλλοντος ἐπιτραπῆναι τὴν ἀ-
 » νωτάτην διοίκησιν τῆς ἀρχῆς. Ἵνα μὴ τοῖνον καὶ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἡ
 » ἡμετέρα ὁμήγυρις τῆς ἀναγκαίας πατριαρχικῆς προστασίας καὶ ἀκολού-
 » θως ἡ πᾶσα ἐκκλησία τῆς προσηκούσης διοικήσεως στερίσκηται, γενομέ-
 » νης αὐτῆς συνελεύσεως εὗρεθῇ πάντως χρησιμεῖον καὶ λυσιστελοῦν τῇ πα-
 » ρούσῃ καταστάσει τῶν ἡμετέρων πραγμάτων ἐπιλαθέσθαι τὴν αὐτοῦ πα-
 » νιερότητα, δίχα τινὸς ἀναβολῆς, τῆς ἀνηκούσης αὐτῇ διοικήσεως. Καὶ
 » διὰ ἀπεφάνθη γνώμῃ κοινῇ συνοδικῇ γενέσθαι ἐνταῦθα τὴν αὐτῆς μετὰθε-
 » σιν, ὅπως αὐτὸς μὲν ἄρχοιτο κανονικῶς πατριαρχεῖν, ἡμεῖς δὲ ἀπολαύ-
 » ομεν τῆς ἐφετῆς ἡμῖν ἡσυχίας, καὶ πάντες γένοιτο τῶν συνήθων ἀπὸ
 » τῆς πατριαρχικῆς προστασίας ἀγαθῶν μέτοχοι· ἔδοξε δὲ ἡμῖν εὐλόγως
 » ἡ τοιαύτη ἀπόφασις ὡς ἐρειδομένη τῇ νῦν ἐπειγούσῃ χρεῖᾳ καὶ ἀνάγκῃ.

» Ὅπως τινος ἀποφάσεως εἰς ἐνδειξιν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν συνοδικὸν ἡμῶν, κα-
» ταστροφὴν ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδῃ καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.
» ἀψβ' Αὐγούστου κθ'.»

Μετὰ τὴν ἐξῶσιν τοῦ Ἐπιτρόπου Δαλταπάν Μουσταφᾶ-πασσᾶ ἔκαμεν
'Επίτροπον ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς τὸν Ραμῆ-Μουσταφᾶ-πασσᾶν, ἀπόντα τῆς
'Αδριανουπόλεως· ὅθεν καὶ οἱ συνοδικοὶ πρὸ τῆς ἀφίξέως του ἔκαμαν τὴν
μετάθεσιν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1703.

Ὅς τὸσον ἐμερίμνα μὲν ὁ σουλτάν Ἀχμέτ διὰ τὴν τῶν ἀποστατῶν κα-
ταστροφὴν, ἀλλ' οὐκ ἔξον καταπολεμῆσαι αὐτοὺς ἡθροισμένους ἐν τῇ Κων-
σταντινουπόλει ἔγνω διαστῆσαι ἀπ' ἀλλήλων ἐπὶ διαφόροις προφάσεσι. Καὶ
δῆτα τὸν πρωταίτιον τῆς ἀποστασίας Καρακᾶς Μεχμέτ-ἀγᾶν πέμπει εἰς
τὸν σερίφην τῆς Μέκκας μὲ τὸ πρὸς αὐτὸν κιλίτζ-καφτάνι, ὡς ἔθος πέμπε-
σθαι παρὰ νέου βασιλέως πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς ἀρχῆς, καὶ εὐχάσαντα εἰς τὸ
Χαλέπι φονεύει· δίδωσι πασσαλίκι μὲ τρία τούγρια τῷ γιαννιτζᾶρ-ἀγασῇ Μεχ-
μέτ-ἀγᾶ, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας μεταπεμφάμενος εἰς τὰ ἀνάκτορα, τάχα-
τες διὰ τὰ τὸν κάμη Ἐπίτροπον, πνίγει καὶ ῥίπτει τὸ σῶμά του εἰς τὴν
Προποντίδα· τὸν δὲ Ἐπίτροπον Δορογιάν Ἀχμέτ-πασσᾶν ἐξορίζει εἰς τὴν
Ναύπακτον, καὶ κάμει Ἐπίτροπον τὸν Σιλιχτάρ Μεχμέτ-πασσᾶν τὸν καὶ
ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρόν του.

Ὁ νέος βεζίρης ἐν διαστήματι μηνῶν πέντε φονεύει 14 χιλ. ἀνθρώπων
τῶν τὰ μάλιστα συντρεξάντων τῇ ἀποστασίᾳ, καὶ παρὰ τούτους πεφόνευκε
καὶ πολυαρίθμους ὀφφικιάλους καὶ τινας τῶν πασσάδων· ὁ κοῦλ-καεργια-
σῆς προβλέπων τὸ κακὸν φυγῇ τὴν σωτηρίαν εὔρατο, καὶ οἱ λοιποὶ πάντες
ἀποστᾶται μικροὶ τε καὶ μεγάλοι ἀπαξαπλῶς ἐφονεύθησαν. Ὁ Ἐπίτροπος
εἰς τὰς ἀξίας καὶ ὀφφίκια τῶν φονευθέντων προσέβιβασεν ἀνθρώπους ἢ δού-
λους του ἢ οἰκείους του.

Ἐπεμφε μὲ τὸν στόλον τὸν Ἀπαζᾶ Ὀσμάν-πασᾶν εἰς τὴν Μαιώτιδα
λίμνην δια τὰ ὀχυρώσῃ τὸν ἐκεῖσε Κιμμεριανὸν πορθμὸν μὲ δύο ὀχυρώματα,
Γ κ ε ρ ζ ι καὶ Τ α μ ᾶ ν ι· καὶ τοῦτο μὲν ἐξετέλεσεν, ἀλλ' ἐν τῷ ἐπα-
νέρχεσθαι ἐδυθίσθησαν ὑπὸ τρικυμίας ἐξ κότεργα ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ, καὶ
μόλις ἔφθασεν εἰς τὴν Πόλιν τὸ λοιπὸν τοῦ στόλου, ἀλλὰ χωρὶς κατάρτια.

Ἔτει σωτηρίῳ 1704.

Τὸ πλῆθος τῆς Πόλεως βοᾷ κατὰ τοῦ βεζίρη καὶ ἐπαινεῖ τὸν Καλαϊλῇ
'Αχμέτ-πασσᾶν· ὅθεν φόβῳ ἀποστασίας τινος καθελὼν αὐτὸν ὁ σουλτάν
'Αχμέτ πέμπει εἰς τὸ Μισίρι ἡγεμόνα, καὶ κατὰ τὴν ἰδ' τοῦ Σεπτεμβρίου ἀ-
ποκαθίστησι βεζίρην τὸν ἐξηθέντα Καλαϊλῇ, τὸν καὶ ποτε καίμακάμην χρημα-
τίσαντα ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, μεταπεμφάμενος ἀπὸ τῆς Κρήτης ἐνθα

ἦν πασσάς. Ἐλθὼν ἀνχνεοῖ τὰ εἰς τὸ καῖμακαμλίκι του κατὰ τῶν Χριστιανῶν γισακία εἰς τὰ ἐνδύματά τους, προστάζει νὰ μαυροφοροῦν, καὶ εἰς τὰ λουτρὰ γαλέντζαις νὰ μὴ μεταχειρίζωνται, καὶ νὰ ἔχουν κουδοῦνι δεδεμένον εἰς τὸν βραχίονά τους, καὶ αὐτὸς ἐνεδύετο μὲ διπάδες, καὶ εἰς τὸ καλαβὶ του ἔβαλε δύο σειράς χρυσάφι εἰς εἶδος σταυροῦ, καὶ καθ' ἡμέραν ἐφεύρισκε νέαν τινὰ ποινὴν κατὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ τὰ πάντα ἀνοήτως ἐκίνει· ὅθεν ἤρξατο ὁ λαὸς καταβοᾶν αὐτοῦ. Ὁ σουλτάν Ἀχμέτ εὖ μάλα εἰδὼς τὴν ἀνοίαν καὶ ἀνεπιτηδεϊότητά του καθαιρεῖ αὐτὸν καὶ ἐξορίζει εἰς τὴν Κῶν διορίσας αὐτῷ λουφὲν 300 λεπτὰ τὴν ἡμέραν, καὶ ἀποκαθίστησι βεζίρην, κατὰ τὴν κ' τοῦ Δεκεμβρίου τὸν Παλτατζή Μεχμέτ-πασσάν, ὃ τι-νι, εἰς τὸ σαχζαδελίκι του παλτατζή του ὄντι, ἀφοῦ ἐβασίλευσεν ἔδωκεν εἰς γυναῖκα τὴν ποτε κουτουζή, ἥτοι θησαυροφύλακα τῆς βασιλείσσης μη-τρός του, ἥτις διὰ τὸ ὑπεραγαπᾶσθαι αὐτὴν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τῆς εἶχε δώ-σει αὐτὴν εἰς γυναῖκα τῷ υἱῷ τοῦ ἀρχιατροῦ Νούχ-ἐφένδῃ διὰ νὰ τὴν ἐβ-γάλῃ ἀπὸ τὸ σαραΐ καὶ νὰ ἐμποδίσῃ μὲ τὴν ἀπουσίαν αὐτὴν τὸν πρὸς αὐ-τὴν ὑπερβολικὸν ἔρωτα τοῦ υἱοῦ τῆς· ἀλλ' ὁ σαχζαδὴς Ἀχμέτης παρήγγει-λε τῷ Νούχ-ἐφένδῃ νὰ μὴ ἐγγίσῃ τὴν νεόνυμφόν του ὁ υἱὸς του, καὶ βά-σιλευσας ἔδωκεν αὐτὴν τῷ παλτατζή του, ἀποκαταστήσας αὐτὸν πεγιοῦζι-μπαρχόρην, εἰτα ἐτίμησε καὶ μὲ πασσαλίκι τριῶν τουγιῶν καὶ ἀποκατέ-στησε καὶ καπετάν-πασσάν, καὶ τανῦν καὶ βεζίρην, διὰ τὸ πολὺ χατίρι τῆς ῥηθείσεως κουτουτζή γυναικὸς του.

Παρεκβολὴ περὶ τῆς Ῥουσίας καὶ Πέ- τρου τοῦ Μεγάλου.

Ἡ γενεαλογία τῶν παλαιῶν ἐξουσιαστῶν, κοινότερον λεγομένων π σά-ρων τῆς Ῥουσίας οὕτω πως ἔχει. Ὁ Νῶε ἐγέννησε τρεῖς υἱούς Χάμ, Σήμ, καὶ Ἰάφεθ· οὗτος γεννᾷ υἱούς ὧν εἰς ὠνομάζετο Τούρνε, ἐξ οὗ κατήχθη ἡ φυλὴ τῶν Οὐννων, ὧν τινων προϊόντος τοῦ χρόνου ἐγένετο φυλάρχης ὁ "Ατ-τιλας· ἐκ τούτου κατήγοντο τρεῖς ἀδελφοί, ὁ μὲν Πέλας, ῥῆξ τῆς Οὐγγα-ρίας, ὁ δὲ Ῥους, ὁ θεμελιώσας τὸν θρόνον τῆς Ῥουσίας, καὶ τρίτος ὁ Κά-μαρης, κυριάρχης τῆς περὶ τὸν ποταμὸν Βόλγαν ἐπαρχίας, ὅστις εἰσβάλλει εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν κοντὰ εἰς τὸ Ἀζδερχάνι. Παλαιοτάτη οὖν ἡ κυριαρχία καὶ τοπαρχία τῆς Ῥουσίας· καὶ πρὸ Χριστοῦ χρόνου 700 εἶχε γένει κυνῆγι τῶν Οὐννων τῶν ὑπὸ τῷ Μαδιέ, ἅπασαν σχεδὸν τὴν Ῥουσίαν λεηλατήσαντων· παλαιοτάτη οὖν, ἀλλὰ πάντῃ βάρβαρος εἰς τὰ ἔθνη καὶ ἐ-στερημένη παντοῦ εἶδους εἰδήσεως καὶ ἐπιστημῶν καὶ λεπτοτέρων τεχνῶν καὶ παντὸς χριστιανισμοῦ.

Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου ἀρματώσαντες νῆας οἱ Ῥῶσσοι ὤρμισαν κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ νὰ τὴν πολιορκήσουν, καὶ ἐπε-φόρτισαν δασμὸν τοῖς βασιλεῦσι τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Πρώτη πάντων εἰσήγαγε τὸν χριστιανισμὸν εἰς τὴν Ῥουσίαν προῦχουσα ἐν τῷ γένει γυ-

νή τις τοῦνομα Ὀλγα, ἥτις βαπτισθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου αἰῶνος μετεκλήθη Ἑλένη. Ἰωάννης ὁ Τσμισκῆς ὁ τότε βασιλεὺς οὐ θέλησεν αὐτὴν ἀγαγεῖν εἰς γυναῖκα, ἀλλ' αὐτὴ πόθῳ τῆς γειναμένης οὐ δεχθεῖσα τὴν πρότασιν, κάκεισε ἀπελθοῦσα καὶ συζευχθεῖσα ἀνδρί, οὐκ ἠδυνήθη κτήσασθαι προσηλύτους πολλοὺς ἐν τοῖς Ῥούσοις διὰ τὸν χριστιανισμόν, ἐγέννησε δὲ υἱὸν τοῦνομα Σοβαστοσλάβ, ὅστις εἰ καὶ ἐβασίλευσεν, ἀλλ' οὐκ οὐδ' ἐπ' αὐτοῦ οἱ Ῥούσοι ἐν τῷ χριστιανισμῷ προέκοψαν. Βασιλεύσας δὲ Ῥουσσίας ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βολοδιμίρ μετὰ τὸ φονεῦσαι τὸν ἴδιον ἀδελφόν, στάσεως γενομένης περὶ τοῦ φόνου, ἐζήτησε συμμαχίαν παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Κωνσταντινουπόλεως Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου, καὶ οὐκ ἔτυχε ταύτης εἰμὴ μετὰ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ βαπτισθῆναι. Ὄθεν ἔτει σωτηρίῳ 981 ἐβεμελιώθη ὁ χριστιανισμὸς εἰς τὴν Ῥουσίαν, καὶ ὁ τότε πατριάρχης Νικόλαος Χρυσοβέργης ἀποστείλας ἐπίσκοπον ἐβάπτισε τὸν Βολοδιμίρην, καὶ προσετέθη ἡ βασιλεία τῆς Ῥουσσίας ἅπασα τῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ Ῥωμαῖος τις διωρίσθη πρῶτος μητροπολίτης Ῥουσσίας. Εἰ καὶ οὖν εὐηργέτησε τὴν πατρίδα τοῦ Ῥουσσίου ὁ Βολοδιμίρης θεμελιώσας τὸν χριστιανισμόν ἐν αὐτῇ, ἀλλ' οὖν διανείμας ἐν τῷ θνήσκειν τὰς ἐπαρχίας τῆς βασιλείας του εἰς τοὺς υἱοὺς του, τὴν ἡδυνάτισε τοσοῦτον ὥστε ὅλαι σχεδὸν ἔγιναν κυνήγι τῶν Ταρτάρων τῶν ὑπὸ τῷ Τζεγκιζ-χάν ἐφορμησάντων. Οὗτοι κατετυράνησαν τῆς Ῥουσσίας ἔτη 200 σχεδόν, καὶ μόλις ἠλευθέρωσεν αὐτὴν τῆς δουλείας Ἰωάννης ὁ Βασιλίδης, ἔτει 1538· ἀλλὰ μετ' ἐκείνων οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι πάλιν τὴν ἡφάνισαν.

Μετὰ τὴν ἄλωσιν οὐκέτι μητροπολίτης Ῥουσσίας ἐν Κωνσταντινουπόλει προεχειρίζετο, διὰ τὴν τῶν Ὀθωμανῶν ἐπικράτειαν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς συνόδου τῶν ἐν τῇ Μοσχοβίᾳ ἐπισκόπων.

Πρὸ τοῦ ἔτους 1613 ἡ Ῥουσσία ὑπέστη μεγάλας ἀνταρσίας, καὶ τοιαύτας οἷας οὐδεμία ἄλλη βασιλεία. Ὁ τύραννος Πόρνης Γοδονόβ ἐφόνευσεν τὸν γνήσιον κληρονόμον Δημήτριον καὶ ἐβασίλευσεν αὐτ' αὐτοῦ μοναχὸς τις ὑποκριθεὶς τὸν Δημήτριον καὶ βοηθηθεὶς παρὰ τῶν Λέχων, διώξας τὸν Πόρνη ἐβασίλευσεν· ἀλλὰ γνωσθεῖσης τῆς ὑποκρίσεώς του φονεύεται, καὶ τρεῖς ἄλλοι ψευδοδημίτριοι διεδέχθησαν ἀλλήλους· ὅθεν τὰ πάντα ἐν ἀταξίᾳ, συγχῆσει καὶ κοινῇ δυστυχίᾳ. Μικροῦ ἐδέησε νὰ βασιλεύσουν οἱ Λέχοι τῆς Ῥουσσίας. Οἱ Σβέτζοι ἤρπασαν μέρος τῆς Φινλανδίας καὶ ἠθέλησαν νὰ βασιλεύσουν εἰς τὴν Ῥουσίαν, ἐπαπειλουμένην ἀπὸ τέλειον ἀφανισμόν. Ἐν τούτοις συνάθροισις προύχόντων τινων ἐκλέγουσιν εἰς βασιλέα νέον τινα δεκαπενταετῇ, Μιχαῆλ, υἱὸν τοῦ Ῥωμανόβ· (εἶχε δὲ βασιλεύσει ὁ Ῥωμανόβ τῷ ἔτει 1613, καὶ ἐγεννήθη ὑπὸ τοῦ Φιλαρέτου, λαϊκοῦ ἔτι ὄντος, τὸν ὁποῖον ὁ τύραννος Πόρνης ἐδίασεν νὰ καλογηρεύσῃ, καὶ ὁ τύραννος Δημήτριος ἔκαμεν ἀρχιεπίσκοπον Ῥοστοβίου, καὶ ὁ ἐγγονὸς του τανῦν βασιλεύσας ἔκαμε Ῥουσσίας πατριάρχην.) Πολεμοῦσι τοὺς Ῥούσους οἱ τε Λέχοι καὶ οἱ Σβέτζοι διὰ νὰ συστήσουν τοὺς βασιλεῖς ὅπου αὐτοὶ ἐξελέξαντο διὰ τὴν Ῥουσίαν· παίρνουν οἱ Λέχοι τὸ δουκάτον τοῦ Σμολένσκου, ἐν ᾧ ἔχει τὴν πηγὴν ὁ

Βορυσθένης, καὶ οἱ Σβέτζοι τὴν Ἰγγρίαν, καὶ εἰρήνευσαν. Θανόντα τὸν Μιχαήλ αὐτὸν τῷ ἔτει 1645 διεδέχθη ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξιος ὁ Μιχαηλοβίτζης, ὅστις ἐνίκησε τὸν εἰς τὸ Ἀζδερχὰν ἀναρτήσαντα Κάζακον, ἐνίκησε τοὺς Λέχους καὶ ἀνεκτέτατο τὸ Σμολένσκο, Κίεβ καὶ Οὐκραίαν, ἀλλ' ἐνίκηθη παρὰ τῶν Σβέτζων.

Σουλτὰν Μεχμέτ ὁ Δ' πολεμήσας τοὺς Λέχους παίρνει τὴν Καμινίτζαν, τῷ ἔτει 1671, καὶ τῆς Οὐκραίνας ἐκεῖνο τὸ μέρος ὅπου ὄριζον οἱ Λέχοι, καὶ μὴνύει τῷ Ἀλεξίῳ νὰ ἀφήσῃ ὅ,τι ὄριζεν εἰς τὴν Οὐκραίαν τῷ ἔτει 1671· μὴ θέλοντας τοὺς Λέχους τελεσφερῆσαι τὸ διορισθὲν αὐτοῖς τέλος πολεμεῖ ὁ σουλτὰν Μεχμέτ· βοηθεῖ τοῖς Λέχοις ὁ Ἀλέξιος μὲ τὴν κατὰ τοῦ Κριμίου ἐκστρατείαν, καὶ νικᾷ ὁ Λέχος Σομπιέσκης τοὺς Τούρκους εἰς τὸ Χοτίνι, ἔτει σωτηρίῳ 1674.

Θνήσκει ὁ Ἀλέξιος ἔτει 1677. Ἀφῆκεν υἱὸς τὸν Φεδῶρ, ἦτοι Θεόδωρον, τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Πέτρον, καὶ θυγατέρας τὴν Σοφίαν καὶ τὴν Ναταλίαν. Ὁ Φεδῶρ βασιλεύσας θνήσκει ἔτει 1682, καὶ διορίζει βασιλεῖα τὸν Πέτρον, ἀλλ' ἡ Σοφία διεγείρει εἰς ἀποστασίαν τοὺς στερλίτζηδες, φρονέουσι πολλοὺς ἀδίκως, καὶ ἀναγορεύουσι βασιλεῖς τὸν Ἰωάννην καὶ Πέτρον, καὶ διορθωτὴν αὐτὴν τὴν Σοφίαν.

Ἐγεννήθη ὁ Πέτρος ἔτει σωτηρίῳ 1672 Μαΐου τῇ λ', καὶ ἦν ἀπόγονος, ὡς εἴρηται, τοῦ βασιλέως τῆς Ρουσίας Μιχαήλ τοῦ Ῥωμανόβ, καὶ τῷ ἔτει 1682 Ἰουνίῳ βασιλεύει Ρουσίας σὺν τῷ ἀδελφῷ Ἰωάννῃ καὶ τῇ ἀδελφῇ Σοφίᾳ, ἥτις διοικοῦσα τὰ πάντα, καταφρονοῦσα τοῦ μὲν Ἰωάννου ὡς ἡλιθοῦ, τοῦ δὲ Πέτρου ὡς νέου, μοναρχίαν ἐφαντάζετο μὲ τὴν παντελῆ ἐξωσίν τε καὶ καθαιρέσιν ἀμφοτέρων. Ἐνας κνέζης Σοβάνσκοι θέλων βασιλεῦσαι ἀποστατεῖ καὶ διεγείρει εἰς ἀποστασίαν στερλίτζηδες 37· ἡ Σοφία μὲ τοὺς δύο βασιλεῖς φεύγουσιν εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Ἀγίας Τριάδος, δόλῳ φρονέουσι τὸν κνέζην καὶ τοὺς 37 στερλίτζηδες ὀργισθέντες οἱ λοιποὶ στερλίτζηδες ἐφορμοῦσιν εἰς τὸ μοναστήρι τῆς Ἀγίας Τριάδος οἱ ἄρχοντες συναθροίσαντες τοὺς ἀνθρώπους τῶν συγκροτοῦσι πόλεμον ἐμφύλιον· ὁ πατριάρχης καταπραΰνει τοὺς στερλίτζηδες καὶ ζητοῦν συγχώρησιν.

Ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος ἔχοντας πόλεμον μὲ τὸν σουλτὰν Μεχμέτ τὸν Δ' παρακινεῖ τὸ βασίλειον τῆς Ρουσίας νὰ τὸν συμμαχήσουν· ὅθεν τῷ ἔτει 1689, ὑπὸ στρατηγῷ Βασιλείῳ τῷ Γαλιτζίν πέμπουσι στρατὸν φοβερόν εἰς τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον κατὰ τῶν Ταρτάρων μὲ 400 τηλεδόλους καὶ στρατιωτῶν χιλιάδας 400, καὶ ἀμάξας πολυαρίθμους ῥορωμένους καὶ προζωάκεια καὶ ἄλλα ἐφόδια τοῦ πολέμου. Ἀπὸ ἀπραξίαν τοῦ ὁ Γαλιτζίν περιπλανᾶτο εἰς τὰς ἐρήμους ὅπου χωρίζουν τὴν Ρουσίαν ἀπὸ τὴν Ταρταρίαν· ὁ σουλτὰν Νουρεδίνης κόπτει τὸ ἀναγκαῖον ὕδωρ, καὶ ὑπὸ τοῦ πολλοῦ καύσωνος τοῦ θεροῦ συμβαίνει λιμὸς εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ ἐντὸς ὀλίγου θνήσκουσι Μοσχόβων χιλιάδες 40· μὲ ὅλα αὐτὰ φοβηθεὶς ὁ Νουρεδίνης τοὺς Μοσχόβους διεφήμισεν ὅτι μέλλει νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ Κιαιβου, διὰ τὰ τοὺς μακρύνῃ ἀπὸ τὴν Ταρταρίαν. Κάν τούτοις ἡ Σοφία τὸν ἔγραψε παλιννοστῆσαι τὴν ταχίστην, κινδυνεύειν πᾶσαν τὴν βασιλείαν ἀνευ

τῆς παρουσίας αὐτοῦ εἰς τὴν μητρόπολιν ἐπιθεβαιώσασα. Τοιοῦτοι λοιπὸν ἦσαν οἱ Μοσχόβοι πρὸ τοῦ Πέτρου, πολυάριθμοι μὲν, ἀλλ' ἄπρακτοι ὁδοιπορεῖων, εὐαπάτητοι καὶ ἀπαίδευτοι εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην, καὶ ἐτελείωσεν ἡ Σοφία τὸν κατὰ τῶν Ταρτάρων πόλεμον χωρὶς κανὲν κέρδος καὶ μὲ μεγάλην ζημίαν τῶν Μοσχόβων. Ἀλλ' ἡ εἰρήνη αὐτὴ μετὰ μικρὸν διελύθη.

Ἡ Σοφία καὶ ὁ Γαλίτζιν διεγείρουσι τοὺς στερλίτζηδες διὰ νὰ φονεύσουν τὸν Πέτρον. Φεύγει αὐτὸς εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Ἀγίας Τριάδος, ὅπου ἀθροίσας τοὺς προὔχοντας τῶν Ρούσσω συνίστησι στρατιωτικὸν, ἐν ᾧ ἦσαν καὶ Γερμανοὶ οὓς πρότερον ἐπεριποιεῖτο· νικᾷ τοὺς ἔχθρους, κλείει τὴν Σοφίαν εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Μόσχας Νοβοδιοεβίτζ· καθαιρεῖ τῆς ἀρχῆς τὸν στρατηγὸν Βασίλειον Γαλίτζιν ὡς συνωμότην εἰς αὐτὰ ὅλα τὰ κακὰ, καὶ δημεύσας τὰ υπάρχοντά του ἐξορίζει εἰς τὴν Κάργαν, τόπον παρὰ τῷ Ἀρχαγγέλῳ· φονεῖει ὅκτω εὐγενεῖς συνωμώτας τῆς ἀνταρσίας, καὶ τινας τῶν στερλίτζηδων (οὔτινες ἦσαν ἡ φάλαγξ τῶν βασιλικῶν σωματοφυλάκων εἰς ἀριθμὸν χιλιάδων 40) παρρησία μεληδὼν ἐν τῇ ἀγορᾷ κατακόπτει, καὶ ἤρξατο βασιλεύειν μόνος ὁ Πέτρος· ὁ γὰρ Ἰωάννης, ὡς ἄλους, μόνον τὸ ὄνομα εἶχε τῆς βασιλείας, ἀλλ' οὐδεμίαν διοίκησιν.

Συλλογίζεται οὖν νὰ καταργήσῃ τὸ τάγμα τῶν στερλίτζηδων, καὶ νὰ παιδεύσῃ τοὺς βαρβάρους Μοσχόβους ἀλλάζωντας τὰ ἔθη τους, νὰ τοὺς μάθῃ τέχνας, ἐπιστήμας καὶ τακτικὴν, νὰ κάμῃ στόλον καὶ νὰ εἰσάγῃ τὸ ἐμπόριον εἰς τὴν Ρουσίαν· μεγάλα πράγματα καὶ ὅχι μόνον δυσκατῳρθά, ἀλλὰ κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ ἀδύνατα νὰ γένουν, καὶ ὅποιος ἤθελεν εἰπεῖ πῶς ἤμπορούσαν νὰ γένουν ἤθελε νομισθεῖ πῶς φαντασιοκοπεῖ καὶ πῶς λαλεῖ χιμαιρικῶς τῇ τρόπῳ· μολοντοῦτο ὅλην αὐτὴν τὴν κατὰ τὸ φαινόμενον δοκοῦσαν πάντῃ ἀδύνατον μεταμόρφωσιν, μεταβολὴν καὶ ἐναλλαγὴν τοσούτων πραγμάτων δυσκολωτάτων τὴν κατῳρθωσεν ὁ Πέτρος εἰς διάστημα χρόνων 59, μὲ κόπους ὅμως δυσυποίστους, ἐπικινδύνους καὶ μεγαλωτάτους.

Πρόδηλον δὲ ὅτι ἦσαν οἱ Ρούσσοι πρὸ τοῦ Πέτρου βαρβαρώτατοι καὶ ἐν πᾶσι πάντῃ ἀμαθέστατοι ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ ὁ πατριάρχης τῶν Κωνσταντίνος, ὁποῦ εἰς ρουσσικὴν γλῶσσαν συνέγραψε τὴν ἱστορίαν τοῦ Κιαιβίου, μαρτυρεῖ ὅτι εἰς τὴν Ρουσίαν κατὰ τὸν ἐαῖωνα οὔτε γράψιμον εἶχον, οὔτε γράμματα, οὔτε ἀλφάβητον, τὸ ὅποιον ἀπέκτησαν μόλις τῷ ἔτει 987 ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Νικολάου τοῦ Χρυσοθέργη διὰ τοῦ μητροπολίτου τῆς Ρουσίας, Ῥωμαίου τὸ γένος· εἰς τε τὴν ἐκκλησίαν εἰσήχθη ἡ μουσικὴ πρῶτον ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Πέτρου Θεοδώρου τοῦ προῤῥήθηντος· πρὸ τούτου γὰρ οὐκ ἔφαλλον ψάλλται εἰς τὰς ἐκκλησίας.

Ὅτι δὲ δυσκολώτατον καὶ ἀδύνατον πρᾶγμα ἡ τῶν τοιούτων ἦδὼν μεταβολὴ ἐναργῶς παριστᾷσι τὰ πρὸ τοῦ Πέτρου ρουσσικά πράγματα, ἐκκλησιαστικά τε καὶ λαϊκά. Ἀρχόμενος οὖν ἀπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν λέγω ὅτι εἰς τοὺς κατοικητὰς ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ρουσίας περισσότεροι ἦσαν οἱ εἰδωλόατραι καὶ οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Μεχμέτ παρὰ οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοί. Ἡ Σιβηρία μέχρι τῆς Κίνας ἦσαν εἰδωλόατραι, καὶ πολλῶν ἐπαρχιῶν

κατοικηται δὲν εἶχον οὐδεμίαν θρησκείαν· ὁ πατριάρχης διεμοίραζε τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν ἐξ ἡμισείας μὲ τὸν βασιλέα, ὅστις ἀπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἦτο συνήθεια νὰ προπορευέται τοῦ πατριάρχου πεζὸς καὶ ἀσκεπὴς τὴν κεφαλὴν, σύρων τὸν ἵππον τοῦ πατριάρχου ἀπὸ τὸν χαλινὸν, καὶ συνέβαινον πολλαὶ συγχήσεις ἀπὸ τὴν κλίσιν ὅπου εἶχον οἱ πατριάρχαι νὰ ἐξουσιάζουν εἰς τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις· ὁ ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀλεξίου, πατὴρ τοῦ Πέτρου, πατριάρχης, Νίκων τούνομα, ἠθέλησε νὰ βάλῃ τὸν θρόνον του εἰς ὑψηλότερον μέρος ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ βασιλέως· ἐκάθιστο εἰς τὸ πλάγι τοῦ βασιλέως, καὶ ἤθελε νὰ μὴ γίνεταί οὔτε πόλεμος οὔτε εἰρήνη χωρὶς τὴν συγκατάθεσίν του· ἡ ἐξουσία του, ἐπακουμβούσα εἰς τὰ πλούτη του καὶ εἰς τὸν κλῆρον του καὶ εἰς τὸ πλῆθος, ἐβίαζε τὸν βασιλέα νὰ τὸν ὑποτάσσεται· ἀφώριζε πολλοὺς γερούσιαστὰς ὅπου δὲν ἐσυμφωνοῦσαν μὲ τὴν γνώμην του εἰς τὰ ἄτοπα ἐπιχειρήματά του. Ἐξω ἀπὸ τὰς ζημίας καὶ συγχήσεις ὅπου ἔκαμναν οἱ πατριάρχαι δὲν ἦτον ὑποφερτὴ ἡ ζημία καὶ τῶν καλογέρων, καλογραιῶν, μοναστηρίων, μητροπόλεων, ἐκκλησιῶν ἐνοριακῶν καὶ κληρικῶν· καὶ καλόγηροι μὲν ἦσαν σχεδὸν 7,400, καλογραῖαι 5,600, ἐκκλησιαστικοὶ δὲ καὶ κληρικοὶ ἦσαν διακόσιαι χιλιάδες· καὶ ἐκ τούτων ἐγίνετο βλάβη μεγίστη διὰ τὴν κατοικίαν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ αὐξήσιν καὶ πληθυσμὸν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων, τοσοῦτον ἀναγκαῖον διὰ τὸ μεγαλεῖον καὶ δύναμιν μιᾶς βασιλείας· καὶ οὐ μόνον αὐτὸ, ἀλλ' ἐγίνετο μεγάλη ζημία καὶ εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον τὸ βασιλικὸν καὶ ἔλλειψις τοῦ βασιλικοῦ εἰσοδήματος διὰ τοὺς δούλους ὅπου εἶχε τὸ ἐκκλησιαστικὸν αὐτὸ τάγμα, οἱ ὅποιοι δὲν ἐτελεσφόρουσαν ποσῶς τῇ βασιλείᾳ, ἀλλ' ἐδούλευον αὐτοὺς τε τοὺς ἐκκλησιαστικούς καὶ τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰς ἀμπέλους αὐτῶν. Καὶ τὰ μὲν μοναστήρια τῶν καλογέρων καὶ καλογραιῶν εἶχον εἰς τὴν δούλευσίν των χιλιάδας ἐπακοσίας εἰκοσι μίαν καὶ πεντακοσίους ἀνθρώπους· αἱ δὲ ἐκκλησίαι τῶν μητροπόλεων καὶ αἱ ἐνοριακαὶ εἶχον εἰς τὴν δούλευσίν τους ἀνθρώπους εἴκοσι τρεῖς χιλιάδας καὶ πεντακοσίους· καὶ οἱ ἐπίσκοποι, ὄντες τὸν ἀριθμὸν μόνον 22, εἶχον εἰς τὴν δούλευσίν τους ἀνθρώπους ἑκατὸν δεκαεὶς χιλιάδας καὶ τετρακοσίους, ὥστε ὅλη ἡ σούμα τῶν δούλων συνεποσοῦτο εἰς 899,100, καὶ ὅλη ἡ σούμα τῶν ἀνυπάνδρων συνεποσοῦτο εἰς διακοσίας δεκατρεῖς χιλιάδας, ζημίαν μεγίστην προξενούσα καὶ εἰς τὴν αὐξήσιν καὶ πληθυσμὸν τοῦ λαοῦ καὶ εἰς τὸ εἰσόδημα τῆς βασιλείας.

Τὰ δὲ λαϊκὰ τῆς Ρουσίας τὰ πρὸ τοῦ Πέτρου ἦσαν εἰς γελοιώδη καὶ ἀμαθῆ καὶ δυστυχεῖ κατάστασιν. Δὲν εἶχον ἰδέαν ποσῶς εἰς τὰς ἀναγκαίας λεπτὰς τέχνας, καὶ εἰς τὰς βαναύσους τῶν τεχνῶν ὀλιγίστη ἦν ἡ πρόδοσις των, καὶ εἶχον διὰ κανόνα τῆς πίστεώς των τὸ νὰ μὴ ξενητεύωνται ποσῶς, καὶ κατεδικάζοντο κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς μίαν βαθυτάτην ἀμάθειαν. Ἡ ἐπικράτεια τῶν ἐπαρχιῶν τους ἦτο μεγαλητέρα ἀπὸ ὅλας τὰς ἐν τῇ Εὐρώπῃ καὶ ὑπερτεροῦσε πάσας τὰς λοιπὰς, ἀλλὰ ἦτον ἄμοιρος πάντῃ ἐνταξίας τε καὶ κοσμιότητος. Ἐχρειάζετο πολὺ διὰ νὰ εἶναι ἡ Ρουσία τότε καθὼς εἶναι τώρα μετὰ τὸν Πέτρον· δὲν εἶχε τόπους καὶ ἀγροὺς καὶ κληρονομήτους, δὲν εἶχε τόσους ὑποχειρίους, τόσον εἰσόδημα· δὲν ὥριζε τί-

ποτις εἰς τὴν Φινλανδίαν, εἰς τὴν Λιβονίαν, γῆν σιτοφόρον καὶ πολύκαρπον· οἱ Καζάκοι δὲν ἦσαν ὑποτεταγμένοι εἰς αὐτὴν· τὰ ἔθνη τοῦ Ἀζδερχανίου ἐφέροντο ἀπειθῶς· τὸ ὀλίγον ἐμπόριον ὅπου εἶχεν ἦτον ἀκερδές· ἡ Λευκὴ θάλασσα, ἡ Βαλτικὴ, ἡ Μαιώτις λίμνη, ὁ Εὐξείνιος πόντος καὶ ἡ Κασπία θάλασσα ἦσαν πάντῃ ἀνωφελεῖς εἰς ἓν ἔθνος ὅπου δὲν εἶχεν οὐδεμίαν νῆα, καὶ ὅπου εἰς τὴν διάλεκτόν του δὲν εἶχε λέξιν ὅπου νὰ σημαίνει στόλον· δὲν ἤξευρε διὰ ξηρᾶς τὴν πολεμικὴν τέχνην, οὔτε μὴν τὰ ἀπλούστερα ἐργόχειρα, καὶ δὲν ἦτο γεγυμνασμένος ἀρκετὰ οὔτε εἰς αὐτὴν τὴν γεωπονίαν· καὶ τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα μόλις ἦτο πέντε μιλλιούνια ρούβλια (τὸ ἐν ρούβλι εἶναι 200 ἄσπρα τούρκικα).

Ὅταν ἐβασίλευσεν ὁ Πέτρος οἱ στερλίτζηδες ἦσαν ὥσάν τοὺς γιαννιτζή-
ρους τῆς Τουρκίας ὅπου ἀποστατοῦν καὶ καθαιροῦσι τὸν βασιλέα τους· οἱ
εἰς τὰς ἐπαρχίας διεσκορπισμένοι ἔζων μὲ ἀρπαγὰς, οἱ ἐν τῇ Μόσχᾳ ἔζων
μὲ πώλησιν καὶ δοσοληψίαν, καὶ ποσῶς δὲν ἐδούλευαν, καὶ ἀτακτοῦσαν· καὶ
διὰ νὰ εὐτακτῇσούν τὰ τῆς Ῥουσίας ἐπρεπε νὰ ἐξολειφθῶν ἐξ ἀνάγκης
τὰ πολλὰ ἐλαττώματα τοῦ τότε βαρβαρικοῦ αὐτοῦ ἔθνους.

Ὁ Πέτρος οἰκειοποιεῖται ξένον τινα καταγόμενον ἀπὸ τῆς Γινέβρας τοῦ-
νομα Φόρτε. Ἐξέυρεν αὐτὸς νέμτζικα καὶ ὀλλανδέζικα, τὰς ὁποίας διαλέ-
κτους ἐμάθητεύετο καὶ ὁ Πέτρος· ὅθεν εὐαρεστηθεὶς εἰς τὴν συναναστροφὴν
του τὸν κάμνει προσετῶτα ἐνὸς πεζικοῦ τάγματος, καὶ εἰς τὸ τζιφτιλίκι
τοῦ Πέτρου τὸ Προεπαζίνσκη συνίστησιν ὁ Φόρτες τάγμα 50 ἀνδρῶν τῶν
οἰκιακῶν τοῦ Πέτρου. Ἠύξησεν αὐτὸ τὸ τάγμα καὶ ἐγίνε τελευταῖον ὁ λε-
γεῶν τῶν σωματοφυλάκων Προεπαζίνσκη. Ἄλλο ἐν τάγμα μὲ τὸν αὐτὸν
τρόπον ἀρξάμενον ἐγίνεν ὁ λεγεῶν Σεμενόβσκη.

Ὁ γκενεράλης Γόρδων, Σκοτζέζος, εἶχεν εἰς τὸ τάγμα του 5 χιλιάδας
ἀνθρώπους ξένους. Ὁ ῥήθεις Φόρτε συνήθροισε μίαν λεγεῶνα δώδεκα χιλιά-
δων ἀνθρώπων· ἦσαν ὑπ' αὐτῷ πέντε κολονέλοι, ἥτοι χιλιάρχοι. Ναυπηγεῖ
ὁ αὐτὸς Φόρτε, μὲ μαγίστορας ὀλλανδέζους καὶ ἐνετοὺς βάρκας καὶ δύο
γαλιόνια ἀπὸ τριάντα τόπια εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Βερονέσι, ὅπου
εἰσβάλλει εἰς τὸν Τάναϊν δι' ὧν ἦτο δυνατόν, καταβάντων εἰς τὴν Μαιώ-
τιδα λίμνην, χαλιναγωγεῖν τοὺς Ταρτάρους.

Θνήσκει ὁ μόνῃ τῷ ὀνόματι βασιλεὺς Ἰωάννης, ἔτει σωτηρίῳ 1696, καὶ
μένει μόνος κυριάρχης καὶ βασιλεὺς πάσης Ῥουσίας ὁ Πέτρος· καὶ τὰ σι-
τηρήσιά του ὅλα τὰ διώρισεν ὁ Πέτρος εἰς αὐξήσιν καὶ τροφὴν καὶ σύστασιν
τοῦ στρατιωτικοῦ.

Τὰ σύνορα μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν Ῥουσίας καὶ Κίνας διωρίσθησαν μὲ
ὅρκον νὰ ᾖναι ὁ ποταμὸς Κερπέχ, οὗ τὸ μεσημβρινὸν μέρος εἶναι τῆς Κίνας
καὶ τὸ ἀρκτικὸν τῆς Ῥουσίας· ὁ ὅρκος εἶχεν οὕτωςί· « Ἄν τις ἤθελε στο-
» χασθεῖ κρυφὰ τὸ νὰ ἀνάψῃ τὴν φλόγα τοῦ πολέμου, παρακαλοῦμεν τὸν
» Κύριον τῶν πάντων, τὸν καρδιογνώστην, νὰ παιδεύσῃ τοὺς ἐπιβούλους
» αὐτοὺς μὲ αἰφνίδιον θάνατον. » Ἐγίναν τὰ γράμματα τῆς συμφωνίας καὶ
ὑπεγράφησαν διπλᾶ, καὶ παρὰ τῶν πρέσβειων τῆς Ῥουσίας δηλαδὴ καὶ
παρὰ τῶν τῆς Κίνας, εἰς λατινικὴν γλῶσσαν, καὶ ἔλαβε κάθε φυλὴ τὸ ἴδιον

της, οἱ Ρούσσοι μὲ τὰς ὑπογραφὰς τῶν Κινέζων, καὶ οἱ Κινέζοι τὸ ἰδικόν τους μὲ τὰς ὑπογραφὰς τῶν Ρούσσων· καὶ εἰς δύο μάρμαρα τὰ αὐτὰ συμφωνητικὰ γράμματα ἐλαξεύθησαν, καὶ τὸ μὲν ἐν ἐβάλλθη εἰς τὸ σύνορον τῆς Ρουσίας, τὸ δὲ ἄλλο ἐβάλλθη εἰς τὸ σύνορον τῆς Κίνας. Παρετάθη δὲ αὕτη ἡ εἰρήνη μέχρι τοῦ ἔτους 1722.

Ὁ γκενεράλης Γόρδων ὁ προῤῥηθεὶς μὲ τὸν λεγεῶνά του τῶν 5,000 ἀνδρῶν, καὶ ὁ γκενεράλης Φόρτε μὲ τὸν λεγεῶνά του τῶν 12,000 ἀνδρῶν, καὶ οἱ γκενεράλῃδες Σερεμετόβ ὁ Προυσιάνος, καὶ Σέιν μὲ τὸ στράτευμά τους συγκείμενον ἀπὸ στερλίτζηδες καὶ Κοζάκους καὶ μὲ πολλὰς τηλεβόλους διὰ τοῦ ποταμοῦ Τανάϊδος ὥρμησαν κατὰ τοῦ Ἀζακίου· φθάσαντες ἤρξαντο τῆς πολιορκίας, ἔτει σωτηρίῳ 1695· παίρνουν τὰς δύο παλάγκας ὅπου εἶχον κτίσει οἱ Τούρκοι διὰ βοήθειαν τοῦ Ἀζακίου, πολεμοῦν τὸ Ἀζάκι· ἐπιστάτης εἰς τὰ τόπια ἦν κάποιος Ἰακώβ ἀπὸ τῆς Δάντζικας· οὗτος θαρεὶς διὰ σφάλμα του παρὰ τοῦ γκενεράλη του Σέιν καρφώνει τὰς τηλεβόλους, φεύγει εἰς τὸ Ἀζάκι διὰ νὰ ἐκδικηθῇ, γίνεται τοῦρκος καὶ πολεμεῖ τοὺς Ρούσσους· ὥρμησαν οἱ Ρούσσοι μὲ ἔφοδον εἰς τὸ Ἀζάκι, ἀλλὰ φονευθέντες οὐκ ὀλίγοι ἔλυσαν τὴν πολιορκίαν.

Τὸ ἔαρ τοῦ ἐξῆς 1696 ἔτους ὥρμησε πάλιν ὁ Πέτρος εἰς τὸ Ἀζάκι μὲ περισσώτερον στόλον, παρῆν δὲ καὶ ὁ Πέτρος εἰς αὐτομόλου σχῆμα· κατεπολέμησε τὰς σάϊκας ὅπου εἶχον ἔλθει ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἡ πολιορκία ἔγινε κατὰ τὴν μέθοδον τῶν νεωτέρων τακτικῶν. Παρεδόθη οὖν τὸ Ἀζάκι, τῇ κῆ' Ἰουλίου, ὡς ἦτο· 32 σάϊκαις ἀρματωμέναις ἀφῆκεν ἐμπρὸς εἰς τὸ Ἀζάκι διὰ δεφένδουσίν του. Παρεδόθη καὶ τὸ καταντικρὺ τοῦ Ἀζακίου κείμενον ὀχύρωμα, ὃ ὄνομα Λουτίχ, καὶ ἔδωκαν οἱ Τούρκοι καὶ τὸν φυγάδα Ἰακώβ καὶ ἐφονεύθη. Ἐτοιμάζει ὁ Πέτρος τὰ χρειώδη διὰ νὰ ναυπηγήσῃ γαλιόνια 9 μὲ 60 τόπια τὸ καθὲν, καὶ ἄλλα 4 μὲ 30—50 τόπια· παρὰ τῶν προῤῥχόντων βούσσων, τῶν πλουσίων πραγματευτῶν καὶ τῶν μοναστηρίων διώρισε χρηματικὴν βοήθειαν διὰ αὐτὸν τὸν στόλον. Διὰ τοὺς Καζάκους ἐναυπήγησε μικρὰ πλοῖα διὰ νὰ περιέρχωνται τὰς ἀκτὰς τοῦ Κριμίου. Ἐστοχάσθη νὰ ὀχυρώσῃ τὸ Ἀζάκι, νὰ κάμῃ λιμένα ἐμπρὸς του πολλῶν νηῶν χωρητικόν, νὰ ἐξουσιάσῃ τὴν Βόσπορον τὸν Κιμμεριανόν· ὁ σκοπὸς του ἦτο νὰ διώξῃ τοὺς Τούρκους καὶ Ταρτάρους ἀπὸ τὸ Κρίμι, καὶ νὰ ἀνοίξῃ ἐν ἐμπόριον εὐκόλον καὶ ἐλεύθερον μὲ τὴν Περσίαν διὰ τῆς Γεωργίας, καθὼς ἔκαμνάν ποτε οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν Κολχίδα καὶ εἰς τὸ Κρίμι· ἐναυπηγοῦντο αἱ νῆες αὗται κοντὰ εἰς τὴν πόλιν Βερονέσι καὶ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Βερονέσι τοῦ εἰσβάλλοντος εἰς τὸν Τάναϊν. Τῷ ἔτει 1697 πέμπει 60 νέους Ρούσσους εἰς τὴν Βενετίαν καὶ Λιβόρνον διὰ νὰ μάθουν τὴν ναυτικὴν τέχνην καὶ ναυπηγίαν, καὶ ἄλλους 20 εἰς τὴν Ὀλλάνδαν διὰ νὰ μάθουν τὴν ναυπηγίαν τῶν γαλιονίων, καὶ ἄλλους εἰς τὴν Γερμανίαν διὰ νὰ μάθουν τὴν πολεμικὴν τέχνην.

Διὰ νὰ περιέλθῃ τὰ βασίλεια τῆς Εὐρώπης (πλὴν τῆς Φράντζας καὶ Ρώμης), διορίζει τρεῖς πρέσβεις τῆς Ρουσίας διὰ νὰ περιέλθουν εἰς αὐτὰ, καὶ αὐτὸς γίνεται εἰς τῶν ὁπαδῶν τους. Διορίσας οὖν διοικητὰς τοῦ βασιλείου

του τὸν Ῥωμαδονόβσκη καὶ Στρεκνὲφ καὶ ἄλλους προὔχοντας ἀναχωρεῖ τῆς Μόσχας τῷ ἔτει 1697· τὸν Γόρδων τὸν διώρισε νὰ ἐπισκέπτεται τὴν Μόσχαν, καὶ τοὺς στερελίτζηδες εἰς τὰ σύνορα τοῦ Κριμίου διὰ νὰ φυλάττουν τὸ Ἀζάκι. Διελθὼν διὰ τοῦ Νοβογορόδ καὶ διὰ τῆς Ἑστονίας καὶ Λιβονίας, ἐπαρχίας τῶν Σβετζῶν, εἶτα διὰ τῆς Προυσίας τῆς Βρανδεμβουργικῆς καὶ Πομερανίας, ἔφθασεν εἰς τὸ Βερολῖνον, εἶτα ἐν μέρος τῆς πρεσβείας ἤφατο τῆς πρὸς τὸ Μαγδεμβούργον καὶ ἄλλο πρὸς τὸ Ἀμβούργον, ἐξ ὧν ἐπιστρέψαντες πρὸς τὸ Μινδὲν καὶ διελθόντες διὰ τῆς Βεσφαλίας καὶ Κλέβας ἔφθασαν εἰς τὸ Ἀμστερδάμ.

Ἡ περιήγησις αὕτη τοῦ Πέτρου ἔγινεν αἰτία καὶ πρόφασις τοῦ φθοροποιοῦ πολέμου ὅπου ὑπέστη ὁ Πέτρος χρόνους ἐννέα ἀπὸ τὸν ῤῆγα τῆς Σβετζίας Κάρολον τὸν IB'. διερχόμενος γὰρ διὰ τοῦ Νοβογορόδ, τῆς Ἑστονίας καὶ Λιβονίας, ἐπαρχιῶν δι' ἃς οἱ Ῥούσσοι καὶ Λέχοι καὶ Σβέτζοι εἶχον ἄλλοτε πολλὰς φιλονεικίας καὶ τέλος τὰς ὑπέταξαν οἱ Σβέτζοι μὲ ὄπλα, ἐπεθύμησε τὴν ἀπόκτησίν τους, συλλογισθεὶς νὰ κάμῃ λιμένα εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης καὶ πόλιν διὰ νὰ τὴν ἀποκαταστήσῃ βασιλεύουσαν τῆς βασιλείας του. Φθάσας οὖν εἰς τὸ Ἀμστερδάμ, ἀλλάξας τὰ ἐνδύματά του ἀπῆλθεν εἰς τὴν κώμην Σαρδάμ, καὶ ἤρξατο μανθάνειν καὶ ἐργάζεσθαι τὰ τῆς ναυπηγίας· καθεῖς ἐργαζόμενος ἔστειλε προσταγὰς εἰς τὸ ἐν τῇ Οὐκραίνῃ κατὰ τῶν Τούρκων στρατόπεδόν του, ἐνίκησε τοὺς Ταρτάρους κοντὰ εἰς τὸ Ἀζάκι καὶ ὑπέταξε καὶ τὸ Πρεκόπ. Ἐν τούτοις ἐδιδάχθη τὴν ἀνατομίαν παρὰ τῷ Ῥουϊσκίφ καὶ τὴν χειρουργίαν, καὶ εἰς τὸ σπίτι παρὰ τοῦ Βιτσέν τὴν φυσικὴν· εἶτα ἀπελθὼν εἰς τὸ Οὐτρέχτ καὶ εἰς τὴν Ἀγίαν ἀνταμώθη μὲ τὸν ῤῆγα τῆς Ἑγγλιτέρας Γκιλλήμ καὶ μὲ τὸν Σταυόδερ τῶν Ὀλλανδέζων, καὶ ἐπανακάμψας εἰς τὸ Σαρδάμ τελειώνει τὸ γαλιόνι ὅπου ἐναυπήγησε μὲ τὰς χεῖράς του 60 τοπίων καὶ τὸ στέλλει εἰς τὸν Ἀρχάγγελον, (τότε γὰρ οὐκ εἶχον ἄλλον λιμένα), καὶ διαφόρους τεχνίτας φραντζέζους, γερμανοὺς, σβίτζερους ἔπεμψε διὰ τὴν Μόσχαν. Κάν τούτοις μαθὼν τῷ ἔτει 1697 τὸ ἐν τῇ Λεχίᾳ σχίσμα διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ῤῆγος, καὶ ὅτι οἱ μὲν ἐξελέξαντο ῤῆγα τὸν Αὐγουστον, ἐλέκτορα τῆς Σαξωνίας, οἱ δὲ τὸν πρίγγιπα Κόντι, ὑπισχνεῖται τῷ Αὐγούστῳ συμμαχίαν στρατιωτῶν 30 χιλιάδων. Ἐδέχθη δ' ἐν τούτοις καὶ εἰς ἀριθμὸν τοῦ στρατιωτικοῦ του πολλοὺς λειποτάκτας στρατιώτας φραντζέζους, σβίτζερους καὶ γερμανοὺς. Πολλὰ ὀλίγαι τέχναι ἔμειναν ὅπου δὲν ἔμαθεν, μάλιστα ἐνησχολεῖτο πολλὰ καὶ εἰς τὴν τῶν γεωγραφικῶν χαρτῶν ἀνανέωσιν, ὅπου μὲ λάθος εἶχον διορίσει τὰς πόλεις καὶ ποταμοὺς τῶν ἐπαρχιῶν του ἐκεῖ ὅπου δὲν ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ τοποθεσία τους, καὶ ἔκαμε τὸν χάρτην διὰ τὴν ἔνωσιν τῆς Κασπίας θαλάσσης μὲ τὸν Εὐξείνιον πόντον.

Εἶτα τῷ ἔτει 1698 ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἑγγλιτέραν πάλιν ὡς ἀκόλουθος τῶν τριῶν πρέσβεων του, καὶ κινεύσας παρὰ τῷ Δεσφόρτ ἐξέμαθεν ἐκεῖσε τὴν ναυπηγίαν ἀκριβέστερον καὶ μαθηματικώτερον, ἐδούλευσε κατὰ τὴν μέθοδον τῶν Ἑγγλέζων εἰς τὴν κατασκευὴν ἐνὸς γαλιονίου, ἐπαιδεύθη τὴν θεωρίαν τῶν ὥρολογίων, ἐξέμαθε τὴν ἀριθμητικὴν ὅπου οἱ Ῥούσσοι

—1704

ἕως τότε δὲν ἤξευραν, καὶ τὴν ἀστρονομίαν, καὶ συνελόντι φάναι εἰς ὅλας τὰς τέχνας, ἀπὸ τοῦ χύσιμον τῶν κανονίων ἕως εἰς τὸ ὕφασμα τοῦ πανίου καὶ κλώσιμον τῶν παλαμαρίων, ἔβαλεν ὅχι μόνον μεγάλην προσοχὴν ἀλλὰ καὶ γείρα ἐργασίας. Παρατήρησε καὶ ἐλογάριαζε τὰς ἐκλείψεις μαζὴ μὲ τὸν φεργουσὸν, ἐγνώριζε τὰ κινήματα τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ τοὺς κανόνας τῆς βαρύτητος ὅπου τὰ κινοῦν. Τὸν δίδουν οἱ πραγματευταὶ ἐγγλέζοι 15,000 λίρας στερλίνας διὰ νὰ τοὺς δώσῃ ἄδειαν νὰ πωλοῦν ταμπάκον εἰς τὰς ἐπαρχίας του, τὸν ὁποῖον ἐμπόδιζον ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἐπίσκοποι τῆς Ῥουσίας. Ἐδόθη ἡ ἄδεια καὶ τὸν ἀφῆκαν νὰ πάρῃ μαζὴ του καὶ πολλοὺς τεχνίτας, μαθηματικοὺς καὶ γεωμέτρους, ἐν οἷς καὶ ὁ περίφημος Περὺ, διὰ νὰ ἔχουν τὴν φιλίαν του. Πρὸ τοῦ νὰ ἀναχωρήσῃ τὸν ἔκαμε νὰ ἴδῃ ὁ ῥήξ τῆς Ἑγγλιτέρας μίαν ναυμαχίαν καὶ τὸν ἐχάρισε καὶ ἐν γαλιόνι. Τούτου ἐπιβάς ἦλθεν εἰς τὸ Ἀμστερδάμ ἔχωντας μαζὴ του τρεῖς καπετάνους, καὶ διὰ νῆας τοῦ πολέμου 25 ἄλλους καπετάνους γαλιονίων, 40 τοποτηρητάς, 30 πιλότους, 30 χειρουργοὺς, 250 τοπτζῆδες καὶ 300 πρωτομαγίστορας διαφόρων τεχνῶν. Μὲ τὸ γαλιόνι ὅπου τὸν ἐχάρισεν ὁ ῥήξ τῆς Ἑγγλιτέρας τοὺς ἔστειλεν εἰς τὸν Ἀρχάγγελον, κἀκείθεν διειροδόθησαν εἰς τοὺς τόπους ὅπου ἦτον ἀναγκαῖα ἡ παρουσία καὶ ἐπιστάσια τους.

Πέμπει τὸν ἕνα τῶν πρέσβεών του Σερεμετόβ εἰς τὴν Ῥώμην, Νεάπολιν, Βενετίαν καὶ Μάλταν διὰ νὰ παρακινήσῃ τεχνίτας διὰ τὴν δούλευσιν τῆς Ῥουσίας, καὶ αὐτὸς ἀναχωρεῖ διὰ τὴν Βιέννην μὲ τοὺς ἄλλους τοῦ ἐλτζῆδες. Φθάσας ἀνταμώθῃ ἰδίᾳ μὲ τὸν ἱμπεράτορα Λεοπόλδον διὰ νὰ ἀποφύγουν τὸ τζερμεονιάλι. Εἶτα ἐξέμαθε τὴν πολεμικὴν τέχνην τῶν Γερμανῶν.

Θέλων ὁ Πέτρος ἀπὸ Βιέννης ἀπελθεῖν εἰς τὴν Βενετίαν ἔμαθεν ὅτι ἀποστασία συνέβη εἰς τὸ βασιλείον του, ὅθεν δρομαῖος ἤψατο τῆς πρὸς τὴν Μόσχαν. Τινὲς τῶν ἀρχόντων ὅπου ἀγαποῦσαν τὰς παλαιὰς συνηθείας τῆς Ῥουσίας, ἱερεῖς εἰς τοὺς ὁποίους τὰ νέα ἤθη ἐφαίνοντο ἀσέβεια, ἤρξαντο διασπείρειν θορύβους· ἡ παλαιὰ φατρία τῆς Σοφίας ἐξύπνησε, καὶ ἡ δεισιδαιμονία τοῦ ἱερατικοῦ τάγματος διὰ τὴν πώλησιν τοῦ ταμπάκου ἠΐξῃσε τὸν θόρυβον καὶ τὸ παράπονον τοῦ ὅτι, ξένοι μέλλουν νὰ διδάξουν ξένα ἤθη τὸ γένος μας. Ὁ θόρυβος λοιπὸν ἀπὸ τὸ πλῆθος κατήντησεν εἰς τοὺς στερελίτζηδες τοὺς ὄντας εἰς τὰ σύνορα τῆς Λιτουανίας· ὅθεν συναθροισθέντες ὤρμησαν κατὰ τῆς Μόσχας μὲ σκοπὸν νὰ ἀναβιβάσουν εἰς τὸν θρόνον τὴν Σοφίαν καὶ νὰ ἐμποδίσουν τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Πέτρου, ὅπου ἀναιρεῖ τὰ παλαιὰ ἤθη καὶ μαθητεύεται νέα εἰς ξένα βασίλεια. Οἱ ὑπὸ τῷ Γόρῳ λοιπὸν καὶ Σεῖν προεπαζίνσκηδες καὶ ἄλλα νέα τάγματα τοὺς καταπολεμοῦσι 15 λεύγας μακρὰν τῆς Μόσχας. Ἐνας ξένος γενεράλης τὸ νὰ νικήσῃ στράτευμα παλαιὸν ἐν ᾧ ἦσαν τεταγμένοι πολλοὶ πολῖται τῆς Μόσχας ἐπροξένησεν ἀγανάκτησιν εἰς τοὺς Ῥούσσους.

Ὡς τὸσον διὰ τῆς Λεχίας ὁδεύσας ὁ Πέτρος ἀνταμώθη μὲ τὸν Αὐγούστον καὶ συνωμίλησε τὰ περὶ τῆς συμμαχίας του, καὶ ὅτι ἐχει ἀπόφασιν νὰ ἀνα-

νέωση τὰ χαμένα δίκαια τῶν προκατόχων του, καὶ ἐνωθεὶς μετ' τὸν ῥῆγα τῆς Λεχίας νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸν ῥῆγα τῆς Σβετζίας τὰς ἐπαρχίας τὰς μεταξὺ τοῦ κόλπου τῆς Φινλανδίας, τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης καὶ τῆς Μοσχοβίας.

Φθάσας εἰς τὴν Μόσχαν δίδει βραβεῖα τοῖς νικηταῖς τῶν στερλίτζηδων, φονεύει τοὺς ὀφφικιάλους τούτων καὶ τινὰς ἱερεῖς, κρεμᾷ 2,000 στερλίτζηδες· πλείστοι αὐτῶν σὺν γυναίξιν καὶ τέκνοις ἐξωρίσθησαν εἰς τὴν Σιβηρίαν, Ἀζδερχάνιν καὶ Ἀζάκιν, καὶ κατωρίσθησαν ἄοικοι τύποι, καὶ ἐξηλείφθη καὶ κατηργήθη τὸ σύνολον τὸ τάγμα τῶν στερλίτζηδων καὶ ἀπεσβέσθη τὸ ὄνομά τους· καὶ διώρισεν εὐθὺς ὁ Πέτρος ρεγυμέντα τακτικά κατὰ τὴν μέθοδον τῶν Γερμανῶν· τοὺς ἐφόρεσεν ἐνδύματα κοντὰ καὶ παρόμοια εἰς τὸ χρώμα, καὶ ἐξούρισε τὰ γένεια καὶ μουστάκια τους· τὸ τάγμα τῶν πρεσπαζίνσκηδων καὶ τὸ τῶν σεμενόβσκηδων ἦτο τελειωμένον πρὸ πολλοῦ· τοὺς υἱοὺς τῶν κνέζηδων καὶ τῶν προύχόντων τοὺς διορίζει εἰς τὸ στρατιωτικόν, κάμνωντάς τοὺς σολδάτους πρὸ τοῦ νὰ γίνουσι ὀφφικιάλοι· διορίζει ἄλλους εἰς τὸν στόλον εἰς τὸ Βερονέσι καὶ τοὺς κάμνει μαρινέρους· δὲν ἐτολμοῦσαν νὰ μὴ καταγραφοῦν εἰς ἕνα ἔσχατον βαθμὸν εἰς ὃν εἶχε προκαταγραφεῖ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος. Εἶχε στείλει ἀπὸ τὸ Ἀμστερδὰμ τὸν νέμτζον ἰντζινέρον Πρακέλ διὰ νὰ σκάψῃ τοὺς ὄχετους ὅπου ἐχρειάζοντο διὰ νὰ ἐνωθῇ ἡ Κασπία θάλασσα μετ' τὸν Εὐξείνιον πόντον· καὶ ὁ Περὺς πάλιν μετ' ὀλίγον ἀπὸ τὸ Ἀμστερδὰμ εἶχε διορισθεῖ καὶ αὐτὸς νὰ ἐργάζεται διὰ ἔνωσιν τῶν ποταμῶν, καὶ ταῦν οἱ ὀλλανδέζοι καὶ οἱ ἐγγλέζοι ναυπηγοὶ, καὶ ἄλλοι ὅπου κατεγίνοντο εἰς τὸν ἀπαρτισμὸν τοῦ εἰς τὸν ποταμὸν Βερονέσι στόλου τοῦ προῤῥήθεντος, κατεγίνοντο καὶ εἰς τὴν ἔνωσιν τῶν ποταμῶν Τανάϊδος καὶ τοῦ Βόλγα, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀφήσει ὁ προῤῥήθεις καὶ προσδιορισθεὶς Πρακέλ. Τότε ἄρχισε νὰ ἀνανεοῖ καὶ τὴν κατάστασιν τῆς γερουσίας του, τῶν τελεσφοριῶν του, τῆς ἐκκλησίας καὶ ὅλων τῶν λοιπῶν. Ἐγένετο ταῦτα τῷ ἔτει 1699· ἀλλ' οἱ ὄχετοὶ διὰ τὴν ἔνωσιν τῶν ποταμῶν δὲν ἐτελείωσαν.

Οἱ πατριάρχαι ἀντέλεγον εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ βασιλέως· τοιοῦτος ἐστάθη ὁ Νίκων, καὶ μετ' ἐκείνον ὁ Ἰωακείμ· ὁμοίως καὶ οἱ ἐπίσκοποι εἶχον οἰκειοποιηθεῖ τὸ προνόμιον τοῦ ξίφους, καὶ διώριζον εἰς παιδείας καὶ εἰς θάνατον τοὺς πταίστας. Αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἐξουσίαν τοὺς τὴν ἐστέρησεν ὁ Πέτρος, καὶ ἔπαυσεν ἡ κακομεταχείρισις αὐτῇ· θανόντος δὲ τοῦ πατριάρχου Ἀδριανοῦ ἐμπόδισε τὸ νὰ γενῇ ἄλλος, καὶ ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν τῇ συνόδῳ, συνθετιμένη ὑπὸ μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιερέων, εἰς διοίκησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων, καὶ ὁ μητροπολίτης τῆς Μόσχας διωρίσθη νὰ εἶναι προεδρος τῆς συνόδου, καὶ τὸ πατριαχικὸν εἰσόδημα προσετέθη τῷ βασιλικῷ θησαυροφυλακίῳ διὰ πληρωμὴν τῶν στρατιωτῶν. Ὡς τόσον κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας καὶ προεξάρχουσα ἦν μὲν ἡ σύνοδος, ἀλλ' αὐτὴ δὲν ἐτολμοῦσε νὰ μὴν ὑποτάσσεται εἰς ἕνα βασιλέα ὅπου ἤξευρε πολλὰ περισσότερα ἀπὸ λόγου τῆς· ὁ μονάρχης τῆς Ρουσίας δὲν ἦτο τῇ ἀληθείᾳ εἰς τῶν Πατέρων τῆς συνόδου, ὥμως ἐρμήνευε τοὺς νόμους· δὲν ἐπῆνε τὸ θυμιατήριον ἀλλὰ κατεύθυνε τὰς χεῖρας ἐκείνων ὅπου τὸ ἐκράτουν. Καὶ ἐπειδὴ αἱ ἐπαρχίαι του εἶχαν χρεῖαν κατοικητῶν, καὶ ἡ παρθενία τῶν

μοναχῶν καὶ καλογραιῶν ἦτον ἐνταντία εἰς τὴν φύσιν καὶ εἰς τὸ κοινὸν καλὸν, τὸν ἐφάνη ἐπιζήμιον, ἐν πλῆθος νέων καὶ νεανίδων νὰ κλείωνται εἰς ἐν μοναστήριον, καὶ νὰ εἶναι ἀνωφελεῖς πάντη, καὶ νὰ ζῶσι μὲ ἔξοδα ἄλλου τινός· ὅθεν διώρισε νὰ μὴν ἐμβαίνει τινας εἰς τὸ μοναστήριον ἂν δὲ ᾖται 50 χρόνων, καὶ νὰ μὴ δέχωνται εἰς τὸ μοναστήρι ποτέ τινα ὅπου νὰ ἔχῃ καμμίαν ἐπιστάσιαν τῆς κοινότητος, εἰς ὅποιαν ἡλικίαν καὶ ἂν ᾔθελεν εἶσθαι. Διώρισε εἰς τὴν Μόσχαν τρία σχολεῖα ὅπου ἐμάθαναν τὰς ξένας γλώσσας οἱ νέοι, καὶ οἱ διοριζόμενοι εἰς τὸ πρεσβυτέριον εἶχον χρέος ἐκεῖ νὰ σπουδᾶσουν· ὅθεν ἔκαμεν ἐν τὸς ὀλίγου τὸν κλῆρὸν τοῦ καὶ εὐτακτότερον καὶ σοφώτερον· καὶ διώρισε καὶ τυπογραφίαν εἰς τὴν Μόσχαν. Ἐμετρίασε τὰς τρεῖς μεγάλας τεσσαρακοστάς, διὰ νὰ μὴ ταλαιπωρῇται τὸ στρατιωτικὸν τοῦ καὶ βλάπτῃται κατὰ τὴν υἱείαν του, εἰς τὰς ὁποίας ἐνήστευον μὲν ἀλλ' ἐμέθυον ἀνευδότης· ἐμετρίασεν ἡ ἐσθήκωσε τὴν νηστείαν, καὶ κατήργησε τὴν μέθην. Ἦρχετο ὁ χρόνος τῶν Ρούσων ἀπὸ Σεπτεμβρίου, ἀλλὰ τῷ ἔτει 1700 διώρισε ἀρχεσθαι ἀπὸ Ἰανουαρίου πρώτης. Κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Περσίας ἐκείνη ὅπου ὑπᾶνδρεύετο δὲν ἔβλεπε τὸν γαμβρὸν φανερά, εἰμὴ τὴν ὥραν τοῦ στεφανώματος· κατήργησε τὴν συνήθειαν αὐτὴν καὶ εἰσήγαγε τὴν τῆς χριστιανικῆς Εὐρώπης. Εἰς ἐκείνους ὅπου δὲν ὑπετάγησαν νὰ ἀλλάξουν τὰ μακρὰ φορέματα καὶ νὰ ξυρίσουν τὰ γένεια, (καὶ τοιοῦτοι ἦσαν ὅλοι οἱ δημόται,) διώρισε μίαν τελεσφορίαν, καὶ κατὰ μικρὸν ἐσυνείθισαν, ἀφοῦ ἐκόπησαν πολλῶν καὶ γένεια καὶ μακρὰ ροῦχα, πληρῶσαι μὴ θελόντων τὸν διορισθέντα νέον δασμόν. Διώρισε τόπους συναναστροφῆς, ὅπου κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς χριστιανικῆς Εὐρώπης, συνηθροίζοντο ἀρχόντες καὶ ἀρχόντισσαι, καὶ μὲ κάθε τιμὴν καὶ σωφροσύνην εἶχον τιμημένας συναναστροφάς εἰς ἡμέρας καὶ ὥρας διωρισμένας. Οἱ χηρεύσαντες ἱερεῖς ἐπροστάχθησαν, ἂν θέλουν νὰ πάρουν καὶ δευτέραν γυναῖκα, νὰ ἔχουν ἄδειαν νὰ ἀφήσουν τὴν ἱερωσύνην. Διὰ εὐκολίαν τῶν ὁδοιπόρων εἰς κάθε διάστημα 750 βημάτων ἔστησε μίαν κολόνναν ἀπὸ τῆς Μόσχας ἕως τὸ Βερονέσι, καὶ ἔκτισε καὶ πανδοχεῖα διὰ καταλύματα τῶν ὁδοιπόρων. Καὶ διὰ τιμὴν τῶν ὑποχειρίων τοῦ διώρισε τὴν καθαλαρίαν τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου.

Γενομένης τῆς ἀγάπης εἰς τὸ Καρλοβίτζι τῷ ἔτει 1699 μεταξὺ τοῦ ἡττηθέντος Μουσταφᾶ τοῦ Β' καὶ τῶν νικητῶν, ἱμπεράτορος Λεοπόλδου δηλαδὴ, τοῦ μοιάρχου τῆς Ρουσίας Πέτρου, καὶ τῆς Βενετίας, ἔμεινε τῷ Πέτρῳ τὸ Ἀζάκι καὶ τινα ὄχυράματα κτισθέντα περὶ αὐτό.

Καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει ἐτελειώθη καὶ ὁ στόλος ὁ προῤῥηθεῖς, ὅπου εἶχε ναυπηγήσει δηλαδὴ εἰς τὸν ποταμὸν Βερονέσι, συγκείμενος ἀπὸ 50 γαλιόνια μὲ τηλεδόλους 60 καὶ 50 καὶ 20, καὶ ἀπὸ 20 κάτερρα, καὶ 30 περγαντιά, καὶ νῆας δέκα διὰ τὰς πόμπας, καὶ ἄλλας νῆας διὰ τὴν ἀγωγὴν τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς ζωοτροφίας του. Ἀπὸ τὸν Βερονέσι ἠμποροῦσεν ὁ στόλος αὐτὸς νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸν Τάναϊν, ἀκείθεν εἰς τὴν Μαιωτίδα λίμνην, ἀκείθεν διὰ τοῦ Κιμμεριανοῦ Βοσπόρου εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον· ἀλλ' οὐδὲν τούτων ἐγένετο, καὶ ἐσάπησεν ὁ πολυάριθμος οὗτος στόλος διὰ τὴν ἐν

τῷ Προῦτῳ ὕστερον ἐπισυμβᾶσαν ἀνελπίστως ἦτταν τοῦ Πέτρου· δὲν ἀφῆκε γὰρ, ἀπὸ ἀψηφισίαν τὴν πρὸς τὸν Τοῦρκον, πρᾶγμα ὅπου δὲν ἔκαμε τότε διὰ νὰ νικηθῇ κατὰ κράτος.

Εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς εἰρήνης ὅπου ἔγινεν εἰς τὴν πόλιν Ὀλλίβαν μεταξὺ Λεχίας καὶ τοῦ ῥηγὸς τῆς Σβετζίας Καρόλου τοῦ ΙΑ' οἱ Λέχοι εἶχον ἀφῆσει εἰς τὴν κυριαρχίαν τοῦ Σβέτζου ὅλην σχεδὸν τὴν Λιβονίαν καὶ Ἔστονίαν, μὲ σάρτι ὅπου νὰ φυλάττωνται ὅλα τοὺς τὰ προνόμια· ἀλλ' ὁ ῥῆξ Κάρολος ὁ ΙΑ' ὅλα τὰ ἡθέτησε καὶ τυραννικῶ τῷ τρόπῳ ἐφέρετο κατὰ τῶν δύο αὐτῶν ἐπαρχιῶν. Ὅθεν τῷ ἔτει 1692 εἶχεν ἔλθει εἰς τὸ Στοκόλμ. ὁ Ἰωάννης Ρεϊνόλτ Πατκούλ, εὐγενὴς τῆς Λιβονίας, μὲ ἄλλους ἐξ δεπουτάτους τῆς ἐπαρχίας, νὰ παρακαλέσουν δεινοπαθῶς καὶ ταπεινοφρόνως τὸν ῥῆγα Κάρολον διὰ τὴν ἄνεσιν τῶν ἐπαρχιῶν· ἀλλ' ἀντὶ νὰ εἰσακουσθῶν, ἐφυλακώθησαν οἱ ἐξ καὶ διωρίσθη εἰς θάνατον ὁ Πατκούλ· εὗρε τὸν τρόπον καὶ ἔφυγε καὶ δὲν ἐφονεύθη. Οἱ Λέχοι οὖν εἶχον παράπονα μεγάλα κατὰ τοῦ Καρόλου τοῦ ΙΑ' διὰ τὴν παράβασιν τῶν συμφωνιῶν. Καὶ ἐν τούτοις ὁ ἐλέκτωρ τῆς Σαξωνίας Αὐγουστος, ἐκλεχθεὶς ῥῆξ τῆς Λεχίας, εἶχεν ὑποσχεθεὶ τοῖς Λέχοις τὴν ἀνάκτησιν τῶν ἐπαρχιῶν τῆς ὅπου ἡρπάγησαν ἀπὸ τὴν Σβετζίαν· εἶχεν ἀποθάνει δὲ καὶ ὁ ῥηθεὶς αὐτὸς Κάρολος ὁ ΙΑ', καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ υἱὸς τοῦ Κάρολος ὁ ΙΒ', νέος ἐτῶν 17. Τὴν ὑπόσχεσιν οὖν αὐτὴν μαθὼν ὁ Πατκούλ καὶ θέλων νὰ ἐκδικηθῇ διὰ τὴν προῤῥηθεῖσαν ὕβριτα,δρομαῖος ἀπελθὼν εἰς τὴν Δρέσδαν ἀπέδειξεν εὐκολον τὴν ἀνάκτησιν τῆς Λιβονίας καὶ παρεκίνει τὸν Αὐγουστον εἰς τὸν κατὰ τοῦ Καρόλου τοῦ ΙΒ' πόλεμον· εἰδὼς δὲ ὅτι καὶ ὁ Πέτρος εἰρηνοποιήσας ἤδη μὲ τὸν σουλτὰν Μουσταφᾶν τὸν Β' ἔχει κλίσει νὰ αὐξήσῃ τὰς ἐπαρχίας του καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἰγγρίας καὶ τῆς Καρελίας, τὰς ὁποίας οἱ Ρούσσοι πρὸ 100 χρόνων ἐξουσίαζον, καὶ οἱ Σβέτζοι εἰς τὸν καιρὸν τῶν ψευδοδημητρίων τὰς ὑπέταζαν, ἀφείς τὴν Δρέσδαν τρέχει εἰς τὴν Μόσχαν καὶ διεγείρει τὸν Πέτρον εἰς τὸν κατὰ τοῦ Καρόλου τοῦ ΙΒ' πόλεμον. Ὅθεν καὶ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Αὐγουστος ἀποφασίζουσι τὸν πόλεμον αὐτὸν, καὶ συμμαχεῖ αὐτοῖς καὶ ὁ ῥῆξ τῆς Δανιμάρκας Φριδερίκος ὁ Δ'.

Ὁ Πατκούλ λοιπὸν πολιορκεῖ τοὺς Σβέτζους εἰς τὴν Ῥήγαν, μητρόπολιν τῆς Λιβονίας, τίτλῳ γενεράλ μαγιόρου, καὶ ὁ Πέτρος πέμπει εἰς τὴν Ἰγγρίαν 80,000 στρατοῦ μὲ 145 τηλεβόλους καὶ πολιορκεῖ τὴν Νάρβαν, μικρὰν πόλιν τῆς Ἰγγρίας, ἔτει σωτηρίῳ 1700 Σεπτεμβρίῳ. Ὁ Κάρολος ἐν τούτοις καταβάς εἰς τὴν Δανιμάρκαν τελειώνει τὸν πόλεμον εἰς ἐξ ἐβδομάδας, καὶ διὰ νὰ μὴ πολεμήσῃ τὴν Κοπενάγ μὲ βόμβας παίρνει ἀπὸ τοὺς πολίτας τῆς 400,000 ῥῆξδελία· εἰτα βοηθεὶ τῇ Ῥήγᾳ πολιορκουμένη καὶ λυεὶ τὴν πολιορκίαν· εἰτα ἐφορμᾷ κατὰ τῶν Ρούσσων καὶ φθάνει εἰς τὴν Νάρβαν μὲ χίνας καὶ παγετοὺς τὸν Νοέμβριον. Ὁ Πέτρος μὲ τὸν Μεντζικὼφ ἀφ' ὧν ἡμίνησε τὰ ποιητέα εἰς τὸν πρίγγιπα φιαμέγκον Κρόε εἶχεν ἀπελθεῖ εἰς τὸ Νοβογορόδ· ἐπιστάτην δὲ τοῦ στρατοπέδου εἶχε διορίσει τὸν Δολγορόκιν. Ἠ ζήλοτυπία μεταξὺ αὐτῶν τῶν δύο ἡφάνισε τὸ στρατόπεδον· ἡ Νάρβα ἦτον ἐτοιμὴ νὰ παραδοθῇ· ὁ Κάρολος καιροφυλακτῆ-

σας μίαν ἡμέραν ὅπου ἐχινόιζε μὲ ἀέρα σφοδρότατον, τὸ λεγόμενον τίπι, (τὸ ὁποῖον, τὸ μὲν στρατεύμαά του εἰς 9,000 συμποσούμενον τὸν εἶχαν εἰς τὴν ῥάχιν τους, οἱ δὲ Μοσχόβοι κατὰ πρόσωπον), ἐφορμᾷ κατ' αὐτῶν μόνον μὲ δέκα ἂ συμπεριέφερε τόπια, καὶ κατασφάττει αὐτοὺς, μὴ βλέποντας ἐξ αἰτίας τῆς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των προσβαλλούσης χιόνος· ἔξω ἀπὸ τὴν βλάβην τῆς χιόνος ἠκολούθησαν καὶ ἄλλα κακά· ὁ κόμης Κρόε ἐπρόσταττεν, ὁ Δολγορούκης δὲν ἤκουεν, οἱ ὀφφικιάλοι ῥούσσοι φονεύουν τοὺς ὀφφικιάλους γερμανοὺς, ἕκαστος ἀφίνει τὸν τόπον του, ὅθεν σύγχυσις καὶ θόρυβος πολὺς, καὶ οἱ Σβέτζοι δὲν ἔκαμναν ἄλλο παρὰ νὰ σκοτώνουν φυγάδας, καὶ οἱ μὲν ἔρριπτον ἑαυτοὺς εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἐπνίγοντο, ὁ δὲ Κρόε φοβηθεὶς μάλλον τοὺς Ῥούσσους παρὰ τοὺς Σβέτζους προσκυνεῖ τῷ Καρόλῳ μὲ 30,000 στρατιωτῶν· ὁ Δολγορούκης καὶ οἱ λοιποὶ ὀφφικιάλοι ῥούσσοι, ἄτακτοι πάντῃ, προσκυνοῦν καὶ αὐτοὶ τῷ Καρόλῳ. Οἱ σκοτωθέντες καὶ πνιγνέτες ἦσαν 6,000 ἄνθρωποι, καὶ οἱ παραδοθέντες ἦσαν ὀκτώ φοραῖς περισσότεροι ἀπὸ τοὺς στρατιώτας Σβέτζους, ἐξ ὧν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ἐσκοτώθησαν ἄνθρωποι μόνον 200. Παρεδόθησαν οὖν εἰς τοὺς Σβέτζους 72,000 ἄνθρωποι· ὁ Κάρολος τὸ ἥμισυ αὐτῶν ἐπρόσταξε νὰ ἀφήσουν τὰ ὅπλα καὶ νὰ ἀναχωρήσουν, καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ ἀφῆκε νὰ ἀναχωρήσουν ἀρματωμένοι. Τὴν ἡτταν ὁ Πέτρος μαθὼν εἶπεν· «Ἡξούρω ὅτι οἱ Σβέτζοι θέ-»
 » λουν μᾶς νικᾶ πολλὸν καιρὸν, ἀλλὰ τέλος θέλουν μᾶς μάθει νὰ τοὺς νικήσωμεν.» Ἐγένετο αὕτη ἡ ἡττα τῇ λ' τοῦ Νοεμβρίου.

Ἦλθεν οὖν εἰς τὴν Μόσχαν νὰ χύσῃ τόπια, ἔτει 1701, ἐπειδὴ καὶ τὰ ἔχασεν ὅλα· προὔντζος δὲν ἦτον, ὅθεν παίρνει τὰς καμπάνας τῶν ἐκκλησιῶν καὶ μοναστηρίων, καὶ χύνει τόπια μεγάλα 100 καὶ μικρά 143· κάμνει γκιουλέδες ἀπὸ 3 ἕως 6 λίτρας καὶ χαθάνια, καὶ τὰ στέλλει εἰς τὸ Πλεσκόβο.

Εἶτα συμφωνεῖ μὲ τὸν ῥήγα τῆς Δανιμάρκας νὰ τὸν βοηθήσῃ μὲ τρία ῥεγυμέντα πεζικοῦ καὶ τρία ἵππικοῦ, τὴν ὁποίαν ὑπόσχουσιν, εἰ καὶ θέλων, δὲν ἠδυνήθη νὰ φυλάξῃ ὁ Δανιμάρκας διὰ τὸν φόβον τοῦ Καρόλου. Εἶτα ἔρχεται εἰς ἀντάμωσιν τοῦ ῥηγὸς τῆς Λεχίας Αὐγούστου, Φεβρουαρίου κζ'· ἦν δὲ εἰς τὸ Πιρζέν, κείμενον εἰς τὰ σύνορα τῆς Κουρλανδίας καὶ τῆς Λιτουανίας. Τὸν ὑπόσχεται βοήθειαν 20,000 στρατοῦ διὰ τὸν κατὰ τοῦ Καρόλου πόλεμον· παρακινεῖ τὴν Αἰταίαν τῆς Λεχίας νὰ τὸν βοηθήσῃ καὶ αὐτὴ παρακοῦνον διὰ τὸν φόβον τοῦ Καρόλου· οἱ πλείους ἀποφασίζουσιν οὕτε νὰ πολεμήσουν οὕτε νὰ βοηθήσουν· ἄλλοι πάλιν ἤθελον νὰ βοηθηθῇ ὁ Αὐγούστος καὶ νὰ πολεμήσουν κατὰ τοῦ Καρόλου· ὅθεν μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν φατριῶν ἀκολουθεῖ διὰ τὴν διαφωνίαν μῖσος ἐμφύλιον. Ἔρχεται ὁ Πέτρος ἀπὸ τὴν Κουρλανδίαν εἰς τὴν Μόσχαν διὰ νὰ τελειώσῃ τὴν πρὸς τὸν Αὐγούστον ὑπόσχασίν του τὸν Μάρτιον, καὶ στέλλει μὲ τὸν Ρεπνὶν 4,000 στρατοῦ εἰς τὴν Ρήγαν διὰ βοήθειαν τῶν Σαξῶνων ὅπου ἦσαν ἐστρατοπεδευμένοι εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Δούνα. Ὁ Κάρολος τὸν Ἰούνιον τοῦ 1701 διαπλέει τὸν ποταμὸν καὶ νικᾷ κατὰ κράτος τοὺς Σαξῶνους αὐτοὺς· αὕτῃ ἡ νίκη ἐπέφερε τρόμον πολλὸν καὶ εἰς τοὺς Ῥούσσους καὶ εἰς τοὺς Σάξωνας· ὁ Κά-

ρολος εὐθὺς ὑπέταξε τὴν Κουρλανδίαν, ἐπροχώρησεν εἰς τὴν Λιτουανίαν καὶ ἔλαβε θάρρος πολλὴ ἡ πατρία τῶν Λέχων ἡ τῷ Αὐγούστῳ ἐναντία. Τοῦ δὲ Πέτρου ἐν τούτοις δὲν ἔπαυον αἱ διὰ τὸν πόλεμον ἀναγκαῖαι ἐτοιμασίαι· προσεκτῶ ὀφφικιᾶλους γερμανοὺς καὶ στρατιώτας καὶ γερμανοὺς καὶ λέχους καὶ ἐκ τῆς Λιβονίας καὶ τοὺς ἐπαίδευε τὰ πολεμικά· ἐναυπηγήσε κατέργα 100 εἰς τὴν λίμνην Πείπους διὰ νὰ δεφενδεύῃ τὴν ἐπαρχίαν Νοβογορόδ ἀπὸ τὰς ἐπικρείας τῶν σβετζικῶν νηῶν καὶ νὰ ἡμπορῇ νὰ ἐφορμᾷ εἰς τὰς ἀκτὰς τῶν ἐπαρχιῶν τῶν σβετζικῶν καὶ νὰ ἀποκτᾷ ναύτας ἀρμάτωσε καὶ ἄλλας νῆας εἰς τὴν λίμνην Λαδόγα, καὶ ἐπαιδεύοντο εἰς τὴν ναυτικὴν τέχνην οἱ νεόκνητοι ναῦται του· πέμπει δὲ τούτῳ τῷ ἔτει ὀφφικιᾶ· λον κάζακον ἀπὸ τὸ Σιπίρι εἰς τὴν Καμτζάτκαν διὰ ξηρᾶς πρὸς κατασκόπευσιν.

Οἱ μονάρχαι ὁποῦ εἰς καιρὸν εἰρήνης ἀνήγειραν ἐκ βάθρων οἰκοδομὰς εἶναι περιώνυμοι· ἀλλ' ὁ Πέτρος ὁποῦ μετὰ τοιαύτην ἦτταν ὀλέθριον τῆς Νάρβας μὲ πολλὴν μεγαλοψυχίαν ἐφαντάζετο νὰ ἀνεγείρῃ ἐκ βάθρων πόλιν εἰς ἐρήμους τόπους καὶ εἰς τὴν ἐσχάτην ἀκτὴν τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης, καὶ νὰ κινῆται διὰ νὰ ἐνώσῃ τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν μὲ τὴν Κασπίαν καὶ τὸν Εὐξείνιον πόντον, καὶ νὰ πέμπῃ κατασκόπους εἰς τὴν Καμτζάτκαν, ἀνάγκη πᾶσα νὰ εἶναι ἐνδοξότερος καὶ περιωνυμώτερος πάντων.

Τῷ ἔτει λοιπὸν 1702 ἤρξατο νὰ σκάπτῃ τὸν βαθὺν ὁχετὸν διὰ νὰ ἐνώσῃ τὸν Τάναϊν μὲ τὸν Βόλγαν· καὶ ἄλλοι ὁχετοὶ ἀνωρύσσοντο πρὸς ἐνωσιν τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ Τανάϊδος μὲ κάποιαις λίμνας, ἀλείθεν μὲ τὸν ποταμὸν Δούναν ὅστις εἰσβάλλει εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν παρὰ τῇ πόλει Ρήγα. Ἐγιναν σκαψίματα πολλὰ, ἀλλ' ὁ σκοπὸς δὲν ἐτελείωσε, καὶ ἡ ἐνωσις τῶν ποταμῶν, λιμνῶν τε καὶ θαλασσῶν εἰς πρᾶξιν οὐκ ἀπηνέχθη.

Ἐν τῷ ἡττᾶσθαι εἰς τὴν Λεχίαν ὕφαινον εἰς τὴν Μόσχαν κουμάσια ἀπὸ μαλλὶ ὁποῦ ἔφερον ἀπὸ τὴν Λεχίαν καὶ Σαζωνίαν, καὶ ὕφαινε καὶ ἱσοῦς· ἔφερε διαφόρους τεχνίτας καὶ μαγίστορας διὰ ἐργόχειρα τὰ ἀπὸ σιδήρου καὶ ἄλλων μετάλλων τε καὶ ξύλων· ἔσκαπτε τὰ ἐν τῇ Σιβηρίᾳ μεταλλεῖα καὶ μετέβαινον ἀπὸ τόπου εἰς τόπον τῶν ἐπαρχιῶν του ὅχι μόνον διὰ νὰ προμηθεύῃ καὶ νὰ ἐτοιμάζῃ τὰ τῷ πολέμῳ χρειώδη καὶ ἀναγκαῖα, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν πρόοδον καὶ αὐξήσιν τῶν ὧν διώρισε καὶ ἤρξατο νέων τεχνῶν τε καὶ ἐπιχειρημάτων, καὶ νὰ διορίζῃ νὰ ἀρχίζουσιν καὶ ἄλλα νέα ἔργα· καὶ συνελόντι φᾶναι ἐν ταύτῳ κατεγίνετο καὶ εἰς τὸ νὰ εὐκοσμήσῃ καὶ νὰ πλουτίσῃ τὰς ἐπαρχίας του καὶ εἰς τὸ νὰ τὰς δεφενδεύῃ καὶ εἰς ἓνα χρόνον μετὰ τὴν φοβερὰν ἦτταν τῆς Νάρβας ἐπαίδευσεν τὰ στρατεύματα του τόσοον ὁποῦ ὁ γκενεράλης του Σερεμετόβ, τῇ 1ῇ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦδε τοῦ ἔτους 1702, εἰς τὰ σύνορα τῆς Λιβονίας παρὰ τῷ Δέρπτ ἐνίκησε τὸν γκενεράλιν σβετζὸν Σλίπενπακ· ἐπῆραν οἱ Ρῶσσοι διὰ πρώτην φορὰν τέσσαρας σημαίας σβετζικάς. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς λίμνας Πείπους καὶ Λαδόγαν ἔγιναν πολλαὶ ναυμαχίαι Ρῶσσῶν καὶ Σβετζῶν, καὶ τὸ τέλος ἦν μὲν ἐπικερδέστερον διὰ τοὺς Σβετζοὺς, ἀλλ' οὐκ ἐπιβλαβὲς διὰ τοὺς Μοσχοβίους· εἰτα κατὰ μῆνα Μάϊον ναυμαχίας γενομένης πάλιν εἰς τὸ Πείπους ἐπῆρην

ὁ Σερεμετόβ μιαν φεργάταν σβέτζικην· τὸν δὲ Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον παρὰ τῇ Δέρπτ ἐνίκησαν οἱ Ῥούσσοι δις τοὺς Σβέτζους, μὲ ὅλον ὁποῦ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα μέρη ἦσαν νικηταὶ οἱ Σβέτζοι καὶ ἠφάνιζον τὴν Λεχίαν.

Ἐκεῖ γὰρ εἶχεν ὁ Κάρολος τὸ θέατρον τοῦ πολέμου, σκοπούμενος νὰ καταβιάσῃ τὸν Αὐγούστον τοῦ θρόνου καὶ ὕστερον νὰ ἐφορμήσῃ ἐντελῶς κατὰ τοῦ Πέτρου· καὶ ὡς τόσον εἰς τὰς ἐπαρχίας τοῦ Πέτρου ἔστειλνέ τινα στρατεύματα πρὸς διαφύλαξιν τῆς ἐπαρχίας τῆς Σβετζίας, καὶ οἱ Ῥούσσοι προέβαινον ἐν ταύτῃ εἰς τὴν Ἰγγρίαν καὶ Λιβονίαν.

Ὁ Σερεμετόβ τῇ 18^ῃ τοῦ Ἰουλίου παρὰ τῷ ποταμῷ Ἐπάκ πολεμεῖ τοὺς Σβέτζους ὑπὸ στρατηγῷ τῷ αὐτῷ Σλίπενπακ, τοὺς νικᾷ καὶ τοὺς παίρνει 16 σημαίας καὶ 20 τηλεβόλους, καὶ δασμολογεῖ τὰς δύο αὐτὰς ἐπαρχίας, Ἰγγρίαν δηλαδὴ καὶ Λιβονίαν· καὶ τῇ 5^ῃ τοῦ Αὐγούστου ὑποτάσσει τὴν μικρὰν πόλιν Μαρειμπούργ· κειμένην εἰς τὰ σύνορα τῆς Λιβονίας καὶ τῆς Ἰγγρίας, τελούσαν ὑπὸ τῇ κυριαρχίᾳ τῶν Σβέτζων· σκλαβώνουν οἱ Ῥούσσοι τοὺς κατοικητάς της, ἐν οἷς καὶ τινα νέαν ἐκ τῆς Λιβονίας τὴν παρὰ τῷ λουθηρανῶ Γλὸυκ διοικητῇ τῆς πόλεως, τοῦνομα Αἰκατερίνην, ἥτις ὕστερον καὶ βασιλὶς τοῦ Πέτρου ἐγένετο, καὶ ἀποκαθίστησιν ὁ Πέτρος τοπάρχην τοῦ Μεκλεμπούργου τὸν Μεντζικόφ.

Ὡς τόσον ὁ Κάρολος ἀκολουθεῖ τὰς νίκας του εἰς τὴν Λεχίαν, καὶ τανῦν εἰς τὸ πεδίον τὸ παρὰ τῷ Κλισῶ κείμενον μεταξὺ Βαρσοβίας καὶ Κρακοβίας τῇ 17^ῃ τοῦ Ἰουλίου πολεμᾷ μὲ 12 χιλιάδας στρατοῦ τὸν ῥῆγα τῆς Λεχίας Αὐγούστον ἔχοντα 80,000 στρατοῦ, καὶ νικᾷται ὁ Αὐγούστος.

Ἀκολουθεῖ δὲ καὶ ὁ τοῦ Πέτρου στρατὸς νὰ πολεμῇ εἰς τὰ μέρη τῆς Λιβονίας, Ἰγγρίας καὶ Ἑστονίας. Μαθὼν δὲ ὁ Πέτρος ὅτι στόλος τοῦ Σβέτζου ὤρμησε νὰ καταπολεμήσῃ τὸν Ἀρχάγγελον, εὐθὺς κινᾷ διὰ βοήθειαν τοῦ κάστρου.

Ἐκπλήττονται πάντες ἀκούσαντες τὸν Πέτρον εἰς τὸν Ἀρχάγγελον εἰς καιρὸν ὁποῦ τὸν ἐνόμιζον εἰς τὴν Μόσχαν. Φθάσας οὖν ἐτοιμάζει τὰ πάντα πρὸς δεφένδουσιν τοῦ κάστρου· ἐμποδίζει τὴν ἀπόδασιν τῶν Σβέτζων ἀπὸ τὸν στόλον τους εἰς τὴν ξηράν· ἰχνογραφεῖ μόνος τὸ ὄχυρμα τὸ ὀνομασθὲν Νέα Δουίνα, ἐπιστρέφει εἰς τὴν Μόσχαν, κἀκεῖθεν εἰς τὴν Λεχίαν, ὅπου πάντοτε ἐνίκα ὁ Κάρολος σχεδὸν στοχαζόμενος τὴν ἐξωσιν καὶ τοῦ Αὐγούστου ῥηγὸς τῆς Λεχίας, εἶτα καὶ τὴν τοῦ Πέτρου ἀπὸ τὸ βασιλείον τῆς Ῥουσίας.

Πόλεμος καὶ πάλιν μεταξὺ τοῦ Καρόλου καὶ τοῦ ῥηγὸς τῆς Λεχίας Αὐγούστου εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Πουλτέσκ, καὶ ἡττᾶται πάλιν τὸ σαξωνικὸν στράτευμα τοῦ ῥηγὸς τῆς Λεχίας Αὐγούστου.

Εἰς τὴν Μόσχαν ὁ Πέτρος διορίζει τύπον λατινικὸν καὶ ῥουσσικόν· ἔφερε τὰ ψηφία ἀπὸ τὴν Ὀλλάνδαν. Συνίστησι σχολεῖα γεωμετρίας, ἀστρονομίας καὶ ναυπηγίας ὑπὸ τῷ διδασκάλῳ Φεργουσόν, κτίζει νοσοκομεῖον κατ' ἐκεῖνο ὁποῦ εἶδεν εἰς τὸ Ἀμστερδάμ· θεμελιώνει πολλοὺς τεχνίτας νὰ ἐργάζωνται διάφορα καὶ πολλὰ ἐργόχειρά τους· εἶτα ἀπέρχεται εἰς τὸ Βερονέσι καὶ σκαρώνει δύο γαλιόνια ἀπὸ 80 τηλεβόλους τὸ καθὲν, διὰ προφύλαξιν τῶν κινήματων τοῦ Τούρκου, ἂν συμβοῦν· εἶτα ἀπέρχεται εἰς τὸ Ὄλο·

νίτζι νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς νῆας ὅπου ἐναυπήγει πρὸς ἀπάντησιν τῶν ἐφόδων τοῦ Καρόλου· κεῖται τὸ Ὀλονίτζι μεταξὺ τῶν δύο λιμνῶν, Λαδόγας καὶ Ὀνέγας· διώρισεν εἰς αὐτὸ ἐργαστήρια διὰ κατασκευὴν καὶ ἐργασίαν πολεμικῶν ὄπλων· ἐδῶ λοιπὸν ἤκμαζον αἱ τέχναι διὰ τὸν πόλεμον, καὶ εἰς τὴν Μόσχαν ἤνθουν αἱ τέχναι διὰ τὴν εἰρήνην.

Μεταξὺ τῆς λίμνης Λαδόγας καὶ τοῦ ποταμοῦ Νέβα κεῖται ὀχύρωμα τοῦνομα Νεβό ἢ Νιάνζ· ἡ ἀπόκτισίς του ἦν ἀναγκαιοτάτη καὶ διὰ ἀσφάλειαν τῶν ἐς τὸδε ἀποκτημάτων του καὶ διὰ τοὺς ἄλλους σκοποὺς του· ὤθεν καὶ τὸ ὑπέταξε πολιορκήσας διὰ ξηρᾶς, ἐπιστατούντος τοῦ Σερεμετόβ, καὶ κωλύσας ὁ ἴδιος Πέτρος τὰ σθετζικὰ δύο καράβια ὅπου ἤλθαν πρὸς βοήθειάν του, τὰ ὅποια καὶ ὑπέταξεν.

Εὐθύς οὖν μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Νεβό ἀπεφάσισε νὰ κτίσῃ τὸ Πετερπούργον εἰς τὸ στόμιον τοῦ ποταμοῦ Νέβα τοῦ καὶ εἰσβάλλοντος εἰς τὸν κόλπον τῆς Φινλανδίας, καὶ ἄρχεται τοῦ θεμελίου τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς, Μαΐου τῇ κς' τοῦ ἔτους 1703, ἀφοῦ ὁ Αὐγουστος καταπολεμούμενος καὶ ἀφανιζόμενος ὑπὸ Καρόλου τοῦ IB' ἐδιάσθη παρὰ τῶν φίλων καὶ συμμάχων του Λέχων νὰ στείλῃ ὀπίσω εἰς τὸν Πέτρον τοὺς 20,000 ῥούσσους ὅπου ὡς σύμμαχος τὸν εἶχε στείλει διὰ βοήθειάν του· τὴν ἐσμβούλευσαν νὰ τοὺς ἀποπέμψῃ διὰ νὰ μὴν δίδῃ, εἰπον, αἰτίαν τοὺς Λέχους τοὺς ἐναντίους του καὶ φατριώτας τοῦ Καρόλου νὰ αὐτομολοῦν πρὸς τὸν Κάρολον. Αὐτοὶ λοιπὸν οἱ ἀποπεμφθέντες ὅπου ἦσαν πεπαιδευμένοι ὑπὸ τῷ Πατκοῦλ ἔγιναν ἐπωφελεῖς εἰς τὴν Λιβονίαν καὶ εἰς τὴν Ἰγγρίαν, εἰς καιρὸν ὅπου ἀποβαλὼν αὐτοὺς ὁ Αὐγουστος ἔχανε τὰς ἐπαρχίας καὶ πόλεις του· αὐτῶν ἡ βοήθεια καὶ ἡ ἀπόκτησις τῆς Νιάνζ ἔφεραν τὸν Πέτρον εἰς κατὰστασιν τοῦ νὰ θεμελιώσῃ τὸ Πετερπούργον· κεῖται εἰς 60 βαθμοὺς πλάτους καὶ εἰς 44 μῆκους πρὸς τὸ ἥμισυ. Ἦρξατο λοιπὸν κτίζειν μικρὸν τι ὀχύρωμα εἰς μίαν νῆσον ἥτις τὴν σήμερον κεῖται εἰς τὸ μέσον τοῦ Πετερπούργου. Ὅθεν εἰς καιρὸν πολέμου ὁ Πέτρος ἐκτίζεε φρούριον, ὅπου ἄλλοι ῥῆγες μόλις τὸ κατορθώνουν εἰς καιρὸν εἰρήνης· τὸ ἐτελείωσεν εἰς διάστημα πέντε μηνῶν· ἐτρεξαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν αὐτὴν πολλοὶ καὶ διάφοροι τεχνίται καὶ ἐργάται κάθε εἶδους, ἀπὸ τὴν Μόσχαν, Ἀζδερχάνι, Καζάνι καὶ Οὐκραίαν. Ὁ χιλιάρχος σβέτζος Κρονιόρτ ἐλθὼν εἰς τὸν ποταμὸν Σέστρα μὲ στρατὸν ἤθελε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν οἰκοδομὴν· ἀλλ' ὁ Πέτρος ὀρμήσας μὲ τὰ δύο του βεγιμένα τὸν ἐδίωξεν ἐκεῖθεν τῇ θ' τοῦ Ἰουλίου. Τὸν Νοέμβριον καράβι ὀλλανδέζικον ἦλθε κατὰ τύχην εἰς τὸ Πετερπούργον· ὁ καπετάνιος ἐτυχε περιποιήσεως καὶ οἱ ὀλλανδέζοι ἔμαθον εὐθύς τὴν στρατὴν καὶ λειψοδοσίαν τοῦ Πετερπούργου, ὅπου ἦτον τότε ἐν σύνταγμα καλυθῶν μὲ δύο σπίτια δημόσια τριγυρισμένα ἀπὸ τειχόκαστρον· ἡ ἐπιμονὴ καὶ ὁ καιρὸς ἐτελείωσαν τὰ λοιπὰ. Διορίζει τὸν τόπον ὁ Πέτρος ὅπου ἔπρεπε νὰ ἀνεγερθῇ τὸ περιφνημὸν ὀχύρωμα Κρόνσλοτ.

Τὸν Νοέμβριον στέλλει τῷ ῥηγὶ τῆς Λεχίας σύμμαχον στρατὸν 12 χιλ. πεζικοῦ καὶ 300 χιλ. ῥούβλια. Τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα τῆς ῥουσσίας ἦτο τότε ὅλον 5 μυλλιοῦνιαν ῥούβλια· τὰ ἐξόδα διὰ τοὺς στόλους, διὰ τὰ στρατό-

πεδα καὶ τὰ λοιπὰ ἀποκτήματα τοῦ Πέτρου ἀνάγκη ἦν νὰ καταναλώσουν αὐτὴν τὴν ποσότητα· εἶχεν ὀχυρώσει σχεδὸν ἐν ταύτῃ τὸ Νοβογορόδ, τὸ Πλεσκόβ, τὸ Κίοβον, τὸ Σμολένσκο, τὸ Ἀζάκι καὶ τὸν Ἀρχάγγελον, ἐκτίζε καὶ μητρόπολιν, καὶ μολοντοῦτο εἶχεν ἀκόμη τὸν τρόπον νὰ βοηθήσῃ τὸν σύμμαχόν του καὶ μὲ μετρητὰ καὶ μὲ στρατιωτικόν.

Ἀπῆλθεν εἴτα παραχειμάσαι εἰς τὴν Μόσχαν, καταγινόμενος εἰς τὸ νὰ μεταβάλλῃ ἀνεπαισθήτως τὰ ἥθη, τοὺς νόμους καὶ τὰς συνθηκὰς τὰς ρουσικὰς. Παροτρύνει μακρόθεν τὰ ἔργα ὅπου ἐγίνοντο εἰς τὸ Βερονέσι, εἰς τὸ Ἀζάκι καὶ εἰς τὸν λιμένα ὅπου ἔκαμεν ἐν τῇ Μαιώτιδι λίμνῃ ὑπὸ τῷ ὀχυρώματι Ταϊγανρόζ. Ὡς τὸσον ἀλλάζοντας τὰ ἥθη, τοὺς νόμους, τὸ στρατιωτικὸν καὶ ὅλην τὴν κατάστασιν τῶν Μοσχόβων, ἐσυλλογίζετο νὰ κάμῃ τὴν Ρουσίαν κέντρον τοῦ ἐν τε τῇ Ἀσίᾳ καὶ ἐν Εὐρώπῃ ἐμπορίου, καὶ ἐστοχάζετο πάντοτε νὰ ἐνώσῃ δι' ὀχετῶν τοὺς ποταμοὺς Δούναν, Βόλγαν καὶ Τάναϊν, καὶ οὕτω νὰ ἀνοίξῃ νέας ὁδοὺς τῆς Βαλτικῆς καὶ τῆς Κασπίας τῶν θαλασσῶν καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου, κάμνωντας κοινωνίαν μεταξὺ ὧν αὐτῶν, καὶ νὰ ἀνοίξῃ εἰσοδὸν ἀπὸ αὐτὰς τὰς τρεῖς θαλάσσας εἰς τὸν Ἀρκτικὸν ὠκεανόν.

Τούτῳ λοιπὸν τῷ ἔτει 1704 ἐπανακάμφας εἰς τὸ Πετερπούργον τῇ λ' τοῦ Μαρτίου εὗρε κτισμένον καὶ τελειωμένον τὸ ὀχύρωμα Κρονσλὸτ ἐπὶ νήσου κειμένης ἐμπρὸς εἰς τὴν πόλιν· παρὰ τῶν τηλεβόλων τοῦ ὀχυρώματος αὐτοῦ ὁ μεγαλύτερος στόλος ἤμποροῦσε νὰ δεφενδευθῇ· τὸ καθώπλισε λοιπὸν μὲ τηλεβόλους. Εἶτα διὰ νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν Ἰγγρίαν ἀποφασίζει νὰ ὑποτάξῃ τὴν πόλιν Νάρβαν, ἐμπρὸς εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε νικηθεῖ κατὰ κράτος τὸ γράτευμά του· ἄρχεται λοιπὸν τῆς πολιορκίας τὸν Ἀπρίλιον διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, καὶ ἐν ταύτῃ πολιορκεῖ τὴν πόλιν Δέρπτ κειμένην ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἑσθονίας. Παραδίδεται τὸ Δέρπτ τῇ κγ' τοῦ Ἰουλίου, καὶ τῇ κ' τοῦ Αὐγούστου ὑποτάσσει μὲ σπαθί τὴν Νάρβαν· κατακόπτουσιν οἱ Ρῶσσοι τοὺς κατοικητὰς καὶ λεηλατοῦσι τὰ παρατυχόντα· δραμῶν ὁ Πέτρος ἐμποδίζει καὶ τὴν μαιφονίαν καὶ τὴν λεηλασίαν, καὶ φονεὺς δύο Ρῶσσοι· ὅπου ἀπειθήσαντες εἰς τὴν προσταγὴν τοῦ δὲν εἶχαν παύσει τοῦ νὰ μαιφονοῦν.

Προστάττει τὸν γενεράλην Σερεμετόβ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ Νοτεμπόργου, ὀχύρωμα τοῦτο κείμενον ἐν τῇ Ἰγγρίᾳ, εἰς μίαν νῆσον τῆς λίμνης Λαδόγας· ἦν δὲ ἀναγκαιότατον, ὥσάν ὅπου ἡ ἀπόκτησίς του ἐξουσίαζε τὸ τρέξιμον τοῦ ποταμοῦ Νέβα, ὅστις εἰσβάλλει εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν, ὅπου ἐπεθύμει νὰ φθάσῃ καὶ νὰ ἐξουσιάζῃ μέρος αὐτῆς. Πολιορκεῖται λοιπὸν ἀπὸ ιη' Σεπτεμβρίου ἕως ιβ' τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ τέλος παραδίδεται τῇ ις' τοῦ Ὀκτωβρίου τὸ κλειδί τῆς Ἰγγρίας καὶ Φινλανδίας, καὶ μετωνομάσθη Σλουσμπούργ. Ὑπέταξεν οὖν ὁ Πέτρος τὴν ἐπαρχίαν ὅλην τῆς Ἰγγρίας, μίαν οὖσαν τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Φινλανδίας· οἱ Ρῶσσοι τὴν ὥριζον μέχρι τοῦ 1616 ἔτους, ἀλλὰ λαβόντες αὐτὴν οἱ Σβέτζοι τῷ ἔτει 1617 τὴν ὥριζον

μέχρι τοῦδε· καὶ τανῦν ὑπετάγη τῷ Πέτρῳ ὑποτάξαντι καὶ τὸ ἕτερον αὐ-
τῆς ὀχύρωμα, τὸ Κοπόριον.

Πρὸ δὲ τούτων αἱ 12 χιλιάδες τοῦ πεζικοῦ στρατεύματος τοῦ προῤῥη-
θέντος ὁποῦ ἔστειλεν ὁ Πέτρος πρὸς βοήθειαν τοῦ ῥηγὸς τῆς Λεχίας Αὐγού-
στου, ἐνωμέναι μὲ τὸ στράτευμα τῆς Λιτουανίας, πολεμοῦσιν εἰς τὴν Κουρ-
λανδίαν μὲ τοὺς Σβέτζους, καὶ ἡττῶνται τὸ σύνολον οἱ Ροῦσσοι ὑπὸ στρα-
τηγῷ τοῦ Καρόλου τῷ Λεβενόπτ τῇ λά τοῦ Ἰουλίου.

Ἡ συνάθροις τῶν προῤῥόντων τῆς Λεχίας, τῇ προτροπῇ τοῦ Καρόλου,
εἶχε καθαιρέσει τὸν Αὐγούστον τοῦ ῥηγάτου τῆς Λεχίας ὡς ἀνάξιον, τῇ ἰδ'
τοῦ Φεβρουαρίου· καὶ τανῦν μετὰ τῆς δὲ τὴν ἐν τῇ Κουρλανδίᾳ νίκην ἀπὸ
τὸν φόβον τοῦ Καρόλου ἐκλέγουν οἱ Λέχοι ῥῆγα τῆς Λεχίας τὸν Στανίσλαον
Λεκζίνσκη, καὶ ὁ Κάρολος ἔγινεν αἷτιος νὰ τὸν δεχθῇ εἰς ῥῆγα τοὺς τὸ πε-
ρισσότερον μέρος τῆς ἐπαρχίας τῆς Λεχίας.

Ὁ Πέτρος ὡς τόσον οὐκ ἐγκατέλιπε τὸν ἐξωσθέντα Αὐγούστον, ἐδιπλα-
σίασε τὰς πρὸς αὐτὸν συμμαχίας εἰς τὰς δυστυχίας του, καὶ ἐνόσῳ ὁ ἐχ-
θρὸς τοῦ Πέτρου Κάρολος ἔκαμνε νέον ῥῆγα εἰς τὴν Λεχίαν, ὁ Πέτρος ἐπο-
λέμει τοὺς γενεράλῃδες σβέτζους ἀμοιβαδὸν εἰς τὴν Ἑστωνίαν καὶ εἰς τὴν
Ἰγγρίαν· ὅθεν ὑπέταξε καὶ τὴν Νάρβαν, ὡς προεῤῥηται, καὶ ἔστειλε πρὸς
βοήθειαν τοῦ ἐξωσθέντος ῥηγὸς Αὐγούστου εἰς τὴν Λιτουανίαν ὑπὸ τῷ γε-
νεράλῃ Ρεπνὶν 85 χιλιάδας στρατιωτικοῦ ἱππικοῦ καὶ ἄλλας 85 χιλιάδας
πεζικοῦ, τῇ ἰδ' τοῦ Αὐγούστου.

Ὡς τόσον ὁ Κάρολος ὑποτάσσει τὴν μητρόπολιν τοῦ Παλατινάτου τῆς
Ρουσίας Λεοπόλδο· εὑρον ἐκεῖ 400 σενδούκια τοῦ ῥηγὸς Αὐγούστου γε-
μάτα ἀπὸ ἄσπρα, κατὰ τὴν 6' τοῦ Σεπτεμβρίου.

Ἀπασαν οὖν τὴν Ἰγγρίαν ὑπαγαγὼν ὁ Πέτρος διορίζει ἡγεμόνα ταύτης
τὸν Μεντζικόφ, ἐπιστατεύων αὐτὸς καὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Πετερπούρ-
γου· εἶχαν κτισθεῖ πολλά σπίτια πέτρινα, καὶ ὁ ναύσταθμος μεγαλοπρε-
πῆς, καὶ μαγαζιά· ἐτελείωσαν τὰ ὀχυρώματα καὶ τὰ τειχόκαστρα, καὶ ἤ-
σαν ἄκτιστα μόνον τὰ παλάτια· ὁ στόλος ὁ διωρισμένος διὰ τὸ Πετερπούρ-
γο εἶχεν αὐξήσει μὲ γαλιόνια καὶ κάτεργα καὶ φεργάδαις, καὶ ναυπηγού-
μενα εἰς τὸ Ὀλονίτζι ἐφέροντο εἰς τὸ Πετερπούργον· τοὺς ἀγροίκους τοῦ
Ἀλζδερχανίου καὶ τῶν συνόρων τῆς Κίνας τοὺς κατῴκισεν ἐκεῖ.

Προσπλαυθέντων εἰς τὸν πρόην βασιλέα σουλτάν Μουσταφᾶν τῶν ἀρ-
χόντων τῆς Μολδαβίας κατὰ τοῦ ἡγεμόνος αὐτῶν Κωνσταντίνου τοῦ Δού-
κα, καὶ διὰ τὴν συμβᾶσαν εὐθὺς τότε ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει ἀποττασίαν ἀ-
ποτυχόντων τοῦ σκοποῦ, τῶρα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν προσεκαυύθη-
σαν καὶ δεῦτερον εἰς τὸν σουλτάν Ἀχμέτην· τοὺς ἔδωκεν ἄδειαν νὰ ἐκλέ-
ξουν ὅποιον θέλουν ἀναμεταξύ των· ὅθεν ὄντα σὺν αὐτοῖς τὸν Μιχαὴλ Ῥα-
κοβίτζαν, πρωτοσπαθᾶριον τῆς Μολδαβίας, ἐξελέξαντο ὁμοφώνως, καὶ κα-
θρέθη τῆς μολδαβικῆς ἡγεμονείας Κωνσταντίνος ὁ Δούκας διὰ τὸ ἐπιφορ-
τίζειν τῷ πληθὺ διασμούς ὑπὲρ δύναμιν. Καλὴ καὶ ἐπωφελὴς ἡ ἀπόφασις
τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ, τὸ νὰ δώσῃ δηλαδὴ ἄδειαν τοῖς ἀρχουσι νὰ ἐκλέξουν
αὐθέντην· οἱ Τούρκοι ἐτζί, τὸ εὑρον καὶ τὸ ἤθελαν, καὶ νὰ ὁποῦ καὶ τὸ ἐφύ-

—1705

λαττον' ἀλλ' ἡμεῖς τοὺς ἐσυνειθίσσαμεν νὰ μὴν κάμουν ἐκεῖνο ὅπου ἤξευραν ὡς πρέπει καὶ κανονικὸν τοῦ τόπου προνόμιον, ἀλλ' ἄλλους νεωτερισμοὺς. Αἱ καταδρομαὶ τοῦ Πραγμοδάνου κατὰ τῆς τοῦ Μιχαήλ-βοδα αὐθεντείας, καὶ ἄλλα τοιαῦτα εἰς τὸ ἐξῆς οὐκ ὀλίγα, ἔκαμαν τοὺς Τούρκους νὰ λησμονήσουν τὰς παλαιὰς ἐπωφελεῖς συνηθείας καὶ νὰ ἐνεργοῦν τοὺς νεωτερισμοὺς ὅπου ἡμεῖς τοὺς ἐρμηνεύομεν. Πόσοι καὶ πόσοι ἐπίσημοι νεωτερισμοὶ ἔγιναν ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ σουλτάν 'Αχμέτη ἕως τῶρα ἐξ αἰτίας τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν συζητητῶν εἰς αὐτοὺς τοὺς κακοῤῥοιζικούς τόπους! Παρατρέχω τὴν διήγησιν ἐκείνων ὅπου ἐγὼ ἤξεύρω, διὰ τὸ τοῦ λόγου μῆκος, ἐπὶ πᾶσι δὲ τοὺς νεωτερισμοὺς τοῦ Νικολάου βοεβόδα καὶ τοῦ υἱοῦ του Κωνσταντίνου βοεβόδα τοὺς ἀποσιωπῶ ἐξεπίτηδες διὰ τὸ αἰσχρὸν τῆς ἀφηγήσεως· τὸσον μόνον λέγω, πῶς οἱ Ῥωμαῖοι ἠφάνισαν τὰ παλαιὰ καὶ τοῖς τάλαιπύροις ἐντοπίοις ἐπικερδῇ προνόμια αὐτῶν τῶν δύο ἡγεμονιῶν, καὶ ὄψονται βέβαια ἐν τῷ κριτηρίῳ τοῦ θεοῦ εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ σουλτάν 'Αχμέτη, μὲ ὅλον ὅπου ἦτον εἰς ἄκρον φιλοχρημάτους καὶ φιλάργυρος, εἶχε τὸ πρᾶγμα μετριότητά τινα, μὲ τὸ νὰ ἐξασίλευε μὲ τὴν ἰδέαν τῶν παλαιῶν τοπικῶν προνομίων· ἐπὶ δὲ τοῦ σουλτάν Μαχμούτ καὶ τῶν λοιπῶν μέχρι τοῦδε κῆξῃσε τὸ κακὸν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὅπου νὰ ὑπερεπῆδησε τοὺς ὅρους ὅχι μόνον φιλανθρωπίας καὶ τῆς παρχεικρᾶς, ἀλλὰ καὶ παντὸς εἵδους διακρίσεως.

Ἔτει σωτηρίῳ 1705, τοῦ Χιτζρὲ 1117.

Μετὰ 16 μῆνας τοῦ Παλτατζῆ εἰς τὸ βεζαρέτι, ὁ σουλτάν Μεχμέτης, ἵνα εὐχερῶς ἐπαπολαύῃ τῆς πολυεράστου, καταβιβάζει τῆς ἀρχῆς καὶ πέμπει ἡγεμόνα εἰς τὴν Θεοδοσιούπολιν, τουρκιστὶ Ἐρζερόμ, ἀκκιθεὶν ἀποκατέστησεν ἡγεμόνα εἰς τὸ Χαλέπι· ἀνεβίβασε δὲ εἰς τὸ βεζαρέτι, κατὰ τὴν γ' τοῦ Ἀπριλίου, τὸν Τζόρλουλη Ἀλῆ-πασσάν. Φιλαργυρία δὲ μεγίστη δουλεύων ὁ σουλτάν Ἀχμέτ πάντα λίθον ἐκίνει πρὸς τὸ θησαυρίζειν· ὅθεν ὁ Ἐπίτροπος ἐδάαζετο ἐπιφορτίζειν τοῖς ὑπὸ χεῖρα δασμοὺς ἐπαχθεῖς, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἰδίας φρονήσεως φερόμενος ἐμετρίαζεν οὕτως τὰ βάρη, ὥστε μὴ καταλαλεῖσθαι παρὰ τοῦ λαοῦ διὰ ταῦτα οὔτε αὐτὸν οὔτε τὸν ἄνακτα.

Πέμπει ὁ Κάρολος στόλον συγκείμενον ἀπὸ 22 γαλιόνια πρὸς 54 ἕως 64 τόπια τὸ καθέν, ἀπὸ 6 φεργάτας, ἀπὸ 2 γαλεότας μὲ πόμπαις καὶ ἀπὸ 2 πουργότα, διὰ νὰ κατακαύσουν τὰ νεόκτιστα Πετρεποῦργον καὶ Κρόνσλοτ· ὁ ἐν τῷ στόλῳ στρατὸς ἀπέβη εἰς τὴν νῆσον Κοτίν· ὁ χιλιάρχος ρούσσο; Τολπογκουῖν τοὺς ἐβίασε φυγεῖν εἰς τὰς νῆας τῶν, τῇ ιζ' τοῦ Ἰουνίου, ἀφέντας τοὺς νεκροὺς τῶν· ἐσκαβώθησαν δὲ καὶ 300 στρατιῶται σβέττοι εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον· μὲ ὅλην αὐτὴν τὴν ἥτταν ὁ στόλος δὲν ἀνεχώρησεν, ἀλλὰ καὶ δεύτερον ἀπέβησαν τῶν νηῶν οἱ Σβέττοι, καὶ πάλιν ἤττηθέντες ἔφυγον. Εἶτα ὤρμησε στρατὸς διὰ ξηρᾶς ἀπὸ Βιπούργου μὲ τὸν γκενεράλην Μείδελ κατὰ τῶν αὐτῶν νεοκτίστων, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἤττηθείς,

ἔφυγον οἱ Σβέτζοι πανταχόθεν τῇ κέ τοῦ Ἰουνίου, καὶ ἠλευθερώθη τὸ Πε-
τερποῦργο.

Ὁ Πέτρος διὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν ῥῆγα τῆς Δεχίας Αὐγουστον, εἰ καὶ ἐξω-
σθέντα, ἄπτεται τῆς πρὸς τὴν Κουρλανδίαν, καὶ σκοπεῖται καταλαβεῖν τὴν
Ῥήγαν καὶ ὑπαγαγεῖν τὴν Λιβονίαν, εἰς καιρὸν ὅπου ὁ Κároλος εἶχεν ὑποτάξει
σχεδὸν ὅλην τὴν Δεχίαν εἰς τὸν νέον ῥῆγα Στανίσλαον ὅπου αὐτὸς διώρισεν·
ὁ Πέτρος ἦτον ἀκόμη εἰς τὴν Βίλναν τὴν ἐν τῇ Λιτουανίᾳ, καὶ ὁ ἀρχιστράτη-
γός του Σερεμιετόβ ἐπλησίαζεν εἰς τὸ Μιτὸ, μητρόπολιν τῆς Κουρλανδίας·
εὗρεν ἐκεῖ τὸν σβέτζον γενεράλην Λεβονόπτ· γίνεται πόλεμος εἰς τόπον
λεγόμενον Γκεμαβέρσι, ἡττώνται οἱ Ῥούσοι καὶ ὅλας των τὰς τηλεβόλους
χάουν, εἶτα πολεμοῦσιν εἰς ἄλλους δύο τόπους καὶ πάλιν ἡττώνται οἱ
Ῥούσοι, ἀπόντος τοῦ Πέτρου καὶ εἰς τοὺς τρεῖς αὐτοὺς πολέμους· ὅστις
τελευταῖον φθάσας εἰς Μιτὸ καὶ πολεμήσας τὸ ὑποτάσσει μὲ συμφωνίαν τῇ
ιδ' Σεπτεμβρίου· εἶτα διήλθε διὰ τῆς Σαμογιτίας καὶ Λιτουανίας, καὶ προ-
χωρήσας ἕως τοῦ Τικοτζίν ἐκεῖ ἀνταμώθη τὸ δεύτερον μὲ τὸν ῥῆγα Αὐ-
γουστον, τὸν παρηγόρησε καὶ ὑπεσχέθη νὰ τὸν ἐκδικήσῃ, καὶ ἀπῆλθον μα-
ζὴ εἰς τὸ Γρόδνο, μητρόπολιν τῆς Λιτουανίας, καὶ διέτριψαν ἐκεῖ μέχρι 16
τοῦ Δεκεμβρίου· καὶ ἀναχωρῶν, δὸς τῷ Αὐγούστῳ καὶ ἄσπρα καὶ στράτευ-
μα, ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Μόσχαν διὰ νὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν καὶ τοὺς νόμους
καὶ τὰς τέχνας. Ὡς τόσον μετὰ τὴν ἥτταν τοῦ ρουσσικοῦ στρατεύματος εἰς
τὸ Γκεμαβέρσι, ἀγκαλὰ καὶ νὰ ὤριζε καὶ ὁ Πέτρος εἰς τὴν Δεχίαν, ἐξω
ἀπὸ τὸν Κároλον, ἐπαρχίας τινάς, μολοντοῦτο ἀποστατοῦσι, διὰ τὴν φή-
μην τῆς ἥττης, μέρος τῶν στερλίτζηδων ὅπου ἦτον εἰς τὸ Ἀζδερχάνι, καὶ ὁ
Σερεμιετόβ σταλεῖς παρὰ τοῦ Πέτρου κατήργησε τὴν ἀποστασίαν.

Καταβιβάζεται τῆς μολδαβικῆς ἡγεμονείας ὁ Μιχαὴλ Ῥακοβίτζας καὶ
ἐπιβαίνει αὐτῆς ὁ Ἀντίοχος Καντεμίρης, υἱὸς τοῦ Κωνσταντίνου Καντεμί-
ρη, συνεργεία καὶ ἀναλώμασι τοῦ ἡγεμόνος τῆς Οὐγγροβλαχίας Κωνσταν-
τίνου τοῦ Πράγκοβάνου, μισοῦντος τὸν Μιχαὴλ Ῥακοβίτζαν.

Παρθένιος ὁ καὶ Πρόχορος, ἀπὸ Βηθλεὲμ εἶχε γίνεи πατριάρχης Ἀλεξαν-
δρείας τῷ ἔτει 1667· καὶ πατριαρχεύσας ἔτη δέκα καὶ τελειωθείς ἐν τῷ
σεισμῷ τῆς Σμύρνης, γίνεται μετ' αὐτὸν πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Γερά-
σιμος ὁ Β' ὁ ἀπὸ Καστορίας, τὴν μὲν πατρίδα Κρής, τὴν δὲ κλησιν. Παλ-
λαδάς, ἔτει σωτηρίῳ 1677. Συνέθετο λόγους πολλοὺς οἵτινες σώζονται καὶ
μέχρι τοῦ νῦν εἰς τόμον πολυφυλλον ἐν τῇ κατὰ τὸ Κάχριον τῆς Αἰγύπτου
πατριαρχικῇ βιβλιοθήκῃ· καὶ πατριαρχεύσας ἔτη εἴκοσι δύο παραιτεῖται εἰς
τὸν Σαμουήλ τὸν ἀπὸ Λιβύνης, Χῖον μὲν τὴν πατρίδα, τὴν δ' ἐπὶ κλησιν Κα-
πασούλην, τῷ ἔτει 1699· ὅστις πατριαρχεύσας ἔτη ἑξ' ἐξοῦται περὶ τὰ τέ-
λη τοῦδε τοῦ ἔτους κατὰ μῆνα Δεκέμβριον, τῇ συνεργείᾳ τοῦ Κοσμᾶ, ἀρ-
χιεπισκόπου Σιναίου, τοῦ ἐκ Χρυσουπόλεως (Σκούταρι).

Ἔτει σωτηρίῳ 1706.

Ὁ Κároλος προχωρεῖ εἰς τὸ Γρόδνο διὰ νὰ πολεμήσῃ τὸ στράτευμα τοῦ

—1707

Πέτρου. Ὁ Αὐγούστος φοβηθεὶς φεύγει εἰς τὴν Σαξωνίαν μὲ 4 ῥεγυμέντα δραγόνων ῥούσων, καὶ ἀδυνατίζει μὲ αὐτὴν τὴν φυγὴν καὶ μαλθακῶνει τὸ στρατεύμα τοῦ ὑπερασπιστοῦ του, ὅπερ καὶ σκορπισθέν συνήθρουν εἰς Πέτρος μὲ κόπον πολλὸν εἰς τὴν Λιτουανίαν. Ἐν τούτοις ὁ Σουλεμπούργ, (οὗτος ἐνίκησεν ὕστερον τοὺς Τούρκους εἰς τοὺς Κορφοὺς,) μὲ 12 χιλ. Σάξωνας, καὶ ἕξ χιλ. Ῥούσσους τοὺς δοθέντας παρὰ τοῦ Πέτρου πρὸς βοήθειαν τοῦ Αὐγούστου, κοντὰ εἰς τὸ Φραουσταδ ἀπαντήσας τὸν σβέτζον ἀρχιστρατήγον Ῥενσίλδι συγκροτεῖ πόλεμον ῥεγυμέντο φραντζέζων ὅπου ἦτον εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Σαξόνων καταλιπὼν τὸν Σουλεμπούργ αὐτομολεῖ τῷ Ῥενσίλδι καὶ γίνεται αἴτιον τῆς ἥττης τοῦ Σουλεμπούργ, καὶ ἐφρονεύθησαν πολλοὶ καὶ Ῥούσσοι καὶ Καζάκοι καὶ Καλμουῖκοι.

Ἐφορμᾷ ὁ Κάρολος κατὰ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Σαξωνίας καὶ ὑποτάσσει τὸ ἐλεκτοράτον ὁλόκληρον ὄντος αὐτοῦ εἰς τὴν Λείψικαν παραιτεῖται ὁ Αὐγούστος τὸ ῥηγάτον τῆς Λεχίας τῇ 18 Σεπτεμβρίου· κρεῖττον εἶχε νὰ παραδοθῇ τῷ νικητῇ του πλεονὰς νὰ καταφύγῃ εἰς τὰς ἀγκύλας τοῦ ὑπερασπιστοῦ του· ἔδωκε γράμμα τῆς παραιτήσεως αὐτῆς, ὑπισχνούμενος νὰ μὴ ὀνομασθῇ ποτὲ ῥῆξ τῆς Λεχίας, νὰ μὴ δεχθῇ τὴν συμμαχίαν τοῦ Πέτρου καὶ νὰ παραδῶσῃ τῷ Καρόλῳ τὸν πρέσβυν τοῦ Πέτρου, τὸν προῤῥηθέντα Πατκούλ, καὶ γενεράλην τῶν Ῥούσων, ὅπου ἐπολέμει πρὸς δεφένδουσίν του· τὰ ἐπραγματεύθη αὐτὰ κρυφὰ ἀπὸ τοὺς γενεράληδες τῆς Ῥουσίας, καὶ μάλιστα τὸν Μεντζικόφ, κοντὰ εἰς τὸν ὅποιον διέτριβεν εἰς τὴν Ποσνανίαν. Ὁ Μεντζικόφ ἀγνοῶν αὐτὰ τὰ κινήματα τοῦ Αὐγούστου πολεμᾷ τὸ στρατόπεδον τὸ σβέτζικον κοντὰ εἰς τὸ Καλιχ ὅπου προῦμάχετο διὰ τὸν Στανίσλαον, καὶ τὸ νικᾷ τῇ 18 τοῦ Ὀκτωβρίου· ἐφρονεύθησαν σβέτζοι 4 χιλιάδες, καὶ ἐσκαδῶθησαν 2,588· καὶ μὲ ὅλα αὐτὰ ὁ Αὐγούστος ὑπέγραψε τὴν ῥηθεῖσαν συμφωνίαν, φοβούμενος τὰς πολλὰς δυνάμεις ὅπου εἶχεν εἰς τὴν Σαξωνίαν ὁ Κάρολος, ὅστις τὸν ἐβίασε νὰ γράψῃ καὶ τῷ Στανισλάφ συγχαρητικὸν διὰ τὸ ῥηγάτον τῆς Λεχίας, καὶ παρέδωκε τῷ Καρόλῳ καὶ τὸν ζητηθέντα Πατκούλ. Ζητεῖ ἀπὸ τοὺς Σάξωνας ὁ Κάρολος καὶ τὸν δίδουν τὸν μῆνα ῥηξδάλια 625 χιλιάδας, καὶ εἰς κάθε σολδάτον σβέτζον διακόσια δράμια κρέας τὴν ἡμέραν καὶ 200 δράμια ψωμί καὶ 4 σολδιά, καὶ πέραν μίαν ὁκτὼν καὶ χορτάρι διὰ τὸ ἵππικόν.

Ὁ Πέτρος μαθὼν τὰ ἀλλόκοτα τοῦ Αὐγούστου σκοπεῖται νὰ κάμῃ ῥῆξ τῆς Λεχίας τὸν Ῥαγότσκη· οὐ μὴ γενομένου σκοπεῖται νὰ κάμῃ τὸν Σινιόσκη, μέγαν γενεράλην τῆς ἀριστοκρατείας, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἔγινεν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1707.

Ὁ Πέτρος πέμπει τὸν ῥηθέντα Περὺ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἀζερχάνι· εὗρεν ἐκεῖ πεδία ἐπιμήκιστα γέμοντα χλόης διὰ τροφὴν ζώων καὶ γόνιμα ἀπὸ ὄσπρια, μὲ πολλαῖς κερασιαῖς καὶ ἀμυγδαλιαῖς, καὶ μὲ πλεῖστα πρόβατα ἄγρια εὐτραφέστατα ὅπου ἐβοσκον εἰς αὐτάς τὰς ἐρήμους· ἡ ἐπαρχία τοῦ

Ἄλδερχανίου εἶναι μέρος τῆς ἐπαρχίας Κοπτζάκ' τὴν ὑπέταξεν ὁ Τζεγκιζ-χάνης, εἴτα καὶ ὁ Τιμουρλέκης. Αὐτοὶ οἱ Τάρταροι ὤριζαν ἕως τὴν Μόσχαν' ὁ τζάρ Ἰωάννης ὁ Βασιλίδης, ἔγγονος τοῦ Ἰωάννου Βασιλοβιτζ' καὶ μέγας νικητὴς μεταξύ τῶν βασιλέων ρούσσω, ἡλευθέρωσε τὸ βασιλεῖόν του ἀπὸ τὸν ταρταρικὸν ζυγὸν καὶ ἐπρόσθεσε τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ἀλδερχανίου εἰς τὰς λοιπὰς του ἐπαρχίας καὶ ἀποκτήματα, ἔτει σωτηρίῳ 1554. Τὸ Ἀλδερχάν εἶναι τὸ τέλος τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης· ἡμπορεῖ νὰ γένῃ ἐμπόριον ἀπὸ τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην μεταφέροντας διὰ τοῦ ποταμοῦ Βόλγα τὰς πραγματείας ὅπου ἤλθον διὰ τῆς Κασπίας θαλάσσης. Τὰ ὅρια τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης εἰς αὐτὸ τὸ μέρος εἶναι πολὺ συγχισμένα· οἱ παλαιοὶ διαίρεσαν τὴν γῆν εἰς Εὐρώπην, Ἀσίαν καὶ Ἀφρικὴν, ἀλλὰ δὲν εἶχαν ἰδεῖ οὔτε καὶ τὸ δεκατημόριον αὐτοῦ τοῦ ἡμισφαιρίου· ὅθεν ἀκολουθεῖ ὅτι, ἀφοῦ περάσῃ τινὰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην καὶ φθάσῃ εἰς τὰς πηγὰς τοῦ ποταμοῦ Τανάϊδος, δὲν ἤξεύρει πλέον ποῦ τελειώνει ἡ Εὐρώπη καὶ ποῦ ἀρχίζει ἡ Ἀσία. Ἐκεῖνη ἡ γῆ ὅπου κεῖται πέραν τοῦ ὅρους Ταύρου διωρίζετο μὲ τὸ ὄνομα τῆς Σκυθίας καὶ ὕστερον ὠνομάσθη Ταρταρία. Ὑποθέτουν νὰ τραβηχθῇ γραμμὴ ἀπὸ ποταμὸν εἰς ποταμὸν καὶ νὰ χωρίσῃ τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην· ἀλλὰ πρόδηλον ὅτι παίγνιον τῆς φαντασίας καὶ ἡ γραμμὴ καὶ ὁ διὰ τῆς γραμμῆς γενόμενος χωρισμός. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τῆς Οὐκραίνης τὴν τοπογραφίαν δὲν ἤξεύρει τις ὅποια τις εἶν' πολλοὶ ποταμοὶ τῆς εἰς τοὺς γεωγραφικοὺς χάρτας δὲν εἶναι σημειωμένοι· οἱ νέοι γεωγράφοι δὲν γνωρίζουν αὐτὰ τὰ μέρη καθὼς γνωρίζουν τὴν Ἰταλίαν, Φράντζαν καὶ Γερμανίαν, καὶ οἱ παλαιοὶ πολλοὶ μᾶλλον δὲν τὰ ἤξευραν· ὅθεν ἡ γεωγραφία ὑπὲρ τὰς λοιπὰς τέχνας ἔχει χρεῖαν ν' ἀποκτήσῃ τελειότητα, διατι δὲν τὴν ἔχει, καὶ ἡ ὑπερφηάνεια ἐπεμελήθη ἕως τώρα περισσότερον ν' ἀφανίσῃ τὴν γῆν παρὰ νὰ τὴν περιγράψῃ· καὶ ὅχι μόνον οἱ ποταμοὶ τῆς Οὐκραίνης, ἀλλ' οὔτε ἡ ἑρημὸς τῆς (ὅπου περιορίζεται ἀπὸ βουνὰ ὅπου χωρίζουν τοὺς Ταρτάρους Νογάιδες ἀπὸ τοὺς Καζάκους τοῦ Τανάϊδος), σημείον κανὲν εἰς τοὺς χάρτας δὲν δείχνει.

Ὁ Πεσεβάλ, πρέσβυς τῆς Φράντζας, ἐλθὼν εἰς τὴν Σαζωνίαν προέβαλε τῷ Καρόλῳ τὴν μετὰ τοῦ Πέτρου εἰρήνην, ὅστις ἀπεκρίθη τὸ ὅτι θέλει πραγματευθῇ τὴν εἰρήνην μὲ τὸν Πέτρον εἰς τὴν Μόσχαν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Πέτρος εἶπε τὸ, «Ὁ ἀδελφός μου Κάρολος θέλει νὰ εἶναι Ἀλέξανδρος, δὲν θέ-»
» λει ὅμως εὑρεῖ εἰς ἐμένα κανένα Δαρεῖον.»

Ἀναχωρεῖ ὁ Κάρολος ἀπὸ τὴν Σαζωνίαν τῇ κβ' τοῦ Αὐγούστου μὲ 45 χιλ. στρατεύμα πλουσιώτατον ἀπὸ σκούδα· εἶχε καὶ εἰς τὴν Λεχίαν 20 χιλιάδας στρατεύμα, καὶ εἰς τὴν Φινλανδίαν 15 χιλ. ἐπρόσμενε καὶ ἄλλο στρατεύμα ἀπὸ τὴν Σβετζίαν. Περνᾷ ἀπὸ τὴν Δρέσδαν τῇ κη' τοῦ Αὐγούστου, καὶ διὰ τῆς Σιλεσίας εἰσέρχεται εἰς τὴν Λεχίαν, ἀφανισμένην ἤδη ἀπὸ τὸν πόλεμον. Οἱ ἀγροῖκοι θέλουν νὰ ἐμποδίσουν τὸ πέρασμά του, τοὺς κάμνει ἀναριθμητὰ κακὰ, κατέκαυσε πανταχοῦ ὅλα τοὺς τὰ σπίτια, καὶ τοὺς ἐβίαζε νὰ ἀνασκοποπίζον ἀλλήλους.

ΚΕΦ. Β'.

Πατριαρχεία Κυπριανοῦ τοῦ ἀπὸ Καισαρείας, καὶ
'Αθανασίου τοῦ Ε' τεῦ ἀπὸ 'Αδριανουπόλεως.

Θανόντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κύρ Γαβριήλ καὶ ταφέντος καὶ τοῦ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Παναγίας τῷ κατὰ τὴν Χάλκην νῆσον τῆς Προποντιδος, ἀναβιβάζεται εἰς τὸν πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ μητροπολίτης Καισαρείας Κυπριανός.

'Αλλὰ καὶ τοῦ αἰδιόμου πατριάρχου τῶν 'Ιεροσολύμων κύρ Δοσιθέου θανόντος, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς 'Ιερουσαλὴμ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ καὶ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης Χρῦσανθος ὁ Νοταρᾶς· ἐπατριάρχευσε δὲ ὁ Δοσιθεὸς ἔτη ὅλα τριάκοντα πρὸς τοῖς ὀκτώ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1708.

Ἐρχεται ὁ Κάρολος εἰς τὴν πόλιν Γρόδνο τὴν ἐν τῇ Λιτουανίᾳ· μανθά-
νει ὅτι ὁ Πέτρος μὲ ὀλίγον στρατεύμα εἶναι ἐκεῖ· ὁρμᾷ εἰς τὸ Γρόδνο μὲ
800 στρατιώτας, ὑποτάσσει τὴν πόλιν, καὶ φεύγει ὁ Πέτρος, καὶ ὁ Κάρο-
λος συλλογίζεται νὰ καταβιβάσῃ καὶ τὸν Πέτρον τοῦ θρόνου τῆς Ρουσσίας,
καθὼς κατεβίβασε καὶ τὸν Αὐγουστον τοῦ θρόνου τῆς Πολωνίας· εἶχεν αὖ-
ξήσει γὰρ αὐτὸς τὰ στρατεύματά του εἰς τὸ μέρος τῆς Λιβονίας καὶ τῆς
Φινλανδίας, ὅθεν ἀπὸ αὐτὸ τὸ μέρος ἐκινδύνευον τὰ νέα ἀποκτήματα τοῦ
Πέτρου, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Λιτουανίας ἐκινδύνευον αἱ προγονικαὶ
του ἐπαρχίαι, καὶ αὕτῃ ἡ μητρόπολις Μόσχᾳ· ὅθεν ὁ Πέτρος διώρισε στρα-
τεύματα εἰς τὰ περάσματα τῶν ποταμῶν, καθώπλισε τὰ ἀναγκαῖα μέρη
καὶ ἔκαμε πάντα τὰ χρειώδη διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ κίνημα καὶ τὴν πρόσδον
τοῦ ἐχθροῦ του εἰς τὰ πρόσω· εἶτα ὑποτάξας καὶ τὸ Πουργὸ Μαΐου τῇ καὶ
τὸ κατεκρήμυνεν.

Ὁ Κάρολος διατρίψας εἰς τὴν Λιτουανίαν διὰ τὰς πολλὰς βροχὰς φθάνει
εἰς τὸν ποταμὸν Βερεζίν, ἄντικρυ τοῦ Βορισλόβ· ἀπέχει ὁ Βερεζίν τοῦ Βο-
ρυσθένους λέγας τινας. Γίνεται πόλεμος καὶ ἡττῶνται οἱ Ρῶσσοι· ὁ ποῦ ἐ-
φύλατταν τὸ πέρασμα τοῦ ποταμοῦ· ὅθεν ἔρχεται ὁ Κάρολος εἰς τὸ Ὀλοζίν
ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Βάπις· ἐκεῖ ἦτον στρατεύμα τοῦ Πέτρου, ἐννέα ῥεγιμέντα
ἱππικοῦ καὶ ἑνδεκα πεζικοῦ, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ πάλιν τὸ πέρασμα τοῦ Καρό-
λου, ὅστις πολέμησας αὐτῷ νικᾷ καὶ τοὺς παίρνει 12 τόπια καὶ 24 μορ-

τάρια' εἶτα ἔρχεται εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Βορυσθένους καὶ νικᾷ πάλιν τοὺς Ρούσσους τοὺς ἐκεῖ φυλάττοντας διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὸ πέρασμά του, καὶ διαπλεύσας τὸν Βορυσθένην ἔρχεται εἰς τὸ Μογιλόβι, πόλιν ἐσχάτην τῆς Λεχίας, ἐξουσιαζομένην ὅτε μὲν ὑπὸ τῶν Λέχων ὅτε δὲ ὑπὸ τῶν Μοσχοβίων· καὶ γὰρ ὁ Βορυσθένης σύνορόν ἐστι μεταξύ 'Ρουσσίας τε καὶ Λεχίας.

Ἐν τούτοις ὁ Πέτρος ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Σμολένσκο ἰχνηλάτει τὸν Κάρολον συνεπιφέρων πολὺν στρατόν. Ἀπὸ τὸ Μογιλόβι ὁδεύων τις πρὸς ἄρκτον κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Βορυσθένους, εἰς τὰ σύνορα πάντοτε Λεχίας καὶ Μοσχοβίας, μετὰ 30 λέγας τῆς ὁδοπορείας του εὕρισκει τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Σμολένσκου, δι' οὗ ἐστὶν ὁδὸς ἀπάγουσα ἀπὸ τῆς Λεχίας εἰς τὴν Μόσχαν.

Δὲν ὑπέφεραν οἱ Τοῦρκοι τὰς ἐτοιμασίας καὶ ναυπηγίας τοῦ Πέτρου ὅπου ἀδιακόπως ἔκαμνον εἰς τὸ 'Αζάκι· ὅθεν ὁ βεζίρης Τζόρλουλου 'Αλῆ-πασσᾶς, ἐπιθυμῶν ταπεινώσαι τὸν Πέτρον, γράφει τῷ χάνῃ τῶν Ταρτάρων Καπλάν-Γκιράι νὰ περιποιῇται τὸν Μαζέππαν, χάτμανον τῶν Καζάκων, καὶ νὰ τὸν ὑποσχεθῇ ἐκ μέρους του ὅτι θέλει ἔλθει αὐτοπροσώπως μὲ στρατεύμα πολυάριθμον εὐθὺς ὅπου εἰσέλθῃ ὁ ῥῆξ τῆς Σβετζίας εἰς τὴν Καζακίαν, καὶ ὅτι, διὰ τὴν συμμαχίαν ὅπου αὐτὸς ᾔθελε κάμει κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ Πέτρου Σβέτζοις τε καὶ 'Οθωμανοῖς, θέλει μείνει τοῦ λοιποῦ ἡ Καζακία ἐλευθέρα καὶ αὐτοκέφαλος· εἰς τὸ Μογιλόβι λοιπὸν ὄντας ὁ Κάρολος ἀπεφάσισε νὰ μὴ κινηθῇ κατὰ ἀνατολὰς πρὸς τὴν Μόσχαν, ἀλλὰ κατὰ μεσημβρίαν πρὸς τὴν Οὐκραίναν, ἐπαρχίαν τῶν Καζάκων, κειμένην μεταξύ τῆς μικρᾶς Ταρταρίας, Λεχίας τε καὶ Μοσχοβίας.

Ἐκτείνεται ἡ Οὐκραίνα ἀπὸ μεσημβρίας εἰς ἄρκτον λέγας 100, καὶ ἄλλας τόσας ἀπὸ ἀνατολῆς εἰς δύσιν· διαιρεῖται ἀπὸ τὸν Βορυσθένην εἰς δύο σχεδὸν ἴσα μέρη, καὶ ἡ μητρόπολις τῆς λέγεται Ποτούριν'. Ἐθελουσίως εἶχε ζητήσει τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Λεχίας, ἀλλὰ τυραννηθεῖσα ὑπετάγη τῇ Μοσχοβίᾳ, καὶ μᾶλλον δεσποτισμὸν παθοῦσα ἐξελέξατο ἴδιον ἡγεμόνα· ἀλλ' ἐκωλύθη ὑπὸ τῶν Μοσχοβίων καὶ διώριζον ἐκεῖνοι τὸν χάτμανόν της. Μαζέππας ὠνομάζετο ἐκεῖνος ὅπου ἦτον αὐτοὺς τοὺς χρόνους, γεννηθεὶς εἰς τὴν Ποδολίαν, ἄνθρωπος ἐβδομηκοντούτης, καὶ ἀποστατήσας κατὰ τοῦ ἰδίου εὐεργέτου Πέτρου συμμαχεῖ τῷ Καρόλῳ, ὑποσχεθεὶς 30 χιλ. στρατιωτῶν Καζάκων, μουχιμάτια πολεμικά, ζαχирὲν, τόπια καὶ ἄσπρα πολλά· διὰ τῆς συμβουλῆς αὐτοῦ ἀφῆκε τὴν πρὸς τὴν Μόσχαν ὁ Κάρολος καὶ ἐσκοπεῖτο ἀψαθαι τῆς πρὸς τὴν Οὐκραίναν· ἤλπιζεν ὁ Μαζέππας καὶ τὴν ὀθωμανικὴν βοήθειαν καὶ διὰ τοῦτο παρελίνει· τὸ στρατεύμα τοῦ Καρόλου, οἱ ἐχθροὶ τε καὶ φίλοι του ἤλπιζον πῶς θέλει πάγει εἰς τὴν Μόσχαν· ὁ Μαζέππας ἀνείρεσε τὴν γνώμην ἀπάντων ἀποστατήσας κατὰ τοῦ εὐεργέτου Πέτρου καὶ προσκολληθεὶς τῷ Καρόλῳ, ἐλπίζων ὅτι ὅλοι οἱ Καζάκοι συμφωνήσαντες θέλουν συναποστατήσαι μαζὴ του.

Ὁ στρατὸς λοιπὸν τοῦ Καρόλου εἰς τὸ Σμολένσκο πολεμεῖ μὲ 10 χιλ. ἱππικῷ καὶ 6 χιλ. Καλμούκων τοῦ Πέτρου· (εἶναι οἱ Καλμούκοι Τάρταροι οἰκοῦντες μεταξύ τῆς ἐπαρχίας 'Αζδερχάν, ἣν περ ἐξουσιάζεν ὁ Πέτρος, καὶ τῆς ἐπαρχίας Σεμερκάντι, πατριδὸς τοῦ Τιμουρλέγκη, ὅπου ἐξουσιάζον οἱ

Τάρταροι Ουζπέκηδες· ἐκτείνεται ἡ ἐπαρχία τῶν Καλμουίκων πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τῶν ὁρέων ὅπου χωρίζουν τὸ Μογὸλ ἀπὸ τὴν δυτικὴν Ἀσίαν· οἱ κατοικοῦντες πρὸς τὸ Ἀζερβαϊτζάν τελεσφοροῦσι τῷ Πέτρῳ, τοὺς ὀρίζει, ἀλλ' ἡ ἐν σκηναῖς ζωὴ τοὺς τὸν ὕστερὲν τὴν τελείαν δεσποτείαν τοὺς ὅθεν τοὺς μεταχειρίζεται καθὼς οἱ Τοῦρκοι τοὺς Ἀραβας, ποτὲ μὲν ὑποφέρων ποτὲ δὲ παιδεύων τὰς ἀταξίας των) καὶ μετὰ τριπλᾶς ἐφόδους νικῶσι τὴν τρίτην ἡμέραν οἱ Σβέτζοι. Ἀπὸ τὸ Σμουλέσκο ἕως ἐκεῖ ὅπου ἐγένινεν αὐτὸς ὁ πόλεμος εἶναι λέγαι 100.

Δὲν εἶχε πλέον ῥαχίρην ὁ Κάρολος· τὸν παρεκάλεσαν οἱ περὶ αὐτὸν νὰ περιμένη τὸν γκενεράλιν Λεβενόπτ ὅπου ἐμελλε νὰ φέρῃ καὶ ῥαχίρην· παραιτοῦει τὴν συμβουλὴν τοὺς καὶ καταλιπὼν τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς τὴν Μόσχαν ὁδεύει πρὸς τὴν μεσημβρίαν διὰ τὴν Οὐκραϊναν καὶ ἔρχεται πρὸς τὸν ποταμὸν Δέσαν, ἔνθα ἐπρόσμεναν καὶ τὸν Μαζέππαν καὶ τὸν Λεβενόπτ· εἰσβάλλει ὁ Δέσανς εἰς τὸν Βορυσθένην ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Κιοβίου· ἔφθασε δὲ καὶ ὁ Κάρολος εἰς τὸν Δέσαν μετὰ πολλὰς ταλαιπωρίας, καὶ ἀφοῦ ὁ στρατὸς του κατέφαγεν ὅλον τὸ παξιμάδι ὅπου εἶχε καὶ ἔμειναν πάντῃ χωρὶς προζωάρκεια.

Ἐλπίζων οὖν ὁ Κάρολος νὰ εὕρῃ ἐδῶ τὸν Μαζέππαν μὲ ῥαχίρην ἐξέστη ὅταν εἶδεν εἰς τὰ ἀντικρυνὰ μέρη τοῦ Δέσανα στρατὸν ρουσσικόν. Ὁ Μεντζικὼφ μὲ στρατὸν ἱππικόν τε καὶ πεζικόν κτυπᾷ τὸ καραοῦλι τοῦ Καρόλου τῇ ἰᾷ τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ φονεύονται πολλοὶ ἐκατέρωθεν· ὁ Πέτρος ἀφῆκε τὸν Λεβενόπτ νὰ διαπλεύσῃ τὸν Βορυσθένην, καὶ ὕστερον διαπλεύσας καὶ αὐτὸς τὸν πολεμεῖ τῇ ἡ τοῦ Ὀκτωβρίου μετὰ τῶν δύο ποταμῶν Βορυσθένους καὶ Σόσα, καὶ νικήσας τὸν φυγαδεύει· εἴτα τῇ ιζ' τοῦ αὐτοῦ ὁ Μεντζικὼφ μαζὴ μὲ τὸν γκενεράλιν Παοῦρ καὶ μὲ τὸν Πέτρον, ὅπου καὶ τῶν τριῶν τὰ στρατεύματα συνεποσύντο εἰς 40 χιλιάδας, κοντὰ εἰς τὴν κώμην Λεσνὸ πολемоῦσι τὸν Λεβενόπτ, καὶ γίνεται πολλὴ αἰματοχυσία χωρὶς νὰ ἡττηθοῦν οὔτε Ροῦσσοι οὔτε Σβέτζοι. Τῇ ὕστεραίᾳ πάλιν πολεμοῦν μὲ πολλὴν αἰματοχυσίαν, καὶ οἱ Σβέτζοι μὲν ἐμακρύνθησαν ἀπὸ τὸν πόλεμον, ἀλλὰ δὲν ἐνίκηθησαν· τὴν τρίτην ἡμέραν φθάσαντες δραγοῦνσι 4,000 ἐφορμούσιν οἱ Ροῦσσοι κατὰ τῶν Σβέτζων· ἡττηθέντες φεύγουν εἰς τὴν κώμην Προσπὸκ οἱ Σβέτζοι· τοὺς ξαναπολεμοῦν οἱ Ροῦσσοι· ἡττηθέντες φεύγουν πρὸς τὸν ποταμὸν Δέσαν· τοὺς καταδιώκουν οἱ Ροῦσσοι· δὲν ἡττήθησαν ὁλοτελῶς οἱ Σβέτζοι, ἀλλ' ἀπώλεσαν 8,000 ἄνδρας, 17 τόπια καὶ 44 σημαίας.

Ὁ Πέτρος ἡχμαλωτίσε 56 ὀφφικιάλους καὶ 900 σολδάτους· ὅλα τὰ πράγματα ὅπου συνεπέφερον αὐτοὶ οἱ Σβέτζοι διὰ νὰ ἀποκομίσουν εἰς τὸν Κάρολον ἔμειναν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν νικητῶν Ροῦσσω, καὶ αὕτῃ ἐστάθη ἡ πρώτη φορὰ ὅπου ὁ Πέτρος προσωπικῶς ἐνίκησε τοὺς Σβέτζους.

Ἐν τούτοις καὶ ὁ γκενεράλ Ἀπράξιν τῇ ιζ' τοῦ Σεπτεμβρίου εἶχε νικήσει σβετζικὸν στράτευμα εἰς τὴν Ἰγγρίαν κοντὰ εἰς τὴν Νάρβαν. Ἐμαθεν ὁ Κάρολος αὐτάς του τὰς δυστυχίας εἰς καιρὸν ὅπου εἶχε διαπλεύσει τὸν Δέσαν εἰς τὴν Οὐκραϊναν· ἦλθε καὶ ὁ Μαζέππας εἰς κατὰστασιν ὅπου εἶχε χρεῖαν νὰ βοηθηθῇ καὶ ὅχι νὰ βοηθήσῃ· τὸν ἔφερε ῥαχίρην πολλὴν καὶ 20,000

στρατοῦ, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχεν εἰπεῖ ὅτι ἐκστρατεύει κατὰ τοῦ Σβεΐτζου, ἀλλὰ πλησιάσας εἰς τὸν Δέσναν τοὺς ἐωκνέρωσε τὸν σκοπὸν του· ἐφριξαν οἱ Καζάκοι εἰς αὐτό, καὶ φυγόντες ἔτρεξαν εἰς τὸν Πέτρον καὶ τὸν ἔδωκαν τὴν εἰδησιν, καὶ δὲν ἔμειναν παρὰ τῷ Μαζέππα παρὰ μόνον δύο ῥεγμέντα, τῶν ὁποίων τοὺς ὀφφικιάλους εἶχεν εἰς τὰ σίδηρα ὁ Μαζέππας. Ταῦτα μαθὼν ὁ Πέτρος πέμπει τὴν Μεντζικόφ κατὰ τῆς μητροπόλεώς του Πατουρὶν μαζὴ μὲ τὸν Γαλιτζίνον, τῇ ἰδ' τοῦ Νοεμβρίου, καὶ ὑποτάξαντες τὴν λεηλατοῦν καὶ τὴν κατακαίουσιν ἕνα μαγαζὶ διωρισμένον διὰ τὸν ῥῆγα Κάρολον καὶ τοὺς θησαυροὺς τοῦ Μαζέππα ἡρπάγη· ὁ ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Κιοβίου τὸν ἀφώρισε, καὶ οἱ Καζάκοι ἐξελέξαντο εἰς χάτμανον τὸν Σκοροπέσκη, καὶ τινες συνωμόται του ἐφρονεύθησαν ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα, καὶ κατέκασαν καὶ ἄλλας πόλεις καὶ κώμας ὅπου ὤριζεν ὁ Μαζέππας.

Ἐφθασε καὶ ὁ Λεβενόπτ εἰς τὸν Κάρολον γυμνὸς καὶ ξετραχηλισμένος, ἀφοῦ τὸν ἡρπάγησαν παρὰ τοῦ Πέτρου τῇ ἡ' τοῦ Ὀκτωβρίου 8,000 ἀμάξια ζαχιρεῖ ὅπου ἔφερεν διὰ τὸν Κάρολον καὶ τὰ ἄσπρα ὅπου ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν Λιτουανίαν.

Ὡς τόσον ὁ Κάρολος μὲ 25 χιλ. στρατοῦ καὶ μὲ τὰ ἀπομεινάρια τοῦ στρατοῦ τοῦ Λεβενόπτ καὶ μὲ 2 χιλ. Καζάκους τοῦ Μαζέππα περνᾷ τὸν ποταμὸν Δέσναν τῇ 16 τοῦ Νοεμβρίου, μακρὰν ἀπὸ τὸ Πατουρὶν καὶ κοντὰ εἰς τὸν Βορυσθένην, μὲ ὅλον ὅπου τὰ στρατεύματα τοῦ Πέτρου πανταχόθεν τὸν εἶχαν τριγυρισμένον, καὶ τὰ μὲν ἠκολούθουν τὸν οὐραγόν του, τὰ δὲ πέραν τοῦ Δέσνα ἀνθίσταντο εἰς τὸ πέρασμά του. Τὸν Δεκεμβρίον ὑπὸ τοῦ ψύχους θνήσκουν 2,000 στρατιῶται του· αἱ κῶμαι τῆς Οὐκραίνης ἀπασαι ἦσαν ἀπὸ τὰς πυρκαϊῶς ἀφανισμέναι καὶ ἔρημοι. Ἐπρόσμενον ὁ Μαζέππας τὴν τῶν Ὀθωμανῶν καὶ Ταρτάρων βοήθειαν, ἀλλ' αἱ ὑποσχέσεις των ἦσαν συντροφιασμέναι μὲ ἀναβολὰς τοῦ καιροῦ.

Ἡ ἐπαρχία καὶ τὸ διάστημα τοῦ τόπου ὅπου ἐκτείνεται ἀπὸ τὸ Σμολένσκο ἕως ἐκεῖθεν τῆς Μόσχας λέγεται Ῥουσσία Λευκὴ, καὶ κατὰ τὸν Οὐπνὲρ Μέλαινα· καὶ ἡ ἐπαρχία τῆς Κιοβίας λέγεται Ῥουσσία Ἐρυθρὰ, Μικρὰ Ῥουσσία καὶ Οὐκραίνα, ἥς μητρόπολις τὸ Κίαιβον, κτισθὲν παρὰ τῶν ῥωμαίων βασιλέων τῆς Κωνσταντινουπόλεως· διὰ τῆς Κιοβίας τρέχει ὁ Βορυσθένης, ἣτις συνορεύει πρὸς μεσημβρίαν μὲ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Σμολένσκου· οἱ κατοικηταὶ τῆς Οὐκραίνης λέγονται Καζάκοι. Ἔστι δὲ ἡ Οὐκραίνα τόπος γονιμώτατος καὶ σιτοφόρος. Οὐννοὶ ὑπὸ ἀρχηγῷ τῷ Σκύθῃ Μαδιέ, 700 χρόνους π. Χ. καὶ Τάρταροι πεινασμένοι, ἀφέντες τὴν γειναμένην ἦλθον καὶ κατόκησαν περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Βορυσθένου, οὗσας εἰς τὸ Σμολένσκο, καὶ τούτων ἀπόγονοι εἰσιν οἱ τῆς Οὐκραίνης κατοικηταὶ Καζάκοι. Ὁ δὲ Μαδιέ αὐτὸς ὤρμησεν εἰτα καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ ἐνίκησε τὸν βασιλέα τῶν Μήδων Κυαξάρην, καθὼς μετὰ ταῦτα ὤρμησε καὶ ὁ Τζεγκιζ-χάνης, καὶ ὁ σάχ Σουλεϊμάνης πάππος τοῦ Ὁσμαντζίκην, καὶ ὁ Τιμουρλέγκης· οἱ Καζάκοι λοιπὸν αὐτοὶ οἱ καὶ κατοικηταὶ τῆς Οὐκραίνης καὶ ἀπόγονοι Οὐννων καὶ Ταρτάρων, ζῶντες τὸ πάλαι μὲ πωρικὰ καὶ μὲ λεηλασίαν, ἔραστοι τῆς ἐλευθερίας των, παρεδίδοντο ποτὲ μὲν τοῖς Λέγοις, ποτὲ δὲ τοῖς Ὀθωμα-

—1709

νοῖς, καὶ τέλος τῇ 1654 παρεδόθησαν τοῖς Ρούσσοις, χωρὶς ὅμως πολλὴν ὑποταγὴν καὶ εὐπειθειαν· ἀλλ' ὁ Πέτρος τοὺς ὑπέταξεν.

Ἀναλαμβάνει πάλιν ὁ Μιχαὴλ Ράκοβιτζας τὴν ἡγεμονίαν τῆς Μολδαβίας, ἐξωσθέντος τοῦ Ἀντιόχου Καντεμίρη.

Ἔτει σωτηρίῳ 1709.

Πατριαρχεῖα Ἀθανασίου τοῦ Ε' τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως.

Δυσχερεστούμενοι ἀπὸ τὸν πατριάρχην Κυπριανὸν οἱ ἐνδημοῦντες τῶν ἀρχιερέων καταβιβάζουσιν αὐτὸν τοῦ θρόνου, καὶ ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ κοινῇ ἀνάγεται εἰς τὸν ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως Ἀθανάσιος ὁ Ε', ὁ καὶ τὴν πατρίδα Κρής, κατὰ μῆνα Ἰουλίον· ἀλλὰ καὶ τὸν μόνον μῆνα 16 ἀφῆκαν εἰς τὴν διεξαγωγὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου.

Ἐρθασε καὶ ὁ Πέτρος εἰς τὴν Οὐκραίαν. Τὰ στρατεύματά του δὲν ἠνωχλοῦντο ἀπὸ τὸ κρύον, μὲ τὸ νὰ εἶχον τὰ ἀναγκαῖά τους ῥοῦχα. Ἡ δριμύτης τοῦ χειμῶνος τοὺς ἐβίαζε νὰ ὀπλοστατοῦν· ἔστελθεν ὁ Κάρλος εἰς ὅλα τὰ μέρη καὶ κώμας διὰ νὰ ἀρπάζουν τὰς τροφὰς τῶν ἀγροίκων ὅπου ἔκρυπτον διὰ τροφὴν τῶν γυναικῶν καὶ τέκνων τους, περιῆλθον τὸν Φεβρουάριον ὅλην τὴν Οὐκραίαν καίοντες πανταχοῦ τὰς κώμας· προσέβησαν πρὸς τὸ σούδ-ἔστ μέχρι τῶν ξηρῶν ἐρήμων ὅπου ἔχουν ὅρια τὰ βουνά ὅπου χωρίζουν τοὺς Ταρτάρους Νογαΐδες, ἀπὸ τοὺς Καζάκους τοῦ ποταμοῦ Τάναϊ· ὅθεν περιήρχοντο ἐκείθεν τῆς Οὐκραίνης εἰς τὴν στράταν ὅπου ὀδεύουν οἱ Τάρταροι διὰ νὰ πηγαίνουν εἰς τὴν Ρουσίαν. Οἱ ἀγροῖκοι ἐκρύπτοντο εἰς τὰ ἐνδότερα τῶν ὁρέων μὲ τὰ ζῶά τους· ἀντέτειναν ἐσθότε εἰς τοὺς σολδάτους ὅπου ἤρχοντο διὰ νὰ ἀρπάσουν τὴν τροφὴν τους, καὶ ἐφρονέοντο ἀνηλεῶς παρὰ τῶν Σβέτζων. Ὁ Μαζέππας προσεκόλλησεν εἰς συμμαχίαν τοῦ Καρόλου 2,000 Ζαποροβάνους τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὰς δύο ὄχθας τοῦ Βορυσθένους καὶ εἰς τὰς ἐν αὐτῇ νήσους. Αὐτοὶ δὲν ἔχουν ὅλοι κοινῶς οὔτε γυναῖκας οὔτε τέκνα, καὶ ζῶσιν ἐξ ἀρπαγῶν· ἔχουν καὶ χάτμανον ὑποτασσόμενον εἰς τὸν χάτμανον τῆς Οὐκραίνης. Ἐξω ἀπὸ τοὺς ῥηθέντας δύο χιλιάδας τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν Ζαποροβάνων ἐκινεῖτο μετὰ τῶν Καζάκων καὶ Καλμούκων τοῦ Πέτρου ὅπου ἦσαν εἰς αὐτὰ τὰ μέρη.

Τὸν Φεβρουάριον μὲ χιόνας καὶ πάγους ἤρξαντο οἱ ἀρροβόλισμοι μεταξὺ Ῥώσων τε καὶ Σβέτζων, δι' ὧν ἀδυνατούσεν ὁ πενιασμένος στρατὸς τοῦ Καρόλου, καὶ τὸν Ἀπρίλιον εἶχεν ὁ Κάρλος 18,000 Σβέτζους. Καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Μαΐου ἦλθεν ὁ Κάρλος νὰ πολεμήσῃ τὴν Πουλτάβαν, καὶ τὴν πολιορκεῖ μὲ 30,000 στρατοῦ, ὧν αἱ δεκαοκτὼ ἦσαν Σβέτζοι, αἱ δὲ λοιπαὶ ἦσαν Ζαποροβάνοι, Βλάχοι καὶ Καζάκοι.

Κεῖται ἡ Πουλτάβη εἰς τὸν ποταμὸν Βόλσκαν (ἐμπορεῖον τῶν Ζαποροβάνων, ἐνθα πωλοῦσι τὸ ἔαρ ἐκεῖνα ὅπου κλέπτουν τὸν χειμῶνα), εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἄκραν τῆς Οὐκραΐνας, μακρὰν τοῦ Βορυσθένους 13 λέγας, εἰς τὸ ὅποιον διάστημα κατοικοῦσιν οἱ Ζαποροβάνοι· πρὸς ἄρκτον τῆς Πουλτάβας εἶναι βουνά, δι' ὧν ὁδὸς διὰ τὴν Μόσχαν. Ἐφαντάζεται οὖν ὁ Κάρολος μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Πουλτάβας δι' ἐκείνης τῆς ὁδοῦ νὰ καταντήσῃ εἰς τὴν Μόσχαν· ἦν δὲ ἡ Πουλτάβα μαγαζὶ τοῦ Πέτρου, γεμάτη ἀπὸ προζωάρκεια καὶ ἄλλα εἶδη τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἀναγκαῖα.

Ὁ Πέτρος εἰς αὐτὸ τὸ τετραμηνιαῖον διάστημα αὐτοῦ τοῦ χρόνου εἶχε περιέλθει ὅλα τὰ μέρη ὅπου συνορεύουν τὴν Οὐκραΐναν, τὸ δουκάτον τῆς Σιθηρίας ἐνθα τρέχει ὁ Δέσνας, τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Πόλχου, τὰ ὅρη ὅπου καταντοῦν εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην, καὶ πλησιάσας εἰς τὸ Ἀζάκι ἐπάστρεψε τὸν λιμένα του, ἐναυπήγησε νῆας, ἐδυνάμωσε τὸ ὄχυρῶμα Ταγανρόκ καὶ τέλος ἔφθασεν εἰς βοήθειαν τῆς Πουλτάβας με στρατεύμα 70,000 καὶ τηλεβόλους 72 τῇ 1ῇ τοῦ Ἰουνίου. Ὁ ποταμὸς Βόλσκα ἦτον μεταξὺ τοῦ καὶ τοῦ Καρόλου· οἱ πολιορκοῦντες ἦσαν πρὸς τὸ νόρδ-ἔστ καὶ οἱ Ῥοῦσσοι πρὸς τὸ σὺδ-ἔστ.

Περνᾷ τὸν ποταμὸν ὁ Πέτρος τῇ γ' τοῦ Ἰουλίου εἰς μέρος ὅπου ἦτον παρὰν ἀπὸ τὴν Πουλτάβαν, καὶ εἰς μίαν νύκτα ἀνοίγει τὰ μετερίζια τοῦ στρατοπέδου του καταντικρὺ τοῦ σβετζικικοῦ στρατοπέδου. Στρατιῶται σβέτζοι καὶ ροῦσσοι πολάκις ἐπολέμησαν ἐμπρὸς καὶ ὑπὸ τοῖς τείχεσι τῆς Πουλτάβας· εἰς ἓνα παρόμοιον πόλεμον παρὼν ὁ Κάρολος τῇ ζ' τοῦ Ἰουλίου, ἀπὸ βόλι μιᾶς καραπίνας ρουσσικῆς κτυπάται τὸ ὑπόδημά του, καὶ τσακίζεται τὸ κόκκαλόν τοῦ ποδὸς του· ἔκρυψε τὴν πληγὴν του, καὶ ἐξ ὥρας ἦτον ἔφιππος, εἰτα λαβόντες τὸν ἐξεκαθαλίκευσαν εἰς τὴν σκηνὴν του· οἱ χειρουργοὶ εἶπον ὅτι πρέπει νὰ κοπῇ τὸ γόνυ του, ἀλλ' εἰς αὐτῶν, τοῦνομα Νευμᾶν, ὑπεσχέθη νὰ τὸ ἰατρέυσῃ χαράζωντάς το βαθέως· κοπτόμενος ἐπρόσταξε νὰ γένη ἔφοδος κατὰ τῆς Πουλτάβας· ἀλλὰ μαθὼν τῇ κς' τοῦ Ἰουλίου ὅτι ὁ Πέτρος σκοπεῖται νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ στρατοπέδου του, ἐδῆκεν ἀπὸ τοῖς χάρακάς του φερόμενος εἰς μίαν ἄμαξαν με τέσσαρα ἄλογα ἐν τῷ στρατῷ του.

Ἦτον καὶ ὁ Πέτρος μετὰ τὸν ἰδικόν του στρατὸν ἐξω τῶν χαράκων του, βαλμένον εἰς τάξιν πολέμου· ὅθεν ἤρξατο ὁ πόλεμος σφοδρότατος καὶ πεισματωδέστατος ἐκατέρωθεν. Ὁ Πέτρος ἦν ἀρχιστράτηγος, ὁ γκενεράλ Παιούρ ἦτον εἰς τὸ δεξιὸν κέρας, ὁ Μεντζικόφ εἰς τὸ ἀριστερόν καὶ ὁ Σερεμετιῆ εἰς τὸ κέντρον· εἶχον οἱ Σβέτζοι μόνον 18 τηλεβόλους καὶ 12 μορτάρια, ἐπειδὴ ὁ Κάρολος, μὴ ἔχωντας ἄλογα διὰ νὰ τὰς φέρουν, τὰς ἔρριπτε μέσα εἰς τοὺς ποταμούς προτοῦ καὶ ἀφοῦ ἀπέρασε τὸν Βορυσθένην καὶ Δέοναν. Φονεῖονται οἱ δύο ἵπποι τῆς ἁμάξης του, βάλλουν ἄλλους δύο, εἰτα τσακίζεται καὶ ἡ ἁμάξα ἀπὸ γχιουλὲν, καὶ τὸν καθίζουν εἰς σέδιαν τοῦ Πέτρου τὰ ροῦχα καὶ τὸ καπέλλο ἐτρυπήθησαν ἀπὸ τὰ βόλια. Αὐτοὶ καὶ οἱ δύο ἀδιακόπως ἦσαν μέσα εἰς τὴν φωτιάν παρ' ὅλον τὸν καιρὸν τοῦ σφοδροῦ αὐτοῦ καὶ μεγάλου πολέμου ὅπου ἐβάσταξε δύο ὥρας· καὶ

τέλος ἡττώνται κατὰ κράτος οἱ Σβέτζοι. Ὁ Πονιατόβσκις διώρισε δύο δραπάντηδες νὰ καθαλικεύσουν τὸν Κάρολον ἐφ' ἵππου, ὅπου δὲν ἐδύνατο νὰ καθαλικεύσῃ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου καὶ τὸν ὑπερενώχουν οἱ πόνοι εἰς τὴν καθάραν διώρισε μαζὴ τοῦ καὶ 500 ἵπποις· ἐκίνησε λοιπὸν, μὲ ὅλον ὅπου καὶ νὰ φύγῃ δὲν ἤθελε, καὶ νὰ δεφενδευθῇ ἀδυνατούσῃ, καὶ ἀνάκλησιν δὲν εἶχε. Διήλθον αὐτοὶ διὰ δέκα βεγγιμένων Μοσχόβων εἰς διάστημα μιᾶς λέγας, καὶ δὲν ἐμποδίσθη ἡ ὁδοιπορεία τους, καὶ τρέχοντες ἔφθασαν ὅπου ἦν τὸ καλαπαλίκι τῶν Σβέτζων. Ἐν τῷ φεύγειν καὶ τρέχειν ἐσκοτώθη ὁ ἵππος τοῦ Καρόλου καὶ τὸν ἐκαθαλικεύσαν εἰς ἄλλον· εἰς τὸ καλαπαλίκι εὗρων τὴν ἄμαξαν τοῦ κόντε Πίπερ ἐπέβη αὐτῆς, καὶ δρομαῖος ἦι πρὸς τὸν Βορυσθένην.

Οἱ Ρούσσοι ἐμέτρησαν Σβέτζους πεφονευμένους 9,224· ἐσκόλαδωσαν ἐν τῷ πολέμῳ 6,000, τοὺς περισσοτέρους ἵπποις· ὁ Πίπερ μὲ ὅλην τὴν καγκελλαρίαν εἶχε σκλαβωθεί, ὁμοίως καὶ ὁ φέλδ-μαρσεάλης Ρενσχίλδ, καὶ οἱ γκνεραλῆδες Σλίπενπακ, Ριζέν, Στακελπέργ, Κρεουτζ, Ἀμιλτόν, τρεῖς βοηθοὶ τοῦ στρατοπέδου καὶ ὁ καθολικὸς ἀκροατὴς τοῦ στρατιωτικῷ, 59 ὀφφικιαῖοι τοῦ στάτου, 5 χιλιαρχοὶ, 16,942 σολδάτοι· ἐάλω καὶ ὁ τζεπχανὲς τοῦ Καρόλου ὁ περὶ τὴν Πουλτάβαν, αἱ σκηναὶ τοῦ καὶ ὁ χαζνές τοῦ ὅπου εἶχε τρία μυλλιοῦνια μονέδας· ἀλλ' ἔφυγον 16,000 σολδάτοι πρὸς τὸν Βορυσθένην, οἱ ὑπὸ τῷ Λεβονόπτ. Ὁ Κάρολος ἀκούσας παρὰ τοῦ Πονιατόβσκι τὰς τοσαύτας ζημίας τοῦ εἶπε τὸ, ἀπρέπει νὰ φύγῃ εἰς τὴν Τουρκίαν. Μὲ ὀλίγην λοιπὸν ἀρτίλλεριαν, προζωάρχεια καὶ παροῦτι τρέχων ἔφθασεν εἰς τὸν Βορυσθένην τῇ νυκτὶ τῆς ε' τοῦ Ἰουλίου, εἰς τὴν χώραν τῶν Ζαποροβάνων, εἰς ἐν μέρος ὅπου εἶναι μεταξὺ τῶν ποταμῶν Βόλσκα καὶ Σόλ· εἰς αὐτὸ τὸ μέρος ἀντικρὺ τοῦ Βορυσθένους εἶναι μεγάλη ἐρημος ἀπάγουσα εἰς τὰ σύνορα τῆς Τουρκίας.

Φθάσας οὖν εἰς τὴν ὄχθην εὗρεν ἐκεῖ τὸν Λεβονόπτ μὲ τὸ προῤῥηθὲν στράτευμα· εἶδον οἱ Σβέτζοι τὸν ῥῆγά τους πεναισμένον δύο ἡμέρας. Ἐν τῷ διαπλέειν τὸν Βορυσθένην εἶδε τὸν Μεντζικὸφ μὲ στράτευμα ἱππικὸν 10,000 καὶ πολλὴν ἀρτίλλεριαν ἐπὶ τῶν πέριξ λόφων· εἶχε δὲ ὁ Κάρολος καὶ τὸν Μαζέππαν μαζὴ τοῦ εἰς τὸ πέρασμα τοῦ ποταμοῦ. Δὲν ἐπολέμησε καίτοι ἔχων παρ' ἑαυτῷ 14,000 στρατοῦ· ἡ πληγὴ τοῦ ἔκαμιν ἐμπυον, εἶχε θέρμην, καὶ δὲν εἶχε τὰς πρώτας τοῦ ιδέας οὔτε τὴν πρώτην τὸλμην καὶ θάρσος. Ὁ καγκελλάριος Μουλέρνα καὶ ὁ Πονιατόβσκις διέπλευσαν τὸν ποταμὸν μὲ ἄλλο καίκι· 300 ἵπποις καὶ ἄλλοι. Λέχοι καὶ Καζάκοι ἵππεις ἠθέλησαν διαπλεῦσαι τὸν ποταμὸν, ἀλλ' οἱ πλείους ἐπνίγησαν· ἀπὸ δὲ τοῦ πεζικοῦ ὅσοι ἠθέλησαν κολυμβῶντες ν' ἀπεράσουν ὅλοι ἐπνίγησαν. Ὡς τόσον ὁ Μεντζικὸφ αἰχμαλωτίζει τὰς ῥηθείσας 14,000 τῶν στρατιωτῶν, καὶ ὁ γκνεραλῆς τους Λεβονόπτ ὑπέγραψε τὴν θανάσιμον αὐτὴν συμφωνίαν, δι' ἧς παρέδιδεν εἰς τὸν Πέτρον τοὺς Ζαποροβάνους ὅπου ἐπολέμησαν διὰ τὸν Κάρολον καὶ εὐρέθησαν εἰς αὐτὸ τὸ στρατόπεδον.

Ἐφυλάκωσεν ὁ Πέτρος εἰς τὴν Πουλτάβαν αὐτὰς τὰς 14,000 τοῦ

στρατιωτικοῦ, κάκειθεν ἐσκορπίσθησαν εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Μοσχοβίας καὶ εἰς τὸ Σιτίρι· καὶ ὅποιος ἤξευρε τέχνην τὴν μετεχειρίσθην συνελόντι φάναι, πάντες οἱ εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ Καρόλου ὄντες καὶ ζωγρηθέντες ὑπὸ τῶν Μοσχόδων, πλὴν τῶν ἐν τῷ πολέμῳ φονευθέντων, μικροὶ τε καὶ μεγάλοι κατὰ τὰ ὀφίγια καὶ τάξεις, συμποσοῦνται εἰς 18,746. Τοὺς αἰχμαλώτους γενεράλληδες σβέτζους τοὺς περιποιήθη ὁ Πέτρος διδωντάς τους τὰ σπαθιά τους, καὶ προσκαλὼντάς τους εἰς τὸ τραπέζι του καὶ ἐπαινῶντάς τους διὰ τὴν τέχνην καὶ τὸ θάρρος μετὰ τὴν ὁποίαν ἐπολέμησαν ἐπὶ εἰς ὑγίαν τους· τοὺς δὲ σολδάτους καὶ ἄλλους μικρὰς τάξεως καὶ εὐτελεῖς τοὺς ἔστειλεν εἰς τὸ Σιτίρι.

Ὁδεύσας οὖν ὁ Κάρολος ἡμέρας 5 ἐφθασεν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Ἰππάνιδος, τουρκιστὶ Ἀκσοῦ καὶ ρουσσιστὶ Πόγ, ὅστις τελευτῶν εἰσβάλλει εἰς τὸν Βορυσθένην. Χωρὶς ἄδειαν τοῦ Μεχμέτ-πασσᾶ Οὐζοῦ βαλίσχαι οἱ ἐγγύρωι δὲν τὸν ἄφιναν νὰ περάσῃ τὸν Πόγ· ἔστειλεν ὁ Κάρολος ἄνθρωπον εἰς αὐτὸν διὰ τὸ πέρασμα, ἀλλ' αὐτὸς δούς τὴν εἰδησιν τῷ Ἰσούφ-πασσᾶ σερασκέρῃ τοῦ Πεντερίου ἐζήτει ἄδειαν παρ' αὐτοῦ διὰ τὸ πέρασμα. Ἐν τούτοις οἱ Ῥοῦσσοι οἱ διώκοντες τὸν Κάρολον διαπλεύσαντες τὸν Βορυσθένην ἐφθασαν εἰς τὸν Πόγ διὰ νὰ τὸν σκλαβώσουν, καὶ αὐτὸν μὲν εὑρον ἤδη διαπεράσαντα μετὰ 1,800 ἀνδρας (δοθείσης ἄρτι τῆς ἀδείας παρὰ τοῦ Ἰσούφ-πασσᾶ) πεντακόσιοι δὲ ἄνθρωποι τοῦ μὴ φθάσαντες διαπλεύσαι ἐξωγρήθησαν περὰ τῶν Μοσχόδων, βλέποντος τοῦ Καρόλου καὶ ἀγανακτοῦντος. Φθάσας οὖν εἰς τὸ Πεντέρι ἐγράψε τῷ σουλτάν Ἀχμέτῃ τῇ ιγ' Ἰουλίου· τὸν εἶπαν νὰ γράψῃ τῷ Ἐπιτρόπῳ, καὶ δὲν ἠθέλησε, λέγων ὅτι ἦτο ἀτίμια τοῦ τὸ νὰ τὸν γράψῃ. Ὁ σουλτάν Ἀχμέτης τὸν ἀπεκρίθη τὸν Σεπτέμβριον, τὸν διώρισε ταῖνι διὰ τοὺς 1,800 ἀνθρώπους του, καὶ 500 γρόσια λουφὲν τὴν ἡμέραν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1710, τοῦ Χιτζρὲ 1122.

Καταβιβάζεται πάλιν ἀπὸ τὴν ἡγεμονεῖαν τῆς Μολδαβίας ὁ ῥηθεὶς Μιχαὴλ βοεβόδας ὁ Ῥακοβίτζας, τῇ συνεργείᾳ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Πραγκοβάνου, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν διὰ σκανδάλων του εἰς τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν, καὶ ἀναβιβάζεται εἰς αὐτὴν ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Νικόλαος Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτος· ἐγίνε δὲ Δραγομάνος τῆς Πόρτας ὁ δεῦτερος υἱὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

Ὁ Κάρολος φαντάζεται καὶ πάλιν νὰ ὑποτάξῃ Λεχίαν τε καὶ Ῥουσσίαν· διὸ πέμπει εἰς τὴν Πόλιν τὸν Πονιατόβσκην διὰ νὰ φροντίσῃ νὰ ἐγερθῇ πόλεμος τῶν Ὀθωμανῶν κατὰ τοῦ Πέτρου, οὗ τινος τῇ δυνάμει ὁ ῥήξ τῆς Λεχίας Αὐγούστος ἀνέλαβε πάλιν τὸ ῥηγάτον τῆς Λεχίας, καὶ ὁ Στανίσλαος ὡς κατὰδικος ἐφυγεν εἰς τὴν Πομερανίαν, ἥτις εἰσέτι ἦν ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ Καρόλου· ἦσαν δὲ μαζὴ του καὶ ὁ παλατίνος τῆς Κιοβίας καὶ τινες ἄλλοι εὐγενεῖς βοηθοὶ του. Ζητῶν οὖν ὁ Πονιατόβσκης παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου Τζόρλουλου Ἀλλ-πασσᾶ τὴν νὰ φυλάξῃ τὴν ὑπόσχεσίν του καὶ νὰ

δῶση τῷ Καρόλῳ τὴν βοήθειαν ὅπου ὑπεσχέθη τότε τῷ Μαζέππα διὰ τοῦ χάνη, ὡς προεγράφη, ἀπεκρίνετο πάντοτε ὅχι κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ Πο- νιατόβσκη καὶ τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας ὅπου τὸν ἐβόηθη. Ὁ Πέτρος μετὰ τὸν πόλεμον τῆς Πουλτάβας εἶχεν ὑποτάξει τὸ περισσότερον μέρος τῆς Λιβονίας καὶ τὴν πόλιν αὐτῆς Ῥήγαν, καὶ διὰ τὰς νίκας τοῦ αὐτὰς τὸν εἶχαν οἱ Τούρκοι εἰς ὑπόληψιν δυνατοῦ· ὅθεν ὁ Ἐπίτροπος, καταφρονῶν τὰς παρακινήσεις καὶ τοῦ Καρόλου καὶ τοῦ Φράντζα, ἐπικυροῖ τὴν εἰρήνην μετὰ τῶν Μοσχόβων διὰ τοῦ πρέσβεως αὐτῶν Τολστόη. Ὁ Κάρολος ταῦτα μα- θὼν δίδωσι κρυφίως ἔγγραφον τῷ σουλτάν Ἀχμέτῃ παραπονούμενος κατὰ τοῦ Ἐπιτρόπου ὡς προδότου τῆς βασιλείας καὶ παραβάτου τῆς ὑποσχέ- σεώς του εἰς τὴν συμμαχίαν διὰ τὸν κατὰ τοῦ Πέτρου πόλεμον· ὁ σουλτάν Ἀχμέτης πέμπει τὸ ἔγγραφον τῷ Ἐπιτρόπῳ καὶ ζητεῖ μαθεῖν τὰ ὑποσχε- θέντα τῷ Καρόλῳ· ὁ Ἐπίτροπος ἐπιφορτίζει τὸ σφάλμα εἰς τὸν χάνην Κα- πλάν-Γκιράν καὶ ἐξορίζει αὐτὸν εἰς τὸ Γιάμπολι, καὶ πέμπει νέον χάνην εἰς τὸ Κρίμι τὸν Δεβλέτ-Γκιράν, παρεγγυῶν αὐτῷ ζῆν εὐνοϊκῶς μετὰ τοὺς Ῥούσσους, καὶ ἂν καταλάβῃ εἰς αὐτοὺς ἐναντίον τι εἰς τὴν εἰρήνην νὰ τὸν δώσῃ εἰδήσιν· οἱ προὔχοντες σὺν τῷ Ἐπιτρόπῳ ἀποφασίζουσι νὰ διατηρη- ται ἀλῶντος ἡ εἰρήνη μετὰ τὸν Πέτρον, καὶ μνησθῶσι τῷ Καρόλῳ ἀπελθεῖν εἰς τὰ ἴδια διὰ τῆς Γερμανίας, ἀλλ' αὐτὸς οὐκ ἀκούει καὶ ἀπειθεῖ. Φθάσας ὁ νέος χάνης εἰς τὸ Κρίμι γράφει τῷ σουλτάν Ἀχμέτῃ τὸ ὅτι ὁ προκατό- χος του ὑπεσχέθη τῷ Μαζέππα συμμαχεῖσθαι ἂν ὁ Κάρολος εἰσέλθῃ εἰς τὴν Οὐκραίναν, διὰ νὰ καταπολεμηθῇ ὁ Πέτρος, καὶ νὰ ἀποκτήσουν καὶ οἱ Κα- ζάκοι τὴν ἐλευθερίαν τους· ὅθεν ὁ σουλτάν Ἀχμέτης ζητεῖ μαθεῖν παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου τὸ τί ἐγράφη τῷ τότε Ταταρχάνῃ Καπλάν-Γκιράν περὶ τοῦ Μα- ζέππα καὶ περὶ τῆς συμμαχίας τοῦ Καρόλου· ὅστις ἠρνήθη τὸ ὅτι νὰ ἔγραψέ τι περὶ τούτου, προσθεὶς ὅτι πάντα ταῦτα νὰ τὰ ἔκαμεν ὁ χάνης οἰκοθεν. Πέμπει οὖν ὁ σουλτάν Ἀχμέτης κρυφίως πιστὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν χάνην Καπλάν-Γκιράν καὶ ἐρωτᾷ τὸ ἂν ἔγραψέ τι τοιοῦτον πρὸς τὸν Μαζέππαν· ὁ χάνης ὡμολόγησεν ὅτι νὰ ἔγραψέ διὰ προσταγῆς τοῦ Ἐπιτρόπου, καὶ ἔστειλε καὶ τὰ πρὸς αὐτὸν περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως γράμματά του. Με- ταπεψάμενος οὖν τὸν Ἐπίτροπον ὁ σουλτάν Ἀχμέτης ὡς φιλοψευδῇ ἐ- λέγχει, καὶ καταβιβιάσας εὐθὺς τῆς ἀρχῆς κἀμνει Ἐπίτροπον τὸν Κιοπρου- λόγλου Νουμάν-πασσάν, καὶ ἔλαβεν ἐκ τούτου πάλιν ἐνδόσιμον ὁ Κάρολος νὰ παρακινή τὸν κατὰ τοῦ Πέτρου πόλεμον. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ὁ νέος χάνης βαρέως φέρων τὸ μεγαλεῖον τοῦ Πέτρου, καὶ τὸ νὰ τὸν ἔχῃ γείτονα εἰς τὸ Ἀζάκι καὶ εἰς τὸν λιμένα Ταγανρόκ, καὶ τὸ νὰ μὴ λαμβάνῃ, ὡς ἄλ- λοτε οἱ προκατόχοί του, τὸν πρὸ τοῦ Πέτρου ὑποσχεθέντα τῷ χάνῃ τοῦ Κριμίου ἐτήσιον δασμὸν παρὰ τῶν Ῥούσσω, συνιστάμενον εἰς ρούβλια 60,000, παρεκίνει τὴν ὀθωμανικὴν βσιλείαν καὶ τοὺς εἰς τὸν κατὰ τοῦ Πέτρου πόλεμον, καὶ ἀνταμωθεὶς μετὰ τὸν Κάρολον εἰς τὸ Πεντέρι, ἠνώθησαν ἐπὶ τούτῳ καὶ ὅση δύναμις ἐκινούντο εἰς τὴν παρakingσιν του. Μετὰ πολ- λὰς οὖν εἰδήσεις ἀμφοτέρων κινούσας εἰς δυσμένειαν κατὰ τοῦ Πέτρου ἐ- πεμψεν ὁ Κάρολος τῷ σουλτάν Ἀχμέτῃ καὶ τὴν ζωγραφίαν τοῦ Πέτρου τυ-

πωθεῖσαν ἐν τῇ Ἀμστερδὰμ τοιαύτῃ ἐπιγραφῇ: «Πέτρος ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῶν Ῥωσσορωμαίων.» Αὕξησαν τὰς ὑποφίας τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη κατὰ τοῦ Πέτρου τὰ τοιαῦτα σκάνδαλα, ὅπου καὶ πρὸ πολλοῦ ζηλοτυπία φερόμενος εἶχε διὰ τοὺς προβιδασμούς ὅπου ἔκαμεν ὁ Πέτρος εἰς τὸ ναυτικόν, καὶ διὰ τὰς νῆας ὅπου εἶχεν εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην καὶ τὸν Εὐξείνιον πόντον, (καὶ εἶδε καὶ μὲ πολλὴν ἔκστασιν τοῦ τὸν πρέσβυν τῆς Μοσχοβίας νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν λιμένα τῆς Πόλεως μὲ στόλον πολεμικῶν νηῶν,) καὶ διὰ τὰ ὄχυράματα τοῦ Ἀζακίου καὶ τοῦ λιμένος τοῦ Ταγανρόκ, περιβόητα καὶ πολυθρύλλητα παρὰ πᾶσιν. Εἶπεν οὖν τῷ Ἐπιτρόπῳ Νουμᾶν-πασσᾶ τὸ ὅτι ἀναγκαῖος ὁ κατὰ τοῦ Πέτρου πόλεμος, ὥσάν ὅπου φαντάζεται νὰ γένῃ ἄλλος Ἀλέξανδρος καὶ νὰ ὑποτάξῃ τὸν κόσμον, καὶ δὲν πρέπει νὰ τοῦ δοθῇ καιρὸς εἰς τὸ νὰ ἐνδυναμωθῇ περισσότερον, μόνον νὰ κοπῇ τὸ κακὸν τώρα εἰς τὰς ἀρχάς. Ὁ Ἐπίτροπος ἀπεκρίθη ὅτι, αὐτὸς Πέτρος τῇ ἀληθείᾳ ἐμεγαλύνθη τόσο, καὶ εἶναι καὶ τόσο δραστήριος, ὅπου δίδει ὑποφίαν διὰ κάθε κακόν· ἄλλ' ἐπειδὴ εἶναι συμφωνία εἰρήνης μεταξὺ μας, δὲν πρέπει νὰ παρασπονδήσωμεν ἡμεῖς, καὶ ἄς ἐρωτηθῇ ὁ πρέσβυς διὰ τὸν σκοπὸν ὅπου ἔχει ὁ Πέτρος μὲ τὰς τοιαύτας ἐτοιμασίας του.» Ἦρσεν ὁ λόγος τῷ σουλτάν Ἀχμέτῃ, καὶ ἐρωτηθεὶς ὁ πρέσβυς ἀπεκρίθη τῷ Ἐπιτρόπῳ ὅτι ὁ βασιλεὺς του δὲν ἐναυπήγησεν ἄλλας νῆας, καὶ ὅτι ἐπισκευάζει τὰς πρὸ τῆς ἀγάπης ναυπηγηθείσας, ὥσάν ὅπου θέλουν φθαρεῖ ἂν δὲν τελειωθοῦν, καὶ ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁμηρος διὰ τὸν βασιλέα του, ὥς πολλὰ μεμακρυσμένον ἀπὸ τοῦ νὰ διεγείρῃ πόλεμον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν πρὸ τοῦ νὰ τελειώσῃ ἡ διορία τῆς ἀγάπης, παρὰ μόνον ἂν βιασθῇ ὑπὸ τῆς ὀθωμανικῆς αὐλῆς. Ἀνήγγειλε ταῦτα ὁ Ἐπίτροπος τῷ σουλτάν Ἀχμέτῃ, ἀλλὰ αὐτὸς μὴ πεισθεὶς ἀποφασίζει τὸν κατὰ τοῦ Πέτρου πόλεμον, καὶ προσταττεῖ τὸν Ἐπίτροπον δασμολογῆσαι νεοφανεῖς δασμοὺς διὰ συνάθροισιν χρημάτων πρὸς στρατολογίαν πολλοῦ στρατοῦ, τὸ κοινότερον ἰμδάτισεφεριε λεγόμενον. Ἀποκριθέντα τὸν βεζίρην τὸ ὅτι οἱ ὑποχείριοι δὲν πρέπει νὰ τελεσφοροῦν περισσότερον ἀπὸ ἐκεῖνο ὅπου προσταττεῖ τὸ κουράνι, καταργεῖ τῆς ἀρχῆς, καὶ κάμνει Ἐπίτροπον τὸν αὐτὸν Παλτατζὶ Μεχμέτ-πασσᾶν τὸν προῤῥηθέντα, καὶ πέμπει ἡγεμόνα εἰς τὴν Εὐβοίαν, ἀλλως Νεγροπόντε, τὸν Νουμᾶν-πασσᾶν.

ὑποψιθιρίζεται τοίνυν ἡ ἐκστρατεία ὁ πρέσβυς τῶν Ἑταῶν, ὑποτοπάζας αὐτὴν κατὰ τοῦ Μωρέως, ἔβρεξεν ὑετὸν χρυσοῦ καὶ ἀργύρου εἰς τε τὸν μουφτὴν καὶ εἰς ἄλλους προῤῥοντας· ἄλλ' ὁ πρέσβυς τῆς Ρουσίας, ἐπεριδόμενος εἰς τὴν ὑστερινὴν ἀγάπην, ἡμέλησε νὰ ὀπλισθῇ κατὰ τῆς τρικυμίας· αὕτη ἡ διαγωγὴ κατεγνώσθη φυλαργυρίας εἰς μίαν αὐλὴν ὅπου θέλει χαρίσματα.

Μεταπέμπεται οὖν ὁ Ἐπίτροπος τὸν χάνην, ὅστις φθάνει εἰς τὴν Πόλιν τὸν Νοέμβριον· γίνεται συνέλευσις πάντων καὶ ἀποφασίζεται κοινῶς ὁ κατὰ τοῦ Πέτρου πόλεμος, καὶ γράφονται προσταγαὶ διὰ τὴν ἐτοιμασίαν· καὶ τῇ 28^ῃ τοῦ Νοεμβρίου ὁ πρέσβυς τοῦ Πέτρου Τολστόης εἰρμητῇ παραδίδεται εἰς τοὺς Ἐπτὰ Κοιλάδες μὲ 30 οἰκιακούς του, δημεύονται τὰ ὑπάρ-

—1740

χοντά του, καὶ ὡς ψεύστην θέλων νὰ τὸν φονεύσῃ ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης ἀνεχαίτισθη τῆς ὁρμῆς παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου.

Ἐν τούτοις ὁ Μαζέππας εἶχε διαβάλει τὸν Πραγκοβάνον ὡς σύμμαχον τοῦ Πέτρου καὶ ὑποσχθέντα αὐτῷ 30 χιλ. στρατοῦ καὶ προζωάρκεια καὶ ἄλλα ἐφόδια πολεμικὰ διὰ πολλοὺς χρόνους· τοῦτ' αὐτὸ δὲ ἐβεβαίωσαν καὶ τινες πασσάδες τῶν περὶ. Συμβουλευθεὶς περὶ τούτου ὁ Ἐπίτροπος μὲ τὸν χάνην διὰ προσταγῆς τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη, δὲν εὐρέθη εὐλογον νὰ τὸν κτυπήσουν φανερά, καὶ ὡς δυνατόν καὶ ὡς εἰς μεγάλην ὑπόληψιν, ἀλλὰ νὰ τὸν ἀπατήσουν μὲ τὸ μέσον τοῦ γείτονός του ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας· ὅθεν καθελόντες τῆς ἀρχῆς Νικόλαον τὸν Μκυροκορδάτον, ὡς ἀνεπιτήδειον εἰς τὰ τοιαῦτα, ἔδωκαν τὴν ἡγεμονείαν τῆς Μολδαβίας, τῇ τοῦ χάνη προτροπῇ, τῷ Δημητρίῳ Καντεμίρῃ, υἱῷ τοῦ προῤῥηθέντος Κωνσταντίνου τοῦ Καντεμίρη· καὶ ταύτην μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον, τῇ δ' ἀληθείᾳ ἔδωκαν αὐτῷ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Βλαχίας μὲ προσταγὴν τοῦ νὰ γενῇ ἐγκρατὴς τοῦ Πραγκοβάνου, ἡ ζῶντος ἢ πεφονευμένου, καὶ εὐθὺς αὐτὸς νὰ εἰσέλθῃ εἰς Βουκουρέστιον ὡς ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας, διὰ δὲ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Μολδαβίας νὰ προβάλῃ ἄλλο πρόσωπον κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τῆς Πόρτας, τῆς ὁποίας ἡ κλίσις ἦτον διὰ τὸν Μιχαὴλ Ξακοβίτζαν βοεβόδα, ὅστις καὶ αὐτὸς εἶχε δώσει κακὰς μαρτυρίας κατὰ τοῦ Πραγκοβάνου, μίσει φερόμενος τῷ πρὸς αὐτὸν μᾶλλον ἢ ἀληθεύων, ὡς αἴτιον τῆς ἀπὸ τῆς μολδαβικῆς ἡγεμονείας καθαιρέσεώς του. Ὑπεσχέθη τῷ Δημητρίῳ Καντεμίρῃ ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης, εἰς ἀμοιβὴν αὐτῆς τῆς κατὰ τοῦ Πραγκοβάνου δουλεύσεώς του, τὸ ὅτι ἡ ἡγεμονεία τῆς Βλαχίας θέλει εἶναι παντοτινὴ εἰς τὸ γένος του, καὶ ἐν ὅσῳ ἤθελε διατρίψῃ εἰς τὴν Μολδαβίαν νὰ μὴ δασμοφορήσῃ ποσῶς, καὶ οὔτε πεσχέσι νὰ δώσῃ τοῖς προῦχοσιν, ὡς σὺνηθες, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ καὶ 20 πουγγεῖα ἄσπρων διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ὁδοιπορείας του, καὶ προσετάγη καὶ ὁ χάνης νὰ τὸν δώσῃ στράτευμα ὅσον ἤθελε ζητήσει, χρείας καλούσης.

Πέμπει ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης τῷ ῥηγὶ Καρόλῳ 500 πουγγεῖα ἄσπρα λόγῳ δανείου καὶ ἔππους 36, τοὺς μὲν γυμνοὺς τοὺς δὲ μὲ σέλλας καὶ φάλαρα πολυδάπανα.

Μόλις ἔφθασεν εἰς τὸ Γιάσι ὁ Καντεμίρης καὶ λαμβάνει γράμματα τοῦ Ὅσμαν-κεχαγιά προστάττοντα τὸ νὰ στείλῃ χωρὶς ἄργηταιν τὸ πεσχέσι τοῦ σουλτάνου καὶ τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ τὸ ἰδικόν του καὶ τῶν λοιπῶν προῦχόντων τῆς Πόρτας, κατὰ τὸ τεσριφάτι, νὰ συναθροίσῃ προζωάρκεια διὰ τὸ στράτευμα ὁποῦ μέλλει νὰ ἔλθῃ, νὰ τελειώσῃ τὴν γέφυραν τῆς Ἰσάκτζας τὴν ταχίστην, καὶ νὰ δώσῃ προζωάρκεια τοῦ χειμῶνος εἰς τοὺς Σβέτζους καὶ Καζάκους τοὺς μετὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Δβετζίας Καρόλου, καὶ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου νὰ εὐρεθῇ εἰς τὸ Πεντέρι· τὰ αὐτὰ ἐγραφεὺν αὐτῷ καὶ ὁ Ἐπίτροπος. Ἐταράχθη ὁ Καντεμίρης Δημήτριος διὰ τὴν παράδοσιν τῶν ὑποσχέσεων, καὶ ἤρξατο ἀναπολεῖν κατὰ νοῦν τὸ ἀθεμελίωτον τῆς μετὰ τῶν Ὀθωμανῶν πραγματείας τε καὶ ἀναστροφῆς. Μὴ εὐρίσκων πίστιν εἰς αὐτοὺς ἐζήτει ποῦ νὰ τὴν εὕρῃ· ὅθεν προσετέθη τῷ Πέτρῳ.

Ὁ προῤῥηθεὶς Κοσμάς ὁ Ἀλεξανδρείας, πατριάρχης εἶτη πέντε, ἐξοῦ-

ται περὶ τὰ τέλη τοῦδε τοῦ ἔτους παρὰ τοῦ αὐτοῦ πρώην γνησίου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Σαμουήλ τοῦ Καπασούλη, καὶ πατριαρχεῦει τανῦν τὸ δεύτερον ὁ Σαμουήλ ἄλλα ἐξ ἑτη.

Ἔτει σωτηρίῳ 1714, τοῦ Χιτζρὲ 1123.

Ὁ σουλτάν Ἀχμέτης καὶ ἡ μήτηρ του ἀπέρασαν εἰς τὸ Σκούταρι διὰ νὰ προσκυνήσουν εἰς τὸ νεόκτιστον τζαμί ὁποῦ ἐκ θεμελίων ἀνήγειρεν ἡ μήτηρ του μαζὴ μετὰς περίξ οικοδομάς, καὶ μόλις τώρα τὸ ἐτελείωσε, Βαλι δὲ-τζαμισὶ μέχρι τῆς σήμερον λεγόμενον.

Πρὸ τοῦ νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Πόλιν ὁ Ἐπίτροπος Παλτατζῆς εἶχε διορίσει στόλον ἱκανὸν καὶ στρατὸν πολὺν διὰ νὰ ἐφορμήσουν εἰς τὸ Ἀζάκι· ὁ πασσᾶς τῆς Ὄζιῦ ἦτον σερσκέρης καὶ εἶχε μαζὴ του καὶ τοὺς πασσάδες τῆς Τραπεζοῦντος καὶ τοῦ Ἐρζουρούμ μετὰ τὰ στρατεύματά τους. Διὰ τὴν φύλαξιν τῆς Ὄζιῦ εἶχε διορισθεῖ ὁ Σαρὴ Ἀχμέτ-πασσᾶς, ὁ δὲ καπετάν-πασσᾶς διὰ τὴν ἐφοδον τοῦ Ἀζακίου· εἶχε λεβέντας 3,300 καὶ πλευσίματα 360, ἡγουν κάτεργα 22, γαλιόνια 27, γαλιόταις 30, φουρκάταις 60, κοτζαμπάσια 120, βολίκια 101, καὶ ὁ ἐν τῷ στόλῳ αὐτῷ στρατὸς συνεποσῶτο εἰς χιλιάδας 35· ἐστάλη δὲ καὶ ὁ καπετάν Ἰπράῆμ-χότζας εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν μετὰ γαλιόνια διὰ φύλαξιν τῶν ἐν αὐτῇ νήσων.

Μαθὼν ὁ Πέτρος τὰ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐβίασθη νὰ ἀφίσῃ τὸ εἰς τὰ ἀρκυῖα θέατρον τοῦ πολέμου του διὰ νὰ πηγαίνῃ νὰ πολεμήσῃ εἰς τὰ σύνορα τῆς Τουρκίας. Προστάττει οὖν εὐθὺς τὸν μαρεσιάλον Σερεμετόβ νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Λιβονίαν μετὰ τὸ στρατόπεδόν του· ἀφίνει τὸν Μεντζικὸφ ἐπιστάτην εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ Πετερπούργου, διορίζει γερουσιστάς εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Μόσχας· τῇ ιγ' τοῦ Ἰανουαρίου κινεῖ τὰ βεγμμένα τῶν σωματοφυλάκων του· προστάττει τοὺς εὐγενεῖς νέους τῆς Μόσχας νὰ συνεκστρατεύσουν μαζὴ του διὰ νὰ μάθουν τὴν τέχνην τοῦ πολέμου· πέμπει τὸν ἀμειράλιον Ἀπραξίν εἰς τὸ Ἀζάκι στρατηγὸν καὶ τοῦ διὰ ξηρᾶς καὶ τοῦ διὰ θαλάσσης στρατιωτικοῦ· πέμπει εἰς τὰ σύνορα τῆς Μολδαβίας 10 βεγμμένα ὁποῦ διέτριβον εἰς τὴν Λεχίν. Πρὸς τούτοις ἐπειδὴ καὶ εἶχε δώσει τὸ διαζύγιον εἰς τὴν βασιλίσσαν του Εὐδοξίαν Λουπικίαν τῷ ἔτει 1696, καὶ εἶχεν εὑρεῖ, ὡς εἴρηται, τῷ ἔτει 1702, μίαν νέαν εὐεידὴ ὁποῦ εἶχε σκλαβωθεῖ εἰς τὸν πόλεμον τοῦ Μαριεπούργου, τὴν ὁποίαν ὀνομάσας Αἰκατερίνην εἶχε στεφανωθεῖ κρυφά τῷ ἔτει 1707, τώρα προστάττει εἰς τὴν Μόσχαν νὰ τὴν ἡξέουρον διὰ βασιλίσσαν του, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκδοθείσης προσταγῆς, ἰς' ἡλχδὴ τοῦ Μαρτίου, ἐκίνησε μαζὴ τῆς ἀπὸ τὴν Μόσχαν εἰς τὸν κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν πόλεμον.

Διορίζει εἴτα τὸν χάτμανον τῶν Καζάκων νὰ πολεμᾷ κατὰ τῶν Ταρτάρων ὁποῦ ἀπὸ τὸν Φεβρουάριον εἶχαν ἀρχίσει νὰ λεηλατοῦν τὴν Οὐκρανίαν. Τὸ στράτευμα τὸ ρούσικον ἐπροχωροῦσε πρὸς τὸν Νίστρον· ἄλλο σῶμα στρατιωτικὸν διήρχετο διὰ τῆς Λεχίας ὑπὸ τῷ πρίγκιπι Γαλιτζίνοφ,

ὅστις ἀπαντήσας εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Κιόβου πληθος Ταρτάρων ἐνωμένων με Καζάκους καὶ με Σβέτζους καὶ με Λέχους τοὺς φρονούντας τὰ τοῦ Στανισλάου τοὺς κατεπολέμησε φονεύσας αὐτῶν 5,000· εἶχαν σκλαβώσει αὐτοὶ εἰς τὰ ἐπίπεδα μέρη 10,000 ἀνθρώπους· τοὺς ἐλευθέρωσεν ὅλους φονεύσας τοὺς ἀρπαγὰς των ὅπου τοὺς ἐσυραν δεδεμένους με φλαμούρια. Ψεύδος ὕπερ γράφει ὁ Ῥασίτης, τὸ ὅτι δηλαδὴ ὁ χάνης περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος χρόνου ἐλεηλάτησεν ἐπαρχίας τῶν Ρούσσων, καὶ ἐπανελθὼν με πολλὰ λάφυρα ἔγραψε τὴν εἰδήσιν τῷ σουλτάν 'Αχμέτῃ· τὸν γὰρ Νοέμβριον τοῦ παρελθόντος χρόνου ὁ χάνης ἦτον εἰς τὴν Πόλιν.

Ὅλον τὸ στράτευμα τὸ ρουσσικόν ὅπου ἐκινήθη διὰ τὴν κατὰ τῶν Τούρκων ἐκστρατεῖαν ἂν ἐνώνετο ἐγίνοντο 60,000 ἄνθρωποι.

'Ανταμώθη ὁ Πέτρος εἰς τὸ Γερσλάβι τῆς Λεχίας καὶ με τὸν ῥηγὰ της Αὔγουστον, ὅστις τὸν ὑπεσχέθη μὲν καὶ σύμμαχον στρατιωτικὸν Λέχων οὐκ ὀλίγων, ἀλλ' ἡ Δίκαιτα τῆς Λεχίας δὲν τὸν ἀφῆκε νὰ φυλάξῃ τὴν ὑπόσχεσίν του καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ χαλασθῇ με τὸν Τούρκον.

Ζητεῖ λοιπὸν ὁ Καντεμῖρης παρὰ τοῦ Πέτρου νὰ γίνῃ σύμμαχος του καὶ νὰ ἐλευθερωθῇ ἡ πατρίς του Μολδαβία ἀπὸ τοὺς Τούρκους· τὸ δέχεται ὁ Πέτρος καὶ πέμπει τὸν ἱατρὸν του Πολυκαλᾶν νὰ τελειώσῃ τὴν συμφωνίαν, ἣτις ἔγινε καὶ ὑπεγράφη παρὰ τοῦ Πέτρου τῇ ιγ' τοῦ 'Απριλίου εἰς τὴν πόλιν τῆς Λεχίας τοῦνομα Λουσκ, καὶ ἐστάλθη ὑπογεγραμμένη τῷ Καντεμῖρῃ· περιεῖχε δὲ τὰ ἐξῆς πέντε ἄρθρα:

Α'. «Ἡ Μολδαβία, κατὰ παλαιὰ της σύνορα, ἥτοι περιέχουσα Χατίνι, Πεντέρι, "Ακ-κερμάνι, Κελι, 'Ισμαήλι, καὶ Τομάροβο, θέλει εἶναι ὑπὸ τῇ προστασίᾳ τῆς ρουσσικῆς βασιλείας»·

Β'. «Ὁ ἡγεμὼν με ὅλον τὸ πληθος τῶν Πογδάνων θέλουν κάμει τὸν ὄρκον τοῦ πιστοῦ εἰς τὸν Πέτρον εὐθύς ὅπου εἰσέλθουν τὰ στρατεύματά του εἰς τὴν Μολδαβίαν»·

Γ'. «Θέλει προσθέσει τὰ στρατεύματά του εἰς τὰ στρατεύματα τοῦ Πέτρου, καὶ θέλει κινεῖται κατὰ τῶν Τούρκων ἐκ συμφωνοῦ με τὸν Πέτρον»·

Δ'. «Ὁ ἡγεμὼν καὶ οἱ διάδοχοί του θέλει εἶναι πάντοτε κυριάρχαι τῆς Μολδαβίας»·

Ε'. «Κάνενα ἄλλο σπίτι καὶ γένος δὲν θέλει αὐθεντεῦσαι εἰς τὴν Μολδαβίαν ἕως ὅπου βαστᾷ τὸ γένος τοῦ Δημητρίου Καντεμῖρη»·

Παρακίνησε τὸν Πραγκοβάνον, ἡγεμόνα τῆς Βλαχίας, ὁ Καντεμῖρης νὰ γένῃ συνωμότης του καὶ τὸ ὑπεσχέθη, ἀλλὰ δὲν ἐφύλαξεν ὕστερον τὴν ὑπόσχεσίν του.

Ὡς τὸσον ὁ Καντεμῖρης ἔγραψε τῷ Πέτρῳ τὰς ἀναγκαίας εἰδήσεις τοῦ ποιητέου διὰ τὴν καλὴν ἐκβάσιν τῶν ὑποθέσεων του· ἐκτίξε τὴν γέφυραν εἰς τὸν Δούναβιν, κατὰ τὴν προσταγὴν τῆς Πόρτας, ἀλλ' ὅσον ἦτο δυνατόν ἐβράδυνε τὴν ἐργασίαν, χωρὶς νὰ δώσῃ ὑπόψιαν εἰς τοὺς Τούρκους τοῦ ὅτι εἶναι σύμμαχος τοῦ Πέτρου, καὶ παρακίνηει τὸν Πέτρον νὰ ταχύνη ὅσον τὸ δυνατόν τὸν ἐρχομόν του εἰς Μολδαβίαν· ὅμως ὁ Πέτρος δὲν ἔδιδε τόσην πίστιν εἰς τὰς εἰδήσεις του· αὐτὴ εἶναι ἡ τύχη ὅλων ἐκείνων ὅπου δὲν ἔδο-

χιμάσθη ἀκόμη ἡ πίστις των. Ὁ Πραγκοβάνος τὸν ἔδιδε καλὰς ἐλπίδας, εἰς τρόπον ὅπου δι' αὐτὰς δὲν ἐφρόντισε νὰ προλάβῃ τοὺς Τούρκους καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ πέρασμά τους εἰς τὸν Δούναβιν· τὸν ὑποσχέτο δὲ μάλιστα καὶ ἀποστολὴν πολλῶν προζωαρκείων.

Πέμπει οὖν ὁ Πέτρος ἐμπρὸς τὸν Σερεμετόβ μὲ στρατεύματα νὰ τὸν προηγήται, καὶ ἀκολουθεῖ καὶ αὐτὸς τὴν ὁδοιοπορίαν του. Φθάνει ὁ Σερεμετόβ εἰς τὸ Γιάσι διὰ νὰ διατάξῃ καὶ νὰ διατηρήσῃ τὰ ἀναγκαῖα εἰς αὐτὴν τὴν μεγάλην ἐπιχείρησιν· τὸ στρατόπεδόν του ἦτον κοντὰ εἰς τὸ Γιάσι. Καζάκοι τοῦτου φθάσαντες παρὰ ταῖς σκηναῖς τοῦ Καρόλου ταῖς παρὰ τὸ Πεντέρι τὸν ἤθελαν σκλαβώσῃ ἐὰν ἀπὸ τοὺς ἐκεῖσε περιτριγυρίζοντας Ταρτάρους τοῦ Κριμίου δὲν ἐμποδίζοντο.

Φθάνει καὶ ὁ Πέτρος εἰς τὴν Τζοτζόραν τὴν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Προύτου κεκλιμένην τῇ ἰα τοῦ Ἰουνίου· πάρωρος πολλὰ σὺτὸς ὁ ἐρχομὸς, καὶ μόνος αἷτιος τοῦ ἀφανισμοῦ τοῦ Πέτρου· ἐκεῖ λοιπὸν ὁ Καντεμίρης καὶ ὅλοι οἱ ἄρχοντες προσεκύνησαν τῷ Πέτρῳ, καὶ ἤνωσε τὰ στρατεύματά του μὲ τὰ στρατεύματα τοῦ Πέτρου.

Εἵτα ἀπῆλθεν εἰς τὸ Γιάσι ὁ Πέτρος μὲ μερικοὺς τοῦ ὀφφικιαλίου καὶ μὲ τὸν Καντεμίρη. Διέτριψεν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας ἐορτάζων τὴν ἐορτὴν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ προσμένων νὰ τὸν ἔλθουν προζωάρκεια ἀπὸ τὸν Πραγκοβάνον· ὁ πρέσβυς τοῦτου ἀντὶ τοῦ νὰ τελειώσῃ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ ἡγεμόνος του ἐπασχε νὰ ἀναβάλῃ τὸν καιρὸν, καὶ ἐκολάκευε τὸν βασιλέα Πέτρον μὲ ὑποκλίσεις, καὶ ἡ κατάστασις τοῦ ῥωσσικοῦ στρατιωτικοῦ ἦτον ἐπικίνδυνος διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν προζωαρκείων, ὥσάν ὅπου οἱ γκενεράληδες, ἐπερεϊδόμενοι εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Πραγκοβάνου, εἶχαν φέρεи μαζὴ τοὺς προζωάρκεια μόνον διὰ εἴκοσιν ἡμέρας· εἰς τὴν Μολδαβίαν καὶ προζωάρκεια δὲν ἦσαν ἐξ αἰτίας τῶν ἀκρίδων, καὶ ἐδυσκολεύοντο καὶ οἱ αὐτόχθονες διὰ τὴν ζωτροφίαν τους. Πέμπει οὖν ὁ Πέτρος ἀναχωρῶν ἀπὸ τὸ Γιάσι τὸν γκενεράλ Ρόέννε μὲ στρατεύματα διὰ νὰ πάρῃ ἀπὸ τὴν Βλαχίαν μὲ δυναστείαν τὰ προζωάρκεια ὅπου ὁ Πραγκοβάνος δὲν ἤθελεν ἐκουσίως νὰ στείλῃ· ἄλλοι δὲ πάλιν λέγουσιν ὅτι κατανόησας ὁ Πραγκοβάνος τὴν ὑπερηφάνειαν τοῦ Καντεμίρη, ὅπου ἐσκοπεῖτο νὰ γένῃ κυριάρχης καὶ τῶν δύο ἡγεμονιῶν Βλαχίας καὶ Μολδαβίας, διὰ τοῦτο δὲν ἤθελυσε πλέον νὰ βοηθήσῃ καὶ νὰ συμμαχήσῃ τῷ Πέτρῳ ποσῶς. Ὁ ὑπὸ τῷ Ρόέννε λοιπὸν στρατὸς ἐλθὼν πολιορκεῖ τὴν Ἰπραήλαν καὶ μετὰ τέσσαρας ἡμέρας τὴν ἐξουσιάζει.

Φθάσας ὁ Πέτρος εἰς τὸ στρατόπεδόν του εἰς τὴν Τζοτζόραν σκοπεῖται νὰ ὑποτάξῃ τὴν γέφυραν τοῦ Δουνάβεως διὰ νὰ μὴν περάσουν οἱ Τούρκοι· μαθὼν δὲ ὅτι νὰ ἀπέρασαν τὸν Δούναβιν καὶ νὰ σκοπῇται ὁ Ἐπίτροπος Παλτατζῆς νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Φαλτζι μὲ 250 χιλ. στρατοῦ, πέμπει τὸν γκενεράλην Γιανούς μὲ 7,000 Ρούσσους, 500 Πογδάνους καὶ τινὰς κομπανίας Καζάκων νὰ ὑποτάξουν τὸ Φαλτζι καὶ νὰ ἐμποδίσουν τοὺς Τούρκους διὰ τὸ πέρασμα τοῦ Προύτου· ἀλλὰ πρὸ τοῦ νὰ φθάσουν εἰς τὸ Φαλτζι εἶδον παρὰ τῇ κώμῃ Παρσένι εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Προύτου ὅλον τὸ στρατεῦμα Τούρκων τε καὶ Ταρτάρων. Μηνύει ταῦτα εὐθὺς τῷ Πέτρῳ· ἀλλ' ἐνόσφ' ἐ-

— 1711

πρόσμενε τὴν ἀπόκρισιν, οἱ Τοῦρκοι τὴν νύκτα ἀπέρασαν τὸν Προῦτον χωρὶς νὰ τοὺς ἀντισταθῇ τινας, καὶ μὲ τὸ ἱππικόν τοὺς ἐπεριτριγύρισαν τὸ στρατόπεδον τοῦ Γιανούς. (Ἄν ὁ Γιανούς ἐκινεῖτο εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ στράτευμά τοὺς διὰ τὸ πέρασμα ἴσως νὰ ἐγίνετο, ἢ βεβαίωτατα ἤθελεν ἐπιβραδύνει· ἀλλ' αὕτῃ εἶναι ἡ συνήθεια τῶν χριστιανῶν γκενεράλῃδων, καὶ μάλιστα ρούσσων, ὅπου χωρὶς οὐκάζι, ἤτοι ἐγγραφον προσταγὴν, δὲν κινούνται εἰς πόλεμον.) Ἐρχεται καὶ ἡ ἀπόκρισις τοῦ Πέτρου, ὅστις ἐπρόσταξε τὸν Γιανούς νὰ παλινοστήσῃ εἰς τὸ στρατόπεδόν του.

Βάλλει οὖν ὁ Γιανούς τὸ στράτευμά του εἰς σχῆμα τετράγωνον καὶ ἤρξατο βαδίζειν βραδέως, ἀπαντῶν θαρράλειως εἰς ὅλας τῶν Τοῦρκων τὰς ἐφόδους· τὸ πολὺ πλῆθος αὐτῶν ὅπου ἀδιακόπως τὸν ἐκτόπα δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πρόοδόν του, καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Πέτρου πολεμῶντας τοῦλάχιστον μὲ 60,000 Τοῦρκους καὶ Ταρτάρους, καὶ ἐδυνήθη νὰ τοὺς ἀποδιώξῃ καὶ νὰ ἐνωθῇ μὲ τὸ στρατόπεδον τοῦ Πέτρου εἰς τὴν κώμην Στανιλέστι, ὅστις προὔπνήτησεν αὐτὸν σὺν τῷ στρατῷ διὰ βοήθειάν του καὶ συντομίαν τοῦ διαστήματος.

Ὁ Πέτρος εἶδε τότε πῶς πρέπει νὰ ἀλλάξῃ τοποθεσίαν, ἐπεὶδὴ καὶ ἦτον εἰς ἓν μέρος ὅπου δὲν ἠδύνατο νὰ δώσῃ πολὺ πρόσωπον εἰς τὸ στράτευμά του· ὁ ἐχθρὸς ὦντας ἀντικρὺ του δὲν τὸν ἄφινε νὰ σαλεύσῃ· ὅθεν εἰς τὰς δύο ὥρας τῆς νυκτὸς, καύσας τοὺς ἀραμιπάδες ὅπου δὲν ἐχρειάζοντο καὶ τὰ πράγματα ὅπου οἱ στρατιῶται δὲν ἤμπορῶσαν εὐκόλως νὰ κουβάλουν, ἤψατο τῆς ὁδοῦ τῆς πρὸς τὸ Μογίλα-Ρέμπιουλου, τουρκιστὶ Χάντεπε. Οἱ Τοῦρκοι τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ῥούσσων νομίσαντες φυγὴν ἔπесαν κατόπιν τοὺς μαζὴ μὲ τὸν Ἐπίτροπον Μπαλτατζὴ Μεχμέτ-πασσάν καὶ κτυποῦσι τὸν οὐραγόν· τὸ ῥεγμέντο Πρεοπαζίνσκη ἀπῆντησε τὴν ἐφοδὸν τοὺς· εἶτα ὅλον τὸ τουρκικὸν στράτευμα ἐγώρμησε κατ' αὐτῶν· ἐδερενδεύθησαν ἐπὶ πολὺ, ἐφόνευσαν πολλοὺς, τοὺς ἀπέδιώξαν, καὶ τέλος νικηταὶ (ἀλλὰ μὲ φόνον 16,246 Ῥούσσων) ἐστρατοπέδευσαν εἰς τόπον Βάλε-στρίμπα λεγόμενον, ἥτοι Κοιλιάδα στραβὴν. Οἱ Τοῦρκοι ἀποτυχόντες τοῦ σκοποῦ ἐστρατοπέδευσαν ἀντικρὺ τῶν Ῥούσσων, φονευθέντες πολλὰ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς Ῥούσσους. Ἐγένετο οὗτος ὁ πόλεμος τῇ γ' τοῦ Ἰουλίου.

Δὲν ἔπαυον ἀπὸ τοῦ νὰ τοὺς κτυποῦν ἀδιακόπως. Οἱ Μπογδάνοι διωρισμένοι ἀπὸ τὸν Καντεμίρην νὰ φέρουν ζαχίρην εἰς τοὺς Ῥούσσους, ἐκείνον τὸν πολλὰ ὀλίγον ὅπου εἶχον τὸν ἔφεραν εἰς τὸν βεζίρην καὶ ἐλάμβανον παρ' αὐτοῦ τὴν τιμὴν ὅπου εἶχαν συμφωνήσῃ νὰ λαμβάνουν παρὰ τοῦ Πέτρου· αἱ πολλαὶ ἀμαξαὶ ὅπου ἀπὸ τὴν Δεχίαν ἔφεραν προζωάρκεια διὰ τὸ στράτευμα τοῦ Πέτρου ἐλεηλατήθησαν ἀπὸ 40 χιλ. Ταρτάρων· ὥστε ὁ Πέτρος στρατοπεδεύσας εἰς τὸν Προῦτον ἐν ταύτῃ εἶδε τὸν ἐαυτὸν του ἐστερημένον παντὸς εἶδους προζωαρκειῶν, καὶ τὸν στρατὸν του λιμοκτονοῦντα καὶ διψῶντα, καὶ τοὺς ἵππους τῶν νὰ ψοφοῦν ἄνευ κριθῶν καὶ χλόης· οἱ στρατιῶταί του ἀπὸ τὴν πείναν ἐλειποτάκτουν, καὶ κατήντησε τὸ στράτευμά του εἰς 30 χιλ. ἀνθρώπων ἐτοιμῶν νὰ γαθοῦν ἀπὸ τὸν λιμὸν· εἶχον οὖν οἱ Ῥούσσοι ἐμπροσθεν μὲν τοὺς Τούρκους, ὀπίσθεν δὲ τὸν Προῦτον καὶ

τοὺς Ταρτάρους ὅπου τοὺς ἐτόξευον πανταχόθεν καὶ ἀδιακόπως. Εἶναι θαυμαστόν διατί ὁ Πέτρος δὲν ἐφώρμησε κατὰ τῶν Τούρκων εὐθὺς ὅπου ἀπέβησαν τὸν Προύτον, μόνον τοὺς ἔδωσε καιρὸν νὰ τὸν ταλαιπωροῦν μὲ τὴν πεῖναν.

Ἀφοῦ ἐστρατοπέδευσαν λοιπὸν τὴν δευτέραν ἡμέραν ὁ Ἐπίτροπος μὲ 150 χιλ. γιαννιτζάρων ἐφορμᾷ κατὰ τῶν Ρούσων εἰς τὸν οὐραγὸν τοῦ στρατοπέδου τῶν ἑκαμὴν οἱ Τούρκοι μίαν φωτιὰν τρομεράν μὲ 490 τηλεβόλους, καὶ οἱ Ρούσοι εἶχον μόνον 30, καὶ ἦσαν 20 χιλ. πεινασμένοι καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ ἄλογά τους, καὶ μόλοντοῦτο ἀντέστησαν τῇ μεγάλῃ ὁρμῇ τῶν γιαννιτζάρων, καὶ τοὺς ἀπεδίωξαν ἀφοῦ ἐφόνευσαν 7 χιλ. αὐτῶν ἀκολούθως τρεῖς ἡμέρας ἐπολεμοῦσαν μὲ πολὺ θάρος καὶ θρασύτητα, χωρὶς κέρδος ὅμως, καὶ χωρὶς νὰ ὑπερισχύσῃ τὸ ἓν μέρος κατὰ τοῦ ἄλλου.

Ὁ προρρήθεις γκενεράλης Ροένε ὑπαγαγὼν τὸ Προϊλαβὸν ἔδωκε τὴν εἰδησιν τῇ Πέτρῳ καὶ ἠτοιμάζετο νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Βλαχίας διὰ τὴν συνάθροισιν τῶν προζωαρκείων ὄντας τὸ τουρκικὸν στρατόπεδον πρὸ τοῦ ρουσσικοῦ ἐζώγρησαν τοὺς γραμματοκομιστὰς οἱ Τούρκοι, καὶ τῶν γραμμάτων ἔμαθον τὴν ἄλωσιν τοῦ Προϊλαβίου, τὴν ὁποίαν ὁ Πέτρος δὲν ἤξευρεν οὔτε εἶχε τὸν τρόπον ἄλλοθεν ποθεν νὰ ἀκούσῃ.

Ὡς τὸσον εἰς τοιαύτην παναθλίαν καὶ δυστυχεστάτην κατάστασιν εὐρίσκετο ὁ Πέτρος ὅπου καὶ οὔτε νερόν δὲν εἶχον οἱ Ρούσοι νὰ πίνουν· τὸ στρατόπεδον ἦτον παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Προύτου, καὶ δὲν ἤμποροῦσέ τινας τῶν Ρούσων νὰ ἀντλήσῃ, διότι εὐθὺς ὅπου ἔβλεπον τὸν ἀντλήσοντα ἐβρίπτον ἐπάνω του ἀπὸ τὴν ἀντίπεραν ὄχθην τοῦ Προύτου οἱ Τούρκοι ὅπου ἐκεῖ ἐφύλαττον βίλια καὶ γκιουλέδες ὥσάν τὴν βροχὴν.

Μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ κακὰ, πεῖναν καὶ δίψαν δηλαδὴ μεγαλωτάτην, ἐπολέμησε πολλάκις μὲ τοὺς Τούρκους ἀντιπαρατχτόμενος καὶ ἀποσοβῶν τὰς ἐφόδους τῶν μὲ πολὺν τοῖς φόνον. Πολλῇ τῇ δυνάμει οὖν καὶ πλήθει ἐφορμήσαντες τετράκις ἀπεδιώχθησαν· ἀλλ' ὁ κίνδυνος τῶν Ρούσων ἦτον καὶ προφανὴς καὶ ἀφρευκτος, καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἡ πρέπει νὰ νικήσουν κατὰ κράτος, ἢ νὰ σκλαβωθοῦν ὅλοι ἀπὸ τοὺς Τούρκους.

Ὁ Πέτρος οὖν μιᾷ νυκτὶ συλλογιζόμενος καὶ τὴν κακὴν τοποθεσίαν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκετο, καὶ τὴν ἔλλειψιν τῆς τροφῆς ὁλοτελῶς, καὶ τὸ πλῆθος τῶν πολεμιστῶν τούρκων εἰς 250 χιλ. ὄντων (ὄντες οἱ Ρούσοι μόνον 22 χιλ.), ἠγρύπνησεν ὅλην τὴν νύκτα ἀπὸ τὴν μεγάλην ταραχὴν· ὅθεν τῇ ὑστεραίᾳ τὸ ἐσπέρας μεταπεμψάμενος τὸν Σερεμετόβ παρηγγεῖλεν αὐτῷ νὰ ἐτοιμασθοῦν ὅλοι διὰ νὰ κάμουν ἐφοδὸν κατὰ τῶν Τούρκων μὲ τὴν παγιονένταν εἰς τὸ τουφέκι, καὶ νὰ κάψουν ὅλα τὰ καλαπαλίκια τους διὰ νὰ μὴν τὰ εὑρουν οἱ Τούρκοι, ἂν νικηθοῦν οἱ Ρούσοι· εἴτα εἰσελθὼν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ ἐπρόσταξε κεφαλικὴν τιμωρίαν εἰς ὅποιον ἤθελε τολμήσει νὰ εἰσέλθῃ· τοῦτο τὸ ἔκαμε διὰ νὰ μὴν τὸν ἐμποδίσῃ τινας ἀπὸ αὐτῆν τὴν ἀπόφασίν του· ἐπὶ πολὺ οὖν κατετυρханεῖτο ὑπὲρ τῶν σπασμῶν, οἷς τισι μάχιστα ὅταν εἶχε λύπην ὑπέκειτο πρὸ πολλοῦ, δι' ἓν δηλητήριον ὅπου τὸν εἶχε ποτίσει ἡ ἀδελφὴ τοῦ Σοφία.

—1711

Δὲν ὑπετάγη τῇ προσταγῇ ἡ βασίλισσα Αἰκατερίνη, ἀλλὰ εἰσελθοῦσα τὸν ἀπέδειξε τὸν κίνδυνον καὶ τῆς σκλαβίας της, καὶ τὸν κατέπεισε νὰ ζητήσῃ τὴν εἰρήνην ἀπὸ τὸν Ἐπίτροπον Μπαλτατζὴ Μεχμέτ-πασσάν· ἡτοίμασε καὶ ὅλα της τὰ τζεβαέρια, καὶ δύο γούνας μαῦρα ἀλούπια, ἡτοίμασε καὶ ἄσπρα ὅσα ἡμπόρεσε διὰ τὸν Ὀσμᾶν-ἄγᾶν κεχαγιάπεην. Ὁ μαρεσά-λος Σερεμετὸς ἔγραψε γράμμα εἰς τὸν Ἐπίτροπον, καὶ μὲ ἓνα ὀφφικιάλον διορισθέντα παρὰ τῆς βασιλίσσης ἐστάλθησαν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Τούρκων καὶ τὰ ἄσπρα καὶ τὰ πεσχέσια καὶ τὸ γράμμα, εἰς καιρὸν ὅπου ἐκατέρωθεν ἐρρίπτοντο τόπια καὶ ἠκολούθει ὁ πόλεμος.

Ἦξευρεν ὁ Μπαλτατζὴς τὴν ἄλωσιν τοῦ Προϊλάδου, εἶδε τὰς νίκας τῶν Ρούσσων τετράκις εἰς τὰς ἐφίδους τῶν γιαννιτζάρων, τοὺς ἤκουε τρέμοντας καὶ φεύγοντας τὸν πόλεμον ἐναντίον εἰς τὰς παρεμβολὰς τῶν Ρούσ-σων, εἰς τὰς ὁποίας ὁσάκις ἐφώρμησαν, πάντοτε ἐδιώχθησαν μὲ πολὺν τοὺς φόνον· δὲν ἤξευρε καὶ τὴν μεγάλην πείναν ὅπου κατεκράτει τὸ στρα-τόπεδον τῶν Ρούσων· ὅθεν ἐδέχθη τὴν εἰρήνην.

Ἐγράφη ἡ συμφωνία εἰς τὸ Φαλτζί, Ἰουλίου τῇ 14, περιέχουσα τὰ ἐξῆς κεφάλαια:

« Νὰ δοθῇ εἰς τοὺς Τούρκους τὸ Ἀζάκι μὲ τὰ τόπια καὶ τζεπχανέν ὅπου εἶ-
χεν ὅταν ἐπάρθη παρὰ τοῦ Πέτρου μαζὶ μὲ τὴν ἐπαρχίαν του τῷ εἰ-1696. »

« Νὰ κρημινισθῇ ὁ λιμὴν τοῦ Ταγανρόκ ὅπου ὠκοδομήθη κοντὰ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ταναΐδος. »

« Νὰ κρημινισθῇ τὸ κάστρον Καμένκι καὶ τὸ κάστρον τῆς Σαμάρας ὅπου ἀνηγέρθη εἰς τὸν ποταμὸν Ἀμάραν. »

« Νὰ γυρίσῃ ἀπὸ τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως τὸ ὑπὸ τὸν γενεραλ Ροέννε ρουσσικὸν στρατεύμα. »

« Τοῦ λοιποῦ εἰς τοὺς ῥηθέντας τόπους νὰ μὴ κτισθῶσι πλέον κάστρα ἐξ ἐκατέρας βασιλείας, δηλαδὴ εἰς τὸ Ταγανρόκ, Καμένκι καὶ Σαμάραν. »

« Τοὺς Καζάκους ὅπου εἶναι ὑποτεταγμένοι εἰς τοὺς Λέχους ἢ εἰς τὸν χάνην νὰ μὴν τοὺς ἐνοχλοῦν οἱ Μοσχόδοι. »

« Ὅσοι αἰχμάλωτοι ἤθελον εἶσθαι καὶ τώρα καὶ πρὸ τούτου εἰς τὴν Ρουσσίαν νὰ ἐπιστραφῶν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Ὀθωμανῶν. »

« Ὁ Κάρλος γυρίζων εἰς τοὺς τόπους του νὰ μὴν ἐνοχληθῇ καθ' ὁδὸν ἀπὸ τὸν Πέτρον καὶ νὰ εἰρηνεύσουν, ἂν θέλουν, οἱ δύο. »

Ἦλθεν ὁ Κάρλος εἰς τὸ ὄρδι μὲ ὀργὴν καὶ παράπονον κατὰ τοῦ βεζίρη, διατὶ νὰ κάμῃ τὴν ἀγάπην, καὶ νὰ μὴν πιάσῃ τὸν Πέτρον ζωντανόν· δὲν εἰσηκούσθη ποσῶς καὶ εὐθὺς ἀνεχώρησεν εἰς τὸ Πεντέρι.

Ὁ Πέτρος ἔστειλεν εἰς τὴν Πόλιν τοὺς πρέσβεις του, τὸν Πέτρον βαρὶν δὲ Σαφιρόβ καὶ τὸν Μιχαὴλ Πορισοβικ, διὰ νὰ ὑπογραφῇ ἡ συμφωνία τῆς εἰρήνης παρὰ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ. Ἐζήτησεν ὁ βεζίρης ἐπιμόνως νὰ τοῦ δοθῇ ὁ Καντεμίρης, ἀλλ' ὁ Πέτρος δὲν τὸ ἔπραξε ποσῶς, καὶ μετὰ δύο ἡ-μέρας ἀνεχώρησε πρὸς τὸ Μογιλόβι, ἀποῦ τοῦ ἐδόθησαν προζωάρκεια ἱκανὰ καὶ φύλακες 8 χιλιάδες γιαννιτζαροὶ, διὰ νὰ μὴν τὸν ἐνοχλήσουν καθ' ὁδὸν οἱ Τάρταροι ἕως τὰ σύνορα τῆς Λεχίας.

Ὁ Ἐπίτροπος Μπαλτατζής μετὰ τὴν ἀποστασίαν τοῦ Δημητρίου Καντεμίρη ἔδωκε τὸν Ἰούλιον τὴν ἡγεμονεῖαν τῆς Μολδαβίας πάλιν τὸ δεῦτερον τῷ ῥηθέντι Νικολάφ τῷ Μαυροκορδάτῳ, διορίσας ἐπίτροπόν του τὸν ἀδελφόν του τὸν Δραγομάνον τῆς Πόρτας Ἰωάννην τὸν Μαυροκορδάτον διὰ νὰ διιθύνῃ τὰς τοπικὰς ὑποθέσεις, ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ ὁ ἀδελφός του ἀπὸ τὴν Πόλιν. Φθάσας εἰς τὸ Γιάσι τὸν Αὐγουστον ὁ ἡγεμὼν Νικόλαος, ἐπανῆλθεν ὁ ἀδελφός του Ἰωάννης εἰς τὸ ὀθωμανικὸν ὄρδι.

Εἰς τὴν Πόλιν ἀκουσθεῖσα ἡ εἰρήνη προσξένησε χαρὰν εἰς ὅλους. Ὁ προῤῥηθεὶς γκενεράλ Ῥοέννε, κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Πέτρου, ἐγύρισεν ὀπίσω καὶ ἔδωκε τὸ Προΐλαβον τοῖς Τούρκοις. Μετὰ αὐτὴν τὴν εἰρήνην, διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἀζακίου καὶ τοῦ Ταγανρόκ καὶ τῶν λοιπῶν ἀποκτημάτων τοῦ Πέτρου ὅπου ἦσαν πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Τανάϊδος καὶ Βορυσθένους, ἐκλείσθη εἰς αὐτὸν ἡ εἰσόδός του εἰς τὸν ποταμὸν Τανάιν καὶ εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην, κάκειθεν διὰ τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον, καὶ ἔμεινεν ἄχρηστος καὶ ὁ πολὺς ἐκεῖνος στόλος ὅπου μετὰ τὸ ἔτος 1696 εἶχε ναυπηγηθεῖ εἰς τὸν ποταμὸν Βερονέσι, καὶ ἐκεῖ ἐσάπησεν.

Μετὰ τὴν εἰρήνην ὁ Τολστόης ἡλευθερώθη εὐθὺς ἀπὸ τοὺς Ἐπτὰ Κουλάδες.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐγεννήθη ἐγὼ εἰς τὰς τρεῖς ὥρας τῆς νυκτὸς τῆς κη' τοῦ Αὐγούστου ἐν Θεραπείαις, εἰς τὸ σπίτι ὅπου τανῦν εἶναι μητρόπολις τοῦ Δέρκων, καὶ τότε ἦτον τῆς πρὸς μητρὸς Κασσάνδρας μάμμης μου Δρακούλας, ἣ τινι τὸ ἐχάρισεν ὁ πατήρ της Νικόλαος Ἀναστασίου προσκυνητῆς τοῦ Ἁγίου Τάφου, καὶ τὸ ἐπόλησε τῷ Οἰκονόμῳ παπᾶ Εὐαγγελινῷ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ πάππος μου Ἀφεντούλης Τζανέτου, πρωτεύμπορος τοῦ χατμάνου Μαζέππα, μετὰ τὸ νὰ ἐδυστύχησε γυμνωθεὶς πάσης ἐμπορίας καὶ περιουσίας του παρὰ τοῦ ρουσσικοῦ στρατοῦ τοῦ καταδιώκοντος τὸν Μαζέππαν.

Ὁ Σαφιορὸς μαζὶ μετὰ τὸν Σερεμετόβ ἦσαν ὄμηροι εἰς τὴν Πόλιν διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἀζακίου, ἡ ὁποία ἀργοῦσε νὰ γένῃ, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἐκεῖσε τοπάρχης ρούσσος δὲν ἐτάχυνεν εἰς τὸ νὰ χωρίσῃ τὴν παλαιὰν ἀρτιλλερίαν τοῦ Ἀζακίου ἀπὸ ἐκεῖνην ὅπου ἔβαλεν ὁ Πέτρος ἀφοῦ τὸ ὑπέταξεν ὁ σουλτάν Ἀχμέτης ἐζήτει τὰς κλεῖς τοῦ Ἀζακίου, ὁ Μπαλτατζής πάντοτε τὸ ὑπισχεῖτο, καὶ δὲν ἤρχοντο ὁ Κάρολος ὡς τόσον δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ δίδῃ ἔγγραφα τῷ σουλτάν Ἀχμέτῃ, τὰ ὁποῖα δὲν ἐδέχοντο μὲν, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ τὰ δίδῃ, ποτὲ μὲν διὰ τινος Ἑβραίου ἱατροῦ Φονσέκα πρὸς τὴν μητέρα τοῦ σουλτάν Ἀχμέτῃ, ποτὲ δὲ διὰ τινος εὐνούχου, καὶ τέλος δι' ἐνὸς ὅπου μιᾷ Παρασκευῇ ἐξερχομένου τοῦ σουλτάνου ἀπὸ τοῦ τζαμι, διὰ νὰ γυρίσῃ νὰ τὸν ἰδῇ ὑπεκρίθη τὸ ὅτι εἶναι τρελλός, καὶ οὕτως ἔδωκε τὸ ἔγγραφον. Κατηγόρει δὲ εἰς αὐτὰ τὸν Ἐπίτροπον Μπαλτατζήν, γράφων ὅτι κακῶς ἔλαμψε τὴν εἰρήνην εἰς καιρὸν ὅπου ἡμποροῦσε νὰ ζωγήρῃ τὸν Πέτρον καὶ ὅλους τοὺς σὺν αὐτῷ. Οὐδὲν διεπράχματο, καὶ ἐκόπη τὸ ταῖνι του, καὶ ἐπροστάχθη νὰ πηγαίνῃ εἰς τοὺς τόπους του διὰ τῆς Γερμανίας δὲν ὑπετάγη πεισματώνοντας καὶ τὰ αὐτὰ κινῶντας, φανταζόμενος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Λεχίαν καὶ εἰς τὴν Ρουσσίαν μετὰ στρατὸν ὀθω-

μανικόν. Ὁ χάνης τοῦ Κριμίου ὁποῦ ἡγάπα τὰ τζαπούλια κατηγόρει καὶ τοὺς τὴν εἰρήνην.

Ταῦτα τὰ ἀλλεπάλληλα κατηγορήματα τέλος πάντων ἐψύχραναν τὸν σουλτάν Ἀχμέτην κατὰ τοῦ Ἐπιτρόπου Μπαλτατζῆ Μεχμέτ-πασσᾶ, μάλιστα καὶ διὰ τὴν βραδύτητα τῆς τοῦ Ἀζακίου κενώσεως ὑπερεψυχράνθη. Εἶχε καὶ ἐχθροὺς πολλοὺς, τὸν τότε σεχισλάμην, καὶ τὸν ἀρχιευνοῦχον, καὶ τὸν γαμβρὸν τοῦ βασιλέως Ἀλῆ-πασσᾶν, οἵτινες πάντοτε τὸν κατηγόρουν διὰ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐγένινεν ἡ εἰρήνη.

Ταῦτα μαθὼν ὁ Μπαλτατζῆς διέτριβεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ἀγανακτῶν διὰ τί νὰ μὴν ἀναγνωρισθῇ ἡ δούλευσίς του ὡς ἐπικερδεστάτη, μόνον νὰ δίδεται ἀκρόασις εἰς διαβολὰς καὶ συκοφαντίας· τὸν ἐμήνυσεν ὁ σουλτάν Ἀχμέτης νὰ πηγαίῃ εἰς τὴν Πόλιν, καὶ μὲ διαφόρους προφάσεις ἀνέβαλλε τὸν καιρὸν, φοβούμενος μήπως φονευθῇ, καθὼς ἐφρονεῖτο καὶ ὁ κεχαγιάς του Ὁσμάν-ἀγᾶς διὰ τὴν εἰρήνην αὐτήν. Ὅθεν καὶ ὑποπτευεῖς ὁ σουλτάνος μήπου διεγείρῃ κατ' αὐτοῦ ἀποστασίαν, μὲ τὸ νὰ εἶχε μαζὴ τοῦ τὸ σαντζᾶκ-σερίφι, στέλλει τὸν ἱμπροχόρην τὸν μέγαν νὰ τὸν φορέσῃ γούναν διὰ τὴν διανομὴν τοῦ λουφέ, ὡς σὺνήθες, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ζητήσας τὴν βούλλαν κατὰ τὸ χάττι-σερίφι, καὶ λαβὼν μὲ ὑποταγὴν τοῦ Μπαλτατζῆ, τὴν ἔδωκε τῷ Ἰσοῦφ-ἀγᾶ, γιαννιτζᾶρ-ἀγασὴ· ἐξωρίσθη δὲ ὁ Μπαλτατζῆς εἰς τὴν Μιτυλήνην. Εἶτα ἐλθόντα εἰς τὴν Πόλιν τὸν νέον αὐτὸν Ἐπίτροπον Ἰσοῦφ-πασσᾶν, ὑπῆντησεν ὁ βασιλεὺς ἐξω τῆς Πόλεως διὰ τὸ σαντζᾶκ-σερίφι ὁποῦ συνεπέφερεν. Ὁ νέος Ἐπίτροπος αὐτὸς δὲν ἀκούει ποσῶς τὰ προβλήματα τοῦ Καρόλου, καὶ τὸν συμβουλεύει ἀπελθεῖν εἰς τὰ ἴδια.

Τὸ Γάλατα-σεράϊ ἀνεκαινίσθη μὲ τὸ νὰ ᾔτον παλαιόν. Εἰς αὐτὸ σπουδάζουν νέοι ὡς ἐπιτοπείστον εὐγενεῖς, ἔχοντες εἰς τὴν δούλευσίν τους ἱκανοὺς μπαλτατζῆδες, ἀκτζῆδες καὶ γιεδεκτζῆδες· τὰ ἔξοδα τῆς τροφῆς καὶ τῶν ἐνδυμάτων αὐτῶν τε τῶν σπουδαζόντων νέων καὶ τῶν δέκα διδασκάλων ὁποῦ εἶναι διωρισμένοι νὰ τοὺς διδάσκουν τὴν ἀραβικὴν γλῶσσαν καὶ ἄλλα μαθήματα περσικά τε καὶ τουρκικά καὶ τὴν φιλοσοφίαν, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τῶν ρηθέντων δούλων ὁποῦ τοὺς δουλεύουν, δίδονται ἀπὸ τὴν βασιλείαν· ὁμοίως καὶ διὰ ὅλα τοὺς τὰ λοιπὰ χρειώδη, καὶ διὰ τὸν μισθὸν τῶν δέκα διδασκάλων ἐβγαίνουν τὰ ἄσπρα ἀπὸ τὸ μισρὶ. Ἐν χοῦσι μέσα λουτρὸν καὶ τζαμί, καὶ διωρισμένους ἱατροὺς καὶ χειρουργοὺς καὶ σπετζιαρίαν διὰ ταῖς ἀρρώστιαις των. Εἶναι καὶ διωρισμένος σεράϊ ἀγασὴς ὁποῦ φυλάττει ἐκεῖσε νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ δὲν τοὺς συγχωρεῖ τὸ νὰ ἐβγουν ἐξω ποσῶς. Κάθε βασιλεὺς, κατὰ παλαιὰν συνήθειαν, εἰς ἔν παῖράμι πηγαίνει εἰς τὸ Γάλατα-σεράϊ, καὶ ὅλοι οἱ πρέσβεις οἱ εἰς τὸ Σταυροδρόμι τὸν στέλνουν ἐκεῖ δωρεὰν ζαχαρικά καὶ ἄλλα εἶδη.

ΚΕΦ. Γ'.

Πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ Δ' τοῦ ἀπὸ Κυ-
ζίκου, καὶ δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ
Κυπριανοῦ, καὶ πατριαρχεία Κοιμᾶ
τοῦ Γ' τοῦ πρώην Ἀλεξανδρείας.

Πατριαρχεύσας μῆνας δέκα πρὸς τοῖς ἑξ ὁ Ἀθανάσιος καταβιβάζεται
τοῦ θρόνου παρὰ τῶν ἀρχιερέων, καὶ ἀνάγεται κατὰ μῆνα Νοέμβριον ὁ Κυ-
ζίκου Κύριλλος ὁ Δ'.

Οἱ πρέσβεις τῆς Ἑγγλιτέρας καὶ τῆς Ὀλλάνδας ἐμεσολάβησαν εἰς τὸν
νέον Ἐπίτροπον Ἰσούρ-πασσᾶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἄρθρων τῆς μεταξὺ
Ῥούσσων καὶ Τούρκων εἰρήνης.

Θνήσκει ὁ καῖσαρ τῆς Νεμτζίας Ἰωσήφ, καὶ γίνεται ὁ μικρὸς υἱὸς αὐτοῦ
ὁ ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ διατρίβων ὡς ῥῆξ τῆς Ἰσπανίας Κάρολος ὁ ΣΤ', διορίσας,
ἕως οὗ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Βιέννην, ἐπίτροπόν του τὴν μητέρα του Ἐλεονώ-
ρην. Αὐτὴ λοιπὸν δοῦσα τὴν εἰδῆσιν εἰς τὴν Πόρταν ἐζήτει τὸ νὰ ἐπιβε-
βαιωθῇ ἡ μεταξὺ τῶν δύο βασιλείων εἰρήνη κατὰ τοῦ Καρόλου, ὡς ἦτον
κατὰ τοῦ ἀνδρός τῆς Ἰωσήφ, ὃ καὶ ἐγένετο.

Ἔτει σωτηρίῳ 1712.

Γίνεται σύγχησις εἰς τὸ Μισίρι μεταξὺ τῶν δύο φατριῶν, Κασιμλήδων
δηλαδὴ καὶ Ζουλφικαρχλήδων, καὶ μετὰ πολλοὺς ἐμφυλίους πολέμους ἔσω-
τε καὶ ἔξω τοῦ Μισιριοῦ ἡττᾶται τέλος πάντων ὁ Κασιμλὴ Ἐγιοῦπ-πεης,
καίεται τὸ σπῖτι του, καὶ αὐτὸς φυγὴ ἔφυγε τὸν θάνατον· καὶ γίνεται πάλιν
σεῖχουλ-μπελέτης (διὰ τὸ ὅποιον ὀφφίκιον καὶ ἐξουσίαν ἔγινε καὶ ὁ με-
ταξὺ αὐτῶν τῶν δύο πόλεμος), ἐκεῖνος ὅπου ἦτον πρῶτον, ἦτοι ὁ νικητὴς
Κεϊτή-πεης ὁ Ζουλφικαρχλῆς, καὶ καταβιβάζει τὸν πασσᾶν τοῦ Μισιριοῦ
Χαλῖλην καὶ διορίζει καὶ μακάμην, καὶ δίδει εἰδῆσιν τῶν γεγονότων εἰς
τὴν Πόρταν, ἥτις διώρισε νέον πασσᾶν εἰς τὸ Μισίρι τὸν Βελή-πασσᾶν,
χωρὶς νὰ φροντίσῃ νὰ ἐκδικηθῇ διὰ τὴν ἀτιμίαν τῆς παιδεύωντας ἐκείνους
ὅπου ἐτόλμησαν νὰ διώξουν ἀπὸ τὴν ἡγεμονείαν τοῦ Μισιριοῦ ἐκεῖνον ὅπου
ἡ Πόρτα διώρισεν. Οὕτως ἀπειθοῦσιν οἱ Μισιρλήδες καὶ μένουσιν ἀπαιδευ-
τοι. Καὶ δὲν εἶναι μόνον αὐτοὶ ὅπου φέρονται ἀπειθῶς εἰς τὰς προσταγὰς

τῆς βασιλείας· ἀδελφὰ γὰρ τούτοις φρονοῦσι καὶ οἱ κατοικηταὶ τοῦ ἐν τῇ Συρίᾳ ὄρους Λιβάνου (καὶ ὁ πρεσβυτέρως αὐτῶν Ἀραψ μουσουλμάνος καθήμενος εἰς τὴν Βηρυτὸν,) μαρυνῶνται παπισταί, Τζεπέλι-Κεσερεδάν ἀραβιστὶ λεγομένου, καὶ οἱ κατοικηταὶ τοῦ ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ὄρους, Σαντζάρ λεγομένου (κεῖται τοῦτο μεταξύ Νινευὶ καὶ Βαβυλώνος, ἥτοι Μουσούλι καὶ Βαγδάτι,) καὶ οἱ κατοικηταὶ τοῦ ἐκείθεν τοῦ Βαγδατίου κειμένου ὄρους.

ὑποπτεύεται πάλιν ὁ σουλτάν Ἀχμέτης τὸ ὅτι ὁ Πέτρος δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ φυλάξῃ τὰ ὑποσχεθέντα, καὶ ἄρχεται τὴν ἐτοιμασίαν τοῦ πολέμου. Ὁ Ἐπίτροπος Ἰσοφ-πασσᾶς ἀπηρεσέκετο εἰς αὐτὰ, καὶ τὴν διορισθεῖσαν ἐτοιμασίαν ἐκίνησε μὲ πολλὴν βραδύτητα, καὶ κατελάλει τῆς ἀποφάσεως τοῦ πολέμου· ὅθεν καθαιρεῖ αὐτόν, καὶ κάμνει Ἐπίτροπον τὸν ἀπὸ σιλικτάρην καὶ νισαντζήν Γκιουρτζή Σουλεϊμάν-πασσᾶν. Ἐκβαλὼν οὗτος τὰ τοῦρμα, ὡς σύνθητες, διὰ τὴν ἐκστρατείαν, κινοῦν σὺν τῷ βασιλεῖ καὶ στρατοπέδῳ διὰ τὴν Ἀδριανούπολιν. Ἐν πεδίῳ τινὶ παρὰ τῇ Ἀδριανουπόλει στρατοπεδεύσαντες ὑπὸ τυφῶνος καὶ ἀνέμου σφοδροῦ πάσχουν τὴν νύκτα τὰ ἀνιάτα· κατεξεσχίσθησαν κρημνισθεῖσαι ὅλαι τοὺς αἰ σκηναί, μετεβλήθη τὸ πεδῖον εἰς θάλασσαν, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἴσταντο ὄρθιοι, καὶ τῇ ἐπιούσῃ ἐξακολοθῶν ὁ αὐτὸς σφοδρότατος ἄνεμος, οὐκ ἡδυνήθησαν ἐκείθεν ἀπᾶραι· ἡ πλημμύρα ἐκρήμνισε τὴν γέφυραν· ὅθεν δεινοπαθήσαντες πολλῇ τῇ ταλαιπωρίᾳ καὶ κακουχίᾳ μὲτὰ τρίτῃν ἡμέραν εἰσῆλθον εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ ᾄρξαντο ῥάπτειν τὰς καταξεσχισθείσας σκηνάς· εἶτα καθαιρεῖ τὸν Ἐπίτροπον καὶ ἀνάγει εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ Ἐπιτρόπου τὸν καπετάν-πασσᾶν Ἰπράμ-χότζαν. Μετὰ εἴκοσι ἡμέρας τὸν μανζιλεῦσι ὡς ἀνεπιτήδειον καὶ ἀπρακτόν τῆς διοικήσεως τοῦ βεζαρετίου, πάντῃ διαφερούσης ἀπὸ τὴν διοίκησιν τῶν νηῶν τε καὶ γαλιοντζήδων, καὶ εἰρκτῇ αὐτόν παρκδούς ἀποπνίγει, καὶ κάμνει Ἐπίτροπον τὸν πρὸ πολλοῦ ἀγαπητὸν καὶ εἰς ὅλας τὰς ὑποθέσεις μυστικόν του, καὶ γαμβρόν του, τὸν τανῦν βεκιὰπ-καϊμακάμην ὄντα, τοῦνομα Τζιν Ἀλῆ-πασσᾶν τὸν Γκιουμουρτζήν.

Οἱ προρρήθέντες ὅμηροι τοῦ Πέτρου συνομιλήσαντες μὲ τὸν Ἐπίτροπον ἀπῆλθον μετ' αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ἐντάμωσιν τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη, καὶ ἐδηλοποίησαν ἐναργῶς τὸ ὅτι ἐδόθη τὸ Ἀζάκι, ἐκρημνίσθη τὸ Ταγανρόκ, Καμένκι καὶ Σαμάρα· καὶ ἐπεκυρώθη ἡ εἰρήνη μὲ τὴν τελείωσιν ὅλων τῶν ὑποσχεθέντων καὶ τὴν μαρτυρίαν τῶν πρέσβων ἐγγλέζου καὶ ὀλλανδέζου, μὲ ὅλον ὅπου οἱ Τάρταροι παρεκίνουν καὶ ἐπεθύμουν τὸν πόλεμον. Προσετέθησαν δὲ καὶ δύο ἄρθρα· τὸ νὰ ἐβγάλῃ ὁ Πέτρος τὰ στρατεύματά του ἀπὸ τὴν Λεχίαν καὶ τὸ νὰ πηγαίνῃ ὁ Κάρολος εἰς τὰ ἴδια.

Διορίζει εἶτα ὁ Ἐπίτροπος τέσσαρας προύχοντας διὰ νὰ κόψουν τὰ σύνορα μεταξύ τῶν δύο βασιλειῶν, δούς ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν διὰ τὰ ἐξοδά τους ἀνὰ πέντε πούγγεϊα· εἰς τὰ μέρη λοιπὸν τῆς Οὐζούς καὶ τοῦ Ἀζακίου ἐκόπησαν τὰ σύνορα τὰ μεταξύ τῶν δύο βασιλειῶν, ὁθωμανικῆς δηλαδὴ καὶ ρουσσικῆς.

Εἶτα ἀπάρas ὁ σουλτάν Ἀχμέτης μετὰ τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ παντὸς τοῦ στρατιωτικοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μεγάλῃ τῇ προπομπῇ.

Ὑποτάσσει ὁ Δανιμαρ୍କος τὸ Στάδ, πόλιν παραθαλάσσιον εἰς τὸ ἐν τῇ Πομερανίᾳ δουκάτον λεγόμενον Μπρέμε. Τὰ ρουσσικά, σαξωνικά καὶ δανιμαρκέζικα στρατεύματα ἦσαν ἐμπρὸς εἰς τὸ Σταχσούνδ· ὁ ἐλέκτωρ τοῦ Ἀννόβερ καὶ ὁ ἱμπεράτωρ τῆς Γερμανίας Κάρολος ὁ ΣΤ΄ δυσμενῶς ἐφέροντο κατὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Σβετζίας τοῦδε τοῦ Καρόλου· ὁ ῥῆξ τῆς Προυσίας Φρεδερίκος, ἐλέκτωρ τοῦ Βρανδεβούργου, εἰλήτει νὰ ὑποτάξῃ τὴν εἰς τὴ Πομερανίαν ἐπαρχίαν τοῦ Καρόλου, πόλιν Στετίν· μόνον ὁ Φράντζας τὸν ἐβόηθει· καὶ αἱ εἰς βασιλεῖαι αἱ προῤῥηθεῖσαι μαζὴ μετὰ τὸν ῥῆγα τῆς Λεχίας Αὐγουστον δυσμενῶς ἐφέροντο κατ' αὐτοῦ.

Ταῦτα οὖν βλέπων ὁ Στανίσλαος, ἀπελπισθεὶς τοῦ ῥηγάτου τῆς Λεχίας, παραιτεῖται αὐτὸ εἰς τὸν Αὐγουστον ἐμπρὸς εἰς τοὺς γενεράλῃδες ἐβέτζους ὅπου διέτριβον εἰς τὴν Πομερανίαν μετὰ 11 χιλ. στρατοῦ σβετζικοῦ, τὴν μόνην ἀνάκλησιν τῆς Σβετζίας εἰς αὐτὰς τὰς ἐπαρχίας, καὶ παραιτηθεὶς ἐτοιμάζεται ἀπελθεῖν εἰς τὸ Πεντέρι.

Ἐν τούτοις εἶχε μνηθεῖ ὁ Κάρολος πολλάκις ἀπελθεῖν εἰς τὰ ἴδια, καὶ παρήκουσεν· ἐξήτησε τώρα χίλια πούγγεϊα δανειακῶς διὰ νὰ πηγαίνῃ τοῦ τὰ ἔδωκαν καὶ πάλιν δὲν ἀνεχώρησεν· βιασθεὶς λοιπὸν διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ, καὶ μὴ θέλων, πολεμᾷ μετὰ γιαννιτζάρους, σπαχίδες καὶ Ταρτάρους καὶ ζωγρεῖται· εἰς αὐτὸ τὸ μὲν φθάνει καὶ ὁ Στανίσλαος εἰς τὸ Πεντέρι μετὰ σκοπὸν νὰ τὸν καταπείσῃ νὰ ἀφίσῃ τὸ πείσμα, καὶ νὰ μὴ παρακινή πλεόν τὴν Πόρταν νὰ τοῦ δώσῃ στράτευμα διακοσίας χιλιάδας διὰ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ Πέτρου καὶ Λέχων πρὸς σύστασιν τοῦ εἰς τὸ ῥηγάτον τῆς Λεχίας, ὥσαν ὅπου αὐτὸς οἰκειοθελῶς παρητήθη. Φθάσας οὖν ὁ Στανίσλαος εἰς τὸ Πεντέρι εἰς τὸν καιρὸν μιᾶς τοιαύτης ἀκαταστασίας καὶ ὀργῆς κατὰ τοῦ Καρόλου, σκλαδώνεται καὶ αὐτός, καὶ ἰδοὺ ἐν ταῦτῳ δύο ῥῆγες εἰς τὴν Τουρκίαν φυγάδες τε καὶ σκλάβοι, καὶ ἀπάγονται ἀμφότεροι δέσμοι εἰς τὸ Δεμίτασι, εἶτα καὶ εἰς τὸ Διδυμότειχον, ὅπου καὶ εἰρκτῇ παρεδόθησαν.

Ὁ πατριάρχης Κύριλλος ὁ Δ΄ χάριν ἐλεημοσύνης ἀπῆλθεν εἰς τὸ Γιάσι, καὶ διὰ σύστασιν καὶ ἀσφάλειαν τῶν μοναστηριακῶν ἀφιερωμάτων ἐξέδοτο τὸ ἐξῆς πατριαρχικὸν γράμμα.

« Ἡ τῆς σοφίας ἀνεξάντλητος πηγὴ καὶ τὸ τῆς εὐσπλαγχνίας ἀπερίο-
 » ριστον πέλαγος, ὁ τῶν ἀγαθῶν ἀσύλητος θησαυρὸς καὶ τῆς φιλανθρω-
 » πίας ἡ ἀκένωτος ἄβυσσος, ὁ θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων, παρ'
 » οὗ πᾶσα δόσις ἀγαθῇ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον καταπέμπεται, ὁ τὴν
 » κτίσιν πᾶσαν ἐν σοφίᾳ δημιουργήσας, τὴν θ' ὀρατὴν καὶ τὴν νοουμένην,
 » καὶ ἀπὸ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν, ὁ πρὸς τὸ ἡμέτερον φι-
 » λανθρώπως διακεῖμενος γένος καὶ εὐεργετῶν εὐμενέστατα, παραδόξως
 » οὐκ ἔλειπεν ἐνεργεῖν τοὺς τρόπους καὶ ποικίλας δεικνύειν τὰς οὐδοὺς ἀ-
 » μέσως τε καὶ ἐμμέσως δι' αὐτῶν τὴν κηδεμονίαν ἐργαζόμενος· καὶ ἀμέ-
 » σως μὲν ὡς προνοούμενος πάντων, καὶ δεσπότης ἰσχύει, καὶ κρίνοντος
 » ἐν ἐπιεικείᾳ (κατὰ τὰς γραφάς) καὶ μετὰ πολλῆς φειδοῦς ἡμᾶς δια-
 » κυβερνῶντας· ὅθεν καὶ πολυειδεῖς διεξάγει τὰς μεθόδους δι' ἅπαντον πλοῦ-
 » τον οἰκείας χρηστότητος πρὸς τὸ φιλάνθρωπον νεύων, προνοίᾳ τῇ ἐαυ-

» τοῦ, ὅτι παρ' αὐτῷ μὴδὲν ἀπρονόητον, οὐδὲ ἡμελημένον, ὥς τοῖς πᾶσι
 » καὶ πανταχοῦ παρόντι καὶ τὰ πάντα πληροῦντι, ἀπάντων τε κηδομένῳ
 » καὶ πρὸς τὸ συμφέρον ποδηγετοῦντι ἕκαστον· ἐμμέσως δὲ διὰ τοῦ νοεροῦ
 » τῆς λογικῆς ψυχῆς τιμῆματος καὶ διὰ τῆς τοῦ φυσικοῦ νόμου χειραγω-
 » γίας τὴν τῆς ζωῆς ἡμῶν πραγματευομένου εὐστάθειαν πρὸς τὴν τῶν μελ-
 » λόντων ἀγαθῶν κληρουχίαν. Καὶ γὰρ ἀγγέλους ἀγαθοὺς ἐπέστησε φύ-
 » λακας, προφήτας τε ἐξαποστείλας, δι' ὧν δυνάμεις καὶ σημείων τερατο-
 » ποιῶν ἐνεργείας ἐργασάμενος τὴν τῆς σωτηρίας ὑπέδειξεν εὐθυτάτην ὁδόν.
 » Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ νόμον ἐξέθετο θείαις χερσὶ γεγραμμένον ἰδίαις, ἐν-
 » τολὰς τε καὶ προστάγματα, τοῖς τηρηταῖς ζωὴν ἐπαγγελλόμενα αἰώνιον·
 » ἔτι καὶ χάριτος νόμον καινὸν ἐν τῇ ἐπὶ γῆς ἐπιφανείᾳ καὶ δι' ἄκραν συγ-
 » κατάβασιν παρουσία αὐτοῦ τοῦ σεσαρκωμένου θεοῦ ἰδίαις χεῖλεσι καινο-
 » τομηθέντα παρέδωκε, καὶ μετὰ τὴν ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανοὺς αὐτοῦ ἄνοδον
 » διὰ τῆς τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἐπιδημίας καὶ οὐσιώδους καθόδου τοῦ
 » τοῖς θεοῖς καὶ ἱεροῖς μύσταῖς καὶ Ἀποστόλοις πυρίνων γλωσσῶν ἐν εἰδει
 » ἐπιφοιτήσαντος, καὶ τούτους μὲν δι' αὐτοῦ, δι' αὐτῶν δὲ πᾶσαν τὴν οἰ-
 » κουμένην φωτίσαντος, ἐνέφανε.»

« Διαδραμόντες γὰρ οὗτοι τὰ τῆς γῆς πέρατα καὶ τὴν θεογνωσίαν διδά-
 » ξαντες διὰ κηρύγματος τοῦ εὐαγγελικοῦ ἐκκλησίας καθίδρυσαν, καὶ δια-
 » δόχους αὐτῶν πανταχοῦ κεχειροτονηκότες τὴν ἀληθῆ πίστιν ἐστήριξαν,
 » ὅρους ἐνθέμενοι ταύτης, νομοθεσίας τε καὶ διαταγὰς τοῖς πεπιστευκόσιν
 » εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἐνθεν τοι καὶ σταυροφόροι εὐσέβαστοι ἐν Χριστῷ βα-
 » σιλεῖς θείῳ κινούμενοι ζήλῳ καὶ φωτισμῷ Πνεύματος Ἁγίου ἐν ὁδηγίᾳ
 » πίστεως, μετὰ συναιρέσεως τῶν ἀγιωτάτων καὶ πνευματοφόρων πατριαρ-
 » χῶν καὶ ἱεραρχῶν θεοσόφων, τῶν καὶ ἀποστολικῶν διαδόχων, καὶ τῶν
 » λοιπῶν τῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς διακοσμήσεως Πατέρων, ἐν αἷς οἱ πάν-
 » τες συνεκρότησαν κατὰ διαφόρους καιροὺς Οἰκουμενικαῖς καὶ τοπικαῖς συν-
 » ὁδοῖς ἐπὶ στηριγμῷ τῆς ἀληθοῦς καὶ ὀρθοδόξου πίστεως καὶ καθαίρεισι
 » τῶν ἐναντιῶν, προσεπέταξαν καὶ νόμους ἐκκλησιαστικοὺς ἐπὶ συστάσει ἀ-
 » κλινεῖ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, νεαράς τε βασιλικῆς καὶ θεοπίσματα
 » καὶ νόμους πολιτικοὺς ἐπὶ τηρήσει καὶ φυλακῇ τῶν δικαίων, ταῦτα πάντα
 » πρὸς ῥυθμὸν εὐαγῆ καὶ κατ'ἀριστον ἀσφαλέστατον ἀμφοτέρων τῶν δικαιο-
 » σεων, τῆς τε ἐκκλησιαστικῆς δηλαδὴ καὶ τῆς πολιτικῆς.»

« Οὐκ ἂν γὰρ ἄλλως ἠδύνατο ἡ ὀλισθήσασα φύσις ἡμῶν ἐπὶ τὴν προτέ-
 » ραν ἀγαθὴν ἀποκατάστασιν τὴν τῷ θεῷ ἀρέσκουσιν ἀκείνῃν ταύτην μα-
 » καρίζουσιν ἐπανάγεσθαι, ἀλλ' ἡ διὰ τοῦ πλουσιῶς ἐκχυθέντος ἡμῖν (κα-
 » τὰ τὸν Ἀπόστολον) θείου ἐλέους ἐν τῇ ἀφάτῳ κενώσει τοῦ δι' ἡμᾶς τοὺς
 » ἀνθρώπους ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ θεοῦ καὶ Πατρὸς, καὶ διὰ
 » τῆς εὐσταλῶς καὶ εὐρύθμως διδασχθείσης ἱερᾶς βιωτῆς καὶ φιλοθεοῦ δια-
 » γωγῆς καὶ πολιτείας· ὅθεν καὶ νόμοι ἐξετέθησαν θεῖοι, ἐκκλησιαστικοὶ τε
 » ὥς εἰρηται, καὶ πολιτικοί, ἐν διαταγῇ καὶ ἀποφάσει τοῦ συντηρεῖσθαι
 » τούτους καὶ φυλάττεσθαι ὑπὸ πάντων τῶν τὴν εὐσέβειαν κατεχόντων,
 » ἐπαγγελίαν ἔχουσιν ζωῆς τῆς τε νῦν καὶ τῆς μελλούσης.»

« Ἰσχυροὶ οὖν οἱ νόμοι, ὥς δι' αὐτῶν τῆς δικαιοσύνης ἀσφαλιζομένης καὶ
 » διατρανομένης, τῆς τὴν ὑφήλιον καλῶς διακυβερνήσεως καὶ ταύτην ὑπο-
 » τασσούσης τῇ ἀγαθῇ· καίπερ εἴ ποτε φθάσει καταδυναστεύειν τοῦ δι-
 » καίου τὸ ἄδικον καὶ κατεπαίρεσθαι τὸ ψεῦδος τῆς ἀληθείας, ἀλλ' οὐκ ἂν
 » μέχρι τέλους ἐπιμείνειεν· οἶδε γὰρ Κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι,
 » ἄδικους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν, ὥς φησι Πέτρος ὁ
 » θεῖος Ἀπόστολος· καὶ καθάπερ οἱ τοὺς νόμους φυλάσσοντες δίκαιοι παρὰ
 » τῷ θεῷ καὶ εἰσι καὶ λέγονται, μακαρίζονται δὲ μᾶλλον ἐν Εὐαγγελίοις
 » διὰ στόματος τοῦ δεσποτικοῦ, « Μακάριοι, » λέγοντος, « οἱ ἀκούοντες τὸν
 » λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν, » (λόγος γὰρ θεοῦ ὁ θεῖος νόμος, ὥς
 » φησιν ἐν τῷ Δευτερονομίῳ Μωσῆς ὁ θεόπτης καὶ νομοθέτης· « Πάσας τὰς
 » ἐντολάς αἱ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, φυλάξασθε ποιεῖν, ἵνα ζήτῃ καὶ
 » πολλυπλασιασθῇτε καὶ εἰσέλθῃτε καὶ κληρονομήσῃτε τὴν γῆν ἣν ὤμοσε
 » Κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν. ») οὕτω καὶ οἱ τοὺς νόμους ἀθετοῦντες οὐ
 » μόνον παρὰ θεῷ βδελυκτοὶ ἀλλὰ καὶ παρὰ ἀνθρώποις, ὅτι παράνομοι· καὶ
 » φησιν ὁ ἱεροψάλτης, « Παράνομους ἐμίσησα τὸν δὲ νόμον σου ἡγάπησα· »
 » καὶ ἄλλαχού φησιν, « Ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ οὐκ ἔστι
 » φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. »

« Τοιγαροῦν πάντες νόμοι, οἷ, τε θεῖοι καὶ ἱεροὶ οἷ, τε πολιτικοὶ καὶ βασι-
 » λικοὶ, πρὸς τοῖς λοιποῖς ἐντάλμασι καὶ τοῦτο διακελεύονται, τὸ, τὰ ἅπαξ
 » τῷ θεῷ ἀφιερωθέντα, προσηλωθέντα καὶ ἀφωσιωθέντα ὅποιωδήποτε σκο-
 » πῷ καὶ τρόπῳ ἀκαταζήτητα τοῦ λοιποῦ καὶ ἀναπόσπαστα μένουν εἰς τὸ
 » διηνεκές, ἀμεταμέλητά τε καὶ ἀνεπίστροφα, εἴτε παρ' αὐτῶν ἐκείνων τῶν
 » ἀναθεμένων καὶ ἀφιερωσάντων, εἴτε καὶ παρὰ παντὸς ἄλλου προσώπου·
 » γέγραπται γὰρ ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς ἐν βίβλῳ τοῦ Λευϊτικοῦ, κεφ. ιζ'.

« Πᾶν ἀνάθημα ὃ ἂν ἀναθῇ ἄνθρωπος τῷ Κυρίῳ ἀπὸ πάντων ὅσα αὐτῷ ἐ-
 » στίν, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἀπὸ ἀγροῦ κατασχέσεως αὐτοῦ, οὐκ
 » ἀποδύσεται οὐδὲ λυτρώσεται· πᾶν ἀνάθημα ἅγιον ἅγιον ἔσται τῷ Κυ-
 » ρίῳ· » ὥστε μὴτε ἀφαιρεῖσθαι εἰς τὸ ἐξῆς, μὴτε καὶ ἄλλο ἀντὶ ἄλλου δι-
 » δοσθαι, λόγῳ δηλαδὴ ἀνταλλάγματος. »

« Εἰ οὖν ῥῆμα διὰ στόματος θεοῦ τοῦτο, τίς ὁ ἀντιλέγων; διὰ ταῦτα καὶ
 » ἐν νόμοις ἐκκλησιαστικοῖς καὶ βασιλικοῖς τοῦτο κεκρύβηται καὶ μένει ἀ-
 » παρασάλευτον, ὅτι τὸ γινῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς· καὶ οἱ φυλάσ-
 » σοντες τὰ ἐν νόμῳ πολλὴν ζήσουνται χρόνον, καὶ προστεθήσεται αὐτοῖς ἐ-
 » ν τῇ ζωῇ. »

« Πρὸς τοῖς πολλοῖς οὖν θεοφιλέσιν ἔργοις τοῖς ἐνταῦθα κατὰ τὴν εὐσε-
 » βεστάτην καὶ θεοφροῦρητον ἅπασαν γῆν τῶν φιλοχρίστων τοπαρχιῶν τῆς
 » τε Μολδαβίας καὶ Οὐγγροβλαχίας θεοσεβὲς ἐκπαλαὶ ἐπικεκράτηκεν ἔ-
 » θος, ἐνθέου ζήλου καὶ χριστιανικῆς διαθέσεως σύμβολον, παρὰ τε τοῖς
 » ἀρχαίοις καὶ τοῖς μέχρι τῆς δευρο κατὰ καιροῦς ἐν θείῳ ἐλεει εὐσεβεστά-
 » τοις τε καὶ ἐκλαμπροτάτοις ἐν Χριστῷ ἡγεμόσι τε καὶ Τοπάρχαις, ἐτι
 » δὲ καὶ παρ' οὐκ ὀλίγοις τῆς θεοσεβεστάτης συγκλήτου καὶ ὁμηγύρεως
 » τῶν εὐσεβῶν τούτων αὐθεντιῶν ἐνδοξοτάτων ἀρχόντων, ἰδίαις διαπά-

» ναις θείου ἀνεγείρειν ἐκ βάθρων ναοὺς καὶ ἱερὰ μοναστήρια καὶ σεπτὰ εὐ-
 » κτήρια καταγώγια εἰς δόξαν καὶ αἶνον τοῦ ἐν Τριάδι ὑμνουμένου θεοῦ,
 » καὶ ταῦτα προικοδοτεῖν ἐκ τῶν ἰδίων καὶ πάλιν κτημάτων καὶ εὐαγέσι
 » σεμνύνειν κειμηλίοις καὶ πολυειδέσι σκεύεσιν ἐκκλησιαστικοῖς, ἀμφοῖς τε
 » ἱεροῖς καὶ ποικίλῃ ἄλλῃ εὐαγεῖ κοσμιότητι· ἔτι δὲ καὶ ἀφιερῶμασι περι-
 » θάλπειν κτημάτων κινήτων τε καὶ ἀκινήτων, χωρίων δηλαδὴ καὶ μω-
 » σιδῶν, ἀμπελώνων τε καὶ τῶν ὁμοίων τούτοις, κτηνῶν τε καὶ ζῶων πο-
 » λυειδῶν καὶ μελισσῶν καὶ ἐτέρων προσηλωμάτων, εἰς εὐπορον χορηγίαν
 » τῶν μοναστηριακῶν ἀναλωμάτων, εἰς τε προσθήκην ἐπιδόσεως καὶ αὐ-
 » ξησιν καλλονῆς θεοτεροῦς τῶν αὐτῶν μοναστηρίων καὶ εἰς εὐχάριστον
 » καὶ αὐτάρκη κυδέρνησιν τῶν ἐν αὐτοῖς ἀσκουμένων ὁσιωτάτων πατέρων,
 » τῶν τῷ ἀθανάτῳ λειτουργούντων θεῷ καὶ ὑπὲρ εἰρήνης καὶ συστάσεως
 » τοῦ σύμπαντος ἀφρέσεώς τε τῶν ἀμαρτιῶν τῶν μακαρίων κτητόρων ἀ-
 » καταπαύστως δεομένων. Ὡν τινων ἀφιερωμάτων ἐκάστου μοναστηρίου ἢ
 » συντήρησις πάνυ καλῶς διέμενε καὶ ἀσφαλεστᾷ διεσώζετο παρὰ τῶν
 » κατὰ καιροὺς εὐσεβῶς ἡγεμονευσάντων ἐκλαμπροτάτων ἐν Χριστῷ αὐ-
 » θεντῶν, δι' ἰδίων παντίμων χρυσοβούλλων αὐθεντικῶν ἀλληλοδιαδοχικῶς
 » ἐπικυρῶντων ταῦτα· καὶ ἥδη ἐν θεῷ συλλήπτορι ἐπὶ πλέον συντηρεῖται
 » καὶ διασώζεται ἐπὶ τῶν πανευδαίμωνων ἡμερῶν τοῦ τῶντι εὐσεβεστά-
 » του καὶ ὑψηλοτάτου, σοφωτάτου τε καὶ μεγαλοπρεπεστάτου ἐν Χριστῷ
 » αὐθέντου, ἡγεμόνος τε καὶ φιλοχρίστου τοπάρχου πάσης γῆς Μολδοβλα-
 » χίας κυρίου κυρίου Ἰωάννου Νικολάου Ἀλεξάνδρου βοεδόδα, κατὰ Πνεῦμα
 » τὸ Ἁγίον υἱοῦ ἀγαπητοῦ καὶ περιποθήτου τῆς ἡμῶν Μετριότητος, τοῦ κα-
 » τὰ πάντα ζηλωτοῦ πρὸς τὰ θεῖα, τοῦ ἐνδόμυχον ἔχοντος τὸν τοῦ θεοῦ
 » φόβον, ὡς πατροπαράδοτον καὶ σοφίᾳ τῇ ἀληθῇ δεδιδαγμένον τῇ καὶ μα-
 » καρισμοῖς τοὺς ζητοῦντας αὐτὴν κατακοσμοῦσιν· « μακάριος γὰρ ὅς εὖρε
 » σοφίαν καὶ οἶδε φρόνησιν, ὅτι πᾶν τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν. »

» Ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως συνέδραμέ ποτε ἄτοπόν τι πρὸ πολλοῦ καὶ ἔργον
 » ἀθέμιτον καὶ ἀνόσιον, καὶ τινες κακοφροσύνης τισι τρόποις ἐξοκειλάντες
 » τὴν τοῦ δικαίου εὐθεῖαν παρέτρεξαν ὁδὸν καὶ τῆς τῶν νόμων ἐξέκλιναν
 » φυλακῆς, ὁλέθριον κατατολμήσαντες ἐπιχείρημα, παρὰ μὲν θεῷ βδελυ-
 » κτόν, παρὰ δὲ ἀνθρώποις, καὶ μάλιστα πιστοῖς, ἀνοίκειον καὶ παράλο-
 » γον, ὥστε βαλεῖν χεῖρα ἐπὶ τὰ τῷ θεῷ προσηλωθέντα καὶ τοῖς ἱεροῖς
 » μοναστηρίοις ἀφιερωθέντα, καὶ ἀποσπᾶσαι καὶ προφάσει μακαρῆς προ-
 » φασίζόμενοι τούτων μέχρι τοῦδε κατακρατεῖν, καὶ κατεξουσιάζειν καὶ ἐν
 » ἑαυτοῖς ἐφέλκειν τὴν πρόσοδον, θεὸν μὴ φοβούμενοι. »

» Τῆς γοῦν Μετριότητος ἡμῶν παρaxyούσης ἐνταῦθα, κατὰ ταύτην δη-
 » λαδὴ τὴν ἡγεμονεύουσαν τοῦ Γλασίου θεοφροῦρητον πόλιν, καὶ τὸ τοιοῦτον
 » μαθοῦσης γεγενῆσθαι ἄτοπον, ὀφειλόμενον ἐλογίσατο χρεός, ἅτε ἐν τοῖς
 » ἐκκλησιαστικοῖς τὰ πρεσβεῖα φερούσης διὰ τε τὴν πατριαρχικὴν ἀξίαν
 » καὶ διὰ τὸ σέβας τοῦ κατ' αὐτὴν ἁγιωτάτου ἀποστολικοῦ καὶ Οἴκου-
 » μενικοῦ θρόνου, διὰ τοῦ παρόντος αὐτῆς πατριαρχικοῦ γράμματος τὴν
 » ἀνεκαθεν ἀρχαιοτάτην συνῆθειαν, ὡς ἔργον λυσιτελὲς καὶ ψυχωστικόν,

» επικυρώσαι ἐνθέσμως καὶ ἐπιβεβαιώσαι τὰ ἅπαξ δηλαδὴ τῷ θεῷ ἀφιε-
 » ρωθέντα καὶ τοῖς ἱεροῖς μοναστηρίοις καὶ εὐκτηρίοις οἰκοῖς προσηλωθέντα
 » καὶ ἀφοσιωθέντα, κατὰ τὴν τῶν νόμων ἀπόφασιν, τῶν τε θείων καὶ συ-
 » νοδικῶν καὶ τῶν βασιλικῶν καὶ πολιτικῶν, (ἐπὶ γὰρ συστάσει, ἀρίστη
 » τε διεξαγωγῇ καὶ κοινῇ ἐπιδόσει τοῦτο γίγνεται,) ἀπαράσλευτα, ἀ-
 » μειώτῳ τε καὶ ἀναπόσπαστα συντηρεῖσθαι εἰς τὸ ἐξῆς ὑπὸ πάντων, καὶ
 » ἀκλινῇ εἰς τὸ διηνεκὲς διαμένειν καὶ διασώζεσθαι δίχα τινὸς προφάσεως
 » καὶ παντοιουδήποτε δικαιολογήματος, ὅποια ἂν ᾖσιν, εἴτε κινητὰ δη-
 » λαδὴ, εἴτε ἀκίνητα' καὶ γὰρ τὰ ἅπαξ καθ' οἰονδήποτε τρόπον γιγνόμε-
 » να, εἴτ' ἐκ συναρπαγῆς ἢ ματαιολογίας καὶ ἀνυποστάτου αἰτίας καὶ προ-
 » φάσεως, οὐχ ἔλκεσθαι εἰς παράδειγμα οἱ νόμοι διακελεύονται. » κ.τ.λ.

Τὸ τοῦ Λευϊτικοῦ κεφ. κζ' τὸ προῤῥηθὲν, ἀπᾶν ἀνάθημα ἅγιον ἁγίον ἐς τὴν Κυρίῳ, » ὥστε μὴτε ἀφαιρεῖσθαι εἰς τὸ ἐξῆς μήτε καὶ ἄλλο ἀντὶ ἄλλου δίδοσθαι, ἀγνοῶν καὶ οὐδ' ἀναγνοὺς πούποτε ἐν τῷ ἔπταειεὶ πρὸς τῷ ἡμίσει τῆς εἰς Βλαχίαν ἡγεμονείας τοῦ ὁ Ἀλέξανδρος Ἰωάννου Ὑψηλάντης βοε-
 » εὐδάς ἡλλαξέ τινας μοναστηριακὰς μωσίας, ἄλλας ἀντ' ἄλλων δούς, ἤ-
 » τους τε καὶ ἐλάσσονας ἀντὶ κρειττόνων τε καὶ γονίμων. Ἐπὶ πᾶσι δὲ ἡ μω-
 » σία τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τοῦ καὶ τῷ Παναγίῳ Τάφῳ πα-
 » ρὰ τοῦ αἰοδίου αὐθέντου Κωνσταντίνου τοῦ Πραγκοβάνου ἀφιερωθέντος, ἢ πρὸς τὸ Τ ζ ο υ λ ε σ τ ι, ὥρας διαστήματι ἀπέχουσα τοῦ Βουκουρεστίου, μὲ μῦλον καὶ λίμνην ἰχθύων, τὰ πρωτεῖα φέρει τῆς ἀφαιρέσεως. Ἐν ταύτῃ γὰρ ὁ ἡγούμενος διὰ τὸ πλησιόχωρον ἔκαμνε τὴν ἐτήσιον χλόην πρὸς τρο-
 » φὴν χειμερινὴν ἵππων τε καὶ βοῶν καὶ ἄλλων ζώων τῶν εἰς χρῆσιν ἀναγ-
 » καιοτάτῃ χειμερινῇ τοῦ μοναστηρίου. Ταύτην οὖν οἰκιοποιήσεις, γόνιμον ἄλλως οὖσαν καὶ ἐπικερδῇ, δέδωκεν ἄλλην τῷ ἡγουμένῳ ἀπέχουσιν τοῦ Βουκουρεστίου ὥρας ὑπὲρ τὰς ἑξ, ἄγονον ἀντὶ γονίμου, κακὴν ἀντὶ καλῆς καὶ ἀχρεῖαν ἀντὶ χρησίμου καὶ οὐδὲ πρὸς χλόην καλὴν χρησιμεύουσιν, καὶ χωρὶς μῦλον καὶ λίμνην ἰχθύων.

Κρημνίζει ὁ βεζύρης Τζίν-Ἀλή-πασσᾶς τὸ μοναστήριον τοῦ Μαύρου Μό-
 » λου, μὲ τὸ νὰ ἔμαθε πῶς εἶναι κτήριον μεταγενέστερον. Γράφει γὰρ ὁ Ῥασί-
 » τῆς, ἱστορικὸς τοῦρκος, τόμ.β' σελ. 140, τὸ ὅτι: α" Ἐτεὶ τοῦ Χιτζρέ 1026
 » μοναχῷ τινι τοῦνομα Ἡσαΐα ἀπὸ τὸ βακίφι τοῦ Σουλτάν-Μπαγιαζίτη μὲ
 » πεντακόσια ἄσπρα μ ο υ κ α τ ᾱ ν τὸν χρόνον νὰ ἐδόθη ὁ τόπος ἐκεῖνος' θα-
 » νόντος δὲ τοῦ Ἡσαΐου διῆλθεν εἰς ἄλλον μοναχὸν τοῦνομα Διονύσιον' καὶ
 » τούτου θανόντος διῆλθε μὲ φ ε ρ α γ ᾱ τ ι εἰς τὸν μοναχὸν Κυριακόν, ὅστις
 » ἔκτισεν ἐκεῖ καὶ ἐκκλησίαν καὶ κελλία, καὶ τείχει αὐτὰ περιέφραξεν, αὐξή-
 » σας καὶ τὰς ἀμπέλους καὶ τοὺς ἀγρούς τῇ καλλιέργειᾳ τῆς γῆς, μὲ τὴν
 » ἄδειαν τοῦ μ ο υ τ ε β ε λ ῆ, καὶ προσθεῖς αὐτοῖς καὶ μαγαζεῖα καὶ λιμέ-
 » νας καὶ μπιστάνια καὶ ταλάνια, δίδοντας εἰς τὸ τζαμί Σουλτάν Μπαγια-
 » ζίτη μ ο υ α τ ζ ε λ ῆ ν ἄσπρα 500 τὸν χρόνον καὶ μ ο υ κ α τ ᾱ ν ἄσπρα
 » 150 ἀνὰ ἑκάστον μῆνα' καὶ συναγαγὼν παρ' αὐτῷ ἄλλους δέκα μοναχοὺς
 » τὴν μοναδικὴν ἐκεῖσε διῆγον ζωὴν' θανόντος δὲ τοῦ Κυριακοῦ οἱ ῥηθέντες
 » δέκα μοναχοὶ ἐπῆραν καὶ ἄλλον τόπον ἀπὸ τὸ τζαμί, κάμνοντες τὸν μῆ-

—1713

νιαῖον μουκατᾶν ἄσπρα διακόσια. Καὶ τῷ ἔτει τοῦ Χιτζρέ 1086, με-
τεμεσοῦτι τοῦ μουτεβελλῆ ἐγινε φεραγάτι τὸ μοναστήριον
μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ περίξ τὰ προῤῥηθέντα τοῖς ῥηθεῖσι δέκα μοναχοῖς. Εἴτα
τῷ ἔτει τοῦ Χιτζρέ 1102 προφασίζόμενοι οἱ ἐν αὐτῷ μοναχοὶ ὅτι νὰ ἐ-
παπειλῇ κρημνισμόν τὸ μοναστήρι, ἐπῆραν ἄδειαν καὶ ἔκτισαν καὶ τὴν ἐκ-
κλησίαν καὶ τὰ περὶ αὐτὴν κελλία καὶ μεγαλύτερα καὶ μεγαλοπρεπέστε-
ρα, συναθροίσαντες παρὰ τῶν εὐαπατήτων Χριστιανῶν χρήματα πολλὰ, ὡς
ἔθος τοῖς καλογήροις, καὶ ἡσκήτευον ἐν αὐτῷ μοναχοὶ οὐκ ὀλίγοι ἐξ ἐκείνου
μέχρι τοῦδε τοῦ ἔτους, καθ' ὃ κατεκρημνίσθη ὑπὸ τοῦ τοῦδε Ἐπιτρόπου
κατὰ τὴν σελήνην Σεφέρ.»

Ἔτει σωτηρίῳ 1713, τοῦ Χιτζρέ 1125.

Ὁ ἱμπεράτωρ τῆς Γερμανίας Κάρολος ὁ ΣΤ' κάμνει εἰς τὸ ῥεστάδ τὴν
συμφωνίαν τῆς εἰρήνης μεταξὺ του καὶ τοῦ ῥηγὸς τῆς Φραντζᾶς Λουίγκη
τοῦ ΙΔ', καὶ ἐπαυσαν οἱ μεταξὺ Γερμανῶν καὶ Φραντζέζων εἰς τὸδε σφο-
δροὶ πόλεμοι.

Οἱ ἐγγῶριοι τοῦ Μοντενέγρου, τουριστὶ Καρά δαγὶ λεγομένου, (τὸ ὁ-
ποῖον κεῖται εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἀλεξανδρείας τῆς ἐν τῷ Ἀρναουτλοῦκι),
πάντοτε ἔκλιναν εἰς ἀποστασίας καὶ ἦσαν ἀνυπότακτοι εἰς τὰς προσταγὰς
τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, καὶ ἐνδυναμούμενοι παρὰ τῶν γειτόνων αὐτοῖς
Ἐνετῶν ἐλεηλατοῦσαν καὶ τοὺς Τοῦρκους τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὰς περίξ
ἐπαρχίας· ὅθεν ὁ Ἐπίτροπος διώρισε τὸν ἡγεμόνα τῆς Βόσνας Νουμᾶν-πασ-
σᾶν καὶ ἄλλους προσετώτας τῶν περίξ ἐπαρχιῶν διὰ νὰ ἐκστρατεύσουν κατ'
αὐτῶν. Ἀπελθόντες οὖν ἐνίκηθησαν παρὰ τῶν ῥηθέντων Καρά-δαγλήδων
μετὰ σφοδρὸν γενόμενον πόλεμον· διὸ ὁ ῥηθεὶς πασσᾶς τῆς Βόσνας ἐνωθεὶς
μὲ τὸν Ἐρσέκ μουτεσαριφῇ Ἐμποῦ-Μπεκίρ-πασσᾶν καὶ μὲ τὸν ἡγεμόνα
τῆς Ἀλεξανδρείας Ἀχμέτ-πασσᾶν, ὥρμησαν παμπληθεῖς κατὰ τοῦ ὅ-
ρους, ἐκρήμνισαν κάστρη τινὰ τῶν ἐγγχωρίων, καὶ οὓς μὲν ἐφόνευσαν, οὓς
δὲ ἐζώγγησαν, μάλιστα γυναῖκάς τε καὶ νεανίσκους· ἐκρήμνισαν δὲ καὶ ὅλα
τὰ μοναστήρια. Οἱ πλείους οὖν τῶν κατοικητῶν διὰ τὴν ἥτταν αὐτὴν ἔ-
φυγαν εἰς τὰς ἐπαρχίας τῶν Ἐνετῶν, οἵτινες τοὺς ἐδέχθησαν, ὅπερ μα-
θούσα ἡ βασιλεῖα εὖρε καὶ ἄλλας προφάσεις διὰ νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ
τῶν Ἐνετῶν, τὸ ὅτι δηλαδή τὸ πρᾶγμα τοῦ Χασᾶν-πασσᾶ τοῦ θανόντος
τὸ ἤρπασαν οἱ Ἐνετοὶ μὲ τὸ καράβι ὅπου τὸ ἔφερεν, καὶ ὅτι τὰ γαλιόνια
τοὺς σκλαβάνουν πολλὰ πλευσίματα Ὀθωμανῶν καὶ ἀρπάζουν τὰ ἐν αὐ-
τοῖς. Τὸ δὲ καθ'αὐτὸ αἷτιον τῆς εἰς τὸν κατὰ τῶν Ἐνετῶν πόλεμον κλί-
σεως τῶν Ὀθωμανῶν ἦτο μὲ τὸ νὰ μὴν ὑπέφερον νὰ βλέπουν τὸν Μωρέαν
ὑπὸ τὴν τῶν Ἐνετῶν πληρεξουσιότητα· ὁ σουλτάν Ἀχμέτης διὰ νὰ μὴν
παρασπονδήσῃ, (ἐπειδὴ καὶ εἶχαν συμφωνίαν εἰρήνης οἱ Ὀθωμανοὶ καὶ μὲ
τοὺς Ἐνετοὺς εἰς διωρισμένον καιρὸν, τὴν γενομένην εἰς τὸ Καρλοβίτζι, ὡς
προεῖρηται, καὶ ἡ διορία δὲν εἶχε τελειώσει ἀκόμη), δὲν εἶχε κλίσιν εἰς τὸν

πόλεμον· ἀλλ' ὁ Ἐπίτροπος φθονῶν τοὺς Ἐνετοὺς διὰ τὸν Μωρέαν τὸν παραινείει.

Εἰς τὴν κακὴν ὑπόληψιν ὅπου εἶχον οἱ Τοῦρκοι τὸν Πραγκοβάνον διὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς πίστιν ὑποπτευθέντες αὐτὸν σύμμαχον τοῦ Πέτρου προστεθεῖσα καὶ ἡ προδοσία τῶν συγγενῶν του Καντακουζηνῶν, ἐνηργήθη διὰ ταῦτα ἡ μαζιλία του, καὶ γίνεται ἡγεμὼν Βλαχίας ἀντ' αὐτοῦ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Στέφανος ὁ Β' ὁ Καντακουζηνός. Ἐλθὼν οὖν εἰς τὴν Πόλιν ὁ Πραγκοβάνος ἀφοῦ ἡγεμόνευσε Βλαχίας ἔτη ὀλόκληρα 25 καὶ μῆνας ἕξ ἀδιακόπως, ἐκάθισεν εἰς τὰ σπίτια του τὰ εἰς τὸν Ἅγιον Στέφανον. Ὑπέρπλουτος ὢν εὔρε τὸν τρόπον νὰ οἰκαιοποιηθῇ καὶ τὸν Ἐπίτροπον καὶ ἄλλους πολλοὺς προὔχοντας τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Στέφανος βοεβόδας καὶ οἱ λοιποὶ Καντακουζινοὶ, ὑποπτευθέντες τὸ νὰ μὴν αὐθεντεύσῃ καὶ πάλιν εἰς τὴν Βλαχίαν, εὐρόντες εἰς τὰ ἔγγραφα του τὸ δίπλωμα τοῦ καίσαρος δι' οὗ τὸν ἔκαμνε πρίγκιπα τοῦ ἱμπερίου, (τοῦτο ἦν κεκρυμμένον μυστικὰ εἰς ἓν σενδοῦκι φυλαττόμενον εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Κόλτζας,) τὸ ἔστειλαν εἰς τὸν σουλτάν Ἀχμέτην.

Δευτέρα πατριαρχία τοῦ αὐτοῦ Κυπριανοῦ.

Πατριαρχεύσας Κύριλλος ὁ Δ' ὁ ἀπὸ Κυζίκου μῆνας 23 ἐξοῦται διὰ τὰς συμβάσας ἔριδας, καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τὸ δεύτερον ὁ αὐτὸς Κυπριανὸς περὶ τὰ τέλη τοῦ Ὀκτωβρίου.

Ὁ Ἐπίτροπος οὐκ ἀρκεσθεὶς τῇ παρὰ τῆς νέας πατριαρχείας διδομένῃ δόσει, ἀρξαμένη πρῶτον ἐπὶ Συμεῶνος τοῦ Τραπεζουντίου ἔτει σωτηρίῳ 1473, ὥς μοι προέγραπται, ζητεῖ ἐπιμόνως ἐπιφορτίσαι τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ παρ' ἐκεῖνα καὶ ἐτήσιον φόρον, τὸ τουρκικώτερον μιρὶ λεγόμενον. Πληρώσας οὖν ὁ πατριάρχης Κυπριανὸς διὰ τὴν πατριαρχίαν τὰς συνήθεις τρεῖς χιλιάδας φλωρίων ἀπηνήνατο δεχθῆναι τὸ μιρὶ τὸ δὲ μιρὶ ὅπου ἐζήτει νὰ ἐπιφορτίσῃ ὁ Ἐπίτροπος νὰ πληρῶνεται ἐτησίως ἦτον πονγγεῖα ἄσπρα τεσσαράκοντα, καὶ ἄλλα δέκα πονγγεῖα ὁ λεγόμενος κ α λ ε μ ἰ ές του, ἦτοι γρόσια εἰκοσιπέντε χιλιάδες.

—
Ἔτει σωτηρίῳ 1714.

Πατριαρχία Κοσμᾶ τοῦ Γ' τοῦ πρώην Ἀλεξανδρείας.

Προτραπεῖς οὖν πολλάκις καὶ σχεδὸν βιασθεὶς καὶ μὴ δεχθεὶς ὁ κύρ Κυπριανὸς τὸ ῥήθην μιρὶ παραιτεῖται, πατριαρχεύσας μῆνας μόνους τέσσαρας· καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ πρώην Ἀλεξανδρείας Κοσμᾶς ὁ Γ' κατὰ μῆνα Μάρτιον, τῇ συνεργείᾳ τοῦ Μανουὴλ Ὑψηλάντου υἱοῦ Ἰωάννου Κωνσταντίνου τοῦ Ὑψηλάντου, τοῦ καὶ προσκυνητοῦ τοῦ Ἁγίου

Τάφου. Ἦν δὲ ὁ Μανουὴλ καὶ πρωτογουνάριος τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ μαθητής ποτε εἰς τὰ γραμματικὰ τούτου τοῦ πατριάρχου Κοσμᾶ. Ἦπα-
τήθη δὲ ὁ Μανουὴλ διὰ τὸ μίρι' κατὰ γὰρ τὴν τοῦ Ἐπιτρόπου διήγησιν
νομίσας ὅτι διὰ σύστασιν, στερέωσιν καὶ ἀκλόνητον διαμονὴν τοῦ πατριάρ-
χου εἰς τὴν πατριαρχικὴν ὁξίαν καὶ μεγαλειότητα συντρέχει καὶ εἶναι ἀ-
ναγκαῖος ὁ ἐπιφορτισμὸς τοῦ ἐτησίου δασμοῦ, (ὡσάν ὅπου ὅλοι ἐκεῖνοι ὅπου
ἐπλήρωναν μίρι' διὰ τοὺς μαλικιανέδες τῶν δὲν ἐδιώκοντο ἀπὸ τὴν ἐξου-
σίαν τοῦ μαλικιανέ τους, καθὼς καὶ τώρα), ἐπιστώθη ὅτι θέλει γίνεαι ἡ ὁ-
ξία τοῦ πατριάρχου μαλικιανές, καὶ ἀκολούθως νὰ πατριαρχεῖν ἀκλο-
νήτως μέχρι θανάτου καὶ ἐφ' ὅρου ζωῆς τοῦ ὁ κατὰ καιρὸν πατριάρχης' ὁ-
θεν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς πεισθέντες περὶ τούτου ἐξελέξαντο γνώμῃ κοινῇ τὸν
Κοσμᾶν, καὶ ἰδοὺ τὸ ὑπόμνημα.

« Ἐπειδὴ πολλὰ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πραγμάτων ἄλλως μὲν ἀνθρωπίνῃ
» βουλῇ καὶ σπουδῇ λαμβάνουσι τὰς ἀρχάς, ἄλλο δὲ τέλος αὐτοῖς ἀπροσδό-
» κητον ἐπιγίγνεται, διὰ τὸ μὴ κατὰ πλῆσαν ἀνάγκην ἐξηρητμέναι τυγχά-
» νειν αὐτὰ τῆς ἀνθρωπίνης ἐξουσίας καὶ γνώσεως, ἀλλὰ λόγοις ἀρρήτοις
» τοῦ τὰ πάντα ἐφορῶντος ποιῶντος τε καὶ μετασκευάζοντος θεοῦ εἰς ἄλ-
» λοίαν κατὰστασιν αὐτὰ ἀντικαθίσταται, ὧν οὐκ ἐφικτὸς ἡμῖν τοῖς ἀν-
» θρώποις ὁ λόγος· ἐγένετο δὲ προλαβόντως μετὰ θάνατον τοῦ ἐν μακα-
» ρίᾳ τῇ λήξει πατριάρχου κυρ Γαβριὴλ μετατεθεῖναι ἀπὸ τῆς μητροπόλεως
» Καισαρείας Καππαδοκίας τὸν Κύρ Κυπριανὸν ἐπὶ τὸν ἀποστολικὴν Οἰ-
» κουμενικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως· εἰτα σκανδαλὰν μεσολαβη-
» σάντων ὁπεβλήθη μὲν ὁ Κύρ Κυπριανός, ποιήσας καὶ παραιτήσιν τοῦ αὐ-
» τοῦ θρόνου τότε, μετετέθη δὲ ἐπὶ τὸν αὐτὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ Κύρ
» Ἀθανάσιος ἀπὸ τῆς μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως· καὶ τούτου αὐθις ἐ-
» ξωσθέντος ἀντείστήθη μετατεθεὶς ἐπὶ τὸν αὐτὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ
» κύρ Κύριλλος ἀπὸ τῆς μητροπόλεως Κυζίκου· οὗτινος ἐκβληθέντος διὰ
» τὰς συμβάσας ἔριδας καὶ φιλονεικίας ἀνεκλήθη αὐθις ὁ Κύρ Κυπριανός·
» ἀλλὰ καὶ τούτου παραιτησαμένου ἤδη, κἀντεῦθεν διαμεινάντος ἀπροστα-
» τεύτου τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, ἦν ἀναγκαῖον, ὡς οἱ θεοὶ καὶ ἱερεῖς κα-
» νόνες διακελεύουσιν, ἀποκατασταθῆναι ἐν αὐτῷ διὰ τάχους ἕτερον πα-
» τριάρχην καὶ πνευματικὸν ποιμένα καὶ προστάτην τοῦ πατριαρχικοῦ Οἰ-
» κουμενικοῦ τούτου θρόνου εἰς διεξαγωγὴν σωτηριώδη τοῦ λογικοῦ χρι-
» στωνώμου πληρώματος, καὶ μὴ διαμένειν τούτον ἐπὶ μακρὸν ἐν στερήσει
» πνευματικῆς καὶ ποιμαντικῆς προστασίας καὶ περιθάλψεως· τούτου χά-
» ριν κοινῇ καὶ συνοδικῇ συνδιασκέψει καὶ ἐκλογῇ τῶν ἐνδημούντων ἐν τῇ
» βασιλευσούσῃ τῶν πόλεων μεγαλοπόλει ταύτῃ τῶν τε πανιερωτάτων καὶ
» θεοπροβλήτων ἁγίων μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιερέων καὶ τοῦ λοιποῦ εὐα-
» γοῦς συντάγματος τῶν τιμιωτάτων κληρικῶν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ
» Ἐκκλησίας, εὐλαβεστάτων τε ἱερέων καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων τῆς
» περιφήμου πολιτείας ταύτης καὶ καθεζῆς παντὸς τοῦ χριστωνώμου πλη-
» ρώματος, ἐξελέγη καὶ προσεκλήθη διὰ κοινῆς προσκλήσεως εἰς τὴν ποι-
»μαντορικὴν ἐπιστάσιν καὶ προστασίαν τοῦ αὐτοῦ τούτου ἁγιωτάτου Ἀ-

» ποστολικού καὶ Οἰκουμενικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ἐπὶ
 » τῆς ἀγιοτάτης τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας ὁ Μακαριώτατος πρῶν
 » Ἀλεξανδρείας Κυρ Κοσμᾶς, ὡς ἄξιος καὶ ἀρμοδῖος καὶ θεοσεβῆς ἀνὴρ, φρο-
 » νήσει, σεμνοπρεπείᾳ, ταπεινοφροσύνῃ τε καὶ εὐπαιδευσίᾳ καὶ λοιπαῖς ἀ-
 » ρεταῖς κεκοσμημένος, τελεσθέντος τοῦ προβιβάσμου αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐκ-
 » κλησιαστικὴν διατύπωσιν, καὶ ἀποκαταστάντος καὶ ὀνομασθέντος, ὡς
 » γενόμενισται, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης καὶ Πα-
 » ναγιωτάτου καὶ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου· ὅθεν εἰς ἔνδειξιν ἀπελύθη καὶ
 » τὸ παρὸν συνοδικὸν ἔγγραφον ὑπόμνημα, καταστρωθὲν ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ
 » κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ αψιδ',
 » ἐν μηνὶ Μαρτίῳ, Ἰνδικτιῶνος ζ'.»

Μὴ ὄντος οὖν ἱκανοῦ τοῦ πατριαρχικοῦ εἰσοδήματος ἀποτίειν ἐτησίως τὸ
 νεοφανὲς αὐτὸ μιρὶ, ἥτοι τὰ πεντήκοντα πουργεῖα, διωρίσθη γνώμῃ κοινῇ
 τῶν ἀρχιερέων νὰ τὰ πληρῶνουν αὐτοὶ, ὁ μὲν 4 δηλαδή, ὁ δὲ 3 καὶ καθε-
 ξῆς, κατὰ τὰ εἰσοδήματα τῶν ἐπαρχιῶν· καὶ ἀκολουθεῖ αὐτὴ ἡ ζημία
 καὶ μέχρι τῆς σήμερον· καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτὸ δίδουν καὶ εἰς τὸ ὅτ' αἱ τῶν
 μπουσταντζήδων καθ' ἡμέραν ἀπὸ ὀκάδες κρέας ἐφ' ὅλον τὸν χρόνον· καὶ εἰς
 τὸν γενόμενον πατριαρχὴν διὰ τὴν νέαν πατριαρχεῖαν ἀντὶ τῶν πάλαι δι-
 δομένων 3,000 φλωρίων, ἥτοι 16 πουργείων πρὸς τῇ ἡμίσει, κοστίζει τώρα
 ἡ πατριαρχεῖα εἰς τουρκικὰς δόσεις Ἐπιτρόπου καὶ ἄλλων προϋχόντων πουργεῖα
 80, ἐσθότε δὲ καὶ περισσότερα.

Λαβὼν ὁ σουλτάν Ἀχμέτης τὸ καισαρικὸν δίπλωμα ἀποφασίζει τὸν θά-
 νατον τοῦ Πραγκοβάνου, καὶ καταβάς εἰς τὸ Γαλι-κιοσκί, φονεύονται πρῶ-
 τον οἱ ἐξ υἱοῦ τοῦ, ἐπ' ὅψει τοῦ Πραγκοβάνου, εἴτα φονεῖται καὶ τὸν
 Πραγκοβάνον· τοὺς εἶχαν τυραννήσει πρῶτον δὲ εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ ποσταν-
 τήζησησιν διὰ νὰ μαρτυρήσουν τοὺς θησαυροὺς των· εἴτα ἐπνίξαν καὶ τὴν δό-
 μνην του. Ἀπασα ἡ Πόλις ἔβηδὸν καὶ κάθε φυλὴ τῶν κατοικητῶν της ἔ-
 φριξε καὶ ἔλυπηθη. Ἐγγονός του τις ἐξ υἱοῦ γαλακτοτροφῶν ἔφυγε τὸν
 θάνατον μὲ τὸ νὰ ἐκρύβῃ ἀπὸ τὴν βυζάστραν του ὅταν ἦλθον οἱ Τοῦρκοι καὶ
 τοὺς ἐσήκωσαν ἀπὸ τὴν κατοικίαν τους τὴν εἰς τὸν Ἅγιον Στέφανον· καὶ
 τούτου ἀπόγονοί εἰσιν οἱ ἐν τῇ Βλαχίᾳ τανῦν δύο ἀδελφοὶ Νικόλαος καὶ
 Μανουήλ.

Μετὰ πολλὰ, ἀφοῦ ὁ Κάρολος διέτριψεν εἰς τὴν Τουρκίαν ἔτη πέντε καὶ
 τινὰς μῆνας, ἀναχωρεῖ Ὀκτωβρίου τῇ 4 διὰ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸ ρηγάτον του·
 καθ' ὃδον δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τοῦ νὰ κάμῃ τὰς συνειθισμένας του τρέλλας εἰς
 τὸν καπιτχήπασην καὶ τοὺς ἐξ τσαούσηδες ὁποῦ τὸν ἐσυντρόφευαν ἕως τὰ
 σύνορα τῆς Τρανσυλβανίας· ἐν ταύτῳ καὶ ὁ Στανίσλαος δι' ἄλλης ὁδοῦ κα-
 τήντησεν εἰς τὴν Γερμανίαν εἰς τὸ δουκάτον δὲ Δουπόντ· ὁ πρέσβυς τῆς
 Φράντζας Δεσποῦρ τοὺς παρεστάθη καὶ τοὺς δύο διὰ τὴν ἀναχωρήσιν τους
 ἀπὸ τὴν Τουρκίαν. Εἰσελθὼν ὁ Κάρολος εἰς τὴν ἐπικράτειαν τῆς Γερμανίας
 δι' αὐτῆς κατήντησεν εἰς τὴν πόλιν τῆς Πομερανίας Στραλσούδ.

Πεῖθει οὖν ὁ Ἐπίτροπος τὸν σουλτάν Ἀχμέτην εἰς τὸν κατὰ τῶν Ἐνε-
 τῶν πόλεμον, καὶ συναθροίσας οὐλιμεράδες καὶ ἀδάμηδες ἐμπροσθεν τοῦ βα-

—1715

σιλέως ἀποφασίζεται εἰς τὴν συμβουλὴν ὁ κατὰ τῶν Ἑνετῶν πόλεμος. Διορίζει καίμακάμην εἰς τὴν Πόλιν τὸν ἡγεμόνα Χαλεπίου Τζερκέζ Μεχμέτ-πασσᾶν, εἶτα μαζιλεύσας τὸν καπετάν-πασσᾶν δίδει τὴν ἀξίαν αὐτὴν τῷ καπετάνῳ τῆς καπετανίας Τζανίμ-χότζα, ἀνθρώπῳ εἰδήμονι εἰς τὴν ναυτικὴν καὶ ναυμαχίαν· καὶ εἰρκτῇ παρέδωκεν εἰς τὸν τερσανᾶ τὸν πρέσβυν τῆς Βενετίας Ἀνδρέαν Μέμον μετ' ὅλους τοὺς ἀκολούθους, εἶτα τὸν ἔστειλεν εἰς τὸ κάστρον τοῦ Ἑλλησπόντου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1715.

Τὸν Μάρτιον ἔβγαλεν ὁ Ἐπίτροπος τὰ τούγια εἰς τὸ Πάπι-χουμαγιοῦν μετὰ τὴν συνεθισμένην παράταξιν πασσάδων, οὐλιεμάδων καὶ λοιπῶν προύχόντων τῆς βασιλείας καὶ μετὰ τὰ συνήθη κουρπάνια. Τὸν Ἀπρίλιον ἔστησαν τὰς σκηνὰς καὶ τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ τῶν λοιπῶν ἀπάντων τῶν διορισθέντων διὰ τὸν πόλεμον εἰς τὸ πεδῖον τὸ κείμενον ἐμπρὸς εἰς τὸ σεράϊ Δαούτ-πασσᾶ, καὶ ἔβγαλεν ἐκεῖ τὰ τούγια· καὶ Ἀπριλίου εἰς οἱ γιαννίτζαροι κάμνοντες τὸ συνεθισμένον τοὺς ἀλλὰ κατήντησαν εἰς τὰ προειρημένα τζαδίζια τοὺς· τῇ 5' τοῦ αὐτοῦ ἔκαμαν τὸ αὐτὸ οἱ τζεπετζήδες· τῇ 7' τοῦ αὐτοῦ ἔκαμαν τὸ αὐτὸ οἱ τοπτζήδες καὶ ἀραπατζήδες· τῇ 11' τοῦ αὐτοῦ ὁ Ἐπίτροπος καὶ ὁ μουφτής μετὰ τοὺς οὐλιεμάδες, οὐμενάδες καὶ χοτζαγκιάνηδες ἀπελθόντες εἰς τὰ ἀνακτόρια, ἔλαβεν ὁ Ἐπίτροπος παρὰ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ τὸ σαντζάκ-σερίφι, καὶ τὸν ἐφόρσε καὶ σαμουρόγουναν, καὶ πολλῇ τῇ προπομπῇ κατήντησεν εἰς τὸ ῥηθὲν στρατόπεδόν του· τῇ 14' τοῦ Ἀπριλίου ἀνεχώρησεν ὁ στόλος μετὰ τὸν καπετάν-πασσᾶν Τζανίμ-χότζαν· ὁ βασιλεὺς ὦντας εἰς τὸ Γιάλι-κιοσκι τὸν ἐφόρσε σαμουρόγουναν. Συνέκειτο ὁ στόλος ἀπὸ 90 γαλιόνια καὶ 60 κάτεργα· τὰ δὲ διάφορα εἶδη τῶν τηλεβόλων, ἐν οἷς καὶ τὰ λεγόμενα μπᾶλ-γεμέζια καὶ κολουμπρι-ντοπλαρι, καὶ μουχιμάτια τοῦ τοπχανέ καὶ τζεπχανέ ἀναγκαῖα διὰ τὸ στρατόπεδον τοῦ Ἐπιτρόπου ἐφορτώθησαν εἰς τὰ καράβια· καὶ εἶχεν ἐνδύσει ὁ βασιλεὺς ὅλους τοὺς προεστῶτας τοῦ τάγματος τῶν ναυμαχούντων, εἰς τὸ αὐτὸ Γιάλι-κιοσκι, τοὺς μὲν μετὰ γούνας, τοὺς δὲ μετὰ μπινίσια. Περιεργείας χάριν ἐσημείωσα ταῦτα διὰ νὰ μάθῃ ὁ ἀγνοῶν ἀναγνώστης τὸν τρόπον καθ' ὃν ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὴν Πόλιν τὸ στράτευμα τῶν Ὀθωμανῶν προστεθείτω τούτοις καὶ τὸδε, ὅτι τὸ πεζικὸν καὶ ἱππικὸν τοῦ λεγομένου δεξιῷ ἀνατολικοῦ κέρατος, καὶ οἱ προεστῶτες αὐτῶν, καὶ τὸ στρατιωτικὸν τῆς Αἰγύπτου διέπλεον ἢ ἀπὸ τὸ λεγόμενον Τζαρδάκι εἰς τὴν Καλλίπολιν, ἢ ἀπὸ τὸ Σκούταρι εἰς τὸ Βεσίκτασι, ἢ καὶ τινες ἀπὸ τὸ Μπεϊκοζί εἰς τὰ ἀντικυρνα. Ὅθεν οἱ ἐρχόμενοι γιαννίτζαροι, σπαχίδες, σιλιχτάρηδες καὶ ἄλλα τάγματα μαζὴ μετὰ τοὺς προεστῶτας των, Καραμάν βαλισῇ δηλαδὴ, Σουβάς βαλισῇ, Χαλέπ βαλισῇ, Διαρπεκίρ βαλισῇ, Οὐρφα βαλισῇ, Ἀδονα πεϊλέρπεη, Μερὰς πεϊλέρπεη, ὁ τοῦ σαντζακίου Κιαγκουρί, ὁ τοῦ σαντζακίου τῆς Ἀγκύρας, ὁ τοῦ σαντζακίου Τζανίχ, ὁ τοῦ σαντζακίου Ἀκ-σεχίρ, ὁ τοῦ σαντζακίου Σεϊτζή-σεχρί, ὁ τοῦ σαντζακίου Τέκε, ὁ τοῦ σαντζακίου

Ἐσκί-σεχίρ, ὁ τοῦ σαντζακίου Μπουζαμουκ καὶ Χαμιδὶ μουτεσαρίφηδες, ἀπὸ ἑνας περυνώντας μετὰ τὸ τάγμα τους ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ ἀλάι-κί ο σ κ ἰ (ἐν ᾧ ἐκάθητο ὁ βασιλεὺς), καὶ ἐνδυνάμενοι παρ' αὐτοῦ οἱ μὲν βαλὴδες ἦτο πασσάδες μετὰ σαμουρόγουνας, οἱ δὲ λοιποὶ μουτεσαρίφηδες μετὰ καφτάνια, ἀπέρχοντο εἰς τὸ στρατόπεδον παρὰ τῷ Ἐπιτρόφῳ.

Πρὸ δὲ τούτων ὁ ἱμπεράτωρ Κάρολος ὁ ΣΤ', μαθὼν τὸν κατὰ τοῦ Μωρῶως σκοπὸν τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ, εἶχε μνηύσει ὅτι, ὡς δεφενδευτὴς τῆς εἰρήνης τοῦ Καρλοβίτζ, ἔχει χρέος νὰ ἐξετάσῃ τὰς μεταξὺ τῆς Πόρτας καὶ τῶν Ἐνετῶν διαφωνίας καὶ νὰ μεσολαβήσῃ εἰς τὸ νὰ εὐχαριστήσουν τὴν Πόρταν οἱ Ἐνετοὶ εἰς τὰ παράπονά της. Ὁ Ἐπίτροπος, ὅπου ἤθελε τὴν ἀπόκτησιν τοῦ Μωρῶως, τὸν ἀπεκρίθη βεβαιώνωντας τὴν μεταξὺ ἀγάπην.

Τῇ καὶ λοιπὸν τοῦ Ἀπριλίου ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ Δαούτ-πασσά ὁ γζαννιτζάρ-ἀγάσης μετὰ τὸ ὄριόν του τῇ κς' τοῦ αὐτοῦ ἀνεχώρησε καὶ ὁ Ἐπίτροπος, ἀφοῦ συναχθέντες ὅτε μουφτῆς καὶ ὅλοι οἱ οὐλιμαάδες καὶ ὁ καϊμακάμης τῆς Πόλεως ἔδωκαν εἰς χεῖρας τοῦ βεζίρη τὸ σαντζακ-σερίφι καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἀνεχώρησε καὶ ὁ σουλτάν Ἀχμέτης διὰ τὴν Ἀδριανούπολιν, ὅπου καὶ ἔμεινε.

Ὁ Ἐπίτροπος ἀπάρας τῆς Ἀδριανουπόλεως εὔρε καθ' ὁδὸν τέσσαρας σολδάτους φραντζέζους φυγάδας ἀπὸ τὸν Μωρέαν, οἵτινες τὸν ἔδωκαν εἰδήσιν τῆς κακῆς καταστάσεως τοῦ Ἱερωνύμου Δολφίνου, προεδιδιτόρου τοῦ Μωρῶως, ὅπου εἶχε μόνον 8 χιλιάδας σολδάτους πρὸς δεφένδουσιν τοῦ Μωρῶως, 11 κάτεργα καὶ ὀκτὼ γαλιόνια.

Ὁ Τζαννι-χότζας, καπετάν-πασσᾶς, φθάσας εἰς τὸ Τζερίγον ὑποτάσσει τὸ κάστρον καὶ μετοικίζει 200 φικελίας εἰς τὴν Ἀφρικήν.

Ὁ Ἐπίτροπος μετὰ 70 χιλ. στρατοῦ ὑποτάσσει τὴν Κόρινθον εἰς καιρὸν ὅπου ὁ καπετάν-πασσᾶς ἐπολέμει τὴν Νεάπολιν· ὑπετάγησαν πολλαὶ πόλεις τοῦ Μωρῶως· παρεδίδοντο μετὰ συνθήκην τοῦ νὰ μὴ φονευθοῦν, ἀλλ' ὁ Ἐπίτροπος τοὺς ἐφόνευσεν ὅλους, καὶ ἐσκλάβωκε καὶ τέκνα καὶ γυναῖκάς των· καὶ τέλος τῇ 14 τοῦ Αὐγούστου φθάσας εἰς τὴν Νεάπολιν ἤρξατο πολιορκεῖν αὐτὴν (μετὰ τὸ νὰ ἀπράκτησεν ἐκεῖ ὁ καπετάν-πασσᾶς)· ἐδίδε μπαχσίσι 500 γρόσια εἰς ὅποιον ἤθελε τὸν φέροι αἰχμάλωτον στρατιώτην τινὰ· ἐπολιόρκει δ' ἐν ταύτῃ αὐτὴν καὶ ὁ καπετάν-πασσᾶς διὰ θαλάσσης. Ἐφυγον οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὸ Παλαμῆδι μετὰ τὸ ρίξιμον τοῦ λαγουμίου, καὶ ἠθέλησαν νὰ ρίξουν τόπια κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν ὅπου εἶχαν ἐφορμήσει πλεόν μεσσα εἰς τὸ κάστρον τῆς Νεαπόλεως ἀπὸ τὰ κορηνίσματα τοῦ λαγουμίου, ἀλλὰ τὰ εὗρον ὅλα καρωμένα· ὅθεν ἐκατάλαβαν ὅτι δωροδοκῆθαις ἀπὸ τοὺς Τούρκους ὁ ἐπιστάτης στρατηγὸς φραντζέζος ἔκαμεν αὐτὸ τὸ κακὸν, καὶ τὸν ἐφόνευσαν. Οἱ Τούρκοι μετὰ πολιορκίαν ἑπτὰ ἡμερῶν ἀναβάντες μετὰ σκάλαις εἰς τὰς τάπαις μετὰ φόνον πολλὸν τὸ ἐξουσίασαν. Ἐφόνευσεν ὁ Ἐπίτροπος ὑπὲρ τοὺς ἑπτακοσίους ζωγρηθέντας εἰς τὸ Παλαμῆδι· εὔρεν ἐν αὐτῷ τόπια προυντζίνα 69 καὶ 5 σιδηρᾶ, χαβάνια προυντζίνα 10 καὶ ἄλλα 200 σιδηρᾶ, σατζμὰ-τοποῦ προυντζίνα 22, σαχί-τοποῦ προυντζίνα 8 καὶ 2 σιδηρᾶ· εὔρε σιδηροῦ καντάρια 239, μολύβδου καντάρια 1,664, μπά-

—1715

λαις 34 χιλ. ὧν αἱ 687 ἦσαν ἀπὸ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὁκτὼ ἕως 10 ὁκάδες ἡ κάθε μία εὔρε καὶ μπάλαις κουμπαράδων 2,145, ἀπὸ 12 ὁκάδες ἕως ὁκάδες 220 εὔρε καὶ ἑλ-κουμπαράδες σιδηροῦς 2,930, καὶ πέτρινους 2,320, καὶ παροῦτι καντάρια 2,000.

Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κορίνθου εἶχε παραδοθεῖ τῷ καπετάν-πασσᾷ καὶ ἡ νῆσος Αἴγινα.

Ἐπεμψεν ὁ βεζίρης στρατὸν κατὰ τῆς Κορώνης καὶ κατὰ τῆς Λακεδαιμονίας· ἐάλω ἡ Λακεδαιμονία, ἀλλ' οἱ ἐν τῇ Κορῶνῃ καὶ Ἀναβαρίνῳ κατοικηταὶ τε καὶ στρατιῶται ἀφέντες τὰ ῥηθέντα κάστρα μετεκομίσθησαν εἰς τὴν Μοθώνην, ὡς εἰς κάστρον ὀχυρώτερον, ὅπερ ἀκούσας ὁ Ἐπίτροπος, διόρισας φύλακας δύο πασσάδες εἰς τε τὴν Κορώνην καὶ τὸ Ἀναβαρίνον, ἔστειλε τὸν στόλον εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Μοθώνης καὶ στρατόπεδον διὰ νὰ τὴν πολιορκήσουν. Παρεδόθησαν ἐκούσιως οἱ ἐν τῇ Μοθῶνῃ· ἀλλ' ὁ Ἐπίτροπος μὴ δεχθεὶς τὸ ζήτημά τους καὶ καταπολεμήσας αὐτοὺς, μετὰ τὴν ἄλωσιν ἐφόρνευσε πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ Χριστιανούς· ὅλας τὰς ἐκκλησίας τὰς ἐν τῇ Νεαπόλει τὰς ἔκαμε τζαμιά, ὀνομάσας τὴν μεγαλητέραν τζαμί-κ-ι-μπ-ι-ρ ἐπ' ὀνόματι τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ. Διώρισε δὲ καὶ μουχαφίζην τῆς Νεαπόλεως Ὅσμάν-πασσᾶν τινα δύο τουγρῶν.

Μεταξὺ τῆς Νεαπόλεως καὶ τῆς Κορώνης κεῖται τὸ ὄρος ἡ Μάνια· οἱ κατοικοῦντες αὐτὸ, ὑπὲρ τὰς δέκα χιλιάδας ἄνθρωποι, προσκυνήσαντες τῷ Ἐπιτρόπῳ ἔμειναν ἀνεόχλητοι.

Μόνη οὖν ἡ Μονεμβασία εἶχε μείνει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἐνετῶν· ἡ γὰρ πρὸ δύο μηνῶν πολιορκουμένη Μισίστρα μαζὴ μὲ τὸ καστέλι της εἶχεν ὑποταχθεῖ· διωρίσθη οὖν ὁ καπετάν-πασσᾶς νὰ πολιορκήσῃ διὰ θαλάσσης τὴν Μονεμβασίαν, τουρκιστὶ Περούζε λεγομένην, εἴτα ἦλθε καὶ ὁ Ἐπίτροπος μὲ τὸ στρατόπεδόν του νὰ τὴν πολιορκήσῃ καὶ διὰ ξηρᾶς, καὶ ἐάλω τῇ 6 τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ οὕτως ὅλος ὁ Μωρέας ὑπετάγη τῇ Ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ.

Τῇ ζ' τοῦ Αὐγούστου εἶχεν ἀκολουθήσει πυρκαϊὰ μεγίστη εἰς τὴν Πόλιν, ὄντος τοῦ βασιλέως ἐστρατοπεδευμένου εἰς τὸ πεδῖον τῆς Φιλιππουπόλεως· κατεκάη ὅλον τὸ διάστημα, καὶ σπίτια καὶ ἐργαστήρια, ὅπου εἶναι ἀπὸ τὸ Σουλτάν-Μπαγιαζίτη ἕως εἰς τὸ Κούμ-καπι.

Ὁ Μπατίστας, δραγομάνος τοῦ Πάιλου τῆς Βενετίας, κρεμάται εἰς τὴν Πόλιν εἰς τὸ Παρμάκπι, ζωγρηθεὶς παρὰ τοῦ καϊμακάμη, κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Ἐπιτρόπου.

Κατεγράφησαν οὖν ὅλαι αἱ κῶμαι τοῦ Μωρέως οὔσαι ὑπὲρ τὰς δύο χιλιάδας μὲ πολλοὺς κατοικητάς. Φονεύονται παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου ἕξ κακοπραγεῖς ὅπου παρηνώχλουν τοὺς παραδοθέντας Χριστιανούς Ῥωμαίους. Εἰς τὴν Μισίστραν καὶ τὴν ἐπαρχίαν της ἦσαν πολλοὶ ἐξωμόται, οὔτινες τουρκισάντες πάλιν ἐχριστιάνισαν· ὅθεν διὰ προσταγῆς του ἐφονεύθησαν.

Ἀφοῦ διέταξεν ὁ Ἐπίτροπος φύλακας καὶ κριτὰς καὶ πασσάδες εἰς ὅλα τὰ κάστρα καὶ πόλεις τοῦ Μωρέως, καὶ ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας του διώρισε ζιαμέτια καὶ 1,400 κιλίτζ-τιμάρια εἰς τοὺς ῥηθέντας φύλακας,

καὶ ἅλ' ἄ-π-έ-η ν, ἐπρόσταξε νὰ ἔλθουν οἱ ἀπόγονοι ἐκείνων ὁποῦ πρὸ τοῦ νὰ ὑποτάξουν οἱ Ἑνετοὶ τὸν Μωρέαν διῆγον ἐκεῖ ἔχοντες καὶ οἴκους καὶ ἀγροὺς καὶ ἀμπέλους καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, καὶ νὰ κατοικήσουν εἰς τὸν Μωρέαν, καὶ νὰ ἐξουσιάσουν τὰ κτήματα τῶν προγόνων των, ἢ πολλὰ ἢ ὀλίγα. Ἐπανέκαμψαν οὖν, καὶ οἰκειοποιήθη ἕκαστος τὰ πατρικά του ὑπάρχοντα.

Διωρίσθη ὁ μαγκουφατζῆς Ἰπραῆμ-ἐφένδης νὰ κάμῃ τὴν καταγραφὴν τῶν ἐν τῇ νήσῳ Ἰστενθίλι (κεῖται αὕτη ἔξω τοῦ Μωρέως) 62 χωρίων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς κατοικητῶν ἀγρῶν τε καὶ ἀμπέλων.

Ἑπετάγησαν καὶ τὰ κάστρα Σούδα καὶ ἡ Ἰσπιρλόγχα ἀπὸ τὰ στρατεύματα ὁποῦ ὁ Ἐπίτροπος εἶχε στείλει μὲ πασσάδες νὰ τὰ καταπολεμήσουν, ὁμοίως καὶ ἡ νῆσος Ἀγία Μαύρα.

Ἀπάρας οὖν ὁ Ἐπίτροπος τοῦ Μωρέως καὶ διελθὼν διὰ τῆς Λαρίσσης, Θεσσαλονίκης, πόλεως Σερρών καὶ Διδυμοτείχου ἔφθασεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ ἀνταμωθεὶς μὲ τὸν σουλτὰν Ἀχμέτην ἔφθασαν ἀμφότεροι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν περὶ τὰ τέλη τοῦ Δεκεμβρίου.

Διὰ τὴν πρὸς τὸν ἡγεμόνα Πραγκοβάνον ἀχαριστίαν τε καὶ παροίνοιαν ἐπαιδεύθη θεῖα δίκη ὁ τανῦν ἡγεμονεύων Βλαχίας Στέφανος ὁ Β' ὁ Καντακουζηνός. Περὶ τὰ τέλη γὰρ τοῦδε τοῦ ἔτους καταβιάσθεὶς τῆς ἡγεμονείας καὶ ἀπαχθεὶς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐφρονεύθη παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου, κατὰ τὸ, «ὁ βαλὼν μάχαιραν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανεῖται». Ἡ δόμνα του ἔφυγεν εἰς τὴν Βενετίαν γυμνωθεῖσα τῶν ὧν εἶχε παρὰ τῆς ὀθωμανικῆς αὐλῆς. Εἶδον αὐτὴν ἐγὼ Ἑνετίῃσι τῷ ἔτει 1734 ζῶσαν δι' ἐλέους τῆς ἀριστοκρατείας καὶ κατοικοῦσαν ἐν οἴκῳ τινὶ τῆς ἐκκλησίας τῶν Ῥωμαίων τιμωμένης ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου Γεωργίου. Φονεύσας οὖν ὁ Ἐπίτροπος Στέφανον τὸν Καντακουζηνὸν μετέθετο ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν Μολδαβίαν ἡγεμονείας εἰς τὴν ἡγεμονεῖαν τῆς Βλαχίας τὸν Νικόλαον Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτον, ἀποκαταστήσας καὶ αὐθὺς τὴν τῶν τρίτον ἡγεμόνα Μολδαβίας Μιχαὴλ τὸν Ρακοβίτζαν.

ΚΕΦ. Δ'.

Πατριαρχεία Ἱερεμίου τοῦ Γ' τοῦ ἀπὸ
Καισαρείας Καππαδοκίας.

Ἔτει σωτηρίῳ 1716, τοῦ Χιτζρέ 1128.

Κάθε χρόνον ὅπου συνηθροίζοντο οἱ ἀρχιερεῖς διὰ νὰ διορίσουν τὴν ποσότητα τὴν ἀνήκουσαν ἐκάστῳ αὐτῶν διὰ τὴν ἀποπλήρωσιν τοῦ νεοφανοῦς μίριου ἐγόγγυζον κατὰ τῶν αἰτίων καὶ κατ' ἀρχάς μὲν οἱ γογγυσμοὶ ὑποψιθυρίζοντο εἶχόν τινα μετριότητα, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἤρξατο καὶ ἀγανάκτησις τοῦ πατριάρχου κατ' αὐτῶν, γογγυζόντων κατ' αὐτοῦ ὡς αἰτίου σχεδὸν τῆς τοιαύτης ζημίας. Τέλος γνώμη κοινὴ ἐξώσαντες ἔτη δύο καὶ μῆνας πέντε πατριαρχεύσαντα, ἀναβιβάζουσιν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον, ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ συνοδικῇ, τὸν Καισαρείας Καππαδοκίας Ἱερεμίαν, κατὰ μῆνα Αὐγούστου, τρίτον ἐν πατριαρχαῖς Κωνσταντινουπόλεως αὐτῷ τῷ ὀνόματι, καὶ εὐδοκμήσαντα ἐν πᾶσι.

Διὰ τὰς τρεῖς νήσους τὰς ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τῶν Ἐνετῶν, Κέρκυραν δηλαδὴ, Κεφαλληνίαν καὶ Ζάκυνθον, ἀπεφασίσθη νὰ γένῃ καὶ ἐφέτος πόλεμος κατὰ τῶν Ἐνετῶν ὅθεν ἐγράφησαν φερμάνια εἰς ὅλους τοὺς πασσάδες, ἀλαί-πέηδες, ζαϊμηδες, μουτεφερικάδες καὶ μουτεσαρίφηδες σαντζακίων, νὰ εὑρεθοῦν εἰς τὸν διωρισμένον τόπον, καὶ νὰ ἐτοιμασθοῦν αἱ ὁδοὶ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως μέχρι Κερκύρας καὶ τῇ δ' τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου συναθροισθέντες εἰς τὸ σαράϊ ὅ,τε Ἐπίτροπος καὶ οἱ λοιποὶ, ὡς σύνηθες, ἐβγαλαν τὰ τούγια εἰς τὸ Καπάρσι, εἴτα τῇ 12 τοῦ αὐτοῦ τὰ ἐβγαλαν εἰς τὸ Δαούτ-πασσά καὶ ἔγιναν καὶ τὰ λοιπὰ ὅλα, ὡς προεῖρηται. Διωρίσθη δὲ καὶ καϊμακμάκης διὰ τὴν Πόλιν ὁ μουτεσαρίφης τοῦ Καρὰ-Ἰσάρ-σαρκὶ σαντζαγὶ Ἰσοῦφ-πασσάς καὶ τῇ 18 τοῦ αὐτοῦ ἦλθε καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Ἐπίτροπος καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ οἱ διωρισμένοι εἰς τὴν ἐκστρατείαν μικροὶ τε καὶ μεγάλοι εἰς τὰς σκηνάς των.

Ἐν τούτοις ὁ ἰνδιάτος τοῦ ἱμπεράτορος ἔδωκε γράμμα τῆς αὐλῆς του, ἐν ᾧ ἔγραφε τῷ Ἐπιτρόπῳ ὅτι ἂν δὲν δεχθῇ τὴν μεσολάβησιν τοῦ ἱμπεράτορος διὰ τὴν διόρθωσιν τῆς μεταξὺ τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας καὶ τῶν Ἐνετῶν διαφωνίας, θέλει βιασθεῖ ὁ ἱμπεράτωρ, κατὰ τὴν συμφωνίαν τῆς ἐν τῷ Καρλοβίτζ ἀγάπης, νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ ἐπειδὴ ἡ μεσολάβησις αὕτῃ προεβλήθη καὶ πέρυσιν παρὰ τοῦ ἰνδιάτου καὶ

δὲν εἰσηκούσθη, ἐξήτει ὁ παρβελίης τοῦ ἱμπεράτορος εἰς τὸ γράμμα του ἀπὸ τὸν Ἐπίτροπον τὸ, ἂν δὲν εἰσακουσθῇ καὶ τώρα, νὰ σταλθῇ ὅπως εἰς τὴν Νεμτζιάν ὁ ἰνδιάτος, ὡς περιττὸς δηλαδή καὶ μὴ εἰσακουόμενος. Ὁ Ἐπίτροπος συναθροίσας ἅπαντας, οὐλιεμάδες τε καὶ ἀδάμηδες, ἐπρόβαλε τὸ ἂν πρέπη νὰ κινηθῇ πόλεμος κατὰ τὸν Νεμτζῶν. Ὅλοι δὲν τὸ ἤθελον διὰ νὰ μὴ παρασπονδῇσούν· ἀλλ' ὁ μουφτής φοβούμενος τὸν Ἐπίτροπον ὅπου ἤξευρε πῶς θέλει χωρὶς ἄλλο τὸν πόλεμον, ἐρωτηθεὶς ἂν δίδῃ, διὰ νὰ γένη, φετῶν, ἀπεκρίθη τὸ ναί· ὁ Μεχμέτ-εφένδης Μιρζαζαδές, Ἀνατόλ-καζασκερής, εἶπε πολλὰ τῷ Ἐπιτρόπῳ πρὸς ἀνάρεσιν τοῦ πολέμου· διελύθη οὖν ἡ συνέλευσις, ἐξωρίσθη ὁ Μιρζαζαδές καὶ ἀπεφασίσθη ὁ πόλεμος, καὶ τὸ νὰ πηγαῖν ὁ Ἐπίτροπος εἰς τὸ Βελιγράδι κατὰ τὸν Νεμτζῶν, καὶ ὁ Καρὰ Μουσταφᾶ-πασσᾶς μαζὴ μετὸν καπετάν-πασσᾶν Τζανίμ-χότζαν νὰ ὀρμήσουν κατὰ τὸν Ἐνετῶν.

Ἀπάρας οὖν τῆς Κωνσταντινουπόλεως σὺν τῷ ἄνακτι μαζὴ μετὰς συνήθεις προπομπὰς ἐφθασεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ὅθεν ἔστειλε τὸν ζητηθέντα ἰνδιάτον τοῦ ἱμπεράτορος· εἶτα λαβὼν τὸ σαντζάκ-σερίφι παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ ἀπάρας τῆς Ἀδριανουπόλεως, φθασας εἰς τὸ Νύσιον φονεύει ὡς κατὰσκοπον τῶν Γερμανῶν τὸν Πέτρον, δραγομάνον τῆς Φράντζας· εἶτα ἔρχεται εἰς τὸ Καρλοβίτζ. Τὸ καραούλι τῶν Νεμτζῶν ὑπὸ τῷ κόμητι Παλφῇ ἀπαντᾷ τὸ καραούλι τῶν Τούρκων εἰς 7,000· διὰ τὸν πολλὸν ἀριθμὸν ὁ Παλφῆς ὀπισθώρμησεν· οἱ Τούρκοι κατ' αὐτοῦ ἐφορμήσαντες οὐκ ἠδυνήθησαν κατακρατῆσαι. Ὁ πρίγκιψ Εὐγένιος ἐν τῷ διαπλέειν τὸν Δούναβιν εὗρεν ἀντίστασιν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν διὰ νὰ τὸν ἐμποδίσουν, ἀλλ' οὐκ ἠδυνήθησαν, καὶ διαπλεύσας ἐστρατοπέδευσε κοντὰ εἰς τὸ Βαραδίνι, ὀπισθεν ἀπὸ τὰ μετερίσια καὶ ἐπὶ τοῦ σουλτάν Μεχμέτ τοῦ Δ'. Μετὰ δύο ἡμέρας ἐφορμᾷ κατὰ τῶν Τούρκων μετὰ μίαν φωτιὰν ἀδιάκοπον, ἐξ ἧς ἐβάρηθησαν εἰς ἀταξίαν οἱ Τούρκοι· ἐντὸς ὀλίγου διεσκορπίσθησαν, ἔστρεψαν τὰ νῶτα καὶ οὐκέτι ἠδύναντο συναχθῆναι· ἐφάνευσθησαν ὅλοι οἱ πασσάδες καὶ ἀγάδες ὅπου ἐκινούνην μετὰ τὰς προσταγὰς τοῦ ἄρτι φονευθέντος Ἐπιτρόπου Γκιουμουρτζή Σεχίτ-Τζίν-Ἀλῆ-πασσᾶ· ὁ στρατὸς κατέλιπε τὸ στρατόπεδον, ὁ Εὐγένιος δὲν τοὺς κατεδίωξε· 30 χιλ. Τούρκοι ἐφονεύθησαν. Εὗρον οἱ Νεμτζῶν πολὺν ἀριθμὸν ἀπὸ βόμβαις, γκιουλέδες καὶ γρανάταις, 150 σημαίας, 164 τηλεβόλους. Ὑπὲρπολλὰ ἦσαν τὰ λάφυρα ὅπου ἐλαφυραγώγησαν οἱ Γερμανοί· τὸ γιαντάκι τοῦ βεζίρη, μέγιστον καὶ πολυέξοδον, τὸ ἐπῆρεν ὁ πρίγκιψ Εὐγένιος, ὅπου ἐψάλλθη εὐθὺς καὶ τὸ Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, πρὸς εὐχαρίστησιν τῆς κατὰ τῶν ἐχθρῶν νίκης.

Οἱ φυγάδες Τούρκοι συνῆλθον εἰς τὸ Βελιγράδι· οἱ προεστώτες ἐξελεῖξαν το εἰς ἡγεμόνα τοὺς τὸν Λαρή-Ἀχμέτ-πασσᾶν τριῶν τουγιῶν, σερασκέρην τῆς Πόσνας. Μόνος αὐτὸς μεταξὺ τῶν τοσούτων πασσάδων ἔφυγε τὸν θάνατον.

Ὁ πρίγκιψ Εὐγένιος ἐλθὼν πολιορκεῖ τὸ Τεμισθάρι, κλειδα τῆς ἄνω Οὐγγρίας· 18 χιλ. γιαννίτζαροι τὸ ἐφύλαττον μετ' ἐπιπλέον καὶ βαθύτατα χανδάκια· ἦλθεν ὁ Λαρῆς εἰς βοήθειάν του· ἡ πολιορκία παρετάθη ἀπὸ ἐ

—1716

Αὐγούστου μέχρι τῆς 19' τοῦ Ὀκτωβρίου θανατηφόρος λιάν, καὶ τέλος παρεδόθη, ζῶντες ἀκόμη 12 χιλ. γιαννίτζαροι. Ἔχασε καὶ ὁ Εὐγένιος 8 χιλ. στρατιώτας, ἀλλ' ἡ ἀπόκτησις τοῦ Τεμισθάρου ἐσμίκρυνε τὴν πικρίαν τοῦ θανάτου των.

Εὐθύς ἐφορμήσαντες οἱ Γερμανοὶ εἰς τὴν Βλαχίαν ἐσκάβωσαν τὸν ἡγεμόνα τῆς Νικόλαον τὸν Μαυροκορδάτον, τῇ προδοσίᾳ τῶν ἀρχόντων Βλάχων, καὶ τὸν ἐφυλάκωσαν εἰς τὸ Σιπίνι, πόλιν τῆς Τρανσυλβανίας. Εἰς τὸν χρόνον αὐτὸν ὁποῦ ἡγεμόνευσεν εἰς τὴν Βλαχίαν ἐφέρθη τυραννικῶ τῷ τρόπῳ μὲ τοὺς ἄρχοντας καὶ λιάν ἀφιλανθρώπως μὲ τὸν κοινὸν λαὸν τῆς Βλαχίας, καὶ πάντες ἦσαν δυσαρεστημένοι ἀπὸ τὰ τυραννικά του κινήματα, ὅθεν καὶ συνήργησαν εἰς τὸ νὰ σκλαβωθῇ προδόντες αὐτὸν εἰς τοὺς Νέμτζους, ὅπερ ἀναμφίβολον· εὔρον γὰρ αὐτὸν κοιμώμενον εἰς τὸ στῤῥωμα, καὶ ὁ σπαθάρης, Βλάχος ὢν, προσκαλέσας τοὺς Νέμτζους ἠνέφωξεν αὐτοῖς περὶ μέσῃ νύκτα σχεδὸν καὶ τὰς θύρας τῆς κούρτης.

Ὁ καπετάν-πασσᾶς εἰς τοὺς Κορφοὺς μὲ τοὺς περὶ αὐτὸν ἐβῆκεν ἔξω ἀπὸ τὸν στόλον του καὶ ἐπολιόρκει τὸ κάστρον τῆς Κερκύρας· ὁ Ἅγιος Σπυρίδων μὲ θαυμά του τοὺς ἐφυγάδευσεν ἐκεῖθεν μέσης νυκτός· τὸ δὲ ἐξαίσιον θαῦμα τοῦ Ἁγίου οὕτω πως ἔχει. Ὁ εἰς τὴν δούλευσιν τῶν Ἑνετῶν καὶ δεφένδουσιν τῆς Κερκύρας γκενεράλης, Γερμανὸς τοῦνομα Σουλεμπούργ, ἀποφασίσας μετὰ πολλὰ νὰ ἐξορμήσῃ κατὰ τῶν Τούρκων μὲ τὴν παγιομένην ἔς τὸ τουφεκί, ἐπρόσταξε τὸ ὅτι τὴν ὥραν ὁποῦ ἀκούσουν τὸ τόπι νὰ ἐβγουν ὅλοι ἔξω ἀπὸ τὸ κάστρον· διώρισεν οὖν ἓνα πιστόν του νὰ δώσῃ φωτιὰν εἰς τὸ τόπι εἰς τὰς πέντε ὥρας τῆς νυκτός· ἡ νύξ ἐκείνη ἔμελλε νὰ εἶναι σκοτεινὴ κατὰ τὸ φεγγάρι. Εἰς τὰς δύο οὖν ὥρας τῆς νυκτός ἓνας καλόγηρος προσελθὼν τῷ διορισθέντι εἰς τὸ τόπι τὸν εἶπε νὰ τὸ ῥίψῃ· ἀντεῖπεν ἐκεῖνος διὰ τὴν προσταγὴν τοῦ στρατηγοῦ· ὁ ἅγιος ἐξωθήσας αὐτὸν ἤρπασεν ἀπὸ τὴν χεῖρά του τὸ ἀναμμένον καρτοῦτζον καὶ ἔδωκε φωτιὰν εἰς τὸ τόπι. Ὁ στρατηγὸς ἐπιστάς καὶ ἐλέγξας τὸν ἄνθρωπον ὡς παρὰ βᾶτην τῆς προσταγῆς του, ἀκούσας τὸ τοῦ καλογήρου ἐσιώπησε, καὶ ὡς τόσον ὅλον τὸ στρατιωτικὸν καθοπισθὲν διὰ τὸν ἥχον τοῦ τοπίου ἐξῆλθε τοῦ κάστρου ἐν τῇ σκοτίᾳ, κατὰ τὴν δοθείσαν ἡμέρας ἔτι οὐσίας προσταγὴν, καὶ μετὰ μικρὸν ἀπαντᾷ τοὺς Τούρκους ὁποῦ ἤρχοντο μὲ σκάλας διὰ νὰ κάμουν ἐφοδὸν κατὰ τοῦ κάστρου. Ἡ βολὴ τῶν τουφεκιῶν καὶ ἡ παγιομένη, διὰ τὸ ἀπροσδόκητον ἐσύγχχσε τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς ἔδωκεν εἰς ἀταξίαν· ἀλλὰ καὶ ἄνεμος σφοδρὸς καὶ ὑετὸς ἐπιγενόμενος ἐν ταύτῳ εἰς τὸ πρόσωπόν τους ἤβησε τὴν ἀταξίαν, καὶ ἐπέφερεν αὐτοῖς καὶ φόβον οὐκ ὀλίγον, μὲ τὸ νὰ ἐνόμισαν τὸν στρατὸν τῶν Χριστιανῶν πολλὰ περισσότερον ἀπὸ ἐκεῖνο ὁποῦ ἦτον· πολεμούμενοι λοιπὸν καὶ φονευόμενοι πλείστοι ὅσοι ἔως κοντὰ εἰς τὸ στρατοπέδόν τους ἐτράπησαν εἰς φυγὴν ἀφέντες τὰ πάντα, καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τῆς νήσου ὁποῦ εἶχον ἀποβῇ τῶν νηῶν, ὧν καὶ ἐπιβάντες τανῦν ἐν τάχει ἔλυσαν ἐκεῖθεν. Ἐπανακάμπτων Ἑνετῆθεν τῷ ἔτει 1737, ἐξ αἰτίας φουρτούνας σφοδρᾶς κατήντησεν ἡ ἀγουσά με ναῦς εἰς τὴν Κέρκυραν τῇ 14 τοῦ Δεκεμβρίου, καὶ εὐρέθην εἰς τὴν

εορτήν. Παρὰ πλείστων ὧσαν κατοικητῶν ἤκουσα τρία θαύματα φοβερά τοῦ Ἁγίου, ὧν τρίτον αὐτὸ τὸ κατὰ τῶν Τούρκων διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Κερκύρας· τὰ λοιπὰ τὰ πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς οὐκ ἐμὸν τὸ γράφειν.

Λυπηθεὶς ὁ σουλτάν Ἀχμέτης διὰ τὴν ἥτταν ἐστοχάσθη ἐπανακάμψαι εἰς τὸ Βυζάντιον, ἀλλ' ἐκωλύθη διὰ τὸν ἐκεῖσε σφοδρὸν λοιμὸν. Ἐμήνυε τὸν σερασκέρην Λαρή-Ἀχμέτ· πασσάν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, κάκεινος φοβούμενος νὰ μὴ φονευθῇ διὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Τεμισθαρίου οὐκ ἀπήρχετο διάφορα προφασιζόμενος, καὶ παρεχέμαζεν εἰς τὴν Κουϊσάνταν. Ἐμαζίλευσεν οὖν τὸν χάνην ὁ σουλτάν Ἀχμέτης.

Ὁ Πέτρος κάμνει καὶ μίαν δευτέραν περιήγησιν εἰς τὰ ῥηγάτα τῆς Εὐρώπης διὰ νὰ μάθῃ ὅχι πλέον τὰς ἐν αὐτοῖς τέχνας ἀλλὰ τὰ μυστικά καὶ τοὺς τρόπους τῆς διοικήσεως ἀπασῶν τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ δεσποτειῶν· καὶ ἐτελείωσε τὴν περιήγησιν ταύτην μαζὶ μετὰ τὴν βασιλίσσαν τοῦ Αἰκατερίνην (ἥτις τὸν ἐσυντρόφευσε εἰς τινὰ ῥηγάτα καὶ ὅχι εἰς τὴν Φράντζαν), εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐξῆς ἔτους.

Ὡς τὸσον καίτοι ὧν εἰς περιήγησιν τῆς Εὐρώπης ἠκολούθει ὅμως τὸν κατὰ τοῦ Καρόλου πόλεμον, διὰ νὰ τὸν βιάσῃ νὰ κάμῃ τὴν εἰρήνην παραχωρώντας τὸν τὴν κυριαρχίαν καὶ πληρεξουσιότητα τῶν νέων ἀποκτημάτων του, τῆς Καραβίας δηλαδὴ, Ἑσπονίας, Ἰγγρίας, Λιβονίας καὶ σχεδὸν ὅλης τῆς Φινλανδίας. Πολεμῶν δὲ ὁ Κάρολος εἰς τὴν Νορβεγίαν κατὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Δανιμαρκίας, βόλος τηλεβόλου βληθεὶς κατὰ συμβεβηκὸς ἀπὸ τὸ μπασιτῶνι Φριδεριχάλ κτυπώντας τον, ἐφρονεύθη, καὶ διεδέχθη τὴν βασιλείαν τῆς Σβετζίας ἢ ἀδελφῇ του.

Ἔτει σωτηρίῳ 1717, τοῦ Χιτζρὲ 1129.

Πολλοὶ οὐλιεμάδες καὶ προὔχοντες τοῦ διδανίου ἐστοχάζοντο ἀναγκαῖον τὸ νὰ εἰρηνεύσουν μετὰ τοὺς Νέμτζους· ἀλλ' ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας μαρκίων Δεπονάκ διανείμας αὐτοῖς 300 χιλιάδας φράγκα ἐμπόδισε τὸν σκοπὸν τους. Δὲν ἤθελον οἱ Φραντζεζοὶ νὰ ἡσυχάζῃ ὁ ἱμπεράτωρ, ὑποπετούμενοι μήπου κινήσῃ πόλεμον κατ' αὐτῶν εἰς τὴν μικρὰν ἡλικίαν τοῦ ῥηγὸς των διὰ νὰ ἐκδικηθῇ εἰς τὰ ἴσα ἔπαθεν ἀπὸ τὸν θανόντα ῥηγὰ τους Λουίγκην τὸν ΙΔ'.

Ἐπίτροπος ἀκόμη δὲν εἶχε γένῃ. Ὁ καίμακάμης τῆς Ἀδριανουπόλεως ἀπέφρευγεν αὐτὴν τὴν ἀξίαν εἰς καιρὸν τοσοῦτον ἐπικίνδυνον, ὅθεν παρακινεῖ τὸν σουλτάν Ἀχμέτην νὰ κάμῃ Ἐπίτροπον τὸν Πελιγράτ-βαλισῇ Ἀστζή Ἀλῆ-πασσάν.

Ὁ νικητὴς Εὐγένιος ἔχων 140 χιλ. στρατοῦ, διορίσας τὰ ἀναγκαῖα διὰ προφύλαξιν τῆς Τρανσυλβανίας καὶ τῆς ἐπαρχίας τοῦ Τεμισθαρίου, ἤρξατο τῆς πολιορκίας τοῦ Βελιγραδίου κατὰ τὴν 5 τοῦ Μαΐου. Ἦλθεν ἀπὸ τὸ Νύσι καὶ ὁ Ἐπίτροπος μετὰ 150 χιλ. στρατοῦ καὶ ἐστρατοπέδευσε εἰς τοὺς λόφους ὅπου περικυκλώνουν τὸ Βελιγράδι· εἶχε μαζὶ του καὶ Ταρτάρους οὐκ ὀλίγους. Ἐφορμᾷ κατ' αὐτῶν ὁ Εὐγένιος συγκροτεῖται πόλεμος σφοδρότατος καὶ παρετάθη ἀδιακόπως μετὰ πολὺ πείσμα καὶ σταθερότη-

τα ὥρας ὀκτώ. Τέλος ἡττώνται οἱ Τοῦρκοι καὶ φεύγουν ἀμεταστρεπτῇ καταλιπόντες τὸ στρατόπεδόν τους ὀλόκληρον. Εἰς τὸν τόπον τοῦ πολέμου εὑρέθησαν φονευμένοι Τοῦρκοι 13 χιλ. πλὴν τῶν πληγωμένων· εὑρέθησαν τόπια 131 καὶ μορτάρια 30, καὶ ἐν τῷ στρατοπέδῳ λάφυρα πολυάριθμα. Ὁ Εὐγένιος καὶ τοὶ πληγωμένοι εἰσῆλθεν εἰς τὸ γιάτκι τοῦ βεζίρη, καὶ ἐκεῖ εἰς δόξαν θεοῦ ἔψαλαν τὸ Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ διὰ τὴν νίκην. Ὁ λιμὸς καὶ ὁ φόβος ἀδυνάτισαν τόσον τὸν ἐν τῷ Βελιγράδι στρατὸν, ὥστε ὁποῦ ὁ πασσᾶς μετὰ τὴν πρώτην ἐφοδὸν τῶν Νέμετζων παρέδωκε τὸ κάστρον τῷ Εὐγενίῳ, καὶ ἐξῆλθεν αὐτὸς τε καὶ ὁ ἐν τῷ Βελιγράδι φύλαξ στρατὸς κατὰ τὰς εἰθισμέναις τιμᾶς τοῦ πολέμου, καὶ κατήντησεν ὁ Ἐπίτροπος εἰς τὸ Νύτσι.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ οἱ Ἐνετοὶ ἐνίκησαν τοὺς Τοῦρκους, ὑπέταξαν τρεῖς πόλεις εἰς τὴν Ἀρβανιτιάν, καὶ ναυμαχῆσαντες ἐπῆραν καὶ πολλὰς νῆάς των.

Κατάνοι ἐφορμοῦσιν εἰς τὸ Γιάσι διὰ νὰ σκλαβώσουν τὸν ἡγεμόνα τῆς Μολδαβίας Μιχαὴλ τὸν Ῥακοβίτζαν· ἀλλ' αὐτὸς μὲ τὸ νὰ ἐξῇ εὐμενῶς τε καὶ φιλανθρώπως καὶ μὲ τοὺς ἄρχοντας τοὺς ἐντοπίους καὶ μὲ ὅλον τὸ πλῆθος εἶχε προφύλαξιν καὶ στρατὸν ἱκανόν, καὶ εἶχε φέροι καὶ Ταρτάρους· ὅθεν κατεπολέμησε τοὺς ἐπελθόντας Κατάνους καὶ ἐφόνευσε πολλοὺς, νικῆσας τοὺς ἐχθροὺς νίκην τελείαν· καὶ τὰ πτώματα τῶν φονευμένων εἰς ἓν συναχθέντα καὶ χώματι σκεπασθέντα, ἔγινε λόφος καὶ σώζεται μέχρι τοῦδε κοντὰ εἰς τὸ Γιάσι· ἔκτισε δὲ ὁ Μιχαὴλ βοεβόδας καὶ λίθινον οἰκοδομὴν παρὰ τῷ λόφῳ, εἰς τὸ μέσον τῆς ὁποίας ἐβάλλη σταυρὸς μέγας πέτρινος, ἐφ' ᾧ κατεγράφη ἡ τε ἐφοδὸς καὶ ἡ ἥττα τῶν Κατάνων.

Ὁ ἡγεμὼν τοῦ Καντεχαρίου (ἐπαρχίας ὑποτασσομένης τῷ σάχῃ τῶν Περσῶν Χουσεῖν τῷ καὶ ἀπογόνῳ τοῦ σάχ' Ἀμπάζ'), ὁποῦ ὥριζε τὸ στρατιωτικὸν τῶν Ἀθγάνηδων, φονεύεται παρὰ τοῦ Μουρβείση, Ἀθγάνου καὶ αὐτοῦ καὶ κελενδέρου, ἥτοι συνδίκου, ἄλλως καπὶ κεχαγισῇ τῶν Ἀγβάνηδων εἰς τὸ Καντεχαρί. Οὗτος οὖν ἀποστατήσας κατὰ τοῦ σάχ' Χουσεῖν κυριαρχεῖ πληρεξουσίως τῆς ἐπαρχίας Καντεχαρ μέχρι τοῦδε τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἀπέθανεν ἀφείς διάδοχον τὸν ἀδελφόν του. Ἀλλὰ φονεύει αὐτὸν ὁ Μίρι-Μαχμούτης ὁ ἀνεψιὸς του ὁ καὶ υἱὸς τοῦ ῤηθέντος Μουρβείση, καὶ ἐνώσας εἰς τὸ στρατιωτικὸν τῶν Ἀγβάνηδων καὶ τὸ ἔθνος τῶν Γλέβρων, παλαιῶν Περσῶν προσηλωμένων τῇ θρησκείᾳ τῶν μάγων τῶν ἐπὶ τοῦ Κύρου καὶ ἐχθρῶν θανασίμων τῶν νέων Περσῶν, ἐφώρμησεν ὕστερον κατὰ τῆς Περσίας, ἥτοι τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ σάχ' Χουσεῖν μὲ 100 χιλ. στρατιωτῶν. Ὅρα ταῦτα πλατυτέρως περιγραφόμενα βιβλ. ζ' τῶν Περσικῶν μου.

Κοσμάς ὁ πρῶν Κωνσταντινουπόλεως, θανόντος ἤδη τοῦ αἰοδίδμου πατριάρχου κυρ Σαμουὴλ, ἀνεβιβάσθη πάλιν τὸ δεύτερον εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας τῇ συνηθείᾳ τοῦ ποτε μαθητοῦ αὐτοῦ, τοῦ προῤῥηθέντος Μανουὴλ Ὑψηλάντου, καὶ διώκησε τὸν θρόνον ἔτη ὀλόκληρα δέκα.

Ἔτει σωτηρίῳ 1718.

Ὁ καϊμακάμης Ἰπραήμ-πασσᾶς παρακινεῖ τὸν σουλτὰν Ἀχμέτην νὰ εἰρηνεύσῃ μὲ τοὺς Νέμτζους. Ἐξορίζεται ὁ μουφτῆς μαζὶ μὲ ἄλλους τρεῖς οὐλζεμάδες ὅπου ἀντέλεγον διὰ τὴν εἰρήνην. Γράφει ὁ Ἰπραήμ-πασσᾶς τῷ Ἐπιτρόπῳ ἐκ μέρους τοῦ βασιλέως νὰ πραγματοποιηθῇ τὰ τῆς εἰρήνης μὲ τὸν πρίγκιπα Εὐγένιον ὅστις ἀπεκρίθη τῷ Ἐπιτρόπῳ ὅτι ἀνάγκη πᾶσα νὰ περιληφθῶν καὶ οἱ Ἐνετοὶ εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς εἰρήνης, καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς συμφωνίας νὰ μεσολαβήσουν εἰς τὴν εἰρήνην αὐτὴν ἡ Ἐγγλιτέρα καὶ ἡ Ὀλλάνδα.

Τούτων δεχθέντων ἐζήτησεν ὁ Εὐγένιος εἰς τὰ δευτέρᾳ του γράμματα ἐκ μέρους τοῦ ἡμετέρου ὄχι μόνον τὸ Τεμισβάρι καὶ Βελιγράδι, ἀλλὰ καὶ τὴν Πόσναν καὶ τὴν Σερβίαν τὴν εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Δουναβέως, καὶ τὴν Βλαχίαν καὶ Μολδαβίαν μέχρι τοῦ ποταμοῦ Νίστρου, καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Μωρέως εἰς τοὺς Βενετιάνους. Ὑποπτευθεὶς ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης ὅτι διὰ τὴν ἀναξιώτητα τοῦ Ἐπιτρόπου Ἀστζή Ἀλῆ πασσᾶ ζητοῦνται τοσαῦτα, καθαιρεῖ τῆς ἀρχῆς, τὸν δίδει μανσοῦπι εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ κάμνει Ἐπίτροπον, εἰ καὶ μὴ θέλοντα, τὸν καϊμακάμην Ἰπραήμ-πασσᾶν. Διορίζεται λοιπὸν διὰ τὴν συνέλευσιν τὸ Πασαροβιτζ, πόλις τῆς Σερβίας μικρὰ κειμένη ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Μοράβ. Συνῆλθον οἱ πρέσβεις τῆς Ἐγγλιτέρας καὶ τῆς Ὀλλάνδας καὶ ἄλλοι δύο ὡς μεσάζοντες, ὁ ἱππεὺς Ροπέρτ Σουτὸν διὰ τὴν Ἐγγλιτέραν, καὶ ὁ βαρὸν Δεκολλιέρ διὰ τὴν Ὀλλάνδαν, καὶ δύο πληρεξούσιοι ἐκ μέρους τοῦ ἡμετέρου Καρόλου, καὶ ἄλλοι δύο Τούρκοι πληρεξούσιοι ἐκ μέρους τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη· ἦλθε καὶ ὁ Φουτζίνης ἐκ μέρους τῆς Βενετίας. Ὁ Ἰπραήμ-πασσᾶς εὐθὺς ὅπου ἔγινεν Ἐπίτροπος συνήθροισε 4,000 πονυγγεῖα πωλῶντας πασσαλίκια καὶ τίτλους σερασκέρηδων καὶ ἀγαλικίων εἰς πλουσίους τινὰς ὅπου δὲν τὰ εἶχον καὶ τὰ ἐπεθύμουν διὰ νὰ τιμηθῶν, ὀνομαζόμενοι, καθ' ὑπόθεσιν, καπιτζημαπασήδες, σαλαχόρηδες καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. Μὲ αὐτὰ τὰ ἄσπρα ἔκαμνεν ἐτοιμασίας τοῦ πολέμου, διὰ νὰ δείξῃ εἰς τοὺς Νέμτζους ὅτι ἂν δὲν δεχθῶν τὴν εἰρήνην μὲ μέτρια ζητήματα εἶναι ἔτοιμος πάλιν νὰ πολεμήσῃ· τούτοις προστεθεῖτω ὅτι καὶ ἡ Ἰσπανία ἀκόμη δὲν εἶχε κάμει μίαν στερεὰν εἰρήνην μὲ τὸν ἡμετέροισιν ἐξοβέριζε πῶς θέλει κινηθεῖ εἰς πόλεμον· οὐ μὴν δὲ ἄλλα καὶ οἱ μεσολαβούντες τῆς Ἐγγλιτέρας, τῆς Ὀλλάνδας, καὶ αὐτὴ ἡ Φράντζα, δὲν ἔστεργαν ποσῶς νὰ διωχθῇ ὁ Τούρκος ἀπὸ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν, καθὼς ὁ ἡμετέρω τὸ ἐφαντάζετο· τὸ ἰσόσταθμον τῆς Εὐρώπης, λέγουσιν αὐτοὶ, ἀπαιτεῖ νὰ διατηρηται ὁ Τούρκος ὡσάν ἐν μεταίχμιον εἰς τὴν ὑπερηφάνειαν ἐνὸς οἴκου καὶ γένους τῆς Ἀουστρίας ὅπου κατηγορήθη ἄλλοτε πῶς νὰ ἐφαντάσθῃ τὴν μοναρχίαν ὅλου τοῦ κόσμου.

Ἐγίναν λοιπὸν ὅκτω συνέλεύσεις τῶν ῥηθέντων πρέσβων καὶ μεσαζόντων καὶ πληρεξουσίων, καὶ ἐβιάσθη ὁ ἡμετέρω διὰ τὰς προβλεφθείσας τρεῖς αἰτίας νὰ δεχθῇ καὶ ἄκων τὴν μετὰ τῶν Τούρκων εἰρήνην, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν μεσολαβησάντων, ἥτοι μὲ τὸ uti possidetis, ἦγουν νὰ μεταχει-

—1718

ρίζεται ἐκεῖνα ὅπου ἔχει ὅθεν τὸν ἔμεινε Βελιγράδι, Τεμισθάρ, Ὁρσοβα, Ἀδάι-κεπίρ παρὰ Τούρκους λεγομένη, τὰ πέντε καδιλίκια τῆς Κραγιόβας, καὶ εἰς τὴν Σερβίαν τὸ Φετχισλάμι ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως, καὶ ἔμεινε καὶ ὁ Μωρέας εἰς τοὺς Τούρκους.

Ὁ Ἐπίτροπος στερηθεὶς τὰς κλεῖς τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας ἐναντίον τῶν Νέμτζων ὀχύρωσεν ἀντ' αὐτῶν τὸ Νύσσι, τὸ Βιδίني, τὴν Νικόπολιν καὶ τὴν Σόφριαν, διὰ νὰ προσφυλάττῃ τὴν Σερβίαν καὶ τὴν Βουλγαρίαν καὶ νὰ μὴ εἶναι ἠνεωγμέναι εἰς γείτονα ἀπὸ τὸν ὅποιον πάντοτε ὑποπετεύονται οἱ Ὀθωμανοί.

Ὡς τόσον ὁ Τοῦρκος εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον πάλιν ἔμεινε ἐπικερδής· διότι ἂν ἔχασε Τεμισθάρ καὶ Βελιγράδι, τόπους χωρὶς εἰσόδημα, τὸν ἔμεινε ὁ Μωρέας μὲ εἰσόδημα ἐτήσιον ὑπὲρ τὰ χίλια πονγγεῖα.

Ἐν τῷ πραγματευέσθαι τὴν εἰρήνην ὁ Ἐπίτροπος ἔλαμεν ἡγεμόνα Βλαχίας τὸν τότε Δραγομάνον τῆς Πόρτας Ἰωάννην τὸν Μαυροκορδάτον, καὶ ἔγινε Δραγομάνος τῆς Πόρτας ὁ ἀνεψιὸς του, υἱὸς δηλαδὴ τῆς ἀδελφῆς του Ῥωξάνδρας, Γρηγόριος ὁ Γλίκας.

ὑποτάξαντες οὖν οἱ Νέμτζοι τὰ πέντε τῆς Βλαχίας καδιλίκια τὰ πέ-
ραν τοῦ Ὁλοτου ποταμοῦ, λεγόμενα τῆς Κραγιόβας, ὁ νέος ἡγεμὼν δὲν ἐ-
ρρόντισεν, οὔτε αὐτὸς οὔτε οἱ μετ' αὐτὸν, νὰ ἐκπέσουν ἀπὸ τὰ 400 πονγ-
γεῖα τοῦ ἐτησίου μισθοῦ τοῦ προῤῥηθέντος τὸ ἀνάλογον διὰ τὰ πέντε κα-
διλίκια τὰ παρὰ τῶν Γερμανῶν ἀρπαγέντα, καὶ ἠκολούθουν νὰ πληρώνουν
τὴν αὐτὴν ποσότητα μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀλώσεως πάλιν τοῦ Βε-
λιγραδίου συμβάσεως τῷ ἔτει 1740.

Μετὰ τὴν εἰρήνην ἐλευθερωθεὶς τῆς σκλαβίας ὁ ἀδελφὸς του Νικόλαος ὁ
Μαυροκορδάτος ἦλθεν ἀπὸ τὸ Σιπίνι εἰς τὸ Βουκουρέστι· ὁ ἡγεμονεὺς λοι-
πὸν Ἰωάννης ἠθέλησε νὰ γράψῃ εἰς τὴν Πόλιν παρακαλῶν νὰ δοθῇ πάλιν ἡ
αὐθεντεία τῆς Βλαχίας εἰς τὸν ἀδελφόν του Νικόλαον· οἱ ἀρχόντες ὅπου ἤ-
σαν εὐχαριστημένοι πολλὰ ἀπὸ τὴν φιλάνθρωπον καὶ εὐμενῇ διοίκησιν τοῦ
Ἰωάννου, μαθόντες τὸν σκοπὸν του τὸν παρεκάλεσαν θερμῶς μετὰ δακρύων
νὰ μὴν τοὺς δώσῃ αὐτοὺς τε καὶ τὸν τόπον εἰς χεῖρας ἐνὸς ὅπου ἀπηνῶς
τοὺς κατετυράννησεν. Ἐρρόντισεν ὁ ἡγεμὼν Ἰωάννης νὰ τοὺς δυσωπήσῃ ὑ-
πισχνούμενος πῶς θέλει ἀλλάξαι τρόπον ζωῆς ὁ ἀδελφός του, μὲ τὸ νὰ ἐ-
παιδεύθῃ παρὰ θεοῦ μὲ τὴν σκλαβίαν· δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ τοὺς κατα-
πείσῃ, καὶ σπλαγχνισθεὶς τὰ δάκρυά τοις ἤκουσε τὴν παρακλήσιν τοις, καὶ
ἄκων παρητήσατο τοῦ νὰ αὐθεντεύσῃ τὸν ἀδελφόν του Νικόλαον. Ἀλλ' αὐ-
τὸς ἀνεχώρησε μὲν ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι διὰ τὴν Πόλιν, εὗρεν ὁμῶς τὸν
τρόπον, μὲ ἕνα πιστόν του νέον ὄντα εἰς πλησιεστάτῃν δούλευσιν τοῦ ἀ-
δελφοῦ του, τοῦ νὰ δώσῃ τέλος καὶ εἰς τὴν ἡγεμονείαν του καὶ εἰς τὴν
ζωὴν του.

Ὁ Πέτρος διώκει τοὺς ἰησοῦίτας ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας τῆς ἐπικρατείας του.
Φονεῖ τὸν υἱόν του Ἀλέξιον, ψήφω καὶ δοκιμασίᾳ 140 κριτῶν ἐκκλησια-
στικῶν τε καὶ λαϊκῶν, ὡς ἐπίβουλόν του καὶ ἀνιρετήν τῆς εἰς τὸ ξουσι-
κὸν γένος ἐπανορθώσεως του.

Εἰς ὅλον τὸ βασίλειον τῆς Ῥουσίας, οὐ τὸ μῆκος ἦν τῷδε τῷ ἔτει δύο χιλιάδες λέγαι, δὲν ἦτο κάμμία παπιστικὴ ἐκκλησία· ἀλλ' ὁ Πέτρος θεμελιῶσαι θέλων νέα ἐργόχειρα εἰς τὸ Ἀζδερχάνι, εἰσήγαγε τεχνίτας σχεδὸν 60 φαμελιαῖς, αἷς ἐλειτούργουν οἱ καπουτζῖνοι. Οἱ ἰησουῖται θελήσαντες εἰσελθεῖν εἰς τὰς ἐπαρχίας του ἐδιώχθησαν· εἶχαν εἰσελθεῖ αὐτοὶ καὶ τῷ ἔτει 1685, ἀλλὰ μετὰ τρία ἔτη ἐδιώχθησαν. Ὑπέφερον ὁ Πέτρος τοὺς καπουτζῖνους ὡς καλογήρους ἀβλαβεῖς, καὶ ἀπεστρέφετο τοὺς ἰησουῖτας ὡς πολιτικούς ἐπιθλαβεῖς.

Ἄλλ' οὔτε Ἑβραῖοι δὲν ἦσαν ποτὲ θεμελιωμένοι εἰς τὴν Ῥουσίαν· καὶ δὲν ὑπέφερον οἱ Ῥούσοι νὰ βλέπουν συναγωγὰς καὶ προσευχὰς ἰουδαϊκὰς κοντὰ εἰς τὰς ἐκκλησίας των.

Ἔτει σωτηρίῳ 1719.

Οἱ περισσότεροι τῶν κατεικητῶν τοῦ Φαναρίου κατέλουν τὴν τεσσαρακοστὴν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων· τοῦτο ἐγένετο πρὸ πολλοῦ καὶ μὲ κατηγορίαν τῶν νηστευόντων κατὰ τῶν καταλυόντων. Ὅθεν ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας ἐστοχάσθη νὰ εὑρῇ τὸν τρόπον ὅπου καὶ οἱ καταλύοντες τὴν τεσσαρακοστὴν νὰ μὴ ἐνέχωνται ὡς παραβάται τῆς ἐκκλησιαστικῆς προσταγῆς καὶ παλαιᾶς συνηθείας, καὶ οἱ νηστεύοντες νὰ μὴ ἀμαρτάνουν κατηγοροῦντες καὶ κρίνοντες τοὺς ἄλλοτρίους οἰκέτας. Συμβουλευθεὶς οὖν περὶ τοῦ πρακτέου μετὰ τῶν ἐνδημούντων ἀρχιερέων, εὗρεθι εὐλογον νὰ γένῃ ἀπόφασις συνοδικὴ τὸ νὰ νηστεύουν ὅλοι κάθε χρόνον μόνον δώδεκα ἡμέρας καὶ ὄχι περισσότερον. Συγκροτεῖται οὖν σύνοδος πολλῶν ἀρχιερέων καὶ μαζίληθων καὶ κληρικῶν καὶ προεστώτων τῶν ἐκκλησιῶν· παρῆν καὶ ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Χρύσανθος. Οἱ πακάληδες καὶ ψαρᾶδες ὅπου πρὸ ἡμερῶν τινων εἶχαν ἀκούσει ὅτι μέλλουν νὰ χαλάσουν τὴν τεσσαρακοστὴν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, καὶ τοὺς εἶχε κακοφανεῖ διατὶ δὲν θέλει πωλεῖται ἀφθόνως ἡ μουρούνα καὶ τὸ χαβιάρι τους, ἔτρεξαν τόσοι εἰς τὸ πατριαρχεῖον, ὅπου ἐγέμισεν ὅλη ἡ αὐλὴ ἀπὸ πακάληδες, καὶ ἤρχισαν νὰ φωνάζουν μεγαλοφῶνως καὶ αὐθαδῶς τὸ ὅτι θέλουν νὰ χαλάσουν τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Οἱ συνοδικοὶ φοβηθέντες τὴν κατακραυγὴν καὶ τὰ ἀκόλουθὰ τῆς μόλις τοὺς ἐδυσώπησαν καὶ τοὺς κατέπεισαν νὰ ἀναχωρήσουν, καὶ διελύθη ἡ σύνοδος χωρὶς κάμμιαν ἀπόφασιν.

Ἀκολουθεῖ μέχρι τοῦδε, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ῤηγὸς τῆς Σβετζίας Κρόλου τοῦ IB, ὁ μεταξὺ Ῥούσων τε καὶ Σβετζῶν πόλεμος, πάντοτε ὁμῶς μὲ ζημίαν, βλάβην καὶ ἥτταν τῶν Σβετζέζων.

Ὁ πρέσβυς τοῦ Φράντζα μαρκίων Δεπονὰκ ἀπατίσας τὸν βεζίρην Ἰπραήμ-πασσάν πῶς νὰ ἔχουν δίκαιον οἱ παπισταὶ νὰ ὀρίζουν τὸν Ἅγιον Τάφον μὲ τὸ νὰ τὸν ὠρίζαν εἰς καιρὸν ὅπου ἦτον ἡ Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τῶν αὐτῶν παπιστῶν, ἐπὶ τοῦ λεγομένου δηλαδὴ εἰ ρ ο ὕ, ἡ μᾶλλον εἰπεῖν ἀνιέρου πολέμου, ἀπὸ ἔτους σωτηρίου δηλαδὴ 1098 μέχρις ἔτους 1187,

ἔλαβε φερμάνι παρὰ τοῦ βεζίρη προστάττον τὸ νὰ κτίσουν οἱ παπισταὶ τὸ κουδούκλιον τοῦ Ἁγίου Τάφου· τὸ φερμάνι τὸ ἔκαμε καὶ χάττι-σερίφι. Ἐκίνησε πάντα λῖθον ὁ Ἱεροσολύμων Χρῦσανθος νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκδοσιν τοῦ τοιοῦτου χάττι-σερίφι· ἀλλὰ τὰ ἄσπρα τῶν παπιστῶν ὄντα πολλῶ περισσότερα ἀπὸ τὰ ἐδικὰ του, ἀπράκτησεν εἰς τὰ κινήματά του. Δὲν ἦτο ἀνόητος ὁ Ἰπραήμ-πασσᾶς νὰ μὴ καταλάβῃ τὸ ὅτι οἱ παπισταὶ ὄταν ὠρίζαν τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀκολούθως ὠρίζαν καὶ πάσας τὰς ἐν αὐτῇ κοινὰς οἰκοδομὰς, ἐν αἷς καὶ ὁ Ἁγιος Τάφος· ἀμὴ τώρα ὅπου δὲν ὀρίζουν τὴν Ἱερουσαλὴμ δὲν ἀκολουθεῖ νὰ ὀρίζουν τὸν Ἁγιον Τάφον· μόνον ἐπειδὴ καὶ τώρα ὀρίζουν τὴν Ἱερουσαλὴμ Μουσουλμάνοι, ἀνάγκη πᾶσα νὰ ὀρίζουν τὸν Ἁγιον Τάφον οἱ Ῥωμαῖοι, ὅπου τὸν ἔλαβον παρὰ τοῦ ὑπαγαγόντος τὴν Ἱερουσαλὴμ μουσουλμάνου Ὁμερ ἱπνου-Χιτάπ, ὅστις ὀρίζοντας καὶ τὸν Ἁγιον Τάφον μαζὶ μὲ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἔδωκε μὲ χάττι-σερίφι τὸν Ἁγιον Τάφον ὅχι παπιστῇ τινι ἀλλὰ τῷ τότε Ἱεροσολύμων πατριάρχῃ Σωφρονίῳ· τὸν ἔδωκεν οὖν ὡς πρᾶγμα ἐδικόν του, ἔτει σωτηρίῳ 636, πολλῶ πρότερον δηλαδὴ τοῦ ἀνιέρου πολέμου. Παλαιότατοι λοιπὸν κυριάρχαι παντὶ λόγῳ δίκαιου οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ μόνον αὐτοὶ ἔχουν δίκαιον νὰ ὀρίζουν τὸν Ἁγιον Τάφον ἐνόσω ὀρίζουν τὴν Ἱερουσαλὴμ Μουσουλμάνοι· ἀλλ' ὁ Ἰπραήμ-πασσᾶς διὰ τὰ ἄσπρα ἔκαμε τὸ ἄδικον δίκαιον, καθὼς τὸ κάμνουν καὶ τώρα οἱ διάδοχοί του· ἡ ὀρθοδοξία πολλὰς τοιαύτας καταδρομὰς καὶ ζημίας ἔπαθε πολλάκις ἀπὸ τοὺς Φραντζέζους, τῶν ὁποίων χρέος εἶναι, λέγουν αὐτοὶ, τὸ πρῶτιστον τὸ νὰ δεφενδεύουν τὸν παπισμὸν εἰς τὴν Πόρταν ἐκ μέρους τοῦ ῥηγὸς των.

Θαυμάσιος τοῦ Ἀντιοχείας Μακαρίου τοῦ Δ' τοῦ ἀπὸ Βερρόιας τῆς Συρίας ἀνάγεται εἰς τὸν ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας ὁ ἀδελφιδοῦς αὐτοῦ καὶ ἀρχιδιάκονος Κύριλλος ὁ Γ', ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ 15'.

Ἐτει σωτηρίῳ 1720.

Θνήσκει λοιπὸν δηλητηρίῳ ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Ἰωάννης ὁ Μαυροκορδάτος, κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ ἀδελφοῦ του Νικολάου, ὅστις καὶ αὐθεντεῖ αὐτὸν αὐτοῦ τώρα τὸ δεύτερον εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ ἡγεμονεῖ ἐτη ἑνδεκα καὶ μῆνας ἕξ. Ὅσα δὲ ἔπαθον οἱ ἀρχοντες βλάχοι εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα, καὶ ταῦτα εἰς τοὺς πρῶτους χρόνους τῆς αὐθεντείας του, τί χρὴ καὶ λέγειν; τινὰς αὐτῶν καὶ ἀνηλεῶς ἐφόνευσεν, ἐν οἷς καὶ τὸν μητροπολίτην Οὐγγροβλαχίας Ἀνθιμον, νύκτωρ ἀποπνίξας εἰς τὸν Δούναβιν, καὶ τὸν Σπαθάρην Μιχαὴλ Καντακουζηνὸν, κτήτορα τοῦ μοναστηρίου Κόλτζα.

Μεθόδιος τις διδάσκαλος εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Καστορίας συνέθετο λογικὴν καὶ ἄλλα τινα, ἅτινα φανέντα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐξετάσθησαν παρὰ τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου, καὶ καταγνωσθέντα ὡς βλάσφημα πρὸς τῶν διδασκάλων, καλεῖ τὸν Μεθόδιον εἰς ἀπολογίαν ὁ Ἱερεμίας, ὃν τινα μὴ ἐλθόντα καὶ δραπετεύσαντα συνοδικῶς καθαιρεῖ, καὶ ἰδοὺ ἡ καθαιρέσις.

« Φεῦ, ὡς δεινὸν καὶ ὀλέθριον κουφότης νοὸς καὶ ψυχῆς ἀναγώγου μὴ
 » δειμὴν ἐχούσης οἴκοθεν πῆξιν τε καὶ κατάστασιν κατὰ τοῦ πρανοῦς ἐ-
 » τοίμην φορὰ, ἥτις μηδαμῶς περισκεπτομένη ἑαυτὴν ἀλλὰ τυφλώττουσα,
 » τῷ νοερῷ ὅμματι ἐπιπροσθουμένη τῷ ζόφῳ τῆς ἀμαθείας, ὥσπερ οἱ ἐν
 » βαθείᾳ νυκτὶ ὀδυνούντες προσκόπτει πανταχοῦ καὶ πρὸς τὸ φῶς τῆς ἀλη-
 » θείας ἐπιβλέπειν οὐχ οὐδ' ἐστὶν ὁ γὰρ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶ-
 » δε ποῦ ὑπάγει, φησὶν ὁ Σωτὴρ. Τοὺς οὖν τοιαύτην πώρῳσιν νουσήσαντας
 » ὁ τοῦ σκότους ἄρχων καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους πολέμιος πρόσφορα καὶ
 » κατάλληλα τῇ ἰδίᾳ μοχθηρίᾳ εὐρίσκων μέσα καὶ ὄργανα καὶ ἑαυτῷ πάντῃ
 » ὑποποιήσάμενος, οὐκ ἐν μικροῖς οὐδὲ τοῖς τυχοῦσιν ἀλλ' ἐπ' αὐτὸ τὸ κε-
 » φάλαιον τῆς σωτηρίας τὸ τῆς ἱερᾶς καὶ ἀμωμήτου πίστεως σέβας, ὑπο-
 » σκελίζει καὶ περιτρέπεται καὶ καταβάλλει, πτώμα ἑλεεινὸν καὶ ἐξαι-
 » σιον· καὶ γε εἰκότως· τοὺς γὰρ σαθρὰς καὶ διακένους ὄντας διανοίας, καὶ
 » μὴδὲν μὲν ἦθος βεβηκὸς ἢ φρόνημα ὀρθὸν ἐσχηκότας, οὔτε εὐσεβεῖα καὶ
 » δογματῶν ὀρθότητι κατηρτισμένους, ἀλλὰ κατὰ τὰ ἀνερμάτιστα πλοῖα
 » πλημμελῶς φερομένους καὶ παρεκκλίνοντας, πρὸς πᾶσαν τε παραφθοράν
 » καὶ κυμάτων ἐπιδρομὴν ἐπιτηδεύς ἔχοντας εὐαλότους ἑαυτῷ ἐπιγνοὺς
 » ῥᾶστα ἐπιτίθεται, καὶ φυσήματος ἐμπλήσας πρότερον αὐτοὺς καὶ τύφου
 » πολλοῦ, τὸ δοκεῖν τε ἀναπείσας πρὸ τοῦ εἶναι διώκεν οὐκέτι ἐντὸς τῶν
 » ἰδίων ὄρων μένειν ἔξ, ἀλλὰ κατὰ τὸν μυθευόμενον Ἰκαρον πτεροῖς τισιν
 » ἀναπλάσας αὐτοὺς ὑπερνεφοῦς καὶ μετεώρου κατατολμᾷ πτήσεως σὺν
 » οὐδενὶ λογιμῷ προτρέπεται, καὶ τοῖς ὑπὲρ δύναμιν ἐγχειρεῖ, καὶ ἄπτε-
 » ροι ὦν οὐ θέμις, ἐν' ὀφείλωσιν αὐτῷ γέλωτα καταπεπτακότες τοσοῦτον
 » ὅσον ὑφ' οὐθαί φαντάζονται· ὡς δὲ τελευταῖον τοῦ ἀλόγου θράσους καὶ
 » τῆς εἰς τὴν εὐσέβειαν ἀπονοίας ἐνδίκως ὑπὸ τῶν ἱερῶν καὶ θεῶν νόμων
 » κολάζονται καταλήλους τὰς ἀντιδόσεις ἀποφερόμενοι, καὶ τοῖς πᾶσι δη-
 » μοσιεύονται, καὶ ὡς δυσσεβεῖς στηλιτεύονται, ἐφ' ᾧ μὴκέτι λανθάνωσι
 » τοιοῦτοι ὄντες, καὶ τοὺς ἀπλουστεροὺς τῶν εὐσεβῶν διαφθεῖρουν ἀφύλα-
 » κτους τυγχάνοντας, καὶ διαδιδῶσι τὸ κακὸν διαμεῖναν ἀκόλαστον. »

« Ἐπειδὴ τοιγαροῦν κἀν τοῖς καθ' ἡμᾶς ἤδη χρόνοις τοιοῦτόν τι ἀπο-
 » φύλιον τέρας καὶ ἀνεμῶλιος ἄνθρωπος ἀνεφάνη κατὰ τὰς ἐπαρχίας τῆς
 » ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν, ὅστις καὶ παρ' Ἀζίαν, ὡς μὴ ὤφειλε, τῆς ἱερῶ-
 » σύνης ἐδράξατο, Μεθόδιος τοῦνομα τὸν δὲ τρόπον κακομεθόδιος, μᾶλλον
 » δὲ πρὸς μὲν ὀρθὴν παιδείαν καὶ εὐσέβειαν ἀμεθοδὸς πάντῃ καὶ ἀφύκης καὶ
 » ἀτέλεος, πρὸς δὲ τὰ σφαλερὰ καὶ ποικιρὰ καὶ δυσσεβείας γέμοντα μεθο-
 » δικόν τινα εὐθὺς ἑαυτὸν φανταζόμενος, ὅστις ἀδρανῆ καὶ κενὸν οἴκοθεν
 » κεκτημένος τὸν νοῦν, ἥκιστά τε πρὸς κατάληψιν καὶ κρίσιν καὶ τῆς ἀλη-
 » θείας ἐπιγνώσιν ἱκανόν, ἄλλως τε οὐδὲ παιδείας καὶ διδασκαλίας τυχὼν
 » ὑγιоῦς, οὔτε μὲν τοῦ καθ' Ἑλλήνας λόγου πεπειραμένος καλῶς, ὡς που
 » μαρτυροῦσιν αὐτὸν τὰ ἀσύντακτα καὶ σολοικίζοντα συγγραμματα αὐτοῦ,
 » ἀλλ' οὔτε φιλοσοφίας, ἢ περὶ τὴν ἐξέτασιν τῆς φύσεως πραγματεύεται,
 » εἰδῆσιν ἔχων ἡντιναοῦν, τὸ δὲ πάντων χαλεπώτατον ὅτι οὐδὲ τὰ τῆς
 » ἱερᾶς θεολογίας καὶ τὰ κατ' ἐκείνην ὀρθὰ καὶ ἀληθῆ δόγματα μεμνημέ-

» νος, οὐδ' ἄκροις, ὅ φασι, χεῖλεσιν, ἀλλ' εἰς ὑπερορίους τὴν ἀρχὴν σταλαῖς
 » τόπουσιν ἀνέεισε κακῶς ἀχθείς τε καὶ παιδευθεῖς, τῆς μὲν ἀληθείας καὶ
 » εὐσεβείας, εἴτε τυφλώττων πρὸς αὐτὴν, εἴτε ἐβελόκακῶν, πάντῃ κατα-
 » πεφρόνηκε, τοῦ δὲ ψεύδους καὶ τῆς ἀπάτης ὅλος γενόμενος τὴν ἄβυσσον καὶ
 » δυσσεβεστάτην αἵρεσιν τοῦ Μολλίνου αἰρεῖται καὶ ἐκδιδάσκειται, ἐναγχος
 » ἐκπραγείσαν καὶ ἐπινοηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ διαβόλου καὶ τὰς πῶποτε μνημο-
 » νευομένας τῶν αἱρέσεων ἀσυγκρίτως νικῶσαν τῇ ἀσεβείᾳ, φυγαδευθεῖσάν
 » τε μόγις ἔθεν προῆλθεν ἐπὶ προστίμῳ θανάτῳ. Ταύτης οὖν ὁρμητήριον
 » καὶ φορτίδα τὴν ἑαυτοῦ πονηρὰν ψυχὴν καὶ διάνοιαν ἐργασάμενος ἐπα-
 » νῆλθε μετὰ τῆς δυσσεβοῦς ἐμπορείας· καὶ τὸ πρῶτον εἰς Καστορίαν γε-
 » νόμενος τῷ λαοθάλῳ ὅστις ποτὲ ἦν σὺλλῆς ἐπιδράττεται, καὶ τῷ τῆς
 » διδασκαλίας προσχήματι μαθητὰς περὶ ἑαυτὸν συγκροτήσας πρωτοπεί-
 » ρους καὶ ἀδιδάκτους νέους ἀπαλαῖς αὐτῶν ταῖς ψυχαῖς ἐγκατεφύτευσε
 » τὰ ζιζάνια, καὶ κατὰ μικρὸν μετοχετεύσας τὰ θολερὰ καὶ ἀκάθαρτα νό-
 » ματα τῆς ἥς ἐπηγάγτο αἱρέσεως διέφθειρεν οὐκ ὀλίγους, καὶ ψυχικῆς αὐ-
 » τῶν ἀπωλείας παραίτιος γέγονεν ὑποσπείρων καὶ μεταδιδούς ὕθλους παν-
 » τὸς ἀπαπῆς γέμνοντας ἀσεβείας. Καὶ γὰρ ἐπιδείξασθαι θέλων ἑαυτὸν νέον
 » φιλόσοφον καὶ θεολόγον, ὅσα μὲν ἄνωθεν κατὰ παράδοσιν ἀρχαίαν οἱ
 » εὐσεβεῖς διδάσκουσι καὶ δεδιδάκται μαθήματα, ἐν μὲν τοῖς περὶ φύσεως
 » λόγοις καὶ ταῖς θύραθεν ἐπιστήμαις, δηλαδὴ τὰ τῆς περιπατητικῆς φι-
 » λσοφίας, ἐν δὲ τῇ θεολογίᾳ τὰς ἱερὰς βίβλους τῶν θεοσόφων Πατέρων
 » καὶ διδασκάλων τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας τούτων πάντων τὴν διδα-
 » σκαλίαν καὶ ἀνάγνωσιν παρητήσατο καὶ ἀπεδοκίμασεν, ὡς οὐκ ἄξιαν κρί-
 » νας τῆς ἰδίας ἀμαθείας καὶ ψυχικῆς πωρώσεως· τὰ δὲ τοῦ Μολλίνου δυσ-
 » σεβῆ συγγραμμάτα εὐρύν, ὡς ἔοικε, λατινιστὶ γεγραμμένα μεταφράσας
 » τε καὶ τετράδι' αὐτὰ συγκροτήσας, ἐν οἷς νοῦς μὲν ὑγιὴς οὐδαμῶς, φλυα-
 » ρία δὲ πανταχοῦ, μίξις τε, ὡς λέγει, φιλοσοφίαν θεολογίᾳ ὅ ἐν ἐκατέρᾳ
 » τυφλὸς καὶ ἀμύητος συνέχευε καὶ συνέφθειρε πάντα, ὕθλοις ἄλλοτρίοις,
 » κατὰ τὸν μυθικὸν κολοῖον, σεμνυνόμενος, (δῆλον δὲ ἐκ τῆς ἀταξίας καὶ
 » τοῦ κυκεῶνος τῶν γεγραμμένων αὐτῷ,) οὔτε διαθέσθαι ταῦτα εἰδῶς, οὐ-
 » τε κρίσιν ἡγνισαὺν τῶν λεγομένων ποιούμενος».

« Ὡς οὖν τινων πονηρῶν συγγραμμάτων καὶ τετραδίων ἀποκομισθέντων προ-
 » λαβόντως εἰς τὰ ὧδε καὶ συνοδικῶς ἡμῖν ἐμφανισθέντων, ἐξετασθέντων
 » τε ἀκριβῶς ἐπὶ παρουσίᾳ διδασκάλων ἐμπείρων καὶ εἰδημόνων ἐν φιλο-
 » σοφίᾳ ἅμα τε καὶ τῇ ἱερᾷ θεολογίᾳ, ὑγιὲς μὲν οὐδὲν ἐν αὐτοῖς καὶ ὁπω-
 » σοῦν λόγου ἐχόμενον εὑρηται, ἀλλὰ, τὸ τοῦ λόγου, κακῶν Ἰλιᾶς καὶ ῥή-
 » ματα καταποντισμοῦ, μυρία τε βλασφημίας σοφοῦσιν τῇ πονηρᾷ ἐ-
 » κείνῃ συγγραφῇ ἐμπεριέχονται. Ἐξ ὧν γὰρ ἀναιρεῖν πειράται τὸ πλῆθος
 » τῶν ὄντων καὶ τὰ αἰσθητὰ καὶ φαινόμενα, καὶ οὔτε σώματα οὔτε ποῖ-
 » τῶνας οὔτε δυνάμεις ἀλλ' οὔτε ὅλως αἰσθήσεις εἶναι ἀξιοῖ ὁ τῶν ὁν-
 » τῶν αἰσθητῶν καὶ φρονεολαβέστατος κατ' αὐτῆς τῆς δημιουργίας ἀντιστρα-
 » τεύεται καὶ τῶν θείων γραφῶν παραβόλως κατεξανίσταται· ἀλλὰ καὶ
 » ἐν οἷς φιλοσοφεῖν ἐπαγγέλλεται εἰς οὐδὲν δέον καὶ θεολογικῶν ὑποθέ-

» σεων ἄπτεται, ὧν τὴν ἔννοιαν μὴ εἰδὼς ἀλλόκοτα τερατεύεται συγκλώ-
 » θειν πειρώμενος τὰ ἀσύγκλωστα, ὡς εἶναι τὴν συγγραφὴν οὐχ ὅ,τι φι-
 » λοσοφίαν, πολλοῦ γε δεῖν, καὶ θεολογίαν, ὕδραν δὲ πολυκέφαλον καὶ χί-
 » μαιραν τερατώδη, ἣ ἱποκένταυρον, καὶ ὅσα ἄλλα παισὶν Ἑλλήνων μυ-
 » θικῶς ἀναπλάττεται τέρατα. Οὐτε γὰρ κατὰ τι καὶ εἰδικῶς ἀμαρτάνει
 » καὶ τῆς ἀληθείας ἀποπεπλάνηται, οὐδὲ μιᾶ αἰρέσει καὶ ὠρισμένη βλα-
 » σφημίᾳ περιπέπτωκεν, ἀλλ' ὡς οὕτως εἰπεῖν, μισγάγγειά τις ἐστὶ σύρ-
 » ροιαν ἔχουσα πάσης σηπεδέονος, βορβόρου τε καὶ ἀκαθάρτου ὕλης, σωρεία
 » τε καὶ συνάθροισις πάσης καὶ παντοίας βλασφημίας τε καὶ αἰρέσεως
 » οὔτε γὰρ τὰ ἱερὰ τῆς ἐκκλησίας Μυστήρια, Κανόνες τε καὶ παραδόσεις
 » ὑπολείπονται κατ' αὐτὴν, ἀλλὰ κοινός τις ἐστὶ πόλεμος καὶ ἄρνησις πά-
 » σης τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν πίστεως· ἐπὶ τοσοῦτον γὰρ ἦκεν
 » ἀβελτηρίας ὁ ἀλιτῆριος ὡς διακωμῶδεῖν τὰ θεία καὶ παίζειν ἐν οὐ παικ-
 » τοῖς, καταφερόμενος καὶ αὐτῶν τῶν ἁγίων τῆς ἐκκλησίας Πατέρων· ἀλλὰ
 » καὶ τῆς ἐπικουρείου αἰρέσεως δῆλός ἐστιν ἀντεχόμενος, ἀπὸ τε τοῦ λό-
 » γου καὶ τοῦ τρόπου, ὡς ἔγνωμεν, ἥδονῃ τ' ἀγαθὸν τιθέμενος, καὶ πάντα
 » εἰς τοῦτο φέρει αὐτό, ὅ,τι μὴ πάρεργον, οἷά τις ἐμπαθῆς καὶ φιλόσαρ-
 » κος καὶ ἀγενὲς τῶν ἡδονῶν ἀνδράποδον, ἀντικειμένως τῇ κατὰ Χριστὸν
 » πολιτείᾳ καὶ ταῖς εὐαγγελικαῖς εἰσηγήσεσι διδάσκων καὶ πολιτευόμενος,
 » καὶ τοὺς ὁμιλοῦντας αὐτῷ ἢ προσιόντας χάριν ἐξομολογήσεως διαφθεί-
 » ρων καὶ ἀντὶ τοῦ στενοῦ καὶ τεθλιμμένου τὸ ἄνετον καὶ φιλήδονον αὐτοῖς
 » ὑποτιθέμενος, καὶ σατυρικὸν τινα βίον ὡς ἄλλος τις Σαρδανάπαλος με-
 » τερχόμενος. Ταῦτα δὴ καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ ἄλλα μυρία τοῦτοις παρ-
 » πλήσια ἀτοπώτατα καὶ δυσσεβείας γέμοντα ἔστιν ἰδεῖν ἐμπεριεχόμενα
 » τοῖς ῥηθεῖσι τετραδίοις αὐτοῦ, ἅττα ἐπὶ λεπτοῦ καταλέγειν ἀπειπάμεθα
 » τῶς διὰ τε τὸ τοῦ λόγου μῆκος καὶ τὸ αἰσχρὸν τῆς ἀφηγήσεως. Ὅτι δὲ
 » ἡ μισαρὰ συγγραφὴ αὕτη ἰδίᾳ αὐτοῦ ἐστὶ μεμαρτύρηται ἀπὸ τε τῶν παρ'
 » αὐτῷ μαθητευσάντων καὶ ἀκροασαμένων ἱερωμένων καὶ ἀξιοπίστων προ-
 » σώπων καὶ ἀπὸ τῶν ὧν ἀπέστειλεν εἰς τὰ ὧδε γραμμάτων, δι' ὧν ὁ
 » μολογεῖ ἱδία μὲν εἶναι ταῦτα, ἀδιόρθωτα δὲ, προκαλύμμα τῆς δυσσε-
 » βείας τὴν μελετωμένην αὐτῶν διόρθωσιν προβαλλόμενος· πλὴν τίνα διόρ-
 » θωσιν δεῖξαινο αὐτά, διόλου διεσθαρμένα καὶ ἀναμῖξ ταῖς βλασφημαῖς
 » συμπεφυρμένα, οὐχ ἥττον τῆς Ἀναξαγόρου πανσπερμίας τὰ πάντα ἐν
 » πᾶσι τιθέμενα, μηδέποτε διακριθεσόμενα, ὧν τὸ καλὸν ἀπιστία, καὶ ὕ-
 » βρις πᾶν ὃ πιστεύεται; διὸ καὶ νυκτὸς, ὡς φασι, παρεδίδου καὶ ἡμέ-
 » νευε ταῦτα, δεῖξαν λαθεῖν τοὺς ἄλλοθεν ποθεν ἐπιδιμοῦντας, ἐν σκότει
 » τὰ τοῦ αἰωνίου σκότους καὶ πρὸς ἀξίαν οἷά τις παλιγκάπηλος τὰ κίβδη-
 » λα καὶ ὑπόχλακα περικρύπτειν βουλούμενος, καὶ ἐν γνῶσει τὴν ἀσέβειαν
 » μετερχόμενος, ὡς μὴδὲ ἀπολογεῖσθαι ἔχειν τὴν ἀγνοίαν.»

» Ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντες, ὡς εἰκὸς, καὶ τηλικαύτην ζημίαν τοῦ ἡμε-
 » τέρου γένους παριδόντες ἀνεχόμενοι ἐπετάξαμεν αὐτῷ δι' ἡμετέρου συνο-
 » δικοῦ γράμματος εἰλθεῖν εἰς τὰ ὧδε, παρασταθῆναι τε ἐπὶ συνόδου καὶ
 » δοῦναι ἀπολογίαν, ἣν δὴ τίνα ἔχῃ, περὶ τῶν ῥηθέντων τετραδίων· ἐγρά-

—1720

» ψαμεν δὲ περὶ τούτου καὶ τῷ συναδελφῷ ἡμῶν κ.τ.λ. Ἀλλ' αὐτὸς καὶ
 » τοι ἐπιτιμηθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκείνου Μακαριότητος ἀπαξ καὶ δις, ὡς ἔγνω-
 » μεν ἀπὸ γράμματος Αὐτῆς, οὐδ' ὅλως ὑπήκουσε καὶ τοῦ ἡμετέρου συνο-
 » δικῷ καταπεφρόνηκε γράμματος, καὶ ἤδη ἀπάρας ἐκείθεν ἀπεδήμησεν
 » ἀλλαχόθι, ἀπειθής φανείς καὶ φυγόδικος, ἅτε ἐπιγνούς ἑαυτὸν ἀναπολό-
 » γητον ἐσόμενον, καὶ αὐτοκατάκριτος ἤδη ἀπὸ γε τούτου ἐγένετο. Οὐ ἔ-
 » νεκα σκέψεως συνοδικῆς προβάσσης μετὰ τῶν συνευνηθούτων ἡμῖν κτλ.,
 » ἀπεφάνθη καὶ ἐγνωμοδοτήθη κοινῶς αὐτὸν μὲν καθαιρέσει παντελεῖ τῆς
 » ἱερωσύνης ὑποπεσεῖν, τὰ δὲ ῥηθέντα τετράδια αὐτοῦ ἀναθέματι καθυπο-
 » βληθῆναι. Τούτου χάριν γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς κτλ.»

Ὁ κεαγιάς τοῦ Ἐπιτρόπου ἕως τῶρα εἶχεν αὐτὸν τὸν τίτλον ἄλλ' ὁ πα-
 νὺν Μεχμέτ-κεαγιάς, ὁ ζυνοία τε καὶ πείρα πραγμάτων πολλοὺς τῶν ἐπ' αὐ-
 τοῦ ὑπερακοντίζων καὶ εὐδοκμῶν παρά τε τῷ σουλτάν Ἀχμέτ καὶ τῷ
 Ἐπιτρόπῳ Ἰπραήμ-πασσᾶ διὰ τὰ πολλά του προτερήματα ὠνομάσθη δε-
 βλét-κεαγιάσῃ καὶ ὅχι πλέον βεζίρ-κεαγιάσῃ, καὶ διὰ τὰ φιλοῦν τὰ κρά-
 σπεδὰ του καὶ τεοτερδάρης καὶ πάντες οἱ λοιποὶ τοῦ ἐδόθη βαθμὸς τριῶν
 τουγῶν μὲ μανσοῦπι ρούμελη-βαλίσῃ. Ἐκτοτε οὖν ὁ Ἐπίτροπος χωρὶς ἄ-
 δεϊαν τοῦ βασιλέως δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἀλλάξῃ κεαγιάν, ὥσάν ὅπου δὲν εἴ-
 ναι πλέον κεαγιάς ἐδικὸς του, ὡς πρότερον, ἀλλὰ τοῦ βασιλέως.

Ἐξοσθέντος τοῦ θρόνου τῆς Ἀντιοχείας Κυρίλλου τοῦ Γ' διὰ τὴν νεό-
 τητα, (ἄγοντος ἔτος τῆς ἡλικίας ιζ'), ἀνάγεται εἰς τὸν Ἀποστολικὸν πα-
 τριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας Νεόφυτος ὁ Ἐμέσης, Χῖος τὴν πατρίδα
 ὅστις ἀπατηθεὶς ἔφερεν ἀπὸ τῆς Χίου εἰς τὴν Δαμασκὸν φραγκοπαπᾶδες
 πρὸς παιδείαν τῶν νέων, καὶ οὕτως εἰσεπήδησεν ὁ παπισμὸς εἰς τὴν Δα-
 μασκὸν καὶ ἐθεμελιώθη τὰ μέγιστα.

Κατεκὰν ὅλον τὸ Φανάρι καὶ τὸ Πετρίκαπι καὶ ἀκολούθως καὶ ἡ Με-
 γάλη Ἐκκλησία καὶ τὰ πατριαρχικά σπίτια καὶ ὅλα τὰ πέραξ πατριαρχικά
 κατοικήματα. Ἀνηγέρθη οὖν ἐκ θεμελίων ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία πλατυ-
 τέρα καὶ ἐπιμνηστέρα τῆς πρώτης καὶ τοῦτο ἐγένετο τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ
 δυνάμει τοῦ Μανουὴλ Ὑψηλάντου τοῦ προῤῥηθέντος, ἰσχύοντος παρά τῷ
 Ἐπιτρόπῳ Ἰπραήμ-πασσᾶ ὡς κιορκετζήπασῆς του, καὶ τῷ πολυδυνάμῳ
 Μεχμέτ-κεαγιάῳ ἐκτίσθη δὲ καὶ τὸ σέτι ἐφ' οὗ ὠκοδομήθη τὸ συνοδικὸν
 καὶ τὰ κελλία τῶν ἐφημερίων, καθὼς φαίνονται μέχρι τῆς σήμερον.

Τούτῳ τῷ ἔτει καθ' ὃ ὁ Μίρι-Μαχμούτης μὲ τοὺς Ἀγβάνηδες τοὺς ὤρ-
 μησε κατὰ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Περσίας καταπολεμῶν τὸν σάχην αὐτῆς Χου-
 σείνην, καταβάντες καὶ οἱ Λεζγῆδες τῷ αὐτῷ ἔτει ἀπὸ τὰ βουνὰ τους τὰ
 τοῦ Καυκάσου ἐλεηλάτησαν ὅλην τὴν ἐπαρχίαν ὅπου ἐκτείνεται εἰς τὸ μῆ-
 κος τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Κασπίας θαλάσσης μέχρι τῆς πόλεως Δερπένδ,
 τουρκιστὶ Δεμίρκαπι λεγομένης. Εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα ἦτον ἡ πόλις Σα-
 μάχεια ἀπέχουσα τῆς Κασπίας θαλάσσης λέγας 15. Οἱ Ἀρμένιοι τῆς Περ-
 σίας πλησίον χωροὶ εἶχον μεγάλην πραγματείαν εἰς τὴν Σαμάχειαν ὁ Πέτρος
 μὲ σερμαγιεῖ του εἶχε θεμελιώσει εἰς αὐτὴν μίαν συντροφίαν ἐμπόρων ρούσ-
 σων ὅπου ἤρχισε νὰ ἀκμάζῃ· οἱ Λεσγῆδες ἐφορμήσαντες κατὰ τῆς πόλεως

τὴν ἐλεηλάτησαν καὶ ἐφόνευσαν ὅλους τοὺς πραγματευτὰς βούσους ὅπου ἐπραγματεύοντο εἰς τὴν Σαμάχειαν μὲ τὴν ἄδειαν καὶ ὑπεράσπισιν τοῦ σάχ Χουσεϊνῆ, καὶ κατεκράτησαν ὅλον τὸ πρᾶγμα ὅπου ἦτον εἰς τὰς ἀποθήκας των, συμποσούμενον εἰς ρούβλια τεσσάρων μιλλιονηθῶν. Ὁ Πέτρος λοιπὸν ἔστειλεν εἰς τὸν σάχ Χουσεϊνῆν ζητῶν τὴν ζημίαν του, ἔστειλε καὶ εἰς τὸν τύραννον Μαχμούτην· ὁ σάχης ἀδυνατοῦσε νὰ ἐκτελέσῃ τὸ δίκαιον μὲ τὸ νὰ ἐκινδύνευσεν ἡ βασιλεία του, καὶ ὁ Μαχμούτης δὲν ἠθέλησεν· ἔθεν ἀπεφάσισεν ὁ Πέτρος νὰ εὕρῃ τὸ δίκαιόν του μόνος του· τὸν ὤφελοῦσε νὰ κυριεύσῃ μέρος τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ νὰ ἔχῃ ἐκεῖ στόλον διὰ νὰ περνοῦν ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας του αἱ πραγματεῖαι τῆς Περσίας καὶ τινων πόλεων τῆς Ἰνδίας.

Ἡμαῶν ἐν τούτοις τὸ σχολεῖον τῆς Πάτμου συστηθὲν πόνῳ καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ διδασκάλου Μακαρίου ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι ἀμίσθι διδάσκοντος τοὺς αὐτόχθονας τῶν νέων. Ἡ φήμη τῆς τῶν μαθητευομένων προκοπῆς διασπαρῖσα μετεκαλέσαστο καὶ πολλοὺς μαθητιῶντας ἀλλοδαποὺς, καὶ τοσοῦτους ὥστε μὴ ἔχουν ποῦ κατοικῆσαι ἐν τῷ σχολείῳ, κειμένῳ παρὰ τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Ἀνήγειρε διὸ ἐκ θεμελίων εἰκοσι ὁδᾶδες λιθοκτίστους ὁ προῤῥηθεὶς Μανουὴλ Ὑψηλάντης εἰς κατοικίαν τῶν ξένων μαθητῶν, καὶ τοῦτο (ὥσπερ καὶ τὸ λιθοκτιστον μετόχιον ὅπου ἔκτισεν ἐν τῷ Τζουμπαλῇ παρὰ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Νικολάου διὰ τοὺς ἐνδημιούντας μοναστηριακοὺς Βατοπεδινούς,) ἔμεινεν αὐτῷ μετὰ θάνατον μόνον εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ τε καὶ τῶν γονέων, τὰ δὲ λοιπὰ πάντα αὐτοῦ κτήματα ἐδημεύθησαν παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου Γεγὲν-πασσᾶ. Σῶζεται τούτου τοῦ ἀοιδίμου Μακαρίου ἐπιστολὴ ιδιόχειρος καὶ ἐνυπόγραφος, ἣν χάριν εὐλαβείας φυλάττω, οὕτω πως ἔχουσα.

« Τῷ Πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ μητροπολίτῃ τῆς ἀγιωτάτης μη-
 » τροπόλεως Σμύρνης Κυρίῳ Κύρ Ἀνανίᾳ τὴν μετ' εὐλαβείας ὀφειλομένην
 » προσκύνησιν. Ἦλθε τὰ σεμνὰ καὶ πανιέρα Της γράμματα, δηλωτικὰ οὐ
 » μόνον τῆς ποθομένης μοι ὑγείας Της ἀλλὰ καὶ τῆς πρὸς με θερμῆς ἀγά-
 » πης. Διότι τί ἄλλο δηλοῖ ἢ φανέρωσις τῶν κρυπτῶν παρὰ φιλίαν ἀνυ-
 » πόκριτον καὶ ἀληθινήν; καὶ τὰ δύο, καὶ ἡ ὑγεία καὶ ἡ φιλικὴ διάθεσις
 » χαρμόσυνα, καὶ πρὸς τούτοις ἡ ἀρχὴ τῶν εὐχγγελικῶν πόνων, τοὺς ὁ-
 » ποίους πάντοτε καὶ νὰ τελεσφορῇ ὁ ἀρχιπομῆν Δεσπότης. Ἐκεῖνο ὅπου
 » συστελλεται νὰ φανερώσῃ εἶναι τὸ καύχημα καὶ ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ ἐ-
 » παγγέλματός Της· λοιπὸν μετὰ πολλοῦ τοῦ θάρρους πρέπει νὰ ἀπαιτῇ
 » καὶ ὄχι νὰ ζητῇ, ἢ μάλλον νὰ προστάζῃ, ὡς πρὸς δοῦλον εὐγνώμονα. Τὰ
 » περὶ τῆς μνήμης ἅς μὴν τὴν λυπῇ, ὅτι εἶναι κοινὸν τὸ πάθος· τὰ αὐτὰ
 » δοκιμάζουν ὅλοι εἰς τὰς ἀρχάς, καθὼς τὸ ἐγνώρισε καὶ ἡ Ὑμετέρα Πα-
 » νιερότης. Καὶ πρῶτον βοήθημα τῆς μνήμης εἶναι ἡ συνεχὴς τριβὴ· δευτε-
 » ρον, ἡ διαίρεσις τοῦ ὅλου εἰς μέρη, ἥτοι κατ' ὀλίγον ὀλίγον καθ' ἡμέραν
 » ἀπὸ ἓν κεφάλαιον τοῦ λόγου ἀποστήθιζε, καὶ μὴ ὅλον ἐν ταῦτῳ· τρίτον,
 » νὰ σημειώῃ εἰς τὸν νοῦν κάποια σημεῖα φυσικὰ καὶ γνωστὰ, φέρ' εἰπεῖν
 » ἀνίσως καὶ εἰς τὸν λόγον ὅπου μελετᾷ εὐρίσκη περὶ παρθενίας νόημα, ἃς

—1720

» σημειώση εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κεφαλαίου μίαν περιστεράν· ἀνίσως καὶ εἴ-
 » ναι περὶ μνησικακίας ἄς γράψῃ εἰδῶλον καμῆλου· ἀνίσως εἶναι περὶ ἀ-
 » γάπης καὶ ἐμπιστοσύνης ἄς γράψῃ εἰδῶλον κυνός· καθ' ὁμοιότητα τού-
 » των καὶ ἄλλα τοιαῦτα σημειῶνουν εἰς βοήθειαν μνήμης· βοηθεῖ πρὸς
 » τούτοις νὰ σημειώνῃ καὶ ἐξῶθεν τοῦ περιθωρίου μὲ βραχυλογίαν τὴν ὑ-
 » πόθεσιν ὅπου διαλαμβάνει ὅλον ἐκεῖνο τὸ ὕψος, ἥτοι περὶ εἰρήνης ὅταν
 » περὶ ταύτης εἶναι ἡ ὑπόθεσις, περὶ γαστριμαργίας καὶ τῶν τοιούτων·
 » βοηθεῖ προσέτι νὰ στοχάζεται μήπως καὶ εἶναι ἀνακεφαλαίωσις τῶν
 » προειρημένων, καὶ οὕτως ἀπὸ τὰ πρῶτα ἐνθυμᾶται τὰ ὕστερα. Συμβάλ-
 » λει προσέτι νὰ στοχάζεται τίς ὁ λέγων καὶ πρὸς τίνα· φέρ' εἰπεῖν ὁ 'Α-
 » δάμ ἐξορισθεὶς τοῦ Παραδείσου ἀποβλέπωντας εἰς τὴν πρῶτην κατάστα-
 » σιν τί ἤθελεν εἰπεῖ· ὅτι ἦτον δεσπότης καὶ ἔγινε δούλος, ὅτι ἦτον φίλος
 » θεοῦ καὶ ἔγινεν ἐχθρὸς, ὅτι ἦτον φοβερὸς εἰς ὅλα τὰ ζῶα καὶ ὕστερον
 » φοβᾶται ἐκείνους πάντα, καὶ τὰ τοιαῦτα· καὶ πάλιν ἐπιστρέφωντας ὁ
 » αὐτὸς πρὸς τὰ κάλλη ἐκεῖνα τί ἤθελεν εἰπεῖ· ὅτι τὰ φυτὰ τοῦ παραδεί-
 » σου πρότερον τοῦ ἦτον ἀφορμὴ ἀναπαύσεως καὶ ὕστερον λύπης· πάλιν ἐ-
 » πιστρέφωντας ὁ αὐτὸς εἰς τὸν θεὸν τί ἤθελεν εἰπεῖ· 'Ὡσάν αὐτοὺς τοὺς
 » πρῶτους τῆς αὐξήσεως πρέπει νὰ στοχάζεται, καὶ βοηθεῖ εἰς μνήμην.
 » Ἀκόμη καὶ τοῦτο συμβάλλει, νὰ ἐπιτηρῇ τοὺς διαφόρους τρόπους ὅπου
 » μεταχειρίζεται ὁ λόγος· ἀνίσως καὶ περιπατῇ κατὰ τὴν τάξιν τῶν αἰ-
 » σθησέων ἢ τῶν στοιχείων νὰ περιπατῇ καὶ ἡ μνήμη εἰς τὴν ἀκολουθίαν
 » ἐκεῖνων. Αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια συμβάλλουν, πλὴν τὸ πᾶν κρέμαται
 » ἀπὸ τὴν ἀσκησιν καὶ συνεχῇ μελέτην, εἰς τὴν ὁποίαν ἀποβλέπουσα ἡ 'Υ-
 » μετέρα Πανιερότης, καὶ μάλιστα εἰς τὴν θείαν βοήθειαν, ἐλπίζω πῶς
 » θέλει ἐπιτύχει τοῦ ποθομένου· εἰδὲ καὶ ὁ κόπος εἶναι πολλὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ
 » μισθὸς περισσότερος. ἀψκ' Μαΐου ις'. Ὁ εὐγνώμων Αὐτῆς δούλος Μα-
 » κάριος.»

Τὸ σχολεῖον αὐτὸ τῆς Πάτμου ἠύξησε καὶ ἔδγαλε μαθητὰς οὔτινες ἔγι-
 ναν καὶ διδάσκαλοι εἰς ἄλλα νέα σχολεῖα, ἄνδρες καὶ προκομμένοι καὶ ἐνα-
 ρέτου πολιτείας κατὰ τὸν διδάσκαλόν τους Μακάριον· τοιοῦτος ἐγένετο
 καὶ ὁ εἰς τὸ νεοφανὲς σχολεῖον τῆς Σμύρνης διδάσκαλος χρηματίσας Ἱερό-
 θεος. Ἔχει μέχρι τῆς σήμερον σὺν θεῷ τὴν σύστασίν του μὲ μαθητὰς οὐκ
 ὀλίγους τὸ σχολεῖον τῆς Πάτμου καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ πηγάσαντα καὶ συστα-
 θέντα νέα σχολεῖα εἰς οὐκ ὀλίγα μέρη.

Ἡ ἀδελφὴ τοῦ Καρόλου καὶ τανῦν βασιλις τῆς Σβετζίας ἀπαυδήσασα
 διὰ τὰς ζημίας καὶ ἥττας τὰς ἀπὸ τοῦ ῥωσικοῦ στρατεύματος παραιτεῖ-
 ται τὴν βασιλείαν τῷ ἰδίῳ ἀνδρὶ πρίγκιπι τοῦ Ἑσσε, ὅστις εὐθὺς πέμπει
 πρέσβυν εἰς τὸ Πετεργούργο διὰ νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν εἰρήνην. Ὁ πόλεμος ὡς
 τόσον ἠκολούθει εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν, καὶ ἠττηθέντες πάλιν οἱ Σβέ-
 τζοι ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, ζητεῖ διὰ τοῦ Ῥεγέντε τῆς Φράντζας, ἥτοι ἐπιτρό-
 που, δούκος τοῦ Ὁρλεανὸς ὀπλοστασίαν τὸν Νοέμβριον ὁ ῥῆξ τῆς Σβετζίας.

Ἦκμαζε τὸ σχολεῖον τῆς Πόλεως· καὶ τὰ μὲν φιλοσοφικὰ παρεδίδοντο
 παρὰ τοῦ διδασκάλου Ἰακώβου, τὰ γραμματικὰ τῆς ἀ τάξεως παρὰ τοῦ

Κριτίου, τὰ τῆς β' παρὰ τοῦ Δασκαλάκη, ἀνδρῶν τφόντι πολυμαθῶν τε καὶ περιφήμων· ἦν δὲ καὶ τρίτος εἰς τὰ γραμματικά διὰ τοὺς πολλὰ ἀρχαρίους.

Θανόντος τοῦ Ῥόδου προεβίβασεν ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ῥόδου τὸν ἀνεψιόν του Ἱερεμίαν.

Κτιζεὶ ὁ πατριάρχης εἰς τὸ Γενίκαπι οἶκον μεγαλοπρεπῇ μὲ τρίπατα γκισβίλρια· τὸ ἀφῆκεν εἰς τοὺς δύο ἀνεψίους καὶ κληρονόμους του, τὸν Ῥόδου καὶ τὸν Ἰάκωβον, ἀλλ' αὐτοὶ ὕστερον τὸ ἐπώλησαν· ἐπιστατοῦσε δὲ εἰς αὐτὴν τὴν οἰκοδομὴν ὁ ἐφημέριος τοῦ πατριαρχείου Μεθόδιος ὁ Κωνσταντινουπολίτης.

Ἔτει σωτηρίῳ 1721.

Ὁ Πέτρος δὲν ἔστρεψε τὴν ὀπλοστασίαν, εἰπὼν τὸ ὅτι τότε νὰ γένη ἀφοῦ υπογραφῇ ἡ συμφωνία τῆς εἰρήνης. Συνῆλθον οὖν οἱ πληρεξούσιοι εἰς τὸ Νευστάδ, πόλιν μικράν τῆς Φινλανδίας· ἐγένεν ἡ ἀγάπη καθὼς ἤθελεν ὁ Πέτρος· τοῦ παρεχωρήθησαν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ὅλα τὰ νέα ἀποκτήματά του, ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Κουρλανδίας ἕως εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ κόλπου τῆς Φινλανδίας, καθεῖθεν ἀκόμη κατὰ τὸ μῆκος τῆς ἐπαρχίας Κεξχόλμ καὶ τῶν ὁρίων τῆς Φινλανδίας ὅπου παρατείνονται εἰς τὰ περὶ τοῦ Κεξχόλμ πρὸς ἄρκτον, καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐγενε κυριάρχης τῆς Λιβονίας, τῆς Ἑσθονίας, τῆς Ἰγγρίας, τῆς Καρελίας, τῆς ἐπαρχίας Βιπούργου, τῶν πλησιοχώρων νήσων καὶ τῆς θαλάσσης ἐν ᾗ κεῖνται, πρὸς δὲ καὶ τῶν νήσων Ὁσεὲλ, Δάγκο, Μόνε καὶ πολλῶν ἄλλων, τὰ πάντα συμποσούμενα εἰς λέγας τῆς Γερμανίας τριακοσίας τὸ μῆκος μὲ πλάτη ἀνόμοια. Ὑπεγράφη ἡ συμφωνία κατὰ τὰς συνειθισμένας ἀσφαλείας τῇ 1 τοῦ Σεπτεμβρίου· κέρδος τοῦτο τοῦ Πέτρου διὰ εἴκοσι χρόνων κόπους τε καὶ κινδύνους.

Θανόντος τοῦ Νεοκαισαρείας προεβιβάσθη εἰς τὴν ἐπαρχίαν μητροπολίτης ὁ προῤῥήθεις Μεθόδιος συγγενὴς μου καὶ πρῶτος ἐξάδελφος τῆς μητρὸς μου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1722.

Ἀναχωρεῖ ὁ Πέτρος διὰ τὴν Περσίαν τῇ 16 τοῦ Μαΐου. Διέπλευσε τὸν ποταμὸν Βόλγαν ἕως εἰς τὸ Ἀζδερχάνι, ἐκεῖθεν ἀπῆλθε νὰ διορίσῃ τὸ σκάψιμον τῶν ὀχετῶν δι' ὧν ἔμελλαν νὰ ἐνωθοῦν ἡ Κασπία, ἡ Βαλτικὴ καὶ ἡ Μαύρη θάλασσα· (ἤρξατο τανῦν αὐτῆς τῆς ἐργασίας καὶ μόλις ἐτελείωσε μόνον ἡ ἐνωσις τῆς Κασπίας θαλάσσης μὲ τὴν Βαλτικὴν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ἐγγύου του· ἡ δὲ ἐνωσις τῆς Κασπίας θαλάσσης μὲ τὸν Εὐξείνιον πόντον ἐμεινεν ἕως τώρα ἀνενέργητος πάντῃ) ἐν τῷ διατάττειν τοὺς δε τοὺς ὀχέτους 22 χιλ. πζικόυ καὶ 9 χιλ. δραγόνοι, ἥτοι ἱππικῶν, καὶ 15 χιλ. Καζάκοι καὶ 3 χιλ. ναῦται ἦσαν εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν· καὶ τὸ ἱππικὸν διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ τόπων ἐρήμων καὶ ὕδατος ἐστερημένων ἀπέραςε

—1722

τοιαῦτα στενὰ τοῦ Καυκάσου ἔνθα τριακόσιοι ἄνθρωποι ἡμποροῦν νὰ ἀντισταθοῦν εἰς ἓν ὁλόκληρον στράτευμα:

Διαπλεύσας οὖν ὁ Πέτρος ὥσει λέγας 100 ὑποτάσσει τὴν πόλιν Ἀνδρεχόφ κειμένην ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Κασπίας θαλάσσης εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Περσίας Ὑγκανίαν, τὰ νῦν Γκιλὰν λεγομένην· εἶτα ἐπροχώρησε πρὸς τὸ Δαγιστάν, μὲ τὸ ὅποιον συνορεύουν οἱ τε Τζερεζίοι καὶ οἱ Γκιουρτζήδες, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ Δερπέντι. Παρὰ τῇ πόλει ταύτῃ περνᾷ ὁ ποταμὸς Κῦρος.

Ταύτας τὰς νίκας τοῦ Πέτρου μαθὼν ὁ σουλτάν Ἀχμέτης ταράττεται, περιποιεῖται τὸν χάνην τοῦ Δαγιστανίου καὶ τοῦ Σιρβάν ὅπου ὁ Πέτρος κατεδάμασε καὶ ἔξωσε τῶν ἐπαρχιῶν τους, καὶ ταῦτα ποιεῖ ὑποπτευόμενος μήπου ὑποτάξῃ ὁ Πέτρος τὴν Ἰδρίαν καὶ κινήσῃ πόλεμον κατ' αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ Ἐπίτροπος Ἰσραήμ-πασσᾶς φιλήσυχος ὢν διεσκεδάζε τὰς ὑποψίας του.

Ὁ ἡγεμὼν Νικόλαος ὁ Μαυροκορδάτος τύποις ἐξέδωτο τὸ Περὶ καθηκόντων ὡς ἴδιον πόνημα, μὲ ὅλον ὅπου γνώμῃ τῶν περισσοτέρων εἶναι τὸ ὅτι ὁ πόνος καὶ ἡ σύνθεσις νὰ εἶναι τοῦ τότε Δρύστρας κύρ Ἱεροθέου, ἀνδρὸς ἐπὶ σοφίᾳ τε καὶ ἡθεσι χριστιανικοῖς προτεθυλλημένου· εἶτε οὖν ἴδιον εἶτε ξένον, πασιδὴλον ὅτι αἱ ἐν αὐτῷ ἡθικαὶ διδασκαλίαι δὲν συμφωνοῦσι ποσῶς μὲ τὰς βιωτικὰς πράξεις τοῦ φαινομένου συγγραφέως· ἅς ἀφήσῃ τοὺς δεσποτισμούς, τὰς τυραννίας καὶ τὰς μαιφονίας ὅπου παρὰ πάντα φόβον θεοῦ κατετόλμησεν ἓνα χρόνον εἰς τὴν Βλαχίαν εὐθὺς αὐθεντεύσας μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Στεφάνου Καντακουζηνοῦ, τὰ ὅποια περιγράφει ὁ ἀπὸ Φλωρεντίας ἐξορμώμενος, ὅστις ὄντας καγκελλάριος ἐπὶ τε τοῦ αὐθέντου Κωνσταντίνου τοῦ Πραγκοβάνου καὶ τοῦ Στεφάνου βοεβόδα Καντακουζηνοῦ καὶ διατρίψας ἐκεῖσε χρόνους ἱκανοὺς, ἔμεινε παρακληθεὶς καὶ εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ Νικολάου βοεβόδα, ἀλλ' ἐκπλαγεὶς εἰς τὰ θεομίσητα ἔργα του τὰ ὅποια δὲν εἶδε ποῦποτε, ἀγανακτῆσας καὶ ἀηδιάζων ἐπὶ τε τῇ θέᾳ καὶ ἀκοῇ ἐφυγεν ἐκείθεν ἵνα μὴ τι πάθῃ κακὸν ἐνδεχόμενον ἐπιγενέσθαι ὑπὸ τῆς θείας ὀργῆς· καὶ ταῦτα μὲν παρὰ τε τῷ ῥηθέντι καγκελλαρίῳ καὶ ἄλλοις· τὸ νὰ ἐφεύρῃ δὲ καὶ νὰ διορίσῃ τὸν ἑκτοτε καιροῦ πάντῃ ἀσυνείθιστον ῥαμαζανιὲ εἰς ὅλους τοὺς προὔχοντας καὶ ἀξιωματικούς τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, καὶ τὸ νὰ προχέῃ ἀσώτως εἰς τοὺς διὰ ὑπόθεσιν τινα τῆς Βλαχίας πεμφθέντας αὐτῷ τζοχαδάρηδες τοῦ βεζίρη καὶ ἄλλων ῥιτζάληδων, ἀντὶ τῶν διακοσίων πεντήκοντα ἢ ἑκατὸν πεντήκοντα ἢ πεντακοσίων γροσίων ὅπου ἔδιδον οἱ προκάτοχοί του αὐθένται, τέσσαρα καὶ πέντε καὶ δέκα πουργεῖα, καὶ ἀπλῶς εἰς κάθε ἐπήλυδα καὶ περαστικὸν Τοῦρκον, καὶ τὸ νὰ προχέῃ εἰς τοὺς ἀγιάνηδες καὶ προεστῶτας τοὺς περὶ τὴν Βλαχίαν ἐπὶ τῶν τοῦ Δουνάδεως ὀχθῶν, πόλεων τε καὶ κωμοπόλεων τετραπλάσια ὢν ἐχάριζον οἱ προκάτοχοί του ἡγεμόνες, εἶναι οὐδὲν πρὸς τὰ παρὰ τοῦ ῥηθέντος καγκελλαρίου ἐκτραγωδούμενα, ἀλλ' οὖν καὶ αὐτὰ, ὡς ἀρπαζόμενα πολλῇ τῇ θλίψει καὶ στενοχωρίᾳ καὶ ἀδικίᾳ παρὰ τῶν πτωχῶν, ἀξίως ὑπόκεινται πάσῃ τε καὶ παντοίᾳ κατηγορίᾳ τε καὶ ποινῇ. Δὲν ἐστάθῃ τὸ κακὸν ἕως ἔδω, ὡσάν ὅπου καὶ ἄλλοι ἀκούοντες τὴν μεγαλοδωρίαν τοῦ Νικολάου βοεβόδα, μὲ ὅλον ὅπου δὲν ἦσαν διωρισμένοι εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ εἰς τὸ Βιδίνι ἢ εἰς Νικόπο-

λιν, ἢ εἰς ἄλλον τινὰ τόπον τῶν πέριξ, πολλοὶ δὲ καὶ εἰς τὸ Χοτίνι ἢ Πεν-
τέρει, ἐτρέποντο τῆς ὁδοῦ καὶ περιτριγυρίζοντες ἀπέρχοντο εἰς τὸ Βουκου-
ρέστι διὰ νὰ μεθεξουν ἐκεῖνα ὅπου ποσῶς δὲν τοὺς ἔπρεπε· πολλοὶ δὲ καὶ
εὗρισκον ψευδεῖς ὑποθέσεις διὰ τὴν Βλαχίαν καὶ ἐπήγαιναν διὰ νὰ μεθεξουν
τῆς ἀσωτείας του, καὶ ἔκτοτε μέχρι τοῦδε ἀκολουθοῦσι καὶ γίνονται αὐταὶ
αἱ μεγάλαι ζημίαι εἰς τὰς δύο αὐτὰς ἡγεμονίας ἐξ αἰτίας του· διεδόθη γὰρ
τὸ κακὸν καὶ εἰς τῆς Μολδαβίας τὴν ἡγεμονίαν, εἰς τόσον ὅπου νὰ νομίζου-
ν ὅλοι οἱ Ὁσμανλῆδες τὴν Βλαχοπογδανίαν κοινὸν σιτηρῆσιον καὶ νὰ ζητοῦν
χιζμέτια εἰς αὐτὰς ἀδίκως, καὶ πολλάκις καὶ εἰς τὰς περὶ αὐτὰς κωμοπό-
λεις τε καὶ πόλεις, διὰ νὰ ἀρπάξουν ἀπὸ τοὺς ἡγεμόνας ἐκεῖνα ὅπου δὲν
τοὺς πρέπει, μὲ τὸ ξεγύμνωμα καὶ ζημίαν τῶν ἐγγωρίων πτωχῶν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1723.

Ὁ Πέρσης ἡγεμὼν τῆς πόλεως Δερπένδ, προτιμῶν τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ
Πέτρου τῆς τυραννίας τοῦ Μαχμούτη, παρέδωκεν εὐθὺς τῷ Πέτρῳ τὴν πό-
λιν. Εἰσῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος εἰς τὴν Δερπένδ καὶ ὁ στρατός του ἐστρατοπέ-
δευσε παρὰ τῇ ἀκτῇ τῆς θαλάσσης· ὁ σὰχ Χουσεΐνης ἐζήτει τὴν βοήθειαν
τοῦ Πέτρου κατὰ τοῦ ἀντάρτου Μαχμούτη, καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Ἰσπα-
χάν καὶ σλαβίαν του ὁ υἱὸς του φυγὼν ἐζήτει τὴν αὐτὴν παρὰ τοῦ αὐτοῦ.
Ὅθεν ὁ Πέτρος ἐπανακάμψας ἤδη εἰς τὴν Μόσχαν πέμπει μὲ στρατὸν τὸν
γενεράλην Ματουφζίν, ὅστις ἐλθὼν ὑπέταξε τὴν πόλιν Μπακού, κατὰ μῆ-
να Αὐγούστου. (Γενᾶται περὶ αὐτὴν πολὺ πετρώλαιον.) Γίνεται οὖν συμφω-
νία μεταξὺ τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ Ταμάση κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον, ἐν ᾗ ὁ
Ταμάσης παρεχόμενος τῷ Πέτρῳ οὐ μόνον τὸ Δερπένδ καὶ τὴν Πακού, ἀλλὰ
καὶ τὰς ἐπαρχίας Γκιλάν, Μαζενδεράν καὶ Ἀστεραμπάτ, (ἄλλοι δὲ ἔγρα-
ψαν Δαγιστάν καὶ Σιρβάν,) τρεῖς ἐπαρχίας ἐξ ὧν καὶ μόνον συνέκειτο ἡ πο-
τὲ βασιλεία τῶν Μήδων καὶ ἐγένετο ὕστερον καὶ τὸ πρῶτον βασιλείου τοῦ
Κύρου· παρεχόμενος δὲ αὐτὰ διὰ νὰ τὸν δεφενδεύσῃ κατὰ τοῦ τυράννου Μαχ-
μούτ, ὅπου εἰρκτῇ παραδοὺς τὸν τε πατέρα του καὶ τοὺς ἀδελφούς του κα-
τεδίωκε καὶ αὐτὸν διὰ νὰ τὸν φονεύσῃ· (τὴν αὐτὴν τε δεφένδουσιν ἐζήτει ὁ
Ταμάσης καὶ παρὰ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη πέμψας πρέσβεις του εἰς τὴν Πό-
λιν, ἀλλ' οὐδὲν διεπράξατο·) ἐδίδεν αὐτὰ τῷ Πέτρῳ διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ φυ-
λάξῃ, διὰ τὸν ἑαυτὸν του τὸ λοιπὸν μέρος τῆς τῶν Περσῶν καὶ πατρικῆς του
βασιλείας. Ὁ Πέτρος λοιπὸν εἰς αὐτὴν τὴν συμφωνίαν ὑπισχεῖτο νὰ ἐφορ-
μήσῃ κατὰ τοῦ τυράννου Μαχμούτη εἰς τὴν Περσίαν πρὸς βοήθειαν τοῦ
παναθλίου Ταμάση.

Ὁ Ἐπίτροπος Ἰμπραήμ-πασσᾶς διὰ νὰ καταπείσῃ τὸν σουλτάν Ἀχμέ-
την νὰ μὴν ζητῇ πόλεμον κατὰ τοῦ βασιλέως τῶν Ρούσων Πέτρου, πέμ-
πει μὲ στρατὸν εἰς τὴν Περσίαν τὸν ἡγεμόνα τοῦ Βάν καὶ ὑποτάσσει τὰ
κάστρα καὶ ἐπαρχίας τῶν Περσῶν Καζβίν, Τέβρις καὶ Ἐριβάνι καὶ τὴν μέ-
χρη τοῦ Χαμεδάν ἐπαρχίαν. Ἄλλοι δὲ ἔγραψαν ὅτι νὰ ὑπέταξαν οἱ Τούρκοι

τὸ Χαμεδάν, τὸ Ἐρδεβίλ καὶ τὸ Τέβρις, ἐνῶ δὲν ἦσαν ποσῶς στρατιωτικαὶ Πέρσαι πρὸς δεφένδουσιν του, καὶ οἱ πολῖται Γκιουρτζήδες ἐπολέμησαν μάλα ἀνδρείως, φρονεύσαντες πολλοὺς Τούρκους, καὶ ἐφονεύθησαν καὶ ἐξ αὐτῶν οὐκ ὀλίγοι, καὶ τέλος παρεδόθησαν.

Οἱ Ἀρμένιοι τοῦ Ναγκιζάν ἐν τούτοις εἶχαν προσκαλέσει τὸν ῥηθέντα ἡγεμόνα τοῦ Βάν νὰ ἔλθῃ νὰ τοὺς ὑποτάξῃ, ἀλλ' ἔθανεν αὐτὸς ἐν τῇ πολιορκεῖν τὴν πόλιν Τέβρις.

Ὁ ἡγεμὼν τῆς Ἀμίδης εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ἐριβάνι, καὶ παρέτεινον οἱ Τοῦρκοι τὰς ἀρπαγὰς των ἕως εἰς τὸ Χαμεδάνι, μηδενὸς ὄντος τοῦ προμαχομένου, διὰ τὰς ἀταξίας καὶ δυστυχίας τὰς ἐν τῇ Περσίᾳ.

Ὁ τύραννος Μαχμούτης μανίᾳ τινι φερόμενος φονεύει ἰδιοχείρως ὅλους τοὺς υἱοὺς καὶ ἀνεψίους τοῦ σάχ Χουσεϊνῆ, ἑκατὸν τὸν ἀριθμὸν.

Γίνεται συμφωνία μεταξὺ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη καὶ τοῦ Πέτρου· περιεῖχεν ἄρθρα ἐξ' οἰκιοῦνται ἐν αὐτοῖς αὐτοὶ οἱ δύο τὰς ἐπαρχίας ὅπου ἤρπασαν ἀπὸ τὴν Περσίαν· καὶ εἰς τὸ ἄ ἄρθρον ὁ σουλτάν Ἀχμέτης ὑπόσχεται νὰ δεχθῇ τὸν σάχ Ταμάση διὰ βασιλέα τῶν Περσῶν καὶ νὰ τὸν βοηθήσῃ παντοίως διὰ νὰ θεμελιωθῇ εἰς τὸν θρόνον του, ἂν στέρξῃ νὰ ἐνεργηθοῖν τὰ ἄρθρα αὐτῆς τῆς συμφωνίας, ἥτις ὑπεγράφη παρὰ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη τῇ ἡ τοῦ Ἰουλίου, καὶ ἡ ἐπικύρωσις τοῦ Πέτρου εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν Πόλιν μὲ τὸν Ῥομαντζόφ.

Καὶ τοι φυγὰς ὁ σάχ Ταμάσης εἰς τὸ Μαζενδεράνι διὰ τὴν καταδρομὴν τοῦ Ἑσέφη, δὲν ἐδέχθη τὰ ἄρθρα αὐτὰ, ἀλλ' ἔγραψε τῷ Πέτρῳ τὸ ὅτι δὲν δέχεται βοηθείας ὅπου τοῦ τὰς πωλοῦν τόσον ἀκριβὰ, καὶ ἐνόμιζε πῶς νὰ εἶναι ἀρκετὰ πληρωμένος μὲ τὴν παραχώρησιν τοῦ Δαγιστανίου καὶ τοῦ Σιρβάν, καὶ ὠνόμαζε τὴν συμμαχίαν αὐτὴν ὅπου τὸν ὑπεσχέθησαν δόλιον καὶ μυσαρὰν. Ὅθεν ὁ σουλτάν Ἀχμέτης δὲν τὸν ἐβοήθησε πλέον καὶ κατεκράτει τὰς ἁς ἤρπασε περσικὰς ἐπαρχίας, τὴν Γεωργίαν δηλαδὴ, ὅλην σχεδὸν τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὸ Χαμεδάνι. Ὁ Πέτρος πάλιν ἐκυριάρχει τὴν δυτικὴν ἀκτὴν τῆς Κασπίας θαλάσσης, τὸ Χορασάνι, τὸ Κερμάν καὶ τὸ Δαγιστάν. Ὁ Ἑσέφης ὥριζε τὸ Ἰσπαχάν καὶ τὸ Σιράζ· καὶ ὁ σάχ Ταμάσης ὥριζε μόνον τὸ Ἀζερπεγιάν, τὸ Μαζενδεράν καὶ τινὰ μέρη εἰς τὸ Ἰράκ-Ἀτζαμί, ἥτοι τὴν ἡν ὥριζε μόνον ὁ πατὴρ τοῦ Κύρου ἐπαρχίαν.

Ὁ σάχ Ταμάσης λοιπὸν μὲ τὸ νὰ μὴν ἐδέχθη τὰ ἄρθρα τῆς μεταξὺ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ καὶ τοῦ Πέτρου συμφωνίας δὲν ἐβοηθήθη πλέον μήτε ἀπὸ τὸν Πέτρον διὰ νὰ μὴ φανῇ πῶς κάμνει παράβασιν ὁ Πέτρος εἰς τὴν μεταξὺ του καὶ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη συμφωνίαν, τῆς ὁποίας τὸ δ' ἄρθρον περιεῖχε τὸ, ἂν μὴ δεχθῇ ὁ σάχ Ταμάσης τὴν συμφωνίαν αὐτὴν, ὁ Ἀχμέτης καὶ ὁ Πέτρος νὰ ἀκολουθοῦν εἰς τὸ νὰ τὸν παίρνουν καὶ ἄλλας του ἐπαρχίας, ὅπου αὐτοὶ οἱ δύο νὰ μοιράζων μεταξὺ τους τίς ποῖαν νὰ πάρῃ· καὶ πῶς ὁ Πέτρος νὰ ἔχῃ χρέος νὰ μεσολαβῇ ἢ νὰ πολέμῃ διὰ νὰ μένουν εἰς τὸν σουλτάν Ἀχμέτην αἱ ἀρπαγεῖσαι παρ' αὐτοῦ περσικαὶ ἐπαρχίαι.

Ἀναλαμβάνει πάλιν τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας ὁ προῤῥηθεὶς Κύριλλος ὁ Γ' ἐλθὼν ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Οἱ πολῖται τῆς

ἐν τῇ Συρίᾳ Βερρόιας ἐλθόντες εἰς τὴν Δαμασκὸν προβάλλουσι τῷ κύρ Κυρίλλῳ αὐτῷ ἵνα χειροτονηθῇ αὐτοῖς Βερρόιας ἐπίσκοπος ὁ συμπολίτης αὐτῶν Ἀθανάσιος ὁ πρεσβύτερος· ὁ Κύριλλος ὑπεσχέθη μὲν, ἀλλ' ὕστερον μεταγνοὺς οὐ κεχειροτόνηκεν. Ὅθεν οἱ Χαλεπλῆδες μὲ τὸ ἀρζι τοῦ πασσᾶ τῆς Δαμασκοῦ εἰς τὴν Πόρταν ἐκλέγουσιν αὐτὸν πατριάρχην Ἀντιοχείας κατὰ μῆνα Αὐγουστον ἔτει 1724· καὶ ἦσαν ἐν ταύτῳ δύο πατριάρχαι Ἀντιοχείας, ὁ μὲν Κύριλλος καθήμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν, ὁ δὲ Ἀθανάσιος οὗτος ὁ Γ' καθήμενος εἰς τὸ Χαλέπι· ὅστις εἰδὼς τὸ φύσει ἐπικλινὲς τῶν Χαλεπλῆδων εἰς καλοφαγίαν τε καὶ πολυφαγίαν τοὺς ἔδωκεν ἄδειαν ἰχθυοφαγεῖν Τετράδα τε καὶ Παρασκευὴν, καὶ τῇ τεσσαρακοστῇ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων μόνον 12 ἡμέρας νηστεύειν· τοῦτο δὲ πεποίηκε μᾶλλον νουνεχῶς καὶ πολιτικῶς· κατενόει γάρ ὅτι ἂν δὲν τοὺς δώσῃ τὴν ἄδειαν θέλουσι τὴν λάβει παρὰ τῶν παπιστῶν παπᾶδων, πολλῶν ὄντων καὶ τὴν τῶν ὀρθοδόξων πρὸς τὸν παπισμὸν ἐπιστροφὴν περὶ πλείστου ποιουμένων, καὶ ἔργον καθαντὸ ἐν τῇ Βερρόιᾳ καὶ πρώτιστον τοῦτο ἐπαγγελιομένους.

Ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας ἐφέρετο δραστηριώτερον εἰς τὴν διεξαγωγὴν τοῦ πατριαρχείου του, ζῶν ἀφιλοπροσώπως καὶ πρὸς χάριν οὐδὲν ποιῶν ἐπ' ἀναιρέσει τοῦ δικαίου· ὅθεν ὑπέστη τοιοῦτόν τι. Ὁ Πέτρος ὅπου μὲ κόπους δυστυοίστους μετεμόρφωσε θαυμασίως τοὺς Ρούσσους καὶ τοὺς ἐξεπαιδεύσεν ὅλας τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας καὶ ἐγύμνασε καὶ τὸ στρατιωτικόν του εἰς τὰ πολεμικὰ καὶ εἰς τὴν τακτικὴν, προνοῶν τὴν ὑγίαν του, μὲ τὸ νὰ μὴ ἔχῃ τὸ κλίμα τροφὰς ἀβλαβεῖς διὰ τὰς νηστείας εἶχε ζητήσει παρὰ τοῦ πατριάρχου Κύρ Ἱερεμίου τὸ νὰ τοὺς δοθῇ ἄδεια νὰ καταλύουν μόνον εἰς καιρὸν πολέμου. Τὸν εἶχε στείλει φιλίας χάριν δύο σορόκια σαμούρια καὶ τέσσαρας εἰκόνας· ἐφοβήθη νὰ τὰς βάλῃ εἰς τὸ πατριαρχεῖον καὶ τὰς ἔβαλεν εἰς τὸ μοναστηρίδιον τὸ κατὰ τὴν νῆσον τῆς Προποντίδος Πρώτην, ὅπου σῶζονται καὶ μέχρι τῆς σήμερον, θαυμασιώταται. Καὶ τότε μὲν διὰ συν-οδικοῦ γράμματος, συγκατανεύσει καὶ ὑπογραφῇ τῶν ἀρχιερέων ἔδωκεν τὴν ἄδειαν μυστικώτατα· τανῦν δὲ συγγισθέντες ἐπὶ τῇ τοῦ πατριάρχου δραστηριότητι γράφουσι κατ' αὐτοῦ ἀρζουχάλι τὸ πῶς εἶναι μισθωτὸς τῶν Ρούσσων, καὶ πῶς τοὺς ἔδωκεν ἄδειαν νὰ κρεωφαγοῦν διὰ νὰ ἔχουν δυνάμεις νὰ πολεμοῦν μὲ τοὺς Τούρκους, καὶ τὸ ἔδωκεν τῷ ἄνακτι μὲ τὸ μέσον τοῦ ἀρχιδιακόνου του Μαρμαρηνοῦ τοῦνομα Ἀνθίμου, ἐνδυθέντος γυναικίαιαν στολήν· ἔστειλεν ὁ ἄναξ τὸ ἀρζιχάλι τῷ Ἐπιτρόπῳ προστάξας νὰ τὸν ἀνακτολοπίσῃ· εὐθὺς οὖν ἐσηκώθη ὁ πατριάρχης εἰς τὸν μονυχτοῦραγον. Δραμῶν ὁ Μανουὴλ Ὑψηλάντης εἰς τὸν Μεχμέτ-κεαγιάν τὸν κατέπεισεν ὅτι συκοφαντία τὸ πρᾶγμα καὶ σκευωρία τινῶν ὅπου μὲ τὸ νὰ μὴ κάμνῃ τὰ ζητήματά τοις ἠθέλησαν νὰ τὸν ἀφανίσουν, ἄνθρωπον ὅπου πρὸς χάριν οὐδὲν ἀποφασίζει, καὶ χαλιναγωγεῖ καὶ παιδεύει ἀσπόνδως τοὺς καὶ μικρὸν ἀτακτοῦντας· πληρώνει λοιπὸν 200 πουργεῖα, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἀντὶ φόνου ἐφόρεσε καθάδι παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου, καὶ ἐστάλῃ εἰς τὸ πατριαρχεῖον προσταχθεὶς νὰ ἐπισκέπτηται τὸν βαγιάν καὶ νὰ παιδεύῃ τοὺς ἀτάκτους. Ἐσυχώρησε τὸν ἀρχιδιακόνον ἐλθὼν μαρτυρήσαντα τὴν σκευωρίαν, καὶ ὕστε-

—1724

ρον τὸν ἐπρωβίβασεν εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν τῆς Τήνου. Ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς οὐδὲνα παρηνώχλησε, μόνον τοὺς ἔκαμε νὰ πληρώσουν τὸ ἡμῖσι τῆς ζημίας.

Ἔτει σωτηρίῳ 1724.

Ἀσθενήσας ποδαλγία εἰς τὴν Δαμασκὸν ὁ Ἀντιοχείας Κύριλλος ἔδωκε τὴν κλεῖδα τοῦ σενδουκίου του εἰς τὸν διάκονόν του διὰ νὰ τὸν φέρῃ ἔξω-
δα. Εἶχεν εἰς αὐτὸ χρῆματα ἱκανὰ διηρημένα εἰς δεσμίματα. ἔκλειψεν ὁ διά-
κονος ἐν τούτων ὅπου ἔλαχε νὰ περιέχῃ φλωρία 1,000. Ἀπαλλαγείς οὖν
τῆς νόσου καὶ ἐξετάσας τὸ σενδοῦκι, καὶ κατιδὼν ὅτι λείπει τὸ ἐν τῶν δε-
σιμάτων ἀφώρισε τὸν κλέψαντα ὅστις λειτουργήσας μέλλων ἐξωμολογήθῃ
εἰς αὐτόχθονα πνευματικόν, ὅστις κρυφῇ ἐπαπίστιζεν. Εἰπόντι οὖν ὅτι, ἀμέλ-
λω συλλειτουργήσας τῷ δεσπότη ἀφορίσαντι διὰ τὰ 1,000 ἅπερ ἔκλειψα
φλωρία, ἀπεκρίθη τὸ, «δὸς μοι τὰ κλαπέντα, καὶ γὰρ μὲ τρόπον δίδω τῷ
πατριάρχῃ, καὶ σὺ λειτουργήσων». Λαβὼν οὖν εἶπε τοῖς ὁμοπίστοις αὐτοῦ,
«ἰδοὺ εὗρομεν τὸν τρόπον νὰ ἐλύσωμεν τὸν πατριάρχῃ διὰ τὴν φιλαρ-
γυρίαν του μὲ αὐτὰ τὰ ἰδικὰ του 1,000 φλωρία». Ἀπήγαγον οὖν αὐτῷ
250 φλωρία λέγοντες ὅτι ἐπειδὴ καὶ μὲ τὴν ὑπεράσπισίν του ζῶσιν ἐκεῖ,
παρκαλοῦν νὰ τὰ δεχθῇ, ἀφιερωθέντα τῷ θρόνῳ ὑπὸ παπιστοῦ τινος ἡδὴ
θανόντος· τὰ ἐδέχθη, τοὺς εἶπε νὰ ἐρχωνται εἰς τὴν ἐκκλησίαν του καὶ
νὰ διδάσκωσι τὸν λαὸν εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ἐδίδασκον οὖν, καὶ κατ' οἴκους
εἰσερχόμενοι ἔσπερνον τὸν παπισμόν· μετὰ τινος μῆνας τοῦ ἐπῆγαν ἄλλα
250 καὶ ἡξιώθησαν μεζονος περιποιήσεως. Χριστιανοὶ τινες τὸν εἶπον ὅ-
τι διδάσκουσι κακῶς εἰς τὰ σπῆτια, καὶ τοὺς ἀπεκρίθη τὸ ὅτι εἰσὶ βάρβα-
ροι. Ὑστερον τὸν ἔδωκαν καὶ ἐκ μέρους τοῦ πάπα 500 φλωρία λέγοντες
νὰ τὸν γράψῃ ὅτι τὰ ἔλαβε, καὶ γράψαντες αὐτοὶ καθὼς ἤθελον τὸν εἶπαν
νὰ τὸν στείλῃ καὶ πεσχήσι. Ἀγοράσας οὖν 600 γροσίων φαρφυρία τὰ ἔ-
στειλε μὲ τὸν ἀνθρωπὸν του Σεραφεῖμ, παπολάτρην ἡδὴ, καὶ ἐκοινολογή-
θη εἰς τὴν Ῥώμην τὸ ὅτι ὁ Ἀντιοχείας ἐπαπίστισεν. Ἔστειλεν οὖν καὶ ὁ
πάπας τῷ Κυρίλλῳ ἐν φελόνι 15 γροσίων, πατερίζαν γροσίων 10 καὶ
κομβοσχοῖνια τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου. Ἐν τούτοις Εὐθύμιος τις ἀνεπίδὸς τοῦ
ῤηθέντος Σεραφεῖμ, γνωστὸς τῷ ἡγεμόνι τῆς Σιδωνος, ἐδεήθη αὐτοῦ νὰ προσ-
τάξῃ νὰ τὸν χειροτονήσουν Πτολεμαῖδος, διὰ νὰ εἶναι καὶ αὐτὸς ἐπίσκοπος
εἰς τὸν τόπον ὅπου ὁ πασσᾶς ὀρίζει. Οὗ γενομένου καὶ ἀνυποίστου φανέν-
τος, διὰ τὸ παρ' ἐνορίαν, τῷ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων Χρυσάνθω ἐπεμ-
ψε τὴν καθαιρέσιν τοῦ Εὐθυμίου τῷ Ἀντιοχείας αὐτῷ Κυρίλλῳ. Ἐν τού-
τοις εἶχε μεταταθεῖ εἰς τὴν ἡγεμονίαν τῆς Δαμασκοῦ ὁ ἡγεμὼν τῆς Σι-
δωνος. Ὁ Κύριλλος οὖν λογιζόμενος τὸ ὅτι συγγενὴς τοῦ Σεραφεῖμ ὁ Εὐθύ-
μιος οὐκ ἀνέγνω τὴν καθαιρέσιν· ἀλλ' ἐπανακάμψαντος τοῦ Σεραφεῖμ ἀπὸ
τῆς Ῥώμης, ἰδὼν ὅτι τὸ πεσχήσι τοῦ πάπα ὀλίγον εἰς καιρὸν ὅπου ἤλπιζε
πολὺ, ἀνέγνω τὴν καθαιρέσιν. Ὁ Εὐθύμιος ἀπελθὼν πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῆς
Δαμασκοῦ εἶπε τὸ, «Μὲ ἀφώρισεν ὡς Φράγκον, δὲν εἶμαι, ἰδὲ τὰ ἐνδύμα-

τά μου». Ὁθεν ὁ ἡγεμὼν ὀργισθεὶς κατὰ τοῦ Κυρίλλου, ἔπαυσε τὴν ὀργὴν τοῦ μὲ καταβολὴν ἱκανῶν φλωρίων.

Θνήσκει εἷτα ὁ Κύριλλος καὶ ἐπιβιοῖ ὁ Ἀθανάσιος μόνος πατριαρχεῦων εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας ὀλόκληρον ὀρθοδόξως καὶ ἐναρέτως καὶ διὰ τὴν φρόνησιν ὑπερεπαινούμενος.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀπῆλθον ἀγῶ εἰς τὸ Γιάσι, φθάσας κατὰ μῆνα Ἰούνιον, ἐπὶ παιδείᾳ τῆς ἐλληνικῆς γλώττης παρὰ τῷ διδασκάλῳ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας Μιχαὴλ Ρακοβίτζα βοεβόδα, τῷ ἱερομονάχῳ Ναθαναὴλ Χίψ τῷ Καλλονάρῃ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1725.

Ὁ πασσᾶς τοῦ Βαγδατίου μὲ στρατὸν ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ τυράννου Ἐσρέφη καὶ ἔρχεται νὰ τὸν πολεμήσῃ εἰς τὸ Ἰσπαχάνι καθ' ὁδὸν ὑποτάσσει πολλὰς πόλεις. Φοβηθεὶς ὁ Ἐσρέφης πέμπει πρέσβυν εἰς τὴν Πόλιν καὶ ζητεῖ τὴν μετὰ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη εἰρήνην· δὲν εἰσακούεται μὲ τὸ νὰ ᾤθελε νὰ τὸν δεχθῶν ὡς νόμιμον βασιλέα καὶ ἰσότημον μὲ τὸν βασιλέα τῶν Ὀθωμανῶν.

Ἐπασχεν ὁ Πέτρος πρὸ πολλοῦ ἀπὸ ἀπόστημα καὶ ὑπέκειτο καὶ εἰς ἰσχυρίαν· οἱ πολλοί του κόποι οἱ σωματικοὶ καὶ αἱ μέριμναι τῆς ψυχῆς ἠΐξησαν τὸ πάθος του καὶ ἔκαμαν νὰ πλησιάσῃ καὶ τὸ τέλος του, καὶ ἀπέθανε τῇ κῇ τοῦ Ἰανουαρίου εἰς τὰς τέσσαρας ὥρας τῆς ἡμέρας, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ διεδέχθη τὴν βασιλείαν ἡ σύζυγός του καὶ βασιλὶς Αἰκατερίνη.

Πύξησεν ὁ Πέτρος καὶ τὸ βασιλικὸν εἰσόδημα, ἀναβιδάζωντάς το εἰς 13 μιλλιούνια ρούβλια εἰς καιρὸν ὅπου τὸ εὔρε 5 μιλλιούνια.

Αἱ ἐπισκοπαὶ ἦσαν 22, καὶ μὲ ὅλον ὅπου ἐπρόσθεσε πολλὰς ἐπαρχίας εἰς τὸ βασιλείον του, τὰς ἔκαμεν ὁκτώ· ἐφύλαττεν ἐν εἰρήνῃ τὴν ἐκκλησίαν τῶν Ῥουσῶν αὐτὸς ὁ ὀλίγος ἀριθμὸς τῶν ἐπισκόπων τῆς.

Ἔτει σωτηρίῳ 1726.

Ἡ ἄρτι βασιλεύσασα τῆς Ῥουσίας βασιλὶς Αἰκατερίνη δὲν ἔστειλε στρατεύματα εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν ἔχουσα τὴν φροντίδα τῆς συστάσεώς της εἰς τὸν νέον θρόνον της. Οἱ Τοῦρκοι τὴν ἀμεριμνίαν αὐτὴν βλέποντες δὲν ἠθέλησαν νὰ φυλάξουν τὸ ἄ ἄρθρον τῆς συμφωνίας ὅπου περιεῖχε τὰ σύνορα τῶν περσιῶν ἐπαρχιῶν ὅπου ἡρπάγησαν ἀπὸ τε τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη, καὶ ἐφαντασιοκοποῦσαν νὰ ἀρπάσουν ἀπὸ τοὺς τόπους τοῦ Πέτρου ὅπου ἐπῆρε παρὰ τῶν Περσῶν. Ὁ Ῥομαντζὸβ διωρισμένος εἰς αὐτὸ τὸ ἔργον τῶν συνόρων ἐβίαζε νὰ τὸ τελειώσῃ, ἀλλ' ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας, κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ ῥηγός του, ἀνέτρεπε τὰ κινήματά του, καὶ δὲν ἐστάθη τρόπος· νὰ διορισθῶν αὐτὰ τὰ σύνορα τῶν νεοκτῆτων ἐπαρχιῶν.

Φθάνει λοιπὸν ἐν τούτοις ὁ ἡγεμὼν τοῦ Βαγδατίου εἰς τὸ Ἰσπαχάνι.

—1727

συγκροτεῖται πόλεμος μετὸν Ἑσρέφην, παρατείνεται ὥρας ὀκτώ, καὶ τέλος ἡττῶνται οἱ Τοῦρκοι ὀλοτελῶς φονευθέντων ἐν τῷ πολέμῳ 12 χιλ. Τοῦρκων. Εἰς τὴν Πόλιν μαθόντες τὴν ἡτταν καὶ τὴν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ καὶ Σμύρῃ ἐπισυμβᾶσαν ἀποστασίαν ἐδιόσθη ὁ Ἱπραῖμ-πασσάς νὰ εἰρηνεύσῃ μετὸν Ἑσρέφην καὶ νὰ τὸν δεχθῇ νόμιμον βασιλέα τῶν Περσῶν. Τὴν δὲ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἀποστασίαν κατήργησεν ὁ Καμπά-Κουλάκης κεχαγιάς τοῦ τότε ἡγεμόνος Αἰγύπτου, καὶ ὁ προεξάρχων τῆς ἀποστασίας δόλῳ καὶ ὑποκρίσει καὶ πλασταῖς περιποιήσεσι μεταπεμφθεὶς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπνίγη καὶ ἐξῆλθῃ τὸ σῶμά του εἰς τὴν Προποντίδα. Ἐγένετο οὖν εἰρήνη καὶ συμφωνία ἀγάπης μεταξὺ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη καὶ τοῦ ἀντάρτου Ἑσρέφη καὶ ἔπαυσαν αἱ μεταξὺ Περσῶν τε καὶ Τοῦρκων μαιρονεῖαι καὶ αἱ ἀρπαγαὶ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη εἰς τὰς περσικὰς ἐπαρχίας, καὶ ἔμεινε κυριάρχης ὢν ἐς τὸδε ἥρπασεν ἐπαρχίῳν. Ὁ τύραννος Ἑσρέφης αὐτὸς κατανόησας ὅτι μέλλει νὰ πολεμηθῇ παρὰ τοῦ Ναδὶρ-Κουλοῦ-χάνη φονεύει τὸν ὃν εἶχεν ἐν τῇ εἰρικτῇ σάχ Χουσεῖνην.

Ἡ Μαριώρα, ἀδελφὴ τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας Γρηγορίου Γκίκα καὶ θυγάτηρ τῆς Ῥωξάνδρας θυγατρὸς τοῦ Ἐξ ἀπορρήτων Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαυροκορδάτου, εἶχεν ἄνδρα τὸν Λάσκαριν Μαμωνᾶν (κατήγετο δὲ ἀπὸ Μωρέως, καὶ εἰς αὐτὴν καὶ μέχρι τοῦδε Μαμωνᾶδες εἰς τὸν Μωρέαν συγγενεῖς του). Εἶχε γεννήσει καὶ δύο τέκνα αὐτὸς μετὰ τῆς Μαριώρας αὐτῆς, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς τυφλωθεὶς τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν, ἀηδίαζεν ἡ σύζυγός του ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐζήτηε νὰ τὸν χωρίσῃ, διὰ νὰ τὴν πάρῃ εἰς γυναῖκα Ἀνδρόνικος ὁ Χρυσοσκουλαῖος. Ἐζήτησεν οὖν ἡ μήτηρ αὐτῆς Ῥωξάνδρα παρὰ τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου νὰ δώσῃ τὸ διαζύγιον· δὲν ἠθέλησε· τὸ ἐπρόβαλε καὶ ὁ ἀδελφὸς τῆς Δραγομάνου, καὶ πάλιν δὲν ἠθέλησε· δὲν ἤκουσε περὶ τούτου, προβληθέντος καὶ αὐθις καὶ μάλα αὐθις καὶ αὐθις, οὔτε τὰ ταξίματα τῶν οὔτε τὰ δῶρά των οὔτε τὰς ἀπειλάς των, ἀλλ' ἐπέμενε λέγων τὸ, αὐθὶς ὁ θεὸς συνέζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω· καὶ ὥς εἴωθε πάντοτε νὰ μὴν κάμνῃ ποτὲ κἀνὲν πρᾶγμα ἢ παράνομον ἢ ἀσυνείθιστον, οὔτω καὶ ταῦν ἐκινεῖτο κατὰ τὴν ἀνέκαθεν συνήθειάν του.

Ἔτει σωτηρίῳ 1727.

Διὰ σκανδάλων τοῦ τε ἀρχιατροῦ τοῦ Μιχαὴλ βοεβόδα, Σγουρομᾶλλον Καρατζᾶ καὶ τοῦ συγγάμβρου του Γεωργίου Κάλφολγου (ἦσαν δὲ οὗτοι ἀμφότεροι γαμβροὶ τοῦ κκιεκεχαγιά Θεοδώρου,) συγχίζεται μετὰ πολλὰ ὁ Μιχαὴλ-βοδας μετὸν ἐξηθέντα Μανουὴλ Ὑψηλάντην, καὶ διώκει ἀπὸ τὸ Γιάσι καὶ τὸν ἀδελφόν του Κωνσταντῖνον Ποστέλνικον τὸν καὶ Μέγαν Ῥήτορα τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰωάννην Ἀγαν, καὶ τοὺς δύο γαμβροὺς αὐτοῦ Διαμαντῆν Ῥάζων καὶ Γεώργιον Μουρούζην, καὶ τὸν πατέρα μου Θεόδωρον καμαράσην τῶν Ὀκνῶν, κατὰ μῆνα Μάϊον. (Ἐμεὶ δὲ συμμαθητιῶντα μετὰ τῶν πεῖζαδέδων αὐτοῦ, ὡς παιδίον

μικρὸν οὐκ ἐδίωξε μετὰ τῶν συγγενῶν μου.) Γράφει ὁ Μανουὴλ τῷ Μιχαὴλ βοεβόδα τῇ τεσσαρακοστῇ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ζητῶν συγχώρησιν καὶ παρακαλῶν νὰ δεχθῇ πάλιν τοὺς συγγενεῖς του πέντε εἰς τὴν δούλευσίν του· δὲν εἰσηκούσθη. Γράφει τὰ αὐτὰ καὶ τῇ τεσσαρακοστῇ τῆς Παναγίας, καὶ πάλιν δὲν εἰσηκούσθη. Πέμπει γράμμα συστατικὸν τοῦ Μεχμέτ-κεαγιά, ἀλλ' ὁ ἀρχιεπὶς τοῦ Σγουρομάλλης ὁ προρῆθεις τὸν καταπειθεῖ ὅτι ψευδὴς ἡ βούλλα τοῦ γράμματος, ὅθεν ἀπράκτησε καὶ τὸ γράμμα. Προβάλλει οὖν ὁ Μανουὴλ τῷ Μεχμέτ-κεαγιά τὴν πτώσιν τοῦ Μιχαὴλ βοεβόδα καὶ τὴν αὐθέντευσιν τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας Γρηγορίου Γκίκα· δὲν ἐδέχθη ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης τὴν ἔξωσιν τοῦ Μιχαὴλ βοεβόδα διὰ τὴν κατὰ τῶν Κατάνων νίκην. Ἐρμήνευσεν ὁ Μανουὴλ τὸν Ἐπιτροπον νὰ εἴπῃ τῷ ἄνακτι ὅτι μόνος του παραιτεῖται, ἥτοι κάμνει ἰστιφά, μὲ τὸ νὰ θέλῃ νὰ ἔλθῃ πρὸς καιρὸν νὰ ἡσυχάσῃ ἀφοῦ ἐδούλευσε κατὰ σειρὰν χρόνους ἑνδεκα· τὸ ἐπίστευσεν ὁ βασιλεὺς, καὶ μαζιλευθεῖς ὁ Μιχαὴλ βοεβόδας, γίνεταί αὐθέντης Μολδαβίας ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Γρηγόριος ὁ Γκίκας κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον.

Ἀσχάλλων οὗτος κατὰ τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου διὰ τὴν παρακοὴν τῆς παρὰ κλήσεώς του τῆς διὰ τὸ διαζύγιον εὔρε καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς ἀσχάλλοντας διὰ τὸ τοῦ Κύρ Ἱερεμίου ἐν τῷ πατριαρχεῦειν δραστήριον· ὅθεν ἀποσασίζεται κρυφῇ μεταξύ τινων ἀρχιερέων ἢ τοῦ Κύρ Ἱερεμίου πτώσις καὶ ζητεῖται ἄδεια διὰ λαϊκῆς χειρὸς παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ τοῦ Μεχμέτ-κεαγιά νὰ ἐκλέξουν ἄλλον εἰς πατριάρχην. Δοθείσης τῆς ἀδείας, εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ἡρακλείας Καλλινίκου τὸ ἔξω τῆς πύλης τοῦ Φαναρίου νύκτωρ καὶ κρυφῇ συναχθέντες ἐκλέγουσι τὸν οἰκοδεσπότην Ἡρακλείας· ἡμέρας ἄρτι διαγελώσης τὸν εὖρον νεκρὸν· ὅθεν φοβηθέντες μήπου λάβῃ εἶδῃσιν ὁ Ἱερεμίας καὶ φθάσῃ καὶ τοὺς παιδεύσῃ, πάλιν διὰ λαϊκῆς χειρὸς μνηύουσι τῷ Μεχμέτ-κεαγιά ὅτι ἐξελέξαντο ὃν πέμπουσι τῇ Ὑψηλότητι του Νικομηδείας Παΐσιον μὲ εἶδῃσιν τάχατες ὅτι ἀκόμη ἡ ἐκλογὴ των δὲν ἔγινε· ὡς εἰδήμονα οὖν τῆς τουρκικῆς γλώσσης καὶ εὐροῖαν γλώττης πλουτοῦντα παρακαλοῦσι τὸν Νικομηδείας Παΐσιον ἀπελθεῖν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἀναγγεῖλαι τῷ κεαγιάπερ τὸ τῆς ἐκλογῆς ἀτελείωτον.

ΚΕΦ. Ε'.

Πατριαρχεία τοῦ Κωνσταντινουπολίτου

Παΐσιου τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας.

Εἶχε γένει Δραγομάνος τῆς Πόρτας ὁ ἀδελφὸς τοῦ Γρηγορίου Γκίκα Ἀλέξανδρος. Σὺν αὐτῷ οὖν ἀνταμώσας, ὡς σύνθετες, ὁ Κύρ Παΐσιος τὸν Μετ-κεχαγιᾶν εἶδε παρ' αὐτῷ τὸ ἐσφραγισμένον ἔγγραφον τῶν ἀρχιερέων περὶ τῆς ἐκλογῆς του, καὶ εὐθὺς ἔστειλε τζαούσην εἰς τὸ πατριαρχεῖον νὰ σηκώσῃ τὸν Ἱερεμίαν· οὗ γενομένου ἔτρεξαν εὐθὺς οἱ ἀρχιερεῖς εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ ἀναβάντες εἰς τὸν Ἐπίτροπον παρέστησαν τὸν ἐκλεχθέντα Παῖσιον, καὶ ἐφόρεσε καβάδι διὰ τὴν πατριαρχεῖαν μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς, κατὰ τὴν συνθήειαν, καὶ ἦλθον μὲ τὸ συνειθισμένον ἀλάϊ, καὶ ἔγινεν ἡ μετὰθεσις ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, Νοεμβρίῳ, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἔκαμαν Ἡρακλείας τὸν ποτε Χίου καὶ ὕστερον Νικαίας Γεράσιμον, ὡς δραστηριωτέρως κινήθεντα καὶ διατάξαντα τὰ πάντα εἰς αὐτὴν τὴν πατριαρχεῖαν μετὰ τὴν ἀποπληξίαν τοῦ Καλλινίκου.

Τῇ ὑστεραίᾳ ἐξωρίσθη ὁ Ἱερεμίας εἰς τὸ Σινᾶ, καὶ ἐγράφη ἡ καθαιρέσις του, παθητικῶς λίαν ἀλλ' οὐκ ἀληθῶς, παρὰ τοῦ Μεγάλου Ἐκκλησιαρχοῦ Κριτίου, ἀνδρὸς λίαν ἐπικλινοῦς εἰς τὸ κακολογεῖν, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ ἀξία σημειώσεως ἡ τοιαύτη του σύνθεσις· πρὸς χάριν γὰρ διαγίνεται κακολογῶν ἀλλ' οὐ διὰ τὴν φύσιν ἀλήθειαν· ἐδόθη καὶ τὸ πολυκάματον διαζύγιον τῇ ταλαιπώρῳ Μαριώρᾳ, καὶ ἐστεφανώθη μὲ τὸν Ἀνδρόνικον τὸν Χρυσοσκουλαῖον, ὃν καὶ ὁ νέος ἡγεμὼν Γρηγόριος Γκίκας, ὡς ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρὸν, τῷ ὀφφικίῳ τῆς μεγάλης κομισίας τετίμηκε, πενέστατον μέχρι τοῦδε καὶ ἰδιαιτέρως νικοτιανοπώλῳ ὑπάρχοντα.

Ὁ πατριάρχης Παΐσιος δίδωσι τῷ Ἱεροσολύμων Χρυσάνθῳ ἐγκύκλιον συνοδικὴν ἐπιστολὴν ὑπὲρ βοηθείας τοῦ Ἁγίου Τάφου, προτρέπων τὴν τῶν Χριστιανῶν ἐλεημοσύνην, καὶ τοὺς ἐμποδίζοντας τὸ θεάρεστον τοῦτο ἔργον ἀφορισμῷ καθυποβάλλων, κατὰ μῆνα Αὐγουστον.

—
Ἔτει σωτηρίῳ 1728.

Ἀναφάνεται ὁ Ναδὶρ-Κουλῆς εἰς τὸ Χορασάν· προσκολλᾶται τῷ σάχ Ταμάσῃ, ὀνομάζεται παρ' αὐτοῦ Ναδὶρ-Κουλοῦ-χάνης, πολιορκεῖ τὴν πόλιν Μεσέτ καὶ τὴν ὑποτάσσει· μητρόπολις δὲ αὕτη τῆς ἐπαρχίας Χορασάν. Ὁ

Ἐσρέφης ὅπου ἠλπίζεν ἀνακτήσασθαι ἃς ὑπηγάγετο ὁ Πέτρος περσιῶν ἐπαρχίας, καταλιπὼν τὸν σκοπὸν ἤρξατο σκοπεῖν ἀντιστῆναι τῷ σάχ Ταμάσῃ ἀναφανέντι διὰ τοῦ Ναδῖρ-Κουλή-χάνη, εἰς τὸν ὅποιον καὶ τὸ Καντεχάρι μὲ ὅλην τὴν ἐπαρχίαν ἄνευ τινὸς βίας καὶ ἐθελουσίως ὑπετάγησαν.

Θνήσκει ὁ Ἀντιοχείας Ἀθανάσιος παραιτηθεὶς εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τοῦ Σίλβεστρον, χάριν περιηγήσεως ἀπελθόντα εἰς τὸ Ἀγιώνυμον Ὅρος, εἰς προσκύνησιν τῶν ἐκεῖσε ἱερῶν μοναστηρίων. Ἀπελθὼν οὖν εἰς τὴν Κωνσταντῖνον ὁ Σίλβεστρος καὶ χειροτονηθεὶς πατριάρχης Ἀντιοχείας ὑπὸ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Παΐσιου ἀπῆρεν ἐκείθεν διὰ τὴν ἐπαρχίαν του· καὶ φθάσας εἰς τὸ πανδοχεῖον λεγόμενον Χαντουμάνι, ἀπέχον τῆς Βεῤῥοίας ὥσπερ μίαν ὥραν, οἱ προὔχοντες Χαλεπλήδες ἐξῆλθον εἰς προὔπάντησίν του· εἶχαν ἐτοιμάσει τράπεζαν πολυτελεστάτην, καὶ κατὰ τὴν δοθείσαν αὐτοῖς ἄδειαν παρὰ τοῦ Ἀντιοχείας Ἀθανασίου εἶχον καὶ ἰχθύας εἰς τὴν τράπεζαν, καίτοι οὓσης Τετράδης· ὁ Σίλβεστρος ἰδὼν τοὺς ἰχθύας ἀνέτρεψε τὴν τράπεζαν μὲ τοὺς πόδας του καὶ ἤρξατο ἀφορίζειν αὐτῶν ὡς ἰχθυοφάγων. Εἰς τὴν μητρόπολιν οὖν ἐλθόντα ἐγειτόνευσον οἱ ἀφορισθέντες συγχώρησιν ἐλπίζοντες· ἀλλ' οὐ μόνον οὐκ ἔτυχον ταύτης, ἀλλὰ καὶ τῇ ἐφεξῆς Κυριακῇ ἐπ' ἐκκλησίας ἀφωρίσθη βαρέως πᾶς τις ὁ τοῦ λοιποῦ Τετράδα καὶ Παρασκευῇ ἰχθυοφαγεῖναι τοιμῆσαν· καὶ τοῦ λοιποῦ ἐρχομένους τοὺς προὔχοντας εἰς ἀντάμωσίν του σχεδὸν ὑποδοχῆς καὶ περιποιήσεως ἀπαξιῶν, ἐτίμα καὶ ἐδεξιοῦτο πρὸς καταφρόνησιν αὐτῶν τοὺς κατωτέρους καὶ ἀφανεστέρους τῶν Χαλεπλήδων, ὅπερ αὐτοὺς ὑπερελύπει μὲν, ἀλλὰ πρὸς ὑπομονὴν παρεβιάζοντο ἑαυτούς. Ἐντυχὼν δὲ τῷ ἡγεμόνι τοῦ Χαλεπίου, ὡς σύνθηες, μετὰ τὴν τρίτην ἔντευξιν συνέβη τισὶ τῶν προὔχόντων Χαλεπλήδων εἰς τὴν εἰρικτὴν βληθῆναι καὶ ζημίαν χρηματικῆς δόσεως ὑποστῆναι, ὡς παπισμῷ δουλεύουσιν· ὅθεν τὴν διαβολὴν αὐτὴν ἔργον τοῦ πατριάρχου ὑποτοπᾶσαντες πείθουσι διὰ χρημάτων τὸν ἡγεμόνα εἰρκτῇ παραδοῦναι τὸν πατριάρχην Σίλβεστρον· καὶ δόξαντος τούτου, ὄντι αὐτῷ τὸ δειλινὸν ἐν τινι λειμῶνι ἐμηνύθη ἡ σκευωρία παρὰ τοῦ κονσόλου τῶν Βρετανῶν, καὶ ἔππων πεμφθέντων αὐτῷ τεσσάρων παρὰ τοῦ αὐτοῦ, ἐπιβὰς ἄνευ ἐφοδίων καὶ ἐνδυμάτων κατέλαβε τὴν Λαοδικεῖαν, ὅθεν καὶ διὰ νηὸς ἦλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν τῷ ἑξῆς ἔτει. Οἱ τε Χαλεπλήδες ἔκτοτε ἡβηδὸν ἀποσυκιρτήσαντες ὑπετάγησαν τῷ παπισμῷ, συγχωροῦντι αὐτοῖς οὐ μόνον ἰχθυοφαγίαν ἀλλὰ δὴ καὶ κρεωφαγίαν ὅποταν ἐθέλωσιν, ἀντὶ τῆς προτέρας φιλίας μίσης καὶ δυσμένειας πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους τοῦ ἱερατικοῦ τάγματος ἐπαγγελλόμενοι.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπανῆλθον ἀπὸ Μολδαβίας εἰς τὴν Πόλιν, καὶ ἡκολούθουν τὰ μαθήματά μου παρὰ τῷ αὐτῷ Ναθαναὴλ Χίῳ τῷ Καλλονάρῃ μετὰ τῶν πεῖζαδέδων τοῦ μαζιλευθέντος Μιχαὴλ Ράκοβιτζα βοεβόδα, οὗτινος μετὰ τὴν μαζιλίαν ἐλθὼν ὁ πατὴρ μου εἰς τὸ Γιάσι πάλιν καμαράσης τῶν Ὀκνῶν μὲ ἐκράτησε παρ' ἑαυτῷ διὰ τὸν χειμῶνα.

Ἔτει σωτηρίῳ 1729.

Πόλεμος παρὰ τῷ Ἰσπαχάν τοῦ Ἑσρέφη μὲ τὸν Ναδὶρ-Κουλοῦ-χάνην ἡττάται ὁ Ἑσρέφης καὶ φεύγει, καὶ τότε ὁ Ναδὶρ-Κουλοῦ-χάνης ὠνομάσθη Ταμάς-Κουλοῦ-χάνης. Γίνεται καὶ δεύτερος πόλεμος καὶ πάλιν ἡττάται ὁ Ἑσρέφης, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ Ἰσπαχάν καὶ συμπεριλαβὼν ἅπερ εἶχε φεύγει νύκτωρ ὅθεν εἰσέρχεται μετὰ δύο ἡμέρας εἰς τὸ Ἰσπαχάν ὁ Ταμάς-Κουλῆς, καὶ τῇ ἐφεξῆς ἡ τοῦ Νοεμβρίου εἰσῆλθε μὲ πολὺ ἀλλά καὶ ὁ σάχ Ταμάσης. Ὁ Ἑσρέφης φυγὼν κατήντησεν εἰς τὸ Σιράζι, ὅπου συνήθροισε καὶ στρατοῦ 20 χιλ. ἀλλ' ἐφορμᾷ κατ' αὐτοῦ τὸν Δεκέμβριον ὁ Ταμάς-Κουλῆς, καὶ ἡττάται ἐν τῷ πολέμῳ κατὰ κράτος ὁ Ἑσρέφης καὶ φεύγει εἰς τὸ Καντεχάρι, ὅπου φονεύεται ὑπὸ τοῦ τοπάρχου, ὑποταγέντος ἤδη τῷ σάχ Ταμάσῃ, ὡς εἴρηται.

Ὡς τόσον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐγίνετο περιποίσεις καὶ μεγάλαι τιμαὶ εἰς τὸν πρέσβυν τοῦ Ἑσρέφη, τὸν ὅποιον εἶχε στείλει ἐκεῖ πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς μεταξὺ του καὶ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ γενομένης εἰρήνης. Μόλις παρῆλθον ὅκτω ἡμέραι ἀφοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὴν Πόλιν, καὶ ἐφθασεν ἡ εἰδήσις τοῦ φόνου του· ἐλυπήθη ὁ Ἐπίτροπος Ἰπράημ-πασσᾶς ἐπὶ τούτῳ, καὶ κατηγορεῖτο διὰ τὶ νὰ κάμῃ ἀγάπην μὲ τὸν ἀντάρτην Ἑσρέφην. Δὲν ἔπαυσεν ἐδῶ τὸ κακόν· καὶ γὰρ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔφθασε πρέσβυς ἐπ' ὀνόματι τοῦ σάχ Ταμάση, προβάλλων τὸ νὰ ἐπιστραφοῦν αἱ περσικαὶ ἐπαρχίαι ὅπου παρὰ πάντα λόγον καὶ αἰτίας τινὲς διχα ἡρπάγησαν παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν· εἶχε προσταγὴν νὰ πάρῃ τὴν ἀπόκρισιν εὐθύς, καὶ ἂν βραδύνουν εἰς τὸ νὰ τοῦ τὴν δώσουν νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ χωρὶς αὐτῆς.

Ἔτει σωτηρίῳ 1730, τοῦ Χιτζρῆ 1142—1143.

Θνήσκει ὁ Νικόλαος βοεβόδας εἰς τὸ Βουκουρέστι· οἱ Βλάχοι παρακινήσαντες τὸν χειρουργὸν ἔβαλε δηλητήριον εἰς τὴν ἀλειφὴν τῆς πληγῆς, ἥτοι φουντανέλλας του, ὅθεν καὶ ἐθανατώθη. Ἡ σύζυγός του Σμαράγδα καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ αὐλικοῦ προὔχοντες Ῥωμαῖοι παρεκίνησαν τὸν Κρετζουλέσκουλον, γεροντότερον ἄρχοντα τῆς Βλαχίας, τὸν καὶ πατέρα τοῦ Κωνσταντίνου καὶ Τομίτζα, νὰ κάμῃ μαγζάρι τῶν ἀρχόντων διὰ νὰ γένῃ ὁ υἱός του Κωνσταντίνος· δὲν τὸ ἔστρεξαν κατ' οὐδένα τρόπον, προσκλιαίμενοι διὰ νὰ μὴν γένη τυράννου υἱός, ἀλλ' ὁ γέρον τὸ κατώρθωσεν· ἔλαβον καὶ οἱ ἄρχοντες Ῥωμαῖοι γράμμα συστατικόν τοῦ εἰς τὸ Βιδίνι ἡγεμόνος Τοπάλ-Ὀσμάν-πασσᾶ πρὸς τὸν Ἐπίτροπον, δι' οὗ καλομαρτυρῶν περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Κωνσταντίνου ἐπρόβαλε δι' αὐτὸν τὴν ἡγεμονεῖαν τῆς Βλαχίας.

Πυρκαϊὰ μεγίστη καὶ εἰς τὰ ἔξω τοῦ Παλατᾶ καὶ εἰς τὰ ἔσω τῆς πόλης. Κατεκῆ ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῶν Σιναϊτῶν, τὸ μετόχιον τοῦ Ἁγίου Τάφου ὁ Ἅγιος Γεώργιος, ἡ ἐκκλησία τοῦ Βελίνου, ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Δημητρίου εἰς τὸ Παρμάκαπι καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἀρχιστρατήγου εἰς τὴν Ζουρόπετραν, αἱ πᾶσαι ἐκκλησίαι ἑνδεκα. Διὰ νὰ κτισθοῦν ὅλαι αὗ-

ταὶ αἱ ἐκκλησίαι ἐζήτησε φερμάνι ὁ ῥηθεις Μανουὴλ Ὑψηλάντης παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου, καὶ παρεχώρησεν αὐτῷ ἅπερ εἶχε νὰ πάρῃ παρ' αὐτοῦ πουργεῖα 120. Δοθέντος οὖν τοῦ φερμανίου ἀνηγέρθησαν αἱ ἑνδεκα ἐκκλησίαι ἐκ θεμελίων μετὰ τοὺς τοίχους τῆς αὐλῆς των καὶ μετὰ τὰς ἀναγκαίας πρὸς κατοικίαν οἰκοδομὰς· ἡ δὲ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου καὶ τὸ μετόχιον τοῦ Ἁγίου Τάφου ἐκτίσθησαν μεγαλότεραι τῶν πρώτων καὶ κατὰ τὸ μήκος καὶ κατὰ τὸ πλάτος· τὰ δὲ 120 πουργεῖα ὁ Μανουὴλ Ὑψηλάντης τὰ ἔλαβεν ἀπὸ τὰς ἐκκλησίας αὐτάς, ἀπὸ μιᾶς ἐκάστης τὸ ἀνάλογόν της, καὶ παρὰ τοῦ Κυρ Χρυσάνθου ἔλαβε δι' αὐτὰ 40 πουργεῖα καὶ 20 παρὰ τῶν Σιναϊτῶν, ὥσάν ὅπου εἰς αὐτάς τὰς δύο ἐκκλησίας ἐκτίσθησαν καὶ σπῆτι πατριαρχικὸν καὶ κελλία περισσότερα.

Ὁ Ἐπίτροπος Ἰπράιμ-πασσᾶς εἶχε κλίσιν νὰ ἐπιστρέψῃ τοῖς Πέρσαις ὅλας τὰς ἀρταγεῖσας ἐπαρχίας των, ἂν δὲν ἐφοβείτο τὴν παρὰ τῶν οὐλιεμάδων, γιαννιτζάρων καὶ τοῦ κοινοῦ πλῆθους κατὰκρῖσιν. Ὅθεν ἐπρόβηκε τῷ σουλτάν Ἀχμέτ τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον διὰ νὰ ἀποφύγῃ ἄλλον τινα ἐμφύλιον. Ὁ σουλτάνος ἀπεκρίθη ὅτι διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου δὲν θέλει νὰ ἔβγῃ οὐδ' ὅβολος ἀπὸ τὰς ἀποθήκας· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ εἶχαν ζητήσει ἀπὸ τὴν Σβετζίαν τὰ δανεισθέντα Καρόλω τῷ IB', ἐξ ἐκείνων νὰ γένουν τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου, καὶ ἂν δὲν ἔλθουν νὰ εὕρῃ τὸν τρόπον ὁ Ἐπίτροπος νὰ τὰ προσφάσῃ ἄλλοθεν ποθεν.

Ὡς τὸσον ὁ πρέσβυς τοῦ σάχ Ταμάση ἐβίαζε διὰ τὴν ἀπόκρῖσιν· κρυφὰ τὸν ὑπεσχέθη ὁ βεζίρης διὰ τοῦ βεῖς-ἐφένδη νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ Τέβρις μετὰ τὴν ἐπαρχίαν του· δὲν τὸ ἐδέχθη, ζητῶν καὶ τὰ λοιπά. Ἀπεκρίθησαν οὖν τῷ πρέσβει ὅτι ἔχουν πόλεμον, καὶ διέσπειρεν ὁ Ἐπίτροπος τὸ ὅτι ὁ βασιλεὺς μόνος του θέλει ἐκστρατεύσει εἰς τὴν Ἀρμενίαν.

Τὰ ἄσπρα ἀπὸ τῆς Σβετζίας δὲν εἶχαν ἔλθει· διορίζει διὸ ὁ Ἐπίτροπος νέον δασμὸν ἐπάνω εἰς ὅλα τὰ πράγματα ὅπου δὲν πωλοῦνται σηκωτά, ἡγουν ὅλα ἐν ταύτῳ, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον ὀλίγον, καὶ τίθεται ὄνομα τῷ δασμῷ **μ π ε δ α α τ**.

Τῇ γ' οὖν τοῦ Αὐγούστου ἐστρατοπέδευσαν εἰς τὸ Σκούταρι σὺν τῷ βασιλεὶ ἅπαντες μικροὶ τε καὶ μεγάλοι. Διώρισεν ὁ βασιλεὺς καϊμακάμην εἰς τὴν Πόλιν τὸν καπετάν-πασσᾶν Μουσταφᾶ-πασσᾶν, γαμβρὸν τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ ἔχθιστον ἐχθρὸν τοῦ συγγάμβρου του Μεχμέτ-καεργιάπεη διὰ ζηλοτυπίαν· καὶ τοῦ αὐτοῦ ἔχθιστος ἦν καὶ ὁ γιαννιτζάρ-ἀγαθής. Ὁ βασιλεὺς τὴν νύκτα ἤρχετο εἰς τὸ Βεσίκτασι ἀπὸ τοῦ νὰ κάθηται εἰς τὴν σκηνὴν, ὅθεν ἐπήγαιναν καὶ οἱ λοιποὶ ὅλοι εἰς τὰ ἐν τῷ Καταστένῳ παράλια σπῆτια τους.

Ἐρθκε καὶ τὸ μαγζάρι τῶν Βλάχων καὶ τὰ γράμματα τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Βιδινίου εἰς τὴν Πόλιν. Ὁ Μανουὴλ Ὑψηλάντης ἐπρόβηκε τὸ νὰ γένῃ ὁ Μιχάλ-ἑοδας· ἀλλὰ καταπεισθεὶς ὑπὸ τῶν καπιγεχαγιάδων τοῦ θανόντος Νικολάου βοεβόδα, ἔγινεν ὁ υἱὸς του Κωνσταντῖνος, ὥστε ἐφυλάττετο εἰσέτι ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐντοπίων ἀρχόντων διὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ προεβασμοῦ προσώπου τινὸς εἰς ἡγεμονεῖαν.

Τὸ μ πε δ α α τι ἐφορολογεῖτο μὲ μεγάλην βίαν. Οἱ ὀνδράδες τῶν γιαννιτζάρων δὲν εἶχαν πάγει εἰς τὸ στρατοπέδον μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχαν φθάσει ἀκόμη τὰ στρατεύματα τῆς Εὐρώπης, καὶ κατεγίνοντό τινες γιαννιτζαροὶ, κατὰ τὴν συνήθειάν τους, εἰς τὸ νὰ πωλοῦν ἐδώδιμα καὶ ἄλλα· οὔτινες ἐπειδὴ καὶ ἐπλήρωναν ὡς πωλοῦντες κατεβόων διὰ τὸ μ πε δ α α τι. Ὁ Σταμπὸλ-ἐφένδης Ζούλαλκς εἶχεν ἐνόχλησιν ἀπὸ τὰ παράπονά τους. Ὡς τόσον ἤλθε καὶ ἡ εἰδήσις ὅτι νὰ ἐπῆραν οἱ Πέρσαι τὸ Τέβρις. Ἡῤῥησεν ὁ γογγυσμός, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Πατρῶνας ὅπου ἐπώλει παλαιὰ ρούχα, ὁ Μουσουλὸς ὅπου ἐπώλει πωρικὰ καὶ ὁ Ἀλῆς ὅπου ἐπώλει καχβὲ ἐγγίχθησαν ἀπὸ τοὺς φορολόγους τοῦ μ πε δ α α τ βαρέως· διεγείρουν καὶ ἄλλους εἰς τὰ κατὰ τοῦ μ πε δ α α τ παράπονα δίδωντας καχβὲ καὶ πωρικὰ ἀμισθί, καὶ ἀφοῦ ἔκαμαν μερικοὺς συνωμότας παίρωνντας τρία παλαιόρρουχα ἀπὸ τὸν Πατρῶναν ἔκαμαν τρία παῖράκια, καὶ ἀπὸ τρεῖς στρατάς διαφόρους ὁ καθὲς μὲ τοὺς συνωμότας του ἀρματωμένοι φωνάζωντας νὰ σφαλίουν τὰ ἐργαστήρια καὶ προσκαλοῦντες ὅλους, τῇ κή τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ καθ' ὁδὸν αὐξηθέντες ἀπὸ τὴν προσθήκην τῶν καθ' ὁδὸν ἐντυγχανόντων ἔφθασαν εἰς τὸ Ἄτ-μεῖδάνι. Δὲν ὥρμησε κατ' ἐπάνω τους νὰ τοὺς σκορπίσῃ μήτε ὁ καϊμακάμης μήτε ὁ γιαννιτζάρ-ἀγασής, διὰ τὸ πρὸς τὸν Μεχμέτ-κεχαγιᾶν μῖσος, ὅπου ἀγκαλὰ καὶ κατὰ τὰς ἀγυαῖς νὰ ἠῤῥησαν ἐξ ὧν προσεκάλουν μεγαλοφῶνως τζεπετζήδων, τοπτζήδων, λεβέντων καὶ πολιτῶν, μολοντοῦτο ἂν ὁ καϊμακάμης, ὁ γιαννιτζάρ-ἀγασής καὶ τὰ κολουκία ἐκινούντο, ἤθελαν τοὺς σκορπίσει καὶ καθ' ὁδὸν, καὶ ἤθελον τοὺς διώξει καὶ ἀφοῦ ἔφθασαν εἰς τὸ Ἄτ-μεῖδάνι. Διὰ τὸ πρὸς τοὺς προσιτώτας μῖσος οὖν συναθροισθέντες ὠρνωμότησαν νὰ ζητήσουν τὸν θάνατον τοῦ Ἐπιτρόπου, τοῦ κεχαγιᾶ καὶ τοῦ καϊμακάμη· ἠνέφξαν ὅλας τὰς φυλακὰς καὶ προστίθενται αὐτοῖς οἱ ἐν αὐταῖς· πηγαίνουν εἰς τὸν σαρατζχανὲ καὶ ἀρπάζουν ἄρματα, καὶ δὲν ἐνοχλοῦν τινα πωλητὴν ἢ ἐργαστηριάρην, καὶ εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν πρώτην ἡμέραν μηδενὸς ἀντιστάντος συναθροίσθησαν εἰς 3,000 ἀνθρώπων. Ταῦτα μαθὼν ὁ σουλτάν Ἀχμέτης καὶ ὁ Ἐπίτροπος εἰς τὸ Σκούταρι, ἀφοῦ ἤλεγξε σφοδρῶς τὸν καπετάν-πασσᾶν ὁ Ἐπίτροπος, διεπέρασε τὰ μεσάνυχτα μὲ ἐν κάτεργον εἰς τὸ σεράϊ· ὁ Ἐπίτροπος ἐζήτησεν εὐθὺς νὰ ἐβγῇ ἔξω μὲ τὸ σαντζάκ-σερίφ καὶ νὰ ὀρμήσῃ κατ' ἐπάνω τους· ὁ σαχζαδὲς καμπούρης τοῦνομα Μαχμούτης εἶπε τῷ πατρί του νὰ μὴν τὸν ἀφήσῃ. Τὸ πουνρὸ τοὺς στέλνει προσταγὴν ὁ βασιλεὺς νὰ σκορπισθοῦν, δὲν ὑποτάσσονται· ἀνοίγεται τὸ σαντζάκ-σερίφι διὰ νὰ μαζωχθῇ τὸ πλῆθος κατ' αὐτῶν, οὐδὲν κατορθοῦται· οἱ μποσταντζήδες, τὰ ἱτζ-ὀγλάνια, οἱ γαλιοντζήδες δὲν ὠφελοῦν. Ὅθεν τῇ ἐφεξῆς ὁ σουλτάν Ἀχμέτης τοὺς μνηύει τὸ τί ζητοῦν, ἀπεκρίθησαν τὸ ὅτι θέλουν ζῶντα τὸν Ἐπίτροπον, τὸν κεχαγιᾶν καὶ τὸν καϊμακάμην· λεηλατοῦν τοὺς οἴκους των καὶ ἀρπάζουν τὰ εὐρεθέντα πολλὰ ἄσπρα καὶ πράγματα, μὲ τὸ νὰ ἄργησε νὰ ἔλθῃ ἡ ἀπόκρισις τοῦ σουλτάνου, ἐληλάτησαν δὲ καὶ τοὺς οἴκους τῶν οἰκείων εἰς αὐτοὺς τοὺς τρεῖς· προσάττει ὁ Πιτρῶνας νὰ ἀνοιχθοῦν τὰ ἐργαστήρια τῶν πωλούντων, εἴτα πολιορκεῖ τὸ σεράϊ.

Ἐκβάλλει ἔξω ὁ βασιλεὺς τὰ πτώματα τοῦ Ἐπιτρόπου, τοῦ κεαγιά καὶ τοῦ καίμακαμή· ὁ Πατρῶνας εἶπεν ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ σῶμα τοῦ Ἰπρα-ἡμ-πασσᾶ, καὶ ἐφώναζαν ὅτι θέλουν εἰς βασιλεία τὸν σουλτάν Μαχμούτην. Ἡ διάταξις αὕτη καθ' ἣν ἡ ἀποστασία ἐτελεσφόρησε δὲν ἦτον τρόπος νὰ εἶναι ἔργον τοῦ νοῦς τῶν τριῶν αὐτῶν βαρβάρων· διεξήγοντο τὰ πράγματα μὲ τὴν συμβουλήν καὶ ἐνέργειαν τοῦ Σταμπὸλ-ἐφένδη καὶ τοῦ ἱμάμη τῆς Ἀγίας Σοφίας.

Ἀκούσας οὖν ταῦτα ὁ σουλτάν Ἀχμέτης τῇ γ' ἡμέρᾳ τῆς ἀποστασίας ἐβγάλε τὸν σουλτάν Μαχμούτην διὰ νὰ βασιλεύσῃ, καὶ ἐκεῖνος ἐκλείσθη εἰς τὸν τόπον του.

Βασιλεία τοῦ σουλτάν Μαχμούτη.

Ἄναιρεῖ τὸν δασμὸν μ. π. ε. δ. α. τ. ὁ σουλτάν Μαχμούτης κατὰ τὴν αἰτήσιν τοῦ Πατρῶνα. Γίνεται βεζίρης ὁ Μεχμέτ-πασσᾶς ὁ πρῶν σιλιχτάρης τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη.

Τὸν Γιαννάκην κασάπην γινώριμόν του ὁ Πατρῶνας μνησθεὶς τῷ Ἐπιτρόπῳ νὰ τὸν κάμῃ ἡγεμόνα τῆς Μολδαβίας, καὶ γίνεται, ἀλλὰ μὴ δοὺς τῷ Πατρῶνᾳ εἰς τὴν διορίαν τὰ ὑποσχεθέντα χρήματα φονεύεται παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Πατρῶνα.

Φονεύονται ἐνδὸν τῶν ἀνακτόρων ὁ Πατρῶνας, ὁ Μουσλοῦς καὶ ὁ Ἀλῆς, εἶτα καὶ τὸ σὺν αὐτοῖς εἰσελθὼν πλῆθος καὶ ἰστάμενον ἔξω εἰς τὴν πρώτην αὐλὴν, κεκλεισμένων οὐσῶν τῶν πυλῶν τοῦ βασιλικοῦ παλατιοῦ· φονεύονται καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ σαράϊ καθ' ἡμέραν οἱ χρηματίζαντες ζορπάδες ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ἀλίσκομενοι· τοὺς κεκρυμμένους τοὺς εὕρισκον καὶ τοὺς ἐφόνευον, καὶ ὅσοι ἠδυνήθησαν νὰ φύγουν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἔφυγον τὸν θάνατον. Ὁ τρόπος τῆς μαιφρονίας τῶν ζορπάδων ἐφευρέθη ἀπὸ τὸν Καμπά-Κουλάκην μεταπεμφθέντα ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου, ὅπου ἦν κεαγιάς τοῦ τότε ἡγεμόνος τῆς Αἰγύπτου καὶ κατήργησεν, ὡς εἴρηται, τὴν τότε ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἐπισυμβᾶσαν ἀποστασίαν τῶν πέηδων.

Ὁ Μιχαὴλ βοεβόδας Ῥακοβίτζας διαβάλλει εἰς τὸν Ἐπίτροπον τὸν Μανουὴλ Ὑψηλάντην ὡς ἐμποδίσαντα τὴν εἰς τὴν Βλαχίαν ἡγεμονίαν του ἐπὶ τοῦ Μεχμέτ-κεαγιά καὶ αἷτιον γενόμενον δοθῆναι αὐτὴν νέφ' ἀπράκτω καὶ ἄγοντ' ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἡ. Κατατρέχεται οὖν ὁ Μανουὴλ καὶ περὶ τοῦτου καὶ διὰ παρακαταθήκην τοῦ Μεχμέτ-κεαγιά, καὶ εἰρaktῇ παραδίδεται εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ ποσταντζήπαση. Ἦν δὲ συκοφαντία τὸ περὶ τῆς αὐθεντείας· διότι ἀγαλὰ καὶ νὰ ἡδύνατο νὰ αὐθεντεύσῃ τὸν Μιχαὴλ-βοδαν, καθὼς καὶ τὸ ὑπεσχεθῇ ὅταν μόνος του τὸν ἔδωκε τὴν εἰδησιν διὰ τὸν θάνατον τοῦ Νικολάου βοεβόδα, δὲν ἐνῆργησεν ὅμως τὴν ὑπόσχεσίν του διὰ νὰ μὴ ἀθετήσῃ τὸ pronόμιον τοῦ τόπου τὸ περὶ ἐκλογῆς τῶν ἡγεμόνων. Ζητήσας οὖν τὴν ἡγεμονίαν παρὰ τοῦ βεζίρη ὁ Μιχαὴλ βοεβόδας τὴν ἔλαβε καὶ ὡς γεροντότερος καὶ ὡς πρακτικώτερος, καὶ ἐμαζιλευθὴ ὁ νέος Κωνσταντῖνος ἡγεμονεύσας μόνος ἡμέρας 20. Πρώτη δὲ αὕτη ἐστὶν αὐθεντεία

—1731

τοῦ Μιχαὴλ Ῥακοδίτζα βοεβόδα εἰς τὴν Βλαχίαν χωρὶς τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐντοπίων.

Ὁ σουλτάν Μαχμούτης δίδει τρία τούγρια τὴν Καμπά-Κουλάκην ἀποκαθίστησιν αὐτὸν ἡγεμόνα τοῦ Χαλεπίου.

Ὁ Δραγομάνος τοῦ στόλου Βεντούρας ἐδοθήει τῷ Μιχαὴλ-βοδα καὶ ὑπερασπίζετο τὰς ὑποθέσεις του, καὶ ἡγανάνκει κατ' αὐτοῦ περὶ ταύτης τῆς βοήθειάς ὁ νέος Κωνσταντῖνος ὁ ἐξωσθείς.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1731.

Θνήσκει ὁ Ἱεροσολύμων Χρυσάνθος καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων ὁ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης Μελέτιος. Παλαιότητα συνήθεια τῶν ἀρχιερέων τε καὶ πατέρων τοῦ ἱεροσολυμικοῦ θρόνου ἐστὶ τὸ νὰ ἐκλέγῃσι ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ καὶ γνώμῃ κοινῇ τινα τὸν προκομμενέστερον καὶ ἐπαينةώτερόν τους εἰς μητροπολίτην Καισαρείας, μὲ σκοπὸν καὶ ἀπόφασιν ἀναντιρρόητον τοῦ νὰ εἶναι καὶ νὰ λέγεται παρὰ πᾶσι καὶ διάδοχος τοῦ πατριαρχεύοντος καὶ νὰ δεχθῇ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλήμ μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον· ὥστε εἰς τὸν θρόνον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ καιροῦ τοῦ Ἀδελφοθέου Ἰακώβου μέχρι τοῦδε ἐφυλάχθη ἀπαρσασλεύτως καὶ χωρὶς κανὸν ἐλάχιστον ἢ ἑλλείψιν ἢ παραμείωσιν ἢ ἀποστολικῇ διαδοχῇ. Γίνεται δὲ τὸ μπεράτι τοῦ νέου πατριάρχου Ἱεροσολύμων μὲ τὸ ἀρξί εἰς τὴν πόρταν τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ὅπερ καὶ ἐδωκεν ὁ πατριάρχης Παΐσιος.

Μαζιλεύει τὸν Ἐπίτροπον Μεχμέτ-πασσᾶν καὶ δίδει τὴν μεγάλην αὐτὴν ἀξίαν εἰς τὸν ἡγεμόνα τοῦ Χαλεπίου Καμπά-Κουλάκην Ἰπραήμ-πασσᾶν διὰ τὴν εἰς τὸν ἀφανισμόν τῶν ζορπάδων συνδρομὴν, ἐπινόιαν τε καὶ δούλευσίν του, καὶ πέμπει τὸν Μεχμέτ-πασσᾶν εἰς τὸ Χαλέπι ἡγεμόνα.

Ὁ Κοζώνης, διάκονός ποτε τοῦ Κυρ Ἱερεμίου, καὶ ὁ ἀνεψιὸς του Ἰάκωβος, καὶ ὁ Κρήτης, θέλοντες νὰ πατριαρχεύσῃ διὰ νὰ κυβερνηθῶσι καὶ αὐτοὶ, μετὰ τὸν φάνον τῶν ζορπάδων ἀρχίσαν νὰ κινοῦν καὶ πατριαρχίαν τοῦ Ἱερεμίου, βοηθούμενοι μάλιστα ἀπὸ τοὺς πολίτας τῆς Καισαρείας. Ταῦτα μαθὼν ὁ πατριάρχης Κυρ Παΐσιος ἐλάλησε τῷ λαῷ πολλὰ πρὸς σύστασίν του τῇ νυκτὶ καθ' ἣν ἐψάλλετο ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἐπιταρίου. Ὅθεν τὸ μέγα Σάββατον ἔωθεν ἔτρεξε τὸ πλῆθος τῶν Χριστιανῶν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ ἐκαλομαρτύρουν ὑπὲρ τοῦ Κυρ Παΐσιου καὶ ἐζήτουν τὴν στερέωσίν του. Τινὲς δὲ Καισαρεῖς ἀνέφερον τὸ ὄνομα τοῦ Ἱερεμίου ζητοῦντες τὸν εἰς πατριάρχην· ὅθεν τρεῖς αὐτῶν οἱ προκριώτεροι ἐπέμφθησαν εἰς τὸν κάτεργον, καὶ ὁ μὲν πατριάρχης Παΐσιος εὗρε τὴν σύστασιν καὶ διαμονὴν του, ὁ δὲ Ἱερεμίας ἔμεινε πάλιν ἐξόριστος εἰς τὸ Σινᾶ.

Αἱ δύο σουλτάναι θυγατέρες τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη, Φατμὰ δηλαδὴ ἡ σύζυγος τοῦ Ἰπραήμ-πασσᾶ καὶ ἡ Ζελιδὲ, διὰ τῶν δούλων τους τῶν λεγομένων μπαλτατζήδων εὐρύσσει τρεῖς γιαννιτζάρους ἐδωκεν αὐτοῖς χρῆ-

ματα ικανά διὰ νὰ διεγείρουν ἀποστασίαν. Καὶ δῆτα οἰκιοποιηθέντες 400 ἄνδρας ἀπὸ διάφορα τάγματα τῇ νυκτὶ τῆς κδ' τοῦ Μαρτίου ἤγειραν ἀποστασίαν καὶ κατήντησαν εἰς τὸ "Ατ-μεῖδάνι. Τῇ ἐξῆς ὁ Ἐπίτροπος, ὁ ἀρχιθαλάσσιος καὶ ὁ γιαννιτζάρ-άγασῆς μὲ τὸ σαντζάκ-σερίφι ἀπελθόντες εἰς τὸ "Ατ-μεῖδάνι κατέκοψαν τοὺς 200, ἐξωγρήθησαν οἱ 70 καὶ ἔφυγον οἱ λοιποί· ἐπνίγησαν εὐθὺς οἱ 70. Ἀπὸ τοὺς 17 ὀνδάδες τῶν γιαννιτζάρων ὅπου ἦσαν εἰς τὴν Πόλιν ὁ Ἐπίτροπος ἔστειλε τοὺς 9 εἰς τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον· αἱ δύο σουλτάναι ἐκλείσθησαν εἰς τὸ Ἑσκι-σαράϊ, καὶ ἐδημεύθησαν τὰ πλούτη τους, καὶ διωρίσθη εἰς κάθε μίαν διὰ ζωτροφίαν τῆς δύο γρόσια τὴν ἡμέραν. Μὲ τὸ νὰ ἐλαλήθη δὲ τὸ ὄνομα τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ τὴν ἡμέραν τῆς ἀποστασίας, μετὰ τινος ἡμέρας ἠκολούθησεν ὁ θάνατός του· δῆλον οὖν ὅτι ἐφαρμακώθη. Ἐκλείσεν ὁ Ἐπίτροπος ὅλα τὰ καπηλεῖα τῆς Πόλεως καὶ συνέθλασε πολλὰ βουτζία γέμοντα οἴνου διὰ νὰ μὴ μεθύωσιν οἱ Τούρκοι, καὶ ἐμπόδισε καὶ τοὺς κατὰ νύκτα περιπάτους καὶ τὰς συνελεύσεις εἰς τὰ ἐργαστήρια τῶν κχθενέδων.

Τούτῳ τῷ ἔτει κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον ἀπάρας τῆς γειναμένης καὶ διελθὼν διὰ τῆς Σμύρνης, Λιθόρνου, Φλωρεντίας, Βονωνίας καὶ Φερράρας ἔφθασα εἰς τὴν Βενετίαν ἐπὶ παιδείᾳ φιλοσοφίας τε καὶ ἱατρικῆς ἔν τε Παταβίῳ, Βονωνίᾳ τε καὶ Φλωρεντίᾳ διὰ τὴν πρᾶξιν τῆς ἱατρικῆς.

Ἐφορμήσαντας τοὺς Πέρσας πρὸς πολιορκίαν τοῦ Ἐριβανίου ὁ ἡγεμὼν του καταπολεμήσας τοὺς διώκει, εἶτα τοὺς πολεμεῖ καὶ δεύτερον μακρὰν ἀπὸ τὸ Ἐριβάνι λέγας 20, καὶ τοὺς νικᾷ μὲ τὴν συντροφίαν τοῦ Ἀλῆ-πασσᾶ ἡγεμόνος τοῦ Τέβρις. Ὁ σουλτάν Μαχμούτης ὅπου ἐσκοπεῖτο νὰ φονεύσῃ μὲ καπιτζήπασην τὸν ἡγεμόνα αὐτὸν τοῦ Ἐριβανίου τοῦνομα Ῥουστέμ-πασσᾶν, ὡς τζιράκι τοῦ Πατρῶνα, μαθὼν τὰς νίκας του ταύτας ἀπέσχετο τῆς μαιφονίας.

Θανόντος τοῦ Δέρκων Νικοδήμου προβιβάζεται εἰς τὴν μητρόπολιν αὐτὴν ὁ ἀρχιδιάκονός του Σαμουήλ ὁ Κωνσταντινουπολίτης, υἱὸς τοῦ Μπασά-Γιαννάκη, κατὰ τὴν κανονικὴν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας, οὕτω πῶς ἔχουσιν.

« Τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Δέρκων ἐν χρεῖᾳ καὶ στερήσει γνησίῳ
» ποιμένος καὶ προστάτου ἐναπομεινάσης, ἃ τε τοῦ ἐν αὐτῇ πρότερον γνη-
» σίως ἀρχιερατεύοντος κυρ Νικοδήμου φυσικῶ θανάτῳ πρὸς Κύριον ἐκδη-
» μήσαντος, ἡμεῖς οἱ παρατυχόντες ἐν τῇ βασιλευσῶσῃ τῶν πόλεων συνα-
» δελφοὶ ἀρχιερεῖς, προστάζει καὶ ἀδεία τοῦ Παναγιωτάτου ἡμῶν αὐθέν-
» του καὶ δεσπότου, τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κυρίου Κυρίου Παϊσίου,
» εἰσελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῶ θείῳ καὶ σεβασμίῳ ναῶ τοῦ
» Ἀγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, καὶ ψήφους κανονι-
» κὰς προβαλόντες καὶ ποιήσαντες εἰς ἐκλογὴν καὶ εὔρεσιν ἀξίου καὶ ἀρ-
» μοδίου προσώπου τοῦ ἀναδεξιμένου τὴν ποιμαντικὴν καὶ ἀρχιερατικὴν
» αὐτῆς προστασίαν, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν ὁσιώτατον καὶ λογιώτατον
» ἐν ἱεροδιακόνοις καὶ ἀρχιδιάκονον τοῦ πανιερωτάτου προκατόχου κυρ Σχ-
» μουήλ, δεύτερον τὸν ὁσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις Νεῖλον καὶ τρίτον τὸν
» ὁσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις Γεράσιμον· ὅθεν καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν κα-

» τεστρώθησαν ἐν τῷ ἱερῷ τῷδε κώδην· ἀψλά, Δελεμβρίω, Ἰνδικτιῶνος* ».
 α + Ὁ Νικομηδεῖας Θεόκλητος. † Ὁ Χαλκηδόνος Καλλίνικος. † Ὁ
 » Σμύρνης Νεόφυτος ».

Τῇ ἐφεξῆς χειροτονήσις πρεσβύτερος καὶ τῇ μετὰ ταύτην μέλλων χειροτονηθῆναι ἀρχιερεὺς, πρὸ τῆς ἱερᾶς λειτουργίας ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας ἱστάμενος πάντων ἀκούοντων ἐξεφώνησε, κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν τὸ Πιστεύω, εἶτα καὶ τὰ ἐξῆς : « Πρὸς τοῦτοις στέργω καὶ ἀποδέχομαι τὰς
 » ἀγίας καὶ Οἰκουμενικὰς ἐπτὰ Συνόδους, αἵτινες ἐπὶ φυλακῇ τῶν ὁρθῶν
 » δογμάτων συνηθροίσθησαν, καθομολογῶν τοὺς ὑπ' αὐτῶν διωρισμένους
 » στέργειν καὶ φυλάττειν Κανόνας καὶ τὰς ἀγίας διατάξεις ὅσαι τοῖς ἱε-
 » ροῖς ἡμῶν Πατράσι κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ χρόνους διευτυώθησαν,
 » πάντας οὓς ἀποδέχονται συναποδεχόμενος καὶ οὓς ἀποστρέφονται συνα-
 » ποστρεφόμενος· προσέτι καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν εἰρήνην ὁμολογῶ δια-
 » φυλάττειν καὶ κατ' οὐδένα τρόπον φρονεῖν αὐτῇ τὰ ἐναντία διὰ βίου παν-
 » τὸς, κατὰ πάντα ἐπόμενος καὶ ὑποτασσόμενος τῷ Παναγιωτάτῳ μοι αὐ-
 » θέντῃ καὶ δεσπότη τῷ Οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ, προσεπαγγελλόμενός τε
 » ἐν φόβῳ θεοῦ καὶ θεοφιλεῖ γνώμῃ πάσης ὑπολήψεως πονηρᾶς καθαρὸν ἐ-
 » μαυτὸν συντηρεῖν ὁπόσῃ μοι περίεστι δύναμις· πρὸς τοῦτοις ὁμολογῶ καὶ
 » ἂ κέκτηται προνόμια ὁ πατριαρχικὸς θρόνος φυλάττειν αὐτὰ ἀπαρεργχεί-
 » ρητα ἕως ἐσχάτης μου ἀναπνοῆς. Σαμουὴλ ἐλέψθαι θεοῦ ὑποψήφιος τῆς Ἀ-
 » γιωτάτης Μητροπόλεως Δέρκων οἰκείᾳ χειρὶ ὑπέγραψα. »

Καὶ αὕτη μὲν ἡ συνήθεια τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ κανονικὴ, διὰ τε τὴν ἐκλογὴν καὶ τὸν προεδίασιν τῶν ἐπισκόπων τε καὶ μητροπολιτῶν τῶν ὑπ' αὐτόν· εἰ δὲ καὶ τινες ἐσθότε κακεντρέχεις καὶ κακότροποι διὰ τῆς θύρας εἰσελθεῖν οὐ θελήσαντες, ἀλλ' ἀναβάντες ἀλλαχόθεν, καὶ ἡ διὰ πεισμονῆν ἢ διὰ τὴν ἰδίαν ἀναξιώτητα πρὸς τοῦτο κινήντες ἐφθασαν ἐπιβῆναι μητροπόλεώς τινος λαϊκῇ χειρὶ καὶ δυνάμει ἢ ἄρχοντός τινος τῶν ἐν τῷ Γένει, ἢ ἀλλοφύλου ἀξιωματικοῦ, ὅπερ καὶ, τῇ ὀληθείᾳ δουλεύων, ὁμολογῶ πῶς νὰ ἔγινε καὶ πολλάκις καὶ εἰς τόδε οὐκ ἀπεκόπη ἡ τοιαύτη τῶν τοιούτων ἐπιπήδησις, ἀλλὰ τοῦτο, ὡς ἀκούσιον καὶ παρὰ πᾶσαν προαίρεσιν τῆς συνόδου γιγνόμενον, τῷ ἐπικρατοῦντι δεσποτισμῷ ἀποδοτέον. Καὶ οἱ τωρινοὶ λαϊκοὶ ἐπίτροποι τοιαύτας προσβολὰς πολλάκις ἀπήντησαν, καὶ ἂν ἔλλειπε τὸ κίνημα ἐγκρίτων τινῶν τῶν ἐνταῦθα ἐνδημούντων ἀρχιερέων ὅπου ἐσθότε φιλοτιμούνται νὰ προεδιάσουν τὸν διάκονόν τους, καθ' ὑπόθεσιν, εἰς ἐπισκοπὰς καὶ μητροπόλεις, δὲν ἐλάμβανον ἐνδύσιμον ἄλλοι νὰ ἄπτωνται λαϊκῆς χειρὸς διὰ νὰ ἀποκτήσουν ἐκεῖνο ὅπου ὅσον διὰ τὴν προαίρεσιν τῶν ἀρχιερέων ἤξευρον βέβαια πῶς δὲν θέλουν γένει ποτὲ ἐγκρατεῖς.

Τὸ κῶλι εὐρίσκει τὴν νύκτα κατ' ὁδὸν ἐξ Ἰζμιν εἰς ὠπλισμένους· βασιανίζωντάς τους ἐμαρτύρησαν τοὺς συνωμότες των εἰς τοὺς ὁποίους εὗρον ὅπλα, σημαίας καὶ κατάστιχον ἀπάντων τῶν συνομωσάντων καὶ τὸν τρέπον τοῦ νὰ κινήσουν τὴν ἀποστασίαν ἔωθεν· ὅλοι αὐτοὶ οἱ ὁδηγοὶ τῆς ἀνταρσίας ἐφρονεύθησαν. Ὁ Ἐπίτροπος ἐρωτηθεὶς τὴν αἰτίαν τῶν οὕτω συνεχῶν

ἀποστασιῶν ἀπεκρίθη τῷ βασιλεὶ ὅτι πολλοὶ ὀφφικιάλεις γίνονται αἰτία νὰ πωλῇται τὸ ψωμί μαῦρον καὶ ἀκριβὸν καὶ τὸ κρέας ἀκριβὸν· ἔδωκε καὶ κατάστιχον 30 ὀφφικιαλίων διαφόρων ταγμάτων, τοὺς ὁποίους εἶπεν ὅτι νὰ ἔχουν καὶ κακὸν σκοπόν· καὶ εἰς τὸ πλάγι κάθε ὀνόματος περιεγράφοντο ἔργα τοὺς τινά. Εἰς τὸ κατάστιχον ἦτον τὸ ὄνομα τοῦ κιζλάρ-ἀγᾶ καὶ τοῦ καπετὰν-πασσᾶ· ὁ κιζλάρ-ἀγᾶς ἦτον εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς μητρὸς τοῦ βασιλέως, ἥτις λαβοῦσα τὴν εἰδῆσιν, ἐξοῦται ὁ Ἐπίτροπος καὶ ἐξορίζεται εἰς τὸ Ρέθυμνον, καὶ γίνεται Ἐπίτροπος ὁ ἡγεμὼν τῆς Δρύστρας Τοπάλ-Ὁσμὴν-πασσᾶς.

Μαζιλεύει τὸν Μιχαὴλ Ῥακοβίτζαν ἡγεμονεύσαντα Βλαχίας μῆνας δεκαῆ, καὶ δίδωσι τὴν ἡγεμονείαν αὐτὴν τῷ Κωνσταντίνῳ υἱῷ τοῦ Νικολάου βοεβόδα, ἐνθυμηθεὶς τὰ ὑπέρπολλα χροῖματα καὶ πολυέξοδα δῶρα μὲ τὰ ὁποῖα ἀσώτως καὶ κατακόρως διδόμενα τὸν εἶχεν οἰκαιοποιηθεὶ εἰς ἄκρον ὁ ῥήθεις ἡγεμὼν Νικόλαος ὁ Μαυροκορδάτος.

Κλέπτῃς τις τούνομα Σαρή-μπειογλους εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν συντρόφους τινὰς ἰδιοποιήσάμενος ἐγύμνου τοὺς ὁδοιπόρους καὶ ἤρπαζε παρὰ τῶν ἀγροίκων καὶ κωμοπόλεων πάντα τὰ χρειώδη αὐτῷ προζωάρκεια πληρέστατα· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου πολυάριθμος γενόμενος τὸν στρατὸν ἐλάβανε τὴν ἡν ἐζήτει χρηματικὴν ποσότητα παρὰ τῶν πόλεων· κατεβάλλοντο αὐτῷ τὰ ζητούμενα ἅπαντα, ἵνα μὴ ἐφορμήσας λαφυραγωγίῃ κατ' οἴκους τὴν πόλιν ἅπασαν. Διωρίσθησαν οὖν κατ' αὐτοῦ ἡγεμόνες πανστρατιά καὶ πολλάκις, ἀλλὰ πάντας καταπολεμήσας ἐφυγάδευσεν ἀεὶποτε, ἐν οἷς καὶ τὸν Τζελίκ-πασσᾶν καὶ ἄλλους· παρετάθη αὕτη ἡ ἀποστασία του καὶ ἡ ἐξηγύμνωσις τῶν πόλεων καὶ κωμῶν καὶ ὁ μετὰ τῶν ἡγεμόνων πόλεμος καὶ ἡ γύμνωσις τῶν παντὸς εἶδους ὁδοιπόρων καὶ αἱ ἀδιάκοποι λεηλασίαι ἐπὶ ἔτη ἐννέα· καθ' ὃν καιρὸν στρατοπεδεύσας εἰς τοὺς Κολασσοὺς, τουρκιστὶ Χόνος λεγομένους, κἀκείσε πολιορκηθεὶς παρὰ παμπληθοῦς στρατοῦ καὶ φυγῇ τῆς σωτηρίας ἀποτυχὼν, ζωγρηθεὶς ἐφονεύθη.

Φονεύει τὸν ῥηθέντα Βεντούραν ὁ Ἐπίτροπος διὰ τὰς διαβολὰς τοῦ ταυῖν ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Κωνσταντίνου τοῦ Μαυροκορδάτου μισοῦντος τὸν Βεντούραν διὰ τὴν μετὰ τοῦ Μιχάλ-βοδα οἰκειότητα.

Ἔτει σωτηρίῳ 1732.

Πεῖθει ὁ Ἐπίτροπος τὸν σουλτὰν Μαχμούτην νὰ εἰρηνεύσῃ μὲ τοὺς Πέρσας διὰ νὰ γένῃ εἰς τὴν Πόλιν εὐθηνία καὶ ἱκανότης τῶν προζωαρκειῶν, καὶ νὰ παύσουν τὰ παράπονα διὰ τὸ πολῦτιμόν τους, καὶ ἀκολούθως αἱ κλίσεις εἰς τὰς ἀποστασίας. Διορίζει λοιπὸν τοὺς ἡγεμόνας Ῥουστέμ καὶ Ἀλὴν πληρεξούσιους εἰς τὸ νὰ κάμουν τὴν εἰρήνην μὲ τὸν σάχ Ταμάσῃν· ἐλθόντες αὐτοὶ τὸν εὐρον εἰς τὸ Καζπίν, καὶ ἐτελείωσαν τὴν εἰρήνην παραχωροῦντες αὐτῷ ἀπὸ τὰς ἀρπαγείας πόλεις μόνον τὸ Τέβρις καὶ κρατοῦντες τὴν Γεωργίαν, ἧς τινος μητρόπολις τὸ Τίφλις.

Ὁ Ταμάς-Κουλή-χάνης ἔγραψεν εἰς τὴν πόλιν ὡς ἐκ μέρους τοῦ βασιλέως του τὸ ὅτι δὲν δέχεται αὐτὴν τὴν ἐνορκον εἰρήνην, καὶ μετὰ τινος ἡμέρας ἦλθον καὶ ἄλλα γράμματα τοῦ σάχ Ταμάση εἰς τὴν ὀθωμανικὴν αὐτὴν ἐν οἷς ἔγραφεν ὅτι ἀπαρέσκεται εἰς τὸν ἐπίτροπόν του.

Δυσσαρεστηθεὶς οὖν ὁ Ταμάς-Κουλή-χάνης εἰς τὴν ἀγάπην αὐτὴν μὲ τὸ νὰ ἔγινε χωρὶς τὴν εἰδῆσιν καὶ θέλησίν του, ἐλθὼν εἰς τὸ Ἰσπαχὰν εἰρκτῇ παραδίδωσι τὸν σάχ Ταμάσην καὶ ἀναγορεύει σάχην τῶν Περσῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ βρέφος ἔτι ὄντα· ὀνομάζει τὸν ἑαυτὸν του διοικητὴν τῆς βασιλείας ὡς ἐπίτροπον τοῦ βρέφους. Ἄπαν τὸ στρατιωτικὸν καὶ οἱ προὔχοντες ἐδέχθησαν τὰ τοιαῦτα, μηδενὸς ἀντειπεῖν ἢ ἀντιστῆναι τολμήσαντος.

Διὰ τὰς διαβολὰς τῆς μητρὸς του ὁ βασιλεὺς μαζιλεύει τὸν Τοπάλ-Ὁσμάν-πασσάν, καὶ κάμνει Ἐπίτροπον τὸν ἡγεμόνα τῆς Γεωργίας Χεκίμογλου Ἀλή-πασσάν, καὶ εἰς τὴν Γεωργίαν πέμπει ἡγεμόνα τὸν μαζιλευθέντα Τοπάλ-Ὁσμάν-πασσάν.

Φυγῶν ὁ Ἱερεμίας ἐκ τοῦ Σινᾶ ἦλθεν εἰς τὸ Σταυροδρόμι καὶ ἐκρύβη εἰς τὸ σπίτι τοῦ ψευδοῦατροῦ Λουκῆ τοῦ Χίου.

Ὁ Ἐπίτροπος Ἀλή-πασσᾶς ἄρχισε νὰ κτιζῇ τὸ τζαμί του εἰς τὰ Ἐξ Μάρμαρα· εἶχε κάλφαν Ἀρμένιον τινα, ὅστις τῇ δυνάμει τοῦ Ἐπιτρόπου ἐκινῆθη διὰ νὰ πάρῃ τὸ Ἀγίσμα τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ νὰ τὸ δώσῃ τοῖς Ἀρμενίοις, μὲ τὸ νὰ ἔχουν καὶ οὗτοι ἐκεῖσε μνημεῖά τινα. Ἐγίνε πολλὴ ταραχὴ διὰ τὴν τοῦ Ἐπιτρόπου πρὸς τὸν Ἀρμένιον ὑπεράσπισιν, καὶ τὸ πρᾶγμα εἶχε δυσκολίας μεγάλας. Ὁ Δέρκων Σαμουήλ, ὡς μέρος τῆς ἐπαρχίας του τὸ Παλουκλί, βοηθοῦμενος καὶ παρὰ τοῦ πατριάρχου Κύρ Παΐσιου, πάντα λίθον κινήσαντες καὶ τοὺς χριστιανοὺς διεγείραντες, δοθέντων καὶ τῷ ἀνακτιᾶ παζ καὶ δις περὶ τούτου λιθέλλων, κόπῳ καὶ δαπάνῃ οὐκ ὀλίγῃ ἐκώλυσαν τὸ καλὸν καὶ ἀνεχαίτισαν τὴν ὁρμὴν τοῦ ἐπαράτου Ἀρμενίου. Ὁ τότε δραγομάνος τῆς Πόρτας Ἀλέξανδρος Γκίκας, διὰ νὰ μὴν φέρῃ εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ ἀγανάκτησιν τὸν Ἀρμένιον καὶ δι' αὐτοῦ τὸν Ἐπίτροπον, ἐφέρετο εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν μὲ ἀδιαφορίαν.

ΚΕΦ. ΣΤ'.

Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ Ἱερεμίου, καὶ πατριαρχεία Σεραφεῖμ τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας, καὶ πατριαρχεία Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας.

Ἔτει σωτηρίῳ 1733.

Οἱ οἰκιακὲ τοῦ Κῦρ Ἱερεμίου προσελθόντες τῷ ῥηθέντι κάλφα Ἀρμενίῳ προβάλλουσι τὴν πατριαρχίαν τοῦ Ἱερεμίου καὶ ὑπισχυοῦνται ποσότητα χρηματικὴν οὐκ ὀλίγην. Καὶ ὁ Ἐπίτροπος καὶ ὁ κάλφας ἤθελον ἄσπρα διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ τζαμίου. Ὅθεν μεταπεμφθεὶς ὁ κύρ Ἱερεμίας ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Λουκῆ φορεὶ καθάδι διὰ τὴν πατριαρχίαν παρὰ πᾶσαν εἰδήσιν, γνώμην καὶ συγκατάνευσιν καὶ τῆς συνόδου καὶ τῶν προϋχόντων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καταλόγου. Ἐχρεώσται ὁ Ἱερεμίας 10,000 γρόσια ἐμήνυσε πολλάκις τοὺς ἀρχιερεῖς νὰ τὸν ἐλευθερώσουν τοῦ χρέους, δὲν εἰσηκούσθη, καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἐπατριάρχευσαν λαϊκῇ χειρὶ οἱ ἄνθρωποι του.

Πατριαρχεία Σεραφεῖμ τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας.

Καὶ ὁ Ἐπίτροπος καὶ ὁ κάλφας εἶχαν χρεῖαν ἄσπρων διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ τζαμίου. Ὅθεν οἱ ἀρχιερεῖς μὴ ὑποφέροντες τὴν πατριαρχίαν τοῦ Ἱερεμίου, ὡς παρὰ γνώμην καὶ εἰδήσιν αὐτῶν γενομένην, ἔδωκαν λίβελλον τῷ Ἐπιτρόπῳ διὰ τοῦ αὐτοῦ κάλφα προσκλαιόμενοι κατ' αὐτοῦ ὡς μὴ ἱκανοῦ πρὸς καταρτισμὸν τοῦ ποιμνίου καὶ διεξαγωγὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων διὰ τὰ γηρατεῖα, καὶ καταβιβάζουσι τοῦ θρόνου ἐννέα μόνον μῆνας πατριαρχεύσαντα καὶ ἐξορίζουσιν εἰς τὴν ἰδίαν πατρίδα Πάτρμον, ὅπου καὶ θανὼν ἐτάφη. Ψήφῳ τε καὶ δοκιμασίᾳ κοινῇ ἀναβιβάζεται συνοδικῶς εἰς τὸν Ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ Νικομηδείας Σεραφεῖμ.

Μιᾷ Κυριακῇ μετὰ τὴν λειτουργίαν ἐξελθὼν τῆς ἐκκλησίας καὶ στάς ἐπὶ τῶν κρηπίδων τοῦ νάρθηκος καὶ εὐλογῶν τὸν λαόν, ὡς σύνηθες, ἔτραν ματίσθη παρὰ δημότου τινὸς μαχαίρα, κινηθέντος εἰς τοῦτο παρὰ τῶν ὁμορφόνων δημοτῶν τοῦ Ἱερεμίου· ἡγάπα γὰρ ὁ ὄχλος τὸν Ἱερεμίαν καὶ εἰς

μεγάλην εἶχεν ὑπόληψιν, ὡς ἐκ βάθρων ἀνεγείραντα τὸ πατριαρχεῖον καὶ ἄλλα ἀξιωμακόμενα καταρθώσαντα· μάλιστα δὲ οἱ ποτὲ ἐπαρχιωταὶ αὐτοῦ πολῖται τῆς Καισαρείας ἐναθρόνοντο καὶ ἐνεκαυχῶντο ἐπ' αὐτῷ. Δὲν ἔγινε καιρία καὶ θανατηφόρος ἡ πληγὴ διὰ τὰ πολλὰ ῥούχα ὅπου ἐφόρει.

Ὁ Τοπάλ-Ὁσμάν-πασσᾶς ἔγραψεν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἑξῶσιν τοῦ σάχ Ταμάση, καὶ ἐν ταύτῳ ἐβεβαίωθη ἡ ὀθωμανικὴ βασιλεία τὸ ὅτι ἔγινεν ἑνερ-
κος εἰρήνη μεταξὺ Περσῶν καὶ Μοσχόβων, δι' ἧς παρεχώρει ἡ Ῥουσία τῷ Ταμάς-Κουλή-χάνῃ τὸ Δαγιστάν, καὶ τὸ ὅτι σκοπὸς του εἶναι νὰ κινήσῃ πόλεμον μόνον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν. Ὅθεν ὁ σουλτάν Μαχμούτης ἔγραψε κυκλικὴν ἐπιστολὴν εἰς ὅλους τοὺς προεστῶτας τῆς Περσίας προτρέπων αὐ-
τοὺς τὸ νὰ εἶναι πιστοὶ πρὸς τὸν σάχ Ταμάση σοφὴν τους· ἀλλ' οὐδὲν ὄφε-
λος, καὶ ὁ Ταμάς-Κουλή-χάνης σκοπεῖται ἐφορμῆσαι κατὰ τοῦ Βαγδατίου. Ὁ ἡγεμὼν τῆς Βαβυλῶνος λοιπὸν καθωπλίσθη μὲ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὸν πόλεμον καὶ μὲ στρατιωτικὸν πολυάριθμον· διωρίσθη ἀρχιστράτηγος ὁ ἡγεμὼν τοῦ Τίφλινς Τοπάλ-Ὁσμάν-πασσᾶς, καὶ σύμμαχός του ὁ ἡγεμὼν τοῦ Χαλεπίου καὶ ὅλοι οἱ μπεϊλερπέηδες καὶ σαντζάκια τῆς Ἀσίας, καὶ συνηθοίσθησαν στρατοῦ χιλιάδες 150 ὑπὸ τῷ Τοπάλ-Ὁσμάν-πασσᾶ εἰς τὸ περὶ τὴν Βαβυλῶνα στρατόπεδον. Ὡς τόσον καὶ ὁ Ταμάς-Κουλή-χάνης ἔ-
φθασε καὶ πρῶτος ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ Τοπάλ-Ὁσμάν-πασσᾶ. Γίνεται πόλεμος σφοδρὸς· παρετάθη ἀδιακόπως ὥρας ἑπτὰ μὲ πολλὴν αἱματοχυσίαν, καὶ τέλος ἡττᾶται ὁ Ταμάς-Κουλή-χάνης (ἐπληρώθη κατ' ἀρχάς τοῦ πολέμου καὶ τοῦτο ἔγινεν αἰτίτις τῆς ἡττης του) καὶ ἐσκοτώθησαν 35 χιλ. στρατιῶ-
ταί του, καὶ ἐλεληταῖα καὶ τὸ στρατόπεδόν του παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν τῶν ἐν τῇ Βαβυλῶνι, μὲ ὅλον ὅπου τὸ ἐφύλαττον 20 χιλ. Πέρσαι.

Φυγόν οὖν ὁ Ταμάς-Κουλή-χάνης κατήντησεν εἰς τὸ Ἀμεδάνι· ἐκεῖ συν-
ἤθροζε τὸ σκορπισθὲν στράτευμά του καὶ ἰάτρευε τὰς πληγὰς του· καὶ ὁ
Τοπάλ-Ὁσμάν-πασσᾶς ἀπῆλθεν εἰς τὸ Κερκιοῦτι καὶ εἶχεν ἐκεῖ 70 χιλ.
στρατοῦ. Ὁ Ταμάς-Κουλή-χάνης εὐθὺς ἰατρευθεὶς τῆς πληγῆς ἐφορμᾷ εἰς
τὸ Κερκιοῦτι κατὰ τοῦ Τοπάλ-Ὁσμάν-πασσᾶ τῇ κβ' τοῦ Ὀκτωβρίου μὲ 60
χιλ. στρατοῦ. Γίνεται πόλεμος καὶ ἡττᾶται πάλιν ὁ Ταμάσης· φεύγοντα
καταδιώκει ὁ Τοπάλ-Ὁσμάν-πασσᾶς ἕως εἰς τὸ Κεϊλάνι, πόλιν ἀπέχουσαν
ἀπὸ τὸ Κερκιοῦτι λέγας ἕξ· ἐκεῖ γίνεται καὶ τρίτος πόλεμος, καὶ πάλιν
ἡττᾶται ὁ Ταμάς-Κουλή-χάνης. Ἄλλ' ἐνσκήψαντος ἤδη σφοδροῦ χειμῶνος
ἔπαυσαν οἱ πόλεμοι.

Ὁ αὐθέντης τῆς Μολδαβίας δόσει πολλὴν χρημάτων εἰς τὸν φύσει ἄσω-
τον καὶ πολυδάπανον Ἐπίτροπον Χεκίμογλου· Ἀλή-πασσᾶν ἀρπάζει τὴν
ἡγεμονεῖαν τῆς Βλαχίας παρὰ τοῦ Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτου μῆνας
μόνους δέκα καὶ ὀκτὼ ταύτης ἡγεμονεύσαντος, καὶ μετατίθεται εἰς τὴν ἡ-
γεμονεῖαν τῆς Μολδαβίας ὁ Κωνσταντῖνος· καὶ ἔκτοτε ἔμαθον οἱ Τοῦρκοι
δι' αὐτὰς τὰς δύο ἡγεμονείας καὶ τὸ πεντζαῖσι, ἥτοι ἀλλαγὴν. Ἀνταμώ-
θησαν οἱ δύο οὖν εἰς τὸ Φωξάνι, καὶ ἐδείξεν ὁ Κωνσταντῖνος τῷ Γρηγορίῳ
καὶ διὰ λόγων σημεία τοῦ ὅτι θέλει κινήθῃ διὰ τὴν ἐναλλαγὴν αὐτήν.

Τῶν Δέχων τινὲς εἶχαν προσκαλέσει τὸν Στανίσλαον πάλιν εἰς τὸ ῥη-

γάτον τῆς Λεχίας. Ὁ ἱμπεράτωρ Κάρολος ὁ Σ' καὶ ἡ βασιλὶς τῆς Ρουσίας Ἄννα ἔστειλαν στρατεύματα εἰς τὴν Λεχίαν πρὸς βοήθειαν τοῦ ῥηγὸς τῆς Λύγουςτου Β'. Ἡ Φράντζα ὁποῦ σὺν τῇ Ἰσπανίᾳ καὶ Σαρδηνίᾳ ὑπερασπίζετο τὸν Στανίσλαον Λεκζίνσκη παρεκίνηει τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν εἰς τὸν κατὰ τῆς Ρουσίας πόλεμον, λέγουσα τὸ ὅτι ὠφελιμώτερον τοῖς ὀθωμανοῖς τὸ νὰ εἶναι ῥῆξ τῆς Πολωνίας ὁ Στανίσλαος ὁποῦ δὲν εἶναι ἐνωμένος μὴτε μὲ τὸν ἱμπεράτορα μὴτε μὲ τὴν Μοσχοβίαν. Καὶ ἐπειδὴ καὶ στρατὸς μοσχοβίκος δὲν ἄφινε τοὺς Ταρτάρους νὰ περάσουν εἰς τὴν Περσίαν πρὸς ἐνόχλησιν τοῦ Ταμάς-Κουλή-χάνη, ἔστειλεν ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας εἰς τὸ Κρίμι καὶ τὸν Τὸτ διὰ νὰ παρακινήσῃ τὸν Ταταρχάνην εἰς τὸν κατὰ τῆς Ρουσίας πόλεμον, καὶ νὰ ἐφορμήσῃ καὶ τὸς κατὰ τῆς Οὐκραΐνας. Ζητεῖ ὁ χάνης τὴν ἀδελφὴν δι' αὐτὴν τὴν ἔφοδον παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου, ἀλλ' αὐτὸς δωροδοκηθεὶς παρὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Λεχίας Λύγουςτου τοῦ Β' μὲ ὀκτανόσια πουργεῖα (ὅστις διεμοίρασε καὶ ἄλλα οὐκ ὀλίγα εἰς τὴν βασιλικὴν γυναικωνίτιδα,) ἐπρόσταξε μὲν τὸν χάνην νὰ ἡσυχάζῃ, ἀλλ' ἤθελε τὸν κατὰ τῆς Ρουσίας πόλεμον.

—
Ἔτει σωτηρίῳ 1734.

Πατριαρχεῖα Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας.

Μῆνας δέκα πατριαρχεύσας ὁ Σεραφεῖμ παρητήθη οἰκειοθελῶς· (τὸν ἐφάρη ἀνύποιστος ὁ τρόπος τοῦ τραυματισθῆναι, μάλιστα διὰ τὸ πάντῃ ἀσυνειθιστον καὶ μήπω γενοῖός·) καὶ ψῆφω καὶ δοκιμασίᾳ κοινῇ καὶ ἐκλογῇ τῆς συνόδου ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον ὁ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας Νεόφυτος, Ε' τῷ τοιοῦτῳ ὀνόματι ἐν τοῖς Οἰκουμενικοῖς πατριάρχεις.

Πολεμεῖ καὶ τῷδε τῷ ἔτει ὁ Τοπάλ-Ὁσμάν-πασσᾶς πρῶτος κινήθεις κατὰ τοῦ Ταμάς-Κουλή-χάνη· ἡττῶνται οἱ Τοῦρκοι καὶ φονεύεται ὁ Τοπάλ-Ὁσμάν-πασσᾶς· ὅθεν ὁ ἡγεμὼν τῆς Βαβυλῶνος Ἀχμέτ-πασσᾶς κάμνει συμφωνίαν εἰρήνης μεταξὺ τῆς ὀθωμανικῆς αὐλῆς καὶ τοῦ Ταμάς-Κουλή-χάνη καὶ παραχωρεῖ αὐτῷ ἅπασαν τὴν Ἰβηρίαν. Εἰς τὴν Πόλιν ἐλθοῦσαν τὴν συμφωνίαν δι' ἐπικύρωσιν ὁ μουφτής καὶ οἱ οὐλεμάδες δὲν τὴν ἐδέχθησαν· ἀκολούθως καὶ ὁ σουλτάν Μαχμούτης δὲν τὴν ἐπεκύρωσε, καὶ ὁ Ἐπίτροπος τὸν παρεκίνησε νὰ μαζιλεύσῃ τὸν ἡγεμόνα τῆς Βαβυλῶνος Ἀχμέτ-πασσᾶν διατί τὴν ἔκαμε, καὶ πέμπει τὸν Κιοπρουλόγλου Ἀπουλλάχ-πασσᾶν μὲ 60 χιλ. στρατοῦ εἰς τὴν Περσίαν, παραγγέλλας νὰ μὴν πολέμησῃ μὲ τὸν Ταμάς-Κουλή-χάνην, μόνον μὲ γλυκύτητα νὰ τὸν καταπείσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν μερικὸς τόπος ἀπὸ ἐκείνους ὅπου τὸν ἔδωκεν ὁ ἡγεμὼν τῆς Βαβυλῶνος Ἀχμέτ-πασσᾶς.

Παρακινεῖ πάλιν ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν διὰ τὸν

—1735

καὶ κατὰ τοῦ ἡμεπέρτορος καὶ κατὰ τῆς Ρουσσίας πόλεμον, καὶ μάλιστα διατί εἶχαν κινήσει οἱ Φραντζέζοι εἰς τὸν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ μετὰ τοῦ ἡμεπέρτορος καὶ τῆς Φράντζας πόλεμον· παρεκίνει λοιπὸν τὸν Ἐπίτροπον νὰ στείλῃ στρατὸν εἰς τὴν Οὐγγρίαν διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἡμεπέρτορα ἀπὸ τοῦ νὰ στείλῃ σύμμαχον στρατὸν εἰς τὴν Ρουσίαν, καὶ διὰ νὰ ἀποκατασταθῇ ἡγεμὼν τῆς Οὐγγρίας ὁ Ραγότζκις, ἐφορμῶν κατ' αὐτῆς μετὰ ὁθωμανικοῦ στρατεύματος· προσετέθη τὸ ὅτι θέλει γένει ἐπικερδέστατος αὐτὸς ὁ πόλεμος εἰς τὴν Πόρταν, ὡς ἂν ὁποῦ ὁ ἡμεπέρτωρ Κάρολος ὁ ΣΤ' ἐβιάζετο νὰ μεταχειρισθῇ δύο στρατόπεδα, τὸ μὲν εἰς τὴν Γερμανίαν, τὸ δὲ εἰς τὴν Ἰταλίαν κατὰ τῶν Φραντζέζων, Ἰσπανῶν καὶ Πιεμοντέζων, κατ' αὐτοῦ ἡνωμένων.

Ὡς τόσον γίνεται ἀγάπη μετὰ τῶν οἰκων Μπουρμπὸν καὶ Αὐστρίας, ἥτοι τοῦ ῥηγὸς τῆς Φράντζας καὶ τοῦ ἡμεπέρτορος. Ὁ ῥῆξ τῆς Φράντζας Λουίγκος ὁ ΙΕ' πύχαριστήθη νὰ γένῃ ὁ πενθερός του Στανίσλαος δούξ τῆς Λορσίνης, καὶ ἀφῆκεν καὶ οἱ δύο τὰ ζητήματα ὁποῦ εἶχον διὰ τὴν Λεχίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἡ Λοραίνα ἐσυμφωνήθη νὰ μένῃ μετὰ θάνατον τοῦ Στανίσλαου κτῆμα ἀναπόσπαστον εἰς τὸ ῥηγάτον τῆς Φράντζας. (Οὐκ ἐξέβη τοῦτο· καὶ γὰρ κατήντησεν εἰς τὴν πληρεξουσιότητα νέου δουκὸς, ὅστις ἐστὶν ἕγγονος Καρόλου ΣΤ' καὶ υἱὸς τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Μαρίας Τερέζας.)

Ὁ Κιοπουλόγλους Ἀππουλλάχ-πασσᾶς οὐδὲν κατορθώσας γλυκύτητι, κατὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ Ἐπιτρόπου, πολεμεῖ μετὰ τὸν Ταμάς-Κουλή-χάνην παρὰ τὸ Ἐριβάνι καὶ ἡττᾶται κατὰ κράτος, φονευθέντων 40 χιλ. Τούρκων.

Οἱ Τάρταροι λεηλατοῦσι τὴν Καζακίαν καὶ ἄλλας ρουσσικὰς ἐπαρχίας. Οἱ Ρῶσοι ζητοῦν ἀπὸ τὴν Πόρταν νὰ τοὺς παιδεύσῃ· δὲν τὸ κάμνει καὶ ἐπακολουθεῖ ἡ λεηλασία. Εἰς τὰ ρουσσικὰ παράπονα ἀπεκρίθη ἡ Πόρτα τὸ ὅτι ἐπειδὴ καὶ οἱ Τάρταροι παρακούουσι τὴν προσταγὴν τῆς καὶ οὐκ ἀφίστανται τῆς λεηλασίας, ἃς ἔχῃ τὴν ἄδειαν ἡ Ρουσία νὰ τοὺς παιδεύσῃ. Καζάκοι ἐφορμήσαντες κατ' αὐτῶν εὗρον ἐν αὐτοῖς καὶ στρατιώτας τούρκους προπολεμοῦντας τῶν Ταρτάρων· ἐνομισθῇ οὖν τοῦτο δόλος καὶ ἀπάτη, εἶπον γὰρ τοὺς Ρῶσους νὰ τοὺς παιδεύσουν καὶ ἐν ταῦτῳ ἔστειλαν Τούρκους νὰ τοὺς δεφενδεύουν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1735.

Ὁ Ἐπίτροπος γράφει τῷ ἡγεμῶνι τῆς Βαβυλώνας Ἀχμέτ-πασσᾶ νὰ γένη ἀρχιστράτηγος τοῦ κατὰ τῶν Περσῶν στρατοῦ, νὰ πλῆξῃ τὸν Ἀππουλλάχ-πασσᾶν ὡς παρασπονδήσαντα καὶ παραβάντα τὴν συμφωνίαν τῆς τελευταίας εἰρήνης τῆς μετὰ τοῦ Ταμάς-Κουλή-χάνη γενομένης καὶ νὰ τελειώσῃ τὴν εἰρήνην μετὰ τοὺς Πέρσας παραχωρῶντας αὐτοῖς ὅλην τὴν Ἰβηρίαν. Ὁ Ἀππουλλάχ-πασσᾶς ἦν γαμβρὸς τοῦ σουλτάν Μαχμούτῃ ἐπ' ἀδελφῇ· ἡ σύζυγός του καὶ ἡ σουλτάνα, τοῦ βασιλέως μήτηρ, διέβαλον τὸν Ἐπίτροπον ὡς αἷτιον τῆς τοιαύτης καταστροφῆς· ὅθεν καθαιρεῖται ὁ Ἐπίτροπος χωρὶς νὰ δημευθῇ τὰ ὑπάρχοντά του, κατὰ τὴν συνήθειαν, γίνεται ἡγεμὼν τῆς Πόσνας, καὶ γίνεται Ἐπίτροπος ὁ Γκιουρτζὴ Ἰσμαήλ-πασσᾶς.

Διὰ τὴν ἐκδικηθῆναι, ὡς καὶ εἶπεν εἰς τὸ Φωξάνι, ὁ ἡγεμὼν Κωνσταντῖνος γίνεται αἷτιος, δόσει χρημάτων καὶ τὸν Γρηγόριον Γκίκαν ἀπὸ τῆς οὐγγροβλαχικῆς ἡγεμονείας, ἔτη δύο καὶ μῆνας ἐπτά ταύτης κυριαρχήσαντα, καὶ μετατεθῆναι πάλιν εἰς τὴν ἡγεμονείαν τῆς Μολδαβίας, καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ἐπανάλαβε πάλιν τὸ τρίτον ἤδη τὴν τῆς Οὐγγροβλαχίας ἡγεμονείαν καὶ ἡγεμόνευσεν αὐτῆς ἔτη ἑξῆς. ὅτε Γρηγόριος ὁ Γκίκας ἡγεμονεύσας τανῦν τὸ δεύτερον εἰς τὴν Μολδαβίαν ἐκυριαρχήσεν αὐτῆς ἔτη ἑξῆς.

Ἐγινε λοιπὸν ἡ εἰρήνη μεταξὺ τῆς Πόρτας καὶ τῆς Περσίας καὶ ἐπεκυρώθη ἡ συμφωνία ἐκατέρωθεν· περιείχε τὴν τελείαν παραχώρησιν ἀπάσης τῆς ἄνω Ἰβηρίας εἰς τοὺς Πέρτας, καὶ τὸ νὰ πηγαίνουν εἰς τὴν Μέκκαν διὰ προσκυνήσιν τοῦ κιαρπὲ, καὶ νὰ εἰσέρχωνται εἰς ὅλους τοὺς τόπους ὅπου πανταχοῦ τῆς ὀθωμανικῆς γῆς εἶναι προσκυνήματα, καὶ τὸ νὰ ὀνομάζεται διοικητὴς τῆς Περσίας ὁ Ταμὰς-Κουλή-χάνης καὶ νὰ εἶναι δεκτὸς παρ' Ὀθωμανοῖς αὐτός τοῦ ὁ τίτλος.

Μετὰ τριάκοντα ἡμερῶν ἐπιτροπικῆς καθελὼν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς κάμνει Ἐπίτροπον τὸν ἀπὸ σιλιχάτην Ἐμίρ-Μεχμέτ-πασσάν.

Ὁ ῥηθεὶς ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Κωνσταντῖνος προδιβάζει πολλοὺς Ῥωμαίους εἰς τὰ μεγάλα ὄφφικια τῆς ἡγεμονείας, λογοθετίζειν δηλαδή, σπαθαρίαν, ποστελντζιαν, κλουτζιαρίαν, ἀτζιαν καὶ ἄλλας· ὁ πατὴρ τοῦ μόνου τὸν Ῥαμαδάνην εἶχε Σπαθάρην, καὶ Ποστέλνικον τὸν Ἀρβανιτοχωρίτην Γεώργιον, καὶ μεγάλην ἀρχοντίαν ἄλλῳ τινὶ Ῥωμαίῳ ἢ Ἀρβανίτῃ οὐκ ἔδωκεν· ὁ Μιχαὴλ Ῥακοβίτζας ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας μόνον τὸν Κωνσταντῖνον Ὑψηλάντην εἶχε Ποστέλνικον, καὶ ὕστερον ἔκαμε τὸν γαμβρόν του Διαμαντὴν Ῥάζον, εἶχε δὲ καὶ Ἀγαν τὸν υἱὸν τοῦ Κωνσταντίνου Ἰωάννην ἐν διαστήματι ἡγεμονείας δεκαετοῦς.

Ὁ Κύρ Παῖσιος προσκληθεὶς παρὰ τοῦ αὐθέντου Γρηγορίου Γκίκα ἀπῆλθεν εἰς τὸ Γιάσι τῆς Μολδαβίας, καὶ ἡσυχάζων ἐκεῖ ἤξιοτο παρὰ τε τοῦ αὐθέντου καὶ τῶν λοιπῶν ἀπάντων πλείστης ὕσης περιποιήσεως καὶ ὑποδοχῆς ὡς εἰκός.

Ἐτει σωτηρίῳ 1736, τοῦ Χιτζρὲ 1149.

Ἡ βασιλεὺς τῆς Ρουσίας Ἄννα ἡ Μεκλεμπουργ πέμπει μὲ τὸν πρέσβυν τῆς εἰς τὸν Ἐπίτροπον τὸ μνημέστον τοῦ κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν πολέμου. Πρώτῃ αἰτία ἦν ἐν αὐτῷ διὰ τὸν πόλεμον ἡ τῶν Ταρτάρων λεηλασία εἰς τὰς ρουσσικὰς ἐπαρχίας καὶ ἡ ἀμέλεια καὶ ἀντίστασις τῆς Πόρτας εἰς τὸ νὰ τοὺς παιδεύσῃ. Ἦθελαν οἱ Τοῦρκοι νὰ διορθωθῇ αὐτὴ ἡ διαφορὰ χωρὶς κτύπημα· ὕθεν ἐδέχθησαν μεσολαβοῦντα τὸν ἱμπεράτορα φοβούμενοι μήπως συμμαχίῃ τῇ Ρουσίᾳ· ἐδέχθησαν δὲ καὶ τοὺς πρέσβεις τῆς Ἑγγλιτέρας καὶ τῆς Ὀλλάνδας, διὰ νὰ τοὺς περιποιηθῶν δέχοντές τοὺς πῶς τοὺς ἔχουν εἰς ὑπόληψιν.

Ἐκστρατεῦει τοίνυν ὁ Ἐπίτροπος κατὰ τῶν Ρούσσων· ὁ βασιλεὺς τὸν ἔδωκε κεαγῖαν τὸν Χαλισᾶ-Ὀμέρ-εφένδην, παραγγείλας αὐτὸν μηδὲν πράτ-

—1737

τειν ἄνευ τῆς γνώμης, θελήσεως καὶ ἀποφάσεως τοῦ δεβλὲτ-κεαγιασῆ. Γίνε-
νεται καὶ μακάμης ὁ ποτὲ ἐπὶ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ ἀρχιτελώνης Γεγὲν-ά-
γᾶς, καὶ τὸν ἐδόθησαν τῶρα τρία τοῦγία. Ἐρχονται οὖν οἱ πάντες καὶ δια-
περῶσι τὸν Δουνάβιν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν ἐπὶ τῆς κατασκευασθείσης ἐπὶ τῷ
Δουνάβει γεφύρας, κατὰ παλαιὰν συνήθειαν, (ὅπου καὶ ὁ Εἰρξῆς ἐκοιμή ποτε
τὴν γεφυράν του,) κάκειθεν ἀπάραντες σπρατοπεδεύουν εἰς τὸ Πεντέρι.

Μετὰ ἕξ μηνῶν πολιορκίαν παρεδόθη τὸ Ἀζάκι εἰς τοὺς Μοσχόδους· ὁ
Μούιχ ἐφορμήσας εἰς τὸ Κρίμι ἔκαμε πολλὰς ζημίας· ὁ χάνης τῶν Ταρτά-
ρων ἐφορμήσας εἰς τὴν Οὐκραίναν μὲ 40 χιλ. Ταρτάρων ἔκαμε τὰ αὐτά. Ὁ
σουλτάν Μαχμούτ, ἐλπίζοντας καθ' ἡμέραν τὴν ἀγάπην, καθείλεν αὐτὸν
τῆς ἀρχῆς ἐπὶ προφάσει τοῦ ὅτι ἐκινήθη ἄνευ τῆς ἀδείας του. Κἀν τούτοις
ὁ ἱμπεράτωρ προεβίβαζε τὰ στρατεύματά του πρὸς τὴν Οὐγγρίαν ὅπερ
βεβαιώσῃς ὁ Ἐπίτροπος ἀπὸ τὰς εἰδήσεις τῶν ἡγεμόνων τῆς Βλαχοπογ-
δανίας ἔγραψεν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Βιέννης ζητῶν μαθεῖν τί μέλλει νὰ κάμῃ
ὁ ἱμπεράτωρ ἂν ἡ Ῥουσιὰ πείσῃ δι' αὐτοῦ δουλεύουσα ἢ θελεῖ παρατείνειν τὸν πό-
λεμον διὰ νὰ κρατήσῃ τὸ Ἀζάκι. Ὁ κόμης Κονιζέγ τὸν ἀπεκρίθη τὸ ὅτι ὁ
ἱμπεράτωρ ἐπιθυμεῖ τὴν εἰρήνην ὑπὲρ τι ἄλλο, καὶ δὲν ἀμελεῖ τι διὰ νὰ
τὴν θεμελιώσῃ μεταξὺ τῶν συντρόφων του· ἀμὴ ἂν δὲν ἔβγῃ ὁ σκοπὸς του
εἰς ἔλθασιν δὲν ἡμπορεῖ νὰ μὴ συμμαχήσῃ τῇ Ῥουσιᾷ, κατὰ τὴν μεταξὺ
τῶν δύο συμφωνίαν. Εἰς τὸ στρατόπεδον παρὰ τῷ δεβλὲτ-κεαγιασῇ ἦσαν
ὅ,τε Μανουὴλ Ὑψηλάντης ἐπιστάσις πρωτογουνάρεως, καὶ ὁ Τεσταπεύζας
ἐπιστάσις ἱατροῦ. Ἐβεβαίωσεν οὗτος τὸν κεαγιαπέην τὸ ὅτι ὁ ἱμπεράτωρ
δὲν θέλει κινηθεῖ κατὰ τῶν Τούρκων, καὶ ὅτι ψευδεῖς αἱ εἰδήσεις τῶν αὐ-
θεντῶν Βλαχοπογδανίας, ὅπου ἔγραφον τὸ ὅτι σκοπεῖται πόλεμον ὁ καὶ-
σαρ. Ὁ δὲ Μανουὴλ ἐκινεῖτο διὰ νὰ καθαιρέσῃ τῆς βλαχικῆς ἡγεμονίας τὸν
Κωνσταντῖνον Μαυροκορδάτον καὶ νὰ αὐθεντεύσῃ αὐτῆς ὁ Μιχαὴλ Ῥακο-
βίτζας· ὅθεν ἐμίσει τὸν Μανουὴλ ὁ Μαυροκορδάτος, καὶ οἱ εἰς τὴν Πόλιν κα-
πικεχαγιάδες του διέβχλον αὐτὸν θανασίμως πρὸς τὸν καὶ μακάμην Γεγὲν-
πασσάν, διαβάλλοντες ψευδῶς ὅτι κινεῖται κατ' αὐτοῦ πρὸς τὸν κεαγιαπέην.
Ἐχον οὖν πάθος παλαιὸν κατὰ τοῦ Μανουὴλ ὁ Γεγὲν-πασσᾶς ὅταν ἦτον
ἀρχιτελώνης ἐπὶ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ καὶ τοῦ Μεχμέτ-κεαγιαῖ διὰ τὴν
τῶν σαμουριῶν ἀγοράν, δι' ἣν καὶ ἐζημιώθη τότε πολλὰ καὶ ἡτιμάσθη, ἤ-
κουεν ἡδῶς τανῦν τὰς κατὰ τοῦ Μανουὴλ διαβολὰς, ἐπίστευεν αὐτάς καὶ
εὐκαίριαν ἐζήτει πρὸς ἐκδίκησιν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1737, τοῦ Χιτζρέ 1150.

Ὁ ῥήξ τῆς Φράντζας ἔγραψε τῷ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν πρέσβει του
μαρκίῳ Δεβιλενέ νὰ βεβαιώσῃ τὴν Πόρταν πῶς ἡ Φράντζα δὲν ἔχει σκο-
πὸν νὰ κινηθῇ εἰς πόλεμον, καὶ νὰ μὴ ἐλπίζῃ βοήθειαν παρ' αὐτῆς· καὶ νὰ
ἐμποδίσῃ ὅσον ἡμπορεῖ τὸ νὰ μὴ ἀποκτήσουν οἱ Ῥῶσοι ἐλευθέραν ναυτι-
λίαν εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.

Τὸ στρατόπεδον τῶν Ὀθωμανῶν ἦν εἰς τὸ Καρτάλι ἀντικρὺ τῆς Ἰσάκ-

τζας, και παρήσαν και οι πρέσβεις οι μεσάζοντες δια την ειρήνην. Ἐστειλεν εἰς τὸ στρατόπεδον οἱ πρέσβυς τῆς Φράντζας τὸν Τὸτ νὰ εἰπῇ τῷ Ἐπιτρόπῳ τὸ, ἐπειδὴ και ἤξεύρουν βέβαια πῶς ὁ ἱμπεράτωρ χρειὰς τυχοῦσης θέλει βοηθήσει τοῖς Ρούσσοις, ἀνάγκη νὰ κάμουν ἀγάπην μετ' αὐτοὺς παραχωρῶντάς τους και τὸ Ἀζάκι, και νὰ ὀχυρώσουν τὸ Ταμάνι διὰ νὰ μὴν ἡμποροῦν τὰ πλοῖα τῶν Ρούσσων νὰ ἐξέρχωνται και νὰ ταξειδεύουν εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον.

Ἡ βασιλεὺς τῆς Ρουσίας ἐπειδὴ και ἐζήτησε νὰ γένῃ συνέλευσις τῶν πληρεξουσίων εἰς τὴν πόλιν τῆς Δελχίας Νιθέροβαν διὰ νὰ διαταχθοῦν και νὰ ὁμιληθοῦν τὰ πρὸς εἰρήνην, ἔστειλεν ὁ Ἐπίτροπος τὸν ρέις-ἐφένδην Ταουκτζηζαδὲ, τὸν Γιγριμ-σεκίς Σαῖτ-Μεχμέτ-ἐφένδην και τὸν μεχτομπτζήν του Ῥαγῆπ-Μεχμέτ-ἐφένδην τοὺς παρήγγειλεν ὁ δεβλέτ-κεαγιασῆς νὰ τελειώσουν τὴν εἰρήνην χωρὶς ἄλλο. Συνῆλθον οὖν αὐτοὶ ἐκεῖσε και οἱ τρεῖς, παρήσαν και ὁ πρέσβυς τοῦ ἱμπεράτορος Τάλμαν, και ὁ τῆς Ἑγγλιτέρας και ὁ τῆς Ὀλλάνδας· προσμένοντες οὖν τὸν ἐρχομὸν τῶν πληρεξουσίων τῆς Ρουσίας ἔμαθαν ὅτι οἱ Ρούσσοι ὑπέταξαν και τὴν Ὀζοῦ και τὸ Κιλ-πουροῦν, και ὅτι ὁ Βάσις, ἀρχιστράτηγος τῶν Νέμτζων, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Βλαχίαν. Τούτων γνωσθέντων ἀνεχώρησεν εὐθὺς ἀπὸ τὴν Νιμέροβαν λάθρα ὁ πρέσβυς τοῦ ἱμπεράτορος Τάλμαν.

Εὐθὺς οὖν ὁποῦ ἡκούσθη εἰς τὴν Πόλιν ἡ ἄλωσις τῆς Ὀζοῦ διωρίσθη ὁ μέγας Ἱπποκόμος Γκιούλ-Ἀχμέτ-πασσαζαδὲς νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ στρατόπεδον και νὰ μαζιεύσῃ τὸν βεζίρην, και νὰ φονεύσῃ τὴν Χαλίσά-Ὀμερ-κεαγιαῖν, και νὰ κάμῃ Ἐπίτροπον τὸν εἰς τὸ Πεντέρι ἀρχιστράτηγον Ἀπτουλλάχ-πασσάν Μουσούνγλου. Τοῦτον οὖν παρήγγειλεν ὁ καϊμακάμης Γεγὲν-πασσὰς νὰ πιάσῃ τὸν Μανουὴλ Ὑψηλάντην και τὸν Τεσταπούζαν και νὰ τοὺς στείλῃ δεσμίους εἰς τὴν Πόλιν· φθάνει οὖν εἰς τὸ Καρτάλι ὅπου ἦν τὸ στρατόπεδον και ἐνεργεῖ ταῦτα πάντα· και ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ ὁ Μουσούνγλος ἀπὸ τὸ Πεντέρι, γίνεται καϊμακάμης, κατὰ τὴν προσταγὴν τῆς Πόρτας, ὁ εἰς τὸ στρατόπεδον γιαννιτζάρ-ἀγασῆς.

Ὁ Τεσταπούζας εὐθὺς ὁποῦ εἶδε τὸν κεχαγῖαν νεκρὸν ἔφυγεν. Ὁ Μανουὴλ Ὑψηλάντης, γνωρίζωντας τὸν Μουσούνγλου ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁποῦ ἦτο γιαννιτζάρ-ἀγασῆς εἰς τὴν Πόλιν, ἐκίνησε διὰ τὸ Πεντέρι, τὸν ἀντάμωσεν καθ' ὁδὸν και ἐγίνε πρωτογουνάριός του. Ἦλθεν ὁ Ἐπίτροπος εἰς τὸ στρατόπεδον· ζητήσας ὁ μέγας Ἱπποκόμος και τοὺς δύο Ῥωμαίους και μὴ εὐρίων τὸν Τεσταπούζαν ἔμαθεν ὅτι ὁ Μανουὴλ ἀπῆλθεν εἰς τὸν Ἐπίτροπον, ᾧ τινι ἐλθόντι εἶπε τὸ ὅτι ὁ καϊμακάμης ζητεῖ τὸν Μανουὴλ διὰ λογαριασμὸν ὁποῦ ἔχει μαζὴν του. Ἰσχυεν ὁ καϊμακάμης Γεγὲν-πασσὰς εἰς τὴν Πόλιν· ὅθεν φοβήθεις ὁ Μουσούνγλος δὲν εἶπε τὸ, «ἐγὼ θεωρῶ τὸν λογαριασμὸν τῆς,» μόνον τὸν παρέδωκε· πεμφθέντα οὖν δέσμιοι ἐχθιστος ὢν αὐτῷ ὁ καϊμακάμης τὸν ἀνεσκολόπισε, κατὰ μῆνα Αὐγούστον, δημεύσας τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ τε και τοῦ ἀδελφοῦ του Χατράνου Κωνσταντίνου και τοῦ ἀνεψιῦ Ἰωάννου Ἀγα, συμποσωθέντα εἰς πούγγειν 1,800, και ἐνῆργησε τὸ παλαιὸν πάθος, ἀφανίζωντάς των ἐξ ὁλοκλήρου διὰ τε. τὸ παλαιὸν πάθος

—1738

καὶ διὰ τὰς διαβολὰς τοῦ Μαυροκρδάτου, δύο ἤδη Ῥωμαίους τῶν προϋχόντων φονευθῆναι γεγονότος αἰτίου.

Ἐν τούτοις οἱ Νέμτζοι ὑπέταξαν τὸ Νύτσι. Ἦλθεν ὁ Ἐπίτροπος Μουσύνολγους εἰς τὴν Πόλιν μετὰ τὸ σαντζάκ-σερίφι· εἰσελθὼν εἰς τὰ ἀνάκτορα ἐμαζιλεύθη, καὶ ἔγινεν Ἐπίτροπος ὁ ῤηθεις καϊμακάμης Γεγὲν-πασσᾶς.

Ἔτει σωτηρίῳ 1738, τοῦ Χιτζρὲ 1151.

Θνήσκει ὁ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ὁ προρῶνθεις Κοσμᾶς ὁ Β', καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν Ἀποστολικὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας Κοσμᾶς ὁ Γ' ὁ ἀπὸ Πισιδίας, Μαρτίου 4, καὶ πατριαρχεύσας μεγάλη πτωχεία καὶ στενοχωρία 8τῃ ὅλα ἐνεία θνήσκει καὐτὸς ἐν Πηλουσίῳ Ἰουνίου 7τῃ ζ'.

ὑποτάσσει ὁ Ἐπίτροπος τὸ Μιχάδια, τὴν Ὀρσοδαν καὶ τὸ Νύτσι, καὶ ἄλλος πασσᾶς τὴν Σεμένδριαν καὶ τὸ Ἰνέπαλι. Εἰς τὴν Μαιώτιδα ὁ καπετάν-πασσᾶς ναυμαχίῃσας μετὰ 120 πλοῖα νικᾷ τὸν στόλον τῶν Ῥούσσων. Εἶτα ἐπανάκαμψεν ὁ Ἐπίτροπος εἰς τὴν Πόλιν μετὰ τὸ σαντζάκ-σερίφι· ὑπερηφανεύθη πολλὰ διὰ τὰς νίκας του. Ἐξορίζει τὸν Πονεβάλ. Θνήσκει καὶ ὁ Ῥαγότσης ἀφοῦ δὲν ἠμύρεσε κατορθῶσαι τι μῆτε εἰς τὴν Οὐγγρίαν μῆτε εἰς τὴν Ἑρδελίαν, ὅπου τὸν ἔστειλαν ἐκεῖ οἱ Τούρκοι διὰ νὰ διεγείρῃ τὰ πλήθη κατὰ τοῦ ἱμπεράτορος. Θέλει ὁ Ἐπίτροπος τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ μετὰ περιστατικά ὅπου δὲν ἠμποροῦσαν νὰ τὰ δεχθῶν οὔτε οἱ Ῥούσσοι οὔτε οἱ Νέμτζοι· καταφέρεται μετὰ κατηγορίας κατὰ τοῦ Μπεσίρ-ἀγά κιζλάρ-ἀγασῆ καὶ κατὰ τῆς σουλτάνης μητρὸς τοῦ βασιλέως, ἀγανακτῶν διὰ τὰς ἐπιβλαβεῖς, ὡς ἔλεγε, συμβουλὰς ὅπου δίδουν τῷ σουλτάν Μαχμουτῇ διὰ ὑποθέσεις πολιτικές.

Πυρκαῖα εἰς τὸ Πετρίκαπι· ἀπέρχεται ὁ Ἐπίτροπος, κατὰ τὴν συνθήειαν, διὰ τὸ σβέσιμόν της· καίονται τὰ πατριαρχικά σπίτια, συνεκάησαν δὲ καὶ πολλοὶ κώδικες τοῦ πατριαρχείου ὅπου δὲν ἐπρόφθασαν νὰ τοὺς βάλουν ἐν τῷ λιθοκτίστῳ οἴκῳ. Σβέννυσι τὴν πυρκαϊάν ὁ Ἐπίτροπος καὶ δὲν ἐκάη, θείῳ ἔλεει, ἡ ἐκκλησία οὔτε τὰ κελλία τῶν ἐρημερίων οὔτε τὸ συνοδικόν. Ὁ Ἐπίτροπος, ὡς φιλάργυρος, ἤλπιζεν ἀπὸ τὸν πατριάρχην Νεόφυτον ἀμοιβὴν χρηματικὴν καὶ μεγάλην διὰ τὸ σβέσιμον τῆς πυρκαϊᾶς, ὡσάν ὅπου ἐκείνος ἐδῶσε, κατὰ τὴν συνθήειαν, ἀπὸ ἄσπρα ὅμως τοῦ μισρίου, εἰς τοὺς γιαννιτζάρους καὶ μάλιστα τοὺς τουλουμπατζήδες ὅπου συνέτρεξαν εὐάριθμά τινα χρήματα· κατιδὼν οὖν ὅτι ὁ πατριάρχης Νεόφυτος δὲν τὸν ἔστειλεν ἄσπρα ἔκαμε τὸν λεγόμενον παρ' Ὀθωμανοῖς ν α λ ε τ λ ε με διὰ νὰ μὴν κτισθῇ πλέον ὁ πατριαρχικὸς οἶκος, καθὼς καὶ δὲν ἐκτίσθη ἕως τῶρα. Τοιοῦτον κακὸν ἔγινεν ἀπὸ τὴν φιλαργυρίαν τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ ἀπὸ τὴν ὀλιγόνοιαν καὶ ἐπιμύθειαν τοῦ τότε πατριαρχεύοντος Νεοφύτου.

Δοτο-παρισθεῖς εἰς ἱατρικὴν καὶ φιλοσοφίαν ἐν Παταβίῳ κατὰ τὸ παρελθὼν ἔτος κατέλαβον τὴν γειναμένην τῷδε τῷ ἔτει Ἰανουαρίῳ ις'.

Ἔτει σωτηρίῳ 1739, τοῦ Χιτζρὲ 1152.

Ὑπερισχύουσι κατὰ τοῦ Ἐπιτρόπου Γεγὲν-πασσᾶ ἡ, τε σουλτάνα μήτηρ τοῦ ἀνακτος καὶ ὁ κιζλάρ-άγασης, ὅθεν καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς καὶ προστάττεται ἐκλεῖσθαι εἰς κατοικίαν νησὸν τινα τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἣν τινα ἤθελε θέλει· δὲν ἐδημεύθησαν τὰ ὑπάρχοντά του, κατὰ τὴν συνθήειαν, διὰ τὴν δούλευσιν του. Ἐγένετο δὲ μετ' αὐτὸν Ἐπίτροπος ὁ Αἰβάζ-Μεχ-μὲτ-πασσᾶς, ὧντας τότε Βίδιν-βαλισῆς, καὶ ἐπανῆλθεν ἀπὸ τῆς ἐξορίας ὁ Πονεβάλ, ἐξωμότης Φραντζέζος ἐπονομασθεὶς Ἀχμέτης.

Ὁ σουλτὰν Μαχμούτης διορίζει καὶ μακάμην εἰς τὴν Πόλιν τὸν μονόφθαλμον χατζὴ Ἀχμέτ-πασσᾶν. Ὁ νέος βεζίρης Αἰβάζ-Μεχμὲτ-πασσᾶς εἰς τὸ Βιδίνι προετοιμάζει τὰ διὰ τὸν πόλεμον ἀναγκαῖα. Εἰς δὲ τὸ Πεντέρι ἦτον ἀρχιστράτηγος μὲ στρατεύμα 80 χιλ. ὁ ἀπὸ Περγάμου Βελή-πασσᾶς, καὶ εἰς τὸ Πρεκόπι, ἄλλως Ὅρκαπι ἦτον ὁ χάνης μὲ 60 χιλ. Ταρτάρους, καὶ περὶ τὴν Καμινίτζαν ἦτον ὁ Μούνιχ ἀρχιστράτηγος τῶν Ρούσσων, σκοποῦμενος ὑπαγαγεῖν τὸ Χοτίνι. Στρατεύμα Τούρκων 130 χιλ. ἐπέρασε τὸν ποταμὸν Μοράβην διὰ δούλευσιν τοῦ Ἐπιτρόπου Αἰβάζ-Μεχ-μὲτ-πασσᾶ.

Ἰωαννίκιος ὁ Καρατζᾶς, δευτερεύων ποτὲ τοῦ Κύρ Παΐσιου, εἶτα καὶ πρωτοσύγκελλος διὰ παρακλήσεως τοῦ ἀδελφοῦ του ἱατροῦ Σακράτου Καρατζᾶ καὶ πρώτου δραγομάνου τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβεως τῶν Ὁλλανδέζων, γενόμενος προεστὼς τῆς κατὰ τὸ Ἐγρίκαπι ἐκκλησίας, τιμωμένους ἐπ' ὀνόματι τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, (ἐν ᾗ καὶ εἰκὼν τῆς Παναγίας λίαν θαυματουργῇ θεραπεύουσα δαμονιζομένους τε καὶ πᾶν εἶδος ἀσθενειῶν,) καλῶς μὴ διοικήσας καὶ χρέος ἐπιφορτίας τῇ ἐκκλησίᾳ ἀντὶ τοῦ συνήθους εἰσοδήματος, ἐξώσθη μετὰ χρόνον παρὰ τῶν ἐπιτρόπων· καὶ μετὰ τινα καιρὸν ἀπραξίας τε καὶ οἰκουρίας, φυγόντων τούτῳ τῷ ἔτει, διὰ τὸν πόλεμον, εἰς τὴν Ἐρδελίαν τῶν ἐπισκόπων τοῦ Πεκίου, διὰ συνδρομῆς τοῦ βρθέντος ἀδελφοῦ του καὶ διὰ τῆς ἐξω χειρὸς ἐπιβάνει τοῦ θρόνου τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου.

Ὁ Κύρ Παΐσιος διὰ ὑποψίαν ἐνδεχομένης ἐπιδρομῆς Μοσχόβων εἰς τὸ Γιάσι, ὡς καὶ ἐγένετο, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Πόλιν κατὰ τὸν Μάϊον τοῦδε τοῦ ἔτους.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἀνεχώρησα καὶ γὰρ ἀπὸ τῆς γενομένης τὸ τρίτον διὰ τὴν Μολδαβίαν, προσκληθεὶς διὰ ἀρχιατρὸς τοῦ τότε ἡγεμονεύοντος Μολδαβίας Γρηγορίου Γκίκα βοεβόδα τοῦ προῤῥηθέντος.

Πατριαρχεύσας ὁ Κύρ Μελέτιος ἔτη ἐννέα θνήσκει, καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν πατριαρχικὸν Ἀποστολικὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλὴμ ὁ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης Παρθένιος ὁ Ἀθηναῖος, κατὰ τὴν ἀνέκαθεν ἀρχαιοτάτην συνθήειαν τους· ἐγένετο ἡ μετὰθεσίς του κατὰ μῆνα Μάρτιον.

Ἦτον ὁ Αἰβάζ-πασσᾶς ἐστρατοπεδευμένος κοντὰ εἰς τὸ Ἰσαρτζίκι. Οἱ Νέμτζοι εἰς ἀριθμὸν 25 χιλ. βαδίζοντες πρὸς τὴν Σεμένδρικαν ἐφθασαν εἰς τόπον λεγόμενον Κρόσκα κοντὰ εἰς τὴν Σεμένδρικαν, καὶ ἐκεῖ ἐστρατοπέδευ-

σαν. Διὰ τὰ πηγαίνουσι λοιπὸν οἱ Νέμτζοι νὰ πολεμήσουσι τὸ στρατόπεδον τοῦ Ἀβδᾶζ-πασσᾶ ἔπρεπε νὰ περάσουσι ἀπὸ τὸ Ἰσαρτζίκι· τοῦτο εἶναι τόπος στενὸς μὲ μῆκος οὐκ ὀλίγον καὶ μεταξὺ λόφων. Ἐντεῦθεν οὖν περνῶντες οἱ Νέμτζοι ἀπήντησαν καραοῦλι τούρκικον, Ἰουλίου καὶ πολεμήσαντες, ἐνίκησαν οἱ Τούρκοι· ἀπήγαγον κεφαλὰς καὶ τινὰς ζωγρηθέντας εἰς τὸν Ἐπίτροπον. Ὁρμησε λοιπὸν διὰ τὴν νίκην ὅλον τὸ τουρκικὸν στράτευμα εἰς τὸ Ἰσαρτζίκι, ἔξω ἀπὸ τὸ στενὸν μῆκος τοῦ ὁποίου δὲν εἶχαν προφθάσει ἀκόμη οἱ Νέμτζοι νὰ ἔβγουν· ἐγέμισαν οἱ λόφοι ὅπου περιστοιχίζουν τὸ Ἰσαρτζίκι ἀπὸ Τούρκους· οἱ Νέμτζοι εἰς τὸ στενὸν τοῦ Ἰσαρτζικίου δὲν ἤμπορούσαν νὰ ἐξαπλωθοῦν καὶ νὰ ἔχουν πολὺ πρόσωπον· ἂν ἤθελαν ν' ἀναβοῦν εἰς τοὺς λόφους δὲν ἦτο δυνατόν διατί τοὺς ἐφόνευον οἱ Τούρκοι μὲ τοὺς τηλεβόλους ὅπου εἰς ὅλον τὸ διάστημα καὶ μῆκος τοῦ Ἰσαρτζικίου ἐβρίσκοντο εἰς κρέατα, καὶ οἱ Νέμτζοι ἐβρίσκοντο χωρὶς καρπὸν· ἐδιέσθησαν λοιπὸν νὰ γυρίσουσι ὀπίσω διὰ τὴν κακὴν τοποθεσίαν, ἀλλ' ἐν τῷ παλινδρομεῖν ἐφονεύθησαν ὑπὲρ τοὺς ἡμίσεις· παρετάθη ὁ πόλεμος ἕως τὸ βράδυ· ὅσοι ἐπρόφθασαν νὰ ἔβγουν ἔξω ζῶντες ἔφυγον καὶ ἐστρατοπέδευσαν ὑποκάτω εἰς τὸ Βελιγράδι· ἐφορμῶσιν οἱ Τούρκοι κατ' αὐτῶν, πάμπολλοι κατ' ὀλίγων, καὶ πολεμήσαντες, ἡττῶνται οἱ Νέμτζοι καὶ κλείονται μέσα εἰς τὸ Βελιγράδι μαζὶ μὲ τὸν γκενεράλην Βάλις.

Ἦρξαντο λοιπὸν οἱ Τούρκοι τῆς πολιορκίας τοῦ Βελιγραδίου· ὁ πρέσβυς τῆς Φραντζῆς μαρκίων Δεβιλενέβ παρὼν εἰς τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον ἦτον διωρισμένος ἐκατέρωθεν μεσάζων διὰ τὴν εἰρήνην. Ὁ Νάϊμπεργ εἶχε διορισθεὶ παρὰ τοῦ ἱμπεράτορος πληρεξουσίου διὰ τὴν τελείωσιν τῆς εἰρήνης καὶ ἦν ἐν τῷ Βελιγράδι. Τὸν ἐζήτησεν ὁ Βιλενέβ νὰ ἔλθῃ διὰ νὰ συνομιλήσουσι τὰ περὶ τῆς εἰρήνης· ἐξῆλθε λοιπὸν, καὶ ἀφοῦ συνωμίλησαν ἱκανῶς, ἀπῆλθεν ὁ Βιλενέβ εἰς τὸν Ἐπίτροπον νὰ τὸν εἴπῃ τὸ τί δίδει ὁ Νάϊμπεργ διὰ τὴν τελείωσιν τῆς εἰρήνης· ὁ Ἐπίτροπος ἀπεκρίθη τὸ, «δὲν ἀκούω τίποτε·ς ἂν δὲν μοὶ δοθῇ τὸ Βελιγράδι καθὼς εἶναι ὡχυρωμένον». Ταῦτα ἀκούσας ὁ Νάϊμπεργ ἐζήτησε τὰ ἄλογά του διὰ νὰ γυρίσῃ εἰς τὸ Βελιγράδι· ὁ καεργᾶς καὶ ὁ ρεῖσης εἰσελθόντες εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Βιλενέβ τὸν παρεκίνησαν νὰ μείνῃ διὰ νὰ μὴ ἐμποδισθῇ ἡ περὶ εἰρήνης πραγματεία, βεβαιώνοντες τὸν πῶς θέλουν καταπεισεῖ τὸν Ἐπίτροπον νὰ μὴ ζητῇ τόσον πολλὰ σκληρὰ πράγματα· μὲ αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσιν καὶ ὁ Βιλενέβ κατέπεισε τὸν Νάϊμπεργ νὰ διατρίψῃ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ δύο ἡμέρας.

Ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Ἀλέξανδρος Γκίκας εἶχεν εἰπεῖ τῷ Ἐπιτρόπῳ πῶς ὁ Νάϊμπεργ ἔχει πληρεξουσιότητα νὰ τελειώσῃ τὴν εἰρήνην μετὰ τὰ περιστατικά ὅπου ἤθελε θελήσει καὶ εὖρει εὐλόγοι, καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησεν ὁ Ἐπίτροπος τὸ Βελιγράδι καθὼς εἶναι, καὶ ἐνόμιζε πῶς κρατῶντάς τον εἰς τὸ στρατόπεδόν του θέλει βιασθεῖ νὰ κάμῃ τὸ ζήτημά του.

Μετὰ τὰς δύο ἡμέρας κατιδὼν ὁ Νάϊμπεργ τὰ αὐτὰ ζητήματα δὲν ἄλλαξε γνώμην καὶ ἐζήτησε ἄδειαν ἐπιπλέον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ Βελιγράδι· δὲν τὸν ἄφιναν· ἐλαλήθησαν αὐτῷ πολλὰ καὶ παρ' ἄλλων καὶ παρὰ τοῦ Χεϊμόγλου Ἀλῆ-πασσᾶ· δὲν κατεπείσθη ὁ Νάϊμπεργ εἰς ἄλλο τι παρὰ εἰς

τὸ νὰ παραχωρήσῃ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Σερβίας εἰς τοὺς Τούρκους, καὶ τὰ ὅσα ἐξουσίασαν εἰς τὸν πόλεμον, καὶ τὰ πέντε καδιλίκια τῆς Κραγιόδας, καὶ μὴ εἰσακούμενος ἐζήτει ἐπιπόνως νὰ ἀναχωρήσῃ· τρεῖς ῥετζάληδες ὅπου εὐρέθησαν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Βιλενέβ τὸν εἶπαν πῶς ὁ Ἐπίτροπος αὐτὴν τὴν προτασὶν τῆς ἀναχωρήσεώς του δὲν θέλει τὴν δεχθεῖ, καὶ τὸν Νάιμπεργ δὲν θέλει τὸν στείλει εἰς τὸ Βελιγράδι.

Ἐσυγχίσθη ὁ Βιλενέβ εἰς αὐτὸ καὶ ἐλάλησεν ἐναντίον τούτου τοῦ λόγου, ἀναιρῶντάς τον διὰ τὸ δίκαιον τῶν ἐθνῶν, διὰ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ διὰ τὸ ἄσυλον ὅπου εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχῃ ὁ μεσολαβῶν πάντῃ ἀκαταπάτητον, καὶ εἶπε καὶ τότε καὶ ἄλλοτε πολλάκις πολλὰ διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Νάιμπεργ καὶ ἀποστολὴν εἰς τὸ Βελιγράδι· ἀλλ' οὐδὲν ὄφελος.

Ἐγίνε καὶ συνέλευσις πολυάριθμος, ἐλάλησε πολλὴ ὁ ῥεῖς-ἐφένδης Ταουκ-τζήζαδὲς καὶ ὁ μεχτουπτζής Ῥαγήπ-ἐφένδης· ὁ Βιλενέβ καὶ ὁ Νάιμπεργ εἶπον τὰ καθήκοντα, καὶ ζητῶντας ὁ Νάιμπεργ νὰ πηγαίῃ εἰς τὸν βασιλέα του, τὸν ἀπεκρίθη ὁ ῥεῖς-ἐφένδης πῶς εἶναι καλλίτερον νὰ κἀθηται εἰς τὰ τζαδῖρια τοῦ Βιλενέβ. Τέλος εἶπεν ὁ Νάιμπεργ νὰ εἰποῦν τῷ Ἐπιτρόπῳ τὸ ὅτι δὲν ἡμπορεῖ νὰ καταπεισθῇ μήτε ἀπὸ ἀπειλᾶς μήτε ἀπὸ βίας, καὶ προκρίνει καλλίτερα νὰ ἀποθάνῃ σκλάβος εἰς τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον παρὰ νὰ σκοτωθῇ ὕστερον εἰς τὴν Βιέννην ὡς πταίστης· ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας ἀνήγγειλεν αὐτὰ τῷ Ἐπιτρόπῳ παρόντος τοῦ δραγομάνου τῆς Φράντζας, ἀλλ' οὐδὲν ὄφελος.

Ἦς τόσον ὁ Μούνιχ, ἀρχιστράτηγος τῶν Ῥούσων, νικήσας τοὺς Τούρκους καὶ Ταρτάρους πολυαριθμούς ὄντας ὑπὸ σερασκέρῃ τῷ Βελή-πασσᾶ, εἶτα ἐφορμήσας εἰς τὸ Χοτίνι καὶ ὑπαγαγὼν καὐτὸ, ἦλθεν εἰς τὸ Γιάσι ὅπου διώρισε δασμὸν 8,000 φλωρία καὶ τὰ ἐπῆρ·εν ἔστειλε καὶ εἰς τὸ Φωξάνι τὸν πεῖζαδὲ Κωνσταντῖνον Καντεμίρην, υἱὸν τοῦ Ἀντιόχου βοεβόδα, φυγόντα πρὸ χρόνων ἀπὸ Μολδαβίας εἰς τὴν Μοσχοβίαν, καὶ ἐλεηλάτησε καὶ μέρος τῆς Βλαχίας ἐπὶ ἡγεμόνος αὐτῆς Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτου. Ὁ δὲ αὐθέντης τῆς Μολδαβίας κατέφυγεν εἰς τὸ Γαλάτζι, καὶ τοὺς υἱούς του Σκαρλάτον καὶ Ματθαῖον τοὺς ἔστειλεν εἰς τὴν Ἰσάατζαν. Ἐνίκησεν οὖν ὁ Μούνιχ καὶ ἐκάθητο εἰς τὸ Γιάσι χωρὶς νὰ δώσῃ εἰδῆσιν εἰς τοὺς Νέμτζους διὰ τὰς νίκας του.

Δὲν ἤξευρεν οὖν ὁ Νάιμπεργ τὰς νίκας τῶν συμμάχων τοὺς διὰ νὰ πάρῃ θάρρος καὶ νὰ ὑποφέρῃ εἰς τὴν σκλαβίαν· μάλιστα κατὰ τὰ περιστατικὰ τὰ ἰδικὰ τοὺς ἦτον πιθανὸν νὰ ὑποβέτη καὶ τοὺς Ῥούσσους νικημένους καὶ ὄχι νικητάς· καὶ ὁ Κανόνης ὅπου μὲ τὰ γράμματα τοῦ κόμητος Ὁσερμαν, σεκρεταρίου τῆς βασιλείσεως, ἦλθεν εἰς τὸν Βιλενέβ διορίζοντάς τον νὰ μεσολαβήσῃ καὶ διὰ τὴν μεταξὺ Ῥούσων καὶ Ὀθωμανῶν εἰρήνην καὶ νὰ τὴν τελειώσῃ χωρὶς τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἀζακίου εἰς τοὺς Τούρκους, δὲν εἶχεν τινα εἰδῆσιν τῶν ῥουσσικῶν εὐτυχημάτων τῶν διὰ τοῦ Μούνιχ.

Ὅθεν ὁ Νάιμπεργ, στενοχωρούμενος διὰ τὴν παντελεῖ στέρησιν τῆς ἐλευθερίας του, καὶ παρακινούμενος καὶ ἀπὸ τὰς συμβουλὰς τοῦ Βιλενέβ καὶ

—1739

ἀπατηθεὶς ὑπ' αὐτῶν, ἔδωκε τὸ Βελιγράδι μὲ συμφωνίαν ὅπου νὰ κρημινισθοῦν τὰ νέα ὀχυρώματα· καὶ ἔγινεν ἡ συμφωνία τῆς εἰρήνης περιέχουσα πέντε ἄρθρα καὶ ὑπογραφεῖσα κατὰ τὴν ἀ του Σεπτεμβρίου, καὶ εὐθὺς ἐγένετο τὸ Νάϊμπεργ' εἰς τὸ Βελιγράδι τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ.

Καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μετὰ τὸ μεσημέρι ἐγένετο ἐμπρὸς εἰς τὸν Ἐπίτροπον καὶ ὑπεγράφη καὶ ἡ συμφωνία ἡ ρουσοτουρκικὴ, μὲ ὑπόσχεσιν τοῦ νὰ κρημινισθῇ τὸ Ἀζάκι, καὶ ἡ ἐπαρχία του νὰ μὴν ὀρίζεται οὔτε παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν οὔτε παρὰ τῶν Ρούσσω, καὶ ἀντ' αὐτοῦ νὰ κτισθοῦν δύο κάστρα τῶν Τούρκων εἰς τὸ Κουμπάνι διὰ νὰ ἐμποδίζουσιν τὰ ρουσσικά καράβια ἀπὸ τοῦ νὰ ἐβγαίνουν εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον, καὶ νὰ κτισθῇ καὶ κάστρον τῶν Ρουσσῶν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ταναΐδος διὰ νὰ ἐμποδίζουσιν τοὺς Ταρτάρους ἀπὸ τοῦ νὰ λεηλατοῦν τὰς ἐπαρχίας των· προσέτι ἐσυμφωνήθη τὸ νὰ εἶναι ἐλεύθεραι αἱ δύο καμπάρται μεταξὺ τῶν δύο βασιλείων· οἱ Ρῶσσοι νὰ μὴν ἔχουν κἀνὲν πλοῖον εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν, μόνον νὰ ταξιδεύουσιν μὲ πλοῖα τούρκικα· καὶ ἐπροστάχθη ὁ Μούνιχ νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸ Γιάσι, καὶ νὰ εὐκαιρώσῃ καὶ τὸ Χοτίνι ἀπὸ τὰ ρουσσικά στρατεύματα δίδωντάς το τοὺς Τούρκους.

Ὁ Μουκαδελὲς τῶν ἐγγράφων τῆς εἰρήνης ἔγινε τῇ 1ῃ τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ ἐφόρεσεν ὁ Ἐπίτροπος κακουμύγουνας τὸν μεσάζοντα καὶ τοὺς πληρεξουσίους, τὸν δὲ Κανόνην ἐφόρσε σιντζαπόγουναν.

Ἀναχωρήσαντος οὖν τοῦ Μούνιχ ἀπὸ τὸ Γιάσι ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν μητρόπολιν του ὁ ἐκεῖθεν διὰ τὸν φόβον τῶν Ρούσσω φυγαδευθεὶς εἰς τὸ Γαλάτζι Γρηγόριος ὁ Γκίκας ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας, καὶ ἐτελείωσεν ἡ τετραετής αὕτη μάχη μεταξὺ Νεμτζομοσχόβων καὶ Τούρκων.

Ὡς τὸσον ὁ ἱμπεράτωρ Κάρολος ὁ ΣΤ' ἀγανακτήσας ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ συμφωνίᾳ εἰρκτῇ παραδίδωσι τὸν τε Βάσις καὶ τὸν Νάϊμπεργ' ἔγιναν αἱ ἐξετάσεις των· ὁ Βάσις ἐκατηγόρηθη διατὶ κακῶς ἐπολέμησεν, ὁ Νάϊμπεργ' διατὶ κακῶς ἐπραγματεύθη τὴν εἰρήνην. Ἐξέδοτο μανιφέστον ἐν ᾧ γράφει ὅτι δὲν ἐνηργήθησαν οὔτε οἱ σκοποὶ του οὔτε αἱ δυνάμεις ὅπου ἔδωκε, καὶ τὸ ὅτι δὲν ἤθελεν ὅτι ὁ πληρεξουσὸς του νὰ χωρίσῃ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἱμπερίου ἀπὸ τὴν ὑπόθεσιν τῆς Ρουσσίας, καὶ ὅτι δὲν ἔδωκεν ἄδειαν νὰ ἀφίσουν τὸ Βελιγράδι ὅπου ἀκόμη ἤμπορούσεν ἐπὶ πολὺ νὰ δεφενδευθῇ. Ἀπὸ τὴν λύπην του ἀπέθανε μετ' οὐ πολὺ ἡ θυγάτηρ του Μαρία Τερέζα ἀντ' αὐτοῦ βασιλεύσασα τοὺς ἡλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν.

Μετὰ τὴν ἄλωσιν λοιπὸν τοῦ Βελιγραδίου κυριεύσαντες οἱ Τούρκοι καὶ πάλιν τὰ πέντε καδιλίκια τῆς Κραγιόβας ἐπρόσθεσαν δι' αὐτὰ εἰς τὸ μισρὶ τῆς Βλαχίας ἄλλα 219 πουργεῖα, καὶ ἔγινε τὸ ἐτήσιόν της μισρὶ 619. Ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας ἐραντάσθη νὰ κάμῃ ἐξαρχίαν του τὰ πέντε καδιλίκια τῆς Κραγιόβας, ὡς μέγας Λογοθέτης δηλαδὴ, καὶ ἐπρόβαλε τῷ Ἐπιτρόπῳ νὰ τοῦ τὰ δώσῃ ὡς σιτηρέσιον διὰ τὴν δούλευσίν του, καὶ νὰ διδῇ δι' αὐτὰ ἐτήσιως εἰς τὸ μισρὶ τὰ ρηθέντα 219 πουργεῖα. Ὁ τότε ἡγεμὼν Βλαχίας Κωνσταντῖνος Μαυροκορδάτος δὲν ἔστεργε τὸν χωρισμὸν τῶν πέντε αὐτῶν καδιλικίων ἀπὸ τὰ λοιπὰ δώδεκα, καὶ κατώρθωσε νὰ προσεθούν

κατὰ τὴν παλαιὰν συνθήκειαν εἰς τὰ λοιπὰ 12, δεχθεῖς καὶ ἄκων τὸ νὰ πληρώνη καὶ τὰ παρὰ τοῦ ῥηθέντος Δραγομάνου Ἀλεξάνδρου Γκίκα ὑποσχεθέντα 219 πουργεῖα. Ἀπέτυχε λοιπὸν ὁ κακοδαίμων Γκίκας τοῦ σκοποῦ τῆς κυριαρχίας τῶν ῥηθέντων πέντε καθιλικίων τῆς Κραγιόβας, γενόμενος αἷτιος τῆς ἐτησίου ζημίας τῶν Χριστιανῶν διὰ 219 πουργεῖα, ἀλλ' ὑπέπεσε τῇ θείᾳ δίκῃ καρατομηθεὶς καὶ δημευθεὶς μετὰ χρόνον.

Ἔτει σωτηρίῳ 1740.

Ἐγένετο εἰς τὴν Πόλιν ἡ ἐπικύρωσις τῆς νευτζικῆς αὐτῆς συμφωνίας κατὰ τὴν ἐ τοῦ Νοεμβρίου, καὶ τὴν καὶ τοῦ Νοεμβρίου ἔφερον ὁ Βιζνακόβ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς συμφωνίας διὰ τὴν εἰρήνην τὴν μεταξὺ Ρούσσω καὶ Ὀθωμανῶν καὶ ὁ μουπαδελεὶς τῶν συμφωνιῶν ἔγινε τῇ κ' τοῦ Νοεμβρίου.

Συμφωνία εἰρήνης μεταξὺ τῆς ὀθωμανικῆς αὐλῆς καὶ Σβετζίας, ἐνεργηθεῖσα διὰ τοῦ Φράντζα καὶ ὑπογραφεῖσα τῇ κ' τοῦ Ἰανουαρίου ὑπισχυοῦνται οἱ Τούρκοι ἐν αὐτῇ δεφένδουσιν πρὸς τοὺς Σβετζίους χρεῖας τυχούσης.

Τὰ κεφάλαια τοῦ εἰς τὴν Τουρκίαν γαλλικοῦ ἐμπορίου εἶχαν ἀνανεωθεῖ τῷ ἔτει 1673· ἡ φιλαργυρία τῶν Τούρκων καὶ ἡ συνεχὴς μεταβολὴ τῶν προῖσταμένων εἶχαν εἰσάξει κάποια δοσίματα νεοφανῇ καὶ ἀσυνείθιστα πάντῃ· ὁ Βιλενὲς τῶρα μὲ τὸ θάρρος ὅπου εἶχεν εἰς τὸν Ἐπίτροπον Ἀϊβάζ-Μεχμέτ-πασσᾶν τὰ ἀνενέωσε μὲ τὴν κατάργησιν των νεωτερισμῶν.

Ὁ Μπεσίρ-άγας κιζλάρ-άγασῆς βαρέως φέρων τὴν πολλὴν δύναμιν τοῦ Ἐπιτρόπου γίνετο αἷτιος τῆς πτώσεώς του καὶ κάμνει Ἐπίτροπον ὁ σουλτὰν Μαχμούτης τὸν χρηματίσαντα καϊμακάμην χατζῆ Γεγὲν-Ἀχμέτ-πασσᾶν, ἄλλως Κιὸρ-βεζίρην, ὄντα εἰς τὴν Πόλιν καὶ διορισθέντα παρὰ τοῦ ῥηθέντος Ἀϊβάζ-πασσᾶ, μετὰ τὴν ἐπανάκαμψίν του εἰς τὴν Πόλιν, εἰς τὸ ὀφίκιον τοῦ νισαντζῆ.

ΚΕΦ. Ζ'.

Δευτέρα πατριαρχία τοῦ αὐτοῦ Παϊσίου, καὶ
 δευτέρα πατριαρχία τοῦ αὐτοῦ Νεοφύτου,
 καὶ τρίτη πατριαρχία τοῦ αὐτοῦ Παϊσίου.

Βεβαιωθείς ὁ Ἐπίτροπος ὅτι ὁ πατριάρχης κινεῖται κατὰ τὰ νεύματα τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας καταφέρεται κατὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Νεοφύτου, ὅστις λαβὼν εἶδησιν παρὰ τοῦ αὐτοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας, τοῦ ῥηθέντος Ἀλεξάνδρου Γκίκα, φεύγει, πατριαρχεύσας ἔτη πέντε καὶ μῆνας ἑπτὰ, καὶ κρύπτεται εἰς τὸ σπίτι τοῦ αὐθέντου τῆς Μολδαβίας Γρηγορίου Γκίκα τὸ κατὰ τὸν Κουρούτζεσμεν, κατὰ μῆνα Μάρτιον, τῇ ἐπιστασία καὶ συνδρομῇ τοῦ ῥηθέντος Δραγομάνου. Οἱ ἀρχιερεῖς προσταχθέντες ἐκλέξασθαι πατριάρχην προβάλλουσι τὸν Κύρ Παῖσιον, καὶ γίνεται τὸ δεύτερον ἐν τῷ ἐνδύεσθαι τὴν συνήθη χλαμύδα παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου προσετάρχη τὸ νὰ μὴν ἀκούῃ τὸν Δραγομάνον καὶ νὰ μὴν τὸν ἀνακατάνῃ ποσῶς εἰς τὰς ὑποθέσεις του, μόνον νὰ τοῦ τὰς μηνύμ μετ' ἔγγραφόν του· καὶ ταῦτα προστάττει παρόντων τῶν τε ἀρχιερέων καὶ τοῦ Δραγομάνου. Ἡρώτα ὁ Ἐπίτροπος τὸν Δραγομάνον ποῦ νὰ ἐκρύβῃ ὁ πατριάρχης Νεόφυτος, καὶ ἀπεκρίνετο τὸ ὅτι οὐκ οἶδε, καὶ ἄλλοτε τὸ ὅτι ἐπιβάς νηὸς ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν· ἀλλ' ὥς πολλὰ περίεργος, μαθὼν ὅτι κρύπτεται εἰς τὸ ῥηθὲν σπίτι πέμπει τοὺς ἄξοντας πρὸς αὐτόν· ὁ πατριάρχης Νεόφυτος ἰδὼν τὸ καὶ καὶ ὁποῦ ἐγινανίστισε, καταβάς εἰς τὸν λειμῶνα τοῦ σπιτιοῦ ἐξῆλθεν εἰς τὰ βουνὰ καὶ κατήντησεν εἰς τὸ Σταυροδρόμι· οἱ τοῦ Ἐπιτρόπου ἄνθρωποι εὔρον μόνον τὴν κορώναν του, τὰ ἀρχιερατικά του, βιβλία τῆς προσευχῆς του καὶ τινὰς ἀνθρώπους του, καὶ τὰ ἀπεκόμισαν εἰς τὸν Ἐπίτροπον.

Διὰ νὰ κόψουν τὰ σύνορα μετὰ τὸν Τούρκων καὶ Νεμτζῶν εἶχαν διορισθεῖ ἐπιστάται· ἀνεφύ διαφωνία τις, μάλιστα διὰ τῆς Πόσνας τὰ σύνορα· ῥίπτει τὸ σφάλμα ὁ Ἐπίτροπος εἰς τὸν ῥηθέντα Δραγομάνον καὶ εἰς τὸν ῥεῖς-ἐφένδη Ταουκτζήσαδὲ, καὶ εἰρκτῇ παραδίδωσι τὸν Δραγομάνον· καθ' ὃν οὖν καιρὸν ἐκομίσθησαν τὰ πράγματα τοῦ πατριάρχου Νεοφύτου εἰς τὸν Ἐπίτροπον, τότε ὁ Δραγομάνος ἦτον εἰς τὴν εἰρκτήν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1741.

Τὸν μὲν οὖν Δραγομάνον Ἀλεξάνδρον Γκίκαν ἐφόνευσεν κατὰ μῆνα Φεβρουάριον· τὸν δὲ ῥεῖσιν ἐξορίσας ἔκαμε ῥεῖσιν τὸν μεχτουπτζήν Ραγῆπ-

Μεχμέτ-εφένδην. Καθαίρει τῆς ἡγεμονείας τὸν αὐθέντην Μολδαβίας Γρηγόριον Γκίκαν, τὸν καὶ ἀδελφὸν τοῦ φονευθέντος Δραγομάνου· πέμπει ἀπὸ τῆς Βλαχίας εἰς τὴν Μολδαβίαν ἡγεμόνα τὸν Κωνσταντῖνον Μαυροκορδάτον, καὶ κάμνει αὐθέντην Βλαχίας, κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον, τὸν Μιχαὴλ Ρακοβίτζαν. Ὁ Ἡρακλείας Γεράσιμος εἶχε προβάλλει τῷ ἀρχιατρῷ τοῦ βασιλέως Χαγιατηζαδὲ τὸ νὰ αὐθεντεύσῃ ὁ Μιχάλ-βοδα. Ἐνωθεὶς οὖν ὁ ἀρχιατρὸς μὲ τὸν Ἀμετζή Σουλεϊμάν-εφένδην καὶ μὲ τὸν Κέσερλεην Ἀχμέτ-εφένδην κατάρθρωσαν παρὰ τῷ Ἐπιτρόπῳ τὴν αὐθεντείαν τοῦ Μιχάλ-βοδα, ὅστις ἔκαμε καπικεχαγιαδὲς τοῦ τῆς Τζεράχην Σταυράκη καὶ τὸν συμπένθερον αὐτοῦ Μανόλην Τζελέπην, τὸν καὶ τῇ σπαθαρίᾳ τῆς Βλαχίας τιμηθέντα ὕστερον παρὰ τοῦ Μιχάλ-βοδα· οὗτοι οἱ δύο εἶχον παρακινήσει τὸν Ἡρακλείας καὶ κατέπεισε τὸν Χαγιατὴν διὰ τὴν αὐθεντείαν τοῦ Μιχάλ-βοδα εἰς τὴν Βλαχίαν.

Ὁ Ἡρακλείας Γεράσιμος προβάλλει τῷ Χαγιατῇ νὰ γένῃ χάττι-σερίφι προστάττον τὸ νὰ μὴν γίνεταί τις πατριάρχης ἂν δὲν ἐρωτηθῇ ἡ κατὰσταίς του καὶ δὲν δώσουν καλὴν μαρτυρίαν διὰ τὸν βίον καὶ διαγωγὴν του οἱ πέντε ἀρχιερεῖς, ὁ Ἡρακλείας, ὁ Κυζίκου, ὁ Νικομηδείας, ὁ Νικαίας καὶ ὁ Χαλκηδόνος, καὶ τὸν μετρά δι' αὐτὸ τὸ χάττι-σερίφι 17,500 γρόσια, ἥτοι τὰ λεγόμενα πουργεῖα ἀσπρα 35· καὶ χάττι μὲν δὲν ἔγινεν, ὡς φαίνεται δὲν ἡδυνήθη ἢ δὲν ἡθέλησε νὰ τὸ προβάλλῃ τῷ βασιλεῖ διὰ νὰ τραβηχθῇ τὸ χάττι ἀφοῦ ἐγράφη τὸ φερμάνι· ὅθεν τοὺς ἔδωκε μόνον τὸ φερμάνι.

Ὁ Σερρῶν Γαβρίηλ καὶ τοῦ Ἡρακλείας Γερασίου οἰκειότατος, ἔχων ἔσδοον εἰς τὸν ἀρχιατρὸν Χαγιατηζαδὲ ἐξ αἰτίας τοῦ γέροντός του, ἐκίνει ὑποθέσεις πρὸς αὐτῷ οὐ μόνον τοῦ τάγματός του ἀλλὰ καὶ βλαχοπογοδανικάς καὶ ἄλλας πολιτικάς, δι' ὧν ἐγγίετο σὺν ἄλλοις καὶ ὁ αὐθέντης Κωνσταντῖνος ὁ Μαυροκορδάτος.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου Γκίκα ἔκαμε Δραγομάνον Ἰωάννην τὸν Καλλιμάχην τὸν ποτε καὶ καπικεχαγιαδὴν εἰς τὴν Πόλιν τοῦ προρρηθέντος αὐθέντου Γρηγορίου Γκίκα βοεβόδα, καὶ ὃν τινα ὡς οἰκεῖον τῶν δύο ἀδελφῶν εἶχε διορίσει ὁ φονευθεὶς Δραγομάνος Ἀλέξανδρος Γκίκας ἐπίτροπον τῆς δραγομανίας του εἰς τοὺς χρόνους ὅπου ἔλειπεν ἔξω εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ ἀκολούθως ἦν ἐπίτροπος τῆς δραγομανίας καὶ εἰς τὸ καϊμακαμλίκι τοῦ τανῦν Ἐπιτρόπου, καὶ ἐκ τούτου γινώρισμός του. Κατήγετο οὗτος ἀπὸ τὸ Τζερναούτζι, ἐπαρχίαν τῆς Μολδαβίας γειτνιάζουσαν μὲ τὴν Λεχίαν, χωρισμένην αὐτῆς διὰ τοῦ ποταμοῦ Νίστρου, γέννημά τινος Θεωδώρου, ὅστις ἐλθὼν εἰς τὸ Τζερναούτζι καὶ γάμψῃ ὁμιλήσας γυναικὶ τινὶ ἐχωρίῳ κατῴκησεν εἰς τὸ Τζερναούτζι καὶ ἐγέννησε τὸν Ἰωάννην αὐτόν. Οἱ κατοικηταὶ τῆς ἐπαρχίας Τζερναούτζι ὁμιλοῦσι τὴν λεχικὴν γλῶσσαν διὰ τὸ πλησιόχωρον, διαπερῶντες τὸν Νίστρον καὶ θαμίζοντες εἰς τὴν Λεχίαν· θαμίζων οὖν καὶ αὐτὸς καὶ συνομιλῶν καὶ λέχικα εὔρε τὸν τρόπον νὰ μάθῃ καὶ λατινικά, καὶ τοῦτο ἐστάθη αἰτία τῆς αὐξήσεώς του

(ἐλλείπουσιν ἐκ τοῦ χειρογράφου δύο σελίδες.)

—1742

αὐτοῦ τῶν ῥηθέντων ἕως οὗ ἔφθασεν εἰς τὸ μπινέκτασι· ἔθθα παριστάμενοι, ὁ μὲν βεζίρης δεξιὰ ὁ δὲ γιαννιτζάρ-άγασης ἀριστερὰ, τὸν κατέβασαν εἰς τὸ μπινέκτασι, ἐμβῆκαν εἰς τὴν βασιλικὴν μασχάλην, καὶ προπορευομένων τῶν ῥηθέντων τὸν ἀνέβασαν εἰς τὸ "Αρζ-ὀδασί· ἐκεῖ ἱστάμενος ὁ βεζίρης συνωμίλησε μετ' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς οὐδενὸς παρόντος ἕως μίαν ὥραν. Εἶτα ἐπάλευσαν οἱ πεχλιβάνηδες εἰς τὸ κοῦμ-μεϊδάνι· εἶτα ἐκ μέρους τοῦ ποσταντζήπαση τὰ πεμφθέντα σαψόνια ἐπάλευσαν μὲ μίαν ἀρκούδαν. Εἶτα ζητήσας ὁ βασιλεὺς τράπεζαν, ὁ κεχαγιάπεης ἐλθὼν εἰς τὸ μαγειρεῖον τοῦ Ἐπιτρόπου ἔφερε τὰ φαγητά, διατάξας αὐτὰ ὁ σιλιχτάρ-άγας τοῦ βασιλέως, ἤρξατο ἐσθίειν ὁ βασιλεὺς συνομιλῶν μὲ τὸν σιλιχτάρην, παρόντων τῶν χὰς-ὀδαλήδων, καὶ ἐν τούτοις ἦλθεν ὁ κιζλάρ-άγας εἰς τὸν ὀδὴν τὸν πλησίον τοῦ "Αρζ-ὀδασί· ἤσθιε δὲ μόνος· καὶ τοῦτο ἔθος τοῖς τῶν Ὁθωμανῶν βασιλεῦσι. Μετὰ τὴν τράπεζαν ἐλθὼν ὁ Ἐπίτροπος, συνομίλησε μετ' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς δύο καὶ τρεῖς ὥρας, χορεύοντες ἐν τούτοις οἱ τζεγκήδες εἰς τὸ κοῦμ-μεϊδάνι καὶ παίζοντες τὰ λεπτὰ σάζια ἔξω ἀλλὰ πλησιέστατα εἰς τὸ "Αρζ-ὀδασί. Εἶτα τὸ δειλινὸν ἔγιναν τὰ αὐτά, μεθ' ὃ εἰσελθὼν ὁ κιζλάρ-άγας εἰς τὸ "Αρζ-ὀδασί ἐφόρεσε πρῶτον τὸν κεχαγιάπεην ἐρκιανλίδικην γούναν, ὕστερον τὸν βελίλ-χάρτζην καὶ τὸν τεσιφατζήν καὶ ἄλλους ἕως εἴκοσι καθάδια. Εἶτα ὑπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ σαραϊ μὲ τὴν αὐτὴν προπομπήν, καὶ ὁ μὲν βεζίρης ὀλίγον τι διαβὰς ἔξω ἀπὸ τὸ Πασσᾶ-καπισὶ προσκυνησας ἐπανῆλθε· πηλὸν δὲ τῆς Βρώσκας ὁ κεχαγιάπεης καὶ οἱ λοιποὶ προσκυνησάντες ἐπανῆλθον· παρὰ δὲ τῇ πύλῃ τοῦ Σοῦκ-τζεσμὲ προσκυνήσας ὁ γιαννιτζάρ-άγασης ἐπανῆλθεν. Τὸ ζιαφέτι αὐτὸ ἐκόστισε τὸν Ἐπίτροπον ὑπὲρ τὰ διακόσια πουργεῖα· δέδωκε γὰρ τῷ βασιλεῖ ζωνάρια, χαντζέρια, ὠρολόγια, δακτυλίδια καὶ ἄλλα εἶδη τζεβαερικῶν· ἐφιλοδώρησε καὶ δαρिसαδὲ-άγασή καὶ ὅλους μέχρι τῶν μικροτέρων, καὶ εἰς τὸ βασιλικὸν ἑταπαί, ἐνόσφ ἦν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ Πασσᾶ-καπισί, ἐσκόρηπισε δύο τρεῖς φοραῖς φλωρία, καὶ ξεχωριστὰ ὁ κεχαγιάπεης.

Ἔτει σωτηρίῳ 1742.

Καθαίρει τὸν Ἐπίτροπον ὁ σουλτάν Μαχμούτης καὶ ἀναθεσθάζει εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιτροπικῆς τανῦν τὸ δεύτερον τὸν αὐτὸν Χεκίμογλου· Ἀλή-πασσᾶν κατὰ Φεβρουάριον.

Ἐφορμᾷ κατὰ τῶν Ὁθωμανῶν ὁ Ταμὰς-Κουλοῦ-χάνης, καὶ φθάσας εἰς τὸ Κάρσι λεηλατεῖ τὰς περὶ αὐτὸ ἐπαρχίας καὶ τὰς περὶ τὸν Τίγριν, τῆς Ἀμύδης, τοῦ Κερκιοῦτ καὶ τῆς Νινευή· ἦν δὲ τότε ἀρχιστράτηγος κατὰ τῶν Περσῶν ὁ πρῶτος Ἐπίτροπος Γεγὲν-πασσᾶς.

Εἶχεν ὁ Ἐπίτροπος σχέην τινὰ Ἀλὴν τοῦνομα ὅστις ἔσχυε παρ' αὐτῷ· τοῦτω προσκολληθείς ὁ Ἰωάννης Νικολάου Μαυροκορδάτος ἔλαβε τὴν ἡγεμονίαν τῆς Μολδαβίας, ἐξωσθέντος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου· ἔγιναν καπουκεχαγιᾶδες τοῦ ὁ Γεώργιος Ραμαδάνης καὶ ὁ διδάσκαλος Κριτίας, ὁ καὶ μέγας Ἐκκλησιάρχης τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Δευτέρα πατριαρχία τοῦ αὐτοῦ Νεοφύτου.

Πατριαρχεύσαντα τὸν Κύρ Παΐσιον τανῦν τὸ δεύτερον ἔτη δύο ἡμερῶν τινῶν δεουσῶν καταβιάζουσι τοῦ θρόνου, καὶ πατριαρχεῖ τὸ δεύτερον ὁ αὐτὸς Νεόφυτος κατὰ μῆνα Δεκέμβριον.

Ἔτει σωτηρίῳ 1743.

Καθαίρεται κατὰ μῆνα Μάρτιον ὁ Ἐπίτροπος Χεκίμογλου Ἀλῆ-πασσᾶς, καὶ ἀναβιάζεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιτροπικῆς ὁ γιαννιτζάρ-ἀγασῆς Χασάν-πασσᾶς.

Ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Μιχαὴλ βοεβόδας καταβαλὼν τὰς συνήθεις δόσεις ἀνενέωσε τὴν ἡγεμονίαν δι' ἄλλον ἕνα χρόνον ὁλόκληρον κατ' ἀρχὰς τοῦ Σεπτεμβρίου.

Τρίτη πατριαρχία τοῦ αὐτοῦ Κύρ Παΐσιου.

Ἐνδεκα μῆνας πατριαρχεύσαντα τὸν Νεόφυτον, ἀλλ' ἀδοκίμως διὰ τὸ βαθὺ γῆρας καὶ μὲ ἀτελεσφορίαν σχεδὸν πασῶν τῶν ὑποθέσεων, καταβιάζουσιν οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ πατριαρχεῖ τὸ τρίτον κατὰ μῆνα Νοέμβριον ὁ αὐτὸς Κύρ Παΐσιος.

Ἔτει σωτηρίῳ 1744.

Ὁ ἡγεμὼν Κωνσταντῖνος βοεβόδας λαμβάνει τὴν αὐθεντείαν τῆς Βλαχίας τρεῖς μῆνας πρὸ τοῦ νὰ τελειώσῃ ὁ χρόνος τοῦ Μιχαήλ-βοδα, διὰ τὸν ὅποιον ὁλόκληρον εἶχε γένει μουκαρέρι μὲ πληρωμὴν τῶν ζητηθέντων ἄσπρων. Γίνεται οὖν ἕρις καὶ φιλονεικία διὰ τὴν τριμηνίαν αὐτήν. Προστρέχουσιν οἱ Μιχαλίται τῷ ἀρχιατρῷ τοῦ ἄνακτος Χαγιατζῆζαδὲ, ἐν οἷς καὶ ὁ Σερβῶν Γαβριήλ, καὶ ὑπερισχύουσι κατὰ τοῦ Κωνσταντίνου βοεβόδα, καὶ ἡγεμονεύει αὐτοὺς τοὺς μῆνας πάλιν ὁ Μιχαήλ-βοδας συναθροίζων καὶ τὰ συνήθη εἰσοδήματα.

Τούτῳ τῷ ἔτει Μαΐου ἡ ἀεχώρησα καὶ γὰρ τὸ τέταρτον μετὰ τοῦ Ραγήπ-πασσᾶ ἡγεμόνος Αἰγύπτου, γενόμενος ἀρχιατρός του. Εὔρον ἐκεῖσε πατριάρχην Ἀλεξάνδρείας Κοσμᾶν τὸν ἀπὸ Πισιδίας, πενέστατον καὶ χρεὴ βαρυτάτῳ ὑποκείμενον, καὶ μόλις ἀποζῶντα διὰ τὸ δυσβάστακτον χρέος τοῦ θρόνου, οὐκ ἐξαρκοῦντος τοῦ πατριαρχικοῦ εἰσοδήματος οὔτε καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τόκου τῶν κεφαλαίων· τὰ τε πατριαρχικὰ σπίτια καὶ ἄλλοι οἴκοι καὶ ἐργαστήρια, ἀφιερῶματα τοῦ θρόνου, ἐπηπείλουν κρημνισμὸν.

Γρηγόριος ὁ Γκίκας κινήθει εἰς αὐθεντείαν διὰ τοῦ Ἐπιτρόπου Χεκίμο-

—1745

γλου Ἀλλή-πασσά παροργίζει τὸν κίζλάρ-άγασή Μπεσίρ-άγαν καὶ ἐξορίζει-
ται παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν Τένεδον.

Οἱ ἐπαρχιωταὶ τοῦ Σερῶν προσκλαυθέντες συνοδικῶς κατὰ τοῦ μητρο-
πολίτου αὐτῶν Γαβριήλ οὐδὲν διεπράξαντο διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν τοῦ Χα-
γιατῆ ὑπεράσπισιν.

Τελειωθέντος τοῦ διαστήματος τῶν τριῶν μηνῶν, ἐνισχύσας ὁ ἡγεμὼν
Κωνσταντῖνος ἐξορίζει εἰς τὴν Χίον τὸν ἀπὸ τζελέπην Μανόλην Σπαθάρην
μετὰ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Γεωργίου υἱοῦ τοῦ χειρουργοῦ Σταυράκη. Ὁ δὲ
Σταυράκης κρυβεῖς καὶ φυγὼν εἰς τὴν Τραπεζοῦντα ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν πρὸς
τὸν Γεγὲν-πασσὰν ἀρχιστράτηγον τότε τῶν Ὀθωμανῶν εἰς τὸν κατὰ τῶν
Περσῶν καὶ τοῦ σάχ Ταμάς-Κουλοῦ πόλεμον.

Σαμουήλ ὁ Δέρκων διὰ τὴν εἰς τὰς ἐπιστήμας προκοπὴν τοῦ, διὰ τὴν
καλὴν εἰς ὅλους ὑπόληψίν του καὶ τὸ ἀξιοχρεῶν, ψήφω καὶ δοκιμασίᾳ τῆς
συνόδου ἀναβιβάζεται κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς μητροπόλεως του καὶ διορίζε-
ται τὸ νὰ προκἀθῇ καὶ νὰ προὑπογράφῃ τοῦ Θεσσαλονίκης, καὶ συνοδι-
κῶ γράμματι κυροῦται αὐτὸς ὁ πρεσβυτάσμος του, ὁ ὁποῖος φυλάττεται καὶ
εἰς τοὺς μετ' αὐτὸν μητροπολίτας τῆς μητροπόλεως Δέρκων ἀπαρασαλεύ-
τως καὶ ἀμεταθέτως.

Ἔτει σωτηρίῳ 1745.

Φονεύεται ὁ Γεγὲν-πασσὰς περὶ τὰ τέλη τοῦδε τοῦ ἔτους ἐν τῷ πολέ-
μῳ τῷ κατὰ τοῦ σάχ Ταμάς Κουλοῦ-χάνη, τανὼν Ναδίρ-σάχη λεγομένου.

Ὁ Σερῶν Γαβριήλ, θανόντος τοῦ Νικομηδείας Θεοκλήτου, ἐπιπηδᾷ τῆς
Νικομηδείας διὰ τοῦ ῥηθέντος ἀρχιατροῦ Χαγιατῆζαδέ. Ἀλλὰ μετὰ ἑξ ἡ-
μέρας κατὰ μῆνα Δεκεμβρίου ἐξορίζεται παρὰ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας
Κωνσταντίου τοῦ Μαυρολοιδάτου εἰς τὴν Καραπούζαν διὰ τὰς ὑπὲρ τοῦ
Μιχαὴλ βοεβόδα περὶ τῆς ῥηθείσης τριμηνίας προμαχῆσεις τε καὶ ὑπερ-
γωνισμούς του. Προβλήθη αἰτία τῆς κατὰ τοῦ Γαβριήλ παιδείας ἐκκλη-
σιαστικῆς τε καὶ πολιτικῆς διὰ καθαιρέσεώς τε καὶ ἐξορίας αἱ κατ' αὐτοῦ
κατηγορίαι πάντων τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ Σερῶν ἐπὶ τῆς ἐκεῖσε ἀρχιερατείας
αὐτοῦ. Τοῦτου οὖν ἐξορισθέντος τε καὶ καθαιρεθέντος γίνεταί Νικομηδείας
ὁ Μελενίκου Κύριλλος ὁ Μωραΐτης.

Τὸ εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος πλησίον τοῦ Ἀθωνος ἱερὸν μοναστήριον τοῦ Ἀ-
γίου Παύλου εἶναι κτίριον τοῦ Ἀγίου Παύλου υἱοῦ τοῦ εὐσεβεστάτου Μι-
χαὴλ Ῥαγκαβὲ βασιλέως Ῥωμαίων, τοῦ αὐτοῦ, λέγω, ὁποῦ ἔκτισε καὶ τὸ
Χλωροποτάμου διὰ χειρὸς τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Ῥωμανοῦ τοῦ Γέ-
ρροντος. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ἔκτισεν ὕστερον διὰ χειρὸς τοῦ τότε κράλη τῶν Βουλ-
γάρων, ὅστις εἶχε γυναῖκα τοῦνομα Ἑλένην, τὴν θυγατέρα τοῦ Ῥωμανοῦ,
καὶ παρ' αὐτοῦ ὁ Παῦλος ὡς ἅγιος ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὅρος προσκληθεὶς ὑ-
πῆγεν εἰς Βουλγαρίαν καὶ τὸν ἐχρηστίασε καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς κατοικητάς
τῆς Βουλγαρίας διὰ δὲ τὴν ἀγάπην καὶ μεσιτείαν τοῦ ἁγίου Παύλου, εἰς

τὸν αὐτὸν τόπον ὁποῦ ἀσκήτευσεν ἐλθὼν, ἔστειλεν ὁ κράλης καὶ ἔκτισε τὸ μοναστήριον αὐτὸ τὸ ὀνομαζόμενον τοῦ Ἁγίου Παύλου μετὰ τὴν ἀποτελείωσιν τοῦ Χλωροποτάμου. Εἰς αὐτὸ λοιπὸν τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Παύλου ὁ κράλης πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀφιέρωσε καὶ πέντε ἐξ κομμάτια Τιμίου ξύλου ὁποῦ εἶχαν χαρίσει εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς πρὸ αὐτοῦ κράληδες ὁποῦ ἐχριστιάνιζον οἱ βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων διὰ νὰ εἰρη-εὐώσι καὶ νὰ μὴ τοὺς πολέμοις, τὰ ὅποια τὰ ἐσύνθεσε, τὰ ἐκόλλησε καὶ τὰ ἔβαλε μέσα εἰς ἓνα σταυρὸν ὁποῦ κατεσκεύασε, τὸν ὁποῖον τὸν ἔχουν τῶρα οἱ Ἁγιοπαυλίται. Τοῦτον οὖν τὸν σταυρὸν λαθὼν ὁ σκευοφύλαξ ὁ καὶ ἀρχιμανδρίτης ἀπῆλθε χάριν ἐλεημοσύνης εἰς τὴν Μοσχοβίαν ἐπὶ τῆς βασιλείσσης Ἐλισάβετ, ἣτις χάριν εὐλαβείας ἐξεκόλλησε καὶ ἐπῆρεν ἐν κομμάτι ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ Τίμια ξύλα, μακρὸν ὡς ἓνα ἀρμὸν τῶν δακτύλων, ὡς εἶναι καὶ τὰ ἄλλα, καὶ δι' αὐτὸ ἔκαμε τῶν ἐναπολειφθέντων τὴν θήκην πολυτίμον. Ἐδῶσε δὲ καὶ χρυσόβουλλον νὰ λαμβάνῃ τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Παύλου ἀπὸ τὴν Μοσχοβίαν κατ' ἔτος ἑκατὸν ρούβλια.

Ἔτει σωτηρίῳ 1746.

Ὁ ῥηθεὶς Πεκίου Ἰωαννίκιος ὁ Καρατζᾶς μὴ καλῶς διοικήσας τὴν ἐπαρχίαν, καὶ διὰ περιττῶν ἀναλωμάτων καὶ ἀρχιερατικῶ τε καὶ ποιμενικῶ ἐπαγγέλματι ἀπαδόντων κατὰχρεως ὦν, καὶ μηκέτι δυνάμενος ἀπολογεῖσθαι τοῖς δανεισταῖς ἀλλὰ φεύγων καὶ κρυπτόμενος, πωλεῖ τὴν ἐπαρχίαν Πεκίου τῷ χωλῷ Γαβριήλ καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν οἰκοῦρεῖ. Ἦκουσα αὐτοῦ μετὰ τούς δε τοὺς χρόνους πολλάκις ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ παρελθόντος κατὰ τῶν Γερμανῶν πολέμου στολὴν ἔχων καὶ καθοπλισάμενος, συμπεριφέρων καὶ ἄλλους πολεμιστάς, νὰ ὤρμησε πολλάκις κατὰ τῶν ἐχθρῶν Νέμετζων καὶ νὰ ἐπολέμησε κατ' αὐτῶν καὶ ποτε τειμὼν τὴν κεφαλὴν ἐνὸς ἀπήγαγε τῷ Ἐπιτρόπῳ Ἀϊβάζ-πασσᾷ λέγων ὅτι κεφαλὴ Νέμετζου, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τζελέγκι καὶ παρ' ὅλον τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου περιήρχετο καθωπλισμένος μὲ τὸ τζελέγκι καὶ ἔτοιμος πρὸς πόλεμον νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν.

Διὰ μεσιτείας τοῦ ἀρχιατροῦ Χαγιατηζαδὲ πρὸς τὸν πατριάρχην Κύρ Παΐσιον λυτροῦται τῆς ἐξορίας ὁ ῥηθεὶς Γαβριήλ· ἐλθὼν ζητεῖ τὸ νὰ γένῃ πάλιν Νικομηδείας· δὲν ἡδυνήθη νὰ τελειώσῃ τὸν σκοπὸν του μὲ τὸ νὰ ἦτον ὁ ἀδελφὸς τοῦ ταυνῖν Νικομηδείας Κυρίλλου πραγματευτῆς τοῦ Μπεσίρ-ἁγᾶ κιζλάρ-αγασή· ὅθεν ὁ πατριάρχης Παΐσιος μετὰ τῆς συνόδου ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ἐφεσον προεδρικῶς· ἀλλ' αὐτὸς δυσαρεστούμενος διὰ τὸ μακρὸς τοῦ τόπου καὶ θέλων διάγειν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, γογγύζει λέγων δοθῆναι τὴν Ἐφεσον τῷ Κυρίλλῳ καὶ λαβεῖν αὐτὸν τὴν ἰδίαν ἐπαρχίαν Νικομηδείας, καὶ μὴ εἰσακουόμενος καιροφυλακτεῖ. Ὅθεν θανόντος τοῦ Χαλικηδόνης Καλλινίκου τοῦ ποδαλγοῦ ληστρικῶς ἐπιβαίνει τῆς ἐπαρχίας, (διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀρχιατροῦ Χαγιατηζαδὲ, δι' οὗ ἐγένετο καὶ ἡ ἀπὸ τῆς ἐξορίας

—1747

ἐλευθερία του), μὲ μεγίστην ζημίαν τοῦ Κοινοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας εὐεργετιδὸς του.

Τὸ νησί τῆς Πρώτης καὶ τὸ κατ' αὐτὸ μοναστήριον ἔχοντες το οἱ Χῖοι εἰς τὴν ἐπίσκεψίν τους, (παραλαβόντες ἀπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ὡς σταυροπήγιόν της διὰ τὰ τὸ ἐπισκέπτονται,) ἔδωκαν ἱερομονάχῳ τινι μοναστηριακῷ τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Χρεωθεὶς αὐτὸς ἐξωδίασέ τινα διὰ ἀναγκαίαν ἐπισκευὴν τοῦ κρημνισμὸν ἐπαπειλοῦντος κατὰ τὴν νῆσον μοναστηρίου· θέλων δὲ τὰ κάμη μετόχιον τοῦ μοναστηρίου του, δὲν τὸ ἔστεργον οἱ Χῖοι, μὴ δυνάμενοι τοῦτο δεχθῆναι διὰ τὸ σταυροπηγιακὸν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ δικαίωμα. Ἐζήτει οὖν ὁ ἱερομόναχος παρ' αὐτῶν τὰ ἅπερ δανεισθεὶς ἐχρεώσται χρήματα, ἀλλ' οὐκ ἐλάμβανεν· ὅθεν παραστὰς τῇ συνόδῳ πολλὰκις προσεκλαύθη διὰ τὸ χρέος αὐτό· ἤνωχλειτο γάρ παρὰ τῶν δανειστῶν ἀπαιτούτων πρὸ χρόνων τὰ ὀφειλόμενα. Ὅθεν εἶπον οἱ συνδικοὶ τῷ Χαλκηδόνος Γαβριὴλ ὅτι, ἐπειδὴ καὶ ἡ νῆσος αὕτη καὶ τὸ κατ' αὐτὴν μοναστήριον σταυροπηγιακὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας κεῖνται εἰς τὴν ἐπαρχίαν Χαλκηδόνος, νὰ πληρώσῃ τοῦ ἱερομονάχου τὸ χρέος καὶ νὰ ἐπισκέπτηται τοῦ τε μοναστηρίου καὶ τῆς νήσου, ὡς μέρους τῆς ἐπαρχίας του· εἰπόντι δὲ ὅτι δὲν ἔχει ἄσπρα, ἐδόθη αὐτῷ ἄδεια δανεισθῆναι δι' ὁμολογιῶν τῆς αὐλῆς πούγγεα πέντε καὶ ἐπιφορτισθῆναι τῷ χρεεὶ τῆς ἐπαρχίης Χαλκηδόνος· οὗ γενομένου ἐπλήρωσε τὸ χρέος τοῦ ἱερομονάχου καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τε καὶ τῶν Χίων γράμμα τῆς αὐλῆς δηλωτικὸν ὅτι ἔσται τοῦ λοιποῦ, καθὼ ἐπίσκοπος Χαλκηδόνος, κυριάρχης τοῦ τε μοναστηρίου καὶ τοῦ εἰσοδήματος τῆς νήσου Πρώτης.

Καθαίρεται ὁ Ἐπίτροπος Χασάν-πασσᾶς καὶ γίνεται ὁ ποτὲ γιαννιτζάρ-ἐφενδκὴ Τριρκὴ Μεχμέτ-ἐφένδης καὶ τανὼν κεαγιάπεης, περὶ τὰ τέλη τοῦδε τοῦ ἔτους.

*Ετει σωτηρίῳ 1747.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξανδρείας Κοσμᾶ τοῦ Γ' ὁ εἰς τὸ Βουκουρέσι εὐρεθεὶς εἰς τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας ἀφιερωμένου μοναστηρίου Ζλατάρι Λιθύνς Μα:θαῖος, Ἄνδριος τὴν πατρίδα, ἐξελέχθη ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Παΐσιου καὶ τῆς συνόδου εἰς πατριάρχην Ἀλεξανδρείας, ὡς πρῶτος ἀρχιερεὺς τοῦ θρόνου, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μετετέθη κατὰ τὴν γ' τοῦ Σεπτεμβρίου. Εἶτα καταλαβὼν τὴν Αἴγυπτον εὗρε χρέος τοῦ προκατόχου τοῦ Κοσμᾶ τοῦ Γ' πούγγεα ἄσπρων ὑπὲρ τὰ δεκαπέντε. Ἐπλήρωσε καὶ κεφάλαια καὶ διάφορα· ἐπεσκεύασε τοὺς οἴκους τοῦ θρόνου ἐπαπειλοῦντας κρημνισμὸν καὶ σεσاثρωμένους καὶ τοὺς ἔδωκεν εἰς ἐνοίκιον, καθὼς ἐδίδοντο καὶ ἄλλοτε ὅταν ἦσαν ἀσφαλεῖς· ἐπεσκεύασε καὶ τὸ πατριαρχεῖον ὁλόκληρον καὶ τὰς ἐκκλησίας τὰς εἰς τὸ Πηλοῦσιον καὶ Ῥαχίτι, καὶ τὸ νοσοκομεῖον τὸ ἐν τῷ πατριαρχείῳ τοῦ Ἁγίου Σάββα τῷ κατὰ τὴν Ἀλεξανδρείαν· ἐφρόντισε τὰς

ἐκκλησίας τὰς εἰς τὸ Τζεζάερι (ἦτοι τὴν πάλαι Καρθαγένην) καὶ Τρίπολιν τῆς Ἀφρικῆς ἡμελημένας, καὶ ἔπεμψε καὶ μοναχοὺς προσεστώτας τοὺς τὰ θεῖα μυσταγωγήσαντας πρὸς παραμυθίαν τῶν ἐκεῖσε χριστιανῶν αἰχμολῶτων καὶ ἐπήλυδων ἐμπόρων. Οἱ χριστιανοὶ τε καὶ ἔμποροι εἰς τε τὸ Ραχίτι, Πηλούσιον καὶ Κάϊρον ἰδόντες τὸν Κύρ Ματθαῖον τοιαῦτα ποιοῦντα, πράγματα δηλαδὴ ἀσυνειθίστα καὶ ὅπου ἕως τῶρα δὲν εἶχον ἰδεῖ, ἐφιλοτιμεῖτο ἕκαστος νὰ τὸν ἐλεῇ καὶ κατὰ καὶ ὑπὲρ τὴν δυνάμιν του. Ἐπεμελήθη δὲ καὶ τὰ βιβλία τῆς βιβλιοθήκης πάντῃ ἡμελημένα, τιτάνου καὶ ἄμμου καταγέμοντα, καὶ σχεδὸν ἀνεζωογόνησε τὴν νεκρωθεῖσαν αὐτὴν παροικίαν τῆς Ἀλεξανδρείας.

Διὰ τὰ ἀνύποιστά του κακὰ καὶ τολμήματα ἐξυρίζεται ὁ Γαβριὴλ εἰς τὸ Ἀβρὲτ-ἄδασῃ, τὸ καταντικρὺ τῆς ἐν τῇ Συρίᾳ Τριπόλεως καὶ τῆς νήσου Κύπρου, καὶ καθαιρεῖται συνοδικῶς τῇ ἐξῆς καθαιρέσει.

« Ἐντιμότατοι κληρικοὶ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Χαλικηδόνος, εὐλαθεύσατο ἱερεῖς » καὶ ὁσιώτατοι ἱερομόναχοι, οἱ ψάλλοντες ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς μεγαλοπόλεως ταύτης, τοῦ Γαλατᾶ, τοῦ Καταστένου καὶ τῆς ῥηθείσης ἐπαρχίας κ.τ.λ. »

« Οὕτε πᾶς ὁ προφητεύων ὁσιος, εἴρηται παρὰ τοῖς θεοῖς Πατράσιν, οὕτε πᾶς ὁ δαίμονας ἐλαύνων ἅγιος » καὶ γὰρ καὶ Βαρλαάμ, ὁ τοῦ Βεῶρ προσεφθέτους δυσσεβῆς ὢν, καὶ Καϊάφας ὁ ψευδώνυμος ἀρχιερεὺς. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὁ κακονοῖα πεπιεσμένος ψευδώνυμος ἐπίσκοπος λέγεται, ὡς οὐ παρὰ θεοῦ προβλήθεις, ὡς Ἀνανίας καὶ Σαμαίας ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ Σεδεκίας καὶ Ἀρχίας οἱ ἐν Βαβυλῶνι ψευδοπροφῆται· ἀλλὰ καὶ Βαλαάμ ὁ μάντις τιμωρίαν ἔτισε διαφθείρας τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῷ Βεελφεγὸρ, καὶ Καϊάφας ὕστερον αὐτόχειρ ἑαυτοῦ ἐγένετο, καὶ οἱ βασιλεῖς τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τοῦ Ἰούδα ἀθετήσαντες παντοίας τιμωρίας ἔτισαν. Ἀλλοι οὖν ὡς καὶ οἱ ψευδώνυμοι ἐπίσκοποι οὐκ ἐκφεύζονται τὴν παρὰ θεοῦ δίκην· ῥηθήσεται γὰρ αὐτοῖς καὶ νῦν, αὐτοὶ ποιεῖντες οἱ φαυλίζοντες τὸ δόγμα ὡς οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ ὡς εἰς ἀρπαγὴν » τῶν γὰρ τοιούτων θεὸς περιαιρεῖ τὴν χάριν. »

« Τοιοῦτος ἄρα ἐν τοῖς παροῦσιν ἀνεφάνη καιροῖς εἰ καὶ τις ἄλλος τῶν πώποτε ἐπὶ κακίᾳ διαβοήτων ὁ κακογχερίηλ ὀνόματι, ἀφανὴς καὶ ἐξ ἀφανῶν, τὴν δὲ κακίαν ἐπίσημος καὶ, τὸ ὅλον φῆναι, κακίας αὐτόχρημα, ἀπὸ κοσμικοῦ, ὡς οὐκ ὤφελεν, εἰς τὸ ἱερατικὸν ἀξίωμα ἀναξίως παραιοφείδεις, καὶ τὸ ἀμώμητον τῆς ἱερωσύνης πρᾶγμα καὶ δνομα ὕλην τῆς ἑαυτοῦ ἀθεμίτου μανίας ποιήσας, καθὼς ἐκ τῶν αἰσχίστων καὶ παντόλμων ἰδιοκακουργημάτων μετέπειτα φωραθεὶς ἀπεφάνθη. Εὐθὺς τοίνυν ἐκ προοιμίων τῆς νεαρᾶς καὶ μυσαρᾶς αὐτοῦ ἡλικίας ὅσα βέβηλα ἔργα μετελθὼν, ἀνευθριόστως καὶ ἐκ πρώτης, ὡς εἶπεῖν, βαλβιδος τῆς ἱερωσύνης αὐτοῦ εἰς ἀθεμίτους καὶ βεβήλους πράξεις περιπεσὼν ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐπὶ τὸ χεῖρον προέκοπτε. Καὶ πρῶτον μὲν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ αἰοδίου πατριάρχου Κύρ Κυπριανοῦ, καὶ τοιούτων οἰκείων αὐτοῦ ὑπάρχων, διὰ τὰς

—1747

» μυσαρὰς αὐτοῦ πράξεις ἀπεδιώχθη παρ' ἐκείνου, παραγγείλαντος ἐν τῇ
 » πατριαρχικῇ αὐλῇ μηδεμίαν ὅπως εἰσοδὸν ἔχειν, ὡς κάθαρμα, μηδὲ συγ-
 » γενὴς αὐτοῦ ὀνομάζεσθαι· εἴτα ὑποουλοτρόπως ὑπηρέτης ὑπερὸν χρημα-
 » τίσας τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει πατριάρχου Κύρ Κυρίλλου καὶ μυρία ἄ-
 » τὰ αἰσχροπυργήσας, φωραθεὶς τε καὶ καταμαρτυρηθεὶς ἀπόδότητος ἐγε-
 » γόνει. Ἐν τούτοις ὦν καὶ μὴ ἔχων ἄλλοθεν ποθεν πόρον βίου, ὡς κατα-
 » ναλῶσας ἀσώτως πᾶσαν ἦν ἔλαβε περιουσίαν ἀπὸ κληρονομίας τοῦ μνη-
 » μονευθέντος θεοῦ αὐτοῦ Κύρ Κυπριανοῦ, μόλις ἴσχυσε λαβεῖν καὶ αὐθις
 » ὑποκριτικῶ σχήματι τινα τῶν ἀπλουστέρων γερόντων, καὶ τάχα ἐπί-
 » τροπος ἀποκαταστάς τοῦ ποτε Βερρόϊας Κύρ Μακκαρίου διατάραξε καὶ
 » συνέχευε τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην, καὶ πολλοὺς τῶν ἐκεῖσε χριστιανῶν κα-
 » τέτρειξεν ἀδικῶς, ὥστε ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες οἱ ἐκεῖσε συνελθόντες καὶ
 » μεγάλως καταβοῶντες ἠνάγκασαν καὶ ἄγοντα τῆς πόλεως αὐτῶν ἐκστῆ-
 » ναι, καὶ οὕτως ἀπαλλαγῆναι αὐτοὺς τοῦ τοιοῦτου θηρίου. Μετὰ δὲ τινα
 » καιρὸν πάλιν κακῶς περιπλανώμενος καὶ ὑποκριθεὶς μετανοίας σχῆμα, καὶ
 » τὴν ἀλωπεκῇ ἐνδύθεις ὡς προβατόσχημος λύκος ἀντὶ τῆς πρότερον λεον-
 » τῆς, ἔφθασεν, ὡς οὐκ ὤφελεν, εἰς τὴν τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίαν ἀναξίως
 » προβιβάσθεις, μητροπολίτης Σεβρῶν χρηματίσας παραχωρήσει θεοῦ. Κάν-
 » τεῦθεν ἐλ. προοιμίαν εὐθὺς ἐφάνη ὄντως καὶ ἀπηλέγχθη οἷος ἦν τὸ πρό-
 » τερον καὶ οἷος ἀπέβη ὑπερὸν δεδοκιμασμένος ἀντικρυς· οὐδόλως γὰρ ὡς
 » ἀρχιερεὺς, ἢ ποιμὴν λογικοῦ ποιμνίου, ἢ πατὴρ πνευματικῶν τέκνων διά-
 » γειν καὶ πολιτεύεσθαι κατὰ τὰς ἐννόμους διαταγὰς ἡδουλήθη, ἀλλὰ λυ-
 » μεὼν ἀντικρυς καὶ φθορεὺς καὶ ὡς κύων λυσσητὴρ τὸ ἐκεῖσε ποίμνιον διε-
 » σπάραξεν, ἀνά τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα τὸν ἅπαντα βίον αὐτοῦ κατορρη-
 » σάμενος, ἕως οὗ ἀκείθειν αἰσχροῶς καὶ ἀτίμως φυγῶν καὶ τὴν Κωνσταν-
 » τίνου καταλαβὼν δέδωκεν ἄδειαν τοῖς ἐκεῖσε χριστιανοῖς ὀλίγον ἐρησυ-
 » χάσαι. Ἐνῶ γὰρ διέτριβεν οὗτος ἐνταῦθα εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς Κί-
 » ριον ἐκδημήσαντος τοῦ ποτε Νικομηθεῖας κύρ Θεοκλήτου ἐφθάρσε ποιμι-
 » λοτρόπως ἐπιδράξασθαι τῆς μητροπόλεως Νικομηθεῖας, ὑπερπηδήσας ἀ-
 » τάκτῳ ποδὶ πολλοὺς τῶν πρὸ αὐτοῦ· οὐ νομίμως· τοὺς γὰρ μεταγενεστέ-
 » ρως χειροτονηθέντας μὴ τολμᾶν ἐκυτοῦς προτιμᾶν τῶν προτέρων ὁ ἐν-
 » νεηροστός τρίτος συνοδικὸς Κανὼν διακελεύεται· αὐτὸς δὲ ὁμοσε καὶ
 » ἀπ' ἐναντίας βαίνων τῇ ἐκκλησιαστικῇ τάξει καὶ νομοθεσίᾳ εἰς οὐδὲν ἐλο-
 » γήσατο τὰ ἱερῶς νομοθετηθέντα, σκοπὸν θέμενος συγγέει καὶ ἀνατρέψαι
 » πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν εὐτάξιαν καὶ εὐκοσμίαν· μηδένα γὰρ ἀθρόως ἀνά-
 » γεσθαι εἰς ὕψος, ἀλλ' ἐν ἐκάστη τάξει ἔστω νόμιμος χρόνος δοκιμασίας
 » ὁ ΙΖ' Κανὼν τῆς Α' καὶ Β' τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Συνόδου διακε-
 » λεύεται· καὶ ὁ Ι' τῆς ἐν Σαρδικῇ τοῦτ' αὐτὸ συναποφαίνεται, ὁμοῦ καὶ ὁ
 » Β' τῆς ἐν Νικαίᾳ μηδένα, φησί, νέφυτον προβιβάζεσθαι, ἵνα μὴ τυφω-
 » θεὶς εἰς κῆρυμα ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. Καὶ τοῖς μὲν νόμοις
 » τοιοῦτος ἐγένετο Νικομηθεῖας μητροπολίτης παρανόμως· τοῖς δὲ τρόποις
 » χάρεκακος καὶ μισόκαλος· οὐ γὰρ μόνον τὴν ἐκκλησιαστικὴν εὐκοσμίαν
 » ἀλλὰ καὶ τὴν πολιτικὴν συνετάραξεν ἅπαντα ἐξ ὅτου εἰς Κωνσταντινού-

» πολιν ἐπεδήμησε· καὶ τῷ μὲν σχήματι ἦν τοῦ ἱεροῦ καταλόγου, τῷ δὲ
 » ἔργῳ τῆς πολιτείας λυμεῶν, καὶ δεξιᾷ μὲν τῇ χειρὶ ἐπώλει τὰ ἀνθρώπι-
 » να ἀντὶ τῶν θείων, τῇ δὲ λαῖᾳ ἡγόραζε τὰ θεῖα διὰ τῶν ἀνθρωπίνων, ἐξ
 » ὧν οὐ μόνον προσέκρουσε τοῖς ἔξω κρατοῦσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἱεροῖς θεοῖς
 » Κανόσιν. Ἐπίσκοπος γὰρ ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος κοσμικὰς φροντίδας μὴ
 » ἀναλαμβάνεντω, εἰδὲ μὴ, καθαιρεῖσθω, ὁ ἀποστολικὸς φησι Κανὼν. Οὐ
 » μὴν ἀλλὰ καπὶ τῷ τῆς καθεσίωσης ἐγκλήματι φωραθεὶς καὶ ἐλεγχθεὶς
 » τηνικαῦτα παρὰ πάντων τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ Σερβῶν ἐπὶ τῆς ἐκείσε ἀρ-
 » χιερατείας αὐτοῦ, ὡς διὰ κοινῶν ἐγγράφων αὐτῶν ὠμολόγηται, εἰ καὶ
 » τότε ἦν τὸ ἐγκλημα κεκαλυμμένον οὐ μέντοιγε διὰ τέλους λαθεῖν ἤδυ-
 » νήθη· ὅθεν ἐνδίκως καὶ ὑπὸ τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας καὶ ἐνδι-
 » κώτατα καθηρέθη, καὶ παρὰ τῆς κραταιᾶς βασιλείας ἐξόριστος ἐγγόνει,
 » καὶ τῆς μητροπόλεως ἐκείνης ἐξωστρακίσθη. Τῆς δὲ τροφῇ καὶ μητρὸς
 » αὐτοῦ φιλοστόργου ἀεὶ περὶ τὰ ἴδια τέκνα διακεκμημένης καὶ συμπαθείας
 » αὐτὸν ἀξιωσάσης ἐπὶ ἐλπίδι μετανοίας καὶ διορθώσεως τῶν προτέρων αὐ-
 » τοῦ πράξεων, οὐ μόνον ἀπὸ τῆς ἐξορίας μετάπεμπος γέγονεν ἀλλὰ κα-
 » πὶ τὸν τῆς μητροπόλεως Ἐφέσου βαθμὸν προεβιβάσθη. Ἀλλ' οὐδὲ οὕτω
 » τὴν χάριν ὁ ἀχάριστος ἐγὼ οὐδὲ τὸν ἔλεον ὁ ἀνήλεής· τὴν δὲ παρ' ἀ-
 » ξίαν αὐτῷ δοθείσαν τιμὴν οὐ κατ' ἀξίαν νομίσας, ταραχὰς ὅτι πλείστας
 » καὶ ζάλην καὶ κλύδωνα τῇ ἐκκλησίᾳ διήγειρεν, ἐφ' ᾧ τὴν μητρόπολιν
 » Χαλκηδόνος παραπεσοῦσαν τότε κατάσχη παρὰ τοὺς θεῖους Κανόνας.
 » Κατὰ γὰρ τὸν 17' τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου Κανόνα ὁ τοιοῦτος κανονί-
 » ζεται καὶ εὐθύνεται, φάσκοντα, «Ὁ ὁρίσθεις προϊστάνα λαοῦ, εἴμῃ κατα-
 » δεῖξοιτο τὴν λειτουργίαν καὶ μὴ πείθοιτο ἀπιέναι εἰς τὴν ἐγχειρισθείσαν
 » αὐτῷ ἐκκλησίαν, ἀκοινώνητός ἐστιν, ἥτοι ἀρρωρισμένος ἕως ἂν καταδέξη-
 » ται». ἀλλὰ καὶ ὁ Α' τῆς ἐν Νικαίᾳ μὴ μεταβαίνειν ὀρίζεται ἐξ ἐκκλησίας
 » εἰς ἐτέραν ἐπίσκοπον ἢ πρεσβύτερον ἢ διάκονον· εἰ δὲ τις τοιοῦτόν τι ἐ-
 » πιχειρήσειεν ἀκυροῦσθαι τὴν πράξιν αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ τῶν τοιούτων παν-
 » τάπασιν ἀλογήσας ἔλαβεν ὡπωσδήπως τὴν ῥηθείσαν ἐπαρχίαν τῆς Χαλ-
 » κηδόνος οὐκ ἄνευ μεγίστης ζημίας τῆς Ἐκκλησίας, ὑφ' ἧς τοσαύτης καὶ
 » τοιαύτης τιμῆς ἡζιώται. Εἰ γὰρ αἱ διὰ Κλήμεντος διαταγαὶ ἅγαι καὶ
 » σεβάσμαι, ἐναγῆς οὗτος πάντῃ καὶ ἐβέηλος, ὡς οὐδενὸς τῶν προσόντων
 » τῇ ἀρχιερατικῇ ἀξίᾳ μετέχων· ὅθεν φυσήματι ἀλλοκότερ τῆς ἐνδογενούς
 » κακοποικαιρέσεως τὴν διάνοιαν ἐπηρμένους καὶ ἰστίῃ τῆς ἐνδομυχοῦσης κα-
 » κίας ἐλαινόμενος, (οὔτε γὰρ μαθεῖν ἠθέλησεν ἐξ ὧν ἔπαθεν, οὔτε μετα-
 » μαθεῖν ἐφ' οἷς εὖ πέπονθεν,) ὁ αὐτὸς ἐπὶ τῆς προτέρας κακίας ἀμετακί-
 » νητος καὶ ἀμετάβλητος μέχρι τοῦδε διέμενε, ἀνταρσίας τε καὶ ἀποστα-
 » σίας ἀνευρυδιάστως καὶ ἀνυποστόλως κατὰ τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκ-
 » κλησίας καὶ καθ' ἡμῶν ὁσημέραι τεχναζόμενος οὐ διέλιπε. »

α Καὶ γὰρ πέρυσι γαλήνης οὔσης τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτὸς ἀπ' οὐδεμιᾶς αἰ-
 » τίας χεῖμῶνα μέγιστον ἤρε καὶ ζάλην, ὥστε οὐ μικρὸν ναυαγῆσαι συνέ-
 » βη τὴν ἐκκλησίαν· μὴ συγχωρήσαντος δὲ τοῦ πανοικτιρμόνους θεοῦ καὶ
 » τὴν τρικυμίαν κατευνάσαντος, συνεχωρήθη τῶς αὐτῷ καὶ τουτὶ τὸ ἀ-

» μάρτυμα, καὶ τοὶ ὑπευθύνῳ ὄντι βαρυτάτῃ παιδείᾳ ὑποπεσεῖν καὶ τὰς
 » ποινὰς δοῦναι ἀξίας τῆς συμβάσεως ζημίαις. Ἄλλ' οὐδ' οὕτως ἠθέλησε με-
 » τριάσαι καὶ μαλαῶσαι τὴν κακίαν αὐτοῦ ὁ ἀνήμερος· εἰ γὰρ ἀλλάσσεται
 » λιθοῖψ τὸ δέρμα αὐτοῦ καὶ πάρδαλις τὰ ποικίλματα αὐτῆς, ποιήσει καὶ
 » ὁ κακὸς ἀγαθὸν κακὰ μεμαθηκώς· οὕτω δὴ τὰ καυτὸς οὔτε μετεμελή-
 » θη οὔτε ὅλως ἐπαύσατο τοῦ κακῶς λέγειν καὶ πράττειν καὶ ἐπινοεῖν, ἔρ-
 » γον ὅσημέραι ἔχων ἐντροφᾶν τοῖς φθοροποιοῖς βουλευόμεσι καὶ κινήμασι.
 » Καὶ τοὺς μὲν νέους διέφθειρε, τοὺς δ' ἐν ἡλικίᾳ τοῖς πικροτάτοις νόμοισιν
 » αὐτοῦ ἐπότηζε, τοὺς δὲ γέροντας καὶ τιμίους ὕβριζε καὶ ἠτίμαζεν ὁ μη-
 » δυνὸς λόγου καὶ τιμῆς ἄξιος· καὶ τοὺς μὲν τῶν ἀπλοῖσιωτέρων προφάσει
 » δῆθεν εὐλαβείας εἰς περιφρόνησιν ἡμῶν τε καὶ τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ
 » ἐκκλησίας παρώξυνεν, ὃ δὴ καὶ τοῦτο παρὰ νομόν τὸ λημέλημα· εἰ τις γὰρ
 » δοῦλον προφάσει θεοσεβείας διδάσκει καταρρνεῖν δεσπότην καὶ μὴ μετὰ
 » πάσης τιμῆς τῷ ἐκ αὐτοῦ δεσπότη ἐξυπηρετεῖσθαι, ἀνάθεμα ἔστω, ὁ τῆς
 » ἐν Γάγγραι Συνόδου Κανὼν φησι. Τοὺς δὲ εἰς φατρίαις, συνωμοσίαις τε καὶ
 » ἀνταρσίαις διεγείρων συνίστη ἐπὶ καταδρομῇ καὶ ἀρκενισμῷ τῆς εὐεργε-
 » τίδος αὐτοῦ Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαις, οὔτε θεὸν φοβούμενος
 » οὔτε νόμους αἰδούμενος οὔτε ἀνθρώπους αἰσχυνόμενος, καὶ τῷ κατ' ἐαυ-
 » τὸν πονηρῷ ὑποδείγματι διδάσκαλος κακίας παντυχόσῃ περιεσφόβει· καὶ
 » τελευταῖον πάντα λίθον ἐκίνει πρὸς τὸ σκοπούμενον αὐτῷ τέλος, καὶ οὐ-
 » τε αὐτὸς ἡσυχίαν ἤγεν οὔτε τοὺς ἄλλους ἡσυχάζειν εἶξ, προστριβὼν ἐ-
 » νὶ ἐκάστῳ ἢ φόγον ἢ ὕβριν ἢ προπηλακισμόν, ἢ ζημίαν ἐπάγων, ἢ δια-
 »βολὴν προσάπτων, καὶ, ὡς κεφαλῶν εἰπεῖν, ἅπαν τὸ ἐκκλησιαστικόν
 » καὶ πολιτικόν σύστημα λυμηνάμενος, καὶ τέλος καὶ αὐτοὺς τοὺς θεμε-
 » λίους τῆς ἐκκλησίας ἀναμοχλεῦσαι ἀπεπειράθη ὁ ἀχάριστος θεῷ καὶ
 » ἀνθρώποις, ἕως κατ' ἐτέρων κακὰ βουλευόμενος καὶ λάκκον τῷ πλησίον
 » ὀρύττων αὐτὸς ἐνέπεσε καὶ κατὰ τῆς ἰδίας κεφαλῆς τὸν λίθον ἐκ-
 » λισεν.

« Τῶν γὰρ πονηρῶν αὐτοῦ σκευωρημάτων φωραθέντων καὶ ἐλεγχθέντων
 » παρὰ τῶν συνεδῶτων προστάζει τῆς κραταιᾶς βραχίλειας ἐξήριστος ἐ-
 » γεγόνει, καὶ τῆς παρ' ἀξίαν ἀξίας ἐξώσθη, καὶ παρ' ἡμῶν κοινῇ συνοδι-
 » κῇ γνώμῃ ἄξιος παντελοῦς καθαιρέσεως ἐκρίθη διὰ τε τ' ἄλλα αὐτοῦ ἀ-
 » τοπήματα καὶ διὰ τὸ τῆς συνωμοσίας καὶ καθοσιώσεως ἔγγλημα. Τοῦτο
 » γὰρ καὶ παρὰ τῶν ἔξω νόμων κεκώλυται, πολλῶ δὲ μᾶλλον κἂν τῇ ἐκ-
 » κλησίᾳ τοῦ θεοῦ ἀπηγόρευται, κατὰ τὸν ΔΔ' Κανόνα τῆς ἐν Τρούλλῳ
 » φησί γαρ· «Εἴ τις ἐν εὐρεθεῖν συνομνύμενοι ἢ φατριάζοντες, ἐκπιπτεῖται-
 » σαν πάντῃ τοῦ οἰκείου βαθμοῦ». Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς παλαιᾶς νομοθεσίας
 » ἐσχάτης παιδείας ὑπάρχει ἐπάξιος· οὔτε γὰρ Κορὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ στα-
 » σιάσαντες πρὸς Ἀαρὼν καὶ κακολογήσαντες διέφυγον τὴν παρὰ θεοῦ τι-
 » μωρίαν πυρὸς παρανάλωμα γεγονόντες, Δαθάν τε καὶ Ἀβειρὼν πρὸς Μωϋ-
 » σέα ἐπαναστάντες εἰς γῆν κατεπόθησαν. Ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ δε-
 » σποτικοῦ καὶ ἀχράντου στόματος ἑνοχὸς ἐστὶ καταδίκης ἐσχάτης, ὡς ἐν
 » τῷ ἱερῷ Εὐαγγελίῳ γέγραπται τὸ καὶ ἐνὶ τὸν ἀδελφὸν σκανδαλίζοντι

» συμφέρεи ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικός ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατα-
» ποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει».

» Τοιγαροῦν τὸν τοιοῦτον ὡς οὕτως ἀτόπως καὶ φαυλοθίως πολιτευθέν-
» τα, καὶ ἐκ νεαρᾶς αὐτοῦ ἡλικίας ἀσώτως καὶ βδελυρῶς βεβιωκότα, καὶ ἐ-
» πί μυρίοις ἀτοπήμασι πανταχόθι ἁλόντα, καὶ μίαναντα τὰς ἀγιωτάτας
» μητροπόλεις, τὸν πολλῶν κακῶν αἴτιον τῷ χριστιανικῷ γένει γενόμενον,
» ὡς βέβηλον, ὡς μισρὸν, ὡς θεοστυγῇ, ὡς ὅλως ἀντίθεον καὶ ἀντίχρι-
» στον, ὡς δοχεῖον τοῦ διαβόλου καὶ τοῦ πατρὸς καὶ διδασκάλου αὐτοῦ
» Βεελζεβοῦλ, ἵνα μὴ τὴν ὅλην τοῦ Χριστοῦ ποίωσιν λυμαινῇται, καὶ γὰρ
» μικρὰ ζῦμη πλήρωμα φυράματος δολοῖ, καὶ μυῖαι θα-
» νοῦσαι σαπριοῦσι σκευασίαν ἡδύσματος, καὶ κύων
» λύσσει συσχεθεῖς ἐπικίνδυνος παντὶ ᾧ ἂν προσάψῃ-
» ται, εἰκότως, συνοδικῇ γνώμῃ καὶ κρίσει καὶ ψήφῳ καὶ ἀποφάσει, παν-
» τελεί καθαίρεισι κατὰ νόμους καταδικάσαντες δι' ὁμοφροῦ καὶ ἐπιτρα-
» χηλίου, ἐγγράφως ἤδη καὶ διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου πατριάρχικου καὶ
» συνοδικοῦ γράμματος ἀναγκαιῶς ἐγνωμεν ἐκδοῦναι τε καὶ ἐπισφραγίσαι
» τὴν τελείαν αὐτοῦ καθαίρεσιν, καὶ ὡς μέλος σεσηπὸς καὶ μεμολυσμένον
» τῆς χριστιανικῆς τῶν ὀρθοδόξων ὁλομελείας ἐκκόψαι. Τοῦτου χάριν γρά-
» φοντες ἀποφαινόμεθα μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς καὶ τ.λ. ἵνα ὁ ῥηθεὶς κακο-
» γαβριήλ, ὡς τηλικούτος τὴν κακίαν καὶ τοῖς νόμοις παρανομώτατος καὶ
» πολέμιος τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, ὑπάρχῃ παρὰ τῆς ἀγίας
» καὶ ὁμοουσίου Τριάδος καθηρημένος κ.τ.λ.

Τούτου οὖν καθαιρεθέντος ἔδωκαν τὴν Χαλκηδὸνα προεδρικῶς τῷ πρώτῳ
Πεκίου Ἰωαννικίῳ Καρατζᾶ.

Διὰ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βαβυλῶνος Ἀχμέτ-πασσᾶ ζητεῖ ἡ Πόρτα εἰρνο-
ποιῆσαι τῷ Ναδὶρ-σάχῃ, καὶ γίνεται ἐγγράφος ἡ συμφωνία τῆς μεταξὺ τῶν
δύο εἰρήνης. Εἰς αὐτὴν ὑπέσχετο ὁ Ναδὶρ σάχης συμμαχεῖσθαι τοῖς Ὀθωμα-
νοῖς καὶ κατὰ τῶν Ῥούσων.

Τὴν νῆσον οὖν τῆς Πρώτης καὶ τὸ κατ' αὐτὴν μοναστήριον, ὁμοίως καὶ
τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τὸ κατὰ τὴν Χάλκην, (σταυροπηγια-
κὸν ὑπάρχον καὶ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας), τὰ οἰκειοποιήθη ὁ Ἰωαννί-
κιος ὡς μητροπολίτης Χαλκηδόνος· μάλιστα τὸ τῆς Πρώτης ὡς ἀγορασθὲν
μὲ δανειακὰ ἄσπρα τῆς μητροπόλεως· ὅθεν ἐλάμβανε καὶ ἐκαρπούτο ἐτη-
σίως τὰ παρ' αὐτὸν εισοδήματα. Πωλήσας δὲ καὶ τινὰς τόπους παραλίους
καὶ τινὰς ἀγροὺς τοὺς κατὰ τὴν νῆσον Χάλκην καθωσιωμένους τῷ μονα-
στηρίῳ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἔκαμε μικρὰν ἐπισκευὴν τοῦ μοναστηρίου.

Θαυνόντος τοῦ ἀρχιευνούχου Μπεσίρ-ἀγᾶ, ἀνδρὸς περιφήμου διὰ τὴν φρό-
νησιν καὶ βαθύνοιαν εἰς τὰ πολιτικά, γίνεται ἀρχιευνούχος ὁ θησαυροφύλαξ
τοῦ ἄνακτος Ἀραψ καὶ τὸς. Οὗτος ἔχων εἰς τὴν δούλεισιν τοῦ χαζναδάρ-
την νέον τινὰ Σουλεϊμάνην τοῦνομα, καὶ Ἀρμένιον σαράφην τοῦ Χαρεμεῖν,
Ἀγκλότην τοῦνομα, ἔκαμε δι' αὐτῶν ἀρπαγὰς χρημάτων, ἀδικίας, συκοφαν-
τίας, φόνους ἀδίκους ἀθῶων ἀνθρώπων καὶ πᾶν εἶδος κακιῶν καὶ ἐξαγί-
στων ἀτοπημάτων εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, γυ-

—1748

μινώνωντας με τὴν φιλαργυρίαν του ὅλους τοὺς ὀφφικιαλούς καὶ ἀξιωματικούς με τὴν ὑπέρμετρον καταβολὴν τῶν ἀσπρῶν ὅπου ἐπαιρνεν ἀπὸ κάθε εἶδος ἡγεμόνων καὶ προστατῶν ἐπαρχιῶν, συγκοφαντοῦντες πολλὰς πολ-
λοὺς αὐτῶν ἵνα χρηματολογήσωσι παρ' αὐτῶν, καὶ φρονέοντες ἀδίκως τοὺς ἀντιλέγοντας· ὅθεν ἐφένευσαν καὶ τὸν Οὐσκουδάρ μουλλακὴ κρημνίσαν-
τες νύκτωρ τὸν μετὰ μετὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ κοιμημένου, καὶ τῶν φυ-
σιῶ θανάτῳ πανταχοῦ τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας τεθνεώτων ἀρπάζοντες
καὶ οἰκιοποιοῦμενοι τὰ ὑπάρχοντα πάντα κινήτα τε καὶ ἀκίνητα.

Ὁ σατράπης τῆς Μεσέτ Ἀλῆ-Κουλή-χάνης ὁ καὶ ἀνεψιὸς τοῦ Ναδὶρ-σάχη
μαζὴ με τὸν Μαγκουρ-χάνην γράφουσι τῷ Μεχμέτ-Κουλή-χάνῃ σωματο-
φύλακι τοῦ Ναδὶρ σάχη ἵνα φρονέσῃ αὐτὸν, καὶ φρονέεται τῇ κατὰ τοῦ Ἰου-
νίου, ἔπει τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἐξηκοστῷ, καὶ ἐπιπηδᾷ τοῦ θρόνου ὁ ῥηθεὶς ἀ-
νεψιὸς τοῦ Ἀλῆ-Κουλή-χάνης, μετονομασθεὶς Ἀδὴλ-Κουλού-χάνης, καὶ ἡ
λευθερώθη ὁ σουλτάν Μαχμούτης τῆς ἐπηρείας τῶν Περσῶν.

Καθαίρεται ὁ Ἐπίτροπος Τιριακὴ Μεχμέτ-ἐφένδης καὶ γίνεται ὁ μέγας
Ἱπποκόμος Ἀπουλλάχ-πεης, υἱὸς τοῦ Φιερῆ Χασάν-πασσᾶ, ὀνομασθεὶς
παρὰ τινῶν Ἐγρί-μπέ-οῦ Ἀπουλλάχ-πασσᾶς.

Λυτροῦται τῆς εἰς τὴν Τέ εδον ἐξορίας Γεργόριος ὁ Γαίικας με ὑπόσχεσιν
ἡγεμονείας εἰς τὴν Μολδαβίαν, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντίνου, μετὰ τὰ
συνήθη, καρτάνι, κούκιαν, προπομπὴν καὶ δόσεις χρημάτων ὑπερβολικὰς
ἐφθάσεν εἰς τὸ Γιάσι, τρίτον ἤδη ἡγεμονεύσας τῆς Μολδαβίας μετὰ τὴν
καθαίρεσιν τοῦ ἡγεμονεύσαντος ἐκείσε Ἰωάννου Νικολάου Μανυκοροδάτου
τοῦ προῤῥηθέντος.

Εἰς τοῦ Ἐπιτρόπου τὴν δούλευσιν διὰ τὴν ἱατρικὴν ἦτον ὁ Λουκῆς, Χίος,
σπετζιάλης ποτὲ τοῦ ἱατροῦ Τούρκου Πιλάδ-μουλλά, παρ' οὗ ἐνόμιζε πῶς
νὰ ἐμαθὲν ἱατρικὴν διὰ τὰς βετζέτας ὅπου τὸν ἐδίδα νὰ κατασκευάζῃ διὰ
τὴν πράξιν τῆς ἱατρικῆς του. Οὗτος οὖν ὁ Λουκῆς φιλοχρηματίᾳ φερόμενος
ἐνέφηγε παρὰ τῷ Ἐπιτρόπῳ φιλοχρηματοῦντι καὶ τῷ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ
Γαβριήλ. Ἀπὸ τζοχαδάρην ἐλθόντα ἀπὸ τῆς Κύπρου βεβαιωθεὶς ἡ σύνο-
δος τὴν ἐλευθερίαν του, δαπάνη χρημάτων πρὸς τὸν αὐτὸν Ἐπίτροπον ἔ-
λαβεν ὀρισμὸν νὰ ἐξορισθῇ ὁ Γαβριήλ εἰς τὸ Ὄρος ἀποστείλασα οὖν ἐφη-
μέριον καὶ γασκατζήν τοῦ πατριάρχου πρὸς ἀπάντησίν του εἰς τὴν Μικρὰν
Ἀσίαν, εὗρον αὐτὸν εἰς τὸ Μπάλι-Κέσρι καὶ ἀπήγαγον εἰς τὴν Λαύραν μο-
ναστηρεμένην, ἥτοι κλεισμένον εἰς τὸ μοναστήριον.

Ἔτει σωτηρίῳ 1748.

Φυγὼν ἀπὸ τῆς Λαύρας ὁ ἐξόριστος Γαβριήλ ἐλθὼν κρύπτεται εἰς τὸ
σπίτι τοῦ ῥηθέντος Λουκῆ εἰς τὸ Σταυροδρόμι· ἐνεργεῖ διὸ καὶ πάλιν ὁ Λου-
κῆς τὴν ἐλευθερίαν του ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ Ὄρος ἐξορίας, καὶ πάσχει τοῦ λοι-
ποῦ ὁ Γαβριήλ νὰ γένῃ πάλιν Νικομηδείας· ὅθεν διὰ τοῦ αὐτοῦ Λουκῆ
πειθεὶ τὸν Νικομηδεὶας Κύριλλον δεχθῆναι τὸ πατριαρχεῖον, εἴτα προδάλ-

λει ὁ Λουκῆς τῷ Ἐπιτρόπῳ ἀδράν δόσιν ἄσπρων δι' αὐτὴν τὴν ἀλλαξοπα-
τριαρχεῖαν.

ΚΕΦ. Η'.

Πατριαρχεῖν Κυρίλλου τοῦ Ε' τοῦ ἀπὸ Νικο-
μηδείας, καὶ τετάρτη πατριαρχεῖα τοῦ οὐτοῦ
Παΐσιου, καὶ δευτέρα πατριαρχεῖα τοῦ αὖ-
τοῦ Κυρίλλου, καὶ πατριαρχεῖα Καλλι-
νίκου τοῦ Γ' τοῦ ἀπὸ Προϊλάδου.

Μεταπεμφθεὶς οὖν ὁ Κύριλλος εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἐπιτρόπου ἐνδύεται
τὴν χλαμύδα τῆς πατριαρχείας χωρὶς θέλησιν, ἐκλογὴν, ἢ καὶ ἀπλῶς εἴ-
δησιν τῆς συνόδου, καὶ μόνον μετὰ τὴν προπομπὴν τῶν τζαουσάδων ἔρχεται
εἰς τὸ πατριαρχεῖον, προσταλέντος τζαούση διὰ τὴν σηκώσῃ, ὡς σύνητες,
τὸν Κύρ Παΐσιον. Κεχυμμένος οὖν ὁ Γαβριὴλ εἰς τὸ σπῖτι τοῦ Λουκῆ, εἰ-
δὼς ἤδη τὴν ἔκθεσιν τοῦ προβλήματός του κατέβη ἀπὸ τὸ Σταυροδρόμι
καὶ ἐλθὼν ἔστεκεν εἰς τὴν πόρταν τοῦ Φαναρίου προσμένων τὸν νέον πα-
τριαρχὴν καὶ συνεισελθόντα μαζὴ του μετὰ τὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰσοδὸν
τὸν ἀθώωσε τῆς καθαιρέσεως εὐθὺς καὶ τὸν ἔκαμε Νικομηδείας.

Ἦξευρεν ὁ Κύρ Παΐσιος τὸ ὅτι κρύπτεται ὁ Γαβριὴλ παρὰ τῷ Λουκῇ
καὶ ὅτι σκευωρία κατ' αὐτοῦ· οὐκ ἠδύνατο ὁμῶς παιδεῦσαι τὸν ἀτακτοῦν-
τα καὶ παρανομοῦντα Λουκὴν διὰ τὴν εἰς τὸν Ἐπιτρόπον δούλευσιν. Ὅθεν
συναθροίσας ὅλους τοὺς ἀρχιερεῖς, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ Νικομηδείας Κύριλλος, ἐν
τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ὠρνωμύτησαν ἐν τοῖς ἁγίοις Εὐαγγελίοις πῶς θέλου-
ν εἶναι ἐνωμένοι καὶ ὁμογνώμονες διὰ τὴν σύστασιν καὶ στερέωσιν τῆς Πανα-
γιότητός του εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον. Καὶ πάντες μὲν οἱ ἄλλοι ἐφύλα-
ξαν τοὺς ὅρους· ὁ δὲ Κύριλλος ἀθετήσας, (ἦν γὰρ πλέον ἀποφασισμένον πα-
ρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου τὸ νὰ πατρινορχεύσῃ,) ἀπῆλθε τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὴν αὐλὴν
τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ ἐφόρσε τὴν συνήθη χλαμύδα.

Ἦγμονεύσας ἐννέα μῆνας ὁ Γρηγόριος Γ' κίκας εἰς τὴν Μολδαβίαν δὲν

ήσυχάζει πάλιν, ἀλλ' ἀδροτάτη δόσει χρηματικῇ πείθει τὸν ῥηθέντα Σουλεϊμάνην διὰ τοῦ Ἀρμενίου σαράφη Ἀρχόπη νὰ τὸν κάμῃ ἡγεμόνα τῆς Βλαχίας καὶ νὰ δώσῃ τῷ Κωνσταντίνῳ Μαυροκορδάτῳ ἐξαδέλφῳ του τὴν ἡγεμονίαν τῆς Μολδαβίας· καὶ ταῦτα πραγματοποιεῖται ἀθετῶν καὶ συγγένειαν καὶ τὴν φαινομένην φιλίαν, ἐπίπλαστον μᾶλλον ἢ ἀληθῆ. Καθαίρεται οὖν Κωνσταντῖνος ὁ Μαυροκορδάτος ἀπὸ τῆς βλαχικῆς ἡγεμονείας, ἡγεμονεύσας αὐτῆς ἔτη τρία καὶ μῆνας τρεῖς.

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουλίου τῇ β' καὶ τῆς σελήνης Ρετζέπ τῇ ιή, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, κατεβίβασαν τῆς ἀρχῆς οἱ μπέηδες καὶ τὰ πολεμικὰ τάγματα τῆς Αἰγύπτου, (μάλιστα ὁ Ἰπράῆμ-τσαούσης τῶν γιαννιτζάρων καὶ ὁ Ὄσμάν-κεαγιάς τῶν ἀζάπηδων), τὸν ἡγεμόνα Ραγῆπ-πασσᾶν, καὶ διώρισαν αὐτοὶ καὶ μακάμην μπέην τινὰ ὃν ἤθελον, διὰ νὰ ὑπογράψῃ τὰ χρειώδη φερμάνια ὅπου αὐτοὶ ἤθελαν. Πολεμήσαντες οὖν αὐτοὶ μὲ τὸν σείχουλ-πέλετι Χασάπ-Χουσεῖν-πέην, ἡνυμένον τῷ ἡγεμόνι πρὸς ἐκτέλεσιν βασιλικῆς τινος προσταγῆς ἀναγκαιοτάτης, καὶ νικήσαντες καὶ φυγαδεύσαντες, προσεκαλέσαντο πάλιν τὸν Ραγῆπ-πασσᾶν νὰ ἀναδεχθῇ τὴν ἡγεμονίαν τῆς Αἰγύπτου. Δὲν κατεπείσθη ἀπὸ τὰς παρακλήσεις τῶν τὰς πολλὰς, εἰπὼν τὸ ὅτι ὁ βασιλεὺς δίδει μόνον τὴν κυριαρχίαν ἐπαρχίας τινος καὶ οὐκ ἄλλος τις, καὶ ὅτι ἦτον θέλημα θεοῦ τὸ παθεῖν τὰ τοιαῦτα.

Ὁ Χαλκηδόνος λοιπὸν Ἰωαννίκιος ὁ Καρατζᾶς πείθει τὸν Νικομηδείας Γαβριήλ δοῦναι αὐτῷ τὸ γράμμα τῆς αὐλῆς ὅπερ ἔδωκαν αὐτῷ οἱ, τε Χίοι καὶ ὁ ἱερομόναχος Ἀγιοσεΐτης διὰ τὴν ἀγορὰν τῆς νήσου Πρώτης καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν μοναστηρίου καὶ τὴν κυριαρχίαν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Χαλκηδόνος, καὶ λαβὼν αὐτὸ κατεγράττει τῆς τε νήσου καὶ τοῦ μοναστηρίου ὡς μέρους τῆς ἐπαρχίας Χαλκηδόνος, τὸ δ' αὐτὸ ἐποίει καὶ διὰ τὸ μοναστήριον τὸ κατὰ τὴν Χάλκην τοῦ Ἀγίου Γεωργίου. (Ἐπρόβαλε κάμοι νὰ μοὶ χάρισῃ τόπον τινὰ παράλιον τοῦ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Γεωργίου διὰ νὰ κτίσω σπιτι, ἀλλ' οὐκ ἐδέχθη τὴν χάριν). Εἶτα πατριαρχεύσας οὐκ ἔδωκε τῷ μετ' αὐτὸν Χαλκηδόνος Ἰωαννικίῳ τῷ ἀπὸ Σερρών τὰ ῥηθέντα δύο μοναστήρια εἰς τὴν κυριαρχίαν ἐκείνου, ἀλλ' ἔλαβε συνοδικὸν γράμμα παρὰ τῶν ἀρχιερέων ὅτι κυριάρχης αὐτὸς τῆς τε νήσου καὶ τῶν δύο μοναστηρίων, λέγων ὅτι νὰ ἐξωδίασε διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ κατὰ τὴν Χάλκην μοναστηρίου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1749.

Πολλοὶ χάνηδες τῆς Περσίας κύριοι γίνονται τῶν ἰδίων ἐπαρχιῶν καὶ ἀποσοβοῦσι τὴν πρὸς τὸν Ἀδὴλ-Κουλή-χάνην ὑποταγήν, καὶ γίνεται ἡ Περσία πολυαρχία.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀπάραντες τῆς Ἀλεξανδρείας, Ἰανουαρίου τῇ ε', καὶ μετὰ πολλὴν κίνδυνον τρικυμίας τε καὶ σκηπτοῦ ἐπιπεσόντος εἰς τὸ κατάρτι τῆς νῆς καταλαβόντες τὴν Ἀλικαρνασσὸν, τανῦν τουρκιστὶ Μπουδρούμι λε-

γομένην, εισηλθομεν εἰς τὴν πάλαι λεγομένην Μαγνησίαν παρὰ Μαϊάνδρῳ καὶ ταῦν τουρκιστὶ Ἀϊδίν-γχιουζέλ-Ἰσάρ, μετὰ τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Ἀϊδινίου Ραγῆπ-πασσᾶ αὐθέντου μου, κατὰ τὴν ἡ τοῦ Φεδρουαρίου.

Ὁ Ἀντιοχείας πατριάρχης Σίλβεστρος φυγὼν ἀπὸ τοῦ Χαλέπι καὶ καταλαβὼν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐκινήθη διαφόρως κατὰ τῶν ἐκεῖσε παπιστῶν ἐκδοὺς διαφόρους βασιλικούς ὁρισμούς κατ' αὐτῶν δι' ἐλεημοσύνης τῶν χριστιανῶν, ἀλλ' οὐδὲν ἀπόνата· ὄντος τε εἰς τὴν Βλαχίαν ἤρπασαν οἱ παπισταὶ τὴν πατριαρχεῖαν καὶ τὴν ἔδωκαν Κυρίλλῳ τινι παπιστῇ μὲ μπεράτι ἐκ τοῦ ὄρους Λιβάνου. Ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν διὰ βοηθείας τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου ἀπήντησε τὸ κακὸν καὶ ἀνενέωσε τὴν πατριαρχεῖαν του, καὶ ἔστειλεν εἰς τὸ Χαλέπι μὲ ὁρισμούς ἐπίσκοπον τὸν Γεννάδιον· ἀλλ' ἐδίωξαν αὐτὸν οἱ Χαλεπλῆδες· ὅθεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἐπίσκοπόν τινα ἐξήτησε παρὰ τοῦ Ἱεροσολύμων Παρθενίου τὸν Πτολεμαῖδος Σωφρόνιον, καὶ δι' ὁρισμῶν βασιλικῶν ἀπέστειλεν ἐπίσκοπον Χαλεπίου προεδρικῶς. Εἰδήμων αὐτὸς ὑπὲρ τινα ἄλλον τῆς ἀραβικῆς γλώττης καὶ τουρκικῆς ἐδίδασκε τοὺς Χαλεπλῆδες κάθε Κυριακὴν καὶ ἑορτὴν τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ἐπιστροφὴν τους, ἀλλ' οὐδὲν ὄφελος. Ὅτε Σίλβεστρος διελθὼν πολλοὺς τόπους χάριν ἐλέους, καὶ πολλὰ λαβὼν καὶ πολλὰ καταδαπανήσας εἰς ὁρισμούς καὶ μουμψασίρηδες κατὰ τῶν παπιστῶν καὶ μηδὲν ἀνύσας, ἀπαυδήσας τε διὰ τὰς πολλὰς ταλαιπωρίας καὶ πόνους νυχθημερινούς καὶ ἀηδιάσας διὰ τὸ πολυέσθον τῶν ὁρισμῶν, ἀπρακτούντων ἀεὶ καὶ ἀνεργήτων διὰ τὸ φιλοψευδὲς καὶ φιλοχρήματον τῶν ἡγεμόνων καὶ κριτῶν, παρατρεχόντων τοὺς ὁρισμούς τῇ καταβολῇ τῶν παπιστικῶν χρημάτων, καὶ ἀπογνοὺς τοῖς ὅλοις περὶ διορθώσεως, ἀπελθὼν εἰς τὴν Δαμασκὸν ἡσύχαζεν ἐκεῖ.

Ἡγεμονεύσας Μολδαβίας Κωνσταντῖνος ὁ Μαυροκορδάτος ἔτος ἓν καὶ μῆνας ἐξ ἐζήτηθη παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου πουγγεῖα τριακόςια διὰ νὰ ἀνανεώσῃ τὴν ἡγεμονεῖαν του. Πεισμάτωνει καὶ ἀπαρνείται τὴν πληρωμὴν· τὸν γράφουν οἱ καπικεχαγιάδες του νὰ ὑποταχθῇ διὰ νὰ μὴν κακοπάθῃ· δὲν πείθεται. Ὅθεν καθελὼν αὐτὸν τῆς ἡγεμονείας κάμνει ἡγεμόνα Μολδαβίας τὸν Κωνσταντῖνον Τζιχάννη, υἱὸν τοῦ Μιχαὴλ Ρακουβίτζα βοεβόδα, καὶ τὸν Κωνσταντῖνον Μαυροκορδάτον ἐξορίσας εἰς τὴν Λῆμνον καταβιβάζει εἰς τὸ ἐκεῖσε δεσποτικὸν ἐν σχήματι φρέατος ὃν· ὅστις διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ τῆς εἰρκτῆς καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ σπίτι του πληρώνει τῷ Ἐπιτρόπῳ τὰ 300 πουγγεῖα.

Ὁ Διιτάρ Μεχμέτ-ἐφένδης ἦτο τερσανᾶ-ἐμινῆς, ἐκεῖθεν ἔγινε κεαγιά-πεης· τοῦτον οὖν κάμνει Ἐπίτροπον ὁ σουλτάν Μαχμούτης καθελὼν τὸν Ἐγρί-μποινοῦ Ἀππουλλάχ-πασσᾶν. Ἐλέγετο δὲ ὁ νέος Ἐπίτροπος Διιτάρ Μεχμέτ-πασσᾶς μὲ τὸ νὰ ἐχρημάτισεν ἐπὶ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτῃ διιτάρ-ρς τοῦ φονευθέντος Ἐπιτρόπου Ἰπραῆμ-πασσᾶ.

Ὁ νέος ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Κωνσταντῖνος Τζιχάνης ὁ Ρακουβίτζας γράφει τῷ Ἐπιτρόπῳ ὅτι οἱ Μοσχόβοι ἀνεγείρουν εἰς τὴν Οὐκραίαν κάστρα, τὸ Ἐλισαβετογρότ, τὸ Ἀρχαγγελγορότ καὶ ἄλλα, καὶ πέμπει καὶ τὴν ἰχνογραφίαν τῶν κάστρων αὐτῶν. Ὁ σουλτάν Μαχμούτης διὰ νὰ μὴν

—1751

άνοιξη πόλεμον περὶ τούτου κατὰ τῶν Μοσχόων ἀποσιωπᾷ, ἀφίνοντας τὴν περὶ τούτου λογομαχίαν εἰς τοὺς διαδόχους του.

Ἔτει σωτηρίῳ 1750, τοῦ Χιτζρῆ 1163.

Ὁ Ἀδὶλ-Κουλή-χάνης ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ Δοῦπ-χάνη, ὡς ἰσχυροτέρου τῶν λοιπῶν χάνηδων τῶν ἀποστατησάντων. Πολέμου συγκροτηθέντος ἡττᾶται ὁ Ἀδὶλ-Κουλή-χάνης, ζωγρεῖται καὶ τέλος ἀπέσβη· καὶ ἀκολουθοῦσιν εἰς τὴν Περίαν ταραχαὶ καὶ ἐμφύλιοι πόλεμοι ἀδιακόπως ἀπὸ τοῦ νῦν μέχρι τοῦ ἔτους σωτηρίου 1760.

Πέμπεται εἰς ἐξαρχίαν διὰ βοήθειαν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ὁ ἐρθεὶς Ἰωαννίνιος Καρατζᾶς ὁ πρῶν Πεκίου καὶ τανὺν προεδρικῶς Χαλκηδόνος. Περιελθὼν οὖν Μολδαβίαν, Βλαχίαν, Θράκην, Θεσσαλίαν, Ἑλλάδα, Μωρέαν, Ἀχαΐαν καὶ σχεδὸν ἅπασαν τὴν ὀθωμανικὴν Εὐρώπην, εἶτα καὶ Κέρκυραν καὶ Κεφαλληνίαν συνήθροισεν ἐλεημοσύνην ἀρκετήν. Εἰς τὴν Μολδαβίαν τὸν ἔδωκε πουργεῖα τέσσαρα ὁ ἡγεμὼν Κωνσταντῖνος Τζιγάνης, χαριζόμενος τῷ πατρικῷ εὐεργέτῃ Γερασίμῳ τῷ Ἡρακλείς, ἐξῶ ἀπὸ χρυσοῦ φαντα κουμάσια διὰ ἱερὰ ἄμφια.

Καθιερθεὶς τῆς ἡγεμονείας τοῦ Ἀἰδινίου διὰ τὸ μῖσος τοῦ τανὺν Ἐπιτρόπου ὁ Βαγῆπ-πασσᾶς, ἀνεχωρήσαμεν ἀπὸ τῆς παρὰ Μαιάνδρῳ Μαγνησίας Νοεμβρίου τῇ κδ', καὶ ὁδεύσαντες μέσου χειμῶνος μετὰ πολλῆς καὶ μεγάλης ταλαιπωρίας, εἰσήλθομεν εἰς τὴν Οὐρφαν τὴν πάλαι Ἐδεσσαν λεγομένην κατὰ τὴν ἡ τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ ἐξῆς ἔτους, ταλαιπωρηθέντες καθ' ὁδὸν μῆνας δύο καὶ ἡμέρας δεκατρεῖς.

Ἔτει σωτηρίῳ 1751.

Εἰς τὸ Κατιρὶ Αὐξέντιός τις διάκονος ἤρξατο διδάσκειν τῷ λαῷ κατὰ τοῦ παπισμοῦ διαλεγόμενος καὶ ἀναιρῶν τὰς παπιστικὰς καινοτομίας, καὶ σὺν αὐταῖς ἠρνεῖτο καὶ τὸ βάπτισμα τῆς Λυτικῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐθέσπιζεν ἀποφαντικῶς ὅτι δεῖ ἀναβαπτίζεσθαι τοὺς ἐκ τῆς παπιστικῆς θρησκείας προσερχομένους τῇ καθ' ἡμᾶς ὀρθοδόξῳ Ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ. Ὁ πατριάρχης Κύριλλος τὴν τοιαύτην διδασκαλίαν ἀκούσας ἐσιώπησε διὰ τὸ πρὸς τοὺς παπιστὰς μῖσος. Ὡς τόσον ἠύξανον ὁσημέραι οἱ ἀκροαταὶ τοῦ Αὐξέντιου· καὶ γὰρ δολίως ὑπεκρίνετο καὶ τὸν προφήτην. Ἡ μὲν γὰρ διδασχὴ ἐγένετο κοινότερον ἀπὸ τὸ παράθυρον τοῦ ἰδίου οἴκου εἰς τὸν πρὸ τοῦ οἴκου ἱστάμενον ὄχλον, (προὔκειτο γὰρ πεδίον ἐκτεταμένον τοῦ ὃν κατῴκει οἴκου οὐκ ὀλίγον ἀπὸ τοῦ αἰγυαλοῦ)· οὐκ ἐνετύγχανε δέ τινα πρὸ τοῦ ἐξομολογηθῆναι, καὶ ὁ πνευματικὸς εὐθύς διὰ τοῦ διορισθέντος πιστοῦ ἐμῆνυν αὐτῷ ἐγγράφως τό τε ὄνομα καὶ τὴν πατρίδα καὶ τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὰς ἀμαρτίας τοῦ ἐξομολογηθέντος (ἦσαν δὲ οὐκ ὀλίγοι· οἱ τοιοῦτοι πνευματι-

κοί, πάμπολλοί τε οἱ τοιοῦτοι πιστοί.) Εὐθύς οὖν μετὰ τὴν ἐξομολόγησιν ἀπερχομένης πρὸς τὸν Αὐξέντιον τῷ ἀνθρώπῳ ἔλεγεν αὐτῷ ἐκεῖνος τὰ πάντα· ὅστις ἀκούων τὸ ὄνομά του ἀπὸ ἀνθρώπου ὅπου ποτὲ πρότερον δὲν εἶδεν, ὁμοίως καὶ τὰς λοιπὰς του πράξεις καὶ τὸ, «ἄπεχε τοῦ λοιποῦ τῆς δεινῆς ἀμαρτίας ἵνα μὴ κολασθῇς», εὐκόλως ἀπατῶμενος ἐνόμιζεν αὐτὸν προφήτην. Ἐβγήκεν οὖν τὸ ὄνομα τοῦ Αὐξεντίου ὅτι ἔχει προορατικόν, καὶ ὠνομάσθη ὁσῖος, καὶ ἐκτίσματο μεγίστην ὑπόληψιν διὰ ἀγιότητα, καὶ συνέτρεχον ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες ἀκούειν τῆς διδασχῆς αὐτοῦ, εἴτα καὶ ἐξομολογεῖσθαι, εἴτα καὶ ἐντυγχάνειν αὐτῷ πρὸς ἀσπασμὸν τῆς χειρὸς καὶ πρὸς τὸ τυχεῖν εὐλογίας τε καὶ εὐχῆς· καὶ ἦν καθ' ἡμέραν σύβροια πλήθους εἰς τὸ Κατιρλί πλείστη ὄση, καὶ οἱ πνευματικοὶ ἠύξησαν ἐπὶ πολλῷ, καὶ τὸ εἰσόδημα τῶν ἐξομολογουμένων ἦν οὐκ ὀλίγον.

Ὁ ἡγεμὼν τοῦ Χαλεπίου προφάσει τοῦ παπισμοῦ εἰρκτῇ παραδούς τινας τῶν πλουσίων Χαλεπλήδων Ῥωμαίους τὸ γένος ἐζημίωσε δόσει χρηματικῇ. Ὑποτοπάσαντες αὐτοὶ τὸ ὅτι νὰ ἐζημιώθησαν ἐκ διαβολῆς τοῦ Σωφρονίου πρὸς τὸν ἡγεμόνα διὰ τοῦ τερζίμπασή του, ἀναχωρήσαντος ἤδη τοῦ ἡγεμόνος εἰς τὴν Τζέρδα ἐγκαλοῦσι τὸν Σωφρόνιον εἰς τὴν κρίσιν καὶ ἐπιφορτίζουσιν αὐτῷ 40 πουργεῖα διὰ τὴν ζημίαν τους καὶ εἰρκτῇ παραδίδουσι σιδηροδέσμιον. Ἐγραφέ μοι εἰς τὴν Οὐρφαν θρηνηλογῶν τὴν ἀθλιότητά του καὶ ζητῶν βοήθειαν διὰ τὴν ἐλευθερίαν του. Διηγῆται τὴν ὑπόθεσιν τῷ ἡγεμόνι αὐθέντῃ μου Ῥαγῆπ-πασσᾶ, ὅστις γράψας τῷ μουλλᾶ τοῦ Χαλεπίου μὲ τόνον, ἡλευθερώθῃ μὲν τῆς εἰρκτῆς καὶ τῶν σιδηρῶν, ἀλλ' ἐδωκε χορτέτῃ τοῖς παπισταῖς τοῦ ὅτι ὅτεποτε ἤθελεν ἐπιστρέψει εἰς τὸ Χαλέπι νὰ πληρώσῃ πουργεῖα 40 εἰς τὸ τζαμί τὸ Ζεκεριε τὸ ἐν τῷ Χαλέπῳ (ἐκκλησία ἦν αὐτὸ μεγαλοπρεπὴς καὶ πολυδάπανος μὲ περιοχὴν πολλήν καὶ οἶκος περὶ αὐτὸ, ὑπὸ τῶν χριστιανῶν βασιλέων κτισθεῖσα, τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τοῦ προφήτου Ζαχαρίου.) Ἐλευθερωθεὶς οὖν ὁ Σωφρόνιος, ἀπελθὼν εἰς τὴν Λαοδίκειαν καὶ νηὸς ἐπιβάς κατέλαβε τὴν Πάτμον, ὅπου διατριψάς ἔτη δύο ἀπῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· οἷτε παπισταὶ διωχθέντος ἤδη τοῦ Σωφρονίου μετεπέμφαντο ἀπὸ τοῦ ὅρους Λιδάνου τὸν ἐκεῖσε φυγάδα Χαλεπίου ψευδομητροπολίτην αὐτῶν Μάξιμον, ὅστις εἶχε καὶ ἀδελφὸν ἐξωμότην Μανσουρὴ ἐφένδην τοῦνομα τὸν καὶ ἱατρὸν εἰς τὰ ἀνακτόρια, καὶ παρέδωκαν αὐτῷ τὴν τε ἐκκλησίαν καὶ τὴν βιβλιοθήκην σὺν τοῖς ἀρχιερατικοῖς οἴκοις καὶ τοῖς ἐν αὐτοῖς.

Οἱ Κύπριοι ἐλθόντες εἰς τὴν Πόλιν προσκλαίοντα διὰ τὰ βάρη τῶν τελεσφοριῶν τους, καὶ δεινοπαθῶς γογγύζουσι κατὰ τοῦ μουσελίμν τους διὰ τὰς παρ' αὐτοῦ ἐπεντριβομένας αὐτοῖς ζημίας τε χρηματικὰς καὶ ταλαιπωρίας.

Ἔτει σωτηρίῳ 1752.

Καθαίρεται ὁ Ἐπίτροπος Διδοτάρ Μεχμέτ-πασσᾶς καὶ γίνεται ὁ μέγας Ἱπποκόμος Μουσταφᾶ-πέης, υἱὸς τοῦ Ἀπουρράχμάν-πασσᾶ.

Τετάρτη πατριαρχία τοῦ Κυρ Παΐσιου.

Ἐπιφορτίζεται τῷ τε πατριάρχῃ Κυρίλλῳ καὶ τῷ Δραγομάνῳ τῆς Πόρ-
τας Ἰωάννῃ τῷ Καλλιμάχῃ ἡ τῶν Κυπρίων ταραχὴ, καὶ κατηγοροῦνται αὐ-
τοὶ οἱ δύο ὡς αἴτιοι τῶν ταιούτων θορύβων· ὅθεν καταβιβάζεται τοῦ θρό-
νου ὁ Κύριλλος ἔτη τρία καὶ μῆνας ὁπῶ πατριαρχεύσας, καὶ δίδεται ἄ-
δεια τοῖς ἐνδημοῦσιν ἀρχιερεῦσιν ἐκλέξασθαι εἰς πατριάρχην ὃν ἂν ἐθέλοιεν.
Ὅθεν ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ συνοδικῇ, ἐξορισθέντος ἤδη τοῦ Κυρίλλου εἰς
τὴν Χάλκην, ἀναβιβάζεται εἰς τὸν Ἀποστολικὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τὸ
τέταρτον ὁ αὐτὸς Κύρ Παΐσιος.

Ἐξωρίσθη δὲ εἰς τὴν Τένεδον καὶ ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Ἰωάννης ὁ
Καλλιμάχης, καὶ μεταπεμφθεὶς ἀπὸ Βουκουρέστι γίνεται Δραγομάνος τῆς
Πόρτας ὁ Ματθαῖος, δεῦτερος υἱὸς τοῦ ἡγεμόνος Γρηγορίου Γκίκα, ὁ καὶ
γαμβρὸς τοῦ Χατμάνου Γεωργίου υἱοῦ τοῦ μπασᾶ Μιχαήλ, ὅστις καπικε-
χαγιᾶς ὢν τοῦ ῥηθέντος αὐθέντου Γρηγορίου Γκίκα ἐνήργησε, ὅσοι χρημά-
των οὐκ ὀλίγη τοῖς μισοκάλοις καὶ κακοποιοῖς τοῖς προῤῥηθεῖσι, Σουλεϊμά-
νῃ δηλαδὴ καὶ Ἀρμενίῳ Ἀγκόπῃ, τὸ νὰ ἐπιφορτισθῇ ἡ ταραχὴ τῶν Κυ-
πρίων τῷ τε Κυρίλλῳ καὶ τῷ Ἰωάννῃ Καλλιμάχῃ, καὶ νὰ ἐξορισθοῦν, μό-
νον καὶ μόνον διὰ νὰ κάμῃ Δραγομάνον τῆς Πόρτας τὸν γαμβρόν του Ματ-
θαῖον.

Ὁ πατριάρχης Κύρ Παΐσιος προστάττει τὸν Αὐξέντιον νὰ παύσῃ τῆς
διδασκαλίας τοῦ ἀναβαπτισμοῦ, ἀλλ' αὐτὸς οὐκ ἀκούει· ἐμνηύθη καὶ συνο-
δικῶς καὶ ἅπαξ καὶ δις, ἀλλ' οὐ πείθεται· καὶ τοῦ πληθους ἡ σύββρυα καθ'
ἡμέραν ἤρξανε. Ἐπέμφθη καὶ ὁ διδάσκαλος Κριτίας ὁμίλησαι μετ' αὐτοῦ
καὶ πείσαι αὐτὸν τὰ εἰκότα, καὶ μικροῦ ἐδέησε φονευθῆναι τὸν Κριτιαν ὑ-
πὸ τοῦ πληθους· ὅθεν φυγῇ τὴν σωτηρίαν εὑράτο.

Ἀμαθέστατος ὢν ὁ Ματθαῖος γέλῳτα ὠφλίσκανε παρὰ πᾶσι δι' ἄλλων
δύο λαλῶν τε καὶ γράφων ἔν τε τῷ λαλεῖν καὶ ἐν τῷ μεταφράζειν· ἅπερ
ἐλαττώματα τῇ ἐφημερίῳ χρηματικῇ δόσει τῇ τε πρὸς τὸν Ἐπίτροπον
Μουσταφᾶ-πασσᾶν καὶ τῇ πρὸς τὸν βεῖς-ἐφένδην κατεκαλύπτοντο.

Θνήσκει ὁ αὐθέντης Γρηγόριος Γκίκας εἰς τὸ Βουκουρέστι κακοῖα τρευθεὶς
παρὰ τοῦ ἀρχιατροῦ του Μιχαήλ Μάνου, δόσει πολλὴ διορίσαντος αὐτῷ
τὴν λεγομένην οὐράνιον θηρίαν καὶ λήθαργον αὐτῷ θανάσιμον ἐ-
παγαγόντος· καὶ γίνεται ἡγεμὼν Βλαχίας ὁ ῥηθεὶς Δραγομάνος τῆς Πόρ-
τας υἱὸς του Ματθαῖος, τῇ συνεργείᾳ τοῦ ῥηθέντος πενθεροῦ του Χατμάνου
Γεωργίου, ἀθετήσαντος καὶ παραβάντος τὴν τε διαθήκην καὶ τὰς ἀράς τοῦ
θανόντος Γρηγορίου Γκίκα, ὅστις διέθετο τὸ νὰ αὐθεντεύσῃ ὁ μείζων τὴν
ἡλικίαν υἱὸς του Σκαρλάτος, ἐπισωρεύσας ἀράς πλείστας ὅσας εἰς τοὺς πα-
ραβάτας τῆς προσταγῆς του. Γίνεται δὲ πάλιν Δραγομάνος τῆς Πόρτας ὁ
αὐτὸς Ἰωάννης ὁ Καλλιμάχης.

Φθάσας οὖν εἰς τὸ Βουκουρέστι ὁ ἡγεμὼν Ματθαῖος παραλόγως πάντῃ
διεξήγαγε τὰ τῆς ἡγεμονίας, οὐ μόνον αὐτὸς ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ αὐτόν. Ὁ

Ποστέλνικος του 'Αλέξανδρος ὁ Σούτζος υἱὸς τοῦ Δράκου Σούτζου, ὁ καὶ μέγας Σκευοφύλαξ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης 'Εκκλησίας, εἰς διάστημά τριῶν μηνῶν ἔκαμεν εἰς τὸ Βουκουρέστι τριάντα Σπολνίκους, εἴκοσι Παχαρλίκους καὶ πενήντα Σερδάρηδες, φορέσας αὐτοὺς τὸ καθάδι παρὰ τοῦ αὐθέντου, ὡς σύνηθες, εἰς τὸ διδάνι, ἀνθρώπους ἀγροίκους, ἀγενεῖς τε καὶ ἀφανεῖς, καὶ ἐξηλίωσε μὲ αὐτὸ οὐκ ὀλίγον τὴν βιστικρίαν διὰ τὸ φιλοχρημάτόν του· ὡς ἄρχοντες γὰρ αὐτοὶ δὲν ἐπλήρωναν πλέον τὸ λεγόμενον σ φ έ ρ τ ο ν. Εὐχαριστήθη λαβεῖν ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους μόνον δέκα πήχεις στόφα διὰ νὰ τοὺς κάμῃ ἄρχοντας μὲ ζημίαν τῆς βιστικρίας καὶ ἀτιμίαν τῆς ἡγεμονείας, καὶ οὐ μόνον ὁ Ποστέλνικὸς του ἀλλὰ καὶ ὁ Σπαθάρης του Νικόλαος Ῥωσσέτος, ἀδελφὰ τοῦτοις ὁσημέραι κατετόλμα, ὡσαύτως καὶ ὁ 'Αγας του Δημήτριος Σούτζος.

Ἦτον νὰ θαυμάσῃ τινὰς διὰ τὴν αὕξησιν τοῦ κακοῦ τοῦ διὰ τὸν Αὐξέντιον· καὶ γὰρ οὐ μόνον οἱ χυδαῖοι καὶ ἀμαθεῖς δίκην χειμάρρου συνέτρεχον, ἀλλὰ καὶ ἄρχοντες καὶ ἀρχόντισσαι, λόγι μὲν περιεργείας διὰ νὰ τὸν ἰδοῦν καὶ νὰ τὸν ἀκούσουν, ἀλλ' ἐπανακάμπτοντες ἐκείθεν τὸν ἐδικαίωσαν, καὶ δυσχεροῦντο εἰς τὴν τοῦ πατριάρχου Παΐσιου, καὶ τῆς συνόδου κατ' αὐτοῦ κακὴν ὑπόληψιν. 'Ὡς τόσον ὁ Αὐξέντιος οὐ μόνον ἠπειθεῖ εἰς τὰς πατριαρχικάς καὶ συνοδικὰς συμβουλὰς τε καὶ ἐπιταγὰς, ἀλλὰ καὶ παροινῶν τοὺς ἐκήρυττε παπιστὰς καὶ πατριάρχην καὶ ἀρχιερεῖς, στηλιτεύων αὐτοὺς ἀνυποστόλως καὶ ἀνευθιβάστως ὡς αἰρετικούς· μεγάλη τῇ φωνῇ, καὶ ποτε ἐπαίνων πὺρ Κύριλλον ὡς ὁ θόδοξον. Δὲν ἔμεινε χριστιανὸς εἰς τὴν Πόλιν καὶ τὰ περίχωρα, καὶ τῶν ἐντοπίων καὶ τῶν ξένων, ὅπου νὰ μὴν ἀπῆλθεν εἰς τὸ Κατιρλί, καὶ πάντες ἡδὴ δὸν ἐπῆνον αὐτόν, καὶ τὰς κατὰ τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν ἀρχιερέων κατηγορίας ἀκούοντες οὐκ ἠγανάκτου, διὰ στόματος ἄγοντες τὴν τε ἡν ἔλεγον ἀρετὴν καὶ τὸ προορατικὸν τοῦ Αὐξεντίου· εἰσὶ δ' οἱ καὶ προφήτην αὐτόν ἀποκαλεῖν οὐκ ὤληνσαν.

'Επανακάμψας ἀπὸ τὴν περιήγησιν καὶ συνάθροισιν τῆς ἐξαρχίας ὁ ῥηθεὶς 'Ιωαννίκιος ὁ Καρατζᾶς δὲν ἔδωκεν εἰς τὸ Κοινὸν ἀπὸ τὸ κέρδος τῆς ἐξαρχίας· ἐζήτησε παρούσης τῆς συνόδου παρὰ τοῦ πατριάρχου Παΐσιου νὰ τὸν δοθῇ ἀπὸ τοῦ Κοινοῦ 25 πονγγεῖα διὰ ἔξοδα τῆς περιηγήσεως καὶ ὁδοιπορείας του, μὲ τὸ νὰ μὴν ἐβγαλεν, ὡς εἶπεν, οὔτε τὰ ἔξοδά του. Οἱ ἀρχιερεῖς ὑπερεδίδασαν· ἀγανάκακα νὰ μὴν ἔδωκέ τι εἰς τὸ Κοινὸν δὲν εἶχεν ὅμως καὶ τί νὰ δώσῃ· τὸ πολυδάπανον γὰρ εἰς τὰ χαρίσματα συγγενῶν τε καὶ τοῦρκων ὁπῶς ποτε γνωρίμων τὰ εἶχεν ἐκκενώσει ὅλα.

Διώκεται ἀπὸ τῆς Βλαχίας ὁ αὐθέντης Ματθαῖος τῇ κατακραυγῇ τοῦ τε μητροπολίτου καὶ τῶν ἀρχόντων, ἡγεμονεύσας Βλαχίας ἀφρονέστατα μῆνας ἐννέα. Διὰ πολλῆς δόσεως χρηματικῆς πέμπεται ἡγεμὼν εἰς τὴν Μολδαβίαν, ἐξωρίσθη ὅμως εἰς τὴν Χίον ὁ πενθερὸς καὶ καπικεχαγιάς του ῥηθεὶς Γεώργιος Χάτμανος. Ἡ κατακραυγὴ τῶν Βλάχων ἔγινεν εἰς τὴν Πόλιν διὰ τοῦ Στ φανάλη, πεμφθέντος μὲ μαγζάρι, ὅπερ ἐδόθη τῷ σουλτάν Μαχμουὺτ μιᾷ Παρασκευῇ. Πολιτευόμενος ὁ 'Επίτροπος ἐξώρισε τὸν Γεώργιον διὰ νὰ δείξῃ τῷ σουλτάνῳ ὅτι πταίει αὐτὸς καὶ ὅχι ὁ Ματθαῖος. Εἰς

αὐτὸ εἶχε καὶ κάποιον δίκαιον, ὡς ἂν ὁποῦ ὁ δεῦτερος γαμβρὸς τοῦ Νικέ-
λαος Ῥωσέτος ὁ Σπαθάρης, διὰ τὴν ἀνοιαν τοῦ Ματθαίου ἐτερατούργει
εἰς τὸ Βουκουρέστι τὰ ἀλλόκοτα. Ὁ Γεώργιος, εἰ καὶ ἐξορισθεὶς, μετὰ μι-
κρὸν ὅσους χρημάτων πρὸς τὸν Ἐπίτροπον ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὴν Κων-
σταντινούπολιν.

Οἱ ἀνοητότεροι τῶν ἐθελαγᾶθων τοῦ ὁσίου, ὑπέρπολλοι ὄντες, ἐφραντά-
ζοντο ἀνανεῶσαι δι' αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν τῶν Ῥωμαίων.

Ἔτει σωτηρίῳ 1753.

Πέμπεται ἡγεμὼν εἰς τὴν Βλαχίαν ὁ Κωνσταντῖνος Τζιχάνης Ῥακοβίτ-
ζας, ἡγεμονεύσας Μολδαβίας μῆνας δέκα πρὸς τοὺς τρις.

Ὁ Αὐξέντιος ὡς τόσον εἰς τὸ Κατιρλί πολλὰ καὶ ποιεῖ καὶ διδάσκει, καὶ
κατὰ τῶν ἀρχιερέων οὐκ ὀλίγους ἐλέγχους ἐπισωρεύει, καὶ ἀναθαπτισμὸν
Ἀρμενίων τε καὶ παπιστῶν κηρύσσει. Ὁ ὄχλος ἐδέχετο τὴν διδασκαλίαν
τοῦ ἀναθαπτισμοῦ. Ὁ Κύρ Παῖσιος καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἵνα μὴ προξενήσῃσι
νέα σκάνδαλα μεταξὺ ἡμῶν, Ἀρμενίων τε καὶ παπιστῶν, πολιτευόμενοι
ἀπεσιώπων τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν τοιαύτην τοῦ Αὐξεντίου διδασκαλίαν ἐκώ-
λυον, ὅστις αὐτοὺς διὰ τοῦτο ὡς παπιστὰς ἐσηλίτευε. Ταῦτα βλέπων ὁ
ὄχλος ἤρξατο μιτεῖν πατριάρχην τε καὶ ἀρχιερεῖς.

Ἐπραγματεύετο συμφωνία φιλίας καὶ εἰρήνης μεταξὺ τοῦ Δανιμάρκα
καὶ τῆς ὀθωμανικῆς αὐλῆς πρὸ χρόνων. Τὸ ἐζήτει ἐπιπόνως ὁ Δανιμάρκας,
καὶ τέλος τοῦτῃ τῷ ἔτει τελειώνει διὰ τοῦ Ὁσμάν-μουλλά Ρούμελη καζα-
σκερή καὶ υἱοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ χουνκιάρ-ιμάμ, δωροδοκη-
θέντος ὑπέρπολλα παρὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Δανιμάρκας.

Φονεύονται ἀνηλεῶς παρὰ τοῦ σουλτάν Μαχμούτῃ οἱ ῥηθέντες ἀρχιευ-
νοῦχος, ὁ Σουλεϊμάνης χαζναδάρης του καὶ ὁ Ἀγκόπης σαράφης του δια τὰς
πολλὰς τῶν καὶ ἀμέτρους κακίας, κατηγορουμένας ἥδη κοινῇ τε καὶ ἰδίᾳ
παρὰ πάντων τῶν τε ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τῶν ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐπαρ-
χίαις τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας.

Ἡ Πόρτα κατιδούσα τὸ ἄτοπον τοῦ Αὐξεντίου καὶ μὴ δυναμένη διὰ τὴν
εἰς τὸ Κατιρλί σύρροιαν τοῦ ὄχλου νὰ τὸν σηκώσῃ παρῶνσίᾳ, μεταχειρίζε-
ται δόλον. Ὁ ἐν ἀπέστειλεν ὀφικιᾶλίον τινα μπισταντζήπασην νύκτωρ
νὰ τὸν προσκαλέσῃ εἰς ἀντάμωσιν τοῦ ἀναικτος. Ἐπίστευσεν αὐτὸς τῇ προ-
τάσει διὰ τὸ φῦσε φιλότιμον· ὅτε παρὼν ὄχλος ἀκούσας τὴν ἀντάμω-
σιν τοῦ ἀναικτος καὶ ἐλπίσαντες μεγάλα τινὰ ἐσόμενα καλὰ ἔσπερξαν τὸ
νὰ πηγαίνῃ. Ἐμῶντα οὖν εἰς τὸ πλοῖον τῇ νυκτὶ τοῦ Σαββάτου καθ' ὃ-
δον πνίξαντες κατὰ τὴν δοθείσαν αὐτοῖς προσταγὴν ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασ-
σαν. Τῇ ἐφεξῆς Κυριακῇ οἱ ὄχλοι μεγάλῃν ἔλθον ἐλπίζοντες ἀπὸ αὐτὴν
τὴν ἀντάμωσιν ἦλθον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἐπιτρόπου μαθεῖν τὰ κατὰ τὸν
ὄσιον· μηδεμίαν οὖν εἰδήσιν λαβόντες ἤσαντο τῆς πρὸς τὸ πατριαρχεῖον
καὶ ἑφθάναν ἐκεῖ μετὰ τὴν μεσημβρίαν, ὅπου ἐπαρχιώται τινες τοῦ σοφίας

όντες εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ πατριαρχείου προσεκλαίοντο καὶ δεύτερον κατὰ τοῦ μητροπολίτου αὐτῶν. Ὁ ἀρχιδιάκονος τοῦ πατριάρχου Μελέτιος, (ὅς-τις ὕστερον ἐγένετο Βιδίνης εἶτα καὶ Ἐφέσου,) καταβάς εἰς τὴν σκάλαν ἀναχωρεῖν αὐτοὺς ἐκείθεν προσέταττε· μὴ πεισθέντας προστάττει τῷ γριασακτζῇ διῶξαι καὶ παῖσαι τοὺς ἐνάγοντας, μεγαλοφῶνως βρῶντας τὸ ἱσ τε με εἶ ζ, ἥτοι τὸν Σοφίας μητροπολίτην. Οἱ παρευρεθέντες αὐξεντιανοὶ κατιδόντες ὅτι καὶ αὐτοὶ παίονται καὶ διώκονται ὑπὸ τοῦ γριασακτζῆ ὡς οἱ ἐνάγοντες, καὶ νομίσαντες ὅτι τὸ ἱσ τε με εἶ ζ νὰ λέγηται περὶ τοῦ πατριάρχου Παΐσιου ἤρξαντο καὶ αὐτοὶ καταβοᾶν τὸ ἱσ τε με εἶ ζ, ἥτοι δὲν τὸν θέλομεν· ἐντὸς ὀλίγου δὲ συναχθέντος πολλοῦ πλήθους τῶν αὐξεντιανῶν καὶ πάντων κραυγαζόντων μεγάλη τῇ φωνῇ τὸ ἱσ τε με εἶ ζ, ἐννοοῦντες τὸν πατριάρχην, ὥρμησαν λοιπὸν καὶ ἐπάνω εἰς τὸν ὁδὸν τοῦ πατριάρχου καὶ τὸν κατέβασαν δαίροντες. Ἡ κουστωδιά τοῦ Φαναρίου ἔτρεξεν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἡλευθέρωσε τὸν πατριάρχην ἀπὸ τὰς χειρὰς τοῦ ὄχλου καὶ ἂν δὲν ἤθελεν ἔλθει ἐφρονέυετο βέβαια ὁ Κύρ Παΐσιος· ὡς τόσον λυτρώσασα αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Πόρταν καὶ εἶπεν αὐτοῖς νὰ ὑπάγουν καὶ αὐτοί. Ὁ Κύρ Παΐσιος ἀπῆλθε διὰ θαλάσσης· οἱ αὐξεντιανοὶ ἕως οὗ νὰ φθάσουν ἀπὸ τοῦ Φαναρίου εἰς τὴν Πόρταν διὰ ξηρᾶς ἔγιναν ὑπὲρ τὰς 5,000. Φθάσαντες ἠρωτήθησαν τὸ τί θέλουν, καὶ ἀπεκρίθησαν ὅτι δὲν θέλουν πατριάρχην τὸν Παΐσιον, ἀλλὰ τὸν Κύριλλον. Ὁ κεχαγιάπεης ἐζήτησε νὰ ἀναβοῦν ἐπάνω δύο οἱ πλέον γέροντες, ἠρώτησε τὰ ὀνόματα καὶ τὰς τέχνας καὶ τοὺς μαχαλέδες των, καὶ ἀκούσας παρ' αὐτῶν ὅτι θέλουν τὸν Κύριλλον τὸν ὄντα εἰς τὴν Χάλκην, μετεπέμψατο.

Δευτέρα πατριαρχία Κυρίλλου, ἐν ᾗ καὶ μισαιφονία.

Ἐλθόντα τὸν Κύριλλον ἐφόρεσε τὴν χλαμύδα διὰ τὴν πατριαρχίαν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ πατριαρχεῖον μόνον μετ' ὅλας τῶν συνειθισμένων τζαουσάδων. Τὸν δὲ Παΐσιον ἔστειλεν εἰς τὴν Χάλκην εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Παναγίας, ἔτος ἐν καὶ μῆνας τρεῖς πατριαρχεύσαντα τανῦν τὸ τέταρτον.

Τῇ δὲ ὕστεραίᾳ ἀνεσκολοπίσθησαν εἰς τὴν σκάλαν τοῦ Φαναρίου οἱ δύο ἐκείνοι ὧν τὰ ὀνόματα κατεγράφησαν παρὰ τοῦ κεχαγιάπεη, ὁ Γιάννης γούναρης δηλαδὴ καὶ ὁ Πανταζῆς καζαντζῆς.

Οἱ ἀρχιερεῖς τὸ ἀλλόκοτον τοῦ πράγματος ἐκδεματούμενοι ἦλθον τρέμοντες εἰς προσκύνησιν τοῦ πατριάρχου.

Διὰ σύστασίν του συνίστην ὁ Κύριλλος ἐπιτροπὴν τοῦ Κοινοῦ παρ' ἐπιτρόπων βαναύσων καὶ τὰ τοῦ ὁσίου ὑπεραγαπώντων.

—1735

Ἔτει σωτηρίῳ 1754, τοῦ Χιτζρὲ 1167—1168.

Βασιλεία τοῦ σουλτάν Ὀσμάνη.

Θανόντος τοῦ σουλτάν Μαχμούτη ἀποπληξία ἀνηγορεύθη βασιλεὺς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ σουλτάν Ὀσμάνης, Δεκεμβρίου β', ἥτις ἦν καὶ κή τῆς σελήνης Σεφὲρ, ἡμέρα Παρασκευῆ.

Διεξάγει κακῶς τὰ τῆς ἡγεμονείας του Κωνσταντίνος ὁ Τζιχάνης· οἱ ἄρχοντες δὲν τὸν ἐψηφούσαν καὶ ἤθελον νὰ δίδῃ τὰ ὀφείκια εἰς ἐλείνους ὅπου αὐτοὶ ἤθελον, ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν θέλησίν του. Ὅθεν ὁ καπικεχαγιάς του Μανόλης ὁ ἀπὸ τζελέπης γενόμενος Σπαθάρης ἐξορίζει μὲ βκσιλικὸν ὁρισμὸν εἰς τὴν Κύπρον τοὺς δύο ἀδελφούς Βακαρέσκουλους, ὡς τολμηροτέρους τῶν λοιπῶν.

Ἐνόμιζον οἱ πάντες ζῶντα τὸν ὅσιον, οὐκ εἰδότες τὴν μισοφονίαν του. Κηρύττεται ὁ ἀναθαπτισμὸς παρὰ τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου καὶ τύποις ἐκδίδωσι πόνημα ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὁ Κυζίκου Ἀνανίας καὶ ὁ Δέρκων Σαμουήλ πάσχουν νὰ τὸν καταπέισουν τὴν ἀποχὴν τοῦ ἀτόπου, ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσαντες κατατρέχονται ὕστερον διὰ τὸ σταθερὸν τῆς γνώμης καὶ ἀμετάθετον.

Ὁ σουλτάν Ὀσμάνης διὰ τοῦ ἀρχιατροῦ του Χαλεπλῆ Μουσταφᾶ-ἐφένδῃ δηλητηρίῳ δολοφονεῖ τὸν σουλτάν Μεχμέτην, υἱὸν μεγαλήτερον τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη, καὶ μέλλοντα βασιλεῦσαι ἀμέσως μετὰ τὸν σουλτάν Ὀσμάνην.

Δυσαρεστηθεὶς ὁ σουλτάν Ὀσμάνης διὰ τὴν μεταξὺ τῆς Πόρτας καὶ τοῦ Δανιμάρκα συμφωνίαν τῆς εἰρήνης καὶ γινούς ὅτι ἐτελείωσεν διὰ τοῦ ῥηθέντος Ὀσμάν-μουλλά χάριν τῆς πολλῆς του φιλοχρηματίας, ἐξορίζει αὐτὸν εἰς τὴν Προῦσαν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1755.

Καθαίρεται ὁ Ἐπίτροπος Μουσταφᾶ-πασσᾶς καὶ γίνεται Ἐπίτροπος πάλιν τῶρα τρίτην φορὰν ὁ προῤῥηθεὶς Χερίμογλου Ἀλή-πασσᾶς.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας καθαίρεται, καὶ ἀναδιθάζεται εἰς τὴν ἀξίαν τῆς ἐπιτροπικῆς ὁ τερτερδάρης Ναϊλῆ-Ἀπτουλλάχ-πασσᾶς.

Καθαίρεται καὶ αὐτὸς μετ' οὐ πολλῷ, καὶ γίνεται Ἐπίτροπος ὁ ποτὲ σιλιχτάρης τοῦ σουλτάν Ὀσμάνη καὶ τανῦν νισαντζή-πασσᾶς τούνομα Ἀλῆς· φονεύεται.

Εἶτα κάμνει Ἐπίτροπον τὸν κεαγιάπεην, τούνομα Γιγιομι-σεκιζ-τζελεμπή Ζαΐτ-Μεχμέτ-πασσᾶν.

Δεινῶς φέροντες οἱ ἀρχιερεῖς τὰ τοῦ πατριάρχου περὶ τοῦ ἀναθαπτισμοῦ κινήματα κινοῦνται κοινῶς πρὸς ἐξωσίν του. Γνωσθέντος τοῦ κινήματος ὑπερισχύει αὐτὸς διὰ τοῦ Συμεὼν ἀρχιερέκτονος, ἐνὸς τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Κοινοῦ, κτίζοντος τότε τὸ τζαμί τὸ λεγόμενον Νούρι-Ὀσμανιέ· καὶ φορέ-

σας καθάδι ἔρχεται εἰς τὸ πατριαρχεῖον μὲ τὸ συνειθισμένον τούρκικον ἀλάϊ. Ἐλθόντας οὖν εἰς προσκύνησιν τοῦ τοῦς ἀρχιερεῖς σιδηροδεσμεῖ καὶ πέμπει εἰς τὰς ἐπαρχίας των, καὶ καταγράφει εἰς τὸ διβάν-καλεμι τοὺς ὀρισμοὺς τῆς ἐξουρίας τῶν ἀρχιερέων, περιγράφοντας κατ' αὐτῶν πλείστας ὅσας κατηγορίας καὶ τὸ ὄφειος τῆς χρονοτριβῆς των εἰς τὰς ἐπαρχίας των διὰ τὴν διοίκησιν των ἐπορχιῶν τους· μεταπεμφθεὶς γὰρ ὁ Κύριλλος εἰς τὴν αὐλὴν εἶχε κριθεῖ μετὰ τῶν ἀρχιερέων ἀφοῦ ἔδωκαν τὸ κατ' αὐτοῦ μαγζάρι, ἦτοι λίβελλον ἐνυπόγραφον καὶ ἐσφραγισμένον μὲ τὰς ὑπογραφὰς καὶ σφραγίδας των· καὶ δικαιωθείς εἰς τὴν κρίσιν διὰ τοῦτο ἀνέλαβε τὸν θρόνον· ὥστε εἶχε δύναμιν πολλὴν κατὰ τῶν ἀρχιερέων ὡς συκοφαντησάντων αὐτὸν δηλαδὴ. Ὁ Δέριων Σαμουήλ ἐζητήθη μὲν παρὰ τοῦ πατριάρχου διὰ νὰ πάθῃ τὰ αὐτὰ τοῖς λοιποῖς, ἀλλὰ κρυθεὶς δὲν ὑπέπεσεν εἰς τὰς παρενοχλήσεις του.

Ὁ Ραγῆπ-πασσᾶς γενόμενος ἡγεμὼν τοῦ Χαλεπίου κατέλαβε τὸ Χαλέπι τῇ γ' Αὐγούστου. Ὁ πατριάρχης Ἀντιοχείας Κύρ Σιλβέστρος μὲ ἔγραψε νὰ φροντίσω τὴν ἔξωσιν τοῦ κακομαζήμου καὶ νὰ ἐλευθερώσω τὴν μητρόπολιν τοῦ Χαλεπίου τῆς παπιστικῆς λατρείας. Ἐζήτησα λοιπὸν ἀπὸ τὸν Μάξιμον τὸ κατὰ τοῦ Σωφρονίου προῤῥηθὲν χοτζέτι· μὲ ἀπεκρίθη ὅτι θέλει τὸ φέρεи ἀπὸ τὴν Πόλιν μὲ τὸ νὰ εἶναι εἰς χεῖρας τοῦ ρηθέντος ἀδελφοῦ του ἱατροῦ Μανσουρή-ἐφένδη. Κατεῖδον τὸ ψεύδος καὶ παρεκίνησα τὸν ἡγεμόνα νὰ κινηθῇ διὰ τὴν ἀνάγκησιν τῆς ἐκκλησίας καὶ ἔξωσιν τοῦ Μαζήμου. Ὅθεν ἔγραψεν ἄρζι περιγράφων τὴν εἰς τὸν παπισμὸν τάσιν τῶν Χαλεπλήδων Ῥωμαίων κινήσεις παρὰ τῶν παπιστῶν ἱερομονάχων, καὶ ὅτι ἐξώσαντες τὸν Σωφρόνιον διοικοῦνται τώρα ἀπὸ παπιστὴν ἐπίσκοπον τὸν Μάξιμον. Εὐθύς οὖν ὅπου τὸ ἔπεμψεν εἰς τὴν Πόλιν γράψας ἔδωκα τὴν εἰδὴσιν τῷ πατριάρχῃ Ἀντιοχείας κυρίῳ Σιλβέστρῳ ἀποστείλας καὶ τὸ ἀπαράλλακτον ἵσον τοῦ σταλέντος ἐγγράφου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1756.

Καθαίρει· πάλιν τὸν Ἐπίτροπον Γιγριμί-σεκιζ-τζελεμπῇ Σαῖτ-Μεχμέτ-πασσᾶν καὶ ἀπολαθίστησι πάλιν Ἐπί-ροπον τώρα τὸ δεύτερον τὸν αὐτὸν Μουσταφᾶ-πασσᾶν υἱὸν τοῦ Ἀπτουλλάχ-πασσᾶ ὁ βασιλεὺς.

Καθαίρεται ὁ Ματθίτιος ἀπὸ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Μολδαβίας καὶ ἔρχεται εἰς τὴν Πόλιν· δίδεται δὲ ἡ ἡγεμονεία τῆς Μολδαβίας τώρα τὸ δεῦτερον τῷ αὐτῷ Κωνσταντίνῳ Τζιχάν τῷ Ραιοβίτζα, ἡγεμονεύσαντι Βλαχίας ἔτη δύο καὶ μῆνας ὀκτώ· καὶ ἡ ἡγεμονεία τῆς Βλαχίας δίδεται πάλιν τῷ αὐτῷ πέμπτῳ φορὰν τῷ Κωνσταντίνῳ Νικολάου Μαυροκορδάτῳ.

Τὸ ἄρζι τοῦ Ραγῆπ-πασσᾶ ἐμπουργιουρήσθη παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου νὰ ἐξορισθῇ ὁ Μάξιμος εἰς τὸ κάστρον τῶν Ἀδάων καὶ νὰ γένῃ μητροπολίτης Χαλεπίου πάλιν ὁ Σωφρόνιος. Ἀφοῦ ἐγίνε λοιπὸν τὸ μερεάτι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Σωφρονίου τότε ὁ Ἀλῆ-ἀγάς καπικεαγιάς τοῦ Ραγῆπ-πασσᾶ ἐμήνυσε τῷ πατριάρχῃ Κυρίλλῳ νὰ φέρῃ τὸν Σωφρόνιον διὰ νὰ κινήσῃ πρὸς

—1757

τὸ Χαλέπι μαζὴ μὲ τὸν Ἰτζ-τζοχαδάρην τοῦ Ἐπιτρόπου, διοισθέντα ἐπιστάτην διὰ τὰ σηκώσῃ τὸν Μάξιμον, νὰ τὸν φέρῃ καὶ τὰ 1,000 γρόσια ὁποῦ ἐξωδίασε διὰ τὸ μπεράτι τοῦ νέου Χαλεπίου. Ὁ Σωφρόνιος φοβηθεὶς τὴ ῥήθην χοτζέτι δὲν ἐδέχθη τὴν ἐπαρχίαν· ὁ Ἀντιοχείας ἄνθρωπον δὲν εἶχε νὰ στείλῃ εἰς τὴν Πόλιν διὰ νὰ τὴν δεχθῇ, μόνον ἔγραψε κάμολι τε καὶ τῷ πατριάρχῃ Κυρίλλῳ νὰ εὔρῃ πρόσωπον νὰ διορίσῃ· ἀλλ' ὁ Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλος δὲν ἐπεμελήθη διὰ εὔρεσιν προσώπου. Ὅθεν ὁ προῤῥηθεὶς ἐπιστάτης ἐλθὼν μόνος εἰς τὸ Χαλέπι τὸν μὲν Μάξιμον ἀπήγαγεν εἰς τὰ Ἀδανα ἐξόριστον καλεμπέντην, ἡ δὲ ἐκκλησία, μὴ ὄντος ὁρθοδόξου ἱερέως νὰ τὴν ἀναδεχθῇ, ἔμεινε πάλιν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ὑπὸ τῷ Μαξιμῷ παπιστῶν Χαλεπιλήδων ἱερέων.

Ὁ Προϊλάβου Καλλίνικος ἦτο κεκρυμμένος, διὰ τὴν καταδρομὴν τοῦ Κυρίλλου, εἰς τὸ Σταυροδρόμι εἰς τὸ σπίτι τῆς Καλίτζας Φράγκισσας, ἥτις ἐσύχναζεν εἰς τὸ σπίτι τῆς Χανίμ-σουλτάνης, γυναικὸς τοῦ Γκιζιὺλ-Ἀχμέτ πασσαζαδέ· εἰς δὲ τὴν Χανίμ-σουλτάνην αὐτὴν ἐσύχναζε πολλὰ ὁ σουλτάν Ὁσμάνης ὑπεραγαπῶν αὐτήν. Ταῦτα οὖν εἰδὼς ὁ Καλλίνικος παρεκίνει αὐτὴν τε καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς Κάρλον νὰ τὸν πατριαρχεύσουν, ὑποχρεθεὶς αὐτοῖς τε καὶ τῇ σουλτάνῃ πουργεῖν ἄσπρων ὑπὲρ τὰ 200.

Περὶ τὰ τέλη τοῦδε τοῦ ἔτους καθαιρεῖται ὁ ῥηθεὶς Ἐπίτροπος Μουσταφᾶ-πασσᾶς, καὶ διορίζεται Ἐπίτροπος ὁ ἡγεμὼν τοῦ Χαλεπίου καὶ αὐθέντης μου Ῥαγῆπ-Μεχμέτ-πασσᾶς, καὶ ἕως οὗ νὰ φθάτῃ ἀπὸ τὸ Χαλέπι εἰς τὴν Πόλιν ἔγινε καῖμακάκης ὁ γιαννιτζάρ-ἀγασής. Καθαيرهθέντος οὖν τοῦ Ἐπιτρόπου οἱ Βλαχομυογδάνοι καπικεχγιᾶδες προσέτρεξαν εἰς τὸν ἀρχιευνούχον Ἐμπουργκὸφον ζητοῦντες τὴν ὑπεράσπισίν του διὰ νὰ μὴ μαζιευθοῦν παρὰ τοῦ νέου Ἐπιτρόπου Ῥαγῆπ-πασσᾶ· ὅθεν ἐπρόβληθησαν καὶ τὰ μουκαρέριά τους, καὶ ὑπεσχέθη ὁ ἀρχιευνούχος νὰ τὰ ἐνεργήσῃ μετὰ τὸν ἐρχομὸν τοῦ Ἐπιτρόπου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1757, τοῦ Χιτζρέ 1170.

Πατριαρχεῖα Καλλινίκου Γ' τοῦ ἀπὸ Προϊλάβου.

Τέλος πάντων ἡ Χανοῦμ-σουλτάνα κατορθώνει παρὰ τῷ σουλτάν Ὁσμάνῃ, μάλιστα διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Ἐπιτρόπου, τὴν ἐξωσιν τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου, καὶ πατριαρχεῖ ὁ Καλλίνικος ὁ Προϊλάβου· καὶ ἐνδυνεὺς τὸ καθάδι εἰς τὴν Πόρταν τῇ ις' τοῦ Ἰανουαρίου ἦλθεν εἰς τὸ πατριαρχεῖον μετὰ τὴν συνήθη τουρκικὴν προπομπήν, καὶ ἐξωρίσθη ὁ Κύριλλος· καὶ τῇ ἐξῆς Κυριακῇ μετὰ τὴν τελείωσιν τῆς λειτουργίας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐδάρη πολλὰ ὑπὸ τοῦ πλήθους καὶ κατὰ πρόσωπον, καὶ ἐπληγώθη μαχαίρᾳ, καὶ μόλις ἡ κοστωδιά τοῦ Φαναρίου ἔγινεν ἱκανὴ νὰ φυλάξῃ τὴν ζωὴν του.

Ἐφθασεν ὁ Ἐπίτροπος Ῥαγῆπ-πασσᾶς εἰς τὴν Πόλιν τῇ ιη' τοῦ Φεβρουα-

ρίου· καθαιρεί εὐθὺς τὸν δεβλέτ-καγιασὴ Χουσεῖν-εφένδην, ὀργισθεὶς διὰ τὴν ἐν καιρῷ τῆς ἀπουσίας του γενομένην ἔξωσιν τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου, καὶ κάμνει καγιαῖν τὸν Ἰσοῦφ-εφένδην, ὡς οἰκειότατον δηλαδὴ τῷ ἄνακτι, διὰ σύστασιν του εἰς τὴν ἐπιτροπικὴν. Ἀλλὰ καὶ ὡς, ὁ σουλτάν Ὀσμάνης σκοπεῖται καθελεῖν τὸν Ἐπίτροπον καὶ κωλύεται μὲ συμβουλὰς παρὰ τοῦ Ἰπραήμ-εφένδη, γραμματικοῦ μὲν τοῦ ἀρχιευνούχου, ἀλλ' ἐναντίου αὐτοῦ καὶ ἀνταγωνιστοῦ εἰς ὅλας τὰς ὑποθέσεις.

Δὲν θέλει νὰ ἀνταμώσῃ τὸν πατριάρχην Καλλίνικον, ἀλλὰ καταπεισθεὶς παρὰ τοῦ καγιαῖ διὰ τὴν ἀντάμωσιν τὸν εἶπεν ἀνταμώσας νὰ εἶναι ὀρθόδοξος, καὶ τὸν ἐλάλησε περὶ ὀρθοδοξίας, ἔχωντάς τον εἰς κακὴν ὑπόληψιν διὰ τὴν μεσολάβησιν τῆς Καλίτζας, καὶ ἐζήτει πρόφασιν τοῦ λοιποῦ ἐξῶσαι αὐτὸν τοῦ πατριαρχείου.

Εὐθὺς οὖν ἐλθὼν ἐζήτησα παρὰ τοῦ Καλλινίκου τὸ ἄρξι διὰ νὰ γένῃ ἄλλος Χαλεπίου μητροπολίτης, μὲ τὸ νὰ ᾔτον κεκρυμμένος ὁ Σωφρόνιος. Μὲ ἔστειλεν οὖν μαγζάρι ἥτοι ἔγγραφον βουλλωμένον μὲ ἑνδεκα βούλλας ἀρχιερέων καὶ μὲ τὴν ἰδικήν του· ἀλλ' ἐν ταύτῳ ἔστειλεν εἰς τὸν ἀρχιατρὸν τοῦ βασιλέως, Χαλεπλὴν ὄντα, τὸν Χαλκηδόνος Ἰωαννίκιον, καὶ τὸν δίδει εἰδῆσιν πῶς ἔδωκε τὸ ἔγγραφον χωρὶς τὴν θέλησίν του καὶ φόβῳ μόνῳ κινούμενος. "Ἰξευρεν ὁ ἀρχιατρός τὴν κακὴν διάθεσιν τοῦ σουλτάν Ὀσμάνη πρὸς τὸν Ἐπίτροπον· ὅθεν ἔωθεν μεταπεμφάμενός με εἶπε μοι· «Ἐχεις τὸ » μαγζάρι μὲ 12 βούλλας διὰ τὴν μητρόπολιν τοῦ Χαλεπίου· σὲ προστάτω νὰ μὴ τὸ ἐνεργήσῃς, ἀλλὰ μάλιστα νὰ μοὶ τὸ δώσῃς τώρα· ἄλλως » λέγω σήμερον τῷ βασιλεὶ νὰ σὲ φονεύσῃ, καὶ ὕστερον τὸ μαυθάνει ὁ αὐτὸς θέντης σου πῶς ἐφονεύθης». "Ετυχε νὰ ἔχω ἐπάνω μου τὸ μαγζάρι· ἐπειδὴ καὶ νὰ μοὶ τὸ ἔστειλεν ἀφ' ἐσπέρας τὸ συμπεριέλαβον διὰ νὰ τὸ δώσω τῷ Ἐπιτρόπῳ νὰ τὸ μπουγιουρδίσῃ· εἶπα πολλὰ πῶς δὲν ἔχω τοιοῦτον ἔγγραφον, μὲ ἀπεκρίθη τὸ διὰ τοῦ Χαλκηδόνος Ἰωαννικίου μήνυμα, μὲ πολλὰς ἀπειλὰς κατ' ἐμοῦ καὶ συκοφαντίας ἃν δὲν τὸ δώσω· ὅθεν φοβηθεὶς τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς μου τὸ ἔδωκα μὲν, ἀλλ' ἀπελθὼν ἐμήνυσα ταῦτα πάντα τῷ Ἐπιτρόπῳ αὐτολεξεῖ.

Διὰ τὴν ὑπεράσπισιν οὖν τοῦ προῤῥηθέντος ἀρχιατροῦ Χαλεπλῆ Μουσταφᾶ-εφένδη καὶ τὴν τοῦ Μανσουρῆ ἱατροῦ τοῦ βασιλικοῦ παλατίου, Χαλεπλῆ καὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοῦ τοῦ Μαξίμου μητροπολίτου Χαλεπίου, πρὸς τοὺς παπιστάς Χαλεπίου καὶ πρὸς τὸν Μάξιμον, δὲν ἐστάθῃ τρόπος νὰ ἐλευθερωθῇ ἡ ἐν τῷ Χαλεπί μητρόπολις καὶ ἐκκλησία ἀπὸ τῆς δεσποτείας τῶν ἐκεῖσε παπιστῶν· μάλιστα ἡλευθέρωσαν τῆς ἐξορίας καὶ τὸν Μάξιμον καὶ ἦλθεν εἰς τὸ Χαλέπι.

Τῇ ἡ τοῦ Μαρτίου ἡμέρᾳ Τρίτῃ καθελὼν τὸν ἡγεμόνα τῆς Μολδαβίας Κωνσταντῖνον Τζιγάνην τὸν Ρακοβίτζαν ἡγεμονεύσαντα μῆνας δέκα πρὸς τοῖς τρισὶ αὐθεντεύει τὸν Σκαρλάτον υἱὸν τοῦ θανόντος αὐθέντου Γρηγορίου Γκίκα. Ὁργάνισθη αὕτῃ ἡ ἡγεμονεία διὰ τοῦ Ἀλῆ, Πέρσου, σκλάβου μὲν τοῦ Ραγῆπ-πασσᾶ ἐν τῇ νεαρᾷ ἡλικίᾳ, ἀλλ' ὕστερον καπικεχαγιά του εἰς τὴν Πόλιν ἐνόσω ἦν ἡγεμὼν εἰς τὴν Αἴγυπτον, εἰς τὸ Ἀἶδινι, εἰς τὴν Οὐρ-

φαν και εις τὸ Χαλέπι. Ἐνήργησε δὲ αὐτὸς καὶ τὸ νὰ γένῃ καὶ Ἐπίτροπος. Ὁργάνισε δὲ ὁ Ἀλῆς τὴν ἡγεμονείαν αὐτὴν μὲ δόλον πρὸς τὸν ἀρχιερεὺν-χον, εἰπὼν αὐτῷ τὸ ὅτι ἀπορεῖ χρημάτων ὁ πασσάς καὶ παρακαλεῖ νὰ ἀλλάξῃ τὸν ἡγεμόνα Βλαχίας· ἀπεκρίθη ὁ Ἀραψὶ τῷ, «καὶ οἱ δύο ἐδικοί μου, διὰ χατίρι τοῦ ὅμως ἄς ἀλλάγῃ ὁ Μπογδάν-πεης». Ἡ ὑπόσχεσις καὶ ἡ δόσις τοῦ Σκαρλάτου μὲ τὸν Ἀλῆν ἦτον διὰ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Βλαχίας· μὲ ὅλον τοῦτο ἐδέχθη τὴν Μολδαβίαν ὁ Σκαρλάτος μὲ δόσιν διὰ τὴν Βλαχίαν. Οἱ πρὸς τὸν Ἀραβὰ λόγοι ἦσαν χωρὶς τὴν εἰδησιν τοῦ πασσά· ὅθεν πληροφορηθεὶς ὁ Ἀραψὶ ὠργίσθη καὶ ἠθέλησε νὰ φονεῦθῃ ὁ Ἀλῆς. Δὲν τὸν ἐφόνευσεν ὁ Ἐπίτροπος καὶ τὸν ἐξώρισεν εἰς τὸ σπίτι τοῦ τοῦ εἰς τὴν Σουλτάν· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἐγένεν ἐχθρὸς τοῦ ὁ Ἀραψὶ καὶ ἐζήτει τὴν πτώσιν του.

Ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Κωνσταντῖνος ὁ Μαυροκορδάτος τὰ βιβλία τοῦ πάππου τοῦ τοῦ Ἐξ ἀπορρήτων καὶ τοῦ πατρὸς τοῦ Νικολάου βοεδόδα ἐχωντάς τα ἐνέχυρον μὲ πολλὰ σεντούκια εἰς τὸν Ἑγγλέζον πραγματευτὴν Μπάγκερ, οὐ μόνον ἐκεῖνα δὲν ἠλευθέρωσε τῆς ἐνοχῆς τῶν ἄσπρων ὅπου ἐχρεώσεται τῷ Μπάγκερ, ἀλλὰ πωλεῖ τώρα καὶ τὸ κατὰ τὸν Παλατῶν προτατορικὸν τοῦ σπίτι τῷ Ἑβραίῳ Τζελεμπόνῃ πρωτεμπόρῳ τοῦ ὀτζακίου τῶν γιαννιτζάρων, καὶ ταῦτα γίνονται ἀφοῦ αὐθέντευσεν ἑωσ τώρα πεντάνεις εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ τρίς εἰς τὴν Μολδαβίαν· τοιαύτη ἦν ἡ ἀκαταστασία τοῦ καὶ ἡ ἐπιμνήθειά του· ἄνθρωπος τῇ ἀληθείᾳ μὲ πολὺ πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ μεγάλῃν κουφότητα νοός.

Ἐκινήθη ὁ Ἱεροσολύμων Κύρ Παρθένιος διὰ τὴν ἀνάκτησιν τῶν προσκυνημάτων τῆς Ἱερουσαλὴμ. Ἐπήραμεν οἱ ὀρθόδοξοι ἀπὸ τοὺς παπιστάς τὰς ἐκκλησίας τῆς Βηθλεὲμ καὶ τῆς Γεθσημανῆ, καὶ ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀγίας Ἀναστάσεως τὰς καμάρas καὶ ἄλλα δύο μέρη. Ἐπεκυρώθη ἡ ἀνάκτησις αὕτη μὲ χάττι-σερίφι, διὰ τὸ ὅποιον ἔδωκεν ὁ Ἱεροσολύμων Κύρ Παρθένιος τῷ μὲν Ἐπιτρόπῳ 22 πουργεῖα, τῷ δὲ βεῖς-ἐφένδῃ 11 πουργεῖα καὶ οὐδενὶ οὐδέν τι ἄλλο· (ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ ἔργον αὐτὸ ὑπεσχέθη τῷ Ἐπιτρόπῳ 25 χιλ. φλωρία καὶ τῷ βεῖσι Μπεκίρ-ἐφένδῃ 1,000, ὅστις ἐκινήθη πολλὰ εἰς τὸν Ἐπίτροπον διὰ νὰ τὸ ἐμποδίσῃ, ἀλλ' οὐκ εἰσηκούσθη)· εἰς δὲ τὸν ἐπιστάτην τὸν ἀπελθόντα εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ διὰ νὰ πάρῃ τὰ προσκυνήματα, κατὰ τὸ ἐκδοθὲν χάττι-σερίφι, ἀπὸ τῆς κυριαρχίας τῶν Φράγκων καὶ νὰ τὰ δώσῃ τοῖς ὀρθοδόξοις ἐξωδάσε πολλὰ περισσότερα.

Ὁ Καλλίνικος καθ' ἡμέραν παροργίζει τοὺς ἀρχιερεῖς· ὅθεν ἔδωκεν ἔγγραφον τῷ Ἐπιτρόπῳ κατ' αὐτοῦ ζητοῦντες ἄδειαν νὰ ἐκλέξουν ἄλλον· ὁ περ μαθὼν ὁ Καλλίνικος φεύγει εἰς τὸ σπίτι τῆς Καλίτζας, καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ ἡ Χανούμ-σουλτάνα παρακαλέσασα τὸν σουλτάν Ὁσμάνην, τοῦ ἐδόθη ἄδεια ἐλθεῖν εἰς τὸ πατριαρχεῖον. Ἐν τούτοις εἶχεν ἐρωτήσει ὁ Ἐπίτροπος τοὺς ἀρχιερεῖς μὲ ποῖον σενέτι ἔχουν αὐτοὶ ἄδειαν νὰ ἀλλάξουν πατριαρχην, καὶ δεῖξαν ἴσον τοῦ προβόρηντος φερμανίου τοῦ διὰ τοῦ Χαγια-τηζαδὲ γεγονότος, νὰ μὴν γίνεται δηλαδὴ πατριάρχης καὶ νὰ μὴν ἔχῃ τὴν

στερέωσίν του εἰμὴ διὰ τῆς μαρτυρίας τῶν πέντε. Μαθὼν οὖν ὁ Ἐπίτροπος τὴν ἐπάνοδον τοῦ Καλλίνικου εἰς τὸ πατριαρχεῖον τὸ ἐνόμισεν ἀψηφισίαν κατ' αὐτοῦ· ὅθεν γράφει τῷ βασιλεῖ τὸ προνόμιον τῶν ἀρχιερέων περὶ ἐλογγῆς πατριάρχου, ὅπερ ἐπικυροῖ ὁ βασιλεὺς μὲ χάττι του ἔπειτα, καὶ δίδεται ἄδεια ἐξωσθῆναι τὸν Καλλίνικον.

ΚΕΦ. Θ'.

Πατριαρχεῖα Σεραφεῖμ τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως.

Μεταπεμφθήμενος τοίνυν αὐτὸν εἰρκτῇ παραδίδωσι, καὶ μηνύει τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἐκλέξασθαι πατριάρχην. Διὸ συναχθέντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τῇ κατὰ τὸν Παλατᾶν ἐκλέγουσι τὸν Φιλιππουπόλεως Σεραφεῖμ, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν αὐλὴν, ἐφόρεσεν ὁ πατριάρχης χλαμύδα, καὶ ἐζήτησαν κοινῇ νὰ ἐξορισθῇ ὁ Καλλίνικος εἰς τὸ Σινᾶ, ὃ καὶ γέγονε, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ λ' Ἰουνίου ἔγινεν ἡ μετὰθεσις τοῦ Σεραφεῖμ.

Βασιλεία τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ Β' υἱοῦ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη.

Ἀφρὺ ἡσθένησε νόσῳ ἀτροφίας ὁ σουλτάν Ὀσμάνης ἱκανὰς ἡμέρας θνήσκει εἰς τὰς ὀκτῶ ὥρας τῆς νυκτὸς τῆς 19' τοῦ Ὀκτωβρίου ἥτις ἦν Κυριακή, καὶ ἀνηγορεύθη ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς υἱὸς τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη. Εἰς τὸ διάστημα τῆς ἀσθενείας του ὁ ῥηθεὶς ἀρχιεραρχὸς Ἐμιπουγκόφης ἐδοκίμασε τρεῖς καθελεῖν τὸν Ἐπίτροπον καὶ ἀναγαγεῖν εἰς τὴν ἐπιτροπικὴν τὸν Γκιζὺλ-Ἀχμέτ-πασσαζαδὲ, ἄνδρα τῆς ῥηθείσης Χανίμ-σουλτάνης, ὄντα καπετάν-πασσάν. Ταῖς δύο ὑστεριναῖς φοραῖς τὸν ἐμήνυσε μὲ τὸν παλατιζήλαρ-κεαγιασὴ διὰ βεκιάπιν, ἥτοι ἀντάμωσιν τοῦ βασιλέως ἐν τοῖς ἀνακτορίοις, χωρὶς νὰ ἔχῃ εἰδῆσιν ὁ ἥδη τὰ λείσθια πνέων σουλτάν Ὀσμάνης· ἀλλ' ὁ Ἐπίτροπος ἔχων εἰδῆσιν τῆς σκευωρίας παρὰ τοῦ ῥηθέντος γραμματικοῦ Ἰπραῆμ-ἐφένδῃ οὐκ ἀπήρχετο.

Ἐξορισθέντος τοίνυν τοῦτε ἀρχιεραρχοῦ καὶ τοῦ ῥηθέντος ἀρχιατροῦ καὶ φονευθέντων εἰς τὴν Καλλιούπολιν γίνεται ἐπίσκοπος Χαλεπίου μὲ μεπερά

τι ὁ Φιλήμων, καὶ ἔφυγεν ὁ Μάξιμος εἰς τὸ ὄρος τοῦ Λιβάνου, τὸ ἄσυλον τῶν παπιστῶν, καὶ προσετέθη καὶ ἡ μητρόπολις τοῦ Χαλεπίου τῷ Οἰκου-
μενικῷ θρόνῳ· οὐσαν γὰρ ὑπὸ τῷ θρόνῳ τῆς Ἀντιοχείας οἱ παπισταὶ κα-
τεδίδωκον αὐτὴν, καὶ τέλος ἵνα οἰκειοποιηθῶσιν αὐτὴν καὶ ἀρπάσωσι παρὰ
τοῦ Σιλβέστρου Ἀντιοχείας ὑπεσχέθησαν εἰς τὸ μίρι ἀνὰ ἔτος γρόσια 300
καὶ ἀποκατέστησαν αὐτὴν αὐτοκέφαλον· τανῦν οὖν ἡλευθερώθη μὲν τῆς πα-
πιστικῆς τυραννίδος, ἀλλ' ἡ ἐτήσιος πληρωμὴ τοῦ μισίου οὐκ ἀπεσβέσθη.
Μὲ τὸ ἄρξι λοιπὸν τοῦ πατριάρχου Σεραφεῖμ ἐγένετο καὶ ἡ προσήλωσις τῆς
μητροπόλεως Χαλεπίου εἰς τὸν θρόνον τὸν Οἰκουμενικόν, καὶ ἡ ἀρχιερατεία
τοῦ Φιλήμονος, ὅστις ἦν πρωτοσύγκελλος τοῦ Δέσπων Σαμουὴλ καὶ εἰδή-
μων τῆς τε τουρκικῆς γλώσσης καὶ πολιτικῶν ὑποθέσεων.

Ἔτει σωτηρίῳ 1758.

Ἦλθεν οὖν ὁ Ἀλῆς εἰς τὴν Πόρταν, καὶ λαβὼν 100 πουργεῖα παρὰ τῶν
Ἀρμενίων ἐμπόρων τοῦ Ἐπιτρόπου, Πετρόζη καὶ Καζέρη, πείθει τὸν Ῥαγῆ-
πην νὰ δώσῃ μέρος· τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν τῇ Γεθσημανῇ (ὅπερ προσέδο-
το ἡμῖν, ὡς εἴρηται,) τοῖς Ἀρμενίοις, καὶ ἐπικυροῖ τὸν δόσιν αὐτὴν καὶ μὲ
χάττι-σερίφι· ὥστε μὲ τὸ νὰ ἔλλειπεν ὁ Ἀλῆς ἀπὸ τὴν Πόρταν ἀνελάθμεν
ἡμεῖς τὰ προσκυνήματα· ἄλλως διὰ τὴν φιλαργυρίαν του ἤθελε τὰ ἐπικυ-
ρώσει εἰς τοὺς παπιστὰς μετὰ τὴν ἰδικήν μας ἀγωγὴν.

Ὁ βασιλεὺς ἀπαντᾷ ἐξω τῆς Πόλεως τὸν καλαράσην τῆς Βλαχίας. Παίρ-
νει τὰ πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῆς Κωνσταντίνου τὸν Μαυροκορδάτον γράμματα
τῶν καπικεχαγιάδων του· μεταφράσας εὗρεν ὅτι τὸν ἔγραφον εἰδήσεις πε-
ρὶ τε τοῦ Ταταρχάνη καὶ ἄλλων. Ὁργισθεὶς προστάττει τὸν Ἐπίτροπον ἐ-
ξῶσαι τῆς ἡγεμονείας τὸν Κωνσταντίνον. Ἀπὸ παρακίνησιν τοῦ Ἀλῆ διδο-
ται ἡ ἡγεμονεὶα τῆς Βλαχίας τῷ ῥηθέντι ἡγεμόνι τῆς Μολδαβίας Σκαρλά-
τω, καὶ ἡ τῆς Μολδαβίας δίδεται τῷ Δραγομάνῳ τῆς Πόρτας Ἰωάννῃ τῷ
Καλλιμάχῃ, καὶ τοῦτο πάλιν μὲ παρακίνησιν τοῦ αὐτοῦ Ἀλῆ, διὰ νὰ κά-
μῃ Δραγομάνον τὸν Γρηγόριον Γκίκαν, υἱὸν τοῦ προφανευθέντος Δραγομάνου
Ἀλεξάνδρου Γκίκα, καὶ διὰ τὴν νέαν αὐτὴν δραγομανίαν ἐπληρώθησαν τῷ
Ἀλῇ παρὰ τοῦ Σκαρλάτου 80 πουργεῖα, προῦποσχεθέντα τῷ Ἀλῇ παρὰ
τῶν καπικεχαγιάδων του διὰ τὴν τελείωσιν τῆς δραγομανίας. Ταῦτα πάν-
τα ἐνῆργει ὁ Ἀλῆς παρὰ τῶν ῥηθέντων δύο Ἀρμενίων Πετρόζη καὶ Καζέ-
ρη παρακινούμενος.

Γεννᾶται τῷ βασιλεῖ θυγάτηρ Φεβρουαρίῳ. Εἰς τὸν δοναμῶν ἐπεσκευά-
σθησαν ἐκκλησίαι τινὲς τῆς Πόλεως καὶ τινες τοῦ Καταστένου. Ὁ βοεδό-
δας τοῦ Γαλατᾶ διὰ τὴν ἐποικοδομὴν τῶν ἐν τῷ Καταστένῳ ἐκκλησιῶν
ἐπῆρε πουργεῖα 20 διὰ τοῦ Χαλκηδόνης Ἰωαννικίου.

Φθάσας εἰς τὴν Πόλιν ὁ αὐθέντης Κωνσταντίνος ὁ Μαυροκορδάτος εἰρ-
κτῇ παραδίδεται εἰς τοὺς Ἐπτὰ Κουλάδες. Ἡ μεγάλη καὶ πολλὴ περιέρ-
γηα τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ, ὅπου ἤθελε νὰ ἤξευρῃ καὶ νὰ διυλίσῃ τὰ

πάντα καὶ μέχρι λεπτοῦ ἔδωκεν ἐνδόσιμον τῷ Κωνσταντίνῳ νὰ τὸν στέλῃ ἐγγράφως ἀπὸ τὴν φυλακὴν εἰδήσεις διὰ τὴν κατάστασιν τῆς Βλαχίας, ἐν αἷς καὶ τὸ ὅτι οἱ ρετζάληδες παίρνουν τὸν χρόνον παρὰ τὰ κανονικὰ τοὺς καὶ ἄλλα χιλία πουργεῖα εἰς πράγματα καὶ εἰς μετρητὰ λόγῳ χάριτος· καὶ ὅτι ὁ Ἀλῆς ἀναλαμβάνων ὅλας τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις ἀπάσης τῆς ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας ἔκαμε καὶ δύο αὐθεντείας εἰς τὴν Μολδαβίαν, τοῦ Σκαρλάτου δηλαδὴ καὶ τοῦ Καλλιμάχη, καὶ μίαν εἰς τὴν Βλαχίαν, τοῦ αὐτοῦ Σκαρλάτου, κάμνωντας καὶ δραγομάνον, καὶ παίρνει καὶ ἀπὸ τὰς τυχούσας καλογηρικὰς ὑποθέσεις, καὶ τὰ τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα ἐξῆψαν κατὰ τοῦ Ἀλῆ τὴν τοῦ βασιλέως ὀργὴν, ἐξετάζοντος καὶ ἄλλους καὶ μανθάνοντος τὸ ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχουσιν. Ὅθεν ὁ Ἐπίτροπος συνεχῶς εἶχεν ἐπιπλήξεις παρὰ τοῦ ἀνακτος διὰ μόνην τὴν αἰτίαν τοῦ Ἀλῆ, καὶ πεισμονῇ δουλεύων δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἐξώσῃ, ἀγανακτῶν διὰ τὶ νὰ ἀκούῃ ὁ βασιλεὺς ἐκείνους ὅπου ἐν τῷ διαβάλλειν τὸν Ἀλῆν καθάπτονται αὐτοῦ τοῦ Ἐπιτρόπου, καὶ δὲν ἤθελε νὰ φανῇ πῶς οἱ διαβάλλοντες κατώρθωσαν παρὰ τῷ βασιλεὶ τὸ νὰ τὸν παρενοχλήσουν· (ἄλλ' ἔπρεπε νὰ μὴν ἀκούῃ τοῦ Ἀλῆ κάθε πρόβλημα καὶ νὰ μὴ βάλλῃ εἰς πρᾶξιν τὰ ζητήματά του)· εἴτε οὖν οὕτως εἴτε καὶ ἄλλως, μάλα συνεχῶς εἶχεν ὁ Ἐπίτροπος λογομαχίας μὲ τὸν ἀνακτα διὰ τὸν Ἀλῆν· καὶ τὸ παράξενον ἦν ὅπου ὅσον ἠύξανεν ἡ ἀγανάκτησις τοῦ ἀνακτος κατὰ τοῦ Ἀλῆ, τόσον ἐπερίσσειεν ἡ τοῦ Ἐπιτρόπου πεισμονὴ διὰ τὴν σύστασίν του, καὶ τοῦτο παρετάθη μέχρι τῆς τελευτῆς του.

Θανόντος τοῦ Μανουὴλ Σπαθάρη τοῦ ἀπὸ τζελέπη ἀποπληξία εἰς τὸ σπίτι του τὸ κατὰ τὸ Τζεγκέλκιοῦ, ὁ Γεώργιος Καρατζᾶς υἱὸς τοῦ Σκαρλάτου Καρατζᾶ τοῦ ἱατροῦ, ζῶν καὶ τὸς τῷ τῆς ἱατρικῆς ἐπαγγέλματι καὶ περιερχόμενος καθὼς ἱατρὸς τοὺς προὔχοντας τῶν Ὀθωμανῶν, διὰ νὰ προχωρήσῃ παρὰ τοῖς προὔχουσιν τῶν Ὀθωμανῶν εἶχε συνθήειαν νὰ τοὺς δίδῃ εἰδήσεις. Καθὼς οὖν καὶ ἄλλοτε πάντοτε οὕτω καὶ νῦν ἀπελθὼν πρὸς τὸν δεβλὲτ-κεαγισὰ Μπεκίρ-εφένδην ἀνήγγειλεν αὐτῷ, (καθὼς ἐσυνείηζε καὶ διὰ ἄλλους,) ὅτι ἀπέθανεν ὁ Μανὼλης Σπαθάρης, ποτὲ καπικεχαγιάς Βλαχίας τε καὶ Μολδαβίας, καὶ δὲν ἔχει τέκνα, καὶ ἀφῆκεν ὑπὲρ τὰ 1,000 πουργεῖα. Ὅθεν ἔστειλαν εὐθὺς τὸν μπᾶς-μπακῆ-κουλοῦ νὰ βουλλώσῃ τὸ σπίτι του τὸ εἰς τὸ Τζεγκέλκιοῦ καὶ νὰ περιλάβῃ ὅλην του τὴν περιουσίαν ὡς ἀτέκνου. Ἀπελθὼν εὗρεν ἐκεῖ τὰς δύο θυγατέρας τοῦ θανόντος· θέλει νὰ τὰς διώξῃ ἔξω ὡς ξένας διὰ νὰ βουλλώσῃ τὸ σπίτι· τὸν εἶπαν πῶς εἶναι θυγατέρες τοῦ θανόντος· δὲν τὸ ἐπίστευσεν· ὅθεν συνῆλθον ὅλοι οἱ ἐγγῶριοι καὶ Τοῦρκοι καὶ Χριστιανοὶ καὶ ἐμαρτύρησαν ὅτι θυγατέρες τοῦ θανόντος αἱ νέαι. Τὰς ἀφῆκεν οὖν εἰς τὸ σπίτι καὶ ἐβούλλωσεν ἕνα δύο ὁδᾶδες, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Πόρταν ἀνήγγειλεν ὅτι ἔχει θυγατέρας ὑπᾶνδρους. Ἐζήτησαν οὖν ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ θανόντος πεντακόσια πουργεῖα, τὰ ἥμισυ δηλαδὴ ὡν ἤκουσαν, ἀφέντες τάχατες τὰ ἄλλα ἥμισυ εἰς τὰ τέκνα του· ἐξέτασις δὲν ἔγινε διὰ τὰ 1,000 ἂν ἀληθεύουν, διατὶ τοὺς δύο οὐ φελοῦσε τὸ ψεῦδος μᾶλλον ἢ ἡ ἀλήθεια. Ἐκ τούτων οὖν τῶν 500 τὰ μὲν 250 ἐδόθησαν

— 1759

τῷ ἀνακτι, τὰ 100 τῷ Ἐπιτρόπῳ, τὰ 100 τῷ ἀρχιευνούχῳ καὶ τὰ 50 τῷ κεαγιάπῃ.

Ὁ Χαλκηδόνος Ἰωαννίκιος ὁ Καρατζᾶς ἀφοῦ κατεκράτει τὴν Χαλκηδὸν δὲν ἐπλήρωνε ποτὲ, διὰ τὰ 45 πουγγεῖα ὅπου ἐχρεώσται ἡ ἐπαρχία ὅταν τὴν ἔλαβε παρὰ τοῦ Γαβριήλ, διάφορον εἰς τοὺς δανειστάς, ἐν οἷς ἦσαν καὶ χῆραι καὶ ὀρφανὰ, μὲ ὅλον ὅπου ἔπαιρνε καὶ παρὰ τοῦ Κοινοῦ 1,000 γρόσια τὸν χρόνον, (δι' ἄλλοεθνικῆς χειρὸς κινήσας αὐτὸ τὸ ἔργον,) καὶ ὅλον τὸ εἰσόδημα τῆς ἐπαρχίας. Μιᾶ Κυριακῇ οὖν ἐλθόντες οἱ δανεισταὶ εἷς τε τὸν πατριάρχην Σεραφεῖμ καὶ τὴν σύνοδον προσεκλαύθησαν κατ' αὐτοῦ προσετάγη οὖν πληρῶσαι τὰ διάφορα.

Ἔτει σωτηρίῳ 1759.

Δύο ἀρχιερεῖς τοῦ κλίματος Ἀχριδῶν ἐπαπίστισαν, ἐν οἷς πρῶτιστος ἦν ὁ Βασίλειος. Ἦλθεν οὖν ὁρισμὸς εἰς τὸν πατριάρχην Σεραφεῖμ (κατὰ τὴν δοθείσαν τῷ Ἐπιτρόπῳ ὑπ' αὐτοῦ εἰδήσιν) διὰ νὰ τοὺς παιδεύσῃ, ἀλλ' ἐφυγεν ὁ Βασίλειος εἰς τὸ Καραδάγι διὰ νὰ φύγῃ καὶ τὴν παιδεύσῃ.

Θνήσκει ὁ Νικομηδεῖας Γαβριήλ κατὰ μῆνα Μάρτιον. Ὁ πατριάρχης ἠθέλησε νὰ κάμῃ τὸν Σεβρῶν Ἰωαννίκιον. Ἀλλ' ὁ Προικοννύσου Νικηφόρος ὑποσχεθεὶς τῷ Ἀλῆ-ἀγᾶ διὰ τῶν ῥηθέντων δύο Ἀρμενίων 6,000 φλωρία, ἀθετεῖται τὸ ἄξιζι τοῦ πατριάρχου, δι' οὗ, γνώμῃ καὶ ἀποφάσει συνοδικῇ, ἔπρεπε νὰ γίνῃ ὁ Σεβρῶν, καὶ ἐπιβαίνει τῆς μητροπόλεως Νικομηδεῖας ὁ ῥηθείς Νικηφόρος. Ἦν δὲ καὶ αὐτὸς ἐξ Ἀρμενίων καταγόμενος, ἀνθρακοπώλου υἱὸς, καὶ τανῦν ἐζημίωσε τὴν Ἐκκλησίαν τῇ ἀνῶτι ποσότητι τῶν φλωρίων, ὥσαν ὅπου ὁ Σεβρῶν ἤθελε τὰ μετρήσῃ τῷ Κοινῷ τῆς Ἐκκλησίας, οὐκ ἀρκεσθεὶς τῷ μὴ εἰσελθεῖν διὰ τῆς θύρας ἀλλ' ἀναβάς ἀλλαχόθεν, διὰ τῶν Ἀρμενίων δηλαδὴ, διάδοχος γενόμενος τοῦ προκατόχου τοῦ Γαβριήλ.

Ὁ Ἡρακλείας Γεράσιμος καὶ ὁ Δραγομάνος τοῦ στόλου Νικόλαος ὁ Μαυρογένης προβάλλουσι τοῖς δύο Ἀρμενίοις ὑποσχεθῆναι τῷ Ἀλῆ 25 πουγγεῖα διὰ νὰ πατριαρχεῖται ὁ Διονύσιος Χίου ὁ Σαμουρκάσης. Γνωσθεῖσης τῆς σκευωρίας πληρῶναι τὰ 25 πουγγεῖα ὁ Σεραφεῖμ τῷ καταράτῳ Ἀλῆ, καὶ πέμπεται ὁ Χίου εἰς τὴν ἐπαρχίαν του.

Τὸ κίνημα τοῦ Χίου παρεκίνησε τὸ τε ἱερατικὸν καὶ τὸ λαϊκὸν σύστημα νὰ προμυθεύσουν ὅπλον τι πρὸς ἀπάντησιν τῶν τοιούτων θεοστυγῶν κινήματων. Καὶ δῆτα συναχθέντες παρὰ τῷ πατριάρχῃ ἐγγράφῃ μαγζάρι ἐν ᾧ παριστῶντες τὴν παναθλίαν κατάστασιν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τὸ ὑπέρογκον χρέος παρεκάλουν τὸ νὰ μὴν εἰσακούηται ποτὲ ὅποιος ἤθελε ζητήσῃ πατριαρχεῖσαι χωρὶς μαγζάρι τῶν ἀρχιερέων, καὶ νὰ πληρῶνῃ τὰ ἐξόδα τῆς νέας πατριαρχείας ἐξ ἰδίων ἠποῖος ἤθελε πατριαρχεῖσαι εἰς τὸ ἐξῆς, καὶ νὰ μὴν ἐπιφορτίζεται δι' αὐτὰ οὐδ' ὁβολὸς εἰς τὸ Κοινὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐβούλλωσαν καὶ ὑπέγραψαν τὸ ἔγγραφον αὐτὸ ὅ,τε πα-

τριάρχης και ὅλοι οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς ὥς καὶ οἱ ποτε παραιτησάμενοι, καὶ ὅλοι οἱ ἄρχοντες μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, καὶ ὅλοι οἱ προσετώτες καὶ γέροντες ὄλων τῶν ῥουφετίων, παρακαλοῦντες τὸν ἀνακτα νὰ γένῃ φερμά·ι με χάττι-χουμαγιοῦν, καὶ τὸ ἔδωκαν εἰς χεῖρας τοῦ πατριάρχου διὰ νὰ ἐνεργηθῇ ὅπερ καὶ ἐγίνε δι' ἐμοῦ ἐνεργοῦμενον εἰς τὸν βεζῖρην.

Μὲ πλαστὴν καὶ ψευδῇ ὑπογραφὴν τοῦ Ἐπιτρόπου ἐζήτει ὁ βοεβόδας τοῦ Γαλατᾶ νὰ ἐξετάσῃ τὰς ἐκκλησίας τοῦ Καταστένου, καὶ ὅπου εὗρῃ νεόκτιστόν τι νὰ τὸ κρημνίσῃ. Διὰ νὰ μὴν κάμῃ λοιπὸν αὐτὴν τὴν ἐξέτασιν ἀναφανδὸν ἐζήτει διὰ τοῦ αὐτοῦ Χαλληθόνος Ἰωαννικίου τοῦ Καρατζᾶ πουργεῖα 70. Ἐγίναν συνελύσεις τρεῖς ἀρχιερέων καὶ ἀρχόντων παρὰ τῷ πατριάρχῃ Σεραφείμ πρὸς διανομὴν τῶν ἄσπρων εἰς τὰς ἐπανορθωθείσας ἐκκλησίας καὶ διορισμὸν τῆς ποσότητος ὅπου ἐκάστη τῶν ἐκκλησιῶν ἐπρεπε νὰ πληρῶσῃ διὰ νὰ μὴ κρημινισθῇ. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἐπίτροπος ζητεῖ τὸ ἔγγραφον, καὶ τοῦ ψεύδους γνωσθέντος εἰρκτῇ παραδίδωσι καὶ τὸν βοεβόδαν καὶ τὸν Ἰωαννίκιον. Εἶχεν ἀπόφασιν νὰ τοὺς παιδεύσῃ βαρέως, με κόψιμον τῆς χειρὸς τοῦ βοεβόδα καὶ με ἐξορίαν καὶ ἐξωσιν τοῦ Καρατζᾶ ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας του· ἀλλ' ἐχαρίσατο τὸν μὲν βοεβόδαν τῷ Ναζῇ παχτζεβαντζή-πασῃ τοῦ βασιλέως, τὸν δὲ Ἰωαννίκιον τῷ κεχαγιάπερ Ἐμῖν-ἐφένδρ, Σεπτεμβρίου ιδ'.

Θαυνόντος τοῦ Γάνου καὶ Χώρας ὁ Σπαθάρης Ἰάκωβος Ρίζος, καπικεχαγιάς τοῦ αὐθέντου τῆς Βλαχίας Σκαρλάτου, καὶ ὁ συμπένθερός του Ποστέλνικος Κωνσταντῖνος Γεωργίου καὶ ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Γρηγόριος Γκί-κας ἐζήτησαν παρὰ τοῦ πατριάρχου τὸ νὰ προβιβασθῇ εἰς τὴν μητρόπολιν αὐτὴν ὁ Μισαήλ, διδάσκαλός ποτε τοῦ Ἰακώβου, ἄνθρωπος ἄχρειων ἡθῶν, καὶ καταχρεώσας με τὴν ἀσωτείαν του τὸ οὐ προέστη ποτὲ μοναστήριον τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν εἰς τὸ Γιάσι, ἐν ᾧ εἶχε γένει ἡγούμενος διὰ μεσιτείας τοῦ αὐτοῦ Ἰακώβου. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ υἱὸς τοῦ Σταυράκη Σπαθάρης Γεωργάκης ἐζήτησε παρὰ τοῦ πατριάρχου νὰ γένῃ Γάνου καὶ Χώρας ὁ ποτὲ ἀρχιδιάκονος τοῦ Κυρίλλου Σπυριδῶν. Ἦθελε προκρίναι τοῦτον ὁ πατριάρχης διὰ τὸ ἀκατηγόρητον τῆς ζωῆς του, ἀλλὰ χαρίζόμενος τοῖς τρισὶ μάλλον ἢ τῷ ἐνὶ ὑπεσχέθῃ τὸ νὰ δώσῃ τὸ ἀρζι διὰ τὸν Μισαήλ· οἱ λαϊκοὶ ἐπίτροποι τοῦ Κοινοῦ ἔχοντες τὴν δοσοληψίαν, καὶ δανειζόμενοι ἰδίως καὶ ἐνεχόμενοι εἰς χρεὴ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποθέσεων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ προσμένοντες νὰ πληρώσουν τὸ χρέος τοὺς ἀπὸ τοιαῦτα τυχερὰ εἰσοδήματα τῆς ἐκκλησίας, ἐζήτησαν παρὰ τῶν τριῶν αὐτῶν ἀρχόντων τὸ φιλότιμον διὰ τὰ Γανόχωρα· ὁ Ἰάκωβος πρῶτον ἀπεκρίθη τὸ, αἷς χειροτονηθῇ καὶ ὕστερον τὸ δίδειν· δὲν τὸ ἔστερξαν οἱ ἐπίτροποι καὶ ἐκώλυετο διὰ τοῦτο ἡ χειροτονία τοῦ Μισαήλ· ὅθεν ὑπεσχέθησαν οἱ τρεῖς διὰ τὸν Μισαήλ 10 πουργεῖα· ἀλλὰ πάλιν δὲν τὸ ἔστερξαν οἱ Ἐπίτροποι με τὸ νὰ ἔδιδεν ἄλλος τριάκοντα, ὁ ἀδελφὸς δηλαδὴ τοῦ θανόντος Πριχόπιος. Ἐν τούτοις ὁ Σπαθάρης Γεωργάκης ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ μὴ εἰσακουσθῆναι, δίδει 1,000 φλωρία τῷ χειουργῷ τῆς σουλτάνης συζύγου τοῦ Ἐπιτρόπου Θεοδώρῳ καὶ λιβελλὸν τοῦ Σπυριδῶνος ζητοῦντος τὰ Γανόχωρα. Ἐδῶκεν

—1759

ὁ Θεόδωρος τὰ τε φλουρία καὶ τὸν λίβελλον τῇ σουλτάνῃ διὰ τοῦ ἀρχιευνοῦχου τῆς ἦτον κεχαγιάς τῆς σουλτάνης ὁ Ἀλῆς· τούτῳ οὖν ἔστειλε τὸν λίβελλον προστάττουςα τὸ νὰ εἰπῇ τὸν πασσάν νὰ τελειώσῃ τὸ ζήτημα τοῦ Σπυρίδωνος, ὃ καὶ ἐγένετο. Μαθὼν οὖν ὁ πατριάρχης ὅτι γράφεται τὸ μπεράτι τῶν Γανοχώρων ἐμήνυσε τοὺς τρεῖς ἄρχοντας νὰ τὸ ἀπαντήσουν· δὲν ἠδυνήθησαν· ὅθεν ὁ πατριάρχης εἶρε τὸν τρόπον καὶ ὑποσχεθεὶς τῷ Ἀλῇ τὰ 1,000 φλωρία καὶ 100 διὰ τὸν ἀρχιευνοῦχον τῆς σουλτάνης καὶ 100 γρ. διὰ τὴν γραφὴν τοῦ μπερατίου καὶ οὐδενὶ οὐδέν τι ἄλλο, ἀπράκτισε τὸ μπεράτι τοῦ Σπυρίδωνος καὶ ἔδωκε τὴν ἐπαρχίαν τῷ ῥηθέντι Προκοπίῳ τῷ καὶ πληρώσαντι τὰ 30 πουργεῖα. Τοῦτο μαθόντες οἱ τρεῖς ἤρξαντο καταλαβεῖν τοῦ πατριάρχου διὰ τὸ μὴ δοῦναι τὰ Γανόχωρα τῷ Μισαήλ ἀρσῷ τὰ ἡλευθέρωσαν ἀπο τὸν Σπυρίδωνα, καὶ ἀποστείλαντες τὸν μεγαλύτερον υἱὸν τοῦ Κωνσταντίνου Πορτελνίκου Ἀλέξανδρον ἐζήτουν τὸ μαγζάρι διὰ τὰς βούλλας των, καὶ ἐπηπείλησεν αὐτῷ ὁ ῥηθεὶς Ἀλέξανδρος καὶ τὴν ὅσον οὐπὼ πτώσιν του μετὰ καὶ ἄλλων λόγων ἀνοικεῖων πατριαρχικῇ ἀκοῇ· ἐγένετο ταῦτα κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον. Ἀρχοντες λοιπὸν ὅπου κατὰ χρέος πρέπει νὰ προμάχωνται τοῦ κέρδους τῆς ἐκκλησίας, θέλουν νὰ τὴν ζημιώσουν ἀπὸ τὸ εἰσόδημα τῶν Γανοχώρων! καὶ προσέτι σκοποῦνται νὰ τὴν ζημιώσουν ἐπαπειλοῦντες διὰ τὸ πείσμα τους πτώσιν τοῦ πατριάρχου, ἡ ὁποία τοῦλάχιστον ἀκολουθεῖ νὰ κοστίσῃ πουργεῖα 80! Ἔργα ταῦτα ἀλόκοτα, ἐπίφογα, καὶ τῷ χριστιανισμῷ ἀντικείμενα· ἀλλ' ἰδοὺ ἔγιναν καὶ τώρα καὶ πρότερον καὶ ἄλλοτε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς· γένοιτο οὖν ἴλεως ὁ θεὸς πᾶσιν ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν.

Φοβηθεὶς ὁ πατριάρχης διὰ τὴν ἐπαπειλουμένην πτώσιν καὶ κατανοῶν τὸν τε θυμὸν καὶ τὴν ὁρμὴν τους καὶ τὴν πρὸς τοὺς δύο Ἀρμενίους προσκόλλησίν τους, εἰρρίσκει τὸν τρόπον γνώμῃ κοινῇ τῆς συνόδου, τῶν τε ἀρχιερέων καὶ ἀρχόντων καὶ δίδει τῷ Ἐπιτρόπῳ τὸ μαγζάρι καὶ γίνεται τὸ ζητηθὲν χάττι-χουμαγιὸν κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον· ἐδόθησαν δὲ τῷ Ἐπιτρόπῳ δι' αὐτὸ φλωρία μόνον 2,000 καὶ οὐδὲν πλέον, καὶ τώρα πρῶτον ἀποκτησεν ἡ Ἐκκλησία χάττι-χουμαγιὸν ὅπου ἄλλοτε ποτὲ δὲν εἶχε λάβει, καὶ ἐπὶ τοῦ Χαγιατῆ δούσα 30 πουργεῖα δὲν τὸ κατῴρωσε.

Ἐθέσπισεν ὁ πατριάρχης τὸ βαπτίζειν τὰ βρέφη ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀλλ' οὐκ ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν γονέων, καὶ τὸ τοὺς ἀσθενοῦντας πρῶτον ἐξομολογεῖσθαι καὶ μεταλαμβάνειν τῶν ἀχράντων Μυστηρίων εἰτα θεραπεύεσθαι παρὰ τῶν ἱατρῶν.

Ἐν Θεραπεύσει εἰς τὸν βιρανὲν τὸν πλαγινὸν τοῦ σπιτίου τοῦ Χατράνου Ἀλεξάνδρου Σούτζου ἐναυπηγεῖτο παρὰ Τούρκων ναὺς. Δύο σκλάβαι νέαι δαρεῖσαι παρὰ τῆς κυρίας των ἐξεπόρτησαν κλαίουσαι· οἱ ναυπηγοὶ Τούρκοι κομιδῇ νεας αὐσας τὰς οἶκε ποιήθησαν. Ὁ Ἀλέξανδρος ζητῶν παρ' αὐτῶν ταῖς σκλαβοπούλαις του, τὸν εἶπαν πῶς εἶναι πρό πολλοῦ τοῦ ρικαὶ καὶ δὲν εἶναι τρόπος νὰ εἶναι εἰς τὴν δούλευσίν του· ἀλογα φερόμενος πρόσέτρεξε τῷ βοεβόδᾳ τοῦ Γαλατᾶ· (οἱ ναυπηγοὶ γὰρ τιν Γαλατᾶν κατοικοῦσι καὶ κριτὴς αὐτῶν ἐστὶν ὁ βοεβόδας τοῦ Γαλατᾶ). Εἰς τὴν κρίσιν μὲ ψευδομάρ-

τυρας ἐμαρτυρήθη ὅτι πρὸ πολλοῦ τοῦρκαί, ὅπερ αὐταὶ προσωμολόγησαν' ἐδόθη λοιπὸν τοιοῦτον ἱλάμι τοῖς ναυπηγοῖς. Ἀπὸ ὑπερηφάνειάν του ἀνύποιστον νομίσας τὸ νὰ γνωσθῇ πῶς ἐνίκηθη εἰς τὴν κρίσιν ἀπὸ τοὺς ναυπηγούς καὶ κατεκράτησαν ταῖς σκλάβαις του, κινεῖ τὸ πρᾶγμα καὶ εἰς τὸν ἀγῶν τῶν γιαννιτζάρων ὡς προεστῶτα τῶν γιαννιτζάρων, ἥσαν γὰρ καὶ οἱ ναυπηγοὶ οὗτοι γιαννιτζαροί· κακῇ τύχῃ νικῶσι πάλιν οἱ ναυπηγοὶ καὶ τοὺς δίδεται τὸ αὐτὸ ἱλάμι. Δὲν ἡσυχάζει ὁ Ἀλέξανδρος μόνον ἐπαπειλεῖ τοῖς ναυπηγοῖς ὅτι θέλει κινήθῃ καὶ ἄλλως. Ὅθεν δίδουν αὐτοὶ μὲ λίβελλόν τοὺς τὰ δύο ἱλάμια τῷ Ἐπιτρόπῳ. Ὁ βασιλεὺς ὅπου διὰ τὴν πολλὴν του περιέργειαν εἶχε προσταγὴν ὅτι κάθε ἔγγραφον ὅπου καταντούσεν εἰς τὴν Πόρταν, ἢ ἔσωθεν ἢ ἔξωθεν τῆς Πόλεως, νὰ τοῦ τὸ πέμπουν, ἀναγνούς τὰ δύο ἱλάμια καὶ ὑποτοπάσας τὸ ὅτι ὡς νέας νὰ τὰς εἶχε παλλακάς ὁ Ἀλέξανδρος, προστάττει τὸν Ἐπίτροπον τὸν μὲν Ἀλέξανδρον ν' ἀνασκολοπίσῃ, διὰ δὲ ταῖς σκλάβαις καὶ σκλάβους νὰ ἐκδοθῇ ὀρίσμός ὅπου εἰς τὸ ἐξῆς πλεόν ποτὲ οἱ Χριστιανοὶ νὰ μὴ ἀγοράζουν σκλαβὰν καὶ σκλάβον ὅποιουδήποτε γένους. Ὁ Ἐπίτροπος συμπεραίνωντας μὲ τὴν βαθύνοιάν του πῶς ὁ τουρκισμὸς τῶν γυναικῶν αὐτῶν πρόσφατος καὶ ὄχι παλαιός, τὸν μὲν ὀρισμὸν διὰ τοὺς σκλάβους ἐξέδωκε, τὸν δὲ ἀνασκολοπισμὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀνέβαλεν, ἐλπίζων μετὰ τὸ μπαϊράμι βλέπωντας τὸν βασιλέα νὰ τὸν καταπείσῃ διὰ τὴν συκοφαντίαν καὶ νὰ χαρίσῃ τὴν ζωὴν του. Ἀλλ' ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου αὐτοῦ Νικόλαος Σούτζος, γενόμενος ἤδη καπικεχαγιάς τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας Ἰωάννου τοῦ Καλλιμάχου μετὰ τὴν ἐξώσιν τοῦ Σπαῖάρχου Γεωργίου υἱοῦ τοῦ Σταυράκη, θέλων ἀποστειλῆαι τὸν Ἀλέξανδρον εἰς τὸ Γιάσι ἐπιστάτην τῆς βιστιαρίας, ζητήσας ἄδειαν παρὰ τοῦ κεαγιάπεη διὰ τὴν ἀναχώρησίν του, ἀνέβαλλε τὸ πρᾶγμα (ἡζεύρωντας τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως)· εἰτα προσετάγη ὁ τζαούσπασης εἰπεῖν τῷ Νικολάῳ τὸ νὰ μὴ ἀναχωρήσῃ ὁ ἀδελφὸς του πουθενά διὰ τινὰς ἡμέρας· ὅστις ταῦτα ἀκούσας, ἀπὸ ὑπερηφάνειάν του κινούμενος ἐτόλμησεν ἀντιστῆναι τῇ προσταγῇ τῆς Πόρτας, καὶ δίδει ἔγγραφον τῷ σουλτάν-κεαγιάσῃ Καζαντζόγλου περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως νὰ τὸ δώσῃ τῷ βασιλεῖ τὴν ἡμέραν ὅπου θέλει ἀπέλθῃ εἰς προσκύνησίν του, ὡς σύνηθες διὰ τὸ μπαϊράμι· ὅπερ ἀναγνούς ὁ βασιλεὺς ἀγανακτεῖ κατὰ τοῦ Ἐπιτρόπου διατί ἠθέτησε τὴν προσταγὴν του καὶ δὲν τὸν ἀνεσκολόπισεν ἕως τότε, καὶ μνηύει αὐτῷ μὲ τὸν καρακουλάκην Γκιουμούς-ἀγῶν ὕβριτας οὐκ ὀλίγας· Ἦν πρῶτὴ ἡμέρα τοῦ μπαϊραμίου· ὅθεν τὸν ἐμήνυσεν ὁ Ἐπίτροπος ὅτι θέλει τὸν κρεμάσει ἀφοῦ περάσουν αἱ τέσσαρες ἡμέραι (ἦν γὰρ κουρμπάν-μπαϊράμι.) Ἀγανακτῆσας οὖν διὰ τὴν πρὸς τὸν βασιλέα προσδρομὴν τῶν Σούτζων, (φύσει γὰρ τὰ τοιαῦτα κινήματα ἀπέβαινον αὐτῷ ἀνύποιστα,) τὸ κεντὶ τῆς δ' ἡμέρας τοῦ μπαϊραμίου, ἥτις ἦν Κυριακὴ, προσέταξε νὰ τὸν λαλήσουν ἀπὸ τὸ σπίτι του εἰς τὴν Πόρταν, καὶ τὴν νύκτα εἰς τὰς δύο ὥρας τὸν ἐκρέμασεν ἐμπρός εἰς τὸ σπίτι του. Ἡ ὑπερηφάνεια λοιπὸν καὶ ἡ μετ' ἀνοίας τόλμη τὸν ἀπώλεσαν· ἔπαθε δὲ καὶ τὸ γένος ὅλον τῶν Χριστιανῶν ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀνοήτου ὑπερηφανείας του τὸ νὰ ἐμποδισθῇ ἡ ἀγορά

—1760

τῶν σκλάβων καὶ σκλαβῶν εἰς ὅλους τοὺς πανταχόσε Χριστιανοὺς ἐξ αἰτίας τοῦ Νικολάου Σούτζου.

Τούτῳ τῷ ἔτει, 'Ιουλίῳ τῇ κς' ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ, ἔγινα Σκευοφύλαξ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας μητρός τε καὶ εὐεργετιδός μου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1760.

Ἐἵχεν ἑορτάσει ὁ πατριάρχης τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου ὡς θεμελιωτοῦ τῆς ἐν Βυζαντίῳ ἀγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας. Ἐστάθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ κληρικοὶ εἰς τὰς συνειθισμένας ἑδρας τῶν ἐξεφώνησε καὶ ὁ διδάσκαλος Εὐγένιος τὸν πανηγυρικὸν τοῦ ἁγίου. Ὁ Σπαθάρης Γεώργιος Σταυράκης, μνησικακῶν κατὰ τοῦ πατριάρχου μὲ τὸ νὰ μὴν εἰσηκούσθῃ διὰ τὰ Γανόχωρα, δίδωσιν ἔγγραφον τῇ αὐταδέλφῃ τοῦ ἀνακτος Ζεῖν-επ-σουλτάνῃ, γράφων χωρὶς φόβον θεοῦ καὶ ἐντροπὴν ἀνθρώπων τὸ ὅτι ὁ πατριάρχης ἑορτάζων τὴν ἑορτὴν τῶν Μοσχόβων προσεκάλεσεν εἰς αὐτὴν τὸν πρέσβυν τοὺς καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ἐλθόντι ἐξω τῆς θύρας μετὰ λαμπάδων, θυμιαμάτων, σταυροῦ τε καὶ ἐξαπτε-ρύγων ὅπερ ἀναγνοὺς ὁ ἀναξ προσέταξε τῷ Ἐπιτρόπῳ ἀνασκοποῖσαι τὸν πατριάρχην εἰς τὴν σκάλαν τοῦ Φαναρίου. Γνοὺς δὲ ὁ Ἐπίτροπος μετὰ βαθείαν ἐξέτασιν ὅτι συκοφαντία τὸ πρᾶγμα, τὸν μὲν πατριάρχην ἀφῆκεν ἀνενόχλητον, καὶ μαθὼν τέλος πάντων παρὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς αὐτῆς σουλτάνης ὅτι τὸ ἔγγραφον νὰ ἐδόθῃ παρὰ τοῦ ῥηθέντος Γεωργίου Σταυράκη μὲ τὸ μέσον μιᾶς χανοῦμισσας, ἔστειλε συλλαβεῖν αὐτόν· δὲν εὐρέθη εἰς τὸ σπίτι τοῦ καὶ μαθὼν ἐκρύβη, ἕως οὗ εὔρε τὸν τρόπον τὸν Φεβρουάριον τοῦ ἐξῆς ἔτους δοῦναι τῷ Ἀλῇ 2,000 φλωρία καὶ ἔτυχε συγχωρήσεως.

Ὁ πρωτοσύγκελλος τοῦ πατριάρχου Διονύσιος Ἰωαννίτης θέλων νὰ γένῃ Ἰωαννίνων διηρέθιζε τὸν πατριάρχην κατ' ἐκείνου ἐκφραυλίζων τὰ εἰς τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις καὶ τελεσφορίας τοῦ τόπου ἀτοπήματά του, ἔγραφε δὲ καὶ τοῖς Ἰωαννίταις ἐμμέσως ἔγγραφα κατηγορίας πέμψαι τῇ συνόδῳ κατὰ τοῦ μητροπολίτου αὐτῶν. Ταῦτα βεβαιωθείς ὁ Ἰωαννίνων Γρηγόριος Κωνσταντινουπόλεως ἐκαιροφυλάκει πρὸς ἐκδίκησιν. Φονευθέντος οὖν βασιλικῇ ὀργῇ τοῦ Ἰσμαήλ-πασσᾶ ἐστάλη ἐπιστάτης εἰς τὰ Ἰωάννινα περιλαβεῖν τὰ ὑπάρχοντά του· τοῦτον οὖν πείθει ὁ Ἰωαννίνων νὰ κάμῃ ἱλάμι ὅτι τὰ ἄσπρα του τὰ εἶχε στείλει ὁ Ἰσμαήλ-πασσᾶς τῷ πατριάρχῃ τῆς Πόλεως διὰ νὰ τοῦ τὰ κρύψῃ. Γνόντος δὲ ταῦτα τοῦ ἀνακτος ἐκινδύνευσεν ὁ πατριάρχης πεσεῖν τοῦ θρόνου διὰ τὴν συκοφαντίαν, ἀλλ' εὔρε τὸν τρόπον καὶ δούς τῷ Ἀλῇ 2,000 φλωρία ἀθώωθη. Ἰδοὺ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν σκανδάλων τοῦ Διονυσίου· ἦν γὰρ φύσει σκανδαλοποιός τε καὶ φιλοτάραχος.

Δὲν ἤρκεσθι τούτοις καὶ ἔκαμεν ὑστερον τὸ αὐτὸ κίνημα κατὰ τοῦ Κρήτης γράφων πρὸς τοὺς ἐπαρχιώτας του· εὔρε τὰ γράμματα ὁ Κρήτης καὶ τὰ ἔστειλεν εἰς τὸν Δραγομάνον τῆς Πόρτας Γρηγόριον Γίκιαν, εἰδὼς ὅτι ὑπερασπίζετο αὐτοῦ διὰ τὴν πρὸς τὴν μητέρα του χρηματικὴν δωροδοκίαν,

καὶ ταῦτα τὴν ὑπισχνουμένην ἐπὶ τῷ ἀρχιερατεῦσαι· ὅθεν ἀποτυχὼν καὶ τῆς Κρήτης δὲν ἔπαυε σκάνδαλα σπεύρων πρὸς τὸν πατριάρχην κατὰ τῶν ἀρχιερέων, καὶ ταῦτα Λαρίσσης καὶ Ἀδριανουπόλεως. Ὁ Ἀρβανίτης Σεραφεῖμ ἤλους τοῦ Ἀρβανίτου αὐτοῦ καὶ οὐ διέκρινε τὴν πονηρίαν καὶ κακίαν του, μὲ ὅλον ὁποῦ ἐξ αἰτίας τῆς καταδρομῆς τοῦ Ἰωαννίνων εἶχε ζημιωθεὶ τόσα. Ὡς τόσον καὶ μετὰ τὴν ἐξωσιν τοῦ Σεραφεῖμ ὑπερασπιζόμενος μάλα παραφρόνας καὶ φιλοχρημάτως παρὰ τῆς μητρὸς τοῦ ῥηθέντος Δραγομάνου τῆς Πόρτας δὲν ἐπαιδεύθη οὔτε παρὰ τῶν πατριαρχῶν τῶν μετὰ τὸν Σεραφεῖμ.

Ἐγινε Μολδαβίας ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἡγεμόνος Ἰωάννου Καλλιμάχῃ ὁ Θεσσαλονίκης, παραιτησάμενος τὴν ἐπαρχίαν Θεσσαλονίκης τῷ προῤῥηθέντι Σπυρίδωνι, παρ' οὗ ἔλαβε καὶ λόγῳ παραιτήσεως πουργεῖα 25, ἀφοῦ ἐπεφόρισεν αὐτῇ τανὺν καὶ ἄλλα 25 πουργεῖα.

Ὁ ἡγεμὼν τοῦ Μωρέως Χαμζᾶ-πασσᾶς φονεύσας ἀδίκως τὸν Λακεδαιμονίης ἔγραψε τῷ καπικεχαγιά του Σιτκή-εφένδῃ τῷ καὶ ζαρπχανέ ἐμινή νὰ κάμῃ Λακεδαιμονίας δὴ ἂν ἐθέλοιεν οἱ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει Μαυραῖται. Ὡς τόσον ὁ πατριάρχης χαρίζόμενος τῷ Ποστολνίκῳ Κωνσταντίνῳ εἶχε κάμει τὸν ἐξάδελφόν του. Μινύει ὁ Σιτκής νὰ δώσῃ τὸ ἄρξι διὰ ἄλλο πρόσωπον· ὁ πατριάρχης ἀπεκρίθη ὅτι ἐχειροτονήθη ἄλλος· ὁ Σιτκής ὀργισθεὶς ἤρξατο διαβάλλειν τὸν πατριάρχην πρὸς τὸν βασιλεῖα (οὗτος ἦν τῶν τριῶν ῥετζᾶλῶν τῶν διαβαλόντων καὶ τὸν Ἀλὴν πρὸς τὸν ἀνακτᾶ.) Ἐδωκεν οὖν ὁ πατριάρχης τὸ ἄρξι διὰ τὸ πρόσωπον ὁποῦ ἐζήτει ὁ Σιτκής· ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἔπαυε πάλιν τῶν κατηγοριῶν, καὶ ἔλεγεν ὅτι θέλει τὸν κρεμάσει. Ὅθεν ἀποστείλας ἀρχιερεῖς ὁ πατριάρχης ἔδωκε μιᾷ Παρασκευῇ μαγζάρι τῷ βασιλεῖ μὲ ὑπογραφάς τῶν ἀρχιερέων μαρτυρούντων τὴν καλὴν κατάστασιν τοῦ πατριάρχου ὁ βασιλεὺς το ἔσχισεν· ὅθεν ὁ Ἐπίτροπος εἰδήμων τούτων ἀπάντων ὁμιλήσας τῷ βασιλεῖ ἔπαυσε τὴν κατὰ τοῦ πατριάρχου ὀργήν του.

Ἀσθενήσαντος βαρέως τοῦ Ἡρακλείας Γερασίου ὁ ῥηθεὶς Νικόλαος Σούτζος διὰ τῶν κατάρτων αὐτῶν δύο Ἀρμενίων ὑπισχνύεται τῷ Ἀλῇ ἐξ χιλιάδας φλωρία διὰ νὰ γένῃ Ἡρακλείας ὁ Προύσης Μελέτιος. Ἀγανακτήσας ὁ πατριάρχης διὰ τὴν αὐθάδειαν τοῦ Νικολάου Σούτζου παραλόγως θελήσαντος ἀλαβεῖν μίαν ὑπόθεσιν ἐκκλησιαστικὴν ὁποῦ δὲν ἦτο τοῦ ἐπαγγέλματός του, εὔρε τὸν τρόπον καὶ ὑπεσχέθη τῷ Ἀλῇ τὴν αὐτὴν ποσότητα, καὶ ἐπεγράφη τὸ ἄρξι του διὰ νὰ γένῃ Ἡρακλείας ὁ Σεῖρῶν Ἰωαννίκιος. Ὡς τόσον οὐκ ἔθανεν ὁ Ἡρακλείας, καὶ ὁ Ἀλῆς ἐζήτησε τα ἄσπρα ἀπὸ τὸν πατριάρχην, ὅστις εἰπὼν τῷ Σεῖρῶν νὰ τὰ πληρῶσῃ, ἀπεκρίθη ὅτι ὅταν γένῃ ἡ μετὰθεσίς του τότε τὰ δίδει. Ταῦτα μαθόντες οἱ συγγενεῖς τοῦ Ἡρακλείας Γεμάρηδες διορθώνουν τὴν γνώμην τοῦ πατριάρχου διδοόντες τὸν 2,000 φλωρία, καὶ πληρῶνουν καὶ τῷ Ἀλῇ τὰς 6,000 φλωρία, καὶ γίνετα Ἡρακλείας κατὰ μῆνα Αὐγουστον ὁ Μετῶν Μεθόδιος ὁ καὶ ἀνεψιὸς τοῦ Γερασίου.

Αὐτρουταί τῆς εἰρκτῆς τῶν Ἑπτὰ Κουλάδων ὁ αὐθέντης Κωνσταντῖνος ὁ Μαυροκορδάτος.

Ἡ Ἀγαθόπολις ἐπισκοπὴ οὕσα τοῦ Ἀδριανουπόλεως ἀφῆρέθη καὶ προσ-
ετέθη τῇ Οἰκουμενικῇ θρόνῳ τίτλῳ ἀρχιεπισκοπῆς.

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντίνος ὁποῦ ἐκτιζε τὸ τζαμί τοῦ σουλτάν Μου-
σταφᾶ τὸ εἰς τὸ Λαλελί καὶ τὸν καζικλαμᾶν καὶ χέρσωσιν τῆς θαλάσσης
(ἐφ' ἧς ἐκτίσθησαν πολλὰ σπίτια) τὸν ἔξω τῆς πύλης τῆς λεγομένης Γενί-
καπι τῆς κατὰ τὴν Προποντίδα, ὄντος ἐπιστάτου εἰς αὐτὰς τὰς οἰκοδομὰς
τοῦ Ἀλῆ, εὔρε κακοτρόπους τινὰς Κυπρίους οἵτινες ὑπισχνοῦνται τῷ Ἀλῆ
πουγγεῖα 40 διὰ νὰ καθαιρεθῇ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Παΐσιος. Ἐν τού-
τοις ἦλθον εἰς τὴν Πόλιν διὰ ἐλάφρῳσιν τῶν χαρατζίων ὁ Κυτεῖο Μακά-
ριος καὶ ὁ Ἐφραίμ διδάσκαλος τῆς ἐν τῇ Κύπρῳ σχολῆς. Κινοῦνται πρὸς
κατάργησιν τῆς καταδρομῆς καὶ οὐδὲν ἀνύουσι· βιάζει ὁ Ἀλῆς τὸν Ἐφραίμ
νὰ δεχθῇ τὴν ἀρχιεπισκοπὴν καὶ νὰ τὸν πληρώσῃ τὰ 40 πουγγεῖα· φεύγει
ὁ Ἐφραίμ· ὁθεν πέμπεται εἰς τὴν Κύπρον ὁ διάκονος Κυπριανὸς διὰ νὰ γέ-
νῃ ἐπίσκοπος καὶ νὰ πληρώσῃ τῷ Ἀλῆ τὰ 40 πουγγεῖα, καὶ φεύγει εἰς
τὴν Βηρυτὸν ὁ διωκόμενος Παΐσιος.

Ἦτον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν σχολεῖον γραμματικῶν μαθημάτων
τώρα συνεστήσατο ὁ πατριάρχης καὶ σχολεῖον διὰ φιλοσοφικὰ καὶ θεολογι-
κὰ μαθήματα, διορισθεὶς φιλοσοφικὸς διδάσκαλος ὁ κύρ Εὐγένιος· καὶ ἰδοὺ
τὸ πρὸς ἐπικύρωσιν τοῦ σχολείου πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν γράμμα.

« Ἐντιμότατοι κληρικοὶ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλη-
» σίας, καὶ λοιποὶ εὐλαβεστάτοι ἱερεῖς καὶ ὁσιώτατοι ἱερομόναχοι, οἱ ψάλ-
» λοντες ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ Καταστάνου· εὐγενέστα-
» τοι ἄρχοντες, χρήσιμοι πραγματευταὶ καὶ πρωτομαγίστορες τῶν εὐλο-
» γημένων ρουφετιῶν, καὶ λοιποὶ ἀπαξάπαντες εὐλογημένοι Χριστιανοὶ, τέ-
» κνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν Μετριοτήτος, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρή-
» νη παρὰ θεοῦ, καὶ παρ' ἡμῶν εὐχὴ, εὐλογία καὶ συγχώρησις. Γνωστὸν
» ἔστω πᾶσιν ὑμῖν ὅτι ἐλέει τοῦ παναγάρχου θεοῦ διὰ κοινῆς ἐπιμελείας
» καὶ φροντίδος συνεκροτήθη ἤδη ἐν τῇ βασιλευούσῃ ταύτῃ τῶν πόλεων
» κοινὸν φροντιστήριον εἰς παράδοσιν τῶν θύραθεν ἐπιστημῶν καὶ τῆς καθ'
» ἡμᾶς ἱερᾶς θεολογίας, ἐν ᾗ ἀποκατεστάθη καθηγεμὼν καὶ διδάσκαλος ὁ
» ὁσιώτατος καὶ σοφολογιώτατος κύρ Εὐγένιος, ἀνὴρ σοφώτατος καὶ πο-
» λυμαθέστατος, καθὰ διὰ μακρᾶς πείρας ἐγνώσθη. Ἐχομεν λοιπὸν ἐλπί-
» δας χρηστὰς ὅτι θέλει ἀκολουθήσει μέγας καρπὸς καὶ πολλὴ ὠφέλεια
» εἰς τὸ ἡμέτερον γένος ἐκ τῆς συστάσεως τοῦ φροντιστηρίου τούτου. Ὅθεν
» κοινῇ καὶ ὁμοφώνῳ γνώμῃ τῆς τε ἡμῶν Μετριοτήτος καὶ τῶν περὶ ἡμᾶς
» ἱερωτάτων συναδελφῶν ἡμῶν ἀγίων ἀρχιερέων ἐγένετο διορισμὸς μιᾶς
» ἐτησίου συνεισφορᾶς παρ' ἡμῶν τε καὶ παρ' ἐκάστου τῶν συναδελφῶν ἀρ-
» χιερέων, τῶν τε ἐνδημούντων καὶ τῶν ἀποδημούντων, καὶ παρὰ τοῦ Κοι-
» νοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας διὰ τὰ χρεώδη
» καὶ ἀναγκαῖα δαπανήματα τοῦ αὐτοῦ σχολείου. Διωρίσθησαν δὲ ἐπίτρο-
» ποι εἰς τὸ νὰ διοικοῦσι τὰ κατὰ τὴν σχολὴν ταύτην, ἐκ μὲν τῶν Ἱερω-
» τάτων συναδελφῶν ἡμῶν ἀρχιερέων ὁ τε Ἀδριανουπόλεως Κύρ Διονύσιος
» καὶ ὁ Σεβρίων Κύρ Ἰωαννίνιος· ἐκ δὲ τῶν εὐγενεστάτων ἀρχόντων ὁ τε

» ἐνδοξότατος καὶ εὐγενέστατος ἄρχων μέγας Δραγομάνος τῆς κραταιᾶς
 » βασιλείας κύριος Γρηγοράσκος Γκίκας καὶ ὁ ἐξοχώτατος καὶ εὐγενέστα-
 » τος ἄρχων μέγας Σκευοφύλαξ καὶ ἀρχιατὸς κύριος Ἀθανασάκης Ὑψη-
 » λάντης, υἱοὶ κατὰ πνεῦμα ἀγαπητοὶ καὶ περιπόθητοι τῆς ἡμῶν Μετρί-
 » τητος, καὶ οὕτως εὐωδόθησαν ἄχρι τούδε, θεοῦ συνεργούντος, τὰ περὶ
 » τοῦ σχολείου τούτου. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἓνα τοιοῦτον ἀξιολογώτατον ἔργον καὶ
 » πολυδάπανον ἐγχείρημα χρειάζεται ἀναγκαίως καὶ κοινὴν συνδρομὴν
 » καὶ βοήθειαν, ὥσάν ὁποῦ καὶ εἰς κοινὴν ἀποβλέπει τοῦ Γένους ὠφελείαν,
 » διὰ τοῦτο γράφοντες διὰ τοῦ παρόντος δίδομεν ὑμῖν τὴν εἰδήσιν τῆς ἀ-
 » ποκαταστάσεως τοῦ σχολείου τούτου καὶ τῆς ἐπιζομένης κοινῆς σὺν
 » θεῷ ὠφελείας τοῦ γένους ἡμῶν, μὴ ἀμφιβάλλοντες ὅτι θέλετε χαρὴ εἰς
 » ἓνα τοιοῦτον κοινωφελὲς ἀγαθόν· διότι ὅσοι τρέφουσιν ἔρῳτα παιδείας
 » καὶ μαθήσεως ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, ἔχουσιν ἐλευθέρως· νὰ συνδράμω-
 » σιν εἰς τὸ κοινὸν τοῦτο φροντιστήριον καὶ νὰ ἀπολαύσῃ, θεοῦ εὐδοκούν-
 » τος, τὸ ποθοῦμενον· πρὸς δὲ τούτοις προτρέπομεν ὑμᾶς πατρικῶς, ὅπως
 » πληροφορηθέντες καλῶς τὴν ἐν μαθήσει προκοπὴν καὶ τελειότητα ὁποῦ
 » θέλει ἀκολουθήσει σὺν θεῷ εἰς τὸ ἡμέτερον γένος ἐκ τῆς συστάσεως τοῦ
 » σχολείου τούτου, καὶ στοχαζόμενοι πόσον ἐπωφελὴς εἶναι ἡ παιδεία καὶ
 » μάθησις, καὶ πόσον μισθὸν ἔχουσιν ὅσοι φαίνονται συνεργοὶ εἰς ἓνα τοιοῦ-
 » τον κοινωφελὲς ἀγαθόν, θέλει συνδράμει ἕκαστος μὲ τὸν δυνατὸν τρόπον
 » λόγῳ τε καὶ ἔργῳ· ἔργῳ μὲν βοηθῶν δηλαδὴ διὰ χρημάτων, καὶ ἥτοι ἐκ-
 » τρέφων ἓνα τῶν πτωχῶν καὶ ἀπόρων μαθητῶν καὶ τῶν πρὸς ζωάρκειαν
 » ἐκείνου ἀναγκαίῳ φροντίζων, ἢ καταβάλλων ἱκανὴν δόσιν καὶ χορηγίαν,
 » καθὰ δηλονότι δυναμέως καὶ προαιρέσεως ἔχει· λόγῳ δὲ παραινοῦν καὶ
 » ἄλλους φιλευσεβεῖς εἰς τὴν ὁμοίαν εὐποιάν· διότι καὶ εἰς τὰς τελευταίας
 » διαθῆκας τῶν εὐσεβῶν, κοντὰ εἰς τὰς ἄλλας ἐλεημοσύνας ὁποῦ εἰς διά-
 » φορα μέρη καὶ πρόσωπα διορίζουσιν ὑπὲρ μνημοσύνου καὶ σωτηρίας αὐ-
 » τῶν, καὶ τοῦτο μάλιστα ψυχωφελέστατον θέλει εἶναι, τὸ νὰ διορίζῃ καὶ
 » νὰ ἀφίνῃσιν ἐν μέρος εἰς τὸ κοινὸν τοῦτο σχολεῖον, ὁποῦ καὶ διὰ τῶν
 » τοιούτων εὐποιῶν νὰ ἀπαρτισθῇσιν πάντα τὰ ἐπιζητούμενα εἰς σύστασιν
 » τοῦ αὐτοῦ σχολείου, καὶ νὰ γίνεται ἡ παράδοσις εἰς αὐτὸ ἀδιάκοπος καὶ
 » ἡ προκοπὴ καὶ ἐπίδοσις τῶν μαθητευομένων· ὄντες βέλαιοι ὅσοι συνεργή-
 » σωσι προθύμως εἰς τὸ κοινωφελὲς τοῦτο καλὸν ὅτι ὄχι μόνον θέλουν ἔχει
 » μεγάλον τὸν ἔπαινον παρ' ἀνθρώποις ὡς ζηλωταὶ τῆς ὠφελείας τοῦ Γέ-
 » νους, ἀλλὰ καὶ θέλουν ἀπολαύσει μεγάλας ἀντιμισθίας παρὰ θεοῦ, οὐ ἢ
 » χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος, καὶ ἡ εὐχὴ καὶ εὐλογία τῆς ἡμῶν Μετρίότη-
 » τος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀψὲς Φεβρουαρίῳ».

Ἐκεῖνος ὁποῦ μὲ παράκλησιν τοῦ πατριάρχου Σεραφεῖμ εἶχεν ἐπιφορτι-
 σθεῖ τὸ νὰ τελειώσῃ τὸ προῤῥηθὲν χάττι-σερίφι εἶχεν εἰπεῖ παρόντος τοῦ
 Ἀθριανουπόλεως καὶ ἄλλων δύο ἐπιτρόπων λαϊκῶν τὸ ὅτι θέλει ὑποδυθεῖ
 τὸν ἀγῶνα αὐτὸν ἂν ἡ Παναγιότης του ἤθελε πληρῶσει ἐκ τοῦ ἰδίου εἰσο-
 δήματος τὰ ἔξοδα ὁποῦ κατὰ τύχην ἤθελαν ἀκολουθήσει· καὶ ὁ πατριάρ-
 χης τὸν ὑπεσχέθη ὅτι καὶ ἂν εἶναι καὶ 30 πονυγεῖα θέλει τὰ δώσει ἐξ ἰ-

—1761

δίων του. Παρά ταῦτα ὁ αὐτὸς μεσολαβήσας διὰ τὴν προσωπικὴν παραίτησιν τοῦ Θεσσαλονίκης εἰς τὸν Σπυριδῶνα εἶχεν εἰπεῖ τῷ πατριάρχῃ πῶς διὰ χατίρι τοῦ αὐθέντου Μολδαβίας Ἰωάννου Καλλιμάχῃ κινεῖ τὴν παραίτησιν αὐτὴν, μὲ συμφωνίαν ὅμως ὑποσχέσεως πατριαρχικῆς τοῦ νὰ μὴν πάρῃ διὰ φιλότιμον οὐδὲ ὀβολὸν περισσότερον ἀπὸ τὰ 1,000 γρόσια. Ἀλλὰ τανῦν μαθὼν παρὰ τοῦ Ἀδριανουπόλεως ὅτι εἰς τὸν λογαριασμὸν ὅπου ἔδωσε τοῦ Κοινοῦ νὰ ἐπεφόρτισεν εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ χρόνου τὰς δύο χιλιάδας φλωρία διὰ τὸ χάττι-σερίφι, καὶ προσέτι μαθὼν παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου Ἰωάννου Κιοσόγλου τὸ ὅτι διὰ φιλότιμον τῆς μητροπόλεως Θεσσαλονίκης νὰ ἔλαβε παρὰ τοῦ Σπυριδῶνος 1,000 φλωρία, ἐμήνυσε τῷ πατριάρχῃ τὰ εἰκότα δι' αὐτὰ τὰ δύο κονδύλια, ὅστις ὑποπτευθεὶς ὅτι νὰ ἐδόθη εἰδήσις διὰ τὰς 2,000 φλωρία παρὰ τοῦ Ἀδριανουπόλεως, ἔκαμεν ὁρισμὸν νὰ τὸν στεῖλῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του τὸν Μάϊον. Τοῦτο μαθὼν ὁ Ἀδριανουπόλεως παρὰ τοῦ τούρκου γραμματικοῦ τοῦ πατριάρχου προσεκλαύθη ἔνθα ἔδει· ἐμνηύθη λοιπὸν ὁ πατριάρχης νὰ μὴν τὸν ἐνοχλήσῃ. Καὶ ἡσύχασε μὲν τότε, ἀλλὰ τῇ ἰδ' τοῦ Σεπτεμβρίου συνεστιασθεὶς μὲ τὸν Ἀδριανουπόλεως παρέδωκε τῷ τζαούση ὃν εἶχε κεκρυμμένον εἰς τὸ πατριαρχεῖον. Καὶ ὁ μὲν Ἀδριανουπόλεως ἀπῆλθεν ὡς οὐκ ἔδει, ἡ δὲ ὑπόληψις ἔλειψεν ἡ διὰ τὸν πατριάρχην ἕως τότε καλή.

Δὲν ἐτελεσφόρησε διὰ τοῦτο καὶ τὸ σχολεῖον αὐτὸ, ὥσάν ὅπου οἱ συνεπίτροποι τοῦ σχολείου λαϊκοὶ ἐσυγχίσθησαν διὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἀδριανουπόλεως· μετ' οὐ πολὺ συνέβη καὶ ἡ πτώσις τοῦ πατριάρχου· ὁ Ἰωαννίκιος πατριαρχεύσας τὸν διδάσκαλον Εὐγένιον ὑποδοχῆς καὶ περιθάψεως οὐκ ἤξιωσε, καὶ ὁ μισθὸς του δὲν ἐπληρώνετο· ὅθεν ἀπάραντος αὐτοῦ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ ἐξῆς ἔτους διελύθη καὶ τὸ φιλοσοφικὸν αὐτὸ σχολεῖον μόλις παραταθὲν μῆνας 17, καὶ ἔμεινε μόνον τὸ γραμματικόν.

Ἔτει σωτηριῷ 1761.

Ἀποτυχὼν οὖν τῆς μητροπόλεως Ἡρακλείας ὁ Σερῶν Ἰωαννίκιος ἐμνησικάκει ἔκτοτε κατὰ τοῦ πατριάρχου καὶ ἐκαιροφυλάκτει διὰ ἐκδίκησιν· καὶ τέλος συνωμότης εὗρων τὸν Καισαρείας, τὸν Δρύστρας καὶ τὸν Χαλκηδόνος, ἐγγράφως καὶ ἐνόρκως τὴν συνωμοσίαν ἐπικυρώσαντες εὗρον τὸν κερεσετετζὴν χατζῆ Βασίλιν, ᾧ τινι, ἔχοντι οἰκειότητα μὲ τὸν Ἀλὴν (μὲ τὸ νὰ ἔδιδε κερεστὲν διὰ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ τε τζαμίου καὶ τοῦ κατὰ τὸ Γενίκαπι χερσώματος τῆς θαλάσσης,) προέβαλον τὸν σκοπὸν τους, καὶ δι' αὐτοῦ ὑπιοχνοῦνται τῷ Ἀλῇ πουργεῖα 80 διὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ πατριάρχου, καὶ ἀκούσαντες παρ' αὐτοῦ τὸ ὅτι θέλει ὑποδυθεῖ τὸν ἀγῶνα ἂν τὸν ὑποσχεθοῦν ὅτι θέλουν ἐκλέξει εἰς πατριάρχην ἀντὶ τοῦ Σεραφεῖμ τὸν πρῶν Ὀρθόδοξον Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλον, ὄντα τότε ἐξόριστον εἰς τὸ ἀγίωνυμον Ὁρος, ὑπέσχεθησαν ἐγγράφως ἐνεργῆσαι τὸ ζήτημά του· ὅθεν αὐτὸς ἀνήγγειλε τῷ Ἀλῇ τὴν ὑπόθεσιν.

ΚΕΦ. Γ.

Πατριαρχεία τοῦ Χαλκηδόνος Ἰωαννικίου Γ' τοῦ Καρατζᾶ.

Δὲν εἶχε πλέον ὑπόληψιν εἰς τὸν πατριάρχην Σεραφεῖμ ὁ Ἐπίτροπος, μαθὼν τὸ φιλοχρηματὸν του. Ἐπρόβαλεν οὖν ὁ Ἀλῆς τὸν σκοπὸν τῶν ἀρχιερέων τὸν ἐδέχθη καὶ εἶπε νὰ δώσουν λίβελλον τῷ ἄνακτι κατὰ τοῦ πατριάρχου· οὗ γενομένου ἐπροστάχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς ἐκλέξασθαι πατριάρχην. Προβαλόντες τὸν Κύριλλον ἤκουσαν τὸ, «δὲν γίνεται», διὰ τὴν ἀπουσίαν. Ἐσηκώθη οὖν εὐθὺς ὁ Σεραφεῖμ εἰς τὸν τζαουσλάρ-ἐμινῇ διὰ νὰ ἐξορισθῇ εἰς τὸ «Ὅρος» καὶ λαβὼν ὁ μὲν Καισαρείας Παῖσιος πουργεῖα 9, ὁ δὲ Δρύστρας Βαρθολομαῖος πουργεῖα 6, ὁ δὲ Σερῶν Ἰωαννίκιος ὑπόσχεσιν τοῦ νὰ τὸν δοθῇ ἡ Χαλκηδών, τῇ ὑστεραίᾳ συνελθόντες εἰς τὸ πατριαρχεῖον ἐπροβλήθη τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωαννικίου. Ὁ Δέρκων Σαμουήλ καὶ οἱ λοιποὶ δὲν τὸ ἔσπερξαν· ἀλλ' ὁ Καισαρείας ὡς πρωτόθρονος ἀναστάς φιλεῖ τὴν χεῖρα τοῦ Ἰωαννικίου ὡς πατριάρχου, τῇ συνηγορίᾳ τοῦ τε Σερῶν καὶ τοῦ Δρύστρας· ὅθεν τὸ ἔσπερξε καὶ ὁ Δέρκων μὲ τοὺς ὁμογνώμονάς του, καὶ ἐξελέχθη ὁ Χαλκηδόνος Ἰωαννίκιος τῇ κ' τοῦ Μαρτίου. Ἀπελθόντας εἰς τὴν Πόρταν διὰ τὸ καθάδι τοὺς ἠρώτησεν ὁ Ἐπίτροπος ἂν κοινῇ τῇ γνώμῃ ἐγίνεν αὐτὴ ἡ ἐκλογή· εἰπόντας τὸ ναὶ τοὺς ἐμούντζωσεν ἐν τῷ ἀναχωρεῖν· δὲν τὴν εἶχε ποσῶς εἰς ὑπόληψιν διὰ τὸ ψευδὲς πουργιουρτί τοῦ βρεβόδα τοῦ Γαλατᾶ τὸ προῤῥηθέν.

Ἀκολουθεῖ πολλὴ καταδρομὴ κατὰ τοῦ νέου Χαλκηδόνος Ἰωαννικίου τοῦ ἀπὸ Σερῶν, καὶ πληρώνει τζερεμὲν πουργεῖα 50· τὴν ἐπῆρε καὶ ὁ Ἰωαννίκιος λόγῳ παρατιθέας ἄλλα 15.

Τὰ ἔξοδα τῆς πατριαρχείας του δὲν τὰ ἐπλήρωσεν ἐξ ἰδίων του ὁ Ἰωαννίκιος, κατὰ τὸ χᾶττι-σερίφι ἀνέβαλλε τὸν καιρὸν, ὅθεν τὰ ἐπλήρωσαν οἱ ἐπίτροποι τοῦ Κοινοῦ μὴ ἔχοντές τι λαβεῖν παρ' αὐτοῦ.

Ὁ πρωτοσύγκελλος τοῦ Ἀγίου Τάφου Γερμανὸς καὶ ἡγούμενος τῆς ἐν τῷ Νεοχωρίῳ ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, μετοχίου τοῦ Ἀγίου Τάφου, δωροδοκήσας εἰς τὸν δονανμᾶν τὸν βρεβόδα τοῦ Γαλατᾶ, τὸν μεϊμάρην, τὸν καδὴν καὶ Τούρκους τοῦ Νεοχωρίου, καὶ ὑποσχεθεὶς καὶ τῷ ποσταντζή-πασῇ Μολδοβαντζῇ Ἀλῆ-ἀγᾶ γρόσια 1,000 (τὰ ὅποια ἐκεῖνος οὐκ ἔλαβεν εἰπὼν ὅτι ὕστερον τὰ παίρνει), ἤρξατο ἀνακαυλίζειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου. Ὁ ἱμάνης τῆς Στένης Ζητήσας παρὰ τινος ἐπιστάτου εἰς

τὴν οἰκοδομὴν τοῦνομα Ὁγουρλῆ κερεσετετζῆ γρόσια 250, κάκεινον δόντος αὐτῷ γρόσια μόνον πέντε ἥμισυ, ἔδωκε λίβελλον τῷ βασιλεῖ γράφας ὅτι ὁ Ἐπίτροπος καὶ ὁ Ἀλῆς λαβόντες 30 πουργεῖα ἔδωκαν ἄδειαν ἀνακαινισθῆναι τὴν ἐκκλησίαν. Ὁ ἀναξ ἐπρόσταξε νὰ εὐρεθῇ ποῖος ἐπῆρε τὰ ἄσπρα καὶ πόσα. Ἐφεραν τὸν Γερμανόν, τὸν ἐφυλάκωσαν σιδηροδέσμιοι, τὸν ἡρώτησαν ποῖον ἔδωκεν ἄσπρα· δὲν ὡμολόγησε· τὸν ἔδειραν ἱκανῶς, πάλιν δὲν ὡμολόγησε· δὲν ἤθελεν ὁ βασιλεὺς νὰ παίρνῃ τις ἄσπρα· τὸ ἐφθάνει· ἤθελε νὰ τὰ παίρνῃ μόνος αὐτός, καὶ ἔλεγεν ὅτι μόνου αὐτοῦ εἶναι δίκαιον τὸ νὰ παίρνῃ, ὡς γνησίου κυριάρχου, καὶ ἄλλω οὐδενὶ τὸ τοιοῦτον δὲν ἀρμολύει. Γνωσθέντος οὖν τοῦ ψεύδους ἐδόθη ἄδεια τῷ Γερμανῷ νὰ κτίσῃ τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τὸ μέγεθος ὅπου ἤθελαν μαρτυρήσει οἱ ἐγχώριοι Τούρκοι πῶς νὰ εἶχε πρῶτα. Ἐλθὼν ὁ ποσταντζήπασης καὶ ἀκούσας τοὺς μάρτυρας, ἐκτίσθη κατὰ τὴν μαρτυρίαν τους, ἔχουσα ὅμως μῆκος μικρόν τι περισσότερον τοῦ πρώτου.

Λυτροῦται ὁ Ἐπίτροπος τῆς ἀπὸ τῆς Προύσης ἐξορίας τὸν ῥηθέντα Ὁσμάν-μουλλᾶν· ἡγάπα γὰρ αὐτὸν διὰ τὴν προκοπὴν του, ὑπερέχοντα κατὰ ταῦτην πάντας τοὺς λοιποὺς τῶν οὐλιεμάδων.

Ἐρχεται ὁ Ἰάκωβος ὁ Ῥίζος ἀπὸ τὴν Βλαχίαν καὶ προβάλλει τὴν παραιτίαν τοῦ Σκαρλάτου ἐλπίζων νὰ δοθῇ ἡ ἡγεμονεία τῆς Βλαχίας τῷ γαμβρῷ τοῦ αὐτοῦ Ῥίζου Γρηγορίῳ Γκίικα Δραγομάνῳ τῆς Πόρτας. Ὁ ἀναξ τῇ προτροπῇ τοῦ μουφτῆ Βελῆ-εφένδῃ προβάλλει τῷ Ἐπιτρόπῳ νὰ δοθῇ ἡ ἡγεμονεία τῷ Κωνσταντίνῳ Μαυροκορδάτῳ· ὅστις ἀπεκρίθη· «Ἐγὼ ἄνθρωπον δὲν ἔχω νὰ προβάλλω, διὰ τὸν Κωνσταντῖνον ὅμως δὲν δίδω γνώμην· ἂν ἄλλοτε διόκησε καλῶς, ἦτον ἔργον τῶν τότε αὐλικῶν του· ἐν κείνους δὲν τοὺς ἔχει τώρα· οἱ μὲν γὰρ ἀπέθανον, οἱ δὲ κατέλιπον αὐτόν.» Ἰδὼν οὖν ὁ Ἰάκωβος ὅτι δὲν δίδεται ἡ ἡγεμονεία τῷ γαμβρῷ του, δίδει ἔγγραφον τοῦ ἡγεμόνος Σκαρλάτου ζητοῦντος πάλιν τὴν ἡγεμονείαν· δὲν εἰσακούεσται· ὁ τε ἀναξ ὑποτοπάζας ὅτι ἡ δυσαρέσκεια τοῦ Ἐπιτρόπου κατὰ τοῦ Κωνσταντίνου νὰ προέρχεται ἀπὸ παρακίνησιν τοῦ Ἀλῆ, καὶ τοῦτ' αὐτὸ βεβαιοῦντος καὶ τοῦ μουφτῆ Βελῆ-εφένδῃ, ὀργίζεται κατὰ τοῦ Ἀλῆ τὰ μέγιστα καὶ ἀνταμωθείς μὲ τὸν Ἐπίτροπον τὸν ἐπρόσταξε χωρὶς ἄλλο νὰ τὸν ἐξορίσῃ καὶ νὰ δώσῃ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Βλαχίας τῷ Κωνσταντίνῳ. Ἐγίνε τοῦτο καὶ ἔδωκε τῷ ἀνακτὶ ὁ Κωνσταντῖνος 1,000 πουργεῖα διὰ τὴν αὐθεντείαν, ἐκεῖνα ὅπου ἔγραφεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὅτι παίρνουν οἱ ῥιτζάληδες, καὶ ἐπροστάχθη μὴδὲν ἐκείνοις δίδόναι. Ἐξωρίσθη δὲ εὐθὺς καὶ ὁ Ἀλῆς εἰς τὴν Κύπρον, κάμνωντάς τον ὁ Ἐπίτροπος μουχασίλην τῆς Κύπρου κατὰ μῆνα Ἰούνιον χωρὶς τὴν θέλησιν τοῦ ἀνακτος. Ὁ δὲ πρῶην αὐθέντης Βλαχίας Σκαρλάτος Γκίικας καθ' ὅδον ἐρχόμενος διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐξωρίσθη εἰς τὴν Λῆμνον, ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἤλευθερώθη.

Ὁ Ἐπίτροπος ἐξορίζει τὸν μουφτῆ Βελῆ-εφένδῃ μετὰ τινας ἡμέρας, βέβαια διατί ἐπεφορτίσθη ὑπόθεσιν ὅχι ἰδικήν του, τὴν περὶ τῆς ἡγεμονείας δηλαδή τοῦ Κωνσταντίνου.

Ἐλθὼν ὁ Ἀλῆς εἰς τὴν Κύπρον πέμπει εἰς τὴν Βηρυτὸν ἄνθρωπόν του ζητῶν τὸν Παΐσιον. Ὁ προσετὼς τοῦ ὅρου Λιβάνου δὲν τὸν δίδει· ὁ Ἀλῆς ἀφοῦ ἐπῆρε τὰ 40 πουργεῖα παρὰ τοῦ Κυπριανοῦ πάσχει νὰ πάρῃ καὶ ἄλλα ἄσπρα· τούτου δὲ μὴ ὄντος ἱκανοῦ εἰς δασμολογίαν διορθώνεται μὲ τὸν Παΐσιον καὶ ἀπατᾷ τὸν Κυπριανόν, εἰπὼν νὰ τὸν δώσῃ πουργεῖα 20 διὰ νὰ δώσῃ τὴν παραίτησίν του καὶ τὴν καταγραφὴν τοῦ χρέους του· στέργει αὐτὰ ὁ Κυπριανός· ὅθεν κάμνει ἄρζι ὁ Ἀλῆς νὰ γίνῃ πάλιν ὁ Παΐσιος ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου· οὗ γενομένου παίρνει ὁ Ἀλῆς παρὰ τοῦ Παΐσιου πουργεῖα 100 διὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς· δὲν δίδει οὐδὲ ὀβολὸν τῷ Κυπριανῷ ἐξ ὧν ὑπεσχέθη αὐτῷ 20 πουργεῖων, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ Κυπριανὸς πάλιν διάκονος, ἀφοῦ διέτριψεν ἐκεῖ μῆνας ἑννέα· οὐκ ἐχειροτονήθη γὰρ διὰ τὸ τὸν Παΐσιον μὴ διδόναι παραίτησιν, οὔτε μὴν καθαιρεθῆναι ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας οὔτε ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν Κύπρον τριῶν ἐπισκόπων ὡς ἀνεύθυνον, καὶ ἐζημιώθη ὁ Κυπριανὸς πουργεῖα 10. Δι' αὐτὰ τὰ κακὰ εὔρε τάπείχειρά του παρὰ τοῦ δικαιοκρίτου θεοῦ ὁ κάλφας Κωνσταντῖνος· ὑποπεσὼν γὰρ ἐσχάτῃ πενίᾳ καὶ ἀσθενήσας ἀπώλετο καὐτὸς καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ μετ' ἤχου.

Ὦντας ὁ καπετάν-πασσᾶς μὲ τὸν στόλον εἰς τὴν Κῶν ἐβγῆκεν ἔξω ἀπὸ τὴν καπετάνιαν μιᾷ Παρασκευῇ διὰ τὸ ναμάζι μαζὶ μὲ τοὺς αὐλικούς του καὶ τοὺς γαλιοντζήδες· οἱ ἐν τῇ καπετάνιᾳ σκλάβοι φονεύσαντες τοὺς ἐναπολειφθέντας ἐν αὐτῇ ἐπτὰ ἢ ὀκτὼ λεβέντας καὶ λύσαντες ἐφυγον εἰς τὴν Μάλταν. Ὁ Ἐπιτρόπος προστάττει τῷ ἐλτζῇ τῆς Φράντζας νὰ φέρῃ τὴν καπετάνιαν, καὶ ἂν δὲν τὴν φέρῃ λέγει πῶς θέλει δημεύσει ὅλας τὰςπραγματείας τῶν Φραντζεζίων πραγματευτῶν ὅπου εἶναι μὲ τοὺς κονσόλους των εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ σκάλας τῆς ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας. Ὁ ἐλτζῆς ἀποκριθεὶς τὸ ὅτι τῆς Μάλτας οἱ ἱππεῖς ὄντες ἄνθρωποι ἀπὸ ὅλα τὰ φράγκικα μέρη τῆς Εὐρώπης δὲν ἀκολουθεῖ νὰ προστάτῃ ἐκεῖ μόνον ὁ ῥῆξ τῆς Φράντζας ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποὶ πάντες, μάλιστα οἱ Ἰσπανοὶ καὶ ὁ πάπας, ἤκουσε παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου τὸ, ὦντας ἄγνωστος νῆσος ἡ Μάλτα δὲν ἔχει τὸν τρόπον τῆς ζωτροφίας τῆς εἰμῇ ἐξωθεν· γνωστὸν δὲ ὅτι ἄγροί καὶ ἄμπελοι, ἐργαστήρια καὶ οἶκοι καὶ ἄλλα εἰσοδήματα τῶν Μαλταϊζῶν εἶναι σχεδὸν ὅλα εἰς τὸ ῥηγάτον τῆς Φράντζας καὶ ὀλίγιστα εἰς τὰ ἄλλα ῥηγάτα· ἡ προσταγὴ λοιπὸν τοῦ Φράντζα περὶ εἰς τὴν Μάλταν περισσότερον ἀπὸ τὴν τῶν λοιπῶν ῥηγῶν ἀπάντων, ὡσὰν ὅπου ὁ ῥῆξ τῆς Φράντζας μόνος ἵμπορεῖ νὰ παιδεύσῃ τοὺς ἀπειθεῖς μὲ λιμοκτονίαν, ἐμποδιζώντας τὴν ἀποστολὴν τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκάων τους. Ἦλθεν οὖν ἡ καπετάνια εἰς τὴν Πόλιν κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ ἐξῆς ἔτους.

Ἐξέρχεται ὁ καπετάν-πασσᾶς εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν κάθε χρόνον μὲ τρία γαλιόνια, τάχατες διὰ νὰ καταδιώκῃ τοὺς πειρατάς, ὧν τὸ πρῶτον καὶ μεῖζον λέγεται καπετάνια, τὸ δεύτερον πατρώνα, καὶ τὸ τρίτον ἱργάλα, καὶ ἔχει μετ' αὐτοῦ καὶ τρία κάτεργα.

Ἰωάννης ὁ Καλλιμάχης ἡγεμονεύσας Μολδαβίας ἔτη δύο καὶ μῆνας ἐννεα καθαιρεῖται, καὶ γίνεται ἡγεμὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Γρηγόριος.

—1761

Ὁ πατριάρχης περιέρχεται εἰς τοὺς οἴκους τῶν μεγάλων ἀξιωματικῶν Τούρκων ὅπου δὲν εἶχε ποσῶς ὑπόθεσιν τινα, μήτε ἦτον συνήθεια, μήτε ἔπρεπε νὰ πηγαίνῃ· ἔστελλε μὲ ποχτζᾶδες κουμάσια τοῖς προϋχοῦσι τῶν Ὁθωμανῶν, καὶ πηγαίνοντας καὶ εἰς ἐντάμωσιν αὐτῶν ἄνευ τινος αἰτίας καὶ χρεῖας ἐσκορπίζε καὶ μετρητὰ εἰς τοὺς αὐλικούς, ποῦ μὲν διακόσια ποῦ δὲ τριακόσια γρόσια. Ὁ Καβάκος Χῖος πραγματευτῆς δι' αὐτὰ τὰ κουμάσια εἶχε νὰ πάρῃ 10 πουργεῖα, καὶ ὁ τζιμπουκτζῆς Ἄραφ 3 διὰ τὰ τζιμπούκια ὅπου ἔδωκεν· αὐτὰ ἐφάνησαν μετὰ τὴν μαζιλείαν του, καὶ ἐπληρώθησαν αὐτοὶ οἱ δύο παρὰ τοῦ Κοινοῦ, ἀφοῦ τοὺς ἐπλήρωσεν ἐκεῖνος διπλᾶ τούτων· ἐν τῷ πατριαρχεῦσιν.

Ἐπανακάμψας ἀπὸ τῆς ἐξορίας ὁ ἡγεμὼν Σκαρλάτος Γκίκας παρενοχλεῖται ἀπὸ τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ καπικεχαγιᾶ του Σπαθάρη Ἰακώβου Ρίζου· τὸν εἶχε γράψῃ ὅταν ἐξωρίζετο νὰ καύσῃ τὰ κατὰστιχά του διὰ νὰ μὴν τὰ πάρῃ τὸ δεβλέτι καὶ ἰδῇ τὸ εἰσόδημά του· ἂν ὁ Σκαρλάτος καὶ ὑποπτος, τὸν ἐπίστευσε καὶ ἄν δὲν τὰ ἐκρυψέ που, μόνον τὰ ἔκαυσε, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Σπαθάρη Ἰακώβου· ὅθεν τῶρα θεωρεῖ τὸν λογαριασμόν του ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἐπαράτους ἐκείνους δύο σαράφηδες Καζέρην καὶ Πετροζήν, καὶ εἰς τὰς 100 χιλ. καὶ 414 γρόσια ὅπου ἦτον εἰς τὸ ζιμέτι τοῦ Ἰακώβου καὶ ἔπρεπε νὰ τὰ πληρώσῃ τῷ Σκαρλάτῳ βοεβοδά ὡς ἄσπρα του ἴδια, κάμνει ἀπάντησιν ὁ Ἰακώβος περιέχουσιν αὐτὴν τὴν ποσότητα εἰς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους του. Προσέτι διὰ 37 χιλ. γρόσια ἄσπρα ὁμολογιῶν ὅπου εἶχε δανείσει ὁ Σκαρλάτος καὶ τὰ ἐσύναξεν ὁ Ἰακώβος, τόσον κεφάλαιον ὅσον καὶ διάφορα τῶν κεφαλαίων, ἔδειχνε πρὸς ἐξόφλησίν του ἄλλα κονδυλία καὶ τὸν ἐπεφόρτιζε καὶ χρέος 40 χιλ. γρόσια. Πάσχων οὖν αὐτὸς τὰ τοιαῦτα παρὰ τοῦ Ἰακώβου καὶ τῶν οἰκιστῶν αὐτῷ Ἀρμενίων, εὖρε τὸν τρόπον καὶ ἐφάνέρωσε τῷ Ἐπιτρόπῳ τὴν ἐπιφορτιζομένην αὐτῷ ζημίαν, ὅστις ἐπρόσταξε τῷ Δραγομάνῳ τῆς Πόρτας Γρηγορίῳ Γκίκα τῷ καὶ γαμ-ερῷ τοῦ Ἰακώβου νὰ ἀναθεωρηθῇ ὁ λογαριασμός, καὶ ὅχι ἀπὸ Ἀρμενίους πλέον, ἀλλ' ἀπὸ παλαιοὺς καπικεχαγιᾶδες, καὶ νὰ εἰπῇ τῷ πενθερῷ του Ἰακώβῳ τὸ ὅτι τὸν κρεμᾷ εἰς τὴν πόρταν τοῦ σπιτιοῦ του ἂν δὲν ἀφήσῃ τὰ ψεύματα καὶ ἂν δὲν ὁμολογήσῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν καέντων καταστίχων εἰς τὰ ὅποια ἦτον ὑπογεγραμμένος. Ἐθεωρήθη λοιπὸν ὁ λογαριασμός ἐκ δευτέρου, καὶ ἀφοῦ ἡλευθερώθη ὁ Σκαρλάτος ἀπὸ τὰ χρέη τοῦ Ἰακώβου ἀπεδείχθη ὅτι ἔχει νὰ πάρῃ παρὰ τοῦ αὐτοῦ Ἰακώβου 150 πουργεῖα, διὰ τὰ ὅποια ἔλαβεν ὁ Σκαρλάτος καὶ ἐνυπόγραφον καὶ ἐμμάρτυρον ὁμολογίαν του μὲ τὴν τῶν θεωρητῶν τοῦ λογαριασμοῦ ὑπογραφήν.

Ἐπανῆλθεν ἀπὸ τῆς Κύπρου ὁ Ἀλῆς· προσετάγη οἰκεῖν εἰς τὸν παρὰ-λιον οἶκόν του τὸν εἰς τὸ Ὁκιοῦς-λιμάνι καὶ νὰ μὴν ἔρχεται εἰς τὴν αὐλήν· ἀλλὰ μετὰ τινας εὐαρίθμους ἡμέρας ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκόν του τὸν εἰς τὴν Πόλιν ἀπῆλθε καὶ εἰς τὴν αὐλήν. Ζητεῖ παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου νὰ τοῦ δοθῇ ἡ ἐπιστασία τῆς διοικήσεως τοῦ Γαλατᾶ· τὸν ἀπεκρίθη ὅτι αὐτὸς ἔχωντας μαλιχανέδες πολλοὺς, καὶ ἐποφθαλμιῶντες οὐκ ὀλίγοι τῶν πρὸυχόντων ἀκυβέρνητοι εἰς αὐτὸ τὸ βοεβοδαλίκι διὰ νὰ ζήσουν, δὲν πρέπει νὰ τὸ ζητῇ

διὰ νὰ μὴν ὑποπέσῃ εἰς τὴν καταλαλιάν καὶ κατακραυγὴν τῶσων προϋχόντων ἀκυβερνήτων· δὲν ἐπέισθη καὶ ἔδειξε πῶς ἀγανακτεῖ διατὶ δὲν τοῦ δίδεται. Τοῦ ἐδόθη λοιπὸν εὐθὺς τὸ ἔγγραφο, καὶ παρόντος του εἶπεν ὁ Ἐπίτροπος τοῖς παροῦσιν αὐλικοῖς του, «Ἐβάλεν εἰς τὴν κεφαλὴν του σεργουτζί καὶ περιπατεῖ, καὶ δὲν ἠξέυρει ὅτι μετ' ἐμὲ θέλει σκοτωθεῖ». Ὁ Ἄλῃς ἀκούσας τὸν ἀπεκρίθη παρρησίᾳ τὸ, «μετὰ σὲ ζοῇ δὲν μὲ χρειάζεται»· Πέρσης πεισματάρης ὅπου οὔτε ἐφοβείτο οὔτε ἐψηφούσε τὸν ἄνακτα· καὶ ὅσον ἐκεῖνος ὠργίζετο κατ' αὐτοῦ τόσοι αὐτὸς περισσότερον μὲ ἀψηφησίαν δὲν ἐμερίμνα ποσῶς διὰ τὴν βασιλικὴν ὀργήν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1762, τοῦ Χιτζρὲ 1176.

Ἐυστήθη εἰς τὸν Γαλατᾶν νοσοκομεῖον διὰ τοὺς ναύτας· κακεντρεχεῖς τινες διεγείραντες τὸν μουλλᾶν καὶ τὸν βοεβόδαν τοῦ Γαλατᾶ ἐκίνουν τὴν κατάργησιν τοῦ νοσοκομείου. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἐπίτροπος ἐφρόντισε νὰ γίνῃ ἰλάμι καὶ τοῦ μουφετίση καὶ τοῦ μουλλᾶ τοῦ Γαλατᾶ, καὶ κατὰ τὰ δύο ἰλάμια ἐξεδόθη ὁρισμὸς διὰ τὴν σύστασιν τοῦ νοσοκομείου, καὶ σώζεται μέχρι τῆς σήμερον διὰ τοὺς ἀρρώστους ναύτας καὶ ναυτιλιῶντας.

Θεωρεῖ μὲ τοὺς ἐπιτρόπους ὁ Ἰωαννίκιος τοὺς λογαριασμοὺς τῆς δόσοληψίας τοῦ πρώην πατριάρχου Σεραφεῖμ τῆς περὶ τοῦ Κοινοῦ, παρόντων καὶ ἀρχόντων καὶ ἀρχιερέων· (εὐρέθησαν τῇ ἀληθείᾳ ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ καὶ δύο κονδύλια ψευδῆ, διὰ τε τὰ Γανόχωρα καὶ διὰ τὸ χάτι-χουμαγιούν)· καὶ ἐπεφορτίσθη αὐτῷ χρέος διὰ νὰ πληρώσῃ εἰς τὸ Κοινὸν ἑκατὸν τριάκοντα πουργεῖα. Πάθει οὖν φερόμενος ὁ Ἰωαννίκιος ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς τὸ Ὅρος, ἐν οἷς καὶ τὸν Νικόδημον ἀρχιμανδρίτην, μὲ ὁρισμὸν βασιλικόν, προστάττων τε καὶ γράφων τοῖς ἐκείσε πατράσι τοῦ Βατοπεδίου νὰ τὸν βάλουν κάτω εἰς τὸν πύργον καὶ ὀλόγυμον νὰ τὸν ἐξαπλῶνουν εἰς τὰ χώματα καὶ νὰ τὸν βρέχουν μὲ νερὰ ἕως οὗ νὰ πληρώσῃ τὰ ἄσπρα. Τρόπον γλυκύτερον ἂν ἐμεταχειρίζετο ἤθελε τὰ πληρώσει, καθὼς καὶ ἐγένεν ὕστερον ἐπὶ τοῦ Σαμουήλ, ἀλλὰ τὸν τυραννικὸν αὐτὸν βεβαιωθεὶς ἐφυγαδεύθη ἐκείθεν τῇ εἰδήσει καὶ βοηθείᾳ τῶν πατέρων τοῦ μοναστηρίου, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν ἐκρύβη εἰς τὸ Σταυροδρόμι.

Ἀκολουθεῖ μὲ πολλὴν ζημίαν νὰ ζῇ ὁ Ἰωαννίκιος προχέων καὶ χρήματα καὶ πράγματα καὶ εἰς τοὺς προὔχοντας τῶν Τούρκων καὶ ἀπλῶς εἰς κάθε γνῶριμόν του Τούρκον.

Ὁ Ἐρέσου Ναθαναὴλ Χῖος ὁ Καλλονάρης, ὁ καὶ ποτε διδάσκαλός μου, μελαγχολικὸς ὢν διέτριβεν εἰς τὴν Χίον. Ὁ Χίου Διονύσιος (ἀρχιδιάκονός ποτε τοῦ μακαρίτου Κυρ Παΐσιου) δόλω καὶ ἀπάτῃ λαμβάνει τὴν παραίτησιν τοῦ βουλλωθεῖσάν τε καὶ ὑπογραφείσαν παρὰ διακόνου τινὸς τοῦ Ναθαναὴλ· ἔρχεται εἰς τὴν Πόλιν καὶ δωροδοκῆσας τὸν Ἰωαννίκιον καὶ τὴν ἀνεψιάν του Ζαφεῖραν καὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς Μανόλῃν μετατίθεται εἰς τὴν Ἐρεσον. Ἐρχεται καὶ ὁ Ναθαναὴλ κατηγορήσων· ἀλλὰ μελαγχολικὸς ὢν

—1762

καὶ λαλεῖν οὐκ ἔχων οὐ παρέστη τῇ συνόδῳ, καὶ διὰ χειρὸς ἐξωτέρας λαμβάνει ἄσπρα παρὰ τοῦ νέου Ἐφέσου καὶ ὑπόσχεσιν σιτηρεσίου ἐφ' ὅρου ζωῆς του· ἀλλὰ καὶ ὡς, παρηνώχλει τὸν νέον Ἐφέσου ὁ Ναθαναὴλ διὰ τῶν συγγενῶν του.

Συγχίζεται ὁ Ἰωαννίκιος μὲ τὸν υἱὸν τοῦ Σταυράκη Γεώργιον διὰ τὸν κασαμπιέ, ὁ μὲν ζητῶν 50 πουγγεῖα, ὁ δὲ οὐδὲν θέλων δοῦναι. Ὅθεν κάμνει φερμάνι νὰ κριθῇ μὲ τὸν Ἰωαννίκιον εἰς τὸν ποσταντζήπασην Μολδοβαντζή Ἀλλ-ἄγαν, καὶ τὸν ὑπόσχεται ἱκανὰ διὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ. Ἀπατηθεὶς ὁ Μολδοβαντζής διὰ τὴν ὑποσχεθεῖσαν ποσότητα ἔκαμει ἰλάμι πῶς ἔχει δίκαιον νὰ πάρῃ τὰ 50 πουγγεῖα (ἦν δὲ τὸ πρᾶγμα πάντῃ ἀδίκον) μεθ' ἡμέρας τινὰς ζητηθεὶς παρὰ τοῦ Μολδοβαντζή τὰ ὑποσχεθέντα ἀπεκρίθη τὸ ὅτι εἰσέτι δὲν ἔλαβέ τι παρὰ τοῦ Ἰωαννικίου, καὶ ἀφοῦ πάρῃ θέλει τὸν δώσει. Ἐγινεν ἡγεμὼν ὁ Μολδοβαντζής μὲ τρία τούγρια, καὶ μέλλων ἀπάραι τῆς Κωνσταντίνου τὸν ζητεῖ καὶ τινα τῶν ὑποσχεθέντων, καὶ αὐτὸς πάλιν δὲν δίδει οὐδὲ ὀβολόν, καὶ μνησικακεῖ κατ' αὐτοῦ ὁ Μολδοβαντζής διὰ τοῦτο.

Ὁ Σεραφεῖμ ἀπὸ τὸ Σταυροδρόμι ἔγραφε πᾶσι τοῖς προϋχοῦσι τῶν Ῥωμαίων προσκλαιόμενος διὰ τὴν κακίαν τοῦ Ἰωαννικίου καὶ δημοποιῶν τὸ ψεῦδος καὶ τὰς συκοφαντίας τοῦ θεωρηθέντος λογαριασμοῦ, καὶ κατηγορῶν τὸν τρόπον ὅπου ἐμεταχειρίσθη διὰ τὴν ἀποπλήρωσιν τῶν ἐπιφορτισθέντων χωρὶς νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπολογίαν του.

Ἐπραγματεύετο συμφωνία τις μεταξὺ τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Ρουσίας Παύλου τοῦ μετὰ τὴν θείαν Ἐλισάβετ βασιλεύσαντος Ρουσίας, καὶ τοῦ ῥηγὸς τοῦ Βρανδεβούργου διὰ νὰ ὀρμήσουν πολεμικῶς κατὰ τῆς Μαρίας Τερέζας βασιλίσσης τῆς Γερμανίας. Κατεβίβασαν οἱ Ρῶσσοι τὸν βασιλέα Παῦλον καὶ ἀνεβίβασαν εἰς τὸν θρόνον τὴν σύζυγόν του Αἰκατερίνην τὴν Β'. Ἡ εἰδησις αὕτη ἐπροξένησε λύπην μεγάλην εἰς τὸν Ἐπίτροπον καὶ διελύθη καὶ ἡ πραγματεία τῆς συμφωνίας ἐκείνης.

Ἐδίδε πολλὰ ὁ Ἰωαννίκιος εἰς τὸν Ζιχνὴ κιταπτζήν τοῦ Ἐπιτρόπου διὰ νὰ τὸν συνιστᾷ εἰς τὸν Ἐπίτροπον, καὶ εἰς ὅλα ἀτακτοῦσε, καὶ ἐπιφορτίζων χρέη εἰς τὸ Κοινὸν διεμοίραζε τὰ χρήματα διὰ σύστασίν του ἐκεῖ ὅπου ἤθελε καὶ εἶχε χρεῖαν νὰ τὸν δεφενδεύουν. Ὅθεν οἱ ἀρχόντες συναχθέντες εἰς τὸ σπῆτι τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας Γρηγορίου Γκίκα, ἀπεφασίσθη τὸ νὰ ἐξωσθῇ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου. Δοθέντος τοῦ κατ' αὐτοῦ ἐγγράφου τῷ Ἐπιτρόπῳ ἐδοθηθῇ παρὰ τε τοῦ κεαγιά καὶ τοῦ κεαγιάκιατιπῇ καὶ τοῦ ῥηθέντος Ζιχνῇ ἐφένδη, καὶ δὲν ἐνηργήθη ἡ ἔξωσίς του ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον· λαβὼν γάρ τὴν εἰδησιν πρότερον ἀπῆντησε τὸ κατ' αὐτοῦ κίνημα.

Δυνατὸς οὖν ἦδη ζητεῖ καὶ λαμβάνει παρὰ τῶν ἀρχιερέων τὸ ὅτι κυριάρχης τῆς νήσου Πρώτης καὶ τῶν δύο προῤῥηθέντων μοναστηρίων καὶ ἱδρύος πληρεξούσιος ἐφ' ὅρου ζωῆς του αὐτῶν ὡς κτημάτων ιδίων. Ὑπέγραψαν οἱ ἀρχιερεῖς, οἱ μὲν δωροδοκηθέντες, οἱ δὲ φοβηθέντες, πολλοὶ δὲ καὶ χαριζόμενοι καὶ ἄλλοι ὑποσχέσει μελλούσης δωρεᾶς.

Οἱ Ἐνεύθειον ἄρχοντες καὶ πρόκριτοι τοῦ ἐκείσε ἐλληνικοῦ γένους ἔγραψάν τινι τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀρχόντων ζητοῦντες νὰ τοὺς στείλῃ ἐκδοσὶν ὁ Ἰωαννίκιος διὰ νὰ χειροτονήσῃσι Φιλαδελφείας εἰς τὴν ἐκείσε ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τὸν Φατζεάν, ἄνδρα προκοπῇ γραμμάτων περίπυστον. Ὁ τὸ γράμμα τους λαβὼν, ἐνθυμηθεὶς τὴν ἀποστασίαν καὶ τὴν εἰς τὸν πάπαν ἀφιέρωσιν τῆς ῥηθείσης ἐκκλησίας καὶ τὸ μνημόσυνον τοῦ πάπα ἐπ' ἐκκλησίας, ὅπου μὲ ἐλπίδα τοῦ νὰ γένη καρδιναλὸς ἐτόλμησε καὶ ἔκαμεν ὁ ποτὲ Φιλαδελφείας Τυπάλδος Κεφαλλήνιος, μὲ ὅλον ὅπου καὶ τοῦ καρδιναλάτου ἀπέτυχεν ὁ ἀλιτήριος, καὶ ἔκτοτε εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὸ τοῦ πάπα μνημονεῦται ὄνομα, παρὰ πᾶσαν ἀρχαίαν συνήθειαν, δὲν ἤκουσε τὴν παράκλησίν τους μὲ ὅλον ὅπου ἦν συντροφικισμένη μὲ πολλὰς ὑποσχέσεις χρηματικῆς δόσεως.

Ὁ Ἰωαννίκιος ἀγανακτῶν κατὰ τοῦ ἀρχοντικοῦ συστήματος, σκοπῶ ἐκδικήσεως ἀφορίζει τὸν ῥηθέντα υἱὸν τοῦ Σταυράκη ἐπὶ προσφάσει δόσοληψίας τινος ἥτις ἐγένετό ποτε μεταξὺ του καὶ τοῦ πεῖζαδῆ Μιχαὴλ Ρακοβίτζα.

Πραγματευομένη καὶ πρὸ πολλοῦ καὶ ὅλον αὐτὸ τὸ καλοκαίρι ἡ εἰρήνη ἢ μεταξὺ τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας καὶ τοῦ ῥηγὸς Βρανδεσβούργου, ἐτελείωσε τὸν Δεκέμβριον τοῦ παρόντος ἔτους· καὶ ἀντάμωσεν ὁ ὀργανίζων τὸ πρᾶγμα πρέσβυς του, καὶ ἐδόθησαν τῷ τε ἀνακτι καὶ τῷ Ἐπιτρόπῳ τὰ πολυτελῆ πεσχησιὰ του. Μετὰ τὸν πρῶτον δραγομάνον τῶν Ἑγγέλζων Μόσχον Ἀρμένιον ἀνεδέχθη τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν ὁ ῥηθεὶς Δραγομάνος τῆς Πόρτας Γρηγόριος Γκίκας λαβὼν παρὰ τοῦ Βρανδεσβούργου πουργεῖα ἱκανά· ὅπερ μαθὼν ὕστερον ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς τὸν ἐπῆρεν εἰς ὑπόληψιν οὐ καλὴν.

Ὁ Νικόλαος Σουτζὺς ἐκατηγόρησε τὸν Ἐπίτροπον εἰς μέρος τούρκικον, καὶ ἔδειξεν ὅτι μέλλει νὰ πάρῃ διὰ τοῦ Ταχίρη καὶ τὴν ἡγεμονεῖαν τῆς Βλαχίας διὰ τὸν Γρηγόριον Καλλιμάχην. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἀλῆς καὶ ἀναγγεῖλας τῷ Ἐπιτρόπῳ ἐστάλη ὁ Νικόλαος εἰς τὸ κάτεργον.

Ὁ Τζαλκαντζηζαδὲς οὐλεμᾶς ἐδίδε τῷ σουλτάν Μουσταφᾶ εἰδήσεις διὰ τὴν κακὴν διοίκησιν τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Κωνσταντίνου τοῦ Μαυροκορδάτου, λαμβάνωντάς τας παρὰ ἄρχοντος τῆς Βλαχίας φυγάδος ἐκεῖθεν συγγενεοῦς τῷ Πραγκοθάνῳ. Ὁ ἀναξ διηγούμενος τὰ τοιαῦτα τῷ Ἐπιτρόπῳ ἤκουε τὸ, α' Ἐγὼ δὲν τὸν ἐπρόβαλα ὅπου νὰ ἔχω χρέος νὰ ἀποκριθῶ διὰ τὸν » τρόπον τῆς διοικήσεώς του, ἢ καλῆς ἢ μὴ τοιαύτης· τόσον ἡξέρω, ὅπου » κατὰ τὴν προσταγὴν μου ἐπλήρωσε παλαιὰ πολλὰ του χρέη καὶ εἰς » Τούρκους καὶ εἰς Χριστιανοὺς, Ῥωμαίους τε καὶ Ἀρμένιους, καὶ εἰς Ἑ- » θραίους, διὰ τὰ ὅποια τὸν εἶχα παραγγεῖλει πῶς ἂν κινήσῃ τινὰς ἀγ- » γὴν εἰς τὸ διδάνι περὶ τῶν τοιούτων, θέλω διορίσει νὰ πληρῶτῃ τῷ ὁ- » φειλέτῳ μὲ ἀτιμίαν του. » Ἐν τούτοις ὁ Ἀραπάκης δίδει εἰδήσιν εἰς τὴν Πόρταν πῶς ἄρχοντες Βλάχοι κλέψαντες ἄσπρα τοῦ δοσίματος λεγομένου βακαρί του ἔφυγον, καὶ ἐζήτει φερμάνι νὰ τοὺς γυρίσῃ ὅπισω· (δὲν ἦτον ἐτ' ἐξ) αὐτοὶ ἔφερον μαγτζάρι πῶς ὁ Κωνσταντῖνος ἕως τότε νὰ ἐπῆρεν ἀπὸ

—1763

τὸν τόπον, εἰς διάστημα μηνῶν δεκαεννέα, δέκα χιλιάδες πουγγεῖα.) Τοῦ ἐδόθη ὁ ὀρίσμός· ἀλλὰ δύο τῶν ἀρχόντων οἱ προκριτότεροι δὲν ἐπιάσθησαν, καὶ ἤλθον εἰς τὸ Σταυροδρόμι, καὶ διὰ τοῦ ῥηθέντος Βλάχου δόντες τὸ ματζάρι τῷ Τζαλκαντζήζαδῃ, ἐδόθη τῷ ἄνακτι, ὅστις προστάττει εὐθὺς τὸ νὰ γράψῃ ὁ Ἀραπάκης τὴν αἰτίαν τῆς φυγῆς τῶν ἀρχόντων. Γράφει αὐτὸς ἅπερ ἀνήγγειλε πρῶτον διὰ ζώσης φωνῆς, τὴν κλειψίαν δηλαδὴ τοῦ βακαρίτου· ὅθεν ὀργισθεὶς προστάττει νὰ τὸν στείλουν εἰς τὸ κάτεργον ὡς ψεύστην, εἴτα ἐλθὼν εἰς τὴν Πόρταν εἶπε τῷ Ἐπιτρόπῳ νὰ καθαιρεθῇ ὁ Κωνσταντῖνος διὰ νὰ παρθοῦν αἱ 10 χιλιάδες τῶν πουγγείων. Ἀπεκρίθη τὸ, «Δὲν πιστεύω ποτὲ ὅτι νὰ ἐπῆρε τόσα, καὶ ἀπὸ τὰ ὅσα ἐπῆρε θέλει ἐξωδιάσει » διὰ χρεῖας τοῦ τόπου καὶ ἐπλήρωσε καὶ χρέη του παλαιά· ἀμὴ ἂν τὸν ἔμειναν καὶ τινα, τώρα ὅπου ἀκούει τὴν εἰρκτὴν τοῦ καπικεχαγιά του τὰ κρύπτει. Ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ ἐβγουν καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὸ κάτεργον. Διὰ γὰρ τοῦ Ταخίρη εἶχεν ὑποσχεθεὶ ὁ Νικόλαος Σούτζος τῷ ἄνακτι πουγγεῖα 30 διὰ τὴν ἐλευθερίαν του· καὶ διὰ τοῦτο εἶχε προβάλει ὁ βασιλεὺς καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Νικολάου Σούτζου εἰς τὸ πρόβλημα τοῦ Ἐπιτρόπου διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Ἀραπάκη.

*Ετεῖ σωτηρίῳ 1763, τοῦ Χιτζρὲ 1177.

Ὁ Ἀραπάκης καὶ ὁ Νικόλαος Σούτζος ἐλευθερωθέντες ζητοῦσι παρὰ τοῦ κεαγιά συστατικὰ γράμματα τοῦ Ἐπιτρόπου διὰ νὰ πύσῃ εἰς τοὺς δύο τόπους ἡ λογοτριβὴ ὅπου ἔγινε διὰ τὴν εἰρκτὴν τους, ἡ ὁποία ἐμποδίζει καὶ τὴν δασμολογίαν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἐπίτροπος εἶπε τὸ ὅτι καλῆτερον νὰ γίνουν μουκαρέρι χωρὶς νὰ πληρώσουν τὰ συνήθη, τὰ ὅποια θέλουν δώσει εἰς τὸν καιρὸν. Ἐγίναν λοιπὸν μουκαρέρι· ἀλλὰ τὸ μὲν τοῦ Καλλιμάχου ἀλήθευσε, τὸ δὲ τοῦ Κωνσταντίνου ἦτο πλαστὸν, καὶ ἀφοῦ ἐδόθη τῷ ἰσκέμνε-ἀγασὴ διὰ νὰ πηγαίῃ εἰς Βουκουρέστι, καθ' ὁδὸν παρὰ τῇ Ἀδριανοῦ ἐπέμφθη αὐτῷ παρὰ τοῦ ἄνακτος χάττι-σερίφι διὰ τὴν καθάρισιν τοῦ Κωνσταντίνου ἀπὸ τῆς ἡγεμονείας.

Ὁ Ἐπίτροπος ἀσθενῶν διαβήτηρ δὲν ἠθέλησε νὰ προβάλλῃ τινα διὰ τὴν αὐθεντείαν τῆς Βλαχίας, καὶ ἐρωτηθεὶς ποῖον θέλει οὐκ ἀνεδέχθη τὴν ὑπόθεσιν. Ὅθεν ὁ Ταχίρης ἐνέργησε παρὰ τῷ ἄνακτι τὸ νὰ γένῃ ὁ Κωνσταντῖνος Τζιχάνης Ρακοβιτζας, καὶ ἐφόρσε τὸ καθάδι κατὰ μῆνα Μάρτιον εἰς τὸ μπεϊλέρ-ὀδασὴ καὶ οὐκ εἰς τὸ ἄρζ-ὀδασὴ, διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ Ἐπιτρόπου. Εὐθὺς οὖν ἐφυλακώθησαν εἰς τὸν μουτζούρ-αγὰν οἱ δύο καπικεχαγιάδες τοῦ Κωνσταντίνου, ὃ τε Ἀραπάκης καὶ ὁ Μισογλους Ἀλέξιος.

Φθάσας ὁ ἰσκέμνε-ἀγασὴ εἰς τὸ Βουκουρέστι καὶ βουλλώσας τὰ πάντα δὲν εὗρεν οὐδὲ ὀβολόν, πολλοῦ γε δεῖ ἄσπρα. Ἐβόαλε τὸν Κωνσταντῖνον εἰς ἄλλο σπίτι· δὲν εἶχε νὰ φάγῃ, τὸν ἔτρεφαν οἱ ἄρχοντες, καὶ διὰ ἐξοδα τῆς στρατᾶς του τὸν ἔδωκαν μερικὰ ἄσπρα.

Θνήσκει ὁ Ῥαγίτης τῇ νυκτὶ τῆς κῆ τοῦ Μαρτίου ἧτις ἦν Παρασκευῇ,

καὶ γίνεται Ἐπίτροπος ὁ μεχτουπτζής, ὁ καὶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν διὰ τὴν ὀξύτητα τῆς ἀσθενείας τοῦ Ἐπιτρόπου ἀπὸ κεαγιάπει καίμακμάκης γενόμενος Χαμζᾶ-πασσᾶς. Εἰρκτῇ παραδίδονται εὐθὺς εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ ποσταντζήπαση ὁ Ἀλῆς καὶ οἱ δύο Ἀρμένιοι Καζέρης καὶ Πετρόζης. Ἐλθὼν ὁ τεφτερδάρης ἐβούλλωσε τὸν χαζνὲν τοῦ θανάτου Ἐπιτρόπου κατὰ τὴν συνήθειαν. Εἶτα μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐπνίγη ὁ Ἀλῆς ἀφοῦ ἐβασανίσθη διὰ νὰ μαρτυρήσῃ τὰ πλούτη του τὰ πολλὰ, καὶ ἐκρεμάσθη ὁ εἰς τῶν ῥηθέντων Ἀρμενίων Καζέρης.

Φθάσας ὁ ἡγεμὼν Κωνσταντῖνος εἰς τὴν Πόλιν φυλακώνεται καὶ πάλιν εἰς τοὺς Ἐπτὰ Κουλάδες, καὶ οἱ ἄρχοντές του φυλακώνονται εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ ποσταντζήπαση, ὁ Ἀραπάκης δηλαδὴ, οἱ δύο ἀδελφοὶ Μάνοι, Μανουήλ καὶ Γεώργιος Μπαλαμπάνης υἱοὶ τοῦ ἱατροῦ Μιχαλάκη, Ἀλέξανδρος ὁ υἱὸς τοῦ Ποστελνίκου Κωνσταντίνου καὶ Φώτιος ὁ ἱατρὸς τοῦ αὐθέντου, καὶ ζητοῦνται παρ' αὐτῶν αἱ 10 χιλ. πουργεῖα ποῦ εἶναι καὶ ποῦ ἐδόθησαν.

Οἱ ἀρχιερεῖς βεβαρημένοι ἀπὸ τὰ δάνεια καὶ ζημίας τοῦ Κοινοῦ διδῶσι λίβελλον τῷ ἄνακτι δεινοπαθῶς προσκλαιόμενοι αὐτοὶ τε καὶ πολλοὶ τοῦ χριστιανώμου πληρώματος κατὰ τοῦ Ἰωαννικίου, τῇ καὶ τεῦ Μαῖου. Εὐρέθη εἰς τὴν Καραμανίαν διὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου. Ἐκεῖ οὖν εὐρὼν αὐτὸν ὁ τζαρούσης ἀπήγαγεν ἐξόριστον εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος ἐκπεσόντα τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου.

ΚΕΦ. ΙΑ΄.

Πατριαρχεῖα Σαμουήλ Κωνσταντινουπολίτου τοῦ ἀπὸ Δέρκων.

Τῇ ὑστεραίᾳ συναχθέντες ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ κλείσαντες τὰς πύλας ἐκλέγουσιν ἄλλοντα καὶ ἀντιφάσκοντα λίαν τὸν Δέρκων Σαμουήλ. Ἐκαστος τῶν ἀρχιερέων καλῶς ἔχων τὰ περὶ τὸν βίον ἀποφεύγει βεβαιότατα τὴν πατριαρχεῖαν αὐτοῦ τοῦ θρόνου μὲ τὸ νὰ εἶναι δυσβάστακτος διὰ τε τὰς διοικήσεις καὶ διὰ τὰ ἄλογα ζητήματα τῶν προϋχόντων ἀλλογενῶν τε καὶ ταυτογενῶν, καὶ τὸ δὴ χεῖριστον διὰ τὴν πρὸ ὀφθαλμῶν πτώσιν, ὡς

ἐπὶ τὸ πλεῖστον σύντροφον μὲ ἐξορίαν. Ἀπελθὼν οὖν εἰς τὴν Πόρταν μὲ ὄλον τὸ ἀρχιερατικόν τε καὶ ἱερατικὸν σύστημα διὰ τὴν συνήθη χλαμύδα, τὸ πρῶτον ζήτημα ὅπου ἐζήτησε παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου Χαμζά-πασσᾶ ἦν τὸ νὰ γένῃ ὀρίσμός μὲ χάττι-σερίφι διὰ νὰ διαιεσθῇ ἡ βούλλα τοῦ πατριάρχου εἰς τέσσαρα· καὶ τὸ μὲν ἓν μέρος νὰ κρατῇ ὁ πατριάρχης, τὰ δὲ λοιπὰ τρία ἄλλοι τρεῖς ἀρχιερεῖς τῶν ἐγκρίτων· καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴν ἡμπορῇ πλέον ποτὲ ὁ πατριάρχης νὰ βουλλῶνῃ κανένα ἄρζι διὰ τινα ὑπόθεσιν ἢ ἐκκλησιαστικὴν ἢ πολιτικὴν τοῦ Γένους χωρὶς τὴν συγκατάθεσιν καὶ θέλησιν τῆς συνόδου, καὶ ἀκολούθως νὰ μὴν ἡμπορῇ ἢ νὰ προδικάσῃ τινα εἰς μητρόπολιν ἢ νὰ στείλῃ τινα τῶν ἀρχιερέων εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ χωρὶς κοινὴν γνώμην καὶ συνοδικὴν ἀπόφασιν· ἔγινε λοιπὸν τὸ χάττι-σερίφι καὶ τοῦ ἐδόθη.

Ὁ Ἐφέσου Διονύσιος διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ τῶν καταδρομῶν τῶν ἀπὸ τῶν συγγενῶν τοῦ ἀδικηθέντος πρῶν Ἐφέσου Ναθαναὴλ μετατίθεται εἰς τὴν μητρόπολιν τῶν Δέρκων, πληρώσας τῷ Σαμουήλ λόγῳ παραιτήσεως πουργεῖα 60· ἐξ ὧν ἐπλήρωσεν ὁ Σαμουήλ, προσθεὶς καὶ ἄλλα ἐξ ιδίων, τὰ ἑξοδα τῆς πατριαρχείας του, κατὰ τὸ προεκδοθὲν χάττι-σερίφι ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Σεραφεῖμ.

Ὅστις ἀναφανεῖς καὶ ἀπολογηθεῖς εἰς τὰ ψεῦδη τοῦ προθεωρηθέντος λογαριασμοῦ καὶ ἀποδείξας αὐτὰ συκοφαντίας πληρώνει εἰς τὸ Κοινὸν τὰ ὅσα εὑρέθησαν νὰ ἔλαβε παρὰ κανόνας 30 πουργεῖα, καὶ λαβὼν ἐξοφλητικὸν ἀπῆλθεν εἰς τὸ ἀγιώνυμον Ὅρος, δοθείσης αὐτῷ ἀδείας νὰ ἀπέρχεται τὸ θέρος καὶ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ἀγίου Προδρόμου τὸ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Σερόρων.

Τὰ χρέη τοῦ Ἰωαννικίου εἰς τε τὸν Καθάκον διὰ κουμάσια καὶ εἰς τὸν Ἀραβὰ διὰ γκετζμέδες καὶ τζιμπούκια, καὶ εἰς τοὺς σεκερτζήδες διὰ ζαχαρικά καὶ δεζέρτα πληρώνονται παρὰ τοῦ Σαμουήλ· ἐκεῖνος μὲ τὸ νὰ ᾔητον ἐξόριστος, ἐφώναζον καθ' ἡμέραν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸ πατριαρχεῖον· ὅθεν ἔγινεν ἄφρευκτον τὸ νὰ πληρωθοῦν αὐτοὶ τε καὶ ἄλλοι.

Γράφει ὁ Σαμουήλ τῷ Κύπρου Παΐσιῳ νὰ πληρώσῃ 1,500 γρόσια τῷ προρρήθέντι διακόνῳ Κυπριανῷ διὰ τὴν προρρήθεισαν ζημίαν του, ὃ καὶ ἐγένετο.

Ἐξοῦται ἀπὸ τὸ καπικεχαγιαλίκι τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Κωνσταντίνου Τζιχάνη τοῦ Ρακοβίτζα ὁ Χάτμανος Γεώργιος, καὶ γίνεται ὁ προρρήθεις υἱὸς τοῦ Σταυράκη Σπαθάρης Γεώργιος. Τὸν ἐζήτησε μὲ ἄρζι του κατὰ μῆνα Ἰούνιον διὰ νὰ γένῃ καπικεχαγιας του. Πέμπει εἰς τὸ Βουκουρέστι διὰ Ποστέλνικον τὸν Ἀντίοχον Μουρούζην μὲ προσταγὰς ἀλλοκότους, προστάττωντας τὸν αὐθέντην νὰ μὴν ἀνακατῶνεται εἰς οὐδεμίαν τοπικὴν ὑπόθεσιν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1764.

Καθαίρεται ὁ Ἐπίτροπος Χαμζά-πασσᾶς καὶ γίνεται Ἐπίτροπος τώρα

τρίτην φοράν κατὰ μῆνα Φεβρουάριον ὁ αὐτὸς Μουσταφᾶ-πασσᾶς ὁ προῤῥηθεὶς, υἱὸς τοῦ Ἀπτούρραχμάν-πασσᾶ.

Μὴ ὑποφέρων ὁ ἡγεμὼν Κωνσταντῖνος τὸν δεσποτισμὸν τοῦ υἱοῦ τοῦ Σταυράκη Γεωργίου, ὅπου ἤθελε νὰ τὸν μεταχειρίζεται ὡς δούλον διὰ νὰ τελειώνῃ τὰς προσταγὰς του καὶ κάθε του παραμικρὸν θέλημα, καὶ αὐτὸς νὰ μὴ ἔχῃ ἄδειαν νὰ κάμνῃ οὐδὲ τὸ παραμικρότερον πρᾶγμα, διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴν πολλήν του λύπην καὶ ἀγανάκτησιν ἐδόθη εἰς τὴν πόσιν τοῦ πνεύματος τῆς μελίσσης.

Θεωρεῖ ὁ νέος καπιεχαγιάς υἱὸς τοῦ Σταυράκη τὸν λογαριασμὸν τοῦ Χατμάνου μὲ ὕβρεις καὶ καταφρονήσεις καὶ μὲ ἐπιφορτισμοὺς ἀδίκους καὶ κλεψίας ἐν συκοφαντίᾳ, διὸ καὶ ὡς ἔνοχον τὸν ἐξορίζει εἰς τὴν Μάγουσαν τῆς Κύπρου, ἥτοι εἰς τὸ Ἀμμόχωστον καλεπέντην, ὅπου καὶ θνήσκει ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τῆς λύπης.

Προΐουσῶν τῶν ἡμερῶν κατήντησεν ὁ ἡγεμὼν εἰς τόσῃν ὑπερβολικῇν μεταχειρίσιν τοῦ πνεύματος τῆς μελίσσης, ὅπου ἔπινε τὸ ἡμερονύκτιον 50 ἢ 60 γυαλιά· ὑπέπεσεν οὖν εἰς μεγάλην ἀνορεξίαν καὶ τέλος ὑπὸ ἀτροφίας θνήσκει περὶ τὰ τέλη τοῦ Φεβρουαρίου ἡγεμονεύσας μῆνας 9. Καὶ ἀναβιβάζει εἰς τὴν ἡγεμονείαν ὁ αὐτὸς υἱὸς τοῦ Σταυράκη τὸν ἀδελφόν του Στέφανον Ρακοβίτζαν, ἐνεργήσας τὴν ἡγεμονείαν ἀμέσως μὲ τὸν βασιλέα καὶ παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ Ἐπιτρόπου, ὃν τινα κατῴρθωσεν εὐθὺς καὶ ἔδωκε τὴν γνώμην του.

Εἶναι μέχρι τοῦδε εἰς τὸν φούρνον τοῦ ποσταντζήπαση καθειργμένοι οἱ προῤῥηθέντες ἄρχοντες τοῦ ἡγεμόνος Κωνσταντίνου τοῦ Μαυροκορδάτου διὰ τὰ ζητούμενα ἄσπρα, καὶ διορίζεται ὁ Σπαθάρης Γεώργιος υἱὸς τοῦ Σταυράκη νὰ διατάξῃ τὴν ὑπόθεσίν τους. "Οθεν κόπτει τὸν τζερεμέν τους καὶ τοὺς ἐβγάξει τῆς εἰρκτῆς, καὶ ὑπόσχεται τῷ ἄνακτι νὰ ἐβγάλῃ καὶ ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας Βλάχους δι' αὐτὰ τὰ ἄσπρα καὶ ἄλλα 700 πουργεῖα.

Πρὸ τινων μηνῶν ὁ προῤῥηθεὶς Γεώργιος Καρατζᾶς, υἱὸς τοῦ ἱατροῦ Σκαρλάτου Καρατζᾶ, τῇ προστασίᾳ τοῦ ἀρχιατροῦ τοῦ βασιλέως γίνεταί εἰς τῶν ἱατρῶν τοῦ σεραῦ. Σκοπὸς δὲ τοῦ τε πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ τὸ νὰ γνωρισθῇ τῷ ἄνακτι ὅτι εἶναι εἰς τὴν δούλευσίν του.

*Εἰς δύο καὶ μῆνας δέκα ἡγεμονεύσαντα Μολδαβίας τὸν Γρηγόριον υἱὸν τοῦ Καλλιμάχη καθαιρεῖ ὁ βασιλεὺς, καὶ τῇ ὑψηλῇσει τοῦ αὐτοῦ Σπαθάρη Γεωργίου Σταυράκη γίνεταί ἡγεμὼν Μολδαβίας ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Γρηγόριος ὁ Γκίκας, ὁ καὶ υἱὸς τοῦ φονευθέντος Δραγομάνου Ἀλεξάνδρου Γκίκας, καὶ γίνεταί Δραγομάνος τῆς Πόρτας ὁ ῥηθεὶς Γεώργιος Καρατζᾶς τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ἐπιτρόπου Μουσταφᾶ-πασσᾶ, συνεργοῦντος τοῦ αὐτοῦ Σπαθάρη Γεωργίου Σταυράκη· ἀλλὰ μετὰ μικρὸν λοιμῶ συνεχόμενος θνήσκει.

Φέρνει ὁ Σπαθάρης Γεώργιος τέσσαρας μεγάλους ἄρχοντας ἀπὸ τῆς Βλαχίας, καὶ ἐπειδὴ εἶχεν ὑποσχεθεὶ τῷ βασιλεὶ νὰ πληρώσῃ καὶ τὰ 600 πουργεῖα ὅπου ἐχρεώσται τῷ βασιλεὶ ὁ θανὼν Κωνσταντῖνος ὁ Ρακοβίτζας διὰ τὴν αὐθεντείαν του, ἔξω ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπου ἔταξε διὰ τὴν αὐθεντείαν τοῦ

νέου αὐθέντου Στεφάνου βοεβόδα, ζητεῖ παρ' αὐτῶν τελεσφορίαν πολλήν διὰ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν τῶν χρῶν. Τὸν ἀπεκρίθησαν ὅτι διὰ τὸ χρέος τοῦ θανόντος ἄς ἔλθῃ ὁ Ἰπράηλ-ναζιρὴς νὰ καταγράψῃ τὴν περιουσίαν του, βουλ-λωθεῖσαν εὐθύς μετὰ τὸν θάνατόν του, καὶ νὰ τὴν ζητιμῇ, καὶ ἂν δὲν ἐβγῇ ἡ ποσότης τῶν 600 θέλουν ἀποπληρωθεῖ τὰ ἐλλείποντα ἀπὸ τὸν τό-πον, ὅστις μὲ ἄνεσιν τῶν κατοικητῶν τὸ περισσότερον ὅπου ἡμπορεῖ νὰ δώσῃ τὸν χρόνον εἶναι 5,000 πουργεῖα, καὶ ἂν ζητηθοῦν περισσότερα εἶ-ναι κίνδυνος νὰ σκορπισθῶσιν οἱ κατοικηταί του. Τοὺς εἶπεν ὕστερον διὰ τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως ζητούμενα ὡς ἄσπρα τοῦ Κωνσταντίνου Μαυροκορ-δάτου· ἀπεκρίθησαν τὸ ὅτι ἡξέρουν πῶς δὲν ἔχει οὔτε ὀβολόν. Βισσθέν-τες ἀπειλαῖς διὰ τὴν πληρωμὴν τοὺς ὡς παρ' αὐτοῦ ὑποσχεθεῖσαν, εἶπον τὸ ὅτι εἰσι τινες εἰς τὴν Βλαχίαν ὅπου ἡ διὰ δούλευσιν τοὺς τὰ κατὰστιχα τῆς βιστιαρίας πῶς νὰ ἔλαβον ἄσπρα παρὰ τοῦ Κωνσταντίν-βοδα, καὶ ἐ-κεινα, ἂν τὸ εὖρῃ εὐλογον, ἄς ζητηθοῦν· ἀπεκρίθη τὸ νὰ ζητηθοῦν καὶ αὐτὰ καὶ εἰ τινί τι ἐχάρισε νὰ ἐπιστραφῇ. Ἡ περιουσία τοῦ Κωνσταντίνου Ρα-κοβίτζα ἐξετιμῆθη κάτι τι περισσότερον ἀπὸ τὰ 800 καὶ ἐστάλη εἰς τὴν Πόλιν· τὰ δὲ δοθέντα παρὰ τοῦ Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτου συνεπεσώ-θησαν μόνον εἰς διακόσια πουργεῖα.

Φθάσας εἰς τὸ Βακαρέστι ὁ Στεφάν-βοδας, τῇ ἡμέρᾳ καθ' ἣν ἐμελλεν εἰσελθεῖν εἰς τὴν κούρτην μὲ τὸ συνειδισμένον ἀλαῖ φονεύει κατὰ τὴν προ-σταγὴν τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου Σταυράκη τὸν Στεφανάκην Ῥωμαῖον Πολί-την τὸν προῤῥηθέντα περὶ τῆς ἐξώσεως τοῦ Ματθαίου βοεβόδα, καὶ ἀνα-σκολοπίζει τὸν ἄρχοντα Μπαζέσκουλον ἐμπρὸς εἰς τὴν πόρταν τῆς κούρτης δι' ἧς ἐμελλε διελθεῖν.

Ἐσυνειθίζον οἱ πατριάρχαι πρὸ πολλοῦ νὰ ἐβγάλλουν τὸν χρόνον πέντε δίσκους, ἥτοι τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων, τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, τῶν Βαΐων καὶ τοῦ Πάσχα, καὶ ἔδιδον εἰς αὐτοὺς καὶ ἀρχιερεῖς καὶ ἄρχοντες φλωρία ἀπὸ 10 ἕως 4, ἐσφραγισμένα καὶ ἐπι-γεγραμμένα μὲ τὴν βούλλαν καὶ τὸ ὄνομα ἐκάστου· ἔδιδε καὶ ὁ χύδην λαὸς ὅ τι ἠδύνατο, μέχρι καὶ τοῦ λεγομένου παρ' αὐτῶν πρὸς δὲ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ἱερομόναχοι οἱ ἐμβότοι κιάζοντες τὰς ἐκκλησίας τῆς Πόλεως, τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ Καταστένου εἶχον χρέος, κατὰ παλαιὰν συνήθειαν, κομίζειν τῷ πατριάρχῃ ἕκαστος αὐτῶν τὴν Ἀποκρέω ὄρνιθας 20, καὶ τὴν Τυρινὴν καί-μακρια, καὶ τὴν ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τῶν Βαΐων ἰχθύας τῶν με-γάλων, καὶ τὸ Πάσχα αὐγά καὶ ἀρνία, καὶ ἀπὸ αὐτὰ ὅλα ἐμοίραζεν ὁ πα-τριάρχης εἰς ὅλα τὰ ἀρχοντικά σπίτια τοῦ Φαναρίου. Φιλότιμος οὖν καὶ μεγαλοπρεπὴς ὁ Κύρ Σαμουήλ δὲν κατεδέχθη ὅλον τὸν χρόνον νὰ ἐβγάλῃ τοὺς δίσκους, κατήργησε καὶ τὴν κακὴν αὐτὴν συνήθειαν τῆς τελεσφορίας ὀρνίθων τε καὶ τῶν λοιπῶν, κατιδὼν ὅτι οἱ ἱερεῖς ὅπου τὰ ἔφεραν αὐτὰ μό-λις εἶχαν μὲ τί νὰ ζωοτραποῦν οἱ μὲν μὲ τὰ τέκνα τους, οἱ δὲ ἱερομόνα-χοι ἑαυτοὺς θρέψαι οὐκ ἠδύνατο. Ἐκτοτε οὖν οὔτε δίσκους ἐβγάζουν πλέ-ον οἱ πατριάρχαι, οὔτε ὀρνίθας καὶ τὰ λοιπὰ ζητοῦν παρὰ τῶν πενεστάτων

ιερέων τε καὶ ιερομονάχων, καὶ μακαρίζεται μέχρι τῆς σήμερον διὰ τοῦτο ὁ Κύρ Σαμουήλ παρὰ πάντων τῶν ἐμδατοικιζόντων τὰς ἐκκλησίας.

Βαρβαρότητι καὶ ἀπηνείᾳ φερόμενος ὁ Σπαθάρης Γεώργιος Σtauράκη παίρνει ἀδίκως καὶ παραλόγως παρὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ διὰ τὸν κασαμπιέ πουγγεῖα 50, κατὰ τὸ προῖρηθὲν ἱλάμι τοῦ Μολδοβαντζή· τὰ ἐδωκεν ἄκων καὶ στένων φοβούμενος τὰς καταδρομὰς καὶ τὴν δι' αὐτῶν μεγαλύτεραν ζημίαν τῆς ἐκκλησίας· κατηράσθη δὲ καὶ οὐκ ὀλίγον τὸν Σπαθάρην Γεώργιον Σtauράκογλου ὁ Σαμουήλ.

Διὰ μεσιτείας τοῦ νέου ἡγεμόνος Μολδαβίας γίνεται Μελενίκου, ὡς μὴ ὤφελεν, ὁ ῥηθεὶς ποτὲ πρωτοσύγκελλος τοῦ Σεραφεῖμ Διονύσιος· δὲν ἐγινε δὲ καλὸν τοῦτο εἰς τὴν ἐκκλησίαν· κατὰ γὰρ τὸ φιλοτάραχόν του διὰ τοῦ Προύσης Μελετίου τοῦ καὶ ὕστερον Νικομηθεΐας γενομένου ἐζημίωσαν οὐκ ὀλίγα τὴν Ἐκκλησίαν κινεῦντες ἀλλαξοπατριαρχεῖαν ἐπὶ τε τοῦ Θεοδοσίου καὶ τῆς δευτέρας πατριαρχείας τοῦ Κύρ Σαμουήλ, ὡς ἐν τοῖς ἰδίοις χρόνοις, ἦν διδῶ θεός, καταγραφῆσεται.

Δίδει ὁ πατριάρχης Σαμουήλ λογαριασμὸν τῆς πατριαρχείας του, καὶ εὐρέθη ὅτι νὰ ἐπλήρωσε χρέος εἰς ξεπεσμὸν κεφαλαίων γρόσια 84 χιλ. καὶ 114, καὶ νὰ ἐξέπεσε μὲ σοῦλφι κεφάλαια γρόσια 32 χιλ. καὶ 528· τὰ πάντα γρόσια 116,642.

Ἄρχισε νὰ φέρεται ὁ Σπαθάρης Γεώργιος οὐ μόνον ἀπανθρώπως, ἀλλὰ καὶ οἷα δὴ τις μαινόμενος, καὶ τὸ σύνολον μανιακός. Ἐξορίζει τὸν Χῖον Δημήτριον Σκαναβὴν, τὸν χατζή-Ἀσλάνην καὶ τὸν Μανόλην τζεβαερτζήδες, καὶ τὸν ῥηθέντα Σπαθάρην Ἰάκωβον Ρίζον. Ἄλλ' αὐτοὶ οἱ ἐσχατοὶ δύο φυγῇ τὴν σωτηρίαν εὗραντο. Ἀποκτᾷ καὶ τὸς δι' αὐτάς τὰς ἐξορίας πολλοὺς ἐχθροὺς, μάλιστα τὴν Ζεϊνέπ-σουλτάνην τὴν καὶ σύζυγον τοῦ Μουσουνογλου διὰ τὸν Σκαναβὴν, καὶ τὸν καζασκέρην καὶ βέισουλ-ούλεμὰ Ὁσμὰν-μουλλᾶν-ἐφένδην διὰ τὸν Μανόλην τζεβαερτζήν· καὶ ταῦτα πάντα τολμᾷ μὲ τὴν ὑπεράσπισιν καὶ φιλίαν τοῦ καχβετζήπαση τοῦ βασιλέως Ναξή ἐφένδη.

Συμφύρεται καὶ εἰς τὴν ἔριδα καὶ λογοτριβὰς ὅπου εἶχον οἱ Ἰβηρίται μὲ τὰ λοιπὰ μοναστήρια, μάλιστα Λαύρας καὶ Βατοπεδίου, καὶ πεισματωδῶς φερόμενος διὰ βοήθειαν τῶν Ἰβηριτῶν γίνεται αἷτιος τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὸ Ὅρος προύχοντά τινα τῶν Τούρκων πρὸς ἀπαριθμησιν τῶν καλογήρων· ἥς τινος γνωσθεΐσης εἰς τὴν αὐλὴν διώρισε τῶρα πρῶτον χαράτζια τοῖς ἐκεῖσε μοναστηριακοῖς, τῶν ὁποίων ὁμποχτζὰς κοστιίζει τὸν χρόνον 15 πουγγεῖα, ἅπερ ὥρισεν ὁ ἀναξ νὰ εἶναι εἰσόδημα τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας, καὶ τοῦ τὰ πληρώνει ἡ μεγάλη μέση ἐτησίως, 625 γρόσια ἀνὰ ἑκαστον μῆνα. Τὴν σήμερον ὅλα τὰ ἐτήσια ἐξοδα τοῦ Ὁρους εἰσι τὰ ἐξῆς:

Γρ. 1,500	διὰ τὸ κρέας τοῦ ὀτζακίου τοῦ μποσταντζήπαση·
» 666	διὰ τὸ κελπάζι·
» 533 ἄσ. 40	μουκατᾶς ὁλου τοῦ Ὁρους·
» 7,000	χαρτζιλίκι τοῦ βασιλέως, τζέπι-χοумаγιὸν λεγόμενον·

— 4765

Γρ. 1,501	60 πέντζαις.
» 2,500	τὸ ἀγαλίκι τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ποσταντζήπαση·
» 1,000	διὰ τροφὴν του·
» 5,000	τὸ δέκατον ἐλαιῶν, ἀμπελώνων, φουντουκιῶν, κερσιῶν κτλ.
» 10,000	διάφορα χρεωστουμένων κεφαλαίων·
» 7,500	ποχτζῆς τῶν χαρατζίων·

» 37,200 γρόσια σοῦμα καὶ ἄσπ. 100.

Τοῦτο καρπὸς τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου.

Ἦμουν μέγας Σπαθάρης εἰς Βουκουρέστι· ἔγραψα ἱκανὰ τῷ Σπαθάρη Γεωργίῳ διὰ τὴν τοῦ τόπου κατάστασιν, καὶ ἔγραψε τὰ εἰκότα τῷ αὐθέντῃ· ἀλλ' ὁ Στάθης καὶ ὁ Δημήτριος Φωτίου δὲν ἀφῆκαν τὸν Στεφάν-βοδα νὰ ἐνεργήσῃ τὰ γραφόμενα, καὶ ἀπεκρίθησαν καὶ αὐτοὶ τε καὶ ὁ αὐθέντης τῷ Σπαθάρη Γεωργίῳ ἀναιροῦντες τὰ παρ' ἐμοῦ γραφέντα.

Ἔτει σωτηρίῳ 1765.

Ἐλευθεροῦται τῆς ἐξορίας ὁ Ἰωαννίκιος διὰ τοῦ ἀνεψιοῦ του Γεωργίου Καρατζᾶ τοῦ Δραγομάνου. Ἐλθόντι βιάζει αὐτὸς τὸν Σαμουήλ νὰ δώσῃ τῷ Ἰωαννικίῳ τὰ δύο μοναστήρια εἰς τὴν Χάλκην, τῆς Παναγίας καὶ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, καὶ τὸ μοναστήρι τῆς νήσου Πρώτης μετὰ καὶ τῆς ὁλοκλήρου νήσου, σταυροπήγια ὄντα πατριαρχικά. Τούτοις οὐκ ἀρκεσθεὶς ζητεῖ νὰ τοῦ δίδωνται ἐτησίως καὶ δύο χιλιάδες γρόσια. Ἀντιλέγει ὁ πατριάρχης μὲ συμβουλὰς προβάλλων τὸ πολὺ χρέος τοῦ Κοινοῦ, τὸ ἀδύνατον ὅπου ἔχει εἰς τὸ νὰ πληρώνῃ τὰ διάφορα Χριστιανῶν καὶ μάλιστα ἀδυνάτων Χριστιανῶν, καὶ τὸ ἀμύχανον ὅπου ἔχει εἰς τὸ νὰ ἐλεήσῃ πτωχοὺς, χήρας, ὀρφανὰ καὶ φυλακωμένους. Δὲν ὁμαλίζουσι τὴν ἐπιμονὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ οἱ κοινωφελεῖς λόγοι αὐτοί· διὸ καὶ μὴ στέργοντι τῷ Σαμουήλ μῆτε δεχομένῳ κατὰ τινα τρόπον τὴν τοιαύτην ζημίαν ἐπιφέρει βίαν καὶ προσταγὴν παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου, καὶ διορίζονται τὰ ζητούμενα, καὶ δίδονται καὶ μέχρι τῆς σήμερον τὰ 2,000 γρόσια.

Ἐπειδὴ καὶ τὰ ἄσπρα τὰ διὰ τὸν Κωνσταντῖνον Μαυροκορδάτον ἦσαν ἐλλιπῆ, εἰρκτῇ παραδίδωσιν ὁ ἡγεμὼν Στέφανος, κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου Σταυράκη, διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐναπολειφθέντων, ἄρχοντας μεγάλους Βλάχους 18 ἀδίκως καὶ παραλόγως καὶ τοὺς σιδηροδεσμῇ κατὰ τε τὸν τράχηλον καὶ τοὺς πόδας τῇ ἐ τοῦ Ἰανουαρίου.

Ἀγοράζει ὁ Γεώργιος Δραγομάνος τῆς Πόρτας τὸν εἰς τὸν Παλατᾶν βιρανὲν καὶ γχιαβγκίρι τοῦ Σπαθάρη Νικολάου Ῥωσσέτου, καὶ ἀνεγείρει ἐκ βάθρων οἶκον ξυλόκτιστον καὶ πολυέξοδον, δανεισθεὶς δι' αὐτὸν πουργεῖα εἰκόσι καὶ παρὰ τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου Σταυράκη.

Ὅστις παρενοχλεῖ τὸν πατριάρχην Σαμουήλ καὶ πάλιν διὰ νὰ κάμῃ δρύ-

στρας ἐκείνον ὁποῦ συνοδικῶς δὲν εὐρέθη εὐλογον· καὶ ἐπαγαγὼν βίαν, γίνεται ὁ λόγος του δι' αὐτὸν ὅστις καὶ μέχρι τοῦδε ἔχει τὴν ἐπαρχίαν.

Εἶτα ἔχων διαφωνίαν τινὰ μέ τινας Ἀρβανιτοχωρίτας ἐμήνυσε τῷ πατριάρχῃ νὰ τοὺς στείλῃ εἰς τὸ κάτεργον· προφανοῦς οὔσης τῆς ἀδικίας δὲν δίδει τὸ ἄρξι, καὶ αὐτὸς ἀγανακτῶν ἐπαπειλεῖ τὰ ἔσχατα.

Θανόντος δὲ καὶ τοῦ Νικαίας παρενοχλεῖ καὶ διὰ τὴν προδιόασιν, προβάλλων ὃν αὐτὸς θέλει. Ἀποβάλλει τὸ ζήτημά του ὁ Σαμουήλ, ἀλλὰ φοβούμενος σκευωρίαν τινὰ κατ' αὐτοῦ διὰ τὸ ὀρμητικόν του, καὶ παρακινούμενος καὶ παρὰ τῶν Σούτζων δίδωσι κατ' αὐτοῦ λίβελλον τῷ ἀνακτι. Καλοῦνται εἰς τὴν Πόρταν, (ἀφοῦ ὁ πατριάρχης κατὰ τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου παρόντος εἶπε πολλὰ πρὸς ἔλεγχον τῷ κεαγιάπεη καὶ ἀναπολογητῷ μείναντος·) διὰ τὴν δύναμιν τοῦ Ἐπιτρόπου Μουσταφᾶ πασᾶ τοὺς εἰρηνοποιεῖ ὁ κεαγιάπεης. Ἀλλ' ὁ ἀναξ διὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ πατριάρχου λαβὼν αὐτὸν εἰς κακὴν ὑπόληψιν, ἤρξατο ἔκτοτε ἐξετάζειν τὰ κατ' αὐτόν.

Ὁ Ἐπίτροπος ὑποπτέυετο νὰ μὴ τὸν φονεύσῃ ὁ βασιλεὺς, ὡσὰν ὁποῦ ἐπὶ τῆς τότε ἐπιτροπικῆς του εἶχε φονεύσει δηλητηρίῳ ὁ σουλτὰν Ὁσμάνης τὸν ἀδελφόν του σουλτὰν Μεχμέτην διὰ τοῦ τότε ἀρχιατροῦ Χαλεπλῆ, ὃν καὶ ἐφόνευσεν εὐθὺς βασιλεύσας, ὡς εἴρηται, ἔτει σωτηρίῳ 1754· εἶχεν οὖν ὑποψίαν διὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ ἔζη βίον ἀβίωτον· ὡς Ἐπίτροπος γὰρ ἠδύνατο μὲ συμβουλὰς νὰ ἐμποδίσῃ τότε τὸν θάνατον. Ὁ Σπαθάρης Γεωργίος κατανοῶν τὴν αἰτίαν καὶ τῆς λύπης καὶ τοῦ φόβου του, προσέβαλεν αὐτῷ τὸ, «ἐπειδὴ καὶ εἰς τὴν Λεχίαν εἶναι σύγχησις, (μὲ τὸ νὰ μὴ θέλουν » οἱ Λέχοι νὰ δεχθῶν εἰς ῥῆγὰ τὸν Πονιατόβσκη, ὃν τινα διώρισεν αὐτοῖς » ἡ βασιλὶς τῶν Μοσχόβων Αἰκατερίνη ἡ Β'), ἂν οἱ Λέχοι ζητήσουν βοή » θεῖαν τῆς Πόρτας δι' αὐτὸ, παίρνωντας τὸ σαντζάκι καὶ κινῶντας κατὰ » τῶν Ρούσσων ἡσυχάζεις» καὶ τὸν ὑπεσχέθη νὰ στείλῃ νὰ φέρῃ ἔγγραφον τῶν Λέχων ζητούντων τὴν βοήθειαν τῆς Πόρτας διὰ νὰ μὴ τοὺς γένῃ ῥῆξ ὁ Πονιατόβσκης. Γράφει λοιπὸν τῷ Στεφάνῳ βοεβόδα καὶ στέλλει τὸν ἱατρὸν Σαοὺλ διὰ νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν Λέχων τὸ προβληθὲν ἔγγραφον. Διέτριψεν ἐκεῖ ὁ Σαοὺλ μῆνας ἑξὶ διὰ νὰ λάβῃ τὸ ἔγγραφον· ὅθεν ἐγνώσθη τὸ πρᾶγμα εἰς πολλοὺς, οὓς τινας μετεχειρίζετο ὄργανα διὰ τὴν τελείωσιν τοῦ ἔγγραφου, καὶ τέλος οὐδὲν διαπραξάμενος ἔφερε μόνον ἓν γράμμα τρυ ἐπισκόπου τῆς Κρακοβίας, κάκεινο οὐδὲν χρήσιμον περιέχον. Ἐλεγεν ὁ Σπαθάρης Γεωργίος τῷ σουλτὰν Μουσταφᾶ πῶς δὲν ἔχει ποσῶς οὔτε τὸ θάρρος οὔτε τὴν οικειότητα τοῦ Ἐπιτρόπου· ἀφοῦ ἔμαθεν οὖν τὸ κίνημα αὐτὸ τὸ εἰς τὴν Λεχίαν τὸν ὥργισθη τὸ σύνολον, καὶ ἐπρόσταξε τὸν χειρουργὸν τῆς βασιλικῆς αὐλῆς Κωνσταντῖνον πιστόν του καὶ κομίζοντα τῷ ἀνακτι πάντοτε τὰ ἔγγραφα τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου, τὰ τε περὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς Βλαχίας καὶ ἄλλα περὶ διαφόρων ἄλλων ὑποθέσεων καὶ εἰδήσεων τῆς Εὐρώπης, νὰ μὴ φέρῃ πλέον ἔγγραφόν του, καὶ νὰ τὸν εἰπῇ νὰ τὰ στέλλῃ εἰς τὴν Πόρταν.

Θνήσκει ἐν τούτοις καὶ ὁ καχβετζήπασης τοῦ ἀνακτος Ναξῆς ὁ καὶ εἰς ἄκρον ὑπερασπιστῆς τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου.

Ἦλθε καὶ ὁ Μολδοβαντζῆς ἡγεμὼν εἰς τὸ Βιδίνι, ἐχθρὸς τοῦ παλαιῶς διὰ τὸν ῥηθέντα κασαμπιέ· κακολογοῦντας ἄλλως καὶ τοὺς Βιδινλῆδες κατὰ τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου τοὺς ἀφίνει καὶ πέμπουν εἰς τὴν Πόλιν ὅπερ ἤθελον ἐνυπόγραφον ἔγγραφόν τους, ἐν ᾧ ἔγραφον καὶ τὸ ὅτι βεβαρῆμένοι οἱ ὑποχέριτοι τῆς Βλαχίας ἀπὸ τὰ πολλὰ δοσίματα ἔφυγον εἰς τὴν Οὐγγρίαν 70 χιλ. φαμελίας· τῇ ἀληθείᾳ εἶχον φύγει, ὅχι τόσαι ὅμως· κατέγραφον δὲ αὐτοὶ καὶ τὰ δοσίματα.

Καθαίρει οὖν πρῶτον κατὰ μῆνα Μάιον τὸν Ἐπίτροπον Μουσταφᾶ-πασσᾶν, καὶ ἐξορίσας εἰς τὴν Μιτυλήνην φωνεῖ, καὶ κάμνει Ἐπίτροπον, κατὰ μῆνα Μάιον, τὸν Μουσούνογλου Μεχμέτ-πασσᾶν· ἦν δὲ καὶ τῆς ἐχθρὸς τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου διὰ τὸν Σκαναβὴν, ὡς ἀνὴρ τῆς Ζεϊνέπ-σουλτανῆς.

Ἀνταμώσας ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς τὸν Ἐπίτροπον ἤκουσε τὸ, «Διὰ τί κάθηνται τόσοι πολλοὶ ἀρχιερεῖς εἰς τὴν Πόλιν; ποία εἶναι ἐδῶ ἡ ἐπιστασία τοὺς καὶ δὲν πηγαίνουν εἰς τὰς ἐπαρχίας των νὰ ἐπισκέπτωνται τὸν βασιλᾶν καὶ νὰ ἐνεργοῦν τὴν θρησκείαν τους;» Ὁ πατριάρχης ἀπεκρίθη ὅτι ἀναγκαῖοι διὰ τὰ χρέη τοῦ Κοινοῦ, καὶ διὰ τὴν ἐνέργειαν, ἥτοι ἱερεῖς τῆς πίστεώς μας· ἀλλ' ἤκουσε τὸ, «δὲ αὐτὸ φθάνουν» μαζὴ μὲ ἐσένκα πέντε ἢ ἕξ, καὶ ὅχι τόσοι πολλοί. «Δὲν εἶχεν εἰς ὑπόληψιν καλὴν ὁ Μουσούνογλος τοὺς ἀρχιερεῖς ἐξ αἰτίας τοῦ ἐν τῷ Γρασίφ ἐπισκόπου τιτουλαρίου τοῦπικλὴν Ζεῦκη, ὅστις ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν ὄντα εἰς τὸ Χοτίνι, πρὸς δὲ καὶ τοῦ Ἀρύστρας Βερβολομαίου καὶ τοῦ Φιλιππουπόλεως Αὐξεντίου. Ἀκούσαντες τὰ τοῦ Ἐπιτρόπου ὅ,τε Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης καὶ ὁ Νικόλαος Σούτζος καπικεχαγιάδες, χαρίζομενοι, ὁ μὲν τῷ Νικομηδείᾳς Νικηφόρῳ, ὁ δὲ Σούτζος τῷ Κυζίκου Γερασίμῳ συγγενεῖ του καὶ τῷ Προΐσσης Μελετίῳ, διέσπειραν τοῖς προὔχουσι γνωστοῖς των τὸ ὅτι ἀναγκαῖα εἰς τὴν Πόλιν ἡ χρονοτριβὴ τῶν ἀρχιερέων διὰ τὰς ὑποθέσεις καὶ ἀνάγκας τοῦ Κοινοῦ. Ἐφθασαν οἱ λόγοι εἰς τὰ ὦτα τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ ἀπέστη τοῦ σκοποῦ του· ἀλλὰ μεθ' ἡμέρας τινὰς δοθέντος λιβέλλου τῷ Ἐπιτρόπῳ πρὸς ἔπαινον τοῦ Κυρίλλου διὰ τὴν καλὴν του διοίκησιν, καθ' ἣν ἔστειλε καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς εἰς τὰς ἐπαρχίας των, ἵνα μὴ ἐνούμενοι· μὲ τοὺς ἀρχοντας τοῦ Φαναρίου ζητοῦν νὰ κάμουν μητροπολίτας, ὅταν τύχη, τοὺς οἰκιακοὺς αὐτῶν καὶ διδασκάλους, ὅτε βασιλεὺς καὶ ὁ Μουσούνογλος περιεργεῖα φερόμενοι ἠθέλησαν νὰ ἰδοῦν τὰ ἴσα τῶν ἐπὶ Κυρίλλου ἐκδοθέντων ὀρισμῶν διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν ἀρχιερέων εἰς τὰς ἐπαρχίας των, ὅπερ ἀναγνόντες πρόφασιν ἐζήτουν τοῦ λοιποῦ νὰ τοὺς στείλουν εἰς τὰς ἐπαρχίας των.

Ὡς τὸσον οἱ φυλακωμένοι αὐτοὶ εἰς Βουκουρέστι 18 ἄρχοντες εἶχον καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους· τινὲς οὖν αὐτῶν ἔχοντες φίλους καὶ γνωρίμους Τούρκους, οἱ μὲν εἰς τὸ Βιδίνι, οἱ δὲ εἰς τὸ Κοῦλε, Νικόπολιν καὶ τὰ ἑξῆς, κατελάλουν κατὰ τῆς δικιότησεως καὶ κατὰ τῆς πολλῆς δασμολογίας τοῦ Στεφάνου βοεβόδα, καὶ ἅπαντες οἱ κατοικηταὶ Τούρκοι εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Δουναβίου τὰς καταντικρὺ τῆς Βλαχίας κατηγόρουσαν τὴν ἡγεμονίαν ταύτην, ἀλλὰ μᾶλλον οἱ Βιδινλῆδες ἔπεμπον συχνὰ ἔγγραφα εἰς τὸν γιαννιτζᾶρ-ἄ-

γασήν και με την καταγραφὴν τῆς δασμολογίας, ἣν εἶχον παρὰ τῶν ῥηθέντων Βλάχων ἀρχόντων. Δωροδοκούμενος παρὰ τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου ὁ ἀγῆς τῶν γιαννιτζάρων τὰ ἐκρυπτεν· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς, ὡς περιοργότατος, τοῦτο μαθὼν καθαιρεῖ τὸν γιαννιτζάρ-ἀγασήν.

Γίνεται ἀποστασία εἰς τὸ Βουκουρέστι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς δασμολογίας. Πέμπει ὁ Στεφάν-βοδας τὸν τουρνατζήπασσην νὰ σκορπίσῃ τὸν ὄχλον ἀπὸ τὴν μητρόπολιν, ἐνθα συναχθέντες ἐτραβοῦσαν τὰς καμπάνας· σκορπίζονται, ἀλλ' ὁ τουρνατζήπασσης λαβὼν τέσσαρας αὐτῶν τοὺς φέρει εἰς τὴν κούρτην καὶ φονεύονται.

Πέμπει εἰς τὸ Βιδίνι ὁ Στεφάν-βοδας τὸν Στάθην Ζαγοραῖον μετρητὰ καὶ πεσχέσια ἀξιόλογα διὰ νὰ οἰκειοποιηθῇ τὸν Μολδοβαντζήν, ὄντινα ἀνταμώνει ὁ Στάθης νύκτωρ διαπλεύσας τὸν Δούναβιν· καὶ παίρνει μὲν αὐτὸς τὰ σταλέντα ἀλλὰ τὸν λέγει· «Ἐβγα εἰς τοὺς καχθεχανέδες καὶ ἄκουσε τὸ τί λαλοῦν κατὰ τοῦ αὐθέντου καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Σταυράκη» Γεωργίου· δὲν ἤμπορῶ νὰ βοηθήσω» (τοῦτο δὲ εἶπεν ὅτι καὶ τὸς σύμφωνον ἦν μετὰ τοὺς Βιδινλήδες, καὶ τὸ ἔγγραφον εἶχε πλέον σταλθεῖ εἰς τὴν Πόλιν, τὸ ὁποῖον ὁ νέος γιαννιτζάρ-ἀγασῆς εἶχε δείξει τῷ ἀνακτι).

Κατανοήσας οὖν ὁ ταλαίπωρος Σπαθάρης Γεώργιος ὅτι κακῶς ἔχουσι τὰ κατ' αὐτὸν, οἰκουρεῖ προφασιζόμενος τὴν πανώλην. Διορίζει καπικεχαγιάν τὸν Ποστέλνικον Κωστάκη Μουρούζην, γράφει τῷ Στεφάν-βοδα νὰ συμβουλευέται τὸν Σπαθάρην Ὑψηλάτην, νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς φυλακωμένους, νὰ τοὺς διορίσῃ εἰς ὀφείκια, νὰ τοὺς δίδῃ λουφέδες καὶ νὰ κατατιβιάσῃ τὸ μνημιαῖον σφέτον ἀπὸ τὰ 110 πουργεῖα εἰς 80. Ἔγνανα αὐτὰ ὅλα, ἀλλ' οὐδὲν ὄφελος· ἡ πυρκαϊὰ εἶχεν ἀνάψει ἀπὸ τὸ ἔγγραφον τῶν Βιδινλήδων.

Ἡ βασιλεὺς Αἰκατερίνη ἡ Β' ἔδωκε πέρας εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Πέτρου, ὅπου ἐκεῖνος ἀρχῆσε μὲν ἀλλὰ δὲν τὸν ἐτελείωσε· τοὺς γὰρ πρὸ τοῦ Πέτρου δεκατρεῖς χιλιάδας μοναχῶν καὶ καλογηρῶν σφαλισμένους εἰς τὰ μοναστήρια καὶ πάντῃ ἀνωφελεῖς εἰς τὴν βασιλείαν τοὺς ὠλιγόστευσε, βιάζωντάς τοὺς νὰ γίνουν ὠφέλιμοι εἰς τὸν τόπον ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου ἦσαν ἐπιβλαβεῖς· τοὺς ἐστέρησε τὰς ἐπτακοσίας εἴκοσι χιλιάδας σκλάβους ὅπου εἶχον, καὶ ὅσοι ἔμειναν μοναχοὶ καὶ καλογραῖαι τοὺς διώρισε ζωτροφίαν ἀπὸ τοῦ βασιλικῶν θησαυροφυλάκιον.

Φονεύει νύκτωρ ὁ ἀναξ τὸν τρισάθλιον Γεώργιον Σπαθάρην καὶ ἀνασκοποῖ τὴν ὑπὸ τῷ οἴκῳ του τῷ ἐν τῷ Μεγάλῳ Ρεύματι, δημεύει τὴν περιουσίαν του συμποσομένην εἰς πουργεῖα χιλιάδας τρεῖς, κρημνίζει τὸ σπίτι του, καὶ μαζιλεύει τὸν Στέφανον Ρακοβίτζην. Δίδωσι τὴν ἡγεμονεῖαν τῆς Βλαχίας, Αὐγούστου τῇ 16', τῷ Σκαρλάτῳ Γκίκα υἱῷ τοῦ αὐθέντου Γρηγορίου Γκίκα, τανῶν τὸ δεύτερον Βλαχίας ἡγεμονεύσαντι. Ἐμεινε δὲ καὶ ἄταφος ὁ Σπαθάρης Γεώργιος βυθθέντος τοῦ λειψάνου εἰς τὴν θάλασσαν. Ἦλεως γένοιτο αὐτῷ ὁ θεός.

Μὴ εὐχαριστηθεὶς, κατὰ τὴν συμβουλὴν τῶν ἀρχόντων Βλάχων, ὁ Σπαθάρης Γεώργιος νὰ παίρνῃ ἀπὸ τὴν Βλαχίαν τὸν χρόνον 5,000 πουργεῖα, ἀλλὰ θελήσας, κατὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ Στάθου Ζαγοριανοῦ καὶ τοῦ Δη-

—4765

μητρίου υιού τοῦ τζελέπη Φωτίου νὰ παίρνη 5,500, ἠκολούθησε μετὰ παρελευσιν μηνῶν δέκα ἐννέα καὶ ἡ ἐξώσις ἀπὸ τὴν ἡγεμονείαν καὶ ὁ φόνος του καὶ ἡ δήμευσις ὅλων τῶν πραγμάτων τοῦ.

Μεταφράζων τὰ ἔγγραφα τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Γεώργιος Καρατζᾶς συνέχεται λοιμῶ· κἀν τῷ ψυχορῶργεῖν αὐτὸν προχειρίζεται ὁ πατριάρχης Σαμουήλ εἰς Λογοθέτην μεγάλον τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τὸν Νικόλαον Σούτζον, τὸν μετὰ μικρὸν λίαν ἀχάριστον φανέντα πρὸς τὸν εὐεργέτην Σαμουήλ. Θνήσκει ὁ Γεώργιος αὐτὸς νέος τὴν ἡλικίαν, καὶ ἀκολουθεῖ τὴν μετάφρασιν τῶν ἐγγράφων αὐτῶν ἐν τοῖς ἀνακτόροις ὁ αὐτὸς Νικόλαος Σούτζος.

Ὁ θανὼν Γεώργιος Καρατζᾶς μὲ τὴν ἐπιμόν του πολιτικὴν εἶχε προχωρήσει παρὰ τῷ ἀνακτι καὶ ἀποκτήσει τὴν εὐνοίαν του. Ὅθεν ὁ ἀναξ μαθὼν πρὸ τοῦ θανάτου του ὅτι χρεωστεῖ πολλὰ εἶπε τῷ Μουσταφᾷ-πεη τῷ καὶ τιρναχτζῇ του ὅτι ἂν ἀποθάνῃ ὁ Δραγομάνος πρέπει νὰ γένῃ μία κυβέρνησις εἰς τὰ τέκνα του διὰ νὰ ἐλευθερωθοῦν τοῦ χρέους, καὶ ἡ ὁ πατήρ του νὰ γένῃ Δραγομάνος, ἡ ὁ θεὸς του νὰ γένῃ πατριάρχης διὰ νὰ τὸ πληρώσουν· «Μὲ φαίνεται νὰ περνᾷ καλῶς αὐτὸς ὁ πατριάρχης, διότι κἀνένα» σιζιλτί του δὲν ἐφάνη ἕως τώρα· μὲ ὅλον τοῦτο ἐξέτασε τὴν διαγωγὴν του, καὶ μάθε προσέτι ποίος εἶναι εἰς τὸ γένος τῶν Ῥωμαίων ἀξίους» διὰ δραγομανίαν». Διώρισεν ὁ τιρναχτζῆς εἰς αὐτὴν τὴν ἐξέτασιν τὸν ἰατρὸν τοῦ Κερκυραίου Φέστον τοῦνομα, ὅστις ἐρωτᾷ τὸν Νικόλαον Σούτζον περὶ τοῦ πρακτέου προσθεῖς καὶ τὴν προσταγὴν. Ὁ Σούτζος παρόντος καὶ τοῦ Κυζίκου καὶ ἄλλων ἀπεκρίθη ὅτι ὁ ῥαγιᾶς εἶναι εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν πατριάρχην· ἐρωτήσαντι δὲ καὶ διὰ τοὺς ἀξίους εἰς δραγομανίαν ἐν τῷ Γένει ὁ Σούτζος μὴ δυνάμενος ἀποκριθῆναι αὐτῷ περὶ ἑαυτοῦ εἶπε τὸ ὅτι, ἀπερὶ τούτου πρέπει νὰ ἐρωτηθοῦν οἱ πατριαρχικοὶ ἄνθρωποι ὁποῦ βαπτίζοντες ἡξεύρουν ἐκάστου τὸ γένος· καὶ λοιπὸν νύκτωρ αὐτὸ δὲν γίνεται, ναῦριον θέλει γένει καὶ ἐλθὲ νὰ τὸ πάρῃς». Τὸ πουνρὸ ἐμαθεν ὁ βασιλεὺς τὰ περὶ τοῦ πατριάρχου, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ δίδει ὁ Σούτζος τῷ Φέστον ἔγγραφοι ὡς ἀπὸ ἄλλου μέρους. Καὶ τὸν μὲν Ποστέλνικον Ἀλεξάνδρον Ὑψηλάντην διηγεῖται καταγόμενον ἀπὸ γουναρᾶδες, τὸν δὲ Ποστέλνικον Κωνσταντῖνον Μουρούζην ἀπὸ Λαζοὺς ζαχιρετζήδες, τὸν δὲ Σπαθάρην Ἰάκωβον Ρῆζον δούλον τοῦ μητροπολίτου Χαλκηδόνος· ἑαυτὸν δὲ Ἰσκερλέτεγλου ἦτοι Μαυροκορδάτον, ἐκ μέρους τῆς ἀπὸ μητρὸς μάμμης τοῦ Ἐλένης, θυγατρὸς οὗσης τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου τοῦ Ἐξ ἀπορρήτων, ἀποσιωπῶν τὸ ὅτι ὁ ἀπὸ πατρὸς πάππος του Διαμαντάκης ἦν μὲ ἐργαστήριον μέσα εἰς τὸ Διπλοφάναραν, υἱὸς χωρικοῦ τινος πωλοῦντος γάλα καὶ εἰς τὰ τούρκικα σπίτια τῶν προϋχόντων, καὶ διὰ τοῦτο σουτζῇ λεγομένου, ἦν τινα λέξιν ὁ υἱὸς τοῦ Διαμαντάκη Κωνσταντῖνος ὁ Δράκος ὁ καὶ πατήρ τοῦ Νικολάου αὐτοῦ Σούτζου μετέβαλεν εἰς τὸ Σοῦτζος ποιήσας αὐτὸ ὄνομα γενεᾶς. Ἐν δὲ τῷ ἀναγινώσκειν τὸν ἀνακτα τὸ ἔγγραφοι αὐτὸ ἐλθούσης εἰδήσεως διὰ τὸν θάνατον τοῦ Γεωργίου Καρατζᾶ ἐπρόσταξεν εὐθὺς νὰ γένῃ Δραγομάνος ὁ πατήρ του. Ὅθεν ἔμεινεν ὁ πατριάρχης Σαμουήλ ἀκλόνη-

τος. Ἡλιζην οὖν ὁ Φέστας πληρωμὴν τινα περὶ τούτου παρὰ τοῦ Σαμουὴλ, καὶ μὴ δόντος εἰδῆσίν τινα περὶ τῶν λόγων τούτων τοῦ Νικολάου Σούτζου τῷ πατριάρχῃ Σαμουὴλ ἔμεινεν ὁ Φέστας ἀπλήρωτος, καὶ ἀγανακτῶν διηγείται τῷ Ἰωαννικίῳ τὰ μυστικά· ὅστις λαβὼν ἐκ τούτου ἐνδόσιμον παρέκίνησεν εἰς τὸ ἐξῆς πολλοὺς κακεντρεχεῖς, καὶ μάλιστα τὸν κερεσσετζήν Μπαλὴν, νὰ δίδουν ψευθεῖ ἔγγραφα κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ ἐκ μέρους τοῦ ραγιά, γράφοντες πῶς δὲν εἶναι εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὸν πατριάρχην τους, καὶ ἐδόθησαν ὑπὲρ τὰ εἴκοσι ἐν διαφόροις καιροῖς.

Σκοπεῖται ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ νὰ καταργήσῃ τὰ ἐμβατοίκια ἀπὸ τὰς ἐκκλησίας διὰ ἐλάφρωσιν τῶν τε ἐκκλησιῶν καὶ τῶν ἐμβατοικιαζόντων, καὶ διανοεῖται νὰ εὕρῃ ἀλλαχόθεν ποθὲν πόρον διὰ νὰ πληρώνωνται τῷ Κοινῷ χωρὶς ζημίαν του· δυσκόλου οὖν ὄντος τοῦ πράγματος δὲν ἐπρόφθασε νὰ τὸν εὕρῃ. Ἄν δὲν ἐμάνζιλεύετο, κακῇ τύχῃ, παρὰ καιρὸν ἀπὸ συκοφαντίας κακεντρεχῶν ἀνδρῶν τινῶν τοῦ Γένους βεβαιότατα ἤθελε τὸ κατορθώσῃ, μὲ τὸ νὰ τὸ ὑπεσχέθῃ παρρησίᾳ τοῖς ἐμβατοικιάζουσιν ἱερεῦσι τε καὶ ἱερομονάχοις.

Διὰ προσταγῆς ἀθροίζει ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ τὰ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς δανεισθέντα ἄσπρα τοῦ φονευθέντος Γεωργίου καὶ τὰ πληρώει· καὶ πάλιν διὰ προσταγῆς ἀφορίζει ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ διὰ νὰ μαρτυρήσουν ἂν εἶναι κεκρυμμένα καὶ ἄλλα τινὰ πλείω τῶν εὐρεθέντων.

Οἱ διορισθέντες εἰς Βουκουρέστι καϊμακάμηδες φυλακώνουν εὐθὺς τὸν Στάθην καὶ τὸν Δημήτριον τοῦ Φωτίου, εἶτα νύκτωρ, διὰ νὰ μὴ τοὺς δεῖρῃ ἢ καὶ φονεύσῃ τὸ κοινὸν πλῆθος, μὲ ἓνα ἀμάξι τοὺς στέλλουν εἰς τὴν Πόλιν· τοὺς σπκλώνουν εἰς τὸν ροῦρνον τοῦ ποσταντζήπασα εὐθὺς ἔλθοντάς καὶ τοὺς ἐξετάζουν διὰ τὰ ὅσα ἄσπρα ἐπάρθσαν ἀπὸ Βλαχίας ἐπὶ τοῦ Στεφάν-βοδα· κάμνει τὴν ἐξέτασιν ὁ ζαρπαχνέ-ἐμινῆς Ἰσμαήλ-πεη· ἐδγαίνει καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Στάθῃ Γεώργιος καὶ μαρτυρεῖ καὶ αὐτὸς τὰ γνωστά του. Τὸν Στεφάν-βοδα φθάσαντα εἰς τὴν Ἀδριανου ἐξορίζουσιν εἰς τὴν Μιτυλήνην, ἀφοῦ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ὁ σὺν αὐτῷ ἀγᾶς τὰ ὅσα εἶχε, δεκαπέντε πουργεῖα· καὶ ἀφοῦ αὐθέντευσε μῆνας δεκαεννέα εἶχε μόνον αὐτὰ τὰ 15. Τὸν ἔδιδεν ὁ Στάθης μνηαῖον πουργεῖα 10 διὰ νὰ ἐξοδιάζῃ εἰς τροφήν καὶ ροῦχα ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν τέκνων του καὶ διὰ τζεπ-χαρτζιλίκι του.

Δίδει ὁ κερεσσετζής Μπαλῆς, οἰκειότατος τῷ Ἰωαννικίῳ, λίβελλον κατὰ τοῦ Σαμουὴλ, καὶ ζητεῖ ψευδῶς ἅπερ ἐξωδίασεν ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ Ἰωαννικίου διὰ τὸ Κοινόν. Ἀπελθὼν οὖν μόνος ὁ Σαμουὴλ εἰς τὸν καζασκέρην κρίνεται, καὶ δίδεται ὁ Μπαλῆς ὡς σιρέτης.

Δίδεται πάλιν λίβελλον κατὰ τοῦ πατριάρχου ἐκ μέρους τοῦ ραγιά τῷ ἀνακτι. Διορίζει τὴν κρίσιν εἰς τὸν Ρούμελη-καζασκερή. Κατήγορος καὶ τοῦ λιβελλοῦ δοτῆρ οὐ φαίνεται τις· συντρέχουσιν ἀρχιερεῖς καὶ προσεστώτες τῶν ἐκκλησιῶν καὶ γέροντες τῶν ρουφετιῶν καὶ μαρτυροῦσιν ὅλοι τὸ καλὸν τοῦ πατριάρχου. Ἐρωτήθισαν ποῖοι οἱ διδόντες τὸν λίβελλον, ἀπεκρίθησαν τὸ, ὅμοιοι τῷ Μπαλῇ οἰκειοτάτῳ τοῦ Ἰωαννικίου. Γίνεται ἱλάμι κατ' αὐτοῦ, ἀποφασιζέται ἡ ἐξορία του, καὶ λυτροῦται τῆς ἐξορίας παρὰ τοῦ καγιαμπη.

—1766

Κρίνονται εἰς τὸν αὐτὸν καζασκέρην οἱ παπισταὶ Χῖοι μὲ τοὺς ὀρθοδόξους Χίους καὶ νικῶσιν οἱ ὀρθόδοξοι.

Δίδει ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ ἑννέα μηνῶν λογαριασμὸν τῆς πατριαρχείας του, καὶ εὐρέθη νὰ ἐξέπεσε μὲ νάκτι χρέος κεφαλაίων γρόσια 25,485, καὶ μὲ σούλφι κεφάλαιον 9,192, τὰ πάντα 35,177 γρόσια.

Δίδει καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς λογαριασμὸν ἄλλων ἑννέα μηνῶν τῆς πατριαρχείας του, καὶ εὐρέθη νὰ ἐξέπεσε μὲ νάκτι χρέος κεφάλαιον 31,459, καὶ νὰ ἐξέπεσε μὲ σούλφι κεφάλαιον 3,585, τὰ πάντα 35,044 γρόσια.

Ὅντας πασιδὴλον παρὰ τῶν δοθέντων λογαριασμῶν τῶν σχεδὸν δύο χρόνων τῆς πατριαρχείας τοῦ Κῆρ Σαμουὴλ πῶς νὰ ἐπληρώθῃ χρέος Τούρκων τε καὶ Χριστιανῶν κεφ. πουγγεῖα 371 καὶ γρόσια 363, ἔγινε μαγζάρι μαρτυροῦν τὰ τοιαῦτα μὲ τὰς ὑπογραφάς τε καὶ βούλλας τῶν τε ἀρχιερέων καὶ τῶν λαϊκῶν, πρὸς κατάργησιν τῶν φλυαριῶν τῶν ἀντιλεγόντων καὶ καταισχύνην καὶ ἀναίρεσιν τῆς ψευδολογίας τῶν, καὶ ἐστάλῃ εἰς τὴν Πόρταν. Ἄλλ' οὐκ ἔμελλον αὐτοῖς τὰ τοιαῦτα, καὶ οὐδ' ἀφίσταντο τῆς κακίας καὶ τῶν κατὰ τοῦ Σαμουὴλ σκευωριῶν καὶ ἀνουσιουργημάτων τους.

Ἔτει σωτηρίῳ 1766.

Ἐλευθεροῦται τῆς κατὰ τὴν Μιτυλήνην ἐξορίας ὁ αὐθέντης Στέφανος Ῥακοδίτζας πληρώσας εἰς τὸν χαζνὲν τοῦ Ἐπιτρόπου Μουσούνγλου πουγγεῖα 15 δανεισθέντα αὐτῷ παρὰ τινων φίλων.

Ὅκτω λίβελλοι κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ δίδονται, ἐν οἷς ἔγραφον ὅτι ἔκλεψε πολλὰ, καὶ ὅτι ἔχει γυναῖκας εἰς τὸ πατριαρχεῖον, καὶ ἄλλα προφανῆ ψεῦδη· ὅλα αὐτὰ δίδονται ἐκ μέρους τοῦ ῥαγζᾶ ψευδῶς, ἀπὸ παρακίνησιν τῶν ἐχθρῶν του εἰς ἓνα ἢ δύο κακοὺς, οἱ ὅποιοι ἀφοῦ τὰ ἐδίδον δὲν ἐφαίνοντο πλέον. Ὁ βασιλεὺς βλέπων λιβέλλους ἀπλῶς χωρὶς νὰ παριστῶνται οἱ κατήγοροι δὲν ἐδίδε πίστιν, καὶ ἀφοῦ ἔστειλε τὸν πρῶτον εἰς τὸν καζασκέρην Ὁσμάν-μουλλά προστάξας νὰ ἐξετασθῇ ἀκριβῶς, τὰ λοιπὰ τὰ ἔπεμπεν ἀτλῶς εἰς τὴν Πόρταν χωρὶς νὰ μνηύσῃ τι, βεβκιωθεὶς αὐτός τε καὶ ὁ Ἐπίτροπος τὸ ὅτι εἶναι συκοφαντία ἀναίσχυτος.

Οἱ Ζαχοριανοὶ Στάθης καὶ Γεώργιος αὐτάδελφοι ἐξετασθέντες παρὰ τοῦ ῥηθέντος Ἰσμαήλ-πεη ἐξισάσθησαν καὶ ἠλευθερώθησαν τῇ ἀδρᾷ δωροδοκίᾳ πρὸς τὸν πένν καὶ μετριά τινι πρὸς τὸν Νικόλαον Σούτζον, καὶ κατεγίνετο ὁ Στάθης εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ Νικολάου Σούτζου ὄντας γραμματικὸς του.

Οἱ χρεωφειλέται οἱ ἀπὸ δωροδοκιῶν ἔχοντες λαβεῖν ψευδῶς καὶ ἀδίκως παρὰ τῶν ἀρχιεπισκόπων Πεκίου καὶ Ἀχριδῶν δίδουσι λίβελλον περὶ τῶν δανείων αὐτῶν προσκλαιόμενοι. Κρίνονται ὑπὸ τοῦ Μουσούνγλου, καὶ ἀποφασίζεται ὅτι τὰ χρέη τὰ δι' ἰδίῳ ὁμολογιῶν τῶν κατὰ καιροὺς ἀρχιεπισκόπων Πεκίου καὶ Ἀχριδῶν νὰ μὴ ζητοῦνται. Μετὰ ἑξ μῆνας ἔδωκαν λίβελλον οἱ αὐτοὶ τῷ ἀνακτὶ συκοφαντοῦντες τὸ ὅτι κατατρῶγι ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ τὸ εἰσόδημα τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων· ἔγινε προσταγὴ νὰ ἐξετασθῇ τὸ πρᾶγμα.

Ὁ Ἀθηνῶν Βαρθολομαῖος ἦλθε κρυφίως εἰς τὴν Πόλιν ἐλπίζων διὰ τοῦ Μουσούνογλου πατριαρχεῦσαι, καὶ διατρέψας μῆνας δύο, Μάϊον καὶ Ἰούνιον, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ἁπρακτος.

Ὁ ἀναξ εἰς τὸ Μπесиктаси διατρέβων ἐβλεπε καθ' ἡμέραν τοὺς ἀρχιερεῖς ὅπου ἀναβαινοκατεβαίνουν μετ' ἑαυτῶν τζιφτῶν καὶ κει, οἱ δὲ καὶ μετ' ἑαυτῶν ἀπὸ τὴν Πόλιν εἰς τὸ Κατάστενον, καὶ ἡρώτα ποῖαι εἶναι αἱ ὑποθέσεις αὐτῶν εἰς τὴν Πόλιν ὅπου ἀναβοκαταβαίνουν καθ' ἡμέραν· ἤξευρε καὶ τὰ παρὰ τὴν Πόλιν ὅπου ἔκτισαν ὁ μὲν Νικομηδείας Νικηφόρος εἰς τὰ Θεραπεῖα, ὁ Καλκηδόνος εἰς τὸ Φανάρι καὶ ὁ Κυζίκου εἰς τὸν Παλατᾶν, καὶ μαθὼν ὅτι τὸ πλῆθος σπῖτι νὰ εἶναι μιᾶς χάρας εἶπε τὸ, «ἡ χάρα μετ' ὅν μνητροπο-» λίτην ἦλθαν εἰς ἓν μέρος.» Ἡρώτα οὖν τὸν Ἐπίτροπον ποῖαι εἶναι αἱ ὑποθέσεις τῶν ἀρχιερέων εἰς τὴν Πόλιν· ὁ δὲ ἔλεγεν ὅτι, «πρέπει νὰ πηγαίνουν εἰς τὰς ἐπαρχίας των, ἀμὴ δὲν ἐνάγει τινὰς ὅπου νὰ τὸ κινήσω, καὶ τινες τῶν Ῥωμαίων διὰ κέρδος τοὺς λέγουσι ὅτι χρήσιμος διὰ τὸ πατριαρχεῖον ἡ ἐνδημία τους». Ὡς τὸσον ὁ ἀναξ ἀπὸ παραμικρὰν αἰτίαν τοῦ μείμαρτος κρημνίζει εἰς τὰ Θεραπεῖα τὸ νεόκτιστον σπῖτι τοῦ Νικομηδείας Νικηφόρου· καὶ ὁ Ἐπίτροπος ἔχων κακὴν ὑπόληψιν μάλιστα διὰ τὰ ἴσα τῶν ὁρισμῶν τῶν ἐπὶ Κυρίλλου ὅπου εἶδεν, ἐζήτει πρόφασιν καὶ ἐκαιροφυλάκτει διὰ νὰ τοὺς στείλῃ εἰς τὰς ἐπαρχίας των.

Παρατεῖται τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας ὁ Κύρ Ματθαῖος τῷ ῤηθέντι διακόνῳ Κυπριανῷ.

Οὐσὲς διαφωνίας εἰς τὴν Λεχίαν μεταξὺ τῶν καλθινιστῶν, λουθηρανῶν, τε καὶ ὀρθοδόξων ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους, καὶ μεταξὺ τῶν παπιστῶν ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, ἀδικούντων τοὺς προῤηθέντας καὶ κωλύοντων τὰ αὐτοῖς ἔθιμα καὶ συνήθη ὀφεικία καὶ ἐπιστάσις, προσκαλοῦνται οἱ ἀδικούμενοι τὴν βοήθειαν τῶν Μοσχόδων, οἵτινες ζητοῦν ἄδειαν παρὰ τῆς Πόρτας, ὡς γείτονος τῇ Λεχίᾳ, νὰ εἰσέλθουν μετ' ὁπλοὺς εἰς τὴν Λεχίαν πρὸς βοήθειαν τῶν ἀδικουμένων, κατὰ τὰς παλαιὰς των συμφωνίας καὶ ὑποσχέσεις τὰς γενομένας ἐν τῇ συνελεύσει τῇ κατὰ τὴν πόλιν τῆς Λεχίας Ὀλίβα. Ἐκβάλλει φετῶν περὶ τούτου ὁ Ὁμπρέσκοβ πρέσβυς τῆς Ῥουσίας, τὸ ἀμνην χοτζίτι, καὶ δίδεται ἄδεια τῆς Πόρτας νὰ εἰσέλθουν μετ' 6,000 στρατοῦ πρὸς βοήθειαν τῶν ἀδικουμένων. Εἰσῆλθον, διετάχθησαν τὰ πράγματα καὶ διωρθώθησαν, ἀλλ' ὁ πάπας τῆς Ῥώμης Κλήμης ὁ ΙΓ', μὴ δεχθεὶς τὴν διόρθωσιν αὐτὴν καὶ τὰ προνόμια τῶν τριῶν ἀδικουμένων ἐθνῶν, γίνονται πατριᾶ καὶ στρατολογία ἐμφυλίου ἐπαπειλοῦσαι πολέμου. Ὅθεν ἐδιάσθη καὶ ἀκούσε ἡ βασιλεὺς τῆς Ῥουσίας Εὐκατερίνη ἡ Β' νὰ πέμψῃ εἰς τὴν Λεχίαν 30 χιλιάδας στρατοῦ διὰ νὰ τελειώσῃ τὴν ὑπόθεσιν τῶν τριῶν ἀδικουμένων φυλῶν κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν της, ἀλλὰ τοῦτο εὗρον οἱ Τούρκοι ὕστερον πρόφασιν λογομαχίας καὶ τέλος καὶ πολέμου.

Ὁ Καίσαρ τῆς Καππαδοκίας Παῖσιος ἀδόκιμος φανεὶς διὰ τὸ πατριαρχεῦσαι τὸν Ἰωαννίκιον, καὶ λίαν κατηγορηθεὶς ἐπὶ τούτῳ, δὲν ἐπλήρωνεν οὔτε τὰ διάφορα τῶν χρεωφειλετῶν. Ἀγωγῆς οὖν γενομένης ἐξώσθη καὶ ἐξωρίσθη ψήφῳ συνοδικῇ ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ· καὶ ἐγένετο Καί-

—1766

σαρείας ὁ Φαναρίου, ὅστις καὶ ἐπλήρωσε 30 πουργεῖα διάφορα χρεωστού-
μενα.

Πατριαρχεύσας τοῦ θρόνου τῆς Ἀντιοχείας ὁ πατριάρχης Σίλβεστρος ἔτη
ὅλα τριάκοντα πρὸς τοῖς ὀκτώ πρὸς τὴν ἀγήρω μετέστη ζῶν, καὶ ἀναβι-
βάζεται εἰς τὸν θρόνον ὁ Χαλεπίου Φιλήμων Κωνσταντινουπόλιτης. Ἐξή-
σεν οὗτος εἰς τὸ Χαλέπι ἀνενοχλήτως καὶ οἱ παπισταὶ διήγον μετὰ φόβου
καὶ ἡσυχίας. Ἐσούτησε δὲ ἐκεῖ καὶ σχολεῖον τῆς ἀπλῆς ῥωμαϊκῆς γλώττης
καὶ τῆς γραμματικῆς τῆς ἑλληνικῆς ὅστις καὶ εὗρεθῇ τανῦν εἰς Κωνσταν-
τινούπολιν.

Δίδει ὁ πατριάρχης Σαμουήλ λογαριασμὸν δέκα μηνῶν τῆς πατριαρχείας
του κατὰ μῆνα Νοέμβριον, καὶ εὗρεθῇ νὰ ἐξέπεσε μὲ νάκτι χρέος κεφ. γρο-
σίων 7,159, νὰ ἡγόρασε τὸ σπίτι τῆς Γζουκαλοῦς γροσίων 2,500, τὸ τῆς
Μαριώρας τοῦ Γεωργάκη κληρικοῦ γρ. 3,213, τὸ τῆς Χατζῆ-Μάρκαινας γρ.
3,030, καὶ νὰ ἐξέπεσε μὲ σουλφί καὶ χρέος κεφ. εἰς γρόσια 6,926, παρ.
20, τὰ πάντα συμποσούμενα εἰς γρ. 22,743.

Πυρκαῖα εἰς ἓνα γαλιόνι περὶ τὰς ἐπτὰ ὥρας τῆς νυκτὸς τῆς ἡ τοῦ Δε-
κεμβρίου καίόμενον καὶ ὑπὸ τοῦ νότου ἐν τῷ Κερατίῳ κόλπῳ φερόμενον
μετέδωκε τὸ πῦρ καὶ εἰς ἄλλα ἕξ τρικάρτα κατακαέντα καὶ τὰ ἕξ ἔ-
παθον τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλα γιαναστισμένα εἰς τὸ Καρακιοῦ τοῦ Γαλατᾶ, καὶ
ἡ ζῆμα ἐλογίσθη εἰς πουργεῖα 1,160. Μετεδόθη δὲ τὸ πῦρ καὶ εἰς τὸ Τζου-
μπαλή καὶ εἰς τὸ κίσκι τὸ βασιλικὸν τὸ ἐν τῷ Ἀῖνι-καθὰκ, ὃ καὶ κατε-
κάη ὁλόκληρον.

Ὁ Ἱεροσολύμων Κύρ Παρθένιος, παραλυτικὸς ἤδη ἀπὸ τῆς πρὸ ἐτῶν τι-
νων ἐπιπεσοῦσης αὐτῷ ἀποπληξίας, εἰδὼς ὅτι ὁ διάδοχός του Καισαρείας
τῆς Παλαιστίνης ὑπόκειται εἰς ἐπιληψίαν, καὶ ἀκολουθῶς δὲν εἶναι νόμιμον
τὸ νὰ ἐκτελῇ τὸ μέγα Μυστήριον τῆς θείας λειτουργίας, προμηθεύει τὸ νὰ
μὴν ἐπιτηδῇ τις μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλὴμ
καὶ μὲ τὸ νὰ μὴ εἶχεν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς του ἄλλον τινὰ ὅμοιον τῷ Ἐ-
φραίμ τῷ προῤῥηθέντι τὴν τε ἀρετὴν καὶ τὰς ἐπιστήμας, ἔγραψεν εἰς τὴν
Ἱερουσαλὴμ νὰ τὸν χειροτονήσουν Βηθλεὲμ καὶ νὰ τὸν στείλουν εἰς τὴν Πό-
λιν διὰ νὰ τὸν κάμῃ διάδοχον. Ἀλλ' ὁ Καισαρείας δούς τὴν εἰδῆσιν τῷ
Σαμουήλ ἐζήτησε τὸ νὰ διαδεχθῇ τὸν θρόνον αὐτὸς καὶ ἐζῆτει τὸ ἄρξι. Ὑ-
πεσχέθη ὁ Σαμουήλ νὰ τὸν βοηθήσῃ, ἀλλὰ διὰ τὴν δόσιν τοῦ ἀρξίου ἀνέ-
βαλλε τὸν καιρὸν, καὶ ἦσαν προσεκτικοὶ ἀμφότεροι εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσουν
τὴν διαδοχὴν τοῦ Ἐφραίμ ὅθεν ἐλθόντα τὰ γράμματα τῆς Ἱερουσαλὴμ,
ἐν οἷς ἔγραφον οἱ ἐκείσε συνοδικοὶ τὴν τε χειροτονίαν τοῦ Ἐφραίμ εἰς μη-
τροπολίτην Βηθλεὲμ καὶ τὴν συγκατάνευσίν τους εἰς τὸ νὰ γένῃ πατριάρ-
χος, τὰ ἐκράτησεν ὁ Σαμουήλ διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν Παρθένιον εἰς τὸ νὰ τὸν
κάμῃ διάδοχον. Γνοὺς δὲ ταῦτα ὁ Παρθένιος ἔγραψέ μοι εἰς τὸ Νεοχώριον
νὰ ζητήσω παρὰ τοῦ Σαμουήλ τὰ γράμματα καὶ νὰ παρασταθῶ νὰ μὴ
τὸν ἀκολουθήσῃ κάμμια ἐναντιότης. Ἀπελθὼν οὖν εἰς τὸν Κύρ Σαμουήλ ἐ-
ζήτησα τὰ γράμματα, ἀνέγνων ἐν αὐτοῖς τὸ ὅτι οἱ συνοδικοὶ ὅλοι θέλουν
τὸν Ἐφραίμ νὰ διαδεχθῇ τὸν θρόνον. Ἐπαινέσας τὴν ἐκλογὴν τῶν συνοδι-

κῶν διὰ τὴν προκοπὴν τε καὶ ἀρετὴν τοῦ Ἑβραίου ἤκουσα τὸ ὅτι, ἀδικεῖ ὁ Κύρ Παρθένιος τὸν Καισαρείας καὶ τὴν συνήθειαν τοῦ θρόνου, διορίσασαν ἔκπαλαι τὸν Καισαρείας διάδοχον τοῦ Ἱεροσολύμων, ὅστις καὶ εἰς ἡμᾶς ὑπεσχέθη διὰ τὸ ἄρξι νὰ βοηθήσῃ τῷ Κοινῷ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας μετ' 24 πουμεγεία. Ἀπεκρίθην τὸ ὅτι ἐπιληπτικός ὁ ἄνθρωπος καὶ παράνομον τὸ νὰ λειτουργήσῃ, καὶ ἂν οἱ συνοδικοὶ δὲν τὸν ἤξευραν τοιοῦτον δὲν ἤθελαν στέρεξαι. τὸ νὰ μὴν πατριαρχεύσῃ, καὶ τὸν κατέπεισα ὅτι δὲν εἶναι συκοφαντία του ἡ ἐπιληψία· προσέθετο ὁ Κύρ Σχμουήλ ὅτι, ὡς λέγεται, ἔχει καὶ ἄλλο σφάλμα, μετ' τὸ νὰ ὑπεσχέθῃ προσώποις τισὶ λαϊκοῖς τε καὶ ἐκκλησιαστικοῖς ὑπὲρ τὰ 100 πουμεγεία διὰ νὰ γένῃ πατριάρχης Ἱερουσαλὴμ. Ταῦτα ἀκούσας εἰσήτησα τὸ ἄρξι διὰ νὰ γένῃ τὸ μεράτι τῆς τῶν Ἱεροσολύμων πατριαρχείας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἑβραίου, καὶ ἀκολούθως νὰ ἐμποδισθῇ εἰς κάθε ξένον καὶ κακεντρεχῇ ἡ παράνομος ἐπιπηδήσις του εἰς τὸν θρόνον. Δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ δώσῃ ὁ Σχμουήλ καὶ ἐπρόβαλε νὰ γένῃ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἀντιοχείας Φιλήμονος. Ἀπελθὼν οὖν τὸ δεύτερον ὑπεσχέθην τῇ ἀδείᾳ τοῦ Κυρ Παρθενίου εἰς τὸ Κοινὸν τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας πουμεγεία 15 καὶ ἔλαβον τὸ ἄρξι.

Θνήσκει ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Σκαρλάτος Γκίκας, καὶ δι' ἐπιμελείας τοῦ τε Ποστελνίκου Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου καὶ μάλιστα τοῦ Ποστελνίκου Κωνσταντίνου Μουρούζη καπικεχαγιάδων του γίνεται ἡγεμὼν Βλαχίας ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλεξάνδρος ὁ Γκίκας παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου Μουσούνγλου, τῇ 16^ῃ τοῦ Δεκεμβρίου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1767.

Ἐμποδίζει μετ' ἀφορισμοὺς βαρυτάτους ὁ πατριάρχης Σχμουήλ τὰ τραχώματα, κατὰ μῆνα Φεβρουάριον. Νικόλαος ὁ Σούτζος σὺν τῷ Κυζίκου καὶ τῷ Προύσης Μελετίῳ ἀπαρέσκονται, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν τοῖς προὔχουσι τὸ ὅτι δὲν εἶναι εὐχαριστημένοι οἱ ἀρχιερεῖς ἀπὸ τὸν πατριάρχην, καὶ διαφρμίζειν ταῦτα πολλοῖς.

Γενομένης οὖν ἐξετάσεως διὰ τὴν ἀρπαγὴν τοῦ εἰσοδήματος Πεκίου καὶ Ἀχριδῶν, καὶ τοῦ ψεύδους φανέντος τῇ μαρτυρίᾳ τῶν ἐπισκόπων τῶν δύο αὐτῶν θρόνων, ἐπεκυρώθη, κατὰ τὴν αἴτησιν ἐκείνων, μετ' ἡττι-σερίφι τὸ νὰ προστεθοῖν ἐκεῖνοι οἱ δύο θρόνοι τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ ἐγένετο εὐτυχῶς τῇ 1^ῃ τοῦ Ἰανουαρίου μετ' πολλὴν δόξαν καὶ κέρδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, καὶ μετ' τὸ ἀσφαλὲς καὶ ἀζημίωτον τῶν ἐν τοῖς δύο αὐτοῖς κλίμασι μητροπολιτῶν τε καὶ ἐπισκόπων.

Θνήσκει ὁ Ἱεροσολύμων Κύρ Παρθένιος, καὶ γίνεται ἡ μετὰθεσις τοῦ ἀπὸ Βηθλεὲμ Κυρ Ἑβραίου. τοῦ προῤῥηθέντος εἰς τὸν Ἀποστολικὸν καὶ πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀνδρὸς τῶντι καὶ ἐναρέτου καὶ ἐπιστήμονος περὶ τε τὴν ῥητορικὴν καὶ θεολογίαν, καὶ εἰς ἄκρον δεινὸν περὶ τὴν μελέτην τῶν Γραφῶν. Καὶ ὁ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης ἀπῆλθεν εἰς τὴν Σμύρνην εἰς ἐπιστάσιαν τοῦ ἐκεῖσε μετοχίου τοῦ Ἁγίου Τάφου.

Καθαίρεται ἀπὸ Μολδαβίας ὁ προρρήθεις Γρηγόριος ὁ Γκίκας, καὶ γίνεται τῶν τὸ δεύτερον Γρηγόριος ὁ Καλλιμάχης διὰ τοῦ Νικολάου Σούτζου τοῦ καπικεχαγιά του, καὶ ὁ Γεώργιος ὁ ἀδελφὸς τοῦ Στάθη γενόμενος γραμματικὸς του συναπῆλθε μζή του εἰς τὸ Γιάσι.

Γράφει ὁ ἡγεμὼν τῆς Κρήτης εἰς τὸν Ἐπίτροπον ὅτι ἀναγκασία ἡ παρουσία τοῦ μητροπολίτου εἰς τὴν Κρήτην διὰ τὰς ὑποθέσεις καὶ χρείας τοῦ ραγιά, καὶ ἐζήτει νὰ τὸν ἀποστείλουν ἐν τάχει. Τόσον ἤθελεν ὁ Ἐπίτροπος ὅθεν μεταπεμφάμενος τὸν πατριάρχην Σαμουήλ δίδει τὸν ὁρισμὸν διὰ νὰ πηγαίνουν καὶ ὁ Κρήτης καὶ ὅλοι εἰς τὰς ἐπαρχίας των, (ἡγάπα δὲ ὁ Σαμουήλ τὸν Κρήτης,) καὶ νὰ μὴν περιπατοῦν ματαίως μὲ τὰ καίκια εἰς τὸ Μπογάζι, καὶ νὰ μὴν σεργανίζουσιν ἐν Θεραπείοις μὲ τὰ καίκια καὶ μὲ κασπαστία εἰς τὴν κεφαλὴν. Ὁ πατριάρχης ἀπεκρίθη τὸ, ἂν εἶναι δύο κακοί, οἱ λοιποὶ εἶναι καλοὶ, καὶ παρεκάλει νὰ μείνουν ὡς ἀναγκαῖοι διὰ τὴν διοίκησιν τοῦ Κοινοῦ καὶ ἐνέργειαν τῆς θρησκείας. Ἄλλ' ὁ Ἐπίτροπος ἀπεκρίθη τὸ ὅτι, αὐτώρα ἂς πηγαίνουν ὅλοι διὰ νὰ ἐνεργηθῇ ὁ ὁρισμὸς, καὶ ὕστερον φέρε ἐκείνους ὅπου ἤξεύρεις πῶς χρησιμεύουν». Ἀπῆλθον οὖν εὐθύς περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου, ἀλλ' ἐγγίχθη τὰ μέγιστα Νικόλαος ὁ Σούτζος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν διὰ τὸν Κυζίκου καὶ Προύσης· καὶ ὑποπευσάντες ὅτι νὰ ἔγινεν ἡ ἀναχώρησις αὕτη ἀπλῶς καὶ μόνως ἀπὸ θέλημα καὶ κίνημα τοῦ πατριάρχου μόνον, διεφημίζον τοῖς προῦχοις τῶν Τούρκων τὸ ὅτι ὁ πατριάρχης ἔγραφε τοῖς ἐξω ἀρχιερεῦσι καὶ συνήθροιζον ἐλεημοσύνας διὰ τὰ χρέη τοῦ Κοινοῦ· τοῦτο ποιήσαντες δις καὶ τετράκις, εἶπον αὐτῷ οἱ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς ἀπέχειν τοῦ λοιποῦ, καὶ δὲν ἄφιναν τὸν Σαμουήλ νὰ ἐνεργήσῃ τὸν σκοπὸν του, ὅθεν καταβολὴ 100 πουνγγείων τοὺς ἐξώρισε· καὶ αὐτοὺς ὅπου φέρει τώρα τοὺς παίρνει ἄσπρα διὰ νὰ τοὺς φέρῃ. Ταῦτα μαθὼν ὁ περιεργὸς ἀναξ ἔρωτᾷ τὸν Ἐπίτροπον ποῖος ἔλαβε τὰ 100 πουνγγεία, καὶ ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ τὸ ὅτι ἐκίνησε τὸ πρᾶγμα μόνος του, χωρὶς νὰ τὸ ζητήσῃ ἢ νὰ τὸ θελήσῃ ὁ πατριάρχης. Οὐδὲν οὖν κατορθώσας ὁ Νικόλαος Σούτζος μὲ αὐτὸ, διὰ νὰ ἐγγίξῃ τὸν Δραγομάνον Σκαρλάτον Καρατζᾶν καλῶς ἔχοντα μὲ τὸν πατριάρχην Σαμουήλ, τερατεύεται καὶ ψεύδος πλάττει συκοφαντῶν τὸ ἐξῆς.

Ὁ ρῆξ τῆς Φράντζας εἶχε γράψῃ τῷ ἀνακτὶ ζητῶν τὰ προσκυνήματα τῆς Ἱερουσαλὴμ ὅπου ἐδόθησαν τοῖς Ῥωμαίοις ὑπὸ τοῦ Ἐπιτρόπου Ραγήπη, γράψας ἵτι νὰ ἐδόθῃ τὸ χάττι-σερίφι παρὰ τοῦ σουλτάν Ὁσμάνη μὲ τὸ νὰ ἔλαβεν ἄσπρα πολλὰ παρὰ τῶν Ῥωμαίων ὁ γνωστός Ἀλῆ-ἀγάς. Ψεύδος δὲ τοῦτο ἀνείσχυοντο· ὁ γὰρ Ἀλῆς τότε διὰ τὴν ὀργὴν τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἦτον ἐξόριστος εἰς τὴν Σούτουλτζα, καὶ οὔτε ἤρχετο εἰς τὴν Πόρταν· καὶ ἂν ἤρχετο βέβαια ἤθελεν ἐμποδίσαι τὴν ὑπόθεσιν παίρωνοντας τὰς 25 χιλ. φλωρία ὅπου ὁ Δουβάλ, πρῶτος δραγομάνος τῆς Φράντζας, εἶχεν ὑποσχεθεῖ τῷ Ἐπιτρόπῳ διὰ τοῦ τότε ρεῖσουλ-κίτάπ Μπεκίρ-ἐφένδη καὶ οὐδὲν διεπράξατο. Ὁ ἀναξ οὖν εὖ μάλα εἰδὼς τὰ τότε συμβάντα, διώρισε τὸν μωφτὴν Βελλῆ-ἐφένδην καὶ τὸν Ρούμελην καζασκερῆ τὸν καὶ ρεῖσουλ-οὐλιεμᾶ Ὁσμάν-μουλλᾶ νὰ ἐξετάσουν τὸ πρᾶγμα· ὅθεν ἰδόντες αὐτοὶ ὅλα μας τὰ

χάττι-σερίφια τὰ σωζόμενα ἐν τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῆς Ἱερουσαλῆμ, ἔκαμεν ἰλάμι ὁ μουφτής ὅτι τὸ δίκαιον τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἀπεκρίθη ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς τῷ ῥηγὶ τῆς Φράντζας τὰ εἰκότα. Ἐγένετο ταῦτα κατὰ μῆνα Ἰουλίον τοῦδε τοῦ ἔτους. Εἶτα οἱ Φραντζέζοι συκοφαντήσαντες πῶς νὰ ἐζημιώθησαν πολλὰ παρὰ τῶν Ῥωμαίων οὐδὲν διεπράξαντο. Εἶτα πάλιν διέσπειραν φήμην πῶς ὁ μουφτής καὶ ὁ Ὁσμάν-μουλλᾶς ἔδωκαν τὸ τοιοῦτον ἰλάμι μὲ τὸ νὰ ἔλαβον ὑπὲρπολλὰ ἄσπρα παρὰ τῶν πατριαρχῶν Σαμουήλ τε καὶ Ἐφραίμ, ἀλλὰ καὶ ὥς, οὐδὲν διεπράξαντο, ἀναγνωσθέντος σφοδροῦ ἀφορισμοῦ ὑπὸ τῶν δύο πατριαρχῶν ἐπὶ τῷ ὅτι οὐδενὶ οὐδὲν δεδώκασιν· ὁ οὖν γεννάδας Νικόλαος Σούτζος διεφήμισεν ὅτι διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν τῆς Ἱερουσαλῆμ νὰ ἔδωκαν οἱ δύο πατριάρχαι Σαμουήλ τε καὶ Ἐφραίμ χρήματα ἱκανὰ τῷ ῥηθέντι Δραγομάνῳ τῆς Πόρτας· πέμπει οὖν ὁ Ὁμέρ-ἑφένδης ὁ τότε ῥέισης καὶ ἐρωτᾷ τὸν Ἱεροσολύμων Ἐφραίμ λέγων τὸ, «Με τὸν » Δραγομάνον τῆς Πόρτας τὸν ἐμήνυσα νὰ μὲ στείλῃ 3,000 φλωρία· διὰ » τί μὲ ἔστειλε μόνον τὰς δύο; ἄς μὲ στείλῃ καὶ τὰ λοιπὰ 1,000· ἀπεκρίθη ὁ Ἐφραίμ· τὸ ὅτι οὐδὲν ἔστειλε, καὶ δὲν ἐκατέρωθωσεν ὁ Νικόλαος Σούτζος οὐδὲ μὲ αὐτὴν του τὴν συκοφαντίαν ἐκεῖνο ὅπου ἐσυλλογίσθη, καὶ ἐπειδὴ, θείᾳ ποιῇ, ἀκολούθησαν ταραχαὶ εἰς τὴν Μολδαβίαν ἀπέστη ἐν καιρῷ τοῦ κατὰ τοῦ Κύρ Σαμουήλ διωγμοῦ.

Εὐθύς φθάσας εἰς τὴν Μολδαβίαν ὁ νέος ἡγεμονεύσας Γρηγόριος Καλλιμάχης ἐπεφόρτισε τὸν δασμὸν τοῦ Μαρτίου κάμνωντάς τὸν διπλοῦν. Φεύγουσιν οὖν ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας οἱ ἐγγύριοι, μάλιστα ἀπὸ Λεπούσαν, Ὁρχεὶ καὶ Σοράκαν. Δίδει ἔγγραφον εἰς τὴν Πόρταν Νικόλαος ὁ Σούτζος δηλοποιῶν ὅτι οἱ ἄνθρωποι φοβηθέντες ἐπιδρομὴν τῶν Ταρτάρων ἔφυγον· ἐξετάσας ὁ ἀναξ εἰς τὸ Κρίμι βεβαιοῦται ὅτι ψεῦδος τὸ τοιοῦτον· ἀπαντᾷ τὸ ψεῦδος ὁ Νικόλαος Σούτζος ἄλλῳ ψεύδει, βοηθούμενος καὶ τῇ μαρτυρίᾳ τοῦ Ποστολνίκου Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου τοῦ προῤῥηθέντος· εἶχε λαβεῖν ὁ Ἀλέξανδρος 200 πουργεῖα ἐκ τῆς πρώτης ἡγεμονείας τοῦ Γρηγορίου Καλλιμάχης καὶ διὰ τοῦτο ἐψευδομαρτύρει εἰς τὰς ἐνοχλήσεις τοῦ Νικολάου Σούτζου, ὅστις δίδει πάλιν ἔγγραφον τοῦ ὅτι πέντε ἄρχοντες Πογδάνοι, μὲ τὸ νὰ μὴ τοὺς ἔδωκε ὁ ἡγεμὼν ὀφφίκια ὡς ὑποχρέους, διὰ νὰ μὴ κλέψωσι τὸ βασιλικὸν εἰσόδημα, ἔφυγον εἰς τὴν Ταρταρίαν, καὶ ἐζήτει ὁρίσμον νὰ τοὺς πάρῃ ὅπου καὶ ἂν εἴναι· ἐμαρτύρησε καὶ αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος πάλιν ὅτι αὐτὸ οὕτως ἔχει, ὅθεν ἐδόθη ὁ ὁρίσμός. Ἀλλὰ παρελθουσῶν τινων ἡμερῶν Πόγδα-νος τις ἐκείθεν πεμφθεὶς ἔδωκε τῇ κ' τοῦ Σεπτεμβρίου λίβελλον ἐσφαρισμένον καταγράφοντα τὸ ὅτι διὰ τὰ βάρη τῶν δασμῶν ἔφυγον εἰς τὸ Καουσάνι οἱ 18 ἄρχοντες καὶ ἄλλοι δημόται, καὶ παρεκάλουν νὰ τοὺς φέρῃ ὁ ἀναξ εἰς τὴν Πόλιν διὰ νὰ εἰποῦν τὰ δίκαιά τους. Ἐρωτήθεις ὁ Σούτζος διὰ τὰ δασμῶνα ἀπεκρίθη ὅτι εἶναι μόνον οὐκ ὀφφίκια, ἦτοι μηνιαῖα, κατὰ τὴν διάταξιν ὅπου ἔκαμεν ὁ πρῶν ἡγεμὼν Γρηγόριος Γκίκας πρὸς 110 πουργεῖα τὸ σφέρταν, καὶ ὅτι τῶν ἀρχόντων συνήθεια ἡ φυγὴ, ἀγανακτοῦντων διατὶ δὲν τοὺς δίδονται ὀφφίκια· ἀλλ' ὁ γραμματοκομιστὴς Μπόγδα-νος ἀπεκρίθη τὸ ὅτι ἔφυγον ὅχι διὰ ὀφφίκια ἀλλὰ διὰ τὰ βάρη τῶν δασι-

μάτων εἰς τὰς μωσίας καὶ κώμας των, καὶ διατὶ δὲν ἡμποροῦν νὰ ὑποφέρουν ἐπτά ἡγεμόνας ἀνθ' ἑνός. Ὅθεν ἐστάλη ἄνθρωπος εἰς τὸ Καουσάνι νὰ ἐρωτήσῃ τοὺς φυγάδας τὰ παραπονέματά τους. Καὶ ἐν τούτοις ὁ Νικόλαος Σούτζος ἔδωκεν ἔγγραφον ἀπαριθμῶν ἱστορικῶς τοὺς αὐθέντας Πογδάνους ὅπου ἀπεστάτησαν κατὰ τῆς βασιλείας, καὶ ὅτι ἡ βασιλεία ἀγανακτήσασα εἰς τὰς τοιαύτας αὐτῶν ἀποστασίας ἔδωσε τοῖς Ῥωμαίοις τὴν ἡγεμονίαν, ὅπερ αὐτοὶ μὴ ὑποφέροντες κάμουν τοιαῦτα κινήματα συνεχῶς καὶ ψευδεῖς συκοφαντίας κατὰ τῶν Ῥωμαίων αὐθεντῶν, καὶ ἀπηρίθμει τὰς κατὰ τῶν Ῥωμαίων αὐθεντῶν ἐν διαφόροις καιροῖς ἀγωγὰς τῶν Πογδάνων, τὰς ὁποίας ἔγραφε πῶς νὰ ἀπεδείχθησαν ψευδεῖς εἰς τοὺς καιροὺς ἐκείνους, καθὼς εἶναι, ἔλεγε, καὶ ἡ τωρινή. Εἴτα ἔφερε καὶ ἔγγραφον μὲ βούλλας καὶ ὑπογραφὰς τῶν ἀγροίκων, ἐν ᾧ ἐμαρτύροντο πῶς εὐχαριστοῦνται ἀπὸ τὸν αὐθέντην τους, καὶ παρεκάλουν νὰ μὴν τοὺς παρενοχλοῦν οἱ ἄρχοντες Πογδάνοι, ὡς ἄλλοτε, καὶ ὑπισχνοῦντο δοῦναι τῇ βασιλείᾳ περὶ τούτου πουργεῖα 300. Τὰ ψεύδη αὐτὰ τοῦ Νικολάου Σούτζου δὲν ἀπήντησαν τὸ κακόν· ἀλλ' ὁ τσαοῦσπασης Ὀσμάν-εφένδης ὁ Λαρισσηνός, ἰσχύων τὰ μέγιστα παρὰ τῷ Ἐπιτρόπῳ καὶ φύσει φιλάργυρος, δελεασθεὶς τῇ πολλῇ καταβολῇ τῶν φλουριῶν, μετέβαλε τὰ μὲν τῶν Πογδάνων εἰς ψεύδη, τὰ δὲ ψεύδη τοῦ Νικολάου εἰς ἀληθῆ, καὶ ἐπανακάμψας ὁ εἰς τοὺς ἄρχοντας ἀποσταλεις εἶπεν ἄλλ' ἀντ' ἄλλων· ὁ τε χάνης πάλιν δωροδοκηθεὶς κατέπεισε τοὺς φυγάδας εἰρνεῦσαι μετὰ τοῦ ἡγεμόνος, καὶ ἔγραψεν εἰς τὴν Πόρταν τὸ ὅτι διωρθώθησαν, καὶ οὕτως ἔπαυσαν αἱ ταραχαὶ τοῦ Γρηγορίου.

Δίδει πάλιν ὁ Ἰωαννίκιος λίβελλον κατὰ τοῦ Σαμουήλ διὰ τινος χειρὸς, συκοφαντῶν ὅτι νὰ ἔκλειψε πολλὰ ἀπὸ τοῦ Κοινοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Κατὰ μῆνα Μάρτιον δίδει λογαριασμὸν ὁ πατριάρχης Σαμουήλ διὰ πέντε μῆνας τῆς πατριαρχείας του καὶ εὐρέθη ὅτι νὰ ἐξέπεσε μὲ νάκτι χρέος κεφάλαιον γρ. 15,815· καὶ γράψας κατὰστιχον πόσον εἰσόδημα ἔλαβεν ἀπὸ τὰ κανονικὰ ἀφ' οὗ ἐπατριάρχευσε, καὶ πόσα ἐξώδευσεν, ἀπέδειξεν ὅτι ἔλλειψαν ἀπὸ τὸ εἰσόδημα πουργεῖα 39 πρὸς ἀποπλήρωσιν τῶν ἐξόδων, καὶ ὅτι αὐτὰ τὰ 39 τὰ ἐπλήρωσεν ἐξ οἰκείων χωρὶς νὰ τὰ ἐπιφορτίσῃ εἰς τὸ χρέος τοῦ Κοινοῦ, καθὼς ἔκαμναν οἱ προκάτοχοί του· ἔγραψεν οὖν ὅτι ἀπὸ τῶν τυχηρῶν εἰσοδημάτων τῶν ἀπὸ τῶν ἐπαρχιῶν ἐπλήρωσε χρέος ὁμολογιῶν τουρκικῶν, χριστιανικῶν καὶ ἐβραϊκῶν κεφάλαιον πουργεῖα 48 καὶ γρόσια 206, καὶ μὲ λίβελλον μιᾷ Παρασκευῇ ἔδωκεν αὐτὸ τῷ βασιλεῖ, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ δέδωκε τὸ ἴσον αὐτοῦ καὶ τῷ Ἐπιτρόπῳ.

Ἐκδίδωσιν ὁρισμὸν ὁ μουφτής Βελλή-εφένδης νὰ γένουν βακίφι εἰς τὸ Σουλτάν-Μπαγάζιτι οἱ ἐν τῷ Καταστένῳ ἀμπελῶνες· ἀλλὰ προσκλαυθέντες καὶ Τοῦρκοι καὶ Χριστιανοὶ ἐκώλυσαν τὴν ἐνέργειάν του. Τὰ ταφεῖα τῶν Χριστιανῶν τὰ πρὸ τῆς πύλης τῆς πρὸς τὴν Ἀδριανούπολιν ἐκινδύνευσαν ἀρπαγῇ, καὶ πληρωθέντος τοῦ λεγομένου μουκατᾶ διὰ τὸ τζαμί ἐλυτρώθησαν.

Ὁ Ἰωαννῖνων Γρηγόριος προσταγῇ τοῦ Ἐπιτρόπου ἐξορίζεται εἰς τὴν Αἴνον καλεπέντης· καὶ γίνεται Ἰωαννῖνων ὁ Σμουραῖος Γρηγόριος· ζῶν μὲ

οικονομίαν, ἀλλ' οὐχ ὡς ὁ πρὸ αὐτοῦ, ἐπλήρωσε χρέος τῆς ἐπαρχίας σχεδὸν 100 πουργεῖα.

Πάλιν ὁ Ἰωαννίκιος διὰ χειρὸς δίδωσι τῷ ἄνακτι λιβέλλους κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ, γράφων ὅτι θέλει νὰ ἐξορίσῃ καὶ τοὺς καλογήρους διὰ νὰ μείνῃ μόνος καὶ νὰ κάμῃ εἰς τὰ ἐκκλησιαστικά ὅ τι θέλει. Οἱ Χριστιανοὶ ἐπὶ τὴν τὸν πατριάρχην καὶ κατεβόων κατὰ τῶν προκατόχων του ὡς ἀφανισάντων τὰ μοναστήρια, τὸ ἐν τῇ Πρώτῃ δηλαδὴ καὶ τὰ δύο τὰ κατὰ τὴν Χάλικην, ἥτοι τῆς Παναγίας καὶ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Δίδει πάλιν ὁ Σαμουήλ, κατὰ τὴν κῆ τοῦ Δεκεμβρίου, λογαριασμὸν διὰ ἐννέα μῆνας τῆς πατριαρχείας του· εὐρέθη ὅτι νὰ ἐπλήρωσεν εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα χρέος τουρκικὸν γρόσια 27,450 καὶ χριστιανικὸν 27,888, τὰ πάντα πουργεῖα ἄσπρα 110 καὶ γρόσια 338.

Δίδεται ἔγγραφον τῷ βασιλεῖ ἐκ μέρους τῶν Λέχων ἐσφραγισμένον, ἐν ᾧ ἔγγραφον ὅτι θέλουν τὸν δώσει τὴν Οὐκραίναν καὶ τὴν Ποδολίαν νὰ τὰς κάμῃ δύο ἡγεμονίας ὡς τὴν Βλαχοπογδανίαν, ἂν ἐκστρατεύσας διώξῃ τοὺς Μοσχόδους ἀπὸ τῆς Λεχίας. Τὸ ἔγγραφον εἶχε πολλὰς βούλλας καὶ ὑπογραφάς, καὶ ὁ ἄναξ δὲν ἔστειλέ τινα νὰ τοὺς ἐρωτήσῃ ἂν ἔχουν εἰδήσιν ὅλοι διὰ τὸ ἔγγραφον καὶ ἂν αἱ ὑπογραφαὶ εἶναι ἐδικαί των· ἤθελε μάθει, ἂν ἔστειλε, πῶς δὲν ἔχουν ποσῶς εἰδήσιν, ὥσάν ὅπου τὸ ἔγγραφον ἦτο σκευώρημα μόνον τοῦ Πονιατόβσκη καὶ τοῦ Κρεσένσκη, νέων φατριωτῶν καὶ συνωμοτῶν· ἀνεξετάστως οὖν τὸ ἐπίστευσε.

Θνήσκει ὁ Ἀντιοχείας Φιλήμων ἐν Δαμασκῷ, καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν Ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας ὁ ποτὲ διάκονος τοῦ Οἴκου-μενικοῦ πατριάρχου Κυρίλλου καὶ τανῦν πρωτοσύγκελλος τοῦ Οἴκουμενικοῦ πατριάρχου Σαμουήλ, Δανιήλ ὁ Χίος, χειροτονηθεὶς κατὰ τὴν 5' τοῦ Αὐγούστου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῇ κατὰ τὸν Γαλατᾶν.

Κατὰ μῆνα Μάιον τοῦδε τοῦ ἔτους σεισμὸς μέγιστος εἰς τὴν Πόλιν, κατ' ἀρχὰς σφοδρότατος καὶ καθ' ἡμέραν κατ' ὀλίγον ἐσμικρύνετο, ἀλλὰ παρέ-τάθη μέχρι τέλους Αὐγούστου. Ἐρμήμισε τοὺς Γεδι-Κουλάδες, τὸ κάστρον ἀπὸ τὸ Ἑγρίκαπι ἕως τὸ Γεδι-Κουλε-καπισί, τὸ Μπαχτζέ-καπισί, τὸ Ὀδούν-καπισί, ὅλον τὸ τζαμί Σουλτάν-Μεχμέτη, τὸν κουμπέ τοῦ τζαμίου Σουλτάν-Μπαγιάζιτη, τὸ Βεζιρ-χάνι καὶ ἄλλα μικρὰ χάνια.

Ἔτει σωτηρίῳ 1768.

Ὁ Βασιλεὺς, ἄνθρωπος τοῦ Σπαθάρη Γεωργάκη καὶ ἀρχιτελώνης εἰς τὸ Βουκουρέστι ἐπὶ τῆς ἡγεμονείας τοῦ Στεφάνου Ρακοβίτζα, καὶ ὁ Κίρκας, πραγματευτὴς ἄλλαι εἰς τὴν Βλαχίαν, ἔχοντες λαβεῖν παρὰ τοῦ Στάθη ἄσπρα ὅπου εἰς τὸ Βουκουρέστι τὸν ἐδάνεισαν διὰ ὑποθέσεις αὐθεντικάς, καὶ ζητοῦντές τα, ἤλθον τὸ, δὲν ἐπρόλαβε νὰ τὰ πάρῃ ἀπὸ τὴν αὐθεντείαν· ἐκεῖνοι ἤξευροντες ὅτι τὰ ἐπῆρεν οὐκ ἔπαυον τοῦ ζητεῖν τὸ δίκαιόν τους· ὅθεν ὁ Στάθης τὸν μὲν Βασίλην ἐζήτηι ἐξορίσαι τῇ δυνάμει καὶ τοῦ Νι-

—1768

κολάου Σούτζου, τὸν δὲ Κίρκαν ὕβρισεν. Ἔδωκαν οὖν τῷ ἄνακτι λίβελλον κατὰ τοῦ Στάθου γράφοντες ὅτι νὰ ἔκλεψεν εἰς τὴν Βλαχίαν ἄσπρα τοῦ Σπαθάρη Γεωργάκη 1.000 πουνγγεῖα εἰς 20 κονδύλια. Προσετάγη λοιπὸν ὁ Σαμουὴλ παρὰ τοῦ ἄνακτος διὰ τοῦ καγαζάπη Ὁμέρ-εφένδη νὰ ἐξετάσῃ τὸ πρᾶγμα. Ὁ Νικόλαος Σούτζος ἀπεῖπε τοῦ βοηθῆσαι· ὤθεν κατὰ μῆνα Ἰανουάριον ἐφυλάκωθη ὑπὸ τοῦ πατριάρχου ἐξετάσαντος ἀκριβῶς τὴν ἀλήθειαν· μετεπέμψατο δὲ ἡ Πόρτα ἐκ Γιάσιου καὶ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Στάθου Γεώργιον. Ὡς τὸσον ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ φοβούμενος τὸν Ἰσμαήλ-πεην ζαραπαχάν-εμινῇ, κρυφὸν μὲν διὰ τὸν φόβον τοῦ ἄνακτος ἀλλ' ὑπερασπιστὴν τοῦ Στάθου, καὶ ἀκούων παρὰ τοῦ Θεοχάρη, γουνάρεως τοῦ ἐφένδη καὶ πιστοῦ φίλου τοῦ Σαμουὴλ τὸ ὅτι τὸν κακοφαίνεται ἡ περὶ τοῦ Στάθου ἀκριβὴς καὶ λεπτομερὴς ἐξετάσις του, ἔπαιζε τὸ πρᾶγμα. Ὁ Ὁμέρ-καγαζιᾶς κατιδὼν μεταβολὴν εἰς τὰς ἐγγράφους εἰδήσεις ὅπου ἔπεμπεν ὁ Σαμουὴλ περὶ τοῦ Στάθου καὶ βιαζόμενος παρὰ τοῦ βασιλέως διὰ τὴν ἔρευναν τῆς ἀληθείας, ἡγανάκτει κατὰ τοῦ Σαμουὴλ, καὶ ταῦτα πρὸς τὸν Νικόλαον Σούτζον, ὅστις μνησικακῶν διὰ τὴν τοῦ Κυζίκου καὶ Προύσης εἰς τὰς ἐπαρχίας των ἀποστολὴν, πρὸς μὲν τὸν Ὁμέρ-καγαζιᾶν κατηγόρει τοῦ Σαμουὴλ ὅς ἀμελοῦντος τὴν ὑπόθεσιν, πρὸς δὲ τὸν Ἰσμαήλ-πεην ὡς δεχομένου τὰς περὶ τοῦ Στάθου μαρτυρίας ὡς ἀληθεῖς, οὓσας συκοφαντίας, καὶ μηνύοντος εἰς τὴν Πόρταν οὐτιδανῶν ἀνθρώπων εἰδήσεις· ὁ Ὁμέρ-καγαζιᾶς οὖν ὑπονοῶν ὅτι δὲν ἐπιμελεῖται τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν ὁ Σαμουὴλ ἐφυλάκωσε τοὺς δύο ἀδελφοὺς εἰς τὸν φούρνον τοῦ ποσταντζήπαση. Τὴν ἡγανάκτησιν τοῦ καγαζιᾶ φοβηθεὶς ὁ Σαμουὴλ ἠθέλησεν ὕστερον διορθῶσαι τὸ σφάλμα του καὶ ἔγραψεν ἀληθῆ τινα, ἀλλ' οὐδὲν ὠφέλησεν, ἀφαιρεθείσης αὐτοῦ τῆς περὶ τούτου ἐξετάσεως.

Τὸ Καράδαγι ἀνταρτεῖ κατ' ἀρχὰς τοῦδε τοῦ ἔτους, καὶ διορισθέντος πολλοῦ στρατοῦ ὑπὸ στρατηγοῖς τοῖς ἡγεμόσι τῆς Πόσνας καὶ ἄλλοις, ἐδειξε σημεῖα ὑποταγῆς καὶ ἐδέχθη τελεσφορεῖν τῇ βασιλείᾳ ἀνὰ ἔτος φλωρία 1.000. Ἐγραψε καὶ ὁ στρατηγὸς Ρούμελη-βαλισῆς τὸ ὅτι ὁ ἐπίσκοπος Βασιλείου διωκόμενος παρὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ κατέφυγεν εἰς τὸ Καράδαγι, καὶ διηγήρειν εἰς ἀποστασίαν τὸν ἐκεῖσε προσετώτα Στέφανον μετὰ τῶν περὶ αὐτόν (εἴρηται μοι τὰ περὶ τοῦ ψευδελπισκόπου τούτου παπιστοῦ Βασιλείου τῷ ἔτει 1759). Ἀπήντησε δὲ ὁ Σαμουὴλ τὴν συκοφαντίαν αὐτὴν γράψας ὅτι ἐπὶ τὸν πατριάρχου Σεραφεῖμ παιδευθησόμενος διὰ τὸν παπισμὸν, εὔρατο τὴν σωτηρίαν φυγῇ· παρὰ δὲ τὸ ἔγγραφον ἔδωσε καὶ ἄσπρα ὁ Σαμουὴλ, καὶ οὕτως ἐδόθη πίστις τῷ ἐγγράφῳ.

Ὅλον τὸ θέρος ἐγίνοντο συμβουλαὶ εἰς τὸ σπίτι τοῦ μουφτῆ Βελή-εφένδη, παρόντος τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ τῶν προϋχόντων οὐλιμαδῶν καὶ ἀξιωματικῶν, περὶ τοῦ κατὰ τῶν Ρούσων πολέμου, καὶ ὁ πρέσβυς τῆς Ρουσσίας Ὁπρέσκοβ ἀνταμώνετο συνεχῶς καὶ μετ' ἄλλους, ἀλλὰ μάλιστα μετ' ὁν βεῖσην Ὁσμάν-εφένδην τὸν Λαρισηνὸν, καὶ τὸν κατέπεισε τὸ τῆς εἰρήνης ὄφελος. Καὶ ὁ Ἐπίτροπος καὶ ὁ μουφτής καὶ ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ οὐλιμαάδες καὶ ἀβάμηδες δὲν ᾔθελον τὸν πόλεμον, μόνος ὁ βασιλεὺς ἀκούων παρὰ

τινων, (μάλιστα τ'αδιρτζήδων και άλλων όπου έχουν δοσοληψίας και κέρδη εις καιρόν πολέμου,) τὸ, εἴθε γένοντο ἐκστρατεία, άλλως τε ἀπατηθεῖς ἀπὸ τὸ ψευδὲς ἔγγραφον τὸ προῤῥηθὲν τῶν Λέχων, ἤθελε τὸν πόλεμον. Ὁ Νικόλαος Σούτζος βεβαιωθείς παρὰ τινων τὴν τοῦ βασιλέως κλίσιν, (συνειθισμένου τοῦ νὰ πέμπουν οἱ Βλαχοπογδάνοι αὐθένται εἰς τὴν Πόρταν τὰς κατὰ τὴν Εὐρώπην εἰδήσεις,) ἐδίδεν εἰδήσεις ἐσφραγισμένας μὲν μὲ τὴν βούλλαν τοῦ ἡγεμόνος του Γρηγορίου τοῦ Καλλιμάχη, ἀλλὰ συνθεθειμένας παρ' αὐτοῦ ψευδεῖς, φιλοταράχους και διερεθίζουσας εἰς πόλεμον· τοῦτο δ' ἑτεροαούργει ἵνα γένηται Δραγομάνος τῆς Πόρτας· και τὰ ψεῦδη τοῦ Σούτζου ἐπεκυροῦντο και παρὰ τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας, διερεθίζοντος άλλως τοὺς Τούρκους εἰς τὸν κατὰ τῶν Ρούσσων πόλεμον.

Ἀπαντοῦσεν εἰς αὐτὰ τὰ ψεῦδη ὁ ῤῥηθεις Ὁπρέσκοβ· ἀλλὰ πάλιν μὲ νέας εἰδήσεις ψευδεῖς τοῦ Νικολάου Σούτζου ἀνενοῦτο τὸ κακὸν, και πάλιν ἀπηνάτω, και πάλιν ἀνενοῦτο· και τούτου πολλὰκις οὕτω γεγονότος ἐμήνυσεν ὁ Ὁπρέσκοβ τῷ Νικολάῳ Σούτζῳ, (ἀφοῦ τὸν ἔστειλε φλωρία οὐκ ὀλίγα διὰ νὰ ἀπέχη τῶν σκανδάλων και δὲν εἶδε τὸ ποθοῦμενον ὄφελος,) τὸ, ἂς συλλογισθῇ ὅτι θέλει γένῃ αἴτιος μεγάλης αἱματοχυσίας.

Θνήσκει εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ὁ Κυζίκου Γεράσιμος συγγενὴς τοῦ Νικολάου Σούτζου. Εἶχε ῤῥηει ὁ Σαμουήλ τὸν Βιζύης, τὸν Λαρίσσης, τὸν Θεσσαλονίκης και τὸν Νικομηδείας, οἰκειότατον τοῦ Ποστελνίκου Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου και άλλους. Ἀγανακτεῖ οὖν κατὰ τοῦ Σαμουήλ ὁ Σούτζος διατὶ δὲν ἔφερε και τοὺς αὐτῶ οἰκειούς, τὸν Κυζίκου και τὸν Προύσης· και μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κυζίκου μάλλον ἡγανάκει οἰοει αἰτιώμενος αὐτὸν τοῦ θανάτου. Ὅθεν παρακινεῖ τοὺς ἀρχιερεῖς και συνθέτουσιν ἔγγραφον κατὰ τοῦ Σαμουήλ κρυφῇ εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ποστελνίκου Κωνσταντίνου Σουλουτζέρογλου· συνθέντο δ' αὐτὸ δι' ἐπιστασίας τοῦ μεγάλου υἱοῦ τοῦ Κωνσταντίνου τοῦνομα Ἀλεξάνδρου, ἐν ᾧ πρὸς τοῖς άλλοις ἐκατηγόρουν αὐτοῦ και περὶ τοῦ ῤῥηθέντος φυγάδος Βασιλείου, και τὴν κατὰ τοῦ Σαμουήλ διὰ τὸν Βασίλειον κατηγορίαν, διορθωθείσαν ἤδη και μνήμης ἐξίτηλον γενομένην, ἀνεγείρουσι και ἐξάπτουσι μὲ τὸ ἔγγραφον αὐτὸ οἱ ὑπογραφέντες τρεῖς ἀρχιερεῖς, Νικομηδείας δηλαδή, Λαρίσσης και Βιζύης. Δίδωσιν οὖν ὁ Νικόλαος Σούτζος τὸ ἔγγραφον αὐτὸ εἰς τὸν κεαγιᾶν Ὁμέρ ἐφένδην, άλλως εἰς ὑπόληψιν οὐ καλὴν ἔχοντα τὸν Σαμουήλ διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Στάθη. Ὁ Ἐπίτροπος κακουχούμενος διὰ τὴν τοῦ ἀνακτος κατ' αὐτοῦ παρενόχλησιν πρὸς τὸν πόλεμον, άλλως τε εἰς κακὴν ὑπόληψιν ἔχων τοὺς ἀρχιερεῖς, συκοφαντίαν τὸ πρᾶγμα εἰδὼς οὐδένα λόγον τοῦ ἐγγράφου πεποίηκεν.

Ὁ Σαμουήλ χωρὶς νὰ προβάλῃ τι τοῖς ἀρχιερεῦσι κάμνει τὸ μπεράτι τοῦ Κυζίκου εἰς τὸν Κρήτης, και τὸ τοῦ Κρήτης εἰς τὸν πρωτοσύγκελλόν του Ἱερεμίαν, και μεταπέμπεται τὸν Κρήτης Γεράσιμον ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας του διὰ νὰ γένῃ ἡ μετάθεσις. Πρὸ τοῦ νὰ ἔλθῃ, μαθὼν ὁ Νικόλαος Σούτζος τὰ γεγονότα δύο μπεράτια, παρακινεῖ τοὺς ἀρχιερεῖς και γράφουν και ἄλλο ἔγγραφον λέγοντες ὅτι, αἰμᾶς ἔφερον εἰς τὴν Πόλιν διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς θρησκείας μας, και αὐτὸς κάμνει Κυζίκου και Κρήτης χωρὶς τὴν εἰδήσιν μας,

τὸ ὁποῖον ἄνευ συνόδου καὶ γνώμης τῶν πολλῶν οὐ δύναται γενέσθαι, καὶ ζητοῦσι νὰ μὴν κάμουν τὴν μετάθεσιν τῶν νέων ἀρχιερέων ἀφοῦ τοὺς διορίσῃ ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ εἰς αὐτὴν, καὶ τοὺς δίδεται διὰ τοῦ Σούτζου ἄδεια νὰ μὴ τὴν κάμουν.

Ὡς τόσον μετὰ πολλὰς ἀντιστάσεις τοῦ Ἐπιτρόπου Μουσούνουγλου διὰ νὰ ἐμποδισθῇ ὁ πόλεμος, καθαιρεῖται τὸν Σεπτέμβριον, καὶ γίνεται Ἐπίτροπος ὁ Χαμζᾶ-πασσᾶς, ποτὲ σιλιχτάρης του καὶ ὕστερον ἡγεμῶν τοῦ Μωρέως καὶ μετ' ἐκεῖνον τοῦ Χοτινίου.

Ἐρχεται οὖν καὶ ὁ Κρήτης Γεράσιμος εἰς τὴν Πόλιν· προβάλλει τῇ συνόδῳ ὁ Σαμουὴλ τὰ γεγονότα εἰπὼν τὸ ὅτι ἔγιναν καὶ τὰ μεπράτιά τους, καὶ διορίζει τρεῖς αὐτῶν νὰ κάμουν τὴν μετάθεσιν ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. Οὐκ ἀκούουσι, λέγοντες ὅλοι κοινῶς τὸ ὅτι ἔγιναν ἄνευ ψήφων καὶ δοκιμασίας τῆς συνόδου. Ὑπομένει ταύτην τὴν ἀπειθειαν ὁ δραστήριος Σαμουὴλ, εἰδὼς ὅτι ὅταν ἔκαμνεν ἄρξιν διὰ νὰ φέρῃ τινὰ τῶν ἀρχιερέων ἔγραφεν ὅτι τὸν φέρεῖ διὰ τὴν προᾶξιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔργων καὶ ὑποθέσεων, καὶ εἰς τὸν νέον Ἐπίτροπον δὲν ἔκρινεν ὠφέλιμον νὰ παραπονεθῇ, μὲ τὸ νὰ ἤξευρε καλῶς τὴν κατ' αὐτοῦ ἀγανάκτησιν τοῦ κεαγιάπεη Ὁμέρ-ἐφένδῃ καὶ τὴν ὀργήν. Ἐλυπεῖτο οὖν διατί δὲν ἐδυνήθη νὰ τελειώσῃ τὴν παρὰ τοῦ βασιλέως δοθεῖσαν αὐτῷ προσταγὴν διὰ τὰ ἄσπρα τὰ ζητούμενα παρὰ τοῦ Στάθου.

Ὁ μουφτής Βελλῆ-ἐφένδης ζητούμενος παρὰ τοῦ ἀνακτος νὰ δώσῃ φετῶν διὰ τὸν κατὰ τῶν Μοσχόβων πόλεμον δὲν ἔδιδεν. Ὁ βέϊσουλ-οὐλίεμᾶς καὶ Ρούμελη-καζάσκηρῆς Ὁσμάν-μουλλᾶς εὕρισκει πρότασιν λέγουσαν τὸ, Ἡ βασιλεία ἂν ἔχῃ πολὺ στράτευμα καὶ κινδυνεύῃ κακοπαθεῖν ἀπὸ τὸ πολυάριθμόν του, εἶναι συγκεχωρημένον νὰ κινήθῃ εἰς πόλεμον διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν βλάβην, ὀλιγοστεύοντας τὸ πολυάριθμόν του στρατοῦ. Διὰ ταύτην οὖν τὴν πρότασιν ἔδωκε καὶ ἄκων ὁ μουφτής τὸν φετῶν.

Τῇ δ' τοῦ Ὀκτωβρίου ὁ Ἐπίτροπος μεταπεμψάμενος τὸν Ὁπρέσκωφ, πρέσβυν τῆς Ρουσίας, εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ ζητήσας παρ' αὐτοῦ χοτζέτι τοῦ νὰ ἐβγῇ εἰς διορίαν ἡμερῶν 30 ἀπὸ τὴν Λεχίαν τὸ ρουσσικὸν στράτευμα, καὶ μὴ δόντα διὰ τὸ καὶ τῇ ἀληθείᾳ μὴ δύνασθαι δοῦναι, εἰρκτῇ παραδίδωσιν εἰς τοὺς Ἐπτὰ Κουλαῖδες· ὅθεν ἀπεφασίσθη πλέον ὁ κατὰ τῶν Μοσχόβων πόλεμος.

Ἦλθε καὶ ὁ χάνης εἰς τὴν Πόλιν· καθ' ὁδὸν ἐρχομένην ἀπῆντησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ καπικεχαγιά του Μουράτ-μουλλᾶ, μαζὴ μὲ τὸν ἄνθρωπον τοῦ πρώην ἡγεμόνος Μολδαβίας Γρηγορίου Γκίκα, καὶ μὲ τὸ γράμμα τοῦ Μουράτ-μουλλᾶ. Προβάλλουσι τῷ χάνῃ εἰς τὸ γράμμα αὐτὸ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν εἰς τὴν Βλαχίαν ἡγεμονεῖαν τοῦ ῥηθέντος Γκίκα μὲ ὑπόσχεσιν τοῦ νὰ τὸν δώσῃ ὁ Γκίκας πούγγεια 300· εἶχε τάξει δὲ καὶ τῷ Μουράτ-μουλλᾶ περὶ τούτου πούγγεια 100. Ἀνταμώσας οὖν τὸν ἄνακτα ὁ χάνης ἐπρόβαλεν αὐτῷ καὶ τὸν προεβασμὸν τοῦ Γρηγορίου Γκίκα εἰς τὴν ἡγεμονεῖαν τῆς Βλαχίας. Ὁ ἄναξ μὴ θέλων αὐτὸν ἡγεμονεῦσαι μὲ τὸ νὰ τὸν εἶχεν εἰς κα-

κὴν ὑπόληψιν διὰ τὴν προλαβοῦσαν ὑπόθεσιν τοῦ Βρανδεβούργου, καὶ πάλιν μὴ θέλων ἀντιπαῖναι τῇ παρακλήσει τοῦ χάνη διὰ τὴν ἐλπίζομένην παρ' αὐτοῦ δούλευσιν καὶ συμμαχίαν εἰς αὐτὸν τὸν κατὰ τῶν Μοσχάδων πόλεμον, μὲ τρόπον ἀνέβαλλε τὸ πρᾶγμα εἰς ἄλλην ὁμιλίαν χωρὶς νὰ δείξῃ πῶς δὲν τὸ κάμνει, καὶ δέχεται κατὰ τὸ παρὸν τὸ πρόβλημα διὰ τὴν ἐξωσιν τοῦ Ἐπιτρόπου, ὅστις κατιδὼν τὸν σκοπὸν τοῦ βασιλέως διὰ τὸν πόλεμον, καὶ ἑαυτὸν ἴσως οὐχ ἱκανὸν εἰδῶς εἰς τοσαύτην ἐπικίνδυνον ὑπουργίαν, ὑποκριθεὶς νόσον τριταίου πυρετοῦ, ἢ τῇ ἀληθείᾳ ἀσθενῶν, εἶχε παρακαλέσει τὸν χάνην νὰ ἐνεργήσῃ τὴν καθάρσιν του.

Ἐξοῦται λοιπὸν ὁ Ἐπίτροπος Χαμιζ-πασσάς, καὶ γίνεται Ἐπίτροπος ὁ λεγόμενος Γαγκλιτζής, βέστης χρηματίσας καὶ τανῦν νισαντζής, Μεχμέτ-πασσάς.

Θνήσκει ὁ μουρτής Βελή-ἐφένδης ὑπὸ τῆς λύπης του, καὶ γίνεται ὁ ῥηθεις Ὁσμάν-μουλλάς.

Γίνεται Δραγομάνος τῆς Πόρτας κατὰ τὴν ζ' τοῦ Ὀκτωβρίου ὁ Νικόλαος Σοῦτζος, καὶ ὁ Σκαρλάτος Καρατζῆς προστάττεται οἰκουρεῖν.

Ἀποφασίζεται τὸ νὰ λεηλατήσῃ ὁ χάνης τὸν χειμῶνα τὴν Καζακίαν. Εἶχε προειπεῖ τῷ νέῳ Ἐπιτρόπῳ διὰ τὴν εἰς τὴν Βλαχίαν αὐθεντείαν τοῦ Γκίκα· δὲν τὸ ἤθελε, καὶ ἀνέβαλλε τὸ πρᾶγμα· τώρα οὖν εἶπεν ὁ χάνης ὅτι δὲν ἀναχωρεῖ ποτὲ ἂν δὲν τελειώσῃ ἡ αὐθεντεία τοῦ Γκίκα. Ὅθεν Ὀκτωβρίου ιζ', ἡμέρᾳ Παρασκευῇ, καθαιρεθεὶς ὁ Ἀλέξανδρος Σκαρλάτος Γκίκας, αὐθέντευσεν ὁ ῥηθεις Γρηγόριος Ἀλεξάνδρου Γκίκας, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ οὔτε βασιλεὺς, οὔτε Ἐπίτροπος, οὔτε κεχαγιάς. Σφάλμα μέγιστον νομίζεται εἰς τὴν ὁθωμανικὴν αὐλὴν τὸ λαβεῖν τινὰ ὀφρῖνιόν τι διὰ μεσιτείας τοῦ χάνη. Ἐκαμαν λοιπὸν τὸν Γκίκαν αὐθέντην ἔχοντες ἀπόφασιν, εὐθὺς ὅπου εὗρουν πρόφασιν τινα, νὰ τὸν μαζιλεύσουν ἢ καὶ νὰ τὸν φονεύσουν.

Διώρισεν ὁ νέος Ἐπίτροπος τὸν πατριάρχη Σαμουήλ νὰ παρακινήσῃ τοὺς παραγματευτὰς Ῥωμῖους νὰ δανείσουν τῷ Ἑβραίῳ πρωτεμπόρῳ τοῦ ὀτζακίου τῶν γιαννιτζάρων διὰ νὰ βοηθηθῇ εἰς τὴν ἐκστρατείαν· ὅπερ ἰδὼν ὁ Δραγομάνος αὐτὸς Νικόλαος Σοῦτζος, καὶ ὑποπτευθεὶς μὴ ποτε τελειώσῃ τὸ προσταχθὲν ἔργον καὶ προχωρήσῃ εἰς τὸν Ἐπίτροπον, παρεκίνησε τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πάλιν νὰ δώσουν ἔγγραφον κατὰ τοῦ Σαμουήλ προσκλιαίμενοι διατὶ ἔκαμε Κυζίκου καὶ Κεήτης παρὰ γνώμην τῆς συνόδου· προσέθεντο δὲ καὶ ἄλλας κατηγορίας. (Δὲν ἤξεύρω διατὶ ἤκουον τὸν Νικόλαον εἰς τὰ κακά· καὶ μάλιστὰ ὁ πολλὰ εὐεργετηθεὶς παρὰ τοῦ Σαμουήλ καὶ εὐθὺς πατριαρχεύσαντος εἰς ἐξαρχίαν ἀποσταλεις κατὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν Νικηφόρος ὁ Νικομηδείας, ἐπὶ συναθροίσει ἄσπρων διὰ πληρωμὴν τῶν πολλῶν ὅπου ἔδωκε τοῖς ῥηθεῖσιν Ἀρμενίοις Καζέρη καὶ Πετρόζη εἰς τὸ νὰ ἐπιτηδῇσιν καὶ νὰ ἐπιβῇ τῆς ἐπαρχίας Νικομηδείας.) Περιῆλθεν οὖν ὁ Σαμουήλ ὅλα τὰ πανδοχεῖα· ἀλλὰ μὴ πείσας τινὰ τῶν ἐμπόρων Ῥωμαίων εἰς τὸ νὰ ἐμπιστευθῇ νὰ δανείσῃ τῷ Ἑβραίῳ, ἄλλως κακίστην ὑπόληψιν ἔχοντι διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν του τῶν ἐς τὸδε ὑπερμέτρων καὶ ἀπλῶς διὰ κάθε ἄλλην του δοσοληψίαν, ἔδωκε τὴν ἀπόκρισιν.

Ἀπαυδήσας δὲ ἤδη καὶ ἀηδιάσας διὰ τὰ διδόμενα κατ' αὐτοῦ τῶν ἀρχιερέων ἔγγραφα, ἅπερ ἅπαντα οὐκ ἠγνόει, καὶ οὐδὲν ἤττον διὰ τοὺς ἀναίσχυντους λιβελλοὺς τοῦ ῥηθέντος Ἰωαννικίου τοῦ Καρατζᾶ, εἶπε τῷ Δραγομάνῳ Σούτζῳ τὸ ὅτι δέεται τοῦ Ἐπιτρόπου νὰ δεχθῇ τὴν παραίτησίν του, καὶ νὰ τὸν δώσῃ ἄδειαν νὰ καθίσῃ εἰς τὸ σπίτι του τὸ ἐν Θεραπεῖοις. Τὸν ἀπεκρίθη ὁ Σούτζος μὲ ὄρκους φρικτοὺς καὶ εἰς τὴν ζωὴν τῶν τέκνων του πῶς δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ φόβον τινὰ πτώσεως, καὶ νὰ πατριαρχεύῃ ἡσύχως· εἶτα ἔωθεν ἀπελθὼν ἀνήγγειλε τῷ Ἐπιτρόπῳ τὸ ὅτι ὁ πατριάρχης ἡξεύρωντας πῶς οἱ ἀρχιερεῖς ἔδωκαν μαγζάρι κατ' αὐτοῦ, ὑποπτεύεται καὶ φοβεῖται τὴν πτώσιν του, καὶ ἐνδέχεται νὰ φύγῃ· ὅθεν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἥτις ἦν Νοεμβρίου δ', ἀποστείλας καταβιδάζει τοῦ θρόνου καὶ ἀπάγει εἰς τὸ Γκιουμουρλί.

Τῇ ὑστεραίᾳ συνελθόντες ἀρχιερεῖς τε καὶ λαῖκοι ἐξελέξαντο τὸν Λαρίσσης Μελέτιον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν αὐλὴν ἐνεδύσαντο τὴν συνήθη χλαμύδα. Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ πατριαρχεῖον τῇ ἐπιούσῃ, καταβιδάζουσι τὸν Σαμουήλ (καίτοι ἀποστείλαντα εὐθὺς τὴν παραίτησίν του καὶ γράψαντα τῷ τε πατριάρχῃ καὶ τῇ συνόδῳ παρακαλῶν νὰ ἡσυχάζῃ εἰς τὸ σπίτι του,) καὶ ἐξορίζουσιν ἀνηλεῶς, γέροντα καὶ ἀσθενοῦντα λιθιάσει, εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγιοανύμου Ὁρους, χαρίζόμενοι τῷ Δραγομάνῳ Σούτζῳ. Ὡς τόσον εἰς τῶν υἱῶν του ἔφιππος ὢν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ πατρικοῦ οἴκου τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐξορίας, πεσὼν τοῦ ἵππου κατεκλάσθη τὸ κρανίον του, καὶ ἀπέθανεν εὐθὺς πεσὼν· παιδεῖα θεοῦ προφανὴς κατὰ τοῦ Νικολάου Σούτζου διὰ τὴν ἐπιρρίξιάν του!

Τὰ γοῦν κατὰ τὸν πατριάρχην Μελέτιον, καὶ τὰ τοῦ ῥουσσικοῦ πολέμου ἐν τῷ ἐφεξῆς δεκάτῳ βιβλίῳ ἦν θεὸς διδῶ καθιστοριθίσεται.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΝΝΑΤΟΥ ΒΙΒΑΙΟΥ.

Συνετέθη ἐν τῇ πατρίᾳ ἐστία τῇ κατὰ τὸ Νεοχώριον τοῦ Καταστένου τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει· ἀψπβ'.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΕΙΣ ΔΩΔΕΚΑ

ΤΟ Ι΄

ΠΕΡΙΕΧΟΝ ΤΑ ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΤΟΥ ΑΠΟ ΛΑΡΙΣΣΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡ-
ΧΕΙΑΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟ ΣΜΥΡΝΗΣ.

ΕΝ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΙ ΕΤΩΝ 24.

ΚΕΦ. Α΄.

Πατριαρχία Μελετίου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης.

Συνέχεια τοῦ ἔτους σωτηρίου 1768.

Ὁ Μελέτιος λοιπὸν, μετὰ τὴν καταβίβασιν καὶ ἐξορίαν τοῦ Σαμουὴλ εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Λαύρας τὸ κατὰ τὸ ἀγιώνυμον Ὅρος, ἀποθέμενος τὴν γνώμην καὶ ἀπόφασιν ἐκείνου προσβίβασεν εὐθὺς εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Κυζίκου τὸν Μεσημβρίας Ἀνθιμον Κωνσταντινουπολίτην ἀπὸ τῆς κόμης τοῦ Μεγάλου Ῥεύματος. Εὐθὺς δὲ καὶ ὁ Δραγομάνος Νικόλαος Σοῦτζος ὁ προῤῥηθεὶς, ζητῶν καὶ φαντασιοκοπῶν παρὰ τοῦ πατριάρχου Μελετίου ἃ οὐκ ἔδει, διεσχίσθη ἐκεῖνον, καὶ ἀντὶ φιλίας δυσμένεια καὶ μίσος ἐν τοῖς δυσὶν αὐτοῖς διετρέφετο.

Προβιβάζεται εἰς τὴν μητρόπολιν Λαρίσσης ὁ υἱὸς τοῦ ἱατροῦ Γιαννάκη καὶ ἑγγονος τῆς Μηλίσσας τοῦνομα Μακάριος.

Ὁ Ὅπριεσχωφ, πρέσβυς τῆς Ρουσσίας, ἔπασχεν, ὡς εἴρηται, ν' ἀποδείξῃ ψευδεῖς τὰς ἰδέας ὅπου ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας ἔδιδεν εἰς τὴν Πόρταν κατὰ τῆς Ρουσσίας, ἀποδεικνύων ὅτι δὲν ἔχει κακὸν σκοπὸν κατὰ τῆς Πόρτας ἡ

Ρουσία καὶ οὐτε στοχάζεται νὰ κινήσῃ πόλεμον κατ' αὐτῆς· ἐδώροδοκοῦσε χρήμασι τὸν Νικόλαον Σουτσον διὰ νὰ μὴν ἐξαγριώσῃ τοὺς Τούρκους κατὰ τῶν Ρούσων μὲ τὰς εἰδήσεις ὅπου τοὺς ἐδίδεν εἰς τὰ τῆς Λεχίας ἐπικυρῶντας τὴν γνώμην τοῦ πρέσβειος τῆς Φράντζας· ἐμοίρασε χρήματα πολλὰ καὶ εἰς τοὺς προὔχοντας τῶν Τούρκων διὰ νὰ καταπίσῃ τὰ αὐτά· ἀνταμῶνετο πολλάκις καὶ μὲ τὸν βεῖσην Ὁσμάν-εφένδην Λαρισσηνὸν καὶ ἄλλους, καὶ μὲ αὐτὰ ἡδυνήθη νὰ παύσῃ τὰς ὑποψίας τῶν Τούρκων, οἰκοδομῶν μάλιστα καὶ εἰς τὸ Σταυροδρόμι ὁσπίτιόν του· ἄλλ' ὁ Νικόλαος Σουτζος, ὅπου καθὼς ἐ χρηματολογοῦσε παρὰ τοῦ Ὁπρέσκωφ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐχρηματολόγει καὶ παρὰ τοῦ πρέσβειος τῆς Φράντζας, ἄλλως θέλων νὰ γίνῃ καὶ Δραγομάνος τῆς Πόρτας, γενομένης εἰς τὴν Πάλταν μάχης ἐξ αἰτίας τοῦ φύλακος αὐτῆς Γιακούπ-ἀγᾶ, ἀπέδωκε τὴν αἰτίαν τοῖς Ρούσοις ἄλλ' οὐ τῷ αὐτοῦργῳ· ἔχει δὲ οὕτως ἡ ἱστορία. Οἱ Ἑβραῖοι τῆς Λεχίας δηλητηρίῳ φονεύσαντες μὲ τὴν χορίλκαν πολλοὺς Καζάκους, ἐπαίδειοντο· τούτων τινὲς διὰ φύλαξιν τῆς ζωῆς των ἐλθόντες εἰς τὴν Πάλταν κατέφυγον εἰς τὸν Γιακούπ-ἀγᾶν· σύνορον δὲ αὕτη Ταρταρίας, Καζακίας ῥωσικῆς καὶ Καζακίας πολωνικῆς, καὶ διὰ τοῦτο καὶ χουδούτι-σελασὲ λεγομένη, ἦτοι ὄριον τριπλοῦν. Ἔστειλεν οὖν αὐτὸς Ταρτάρους διὰ νὰ φέρουν τὰ ῥοῦχα καὶ ζῶα τῶν φυγόντων Ἑβραίων· ὅθεν κατεπάτησαν αὐτοὶ τὰ ὄρια καὶ τὰ χῶματα τῆς Ρουσίας. Οἱ Καζάκοι Ζαποροβάνοι ἀπαντήσαντες τοῖς Ταρτάροις τοῦ Γιακούπ-ἀγᾶ ἤρπασαν παρ' αὐτῶν τὰ ῥοῦχα καὶ ζῶα τῶν Ἑβραίων, καὶ ἐν τούτῳ ἐσκοτώθησαν πολλοὶ Τάρταροι. Ὁ Γιακούπ-ἀγᾶς δὲν ἔγραψεν εἰς τὴν Πόρταν τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἐμήνυσεν ὅτι οἱ Ζαποροβάνοι ἐπάτησαν τὰ τοιρικὰ χῶματα καὶ ἐφόνευσαν τοὺς Ταρτάρους, καὶ διὰ νὰ πιστευθῇ ὁ λόγος του παρεκάλεσε καὶ τὸν Γρηγοράκην Καλλιμάχην, ἡγεμόνα Μολδαβίας, νὰ γράψῃ τὰ αὐτά· ὅθεν ὁ Νικόλαος Σουτζος ἐπεκύρωσε τὴν γνώμην καὶ τὰς εἰδήσεις τοῦ Γιακούπ-ἀγᾶ. Τούτου οὖν οὕτω γεγονότος εὗρεν ὁ Ὁπρέσκωφ νέας ταραχάς· ἤξευρε τὴν ἀλήθειαν τοῦ πράγματος καὶ τὴν ἔλεγεν, ἀλλὰ τίς ὁ πιστεύων; ὅθεν διὰ νὰ παύσῃ τὰ σκάνδαλα ἔγραψε καὶ ἐκρέμασαν εἰς τὰ σύνορα τῆς Πάλτας 100 Ζαποροβάνους Καζάκους καὶ καθεῖλον τῆς ἀρχῆς καὶ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν Βεῖσμαν· ἀλλὰ καὶ ὥς, ἐπέμενεν ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας καὶ ὁ Νικόλαος Σουτζος διερεθίζοντες τὴν Πόρταν μὲ ἄλλας εἰδήσεις τὰς ἀπὸ τῆς Λεχίας· τότε ἐμήνυσεν τῷ Νικολάῳ ὁ Ὁπρέσκωφ τὸ ὅτι θίλει γένη αἷτιος· ν' ἀνοιχθῇ πόλεμος, καὶ θέλει εἶναι ἔνοχος τοσοῦτου φόνου, καὶ ἂν εἶναι Χριστιανὸς πρέπει ν' ἀπέχη τῶν τοιούτων ψευδῶν εἰδήσεων διὰ νὰ μὴ παιδευθῇ παρὰ θεοῦ ὥς αἰτίας τοσοῦτον φόνον· ἔλεγε γὰρ ἡ Πόρτα τῷ Ὁπρέσκωφ τὰς εἰδήσεις ὅπου τῇ ἐδίδεν ὁ Νικόλαος Σουτζος· ὅστις καταφρονήσας καὶ τῶν συμβουλῶν, παρῶρ-γιζε μᾶλλον καὶ μᾶλλον κατὰ τῶν Ρούσων. Καὶ τέλος μιᾶ Παρασκευῇ ἐδόθη τῷ σουλτάν Μουσταφᾷ ἔγγραφον, ἔσωθεν μὲν μὲ βούλλας καὶ ὑπογράφας, καὶ ἔξωθεν ἐσφραγισμένον, καὶ ὥς ἀπὸ μέρους τῶν προὔχόντων τῆς Πολωνίας, ἀλλὰ ψευδέστατον πάντῃ αὐτό τε καὶ αἰ ἐν αὐτῷ ὑπογραφαί τε καὶ βούλλαι, πεπλασμένον παρὰ τοῦ Ποτόσκη καὶ τοῦ Κρασέντζκη, συνω-

—1768

μοτων και ἐχθρων θανασίμων των Ρούσων και ἐκ τῆς Πολωνίας φυγαδευθέντων» ἔγραφον δὲ ἐναυτῷ τῷ, αἰδῶζον τοὺς Ρούσσους ἀπὸ τὸν τόπον μας, και δώσωμέν Σοι διὰ ἀμοιβὴν τὰς ἐπαρχίας τῆς Ποδολίας και τῆς Οὐκραίνας, διὰ νὰ κάμῃς δύο ἡγεμονίας ἰσοκερδεῖς τῇ Μολδαβίᾳ τε και τῇ Βλαχίᾳ.» Δὲν ἐξέτασεν ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς ἂν τῇ ἀληθείᾳ τὸ ἔγγραφόν ἐστὶ των προϋχόντων τῆς Λεχίας, και ἀπὸ φιλαργυρίαν του μὴ ὑποπτευθεῖς τὸ ὅτι εἶναι πλαστὸν ἐζήτησε φετῶν παρὰ τοῦ μουφτῆ Βελῆ-ἐφένδῃ νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ των Ρούσων· ἀντέφῃ ὁ μουφτῆς μὲ πολλὰς συμβουλὰς ὅς συνεβούλευσε και ὁ βεζίρης Μουσούνουγλους· και φετῶν μὲν οὐκ ἔδωκεν· εἶπε δὲ ν' ἀποσταλθῇ στρατιωτικὸν εἰς Χοτίνι, Πεντέρι και Οὐζούν, ὅπου ἂν τυχὸν ᾔθελον ἐφορμήσῃ οἱ ἐχθροὶ, νὰ τοὺς ἀντιπαραταχῶσι. Καὶ τὸ μὲν στρατιωτικὸν ἀπεστάλη· ἀλλὰ κάθε καλαράτης και κουριέρης τῆς Φράντζας φέροντες εἰδήσεις δι' ὧν οἱ Τοῦρκοι παρῶζύνοντο, παρῆλθεν ὅλον τὸ θέρος μὲ συνελεύσεις και συμβουλὰς εἰς τὸ σπίτι τοῦ μουφτῆ, διὰ νὰ δοθῇ φετῶς διὰ τὸν πόλεμον· δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ τὸν δώσῃ, μάλιστα και ἐναντιοῦτο, και τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχε και ὁ βεζίρης Μουσούνουγλους. Ὁθεν ὁ καζασκέρης Ὁσμάν-μουλλᾶς και ῥέῖσουλ οὐλιεμάς, διὰ νὰ εὐαρεστήσῃ τῷ βασιλεῖ και νὰ γένῃ μουφτῆς, εὖρε πρότασιν ἐρωτῶσαν τὸ ὅτι, «Βασιλεῖα τις ἔχουσα θησαυροὺς, και πολλοὺς ὀπλοφόρους ἐξ ὧν ἡμπορεῖ νὰ κινδυνεύσῃ, ἔχει ἄδειαν νὰ κινήσῃ πόλεμον διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν βλάβην αὐτῶν των ὀπλοφόρων της ἢ οὐ;» Ἐδόθη ἀπόκρισις τὸ, «Ἐξέστιν.» ὅθεν ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς κατὰ τοῦτο ἐζήτησε πάλιν φετῶν διὰ τὸν πόλεμον ἀπὸ τὸν μουφτῆν, ἀλλὰ πάλιν ἀπέτυχε. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ὁπρέσκωφ ἐζήτησε νὰ δώσῃ ἐγγυητὰς τοὺς πρέσβεις τοῦ Βρανδεμβούργου και τῆς Βρετανίας εἰς τὸ ὅτι δὲν θέλει κινήσῃ πόλεμον ἢ Ρουσία κατὰ τῆς Πόρτας, ἀλλ' αἱ ψευδεῖς εἰδήσεις τοῦ Νικολάου Σούτζου ἀπέβαλον και αὐτὴν τὴν ἐγγυήσιν· πρὸς τοῦτον και ὁ βεζίρης Μουσούνουγλους και ὁ ῥέισης Ὁσμάν-ἐφένδῃς εἶχον εἰπεῖ πρὸ πολλοῦ νὰ μὴ δίδῃ σκανδαλοποιὰς εἰδήσεις εἰς τὴν Πόρταν· ἀλλ' αὐτὸς ἐπεριιδύμενος τῷ κεχαγιάπῃ Ὁμέρ ἐφένδῃ, ὅστις ἔπασχε νὰ ἐνεργηθῇ ἡ γνώμη τοῦ βρασιλέως, ἀψήφουσεν. Ἀγανακτήσας οὖν ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς και κατὰ τοῦ βεζίρη Μουσούνουγλου καθαιρεῖ τῆς ἀρχῆς και ἐξορίζει τὸν Σεπτέμβριον, και κάμνει βεζίρη τὸν ἀπὸ σιλιχτάρην Χαμζᾶ-πασῶν, ὅστις μεταπεψόμενος εἰς τὴν Πόρταν τὸν Ὁπρέσκωφ τῇ δ' τοῦ Ὁκτωβρίου, παρόντος και τοῦ ῥηθέντος Ὁσμάν-μουλλᾶ ἐζήτησαν παρ' αὐτοῦ τὸ νὰ δώσῃ, ὡς πληρεξούσιος, χοτζέτι ὅτι εἰς διάστημα σαράντα ἡμερῶν νὰ ἐξέλθουν ἀπὸ τὴν Λεχίαν ὅλα τὰ ρουσσικά στρατεύματα· ὁ Ὁπρέσκωφ εἶπεν ὅτι εἰς αὐτὰ δὲν ἔχει πληρεξουσιότητα. Ὅθεν τὸν ἐφυλάκουσαν εἰς τοὺς Ἐπτὰ Κουλάδες· ἐμὰνζιλευθῇ δὲ εὐθὺς και ὁ ῥέισης Ὁσμάν-ἐφένδῃς, και μετὰ μικρὸν ἀσθενήσας ὁ μουφτῆς Βελῆ-ἐφένδῃς ἀπὸ ἀγανάκτησιν θνήσκει, και γίνεται μουφτῆς ὁ ῥηθεὶς Ὁσμάν-μουλλᾶς, και δίδει φετῶν ν' ἀνοιχθῇ εὐθὺς ὁ πόλεμος. Ἦλθεν ἐν τούτοις και ὁ νέος χάνης Κερίμ-Γιρᾶζ, ὅστις ὑπεσχέθη τῷ σουλτάν Μουσταφᾶ τὸ ὅτι μὲ τοὺς Ταρτάρους του εἶναι μόνος ἱκανὸς χωρὶς ἄλλα στρατεύματα νὰ πατήσῃ τὸ Πε-

τερποῦργον καὶ νὰ στείλῃ εἰς τὴν Πόλιν σιδηροδέσιμον τὴν βασίλισσαν Αἰκατερίνην. Ὁ τε βεζίρης Χαμζά-πασσᾶς δι' ἀσθένειαν μαζιλευθείς, γίνεται βεζίρης ὁ νισαντζής Ἐμὶν-Μεχμέτ-πασσᾶς ὁ Γαγλικτζής, ἔγινε δὲ Δραγομάνος τῆς Πόρτας καὶ Νικόλαος ὁ Σούτζος.

Ὁ χάνης μεσολαβεῖ διὰ νὰ καθαιρεθῇ ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Ἀλέξανδρος Γκίκας, υἱὸς τοῦ Σκαρλάτου Γκίκας, καὶ ν' αὐθεντεύσῃ ἀντ' αὐτοῦ ὁ ῥηθεις Γρηγόριος Γκίκας, υἱὸς τοῦ ποτε φονευθέντος Δραγομάνου τῆς Πόρτας Ἀλεξάνδρου Γκίκας, παρ' οὗ ἔλαβεν ὁ χάνης διὰ νὰ ἐνεργήσῃ αὐτὴν τὴν αὐθεντείαν πουγγεῖα τριακόσια, καὶ ἄλλα ἑκατὸν ὁ καπικεχαγιάς του Μουράτ-μουλλάς, ὁ παρακινήσας τὸν χάνην δι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ἔγινεν αὐθέντης Βλαχίας ὁ Γρηγόριος τῇ 15' τοῦ Ὀκτωβρίου. Κατεβιβάσθη δὲ τοῦ θρόνου, ὡς εἴρηται, Νοεμβρίου 8', καὶ ὁ πατριάρχης Σαμουήλ, τῇ ἐνεργείᾳ καὶ συμπράξει τοῦ Νικολάου Σούτζου· τὸ μαγζάρι τὸ κατὰ τοῦ Κυρ Σαμουήλ ἐργάσθη τότε, ὡς εἴρηται, εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ποστελνίκου Κωνσταντίνου, υἱοῦ τοῦ Γεωργίου Σουλουτζιάρη, καὶ ἦσαν συνωμόται εἰς τὴν πτώσιν του μαζὶ μὲ τοὺς τέσσαρας ἀρχιερεῖς οἱ υἱοὶ του καὶ ὁ τζεράχης Γιάνκος, υἱὸς τοῦ τζεράχη Ἀναστασίου· οἱ δὲ λοιποὶ ἀρχιερεῖς καὶ ἄρχοντες δὲν ἔχον οὔτε εἰδῆσιν οὔτε γνῶμην. Εἶτα ἀνεχώρησε διὰ τὸ Κρίμι καὶ ὁ χάνης Κερίμ-Γκιρσίς.

Διὰ τροφὴν τοῦ στρατιωτικοῦ ἔξω ἀπὸ τὰς ἀποθήκας τὰς εἰς τὸ Προῖ-λαβον καὶ Ἰσαζαν εἶχον ἀνεγερθῇ ἐκ βάρων, μ' ἔξοδα τῆς Μολδαβίας, ἀποθῆκαι εἰς τὸ Τζοτζορέστι (κώμην κειμένην ἐπὶ τοῦ Προῦτου εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Τομαρόβου), καὶ εἰς τοὺς τόπους τῆς Μολδαβίας Φαλτζί, Χάν-τε-πέ, Τζοτζόραν καὶ Σορόκαν, καὶ ἐγέμισαν αἱ ἀποθῆκαι αὐταὶ ἀπὸ ἐφοδία παντοῦ εἶδους, σίτου δηλαδὴ, κριθῶν, ἀλευρίου καὶ παξιμαδίου, πεμπόμενα τὰ πλείστα ἀπὸ Βλαχίας καὶ Μολδαβίας.

Ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Γρηγοράκης Καλλιμάχης, τῇ προτροπῇ τοῦ Νικολάου Σούτζου, εἶχε γράψῃ τῷ βεζίρῃ Ἐμὶν-πασσᾶ ὅτι οἱ ἄρχοντες Πογδάνοι πνέουσι τὰ τῶν Ρούσσων· ὅθεν ὁ βεζίρης τὸν ἔστειλε 250 πουγγεῖα προστάξας νὰ στρατολογήσῃ 2,000 ἀνδρῶν διὰ νὰ ἔχῃ εἰς ὑποταγὴν τοὺς ἄρχοντας. Συνήθροισεν οὖν τὸν Νοέμβριον τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν συγκείμενον παρὰ Βουλγάρων, Ἀλβανιτῶν, Βλάχων, Μολδάβων καὶ Παραδουναβιωτῶν, πρὸς πέντε γρόσια τὸν ἄνδρα ἀνὰ ἑκάστον μῆνα. Εἶτα ἐξέδοτο ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς τὸ ἐξῆς μ. α. ν. ι. φ. ε. σ. τ. ο. ν., ἔγγραφον μέχρι τοῦδε ἀσυνείθιστον εἰς τὴν ὀθωμανικὴν αὐλήν.

« Ἡ ὁμολογία μιᾶς αἰωνίου ἀγάπης θεμελιωθείσης μεταξὺ τῆς αὐλῆς »
 » τῆς Ρουσίας ἐφυλάχθη ἀκριβῶς ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Πόρτας, ἀλλ' ἐξ ἑναν-
 » τίας εἶναι ἀποδείξει ἀναντιρρήτοι πῶς ἡ Ρουσία δὲν τὴν ἐφύλαξεν ἐν-
 » τελῶς, ὥσαν ὁποῦ ἡ ῥηθείσα αὐλή, παρὰ τοὺς νόμους τῆς φιλίας, δὲν ἔ-
 » παυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀνεγείρῃ φρούρια εἰς τὰ σύνορα, καὶ νὰ βάλλῃ εἰς αὐτὰ
 » στρατεύματα καὶ τζεπχανέδες. Προσέτι θανόντος τοῦ Αὐγούστου Γ', ῥη-
 » γὸς τῆς Πολωνίας, δοθείσης εὐκαιρίας τοῦ ἐκλεχθῆναι νέον τινὰ ῥῆγα, ὁ-
 » ποῦ ἔπρεπε νὰ ἐκλεχθῇ ἀπὸ τὴν Ἀριστοκρατείαν τῆς Λεχίας κατὰ τὰ

» περιστατικά τῆς λεχικῆς ἐλευθερίας, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον μὲ βίαν
 » ἕνας ὀφφικιάλιος τῶν λεχικῶν στρατευμάτων, ὑποκείμενον ὁποῦ δὲν εἶχε
 » πρᾶξιν τῆς διοικήσεως, καὶ ἀπὸ τὴν συγγένειαν τοῦ ὁποίου δὲν ἐστάθη
 » ποτὲ ῥῆξ· καὶ ἐναντίον εἰς τὴν γνώμην τῆς Ἀριστοκρατείας δεφενδεύων-
 » τας αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον ἔβαλε χεῖρα ἡ ῥηθεῖσα αὐλὴ μὲ δυναστείαν εἰς
 » ὅλας τὰς ὑποθέσεις τῆς Λεχίας. Ἐρωτηθεὶς ὁ πρέσβυς τῆς δι' αὐτὸν τὸν
 » τρόπον ἐβεβαίωσεν ὅτι ἡ Ἀριστοκρατεία τῆς Λεχίας, διὰ νὰ διαφυλάξῃ
 » τὰ περιστατικά τῆς ἐλευθερίας τῆς, ἐζήτησε μερικά στρατεύματα, καὶ
 » διὰ τοῦτο ἐστάλθησαν εἰς τὴν Λεχίαν ἑξ̄ χιλιάδες ἰππικοῦ καὶ 1,000
 » Κοζάκοι χωρὶς τόπια καὶ τζεπχανε, τῶν ὁποίων ἡ μεταχειρίσις ἀφέθη
 » εἰς τὴν Ἀριστοκρατείαν, προσθέτωντας ὅτι ἔξω ἀπὸ αὐτοὺς δὲν θέλει εὐ-
 » ρεθῇ οὔτε ἕνας μόνος σολδάτος ρούσσος εἰς τὴν Λεχίαν· ἐξετασθεὶς δὲ πε-
 » ρισσότερον ὁ ῥηθεὶς πρέσβυς διατί ἐδιωρίσθη περισσότερα ποσότης στρα-
 » τευμάτων καθωπλισμένων εἰς τὴν Λεχίαν, καὶ διατί μὲ δυναστείαν ἀνε-
 » βιβάσθη εἰς τὸ ῥηγάτον ἕνας υἱὸς ἐνὸς ἄρχοντος Λέχου, τοῦνομα Πονια-
 » τόβσκις, ἀφ' οὗ ὁ ῥηθεὶς πρέσβυς ἔδωκεν ἐγγραφον ὑπογεγραμμένον ἐν
 » ᾧ ἐδηλοποιεῖ κατ' ἐξοχὴν ὅτι ἡ αὐλὴ τῆς Ρουσίας δὲν ἀνακατώνεται
 » ποσῶς μῆτε πολὺ μῆτε ὀλίγον διὰ νὰ γένῃ κάθε ῥῆξ, καὶ ὅτι δὲν ἐμετα-
 » χειρίσθη κάμμιαν βίαν διὰ νὰ γένῃ ἐκλογὴ εἰς τοῦτο ἢ εἰς ἐκεῖνο τὸ
 » πρόσωπον, μολοντοῦτο ὕστερον ἐβεβαιώθημεν ὅτι κατ' ὀλίγον ὀλίγον ἐ-
 » στέλλοντο εἰς τὴν Λεχίαν νέα στρατεύματα μὲ τόπια καὶ τζεπχανεδες,
 » τὰ ὁποῖα διοικούντο ἀπὸ τοὺς ἰδίους γκενεράληδες, καὶ πῶς τὰ περιστα-
 » τικά τῆς λεχικῆς ἐλευθερίας κατηργоῦντο, καὶ ἦτον εἰς μεταχειρίσιν βία
 » διὰ νὰ ὑποταχθοῦν οἱ Λέχοι εἰς ἕνα πρόσωπον ὁποῦ δὲν ἐξελέξαντο καὶ
 » ὁποῦ δὲν κατήγετο ἀπὸ βασιλικὸν αἷμα, καὶ πῶς ἐφρονέοντο ἐκεῖνοι ὁποῦ
 » δὲν ἤθελαν ὑποταχθεῖ εἰς ἐκεῖνο τὸ πρόσωπον καὶ ἐλεηλατοῦντο τὰ ὑ-
 » πάρχοντά τους, καὶ τέλος πάντων πῶς ἐτολμοῦσαν νὰ μεταχειρίζωνται
 » ἕνα τρόπον ἐκ διαμέτρου ἐναντίον εἰς τὸ προεχδοθὲν μανιφέστον.»

« Παρηγγέλθη ὡς τόσον ὁ πρέσβυς τῆς Ρουσίας, (ἀφοῦ αὐτὸς ὁ τρό-
 » πος ἦτον ἡ μόνη αἰτία ὁποῦ ἐτάραττε τὴν διαφύλαξιν τῆς ἡσυχίας καὶ
 » τῆς καλῆς τάξεως εἰς τὰ σύνορα τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας,) πῶς κατὰ
 » τὰ παλαιὰ καὶ νέα κεφάλαια τὰ βασιλικά πρέπει νὰ ἔβγουν ἀπὸ τὴν
 » Λεχίαν τὰ ρουσσικά στρατεύματα, διὰ τὸ ὁποῖον ἐκεῖνος ἔδωκεν ἐσφρα-
 » γισμένας καὶ ὑπογεγραμμένας πολλὰς εἰδήσεις· καὶ πότε μὲν ἔλεγε πῶς
 » θέλουν ἔβγῃ τὸν Φεβρουάριον, καὶ πότε ἔλεγεν ἄλλον καιρὸν, καὶ ἐν τού-
 » τοις μᾶς ἦλθεν ἄλλη εἰδήσις πῶς ἄλλα νέα στρατεύματα ρουσσικά κα-
 » λοαρματομένα καὶ μὲ τόπια ἐστάλθησαν εἰς τόπους συνορευόντας μὲ τὴν
 » ὀθωμανικὴν βασιλείαν, τὰ ὁποῖα ἐξαίφνης ἐφορμήσαντα εἰς τοὺς κατοι-
 » κητάς Τούρκους ἐφόνευσαν πλέον τῶν χιλίων ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παι-
 » δία· καὶ ζητηθείσης ἐκδικήσεως ἀπὸ τὴν αὐλὴν τῆς Ρουσίας, τόσον ἐκ
 » μέρους τῆς Πόρτας ὅσον καὶ ἐκ μέρους τοῦ Ταταρχάνη, ἀπεκρίθη ἄρνω-
 » μὲν ἕνα ἔργον πασιδήλον ὁποῦ ἐγίνε μὲ τόπια καὶ μὲ πόμπας, τόσον ἐ-
 » ναντίον εἰς τὴν εἰρήνην καὶ καλὴν ἀρμονίαν, καὶ διισχυρίζετο ὅτι μόνον

» οἱ Ζαποροβάνοι ἔλαμν ὀλίγην ζῆμian, καὶ ὅτι θέλουν παιδευθῆ διὰ τοῦ-
 » το. Βεβαίωθεῖσα ἡ Πόρτα δι' αὐτὸ τὸ ἐχθρικὸν κάμωμα μετεπέμψατο
 » τὸν πρέσβυν ρούσσων, (ὅστις εἰς τὰ ἔγγραφα τὰ ὑπογεγραμμένα καὶ ἐ-
 » φραγισμένα ἐφαινετο ὡς σύμβουλος καὶ πληρεξούσιος τῆς ρουσσικῆς αὐ-
 » λῆς,) διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ἐκ δευτέρου, ποῖον ἦτο καθ'αὐτὸ τὸ αἷτιον ἐ-
 » νὸς τέτοιου κινήματος ἐναντίου τῆς εἰρήνης καὶ τῆς καλῆς ἀρμονίας, μὰ-
 » λιστα ὅπου εἶναι γνωστὸν πῶς οἱ Ζαποροβάνοι δὲν συνειθίζουσιν νὰ ἐκστρα-
 » τεύουν μὲ τόπια καὶ μὲ πόμπας, καὶ νὰ τὸν ἀποδείξῃ πῶς τὰ ρουσσικά
 » στρατεύματα διατρίβοντα πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων χρόνων εἰς τὴν Λεχίαν
 » ἀλόμῃ δὲν ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν, πρᾶγμα ἐναντίον ὅχι μόνον εἰς τὰ ἄρθρα
 » τῆς εἰρήνης ὅπου ἐσυμφωνήθη τῷ ἔτει 1733, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ τῆς φι-
 » λίας ὅπου ἀνευῶθη εἰς τοὺς 1752, εἰς τὰ ὅποια βεβαιοῦται φανερά πῶς
 » ὅταν ἤθελεν ἀκολουθήσει κανένα πρᾶγμα ὅπου νὰ ἡμπορῇ νὰ συγχύσῃ
 » τὴν αἰώνιον εἰρήνην, νὰ διορθοῦται εὐθὺς καὶ νὰ ἐμποδίζεται· ὁ αὐτὸς ἐλ-
 » τζῆς ἐρωτήθη διατί δὲν ἐπληρώθη ἡ ζῆμια τῆς Πάλτας, καὶ διατί δὲν ἐ-
 » παιδεύθησαν ἐκεῖνοι ὅπου ἐτόλμησαν νὰ κάμουν τοιαύτας ἀταξίας, καὶ
 » διατί ἐναντίον εἰς τὰ ἄρθρα τῆς εἰρήνης δὲν ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν Λεχίαν τὰ
 » στρατεύματα, ὁ ἐλτζῆς δὲν ἀπεκρίθη ποσῶς, ὅθεν ἡ σιωπὴ του ἐνομί-
 » σθη δι' ἐπικύρωσιν πῶς ἐκ μέρους τῆς Ρουσσίας διελύθη ἡ εἰρήνη· καὶ εἰς
 » τὸ ἐρώτημα ὅπου ἐρωτήθη διατί τὰ στρατεύματα δὲν ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν
 » Λεχίαν, ἀπεκρίθη ὅτι τὰ τοιαῦτα στρατεύματα θέλουν χρονοτριβεῖ εἰς
 » τὴν Λεχίαν ἐνόςφω ὅλοι οἱ Λέχοι νὰ ὑποταχθοῦν εἰς τὸν παρόντα ῥῆγά
 » τους καὶ τέλος εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ ἀν' ἡ αὐλῇ τῆς Ρουσσίας κατὰ τὰ
 » παλαιὰ καὶ νέα βασιλικά ἄρθρα δὲν θέλῃ ν' ἀπέχῃ ἀπὸ τοῦ νὰ δεφενδεύῃ
 » νέους διορισμοὺς καὶ νὰ ἀνακατῶνεται εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς λεχιικῆς
 » Ἀριστοκρατίας, ἀπεκρίθη ὁ ῥηθεὶς ἐλτζῆς τὸ, Ἡ π λ η ρ ε ξ ο υ σ ι ὁ τ η ς
 » μ ο υ δ ἔ ν ἐ κ τ ε ἴ ν ε τ α ἰ ε ἰ ς α ὗ τ ὸ, καὶ τ ο ὔ τ ο ε ἴ ν α ἰ γ ν ω σ τ ὸ ν
 » μ ὁ ν ο ν ε ἰ ς τ ῆ ν α ὕ λ ῆ ν μ ο υ· καὶ ἐπιμένοντας εἰς αὐτὴν τὴν ἀπό-
 » κρισιν ἔκαμε πασίγνωστον ὅτι ἐκ μέρους τῆς Ρουσσίας διελύθη ἡ εἰρήνη.
 » Συμβουλευθέντες οὖν οἱ νομικοὶ μὲ μίαν τοὺς ἀπόφραξιν ὀνομαζομένην
 » φετβᾶν, ἐσυλλογίσθησαν πῶς εἶναι ἀφεύκτως ἀναγκαῖος ἓνας πόλεμος βα-
 » σιλικὸς ἐναντίον τῶν Ρούσσων, καὶ εὐθὺς ὁμοφώνως ἀπεφασίσθη ὁ πόλε-
 » μος κατὰ τῶν Ρούσσων, καὶ ἐζήτησαν μὲ μίαν φωνὴν νὰ φυλακωθῇ ὁ πρέ-
 » σβυς· ὅθεν κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν τῆς ὀθωμανικῆς Πόρτας ἐφυλα-
 » κώθη εἰς τοὺς Ἐπτὰ Κουλάδες. Καὶ τὸ παρὸν manifeston διηλοποιεῖ ὡς
 » ἐκ μέρους τῆς Πόρτας ὅτι δὲν ἔγινε κανένα πρᾶγμα ἐναντίον εἰς τὰς βα-
 » σιλικὰς συμφωνίας καὶ τὴν καλὴν φιλίαν, καὶ εἰς σημείον φιλίας ὑπεκρί-
 » νετο καὶ ἀνέβαλλε τὸν καιρὸν ἡ Πόρτα, καὶ μόνον καὶ μόνον ἐκ μέρους
 » τῆς Ρουσσίας ἔγινε τὸ κίνημα ἐναντίον εἰς τὴν καλὴν ἀρμονίαν, καὶ διὰ
 » τοῦτο ἡκολούθησεν ἡ διάλυσις τῆς εἰρήνης».

Καὶ ταῦτα μὲν ἡ Πόρτα. Ἄλλ' ἐνταυτῷ ἡ Ρουσσία ἀγανακτήσασα διὰ
 τὸ ἄδικον φυλάκωμα τοῦ Ὁπρέσκωφ, καὶ κατιδοῦσα ὅτι ἡ Πόρτα ἐξάπαντος
 ἐνηγκαλίσθη τὸν πόλεμον, ἐπρόσταξεν εὐθὺς εἰς τοὺς γεγενημένους τῆς νὰ

πηγαίνουν τὰ στρατεύματα εἰς τὰ σύνορα, διὰ νὰ περάσῃ μερικὸν εἰς τὴν Λεχίαν καὶ διὰ νὰ σχηματίσῃ καὶ δύο σώματα στρατιωτικῶν διὰ νὰ προλάβῃ τοὺς Τούρκους καὶ νὰ ἐφορμήσῃ εἰς τὰς ἐπαρχίας των, τὸ μὲν μείζον ὑπὸ τῇ διοικήσει τοῦ πρίντζιπε Γαλιτζίνου διὰ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τῆς Μολδαβίας, τὸ δὲ μικρότερον ὑπὸ τῇ διοικήσει τοῦ κόμητος Ρωμαντζῶφ διὰ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου· καὶ ἔστειλεν ἔγγραφα εἰς τὰς αὐλὰς τῆς Εὐρώπης Ἑγγλιτέραν, καὶ Δανιμάρκαν καὶ εἰς τὴν Βιένναν, τὰ ἐξῆς.

« Παίρνοντας μέρος ἡ Βασιλεία Της εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς λεχικῆς Ἀριστοκρατίας, καθὼς τὴν ἐβίαζαν ἐξ ἑνὸς μέρους ἡ φιланθρωπία καὶ ἐξ ἄλλου τὰ χρέη τῆς κορώνας Της, ἐφρόντισε τὰ μάλιστα καὶ ἐπρόσεξε νὰ μὴ παροξύνῃ κατ' οὐδένα τρόπον τὴν λεπτότητα ἐνὸς φθονεροῦ καὶ διώκτου γείτονος· ὅλα τὰ κινήματά Της ἦτον πασίγνωστα, καὶ τὸ περισσότερον ἐσυλλογίσθη ξεχωριστὰ νὰ κοινολογήσῃ εἰς τὴν ὀθωμανικὴν Πόρταν τὰς ἀποφάσεις Της εἰς κάθε συμβεβηκός, καὶ τὸν τρόπον τὸν ὁποῖον ἐστοχάζετο νὰ μεταχειρισθῇ ἕως οὗ νὰ ἰδῇ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἡσυχίαν θεμελιωθεῖσαν εἰς ἐκεῖνο τὸ ρηγάτον· μολοντοῦτο οἱ ἐχθροὶ τῆς εἰρήνης μεταξὺ τῶν βασιλείων, δὲν ἔλειψαν νὰ παρεξηγοῦν εἰς τὴν Πόρταν τὰ ἔργα τῆς Βασιλείας Της, καὶ νὰ σπεύρουν διαφωνίας μὲ ψευδεστάτους ἐπιφορτισμούς. Πληροφορημένη ἡ Πόρτα διὰ τὴν ἐλευθέραν διαγωγὴν ὅπου πρὸς αὐτὴν ἐμεταχειρίζετο ἡ Ρουσσία, μὲ προσοχὴν ἤκουε τὴν συκοφαντίαν· κάποια προσοχὴ γενομένη εἰς τὰ πράγματα τῆς Λεχίας, καὶ μία ἀπαθὴς ἐξέτασις τοῦ τρόπου ὁποῦ ἐμεταχειρίζετο ἡ Ρουσσία, ἐνωμένη μὲ τὰς εἰδήσεις ὁποῦ ἐλάμβανεν ἀπὸ τὴν ἰδίαν Ρουσσίαν, εἶχαν διαλύσῃ ὅλας τὰς ὑποψίας καὶ δὲν ἐπαπειλεῖτο πλέον ἡ κοινὴ ἡσυχία. Ἀλλὰ ἀνανεώνοντας τὴν νέαν ἐφοδὸν οἱ ἐχθροὶ, πλέον τολμηροὶ καὶ σκληροὶ, ἐπεφόρτιζον τὸ εὐαπάτητον τοῦ πλήθους τῶν Τουρκῶν, τὸ παρεκίνησαν νὰ γογγύζουν κατὰ τῆς διοικήσεως, καὶ ἔφθασαν ἕως μέσα εἰς τὸ σεράϊ· ἡ μεταβολὴ τῶν διοικητῶν εἰς τὴν Πόρταν, γενομένη ἀναγκαία ἀπὸ τοιαύτα περιστατικά, μετέβαλεν ὀλοκλήρως τὸ σύστημα τῆς εἰρήνης, περιποθῆτου καὶ εἰς τὰ δύο ἔθνη. Ὁ νέος βεζίρης εὐθὺς φθάσας μετεπέμψατο τὸν Ὀπρέσκωφ, τῇ δ' τοῦ Ὀκτωβρίου (κατὰ τὸ νέον), ἐλτίζῃ τῆς Βασιλείας Της εἰς τὴν Πόρταν, καὶ δοὺς αὐτῷ ν' ἀναγνώσῃ ἔγγραφον γεμάτων ἀπὸ ἐπιφορτισμούς κατὰ τῆς Ρουσσίας, τῶν ὁποίων οἱ περισσότεροι εἶχαν διαλυθεῖ μὲ φιλικὰς ἐξηγήσεις καὶ τὸ ἄλλο δὲν ἦτον ἀληθὲς μήτε ἀπὸ τὸ προβληθὲν, τὸν ἐβίασε νὰ υπογράψῃ εὐθὺς, μὲ τὸ κεφαλῆτι τῶν ὁμοσπόνδων τῆς βασιλείας του, μερικὰς συχαμερὰς συμφωνίας, περὶ ὧν ποτὲ λόγος δὲν εἶχε γένει εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῶν ὑποθέσεων ὁποῦ ἠκολούθησαν εἰς τὴν Πολωνίαν. Αὐτὰ τὰ συχαμερὰ προβλήματα καὶ ἐναντία εἰς τὴν δόξαν ἐνὸς κυριάρχου συνειθισμένου νὰ μὴ δέχεται προσταγὰς, προβληθέντα δραστηρίως καὶ εἰς τρόπον ὁποῦ ἐναντιοῦτο εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν πραγματειῶν δεκτὴν ἀπὸ κάθε κυριαρχίαν, ἦτον συνροφιασμένα ἀπὸ τὴν ἀλλεπαλληλίαν τῆς διαλύσεως τῆς παντοτινῆς εἰρή-

» νης μεταξύ τῶν δύο βασιλείων· ὁ ἐλτζής τῆς Ρουσίας, βεβαιωμένος ἀπὸ
 » τὴν εἰλικρίνειαν τῶν σκοπῶν τῆς αὐλῆς του καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν προσω-
 » πικὴν ὁρθότητα εἰς αὐτὸ τὸ διεξοδικόν του ὑποῦργημα, δὲν ἤτον ἱκανὸς
 » νὰ καταφρονήσῃ τόσον ἀναξίως τὴν αὐλὴν του καὶ τὸν ἴδιον χαρακτῆρα,
 » μὲ μίαν ὑπόσχεσιν ῥυπαρὰν καὶ ὁποῦ ὑπερέβαινε τὴν πληρεξουσιότητα
 » κάθε ἐλτζή, ὅσον μεγάλη καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι· δὲν ἐδέχθη λοιπὸν τὴν
 » πρότασιν, καὶ τὸ διβάνι εὐθὺς ἀπεφάσισε νὰ τὸν φυλακώσῃ εἰς τοὺς Ἑ-
 » πτὰ Κουλάδες».

α Εἶναι περιττὸν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Ρουσίας τὸ νὰ ἐξετάσῃ ἓνα τέτοιον
 » συμβεβηκός· τὸ πρᾶγμα λαλεῖ· ἡ δόξα καὶ ἡ ἀξία τῆς βασιλικῆς Της Με-
 » γαλειότητος καὶ ἡ ὑπόληψις τοῦ ἱμπερίου Της Τὴν ἐρμηνεύουν ἐκεῖνο ὁποῦ
 » πρέπει νὰ κάμῃ. Μὲ τὴν ἐλπίδα λοιπὸν καὶ τὸ θάρρος ὁποῦ Τὴν δίδει
 » τὸ δίκαιον τῆς ὑποθέσεώς Της δηλοποιεῖ εἰς ὅλας τὰς αὐλὰς τῶν Χρι-
 » στιανῶν τὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται ἐναντίον εἰς τὸν κοι-
 » νὸν ἐχθρὸν τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματος, βεβαιωμένη ὅτι τὸ κίνημά Της
 » θέλει εὐρεῖ ἀπὸ ὅλας τὰς αὐλὰς τὸ εὐλογοφανές, καὶ θέλει ἔχει τὸ κέρ-
 » δος νὰ ἐνώσῃ τὴν βοήθειαν καὶ ὑπεράσπισιν τοῦ θεοῦ μὲ τὴν δικαίαν
 » βοήθειαν τῶν φίλων Της καὶ μὲ τὰς ἐπιθυμίας ὅλου τοῦ χριστιανισμοῦ».

Μετά τινὰς ἡμέρας ἀπεκρίθη καὶ εἰς τὸ μανιφέστον τῆς Πόρτας, τῇ 15^ῃ
 τοῦ Νοεμβρίου 1768.

«Ἡμεῖς Αἰκατερίνα Β', ἱμπερατρίτζε καὶ αὐτοκρατορίσσα ὅλων τῶν Ρουσ-
 » σιών, δηλοποιοῦμεν εἰς ὅλους τοὺς πιστοὺς μας ὑποχερίους.»

» Τὸ νὰ ἀνακατωθῶμεν εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς λεγικῆς Ἀριστοκρατείας
 » εἶναι θεμελιωμένον τόσον εἰς τοὺς παρελθόντας περιφήμους δεσμοὺς μὲ
 » τὴν βασιλείαν Μας ὅσον καὶ εἰς τὰ οὐσιώδη ἰντερέσα ὅλων τῆς τῶν γει-
 » τόνων, ἀποβλέποντα εἰς τὴν διαφύλαξιν τῶν διατάξεων τῆς αὐτῆς Ἀρι-
 » στοκρατείας. Οἱ δεσμοὶ, πασιδῆλοι εἰς ὅλον τὸν κόσμον, φαίνονται εἰς
 » τὴν συμφωνίαν τοῦ ἔτους 1686, εἰς τὴν ὁποίαν μὲ λέξεις φανεράς ἐσυμ-
 » φωνήθη, πῶς ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία ρουσσογραίκα, θεμελιωμένη εἰς τὰς
 » ἐπαρχίας τῆς Δελχίας καὶ τὸ μέγα δουκάτον τῆς Λιτουανίας, ἀμεταβλή-
 » τως θέλει διαφυλάττεται εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα μὲ τὴν πληρεξουσιότητα
 » τῆς ἐλευθερίας τῆς, τῶν δικαιωμάτων τῆς καὶ προνομίων τῆς.»

» Μία πεῖρα ἐβδομήντα χρόνων ἀπέδειξεν ὅτι ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐπαγγέλ-
 » λονται αὐτὴν τὴν θρησκείαν, ἀγκαλὰ καὶ δὲν ἀφανίσθησαν ἐξ ὀλοκληρου,
 » κατεταλαιπωρήθησαν ὅμως εἰς τρόπῳ. ὁποῦ δυσκολεύεται τινὰς νὰ τὸ
 » πιστέσῃ, καὶ, διὰ νὰ εἰπῶ ἔτι, ἐξώσθησαν μὲ βίαν φανεράν ἀπὸ ὅλα τὰ
 » δίκαια καὶ πολιτικὰ κέρδη ὅχι μόνον μὲ καταφρόνησιν τῶν δεσμῶν τῆς
 » ρηθείσεως συμφωνίας, ἀλλὰ προσέτι καὶ τῶν θεμελίων τῆς ἀποφάσεως, ὁποῦ
 » οἱ γείτονες τῆς Πολωνίας, ἀποβλέποντας εἰς τὸ ἀληθινόν τους ἰντερέσον,
 » πρέπει νὰ ἐπιμελοῦνται εἰς τὸ νὰ διαφυλάξουν· διότι ἡ κοινὴ τους ἀσφα-
 » λεια εἶναι ἐξίσου μὲ τὴν ἐπιμονὴν αὐτῆς τῆς ἀρχῆς.»

» Στοχαζόμενοι λοιπὸν Ἡμεῖς αὐτὰς τὰς δύο αἰτίας δὲν ἡμπορέσαμεν νὰ
 » μὴν ἀτενίσωμεν εἰς αὐτὴν τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὰ ἰντερέσα

—1768

» τῇ βασιλείᾳ Μας διὰ τὰ διαφυλάττωμεν μαζὴ μὲ τὰς ἀποφάσεις
 » τῆς Πολωνίας, ὅσον αὐταὶ ἠμποροῦσαν νὰ τὸ συγχωρήσουν, διὰ τοῦτο
 » μετεχειρίσθημεν τὴν μεσολάθεσίν Μας διὰ τὸ κέρδος ἀμφοτέρων τῶν με-
 » ρῶν, κάμνωντας φιλικὰς δηλοποιήσεις θεμελιωμένας ἐπάνω εἰς τὸ δίκαιον,
 » καὶ μάλιστα ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν κατὰστασιν τῆς Ἀριστο-
 » κρατείας, ἀφίνωντας μολοντοῦτο εἰς αὐτὴν τὴν ἐκλογὴν τῶν μέσων ὅπου
 » νὰ Μᾶς προμηθεύσῃ, ἐξ ὧν κάθε πρᾶγμα ἤθελεν ἠμπορέσῃ νὰ βαλθῇ εἰς
 » καλὴν τάξιν μὲ μεγαλητέραν ταχύτητα καὶ ἀρμοδιότητα, χωρὶς Ἡμεῖς
 » νὰ ζητήσωμεν νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὸν ἑαυτὸν Μας τὴν δόξαν τῆς καλῆς
 » εὐδωδίσως, ἐβγάζωντας ἄλλους καὶ ὑστερῶντάς τοις ἀπὸ τὴν ῥηθεῖσαν
 » εὐδωδωσιν.»

» Μὲ αὐτὸν λοιπὸν τὸν συλλογισμόν δὲν ἐλλείψαμεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀνα-
 » νεώσωμεν μὲ πολλὴν δραστηριότητα εἰς τὰς τελευταίας Διαίτας τὰ ἐγ-
 » γραφα σημεῖα καὶ καλὴν κλίσιν πρὸς τὴν βοήθειαν τῶν ὀρθοδόξων γραικῶν,
 » καὶ τῶν ἄλλων διχοστατούντων ὅπου εὐρίσκονται εἰς τὴν ὁμοίαν κατὰ-
 » στασιν. Ὁ ψευδὴς ζῆλος τῆς εὐσεβείας, ἡ ἐπιθυμία καὶ ἡ ὑπερηφάνεια δὲν
 » τὸ ἐστερξαν, καὶ οὕτως τὰ πλέον ἱερὰ τῆς Ἀριστοκρατείας ἐπαγγέλματα
 » ἔκαμναν ἀνωφελεῖς ὅλους Μας τοὺς σκοποὺς, καὶ τοὺς τῶν λουθηρικῶν
 » περιφίμων αὐλῶν ὅπου ἠνώθησαν μεθ' Ἡμῶν, ὥσάν ὅπου πρὸ πολλοῦ οἱ
 » διχοστατοῦντες, (ὄνομα ὅπου περιέχει καὶ τοὺς ὀρθοδόξους γραικοὺς), ἐνώ-
 » θησαν ἀναμεταξύ τοις διὰ τὸ κοινὸν ὄφελος.»

» Μετὰ τὴν καταφρόνησιν τῆς καλῆς κλίσεως τῆς τε Ἡμετέρας καὶ τῆς
 » τῶν αὐλῶν ὅπου ἠνώθησαν μαζὴ Μας δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν, καὶ διὰ τὰ
 » ἐμποδισθῶν αἱ νέαι καταδρομαὶ τῶν ἀθῶων διχογνωμούντων, καὶ μάλι-
 » στα ἡ ἐξέωσις, δι' ἣν ἔπρεπε νὰ λείπουν ἀπὸ τὴν ὁμοιότητα τῶν συμπα-
 » τριωτῶν, ἐξέωσις, ὅπου τόσον ἠυξήθη ὅπου δὲν τοῖς ἔμεινε, διὰ τὰ εἶπω
 » ἔτζι, εἰμὴ μόνον ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀναπνέειν τὸν αὐτὸν ἀέρα, Ἡμεῖς δὲν
 » ἠμπορούσαμεν, πρῶτον διὰ φιλανθρωπίαν καὶ δεύτερον διὰ τὸ χρέος τὸ
 » πρὸς τὴν κορώναν Μας, νὰ ἀργοπορήσωμεν πλέον ἀπὸ τὸ νὰ μεταχειρι-
 » σθῶμεν τὰ δραστηριώτερα μέσα, βλέπωντας πῶς δὲν ἔκαμαν κανένα καρ-
 » πὸν τὰ τῆς μετριοτήτος, μάλιστα ἐπροξένησαν καὶ φοβερισμούς.»

» Ἀλθεύει πῶς Ἡμεῖς εἰσηγάγομεν τότε μέρος τῶν στρατευμάτων Μας
 » εἰς τὰ χῶματα τῆς Λεχίας· μὰ τίς ἀγνοεῖ ὅτι πῶς τὰ στρατεύματα ἐ-
 » κείνα δὲν ἐμακρύνθησαν ἀπὸ τὰ σύνορα παρὰ μόνον ὅταν ἀνεφάνη ὁ κίν-
 » δυνος ἐνὸς ἐμφυλίου πολέμου, καὶ ἀφοῦ οἱ διχοστατοῦντες, ἀπελπισθέν-
 » τες ἀπὸ κάθε ἐλπίδα ἀνέσεως, ἐβιάσθησαν ὑπὸ μεγάλης ἀνάγκης νὰ σχη-
 » ματίσουν μίαν συνωμοσίαν ;»

» Κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον δὲν ἐστάθῃ ποτὲ συνωμοσία εἰς τὴν Λε-
 » χίαν χωρὶς νὰ προξενήσῃ βαρυτάτην ἀταξίαν καὶ ταραχὴν εἰς τὴν Ἀρι-
 » στοκρατείαν· τὸ αὐτὸ ἔπρεπε νὰ προσμένηται καὶ ἀπὸ τὴν τῶν διχο-
 » στατούντων, ὄντας βέβαιοι πῶς οἱ κατόλικοι, ἀπείρως ἀνώτεροι καὶ κατὰ
 » τὸν ἀριθμὸν καὶ κατὰ τὰς δυνάμεις, ἤθελον ἀρχήσῃ μαζὴ τοὺς ἐμφύλιον
 » πόλεμον, ὅστις πιθανώτερον δὲν ἤθελε τελειώσῃ παρὰ μὲ τὸν παντελεῖ

» ἀφανισμόν τῆς Ἀριστοκρατείας, διότι ὁ πόλεμος τῆς ἀπιστίας καὶ τοῦ ἀ-
» διακρίτου ζήλου καὶ ἡ ἀπελπισία ἐνωθέντα σπανίως προξενοῦσιν ἄλλα
» ἀποτελέσματα».

« Ἡ Λεχία ἡλευθερώθη ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἀφανισμόν μετὰ τὴν παρουσίαν
» τῶν στρατευμάτων Μας, εἰς τὰ ὅποια χρεωστέεται ἡ εὐτυχὴς καὶ γαλη-
» νιαία σύστασις τῆς παρελθούσης γενικῆς συνωμοσίας, καὶ εἰς τὰ αὐτὰ
» στρατεύματα χρεωστέεται ἡ θεραπεία μετὰ τὴν ὁποίαν διορθώθησαν τὰ ἐ-
» λαιώματα ὅπου εὕρισκοντο μέσα εἰς τὴν Ἀριστοκρατείαν, ὡσὰν ὅπου
» μετὰ τὴν δύναμιν αὐτῆς τῆς συνωμοσίας, (ἡ ὁποία πέμπωντας μίαν πρε-
» σβεῖαν ἐξητοῦσε τὴν βοήθειάν μας καὶ συνδρομὴν μετὰ προσταγὴν νὰ φυ-
» λαχθῇ εἰς διαφόρους ἐσωτερικὰς προμηθείας ὅπου πρέπει νὰ γένουν εἰς
» τὴν Ἀριστοκρατείαν,) τὰ εἰς Δίαιταν συναθροισθέντα μέλη, ὅπου ἤξευραν
» τὰ διάφορα τέλη τῆς πατρίδος τους, ἐνομοθέτησαν πολλοὺς νόμους ὥφε-
» λίμους καὶ ἀναγκαίους διὰ τὴν ἀνανέωσιν τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν
» προνομίων τῶν διχστατούντων αὐτῶν».

» Ἀποκτήσασα ἡ Ἀριστοκρατεία τὴν διόρθωσιν τῶν ἐσωτερικῶν ἀτα-
» ξιών, ἐτελείωσε μετὰ αὐτὸ καὶ ἡ ἐδικὴ μας ἔφεσις, ὅθεν ἐπροστάξαμεν τὰ
» στρατεύματά Μας νὰ ἐπανακάμψουν εἰς τὴν Ῥουσίαν, καὶ τινὰ αὐτῶν
» καὶ εἶχαν φθάσει· ἀλλ' ἐμποδίσθη ἐξ ἀπροόπτου ἡ ὁδοπορεία τους ἀφοῦ
» ἐφάνησαν πολλοὶ ἀποστάται τῶν κατωτέρων εὐγενικῶν τῆς Ποδολίας,
» ἐπαρχίας ὀλίγον ἀπεχούσης ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Τουρκίας, οἱ ὅποιοι με-
» χιλίας προφάσεις καὶ ρισητὰς ὑποκρίσεις, ἐρμηνευθεῖσας αὐτοῖς ἀπὸ ἀν-
»θρώπους κακοτρόπους καὶ φθονεροὺς τῆς δόξης Μας καὶ τῆς καλῆς ἐκτε-
» λέσεως τῶν ὑποθέσεών Μας, ἡπατήθησαν εἰς τρόπον ὅπου ὄχι μόνον δὲν
» ἐδέχθησαν τοὺς νέους νόμους καὶ ἀπεστάτησαν εἰς τὴν νομικὴν ἐξουσίαν
» τῆς πατρίδος τους, μὰ αὐθαδιάζοντας εἰς ἄκρον ἐθέσπισαν νὰ νομίσουν
» τὸ βασιλεῖον Μας ὡς μίαν ἐχθρικὴν ἐπαρχίαν, καὶ ἐνοπλοὶ νὰ ἐφορμήσουν
» κατὰ τῶν στρατευμάτων Μας ὅπου ἦτον εἰς τὸ Βενίτζ καὶ εἰς ἄλλους
» τόπους, καὶ νὰ διεγείρουν ἐγγράφως τοὺς ὑποχειρίους Μας εἰς μίαν ἀπο-
» στασίαν παρομοίαν καὶ σύμφωνον μετὰ τὴν ἐδικήν τους».

« Εἰς τοιαῦτα περιστατικὰ ἡ διοίκησις τῆς Ἀριστοκρατείας, ὅπου ἐ-
» φροντίζε νὰ ἐμποδίσῃ παντοίως αὐτὸ τὸ ἀρτίτοκον κακὸν μ' ὅλα τὰ μέ-
» σα ὅπου τῆς ἐδίδον ἄδειαν αἱ διατάξεις τῆς Λεχίας, προσέδραμεν εἰς τὴν
» φιλίαν καὶ ὑπεράσπισιν Μας, ζητώντας ἐγγράφως νὰ ἀφήσωμεν τὰ στρα-
» τεύματά Μας εἰς τὴν Λεχίαν ἕως οὗ νὰ διαλυθῇ ἡ ἀποστασία καὶ νὰ θε-
» μελιωθῇ ἡ ἡσυχία».

» Ἐφορτώθημεν λοιπὸν τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ τοῦ ζητήματος, μετὰ τόσῃν
» ὕμῳς εὐκολίαν καὶ ταχύτητα, ὅπου εἰς αὐτὸ Μας ἐβίαζαν καὶ ἡ νεωστὶ
» γενομένη συμφωνία τῆς εἰρήνης μεταξὺ Μας καὶ τῆς Ἀριστοκρατείας, ἡ
» ἀσφάλεια εἰς τὰ σύνορα τῶν ἐπαρχιῶν Μας, ἡ ἀξία τοῦ ἱμπερίου Μας κα-
» ταφρονηθεῖσα ἀπὸ τοὺς ἀπεστάτας τόσον φανερά, καὶ ἡ δόξα τοῦ ὀνό-
» ματός Μας».

» Ἦτον εὐκόλῳ εἰς τὰ στρατεύματά Μας νὰ διασκορπίσουν τὸ πρῶτον

» μέρος τῶν ἀποστατῶν, διατί εἰς τοὺς πολέμους ὁποῦ ἠκολούθησαν ὕστερον
 » πάντοτε ἐνικήθησαν· μὰ λέγωντας αὐτοὶ μὲ πρόφασιν ψευδῇ πῶς τὰ κι-
 » νήματά τους δὲν ἔχουν ἄλλον σκοπὸν παρὰ τὴν υπεράσπισιν τοῦ κατο-
 » λικισμοῦ, ὁ ἀριθμὸς των ἠϋξήσε μὲ τόσῃν προθυμίᾳ ὁποῦ τὰ στρατεύ-
 » ματά μας δὲν ἠμποροῦσαν νὰ τὸν σκορπίσουν· μολοντοῦτο ἀφοῦ ἐπάρθη
 » ἡ Κρακοβία, ἀφοῦ ἡσύχασεν ἡ Λιτουανία καὶ ἀφοῦ ἡ Ποδολία ἐκα-
 » θαρίσθη ἀπὸ τοὺς ἀποστάτας, Μᾶς ἐφαίνετο πῶς ἠμπορούσαμεν νὰ ἐλπί-
 » σωμεν πῶς μετ' ὀλίγον τὸ λοιπὸν τῆς ἐν τῇ Πολωνίᾳ ταραχῆς θέλει παύ-
 » σει, καὶ δὲν θέλομεν ἐμποδισθεῖ ἀπὸ τοῦ νὰ ἀνακαλέσωμεν τὰ στρατεύ-
 » ματά μας, διατί συλλογιζόμενοι τὸν σκοπὸν μας καὶ τὸν τρόπον τοῦ κι-
 » νήματός μας, περὶ ὧν δὲν ἔχει τις τί νὰ εἴπῃ, δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ πι-
 » στεύσωμεν πῶς ἄλλοι γείτονες, καὶ μάλιστα ἡ ὀθωμανικὴ Πόρτα, ἥθε-
 » λαν στέρξει ποτὲ τοιαύτας ἀταξίας».

» Ὁ καιρὸς ὅμως καὶ τὰ συμβάντα Μᾶς ἔκαμαν νὰ ἰδοῦμεν φανερὰ πῶς
 » ἐκείνο ὁποῦ ἐσυλλογίζομεθα διὰ τὴν Πόρταν δὲν ἀλήθευε· ὥσάν ὁποῦ
 » αὐτὴ πολὺν καιρὸν, ἀγκαλὰ καὶ νὰ παραττροῦσε μὲ ἥσυχον ὄμμα τὴν
 » στάσιν τῶν ὑποθέσεών μας εἰς τὴν Λεχίαν, πληροφορημένη ὅτι τὰ ἵντε-
 » ρέσα της ἐξίσου μὲ τὰ ἰδικὰ μας ὡς εἰκὸς παρετρουῖντο, ἀναμφιβό-
 » λως αὐτὴ ἡ φρόνιμη διεξαγωγή τῆς Πόρτας ἤθελεν ἀκολουθεῖ ἕως οὐ ἐξ
 » ὀλοκλήρου νὰ τελειώσουν αἱ ταραχαὶ τῶν Λέχων, ἂν οἱ φονεροὶ τῆς με-
 » ταξί μας ἀρμονίας δὲν ἤθελον κατορθώσαι μὲ ψευδῇ ἐπιφορτίσματα καὶ
 » μὲ κάθε εἶδος φιλοταράχων ὑψηλῆσεων νὰ παροξύνουν καθ' Ἡμῶν κατ'
 » ὀλίγον ὀλίγον τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν, καὶ ἂν οἱ ἀποστάται Λέχοι κατα-
 » φυγόντες εἰς τὰ σύνορα τῆς Τουρκίας δὲν ἤθελον ὑποσχεθεῖ τὸν σουλτά-
 » νον πῶς αὐτοὶ καὶ ὅλη ἡ Ποδολία καὶ ἡ Οὐκραΐνα τῆς Λεχίας θέλουν δε-
 » χθεῖ αἰωνίως τὴν κυριαρχίαν του, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ὁποῦ τὴν δέ-
 » χονται αἱ δύο ἐπαρχίαι τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Μολδαβίας».

» Ἡ κληρονομικὴ θρασυτής τῆς Πόρτας δὲν τὴν ἐσυγχωροῦσε νὰ ἀμελήσῃ
 » μίαν τοιαύτην θυσίαν, μάλιστα ὁποῦ ὁ ὀθωμανικὸς νόμος ἐπικυροῖ καὶ
 » δικαιιοποιεῖ ὅλα ἐκεῖνα ὁποῦ οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς ἀρπάζουν·
 » ὅθεν χωρὶς κανένα δίκαιον ἀπεφάσισε νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὴν τοιαύτην ὑ-
 » πόσχῃσιν. Ὡς τόσον πρέπει νὰ εἰποῦμεν πῶς ἡ Πόρτα πρέπει νὰ στοχα-
 » σθῇ τὸ πῶς δὲν θάναεν νὰ σκεπάζῃ καὶ νὰ βάλῃ προσωπεῖον εἰς τὸ κίνη-
 » μά της διὰ τὰ ὅμματα τοῦ κοινοῦ, καὶ εἰς τὰ ἄλλα περιστατικά διὰ
 » τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σκοπῶν της πρὸς βλάβην καὶ ζημίαν τῆς λεχικῆς Ἀ-
 » ριστοκρατείας. Ὅθεν στοχαζόμενός τις τὰ κινήματα ὁποῦ ἔκαμεν ἀπὸ
 » τότε ἕως τώρα δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀμφιβάλλῃ πῶς αὐτὴ νὰ μὴν ζητῇ καὶ
 » νὰ μὴν ἐστοχάσθῃ (μὲ τὸ μέσον τοῦ πολέμου ὁποῦ Μᾶς ἄνοιξε,) τὸ νὰ ἀ-
 » ποκτήσῃ μίαν αἰτίαν καὶ νὰ ἀναιρέσῃ ἔτζι, χωρὶς λόγον καὶ χωρὶς νὰ
 » τὴν δώσωμεν Ἡμεῖς κάμμίαν αἰτίαν, τοὺς ἱεροὺς δεσμοὺς μιᾶς εἰρήνης
 » παντοτινῆς. Μάλιστα ἰδοὺ τὸ ἔκαμε, φθείρωντας τὴν κοινὴν πίστιν μὲ τὴν
 » εἰρκτὴν τοῦ Ὁπρέσκωφ πρέσβεώς μας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, σφαλ-
 » νώντας τον μὲ τοὺς ἀνθρώπους του εἰς τοὺς Ἑπτὰ Κουλαῖδες μὲ κατα-

» φρόνησιν τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν, δίκαιον νομιζόμενον ὡς ἱερὸν καὶ μετα-
 » ξὺ τῶν βαρβάρων ἐθνῶν, ὅχι μόνον εἰς καιρὸν τῆς εἰρήνης ἀλλὰ καὶ εἰς
 » τὸν τοῦ πολέμου, καὶ πεφυλαγμένον εἰς τὸν προλαβόντα πόλεμον μεταξὺ
 » τοῦ ἡμετέρου Μας καὶ τῆς Πόρτας εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐλτίζῃ ρούσσου
 » Βισνακῶφ καὶ τῶν ἀνθρώπων του, μὲ ὅλον ὅπου ὁ πόλεμος εἶχεν ἀρχήσει.
 » Ἡ Πόρτα τέλος πάντων ἐβγάλε τὸ προσωπεῖον, ὡς ἂν ὅπου ἕως τὴν ἡμέ-
 » ραν ὅπου ἐσφάλισε τὸν ἐλτίζῃν Μας δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ Μᾶς διδῇ βεβαί-
 » τητας φιλίας καὶ εἰρηνοποιῶν ἀποφάσεων, τὸ ὅποιον τώρα φανερώς ἐφά-
 » νη τὸ ἔκαμνε διὰ νὰ Μᾶς ἀποκοιμίζῃ καὶ νὰ ἀποκτᾷ καιρὸν εἰς τὸ νὰ ἐ-
 » τοιμασθῇ».

» Ἀπὸ πρώτης ἀρχῆς ὅταν ἡ Πόρτα ἔδωκεν ἄσυλον εἰς τοὺς ἀποστά-
 » τας τῆς Ποδολίας σκορπισθέντας ἀπὸ τὰ στρατεύματά Μας, ἔδειξε πῶς
 » εἶναι εὐχαριστημένη εἰς τὰς βεβαιότητας ὅπου τὴν ἐδίδαμεν τοῦ νὰ φυ-
 » λάξωμεν μαζὶ τῆς εἰρήνης σταθερὰν καὶ ἀμετάβλητον· καὶ διὰ νὰ προσέ-
 » χουν τὰ στρατεύματά Μας ἐν τῷ καταδιώκειν τοὺς φυγάδας νὰ μὴ πα-
 » τοῦν τὰ τούρκικα χρώματα, ἐδηλοποιήσαμεν εἰς τὴν Πόρταν τὸ νὰ ἡμπορῇ
 » νὰ τὰ κυτήσῃ ἂν ἤθελαν ἐμβεῖ· τοῦτο τὸ ἐκάμαμεν διὰ νὰ ἐμποδισθῇ
 » κάθε αἰτία συγχισμού καὶ διαλύσεως τῆς εἰρήνης. Βλέπουσα λοιπὸν πῶς
 » ὅλα τὰ κινήματα ὅπου ἔκαμε διὰ νὰ εὕρῃ προφάσεις εἰς τὸ νὰ διαλύσῃ
 » τὴν εἰρήνην ἦτον ἀνωφελῆ, καὶ ἀναπολοῦσα τὴν ἐπιμονὴν τῆς γνώμης Μας,
 » μετεχειρίσθη ἕνα συμβεβηκὸς ὅπου δὲν εἶχε νὰ κάμῃ ποσὼς μὲ τὰ ρη-
 »θέντα πράγματα, ἤγουν ἐκεῖνο ὅπου ἠκολούθησεν εἰς τὴν Πάλταν, κάστρον
 » τοῦ χάνη τοῦ εἰς τὸ Κρίμι, καὶ ἐλεηλατήθη ἀπὸ ἕνα μέρος κακεντρέχων,
 » χωρὶς νὰ συλλογισθῇ πῶς εὐθὺς ὅπου ἐμάθαμεν αὐτὴν τὴν κακεντρέχειαν,
 » καὶ πρὸ τοῦ νὰ Μᾶς τὸ παραπονεθῇ ἡ Πόρτα, εἴχαμεν διορίσῃ τὰ στρα-
 » τεύματά Μας νὰ καταδιώξουν ἐκεῖνους τοὺς κλέπτας, νὰ τοὺς φυλακώ-
 » σουν καὶ νὰ παιδεύσουν τοὺς ὑποχειρίους Μας Ζαποροβάνους ἂν ἤθελον
 » εὐρεθεῖ μαζὶ τοὺς· παιδεῖα ὅπου ἔγινε κοινῶς ἀνάλογος εἰς τὸ σφάλμα
 » τοῦ καθενός, εἰς τὰ σύνορα καὶ ἐμπρὸς εἰς τὴν Πάλταν.»

» «Ἄν λοιπὸν ἡ Πόρτα ἐπιφορτίξῃ εἰς τὰ στρατεύματά Μας τὴν λεηλα-
 » σίαν, τὸ κάμνει μὲ ὁδόν, καὶ εἶναι περιττὸν καὶ μάταιος ἐλεγχος ἡ στε-
 » νοχωρία ὅπου ἐπιφέρει τῆς πολωνικῆς ἐλευθερίας· ἡ ὄρεξις τῆς ἀπίστου
 » αὐτῆς μοναρχίας καὶ δυσμενοῦς τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματος, ἡ ἀκόρεστος
 » λαίμαργία τοῦ νὰ ἀρπάξῃ τὸ ξένον πᾶν, καὶ ὁ συλλογισμὸς τοῦ νὰ
 » κερδίξῃ ἀπὸ τὰς προρρήθεισας ὑποσχέσεις τῶν ἀποστατῶν τῆς Ποδολίας,
 » εἶναι αἱ ἀληθεῖς αἰτίαι ὅπου τὴν παρεκίνησαν νὰ χαλάσῃ τὴν εἰρήνην καὶ
 » νὰ Μᾶς κηρύξῃ πόλεμον, ἀνοίγωντας τὸ παίράκι τοῦ Μεχμέτ καὶ προ-
 » στάττωντας τὰ στρατεύματά της νὰ ἐφορμήσουν εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς
 » βασιλείας Μας. Καὶ ἡμεῖς ποσὼς δὲν ἠλπίζαμεν αὐτὸ τὸ ἄδικον καὶ δυ-
 » σμενὲς κίνημα, μὲ τὸ νὰ ἀπερασίσαιμεν μὲ γνώμην ἀμετάθετον, εὐθὺς ὅ-
 » που ἀνέβημεν εἰς τὸν θρόνον, νὰ φυλάξωμεν βεβαίως μὲ ὅλους τοὺς γεί-
 » τονάς Μας καλὴν ἀρμονίαν κατὰ τὴν δύναμιν τῶν συμφωνιῶν· μάλιστα
 » διὰ τὴν Πόρταν εἴχομεν μεγάλην προσοχὴν, ὅχι μόνον νὰ τελειώσωμεν

» τὰ συμφωνηθέντα μὲ αὐτὴν, ἀλλὰ προσέτι νὰ μὴν δώσωμεν αἰτίαν εἰς
 » παραπονεμένα δίκαια καὶ θεμελιωμένα, καὶ εὐχαριστούμεθα εἰς ἐκεῖνο
 » ὅπου Μᾶς ἐδίδετο ἀπὸ τὴν Πόρταν διὰ εὐχαρίστησιν μιᾶς τυχοῦσης ἀγώ-
 » γης Μας. Ἄλλ' εἰς τὸ παρὸν συμβεβηκὸς εἰς τὸ ὅποιον ἡ μετριοφύτης Μας
 » καὶ ἡ ὑπὲρ πατρίδος ἀγάπη μένουσι χωρὶς κἀνένα καρπὸν, καὶ ὁ ἄσπονδος
 » ἔχθρὸς τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματος διέλυσε μὲ τρόπον τὸσον σκληρὸν τοὺς
 » ἱεροὺς δεσμοὺς μιᾶς αἰωνίου εἰρήνης, καὶ ἔβλαψε μὲ τόσῃν αὐθάδειαν τὴν
 » ἀξίαν τῆς κορώνας Μας μὲ τὸ σφάλισμα τοῦ πρέσβεως Μας, Ἡμεῖς δη-
 » λοποιοῦμεν ἐν καθαρῷ τῷ συνειδότητι ἐμπρὸς εἰς τὸν θεόν, εἰς τὸν κόσμον
 » καὶ εἰς τοὺς πιστοὺς ὑποχειρίους Μας πῶς ὅχι μόνον δὲν ἐδώσαμεν εἰς τὴν
 » Πόρταν τὸ παραμικρὸν αἷτιον τοῦ πολέμου τούτου, ἀλλὰ καὶ τὸ πῶς ἐ-
 » νεργήσαμεν μὲ ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα καὶ συγκατανεύσεις διὰ νὰ τὸν ἐμ-
 » ποδίσωμεν, καὶ νὰ διαφυλάξωμεν οὕτως τὴν κοινὴν εἰρήνην, νομιζομένην
 » καὶ γνωρίζομένην παρ' Ἡμεῶν ὡς τὸ πλέον πολῦτιμον καλὸν ὅπου νὰ
 » ἡμπορῇ νὰ ἐπιθυμῇ τὸ ἀνθρώπινον γένος».

» Μὲ αὐτὸν τὸν πλέον ἀθῶον σκοπὸν καὶ γνώμην καὶ ἀπόφασιν Ἡμεῖς
 » βάλλομεν τὰς ἐλπίδας Μας εἰς τὸν θεὸν ὅπου τὰ πάντα διοικεῖ, ἐλπί-
 » ζοντας ὅτι, ἔχωντάς Μας ἕως τώρα ὑποκάτω εἰς τὴν ξεχωριστὴν του ὑ-
 » περάσπισιν καὶ πρὸ τοσούτων χρόνων, θέλει βρέξει εἰς τὸ διάστημα αὐ-
 » τοῦ τοῦ ἀδίκου πολέμου, ἐμφανισθέντος εἰς τὴν βασιλείαν Μας, τὰς εὐλο-
 » γίας του εἰς τὰ ἄρματα Μας, στεφανώνωντάς τα μὲ ἔλθασιν εὐτυχῇ, καὶ
 » αὐτὸ τὸσον περισσότερον ὅσον ὅπου πολεμοῦν μόνον διὰ δεφένδευσιν τῆς
 » ἀγίας του ἐκκλησίας καὶ τῆς ἀγαπητῆς Μας πατρίδος, καὶ θέλει τα-
 » πεινώσει τὴν προπέτειαν τῶν ἐχθρῶν ὅπου ἀθέτησαν τὴν ἀγιότητα τοῦ
 » ὅρκου, καὶ θέλει συνταράξει τοὺς κακοήθεις σκοποὺς των, καὶ θέλει δώ-
 » σει διὰ τὴν δόξαν τοῦ ἀγίου ὀνόματός του μίαν ταχεῖαν καὶ ἐπικερδῆ
 » εἰρήνην».

» Προσμένομεν ἀπὸ τὸν ζῆλον τῶν ὑποχειρίων Μας, φίλων τῆς πατρί-
 »δος των, πῶς εἰς ἓνα τέτοιον ἀναγκαῖον συμβεβηκὸς θέλουσι ἐνωθεῖ μαζὴ
 » Μας διὰ νὰ παρακαλέσωμεν θερμῶς τὸν βασιλέα τῶν βασιλέων νὰ εὐ-
 » λογίσῃ τοὺς υπερασπιστάς τῆς πατρίδος καὶ νὰ τοὺς γένῃ ὀδηγός· τοὺς
 » παρακινοῦμεν ἐνταυτῷ νὰ θελήσῃ καθ' ἑνας κατὰ τὰς δυνάμεις του νὰ
 » δώσῃ εἰς τὰς τυχοῦσας χρεῖας τὰ ἀναγκαῖα μέσα ὅπου ἤθελον χρειασθεῖ
 » διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς ἐπαρχίας. Θεάροῦμεν εἰς τὴν γνωστὴν ἀνδρείαν
 » τοῦ νικητοῦ Μας στρατιωτικοῦ, ὄντες πληροφορημένοι πῶς εἰς τὸν και-
 » ρὸν αὐτοῦ τοῦ πολέμου, τὸσον δικαίον, ἐναντίον εἰς τὸν ἄπιστον ἐχθρὸν
 » τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματος θέλει αὐξήσει μὲ νέας νίκας τὴν δόξαν ὅπου
 » ἕως τώρα ἀπόκτησεν».

« Ἐξεδόθη εἰς τὸ Πετερπούργον, Νοεμβρίου ιζ' 1768 ».

Ἐγιναν εἰς τὴν Λεχίαν πολιορκίαι συντροφισμένοι καὶ μὲ Ταρτά-
 ρους καὶ μὲ ἄλλους ἀσπλάγχχους καὶ ἀποστάτας ἀνθρώπους, καὶ ἐφόνευσαν
 καὶ ξένους καὶ ἐντοπίους τῶν διχοστατούντων καὶ ἤραζον τὰ πράγματα
 τους. Ἡ μεγαλητέρα ὁμοσπονδία ἦτον ἡ τοῦ Πάρ, ἡ ὅποια εἰς τὸ μακρινέ-

στον της ἐπηγγέλλετο τὸν ζῆλον διὰ τὸν παπισμὸν, τὰ κινήματά τους ὅμως καὶ τὰ ἔργα τους δὲν ἐσυμφωνοῦσαν μὲ τοὺς λόγους των. Ὁ βεζίρης παρεκινούσε τὰς τοιαύτας ὁμοσπονδίας διὰ νὰ μακρύνῃ ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Τουρκίας τοὺς Ῥούσσους, ὅπου κατεγίνοντο νὰ ἐμποδίσουν μέσα εἰς τὴν Λεχίαν τὰς ἐμφυλίου καὶ αἱματώδεις διαφωνίας, καὶ διὰ νὰ τὰς αὐξήσῃ τοὺς ἔγραψε παρακινῶντας καὶ τὰς διχονοίας καὶ τὸ νὰ ἐνωθῶν μὲ τοὺς Ταρτάρους καὶ μὲ τοὺς Ὀθωμανούς· ἔθεν ἡρπάζοντο εἰς τὴν Λεχίαν καὶ κῶμαι καὶ κωμοπόλεις καὶ ἄμπελοι καὶ λειμῶνες, καὶ ἐτόλμησαν νὰ ἐνοχλήσουν καὶ τὰς ἐπαρχίας τοῦ Προύσσια καὶ τῆς Βιέννης, ἀλλ' ἐμποδίσθησαν ἀπὸ τὰ ἐκείνων στρατεύματα· ἐμποδίζοντο αἱ κακουργίαι τοὺς ἀπὸ τοὺς Ῥούσσους, καὶ ἐσκλαβώθησαν καὶ ἐθανατώθησαν πολλοὶ τῶν ὁμοσπόνδων αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν ἐσωφρονίζοντο, καὶ ἐκούραζον τοὺς Ῥούσσους διώκοντάς τους φεύγοντας ἀπὸ τόπον εἰς τόπον· αὐτὸ παρατάθη ἐπὶ πολὺ, καὶ ἡ ὕδρα αὐτῇ εἶχε πολλὰς κεφαλὰς, ὅπου κοπτόμεναι παρὰ τῶν Ῥούσσω ἐνθὺς ἀνεγεννῶντο καὶ δὲν ἦτο τρόπος νὰ τελειώσουν ἀπὸ τὸ σπαθὶ τὸ ῤούσσιον.

Ἴδου τὸ μανιφέστον ὅπου ἐξέδωκεν ἡ ὁμοσπονδία τοῦ Παρ.

« Ἡμεῖς, μαρσιάλος καὶ συμβουλᾶτορες τῆς ὁμοσπονδίας, κοινοποιούμεν »
 » ἐξ ὀνόματός μας καὶ τῶν συναδελφῶν μας ὁμοσπόνδων, παρόντων καὶ »
 » ἀπόντων, τὸ ἐξῆς μανιφέστον ».

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ βάλῃ ἡ Ῥουσία τοὺς διχοστατοῦντας εἰς τὰς Διαι- »
 » τας τῆς Λεχίας, καὶ νὰ προξενήσῃ μὲ αὐτὸ εἰς τὴν πίστιν τὴν κατόλικην »
 » καὶ Ἀποστολικὴν τῆς Ῥώμης, ὅπου πρὸ τοσούτων χρόνων διεφυλάχθη εἰς »
 » τὸν τόπον μας τόσον καθαρά, τόσην μεγάλην βλάβην, ὅπου αὐτὴ ἡ ἀγία »
 » πίστις ὅπου εἶναι τὸ πολῦτιμον καλὸν τῆς βασιλείας μας φαίνεται σχε- »
 » δὸν πῶς νὰ ἐχάθη »,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ συναθροίζωνται μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ῤηγὸς Αὐγού- »
 » στου Γ' ὅλα τὰ κοινὰ βουλευτήρια, Διαιτίναις, Δίαιταις, κριτήρια καὶ ἀ- »
 » ποφάσεις κριτῶν μὲ τὰ ὄπλα τῆς Μοσχοβίας »,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ ἀφανισθοῦν οἱ τοπικοὶ νόμοι καὶ νὰ διαφθαροῦν εἰς »
 » τὴν ὑστερινὴν Δίαιταν, διὰ τὴν κατάργησιν τῶν προνομίων ὅπου ἔχουν οἱ »
 » πρέσβεις τοῦ πάπα, μὲ τὰ αὐτὰ ὄπλα τῆς Μοσχοβίας, διὰ τὰ ὅποια προ- »
 » νόμια τινὰς δὲν ἤμπορούσε νὰ δώσῃ τὴν ψήφον του »,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ φυλακωθοῦν πολλοὶ γερουσιασταί, δύο ἐπίσκοποι, ἑ- »
 » νας γκενεράλης μὲ τὸν υἱόν του, καὶ νὰ ἐξορισθοῦν εἰς ἀλλοδαπὴν γῆν, ὅ- »
 » που μέχρι τοῦδε ὑποφέρουν τὰ κακὰ μιᾶς σκληρᾶς σκλαβίας »,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ ὀνομάσῃ ὁ ῤεπνίν, εἰς τὴν συμφωνίαν τὴν ἐν τῇ Βαρ- »
 » σοβίᾳ, τὴν βασιλίσσαν μὲ τίτλον, « Βασίλισσα τῶν γραικῶν ὅλων »
 » τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἀσίας καὶ τοῦ δουκάτου τῆς Κουρλάν- »
 » δίας », ὅπου ἡρπάγη βία ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς Ἀριστοκρατείας »,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ θελήσῃ νὰ θεμελιώσῃ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς βασιλεί- »
 » σης, τῆς ὁποίας δὲν ἔχομεν χρεῖαν μὲ τὸ νὰ εἰρηνεύωμεν, μῆτε ἀδικήσα- »
 » μεν κάμμιαν ἐξουσίαν, μῆτε ἀναιρέσαμεν κάμμιαν συμφωνίαν »,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ βεβαιωθῇ ψευδῶς εἰς τὴν ψευδῇ ὁμοσπονδίαν τοῦ

—1768

» Ῥαδῶς πῶς οἱ νόμοι ὅπου ἦτον διὰ νὰ ἀποφασισθοῦν δὲν ἤθελαν προξε-
 » νήσει κάμμιαν ζημίαν εἰς τὴν ἀγίαν πίστιν τὴν κατόλικην, καὶ τὸ νὰ αὐ-
 » θαδιάσῃ τόσον ὁ Ῥεπνίν, ὅπου νὰ ἐμποδίσῃ εἰς τὸ ἐλεύθερον ἔθνος τὸ λε-
 » χικὸν κάθε λογῆς κορροποδόντζαν μὲ τὰς γειτονικὰς δυνάμεις, καὶ νὰ ἀ-
 » ναιρέσῃ τὰς συμφωνίας τῆς 'Ολίβας, Βαρσοβίας, Προύτου καὶ Καρλοβιτζ,
 » διὰ τῶν ὁποίων τὴν διαφύλαξιν ἔχομεν χρέος νὰ χύσωμεν τὴν ὑστερινὴν
 » σταλαγματίαν τοῦ αἵματός μας, καὶ εἶναι ὑπὸ τῇ ὑπερασπίσει τῆς ὀθω-
 » μανικῆς Πόρτας»,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ ἀφανίζουσι οἱ Ῥούσσοι πρὸ χρόνων τὸν τόπον μας, τὰς
 » ἐκκλησίας μας, τὰ σίτιτά μας, νὰ λεηλατοῦν τὰ ὑπάρχοντά μας καὶ νὰ
 » κουδανοῦν εἰς τοὺς τόπους των τὰ νοικοκυριὰ καὶ πλοῦτή μας»,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ φυλακωθοῦν εἰς τὸ Πάρ ὑποκειμένα ἀξιόλογα, καὶ
 » σιδηροδέσμιοι ν' ἀπαχθοῦν εἰς τὸ Κίοβον διὰ προσταγῆς τοῦ Ῥεπνίν, κα-
 » θὼς μᾶς τὸ ἐφανέρωσαν τὰ γράμματά του ὅπου ἐπιάσαμεν»,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ διεγείρουσι οἱ Ῥούσσοι εἰς ἀποστασίαν τοὺς ἀγροί-
 » κους μας, μὲ τοὺς ὁποίους ἠνώθησαν διὰ νὰ φονεύσουσι χιλιάδας ἀνθρώ-
 » πων, μὴ φειδόμενοι μήτε ἡλικίας, μήτε ἀνδρας ἢ γυναῖκας»,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ λεηλατήσουσι καὶ νὰ ἀφανίσουσι τὰ ὑπάρχοντα ἐνὸς
 » γερουσιαστοῦ, ἥτοι τοῦ Καστελλάνου τῆς Σιραδίας, ἀνθρώπου ἀξίου ξε-
 » χωριστῆς εὐλαθείας εἰς τὴν 'Αριστοκρατίαν καὶ ἀξιολόγων προτερημά-
 » των, καὶ προσμένοντάς των καθ' ὁδὸν ὅταν ἐπῆγαινε εἰς τὰς συνελεύ-
 » σεις τῆς Σιραδίας τὸν παρελθόντα 'Ιούνιον, ὁρμώντας κατ' ἐπάνω του,
 » καταφρονῶντάς τον, πληγώνοντάς τον καὶ ὑποχρεώνοντάς τον νὰ φυ-
 » λαχθῇ ὅπου ἤθελε δυνῆθαι — καὶ διὰ νὰ τελειώσῃ ἕνα τέτοιον ἀσεβὲς ἔρ-
 » γον ὁ Ῥεπνίν ἐτύπωσεν εἰς τὸ Πετερποῦργον, τῇ 4 Σεπτεμβρίου τοῦδε τοῦ
 » ἔτους, μίαν δηλοποίησιν τῆς βασιλείσεως του, κοινοποιηθεῖσαν εἰς τὸ Βαρ-
 » σάβι, μὲ τὴν ὁποίαν ἡ βασιλίσσα του δηλοποιεῖ πῶς ἀντὶ τοῦ νὰ ἐβγάλῃ
 » τὰ στρατεύματά της ἀπὸ τὸν τόπον μας, τὰ ἀφίνει διὰ νὰ διαφυλάξῃ
 » τὴν βασιλικὴν τῆς ὑπεράσπισιν, τολμῶντας οὕτως μὲ πρόφασιν τῆς κοι-
 » νῆς εἰρήνης νὰ καύσῃ τὴν πατρίδα μας, νὰ ἀναιρέσῃ τὴν πίστιν μας, φθεί-
 » ρωντας τὰ καλὰ καὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ μεταχειριζομένη τὴν ὥσάν
 » μίαν ἐπαρχίαν ὅπου νὰ ἀποκτήθῃ μὲ ὅπλα».

» Ὅθεν ἡμεῖς οἱ προὔχοντες τῆς 'Αριστοκρατείας ὁμοσπονθήσαντες δη-
 » λοποιούμεν ἐμπρὸς εἰς τὸν θεὸν καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον πῶς ἀνανέωνο-
 » μεν τὰ μαρφέστα ὅπου εἰς τοὺς παρελθόντας χρόνους ἐδημοσιεύθησαν διὰ
 » τὴν ὀλοτελῇ σύστασιν τῆς ἀγίας μας πίστεως κατόλικά-ρωμάνας, διὰ
 » τὴν δεφένδουσιν τῆς ἐλευθερίας μας καὶ τῶν νόμων τῆς πατρίδος μας καὶ
 » διὰ τὴν διαφύλαξιν τῶν παλαιῶν συμφωνιῶν ὅπου ἔγιναν μὲ ἄλλας ду-
 » νάμεις, διὰ νὰ φυλαχθῇ ἡ ἐλευθερία ὅπου ἔχομεν νὰ ἐκλέγωμεν τοὺς ῥή-
 » γας μας, χωρὶς νὰ βιάζώμεθα ἀπὸ τὰ ρουσσικὰ ὅπλα εἰς αὐτὴν τὴν ἐκλο-
 » γὴν, καὶ διὰ τὴν εἰρήνην τῆς πατρίδος μας, καὶ διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῆς
 » λεηλασίας τῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἄλλων τόπων ἀφαιρεμένων τῷ θεῷ, διὰ
 » τὴν δεφένδουσιν τῶν ὑπαρχόντων μας καὶ τῶν ὑποστατικῶν μας καὶ τοῦ

» τόπου μας, διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἐμποδίσωμεν τὰ κακὰ συμβεβηκότα
 » ὅπου ἤθελαν ἡμπορέσει νὰ ἀκολουθήσουν εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην, ἂν τὰ ἐ-
 » πιχειρήματα τῆς Μοσχοβίας ἤθελαν εὑρεῖ σύστασιν εἰς τὴν Δελχίαν. Καὶ
 » δηλοποιοῦμεν ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ διάφορα αἷτια τέλος πάντων εἶναι τὰ θε-
 » μέλια τῆς ὁμοσπονδίας μας, καὶ αὐτὸ ὁμολογοῦμεν καὶ δηλοποιοῦμεν»
 « Ἄ' Οκτωβρίου 1768 ».

—
 "Ετει σωτηρίῳ 1769.

Ὁ Τατάρ-χάνης Κερίμ-Γκιραίς μὲ 300 χιλιάδας Σκυθῶν καὶ 100 χιλ.
 Τούρκων τῶν ἀπὸ τοῦ Παραδουνάβου ἐφώρμησεν ἀπὸ τῆς Πάλτας εἰς τὰς
 ἐπαρχίας τῆς ρουσιτικῆς Οὐκραίνας καὶ προσχώρησεν ἔσω εἰς διάστημα 40
 ὥρῶν ἤχημαλώτισεν ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας ὑπὲρ τὰς 30 χιλ. ἀλλ' ἐπιγε-
 νομένου σφοδροτάτου φύχους ἀπέθανον καὶ ἐπάγωσαν παμπληθεῖς τῶν σὺν
 αὐτῷ ἐκινδύνευσε δὲ νὰ ζωγρηθῇ καὶ αὐτὸς παρὰ τῶν Κοζάκων, ἂν πρὸ
 ἡμῶν τῆς ὥρας δὲν ἤθελε τὸν ὁδηγήσῃ δι' ἄλλης ὁδοῦ ὁ Γριακούπ-ἀγάς,
 κατευοδώσας αὐτὸν εἰς τὸ Πεντέρι, ὅπου ἐφθασε μόνον μὲ 20 χιλ. στρα-
 τοῦ, (τῶν λοιπῶν πάντων 280 χιλ. ὑπὸ τοῦ κρύους ἀπολωλῶτων,) ὧν οἱ
 πλείους ἦσαν ἡκρωτηριασμένοι χειράς τε καὶ πόδας ὑπὸ τοῦ κρύους ὁμοίως
 καὶ τῶν αἰχμαλωτισθέντων οἱ πλείους ἀπώλοντο, καὶ ἦλθαν ζῶντες εἰς τὰ
 τουρκικὰ χῶματα καὶ εἰς τὸ Πεντέρι τῶν ἀνδραποδισθέντων μόλις 300
 ἄνθρωποι. Ταῦτα παθὼν ὁ χάνης δὲν ἔγραψε τὴν ἀλήθειαν εἰς τὴν Πόρταν,
 ἀλλὰ διὰ τοῦ διδόν-ἐφενδῆσῃ του ἐμήνυσε νίκην τελείαν κατὰ τῶν Ρούσ-
 σων, ἀπόδειξιν ἔχων τοὺς 300 τῶν ζωγρηθέντων. Ὅθεν ἐπεμψεν αὐτῷ
 κατὰ μῆνα Φεβρουάριον ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς 100 πουργεῖα ἄσπρα διὰ
 ἀμοιβὴν τῆς ἥς ἐκλήρυε ψευδοὺς νίκης· ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἐγνώσθη ἡ ἀλή-
 θεια παρὰ τῶν ἐπανακαμψάντων ἡκρωτηριασμένων εἰς τὰ Παραδουνάβια·
 εἶχε δώσει δὲ εἰδῆσιν καὶ ὁ Μολδοβαντζῆς Ἀλῆ-πασσᾶς, σερασκέρης εἰς τὸ
 Πεντέρι, τῆς ἡττης αὐτῆς ἀφ' οὗ ἐφθασεν ὁ χάνης εἰς τὸ Πεντέρι, ἀλλὰ με-
 τριάζων τὰ πράγματα.

Θνήσκει ὁ κεχαγιάπεης Ὁμὲρ-ἐφένδης ὑπὸ τῆς λύπης διὰ τὴν ἡτταν αὐ-
 τήν, ὑποπετυόμενος παρὰ τοῦ βασιλέως ὀργὴν διὰ τὴν εἰς τὸν πόλεμον πα-
 ρακίνησιν, καὶ ἐγινε κεχαγιάπεης ὁ ποτὲ ποσταντζήπασης, εἶτα καὶ σουρὲ-
 ἐμίνης, Ἀχμέτ-ἀγάς.

Ἐτελείωσαν τὰ 250 πουργεῖα τὸν Φεβρουάριον· ἐζήτησεν ὁ Καλλιμά-
 χης καὶ ἄλλα ἄσπρα διὰ πληρωμὴν τοῦ στρατοῦ παρὰ τοῦ βεζίρη, ὅστις
 οὐκ ἔδωκε, λέγων ὅτι ἐπειδὴ καὶ πλησιάζει ἡ ἀποδημία του ἀπὸ τῆς βα-
 σιλευούσης καὶ μέλλει νὰ καταντήσῃ σὺν τῷ στρατῷ εἰς τὴν Ἰσάκτζαν, καὶ
 ἀκολουθῶς νὰ διέλθῃ διὰ τῆς Μολδαβίας, δὲν εἶναι χρεία πλέον στρατιω-
 τικοῦ εἰς τὴν Μολδαβίαν· ὅθεν ὁ Καλλιμάχης μὴ ἔχων πόθεν νὰ τοὺς πλη-
 ρώσῃ τοὺς εἶπε νὰ ἀναχωρήσουν. Τούτων διασκορπισθέντων οἱ μὲν κατήν-
 τησαν τέλος πάντων εἰς τὸν δρυμῶνα τοῦ Πουρλαίου, ἔνθα καὶ πολλὰ τοὺς
 Τούρκους παρηνώχλησαν γυμνοῦντες καὶ φονεύοντες, οἱ δὲ διὰ τοῦ Χοτι-

νίου ἐπέρασαν εἰς τὴν Λεχίαν καὶ τῷ ρουσσικῷ στρατῷ κατελέγησαν. Παρὰ ταῦτα καὶ ὁ σερασκέρης τοῦ Πεντερίου Μολδοβαντζή· Ἀλλή· πασσᾶς διὰ τροφὴν τοῦ ὑπ' αὐτῷ στρατοῦ ἐζήτει ζαχινὲν παρὰ τοῦ Καλλιμάχης, κάκεινον ἀποκριθέντος τὸ ὅτι οὐκ ἔχει, ἀντεμύνησεν ὅτι νὰ τὸν δώσῃ ἀπὸ τὸν ζαχινὲ τὸν βασιλικόν, ἥτοι τοῦ μιστοῦ, καὶ θέλει γράψῃ εἰς τὴν Πόρταν νὰ τὸν πιάσῃ εἰς λογαριασμόν του ὁ τεφερδάρης, κατὰ τὸ ἐγγραφον ὅπου θέλει τὸν δώσῃ τὸ σημαντικόν διὰ τὴν περίληψιν τοῦ ζαχινέ· ἀλλὰ καὶ ὡς, ὁ Καλλιμάχης ἀπεκρίθη, ἀφρόνως ποιῶν, τὸ ὅτι δὲν ἔχει νὰ δώσῃ.

Γράψας ὁ Καλλιμάχης τῷ Νικολᾷ Σούτζῳ ἐζήτει τὴν καθάρσιν του ἐπιτόνως, πρόνοῶν τὰ ἐπαπειλούμενα αὐτῷ κακὰ ἀπὸ τῶν τηλικούτων περιστατικῶν· αὐτὸς δὲ, μὲ τὸ νὰ εἶχε νὰ λάβῃ ὁ ἀδελφός του Μιχαήλ ὑπὲρ τὰ 150 πουργεῖα ἀπὸ τὸν Καλλιμάχην, καὶ εἶχε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ λάβῃ ὑπὲρ τὰ 80, εἶπε τῷ βεζίρῃ νὰ τὸν μεταθέσῃ εἰς τὴν Βλαχίαν· ὅστις ἀγανακτισμένος κατὰ τοῦ Γκίκα, διατί ἔγινε μὲ τὸ μίσον τοῦ χάνη, εἶπε τῷ βασιλεῖ ὅτι ὁ Γκίκας ἔχει ἄσπρα, ὅθεν εἶναι ἐπιτηδεύτερος διὰ τὸ χιζμέτι τῆς Μολδαβίας, μὲ τὸ νὰ πένεται ὁ Καλλιμάχης. Ὁ βασιλεὺς ἀπεκρίθη ὅτι, σὺ Καλλιμάχης ἔδειξε πίστιν εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ πολέμου μὲ τὰς εἰδήσεις ὅπου ἔδωκεν, ὅθεν ὡς εἰδήμων τῶν ὑποθέσεων δὲν πρέπει νὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν Μολδαβίαν, καὶ ἂν ἄσπρα δὲν ἔχει ἐγὼ τὸν δανείζω· καὶ ἐπρόσταξε τὸν τεφερδάρην νὰ τὸν στείλῃ 400 πουργεῖα. Ὁ βεζίρῃς, διὰ νὰ μὴ γνωρισθῇ πῶς ἠθέλησε καθελεῖν τὸν Γκίκαν καὶ δὲν ἠδυνήθη, παρεκίνησε τὸν βασιλέα καὶ ἐδάνεισε καὶ τῷ Γκίκᾳ 300 πουργεῖα, λόγῳ τοῦ ζαχινέ-παχᾶ, ἥτοι τιμῆματος ἐφοδίων· ἀπὸ αὐτὰ τὰ 400 πουργεῖα, ἀφοῦ ἐφθασαν εἰς τὸ Γιάσι, ἔφωντας νὰ πάρῃ ὁ ἀδελφός τοῦ ἡγεμόνος Ἀλέξανδρος Καλλιμάχης διὰ τὰ ἐξόδα τῆς αὐθεντείας πουργεῖα 150, τὰ ἔλαβε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Πόλιν· ἀλλ' ὁ Νικόλαος ἐβίαζε τὸν Ἀλέξανδρον Καλλιμάχην νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ Γιάσι πρὸς τὸν ἀδελφόν του, λέγων ὅτι, «ἐπειδὴ καὶ ἔλαβες τὰ ἄσπρα πήγαινε διὰ νὰ εὐρίσκῃσαι εἰς τὰς χρεῖας τῆς αὐθεντείας.» Ὁ Ἀλέξανδρος ἔγραψε κρυφίως ἐγγραφον καὶ τὸ ἔστειλε τῷ βασιλεῖ, γράφων τὰ ὅσα ἔλαβεν ἕως τῶρα ὁ Νικόλαος παρὰ τῆς αὐθεντείας, ἅπερ ἦσαν ὑπὲρ τὰ 200 πουργεῖα, καὶ παρεκάλει τὸ νὰ μὴν ὑπάγῃ εἰς τὸ Γιάσι, ἀλλὰ νὰ γηροκομῇ μὲ τὴν παρουσίαν του τὸν γέροντα πατέρα του· δὲν ἐβόγκεν ἀπόκρισις, καὶ αὐτὸς μὲν ἐδιάσθη παρὰ τοῦ βεζίρῃ διὰ τοῦ Νικολάου ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὸ Γιάσι, ὃ καὶ ἐγένετο, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἤρξατο ἀκονοεῖν κατὰ τοῦ Νικολάου Σούτζου· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ πρώτη ἀρχὴ τῆς ψυχρότητος τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ κατὰ τοῦ Σούτζου.

Οἱ Ρούσσοι διὰ νὰ ἀνταμείψουν τὴν ἐφοδον τῶν Ταρτάρων, διαπερῶσι Καζάκοι τὸν Νίστρον εἰς τὴν ἐπαρχίαν Πεντερίου, καὶ λεηλατοῦσι 45 χιλ. πρόβατα τῶν Πενδερλήδων, ὄντα εἰς τὰ χώματα τῆς Μολδαβίας· εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν διαπερῶσι καὶ ἄλλοι εἰς τὴν Σορόκαν, κειμένην ἐπὶ ταῖς ὄχθαις τοῦ Νίστρον, καὶ ἀρπάζουσιν ὅλον τὸν ζαχινὲν τὸν ἐν ταῖς ἐκεῖσε ἀποθήκαις, καὶ κατακίουσιν καὶ τὰς ἀποθήκας μαζὴ μὲ τὸν ζαχινὲν ὅπου δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἀποκομίσουν.

Τὸν Μάρτιον ἀφ' οὗ ἔστησαν τὰς σκηνὰς εἰς τὸ Δαοῦτ-πασσᾶ, καὶ ἔγιναν τὰ συνήθη ἀλάϊα τῶν γιαννιτζάρων, τζεπετζήδων καὶ ἀραπατζήδων, ἐβγήκε τῇ κ' τοῦ αὐτοῦ καὶ ὁ βεζίρης μὲ ὅλους τοὺς βρετζάληδες καὶ μὲ τὸ σαντζάκ-σερίφι. Ὁ πρέσβυς τῶν Νεμτζῶν Μπονιάρδ μὲ τὴν γυναῖκά του καὶ μὲ τοὺς οἰκιακοὺς του ὄντας εἰς ἓνα σπίτι τοῦρκικον διὰ νὰ ἰδῇ αὐτὸ τὸ ἀλλάϊ, οἱ συντροφεύοντες τὸ σαντζάκ-σερίφι ἐμίρηδες ἐφορηήσαντες εἰς τὸ σπίτι ἔδειραν καὶ αὐτὸν καὶ τὴν γυναῖκά του καὶ ἐπλήγωσαν καὶ τινὰς τῶν οἰκιακῶν του, διατὶ εἶδον τὸ σαντζάκ-σερίφι. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἔξω τῆς πύλης λεγομένης Ἐδιρνέ-καπισὶ ὄντας θεαταὶ πολλοὶ Ῥωμαῖοι, Ἀρμένιοι καὶ Ἑβραῖοι μόνον διὰ νὰ ἰδοῦν τὸ ἀλλάϊ, ἐφονεύθησαν Ῥωμαῖοι καὶ Ἀρμένιοι καὶ Ἑβραῖοι ἐπὶ προφάσει τοῦ ὅτι εἶδον τὸ σαντζάκ-σερίφι. Ἐπροστάχθη ὁ πατριάρχης Μελέτιος νὰ θάψῃ τοὺς Ῥωμαίους, καὶ ἔγινε μὲ ἔξοδα τοῦ Κοινοῦ, καὶ τὸ αὐτὸ ἔκαμαν καὶ οἱ Ἀρμένιοι καὶ οἱ Ἑβραῖοι εἰς τοὺς ἰδικούς των, οἱ δὲ ἀτακτήσαντες καὶ φονεύσαντες ἔμειναν πάσης παιδείας ἐλεύθεροι. Ἀπέθανε δὲ μετὰ μικρὸν ὑπὸ τῶν πληγῶν καὶ ἓνας δούλος τοῦ πρέσβους, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ πρέσβυς ὕστερον μὲ παραμικράν ἀρρώστιαν.

Γενομένης οὖν τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Ρούσσων τῆς προῤῥηθείσης, οἱ μὲν Πεντερλήδες ἤρξαντο κατηγορεῖν τὸν Καλλιμάχην διὰ τὴν ζημίαν τῶν 45 χιλ. προβάτων, συκοφαντοῦντες ὅτι αὐτὸς ἐμήνυσε τοῖς Ρούσσοις τὸν τόπον εἰς ὃν παρεχίμαζαν τὰ πρόβατά τους, καὶ ἐλθόντες τὰ ἤρπασαν· ὁ δὲ Μολδοβαντζής μετὰ τῶν αὐτῶν Πεντερλήδων πάλιν ἐσυκοφάντουν ὅτι αὐτὸς συνήθρισε τὰ ἐφόδια εἰς τὴν Σορόκαν, τόπον κείμενον ἀντικρὺ τῆς Δεχίας ἐπὶ τοῦ Νίστρου, καὶ ἔδωκεν εἰδήσιν τοῖς Ρούσσοις νὰ ἔλθουν νὰ τὰ ἀρπάσσουν εὐκόλως διὰ τὸ πλησιόχωρον, καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ τῷ εἰς τὸ Πεντέρι ὀθωμανικῷ στρατῷ χρήζοντι τροφῆς. Οἱ Χοτινλῆδες πάλιν μὲ τὸ νὰ μὴν ἐλάμβανον παρὰ τοῦ Καλλιμάχου τὰ συνήθη δῶρα ἐσυκοφάντουν ὅτι νὰ ἔστειλε σύμμαχον στρατὸν τοῖς Ρούσσοις· ἦσαν δὲ οὗτοι οἱ προῤῥηθέντες λουφελῆδες του, οὓς τινὰς ἔδωκε τὴν ἄδειαν νὰ ἀναχωρήσουν διότι δὲν τοῦ ἐστάλθησαν ἄσπρα νὰ τοὺς πληρώνῃ, καὶ νυτομόλησαν τοῖς Ρούσσοις. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Καλλιμάχης ἐζήτησε καὶ δεύτερον τὴν καθαίρεσίν του παρὰ τοῦ βεζίρη ὄντος εἰς τὴν Ἰσάκτζαν, ἀλλ' οὐκ εἰσηκούσθη.

Ἀφοῦ ἐντάμωσεν εἰς τὸ Δαοῦτ-πασσᾶ ὅλους τοὺς πρέσβεις ὁ βεζίρης ἐπευχομένους αὐτῷ καλὴν ἔκβασιν, καὶ παρηγόρησε καὶ τὸν Νέμτζον διὰ τὴν ἐπιγενομένην αὐτῷ ὕβριν, ἀνεχώρησε διὰ τὴν Ἀδριανούπολιν συνεπιφέρων καὶ τὸν Ὁπρέσκωφ καὶ τοὺς πρῶτους δραγομάνους τῆς Φράντζας. Συνανεχώρησα καὶ ἐγὼ μαζὴ του, ὄντας κατικεχαγιάς τοῦ ῥηθέντος Γρηγορίου ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Γκίκα βοεβόδα, μαζὴ μὲ τοὺς συντρόφους μου, καὶ εἶμαι αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος τῶν ὧν μέλλω γραφῇ ἱστορικῇ παραδοῦναι.

Καθ' ὁδὸν ἤκουσα τὸν θάνατον τοῦ Ταταρχάνη, ὅστις ἀφοῦ ἐπ' ἀνέκαμψεν ἀπὸ τῆς ῥηθείσης ἐφόδου κακῶς εἶχεν αἶμα τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ τότε ἐπισκήφαντος αὐτῷ ψύχους· διορίσας οὖν ἄλλον χάνην, τὸν Μασούτ-Γκιραίν, κατέλαβε τὴν Ἀδριανούπολιν.

Ὅντος αὐτοῦ ἐσκηνωμένου ἐν τῷ πεδίῳ τῷ πρὸ τῆς Ἀδριανουπόλεως, δύο ἱατροὶ Κερκυραῖοι ἐλθόντες ἔβαλαν τελέλῃ, νὰ φωνάξῃ ὅτι θέλουν ἱατρεύει τοὺς ἀρρώστους Τούρκους ἀμισθί· ὅπερ αὐτοὶ μὲν ἐπ' ἐλπίδι μελλούσης εὐεργεσίας τὸ ἔλαμψαν ἀφρόνως, ἀλλ' ὁ βεζὶρς ὑποπτευθεὶς αὐτοὺς τζα-σίτας τῶν Μοσχάδων, διὰ νὰ φονεύσουν δηλαδὴ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ σρά-τευμα, τοὺς ἐσήκωσαν εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ ποσταντζήπασα τῆς Ἀδριανου-πόλεως ἐν τῷ βασιλικῷ παλατίῳ, καὶ τοὺς ἐδασάνισε νὰ μαρτυρήσουν τὴν ἀλήθειαν· εἶπον αὐτοὶ τῷ βεζὶρῃ παρόντι εἰς τὰς βασάνους ὅτι ἐπ' ἐλπίδι μεγαλητέρας ἀμοιβῆς· ἔλαμψον τὸ τοῦ τελέλῃ, ἐλπίζοντες νὰ τοὺς δώσῃ ὁ βασιλεὺς ψαμὶ παντοτινὸν δι' αὐτὴν τους τῇ δούλευσιν· ἀλλ' ὁ βεζὶρς ἐ-πιμένων εἰς τὰς βασάνους, αὐτοὶ διὰ νὰ ἐλευθερωθοῖν ἔπλασαν ὅτι νὰ ἔφε-ρον γράμμα τοῦ Στεφάνου ἀπὸ τοῦ Καρά-δαγὶ εἰς τὸν Λαρίσσης Μελέτιον τὸν τανὺν Κωνσταντινουπόλεως. Ἐκ τούτου ἐσυμπέρανεν ὁ βεζὶρς ὅτι ὁ Στέφανος νὰ εἶχε φιλίαν μὲ τὸν Μελέτιόν ποτε, καὶ ὅτι ἐνδέχεται νὰ εἶναι κεκρυμμένος παρ' αὐτῷ. Οὐκ ἀρκεσθεὶς οὐδὲ τούτοις ὁ βεζὶρς ἔπλασεν ὅτι τὸ νίτρον ὅπου εἶχον αὐτοὶ εἰς ἓνα τουλούμι διὰ ἱατρείαν τῶν πυρετῶν νὰ εἶναι φαρμάκι, διὰ νὰ φαρμακεύσουν τὰ νερά πρὸς ὄλεθρον τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοῦ· ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ μὴν πίνῃ τις νερὸν ἀπὸ τὰ πηγάδια, καὶ ἔγρα-ψε τῷ βασιλεῖ κατὰ τε τοῦ πατριάρχου καὶ κατὰ τοῦ νίτρον. Ἐπάτησαν οὖν τὸ πατριαρχεῖον σκοπῷ τοῦ εὐρεῖν τὸν Στέφανον, τὸ Σάββατον τοῦ Λα-ζάρου, καὶ μὴ εὐρόντες ἐσήκωσαν καὶ τὸν πατριάρχην καὶ τοὺς παρευρεθέν-τας αὐτῷ καὶ τοὺς ἐφυλάκισαν εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ ποσταντζήπασα. Ἐ-γραψαν οὖν οἱ ἀρχιερεῖς ὅτι δὲν δέχονται τοιαύτην ἐπιβουλήν νὰ κρύψουν τὸν Στέφανον, καὶ ὅτι θέλουν νὰ σκοτωθῶσιν ἂν τοῦτο ἀληθεύσῃ. Τῇ με-γάλῃ Πέμπτῃ οὖν ἐξωρίσθη ὁ Μελέτιος εἰς τὴν Μιτυλήνην, εὐρὼν ἐν-ὅς ὁ-λίγου θεία δίκη τὰ ἐπίχειρα τῆς κατὰ τοῦ Κύρ Σαμουὴλ παροινίας του, καὶ ἐπροστάχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς νὰ ἐκλέξουν ἄλλον πατριάρχην.

ΚΕΦ. Β'.

Πατριαρχεῖα τοῦ Θεοδοσίου.

Συνόδου οὖν ἀθροισθείσης καὶ μηδενὸς δεξαμένου τὸ πατριαρχεῖον, ἐξελέ-ξαντο τέλος πάντων γνώμῃ κοινῇ τὸν Θεσσαλονίκης Θεοδόσιον, τῇ μεγά-λῃ Πέμπτῃ Ἀπριλίου ις'.

Θνήσκει ὁ Ἱεροσολύμων Ἐφραίμ, καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλὴμ ὁ ἀπὸ Πτολεμαίδος Σωφρόνιος, Ἀπριλίου κέ.

Ὁ βεζίρης μισῶν καὶ τὸν ἡγεμόνα Γρηγόριον Γκίκαν, θανόντος ἡδὲ τοῦ χάνη, ἔγραψε τῷ βασιλεῖ νὰ τὸν καθαιρέσῃ καὶ νὰ κάμῃ ἀντ' αὐτοῦ ἡγεμόνα τὸν Δραγομάνον Νικόλαον Σούτζον. Ὁ βασιλεὺς διὰ τὸ ἔγγραφον αὐτὸ, ἀηδιάζων κατὰ τοῦ Νικολάου καὶ πρότερον, προσεπηγανάκτησε κατ' αὐτοῦ καὶ ὡς ζητοῦντος ἡγεμονείαν, καὶ μετ' ὀργῆς εἶπε καὶ τῷ μουφτῇ Ὁσμάν-μουλλά ὅτι θέλει στείλει εἰς τὸ ὄρδὶ νὰ τὸν κατατομήσῃ.

Ὁ βεζίρης μὲ δύο ψευδοκατασκόπους Μοσχόβων ἐφόνευσε καὶ ἓνα δούλον τοῦ Νικολάου Σούτζου ὅπου εἶχε κλέψει 500 γρόσια τοῦ βατάρχου του· τὸ πλῆθος οὖν ἀνέκραξεν ὅτι ὁ δούλος τοῦ Δραγομάνου εὐρέθη κατασκόπος, ὅθεν προτροπῇ τοῦ βεζίρ-μεκτουπτζήσῃ Φεϊζή-Σουλεϊμάν-ἐφένδῃ, διὰ νὰ παύσῃ ἡ καταλαλιά τὸν ἐφόρεσε καβάδι· εἶχε γὰρ φονεύσει τὸν δούλον κλέπτην μαζὴ μὲ τοὺς ὡς κατασκόπους διαβληθέντας, διὰ νὰ ἐγγίξῃ τὸν Δραγομάνον· δὲν τὸν εἶχε πιστὸν, καὶ ὑποπτεύετο μήπως γράφει εἰδήσεις εἰς τὴν Πόλιν τῷ Ἰσμαήλ-περ βεκίλῃ τοῦ ῥιασετίου, καὶ ἀκολούθως τῷ βασιλεῖ.

Ἀπάρας οὖν τῆς Ἀδριανοῦ ἦνυε τὴν πρὸς Ἰσάκτζαν, ἀηδῶς ἔχων πρὸς τὸν κεχαγιάπην χατζή-Ἀχμέτ-ἀγᾶν, δυσμενῇ αὐτῷ ἐς τὰ μάλιστα.

Ὁ Γαλιτζίνος ἐστρατοπεδευμένος εἰς τὴν Καλούσκα, τὸν Ἀπρίλιον τῷ Σεβδάτῃ τῆς Διακαινησίμου διαπλεύσας τὸν Νίστρον παρὰ τῷ Χοτίνι ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ Ἀπαζᾶ-πασσᾶ, σερασκέρῃ τοῦ Χοτινίου, μὲ 40 χιλ. στρατοῦ, κατακαίουσι τηλεβόλους καὶ κατακόπτουσι πολλοὺς, καὶ οἱ λοιποὶ φεύγουσι· καίουσιν οἱ Ῥούσοι τὰ Βαροῦσι, ζωγροῦσι 4,000 Ἀλβανιτῶν, κατακρατοῦσι παντὸς τοῦ ὠθωμανικοῦ στρατοπέδου μὲ ἐπτὰ τόπια, παντὸς τοῦ ἠσαυροφυλακίου, πάντων τῶν ἐφοδίων, καὶ τῶν τοῦ Ἀπαζᾶ-πασσᾶ ἑκατὸν ἔππων, καμήλων, ἡμιόνων τε καὶ τῶν λοιπῶν ζώων, ὅστις φυγῇ τὴν σωτηρίαν μόνος εὗρατο καταφυγὼν εἰς Γιάσι· εἶτα τῇ πολλῇ ταύτῃ λαφυραγωγίᾳ διεπέρασαν ἐθελοντὶ πάλιν οἱ Ῥούσοι τὸν Νίστρον, καὶ ἀπῆλθον εἰς τὰ ἴδια πλουτοῦντες. Ἄλλ' οἱ ἐν τῷ Χοτίνι Τοῦρκοι γράφουσι μαγζάρι λέγοντες ψευδῶς ὅτι ἐνίκησαν καὶ ἐφυγάδευσαν πέραν τοῦ ποταμοῦ Νίστρον τοὺς Ῥούσσους ἐπελθόντας πρὸς ἄλωσιν τοῦ Χοτινίου. Ὦντας ὁ βεζίρης εἰς τὸ Παπάδαγι ἔλαβε τὸ ψευδὲς αὐτὸ μαγζάρι· ὅθεν ἔκαμε μεγάλου σενλίκι, ἔπεμψε τὸ ἔγγραφον εἰς τὴν Πόλιν, καὶ ὁ μουφτῆς Ὁσμάν-μουλλάς ἔδωκε φετῶν διὰ τὴν νίκην αὐτὴν νὰ ὀνομασθῇ ὁ βασιλεὺς Γαζήσ, ἥτοι νικητῆς, καὶ γράφεται ὁ τίτλος εἰς τὸν τοῦ Ῥαῦν του, ἥτοι ἐπιγραφὴν του, καὶ προστίθεται εἰς τὸν χουτπέν του, ἥτοι μνημόσυνόν του, εἰς ὅλα τὰ τζαμιά τῶν ὑπὸ τῇ βασιλείᾳ ἐπαρχιῶν, καὶ γράφονται περὶ τούτου πανταχόθεν τὰ συνήθη φερμάνια διὰ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ χουτπέ τὴν μετὰ τοῦ τίτλου, Γαζή.

Φθάσας ὁ βεζίρης εἰς τὴν Ἰσάκτζαν τὸ βράδυ, καίουσι τὸ στρατιωτικὸν τὸ πέραν τοῦ Δουνάβεως ἀντικρυθὺν Καρτάλι πρὸ ὀφθαλμῶν του, καὶ αὐτὸς σιωπᾷ καὶ οὐδένα τῶν ἀτακτούντων παιδεύει. Εὗρε τὴν ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως μεγίστην γέφυραν τελειωμένην. Ἦλθον ἀπὸ τοῦ Χοτινίου οἱ ἄνθρω-

ποι τοῦ Ποτόσκη νὰ τὸν ἐνταμώσουν· τοὺς ἤλεγξε λέγων, « Πολυαρίθμω στρατῷ (τῇ ἀληθείᾳ ἦτον στράτευμα τότε ὑπὲρ τὰς 500 χιλ.) ἐφθασα ἐδώ· τὸ ἐμαθεν ἡ σύμπασα κτίσις, καὶ εἰσέτι ἀπὸ τὴν Λεχίαν οὔτε ἐγγράφον οὔτε εἰδήσις κάμμία δὲν μᾶς ἦλθε. Ποῦ εἶναι αἱ 100 χιλ. τὸ ὑποσχθεὶν στράτευμά σας καὶ ὁ ζαχιρὲς, ὁποῦ ὑπεσχέθητε ὅτι πρὸ τῆς εἰς Ἰσακτζαν ἐλεύσεώς μου θέλει εἶναι εἰς τὰ χώματα τὰ ὀθωμανικά; » Εἶπον ἐκεῖνοι ὅτι τὸ κορδόνι τὸ ρουσσικὸν (ἦτοι τὸ δικὴν ζώνης ἐξαπλωθὲν ρουσσικὸν στρατιωτικόν) ἀπράκτησε τοὺς σκοποὺς καὶ ἀποφάσεις τῶν Δεχῶν.

Συνελεύσεις δύο τῶν βετζάληδων καὶ ἀγάδων τῶν ὀτζακίων ἀβροῖζει ὁ βεζίρης καὶ συμβουλευέται τὸ ποιητέον. Προβάλλει τὸ νὰ περάσουν τὸν Δούναβιν καὶ νὰ πηγαίνουν εἰς τὸ Πεντέρι, λέγων ὅτι ἐπειδὴ καὶ εἶναι μετὰξὺ Χοτινίου καὶ Ὁζοῦ θέλει ἔχει τὸν τρόπον ἐκεῖθεν νὰ βοηθήσῃ τὸ Χοτίνι ἂν οἱ Ῥῶσσοι ἐφορμήσωσι κατ' αὐτοῦ, καὶ πάλιν νὰ βοηθῇ τὴν Ὁζοῦν ἂν οἱ Ῥῶσσοι ἐφορμήσωσι κατ' ἐκείνης, καὶ ἐνταυτῷ νὰ στείλῃ στρατὸν καὶ τηλεβόλους νὰ καταπολεμήσωσι τὸ Ἐλισαβετογρότ καὶ τὰ λοιπὰ νέα κάστρα ὡς πλησιόχωρα εἰς τὸ Πεντέρι, καὶ τούτου γενομένου νὰ ἐφορμήσωσι καὶ εἰς τὸ Κίοβον. Εἰς αὐτὴν τὴν πρότασιν ὅλοι ἐσιώπων καὶ οὐδεὶς ἀπεκρίνατο· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν δευτέραν συνέβησιν τῶν αὐτῶν προβληθέντων καὶ πάλιν τῶν πάντων σιωπώντων, μόνος ὁ πᾶς-μουχασεπές Φεδι· Ὁσμὰν-ἐφένδης εἶπε τὸ, « εὐλογος ἡ πρότασις », καὶ ἀπεφασίσθη ἡ πρὸς τὸ Πεντέρι ἐκστρατεία. Ἐσιώπων δὲ οἱ βετζάληδες ἐπειδὴ καὶ δὲν τοὺς ἤρεσκε νὰ περάσουν τὸν Δούναβιν, ἀλλὰ μᾶλλον ἤθελον νὰ κάθωνται εἰς τὴν Ἰσακτζαν μὲ τὸν βεζίρην καὶ μὲ τὸ σαντζάκι, καὶ νὰ σταλθῇ πανταχόσε ὅπου ἤθελε γένῃ χρεία μὲ σερασκέρηδες στράτευμα· ὅθεν φοβούμενοι νὰ προβάλουν τὴν γνώμην τους, διὰ νὰ μὴ κατηγορηθοῦν πῶς ἀποφεύγουν τὴν κατοπάθειαν καὶ ὁδοιπορείαν, δὲν ἀπεφάσιζαν εὐλογον τὴν γνώμην τοῦ βεζίρη. Ὁ βεζίρης πάλιν ἤθελε νὰ περάσῃ τὸν Δούναβιν ἐπειδὴ καὶ ἤξευρεν ὅτι ἀρεστὸν τοῦτο τῷ βασιλεῖ, δὲν ἤθελε δὲ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Χοτίνι, ἐπειδὴ καὶ εἶχε χάτι-χουμαγιὸν νὰ μὴ καταπατηθῇ ἡ Ποδολία τῆς Λεχίας (ἤλπιζε γὰρ ὁ βασιλεὺς νὰ τοῦ δοθῇ παρὰ τῶν Λέχων μαζὴ μὲ τὸ κάστρον τῆς Καμενίτζας, διὰ νὰ τὴν κάμῃ ἡγεμονίαν ὡς καὶ τὴν Βλαχοπογδαμάν) καὶ ἤξευρεν ὁ βεζίρης ὅτι ἂν φθάσῃ εἰς τὸ Χοτίνι μὲ τόσον στράτευμα, δὲν ἦτον τρόπος νὰ τὸ ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὸ νὰ μὴ περάσουν τὸν Νίστρον ἀντικρὺ εἰς τὴν Ἰσθμάντζαν, καὶ νὰ λεηλατήσουν ἀνδραποδιζόντες ὅχι μόνον τὴν Ποδολίαν ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν Λεχίαν ὅπου ἤθελαν δυνηθεῖ· καὶ ἂν ἤθελε θελήσει νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ ἤξευρεν ὅτι ἦτον ἀδύνατον, καὶ δὲν ὑπῆκουον ὡς ἀνυπότακτοι, καὶ ἤθελε γίνῃ κίνδυνος ἀποστασίας καὶ μαιιοφονίας του. Αὐτὰ λοιπὸν ἡζεύρωντας ἔκρινε μὲν ἀναγκαῖον τὸ πέρασμα τοῦ Δουναβέως, ὡς ἀρεστὸν τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐνόμιζεν ἀσφαλῆ τὸν πηγαμὸν εἰς Πεντέρι διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἀνδραποδισμὸν τῆς Ποδολίας, ἀλλὰ κατανοῶν ὅτι οἱ βετζάληδες δὲν ἔχουν κλίσιν νὰ περάσουν τὸν Δούναβιν, μὲ τὸν ἐρχομὸν ἐνὸς τζοχαδάρη του πλάττει ὅτι τὸν ἤλθε χάτι-χουμαγιὸν νὰ πε-

ράση τὸν Δούναβιν, καὶ συναθροίσας ὅλους ἀνέγνω τὸ ἔγγραφον τὸ πλαστόν, καὶ ἀπεφασίσθη τὸ πέρασμα.

Τῇ καὶ οὖν τοῦ Μαΐου διαπερᾶ τὸν Δούναβιν διὰ τῆς γεφύρας, στρατοπεδεύει μικρὸν τι ἐκείθεν τοῦ ἐμπρησθέντος Καρταλίου. Τὸ βράδυ ἐλέγχει τὸν Νικόλαον Σούτζον λέγων, ἀπὸ εἶναι αἱ 40 χιλιάδες Κοζάκοι τῆς Οὐκρατίας, ὅπου, ἐπικυρῶν τοὺς λόγους τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας, ἔλεγε, ὅτι πρὸ τοῦ νὰ περάσωμεν τὸν Δούναβιν θέλουν ἀποστατήσῃ ἀπὸ τῶν Μοσχόβων καὶ νὰ προστεθῶσιν εἰς ἡμᾶς, διὰ νὰ γενῇ ἡ ἐπαρχία τους μία ἡγεμονία ὥσπερ τὴν Βλαχοπογδάνικην; Ἡμεῖς τὰ ἐπιστεύσαμεν αὐτὰ ὅχι διατί τὰ ἔλεγεν ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας, ἀλλὰ διὰ τὸν ἐδικόν σου λόγον, ἡξεύροντές σε πιστόν μας.» Ἀθώωθη ὁ Νικόλαος μὲ τὸ κορδόνι τὸ μοσχόβικον, ἀλλ' ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας, ἕως οὗ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ στρατόπεδον, δὲν τὸν εἶδαν πλεὺς καλὸκαρδον, ἀλλ' οὔτε κὰν ἀπλῶς ποτὲ νὰ γελάσῃ.

Εἰκοσὴν ἡμέρας ὅπου διέτριψεν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν ὁ βεζήρης ἐφόνευε καθημέραν ἀδίκως ὡς κατασκόπους τῶν Ρούσσων, Βουλγάρους καὶ Βλαχοπογδάνους ἀμαξάρηδες καὶ ἄλλους βαγιάδες, ὅπου ὡς τοιοῦτους ψευδόμενοι καὶ συκοφαντοῦντες τοὺς ἔφερον οἱ Τοῦρκοι, καὶ διὰ νὰ μὴν τοὺς ἐβγάλῃ ψεύστας, φοβούμενος νὰ μὴν τὸν καταλαλοῦν, καὶ τοι εἰδῶς τὴν συκοφαντίαν τοὺς ἐφόνευεν ἀδίκως.

Τῇ α' τοῦ Ἰουνίου ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὸ Καρτάλι καὶ φθάνει εἰς τὸ Χάντεπε (μολδοβλαχιστὶ λεγόμενον Μογίλα-Ρέπζιλουϊ)· ὅσα δὲ κακὰ, πυρκαϊὰς, ἀταξίας, ἀρπαγὰς, ἀσελγείας ἔκαμνε καθ' ὁδὸν καὶ πρὸ ὀφθαλμῶν τοῦ βεζήρη τὸ στρατιωτικὸν τί χρὴ καὶ λέγειν; πολυφύλλου γὰρ βιβλίου τὸ πρᾶγμα. Ἦτον μαζὴ τοῦ στρατὸς ὑπὲρ τὰς 700 χιλ. συνεπέφερε καὶ τηλεβόλους, καὶ τζεπχανέ, καὶ εἴκοσι παλγεμέζια, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔσυραν ζεύγη βοῦδάλων 20, καὶ ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ τοῦ Εὐξείνου πόντου εἶχον φερθεῖ εἰς τὴν Ἰσάκτζαν, σκοπούμενοι οἱ Τοῦρκοι καταπολεμῆσαι δι' αὐτῶν οὐ μόνον τὸ ρουσσικὸν στρατόπεδον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τῇ νέᾳ Σερβίᾳ νεόκτιστα κάστρο, καὶ μετ' ἐκεῖνα τὸ Κίοβον.

Εἰς τὸ Χάντεπε ἦλθε καὶ ὁ σύντροφός μου εἰς τὸ καπουκεχαγιαλίκι, Ἰάκωβος Ρίζος, ὁ καὶ πενθερὸς τοῦ αὐθέντου Βλαχίας Γρηγορίου Γάλια· τὸν ἔφερον ἀπὸ τὴν Πόλιν ὁ βεζήρης ὑποπτευόμενος μήπου δίδει εἰδήσεις εἰς τοὺς ρετζάληδες τῆς Πόλεως διὰ τὴν κατάστασιν τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου· εὐθύς ἐλθόντα τὸν ἐφυλάκωσεν εἰς τὸν μουτζούραγαν, λέγων, «Διατί νὰ ὑπάγῃς πρῶτον εἰς τὴν Βλαχίαν εἰς τὸν γαμβρόν σου, καὶ νὰ μὴν ἔλθῃς εὐθύς εἰς τὸ στρατόπεδον;»

Διὰ τοῦ Προῦτου (ὁ ὁποῖος μὲ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Νικολάου Σούτζου εἶχε καθαρισθεῖ καὶ βαθῆως) ἐκομίζοντο μὲ πλευσίματα ἀπὸ τὰς ἀποθήκας τῆς Ἰσάκτζας εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ Χάντεπε τὰ ἐφόδια καὶ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα· τὸ αὐτὸ ἐγένετο καὶ εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς Τζοιτζόρας καὶ τὰς λοιπὰς, ὅπου ἂν δὲν ἐκαθαρίζετο ὁ Προῦτος δὲν ἐξήρκουν 4,000 ἄμαξαι διὰ τὴν ἀποκομιδὴν τοῦ χαχιρὲ ἀπὸ τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως μέχρι τοῦ Χάντεπε καὶ ἄλλων τόπων ἀποθήκας ἐχόντων.

Πατριαρχεύσας οὖν ὁ Θεοδόσιος μετέθετο τὸν Μελενίκου Δαμασκηνόν, τὸν ποτε πρωτοσύγκελλον τοῦ Σεραφεῖμ, εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Θεσσαλονίκης, λαβὼν παρ' αὐτοῦ διὰ τὴν μετέθεσιν * * χιλιάδας γροσίων, δι' ὧν ἐπλήρωσε τὰ ἐξοδα τῆς πατριαρχείας του, τὰ ὅποια ἤδη δὲν εἶναι δύο ἢ τέσσαρες χιλιάδες φλωρίων, ὡς πάλαι ποτὲ, ἀλλὰ σχεδὸν 50,000 γρόσια· Μελενίκου δὲ προχειρίσθη συνοδικῶς ὁ ἀρχιδιάκονος τοῦ ποτε Νικομηθεῖας Γαβριήλ.

Ἦλθεν εἰς τὸ Χάντεπε καὶ ὁ Ταταρχάνης Μασούτ-Γκιράϊς καὶ ὁ Ποτόσκης μαζὶ μὲ τὸν Κρασένσκη. Ἦλεγξεν ὁ βεζίρης τὸν Ποτόσκη παρῶνσιν αὐτῷ διὰ τὴν ἐφάνη ὁ ἀπὸ Λεχίας ζαχινὲς καὶ τὸ 100 χιλιάδων στράτευμα. Συντίθησι μανιφέστον διὰ τὴν Λεχίαν γράφων ὅτι μέλλει νὰ στείλῃ στρατὸν νὰ τὴν λεηλατήσῃ, (τοὺς Λέχους ὅπου εἶναι προσηλωμένοι τοῖς Ῥούσοις) ὁ Ποτόσκης εἶπε νὰ ἀνδραποδισθοῦν οἱ προσηλωμένοι τῇ Ῥουσίᾳ δισσιδένται καὶ ὅχι οἱ κονφεδεράτοι κατόλικοι, διὰ νὰ φυλαχθῇ ἡ συμφωνία τοῦ Κάρλοβιτς· τὸν ἐπιπλήττει διὰ τὴν ἐκφώνησιν τῆς συμφωνίας τῆς εἰς τὸ Κάρλοβιτς, εἰπὼν ὅτι ἄλλος ὁ καιρὸς ἐκεῖνος, καὶ νεκρά καὶ ἀνενέργητα πάντα τὰ τότε, καὶ ὅτι ἀδύνατος παρὰ τοῦ στρατοῦ ἡ διάκρισις δισσιδέντων καὶ κονφεδεράτων.

Πέμπει λοιπὸν στρατὸν κατὰ τῆς Λεχίας· κάμνουσι πολλὰ κακά, φόνους καὶ λεηλασίας κατὰ τῶν Λέχων ὑπὸ τῷ Ἀπαζᾶ-πασσᾶ καὶ Καραμάν-πασσᾶ· ἀλλὰ τῇ 17 τοῦ Ἰουνίου κατεπολεμήθησαν καὶ ἐδιώχθησαν ὑπὸ τοῦ Ῥούσου πρίγκιπος Προζορόβσκη.

Εἶτα συνέρχονται, παρόντος τοῦ χάνη, νὰ συμβουλευθοῦν διὰ τὴν εἰς τὸ Πεντέρι ἀποδημίαν. Ὁ χάνης χαρίζομενος τῷ βεζίρῃ εἶπεν ὅτι εὐλογον· οἱ λοιποὶ πάντες ἐσιώπων. Παρῆν καὶ ὁ Νικόλαος Σουτζης, προσκληθεὶς καὶ ἄλλων· τὸν ἠρώτησε πάντων παρόντων, αὐτὸ τί λέγεις, Δραγομάνε; ὁ ἀπεκρίθη τὸ ὅτι εὐλογον· τί ἄλλο ἠμποροῦσε νὰ εἰπῇ; Τὸν ἤθελε παρόντα εἰς ὅλας τὰς συνελεύσεις καὶ ἡρώτα τὴν γνώμην του, τὸ μὲν διὰ νὰ μὴν γράφῃ τῷ Ἰσμαήλ-περ εἰδήσεις κατ' αὐτοῦ, τὸ δὲ διὰ νὰ ρίψῃ τὸ σφάλμα εἰς τὰς εἰδήσεις ὅπου τὸν ἐδίδε καθὼς Δραγομάνος, ἂν δὲν ἐβγουν τὰ πράγματα μὲ καλὴν ἐκβασιν, καθὼς καὶ ἐγένετο μετὰ τινος ἡμέρας. Εἰς ἄλλην συνέλευσιν ἐζήτησεν ὁ Ποτόσκης 600 πουργεῖα δανειακά καὶ ταῖν διὰ 6,000 στράτευμά του, καὶ εἶπεν ὅτι δίδει χρεωστικὴν ὁμολογίαν νὰ τὰ πληρώσῃ ἡ Λεχία· τοῦ ἐδόθησαν εὐθὺς τὰ 400 πουργεῖα.

Εἶτα μεταπέμπεται ὁ βεζίρης τὸν Ῥούμελη-βελισῆ Μεχμέτ πασσᾶν, τὸν κάμνει σερασκέρην εἰς τὸ Χοτίνι, τὸν δίδει στράτευμα 100 χιλ. ἔξω ἀπὸ τὰς 40 χιλ. ὅπου ἦσαν εἰς τὸ Χοτίνι, τὸν δίδει 100 πουργεῖα, καὶ 600 ἀμάξας ζαχινὲς ὅπου ἤρχετο ἀπὸ τὴν Βλαχίαν, καὶ διορίζει καὶ ἄλλον νὰ τὸν δοθῇ ἀπὸ τὴν Μολδαβίαν παρὰ τὸν ἐν τῷ Χοτίνι εὐρισκόμενον ἱκανόν, καὶ ἀναχωρεῖ διὰ τὸ Χοτίνι νὰ ἀπαντήσῃ τὸν ἐχθρὸν ἂν ἔλθῃ.

Ἀκούσας ὁ βασιλεὺς τὰς κατὰ τοῦ Γρηγορίου Καλλιμάχῃ συκοφαντίας Πεντερλήδων τε καὶ Χοτινλήδων, τὸ ὅτι ἐστειλε βοήθειαν τοῖς Μοσχόδοις, ζαχινὲν καὶ στράτευμα, καὶ πιστεύσας προσέταξε νὰ καθαιρεθῇ. Ἀπάρας

οὖν ἀπὸ τὸ Καρτάλι ὁ βεζίρης ἤλπιζε νὰ εὕρῃ καθ' ὁδὸν εἰς τὰ σύνορα τῆς Μολδαβίας, ἥτοι εἰς τὸ Γρετζένι, τὸν Καλλιμάχην αὐτόν· δὲν ἐφάνη, ἢ ὅτι δυσηροσεῖτο εἰς τὴν αὐθεντείαν, (ἐπειδὴ καὶ ἐν ὅσῳ διέτριβεν ὁ βεζίρης εἰς τὴν Ἰσάκτζαν ἐζήτησε δις δι' ἐγγράφου τὸ ἄξι του,) ἢ ὅτι κατεγίνετο εἰς τὴν συνάθροισιν τῶν 2,000 βωδαμαξίων ἡποῦ ὁ βεζίρης ἐζήτησε νὰ προφθάσουν τὴν ταχίστην εἰς τὸ στρατόπεδόν του. Ὅτι καὶ ἂν ἦτον, ὠργίσθη διατὶ δὲν ἐφάνη. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ κακὴ τύχη εἰς τὸν τόπον λεγόμενον Λάργα-ἀγίζι, (ποταμὸς δὲ ὁ Λάργα εἰσβάλλων εἰς τὸν Προῦτον,) ἀντικρὺ τοῦ Φαλτζίου, ὧντας διπλὴ ἡ στράτα, ἢ μὲν διὰ λόφου ἢ δὲ δι' ἐπιπέδου, ὁ διορισθεὶς οἰκοδομῆσαι τὰς γεφύρας εἰς τὸν τόπον τῆς Μολδαβίας διὰ τὴν διάθασιν τοῦ στρατοῦ, νομίσας ὅτι τὰ παλγεμέζια θέλουσιν περάσει ἀπὸ τὸν λόφον, δὲν ἔκαμε γεφυραν εἰς τὸ ἐπίπεδον· οἱ ἀραπατζῆδες διὰ νὰ μὴν κουρασθοῦν τὰ βουδάλια μὲ τὴν ἀνάβασιν τοῦ λόφου, ἐπῆραν τὴν κάτω στράταν, καὶ μὴν ὧντας γέφυρα εἰς τὸ Λάργα-ἀγίζι, ἐχώθησαν βαθέως εἰς τὴν λάσπην αἱ τηλεβόλοι· ἐξώδευσε ὁ βεζίρης δεκατέσσαρα πουργεῖα ἄσπρα διὰ νὰ τὰ ἐγγάλῃ ἀπὸ τὴν λάσπην τῇ πολυχειρίᾳ τῶν ἀσερήδων, καὶ ὠργίσθη κατὰ τοῦ Γρηγορίου Καλλιμάχου διὰ τὸ ἀπρομῆθευτον, καὶ φθάσας εἰς τὸ Χάντεπε ἔπεμψε τὸν καπουκεαγιάν του Μιχαήλ, ἀδελφὸν τοῦ Νικολάου Σούτζου, νὰ τὸν φέρῃ· τὸν εὗρεν εἰς τὸ Γιάσι. Φθάσαντες ἐβγήκαν ἐμπρὸς εἰς τὸν βεζίρην· τὸν ἐκάθρεν εὐθὺς, εἰρκτῇ παραδοὺς τῷ τζαούσπαση μαζὴ μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἀλέξανδρον καὶ ὅλους τοὺς ἄρχοντας του καὶ ἀκολούθους, καὶ πέμψας ἐδήμεισε τὰ πράγματά του τὰ ἐν τῷ Γιάσιῳ καὶ ἐκεῖνα ὡποῦ συμπεριέφερον ἐλθὼν εἰς τὸ ὄρδι. Ἐν τούτοις οἱ Πεντερλῆδες πιάσαντες κατὰσκοπον, ἔτυχε νὰ εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς δισκοροπισθέντας ποτὲ ἀσκήρδης αὐτοῦ τοῦ Γρηγορίου· τὸν ἠρμήνευσαν νὰ εἰπῇ τῷ βεζίρῃ ὅτι εἶναι εἷς ἐκείνων ὡποῦ ἔστειλεν ὁ Καλλιμάχης συμμάχους τοῖς Ρούσοις μὲ πέντε γρόσια τὸν μῆνα λουφέν· ἐλθὼν οὗτος ἀνήγγειλε τῷ βεζίρῃ παρρησία, ὅστις φοβηθεὶς μᾶλλον τὸ πλῆθος ἔφερε τὸν Καλλιμάχην νὰ ἀπολογιθῇ. Εἶπε μόνον τὸ ὅτι εἶναι συκοφαντία του. Ὁ βεζίρης τὸν μὲν κατὰσκοπον ἐφόνευσε, τὸν δὲ Καλλιμάχην μὲ τὸν ἀδελφόν του καὶ ἄρχοντας του τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν ἐν φυλακῇ, ἐλπίζων τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς του, καὶ ἔγραψε τῷ βασιλεῖ νὰ στείλῃ τὸν Κωνσταντῖνον Μαυροκορδάτον δι' αὐθέντην τῆς Μολδαβίας.

Θνήσκει ὁ Κυζίκου Ἀνθίμος, καὶ γίνεται Κυζίκου ὁ ὑπὸ τοῦ Σαμουήλ ποτὲ προβληθεὶς Γεράσιμος ὁ Κρήτης.

Τῇ 16 Ἰουνίου ὁ βεζίρης ἀναχωρεῖ διὰ τὸ Πεντέρι· πλησιάζας μὴνυεὶ τῷ προπορευομένῳ γιαννιτζάρ-ἀγασὴ Ὁσμάν-ἀγᾶ νὰ προσταῇ σφοδρῶς τοὺς γιαννιτζάρους νὰ μὴν κάμουν πλέον, καθὼς ἕως τότε, ἐργαστήρια διὰ πόλεμον· ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ φθάσας εἰς τὸ Πεντέρι, καὶ καταβάς τεπτίλι εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν γιαννιτζάρων, εὗρεν ἐργαστήρια ὑπέρπολλα, καθὼς ἦτον καὶ εἰς τὴν Ἰσάκτζαν. Ὅργισθεὶς ἐπρόσταξε νὰ κρημισθοῦν, οὗ γενομένου,

φεύγουσιν εκείνην τὴν νύκτα γιαννιτζάρων ὑπὲρ τὰς 30 χιλ. ἀλλὰ καὶ ὡς, ἔμειναν εἰς τὸ ὄρδι ὑπὲρ τὰς 60 χιλ. γιαννιτζάρων. Ὁ κεχαγιάπεης καὶ ἄλλοι βετζάληδες ὅπου ἐμίσουν τὸν βεζίρην, (διατί αὐτὸς οὔτε ἡγάπα οὔτε ἐσυμβουλευέτο οὔτε ἤκουε τινα, οὔτε ἤτό τις αὐτῷ ἀρεστὸς ἔξω ἀπὸ τὸν μεχτοπυζὴν Φεϊζή-Σουλεϊμάν-ἐφένδην, μόνον ἐφώναζε παρρησία πῶς ἀνθρωποι δὲν ἔμειναν, καὶ πῶς δὲν ἔχει ἀνθρώπους νὰ τὸν βοηθήσουν εἰς τὰς ὑποθέσεις,) ἐμήνυσαν τῷ βασιλεῖ μὲ ὑπερβολὰς ὅτι ἐσκόρπισεν ὁ βεζίρης τὸ στράτευμα.

Τὸν εἰς τὸδε σερασκέρην εἰς τὸ Πεντέρι Μολδοβαντζή-Ἀλή-πασσᾶν τὸν διορίζει νὰ πηγαίῃ εἰς τὸ Φωξάνι διὰ νὰ φυλάττῃ ἀπὸ τὰς ἐπηρείας τῶν ἀσκέρηδων τὴν τε Βλαχίαν καὶ Μολδαβίαν, αἱ ὁποῖαι χρόνον ὀλόκληρον ἤδη ἐπασχον ἀπὸ αὐτοὺς ἀπερίγραπτα κακὰ καὶ ἀρπαγὰς καὶ ἀσελγείας, ἔξω ἀπὸ τὰ βάρη τὰ διὰ τὰς προετοιμασίας τοῦ πολέμου· καὶ διορίζει σερασκέρην τὸν Γκιούλ-Ἀχμέτ-πασαζαδὲ Ἀλή-πασσᾶν, καὶ τὸν διδὲι πονγγεῖα 100· περνα τὸν Νίστρον αὐτὸς μὲ στρατὸν ἱππικὸν τε καὶ πεζικὸν διὰ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ Ἐλισαβετγορὸδ καὶ ἄλλων κάστρον τῆς νέας Σερβίας· δὲν ἔχουν κριθάρι διὰ τὰ ἄλογά τους, καὶ ἐμπυδίζεται ἡ πρόδοός τους, καὶ μέρος τοῦ πεζικοῦ ἐπιστρέφει καὶ κτίζει ἐργαστήρια εἰς τὸ ὄρδι.

Ἐφθασεν ὡς τὸσον καὶ ὁ Κωνσταντίν-βοδὰς Μαυροκορδάτος· ἐνδύσας αὐτὸν τὰ συνήθη τὸν ἔστειλεν αὐθέντην εἰς τὴν Μολδαβίαν· μαύρη αὐθεντεία καὶ σκοτεινὴ καὶ πάντῃ γελοιώδης. Ἀποχαιρετῶντας τὸν βεζίρην εἶπεν ὅτι οἱ ἄρχοντες οἱ Πογδάνοι πνέουσι τὰ τῶν Ρούσσω· τὸν ἀπεκρίθη ὅτι κατὰ τὸ παρὸν νὰ τοὺς δώσῃ ἱστιμαλέτι, καὶ ὕστερον νὰ τοὺς παιδεύσῃ κεφαλικὴ τιμωρία. Τοιαῦτα εἶχε γράψῃ καὶ Γρηγόριος ὁ Γκίκας τῷ βεζίρῃ Ἐμίν-πασσᾶ, καὶ ἴδομεν τὰ τέλη του· θέλομεν ἰδεῖ καὶ τὰ τοῦ Μαυροκορδάτου αὐτοῦ· δικαιοκρίτης γὰρ ὁ θεὸς, παιδεύει τοὺς διαβάλλοντας καὶ συκοφαντοῦντας τοὺς ὁμοπίστους αὐτῶν.

Ἐν τούτοις διαπεράσας τὸν Νίστρον ὁ Γαλιτζίνος ἀφανίζει τὸ στρατόπεδον τοῦ ρηθέντος Ρούμελη βαλισή Μεχμέτ-πασσᾶ, περιέχον στρατοῦ 70 χιλ. τὸ κατακρατεῖ ὅλον καὶ ἀρχίζει τὴν πολιορκίαν τοῦ Χοτινίου Ἰουλίου ἀ. Λυπεῖται ἐπὶ τούτοις ὁ βεζίρης καὶ ἀσθενεῖ, καὶ κάμνει ἄλλον σερασκέρην τοῦ Χοτινίου τὸν ποτε σερασκέρην τοῦ Πεντερίου Μολδοβαντζήν Ἀλή-πασσᾶν, καὶ ἀπὸ τὸ Φωξάνι τὸν προστάττει νὰ φθάσῃ τὴν ταχίστην εἰς τὸ Χοτίνι, καὶ διορίζει καὶ τὸν χάνην νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Χοτίνι.

Ὁ χάτμανος τῶν Κοζάκων Ζαποροβάνων ἀπαντήσας στόλον ὀθωμανικὸν 20 πλοίων εἰς τὸν Νίστρον παρὰ τῇ Καστίρκᾳ, ἐρχόμενον ἀπὸ τῆς Ὁζοῦ διὰ νὰ λεηλατήσῃ τὰ πέριξ, κατεπολέμησεν ἀπὸ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ καὶ κατεβύθισεν ὀλοτελῶς.

Πέμπει ὁ βεζίρης πίνπασην μὲ στρατὸν νὰ λεηλατήσῃ τὰ τῷ Πεντέρι πλησίον χωρὰ μέρη τῆς ρουσσικῆς Οὐκραΐνας, ἀλλ' αὐτὸς ἀπελθὼν λεηλατεῖ τὴν λεχικὴν Οὐκραΐναν, καὶ φέρνει εἰς τὸ ὄρδι σημαίας φραγκικῶν ἐκκλησιῶν μὲ ζωγραφίας τῆς Παναγίας καὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τινων Ἀγίων· αὐτὰ τὰ στέλνει εἰς τὴν Πόλιν ὡς νικητήρια.

Ἀναλαβὼν τῆς νόσου ὁ βεζίρης, (τὴν ὁποίαν ἐγὼ ἐπεσκέφθην,) ἔπεμπε κατ' ἡμέραν βοήθειαν τῷ πολιορκουμένῳ Χοτίνι· ἠκολούθησεν ἡ πολιορκία ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας μὲ πολὺν πόλεμον καὶ φόνον τῶν ἔσω Τούρκων καὶ τῶν ἔσω, τῶν ἐρχομένων δηλαδὴ εἰς συμμαχίαν, ἀλλὰ τέλος ὁ Γαλιτζίνος οὐκ ἔχων χλόνη διὰ τὰ ἄλογά του ἐβιάσθη νὰ περάσῃ τὸν Νίστρον, τῇ α' τοῦ Αὐγούστου, καὶ νὰ ἀφήσῃ τὴν πολιορκίαν, προφασίζόμενος τὴν τεσσαρακοστήν τοῦ Αὐγούστου, ἐν ᾗ εἶπεν ὅτι οὐκ ἔξεστι πολεμεῖν. Ἔπεσαν κατόπιν τοῦ Γαλιτζίνου ἐν τῷ διαπερᾶν τὸν Νίστρον οἱ Τούρκοι, ἀλλὰ παθόντες αὐτοὶ οὐκ ἠλπιζον ἐπανῆλθον εἰς τὸ ἴδιον στρατόπεδον· καὶ ἔλυσε μὲν τὴν πολιορκίαν ὁ Γαλιτζίνος, τὸ ἔκαμε δὲ ἀφοῦ κατεκρήμνισε τὰ σπίτια τοῦ Χοτινίου, κατετρύπησε τὰ τείχη, καὶ ἐγέμισε νεκρῶν σωμάτων οὐ μόνον τὰ ἔσω ἀλλὰ καὶ τὰ ἔσω τοῦ Χοτινίου.

Δὲν στέλνει ὁ βεζίρης τὸν Γκρὺλ-Ἀχμέτ πασσαζαδὲν εἰς τὸ Ἐλισαβετογορόν ἀλλὰ τὸν διορίζει σερασκέρην εἰς τὸ Πεντέρι, καὶ ἀφίει παρ' αὐτῷ ἱκανὸν στρατὸν καὶ προζωάρκεια ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὸ Πεντέρι, Ἰουλίου 5', διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Χοτίνι, ἐπιθυμῶν ἐκεῖσε εἰρηνοποιῆσαι μᾶλλον ἢ πολεμῆσαι· καὶ γὰρ κατηγορεῖ σφοδρῶς τοὺς παρακινήσαντας αὐτὸν τὸν πόλεμον, καὶ ἔλεγεν ὅτι δούλευσις μεγίστη εἰς τὸ δεβλέτι εἶναι ἐκείνου ὁποῦ ἤθελε δυνηθῇ νὰ τὸν σφαλίσῃ. Οἱ Πεντερλήδες δὲν ἤθελον νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ ἀναχωρήσῃ, ὠμίλησαν αὐτῷ αὐθαδῶς, εἰπόντες καὶ τὸ ὅτι ἂν λείψῃ τὸ σαντζάκι ἐντεῦθεν θέλουν ἔλθαι οἱ ἐχθροί· ὅθεν καὶ ἀναχωροῦντα δὲν τὸν ἐτίμωσαν, ὡς σὺνθηες, τῇ τῶν τηλεβόλων βολῇ.

Καθαίρει τῆς ἀρχῆς ἡ βασιλεὺς Αἰκατερίνη τὸν Γαλιτζίνον, ἀγανακτήσασα διὰ τὴν διάλυσιν τῆς τοῦ Χοτινίου πολιορκίας, καὶ αὐτ' αὐτοῦ διορίζει στρατηγὸν τὸν Ῥωμαντζῶφ, ὄντα τότε στρατηγὸν τοῦ δευτέρου στρατοπέδου.

Φθάνει εἰς τὸ Χάντεπε ὁ περὶ τοῦ Ἰμπρεχόρης Γραζιτζήζαδὲς Μουσταφᾶ-πεης μὲ τὸν πεῖζαδὲ Μιχαλίτζα, υἱὸν τοῦ Μιχάλ-βοδα Ῥακοβίτζα, καὶ προστατᾷ τὸ βασιλεὺς, ὁ μὲν Μουσταφᾶ-πεης νὰ γένῃ κεχαγιάπεης, ὁ Μιχαλίτζας νὰ γένῃ Δραγομάνος τῆς Πόρτας, καὶ ὁ μαζιλευθεὶς κεχαγιάπεης Ἀχμέτ ἀγᾶς νὰ πάρῃ τὸν Νικόλαον Σούτζον καὶ τὸν Γρηγόριον Καλλιμάχην, μαζὴ μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἀλέξανδρον Καλλιμάχην καὶ μὲ τοὺς ἀρχοντάς του, καὶ νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὴν Πόλιν· αὐτὸς ὁ Ἀχμέτ-ἀγᾶς εἰς τὸ βεζίρ κεχαγιάλίκι του ἔγραφε τῷ βασιλεῖ πολλὰ κακὰ καὶ κατὰ τοῦ βεζίρη καὶ κατὰ τοῦ Καλλιμάχου καὶ κατὰ τοῦ Νικολάου αὐτοῦ Σούτζου, καὶ τώρα γράφας ταῦτα, ὁ βασιλεὺς ἐδήμειυσεν εὐθὺς εἰς τὴν Πόλιν τὰ πράγματα καὶ τοῦ Καλλιμάχου καὶ τοῦ Νικολάου Σούτζου, βουλλώσας τὰ σπίτια τοὺς.

Μέρος τοῦ δευτέρου στρατοπέδου τοῦ Ῥωσικοῦ διαδεῦν τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Πόγ, τουρκιστὶ λεγομένου Ἀκ-σουῖ, ἔφθασεν εἰς τὸ Τορπασάρι, ἔνθα κατέκαυσε τὰ περὶ καὶ τὰ περὶ τὰς ὄχθας τοῦ Νίστρον, καὶ διαπλεύσαν τὸν Νίστρον ἀνωθεν τοῦ Πεντερίου ἤρπασε πολλὰ ζῶα· ἐνταυτῷ δὲ καὶ οἱ Ζαποροβάνοι ἐληλάτησαν τὰ περὶ τὴν Ὀζοῦν, φονεύσαντες πολλοὺς Τούρκους καὶ ἀρπάσαντες ζῶα πολυάριθμα, σκηνὰς καὶ ἄλλα χρειώδη τοῦ

πολέμου, καὶ φονεύσαντες ἐκ τῶν γιαννιτζάρων τῆς Ὀζοῦ 200, κατὰ μῆ-
να Αὐγούστου.

Τὸν Γρηγόριον Καλλιμάχην καὶ τὸν Νικόλαον φθάσαντας εἰς τὴν Πόλιν
μαζὴ μετ' τὴν συντροφίαν τοὺς τοὺς ἐφυλάκωσαν ὅλους εἰς τὸν φούρνον τοῦ
ποσταντζήπασα· καὶ τῇ κῆ τοῦ Αὐγούστου τὸν μὲν Καλλιμάχην καὶ τὸν
Νικόλαον ἐφόνευσαν, τὸν δὲ ἀδελφὸν τοῦ Καλλιμάχου, Ἀλέξανδρον, καὶ τὸν
ἀδελφὸν τοῦ Νικολάου, Μιχαήλ, καὶ τὸν Ἀραπάκην καὶ τὸν γραμματικὸν
Χουρμούζην ἀφῆκαν εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ φούρνου, καὶ μετὰ χρόνον μόλις ἡ-
λευθέρωσαν. Σπίτι δὲν εἶχεν ὁ Καλλιμάχης ὅπου νὰ διημευθῇ, καὶ ἐκάθητο
μετ' τὸ ἐνοίκιον ὄντας μανζίλης, ὁμοίως καὶ τὸ σπίτι τοῦ Νικολάου Σούτζου
δὲν ἐδιημευθῇ μετ' τὸ νὰ ἦτον πατρικὸν τῆς γυναικὸς του.

Διὰ τὸ πολὺ διάστημα ἄργησε νὰ φθάσῃ ὁ Ῥωμαντζῶφ εἰς τὸ ῤουσι-
κὸν στρατόπεδον τὸ ὑπὸ τῷ Γαλιτζίνῳ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ Αὐγούστου ὁ Φεϊζή-πεης ἦλθε μετ' τὴν καθαίρεσιν τοῦ
βεζίρη Ἐμίν-πασσᾶ, καὶ μετ' προσταγὴν τοῦ νὰ πηγαίνῃ μετ' ὅλον του τὸ πρᾶγ-
μα καὶ ἀνθρώπους του εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ ἐκεῖ νὰ ἡσυχάσῃ. Ἦτον
τότε τὸ ὄρδι εἰς τὸ Χάντεπε, ἐπανελθόν, ὡς εἴρηται, ἀπὸ τὸ Πεντέρι· γί-
νεται καϊμακάμης καὶ πασσᾶς μετ' τρία τούγια ὁ γιαννιτζάρ-ἀγασῆς, εἶτα
ἀπελθὼν ὁ Φεϊζή-πεης εἰς τὸ Χοτίνι ἔδωκε τὴν βούλλαν εἰς τὸν σερασκέρην
τοῦ Χοτινίου Μολδοβαντζή Ἀλῆ πασσᾶν, ὀνομάσας αὐτὸν τότε ὁ βασιλεὺς
Τεφικ ἡ Ἀλῆ-πασσᾶν. Ἀναχωρήσας οὖν ἀπὸ τὸ Χάντεπε ὁ καθαιρεθεὶς
πρῶν βεζίρης Μεχμέτ-Ἐμίν-πασσᾶς ἐπλησίασεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν,
ὅπου ὁ καπιτζήπασῆς αὐτὸν ἀπαντήσας διημεύει ὅλα του τὰ πράγματα,
εἶτα εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν εἰσερχομένῳ ἀπαντᾷ ὁ ποσταντζήπασῆς, καὶ
ἀποκομίσας αὐτὸν εἰς τὸ ἐκεῖσε βασιλικὸν σεράϊ κατέπνιξε, κατὰ τὴν στα-
λεῖσαν αὐτῷ βασιλικὴν προσταγὴν, καὶ ἀπέπεμψε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ εἰς
τὴν Πόλιν.

Ὁ νέος βεζίρης Μολδοβαντζής, Γαλιτζίνου εἰσέτι ἀρχιστρατεύοντος διὰ
τὴν εἰς τὸδε ἀπουσίαν τοῦ Ῥωμαντζῶφ, κινεῖ πόλεμον κατὰ τῶν Μοσχόβων·
καὶ δῆτα διαπερᾷ τὸν Νίστρον στρατεύμα πολυάριθμον, καὶ ὁ Ταταρχάνης
μετ' 150 χιλ. Ταρτάρων. Μικρόν τι περαιτέρω τῆς Ἰσκάβάντζας ἐν τινι δρυμῶνι
ἦτο στρατοπεδευμένον τὸ ῤουσικὸν στρατεύμα· ὁ τόπος αὐτὸς ἀπὸ τὸ Χο-
τίνι δὲν φαίνεται. Ἐκεῖ ὤρμησαν οἱ Τούρκοι, Αὐγούστου κβ', ἐγίνε σφοδρὸς
πόλεμος ἐπαμφοτερίζουσας τῆς τύχης, ἀλλὰ τέλος ἡγείραν οἱ Μοσχόβοι τῆς
νίκης τὰ τρόπαια, φονευόντων 600 Τούρκων, καὶ οἱ λοιποὶ διεπέρασαν πάλιν
τὸν Νίστρον εἰς τὸ Χοτίνι· ξαναπεράσαντες καὶ δεύτερον καὶ πολεμή-
σαντες πάλιν ἐνίκηθησαν, καὶ ἐφονεύθησαν καὶ ἐπνίγησαν πολλοί. Ἦτον
τότε Σεπτεμβρίου ζ', καὶ διὰ τὸ κλίμα δὲν ἦτον πλέον λοιπὸν καιρὸς ἐπι-
τῆδεις διὰ πόλεμον· ὅθεν ἐσυμβούλευον τὸν Μολδοβαντζήν οἱ ὀτζακλή-
δες νὰ ἀφήσῃ 10 χιλ. πεζικοῦ στρατοῦ εἰς τὸ Χοτίνι, ὅπως ἐν αὐτῷ παμ-
πόλλου ζαχίρῃ, καὶ νὰ πηγαίνῃ νὰ εὕρῃ τὸ σαντζάκ-σεράφι εἰς τὸ Χάντεπε.
Ἀλλὰ τούτου γνωσθέντος ἤρξατο τὸ πλῆθος καταβοᾶν νὰ γένῃ γέφυρα διὰ
νὰ περάσωσιν ἀντικρὺ πολλοί, καὶ νὰ δώσωσι γενικὸν πόλεμον κατὰ τοῦ

ἐχθροὺ· τελειωθείσης οὖν τῆς γεφύρας κατὰ τὴν αἴτησιν αὐτῶν, ἐπέρασε στράτευμα πολλὸ γιαννιτζάρων, λεβέντων, μιρι-άσκηρδων καὶ Ταρτάρων. Ἐγένοντο ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἀκροβολισμοὶ καὶ πόλεμοι διάφοροι· ἀλλὰ τέλος διαλυθεῖσης τῆς γεφύρας ὑπὸ τῆς πλημύρας τοῦ Νίστρου τὸ Σάββατον, εἰς τὰς τέσσαρας ὥρας τῆς νυκτὸς τῆς Κυριακῆς ἐφορμῶσιν οἱ Ῥούσοι εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Τούρκων, πατοῦσι τὰ μετερίζιά τους, κατακρατοῦσι τοῦ στρατοπέδου, φονεύουσι 10 χιλ. γιαννιτζάρους μὲ τὸν κοῦλ-κεχαγιασῆ, καὶ δεκαεπτὰ τζορμαπατζήδες, καὶ πολλοὺς λεβέντας, καὶ ζωγροῦσιν ὑπὲρ τὰς 4 χιλ. ἀνθρώπων, πνιγόντων πᾶν πολλῶν εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ νικῶσι τελείᾳ νίκη καὶ παντελεῖ ἀφανισμόν τῶν Ὀθωμανῶν οἱ Ῥούσοι. Μετὰ ταῦτα ἔφεραν οἱ Ῥούσοι τὰς τηλεβόλους των εἰς τὴν Ἰσακτζαν καὶ ἄρχησαν νὰ ρίχνουν πόμπαις καὶ εἰς τὸ κάστρον καὶ εἰς τὸ ὄρδι· μετετόπισαν καὶ ἐμάκρυναν τὰς σκηνάς των οἱ Τούρκοι, ἀλλὰ κακέισε ἐφθάνεν ἡ φωτιά τῶν Ῥούσων. Ἐφυγεν ὅλος ὁ στρατὸς, πεζικὸν τε καὶ ἱππικὸν, καὶ ἔμειναν οἱ ρετζάληδες μόνοι μὲ τοὺς δούλους των, καὶ δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ βάλλῃ ὁ Μολδοβαντζῆς μέσα εἰς τὸ κάστρον διὰ φύλαξίν του οὔτε καὶ πεντακόσιους ἀνθρώπους. Φοβιθέντες ὅ τε Μολδοβαντζῆς καὶ οἱ ρετζάληδες μήπου περάσωσιν οἱ Ῥούσοι τὸν ποταμὸν νύκτωρ καὶ ζωγρήσωσιν ἅπαντας, ἀνεχώρησαν τὴν νύκτα τῆς Τετάρτης, ἐκόνευσαν εἰς τὸ Κανλί-κιοπού, ἐκαίθην ἤλθον εἰς τὸ Χάντεπε. Οἱ ὀρτάδες τῶν γιαννιτζάρων ἦσαν εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὅπου μόνος ὁ καρακουλάκης χωρὶς κανένα νεφερί ἐτραβοῦσε τὴν ἡμίονον ὅπου ἔφερε τὸ καζάνι τοῦ ὀρτά τους· καὶ ἅπαν τὸ στρατόπεδον εἰς Χάντεπε οὕτως εἶχεν ἀπὸ τὸν υπερβολικὸν φόβον, ὥστε ἐὰν ἤρχοντο τετρακόσιοι Καζάκοι ἢ μᾶς ἐζωγροῦσαν, ἢ μᾶς ἐφόνευσον, ἢ μᾶς ἐφυγάδευσον. Οἱ Νέμτζοι ὡς τὸσον ἦσαν πάντῃ ἀδιάφοροι εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον, μὴ συμμαχοῦντες οὔτε τὴν Πόρταν οὔτε τὴν Ῥουσίαν. Τῇ 15' τοῦ Σεπτεμβρίου ὁ Ῥωμαντζῶφ ἐφθασεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ῥούσων, καὶ κατὰ τὴν βασιλικὴν διαταγὴν ἐγινε φέλδ-μαρεσιάλος διαδεχθεὶς τὸν Γαλιτζῖνον.

Ἐν τούτοις ὁ Κωνσταντίν-βοδας ἐβίαζε τοὺς ἀρχοντας Πογδάνους νὰ φέρουν τὰς γυναῖκάς των ἀπὸ τὰ ἄνω καταφύγια τῶν δρυμῶνων, τὰ μολδοβανιστὶ πεζέναις λεγόμενα, εἰς τὸ Γιάσι. Ἐλεγον ἐκεῖνοι ὅτι ἐπειδὴ τὸ Γιάσι γέμει Τούρκων στρατιωτῶν ὠπλισμένων, οἱ ὅποιοι κάθονται καὶ μέσα εἰς αὐτὰ τὰ ἴδια σπῖτια τους, δὲν ἔμπορουν νὰ φέρουν τὰς γυναῖκάς των διὰ νὰ μὴν ἐγγυχθῇ ἡ τιμὴ τους. Αὐτὸς τοὺς ἔλεγε, ἀπερ θέλετε σκοτωθεῖ! καὶ ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς ταῖς πεζέναις νὰ φέρουν βίᾳ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα τῶν ἀρχόντων. Ταῦτα γνόντες οἱ ἀρχοντες ἔγραψαν δακρυρροοῦντες τοῖς Ῥούσοις, καὶ ἔστειλαν Κατάνους καὶ ἐμπόδισαν τὴν βιαίαν ἀποκόμισιν τῶν γυναικῶν τους, καὶ ἐξ αἰτίας του εἰσῆλθον τὸ πρῶτον εἰς τὴν Μολδαβίαν οἱ Ῥούσοι, μαθόντες καὶ τὰ καταφύγια καὶ τοὺς ἀποκρύφους τόπους.

Ἀναχωρήσαντος τοῦ Μολδοβαντζῆ ἀπὸ τὸ Χοτίνι ἐπέρασαν τὸν Νίστρον οἱ Ῥούσοι, καὶ εὗρον πολλὰς σκηνὰς εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ὀθωμανῶν καὶ ἄλλα ἀκίνητα πράγματα, τὰ ὅποια δι' ἑλλειψίν ζῶων οὐκ ἠδυνήθησαν

οἱ Τοῦρκοι συναπαγαγεῖν, εὗρον πολλὰ ἐφόδια καὶ προζωάρκεια κάθε εἶδους, μέχρι καὶ ζαχαρέως, μέσα εἰς τὸ κάστρον, καὶ ἐργαστήρια γέμοντα παραματείας, καὶ πληγωμένους ἐπακκοσίους, τοὺς ὁποίους οἱ Ρῶσσοι περιποιηθέντες τροφῇ καὶ ἱατρεύσαντες τὰς πληγὰς μὲ χειρουργοὺς ἀφῆκαν ἐλευθέρους, δόντες καὶ ἐξόδα διὰ τὴν ὁδοιπορίαν τους· εἶτα τὸ καθαυτὸ ῥουςικὸν στρατόπεδον ἀπῆλθεν εἰς τόπον τῆς Λεχίας κείμενον εἰς τὸ σύνορον Λατιντζῶφ λεγόμενον μαζί μὲ τὸν Ῥωμαντζῶφ διὰ νὰ παραχειμάσῃ, ὁ δὲ τοποτηρητῆς-γενεράλης Στόφελ ἔγραψεν εἰς τὸ Γιάσι τοὺς ἄρχοντας τὸ ὅτι, « Ἄν ἔχετε αὐτοῦ Τοῦρκους πληγωμένους, οὐδεὶς λόγος· εἰ δὲ καὶ εἶναι ἄνθρωποι διὰ πόλεμον νὰ τοὺς εἰπῇτε τὸ, ἢ νὰ φύγωσιν ἢ νὰ ἐτοιμασθῶσιν εἰς πόλεμον μαζί μου, ἐπειδὴ καὶ μέλλω ἐλθεῖν αὐτόσε παραχειμάσαι. » Ἦτον τότε εἰς τὸ Γιάσι ὁ Κωνσταντίν-βοδας μὲ τρεῖς πασσάδες καὶ μὲ στρατὸν ἱκανὸν διὰ φύλαξιν τοῦ τόπου· ἦσαν ἐκεῖ καὶ πολλοὶ φυγάδες ἀπὸ τοῦ Χοτίν· οἱ ἄρχοντες ἐδειξαν τὸ γράμμα τὸν αὐθέντην ὅστις τὸν ἔστειλεν εἰς τὸ ὄρδι εἰς τὸν καπικεχαγιᾶν τοῦ Ἀντίοχον Μουρούζην διὰ νὰ τὸ δεῖξῃ τῷ Μολδοβαντζῇ, ὅστις ἐλθὼν περὶ μέσσην νύκτα μὲ τὸ ἐδειξε καὶ τὸ πουργὸν τὸ ἐδειξε τὸν βεζίρην. Ἐστειλεν αὐτὸς φερμάνι τοῖς ἐκείσε νὰ πολεμήσουν, καὶ εἰς αὐτὸ τοὺς παραινέει καὶ ὁ Κωνσταντίν-βοδας, ἀλλ' αὐτοὶ εἰπόντες τὸ ναί, τῇ ἐπιούσῃ ἀνεχώρησαν ἅπαντες ἐκεῖθεν· ὅθεν ὁ Κωνσταντίν-βοδας καὶ ἄκων τοὺς ἠκολούθησε, καὶ φεύγοντες ὅλοι ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἔφθασε τέλος πάντων ὁ Κωνσταντίν-βοδας εἰς τὸ Τομάροδον, (πόλιν καὶ φρούριον κείμενον παρὰ τῇ εἰς τὸν Δούναβιν ἐκβολῇ τοῦ ποταμοῦ Προύτου ἐπὶ τῇ ὁχθῇ τοῦ Δουνάβεως,) μόλις ἔχων ἵππον πρὸς ἱππασίαν, χωρὶς ῥοῦχα, χωρὶς ἀνθρώπους καὶ χωρὶς ἄσπρα, διατὶ ἀπὸ τὰ 100 πουργεῖα ὅπου τὸν ἐδάνεισεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Πόλιν ὅταν τὸν ἔστειλε διὰ νὰ αὐθεντεύσῃ αὐτὸς ἐχάρισε τὰ ὀγδοήκοντα εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ Καλλιμάχη ὄντα εἰς τὸ Γιάσι Τζερεζ-πεην, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ εἰς τὴν Πόλιν εἰς τὸ σπῆτι του 500 γρόσια, ὅπου δὲν εἶχον νὰ φάγωσι ἢ τε δόμνα καὶ ὁ πειζαδὲς του Ἰωάννης· καὶ διὰ νὰ ἀθωώσῃ τὸν ἑαυτὸν του διὰ τὴν ἀπὸ Γιάσιου φυγὴν ἔγραψεν εἰς τὸ δεβλέτι ὅτι χαίνηδες οἱ ἄρχοντες οἱ Πογδάνοι.

Μόλις ἐβῆγαν οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ τὸ Γιάσι, καὶ ἔφθασεν ἀπὸ τὸ Χοτίν ὁ γενεράλης Στόφελ, καὶ τὸν ἐδέχθησαν οἱ Χριστιανοὶ μὲ κρότον καμπάνων. Ὁ Μολδοβαντζῆς λαβὼν τὴν εἰδησιν παρὰ τοῦ Κωνσταντίν-βοδα τὴν ἔκρυπτε, προστάξας καὶ τὸν Ἀντίοχον ἵνα μὴδενὶ μὴδὲν εἴπῃ· τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπειδὴ καὶ δὲν εἶχε τρόπον κανένα εἰς τὸ νὰ δεφενδύσῃ τὸ Γιάσι ἀπὸ τοὺς Μοσχόβους, οὔτε μικρὸν οὔτε μέγαν.

Διατρίψας οὖν ματαίως εἰς τὸ Χάντεπε τὸ λοιπὸν τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ τοῦ Ὀκτωβρίου τὸ ἤμισυ, ἀπάρας ἔφθασεν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν, καὶ καθ' ὃδὸν οἱ Τάρταροι ἤρπασαν τὰς ἀμάξας καὶ τὰ ζῶα τῶν βετζάληδων καὶ παντὸς ἄλλου τῶν ὄντων εἰς τὸ ὄρδι· μετὰ τοιαύτην κατάστασιν φθάσας εἰς τὴν Ἰσάκτζαν, ἐκάθητο τρέμων καὶ προσμένων τὸν θάνατον νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἀπὸ μέρους τῆς Πόλεως.

Οἱ Ρῶσσοι ἀπὸ τὸ Γιάσι κατέλαβον καὶ τὸ Φωξάν· ὁ Κωνσταντίν-βο-

δας προσετάχθη να πηγαίνει εις τὸ Γαλάτζι, καὶ διωρίσθη μαζὴ τοῦ τίτλφ σερασκέρη τῆς Μολδαβίας ὁ Οὐρφα βαλισὴ Μεχμέτ-πασσᾶς, μαζὴ μὲ τὸν Ἀπαζᾶ-πασσᾶν καὶ ἄλλον ἕνα οὐτς-τουίλου πασσᾶν καὶ μὲ τὸν Τζα-νικλὴ Ἀλῆ-πεην καὶ μὲ πινπασῆδες καὶ μὲ ἀλάι πέτρες.

Ὁ Γκίκας ἔγραφεν ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι ὅτι δὲν τελειώνουν αἱ προσταγαὶ τῆς βασιλείας διὰ τὰ πράγματα ὅπου ζητοῦν, καὶ πρέπει νὰ στείλουν στρατὸν νὰ διώξωσι τοὺς Μοσχόβους ἀπὸ τὸ Φωξάνι. Ἐκώφευεν εἰς αὐτὰ ὁ Μολδοβαντζῆς διατὶ δὲν εἶχε ποίους νὰ στείλῃ· πάλιν ἔγραψε νὰ στείλῃ τὸν υἱόν του καὶ ἄλλους οἰκιακοὺς του εἰς τὴν Πόλιν, καὶ οὐδὲ ἐκεῖνο δὲν ἔσπερξαν διὰ νὰ μὴ γένῃ, εἶπον, ὑποψία ἢ λόγος ἀχαμνῆς καταστάσεως· πάλιν ἔγραψε διὰ νὰ ἐβγῇ νὰ καθίσῃ εἰς μοναστήρι, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐχθροὶ κάμουν ἐπιδρομὰς ὅτε μὲν ἕως εἰς τὴν Γκεργκίτζαν, ὅτε δὲ ἕως εἰς τὸ Πόδουλ-δοάμνι, τόπους ἀπέχοντας τοῦ Βουκουρεστίου ὁ μὲν ἐξ ὁδὸ ὅκτω ὥρας, καὶ οὐδὲ αὐτὸ δὲν τὸ ἔσπερξαν, διὰ νὰ μὴν δώσῃ, εἶπον, σύγχυσιν καὶ ὑποψίαν εἰς τοὺς ἐντοπίους. Ἡρξάτο λοιπὸν ὁ Γκίκας νὰ συλλογῇται τὰ τέλη του, καὶ συλλογιζόμενος τὸν ἄδικον θάνατον τοῦ Γρηγορίου Καλλιμάχῃ καὶ τοῦ Νικολάου Σούτζου ἐστοχάζετο τὸ, ἂν ἐπικρατησάντων τῶν Μοσχόβων ἤθελε φύγει εἰς τοὺς Τούρκους, θέλει πάθει τὰ αὐτὰ, λέγοντας δι' ἀθώωσίν τους, ὅτι δὲν ἐφύλαξεν αὐτὸς τὸν τόπον ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς· ὅθεν ἀπεφάσισε νὰ παραδοθῇ τοῖς Μοσχόβοις ἂν ἐπικρατήσωσι τοῦ τόπου, καὶ χαπερλεσιτίζει μὲ τὸν εἰς τὸ Γιάσι γαμβρόν του Δελιάνον νὰ τοὺς καταπείσῃ νὰ ἔλθουν νὰ τὸν πάρουν· καὶ διὰ νὰ φανῇ ὅτι κινεῖται κατὰ τῶν Μοσχόβων, διώρισεν τὸν Σπαθάρην τοῦ Πούρβουλον Μαγουρεάνον μὲ Ἀλθανί-τας νὰ τοὺς ἀπαντήσῃ· ἀλλὰ συνοδεύσας αὐτῷ τὸν γραμματικόν του Κωνσταντῖνον Καρατζᾶν, ἐγγίχθη ἐκ τούτου ὁ Πούρβουλος, ὅστις πρὸ πολλοῦ εἶχεν οἰκειότητα μὲ τὴν αὐλὴν τῆς Ρουσσίας καὶ διὰ τοῦ Καισαρείου Δαπόν-τε τὸν εἶχεν ἔλθει καὶ σημεῖον καθάλαρίας· ὅθεν πρὸς τῷ μηδὲν ἀνύσαι εἰς τὸ Φωξάνι ἐμήνυσε τῷ ἐκεῖσε προεστῶτι τῶν Κοζάκων, λουοκοτενέντε-κολονέλφ Καβασίν, ὅτι εἶναι εὐκολώτατον τὸ κατακρατῆσαι τοῦ Βουκουρε-στίου, καὶ ὑπεσχέθη αὐτῷ καὶ χεῖρα βοήθειας· ὁ Γκίκας οὖν ἐζήτησε παρὰ τοῦ Μολδοβαντζῆ τὸ νὰ διορίσῃ μὲ δύο χιλιάδας ἀνθρώπους τὸν Καρᾶ-Μουσελίμην νὰ ἔλθῃ νὰ φυλάττῃ τὸ Βουκουρέστι, καὶ ἀγαλὰ καὶ ὑποπτευόμενος τὴν ζωὴν του ἐσυλλογίζετο τὸ ἄσυλον τῶν Μοσχόβων, ἐπεθύμει ὅμως ὅλη ψυχῇ τὸ νὰ φυλαχθῇ τὸ Βουκουρέστι ἀνενόχλητον μὲ τὴν ὀθωμανικὴν βοήθειαν. Ἐλθὼν ὁ Καρᾶ-Μουσελίμης μόνον μὲ ὀκτακοσίους τοὺς ὁποίους ἠδυνήθη συναθροῖσαι ἀπὸ τὸ Παραδούναβον, ἐζήτηε ὁ Γκίκας νὰ ἐφορμήσουν εἰς τὸ Φωξάνι· ἀλλ' αὐτὸς ζητήσας καιρὸν νὰ ἐτοιμασθῇ διώρισεν καραού-λια νὰ φυλάττωσι τὴν νύκτα ἔξω τοῦ Βουκουρεστίου· μαλώνουν αὐτὰ μὲ τὰ καραούλια τοῦ Γκίκα, καὶ ὁ Τούρκος ζητεῖ νὰ σηκωθοῦν τὰ καραούλια τοῦ Γκίκα καὶ νὰ μείνουν μόνον τὰ ἐδικὰ του.

Ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ἀπὸ τὸ Γαλάτζι ἐζήτηε ἄσπρα ἀπὸ τὸν Μολδοβαν-τζῆν διὰ ἐξοδὰ του· ὀργισθεὶς διὰ τὰ 80 πούγγεϊα ὅπου ἔδωκε τῷ Τζε-ρκέζ-περ δὲν ἤθελε νὰ τὸν δώσῃ, καὶ μετὰ πολλὰ μόλις τὸν ἔδωκε δέκα

—1769

πουγγεῖα· ἐξ ὧν κρατήσας ὁ καπικεχαγιᾶς τοῦ κερεστετζῆς Παλῆς τὰ πέντε, ἔστειλεν ἐκεῖνῳ τὰ λοιπὰ πέντε.

Ἦλθεν ὁ Μολδοβαντζῆς εἰς τὸ Παπάδαγι παραχειμᾶσαι, ὅπου μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Χοτινίου φοβηθεὶς τοὺς Μοσχόβους ὁ Ποτόσκης εἶχε καταφύγει, καὶ ἐλθόντος τοῦ βεζίρη ἀπῆλθε παραχειμᾶσαι εἰς τὴν Βάρναν.

Μαζίλευει τὸν κεχαγιᾶν Μουσταφᾶ-πεην, καὶ κάμνει κεχαγιάπεην τὸν τεφτέρ-ἐμινῇ Κιριτλῇ Ἀχμέτ-ἐφένδην, τὸν καὶ γαμβρόν τοῦ ποτε βεῖση Ταουκτζηπασαζαδῆ, ὅστις ἐπὶ τοῦ βεζίρη Ῥαγήπη εἶχε σταλθεῖ καὶ ἐλτζῆς εἰς τὸ Βρανδεβοῦργον· τὸν δὲ Μουσταφᾶ-πεην δούς τρία τούγρια τὸν ἔστειλε σερασκέρην εἰς τὸ Πεντέρι, ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Τὸ δεύτερον ρουσσικὸν στρατόπεδον τὸ ὑπὸ τῷ Πανὶν ὅλον τὸ παρελθὸν θέρος προσμένον τὴν ἔφοδον τῶν Τούρκων εἰς τὰς περὶ τὸ Ἐλισαβετογρότ ἐπαρχίας διέτριβεν ἀνέργητον· μετὰ τὴν ἄλωσιν δὲ τοῦ Χοτινίου ὁ Πανὶν ἠθέλησε νὰ στείλῃ, ὑπὸ τῷ γκενερᾶλ-μαγιόρε Βιτγενστεῖν καὶ τοῖς μαγιόροις Δεκοβίς καὶ Τοῦρκ καὶ Πορσκη καὶ ὑπὸ τῷ τοποτηρητῇ-κολονέλῳ Βαλκερσάν καὶ ἄλλοις, μέρος τοῦ στρατοῦ εἰς τὸ Πεντέρι καὶ διὰ νὰ λαφυραγωγῇσουν καὶ διὰ νὰ ἐξακριβώσουν τὰς περὶ τὸ Πεντέρι τοποθεσίας καὶ ἐπαρχίας. Ἐκαυσαν αὐτοὶ πρῶτον καὶ ἐλεηλάτησαν τὸ Κουσάνι, τὸ Τομπασάρι καὶ τὸ Ταγιρλίκ· πλησιάζαντες δὲ εἰς τὸ Πεντέρι ἀπῆντησαν ὀθωμανικὸν στρατόν· συγκροτεῖται πόλεμος ἀπὸ τὰς δύο ὥρας μετὰ τὸ μεσημέρι μέχρι τῶν τεσσάρων ὥρῶν τῆς νυκτὸς τῇ κγ' τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ ἄλλος πόλεμος τῇ κδ' τοῦ αὐτοῦ, καὶ ἄλλος τῇ ε' τοῦ Νοεμβρίου, παρόντος τοῦ Ταταρχάνη μετ' 9,000 Ταρτάρων, καὶ τοῦ σερασκέρη τοῦ Πεντερίου, καὶ ἡττώνται κατὰ κράτος οἱ Τούρκοι, καὶ κατέσφαξαν αὐτῶν οἱ Ῥούσοι ἑκατοστάς τινας, καὶ ἐξώγησαν καὶ πολλοὺς, καὶ ἡλευθέρωσαν 500 Χριστιανούς βλάχους τοὺς ἐν τοῖς προαστείοις αἰχμαλώτους· κατέκαυσαν τὰ προάστεια, ἀφ' ὧν φυγόντες οἱ Τούρκοι κατεκλείσθησαν μέσα εἰς τὸ Πεντέρι, ἀπήγαγον λάφυρα, καμῆλους 264, ἵππους 21,620, (ἦσαν δὲ σκυθικοὶ, νεμόμενοι ἐν τῷ πεδίῳ,) πρόβατα 67,000, βόας 11,500, καὶ ἔγνωσαν καὶ τοῦ ὀχυρώματος τὴν κατάστασιν καὶ τὰ περίε, τὸ ὁποῖον ἦτον ὁ καθαυτὸ σκοπὸς τῆς ἐκστρατείας, εἰτα ἀνεχώρησαν. Ταῦτα μαθὼν ὁ Μολδοβαντζῆς, καὶ τὸ ὅτι ἐφρονεῦθη εἰς τὸν πόλεμον καὶ ὁ σερασκέρης τοῦ Πεντερίου Γκιούλ-Ἀχμέτ-πασσαζαδῆς Μεχμέτ-πασσᾶς, ἔκαμε διὰ τοῦτο σερασκέρην Πεντερίου τὸν ῤηθέντα Μουσταφᾶ-πεην.

Ἐν τούτοις ἀπὸ τὸ στράτευμα τοῦ Ῥωμαντζῶφ διορίζεται ὁ κολονέλος Φαβρίκιος μετ' 1,500 στρατιώτας νὰ πατήσῃ τὸ Γαλάτζι· καὶ τῇ νυκτὶ τῆς κ' τοῦ Νοεμβρίου ξημερώνονται εἰς τὸ Γαλάτζι, ἧτις ἦν Παρασκευὴ, μετὰ τῇ πατοῦσι τὰ μετερίζια τῶν Ὀθωμανῶν, ὄντων εἰς χιλιάδας ἑπτὰ, καταςφάττουσιν αὐτῶν 1,200, διώκουσι τοὺς λοιποὺς πνιγόντων καὶ πολλῶν, παίρνουσι πέντε τόπια, καὶ ζωγροῦσι τὸν Κωνσταντίν-βοδα ἀσθενοῦντα εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Παναγίας τὸ κατὰ τὸ Γαλάτζι· ζωγροῦσι δὲ καὶ τὸν κεχαγιᾶν τοῦ Οὐρφα βαλισῇ σὺν ἄλλοις 30 Τούρκοις, καὶ παίρνουν καὶ τὰ τόπια τὰ εἰς τὰ μετερίζια τῶν Ὀθωμανῶν. Ὁ Κωνσταντίν-βοδας οὖν εὐθὺς σκλαβωθείς ὑβρίζει τοὺς Ῥούσους, λέγων καὶ τὸ ὅτι, «Αὐρίον ἔρχον-

ταί οἱ Τοῦρκοι καὶ σᾶς διώχουν ἐντεῦθεν ὥσάν σκυλιάσ* ταῦτα εἰπόντος καὶ δούτερον καὶ τρίτον λίαν ἀφρόνως, ὁ φρικιᾶλιός τις πατάξας μαχαίρᾳ τὴν κεφαλὴν τραυματίζει· τὸν πέμπουν εἰς τὸ Γιάσι, καθ' ὃδὸν ἀνευ χειρουργοῦ ἀπὸ τοῦ κρύους συμβαίνει τῇ πληγῇ γάγγραινα, καὶ φθάσας εἰς τὸ Γιάσι ἀπὸ τῆς πληγῆς ἀπέθανεν. Τὸν ἔθαψαν οἱ Ροῦσσοι ἐντίμως, καὶ καθ' ὃν τρόπον ἐνταφιάζονται οἱ εἰς τὸν θρόνον τοὺς θνήσκοντες αὐθένται.

Ὁ Καθασὶν ἀπὸ τὸ Φωξάνι παρακινούμενος ἀπὸ τὸν Σπαθάρην Πούρβουλον Μαγουρεάνον διορίζει 400 Ἀρβανιτοβλάχους νὰ πατήσουν τὸ Βουκουρέστι· καὶ τῇ αὐτῇ νυκτὶ τῆς 4 τοῦ Νοεμβρίου ξημερώνοντας Παρκευὴ καταλαβόντες τὸ Βουκουρέστι καὶ δῆσαντες τοὺς ἔξω φύλακας περιτριγυρίζουσι τὴν κούρτην, πολεμοῦσι τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς διώχουν ἐυκολώτατα· τὸν Γκίκαν φεύγοντα εἰς τὸ χάνι τοῦ Σερπάν-βοῦα εὐρίσκουσι καὶ ἀπάγουσιν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τὸ Ἀγιοταφίτικον μὲ τὸν υἱὸν του καὶ τινὰς τῶν ἀρχόντων του. Μετὰ δύο ἡμέρας ἔφθασεν ἀπὸ τὸ Φωξάνι καὶ ὁ κολονέλος Καθασὶν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ Βουκουρέστι μὲ κρότον καμπάνων· εἴτα εἰσῆλθον καὶ τὰ λοιπὰ στρατεύματα τῶν Ροῦσσαν· μοιράζει τουφέκια καὶ παροῦτι εἰς πολλοὺς Βλάχους καὶ Ἀρβανίτας, καὶ δι' αὐτῶν αὐξάνει τὸ ἐν Βουκουρεστίῳ στρατιωτικόν· εἴτα πέμπει τὸν Γκίκαν εἰς τὸ Γιάσι, κάκειθεν εἰς τὸ Πετρεποῦργον, ὅπου προσκυνήσας τὴν βασιλίτσαν ἠξιώθη δεξιώσεως.

Ὁ Μολδοβαντζῆς καὶ οἱ ῥετζάλληδες ἀκούσαντες ταῦτα ἄρχισαν νὰ καταβουσίκα κατὰ τοῦ Γκίκα τὸ ὅτι θέλων παρεδόθη, καὶ τοιαύτην εὐχαριστίαν ἔδιδον ἀνθρώπῳ ὅπου μὲ βλάβην καὶ ζημίαν ὅλων τῶν Χριστιανῶν τῆς Βλαχίας τοὺς ἐδούλευσε τόσας ἐκδουλεύσεις, στέλλωντας εἰς τὸ ὄρδι τοὺς πολυάριθμον ἀριθμὸν κάθε εἶδους προζωαρκείων, καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτὰ καὶ ἀμάξας καὶ κερσετὲν καὶ τζαραχόρηδες καὶ τομπάζια καὶ βόας καὶ πρόβατα· ἔγραψαν μαγζάρια οἱ Ρουστζουκλήδες καὶ Γκιργκιολήδες ὑπὸ προεστῶσι τῷ Τζελεπῇ-ἀγᾶ καὶ τῷ χατζῇ Χαλήλ-ἀγᾶ κατηγοροῦντες αὐτοῦ ὡς ἀποστάτου, καὶ διεδόθη παρὰ πᾶσιν ἡ τοιαύτη φήμη· ὥστε εἶχε ροιζικὸν καὶ ἐσκαβώθη· διατὶ ἂν ἔφευγε καὶ ἤρχετο εἰς τὸ ὄρδι, βέβαια διὰ νὰ ἀθωωθοῦν ἀπὸ τὸ σφάλμα τοὺς ἤθελον τὸν συκοφαντήσῃ ὅτι ἀφῆκε τὸν τόπον ἀπρομήθευτον καὶ ἦλθον οἱ ἔχθροί καὶ τὸν ὑπέταξαν, καὶ μὲ τοιοῦτον ψευδοεπίπλαστον σφάλμα βέβαια ἤθελον τὸν φονεύσει.

Τὸν Ὀπρέσκωφ, ἐλτζὴν Ροῦσσον, τὸν ἔστειλαν εἰς τὸ Διδυμότειχον νὰ παραχειμάρῃ, καὶ τοὺς πρώτους δραγομάνους Φράντζας, Ἐγγλιτέρας καὶ Βενετίας τοὺς ἔδωκαν ἄδειαν ἐπανελθεῖν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Γνωσθείσας τῆς ἀλώσεως Γλασίου καὶ Βουκουρεστίου ὁ μουφτῆς Ὁσμάν-μουλλάς ἔδωκε φετῶν νὰ σκαβωθοῦν οἱ Βλάχοι καὶ Πογδάνοι ὡς ἀποστάται.

Ἐν τούτοις ὁ Μανόλης Σερδάρης Κωνσταντινουπόλιτης, εἰς τῶν αὐλικῶν ἀρχόντων τοῦ Γκίκα, υἱὸς τοῦ κληρικῷ Τζαννῇ, ἦτον εἰς τὴν Κραγιόβαν καίμακμήν· οὗτος μαθὼν τὰ γενόμενα ἐν Βουκουρεστίῳ ἤρξατο ζητεῖν τὴν αὐθεντείαν τῆς Βλαχίας μὲ τὸ μέσον τοῦ Βίδιν βαλιση Καπί-κιράνῃ (ᾧ τινι

ὑπέσχετο καὶ 100 πουργεῖα,) καὶ τοῦ Ῥουστζουκλῆ Τζελεπῆ-ἀγᾶ, (ὃ τινι ὑπέσχετο ἄλλα τόσα,) καὶ δωροδοκήσας καὶ τοὺς καθ' ἑδρας τοῦ Παραδουνά-
βου ἔλαβε παρ' αὐτῶν ἱλάμια τοῦ ὅτι ἐφύλαξε τὰ πέντε καδιλίκια τὰ πέ-
ραν τοῦ Ὀλτου ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Καζάκων. (Οὗτος ὠνόμασε κλέ-
πτας τοὺς ἐντοπίους τῆς Κραγιόδας, ὅπου ἐνωθέντες εὐαριθμοὶ τισὶ Καζά-
κοις μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Βουκουρεστίου καὶ ἐπορησάντες ληστρικῶς κατὰ
τῶν εἰς τὰς κώμας τῶν πέντε καδιλικίων τοὺς ἐλαφυραγώγησαν.) Ἐστάλ-
θησαν τοίνυν εἰς τὸν Μολδοβαντζὴν τὰ τοιαῦτα ἔγγραφα μὲ τὴν ἐπιθε-
βαίωσιν τοῦ Καπί-κιράνη καὶ τοῦ Τζελεπῆ-ἀγᾶ, οἵτινες ἔγραψαν καὶ τὸ,
ἂν δοθῇ ἡ αὐθεντία εἰς τὸν Μανόλην θέλουν διώξει οἱ ἄρχοντες τοὺς Μο-
σχοβούς ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι.

Ἀκούσαντες οἱ εἰς Βουκουρέστι Μοσχοβοὶ ὅτι οἱ Γκιργκιβλῆδες ἐσκέλ-
θωσαν τοὺς κατοικητὰς τῆς Βλάσκας, καὶ οἱ Ῥουστζουκλῆδες καὶ Σιλιστρα-
λῆδες ἤρπασαν πολλὴν ζαχινὲν, ζῶα καὶ ἀνθρώπους ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας τῆς
Βλαχίας Γιαλομίτζα, Τελεορμάν καὶ Ἀρτζες, ἐπεμψάν τινας Καζάκους εἰς
τὰ μέρη τοῦ Γκιργκιβόβου (ἀπέχοντος ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι ὥρας 12,) νὰ ἀ-
ναχαίτισουν τὴν ὁρμὴν τῶν λεηλατούντων Τούρκων· τὸ ἔκαμαν αὐτὸ καὶ
κατέλυσαν εἰς τὸ μοναστήριον Κόμανα. Οἱ Γκιργκιβλῆδες καὶ οἱ λοιποὶ
Παραδουνάβιῳται ταῦτα μαθόντες συνηθροίσθησαν πολυάριθμοι διὰ νὰ ἐ-
φορμήσουν κατ' αὐτῶν, οἵτινες ταῦτα μαθόντες ἐμήνυσαν τοῖς ἐν Βουκουρε-
στίῳ νὰ τοὺς στεῖλουν βοήθειαν διὰ νὰ ἀντιπαραταχθῶσι τοῖς πολλοῖς. Ὁ
Σπαθάρης Πούρβουλος εἶπε τῷ κολονέλῳ Καβάσιν ὅτι πηγαίνει μόνος του
μὲ τοὺς Ἀλθανίτας καὶ ἄλλους ὀπλοφόρους· μὲ αὐτοὺς λοιπὸν συντροφιά-
σας ὁ Καβάσιν καὶ τινες Κοζάκους, ἐκίνησεν ὁ Πούρβουλος διὰ τὰ Κόμανα.
Φθάσαντα κοντὰ εἰς τὸ μοναστήρι τὸν ἀπῆντησαν 6,000 Τούρκοι εἰς ἓνα
τόπον δερὲ καὶ λασπώδη, καὶ ἀπρονοήτως ἐπιπεσόντες κατακόπτουσι βοη-
θούμενοι πολλὰ ὑπὸ τῆς τοποθεσίας. Ἐφρονέθη οὖν ὁ Πούρβουλος, δίκαια
ὑποστάς διὰ τὴν προδοσίαν, ἀχαριστίαν καὶ ἀποστασίαν του· δίκαιος γὰρ
ὁ Κύριος καὶ εὐθεῖαι αἱ κρίσεις του· ἐφρονέθησαν δὲ καὶ ἄλλοι οἱ σὺν αὐτῷ
σχεδὸν 500, καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον· ὥρμησαν ὕστερον οἱ Τούρκοι καὶ κατὰ
τοῦ μοναστηρίου Κόμανα διὰ νὰ κατατροπώσωσι καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ Κοζά-
κους, ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσαντες μετὰ πολλὴν φόνον τοὺς ἐπανῆλθον εἰς τὸ Γκιρ-
γκιβόν. Ἐγένετο ταῦτα παρὰ τῷ ποταμῷ Σινιούχκα, περὶ τὰ τέλη τοῦ
Δεκεμβρίου.

Ἐλᾶθεν ἐν τούτοις ὁ Μολδοβαντζῆς τὰ ὑπὲρ τοῦ Μανόλη γράμματα τοῦ
Καπί-κιράνη καὶ τοῦ Τζελεπῆ-ἀγᾶ καὶ τὰ ἱλάμια, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε νὰ
τοὺς ἀποκριθῇ, ἐπειδὴ καὶ φθάσας μὲ βεζαρέτι εἰς τὸ Παπάδαγι ὁ Χαλῆλ-
πασσᾶς, υἱὸς τοῦ Αἰβᾶλ-πασσᾶ, περὶ τὰ τέλη τοῦ Δεκεμβρίου, αὐτὸς μανζι-
λευθεὶς ἀνεχώρησε διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ κάστρα τοῦ Ἑλλησπόντου, ὅπου
διωρίσθη φύλαξ.

Εἰς τὴν Πολωνίαν οἱ κονφεδεράτοι πάντοτε μὲ ἐνθουσιασμὸν ἀνθίσταντο
τοῖς Ῥούσοις, καὶ ἐπολέμουν κατ' αὐτῶν νικώμενοι καὶ σφαττόμενοι πάν-
τοτε ὑπὸ τῶν Ῥουσσικῶν στρατευμάτων. Οὕτω παρῆλθε τὸ θέρος καὶ τὸ

φθινόπωρον, καὶ διὰ τὰ κωλύονται τὸν ἐξῆς χειμῶνα αὐτοὶ τῶν ἐφόδων τε καὶ ἐνώσεων, ἔστειλεν ὁ κόμης Ῥωμαντζῶφ καὶ ἄλλα στρατεύματα διὰ τὰ τοὺς καταδαμάζου.

Στόλος ρουσσικός συγκείμενος ἀπὸ ἐννέα νῆας τῆς λίνεας καὶ ἄλλας τοῦ τρανσπόρτου, πλεύσας τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν καὶ διὰ τοῦ Ὠκεανοῦ φθάσας εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἑγγλιτέρας καὶ εἰς τὴν Γιβριλτέραν, τὰ πάλαι Γάδειρα, καὶ ἐφοδιασθεὶς ἐκεῖσε πᾶσι τοῖς ἀναγκαίοις, καὶ παραλλάξας καὶ τὸ Πορτομαουὲν καὶ Γκένοβαν ἐφθασεν εἰς τὸ Λιθόρνο, διῆκνυόμενος ὑπὸ τοῦ ἀρχιθαλασίου Σφυριδῶφ, καὶ τοῦ κάπου-ισκβάρδα Ἐλφιστων. Τούτου ἐπιβάς ὁ κόμης Ἀλέξιος Ὁρλώφ, πρὸ τινων μηνῶν διατρίβων εἰς τὸ Λιθόρνο, καὶ λαβὼν τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐν ταῖς ναυσὶ στρατοῦ, εἶναι διὰ τὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τῶν νήσων καὶ τῶν παραλίων ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν.

Ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ὁ Ἀλή-πεης ἀποσεύσας τὴν πρὸς τοὺς Ὀθωμανοὺς ὑποταγὴν καὶ καταβαλὼν πάντας τοὺς λοιποὺς ἐν τῷ Καῖρω προὔχοντας ἐγένετο κυριάρχης ἀπάσης τῆς Αἰγύπτου καὶ καταστρέψας καὶ τὸν πένν τῆς ἄνω Θεβαΐδος ὑπέταξεν ἑαυτῷ κακείνην τὴν ἐπαρχίαν, καὶ ἐστέρησε τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν παντὸς τοῦ ἀπ' Αἰγύπτου ἀνήκοντος αὐτῇ εἰσοδήματος, καὶ πάντων τῶν λοιπῶν ὧν ἐν καιρῷ πολέμου τοῖς Ὀθωμανοῖς ἐξ Αἰγύπτου χρεωστικῶς προσετίοντο.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν Ἀφρικῇ ὀτζάκια Τούνεζι, Ἀλιγκέρι, ἦτοι Τζεζζαερί καὶ Τρίπολι, οὐκ ἠδύναντο συμμαχεῖσαι τοῖς Ὀθωμανοῖς τῇ κατὰ χρέος βοηθείᾳ ἐπ' ἐνδυναμώσει τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου, διὰ τὸ πιέζεσθαι ὑπὸ τῶν τῆς Εὐρώπης κυριαρχῶν. Παρενοχλήσαντας γάρ τὴν τῶν Χριστιανῶν ναυτιλίαν, καὶ πολλὰ πλοῖα τῶν χριστιανικῶν κυριαρχιῶν ἀρπάσαντας πειρατικῶς, καὶ παρασπονδήσαντας ταῖς συνθήκαις, ἤρξαντο πρῶτον οἱ Ἐνετοὶ, εἴτα οἱ Ὀλλανδέζοι, τιμωρεῖν αὐτούς· μεθ' οὓς οἱ Φραντζέζοι καὶ Δανέζοι στόλῳ ἐφορμήσαντες εἰς τὸ Τούνεζι καὶ Τζεζζαερί ἐζήτουν ἐκδίκησιν παρ' αὐτῶν διὰ τὰς προστριβείσας ζημίας τοῖς ἰδίῳι ἐμπόροις καὶ τοῖς οἰκηταῖς τῆς νήσου Κόρσικας, καὶ ἐπολέμουν τηλεβόλοις τὰς ῥηθείσας δύο πόλεις. Ὅθεν ταῖς ἰδίαις δυσπραγίαις περιστοιχιζόμενοι οἱ ἐν τῇ Ἀφρικῇ οὐδὲν ἐπωφελεῖν ἴσχουν τοὺς συμμάχους αὐτῶν Ὀθωμανοὺς.

Ἀλλὰ καὶ ὁ πασσᾶς τῆς Ἰσκενδερούνας, Μαχμουτ-πασσᾶς, ἀντιτιγνων τῇ προσταγῇ τοῦ σουλτάνου, οὐκ ἠθέλησε συμμαχεῖσαι αὐτῷ τῇ ἀποστολῇ τῶν ὑπ' αὐτὸν καὶ ἐν τῇ Ἀλβανίᾳ φύσει πολεμιστῶν Ἀλβανιτῶν, ἐπὶ προφάσει τοῦ ὅτι δεν ἔμπορεῖ νὰ ἀφήσῃ τὴν ἐπαρχίαν ἀπρόμαχον καὶ ἄνευ στρατιωτῶν διὰ τὰς ὑπονοουμένας καὶ ἐπαπειλουμένας κατ' αὐτῆς ἐφόδους τῶν Μοντενεγρίνων καὶ τοῦ ἐν αὐτοῖς γνωστοῦ Στεφάνου.

Μὲ τοιαύτας λοιπὸν δυστυχίας τε ἀκαταστασίας καὶ κακοδαμονίας καὶ μὲ τοιαύτην δυστυχεστάτην τύχην τῶν ὀθωμανικῶν ὅπλων ἐτελείωσεν αὐτὸς ὁ χρόνος διὰ τοὺς Ὀθωμανοὺς.

Ἐλευθερώθη τῆς ἐξουσίας τῆς εἰς τὸν πύργον τῆς Λαύρας καὶ ὁ Κύρ Σαμουήλ, πληρώσας διὰ τὴν ἐλευθερίαν του τῇ ὀθωμανικῇ αὐλῇ ἐξ ἰδίων γρ. 7,500, χωρὶς νὰ βοηθηθῇ μὲ χρηματικὴν βοήθειαν οὔτε παρὰ συγγενῶν οὔτε

—1770

παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου. Ἐξεδόθη ἡ ἀθώωσις του διὰ τὴν ἄδικον κα-
θαίρεσιν, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸ ἐν Θεραπεῖοις ὀσπίτιόν του ἡσυχάζων· τοῦ
διώρισεν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία σιτηρέσιον τὸν χρόνον γρ. 2,000, τὸ μίρι τοῦ
Ἀδριανουπόλεως δηλαδὴ.

Ἦσαν εἰς τὸ πρῶτον στρατόπεδον τὸ ἐν τῇ Λεχίᾳ καὶ ὑπὸ τῷ Ῥωμαν-
τζῶφ στρατεύμα τακτικὸν Ῥούσσων 70 χιλ., καὶ εἰς τὸ δεύτερον στρατό-
πεδον τὸ ὑπὸ τῷ Πανὶν ἦσαν στρατεύμα τακτικὸν Ῥούσσων 40 χιλιάδες.

Ἔτει σωτηρίῳ 1770.

Οἱ Ὀθωμανοὶ κομπάζοντες, μεγαλοῤῥημονοῦντες καὶ μεγαλαυχοῦντες ὅτι
θέλουν κάμει κατὰ τῶν Μοσχόβων τὸ καὶ τὸ, καὶ μονονουχὶ ἀεροθατοῦν-
τες καὶ νεφελοπατοῦντες, ἡττῶντο· καὶ διὰ τὰς ἡττας τῶν, οὐχὶ ὁμολο-
γοῦντες τὴν ἀπειρίαν καὶ ἀμάθειάν τους εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην, ἀλλὰ
μᾶλλον συκοφαντοῦντες ἔλεγον ὅτι νὰ ἡκολούθησαν αὐτὰ μὲ τὸ νὰ μὴν ἡ-
θέλησε νὰ πολεμήσῃ τὸ στρατιωτικὸν τους, καὶ μὲ τὸ νὰ ἐφéréθησαν ὡς προ-
δῶται καὶ ἐπίβουλοι οἱ προσετώτες τοῦ στρατοῦ καὶ οἱ διεξάγοντες τὰς ὑ-
ποθέσεις. Ὅθεν πολλῇ τῇ ἐπιμελείᾳ προητοίμαζοντο τὰ πάντα διὰ τὸν πό-
λεμον τούτου τοῦ ἔτους· πανταχόσε ἐπέμφθησαν ὁρίσμοι διὰ νὰ μαζωχθῇ
παρὰ τῷ βεζίρῃ στρατὸς ὑπὲρ τὰς 600 χιλ. καὶ διὰ νὰ συναθροισθῇ ζα-
χιρὲς πολυάριθμος· χύνονται καινούρια τόπια εἰς τὴν Πόλιν καὶ πέμπονται
μὲ ὑπέρμετρον τζεπχανέν· τὰ πάντα κινοῦνται διὰ τὰς τοῦ πολέμου προ-
τοιμασίας καὶ λαμβάνουσι καὶ τὸ ζητούμενον τέλος.

Ὁ ὑπὸ τῷ Ῥωμαντζῶφ στρατὸς μὲ ῤεγουλάτον καὶ εὐσταλὲς ἦσαν 70
χιλ., οἵτινες καὶ παρεχέμασιν εἰς τὰ σύνορα τῆς Λεχίας, εἰς τὸ Λατικτζῶφ,
ὡς προεγράφη, καὶ οὔτε ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν εἰμὴ μετὰ τὸν Ἀπρίλιον· ὁ
δὲ δεύτερος στρατὸς αὐτῶν ὁ ὑπὸ τῷ κόμητι Πανὶν ἦσαν χιλ. 40 πκρά τῷ
ὀχυρώματι Ἐλισαβετογορότ.

Γράφουσι τῷ νέῳ βεζίρῃ Χαλὴλ-πασσᾶ ὁ Καπὶ-κιράνης καὶ ὁ Τζελεπη-
ἀγάς πάλιν τὰ ὑπὲρ τοῦ Μανόλη, προσθέντες ὅτι αὐτὸς ἂν γένῃ πένης τῆς
Βλαχίας θέλει γράψῃ τοὺς ἄρχοντας νὰ διώξωσιν ἐκεῖθεν τοὺς Ῥούσσους οἰ-
κείᾳ δυνάμει καὶ θέλει εἰσακουσθεῖ. Ὁ Χαλὴλ-πασσᾶς εἶχε σκοπὸν νὰ αὐθεν-
τεύσῃ τὸν Ματέη-βοδα, ἀλλὰ τὴν ὑπόσχεσιν βλέπων μετεπέμψατο τὸν Μα-
νόλην εἰς τὸ Παπάδαγι, καὶ ἀκούσας καὶ παρ' αὐτοῦ τὰ αὐτὰ ἐπρόσταξε νὰ
πηγαῖνουν μαζῇ μὲ τὸν Ρουστζουκλήν Τζελεπη-ἀγά εἰς Βουκουρέστι μὲ στρα-
τὸν, καὶ νὰ παρακινήσῃ ὁ Μανόλης τοὺς ἄρχοντας μὲ γράμματα τοῦ εἰς τὴν
ἀποδιώξιν τῶν Μοσχόβων, καὶ νὰ τοὺς βοηθήσουν δι' αὐτὴν μὲ τὸν σὺν αὐ-
τοῖς στρατόν. Ἀπελθὼν οὖν ὁ Μανόλης εἰς τὸ Ῥουστζούλι καὶ διαπεράσας
τὸν Δούναβιν εἰς τὸ Γκιργκιοβον μὲ τὸν Τζελεπη-ἀγά καὶ μὲ 13 χιλ. στρα-
τοῦ, ἤψαντο τῆς εἰς τὸ Βουκουρέστι· καθ' ὁδὸν ἀπαντήσας ὁ Μανόλης Βλά-
χους ἀγροίκους ἔγραψε δι' αὐτῶν τοῖς ἄρχουσι Βλάχοις παρακινῶν νὰ ἐνω-
θῶν μὲ τὸν ὀθωμανικὸν στρατὸν διὰ νὰ διωχθῶσιν ἐκεῖθεν οἱ Μοσχόβοι, ὅ-

πισχυόμενος αὐτοῖς παρὰ τοῦ βασιλέως πολλές ἀμοιβὰς ἂν τὸ κάμουν καὶ πολλές πονὰς ἂν παρακούσουν. Ταῦτα ἐπιστείλας διὰ 40 ἀγροίκων προσέμενε τὴν ἀπόκρισιν, ἀλλ' ἐπειδὴ παρελθουσῶν δώδεκα ἡμερῶν οὐδεμίαν ἔλαβεν, ἐτάχυνον τὴν πρὸς τὸ Βουκουρέστι πορείαν· καὶ ἤτα φθάσαντες εἰς τὸ πεδίον τὸ πρὸ τοῦ μοναστηρίου Βακαρέστι ἀπῆντησαν τοῖς Μοσχόβοις ὀλίγοις οὖσι· συγκροτεῖται πόλεμος σφοδρὸς, καὶ τούτῳ τινὲς τῶν Τούρκων νομίζοντες τὴν νίκην ἰδίαν εἰσέρχονται εἰς τὸ Βουκουρέστι ἀπὸ τοῦ Πόδουλ-Καλίτζι σκοπῶ τοῦ λαφυραγωγῆσαι· ἀλλ' ἀπαντήσαντες αὐτοὺς οἱ ἐν τῷ Βουκουρέστι· Ρούσοι κατακόπτουσι καὶ διώκουσι. Οἱ φυγάδες φθάσαντες εἰς τὸ Βακαρέστι εὗρον τοὺς ἰδικούς των εἰσέτι πολεμοῦντας· ἀλλὰ διὰ τὴν φυγὴν αὐτῶν καὶ ἀπὸ τὸν πολὺν πόλεμον ἀπαυδήσαντες καὶ φοβηθέντες τῇ φυγῇ τὴν σωτηρίαν ἤρξαντο ζητεῖν· ἐφρόντιζε πολλὰ ὁ Τζελεπῆ-ἀγάς νὰ τοὺς ἐνθαρρύνῃ, ἀλλ' οὐδεὶς ὁ ἀκούων· ὅθεν φυγὼν καὶ τὸς σὺν αὐτοῖς ἔφθασαν πάλιν διὰ τοῦ Γκιργιόβου εἰς τὸ 'Ρουστζούκι, καὶ ἔγραψεν ὁ Τζελεπῆ-ἀγάς τῷ Χαλλήλ-πασσᾷ ὅτι μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχε μαζὴ του τηλεβόλους, διὰ τοῦτο δὲν ἤθελυσε νὰ πολεμήσῃ τὸ στράτευμά του. Τὸν δὲ Μανόλην μεταπεμφάμενος ὁ βεζίρης εἰς τὸ Παπάδαγι πάλιν τὸν ἔδωκε φερμάνι νὰ διοικῇ τὰ πέντε καδιλίκια τῆς Κραγιόβας τίτλῳ τοῦ Βλάχ-πεη. Μαρτυρήσας δὲ (ὡς καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Μαυροκορδάτος πρότερον περὶ τῶν Μολδάβων,) ὅτι οἱ Βλάχοι δὲν τὸν ἤκουσαν καὶ ἠνώθησαν τοῖς 'Ρούσοις, καὶ ταῦτα γράψαντος τοῦ Χαλλήλ-πασσᾷ τῷ σουλτάνῳ, ἐξεδόθη καὶ δευτέρως φετβάς καὶ ὁρισμὸς νὰ ἀνδραποδίζωνται ὡς ἀντάρται σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις Βλάχοι καὶ Πογδάνοι. Οἱ Τάρταροι οὖν ἐκτύπησαν ταῖς πεζέλαις ταῖς εἰς 'Ορχεὶ καὶ Λεπούσνα, καδιλίκια τῆς Μολδαβίας, καὶ ἐσκλάβωσαν ἀναριθμήτους, καὶ οἱ Παραδουναβιώται ὅλοι εἰσελθόντες εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Βλαχίας ἐσκλάβωσαν ἀναριθμήτους. Οἱ Βλάχοι καὶ Πογδάνοι μὴ δυνάμενοι ἀντιστῆναι τοῖς 'Ρούσοις ὑπετάγησαν αὐτοῖς ἀκουσίως· ἀλλ' ὅτε ἔπαθον αὐτὴν τὴν τυραννίαν τῶν 'Οθωμανῶν διὰ ἓνα σφάλμα ἀκούσιον, μισήσαντες αὐτοὺς εἰς τὰ μάλισα, ἀπῆλθον μητροπολίται καὶ ἄρχοντες Βλαχίας τε καὶ Μολδαβίας εἰς τὸ Πετερπούργον, παρακαλοῦντες νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν ὀθωμανικὴν σκλαβίαν· τοιοῦτους καρποὺς ἐπροξένησεν ὁ οὐστρος τοῦ Μανόλη διὰ τὴν αὐθεντείαν.

'Ανυποίστου ὄντος τοῖς 'Οθωμανοῖς τὸ νὰ μὴν ὀρίζουν Βλαχίαν καὶ Πογδανίαν, αὐτὰς μὲν παρηνώχλουν ὁσημέραι διὰ τῶν Ταρτάρων καὶ Παραδουναβιωτῶν. Ὅθεν εἰς τὸ Γιάσι ὄντας ὁ τοποτηρητῆς-γενερεὰλ Στοφέλνις ἤλθε καὶ παρεχίμαζε μὲ τάγμα βουσσικὸν εἰς τὸ Χάντεπε διὰ νὰ ἐμπόδισῃ τὰς ταρταρικὰς ἐφοδούς· εἴτα ἐφορμήσας εἰς τὸ Τομάροβον τὸ κατέκαυσε, καὶ τὰ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ζῶα ἀπεκομίσατο ἀμέσως, ἐλεηλάτησε καὶ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ 'Ισμαηλίου ἀποκομίσάμενος πλεῖστα ὅσα ζῶα. Εἰς δὲ τὴν Βλαχίαν εὐθὺς μετὰ τὴν ἥτταν τοῦ Τζελεπῆ-ἀγά διώρισεν ὁ Χαλλήλ-πασσᾷ στρατιωτικὸν 13 χιλ. ἀπὸ τὴν Δρύστραν διὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Βουκουρεσίου· ἦτο τότε εἰς τὸ Βουκουρέστι ὁ γενερεὰλ-μαγιόρος Ποδορικήζης. Πλησιάζουσιν οὖν οἱ Τούρκοι εἰς τὸ Βουκουρέστι· ἀπαντᾷ αὐτοὺς ὁ μαγιόρ 'Αν-

—1770

ρέπ και κατακόπτει αὐτῶν 1,500, καὶ πολεμήσας αὐτοὺς πέντε ὥρας ὁ-
λοκλήρους, μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχαν πλέον οἱ σὺν αὐτῷ παροῦτι καὶ βόλγια, καὶ
διὰ τὸ ὀλιγαριθμὸν τοῦ σὺν αὐτῷ στρατοῦ ἐφρονεῦθη ὁ Ἀνρέπ. Ἐφθασεν ἐν
τούτοις πρὸς βοήθειαν τοῦ Ἀνρέπ ὁ γκενεράλ-μαγιόρος· οἱ Τοῦρκοι φοβη-
θέντες ἀπὸ τῆς πρώτης προσβολῆς τῶν τηλεβόλων ἐτράπησαν εἰς φυγὴν·
δι' ἀνταμοιβὴν ὥρμησαν οἱ Ῥοῦσσοι εἰς τὸ Γκίργκιθον, κατέκαυσαν αὐτὸ ὁ-
λόκληρον μαζὴ μὲ τὰ περίφημα σπίτια τοῦ χατζῆ Χαλλή-ἀγᾶ, καὶ τὸ τζα-
μί, πλὴν τοῦ κάστρου, καὶ ὅλα τὰ τζιφτιλίγια, καὶ ἀπήγαγον ἀπ' αὐτῶν
ζῶα πολυάριθμα διαφόρων εἰδῶν καὶ τοὺς κατοικητὰς Χριστιανοὺς βλάχους.

Ἀλλὰ καὶ ὥς, δὲν ἡσύχαζον οἱ Τοῦρκοι· ὅθεν διὰ προσταγῆς τοῦ βεζίρη
ὁ Ἀπτῆ-πασσαζαδὲς μουχαφιζῆς τοῦ Προῦλάδου μὲ 25 χιλ. στρατοῦ ἐφορ-
μᾶ εἰς τὸ Φωζᾶνι τῇ 1ῇ Ἰανουαρίου. Ἦτον εἰς τὸ Φωζᾶνι ὁ αὐτὸς Ποδορικ-
ζάνης καὶ ὁ Ποτεμκὶν μὲ στρατιώτας 2,550, καὶ ἐπρόσμεναν τοὺς Τούρ-
κους ἔξω εἰς τὸ πεδίον· καὶ φθάσαντας εἰς χιλιάδας 10 καταπολεμοῦσι μὲ
τόπια καὶ μὲ τὴν παγιομένην στὸ τουφέκι, καὶ κατακόπτουσιν ὑπὲρ τοὺς
χιλίους, καὶ ζωγροῦσιν ὑπὲρ τὰς 5,000 γιαννιτζάρων, καὶ φυγεῖν κατα-
ναγκάζουσιν ἀτίμως τοὺς λοιποὺς αὐτῶν· ἐπάρθησαν 6 τόπια προύντζινα,
καὶ 2 ἄμαξαι μὲ παροῦτι, καὶ ὅλα τοὺς τὰ φορτώματα καὶ ἀγώγια, καὶ
μεταξὺ τῶν φυγᾶδων ἦσαν ὑπέρπολλοι πληγωμένοι.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τῇ 4ῃ Ἰανουαρίου ὥρμησαν πάλιν τὸ τρίτον εἰς τὸ
Βουκουρέστι τρεῖς πασσαῖδες μὲ 20 χιλ. στρατοῦ, καὶ ἔκαυσαν καὶ τινὰς
μαχαλαῖδες τοῦ Βουκουρεστίου· καὶ κοινοποιοῦσι μανιφέστον δι' οὗ προσε-
κάλουν τοὺς Βλάχους εἰς τὴν ὑποταγὴν τῆς Πόρτας, μὲ τὴν ὑπόσχεσιν τριε-
τοῦς ἀσودοσίας καὶ διορισμὸν τοῦ Μανόλη εἰς αὐθέντην· ἀλλ' ὁ εἰς τὸ Βου-
κουρέστι γκενεράλ Σμιατὶν καταπολεμήσας καὶ κατασφάξας πλείστους αὐ-
τῶν φυγεῖν ἀτίμως κατηνάγκασεν, ἀφέντας ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ πολέμου πάν-
τα αὐτῶν τὰ ἀγώγυμα, ἀμάξας πλήρεις ἐδωδύμων καὶ πολεμικῶν ἐφοδίων,
ζῶα καὶ ἄλλα κινητὰ τε καὶ ἀκίνητα.

Ἦρμησαν μετὰ ταῦτά τινες Ῥοῦσσοι εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἰπραΐλας· ὄν-
τας αὐτοὺς πρὸς τῷ ποταμῷ Σιρέτι ἀπήντησε τὸ ἀπὸ Ἰπραΐλας στρατιω-
τικὸν ὑπὸ τῷ κεχαγιᾶ τοῦ Ἰπραΐλ μουχαφιζῆ Ἀπτῆ-πασσαζαδῆ, μὲ τὸ νὰ
ἔλαβεν εἰδῆσιν τῆς ῥωσικῆς ἐφόδου· συνεζωτῆθη πόλεμος νύκτωρ· οἱ ἐν τῷ
Γαλάτζι Ῥοῦσσοι ἀκούσαντες τὸν κτύπον τοῦ πολέμου ἀφῆκαν ἀπροφύλα-
κτον τὸ Γαλάτζι καὶ ὥρμησαν εἰς τὸν τόπον τοῦ πολέμου, ἀπέχοντα ἀπὸ
τὸ Γαλάτζι σχεδὸν μίαν ὥραν, πρὸς βοήθειαν τῶν ὁμογενῶν τους. Ἐλαχε
τὴν νύκτα ἐκείνην εἰς τὸ Τζερτζουλέστι τὸ ὄν ἐπὶ τῷ ποταμῷ Προῦτῳ ὁ
Δαγιστανλῆ-Ἀλλῆ-ἀγᾶς· (καὶ γὰρ ὥς ἀμπάρ-ἐμινῆς ἐφύλαττε στρατῷ τὰς
εἰς τὸ Τζερτζουλέστι ἀποθήκας ἀπὸ τῆς ἐφόδου τῶν εἰς τὸ Γαλάτζι Ῥούσ-
σων, οἵτινες πολλὰκις ὥρμησαν καὶ ἤρπασαν ἐκ τῶν ἀποθηκῶν ζαχιρὲν, ἀλ-
λὰ κατὰ κράτος οὐκ ἠδυνήθησαν κατακρατῆσαι τὰς ἀποθήκας, καὶ διὰ τὸν
μεσολαβοῦντα ποταμὸν Προῦτον καὶ διὰ τὴν ὑψηλὴν τοποθεσίαν τῶν ἀπο-
θηκῶν, χαμηλοῦ ὄντος τοῦ ἀντικρυνοῦ μέρους·) ἀγροῖκος Μολδαβὸς ἐλθὼν
ἀπὸ τὸ Γαλάτζι τὸν ἔδωκεν εἰδῆσιν ὅτι οἱ Μοσχόβοι ἀπῆλθον συμμαχῆσαι

τοῖς ἰδίοις καὶ δὲν εἶναι τινὰς εἰς τὸ Γαλάτζι· ὅθεν δρομαῖος φθάνει εἰς τὸ Γαλάτζι μὲ τὸ στρατιωτικόν του, κατακόπτει τοὺς ἐντοπίους, δίδει φωτιὰν καὶ κατακαίει τὰ σπίτια ὅλα· εὗρε μόνον δύο τόπια ρουσσικά σακάτικα καὶ δύο ἀραπάδες κενούς διὰ τζεπχανέ. Ταῦτα μαθόντες οἱ ἀπελθόντες εἰς τὸν Σιρέτην συμμαχῆσαι τοῖς ἰδίοις, πλησιάσαντες καὶ ἰδόντες μακρόθεν τὴν πυρκαϊὰν καὶ ἀγνοοῦντες τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐν τῷ Γαλάτζι ὀθωμανικοῦ στρατοῦ, ἀφέντες ἔτι νυκτὸς οὔσης τὸν πόλεμον ἀνεχώρησαν εἰς τὸ Γιάσι.

Θαρήσαντες ἐκ τούτου οἱ Τούρκοι ἄρχησαν ἀπὸ τὸ Προϊλαβον νὰ ἐτοιμάζωνται διὰ τὸ Γιάσι. Ταῦτα μαθὼν ὁ ἐν Γιάσίῳ τοποτηρητῆς-γενεράλ Στοφέλνης ἀπεφάσισε νὰ τοὺς προλάβῃ· καθ' ὁδὸν ἐνωθεὶς μὲ τὰ εἰς Φωζάνι φρουρηθέντα τάγματα τοῦ Ποδορικζάνη καὶ Ποτεμκὶν ἔφθασαν εἰς τὸ Προϊλαβον, καὶ πολέμητας κατὰ τῶν Τούρκων τοὺς ἐξίασε νὰ φύγουν καὶ νὰ φυλαχθοῦν μέσα εἰς τὸ κάστρον. Δὲν εἶχε τὸν τρόπον νὰ τὸ πολιορκήσῃ ἐπειδὴ καὶ βία ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ Γιάσι δὲν ἔλαβε μαζὴ του τὰ διὰ τὴν πολιορκίαν ἀναγκαῖα· ὅθεν κατακαύσας ὅλον τὸ προάστειον καὶ τὰς ἀποθήκας καὶ λαβὼν τὸν ἐν αὐταῖς ζαχρὲν καὶ ζῶα καὶ ἀνθρώπους, μετὰ τρεῖς ἡμέρας τοῦ ἐρχομοῦ του ἀνεχώρησε. Ἦσαν οἱ Τούρκοι 17 χιλ. ἔχασαν τρεῖς τηλεβόλους, ἐσκοτώθησαν ὑπὲρ τοὺς χιλίους, πολλοὶ δὲ καὶ ἐπνίγησαν εἰς τὸν Δούναβιν, καὶ ἐκ τῶν φυγόντων πολλοὶ ἔθανον ἀπὸ τῶν τραυμάτων.

Διὰ τὸ πολὺ τοὺς πληθὺς δὲν ἠσύχαζον οἱ Τούρκοι· ὅθεν διὰ νὰ ἀποφύγουν νέαν τινὰ ὑποπευομένην ἔφοδον εἰς τὸ Προϊλαβον ἐκστρατεύουσι καὶ πάλιν τὸ τέταρτον κατὰ τοῦ Βουκουρεστίου· ἀλλ' ἀπαντᾷ αὐτοὺς (ὄντας 10 χιλ. ὑπὸ στρατηγῷ τῷ 'Ρουστζουκλῇ Τζελεπῇ-ἀγᾶ), συμπεριφέροντας καὶ ἐξ τηλεβόλους, ὁ τοποτηρητῆς-γενεράλ Στόφελ τῇ 16^ῃ Φεβρουαρίου, συγκροτεῖται πόλεμος διεξοδικὸς παραταθεὶς ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς, καὶ τέλος ἡττήθησαν οἱ Τούρκοι φονευθέντες ὡς χιλιάδες τρεῖς.

Ἦλθεν ἀπὸ τὸ Βιδίνι καὶ ὁ Καπι-κιράνης γενόμενος γιαννιτζᾶρ-ἀγᾶς, καὶ ἦτον παρὼν εἰς τὸ στρατόπεδον.

Ἡτοίμασαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἴκοσι караβέλας, ἔξω ἀπὸ κάτεργα, φεργάδας καὶ καντζαπάσια, καὶ μὲ τὸν καπετάν-πασσᾶν, ἕαρος φανέντος, τὰ ἐπέμψαν εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν κατὰ τοῦ ρουσσικοῦ στόλου· ποίαν δὲ ἔλαβον ἔκβασιν ῥηθήσεται κατωτέρω.

Ἦλθεν οὖν ὁ βεζῖρης Χαλλήλ-πασσᾶς ἀπὸ τὸ Παπάδαγι εἰς τὴν Ἰσάκτζαν· οἱ Τούρκοι καθὼς ὅλον τὸν χειμῶνα δὲν ἐστάθησαν ἀργοὶ ἀλλὰ πολλὰ χόσε διαφόρως καὶ θαρράλεις ἐπολέμησαν, οὔτε ὑπὸ τοῦ φύχους οὔτε ὑπὸ τοῦ παγετοῦ κωλυόμενοι, οὕτω καὶ τανῦν ἕαρος φανέντος ἠνέψξαν τὸ θέατρον τοῦ πολέμου, οὐδαμῶς ἐμποδιζόμενοι ἀπὸ τὴν μεγαλωτάτην πλημμύραν τοῦ Δουνάβεως, ἥτις ἦν τοσαύτη ὥστε ποτὲ οὐκ ἐγένετο τόσον μεγάλη· καὶ ἡ γέφυρα μὲ τὸ νὰ ἐπλανώθη ἀπὸ τὸ νερὸν, διέπλεε τὸν Δούναβιν ὁ καθημέραν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν ἐρχόμενος στρατὸς μὲ πλευσίματα εἰς τὸ Καρτάλι, διὰ νὰ πηγαίνουσαν νὰ πολεμήσωσι τοὺς εἰς τὸ Χάντεπε ἐξ χιλ. Ρούσσω, ὧν ἦσαν γενεράλῃδες ὁ τε Ποτεμκὶν καὶ ὁ 'Ρεπνίν. Ἐπεμψε λοιπὸν ὁ βεζῖρης 50 χιλ. Ταρτάρους μὲ τὸν χάνην τοῦ Κριμίου, καὶ 22 χιλ. Τούρκους μὲ τὸν

Ἄπαζᾶ-πασσᾶν καὶ μὲ τὸν Δαγιστανλὴ Ἀλῆ-ἀγᾶν, ὅστις εἶχεν ἀποκτήσει μέγα ὄνομα διὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Γαλατζίου, προστάξας νὰ καταπολεμήσουν τὸ ῥηθὲν ῥουσσικὸν στράτευμα τὸ εἰς Χάντεπε διαπεράσαντες τὸν Προῦτον, κἀκείθεν νὰ ἀπέλθουν εἰς τὸ Γιάσι καὶ νὰ κυριεύσουν τὴν Μολδαβίαν. Ἐνταυτῷ δὲ ἐπρόσταξε καὶ τὸν Ἀπτῆ-πασσᾶν, μολχαφίζην τοῦ Προϊλάβου, νὰ ὁρμήσῃ μὲ στρατὸν πρὸς συμμαχίαν τοὺς καὶ νὰ κτυπήσῃ τὸ ῥουσσικὸν στράτευμα ἀπὸ τὰ ὀπίσθια. Ἀντέστη γενναίως τοῖς Τούρκοις ὁ Ῥεπνὶν μὲ τὸν Ποτμεκὶν, ἀλλ' ὑποπευόμενοι καὶ τὴν ἔφοδον τοῦ Ἀπτῆ-πασσᾶ ἐκ τῶν ὀπισθεν ἐμήνυσαν τὸν Ῥωμαντζῶφ νὰ φθάσῃ τὸ γρηγορώτερον εἰς βοήθειάν τοὺς, ὅστις, ὡς προεγράφη, παρεγείμασεν εἰς τὴν Δελχίαν μὲ τὸν ὑπ' αὐτῷ στρατὸν συμποσούμενον εἰς χιλ. 70 εἰς τὸ χωρίον Λατιτζέου, ἀποπέμψας τόσον εἰς τὴν Βλαχίαν ὅσον καὶ εἰς τὴν Μολδαβίαν πλῆθος σίτου πρὸς τροφὴν τῶν ἐκείσε στρατιωτῶν ῥούσσω, καὶ ἀπὸ τῆς Ποδολίας εἶχε πέμψει πολλὰς ἑκατοστὰς ἀμαξῶν φορτωμένας καὶ σίτου καὶ τῶν λοιπῶν προζωαρκειῶν, τὰ ὅποια οἱ εὐγενεῖς, σὶ κοινότητες καὶ αἱ λοιπαὶ πόλεις τῆς Δελχίας τὰ ἐδίδαν διὰ μεταχειρίσιν τῶν Ῥούσσω μαζὴ μὲ τοὺς ἀναγκαίους ἵππους καὶ ἀμάξας καὶ ἀμαξάρηδες· εἶτα τῇ 16 τοῦ Μαρτίου ἐπρόσταξε νὰ περάσῃ τὸν Νίστρον ἢ πρώτη διαίρεσις τῆς προφυλακῆς τοῦ ἀπὸ τὸ πλευρὸν τὸ καλούμενον Καλοῦς· αἱ πολλαὶ χιόνες αἱ ἐπιπεσοῦσαι ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἀνέβαλλον τὴν πρόοδον τοῦ στρατοῦ· ἀλλὰ μαθὼν τὸν κίνδυνον μετὰ ταῦτα τοῦ τε Ῥεπνὶν καὶ τοῦ Ποτέμκιν ἐπετάχυνε τὸν δρόμον πρὸς βοήθειάν τοὺς, καὶ εἰς πέντε ἡμέρας ἔφθασε μὲ τὰς τηλεβόλους τοὺς εἰς τὴν Τζοτζόραν, κἀκείθεν εἰς τὸ Χάντεπε, καὶ πόλεμον συγκροτήσας παρόντος καὶ τοῦ Πάβελ καὶ τοῦ Μελισσηνοῦ καὶ συμπολεμούντων, μετὰ φόβον τοὺς πολὺν ἔφυγον οἱ Τούρκοι κατὰ κράτος ἡττηθέντες, καὶ ἐφονεύθησαν πολλοὶ, ἐν οἷς καὶ ὁ υἱὸς τοῦ χάνη.

Εἶτα μεταπέμπεται ὁ Ῥωμαντζῶφ καὶ τὸν ἐν Βουκουρεστήῳ καὶ Φωξάνι στρατὸν, διὰ νὰ μὴν καταπολεμηθῶσιν ὀλίγοι ὄντες ὑπὸ πολλῶν πανταχόθεν συρρέόντων Ὀθωμανῶν ἀναχωροῦντες ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι οἱ Ῥούσσοι προσεκάλεσαν πάντας τοὺς κατοικητὰς νὰ τοὺς ἀκολουθήσουν μὲ τὰ πράγματά τοὺς, ὃ καὶ ἐγένετο, καὶ ἔμειναν εἰς τὸ Βουκουρέστι οἱ θελήσαντες γέροντες καὶ γράϊαι, οἱ δὲ σὺν τοῖς Ῥούσσοις ἀναχωρήσαντες ἔφθασαν ἀσφαλῶς εἰς τὸ Γιάσι.

Μικροῦ με παρῆλθεν εἰπεῖν ὅτι, πρὸ τοῦ νὰ φθάσῃ ὁ Ῥωμαντζῶφ εἰς τὸ Χάντεπε πρὸς βοήθειαν τοῦ Ῥεπνὶν, τὸ προῤῥηθὲν ὀθωμανικὸν στράτευμα ὁποῦ ἦτον καταντικρὺ τοῦ Χάντεπε, εἰς τὴν ἀντικρυνὴν ὤχην δηλαδὴ τοῦ Προῦτου, βλέποντες ὅτι δὲν ἤμπορουν νὰ νικήσουν τοὺς Ῥούσσους ἐξ αἰτίας τοῦ παραρρέοντος Προῦτου, ἔκαμαν γέφυραν εἰς τὸ Φαλτζὶ μὲ σκοπὸν νὰ περάσουν ἐκείθεν τὸν Προῦτον καὶ νὰ κτυπήσουν τοὺς Ῥούσσους ἀπὸ τὰ ὀπίσθια. Λαβὼν τὴν εἰδήσιν ὁ Ῥεπνὶν καὶ ὁ Ποτέμκιν ἔστειλαν νύκτωρ 4,000 στρατὸν καὶ ἐκρύβησαν εἰς τὸν δρυμῶνα τοῦ Φαλτζίου τὸν πλυσίον τῆς γεφύρας (ἀπέχει γὰρ τὸ Χάντεπε ἀπὸ τὸ Φαλτζὶ ὥστε ὥρας δύο·) τὴν αὐτὴν νύκτα δὲ ἐπέρασε καὶ ὁ Δαγιστανλῆ Ἀλῆ-ἀγᾶς τὴν γέφυραν μὲ

πολυάριθμον πλῆθος Τούρκων τε καὶ Ταρτάρων· ἀλλ' ἐξελθόντες τοῦ δρυμῶνος οἱ Ῥούσοι τοὺς κατεπολέμησαν ἀπρονοήτους καὶ τοὺς ἐφόνευσαν κυττωώντας τοὺς ὀπισθεν, καὶ οἱ πλείους φυγῇ τῇ πρὸς τὸ Προϊλάβον τὴν σωτηρίαν εὗραντο. Ὁ Δαγιστανλῆς ἔμεινε χωρὶς ἄτι, ἀφοῦ τοῦ ἐσκοτώθησαν εἰς τὸν πόλεμον ἄλλα δύο ἄτια, ἐπέρασε τὴν γέφυραν πεζὺς, καὶ τὸν ἔστειλε δύο ἄτια ἀπὸ τῆν Ἰσάκτζαν ὁ βεζίρης Χαλλῆλ-πασσάς.

Ἀνεχώρησε καὶ ἀπὸ τὸ Φωξάνι τῇ προσταγῇ τοῦ Ῥωμαντζῶφ ὁ ἐκεῖσε ῤουσσικὸς στρατὸς καὶ ἐκόνευσεν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Σιρέτη. Ὁ Ἀπτῆ-πασσάδης ὁ προῤῥηθεὶς, φύλαξ τοῦ Προϊλάβου, ταῦτα μαθὼν ἐπέμψεν τὸν κεχαγιάν του εἰς τὸ Φωξάνι μὲ στρατόν. Ταῦτα μαθὼν ὁ βεζίρης Χαλλῆλ-πασσάς ἠθέλησε νὰ κάμῃ ἡγεμόνα Μολδαβίας τὸν Δραγομάνον τῆς Πόρτας πειζαδὲ Μιχαῆλ Ῥακοβίτζαν, καὶ ἀντ' αὐτοῦ νὰ διορίσῃ ἄλλον Δραγομάνον· τοῦτο τὸ ἐπρόβαλεν ὁ βεῖς-ἐφένδης. Εἶπον ἐγὼ τῷ πειζαδὲ τὸ, «Ἄν δεχθῇς τὴν ἡγεμονίαν αὐτὴν πρὸ τοῦ νὰ διωχθῶν οἱ Ῥούσοι ἀπὸ τὸ Γιάσι, καὶ πάγῃς εἰς τὸ Φωξάνι διὰ νὰ προσκαλέσῃς, καθὼς σὲ προστάζουν, τοὺς εἰς τὰς πεζένιας ἀγροίκους τῶν ἐντοπίων νὰ ἔλθουν εἰς τὰς κώμας τῶν, χάνεις βεβαιότατα καὶ τὴν δραγομανίαν καὶ τὴν λογοθεσίαν, ἐξ αἰτίας τῆς ἡγεμονείας αὐτῆς ὅπου φαντασιοκοποῦντες σὲ δίδουν.» Καὶ αὐτὸς μὲν ἤκουσε τὴν συμβουλὴν μου· ὁ δὲ ῤηθεὶς κεχαγιάς προσκαλέσας τοὺς ῤηθέντας ἀγροίκους μὲ ὑπόσχεν πάσης ἀσφαλείας, πιστεύσαντας καὶ ἐξελθόντας τοὺς ἀνδραποδίζει ὁ παρ' αὐτῷ στρατὸς καὶ ἄκοντος τοῦ κεχαγιά. Ταῦτα μαθόντες οἱ παρὰ τῷ Σιρέτῃ Ῥούσοι ἐφορμῶσι καὶ κατακόπτουσι τοὺς Τούρκους καὶ ἐλευθεροῦσι τῆς σκλαβίας πλείους τῶν αἰχμαλωτισθέντων, οὓς τινὰς δὲν ἐπρόλαβον οἱ Τούρκοι ἀποκομίσαι εἰς τὸ Προϊλάβον, τοὺς δὲ ἐλευθερωθέντας οἱ Ῥούσοι ἀπήγαγον εἰς τὸ Γιάσι.

Ἀκούσας ὁ βεζίρης τὴν ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι ἀναχώρησιν τῶν Ῥούσων ἐπέμψεν εὐθὺς, ἀπὸ πολλὴν παρακίνησιν τοῦ γιαννιτζῆρ-ἀγασῆ Καπί-κιράνη, σαλαχόρην μὲ τὰς σημαίας τῆς αὐθεντείας καὶ ἐσήκωσε τὸν Μανόλην ἀπὸ τῆς Κραγιόβας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ Βουκουρέστι ὡς ἡγεμὼν· διώρισε δὲ ὁ βεζίρης καὶ τὸν προῤῥηθέντα Ῥόμελη βαλίσῃ Μεχμέτ-πασσᾶν νὰ φυλάττῃ τὸ Βουκουρέστι μὲ στρατόν.

Ζητεῖ οὖν ὁ Μανόλης ἀπὸ τὸν πατριάρχην Θεοδοσίον νὰ στείλῃ ἔκδοσιν διὰ νὰ μετατεθῇ εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Οὐγγροβλαχίας ὁ Ῥμνίκου, μὲ τὸ νὰ εἶχεν ἀναχωρήσῃ εἰς τὸ Πετερπουργον, ὡς εἴρηται, ὁ Οὐγγροβλαχίας Γρηγόριος· καὶ ἡ μὲν ἔκδοσις ἐξεδόθη, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἐπρόλαβε νὰ χρισθῇ αὐθέντης, μὲ τὸ νὰ ἐδιώχθῃ μετὰ μικρὸν παρὰ τῶν Ῥούσων.

Ἐγραψε δὲ καὶ εἰς τοὺς εἰς τὸ Πρασσὸν ἐντοπίους ἄρχοντας, (πολλοὶ γὰρ αὐτῶν μετὰ τὴν ἐφθον τῶν Ῥούσων, φοβηθέντες τὴν παρὰ τῶν Τούρκων ἐνδεχομένην γενέσθαι σκλαβίαν, ἔφυγον εἰς τὸ Πρασσὸν, πόλιν τῆς Οὐγγαρίας, ὑποκειμένης τῇ βασιλίσῃ Μαρίᾳ Τερέζᾳ, μητρὶ τοῦ καίσαρος τῶν Νεμτζῶν Ἰωσήφ,) συμβουλευῶν τὸ νὰ ὑποταχθῶν καὶ νὰ ἔλθουν εἰς Βουκουρέστι· δὲν ἤκουσαν οὔτε τὰς συμβουλὰς οὔτε τὰς ὑποσχέσεις οὔτε τὰς ἀπειλὰς, τὴν ἔκβασιν τοῦ πολέμου προσμένοντες, καὶ φοβούμενοι τὰς

τῶν Τούρκων ἐπιηρείας καὶ ὑποπευόμενοι τὰς δολιότητας· ὅθεν αὐτοὺς ἐμοί-
ρασε τὰς μωσίας των εἰς τοὺς γιαννιτζάρους τοῦ Βιδινίου.

Οἱ Τούρκοι λοιπόν, οἱ μετὰ τὸν φρικτὸν πόλεμον τοῦ Χάντεπε ἐλευθε-
ρωθέντες τοῦ θανάτου φυγῇ, κατήντησαν τῇ δ' τοῦ Ἰουλίου εἰς τὸν ποτα-
μὸν Λάργα τὸν εἰσρέοντα εἰς τὸν Προῦτον· ὁ βεζίρης Χαλήλ-πασσάς τὸν
ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν ἐρχόμενον παμπληθὴ στρατὸν ἐπεμπεν εἰς τὸ στρατόπε-
δον τὸ παρὰ τῷ ποταμῷ Λάργα χάριν συμμαχίας, εἰς τρόπον ὅπου ἐν δια-
στήματι ὀλίγων ἡμερῶν στρατὸς ὑπέρμετρος διαπλεύσας τὸν Δούναβιν συνη-
θροίσθη εἰς τὸ τῆς Λάργας στρατόπεδον, στρατοπεδεύσας ἐπὶ τὸν περὶ τὸν
Λάργα λόφον, ὄντος πάλιν σερασκέρη τοῦ Ταταρχάνη Μασούτ-Γκιράϊ. Ἐ-
φορμήσας οὖν ὁ Ῥωμαντζῶφ κατ' αὐτοῦ, μετὰ πολλοὺς ἀκριβολισμοὺς ἐπὶ
ἡμέρας τρεῖς, τέλος πάντων εἰς δύο πολέμους τοὺς ἐνίκησε κατὰ κράτος, καὶ
κατέσφαξεν αὐτῶν 9,000 τῇ ἡ' Ἰουλίου, φυγόντων τῶν λοιπῶν ἀμετασρε-
πί. Ἠνδραγάθησαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ὁ Πάβελ, ὁ Ποτέμκιν, ὁ Βέϊσ-
μαν, ὁ Ῥεπνίν, ὁ Σουλτικῶφ, ὁ Μελισσηνός καὶ ὁ Στουπισκίν. Τὸ στράτευ-
μα τὸ τούρκικον ἦσαν 80 χιλ., ἔξω ἀπὸ τὸν σερασκέρη γάνην ἔχοντα ὑφ'
αὐτὸν καὶ τὸν Ἀπτή-πασσαζαδὲ καὶ τὸν Ἰσμαήλ-πασσᾶν καὶ τὸν Ἀπαζᾶ-
πασσᾶν καὶ πολυαρίθμους Ταρτάρους. Παρετάθη ὁ πρῶτος πόλεμος ἀπὸ
τὰς τρεῖς ὥρας μέχρι τῆς νυκτὸς, καὶ ὁ δεύτερος ἀπὸ μέσης νυκτὸς ἕως τὸ
μεσημέρι, ὥρας δηλαδὴ ὀλοκλήρους 24, καὶ ἐνίκηθησαν οἱ Τούρκοι ὀλοτε-
λῶς, καὶ ἔφυγον πρὸς τὸν Δούναβιν χωρὶς νὰ πάρουν τίποτε· ἔμειναν εἰς
τοὺς Ῥούσους ὅλον τὸ στρατόπεδον με σκηνάς, προζωάρκεια καὶ ζῶα, με
30 τηλεβόλους, με τρία μορτάρια, τὰ τουρκιστὶ λεγόμενα χαβάν, με 825
γκιουλέδες, 266 πόμπαις καὶ εἴκοσι βαρέλια παροῦτι· αἱ σκηναὶ τῶν πασ-
σάδων καὶ τοῦ γάνη ἦσαν μεγαλοπεπέσται καὶ πολυέξοδοι· εὗρέθησαν
παραχωμένα πολλὰ μορτάρια, καὶ με τὸ νὰ μὴν εἶχε δοθεῖ ἀπὸ τὸν Ῥω-
μαντζῶφ ἄσυλον εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου οἱ σκλάβοι ἦσαν μόνον τριά-
κοντα.

Ἀρχησεν ἡ πανούκλα εἰς τὸ ὄρδι, κατεκάη καὶ τὸ σπίτι μου τὸ εἰς τὸ
Φανάρι τῇ κβ' Ἰουνίου· ὅθεν ἐζήτησα ἄδειαν ἀπὸ τὸν βεζίρην, καὶ ζητήσας
πολλάκις καὶ ἀποτυχῶν, τανῦν οὐκ ἀπέτυχον ἐξ αἰτίας τῆς πυρκαϊᾶς· ὅθεν
διὰ θαλάσσης ἔφθασα εἰς τὸ Νεοχώριον εἰς τὸ σπίτι μου.

Οἱ Ῥοῦσσοι ἀπὸ τὸ Λιβόρνον ἐλθόντες με τὸν στόλον εἰς τὸν Μωρέαν,
προσῆλθον τῷ Ὀρλώφ ὄντι εἰς τὸν λιμένα τῆς Παγανίας οἱ ἀπεσταλμένοι
ἀπὸ τῆς Σπάρτας, (τανῦν λεγομένης Μισίστρας,) καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ
βουνοῦ λεγομένου Μάνια, καὶ προσεκύνησαν τῷ Ὀρλώφ. Ἐξῆλθον οὖν οἱ
Ῥοῦσσοι τῶν νηῶν, καὶ διώξαντες τοὺς εὐαρίθμους ἐν τῷ φρουρίῳ τῆς Παγα-
νίας στρατιώτας Τούρκους ὑπέταξαν τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο φρούριον, καὶ με
τὸ νὰ μὴν εἶχαν οἱ Ῥοῦσσοι στρατὸν ἱκανὸν διὰ τὴν ξηρὰν, καὶ μὴν ἡμπο-
ροῦντες νὰ μεταχειρισθῶν εἰς τὴν ξηρὰν τοὺς διὰ τὴν ναυμαχίαν διωρισμέ-
νους εἰς τὰς νῆας πολεμάρχους, ἐμοίρασαν εἰς τοὺς Μανιάτας καὶ ἄλλους αὐ-
τομολήσαντας πολλοὺς Μωραίτας τουφέκια καὶ παροῦτι καὶ βόλια, καὶ ὑ-
πέταξαν τὴν Καλαμάταν, τὸ Γαστοῦνι, καὶ τὸ Ναβαρίνον, καὶ μικροῦ δεῖν

ἦτον νὰ ὑποταχθῇ καὶ ἡ Τριπολιτζά, μητρόπολις τοῦ πασοᾶ· ἀλλ' οὐδὲν ἄξιον διεπαράξαντο εἰς τὸ Πατράσον· πλῆθος γάρ τοι ἄτακτον ἐντοπίων τε καὶ ξένων, ἀνεπίδεκτον παιδείας εἰς τὴν τακτικὴν τοῦ πολέμου καὶ ἐπικλινέστατον μόνον εἰς ἀρπαγὰς, ἐνόμισαν νὰ διώξουν τοὺς Τούρκους ἀπὸ τὸ Πατράσον· τὸν Μάρτιον ἦλθον Ἀλβανῖται εἰς βοήθειαν τῶν πολιορκουμένων Τούρκων· τῇ 19' τοῦ Ἀπριλίου, τῇ καὶ μεγάλη Παρασκευῇ οἱ πολιορκοῦντες ἔφυγον χωρὶς νὰ τοὺς πολεμήσουν· ὅθεν οἱ Ἀρβανῖται μηδενὸς ἀνθισταμένου κατέκαυσαν τὴν χώραν καὶ ἐφόνευσαν πολλοὺς, μαζὶ μὲ τοὺς ἐκ τοῦ φρουρίου ἐξεληθόντας καὶ εἰς τὸδε πολιορκουμένους Ἀρβανίτας τε καὶ Τούρκους. Μετὰ τὸν ἀφανισμόν οὖν καὶ τὴν πυρκαϊάν τοῦ Πατράσου παμπληθεῖς Ἀλβανῖται διασπαρέντες εἰς ὅλον τὸν Μωρέαν, καίοντες τὰς κώμας καὶ φονεύοντες τοὺς κατοικητὰς ἔκαμαν τὸν ἔσχατον ὄλεθρον. Ἐν τούτοις δὲ πολεμῶν ὁ Δολγορούκης τὴν Μοθώνην, ἔφυγον οἱ καλὸι τοιοῦτοι σύμμαχοι Ῥωμαῖοι, καὶ ἔγιναν αἵτιοι νὰ φονευθοῦν τινες Ῥούσοι καὶ νὰ ἡττηθῇ, νὰ πληγωθῇ καὶ νὰ φύγῃ ὁ Δολγορούκης· ὅθεν ὁ Ὀρλώφ, οὐ μόνον μὴ βοηθηθεῖς παρὰ τῶν Μωραΐτῶν κατὰ τῶν Τούρκων ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τὴν ἀναξιώτητα τοὺς βλαβεῖς, κρημνίσας τὸ Ναβαρίνον καὶ παιδεύσας 800 Μωραΐτας διὰ τὴν προδοσίαν τοὺς, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν Μωρέαν τῇ 14 τοῦ Ἰουλίου.

Ἀπῆντησεν οὖν καθ' ὁδὸν εἰς τὰ νερά τοῦ Μωρέως τὸν ὀθωμανικὸν στόλον μὲ προσετώτα τὸν καπετάν-πασσάν καὶ τὸν Τζαφέρ-πεην· ναυμαχοῦσιν εἰς τόπον ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὴν Ὑδραν ἐμπρὸς εἰς τὴν Τζίαν καὶ ἐμπρὸς εἰς τὰ ὄρη τοῦ Ναυπλίου· ἡττῶνται οἱ Τούρκοι καὶ φεύγουσι, καὶ οἱ νικηταὶ Ῥούσοι ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Τένεδον, σκοποῦμενοι μὲν τὸ νὰ ἐμποδίσουν τὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ πλευσμάτων ἀπαγωγὴν τῶν προζωαρκειῶν, πολλῶ δὲ μᾶλλον ἐπιθυμοῦντες τὸ νὰ ξαναπολεμήσουν μὲ τὸν ὀθωμανικὸν στόλον.

Ὁ στόλος αὐτὸς ὁ ρουσσικὸς εἶχε τρεῖς διαιρέσεις· τὴν μὲν διοικοῦσεν ὁ Ἐγγλέζος Ἐλφιστω, τὴν δὲ ὁ ἀρχιθαλάσσιος ρούσσος Σπυριδῶφ καὶ τὴν τρίτην ὁ ἀρχιστράτηγος κόμης Ἀλέξιος Ὀρλώφ· καὶ οἱ ἐν αὐτῷ πολεμισταὶ ἦσαν ἄνθρωποι δοκιμασμένοι τόσοι διὰ τὴν ναυτιλίαν ὅσων καὶ διὰ τὴν ναυμαχίαν. Ὁ ὀθωμανικὸς στόλος ἐσύγκειτο ἀπὸ ἑξ νῆας ὅπου εἶχον αἱ μὲν ἐνενήκοντα αἱ δὲ ὀγδοήκοντα τηλεβόλους, καὶ ἀπὸ ἄλλας ἐννέα νῆας μὲ ἐβδομήκοντα ἕως ἐξήκοντα τηλεβόλους, καὶ ἀπὸ τέσσαρας φεργάδας μὲ 30 ἕως 20 τηλεβόλους, καὶ ἀπὸ ὀκτώ κάτεργα καὶ ἄλλα μικρὰ πλευσίματα, τὰ μὲν μὲ πανὰ πλέοντα τὰ δὲ μὲ κουπί. Διώκοντας οὖν ὁ Ὀρλώφ τὸν ὀθωμανικὸν στόλον καὶ φθάσας εἰς τὰ νερά τῆς Χίου ἔμαθεν ὅτι εἶναι ὀπισθεν τῆς νήσου, καὶ διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἔπεμψε τὸν ἀρχιθαλάσσιον Γκ. αἰὶν νὰ κατασκοπεύσῃ, ὅστις ἐπανελθὼν εἶπεν ὅτι νὰ εἶδεν ἐννέα ὀθωμανικὰ μεγάλα καράβια· ὕθεν ἀπεφάσισεν ὅλην τὴν νύκτα νὰ φυλάξῃ, καὶ τὸ πουργὸ νὰ φανῇ ἐμπρὸς εἰς τὸν ὀθωμανικὸν στόλον· οὐ γενομένου, ἀρχησεν ἡ ναυμαχία Ἰουλίου κέ· παρετάθη ἕως τὸ μεσημέρι· τὸ καράβι τοῦ Σπυριδῶφ ἀντέστη εἰς τὰς προσβολὰς τοῦ ἐχθροῦ, καὶ τέλος ὥρμησεν ἐναντίον εἰς τὸ καράβι τοῦ καπετάν-πασσά, καὶ ἐπλησίασεν εἰς αὐτὸ ῥίχνωντας τό-

—1770

πια καὶ τουφέκια· ὅθεν ἔπιασε φωτιὰν τὸ καράβι τοῦ καπετάν-πασσᾶ, καὶ τὸ τοῦ Σπυριδῶφ μὲ τὸ νὰ ἐμπερδεύθησαν τὰ σίδηρά του μὲ τὰ σίδηρα τοῦ καιομένου γαλιονίου, ἐκάησαν καὶ τὰ δύο· φοβηθεῖς ὁ ὀθωμανικὸς στόλος τὴν ἔφοδον τῶν λοιπῶν ρουσσικῶν γαλιονίων, κόψας τὰ παλαμάρια τῶν ἀγκυρῶν εἰσῆλθεν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Τζεσμέ· πλησιάσας ὁ Ὀρλώφ ἔρριχνε πόμπας εἰς τὸν ὀθωμανικὸν στόλον· οἱ Ὀθωμανοὶ εἰς τὴν ἀκτὴν ἔστησαν 20 τηλεβόλους· τῇ ὑστεραίᾳ ἔστειλεν ὁ Ὀρλώφ τέσσαρα πουρλότα διὰ νὰ καύσουν τὸν ὀθωμανικὸν στόλον· ἔρριξαν οἱ Τούρκοι κατεπάνω τους ἀναριθμήτους τηλεβόλους, ἀλλ' ὁ Ἰσζὶν ἐπλησίασε τόσον εἰς ἓνα γαλιόνι τούρκικον, ὅπου ἔρριξε μέσα ἓνα καιόμενον γκιουλέν· τὸ αὐτὸ ἔκαμαν καὶ οἱ ἄλλοι ὅπου εἶχον τὰ τρία πουρλότα, καὶ ἐκόρωσεν εὐθὺς ὁ στόλος, καὶ ἐγλύττωσε μόνον ἓνα καράβι 60 τοπιῶν μὲ πέντε καλύτερα, καὶ ἐκάησαν ὑπὲρ τὰ 100 πλευσίματα μικρὰ μεγάλα· αὕτη ἡ πυρκαϊὰ ἐπροξένησε φόβον πανικὸν εἰς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς διώρισε τὸν Φραντζέζον Τὸτ νὰ ὀχυρώσῃ τὰ εἰς τὸ στόμιον τοῦ Ἑλλήσποντου κάστρα καὶ νὰ ἀνεγείρῃ καὶ ἄλλα ὀχυρώματα, διὰ νὰ μὴ δυνηθῇ ὁ ρουσσικὸς στόλος νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ὅστις φθάσας εἰς τὴν Μιτυλήνην ἔρριψε πόμπας εἰς τὸ κάστρον· οἱ Τούρκοι ἐφυγον εἰς τὰ βουνά· ὅθεν ἐξεληθέντες οἱ Ῥούσοι ἐληλάτησαν τὰ σπίτια ἀπαγαγόντες καὶ ζῶα μετὰ δύο ἡμερῶν λεηλασίαν, καύσαντες καὶ γαλιόνια νεόκτιστα ἑτοιμα νὰ ριφθοῦν εἰς τὸ νερόν. Ἀνεχώρησαν, καὶ εὐθὺς οἱ Τούρκοι ἐφόνευσαν πολλοὺς Χριστιανοὺς κατὰ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως Μιτυλήνης τοὺς τυχόντας, ἀλλ' ἐμπόδισαν τὰς μαιφονίας οἱ προεστώτες Τούρκοι τῆς Μιτυλήνης. Δὲν ἐδοκίμασε τὴν εἰσοδὸν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ὁ στόλος, ἥ ὅτι δὲν ἠθέλησαν οἱ Ῥούσοι νὰ ριψοκινδυνεύσουν τέτοιον μέγαν κίνδυνον, ἥ ὅτι δὲν ἐφύσησαν οἱ ἄνεμοι ἐξ οὐρίας ὅταν τὸ ἐσυλλογίσθησαν, καὶ εὐχαριστήθησαν οἱ Ῥούσοι νὰ ἐμποδίζουν τὴν εἰσοδὸν τῶν σιτοφόρων νηῶν καὶ ἄλλων προζωαρκείων, τὸ ὅποιον ἐπροξένησε πολλὴν ἐνόχλησιν καὶ σιτοδείαν, ἕως οὗ εὐρέθῃ τρόπος νὰ κομίζεται ὁ σίτος εἰς τὴν Πόλιν μὲ φραντζέζικα πλευσίματα.

Μετὰ τὴν θανατηφόρον ἦτταν τῶν Ὀθωμανῶν εἰς τὴν Λάργαν οἱ φυγόντες ὀλίγοι κατήντησαν κοντὰ εἰς τὸ Καρτάλι, καὶ ὁ Ῥωμαντζῶφ μὲ τὸ στρατεύμα του ἐστρατοπέδευσε κοντὰ εἰς τὴν λίμνην Καγούλ· εἶχε δὲ συναχθεῖ κοντὰ εἰς τοὺς φυγάδας πολὺ πλῆθος πολεμιστῶν Τούρκων διαπερασάντων τὸν Δούναβι καὶ ὁ χάνης μὲ τοὺς Ταρτάρους του ἦτον κοντὰ εἰς τὴν λίμνην Σαλπούχ· τῇ 15^ῃ τοῦ Ἰουλίου ἐπέρασε καὶ ὁ βεζίρης τὸν Δούναβιν μὲ ὅλους τοὺς βετζάληδες, ἀφοῦ εἶχε περάσει πρὸ μιᾶς ἡμέρας ὁ γιαννιτζᾶρ-ἀγασὴ Καπι-κιράνης, καὶ ἦλθον καὶ ἐνώθησαν μὲ τὸ στρατόπεδόν τους τὸ παρὰ τῇ λίμνῃ Καγούλ (μικρόν τι ἀπεχούσῃ ἀπὸ τὸ Καρτάλι). Τὸ δὲ ρουσσικὸν στρατεύμα εἶχε στρατοπεδεύσει κοντὰ εἰς τὴν κώμην Γρετζένι. Ἐδοκίμασε πολλάκις ὁ Ταταρχάνης νὰ ἀρπάσῃ τὰ ἐφόδια τοῦ ρουσσικοῦ στρατοπέδου, ἀλλ' ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ, καὶ οἱ Τούρκοι τῇ 18^ῃ τοῦ Ἰουλίου ἐστοχάσθησαν νὰ κτυπήσουν τοὺς Ῥούσσους ἐμπροσθεν καὶ οἱ Τάρταροι νὰ

τοὺς κυτπήσουν ὅπισθεν, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ὁρμήσουν τῇ κ'. Ὅθεν ἀπεφάσισε νὰ τοὺς προλάβῃ ὁ Ῥωμαντζῶρ, καὶ δῆτα ἔωθεν κινηθεὶς καὶ περάσας τὴν ὁδὸν τὴν λεγομένην τοῦ Τραϊανοῦ, ὤρμησε κατὰ τῶν Τούρκων, καὶ ὁ Με-
 λισσηνὸς ἐβρίχνε πόμπαις εἰς τὸ στράτευμά τους, καὶ ἀδιακόπως ἀκολου-
 θοῦσεν ὁ πόλεμος λίαν σφοδρῶς ἐκατέρωθεν, καὶ αἱ πόμπαις ἔκαμαν φοβε-
 ρὸν φόνον εἰς τοὺς Ὁθωμανοὺς, ἀπὸ τὰς πέντε ἕως εἰς τὰς ὀκτῶ ὥρας· εἰτα
 ὤρμησαν οἱ Ῥούσοι εἰς τὰ μετερίζια τῶν Τούρκων, ὅπου οἱ γζαννίτζαροι
 ἐπολέμησαν σφοδρότατα καὶ λίαν θαρράλῃς, ἀλλὰ τέλος ἐνέδωκαν φονευ-
 θέντες οἱ πλείους· ἐπολέμησε καὶ τὸ πεζικὸν τῶν Ὁθωμανῶν μὲ πολλὴν
 σκληρότητα, ἀλλὰ μετὰ πολὺν φόνον ἐτράπη εἰς φυγὴν. Ταῦτα ἰδὼν ὁ βε-
 ζίρης ἀφῆκε τὸ στρατόπεδον καὶ ἔφυγε μαζὴ μὲ τοὺς λοιπούς· ὁ Ῥεπνὶν
 τοὺς ἐδίωκε μὲ τὰς τηλεβόλους του, καὶ αὐτοὶ φεύγοντες ἔφθασαν εἰς τὸν
 Δούναβιν, ἔνθα τριακόσια πλευσίματα ἦτον διὰ νὰ τοὺς περάσουν τὸν Δού-
 ναβιν· ἔγιναν οὖν οἱ Ῥούσοι κυριάρχαι τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου, ἐν ᾧ
 εὔρον 140 τηλεβόλους μὲ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα πρὸς μεταχειρίσιν τους καὶ
 ἄλλα πολλὰ προζωάρκεια. Ἀπὸ τὰς τέσσαρας ὥρας ἕως τὰς ἐνέα παρετάθη
 ὁ πόλεμος· τὸ ἱππικὸν ἔλλειπε μὲ τὸ νὰ ἐρύλαττε τὰ προζωάρκεια ἐναντίον
 τῶν Ταρτάρων· ἀλλὰ τὸ πεζικὸν ἐπολέμησε μὲ μεγάλην θερμότητα, καὶ τῇ
 ὑστεραίᾳ τῇ κς' Αὐγούστου ἐβρίχθησαν τόπια καὶ τουφέκια πρὸς δόξαν του.
 Ἐφυγαν πολλοὶ εἰς τὸ Ἰσμαήλι μαζὴ μὲ τὸν Καπί-κιράννην, ὁ βεζίρης ἐπέ-
 ρασεν ἀντίκρυ μαζὴ μὲ τὸν ἐτπασέ του, καὶ ὁ Πάβελ ὅπου ἔφθασεν εἰς τὰς
 ὄχθας τοῦ Δουνάβεως διώκων τοὺς Τούρκους ἐπῆρεν ἐκεῖ 26 τηλεβόλους
 καὶ ἐσκαλόωσε καὶ 1,000 Τούρκους πολεμιστάς, καὶ ἐπῆρε καὶ πολλὰ πράγ-
 ματα τοῦ βεζίρη. Ῥούσοι ἐσκοτώθησαν 335 καὶ ἐπληγώθησαν 550·
 Τούρκοι ἐσκοτώθησαν κατὰ τὴν εἰδήσιν τῶν σκλαβωθέντων 40 χιλιάδες,
 καὶ ἐπνίγησαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ διαπερῶντες τὸν Δούναβιν, καὶ ἀπὸ τῆς
 βίας ἀλλήλους φονεύοντες καὶ εἰσερχόμενοι πολλοὶ ἐβουλοῦσαν τὰ πλευσί-
 ματα, καὶ πολυάριθμοι πνιγμένοι ἐφαίνοντο εἰς τὸν Δούναβιν· μνήματα
 Τούρκων ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ εἰς τὰ μετερίζια ἦσαν ὑπὲρ τὰς τρεῖς χι-
 λιάδας· ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς ἃς ἐβάδιζον οἱ Τούρκοι ἐν τῷ ἐφορμᾷ κατὰ
 τῶν Ῥούσων εἰς διάστημα μιλίων ἐπτὰ ἐφαίνοντο μνημεῖα αὐτῶν πολλῶ
 πλείονα. Εἶναι ὑπὲρπολλαι αἱ σκηναί, οἱ ἵπποι, αἱ κάμηλοι, τὰ ζῶα, τὰ προ-
 ζωάρκεια, αἱ ἄμαζαι καὶ τὰ ροῦχα ὅπου εὑρέθησαν εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ
 οἱ φυγόντες ἀπὸ τὸ ὄρδι δὲν ἐδυνήθησαν λαβεῖν τι μαζὴ τοὺς ἄντικρυ εἰς
 τὴν Ἰσάκτζαν. Τὸ στράτευμα τοῦ βεζίρη ἦσαν πεζικοῦ 50 χιλ. καὶ ἱπι-
 κοῦ 100 χιλ. ἐπαινετοὶ διὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ πεισμονὴν μὲ τὴν ὁποίαν ἐ-
 πολέμησαν· κατετροπώθησαν δὲ καὶ οἱ Τάρταροι καὶ ἀπράκτησαν τὰ κινή-
 ματά τους ὅπου ἔκαμαν διὰ νὰ ἀρπάσουν τὰ ρουσσικά προζωάρκεια καὶ
 ροῦχα, καταπολεμηθέντες ἀπὸ τὸν Γλέπωβ καὶ τὸν Γνουδοβίτζ καὶ κόμη-
 τα Ποδορικζάννην.

Μετὰ ταύτην οὖν τὴν φρικωδεστάτην ἦτταν μὲ τὸ νὰ ἔφυγαν πολλοὶ
 Τούρκοι εἰς τὸ Ἰσμαήλι, ὤρμησεν ὁ Ῥεπνὶν μὲ στράτευμα διὰ νὰ τὸ ὑποτάξῃ
 καὶ δῆτα καταπολεμήσας μετὰ πολὺν φόνον τὸ ὑπέταξε, καὶ οἱ νικηταὶ

—1770

Ρούσσοι τόσον μέσα εἰς τὸ Ἰσμαήλι ὅσον καὶ εἰς τὰς πλησιοχώρους ὄχθας τοῦ Δουνάβεως ἐπῆραν τηλεβόλους 203, αἰχμαλώτους 2 χιλ. καὶ 20 ὀφ-φικιαλούς· διωρίσθη δὲ κομαντάντης τοῦ Ἰσμαηλίου ὁ Βέϊσμαν.

Εἶτα ὤρμησεν ὁ Ρεπνὶν καὶ εἰς τὸ Κιλὶ καὶ μετὰ πολιορκίαν ἐννέα ἡμε-ρῶν οἱ ἐν αὐτῷ δύο πασσᾶδες καὶ 3,000 πολεμισταὶ παρεδόθησαν, καὶ τοὺς ἀφῆκε ν' ἀναχωρήσουν μετὰ ῥοῦχά τους, κρατήσας τὰ εἰς τὸ Κιλὶ 20 τόπια καὶ ὑπέρπολιν ζαχρέν.

Ὁ κόμης Πανὶν, στρατηγὸς τοῦ δευτέρου ρουσσικοῦ στρατοπέδου, ἤρξατο τῆς πολιορκίας τοῦ Πεντερίου· αἱ φατρίαι τῶν Ταρτάρων τῆς Βεσσαραβίας, ἦτοι Βουτζάκ, καὶ τοῦ Γεδισὲν εἰς τὸν καιρὸν τῆς πολιορκίας ἔγιναν σύμ-μαχοι τῶν Ρούσσων μετὰ τὴν ἐξῆς συμφωνίαν.

«Ἡμεῖς οἱ ὑπογεγραμμένοι μιρζᾶδες καὶ προεστῶτες διωρισμένοι ἀπὸ
» τοὺς μιρζᾶδες τοῦ Φεδισᾶρ καὶ τοῦ Βουτζάκ καὶ ἀπὸ ὅλας τὰς κοινότη-
» τας τῶν δηλοποιούμεν μετὰ αὐτὸ τὸ ἔγγραφον, ὅτι παραινηθέντες ἀπὸ
» τὸν κόμητα Πανὶν καὶ διὰ γραμμάτων του καὶ διὰ ζώσης φωνῆς, ἐκά-
» μαμεν ὅλοι κοινῶς, μηδενὸς ἐξαίρουμένου, ὅρκον κατὰ τὴν πίστιν μας νὰ
» ξεχωρισθῶμεν ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ἀποβάλλοντες ὀλοκλήρως τὴν ἐξουσίαν
» τους καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς ὑποταγὴν, καὶ νὰ φιλιωθῶμεν μετὰ τὴν βασι-
» λεῖαν τῆς Ῥωσσίας, διὰ νὰ ἐνωθῶμεν μαζὶ τῆς καὶ νὰ διαγώμεν τοῦ λοι-
» ποῦ μετὰ τὴν υπεράσπισιν τῆς βασιλείσης τῆς Ρουσσίας, φυλάττοντες καὶ
» ἔχοντες τὰ παλαιὰ μας προνόμια, νόμους καὶ συνηθείας. Ὑποσχόμεθα
» δὲ νὰ κάμῃ τὸ αὐτὸ καὶ ὅλον τὸ Κρίμι μετὰ τὸ μέσον τῶν μιρζᾶδων μας·
» καὶ δὲν θέλομεν δεχθεῖ ποτὲ διὰ χάνην μᾶς τινα ὅπου νὰ μὴ θελήσῃ νὰ
» δεχθῇ αὐτὴν μετὰ τὴν κοινὴν συγκατάνευσιν καὶ ἀπόφασιν καὶ αὐτὸν τὸν
» καλὸν μας σκοπόν. Ὑποσχόμεθα μετὰ τὴν βοήθειαν τῶν Ρούσσων ν' ἀπο-
» καταστήσωμεν ἐλευθέραν ὅλην τὴν ἐπικράτειαν τῶν Ταρτάρων καὶ ἀ-
» κρεμῇ ἀπὸ κάθε ἄλλου ἐξουσίαν, καὶ τοιαύτην ὡς ἦτον ἀνέκαθεν· καὶ αὐτὸ
» τὸ βεβαιώνομεν πασιδήλως, ἀγίως, καὶ ὀλοτελῶς, κατὰ τὴν πληρεξου-
» σιότητα ὅπου μᾶς ἐδόθη ἀπὸ ὅλας τὰς κοινότητας τῶν Ταρτάρων· καὶ
» διὰ μεῖζονα ἀσφάλειαν ἀφίνομεν ἐδῶ ὁμήρους ἕνα μιρζᾶν τοῦ Γεδισὲν καὶ
» ἕνα τοῦ Βουτζάκ καὶ ἕνα προὔχοντα τῶν δύο αὐτῶν ἐθνῶν, μέχρι τῆς
» ἐπικυρώσεως τῆς συμφωνίας αὐτῆς ὅπου ἀποβλέπει εἰς τὴν ὠφέλειαν τῶν
» δύο μερῶν κτλ. 1770 Αὐγούστου 5.»

Ὑπογράφαντες καὶ σφραγίσαντες τὸ ἔγγραφον αὐτὸ τὸ ἔδωκαν εἰς χεῖ-ρας τοῦ Πανὶν, καὶ τούτου τὸ ἴσον τοὺς ἔδωκε καὶ ὁ Πανὶν, ἀσφαλιζωντάς το μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τε καὶ βούλλαν του.

Ἐν τούτοις ἀκολουθοῦσεν ἡ πολιορκία, καὶ μάλα ἀνδρείως καὶ πολλῇ τῇ πεισμονῇ ἐπολέμουν οἱ Τούρκοι μετὰ βλάβην καὶ φόνον τῶν Ρούσσων· ἀλλὰ τέλος ἔγινεν ἡ ἄλωσις τοῦ Πεντερίου τῇ 15' τοῦ Σεπτεμβρίου, μετὰ ἔφοδον καὶ πολλὴν αἱματοχυσίαν καὶ πυρκαϊὰν ὅλων τῶν ἐν τῷ Πεντερίῳ οἰκοδομῶν μικρῶν τε καὶ μεγάλων, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν ἔξαψιν τοῦ λαγουμίου· ἡ αἱ-ματοχυσία τῆς ἐφόδου παρετάθη ὥρας δέκα· ἦσαν μέσα πολεμισταὶ 15 χιλ. τηλεβόλοι 262, μορτάρια 28. Οἱ Ρούσσοι ἦσαν 11 χιλ. εἶχαν τηλε-

βόλους 26 διὰ τὴν πολιορκίαν καὶ 30 εἰς τὸ στρατόπεδον, μὲ ἐπτὰ μορ-
τάκια· ἐξωγρήθη ὁ σερασκέρης Μεχμέτ-πασσᾶς Οὐρφα βασιλῆς καὶ δύο πασ-
σᾶδες, καὶ αἰχμαλωτίσθησαν Τούρκοι πολεμισταὶ ἑνδεκα χιλ. καὶ ἐπτα-
κόσιοι· ἡ πυρκαϊὰ μόλις ἔσβυσε τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἄλωσιν. Τούρκοι ἐφο-
νεύθησαν πέντε χιλιάδες. Ρῶσσοι ἐφονεύθησαν 685, καὶ ἐπληγώθησαν 1885.

Εἴτα ἐάλω καὶ τὸ Ἀκκερμάνι, κάστρον ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου μὲ λι-
μένα· ἦσαν οὖν ἐν αὐτῷ πολεμισταὶ 1,333· μετὰ τὴν ἄλωσιν εὐρέθησαν ἐν
αὐτῷ τηλεβόλοι 70, πόμποι πολλοί, γκιουλέδες καὶ ἄρματα, πολὺ παροῦ-
τι καὶ ἄλλα χρειώδη τοῦ πολέμου καὶ ἐδώδιμα οὐκ ὀλίγα· μετὰ ταῦτα
ἀπῆλθεν ὁ Πανὶν παραχειμᾶσαι εἰς τὴν Μικρὰν Ρουσίαν σὺν τῷ στρατῷ.

Τῇ κς' τοῦ Σεπτεμβρίου ἤρξαντο οἱ Ρῶσσοι πολιορκεῖν τὴν Ἱμπραίλαν·
ὁ βεζίρης καθημέραν ἀπὸ τὴν Ἰσάκτζαν τοὺς ἐπρόφθανε σύμμαχον στρατὸν
καὶ πάντα τὰ λοιπὰ χρειώδη ἀκολουθεῖ ἡ πολιορκία ἕως Ὀκτωβρίου κγ',
καθ' ἣν ἡμέραν πολιορκῶν ὁ γκενεράλ Γλεπέφ ἔκαμεν ἐφοδον· φονευθέντες
οἱ Ρῶσσοι ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι· ὅθεν λύσας τὴν πολιορκίαν ὁ Γλεπέφ ἀπῆλ-
θεν εἰς τὸ μοναστήρι τῆς Βλαχίας Μαρτζινένι. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ῥωμαντζῶφ
ἔστειλεν εἰς βοήθειάν του σύμμαχον στρατὸν διὰ νὰ ἀρχήσῃ πάλιν ἡ πο-
λιορκία· οὗ γενομένου, ἀρχησεν ὁ Δούναβις νὰ παγῶνῃ. Φοβηθέντες οἱ Τούρ-
κοι μήπου ὁ παγετὸς τοῦ Δουνάβεως ἐμποδίσῃ τὴν βοήθειαν ὅπου ὁ βεζί-
ρης τοὺς ἔστειλεν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν, λαβόντες τοὺς τηλεβόλους καὶ τὰ προ-
χώρεια καὶ ἄλλα χρειώδη ὅσα ἡδυνήθησαν ἀπῆλθον εἰς τὴν Ἰσάκτζαν τῇ
δ' τοῦ Νοεμβρίου.

Ὁ Τολστόης μετὰ καὶ ἄλλων ὀφφικιαλίων καὶ στρατοῦ ῥουσσικοῦ ἐφορ-
μήσας εἰς τὸ Βουκουρέστι ἐπολέμησε τοὺς Τούρκους τοὺς ὑπὸ τῷ Ρούμελη-
βασιλῇ καὶ Μανόλ-περ, κοντὰ εἰς τὴν γέφυραν ἣτις κεῖται παρὰ τῷ μονα-
στηρίῳ Πλουμπουίτα, καὶ νικήσας καὶ φυγαδεύσας τὸν Ρούμελη-βασιλῇ κα-
θήμενον εἰς τὸ μοναστήριον Βακαρέστι ἔγεινεν ἐγκρατὴς τοῦ Βουκουρεστίου
τῇ ε' τοῦ Νοεμβρίου, ὁ δὲ Μανόλης ἔφυγεν εἰς τὴν Κραγιόβαν.

Ὁ Μεκνώπ ἀπὸ τὸ Ἰσμαήλι διαπεράσας τὸν Δούναβιν ἐφορμᾷ κατὰ τῆς
Τούλτζας καὶ καταπολεμεῖ τὸ παρ' αὐτῇ στρατόπεδον τῶν Ὀθωμανῶν πε-
ριέχον πολεμιστὰς 1,500· ἐφονεύθησαν αὐτῶν 300. Εἴτα πολεμεῖ καὶ τοὺς
ἐν τῷ κάστρῳ, ὅπερ καὶ τέλος ἐάλω, καρφώνει τὰ τόπια τοῦ κάστρου καὶ
τὰ ῥίπτει εἰς τὸν Δούναβιν, καὶ χωρὶς νὰ ἐνοχλήσῃ τοὺς κατοικητὰς ἐπι-
στρέφει εἰς τὸ Ἰσμαήλι Νοεμβρίου ι' δὲν τὸ ἐκράτησε μὲ τὸ νὰ ἦτον ὁ βε-
ζίρης εἰς τὴν Ἰσάκτζαν μὲ πολὺ στράτευμα, καὶ ἡμποροῦσε νὰ στείλῃ νὰ
τὸ ἐλευθερώσῃ.

Ἀναχωρεῖ καὶ ὁ βεζίρης ἀπὸ τὴν Ἰσάκτζαν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ Παπάδα-
γι σκοπῶν τοῦ παραχειμᾶσαι.

Οἱ Τούρκοι τῆς Σμύρνης μαθόντες τὸν ἀφανισμόν τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου
ἤρξαντο φονεῦν τοὺς Χριστιανούς, ἐντοπίους τε καὶ Εὐρωπαίους, τῇ κ' τοῦ
Αὐγούστου· ὁ πασσᾶς καὶ οἱ ἄλλοι προεστώτες ἐκίνησαν πάντα λίθον διὰ
νὰ ἐμποδίσουν τὴν μαιφονίαν· ἔπαυσε μικρόν τι ἡ κακία τους, καὶ δόντες
εἶδσιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἔστειλεν ὀρισμὸν ὁ σουλτάν Μουστα-

—1770

φᾶς προστάττων νὰ παύσῃ τὸ κακὸν καὶ νὰ παιδευθοῦν οἱ κακοῦργοι. Ἄλλ' οἱ Εὐρωπαῖοι κόνσολοι καὶ πραγματευταῖ, φοβηθέντες μήπως ἔλθῃ ὁ κόμης Ἀλέξιος Ὁρλώφ μὲ τὸν στόλον εἰς τὴν Σμύρνην ἔστειλαν τῇ 5' τοῦ Αὐγούστου τὸν Ἐγγλέζον Βαλεντῖνον Οὐμφρίζ μὲ γράμματα πρὸς τὸν Ὁρλώφ παρακαλοῦντές τον νὰ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν Σμύρνην· ἦτο τότε εἰς τὴν Αἴημον· ἐδόθησαν τὰ γράμματα τῷ Ὁρλώφ καὶ ἐδέχθη τὴν παράκλησιν τῶν κονσόλων, καὶ πολλοὺς Τούρκους αἰχμαλωτισθέντας ἠλευθέρωσεν ὁ Ὁρλώφ διὰ νὰ μὴ ἐνοχλήσουν τοὺς ἐν τῇ Σμύρνῃ Χριστιανούς οἱ ἐντόπιοι Τούρκοι.

Ὡς τόσον ὄντας ἔτοιμος νὰ παραδώσῃ τὴν Αἴημον ὁ μουχαφίζης ἀφοῦ ὑπέγραψε καὶ τὴν συμφωνίαν, παρ' ἐλπίδα ἔφθασε στράτευμα τούρκικον ὑπὸ τῷ Τζεζαερίῳ Χασάν-πασσᾷ, διαπλεύσαντι ἀπὸ τὴν ἀντικρὺ ξηρὰν μὲ μικρὰ πλευσίματα. Οἱ Ροῦσσοι μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς συμφωνίας τελειωθείσης διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ κάστρου καὶ ὑπογραφείσης, εἶχαν σηκώσει ἀπὸ τὴν ξηρὰν καὶ τηλεβόλους καὶ στρατιώτας καὶ τὰ ἔβαλαν εἰς τὰ καράβια, καὶ μὴ νομίσαντες ὠφέλιμον τὸ νὰ τὰ ἐβγάλουν νὰ ξαναπολεμήσουν παρεχώρησαν τὴν Αἴημον εἰς τὸν Χασάν-πασσᾶν καὶ ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Πάρον, σκοπῶ τοῦ παραχειμᾶσαι μὲ τὰ περισσότερα καράβια, καὶ τινὰ καράβια μαζὴ μὲ τὸν κόμητα Ἀλέξιον Ὁρλώφ ἀπῆλθον εἰς τὴν Λιβόρνον.

Θνήσκει μὲ πανώλην ὁ πειζαδὲς καὶ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Μιχαὴλ Ρακοβιζίτς, καὶ ὁ βεζίρης Χαλλήλ-πασσᾶς μεταπέμπεται ἀπὸ τὴν Πόλιν τὸν γέροντα Σκαρλάτον Καρατζᾶν καὶ τὸν κάμνει Δραγομάνον.

Καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς τῇ 7' τοῦ Δεκεμβρίου ὁ βεζίρης Αἰδᾶζ-πασσαζαδὲς Χαλλήλ-πασσᾶς, καὶ ἔγινε βεζίρης τῇ 7' τοῦ Δεκεμβρίου ὁ Πόσνα βαλίσσης Σιλιχτάρ Μεχμέτ-πασσᾶς, ἐπονομασθεὶς Δανατζής, καὶ ἦλθε παραχειμᾶσαι εἰς τὸ Παπάδαγι.

Στράτευμα ρουσσικὸν περὶ τὰ τέλη τοῦ Δεκεμβρίου ἀπελθὼν εἰς τὴν Κραγιόβαν καταπολεμεῖ τὸν Μανόλην μὲ τοὺς συμμάχους του Βιδινλήδες, ὅστις φυγὼν καὶ μὴ δυνηθεὶς διαπλεῦσαι τὸν Δούναβιν καὶ καταντῆσαι εἰς τὸ Βιδίνι κατέφυγεν εἰς τὴν Ἑρδελίαν. Παρατηρητέον ὅτι εὐθὺς ὅπου ἔφθασεν εἰς Βουκουρέστι τάχατες ἡγεμὼν ἔγραψεν εἰς τὴν Πόλιν καὶ διώρισε καπικεχαγιάδες του τὸν Ἀντίοχον Μουρούζην, τὸν Πιπίαν γαμβρὸν τοῦ Ἀντιόχου καὶ ἐξάδελφόν του καὶ τὸν Γιάνκον τζεράχην, υἱὸν τοῦ τζεράχῃ Ἀναστασίου. Ἄλλ' ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς δὲν ἄφησε νὰ ἐνεργηθῇ αὐτὸ τὸ καπικεχαγιαλίκι, ὅπου θέλει νὰ εἰπῇ ὅτι δὲν ἐδέχθη τὸ πειλίκι αὐτὸ τοῦ Μανόλη. Τέλος περάσας τὸν Δούναβιν, εἰς τὸ Βελιγράδι κατήντησε τὸν ἐξῆς χρόνον, καὶ δόλες εἰδῆσιν τοῦ ἐρχομοῦ του τῷ βεζίρῃ Σιλιχτάρ Μεχμέτ-πασσᾷ μὲ τὸν καπικεχαγιαῖν του Γεώργιον Μάνον, υἱὸν τοῦ ἱατροῦ Μιχαὴλ Μάνου, προσετάγη διάγειν ἐν τῇ Νικοπόλει, ὅπου καὶ ἐκάθητο ἕως ὅπου ἔγινεν ἡ ἀγάπη.

Ἔτει σωτηρίῳ 1771.

Στρατολογία μεγίστη ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας τῆς Εὐρώπης παρ' ὅλον τὸν χειμῶνα διὰ τὸ ἐξῆς θέρος.

Ὁ σύμμαχος στόλος τῆς Ἀφρικῆς ἦλθεν εἰς τὰ κάστρα τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ ἠνώθη μὲ τὸν ἐναπολειφθέντα ὀθωμανικὸν στόλον· ἔγινε καὶ καπετάν-πασσᾶς ἀντὶ τοῦ Τζαφέρ-πεη ὁ Τζεζζέρλης Χασάν-πασσᾶς, μέγα κτησάμενος ὄνομα διὰ τὸ εἰς τὴν Ἀἴμνον συμβεβηκὸς, ὅπερ ἦτταν καὶ φυγὴν τῶν Ῥούσσων ἐπωνόμασαν.

Τὸ ἐν τῇ Μολδαβίᾳ Ῥουσικὸν στρατιωτικὸν ἄρχησε νὰ κινῆται Μαρτίου τῇ κβ'. Ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Δελίαν διὰ αὐτὸν τὸν χρόνον 55 χιλ. καὶ πεντακόσια κοιλὰ βρώμι, 3 χιλ. καὶ 84 κοιλὰ σιτάρι.

Εἰς τὸ Πετερπούργον τὸν παρελθόντα χρόνον ἐγεννήθησαν ἄνθρωποι 4,919, ἀπέθανον 4,311, ἔγνημαν 1187.

Ὁ Ὀλιτζ' ἐφορμήσας εἰς τὸ Γκιργκισβον, Φεβρουαρίου ιη', ἀπῆντης 10 χιλ. Τούρκων, τοὺς κατεπολέμησε καὶ ὑπέταξε καὶ τὰ μετερίζιά τους· παραταθέντος τοῦ πολέμου ὥρας τρεῖς ἐφονεύθησαν Τούρκοι ὡς 4,000 ἔξω ἀπὸ τοὺς πνιγέντας· εἴτα ἐπολέμησε τὸ κάστρον καὶ ἔκαυσε τὸν τζερχανέν τους, καὶ μετὰ ἐπτά ἡμέρας πολέμου παρεδόθη ὁ ἐν αὐτῷ Σουλεϊμάν-πασσᾶς, καὶ ἀφῆκε τοὺς Τούρκους ὁ Ὀλιτζ' ν' ἀναχωρήσουν· εὑρεν εἰς τὸ κάστρον 62 τόπια καὶ δύο μορτάρια καὶ πολλὸν ζαχιρὲν καὶ τζερχανέν.

Ἐκράχθη ὁ Ἐλφιστων εἰς τὸ Πετερπούργον, Μαρτίου ιθ', νὰ ἀπολογηθῇ εἰς τὴν κατηγορίαν ὅπου τὸν ἔκαμαν τὸ ὅτι κατέλιπε τὴν φύλαξιν τοῦ διορισθέντος αὐτῷ τόπου, καὶ διὰ τοῦτο ἐπέρασαν εἰς τὰ κάστρα τοῦ Ἑλλησπόντου πολλὰ πλευσίματα μὲ ζαχιρὲν διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ τοῦ ὅτι δὲν ἐμπόδισε τὴν ἐφοδὸν τοῦ Τζεζζέρλη Χασάν-πασσᾶ μὲ μικρὰ πλευσίματα εἰς τὴν Ἀἴμνον, ὅπου αὐτὸς ἔχασε καὶ τὸ βασιλικὸν καράβι ὅ-που τοῦ ἐνεπιστεύθη.

Ὁ Βείσμαν ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ Ἰσμαήλι εἰς τὴν Τούλτζαν, τῇ ιβ' Μαρτίου, μὲ 720 γρενατιέρους καὶ 30 τοπτζῆδες· ἦτον ἐκεῖ 5,000 πολεμισταὶ ὑπὸ τῷ Σαμσοντζῆ-πασσᾶ καὶ Ἀρναούτ-πασσᾶ· ἐφονεύθησαν ὑπὲρ τοὺς 500· ἔγινε καὶ πόλεμος καὶ ναυμαχία, καὶ νικητῆς ἐγύρισεν εἰς τὸ Ἰσμαήλι μὲ λεηλασίαν, καὶ τηλεβόλους 29, καὶ αἰχμαλώτους 51· ἔκαυσαν 8 πλευσίματα τουρκικὰ καὶ εἰς ἄλλα 15 ἔβαλαν τοὺς Πογδάνους καὶ Ῥωμαίους μὲ τὰς φαρμαλίας των ὅπου κατῴκουν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν καὶ τοὺς μετέκισαν εἰς τὸ Ἰσμαήλι, Μαρτίου γ'.

Ὁ αὐτὸς Βείσμαν, τῇ γ' τοῦ Ἀπριλίου, ἐξαναπέρασεν εἰς τὴν Τούλτζαν μὲ 1,400 γρενατιέρους, 40 τοπτζῆδες καὶ 200 τουφεκτζῆδες καὶ δύο τηλεβόλους, καὶ καταλαβὼν τὴν Ἰσάκτζαν, ἔγινε πόλεμος σφοδρὸς μὲ πολλὴν αἱματορροσίαν· ἀλλὰ καταπολεμηθέντες οἱ Τούρκοι ἔξω, ὥρμησεν ὁ Βείσμαν καὶ μέσα εἰς τὴν Ἰσάκτζαν, καὶ εἰσε καταπολεμήσας τοὺς Τούρκους κατέκαυσε καὶ τὰς ἐκεῖσε μεγίστας ἀποθήκας καὶ πολλὰ καντζαπάσια καὶ ἄλλα πλευσίματα· εἴτα ἐγύρισεν εἰς τὸ Ἰσμαήλι ἀπαγαγὼν ὅκτω τηλεβόλους,

—1771

ἀφοῦ ἐκάρφωσε τὰς λοιπὰς τὰς εἰς τὴν Ἰσάκτζαν καταλειφθείσας, ἐν κἀτερῶν μὲ πέντε τηλεβόλους, δύο καντζαπάσια, δεκατρεῖς σάϊκαις, δεκαεπτά πλευσίματα μικρά, ὀγδόντα ἐξ αἰχμαλώτους Τούρκους καὶ Ἀρμενίους καὶ τριάντα Βουλγάρους, καὶ πολλὰς φαμελίας Μολδάδων καὶ Ἀρμενίων. Ὁ Δαχιστανλὴ Μεχμέτ-Ἀλῆ-πασσᾶς τριῶν τουγιῶν καὶ ὁ Ἀρναούτ Μεχμέτ-πασσᾶς δύο τουγιῶν, εἶχον τρεῖς χιλ. στρατεύμα ἱππικόν, καὶ 1,500 γιαννιτζάρους, Ἀρδανίτας ὑπὲρ τοὺς πεντακοσίους καὶ Ποσνάκους ὑπὲρ τοὺς 350, καὶ 800 κατοικητὰς ὀπλοφόρους Τούρκους καὶ Ἀρμενίους. Εἰς τὰς ἀποθήκας εὐρέθησαν τζουβάλια μεγάλα παξιμάδι 3,200 καὶ 8,000 κοιλὰ ἀλεῦρι καὶ 6,000 κοιλὰ σιτάρει καὶ 4,500 κοιλὰ κριθάρι καὶ 5,000 κοιλὰ κεχρί καὶ 3,500 κοιλὰ ἄλας· παλαμάρια χονδρά ὑπὲρ τὰς 3,000 ὀργυιάς καὶ 2,400 μεγάλα τζαδίρια μὲ τὰ ἀκόλουθά τους· ἡ φθορὰ τῶν ἐχθρῶν ἐστάθηκε μεγίστη, τόσον εἰς τὸ ἱππικόν ὅσον εἰς τὸ πεζικόν· ἀπὸ τοὺς Ῥούσους ἐφρονεύθησαν 14 ἄνθρωποι καὶ 82 πληγωμένοι.

Ὁ σουλτάνος Μαζζούτ-Γκιράις, τῇ κ' τοῦ Μαΐου, ἐφώρμησε κατὰ τῶν Ῥούσων ἐστρατοπεδευμένων εἰς τὸ Κοῦλε· ὁ Ῥεπνὶν ἀφείς εἰς τὸ Ῥουστζούκι καὶ εἰς τὸ Γκιργκιόβον 1,000 ἀνθρώπους ἐφώρμησε κατὰ τοῦ σουλτάνου· οἱ Τούρκοι ὅπου εἶχον στρατόπεδον ἀντικρὺ τοῦ Γκιργκιόβου, ἐξ αἰτίας λογομαχίας ὅπου ἠκολούθησε μεταξὺ ἐνὸς Καζάκου καὶ ἐνὸς Τούρκου εἰς μίαν τῶν πλησιοχώρων νήσων ἔτρεξαν πολλοὶ Τούρκοι ἀπὸ τὸ στρατόπεδον εἰς τὸ Γκιργκιόβον καὶ ἤρπασαν τὸ σενδούκι καὶ τὰ πράγματα τοῦ Ῥεπνὶν· βιασθέντες ἀπὸ τὴν φωτιάν τῶν εἰς τὸ κάστρον τηλεβόλων ἔφυγον μὲ αὐτὰ τὰ λάφυρα· ἀλλ' ἐπελθόντες μὲ τὸν σερασκέρην δέκα χιλ. Τούρκοι καὶ λαθόντες παρὰ τῶν συνωμοτῶν Δέχων τοπτζήδες, καὶ κομίσαντες καὶ τηλεβόλους ἀπὸ τὴν Νικέπολιν, ἀρχησαν νά πολεμοῦν τὸ κάστρον τοῦ Γκιργκιόβου, καὶ μετὰ πολλὰ παρεδόθη τὸ κάστρον τῇ κθ' τοῦ Μαΐου· ἐφρονεύθησαν εἰς τὸν πόλεμον 200 Ῥούσσοι καὶ ὀλιγώτεροι Τούρκοι καὶ οὐδεὶς Λέχος. Ὡς τόσον ὁ Ῥεπνὶν ἀφοῦ ἐνικήθη εἰς τὸ Κοῦλε καὶ ἔχασεν ἐκεῖ 5,000 στρατιωτῶν ἤρχετο πρὸς βοήθειαν τοῦ Γκιργκιόβου. Τοῦτο γινόντες οἱ Τούρκοι, ἐφώρμησαν κατ' αὐτοῦ, ἔχοντες 4,000 πολεμιστῶν, οἵτινες ἡττηθέντες ἔφυγον εἰς τὸ Βουκουρέστι.

Οἱ Ῥούσσοι ὤρμησαν πάλιν εἰς τὴν Τούλτζαν ἀλλ' οὐδὲν διεπράξαντο, μάλιστα ἐφρονεύθησαν καὶ 3,000 αὐτῶν, καὶ ἐβούλησαν καὶ σάϊκαις τῶν, καὶ ἐδιώχθησαν καὶ ἀπὸ τὴν νήσον τὴν παρὰ τῇ Τούλτζᾳ, ἀπὸ τὴν ὅποιαν ἐμπόδιζον μέχρι τοῦδε τὴν διάπλευσιν καὶ δοσοληψίαν τῶν Τούρκων ἀπὸ Δουνάβειος εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον.

Ὁ Ποτέμκιν ἐδυνάμωσε τὰ Ῥουσσικὰ στρατεύματα ὅπου ἦτον εἰς τὸ Κοῦλε, θ' οἱ Βλάχοι ὀνομάζουσι Τοῦρνο, καὶ διαπλεύσας τὸν Δούναβιν ἐπῆρε 14 πλευσίματα, ὧν τὰ δύο ἦσαν γεμάτα ζαχινέν, καὶ 100 μικρὰ πλευσίματα· ἔκαυσε σάϊκαις 17 καὶ μετώκισεν ἀπὸ τὴν Τουρκίαν εἰς τὰ χῶματα τῆς Βλαχίας 2,620 κατοικητὰς Χριστιανούς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας. Ὁ Καντεμίρης εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ἠνδραγάθησε.

Τῇ ς' τοῦ Ἰουνίου ἐπολέμησαν οἱ Ῥούσσοι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ὀλτου μὲ

4,000 Τούρκους· πολεμήσαντες ἐφονεύθησαν Τούρκοι 300 παρὰ τοὺς εἰς τὸν Ὀλτον πνιγέντας καὶ ἐζωγρήθησαν 22· Ροῦσσοι ἐφονεύθησαν 39 καὶ ἐπληγώθησαν 32. Καὶ εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ἠνδραγάθησε πάλιν ὁ Καν-τεμὴρης.

Ἐδόθησαν στρατεύματα τῷ Ῥεπνὶν καὶ ἦλθε νὰ πολεμήσῃ τὸ Κούλε, ἄλλως Τούρνο· ἦσαν ἔνδον τοῦ κάστρου πολεμισταὶ 3,000· ἦν δὲ ἐκεῖ καὶ ὁ Ποτέμκιν· ἐφάνη ἀδύνατος ἡ πολιορκία τοῦ Τούρνου διὰ τὴν τοποθεσίαν, ὅθεν ὁ Ποτέμκιν ἐπολέμησε τοὺς Τούρκους, παμπληθεῖς ὄντας μὲ εὐαρίθμους, καὶ εἰς τὴν Σλοποζίαν ἐφορμήσαντας· ὁ Ῥεπνὶν δὲν εὐτύχησεν εἰς τὴν Σούρσαν παραδοθεῖσαν ἥδη τοῖς Τούρκοις.

Ὁ Δολγορούκης, στρατηγὸς τοῦ δευτέρου ρουσσικοῦ στρατεύματος, φθάσας εἰς τὸ Πρεκόπι τῇ α' τοῦ Ἰουνίου εὗρεν ἐκεῖ στρατοῦ 50,000· Ταρτάρους καὶ 7,000 Τούρκους, ὑπὸ στρατηγῷ τῷ χάνῃ Σελίμ-Γκιράδῃ· πολέμου συγκροτηθέντος ἐτράπησαν εἰς φυγὴν οἱ Ὀθωμανοί, καὶ ἐπῆραν οἱ Ροῦσσοι ἀπὸ τὸ στρατόπεδον τῶν Τούρκων τηλεβόλους 40 καὶ παροῦτι ἱκανόν. Εἴτα γενομένης ἐφόδου εἰς τὸ κάστρον Πρεκόπι, καὶ μετὰ πολλοὺς πολέμους, παρεδόθη τῇ δ' τοῦ Ἰουλίου· οἱ ἀναχωρήσαντες πολεμισταὶ ἦσαν 871· εὐρέθησαν εἰς τὸ κάστρον τηλεβόλοι πακιρένιοι 74 καὶ σιδηροὶ 56 καὶ δέκα μορτάρια· ἐφονεύθησαν ἐκ τῶν Ροῦσσων ἄνθρωποι 25 καὶ ἐπληγώθησαν ἄνθρωποι 135· Τούρκοι ἐφονεύθησαν 1,200. Εἰς τὰς γραμμάς τοῦ στρατοπέδου εὗρον οἱ Ροῦσσοι τηλεβόλους προύντζινοὺς 12 καὶ 23 σιδηροὺς· ὁ Σελίμ-Γκιράς εἰς τὴν δεφένδουσιν τῶν γραμμῶν ἦτοι μετεριζίων εἶχε στρατὸν τούρκικον 7 χιλιάδας καὶ Ταρτάρων 55 χιλιάδας.

Ἀφοῦ ἔμαθον οἱ Τούρκοι ὅτι ὁ Ῥεπνὶν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν κάμπον τοῦ Τούρνου διὰ νὰ βοηθήσῃ τὴν Σούρσαν, εὐθύς ἀπὸ τὴν Νικόπολιν ἐπέρασαν εἰς τὸ Τούρνο τῇ ις' τοῦ Μαΐου μὲ ἱππικὸν καὶ πεζικόν· τοὺς πολεμεῖ λοιπὸν ὁ Ποτέμκιν δραστηρίως, τοὺς νικᾷ καὶ τοὺς φυγαδεύει· ἦσαν τὸ πεζικὸν 7,000 καὶ τὸ ἱππικὸν 6,000· ἐφονεύθησαν 600.

Ἀνεχώρησεν εἴτα καὶ ὁ Ποτέμκιν διὰ τὸ Βουκουρέστι, καθὼς καὶ ὁ Ῥεπνὶν ἀπὸ τὴν Σούρσαν, καὶ ἀνταμώθησαν καὶ οἱ δύο μὲ τὸ στρατιωτικόν τους εἰς τὸ Βουκουρέστι· συγκροτεῖται πόλεμος μὲ τοὺς Τούρκους ὅπου ἦλθον ἀπὸ τὴν Σούρσαν· ἡττώνται οἱ Ὀθωμανοὶ καὶ φεύγουν μὴ δυνηθέντες ἀντέχειν εἰς τὴν φωτιάν τῶν Μοσχόβων· ἐφονεύθησαν 500 καὶ ἡχμαλωτίσθησαν 21· εἶχον σερασκέρην τους τὸν Ἀχμέτ-πασσᾶν, ἡγεμονεύσαντα εἰς τὴν Ἀραβίαν· ἐκ τῶν Ροῦσσων ἐφονεύθησαν 41 καὶ ἐπληγώθησαν 104.

Εἰς καιρὸν ὅπου οἱ Τούρκοι ἀναχωρήσαντες ἀπὸ τὴν Σούρσαν ὤρμησαν, ὡς εἴρηται, εἰς τὸ Βουκουρέστι, ἐνταῦτῳ ἄλλο σῶμα τούρκικον 4,000 ἱππικοῦ καὶ πεζικοῦ ἀπὸ τὸ Τορτοκάϊ διαπλεῦσαν τὸν Δούναβιν εἰς τὴν Ὀλτένιζαν ἐφόρμησε κατὰ τῆς ἐπαρχίας τῆς μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἀρτζές καὶ Γιαλομίτζας καὶ Νεγχοέστι. Ὁ γκενεράλ Ρεβσκή ἐστάλη εἰς βοήθειαν τοῦ ἐκεῖσε διωρισμένου κολονέλου Πόνελμαν, καὶ φθάσας εἰς καιρὸν, τοὺς κατεπολέμησαν καὶ φυγόντας τοὺς ἐδίωξαν μέχρι τοῦ Δουνάβεως· ἐφονεύθησαν Τούρκοι 250 καὶ ἡχμαλωτίσθησαν 59· τοὺς ἐπῆραν οἱ Ροῦσσοι δύο

τηλεβόλους και δύο ομάδας με γκιουλέδες, και ένα βαρέλι παροῦτι· ἀπὸ τοὺς 'Ρούσσους ἐφονεύθησαν 12 και ἐπληρώθησαν δύο.

Εἰς τὸ 'Οπιλέστι οἱ Τούρκοι ὁρμήσαντες εἰς τὰ ἀγῶγια τῶν καραπιναλῆδων ἤρπασαν ἵππους 21 και ἀμάξας 23 φορτωμένας με παξιμάδι· ἀλλὰ διώξαντες αὐτοὺς οἱ λοιποὶ καραπιναλῆδες τοῦ αὐτοῦ τάγματος 'Ιγγερμαλάνδ ἐφόνευσαν 120 τῶν ἀρπασάντων αὐτῶν ὅπου και φεύγοντες δεφενδεύοντο, φονευθέντων και ἐκ τῶν 'Ρούσσω 44 ἀνδρῶν και ἐπτὰ τραυματισθέντων.

Διέπλευσε τὸ τρίτον εἰς τὴν Τούλτζαν ὁ Βέϊσμαν, κατεπολέμησεν 8,000 Τούρκους, ἔκαυσε πολλὰς ἀμάξας και πλοῖα, ὧν τινα ἔφερεν· ἐφονεύθησαν Τούρκοι 1,000· και ἤχμαλωτίσθησαν 100· ἐκ τῶν 'Ρούσσω ἐφονεύθησαν 124, και ἐτραυματίσθησαν 300.

᾽Ορμησαν οἱ 'Ρούσοι τῇ γ' τοῦ 'Ιουνίου εἰς τὸ κάστρον Ἀραπάτ και πολεμήσαντες διεξοδικῶς τὸ ὑπέταξαν. Οἱ ἐπτακόσιοι φυγάδες Τάρταροι και ἄλλοι 500 ἐλθόντες ἀπὸ τὸν Καφᾶν πρὸς βοήθειαν αὐτοῦ τοῦ κάστρου ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὸ ἱππικὸν τῶν 'Ρούσσω, ὅφ' οὗ και πολλοὶ ἤχμαλωτίσθησαν και 400 ἐσκοτώθησαν· μέσα εἰς τὸ κάστρον ἐφονεύθησαν 300, ὄντες ὅλοι 500· ἐκ τῶν 'Ρούσσω ἐφονεύθησαν 12 και ἐτραυματίσθησαν 33· εὗρον οἱ 'Ρούσοι 50 τηλεβόλους με τὰ χρειώδη τους και προζωάρκεια· ἐκυρίευσαν και τὸ στρατόπεδον, εἴτα ὑπέταξαν οἱ 'Ρούσοι και τὸ Κεσλῶφ τῇ ια' 'Ιουνίου και ἤχμαλώτισαν 20 Τούρκους και ἐκυρίευσαν και τηλεβόλους 3.

᾽Ορμησεν ὕστερον ὁ Δολγορούκης τῇ ιη' 'Ιουνίου εἰς τὸν Καφᾶν, ὅπου ἦσαν πολεμισταὶ Τούρκοι 30 χιλ. με τὸν σερασκέρην οὗτζ-τουίλου 'Ιπραήμ-πασσᾶν και ἐπρόσμεναν νὰ ἐλθουν εἰς βοήθειαν ἄλλαι 20,000 στρατιωτῶν· ἦσαν και γαλιόνια εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς βοήθειαν τοῦ Καφᾶ διὰ νὰ ῥίπτουν τὰς τηλεβόλους ἐναντίον τῶν 'Ρούσσω. Ἦρξατο λοιπὸν ὁ πόλεμος και ἐν ταύτῳ ἐρρίπτοντο και πόμπαις κατὰ τῶν Τούρκων· και μετὰ σφοδρὸν πόλεμον και διεξοδικὸν μὴ δυνάμενοι πλέον οἱ Τούρκοι νὰ ἀντέχουν εἰς τὴν φωτιάν τῶν 'Ρούσσω ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, εἴτα ἐδιώχθησαν και κατετροπώθησαν και ἐκεῖνοι ὅπου ἐπολεμοῦσαν εἰς τὰ μετερίζια τοῦ στρατοπέδου· ἐφυγαδεύθησαν ἀπὸ ταῖς πόμπαις και αἱ πολεμικαὶ νῆες· οἱ ἡττηθέντες φεύγοντες εἰς τὰ βουνά, τοὺς ἐδίωκον οἱ 'Ρούσοι, ἀλλ' ἐπιγενομένης νυκτὸς δὲν ἐζωγρήθησαν· ὁ σερασκὲρ 'Ιπραήμ-πασσᾶς καταφυγὼν εἰς τὸ κάστρον, μὴ ἠμπορῶντας πλέον νὰ ὑποφέρῃ τὴν βλάβην τῶν τηλεβόλων, ἔστειλε γράμμα με ἓνα ὀφφικιάλιον λέγωντάς πῶς παραδίδει τὸ κάστρον· τὸν ἀπεκρίθησαν πῶς τὸν ἀφίνουν τὴν ζωὴν του και τὰ πράγματά του, ἐλθὼν οὖν ἔδωκε τῷ Δολγορούκῃ τὸ σπαθί του, ὑποσχόμενος νὰ μὴν πολεμήσῃ πλέον κατὰ τῶν 'Ρούσσω. Βίσηλθεν οὖν ὁ Δολγορούκης εἰς τὸν Καφᾶν και δὲν ἠνωχλήθη τινας τῶν κατοικητῶν· ἐφονεύθησαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον 3,500 Τούρκοι ἐκτὸς τῶν πνιγέντων εἰς τὴν θάλασσαν και τῶν ἀπὸ τὰς τηλεβόλους φονευθέντων φεύγοντας, ἐβλάβηθησαν δε καθ' ὑπερβολὴν και αἱ ὀθωμανικαὶ νῆες. Εἰς τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον εὗρον οἱ 'Ρούσοι σκηνάς

2,000 καὶ τηλεβόλους 30· ὁ γιαννιτζάρ-άγᾶς Σαῦτ-Όμὲρ-άγᾶς καὶ ὁ καδὶς καὶ 200 ὀφφικιάλιοι καὶ πολεμισταὶ ἡχμαλωτίσθησαν ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ πολλὰς ἡμέρας ἔφερον αἰχμαλώτους ἀπὸ τοὺς φυγάδας ὑπὲρ τοὺς 700· ἐτραυματίσθησαν ἀπὸ τοὺς Ῥούσσους 55 ὀφφικιάλιοι καὶ σολδάτοι.

Τῇ κα' Ιουνίου ὤρμησαν οἱ Ῥούσσοι εἰς τὸ Γκέρτζι· δὲν ᾔφρασαν στράτευμα Τούρκων, καὶ ὁ Ἀπαζᾶ-πασσᾶς μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Καφᾶ ἔφυγε διὰ θαλάσσης. Εἶτα ἀπελθόντες οἱ Ῥούσσοι ὑπέταξαν καὶ τὸ Γενί-καλέ· εὗρον ἐκεῖ 66 τηλεβόλους, μορτάρια 5, ὑπέρπολλας πάλας καὶ βόλια τουφεκιῶν, καὶ παροῦτι καντάρια 1,500· καὶ ὁ Καφᾶς καὶ τὸ Γενί-καλέ ἔχει βαρούσια μὲ πολλὰ ὀσπίτια ἀκατοίκητα, ἀλλ' εἰς τὸ βαρούσι τοῦ Γενί-καλέ εὐρέθησαν 24 Τούρκοι, 20 Ῥωμαῖοι καὶ 20 Ἀρμένιοι μὲ τὰς φαμελίας των. Ὁ δὲ ἐν τῷ Γενί-καλέ Ἀπαζᾶ-πασσᾶς μὲ τὸ στρατιωτικόν του εὐθὺς μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Καφᾶ ἐπιβάντες νηὸς ἐπέρασαν εἰς τὴν ἀντικρινὴν Ἀσίαν.

Ἀρβανῖται εἰσελθόντες εἰς τὸν Μωρέαν τάχα διὰ νὰ διώξουν τοὺς Ῥούσσους ἔκαμναν πολλὰ κακὰ καὶ φόνους· ὅθεν φοβηθέντες οἱ ἀρχιερεῖς τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς των ἔφυγον εἰς τὴν Ζάκυνθον. Ὁ Μουσούνογλου διορισθεὶς πασσᾶς εἰς τὸν Μωρέαν ἔγραψε τὴν φυγὴν τῶν ἀρχιερέων· ὅθεν ἐπροστάχθη ὁ Θεοδόσιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως νὰ κάμῃ ἄλλους καὶ νὰ στείλῃ, ὃ καὶ ἐγένετο, ἐκ τῶν ἐφημερίων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας χειροτονήσας καὶ Παλαιῶν Πατρῶν, καὶ Ναυπλίου, καὶ Χριστιανουπόλεως καὶ Ὠλένης καὶ Ακαδαμονίας κτλ.

Ἐφορμᾷ πάλιν ὁ Βεΐσμαν εἰς τὴν Τούλτζαν καὶ ὑποτάσσει τὸ πρὸ τοῦ κάστρου ὀθωμανικὸν στρατόπεδον καὶ καταπολεμεῖ τρεῖς τοὺς Τούρκους ὁποῦ πολυπληθεῖς ἔπεμπεν ὁ βεζίρης ἀπὸ τὴν Ἰσάκτζαν πρὸς βοήθειαν τῆς Τούλτζας, καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἀδιακόπου πολέμου ἐπιστρέφει εἰς τὸ Ἰσμαήλι· ὁ ὀθωμανικὸς στρατὸς εἶχε προεστώτας τὸν οὐτζ-τουῖλου Ἀχμέτ-πασσᾶν καὶ τὸν ἐκί-τουῖλου Μεχμέτ-πασσᾶν· ἦσαν ἐν αὐτῷ γιαννιτζάροι 3,000, ἱππεῖς 1,800, ναυμαχοῦντες 6,400, ἔξω ἀπὸ ἐκείνους ὁποῦ ἐπέμφθησαν τρεῖς ἀπὸ τὸν βεζίρην πρὸς βοήθειαν τῆς Τούλτζας· ἐφρονεύθησαν ὀθωμανοὶ πολεμισταὶ ὑπὲρ τοὺς 1,000 καὶ ἡχμαλωτίσθησαν 106· λάφυρα ἐπῆρεν ὁ Βεΐσμαν ὀκτὼ τηλεβόλους μετεριζίων καὶ 34 τῶν νηῶν, πλευσίματα 43 διαφόρου μεγέθους, φωκονῶ (fauconneaux) 32· ἐκ τῶν Ῥούσσων ἐφρονεύθησαν ἄνθρωποι 67 καὶ ἐτραυματίσθησαν 302.

Ὁ Βεΐσμαν ἐξελθὼν εἰς λεηλασίαν τῆς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως τῆς μετὰ τὴν Τούλτζαν τῇ ζ' τοῦ Ἰουλίου εὗρε στρατόπεδον τουρκικόν, ὅπερ καταπολεμήσας ἐπῆρε τὰς 5 σιδηρᾶς τηλεβόλους του· εἶτα πολεμῆναι καὶ ἄλλο στρατόπεδον, ὅπου εὗρεν ἀποθήκην μὲ πολλὰ προζωάρκεια, τρία σενδούκια παροῦτι καὶ ζῶα πολλὰ, γχιουλές καὶ τόπια οὐτιδανὰ, ἀπερ καρφώσας ἔρριψεν εἰς τὸν ποταμόν· εἶτα κοντὰ εἰς τὸ πογάζι τοῦ Δουνάβεως εὗρε στρατὸν ὀθωμανικόν μὲ δύο τηλεβόλους· πολεμήσας τοὺς ἐφυγάδευσεν. Εἶτα ἀπαντᾷ καὶ ἄλλο στράτευμα ἐλθὼν ἀπὸ τὸ Παπάδαγι· γίνεται πόλεμος πεισματώδης, ἀλλὰ καὶ ὥς, καταπολεμηθέντες ἐφυγαδεύθησαν ὑπὸ τῶν Ῥούσσων. Εἶτα ἦλθε καὶ ἄλλο στράτευμα ἀπὸ τὸ Παπάδαγι, ἐγίνετο πόλε-

μος σφοδρὸς καὶ μετεχειρίσθησαν καὶ πολλὴν φωτιάν τουφεκίων καὶ τηλεβόλων, ἀλλὰ καὶ ὡς, ἡττηθέντες ἐτράπησαν εἰς φυγὴν. Εἶτα μετὰ καὶ ἄλλον πόλεμον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ νίκην, ἐπαῆλθεν εἰς τὸ Ἰσμαήλι· εἰς αὐτοὺς τοὺς πολέμους ἐφονεύθησαν πολλοὶ Τοῦρκοι, ἐκ τῶν Ῥούσσων ἐφονεύθησαν 13 καὶ ἐτραυματίσθησαν 36.

Τῇ ζ' Ὀκτωβρίου ὁ Βείσμαν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ Ἰσμαήλι διὰ τὴν Τούλτζαν· φθάσας καταπολεμεῖ τὸ περὶ αὐτὸ στρατόπεδον τῶν Τούρκων· ἦσαν πολεμισταὶ Τοῦρκοι 25,000· μετὰ σφοδρὸν πόλεμον ἡττηθέντες καὶ φυγόντες εὐρέθησαν εἰς τὸ στρατόπεδον τηλεβόλοι 36· τοὺς φυγάδας διώκοντες οἱ Κοζάκοι ἐφόνευσαν 40 καὶ ἐξώγησαν 7 καὶ ἐπῆραν καὶ δύο τηλεβόλους τῶν· εἶτα ἐάλω τὸ κάστρον τῆς Τούλτζας καὶ ἐκρημνίσθη παρὰ τοῦ Βείσμαν, καὶ ἡ πόλις ἠφανίσθη, ἀφ' οὗ ἐκόμισαν ἕξω ὅλας τὰς ζωτροφίας, τηλεβόλους καὶ 24 σενδούκια παροῦτι, καὶ ἐγέμισαν καὶ τὰ μετερίτζια, ἤτοι τοὺς λάκους τῶν μετ' ἡμᾶς. Εἶτα κινᾷ διὰ τὸ Παπάδαγι· πλησιάσας εἶδε τὸ μέγιστον στρατόπεδον τῶν Ὀθωμανῶν ἐπὶ πέντε λόφων· Τοῦρκοι 2,000 τὸν ἀπῆντησαν διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν πρόοδον εἰς τὰ πρόσω· τοὺς ἐδίωξε καὶ ἤρξαντο τρέχειν διὰ νὰ φθάσουν τὸ στρατόπεδον· ἔσυραν οἱ Τοῦρκοι φοβερά τόπια κατὰ τοῦ Βείσμαν ἀπὸ πολλὰ μέρη· ἀλλὰ τὰ τόπια τῶν Ῥούσσων ἔκαμαν βουβὰ τὰ τῶν Ὀθωμανῶν, εἰς τὸν τρόπον ὅπου ἀπὸ τὰς 5,000 στρατοῦ ὅπου ἦσαν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Τούρκων ἔφυγον οἱ πλείους, χωρὶς νὰ ἀκούουν τὰς συμβουλὰς ἢ προσταγὰς ἢ ὑποσχέσεις τοῦ βεζίρη· ὅθεν ἀπελπισθεὶς ἔστειλε τὸ σαντζάκ-σερίφι καὶ τὸν χάζνεν εἰς τὸ Χατζόγλου-Παζαρτζίκι, καὶ αὐτὸς ἔμεινεν εἰς τὸ στρατόπεδον μετ' ὀκτὼ χιλιάδας στρατοῦ· ἀλλ' ἐν τούτοις φθάσας ἐν τῷ φεύγειν τῶν Ὀθωμανῶν ὁ Βείσμαν διώρισε στρατὸν νὰ κυριεύσῃ τὰς ἐν τῷ στρατοπέδῳ τηλεβόλους καὶ ἄλλον νὰ καταδιώκῃ τοὺς φυγάδας· ἔγινε τὸ πρῶτον, καὶ ὁ καταδιώκων ἐφόνευσεν ἐν τῷ διώκειν ὑπὲρ τοὺς 300 καὶ ἐξώγησεν 25. Ὡς τόσον τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀδιακόπου καὶ θανατηφόρου φωτιᾶς τῶν Ῥούσσων καὶ ἡ πολλὴ τους θερμότης ἡ πρὸς τὸ πολεμεῖν φοβερίζωντας τὸν βεζίρην τὴν ἰδίαν αἰχμαλωσίαν, ἔφυγε μετ' ὅν γιαννιτζάρ-άγασή, σιπαχιλάρ-άγασή, ἀραπατζή-πασα, τοπτζήπασα, τζεπετζήπασα καὶ μετ' αὐτοὺς λοιποὺς ρετζάληδες τῆς Πόρτας καὶ τοῦ τεφτερδάρ-καπουσί, καὶ ἕως οὗ νὰ φθάσουν εἰς τὸ Χατζόγλου-Παζαρτζίκι ἐλμιοκτονοῦσαν· ποῦ καφφές; ποῦ φαγητά; ὅπου μόλις κομμάτι παξιμάδι.

Κατακρατήσας οὖν τοῦ στρατοπέδου ὁ Βείσμαν εὗρε τηλεβόλους 48, μορτάρια 15, τζαδίρια 10,000 καὶ παροῦτι καὶ βόλγια καὶ γκιουλέδες ὑπέρπολλα· εἰς τὰ τζαδίρια εὐρέθησαν βούχα καὶ γούνοι καὶ ἄλλα πολύτιμα πράγματα· ἔστειλε μετ' οὐ πολὺ τὸν Κλίτζκα νὰ κατακρατήσῃ τὸ Παπάδαγι· ἐφόνευσεν αὐτὸς 210 Τοῦρκους καὶ αἰχμαλώτευσεν 28· εὗρε τηλεβόλους 8, ἀποθήκας γεμάτας παξιμάδι, σιτάρι, ἀλεύρι, κριθάρι, κεχρί καὶ παντὸς εἶδους ζαχίρην, καὶ τοῦ μιρίου καὶ τοῦ βεζίρη καὶ τῶν ρετζάληδων, χρεώδην πολέμου ὑπέρπολλα καὶ πολλὰ πολύτιμα πράγματα. Μὴ ἔχοντας ὁ Βείσμαν ἀμάξας του νὰ φορτώσῃ τὰ τε ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ τὰ ἐν τῷ

Παπάδαγι τὰ κατέκασεν ὅλα μὲ τελειότητα καὶ μόνον τὰ 48 τόπια ἔσπει-
 λεν εἰς τὴν Τούλτζαν· ὅσοι ἠμπόρεσαν ἐκράτησάν τινα τῶν πολυτίμων πραγ-
 μάτων, τὰ δὲ λοιπὰ μαζὴ μὲ τὰ τοῦ Παπάδαγι κατέκασαν· μαζὴ μὲ τὰ
 48 τόπια καὶ 13 μορτάρια ἀπῆλθον εἰς τὴν Τούλτζαν διὰ τὸ Ἰσμαήλι καὶ
 ὅσοι κατοικηταὶ τοῦ Παπάδαγι ἠθέλησαν νὰ μετοικήσουν.

Τῇ ιγ' τοῦ αὐτοῦ ἐκίνησεν ὁ Βεῖσμαν διὰ τὴν Ἰσάκτζαν· καθ' ὁδὸν πο-
 λεμῆσας ἐφόνευσε 310 Τούρκους καὶ ἠχμαλώτευσεν 81· πλησιάσας εἰς τὴν
 Ἰσάκτζαν τὸν ἐπολέμησαν μὲ τόπια· ὁ ἐκατόνταρχος Βλησέρ ἐφόνευσε 35
 Τούρκους καὶ αἰχμαλώτευσεν 13, καὶ ὁ γκενεράλ Ἐγγελχαρτ, ὁποῦ διωρίσθη
 νὰ πολεμῇ τὸ τουρκικὸν ἱππικὸν, ἐφόνευσεν 80 Τούρκους τοῦ ἱππικοῦ καὶ
 αἰχμαλώτευσεν 13, καὶ ἔφθασαν οἱ Ρούσσοι εἰς τὴν Ἰσάκτζαν μίαν ὥραν
 μετὰ τὸ μεσημέρι. Τὴν εὐρὸν μὲ χαρακώματα βαθέα καὶ σαραμπόγια, καὶ
 μὲ τόπια μεγάλα 26 καὶ 53 μικρὰ, καὶ εἰς τὸ κάστρον καὶ εἰς τὰ μετερί-
 ζια, καὶ δύο μορτάρια, καὶ ἱκανὰ προζωάρκεια, καὶ μίαν μεγάλην ἀποθήκην
 γέμουσαν ἀπὸ κάθε εἶδος τῶν ἀναγκαίων εἰς τὰς τηλεβόλους· τὸ στρατεύ-
 μα ὁποῦ ἦτον εἰς τὴν Ἰσάκτζαν ἦσαν 1,500 ἱππεῖς καὶ 500 πεζοὶ ὑπὸ
 προεστῶτι τῷ Ἀρναούτ-πασσᾷ· πολεμῆσας οὖν ὑπέταξε καὶ μετερίζια καὶ
 τὸ κάστρον τῆς Ἰσάκτζας, ἐξέριψεν εἰς τὸν Δούναβιν παλγυμεῖζια 22 καὶ ἐ-
 κάρφωσε τὰ λοιπὰ· εἰς ὅσα πλευσίματα καὶ ἂν εἶχεν ἐφόρτωσε 53 τηλε-
 βόλους καὶ δύο μορτάρια, πολὺ παροῦτι, νίτρον, θειάφι, ἀγκύρας, μόλυβδον
 καὶ ἄλλα χρειώδη τοῦ πολέμου, καὶ μὴν ἔχοντας πλεόν πλευσίματα ἐξέρι-
 ψεν εἰς τὸν Δούναβιν 30,000 βαρέλια μὲ παροῦτι, ἀναρίθμηταις πάλοις
 καὶ μπόμπαις καὶ βόλια ψιλὰ, καὶ ἡ ἀποθήκη αὐτῇ ἦτον τόσον μεγάλη
 ὅπου μῆνα ὁλόκληρον δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἀδειάσῃ, καὶ οἱ σολδάτοι ὁποῦ διω-
 ρίσθησαν διὰ νὰ κουβαλοῦν τὰ ἐν αὐτῇ ἀπηλύθησαν ἀπὸ τὸν κόπον· ὅθεν ὁ
 Βεῖσμαν διὰ νὰ ξεπερδεύσῃ ἔδωκε φωτιὰν εἰς τὸ κάστρον τῇ ιε' τοῦ αὐτοῦ,
 καὶ εἰς τὸ τζαμί, καὶ ἠφανίσθησαν ὅλα μαζὴ μὲ τὰ ἔξω τοῦ καστρου ὁ-
 σπίντιχ· μετῴκισε τοὺς κατοικητάς 160,000 ἀνθρώπων, καὶ ἔφθασεν εἰς
 τὴν Τούλτζαν τῇ ις'. Καὶ ἐν τούτοις δύο σύντροφοι τοῦ Βεῖσμαν ἐπολέμη-
 σαν μερικoὺς Τούρκους ὁποῦ εἶχον φανεῖ καθ' ὁδὸν, καὶ τῇ ιζ' ἔφθασαν εἰς
 τὸ Ἰσμαήλι· ἐφονεύθησαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον Ρούσσοι 20, καὶ ἐτραυμα-
 τίσθησαν 80· Τούρκοι ἐφονεύθησαν 800, καὶ αἰχμαλωτίσθησαν 120· ἔφερον
 οἱ Ρούσσοι εἰς τὸ Ἰσμαήλι 170 τηλεβόλους καὶ πολὺ παροῦτι, καὶ πολλὰ
 ἐδωδύμα καὶ χρειώδη τοῦ πολέμου· ἠρπάγησαν τέσσαρα καντζαπάσια καὶ
 24 σάικαις.

Ὁρμησεν εἰς τὸ Ματζίνι ὁ γκενεράλης Μιλοράδοβιτζ· πολεμᾷ τὸ παρ'
 αὐτῷ στρατόπεδον τῶν Ὀθωμανῶν μὲ τόπια, καὶ μετὰ πολλὰ ὑποτάσσει
 τὸ στρατόπεδον, καὶ οἱ Τούρκοι ἐτραπήθησαν εἰς φυγὴν· ἀλλὰ πάλιν ἐφορμή-
 σαντες, πάλιν κατεπολεμήθησαν καὶ ἔφυγον εἰς τὴν Χίρσοβα. Εἴτα κατε-
 κράτησαν οἱ Ρούσσοι καὶ τὴν κωμόπολιν Ματζίνι, ἔκασαν αὐτὴν τε καὶ
 τὴν ἐν αὐτῇ μεγάλην ἀποθήκην, γέμουςαν ἐδωδύμων καὶ ἄλλων τῶν εἰς
 τὸν πόλεμον ἀναγκαίων. Εἴτα ἀπῆλθεν ὁ Μιλοράδοβιτζ εἰς τὸ Προϊλαβον,
 ἀπαγαγὼν 14 τηλεβόλους ἀπὸ προϋντζον μὲ τὰ χρειώδη τοὺς, ἕνα πλεύσι-

μον με πέντε τόπια, πέντε κανόνι και δεκαπέντε ποντόν' και έρριψεν εις τόν Δούναβιν εις τὸ Ματζίνι ὄντας ένδεκα τόπια σιδηρά· εις τὸ Ματζίνι ἦσαν 8,000 Τούρκοι πολεμισται, εξ ὧν έφονεύθησαν 450· Ροῦσσοι έφονεύθησαν 7 και έτραυματίσθησαν 27.

Ὁ χιλιάρχος Δουμασέφ, διωρισμένος νά φυλάγῃ τὸ στόμιον τοῦ ποταμοῦ Γιαλομίτζα τοῦ εις τὴν Βλαχίαν, έφορμᾷ εις τὴν Χίρσοβα και ύποτάσσει τὰ μετεριζία τῶν Τούρκων ὅπου εἶχαν 8 τόπια· εἴτα έφορμῶσι κατὰ τῶν Τούρκων και τοὺς κατακέπτουσι με τὴν παγρονέταν εις τὸ τουφέκι· πλησιάζαντες εις τὴν κωμόπολιν, ἀπὸ τὴν φωτιάν τῶν τοπιῶν εκόρωσεν έν ὑπόγειον ὅπου εἶχε παροῦτι, ὅθεν εκρημνίσθησαν τὰ τεῖχη τῆς πόλεως και έσκοτώθη ὁ πορεστώς Τούρκος και ἄλλοι πολλοί· εἴτα εισελθόντες οἱ Ροῦσσοι έφόνευσαν με σπαθί τοὺς παρατυχόντας ὅλους και εκυρίευσαν τὴν πόλιν Χίρσοβαν, ἣτις εἶχεν 70 τηλεβόλους και 2,000 πολεμιστάς· επῆραν οἱ Ροῦσσοι τὰ τόπια τοῦ στρατοπέδου, ἀλλὰ τὰ τῆς πόλεως ὄντας βαρύτερα εκαρφώθησαν ἢ έρρίχθησαν εις τόν Δούναβιν· επῆραν και 2 γαλιόταις και 25 σάικαις και ἄλλα πολλὰ μικρὰ πλευσίματα ὅπου ἦσαν εις τὸν λιμένα, τὰ λοιπὰ ὑπὲρ τὰ 100 τὰ εκαυσαν καθὼς και τὰς ἀποθήκας, και κατεκρήμνισαν και τὴν χώραν· επληγώθησαν Ροῦσσοι 19· Τούρκοι εκσκοτώθησαν ὑπὲρ τοὺς 1,000 έξω ἀπὸ εκείνους ὅπου επνίγησαν.

Οἱ Τούρκοι, 40,000 ἱππικοῦ και 8,000 πεζικοῦ, με σερασκέρην και τρεῖς πασσάδες έφθασαν κοντὰ εις τὸν ποταμόν Διμποβίτζα εις τὴν κώμην Ποπέστι τῇ 16· Ὀκτωβρίου διὰ νά έφορμήσουν εις τὸ Βουκουρέστι· ὁ τοποτηρητῆς-γενεράλ Δεσέν, φύλαξ τοῦ Βουκουρεστίου, διὰ νά τοὺς προλάβῃ ὥρμησε κατ' αὐτῶν, και καταπολεμήσας με τὸν τοπχανέ τοὺς έφυγάδευσε, και κατεκλείσθησαν εις τὰ μετεριζία τοῦ στρατοπέδου των· ὥρμησαν οἱ Ροῦσσοι κατὰ τῶν μετεριζίων, τοὺς έσυραν οἱ Τούρκοι πολυάριθμα τόπια, ἀλλὰ τὰ τόπια τῶν Ροῦσσων εκαμαν τὰ τούρκικα νά ἀπρακτῇσουν, και ὑπέταξαν οἱ Ροῦσσοι τὸ στρατόπεδον· έφονεύθησαν 1,000 Τούρκοι, εκκλαβώθησαν 150, και 200 Βούλγαροι, Σέρβοι και Ροσνάκοι, και 1,000 Βλάχοι και Πογδάνοι ὅπου ἦσαν με τὰ ἀγώγιμα τῶν Ὁθωμανῶν· επῆραν οἱ Ροῦσσοι 14 τηλεβόλους και ὑπέρπολλα ἀγώγιμα ἤτοι ἐδώδιμα, και ἄλλα ρούχα οικειοποιήθησαν οἱ στρατιῶται Ροῦσσοι· έφονεύθησαν Ροῦσσοι 59 και έτραυματίσθησαν 189· κατεδίωξαν οἱ Ροῦσσοι τοὺς φυγάδας Τούρκους ἔως εις τὴν κώμην Σκοῦρσα, και φοβηθέντες ἄφησαν τὸ εκείσε στρατόπεδόν τους και διέπλευσαν τὸν Δούναβιν, και πολλοὶ εις αὐτὸν επνίγησαν· έυρον οἱ Ροῦσσοι εις τὴν Σκοῦρσα τηλεβόλους προύτζινους 50, 2 μορτάρια, πολυάριθμα ἀναγκαιὰ τοῦ πολέμου, παξιμάδι τζουβάλια 1,600 και ἀλευριτζουβάλια 1,650 και βόας 915· τὰ στρατεύματα οικειοποιήθησαν ὅλα τὰ ἀγώγιμα, ἤτοι ἀμάξας 1,000, έν αἷς ἦσαν τὰ πράγματα τῶν πασσάδων. Εἰς αὐτοὺς ὅλους τοὺς έν τῇ Βλαχίᾳ πολέμους ὁ Καντεμίρης πάντοτε ἦτο παρὼν και πάντοτε ἠνδραγάθησε, καθὼς και οἱ λοιποὶ ὀφφικιαλίοι· εγένετο ταῦτα κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον.

Ἀπὸ τὰ πολλὰ κακὰ τῶν Ἀλβανιτῶν πολλοὶ Μωραίται ἀφέντες τὴν

πατριδά τους ἔφυγον πανοικει καὶ εἰς τὴν Ζάκυνθον καὶ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ὅπου ὁ προεστὼς Καραοσμάνογλους τοὺς ἔδωσε τόπους καὶ ἔφκιασαν ὁσπίτια, καὶ ζῶα διὰ νὰ σπείρουν, καὶ ἔγιναν καὶ νέαι κῶμαι ὀνομασθεῖσαι παρὰ τῶν Μωραϊτῶν αὐτῶν μετὰ τὰ ὀνόματα τῶν ἐν τῷ Μωρέᾳ κωμοπόλεων τους, καὶ τοὺς ἔδωκεν ἄδειαν νὰ κτίσουν καὶ ἐκκλησίας· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ πολλὰ τζιφτιλίκια ἔκαμαν αὐτοὶ οἱ Μωραῖται μετὰ τὴν ἄδειαν καὶ βοήθειαν τοῦ αὐτοῦ Καραοσμάνογλου εἰς τοὺς τόπους του, τρέφοντες ἐκεῖσε καὶ πρόβατα πολλὰ καὶ βόας, καὶ ἡύξησε κατὰ τοῦτο ἡ ἐπαρχία τῆς μητροπόλεως Ἐφέσου.

Διὰ τὰς προλαβούσας δυστυχίας καθαιρεῖται τῆς ὑπατικῆς ἀρχῆς ὁ βεζὶρης Σιλιχτάρ Μεχμέτ-πασσᾶς, καὶ ἀνάγεται εἰς τὴν ὑπατείαν ὁ εἰς τὸν Μωρέαν ἡγεμονεύων Μουσοῦνογλους, καὶ καταλιπὼν τὴν Ἰσάκτζαν ὡς ἀποφράδα ἐστρατοπέδευσε παρὰ τῇ κωμοπόλει Σούμλα.

Σεραφεῖμ ὁ πρῶν Κωνσταντινουπόλεως ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ ἀγιώνυμον Ὅρος ἀπῆλθεν εἰς τὸν στόλον τῶν Μοσχόβων διατρίβοντα ἐν τῇ Παρναξίᾳ, ὅθεν ἔγραψε κυκλικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσῃ Χριστιανούς προτρέπων εἰς συμμάχειαν καὶ ὑποταγὴν τῶν Μοσχόβων. Ὁ πατριάρχης Θεοδόσιος καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἀνέγνωσαν τὴν καθάρεσίν του εἰς τὰς ἐκκλησίας διὰ νὰ φανῇ πῶς δὲν εἶναι συμμετέχοι τοῦ σφάλματος, καὶ νὰ μὴν κατηγορηθοῦν καὶ αὐτοὶ καὶ τὸ Γένος παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς.

Προεβλήθη τῇ αὐτῇ τῆς Ῥουσσίας τὸ νὰ γένῃ συνέλευσις πληρεξουσίων ἐκατέρωθεν πρὸς συμβιβασμὸν τῶν δύο μαχομένων βασιλείων, καὶ ἀπεκρίθη ἡ βασιλεὶς Αἰκατερίνα τὸ ὅτι ἂν δὲν τὴν στείλουν ἐλεύθερον τὸν πρέσβυν της Ὀπρέσκωφ, δὲν θέλει ἀκούσει ποτὲ λόγον περὶ εἰρήνης. Ὅθεν εὐθὺς ἐκκινήσαντές τον μετὰ τιμὴν καὶ περιποίησιν ἀπὸ τὸ Διδυμότειχον, διὰ τῆς Βιέννης κατέλαθεν ὁ Ὀπρέσκωφ τὸ Πετερπουργον.

Τὸν Φεβρουάριον Λαζοὶ καὶ γαλιοντζήδες πολεμοῦσιν εἰς τὸν Γαλατᾶν πόλεμον παραταθέντα δύο ἡμερονύκτια· ἦσαν μετ' ἐπιβουλῆς καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐφρονεύοντο ἐκατέρωθεν ἀπὸ τὰ ριζήματα τῶν τουφεκιῶν· ὁ καλότυχος ὁ καϊμακάμης Μελέκ-πασσᾶς, ψοφοδεής, ἐκάθητο εἰς τὸ Τζαρδάκι καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ περάσῃ ἀντίκρυ εἰς τὸν Γαλατᾶν νὰ τοὺς εἰρηνεύσῃ ἢ βίᾳ νὰ τοὺς σκορπίσῃ· τέλος μόνον τοὺς ἡσύχασαν· ἦν δὲ ἀρχηγὸς τῶν Λαζῶν καὶ τῆς ἀποστασίας πρέσβυς ὁ Λαζὸς Μεμίσης, ἄνθρωπος πάντῃ φουρουμαγιές.

Ἔτει σωτηριῷ 1772.

Δύο μικροπρεπεῖς ἄνθρωποι, ἀπελθόντες εἰς τὸν πρῶν βεζὶρην Μολδοβαντζήν καὶ τὸν Τζεζάρη καπιτάνι-δεργιά Χασάν-πασσᾶν φυλάττοντας τὰ κάστρα, ἐπρόβαλιν τὸ νὰ γένῃ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ Κύριλλος, διατρίβων κατὰ τὸ ἀγιώνυμον Ὅρος. Ἐδωκαν ἐκεῖνοι τὴν εἰδησιν αὐτὴν εἰς τὸν βασιλεῖα, ὅστις ἐπρόσταξε νὰ ἐρωτηθοῦν οἱ ἀρχιερεῖς, τίς ποτ' ἂν εἴῃ ὁ Κύριλλος καὶ ἂν τὸν θέλουν διὰ πατριάρχην· ἀπεκρίθησαν ὅτι δὲν

τὸν θέλουν, καὶ ὅτι εἶναι εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὸν πατριάρχην τοὺς Θεοδόσιον, καὶ γράψαντες συνοδικῶς κατέκλεισαν τὸν Κύριλλον εἰς τὸν πύργον τῆς Λαύρας, διατρίβοντα ἕως τότε ἐλευθέρως εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Ἀγίας Ἀννης.

Ὁ Προύσης Μελέτιος μὲ τοὺς περὶ αὐτὸν ἐζητοῦσε νὰ φέρουν τὸν Ἐφέσου εἰς τὴν Πόλιν μὲ σκοπὸν νὰ τὸν πατριαρχεύσῃ· ὁ Ἐφέσου ἐπὶ διαφόροις προφάσεσιν ἤργοπόρει τὸν ἐρχομὸν του. Ὁ Ἀγχιάλου Ἀνανίας κατέπεισε τὸν Προύσης ὅτι ὁ Ἐφέσου πατριαρχεῖαν δὲν θέλει δεχθεῖ ποτέ· ὅθεν αὐτὸς μὲ τοὺς περὶ αὐτὸν πέμπει ἔγγραφον εἰς τὴν Πόρταν κατὰ τοῦ Θεοδοσίου, κατηγορῶν αὐτοῦ ὡς ἀναξιώτατου καὶ ἀδοκίμου· ὁ ῥεῖς-εφένδης Ἰσμαήλ-πεης ἔδειξε τὸ ἔγγραφον τῷ βασιλεῖ, ὅστις εἶπεν, «Ἦτον ἄξιος πατριάρχης ὁ Σαμουήλ, ἀμὴ δὲν ἐγνώρισαν αὐτοὶ τὴν προκοπὴν του.» Διηγῆθη ταῦτα ὁ Ἰσμαήλ-πεης τῷ Ποστελνίκῳ Ἀλεξάνδρῳ Ὑψηλάντῃ, εἰπὼν ὅτι πρέπει νὰ ἐκλεχθῇ ὁ Σαμουήλ, ὅθεν ἐμήνυσε ταύτην τὴν εἰδήσιν τῷ Σαμουήλ ὁ Ποστελνίκος· ἀλλ' ἐκεῖνος διὰ τὴν τοῦ καιροῦ ἀνωμαλίαν δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῇ τὴν πατριαρχεῖαν, καὶ ἐμήνυσε τῷ Προύσης Μελετίῳ πολλὰ περὶ ὁμονοίας καὶ ἀδελφικῆς συμπονοίας· καὶ τοῖνον διὰ σύστασιν τοῦ Θεοδοσίου ἐπληρώθησαν εἰς τὴν Πόρταν πουργεῖα 40.

Ἡ σύνοδος ἤλεγξε τὸν Μιτυλήνης διατὶ δὲν κατέβασε χρέος· ἐκεῖνος ἀπεκρίθη ὅτι νὰ κατέβασε πουργεῖα 16· ἤρωτήθη ὁ καπικεχαγιάς του Διονύσιος ὁ Δέρκων καὶ ἔδειξε τὰς πληρωθείσας ὁμολογίας. Δυσηρεστῆθη ἡ σύνοδος διατὶ νὰ τὰς κρύψῃ ἕως τότε, πρᾶγμα ἀσυνεῖριστον, καὶ ὑπωπιεύθη ὅτι νὰ κάμῃ τὰ αὐτὰ ὁ Δέρκων καὶ μὲ τὸν Σεβέρων, ὅθεν ἔστειλαν συνοδικῶς ἔξαρχον εἰς τὰς Σεβέρας διὰ ἐξέτασιν. Ἐγανάκτησεν ἐπὶ τούτῳ ὁ Δέρκων εἰπὼν ὅτι διὰ καταφρόνησιν ἐδικὴν του, ἐπὶ προφάσει κέρδους τῆς ἐκκλησίας, στέλουν τὸν ἔξαρχον, εἰς καιρὸν ὅπου αὐτοὶ παραβλέπουν τὸ κέρδος τῆς ἐκκλησίας εἰς τὰ καιριώτερα, διὰ τοῦτο ἔδωσαν καὶ τὴν Σάμον τῷ διακόνῳ τοῦ Προύσης Μελετίῳ μὲ δόσιν πουργεῖων 6, ὅπου ἄλλοτε ἐδόθη ἡ Σάμος μὲ δόσιν πουργεῖων 30, ὡς φαίνεται εἰς τὰ κατὰστιχα. Ἐν τούτοις ὁ ἱατρὸς Γεώργιος Χαντζερλῆς, ἔχωντας νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸν Τορνόβου, παρεκάλει τὸν ποτε βεῖσην Ὀσμάν-εφένδην νὰ προστάξῃ νὰ δοθῇ τὸ δίκαιόν του, εἰπὼν ἐνταύτῃ τὸ ὅτι ὁ πατριάρχης ἀμελεῖ τὰς δοσοληψίας καὶ τὰ δίκαια τῶν δανειστών. Ὁ Ὀσμάν-εφένδης λοιπὸν μεταπεμφάμενος τὸν καπικεχαγῖάν τοῦ πατριαρχείου τὸν εἶπε τὰς εἰδήσεις τοῦ Χαντζερλῆ, φιλικῶς συμβουλευάν τὴν ἀποχὴν τῶν τοιούτων καὶ προβάλλων καὶ τὴν πληρωμὴν διὰ τὸ δίκαιον τοῦ Χαντζερλῆ· οἱ ἀρχιερεῖς ὑποπευθέντες ὅτι ἐπεριδόμενος ὁ ἱατρὸς τῷ Δέρκων καὶ τοῖς ὁμόφροσιν αὐτοῦ συνέβραψε τὰς τοιαύτας συκοφαντίας, ἔκαμαν μαγζάρι ἀπόντος τοῦ Δέρκων, παριστῶντες τὴν καλὴν διοίκησιν τοῦ πατριάρχου καὶ ἀναιροῦντες τὰς συκοφαντίας. Ὁ Δέρκων ἰδὼν ὅτι δὲν τὸν ἔβαλαν νὰ υπογράψῃ, οὔτε αὐτὸν οὔτε τοὺς ὁμόφρονάς του ἀρχιερεῖς, ἐν οἷς ἦν ὁ Νικαίας, ὁ Φιλιππουπόλεως, ὁ Ἀγχιάλου, ὁ Μεσημβρίας, ὁ Διδυμοστεῖχου καὶ ὁ Βιζύης, ὑπωπιεύθη ὅτι τὸ μαγζάρι νὰ ἐδόθη πρὸς κατηγορίαν του· ὅθεν γράψας ἔγγραφον πρὸς ἀπολογίαν του,

τῇ μαρτυρίᾳ τῶν συνηγῶρων του, πρὸς ἀναίρεσιν τῆς κατ' αὐτοῦ συκοφαντίας τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῦ ἀρχιερέων, τὸ ἔστειλεν εἰς τὴν Πόρταν εἰς χεῖρας τοῦ βεῖση Ἰσμαήλ-πεη, ὅστις ἰδὼν ὅτι τὸ μαγζάρι εἶναι περὶ ἄλλης ὑποθέσεως καὶ αὐτὸς ὑποπιεῖται ἄλλα, τὸν ἐνόμισεν ὑπεύθυνον καὶ ἔστειλε τὸ ἔγγραφον τῷ τζαούσπαση διὰ νὰ τὸ στείλῃ τὸν πατριάρχην. Ὅθεν συνοδικῶς ἐξωρίσθη εἰς τοὺς Δέρκους, τόπον τῆς ἐπαρχίας του μὲν ἄλλ' ἔρημον· ἄλλ' αὐτὸς δυνάμει χρημάτων ἦλθεν εἰς τὰ Θεραπεῖα τὸν Αὐγούστον, καὶ τὸν Ὀκτώβριον ἦλθεν εἰς τὸ σπῆτι του τὸ εἰς τὸ Γενίκαπι.

Ἐκίνησεν ἀπὸ τὴν Πόλιν ὁ Ὀσμάν-εφένδης, Ἰανουαρίου 4 ἡμέρα Κυριακῆς, καὶ διαπλεύσας τὸν Δούναβιν ἀπὸ τὸ Ρουστζούκι εἰς τὸ Γκίεργκσβον, ἀφ' οὗ ἐνταμῶθι μὲ τὸν βεζίρην Μουσούνουλουν εἰς τὸ στρατόπεδον τὸ παρὰ τῇ Σούμλα· ἐκόνευσε μὲ σκηνάς παρὰ τὸ βλαχοπογδάνικον Φωξάνι, Ἰουλίου 13 ἡμέρα Τρίτη, διὰ νὰ συνομιλήσουν τὰ περὶ εἰρήνης μὲ τὸν Γρηγόριον Ὀρλώφ καὶ μὲ τὸν Ὀπρέσκαφ, πληρεξουσίου τῆς Μοσχοβίας.

Δὲν ἡσύχαζε ποσῶς ὁ Προύσης Μελέτιος· ὅθεν περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους γράψας τὰ ὀνόματα πάντων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει διατριβόντων μητροπολιτῶν ἐξ αἰτίας τοῦ πολέμου, συμβουλευόμενος μόνον μὲ τὸν Ποστέλικον Δημήτριον Σούτζον, ἔδωκε τὸ ἔγγραφον τῷ Χίφ Δημητρίῳ Σκαναβῇ, τῷ καὶ ἐμπόρῳ τοῦ βεζίρην Μουσούνουλου, διὰ νὰ τὸ στείλῃ εἰς τὸ στρατόπεδον τῷ ἐκεῖσε ἀνθρώπῳ του, καὶ νὰ γραφῇ ὁρισμὸς διὰ νὰ πηγαίνουν εἰς τὰς ἐπαρχίας των.

Ἐδέχθησαν τοὺς Τούρκους οἱ Ρούσσοι πολλῇ τῇ περιποιήσει καὶ τοὺς διώρισαν ἀφθόνως πάντα τὰ προζωάρκεια καὶ χρειώδη. Ἐπῆγεν ὁ Ὀρλώφ καὶ ἐχαίρεττος τὸν Ὀσμάν-εφένδην τῇ 14 τοῦ Ἰουλίου, καὶ τῇ 16 ἐπῆγεν ὁ Ὀσμάν-εφένδης πρὸς χαιρετισμὸν τοῦ Ὀρλώφ, καὶ ἀπεφάσισαν ἀμφοτέρωι μὲ 28 συνελεύσεις νὰ τελειώσουν τὸ ἔργον τῆς ἐκατέρωθεν περιποθῆτου εἰρήνης, ὅπου θέλουν παραθεῖ μέχρι τῆς 14 τοῦ Σεπτεμβρίου, καθ' ἣν ἡμέραν τελειοῦται ἡ διορία τῆς ὀπλοστασίας. Ὁ Ὀσμάν-εφένδης, μεταξὺ τῶν συνομιλιῶν δυσχεράνας ἐπὶ τινι προτάσει, εἶπε πῶς θέλει ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Πόλιν· ὁ Ὀρλώφ εὐθὺς ἐπρόσταξε νὰ ἐτοιμάσουν τὰ χρειώδη διὰ τὸ κίνημά του· ὅθεν βλέπωντας ὁ Ὀσμάν-εφένδης πῶς αἱ ἀπειλαὶ του δὲν ἐνέηργησαν, ἤρξατο πραγματεύεσθαι τὸ δεύτερον. Μετὰ τινος οὖν συνελεύσεως, ὁ Ὀσμάν-εφένδης μὴ δεχθεὶς τὸ ὅπερ ἐπιπόνως ἐζήτουν οἱ πληρεξούσιοι ρούσσοι αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων καὶ ἀκρεμῆς, διελύθη ἡ συνέλευσις χωρὶς κανένα συμβιβασμὸν. Οἱ εἰς αὐτὴν τὴν συνέλευσιν τοῦ Φωξανίου μεσάζοντες διὰ τὴν εἰρήνην μοναχοὺ Δεδουκούτ, ἱντερουντζιος τῆς αὐλῆς τῆς Βιέννης, καὶ ὁ μοναχοῦ Δεζεγελίν, ἰνδιάτος τοῦ ῥηγὸς τῆς Προυσίας, τῇ 14 Σεπτεμβρίου ἀναχωρήσαντες ἀπὸ τὸ Φωξάνι ἐφθασαν εἰς τὴν Πόλιν χωρὶς νὰ πηγαίνουν εἰς τὸ ὄρδὶ τοῦ βεζίρην.

Ἐτελείωσε καὶ ἡ ὀπλοστασία τῆς θαλάσσης ἡ μεταξὺ τοῦ τεσριφαττζῆ καὶ τοῦ κόμητος Ἀλεξίου Ὀρλώφ· ἄρθρον τι τῆς αὐτῆς ὀπλοστασίας ἦν τὸ ἐξῆς: Ἀτὰ τούρκικα καράβια καὶ ἄλλα, φορτωμένα μὲ κάθε εἶδος πραγμα-

—1772

τείας καὶ ζαχάρην, ἐλευθέρως νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὰ κάστην, ἐκεῖνα δὲ ὅπου ἤθελαν εἶναι μὲ τζεπχανὲν θέλουν ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν Ρούσσων.»

Ὁ ῥήξ τῆς Προυσίας Φριδερίκος ἐξέδοτο τὸ παρὸν μανιφέστον.

« Εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους ὅπου ἔχουν εἶδῃσιν ἱστοριῶν, καὶ ἡμεῖς ἐφα-
 » νερώσαμεν τὰς ἀναντιρρήτους ἀποδείξεις εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην, ὅτι τὸ
 » ῥηγάτον τῆς Λεχίας πρὸ πολλῶν αἰώνων ἀδίκως ἤρπασε παρὰ τῶν δου-
 » κῶν τῆς Πομερανίας, καὶ μετ' ἐκείνους παρὰ τῆς οἰκίας τοῦ Βρανδεβούρ-
 » γου, τὸ μέρος τῆς Πομερανίας τὸ κείμενον μεταξὺ τῶν σημερινῶν ὁρίων
 » αὐτοῦ τοῦ δουκάτου καὶ τῶν ποταμῶν τῆς Βιστούλας καὶ τοῦ Νέτζα,
 » κοινότερον ὀνομαζόμενον Πομερέλιν καὶ πρὸς τούτοις ἤρπασε παρὰ τῆς
 » αὐτῆς οἰκίας τὸ διάστημα τῆς μεγάλης Πολωνίας τὸ μεταξὺ τοῦ Δράγα
 » καὶ τοῦ Νέτζα τῶν ποταμῶν. Ὁ ἀρσενικὸς κλάδος τῶν δουκῶν τῆς Πομε-
 » ρανίας ὁ ἀπὸ τῆς γραμμῆς τῆς Δάντζικας, ἐξαλειφθεὶς καὶ ἐκλείψας τῷ ἔ-
 » τει 1495, οἱ δούκες τῆς Πομερανίας οἱ ἀπὸ τῆς γραμμῆς τοῦ Στετίνου,
 » ὄντες πλησιέστατοι εἰς αὐτοὺς καὶ καταγόμενοι σὺν αὐτοῖς παρὰ τοῦ αὐ-
 » τοῦ γένους ἔπρεπε κατ' εὐθείαν νὰ τοὺς διαδεχθοῦν εἰς αὐτὰς τὰς ἐπαρ-
 » χίας, ἀλλ' ἐγμυνώθησαν μὲ πολλὴν βίαν καὶ ἀδικίαν παρὰ τῆς δυνα-
 » στείας τοῦ τευτονικοῦ τάγματος, καὶ μετ' ἐκεῖνο παρὰ τῶν ῥηγῶν τῆς
 » Πολωνίας. Οἱ δούκες τῆς Πομερανίας ὡς τόσον δὲν παρεχώρησαν τὰ προ-
 » νόμια καὶ ζητήματά τους διὰ τὸ δουκάτον τῆς Πομερανίας ἢ τῆς Πομε-
 » ρελίας, καὶ πάντοτε τὸ ἔβλεπον ὡς παλαιὰν κληρονομίαν τῶν προγόνων
 » τους, καὶ ἐκλείψαντες τῷ 1637 τὸ μετέθεσαν εἰς τοὺς κληρονόμους καὶ
 » διαδόχους των τοὺς ἐλέκτορας τοῦ Βρανδεβούργου. Ὅσον δὲ διὰ τὸ διά-
 » στημα τῆς μεγάλης Πολωνίας τὸ κείμενον μεταξὺ Δράγα καὶ Νέτζα, ἐκεῖνο
 » ἀναφέρεται εἰς τὴν νέαν μάρκαν τοῦ Βρανδεβούργου, καὶ οἱ μαργγράβοι
 » τοῦ Βρανδεβούργου ἡσύχως τὸ ἐξουσίαζον μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ Ε' αἰῶνος,
 » καθ' ὃν ὁ ῥήξ τῆς Οὐγγρίας καὶ ὁ ἐλέκτωρ τοῦ Βρανδεβούργου Σιγισμόυν-
 » δος ὑποβαλὼν τὴν νέαν μάρκαν ὑπὸ τῷ τευτονικῷ τάγματι, οἱ ῥήγες τῆς
 » Πολωνίας, διὰ τοὺς μετὰ τοῦ τάγματος αὐτοῦ πολέμους των, ἤρπασαν
 » μὲ βίαν αὐτὸ τὸ διάστημα καὶ τὸ οἰκειοποιήθησαν χωρὶς νὰ τοὺς τὸ πα-
 » ραχωρήσουν ποτὲ μὲ κανένα ἔγγραφον οἱ μαργγράβοι τοῦ Βρανδεβούργου,
 » μῆτε τὸ τευτονικὸν τάγμα, μῆτε οἱ ἐλέκτορες τοῦ Βρανδεβούργου, μῆτε
 » ὁ βασιλεὺς τῆς Γερμανίας. Τὸ ῥηγάτον οὖν τῆς Λεχίας κατακρατήσαν ἀ-
 » δίκως αὐτὰς τὰς ἐπαρχίας δὲν ἤμπορεῖ νὰ τὰς διαφυλάξῃ· ἰδοὺ γὰρ ἔ-
 » χομεν ἡμεῖς ἄλλα ζητήματα πλέον ἀξιόλογα καὶ πλέον θεμελιωμένα διὰ
 » τὴν οἰκειοποίησίν τους, ὡς ἀνωτέρω προεῖρηται· ὅθεν μῆτε ἤμποροῦμεν
 » μῆτε θέλομεν νὰ ὑποφέρωμεν πλέον τὴν μεγάλην ἀδικίαν ὅπου ἔγινε διὰ
 » τούτων εἰς τὸ ῥηγικὸν καὶ ἐλεκτορικὸν Μας σπῖτι· καὶ σκοπούμεθα νὰ
 » μεταχειρισθῶμεν ὅλας τὰς δυνάμεις ὅπου Μας ἔδωκεν ὁ θεὸς, ὅχι μόνον
 » διὰ νὰ κάμωμεν δραστήρια τὰ δικαιολογήματα καὶ ζητήματά Μας εἰς
 » αὐτὰς τὰς ἐπαρχίας ὅπου τὸ ῥηγάτον τῆς Λεχίας ἤρπασε καὶ ἐχώρισεν
 » ἀπὸ τὸ δουκάτον Μας τῆς Πομερανίας καὶ ἀπὸ τὴν μάρκαν τοῦ Βρανδε-
 » βούργου, ἀλλὰ πρὸς τούτοις διὰ νὰ ἀποκτήσωμεν μίαν κανονικὴν καὶ ἰ-

» κανὴν ἀποζημίωσιν εἰς τὴν οἰκειοποίησιν αὐτῶν τῶν ἐπαρχιῶν ὅπου ἔγινε
» πρὸ τοσούτων αἰῶνων καὶ ἄφ' Ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῶν προγόνων Μας».

» Δι' αὐτάς οὖν τὰς αἰτίας καὶ τέλη Ἡμεῖς ἐκρίναμεν εὐλογον νὰ ἐξουσιά-
» ζωμεν τὰ προῤῥηθέντα μέρη τῆς μεγάλης Πολωνίας κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ
» ποταμοῦ Νέτζα, καὶ ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς Προυσίας καὶ τῆς Πομερα-
» νίας ἐντεῦθεν καὶ ἐκείθεν τοῦ ποταμοῦ Βιστούλα, ὅπου τὸ ῥηγᾶτον τῆς
» Λεχίας ἐξουσίασεν ἕως τώρα μὲ τὸ ὄνομα Λεχίας Προυσικῆς, ἐξαίρωντας
» τὰς δύο πόλεις τὴν Ὀρ καὶ τὴν Δάντζικαν καὶ Ἡμεῖς ἐλπίζομεν πῶς ἡ
» Ἀριστοκρατεία τῆς Λεχίας, ἀφοῦ συλλογισθῇ καλὰ καὶ στοχασθῇ τὰ πε-
» ριστατικά καὶ ζυγιάσῃ τὸ ἐργαστήριον τῶν δικαιολογημάτων Μας, θέλει
» κινήθῃ ἄφ' ἐαυτῆς εἰς τὸ νὰ συμφωνήσῃ μαζὴ Μας φιλικώτερον δι' αὐ-
» τοὺς τοὺς τόπους. Θέλοντες λοιπὸν νὰ φανερώσωμεν παρῥησίᾳ αὐτὴν τὴν
» ἀμετάβλητον ἀπόφασιν Μας μὲ τὰ παρόντα γράμματα εἰς ὅλας τὰς στά-
» σεις καὶ κατοικητὰς τῶν προειρημένων τόπων τῆς Προυσίας καὶ τῆς Πο-
» μερανίας ὅπου τὸ ῥηγᾶτον τῆς Λεχίας ἕως τώρα ἐξουσίασεν, ὁμοίως καὶ
» τῶν τόπων τῶν ἐντεῦθεν τοῦ ποταμοῦ Νέτζα ὅπου ἐνομιίσθησαν νὰ ἀνα-
» φέρωνται εἰς τὴν μεγάλην Πολωνίαν, Ἡμεῖς τοὺς παρακινούμεν καθ'αὐτὸ
» νὰ μὴ ἀντισταθοῦν εἰς αὐτὴν τὴν οἰκειοποίησιν Μας, μήτε νὰ ἀντει-
» ποῦν εἰς τοὺς ἐπιτρόπους καὶ στρατηλάτας Μας ὅπου ἐκ μέρους Μας ἡ-
» θελαν διορισθεῖ, ἀλλὰ νὰ ὑποταχθοῦν ἐκουσίως εἰς τὴν ἐξουσίαν Μας, νὰ
» Μᾶς γνωρίζουσιν εἰς ῥῆγᾶ τους καὶ νόμιμον ἐξουσιαστὴν τους καὶ νὰ φέ-
» ρωνται πρὸς Ἡμᾶς ὡς πιστοὶ καὶ εὐπειθεῖς ὑποχείριοι, καὶ νὰ μὴ κοι-
» νωνοῦσι τοῦ λοιποῦ μὲ τὸ ῥηγᾶτον τῆς Πολωνίας. Ἡμεῖς θέλομεν καὶ ἔ-
» χομεν σκοπὸν (καὶ τὸ βεβαιούμεν διὰ τῶν παρόντων ἐνὶ ἐκάστῳ καὶ
» πᾶσι ξεχωριστά,) νὰ τοὺς ὑπερασπιζώμεθα καὶ διαφυλάττωμεν τὰ ὑπο-
» στατικά τους καὶ δικαιώματά τους, τόσον πολιτικά ὅσον καὶ ἐκκλησια-
» στικά, καὶ νὰ φυλάττωμεν ἐλευθέραν τὴν γύμνασιν τῆς πίστεως εἰς τοὺς
» κατολίκους Ῥωμάνους, καὶ νὰ διοικοῦμεν τὰς ἐπαρχίας μὲ τέτοιον τρό-
» πον ὅπου ὅλοι οἱ κατοικηταὶ των νὰ ζοῦν ὀρθῶς, νὰ ἡμποροῦν νὰ εὐτυ-
» χοῦν καὶ νὰ μὴ μετανοήσουν ποτὲ διὰ τὴν μεταβολὴν αὐτὴν τῆς κυριαρ-
» χίας καὶ διὰ τὰς Μᾶς βεβαιώσουν εἰς τὴν ὑποταγὴν καὶ ἐμπιστοσύνην
» τους μὲ μίαν μαρτυρίαν καὶ ὑποταγὴν γενικὴν, δωρίσαμεν μίαν ἡμέραν
» εἰς τὴν πόλιν Μας Μαριεμπόργου, ἥτοι τὴν κζ' Σεπτεμβρίου. Ὅθεν
» προστάττωμεν εἰς ὅλας τὰς στάσεις τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Πομερανίας καὶ
» τῆς Προυσίας καὶ τῶν τόπων τῶν ἐντεῦθεν τοῦ ποταμοῦ Νέτζα, (ἐξαί-
» ρωντας τὰς πόλεις Τόρνου καὶ Δάντζικας,) ἀπελθεῖν εἰς τὸ Μαριεμπόρ-
» γον καὶ παραστήσασθαι τοῖς ἐκεῖσε ἐπιτρόποις Ἡμῶν καὶ δηλοποιῆσαι μὲ
» πρωτόκολον τὸ πῶς ἔφθασαν ἐκεῖ διὰ τὰς φανερώσουν τὸ πληρεξούσιον
» τους, καὶ νὰ εὑρεθοῦν εἰς τὸν τόπον καὶ καιρὸν ὅπου ἤθελε τοὺς διορισθεῖ
» διὰ τὰς Μᾶς δώσουν τὸν ὄρκον τοῦ πιστοῦ καὶ τῆς ὑποταγῆς, καὶ νὰ γνω-
» ρίσουν καὶ νὰ δεχθοῦν Ἡμᾶς τε καὶ τοὺς διαδόχους καὶ κληρονόμους Ἡ-
» μῶν εἰς νόμιμον ῥῆγᾶ καὶ ἐξουσιαστὴν. Ἡμεῖς θέλομεν ἔτι τοῦτο, ὅτι οἱ
» ἐπίσκοποι, ἀββᾶδες, μητροπολίται, παλατινοὶ, φρούραρχοι, στάροσταί,

—1772

» θησαυροφύλακες καὶ κριταὶ τῶν ἐπαρχιῶν, νὰ φανοῦν ὅλοι καὶ καθεὶς εἰς
 » τὸ Μαριεμποῦργον, προσωπικῶς ἢ μὲ ἐπιτρόπους ὅπου νὰ ἔχουν πληρε-
 » ξούσιον, καὶ θέλομεν ὅτι αἱ ἄλλαι στάσεις νὰ παρῇσιασθῶσιν ἀπὸ ἐπι-
 » τρόπους ἐκλεγομένους ἐν τοῖς προὔχουσιν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐξίσου νὰ ἔχωσι
 » καὶ τὸ πληρεξούσιον, καὶ αὐτὸ μὲ τρόπον ὅπου ἀπὸ κάθε τόπον νὰ εἴ-
 » ναι τοὺλάχιστον 4 πρόσωπα εὐγενῶν, 4 ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἱερέων, 6
 » προεστώτων τοῦ χωρίου, καὶ ἀπὸ κάθε τάγμα τῶν πόλεων νὰ εἶναι δύο
 » προεστοὶ τοῦ μαχαλὲ καὶ ἓνας σύνδικος, ἀπεσταλμένοι εἰς τὸ νὰ ἔχουν
 » τὴν ἀδειαν νὰ κάμουν τὴν κοινὴν καὶ γενικὴν ὑποταγὴν τῶν εἰρημένων
 » ἐπαρχιῶν. Θέλομεν πρὸς τούτοις ὅτι ἕκαστος αὐτῶν τῶν ἐπιτρόπων νὰ
 » ἔχῃ κατάλογον ὑπογεγραμμένον καὶ ἐμμάρτυρον ἀπὸ τὸν κριτὴν τοῦ τό-
 » που καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς εὐγενεῖς τοῦ ἱππικοῦ τάγματος παρόντας καὶ ἀ-
 » πόντας, ὅπου ἔχουν ὑποστατικὰ εἰς τοὺς τόπους καὶ πόλεις, ὁμοίως καὶ
 » ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς καὶ ἄρχοντας ἐκείνων τῶν τόπων ἐπ' ὀνόματι τῶν ὁποίων
 » πρέπει νὰ κάμουν τὴν ὑποταγὴν, καὶ νὰ δώσουν αὐτὸν τὸν κατάλογον
 » εἰς τοὺς ἐπιτρόπους Μας. Ἐλπίζομεν ὅτι πάντες καὶ ἕκαστος θέλουν φερ-
 » θεῖ κατὰ τὰ παρόντα γράμματα Μας· εἰ δέ τις παρ' ἐλπίδα ἤθελε παρ-
 » ἀκούσει, καὶ δὲν ἤθελε Μᾶς δώσει τὸν ὄρκον τοῦ πιστοῦ, καὶ ἤθελεν ἀντι-
 » τείνει εἰς τὸ νὰ Μᾶς ὑποταχθῇ καὶ νὰ Μᾶς γνωρίσῃ διὰ κύριόν του, ἢ ἢ
 » θελεν ἐναντιωθεῖ εἰς τὰ στρατεύματά Μας καὶ εἰς ἐκείνους ὅπου εἶναι διω-
 » ρισμένοι νὰ ἐνεργοῦσιν τὰ προστάγματα Μας, ἢ ἤθελε φανεῖ καὶ ὑπο-
 » πτος ἀνυποταξίας καὶ ἀπιστίας, ὁ τοιοῦτος ἡμπορεῖ νὰ καρτερῇ παρ' Ἡμῶν
 » μαζὶ μὲ τοὺς ὁμογνώμονάς του ὅλας τὰς ποινὰς ὅπου ἀνῆλεως συνειθί-
 » ζονται εἰς τριαῦτα περιστατικά. Οὐ εἰς ἔνδειξιν, καὶ διὰ νὰ μὴν ἀγνοῇ
 » τινὰς τοὺς σκοποὺς Μας, Ἡμεῖς ὑπεγράψαμεν οἱ ἴδιοι ἰδιοχείρως τὰ πα-
 » ρόντα γράμματα, τὰ ἐβουλώσαμεν μὲ τὴν βούλλαν τῶν ὅπλων Μας καὶ
 » τὰ ἐκοινοποιήσαμεν εἰς ὅλους τοὺς τόπους ὅπου πρέπει.»

α' Ἐγράφη εἰς τὸ Περλῖνο τῇ ιγ' Σεπτεμβρίου 1772.

Οἱ Ἀουστριακοὶ κρατοῦσι τὴν ἐπαρχίαν τὴν ἀπὸ τῆς Βιάλας καὶ Βιε-
 λιτζ εἰς τὰ σύνορα τῆς Σιλεσίας κατὰ τὸ μῆκος τῆς Βιστούλας πρὸς τὸ Λου-
 βλῖνον, ἀκχεῖθεν ὅλην τὴν Κόκκινην Ρουσσίαν μέχρι τῆς Ποδολίας. Εἰς αὐτὸ
 τὸ διάστημα εἶναι μοναστήρια 1788, ἐξ ὧν μόνον τὰ τῶν ὁμινικανῶν εἰ-
 σιν 96.

**Μανιφέστον τῆς Μαρίας Τερέζας, ἀρχιδουκίσσης τῆς Ἀουστρίας
 καὶ ρηγίσσης Οὐγγρίας τε καὶ Τρανσυλβανίας.**

« Διηγοιοῦμεν πᾶσι τοῖς ἐντευζομένοις τὰ ἀνὰ χεῖρας πῶς συμβουλε-
 » θεῖσαι διὰ τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῆς Λεχίας μὲ τὴν βασιλίσαν τῆς
 » Ρουσσίας καὶ μὲ τὸν ῥῆγα τῆς Προυσίας, ἐσυμφωνήσαμεν νὰ δώσωμεν

» τὸ δραστηρίον ὁ καθείς Μας ξεχωριστὰ εἰς τὰ παλαιὰ δικαιολογήματα
 » ὅπου Ἡμεῖς ἔχομεν εἰς μερικὰς ἐπαρχίας τῆς Πολωνίας, καὶ νὰ τὰς ἐνώ-
 » σωμεν μὲ τὴν βασιλείαν Μας. Ἀκολούθως Ἡμεῖς οἰκιοποιοίημεν διὰ τῶν
 » στρατιωτῶν Μας ἐκεῖνας τὰς ἐπαρχίας ὅπου ἀνάγονται εἰς τὰ δικαιολο-
 » γήματά Μας καὶ ὅπου περιέχονται εἰς τὰ ἐξῆς ὁροθέσια· ἤγουν ἡ δεξιὰ
 » ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Βιστούλα, ἀπὸ τὰ δουκάτα τῆς Σιλεσίας ἄνωθεν τῆς
 » πόλεως Σανδομίρ μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Σάν, περνῶντας ἐκεῖ-
 » θεν διὰ τοῦ Φρονοπόλ πρὸς τὸ Ζαμόσκη καὶ Ρουπεστζόβ μέχρι τοῦ πο-
 » ταμοῦ Πόγ, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκείθεν τοῦ Πόγ κατὰ τὸ μῆκος τῶν ὁρίων
 » τῆς Ἐρυθρᾶς Ρουσίας, ἔνθα ἀρχίζουν τὰ ὅρια τῆς Βολλινίας καὶ τῆς Πο-
 » δολίας μέχρι τῶν ἐσχατιῶν καὶ ὁρίων τοῦ Παράζ· κάκειθεν κατ' εὐθείαν
 » γραμμὴν εἰς τὸν Νίστρον, πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος ἔνθα τὸ ποταμίδιον Πο-
 » δόκλα χύνεται εἰς τὸν Νίστρον διαιρῶντας μικρὸν τι μέρος τῆς Ποδο-
 » λίας, καὶ τέλος τὰ ὅρια ὅπου ξεχωρίζουσι τὴν Ποκουτιάν ἀπὸ τὴν Μολ-
 » δαβίαν. Καὶ ἐπειδὴ Ἡμεῖς ιδιοποιήθημεν τὸ προῤῥηθὲν διάστημα τῶν
 » ἐπαρχιῶν, διωρίσαμεν τὸν κόμητα Δεπεργιάν τοποτηρητὴν Μας ἐν τῇ
 » Πολωνίᾳ, μὲ πληρεξουσιότητα τοῦ διοικεῖν αὐτὰς τὰς ἐπαρχίας δεφε-
 » νουομένας παρὰ τῶν στρατευμάτων Μας, καὶ νὰ μεταχειρίζεται κάθε μέ-
 » σον ὅπου ἤθελε τὸν φανεῖ ἀρμόδιον διὰ τὴν μετὰ φρονήσεως διοίκησιν
 » των. Ὅθεν προστάττομεν εἰς ὅλους ἐκεῖνους ὅπου περιέχονται εἰς τὰ προῤ-
 » ῥηθέντα ὅρια ὑποχειρίους κατοικητάς, δεσπότας ὑποστατικῶν, ὁποίας κα-
 » ταστάσεως, τάξεως καὶ γενεᾶς ἤθελαν εἶσθαι, ἐκκλησιαστικούς τε καὶ
 » λαϊκοὺς, προεστῶτας πόλεων καὶ χωρίων καὶ τέλος εἰς ὅλους καὶ εἰς
 » καθένα ἀπλῶς χωρὶς νὰ ἐξαίρεσωμεν οὐδένα, τὸ νὰ γνωρίζουν καὶ νὰ τι-
 » μούν τὸν ῥηθέντα κόμητα Δεπεργιάν ὡς πληρεξούσιον τοποτηρητὴν καὶ
 » τοπάρχην Μας. Ἡμεῖς ἐλπίζομεν ὅτι δὲν ἤθελε φανεῖ τις ὅπου νὰ μὴν
 » ἐνεργήσῃ τὴν προσταγὴν ὅπου ἐξ ὀνόματός Μας ἤθελε προστάξει, καὶ ἀγ-
 » καλὰ καὶ ἀκόμη νὰ μὴ διωρίσαμεν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν πρέπει νὰ γένῃ ἡ
 » πάνδημος καὶ ἐορτάσιμος ὑποταγὴ, τοῦτο ὅμως θέλει γένει τὴν ταχίστην
 » εἰς τὸ ἐξῆς· καὶ ὡς τόσον Ἡμεῖς προστάζομεν ὅτι οἱ κατοικηταὶ ὅπου
 » εἶναι εἰς τὴν ὑπεράσπισίν Μας νὰ διάγωσιν ἡσύχως, ὥσάν νὰ ἤθελαν Μας
 » δώσει πρὸ πολλοῦ τὸν ὄρκον τοῦ πιστοῦ, διατὶ αὐτὸ εἶναι τὸ μόνον μέσον
 » τοῦ νὰ ἀξιωθοῦν τῆς καλοκάγαθίας καὶ τῶν χαρίτων Μας, καὶ ἂν τις
 » ἤθελε τολμήσει νὰ ἐναντιωθῇ εἰς τὰς προσταγὰς Μας, (τὸ ὅποιον Ἡμεῖς
 » ποτὲ δὲν ὑποπτευόμεθα,) ἅς ἡξέυρῃ πῶς βιασθεῖσα νὰ ἀλησημονήσῃ τὴν
 » συνήθη φιλανθρωπίαν Μου θέλω τὸν παιδεύσει ἀπηνέστατα. »

Οἱ Ρούσοι ὑπέταξαν Αὐγούστου τῇ ιη' καὶ τὸ κάστρον τῶν κονφεδερά-
 των Ζευστόχο τὸ ἐν τῇ Λιτουανίᾳ· εὗρον ἀποθήκας μεγάλας μὲ τρεπχανέ
 καὶ χρήματα πολλὰ· ἐξώγρησαν 1,000 ἄνδρας, ἐν οἷς ἦσαν δύο μαρεσιάλοι
 καὶ πέντε κολονέλοι· παρεδόθη ἡ χώρα τῷ πρίγκηπι Γαλιτζίνφ.

Τὰ ρουσσικὰ στρατεύματα ἐβγήκαν ἀπὸ τὴν Λεόπολιν καὶ εἰσῆλθον τὰ

—1772

αυστριακὰ εἰς τὰς θ' τοῦ Σεπτεμβρίου· ὁ γκενεράλης Ρούσσοις Καμίσκοϊ ἀπῆλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Ῥωμαντζώφ μετ' ἐξ βεγμέντα, καὶ ὁ γκενεράλης Σιρκώφ ἔλαβεν ἀντ' αὐτοῦ εἰς τὴν Βρόδαν τὴν στρατηγίαν τοῦ ἐν τῇ Λεχίᾳ ρουσσικοῦ στρατοπέδου.

Ἐσυραν οἱ Ρούσοι κορδόνα, Αὐγούστου καθ', ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Λιβονίας καὶ Κουρλανδίας κατὰ τὸ μήκος τῶν ποταμῶν Σβίνα καὶ Δούνα, διὰ τοῦ παλατινάτου Μινσὸν μέχρι Βερεζίνης, καὶ ἀκολουθῶντας τὸν ποταμὸν αὐτὸν μέχρι τοῦ Ῥόζατζώφ· ταῦτα ἐγένετο ἐν τῇ Λιτουανίᾳ.

Μανιφέστον τοῦ κόμητος Ζαχαρίου Τσερνισέφ, στρατηγοῦ τῆς βασιλίσσης τῶν Μοσχόδων Αἰκατερίνης τῆς Β',
ἐκδοθὲν τῇ 4 τοῦ Σεπτεμβρίου.

« Ἡ κραταιοτάτη βασιλίσσα μου ἀποφασίσασα, κατὰ τὸ ἀζημίωτον καὶ
» ἀθῶον πολλῶν παλαιῶν προνομίων καὶ δικαιωμάτων καὶ ἀναμφιβόλῳ
» ζητημάτων ὅπου ἔχει ἡ Βασιλεία τῆς ἐπάνω εἰς τὴν Ἀριστοκρατείαν τῆς
» Λεχίας, ἀποφασίσασα λοιπὸν νὰ συσσωματώσῃ καὶ νὰ ἐνώσῃ αἰωνίως
» μετ' τὴν βασιλείαν τῆς τὰς ἐπαρχίας καὶ κατοικητίας, τὰς ἐξῆς ῥηθησομέ-
» νας, ἵγουν τὰς ἀπὸ τῆς δεξιᾶς ὀχθῆς τοῦ ποταμοῦ Δοξοβίνα, ἄλλως Δού-
» να λεγομένου, καὶ ὅλην τὴν Λιβονίαν τῆς Λεχίας, καὶ ἀκόμη καὶ μέρος
» τοῦ παλατινάτου Πολόκζη, κειμένου ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὀχθῆς τοῦ αὐτοῦ πο-
» ταμοῦ Δούνα, καὶ ἀκόμη καὶ τὸ παλατινάτον τοῦ Βιτέπσκη, εἰς τρόπον
» ὅπου ὁ ποταμὸς Δούνας νὰ σχηματίζῃ αἰωνίως εἰς τὸ ἐξῆς τὰ φυσικὰ ὁ-
» ρια μεταξὺ τῶν δύο βασιλείων Ρουσίας καὶ Λεχίας, τὰ ὅποια ἐκτείνον-
» ται ἀκολουθῶς μέχρι τῆς ἐσχατιᾶς τῶν ξεχωριστῶν ὁρίων τῶν μεταξὺ
» τοῦ παλατινάτου Βιτέπσκη καὶ τοῦ παλατινάτου Πολόκζη, καὶ καταβαί-
» νει μέχρι τῆς ἐσχατιᾶς ἐκείνου τοῦ ξεχωριστοῦ ὁρίου δι' οὗ συνορεύονται
» καὶ ἐνώνονται τὰ ὁροθέσια ὅπου εἶναι κοινὰ εἰς τὰ παλατινάτα τοῦ Πο-
» λόκζη καὶ τοῦ Βιτέπσκη καὶ τοῦ Μίνσκη, κάκειθεν κατ' εὐθεῖαν γραμμῇ,
» μετὰ τὴν διόδον τοῦ ποταμοῦ Τρουέτζκη καὶ τῆς πλησιοχώρου αὐτῇ πό-
» λεως Ὁρδβα, ἀκολουθῶντας τὸν ποταμὸν μέχρι τοῦ τόπου καὶ μέρος
» ἐνθα εἰσβάλλει ὁ ποταμὸς αὐτὸς εἰς τὸν ποταμὸν Νίπρον, καὶ μετὰ τὸν
» ποταμὸν αὐτὸν μέχρι τῆς ἐσχατιᾶς τῶν παλαιῶν ὁρίων τῶν μεταξὺ Ρουσ-
» σίας καὶ Πολωνίας, ἀκολουθῶντας τὸ μᾶκρος αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ εἰς τὸ
» κατέβασμα, εἰς τρόπον ὅπου ὅλη ἡ Λιβονικὴ Πολωνία, ἐν μέρος τοῦ πα-
» λατινάτου τοῦ Πολόκζη, κειμένου εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ ποταμοῦ Δούνα, καὶ ὁ-
» λον τὸ παλατινάτον τοῦ Βιτέπσκη, κειμένου ἐπάνω εἰς τὰς δύο ὀχθὰς
» τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ, καὶ ὅλον τὸ παλατινάτον τοῦ Σισλάβι καὶ τὸ ἀνώ-
» τερον μέρος τοῦ παλατινάτου Μίνσκη, τὸ ὅποιον ἐκτείνεται ἐκείθεν τῆς
» νέας γραμμῆς ὅπου ἐλκύεται ἀπὸ τοῦ σημείου ἐνθα τὰ τρία σύνορα τῶν
» παλατινάτων Πολόκζη, Βιτέπσκη καὶ Μίνσκη συνορεύουσι καὶ ἐνώνονται
» μέχρι τῆς πηγῆς τοῦ ποταμοῦ Δρουέτζ, καὶ πρὸς τοῦτοις τὸ κατώτερον

» μέρος τοῦ παλατινάτου τοῦ Μίνσκη, τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται ἐκεῖθεν τοῦ πο-
 » ταμοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ ποταμοῦ Νίπρου· αὐτὰ ὅλα θέλουν εἶναι εἰς τὸ ἐ-
 » ξῆς καὶ πάντοτε ὑποκείμενα εἰς τὴν βασιλικὴν κορώναν τῆς Ρουσίας,
 » καὶ οἱ κατοικηταὶ τους, καὶ ἐκεῖνοι ὅπου ἔχουν κτήματα, ὁποῖας κατα-
 » στάσεως καὶ τάξεως ἤθελαν εἶσθαι, θέλουσιν εἶναι ὑποχέριοι καὶ ὑπο-
 » κείμενοι τῆς Ρουσίας».

» Μὲ αὐτὰς τὰς αἰτίας ὡς διοικητὴς γενικὸς ἐκ μέρους τῆς βασιλείσης,
 » ἐγὼ ὁ Ζαχαρίας ἔχω προσταγὴν νὰ φανερώσω παρῆρσίᾳ, καὶ πρὸ πάντων
 » ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ὀνόματος τῆς βασιλείσης, (τὸ ὁποῖον ἐγὼ κάμνω τώρα διὰ
 » τῶν παρόντων γραμμάτων πρὸς εἰδῆσιν καὶ ἀσφάλειαν ἐνὸς ἐκάστου καὶ
 » πάντων,) εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς νέους ὑποκειμένους καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἀ-
 » κριβοῦς μας συμπολίτας, τὸ πῶς ὅχι μόνον ἡ βασίλισσα θέλει διαφυλά-
 » ξει ἐνὶ ἐκάστῳ καὶ πᾶσιν ἀβλαβῇ καὶ ἀλώβητον τὴν γύμνασιν τῆς θρη-
 » σκείας των, ὡσαύτως καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ὑποστατικῶν καὶ ὑπαρχόν-
 » των τους, ἀλλὰ πρὸς τούτοις τὸ ὅτι, στοχαζομένη αὐτοὺς ὡς υἱοὺς Της,
 » τοὺς κάμνει καθολικώτερον καὶ χωρὶς ἐξαίρεσιν ἐξίσου συμμετόχους ὧλων
 » τῶν παρόντων, ἐλευθεριῶν καὶ δικαιωμάτων τὰ ὅποια ἀπολαμβάνουν οἱ
 » παλαιοὶ Της ὑποχέριοι, εἰς τρόπον ὅπου ὅλοι οἱ κατοικηταὶ καθε μέρους
 » αὐτῶν τῶν συσσωματωθεισῶν ἐπαρχιῶν θέλουν ἀπολαμβάνει τοῦ λοιποῦ
 » ὅλα τὰ κέρδη ὅπου ἐδόθησαν εἰς τοὺς ὑποκειμένους τῆς βασιλείας τῶν
 » Ρούσων. Ἡ Βασιλεία Της προσμένει, εἰς σημεῖον εὐγνωμοσύνης αὐτῶν
 » τῶν νέων Της ὑποκειμένων, καὶ καθὼς ἐδεξιώθησαν αὐτοὶ ἐπικερδῶς καὶ
 » μὲ φιλοφροσύνην, ὥσπερ καὶ οἱ παλαιοὶ ὑποχέριοι Ρούσσοι, ὅτι θέλουν μετα-
 » χειρισθεὶ καθε τους ἐπιμέλειαν διὰ νὰ γίνουν ἄξιοι εἰς τὸ ἐξῆς αὐτῆς τῆς
 » περιποίησεως καὶ φιλοφροσύνης, μὲ μίαν ἀγάπην εἰλικρινῇ πρὸς τὴν πατρί-
 » δα τους καὶ μὲ μίαν πίστιν ἀδιάσειστον πρὸς μίαν βασίλισσαν καὶ κυ-
 » ρίαν τους τόσον μεγαλόψυχον. Ὁθεν ὅλοι οἱ κατοικηταὶ καθολικώτερον,
 » ἀπὸ τοῦ πρώτου τῶν εὐγενῶν, τοῦ κλήρου καὶ τῶν ἐχόντων ἐπιστασίας
 » μέχρι τοῦ ἐσχάτου τοῦ ἐν αὐτοῖς, θέλουν ἔχει χρέος ἀκολούθως νὰ κά-
 » μουν τοῦ λοιποῦ τὸν ὅρκον τοῦ πιστοῦ εἰς τὰς χεῖρας ἐκείνων ὅπου θέ-
 » λουν διορθεῖ διὰ αὐτὸ τὸ ἔργον. Καὶ ἀνίσως τινὰς τῶν εὐγενῶν, ἢ ἄλ-
 » λης καταστάσεως ἄνθρωπος ὀρίζωντας ὑποστατικά, ἤθελε νομίσαι νὰ μὴ
 » κάμῃ ὅρκον, τοῦ δίδεται διὰ τῶν παρόντων διορία τριῶν μηνῶν νὰ πω-
 » λήσῃ τὰ ὑποστατικά του καὶ νὰ ἀναχωρήσῃ ἐλευθέρως ὅπου θέλει· μετὰ
 » δὲ τὴν διορίαν αὐτὴν, ὅσα ὑποστατικά ἤθελεν ἀφήσει θέλουν δημευθεῖ.
 » Ὅλα τὰ μέλη τοῦ κλήρου τὰ διαχωρισμένα μὲ διαφόρους πίστεις πρέ-
 » πει νὰ χρησιμεύσουν, ὡς ποιμένες ψυχῶν, εἰς παράδειγμα διὰ τὴν παρα-
 » τήρησιν τοῦ ὅρκου των, καὶ νὰ παρακαλοῦν, κατὰ τὸν τρόπον ὅπου διαορί-
 » σθη εἰς τὰς προσευχὰς τους τὰς κοινὰς τε καὶ καθημερινὰς, τὸν παντοδύ-
 » ναμον θεόν νὰ δίδῃ υἱεῖαν εἰς τὴν βασίλισσαν καὶ εἰς τὸν ἀκριβόν Της
 » υἱὸν καὶ διάδοχον τὸν μεγάλον πρίγκηπα Παῦλον Πετροβίτζην».

» Διὰ τὴν ἀσφάλειαν ὅπου ἀνωτέρω ἐδόθη εἰς τὰς διαφόρους λατρείας,
 » καὶ κατὰ τὴν κυριαρχίαν τῶν δικαιολογημάτων ὧλων τῶν κατοικητῶν,

—1772

» ἐννοεῖται ὅτι καὶ οἱ Ἑβραῖοι ὁποῦ κατοικοῦσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας ὁποῦ συνε-
 » σωματώθησαν μετὰ τὴν βασιλείαν τῆς Ρουσίας θέλουν ἔχει ὅλας τὰς ἐ-
 » λευθερίας τὰς ὁποίας ἔχουν κατὰ τὸ παρὸν, ὅσον διὰ τὴν θρησκείαν καὶ
 » προνομία τους. Ἡ φιλανθρωπία τῆς βασιλίσσης δὲν συγχωρεῖ νὰ ἐξωσθῶν
 » αὐτοὶ μόνοι ἀπὸ τὴν καθολικὴν χάριν καὶ ἀπὸ τὴν μέλλουσιν εὐτυχίαν
 » τὴν ἐπὶ τῆς διοικήσεώς Της, ἐνόσω αὐτοὶ ἤθελαν ἐνεργεῖ τὴν πραγματείαν
 » τους καὶ ἤθελαν μεταχειρίζονται τὰ ὑποστατικά τους φερόμενοι ὡς πι-
 » στοὶ ὑποκειμένοι καὶ ὅχι μὲ τινα προδοσίαν.»

» Τὰ κριτήρια τῶν ἐνωθεισῶν ἐπαρχιῶν θέλουν διαφυλάττωνται καὶ θέ-
 » λουν ἐνεργεῖ ἐπ' ὀνόματι τῆς κραταιοτάτης βασιλίσσης μίαν ἐντελῆ δι-
 » καιοσύνην.»

» Τελευταῖον κρίνω ἀναγκαῖον νὰ προσθέσω ἐξεπίτηδες ὅτι, κατὰ τὰς
 » προσταγὰς τῆς κραταιοτάτης βασιλίσσης, τὰ στρατεύματά Της, ὄντα ἡ-
 » δη εἰς ἰδίαις ἐπαρχίαις, θέλουν φυλάττει τὴν ἐντελεστέτην εὐταξίαν, καὶ ἡ
 » μεταβολὴ τῆς διοικήσεως δὲν θέλει προξενήσει ταραχὴν τινὰ εἰς τὴν ἀ-
 » σφάλειαν καὶ γαλήνην τῶν νέων ὑποκειμένων, τόσον εἰς τὴν οἰκονομίαν
 » τους ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐμπορίαν καὶ ὑποστατικά τους· μάλιστα ἐπειδὴ καὶ
 » αὐτὸς ὁ τρόπος τοῦ ζῆν συντρέχει εἰς τὴν εὐτυχίαν κάθε ιδιώτου, καὶ ἀ-
 » κολουθεῖ ἐκ τούτου ἡ αὐξήσις καὶ πολυπληθία εἰς αὐτὰς τὰς νέας ἐπαρ-
 » χίας, ἡ Βασιλεία Της θέλει φροντίσει τὰ μέγιστα δι' αὐτὴν τὴν ἀσφάλειαν.»

» Τὰ παρόντα θέλουν ἀναγνωσθεῖ τῇ 15, Ὀκτωβρίου εἰς ὅλας τὰς ἐκ-
 » κλησίας ὁποῦ περιέχονται εἰς τὰς πόλεις, καὶ θέλουν προσκολληθεῖ εἰς
 » τοὺς τόπους καὶ μέρη τὰ συνειθισμένα· καὶ διὰ νὰ γίνουν πασίγνωστα καὶ
 » νὰ ἔχουν κάθε βεβαιότητα καὶ ἀξιόπιστον, κατὰ τὴν δύνάμιν ὁποῦ μᾶς
 » ἐδόθη, ἡμεῖς τὰ ὑπεγράψαμεν ἰδιοχείρως καὶ τὰ ἠσφαλίσαμεν μετὰ τὴν βούλ-
 » λαν μας.»

Με αὐτὴν τὴν διανομὴν ἡ Προυσία παίρνει 900 λέγας τετραγώνους· ἀ-
 » θε λέγα περιέχει μίαν ὥραν. Τὸ διάστημα αὐτὸ ἔχει δύο ἐπισκοπὰς, τὴν
 » τοῦ Κούλμου καὶ τὴν τῆς Βραμίας, τρία παλατινάτα καὶ πέντε σταροστίας.

Τὸ μέρος ὁποῦ ἐπῆρεν ἡ Ἀούστρια περιέχει 2,700 λέγας τετραγώνους,
 » τὴν ἀρχιεπισκοπὴν τῆς Λεοπόλως, μίαν ἐπισκοπὴν, τρία παλατινάτα καὶ
 » 14 σταροστίας.

Τὸ μέρος ὁποῦ ἐπῆρεν ἡ Ρουσία περιέχει 7,040 λέγας τετραγώνους, δύο
 » ἐπισκοπὰς, τὴν τοῦ Πολόκζη καὶ τὴν τῆς Λιβονίας, 4 παλατινάτα καὶ 4
 » σταροστίας.

Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἐπισκοπαὶ, παλατινάτα καὶ σταροστία ἦσαν μετὰ τὸν
 » ἀρχόντων γερουσιαστῶν τῆς Ἀριστοκρατείας· ὅθεν αὐτὴ ἡ διαμοίρασις στε-
 » ρεῖ τὴν Πολωνίαν 39 γερουσιαστῶν ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν 139, ἐξ ὧν ἐστὶν ἐσὺγ-
 » κειτο ἡ γερουσία.

Τὸ μέρος ὁποῦ ἐπῆρεν ἡ Ρουσία, ἀγκαλὰ καὶ πλέον ἐκτεταμένον, δὲν εἶ-
 » ναι ὅμως τόσον ἀναγκαῖον καὶ ἐπικερδές· τὸ μέρος ὁποῦ ἐπῆρεν ἡ Ἀούστρια

εἶναι γόνιμον καὶ κατοικημένον· τὸ μέρος ὅμως ὅπου ἐπῆρεν ἡ Προυσία εἶναι τὸ πλέον ἀξιόλογον, μετὰ τὸ νὰ ὀρίζῃ τὸν ποταμὸν Βιστούλαν, καὶ ἐκ τούτου εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ πραγματευέται σιτάρι, καὶ νὰ ἔχῃ πολὺ κέρδος ἀπὸ τὸ ἄλλας ὅπου φέρεται ἀπὸ τὴν Δάντζικα εἰς τὸ Τόρνο, καὶ νὰ διδῇ νόμον εἰς τὴν Εὐρώπῃν.

Ὁ εἰς τὴν Πάρον στόλος τῆς Ρουσίας σύγκειται ἀπὸ 18 νῆας τῆς λίνεας καὶ πολυαριθμούς φρεγάτας καὶ ἄλλα μικρὰ πλοῖα. Ναὺς τῆς λίνεας σταλεῖσα ἀπὸ τὸ Κρονστάδ διὰ ἐνδυνάμωσιν τοῦ ἔφθασε, καὶ προσμένουσι καὶ τὰς λοιπὰς ἀμέσως. Εἰς τὸ Διόβρον ἦλθον πολλὰ καράβια ρουσσικά φορτωμένα μετὰ προζωάρκεια καὶ μουχιμάτια διὰ τὸν στόλον τὸν ρουσσικόν τὸν ἐν τῇ Πάρῳ.

Εἰς τὸν κόμητα Γρηγόριον Ὁρλώφ ὅπου ἦτον εἰς τὸ Φωξάνι ἐχάρισεν ἡ βασίλισσα δι' ἀμοιβὴν τῆς δουλεύσεώς του 100,000 ρούβλια, τὸν διώρισε καὶ 50,000 ρούβλια λουφέν, τὸν ἔδωσεν ἄδεια νὰ λείψῃ διὰ τὴν υἱεὶαν του, καὶ νὰ ἐκλέξῃ ἡ τὸ νὰ διατρίψῃ εἰς τὰ χωρία του ἢ νὰ πηγαίνει εἰς ξένας ἐπαρχίας διὰ νὰ πάρῃ τὰ νερά. Ὅλα τὰ ὀφεικία του καὶ αἱ ἐπίστασιαι τοῦ ἔμειναν ἀναπόσπαστα· τοὺς κόμητας ἀδελφούς του ὁμοίως εὐηργέτησε, καὶ τὸν εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος Ἀλέξιον Ὁρλώφ τὸν ἐχάρισε γῆν περιέχουσαν 10,000 ἀγροίκων.

Ἐν τούτοις εἰς τὸ Μισίρι μεγάλαι συγχήσεις καὶ ἀνταρσίαι πρῶτον τοῦ Ἀλῆ-πεη καὶ ἐνταῦτ' οὗ Ἀπουδάπ Μεχμέτ-πεη, καὶ σιτοδεῖα, καὶ φόνος τελευταῖον τοῦ Ἀλῆ-πεη. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Παλαιστίνην ταραχὴ ἐξ αἰτίας τοῦ σείχ Δάχερ, τοπάρχου τῆς Πτολεμαίδος· ἐξουσιάζθησαν δὲ παρὰ τῶν στρατευμάτων τοῦ σείχ Δάχερ αὐτοῦ ἡ τε Γιάφα, ἥτοι Ἰόπη, καὶ ἡ Γάζα.

Ἡ ἐλευθερία ὅπου ἡ Ρουσία ἔδωσεν εἰς τοὺς κατοικητὰς τῶν ἐπαρχιῶν ὅπου ἐσωματώθησαν μετὰ τὴν βασιλείαν τῆς τοὺς παρακινεῖ νὰ ὑποταχθῶν ἐκουσίως εἰς τὴν νέαν κυριαρχίαν. Ἐγράφησαν κατὰστιχα ὧλων τῶν κατοικητῶν καὶ τῶν ὑποστατικῶν τοὺς ὁ κλῆρος ὁ παπιστικὸς, ὅπου καὶ αὐτοὺς ἔλαβε τὴν ἀσφάλειαν καθὼς καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι κατοικηταί, ἔχει τὸ ἀσφαλές διὰ τὴν διαφύλαξιν τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων του· ἔκαμε κάποιαν δυσκολίαν διὰ τὸν ὄρκον τοῦ πιστοῦ ὅπου διωρίσθη εἰς τὰς ἐκτετηρίους ἐντεύξεις τὰς ὑπὲρ τῆς βασιλείας, ὅμως τὰ πολλὰ τοὺς ὑποστατικά τοὺς ἔκαμαν νὰ ὑποφέρουν αὐτὰς τὰς δυσκολίας, καὶ τὰ πάντα κατὰ τὸ παρὸν ἡ συγχόρουν εἰς αὐτὰς τὰς ἐπαρχίας.

Εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Πολωνίας ὅπου οἰκιστοποιήθη ἡ Ἀούστρια συνεκροτήθη συνωμοσία κατὰ τῆς νέας κυριαρχίας· ἤθελε κάμει κακὰ ἀποτελέσματα ἂν δὲν προεγνωρίζετο· ἀλλὰ φωραθεῖσα καὶ ἀνακαλυφθεῖσα ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι κατεδαμώσθη καὶ ἐξηλείφθη, καὶ οἱ ἀξιολογώτεροι συνωμῶται εἰρκτῇ παρεδόθησαν.

Διώρισε ἐῖτα ἡ Ἀούστρια εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικὸς τῶν ἐν τῇ Δελχία νοιτῆτων αὐτῶν ἐπαρχιῶν τῆς τοὺς ἐξῆς μισθούς· εἰς μοναχὸν 500 φιο-

—1772

ρίνια τὸν χρόνον· εἰς βικάριον 800· εἰς πενεφικιάλην 1,200· εἰς κουράτον 1,500· εἰς πριόρε 2,000· εἰς δογιάνον 2,500· εἰς τὸν κανονικὸν τοῦ κολλεγίου 2,800· εἰς τὸν πριόρε του 3,000· εἰς τὸν κανονικὸν τῆς καθέδρας 3,000· εἰς τὸν πρελάτον 4,000· εἰς ὀφφικιᾶλιον· γκενερᾶλην 5,000· εἰς σουφραγάντε 5,000· εἰς ἐπίσκοπον 8,000· εἰς ἀρχιεπίσκοπον 10,000· εἰς πριμάτε (ὅστις εἶναι ὁ μοναχοῦ Κιέρσκης, ἐπίσκοπος τοῦ Πρεμίсли,) 20,000. Ἔχει καὶ ὁ κλῆρος τοῦ ῥωμαϊκοῦ ῥητοῦ τοὺς ἐξῆς μισθοὺς : ὁ βικάριος 500 φιορίνια, ὁ κουράτος 1,000, ὁ δογιάνος 1,500, ἕνας ὀφφικιᾶλιος 2,000, ἕνας ἐπίσκοπος 1,200, ἀρχιεπίσκοπος 2,000, μητροπολίτης 6,000. Ἔχει καὶ ὁ κλῆρος τῶν Ἀρμενίων τοὺς ἐξῆς μισθοὺς : ὁ κουράτος 1,000 φιορίνια, ὁ δογιάνος 1,500, ὁ ὀφφικιᾶλιος 2,000 καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος 3,000 φιορίνια. Τὸ δὲ φιορίνι περναῖ παράδες τούρκικους 33.

Εἰς τὴν Μήκονον, Πάτμον καὶ Σάμον ἦτον τότε 12 καράβια τῆς λίνεας, καὶ εἰς τὴν Πάρον ἐναυπηγοῦσαν δύο φρεγάταις καὶ ἐξ γαλιόταις, λαμβάνοντες τὸν κερεστὲν παρὰ τῶν πλησιοχώρων νήσων, καὶ ταῦτα παρὰ τῆς Θεάσου.

Ἐσυγχίσθη ὁ βεζήρης Μουσούνoglous διὰ τὴν διάλυσιν τῆς κατὰ τὸ Φωξάνι συνελύσεως· ὅθεν ἐφρόντισε νὰ γένῃ καὶ δευτέρα συνελύσις διὰ νὰ πραγματευθῇ καὶ πάλιν τὰ τῆς εἰρήνης μετ' ὀπλοστασίας ἐξ μηνῶν, ἀπὸ ἀ Σεπτεμβρίου 1772 μέχρι ἀ Μαρτίου 1773. Συνῆλθον εἰς τὸ Βουκουρεστί ὁ ῥεῖς-εφένδης Ἀπδουρράζακης, πληρεξούσιος τῶν Τούρκων, καὶ Ὁπρέσκωφ, πληρεξούσιος τῶν Ῥούσσων. Ἦτον μετ' αὐτὸν ὁ Ἀπδουρράζακη ὡς Δραγομάνος τῆς Πόρτας καὶ ὁ ἀπὸ ἱατρῶν Σκαρλάτος Καρατζᾶς. Ἀλλὰ διαλυθείσης καὶ αὐτῆς τῆς συνελύσεως ἀνωφελῶς χωρὶς τὴν κατορθώσιν τῆς εἰρήνης ἡ Πόρτα ἔκαμε μανιφέστον κατηγοροῦσα οἰονεὶ τοὺς Ῥούσσους, πρὸς ἀναίρεσιν τοῦ ὁποίου ἐξέδοτο ἡ αὐτὴ τῆς Ῥουσίας τὸ ἐξῆς μανιφέστον.

« Φαίνεται νὰ κυκλοφορῇ ἕνα μανιφέστον, διαμοιρασθὲν ἀπὸ τὴν Πόρταν » εἰς τοὺς παρ' αὐτῇ πρέσβεις, διὰ τὴν διάλυσιν τῆς συνελύσεως καὶ τὴν » ἀνανέωσιν τοῦ πολέμου ἐκατέρωθεν. Ἡ αὐτὴ τῆς Ῥουσίας δὲν ἤθελε κο- » πιάσῃ νὰ ἀποκριθῇ εἰς αὐτὸ τὸ ἔγγραφον ἂν εἶχε νὰ κάμῃ μόνον μετ' αὐτὸν » ἐχθρόν της, διατί δὲν βλέπει ἄλλο τι εἰς αὐτὸ, ἐμὴ μόνον δολιότητα » φυσικὴν, καθ' ἣς οὔτε ἡ τῶν πραγμάτων καὶ ἔργων μαρτυρία οὔτε ἡ ἀ- » πόδειξις τοῦ λόγου τὸ σύνολον οὐκ ἰσχύουσιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ εἰς αὐ- » τὴν τὴν πραγματείαν, καθὼς καὶ εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ της ἐπιχειρήματα, κι- » νεῖται ἡ Ῥουσία φανερά καὶ ἐν ὅψει ὅλης τῆς Εὐρώπης, διὰ τοῦτο καὶ εἰς » αὐτὴν μόνον ἠθέλησε νὰ ἀφήσῃ τὸ νὰ ἀποφασίσῃ διὰ τὴν ἀπάτην ἢ τὴν » ἀλήθειαν τῆς Πόρτας· καὶ διὰ νὰ μὴν ἡμπορῇ νὰ μείνῃ ἡ ἐλαχίστη ἀμφι- » βολία εἰς τὰ πνεύματα, θέλει διηγηθεῖ τὰ συμβάντα μετ' αὐτὴν λεπτομερῇ » ἀληθειάν τους. »

» Παρατρέχει, καθὼς δὲν τὸ ἔκαμεν ἡ Πόρτα, τὴν αἰτίαν τοῦ πολέμου » ὅπου ἄναψε πρὸ τεσσάρων ἐτῶν καὶ ἀκολουθεῖ εἰσέτι μετὰ τῶν δύο βα- » σιλειῶν. Ἡ Πόρτα ἐξέδοτο τότε, τὸ μανιφέστον της, ἡ Ῥουσία τὸ ἐδι-

» κόν της· τὸ κοινὸν ἔμαθε τὰ πάντα, καὶ, χωρὶς νὰ κάμῃ σημειώματα, θέ-
 » λει παρετήρησε πῶς αἱ αἰτίαι ὁποῦ τανῦν προβάλλει ἡ Πόρτα εἰς τὸ νέον
 » τῆς αὐτὸ μανιφέστον, περὶ οὗ τανῦν ὁ λόγος, δὲν εἶναι αἱ αὐταὶ ἀλλὰ πάν-
 » τῃ διαφέρουσαι ἐκείνων ὁποῦ τότε εἰς τὸ πρῶτον τῆς μανιφέστον ἐξέ-
 » δοτο μὲ ἀπλότητα τῆς φράσεώς της.»

» Παρατρέχει καὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πολέμου, κατὰ τὴν ἀπόφασιν
 » τῆς Πόρτας, ὁποῦ δὲν ὑποφέρει τὸ νὰ ἐναδρύνεται τινες διὰ τὰ αἶσια φυ-
 » σήματα τῆς ἀστάτου τύχης. Ἀλλὰ δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἀποσιωπήσῃ, χωρὶς νὰ
 » ἐγκαυχηθῇ ματαίως, τὸ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐλπίζῃ μίαν ἐπικερδῆ εἰρήνην.»

» Ἡ Πόρτα ἐπεθύμει νὰ τὴν κάμῃ, διατὶ ἡ τύχη δὲν τὴν ἐβόηθησεν· ἡ
 » Ῥουσσία ἦτον ἐτοιμὴ πάντοτε νὰ τὴν ἀκούσῃ, διατὶ ἀκουσίως καὶ μόνον
 » καὶ μόνον διὰ δερένδευσίν της ἤψατο τῶν ὅπλων, καὶ αἱ διαθέσεις της
 » ἦσαν τόσον φανεραὶ, ὁποῦ ἠθέλησε σχεδὸν νὰ εἶναι μετρία τε καὶ φιλάν-
 » θρωπος.»

» Ἡ Πόρτα φανερὰ ἐζήτησε τὴν μεσολάβησιν τῆς Βιέννης καὶ τοῦ Βερ-
 » λίνου, καὶ μὲ τὴν φιλικὴν συνέργειαν τῶν δύο αὐλῶν ἐστέρχθη ἡ συγκρό-
 » τησις μιᾶς συνελεύσεως. Ὡς τόσον διὰ τὰς ἀργοπορίας τῆς διὰ τὴν εἰρή-
 » νην πραγματείας μὲ τὸ νὰ μὴν ἤλπιζεν ἡ Πόρτα νὰ ἡσυχάσῃ ἐντὸς ὀλί-
 » γου, ὡς ἐφίετο, καὶ εἶχεν ἀνάγκην νὰ ἡσυχάσῃ εὐθύς, ὡμολόγησεν ὅτι
 » μία ὀπλοστασία τὴν ἀρέσκει, καὶ ἐζήτησε τὸ νὰ τὴν ἀποκτήσῃ. Ἀγκαλὰ
 » καὶ νὰ ἦτον ἐπιζήμιον εἰς τὰ ρουσσικὰ στρατεύματα, κατὰ τὴν κατάστα-
 » σιν εἰς τὴν ὁποίαν τότε εὕρισκοντο, τὸ νὰ γένῃ διακοπὴ εἰς τὰς πράξεις
 » των, παρεχώρησεν ὅμως ἡ βασίλισσα κάθε ἄλλον στοχασμὸν τῇ φιλαν-
 » θρωπῇ Της καὶ τῷ ἔρωτι τῷ διὰ τὴν εἰρήνην. Ὅθεν ἡ ὀπλοστασία ὑπε-
 » γράφη, καὶ οἱ πληρεξούσιοι συνηθροίσθησαν εἰς τὸ Φωζάνι, ἔνθα συνηλθον
 » καὶ οἱ πρέσβεις μὲ τὸ ἐπάγγελμα τῆς φιλικῆς συνεργείας τῶν αὐλῶν τους.
 » Σημειωτέον ἐνταῦθα, ὡς βλαβερὸν εἰς τὴν πολλὴν ἢ ὀλίγην διάθεσιν ἐκα-
 » τέρων τῶν μερῶν διὰ τὴν εἰρήνην, τὸ ὅτι οἱ πρέσβεις τῆς Ῥουσσίας, καίτοι
 » τοῦ διαστήματος πλείστου ὄντος, εὐρέθησαν εἰς τὸ στρατόπέδον τους τὸ
 » καὶ πλησιόχωρον εἰς τὸ Φωζάνι τῇ κδ' τοῦ Μαΐου, καὶ μετὰ μῆνα ὀλό-
 » κληρον προσμονῆς μόλις ἔφθασαν εἰς τὸν βεζίρην τους οἱ πληρεξούσιοι
 » τοῦρκοι τῇ κδ' τοῦ Ἰουνίου. Ὁ τρόπος αὐτὸς δὲν ἡμπορεῖ νὰ μὴν δώσῃ
 » ὑποψίαν διὰ τὴν διεξαγωγὴν καὶ τέλος τῆς πραγματείας διὰ τὴν εἰρή-
 » νην. Ὅτι καὶ ἂν εἶναι, πρὸ τῆς συγκροτήσεως τῆς συνελεύσεως, μάλιστα
 » καὶ τῆς ἀπὸ Βυζαντίου ἀναχωρήσεως τῶν πληρεξουσίων τοῦρκων, ἐφα-
 » νέωσαν εἰς τὴν Πόρταν τὰ ἄρθρα μὲ τὰ ὁποῖα θέλει κάμει τὴν εἰρήνην ἡ
 » Ῥουσσία, καὶ μάλιστα τῆς ἐμνηύθη βεβαίως ὅτι δὲν εἶναι τρόπος μὲ τὸ
 » πουργῆν στὸ χεῖρ ἡ Πόρτα νὰ πραγματευθῇ τὴν εἰρήνην, καὶ ὅτι ἐκεῖνο ὁ-
 » ποῦ ζητεῖ ἡ Ῥουσσία δὲν ἐξαγοράζεται μὲ ἄσπρα.»

» Δὲν ἄργησαν λοιπὸν εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ Φωξανίου νὰ ἀρχήσουν δου-
 » λειάν, καὶ διελέχθησαν διὰ τὰ οὐσιωδέστερα. Ἐζητήθη ἀπὸ μέρους τῆς
 » Ῥουσσίας τὸ καθόλου αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων· εἰς μερικάς διαλέξεις ἔν-
 » θα αὐτὸ τὸ ἄρθρον ἐπραγματεύθη οἱ πληρεξούσιοι τῆς Πόρτας ἔστειραν

» τὸ ὅτι οἱ Τάρταροι νὰ εἶναι ἐλεύθεροι καὶ ἀκρεμεῖς· ἡ ἐκλογὴ τῶν χάνη-
 » δων, τὰ κριτήρια, ἡ διεξαγωγὴ τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων, τόσον τῶν
 » ἔσωθεν ὅσον καὶ τῶν ἔξωθεν, συνελόντι φᾶναι, ὅλη ἡ μεταχειρίσις καὶ ἡ
 » διάθεσις, ὅχι μόνον τοῦ σώματος καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἐνὸς ἐκάστου ἀλλὰ
 » καὶ τοῦ ἔθνους ὁλοκλήρου, νὰ μὴν κρέμανται ποσῶς ἄλλοθεν ποθεν εἰμὴ
 » μόνον παρὰ τῶν Ταρτάρων καὶ παρ' ἐκείνου ὅπου αὐτοὶ μόνοι ἤθελον ἐ-
 » κλέξει χάνην, ὅστις εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκλογὴν νὰ γίνεταί κυρίαρχος των,
 » καὶ νὰ μὴν ἡμπορῇ νὰ καθαιρεθῇ παρὰ τινος· ἀλλ' ἐζήτησαν (καὶ τοῦτο,
 » ὡς εἶπον, ὡς ἄρθρον τῆς θρησκείας των,) τὸ ὅτι ὁ χάνης μετὰ τὴν ἐκ-
 » λογὴν του νὰ γράφῃ τῷ σουλτάνῳ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ νὰ τῷ ζητῇ τὴν
 » ἐπικύρωσιν τῆς ἐκλογῆς του, καὶ ὁ τῶν Ὀθωμανῶν σουλτάνος νὰ μὴν
 » ἡμπορῇ νὰ τοῦ τὴν ἀπαρῇται.»

» Οἱ πληρεξούσιοι τῆς Ῥουσσίας ἠθέλησαν νὰ καταντήσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς
 » μίαν ἀπλὴν εἰδήσιν, καθὼς συνειθίζεται μεταξὺ τῶν λοιπῶν ῥηγῶν, καὶ
 » δὲν ἔστερξαν τὸ νὰ ζητῇ ὁ χάνης τὴν συγκατάνευσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν του,
 » ὡς πρᾶγμα ἀσύμφωνον καὶ ἀτέργιαστον μὲ τὸ καθόλου ἀκρεμεῖς τῶν
 » Ταρτάρων· ὁ Ὀσμάν-ἐφένδης, πρῶτος πληρεξούσιος τῆς Πόρτας, (δεύτερος
 » γὰρ ἦν ὁ σέκης τῆς Ἀγίας Σοφίας,) ἀνέκραξεν ὅτι εἶναι ἐναντίον εἰς τὴν
 » θρησκείαν τους ἡ συνδρομὴ δύο χαλίφηδων, καὶ ὅτι οἱ Τοῦρκοι δὲν ἡμπο-
 » ροῦν ποτὲ νὰ δεχθῶν τὸ νὰ μὴν ἔχουν οἱ Τάρταροι ἀπὸ τὴν Πόρταν τὸ
 » τῆς θρησκείας ἐκκρεμῆς· οἱ πληρεξούσιοι τῆς Ῥουσσίας κρίναντες ὅτι ἕνα
 » τέτοιον ἀκρεμεῖς, κατὰ τὸν τρόπον ὅπου τὸ ἐξήτουν οἱ Τοῦρκοι, εἶναι ἰσο-
 » δύναμον μὲ τὸ πολιτικὸν ἐκκρεμῆς, δὲν τὸ ἐδέχθησαν, καὶ διελέχθησαν
 » τοῦ λοιποῦ χωρὶς νὰ παραχωρήσῃ τίς τι ἐκατέρωθεν· ὅθεν ὁ Ὀσμάν-ἐ-
 » φένδης ἐζήτησε νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ διέλυσε τὴν συνέλευσιν.»

» Ὅποιοι κάμει τὸ παράλληλον τῶν εἰς τὸδε μὲ τὸ τουρκικὸν μανιφέ-
 » στον θέλει ἰδεῖ πόσον ἀπέχει ἐκεῖνο τῆς ἀληθείας· ψεύδεται παρομοίως
 » καὶ εἰς τὴν διήγησιν τῶν περιστατικῶν διὰ τὴν συγκρότησιν τῆς β' συνε-
 » λεύσεως, καὶ ἰδοὺ πῶς ἠκολούθησαν.»

» Εἰς τὴν πρώτην πρότασιν τοῦ ἀκρεμοῦς τῶν Ταρτάρων ὁ βεζίρης εἶχε
 » γράψῃ τῷ Ῥωμαντζῶφ τὸ ὅτι δὲν ἤλπιζε ν' ἀκούσῃ τοιοῦτον ζήτημα ἀ-
 » πὸ ἀνθρώπους διακριτικούς καὶ τιμημένους, ὡς εἶναι οἱ πληρεξούσιοι τῆς
 » Ῥουσσίας, διατί αὐτὸ βλάπτει τὴν θρησκείαν τοῦ Μεχμέτη, καὶ παρεκά-
 » λει τὸν Ῥωμαντζῶφ νὰ τοὺς γράψῃ, καὶ (μὲ λέξεις ἰσοδυνάμους) νὰ συ-
 » στησῇ εἰς αὐτοὺς περισσοτέραν αἰδῶ διὰ τὴν θρησκείαν τους. Ὁ Ῥωμαν-
 » τζῶφ ἀπέχων τὰ μέγιστα ἀπὸ τοῦ νὰ ἀνακατωθῇ εἰς τὰ ζητήματα τῶν
 » πληρεξουσίων τῆς αὐλῆς του, ὡς ἀνοίκεια εἰς τὸν ἑαυτὸν του, ἀντέγραψε
 » τῷ βεζίρῃ μὲ λέξεις εὐγενικὰς, συγκατανεύων καὶ ἐπιβεβαιῶν ὅτι μάλι-
 » στα τὰ ζητήματα τῶν πληρεξουσίων τῆς αὐλῆς του.»

» Ἀμέσως ἔφθασε καὶ δευτέρα ἐπιστολὴ τοῦ βεζίρη, γράφοντος ὅτι ἐλυ-
 » πήθη πολὺ διὰ τὴν διάλυσιν τῆς συνελεύσεως. Ὁ Βασίφ-Ἀχμέτ-ἐφένδης,
 » αἰχμάλωτος πρὸ μικροῦ εἰς τὴν Ῥουσίαν, ἦν ὁ γραμματοκομιστής· ἔγρα-
 » φε προτέτι τὸ νὰ ἀνανεωθῇ ἡ πραγματεία τῆς εἰρήνης, καὶ ἄφινεν εἰς

» τὴν θέλῃσιν τοῦ Ῥωμαντζῶφ τὸ, ἢ νὰ πλησιάσουν ἀμφοτέρω εἰς τὸν Δού-
 » ναβιν καὶ πραγματευθῶν αὐτοὶ οἱ δύο κατ' εὐθεΐαν τὴν εἰρήνην, ἢ νὰ συ-
 » ναθροίσουν ἐκ δευτέρου ἄλλους πληρεξουσίου εἰς τὸ Βουκουρέστι, καὶ ἐ-
 » τελείωνε ζητῶν ἄλλην μίαν ἐξαμηνιαίαν ὀπλοσταςίαν· ὁ Βασίφ-Ἀχμέτης
 » ἔξω ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν εἶχε καὶ ἐρμηνείας ἀποδεικτικὰς ὅπου τὸν
 » ἔκαμναν κύριον εἰς τὸ νὰ διευθετήσῃ τὸσον τὴν ὑπόθεσιν τοῦ νὰ ξαναγένῃ
 » συνέλευσις διὰ τὴν πραγματείαν τῆς εἰρήνης, ὅσον καὶ τὴν ὑπόθεσιν τῆς
 » ὀπλοσταςίας. Ὁ Ῥωμαντζῶφ, χωρὶς προσταγὴν τῆς αὐλῆς του, διὰ νὰ
 » μὴν συγχύσῃ τὰς εἰρηνοποιούς αὐτὰς ἀποδείξεις νομιζωντάς τας εἰλικρι-
 » νεῖς, ἀνεδέχθη τὸ πρᾶγμα καὶ συγκατένευσε νὰ δεχθῇ μίαν ὀπλοσταςίαν
 » ἡμερῶν 40, τόσας ἡμέρας δηλαδὴ, ὅσαι τὸν ἐχρειάζοντο διὰ νὰ γράψῃ
 » εἰς τὴν αὐλὴν του καὶ νὰ λάβῃ τὰς προσταγὰς τῆς.»

» Ἐνῷ δὲ ταῦτα ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐγίνοντο ἤλθεν ἡ εἰδήσις εἰς τὸ
 » Πετερπουργον διὰ τὴν διάλυσιν τῆς συνελεύσεως, καὶ νομίσαντες τὸ ὅτι
 » οἱ Τοῦρκοι δὲν φαντάζονται εἰλικρινῶς ἄλλο ὄριον εἰς τὸ ἀκρεμές τῶν
 » Ταρτάρων τῇ ἀληθείᾳ παρὰ μόνον ἐκεῖνο ὅπου ἀφορᾷ εἰς τὰς ὑποθέσεις
 » τῆς θρησκείας των, ἐστοχάσθησαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ κάμουν συγκατά-
 » θασίν τινα εἰς αὐτὸ, καὶ ἐνόμισαν νὰ ἀνταμείψουν τὸ ἐπιζήμιον καὶ τὴν
 » βλάβην ὅπου αὐτὸ ἐπιφέρει, (τόσον εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ χάνη, διὰ τὴν ἀνα-
 » λογίαν τῶν ἐμπερδευμάτων ὅπου ἔχει μὲ τὸ ταρταρικὸν ἔθνος, ὅσον εἰς
 » τὸ κέρδος καὶ ἰντερέσον τοῦ πράγματος, διὰ τὴν συνάφειαν ὅπου ἐντεῦ-
 » θεν ἀνάγκη νὰ εἶναι μεταξὺ τῆς Πόρτας καὶ τῶν Ταρτάρων,) ζητῶντας
 » τὴν γνώμην καὶ συγκατένευσιν τῆς Πόρτας εἰς τὸ νὰ παραδοθῇ παρὰ τῶν
 » Ταρτάρων εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Ῥουσίας ὁ Γενί-καλὸς καὶ τὸ Γκέρτζι.
 » μὲ αὐτὸν γὰρ τὸν τρόπον ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος γίνεται ἀσφάλεια εἰς τὴν ἡ-
 » συχίαν τῶν ὀρίων τῆς Ῥουσικῆς βασιλείας, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος γί-
 » νεται ὑπεράσπισις τοῦ Κριμίου ἀπὸ κάθε ἐφοδον καὶ προσβολὴν αἰφνί-
 » διον τῶν Τοῦρκων.»

» Αὕτῃ ἡ ἰδέα σχηματισθεῖσα, ἀφοῦ ἐκοινοποιήθη τῇ Βιέννῃ καὶ τῷ Βερ-
 » λίνῳ μὲ τὸ μέσον τῶν πρέσβεων τους, τὴν ἐφανέρωσαν εἰς τὴν Πόρταν,
 » εἶτα ἡ αὐλὴ τῆς Ῥουσίας προσέταξε καὶ τῷ Ῥωμαντζῶφ νὰ δεχθῇ καὶ
 » τὴν δευτέραν συνέλευσιν μὲ τὴν ἐξαμηνιαίαν ὀπλοσταςίαν.»

» Μὲ τέτοιον τρόπον καὶ μὲ αὐτὴν τὴν κατάστασιν οἱ πληρεξούσιοι τῶν
 » δύο αὐλῶν συνηθροίσθησαν εἰς τὸ Βουκουρέστι. Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς πραγ-
 » ματείας ὁ πληρεξούσιος τοῦρκος Ἀπτουρράζακης ἐν τῷ προομιλίῳ εἰδείξε
 » πολλὴν κλίσιν διὰ τὴν εἰρήνην, μ' ὅλον τοῦτο δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τοῦ νὰ πο-
 » λυλογῇ ματαίως ἐπάνω εἰς τὰ παραμικρότερα πράγματα, καὶ νὰ λέγῃ
 » εἰς κάθε μέρος τὸ ὅτι πρέπει νὰ γράψῃ τῇ αὐλῇ του.»

» Τὰ ἄρθρα τοῦ ἀκρεμοῦς τῶν Ταρτάρων, τῆς παραχωρήσεως τοῦ Γκέρ-
 » τζι καὶ τοῦ Γενί-καλέ, τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας
 » ἐξετάχθησαν εἰς τὰς πρώτας συνομιλίας, ποτὲ μὲν ἠνωμένως ποτὲ δὲ καὶ
 » ξεχωριστά, μὲ τὸ νὰ ἔχουν ἀναμεταξύ των ἀμέσως ἓνα δεσμὸν ἀλλη-
 » λένδετον. Τῇ 15^ῃ συνομιλίᾳ, γενομένη τῇ 5^ῃ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦδε τοῦ

—1772

» 1772 ἔτους, ἐτελείωσαν τοῦ νὰ διορισθοῦν οἱ ὄροι τοῦ κατὰ τὴν θρησκείαν
» ἀκρεμοῦς τῶν Ταρτάρων· ἤτοι, τὸ ὅτι ὁ σουλτάνος νὰ διδῇ τὴν εὐλογίαν
» τοῦ τῷ νεωστὶ ἐκλεχθέντι χάνη, τὸ νὰ γίνεται δέσσις ὑπὲρ τοῦ σουλτά-
» νου εἰς τὰ τζαμιά τῇ Παρασκευῇ, καὶ τὸ νὰ λαμβάνουν οἱ νομικοὶ τῶν
» Ταρτάρων τὴν ἐξουσίαν τους παρὰ τοῦ μουφτῆ τῆς Πόλεως. Ὁ πληρεξού-
» σιος τοῦρκος ἐδειχνε τὸ ὅτι εἶναι εὐχαριστημένος πῶς ἀπεφασίσθησαν
» αὐτὰ τὰ ἄρθρα κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τῆς θρησκείας των.»

» Ἐθεμελιώθησαν προσέτι καὶ ἀρχαί, διὰ νὰ μὴν ἐκτείνεται ἡ ὑπερά-
» σπισις τῆς Ρουσσίας ἢ διὰ τὸ ἀκρεμές τῶν Ταρτάρων ἐπάνω εἰς αὐτὰ τὰ
» ἄρθρα τοῦ κατὰ τὴν θρησκείαν ἐκκρεμοῦς αὐτῶν.»

» Εἶτα ὁ πληρεξούσιος τοῦρκος ἐκλονίζετο διὰ τὴν ἀόριστον ἐλευθερίαν
» τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας, καὶ διὰ τὴν παραχώρησιν τοῦ Γκέρτζι
» καὶ τοῦ Γενι-καλῆ. Ἐλεγεν ὅτι τὰ δύο αὐτὰ ἄρθρα δὲν εἶναι τρόπος νὰ
» τὰ δεχθῇ ἐνωμένως ἡ αὐλή του, καὶ ἂν αὐτὴ παραχωρήσῃ τὸ Γκέρτζι
» καὶ τὸ Γενι-καλῆ πρέπει νὰ περιορίσῃ τὴν ναυτιλίαν, καὶ πάλιν ἀναγκαιῶς
» πρέπει νὰ ἐξουσιάζῃ ἡ Πόρτα τὸ Γενι-καλῆ, διὰ νὰ ἔχῃ τὸν ὀφθαλμόν
» τῆς ἐπάνω εἰς τὰ κινήματα τῶν θαλασσιῶν δυνάμεων τῆς Ρουσσίας.»

» Μέχρι τοῦδε εἶχε προχωρήσει ἡ πραγματεία· δὲν ἦτο ζήτημα διὰ νὰ
» ἐξουσιάζωνται παρὰ τῶν Τούρκων τὰ τουρκικὰ ὀχυρώματα τὰ κατὰ τὸ
» Κρίμι καὶ τὸ Κουπάνι· δὲν ἐλαλεῖτο δι' ἄλλο παρὰ τὸ νὰ ἐξουσιασθῇ τὸ
» Γκέρτζι καὶ τὸ Γενι-καλῆ, καὶ διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς ναυτιλίας· οἱ δύο
» πληρεξούσιοι διελέγοντο δι' αὐτὰ τὰ δύο ἄρθρα χωρὶς νὰ δυνηθοῦν νὰ
» συμφωνήσουν· καὶ τούτοις ὁ πληρεξούσιος τοῦρκος εἶπε τὸ, κωλύει τὴν
» Πόρταν ἀπὸ τοῦ νὰ δεχθῇ αὐτὰ τὰ δύο ἄρθρα ὁ φόβος τοῦ κακοῦ ὁποῦ
» ἡμπορεῖ νὰ συμβῇ εἰς τὸ ἐξῆς ἀπὸ τὴν παραχώρησίν τους, καὶ τοῦτο τό-
» σον ἀλληθεύει, ὁποῦ ἂν δοθῇ καὶ παραχωρηθῇ εἰς τὴν Πόρταν μόνον κἀνέ-
» νας τόπος ἐκεῖ κοντὰ διὰ νὰ ἀνεγείρῃ ἐκεῖσε φρούριον ὡσὰν τὸν Γενι-καλῆ,
» ἡ Πόρτα ἤθελεν εὐχαριστηθεῖ.»

» Τούτου τοῦ μέσου ἐδράξαντο ἀμφότεροι οἱ πληρεξούσιοι, καὶ τῇ 1 Δε-
» κεμβρίου μετὰ μεγάλης προσοχῆς καὶ ἐκ συμφώνου ἐγραψαν ἀμφότεροι
» εἰς τὰς αὐλὰς των, ὁ Τούρκος φανερώωντας ὅτι οἱ Ρούσσοι δὲν ἀφίνον-
» ται ἀπὸ τὸ Γκέρτζι καὶ Γενι-καλῆ, καὶ ὁ Ρούσσος φανερώωντας ὅτι οἱ
» Τούρκοι ζητοῦν τόπον ἐκεῖ κοντὰ διὰ νὰ ἀνεγείρουν φρούριον· ὅθεν ἐκ τού-
» του καὶ μόνου ἐκρέματο ἡ τύχη τῆς εἰρήνης.»

» Ἡ ἀπόκρισις τῆς Ρουσσίας ἦτον ἀνάλογος μὲ ἐκεῖνα ὁποῦ τὴν ἐφάνε-
» ρωσεν ὁ πληρεξούσιος τῆς. Ἀγνοεῖται ποία νὰ ἦτον ἡ ἀπόκρισις τῆς Πόρ-
» τας, εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ εἰς Κωνσταντινου-
» πολιν σταλέντος γραμματοκομιστοῦ ὁ πληρεξούσιος τοῦρκος εὐθὺς ἤλλα-
» ξε γλώσσαν· ἐφάνη εἰς τὴν πρώτην συνομιλίαν τὴν μετὰ τὴν ἐπάνοδον
» τοῦ γραμματοκομιστοῦ νὰ παρυσάγῃ εἰς τὸν λόγον τὰ ὀνόματα τῶν
» φρουρίων, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ οἰκιοποιῇται ὅλα αὐτὰ τὰ φρούρια, μὲ μίαν
» ἐπιμονὴν ὁποῦ ὁ Ὁπρέσκωφ ἐνόμισε πρέπον νὰ τὸν εἰπῇ τὸ ὅτι, ὡς φαί-
» νεται, ἡκολούθησε μία μεγάλη μεταβολὴ εἰς τὰς διαθέσεις τῆς αὐλῆς του.»

» Μὲ αὐτὸ λοιπὸν ἐμποδίσθη κάθε πρόοδος τῆς πραγματείας καὶ ἐχάθη-
 » σαν ἅπαντα τὰ εἰς τὸδε πραγματευθέντα· αὕτη ἡ κατάστασις παρετά-
 » θη ἕως οὗ ἔφθασεν ὁ παρὰ τοῦ Ὀπρέσκωφ πειμφθεὶς δεύτερος γραμματο-
 » κομιστής. Εὐθὺς μὲ τὸν ἐρχομὸν τοῦ ἀπῆλθε πρὸς τὸν Τοῦρκον ὁ Ὀπρέ-
 » σκωφ, μὴ κάμωντας προσοχὴν εἰς τὴν μεγάλην του μεταβολὴν, καὶ τὸν
 » εἶπε τὸ ὅτι διὰ ἐκεῖνο ὅπου ἐφανερώσεν εἰς τὴν αὐλήν του, καθὼς ἐσυμ-
 » φώνησαν ἀμφότεροι τότε, ἔλαβε προσταγὴν, καὶ κατὰ τὸ παρὸν τὸν προ-
 » θάλλει νὰ ἐκλέξῃ ἕνα τόπον διὰ νὰ κτισθῇ ἕνα φρούριον ὡσάν τὸν Γενί-
 » καλέ. Ὁ πληρεξούσιος τοῦρκος ἐφανερώσε τῷ Ὀπρέσκωφ ὅτι περὶ τοῦ-
 » του πλέον δὲν λαλεῖται· ὡς τὸσον ἔλαβον ἀνὰ χεῖρας γεωγραφικὸν χάρ-
 » την καὶ ἐξέτασαν τὸν τόπον ὅπου ἡμποροῦσεν ἡ Πόρτα νὰ ἐκλέξῃ ὁ χάρ-
 » της ἦν τουρκικὸς, κτῆμα τοῦ Ἀπτουρράζακη, πληρεξουσίου τοῦρκου· ὅθεν
 » τὸ σφάλμα, ὅτι λογῆς καὶ ἂν ἡμπορῇ νὰ εἶναι, εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ τό-
 » που, δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἐπιφορτισθῇ τῷ Ὀπρέσκωφ, ὅστις κατιδὼν ἐπὶ τῷ-
 » δε τῷ χάρτῃ νῆσον κειμένην μεταξὺ τοῦ Ἀκ-πουρούν καὶ τῆς νήσου Τα-
 » μάν λέγει τῷ πληρεξουσίῳ τοῦρκῳ, «Θέλεις ὀφθαλμὸν διὰ νὰ βλέπῃς τὰς
 » νῆας μας; ἰδοὺ νῆσος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στενοῦ· ἡμπορεῖς νὰ ἐπιθυμήσῃς
 » καλλιώτερον τόπον ἀπὸ αὐτόν; » Ὁλίγην προσοχὴν ἔκαμεν εἰς αὐτὸ ὁ
 » Τοῦρκος, καὶ ὁ Ὀπρέσκωφ ἤρε τρόπον νὰ διεγείρῃ τὴν προσοχὴν του μὲ
 » μίαν πρότασιν ὅπου εἶχεν ἐξουσίαν νὰ προβάλῃ εἰς μίαν κατάστασιν τῆς
 » πραγματείας ὅπου ἤθελεν εὑρεῖ πλέον ἀρμόδιον· ἡ πρότασις ἦτο τὸ, ἂν ἡ
 » Πόρτα ἤθελε δεχθεῖ τὰ ἄρθρα του ἀπαραλλάκτως καθὼς τὰ ἐπρόβαλε,
 » καὶ μὲ τὰ περιστατικά καὶ βαθμοὺς τοὺς ὁποίους τὰ ἔφερεν καὶ τὰ ἔκα-
 » τήντησε μὲ τὰς μέχρι τοῦδε συνομιλίας τὰς διὰ τὴν εἰρήνην, τότε ἡ αὐλή
 » του θέλει ἀφήσῃ τὸ νὰ ζητῇ πληρωμὴν τῆς διὰ τὸν πόλεμον ζημίας της.
 » καὶ ἐνταῦθα παρατηρητέον τὸ ὅτι ἡ Ρουσσία, ἀφοῦ ἤρξατο ἡ πραγματεία
 » ἡ διὰ τὴν εἰρήνην, ἐπέμενε πάντοτε ζητοῦσα διὰ πληρωμὴν τῆς ζημίας
 » της τὴν κυριαρχίαν της εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ Μολδαβίαν, μὲ σκοπὸν ὅπου
 » νὰ τὰς μεταχειρισθῇ διὰ εὐμάρειαν τοῦ ἐμπορίου· εἰπὼν λοιπὸν αὐτὴν τὴν
 » πρότασιν ὁ Ὀπρέσκωφ ἐπανελάβε καὶ ἀνακεφαλαίωσε τὸ οὐλτιμάτον του,
 » ἥτοι τὰ τελευταῖα, λεπτομερῶς μὲ αὐτάς τὰς λέξεις:»

» Ἄν ἡ Πόρτα ἤθελε δεχθεῖ τὸ αὐτόνομον καὶ ἀκρεμὲς τῶν Ταρτάρων
 » κατὰ τὸν τρόπον ὅπου ἐγὼ τὸ ἐζήτησα,»

» Ἄν παραχωρῇ τῇ Ρουσσίᾳ τὸ Γκέρτζι, Γενί-καλέ καὶ Κίλ-πουρούν, καὶ
 » κρημνίσῃ τὴν Ὀζού, καὶ ἀφήσῃ διὰ προμμάχιον ὄλον τὸ διάστημα τῆς
 » ἐπαρχίας ὅπου περικλείεται μεταξὺ τῶν ποταμῶν Πόγκ καὶ Βορυσθένους,»

» Ἄν παραχωρήσῃ τοῖς Ταρτάροις πάσας τὰς πόλεις, ὄχυράματα καὶ ἐ-
 » παρχίας τὰς εἰς τὸ Κρίμι καὶ Κουπάνι, καθὼς παρεχωρήθησαν αὐτὰ τοῖς
 » αὐτοῖς Ταρτάροις παρὰ τῆς Ρουσσίας,»

» Τέλος πάντων ἂν ἡ Πόρτα δεχθῇ τὴν ἐντελῇ καὶ ὀλόκληρον ἐλευθε-
 » ρίαν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας διὰ κάθε εἶδος νηῶν εἰς ὅλας τὰς
 » θαλάσσας τῆς ἐπικρατείας της, καὶ προτέτι ἂν δεχθῇ πάντα τὰ λοιπὰ
 » ἄρθρα καθὼς παρ' ἐμοῦ προεβλήθησαν,»

—1772

» Τότε ἡ αὐλή μου θέλει ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Πόρταν ὅλα τὰ λοιπὰ ἀπο-
 » κτήματα ὅπου εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν Πόρταν, καὶ δὲν
 » θέλει ζητήσῃ πλέον τὴν πληρωμὴν τῆς ζημίας ὅπου ἔπαθε διὰ τὰ ἐξοδα
 » τοῦ πολέμου.»

» Ὁ Ὀπρέσκωφ τῇ δ' Φεβρουαρίου ἔκαμεν αὐτὰς τὰς προτάσεις. Ὁ Τοῦρ-
 » κος τότε ἔδωσε περισσοτέραν προσοχὴν εἰς τὸ προῤῥηθὲν νησί, παρεκ-
 » λεσε τὸν Ὀπρέσκωφ νὰ τὸν δώσῃ ἐγγράφως τὰ ῥηθέντα τελευταῖα, καὶ
 » ἔστειλε τὸν ἀνεψιὸν του εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ αὐτὰ ἀντὶ πεζοδρομίου.»
 » Ἐρᾶν ῥηθὲν μία νέα λάμψις ἐλπίδος διὰ τὴν εἰρήνην, καὶ οἱ δύο πλη-
 » ρεζούσιοι ἐπρόσμεναν τὴν ἐπάνοδον τοῦ γραμματοκομιστοῦ ἀπὸ Κωνσταν-
 » τινουπόλεως, ὅστις ἄργησε μέχρι τῆς 5' τοῦ Μαρτίου.»

» Ὁ πληρεξούσιος τοῦρκος, ἀντὶ καταφατικῆς ἀποκρίσεως τὴν ὁποίαν ἀ-
 » ναγκαιῶς ἔπρεπε νὰ δώσῃ μὲ τὸ νὰ ἦτον περὶ τὰ τέλη ἡ ὀπλοστασία, δὲν
 » ἔδωκε τῷ Ὀπρέσκωφ ἄλλο παρά σημειώματα εἰς τὰ ῥηθέντα τελευταῖα
 » του, καὶ εἶπεν ὅτι ἐκεῖνο ὅπου ἔχει νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ἦτον μόνον καὶ μό-
 » νον ἡ ἀπόκρισις εἰς αὐτὰ τὰ σημειώματα. Ὁ Ὀπρέσκωφ τὸν εἶπεν ὅτι
 » ὅλαι αἱ ἀποκρίσεις ὅπου ἡμπορεῖ νὰ κάμῃ εἶναι ἀνωφελεῖς, ἀλλ' ἐπειδὴ
 » καὶ ἐπιπλέον τὰς ἐξήτει, τὰς ἔκαμεν ἐγγράφως.»

» Ἐν τούτοις δὲ εἶχεν ἔλθει τῷ πληρεξουσίῳ τοῦρκῳ μία ἄλλη ἀπόφασις,
 » τὴν ὁποίαν ἦν μὲν ὑπαινιττόμενος τῷ Ὀπρέσκωφ, οὐκ ἐφάνερωσε δὲ μέ-
 » χρι τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν τῆς ὀπλοστασίας· ὅθεν τῇ θ' Μαρτίου 1773,
 » εἰς τὸ τέλος δηλαδὴ τῆς ὀπλοστασίας, ἐκοινολόγησεν αὐτῷ ταύτην, ἥτις
 » ἦν ὅτι ἔχει προσταγὴν νὰ προβάλῃ τῇ Ρουσσίᾳ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάν-
 » τα μίαν πληρωμὴν 70,000 πουργίων, 40 διὰ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν
 » Πόρταν πάντων τῶν ἀποκτημάτων, καὶ 30 διὰ τὸ ἰσόσταθμον τῶν τεσ-
 » σάρων ἄρθρων ὅπου περιείχοντο εἰς τὰ τελευταῖα τῆς Ρουσσίας.»

» Ἄς συμπεράνῃ καθεὶς ἓνας πόσον ἔπρεπε νὰ μείνῃ ἐκστατικὸς ὁ Ὀπρέ-
 » σκωφ ἀκούσας αὐτὴν τὴν πρότασιν, δι' ἧς καθεὶς πραγματεία διελύθη, καὶ
 » ἐδηλοποιεῖτο πόσον ἀπεῖχεν ἡ Πόρτα ἀπὸ τοῦ νὰ θέλῃ εἰλικρινῶς τὴν εἰ-
 » ρήνην, ὥσαν ὅπου πρὸ πολλοῦ ἦτο γνωστὸν αὐτῇ τὸ ὅτι ἡ αὐλή τῆς Ρουσ-
 » σίας δὲν ἤθελεν ἄσπρα, ἀλλ' ἐξήτει διὰ καρπὸν τῶν ἀποκτημάτων τῆς
 » τὴν ἀσφάλειαν τῶν ὁρίων τῆς, καὶ τὸ νὰ εὐρεθῇ μὲ τὸ μέσον ἐνὸς εὐτυ-
 » χοῦς πολέμου εἰς κατὰστασιν ἐλευθερίας ὅπου ἀρμόζει φυσικὰ εἰς καθε-
 » ἐπικράτειαν, τόσον διὰ τὸ ἐμπόριον ὅσον καὶ διὰ τὴν ναυτιλίαν. Ἄν ἦτο
 » δὲ δυνατόν τὸ νὰ εὐχαριστηθῇ ἡ αὐλή του μόνον μὲ τὸ ἀζημιωτόν τῆς,
 » ἡ ὑπερβολὴ τῆς προβληθείσης ποσότητος ἤθελε τὸν βιάσῃ νὰ τὴν θεω-
 » ρήσῃ ὡς μίαν παγίδα ὅπου ἐστήθη διὰ νὰ τὸν ἀπατήσῃ πιστεύσαντα.
 » Μὲ ποῖαν διορίαν ἤθελε πληρωθεῖ αὐτὴ ἡ ποσότης; τὴν προέβαλον ἀπλῶς
 » καὶ μόνως χωρὶς νὰ ζητήσουν παρὰ τοῦ Ὀπρέσκωφ διορίαν τινά. Δὲν εἶ-
 » ναι νὰ φαντασθῇ τινὰς ὅτι ἤθελε πληρωθεῖ εὐθὺς γενομένης τῆς εἰρήνης,
 » διατὶ ἀγκυλὰ καὶ νὰ ἔχῃ ἡ Πόρτα ὑπόληψιν ὅτι νὰ εἶναι πλουσία, δὲν
 » πρέπει τινὰς νὰ πιστεῦσῃ ποτὲ τὸ ὅτι ἡμπορεῖ νὰ ἔχῃ φυλαγμένην τό-
 » σην ποσότητα ἄσπρων μετὰ τέσσαρας ἐκστρατείας, ἐν αἷς ἐγένετο ἀνάγκη

» νὰ ἐξοδιᾶζῃ ἀφθόνως εἰς τὰ στρατόπεδά της, ἂν ὄχι διὰ τὰ βιάσῃ
 » νὰ κινήσῃ εἰς τὸ καλὸν, κἂν διὰ τὰ ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ λειποτα-
 » κτοῦν καὶ νὰ φυλάττουν ἓνα φάντασμα στρατοπέδου. Ἄν ἐγένετο λόγος
 » νὰ δοθῇ διορία διὰ τὴν πληρωμὴν εἰς μίαν ἐπικράτειαν ὅπου, κατὰ τὴν
 » θρησκείαν της, δὲν ἐνέχεται εἰς τὸ νὰ φυλάξῃ τὴν ὑπόσχεσιν της πρὸς
 » τοὺς Χριστιανούς, ἔπρεπε νὰ βαλῇ γαστήρ ἡ Ρουσία ἀπὸ αὐτὴν τὴν
 » ποσότητα, ἢ νὰ τὴν ἀποκτήσῃ μὲ ἓνα ἄλλον νέον πόλεμον· ἀλλ' ὁ Ὅπρέ-
 » σκωφ ἤξευρε τοὺς σκοποὺς τῆς αὐλῆς του, διὰ τοῦτο ποσῶς δὲν ἔδωκε
 » προσοχὴν εἰς τὴν πρότασιν αὐτῇ, καὶ εὐθὺς τὴν ἀπέρριψεν.»

» Ὁ πληρεξούσιος τοῦρκος, αἰσχυνθεὶς διὰ τὸ ὀλίγον ἀποτέλεσμα ὅπου
 » αὐτὴ ἔκαμεν, εἶπε τὸ ὅτι δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ ἔσχατος λόγος τῆς Πόρτας·
 » προσέθετο τὸ ὅτι, ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἐτελείωσεν ἡ ὀπλοσταςία, θέλει δια-
 » τρίψῃ ὅμως εἰς τὸ Ρουστζούκι διὰ νὰ προσμένῃ τὰς τελευταίας προστα-
 » γὰς τῆς Πόρτας, καὶ ὑπεσχέθη τῷ Ὅπρέσκωφ νὰ τοῦ τὰς φανερώσῃ, ἂν
 » αὐτὸς τὸ δέχεται. Ὁ Ὅπρέσκωφ, μὲ ἓνα ἀποτέλεσμα τῆς εἰλικρινείας μὲ
 » τὴν ὁποίαν ἐγίνοντο τὰ πράγματα ἀπὸ μέρους τῆς Ρουσίας, συγκατέ-
 » νευσεν εἰς αὐτὰ τὰ ζητήματα διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς μεταξὺ ἀμφοτέ-
 » ρων κορρеспондέντζας καὶ μὲ ὅλον ὅπου τὰ πολεμικὰ ἔργα εἶχον ἀρχήσῃ,
 » διὰ νὰ ἀφήσῃ πύλιν ἄνοικτὴν εἰς τὸ ἂν οἱ Τοῦρκοι τῇ ἀληθείᾳ εἶχον ἄλ-
 » λην ἀπόφασιν νὰ κάμουν εἰς τὰ τελευταῖα τοῦ Ὅπρέσκωφ, καὶ διέταξαν
 » μετὰ τῶν τοῦ με συμφωνίαν τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς τῆς κορρеспондέντζας.»

» Ἀλλὰ πρόδηλον ὅτι ἡ Πόρτα ἐν ὅλῳ τῷ διαστήματι τῆς συνελεύσεως
 » δὲν ἐσυλλογίσθη ποτὲ νὰ δεχθῇ κἀνὲν ἄρθρον ὅπου νὰ ᾔνωνε τὰ δύο μέρη
 » εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης, παρὰ μόνον ἐσυλλογίζετο νὰ ἐπιμη-
 » κύνῃ τὴν ὀπλοσταςίαν ἐπ' ἄπειρον, καὶ νὰ φέρῃ τὴν Ρουσίαν (μὲ μίαν κέ-
 » νωσιν ὅπου ἡ Πόρτα ἐνόμιζε πῶς ἡμπορεῖ νὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς
 » ὀπλοσταςίας,) εἰς τοιαύτην κατὰστασιν καὶ περιστάτικᾷ, εἰς τὰ ὅποια
 » δὲν ἤλπιζεν ἡ Πόρτα νὰ τὴν φέρῃ μὲ τὸν πόλεμον.»

» Προβάλλωντας ὁ βεζίρης Μουσούνoglous τὴν ἀνανέωσιν τῆς συνελεύ-
 » σεως ἴδομεν ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἐζήτησαν ἐξαμηνιαίαν ὀπλοσταςίαν. Ὅταν
 » εἰς τὰς πρώτας συνομιλίας οἱ δύο πληρεξούσιοι ἐθεμελίωσαν τὴν ὀπλο-
 » στασίαν μέχρι τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας, ὁ πληρεξούσιος τοῦρκος Ἀπουῶρ-
 » ζάκης ἐπέμενεν εἰς τὸ νὰ παραταθῇ περισσότερο δύο μῆνας, κατὰ τὸ μέ-
 » τρον ὅπου διήγειρε δυσκολίας ἐν τῷ πραγματεύεσθαι τὴν εἰρήνην, καὶ ἤ-
 » ξανε τὴν βραδύτητα τῶν δυσκολιῶν, διὰ τὸν καιρὸν ὅπου ἐξητεῖτο διὰ
 » τὴν ἐπανάκαμψιν τῶν γραμματοκομιστῶν τοῦ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως·
 » δὲν ἔλλειπεν ἀπὸ τοῦ νὰ παρατηρῇ τὸ ὅτι δὲν θέλει ἔχει ἀρκετὸν καιρὸν
 » διὰ νὰ συμβιβασθῇ εἰς τὰ περὶ τὴν εἰρήνην ἐν τῷ διαστήματι τῆς ὀπλο-
 » στασίας, καὶ ὅσον ἐπλησίαζεν αὐτὴ εἰς τὸ τέλος της, τόσοσιν περισσότε-
 » ρον ἐλείπειν ἐξῆται ἐπιπόνως τὴν παράτασιν της, καὶ ὑπεκρίνετο διαθέ-
 » σεις εἰρηνοποιίας διὰ νὰ προτρέψῃ τὸν Ὅπρέσκωφ εἰς τὸ νὰ δεχθῇ νέαν ὀ-
 » πλοσταςίαν· ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἔδωκε ποτὲ ἀκρόασιν, διότι ἦτον ἐπιβλαβε-
 » ς στάτη ἡ ὀπλοσταςία εἰς τὴν αὐλήν του, καὶ διότι οἱ Τοῦρκοι τὴν πολ-

» λην παράτασιν τῆς ὀπλοστασίας ὅπου τοὺς παρεχωρήθη ἀλληλοδιαδό-
 » χως τὴν μετεχειρίσθησαν μετέτοιον τρόπον, ὅπου ἀπεδείκνυε τὴν θέλησιν
 » ὅπου ἔχουν εἰς τὸ νὰ προμηθευθοῦν τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὸν πόλεμον.»

» Εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν τὴν μετεχειρίσθησαν διὰ νὰ συναθροίσουν
 » πολλὰς ζωτροφίας καὶ ἀναγκαῖα τοῦ πολέμου* εἰς τὴν Κωνσταντινού-
 » πολιν, καὶ διὰ τὴν ἐπισκευὴν καὶ ἀνακαίνισιν τῶν φρουρῶν τῆς τῶν εἰς
 » τὰς νήσους καὶ τῶν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀσίας, καὶ διὰ νὰ πέμψωσι κρυ-
 » φίως πρέσβεις εἰς τοὺς Ταρτάρους διὰ νὰ τοὺς οἰκαιοποιηθοῦν καὶ νὰ τοὺς
 » παροτρύνωσι εἰς τὸ νὰ ὑπλισθῶσι πρὸς βοήθειάν τους, εὐθύς ὅπου ἤθελεν
 » εἶγει στρατευμὰ τους εἰς τὸ Κρίμι. Εἶχον ἑτοιμον σῶμα στρατιωτικὸν
 » δι' αὐτὴν τὴν ἐκστρατείαν, καὶ ἴσως ἤθελον τὴν ἐπιχειρησθεῖ ἀνὰ μέσον
 » τῆς ὀπλοστασίας ἂν δὲν ἤθελε παιδεύσει σφοδρῶς ἡ Ρουσία μερικοὺς
 » Ταρτάρους εὐθύς ὅπου κατενόησεν ἐν αὐτοῖς κινήματά τινα· ἡ ὁποία παι-
 » δεῖα ἐκώλυσε τοὺς πολυαριθμοὺς Ταρτάρους, συνωμότης τῆς Πόρτας, ἀρ-
 » ξαμένους ἤδη ἀθροίζεσθαι μεθ' ὅπλων, ἀπὸ τοῦ νὰ δηλοποιῶσι τὴν ἐλπί-
 » δα τοῦ ὅτι ἤδη ἐγγὺς ἔμελλεν νὰ φθάσουν οἱ Τοῦρκοι.»

» Ἀλαλῶντας λοιπὸν χωρὶς πρόληψιν, ἀπλοὺς σκοπὸς τῶν Τούρκων ἦτο νὰ
 » ἐφορμήσουν ἐξ ἀπροόπτου, καὶ νὰ ἀφανίσουν (μετὰ τὴν μεσολαβήσιν τῆς ὀ-
 » πλοστασίας, ἀκμαζούσης ἤδη καὶ περὶ τὰ μέσα ὑσσης αὐτῆς,) τὸν στό-
 » λον καὶ τὰς δυνάμεις τῆς Ρουσίας τὰς πεζικὰς τὰς ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελά-
 » γει. Ὅλοι αἱ ἐτοιμασίαι εἶχον γένει, καὶ ἤδη ἤρξαντο ἐνεργεῖσθαι· ἀλλὰ
 » φθάσας ὁ Ὁρλώφ καὶ καταστρέψας τὸν στόλον τὸν Δουλιτζινιώτικον, τὰ
 » ἰστία ἤδη ἀναπετάσαντα διὰ νὰ τελειώσῃ μέρος τοῦ σκοποῦ τῶν Τούρ-
 » κων ὅπου ἐστοχάζοντο νὰ ἐνεργήσουν, συνέχεε καὶ ἐμπόδισε τὴν κακὴν
 » θέλησιν καὶ σκοπὸν τους. Τὰ πράγματα περιεγράφησαν μετὰ ὅλα τους τὰ
 » περιστατικά, καὶ οἱ Τοῦρκοι αἰσχύνῃ ὑποπεσόντες διὰ τὴν δολιότητα καὶ
 » ἀπιστίαν τους ἐβιάσθησαν νὰ σιωπῶσι.»

» Τὰ παραδείγματα αὐτὰ ἦσαν πρόσφατα καὶ πολλὰ ἐμφαντικά, διὸ
 » καὶ ὁ Ὅπρὲσκωφ ἀπεσοδεῖτο μὲν σταθερῶς τὴν παράτασιν τῆς ὀπλοστα-
 » σίας, τὸ ἔκαμνε δὲ μετὰ φρόνησιν ἕως ἐργοδιώκτου, εἰς τὸν ὅποιον ἡ αὐλή
 » του παρέδωκε τὴν φροντίδα νὰ τελειώσῃ μίαν τιμημένην εἰρήνην, καὶ ἡ-
 » ζευρεν ὅτι θέλει τὴν δεχθεῖ πιστῶς ἂν τὴν εὕρισκε τοιαύτην. Ὅσον οὖν
 » ἐφυλάττετο ἀπὸ τὴν ἀπάτην νέας τινας ὀπλοστασίας, τόσον ἤθελε νὰ
 » δώσῃ εὐκολίαν εἰς τὴν τελείωσιν τῆς εἰρήνης* ὅθεν εἰς τὰ ζητήματα ὅπου
 » τὸν ἔκαμνε ὁ Τοῦρκος τῇ ζ' καὶ ἡ τοῦ Μαρτίου, περὶ τὰ τέλη δηλαδὴ
 » τῆς ὀπλοστασίας, διὰ νὰ δώσῃ ἀκόμη καιρὸν τὸν ἐπρόβαλε νὰ ὑπογράψῃ
 » μαζὶ τοῦ τὰ καθόλου ἑπτὰ ἄρθρα τῆς εἰρήνης, καὶ μετὰ ταῦτα θέλει
 » συγκατανεύσει εἰς τὸ νὰ δώσῃ κάθε καιρὸν ἀναγκαῖον διὰ τὴν πραγμα-
 » τεῖαν τῶν λοιπῶν ὑποθέσεων* καὶ θέλωντας νὰ εὐκολύνῃ τὸ πρᾶγμα πε-
 » ρισσότερον τὸ κατήντησεν εἰς τέσσαρα καὶ μόνον ἄρθρα, δηλαδὴ τὸ αὐ-
 » τόνομον τῶν Ταρτάρων, τὴν παραχώρησιν τοῦ Γκέρτζι καὶ τοῦ Γενί-κα-
 » λῆ, τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας. Αὐτὰ τὰ ἄρθρα τῶν
 » ὁποίων ἐζήτησε τὴν ἐπικύρωσιν, διὰ νὰ δυνήθῃ νὰ δώσῃ καιρὸν διὰ τὴν

» πραγματείαν τῶν λοιπῶν ὑποθέσεων, ἦτον βέβαια τοιαῦτα, περὶ ὧν ἐγέ-
 » νετο διάλεξις εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς πραγματείας· τοιαῦτα ὅπου ὁ
 » Τοῦρκος τὰ εἶχε δεχθεῖ μὲ μόνην τὴν συμφωνίαν τοῦ νὰ παραχωρηθῇ εἰς
 » τὴν αὐλήν του τόπος διὰ νὰ κτισθῇ φρούριον· τοιαῦτα τέλος πάντων ὁ-
 » ποῦ πρὸ πολλῶν ἤδη μηνῶν ἡ Πόρτα τὰ εἶχεν ἰδεῖ, καὶ ὅπου ἐπέμψθησαν
 » αὐτῇ ἐκ δευτέρου, τῇ δ' τοῦ Φεβρουαρίου, μὲ τὴν ἐπεξηγήσιν τοῦ ὅτι δὲν
 » ζητεῖ ἡ Ρουσσία πλέον πληρωμὴν ἄλλην τινα διὰ τὴν ζημίαν της· αὐτὰ
 » μῆτε ἠξύνθησαν, μῆτε μετεβλήθησαν ἀπὸ ἐκεῖνο ὅπου ἦσαν τότε, καὶ τὸ
 » νὰ ζητήσῃ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Ὁπρέσκιωφ τόσον ἀπέχει τοῦ εἶναι σκλη-
 » ρόν τι, ὅπου γὰρ οὗτος, ὑπισχνόμενος νὰ δώσῃ καιρὸν εἰς τὸ ἐξῆς διὰ
 » τὴν πραγματείαν τῶν λοιπῶν ὑποθέσεων, (ἡ ὁποία ὑπόσχεσις συμπερι-
 » κλείει φυσικὰ καὶ τὴν παράτασιν τῆς ὑπλοστασίας,) καὶ καταντώντας
 » μόνον εἰς τὰ τέσσαρα αὐτὰ ἄρθρα, ἐμαρτύρησε φανερὰ ὅτι διὰ τὰ λοιπὰ
 » πάντα θέλει γίνεαι διάλεξις κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τῆς Πόρτας, τὸν ἐβεβαίω-
 » σε περὶ τούτου σταθερῶς, καὶ ἐξεφόρτωσε τὰ ἄρθρα αὐτὰ ἀπὸ τὸ φορ-
 » τικὸν ὅπου ἠμποροῦσαν νὰ ἔχουν. Ἀλλ' εἶπεν ὁ Ἀπουρράζακης τὸ ὅτι
 » κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ὁπρέσκιωφ τὸ πολὺ πολὺ θέλει παραχωρηθεῖ τὸ νὰ
 » ἀνεγείρῃ φρούριον ἡ Πόρτα ἐπὶ νήσου φαντασιώδους, ἥτοι, Ἰσμι βάρ,
 » τζεσμε γιόκ, κατὰ τὸν Ἀπουρράζακην· τοῦτο δὲ τόσον ἀπέχει τῆς
 » ἀληθείας ὅπου τοῦναντίον ὁ Ὁπρέσκιωφ εἶπεν, ἐπανελάβε καὶ ἐγγράφως
 » ἐπεκύρωσε τὸ ὅτι, ἂν ἡ ἡδὴ προβληθεῖσα νῆσος δὲν ἤθελε νομισθεῖ ἱκανή
 » διὰ τὸ φρούριον, θέλει εἶναι ἐλεύθερον εἰς τὴν Πόρταν τὸ νὰ ἐκλέξῃ τόπον
 » εἰς τὴν ἀντικρυνὴν ἀκτὴν καὶ πλευρὰν τῆς ἐπαρχίας Κουπάν.»

» Ἐκ τῶν εἰς τόδε φαίνεται φανερῶς εἰς τί κατήντησεν ἡ εἰρήνη οὐσιω-
 » θῶς τὴν ὁποίαν ἡ Ρουσσία ἐπεθύμει, καὶ εὐθὺς ἐζήτει ἐν τῷ καιρῷ τῆς
 » πραγματείας τὸ νὰ μείνουν οἱ Τάρταροι εἰς μίαν ἐξουσίαν ἀκρεμὴ τὴν ὁ-
 » ποίαν οἱ Τάρταροι ἦτον νὰ φυλάξουν μὲ τὴν σκιὰν τῶν ὅπλων τῆς Ρουσ-
 » σίας καὶ μὲ τὴν παραχώρησιν τῶν ἀποκτημάτων ὅπου ἡ Ρουσσία ἔκαμεν
 » ἐπάνω εἰς τοὺς Ταρτάρους, (μὲ τὸ νὰ τοὺς ἐνίκησε δηλαδὴ καὶ ὑπηγάγετο
 » τὰ κάστρα τοὺς, καὶ πάλιν τοὺς τὰ ἔδωκε.)»

» Διὰ τὴν πρώτην αὐτὴν θέσιν ἡ Πόρτα εἰς τὸ μαυφέστον της μεταχει-
 » ρίζεται πολιτικὸν τινα τρόπον ὅπου δὲν εἶναι τοῦ Κουρανίου· πάσχει νὰ
 » συγχύσῃ τὰς γειτονεούσας ἐπικρατείας μὲ τὴν νέαν αὐτὴν κατάστασιν
 » τῶν Ταρτάρων, ὥσάν νὰ ἦτον ἀμφιβολία πῶς αὐτὸ τὸ ἔθνος, ὄντας ἐμ-
 » πράκτως αὐτόνομον καὶ ἀκρεμὲς, νὰ μὴ εἶναι δεκτικὸν χρειττονος τιнос
 » διεξαγωγῆς ἀπὸ ἐκείνῃν ὅπου ἤθελεν εἶσθαι ὄντας ὑποκείμενον εἰς τὴν
 » Πόρταν.»

» Εἶναι ὅμως βέβαιον τὸ πῶς ὄντας ὑποκείμενον εἰς τὴν Πόρταν ἦτο πάν-
 » τοτε ἑτοιμὸν νὰ λεηλατῇ ἐκείνους τοὺς γείτονας καθ' ὧν ἡ Πόρτα ἤθελε
 » μελετᾷ ν' ἀνοίξῃ πόλεμον, καὶ ἐμπράκτως ἀποδεικνύεται ὅτι μία ἔφο-
 »δος τῶν Ταρτάρων ἦτον εἰς τοὺς παρελθόντας αἰῶνας διὰ τοὺς Χριστια-
 » νούς τὸ σημεῖον τοῦ πολέμου μὲ τὴν Πόρταν, καὶ ὥσάν ἕνα μαυφέστον
 » ἐκ μέρους της· εἰς τὸ ἐξῆς λοιπὸν δὲν θέλει εἶναι οἱ Τάρταροι τοιοῦτον

» ὄργανον, καὶ τοῦτο τὸ κέρδος εἶναι πολὺ διὰ τοὺς γείτονας Χριστιανούς.»
 » Ὅσον δὲ διὰ τὰ κούρησιν ὅπου ἡμποροῦν νὰ προέλθουν ἰδίως ἐκ μέρους
 » τῶν Ταρτάρων, διὰ τὴν ἀνησυχίαν τῶν χάνηδων καὶ διὰ τὸ πνεῦμα τῆς
 » λεηλασίας, φύσει βίζωμένον ἐν τισὶ τῶν ταρταρικῶν ταγμάτων, ἡμπορεῖ
 » τινὰς νὰ συλλογισθῇ τὸ ὅτι τῶρα ὅπου ἀφ' ἑαυτοῦ τοὺς μέλλουν νὰ κι-
 » νοῦνται, καὶ ὅπου δὲν θέλουν ἔχει πλέον τὸ ἄσυλον τῆς ὑπερασπίσεως
 » τῆς Πόρτας, δὲν θέλουν ἡμπορεῖ πλέον νὰ κάμουν λεηλασίας ὡς τὸ πρό-
 » τερον.»

» Προσέτι ἂν ἡ Ρουσσία, ὅπου ἐγγίζεται μόνη ἀπὸ αὐτὰ τὰ κούρησιν πε-
 » ρισσότερον ἀπὸ τὰ λοιπὰ ἔθνη τὰ γειτνιαζόντα τοῖς Ταρτάρους, (διότι ἡ
 » ἔκτασις τῶν ὁρίων τῆς ἀντικρὺ τοῦδε τοῦ ἔθνους εἶναι ἀμέτρου μεγαλη-
 » τέρα τῆς τῶν λοιπῶν γειτόνων,) γνωρίζῃ τὴν μεταβολὴν αὐτὴν τῆς στά-
 » σεως τῶν Ταρτάρων ὡς ἰδίον τῆς εὐτυχίας, εἶναι τρόπος νὰ πιστεύσῃ τι-
 » νὰς πῶς ἐκεῖνη νὰ ὑπόθεσεν καὶ νὰ ἐγνώρισεν τὸ ὄφελος καὶ τὴν ζημίαν
 » τῶν γειτόνων ὅχι τόσο ἐπικερδῶς ὅσον ἡμπόρεσεν νὰ τὸ κάμῃ ἡ Πόρτα
 » μὲ μόνον τὸν συλλογισμόν τῆς ὠφελείας τῶν χριστιανικῶν ἐπικρατειῶν;
 » ὁ συλλογισμὸς αὐτὸς τόσο νέος διὰ τὴν Πόρταν εἶναι, ὅπου δυσκολεύε-
 » ται τινὰς νὰ τὸν δεχθῇ ὡς ἐδικόν της. Τέλος πάντων εἶναι τρόπος νὰ πι-
 » στεύσῃ τινὰς πῶς ἡ Ρουσσία ἀπατᾶται ὅπου νομίζει καὶ δέχεται τὸ ἄρ-
 » ρον αὐτὸ ὡς καρπὸν μιᾶς εἰρήνης, ὅπου μέλλει ὡς τόσο νὰ εἶναι ἐπι-
 » κερδὴς διὰ λόγον της;»

» Ἡ Ρουσσία ζητεῖ προσέτι τὸ νὰ γένῃ παραχώρησις τοῦ Γκέρτζι καὶ
 » τοῦ Γενί-καλῆ, διατί οἱ Τοῦρκοι ἡμποροῦν εὐθὺς νὰ περάσουν ἀπὸ τῆς Ὀ-
 » ζοῦ εἰς τὸ Κρίμι, νὰ συγχέσουν τοὺς Ταρτάρους καὶ νὰ τοὺς ὑποτάξουν
 » ὡς τὸ πρότερον· τὸ Γκέρτζι καὶ τὸ Γενί-καλῆ θέλει εἶναι δύο ἐρείσματα
 » δι' ὧν ἡ ταρταρικὴ διοίκησις θέλει ἡμπορέσει νὰ ἐνώσῃ τοὺς ὑπὲρ τῆς ἰ-
 » δίας ἐλευθερίας προκινδυνεύοντας Ταρτάρους, καὶ ἂν δὲν γένουν ἱκανοὶ νὰ
 » διώξωσι τοὺς Τοῦρκους, ἡ ἐνέργεια τοῦ κακοῦ κἂν θέλει ἀργοπορήσῃ ἕως
 » οὗ νὰ φθάσῃ ἡ ρουσσικὴ συμμάχεια.»

» Τὰ αὐτὰ φρούρια εἶναι καὶ διὰ τὴν Ρουσσίαν παγίς διὰ νὰ μὴν ἡμπο-
 » ροῦν οἱ Τάρταροι νὰ παρενοχλοῦν τὰ σύνορά της καὶ νὰ μὴν ἐνώωνται
 » μὲ τὴν Πόρταν εἰς καιρὸν νέου πολέμου· καὶ ἀγκαλὰ καὶ ἀμφοτέρωθεν
 » χρησιμεύουν διὰ τὸν στόλον, ἡμποροῦν ὅμως νὰ προξενήσουν εὐκολίας τι-
 » νὰς διὰ τὸ ἐμπόριον ὅπου ἡ Ρουσσία θέλει νὰ βεβαιωθῇ εἰς τὸν Εὐξείνιον
 » πόντον διὰ τοὺς ὑποχειρίους της.»

» Ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας μὲ νόμον φυσικὸν ἀρμό-
 » ζει εἰς κάθε ἐπικράτειαν ὅπου ἡ τοποθεσία της δίδει χεῖρ νὰ τὰ μεταχει-
 » ρισθῇ, ἐξαίρωντας τὸ ἂν ῥητῶς ἤθελε νὰ τὰ ἀποφύγῃ· ἡ κατάστασις τοῦ
 » πολέμου ἐν ταῖς δυοὶ ταύταις ἐπικρατείαις συγχωρεῖ τὸ νὰ τὰ θυσιάσῃ
 » αὐτὰ ἡ Ρουσσία; καὶ ἡ Πόρτα ἔχει δίκαιον τὸ νὰ ζητῇ τὴν θυσίαν ταύ-
 » την παρὰ τῆς Ρουσσίας; καὶ ἂν χωρὶς δίκαιον ἡ Πόρτα τὸ ζητῇ καὶ δὲν
 » εἰσακούσεται, τί ἡμπορεῖ νὰ προσάψῃ εἰς τὸν ἔχθρὸν της;»

» Ἀλλ' ὡς τόσο ἰδοὺ τὸ φωνάζει πολλὰ, ὅτι δηλαδὴ οἱ οὐλεμαδες της

» λέγουν τὸ ὅτι δὲν συγχωρεῖ ἡ θρησκεία τοὺς τὴν τῶν δύο χαλίφηδων ἐ-
» ναντιότητά, ἀλλ' αὐτὸ διὰ τοὺς Χριστιανοὺς εἶναι μίᾳ αἰτία καταγέ-
» λαστος.»

» Εἶναι χρεῖα νὰ ἐξετασθῇ πόσον εἶναι ἄτοπον παρόμοιον ζήτημα ; ἀλλ'
» εἶναι καὶ περισσότερον, τὸ ὅτι εἶναι ψευδέστατον· δὲν ἀληθεύει τὸ ὅτι τὸ
» Κουράνι νὰ μὴν δέχεται δύο ἡγεμόνας ἀκρεμεῖς τῆς θρησκείας τοῦ Μεχ-
» μέτη, ἡ ταυτὸν εἰπεῖν δύο χαλίφηδες· ἐγένοντο ἐνταυτῷ χαλίφηδες πολ-
» λοι καὶ ἐθεμελιώθησαν πανταχόσε ἐνθα οἱ Σαρακηνοὶ συνεστήσαντο ἐπι-
» κρατείας. Οἱ Τάρταροι, ὅπου ἀναγινώσκουσι, καταλαμβάνουσι καὶ ἀκο-
» λουθοῦσι τὸ Κουράνι ὡς καὶ οἱ Τοῦρκοι, λέγουσιν ἐναντίας ὅτι εἶναι κε-
» φάλαιον τοῦ βιβλίου τῶν τῶν, ἡγεμῶν ὅπου ἡμπορεῖ νὰ ἐνώσῃ ὑπὸ ταῖς
» σημαίαις του 12,000 σπαθία, εἶναι τόσον ἐλεύθερος καὶ τόσον ἀκρεμῆς,
» ὅσον ὁ μεῖζων μονάρχης. Ἡ ἀλήθεια οὐ· εἶναι τὸ ὅτι καταπίνοντας ἡ
» Πόρτα τὰς ἐπαρχίας τῶν πρώτων Ἀράβων καὶ συστήσασα τὴν μεγάλην
» αὐτὴν μοναρχίαν τῆς ἐκ τῶν διαφορῶν ἐπικρατειῶν τους, ἐφρόντισε νὰ
» κάμῃ τὸν δεσμὸν ὅλων αὐτῶν τῶν διεσπαρμένων ἐπαρχιῶν μὲ ἓνα λάθος
» τῆς θρησκείας, δι' οὗ νὰ νομίζεται ἡ Πόρτα ὡς μόνη πηγὴ τις κάθε ἐξου-
» σίας πνευματικῆς. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἡ θρησκεία τοῦ Μεχμέτη, ἀλλ' ὁ πο-
» λιτικὸς τρόπος τῆς Πόρτας τῶν Ὀθωμανῶν ὅπου ἀπαιτεῖ τὰ τοιαῦτα. Ὡς
» εἶναι ὅμως ὅτι καὶ ἂν εἶναι· ἔχουν χρέος τὰ χριστιανικὰ ἔθνη νὰ ἀκούουσιν
» καὶ νὰ πειθαρχοῦν εἰς τοιαῦτα συστήματα ἢ τῆς θρησκείας ἢ πολιτικάς·»

» Τί προπύργιον εἶχον οἱ Χριστιανοὶ νὰ ἀντιπαρατάξουν ἐκ μέρους τῶν
» εἰς τοὺς θηριώδεις αὐτοὺς ἄρπαγας ὅταν τοὺς ἐξεγυμνῶναν ἀπὸ ὅλας τους
» τὰς ἐπαρχίας, δι' οὗ νὰ τῇ Ἀσίᾳ καὶ τῇ Ἀφρικῇ, καὶ ὅταν ἐλεηλατοῦσαν
» ἀκαταμέτρητος ἐπικρατείας ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Εὐρώπης ; καὶ ποίαν βοήθειαν
» ἤθελαν ἔχει οἱ Χριστιανοὶ τοῦ νὰ ἐπακουμβοῦν εἰς ἓνα θεμέλιον τῆς πί-
» στεως, ὅχι διὰ νὰ ἀποφύγουν συμφωνίας εὐλογοφανεῖς, δικαιοπρεπεῖς τε
» καὶ μετρίας, περὶ ὧν τὴν σήμερον ὁ λόγος καὶ ἡ φιλονεικία, ἀλλὰ διὰ νὰ
» ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ τὸν ζυγὸν τὸν πλέον καταγέλαστον ;»

» Ἡ αὐτὴ τῆς Ρουσσίας δὲν θέλει ἀκολουθήσει ποσὼς ἐδῶ αὐτὴν τὴν
» καθολικότητα τοῦ κέρδους ὅλων τῶν ἐπικρατειῶν καὶ τῶν φυλῶν τῶν
» χριστιανικῶν ἀναμφιβόλως αὐτὴ εἶναι ἐγγεγραμμένη εἰς τὴν ψυχὴν καὶ
» καρδίαν ἐνὸς ἐκάστου· ἀλλ' εἶναι βεβαία ὅτι ἡ διαγωγὴ τῆς εἰς τὴν εἰρή-
» νην καὶ εἰς τὸν πόλεμον θέλει εὐρεθεῖ τόσον τακτικὴ καὶ κανονικὴ ὅσον
» εἶναι μετρία τε καὶ τετιμημένη.»

Ἀταξίαί μεγάλαί ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, ἀφοῦ ἤρξατο ὁ πόλεμος μέ-
» χρι τοῦδε, παρὰ τῶν σεφερλῶδων γινόμεναι· ξεγυμνῶνουν εἰς τὰς λεωφόρους
καὶ Ῥωμαίους καὶ Ἀρμενίους καὶ Ἑβραίους, καὶ τινὰς αὐτῶν καὶ ἐφόνευσαν·
καὶ διὰ τὴν ἀναξιοσύνην τοῦ καϊμακάμη Μελέκ-πασσά συνεχῶς συνεβαῖνον
» πυρκαϊὰ ἀπὸ κοντάκια καὶ εἰς τὴν Πόλιν καὶ εἰς τὸ Κατάστημα, καὶ ἤρπα-
ζον οἱ σεφερλῆδες, ρούχά τε καὶ ἄλλα τῶν πυρπολουμένων οἰκῶν· καὶ τὰ
αὐτὰ ἐγίνοντο καὶ εἰς τοὺς τόπους ὅλους δι' ὧν διήρχοντο οἱ ἀσκήρηδες, ἕως
καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς πλησιεστάτους εἰς τὸ ὄρδι. Τῷ ἔτει 1771 κατέκαυσαν

—1773

εἰς τὸ Νεοχώριον τοῦ Καταστένου τὸν μαχαλὲν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, καὶ τῷ δε τῷ ἔτει 1772 κατέκαυσαν τὸν μαχαλὲν τοῦ Ἀγίου Νικολάου καὶ τῆς Παναγίας εἰς τὸ αὐτὸ Νεοχώριον, καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει εἰς τὸν Γαλατὰν, ὕστερον ἀπὸ ἄλλα κακὰ τὰ κατὰ τῶν ἐκεῖσε Χριστιανῶν, ἠκολούθησε πόλεμος οὐ σμικρὸς μεταξὺ γαλιοντζήδων καὶ Λαζῶν, καὶ ὁ καϊμακάμης, δειλὸς τὰ μέγιστα καὶ ἐν πᾶσιν ἀνάξιος, δὲν ἐτόλμησε νὰ περάσῃ εἰς τὸν Γαλατὰν διὰ νὰ σκορπίσῃ τοὺς ἀποστάτας, καὶ κατηγορεῖτο διὰ τὸν φόβον του καὶ διὰ τὴν ἀμεριμνίαν του ὁ καϊμακάμης αὐτὸς, ἕως οὗ γενόμενος κοὺλ-κεχαγιασῆς ὁ Κουγιουτζῆς ἐπαίδευσεν τοὺς ἀτακτοῦντας, φονεύων αὐτῶν οὐκ ὀλίγους, καὶ διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη καὶ Κουγιουτζῆς· καὶ μὲ τὰς κεφαλὰς αὐτὰς τιμωρίας του ἔπαυσαν ὅλαι αἱ ἀρπαγαὶ καὶ φόνοι καὶ ἀσέλγειαί τῶν ἀσκέρηδων εἰς ὅλην τὴν Θράκην καὶ Βουλγαρίαν· καὶ τέλος γενόμενος καὶ καϊμακάμης εἰς τὴν Πόλιν μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Μελέκ-πασσᾶ, ἔπαυσαν ὕλοτελῶς καὶ τὰ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ εἰς ὅλα αὐτῆς τὰ περιχώρα κακὰ τε καὶ ἀρπαγαὶ καὶ ἀταξίαι καὶ φόνοι.

Ἔτει σωτηρίῳ 1773.

Τὸν Ἰανουάριον ἦλθεν ὁρίσμός ἐκ μέρους τοῦ βεζίρη Μουσούνογλου διὰ τὸν πηγαμιὸν τῶν ἀρχιερέων· ἐπροστάχθη ὁ πατριάρχης Θεοδοσίος νὰ τοὺς στείλῃ ὡς ἀναγκαίους εἰς τὰς ἐπαρχίας των, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ βεζίρη· οἱ ἀριθμούμενοι διὰ τὸν πηγαμιὸν ἦσαν ὑπὲρ τοὺς εἴκοσιν. Ἀπελθόντες οὖν εἰς τὴν Πόρταν ἐφάνέρωσαν μὲ ἱλάμια τὰ κακὰ ὅπου ἔπαθον ὄντες εἰς τὰς ἐπαρχίας των ὑπὸ τῶν ἀσκέρηδων καὶ ἄλλων κακεντρεχῶν· καὶ ὅτι κατὰ τὴν προσταγὴν πηγαίνουν, ἀλλ' ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν θάνατον, ἢ τοὐλάχιστον τὰς φυλακὰς καὶ ζημίας, προκοίνοῦν τὸ νὰ κακοπάθουν ἐδῶ παρὰ ἐκεῖ. Τοὺς ἠρώτησεν οὖν ὁ καϊμακάμης Μελέκ-πασσᾶς τὸ, «Διατί ἐζήτησεν ὁ πατριάρχης τὸν πηγαμιὸν σας ἀπὸ τὸν βεζίρην;» ἀπεκρίθησαν ὅτι δὲν τὸ ἠξέουρυν ἂν τὸ ἐζήτησεν· ἠρωτήθη οὖν πατριάρχης Θεοδοσίος, καὶ εἶπεν ὅτι οὐ μόνον δὲν ἔχει εἰδῆσιν, ἀλλ' οὔτε ἐπέρασε ποτὲ ἀπὸ τὸν νοῦν του τοιοῦτό τι, ἠξέουρωντας τὰ κακὰ ὅπου ἔπαθον. Ὁ Νικομηδείας Νικηφόρος καὶ ὁ Κυζίκου Γεράσιμος ὅπου ἦσαν τότε ὁμόφρονες καὶ ὁμογνώμονες μὲ τὸν Προύσης Μελέτιον, μὲ τὸ νὰ μὴν τοὺς εἶχε ξεμυστηρευθῇ ὁ Προύσης τὸν σκοπὸν του καὶ τὸ τοιοῦτον κίνημα εἶπον συνοδικῶς καὶ ὠρκομώτησαν ὅτι δὲν ἔχουν εἰδῆσιν· ἀπεδείχθη οὖν αὐτουργός τε καὶ παταίστης ὁ Προύσης Μελέτιος· ἐμποδίσθη ὁ πηγαμιὸς τῶν ἀρχιερέων, καὶ ἤθελε παιδευθεῖ ὁ Προύσης Μελέτιος ἂν δὲν ἐδεφενδεύετο ἀπὸ τὸν Χῖον Δημήτριον Σκαναβῆν, ἔμπορον καὶ τοῦ καϊμακάμη Μελέκ-πασσᾶ καὶ τοῦ ῥεῖς-εφένδη Ἰσμαήλ-πεη καὶ ὄλων τῶν τότε μεγιστάνων. Διὰ τὸ ἄτοπὸν του λοιπὸν κίνημα μὴ δεφενδευθεὶς παρὰ τοῦ πατριάρχου Θεοδοσίου ἄρχησε μνησικακῶν νὰ ὀργανίξῃ τὴν πτῶσιν του· ὅθεν ποικιλίαις αἰς εἴωθε πείθει τὸν πατριάρχην Θεοδοσίον νὰ φέρῃ εἰς τὴν Πόλιν τὸν Θεσσαλονίκης Δαμασκηνὸν, σκοποῦμενος

νὰ τὸν πατριαρχεῦσιν. Οἱ ἀρχιερεῖς, ἐν οἷς καὶ ὁ Ἀγγιᾶλου Ἀνανίας, εἶπον τῷ πατριάρχει νὰ μὴ δώσῃ τὸ γράμμα τῆς ἀδείας, ἀλλ' αὐτὸς ἀπατηθεὶς ὡς ἄνους τὸ ἐδῶκεν, ἀγκαλὰ καὶ πρὸ τοῦ νὰ λάβῃ τὸ γράμμα τῆς ἀδείας ὁ Θεσσαλονικὴς εἶχε κινήσει ἐκεῖθεν, καὶ τὸ γράμμα τὸ ἔλαβεν εἰς τὰ Κάστρα, καὶ οἱ Θεσσαλονικεῖς εἶχον γράψῃ εἰς τὰ Ἰωάννινα, καθὼς αὐτὸς πρὸς τινὰς τῶν φίλων του ἐφανέρωσε τὸ ὅτι ἀπέρχεται εἰς τὴν Πόλιν ἐπὶ τὸ πατριαρχεῦσαι.

Ὁ παρὸν Δενολκὲν, ἀμιράλιος τοῦ ῥηγὸς τῆς Σβετζίας, ἀντάμωσε τὴν βασιλίσσαν Αἰκατερίναν τὴν Β', καὶ προσέφερε τὰς σημαίας τοῦ τάγματος τῶν Σεραφεῖμ, ὅπου ὁ ῥῆξ τῆς Σβετζίας ἐπεμψε τῷ δουκὶ Παύλῳ υἱῷ της· ἡ βασιλὶς τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐνεδύσατο τὸν υἱὸν της καὶ μετ' αὐτὸ τὸ τάγμα παρόντος τοῦ παρὸν Δενολκὲν. Εἶτα ἠρώτησε δι' ἐπιστολῆς τὸν ῥῆγα τῆς Σβετζίας τὸν καθ'αὐτὸ σκοπὸν καὶ ἀπόφασιν ὅπου ἔχει διὰ τὴν διανομὴν τῆς Λεχίας, καὶ ὁ ῥῆξ ἀπεκρίθη τὸ ὅτι δι' αὐτὸ θέλει φυλάξει πάντοτε ἀμεταβλήτως μίαν ἀδιαφορότητα.

Ἡ Φράντζα δὲν ἐτοιμάζει πλέον στόλον εἰς τὸ Τουλὼν 12 νηῶν μὲ 60 καὶ 74 καὶ 80 τηλεβόλους, καὶ ἐξ φρεγάδαις· καὶ ἡ Ἑγγλιτέρα δὲν ἐτοιμάζει πλέον στόλον, ἀφοῦ ἐβεβαιώθησαν ὅτι μεταξὺ Ρουσσίας καὶ Σβετζίας εἶναι σύμπνοια εἰρήνης.

Οἱ Τάρταροι τοῦ Κριμίου σκοποῦμενοι ἐξουσιάζει τὸν Καφᾶν κατεπολεμήθησαν ὑπὸ τῶν Ρούσσω.

Ὁ καπετάνος Ὀλλανδέζος Κίνπεργ καὶ ἄλλοι ὀφφικιᾶλοι τῆς θαλάσσης προστεθέντες εἰς τὴν δούλευσιν τῆς Ρουσσίας προσεστάγησαν ἀπελθεῖν εἰς τὸ Ἀζάκι καὶ εἰς τὸ Ταγανρόκ διὰ νὰ δουλεύσουν εἰς τὸν στόλον ὅπου ὁ ἀνταρχιθαλάσσιος Σινοβὶν ἐπροστάχθη νὰ φέρῃ εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον.

Τῇ ἡ τοῦ Ἀπριλίου ἤρξατο ἡ Δαίαιτα διὰ τὴν διανομὴν τῆς Λεχίας· ἔγιναν λογομαχίαι πολλάι· ἡ Ποδολία καὶ ἡ Βολλινία καὶ τὸ Νοβογροδεκ μάλλον πάντων ἀντέφθσαν.

Ἀπὸ τὰ σκάνδαλα τοῦ Προύσης Μελετίου μετ' ὃ νὰ μὴν ὑπέφεραν οἱ ἀρχιερεῖς ἐν τῇ διοικήσει τῆς ἐκκλησίας καὶ τῇ διεξαγωγῇ τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων τὴν οἶονεῖ μοναρχίαν του, πτώσις ἐπαπειλεῖτο τοῦ Θεοδοσίου τὸν Μάρτιον· ἀλλ' αὐτὸς μὴ θέλων ἄλλον τινὰ πατριαρχεῦσαι εἰμὴ τὸν Θεσσαλονικὴς Δαμασκηνὸν, δωροδοκεῖ διὰ χειρὸς τοῦ Δημητρίου Σκαναβῆ τὸν καϊμακάμη Μελέν-πασσάν πουργεῖα 30, καὶ συνίστησι τὸν Θεοδόσιον.

Τῇ 16 τοῦ Μαρτίου πολεμεῖ ὁ Πογδάν εἰς τὸ Κοῦλε (φρούριον δὲ αὐτὸ ἐπὶ τῆς ὀχθῆς τοῦ Δουνάβεως ἀντικρὺ τῆς Νικοπόλεως,) Τούρκους 80 καὶ φονεῖ τούς 13· ἐπανακάμπτοντος δὲ ἐφορμοῦσι κατ' αὐτοῦ 300 Τούρκοι· πολεμήσας φονεύει τοὺς ἐπτὰ, ζωγρεῖ τοὺς τρεῖς καὶ φυγαδεύει τοὺς λοιπούς. Ρούσσοι δὲ ἐφρονεύθησαν 6 καὶ ἐπληρώθησαν 4.

Τῇ κ' τοῦ αὐτοῦ ὁ Ποτέμκιν πέμπει τὸν Γαλιτζῖνον μὲ 300 γρεναδιέρους κατὰ 500 Τούρκων μὲ δύο πασσαδες πλησίον τῆς Σιλιστρίας· πολεμήσας φονεύει τοὺς 40 καὶ ζωγρεῖ τοὺς 7· καὶ ἐνταῦτ' οἱ Ζαποροβάνοι Κοζάκοι ἐλεηλάτησαν διάφορα μέρη καὶ ἔκαυσαν 9 μύλους.

—1773

Τῇ κβ' τοῦ αὐτοῦ, ὁ Πόνελμαν, ἐξουσιαστής τοῦ Γκιργκνόβου, πέμπει τὸν Γρόχεμσων διὰ νὰ κατακρατήσῃ πάντα τὰ ἐν τῷ Δουνάβει τουρκικὰ πλευσίματα, ὃ καὶ ἐγένετο.

Τῇ λά τοῦ αὐτοῦ, τοὺς Τούρκους ἐνδυναμώσαντας πολλὰ μέρη ὁ Ποτέμκιν ἐπέμφε τὸν Φερσέμτ μὲ 300 γρεναδιέρους καὶ τινὰς Ζαποροβάνους διὰ νὰ τοὺς πολεμήσουν. Ὁρμησαν κατὰ τινος στρατοπέδου τουρκικοῦ κοντὰ εἰς τὸ Γενίκοϊ καὶ ἐφόνευσαν ὑπὲρ τὸ ἥμισυ, καὶ κατ' ἄλλου στρατοπεδευμένου παρὰ τῷ Δουνάβει καὶ ἐφόνευσαν Τούρκους ὑπὲρ τοὺς 100.

Τῇ ε' Ἀπριλίου ὁ Ποτέμκιν ἐνίκησε 2,000 Τούρκους εἰς τὴν νῆσον τοῦ Δουνάβεως τὴν ἀντικρὺ τοῦ Δικιρεστίου καὶ τῆς Δρύστρας καὶ ἐφόνευσε 500.

Τῇ θ' τοῦ αὐτοῦ ὁ Γρόχεμσων μὲ τέσσαρας συντροφίας γρεναδιέρων καὶ δώδεκα κάτεργα ἤρπασαν κοντὰ εἰς τὸ Γκιργκνόβον πλευσίματα τουρκικὰ 30, τὰ λεγόμενα ἀ τ ζίκια, καὶ ἐφονεύθησαν Τούρκοι 60.

Τῇ ιε τοῦ αὐτοῦ ὁ Κλίτζκας περνᾷ τὸν Δουνάβιν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν μὲ 600 γρεναδιέρους, μὲ 400 διώκτας, μὲ 1,400 Κοζάκους καὶ μὲ 6 τόπια, καὶ πολεμεῖ τὸ ἐκεῖσε ἱππικὸν στρατόπεδον τῶν Τούρκων, ζωγρεῖ τὸν ἀγὰν τοὺς καὶ παίρνει πολλὰ λάφυρα ἀπὸ τὰς περὶ τὴν Ἰσάκτζαν κώμας, καὶ τῇ ιζ' φθάσας εἰς τὸ Παπάδαγι τὸν Τζερκέζ Χουσεῖν-πασσᾶν μὲ 2,000 Τούρκους πολεμεῖ καὶ τοὺς φυγαδεύει, καὶ ζωγρεῖ 300, ἀπωλέσας μόνον 5 Κοζάκους.

Τῇ ιη τοῦ αὐτοῦ ἐφορμοῦσιν οἱ Τούρκοι κατὰ τῶν Μοσχόβων ὄντων παρὰ τῷ ῤηθέντι Κοῦλε, (ὅπερ οἱ Βλάχοι ὀνομάζουσι Τοῦρνο,) καὶ πολέμῳ συγκροτηθέντος ἐνίκηθησαν οἱ Τούρκοι φονευθέντες 40 καὶ ζωγρηθέντες 91. Ἐφερον καὶ ἄλλους 200 ζωγρηθέντας εἰς διάφορα μέρη.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Φριάς ἐνίκησεν εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον πολλὰ τάγματα τουρκικά.

Τῇ ιθ' τοῦ αὐτοῦ ὁ χάνης ἐνίκηθη παρὰ τῶν Κοζάκων κοντὰ εἰς τὸ Καρα Μουράτ, ἐφονεύθησαν καὶ δύο μιρζᾶδες καὶ 300 Τούρκοι καὶ ἐζώγηθησαν γυναῖκες αὐτῶν 30. Ἐπανακάμπτοντες δὲ οἱ Κοζάκοι ἀφ' ἑλπίσεως τῆς μάχης Ἀλβανιτῶν καὶ ἐζώγησαν αὐτῶν τοὺς 50.

Τῇ κ' τοῦ αὐτοῦ ὁ Λαλάκ ἐμπόδισε 300 ἀμάξια μὲ πυρμακὰς φαινήλας σκοποῦμένας μετοικῆσαι, καὶ γυμνώσας τῶν ὀπλων ἐβίβασεν ἐπανελθεῖν αἱ τὰ ἴδια. Εἵτα κοντὰ εἰς τὸ Καρασού ἐνίκησε τοὺς ἐχθροὺς λαβὼν πολυάριθμα λάφυρα· καὶ τῇ αὐτῇ ὁ Πόνελμαν ἐνέκησε δύο στήματα τοῦ Γκιργκνόβου ἐφόνευσεν 1,000 καὶ ἐζώγησε 38 μαζὴ μὲ τὸν πρεσβυτέρου Χασεὶχ χατζή Μεχμέτ-πασσᾶν.

Τῇ κδ' ὁ Ποτέμκιν περνᾷ τὸν Δουνάβιν παρὰ τῇ Βούλτζα μὲ 3,000 Κοζάκους καὶ 600 στρατιώτας ἱππεῖς πολεμεῖ καὶ νικᾷ τὸ ἅμα τούτων 6,000 στρατιωτῶν ἐφόνευσεν 1,500 καὶ ἐζώγησε 300. Ἐπὶ τῶν οἱ Ρωσσοὶ 300 ἀμάξια λαφύριον καὶ ἔκαστον πολλὰς γροφὰς μὲ βουβανὰ πέτρας, τὰς ὁποίας οἱ Τούρκοι ἔχον προκινεσθῆναι.

Τῇ θ' τοῦ Μαΐου 5,000 Τούρκοι ὤρμησαν μὲ ἀτζίκια κατὰ τοῦ Γκιργκν

κισόβου· ἐφρονεύθησαν καὶ ἐπινίγησαν ὅλοι παρὰ τῶν Μοσχόδων πλὴν 400 ζωγρηθέντων, καὶ τῇ αὐτῇ ἡττήθησαν οἱ Τούρκοι καὶ παρὰ τῷ ποταμῷ τῆς Βλαχίας Γαλομίτζα, φονευθέντες καὶ ζωγρηθέντες 1,000. Καὶ τῇ αὐτῇ ὁ Βεῖσμαν ἐνίκησε στρατεύμα τούρκικον πολυάριθμον εἰς τὸ Παπάδαγι, καὶ ἐξώγησε πασσάν τινα μὲ τὸ ὑπ' αὐτὸν σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα προέβη εἰς τὸ Καρασούι διὰ νὰ ἐνωθῇ μὲ τὸν Ποτέμκιν.

Ἐν τούτοις ἔκαμαν οἱ Ῥούσσοι γέφυραν εἰς τὸν Δούναβιν κοντὰ εἰς τὴν Δρύστραν καθοπλίσαντες αὐτὴν μὲ 80 τόπια.

Τῇ α' τοῦ Ἰουνίου προσταχθεὶς ὁ Ῥωμαντζῶφ νὰ περάσῃ τὸν Δούναβιν καὶ νὰ πολεμήσῃ τὸν ἐχθρὸν ἐστρατοπέδευσε τρία μίλια πῶρρω τοῦ Δουνάδεως, καὶ ἔπεμψε τρία σῶματα πέραν τοῦ Δουνάδεως, τὸ α' ὑπὸ τῷ Βεῖσμαν, τὸ β' ὑπὸ τῷ Ποτέμκιν καὶ τὸ γ' ὑπὸ τῷ Σουβαρώφ, ὅστις μὲ 13,000 στρατοῦ ἐκτύπησεν 20,000 Τούρκους, τοὺς ἐνίκησεν, ἐξώγησεν 1,500 αὐτῶν ἐν οἷς καὶ 6 πασσάδες, ἐφόνευσε τοῦλάχιστον 1,500 καὶ οἱ λοιποὶ ἐφυγάδεύθησαν· ἐκράτησε 12 τηλεβόλους των, ἐκυρίευσεν ἐν τῷ Δουνάδει 50 ἀτζίκια φορτωμένα ζαχιρὲν καὶ ἐφόδια καὶ ἀναγκαῖα τοῦ πολέμου, καὶ ἔκαυσεν ὅλα τὰ μαγαζεῖα τῶν Τούρκων, θριαμβεύσας εἰς ἄκρον.

Ὁ δὲ Βεῖσμαν τῇ ε' τοῦ Ἰουνίου κατετρόπως 12,000 Τούρκους καὶ ὑπέταξεν ὅλον τοὺς τὸ στρατόπεδον, καὶ τῇ ζ' τοῦ Ἰουνίου ὁ αὐτὸς πολεμήσας μὲ τὸ σῶμα τοῦ Ἀπτή-πασσαζαδὲ συνιστάμενον εἰς 12,000 Τούρκων κοντὰ εἰς τὸ Καρασούι, καὶ παραταθέντος τοῦ πολέμου ὥρας ὀκτὼ τοὺς διεσκόρπισε καὶ τοὺς ἐδίωξε δέκα βέρστια ἕως εἰς τὸ Χατζόγλου-Παζαρτζίκι· ἐφρονεύθησαν Τούρκοι 1,200, ἐζωγρήθησαν 100, ἐπάρθησαν 16 τηλεβόλοι καὶ 16 παῖράκιζ, πολὺ παροῦτι, καὶ γκιουλέδες πολλοὶ, καὶ ὅλον τὸ στρατόπεδον μὲ τὰ φορτία του· ἐφρονεύθησαν Ῥούσσοι εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον 50, καὶ ἐπληγώθησαν 41. Διεξῆγε τὸν στρατὸν ὁ Ἀρναούτ-πασσᾶς Ἀπτουλλάχης, τὸν γὰρ Ἀπτή-πασσαζαδὲ μετεπέμψατο ὁ βεζίρης πρὸ τριῶν ἡμερῶν. Καὶ ὁ αὐτὸς Βεῖσμαν τῇ κ' τοῦ Ἰουνίου ἐνίκησε σῶμα πολυάριθμον Τούρκων, ζωγρήσας 600 αὐτῶν ἐν οἷς καὶ τινα πασσάν.

Ὁ δὲ Ποτέμκιν κατεπολέμησε καὶ ἐσκόρπισε 5,000 Τούρκους, εἴτα ἀπελθὼν πρὸς τὴν Δρύστραν μὲ σκοπὸν τοῦ νὰ τὴν πολιορκήσῃ, οὐδὲν διεπράξατο.

Νικόλαος ὁ Ῥεπνὶν ἐν τῷ πλοίῳ ὧν κατεπατήθη ὑπὸ τῶν Τούρκων· ἐδεφενδεύθη ἀνδρείως καὶ ἐφόνευσε πολλοὺς, καὶ ἐλευθερωθεὶς ἤρξατο πλεῖν· ἀλλ' ἐτζακίσθη ἀπὸ τόπι τὸ τιμόνι του, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ μὴ ἔχοντες παροῦτι, καὶ αὐτὸς πληγωμένος, παρεδόθη μὲ δύο μαγχόρους, μὲ ἓνα καπιτάνον, μὲ ἓνα λοκοτενέντε, μὲ τρεῖς δευτέρους λοκοτενέντες καὶ μὲ ἓνα παῖρακτάρην. Ἐφρονεύθησαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ἓνας λοκοτενέντες κολονέλος, δύο καπετάνιοι, ἓνας ἀγζουτάντες καὶ στρατιῶται 270.

Τῇ κ' τοῦ Ἰουνίου παρὰ τῇ Δρύστρᾳ βέρστια ἐπτά 6,000 Τούρκοι μὲ πασσάν τριῶν τουγιῶν σερασκέρην κατεπολεμήθησαν ὑπὸ τοῦ Βεῖσμαν· ἐφρονεύθησαν 300, ἐζωγρήθησαν 70, ἐπάρθησαν 8 τηλεβόλοι· ἐπληγώθησαν καὶ Ῥούσσοι 25.

Τῇ καὶ τοῦ Ἰουνίου ὁ Ῥωμαντζῶφ ἐν τῷ διαπερᾶν τὸν Δούναβιν ἐμποδίσθη ὑπὸ 10,000 στρατοῦ τοῦ ὑπὸ τῷ Ὁσμάν-πασσᾷ, ἀλλὰ φονευθέντων 200 Τούρκων καὶ ζωγρηθέντων 8, καὶ ἀλωθέντος τοῦ στρατοπέδου μὲ 18 τηλεβόλους, διέπλευσε τὸν Δούναβιν ὁ Ῥωμαντζῶφ, ἀφοῦ ἐφονεύθησαν 5 Ῥούσοι, ἐν οἷς καὶ ὁ ἱππεὺς Ὀλσουφιέφ, καὶ ἐπληγώθησαν 64· νικήσας δὲ ὁ Ῥωμαντζῶφ μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Χίρσούβαν τὸ ἐκεῖσε τουρκικὸν στρατόπεδον ἐκυρίευσεν τὰ φορτία του καὶ 30 τηλεβόλους.

Τῇ β' τοῦ Ἰουλίου τὸ ρουσσικὸν στράτευμα ὅπου εἶχε περάσει τὸν Δούναβιν τῇ ι' τοῦ Ἰουνίου ἀπεδίωξε τοὺς Τούρκους τοὺς ἀντιπαραταχθέντας αὐτῷ, καὶ ἐπολέμει κατ' αὐτῶν καθ' ἡμέραν μέχρι τῆς β' τοῦ Ἰουλίου, καθ' ἣν ὑπῆντησε 30,000 Τούρκους, οἵτινες ἀντέστησαν πολλὰ εἰς τὸν πόλεμον· ἀλλὰ τέλος ὀλοκλήρως ἡττήθησαν, ἐφονεύθησαν 4,000, καὶ ἐπάρθησαν παρὰ τῶν Ῥούσων λάφυρα πλεῖστα ὅσα.

Τῇ γ' τοῦ Ἰουλίου ἐγίνε πόλεμος εἰς τὸ Καϊναρτζίκι· ἦν δὲ σερασκέρης ὁ Νουμάν-πασσᾷς μὲ στράτευμα ἱππικὸν πολὺ καὶ πεζικοῦ 10,000, ἐν οἷς ἦσαν καὶ οἱ λεγόμενοι δ' ἄλ-κιλίτζηδες. Ὁ Βεῖσμην μὲ πολλὰ ὀλιγώτερον στράτευμα πολεμῶν ἔκαμνε τὰς ἀναγκαίας προδιαθέσεις διὰ τὴν νικῆσιν· ὅθεν μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χερί προεπορεύετο τοῦ στρατοῦ· ἀλλὰ πρὸς τὸ τέλος τοῦ πολέμου εἰς τὸ μέτωπον τῆς πρώτης γραμμῆς πίπτει ὁ στρατηγὸς Βεῖσμην πληγωθείς εἰς τὸ στήθος καὶ τὴν καρδίαν ἀπὸ γκιουλὲν μιᾶς τηλεβόλου. Μετὰ τὴν πτώσιν του λαβὼν εὐθὺς ὁ Γαλιτζίνος τὴν ἐξουσίαν ἐτελείωσε τοὺς σκοποὺς τοῦ προκατόχου του καὶ ἐδίωξε τοὺς Τούρκους, οἵτινες ἔχασαν τὸ στρατόπεδόν τους καὶ 25 τηλεβόλους, καὶ ἐφονεύθησαν Τούρκοι εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον 3,700· εὗρον δὲ οἱ Ῥούσοι ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ τὰ ἔγγραφα ὅπου ἔγραφεν ὁ βεζίρης Μουσούνογλους εἰς τὸν σερασκέρην Νουμάν-πασσᾶν.

Ὁ προρρήθεις παρὰ τῇ Δρύστρα πόλεμος μὲ τὸ νὰ ἀπέβῃ μὲ ἀποτυχίαν τῶν ρουσσικῶν ὅπλων, ὑπερῆφανεύθησαν οἱ Τούρκοι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἔλεγον θαρράλῶς ὅτι αὐτοὶ θέλουν δώσει τοῦ λοιποῦ τοῖς Ῥούσοις τὰ ἄρθρα τῆς εἰρήνης, ἀλλ' οὐ λαβεῖν αὐτὰ παρ' ἐκείνων· τόσον θάρρος τοὺς ἔδωκεν ὁ θάνατος τοῦ Βεῖσμην. Εἰς τὴν θανάσιμον ἔφοδον τοῦ ὄρους τοῦ παρὰ τῇ Δρύστρα ἐπληγώθησαν ὀφφικιάλιοι Ῥούσοι οἱ πάντες θανασίμως· ἀφῆκαν οἱ Ῥούσοι ἐκεῖ καὶ τρία τόπια διὰ τὰς δυσβάτους ὁδοὺς καταλειφθέντα· οἱ Τούρκοι ἔχασαν ὑπὲρ τὰς 5,000 ἀνθρώπους, 54 τηλεβόλους καὶ 38 ἀτζίκια φορτωμένα μὲ ζαχिरὲν, πλὴν δὲ τούτων τῶν παρὰ τῇ Δρύστρα φονευθέντων εἰς πέντε πολέμους ὅπου ἐγίναν ἀδιακόπως ἀφοῦ ἐπέρασαν τὸν Δούναβιν οἱ Ῥούσοι εἰς τὰ χῶματα τῆς Τουρκίας, ἐφονεύθησαν Μοσχάβοι 1,200, πλὴν τῶν ὀφφικιαλίων τῶν ὑπὸ πληγῶν τεθνηκότων· ἐβιάσθη δὲ τὸ ἱππικὸν τῆς Ῥουσίας ν' ἀρήσῃ τὰ χῶματα τὰ τουρκικὰ καὶ νὰ περάσῃ τὸν Δούναβιν μὲ τὸ νὰ ἐκουράσῃ πολλὰ ἀπὸ τὰς κατὰ τῶν Τούρκων ἐφόδους καὶ ἀντιπαρατάξεις, καὶ εἶχε χρεῖαν νὰ ἀναπαυθῇ· οἱ ἱπποὶ δὲν ἠμποροῦσαν πλέον νὰ ἀντέχουν εἰς τοὺς κόπους καὶ εἰς τὸν ὑπερβολικὸν καύσωνα καὶ εἰς τὴν κακὴν τροφήν, συνισταμένην εἰς καλαμόφυλ-

λα ξηρά· δὲν ἦτον τρόπος νὰ χαλαρωθοῦν τὰ κολάνια τῶν σελλῶν οὔτε μίαν ὥραν, τὸ δὲ πεζικὸν διενευκτέρευε πάντοτε ἔνοπλον καὶ ὄρθιον. Τὰ τάγματα ὅπου ἐπέμψθησαν πρὸς τὴν Δρύστραν καὶ πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς Σούμλας διὰ νὰ γνωρίσουν τὰς δυνάμεις τοῦ βεζίρη πολλὰκις ἐστερηθῆσαν ὕδατος, καὶ πολλοὶ σολδάτοι ὑπὸ τῆς δίψης ἀπώλλοντο. Τὴν νύκτα ἀντὶ ἡσυχίας ὑπέκειντο ὑετοῖς, ἀνέμοις σφοδροῖς καὶ τυφῶσι· τὴν ἡμέραν ἔδει πολεμεῖν ἀδιακόπως μὲ ἐχθρὸν ἀκούραστον, ὅπου ἀνεπαύθη ἤδη ἀπὸ τούτων κόπους του, καὶ ὅπου ἐνεδυναμοῦτο πάντοτε μὲ τὸν ἐρχομὸν νέων ἀκουράσιων συμμάχων, καὶ ὅπου ἤξευρε τὰς τοποθεσίας, καὶ ὅπου ἀγανακτησμένους διὰ τὰς πρώτας ἡττας ἐπολέμει μὲ ἀπελπισίαν ὑπερβολικὴν. Πολλὰκις τὰ στρατεύματα τὰ ρούσσικα εἰς ἐλάχιστον ἀριθμὸν ἐβιάζοντο καταδιώκειν ἐχθρὸν πολυἀριθμὸν, ὅπου ἀνεπαύθη καὶ ἡσύχασεν ἐπὶ πολὺ καὶ ἦτον ὠχυρωμένος παρὰ τῆς τέχνης καὶ τῆς φύσεως, καὶ τοιοῦτον ἐγένετο τὸ παρὰ τῇ Δρύστρᾳ συμβάν. Ἐν τῇ ἀριστερᾷ πρὸ τῆς πόλεως κεῖται ὄρος δεφενδουμένον ἀπὸ τὰ τόπια τῆς πόλεως. Ὁ Ὀσμάν-πασσᾶς ἦτον εἰς ἓνα περιχαράκωμα μὲ πολλὰ τόπια καθωπιλισμένον· πρὸς τὰ δεξιὰ ἦτον σκεπασμένος μὲ φυσικὰ χανδάκια βαθύτατα καὶ μὲ δρυμῶνας καὶ λόγγους· ὁ τόπος λοιπὸν αὐτὸς ἦτον ἀπρόσιτος καὶ ὀπισθεν καὶ ἀπὸ τὰ πλευρὰ, καὶ τὰ ρούσσικα στρατεύματα ἂν ᾔθελαν νὰ τελεσφορήσουν εἰς τὸ κατὰ τῆς Δρύστρας ἐπιχείρημα ἔπρεπε νὰ μετατοπίσουν ἐκεῖθεν τὸν ἐχθρὸν τους· ἡ φωτιά τῆς χώρας καὶ τοῦ περιχαράκωματος καὶ τὸ δύσκολον ἀνέβασμα τοῦ ὕψους δὲν ἦτον μικρὰ ἐμπόδια, καὶ ὁ Ὀσμάν-πασσᾶς εἶχεν ἐλευθέραν τὴν ἀναστροφὴν μὲ τὴν χώραν, καὶ ἀδιακόπως ἐνεδυνχοῦτο καὶ ἐψυχαγωγεῖτο παρ' αὐτῆς. Ὡς τότε σὸν ὁ προβιάσμιος ὅπου ἤμποροῦσαν νὰ κάμουν τὰ ρούσσικα στρατεύματα ἦτον ἡ ἐπάνοδος των, καὶ ἐπολέμησαν ἀπὸ τῆς αὐγῆς μέχρι νυκτός πρὸ τοῦ νὰ ὑποτάξουν τὸ περιχαράκωμα. Ἡ τύχη ἐκλονίσθη πολλὰκις. «Τὰ τάγματα τὰ μας (γράφει ἡ ρούσσις ἀναφορά) προπορευθέντα εὐθὺς διὰ νὰ ἐφορμήσουν κατὰ τοῦ χαρακώματος, σπαχῆδες πολλοὶ ὅπου ἦσαν κεκρυμμένοι εἰς τὸν δρυμῶνα ἐφώρμησαν κατὰ τῆς προφυλακῆς· τοὺς ἐδίωξαν οἱ ἐδικοί μας μὲ καρτοῦτζα, ἀλλ' ὅταν ἐπλησίασαν εἰς τὸ χαράκωμα εἰς διάστημα βολῆς τουφεκίου ἐξῆλθον γιαννίτζαροι τοῦ χαρακώματος καὶ ὥρμησαν κατὰ τοῦ ἀριστεροῦ πλευροῦ μας. Τύχη κακὴ εὐρέθησαν εἰς αὐτὸ τὸ μέρος 300 νεοσύλλεκτοι· ἀσυνείθιστοι εἰς τὴν ὁρμὴν καὶ ἀλαλλαγὰς μὲ τοιαύτης ἐφόδου ἐσκορπίσθησαν καὶ ἐσύγχγησαν μέρος τοῦ σώματος τῆς διαφυλάξεως· ἀλλ' ἡ τελευταία διαίρεσις αὐτοῦ τοῦ σώματος ἐστάθη, προεχώρησε κάμνωντας τρομερὰν φωτιά, ἔδωκε καιρὸν εἰς τὸ στράτευμά μας νὰ βαλθῇ εἰς τάξιν ἐκ δευτέρου καὶ ἀνενέωσεν ἐκ δευτέρου τὸν πόλεμον. Οἱ Τούρκοι προέβησαν ἀφρόνως μακρότερον, καὶ μὲ αὐτὸ ἔδωκαν αἰτίαν τὸν κολονέλον Κλίτζκα, ξεχωρισθέντα ἀπὸ τὸν στρατὸν τοῦ Βείσμαν, νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ χαρακώματος ἄλλοθεν καὶ νὰ τὸ ὑποτάξῃ ἀναιμωτί· μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ ἐχθροὶ εὐρέθησαν μεταξύ δύο προσβολῶν πυρὸς καὶ κατέφυγον εἰς τὴν Δρύστραν. Αὐτὸ τὸ ὄρος μᾶς ἐκόστισε 300 ἀνθρώπους, ἐν οἷς ἦσαν 5 ὀφφικιάλιοι λίαν θαρράλαιοι· Τούρ-

» και ἐφονεύθησαν 801. Ἀλλὰ τὰ στρατεύματά μας οὐκ ἠδυνήθησαν φυλά-
 » ξαι τὸν τόπον αὐτόν· τὰ κινούμενα σώματα οὐκ ἠδύναντο διελθεῖν καὶ
 » ἐνέπιπτον εἰς πολλὰ δάση, ἔθεν τὸ ἱππικὸν οὐκ ἠδύνατο διοδεύσαι εἰμὴ
 » ἀνὰ δύο εἰς τὸ πρόσωπον· ὁ βεζίρης μᾶς ἐπεφόρτιζε μὲ ἀπστολὴν νέου
 » στρατιωτικοῦ στέλνωντας ἐνταυτῷ 27,000 πολεμιστῶν, τὸ ἐκλεκτότε-
 » ρον τοῦ στρατοῦ του, οὗ τὸ πλεῖον ἦν ἐλαφρὸν ἱππικὸν μὲ ἵππους ἐπιτη-
 » δείους εἰς τὸ νὰ στέκωνται οἱ ἱππεῖς των ἐν φυλακῇ καὶ νὰ πυροβολῶσι
 » τοὺς ὁδοιποροῦντας ἢ ἐν τοῖς δρυμῶσιν ἢ ὅπισθεν τῶν λόφων. Αὐτοὶ μᾶς
 » ἐκτυποῦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ πλευρὰ, ἢ εἰς τὰ νῶτα, καὶ ἀγ-
 » καλὰ νὰ μὴν ἐκατάρθωσαν ποτέ τι ἀξιολόγον, ἤραζον ὅμως ἀνθρώπους
 » μας, ὅπου αἱ δύσβατοι ὁδοὶ τοὺς ἐμπόδιζαν ἀπὸ τοῦ νὰ καταδιώκωσι
 » τὸν ἐχθρόν.» Ἐξ ἀπὸ αὐτὰ τὰ κακὰ ὁ βεζίρης εἶχε τὸ στρατόπεδόν του
 » περὶ τὰς ὑπωρεῖας τοῦ Παλκανίου, εἰς τοιαύτην τοποθεσίαν ἔνθεν οἱ Ῥού-
 » σοι ἀνάγκη νὰ εὗρουν μεγάλην δυσκολίαν εἰς τὸ νὰ τὸν διώξωσιν.

Εἶχε γένει ἐν τούτοις καὶ εἰς τὸ Τορτοκάϊ πόλεμος, σερασκέρη ὄντος τοῦ
 Φεϊζούλλαχ-πασσᾶ καὶ ἡττηθέντος ὀλοτελῶς παρὰ τῶν Ῥούσσων· ἀλλ' οἱ
 Ῥούσοι διὰ τὰς προῤῥηθείσας δυσκολίας ἔκριναν ἐπικερδὲς καὶ τὴν ἀπὸ τῆς
 Δρύστρας ἀναχώρησιν καὶ τὸ πέρασμά τους εἰς τὸ πέραν τοῦ Δουνάβεως,
 τὸ ὅποιον ἔδωκε πολὺ θάρρος εἰς τοὺς Τούρκους· διαπλεύσαντες δὲ τὸν Δού-
 » ναβὶν ἐστρατοπέδευσαν εἰς τὴν Γαλομίτζαν, καδιλίκι τῆς Βλαχίας, πόρρω
 τοῦ Δουνάβεως μίλια 4.

Τῇ δ' τοῦ Ἰουλίου εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀσίας ἐν τῷ Εὐεῖνῳ πόντῳ δύο
 νῆες ρουσσικαὶ μὲ 14 τόπια καὶ μὲ 150 ἀνθρώπους ἡ καθεμία, διεξαγόμε-
 » ναι παρὰ τοῦ Κινιπεργιζὲν Ὀλλανδέζου καπετάνου, ἐνέτυχον εἰς τὰς 4 ὥρας
 τῆς ἡμέρας πέντε νῆας τουρκικὰς, ὧν ἡ μία ἦν σεπάκι μὲ 24 τόπια· ὥρ-
 » μησαν οἱ Τούρκοι κατὰ τῶν Ῥούσσων καὶ ἔρριπτον τόπια κατ' αὐτῶν ὥρας
 6· (ἦσαν δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ τινες μὲ φράγκικα φορέματα ἐνδεδυμένοι) ἀλλὰ
 μὲ ὅλα αὐτὰ ἐβιάσθησαν φυγεῖν τὸν πόλεμον, καὶ οἱ Ῥούσοι μὲ τὸ νὰ ἔ-
 » παθον πολλὰ καὶ αὐτοὶ δὲν ἦτον εἰς κατάστασιν νὰ τοὺς καταδιώξουν.

Κατὰ μῆνα Ἰούλιον ἔφθασεν εἰς τὴν Πόλιν ὁ Θεσσαλονίκης Δαμασκηνός.

Αἱ νῆες τῶν Ῥούσσων αἱ εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ἐπιτρέπουσι τὴν ναυ-
 » τιλίαν τῶν φραντζεζικῶν νηῶν καὶ ἄλλων νηῶν τῆς Εὐρώπης ὅπου ἀποκο-
 μίζουσι προζῶάρκεια εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Τῇ ι' τοῦ Αὐγούστου ὁ Ἰζέτ-Ἀχμέτ-πασσᾶς ἡττηθεὶς παρὰ τῶν Ῥού-
 » σων, ἔχασαν οἱ Τούρκοι πάλιν διὰ τὴν ἡττάν τους αὐτὴν τὰς ἐλπίδας των.

Οἱ Ῥούσοι εἰς τὸ Κρίμι προετοιμασμένοι καὶ ἐξυπνοὶ ἀντέστησαν ταῖς
 » προσβολαῖς τοῦ Δεβλὲτ-Γκιράι-χάνη, καὶ οἱ Τούρκοι μετενόησαν διὰ τὴν
 ἐκστρατείαν αὐτὴν ὡς ἐπιζήμιόν τους.

Τῇ ια' τοῦ Αὐγούστου ἡ βασίλισσα τῆς Οὐγγρίας καὶ τῆς Βοημίας Μαρία
 Τερέζα καὶ ὁ ῥήξ τῆς Δελχίας, διὰ νὰ παύσουν τὰ κακὰ καὶ νὰ ἐπικυρωθῇ
 ὁ μερισμὸς καὶ ἡ διαίρεσις τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Δελχίας, διώρισαν ἐπὶ τούτῳ
 » πληρεξουσίου, οὔτινες συναχθέντες ἐσυμφώνησαν μὲ τὰ ἐξῆς ἄρθρα.

« Ἀρθρον Α'. Εἰς τὸ ἐξῆς θέλει φυλάττεται αἰωνίως εἰρήνη ἀδιάσειστος

» καὶ εἰλικρινῆς ἔνωσης καὶ φιλία ἐντελῆς μεταξὺ τῆς βασιλίσσης καὶ τῶν
 » διαδόχων καὶ κληρονόμων Της καὶ ὄλων τῶν ἀρχόντων Της, καὶ μεταξὺ
 » τοῦ ῥηγῆς τῆς Λεχίας, τοῦ καὶ μεγάλου δουκὸς τῆς Λιτουανίας, καὶ τῶν
 » διαδόχων Του, καὶ μεταξὺ τοῦ ῥηγάτου τῆς Λεχίας καὶ τοῦ μεγάλου
 » δουκάτου τῆς Λιτουανίας, εἰς τρόπον ὅπου εἰς τὸ ἐξῆς τὰ ὑψηλότατα
 » αὐτὰ πρόσωπα δὲν θέλουν κάμει μῆτε θέλουν ἀφήσει ἄλλους νὰ κάμουν
 » δυσμένειάν τινα πρὸς ἀλλήλους, κατ' εὐθείαν ἢ πλαγίως, καὶ δὲν θέλουν
 » κάμει μῆτε θέλουν συγχωρήσει ποτὲ κανένα κίνημα ἐναντίον εἰς τὴν πα-
 » ρούσαν συμφωνίαν· ἀλλὰ θέλουν τὴν φυλάξει μάλιστα θεοσεβῶς εἰς κάθε
 » περιστατικόν, καὶ θέλουν διασώζει πάντοτε ἀναμεταξύ Των μίαν καλὴν
 » καὶ ἐντελὴ ἁρμονίαν, καὶ θέλουν φροντίσει νὰ διαφυλάξουν τὴν τιμὴν, τὸ
 » κέρδος καὶ τὴν ἀμοιβαίαν ἀσφάλειαν, καὶ νὰ ἀποβάλλουν καὶ νὰ ἐμποδι-
 » ζουν ἀμφοτέροι ἀπ' ἀλλήλων πᾶσαν βλάβην τε καὶ ζημίαν.»

» Ἄρθρον Β'. Τὰ ὑψηλότατα αὐτὰ πρόσωπα, ἐπιθυμῶντας νὰ προλαμ-
 » βάνουν καὶ νὰ ἀποδιοπομπούνται κάθε ἔριδα ὅπου ἤθελεν ἡμπορέσει νὰ
 » μεταβάλλῃ ἢ νὰ ταραξῇ εἰς τοὺς ἐξῆς χρόνους τὴν φιλίαν Τους καὶ τὴν
 » ἀμοιβαίαν καλὴν διάθεσίν Τους, καὶ καταπειθόμενοι ὅτι δὲν θέλει εἶναι
 » ἄλλο τι μέσον ἐπιτήδειον εἰς τὸ νὰ προξενήσῃ αὐτὸ τὸ ἐφετὸν ἀποτελέ-
 » σμα παρὰ μόνον μία κατάργησις καθολικὴ πάντων καὶ παντοίων ζητη-
 » μάτων ὅπου τὰ ῥηθέντα πρόσωπα ἡμποροῦν νὰ κάμουν πρὸς ἄλληλα, διὰ
 » τοῦτο ὁ ῥῆξ τῆς Λεχίας, τόσον ἀπὸ μέρους Του ὅσον καὶ ἀπὸ μέρους τῶν
 » διαδόχων Του, ἐνωμένος μὲ τὰ τάγματα καὶ μεγάλους ἀρχοντας τοῦ
 » ῥηγάτου τῆς Πολωνίας καὶ τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Λιτουανίας, πα-
 » ραχωρεῖ διὰ τοῦ παρόντος συμφωνητικῷ γράμματος ἀμετασσεύτως
 » καὶ αἰωνίως τῇ βασιλίσει τῆς Οὐγγρίας καὶ Βοημίας καὶ τοῖς διαδόχοις
 » καὶ κληρονόμοις Αὐτῆς, ἄρρενός τε καὶ θήλεος γένους, ἄνευ ἐλπίδος ἐπι-
 » στροφῆς τινος, μῆτε παραβάσεως ποτὲ εἰς κανένα τι περιστατικόν, ὅποιον
 » καὶ ἂν ἤθελε τύχει, τὰς πόλεις, παλατινάτα τε καὶ ἐπαρχίας ὅπου ἡ Βα-
 » σιλεία Της κατακρατεῖ τὴν σήμερον, κατὰ τὰς κυκλικὰς ἐπιστολάς Της
 » τὰς ἐκδοθείσας τῇ 14 τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου 1772, διὰ νὰ τὰ ἐ-
 » χῃ πρόστιμον καὶ ἰσοστάθμιον πάντων Της τῶν ζητημάτων ὅπου ὡς βα-
 » σίλισσα τῆς Οὐγγρίας καὶ Βοημίας ἡμπορεῖ νὰ κάμῃ, καὶ ὅπου συνίσταν-
 » ται εἰς πάσας τὰς χώρας ὧν τινων τὰ ὁροθεσία εἰσι τὰ ἐξῆς.

» Ἡ δεξιὰ ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Βιστούλα, ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Σιλεσίας μέ-
 » χρι τῆς ἐπαρχίας Σανδομιρίου, καὶ ἔτι ἐκεῖθεν αὐτοῦ τε καὶ τῆς εἰσβολῆς
 » τε καὶ εἰσροῆς τοῦ ποταμοῦ Σάν, κἀντεῦθεν σύρωντας εὐθεῖαν γραμμὴν
 » ἐπὶ τοῦ διαστήματος τοῦ λεγομένου Τρανεπόλι, τοῦ κειμένου ἐν τῇ ἐπαρ-
 » χίᾳ Ζαμοϊσκη, κἀντεῦθεν σύρωντας γραμμὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ρουπεζετζῶφ
 » μέχρι τοῦ ποταμοῦ Πόγ, καὶ ἀκολουθῶντας ἐκεῖθεν τοῦ ῥηθέντος ποτα-
 » μοῦ τὰ γνήσια σύνορα τῆς Ἑρυθρᾶς Ρουσσίας (τὰ ὅποια ἐνταύτῳ κάμουν
 » καὶ τὰ σύνορα τῆς Βολλινίας καὶ Ποδολίας,) μέχρι τῶν περιχώρων τῆς
 » ἐπαρχίας Ζάρας, κἀκεῖθεν κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἀκολουθῶντας τὸν ποτα-
 » μὸν Νίστρον κατὰ τὸ μῆκος τοῦ ποταμοῦ ὅπου κόπτεται μικρόν τι μέρος

» τῆς Ποδολίας ὀνομαζόμενον Ποτγόρτζι, καὶ μετὰ ταῦτα τὰ συνήθη σύνορα τῆς Ποκουτίας καὶ τῆς Μολδαβίας.»

» Τὰ ὁποῖα σύνορα θέλουν σημαδευθεῖ καὶ διορισθεῖ, καθόσον εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ συγχωρήσουν καὶ νὰ τὸ ἀπαιτήσουν ἢ τοποθεσιά καὶ αἱ πληροφορίαι ὅπου κατὰ παράδοσιν σώζονται διὰ τὰ σημεῖα τὰ πλέον παλαιὰ τῶν συνόρων, καὶ διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ ἀποφεύγειν τὸ ἀνακάτωμα, τὸ ὅποιον προξενεῖ τὰ πολλὰ ἄτοπα, καὶ διὰ τὴν τοπικὴν ὑπεροχὴν τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης ἐπαρχίας εἰς ὅλους τοὺς τόπους ὅπου μὲ τὰ πλησιόχωρά τους, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀποκερματίσματά τους, εἶναι ὑπὸ τῇ κυριαρχίᾳ τῆς ῥηθείσης βασιλείσης. Καὶ διὰ νὰ μὴν ἔμπορῇ πλέον νὰ μείνῃ ἀμυμία ἀμφιβολία ἡ ἀβεβαιότης διὰ τὸ ἔργον αὐτὸ, συνεφωνήθη νὰ διορισθῶσιν ἐκτερωθεν ἐπίτροποι διὰ νὰ τοπογραφήσουν τοὺς τόπους αὐτοὺς μὲ ἀκριβῆ χάρτην τῶν ἀμοιβαίων συνόρων, ὁ ὁποῖος θέλει χρησιμεύσει ὡς νόμος εἰς ὅλους τοὺς μέλλοντας χρόνους διὰ τὰ σύνορα καὶ προμάχια τῶν ἐπαρχιῶν ὅπου παρεχωρήθησαν τῇ βασιλίσει παρὰ τε τοῦ ῥηγὸς καὶ τῆς Ἀριστοκρατείας τῶν Λεχῶν.

» Ὁ ῥῆξ λοιπὸν τῆς Λεχίας καὶ τὰ τάγματα καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ ῥηγάτου τῆς Λεχίας καὶ τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Λιτουανίας παραχωροῦσι τῇ βασιλίσει τῆς Οὐγγρίας καὶ Βοημίας καὶ τοῖς κληρονόμοις καὶ διαδόχοις Αὐτῆς πάσας τὰς πόλεις καὶ ἐπαρχίας τὰς περιεχομένας εἰς τὰ ῥηθέντα σύνορα, παραχωρήσει τελεία, ὥστε νὰ εἶναι τοῦ λοιποῦ μόνον καὶ μόνον ἴδια καὶ κτῆμα τῆς βασιλείσης, καὶ νὰ τὰς κυριαρχῇ κατὰ πάντα χωρὶς νὰ ἐκκρέμονται ἀλλυθὲν ποθεν παρὰ μόνον ὑπὸ τῆς ῥηθείσης βασιλείσης, μαζὶ μὲ τὰς ἐν ταῖς ῥηθείσαις ἐπαρχίαις πόλεις, φρουρία, κώμας, ποταμοὺς καὶ πάσας τὰς ἐν αὐτοῖς νῆας, καὶ πᾶν τὸ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὑπὸ κτοῦ καὶ κατοικητὰς, τοὺς ὁποῖους ἐλευθεροῖ ἐνταύτῳ καὶ τῆς πρὸς τὸν ῥῆγα ὑποταγῆς, καὶ συγχωρεῖ τῆς ἐνοχῆς τοῦ ὄρκου ὅπου ἔκαμαν διὰ νὰ φυλάξουν τὸ πιστὸν πρὸς τὸν αὐτὸν ῥηθέντα ῥῆγα καὶ πρὸς τὸ ῥηγάτον τῆς Λεχίας. Παραχωρεῖ δὲ ταῦτα πάντα μὲ ὅλα τὰ προνόμια, τόσον διὰ τὸ πολιτικὸν ὅσον καὶ διὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν, καὶ γενικώτερον μὲ ὅλα ἐκεῖνα τὰ περιστατικὰ ὅπου εἶναι ἀναγκαῖα τε καὶ ἀρμόδια διὰ τὴν κυριαρχίαν τῶν προειρημένων τόπων καὶ θέλουν ἐγχειρίσει πῶς τῇ βασιλίσει πάντα τὰ ἀρχίβια, σημειώματα, ἐρμηνείας, χάρτας καὶ ἄλλα ἔγγραφα δημόσια τε καὶ ἴδια ὅπου ἀποβλέπουν καὶ ἀναφέρονται εἰς τὰς ἐπαρχίας, τὰς διὰ τοῦ παρόντος ἐγγράφου παραχωρηθείσας τῇ βασιλίσει ὑπισχνοῦνται νὰ μὴ φαντασθῶσι καὶ νὰ μὴ κάμωσι ποτὲ ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει ζητήματα, οὐδὲ τὸ παραμικρὸν, διὰ τὰς ῥηθείσας αὐτὰς ἐπαρχίας καὶ γυμνώνονται προσέτι καὶ τοῦ τίτλου καὶ τῆς σημαίας τῆς εἰς τὸδε συνήθους, καὶ δὲν θέλουν μεταχειρισθεῖ τοῦ λοιποῦ οἱ ῥῆγες τῆς Λεχίας τοὺς τοιούτους τίτλους τε καὶ σημαίας, μήτε θέλουν μνημονεῖν τοῦ λοιποῦ εἰς τὰς πράξεις καὶ ὀρισμούς τῆς Ἀριστοκρατείας τὰς ῥηθείσας ἐπαρχίας καὶ πόλεις καὶ τόπους, τὰ παραχωρηθέντα τῇ ῥηθείσει βασιλίσει.»

» Ἀρθρον Γ'. Ὁ ρήξ τῆς Πολωνίας καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς τε Πολωνίας καὶ
 » Λιτουανίας ἀποδύονται παντοίως καὶ ἀποφεύγουν κάθε ζήτημα ὅπου ἡ
 » θελαν ἡμπορεῖ νὰ ἔχουν ἢ νὰ κάμουν, τόσον κατὰ τὸ παρὸν ὅσον καὶ εἰς
 » τὸ ἐξῆς, διὰ τινὰ ἐπαρχίαν καὶ σύστημα ὅπου κατὰ τὸ παρὸν εἶναι ὑπὸ
 » τῇ κυριαρχίᾳ τῆς ῥηθείσης βασιλείας.»
 » Ἀρθρον Δ'. Ἐπειδὴ καὶ ἡ βασίλισσα δηλοποιεῖ καὶ ὁμολογεῖ πῶς νὰ
 » ἐπέτυχε, διὰ ταύτης τῆς παραχωρήσεως ὅλων τῶν τόπων καὶ ἐπαρχιῶν
 » τῶν περιεχομένων ἐν τοῖς ῥηθείσιν ὁρίοις, (καὶ ἀκολουθῶς προσέτι διὰ τῆς
 » παραχωρήσεως τῶν πόλεων καὶ τόπων ὅπου κρέμονται ἀπὸ τὴν κοντέαν
 » τοῦ Ζίψι, τὰ ὅποια καὶ αὐτὰ συμπερικλείονται ἐν τοῖς προῤῥηθείσιν ὁρίοις,)
 » ἓνα δίκαιον ἰσόσταθμον εἰς τὰ ῥηγὰτα Τῆς, τοῦ τε σύγγρικου δηλαδὴ καὶ
 » τοῦ βοεμικοῦ, ἀποδύεται τοῦ λοιποῦ καὶ ἀποποιεῖται ἐκ μέρους Τῆς, τό-
 » σον διὰ τὸν ἐαυτὸν Τῆς ὅσον καὶ διὰ τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους Τῆς,
 » κάθε ζήτημα ὅπου ἡμποροῦσε νὰ ἔχη διὰ τὴν ἀξίαν τοῦ ῥηγάτου τῆς
 » Πολωνίας καὶ τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Λιτουανίας ἐπὶ οἰαδήποτε προ-
 » φάσει ἐνδεχομένη γενέσθαι.»

» Ἀρθρον Ε'. Ἄν ἤθελεν ἀκολουθήσει λογομαχία τις μεταξὺ τῶν δύο κυ-
 » ριαρχῶν (βασιλείσης δηλαδὴ καὶ ῥηγός,) ἡ τοῦ ὑψηλοῦ Αὐτῶν, διὰ τὴν
 » αἰτίαν τῶν συνόρων, θέλουν διορισθεῖ ἐπίτροποι ἑκατέρωθεν διὰ νὰ συμ-
 » βιβιάσουν φιλικώτερον τὰς τοιαύτας διαφωνίας.»

» Ἀρθρον Σ'. Τὸ παρὸν ἔγγραφο θέλει ἐπικυρωθεῖ παρὰ τῆς βασιλείσης,
 » καὶ παρὰ τοῦ ῥηγός τῆς Λεχίας καὶ τῶν ἐπιτρόπων τῆς Ἀριστοκρατείας
 » συνθηγοισμένων εἰς Δαίταν, εἰς διάστημα ἡμερῶν τεσσάρων μετὰ τὴν ἐ-
 » πισφράγισίν του, ἡ ταχύτερον ἂν εἶναι δυνατόν, καὶ θέλει καταγραφεῖ
 » ὕστερον εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς παρούσης Διαιτήτος. Τὰ ὑψηλότερα αὐτὰ
 » δύο πρόσωπα ὅπου συνεψώνησαν κατὰ τὸ παρὸν τὴν συμφωνίαν αὐτὴν
 » θέλουν φροντίσει νὰ οἰκειοποιηθῶσι διὰ τὸν ἐαυτὸν τους καὶ τὴν ὑπερά-
 » σπισιν τῆς τε βασιλείσης τῆς Ρουσίας καὶ τοῦ ῥηγός τῆς Προυσίας,
 » διὰ νὰ διαφυλάττωνται ἀκλόνητα καὶ ἀπαράσάλευτα τὰ ἐν τῷδε τῷ ἐγ-
 » γράφῳ συμφωνηθέντα ἄρθρα.»

» Ὅθεν εἰς ἐνδείξιν καὶ πλείω ἀσφάλειαν ἡμεῖς οἱ πληρεξούσιοι καὶ ἰδίως
 » διορισθέντες ἐπίτροποι καὶ αὐθεντεῖς καθοπισθέντες διὰ τὴν ἀπόφασιν
 » καὶ ἐπικύρωσιν ταύτης τῆς συμφωνίας ὑπεγράψαμεν τὸ ἔγγραφο αὐτὸ,
 » προσθέντες αὐτῷ καὶ τὰς σημαίας μας. Εἰς τὸ Βαρσάβι.»

Τῇ ἰδ' τοῦ Αὐγούστου ὑπεγράφη τὸ συμφωνητικὸν ἔγγραφο διὰ
 τὰς ἐπαρχίας ὅπου εἰς τὴν Λεχίαν οἰκειοποιήθη ἡ αὐλὴ τῆς Βιέννης
 καὶ ἐπέμφθη τῷ καίσαρι Ἰωσήφ· ἔγινε καὶ τὸ ἔγγραφο διὰ τὰς ἐπαρχίας
 τῆς Λεχίας ὅπου οἰκειοποιήθη ἡ Ρουσία, ἐτελείωσε δὲ καὶ τὸ τοῦ Βρανδε-
 βούργου.

Αἱ ἐπαρχίαι ὅπου ἔμειναν εἰς τὴν Ἀριστοκρατείαν τῆς Λεχίας εἶναι μί-
 λια τετράγωνα 15,300.

Τῇ αὐτῇ ἰδ' τοῦ Αὐγούστου ἀπεφασίσθη παρὰ τῶν διορισθέντων κριτῶν
 γάνατος κατὰ πάντων τῶν ἐπιβουλεύθεντιαν περίσου νύκτωρ τὴν ζωὴν τοῦ

ἰηγὸς τῆς Λεχίας· καὶ ἀπέφυγε τὸν θάνατον μόνος ὁ Κούσμας ὡς λυτρωτῆς τῆς ζωῆς τοῦ ῥηγός, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ αὐτοῦ ῥηγός.

Διὰ αὐτὴν τὴν ἐπιβουλὴν καὶ διὰ τὸν πόλεμον αὐτὸν τὸν ῥουσσουρκικὸν ἰδοὺ τί ἔγραψε συγγραφεὺς τις τὴν θρησκείαν χριστιανίζων.

« Ἡ Εὐρώπη ἐφριξε διὰ τὴν ἐφοδὸν τὴν κατὰ τοῦ ῥηγός τῆς Πολωνίας·
 » τὰ κτυπήματα ὅπου τὸν ἐκτύπησαν, ἐπλήγωσαν ὅλας τὰς καρδίας· μὰ
 » ποία βασιλεία ὑποδύεται τὸν ἀγῶνα τοῦ νὰ τὸν ἐκδικήσῃ; Θέλει τὸ κά-
 » μαι αὐτὸ ἡ ἁγία Παρθένος, ἐμπρὸς εἰς τὴν ὁποίαν αὐτοὶ οἱ μαιφόνοι ὡρ-
 » κωμότησαν ἐπὶ τῷ Εὐαγγελίῳ (ὅπερ ἐκράτει ἀνὰ χεῖρας δομινικανός τις,)·
 » νὰ φονεύσουν τὸν καλῆτερον καὶ φρονιμώτερον ῥῆγα ὅπου νὰ ἐβασίλευσε
 » μέχρι τοῦδε ἐν τῇ Πολωνίᾳ; Ἀληθεύει τὸ ὅτι ἡ Κυρία μας ἡ ἐν τῷ Κλέ-
 » στοχοῦ (τόπος αὐτὸς τῆς Λεχίας ἐνθα ἐστὶ καὶ εἰκὼν τῆς Παναγίας)
 » καθημέραν κάμνει θαύματα, ὅμως δὲν ἔκαμε τὸ θαῦμα τοῦ νὰ ἐμποδίσῃ
 » τοὺς σκοποὺς τῶν συνωμοτῶν, καὶ μέχρι τοῦδε ἡ Κυρία μας τοῦ Πετερ-
 » πούργου (ἐννοεῖ τὴν βασιλισσαν Αἰκατερίνην τὴν Β΄,) μόνῃ ἐκδικεῖ τὴν
 » τιμὴν καὶ τὰ προνόμια τοῦ θρόνου. Φαίνονται ἀκόμη μὲ ἐντροπὴν ὅλων
 » τῶν Χριστιανῶν στρατιῶται τοῦρκοι εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Λεχίας, καὶ ἂν
 » ἔλλειπον τὰ ἀληθῆ θαύματα τοῦ ῥουσσικοῦ στρατεύματος οἱ Ὀθωμανοὶ
 » ἤθελον εἶσθαι τῶρα εἰς τὸ Βαρσάβι.»

» Ὁ καῖσαρ τῶν Ῥωμαίων, ὅπου ἤξεύρει τὴν ἱστορίαν καὶ ὅπου ἐγεννήθη
 » νὰ κάμῃ ἔργα ἀξία τῆς ἱστορίας, ἤξεύρει πολλὰ καλὰ ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἐ-
 » πολιορκήσαν δύο φοραῖς τὴν Βιέννην καὶ ἐσκλάβωσαν Οὐγγυροὺς ὑπὲρ τὰς
 » 300,000.»

» Οἱ Ὀθωμανοὶ βασιλεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μεταχειρίζονται ὅ-
 » λους τοὺς ῥῆγας τῆς Εὐρώπης ὥσπερ ἄλλοτε οἱ Ῥωμαῖοι μετεχειρίζοντο
 » τοὺς μικροὺς ἡγεμόνας τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς Ἰουδαίας· βλέπουν τοὺς
 » πρέσβεις μας ὥσάν νὰ ἤθελον εἶσθαι κόνσολοι τῶνπραγματευτῶν.»

» Ὁ κύριος Πόρτερ, πρὸ μικροῦ πρέσβυς πληρεξούσιος τῶν Ἑγγλέζων εἰς
 » τὴν Κωνσταντινούπολιν, μᾶς ἱστορεῖ πῶς διὰ κάθε ἀσφάλειαν οἱ πρέσβεις
 » μας ἔχουσιν ἐκεῖ μερικὰς παραχωρήσεις, τῶν ὁποίων μόνον τὰ ἴσα τοὺς
 » ἀφίνουν χωρὶς νὰ εἶναι ποσῶς δραστήρια, καὶ ἔχουν καὶ μερικὰ προνόμια
 » βεβαιωθέντα ἀπὸ τὴν μεταχειρίσιν, καὶ ὅπου πάντοτε δι' αὐτὰ γίνονται
 » ἀμφισβολαὶ καὶ ἐριδες. Μᾶς λέγει πῶς ὁ βεζίρης Γεγὲν-Ἀλη-πασσᾶς ἠθέ-
 » λησεν ὅχι πρὸ πολλοῦ νὰ κατοικήσῃ ὅλους τοὺς πρέσβεις εἰς τὴν νῆσον
 » τῆς Προποντίδος τὴν λεγομένην Πρίγκηπον.»

» Ὅταν ἓνας ἐλτζῆς θέλῃ νὰ ἀνταμώσῃ τὸν βεζίρην, ὁ κύριος αὐτός,
 » διὰ νὰ μὴν προσηκωθῇ τὸν ἐλτζῆν, εἰσέρχεται εἰς τὸ ἀρχ-ὀδασὴ μετὰ τὸν
 » ἐλτζῆν, βιαζόμενον ἀκολούθως νὰ τὸν δεχθῇ ὁρθος· ὕστερον εὐθὺς κάθε-
 » ται ἐπάνω εἰς ἓνα μιντέρι, καὶ βάλλει τὸν ἐλτζῆν νὰ καθίσῃ ἐμπρὸς του
 » ἐπάνω εἰς ἓνα μικρὸν σκαμνάκι, τὸν λέγει τέσσαρας λέξεις καὶ τὸν ἀπο-
 » πέμπει· δύο θυρωροὶ τὸν πιάνουν ἀπὸ τοὺς βραχίονας διὰ νὰ τὸν κάμουν
 » νὰ γυρῇ καὶ νὰ κλίνη τὴν κεφαλὴν του ἐμπρὸς εἰς τὸν αὐθέντην τους.
 » Οἱ ἑλτζ-ἀγάδες τὸν περιγελοῦν καὶ τὸν σφυρίζουν, καὶ δὲν εἶναι πολὺς

» καιρὸς ὁποῦ δὲν ἐνεργεῖται πλέον αὐτὸ τὸ χλεύασμα καὶ ἡ καταφρό-
» νησις.»

» Ἄν εἶναι χρεῖα νὰ φανῇ εἰς τὴν ἀνωφελῆ ἀντάμωσιν τοῦ σουλτάνου
» τὸν κάμουν νὰ φυλάττῃ δύο ὥρας, καὶ πολλάκις εἰς τὴν βροχὴν καὶ τὴν
» χιόνα, εἰς ἕνα μικρὸν κῖσκι τριγωνικοῦ σχήματος, εἶτα ὑποκάτω εἰς ἕνα
» δένδρον, μέχρις οὗ νὰ περάσῃ ὁ βεζίρης πηγαίνοντας εἰς τὸ ἀρζ-ὸδασή·
» τριγύρω εἰς τὸ ῥηθὲν κῖσκι εἶναι ὁ τουράκια, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον οἱ
» μάγειροι τοῦ σουλτάνου ἔρχονται καὶ ἐξαπλώνονται· εἶτα τὸν πηγαίνουν
» εἰς τὸ ἀρζ-ὸδασή πρὸς ἀντάμωσιν τοῦ σουλτάνου, κρατῶντες τοὺς βρα-
» χιόνάς του δύο καπιτζηπασῆδες καὶ ἐξευτελιζόντες τον με ἄλλεπαλλή-
» λους ὑποψίας. Ὑποκρίνεται ὡς τόσον ὁ ἐλτζής πῶς νὰ μὴν τὸν ἐγγίξουν,
» καὶ γράφει εἰς ἐκείνους ὅπου τὸν ἐπεμψαν πῶς νὰ τὸν ἐδέχθωσαν με κάθε
» εἶδος τιμῆς.»

» Εἶναι γνωστὸν ποίας καταφρονησεις ὑπέμειναν συνεχῶς οἱ πάλιοι τῆς
» Βενετίας. Ἡ αὐλὴ τῆς Φράντζας δὲν πρέπει νὰ λησμονήσῃ τὸ ὅτι εἰς τὸν
» ἔνδοξον καιρὸν τοῦ Λουίγκη ΙΔ' ὁ βεζίρης Μεχμέτ-πασσάς ὁ Κιοπουλό-
» γλους ἔκαμε νὰ κυπήσωσιν εἰς μίαν ἀντάμωσιν ἕνα γρόνθον τὸν Βαντελε,
» υἱὸν τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας, πρέσβυν καὶ αὐτὸν καὶ μεσίτην μετα-
» ξὺ τῆς βασιλείας τῶν Τούρκων καὶ τῆς Ἀριστοκρατίας τῶν Ἑνετῶν· ἄ-
» πό τὸν γρόνθον ἔπεσε τὸ δόντι τοῦ πρέσβεως, εἶτα ἐφυλακώθη εἰς τὸ
» Κανλί-κουί· ἐφέρθη δὲ ἡ Πόρτα τόσον ὡμῶς κατ' αὐτοῦ διατί δὲν ἠθέ-
» λησε νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἐπιστολὴν ὅπου με τζίφραις εἶχε γράψῃ ἐπάρχῳ
» τινὶ τῆς Βενετίας.»

» Τίνι δὲ τρόπῳ ἡ ὀθωμανικὴ αὐτὴ αὐλὴ μεταχειρίζεται τοὺς πρέσβεις
» μιᾶς βασιλείας καθ' ἧς μέλλει νὰ ἐκστρατεύσῃ; ἄρχεται τῆς σκηνῆς ἄ-
» πό τοῦ νὰ τοὺς φυλακῶνῃ· ὅθεν καὶ ὁ τανὺν βασιλεὺς σουλτάν Μουστα-
» φᾶς, ἐφυλάκωσεν ἐν τῷ ὀχυρώματι τοῦ Γεδι-Κουλέ τὸν πληρεξούσιον
» πρέσβυν τῆς Ρουσίας Ὁπρέσλωφ. Ἡ τολμηρὰ αὕτη καταφρόνησις ὅπου ἐγ-
» γίλει ὅλους τοὺς ῥήγας τῆς Εὐρώπης εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ πρέσβεως
» ἐπαίδευσθ με τὰς νίκας τοῦ κόμητος Ῥωμαντζῶφ, με τοὺς στόλους ὅπου
» ἤλθον ἀπὸ τὰς ἐσχατιᾶς τῆς Ἀρκτου καὶ κατέκαυσαν τὸν στόλον τὸν
» Ὀθωμανικὸν ὑπὸ τῇ ὁράσει τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῆς ναυαρχίας
» τοῦ κόμητος Ὁρλώφ, καὶ με τὴν ἀπόκτησιν τεσσάρων ἐπαρχιῶν τὰς ὁ-
» ποίας οἱ ἡγεμόνες Γαλιτζίνος, Δολγορούκης καὶ τόσοι ἄλλοι στρατηγοὶ
» ἐκυρίευσαν παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν.»

Τῇ 1ῃ τοῦ Αὐγούστου προσετάγη ὁ Πιπικῶφ, γενεράλης τῶν ἐν τῇ Λε-
» χία ρουσιτικῶν ταγμάτων, νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸ Κρίμι με τρία ῥεγυμέντα πε-
» ζικοῦ καὶ με δύο ῥεγυμέντα κουρασιέρων καὶ με δύο ῥεγυμέντα χουσάρων
» καὶ με 1,000 Κοζάκους. Ὁ γενεράλ Ῥωμάνιος ὅπου ἦτον εἰς τὸ Γρόδο ἐ-
» προστάχθη νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Βαρσάβι εἰς τὸν τόπον τοῦ Πιπικῶφ διὰ νὰ διευ-
» θετῇ τὸ μεῖναν ρουσικὸν στράτευμα, ἥτοι τὸ ῥεγυμέντο τοῦ Νεσεπούργ τοῦ
» πεζικὸν καὶ τὸ ῥεγυμέντο τῶν χουσάρων τοῦ κολονέλου Διέβιτζ. Ὁ γε-

νεράλ Ζεύσκοι όπου ἦτον εἰς τὴν Λιβονίαν με τὴν λεγεῶνα τοῦ Πετερπούργου θέλει ἔλθει εἰς τὴν Λιτουανίαν εἰς τὸν τόπον τοῦ Ρωμανίου.

Τῇ νῆ τοῦδε τοῦ μηνὸς καὶ ἔτους κατηγορήθη με βούλλαν τοῦ πάπα τὸ τάγμα τῶν ἰησουϊτῶν, με τὸ νὰ παρωξύνθησαν κατ' αὐτῶν οἱ ῥήγες τῆς Φράντζας, τῆς Ἰσπανίας, τῆς Πορτογαλλίας καὶ τῶν Δύο Σικελιῶν, δυσαρσενήθεντες κατ' αὐτῶν διὰ πολλὰ κινήματά τους ἄτοπα οὐ μόνον οἱ ῥηθέντες ῥήγες, ἀλλὰ καὶ ἀκαδημαῖαι, καὶ ἐπίσκοποι, καὶ ἱερεῖς, καὶ ἄλλα τάγματα ἐκκλησιαστικά, καὶ σχολεῖα τὰ τε ἐν τῇ Ρώμῃ καὶ ἀλλαχόσε. Ἀπεφάσισεν οὖν ὁ πάπας συνοδικῶς τὸ ὅτι οἱ ἀρτίως γενόμενοι νὰ πηγαίνουν εἰς τὰ ὁσπίτιά τους· ἔλυσε τοῦ ἱερατείου ἐκείνους ὅπου ἔλαμαν ἐν μόνον τάξιμον, τοὺς συνεχώρησε νὰ ἔμβουν εἰς ἄλλο ἐπάγγελμα, καὶ ἂν θέλουν νὰ ὁμιλήσουν καὶ γὰμψ. Ἐκείνους δὲ ὅπου ἔλαμαν τὸ τελευταῖον τάξιμον τοὺς ἐπρόσταξε νὰ καλογηρῶσουν εἰς ἄλλα τάγματα, κάμνωντας τὸ ν ο β ι τ ζ ι ἄ τ ο ν τοὺς ἔξ μηνας, ἢ χρόνον ὁλόκληρον, κατὰ τὴν ἡλικίαν τους. Τοῖς πρεσβύταις καὶ ἀσθενέσι διωρίσθη ἀρμόδιος λουφῆς, καὶ ἐδόθη ἀδεια νὰ μείνουν εἰς τὰ μοναστήριά τους ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τῶν ἐπισκόπων τοῦ τόπου ἢ ἀββάδων, χωρὶς νὰ φοροῦν τὸ ἔνδυμα τῶν ἰησουϊτῶν καὶ χωρὶς νὰ ἡμποροῦν νὰ διδάσκουν ἢ νὰ ἐξομολογοῦν.

Τῇ 6^ῃ τοῦ Σεπτεμβρίου ὁ καπιτάνος Βανκὲς-Περγκιὲν με μίαν φρεγάταν 32 τοπιῶν καὶ με 4 καράβια 14 τοπιῶν ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐρχομένου στόλου εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν· τῇ ὑστεραίᾳ ἔωθεν ἀπήντησε τέσσαρα γαλιόνια τουρκικα, καὶ ὁρμήσας κατ' αὐτῶν, ἔφυγον με τὸ νὰ ἦσαν σ ο τ ο β ἔ ν τ ο· ἀλλ' ἐνωθέντα με ἄλλα καράβια μετὰ μικρὸν διετάχθησαν εἰς πόλεμον· πλησιάσαντος δὲ τοῦ Ρούσου ἐφοδίσθησαν καὶ ἔφυγον τὸ δεύτερον· ἀλλὰ τὸ μεσημέρι ἐνωθέντα με ἄλλα 14, ὧν τὰ μὲν 6 ἦσαν καράβια τοῦ πολέμου τὰ δὲ λοιπὰ μεγάλα καράβια τοῦ τ ρ α ν σ π ὁ ρ τ ο υ, διετάχθησαν πάλιν εἰς πόλεμον. Ὁ ἄνεμος ἐβόηθει τοῖς Ρούσοις, ἀλλ' εὐθὺς ἀρξαμένου τοῦ πολέμου ἤλλαξε πρὸς βοήθειαν τῶν Τούρκων, οἵτινες με 8 καράβια ἐτριγύρισαν τὴν ῥηθεῖσαν φρεγάδαν· τὸ γαλιόνι τοῦ καπετάν-πασσᾶ ἦτον τοπιῶν 64, καὶ ἐνόσω τὸ λοιπὸν τοῦ τουρκικοῦ στόλου ἐπολέμει τὰ τέσσαρα μικρὰ καράβια τῶν Ρούσων καὶ ἔπασχε νὰ τζακίσῃ τὰ κατάρτιά τους, ὁ καπετάν-πασσᾶς με τὰ λοιπὰ 7 ἔπασχε νὰ πιάσῃ τὴν φρεγάδαν· κατάρθρωσε τὸ νὰ τὴν βάλῃ φωτιάν δύο φοραῖς, ἀλλὰ τὴν ἐσβυσαν οἱ ἐν τῇ φρεγάδᾳ· οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἐφώναζον ρούσσοι καὶ τοῖς Ρούσοις νὰ παραδοθῶν διὰ νὰ μὴν τοὺς πνίξουν, ἀλλ' ὁ ῥηθεὶς καπετάνιος εἰπὼν τοῖς ἰδίοις τὸ, «θέλω νικήσαι ἢ θανεῖν μεθ' ὑμῶν,» ἐθάρόθησαν οἱ Ρούσοι καὶ ἐπολέμησαν με τὸ πιστόλι μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν. Ἐκπλαγεῖς ὁ καπετάν-πασσᾶς διὰ τὴν πεισματώδη ἀντίστασιν ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ ἐφοδὸν κατὰ τῆς φρεγάδας· δις τὸ ἐδοκίμασεν, ἀλλ' οἱ Ρούσοι ἀπηλπικισμένως ἐδεφενδεύθησαν καὶ ἀπεδίωξαν τοὺς ἐφορμήσαντας· τὰ τόπια γὰρ καὶ τὰ τουφέκια τῶν Ρούσων ἀδιακόπως ἐρρίπτοντο κατὰ τῶν Τούρκων· ὅθεν ὁ καπετάν-πασσᾶς ἀναπολήσας τὴν φθορὰν τῶν στρατιωτῶν του καὶ ἀπελπισθεὶς εἰς τὸ νὰ κατορθώσῃ τι ἀνεχώρησε, καὶ

τὸν ἠκολούθησαν καὶ τὰ λοιπὰ καράβια. Ὅλα τὰ τουρκικὰ καράβια ἐσακα-
τεύθησαν, ὁμοίως καὶ τὰ ρουσσικὰ, μάλιστα ἡ φεργάδα· ὅθεν οἱ Ῥούσοι
τὴν νύκτα καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἔκαμον τὴν ἐπισκευὴν τῶν βλαβέντων καραβίων
τοὺς, διὰ νὰ μὴν κάμουν νερά καὶ διὰ νὰ ἡμπορέσουν νὰ ἀντιπαραταχθῶν
καὶ τὸ δεύτερον ἂν κάμῃ χρεία· ἀλλ' ὁ ἐχθρὸς δὲν ἐφάνη πλέον, ὅλος ὁ
στόλος του εἰσῆλθεν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Σαμφὸν-καλεσῆ, ἔνθα εἰσερχόμενον
τὸ καράβι τοῦ καπετάν-πασσᾶ κατεδυθίσθη μὲ τὸ νὰ ἔκαμνε πολλὰ νερά.

Τῇ δ' τοῦ αὐτοῦ ὑπεγράφη παρὰ τε τοῦ ῥηγὸς καὶ παρὰ τῆς λεχικῆς
Ἀριστοκρατείας τὸ συμφωνητικὸν ἔγγραφον διὰ τὰς ἐπαρχίας ὅπου οἰκιο-
ποιήθη καὶ κυριαρχεῖ ἐν τῇ Δελίᾳ ἡ βασιλὶς τῆς Ῥουσσίας Αἰκατερίνα, κατὰ
τὸ ἔγγραφον τὸ ἐκδοθὲν τῇ κδ' τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους σωτηρίου 1768.

Τῇ ἐ τοῦ αὐτοῦ ὁ Βανκὲς-Περγκιὲν ἀρμένιζεν ἐμπρὸς εἰς ἓνα λιμένα οἰο-
νεὶ προσκαλῶν τοὺς Τούρκους εἰς τὸν πόλεμον· ἀλλ' οὐκ ἐξῆλθεν, ἀγκαλὰ
καὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν νηῶν τοὺς νὰ ἦσαν ἀνώτεροι καὶ πλεονεκτούν-
τες τῶν Ῥούσων· ὅθεν διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ὕδατος ἐπανῆλθεν ὁ Βανκὲς-
Περγκιὲν εἰς τὸ Κρίμι πρὸς τὸν ἀρχιθαλάσσιον Σιναβίν.

Ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς, φοβούμενος νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν Κωνσταν-
τινούπολιν ἀποστασία διὰ τὴν σιτοδεΐαν καὶ τὸν ἐπαπειλούμενον λιμὸν, ἐ-
πῶλει εἰς τοὺς Χριστιανούς, καὶ ὑποχειρίους καὶ ξένους, ὀρίσμούς διὰ νὰ
φέρουν σιτάρι μὲ καράβια φράγκικα· ὅθεν καὶ Ῥωμαῖοι πολλοὶ μὲ καράβια
φραντζέζικα καὶ ἐγγλέζικα σιτοφοροῦντες ἐκέρδισαν καὶ αὐτοὶ πολλὰ, καὶ
διεφύλαξαν καὶ τὸν σουλτάν Μουσταφᾶν μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπὸ τὸν κίν-
δυνον τῆς ἀποστασίας, μὲ ὅλον ὁπὺ ὅλα τὰ ἄσπρα εὐθὺς δὲν τὰ ἔπαιρναν·
καὶ μετὰ τὴν ἀγάπην οἱ Φράγκοι οἱ σιτοφορήσαντες εἶχον λαβεῖν παρὰ τῶν
ψωμάδων τῆς Κωνσταντινουπόλεως πουργεῖα ὑπὲρ τὰ 500.

Ἡ βασιλὶς Αἰκατερίνη εὐηργέτησε μὲ πολλὰς χάριτας τὸν καπιτάνον
Βανκὲς-Περγκιὲν ὁπὺ ἐμπόδισε τὸν στόλον τῶν Ὀθωμανῶν, ὡς προεγράφη,
ἀπὸ τοῦ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ Κρίμι.

Ἀσθενήσας ὁ Δέρκων κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον θνήσκει, καὶ συνοδικῶς με-
τατίθεται εἰς τὴν χηρεύουσαν μητρόπολιν ὁ Ἀγχιάλου Ἀνανίας. Εἶχον ὑπο-
σχεθεῖ ὅ τε πατριάρχης Θεοδοσίος καὶ τινες τῶν ἐγκρίτων ἀρχιερέων τῷ
Ποστελνίκῳ Ἀλεξάνδρῳ Ὑψηλάντῃ τὸ, ὅταν χηρεύσῃ μία καλὴ ἐπαρχία
νὰ προιδάσουν τὸν διδάσκαλόν του Νικηφόρον τὸν Σμυρναῖον· ἀγανακτῆ-
σας οὖν διὰ τὴν παράβασιν τῆς ὑποσχέσεως, ἐπροστάχθησαν παρὰ τοῦ ῥεῖσης
Ἰσμαήλ-πεη νὰ κάμουν τὸν διδάσκαλόν του· εἶπον ὅτι ἐτελείωσεν τὸ πρᾶγ-
μα κατὰ τὸ αἶνί τους, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπεκρίθη τὸ ὅτι εἶχον κάμει ποτὲ
Κυζίκου ἐπὶ Σαμουήλ τὸν Κρήτης Γεράσιμον καὶ ὕστερον ἐπὶ Μελετίου τὸν
ἐξέκαμαν, καὶ ἔκαμαν τὸν Μεσημβρίας Ἀνθιμον· στενοχωρηθέντες οὖν ὅ τε
πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρεκάλεσαν τὸν ῥηθέντα Ποστελνίκον Ἀλέ-
ξανδρον Ὑψηλάντην νὰ παύσῃ τὴν ἀγανάκτησίν του, καὶ τὸν ἔδωκαν ἀρζι
τοῦ πατριάρχου Θεοδοσίου βουλλωμένον νὰ κάμουν τὸν διδάσκαλόν του
Ἀδριανουπόλεως μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον, ὑπεργήρου ἤδη ὄντος· ἡσύχα-
σεν οὖν ὁ Ὑψηλάντης, ἀλλ' ἡ ἐκκλησία ἐζημιώθη ὑπὲρ τὰ 50 πουργεῖα.

—4773

Τῇ λ' τοῦ Ὀκτωβρίου ὁ τοποτηρητὴς-γενεράλ παρὸν Δουγκέρμης ἐκτόπησε τὰ χαρὰκώματα τῆς Βάρνης, ὄντας ἐκεῖ πασσαὶς ὁ Κιλερτζή Ὀσμαν-πασσας. Ἀλλ' ἐν τούτοις μετὰ τὴν τελείαν κατὰ τῶν Τούρκων νίκην μεθύσαντας τοὺς Μοσχάβους, φύσει πολυουινοπότας ὄντας, κατεπολέμησαν οἱ νεήλυδες στρατιῶται τοῦρκοι ἐσκοτώθησαν 211 Μόσχοβοι εἰς τὸν πόλεμον καὶ ἐπληρώθησαν 730.

Ὁ Προύσης Μελετίος δίδει ἔγγραφον εἰς τὴν Πόρταν, Νοεμβρίου τῇ ή, μετὰς ὑπογραφὰς καὶ βούλλας ἀρχιερέων τινῶν τῶν περὶ αὐτὸν, ζητούντων νὰ γένῃ πατριάρχης ὁ Θεσσαλονίκης Δαμασκηνός. Δείκνυσι τὸ ἔγγραφον ὁ Ἰσμαήλ-πεης τῷ σουλτάν Μουσταφᾷ, ὅστις ἐπρόσταξε νὰ ἐκλέξουν εἰς πατριάρχην τὸν Σαμουήλ. Λέγει τὴν βασιλικὴν προσταγὴν τῷ Σπαθάρη Ἰακώβῳ Ῥίζῳ καὶ τῷ ῤηθέντι Ποστέλνικῳ Ἀλεξάνδρῳ Ὑψηλάντῃ· εἶπον αὐτοὶ τὸ νὰ διορθωθῇ καὶ νὰ μὴν γένῃ πτώσις πατριάρχου· ἀπεκρίθη ὁ Ἰσμαήλ-πεης τὸ, « Δὲν ἤμπορῶ νὰ τὸ προβάλω. » Ἐδωκεν οὖν τὴν εἰδήσιν ὁ Ποστέλνικος Ὑψηλάντης τῷ Προύσης Μελετίῳ, Νοεμβρίου τῇ ια'. ἦτον ἄρρωστος καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ προβάλῃ τῷ Ἰσμαήλ-πεῃ τὸ νὰ γένῃ ἐκλογή καὶ νὰ φυλαχθῇ τὸ προνόμιον ὅπου ὁ βασιλεὺς ἔδωκεν ἐπὶ τῆς πρώτης πατριαρχείας τοῦ Σαμουήλ μετὰ γάττι-σερίφι, τὸ νὰ ἐκλέγουν δηλαδὴ οἱ ἀρχιερεῖς τὸν πατριάρχην τους· προσεβλήθη οὖν τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐπρόσταξε νὰ ἐλεγχθῇ ὁ Σαμουήλ καὶ οὐκ ἄλλος. Τῇ ιγ' οὖν τοῦ Νοεμβρίου ἡμέρᾳ Τετάρτῃ ἐγνώσθη παρὰ τινων ἡ πτώσις τοῦ πατριάρχου.

Ταῦτα μαθὼν ὁ Σαμουήλ καὶ γινούς ὅτι λαλεῖται τὸ ὄνομα τοῦ διὰ πατριαρχεῖαν ἐρύθυει εἰς τὸ σπίτι τῆς δόμνης τοῦ Σκαρλάτου-βοδᾶ Ῥωξάνδρας, τὸ ἀντικρὺ τοῦ μετοχίου τοῦ Ἀγίου Τάφου. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς, τῇ ιδ' τοῦ Νοεμβρίου, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ, εἰς τὸ συνοδικὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἔκαμαν ἀφορισμοὺς καὶ ἀναθεματισμοὺς διὰ τὴν σύστασιν τοῦ πατριάρχου Θεοδοσίου, (τῇ ἀληθείᾳ ὁ Θεσσαλονίκης, ὁ Κυζίκου, ὁ Νικαίας καὶ ὁ Δρύστρας, συνωμόται τοῦ Προύσης, ἥξευρον μόνον τὸν κατὰ τοῦ Θεοδοσίου διωγμὸν, ἀλλ' οὐχ οἱ λοιποί,) ἀφορίζοντο ἂν δὲν τὸν θέλουν καὶ ἂν δὲν τὸν συστήσουν· καὶ ὑπογράφουσι καὶ βουλλώνουσι μαγζάρι, καὶ στέλλουσι τῷ Ἰσμαήλ-πεῃ μετὰ τὸν ῤηθέντα Ποστέλνικον Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην, διὰ σύστασιν τοῦ Θεοδοσίου. Ὁ Ἰσμαήλ-πεης χαρίζομενος τῷ Ὑψηλάντῃ τὸ ἐκράτησε· δὲν εἶδε τὸν βασιλέα Πέμπτην καὶ Παρασκευὴν· τὸ Σάββατον ἐλθόντι τῷ βασιλεῖ εἰς τὴν Πόρταν ἔδειξε τὸ ἔγγραφον καὶ εἶπε καὶ τὴν ὑπόσχασιν τῶν ἄσπρων τὴν διδομένην διὰ τὴν σύστασιν τοῦ Θεοδοσίου. Ὁ βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ τὸν σηκώσουν· ὤθεν τῇ ις' τοῦ Νοεμβρίου, μετὰ τὸν ἐσπερινόν, ὥρᾳ δεκάτῃ τῆς ἡμέρας, ἦλθεν ὁ τζαουσλάρ-κλατιπῆς, καὶ παίρνωντας ἀπὸ τὸ πατριαρχεῖον τὸν Θεοδόσιον τὸν ἐπῆγεν εἰς τὸ σπίτι του. Χαρίζομενος δὲ τῷ ῤηθέντι Ὑψηλάντῃ ὁ Ἰσμαήλ-πεης ἐξέδοτο ὅρισμόν διὰ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν Χάλκην καὶ νὰ καθίσῃ εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Παναγίας, ὃ καὶ ἐγένετο.

Εὐθὺς οὖν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Θεοδοσίου ἀπὸ τὸ πατριαρχεῖον γίνεταί σχίσμα μετὰξὺ τῶν Σαμουηλιτῶν, πλειόνων ὄντων, καὶ μετὰξὺ τῶν Προυσιανῶν, πέντε ὄντων, τῶν προῤῥηθέντων, διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Κύρ Σα-

μουήλ' οὐκ ἐδέχοντο οἱ Προυσιανοὶ τὸν Σαμουήλ εἰς πατριάρχην, ἐν οἷς ἦσαν καὶ τὸ σπιτί τοῦ Σούτζου σὺν τῇ παραφυάδι αὐτῶν, καὶ ἀντέλεγον φανερώς τοῖς λοιποῖς, οὓς ἐν ὑπὲρ τοὺς εἰκοσι καὶ ὑπογράψασιν εἰς τὸ ματζάρι τῆς διὰ τὸν Κύρ Σομουήλ ἐκλογῆς, καὶ αὐτοὶ οἱ Προυσιανοὶ οὐκ ἤθελον προφανῶς οὔτε ὑπογράψαι οὔτε σφραγίσαι, προσμένοντες τὴν ἀπόκρισιν τοῦ Ἰσμαήλ-πεη' (εἶχε στείλει γὰρ ὁ Προύσης Μελέτιος ἀρχιερεὶς τοῦ κλίματος Ἀχρίδος καὶ ιερομόναχόν τινα μὲ ἔγγραφον, ἐν ᾧ ὑπὸ σφραγίδος 100, μόνον διὰ νὰ μὴ γένῃ ὁ Σαμουήλ') ἀλλ' ἐλθούσης τῆς ἀποκρίσεως τοῦ Ἰσμαήλ-πεη τὸ ὅτι δὲν εἶναι τρόπος νὰ ἐμποδισθῇ, καὶ μὴνύσαντος ταῦτα τοῦ ῥηθέντος Ποστελνίκου Ὑψηλάντου, ἐνέδωκαν εὐθὺς καὶ ὑπέγραψαν καὶ ἐβούλλωσαν εἰς τὸ ματζάρι τῆς ἐκλογῆς.

Διηγεῖται ταῦτα καὶ ὁ μακαρίτης Σαμουήλ εἰς τὴν κυκλικὴν ἐπιστολὴν ὅπου συνέθετο ἐν τῇ Χάλκῃ μετὰ τὴν πτώσιν τῆς δευτέρας πατριαρχείας του, οὕτω πως λέγων: «Εἰ δὲ καὶ δις ἐξαμαρτεῖν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ, λόγος » οὗτος παλαιός, ἀλλ' ἡμεῖς εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς δευτέρας πατριαρχείας » δὲν ἠπατήθημεν ὅχι, ὅχι, μὴδὲ ἀπὸ τὰς προσκλήσεως καὶ παρακλήσεως » τῆς συνόδου ἐπέισθημεν μὴ γένοιτο! ὅτι ἴδομεν τοὺς καρποὺς καὶ τὰς » ἀμοιβάς· ἀλλὰ κρεῖττον ἐκρίναμεν τὸ ζῆν ἢ τὸ μὴ ζῆν, ὅτι, ἐκεῖνο ὅπου » ἡξέυρομεν, μῆτε ἀρχιερεὺς μῆτε ἄρχων ἦτον μεσίτης τοῦ νέου τούτου κα- » κού, ἀλλὰ τῆς ἀνωτάτω καθέδρας ὀνομαστὶ ἀπόφασις. Τοῦτο καλῶτατα » τὸ ἡξέυρουσαν ὅ τε νῦν ἡγεμονεύον Βλαχίας Κύριος Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης » βοεβόδας καὶ ὁ ἄρχων Σπαθάρης κύρ Ἰάκωβος, ὅτε ἀκούσαντες τὴν ἀπό- » φασιν ταύτην ὁμοῦ ἐν ταύτῃ καὶ οἱ δύο ἐπάσχισαν νὰ ἐμποδίσουν μάλι- » στα τὴν τοῦ Κύρ Θεοδοσίου πτώσιν καὶ μὲ δόσιν τινά, ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ ἐ- » δόθη κοινὸν ἔγγραφον ὅλων τῶν ἀδελφῶν πρὸς σύστασιν τοῦ Κύρ Θεο- » δοσίου, τότε καὶ ἐγνωρίσθη τὸ ἀμετάθετον τῆς ἀποφάσεως. Τοῦτο μᾶς ἐ- » φερεν εἰς νέα βάσανα καὶ νέας συμφοράς, εἰς καιρὸν ὅπου κρυφίως ἐφύγα- » μεν, ἀφήσαμεν καὶ τὸ κονάκι μας καὶ εἰς ἄλλα κονάκια ἐκρυπτόμεθα. » Τούτου δὲν ἀμφιβάλλω νὰ ἔχουν τὴν εἰδησιν καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν προ- » κρίτων ἀρχόντων μας, ὅπου τὴν σήμερον ἔχουν τὴν παρρησίαν καὶ τὴν » εὐνοίαν τῶν εὐμενεστάτων αὐθεντῶν μας. Ὅθεν ἐφοβήθημεν ἐκεῖνο ὅπου ἡ- » τον ἀνάγκη νὰ ἀκολουθήσῃ εἰς ἓνα παραβάτην δοῦλον, ὀργαί δηλαδὴ, ἐ- » ξορίαι καὶ βάσανα ἄλλα, εἰς σῶμα πεφοβισμένον ἀπὸ ἐξορίας, εἰς σῶμα » γεροντικὸν καὶ κατὰ πολλοὺς τρόπους ἀδύνατον »

ΚΕΦ. Γ'.

Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ Κὺρ Σαμουήλ.

Ἵπογράψαντες οὖν καὶ βουλώσαντες ἀπῆλθον συνάμα πρὸς τὸν Κὺρ Σαμουήλ, κεκρυμμένον εἰσέτι εἰς τὸ σπίτι τῆς δόμνης Ῥωζάνδρας, (ὅπερ ἔμαθον οἱ ἀρχιερεῖς παρὰ τοῦ κληρικοῦ Βασιλείου,) καὶ ἀπήγαγον εἰς τὴν Πόρταν διὰ τὸ σύνθηδες καθάδι, Νοεμβρίου τῇ ιζ', ἡμέρα Κυριακῇ.

Πατριαρχεῦσας οὖν εὗρε χρέος τοῦ Κοινοῦ πουγγεῖα 900· ἐκόστισε καὶ ἡ πατριαρχεία του πουγγεῖα 80. Καὶ λοιπὸν εἰς ἐλάφρῳσιν τοῦ τοιοῦτου βάρους συλλογιζόμενος ὅπως οὖν ξεπεσμόν τινα καὶ μείωσιν τοῦ χρέους εὗρε πρόσφορον μέσον τὸν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἔρανον· ἀλλ' ἐκείνων γογγυζόντων καὶ ἀπαρεσκομένων ἐπεκύρωσε τὸ ἔργον μὲ χροτζέτι τοῦ Ῥούμελη καζασκερῆ Μουράτ-μουλλά· ἐφένθη, καὶ ἤρξατο καταβιδάζειν χρέος τοῦ Κοινοῦ μὲ τὰ παρὰ τῶν ἀρχιερέων καταβαλλόμενα, ὅπερ προὔξειεν δυσαρέσκειαν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς, ὧν οἱ πλείους σκοποῦνται μόνον τὸ ἴδιον κέρδος καὶ μικρὸν φροντίζουσι διὰ τὸ κοινωφελές καὶ ἐπικερδές τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἀποστολικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ θρόνου.

Τῇ κ' τοῦ Νοεμβρίου εἰς τὸ Τζερβένβοδα ἐκτυπήθησαν οἱ Ῥούσοι παρὰ τῶν Τούρκων, καὶ ἡττηθέντες ἐβιάσθησαν διαπλεῦσαι τὸν Δούναβιν εἰς τὴν Βλαχίαν· ἐχάθησαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον 4,000 Ῥούσοι.

Ἀσθενούντος τοῦ Ἀδριανουπόλεως, ὁ Μανόλης ἰατρός, υἱὸς τοῦ ἱατροῦ Γεωργίου Μάνου, ὁ καὶ ἐκ παρακινήσεως τοῦ πενθεροῦ του Σκαρλάτου Καρατζᾶ δι' ὀρισμοῦ βία καὶ δυναστεία ἐπιβάτης τῆς λογοθετικῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, ἔγραψεν εἰς τὸ ὄρδι τὸν ῥηθέντα πενθερόν του Δραγομάνον τῆς Πόρτας τὸ νὰ ἐνεργήσῃ εἰς τὸν βεζίρην Μουσούνογλου νὰ γένῃ ἡ ἐπαρχία τοῦ Ἀδριανουπόλεως ἐξαρχία τοῦ Λογοθέτου, καὶ νὰ ἐκδοθῇ ὀρισμὸς νὰ ἐνεργηθῇ τὸ τοιοῦτον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀδριανουπόλεως. Ἐγράφη οὖν ὁ ὀρισμὸς, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Καρατζᾶς εἶχεν εἰπεῖ τῷ βεζίρην Μουσούνογλου τὸ ὅτι ἔχει ὁ Ἀδριανουπόλεως καὶ 400 πουγγεῖα, ἔγραψεν ὁ βεζίρης τῷ ποσταντζήσαστῃ τῆς Ἀδριανουπόλεως νὰ βουλλωθῇ τὸ σπίτι του εὐθὺς ἀφοῦ ἀποθάνῃ. Ὁ προῤῥήθεις Δημήτριος ὁ Σκαναβῆς πιστωθεὶς ταῦτα παρὰ τοῦ εἰς τὸ ὄρδι ἀδελφοῦ του Τζαννῆ, τοῦ καὶ ἐμπόρου τοῦ βεζίρην Μουσούνογλου, ἔδωκε δι' αὐτοῦ τῷ βεζίρην 18 πουγγεῖα διὰ νὰ παύσῃ τὴν ὀργήν του· εἶτα κατέπεισε καὶ τὸν Ἀδριανουπόλεως, συμπολίτην του, νὰ δώσῃ τὴν παραίτησίν του διὰ νὰ γένῃ ἄλλος ζῶντὸς του, καὶ ἀκολούθως νὰ μὴ ἐνεργηθῇ τὸ ἐκδοθὲν φερμάνιον, καὶ χάσῃ ἡ Ἐκκλησίᾳ τοιαύτην ἐπαρχίαν.

Τῇ δ' τοῦ Δεκεμβρίου ὁ Σπυριδῶφ εἰς τὴν Πάρον ἐστρατολόγει νέον στρατὸν διὰ δούλευσιν τοῦ ρουσσικοῦ στόλου· ἦσαν δὲ οἱ στρατολογούμενοι Ρωμαῖοι καὶ Ἀλβανῖται· μ' ὅλον τοῦτο ὁ στόλος ὁ ρουσσικὸς εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν ἐκινεῖτο χωρὶς ἀποτελέσματα. Ἐφάνη εἰς τὴν Χίον καὶ ἐρρίψε πόμπας τινὰς κατ' αὐτῆς. Ἦλθεν ὕστερον εἰς τὴν Μιτυλήνην, καὶ ἐκβάντες τῶν νηῶν ἐλεηλάτησαν ἱκανά, καὶ κατέκαυσαν καὶ τὰ ἐκεῖσε ναυπηγούμενα δύο γαλιόνια· οἱ Τοῦρκοι ἔφυγον εἰς τοὺς περίξ λόφους· μετὰ τὴν λεηλασίαν ἐμέθυσαν οἱ Ρῶσσοι· τοῦτο γνόντες οἱ Τοῦρκοι ὤρμησαν κατὰ τῶν μεθυόντων, καὶ ἀδυνατοῦντας εἰς πόλεμον διὰ τὴν μέθην εὐκόλως ἐβίασαν ἐπιβῆναι τῶν ἰδίων νηῶν, ἐξ ὧν μία ναὺς διὰ τὴν ἀκυβερνησίαν τῶν ἐν αὐτῇ μεθυόντων Ρῶσσων ἔπεσεν εἰς τὴν ξηρὰν τῆς Μιτυλήνης, καὶ ἐσκαδῶθησαν οἱ ἐν αὐτῇ Ρῶσσοι ὅσοι δὲν ἐπρόλαβον νὰ φύγῃσι μὲ τὰς φελοῦκας τῶν. Ἀπὸ τῆς Μιτυλήνης μέρος τοῦ στόλου ἀπῆλθεν εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν· ἐξῆλθε στρατὸς ρουσσικὸς ἐκεῖ πλησίον καὶ ἐλεηλάτησε κώμας τινὰς καὶ ἀποθήκας σίτου. Ὑστερον ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἀλικαρνασσὸν, τὴν τουρκιστὴ λεγομένην Πουδρούμι, ἀλλ' οὐδὲν διεπράξαντο. Περιέρχονται μετὰξὺ Ἰμβρου καὶ Τενέδου διὰ νὰ ἐμποδίσουν ὄχι τὰ φραντζέζικα καὶ ἐγγλέζικα, ἀλλ' ἄλλα τινὰ ὑποχειρίων καράβια ὅπου φέρουν προζωάρκεια εἰς τὴν Πόλιν.

Ἡ βασιλεὺς Αἰκατερίνη ὄχι μόνον δὲν θέλει νὰ πάρῃ εἰς τὴν Αἰχίαν καὶ ἄλλας ἐπαρχίας, ἀλλὰ παρακινεῖ παντοίως τοὺς δύο συμμάχους τῆς νὰ εὐχαριστηθῶν εἰς τὰς ὅσας ἔλαβον, καὶ νὰ φυλάξουν ἀπαρτρέπτως τὰ εἰς τὴν τὴν συμφωνηθέντα καὶ τὰ διορισθέντα ὅρια τῶν ὧν ἔλαβον ἐν τῇ Πολωνίᾳ ἐπαρχίῶν.

Τῇ 17 τοῦ Δεκεμβρίου συνέβη ἀποστασία εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Ταρτάρων Καζάν. Ἐστάλθη διὰ ἐξάλειψίν τῆς ὁ ἐν τῇ Ποσσνίᾳ τῆς Αἰχίας τοποτηρητῆς-κλονέλος τοῦ ρεγυμέντου τῶν καραπινιέριδων τοῦ Πετερπούργου μὲ τὸ ρεγυμέντο του, καὶ ἐστάλθη καὶ ὁ κολονέλος Διέβιτζ μὲ τὸ ρεγυμέντο τῶν χουσάρων Οὐγγρων· συνέβη δὲ αὐτῇ ἡ ἀποστασία διὰ τὴν νέαν στρατολογίαν. Ὁμοίως ἀπεστάτησαν καὶ οἱ Καζάκοι τοῦ Δόν, καὶ ὁ κομανδάντες Δρογεμπούργ ἐφρονεύθη παρὰ τῶν ἀνταρτῶν, καὶ ὁ γκενεράλ Πράντ, διοικητῆς τοῦ Καζάν, ἠττήθη εἰς ἓνα ἀκροβολισμὸν, καὶ ὁ γκενεράλ Κάρ ἀπὸ τὸ Πετερπούργον ἐκίνησε διὰ τὸ Καζάν μὲ ἓνα ρεγυμέντο τῆς κουστωδίας, καὶ ὁ κολονέλος Δεσπερῶβ μὲ τὸ ρεγυμέντο τῶν καραπινιέριδων τοῦ Πετερπούργου ἐκίνησε καὶ αὐτὸς διὰ τὸ Καζάν.

Ὁ Ὀσμὰν ἐφένδης καὶ ὁ Ἰσμάηλ-πεης, ὁ μὲν τεφερδάρης, ὁ δὲ βέισης, παρεκίνησαν τὸν Ποστέλνικον Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην νὰ δεχθῇ τὴν ἡγεμονίαν τῆς Βλαχίας· δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ καταπεισθῇ καὶ τὸ ἀπέφυγεν ὀλοκλήρως.

Ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς ἐπρόσταξε νὰ στρατολογήσουν διὰ τὸν ἐξῆς χρόνον 40,000 λογάδας. Αὐτῇ ἡ στρατολογία εὐκόλως θέλει σωματωθῇ διὰ τὸ θάρρος ὅπου ἔλαβον οἱ Τοῦρκοι μὲ τὸ συμβεβηκὸς τῆς Δρύστρας, τοῦ Τζεβεένβονδα καὶ τῆς Μιτυλήνης.

Ἡ βασιλεὺς τῆς Μοσχοβίας Αἰκατερίνη ἡ Β' ἔγραψε τῇ Μαρίᾳ Τερέζᾳ, βα-

—1774

σιλίσση Ούγγριας, Τρανσυλθανίας καὶ Βοημίας τὸ ὅτι, ἂ'Εγὼ θεία συνάρσει
 » ἰδοὺ ὑπέταξα διὰ τῶν ὅπλων Βλαχίαν τε καὶ Μολδαβίαν ὀλοκλήρους, καὶ
 » εἰσι τὰ δύο πριγκιπάτα αὐτὰ ὑπὸ τῇ κυριαρχίᾳ καὶ πληρεξουσιότητι τῇ
 » ἡμετέρᾳ· οἰκειοθελῶς οὖν παραχωρῶ ἀμφοτέρα ταῦτα τῇ Βασιλείᾳ Σου,
 » μὲ τὸ νὰ εἶναι εἰς τὰ σύνορα τῆς ἐπικρατείας Σου, καὶ τὰ παραχωρῶ δό-
 » σει τελείᾳ καὶ ἀμετατρέπτῳ εἰς αἰῶνας αἰῶνων, ἂν ὑποσχεθῇς ὅτι θέλεις
 » μακρυνθεῖ καὶ ἀφήσει τοῦ λοιποῦ τὴν δεφένδουσιν τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ τοῦ
 » χριστιανισμοῦ καὶ τὴν ἀδιαφορίαν αὐτὴν ὅπου ἔχεις καὶ ἐπαγγέλλεσαι
 » εἰς τὰ πολεμικά του καθ' ἡμῶν κινήματα καὶ τὴν οἰοεῖ μετ' αὐτοῦ συμ-
 » μάχειαν.» Καὶ ἡ Μαρία Τερέζα ἀπεκρίθη ὅτι δὲν τὰ δέχεται, διατὶ δὲν
 θέλει νὰ χαλάσῃ τὴν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της βασιλείας τῶν Τούρκων φιλίαν
 τε καὶ ἀγάπην.

Ὡς τὸσον ὁ Προύσης Μελέτιος προφασίζομενος ἀρρώστιαν οἰκουροῦσε, καὶ
 προσκαλούμενος καθ' ἡμέραν σχεδὸν παρὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ εἰς τὴν
 σύνοδον ποτὲ δὲν ἐπῆγαινε, ἀλλὰ συνερχομένων παρ' αὐτῷ τῶν ὁμοφρόνων
 αὐτοῦ, Ποστελνίκου δηλαδὴ Κωνσταντίνου Μουρούζη καὶ τῶν δύο ἀδελφῶν,
 Ποστελνίκου Δημητρίου καὶ Μιχαήλ, Σούτζων, καὶ τοῦ Καμαράση Γεωργίου
 Σουλουτζιάρου, καὶ τοῦ Δρύστρας Παρθενίου καὶ τινων ἄλλων ἀρχιερέων,
 ὁμοσπόνδων τούτων πάντων κατὰ τοῦ Κυρ Σαμουήλ, κατεφέροντο ἀδιακό-
 πους κατ' αὐτὸν νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, κακολογοῦντες μάλιστα διὰ τὸν
 ἔρανον καὶ τὴν ἐπαχθεῖσαν βίαν πρὸς τὴν ἐκτέλεσίν του παρὰ τοῦ καζασκέρη
 Μουράτ-μουλλᾶ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1774.

Πόλεμος εἰς τὸ Καράσουϊ, τῇ 6' Ἰανουαρίου, ὑπὸ σερασκέρῃ τῷ Δαχιστανλῇ
 Ἀλῆ-πασσᾷ μὲ 8,000 στρατοῦ ὀθωμανικοῦ· ἐφρονεῖσθαι παρὰ τῶν Ρούσ-
 σων μετὰ τινος πασσᾶ τοῦνομα Ὁμέρ Τούρκοι 500, καὶ ἐξωγρήθη καὶ ὁ
 τζακούσπασης Ἰσπὶρ-ἀγᾶς, καὶ ὤρμησαν οἱ Ρούσσοι εἰς τὸ Παζαρτζίκι. Προσε-
 τάγη ὁ ποσταντζήπασης τῆς Ἀδριανουπόλεως νὰ πηγαίνῃ μὲ 10,000 στρα-
 τοῦ· συνῆρσις καὶ ὁ σερασκέρης Τζεζάερλης Χασάν-πασσᾶς, ὅστις ἦν καὶ
 καπετάν-πασσᾶς, 2,000 στρατιωτικὸν ἱππικόν.

Ὁ Χαλιτζή-Ὀσμάν-πασσᾶς ἐλθὼν μὲ τὸν στόλον τοῦ ἀπὸ τῆς Οὐζού εἰς
 τὴν Βάρναν μὲ πολλὰς νῆας καὶ μὲ πολὺ στράτευμα ἠνώθη μὲ τὰς 15,000
 λογάδας τοὺς ἐν τῇ Βάρνῃ καὶ μὲ τὸν Σουλεϊμάν-πασσᾶν, μουχαφίζην τῆς
 Βάρνης· ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ γκενεράλη μοσχόβου Τουγκιερ, ἐλθόντος διὰ νὰ
 πολιορκήσῃ τὴν Βάρναν· ἡττώνται οἱ Μοσχόβοι καὶ φυγαδεύονται, καὶ παίρ-
 νουν οἱ Τούρκοι τὰ τόπια τοὺς καὶ τὴν λοιπὴν τοὺς ἀποσκευὴν, καὶ ἐσκλα-
 βώθησαν καὶ 30 ὀφφικιάλιοι, καὶ τοὺς φεύγοντας ἀπαντήσας ὁ ῥηθεις πο-
 σταντζήπασης κατεπολέμησε.

Ὁ Ἰζέτ-Ἀχμέτ-πασσᾶς πολεμήσας εἰς τὸν Κοῦλε μὲ τοὺς Ρούσσους ἡ-
 γειρε κατ' αὐτῶν τρόπαια νίκης.

Εἰς τὸν σεῖμένπαση τῆς Πόλεως ἔρριξεν ἕνας πιστόλι· ἀλλὰ καὶ τινες

αὐτῷ ὅμοιοι εἰς τὸ Μισίρ-τζαρσιεὶ ἠθέλησαν ἐνοχλῆσαι τοὺς ἐκεῖσε ἐμπόρους· ἀλλ' αὐτοὶ μὲ τὰ κοντάρια τῶν ἐργαστηρίων τοὺς δειράντες κακοὺς κακῶς ἐφυγάδευσαν, εἴτα ἔδωσαν λίβελλον τῷ ἄνακτι προσκλαιόμενοι διὰ τὰς γενομένας ζημίας παρὰ τῶν ἀτάκτων καὶ σχεδὸν ἀποστατῶν. Ὅθεν ὁ ἄναξ καθελὼν τῆς ἀρχῆς τὸν καϊμακάμην Μελέκ-πασσάν, μετεπέμψατο ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου τὸν ῥηθέντα Κουγιουτζήν καὶ ἔκαμε καϊμακάμην.

Τῇ ζ' τοῦ Ἰανουαρίου ἀνεφάνη κλέπτῃς ἓνας Καζάκος τοῦ Δὸν, τοῦνομα Ζεμελιάν Πουγατζεβ, εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ὁρεμπούργ, ἥτις περιορίζεται ἀπὸ τὸν ποταμὸν Ἰργίς, καὶ ἦνωσεν ἑαυτῷ πολλοὺς κλέπτας· ξεγυμνώνει καὶ φονεύει τοὺς κατοικητάς λέγων ἑαυτὸν εἶναι Πέτρον τὸν Γ', τὸν ἄνδρα δηλαδή τῆς νῦν βασιλευούσης Αἰκατερίνης τῆς Β', ἥτις ἐξέδοτο κατ' αὐτοῦ μανηφέστον καὶ ἔστειλε καὶ στράτευμα ὑπὸ τῷ γκενεράλῃ Πιπικίφω.

Ἡ διοίκησις τῆς λεχικῆς Ἀριστοκρατείας δὲν ἦτον ἀναρχία, ἀλλ' ἐθεμελιούτο ἐπὶ τῶν νόμων τῆς ἐλευθερίας· διὰ τὰ τὴν δώσουν ἓνα σχῆμα μεγαλοπρεπὲς ἠθέλησε τὸ ἔθνος τῶν Λέχων νὰ ἔχῃ ῥῆγα· καὶ μὴ θέλον νὰ ἔχῃ δεσπότην, διώρισε τὴν γερουσίαν διὰ νὰ εἶναι μέσος ὅρος μεταξὺ τοῦ θρόνου καὶ τῆς ἐλευθερίας· ὕστερον προσετέθη εἰς τὴν διοίκησιν καὶ σύμπαν τὸ λεχικὸν ἔθνος ἐπ' ὀνόματι τάγματός ἱππικοῦ, ὡς ἓνα τρίτον τάγμα· ὅθεν διὰ νὰ θεμελιώσῃ μίαν διοίκησιν εὐτακτον ἐνεχείρισε τῷ ῥηγὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν δόξαν τῆς διοικήσεως, κατὰ τὰς συμφωνίας ὅπου διωρίσθησαν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἔθνους καὶ ὅπου ἔκαμεν ὅρκον ὁ ῥῆξ νὰ φυλάξῃ ἀμετασλεύτους. Τὸ δεύτερον τάγμα, ὅπου εἶναι ἡ γερουσία, ἔχει χρέος νὰ διατρέψῃ παρὰ τῷ ῥηγὶ διὰ νὰ τὸν κάμνῃ νὰ ἐνεργῇ μὲ τὴν αὐθεντείαν του τοὺς νόμους τοῦ ἔθνους, νὰ ἀγρυπνῇ διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς ἐλευθερίας καὶ διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ὅρκων τοῦ ῥηγός. Τέλος πάντων ὁ δῆμος τῶν Λέχων, ὅπου κάμνει τὸ τρίτον τάγμα, ἐφύλαξεν ἑαυτῷ τὴν νομικὴν ἐξουσίαν, ἐνωμένως μὲ τὰ δύο ἄλλα τάγματα, ὅταν ἐνωθοῦν διὰ νὰ κάμουν καὶ νὰ συγκροτήσουν τὴν λεγομένην Δίαιταν. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἀνέκαθεν τῆς Δεχίας· ἀλλ' ἡ αὐλὴ τοῦ Πετερπούργου διώρισε τῶρα εἰς τὴν Δεχίαν τὸν τρόπον τῆς διοικήσεώς της, ὅστις ἦν ὁ ἐξῆς.

α.) Νὰ γένῃ βουλευτήριον αἰώνιον ὅπου μαζὴ μὲ τὸν ῥῆγα τῆς Δεχίας νὰ διεξάγῃ τὰς ὑποθέσεις καὶ νὰ μοιράζῃ τὰ ὀφίκια.

β.) Τὰ στρατεύματα τῆς Δεχίας καὶ τῆς Λιτουανίας νὰ μὴ εἶναι περισσότερον ἀπὸ 36,000 ἀνθρώπων.

γ.) Νὰ μαζώνουν ἀπὸ ὅλην τὴν Δεχίαν 32 μιλλιούνια δουκάτων διὰ τὰ ἔξοδα ὅλου τοῦ ῥηγάτου τῆς Δεχίας καὶ ὅχι περισσότερον.

Δὲν τοὺς ἤρσεν ὅμως τοὺς Λέχους ἡ τοιαύτη ἀπόφασις τῆς Ρουσίας, καὶ δὲν τὴν ἐνήργησαν.

Βασιλεία τοῦ σουλτάν Ἀπτούλ-Χαμίτη.

Τῇ ι' τοῦ Ἰανουαρίου, ἡμέρα Παρασκευῆ, ὥρα ζ' τῆς ἡμέρας, θνήσκει ὁ

—1774

δρωπι τοῦ στήθους ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς, καὶ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς ὁ ἀδελφός αὐτοῦ σουλτάν Ἀποῦλ-Χαμίτης.

Τρία καράδια βενέτικα ἐπίασαν οἱ Ῥούσσοι ὅπου εἶχον φάρτωμα 220,000 δουκάτα. Τὸ σενάτον ἐγράψε τῷ κονσόλῳ τῆς Σμύρνης νὰ πηγαίῃ εἰς τὴν Πάρον καὶ νὰ τὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Σπυριδῶφ, καὶ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ τὸν εἰς τὸ ἐξῆς ῥουσσικὸν σκοπὸν διὰ τὰ βενέτικα καράδια, εἶναι διὰ νὰ τὰ πειράζουν δηλαδὴ ἢ νὰ τὰ ἀφίνουν νὰ ταξειδεύουν ἐλεύθερα καὶ νὰ μὴν ἐμποδίζουσιν τὴν πραγματεῖαν τοὺς.

Ὁ αἰμιράλιος ῥούσσος Πασχάλης διωρίσθη νὰ πηγαίῃ διὰ τῆς Ἰταλίας διὰ νὰ διοικῇ τὸν στόλον τὸν ῥουσσικὸν τὸν ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει, καὶ ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ Λιθόρνο ῥούσσος γραμματοκομιστὴς διὰ τὴν Πάρον μὲ γράμματα τῆς μανζιλίας τοῦ Σπυριδῶφ, κατὰ τὴν αἵτησίν του, καὶ διὰ νὰ γένῃ κοντραμירάλιος ὁ Γερμανῶφ διὰ νὰ διοικῇ τὸν στόλον μὲ βαθμὸν βιτζαμिरαλίου.

Ὁ καϊμακάμης Κουγιουτζίης ἐσυλλογίσθη νὰ χαλινωγῇ τὴν τῶν οὐλμεμάδων αἰσχροκέρδειαν, καὶ ἐγγίζας τὰ μέγιστα τὸν Ἰστανπόλ-ἐφεν-δισὴ ἐμανζιλεύθη μετὰ 35 ἡμέρας τῆς ἐξουσίας του, καὶ ἔγινε καϊμακάμης ὁ ζαπαρχανέ-ἐμίνης Ἰζετ-Μεχμέτ-ἐφένδης τίτλῳ πασσαλικίου τριῶν τουγιῶν ὅστις ἐξώσας τὸν ἐς τὸδε βεκύλην τῆς δραγομινίας Σκαρλάτον Καρατῆαν ἔκαμε Δραγομάνον τῆς Πόρτας καὶ βεκύλ-τερζιμανὴ τὸν ῥηθέντα Ποστέλνικον Ἀλεξάνδρον Ὑψηλάντην.

Ἦλθεν ἡ παραίτησις τοῦ Ἀδριανουπόλεως εἰς χεῖρας τοῦ Σκαναβῆ· ἔκαμεν ἄρξιν ὁ πατριάρχης Σμουήλ διὰ νὰ γένῃ Ἀδριανουπόλεως ὁ διδάσκαλος τοῦ βεκύλ-τερζιμανὴ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου. Ἐδόθη τὸ ἄρξιν τῷ Σκαναβῇ, τὸ ἔστειλεν εἰς τὸ ὄρδι, καὶ δούς τῷ Μουσούνγλου φλωρία 2,000 ἔγινε τὸ περάτι, καὶ ἀφοῦ ἦλθεν εἰς τὴν Πόλιν ἔγιναν αἱ ψῆφοι καὶ ἐγχειροτονήθη. Ὁ Βελιγραδίου καὶ ὁ Σηλυβρίας διὰ τὴν μητρόπολιν τῆς Ἀδριανουπόλεως ἐδίδαν εἰς τὸ Κοινὸν πουργεῖα 250· χαριζόμενος ὁ πατριάρχης Σαμουήλ τῷ ῥηθέντι Δραγομάνῳ τῆς Πόρτας Ἀλεξάνδρῳ τὸν ἐζήτησε διὰ τὴν Ἐκκλησίαν μόνον 200, συμπεριεχομένων αὐτοῖς καὶ τῶν 33 πουργεῖων ἅπερ ἄφῃκε χρέος εἰς τὴν ἐπαρχίαν ὁ πρῶτος Ἀδριανουπόλεως. Ἀλλ' ὁ Ὑψηλάντης ἐσυγγίσθη διατί δὲν ἐζήτησε μαζί μὲ τὸ ῥητὸν χρέος πουργεῖα μόνον 155· ἤθελε νὰ ἀρπάσῃ περισσότερα ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπου ἐπῆρε, μὴ συλλογιζόμενος τὸ πρᾶγμα ὅτι εἶναι φανερὰ ἱεροσυλία, ἀλλὰ ἀκολουθώντας τὴν κακίστην συνήθειαν ὧν σχεδὸν τῶν λεγομένων ἀρχόντων τοῦ Φαναρίου, οἵτινες διὰ τὰ χρηματολογήσων μὲ ἱεροσυλίαν συνειθίζουσιν νὰ ζητοῦν παρὰ τοῦ πατριάρχου τὸ νὰ κάμῃ ἀρχιερέα οἰκειὸν τοὺς τινα, καὶ μὴ ἐσακούμενοι πολλὰκις διὰ τὸ παράνομον καὶ ἱερόσυλον τοῦ πράγματος καὶ διὰ τὴν ἀκολουθοῦσαν ζημίαν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ἀγανακτοῦσι κατὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ ἐνωθέντες τισὶ τῶν ἀρχιερέων, παραπονουμένων καὶ τῶν διὰ τὴν αὐτὴν ἱεροσυλίαν, ὀργανίζουν καὶ τὴν πτωσίαν του χωρὶς φόβον θεοῦ, καὶ μὲ μεγάλην καταφρόνησιν καὶ τοῦ γένους τοῦ Ῥωμαϊκοῦ καὶ τοῦ Ἰσρατείου, καὶ μὲ κατηγορίαν τῶν ἀλλοφύλων. Ἦκουσα Ἀρμένην νὰ μὲ εἰπῇ, (σαράφην περίφημον

μὲν ἀλλὰ χρηστοθήν,) Εὐκολώτερον ἀλλὰ ζετε τὸν πατριάρχην σας παρὰ τὸ ὑποκάμισόν σας.

Ἡ γυνὴ καὶ τὰ τέκνα τοῦ εἰς τὸ Καζὰν ἀποστάτου Πουγατζέφ ἐπιάσθησαν παρὰ τοῦ Πιπικώφ, πολλοὶ δὲ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ καταλυμπάνουσιν αὐτὸν, καὶ τῇ β' τοῦ Ἀπριλίου μὲ 10,000 τῶν σὺν αὐτῷ κατεπολεμήθη ὁλοτελῶς παρὰ τοῦ Πιπικώφ, καὶ μόλις μὲ 4,000 τῶν σὺν αὐτῷ φυγῇ τὴν σωτηρίαν εὔρατο. Ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Γαλιτζίνου πρῶτον εἰς τὸ ὄχλῳμα Τατισεβὰ, κείμενον ἐπὶ τῷ ποταμῷ Ζαίκ· ἐφονεύθησαν 2,000 ἄνθρωποι καὶ ἐζωγρήθησαν 3,000 καὶ ἐπάρθησαν τόπια του 36· τὸ λοιπὸν τῶν ἐχθρῶν ἐσκορπίσθη, καὶ ὁ ἀνάρτης ἔφυγε καὶ ἐκρύβη εἰς ἄλλο κάστρον τοῦνομα Μπέρδια παρὰ τῷ Ὁρεμπούργῳ· ἀλλ' ὁ γκενεράλης Ρεϊνσδόρφ, διοικητὴς τοῦ Ὁρεμπούργου, ἔστειλε στράτευμα κατὰ τῆς Μπέρδιας, ἔνθα ἦσαν τζεπχανές καὶ 5,000 ἄνθρωποι τοῦ Πουγατζέφ, ὅστις φρίκη συσχεθεὶς διὰ τὸν ἐπελθόντα στρατὸν ἀφῆκε τὸ κάστρον του, καὶ μὲ 1,000 τῶν σὺν αὐτῷ καὶ μὲ 10 τόπια μικρὰ ἔφυγε καὶ ἐφυλάχθη μέσα εἰς τὰ χιόνια ἐστερημένους τῶν ζωαρκείων· οἱ μείναντες εἰς τὴν Μπέρδιαν ἀποστάται ὑπετάγησαν τῷ διοικητῇ τοῦ Ὁρεμπούργου, καὶ καθ' ἡμέραν πανταχόθεν ἔρχοντο ζητοῦντες συγχώρησιν καὶ ὑποτασσόμενοι. Ἐχάθησαν Μοσχόβοι εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον 290. Φυγάδα δὲ ὄντα τὸν Πουγατζέφ εἰς τὰ χιόνια εἰς τὴν στράταν τῆς πόλεως Γιαίκ τὰ στρατεύματα τοῦ Γαλιτζίνου διεμοιράσθησαν διὰ νὰ τὸν πιάσουν. Ὅθεν ἔφυγεν ἐκείθεν εἰς τὸ κάστρον Σαμαρὲλ, κείμενόν ὀπισθεν τοῦ Ὁρεμπούργου, ὅπου ἠνώθη μὲ πολλοὺς συνωμώτας του εἰς ἀριθμὸν 4,000· τὸν ἔβησε τὸ στράτευμα τοῦ Γαλιτζίνου καὶ τὸν ἐπολέμησε τῇ 16' τοῦ Ἀπριλίου, ἐφόνευσε 400 τῶν σὺν αὐτῷ, ἐζώγησε 2000 καὶ ἐπῆρε τόπια 9, καὶ οἱ λοιποὶ ὑπετάγησαν· ἀλλ' ὁ ἀπαταιῶν ἀλλάζωντας συχὰ ἄλογα ἔφυγε καὶ ἐπῆγεν εἰς τοὺς Παζικίρδες. Τὸ ἔθνος αὐτὸ τὸ μουσουλμάνικον, θέλωντας νὰ συγχωρηθῇ, ὑπεσχέθη νὰ τὸν πιάσῃ, ἀλλὰ καὶ τὰ στρατεύματα τοῦ Γαλιτζίνου, μερικὰ μὲν ἀπῆλθον ἕως ἐκεῖ διώκοντα αὐτὸν, τὰ δὲ λοιπὰ εἰσῆλθον εἰς τὸ Ὁρεμπούργον· οἱ κατοικηταὶ τὰ ἐδέχθησαν μετὰ χαρὰς, μὲ τὸ νὰ ἐταλαιπωρήθησαν πολλὰ ἀπὸ τὴν πενταμηνιαίαν πολυαρχίαν ὅπου τοὺς εἶχε κάμει ὁ ἀπαταιῶν.

Ἡ βασιλίσα τὸν μὲν Πιπικώφ εὐηργέτησε μὲ δόσιν ἄσπρων καὶ μὲ δωρεὰν ἀγροίκων τινῶν καὶ κώμης, τὸν δὲ Γαλιτζίνον εὐηργέτησε μὲ δόσιν ἄσπρων.

Τῇ κς' τοῦ Ἀπριλίου ὁ γκενεράλ Καμένσκοῖς κοντὰ εἰς τὸ Παζαρτζίκι κατετρόπωσε τουρκικὸν στράτευμα, λαβὼν παρ' αὐτῶν καὶ 3 σημαίας καὶ ζωγρήσας 2 Τούρκους.

Εἰς τὴν Κραγιόβαν ὁ γκενεράλ Ἐγγελχαρτ παρὰ τῷ ποταμῷ Πάχνα κατετρόπωσε στράτευμα τούρκικον φονεύσας αὐτῶν 80, καὶ ἄλλο τάγμα ρουσσικὸν κατέκαυσε τὰς οἰκίας τῶν Τούρκων τὰς ἐπὶ τῆς νήσου Καρπὸν, κειμένης ἐν τῷ Δουνάβει, καὶ ἄλλο τάγμα ρουσσικὸν προχωρῶσαν μέχρι τοῦ Κούλε ἐζώγησεν ἕνα Τούρκον.

Τῇ α' Μαΐου ὁ κολονέλος Ἀντβίκ κατεπολέμησε τὸ στρατόπεδον τῶν

—1774

Τούρκων παρὰ τῇ κόμῃ Καπακλί τῇ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Δρύστρας, ἐφυγάδευσε πλείους τῶν 1,200 Τούρκων καταδιώξας αὐτοὺς ὑπὲρ τὰ 10 βέρστια πρὸς τὴν Δρύστραν καὶ Καϊναρτζίκι, ἐφόνευσε Τούρκους ὑπὲρ τοὺς 300, ἐζώγηρε 15 καὶ ἐκυρίευσεν ὅλας τὰς σκηνὰς καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ἐν τῷ στρατοπέδῳ.

Τῇ ζ' τοῦ αὐτοῦ ἔφθασεν εἰς τὴν Πόλιν τὸ φραντζέζικον γαλιόνι· ἔχει 60 τόπια καὶ 140 ἐπίβια· διὰ τοῦ τερσανέ-ἐμινῆ καὶ τοῦ δευτέρου χουν-κιάρ-ιμάμη ἀφιερώθη εἰς τὴν ὀθωμανικὴν δούλευσιν.

Τῇ ἡ' τοῦ Μαΐου οἱ παρὰ τοῦ Τότ, Φραντζέζου, νεοδιδάκτοι τοπτζῆδες ἀνεχώρησαν ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀπῆλθον εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ βεζίρη Μουσούνουλου· ἦσαν συντροφισμένοι μὲ ἓνα σεργκέντε καὶ μὲ μερικὸς τοπτζῆδες φραντζέζους, καὶ συνεκόμιζον 15 τόπια τῆς νέας κατασκευῆς τοῦ Τότ.

Τῇ ιγ' τοῦ Μαΐου ὁ καπετάν-πασσᾶς ἀνεχώρησε διὰ τὴν Βάρναν, καὶ ἐτζακίσθη ἓνα του γαλιόνι εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀσίας διὰ τὴν ἀπραξίαν τῶν ἐν αὐτῷ ναυτῶν ἀπὸ τὸν στόλον δὲ τὸν διορισθέντα εἰς τὴν Οὐζούν ἓνα γαλιόνι μὲ τὸ νὰ ἐκαμνε πολλὰ νερὰ ἐκινδύνευε ναυαγῆσαι, καὶ ὁ καπετάνιος ἀπογνοὺς τὸ ἄραξεν εἰς τὴν αὐτὴν παρὰ τῇ Βάρνᾳ, καὶ ἐβγαλεν ἐξω τὰ τόπια, τὸν τζεπχανέν καὶ τὰ λοιπὰ πολεμικὰ καὶ ἄλλα τὰ ἐν τῇ νηϊ. Ἐλυτρώθησάν τινες τῶν ἐπιβατῶν, οἱ δὲ πλείους, βιαζόμενοι νὰ ἐβγουν εἰς τὴν ξηρὰν κατεπνίγησαν, καὶ ἄλλοι προχωρήσαντες μέχρι τῆς Καθάρνας ἐζωγρήθησαν παρὰ τῶν Ρούσσω.

Ὁ Ὀλλανδέζος κόμης Πιλάνδ ναυαρχεῖ τὸν ἐν τῷ Δουνάβει ρουσσικὸν στόλον ὄντα εἰς τὸ Ἰσμαήλι.

Τῇ θ' τοῦ Μαΐου οἱ τοποτηρηταὶ-γενεράλῃδες Καμένσκοῖς καὶ Σουβαρόφ προχωρήσαντες πλησίον τῆς Κόσνιτζας, (κόμη αὕτη τῆς Δόμπριτζας,) ἤρξαντο τὸν κατὰ τῶν Τούρκων πόλεμον. Ἦσαν οἱ Τούρκοι ὑπὸ μὲν τῷ Ἀππουράζακῃ ἱππικῷ 15,000, ὑπὸ δὲ τῷ γιαννιτζάρ-ἀγασῇ πεζικῷ 25,000, καὶ 5 πασσᾶδες τῶν δύο τουγίων. Τὸ ἐπίπεδον ἦν γεμάτον ἀπὸ δενδράκια, ὅθεν τὸ ἱππικὸν τῶν Ρούσσω δὲν ἠμποροῦσε νὰ πολεμήσῃ δραστηρίως ὅταν οἱ Τούρκοι πολλῇ καὶ μεγάλῃ τῇ ὁρμῇ ὤρμησαν κατεπάνω τους· ἀλλ' ὁ τζεπχανές καὶ τὸ πεζικὸν τῶν Ρούσσω προσδραμόντα ἐξέβησαν κατὰ τῶν Τούρκων τσατάτα τουφέκια καὶ τόπια, ὥστε τοὺς κατετρόπωσαν ὁλοκλήρως καὶ τοὺς κατεδίωξαν μὲ τὸ σπαθὶ στό χερί ικανὸν διάστημα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς Σούμλας καὶ τοῦ Πρεβαδίνι· οἱ Ρούσσοι ἐγένοντο κυρίαρχοι παντὸς τοῦ στρατοπέδου, σκηνῶν πολλῶν καὶ κάθε εἶδους τζεπχανέ· ἐπῆραν καὶ 3 τόπια προύντζινα νέας κατασκευῆς καὶ ἐφευρέσεως τοῦ Τότ, καὶ 3 παλγемέζια, καὶ 3 χαθάνια καὶ 107 σηκιάς. Ἐφρονεύθησαν Τούρκοι ὑπὲρ τὰς 4,000 καὶ ἐζωγρήθησαν 100, Ρούσσοι δὲ ἐφρονεύθησαν 73 καὶ ἐπληρώθησαν 134· παρετάθη ὁ πόλεμος μὲ πολὺ πείσμα ἐν δρυμῶνι ὥρας 4, εἰτα καὶ ἐν ἐπιπέδῳ. Ἐστάθησαν πολλὰ σταθεροὶ οἱ Τούρκοι εἰς τὸν πόλεμον, ἐφορμήσαντες τετράκις, καὶ ἤθελον ἀφανίσαι ὁλοκλήρως τὸ πεζικὸν ἐγγιμέντο ἂν δύο παρατάξεις χουσάρων δὲν ἤθελον τὸ βοηθήσει κτυπῶντας τοὺς Τούρ-

κους ὅπισθεν. Ὁ καρπὸς τῶν Ρούσσων ἀπὸ αὐτὴν τὴν τελείαν νίκην εἶναι τὸ ὅτι ἔκοψαν τὴν κοινωνίαν τὴν μεταξὺ Βάρης, Δρύστρας καὶ Σούμλας, ἔνθα ἦν τὸ στρατόπεδον τοῦ βεζίρη Μουσούνογλου, καὶ τὰ ἐλαφρὰ στρατεύματα τοῦ Καμένσκοι, ἐκτεινόμενα ἀπὸ Σούμλας μέχρι Βάρης.

Ἐπανελθὼν ὁ Ἀπουράζακης μετὰ τὴν ἦτταν αὐτὴν εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ βεζίρη Μουσούνογλου τὸ εἰς τὴν Σούμλαν, ὥρμησαν οἱ γιαννίτζαροι οἱ ἐν τῷ στρατοπέδῳ διὰ νὰ τὸν φονεύσουν· ἀλλ' αὐτὸς φυγὼν κατεκρύβη εἰς τὴν σκηνὴν ἔνθα ἦν τὸ σαντζάκ-σερίφι, ὅθεν νύκτωρ καὶ πάντων ἀγνοούντων τὸν ἐφυγάδευεν ὁ βεζίρης Μουσούνογλους εἰς τὴν Πόλιν, ὅπου φθάσας ἐκάθισεν εἰς τὸ γιালί του τὸ εἰς τὸ Πασσά-ισκελεσί, ἀγνοούμενος σχεδὸν παρὰ πάντων· εἶτα ἀπεστάλη εἰς τὸ Μισίρι.

Ὁ Σουλτικὼφ εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ὅγεδὸν ἔκαμε θαύματα· προπορευόμενος τοῦ στρατοῦ ἐφώρμησε τρεῖς κατὰ τῶν Τούρκων, καὶ τέλος τὸ σύνολον κατατροπώσας φυγεῖν παρεδίασατο τὸν τε Ἀπουράζακην καὶ τὸν γιαννιτζάρ-άγασή.

Τῇ ιβ' τοῦ Μαΐου ὁ Κοζακόφσκις, παλαιὸς μαρσειάλος τῆς ὁμοσπονδίας τοῦ Πάρ, ἐφθασεν εἰς τὴν Πόλιν ἀπὸ τῆς Ραούζης μὲ δέκα πέντε ὀφικιαλίους Λέχους καὶ ἕνα Φραντζέζον καὶ Βενετζιάνον· συνωμίλησε μὲ τὴν Πόρταν τὰ πρὸς βοήθειαν τῶν Λέγων καὶ ἐλδίκησιν κατὰ τῶν Ρούσσων, καὶ ἀνεχώρησε διὰ τὸ ὄρδι, ὅπου θέλουν φθάσει μαζὴ μὲ τὸν Ἰσκιούπ-πασσασή.

Ὁ μαρσειάλος Πουλάδσκις, σύντροφός ποτε τοῦ Κοζακόφσκη, ἀναχωρήσας ἀπὸ Ραούζης μὲ εἴκοσι Λέχους ἐφθασεν εἰς τὸ ὄρδι· ἔχει μαζὴ του καὶ τινὰς Φραντζέζους.

Τῇ ιε' τοῦ Μαΐου στράτευμα τούρκικον ἐξελθὼν ἀπὸ τὸ Χατζόγλου-Παζαρτζίκι ἐφώρμησε κατὰ τῶν Ρούσσων τῶν ἐστρατοπεδευμένων παρὰ τῇ κώμῃ Βερτίκ, προστατοῦντος τοῦ μαγίβρου Δανισῶφ, ὅστις κατεπολέμησε τοὺς Τούρκους καὶ ἐφυγάδευσε, φονεύσας πολλοὺς αὐτῶν καὶ ζωγρήσας τὸν πελοῦκπασην καὶ δύο παῖρακτάρηδες καὶ ἕνα ὁδάπαση καὶ ἑπτὰ γιαννιτζάρους καὶ τὸν περίφημον Πατάλ-άγᾶ, υἱὸν τοῦ Τζανικλῆ Ἀλῆ-πασσᾶ.

Τῇ κ' τοῦ Μαΐου ὁ μαγίβρ Ἀρχιπαςζέφ ἐφορμᾷ κατὰ στρατιωτικοῦ Ὁθωμανῶν ἐν τῷ δρυὼν τῷ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγοῦσης ἀπὸ Δρύστρας εἰς τὸ Καϊναρτζίκι, καὶ τροποῦται αὐτοὺς ζωγρήσας 10 καὶ φονεύσας 6.

Τῇ κβ' τοῦ Μαΐου ὁ γκενεράλ Καμένσκοις ἐφώρμησε κατὰ τοῦ Χατζόγλου-Παζαρτζίκι· τὸ ἱππικὸν τῶν Τούρκων, συμποσούμενον εἰς 5,000 ὑπὸ τῷ σερασκέρη Δαγιστανλῇ Ἀλῆ-πασσᾶ καὶ ἄλλοις τρισὶ πασσάσι δύο τουγῶν, Ἀχμετ, Τζερκιζ καὶ Μουσταφᾶ, ἀντιπαρετάχθη εἰς τὸ καραούλι τοῦ Καμένσκοι τὸ ὑπὸ τῷ γκενεράλῃ Κέιζερ· ἐγίνε πόλεμος σφοδρὸς, ἐνεδυναμῶθη γὰρ τὸ ρουσσικὸν καραούλι παρὰ τοῦ ἡγεμόνος Πέτρου Δεολστέιν καὶ τῶν δύο ἡγεμόνων Βανδεκ καὶ ἀπὸ δύο τάγματα ἱππικᾶ· κατεπολέμησαν τοὺς Τούρκους καὶ τέλος ἐφυγάδευσαν καταδιώξαντες 20 βέρσταις κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν εἰς τὴν Σούμλαν· ἐζωγρήθη ὁ χατζὴ Τουράν-πασσᾶς καὶ ἐξ παῖρακτάρηδες καὶ 40 γιαννιτζαροι καὶ ἄλλοι 74 διαφόρων τάξεων ἐφονεύθησαν πολλοὶ καὶ ἐπῆραν οἱ Ρούσσοι καὶ 3 τόπια.

Κόπτονον ἀδιακόπως οἱ Ρούσσοι μονέδαν πακιρένιαν εἰς τὸ Γιάσι.

Τῇ νυκτὶ τῆς ἐ τοῦ Ἰουνίου ὁ Σουλτικὼφ διαπλεύσας τὸν Δούναβιν εἰς τὸ Τορτοκάι εὔρε στρατόπεδον τούρκικον πρὸς τὸ Ρουστζούκι ὀπισθεν τῶν παχτζέδων ὑπὸ τῷ Ποσανά Μουσταφᾶ-πασσᾶ πολέμου οὖν συγκροτηθέντος ἐφυγαδεύθη ὁ πασσᾶς εἰς τὸ Ρουστζούκι πολλὰ παθὼν ἐν τῷ φεύγειν παρὰ τῶν Κοζάκων καὶ Χουσάρων· κατέλιπε δὲ τοῖς Ρούσσοις καὶ ἅπαντα τὰ ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ τὸν χαζναδάρην του πληγωμένον.

Τῇ θ' τοῦ Ἰουνίου ὁ σερασκέρης Χασάν-πασσᾶς Γζεζάρλης ἐξελθὼν ἀπὸ τοῦ Ρουστζούκι ἐφάρμισε παρὰ τῷ Τορτοκάι διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ τοῦ ποταμοῦ Δουνάβεως κατὰ τοῦ Σουλτικὼφ μὲ 15,000 στρατεύματα ἱππικοῦ τε καὶ πεζικοῦ, καὶ μετὰ πολλὰ νικᾷ ὁ Σουλτικὼφ τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς καταδιώκει φεύγοντας· ἐφονεύθησαν Τούρκοι ὑπὲρ τὰς 2,500, ἐζωγρήθησαν 159 καὶ τοὺς ἐπάρθη καὶ ἐν τόπῳ.

Τῇ ια' τοῦ Ἰουνίου ἐπέρασε τὸν Δούναβιν ὁ Ῥωμαντζὼφ διὰ νὰ ἐνδυναμώσῃ τὰ ῥηθέντα ἐλαφρά στρατεύματα τοῦ Καμένσκοι, καὶ προέβη ἕως 8 μίλια κοντὰ εἰς τὴν Δρύστραν, ὅπου ἐστρατοπέδευσε. Ὁ δὲ Σουλτικὼφ παρετήρησε τοὺς εἰς τὸ Ρουστζούκι Τούρκους.

Τῇ ιγ' τοῦ Ἰουνίου ἡ ρουσσικὴ φεργάτα, τοῦνομα Μινέρβα, κατετροπώσατο στόλον παρπαρέσιον, ἀλλὰ βλαβεῖσα ἐν τῷ πολέμῳ κατεβυθίσθη ὑστερον ὑπὸ τοῦ βάρους τῶν τοπίων τῆς καὶ τῶν ἐν αὐτῇ μαρμάρων ἅπερ εἶχε φορτώσει ἐν τῇ νήσῳ Πάρῳ.

Ὁ μαζὸρ Γκιουργκέντζ εἰς τὸ Τζερνέστι ἐπολέμησε μὲ στρατεύματα τούρκικον ὅπου ἐπέρασεν εἰς τὴν Κραγιόβαν ἀπὸ τὴν νήσον Ἀλαδόβα καὶ Ὁρσοβα· ὁ πόλεμος παρετάθη ὥρας 6, καὶ τέλος οἱ Τούρκοι ἡττηθέντες ἐφυγον, ἀφοῦ ἐφονεύθησαν ὑπὲρ τοὺς 200 καὶ ἐπληρώθησαν πολλοί.

Ὁ κοντραμράλιος Τζιτζακὼφ μὲ 7 καράβια, ὧν τὸ μείζον εἶχε τόπια 54, ὄντας εἰς τὸν πορθμὸν τὸν μεταξὺ Κριμίου καὶ τῆς νήσου Ταμάν, Κιμμέριον κόλπον λεγόμενον, ἐταξείδευε τὸ περιγιάλι τὸ μεταξὺ τοῦ Κίς-ἀδᾶ καὶ τοῦ Γενι-καλέ, ἐνθα τῇ θ' τοῦ Ἰουνίου μετὰ τὸ μεσημέρι ἀπῆντησε τὸν τουρκικὸν στόλον συγκείμενον ἐκ νηῶν 50. Εἰς τὰς 4 ὥρας μετὰ τὸ μεσημέρι ἐπλησίασεν ὁ στόλος ὁ τούρκικος, καὶ εἶχον οἱ Τούρκοι 6 γαλιόνια καὶ 9 φεργάτας, τὰ δὲ λοιπὰ μέχρι τῶν 50 ἦσαν σεπάκια καὶ κάτεργα. Ἠρξάτο οὖν ὁ πόλεμος 5 ὥρας μετὰ τὸ μεσημέρι καὶ παρετάθη μέχρι τῶν 9. Οἱ Τούρκοι μὲ τὰ πολλὰ τοὺς πλοῖα ἐφρόντισαν νὰ περιτριγυρίσουν τοὺς Ρούσσους καὶ νὰ τοὺς ἐμποδίσουν τὴν εἰσὸδον εἰς τὸν πορθμὸν, ἀλλ' ὁ Τζιτζακὼφ γνοὺς τὸν σκοπὸν τοὺς ἀνεχώρησεν, ἐμακρύνθη ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ ἡσφαλίσθη ἐν τῷ πορθμῷ. Ὁ στόλος ὁ ὀθωμανικὸς ἔμεινεν ἐμπρὸς εἰς τοὺς Ρούσσους, καὶ τῇ ιγ' τοῦ Ἰουνίου ἐπεχείρησε νὰ τοὺς βιάσῃ ν' ἀφήσουν τὴν τοποθεσίαν τους, ἀλλ' οὐδὲν ἴσχυσε, καὶ ὁ μικρὸς αὐτὸς ρουσσικὸς στόλος καὶ ἀπὸ τὰ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ρουσσικά τόπια ἐμπόδισε τοὺς Τούρκους ἀπὸ τοῦ νὰ ἐμβουν εἰς τὸ Κρίμι, καὶ οἱ Ρούσσοι ἠτοίμασαν πούρλοτκ διὰ νὰ τοὺς καύσουν, ὅπερ γνόντες οἱ Τούρκοι καὶ φοβηθέντες ἀνεχώρησαν.

Ὁ Δολγορούκης ἀπῆλθεν εἰς τὸ Κρίμι διὰ νὰ ἀπαντήσῃ τὴν ἐπαπειλουμένην ἔφοδον τῶν Τούρκων.

Τῇ 18^ῃ τοῦ Ἰουνίου ὁ Σουλτικὼφ πέμψας τὸν κολονέλον Οὐδάρωφ ἐπολέμησεν εἰς τὸ χωρίον Καδίκχοι 600 Τούρκους, ἡλεuthέρωσε 5,000 Χριστιανῶν καταδικωμένων καὶ τῇ αὐτῇ ὁ Καμένσκοις πέμψας στρατὸν ἕως εἰς τὸ Καμιτζικ-σουὶ ἐδίωξεν ἐκεῖθεν τὸν Ἀρκαούτ-πασσά.

Τῇ 19^ῃ τοῦ Ἰουνίου ὁ Σουλτικὼφ προχωρήσας εἰς τὸ Μαροτίν (τόπος δὲ αὐτὸς πλησίον εἰς τὸ Ρουστζούκι,) εἶχε σκοπὸν νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τῶν Τούρκων ὄντων μὲ μετερίζια ὑπὲρ τὰς 4,000· ἀλλ' αὐτοὶ ἰδόντες τοὺς Ρούσσους ἔφυγον εἰς τὸ Ρουστζούκι· τοὺς κατεδίωξαν οἱ Ρούσσοι ἕως εἰς τὰ μετερίζια τοῦ Ρουστζουκίου, ἐφόνευσαν 250 καὶ ἐζώγησαν 48, ἐπῆραν σκηνὰς 300 καὶ πολλὴν ποσότητα τραπεζανῶν καὶ ἄλλων ἐφοδίων πολυμικρῶν τε καὶ ζωοτροφικῶν.

Ἐπανῆλθον ἡδὴ ἀπὸ τοῦ Πετερπούργου εἰς τὸ Βουκουρέστι ὁ Οὐγγροβλαχίας Γρηγόριος καὶ τοὺς δύο αὐτοῦ ἐπισκόπους, Πουζαίου καὶ Ῥμνίκου, καὶ τινες ἡγουμένους τῶν προϋχόντων μοναστηρίων καὶ τινες ἄρχοντας, οἵτινες ἀπῆλθον ἐκεῖσε διὰ νὰ παρακαλέσουν τὴν βασιλισσαν Αἰκατερίναν νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν σκλαβίαν τῶν Τούρκων· τοὺς ὑπεδέχθη φιλοφρόνως, τοὺς διώρισε τὰ ἱκανὰ καθημερινὰ ἀναγκαῖα τῆς ζωοτροφίας τῶν, τοὺς ἐπαρηγόρησεν ἀναφέρουσα καὶ ἀποδιδοῦσα τὴν ἐλευθερίαν τοὺς εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου θεοῦ. Ἐχάρισε τῷ Οὐγγροβλαχίας σταυρὸν πολυτελεῖ, τοῖς ἐπισκόποις κατωτέρας μὲν τιμῆς ἀλλὰ καὶ τοὺς πολυτίμους, τοῖς ἡγουμένοις ἀπὸ μίαν μεδάλλιαν χρυσῇ, ἥτοι νόμισμα ἐκτετυπωμένον ἔχον τὸ πρόσωπόν της, καὶ δούς αὐτοῖς ἔξοδα διὰ τὴν ὁδοιπορίαν ἀπέστειλεν εἰς τὰ ἴδια.

Τῇ 19^ῃ Ἰουνίου ὁ Σουλτικὼφ πολιορκιώντας τὸ Ρουστζούκι, ἐβγήκαν οἱ Τούρκοι πολυάριθμοι, ἀλλ' ἐδιώχθησαν φονευθέντες· ἀκολουθεῖ τὴν πολιορκίαν εἰς τὸ μέρος τοῦ Μαροτίν ἀπὸ Δουνάβεως μέχρι τοῦ ποταμοῦ Λόγγε· οἱ ἐν τῇ πόλει Τούρκοι τὸ βράδυ ἐξεληθόντες τῆς πόλεως ἐφώρμησαν κατὰ τῆς παρατάξεως τοῦ Ἀκχερών.

Τῇ 19^ῃ ὁ Καμένσκοις προχωρῶντας ἕως εἰς τὸ Γενί-παζάρι ἐδίωξε τὸν Δαχιστανλὴ ἔχοντα 5,000 ἵππους, τὸν ἐκυνήγησε μέχρι τῆς Σούμλας καὶ ἐζώγησέ τινας τῶν σὺν αὐτῷ.

Καὶ τῇ αὐτῇ ἵππικὸν καὶ πεζικὸν τῶν Τούρκων ἐξεληθόντα ἀπὸ τῆς Δρύστρας, 4 ὥρας μετὰ τὸ μεσημέρι, ἐφώρμησαν κατὰ τῶν ἐν τῷ ποταμῷ Κατιτζ-ρούσσικῶν στρατευμάτων, προστατουμένων ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Δολγορούκη· οἱ Κοζάκοι Ζαποροβάνοι ἀπήντησαν αὐτοὺς μὲ πλευσίματα, (ἡ γὰρ ἔφοδος τῶν Τούρκων εἶχε γίνεαι διὰ τε ξηρᾶς καὶ διὰ τοῦ Δουνάβεως,) καὶ ἔρριψαν κατ' αὐτῶν τουφέκια· οἱ Τούρκοι ἀνταπεκρίθησαν ῥίπτοντες κατ' αὐτῶν τόπια 2 ὥρας ὀλοκλήρους, κατιδόντες δὲ ὅτι οὐδὲν κατορθοῦσιν ἐπανῆλθον εἰς τὴν Δρύστραν.

Τῇ 19^ῃ ὁ Καμένσκοις πέμψας τὸν κολονέλον Ρούσεν εἰς τὸ Ράσχαρδ, περιεκύκλωσαν αὐτὸν οἱ Τούρκοι πανταχόθεν· διὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἐξῆλθε τοῦ ἰδίου στρατοπέδου ὁ Καμένσκοις μὲ τὸ πεζικόν του· ὁ βεζίρης Μου-

σούνουλους ταῦτα μαθὼν ἐξῆλθε τῆς Σούμλας πολλῶ τῷ στρατῷ· τὸ ἱππικὸν τῶν Ρούσσων ἐπολέμησε τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς ἐδίωξε σχεδὸν κοντά εἰς τὰ χαρακώματα τους, ἐζώργησε πίνπασήν τινα καὶ 18 γιαννιτζάρους.

Τῇ κβ' τοῦ ἱππικὸν τοῦ βεζίρη, ἐξελθὼν ἀπὸ τῆς Σούμλας διὰ νὰ συναθροίσῃ ζαχιρέν, κατεδιώχθη ὑπὸ τοῦ Καμένσκου καὶ ἐβιάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν Σούμλαν, ἀφοῦ ἔχασαν οἱ Τούρκοι πολλὰ ἄλογά τους.

Τῇ αὐτῇ οἱ Τούρκοι ἐβρίχταν τόπια ἀπὸ τὴν Δρύστραν καὶ ἀπὸ τὸ στρατοπέδον τους 2 ὥρας ἀδιακόπως κατὰ τῶν Κοζάκων Ζαποροβάνων ὅπου ἦτον μὲ πλευσίματα εἰς τὸν Δούναβιν· ἐν ταύτῳ 200 ἱππεῖς Τούρκοι ἐξελθόντες ἀπὸ τοὺς παχτζέδες ἐφόρμησαν κατὰ τῶν Κοζάκων τοῦ Δόν, ἀλλὰ φονευθέντων 10 ἐξ αὐτῶν καὶ ζωγρηθέντων τοῦ τε τουφεκτζήπασα Ὀσμάν-πασσᾶ καὶ τοῦ Ἀλῆ σεραϊλῆ καὶ τοῦ Σιληγτάρ Μεχμέτ-πασσᾶ δύο τουγιῶν, ἡγουμένων τῶν Ἀρβανιτῶν, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Δρύστραν.

Τῇ αὐτῇ ὁ Σουλτικὸς πέμψας τὸν γενεράλην Νάστρ Ζιγκιν ἐπολέμησε παρὰ τῇ κόμῃ τοῦ Ρέκ τὸν Σουρουτζή Χασάν-πασσάν τριῶν τουγιῶν, ἀπάγοντα εἰς τὸ Ρουστζούκι 5,000 στρατοῦ πρὸς βοήθειαν, καὶ διώξας αὐτὸν σχεδὸν ἐννέα βέρστας ἐζώργησε τὸν Ποσάκ-πασσάν δύο τουγιῶν καὶ τὸν Χαλλή Μεχμέτ-πην, υἱὸν καὶ παῖρακτάρην τοῦ Τοπτζή Χαλλή-πασσᾶ δύο τουγιῶν ὅπου διέτριβε παρὰ τῷ βεζίρῃ Μουσούνουλου, καὶ προσέτι ἕνα ὀτζάκ-τζαουσὸν καὶ ἕνα τζοχαδάρην τοῦ Χασάν-πασσᾶ καὶ 14 γιαννιτζάρους, φονεύσας καὶ Τούρκους ὑπὲρ τοὺς 300· ἐκυρίευσαν τὸν μεχτερχανέν τοῦ Χασάν-πασσᾶ καὶ μέρος τοῦ στρατοπέδου του, καὶ τζαδίρια, καὶ τζεπαχανέν, καὶ πολλοὺς ἵππους πολυτελῶς ἐστολισμένους, καὶ 200 Βουλγάρους μὲ τὸ στρατοπέδον τους· ἔχασε δὲ Ρούσσους εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον πληγωμένους τε καὶ φονευθέντας μόνον καὶ μόνον 26.

Τῇ αὐτῇ κοντά εἰς τὸ Κούλε τὰ στρατεύματα τῶν Ρούσσων ὑπὸ προεστῶτι τῷ γενεράλῃ Ἐγγελαρτ ἐπολέμησαν 500 ἱππεῖς Τούρκους ἐφορμήσαντας κατ' αὐτῶν, τοὺς ἐδίωξαν μέχρι τοῦ ἄστεος, μ' ὅλον ποῦ ἀπὸ τὸ κάστρον ἐβρίχοντο πολλὰ τόπια κατὰ τῶν Ρούσσων, ἐφόνευσαν 50 Τούρκους καὶ ἐζώργησαν 5· τὰ λάφυρα ἦσαν 19 ἵπποι σελλωμένοι, πολλὰ τουφέκια, σπαθιά καὶ πιστόλια· ἀπὸ τὸ στρατεύμα τὸ ρουσσικὸν ἐπληγώθη ἕνας Ἀρβανίτης καὶ μερικά ἄλογα.

Εὐθύς βασιλεύσαντος τοῦ σουλτάν Ἀπδούλ-Χαμίτῃ ὑπέπεσεν εἰς τὴν ὀργήν του ὁ Ἀρισσηνὸς Ὀσμάν-εφένδης, ὁ καὶ βεκιὰπ-τεφτερδαρής, καὶ μουραχάσης μὲ τὸν Ὀρλώφ εἰς τὸ Φωζάνι, ἐκ τῶν σκανδάλων τῆς Ἀσμά-σουλτάνης, ὁμομητηρίου ἀδελφῆς τοῦ βασιλέως, μὲ τὸ νὰ ἐγγίξῃ τὸν γαμβρόν της εἰς τὸ τεφτερδαρλίκι του λαβὼν παρ' αὐτοῦ βίχ τὰ 300 πουργεῖα ὅπου ἐχρῶσται εἰς τὸ μὲρ πρὸ πολλῶν χρόνων διὰ τὸ ἐτήσιον δόσιμον τῶν μαλικιανέδων του. Καὶ λειπὸν διὰ νὰ ἐξωσθῇ ἀπὸ τὴν Πόλιν τὸν ἔδωκε τούγρια ὁ καϊμακάκης Κουγιουτζής διὰ προσταγῆς τοῦ βασιλέως· δὲν τὰ ἐδέχθη· βίχ οὖν ἀλλάχθη τὸ καθούκι του καὶ τὸν ἐφόρσε καὶ τὸ καθάδι· ὅθεν ὀργισθεὶς ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ὡς ἀνυπάτακτον τὸν ἐξώρισεν εἰς τὴν Προῦσαν ἀφελὼν καὶ τὰ τούγρια του.

Ἦσαν γνωστοί, καθὼς εἰς τὸν θανόντα βασιλέα σουλτάν Μουσταφᾶν, ὡσαύτως καὶ εἰς τὸν σουλτάν Ἀπδούλ-Χαμίτην οἱ δύο Ποστέλνικοι, Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Μουρούζης, μὲ τὸ μέσον καὶ τοῦ ἤδη ἐξωσθέντος καὶ ὀργῇ βασιλικῇ ὑποπεσόντος Λαρισηνοῦ Ὁσμάν-εφένδῃ καὶ τοῦ Ἰσμαήλ-πεη βεῖς-εφένδῃ, ὅστις μετεχειρίζετο μάλιστα τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην εἰς μεταφράσεις χριστιανικῶν τῆς Εὐρώπης ἐγγράφων καὶ βιβλίων τῶν καθιστορούντων τὴν κατάστασιν καὶ εἰσοδήματα καὶ τάξεις ὅλων τῶν ῥηγάτων τῆς Εὐρώπης. Εἶχε δὲ θάρρος καὶ εὐπρόσιτον πολὺ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ παρὰ τῇ καϊμακάμῃ Ἰζέτ-πασσᾷ, παλαιοτάτῳ αὐτοῦ φίλῳ, καὶ παρὰ τῷ Ἀχμέτ εφένδῃ γιαζίτζῃ τοῦ δαρισαδὲ-άγασῃ, ὅστις εἰς τὸ σεχζαδελίκι τοῦ σουλτάν Ἀπδούλ-Χαμίτη ἦτον χαλβατζῆς του, καὶ βασιλεύσας τὸν ἔκαμε, κατὰ τὴν αἴτησίν του, γιαζίτζῃ-εφένδῃ τοῦ δαρισαδὲ-άγασῃ ὑπερίσχυε δὲ παρὰ τῷ σουλτάνῳ, καὶ κάθε πρόβλημα καὶ ζήτημα του ἐκτελεῖε, καὶ ἅπασαι αἱ πολιτικαὶ ὑποθέσεις καὶ μανσούπια μικρά τε καὶ μεγάλῃ καὶ δυσκολοκατόρθωτοι δοσοληφαί δι' αὐτοῦ ἐλάμβανον τὸ ποθοῦμενον τέλος· ὅθεν ἐκέρδισεν ἐντὸς ὀλίγου ὑπέρμετρα καὶ ἄσπρα καὶ τζεβαέρικ, ἐδωρήθησαν δὲ αὐτῷ ἀμισθὶ καὶ μαλικιανέδες πολυκερδεῖς οὐκ ὀλίγοι· πάντες γὰρ αὐτῷ συνέτρεχον, μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποθέσεων τους καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ἀναγκῶν τους. Ἰσχυε καὶ ἄλλος, δούλός του πρεσβύτες εἰς τὸ σεχζαδελίκι του, ὃν τινα βασιλεύσας ἔκαμε καὶ ἱποκόμον μεγάλον, ἀλλ' ἤλαττοῦτο τοῦ γιαζίτζῃ πλεῖστον ὅσον.

Συμφωνία μεταξὺ Μαρίας Τερέζας καὶ ἱμπεράτορος Ἰωσήφ, καὶ τῆς ὀθωμανικῆς Πόρτας, ὑπογραφεῖσα ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει τῷ 1774, Ἰουνίου κέ κατὰ τὸ παλαιόν, Ἰουλίου ς' κατὰ τὸ νέον.

Ἄ'Επειδὴ καὶ ἡ αὐλὴ ἡ αὐτοκρατορικὴ καὶ ἡ ὑψηλὴ Πόρτα ἡ ὀθωμανικὴ, πάντοτε καταγιγνώμεναι εἰς τὸ νὰ τελειώνουν μὲ εὐκρίνειαν τὰ ἀμοιβαία χρέη ὅπου θεμελιούνται μὲ τὸν ἰσχυρὸν δεσμὸν μιᾶς καλῆς γειτονικῆς πλησιότητος καὶ μιᾶς παντοτινῆς εἰρήνης, δὲν ἔπαυσαν ποτὲ ἀπὸ τοῦ νὰ ζητοῦν μὲ πόθον καὶ προθυμίαν τὰ ἀρμολιώτερα μέσα τοῦ νὰ ἐπιστηρίζουν καὶ νὰ ἐπικυρώνουν μᾶλλον καὶ μᾶλλον τοὺς εὐτυχεῖς κόμπους τῆς μετ' ἀλλήλων καλοκάγαθίας εἰς τὰ παρόντα περιστατικὰ, καὶ ἐπειδὴ ἡ συνέχεια τῆς ἡσυχίας τῶν ἐθνῶν καὶ ἡ κοινὴ εὐτυχία διεκόπησαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν καὶ παράτασιν ἐνὸς πολέμου ὑποῦ πρό τινος καιροῦ ἀκολουθεῖ μεταξὺ τῆς Πόρτας καὶ Ρουσσίας μὲ συνδρόμησιν συμβεβηκότων, διὰ τοῦτο αἱ δύο αὐλαί, κατὰ τὰς ἀμοιβαίας γνώμας των, ἐνόμισαν ἀναγκαῖον τὸ νὰ συλλογισθῶσι φιλικῶς τὸν τρόπον τὸν δραστηριώτερον διὰ νὰ παύσῃ καὶ νὰ ἐξαλειφθῇ εὐθὺς τὸ ἀστροπελέκι αὐτὸ τὸ ἐπιβλαβέστατον εἰς τὴν καθολικὴν ἡσυχίαν, καὶ νὰ ἐπικυρώσωσι τὴν εἰρήνην μὲ τὸν προσήκοντα καὶ ἀρμόδιον τρόπον

—1774

εἰς τὴν ἄξιαν τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, καὶ ἐνομήσθη διὰ τὴν ἐν τάχει τελείωσιν αὐτοῦ τοῦ ἐπωφελοῦς σκοποῦ ἀναγκαῖα ἢ συνέλευσις διὰ νὰ ἀγωνισθῇ διὰ τὴν συνθήκην κεφαλαίων τινῶν. Καὶ αἱ ἐπιθυμίαι καὶ οἱ σκοποὶ τῶν δύο μερῶν ὄντας ἡνωμένοι διὰ τὴν αὐξήσιν καὶ τελείωσιν ἐνὸς ὑποκειμένου ὁποῦ ἡμπορεῖ νὰ προξενήσῃ ἓνα ἀποτέλεσμα τόσον εὐτυχές, καὶ διὰ νὰ τελειώσῃ καὶ βαλθῇ εἰς τάξιν τὴν ταχίστην αὐτὸ τὸ ὑγιέστατον ἔργον, ἡ Πόρτα διώρισε διὰ πληρεξουσίου της τὸν ἐξοχώτατον Ἀλῆ-Μεχμέτ-Ἐμὴν-ἐφένδην, ἄλλοι Ἀνατὸλ καζασκερῆ, καὶ τὸν Ἰσμαήλ-πεην, ρεῖσουλ-κί-τὰπ διὰ τὸ ρεζιάπι-χουμαγιούν, καὶ τὸν Σεῖδ-Ὀσμάν-ἐφένδην, ὁποῦ χρηματίας πρότερον ρεῖσουλ-κί-τὰπ-ἐφένδης εἶναι τανῦν νισαντζῆς εἰς τὸ ρεζιάπι-χουμαγιούν· καὶ ἡ αὐλὴ τοῦ ἱμπερίου διορίσασα ἐκ μέρους της πληρεξουσίου της τὸν κύρ Φραγκίσκον καὶ τὸν μοσιῦ Σουγούτ, ἱππέα τοῦ ῥωμαϊκοῦ ἱμπερίου καὶ τανῦν Συμβουλάτορα καὶ πρέσβυν τῶν Βασιλείων Τους εἰς τὴν ὀθωμανικὴν Πόρταν, οἱ πληρεξούσιοι τῶν δύο μερῶν ἀφοῦ κατὰ τὴν συνθήκην ἀπέδειξαν τὴν πληρεξουσιότητά τους, ἐξετάσαντες τὴν προβληθεῖσαν ὑπόθεσιν εἰς πολλὰς συνελεύσεις, τέλος πάντων ἐσυμφώνησαν, θεοῦ βοηθοῦντος, εἰς αὐτὰ τὰ ἐξῆς πέντε ἄρθρα:

Α'. Ἡ Πόρτα θέλει πληρώσει εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἱμπερατορικὴν διὰ ἐξοδα καὶ προστοιμασίας τοῦ πολέμου εἴκοσι χιλιάδας πουργεῖα, ἀπὸ 500 γρόσια τὸ καθ' ἓν, (αὐτὰ κάμνουν φιορίνια ἑνδεκα μυλλιοῦνια, τριακόσιας τριάκοντα τρεῖς χιλιάδας καὶ τριακόσια τριάκοντα δύο) εἰς τρόπον ὁποῦ εὐθὺς μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συμφωνίας θέλουν σταλθεῖ τέσσαρες χιλιάδες πουργεῖα εἰς τὰ σύνορα, καὶ αἱ λοιπαὶ δέκα ἐξ χιλιάδες πουργεῖα ἐξίσου θέλουν σταλθεῖ εἰς τὸ ἴδιον μέρος προθύμως ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλην, φυλάττωντας πάντοτε τὰς ἀναγκαῖας προφυλάξεις εἰς τὸ μυστικόν. Ὅλη ἡ σοῦμα αὐτὴ θέλει πληρωθεῖ ὁλοκλήρως μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς τὸ διάστημα ὀκτὼ μηνῶν, δίδωντας κάθε τέσσαρας μῆνας ὀκτὼ χιλιάδες πουργεῖα· ἂν ὅμως ἡ ἀνάγκη τοῦ μυστικοῦ ᾗθελε ζητήσει ἀναβολὴν ἐνὸς μόνοι μηνός, τοῦτο νὰ μὴν ὑποπτευθῇ διὰ τὴν ἀντίστασιν μήτε διὰ βλάβην· καὶ ἂν ἡ αὐλὴ ἢ ἱμπερατορικὴ ἢ καὶ οἱ πληρεξούσιοι ᾗθελαν νομίσει ἀρμόδιον τὸ νὰ μεταχειρισθοῦν δύο ἢ τρεῖς χιλιάδες πουργεῖα διὰ νὰ κατορθωθῇ κἀνένας σκοπὸς μυστικὸς, ἔχουν ἐξουσίαν νὰ τὸ κάμουν, καὶ ἀφοῦ δώσουν τὴν ἐκδῆσιν θέλουν μείνει ἀζημιῶτοι, καὶ ὅλη ἡ σοῦμα θέλει πληρωθεῖ ἀπὸ τὴν Πόρταν.»

» Β'. Ἡ Πόρτα διὰ νὰ μαρτυρήσῃ τὴν εὐχαρίστησιν καὶ τὴν ἐντελῆ ἐγνωμοσύνην τῶν μεγαλοπρεπῶν κινήματων ὁποῦ ἐφάνησαν ἐκ μέρους τῶν ἱμπερατορικῶν Μεγαλειότητων, θέλει τοὺς δώσει ἐκουσίως καὶ θέλει τοὺς χαρίσῃ ὁλοκλήρως τὰ πέντε καδιλίκια τῆς ἐπαρχίας τῆς Βλαχίας ὁποῦ συνορεύονται ἐξ ἐνός μέρους μὲ τὴν Τρανσυλθανίαν καὶ μὲ τὸ Βανάτον τοῦ Τεμισθαρίου, καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους μὲ τὸν Δούναβιν, καὶ ἐκ τοῦ τρίτου μέρους μὲ τὸν ποταμὸν Ὀλτον, καὶ ἡ αὐλὴ ἢ ἱμπερατορικὴ θέλει ὀρίζει καὶ τὸν ποταμὸν Ὀλτον.»

« Γ'. Ἐπειδὴ καὶ οἱ κατοικηταὶ τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Μολδαβίας δὲν ἔ-

παισαν πρὸ πολλῶν χρόνων ἀπὸ τοῦ νὰ συγχίζουσαν τὴν ἡσυχίαν τῶν συνόρων τῆς Τρανσυλβανίας καὶ νὰ ἐκτείνουν τὰς ἀρπαγὰς των εἰς τὰ χῶματα καὶ ἐπαρχίας τῶν ἱμπερατορικῶν Μεγαλειότητων Τους, διὰ νὰ μὴ μείνῃ εἰς τὸ ἐξῆς πλέον καμία πρόφασις ἰδιοποιήσεως καὶ μεταβάσεως, θέλουσαν ἐξετάσει καὶ διακρίνει καὶ διορίσει φιλικῶ τῷ τρόπῳ τὰ παλαιὰ σύνορα, καὶ θέλουσαν ἐπιμεληθεῖ νὰ εὐχαριστήσουσαν τὴν αὐτὴν τὴν ἱμπερατορικὴν.»

α Δ'. Αἱ πραγματεῖαι τῶν ὑποχειρίων τῶν ἱμπερατορικῶν Μεγαλειότητων θέλουσαν ἀπολαμβάνει εἰς ὅλους τοὺς τόπους τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας τὴν ὑπεράσπισιν τὴν ἐντελὴ τῆς Πόρτας, εἰς τρόπον ὅπου ὅλα τὰ ἄρθρα τῆς ἀσφαλείας, τῆς ἐλευθερίας, τοῦ κέρδους καὶ ἄλλων συμφωνηθέντων εἰς τοὺς πραγματευτὰς καὶ εἰς τοὺς ὑποχειρίους καθὲς ἄλλου γένους, ὁποῖου καὶ ἂν ἤθελαν εἶσθαι, θέλουσαν ἐνεργοῦνται καὶ παρατηροῦνται ἀπαρασαλεύτως καὶ εἰς πραγματευτὰς καὶ ὑποχειρίους τῆς ἱμπερατορικῆς αὐτῆς, μάλιστα εἰς τὸ ἐξῆς δὲν θέλει ζητεῖται ἀπὸ τοὺς ὑποκειμένους πραγματευτὰς καὶ ὑποχειρίους ἡ μ α σ τ α ρ ί α τοῦ γιουμουρκίου (αὐτὸ εἶναι ἓνα εἶδος καὶ κάποιον δίκαιον τοῦ γιουμουρκίου.) Καὶ ἂν εἰς τὸ ἐξῆς οἱ πρέσβεις οἱ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τῶν ἱμπερατορικῶν Μεγαλειότητων ἤθελαν προβάλλει κἀνενα ζήτημα ὅπου κλίνει εἰς τὸ νὰ εὐκολύνῃ ἢ νὰ αὐξήσῃ τὴν πραγματείαν τοῦ γένους των, τὰ ζητήματά τους θέλουσαν δεχθεῖ χαριέντως καὶ ἐνεργηθεῖ μὲ τράγον ὅπου νὰ συμβιβάζεται εἰς τὰ στενά καθήκοντα τῆς φιλίας καὶ τοῦ ἐθελαγὰθου ὅπου διασώζεται μετὰ τῶν δύο βασιλείων. Πρὸς τούτοις ἡ Πόρτα θέλει βιασθεῖ καὶ θέλει ὑποχρεωθεῖ, κατὰ τοὺς σκοποὺς ὅπου ἀπαιτεῖ ἡ εὐνοία καὶ φιλοφροσύνη ἡ μετὰ τῶν δύο βασιλείων, νὰ ὑπερασπίζεται τοὺς πραγματευτὰς καὶ ὑποχειρίους μας ἀπὸ τοὺς εἰς τὴν Βαρβαρίαν δυνάστας τοῦ Τζεζαίρι, Γιούνεζι καὶ Ταρμπολούς, δεφενδεύοντας εἰς τὸ ἐξῆς, μὲ πολλὴν ἐξέτασιν καὶ ἐνέργειαν καὶ πράξιν τῶν κανόνων τῆς φιλίας, τὰ πλοῖα ὅπου ταξειδεύουσαν τὰς θαλάσσας μὲ παντιέραν καὶ πατένταν τῶν ἱμπερατορικῶν Μεγαλειότητων, καὶ ἡ Πόρτα δὲν θέλει συγχωρεῖ εἰς τὸ ἐξῆς τὸ νὰ ἐμποδίζωνται τὰ ῥηθέντα ταξείδια, καὶ θέλει κάμει νὰ παύσῃ χωρὶς ἄλλο κάθε προδοσία καὶ ἀταξία εἰς τὰ καράβια των ἐκ μέρους τῶν ἐν τῇ Βαρβαρίᾳ δυναστῶν.»

α Ε'. Αἱ ἱμπερατορικαὶ Μεγαλειότητες δι' αὐτὰ τὰ προσηρμένα τέσσαρα ἄρθρα καὶ διὰ τοὺς σκοποὺς ὅπου χρεωστοῦνται εἰς τὸ καλὸν γειτονικὸν θέλουσαν φροντίσει νὰ ἐλευθερώσουσαν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς Ρουσσίας, διὰ λόγων ἢ διὰ τῶν ὅπλων, καὶ νὰ κάμουν νὰ ἐπιστραφῶν εἰς τὴν Πόρταν, ὡς ἦτον καὶ πρότερον, τὰ κάστηρ ὅπου ἀπὸ τὴν Πόρταν ἐπῆραν οἱ Ρουσσοὶ μὲ πόλεμον νικῶντας ἀφοῦ ἤρξατο ὁ πόλεμος μετὰ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ Ρουσσίας, χωρὶς νὰ μεταβληθῇ ποσῶς τὸ αὐτόνομον καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς λεχικῆς Ἀριστοκρατείας (εἰς τὴν γαζέταν τοῦ κάτω Ῥήνου ἀριθμῶ ἐβ', Δεκεμβρίου κα', ἔτει 1774, γράφει τὸ, χωρὶς νὰ μεταβληθῇ τὸ αὐτό νόμον, αἱ ἐλευθερίαι καὶ ἡ γῆ τῆς Ἀριστοκρατείας τῆς Λεχίας) καθὼς ἡ συμφωνία τῆς εἰρήνης, ὑποθεῖ ἀρωγῶ, θέλει γένει κατὰ τὴν συμφωνίαν τῆς εἰρήνης ὅπου ἐτελείωσε μὲ τὴν Ρουσσίαν εἰς τὸ Βελιγράδι, ἔτει

—1774

1739, ἡ καθ' ὃ τὰ περιστατικά τοῦ καιροῦ θέλουν τὸ ἀπαιτήσῃ. Ἡ εἰρήνη θέλει βεβαιωθεῖ μὲ περιστατικά καὶ συμβόλαια καὶ καταστάσεις ὅπου νὰ τεργιάζουν εἰς τὴν ἀξίαν τῆς Πόρτας, καὶ τοιαύτας ὅπου τὸ νὰ τὰς δεχθῇ θέλει εἶναι διὰ τὸν ἑαυτὸν τῆς παράδειγμα τιμῆς. Πρὸς τοῦτοις αἱ ἱμπερατορικαὶ Μεγαλειότητές Των δὲν θέλουν συγχωρήσῃ τὸ νὰ προβάλλῃ πλέον εἰς τὸ ἐξῆς ἡ Ῥουσία προφάσεις διὰ νὰ ἀργοπορῇ τὴν τελείωσιν τῆς ὑποθέσεως, καὶ ἀποβάλλοντες εὐθὺς τὰ ἐμπόδια τὰ ἐναντία εἰς αὐτὸν τὸν καλὸν σκοπὸν, καὶ προτιμῶντας πρὸ πάντων τὴν στερέωσιν τῆς γενικῆς ἡσυχίας, θέλουν τελειώσῃ τὸ ἐπωφελὲς ἔργον τῆς εἰρήνης.»

« Εἰς ἐπικύρωσιν τούτων, καὶ πρὸς ἐντελῇ διαφύλαξιν τῶν συμφωνιῶν τῶν περιεχομένων εἰς αὐτὰ τὰ ἄρθρα, ἡμεῖς οἱ ὑπογραφέντες πρέσβεις καὶ πληρεξούσιοι τῶν ἱμπερατορικῶν Μεγαλειότητων, κατὰ τὴν πληρεξουσιότητα ὅπου μᾶς ἐδόθη ἀπὸ τὰς προῤῥηθείσας Μεγαλειότητας, ὑπεγράψαμεν τὸ παρὸν ἔγγραφον καὶ τὸ ἐβουλλώσαμεν, διὰ νὰ ἀλλάξῃ μὲ ἓνα παρόμοιον γεγραμμένον εἰς τούρκικην γλῶσσαν, ὑπογεγραμμένον καὶ βουλλωμένον διπλῶς ἀπὸ τὸν μεγαλοπρεπέστατον βεζίρην Μεχμέτ-πασσᾶν, καὶ μακάμην εἰς τὸ βεκιαπί-χουμαρζοῦν, κατὰ τὸ ὀφρίκιον καὶ ἀξίαν του καὶ κατὰ τὴν πληρεξουσιότητα ὅπου τοῦ ἐδόθη.»

« Ἐγίνεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τῇ 5' Ἰουλίου 1774.»

Ἀντὶ τῶν πέντε αὐτῶν καδιλικίων τῆς Κραγιόδας τῶν ἀνωτέρω εἰρημένων ἐξήτησαν καὶ ἔλαβον εἰς τὴν Μολδαβίαν ὕστερον τὸ περισσότερον μέρος τοῦ καδιλικίου τῆς Σουτζεάδας μὲ τὸ παζάρι τὸ ὀνομαζόμενον Πάγχα· ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὰ 78 χωρία τοῦ καδιλικίου Τζερναούτζι ἐπῆραν τὰ 64, μὲ τὴν καπετανίαν ὀνομαζομένην Κότζμανου· προσέτι ἐπῆραν καὶ μερικὰ βουνὰ ἀπὸ τὸ καδιλίκι τοῦ Νεάμτζου. Ἀπέχει τοῦ Γιάσιου ἡ μὲν Σουτζεάδα ὥρας 19, τὸ δὲ Τζερναούτζι ὥρας 24, καὶ ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς ἐπαρχίας τοῦ Χοτινίου ὥρας 2. Ἀφῆκαν λοιπὸν τὰ πέντε καδιλίκια τῆς Κραγιόδας οἱ Νέμτζοι, καὶ ἐπῆραν αὐτὰ, ὀλίγα ἀντὶ πολλῶν, μὲ σκοπὸν ὅμως ὅπου νὰ περνοῦν εἰς τὴν Πουκοβίαν, τὴν ὁποίαν ἔλαβον ἀπὸ τοὺς Δέχους, ἀπὸ ἰδίαν ἐπαρχίαν, καὶ νὰ μὴν ἔχουν χρεῖαν καὶ ἀνάγκην νὰ περνοῦν εἰς αὐτὴν ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ ἐλέκτορος τῆς Σαξωνίας.

Τῇ κγ' ὁ Πογδανῶφ εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ρασγράδι, καὶ πολεμήσας τοὺς ἐκεῖ γιαννιτζάρους ἀπηγάγετο 2 τόπια.

Τῇ κέ, 4,000 πεζικοῦ Τούρκων ἐξεληθόντες τῆς Δρύστρας καὶ διαπεράσαντες τὸν Δουναβίον μὲ τὴν βοήθειαν τῶν τοπίων τῆς πόλεως ἐβγήκαν εἰς τὴν νῆσον τὴν ἐν τῷ ποταμῷ, καὶ ἐφώρμησαν εἰς τρία τάγματα μὲ μίαν μεγάλην ὀρμὴν κατὰ τῆς φυλακῆς τῶν Ῥούσων τῆς ὑπὸ τῷ γκνεράλῃ Λοῖδ' ἄλλ' ὁ μαγιόρος Βολιανῶφ ἐφορμήσας κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, (μὲ ὅλον ὅπου οἱ Τούρκοι ἦτον περισσότεροι τὸν ἀριθμὸν, καὶ μὲ ὅλον ὅπου δὲν ἔπαυσε καὶ

τὸν ῥίξιμον τῶν τοπιῶν τῆς Δρύστρας,) τοὺς ἐδίωξε καὶ τοὺς ἐκυνήγησε μετὰ τὴν παγιοθένταν μέχρι τῶν πλευσιμάτων τους, εἰς τὰ ὅποια ἐδιάσθησαν οἱ Τούρκοι νὰ εἰσέλθουν ἀτάκτως καὶ ἐπνίγησαν πολλοί· ἐσκοτώθησαν καὶ εἰς τὸν πόλεμον 600 παρὰ τοὺς πληγωμένους· κατεβύθισαν οἱ Ῥούσοι καὶ πλεύσιμον τουρκικὸν μετὰ ὅλους τοὺς ἐν αὐτῷ, καὶ κατετράκισαν ἄλλα τέσσαρα εἰς τρόπον ὅπου οἱ Τούρκοι ἐδιάσθησαν νὰ τὰ ἀφήσουν· ἐφονεύθησαν καὶ ἐπληρώθησαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον Ῥούσοι 150.

Τῇ κς', Τούρκοι 8,000, ἱππικὸν τε καὶ πεζικὸν, ἐξεληθόντες ἀπὸ τοῦ Ῥουστζούκι τὸ δεύτερον ἐφώρμησαν κατὰ τῶν Ῥούσων, ἀλλ' ἠττηθέντες καὶ φονευθέντες 800 καὶ ζωγρηθέντες 11 ἐδιώχθησαν.

Τῇ αὐτῇ ὁ πριγκιπὸς Ζαπορόβσκις πεμφθεὶς παρὰ τοῦ Καμένσκοι κατεπόλεμησε τὸ Τζαλι-καβάκι τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Ἀδριανουπόλεως καὶ σύστημα Τούρκων ὑπὸ τῇ προστασίᾳ τοῦ Γιουσούφ-πασσᾶ τριῶν τουγιῶν· ἐζώγρησε τινὰς προεστῶτας καὶ 42 γιαννιτζάρους.

Τῇ κζ', 3,000 Τούρκοι ἐξεληθόντες ἀπὸ τοῦ Ῥουστζούκι ἐφώρμησαν κατὰ τῶν πολιορκούντων αὐτὸ Ῥούσων, καὶ ἐν ταυτῷ 2,000 ἱππεῖς Τούρκοι ἐκτύπησαν τοὺς Ῥούσους ὀπισθεν, ἀλλ' ἀμφοτέροι οὐδὲν ἤνυσαν· καὶ μετὰ ταῦτα τὸ πεζικὸν τῶν Ὀθωμανῶν τὸ ἐν τῇ Δρύστρᾳ εἰς 8,000 ὤρμησε θηριωδῶς μετὰ τὸ σπαθὶ εἰς τὸ χεῖρ κατὰ τῆς παρατάξεως τοῦ Ἀστρακάν, ἀλλ' αὐτοὶ ἀνδρείως ἀντιστάντες ἐδίωξαν τοὺς Τούρκους ἕως εἰς τοὺς παχτζέδες· ὅθεν ἐξῆλθε καὶ ἄλλο σῶμα ἀπὸ τὴν Δρύστραν διὰ νὰ τοὺς ἐνδυναμώσῃ καὶ νὰ ξαναρχήσουν τὴν ἐφοδὸν, ἀλλ' ὁ Σουλτικὸς πέμψας τὸν γκινεράλην Ναστοχοκὶν πρὸς βοήθειαν τῶν Ῥούσων, ἔρριξε τόπια κατὰ τῆς Δρύστρας καὶ ἤρξατο πυρκαϊά, ὅπερ ἰδόντες οἱ Τούρκοι εἰσῆλθον εἰς τὴν Δρύστραν· ἐφονεύθησαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον 10 Ῥούσοι καὶ ἐπληρώθησαν 57.

Τῇ κθ' τοῦ αὐτοῦ ὁ Τζεζάερλη Χασάν-πασσᾶς, σερασκέρης τοῦ Ῥουστζούκι, ἐδοκίμασε τὸ τρίτον καὶ ἄλλην ἐφοδὸν κατὰ τῶν Ῥούσων τῶν πολιορκούντων αὐτὸ, καὶ ἐξεληθὼν αὐτὸς μόνος μετὰ τὸ πεζικὸν του καὶ τὸ ἱππικὸν του ἐπόλεμησε μετὰ τῶν Ῥούσων ἔωθεν μέχρι ἐσπέρας· ἀλλ' οἱ Ῥούσοι ἐφόνευσαν Τούρκους ὑπὲρ τοὺς 1,000 παρὰ τοὺς πληγωθέντας, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐβίασαν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ Ῥουστζούκι χωρὶς νὰ κατορθώσουν τι.

Εἰς τὸ ἐξῆς μέχρι τῆς γ' Ἰουλίου ὁ Ῥωμαντζῶφ ἐστενοχώρησε πολλὰ τὸν βεζίρην Μουσούνογλου μετὰ τὸ στρατεύματά του, ἔκοψε τὴν κοινολογίαν ὅχι μόνον μετὰ τὰ στρατεύματα ὅπου εἶχεν εἰς διάφορα μέρη ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ τέλος πάντων μετὰ τὸ μέσον τοῦ Καμένσκοι τὸν κατέκλεισε μετὰ πολιορκίαν μέσα εἰς τὴν Σούμλαν. Εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν ὄντας ὁ βεζίρης ἐπρόβαλεν εἰς τὸν Ῥωμαντζῶφ μετὰ ἀποστολὴν ἀνθρώπου τοῦ ὀπλοστασίου, ζητώντας τὴν εἰρήνην. Ὁ Ῥωμαντζῶφ δὲν ἐδέχθη τὴν ὀπλοστασίαν ἀλλ' ἐπρόβαλε τὸ νὰ πραγματευθῇ ἡ εἰρήνη διὰ τῶν ἐκατέρωθεν διορισθέντων πληρεξουσίων. Τὸ ἐδέχθη ὁ βεζίρης, ὡς ἂν ὅπου νικῆσαιτες πολλὰ οἱ Ῥούσοι τὰ ὀθωμανικὰ στρατεύματα εἰς πολλὰ μέρη, καὶ τέλος καὶ εἰς τὰ βουνὰ τοῦ Αἴμου μακρὰν ἀπὸ τὴν Σούμλαν μίλια 16, κατέρωθον νὰ τὸν πολιορκήσουν μετὰ ὅλους τοὺς περὶ αὐτὸν καὶ μετὰ τὰ στρατεύματά

του μέσα εις την Σούμλαν, καὶ νὰ τὸν ἐμποδίσουν ἀπὸ τοῦ νὰ φύγῃ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ νὰ ἔχῃ ἀπ' αὐτοῦ κοινολογίαν μὲ τὴν Βάρνην, Ῥουμαντζούκι καὶ Σιλίστραν, ἥτις ἦτο καὶ ἔτοιμη νὰ παραδοθῇ, καὶ ὁ Ῥωμαντζῶφ ἦτο στρατοπεδευμένος παρὰ τῇ λίμνῃ Σαλίχα τῇ ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ, τοῦτέστι πολλὰ πλησίον του· ὅθεν ἔστειλε τὸν κεχαγιάν του Ῥεσμὴ Ἀχμέτ-ἐφένδην καὶ τὸν ῥεῖς-ἐφένδην Μουνίπ-Ἰμπραήμ-ἐφένδην, πληρεξουσίου διὰ νὰ τελειώσουν τὴν εἰρήνην. Ἐφθασαν αὐτοὶ εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Καμένσκοϊ ζητοῦντες νὰ ὑπάγουν τῇ δ' τοῦ Ἰουλίου εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Ῥωμαντζῶφ, ὅστις ἀπεκρίθη ὅτι νὰ ὑπάγουν εἰς τὸ Πεγιοῦκ-Καϊναρτζίκι, τόπον περιφημον διὰ τὸν θάνατον τοῦ Βεΐσμαν, πρὸ χρόνου συμβάντα· ἐτοιμάσθησαν ὅλα τὰ χρειώδη ἐκεῖ διὰ τὴν ὑποδοχὴν τους, καὶ διωρίσθησαν 2 βεγιμέντα πεζικοῦ καὶ πέντε σκαδρόνια ἱππικοῦ δι' ἀσφάλειάν τους.

Τῇ δ' τοῦ Ἰουλίου ὁ Ῥωμαντζῶφ ἦλθε μαζὴ μὲ τὸν Ῥεπνὶν εἰς τὸ Καϊναρτζίκι· τῇ ε' τοῦ αὐτοῦ ἦλθον οἱ πληρεξούσιοι Τοῦρκοι μὲ 20 δούλους μόνον. Ἐρξάτο εὐθὺς ἡ πρώτη συνομιλία παραταθεῖσα ὥρας τέσσαρας· εἶτα ἀπῆλθον οἱ πληρεξούσιοι Τοῦρκοι μὲ τοὺς δούλους του εἰς τὰς σκηνάς των, στημένας ἓνα μίλι μακρὰν ἀπὸ τὸ Καϊναρτζίκι. Τῇ ς' τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς δέκα ὥρας τὸ πουργὸν ξαναῆλθον οἱ Τοῦρκοι· παρετάθη ἡ συνομιλία ὥρας τρεῖς, καὶ ἐτελειώσεν ἡ συμφωνία τῆς εἰρήνης, τὴν ὁποίαν ὑπέγραψαν οἱ πληρεξούσιοι Τοῦρκοι· καὶ διὰ νὰ λείψῃ κάθε ἀμφιβολία τὰ ἄρθρα ἐγράφησαν εἰς τρεῖς γλώσσας, καὶ ὑπεσχέθησαν οἱ Τοῦρκοι νὰ τὰ ἐπικυρώσῃ ὁ Μουσουόνογλος εἰς διάστημα τριῶν ἡμερῶν, ὃ καὶ ἐγένετο. Τῇ ι' τοῦ αὐτοῦ ἐπεκυρώσεν αὐτὰ καὶ ὁ Ῥωμαντζῶφ. Εἰσὶ δὲ τὰ ἐξῆς εἴκοσι πρὸς τοὺς ὀκτώ.

α "Ἀρθρον α'. Τὸ καθόλου αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων. — Ὁ Χάνης τους δὲν θέλει ἔχει τοῦ λοιποῦ κἀνένα χρέος ἢ καθῆκον εἰς τὸν βασιλέα τῶν Τοῦρκων, παρὰ μόνον ἐκεῖνα ὅπου κατὰ τὴν θρησκείαν τοῦ Μεχμέτ ἀπαιτοῦνται ὡσὰν εἰς πρῶτον χαλιφέ.»

α "Ἀρθρον β'. Ἀδεια καὶ ἐλευθερία τοῦ νὰ κτισθοῦν κάστρα, κατὰ τὴν θέλησιν καὶ ἀρέσκειαν τῶν δύο βασιλείων.»

α "Ἀρθρον γ'. Ἡ ἐλευθερία ναυτιλίας ἢ ἐμπορικῆς εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον.»

α "Ἀρθρον δ'. Ἡ Πόρτα νὰ ὀνομάζῃ τοῦ λοιποῦ παδισάχ τοὺς βασιλεύοντας καὶ βασιλεύσοντας ἐν τῇ Ῥουσίᾳ.»

α "Ἀρθρον ε'. Παραχωρεῖ καὶ ἀφίησιν ἡ Πόρτα εἰς τὴν βασιλείαν καὶ κυριαρχίαν τὴν ρουσικὴν τὸ Ἀζάκι, τὸν Γενι-Καλὲ, τὸ Γκέρτζι καὶ τὸ Κιλπουρούνι μὲ ὅλας τὰς ὑπ' αὐτοῖς ἐπαρχίας, καὶ τὴν γλῶσσαν τῆς γῆς (ἥτοι τὸν πορθμὸν) ὅπου περικλείεται ἀπὸ τοὺς δύο ποταμούς, Πόγ (τουρκιστὶ Ἀκ-σουῖ) καὶ Νίπρον (τουρκιστὶ Οὐζού-σουγζού), μὲ μίαν αἰώνιον παραχώρησιν.»

α "Ἀρθρον ς'. Ἡ Ῥουσία ἐπιστρέφει εἰς τὴν Πόρταν πάντα τὰ λοιπά της ἀποκτήματα ὅπου ἐπῆρεν ἀπὸ τοὺς Τοῦρκους, συμφωνῶντας διὰ τοὺς κατοικητὰς αὐτῶν τῶν ἐπαρχιῶν τε καὶ νήσων προνόμια καὶ κεφάλαια ὅπου νὰ τοὺς ἀποκαθιστῶσιν ἐλευθεροῦς ἀπὸ κάθε ἐνόχλησιν καὶ ἐκδίκησιν τῆς Πόρτας.»

Τὰ λοιπὰ ἄρθρα εἶναι διὰ τοὺς κονσόλους εἰς τὰς σκάλας τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου, διὰ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ῥουσογραίκαν τὴν εἰς τὸ Σταυροδρόμι ἐκ βάθρων ἀνεγερθησομένην, διὰ τὰ προνόμια τῆς Μολδαβίας καὶ τῆς Βλαχίας καὶ τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν, διὰ τὴν ἄδειαν τῆς μετοικήσεως ὅλων τῶν ὑποχειρίων τῆς Τουρκίας τῶν ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσῃ καὶ τῆς Βλαχοπογδανίας εἰς τὸ Κρίμι ἢ εἰς τὰς ἄλλας ῥουσσικὰς ἐπαρχίας, τὴν ὁποίαν ἄδειαν νὰ ἔχουσιν οἱ θέλοντες νὰ μετοικήσωσιν εἰς διάστημα ἐνὸς καὶ μόνου χρόνου διὰ τὴν ἀμνηστειάν καὶ συγχώρησιν ἐκείνων τῶν ὑποχειρίων τῆς Τουρκίας, ὁποῦ δουλεύσαντες τοὺς Ῥούσσους δὲν ἤθελον θελήσει νὰ μετοικήσουν ἀλλὰ νὰ μείνουν εἰς τὰς πατρίδας των οἱ μετοικήσαι θελήσαντες νὰ πωλῶσιν ἀκωλύτως τὰ ἀκίνητά τε καὶ κίνητὰ πράγματά τους. Ὅλα τὰ τόπια ὁποῦ ἐπῆραν οἱ Ῥούσσοι ἀπὸ τοὺς Ὁθωμανοὺς νὰ μείνουν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥούσσων.

Διωρίσθη δὲ καὶ ὁ τῆς ἀναχωρήσεως καιρὸς τοῦ τε ῥουσσικοῦ στόλου καὶ τοῦ λοιποῦ στρατιωτικοῦ ἀπὸ τε τῶν νήσων καὶ τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν ὁποῦ μέλλουν νὰ ἐπιστραφεῖν.

Τούτων οὕτω γεγονότων οἱ δύο πληρεξούσιοι Τούρκοι παρεκάλεσαν τὸν Ῥωμαντζῶφ νὰ προστάξῃ μίαν ὀπλοστασίαν εἰς ὅλα τὰ στρατεύματα τὰ διασκορπισμένα εἰς διάφορα μέρη τῶν ἐπιστραφησομένων ἐπαρχιῶν.

Ἐβιάσθη ὁ Μουσούνουλος νὰ ὑπογράψῃ τὰ ἄρθρα αὐτὰ, διατὶ τὸ στρατόπεδόν του δύο ἡμέρας ἦτον ἄσιτον, καὶ ἐκινδύνευε νὰ γίνῃ ἀποστασία.

Ὡς τόσον θέλωντας νὰ στείλῃ τὰ ῥηθέντα ἄρθρα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ τὸν Λαλελὴ Μουσταφᾶ ἐφένδην, γιαννιτζάρ-ἐφενδισή, διὰ νὰ τὰ ἐπικυρώσῃ ὁ σουλτάν Ἀπδοῦλ-Χαμίτης, ἐζήτησε πασσαπόρτον ἀπὸ τὸν Ῥωμαντζῶφ εἰς τὰ στρατεύματά του τὰ εἰς τὸ Παλκάνι, διὰ νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ περάσῃ καὶ νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν Πόλιν.

Κατὰ τὰ ἐπικυρωθέντα προνόμια Βλαχίας καὶ Μολδαβίας ἐμήνυσεν ὁ Ῥωμαντζῶφ εἰς τοὺς ἄρχοντας Βλάχους νὰ ἐκλέξουν αὐθέντην ὅποιον θέλουν, καὶ τὸ αὐτὸ ἔκαμε καὶ εἰς τοὺς Πογδάνους. Ἐπρόσταξε δὲ καὶ εἰς τὰ στρατεύματά του τὰ εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ Πογδανίαν νὰ ἀνχωρήσουν ἐκείθεν μετὰ παρέλευσιν τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς 1^{ης} τοῦ Ἰουλίου, κατὰ τὸ ἄρθρον ὁποῦ συνεφωνήθη μὲ τοὺς πληρεξουσίους Τούρκους εἰς τὸ Καϊναρτζίκι.

Ἡ ἡμέρα αὕτῃ τῆς εἰρήνης, ἡ τοσοῦτον ἔνδοξος διὰ τὴν Ῥουσίαν, εἶναι ἡ αὕτῃ καθ' ἣν ἐγένετο εἰς τὸ Χούσι, εἰς τὴν Βαλεστρίμπαν λεγομένην, τὴν παρὰ τῷ Προῦτῳ, ἡ συμφωνία ἡ μεταξὺ Πέτρου καὶ τοῦ Παλτατζῆ Μεχμέτ-πασσᾶ, τὴν ὁποίαν ὁ Πέτρος μὲ πολλὴν του καὶ ζημίαν καὶ ἀτιμίαν ἐβιάσθη νὰ ὑπογράψῃ τῷ ἔτει 1711 Ἰουλίου 1^{ης}.

Διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου ὑπεσχέθησαν οἱ Τούρκοι μεγάλην ποσότητα χρημάτων.

Ἀν ἐξητούσαν τόσα οἱ Ῥούσσοι πρὸ πέντε ἢ ἑξ ἑβδομάδων, καὶ ὁ Ῥω-

μαντζῶφ τόσον εὐτυχῶς καὶ ἐπιθεξίως μετεχειρίσθη τὰ πράγματα ὅπου, κατατροπώσας τοὺς Τούρκους εἰς πολλὰ μέρη, καὶ καύσας πέντε χιλιάδας ἀμάξας αὐτῶν φορτωμένας μὲ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖά τους, καὶ κόψας τὴν κοινωνίαν τοῦ βεζίρη ὅπου εἶχε μὲ τὸ 'Ρουστζούκι, Σιλίστριαν, Βάρναν, 'Αδριανούπολιν καὶ ἀκολούθως Κωνσταντινούπολιν, καὶ πολιορκήσας τὸν βεζίρην, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν κατακλείσας εἰς τὴν Σούμλαν εἰς τέτοιον τρόπον, ἐβιάσθη νὰ δεχθῇ ὅλα τὰ ἄρθρα αὐτά· μὴ ἔχοντας γὰρ τὸν τρόπον νὰ ἐλευθερωθῇ μὲ τὸ στράτευμά του ἀπὸ τὸν κίνδυνον, περικλεισμένος πανταχόθεν εἰς τρόπον ὅπου δὲν ἤμποροῦσε νὰ φύγῃ, ἐβιάσθη νὰ τὰ ὑπογράψῃ. Εἰς τὰς προδιατάξεις καὶ νουνεχεῖς πράξεις καὶ ἐπιχειρήματα τοῦ 'Ρωμαντζῶφ χρεωστεῖ ἡ 'Ρουσσία ἕνα συμβεβηκὸς τόσον ἔνδοξον· χωρὶς γὰρ νὰ ῥιψοκινδυνεύσῃ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ στρατιωτικοῦ του εἰς ἕνα γενικὸν πόλεμον, ἐδυνήθη εἰς διάστημα 15 ἡμερῶν νὰ φέρῃ τὸν ἐχθρόν του εἰς μίαν κατάστασιν τὴν πλεον ἐλεεινὴν παρὰ ὅπου ἤθελε γένει μετὰ τὴν νίκην ἐνὸς γενικοῦ πολέμου. Κεῖται δὲ τὸ Καϊναρτζίκι παρὰ τῇ Δρύστρῃ.

Τὴν πραγματείαν τῆς εἰρήνης τὴν ἔκαμεν ὁ 'Ρεπνὶν καὶ τὴν ὑπέγραψαν αὐτὸς τε καὶ οἱ πληρεξούσιοι Τούρκοι, καὶ ὕστερον τὴν ἐπεκύρωσαν ὁ 'Ρωμαντζῶφ καὶ ὁ βεζίρης, καὶ φθάσας εἰς τὴν Πόλιν καὶ ὁ ῥήθεις γιαννιτζάρ-ἔφεν-δισής, τὴν ἐπεκύρωσε καὶ ὁ σουλτάν 'Αἰδοῦλ-Χαμίτης· φθάσας δὲ καὶ ὁ 'Ρεπνὶν εἰς τὸ Πετερπούργον μὲ αὐτὴν, τὴν ἐπεκύρωσε καὶ ἡ βασίλισσα Αἰκατερίνα. Διορισθέντων ἤδη τῶν ἄρθρων, ἐν τῷ ἐπικυροῦσθαι ἔλαβεν εἰδῆσιν ὁ 'Ρωμαντζῶφ τὴ ὅτι ἐζωγρήθη ὁ ἀποστάτης Πουγατζέφ· ἂν τὸ ἔξευρε πρότερον ἴσως ἐτελείωμε μὲ ἐπικερδέστερα ἄρθρα τὴν εἰρήνην.

Αἱ αὐλαὶ τῆς Εὐρώπης, θαυμάζουσαι τὸν 'Ρωμαντζῶφ δι' αὐτὴν τὴν κατὰ τῶν 'Οθωμανῶν νίκην, διηγοῦνται ὅλαι κοινῶς ὅτι διαπεράσας τὸν Δούναβιν εἰς πολλὰ του τάγματα στρατιωτικὰ ὅπου ἐσυμποσοῦντο μόνον εἰς 50,000 στρατιωτῶν, εἶτα διαπλεύσας καὶ αὐτὸς μόνος μὲ ἄλλας 20,000 στρατοῦ, κατεπολέμησε τὸν ἐν τῇ Δρύστρῃ ὀθωμανικὸν στρατὸν διὰ τοῦ γενεράλη Λοῖδ καὶ τὸν ἐν τῷ 'Ρουστζούκι διὰ τοῦ Σουλτικῶφ, ἐμποδίσας ἐν ταύτῃ τὴν κοινωνίαν τοῦ βεζίρη μὲ τὴν Βάρναν. Εἶτα μὲ τὸ περισσότερον μέρος τοῦ στρατεύματός του κατεκράτησε μίαν τοποθεσίαν παρὰ τῇ Σούμλα, ὅπου ἐμπόδισεν εἰς τοὺς 'Οθωμανοὺς τὴν κομιδὴν πάντων τῶν προζωαρκειῶν τε καὶ τῶν λοιπῶν χρειωδῶν καὶ τὴν χρῆσιν τῶν μαγαζίων. Διῶρσεν ἐμπαρὸς τὸν Καμένσκοι διὰ νὰ ἐμποδίσῃ κάθε βοήθειαν ὅπου ἤθελεν ἡμπορέσει νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν ἐχθρόν· ὅθεν 28,000 Τούρκοι ὅπου ἐσυντρόφευον 5,000 ἀμάξας μὲ προζωάρκεια κατεπολεμήθησαν ὑπὸ τοῦ Καμένσκοι, καὶ κατεκράσαν αἱ ἀμάξαι. Αὕτῃ ἡ δυστυχὴς εἰδησις διαδοθεῖσα εἰς τὸ στρατόπεδον εἰς καιρὸν ὅπου ἐπαπειλεῖτο λιμὸς διὰ τὴν παντελὴ ἔλλειψιν τῶν προζωαρκειῶν, ἐκινοῦντο οἱ γιαννιτζάροι εἰς ἀποστασίαν· ὅθεν ὁ βεζίρης ἰδὼν τὸ στρατιωτικὸν εὐκολοκίνητον εἰς αὐτὴν, καὶ χωρὶς κατάστασιν τοῦ νὰ ἀντιπαραταχθῇ εἰς πόλεμον διὰ τὸν ἐπαπειλούμενον λιμὸν, ἐζήτησεν ὁ-πλοστασίαν, (διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὴν ὑπόληψίν του,) προφάσει τοῦ πραγμα-τεῖσθαι τὴν εἰρήνην. Ἄλλ' ὁ 'Ρωμαντζῶφ κατανοήσας τὸν δόλον δὲν ἔ-

δωκεν ἀκρόασιν, καὶ ἐζήτησεν ἀμέσως τὴν τελείωσιν τῆς εἰρήνης μετὰ τὰ ἄρθρα ὅπου τὸν ἐσημείωσεν· ὁ βεζίρης ἐδιόσθη νὰ τὸ δεχθῇ, τῇ ἰ τοῦ 'Ιουλίου, μετὰ μίαν συμφωνίαν ὅπου ὑπέγραψαν οἱ πληρεξούσιοι ἐκατέρωθεν, ἥτις ἐπεκυρώθη παρὰ τε τοῦ βεζίρη καὶ τοῦ 'Ρωμαντζῶφ τῇ 15' τοῦ 'Ιουλίου, εἴτα καὶ παρὰ τοῦ σουλτάνου 'Απδούλ-Χαμίτη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Οὕτως λοιπὸν ἔπαυσεν ὁ πόλεμος καὶ ἐγένεεν ἡ εἰρήνη μεταξὺ 'Οθωμανῶν καὶ Μοσχοβῶν, εἰς καιρὸν καὶ εἰς χρόνους ὅπου, κατὰ τοὺς χρησμοὺς τοσούτων ἀνδρῶν ἀστρονόμων καὶ σοφῶν καὶ ἀγίων, ἦτον ἀνάγκη νὰ παρ-θῇ ἡ Πόλις ἀπὸ τοὺς Μοσχοβούς, καὶ νὰ ἐλευθερωθῶσιν οἱ 'Ρωμαῖοι ἀπὸ τὴν ὀθωμανικὴν σκλαβίαν καὶ νὰ ἀναστηθῇ ἡ ῥωμαϊκὴ βασιλεία. Καὶ γὰρ οἱ χρόνοι ὅπου γράφουσιν οἱ χρησμοὶ πῶς μέλλει νὰ ἀναστηθῇ ἡ βασιλεία τῶν 'Ρωμαίων ἦσαν οἱ 320 μετὰ τὴν 'Αλωσιν, καίεις αὐτοὺς συνέβη νὰ ἀκολουθήσουν αὐτοὶ οἱ 6 χρόνοι τῶν πολέμων, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπλησίασαν εἰς τὴν Πόλιν, τὴν ἐστενοχώρησαν, ἀλλὰ δὲν τὴν ἐπῆραν. Πρόδηλον οὖν ὅτι διὰ τὰς ἀμαρτίας μας παρεχώρησεν ὁ θεὸς καὶ δὲν ἐγένεε τὸ διὰ χρησμῶν βεβαιωμένον, εἰς καιρὸν ὅπου ἔπρεπε νὰ γένῃ, προκρίνας καλῆτερον τὸ νὰ ματαιωθῶν οἱ χρησμοὶ καὶ αὐτῶν τῶν ἁγίων ἀνδρῶν, παρὰ νὰ βασιλεύσουν οἱ, βασιλείας ὄχι, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς τῇ ἀληθείᾳ ἀνάξιοι, μάλιστα διὰ τὸ ἀμετανόητον τῶν εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας κακοηθειῶν τους, μετὰ τοσαύτην ταλαιπωρίαν καὶ βάσανα τῆς σκλαβίας, καὶ τὸ ἀδιόρθωτον τῶν φαντασιῶν τους. Οἱ 'Εβραῖοι σκλαβωθέντες δὲν ἤθελον ἐλευθερωθεῖ ὑπὸ τοῦ Κύρου ἂν καθήμενοι ἐπὶ τὸν ποταμὸν Βαβυλῶνος δὲν ἤθελον κλαίει μνησθέντες τῆς Σιών. "Αν λοιπὸν εἰς καιρὸν διωρισμένον ἀπὸ τοὺς χρησμοὺς, καὶ μετὰ τοσαύτας καὶ τηλικαύτας νίκας τῶν Μοσχοβῶν κατὰ τῶν 'Οθωμανῶν καὶ εἰς τοιαύτην εὐκαιρίαν, δὲν ἠλευθερώθημεν οἱ 'Ρωμαῖοι, δύσκολον πολλὰ τὸ νὰ γένῃ εἰς τὸ ἐξῆς ἡ ἀνάστασις τῆς ῥωμαϊκῆς βασιλείας, ὅπου χρησμὸς χρησμολόγου ἄλλου τινὸς δι' αὐτὴν δὲν ἔμεινε· καὶ οὐ μόνον δύσκολον ἀλλὰ σχεδὸν καὶ ἀδύνατον, διὰ τὴν ἐπιμονὴν τῆς ἐδικῆς μας κακοηθείας, ἀσυμπνοίας τε καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους μνησικακίας, καὶ πολλάκις καὶ καταδρομῆς...

Αὐγούστου τῇ κ', εἰς διάστημα δηλαδὴ 40 ἡμερῶν μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν ἄρθρων, ἤρξαντο ἀναχωρεῖν τὰ ρουσσικά στρατεύματα ἀπὸ τὴν Βλαχοπογδανίαν, καὶ ὁ 'Ρωμαντζῶφ ἀπελθὼν εἰς τὴν Λεχίαν ἐκάθητο εὐαρίθμῳ τινὶ στρατῷ εἰς τὸ Μογίλῳβι τῆς Λεχίας.

'Εν τούτοις δὲν ἔπαυον ποτὲ τὰ τοῦ Προύσης Μελετίου κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ κινήματα καὶ αἱ καταδρομαὶ, καὶ δὲν εἶχεν ἡσυχίαν νοὸς τε καὶ σῶματος, τὸ μὲν διὰ νὰ τὰς ἀπαντᾷ, τὸ δὲ εἰς τὸ νὰ πάσχῃ καὶ νὰ μερμινᾷ διὰ νὰ οἰκειοποιηθῇ τὸν Ποστέλνικον Κωστάνην Μουρούζην καὶ νὰ τὸν καταπείθῃ νὰ μὴ συμφωνῇ μετὰ τὸν Προύσης· ἀλλ' ἦν ὁ ἄνθρωπος ἄσπονδος, παρακινούμενος μάλιστα ἀπὸ τὸν γυναικάδελφόν του Γεώργιον Χατμανίδην. 'Εσύγχιζεν ὁ Μουρούζης καὶ τὸν Δραγομάνον 'Υψηλάντην κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ· ἐξίλειούτο καὶ πάλιν ἐσύγχιζετο, καὶ σχεδὸν ἐξ αἰτίας τοῦ Προύσης ἀβίωτον ἐξῆε βίον ὁ πατριάρχης, μὴ δυνάμενος παι-

δεῦσαι τόν τε Προύσης καὶ τὸν Θεσσαλονίκης ἐξ αἰτίας τῶν τριῶν αὐτῶν προσώπων, συνεργούντων εἰς τὴν κατὰ τοῦ Σαμουὴλ καταδρομὴν μάλιστα καὶ τῶν δύο ἀδελφῶν Σούτζων, Δημητρίου καὶ Μιχαὴλ τῶν Ποστελνίκων, καὶ τὸ κακὸν ἐκορυφώτο, καὶ τρόπος διορθώσεως ἀμήχανος ἦν ὅτι μάλιστα καὶ ἀνέφικτος.

“Ὅθεν συνεχῶς ἐδίδοντο τῷ ἀνακτι κατὰ τοῦ Σαμουὴλ ἐγγράφα κατηγορητικά. Δὲν εὑρίσκε τὸν τρόπον ὁ Σαμουὴλ νὰ στείλῃ τὸν Δαμασκηνὸν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του τὴν Θεσσαλονίκην, θιότι ἂν τὸν ἐπρόσταττεν ἀπελθεῖν ἤξευρε τὸ πῶς δὲν θέλει ὑποταγεῖ, καὶ ἂν ἔστειλε περὶ τούτου ἄρξι εἰς τὴν Πόρταν ἤξευρεν ὅτι οἱ φίλοι τοῦ Προύσης, Ποστέλνικος Κωνσταντῖνος Μουρούζης, δύο ἀδελφοὶ Σούτζοι, Δημήτριος Κεπελῆς δηλαδή καὶ Μιχαὴλ, καὶ Καμαράσης Γεώργιος Χατμνίδης, διεγείροντες καὶ σκανδαλοποιούντες πάντοτε κατὰ τοῦ Σαμουὴλ τὸν ῥεκιάπ-τερτζιμανή Ἀλεξάνδρον Ὑψηλάντην, δυνάμενον οὐκ ὀλίγον παρὰ τῷ ῥεκιάπ-ρέισουλ-κιταπή Ἰσμαήλ-περ, ἢ ἤθελαν τὸ ἐμποδίσαι διὰ τοῦ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου, ἢ ἤθελαν τὸ ἀπρακτέσαι· ὅθεν καὶ ἄκων παρέβλεπε τὴν εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἀποστολὴν του διὰ νὰ μὴ δώσῃ αἰτίαν σκανδαλῶν καὶ χλεύης καὶ καταλαλιᾶς τῶν ἐχθρῶν κατ’ αὐτοῦ.

“Ὅταν τὸ πρῶτον ἀπῆλθεν ὁ Σαμουὴλ εἰς ἐντάμωσιν τοῦ καϊμακάμη Ἰζέτ-Μεχμέτ-πασσᾶ πρὸς χαιρετισμὸν τοῦ καϊμακαμλικίου, ὡς σύνθηες, τὸν ἐπρόσταξε νὰ κάμῃ καπικεχαγιᾶν του τὸν Σκαρλάτον Μάνον, υἱὸν τοῦ Μανουὴλ Μάνου, τοῦ καὶ ἐπιβατικῷ τῷ τρόπῳ μεγάλου Λογοθέτου γενομένου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐδέχθη τὴν προσταγὴν φοβούμενος, ἀλλὰ μετὰ τινὰς μῆνας θέλων αὐτὸν ἐξῶσαι ὡς ἐπίβουλον, προδότην καὶ φρονούντα τὰ τοῦ θείου Ἰωαννικίου πρώην Κωνσταντινουπόλεως ἡθέλησε νὰ ἐκκρούσῃ παττάλῳ τὸν πάτταλον· εἰδὼς οὖν τὸν ῥηθέντα Ἀναστάσιον γούναριν, υἱὸν τῆς Δομνῆς, συγγενῇ τοῦ Ἰακώβου Ρίζου δι’ ἣν ἔμελλε λαθεῖν γυναῖκα, καὶ γνωστὸν τῷ γιαζίτζῃ-ἐφένδῃ, τῷ προῤῥήθεντι δηλαδή Ἰσιμρῇ Ἀχμέτ-ἐφένδῃ, διώρισεν αὐτὸν καπικεχαγιᾶν του.

Εὐθύς πατριαρχεύσαντα τὸν Κύρ Σαμουὴλ τὸν ἐζήτει ὁ Ἰακώβος Ρίζος πουργεῖα τριάκοντα, λέγων ὅτι τὰ ὑπεσχέθη τῷ πρώην ῥεῖσῃ Ὁσμάν-ἐφένδῃ τῷ Λαρισηνῷ διὰ νὰ τὸν πατριαρχεύσῃ. Ὁ Σαμουὴλ δὲν ἤθελε νὰ τοῦ τὰ πληρώσῃ λέγωντας ὅτι, «Ἐγὼ πατριαρχεῖαν δὲν σὲ ἐζήτησα ἀλλ’ οὐτε τὴν ἤθελον· ποῖος σὲ εἶπε νὰ ὑποσχεθῇς ἄσπρα διὰ πατριαρχεῖαν μου;» (τῇ ἀληθείᾳ ὁ Ὁσμάν-ἐφένδης δὲν ἐνήργησε ποσῶς διὰ τὴν πατριαρχεῖαν τοῦ Κύρ Σαμουὴλ, ἀλλ’ ἀφοῦ ἐπατριάρχευσεν, ἠξεύρωντας τὸν Ἰακώβον Ρίζον συμπένθερον καὶ ἀκολούθως συγγενῇ τοῦ Σαμουὴλ, ὄντας φύσει αἰσχροκερδῆς, τὸν εἶπεν, «Ἐκαμες πατριάρχην καὶ ἡμεῖς μερτικὸν δὲν ἴδμεν» φοβούμενός τον λοιπὸν ὡς μεγάλον ἄνθρωπον τὸν ὑπεσχέθη δέκα πουργεῖα, καὶ ἐζήτει παρὰ τοῦ Σαμουὴλ τριάκοντα διὰ νὰ κερδίσῃ ἐκεῖνος τὰ εἰκοσι) καὶ δὲν τοῦ τὰ ἐδίδεν ἐνόσφ’ ἐζῇ ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς· ἀλλ’ ἐκεῖνον ὀανόντος, φοβηθεὶς τὰς καταδρομὰς τοῦ Προύσης Μελετιῦ, κινουμένου πάν-

τοτε πρὸς τὸ πατριαρχεῦσαι τὸν Θεσσαλονίκης Δαμασκηνὸν, τὰ ἐπλήρωσε με ζημίαν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ἡ Σουλτάνα, χρεύουσα τοῦ ποτε Δραγομάνου Γεωργίου Καρατζᾶ, ἔχουσα φιλίαν μετὸν Ἰσμιρλή Ἀχμέτ-εφένδην, γιαζίτζην τοῦ δαρισαδῆ-άγασῃ, ἐμήνυσεν αὐτῷ νὰ πατριαρχεῖσθαι τὸν Θεσσαλονίκης Δαμασκηνὸν, καὶ τὸν Πρεσπῶν, ἀδελφὸν τοῦ γουνάρεως Ἀναστασίου καὶ υἱὸν τῆς Δομνῆς, νὰ κάμῃ Θεσσαλονίκης, καὶ τὸν ὑπεσχέθη δι' αὐτὰ ἐκ μέρους τοῦ Θεσσαλονίκης πουργεῖα ἐξήκοντα. Ἐδέχθη τὴν πρότασιν ὁ Ἀχμέτ-εφένδης, ἀλλ' ὁ γουνάρις τοῦ δαρισαδῆ-άγασῃ, Πιτζακτζόγλους, ἀπὸ τὸ Πεσίκτασι, βεβαιωθείς τὴν καταδρομὴν ἔδωκεν εἰδῆσιν τῷ Σαμουήλ, καὶ προσελθὼν τῷ δαρισαδῆ-άγασῃ ἀνήγγειλεν αὐτῷ τὴν ζημίαν τῆς ἐκκλησίας, ἐπαινῶν τὸν Σαμουήλ· ὅθεν ὁ Ἀραψ ἀπελθὼν πρὸς τὸν ἄνακτα ἀνήγγειλεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἔδωκεν ὁ Σαμουήλ τῷ ἄνακτι μαγζάρι τῶν ἀρχιερέων καλομαρτυρούντων τὸν Σαμουήλ καὶ ἰκετευόντων διὰ τὴν σύστασιν καὶ στερῶσιν τοῦ πατριάρχου, ὅπερ ἀναγνούς ὁ βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ γενῇ κατὰ τὴν θέλησίν τους· καὶ ἐμποδίσθη ἡ πτώσις τοῦ πατριάρχου, καὶ ἐδόθη ὁρίσμῃς τῷ πατριάρχῃ Σαμουήλ πρὸς ἐπαινὸν τοῦ καὶ σύστασιν εἰς τὸ πατριαρχεῖον, κατὰ τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ ποιμνίου του· καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν καϊμακάμην Ἰζέτ-Μεχμέτ-πασσάν, μετὰ ἱκανὴν περιποίησιν τὸν εἶπεν, ἄγχαλὰ καὶ μερικοὶ κακοὶ τοῦ γένους σου νὰ σὲ κατηγορήσαν, ὁ βασιλεὺς ὅμως, πιστωθεὶς τὴν ἀξιότητά σου καὶ τὴν καλὴν σου διοίκησιν καὶ τὴν πρὸς τὴν Βασιλείαν Του πίστιν σου, δὲν ἔδωκε πίστιν εἰς τοὺς λόγους τῶν κακεντρεχῶν, καὶ ἀκολουθεῖ πάλιν τὴν πατριαρχίαν σου· καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὴν χλαμύδα. (Βέβαια ἡ Σουλτάνα χωρὶς τὴν παρακίνησιν τοῦ Προύσης Μελέτιου, τοῦ Θεσσαλονίκης Δαμασκηνοῦ καὶ τοῦ Δρύστραξ Παρθενίου δὲν ἤθελε κινηθεῖ ποτὲ κατὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ διὰ τοῦτο εἶπεν ὁ καϊμακάμης τὸ, *μερικοὶ κακοὶ τοῦ γένους σου*.) Ἐστελεε δὲ ὁ Σαμουήλ καὶ τῷ γιαζίτζῃ-εφένδῃ διὰ τοῦ Πιτζακτζόγλου μίαν κακουμόγουναν, διὰ νὰ τὸν δυσωπήσῃ. Ὡς τόσον αὐτὸς κατιδὼν ὅτι ὁ κιζλάρ-άγας ἀνατρέπει ὑποθέσεις τοῦ τινος καὶ ἐμποδίζει τὸ κέρδος του, πείθει τὸν σουλτάν Ἀπδούλ-Χαμίτην νὰ μανζιλεύσῃ τὸν κιζλάρ-άγασῃ καὶ νὰ τὸν ἐξορίσῃ εἰς τὸ Μισίρι, ὡς σύνθηες. Ἀπῆλθεν οὖν καὶ ὁ Πιτζακτζόγλους μαζὶ του ἐπ' ἐλπίδι τοῦ λαθεῖν ἄπερ τὸν ἐγχεώσται οὐκ ὀλίγα. Μετὰ τὴν ἐξωσιν τοῦ δαρισαδῆ-άγασῃ μείναντος ἀπροστατεύτου τοῦ Σαμουήλ, εὐκαιρίας τυχὼν ὁ Προύσης Μελέτιος δὲν ἔλειπε νὰ καταδιώκῃ τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον, κινῶν τὴν πτώσιν τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ μετ' σκοπὸν τοῦ πατριαρχεῦσαι τὸν Θεσσαλονίκης Δαμασκηνὸν· καὶ δίδοντας τῷ ἄνακτι λιβέλλους κατ' αὐτοῦ ἔγραφεν ὅτι νὰ ἀρπάξῃ καὶ νὰ θησαυρίξῃ. Ἀπαντᾷ τὰς καταδρομὰς αὐτὰς ὁ Σαμουήλ μετ' ζημίαν πολλὴν τοῦ Κοινοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ὅθεν διὰ νὰ ἐμποδισθῶν οἱ κακοὶ ἀπὸ τὰ κινήματα καὶ σκοποὺς των ἔστειλεν εἰς τὸν βεζίρην Μουσούνογλου μαγζάρι τῶν ἀρχιερέων ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς σύστασιν του. Ἐξεδόθη οὖν ἐκέθειν φερμάνι πρὸς τὸν τότε καϊμακάμην Ἰζέτ-Μεχμέτ-πασσάν πρὸς ἐπαινον καὶ σύστασιν τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ, ἐν ᾧ ἔγραφε καὶ

—1774

τὸ, Οὐδεὶς τῶν Ῥωμαίων νὰ μὴν ἀνακατώνεταί εἰς τὰς ὑποθέσεις τὰς πατριαρχικὰς, καὶ τοὺς ἀτακτοῦντας νὰ τοὺς παιδέωῃ. Ἀλλὰ καὶ ὡς, πάλιν ὁ Προύσης Μελέτιος οὐκ ἠθέλησε ποτὲ ἀποστήναι τῆς κακεντρέχειας καὶ τῶν κατὰ τοῦ πατριάρχου κινήματων.

Ἀναχωρῶν ἀπὸ τῆς Σούμλας ὁ βεζὶρης Μουσούνογλους διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν καθ' ὁδὸν ἀπέθανε, καὶ ἐγινε βεζὶρης ἀντ' αὐτοῦ ὁ καϊμακάμης Ἰζέτ-Μεχμέτ-Πασσᾶς.

Οἱ Βλάχοι δὲν ἐσυμφώνησαν εἰς τὸ νὰ ἐκλέξουν ἕνα ἐντόπιον ἄρχοντά τοὺς εἰς αὐθέντην, κατὰ τὸ δοθὲν προνόμιον τῆς ἐκλογῆς. Τῶν Μολδαβῶν οἱ περισσότεροι ἐζήτησαν τὸν ποτε χρηματίσαντα αὐθέντην τοὺς Γρηγόριον Ἀλεξάνδρου Γκίκαν, ὅθεν καὶ διὰ τὴν θέλησιν αὐτῶν, καὶ διὰ μεσιτείας τοῦ ἡγήους Βρανδεβούργου, διωρίσθη ἡγεμὼν ὁ εἰς τὸ Βουλουρέστι αἰχμαλωτισθεὶς Γρηγόριος Ἀλεξάνδρου Γκίκας. Εἰς δὲ τὴν Βλαχίαν, ὁ καϊμακάμης Ἰζέτ-Πασσᾶς, τῇ θελήσει μάλιστα καὶ συγκατανεύσει καὶ προτροπῇ τοῦ πολλὰ δυναμένου παρὰ τῷ ἄνκτι Ἀχμέτ-εφένδῃ, γιὰζιτζῆ τοῦ κιζλάρ-άγασῃ, διώρισεν ἡγεμόνα τὸν Δραγομάνον Ἀλεξάνδρου Ἰωάννου Ὑψηλάντην, καὶ ἀντ' αὐτοῦ Δραγομάνον τῆς Πόρτας τὸν γέροντα Σκαρλάτον Καρατζᾶν, ἐς τὸδε Δραγομάνον εἰς τὸ ὄρδι. Μεθ' οὗν ὁ Ποστέλνικος Κωνσταντίνος Μουρούζης τὴν ἀπόφασιν τοῦ καϊμακάμη διὰ τὴν Δραγομανίαν, ἡγανάκτησε κατὰ τοῦ γαμβροῦ του ἐπ' ἀδελφῇ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου διατί δὲν ἐνήργησε καὶ δὲν κατώρθωσε τὴν Δραγομανίαν διὰ τὸν Κωνσταντῖνον αὐτὸν συγγενῇ του, μόνον ἐστέρησε νὰ γένῃ Δραγομάνος ὁ Καρατζᾶς, μὴ συλλογιζόμενος πᾶν δὲν ἔπρεπε νὰ πολυήσῃ νὰ προβάλῃ τῷ καϊμακάμῃ τὴν ἀναίρεσιν τῆς θελησιᾶς του ὅθεν ἀποστειλὰς τὸν Ἐβραῖον Ἀβραμάτζον, ἔχοντα τὴν εἰσόδον τοῦ γιὰζιτζῆ Ἀχμέτ-εφένδῃ, παρεκάλεσε δι' αὐτοῦ νὰ τοῦ δοθῇ ἡ Δραγομανία τῆς Πόρτας. Ἐμήνυσεν οὖν ὁ γιὰζιτζῆς τῷ Ἰζέτ-Πασσᾶ τὸ νὰ γένῃ Δραγομάνος ὁ Μουρούζης· δὲν τὸ ἐδέχθη, εἰπὼν ὅτι ἦτον εἰς τὸ ὄρδι Δραγομάνος, καὶ τὸν πρέπει διατί εἶναι ψωμί του. Ὁ γιὰζιτζῆς μετὰ ταύτην τὴν ἀποκρισιν ἀπελθὼν πρὸς τὸν βασιλέα ἔλαβε χάττι-χουμαγιὸν νὰ γένῃ Δραγομάνος ὁ Κωνσταντῖνος Μουρούζης, καὶ ἐστειλε τὸ χάττι τῷ βεζὶρῃ Ἰζέτ-Πασσᾶ. Τῇ ἰδ' οὖν τοῦ Σεπτεμβρίου ἐφύρσε τὸ σύνθημα καθάδι ὁ Ὑψηλάντης διὰ τὴν Βλαχίαν, καὶ ἐν ταῦτῳ ὁ Σκαρλάτος Καρατζᾶς καθάδι μὲ παγὴν αὐθεντείας Μολδοβλαχίας, καὶ τρίτος ὁ Κωνσταντῖνος Μουρούζης τὸ καθάδι τῆς Δραγομανίας τῆς Πόρτας. Ἐφύρσε δὲ καθάδι καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ῥηθέντος Γκίκα ὡς ἐπίτροπος τοῦ πατρὸς του διὰ τὴν ἡγεμονεῖαν τῆς Μολδαβίας, καὶ ἐπρόσταξεν ὁ βεζὶρης νὰ δίδουν τὸν Καρατζᾶν ἀπὸ κάθε αὐθεντιαν 500 γρόσια τὸν μῆνα διὰ ζωοτροφίαν του. Προσετάγῃ δὲ καὶ ὁ αὐθέντης Ἀλεξάνδρος Ὑψηλάντης νὰ διορθωθῇ μὲ τοὺς Ρούσσους, διὰ νὰ παρβαλῇσιν τὴν ἀθέτησιν τοῦ προνομίου τῆς ἐκλογῆς.

Ὁ Πετροῦφ καὶ ὁ Σέργιος ἦλθον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ ἐνεργήσουν τὸ ἄρθρον τῆς ἐλευθερίας τῶν ἐν χαιρῷ τοῦ πολέμου σκλαβωθέντων Χριστιανῶν. Ἐπαίρον οὖν ἀπὸ ὅλα τὰ σπίτια τῆς Κωνσταντινουπόλεως

τοὺς σκλαβωθέντας Χριστιανούς, Ἰούσους Κοζάκους, Βλαχοπογδάνους καὶ νησιώτας, καὶ τὸ αὐτὸ ἔκαμνον διὰ τῶν πεμφθέντων ἐπιστατῶν μὲ ὁρίσμοις βασιλικῶν εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ κώμας τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης, τὰς ὑπὸ τῇ κυριαρχίᾳ καὶ δεσποτείᾳ τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας.

Ὁ Δραγομάνος Κωνσταντῖνος Μουρούζης, ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἐδεβαιώθῃ τὴν ἀπόκρισιν τοῦ βεζίρη Ἰζέτ-πασσᾶ πρὸς τὸν γιαζίτζη Ἀχμέτ-εφένδην διὰ τὴν δραγομανίαν του, μ' ὅλον τοῦτο ὑποπετυνόμενος πῶς νὰ ἤθελε καὶ ὁ αὐθέντης Ὑψηλάντης τὴν δραγομανίαν τοῦ Καρατζᾶ καὶ διὰ τὴν μεταξὺ τῆς ἀδελφῆς του καὶ τοῦ Καρατζᾶ ἀγγιστεῖαν καὶ διὰ νὰ κάμῃ πᾶς-καπικεχαγιᾶν του τὸν Μουρούζην, ἐφύλαττε πάθος καὶ δυσμένειαν καὶ μνησικακίαν κατὰ τοῦ αὐθέντου Ὑψηλάντου· ὅθεν καὶ διὰ νὰ τὸν ἐγγίξῃ καὶ νὰ τὸν ζημιώσῃ κατέπεισε τὸν ῥεῖς-εφένδην Ἰσμαήλ-πεην νὰ τὸν προστάξῃ νὰ κάμῃ πᾶς-καπικεχαγιᾶν του τὸν Ποστέλνικον Μιχαλάκην Σούτζον, πρᾶγμα ὅπου κατὰ πάντα τρόπον ἦτον ἀποτρόπαιον εἰς τὸν αὐθέντην Ὑψηλάντην διὰ τὰ κακὰ καὶ ζημίας ὅπου ἔπαθε παρὰ τε τοῦ Μιχαλάκη αὐτοῦ καὶ παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Νικολάου ἐπὶ τῆς αὐθεντείας τῶν αὐθεντῶν Μολδαβίας Ἰωάννου Καλλιμάχου καὶ τοῦ υἱοῦ του Γρηγορίου Καλλιμάχου· μ' ὅλον τοῦτο φόβῳ φερόμενος τοῦ Ἰσμαήλ-πεη τὸν ἐδέχθη εἰς πᾶς-καπικεχαγιᾶν του.

Ἦλθον εἰς τὴν Πόλιν ἄρχοντες Βλάχοι καὶ Πογδάνοι διὰ νὰ ἐπικυρώσουν μὲ χάττι-σερίφι τὰ εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς εἰρήνης δοθέντα προνόμια εἰς τὰς πατρίδας των, καὶ ἐκόνευσαν παρὰ τῷ Πετερσῶφ· δι' ἐκείνου γὰρ ἔμελλε νὰ γένῃ τὸ χάττι-σερίφι. Αὐτοὺς οὖν τοὺς Βλάχους ἄρχοντας κατέπεισεν ἡ Πόρτα νὰ δεχθοῦν εἰς αὐθέντην τοὺς τὸν Ἀλεξάνδρον Ὑψηλάντην, καὶ εἶπον πῶς τὸν δέχονται. Ἐστάλη οὖν εἰς τὸν Ῥωμαντζῶφ ὁ Βασίφ-Ἀχμέτ-εφένδης, καὶ δούς αὐτῷ ἐκ μέρους τοῦ Ἀλεξάνδρου-βοδα 200 πουγγεία, κατεπίσθη νὰ τὸν δεχθῇ εἰς αὐθέντην Βλαχίας, κατὰ τὴν γνώμην τῶν εἰς τὴν Πόλιν ἀρχόντων Βλάχων, εἰπόντος τοῦ Βασίφ-εφένδη ὅτι ἐφύλαχθη τὸ προνόμιον τῆς ἐκλογῆς μὲ τὸ νὰ ἔχουν αὐτοὶ καὶ τὴν γνώμην ὅλων τῶν εἰς τὴν Βλαχίαν ἀρχόντων.

Ὁ ῥήθεις καπικεχαγιᾶς τοῦ Κύρ Σαμουήλ, Ἀναστάσιος γούναρις, υἱὸς τῆς Δομνῆς, ἐνωχλοῦσε τοὺς ἀρχιερεῖς παίρνοντάς τους πολλὰ ἄσπρα διὰ τὰ ἔξοδα τῶν διδομένων ὁρισμῶν περὶ τῶν υποθέσεών τους. Τόσον οὖν διὰ τὰ παράπονα τῶν ἀρχιερέων ὅσον καὶ διατὶ τὸν εὔρε προδότην καὶ ἐπίβουλόν του, τὸν ἔξωσεν ἀπὸ τὴν δούλευσίν του· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ εἶχε γένει μὲ τὴν μεσιτείαν τοῦ ῥηθέντος γιαζίτζη-εφένδη, ἡγανάκτησεν αὐτὸς διὰ τὴν ἔξωσίν του κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ· ἡγανάκτησε δὲ καὶ ὁ Σπαθάρης Ἰάκωβος Ρίζος, ὡσὰν ὅπου ἔχοντας σκοπὸν νὰ τὸν δώσῃ εἰς γυναῖκα μίαν συγγενῇ τῆς γυναίκας του τὸν εἶχε κάμει καὶ τέταρτον καπικεχαγιᾶν τοῦ Γρηγορίου Γκίικα. Ἠρξάτο οὖν καταλαλεῖν ὁ Ἰάκωβος κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ, κατελάλει δὲ καὶ ὁ γιανιτζή-εφένδης· αἱ καταλαλῆαι ἔγιναν γνωσταὶ καὶ τῷ Ἰσμαήλ-πεη, ῥεῖς εφένδην. Ὅθεν ὁ Προύσης Μελέτιος, μαθὼν τὰ παράπονα τοῦ γιαζίτζη-εφένδη καὶ τοῦ Ἰακώβου, παρεκίνει τὸν Δραγομάνον Κωστάκην Μουρούζην καὶ τὸν Μιχαλάκην Σούτζον, πᾶς-καπικε-

χαγιάν τοῦ αὐθέντου τῆς Βλαχίας Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου, νὰ κηρυνίσουν τὸν πατριάρχην. Ἐσυλλογίσθησαν οὖν πῶς ἂν κάμουν ἄλλον τινὰ θέλει γίνεи σύγχυσις τοῦ λαοῦ, ὑπεραγαπῶντος καὶ ὑπερεπαινοῦντος τὸν Κύρ Σαμουήλ. Ὅθεν ἀπεφάσισαν νὰ κάμουν πατριάρχην τὸν Ἱεροσολύμων Σωφρόνιον, ὡς ἄνθρωπον μεγάλης ὑπολήψεως εἰς τὸ πλῆθος καὶ ἐπαινετὸν εἰς τοὺς Τούρκους διὰ τὴν εἰς τὰ ἀραβικὰ καὶ τουρκικὰ προκοπὴν του.

Ἀνεχώρησεν οὖν διὰ τὴν Βλαχίαν ὁ αὐθέντης Ἀλέξανδρος τῇ εἰς τοῦ Δεκεμβρίου.

Ἐν τούτοις ὁ Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος ἔδωκεν ἰδιόχειρον ἔγγραφον ἀραβιστὶ διὰ νὰ ἀνανεωθῇ τὸ χάρτι σερφίον τὸ ἐκδοθὲν ἐπὶ τοῦ Ῥαγήπη διὰ τὰ προσκυνήματα τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἦρσεν ἡ σύνταξις τὸν βίσις-ἐφένδην, καὶ εἶπε τῷ Δραγομάνῳ τῆς Πόρτας Κωνσταντίνῳ Μουρούζῃ· «Τέτοιον ἄνθρωπον ἔχοντες διατί δὲν τὸν κάμνετε πατριάρχην, μόνον ἔχετε αὐτὸν ὅπου ἐγγίζει ρεζάληδες;» (καὶ ἐνοούσε τὸν γιαντζιζήν διὰ τὴν ἐξωσιν τοῦ πατριαρχικοῦ καπιεχαγιά.) Τόσον ἤθελε νὰ ἀκούσῃ ὁ Δραγομάνος, καὶ τῇ συναινεσεὶ τῶν συνωμοτῶν, Δημητρίου Σούτζου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του, Ποστελνίκου Μιχαήλ Σούτζου, καὶ τοῦ Νικομηδείας Νικηφόρου καὶ τοῦ Προύσης Μελετίου καὶ τοῦ Καμαράση Γεωργίου τοῦ Σουλουτζιάρογλου, δίδεται τῷ ἄνακτι λίβελλος διὰ τοῦ κακοαναστασίου αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἐσυκοφαντεῖτο ὁ Κύρ Σαμουήλ ὅτι νὰ ἔκλεψεν ἀπὸ τὸ Κοινὸν εἰς ἓνα χρόνον πουργεῖα 300. Ἐστείλει, ὡς σύνθεσις, ὁ βασιλεὺς τὸν λίβελλον εἰς τὸν βεζίρην Ἰζέτ-Μεχμέτ-πασσᾶν, καὶ πείσας ὁ βεῖσις τὸν βεζίρην, χωρὶς νὰ ἐξετασθῇ ὁ ῥαγιάς καὶ χωρὶς νὰ κριθῇ ὁ ἐναγόμενος μὲ τοὺς ἐνάγοντας, (ἀγκαλὰ καὶ μὲ τὸ νὰ ἤτον πλαστὸν τὸ ἀρτζιχάλι δὲν ἐφάνη τινὰς δαθατζής,) ἀπεφασίσθη ἡ πτώσις του, καὶ ἐδόθη προσταγὴ τῷ Δραγομάνῳ νὰ εἰπῇ τοὺς ἀρχιερεῖς νὰ ἐκλεξουν ἄλλον καλὸν καὶ ἀδωροδόκητον. Τῇ κβ' οὖν τοῦ Δεκεμβρίου ἐμνηύθη ὁ Σωφρόνιος ἀπὸ τὸν Μιχαλάκην νὰ ὑπάγῃ νὰ συντύχῃ μὲ τὸν Δραγομάνον διὰ τὴν ἀνανέωσιν τοῦ χάρτι-σερφίου. Ἦλθεν οὖν καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὸ σπίτι τοῦ γυναικαδέλφου του, Γεωργίου Καμαράση, καὶ ἐκεῖ μὲ ἀπάτην τὸν εἶχον κεκρατημένον ἡμέρας δύο· εἶτα τῇ κδ' μηνύσας ὁ Δραγομάνος εἰς τὴν Πόρταν, ἦλθε τζαούσης καὶ ἐσήκωσε τὸν Κύρ Σαμουήλ ἀπὸ τὸ πατριαρχεῖον, καὶ ἐκλαυσαν ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς. Εἶτα ἐλθὼν ὁ Δραγομάνος εἰς τὸ πατριαρχεῖον, καὶ γενομένης συνόδου, εἶπε τοῖς ἀρχιερεῦσιν ὅτι ἔχει προσταγὴν νὰ τοὺς εἰπῇ νὰ ἐκλέξουν ἄλλον πατριάρχην.

ΚΕΦ. Δ'.

Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Ἱεροσολύμων Σωφρονίου.

Ὁ Προύσης λοιπὸν Μελέτιος, ὁποῦ πρὸ δύο τριῶν μηνῶν ὑπεκρίνετο ἀρ-
ρώστιαν, ἐλθὼν εἰς τὴν σύνοδον, ἔγινεν ἡ ἐκλογὴ διὰ τὸν Ἱεροσολύμων Σω-
φρόνιον, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἐλθὼν εἰς τὸ Πασσᾶ-καπισὶ ἐφόρεσε τὴν συνήθη
χλαμύδα, Δεκεμβρίου τῇ κέ. Ἦθέλῃσεν ὁ Προύσης καὶ ὁ Δραγομάνος τὸ
νὰ ἐξορισθῇ ὁ Κύρ Σαμουήλ εἰς τὸ ἀγιώνυμον Ὅρος, καὶ ἐγράφη καὶ ὁ ὁ-
ρισμὸς τῆς ἐξορίας παρὰ τοῦ ρεῖς-ἐφένδη, ἀλλ' ὁ βεζίρης Ἰζετ-πασσᾶς, πι-
στωθεὶς παρ' ἄλλων, καὶ ἀλλοεθνῶν, τὸ ἀξιόχρεων τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν συ-
κοφαντίαν, καὶ ταῦτα παρὰ τοῦ σαράφη αὐτοῦ γοτζᾶ Γασπάρη Μουράδο-
γλου, τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Χάλκην τῆς Προποντίδος.

Τῇ κή φθάσασα ἡ εἰδήσις τοῦ θανάτου τοῦ Μεθύμνης, ἔκαμον τὸν ἐλ-
θόντα πρωτοσύγκελλόν του, τοῦνομα Διονύσιον, ὅστις ἐπρόσφερεν εἰς τὸ
Κοινὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας 90 πουργεῖα.

Παρά τοῦ πατριάρχου Σωφρονίου ἐζήτησεν εὐθύς ὁ αὐθέντης τῆς Βλαχίας
Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης τὸ κατὰ τὴν Χάλκην, νῆσον τῆς Προποντίδος, ἱε-
ρὸν καὶ σταυροπηγιακὸν μοναστήριον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, λεγόμενον
τῆς Καμαριώτισσας, ὑποσχόμενος νὰ τὸ προικίσῃ καὶ νὰ ἐπισκευάσῃ τὰ ἐν
αὐτῷ σπίτια καὶ κελλία, πτώσιν ἐπαπειλοῦντα καὶ κρημνισμὸν ὁσονούπω,
καὶ ἐδόθη εἰς τὴν κυριαρχίαν καὶ πληρεξουσιότητά του καὶ κατὰ διαδοχὴν
καὶ εἰς τὴν πληρεξουσιότητα τὴν ἀναπόσπαστον πάντων τῶν ἀπογόνων του,
διὰ σιγγιλιώδους συνοδικοῦ ἐν μεμβάναις γράμματος.

Ἔτει σωτηρίῳ 1775.

Τῇ ἡ τοῦ Ἰανουαρίου ἔκαμαν Ἀνδρου, προσενεγκόντα εἰς τὸ Κοινὸν 10
πουργεῖα.

Ἐγιναν καὶ ἐπίτροποι τοῦ Κοινοῦ τέσσαρες ἀρχιερεῖς καὶ δέκα ἑξ λαῖκοι,
διὰ νὰ ἔχουν τὴν ληψοδοσίαν τοῦ Κοινοῦ, καὶ νὰ δίδουν καὶ τὸν πατριάρ-
χην 500 γρόσια τὸν καθέκαστον μῆνα διὰ τὴν ζωτροφίαν του· καὶ αὐ-
τὸς ἐγένετο ὁ πρῶτος μισθωτὸς πατριάρχης.

Ἀπέθανεν εἰς τὴν Χάλκην ὁ Κύρ Σαμουήλ, τῇ ι τοῦ Μαΐου, ἡμέρᾳ Κυρια-
κῇ, ὥρα ε' τῆς ἡμέρας, καὶ ἐτάφη εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον, ἐκκλησίαν ἐνο-

ριακὴν τῆς Χάλκης· καὶ γὰρ ἀσθενήσας ἐζήτησε νὰ μετοικήσῃ εἰς τὰ Θεραπεῖα εἰς τὸ σπίτι τοῦ διὰ νὰ ἰατρευθῇ, καὶ δὲν τὸ ἐστερῶσαν.

Μετετέθη ὁ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης Ἀβράμιος εἰς τὸν θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων, Ἰουνίου ε', ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἐδόθη τῷ αὐθέντῃ Βλαχίας Ἀλεξάνδρῳ Ἰωάννου Ὑψηλάντῃ τὸ χάττι-σερίφι διὰ τὰ προνόμια τῆς οὐγγροβλαχικῆς ἡγεμονίας, οὕτω πως ἔχον.

«Τῷ τανῦν ἡγεμόνι Βλαχίας Ἀλεξάνδρῳ, ὁρισμός.»

« Τῆς ἐπαρχίας τῆς Βλαχίας ὁ μητροπολίτης καὶ οἱ ἐπίσκοποι καὶ οἱ ἡ-
 » γούμενοι καὶ ἀρχιμανδρίται καὶ ὅλοι οἱ ἄρχοντες καὶ καπιτάνοι, καὶ ὅ-
 » λοι οἱ λοιποὶ κατοικηταί, ἐκ μέρους των μὲ δύο ἄρχοντας εἰς τὰ δύο μαγ-
 » ζάρια ὅπου ἔστειλαν εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πόρταν Μας καὶ ἀπὸ τὴν διὰ ζώ-
 » σης φωνῆς διήγησιν τῶν ῥηθέντων δύο ἀρχόντων, παρακαλοῦν τὴν Βασι-
 » λείαν Μας ζητοῦντες ἔλεος τῆς ἐμφύτου εὐσπλαγχνίας καὶ συγκαταβά-
 » σεώς Μας καὶ φανέρωσιν ἔγγραφον τῶν ἐλεηθρομένων αὐτοῖς προνομίων,
 » δι' ὧν μέλλουν εἰς τὸ ἐξῆς νὰ εἶναι ἀσινεῖς τε καὶ ἀνενόχλητοι* ὅθεν τὰ
 » ζητήματά τους εἰς αὐτὸν τὸν ὁρισμὸν ἀπὸ ἑνα ἑνα δηλοποιοῦνται.»

« Α'. Αἱ ἐπαρχίαι τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Μολδαβίας, μὲ τὸ νὰ εἶναι ὡ-
 » σάν ἑνα κεῖλερ τῆς βασιλείας Μου, ὄντας ἀναγκαιοτάτον τὸ νὰ ἔχουν
 » βοήθειαν καὶ περιποίησιν, καὶ οἱ κατοικηταί τους νὰ ζοῦν μὲ κάθε ἀσφά-
 » λειαν, ἀπὸ μερικὸν καιρὸν καὶ δῶθες, παρὰ πᾶσαν συνήθειαν, μὲ τὴν ἐξω-
 » σιν καὶ ἀνανέωσιν τῶν ἡγεμόνων τους καὶ μὲ τὸν ἐπιφορτισμὸν τῆς τε-
 » λεσφορίας ἐρημώθησαν, καὶ οἱ κατοικηταί τους ἐπτώχυναν, καὶ παρὰ ταῦ-
 » τα, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ παρελθόντος πολέμου ἐγυμνώθησαν* ὅθεν ἀποτέ-
 » λεσμα τῆς δικαιοσύνης Μου εἶναι τὸ νὰ ζοῦνε εἰς τὸ ἐξῆς οἱ κατοικηταί τους
 » ἀνενοχλήτως καὶ ἀταράχως, καὶ ἀποῦ πληρώνουν τὸν διωρισμένον ἐτή-
 » σιόν τους δασμὸν νὰ μὴ δίδουν πλέον ποσῶς τὰ πρὸ τοῦ πολέμου συνει-
 » θιζόμενα χαρίσματα καὶ πληρωμὰς, καὶ νὰ ἐμποδισθοῦν ἐκεῖνα μὲ τε-
 » λεϊότητα καὶ τῶν ἡγεμόνων τους ἡ στερέωσις εἰς τὸν θρόνον τους μὲ τὸ
 » νὰ εἶναι ἀναγκαιοτάτῃ εἰς τὴν ἡσυχίαν καὶ κατοικίαν τῶν κατοικητῶν,
 » νὰ μὴν καθαιροῦνται εἰς τὸ ἐξῆς χωρὶς νὰ ἔχουν κἀνένα προφανέστατον
 » σφάλμα. Καὶ αὐτὸ μὲ τὸ νὰ ἐσυμφωνήθῃ μεταξὺ τῶν βασιλειῶν ρουσι-
 » κῆς καὶ ὀθωμανικῆς, νὰ ἔχῃ τὸ κύρος του πάντοτε διὰ παρηγορίαν τῶν κα-
 » τοικητῶν καὶ τὴν ἡσυχίαν τῶν ἡγεμόνων, κατὰ τὸ ἐκδοθὲν ἱερὸν περάτι
 » βασιλικὸν εἰς χεῖρας αὐτῶν.»

« Β'. Οἱ κατοικηταί τῆς Βλαχίας, κατὰ τὸ πρὸς αὐτοὺς ἔλεος καὶ εὐ-
 » σπλαγχνίαν Μου, τὸν ἐτήσιόν τους δασμὸν κάθε δύο χρόνους, νὰ τὸν στέλ-
 » λουν εἰς τὴν Πόλιν μὲ ἄρχοντα μίαν φορὰν καὶ νὰ τὸν ἐγχειρίζουν εἰς τὸ
 » θησαυροφυλάκιόν Μου.»

« Γ'. Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου μὲ τὸ νὰ ἐκακοπάθησαν πολλὰ, κατὰ τὰ
 » συμφωνηθέντα μεταξὺ τῶν δύο βασιλειῶν, ἀπὸ τοῦ 1188 ἔτους δεκάτης
 » τετάρτης τοῦ Τζεμαζιουλε-ἑββέλ δύο χρόνους ὀλοκλήρους νὰ εἶναι ἐλεύθε-

» ροι καὶ ἀπὸ τὴν ἐτήσιον κανονικὴν τελεσφορίαν χωρὶς νὰ πληρώσουν τί-
» ποτε.»

« Δ'. Μετὰ τοὺς δύο χρόνους, κατὰ τὰ συμφωνηθέντα, κάθε δύο χρόνους
» μίαν φορὰν τὸν διορισθόμενον δασμὸν μὲ τὴν ἐπιστάσιον τοῦ ἡγεμόνος
» των, μὲ τὸ μέσον ἀρχόντων νὰ τὸν στέλουν καὶ νὰ τὸν πληρώνουν εἰς τὴν
» Πόλιν.»

« Ε'. Τὰ χρέη τὰ παλαιὰ καὶ αἱ ληψοδοσίαι, τόσον εἰς μετρητὰ ὅσον
» καὶ εἰς ἄλλα πράγματα, νὰ εἶναι ἄκυρα καὶ ἀκαταζήτητα.»

« Σ'. Οἱ Μουσουλμάνοι ὅπου ἤθελαν ἔχει διαφορὰς μὲ τοὺς ἐντοπίους
» καὶ οἱ ἐντόπιοι εἰς τὰς μεταξὺ διαφορὰς των νὰ κρίνονται ἀπὸ τὸν ἡ-
» γεμόνον τοὺς δικαίως καὶ νὰ ἀποδίδεται τὸ δίκαιον εἰς ἐκεῖνον ὅπου τὸ
» ἔχει.»

« Ζ'. Τοὺς Μουσουλμάνους ὅπου ἤθελαν ἔχει κρισολογήματα μὲ τινὰς
» τῶν ἐντοπίων, μὲ τὸ μέσον τοῦ διδαν-ἐφένδῃ τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἄλλων
» Μουσουλμάνων νὰ διορθώνωνται, καὶ ἐκεῖνη ἡ κρίσις ὅπου δὲν ἤθελε κο-
» πεῖ μὲ τὸ μέσον τῶν Μουσουλμάνων, ἂν μὲ σκοπὸν συκοφαντίας κινήται
» ὁ κρισολογούμενος Μουσουλμάνος καὶ θέλῃ νὰ ἀδικήσῃ τὸν ἐναγόμενον
» Χριστιανὸν, τότε νὰ φέρῃ ὁ ἡγεμὼν ἀπὸ τὸν Γκιργκιοδὸν τὸν καδὴν νὰ
» τοὺς κρίνῃ, καὶ νὰ τελειοῦται ἡ ἀγωγή κατὰ νόμους, καὶ οἱ καθῆδες τοῦ
» Γκιργκιοδου νὰ κρίνουν τὴν κρίσιν μὲ κάθε δικαιοσύνην χωρὶς προσωπο-
» ληψίαν, καὶ νὰ μὴν ἀδικοῦν τὸν πτωχὸν Χριστιανὸν διὰ τὸ χατίρι τοῦ
» Μουσουλμάνου.»

« Η'. Ἕνας κάτοικος τῆς Βλαχίας νὰ μὴν ἐνοχλῇται ἀπαγόμενος εἰς ἄλ-
» λο μέρος διὰ κρισολογήματα' ὅταν εἶναι ὁμῶς ἀγωγή διὰ κληρονομίαν
» ἡ δὲ μετρητὰ, ἡ μαρτυρία τοῦ Χριστιανοῦ ἐπάνω εἰς τὸν Τοῦρκον ἑνα-
» γόμενον ἔχει τόπον' ἐξω ὁμῶς ἀπὸ τὴν ἀγωγὴν τὴν περὶ κληρονομίας,
» εἰς ἀγωγὴν περὶ μετρητῶν ἡ μαρτυρία πολλῶν Χριστιανῶν κατὰ Μου-
» σουλμάνου μὲ τὸ νὰ ἐξεδόθῃ φετβάς ὅτι δὲν πιάνεται, κατὰ τὸν φετ-
» βᾶν θέλει γίνεσθαι ἡ ἀπόφασις.»

« Θ'. Ἀπὸ τὸ τάγμα τὸ στρατιωτικὸν ὅποιοι ἤθελε σφάλει μέσα εἰς τὴν
» Βλαχίαν νὰ πέμπεται εἰς τὰ τριγυρινὰ κάστρα καὶ νὰ παιδεύεται παρὰ
» τῶν προεστώτων. Μερικοὶ ἀπὸ τὰ σερχάτια καὶ ἀπὸ τοὺς κατοικητὰς τοῦ
» Παραδουνάβου, ἐναντίον τῶν προελδοθέντων ὀρισμῶν, ἄνευ προσταγῆς
» εἰσερχόμενοι εἰς τὴν Βλαχίαν, καὶ κάμνοντας καυγᾶν καὶ φονεύοντες ἄλ-
» λήλους, ὕστερον ἂν ἤθελον ζητεῖ τιμὴν αἵματος καὶ κινοῦν ἀγωγὰς ψευ-
» δεῖς ζητοῦντες πράγματα καὶ μετρητὰ καὶ ἐνοχλοῦντες τοὺς κατοικητὰς
» τῆς Βλαχίας, καὶ κατὰ τοὺς προεκδοθέντας ὀρισμοὺς οἱ ισιλάδες ὅπου ἡ-
» θελαν γένει μέσα εἰς τὴν Βλαχίαν νὰ κρημνίζωνται καὶ οἱ φαυλόδοιοι καὶ
» ἄτιμοι Τοῦρκοι νὰ διώκωνται' καὶ μὲ τὸ νὰ ἐδόθῃσαν πολυάριθμοι ὀρι-
» σμοὶ μέχρι τοῦδε κατὰ τῶν τοιούτων, εἰς τὸ ἐξῆς ἀπὸ κάθε κωμόπολιν
» καὶ κάστρον τοῦ Παραδουνάβου ἐξω ἀπὸ τοὺς διωριζομένους καὶ γνωστοὺς
» πραγματευτὰς νὰ μὴν ἡμπορῇ τινὰς νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Βλαχίαν' καὶ αὐ-
» τοὶ οἱ διωριζόμενοι πάλιν νὰ παίρνουν ἔγγραφον ἀδείας ἀπὸ τοὺς προε-

» στωτάς των, και νὰ τὸ δείχνουν τῷ ἡγεμόνι τῆς Βλαχίας ἢ τῷ ἐπι-
 » τρόπῳ του, και παίρνοντας ἄλλο ἔγγραφο ἀδείας, ἢ ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα
 » ἢ ἀπὸ τὸν ἐπίτροπόν του, ἔτσι νὰ εἰσέρχωνται· και εἰς τὸ μέρος ὁποῦ ἡ-
 » θελον πηγαίνει διὰ πραγματείας νὰ μὴν ἡμποροῦν νὰ κτίσουν ὄνδαν, μή-
 » τε νὰ σπεύρουν, μήτε νὰ θερίσουν, μήτε νὰ ἐνοχλοῦν τοὺς κατοικητάς,
 » μήτε νὰ δίδουν ἄσπρα με προδοσίαν τινί, και μήτε νὰ κινοῦν ἀγωγὴν· αὐ-
 » τὰ ὅλα κατὰ τοὺς προεκδοθέντας ὁρισμοὺς νὰ φυλάττωνται ἀπαρσάλευ-
 » τα και ἀμετάτρεπτα.»

« Ι΄. Τοῦτοις παρομοίως διὰ ψευδεῖς και πλαστὰς ἀγωγὰς βεζίρηδες και
 » ζαπίτηδες και καθῆδες νὰ μὴν ἔχουν ἄδειαν νὰ στέλλουν εἰς τὴν Βλαχίαν
 » ἀνθρώπους των, και νὰ ζημιώνουν με αὐτὸν τὸν τρόπον τοὺς ταλαιπώ-
 » ρους πτωχοὺς κατοικητάς. »

« ΙΑ΄. Τόποι και ἀγροὶ ὁποῦ ἀνέκαθεν ἦτον μοναστηρίων ἢ ἄλλου τινὸς
 » ὑποκειμένου και ὕστερον ἀδίκως ἡρπάγησαν παρὰ τινος Μουσουλμάνου,
 » και μέχρι τοῦδε ὀνομάζονται με ὄνομα χριστιανικόν, ἀφοῦ ἀποδειχθῇ και
 » μαρτυρηθῇ ὅτι ἀδίκως ἡρπάγησαν και κατακρατοῦνται, νὰ ἐπιστρέφον-
 » ται εἰς τοὺς παλαιούς κυριάρχας των. »

« ΙΒ΄. Ἄς ἔχουν ἄδειαν οἱ Βλάχοι, ἂν τοὺς χρησιμεύη και ἂν δὲν εἶναι
 » ἐπιβλαβὲς εἰς τὴν βασιλείαν, νὰ ἀνανεώσουν τὴν παλαιὰν τους σκάλαν
 » εἰς τὸν Δούναβιν, Ὅράσι-δὲ-Φλουτζ λεγομένην, διὰ νὰ ἀποκομίσουν τὰς
 » πραγματείας των ἢ ἄλλα τους πράγματα εἰς ἄλλους τόπους διὰ τὸ κέρ-
 » δος των. »

« ΙΓ΄. Εἰς τοὺς πραγματευτὰς Τούρκους δὲν δίδεται ἄδεια μέσα εἰς τὴν
 » Βλαχίαν νὰ ἀποκτήσουν σπίτι ἢ νὰ κάμουν τζίφτιλίκια ἢ νὰ τρέφουν
 » ζῶα. »

« ΙΔ΄. Οἱ πασσᾶδες τριῶν τουγιῶν και οἱ μίρι-μιράνῃδες εἰς τὰς ὁδοιπο-
 » ρείας και ταξειδιὰ των νὰ μὴν ἡμποροῦν νὰ παρατρέπωνται τῆς εὐθείας
 » ὁδοῦ, νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὴν Βλαχίαν και νὰ παίρνουν ἀπὸ τοὺς ῥαγιά-
 » δες ἄνευ πληρωμῆς τροφᾶς και διὰ τὸν ἑαυτὸν τους και διὰ τὰ ζῶά τους
 » και μενζιλια και ἄλλα, και νὰ παρενοχλοῦν και οἱ δούλοι τους τοὺς
 » πτωχοὺς, πρᾶγμα ὁποῦ ὁ βασιλεὺς δὲν τὸ στέργει κατ' οὐδένα τρόπον. »

« ΙΕ΄. Ἐπίσης ἐκεῖνοι ὁποῦ ὁδοιποροῦν με ὁρισμοὺς διὰ ὑποθέσεις ἀναγ-
 » καίας τῆς βασιλείας νὰ μὴν παρατρέπωνται τῆς εὐθείας ὁδοῦ διὰ νὰ εἰσέρ-
 » χωνται εἰς τὴν Βλαχίαν, και νὰ μὴν ζητοῦν περισσότερα μενζιλια ἀπὸ ἐ-
 » κεῖνα ὁποῦ εἶναι γραμμένα εἰς τὸν ὁρισμόν· και ἀπὸ αὐτοὺς και ἐκεῖνοι ὁ-
 » ποῦ εἶναι διωρισμένοι νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν Βλαχίαν νὰ μὴν πειράζουν τοὺς
 » πτωχοὺς ζητοῦντες παρ' αὐτῶν ἄλογα περισσότερα ἀπὸ ἐκεῖνα ὁποῦ εἶ-
 » ναι γραμμένα εἰς τὸ φερμάνι τους. Περὶ τῶν τοιούτων με τὸ νὰ προεκ-
 » δόθῃσαν ὁρισμοί, ἂν ἀμελήθῃ ἡ ἐνέργειά τους, εἰς τὸ ἐξῆς κατὰ πάντα
 » τρόπον πρέπει νὰ ἐνεργηθοῦν, και οἱ παρακούοντες και μὴ ὑποτασόμε-
 » νοι ὡς εἰκὸς νὰ παιδεύωνται.»

« ΙΣ΄. Εἰς τοὺς Βλάχους ὁποῦ διὰ ὑποθέσεις των και διὰ πώλησιν πραγ-
 » μάτων τους και δοσοληψίαν ἤθελαν πηγαίνει εἰς τὰς κωμοπόλεις και κώ-

» μας και παζάρια τὰ κείμενα εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως, οἱ προσετώ-
 » τες τῶν τόπων αὐτῶν διὰ νὰ μὴ δίδουν ποσῶς κάμμιν ἐνόχλησιν, καὶ
 » οἱ χαρτζήδες νὰ μὴν τοὺς ζητοῦν χαράτζια καὶ ἰσπέντζας, καὶ ἐπ' οὗ-
 » δεμιᾷ ἄλλῃ προφάσει νὰ μὴν τοὺς περιβαρύνουν οὔτε οἱ δούλοι τῶν ζα-
 » πίτηδων οὔτε οἱ κολτζήδες τῶν χαρτζήδων τοὺς ξένους αὐτοὺς βραγιά-
 » δες, καὶ νὰ μὴν ἐμποδίζουν τὴν ληψοδοσίαν τοὺς αἰσχρορργούντες μὲ τὴν
 » πρόφασιν ἀβάετιου, μὲ τὸ νὰ ἐξεδόθησαν περὶ τούτου πολλοὶ ὅρισμοί, πά-
 » λιν προσταττόνται δι' ὁρισμοῦ νὰ ἀπέχουν τῆς ἐνοχλήσεως ταύτης, καὶ
 » νὰ παιδεύωνται καὶ νὰ φοβερίζωνται οἱ τὰ τοιαῦτα πράττοντες.»

α ἸΖ'. Κατὰ τὸ προνόμιον τῆς ἐλευθερίας των, διὰ τὰς ἐνδυμασίας καὶ
 » φορέματά τους νὰ μὴν ἐνοχλῶνται ποτὲ παρ' οὐδενὸς οἱ κατοικηταὶ τῆς
 » Βλαχίας.»

α ἸΗ'. Ἀπὸ τοὺς Βλάχους ἂν τινὰς ἤθελε τουρκίσει, διὰ νὰ μὴν ἡμπορῇ
 » νὰ ζητῇ μερικὸν τῆς ἀνηκούσης αὐτοῦ κληρονομίας εἶναι ἐκδεδομένα πολ-
 » λὰ χάττι-σερίφια καὶ ὅρισμοί, εἶπον οἱ ἄρχοντες Βλάχοι ὅπου ἦλθον μὲ
 » τὸ ματζάρι· ὅμως εἰς τὰ καλέμια μὲ τὸ νὰ μὴν εὐρέθῃ τὸ ἴσον κἀνενὸς
 » τοιοῦτου χάττι-σερίφιου καὶ ὁρισμοῦ, καὶ μὲ τὸ νὰ εἶναι αὕτῃ ἡ ὑπόθεσις
 » νομικῇ, κατὰ τοὺς νόμους οὕτως ἔχει: Ὁ χριστιανὸς ζεΐδης ἀφοῦ τουρ-
 » κίσῃ, ἂν ἀποθάνῃ ὁ πατήρ τοῦ ζεΐδῃ χριστιανὸς ἄμ ι ρ, δὲν τὸν κληρονο-
 » μεῖ· καὶ ὁ ζεΐδης χριστιανὸς, ἀνὴρ τῆς χριστιανῆς χί ν δι, ἀφοῦ τουρκίσῃ,
 » ἂν ἡ χί ν δι χριστιανῇ οὔσα ἀποθάνῃ, ὁ ζεΐδης δὲν τὴν κληρονομεῖ· καὶ τοῦ
 » χριστιανοῦ ζεΐδῃ ὁ υἱὸς ἄ μ ι ρ χριστιανὸς ἂν τουρκίσῃ, ὁ ζεΐδης χριστιανὸς
 » ὢν ἂν ἀποθάνῃ, ὁ ἄ μ ι ρ δὲν κληρονομεῖ τὸν ζεΐδην πατέρα του· καὶ ἂν ὁ
 » ζεΐδης μουσουλμάνος ζῇ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ χριστιανὸς ἄ μ ι ρ ἤθελεν ἀποθάνει
 » χωρὶς νὰ τουρκίσῃ, ὁ ζεΐδης τοῦρκος δὲν τὸν κληρονομεῖ. Κατ' αὐτοὺς
 » λοιπὸν τοὺς τέσσαρας φετβάδες θέλει διορίζονται καὶ ἐνεργοῦνται αἱ κλη-
 » ρονομαί τῶν Βλάχων ὅπου ἤθελον τουρκίσει.»

α ἸΘ'. Διὰ χειρὸς τοῦ κασάππασῃ μὲ τὸ νὰ ἡγοράζοντο ἀπὸ τὴν Βλα-
 » χίαν κάθε χρόνον διωρισμένη ποσότης προβάτων, οἱ σαῖτζήδες καὶ οἱ ἄν-
 » θρωποι τοῦ κασάππασῃ εἰς τὴν ἀγορὰν ταύτην μὲ τὸ νὰ ἐπείραζον καὶ
 » νὰ ἀδικοῦσαν τοὺς πτωχοὺς, διὰ τοῦτο ἐσηκώθη ἀπὸ αὐτοὺς ἡ ἀγορὰ αὐ-
 » τῇ τῶν προβάτων· ὅμως διὰ τὰ ταῖνια τοῦ μίριου καὶ διὰ τὴν τροφὴν τῶν
 » κατοικησῶν τῆς Πόλεως μὲ τὸ νὰ εἶναι ἀναγκαιότατος ὁ ἐρχομὸς τῶν
 » προβάτων, οἱ βραγιάδες τῆς Βλαχίας νὰ τὰ πωλοῦν εἰς πραγματευτάς καὶ
 » εἰς τζελέπηδες μὲ τὴν τιμὴν ὅπου τρέχει, καὶ μὲ τὴν ἐπιστασίαν τοῦ ἡ-
 » γεμόνος τῆς Βλαχίας νὰ μὴν κάμουν κουσούρι εἰς τὸ νὰ ἐρχωνται εἰς τὴν
 » Πόλιν πολλὰ πρόβατα μὲ τὸ μέσον τῶν πραγματευτῶν καὶ τζελέπη-
 » δων, καὶ νὰ μὴν πωλοῦνται εἰς ἄλλα μέρη.»

α Κ'. Ἡ ἐπαρχία τῆς Βλαχίας μὲ τὸ νὰ εἶναι ὡς μία ἀποθήκη τῆς βα-
 » σιλευότης Μου, ἀνάγκη νὰ ἐρχεται ἀπὸ τὴν Βλαχίαν καὶ Μολδαβίαν
 » πολὺς ζαχιεὶς εἰς τὴν Πόλιν, καὶ ὁ μουκαγιασᾶς τοῦ ζαχιρὲ ὅπου ἐζη-
 » τεῖτο ἀπὸ τὰς δύο αὐτὰς ἐπαρχίας μὲ τὸ νὰ εἶναι ἀναγκαῖος διὰ τὴν
 » τροφὴν τῶν κατοικητῶν τῆς Πόλεως, μὲ τὸ νὰ ἐμάθαιμεν ὅτι οἱ πτωχοὶ

» παρενωχλοῦντο καὶ ἀδικοῦντο ἀπὸ τὸ ζήτημα τοῦ μουκαγιασᾶ, ἐμποδί-
 » σθη ὁ μουκαγιασᾶς μὲ τέτοιον τρόπον, ὅπου οἱ πτωχοὶ τὰ εἰσοδήματά
 » τους ὅπου ἔχουν ἀπὸ τὸ σπάρσιμον καὶ ἀπὸ τὸ θέρισμα καὶ ὅλα τὰ ὀσπριά
 » τους νὰ τὰ κατεβάξουν εἰς τὰς σκάλας, καὶ μὲ τὴν τιμὴν ὅπου τρέχει
 » νὰ τὰ φορτώνουν εἰς τὰ καράβια τοῦ καπανίου, πωλοῦντές τα εἰς τοὺς
 » πραγματευτὰς τοῦ καπανίου, καὶ νὰ μὴν τὰ πωλοῦν διὰ κἀνένα ἄλλο μέ-
 » ρος εἰμὴ μόνον διὰ τὴν Πόλιν, καὶ νὰ μὴν ἀμελοῦν τὸ νὰ σπέρνουν καὶ νὰ
 » θερίζουν μὲ τὸ νὰ ἡλευθερώθησαν ἀπὸ τὸν μουκαγιασᾶν, καὶ νὰ μὴν κρύ-
 » πτουν τὸν ζαχिरὲν ὅπου ἔχουν, μόνον νὰ τὸν πωλοῦν διὰ νὰ κερδαίνουν
 » καὶ αὐτοὶ, καὶ διὰ νὰ ἔχουν καὶ οἱ κατοικηταὶ τῆς Πόλεως τὰ ἀναγκαῖα
 » διὰ τὴν τροφὴν τους· καὶ ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας καὶ οἱ ἄρχοντες νὰ ἐπι-
 » μελοῦνται μεγάλως διὰ αὐτὴν τὴν ἀποστολὴν τοῦ ζαχирέ.»

« ΚΑ'. Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου ὅ τι σφάλματα καὶ ἂν ἔκαμαν οἱ
 » ἄρχοντες τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Μολδαβίας ὅλα ἀλησμονήθηκαν ἀπο τὴν
 » Βασιλείαν Μου καὶ τὰ ἐσυγχώρησα· καὶ διὰ τὰ περασμένα τους τὰ ἔρ-
 » γα νὰ μὴν ὑποπεύωνται μῆτε νὰ συλλογίζωνται ἀμμίαν παιδεῖαν, καὶ
 » εἰς τὸ ἐξῆς ἂν ὑποτάσσωνται καὶ πληρῶνουν τὴν συνειθισμένην τελεσφο-
 » ρίαν, ἃς ἐλπίζουν διὰ ἀμοιβὴν τὸ βασιλικὸν Μας ἔλεος καὶ κάθε βοήθειαν
 » εἰς τὰς ὑποθέσεις τους βεβαιότατα.»

« ΚΒ'. Εἰς τὰ σύνορα τοῦ καθαυτοῦ Δουνάβεως ὄντας λογομαχίαις με-
 » ταξὺ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας καὶ τοῦ ναζίρη τῆς Σιλίστριας, καὶ εἰς
 » τοὺς 1177 εἰς τὰ τέλη τοῦ φεγγαρίου Σαμπάν μὲ τὸ νὰ ἐξεδόθη χάττι-
 » χουμαγιὸν διὰ τὴν διόρθωσιν αὐτῶν τῶν διαφορῶν τε καὶ λογομαχιῶν,
 » καὶ κατὰ τοῦτο τῷ αὐτῷ ἔτει εἰς τὰ τέλη τοῦ φεγγαρίου Σεβᾶλ μὲ τὸ
 » νὰ ἐξεδόθησαν καὶ ἄλλοι ὅρισμοί, τῶρα πάλιν ἡ διόρθωσις αὐτῆς τῆς ὑ-
 » ποθέσεως διὰ νὰ φυλάττεται κατὰ τοὺς προεκδοθέντας ὁρισμοὺς ἐξεδόθη
 » καὶ ἔτερος πρὸς ἐπικύρωσιν τῶν προεκδοθέντων.»

« ΚΓ'. Τὰ ὀφίλια τῆς Βλαχίας καὶ Πογδανίας εἶναι εἰς τὸ θέλημα τῶν
 » ἡγεμόνων νὰ τὰ δίδουν εἰς ἄρχοντας Βλάχους καὶ εἰς Ῥωμαίους, ἀνθρώ-
 » πους πιστοὺς, ἀξίους καὶ πρακτικοὺς εἰς διοίκησιν ὑποθέσεων.»

« ΚΔ'. Διὰ τὰς οἰκοδομὰς τῶν ὀχυρωμάτων τῶν περὶ τὰ διάφορα εἶδη
 » τῶν κερσετέδων κατὰ τὸ παλαιὸν ὄντας συνήθεια νὰ κόπτονται ἀπὸ τὰ
 » βουνὰ Βλαχίας καὶ Πογδανίας καὶ νὰ ἐγχειρίζωνται εἰς τοὺς ἐπιστάτας
 » τῶν οἰκοδομῶν, καὶ διὰ τὸ κόψιμον καὶ κουδάλημά τους ὄντας συνήθεια
 » νὰ δίδωνται ἔγγραφα παρὰ τῶν ῥηθέντων ἐπιστατῶν, τὰ ἄσπρα τοῦ κο-
 » ψίματος καὶ τῆς ἀγωγῆς (μεταφορᾶς) κατ' ἐκεῖνα τὰ ἔγγραφα διὰ νὰ
 » ξεπέφτουν ἀπὸ τοὺς δασμοὺς τῆς Βλαχίας καὶ Πογδανίας προεκδοθέν-
 » τος ὁρισμοῦ, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ὅταν ἤθελε ζητηθεῖ κερσετές, διὰ τὸ κόψιμον
 » καὶ τὴν ἀγωγὴν του τὰ ἄσπρα ὅπου ἤθελαν ἐξοδευθεῖ θέλουν ξεπέφτει
 » ἀπὸ τὴν ποσότητα τῆς τελεσφορίας Βλαχίας καὶ Πογδανίας.»

« ΚΕ'. Τὸ τζιριτλίλι ὅπου εἶναι εἰς τὴν Μαγκάλια εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ
 » οὐστᾶ τῆς Μαγκάλιας ἔχοντας ζῶα τὸ καλοκαίρι, αὐτὰ θέλει βόσκουν
 » εἰς τὸ μέρος τῆς Βλαχίας τὸ ὀνομαζόμενον Ζαγάλια, καὶ τὸν χειμῶνα

» γυρίζοντας εἰς τὴν Μαγκάλια εἰς τὴν κώμην λεγομένην Τουζλα, τὸν χει-
 » μῶνα μὴ ὄντας συνήθεια νὰ μένουν εἰς τὴν Βλαχίαν, θέλουν παραχει-
 » μάζει εἰς τὴν Μαγκάλια, καὶ μόνον τὸ καλοκαίρι θέλει βόσκουν εἰς τὴν
 » Ζαγάλια· καὶ τὸν χειμῶνα γυρίζοντας εἰς τὴν Μαγκάλια, χωρὶς οὐκ ἐνέτι
 » νὰ μὴν ἡμποροῦν νὰ παραχειμάζουν εἰς τὴν Βλαχίαν· καὶ περὶ τοῦτου
 » ἐξεδόθη φερμάνι εἰς τὸν Οὐζού βαλισῆ καὶ εἰς τὸν καθὴν τῆς Μαγκάλιας·
 » ὅθεν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὰ ῥηθέντα ζῶα θέλει ἐμποδίζονται τὸν χειμῶνα
 » ἀπὸ τοῦ νὰ τρέφονται εἰς τὰ χῶματα τῆς Βλαχίας, διὰ νὰ μὴν παρενο-
 » χλῶνται οἱ πτωχοί.»

Ἀπὸ αὐτὰ ὅλα μετὰ δύο χρόνους κἀνένα δὲν ἐφυλάχθη, μόνον ἀπὸ τὴν ἀμέλειαν τοῦ καπικεχαγιά τῆς Βλαχίας Μιχαὴλ Σούτζου· καὶ μόνον φυλάττεται ἔως τῶρα ἡ ἀγορά τῶν προβάτων καὶ τῶν λοιπῶν ἐδωδύμων κατὰ τὸν τρόπον ὁποῦ ἐνταῦθα περιεγράφησαν.

Ὁ Πετερσῶφ καὶ ὁ Σέργιος παίρνωντας μὲ βίαν τοὺς σκλάβους ἀπὸ ἐκείνους ὁποῦ τοὺς ἡγόρασαν τοὺς ἐστελλαν εἰς τὴν πατρίδα τους.

Ὁ βεζίρης Ἰζέτ-Μεχμέτ-πασσᾶς ἐφόρσε καθάδι τὸν Πετερσῶφ καὶ τὸν Σέργιον καὶ τὸν Δραγομάνον τῆς Πόρτας Κωνσταντίν Μουρούζη, διαφημίζων ψευδῶς ὅτι κατηργήθη τὸ σερπεστιέτι ἥτοι τὸ αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων. Ἀλλ' ἔλθων ἀπὸ τὸ Κρίμι ὁ καζασκέρης τῶν Ταρτάρων ἀνήγγειλε τῷ μουφτῇ Μουλλᾶ-πεη ὅτι σώζεται τὸ αὐτόνομον εἰς τὸ Κρίμι· ὅθεν ὁ μουφτῆς ἤλεγξε σφοδρῶς τὸν βεζίρην διὰ τὴν ψευδῆ φήμην καὶ ἠτίμασεν οὐκ ὀλίγον. Ἀπελθὼν οὖν αὐτὸς πρὸς τὸν ἀνακτα παρεκάλεσε θερμῶς ζητῶν τὴν καθαιρέσιν του, φοβούμενος μήπου ἐξ αἰτίας τῶν οὐλιμαδίων φονευθῇ παρ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. Καθρέθη οὖν τῆς ἀρχῆς, τῇ κ' Ἰουνίου, καὶ ἔγινε βεζίρης ὁ ποτὲ τεφτερδάρ-ἐφένδης καὶ τανὺν κεχαγιάπεης Δερβίς-Μεχμέτ-πασσᾶς, ὁ δὲ Ἰζέτης διωρίσθη εἰς τὸ Μισίρι.

Τῇ κς' Ἰουλίου ὁ παρὼν δὲ Τουγκούτ, ἰντερνούτζιος τῆς Βιέννης, ἦλθε καὶ ἐχαϊρέτησε τὸν βεζίρην· τῇ κη' ἦλθεν ὁ ἰνδιάτος τῆς Σβετίας· τῇ λ' ἦλθεν ὁ Ζεγκελίν, ἰνδιάτος τῆς Προυσίας· Ἀπεχαϊρέτησε καὶ τὸν βασιλέα ὁ Ρένιερ, πάλιος τῆς Βενετίας, ὁμοίως καὶ τὸν βεζίρην διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ, καὶ ἔμεινε διάδοχός του ὁ Γράδενιγος.

Τῇ ιε' Ἰουλίου ἐφθασεν εἰς τὸ Γιάσι ὁ Ρεπνίν, πρέσβυς τῆς Ρουσίας, διὰ νὰ πηγαίῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Τῇ ς' Αὐγούστου ἐμανζιλεύθη ὁ γιαννιτζάρ-ἀγασὴς καὶ ὁ τοπτζήπασης· ἐμανζιλεύθη καὶ ὁ μουφτῆς Μουλλᾶ-πεης, καὶ ἔγινε μουφτῆς ὁ Μεχμέτ Σαλλῆ-ἐφένδης.

Τῇ κ' Αὐγούστου ἐλθὼν ὁ μαρκὶ δὲ Ζουνιέ, νέος ἐλτζῆς τῆς Φράντζας παρὰ τῇ βασιλίσῃ Αἰκατερίνῃ, καὶ ἀναχωρῶν ὁ παλαιὸς μονσιὺ Δουβάνδ διὰ τὸ Παρίσι, τοῦ ἐδόθησαν τὰ γράμματα τὰ συνήθη διὰ τὴν ἐπιστροφὴν, τὸ πασσαπόρτο καὶ τὰ συνήθη 3,000 ρούβλια.

Μὲ ρουσσικὰ πλευσίματα πολλὰι φαιμηλῖαι τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πε-

—1775

λάγους καὶ τοῦ Μωρέως ἐπερνοῦσαν συχνὰ ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ νὰ μετοικήσουν καὶ νὰ κατοικήσουν εἰς τὸ Κρίμι.

Δύο σουλτάνοι ἀδελφοὶ τοῦ τανῦν χάνη Δεβλέτ-Γκιράϊ, ὁ εἰς κ α λ γ ᾱ ς καὶ ὁ ἄλλος ν ο υ ρ ε θ ὶ ν η ς, ἦλθον μὲ τὸν καζασκέρην τους καὶ μὲ μαγ-ζάρι λέγοντες ὅτι δὲν θέλουν τὸ αὐτόνομον. Ἔγινε μουσαθερὲς μεγάλος καὶ μὲ ὀτζακλήδες· τοὺς εἶπαν ὅτι δὲν γίνεται, καὶ τοὺς ἔστειλαν νὰ κατοικήσουν εἰς τὸ Ταταρχάν-σεράϊ τὸ παρὰ τῇ Μαγκουρίτζα τῇ πλησίον τῆς Γιάννας.

Ὁ καθὼς ὅπου ἦτον διωρισμένος μαζὶ μὲ δύο ἄλλους ρετζάληδες διὰ τὸ πάρσιμον τῶν σκλάβων δύο ἀνήλικα βρέφη τὰ ἡρμήνευσε νὰ εἰποῦν ὅτι ἐ-τοῦρκισαν. Ἔλεγε δὲ καὶ ἄλλοτε, «Διατὶ νὰ δίδωμεν ταῖς σκλάβαις εἰς τοὺς Ρούσσους ὅπου ἄς μὲν νὰ μοιχεύουν, ἄς δὲ νὰ στέλλουν εἰς τὸ Κρίμι;» καὶ ἄλλοτε δύο παιδιὰ ὁρρανὰ ἐλθόντα κρατήσας βία ἐτοῦρκισσε, λέγων ὅτι ἐτῷ εἶναι τ ὁ ρ ῖ τους. Διὰ αὐτὰ οὖν οἱ δραγομάνοι ρούσσοι βλέποντες ὅτι μὲ ὀρθότητα δὲν θεωρεῖται τὸ πρᾶγμα δὲν ἤθελαν πλέον νὰ πάρουν σκλάβους. Ὁ σερκετάριος μετεπέμφθη παρὰ τοῦ ρεῖς-ἐφένδη, καὶ τὸν εἶπε, «Διὰ ἕνα ἄνθρωπον δὲν πρέπει νὰ ἐμποδισθῇ τὸ ἔργον· ἔχει ὑπόληψιν εἰς τὸν κόσμον, καὶ δὲν ἡμποροῦμεν νὰ τὸν ἐξώσωμεν.» ἄλλ' οὐδὲν ὄφελος, διατὶ καὶ ὁ καθὼς δὲν ἔπαυεν ἀτακτῶν· ὅθεν καὶ νέον τινὰ μὴ θέλοντα ἀ-πελθεῖν μὲ τὸν ἄγαν του καὶ φωνάζοντα ὁ καθὼς τὸν ἐβίαζεν ἀπελθεῖν. Εἶ-πεν οὖν αὐτῷ ὁ δραγομάνος Πιζάνης: «Τί τοὺς κρατεῖς αὐτοὺς βία; δὲν ἡ-ξεύρεις ὅτι ἂν ἀκούσθουν αὐτὰ τὰ ἔργα σου ἐκεῖ, ὅχι ἐφθήβους, ἀλλὰ σακα-λήδες θέλουν ξυρίσει τοὺς πώγωνάς των καὶ θέλουν τοὺς χριστιανίζει βία;» Εἶπε δὲ ὁ σερκετάριος καὶ τῷ ρεῖς-ἐφένδη τὸ, «Ἡμεῖς καὶ πρότερον ἐκαπ-τίρ-δίσαμεν νέους καὶ νέας, καὶ τανῦν θέλομεν κρατεῖ τοὺς ἐδικούς σας φανερά, μὲ τὸ νὰ μὴν κινῆται τὸ πρᾶγμα μὲ ὀρθότητα. Λέγουν οἱ τρελλοὶ σας ὅτι μετὰ δύο ἔτη πρέπει νὰ γένῃ πόλεμος· ἡμεῖς εἰς τὴν Ρουσσίαν τὴν λεγο-μένην Λευκὴν θέλομεν στρατολογήσει στίφη ὅπου νὰ τοὺς ἀντιπαραταχθοῦν χωρὶς νὰ κινηθοῦν τὰ ἐνδότερα στρατεύματά μας.»

Ὁ καμαριέρης τοῦ Πετερσῶφ ἐξωμόσας, τὸν ἐπῆρκεν ὀπίσω μετὰ πολλῶν ἀντίστασιν τῆς Πόρτας.

Ἦλθον τέσσαρα καράβια μὲ ῥαγιᾶδες διὰ νὰ πηγαίνουν εἰς τὸ Κρίμι, ἐν οἷς καὶ οἱ ἐπίσκοποι Μονεμβασίας, Λακεδαιμονίας καὶ Ἀμυκλῶν. Ἦλθον καὶ τρία καράβια μὲ κρασί· τοὺς ἐζήτησαν κουμέρκι, καὶ τοὺς ἔδωκαν ἀνὰ τέσσαρα φλουρία τὴν νῆα· Χῖος δὲ τις ἔχων δύο σαΐκαις μὲ κρασί, τὸν ἐ-πῆραν ἀνὰ 750 γρόσια τὴν σαΐκαν, μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχε παῖράκι ρούσσικον.

Εἰς δύο καπικεχαγιᾶδες Βλάχους καὶ δύο Πογδάνους, πρώτους καὶ δευ-τέρους, ἐδόθησαν περάτια νὰ εἶναι μ ο υ ᾶ φ η δ ε ς καὶ νὰ καθάλικεύουν· εἰς τοὺς τρίτους καὶ εἰς τὰ τέκνα τῶν καπικεχαγιᾶδων ἐδόθη φερμάνι καὶ ὄχι περάτι, καὶ χωρὶς τινὰ ἄδειαν τῆς ἱππασίας.

Οἱ ἐπίτροποι τοῦ Κοινοῦ ἔλαμψαν χάττι-χομμαγιὸν τὸ γράμμα τῆς ἐπι-τροπῆς· ἔχουν δὲ καὶ φερμάνι τὸ νὰ μὴν συνεδριάζουν εἰς τὴν Πόλιν πλείους τῶν ὀκτὼ μητροπολιτῶν.

Ἀπεφασίσθη συνοδικῶς καὶ ἐπιτροπικῶς ἀπὸ τὴν περιουσίαν τοῦ Κυρ Σαμουήλ νὰ παρθοῦν 60 πουργεῖα διὰ τὰ ἐξοδα τῆς πατριαρχείας του, ἀλλ' ἐκατήντησαν εἰς τὰ 12, χωρὶς τὸ σπίτι του τὸ ἐν Ταταούλοις καὶ τὸ εἰς τὸν Παλατᾶν, ὅπερ ἀφοσιώσατο τῇ ἐκκλησίᾳ διὰ σχολεῖον. Τὸν εὐρέθησαν 60 πουργεῖα· τὰ σαράντα εἶχεν ἀφήσει εἰς τρεῖς ἀδελφὰς καὶ ἀδελφόν, κληρονόμους του, καὶ τὰ εἴκοσι διὰ τὴν ψυχὴν του. Ἐκ τούτων οὖν τῶν εἴκοσι ἐκρίθη νὰ παρθοῦν τὰ ῥηθέντα δώδεκα διὰ τὰ ἐξοδα τῆς πατριαρχείας.

Ἐξέταζαν οἱ ἐπίτροποι τὰ χρέη ἐκάστης ἐπαρχίας καὶ τὸ τί ἐξέπεσε καθε ἀρχιερεὺς ἀπὸ τὸ παλαιὸν χρέος, καὶ διωρίζον καὶ τὸ τί νὰ ἐκπίπτῃ εἰς τὸ ἐξῆς καθε ἕνας τὸν καθέκαστον χρόνον.

Ἐμκαρίσθη καὶ ὁ πρῶν Ἀλεξανδρεὺς Κυρ Ματθαῖος. Ἀφῆκεν εἰς τὸ μοναστήριόν του Κουτλουμουσί ὅ τι καὶ ἂν εἶχε, καὶ ἄσπρα καὶ πράγματα, ἀφοῦ τὸ ἐπεσκεύασε.

Δύο ὁμολογίαι τοῦ ἀπὸ τζελέπη Μανόλη Σπαθάρη, ἡ μὲν τοῦ Κυρίλλου πουργεῖων 15, ἡ δὲ τοῦ Καλλινίκου πουργεῖων 12, ἃς τινας εἶχεν ἀποδείξει ὁ Σαμουήλ ὅτι νὰ ἐπλήρωσε τῷ ἐπὶ θυγατρὶ γαμβρῷ αὐτοῦ Σπαθάρη Γεωργάκῃ, υἱῷ τοῦ Σταυράκη, καὶ διὰ τοῦτο τῇ προσταγῇ τοῦ τότε ἀνακτος σουλτάν Μουσταφᾶ ῥιφθῆσαι εἰς τὰ πατάλικα καὶ τανὺν παρθεῖσαι, ἐρωτηθέντων τοῦ τε Κυρίλλου καὶ Καλλινίκου ἂν τῇ ἀληθείᾳ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας των τὰ ἐδανείσθησαν ἢ τὰ ἐδωροδόκησαν, χωρὶς νὰ κοινολογηθῇ ἡ μαρτυρία τους, τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ πατριάρχου Σωφρονίου ἐπληρώθησαν τοῖς κληρονόμοις τοῦ ῥηθέντος Μανόλη Σπαθάρη.

Τῇ 5' Ἰουνίου ἐγένεν ἡ μετάθεσις τοῦ Ἱεροσολύμων Ἀδραμίου τοῦ ἀπὸ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης.

Ἐβιάσθη ὁ πρῶν Κωνσταντινουπόλεως Θεοδόσιος, τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Προύσης Μελετίου, νὰ πληρώσῃ τῷ Δαμασκηνῷ Θεσσαλονίκης 12 πουργεῖα ἄσπρα ἐξ ὧν λόγῳ παραιτήσεως ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ὅτε πατριαρχεύσας μετέθεσεν αὐτὸν ἀπὸ Μελενίκου εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Ἐπληρώθησαν λοιπὸν εἰς τὸ σπίτι τῆς δομνίτζας χηρευούσης Σουλτάνης, λαβοῦσα καὶ αὐτὴ παρὰ τοῦ Δαμασκηνοῦ τὰ τρία, ὡς ἐνεργήσασα τὴν τοιαύτην ἄδικον πληρωμὴν. Ἀνεχώρησε δὲ καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ὁ Προύσης Μελέτιος διὰ τὴν κατακραυγὴν τοῦ κόσμου.

Δύο σουλτάνοι, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Σελήμ-Γκιράϊ-χάνη καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ μὲν καλγᾶς ὁ δὲ νουρεδδίνης, τῇ 18' τοῦ Ἰουνίου ἀνταμώσαντες τὸν βεζύρην μαζ' ἡμὲς τοὺς προσιρηνέμενους, τοὺς καὶ ἀδελφοὺς τοῦ χάνη Δεβλὲτ-Γκιράϊ, ὡμολόγησαν ὅτι στέργουν καὶ δέχονται τὰ ὅσα ἔκαμε καὶ ἀπεφάσισεν ἡ Πόρτα διὰ τὸ αὐτόνομον τοῦ Κριμίου.

Εὐμεγέθη μωσίαν τοῦ μοναστηρίου Βακαρέστι, ἀφιερωθεῖσαν παρὰ τοῦ κτήτορος Νικολάου βοεβόδα τοῦ Μαυροκορδάτου, ἀφ' ἧς τὸ μοναστήριον ἐκαρπούτο τὸν χρόνον 2,000 γρόσια, τὴν ἤρπασαν οἱ Γκιργκιβοεβάνοι.

Ἦλθεν ἡ ῥετιφικατζιόνε τοῦ Νέμτζου διὰ τὰ ὅσα ἔκαμεν ὁ ἱντερνού-τζιός του διὰ τὰ δύο καὶ ἡμισυ καδιλίκια τῆς Πογδανίας, Σουτζεάβα, Τζερ-ναούτζι καὶ Νιάμτζου βουνά.

— 1775

Ἐκδίδονται ὁρίσμοι διὰ πραγματευτὰς εἰς Βλαχοπογοδανίαν διὰ τὰ φέρουν τὸν ζαχιρὲν τῆς Πόλεως. Εἴκοσι οὖν Καπανλῆδες καὶ δέκα ἐννέα Παλ-καπανλῆδες τῆς Πόλεως καὶ ἑῷδεκα Παλλιαπανλῆδες τοῦ Γαλατᾶ διωρί-σθησαν νὰ ἔχουν ἐκεῖ συντρόφους. Ἐξεδόθη καὶ ὁρίσμός εἰς τοὺς Βιδινλῆδες νὰ μὴν εἰσέρχωνται πραγματευταὶ τοὺς μέσα εἰς τὴν Βλαχίαν, μόνον οἱ πτωχοὶ Βλάχοι νὰ κομίζουσιν ἀντικρυ κάθε εἶδος ζαχιρῆ, καὶ νὰ τοὺς τὸν πωλοῦν ἔξω τοῦ κάστρου ἀνενοχλήτως μὲ πεσίνι· καὶ ἄλλος ὁρίσμός διὰ τοὺς Κουλελῆδες, καὶ ἄλλος διὰ τοὺς Νικοπολίτας, νὰ μὴν εἰσέρχωνται καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν Βλαχίαν, μόνον οἱ Βλάχοι νὰ τοὺς πηγαίνουν καὶ νὰ τοὺς πω-λοῦν κάθε εἶδος ζαχιρὲν, ὁμοίως καὶ κρεστὲν διὰ νὰ φτιάχνουν τὰ σπίτια τοὺς ὅταν ἤθελε χρειασθεῖ.

Τῷ ἡγεμόνι τῆς Μολδαβίας Γρηγορίῳ Γκίκα ἐδόθη φερμάνι διὰ νὰ ἔχουν οἱ Πογδάνοι τόπον τὸ μάκρος ὥρας 32 καὶ τὸ πλάτος ὥρας 2· κεῖται δὲ οὗτος ὁ τόπος πρὸς τὸ Γρετζένι καὶ εἶχε γένει ποτὲ ἰ λ χ α κ α εἰς τὸ Χα-λλῆλ-πασσᾶ γιουρδού· ὁμοίως καὶ εἰς τὸ Τζαμασίρ-τζιφιλγιγί τὸ πρὸς τὸ Κιλί ἦσαν κισλάδες καὶ ἐδόθη φερμάνι νὰ σκηνοθῶν.

Τοὺς δραγομάνους τῶν ἐλτζήδων τοὺς ὑπεσήμεναν ὁ ρεῖς Ἰσμηλ-πεης διὰ νὰ φέρουν τῷ ὑπερτάτῳ τὰ συνήθη κουμάσια διὰ τὸν χαιρετισμὸν ἀπε-κρίθησαν ὅλοι ὁμοφώνως ὅτι δὲν δίδουν, ἐπειδὴ καὶ ὁ Ἰζέτ-πασσᾶς, λαβὼν αὐτὰ εἰς τὸ καῖμακαμλίκι του, δὲν ἠθέλησε λαβεῖν εἰς τὸ βεζαρέτι του ὡς μικροπρεπῆ εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς βασιλείας καὶ ὡς ἀνάρμοστα εἰς τὴν ὑ-πόληψιν τῶν ῥηγάδων, οἰνεῖ δασμοφορούντων διὰ τούτου. Μόνος ὁ πάλλος τὰ ἔδωκεν, ὡς νήλυς, καὶ ὁ Σβέτζος, διατὶ ἔχωντας ταῖνι ὡς κ σ τ ρ α ο ρ-δ ι ν α ρ ι ο ς, τὸν ἐφοβέρισαν πῶς ἂν δὲν τὰ δώσῃ θέλουν κόψει τὸ ταῖνι του.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου ἐφρονεύθη εἰς τὴν Πτολεμαῖδα μὲ δόλον καὶ προδοσίαν τοῦ κεχαγιᾶ του ὁ περίφημος Ταχῆρ-Ὁμέρης παρὰ τοῦ καπετάν-πασσᾶ Τζεζάρηλ Χασάν-πασσᾶ, καὶ διὰ τὴν περιουσίαν του ἐστάλη ὁ Δι-βιτάρ-πασσαζαδὲς Ἀπτή-πεης.

Ὁ Βεστιάριος Μιχαὴλ Μαγουρεάνος ὁ Καντακουζηνός, μέλλων μετοικῆ-σαι εἰς τὴν Ρουσίαν, ἐπώλησε τῷ αὐθέντῃ Ἀλεξάνδρῳ Ὑψηλάντῃ τὴν μω-σίαν του τὸ Ἀφουμάτζι, ἀπέχον τοῦ Βουκουρεστίου ὥρας 2, καὶ ἄλλας του μωσίας.

Τῷ Πετερῶφ ἔδωκεν ἡ αὐλὴ τοῦ ἀξίαν γερουσιαστοῦ τῆς βασιλείας καὶ καθαλαρίαν τῆς Ἀγίας Ἀννης καὶ κώμας μὲ 500 σκλάβους· καὶ ἀντάμω-σε τὸν βεζίρην τῇ κς' Σεπτεμβρίου διὰ χαιρετισμὸν τοῦ βεζαρετίου του.

Οἱ νησιῶται προσεκλήθησαν εἰς τοὺς Μοσχόβους ὅτι νὰ τοὺς ἐπῆρην ὁ Μαυρογένης μὲ φερμάνι πουργεῖα 60· ἔστειλεν ὁ Πετερῶφ ἐγγράφον περὶ τούτου εἰς τὴν Πόρταν. Ἠρνήθη ἡ Πόρτα τὸ φερμάνι, ἀλλὰ πέμψασα τῷ ἄ-νακτι τὸ ἐγγράφον, προσέθετο ἄλλον ἕνα χρόνον εἰς τὴν ἀσυνδοσίαν καὶ ἐ-πρόσταξε νὰ ἐπιστραφοῦν τὰ ἐξήκοντα τοῖς δεσπότης.

Ὁ Ρεπνίν, ἀφοῦ διήλθε καὶ διὰ τοῦ Βουκουρεστίου καὶ ἐδεξιώθη λαμ-πρῶς τε καὶ πολυεξόδως παρὰ τοῦ αὐθέντου τῆς Βλαχίας Ἀλεξάνδρου Ὑ-ψηλάντου βοεβόδα, κατὰ τὴν ὀθωμανικὴν βασιλικὴν προσταγὴν τὴν δοθεῖ-

σαν τῷ αὐθέντῃ, ἔφθασεν εἰς τὸν Κιουτζούκ-Τζεμεζέν· ἔστησαν οὖν εἰς τὸ Μάλταπε πολλά τζαδῖρια διὰ τὸ γιμεκλίκι τοῦ Ρεπνίν.

Τῇ ε' οὖν τοῦ Νοεμβρίου ἔστειλεν ἡ Πόρτα τὸν Δραγομάνον Κωνσταντῖνον Μουρούζην, συμπαραλαβόντα καὶ τὸν ἐνταῦθα πρῶτον δραγομάνον τῶν Μοσχόρων Πίνην, εἰς τὸν Κιουτζούκ-Τζεμετζέν διὰ νὰ ἐρωτήσουν τὸ χατίρι του.

Τῇ γ' δὲ τοῦ Νοεμβρίου μὲ τὸν μαρσεϊάλον καὶ δραγομάνον του ἔστειλεν εἰδῆσιν εἰς τὴν Πόρταν τοῦ ὅτι ἔφθασεν εἰς τὸν Ἅγιον Στέφανον· καὶ ἔστειλεν ἡ Πόρτα εὐθὺς τὸν τεσφιπατζή-ἐφένδην καὶ τὸν Δραγομάνον τῆς Πόρτας Μουρούζην μὲ ζαχαρικά νὰ τὸν χαιρετήσουν διὰ τὸν ἐρχομὸν του. Τῇ δὲ δ' τοῦ Νοεμβρίου ὁ ρεῖς-ἐφένδης, ὁ τζαούς-πασης καὶ ἄλλοι μεγάλοι ὀρφικιάλαιοι τοῦρκοι τὸν ἐφίλευσαν ἐκεῖ λαμπρῶς. Εἶτα μὲ μίαν προπομπὴν μεγαλοπρεπεστάτην καὶ πολυάνθρωπον ὑπὲρ τινα ἄλλην, παραταθείσαν ὥρας ὀλοκλήρους δέκα, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Πόλιν ἀπὸ τοῦ Ἐθιρνέκαπι, καὶ ἐξελθὼν ἀπὸ τὴν πύλην τοῦ Φαναρίου διῆλθε διὰ τοῦ Παλατᾶ, Ἐγιοῦπι, Φιλ-κιο-προυσὺ καὶ Σταυροδρόμι, ὅπου ἦν καὶ τὸ ἐτοιμασθὲν αὐτῷ δι' ἐξόδων βχ-σιλικῶν ὁσπίτιον. Ἔχει μαζὴ τοῦ ἀνθρώπου 750.

Ὁ βεζίρης ἔστειλε τῷ Ρεπνίν ἄνθη καὶ πωρικά καὶ μίαν ταπακέραν χρυσὴν μὲ πριλλάντια· ἔστειλε δὲ καὶ τῇ γυναικί του καὶ ταῖς τρισὶν αὐτοῦ θυγατράσιν ἀπὸ ἑνα τζελέγκι διαμαντένιον καὶ πολλὰ κουμάσια χρυσᾶ. Εἶτα ἀντάμωσε τὸν βεζίρην ὁ Ρεπνίν μαζὴ μὲ τὸν Πετερσῶφ· τὸν ὑπεδέχθη μὲ μεγάλην περιποίησιν, τὸν ἐφόρεσε σερασέρι, ἐφόρεσε δὲ τὸν Πετερσῶφ καὶ τὸν μαρσεϊάλον κακουμόγουναις, τὸν δὲ πρῶτον καὶ δεῦτερον σεκρετάριον τοῦ ἐλτζηλικίου καὶ δώδεκα τζεντιλόμους τοῦ Ρεπνίν ἐφόρεσε ζιντζα-πόγουναις, ἐφόρεσε δὲ καὶ 107 καθάδια τοὺς λοιποὺς ἀκολούθους τοῦ Ρεπνίν καὶ τοῦ Πετερσῶφ, ὅστις ἀπεχαιρέτησε τὸν βεζίρην διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ.

Ὁ Ἀποῦλ-Κερήμ-ἐφένδης τίτλῳ πειλέρπερ τῆς Ρούμελης καὶ πρέσβυς τῆς Πόρτας εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Ρουσσίας ἔφθασεν εἰς τὴν Μόσχαν τῇ ε' τοῦ Νοεμβρίου, καὶ τῇ ε' εἰσῆλθε μὲ τὸ ἀλάι του. Ἐντάμωσε τὸν Πανὶν καὶ τῇ ὑστεραίᾳ τὴν βασίλισσαν· τὸν ἐτίμησαν καθὼς ὅλους τοὺς μεγάλους ἐλτζήδες. Οἱ δοῦλοι του τὸν κατηγοροῦν ὡς φιλάργυρον.

Πυρκαϊὰ εἰς τὸ Σταυροδρόμι τῇ ι' τοῦ Νοεμβρίου. Ἐκάησαν 200 σπῖτια καὶ ἐργαστήρια Τούρκων καὶ Ῥωμαίων καὶ Ἀρμενίων παρετάθη ὥρας εἴ.

Ὁ Δραγομάνος Κωνσταντίνος Μουρούζης κατέπεισε τὴν Πόρταν ὅτι ὁ Ρεπνίν ὡς πληρεξούσιος πρέσβυς διὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς εἰρήνης ἡμπορεῖ νὰ σμικρύνῃ καὶ νὰ ἐλαττώσῃ καὶ νὰ ἀφαιρέσῃ τινὰ τῶν ζητημάτων. Μεταχειριζόμενον οὖν τὸν Ρεπνίν γλυκύτητα πρὸς τοὺς Τούρκους ἀλλ' οὐ σκληρότητα, καὶ συναναστρεφόμενον συχνὰ τὴν νύκτα τεπτίλι τὸν χεϊμῶνα μὲ τὸν Ἰσμαήλ-πεην, ρεῖς-ἐφένδην, παρεκίνει παντοίως ὁ οἰκοδεσπότης Ἰσμαήλ-πεης νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ σερπεστίετι τοῦ Κρμιίου καὶ τὸ Κιλ-πουρούνι. Ἐνοχληθεὶς οὖν τὰ μέγιστα εἶπε τῷ Ἰσμαήλ-πεη, «Γράμμα σὰς ἔφερα, δότε μοι τὴν ἀπόκρισιν διὰ νὰ πηγαίνω.»

—1776

Χάνης τοῦ Κριμίου εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου δεχθεὶς παρὰ τῶν νικητῶν Ῥούσσω τὸ αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων ἦτον ὁ Σαχίπ-Γκιράϊς, ὁ καὶ ἀδελφὸς τοῦ Σαχίν-Γκιράϊ, τοῦ καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ αὐτονόμου λόγῳ ὁμήρου μετὰ καὶ ἄλλων Ταρτάρων εἰς τὸ Πετερπούργον ἀποσταλέντος. Τοῦτον οὖν τὸν Σαχίπ-Γκιράϊν φυγαδεύσας ὁ Δεβλὲτ-Γκιράϊς εἰς τὸ Σινώπι ἤρπασε τὸ χανλίκι τοῦ Κριμίου ἀδεία καὶ βοηθεία τῆς Πόρτας. Ἐπανακάμψας ἀπὸ Πετερπούργου ὁ Σαχίν-Γκιράϊς κινεῖται κατὰ τοῦ Δεβλὲτ-Γκιράϊ πρὸς ἔξωσίν του, ἀλλὰ νικᾷ ὁ Δεβλὲτ-Γκιράϊς βοηθηθεὶς παρὰ στρατιωτικοῦ τουρκικοῦ ὁποῦ διέτριβεν εἰς τὰ κάστρη τὰ ἐπὶ τῆς νήσου λεγομένης νήσος τοῦ Ταμανίου, Ταμάνης δηλαδὴ, Ταμρούκι, "Ατζα καὶ Ἀτζού, ὅθεν ἐβγαίνει καὶ τὸ καλῆτερον χαβιάρι. (Αὕτη ἡ νήσος περιορίζεται ἀπὸ δύο κλάδους τοῦ ποταμοῦ Κουπάν καὶ ἀπὸ τὴν Μαιωτιδα λίμνην).

Ἡγανάκτει οὖν τὰ μέγιστα ὁ Ῥεπνὶν διατὶ δὲν εὐκαίρωςαν ἔως τώρα τὰ κάστρη αὐτὰ, διὰ τὴν κένωσιν τῶν ὁποίων ἀπὸ κατοικητὰς ὀθωμανοὺς καὶ ὀθωμανικὰ στρατεύματα δὲν ἠμπόρουν ἔως τώρα νὰ κατορθώσῃ τὸ νὰ ὑπάγουν μومπασιρήδες νὰ τὴν ἐνεργήσουν, καὶ ἐπενοῦσε τὸ πρᾶγμα μὲ τὸ σήμερον καὶ μὲ τὸ αὔριον, ἐπὶ προφάσει τοῦ χειμῶνος καὶ ἄλλαις πλασταῖς καὶ ψευδέσιν αἰτίαις ἀναβαλλούσαις τὸν καιρὸν. Καὶ προσέτι ἡγανάκτει διατὶ νὰ ἀπατηθῇ τὸ καπινέτο τῆς Ῥουσσίας καὶ νὰ παραδώσῃ τοῖς Τούρκοις Χοτίνι, Πεντέρι, Μολδαβίαν τε καὶ Βλαχίαν χωρὶς νὰ πάρῃ ἐν ταῦτῳ εὐκαιρα παρὰ τῆς Πόρτας τὰ ῥηθέντα κάστρη καὶ τὸ Κιλ-πουρούνι, μὴ ὑποπτευθὲν τὸ ἄστατον καὶ τὴν παλιμβουλίαν τῆς Πόρτας. Προσκαλέσαντες οὖν αὐτὸν εἰς τὸ ζιαφέτι τοῦ βεζίρη τῇ β' τοῦ Δεκεμβρίου, ἀπεκρίθη τὸ ὅτι ἔχει δουλειὰν καὶ ὅτι πρὸ τοῦ νὰ τελειώσουν αἱ ὑποθέσεις του δὲν ἠμπορεῖ νὰ πηγαίνῃ εἰς ζιαφέτια, διατὶ ἠμπορεῖ διὰ τοῦτο νὰ παιδευθῇ ἀπὸ τὴν βασίλισσάν του. "Ἐλεγε δὲ τοῖς πᾶσι κοινότερον τὸ ὅτι, «Ἐγὼ δὲν ἤλθα νὰ πολεμήσω μὲ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους» εἶναι πασίδηλον διὰ ποῖαν αἰτίαν ἤλθον, καὶ ἀφοῦ τελειώσουν αἱ ὑποθέσεις μου τότε θέλω δεχθεῖ τὸ ζιαφέτι.

Ἔτει σωτηρίῳ 1776.

Τῇ ιθ' τοῦ Ἰανουαρίου ὁ ῥηθεὶς ἐλτζής τῶν Ὀθωμανῶν Ἀπτούλ-Κερίμ-ἐφένδης ἀπεχαιρέτησε τὴν βασίλισσαν Αἰκατερίνην διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀνεχώρησεν εὐθὺς καὶ ἡ βασίλισσα διὰ τὸ Πετερπούργον.

Εὐκαίρωςαν ἡ Πόρτα τῶν στρατιωτικῶν τῆς τό τε Κιλ-πουρούνι καὶ τὰ προῤῥηθέντα τέσσαρα κάστρη τῆς νήσου Ταμάνι· ἦλθε καὶ ἀπόκρισις τοῦ Ῥωμαντζῶφ εἰς τὸν Ῥεπνὶν εἰς ἐκεῖνα ὁποῦ τὸν ἐγραψεν ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐλθούσης τῆς ἀποκρίσεως ἤρξαντο τὰ ζιαφέτια. Τῇ κή οὖν τοῦ Μαρτίου ἔγινε τὸ τοῦ βεζίρη εἰς τὸ Πασσᾶ-καπουσί, πολυέξοδον τὰ μέγι-

στα καὶ μεγαλοπρεπέστατον· τὸν ἐχάρισε δὲ ὁ βεζίρης καὶ τζεβαερικὸν πολύτιμον· ἐφόρεσε καὶ σαμουρόγουναν, καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ οἱ μὲν γούνας οἱ δὲ καθάδια. Μετὰ τὸν βεζίρην τὸν ἐφίλευσεν ὁ κεχαγιάπης, μεθ' ὃν ὁ γιαννι-τζάρ-ἀγαθῆς, μεθ' ὃν ὁ καπουδάνι-δεργιά, μεθ' ὃν ὁ τεφτερδάρ-ἐφένδης. εἶτα ὁ ρεῖς-ἐφένδης εἰς τὸ βασιλικὸν κῆσι τὸ παρὰ τῷ Ἀναδὸλ·Ίσάρ, λεγόμενον κῆσοι τὸ εἰς τὸ Γκῖοκ-σουί. Εἰς τὸ ζιαφέτι τοῦ ρεῖς-ἐφένδη Ἰσμαήλ-πεη ἦτο παρὼν καὶ ὁ Στακιέφ, ὃν τινα εἶχε πέμψει πρὸ ἡμερῶν ἡ βασίλισσα διὰ πρέσβυν τῆς εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Ὁθωμανῶν. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ρετζάληδες εἰς τὰ ζιαφετιά τοὺς ἐχάρισαν τῷ ῤεπνὶν πολύτιμα τζεβαερικὰ καὶ κουμάσια, ἕκαστος ἀναλόγως κατὰ τὴν ἀξίαν τοῦ καὶ μεγαλειότητά του.

Ἐν τούτοις ἐθεωροῦντο καὶ ὑποθέσεις. Κόνσολοι τῆς Ρουσίας ἀποφασίσθη νὰ διορισθοῦν εἰς ὅλας τὰς σκάλας τῶν ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν τὰς ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ καὶ ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ, ὡσαύτως καὶ εἰς Βλαχίαν καὶ Μολδαβίαν. Οἱ καπικεχαγιάδες βλαχοπογδάνοι ἔδωκαν τῷ ῤεπνὶν ἔγγραφον περιέχον πέντε ἄρθρα (χωρὶς νὰ περιέχεται εἰς αὐτὰ τὸ μὲρ τῆς Βλαχίας καὶ Μολδαβίας,) διὰ νὰ προστεθοῦν εἰς τὸ ἐκδοθησόμενον χάτι-χουμαγιοῦν. Ἐπραγματεύετο ἐν τούτοις παρὰ τοῦ ῤεπνὶν καὶ ἡ ἐπικύρωσις τοῦ αὐτονόμου τῶν Ταρτάρων τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, καὶ ἡ ἀγόγ-γυστος ἀποδοχὴ τοῦ, ἀλλ' ἀπετύγχανε πάντοτε τοῦ σκοποῦ, καταφατικὴν ἀπόκρισιν οὐκ ἀκούσας ποτὲ, ἀλλὰ μᾶλλον πόθον καὶ ἔφεσιν τῆς καταργήσεως καὶ ἀνακίρεσεως τοῦ τοιοῦτου ἄρθρου.

Ἦτον διὰ νὰ γένῃ γέννα βασιλικὴ καὶ δονανμᾶς· ὁ ῤεπνὶν, καίτοι παρακληθεὶς παρὰ τῶν Ῥωμαίων, δὲν ἠθέλησε νὰ μνηύσῃ τὸ νὰ γένουν ταμίρι αἱ ἐκκλησίαι, μὲ τὸ νὰ ἦτον ἀτελείωτοι αἱ ὑποθέσεις τοῦ. Ἡ Πόρτα ἠεῦρουσα ὅτι θέλει ζητηθεῖ τὸ ἄρθρον, ἔδωκεν ὁ βεζίρης τὴν ἀδειαν τῷ Δραγομάνῳ τῆς Πόρτας Μουρούζη καὶ τῷ πραγματευτῇ τοῦ Δημητρίου Σκαναβῆ διὰ νὰ φανῇ πῶς γίνεται τὸ πᾶγμα ἐξ ἰδίας προαιρέσεώς των, καὶ ἐν ταύτῳ ἔδωκεν ἀδειαν καὶ Ἑβραίοις καὶ Ἀρμενίοις, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ περισσότερον ὅτι τὸ κάμουν ἐκ προαιρέσεως. Ἀπὸ ἀστοχασίαν τῶν ἐπιτρόπων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, Δημητρίου Σκαναβῆ καὶ χατζῆ Ἀσλάν τζεβαερτζῆ, ἀρχισαν τὸ ταμίρι καὶ εἰς τὸ πατριαρχεῖον, καὶ κατὰ τὴν εἰδήσιν καὶ παρακίνησιν αὐτῶν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, πρὸ τοῦ νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ γέννα· καὶ ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἐδόθῃ προσταγὴ εἰς αὐτοὺς τοῦ βεζίρη, ὅταν ἔδωσαν τὴν ἀδειαν, τὸ νὰ μὴ φέρουσιν σιζιλτί, μ' ὅλον τοῦτο ἐκὸμίζον τὸν κερσέν καὶ εἰς τὸ πατριαρχεῖον καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας μὲ τὰ χαμάλικα τὰ ἄλογα ἀνυποστόλως καὶ παρρησίᾳ τοῦ ὅτι κομίζεται διὰ ταμίρι ἐκκλησιῶν. Ὁ μείμαρ-ἀγᾶς προσετάγη παρὰ τοῦ βεζίρη τὸ νὰ παραβλέπῃ, καὶ τὸν ὑπεσχέθησαν καὶ οἱ ῥηθέντες ἐπίτροποι πουργεῖα 40 δι' ὅλας τὰς ἐκκλησίας· ὅθεν ἀφόβως, καὶ σχεδὸν μεγαλοφῶνως ἐκινεῖντο εἰς τὴν ἐργασίαν. Ἦς τόσον εἰς τὸ Ἑγρίκαπι ἐπιστατοῦσεν εἰς τὴν οἰκοδομὴν, ὡς ἐπίτροπος τῆς ἐκκλησίας, ὁ Ποστέλνικος Δημήτριος Σούτζος, ὁ καὶ Κε π η ς ἐπιλεγόμενος. Δύο σπίτια τῆς ἐκκλησίας ὡς πλησιόχωρα τῇ ἐκκλησίᾳ ἠθέλησε νὰ τὰ χρημίσῃ διὰ προφύλαξιν τῆς πυρκαϊᾶς, καὶ ἐπρόσταξε τὰς δύο γυναῖκας

—1776

όπου τὰ κατώκουν μὲ ἐνοίκιον νὰ ἀναχωρήσουν ἐκεῖθεν· ἐπροφασίσθησαν ὅτι διὰ τὸν χειμῶνα δὲν ἡμποροῦν νὰ ἐξέλθουν. Ὅθεν αὐτὸς ἀντὶ τοῦ νὰ ἐπιμεληθῇ νὰ τὰς εὕρῃ ἐκεῖ εἰς τὸν μαχαλὲ ἄλλο σπίτι πρὸς κατοικίαν τους καὶ νὰ πληρώσῃ τὸ ἐνοίκιον διὰ θεραπείαν τους, τὰς ἐβίωσε καὶ τὰς ἐξεσπίτωσε δυναστικῶς· δεινοπαθοῦσαι αὐταὶ διήγειρον ἓνα ἐμίρη·ν κακὸτροπον ἀπὸ ἄλλον μαχαλὲν, (καὶ γὰρ πάντες οἱ μαχαλελῆδες ἦσαν διωρθωμένοι ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ παγκαρίου τῆς ἐκκλησίας,) καὶ ἐζήτησε τοὺς ἐπιστάτας τῆς οἰκοδομῆς 500 γρόσκα διὰ νὰ μὴν δώσῃ ἀρζουχάλι. Ἠρώτησαν οἱ ἐπίτροποι τὸν Ποστέλνικον Δημήτριον τὸ ποιητέον· καὶ αὐτὸς τοὺς εἶπε νὰ τὸν εἰπῶν τὸ, «Ἐσὺ μαχαλελῆς δὲν εἶσαι, ὅποια ἐκκλησία εἶναι εἰς τὸν μαχαλὲν σου ἐκεῖθεν ζήτηει.» Ἰδὼν δὲ ὁ ἐμίρης τῇ ὑστεραίᾳ ἐκεῖ καὶ τὸν Δημήτριον αὐτὸν ἐφιππον καὶ ἀκούσας καὶ παρ' ἐκείνου τὰ αὐτὰ, ἔδωκε τῇ Παρασκευῇ τῷ ἄνακτι ἀρζουχάλι ἔνδον τοῦ τζαμίου τῆς Ἀγίας Σοφίας, ἀνακράζων τὸ, ἡ πίστις τῶν μουσουλμάνων κατηργήθη, καὶ τὸ, ἂν τὸν φονεύσῃ, θνήσκει μάρτυς, καὶ εἰσὶν ἄνθρωποι ὑπὲρ τοὺς 500 οἱ τὰ τοιαῦτα μὴ δεχόμενοι. Κακῇ τύχῃ ἐξερχομένῳ τοῦ τζαμίου τῷ ἄνακτι ἐδόθη καὶ ἱλάμι διὰ μίαν ἐκκλησίαν Ἀρμενίων κτιζομένην εἰς τὸ Καδίκιοι, ἥτοι Χαλκιδόνα, κατὰ τὸ θάρρος ὅπου ἔλαβον οἱ Ἀρμένιοι ὡς ἐκ μέρους τοῦ βεζίρη διὰ τοῦ Σκαναβῆ τε καὶ χατζῆ Ἀσλάνη, ᾧ τινι ἐπεριειδόμενοι ἔκτιζον τὰς ἐκκλησίας καὶ ἄλλοι ἐπίτροποι καὶ μαχαλελῆδες ὁρθόδοξοι. Ἰδὼν οὖν ὁ βεζίρης τὰ τῷ ἄνακτι δοθέντα ἔγγραφα, μᾶλλον φοβηθεὶς, προσέταξε τῷ γιαννιτζάρ-ἀγάσῃ ἵνα περιελθὼν κρημνίσῃ πάντα τὰ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀπάσαις νεόκτιστα. Εἶχον δὲ ἐξοδιάσει πολλὰ οἱ Χριστιανοὶ πρὸς διόρθωσιν τῶν μαχαλελῆδων Τούρκων. Ὅθεν ἐκρήμυνσε τὸν εἰς τὴν Ἀγίαν Κυριακὴν καὶ τὸν εἰς τοὺς Ἀγίους Θεοδώρους τοὺς κατὰ τὴν Βλάχκαν νεοκτίστους νάρθηκας· ἐζήμωσε καὶ τὴν κατὰ τὸ Κερεμίτ-μαχαλεσὴ ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τοῦ Ποτηρᾶ, ἐμπόδισε καὶ τὴν ἀρξαμένην οἰκοδομὴν τοῦ τοίχου τῆς αὐλῆς τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Νικολάου τοῦ κατὰ τὸ Τζουπαλῆ· προσετάγη δὲ καὶ ὁ πατριάρχης Σωφρόνιος σφοδρῶς νὰ προστάξῃ τοὺς Χριστιανοὺς νὰ μὴν οἰκοδομοῦν τὰς ὕσας ἐκρήμυνσαν ἐκκλησίας των σκοπῶ τοῦ ἀνοικοδομηῆσαι, καὶ τινες τῶν ἐκκλησιῶν ἔμειναν θέαμα ἐλεεινόν, ὡς ἡ ἐν τῷ Σαρμασίκι τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, καὶ ἡ ἐν τῷ Ἐδिरνέ-καπουσοῦ καὶ ἡ κατὰ τὸ Τόπ-καπισῆ, καὶ ἡ κατὰ τὰ Ὑψωμαθεῖα, καὶ ἡ κατὰ τὸ Πεσίκτασι, καὶ ἡ κατὰ τὸ Ὀρτάκιοι, καὶ ἡ κατὰ τὸν Κουρούτζεσμεν, καὶ ἡ κατὰ τὸ Νεοχώριον τοῦ Ἀγίου Νικολάου. Καὶ χρεωστέται αὐτὸ τὸ καλὸν εἰς τὸν λεγόμενον Κεπάπην Δημήτριον Σούτζον διὰ τὰς ἀπειλὰς ὅπου ἀφρόνως κάμωνωντας εἰς τὰς γυναῖκας ἐξηγρίωσεν ὕστερον ἀπολιτεύτως καὶ τὸν κακὸτροπον ἐμίρη·ν χωρὶς νὰ τὸν περιποιηθῇ δίδωντάς του καὶ ὀλίγα τινά.

Ἀνταμώσας τὸν βεζίρη·ν ὁ Ῥεπνὶν εἶτα καὶ τὸν βασιλέα ἔδωκεν αὐτῷ τὰ πολύτιμα πεσχέςσια τῆς βασιλείσεως του πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς εἰρήνης· μόνον ἡ γούνα τῶν μαύρων ἀλουπίων ἐξετιμῆθη εἰς τὸ Πόλσκι τῆς Σιθερίας 60 χιλιάδας ρούβλια· τὰ δὲ δοθέντα λιθοκόλλητα τῶν πολυτελῶν λίθων ἦσαν

τιμήματος πλείστου ὅσου· πολύτεχνα δὲ καὶ πολλὰ τινὰ τὰ δοθέντα, ἐν οἷς μάλιστα ὑπερείχε πάντων τὸ ὥρολόγιον.

Ἀντάμωσε τὸν βασιλέα ὁ Ῥεπνίν, τῇ ἡ τοῦ Φεθρουαρίου, καὶ ἔλαβε τὸν ἀχτιναμέν περὶ τῆς εἰρήνης καὶ τὰ πολύτιμα καὶ βασιλικά πεσχέσια πρὸς τὴν βασιλίσσαν του Αἰκατερίνην πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς εἰρήνης.

Ἀφοῦ ἀντάμωσε καὶ βεζίρην καὶ βασιλέα καὶ ἔδωσε τὰ πολύτιμα πεσχέσια τῆς βασιλίσσης του τῷ σουλτάν Ἀποῦλ-Χαμίτῃ, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὰ διὰ τὴν βασιλίσσαν του πολύτιμα, καὶ ἔλαβε καὶ αὐτὸς παρὰ τοῦ βεζίρη καὶ τοῦ σουλτάν Ἀποῦλ-Χαμίτῃ οὐκ ὀλίγα, τὸν εἶπον παρακαλοῦντες διὰ τοῦ βεῖς-εφένδη Ἰσμαήλ-πεη, «Γράψε εἰς τὴν αὐλήν σου τὸ ζήτημά μας, ἥτοι τὴν κατάργησιν καὶ ἀναίρεσιν τοῦ αὐτονόμου τῶν Ταρτάρων, ἵσως σὲ ἀκούσουν.» Καταπεισθεὶς οὖν καὶ ἀπὸ τοῦ Ταμαρῶφ, σεκρεταρίου τοῦ ἥδη ἀναχωρήσαντος Πετερῶφ, (ἀναμφιβόλως δωροδοκηθέντος ὑπὸ τῶν Ὁθωμανῶν), ἔγραψε κατὰ τὸ ζήτημά τους. Τὸν ἀπεκρίθη ἡ αὐλὴ τῆς Ρουσσίας μὲ πολλοὺς ἐλέγχους ὅπου τὸν ἥγγιζον θανασίμως, προστάζουσά του νὰ εἰπῇ εἰς τὴν Πόρταν τὸ ὅτι οὔτε μία θριξ, οὔτε ἰῶτα ἐν δὲν εἶναι τρόπος νὰ μεταβληθῇ οὔτε νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὰ συμφωνηθέντα τε καὶ ὑπογραφέντα.

Ἐδόθη λογαριασμός τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Κοινοῦ τῇ κδ' τοῦ Ἰανουαρίου ἐφάνη εἰσόδημα πουργεῖα 306, ἐξ ὧν ἐπληρώθησαν τὰ ἐξοδα τῆς πατριαρχείας πουργεῖα 80, καὶ ἄλλα 20 ἐπληρώθησαν τῷ πρέσβει τοῦ Βρανδεβούργου διὰ νὰ ἐλευθερώσουν τὰ ἀσημικά τῆς ἐκκλησίας ὅπου ἦσαν ἐκεῖ ἀμάνετι· ἐπλήρωσαν δὲ καὶ τὰ διάφορα τῶν χρεωστούμενων 870 πουργεῖων, ἔδωκαν εἰς τοὺς κουδουμιέδες, μισθοὺς χουδάμηλων καὶ ἄλλα λιανικά ἐξοδα πουργεῖα 48· ἔδωκαν καὶ τῷ πατριάρχῃ Σωφρονίῳ διὰ ζωοτροφίαν του πουργεῖα 12, καὶ ἐξέπεσαν καὶ κεφάλαιον χρέους πουργεῖα 66, ὥστε ἔμεινε τὸ χρέος τοῦ Κοινοῦ πουργεῖα 804.

Μὲ ζάιμην ἐστάλθησαν καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὴν Ρούμελην ἄνθρωποι τοῦ αὐθέντου Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου βοεβόδα διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῶν σκλαβωθέντων Βλάχων. Εἰς τὴν Μεσοποταμίαν καὶ εἰς τοὺς τόπους τοῦ Καραοσμάνογλου τοὺς παρὰ τῇ Σμύρνῃ ἔμειναν πολλοὶ, εἰς τὸ Τούρνοβον ἔμειναν ἑκατὸν, καὶ εἰς τὸ Ρουστζούκι ἑξακόσιοι.

Ἐδόθη μὲ χάττι-χουμαγιὸν τὸ Βεζίρ-κισλασί τὸ εἰς τὰ χῶματα τῆς Βλαχίας παρὰ τῇ πόλει Προϊλάβω εἰς τὸν αὐθέντην τῆς Βλαχίας Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην, μὲ ὑπόσχεσιν ὅπου νὰ πληρώσῃ τῇ Χανοῦμ-σουλτάνῃ (θυγατρὶ τοῦ γέροντος Πεκιρ-πασσᾶ καὶ τῆς σουλτάνης ἀδελφῆς τοῦ σουλτάν Μαχμούτῃ, καθημένης εἰς τὸν μαχαλὲ τῆς Πόλεως λεγόμενον Χαλιτζιλάρ-κιοσκίου,) γρόσια τὸν ἀριθμὸν 17,499 καὶ ἄσπρα 30, εἰς τρία κίστια.

Ὁ Ῥεπνίν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Πόλιν τῇ ιγ' τοῦ Μαΐου μὲ πολλὴν προπομπὴν καὶ παράταξιν· τὸν ἐσυντρόφευε καὶ ἓνας ἱκί-τουίλου πασσᾶς καὶ ὁ μιχμανδάρης του Ἀχμέτ-πεης ὁ Καίσερλης.

Ὁ Στακιέφ, πρέσβυς τῆς Ρουσσίας εἰς τὴν ὀθωμανικὴν αὐλήν, ἀντάμωσε τὸν βεζίρην τῇ α' τοῦ Ἀπριλίου, καὶ τὸν ἐφόρεσε τὴν συνειθισμένην κκκου-

— 1776

μόγουναν, καὶ τὴν ἡ' Ἀποιλίου ἀντάμωσεν ὁ αὐτὸς καὶ τὸν βασιλέα. Ὁ Στα' κιῆρ πάσχει νὰ καθαιρεθῇ ὁ χάνης Δεβλὲτ-Γκιράις ὡς σκανδαλοποιὺς καὶ κατὰ τοῦ αὐτονόμου τῶν Ταρτάρων κινούμενος.

Ὁ Καῖσαρλης αὐτὸς Ἀχμέτ-πεης διωρίσθη νὰ πηγαίῃ εἰς τὸ Κρίμι μαζὶ μὲ τοὺς Μιρζάδες καὶ μὲ τὸν καζασκέρην τοῦ Κριμίου ὅπου προλαβόντως εἶχαν ἔλθει προσκληνόμενοι διὰ τὸ αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων καὶ ζητούντες τὴν ἀναίρεσίν του, καὶ ἀνεχώρησε Μαῖου τῇ κδ'.

Τὸ εἰς τὴν νῆσον τοῦ Ἀντιγόνου ἐνοριακὸν μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐδόθη τοῖς καπῆλοις, ἅπαντι ἀνέμῳ ἀναπεπταμένον διὰ τὴν ἀμέλειαν τοῦ κατὰ καιρὸν Χαλκιδόνορος. Ἐπεσκευάσθη οὖν καὶ ἀνωκοδομήθη παρ' αὐτῶν, κτισθέντος καὶ τοίχου τῆς περιοχῆς· ἔχει τόπους πολλοὺς ἀκαλλιεργήτους καὶ σχεδὸν τὸ ἥμισυ τῆς νήσου.

Μουσασβέρς εἰς τοῦ μουρτῇ μὲ ὅλους τοὺς βετζάληδες διὰ τὰ δύο καὶ ἥμις καδιλίκια ὅπου ἐπῆρεν ὁ ἱμπεράτωρ εἰς τὴν Μολδαβίαν· ἐδυσκολεύθησαν εἰς τὸ νὰ τὸ στέρξουν, μ' ὅλον τοῦτο τὸ ἔστειραν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης βιαζόμενοι.

Ὁ αὐτὸς ἱμπεράτωρ τῆς Νεμτζίας ἀπὸ τὸ Σλάμ-Ρίμνικον, καδιλίκι τῆς Βλαχίας, οὗ μητρόπολις τὸ Φωζάνι, ἕως εἰς τὸ Μεχεδίντζι, εἰς τὰ βουνὰ τῆς Βλαχίας ὅπου συνορεύουν μὲ τὴν Οὐγγρίαν καὶ Ἑρδελίαν, οἰκειοποιήθη τόπον τῆς Βλαχίας πλάτους πῆ μὲν δύο, πῆ δὲ τριῶν ἢ τεσσάρων ὥρων.

Εἰς τὸ σπῖτι τοῦ Ἰσμαήλ-πεη βρεῖς-εφένδῃ ἔγινε μουκιαλεμές μὲ τὸν Στακιῆρ, παρόντος καὶ τοῦ πεῖλικτζῆ-εφένδῃ καὶ τοῦ δραγομάνου τῆς Πόρτας Κωνσταντίνου Μουρούζη. Ζητεῖ ὁ Στακιῆρ, κατὰ τὴν δοθείσαν αὐτῷ προσταγὴν τῆς αὐλῆς του, τὴν ἀπόκρισιν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν συμφωνηθέντων μέχρι καὶ ἐνός ἰώτα· τὸν εἶπον τὸ ὅτι θέλουν συμβουλευθεῖ κοινότερον καὶ θέλουν τοῦ τὴν δώσει. Ἐλάλησε σκληρῶς, ἐπαπειλῶν πόλεμον ἂν δὲν ἐνεργήσῃ.

Σχολεῖον μουσικῆς συνεκροτήθη· ὑπεσχέθησαν τῷ πρωτοψάλτῃ Δανιὴλ γρ. 400 τὸν χρόνον διὰ νὰ παραδίδῃ μαθηματάρι, προσετάγησαν καὶ ὁ λαμπαδάριος Πέτρος καὶ ὁ δομέστικος τοῦ δεξιοῦ χοροῦ Γιακουμάκης νὰ παραδίδουν παπαδικὴν καὶ στιχηράρι.

Θνήσκει ὁ Μεχμέτ-πασσάς, ἡγεμὼν τῆς Ἰσκενδρούνας, ἥτοι τῆς ἐν τῇ Ἀλβανίᾳ Ἀλεξανδρείας· ὁ υἱὸς του Μαχμούτ-πεης ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Πόρταν νὰ τοῦ δοθῇ καὶ ἡ τοπαρχία τοῦ πατρός του εἰς τὴν Ἰσκενδρούναν καὶ πασσαλίκι μὲ τρία τοῦγχα. Ἡ Πόρτα ἀντὶ τούτων ἔστειλε τὸν Τζερκέζ-πεην ἐπιστάτην νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ 6,000 πουργεῖα τὰ τοῦ πατρός του· αὐτὸς οὖν συναθροίσας χιλιάδας τινας Ἀλβανιτῶν παρερύλαττε τόσον τὸν Τζερκέζ-πεην ὅσον καὶ τὸν σταλέντα ἐκείσε τοπαρχὴν καὶ πασσᾶν Ἀἰδοζλουν τὸν ἀπὸ πωσταντζήπασην τῆς Ἀδριανουπόλεως. Ταῦτα μαθοῦσα ἡ Πόρτα ἔστειλε κατ' αὐτοῦ τὸν Κούρτ-πασσᾶν διὰ νὰ τὸν πολεμήσῃ. Πολέμου οὖν συγκροτηθέντος ἐνίκηθη ὁ Κούρτ-πασσάς ὁλοκλήρως· ὅθεν ὁ Μαχμούτ-πεης ἐξαγριωθείς, ἀγλαὰ καὶ προλαβόν-

τως διὰ τὰ τὸν δοθῶν τὰ τρία τούγία ὑπεσχέθη δόσιν τινὰ χρηματικὴν τὴν ἔσθ' ὅτε συνειθιζομένην, μ' ὅλον τοῦτο μετὰ τὴν κατὰ τοῦ Κοῦρτ-πασσᾶ νίκην ἀπεκρίθη διὰ τὰ ζητούμενα 6,000 πουργεῖα τὸ ὅτι τὰ ἐκέρδισεν ὁ πατὴρ του ὅχι ἀπὸ τὸ εἰσόδημα τοῦ πτωχοτάτου πασσαλικοῦ τῆς Ἰσκενδερούνας, ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἐμπόριον ὅπου εἶχεν εἰς τὴν Βενετιάν, καὶ ἔδειξε καὶ τὰ κατὰστιχα τῶν ἐξοδιασθέντων εἰς λιθίνας οἰκοδομὰς ἀναγκαίαις καὶ τοῖς αὐτόχθοσιν ἐπωφελεῖς, γεφύρας δηλαδὴ καὶ πανδοχεῖα, καὶ εἰς εἰσοδήματα διὰ τὴν ἐν καιρῷ χρείας ἀναγκαίαν ἐπισκευὴν τῶν ῥηθεισῶν οἰκοδομῶν. Ὁ Τζερεκζ-πεπς ὡς τόσον ταλαιπωρούμενος ἀπὸ τὴν φυλακὴν τὸν κατέπεισε νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ, ὑποσχεθεὶς τὸ ὅτι θέλει τελειωθῶν τὰ ζητήματα του ἀφοῦ φθάσῃ εἰς τὴν Πόλιν, ὃ καὶ ἐγένετο, καὶ τὸν ἐστάλη μετὰ τινὰς μῆνας καὶ τὸ πασσαλίκι τῆς Ἰσκενδερούνας καὶ τὸ πασσαλίκι τῶν τριῶν τουγῶν.

Τὸ γιουμουρῦκι τῆς νικοτιανῆς τὸ εἰς τὴν Πόλιν διπρέθη εἰς 160 σεχμίια ἥτοι μερίδια, πωληθὲν τὸ κάθε μερίδιον πουργεῖα 25 μὲ κέρδος ἐτήσιον πουργεῖων 5. Ὁ μουατζελὲς ἦτοι ὅλον τὸ κέρδος αὐτῶν τῶν σεχημίων συνεποσώθη διὰ τὸ μίρι πουργεῖα 2,400 ἢ μάλλον εἰπεῖν 4,000.

Τὸ Σεχριζὸρ εἶναι ἐπαρχία ὅπου περιέχει 17 καδιλίκια, ἀφ' ἐκάστου τῶν ὁποίων ἡμπορεῖ νὰ στρατολογηθῇ στράτευμα 10,000. Λέγεται δὲ τὸ σαντζάκι αὐτὸ Καρα-Τζουράνι παρὰ τῷ φρουρῷ καὶ πόλει Κιερκιούτ. Ἦν οὖν τὸ Σεχριζὸρ ἀνέκαθεν ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ Παγδάτ βαλισῆ, ὡσαύτως καὶ τὸ Μαρδίνι καὶ ἅπανα ἡ ἐπαρχία τοῦ Μουσουλίου ἦσαν ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ Παγδάτ βαλισῆ, καὶ μόνον τὴν πόλιν Νινεὺ ἐξουσίαζεν ὁ Μουσουλ βαλισῆ. Ἀπέσπασαν οὖν τὸ Σεχριζὸρ καὶ τὸ ἔδωκαν τῷ Κιερκιούτ βαλισῇ ὕστερον τὸ ἔκαμαν πασσαλίκι ξεχωριστὸν, καὶ διώρισαν διὰ πασσᾶν του τὸν Χασᾶν-πασσᾶν, ὅστις ἐπὶ τοῦ φονευθέντος Παγδάτ βαλισῆ Ὁμὲρ-πασσᾶ ἦτον βόϊβοδας εἰς τὸ Μαρδίνι, καὶ ἔδωκαν αὐτῷ καὶ πουργεῖα 200 διὰ τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον.

Ὁ ἐπανακάμψας ἀπὸ Πετερπούργου Σαχίν-Γκιράις ἀδεία καὶ βοηθεῖα τῶν Ρούσων ἐγένε χάνης τέλος πάντων φυγόντος τοῦ Δεβλέτ-Γκιράι εἰς τὸ Σινώπι· κάκειθεν ἐλθόντα εἰς τὸ Πείκοζι ὑπεδέχθη ὁ βεζὶρης Δερβίς-πασσᾶς· εἶτα τὸν ἔστειλεν ἡ Πόρτα εἰς τὸ τζιφτιλίκι του· ἐγένοντο ταῦτα κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον.

Εἰς ἓνα γαλιόνι μήκους πηγῶν 43 $\frac{1}{2}$ ἡ πρώτη παταρία ἔχει εἰς τὸ ἐν μέρος τόπια 14 καὶ εἰς τὸ ἄλλο ἄλλα 14· τούτων οἱ γχιουλέδες ζυγιάζει ἑκαστός ὀκτάδας 6· ἡ δευτέρα παταρία ἔχει ἄλλιν ἐκατέρωθεν ἀνὰ τόπια 14 τῶν ὁποίων οἱ γχιουλέδες ζυγιάζει ὁ καθεὶς ὀκτάδας 3· τὰ ἐπὶ τῆς πρῶμνης 3 ἡ 4 ἐκατέρωθεν, ἔχουν γχιουλέδες ὅπου ζυγιάζει ὁ καθεὶς 1 $\frac{1}{2}$ ὀκτᾶν, τὰ ἐπὶ τῆς πρῶρας 2 ἐκατέρωθεν ἔχουν γχιουλέδες τοῦ αὐτοῦ βάρους· τὸ τόπι ὅπου σύρει γχιουλε ὀκτάδας 6 ζυγιάζει καντάρια 38.

Καταχρώμενος ὁ Προύσης Μελέτιος τὴν πατριαρχίαν καὶ τοῦ Σωφρονίου ὡς καὶ ποτε τὴν τοῦ Θεοδοσίου, καὶ ἐνεργῶν καὶ τελειῶν τὰ πάντα ἀνευ συνοδικῆς συγκαταθέσεως καὶ μόνον διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν δύο ἐπιτρόπων

—1776

Δημητρίου Σκαναβή καὶ χατζή Ἀσλάνη, ὑπέπεσαν εἰς γογγυσμὸν τῶν συναδέλφων τοῦ ἀρχιερέων καὶ εἰς κατηγορίας προφανεῖς τοῦ χριστιανύμου λαοῦ· ὅθεν ἄρχοντες φίλοι τοῦ τρεῖς οἱ καὶ συνεργοὶ τοῦ τὸν παρεκίνησαν συμβουλευτικῶς ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Προῦσαν διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ τῆς καταλαλιάς καὶ τῆς ἀτίμου ἴσως ἀποστολῆς εἰς αὐτὴν ἐν εἰδὲι ἐξορίας, ὃ καὶ ἐγένετο, καὶ ἡσύχασεν ἡ ἐκκλησία.

Ὁ βεζίρης Δερβίς-Μεχμέτ-πασσάς γενόμενος βεζίρης εὐθὺς ἔκαμε κεχαγιάπεην τὸν Μασαλατζή Ἰπραήμ-ἐφένδην, προλαβόντως τεπτερδάρην εἶτα καὶ κεχαγιάπεην· μεθ' ὃν ἔκαμε τὸν Λαλελή-Μουσταφᾶ-ἐφένδην, μεθ' ὃν τὸν Δερένδελην.

Ὁ γιαζί-ζή-ἐφένδης τοῦ κιζλάρ-άγασῃ, Ἰσμιρλή-Ἀχμέτης, παίρνοντας πολλὰ ρουσφέτια καὶ ἐνεργώντας πολλὰς ἀτόπους ὑποθέσεις, ὠνειδίσθη με ἐλέγχους ἀπὸ τὸν μουφτὴν Δουριζαδὲν διὰ τὰς ἀτόπους τοῦ πράξει· διέβαλε τὸν μουφτὴν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἐγένεν αἷτιος νὰ μανζιλευθῇ, καὶ νὰ γένῃ μουφτής ὁ Μουλλᾶ-πεης· ἀλλ' αὐτὸς ὁ νέος μουφτής διηγηθεὶς τῷ βασιλεῖ τὰς ἀτόπους πράξεις καὶ πολλὰς καὶ μεγάλας αἰσχροκερδείας τοῦ γιαζίτζή-ἐφένδην, ἐγένεν αἷτιος νὰ μανζιλευθῇ, καὶ προσετάγη νὰ καθίσῃ εἰς τὸ σπῖτι του, καὶ ὕστερον ἐξωρίσθη εἰς τὴν Σμύρνην κατὰ μῆνα Νοέμβριον.

Ἐκτισεν ὁ αὐθέντης Ὑψηλάντης εἰς τὸ Ἀφουμάτζι τὴν κίρτζιμαν καὶ τὰ σπίτια τὰ κατακαέντα ὑπὸ τῶν Μοσχόβων, ἀλλὰ μεγαλοπρεπέστερα τῶν πάλαι κατακαέντων.

Κατακρημνισθεῖσα ἡ αὐθεντικὴ κούρτη παρὰ τῶν Μοσχόβων ἐδεῖτο ἐπισκευῆς. Φθίσας οὖν ὁ αὐθέντης Ὑψηλάντης εἰς τὸ Βουκουρέστι τῷ ἔτει 1775 ἐκάθισεν εἰς τὰ σπίτια τοῦ Πραγκοδάνου Νικολάου. Ἐγίνε κέσφι ἡ ἐπισκευὴ τῆς κούρτης διὰ 300 πουργεῖα. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ κούρτη κεῖται ἐπὶ τόπου χαμηλοῦ καὶ ἀκολούθως δυσκρεσάτου ἀέρος, ἐκρίθη εὐλογον κοινῇ γνώμῃ ν' ἀνεγερθῇ ἐκ βάθρων ἄλλη ἐπὶ τόπου ὑψηλοῦ, οἷος ἦν ἡ ἄμπελος τοῦ μοναστηρίου τοῦ Μιχαλ-βοδα, μετὰ τὸ νὰ ἡμπορῇ νὰ τελειώσῃ μετὰ αὐτὰ 300 πουργεῖα. Ἠρξάντο οὖν τὴν οἰκοδομὴν τὸν Μάρτιον τοῦ παρελθόντος ἔτους 1775, καὶ μόλις περὶ τὰ τέλη τοῦδε τοῦ 1776 ἐτελείωσεν ἡ οἰκοδομὴ, ἄνευ τοῦ τεύχους τῆς περιοχῆς καὶ τῶν ἱπποστασιῶν τε καὶ μαγειρείων καὶ τῶν διὰ τοὺς σεῦμένηδες καὶ Ἀρβανίτας περὶ τὸ τεῖχος οἰκίσκων.

Παραιτηθέντος τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Πόσνας ἔγινε Πόσνας ὁ πρωτοσύγκελλος τοῦ πατριάρχου· ὅθεν ἔγινε πρωτοσύγκελλος ὁ ἀρχιδιάκονος Ματθαῖος, ὁ υἱὸς τοῦ Ποστελνίκου Γεωργίου Τζαννέτου Μουρούζη, καὶ ἀρχιδιάκονος ἔγινεν ὁ τριτεύων Ἰερεμίας, υἱὸς τοῦ πεῖζαδῆ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου, υἱοῦ τοῦ Νικολάου βοεβόδα, καὶ τριτεύων ἔγινεν ὁ Μακάριος, υἱὸς τοῦ Ἀγα Δημητρίου Σεργάνου καὶ ἔγκονος ἐκ μητρὸς τοῦ ἱατροῦ Μιχαλάκη Μάνου.

Τὰ γιουμουρούκια τῆς νικοτιανῆς τὰ ἐν τῇ Συρίᾳ διηρέθησαν εἰς 80 σεχίμια, ἥτοι μερίδια, καὶ κάθε μερίδιον ἐπωλήθη πουργεῖα 20 με κέρδος ἐτήσιον πουργεῖων 5. Ὁ μοματζελές, ἥτοι ὅλον τὸ κέρδος τῶν 80 αὐτῶν μεριδίων συνεπосώθη διὰ τὸ μιρὶ πουργεῖα ὅλα 1,600· προσφάτως ἐφευρέθησαν αὐτὰ τὰ νέα κέρδη παρὰ τῆς Πόρτας μετὰ τὸ νὰ μὴν ἀρκῇ τὸ ἐτήσιον εἰ-

σόδημα τῆς βασιλείας εἰς τὰ πολλὰ ἔξοδα ὅπου κάμνει μάλιστα ὁ καποудάνι-δεργιά Χασάν-πασσᾶς εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ στόλου· καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀπτοῦλ Χαμίτης τὰ ὅσα συνάζει, εἴτε ἀπὸ κυρίου εἰσοδήματος εἴτε ἀπὸ τυχερά, τὰ κατεξοδιάζει ἀσώτως εἰς τὰς πολλὰς του καδίνας, οὐσας ἐπτά παρὰ συνήθειαν, γυναικοκρατούμενος εἰς ἄκρον καὶ ἀσελγών.

Ἐπροστάχθησαν οἱ δύο ἡγεμόνες τῆς Βλαχοπογδανίας νὰ ναυπηγήσουν ἑκαστος μὲ ἰδίᾳ τους ἔξοδα ἀπὸ ἓνα γαλιόνι μήκους πηχῶν 41 $\frac{1}{2}$, καὶ νὰ τὰ ἀρματώσουν καὶ μὲ τὰ συνήθη τόπια, παλαμάρια καὶ ἀγκύρας· παρηγγέλθησαν δὲ καὶ ὁ Τζανικλῆ Ἀλῆ-πεης καὶ ὁ Χασάν Τζαούσογλους καὶ ἄλλοι δερεπέηδες καὶ τινες πασσᾶδες οἱ πάντες 20, νὰ ναυπηγήσῃ ἕκαστος ἀπὸ ἓνα. Ὁ καποудάνι-δεργιά Χασάν-πασσᾶς προβάλλωντάς το εἰς τὸν βεζίρην Δερβίς-πασσᾶν δὲν εἰσηκούσθη παρὰ τοῦ βεζίρη μὴ θέλοντος τὴν ζημίαν τῶν ναυπηγησόντων, ἀλλ' ὁ Χασάν-πασσᾶς ἐπιμένων εἰς τὸν σκοπὸν του τὸ κατώρθωσε διὰ βασιλικῆς προσταγῆς. Ὁ αὐθέντης τῆς Βλαχίας Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης διώρισεν ἐπιστάτην τῆς ναυπηγίας τοῦ γαλιονίου του εἰς τὸ Γαλάτζι τὸν Ποστέλνικον Δημήτριον Σούτζον τὸν καὶ Κεπάπην ἐπιλεγόμενον, καὶ τελειώσαντα τὴν ναυπηγίαν τὸν ἐτίμησε χιζ μὲ τ μου καπελεσιν δὲ καὶ μὲ τὸν τίτλον τοῦ ὀφεικίου τῆς σπαθαρίας, καὶ τὸν ἐπλήρωσε καὶ 300 πουργεῖα διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ κερσετῆ, τῶν καρφίων καὶ ἡμερωσῖα τῶν ἐργατῶν. Ἀλλὰ κλεψας αὐτὸς τὰ 100 πουργεῖα καὶ μὴ πληρώσας τὰ δίκαια τῶν ἀνθρώπων, τὰ ἐξαναπλήρωσεν ὁ αὐθέντης, καὶ ἀφοῦ κατεωδόθη τὸ γαλιόνι εἰς τὴν Πόλιν αἱ κάμραὶ του ἦσαν ἀνοικοδόμητοι, καὶ ἄλλα πολλὰ τῷ ἔλλειπον καὶ ἐφτιάσθησαν ἐδῶ μὲ νῆα ἔξοδα. Τὰ τόπια ἠγοράσθησαν ἀπὸ τὰ σβέτζικα ὅπου ἐστάλησαν εἰς τὸν τερσανέ μαχσουπὲν διὰ τὸ χρέος τοῦ ῥηγὸς τῆς Σβετζίας Καρόλου τοῦ IB' τοῦ πρὸς τὸν σουλτάν Ἀχμέτην.

Ἠλευθερώθη τῆς εἰς τὴν Σμύρνην ἐξορίας ὁ προῤῥήθεις Ἀχμέτ-εφένδης, γιαζίτζης τοῦ δαρουσσαδῆ-ἀγασῆ, καὶ ἔγινε σουρὲ ἑμνής· εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιστάσιαν διὰ τὸν πηγαينوερχομον του θέλει ἐξοδιάσει ἀφεύκτως πουργεῖα ὑπὲρ τὰ 500.

Ὁ πρῶν Κωνσταντινουπόλεως Θεοδόσιος ἀφοῦ ἔδωσε τὰς ὁμολογίας τῶν ἐπτά πουργεῶν ὅπου εἶχε λαβεῖν παρὰ τοῦ Κοινοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἔλαβεν ἄδειαν τοῦ νὰ ἔλθῃ νὰ καθίσῃ εἰς τὸ σπῖτι του τὸ ἀντικρὺ τοῦ πατριαρχείου.

Τῇ κδ' τοῦ Νοεμβρίου καθιρέθη ὁ μουφτής Μεχμέτ-Σαλῆ-εφένδης καὶ ἐξωρίσθη εἰς τὴν Προῦσαν, ἔγινε δὲ μουφτής ὁ Ἰρανῆ-εφένδης, καὶ ρέϊουσουλμεᾶς ὁ Ρούμελῃ καζασκερῆ Μουράτ μουλλάς.

Ὁ υἱὸς τοῦ Πενάκη καὶ ἄλλοι προσετῶτες Μωραῖται ὑστερηθέντες τῶν ἐκείσε ὑπαρχόντων τους ἦθον εἰς τὴν Πόλιν, καὶ μὲ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Στακιῆ ἐζήτουν τὴν ἐπιστροφὴν τῶν πραγμάτων τους. Ὁ σουλτάνος αὐτὰ τὰ εἶχε χαρίσει τῷ μουφτῇ Μουλλά-περ' τοὺς ἐδόθησαν μ' ὅλον τοῦτο τινα μετὰ τινας μῆνας, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Πενάκη ἀπῆλθεν εἰς τὸ Κόρμι.

Ἀγοράσαντες οἱ Ρούσοι νῆας παρὰ τῶν Ἑγγλέζων διὰ ἐμπόριον ἔφε-

ρον εἰς τὴν Πόλιν ἀπὸ τὸ Κρίμι βούτυρον, χαβιάρι, μαλλὶ καὶ σίδηρον, χρυζοῦσιν τὰ μέγιστα τῆς Πόλεως βουτύρου τε καὶ σιδήρου.

Τὸ τάγμα τῶν Κοζάκων τοῦ Ζαπορόζε, ἥτοι τῶν Ζαποροβάνων, κατήργησεν καὶ ἀπέσβεσεν ἡ βασιλεὺς Αἰκατερίνα ὡς ἐπιζήμιον εἰς τὰς γειτονικάς τῆς ἐπαρχίας καὶ ἀνυπότακτον εἰς τὰς προσταγὰς τῆς. Αὐτοὶ ἀνέκαθεν ἦσαν μέρους τῶν Κοζάκων τῆς Μικρᾶς Ρουσίας· ἐχωρίσθησαν ἐκείνων διὰ τὴν διαφορὰν τῶν ἠθῶν καὶ ἄλλων ἐθίμων τε καὶ συνθειῶν, ἀνεχώρησαν τῆς γευναμένης καὶ κατώκησαν ἐκεῖθεν τῶν καταρράκτων τοῦ ποταμοῦ Νίπρου, ἐνθα οὐκ ἦν οὐδὲν ἄλλο τι οἴκημα εἰμὴ ταγματῶν τινῶν πολεμικῶν, μὲ σκοπὸν τὸ νὰ ἐμποδίζουσιν τὰς λεηλασίας τῶν Ταρτάρων. Ἐκεῖσε οὖν τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου αὐξηθέντες τὸν ἀριθμὸν ἀπεφάσισαν καὶ μὲ ἀπόφασιν πολιτικὴν τοῦ νὰ μὴν ὁμιλῶσι γάμῳ, καὶ διὰ νὰ μὴν ἐξαλειφθῶσι μὴ τεκνοποιούντες ἤρξαντο νὰ δεχῶνται εἰς τὴν συντροφίαν τους κάθε εἶδος κατοτρόπων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, διαφερόντων καὶ κατὰ τὸ γένος καὶ κατὰ τὴν διάλεκτον καὶ κατὰ τὴν θρησκείαν, καὶ ἐξοῦσαν μὲ τὰς λεηλασίας. Ἀτακτοῦντας οὖν τὰ μέγιστα ἐξῶσεν αὐτοὺς καὶ ἐδίωξε τῶν ἐπαρχιῶν τῆς ἡ βασιλεῖς. Διωχθέντες οὖν ἤλθον καὶ κατώκησαν εἰς τινὰς νήσους ἐρήμους τοῦ Δουνάβεως, καὶ ταῦτα εἰς τὰς παρὰ τῇ Δρύστρα, καὶ εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Εὐξείνου πόντου τὰς παρὰ τῷ στομίῳ τοῦ Δουνάβεως, Σουλινᾶ καὶ Κελὶ καὶ Καρᾶ-χαρμάνι.

Μιρζᾶδες καὶ προεστώτες Τάρταροι ἐλθόντες εἰς τὴν Πόλιν προσεκαλούθησαν διὰ τὸ διορισθὲν αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων· ἀνήγγειλαν δὲ καὶ τὸ ὅτι τὸ ἐπιχείρημα τοῦ Σαχίπ-Γκιράχ εἰς τὸ νὰ ἀνακηρυχθῇ χάνης ἀπέβη κενὸν καὶ ἀνενέργητον, καὶ ἔμεινε πάλιν χάνης ὁ Σαχίν-Γκιράχ.

Ἀπελθὼν ἐγὼ εἰς τὴν σύνοδον, κατὰ μῆνα Ἰούνιον, ἐκ μέρους τοῦ ἀρχοντικοῦ συστήματος, παρόντος τοῦ πατριάρχου Σωφρονίου, εἶπον τὸ νὰ πηγαίνουν εἰς τὰς ἐπαρχίας των ὁ ἀπὸ Κρήτης Κυζίκου Γεράσιμος, ὁ Θεσσαλονίκης καὶ ὁ Ἀθηνῶν καὶ οἱ μὲν δύο ἀπῆλθον, ὁ δὲ Θεσσαλονίκης δωροδοκήσας τινὰς τῶν ἀρχόντων παρέβη τὴν συνδικὴν ἀπόφασιν.

Συνεχῶς γίνονται μουσαβερέδες μεγάλοι εἰς τοῦ μουρτῆ, παρόντος τοῦ βεζίρη, τῶν χαλῖα καὶ σάπικα καζασκέρηδων, τῶν χαλῖα καὶ σάπικα βείσηδων, τοῦ Ρεσμῆ-Ἀχμέτ-εφένδη, τοῦ νισαντζῆ, τοῦ Ἀπουόρρα-ζάκη, τοῦ πείλικτζῆ-εφένδη καὶ τοῦ ἀμετζῆ· διαλέγονται δὲ περὶ τῶν ρουσσικῶν ζητημάτων καὶ διὰ τὸ Ταμάνι, Τιμρούκι, Ἀτζὰ καὶ Ἀτζού καὶ Κουπάνι. Ἀγνωσθῇ καὶ τὸ τακοίρι τοῦ Ἐγγλέζου διὰ τὴν ὁμοσπονδίαν τὴν μεταξὺ Μοσχοβίων καὶ Νέμτζων. Τοὺς εἶπεν ὁ βεζίρης τὸ ὅτι ἂν δὲν τελειώσουν τὰ ζητήματα τῆς Ρουσίας ἐπαπειλεῖται ἐκ μέρους τῆς πόλεμος. Δὲν ἔγινε καμμία ἀπόφασις· καὶ αὐτοὶ ὅπου λαλοῦνται εἰς τοὺς μουσαβερέδες ἀηδιάζουσι καὶ ἤθελον νὰ μὴ λαλῶνται· θέλουν νὰ τελειώσουν αἱ μεταξὺ Ρουσίας παραχαὶ καὶ διαφωνίαι, ἀμὴ φοβούμενοι τὸ πλῆθος δὲν τολμῶσι νὰ φανερώσωσι τὴν γνώμην τους περὶ τοῦ ποιητέου.

Ἐξωρίσθη ἀτίμως ὁ βεῖς-εφένδης Ἰσμαήλ-πεης εἰς τὴν Κύπρον ὀργισθέντος τοῦ βασιλέως κατ' αὐτοῦ δι' αἰτίαν μέχρι τοῦδε ἄγνωστον· ἀλλὰ

μετά τινας μῆνας ἐξεδόθη ὁρισμός νά ἔλθῃ εἰς τὴν Χίον, ὃ καὶ ἐγένετο.

Ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων ὁ σουλτάν Ἀπτούλ-Χαμίτης τὸ παρὰ τῷ Παχτζέ-καπουσίμαρέτι, ζεπίλι, τουρπὲν καὶ τὰ ἐργαστήρια, τὰ πάντα λιθοκτιστά.

Ὁ Σκαναβὴς ὑπερβέθη τῇ Ζεϊνέπ-σουλτάνῃ 100 πουργεῖα διὰ νὰ αὐθεντεύσῃ εἰς τὴν Βλαχίαν τὸν πεῖζαδὲν Ἀλέξανδρον Καλλιμάχην, ἥτις ἀπελθούσα εἰς τὰ ἀνακτόρια κατέπεισε τὸν ἀδελφόν της νὰ τὸ τελειώσῃ. Ἐπρόσταξεν οὖν τὸν βεζίρην Δερβίς-πασσάν νὰ τὸ ἐνεργήσῃ, ἀγκαλὰ καὶ ὁ Καρᾶ-σιλιχτάρης τοῦ βασιλέως συνομιλῶντας μὲ τὸν Γιάννην κάλφην νὰ ἐμαθεῖ παρ' αὐτοῦ τὸ ὅτι δὲν ἦτον ποτὲ εἰς τὴν Βλαχίαν ὁ πεῖζαδὴς Ἀλέξανδρος, καὶ ἀκολουθῶνς νὰ εὑρὲ ψεῦδος τὸ ῥηθὲν τῷ σουλτάνῳ παρὰ τῆς ἀδελφῆς του τὸ ὅτι εἶναι πρακτικὸς καὶ εἰδήμων τῆς ἐπαρχίας Βλαχίας, καὶ ὁ σκράφης Πετράκης, ἐρωτηθεὶς παρὰ τοῦ αὐτοῦ Καρᾶ-σιλιχτάρη διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, νὰ εἴπῃ, «Παρὰ ὁποῦ νὰ κάμετε νέον αὐθέντην, καὶ νὰ λαληθῇ πῶς ἐπῆρτε ἄσπρα, καὶ νὰ περιβαρύνῃ καὶ τὸν ἐκεῖσε ῥαγιάν ὁ νέος αὐθέντης διὰ νὰ πληρώσῃ τὰ ἅπερ ἐδανείσθη ἔξοδα τῆς αὐθεντείας, λάβετε διπλᾶ παρὰ τοῦ τανὺν ἡγεμονεύοντος, ὁποῦ οὔτέ τις νὰ τὸ γνωρίσῃ οὔτε οἱ ἐκεῖσε πτωχοὶ νὰ ἐνοχληθοῦν μὲ πληρωμὴν νέας δαξμοφριάς.» Μ' ὅλον τοῦτο ὁ Στακιερ λαβὼν τὴν εἰρήσιν, οὐκ οἶδα πόθεν, ἐμήνυσε μὲ τὸν πρωτοδραγομάνον του Πιζάνην αὐτοπροσώπως τὸ νὰ ἀπέχῃ τοῦ τοιοῦτου κινήματος ὥς πάντῃ ἐναντίου εἰς τὸ συμφωνηθὲν ἄρθρον καὶ ἀνααιρετικῷ τῆς εἰρήνης.

Ἐπαπειλοῦν κρημνισμὸν τὸ κατὰ τὸν Γαλατᾶν πακάλικον ἐργαστήριον τοῦ μοναστηρίου τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Καμαριώτισσας τοῦ κατὰ τὴν Χάλκην, ἀνεκαινίσθη ἐκ βάθρων, κείμενον τὸ ἥμισυ ἐπὶ πάλιν, καὶ δι' ἐμοῦ ἐξωδεύθησαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τινι μαζὴ μὲ τὰ προῤῃθθέντα παλαιὰ χρῆθ' τοῦ μοναστηρίου καὶ ἄλλα του ἔξοδα γρόσια 4,913.

Ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας ὁ προῤῃθθεὶς Κωνσταντῖνος Μουρούζης ἐμήνυσε τὸν πατριάρχην Σωφρόνιον νὰ δώσῃ γράμμα τῆς ἀδείας διὰ νὰ ἔλθῃ ὁ Προύσης Μελέτιος εἰς τὴν Πόλιν. Ἀντέστη ὁ πατριάρχης, ἀλλ' αὐτὸς ἐμήνυσεν ὅτι θέλει τὸν φέρεῖ μὲ προσταγὴν τῆς Πόρτας καὶ ἄλλοντος τοῦ Παναγιωτάτου ὅθεν διὰ τὸ ἀσκανδάλιστον καὶ τὸ ἀτάραχον εἰδασθῇ ὁ πατριάρχης καὶ ἄκων νὰ δώσῃ τὴν ἄδειάν του, καὶ ἤλθε πάλιν ὁ φιλοτάραχος Μελέτιος, καὶ ἤρξατο ἐνεργεῖν τὰ συλήθη του. Τοιαῦτά εἰσι τὰ καλὰ ὁποῦ προξενοῦσιν εἰς αὐτὸν τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον οἱ ἄρχοντες τοῦ Φαναρίου, ἀπορῶντες μόνον καὶ μόνον εἰς τὸ ἴδιον χρηματικὸν κέρδος καὶ ἱεροσυλίαν, καὶ οὐδέποτε ποσῶς εἰς τὸ ὄφελος ἢ εἰς τὸ κέρδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου.

Μουσαβερὲς εἰς τὸν ὄνδαν τοῦ κεχαγιάπεχ δύο φοραῖς, εἶτα εἰς τὸ ἀρζοδάσῃ, παρόντος μουφτῇ, καζασκέρηδων χαλικά καὶ σάπικα, καὶ Ἰσταμπόλ-ἐφένδηδων καὶ ἄλλων βετζάλιδων ὁ βεζίρης οὐδὲν ἐλάλησεν, ὁ καπετάν πασσᾶς Χασάνης οὐ καλῶς διὰ τὴν διαρρύαξιν τῆς εἰρήνης ὁ Μουράτ-μουλλάς καὶ ἄλλοι εἶπον ὅτι ὠφέλιμος ἡ ἐπιμονὴ τῆς κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν καὶ τὴν παρούσαν δυστυχῆ κατὰστασιν τῶν ἐπαρχιῶν τῆς βασιλείας.

Ὁ αὐθέντης τῆς Βλαχίας Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης, διὰ τὸ ὄφελος τῶν

—1776

ἐν τῇ Βλαχίᾳ πτωχῶν ὑποχειρίων του, ἔβαλεν εἰς τάξιν τοὺς πραγματευ-
τάς ὅπου ἡγόραζον τὰ διάφορα καὶ ποικίλα εἶδη τῶν προζωαρκείων διὰ νὰ
τὰ πέμπωσιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἥτοι σιτάρι, κριθάρι, κεχρί, βού-
τυρον, ἀλεύρι, μέλι, κασκαβάλια. Διόρισε λοιπὸν ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν τὸ
τίμημα, καὶ ἐμπόδισεν οὕτως τὴν βλάβην καὶ ζημίαν τῶν πτωχῶν. Καὶ
διοικῶν ἀρίστως τὴν ἡγεμονίαν τῆς Βλαχίας καὶ μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν
τῶν κατοικητῶν ἀπάντων καὶ κάθε τάξεως καὶ βαθμοῦ, διέταξε πολλὰς ὑ-
ποθέσεις τοπικὰς ἀναγκαίας διὰ χρυσοβούλλων.

Ἐν πρώτοις οὖν ἐσύστησε σχολεῖον εἰς τὴν Βλαχίαν, ἔν τε Βουκουρεστίῳ,
Κραγιόβᾳ καὶ Πουζαίῳ, καὶ διώρισεν εἰσοδήματα διὰ τε τὴν πληρωμὴν
τῶν ἐν τῇ κατὰ τὸ Βουκουρέστιον σχολῇ ἐννέα διδασκάλων καὶ διὰ τὴν
τροφὴν τε καὶ ἐνδυμασίαν τῶν ἐβδομήκοντα πέντε πτωχῶν μαθητῶν, καὶ
διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐν τοῖς λοιποῖς δυσὶ σχολαῖς Κραγιόβας τε καὶ
Πουζαίου δύο διδασκάλων καὶ ἐπεκύρωσεν αὐτὰ δι' αὐθεντικοῦ χρυσοβούλ-
λου τῷ ἔτει 1776 κατὰ μῆνα Ἰανουάριον, καὶ διὰ πατριαρχικοῦ συνοδι-
κοῦ ἀφοριστικοῦ γράμματος τῷ ἔτει 1776 κατὰ μῆνα Μάρτιον ἐκδοθέντος.
Ἀνήγειρε δὲ ἐκ βάθρων τιτανόκτιστον οἰκοδόμημα πολυέξοδον καὶ εὐρυ-
χωρότατον, περιεκτικὸν πολλῶν οἰκῶν διὰ τε παραδόσιν μαθημάτων καὶ
διὰ κατοικίαν τῶν τε διδασκάλων καὶ πολλῶν μαθητῶν, παρὰ τοὺς 75,
καὶ μὲ τραπεζαρεῖον καὶ μαγειρεῖον καὶ ἀρτοποιεῖον, ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ
Ἀγίου Σάββα, τὰ πάντα δι' ἰδίας δαπάνης καὶ ἐξόδων τελειωθέντα μόλις
τῷ ἔτει 1779.

Ὡσαύτως καὶ διὰ τὴν εὐνομίαν, εὐταξίαν τε καὶ εὐζωίαν τοῦ ὑπηκόου
κάμωνντας πολλοὺς κόπους, καὶ διάγων καὶ ἡγεμονεύων ἀρίστως καὶ κο-
πιάζων νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ὑπὲρ τινα ἄλλον τῶν προκατόχων, (ἀγα-
πώμενος ὡς πατὴρ παρὰ τῶν καλῶν καὶ φοβούμενος παρὰ τῶν κακῶν, εἰ
καὶ οὐδένα φονεύσας, οὐδ' αὐτοὺς τοὺς ἐπ' αὐτοφώρῳ κλέπτας, ἀλλὰ δε-
σμωτηρίῳ κατακλείων φονεῖς τε καὶ πάντας τοὺς ἄλλους κακοποιούς,) ἐπε-
κύρωσε τὰ πάντα διὰ χρυσοβούλλων, καὶ διὰ τὴν ἀσυδοσίαν τῶν μοναστη-
ρίων, καὶ διὰ τοὺς σ λ ο υ ζ ι τ ὅ ρ ο υ ς, καὶ διορίσας τέσσαρα κριτήρια εἰς
Βουκουρέστι, συντεθειμένα τὸ καθὲν ἀπὸ τέσσαρας ἀρχοντας, ὧν τὰ μὲν
τρία μέλλει νὰ κρίνουν τὰς ὑποθέσεις καὶ διαφορὰς ὅπου ἀνάγονται εἰς πράγ-
ματα καὶ ἐνοχὰς καὶ δΟΣΟΛΗΨΙΑΣ, τὸ δὲ τέταρτον μέλλει νὰ κρίνῃ τὰ ἐγ-
κληματικά, καὶ ἐπεκύρωσε τὴν εὐταξίαν τῶν κριτῶν δι' αὐθεντικοῦ χρυσο-
βούλλου. Ἐκαμε καὶ ἄλλο χρυσοβούλλον περὶ τοῦ ὀ γ ι α ρ ί τ ο υ, καὶ ἄλ-
λο διὰ τὰ μενζιλια, καὶ ἄλλο διὰ τὴν νῆσον τῆς Προποντίδος Πρώτην καὶ
τὸ ἐν αὐτῇ ἱερὸν μοναστήριον τῆς ἐνδόξου Μεταμορφώσεως τοῦ θεοῦ καὶ
σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τούτων τῶν χρυσοβούλλων τινὰ ὅρα ἐν τοῖς
ἐφεξῆς, τῷ ἔτει χίλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἐβδομηκοστῷ ὀγδόῳ.

Τῇ κ' Δεκεμβρίου διὰ παρακινήσεως τοῦ μουφτῆ ἐμανζιλεύθη ὁ βεζῆρης
Δερβίς-πασσᾶς, καὶ ἐγένεν ἀντ' αὐτοῦ ὁ κεχαγιάπεης Δερένδελης· ὁ δὲ Δερ-
βίς-πασσᾶς ἐστάλη εἰς τὴν Καλλίπολιν, γυμνωθεὶς τῶν ἄσπρων, τζεβαερι-
κῶν του καὶ πολλῶν ρούχων του.

Τὸ εἰσόδημα τοῦ τζαμίου τοῦ Σουλτάν-Μεχμέτη μὲ τὸ νὰ μὴν ἐξαρκῇ διὰ τὰ πολλά του ἐξοδα, στέλλει ὁ βασιλεὺς κάθε χρόνον πουργεῖα 100. Τὸ δὲ τζαμί τοῦ Λαλελὶ ἀφοῦ ἐξοδεύει τὸν χρόνον πουργεῖα 300 στέλλει καὶ εἰς τὸ δολάπι πουργεῖα 600· τὸ δολάπι αὐτὸ εἶναι χαζνὲς εἰς τὴν ἐπιστασίαν τοῦ κιζλάρ-ἀγᾶ ἔνδον τῶν ἀνακτορίων, ὅπου συναθροίζονται τὰ εἰσοδήματα τῶν Χαρεμείν, ἥτοι Μέκκας καὶ Μεδίνης.

Εἰς αὐτοὺς τοὺς δύο χρόνους οἱ δύο αὐθένται Βλαχίας καὶ Πογδανίας, ἔξω ἀπὸ τὰ συνήθη ρουσουμάτια, ἤγουν ἔκνας, βάματα, δεσέτινα ἄλλως διζμαρίτο, βιναρίτζο ἄλλως βαδραρίτο, οὐγζαρίτο καὶ γζαρπαρίτο, σφέρτα ποσῶς δὲν ἐπῆραν, διὰ τοῦτο καὶ μιρὶ δὲν ἐπλήρωσαν. Εἰς τὸ ἐξῆς θέλουν πληρώσει καὶ τῶν δύο αὐτῶν χρόνων τῶν παρελθόντων τὸ μιρὶ καὶ τοῦ κάθε χρόνου, οἱ μὲν Βλάχοι 619 πουργεῖα, καὶ οἱ Πογδάνοι 130.

Ἡ δὲ ἱστορία τοῦ μιρίου τῆς Βλαχίας οὕτω πως ἔχει·

Ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς ὁ Β΄, ὁποῦ ἐβασίλευσεν ἀπὸ ἔτους σωτηρίου 1695 μέχρι τοῦ 1702, καὶ ἀπὸ ἔτους τοῦ Χιτζρὲ 1106 μέχρι τοῦ 1114, διατρίβων εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ἔφερεν ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι τὸν ἡγεμόνα τῆς Βλαχίας Κωνσταντῖνον Πραγκοβάνον Βασαράβα διὰ νὰ τὸν φονεύσῃ. Ὁ ἡγεμὼν, μὲλλον ὁποῦ ἤξευρε θανάσιμον ἐχθρόν του τὸν Δραγομάνον τῆς Πόρτας Ἀλέξανδρον Μαυροκορδάτον, εὔρε τὸν τρόπον ν' ἀποφύγῃ τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς του μὲ τὸ μέσον τοῦ μουφτῆ Βανλῆ-Φεῖζουλλάχ-ἐφένδη, πολλὰ δυναμένου τότε παρὰ τῷ ἀνακτι, καὶ διὰ νὰ κάμῃ μεγαλητέραν δούλευσιν εἰς τὴν Πόρταν τὸν ἐπρόβαλεν ὁ μουφτής νὰ προσθέσῃ τότε τίποτε εἰς τὸ μιρὶ ἦτον δὲ τότε τὸ μιρὶ διὰ ὅλα τὰ δέκα ἐπτὰ καδιλίκια τῆς Βλαχίας (μὲ τὸ νὰ ἦτον καὶ τὰ πέντε τὰ περατινὰ τοῦ Ὀλτου ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τῶν Τούρκων,) πουργεῖα 280. Ὁ ἡγεμὼν Πραγκοβάνος οὖν, καὶ διὰ φόβον καὶ διὰ νὰ δεῖξῃ ὑποταγὴν, ἐπρόσθεσεν ἄλλα 120, καὶ ἔγιναν 400· καὶ ἐτζὶ ἐπληρώνετο κάθε χρόνον καὶ μετὰ τὴν μαιφονίαν τοῦ Πραγκοβάνου καὶ ἀπὸ τὸν Στεφάν-βοδα τὸν Καντακουζηνὸν καὶ ἀπὸ τὸν Νικόλαον τὸν Μαυροκορδάτον, οὗ τινος αἰχμαλωτισθέντος παρὰ τῶν Νέμετζων τῷ ἔτει 1717, καὶ ἡγεμονεύσαντος Βλαχίας τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου τοῦ Μαυροκορδάτου, ὑπέταξαν οἱ Νέμετζοι τὰ πέραν τοῦ Ὀλτου αὐτὰ πέντε καδιλίκια, ἄλλως λεγόμενα Κραγιόβαν· καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Βελιγραδίου γενομένης τῆς εἰρήνης καὶ μεινάσης τῆς Κραγιόβας ὑπὸ τῇ κυριαρχίᾳ τῶν Νέμετζων, ὁ τότε ἡγεμονεύων Βλαχίας Ἰωάννης ὁ Μαυροκορδάτος διὰ νὰ μὴν διεγείρῃ κατ' αὐτοῦ τὴν ἀγανάκτησιν τῆς Πόρτας δὲν ἐτόλμησε νὰ παραπονεθῇ καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ ἀφαιρέσουσι καὶ νὰ κόψουσιν ἀπὸ τὴν ποσότητα τῶν 400 πουργεῶν τὸ ἀνάλογον μέρος διὰ τὰ πέντε καδιλίκια τῆς Κραγιόβας ὁποῦ κατεκρατήθησαν ἀπὸ τοὺς Νέμετζους, καὶ ἠκολούθει νὰ πληρώνῃ τὴν ῥηθεισαν ποσότητα τῶν 400 πουργεῶν μόνον διὰ τὰ δώδεκα καδιλίκια ὁποῦ ἔμειναν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Πόρτας. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον ἐκείνου αὐθεντεύσας ὁ ἀδελφός του Νικόλαος ὁ Μαυροκορδάτος, τὸσον ἐκείνος ὅσον καὶ οἱ μετ' ἐκείνου ἠκολούθουν νὰ πληρώνουν τὰ τετρακόσια πουργεῖα. Ἀλλ' ἐπὶ

—1777

τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη, τῷ ἔτει 1720, προσέθετο ὁ Νικόλαος Μαυροκορδάτος ἄλλα 100 καὶ ἔγιναν 500.

Μετὰ δὲ τὸν μεταξὺ τοῦ σουλτάν Μαχμούτη καὶ τῶν Νεμτζῶν πόλεμον ἐξουσιάζοντας οἱ Τοῦρκοι τὸ Βελιγράδι καὶ τὴν Κραγιόβαν ἠθέλησαν νὰ τὴν χωρίσουν ἀπὸ τὰ λοιπὰ δώδεκα καδιλίκια τῆς Βλαχίας, καὶ νὰ διορίσουν ἡγεμόνα τῆς ἄλλων τινὰ Ῥωμαῖον, τοῦνομα Ἰωάννην Ὑψηλάντην, ἄγαν ποτὲ Μολδαβίας τε καὶ Βλαχίας· ἀλλ' ὁ τότε ἡγεμονεύων Βλαχίας Κωνσταντῖνος ὁ Μαυροκορδάτος, διὰ νὰ ἐνώσῃ τὰ πέντε αὐτὰ καδιλίκια τῆς Βλαχίας, ὡς καὶ πρότερον, μὲ τὰ λοιπὰ δώδεκα, ἐπρόσθεσεν εἰς τὸ μιρὶ, μάλᾳ κακῶς ποιῶν, ἄλλα 100 πουγγεῖα, καὶ ἔγινε πουγγεῖα 600· καὶ διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ἡ Βλαχία ἀπὸ τὰς ἐπηρεῖας τῆς Δρύστρας προσετέθησαν ἄλλα 19, καὶ ἔγιναν 619.

Ἄν ἐξετάσῃ τινὰς τὰ κατὰστιχα τοῦ μαδέν-καλεμίου θέλει εὑρεῖ ὅτι ἀπὸ τοῦ ἔτους τοῦ Χιτζρὲ 1106 ἕως τοῦ 1112 τὸ μιρὶ ἦτον μόνον πουγγεῖα 80, καὶ πρὸ τῆς τελευταίας ἀλώσεως τοῦ Βελιγραδίου τὸ μιρὶ ἦτον πουγγεῖα 400· εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἡγεμονείας τοῦ Πραγκοβάνου τὸ μιρὶ ἦτον πουγγεῖα 200, καὶ μετὰ παρέλευσιν χρόνων τινῶν προσετέθησαν ἄλλα 80 διὰ τὰς Ὀκνας· μ' ὅλ' αὐτὰ ἐπὶ τοῦ σουλτάν Μεχμέτη τοῦ Δ' τὸ μιρὶ ἦτον πουγγεῖα 125. Ἐκεῖνα τὰ κατὰστιχα ὅμως ἐχάθησαν καὶ ἔγιναν ὑποβόρυχια εἰς τὰ νερά τοῦ Τζέντα μετὰ τὴν ἥτταν τὴν παρὰ τῷ ποταμῷ Τζέντα.

Ἔτει σωτηρίῳ 1777.

Ἐπειθεν ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Μουρούζης τοὺς κρατοῦντας τὸ ὅτι ὁ Ῥεπνὶν, ὡς πληρεξούσιος, ἤμπορεῖ νὰ ἀναιρέσῃ τὸ ἄρθρον τοῦ αὐτονόμου, κακῶς καὶ ἐσφαλμένως καὶ λαλῶν καὶ πράττων· καὶ μὲ αὐτὰς τὰς λανθασμένας ιδέας καὶ ὑπομνήσεις καὶ κακὰς συμβουλὰς ἐγένετο αἷτιος ἀντὶ καλοῦ καὶ ὠφελίμου τῇ βασιλείᾳ μάλιστα κακοῦ καὶ ἐπιζήμιου. Κατιδὼν οὖν ὅτι αἱ συμβουλαὶ του οὐδὲν κατῴρθωσαν καὶ τὸ ζητούμενον δὲν ἔγινε, καὶ ταραχαὶ ἐκ τούτου ἠκολούθουν (ὡσάν ὅπου καὶ οἱ Τάρταροι, μανθάνοντες ὅτι ἡ Πόρτα φαντάζεται τὴν διάλυσιν τοῦ αὐτονόμου, ἐκινουῦντο κάκεῖνοι ζητοῦντές την), συλλογίζόμενος ὅτι ἤθελε παιδευθεῖ τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου ὡς αἷτιος σκανδάλων, ἤρξατο κινεῖν αὐθεντεῖαν διὰ νὰ μὴν ταλαιπωρηται μὲ τὰς ὑποψίας τῆς ἐσομένης παιδείας.

Ἦλθε προσταγὴ εἰς τὸν πατριάρχην διὰ τὰ φορέματα καὶ σαρίκια τῶν γυναικῶν τε καὶ ἀνδρῶν.

Ἐπανακάμψαντα τὸν ῥηθέντα Ἀχμέτ-εφένδην, σουρὲ-ἐμινῇ, ἀπὸ τὸν κ1α-π1ε τὸν ἑκαμὴν παρoutγανὲ-ἐμινῇ.

Ὁ ἀρχιεπαρχίας Χασάν-πασσᾶς ἀπῆλθεν εἰς τὴν Προῦσαν διὰ νὰ εὔρῃ βουὰν νὰ κόπτεται κερσετῆς ἐκεῖθεν διὰ ναυπηγίαν τῶν γαλιζιανῶν. Τὰ βουὰν αὐτὰ λέγονται Μαλιτζ-δαγὶ καὶ Κιρματζ-δαγὶ, κείμενα εἰς τὰς ἐπαρ-

χίας Νικομηδείας καὶ Προύσης. Ἡ πλέον πλησιόχωρος σκάλα εἰς αὐτὰ λέγεται τουριστὶ Παγζιμᾶ· ἐκεῖ εἶναι καὶ λίμνη τοῦνομα Ἀπολλωνιάς.

Ὁ ἀρχιδιάκονος τοῦ πατριάρχου Μαυροκορδάτος Ἱερεμίας, ἄνευ εἰδήσεως πατριαρχικῆς, ἔστειλε δύο μάρτυρας νὰ μαρτυρήσουν διὰ ἓνα δαβάν. Ἡ μαρτυρία εὐρέθῃ ψευδής. Ἀγανακτήσας ὁ καζασκέρης περὶ τούτου κατὰ τοῦ πατριάρχου εἶπε πολλά, ὀνομάσας καὶ τὸν κεσισχανὲν σι ρε τ χ ανέν. Τοιαύτας ἀταξίας ὑπέρπολλας τοῦ ἀρχιδιακόνου αὐτοῦ μὴ ὑποφέρειν πλέον ὁ πατριάρχης, καὶ δι' αὐτὰς κατηγορούμενος, ἐξώσας ἐδίωξε τῆς αὐλῆς καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὰ πατρικά τους ὁσπίτια ὁμοῦ καὶ τὸν πρωτοσύγκελλον Μακθαῖον Μουρούζην.

Τῇ κς' Μαρτίου ἦλθον Μιρζάδες ἀπὸ τὸ Κρίμι μὲ γράμματα καὶ μὲ φετβᾶδες καὶ μεχτούπια πῶς δὲν δέχονται τὸ αὐτόνομον, καὶ ὅτι στρατεύμα ῥουσσικὸν ἦλθεν εἰς τὸ Προκόπι, ἄλλως Ὁρ-καπισί, καὶ ὅτι ὁ Σαχίν-Γκι-ράϊς ἔχει συμμαχους τοὺς Ταρτάρους Νογάδες καὶ τοὺς Κοζάκους, καὶ ἐζήτουν τὴν βοήθειαν τῆς Πόρτας διὰ αὐτά. Μουσαβερέδες οὖν συχνοὶ περὶ τούτων καὶ εἰς τὴν Πόρταν καὶ εἰς τοῦ μουφτῆ. Ἐκατηγορεῖτο ὁ ποτὲ γιαντζιτςῆς Ἀχμετ-εφένδης καὶ ὁ Δερβίς-πασσᾶς καὶ ὁ τότε ῥεῖσης Ἰσμαήλ-πεης διατὶ τὰ ἔκρυψαν αὐτὰ προφασίζόμενοι νὰ μὴ γένῃ ταραχὴ εἰς τὸ πλῆθος, καὶ τώρα πρῶτον ἐπὶ τοῦ βεζιρῆ Δερένδελῆ εἶδον καὶ ἀνέγνωσαν ὁ τε μουφτῆς καὶ οἱ οὐλιεμάδες καὶ τινες τῶν ρετζάληδων τὸν ἀχτιναμέν τῆς μετὰ τῶν Μοσχόβων εἰρήνης. Δὲν ἤξευραν λοιπὸν εἰς τοὺς μουσαβερέδες τί νὰ ἀποφασίσουν· νὰ μὴν τὰ δεχθοῦν καὶ νὰ κηρύξουν πόλεμον δὲν τοὺς ἐσύμπεφεν, ἐνθυμούμενοι τὰ ὅσα ἔπαθον· νὰ τὰ δεχθοῦν πάλιν εὐθὺς ἐφοβοῦντο τὴν ἀποστασίαν τοῦ πλῆθους. Ὅθεν πρὸς ἀπάτην αὐτοῦ καὶ διὰ νὰ τοὺς δώσουν αἰτίαν λογοτριβῆς ἐξεδίδοντο ὅρισμοι διὰ νὰ μαζωχθῇ στρατεύμα εἰς Χοτίνι, Πεντέρι, Οὐζού, Ἀκκερμάν, Κιλί καὶ Ἰσμαήλ, καὶ διὰ τροφὴν αὐτῶν διωρίσθησαν ἀπὸ τὴν Βλαχίαν 75,000 κοιλὰ ἀλεύρι καὶ ἄλλαι 92,000 κοιλὰ διὰ τὸ Πεντέρι καὶ 43,877 κοιλὰ διὰ τὸ Χοτίνι, καὶ ταῦτα ἔξω ἀπὸ πρῶβατα, βούτυρον, πλιγούρι καὶ κριθάρι διὰ τὸ ἵππικόν· καὶ κατεζημιοῦντο οἱ ταλαίπωροι πτωχοὶ τῆς Βλαχοπογδανίας μὲ τοιοῦτους ἀδίκους ἐπιφορτισμούς, ὥσάν ὅπου τὸ κοιλὸν τὸ ἀλεύρι μαζῇ μὲ τὰ κουβαλητικά καὶ μὲ τὰ τζουβάλια του τὸ πληρώνουν τῷ ἡγεμόνι πρὸς ἄσπρα 50 ἀπὸ τὸ μίρι τῆς Βλαχίας, τὸ δὲ κοιλὸν τὸ κριθάρι μαζῇ μὲ τὰ κουβαλητικά του τὸ πληρώνουν πρὸς ἄσπρα 20· κοιλὸν ἐνοσεῖται τὸ πολιτικόν, περιέχον ὁκάδας 20. Κατηγορεῖτο δὲ τὰ μέγιστα καὶ ὁ ῥεῖς Ἰσμαήλ-πεης καὶ ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας, νομίσαντες νὰ καταργήσουν τὸ αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων μὲ δόσιν πολλῆς ποσότητος φλουρίου πρὸς τὸν Ῥεπνί, πρᾶγμα ὅπου ἐκεῖνος δὲν ἠμποροῦσε ποτὲ νὰ τὸ κάμῃ, σταλεῖς εἰς τὴν Πόλιν ἐλτζίς πρὸς ἐπικύρωσιν τῶν ἄρθρων τῆς εἰρήνης ἀλλ' οὐ πρὸς ἀνάίρεσιν. Φοβούμενοι οὖν οἱ οὐλιεμάδες τε καὶ ρετζάληδες τὴν τοῦ πλῆθους κακολογίαν, ἥ καὶ τινα αἰτοπον ὁρμὴν τοὺς ἀπατοῦσαν μὲ τὰς τοῦ πολέμου ἐτοιμασίας.

Ὡς τόσον ἡ αὐλὴ τῆς Ῥουσσίας μανθάνουσα τὰς τοιαύτας ἀργοπορίας καὶ τοιαῦτα κινήματα ἐξέδοτο τὸ παρὸν ἔγγραφον εἰς τὴν Βιένναν.

—1777

« Ἡ ἱμπερατρίτῃ τῆς Ρουσίας δηλοποιεῖ εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Βιέννης » καὶ εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Κοπενάγης (ἦτοι Δανιμαρκίας) καὶ εἰς τὴν αὐλὴν » τοῦ Περλίνου (ἦτοι Βρανδεβούργου) πῶς βιάζεται νὰ ἐξουσιάσῃ τὸ εἰς τὸ » Κρίμι κάστρον τοῦ Προκόπι, διὰ νὰ ὑποχρεώσῃ τὴν Πόρταν νὰ τελειώσῃ » τὰς καταστάσεις καὶ ὁμολογίας τῆς τελευταίας συμφωνίας τῆς εἰρήνης, » καὶ ὀνομαστὶ τὴν ὁμολογίαν τοῦ αὐτονόμου τοῦ Κριμίου, τοῦ ὁποίου ἡ » ἐκτέλεσις εὐρίσκει πολλὰς δυσκολίας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὅθεν » δι' αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν αἱ ῥωσικαὶ κουστωδίαὶ τοῦ Γκέρτζι καὶ τοῦ Γε- » νι-Καλέ ἐνεδυναμώθη ἐκάστη μὲ 8 παταλλίονα, καὶ ὁ πρίγκηψ Γαλιτζί- » νος θέλει στρατοπεδεύει μὲ σῶμα στρατιωτῶν εἰς τὰ πέραξ τοῦ Ταμα- » μανίου. »

Προσθέτουν πρὸς τούτοις πῶς ἡ Ρουσία ἔχει σκοπὸν νὰ συναθροίσῃ καὶ στόλον εἰς τοὺς λιμένας τῆς τοὺς εἰς τὴν Μαϊώτιδα λίμνην διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ αὐτονόμου.

Ὁ στόλος ὁ τουρκικὸς συγκείμενος ἀπὸ 25 γαλιόνια καὶ κάτεργα, ὅλα καλοαρματωμένα καὶ μὲ πλῆθος γαλιοντζήδων, ἐξετείνεται ἀπὸ τὸ Πεσίκτασι ἕως εἰς τὸ Ὁρτάκιοϊ. Ἦθελον οἱ Τούρκοι μὲ αὐτὴν τὴν ἐτοιμασίαν νὰ φοβερίσουν οἰονεὶ τοὺς Μοσχόβους διὰ νὰ ἀφήσουν τὸ αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων· ἀλλ' ὁ Στακιέφ ταῦτα βλέπων ἐγέλα.

Ἦτον ρεῖσης ὁ Ἀτίφ-ἐφένδης καὶ Ὁμέρ-ἐφένδης, καὶ δὲν ἔστεργε κατ' οὐδένᾳ τρόπον νὰ παραχωρήσῃ ἡ Πόρτα εἰς τοὺς Ρούσσους τὸ αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων, ὧντας εἰς τὴν θρησκείαν του πολλὰ δεισιδαίμων. Οὐσὴς λοιπὸν χρειὰς νὰ γίνεται συνομιλία τοῦ ρεῖς-ἐφένδης μὲ τὸν Στακιέφ, πρέσβυν τῶν Μοσχόβων, διὰ τὴν ἀναίρεσιν ἢ σύστασιν τοῦ αὐτονόμου τῶν Ταρτάρων, ὁ Ὁμέρ ἐφένδης μὴ θέλων νὰ φιλονεικῇ περὶ τούτου, ὡς παρανόμου δηλαδὴ πράγματος, διωρίσθη ὁ Ἀπτούρράζακης, πρῶν ρεῖσης, διὰ τὸν μυσκλαμὲ, μὲ τὸ νὰ ἐχρημάτισε δηλαδὴ καὶ μουραχάσης διὰ τὴν εἰς τὸ Καϊ-ναρτζίκι γενομένην εἰρήνην. Ὅλον λοιπὸν τὸ καλοκαίρι συνήρχοντο εἰς τὸ Ἀϊναλί-καθάκι κάθε ἐβδομάδα Στακιέφ καὶ Ἀπτούρράζακης, ὁ μὲν συνιστῶν ὁ δὲ ἀναιρῶν, ἀλλὰ δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ γένῃ συμβιβασμός τις ἢ συγκατάβασις, ἐπιμένοντος τοῦ Στακιέφ εἰς τὸ ὅτι οὐδὲ ἰῶτα ἐν δὲν θέλει ἀφαιρεθεῖ ἢ μεταβληθεῖ ποτὲ τῶν ὅσα ἐλαλήθησαν καὶ ἐκυρώθησαν εἰς τὸ Καϊναρτζίκι.

Τούτῳ τῷ ἔτει τῇ 5' τοῦ Ὀκτωβρίου δόλω καὶ ἀπάτῃ φονευθέντος εἰς τὸ Γιάσι παρὰ τοῦ Καρὰ-Ἰσαρλῇ Ἀχμέτ-πεη τοῦ ἡγεμόνος Γρηγορίου Ἀλεξάνδρου Γίκια, ἔγινεν ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Κωνσταντῖνος Δημητρίου Μουρούζης.

Θανόντος τοῦ Νικομηδείας Νικηφόρου, υἱοῦ τοῦ καρδουνοπώλου Βαρτάνου τοῦ ἐξ Ἀρμενίων, εἶπον τῷ Προΐσῃ Μελετίῳ νὰ γένῃ Νικομηδείας· δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν δεχθῇ ἀν δὲν δώσουν τὴν Προῦσαν τῷ διακόνῳ του Ἀνθίμῳ, ὁ καὶ ἐγένετο κατὰ τὴν θέλησιν καὶ γνώμην του, παρὰ γνώμην καὶ πατριάρχου καὶ συνόδου.

Ἔτει σωτηριῷ 1778.

Τὰς ἀντιφάσεις αὐτὰς τῆς Πόρτας γνοῦσα ἡ Ῥουσία ἐξέδοτο τὸ ἐξῆς μανιφέστον.

«Ἡ βασιλικὴ αὐλὴ τοῦ Πετερπούργου ἔμαθε μὲ πολλὴν ἐκπληξίν καὶ
» δυσαρέσκειάν της τὰ παραπονέματα καὶ δυσκολίας ὅπου ἡ Πόρτα κά-
» μνει, καὶ μὲ τὰ ὅποια ἐγγίζει τὴν ἀξίαν της καὶ τὴν ὑπόληψιν ὅλων τῶν
» ὑποσχέσεών της, μὲ καταφρόνησιν τῆς κοινῆς πίστεως καὶ τῶν ὑποσχέ-
» σεων τῶν συμφωνηθεῖσων εἰς τὴν τελευταίαν συμφωνίαν τῆς ἀγάπης. Δὲν
» ἡμπορεῖ νὰ διασκεδάσῃ τὴν ἐκπληξίν της ὅταν στοχάζεται πῶς ῥετζά-
» ληδες τόσον περίφημοι καθὼς ἦσαν οἱ τότε δὲν φυλάττουν τὴν σήμερον
» κατὰ πάντα τρόπον ὅλα τὰ χρέη τους, ἀλλὰ θέλουν νὰ φέρουν ἄνω κάτω
» τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ ἀκρεμές τοῦ ἔθνους τῶν Ταρτάρων, καὶ δὲν στέρ-
» γουν ὅχι μόνον τὸ νὰ γνωρίσουν τὸν χάνην Σαχίν-Γκιράν ὡς κυριάρχην
» νόμιμον τοῦ Κριμίου ἀλλὰ προσέτι καὶ τοὺς Ταρτάρους ὡς ἔθνος ἐλεύ-
» θερον καὶ ἀκρεμές. Ἡ Πόρτα ἔπρεπε νὰ εὕρῃ καλῆτερα μὲ πολλὴν τα-
» χύτητα ὅλα τὰ μέσα ὅπου προβάλλονται διὰ νὰ τελειώσουν αἱ ὑποθέσεις
» μὲ τρόπον φιλικόν. Ἄν ἡ Πόρτα λοιπὸν τὸ ἐπιθυμῇ, εἶναι καιρὸς ἀκόμη,
» καὶ πρέπει προηγουμένως νὰ δεχθῇ μὲ τρόπον πάνδημον καὶ ἐμπρὸς εἰς
» ὅλον τὸν κόσμον τὸν Ὑψηλότατον Σαχίν-Γκιράν ὡς χάνην νόμιμον τοῦ
» Κριμίου, καὶ νὰ φανερῶσιν τὸ ἔθνος τῶν Ταρτάρων ἐλευθερον, ἀκρεμές καὶ
» ὁλοκληρῶς χωρισμένον ἀπὸ τὴν ὀθωμανικὴν βασιλείαν, καὶ προσέτι πρέ-
» πει νὰ τελειώσῃ καὶ τὰς ἄλλας ὑποσχέσεις ὅπου ἐσυμφώνησεν εἰς τὴν τε-
» λευταίαν της συμφωνίαν μὲ τὴν Ῥουσίαν, χωρὶς τοῦ ὁποῦ ἡ αὐλὴ τῆς
» Ῥουσίας δὲν θέλει ἐβγάλει ποτὲ τὰ στρατεύματά της ἀπὸ τὸ Κρίμι, καὶ
» δὲν θέλει στέρξει ποτὲ, ἂν ἤθελε γένει καὶ κάθε λογῆς βία, τοῦ νὰ βια-
» σθῇ τὸ ἔθνος τῶν Ταρτάρων εἰς κανένα πρᾶγμα ἐνοχλητικόν, ἢ νὰ ὕστε-
» ρηθῇ τὴν ἐλευθερίαν του τὴν εὐτακτον καὶ πολιτικὴν. Ἡ Ῥουσία θέλει
» κάμει ὅλον ἐκεῖνο ὅπου ἡμπορεῖ, καὶ θέλει μεταχειρισθεῖ ὅλας τὰς δυνά-
» μεις της διὰ νὰ φυλάξῃ ὁλόκληρον τὴν τελευταίαν συμφωνίαν τῆς εἰρή-
» νης, χωρὶς νὰ δώσῃ ἀκρόασιν εἰς κάθε λογῆς πρόφασιν, ὅποια καὶ ἂν ἦ-
» θελεν εἶσθαι.»

Μανζιλεύεται ὁ βεζίρης Δερένδελης, καὶ γίνεται ὁ γιαννιτζάρ-ἀγάσης Ὁ-
κρούζ-Μεχμέτ-πασσάς.

Πέμπει ἡ Πόρτα ἀπὸ τὸ τζιφτιλίκι του τὸν ποτε χάνην Σελίμ-Γκιράν
διὰ νὰ γένῃ χάνης τῶν Ταρτάρων, καὶ τὸν Φεβρουάριον πέμπει καὶ πέντε
γαλιόνια εἰς τὸ Κρίμι διὰ βοήθειάν του. Κατενωδόθησαν τὰ γαλιόνια καὶ
ἄραξαν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Κριμίου Αὐλίτα· ἦλθε καὶ ὁ χάνης εἰς τὴν Οὐ-
ζοῦ, κάκειθεν ἀπῆλθεν εἰς τὸ Κρίμι. Δὲν τὸν ἐδέχθησαν οἱ Τάρταροι, καὶ
φοβηθεὶς νὰ μὴν κακοπαθῇ ἀπὸ τὸν χάνην Σαχίν-Γκιράν, κατέφυγεν εἰς
τὴν Αὐλίτα, καὶ ἐπιβάς γαλιόνιόν διέτριβεν ἐκεῖ.

Ὁ καπιτάνι-δεργιά Χασάν-πασσάς ἀνέλαβε τὸ νὰ διώξῃ τὸν Σαχίν Γκι-

—1778

ράϊν ἀπὸ τὸ Κρίμι καὶ νὰ ἀναιρέσῃ τὸ αὐτόνομον· ὅθεν ἐτοιμάσθη μὲ στόλον 25 γαλιονίων νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον.

Ἐγραψεν οὖν ἡ Πόρτα τῷ Ῥωμαντζῶφ νὰ ἐκλέξῃ εἰς τὸ Κρίμι ὅποιον τόπον θέλει, καὶ ἐκεῖ νὰ στείλῃ πληρεξουσίου διὰ νὰ συνομιλήσουν μὲ τοὺς πληρεξουσίου τῆς Πόρτας, τὸν Τζανικλή Ἀλῆ-πασσᾶν, σερασκέρην τοῦ χειρσαίου στρατιωτικοῦ καὶ μὲ τὸν Χασάν-καπετάν-πασσᾶν, σερασκέρην τοῦ θαλασσίου στρατιωτικοῦ περὶ τῶν ἀντιλεγόμενων. Τοῦτο τὸ ἔκαμεν ἡ Πόρτα (τὸ νὰ ζητήσῃ δηλαδὴ τόπον συνελεύσεως εἰς τὸ Κρίμι) μὲ ἄλλον σκοπὸν, στοχασθεῖσα ὅτι ἐβγαίνοντας ἔξω οἱ δύο πληρεξούσιοι σερασκέρηδες μὲ τοὺς ἀνθρώπους των θέλει δοθεῖ τρόπος κατ' ὀλίγον ὀλίγον νὰ ἐβγαίῃ καὶ τὸ στρατιωτικὸν τους· καὶ ἂν εἰς τὰς συνομιλίας μὲ τοὺς πληρεξουσίου ρούσσους ἤθελαν συμβιβασθεῖ καὶ στέρξουν οἱ Ρούσσοι τὰ ζητήματα τῆς Πόρτας, ἥδη καλῶς· εἰ δὲ μὴ, νὰ κινήσουν πόλεμον κατὰ τῶν Μοσχάδων εἰς τὸ Κρίμι.

Καὶ ἐπειδὴ διὰ τὸν μουκιαλεμὲν αὐτὸν ἐχρειάζετο εἰς τοὺς Τούρκους δραγομάνος, ἀπεφάσισαν εἰς τὸν μουσαβερέν, παρόντος καὶ τοῦ μουφτῆ καὶ καζασκέρηδων, νὰ μὲ στείλουν ἐμένα. Μεταπεμφθὲν μὲ τοῖνον ὁ τότε ῥέισης Ἀτίφ-ζαδὲς Ὁμέρ-εφένδης εἰπέ μοι ὅτι, «Ἐπειδὴ καὶ ὁ ἐλτζῆς Στακιφ δὲν τελειώνει καμμίαν ὑπόθεσιν, ἀλλὰ διὰ ὅλας λέγει τὸ νὰ γράψῃ εἰς τὴν αὐλὴν του, καὶ τοῦτο τρέχει τώρα δύο χρόνους ὀλοκλήρους, ἡ Πόρτα ἀπεφάσισε μουκιαλεμὲν, καὶ ἐσὺ διωρίσθης δραγομάνος τοῦ μουκιαλεμέ, ὡς Ῥωμαῖος πιστὸς τῆς βασιλείας, πρακτικὸς τῶν ὑποθέσεων τῆς καὶ εἰδήμων καὶ τῶν γλωσσῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς καταστάσεως τῶν ῥηγάτων τῆς.» Τὸ ἀπέφυγον καὶ διὰ τὸν ἐπικρατοῦντα λοιμὸν εἰς τὸν στόλον, (ἐπειδὴ καὶ μὲ εἶπε πῶς πρέπει νὰ πηγαίνω μὲ τὸν καπετάν-πασσᾶν,) καὶ διὰ τὴν ἀναξιότητά μου· ἀπεκρίθη ὅτι περιττὴ ἡ ἀντίστασις, καὶ ὅτι πρέπει νὰ τὸ ἔχω δόξαν μου τὸ νὰ μὲ ἐκλέξουν, καὶ ὅτι ἐδόθη εἰδήσις τῷ ἄνακτι περὶ τῆς ἐκλογῆς μου, καὶ ὅτι εἶναι ἐπικίνδυνος ἡ ἀντίστασις. Ἐρώτησα οὖν ποῖος ὁ τόπος τοῦ μουκιαλεμέ, καὶ ἀπεκρίθη, ὅποιον παραβαλάσιον διορίσει ὁ Ῥωμαντζῶφ εἰς τὸ Κρίμι· καὶ μὲ διώρισε διὰ χαρτζιράχι γρόσια 2,000. Ἀπῆλθον οὖν εἰς τὸν μουφτὴν Ἰρανή-εφένδην καὶ εἰς τὸν Ρούμελην καζασκέρην Μουλλατζικζαδὲ-εφένδην παρακαλῶντάς τους νὰ μὲ ἐλευθερώσουν, καὶ μὲ ἀπεκρίθησαν ὅτι εἰς τὸν μουσαβερέν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι εἶπον τὸν βεζίρην Ὁκιοῦζ-Μεχμέτ-πασσᾶν τὸ ὅτι καλῶς ἐπροβλήθη τὸ ὄνομά μου σὺν ἄλλοις, καὶ ὅτι ἐγὼ πρέπει νὰ διορισθῶ.

Ἀνεχώρησεν ὁ καπετάν-πασσᾶς μὲ τὸν στόλον καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ Σαμσὸν-καλεσί, ὅπερ ἀπέχει τῆς Τραπεζοῦντος μίλια 300. Τὸ δὲ Σαμσὸν-καλεσί ἀπέχει τοῦ Ἰνεον (ὅπερ ἐστὶ κωμόπολις παράλιος, Οὐνγία τουρκιστὶ λεγόμενον,) μίλια 100, καὶ τῆς Νεοκαισαρείας ἡμέρας τρεῖς πρὸς τὴν Τραπεζοῦντα, ἀπέχουσιν τῆς Οὐνγίας μίλια 200. Παρὰ τῇ Οὐνγίᾳ λιμὴν ἀσφαλίστατος τοῦνομα Βόνα, ἀπέχων τῆς Οὐνγίας μίλια 36. Κουμτζεάζι, ἡ σκάλα τῆς Πάφρας, ἀπέχει τοῦ Σαμσὸν-καλεσί μίλια 18.

Περιγραφή τῶν εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον μέχρι τοῦ Σαμσόν-
καλεσι τόπων καὶ πόλεων.

Ἰουνίου 17, ἡμέρα Δευτέρα, ἀνεχώρησα ἀπὸ τὸ Νεοχώρι· πλέων οὖν εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Εὐρώπης παρήμειψα τὸ Σαρίγερι, τὸ Γενί-μαχαλὲ, τὸ Ρού-μελη-καβαγί, τὸ Μαυρομόλον, τὸ Μεζάρ-πουρνού, τὸ Πεγιοῦκ-λιμανί, τὸ Πι-λαβ-καγιασή, τὸ Καρίπτζε, ὅπου καὶ κάστρον νεόκτιστον καὶ ἄνωθεν αὐ-τοῦ παλάγκα, τὸ Καπτζορόχι, ἄλλως Καράτασι καὶ τὸ Φαναράκι, ὅπου καὶ κάστρον νεόκτιστον.

Εἰς δὲ τὴν Ἀσίαν παρήμειψα τὸ Ὁμούργερι, τὸ Ἀναδολοῦ-καβαγί, τὸ Γκιόκ-καγιασή, τὸ Κετζέλι, ὅπου καὶ ταλιάνι, τὸ Φιλ-πουρνού, ὅπου καὶ κάστρον νεόκτιστον καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ παλάγκα, τὸ Ποϊράζ-λιμανί ἄλλως Καράτασι, τὸ Ἀναδὸλ-Φενερί· ἐξω δὲ τοῦ λιμένος εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Ἀσίας παρήμειψα τὸ Κρομίδι, πέτραν μεγάλην νησώδη πρὸς τῇ ἀκτῇ, Ῥίβαν, ἄλλην πέτραν μεγάλην ἐν τῇ θαλάσῃ νησώδη πρὸς τῇ ἀκτῇ· αὗται εἰσὶν ἅς ὁ Ὀ-μῆρος Συμπληγάδας πέτρας ἀποκαλεῖ. Παρὰ τῇ πέτρᾳ ὡς δύο μίλια μα-κράν κάστρον νεόκτιστον, καὶ παρ' αὐτῷ τρέχει ὁ ποταμὸς Ῥίβα, ἐν ᾧ εἰσερ-χόμεναι αἱ σακολέβαι ξυλεύονται, καὶ ἀνέρεχται πλησίον τῆς Νικομηδείας. Χιλὴ, ἀπέχουσα τοῦ στομίου μίλια 40. Καφκάνι, κόμη τουργικὴ ἀ-πέχουσα τοῦ στομίου μίλια 100, ἔχουσα καὶ λιμένα. Ποταμὸς Σακόρ-για ἦκον μέχρι Νικομηδείας, ἀπέχων δὲ τοῦ στομίου μίλια 130. Πον-τοηράκλεια, ἀπέχουσα τοῦ στομίου μίλια 200. Παρθέني, ποταμὸς πλα-τὺς καὶ βαθὺς, ἐνθα ναυπηγοῦσι καὶ νῆας καὶ τρικάρταρα, ἀπέχει δὲ τῆς Ποντοηρακλείας μίλια 70 καὶ τοῦ στομίου 270. Ἀμαστρος, πόλις παρά-λιος μετ' οὐρκοῦς κατοικητὰς καὶ κάστρον, ἀπέχουσα ἀπὸ τὸ Παρθέني μί-λια 30, καὶ ἀπὸ τὸ στόμιον μίλια 300, ἔχουσα λιμένας δύο ἐκατέρωθεν. Κίτρος, τόπος μετ' ἀποθήκας ὅπου φορτώνουν κερεστὲν, ὅθεν καὶ τὸ Κίτρος Ὁμουργασί, ἀπέχον τῆς Ἀμάστρου μίλια 30, εἰς δὲ τὸ Κίτρος φέρουν τὸν κερεστὲν ἀπὸ τὴν Τζίτα, ἐνθα ποταμὸς πλευστός· καταβιβάζεται δὲ ὁ κε-ρεστὲς διὰ τοῦ ποταμοῦ μετ' σάλια, καὶ τὸν φέρουν εἰς τὸ Κίτρος μετ' βάρκας καὶ μικρὰ καΐκια· ἀπέχει ἡ Τζίτα ἀπὸ τὸ Κίτρος μίλια ἐξ, καὶ ἀπὸ τὸ στό-μιον μίλια 336. Βουνὸν καὶ ὄρος τοῦ Φίλιου, ὅθεν καὶ τὰ Φίλιος-κανατλιγί, καὶ καταβιβάζόμενα εἰς τὴν ἀκτὴν τὰ ἀγοράζουσιν οἱ θέλοντες καὶ τὰ φορ-τώνουσιν εἰς καράβια· ἀπέχει ἡ ἀκτὴ αὕτη ἀπὸ τὴν Τζίτα μίλια 44, καὶ ἀ-πὸ τὸ στόμιον μίλια 380. Ἰνέπολου, ὅθεν καὶ τὸ Ἰνέπολου-τζαμί, ἀπέχει ἀπὸ τὴν ῥηθείσαν ἀκτὴν μίλια 20· ἔστι δὲ κόμη Τούρκων· Ἀκ-λιμανί, πα-ρὰ τῷ Ἰντζέ-πουρνού, λιμὴν εὐρύχωρος καὶ ἀσφαλὴς, ἀπέχει τῆς Σινώπης μίλια 6. Σινώπη, ἀπέχουσα ἀπὸ τὸ Ἰνέπολου μίλια 100 καὶ ἀπὸ τὸ στό-μιον μίλια 500, πόλις μετ' κάστρον παλαιότατον ἐπάνω εἰς ἰσθμὸν, ἔχουσα τὴν Μαύρην θάλασσαν ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τὴν θάλασσαν τὴν ὀπισθεν τοῦ ἰσθμοῦ, ὅστις κάμνει καὶ λιμένα μέγιστον ἐνοχλούμενον μό-νον ἀπὸ τοὺς ἀνέμους γραικολεβάντε καὶ σιρόκον, πατρίς καὶ βασιλεύουσα

τοῦ Μιθριδάτου, ὑπὸ τὸν Ἀμασείας μητροπολίτην· πενέστατοι οἱ κατοικηταί της χριστιανοί· ἔχει εἰς τὸ κάστρον κατοικητὰς τούρκους καὶ εἰς τὸ βαρούσι χριστιανούς με ἐπτὰ ἐκκλησίας· ἦσαν γὰρ τὸ πάλαι πλούσιοι· εἶναι σπίτια χριστιανῶν ὥσει 300· τὰ περίξ βουνά γέμουσιν ἐλαιῶν, γεννᾷ καὶ μῆλα καλὰ. Γκέρζε, λιμὴν ἀπέχων τῆς Σινώπης μίλια 18· ἔχει καὶ κωμόπολιν με χριστιανούς καὶ τούρκους, καὶ κάστρον παλαιὸν ἐπὶ λόφου. Κουμτζεάζ, ἡ σκάλα τῆς Πάφρας· περίφημος δὲ ἡ Πάφρα με τὸ νὰ εἶναι ἐκεῖ τὰ ὀσπίτια τοῦ Τζανικλῆ Ἀλῆ-πασσά· κεῖται ἡ Πάφρα ὑπὸ τὸν Ἀμασείας μητροπολίτην, καὶ ὑπὸ τῇ δυνάμει καὶ βοηθείᾳ τοῦ Τζανικλῆ Ἀλῆ-πασσά ἔκτισαν ἐκεῖ ἐκ θεμελίων οἱ χριστιανοὶ καὶ ἐκκλησίαν, μηδὲλως οὖσαν πρότερον. Ποταμὸς πλησίον τοῦ Κουμτζεάζ-καλεσῆ, Κιζίλ-Ἰρμάκ λεγόμενος, τρέχων παρὰ τόπῳ παραλίῳ γέμοντι ἐλαιῶν καὶ εἰς πολὺ διάστημα πρὸς τὸ Σαμσὸν-καλεσῆ παρατεινόμενος. Σαμσὸν-καλεσῆ, τὸ πάλαι Ἀμινός, ὑπὸ τὸν Ἀμασείας μητροπολίτην, ἀπέχει τοῦ λιμένος Γκιέρζε μίλια 100 καὶ τοῦ Κουμτζεάζ μίλια 18, κάστρον παράλιον παλαιότατον με κατοικητὰς τούρκους, ἔχει καὶ βαρούσι ἐν ᾧ κατοικοῦσιν οἱ χριστιανοί· οἱ περὶ αὐτὸ λόφοι καὶ κάμποι γέμουσιν ἐλαιῶν.

Ἐφθάσα λοιπὸν καὶ ἐγὼ εἰς τὸ Σαμσὸν-καλεσῆ με πλοῖον ὑδριώτικον, τῇ κς' τοῦ Ἰουνίου. Ἦτον ὁ καπετάν-πασσᾶς εἰς τὰ τζαδῖρια, ὁμοίως καὶ ὁ Τζανικλῆ Ἀλῆ-πασσᾶς πλησίον εἰς ἄλλο μέρος εἶχε τὰ τζαδῖριά του, καὶ ἀμφοτέρα τὰ στρατόπεδα αὐτὰ ἦσαν ἐστρατοπεδευμένα παρὰ τῇ ἀκτῇ τῆς θαλάσσης· ἀλλ' ὁ Τζανικλῆς ἔξω ἀπὸ τὸ ὑπ' αὐτὸν στράτευμα, συμποσούμενον εἰς δέκα χιλιάδας ἄνδρας, τοὺς πάντας σχεδὸν ἄξιους, εἶχε παρ' αὐτῷ καὶ 400 σωματοφύλακας, ὠπλισμένους νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ ἀγρυπνοῦντας νύκτωρ περὶ τὴν σκηνὴν του ἐκ διαλειμμάτων καὶ κατὰ σειρὰν, πρὸς ἑκατὸν εἰς κάθε τρεῖς ὥρας, νέους τοὺς πάντας ἀνδρείους, χριστιανούς τῶν ὑπὸ τῇ ἰδίᾳ ἐπικρατείᾳ ἐπαρχιῶν τε καὶ κωμοπόλεων, ἀλλ' ἐνδεδυμένους με πράσινον χρῶμα πρὸς ἀπάτην τῶν πλειόνων. Παρὰ ταῦτα δὲ τὰ δύο στρατόπεδα τοῦ τε καπετάν-πασσά καὶ τοῦ Τζανικλῆ ἦτον καὶ τὸ ὄρδι τῶν γιαννιτζάρων καὶ τὸ τῶν τοπτζήδων καὶ τὸ τῶν τζεπετζήδων καὶ τὸ τῶν ἀραπατζήδων. Εἰς ὅλα τὰ στρατεύματα ἐπεκράτει καὶ προσεπάλαιε λοιμὸς μέγιστος, πλὴν τοῦ στρατοπέδου τοῦ Τζανικλῆ, ὅστις ἐκώλυε μετὰ πολλῆς προσοχῆς κάθε κοινωνίαν καὶ ἀναστροφὴν τοῦ ὑπ' αὐτῷ στρατοπέδου καὶ ἐκάστου τῶν οἰκείων του με τὰ λοιπὰ μεμολυσμένα στρατόπεδα, καὶ ἐπαίδευε σφοδρῶς ὅποιον ἤθελε τολμήσει ἀπελθεῖν πρὸς ζυντυχίαν εἰς κἀνένα ἄλλο στρατόπεδον, ὅποιον καὶ ἂν ἤθελεν εἰσθαι. Ἐθνησκον οὖν ὑπερπολλοὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν εἰς τοσοῦτον ἀριθμὸν, ὅπου μόλις ἐπρόφθανον νὰ τοὺς θάπτουν· ἐπεκράτει δὲ λοιμὸς μέγιστος καὶ εἰς ὅλα τὰ γαλιόνια μεγάλα τε καὶ μικρά καὶ λοιπὰ πλοῖα τοῦ στόλου, καὶ ἔρριπτον εἰς τὴν θάλασσαν ναύτας καὶ γαλιοντζήδες. Ἡ πολλὴ ἔλλειψις τῶν εἰς τὰ γαλιόνια ἀναγκαιῶν ἀνθρώπων ἐβίασε τὸν καπετάν-πασσᾶν νὰ μεταπέμπεται βία καὶ δυναστεία ἀπὸ τὰς περίξ κώμας καὶ κωμοπόλεις ἀνθρώπους ἀγροίκους, τζιερτζήδες, πάντη ἀμαθεῖς ναυτιλίας καὶ πολέμου καὶ ἀσυνήθεις εἰς ταξείδι θα-

λάσσης, και νά ἀρπάξῃ ὡς και τοὺς ἱμάμηδες τῶν κωμῶν και νά τοὺς διορίσῃ εἰς τὰ γαλιόνια διὰ καύτας και γαλιοντζῆδες. Τὸν προφανῆ κίνδυνον τοῦ θανάτου φοβηθεὶς ἐγὼ παρεκάλεσα τὸν καπετὰν-πασσᾶν ἐκτενωῶς νά μὴν ἔβγῳ ἔξω εἰς τὰ τζαδῖριά του, ἀλλὰ νά διατρίβῳ εἰς τὸ ὑδριώτικον ὅπου μὲ ἔφερε, και χρεῖας τυχοῦσης νά μὲ κράζῃ διὰ τὴν τελείωσιν τῆς ἐμπροσθοῦς ὑποθέσεως, και πάλιν νά ἐπανακάμπω εἰς τὸ ὑδριώτικον· ἀλλ' ὁ βάρβαρος δὲν ἐπέσθη, διηγούμενός μοι τὸ ἐτζέλι του, και μὲ διώρισε δύο τζαδῖρια εἰς τὸν δαῖρέν του διὰ νά ἔβγῳ· ὅθεν βιαζόμενος ἐξῆλθον.

Τῇ κς' οὖν τοῦ Ἰουνίου διώρισεν ὁ καπετὰν-πασσᾶς τὸν πρῶν σιλιχτάρην του και ὁ Τζανικλῆ Ἀλῆ-πασσᾶς τὸν ἱκιντζή-τζοχαδάρην του, και μὲ ἔγραφον ὑπογεγραμμένον μὲ τὰς ὑπογραφὰς και ἐσφραγισμένον μὲ τὰς βούλλας και τῶν δύο τοὺς ἔστειλαν μὲ μίαν φεργάδα εἰς τὸν Καφὰ τοῦ Κριμίου πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον Προζορόβσκη, γκενεράλην τῶν Ρούσσων, ὅστις ἐκάθητο εἰς τὸ Παχτζέ-σαράι, ὅπου ἦν και ὁ χάνης Σαχίν-Γκιραῖς. Ἐγραφεν οὖν ὅτι ἐπειδὴ και ἀκούει ὅτι εἰς τὰ νερά τοῦ Κριμίου περιέρχονται νῆες μὲ τριάντα και σαράντα τόπια, νομίζωντάς τας ὡς κρουσάρικας και ὀχι ρουσσικὰς, ὡς μὴ περιεχομένας εἰς τὸν ἀχτιναμὲν, ἀπαντῶτάς τας θέλει τὰς καταθυθεῖ· ἔγραφον και ἄλλα, ὑπερηφάνους ἀπειλὰς και ἐλέγχους δηλαδὴ.

Ἐν τούτοις εἰς τὰ ἐπτὰ γαλιόνια τὰ προῤῥηθέντα ὅπου ἦσαν εἰς τὸν λιμένα Αὐλίταν (εἰς ἃ εἶχε καταφύγει και ὁ προῤῥηθεὶς χάνης Σελίμ-Γκιραῖς, μὴ δεχθεὶς παρὰ τῶν Ταρτάρων τοῦ Κριμίου και φοβηθεὶς τὸν χάνην Σαχίν-Γκιραῖν,) ἔστειλεν ὁ Προζορόβσκης τρεῖς φοραῖς γράμμα γράφων ὅτι, «Ὡς μουσαφίρηδες ἐλθόντας εἰς τὸν λιμένα σᾶς ἐδέχθην μὲ περιποίησιν· ἐπειδὴ ὅμως πρὸ μηνῶν διατρίβετε ἐδῶ, ἀν ἔχετε προσταγὴν τινα και ἔργον, φανερώσατέ το, εἰδὲ μὴ, καιρὸς πλέον νά ἀναχωρήσετε.» (Αὐτὰ τὰ γαλιόνια τὰ εἶχε στείλει ἡ Πόρτα τὸν Φεβρουάριον ἀπὸ τῆν Πόλιν πρὸς σύστασιν και βοήθειαν τοῦ χάνη Σελίμ-Γκιραῖ, ἀλλ' εἰς οὐδὲν μὴ δυνηθέντα νά τὸν βοηθήσουν, εἶχε καταφύγει εἰς αὐτὰ και αὐτὸς, φοβηθεὶς μὴ ζωγρηθῇ παρὰ τοῦ Σαχίν-Γκιραῖ.) Τοιαῦτα μηνύματα χωρὶς καρπὸν τρεῖς γεγονότα, και μόνον μὲ ἀπόκρισιν τὸ ὅτι μὲ φερμάνι εἰσῆλθον ἐκεῖ και ἀν δὲν τοὺς ἔλθῃ ἄλλο φερμάνι διὰ τὸν σηκομὸν τοὺς δὲν τολμοῦν νά τὸ κάμουν, οἱ Ρούσοι τελευταῖον ἄρχησαν νά κτίζουν δύο παλάγκας εἰς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος· φοβηθέντες οἱ καπιτάνοι νά μὴ κλεισθοῦν μέσα εἰς τὸν λιμένα τὰ γαλιόνια ἐξῆλθον τοῦ λιμένος· ἠθέλησαν ἐκεῖθεν νά πάρουν νερὸν ἀλλὰ δὲν τοὺς ἐδόθη ἄδεια· ὅθεν μὲ ὑδριώτικον ἐμῆνυσαν τῷ πασσᾶ τὰ γινγόμενα, και τοὺς ἀπεκρίθη νά ἔλθουν νά τὸν εὗρουν εἰς τὸ Σαμσὸν-καλεσί, και ἔγραψε και εἰς τὴν Πόλιν τὰ γεγονότα διὰ τοῦ ἱκιντζῆ του. Ἐν τούτοις δὲ μὲ πολὺς παρακλήσεις ἐδίδαν οἱ Ρούσοι ὀλίγην ποσότητα νεροῦ εἰς αὐτὰ τὰ ἐπτὰ γαλιόνια.

Τῇ α' τοῦ Ἰουλίου ἐξεκίνησαν τὸν Σιδὰς βασιλῆ Ἀχμέτ-πασσᾶν τριῶν τουγιῶν, τὸν και δευτέρον υἱὸν τοῦ Τζανικλῆ, μὲ ἐπτὰ γαλιόνια, ὧν τινων ἐν ἡ λεγομένη ἱργιάλα, μαζῇ με τὸν Μεχμέτ-πασσᾶν δύο τουγιῶν, τὸν

καὶ ἀνεψιὸν τοῦ Τζανικλῆ-πασσᾶ ἀπ' ἀδελφοῦ τοῦνομα Σουλεϊμάν-πασσᾶ ἀπὸ τὸ μιριλί στρατεύμα ἔδωκαν 4,500 ἄνδρας, καὶ ἐπέβη ὁ στρατὸς αὐτὸς εἰς τε τὰ ἐπτὰ γαλιόνια τὰ προρρήθέντα καὶ εἰς εἴκοσι σαΐκαις· εἶχον δὲ τὰ γαλιόνια καὶ τοὺς γαλιοντζήδες τῶν, τὸ καθὲν ὑπὲρ τοὺς 500. Ἐστάλθησαν οἱ δύο αὐτοὶ πασσᾶδες εἰς τὸ Σουτζάκι καὶ διὰ τὰ ἐλκύσουν τοὺς Ἀπαζᾶδες καὶ Τζερκέρζους εἰς συμμάχειαν τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοῦ, καὶ διὰ τὰ ὀρμήσῃ μετ' αὐτῶν καὶ μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ὁ Ἀχμέτ-πασσᾶς, χρεῖας τυχοῦσης, ἐναντίον τοῦ Ταμανίου, ὅπου ἦν καὶ δύναμις ρουσσική· τὸν δὲ ῥηθέντα Μεχμέτ-πασσᾶν διώρισαν μουχαφίζην τοῦ κάστρου Σουτζάκι, καὶ ὁ Ἀχμέτ-πασσᾶς τὰ στρατοπεδεύσῃ παρὰ τῷ Σουτζάκι τίτλῳ καὶ αὐτὸς τοῦ μουχαφίζη.

Εἰς τὸ στρατιωτικὸν τῶν γιαννιτζάρων, τζεπετζήδων, τοπιτζήδων καὶ ἀραπατζήδων καὶ εἰς τὸ μιριλί στρατεύμα εἶχε διαδοθεῖ πανοῦκλα διὰ τὴν μὲ τοὺς ἀπὸ τῆς Πόλεως ἐπανελθόντας γαλιοντζήδες ἀναστροφὴν, ὧν οἱ πλείους εἶχον ἔβγῃ ἔξω καὶ κατόικουν εἰς τζαδῖρια. Εἰς τὰ ἐπτὰ γαλιόνια ὅπου ἦλθον ἀπὸ τὴν Πόλιν μὲ τὸν καπετάν-πασσᾶν ἦσαν 12,000 γαλιοντζήδες, καὶ μόλις ἔμειναν 9,000· εἰς τὰ ἄλλα ἐπτὰ ὅπου εἶχαν ἔλθει τὸν χειμῶνα δὲν εἶχον πανοῦκλαν, διεδόθη ὅμως καὶ εἰς ἐκεῖνα, καὶ ἔθνησκον ὑπὲρ πολλοὶ στρατιῶται καὶ εἰς τὰ στρατόπεδά τους καὶ εἰς τὰ γαλιόνια. Ὁ φρόνιμος Τζανικλῆς διὰ τοῦτο τοὺς καθ' ἡμέραν ἐρχομένους ἔξωθεν μιριλί στρατιώτας τοὺς ἐστρατοπέδευεν εἰς μέρος μακρότερον, καὶ ἐμπόδιζε νὰ ἔχουν συναναστροφὴν μὲ τινα. Ὁ λοιμὸς ἔκοπτε καὶ ἐθανάτωνε τὸν δαῖρὲν τοῦ Χασάν-πασσᾶ· ὁ δὲ δαῖρὲς τοῦ Τζανικλῆ ἡλευθεροῦτο λοιμοῦ· εἶχε φυλακὰς ἀπὸ τοὺς ἰδικούς τους πιστοὺς, καὶ τοὺς φεύγοντας τοὺς μὲν ἀνεσκολόπιζεν, οἳ ἦσαν μιριλί στρατιῶται, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐκάστου εἶδους τῶν προρρηθέντων ἔπνιγεν εἰς τὸ κάστρον, καὶ χωρὶς τεσκερὲν τοῦ ἡ τοῦ Χασάν-πασσᾶ δὲν ἠδύνατό τινας νὰ περάσῃ, οὔτε Χριστιανός.

Εἰς τὰς ἐνταμίωσεις πάντοτε ἐμεγαλαύχει ὁ Χασάν-πασσᾶς ἐξευτελιζὼν τοὺς Ρούσσους καὶ λέγων ὅτι τὸ οὐδὲν ὁ κατ' αὐτῶν πόλεμος ὅταν μὲ τὰ κατὰ κινήθῃ ἡ δουλειά, καὶ ὅτι φοβηθεὶς ὁ Μουσούνογλους ἀνοήτως ἐδέχθη τὰ τοιαῦτα ἄρθρα, καὶ ὅτι κιατίπηδες καὶ ὀτζακλήδες ἐκλεπτον τὰ βασιλικά ἄσπρα χωρὶς νὰ τὰ παίρῃ ὁ στρατὸς, καὶ διὰ τοῦτο ὁ τεταλαιπωρημένος δὲν ἐπολέμει χρεῖας τυχοῦσης, καὶ ὅτι μεταχειρισθεὶς τὰ ὑδριώτικα διὰ τὴν δούλευσιν τοῦ στόλου ἀντὶ τῶν εἴκοσι φρεγαδῶν ὅπου τὸν εἶπον νὰ ναυπηγήσῃ, δι' αὐτὸ ἐκέρδισε τὸ μιρὶ πογγεῖα 300· καὶ ὅτι συμβουλὴ ἐδικὴ τοῦ ὁ διορισμὸς τοῦ σερασκέρη εἰς τὸ Ἰσμαήλι, ὅπου ἂν ἀνοιχθῇ πόλεμος μὲ τοὺς Ρούσσους νὰ μὴν εἶναι χρεῖα νὰ ἔβγῃ τὸ σαντζάκι ἔξω μὲ τὸν βεζῖρην, καὶ νὰ καταδαπανᾶται τόσος ζαχιρὲς ἀνωφελῶς διὰ τροφὴν τόσων ἀνθρώπων ὅπου εἰς τὸν πόλεμον δὲν χρησιμεύουν· καὶ ὅτι νὰ ἐπρόβαλε τῷ βεζῖρῃ Δερβίς-πασσᾶ νὰ ναυπηγηθοῦν εἴκοσι γαλιόνια μὲ ἔξοδα τῶν ρετζᾶλῶν, καὶ δὲν εἰσηκούετο, καὶ εἰπὼν τῷ βασιλεῖ, ἐδόθη ἡ προσταγὴ τῆς ναυπηγίας, ἐξ ὧν τὰ δύο ἐναυπηγήθησαν ἀπὸ τὸν Βλάχηπην καὶ Πογδάνπην, καὶ τρίτον ὅπερ ἐναυπήγησεν αὐτὸς εἰς τὴν Θάσον, νῆσον εἰς ὑπερβο-

λὴν ξυλοφόρον· καὶ κατηγορεῖ σφοδρῶς τοὺς ρετζάληδες τῆς Πόλεως διατι δὲν ἔβαλαν εἰς τὴν Θάσον καὶ εἰς τὴν Σάμον φύλακας ἀπὸ 5,000 διὰ νὰ μὴν ξυλοφοροῦν ἐκεῖθεν οἱ Ῥούσοι, ὅπου μόνον ἀπὸ τὴν Θάσον ἔκοψαν 17,000 ξύλα πρὸς ἐπισκευὴν τῶν νηῶν τους, τὰ ὅποια ἂν ἔλλειπον δὲν ἤμποροῦσαν νὰ διατρίβουν οὐδὲ ἐνιαυτὸν εἰς τὴν Ἀσπρην θάλασσαν. Ἐλεγεν ὅτι νὰ εἶπε τῷ Δερβίς-πασσᾷ τὸ ὅτι ἡ ἀγάπη μὲ τοὺς Μοσχόδους ἀνάγκη νὰ χαλάσῃ, καὶ πρέπει νὰ ἐτοιμασθῇ παξιμάδι εἰς τὴν Κύπρον καὶ εἰς τὸ Μισίρι, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη· καὶ τώρα ἐκόστισε περισσότερα, καὶ οὔτε χρησιμεύει. Συνομιλῶντας μὲ τοὺς καπιτάνους καὶ ἄλλους προεστῶτας στρατιωτῶν τοὺς διηγείρεν εἰς τὸν πόλεμον, λέγων τὸ, «Πρῶτος ἐγὼ ἀρχίζω, καὶ μετ' ἐμένα ἀκολουθεῖτε ὅλοι ὁμοφώνως, καὶ θέλομεν ἀφανίσαι τοὺς Ῥούσσους»· ἐξευτελίζων αὐτοὺς εἰς ἄκρον, καὶ λέγων τὸ, «Ὅπου δὲν ἐπολέμησαν οἱ ἰδιοὶ μας, ἐκεῖ ἐνίκησαν οἱ Ῥούσοι.»

Τῇ 5^ῃ τοῦ Ἰουλίου ἔφθασαν εἰς τὸ Σαμσὸν-καλεσὴ τὰ ἐπτὰ γαλιόνια· ἐνὸς τούτων ἐπέβαινε καὶ ὁ ποτὲ χάνης Σελίμ-Γκιράις μὲ τὸν ποτε μουφτὴν τοῦ Κριμίου. Τοὺς ἔβγαλεν εἰς τζαδίρι, καὶ τῇ 7^ῃ ἔλθοντα εἰς τὸν δαϊρέν του ἔρριψεν ἐμπρὸς του μερικὰς πόμπας ἀπὸ τὸ πόμπα-γχεμισί, ἐξευτελίζων τοὺς Ῥούσσους καὶ τὸν στόλον αὐτῶν.

Ὁ Ῥωμαντζῶφ γνούς τὸν σκοπὸν τῆς Πόρτας ἔγραψεν ὅτι περιττὸς ὁ μουκιαλεμές, ὥσάν ὅπου τὰ ὅσα ἐπρόβαλεν ὁ Στακιέφ ἀφεύκτως πρέπει νὰ γένων χωρὶς νὰ μεταβληθῇ οὔτε ἰῶτα ἐν· διέτριβε δὲ ὁ Ῥωμαντζῶφ εἰς τὴν Πουλτάβαν.

Ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ Κρίμι ὁ Προζορόδσκης καὶ ἦλθεν ἀντ' αὐτοῦ στρατηγὸς Ἀλέξανδρος ὁ Σουδάρωφ.

Ἔστειλεν ὁ καπετὰν-πασσᾶς πρὸς τὸν Οὐζοῦ μουχαφιζὴ τῇ 1^ῃ τοῦ Ἰουλίου γράμμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου (ὃ καὶ μετέφρασα) πρὸς τοὺς Κοζάκους τοῦ Πουτκαλίου, παρακινῶντάς τους ν' ἀφήσουν τὸ σφάλμα ὅπου ἔκαμαν καὶ νὰ προσκυνήσουν τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ, ὡς ἄλλοτε, κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Χριστοῦ, καὶ θέλουν ἔχει τὸ ἑλεός της· καὶ μὲ ὀρισμὸν πρὸς τὸν Οὐζοῦ μουχαφιζὴ ἐπρόστατε νὰ τοὺς κατοικήσῃ εἰς τὰ περίξ τῆς Οὐζοῦ μαζὴ μὲ τὸν χάτμανον καὶ ἄλλους προεστῶτάς των, καὶ νὰ τοὺς περιθάλλῃ νὰ μὴν ἐνοχλοῦνται παρ' οὐδενὸς ἐπ' οὐδενί· ἀλλ' οὐδὲν διεπράξαντο.

Διὰ τοὺς ἀρχιερεῖς ἔλεγε, «Διατί νὰ τοὺς κληρονομοῦν οἱ συγγενεῖς των καὶ ὅχι τὸ μισί;» καὶ ἔψεγε τοὺς ρετζάληδες τῆς Πόλεως διατί δὲν φροντίζουν οὔτε δι' αὐτὸ, οὔτε δι' ἄλλην τινὰ ὑπόθεσιν τῆς βασιλείας, καταγινόμενοι μόνον καὶ μόνον εἰς τὸ νὰ παίρνουν ρουσφέτια, καὶ ἔλεγεν ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ τὸ νιζάμι τους καὶ νὰ παιδευθοῦν διὰ τὰς ἀρπαγὰς των.

Τῇ 16^ῃ ἔγραψεν ὁ Ἀχμέτ-πασσᾶς ὅτι δὲν ἔκαμε τίποτε μὲ τοὺς Ἀπαζᾶδες καὶ μὲ τοὺς Τζερεζους, καὶ διηγεῖτο τὰς ἀσφαλείας τοῦ Κριμίου τὰς ὑπὸ τῶν Ῥούσων εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν περιφέρειαν, καὶ τὰ εἰς τὸ Ταμάνι ρουσσικά στρατεύματα, καὶ ὅτι ἔκτισαν παλάγκαν καὶ φυλακὰς εἰς τὸ Κιζιλ-τασί. Ὅθεν συμβουλευθέντες οἱ δύο πασσᾶδες ἀπεφάσισαν νὰ πηγαίνουν εἰς τὸ Σουτζάκι, καὶ διὰ νὰ πραγματευθῶσι μὲ τοὺς Ἀπαζᾶδες καὶ

—1778

Τζερκεζους καὶ νὰ γράβουν καὶ εἰς τὸ Κουπάνι, καὶ διὰ νὰ συλλογισθῶσιν ἐκεῖ τί ποιητέον. Ἀπὸ τὸ στρατιωτικὸν τοῦ Ἀχμέτ-πασσᾶ τοὺς ἀπελθόντας εἰς τὰς κώμας τῶν Ἀπαζάδων τινὰς μὲν ἐφόνευσαν, ἐσκληρώσαν δὲ καὶ ὑπὲρ τοὺς ἑκατόν.

Τῇ γὰρ Ἰουλίῳ ἐπανεκάμψαν καὶ οἱ σταλέντες εἰς τὸν Καφὰν μὲ τὰς ἀποκρίσεις τοῦ Ἀλεξάνδρου Σουβαρώφ, καὶ ἰδοὺ τὸ πρὸς τὸν Χασάν-πασσᾶν γράμμα του, μεταφρασθὲν ἐκ τῆς τουρκικῆς γλώττης.

« Κορυφαῖε τῶν ἀνδρῶν τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, βακτηρία τῶν μεγάλων τοῦ ἔθνους τοῦ Μεχμέτ, τιμιώτατε καὶ πιστότατε τανῦν ἀρχιθαλάσσιε καὶ στρατιγῇ τῆς Μαύρης θαλάσσης, Χασάν-πασσᾶ, φίλε μας! Ἐν τὸ τέλος Σου εὐτυχές. »

« Μετὰ τὸν χαριετισμὸν δηλοποιῶ φιλικῶς ὅτι ἔλαβον τὰ γράμματατά Σας ὅπου αὐτὴν τὴν φορὰν ἐξεπίτηδες μὲ τὸ μέσον δούλων ἀνθρώπων Σας ἐπέμφθησαν ἐκ μέρους Σας, καὶ ἔγνων τὰ ἐν αὐτοῖς ἀσυνείθιστα ζητήματα καὶ τὰς ὑπερφάνους ἀπειλὰς καὶ τοὺς ἐχθρικοὺς ἐλέγχους, καὶ τὰ ἔστειλα τῷ προεστώτι (ἐνοεῖ ἢ τὸν Ῥωμαντζῶφ ὄντα τότε εἰς τὴν Πουλτάβαν ἢ τὴν βασιλίσσαν Αἰκατερίνην.) Ὁ στόλος ὅμως τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας τὸ νὰ ἔλθῃ ἢ εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου ἢ εἰς τὰς ἀκτὰς ὅπου εἶναι ἱδρυαὶ εἰς ἐπαρχίας ἄλλων Ταρτάρων εἶναι ἀδύνατον καὶ τῶν οὐκ ἐνδεχομένων, μάλιστα εἰς αὐτὸν τὸν εὐτυχῇ καιρὸν ὅπου ἡ ζωοτροφία καὶ ἡ διαγωγὴ τοῦ ἔθνους τῶν Ταρτάρων, ἔξω ὅπου εἶναι ἡσυχη, ἀσφαλὴς καὶ ἐντελεστάτη μὲ τὴν ὀθωμανικὴν βασιλείαν, ἐλαλήθη ἀλλεπαλλήλως καὶ διωρίσθη καὶ ἐσυμφωνήθη τὸ νὰ μὴ ἀνακατῶνεται κατ' οὐδένα τρόπον εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν Ταρτάρων, ἢ πολλὰς ἢ ὀλίγας. Διὰ τοῦτο, τὸ ῥηθὲν ἔθνος ὄντας αὐτόνομον καὶ μὴ ἀναφερόμενον εἰς ἄλλον τινὰ, αἱ ὑποθέσεις των ὄντας ἀφιερωμέναι καὶ συνδεδεμέναι καὶ κρεμάμεναι μόνον καὶ μόνον εἰς τὴν ἀπόφασίν τους καὶ εἰς ἐκεῖνο ὅπου ἤθελον κρίνει εὐλογον, ἂν γένουν τοιαῦτα κινήματά Σας πρέπει νὰ ἡξεύρετε φανερά πῶς χαλνᾶτε τὴν μεταξὺ τῶν δύο βασιλειῶν συμφωνίαν τῆς εἰρήνης, καὶ πῶς εἶναι χρέος μου, καθ' ὃ εἶμαι διωρισμένος, νὰ φυλάξω μὲ ὅλας μου τὰς δυνάμεις τὸ αὐτόνομον αὐτοῦ τοῦ τόπου καὶ τὴν παρ' οὐδενὸς ἄλλου κρεμαμένην ἰδίαν κατάστασιν τῶν Ταρτάρων. Μάλιστα δὲν ἤμπορεῖ τινὰς νὰ πιστεύσῃ κατ' οὐδένα τρόπον πῶς τὸ προῤῥηθὲν γράμμα τὸ πρὸς τὸν προκατόχον μου περίφημον γκενεράλην πρίγκηπα καὶ ἱππέα κνέζην Κύριον Προξορόβσκην νὰ ἐστάλῃ ἀπὸ μέρους Σοῦ τοῦ φίλου μου διατῆν ἔξω ὅπου πρέπει νὰ φυλάττῃς τὴν ὑπόληψιν ἐνὸς ὑποκειμένου τοῦ τωρινοῦ βαθμοῦ Σου καὶ τὴν βασιλικὴν συμφωνίαν, ἔχεις χρέος κατὰ πάντα τρόπον νὰ ἐνεργῇς καὶ νὰ βάλῃς εἰς πρᾶξιν κάθε χρηστοθήειαν καὶ ἐπαινετὴν συναναστροφὴν. Διὰ τοῦτο δηλοποιῶ εὐθὺς φιλικῶς ὅτι εἰς τὸν βασιλικὸν στόλον ὅπου περιέρχεται εἰς τὰ νερά τὰ περιεχόμενα εἰς τὰς ἀκτὰς συνόρων μᾶς τινων καὶ συμπεφωνημένων μὲ ἄρθρα γειτονικῶν μας αὐτονομῶν καὶ παρ' οὐδενὸς κρεμαμένων ταρταρικῶν ἐπαρχιῶν, αἱ ψυχραὶ λέξεις Σας μὲ τὸ νὰ εἶναι σημεῖον ἐναργεῆς τῆς ἐνδομυχούσης κρυφῆς δυσ-

» μενείας Σας, τὰ παρόμοια κακὰ κινήματα διακόπτοντα τὴν εἰρήνην καὶ
» διαλύοντα τὴν συμφωνίαν, καὶ προσερχόμενα μόνον καὶ μόνον ἀπὸ πάθος
» τινῶν ὅπου τὰ θέλουν, εἶμαι βιασμένος νὰ καταργήσω μὲ κτύπημα τὴν
» ἔφοδον καὶ ὁρμὴν τους. Καὶ ὄντας ἐσεῖς αἰτία τῶν ἐκείθεν προξενηθησο-
» μένων κακῶν τε καὶ ζημιῶν, ὅτι δὲν θέλετε ἡμιπορέσει νὰ ἀπολογηθῆτε
» εἰς τὸ κριτήριο τοῦ Θεοῦ καὶ ἐμπρὸς εἰς τὸν βασιλεῖα καὶ εἰς ἅπαντα τὸν
» κόσμον ἡλίου ἐστὶν ἐναργέστερον.»

« Τῆς μεγαλοπρεπεστάτης, κραταιοστάτης, μεγίστης
» βασιλείσσης μου, αὐγουστοτάτης καὶ εὐεργετικωτά-
» της μου Κυρίας, γκενεράλης πρίγκηψ καὶ ἀρχιστρά-
» τηχος τῶν βασιλικῶν στρατευμάτων τῶν ἐν τῇ Ἀριστε-
» ρᾷ ὁ Χθρ τοῦ Νίπρου καὶ τῶν ἔνδον τοῦ Κριμίου καὶ τῶν
» ἐν τῷ ποταμῷ Κουπὰν, ἱππεὺς μὲ τρία σημεῖα ἤτοι μὲ
» τὰ παρόντα, τοῦ Ἀγίου Ἀλεξάνδρου, Ἀγίου Ἀνδρέου
» καὶ μετὰ τῆς Ἀγίας Ἀννης,»

» Ἀλέξανδρος Σουβαρόφ.»

Ἦτον αὐτὸ τὸ γράμμα καὶ εἰς ῥουσσικὴν γλῶσσαν, καὶ τὰ αὐτὰ ἦσαν ἀ-
παραλλάκτως καὶ εἰς τὸν Τζανικλήν. Ἦτον ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐγγράφοις καὶ
μαγζάρι Ταρτάρων, εἰς κάθε πασσὰν ἓνα, μὲ εἴκοσι βούλλας καὶ ὑπογραφάς,
ζητούντων τὸ νὰ μὴν τοὺς ἐνοχλοῦν καὶ νὰ τοὺς ἀφήσουν ἡσύχους, ὡς εὐ-
χαριστημένους ἀπὸ τὸν χάνην τους Σαχίν-Γαιράιν. Εἶτα τῇ κῆ ἐπεμψαν εἰς
τὴν Πόλιν ἅπαντα τὰ προβρόθέντα αὐτὰ ἐγγράφα. Ὁ διβάν-ἐφενδισὴ τοῦ
καπετὰν Χασὰν πασσᾶ εἶπέ μοι ὅτι τὰ σταλλέντα εἰς τὸ Κρίμι ἐγγράφα
δὲν ἦτον σύνθεσις ἰδική του, μόνον τὰ ἔδωσεν ὁ ῥεῖς-ἐφένδης τῷ Χασὰν-πασ-
σᾶ εἰς τὴν Πόλιν διὰ νὰ ὑπογραφοῦν καὶ νὰ βουλλωθοῦν καὶ ἀπὸ τοὺς δύο,
καὶ οὕτω νὰ σταλθοῦν τῷ Ῥούσσῳ εἰς τὸ Κρίμι· ἐγγραφον δὲ καὶ τῷ καπε-
τὰν-πασσᾶ ἀπὸ τὴν Πόλιν συχνότατα παρακινούντες νὰ πηγαῖν εἰς τὸ Κρί-
μι· καὶ διὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Ῥούσσους, νὰ ἐφεύρῃ τρόπον ὅπου νὰ φανῇ
πῶς διελύθη ἡ εἰρήνη ἐκ μέρους τῶν Ῥουσῶν καὶ ὅχι ἐκ μέρους των, καὶ ἐ-
λέγχοντές τον διὰ τὴν ἀργητάν.

Τῇ κζ' τοῦ Ἰουλίου ἡμέρᾳ Παρασκευῇ ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸ Σαμόν-καλεσί,
Ἀμινσὸς παρ' ἡμῶν λεγόμενον, μὲ στόλον συγκείμενον ἀπὸ 20 γαλιόνια,
9 περγαντιὰ, 4 κάτεργα καὶ ἄλλας ἀχθοφόρους νῆας, σάϊκαις δηλαδὴ, τρι-
κάταρτα, σακολέβαις, μαλέξαις, καὶ ὑδριώτικα 25 καὶ φουρκάταις 10· ἦ-
σαν ἐν αὐταῖς γαλιοντζήδες 12 χιλ. γιαννιτζαροὶ 8 χιλ. μιρὶ ἄσπερὶ 20
χιλ. ὕπερ ἐμβῆκαν εἰς σάϊκαις καὶ τρικάταρτα, Ἀθβανίται Δουλτζινιώται
χιλίοι μὲ τέσσαρα περγαντιὰ τους, τὰ πάντα πλευσίματα 163. Εἰσῆλθον
εἰς κάθε γαλιόνι, ὁ Χασὰν-πασσᾶς εἰς τὸ πασσᾶ-γκεμισί, καὶ ὁ Τζανικλή
Ἀλῆ-πασσᾶς εἰς τὴν πατρώναν, ὁ κεχαγιάς τους εἰς ἓνα γαλιόνι, ὁ ὀρδοῦ-
τεφτερδάρης εἰς ἄλλο, ὁ ὀρδοῦ-ναζιρῆς Ἀπτή πεης εἰς ἄλλο, ὁ γιαννιτζάρ-
ἀγασὴ εἰς ἄλλο καὶ ὁ τζεπετζήπασης εἰς ἄλλο. Παρὰ τὸ ῥηθὲν στρατιωτι-
κὸν ἦσαν εἰς ταῖς σάϊκαις καὶ τρικάταρτα καὶ τζεπετζήδες καὶ τοπτζή-

δες καὶ ἀραπατζῆδες. Ἀφοῦ ἤλθον εἰς τὴν Ἀμινσὺν ἕως οὗ ἀνεχώρησαν ἐλοιμοκτονήθησαν στρατιῶται ὑπὲρ τὰς τρεῖς χιλιάδας, καὶ καθ' ὁδὸν πλέοντες εἰς τὸ Σουτζάκι ἡ καπετάνια ἐρρίψεν εἰς τὴν θάλασσαν λοιμοκτονθέντας ὑπὲρ τοὺς 200, καὶ τὸ πασσᾶ-γκεμισὶ περισσοτέρους, καὶ ἀπὸ κάθε γαλιόνι καὶ ἄλλα πλευσίματα ἐρρίπτοντο τὸν ἀριθμὸν οὐκ ὀλίγοι. Τὸν δὲ Σελλιμ-Γκιράϊ χάνην ἔστειλαν εἰς τὸ Πέικοζι.

Πλέοντες οὖν ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸ Σουτζάκι, φανέντος ἤδη τοῦ ὅρου Βαραδᾶ λεγομένου, μέρους ὄντος τοῦ Καυκάσου. Ἀλλὰ τῇ νυκτὶ τῆς γ' τοῦ Αὐγούστου ἠκολούθησε φουρτούνα μεγάλη με βορέαν, ἣτις διεσκόρπισε πενήντα τρία πλοῖα, τὰ μὲν με ἀσκέρι τὰ δὲ ἀχθοφόρα με ἐφόδια, ἐξορίσασα τὰ μὲν εἰς Τραπεζοῦντα τὰ δὲ εἰς Κερασοῦντα, τὰ δὲ εἰς Ἀμινσὺν καὶ Σινώπιον. Ἦσαν ἐν αὐτοῖς στρατὸς 12 χιλιάδες, καὶ εἰς τὸν λιμένα τοῦ Σουτζακίου ἐνοχλούμενον ὑπὸ βορέως τε καὶ νότου ἐκόπησαν τρία σίδηρα τῆς ἱργιάλας, ἐτζακίσθη τὸ τιμόνι τῆς, ἐβλάβησαν καὶ τὰ λοιπὰ ἐξ γαλιόνια, καὶ ἐτζακίσθη καὶ ἐν ὑδριώτικον καὶ αἱ λοιπαὶ ἀχθοφόροι νῆες αἱ μετ' αὐτοῦ ἐλθοῦσαι. Ἡμέρας οὖν διαγενομένης ἐρρίψε σίδηρον ὁ στόλος τοῦ καπετάν-πασσᾶ ἐμπρὸς εἰς τὸν λιμένα τοῦ Σουτζακίου, αἱ δὲ ἀχθοφόροι νῆες ἅπασαι, κάτεργα καὶ φεργάδαις εἰσῆλθον εἰς τὸν λιμένα.

Περιγραφή Ταμανίου, Ἀπαζίας, Τζερκεζίας καὶ τῶν περὶ αὐτὰ τόπων.

Εἶναι τὸ Σουτζάκι καστρίδιον ἐν τῇ Ἀπαζίᾳ παντέρημον, ἀνευ οἰκοδομῆς τινος ἔνδον εἰμὴ δύο ἢ τριῶν με σανίδια, καὶ τὰ λοιπὰ καλύδαι. Τῆς Ἀπαζίας τὸ μῆκος ἐκτεινόμενον εἰς τὴν ἀκτὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου μέχρι τοῦ τελευταίου αὐτῆς κάστρου, Ἀνὰ-καλὲ λεγομένου, ἐστὶ μίλια 350. Σύγκειται ἀπὸ ὅρου τοῦ Ταύρου εἰς συνάφειαν τοῦ ὅρου Ἀπαζᾶ καὶ Τζερκέζ-δαγλαρι λεγομένου. Ὅπισθεν τοῦ βουνοῦ αὐτοῦ εἶναι ἡ Τζερκεζία, ὑπὸ βουνῶν καὶ αὐτὴ συγκειμένη, κατὰ τὸ μῆκος τῆς Ἀπαζίας καὶ ὅπισθεν αὐτῆς τόπος ἐπίπεδος, δι' οὗ ῥέει ὁ ποταμὸς Κουπὰν, ἔχων ἐκατέρωθεν τὰς ὄχθας του κατωκημένας ἀπὸ Τζερκέζους καὶ Ταρτάρους Νογάδες καὶ Κουπανλήδες. Προῖων ὁ ποταμὸς διαίρεται εἰς δύο κλάδους, καὶ ὁ μὲν εἰσρέει εἰς τὸν Εὐξείνου πόντον, εἰς τόπον λεγόμενον Κιζίλ-τασι, ὁ δὲ ἄλλος εἰσρέει εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην παρὰ τῇ πόλει Ἀτζα, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν οἰοῖται νῆσον, συγκειμένην ἀπὸ τοὺς δύο κλάδους τοῦ ποταμοῦ Κουπὰν, περιέχονται αἱ πόλεις Ταμάνι, Τεμροῦκι, Ἀτζοῦ καὶ Ἀτζα, παράλιοι τῇ Μαιωτιδι λίμνῃ. Ἀπὸ δὲ τοῦ ῥηθέντος Κιζίλ-τασι μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Καπάρτας, δι' ἧς καὶ αὐτῆς τρέχει ὁ ποταμὸς Κουπὰν, εἶναι διάστημα ὥρων 200' μετὰξὺ δὲ τοῦ Σουτζακίου καὶ τοῦ Κιζίλ-τασι κεῖται ὁ λιμὴν, Ἀνάπα λεγόμενος, ἀπέχων τοῦ Σουτζακίου μίλια 36, καὶ ἄλλα τόσα ἀπὸ τὸ Κιζίλ-τασί. Εἶναι χωρητικὸς ὁ λιμὴν, ἀλλ' οὐκ ἀσφαλὴς διὰ τοὺς πλείονας τῶν ἀνέμων, καὶ ἀνεπιτήδειος εἰς τὸ νὰ δεχθῇ γαλιόνια διὰ τὰ νερά του τὰ ῥηχὰ, πέντε

κουλάτζια ὄντα τὰ βαθύτερα· κείται δὲ παρ' αὐτῷ τῷ λιμένι καὶ λίμνῃ μεγάλη μεφρούρικη ἀπὸ τὸν ποταμὸν Κουπάν. Εἰς τὴν σειρὰν τῆς Ἀπαζίας πρὸς τὴν Τραπεζοῦντα 20 μίλια μακρὰν ἀπὸ τὸ Σουουτζάκι εἶναι λιμὴν Γκελιντζικ-λιμανὶ λεγόμενος· εἶναι χωρητικὸς ἀλλ' οὐκ ἀσφαλὴς εἰς ὅλους τοὺς ἀνέμους, καὶ διὰ τὰ νερά του τὰ λίαν ῥηχὰ ἀνεπιτήδειος εἰς τὸ νὰ δεχθῇ γαλιόνια.

Ἔχει ἡ Ἀπαζία καὶ ἄλλο κάστρον, παράλιον καὶ αὐτὸ, Σοχούν λεγόμενον, ὡς καὶ τὸ μετ' αὐτὸ λεγόμενον Ἀνά-καλέ· εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ὀθωμανῶν, ὅπου καὶ ὁ ὀρτᾶς 99· ἀλλὰ ἡ ἔξω τῶν κάστρων ἐπαρχία τῆς Ἀπαζίας ὀρίζεται ἀπὸ τοὺς πένητές της· ἀπὸ τὸ Σουουτζάκι αὐτὸ ἕως εἰς τὸ Σοχούν εἶναι μίλια 300.

Μὲ τὴν Ἀπαζίαν συνορεύει ἡ Μεγκρελία, ἥς παράλιον κάστρον τῶν Ὀθωμανῶν τὸ Φάρς· ἔχει καὶ αὐτὸ ὀρτᾶν· τὴν δὲ ἐπαρχίαν δὲν τὴν ὀρίζουν οἱ Τούρκοι ἀλλ' ὁ προσετώς τῶν Μεγκρέληδων, ὃν πατρία γλώσση δαδιδαν ὀνομάζουσι, καθήκμενος εἰς τὰ βουνὰ τῆς Μεγκρελίας.

Συνορεύει μὲ τὴν Μεγκρελίαν ἡ Γκιουρτζία, ἥτις ἔχει καὶ αὐτὴ τὸ Φάρς, κάστρον παράλιον ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐξουσιαζόμενον, καὶ μετ' ἐκεῖνο κείται τὸ Πατοὺν λεγόμενον, ὅπου καὶ ὀρτᾶς· ἀλλὰ τὴν ἐπαρχίαν τὴν ὀρίζειν ὁ Σολομῶν, καὶ μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου τὴν κυριαρχεῖ συγγενῆς τοῦ τις ὑπὸ τῇ γαραντίᾳ καὶ ὑπερασπίσει τῶν Μοσχόδων, καὶ αὕτη ἡ λεγομένη Κάτω Ἰβηρία· ἀλλ' ὁ πασσᾶς τῆς Ἀκίσκας, συνορευούσης μὲ τὴν Κάτω Ἰβηρίαν, διεγείρας τοὺς εἰς τὸ Δαγιστάνι κατοικοῦντας Λεζγκήδες, ὥρμησε καὶ ἐσκαλῶσσε πολλοὺς Γκιουρτζήδες εἰς τὴν Κάτω Ἰβηρίαν, τῇ προτροπῇ ἐκείνου, τὸ θέρος τοῦ ἔτους 1786, καὶ διὰ αἰσχροκέρδειαν καὶ διὰ πάθος τὸ πρὸς τοὺς Ρούσσους τοιαῦτα τολμιτιῶντες καὶ παρασπονδοῦντες.

Ἀπέχει τὸ Σοχούν ἀπὸ τὸ Πατοὺν μίλια 150, καὶ τὸ Πατοὺν ἀπὸ τῆς Τραπεζοῦντος ἀπέχει πάλιν μίλια 150. Συνορεύει οὖν τῇ Κάτω Ἰβηρίᾳ ἡ Λαζική ἡγεμονεύοντι ὀλοκλήρως εἰς τοὺς Τούρκους.

Ὁ λιμὴν τοῦ Σουουτζακίου πλάτος ἔχει ὑπὲρ τὸ διπλοῦν τοῦ ἐν τῷ Σα-σθενεϊῷ λιμένος καὶ μῆκος ὑπὲρ τὸ τριπλοῦν, ἀλλ' ἀνωφελὴς, ὡς εἴρηται, διὰ τὸ ἐνοχλεῖσθαι ὑπὸ βορέως καὶ νότου. Παρὰ τὸ Ταμάνι κείται τὸ Οὔτου-ράτζ-κουμού, τὸ καταντικρὺ τοῦ Γκέρτζ, ἀπέχον ἀπὸ τὸ Σουουτζάκι μίλια 70· ἔχει τὸ Οὔτουράτζ-κουμού πλάτος πόδας 200 καὶ μῆκος ἱκανόν.

Δὲν ὑποτάσσονται ποσῶς εἰς τοὺς Τούρκους Ἀπαζᾶδες καὶ Τζερεκζοί, ἀλλ' ἡγεμονεύονται ὑπὸ τριάντα ἐξ πένηδων, διοικῶν ὁ καθείς τὴν ἐπαρχίαν του· ἡμπορεῖ ἕκαστος αὐτῶν νὰ στρατολογήσῃ στρατεύμα δέκα πέντε χιλιάδας· δὲν πληρώνουν τίποτε εἰς τὸ μιρὶ. Ἔχουσι συμφωνίαν ἀναμεταξύ τους οἱ πένηδες Ἀπαζᾶδες νὰ μὴ πειράζουσιν καὶ νὰ μὴ σκαλῶνουν ὁ εἰς τοὺς ὑποχειρίους τοῦ ἄλλου, μόνον νὰ ζοῦν ἀναμεταξύ τους φιλικῶς καὶ ἡσύχως. Ἢ Πόρτα θέλοντας νὰ τοὺς οικειοποιηθῇ διὰ νὰ τὴν βοηθήσουν εἰς καιρὸν πολέμου πρέπει νὰ τοὺς πληρώσῃ, καὶ ἂν ἄλλος τοὺς δώσῃ ἓνα παρὰν περσσότερον πηγαίνουσιν μ' ἐκείνον.

Ἐβγάλεν οὖν ὁ Ἀλλ-πασσᾶς τὸ μιρὶ-ἀσκέρι εἰς τζαδῖρια ἐνδὸν τοῦ λι-

μένος, καὶ ἀντικρὺ αὐτοῦ ἐστρατοπέδευσαν οἱ γιαννίτζαροι· καὶ αἱ δύο αὐταὶ παρεμβολαὶ ἦσαν τὸ μ. ε. κ. 1 ἄ ν ι τῆς πανούκλας· ἐβγῆκε δὲ καὶ ὁ καπετάν-πασσᾶς μὲ τοὺς περὶ αὐτὸν ἔξω εἰς τζαδῖρια, ἐβγῆκε καὶ ὁ Ἀλῆ-πασσᾶς εἰς τζαδῖρια ἔνδον τοῦ λιμένος μὲ τοὺς περὶ αὐτόν.

Τῇ ε' ἔγραψαν εἰς τὸν ζαπίτην ρούσσον τὸν εἰς τὸ Ταμάνι ἀμφοτέροι διὰ τὸν μουκλαμενὸν, καὶ ὅτι, «ὡς φίλοι θέλομεν ἐλθεῖν εἰς τὸ Κιζιλ-τασί (ἐνθα ἐσφείει ὁ ποταμὸς Κουπάν εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον,) διὰ νὰ πάρωμεν νερόν, καὶ ἐπειδὴ ἔχομεν ἀσκέρι μαζί ἡ μας, καὶ ἔχεις ἐκεῖ κτισμένην παλάγκαν, νὰ τὴν κρημνίσῃς καὶ νὰ τραβήξῃς ἐκεῖθεν καὶ τὸ ἀσκέρι σου, διὰ νὰ μὴ ἀκολουθήσῃ μεταξὺ τῶν ἐδικῶν μας ὑδραγωγούντων καὶ τῶν ἐδικῶν σας ἀμμία σύγχησις ἀνάρμοςτος εἰς τὸ μεταξὺ μας σ ο ὄ λ χ ι.» Μάταιοι ἄνθρωποι, καὶ μάταια ζητήματα! Ὁ Ρούσσος ἤξευρε πολλὰ καλὰ πῶς τὸ Σουτζάκι πλημμυρεῖ ὑδάτων· ἐγέλασεν οὖν διὰ τὴν πρότασιν τῶν ζητούντων νερόν ἀπὸ τὸ Κιζιλ-τασί· ὅθεν ἐκατάλαβεν ὅτι ἡ πρόφασιν λογομαχίας καὶ δυσμενείας ζητοῦν ἢ διὰ τὸ πλῆθος τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐζήτησε τὸ κρημνισμα τῆς παλάγκας, διὰ νὰ ἀκουσθῇ καὶ πῶς κατώρθωσεν εἰς τοὺς Ρούσσους τὸ νὰ κρημνίσουν τὴν παλάγκαν τοὺς.

Τῇ σ' ἔγραψαν καὶ οἱ δύο εἰς τοὺς Κουπανλήδες, προσκαλοῦντές τοὺς εἰς ὑποταγὴν καὶ συμμαχίαν, καὶ ἔστειλαν τὰ ἔγγραφα διὰ δύο ἀγάδων τοὺς· τὰ δὲ ἔγγραφα τὰ πρὸς τὸν Ρούσσον τὰ ἔστειλαν μὲ τὸν καπιτζιλάρ-πουλούκπασην τοῦ Ἀλῆ-πασσᾶ καὶ μὲ τὸν σοφρατζήπασην τοῦ Χασάν-πασσᾶ, ἐπιβάντας εἰς ὑδριώτικον.

Ἀπῆλθεν ὁ Χασάν-πασσᾶς τῇ ζ' τοῦ Αὐγούστου εἰς τὴν Ἀνάπαν, καὶ τῇ θ' ἀπῆλθεν εἰς τὸ Γκελιντζή-λιμάνι διὰ ἐξέτασιν τῶν δύο αὐτῶν λιμένων, ἀλλ' εὔρε καὶ τοὺς δύο ἀνεπιτηδείους εἰς τὸ νὰ δεχθοῦν τὰ γαλιόνια διὰ τὰ νερά τοὺς τὰ ῥηχά.

Τῇ ἡ' ἦλθον εἰς ἐντάμωσιν τῶν δύο πασσάδων οἱ πέηδες Τζερκέζοι καὶ Ἀπαζᾶδες χωρὶς κανένα πεσχέςι· ἦν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Σαχίν-Γκιράϊ, Παχαδούρ-Γκιράϊς. Ὑπεσχέθησαν τὸ νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ βασιλέως, καὶ τὸ ὅτι ἂν θέλουν ἀσκέρι θέλουν τοὺς ἐτοιμάσει δέκα χιλιάδας πρὸς 25 γρόσια τὸν ἄνθρωπον.

Τῇ ιγ' ἦλθεν ἀπὸ τὴν Πόλιν ὁ ἰ κ ι ν τ ζ ῆ ς του· ἔφερεν ὅρισμὸν ἐπιπληκτικὸν καὶ πρὸς τοὺς δύο, διατί δὲν ἐπῆγαν πρὸ ἡμερῶν εἰς τὸ Κρίμι μόνον ἔχασαν τὸν καιρὸν, καὶ ἄλλα.

Τῇ ιδ' ἐπανάκαμψαν οἱ σταλέντες εἰς τὸ Ταμάνι· εἶπον ὅτι διὰ τὴν πανούκλαν δὲν τοὺς ἐδέχθη ἔνδον εἰς τὸ Ταμάνι, μόνον τοὺς ἔστησε τζαδῖρι εἰς τὸ νησί τὸ λεγόμενον Ὁτουράτζ-κουμου, καὶ ἀναγκοὺς τὰ ἔγγραφα τοὺς ἐμήνυσεν ὅτι τὰ ἔστειλε τῷ Σουβαρῶφ διὰ νὰ ἀποκριθῇ· τοὺς ἐφίλεισε τρεῖς ἡμέρας καὶ τὴν τετάρτην τοὺς ἐμήνυσεν ἔωθεν ὅτι νερόν πλέον νὰ τοὺς δώσῃ δὲν ἔχει ἐπειδὴ καὶ τὸν χρειάζεται διὰ τὸ στράτευμά του· ζητήσαντες ἀπόκρισιν ἔγγραφον ἀπεκρίθη τὸ ὅταν ἔλθῃ ἀπὸ τὸν Σουβαρῶφ θέλει τὴν στείλῃ· ἐζήτησαν νερόν καὶ διὰ τὴν στράταν καὶ τοὺς ἔδωκε.

Τῇ ιζ' φουρτοῖνα μεγάλη ὑπὸ νότου ἐνωχλήθησαν ὅλα τὰ γαλιόνια τὰ

ἔξω τοῦ λιμένος καὶ ἔσπειραν τὰ σιδηρά τοὺς ὅλα εἰς τὸ πέλαγος, τὸ δὲ πασσά-γκεμισί, ἀφοῦ ἀφῆκε τρία σιδηρά ἀπὸ 80 καντάρια καὶ ἄλλα 80 αἰ γούμεναι των, ἀρχησε νὰ κάμῃ παλλὰ νερά· δὲν ἐστάθῃ τρόπος νὰ τὰ ὀλιγοστεύσουν τέσσαρες τουλούμπαις· ἔρριπτε τόπια διὰ νὰ ἔλθουν ἀπὸ τὰ ἄλλα γαλιόνια ἄνθρωποι πρὸς βοήθειάν του, ἀλλὰ διὰ τὸν κίνδυνον τῆς μεγάλης τρικυμίας τινὰς δὲν ἤμποροῦσε νὰ πλησιάσῃ, καὶ ἂν δὲν ἔπαυεν ἡ φουρτούνα ἄλλαις δύο ὥραις ἐκαίνάτιζε· ἔγιναν αἱ τουλούμπαι ἐννέα, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐτραβοῦσαν ἄνθρωποι ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν, καὶ μόλις τὸ εἰσῆγαγον εἰς τὸν λιμένα· τρία ἡμερονύκτια ἐτραβοῦσαν καὶ δὲν ἐστάθῃ τρόπος νὰ ἐμποδισθῇ τὸ νερόν· διηλγικίτζηδες πολλοὶ καὶ ἄνθρωποι ἐδοῦλεον ὑπὲρ τοὺς χιλίους σαρδίζοντές το με πρόβιαῖς καὶ δὲν ὠφέλησαν· ὅθεν τῇ κ', ἀφοῦ ἔβγαλαν τὰ τακίμια τοῦ τὸ ἔρριψαν πα σ τ ἄ ν-κ α ρ ἄ, καὶ τῇ κθ' παρεδόθη τῷ Ἡφαίστῳ, καὶ ἐμάζυσεν ὁ καπετὰν-πασσᾶς τὰ καρφιά.

Οἱ Ἀπαζᾶδες ἔφερον εἰς τὰ στρατόπεδα βούτυρον, ζερδαβάδες, ἀλούπια, σιντζάπια, πρόδατα, κατζίκια, σκλάβους καὶ σκλάβαις, καὶ ἕκαμν πολὺ κέρδος.

Εἰς τὴν καπετάνιαν εἶδον Ῥωμαῖον σκλάβον Θεσσαλονικέα· τὸν ἠρώτησα διατί ἐσκαδῶθη, καὶ ἀπεκρίθη, ἀδιότι ἤμουν με τοὺς Μοσχόβους· ἀλλ' ἀκούσας ὅτι οἱ τοιοῦτοι νὰ ἐσυγχωρήθησαν δὲν ἔφυγα νὰ πηγαίνω εἰς τὸ Κρίμι, καὶ τώρα εἶναι ὑπὲρ τοὺς 60 νησιώτας εἰς τὰ γαλιόνια σιδηροδέσμοι δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν. Καὶ ἀντὶ τῆς διετοῦς ἀσυδοσίας τῶν νήσων ἐπάρθησαν παρὰ τοῦ καπετὰν-πασσᾶ διὰ τοῦ δραγομάνου τοῦ Μαυρογένῃ διπλᾶ ἄσπρα τῶν πρώτων εἰς τοὺς δύο χρόνους, καὶ δὲν ἐφυλάχθη τι τῶν υποσχεθέντων τοῖς Ρούσσοις εἰς τὴν ἀγάπην· καὶ τώρα ἕνα σερπεστιέτι τοῦ Κριμίου τοὺς ἔμεινε τοὺς Ρούσσους ἀντὶ τοσούτων τόπων καὶ κάστρων ἐπιστραφέντων, καὶ ἐκεῖνο νὰ ὅπου πάσχουν νὰ τὸ χαλάσουν οἱ Τούρκοι. »

Ἀπὸ τὰ πενήντα τρία πλοῖα ὅπου εἰς τὴν φουρτούαν τῆς νυκτὸς τῆς γ' τοῦ Αὐγούστου ὑπέφερον, ἕνα ὑδριώτικον καταντήσαν μέχρι Τραπεζοῦντος καὶ ἐπανακάμπτον διὰ τὸ Σουτζάκι ἐγνανάστισε διὰ τὴν φουρτούαν εἰς τόπον τῆς Ἀπαζίας ἀπέχοντα ἀπὸ τὸ Σουτζάκι μίλια 60. Ἐλθόντες οἱ Ἀπαζᾶδες κατεκράτησαν καὶ τὸ σκάφος καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα καὶ ἐσκάβωσαν καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ Ὑδριώτας διὰ νὰ τοὺς πωλήσουν· δύο Τάρταροι ἀπὸ τὸν Καφᾶν κατὰ τύχην εὐρεθέντες ἐκεῖ τοὺς ἠλευθέρωσαν. Φθάσαντες οὖν εἰς τὸ Σουτζάκι ἐδόκιναν ἐγγραφον τῷ Χασάν-πασσᾶ προσκλαυόμενοι, καὶ κατὰστιχον τῆς ζημίας των διὰ ὅλον τὸ τακίμι τοῦ πλοίου καὶ ὅπλα καὶ ἄσπρα, γρόσια 813. Τὰ μετέφρασα· ἔστειλεν ὁ Χασάν-πασσᾶς τὴν μετᾶφρασιν εἰς τὸν Ἀλῆ πασσᾶν ζητῶν τὴν ἐπιστροφὴν· οὐδὲν διεπράξατο καὶ τοι λίαν ἐπιμεληθεῖς, εἶπον γὰρ ὅτι ἦτον κισμέτι τους, καὶ ὅτι τοὺς τὸ ἔστειλεν ὁ θεὸς τὸ τοιοῦτον κέρδος εἰς χεῖράς των.

Ἀπαρακτὰ ἀπέβησαν τὰ εἰς τὸ Κουπάνι κινήματα τῶν δύο πασσάδων, καὶ ὁ δεσμὸς τῶν Ἀπαζάδων καὶ Τζερκέζων μετὰ τὴν Πόρταν· ζητήσαντες γὰρ οἱ πασσᾶδες παρ' αὐτῶν τὸν υποσχεθέντα σύμμαχον στρατὸν εἰς χιλ. 10, τοὺς ἐζήτησαν ἄσπρα· οἱ πασσᾶδες δὲν ἠθέλησαν νὰ δώσουν ἢ νὰ ὑπο-

—1778

σχεθούν, συλλογισθέντες ὅτι ἂν οἱ Μοσχόβοι τοὺς δώσουν ὕστερον τὰ ἡμίση ἐνώνονται μ' ἐκείνους, καὶ ὅτι καὶ εἰς τὸν πόλεμον ἂν ἀκολουθήσῃ ἡττα προσκολλῶνται τῷ νικητῇ, ὅστις ποτ' ἂν εἴη.

Ἀπὸ τὸ στράτευμα τὸ τούρκικον τόσον τοῦ Ἀχμέτ-πασσᾶ ὅσον καὶ τοῦ Χασάν-πασσᾶ καὶ Ἀλῆ-πασσᾶ ἐκλείψαν οἱ Ἀπαζᾶδες εἰς τὰ βουνὰ ἀνδρας ὑπὲρ τοὺς πεντακοσίους· τοιαύτη γελοιώδης οὖν ἐστὶν ἡ ὑποταγὴ ὅπου ἔχουν εἰς τὴν ὀθωμανικὴν βασιλείαν Ἀπαζᾶδες, Τζερκέζοι καὶ Κουπανλήδες.

Ὁ λοιμός ἡκολούθει νὰ κάμνῃ πολλὴν φθορὰν εἰς τὰ στρατόπεδα τῶν γιαννιτζάρων, τοῦ μὲν ἀσκερὶ καὶ τῶν δύο πασσάδων.

Ὁ Ἀχμέτ-πασσᾶς ὁ προῤῥηθεὶς, υἱὸς τοῦ Ἀλῆ-πασσᾶ, καὶ ὁ Μεχμέτ-πασσᾶς ὁ καὶ μουχαφίζης τοῦ κάστρου Σουουτζάκι, διεμαρτύροντο ὅτι κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἤμπορούν πλέον νὰ διατρίβουν ἀνωφελῶς εἰς τὸ Σουουτζάκι, καὶ ἀνεχώρησαν διὰ τὸ Σινώπι.

Τάρταρος οὐλίεμᾶς τοῦ Κριμίου προσῆλθε τῷ Χασάν-πασσᾶ· τὸν ἐξένισεν εἰς τὸ τζαδὶρὶ τοῦ διδάν-ἐφενδισή. Τὸν ἠρώτησα τὰ τοῦ Σαχὶν-Γκιράϊ-χάνη. Εἶπε μοι,

Πρῶτον, ὅτι ἔχει καὶ καλὰ καὶ νουρεδδίνην, καὶ χωρὶς νὰ τοὺς μεταχειρίζεται εἰς ὑπουργίαν τινὰ καὶ ὑπόθεσιν τοὺς δίδει μόνον λευφὲν διὰ τὰ ἐξοδά τους.

Δεύτερον, ὅτι ἔχει δώδεκα μουραχάσηδες Ταρτάρους τοῦ ἁ βαθμοῦ, εἰς τοὺς ποίους ἀναφέρει καθὲς ὑπόθεσιν πολιτικὴν· αὐτοὶ ἔχουν καὶ κιατίπην, καὶ κατὰ τὸ ἱλάμι ὅπου τὸν στείλουν διὰ τὴν διορισθεῖσαν ὑπόθεσιν οὕτω τὴν ἀποφασίζει καὶ τὴν τελειώνει.

Τρίτον, τοὺς πταίστας διαφόρων ἐγκλημάτων τοὺς διορίζει εἰς τὴν κρίσιν, καὶ κατὰ τὸ ἱλάμι τοῦ καζασκέρη ἢ φονεύει ἢ φυλακώνει ἢ ἐλευθεροῖ.

Τέταρτον, ἂν ὁ στρατηγὸς ῥούσος τὸν μὴνύσῃ ὅτι ὁ δεῖνα ἔσφαλε τὸ καὶ τὸ, εὐθὺς τὸν φονεύει ἀνεξετάστως.

Πέμπτον, αἱ ὁδοὶ τοῦ Παχτζε-σεράτου καὶ ἄλλων πολιτειῶν οὔσαι μὲ καλδιριμία κακοφτιασμένα, τὰ ἔκαμεν ὅλα δουσεμὲ, εἰς τρόπον ὅπου τρέχουν τὰ νερά εἰς τὰς δύο ἄκρας τῆς ὁδοῦ καὶ εἰς τὴν μέσσην, καὶ περνοῦν αἱ καρέται εὐκόλως χωρὶς νὰ προσκρούουν εἰς πέτρας καὶ λάκκους ὡς πρότερον.

Ἐκτον, ὅτι εἶχε γράψῃ τῷ σουλτάν Ἀποδὺλ-Χαμίτῃ τὸ ὅτι εἶναι χάνης μουστακίλεν, καὶ ὅταν ἀποθάνῃ θέλει τὸν διαδεχθεῖ ἐκεῖνος ὅπου μαζὶ μὲ τοὺς προῤῃχοντας τῶν Ταρτάρων ἤθελε διορίσει αὐτὸς καὶ ὅχι ἄλλος τις ὅπου νὰ ἤθελε θελήσῃ ἡ Βασιλεία Του.

Ἑβδομον, ὁ Αἰθᾶζ-ἀγάς, ζαπίτης ποτὲ εἰς τὸ Καουσάνι, εἶναι πιστότατος συμβουλὰτωρ τοῦ Σαχὶν-Γκιράϊ-χάνη.

Τῇ κγ' Αὐγούστου ἦλθεν ὁ ῥαχιτιβάνης τοῦ Χασάν-πασσᾶ ἀπὸ τὴν Πόλιν μὲ προσταγὴν τοῦ νὰ πηγαίνουν εἰς τὸν Καρᾶν καὶ νὰ κτυπήσουν τοὺς Ῥούσσους μὲ πρόφασιν τινὰ ὅπου νὰ φανῇ πὺς παρеспόνδῃσαν οἱ Ῥούσσοι καὶ ὅχι οἱ Τούρκοι.

Τῇ ε' τοῦ Σεπτεμβρίου λύσαντες ἀπὸ τὸ Σουουτζάκι μὲ βορέαν, καὶ πα-

ραλλάξαντες τὸ προμοντόριον τοῦ Κριμίου λεγόμενον Τακίλ-πουρνου, ὅπερ καὶ στόμιον τῆς Μαιώτιδος λίμνης, πλέοντες τὸ κενδι ἀντικυρὸ τοῦ Τακίλ-πουρνου (ὃ ἐστὶν ἀκρωτήριον τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου ἀπέχον ἀπὸ τὸ Γκέρτζι μίλια 6 καὶ ἀπὸ τὸ Γενί-Καλὲ μίλια 18,) ἴδομεν μακροθεν ἐρχόμενα ῥουσσικά καράβια. Ὁ Χασάν-πασσᾶς ἐξέτεινε τὴν πορείαν πρὸς αὐτά· ἦσαν σὸ τ ο - β ἔ ν τ ο ὡς πρὸς ἡμᾶς, καὶ μετὰ μικρὸν κατήντησαν νὰ εἶναι σὸ π ρ α - β ἔ ν τ ο, ὅπερ ἰδὼν ὁ πασσᾶς καὶ ἐθαύμασε καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἀπέστη τοῦ πολεμῆσαι αὐτά. Ἦτον δύο μικρά, τὸ ἓνα μὲ πόμπαις καὶ τὸ ἄλλο ἀχθοφόρον, ἦσαν δύο καραβέλαι μεγάλαι, ἐκάστη μὲ 40 τόπια, καὶ 6 μικραί. Ἡ πρώτη καραβέλα ἐπλησίασε τόσον τὴν καπετάνιαν ὅπου ἦν ὁ πασσᾶς, ὅπου σχεδὸν μικροῦ ἐδέησε νὰ τὴν ἐγγίξῃ· αἱ δύο καραβέλαι αὐταὶ αἱ μεγάλαι εἶχαν κλεισμένα τὰ πορτέλα τῶν τηλεβόλων τους, καὶ εἰς τὸ κάσαρον μόλις ἐφάνιντο ἄνθρωποι 15. Ἐπέρασαν χωρὶς νὰ χαιρετήσουν, εἴ-τα ἐπέρασαν καὶ τὰ λοιπὰ 6 μὲ τὰ τόπια ἔξω ἐβγαλμένα καὶ μὲ ἀνθρώ-πους εἰς τὸ κάσαρον σχεδὸν ὑπὲρ τοὺς 300 ἐνδεδυμένους μὲ τὸ αὐτὸ χρώ-μα. Παρατηρήθη ὅτι ἡ πρώτη καραβέλα πλησιάσασα εἰς τὴν καπετάνιαν ἐμάζωξε τὰ πανιά της καὶ ἀφῆκε μόνον τὸ ἐπάνω ἀνοικτὸν, καὶ διαπλεύσα-σα τὴν καπετάνιαν πάλιν τὰ ἀνοίξε· προσέτι παρατηρήθη τὸ ὅτι μικρὸν τι ἄνω τοῦ Τακίλ-πουρνου ἦτον ἄλλα πέντε καράβια ῥουσσικά ἀραγμένα κον-τὰ εἰς τὴν ξηράν. Καὶ ὁ μὲν στόλος ὁ ῥουσσικὸς αὐτὸς ἔπλεε πρὸς τὸ Τα-κίλ-πουρνου, ἡμεῖς δὲ πλεύσαντες μικρὸν τι, ἔρριψεν ὁ πασσᾶς σίδηρον ἐμ-πρὸς εἰς τὸ μέρος τοῦ Κριμίου τὸ λεγόμενον Τοῦ ζ λ α, ἀπέχουσιν ἀπὸ τὸ Τακίλ-πουρνου μίλια 7, καὶ ἀπὸ τὴν Τοῦ ζ λ α εἶναι τὸ Τζαδῖρ-δαγί, καὶ ἔμπροσθεν τούτου κεῖται ἐν τῷ πελάγει ὄρος χαμηλότερον τὸ Γκιεγιγ-ἀτλα-μασῆ, εἴτα εἶναι ὁ Καφᾶς. Ἐμπρὸς εἰς τὴν Τοῦ ζ λ α κεῖται ξηρονήσι λεγόμενον Γισελκλὲν-καγιᾶ, ἀπέχον τοῦ Καφᾶ μίλια 70. Ἦσαν τὰ νερά βαθέα ὀργυιᾶς 25.

Τῇ ζ' τοῦ Σεπτεμβρίου λύσαντες ἴδομεν τὰ ῥουσσικά ὅπου μακρὰν ὡς δύο μίλια ἔστεκαν κατὰ σειρὰν εἰς τὸ πέλαγος ὁ ρ τ ζ α λ α π ἄ ν τ α, ὧν-τας σὸ π ρ α - β ἔ ν τ ο ὡς πρὸς ἡμᾶς. Πλεύσαντες οὖν ἐφθάσαμεν ἐμπρὸς εἰς τὸν Καφᾶν τῇ ζ' τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ ἐρρίξαμεν σίδηρον. Ἐρρίψεν ὁ πασσᾶς δέκα τόπια διὰ χαιρετισμὸν καὶ ἐξ ἡ πατρῶνα καὶ ἐξ ἡ ἱεργιάλα, ὁμοίως καὶ τὰ λοιπὰ 20 γαλιόνια ἀφοῦ ἔρριχναν σίδηρον ἔρριπταν τὸ μὲν δύο τὸ δὲ τρία τόπια. Ἐν τούτοις τὸ κάστρον μὲ τόπι δὲν ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἔκαυσε τρίς παρούτι, καὶ μετετόπιζον ἀπὸ τὸ κάστρον ἡδηδὸν ὅλοι οἱ κατοικηταὶ μὲ τὰ ρουῶα τους φορτωμένα εἰς ἀραπαῖδες. Καὶ ἐν τούτοις μετὰ μίαν σχε-δὸν ὥραν ἴδομεν εἰς τὸ περιγιάλι τζαδῖρια μὲ ἀνθρώπους καὶ μακρὰν τοῦ Καφᾶ ὡς δύο μίλια ἴδομεν τζαδῖρια παρεμβεβῆμένα εἰς δύο μέρη, καὶ μετ' ὀλίγον ἴδομεν καὶ στρατεύμα νέον ὅπου συνηθροίζετο εἰς τὰς δύο πα-ρεμβολάς. (Ἀπὸ τοὺς καπνοὺς τοῦ παρουτίου ὅπου ἐδόθησαν εἰς τὸ κάστρον καὶ ἀπὸ ἄλλους καπνοὺς ὅπου ἀλληλοδιαδόχως ἐδίδοντο ἀπὸ τὰ καραού-λια ἕως ἐκεῖ ὅπου ἦτον τὸ στρατόπεδον λαβόντες εἶδον οἱ στρατιῶται ῥουσσοὶ τοῦ ἐρχομοῦ τῶν Τούρκων ἔτρεξαν εἰς τὸν Καφᾶν, χωρὶς νὰ ὑπάγῃ κανεὶς νὰ τοὺς λαλήσῃ.)

Εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ ἀπὸ τὸ Τακίλ-πουρνὸ ἕως εἰς τὸν Καφᾶν ἐγὼ καραούλια δὲν εἶδα εἰς τὰς ἀκτὰς αὐτῶ τοῦ διαστήματος τῆς Χερσονήσου· θέλει ἦτον, ὡς φαίνεται, ὀλίγον διάστημα μακρὰν ἀπὸ τὰς ἀκτὰς καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐφαίνοντο. Ὁ τόπος ὅλος ὁμῶς ἦτον ἐπίπεδος, ἐπιτήδειος καὶ διὰ τροφὴν ζώων καὶ διὰ σιτοφορίαν, καὶ ὅχι μὲ βουνὰ ἄνοστα καὶ ἀγόνιμα καθὼς ἴδον τὰς ἀκτὰς τῆς Κρήτης καὶ τοῦ Μωρέως καὶ τῆς Κύπρου. Ἐνα μόνον βουνὸν ἴδον εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ παρὰ τῇ θαλάσῃ χωρὶς δρυμῶνας καὶ δένδρα, ὀνομαζόμενον παρὰ τῶν ἐντοπίων Τοῦζλα, χωρὶς πολλὴν ἔκτασιν καὶ εἰς τὰ τρία τοῦ μέρη· ἴδον καὶ ἄλλο μακρόθεν ἐκείθεν τοῦ Καφᾶ τὸ λεγόμενον Τζαδιρ-δαγι, ὅρος μὲ δένδρα ὅχι ὁμῶς ἐπιτήδεια διὰ ναυπηγίαν νηῶν· ὅθεν διὰ τροφὴν ζώων καὶ διὰ χωράφια καὶ παχτζέδες δὲν ἔχουν κάμμιαν σύγκρισιν μὲ τὸ Κρίμι οἱ προρρήθέντες τρεῖς τόποι. Πενήντα μίλια μακρὰν ἀπὸ τὸν Καφᾶν εἶναι κάστρον παράλιον, Γιάλα λεγόμενον, καὶ ἄνωθεν τοῦ κάστρου κώμη καὶ τζαμί, καὶ πεδίον εἰς τὸ ἔσω μέρος ἐπιμήκης μὲ παχτζέδες καὶ ἀμπέλια· εἴτα παλάγκα παράλιος καὶ παῖρι μετὰ τὸ τζαμί, καὶ ἐπάνω εἰς τὸ παῖρι πάλιν παλάγκα, καὶ κάτω ἀπὸ τὸ παῖρι ἄλλη τρίτη παλάγκα· τὸ δὲ Παχτζέ-σεράϊ ἀπέχει ἀπὸ τὸ Καρά-τασι ὥρας 20, καὶ ὁ Καφᾶς ἀπὸ τὸ Σινάπι μίλια 200, καὶ ἀπὸ τὴν Αὐλίταν μίλια 500.

Τῇ ἡ γραψάντες οἱ δύο πασσᾶδες μὲ ὑπογραφὰς καὶ βούλλας τῶν ἑστειλάν τὸ ἔγγραφόν τους μὲ τὸν ἰκιντζή τοῦ Ἀλῆ-πασσᾶ καὶ μὲ τὸν σοφρατζήπασην τοῦ Χασάν-πασσᾶ ζητοῦντες νὰ ἐβγουν νὰ πάρουν νερόν (πρόφασις αὕτη διὰ νὰ κάμουν δισπάρκο, ἢ οἱ ὑδραγωγοῦντες λογομαχῶσαντες μὲτινα τῶν Μοσχάβων καὶ φόνου τινὸς γενομένου νὰ προφασισθοῦν ὅτι ἐκτύπησαν οἱ Ρούσσοι τοὺς Τούρκους καὶ ἔκαμαν φέσκε τὸ σουλόχι, ἦτοι διέλυσαν τὴν εἰρήνην.) Οἱ Ρούσσοι ἤξευραν πῶς δὲν χρῆζον ὕδατος ὡς ἐρχόμενοι ἀπὸ τὸ Σουτζάκι, τόπον πολὺ ὕδρον, καὶ ἐγνώριζαν τὴν ἐν τῷ ζητήματι πανουργίαν καὶ δολιότητα, μ' ὅλον τοῦτο τοὺς ἐδέχθησαν εἰς τὸ Γιουμουόκι καὶ τοὺς περιποιήθησαν λέγοντες ὅτι, «Ἐχομεν ἀγάπην, καὶ ἀγκαλὰ καὶ ἐδῶ νεροῦ μόνον ἕνας τζεσμές, μ' ὅλον τοῦτο ἂν δὲν εἴχετε πανώλην ἠθέλετε ἐβγαι ὡς φίλοι νὰ ὑδροκομίσητε καὶ νὰ σεργιανίσητε καὶ νὰ ψουνίσετε, καὶ μάλιστα βούτυρον ὅπου εἶναι τόσον ἐδῶ τῶν Ταρτάρων ἀπουλήτον, καὶ ἐπιθυμοῦν ἀγοραστάς.» Εἶπον οἱ Τούρκοι ὅτι πανούκλαν δὲν ἔχουν, οἱ Ρούσσοι ἀπεκρίθησαν τὸ, «Μᾶς γράφουν ἀπὸ τὴν Πόλιν πῶς ἔχετε, καὶ ἡμεῖς ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ τὸ πιστεύσωμεν.» Ἐζήτησαν οὖν ἔγγραφον ἀπόκρισιν εἰς τὰ γράμματα τους, τοὺς ἀπεκρίθησαν ὅτι θέλουν στείλει τὸ γράμμα εἰς τὸ Παχτζέ-σεράϊ, καὶ θέλει ἀποκριθεῖ ὁ γκενεράλης τῶν Ἀλεξανδρος Σουβαρόφ· τοὺς ἠρώτησαν πότε θέλει ἔλθει ἀπόκρισις, ἀπεκρίθησαν τὸ ὅτι 12 ὥρας ἀπέχει ἐντεῦθεν τὸ Παχτζέ-σεράϊ, δὲν θέλει ἀργήσει νὰ ἔλθῃ, ἐλπίζόμενον μετὰ δύο ἡμέρας τὸ περισσότερον.

Τῇ ἰοῦν μὴ ἐλθούσης ἀποκρίσεως συνεβουλευέτο μὲ τὸν Ἀλῆ-πασσᾶν διὰ τὸ δισπάρκο, καὶ γενομένου κοινοῦ βουλευτηρίου ἐφάνη δύσκολος ἡ ἔξοδος διὰ τὸ εἰς τὰς ἀκτὰς στρατεύμα καὶ τηλεβόλους, ὅπου μὲ τὸ νὰ εἶναι τὰ

νερά ῥηγά ὑπὲρ τὰ δύο μίλια, ἔπρεπε νὰ ἔβγη τὸ στράτευμα μὲ βάρκαις ἢ τὸ πολὺ μὲ ὑδριώτικα, καὶ βέβαια ἤθελε τὰ βουλῶν τὰ ἀχθοφόρα αὐτὰ πλευσίματα αἱ ἐν τῇ ἀκτῇ τοῦ Καφᾶ τηλεβόλοι· εἶπε καὶ ὁ καπετάνιος τῆς καπετανίας ὅτι ἂν συμβῇ ἡ φουρτούνα τοῦ Κεσαντάν-καρασί θέλει πάθει ὁ στόλος χειρότερα ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπου ἔπαθεν εἰς τὸ Σουτζάκι· ἔστειλαν οὖν καὶ πάλιν τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον ἔξω διὰ νὰ ζητήσῃ τὸ ἀποκριτικόν· ἔφερον ἀπόκρισιν ὅτι ἕως τὸ βράδυ ἴσως θέλει ἔλθῃ, ὅπερ ἀκούσαντες καὶ συνομιλήσαντες ἐπὶ πολὺ κρυφὰ εὐθὺς ἐκίνησαν διὰ τὴν Σινώπην τῇ 1 Σεπτεμβρίου.

Τῇ νυκτὶ οὖν τῆς 1ᾶ συνέβη ἡ φουρτούνα πολλὰ μεγάλη. Τὰ δύο κάτεργα εἰσῆλθον εἰς τὸ Πογάζι τῆς Πόλεως, οἱ δύο πέλδες τῶν κατέργων διηγήθησαν τῷ τεσαντάν-ἐμινῇ τὰς εἰς τὸ Σουτζάκι δυστυχίας· τὴν διήγησιν ἔστειλαν ἔγγραφον εἰς τὴν Πόρταν, ἡ ὁποία τὰ πάντα ἡγνῶσε, μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχε φθάσει εἰς τὴν Πόλιν ὁ ῥαχτιδάνης τοῦ Χασάν-πασσᾶ μὲ τὸν ὁποῖον τὰ εἶχε γράψει. Μαθοῦσα οὖν ὅτι ἐκίνησε μὲ τὸν στόλον διὰ τὸ Σινώπι ὁ Χασάν-πασσᾶς ἔπεμψε τάταρην εἰς τὸ Σινώπι προστάττουσα νὰ ξεφορτώσῃ ὅλον τὸ Ἰαχιρέν καὶ τὰ μουχιμάτια καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα τοῦ τε πολέμου καὶ τῶν καραβίων, διὰ νὰ χρησιμεύσουν τὴν ἐρχομένην πρώτῃν ἄνοιξιν πάλιν διὰ τὴν ἔφοδον τοῦ Κριμίου, καὶ νὰ πάρῃ τὸν στόλον νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Πόλιν.

Τῇ αὐτῇ 1ᾶ, ἡμέρᾳ Τρίτῃ πρὸς τὸ κενδὶ εἰσῆλθον ὁ στόλος εἰς τὸ Σινώπι.

Τῇ 1γ' ἔστειλεν ὁ Χασάν-πασσᾶς εἰς τὴν Πόλιν διὰ ξηρὰς τὸν σοφρατζή-πασήν του διὰ νὰ εἰπῇ καὶ διὰ ζώσης φωνῆς τὰ ὅσα ἤκουσεν εἰς τὸν Καφᾶ ἀπὸ τοὺς Ῥούσσους καὶ τὴν εἰδήσιν τῆς τοῦ στόλου εἰς τὸ Σινώπι κατευοδώσεως.

Ὁ Τζανικλή 'Αλῆ-πασσᾶς ἐξελθὼν τῆς νῆος ἐκόνευσε μέσα εἰς τὸ κάστρον καὶ δὲν ἐσκόρπισε καὶ τὸ στράτευμά του.

Ἦτον περίλυπος ὁ Χασάν-πασσᾶς εἰς ἄκρον, καὶ μιᾷ τῶν ἡμερῶν εἶπε μοι τὸ ὅτι δὲν εἶχε μεγαλύτερον πόθον ὥς τὸ νὰ γένῃ χατζής, καὶ ἀφοῦ τὸν ἔκαμαν καπετάν-πασσᾶν ἐπεθύμει νὰ γίνῃ ἐμίρ-χάρτζης διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν κιαπέν, καὶ ἂν δὲν ἐγίνετο καὶ αὐτὸ, ἀνέγειν μετὰ πασίμ βάριδι πενίμ, μὲ πέντε ἢ ἑξ ἄνθρώπους ἡμποροῦσα νὰ ζήσω ἡσύχως· τὸ τὰ κδίρι ἐχάλασε τὸ τεπίρι, καὶ μὲ ἔχωσαν εἰς αὐτά.»

Ὁ 'Αλῆ-πασσᾶς, μὲ τὸ νὰ μὴν ἐβγήκεν ὁ Χασάν-πασσᾶς ἀπὸ τὸ γαλιόνι ποσῶς, ἔστειλε τὸν 'Απτῆ-πεην, ὀρδοῦ-ναζιρὴν, νὰ τὸν χαιρετήσῃ, καὶ τῇ ἐφεξῆς ἔστειλε καὶ τὸν σιλιχτάρην του μὲ πωρικὰ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Χασάν-πασσᾶς γρόσια 250.

Τῇ 1θ' οὖν ἤρξατο ὁ Χασάν-πασσᾶς νὰ ξεφορτώγῃ τὰ γαλιόνια καὶ τὸν εἰς τὰς ἀχθοφόρους νῆας Ἰαχιρέν· ἐξεφόρτωσε τὸν ἀπὸ τῆς Πόλεως μὲ 14 σάϊκαις ἐλθόντα Ἰαχιρέν, καὶ τὸ γαλιόνι τὸ φορτωμένον εἰς τὸ Πουργάζι τῆς Μαύρης θαλάσσης, ἦτοι εἰς τὸν Πύργον, 20,000 καντάρια παξιμάδι, καὶ τὰ δύο γαλιόνια καὶ ὑδριώτικα ὅπου ἦσαν φορτωμένα μὲ 580 τζου-βάλια ἀλεῦρι, ἦτοι 40,000 κοιλὰ. Ἐξεφόρτωσε δὲ καὶ τόπια, καὶ τζερχα-

νέ, καὶ παρούτι, καὶ γχιουλέδες, τὰ ὅποια ἦσαν διωρισμένα διὰ τὸ κάστρον Σουτζάκι ἂν ἐκτίζετο, καὶ μὲ τὸ νὰ μὴν ἐκτίσθῃ τὰ ἔφερον ὀπίσω ὁ καπετάν-πασσᾶς. Ἐξεφόρτωσε δὲ καὶ ἄλλον ζαχρὲν ὅπου ὄντας εἰς τὰ γαλιόνια ἐπερίσευσε, παξιμάδι δηλαδὴ καὶ ρύζι καὶ βούτυρον. Ἐξεφόρτωσαν καὶ ὅλα τὰ τζαδρία τὰ χρησιμεύσαντα εἰς τὸν διαῖρην τοῦ Χασάν-πασσᾶ καὶ εἰς τὰ ὄρδια τοῦ μιριλ-άσκερῃ, τῶν γιαννιτζάρων, τῶν τοπτζήδων, τῶν τζεπετζήδων καὶ γαλιοντζήδων καὶ ἀραπατζήδων. Ἐξεφόρτωσαν καὶ ὅλον τὸ τακίμι τοῦ ἀφανισθέντος πασσᾶ-γκεμισί, ἀγκύρας, παλαμάρια, γούμεναις, ξύλα, γχιουλέδες, ἄρμενα, σίδηρα, σανίδις καὶ καρφιά. Ἐξεφόρτωσαν καὶ τεκερλέκια ἀραπάδων, φικιάρια, κᾶζιμάδες, γχιουλέδες τοὺς ὄντας εἰς ὅλα τὰ γαλιόνια, καὶ μερικά βαρέλια παρούτι ἐγγλέζικον ὅπου εἶχεν ὁ καπετάν-πασσᾶς. Αὐτὰ πάντα τὰ μὲν ἐβάλθον εἰς τὸν μαχαλὲ τῶν Χριστιανῶν μέσα εἰς μαγαζιά καὶ χάνια τους, τὰ δὲ ἔνδον τοῦ κάστρου εἰς μαγαζιά, καὶ ἐγιναν τεσλίμι διὰ καταστήχου τὰ μὲν εἰς τὸν Ἀλῆ-πασσᾶν, τὰ δὲ εἰς τοὺς ζαπίτθες τοῦ κάστρου, γιαννιτζάρ-ἀγασὴ δηλαδὴ καὶ διζδάρη. Ὁ γιαννιτζάρ-ἀγασὴς ἔρχεται ἀπὸ τὴν Πόλιν, καὶ ἀλλάζει ὡς σύνηθες, καὶ κᾶθηται ἔνδον τοῦ λεγομένου Ἰτζ-καλέ. Τὸ δὲ διζδάρλικι εἶναι ψωμί ὅπου παίρνεται ἀπὸ τὴν Πόλιν, καὶ εἶναι ἐντόπιος.

Ὁ Ἀλῆ-πασσᾶς τοὺς γιαννιτζάρους καὶ τὸ μιρι-άσκερῃ, κονευμένους εἰς τζαδρία, ἐπρόσταξε νὰ πηγαίνουν εἰς τὰ σπίτια τους. Καὶ τῇ κβ' ἦλθε καὶ ἀπεχαιρέτησε τὸν Χασάν-πασσᾶν, συνεπιφέρων καὶ τὸν ὀρδοῦ ναζιρῆν, ὀρδοῦ-τεφτερδάρη, ὀρδοῦ γιαννιτζάρ-ἀγασὴ, τζεπετζήπασην, γιαννιτζάρ-ἀγασὴ τῆς Σινώπης καὶ διζδάρ τῆς αὐτῆς· ἔσυραν ὅλα τὰ γαλιόνια τόπια ὑπὲρπολλα καὶ εἰς τὸν ἐρχομὸν καὶ εἰς τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἀλῆ-πασσᾶ, καὶ ἡ καπετάνια ἔνδεκα. Ἦλθεν ὕστερον καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλῆ-πασσᾶ, Ἀχμετ-πασσᾶς ὁ προρόηθεις, καὶ ἀπεχαιρέτησε τὸν καπετάν-πασσᾶν· ἔρριξαν καὶ δι' αὐτὸν ὅλα τὰ γαλιόνια τόπια, ἀλλὰ μὲ μετριοτήτα.

Τῇ κγ', ἡμέρᾳ Σαββάτῳ, ἐλύσαμεν ἀπὸ Σινώπης· ὁ λιμὴν μεγάλος καὶ ὁ ἄνεμος μὴν ὄντας ἐξ οὐρίας, δὲν ἤμπορεῖ μὲ κάθε ἄνεμον νὰ ἐβγῇ ἔξω τοῦ λιμένος τὸ καράβι· ὅθεν ἔκαμαν βόλταις ὅλα τὰ γαλιόνια ἔωθεν διὰ νὰ ἤμπορέσουν νὰ ἐξέλθουν. Κοντὰ εἰς τὸ κενδὶ τὸ γαλιόνι Λουτφουλλάχ καπετάνιου ἐκόρωσεν ἀπὸ τὸν τζερχανέ του, κατεκᾶν ὅλον καὶ ἐβούλησε μὲ τὸ τακίμι του καὶ μὲ τὰ τόπια του καὶ μὲ 800 ἀνθρώπους· ἦτον γαλιόνι 55 πηχῶν. Περί ὥραν οὖν δευτέραν τῆς νυκτὸς ἐξελθόντες τοῦ λιμένος ἐταξειδεύσαμεν ὅλην τὴν νύκτα μὲ ἄνεμον βορέαν καὶ μὲ τὸν αὐτὸν ταξειδεύοντες καὶ τὴν Κυριακὴν. Μετὰ τὸ μεσημέρι ἴδομεν ὅτι ἄλλο ἓνα γαλιόνι ἔπαθε τὰ αὐτά, ἀπέχον ἀφ' ἡμῶν πολλὰ μακρὰν, καὶ κατεκᾶν μὲ τὸ τακίμι του. Τῇ κδ', ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ, πνεύσαντος νότου, μᾶς ἐξώρισεν ἕως εἰς τὴν Κάβαρναν· μὲ βόλταις μόλις εἰσήλθομεν εἰς τὸ Πογάζι τῇ γ' τοῦ Ὀκτωβρίου.

Τῇ ἐπέλθῳ εἰς τὴν Πόλιν ἴδον τὸν κεχαγιάπεην, τὸν ῥεῖς-ἐφένδην, τὸν τζαουσάπαν, μεχτοупτζήν, κεχαγιά-κιατιπὴν, πεϊλικτζήν, ἀμετζήν, κιασεδάρην τοῦ ῥεῖση· μὲ εἶπαν ὅλοι, «Ἄν δὲν ἐκύτταξες ἐφέτος δουλειάν, τὴν κυττάξεις ἀπὸ χρόνου, διότι αὐτὴ ἡ δουλειὰ δὲν εἶναι διὰ νὰ μείνῃ ἔτζι.»

μέ εἶπον καί τὸ, «Μεταξὺ σου καὶ τοῦ Χασάν-πασσᾶ τίς ἡμπορεῖ νὰ ἔμ-
 θῃ ;» (μέ περιποιήθη τῇ ἀληθείᾳ, μέ εἶχεν εἰς ὑπόληψιν, ἀμὴ ὁβολὸν του
 δὲν εἶδα, ὄντας εἰς ἄκρον φιλάργυρος.) Ἀκούων δὲ τὸ αὐτὴ ἡ δουλειὰ δὲν
 εἶναι διὰ νὰ μείνῃ ἔτζι.» ἐξέστην, διατί ἀφοῦ ἴδον τόσῃ ὀργῇ θεοῦ ἐναν-
 τίων τῶν κινήματων τους ὡς ἀδίκων καὶ παραλόγων διατί νὰ μὴν αἰσθάνων-
 ται ὅτι ὀργὴ θεοῦ ἐν τοῖς κινήμασιν αὐτῶν !

Διοικῶν ἀρίστως τὴν αὐθεντείαν τῆς Βλαχίας ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης
 μέ πολλὴν εὐχαρίστησιν τῶν κατοικητῶν ἀπάντων, καὶ ταῦτα τῶν ἀγροί-
 κων ὑποχειρίων, διέταξε πολλὰς ἀναγκαίας ὑποθέσεις τοπικὰς διὰ χρυσο-
 βούλλων τῶν ἐξῆς.

Περὶ τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ σχολείου.

« Οὐδὲν οὕτω πρὸς εὐζωίαν καὶ τὴν τῶντι εὐδαιμονίαν ὑπαλείφειν οἷ-
 » δὲν ἀνθρώπους ὡς παιδεῖα περιθαλπομένη καὶ ἐνοικιζομένη ἀπαλαῖς ἔτι
 » ταῖς τούτων ψυχαῖς. Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα πάντα ὅσα παρ' ἀνθρώποις θαυ-
 » μάζεται οὐχ ὅπως ἄκοσμα καὶ ἀκομψα ἀλλὰ δὴ καὶ ἀσυντελῆ πρὸς
 » εὐδαιμονίαν πάμπαν καθέστηκεν ἄμοιρα παιδείας τυγχάνοντα· κἂν γὰρ
 » ἅμα πάντα συνέλθῃ οὐκ ἂν ποτε ἐναρμόνιον τὸν βίον ἀποτελέσειεν, οὐδ'
 » εὐδαίμονας τοὺς κεκτημένους ἀναδείξειε. Παιδεῖα δὲ καὶ τ' ἄλλα διατάτ-
 » τουσα καὶ ρυθμίζουσα κόσμος οἰκεῖος καὶ βέβαιος ἀνθρώποις καθέστηκε,
 » καὶ ζῶσι καὶ τελευτήσασι παραμένουσα. Αὕτη γὰρ κατὰ λόγον ζῆν ἅμα
 » καὶ ἐνεργεῖν οἷα δὴ λογικοὺς ἐκιδάσκει, τό τε ἀληθὲς καὶ τὸ καλὸν κα-
 » νόσιν ἀκριβεστάτοις διαγινώσκειν παιδεύει. Καὶ ἐν μὲν πράξειςιν ὁδηγὸς
 » καθέστηκεν ἀγαθὸς, δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην καὶ τὰς ἄλλας τῶν ἀ-
 » ρετῶν ὑψηλομένη, οἰκονομικὴν τε καὶ αὐτὴν δὲ τὴν πολιτικὴν ἀπαρτί-
 » ζουσα· θεωρίας δὲ ἤδη ἀπτομένους οὐ μόνον τὰ ἐπὶ γῆς πάντα ξεναγεῖ,
 » φύσιν τε αὐτῶν ἀναμυχλεύειν καὶ διαστήματα γῆς, ὁρέων τε καὶ θαλασ-
 » σῶν καταμετρεῖν διδάσκουσα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ πρόσω χωροῦντας μετεώ-
 » ρους τοῦ λοιποῦ καθίστησι τὰ ἄνω περιπολεῦντας καὶ τὰ ἐν αἰθέρι συνι-
 » στάμενα κατασκοποῦντας, κινήσεις τε τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ συνό-
 » δους καὶ διαστάσεις αὐτῶν ἀνιχνεύοντας, καὶ τελευταῖον διὰ τῶν ποιη-
 » μάτων εἰς γνῶσιν, κατὰ τὸ ἐφικτὸν, καὶ ἕμνον τοῦ ποιητοῦ καὶ δημιουργ-
 » γοῦ τῶν ἀπάντων θεοῦ διανίστησι, καὶ τοῦτ' αὐτὸ εὐδαίμονας ἀπεργά-
 » ζεται τὴν γνῶσιν τῶν ὄντων αὐτοῖς χαρίζομένη. Αὕτη καὶ τοὺς τοῦ βή-
 » ματος κοσμεῖ καὶ καθωραΐζει, καὶ λόγον ὑπὲρ εὐσεβείας τοῖς αἰτούσι δι-
 » δόναι παρασκευάζει. Αὕτη καὶ τοὺς τὰ κοινὰ πράττοντας ἀγαθοὺς ἀπο-
 » φαίνει πολίτας, λόγῳ χρωμένους ἐν ἅπασιν καὶ τὸ καλὸν ἀείποτε σκοποῖν
 » ποιομένους. Ταῦτ' ἄρα καὶ αἱ τῶν πόλεων ἐπίσημοι καὶ εὐνομία πάλαι
 » τε καὶ νῦν διαπρέπουσαι ταύτην ἁμιλλαν πρὸς ἀλλήλας πεποιύνται, ἐπὶ
 » σοφίᾳ μᾶλλον ἢ ἐπὶ πλείστοις ἄλλοις πλεονεκτήμασιν ἀγαλλόμεναι.»

« Ταύτης μὲν οὖν οἷα δὴ χρήματος κοινωφελεστάτου καὶ πρωτίστου τῶν
 » ἐν τῷ βίῳ καλῶν λόγον οὐ τὸν τυχόντα καὶ Ἡμεῖς ποιοῦμενοι, καὶ τῶν
 » ἀντιποιοιμένων αὐτῆς ἐκ παντὸς τρόπου ἀντιλαμβάνεσθαι προτεθυμημέ-
 » νοι, καὶ δὴ καὶ τῆς ὠφελείας τῶν ὑπὸ τὴν θεόθεν βραβευθεῖσαν Ἡμῖν ἐκ-
 » λαμπρον ἡγεμονείαν ταύτην τελούντων ὅσον ἔνεστι φροντίζοντες, ἐκ πρώ-
 » της, ὃ φασι, γραμμῆς τῆς ἐλέει θεῷ ἡγεμονείας Ἡμῶν προὔργου ἐποίη-
 » σάμεθα προστῆναι μουσείων καὶ φροντιστηρίων καὶ μετοχτεῦσαι ἐν αὐ-
 » τοῖς τοὺς τῆς παιδείας ῥύακας, ὡς ἂν οἱ τε αὐθιγενεῖς νέοι, φύσεως εὖ ἤ-
 » κοντες, καὶ οἱ ἀπανταχόθεν ἔρωτι παιδείας προσφοιτῶντες ἀπολαύειν ἀ-
 » φθόνως ἔχωσι τῶν τῆς παιδείας καλῶν.»

« Ἐπειδὴ δὲ εὐρομεν τὴν ἐν Βουκουρεστίῳ, τῇ αὐθεντικῇ Ἡμῶν ταύτῃ
 » καθεδρᾷ, σχολὴν τανῦν μὲν παρημελημένην ἐκ τῶν καιρικῶν περιστάσεων,
 » πόρων δὲ οὐδὲ πρόσθεν ἀποχρώντων εὐμοιρήσασαν ἀλλ' ὥστε μόνον ἀ-
 » ποτρέφεσθαι διδασκάλους δύο, τὸν μὲν τῶν γραμματικῶν, τὸν δὲ τῶν
 » ἀκροαματικῶν μαθημάτων, οὐκ ἄξιον ἔδοξεν Ἡμῖν παριδεῖν μὴδ' ὅπως οὖν
 » ὑπερέσθαι τὰ κατ' αὐτὴν οὕτω γλίσχρως καὶ ταπεινῶς ἔχοντα καὶ ἀ-
 » μυδράν τινα ὠφέλειαν παρέχειν δυνάμενα. Διὸ δὴ φροντίδα γενναίαν ἀ-
 » νελάβομεν, οὐ μόνον συστήσαι ἀλλὰ δὴ καὶ ἐπαυξῆσαι καὶ διαρρύθμισαι
 » τὰ κατ' αὐτὴν τοῖς ἐφαρμόζουσι τρόποις, καὶ τοιαύτην ἀναδείξαι ὥστε
 » τοὺς μεταλαβόντας τῶν ἐκ ταύτης ναμάτων μικρὴ διψῶντας διώκειν
 » ἄλλην πηγὴν. Παρὰ δὲ ταύτην ἔγνωμεν συστήσαι δύο ἄλλα ὑποβεβηκό-
 » τα φροντιστήρια, τὸ μὲν ἐν Κραχιλόβα, τὸ δὲ ἐν Πουζαίῳ, κατὰ τὴν αὐ-
 »θεντικὴν Ἡμῶν τζάραν, ἐν οἷς οἱ προσφοιτῶντες ἔρωτι μαθήσεως νέοι δι-
 » δασκόμενοι τὰ γραμματικὰ καὶ ποιητικὰ μαθήματα μεταβαίνειν ἔχωσιν,
 » εἰ βούλοιντο, εἰς τὴν ὑπερκειμένην ταύτην ἐν Βουκουρεστίῳ σχολὴν καὶ
 » χωρεῖν ἐν αὐτῇ διὰ πάντων τῶν μαθημάτων· ἀλλὰ δὴ καὶ κατὰ πᾶσαν
 » τὴν αὐθεντικὴν Ἡμῶν τζάραν ἐν ἐκάστῃ κωμοπόλει καταστήσαι διδα-
 » σκάλους τῆς τε ἐπιχωρίου καὶ τῆς σλοβανικῆς διαλέκτου ἐπὶ τῷ διδά-
 » σκειν τοὺς παῖδας τὰ κοινὰ γράμματα, ὅπως μὴ τούτων γοῦν ἄπειροι ὤ-
 » σιν ἐν ἡλικίᾳ γενόμενοι.»

« Ὁ δὲ περὶ διοικήσεως ταύτης τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ σχολῆς, ἅτε συμ-
 » φέροντα καὶ λυσitelῆ, ὥρισται παρ' Ἡμῶν ἤδη, ταῦτα ἐκθέσθαι καὶ ἐν τῷ
 » παρόντι Ἡμῶν χρυσοβούλλῳ εἰς φυλακὴν αὐτῶν ἀπαράτρεπτον ἔγνωμεν.»

« Α'. Διδασκάλους ἀεὶ καθιστάναι τὸν ἀριθμὸν ἐννέα, ἐπιστημονῶς ἔ-
 » χοντας περὶ ἕκαστον εἶδος μαθήσεως, δύο μὲν τῶν γραμματικῶν, δύο δὲ
 » τῶν μαθηματικῶν, ἥτοι ἀριθμητικῆς, γεωμετρίας καὶ ἀστρονομίας, πρὸς
 » δὲ καὶ ἱστορίας· ἓνα δὲ τῶν φυσικῶν, ἓνα δὲ τῶν θεολογικῶν, καὶ τρεῖς
 » τῶν διαλέκτων λατινικῆς, γαλλικῆς καὶ ἰταλικῆς. Καὶ τὸν μὲν τῶν φυ-
 » σικῶν διδάσκειν ἑλληνιστί, παρακολουθοῦντα τῷ Ἀριστοτέλει καὶ τοῖς
 » ὑπομνηματισταῖς αὐτοῦ· τοὺς δὲ τῶν μαθηματικῶν, ἣν μὴ τύχωσιν ἐγ-
 » κρατεῖς ὡς δεῖ τῆς ἐλλάδος φωνῆς, παραδιδόναι καὶ τῇ λατινικῇ, ἢ
 » γαλλικῇ ἢ ἰταλικῇ διαλέκτῳ, ἐν ὁποιοῦν δηλονότι τύχωσιν εὐδοκμοῦν-
 » τες. Ἐκάστῳ δὲ τούτων τῶν διδασκάλων τάττεσθαι μισθὸν ἐτήσιον κατὰ

» τὴν ἐπίδοσιν καὶ ἀρετὴν τοῦ ὑποκειμένου, τῇ κρίσει καὶ ἀποφάσει τῆς
» ἡμετέρας αὐθεντείας.»

« Β'. Πρὶν οἶκον δὲ ἅμα ποιοῦμενοι καὶ τῶν ἀπόρων καὶ ἐνδεῶν μαθητῶν,
» ὡς ἂν ἀπὴλλαγμένοι καὶ οὗτοι πάσης ἄλλης φροντίδος καὶ ἀσχολίας τῶν
» πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαιῶν ἔνεκεν ἐγκύπτειν ἔχουσιν ἐνδελεχῶς τῇ τῶν μα-
»θημάτων σπουδῇ, ὀρίζομεν διδόναι τὰ πρὸς τροφήν καὶ ἀναγκαῖα ἐνδύ-
»ματα ἐβδομήκοντα πέντε τῶν μαθητῶν ἐνδεέσιν, ἐν πέντε τάξεσιν, ἀνά
»δεκαπέντε δηλαδὴ ἐν ἐκάστῃ τάξει, καθὰ διορίζομεν κατωτέρω. Τούτων
» δὲ τὴν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν διὰ παντὸς ἔχειν τοὺς κατὰ καιροὺς ἐ-
»πιτρόπους, περὶ ὧν ἐροῦμεν ἐν τῷ τέλει τοῦ παρόντος ἡμῶν χρυσοβούλ-
»λου· ἐνεργεῖν δὲ ταῦτα τοὺς διοριζομένους ἐπιστάτας, εὐτρεπίζοντας ἐν
»καίρῳ τὰ χρειώδη καὶ ἕκαστα κατὰ τὸ δέον παρασκευάζοντας. Καὶ τρά-
»πεζαν μὲν ἐκάστῳ τῶν διδασκάλων μετὰ τῶν διωρισμένων μαθητῶν πα-
»ρατιθέναι καθ' ἐκάστην· δις δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ παρέχειν τοῖς ἐβδομήκοντα
»καὶ πέντε τῶν μαθητῶν τὰ ἀναγκαῖα ἐνδύματα ὅμοια ἀλλήλοις. Περὶ
»πάντων δὲ διδόναι λόγον κατ' ἔτος πρὸς οὓς διορίζομεν ἐπιτρόπους. Οἱ
»δὲ ῥηθέντες ἐπιστάται τῆς σχολῆς ὄντες οἱ αὐτοὶ οὓς ἔχομεν διωρισμέ-
»νους καὶ ἐν ἄλλαις κοιναῖς ὑποθέσεσιν, ἔχουσι λαμβάνειν τὸν μισθὸν αὐ-
»τῶν ὅθεν ἐτάξαμεν. Ἀλλὰ δὴ καὶ ἐφ' ἐκάστη τῶν τάξεων ἡ κλάσεων εἴ-
»και ἐφορον, ἥττον παιδαγωγὸν ἕνα, ἄνδρα σεμνὸν καὶ κόσμιον, οἷτινες ὁ-
»φείλουσιν ἐπαγρυπνεῖν ἐν ἅπασιν τοῖς κινήμασι καὶ ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν,
»ὥστε μηδὲνα τῶν μαθητῶν ἀτακτεῖν ἢ ἀμελῶς ἔχειν περὶ τὰ μαθήματα.
»Ἐν ἐκάστῳ δὲ οἰκίῳ τῶν μαθητῶν, (ἅπερ εὐρύχωρα φιλοδομήσαμεν
»ὥστε πλείστους ἐν ταύτῳ οἰκεῖν,) προσκαρτερεῖν ὑπέρτερον ἕνα ἐπιμε-
»λούμενον τῶν οἰκημάτων καὶ τᾶλλα ἐξυπηρετοῦντα πρὸς τὴν τῶν μαθη-
»τῶν χρείαν.»

« Γ'. Τοὺς εἰσεῖναι μέλλοντας καὶ ἐνδιδαιτᾶσθαι τῇ σχολῇ μαθητὰς μὴ ἐ-
»λάττονας εἶναι κατὰ τὸν τῆς ἡλικίας χρόνον τῶν ἐπτὰ ἐτῶν, μὴδ' αὖ
»παρηκμακῶτας, ἢ νωθροὺς τινας καὶ ραθύμους ὥστε ἀμβλύνειν τὸ τῶν
»ἄλλων πρόθυμον· καὶ τούτους δὲ εὐπατρίδας, παῖδας φαμεν ἀρχόντων
»ἐν ἐνδείᾳ τελούντων, ἢ ἀπογόνων ἀρχόντων μανζιλιῶν λεγομένων, ἢ
»καὶ ξένους πτωχοὺς, οὐ μὴν δὲ ἀγροίκων καὶ τζαράνων, οἷς τις γεωρ-
»γία καὶ ποιμαντικὴ δέδοται καὶ ἐπιμέλεια προσοφείλεται περὶ ἐργασίαν
»γῆς καὶ νομὴν ζώων. Τοὺς δὲ τῶν ἐμπόρων ἢ βαναύσων παῖδας, εἴ τινες
»αὐτῶν δι' ἐφέσεως ἔχουσι, γυμνασθέντας περὶ μόνα τὰ γραμματικά εἶτα
»ἀπαλλάττεσθαι τῆς σχολῆς, καὶ χωρεῖν ἕκαστον εἰς τέχνας, ἃς ἂν ἐγ-
»κρίνωσιν οἱ γονεῖς αὐτῶν ἀπιδόντες εἰς τὴν φυσικὴν ἐκάστου ῥοπήν. Ἐ-
»κτὸς δὲ τῶν ἀπόρων μαθητῶν οἷτινες ἔχουσι τρέφεσθαι καὶ ἐνδύεσθαι ἐκ
»τῶν τῆς σχολῆς, ὡς ἔφημεν, ὅσοι ἂν ἄλλοι τῶν εὐπόρων θελήσωσι συγ-
»καταταχθῆναι τῷ συλλόγῳ τῶν ἐνδιδαιτωμένων τῇ σχολῇ μαθητῶν ὥ-
»στε συνδιδαιτᾶσθαι καὶ συνεσθίειν ἐν τῇ κοινῇ τραπέζῃ, τούτους ὀφείλειν
»παρέχειν τῷ ἐπιστάτῃ τῆς σχολῆς τὸ ἀνάλογον τῶν πρὸς τροφήν αὐτῶν
»κατὰ τὰ παρατιθέμενα βρώματα.»

« Δ'. Τους πρωτοπείρους τῶν μαθητῶν ἔτη τρία κατὰ συνέχειαν γυμνα-
 » σθέντας περὶ μόνᾳ τὰ γραμματικὰ εἴτα ἀρχὴν ποιῆσθαι καὶ τῆς λατινί-
 » dos φωνῆς, καὶ ἐφεξῆς τρία ἔτη γυμνάζεσθαι ἅμα περὶ τε τὴν ἑλληνικὴν
 » καὶ λατινικὴν, τοῖς ἀρίστοις τῶν ἑκατέρας συγγραφῶν ἐγκύπτοντας·
 » μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἐξ ἐτῶν ἐφεξῆς τρία ἔτη ἐνδιατρίβειν ἑω-
 » θεν μὲν περὶ τὰ ποιητικὰ καὶ ῥητορικὰ μετὰ γυμνασμάτων ἑλληνικῶν τε
 » καὶ λατινικῶν, καὶ δὴ καὶ περὶ τὴν μελέτην τῶν τοῦ Ἀριστοτέλους ἡθι-
 » κῶν· μετὰ δὲ τὸ ἀρίστον διδάσκεισθαι τὴν ἰταλικὴν καὶ γαλλικὴν διάλε-
 » κτον· οὕτω δ' ἀκριβῶς προγυμνασθέντας ἐν ἔτεσιν ἑννέα καὶ ἐγκρατεῖς
 » γενομένους τῶν τε γραμματικῶν καὶ ἐγκυκλίων μαθημάτων, καὶ δὴ καὶ
 » τῶν ἄλλων διαλέκτων πείραν ὅσον ἔνεστι λαβόντας μεταβαίνειν ἔπειτα
 » εἰς τὴν τῶν ἐπιστημονικῶν ἀκρόασιν. Καὶ πρῶτον ἐν ὅλοις ἔτεσι τρισὶ
 » διδάσκεισθαι ἔωθεν μὲν τὴν ἀριθμητικὴν καὶ τὴν γεωμετρίαν· μετὰ δὲ τὸ
 » ἀρίστον τὰ τῆς ἱστορίας στοιχεῖα μετὰ τῆς ἱστορικῆς γεωγραφίας ἐν ὁ-
 » ποιοῦν τῶν εἰρημένων διλέκτων· μετὰ δὲ ταῦτα ἔωθεν μὲν ἀκροᾶσθαι
 » τῆς ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας, μετὰ δὲ τὸ ἀρίστον ἀστρονομίας· ἀποχρών-
 » τως δὲ γυμνασθέντας περὶ ἐλάστην τῶν ἐπιστημῶν ἐξίεναι τοῦ λοιποῦ
 » τῆς σχολῆς καὶ αἰρεῖσθαι ὁπότερον ἂν βίον ἐθέλοι ἕκαστος, εἴτε ἐκκλησια-
 » στικόν εἴτε πολιτικόν. Αἱ δὲ πέντε τάξεις, ἃς ἀνωτέρω ἔφημεν ἐν ἐκά-
 » στη αὐτῶν διορίζοντες δέκα πέντε ἐνδεῖς μαθητῆς, εἰσὶν αὗται· Α', ἡ τῶν
 » ἀρχαρίων ἐν τρισὶν ἔτεσι περιστρεφόμενη ἐν μόνοις τοῖς γραμματικοῖς μα-
 » θήμασι· Β', ἡ τῶν προβεβηκότων ἐν ἔτεσιν ἑτὶ τρισὶ περὶ τὰ ἑλληνικὰ
 » καὶ λατινικά· Γ', ἡ ἐν ἔτεσιν ἑτὶ τρισὶ περὶ τὰ ἑλληνικὰ καὶ λατινικά,
 » γραμματικὰ τε καὶ ποιητικὰ καὶ ῥητορικὰ μετὰ γυμνασμάτων, καὶ ἅμα
 » περὶ τὴν γαλλικὴν καὶ ἰταλικὴν διάλεκτον· Δ', ἡ περὶ τὰ ἀριθμητικὰ, γεω-
 » μετρίαν καὶ ἱστορίαν μετὰ γεωγραφίας· Ε' καὶ τελευταία, ἡ περὶ τὰ φυ-
 » σικὰ καὶ ἀστρονομίαν.

« Ἐνεκα δὲ τῶν ἱεῶσθαι μελλόντων καθιστῶμεν ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ μη-
 » τροπόλει ἓνα μὲν διδάσκαλον τῆς ἱερᾶς θεολογίας δεδοικασμένον ἐπὶ
 » εὐσεβείᾳ καὶ δογμάτων ὀρθότητι, ἔνθα φοιτᾶν ἔχουσιν αὐτοὶ τε καὶ ὅσοι
 » ἄλλοι τῶν προγυμνασθέντων μαθητῶν μυηθῆναι ταύτης ἐφίενται, ἄλλον
 » δὲ τῶν μουσικῶν ἑκατέρῳ δὲ τούτων ὀρίζομεν παρέχεσθαι τὰ διδασκά-
 » λια παρὰ τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως εἰς τὸ διηνεκές, συναινοῦντος προ-
 » θύμως καὶ τοῦ Πανιερωτάτου μητροπολίτου Οὐγγροβλαχίας, τοῦ ἐν Χρι-
 » στῷ σεβασμίου Ἡμῖν πατρὸς, ἅτε ζῆλον παιδείας τρέφοντος καὶ τῆς εὐ-
 » κοσμίας τοῦ ἱεροῦ τάγματος ἐφιεμένου. »

« Ε'. Περὶ δὲ διατρίψεως καὶ διαίτης κοσμίας τῶν μαθητῶν ταῦτα ὑπο-
 » τίθεμεθα· ἔωθεν ἐξαναστάντας τῆς στρωμνῆς ἅπαντας ἐν ὥρᾳ τακτῇ ἐν-
 » δύεσθαι καὶ εὐτρεπίζεσθαι ἕκαστον· εἴτα δ' ἀπιέναι εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν καὶ
 » ἀκροᾶσθαι τῆς θείας μυσταγωγίας, καὶ ἐπανερχομένους μελετᾶν κατ' ἰ-
 » διάν μέχρι τῆς ὠρισμένης ὥρας τῆς τῶν μαθημάτων ἀκρόασεως, καθ' ἣν
 » συνέχεσθαι οφείλουσιν ἐν τῷ διωρισμένῳ τόπῳ. Εἴτα δὲ μελετήσαντας
 » καὶ διαλεχθέντας πρὸς ἀλλήλους ἀπιέναι εἰς τὴν κοινὴν τράπεζαν. Μετὰ

» δὲ τὸ ἄριστον τοὺς μαθητὰς ἐκάστης τάξεως μετὰ τοῦ ἐφόρου, εἴτουν παι-
 » δαγωγοῦ αὐτῶν συνεχομένους διαλέγεσθαι πρὸς ἀλλήλους, ἢ σεμνὸν τι
 » ποιῆσθαι γυμνάσιον ἀσκήσεως ἕνεκα ἐν ὥρᾳ μιᾷ· εἴτα δ' αὖ μελετᾶν ἱ-
 » δία ἕκαστον μέχρι τοῦ καιροῦ τῆς τῶν μαθημάτων ἀκροάσεως, καὶ συνε-
 » χομένους αὐτῆς ἀκροᾶσθαι τῶν διδασκάλων· ἐπανερχομένους δὲ μελετᾶν
 » ἰδία ἕκαστον. Κατὰ δὲ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτασίμους τῶν ἡμερῶν, ἵνα
 » μὴ ἀργοὶ πάμπαν ἐν ἐκείναις μένωσι, μελετᾶν ἅπερ ἠκροάσαντο μαθη-
 » ματα, καὶ προσέτι κατηγεῖσθαι ὑπὸ τῶν διδασκάλων καὶ τὰ ἱερὰ δι-
 » δάγματα τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως. (Ἐν αὐταῖς δὲ, ἢ καὶ μεταξὺ
 » τῆς ἐβδομάδος ἅπαξ ἡ δις ἐξέρχεσθαι μετὰ τοῦ ἐφόρου αὐτῶν, ἐστ' ὅτε
 » καὶ μετὰ τοῦ διδασκάλου, εἰς τόπους τινὰς πλησίον ἔνεκεν σωματικῆς
 » ἀσκήσεως.) Ἑσπέρας δὲ συνέρχεσθαι εἰς τὴν κοινὴν τράπεζαν καὶ συνδει-
 » πνεῖν· μετὰ δὲ τὸν δεῖπνον, ὃν λιτὸν εἶναι χρῆ, ὥρας μιᾶς παραδραμού-
 » σης, ἐν ᾗ μὴδαμῶς ματαιολογεῖν ἀλλὰ σεμνολογεῖν ὀφείλουσι, συνέρχεσθαι
 » ἅπαντας εἰς τὸν ἱερὸν ναόν, καὶ κοινῇ προσευξαμένους ἀπιέναι ἕκαστον
 » εἰς τὰ ἴδια οἰκήματα, καὶ ἀναπαύεσθαι ἐπὶ τῆς στρωμνῆς, εἴτε καθεύδειν
 » βούλονται, εἴτε καὶ μὴ· ταῦτα δὲ πάντα ἐν ῥηταῖς ὥραις γίγνεσθαι διὰ
 » σημαντήρος· τῷ δὲ βουλομένῳ ἐξέστω μελετᾶν ἐπὶ τῆς στρωμνῆς, λαμ-
 » πᾶδος καὶ ἐλλυχνίων δύο ἀπτομένων ἐν ἑκάστῳ οἰκήματι δι' ὅλης τῆς
 » νυκτός. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις ἐφορᾶν ὃν ἐφημεν παιδαγωγόν, φροντίζον-
 » τα τῆς ἐν κόσμῳ καὶ εὐταξίᾳ διαγωγῆς καὶ διαίτης τῶν μαθητῶν κατὰ
 » τὸν ἐκτεθέντα τρόπον· ἦν δὲ τις αὐτῶν ἀτακτῶν φαίνεται καὶ συγχέων
 » τὴν τῶν λοιπῶν εὐταξίαν, τούτους σωφρονίζειν μὲν, οὐ μὲν τοι αἰκίας
 » καὶ μαστίγι, ἀλλὰ τρόποις προσφόροις οὓς ἡ παιδαγωγία ὑποτίθησιν
 » ἀπὸ τῶν ἐλαφροτέρων ἐπὶ τὰ βαρύτερα προβαίνουσα. Τὴν δὲ εἰσοδὸν τῶν
 » ἐνδεῶν μαθητῶν καὶ ἐγκατάταξιν τῇ σχολῇ ἢ τὴν ἀποβολὴν ἐνὸς τού-
 » των ἐπ' εὐλόγῳ αἰτίᾳ γίγνεσθαι δι' εἰδήσεως καὶ ἀδείας ἐγγράφου τῆς
 » Ἡμετέρας αὐθεντείας.»

α Ταῦτα μὲν οὕτω διαταξάμενοι περὶ τε διδασκάλων καὶ μαθητῶν, διαί-
 » της τε αὐτῶν καὶ προσόδου ἐπὶ τὰ μαθήματα, πρόνοιαν δὲ οὐδὲν ἤττον
 » ποιησάμενοι τῆς συστάσεως καὶ διαμονῆς τῶν αὐτῶν φροντιστηρίων, δεῖν
 » ἔγνωμεν προσπορίσασθαι αὐτοῖς προσόδους ἀποχωρώσας εἰς τὸ διηνεκές.
 » Ἀπιδόντες οὖν εἰς τὰ κατὰ πᾶσαν τὴν αὐθεντικὴν Ἡμῶν τζάραν ἱερὰ μο-
 » ναστήρια, καὶ τὸν σκοπὸν τῶν αἰοδίμων ἐκείνων κτητῶρων εἰς νοὺν ἀνα-
 » λαβόντες, ὡς εὐποιῶν ἕνεκα δηλονότι ἐπροικηδοτήσαντο αὐτοῖς τὰ σω-
 » ζόμενα κτήματα, καὶ οὐ μόνον ἄδικον ἀλλὰ καὶ ἀπαίσιον κρίναντες τὸ
 » εἶναι ὑποτελῆ τῇ αὐθεντικῇ Ἡμῶν βισιτιρίᾳ ἢ ὅλως εἰσπράττεσθαι τι
 » τῶν ἀφιερωμένων θεῷ, καὶ ἐπανορθῶσαι θελόντες τοῦτο τὸ πρὸ χρόνων
 » ἥδη τινῶν προχωρῆσαν ἄτοπον, καὶ διευθῦναι τὸν σκοπὸν τῶν κτητῶρων,
 » ὡς ἂν τὰ ὑπ' αὐτῶν ἀνατεθέντα καὶ θεῷ ἀφιερωθέντα συντελῶσιν αὐτῆς
 » εἰς ἔργα τὰ μέγιστα θεῷ κεχαρισμένα· πρῶτον ἀσύδοτα ἀνεδείξαμεν ἅ-
 » παντα τὰ κατὰ πᾶσαν τὴν αὐθεντικὴν Ἡμῶν τζάραν ἱερὰ μοναστήρια,
 » τάξιν ἐν αὐτοῖς διορίσαντες πρόσφορον τῇ καθ' ἕκαστον οἰκονομίᾳ, καθ' ἃ

» εἰς πλάτος διαλαμβάνει τὸ περὶ αὐτῶν ἐκδοθὲν αὐθεντικὸν Ἑμῶν χρυσό-
 » βουλλον' ἵνα δὲ συντελεῖν ἔχωσιν εἰς ἔργα ἅπερ ἔφημεν θεοφιλῇ ἅμα
 » καὶ κοινωφελῇ, προσεκληρώσαμεν τῷ ἐνταῦθα συγκροτηθέντι φροντιστη-
 » ρίῳ, ὁρισμένοι ὅπως ἕκαστον τῶν τοπικῶν τελῇ ἀνὰ ἔτος ποσότητά τινα
 » μετρίαν, κατὰ ἀναλογίαν δηλονότι τῶν προσόδων αὐτῷ, συμποσομένην
 » ἀπὸ πάντων τούτων τῶν τοπικῶν εἰς γρόσια 6,000' τὰ δὲ προσηλωμένα
 » ἄλλοις ἱεροῖς μοναστηρίοις, ὡς καὶ ταῦτα μὲν ἐλεύθερα ἀποδειχθέντα τῶν
 » ὧν πρότερον ἐτέλουν τῇ αὐθεντικῇ Ἑμῶν βιστιαρίᾳ, ἔχοντα δὲ συντελεῖν
 » οἷς προσκεκληρῶνται μοναστηρίοις, παρέχουσι κατ' ἔτος γρόσια 4,000.
 » Πρὸς δὲ τούτοις ἀποδείξαντες ἀσυνόδους τοὺς κατὰ πᾶσαν τὴν αὐθεντι-
 » κὴν Ἑμῶν τζάραν εὐρισκομένους ἱερεῖς, συμποσομένους εἰς 3,500, κατὰ
 » τὰ ἐμφανισθέντα Ἑμῖν κατὰστιχα ὑπὸ τοῦ Πανιερωτάτου μητροπολίτου
 » Κυρίου Γρηγορίου, τοῦ σεβασμίου Ἑμῖν ἐν Χριστῷ πατρός, καὶ τῶν Θεο-
 » φιλεστάτων ἐπισκόπων, διωρίσαμεν διδόναι κατ' ἔτος ἕκαστον αὐτῶν ἀνὰ
 » τρία γρόσια' ἐξ ὧν τὰ μὲν ἡμίση εἰς τὸ τῆς ἐλεημοσύνης σενδούκιον, τὰ
 » δὲ ἡμίση εἰς τὴν σχολὴν, καθ' ἃ πλατύτερον διαλαμβάνει τὸ περὶ ἀσυ-
 » δοσίας τῶν ἱερέων ἐκδοθὲν χωριστὸν αὐθεντικὸν Ἑμῶν χρυσόβουλλον."Α-
 » τина πάντα συμποσούμενα εἰς 15,250 γρόσια ἔχουσι χορηγεῖσθαι δις
 » τοῦ ἐνιαυτοῦ τῷ ῥηθέντι φροντιστηρίῳ διὰ τὴν διδασκάλια καὶ τὰ πρὸς
 » τροφὴν καὶ σκεὴν τῶν ἐνδεδῶν καὶ ἀπόρων μαθητῶν καὶ λοιπὰ ἀναγκαῖα
 » δαπανήματα, ὧν ἀπάντων τὸν λογαριασμὸν γίνεσθαι κατ' ἔτος, καὶ κα-
 » ταγράφεσθαι ἐν ἰδίῳ κώδικι τὰς τε προσόδους καὶ τὰ δαπανήματα, καὶ
 » ἐπισφραγίζεσθαι τῇ αὐθεντικῇ Ἑμῶν σφραγίδι. Ὡσαύτως δὲ καταγράφε-
 » σθαι ἐν τῷ κώδικι τὰς τε βιβλίαι τῆς σχολῆς καὶ ὅσα ἄλλα ὑπὸ φιλο-
 » θέων καὶ εὐσεβῶν ἀνδρῶν ἀφιερῶνται τῇ σχολῇ, εἴτε ἐν χρήμασιν, εἴτε
 » ἐν πράγμασι, καὶ διοικεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων καλῶς καὶ θεοφιλῶς.
 » Τῶν δὲ βιβλίων εἶναι ἐπιστάτην πιστόν, εἴτουν βιβλιοθηκάριον διωρισμέ-
 » νον, ἔχοντα τηρεῖν αὐτὰ ἀσφαλῶς, καὶ οὗ τινος χρῆζει τις τῶν ἐν τῇ
 » σχολῇ παρέχειν εἰς χρῆσιν λαμβάνοντα αὐτόγραφα καὶ αὐθις ἀναλαμ-
 » βάνειν.»

« Ταῦτα δὲ οὕτω διαταξάμενοι καὶ ἐνεργεῖσθαι ἐς αἰὶ ἀπαρachaράκτως
 » οὕτω βουλόμενοι, διορίζομεν ἐφόρους τόν τε Πανιερώτατον μητροπολίτην
 » Οὐγγροβλαχίας καὶ τοὺς Θεοφιλεστάτους δύο ἐπισκόπους τόν τε Πουζαίου
 » καὶ Ριμνίκου, καὶ τοὺς Εὐγενεστάτους ἡμετέρους ἄρχοντας τῆς ἐκλάμ-
 » πρου ταύτης ἡγεμονίας ἀπὸ τοῦ μεγάλου Μπάνου μέχρι τοῦ μεγάλου
 » Ποστελνίκου, οἵτινες ὀφείλουσιν ἐπιστατεῖν εἰς τὸ διοικεῖσθαι πάντα τὰ
 » τῆς σχολῆς ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων καὶ ἐπιστατῶν καθ' ὃν τρόπον διορίζο-
 » μεν ἐν τῷ αὐθεντικῷ Ἑμῶν χρυσοβούλλῳ ταύτῳ, ὥστε μηδὲν τι τούτων
 » παρορᾶσθαι. Ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἐτησίῳ τῶν ἀφ' ἑκάστου τῶν μονα-
 » στηρίων συναγομένων ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ μητροπόλει, εἰδήσει κοινῇ τοῦ τε
 » μητροπολίτου, τῶν ἐπισκόπων καὶ ἀρχόντων γίνεσθαι τὰς ἀναγκαίας δα-
 » πάνας τῆς σχολῆς. Ἐφ' οἷς ἅπασιν ἐφορᾷ Ἑμεῖς ἔχομεν καὶ ἐπιτάττειν
 » τὰ δέοντα, ὀφειλόντων τῶν διδασκάλων ἀναγγέλλειν ἀμέσως πρὸς Ἑμᾶς

» περί τε τῆς καταστάσεως τῆς σχολῆς, μαθητῶν τε καὶ μαθημάτων, καὶ
 » προσέτι εἴ γε διασώζονται καὶ ἐνεργοῦνται ἀπαρallάκτως πᾶσαι αἱ τά-
 » ξεις ἃς ἐν αὐτῇ ἐτάξαμεν.»

« Θεωρουμένου δὲ ἀνά πᾶν ἔτος τοῦ λογαριασμοῦ καὶ ἐμφανιζομένων Ἡ-
 » μῶν τῶν καταστίχων ὁμοῦ καὶ τοῦ κώδικος, ἐὰν φανῶσι περιττεῖοντα
 » εἴτε ἐκ τῶν διωρισμένων προσόδων εἴτε ἐκ τῶν ἀφιερωμάτων, σκεπτό-
 » μενοι διορίζειν ἔχομεν κατὰ τὴν χρεῖαν, εἴτε ἀποταμιεύειν διὰ χρεῖαν αὐ-
 » τῆς σχολῆς ἢ προσθήκην μαθητῶν ἐνδεῶν.»

« Πρὸς οὖν ἐπικύρωσιν διηνεκῇ τε παράστασιν τούτων ἀπάντων ἐξεδώ-
 » καμεν τὸ παρὸν αὐθεντικὸν Ἡμῶν χρυσόβουλλον ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ τε
 » Πανιερωτάτου μητροπολίτου, τῶν Θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων καὶ τῶν Εὐ-
 » γενεστάτων πιστῶν ἀρχόντων Ἡμῶν, ἐπικυρώσαντες αὐτὸ τῇ ἰδίᾳ Ἡμῶν
 » βούλλῃ· παριστῶμεν καὶ μάρτυρας τοὺς φιλότατους υἱοὺς τῆς αὐθεντείας
 » Ἡμῶν, Κωνσταντίνον πεῖζαδὲν καὶ Δημήτριον, καὶ τοὺς τιμιωτάτους καὶ
 » Εὐγενεστάτους καὶ πιστοὺς μεγάλους ἀρχοντας τοῦ διβανίου τῆς Ἡμετέ-
 » ρας αὐθεντείας, εὐέλπιδες ὄντες ὡς καὶ οἱ μεθ' Ἡμᾶς διαδεχόμενοι τὸν ἡ-
 » γεμονικὸν τῆς Οὐγγροβλαχίας τοῦτον θρόνον· Ἐκλαμπρότατοι αὐθένται τη-
 » ρήσουσιν ἀπαρallάλευτα τὰ ἐν τῷ παρόντι ἐκδοθέντα, ὡς ἀφορῶντα εἰς
 » κοινὴν ὠφέλειαν καὶ εὐκλειαν τῆς εὐσεβοῦς ταύτης οὐγγροβλαχικῆς αὐ-
 » θεντείας. Ἐξεδόθη δὲ τὸ παρὸν αὐθεντικὸν Ἡμῶν χρυσόβουλλον τῷ δευ-
 » τέρῳ ἔτει τῆς ἡγεμονείας Ἡμῶν ἐν τῇ αὐθεντικῇ Ἡμῶν καθέδρᾳ τοῦ Βου-
 » κουρεστίου, ἐπιστατοῦντος τοῦ Ἡμετέρου ἀρχοντος μεγάλου γραμματικοῦ,
 » ἐν ἔτει τῷ σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἐπτακοσιοστῷ ἐβδομηκιστῷ ἑλτῷ, κατὰ
 » μῆνα Ἰανουάριον, καὶ ἐγράφη ὑπὸ τοῦ δευτέρου Ἡμῶν γραμματικοῦ ὅπερ
 » καταγραφὴν ἐν τῷ κώδικι τοῦ διβανίου καὶ βιστιαρίας προστάττομεν
 » τηρεῖσθαι ἀσφαλῶς ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ μητροπόλει.»

Τὸ αὐθεντικὸν αὐτὸ χρυσόβουλλον ἐπεκυρώθη ἐπὶ τοῦδε τοῦ πατριάρχου
 Κύρ Σωφρονίου καὶ μετὰ πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγγιλλιδες γράμμα, ὃ ἐν
 τῷ τέλει οὕτως ἀποφαίνεται μετὰ τὴν περιγραφὴν τῆς τάξεως τοῦ σχο-
 λείου καὶ τοῦ διορισθέντος εἰσοδήματος.

« Πρὸς οὖν ἐπικύρωσιν τούτων διηνεκῇ τε παράστασιν ἐκδοῦσα
 » ἡ Αὐτοῦ θεοσεβέστατη Ὑψηλότης αὐθεντικὸν Αὐτοῦ χρυσόβουλλον ταῦτα
 » πάντα διαλαμβάνον, εἰς πλείω τούτων διαμονὴν προσηξίωσεν ἐπικυρω-
 » θήναί ταῦτα καὶ διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ
 » σιγγιλιώδους γράμματος. Τούτου χάριν τὴν ἀξίωσιν τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλό-
 » τητος θεάρεστον οὖσαν καὶ θείου ζήλου ἀνάπλεων καὶ ὡς μάλα κοινωφε-
 » λῇ ἀποδεξάμενοι ὡς τὸ εἰκὸς, γράφοντες ἐν τῷ παρόντι συνοδικῶς ἐν Ἀ-
 » γίῳ Πνεύματι μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ Ὑπερτίμων,
 » τῶν ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, εὐ-
 » χόμεθα καὶ εὐλογοῦμεν πατρικῶς ἀπὸ καρδίας τὴν Αὐτοῦ θεοσεβέστατην
 » Ὑψηλότητα, ἣν τινα καὶ διαφυλάττοι ὁ ἅγιος θεὸς ἐπὶ τοῦ πανεκλάμη-
 » πρου ἡγεμονικοῦ Αὐτῆς θρόνου ἄνοσον, εὐθυμον, ὑγιᾶ καὶ μακρόβιον, με-
 » τὰ ἀδιασείστου διαμονῆς καὶ στερεώσεως ἀκλονήτου, μετὰ πάσης εὐδαι-

—1778

» μονίας καὶ ἐπιτεύξεως πάντων τῶν παρὰ θεοῦ σωτηριωδῶν αἰτημάτων,
 » εἰς αὐξήσιν καὶ βελτίωσιν τῆς τε εὐλογημένης τῆς ἁγίας καὶ εἰς κοινὴν τοῦ
 » Γένους ὠφέλειαν. Ἐκ γὰρ τούτων καὶ τῶν τοιούτων θεοσεβῶν κατορθω-
 » μάτων τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος εὐέλπιδές ἐσμεν καὶ πεπληροφορημένοι
 » καὶ βέβαιοι καὶ ἄλλα πλεῖστα κατορθωθήσεσθαι καὶ εἰς πέρας ἀγαγέσθαι
 » ἔργα λυσιτελῆ καὶ ὠφέλιμα τῷ δυστυχεῖ ἡμῶν γένει διὰ τῆς φυσικῆς εἰς
 » τὰ τοιαῦτα ῥοπῆς καὶ κλίσεως καὶ χριστιανικῆς προαιρέσεως Αὐτοῦ, καὶ
 » τοῦ ζήλου ὃν ἐπεδείξατο εἰς σύστασιν καὶ ἐπαύξει τοῦ σχολείουτούτου.»

« Τῶν γοῦν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων κεφαλαίων περιεχομένων ἐν τῷ αὐθεν-
 » τικῷ χρυσοδόλλῳ τῆς Ὑψηλότητος Αὐτοῦ τὸ κύρος ἀπαράτρεπτον ἐ-
 » χόντων καὶ ἀμεταθέτων πάντῃ ὄντων, ὅσοι καὶ ὅποιοι τῶν Χριστιανῶν,
 » ἱερωμένοι ἢ λαϊκοί, μικροὶ ἢ μεγάλοι, νέοι ἢ γέροντες, ὅποιον στάσεως
 » ἢ καταστάσεως καὶ βαθμοῦ ὄντες, εἴτε οἱ κατὰ καιροὺς ἐπιτροπεύοντες
 » καὶ ἐπιστατοῦντες ἐν τῇ αὐτῇ σχολῇ, ἢ ἄλλοι, τολμήσωσι διασεῖσαι καὶ
 » παραβῆναι καὶ ὅπως οὖν μεταποιήσασθαι καὶ ἀνατρέψαι ἐκ τῶν ἀνωτέρω
 » εἰρημένων, ἢ ἀμελήσωσι τὸ παράπαν εἰς τὴν τούτων ἐκτέλεσιν καὶ διη-
 » νεκῇ διατήρησιν καὶ γένωσιν αἰτίοι τῆς τούτων ἀνατροπῆς καὶ ὀλιγω-
 » ρίας, ἢ ἐμέσως, ἢ ἀμέσως, ἢ λόγῳ, ἢ ἔργῳ, ἢ ἄλλῳ τρόπῳ οἴωδ' ἂν τι-
 » νι, οἱ τοιοῦτοι ὡς κακὸς τροπὸς καὶ πολέμιος τῆς κοινῆς ὠφελείας καὶ τοῦ συμ-
 » φέροντος, ἀφωρισμένοι εἴησαν παρὰ τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ζωο-
 » ποιου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος, τοῦ ἐνὸς τῇ φύσει θεοῦ, καὶ κατηραμένοι καὶ
 » ἀσυγχώρητοι, καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι καὶ τυμπαυνοῖσι· αἱ πέτραι καὶ
 » ὁ σίδηρος λυθήσονται, αὐτοὶ δὲ μηδαμῶς κληρονομήσειαν τὴν λέπραν
 » τοῦ Γιεζῆ καὶ τὴν ἀγχόνην τοῦ Ἰούδα· στένοντες εἴησαν καὶ τρέμοντες
 » ἐπὶ γῆς ὡς ὁ Κάιν· σχισθεὶς ἡ γῆ καὶ καταπίοι αὐτούς, ὡς τὸν Δαθάν
 » ποτε καὶ Ἀβειρών, ἡ ὄργη τοῦ θεοῦ εἴη ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν τοιούτων,
 » καὶ ἡ μερίς αὐτῶν μετὰ τοῦ προδότου Ἰούδα καὶ τῶν θεομάχων Ἰου-
 » δαίων τῶν σταυρωσάντων τὸν Κύριον τῆς δόξης· τὰ κτήματα καὶ πράγ-
 » ματα καὶ ὑπάρχοντα αὐτῶν εἴησαν εἰς παντελὴ ἀφανισμόν καὶ ἀπώλειαν·
 » ἄγγελος Κυρίου καταδιώξειεν αὐτοὺς ἐν φλογίνῃ ῥομφαίᾳ, καὶ προκοπὴν
 » μήποτε ἴδοιεν ἐφ' οἷς ἐργάζονται καὶ δουλεύουσι καθ' ὅλην τὴν ζωὴν αὐ-
 » τῶν, ἔχοντες καὶ τὰς ἀράς τῶν ἁγίων τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτώ θεοφό-
 » ρων Πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων Συνόδων· οἵτινες καὶ
 » ὑφέξουσιν εὐθύνας ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. Εἰς γοῦν ἀσφάλειαν ἐ-
 » γέμετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν συνοδικὸν συγγιλιώδες ἐν μεμ-
 » βράναις γράμμα, ἐπικυρωτικὸν τῶν πρὸς σύστασιν ἐκδοθέντων τῆς ἐν
 » Οὐγγροβλαχίᾳ σχολῆς, ἐν ἔτει χιλιοστῷ ἐπτακοσιοστῷ ἐβδομηκοστῷ ἑ-
 » κτῷ, κατὰ μῆνα Μάρτιον, Ἐπινεμήσεως ἐνάτης.»

Ὑπεγράφη παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κυρ Σωφρονίου, παρὰ τοῦ
 Ἱεροσολύμων Κυρ Ἀβραμίου, παρὰ τοῦ Ἐφέσου, τοῦ Ἡρακλείας, τοῦ Κυζί-
 κου, τοῦ Νικομηδείας, τοῦ Νικαίας, τοῦ Χαλκηδόνος, τοῦ Δέρκων, τοῦ Θεσ-
 σαλονίκης, τοῦ Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Κρήτης.

Ὁ αὐτὸς αὐθέντης ἐθέσπισε καὶ τὰ ἐξῆς περὶ τάξεως κριτηρίων.

« Θέλοντες νὰ λαμβάνουν ὅλοι αἱ ὑποθέσεις καὶ διαφοραὶ τῶν ἐγκατοίκων τέλος, ὅχι μόνον κατὰ νόμους μὲ ὅλην τὴν δικαιοσύνην ἀλλὰ καὶ ὀγλήγορα, διὰ νὰ μὴ ταλαιπωρῶνται οἱ ἄνθρωποι καὶ καταξοδεύονται διατρίβοντες εἰς τὰ κριτήρια ἐπὶ πολὺν καιρὸν, διὰ τοῦτο διορίσαμεν τέσσαρα τακτικά κριτήρια· τὸ πρῶτον συνθεμένον ἀπὸ ἄρχοντας τῆς πρώτης Πεντάδος μανζιληδης· τὸ δεύτερον ἀπὸ τοὺς λοιποὺς, τὸ τρίτον ὁμοίως, καὶ τὸ τέταρτον ὁμοίως· ἐξ αὐτῶν δὲ τὸ ἐν νὰ θεωρῇ μόνον τὰ ἐγκληματικά, ἥτοι κριμινάλια, τὰ δὲ λοιπὰ τρία διὰ τὰς διαφορὰς ὅπου ἀνάγονται εἰς τὰ πράγματα καὶ ἐνοχάς. »

« Τὸ κριτήριο τῶν ἐγκληματικῶν συνθεμένον ἀπὸ ξεχωριστοὺς ἄρχοντας ἔχει νὰ ἀκολουθῇ καθ' ἡμέραν, ἔξω Σαββάτου καὶ Κυριακῆς, ἀδιακόπως τὰς θεωρίας καὶ ἀποφάσεις του κατὰ νόμους εἰς τὸν διορισμένον τόπον εἰς τὴν αὐθεντικὴν Μας κούρτην, μὲ ὅλην τὴν τάξιν του, ἥτοι δευτέρον καὶ τρίτον ἀρμάσπην, ἀρμασέους, ζαπτζήδες τῆς πουςκαρίας, λογοθετᾶδες καὶ ἄλλους ἀναγκαίους. Ὅσοι διὰ ἐγκληματικά ἢ ἐξῶθεν ἀπὸ τοὺς ἰσπραθνίκοις στέλλονται ἢ ἐδῶ πιάνονται, νὰ σφαλλῶνται εἰς τὴν πουςκαρίαν, καὶ εὐθὺς νὰ φανερώωνται εἰς Ἡμᾶς μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον· νὰ ἔχῃ κώδικα ξεχωριστὸν ὁ ἀρμάσπης εἰς τὸν ὅποιον νὰ περναῖ εὐθὺς τὰ νόματα τῶν ἐνόχων, φανερώων ἂν ἐστάλῃ ἀπὸ τοὺς ἰσπραθνίκοις ἢ ἂν ἐπιᾶσθῃ ἐδῶ, καὶ φέρωντας τὸν κώδικα νὰ τοὺς φανερώνη, καὶ νὰ βουλώνεται παρ' Ἡμῶν μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ κριθῶσι, καὶ νὰ μὴν βασανίζωνται ἀπὸ τὸν μέγαν ἀρμάσπην πρὸ τοῦ νὰ ἐξεταχθῶσιν ἀπὸ τὸ κριτήριο, ἀπὸ τὸ ὅποιον νὰ δοθῇ ἐγγράφως τὸ εἶδος τῶν βασάνων ὅπου πρέπει νὰ γενῇ εἰς ἐκείνους κατὰ τὸν διορισμὸν τῶν νόμων, φανερώοντας καὶ τὸ κεφάλαιον, καὶ νὰ ἀναφέρωνται πρὸς Ἡμᾶς δι' ἀναφορὰς καταγεγραμμένης εἰς τὸν κώδικα, καὶ ἢ ἐξέτασις νὰ γίνεται χωρὶς ἀργοπορίαν, ὅπου ἢ ταχέως νὰ καταδικάζωνται, ἢ ταχέως νὰ ἀθωοῦνται καὶ νὰ ἐλευθεροῦνται τῆς φυλακῆς. »

« Τὸ ἄλλο κριτήριο ἔχει νὰ θεωρῇ, νὰ κρίνῃ καὶ νὰ ἀνακρίνῃ τὰς ὑποθέσεις καὶ διαφορὰς ὅπου ἀνάγονται εἰς τὰ πράγματα καὶ ἐνοχάς καὶ νὰ ἀκολουθῇ τὰς θεωρίας καὶ ἀποφάσεις κατὰ νόμους, ἀκολουθῶντας καὶ τὰς τοπικὰς συνθηεῖας, ὅπου ἥδη ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐνεργῶνται ὡς νόμοι· καὶ ἔχει καὶ αὐτὸ νὰ συγκροτῆται εἰς τὴν κούρτην μὲ δύο λογοθετᾶδες τοῦ διβανίου, καὶ νὰ εἶναι ἀνελλιπείς καὶ ἀπὸ δύο ἀπὸ τὰς πέντε πράσλας τῶν πέντε ζαπίτηδων· καὶ νὰ φυλάττεται κώδιξ ξεχωριστὸς εἰς τὸν ὅποιον νὰ καταγράφωνται ὅλα τὰ εἰς αὐτὸ τὸ κριτήριο θεωρούμενα. »

« Καὶ τὸ ἕτερον κριτήριο ὁμοίως ἰσοδύναμον μὲ τὸ ἄλλο νὰ φυλάττῃ τὴν αὐτὴν τάξιν κατὰ τὸ ἀνωτέρω. »

« Τὸ ἄλλο κριτήριο, ἀνώτερον τούτων, συνθεμένον ἀπὸ ἄρχοντας τῆς πρώτης Πεντάδος μανζιληδης, ἔχει καὶ αὐτὸ νὰ συγκροτῆται εἰς τὴν αὐθεντικὴν Μας κούρτην, ἔξω Πέμπτης καὶ Κυριακῆς, καὶ μετὰ τὸ μεσημέρι, χρεῖας τυχοῦσης, εἰς κἀνένα ἀπὸ τὰ ὀσπίτιά τους, καὶ νὰ κρίνῃ καὶ

» νά ἀνακρίνη τὰς ὑποθέσεις τὰς διωρισμένας εἰς αὐτὸ, καὶ διὰ προσταγῆς
 » Μας νά ἀναθεωρῇ καὶ ὑποθέσεις ὅπου ἐθεωρήθησαν εἰς τὸ ἄλλο κριτήριον
 » τὸ κατώτερον τούτου, εἶγε τύχη τινὰς τῶν ἀντιδιαφερομένων ὅπου νά
 » μὴν εὐχαριστήθῃ εἰς τὴν ἀπόφασιν ἐκείνου τοῦ κριτηρίου καὶ ζητήσῃ τὴν
 » ἔκκλητον, ἀκολουθώντας καὶ τὸ αὐτὸ κριτήριον τὰς θεωρίας καὶ ἀποφά-
 » σεις τοῦ κατὰ νόμους καὶ κατὰ τὰς τοπικὰς συνηθείας ὅπου ἀπεφασίσθη-
 » σαν ἤδη, φερόμενοι οἱ κριταὶ μὲ μεγάλην ἐξέτασιν, ἀπάθειάν τε καὶ πε-
 » ριέργειαν. Καὶ ἂν εἶναι νά ἀναιρέσῃ ποτὲ κάμμίαν ἀπόφασιν τοῦ κατω-
 » τέρου κριτηρίου, νά τὴν ἀναιρῇ μὲ νόμους, μὲ λόγον ὀρθὸν καὶ δίκαιον καὶ
 » μὲ ἀναφορὰν, καὶ ὅχι μὲ λόγια ψιλὰ. Καὶ νά μὴ τολμᾷ τινὰς τῶν κρι-
 » τῶν τούτων ἢ νά σχίσῃ, ἢ νά βαστάξῃ τὰ ἐγγράφη τοῦ ἄλλου κριτη-
 » ρίου ὅπου εἰς τὸν ἀντιδιαφερόμενον ἐδόθησαν, ὥσάν ὅπου ἐκεῖνο μόνοι Ἡ-
 » μεῖς ἔχομεν νὰ τὸ κάμωμεν ἀναθεωροῦντες τὴν ὑπόθεσιν ἐκείνην παρρησία
 » ἐπὶ τοῦ αὐθεντικοῦ Μας διβανίου. Ἀκολουθῶς καὶ τὸ κριτήριον τοῦτο ἔ-
 » χει νά ἀκολουθῇ τὸ ἔργον τῆς δικαιοσύνης του μὲ ὅλην τὴν τάξιν, ἥτοι
 » τρίτον λογοθέτην, τέσσαρας λογοθέτας τοῦ διβανίου, καὶ ἀπὸ δύο ὁμοίως
 » ἀπὸ κάθε ζαπτζήν, καὶ ἄλλους ἀναγκαίους ὑπηρέτας. Νά φυλάττεται
 » δὲ καὶ εἰς αὐτὸ τὸ κριτήριον κώδηξ ξεχωριστὸς διὰ νά καταγράφωνται
 » ὅλα τὰ θεωρούμενα.»

« Εἰς αὐτὰ τὰ τρία κριτήρια νά εἶναι καὶ ἀπὸ δύο βορνιτζέοι διωρισμέ-
 » νοι διὰ νά στέλλωνται, χρειὰς οὔσης, ἀπὸ τὸ κριτήριον ἢ διὰ ἐξέτασιν
 » τινὰ, ἢ διὰ νά στοχασθῶσιν ὅρια, ἢ ἄλλα παρόμοια. Ὅμοίως καὶ ἀπὸ
 » τοὺς διωρισμένους νά φυλάττουν εἰς τὰς πόρτας τῶν κριτηρίων διὰ νά
 » μὴν ἀφίουν καθένα, ὅ τι λογῆς ἀνθρωπὸν καὶ ἂν εἶναι, νά εἰσέρχεται εἰς
 » τὰ κριτήρια, εἰμὴ μόνον τοὺς ἀντιδιαφερομένους, καὶ κατὰ τάξιν ἐκείνους
 » ὅπου εἶναι χρειὰ νά προσκαλέσῃ τὸ κριτήριον.»

« Τὸ αὐθεντικὸν Μας διβάνι ἔχει νά συγκροτῇται τρεῖς τῆς ἐβδομάδος,
 » ἥτοι τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Τετάρτην καὶ τὸ Σάββατον. Καὶ κατὰ μὲν τὴν
 » Δευτέραν καὶ Τετάρτην νά θεωρῶνται αἱ διαφοραὶ ὅπου ἀνάγονται εἰς
 » τὰ πραγματικὰ καὶ ἐνοχὰς, τῶν ὁποίων διαφορῶν αἱ ἀποφάσεις ἔγιναν
 » μὲν ἀπὸ τὰ ἄλλα κριτήρια, μὴ εὐχαριστηθέντων δὲ τῶν ἀντιδιαφερομέ-
 » νων ἐζητήθη ἡ ἔκκλητος, ἢ, κατὰ θέλησιν Ἡμῶν ἢ ζήτησιν τῶν ἀντι-
 » διαφερομένων, διωρίσαμεν νά ἔβγουν ἀπὸ πρώτης ἀρχῆς εἰς τὸ διβάνι
 » Μας· τὸ δὲ Σάββατον νά θεωρῶμεν τὰ ἐγκληματικά.»

« Ἐάν δὲ κανένας τῶν διαφερομένων δὲν εὐχαριστήθῃ εἰς τὴν ἀπόφασιν
 » τοῦ κατωτέρου κριτηρίου καὶ ἐκκαλέσῃ τὴν ἀγωγὴν εἰς τὸ ἀνώτερον κρι-
 » τήριον, καὶ ἀφοῦ θεωρηθῇ τοῦ πρώτου κριτηρίου ἡ ἀπόφασις μὲ κάθε νο-
 » μικὴν ἀκρίβειαν καὶ ἐπικυρωθῇ ὡς νόμιμος καὶ δικαία πάλιν δὲν ἐφησυχάζῃ
 » ἀλλὰ ζητήσῃ ἔκκλητον εἰς τὸ αὐθεντικὸν Μας διβάνι, νά παρρησιάζεσθαι
 » μὲν μετὰ τοῦ ἀντιδιαφερομένου μέρους καὶ νά ἀναθεωρῇται ἡ ὑπόθεσις ἂν
 » ὅμως εὐερεθίσιν αἱ προγεγενημένα ἀποφάσεις παρὰ τῶν δύο κριτηρίων εὐλο-
 » γοὶ καὶ δίκαιαι, καὶ φωραθῇ ὅτι ἀπὸ διαστροφῆς καὶ πεισμονῆς δὲν εὐχαρι-
 » στήθῃ, ὁ τοιοῦτος ἔχει νά παιδεύεται παρ' Ἡμῶν πρὸς παράδειγμα ἄλλων.»

« Οἱ μεγάλοι Λογοθέται ὀφείλουσι νὰ προσευρεπίζωσι τὸ αὐθεντικὸν Μας
 » κριτήριον, νὰ διατάττωσι τοὺς ζαπτζήδες ὅπου νὰ ἔχουν ἐτοιμοὺς τοὺς
 » ἀντιδιαφερομένους μὲ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα, ἥτοι γράμματα τῶν κρίσεων τῶν
 » ἄλλων κριτηρίων, σενέτια, μάρτυρας καὶ ὅσα ἄλλα, διὰ νὰ μὴν ἐβγαίνουν
 » εἰς τὸ διβάνι ἀνέτοιμοι, καὶ διὰ νὰ μὴ τολμᾷ τινες τῶν ἀντιδιαφερομέ-
 » νων νὰ εἰπῇ ὅτι, « μὲ λείπεται τοῦτο τὸ ἔγγραφον ἢ ἐκεῖνος ὁ μάρτυ-
 » ρας », ὡσὰν ὅπου ὁ τοιοῦτος ἔχει νὰ ἀποβάλλεται, καὶ οἱ μεγάλοι Λο-
 » γοθέται νὰ ἐρυθριάζωσι διὰ τὴν ἀμέλειαν καὶ ἀπροσεξίαν τους. Τὸ δὲ
 » αὐθεντικὸν Μας διβάνι νὰ γίνεται μὲ ὅλην τὴν συνειθισμένην παράταξιν. »

« Οἱ δύο ἄρχοντές Μας μεγάλοι Λογοθέται τρεῖς τῆς ἐβδομάδος, ἥτοι τὴν
 » Τρίτην καὶ Πέμπτην καὶ Παρασκευὴν, συνερχόμενοι νὰ θεωρῶσι τὸν κώ-
 » δηκα τῶν ραβασίων, καὶ φέροντες τοὺς ζαπτζήδες νὰ ἐξετάζωσιν ἂν ἐ-
 » θεωρήθησαν, ἂν ἐτελείωσαν αἱ ὑποθέσεις τῶν ἐναγόντων, ἂν ἦλθον αἱ ἀπ'
 » ἔξω ἀποκρίσεις καὶ οἱ σταλθέντες μουπασίρηδες, καὶ τὰ ἐξῆς. »

« Προσέτι νὰ προσέχουν πρῶτον νὰ τελειώσουν αἱ ὑποθέσεις τῶν ἀπ' ἔξω
 » ἐρχομένων, καὶ οἱ παλαιότεροι ὅπου δίδουν ἀγωγὴν ἐκεῖνοι πρῶτον νὰ
 » κρίνωνται, καὶ ὅχι νὰ προκρίνωνται οἱ νεώτεροι διὰ χατίρι. »

« Ὅταν ἀναθεωρῆται ἀπόφασίς τις κατωτέρου τινὸς κριτηρίου νὰ μὴ
 » προσκαλῶνται οἱ κριταὶ ἐκεῖνοι καὶ νὰ ἐρωτῶνται τίνι τρόπῳ καὶ διατί
 » ἀπεφάσισαν ἐκείνην τὴν ὑπόθεσιν οὕτως, ὡσὰν ὅπου τοῦτο εἶναι ἀτάξια,
 » ἐπειδὴ οἱ κριταὶ ἐκεῖνοι ὅσα ἔχουν νὰ εἰποῦν τὰ ἔχουν γεγραμμένα εἰς τὸ
 » γράμμα τῆς κρίσεως των. »

« Νὰ φυλάττωνται κώδικες ξεχωριστοὶ εἰς τοὺς ὁποίους νὰ καταγρά-
 » φωνται ἐν περιλήψει ὅλα τὰ διδόμενα ραβάσια, καὶ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁ-
 » ποῖον διορίζονται, καὶ ἡ ἀπόφασίς Μας, καὶ ὁ ζαπτζής, μὲ τὸ ἔτος, τὸν
 » μῆνα καὶ τὴν ἡμέραν. Αὐτοὶ οἱ κώδικες νὰ εἶναι εἰς τοὺς τρίτους λογο-
 » θέτας, οἱ ὅποιοι κατὰ χρέος, ἀφοῦ διορίζονται τὰ ραβάσια, νὰ τὰ κατα-
 » γράφωσιν εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον, καὶ ἔπειτα νὰ τὰ
 » ὑπογράψωσι καὶ οὕτω νὰ δίδωνται εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐναγόντων κα-
 » θὼς καὶ διὰ τὰς ὑποθέσεις ὅπου διορίζονται νὰ θεωρηθῶσιν ἔξω εἰς τὰ
 » ζουδέτζα, μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀφοῦ ὑπογράφωνται νὰ βουλλώνωνται,
 » εἰς τρόπον ὅπου ἂν εὐρεθῇ κανὲν ραβασί εἰς χεῖρας ζαπτζή δοσμένον ἢ
 » ἐναγόντων χωρὶς νὰ περάσῃ εἰς τὸν κώδικα, νὰ παιδεύεται ἐξεταζόμε-
 » νος ὁ πταιστής. »

« Ἐὰν τύχῃ εἰς μίαν ἐβδομάδα νὰ μαζωχθῶσι κρίσεις πολλαὶ, νὰ Μᾶς
 » δίδουν εἰδήσιν οἱ ἄρχοντες Λογοθέται, ὅπου, διὰ νὰ μὴ προσμένουν, νὰ
 » κάμωμεν καὶ ἄλλην ἡμέραν διβάνι. »

« Περὶ κριτῶν. »

« Διὰ νὰ προβαίνωσι τὰ τῶν κριτηρίων ὅχι μόνον τακτικῶς ἀλλὰ δὴ καὶ
 » νομίμως καὶ δικαίως, διὰ τοῦτο ἐκλέξαμεν ἄρχοντας εἰδήμονας τῶν τε
 » νόμων καὶ τῶν τοπικῶν συνηθειῶν, καὶ διωρίσαμεν αὐτοὺς κριτάς εἰς τὰ
 » εἰρημένα τέσσαρα κριτήρια. »

« Οἱ κριταὶ λοιπὸν ὅλοι κατὰ χρέος ἄφευκτον νὰ συνέρχωνται εἰς τὰ κρι-

» τήρια ἀπὸ τὸ πουργόν, καὶ νὰ κρίνωσι καὶ νὰ ἀνακρίνωσι τὰς ἐμπιπτού-
 » σας ὑποθέσεις μετὰ κάθε λογῆς ἐπεξεργασίαν, ἀκρίβειαν καὶ περιέργειαν, ἀ-
 » κολουθοῦντες τὰς νομικὰς διαταγὰς, καὶ φερόμενοι εἰς τοὺς κρινόμενους
 » μετὰ γλυκύτητα, μετὰ ἀκραν ἀπάθειαν καὶ μετὰ ἀκραν ἀδιαφορότητα· νὰ ἀ-
 » κούωσι μετὰ μεγάλην προσοχὴν, χωρὶς ἀγανάκτησιν, ὅλα τὰ λόγια τῶν ἀν-
 » τιδιαφερομένων, καὶ νὰ μὴ τολμᾷ τινὰς νὰ ὑβρίζῃ τινὰ, ἢ νὰ τὸν ἐμπο-
 » δίσῃ ἀπὸ τὴν διήγησίν του, ὅτι λογῆς καὶ ἀν εἶναι, ἐπειδὴ ἐὰν κάμῃ
 » τοιοῦτό τι παιδεύεται.»

« Κάνενας τῶν κριτῶν, οὗοιου βαθμοῦ καὶ ἀν εἶναι, νὰ μὴν δέχεται εἰς
 » τὸ σπῖτι τοῦ τινὰ ἀντιδιαφερόμενον, ὅπου νὰ ἀκούσῃ ἢ τὴν ἀγωγὴν του
 » ἢ τὴν ἀπολογίαν του, μετὰ τὸ νὰ εἶναι τοῦτο ὀλέθριον, ὡσὰν ὅπου μετὰ τοῦ-
 » τον τὸν τρόπον ἐξ ἀπαντος μολύνεται ἡ ἀκοή του καὶ δυσκολεύεται ὕστε-
 » ρον εἰς τὸ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ δίκαιον, καὶ ἀκολούθως ἐμποδίζει καὶ τοὺς ἄλλ-
 » λους κριτὰς εἰς τὴν ἀπόφασιν, καὶ ἐκ τούτου κάμνει χρεῖα νὰ ἀργοποροῦν
 » αἱ ἀποφάσεις. Ὅθεν οἱ κρινόμενοι, ὅσα δίκαια καὶ ἀπολογίας ἔχουν νὰ
 » εἰποῦν, νὰ τὰς λέγουν εἰς τὸ κριτήριον, ὅπου ὄντες οἱ νόες τῶν κριτῶν
 » καθαροὶ ἀπὸ τὰ ὑποψιθιρίσματα νὰ ἐπιτυχαίνουν εὐκόλως καὶ ἀπαθῶς
 » τὸ δίκαιον.»

« Αἱ ἀγωγαὶ τῶν ἐναγόντων καὶ αἱ ἀπολογίαι τῶν ἐναγομένων νὰ κα-
 » ταγράφωνται μετὰ τὰ ἴδια λόγια ὅπου λέγουν.»

« Οἱ κριταὶ μετὰ κοινὴν γνώμην, μετὰ κοινὴν ἐξέτασιν καὶ στοχασμὸν κοινῶς
 » ὅλοι νὰ ἀποφασίζουσιν, χωρὶς νὰ φαντάζεται ἡ ἓνας ἢ δύο ἐξ αὐτῶν πῶς
 » αὐτὸς εἶναι κύριος τῆς ἀποφάσεως ἢ ἀνώτερος τῶν ἄλλων εἰς τὸ ἔργον
 » τοῦτο τοῦ κριτηρίου.»

« Οἱ κριταὶ νὰ ἔχωσι τὰς χεῖράς των καθαρὰς θεῶ τε καὶ τῷ νόμῳ, ἥτοι
 » νὰ εἶναι θεοσεβεῖς καὶ δίκαιοι καὶ νὰ μὴ μολύνωσι τὰς χεῖράς των μετὰ
 » δωροληψίας καὶ βρυσφέτια, ἐπειδὴ ὅταν τινὰς τῶν κριτῶν φανῇ ὅτι ἐ-
 » πῆρε βρυσφέτι ὁ τοιοῦτος παιδεύεται βαρέως.»

« Ἄν τυχὸν συμπίπτωσιν ὑποθέσεις πολλαὶ καὶ κάμῃ χρεῖα καὶ μετὰ
 » τὸ γεῦμα νὰ συγκροτῇται τὸ κριτήριον, νὰ ἔχωσι χρεὸς ὅλοι οἱ κριταὶ νὰ
 » συνάζωνται εἰς τὸ κριτήριον εἰς διωρισμένην ὥραν καὶ νὰ θεωρῶσι κοινῶς
 » τὰς ὑποθέσεις, οὐχὶ δὲ ἓνας ἢ δύο, ὡσὰν ὅπου αἱ θεωρίαι καὶ αἱ ἀποφά-
 » σεις πρέπει νὰ γίνωνται φανερά, καὶ οὐχὶ ἐν παραβύστω καὶ γωνίᾳ.»

« Οἱ κριταὶ νὰ μὴν ἐνδίδωσι ποτὲ εἰς κάμμιν ἀδικίαν, ἢ διὰ φιλίαν, ἢ
 » διὰ συγγένειαν, ἢ διὰ φόβον κἀνενὸς ὑπερέχοντος προσώπου, ἐπειδὴ ὁ-
 » ποῖος τινὲς κριτῶν φωραθῇ κρίνων μετὰ χατῖρι φιλικὸν ἢ συγγενικόν, καὶ
 » ἀποβλέπῃ εἰς τὸ πρόστιμον καὶ ὄχι εἰς τὸ δίκαιον, παιδεύεται βαρέως·
 » ὁμοίως καὶ ἐκεῖνος ὅπου βιάζεται ἀπὸ κἀνὲν ὑπερέχον πρόσωπον, καὶ ἐν-
 » δώσῃ εἰς τὸ νὰ κάμῃ ἀδικίαν, καὶ δὲν Μᾶς τὸ φανερώσῃ, ἔχει νὰ παι-
 » δεύεται αὐστηρότατα εἰς πρόστιμον τῆς ματαιότητός του, ὅπου ἐφοβήθη
 » περισσώτερον τὴν βίαν ἐκείνου τοῦ ἐνὸς συνάρχοντός του ἢ καὶ ὑπερέχον-
 » τος εἰς τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, παρὰ τὸν θεόν, τοὺς νόμους καὶ Ἡμᾶς.»

« Οἱ κριταὶ τῶν ἐγκληματικῶν νὰ ἀκολουθοῦν τὰς ἐξετάσεις καὶ τὰς ἀ-

» ποφάσεις κατὰ τῶν κακούργων συμφώνως μὲ τοὺς νόμους, καὶ Ἡμεῖς
 » ἐξετάζοντες τὰ περὶ ἐκείνων, παρόντων ἐπὶ διβανίου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαβ-
 »βάτου, καὶ εὐρίσκοντες τὴν καταδίκην δικαίαν καὶ νόμιμον, ἢ θέλομεν
 » τὴν μετριάσει ἢ θέλομεν τὴν ἐπικυρώσει.»

« Οἱ ἐξεταζόμενοι παρὰ τῶν κριτῶν διὰ κἀνὲν κακούργημα εἶγε ὁμο-
 » λογήσωσιν εὐθὺς ἐκεῖνα ὅπου ἐρωτῶνται νὰ μὴ πιστεῦνται εὐθὺς ἀπὸ
 » τοὺς κριτάς· ὡσάν ὅπου ἐνδέχεται, ἢ ἀπὸ φόβον τῶν βασάνων ἢ ἀπὸ μί-
 » σος τῆς ζωῆς των νὰ ὁμολογήσωσιν ἐκεῖνα ὅπου δὲν ἔκαμαν· διὰ τοῦτο
 » οἱ κριταὶ νὰ ἐρευνοῦν καὶ νὰ ζητοῦν καὶ ἄλλα τεκμήρια ἐξωθεν.»

« (Ὅτε ἀπὸ τοὺς κριτάς οὔτε ἄλλος τινὰς ἐξωθεν νὰ μὴ διδῇ νόμους εἰς
 » τὸ χέρι ἐνὸς καὶ ἄλλου, μὲ τὸ ὅποιον συγχίζουσιν τὰς θεωρίας καὶ στοχα-
 » σμούς τῶν κριτῶν ὅπου λαμβάνουσιν εἰς τὴν θεωρουμένην ἀπόφασιν, καὶ ἀ-
 » ναβάλλουσιν τὰς ἀποφάσεις, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀναβολὴν βλάπτονται καὶ
 » τὰ δύο μέρη τὰ ἀντιδιαφερόμενα· ἀλλ' ὅποιος τῶν ἐξωθεν ἐρωτηθῇ, νὰ
 » ἔχῃ τὴν τελείαν ἀδειαν νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸ κριτήριον μὲ τὸ νομικὸν ἐκεῖνο
 » ὅπου ἔχει, καὶ νὰ δείχνῃ τὸν νόμον ἐκεῖνον ὅπου ἀρμόζει εἰς τὴν κινου-
 » μένην ὑπόθεσιν, τὸν ὅποιον οἱ κριταὶ βλέποντες προσφυῇ εἰς τὴν ἀπόφα-
 » σιν νὰ τὸν δέχωνται ἀπαθῶς.»

« Ἐκ τῶν τριῶν τῆς δευτέρας τάξεως κριτηρίων δοκιμάζοντες τοὺς ἐμ-
 » πειροτέρους καὶ μᾶλλον εὐδοκιμοῦντας εἰς τὰ τῶν κρίσεων, ἐξ αὐτῶν χρεῖας
 » τυχούσας θέλομεν διορίσει εἰς τὸν τόπον ἐνὸς τῶν δύο ἰσπραθέντων τῶν
 » ζουδέτζων, (ἥδη καδιλίκιων καὶ ἐπαρχιῶν· σύγκειται γὰρ ὅλη ἡ Βλαχία
 » ἀπὸ δέκα ἐπτὰ καδιλίκια,) καὶ ἀντ' ἐκείνου θέλομεν διορίσει ἄλλον εἰς
 » τὸ κριτήριον.»

« Εἰς τοὺς κριτάς δὲ αὐτοὺς ὅλους καὶ τῶν τεσσάρων κριτηρίων, διὰ νὰ
 » ἔχῃσι καὶ τὴν ἀπόλαυσίν των, ὅπου ἔτι μᾶλλον νὰ προθυμῶνται καὶ νὰ
 » φυλάττωνται καθαροί, τοὺς δίδομεν μηνιαῖον κατὰ τὴν τάξιν καὶ στάσιν
 » τοῦ καθενός.»

« Ἐπειδὴ δὲ βλέπομεν εἰς τὰς θεωρουμένας ὑποθέσεις ποτὲ μὲν νὰ προ-
 » βάλλωνται συνήθειαι τοπικαί, ποτὲ δὲ νὰ ἀναιροῦνται, καὶ αἱ ἀποφάσεις
 » νὰ γίνωνται κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ καθενός χωρὶς νὰ τὰς κανονίζουσιν εἰς νό-
 » μους, καὶ τοῦτο μὲ τὸ νὰ μὴ ἔχουν, ἐξετάσαντες τὰς συνηθείας καὶ ἐπι-
 » κυρώσαντες τὰς ὀλίγας μὲ τὰς προσηκούσας διορθώσεις, συναθροίσαντες
 » καὶ τὰ τοῦ νόμου, ἐκάμαμεν ἐν νομικόν, τὸ ὅποιον καὶ ἀφοῦ φανερώσω-
 » μεν εἰς ὅλους, μεταφράσαντές το εἰς τὸ βλαχικὸν θέλομεν τὸ ἐκδῶσει εἰς
 » τύπους, (τὸ ἐξέδωκε βλαχικορωμαῖκα διγλωττον,) ὅπου στοχαζόμενοι
 » καὶ μελετῶντες τὰ τοῦ νόμου νὰ κρίνωσι καὶ νὰ ἀποφασίζωσιν ἐννόμως
 » καὶ νὰ ἀκολουθῶσι κατ' ἐκεῖνο.»

« Περὶ κρινομένων.»

« Οἱ κρινόμενοι, ὁποίας τάξεως ἢ βαθμοῦ ἤθελον εἶσθαι, εἴτε ἰδιώτης, εἴ-
 » τε ἄρχων, εἴτε εὐγενής, εἴτε ἀγενής, νὰ στέκωνται εἰς τὸ κριτήριον μὲ
 » κάθε εὐλάβειαν καὶ σέβας.»

« Ὅταν τινὰς τῶν κρινομένων αὐθαδιάσῃ ἢ προφέρῃ εἰς τοὺς κριτάς μέ-

» σα εἰς τὸ κριτήριον λόγου ὑβριστικούς καὶ ἀτίμους, εἴτε κυριεύμενος ἀ-
 » πὸ φούμουρα εἴτε ἀκουμβώντας εἰς κἀνὲν ὑπερέχον πρόσωπον, τὸν τοιοῦ-
 » τον, ὅ τι λογῆς καὶ ἂν εἶναι, οἱ κριταὶ εὐθὺς νὰ τὸν φανερώουν δι' ἀνα-
 » φορᾶς περιγράφοντες καὶ τὸν τρόπον τῆς αὐθαδείας του, διὰ νὰ ἀποφα-
 » σίζεται παρ' ἡμῶν ἡ προσήκουσα αὐτῷ παιδεία πρὸς σωφρονισμόν.»

« Ἄν τις τῶν ἀντιδιαφερομένων προσδράμῃ εἰς κἀνὲν ὑπερέχον πρό-
 » σωπον, καὶ τὸ πρόσωπον ἐκείνο μηνύσῃ εἰς τοὺς κριτάς διὰ νὰ δεφενδευ-
 » θῇ, ὁ τοιοῦτος, ὅπου ἐπρόσφυγε δηλαδὴ, νὰ παιδεύεται κατὰ τὰς δια-
 » ταγὰς τῶν νόμων.»

« Οἱ κρινόμενοι νὰ γνωρίζουν ὅλους τοὺς κριτάς ἰσοδυνάμους καὶ νὰ μὴ
 » στοχάζωνται κἀνένα κριτὴν ἀνώτερον, ἢ μικρότερον, ἢ κύριον τῆς ἀπο-
 » φάσεως.»

«Περὶ ζαπτζῆδων.»

« Οἱ ζαπτζῆδες νὰ ἔχουν κάθε λογῆς εὐπειθειαν καὶ ὑποταγὴν εἰς τοὺς
 » κριτάς.»

« Μόνοι τους οἱ ζαπτζῆδες νὰ φέρουν τοὺς ἀντιδιαφερομένους εἰς τὰ κρι-
 » τήρια, καὶ νὰ παραστέκωνται ἕως οὗ νὰ λαμβάνωσι τέλος αἱ ὑποθέσεις
 » ἐκείνων, καὶ νὰ μὴ τοὺς στέλλουν μὲ λογοθετᾶδες καὶ ζαπτζῆδές των,
 » παρὰ χρεῖας τυχούσης μὲ τοὺς τζαουσᾶδες των.»

« Χωρὶς ἀπόφασιν τῶν κριτῶν νὰ μὴ τολμοῦν οἱ ζαπτζῆδες νὰ κάμουν
 » κἀνὲν κίνημα κατὰ τινος τῶν ἀντιδιαφερομένων, ἕως οὗ νὰ ἐκδοθῇ ἡ ἀ-
 » πόφασις καὶ νὰ λάβουν τὴν ἀπόφασιν ἀπὸ Ἡμᾶς διὰ τὸν ἐκβίβασμόν.»

« Οἱ ζαπτζῆδες νὰ μὴ τολμοῦν νὰ φέρουν εἰς τὰ κριτήρια ἐξ ἀπροόπτου
 » καὶ ἐξάφνης τινὰ τῶν ἐναγομένων, ἀλλὰ πρῶτον νὰ τοῦ δείχνουν τὸ ῥα-
 » θάσι τῆς κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆς, καὶ νὰ τοῦ δίδουν διορίαν μιᾶς ἡ ὅου ἡμε-
 » ρῶν, κατὰ τὴν ἀπόφασιν δηλαδὴ, διὰ νὰ προετοιμασθῇ. Εἰ δὲ καὶ εἶναι
 » ἄνθρωπος ὅπου ἀφοῦ τὸ μάθῃ ἐνδεχόμενον νὰ φύγῃ ἢ νὰ κρυφθῇ, τὸν τοιοῦ-
 » τον εὐθὺς νὰ τὸν βάλλῃ εἰς φύλαξιν, ἢ νὰ τὸν ἀφίνῃ παίρωνοντας καλὸν
 » κεφίλῃν νεφσιν ἐμὲ τὴν εἰδῆσιν τῶν κριτῶν.»

« Οἱ ζαπτζῆδες χωρὶς τὴν εἰδῆσιν τῶν κριτῶν νὰ μὴ δίδουν διορίαν εἰς
 » τινὰ, ἢ νὰ τὸν ἀφίνουν, ἐπ' οὐδεμιᾷ αἰτίᾳ.»

» Τὸν καταδικασθέντα, εἰ μὲν τὸ σφάλμα του εἶναι ἐγκληματικόν, νὰ
 » τὸν κρατῶσιν οἱ ζαπτζῆδες ἐνὸς ᾧ νὰ λάβωσι τὴν αὐθεντικὴν Μας ἀπό-
 » φασιν τῆς παιδείας του· εἰ δὲ καὶ εἶναι περὶ ἄσπρων ἢ πραγμάτων, νὰ
 » τὸν βιάζωσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως ἀμέσως· εἰ δὲ καὶ ζητῇ
 » διορίαν, πάλιν διὰ τῶν ἰδίων κριτῶν νὰ ἐξετάζεται ἂν πρέπη νὰ τῷ
 » δοθῇ διορία καὶ πόση, καὶ ἂν εἶναι τὸ ὑποκείμενον ἀξιόπιστον, καὶ κατὰ
 » τὴν εὐλογον καὶ νόμιμόν των ἀπόφασιν νὰ γίνεται.»

« Ἄν δὲ ὁ καταδικαζόμενος εἶναι τῶν ἀρχόντων, νὰ ἀναφέρεται πρῶ-
 » τον πρὸς Ἡμᾶς ἢ τῶν κριτῶν ἀπόφασις διὰ νὰ ἐνεργῇται διὰ προστα-
 » γῆς Μας.»

« Ὅποιον δὲ πρόσωπον καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι ὁ καταδικασθεὶς, νὰ μὴ
 » πωλῇ τὰ πράγματά του ἄνευ εἰδήσεως καὶ ἀδείας Μας, ἀλλὰ νὰ γίνεται

» ἡ ἀναφορὰ κατὰ τὸν διορισμὸν τῶν νόμων, καὶ νὰ ἐπικυροῦται πρῶτον
» παρ' Ἡμῶν.»

Μετὰ ταῦτα ὁ αὐτὸς αὐθέντης Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης διατάττωντας τὰ ἐπιζήμια μενζίλια τῆς Βλαχίας ἔκαμε τὸ ἐξῆς χρυσόβουλλον.

Χρυσόβουλλον διὰ τὰ μενζίλια.

« Χρέος ἀπαραίτητον ὄντας εἰς τοὺς αὐθέντας καὶ ἡγεμόνας τῶν ἡγε-
» μονιῶν τὸ νὰ βλέπουσι τὰ πόρρω καθὼς καὶ τὰ πλησίον, τὸ νὰ κυττάζουσιν
» καὶ τὰς παραμικρὰς ὑποθέσεις μὲ τὸν αὐτὸν πόθον καὶ ἐπιμέλειαν καθὼς
» καὶ τὰς πλέον μεγάλας καὶ τὸ νὰ ποιοῦν διὰ τὸ ὄφελος καὶ κέρδος ἐνὸς
» ἐκάστου καθὼς καὶ διὰ τὸ ἴδιον, Ἡμεῖς ἐξ ἀρχῆς καὶ ἄνωθεν ἀφοῦ ἐνε-
» πιστεύθημεν παρὰ τῆς θείας εὐδοκίας τὴν ἡγεμονείαν αὐτοῦ τοῦ τόπου,
» ὄντες πάντοτε ἐπιθυμηταὶ τῆς ἀναπληρώσεως αὐτοῦ τοῦ χρέους, ἀγρυ-
» πνοῦντες ἡμέραν καὶ νύκτα εἰς τὸ νὰ θεωροῦμεν καὶ τὰ πλέον μεμακρυ-
» σμένα, εἰς ὅσα ἀντικείμενα αὐτῆς τῆς θεωρίας ἐγνωρίσαμεν ἄτακτον συρ-
» ροήν, (καθ' ὅσον ἐφωτίσθημεν παρ' αὐτοῦ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων παρ' οὗ
» πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον,) δὲν παρεβλέψαμεν εἰς τὸ νὰ
» κάμωμεν τὴν προσήκουσαν διόρθωσιν, καθὼς καὶ ἐμπράκτως τὸ ἀπεδεί-
» ξαμεν, εἰς ὅλους τοὺς πιστοὺς ὑπηκόους Μας, θέλοντες νὰ φανῶμεν εἰς
» ὅλην τὴν γῆν τῆς ἡγεμονίας Ἡμῶν ὅχι μόνον ἡγεμῶν μὲ ἐξουσίαν ἀλλὰ
» καὶ πατὴρ μὲ φιλοστοργίαν. Ἀναμεταξὺ λοιπὸν εἰς ὅσα ἄλλα ἐκρίναμεν
» ἀξία διορθώσεως ἐστοχάσθημεν καὶ τὴν τάξιν τῶν μενζιλίων ὅτι νὰ φέ-
» ρεται μὲ ἓν τρέξιμον πάντῃ ἐναντίον εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον.»

« Τὸ νὰ εἶναι μενζίλια εἰς ὅλην τὴν τζάραν, καὶ νὰ μὴ μεριτάρουν ἀπὸ
» αὐτὰ ὅσοι ἔχουν χρεῖαν· τὸ νὰ εἶναι μὲ ἓνα τρόπον πολλὰ βιασμένον καὶ
» τυραννικόν, ὡσὰν ὅπου διορίζονται χωρὶα ὀλόκληρα, καὶ κατὰ τοῦτο πά-
» σχει τὸ καδιλίκι· διορίζονται οἱ πλέον ἀξιόλογοι χωριανοί, καὶ κατὰ τοῦ-
» το πᾶσχουν τὰ χωρία. Μὰ εἰς αὐτοὺς δίδονται ἄλογα ἀπὸ κανὲν μέρος·
» ὅχι, ἐπειδὴ διὰ τοῦτο διορίζονται οἱ πλέον φροῦντὰς ὁδὲς, διατί
» ἔχουν ἄλογα. Ἔστω· ἀφοῦ χαθοῦν ὅμως τὰ ζῶα τῶν τοὺς δίδονται ἄλ-
» λα· μῆτε αὐτὰ· πάλιν οἱ ἴδιοι χρεωστοῦν νὰ φέρουν ἄλλα εἰς τὸν τόπον.
» Ἔστω καὶ τοῦτο· ἀμὴ κὰν πληρώνονται ἀπὸ κανὲν μέρος διὰ τὸν κόπον
» τῶν ζώων τῶν· μῆτε τοῦτο. Ἡ δὲ τροφὴ τῶν ζώων τῶν πόθεν; καὶ αὐ-
» τὴ ἀπ' αὐτοὺς. Καὶ τοῦτο ἕως πότε; ἕως ὅπου τελειώνοντες ὅτι ἔχουν,
» καὶ μὴν ἡμποροῦντες πλέον νὰ βαστάξουν, γαλνᾷ τὸ μενζίλι, φεύγει τὸ
» χωρίον, καὶ μετὰ ταῦτα χρεωστεῖ τὸ καδιλίκι νὰ δώσῃ ἄλλο παρόμοιον
» χωρίον, καὶ πάλιν ἔτζι, ἕως ὅπου παύει καὶ αὐτὸ τὸ καδιλίκι, μὴ ἡμπο-
» ρῶντας νὰ ἐκτελέσῃ μὲ τοὺς ἀδυνάτους τὰς ὁροῦνδου γιᾶλας (ἡ-
» τοι τοὺς διορισμοὺς τῶν διοριζομένων ἵππων τοῦ μενζιλίου). Καὶ με αὐ-
» τὸν τὸν τρόπον πόση ζημία γίνεται εἰς τὴν τζάραν καὶ εἰς τὴν βιστια-

» ρίαν! πόση ἀνησυχία εἰς τοὺς πτωχοὺς ἐγκατοίκους! πόσον βάρος καὶ εἰς
 » ἐκεῖνους ὅπου πηγαίνουν μὲ αὐτὰ τὰ μενζιλία! ἐπειδὴ πολλάκις μὴ εὐ-
 » ρίσκωντας ἄλογα εἰς κανένα μενζιλχανὲ τραβοῦν μὲ ἐκεῖνα τὰ ἄλογα μὲ
 » τὰ ὅποια ἔρχονται ἀπὸ τὸν ἄλλον μενζιλχανὲ, καὶ ἐκεῖνα μὴ δυνάμενα νὰ
 » βαστάξουν ἀποκάμνουν, καὶ ἔτσι εἶναι βιασμένοι ἢ νὰ μένουν ἀπὸ τὴν
 » στράταν τους, ἢ νὰ πάρουν βιαίως τὰ ἄλογα τῶν τυχόντων ὁδοιπόρων,
 » καὶ πολλάκις μὴν εὐρίσκοντας μῆτε τοιούτους νὰ ἐμποδίζονται ἀπὸ
 » τὴν ταχεῖαν ὁδοιπορεῖαν των. Καὶ ἔτσι πάσχουν σχεδὸν εἰς τοῦτο καὶ
 » μενζιλία, καὶ χωρία, καὶ καδιλικία, καὶ ὁδοιπόροι, καὶ ὅσοι ταχυδρό-
 » μοι πηγαίνουν μὲ τὰ μενζιλία, καὶ ὅσοι θέλουν νὰ πηγαίνουν καὶ δὲν
 » ἔχουν τὸν τρόπον, καὶ σχεδὸν πάσχουν ὅλοι διατὶ πάσχουν οἱ περισσό-
 » τεροι.»

α ' Ἀμὴ τὸ νὰ εἶναι οἱ αὐτοὶ σουρουτζῆδες καὶ σλουζιτόροι εἰς τὴν ιδίαν
 » καπιτανίαν, αὐτὴ ἡ ἀταξία ποῦ μένει; τὴν χρεῖαν τοῦ μενζιλίου νὰ ἀνα-
 » πληρώσουν, ἢ τὴν φροντίδα τῶν σλουζιτόρων νὰ ἀκολουθήσουν; διὰ τὰ
 » ἄλογα τῶν ταχυδρόμων νὰ φροντίσουν, ἢ διὰ τὸ νιζάμι τῶν κακοποιῶν
 » νὰ πασχίσουν; Αὐτὸ λοιπὸν τὸ κοινὸν πάθος, (καὶ κοινὸν ἡμποροῦμεν νὰ
 » τὸ εἰποῦμεν μὲ τὸ νὰ πάσχουν οἱ περισσότεροι,) μὲ ὅλον ὅπου ἔως τώρα
 » ἔτρεχε μὲ ἓνα τρόπον ὡσὰν νὰ ἦτον ἡ παραμικροτέρα ὑπόθεσις, ὡσὰν νὰ
 » μὴν ἦτον αἷτιον τόσης βλάβης εἰς τόσους, στοχαζόμενοι εἰς βάθος δὲν ἡμ-
 » πορέσαμεν νὰ ὑποφέρωμεν τὸ νὰ ἴδωμεν τόσον λαὸν ὑποκείμενον εἰς αὐ-
 » τὴν τὴν μεγάλην στενοχωρίαν, ἀλλ' ἀπεφασίσσαμεν νὰ κάμωμεν μίαν διόρ-
 » θωσιν καὶ εἰς αὐτὸ, καὶ μάλιστα νὰ βάλωμεν αὐτὴν τὴν ἐπιδιόρθωσιν εἰς
 » πράξιν καὶ ἐνέργειαν μὲ ἰσχὺν καὶ δραστηριότητα, μὴν ἀποβλέποντες κατ'
 » οὐδέναν τρόπον μῆτε εἰς ἐξοδα μῆτε εἰς τὴν ζημίαν Μας, μόνον νὰ λάβῃ
 » ἔκβασιν, καὶ ἔκβασιν καλὴν, ὅπου νὰ ἰδοῦμεν μὲ εὐχαρίστησιν Μας ὅλους
 » αὐτοὺς ὅπου θλίβονται εἰς αὐτὴν τὴν ἐμπαθεῖ δυσκολίαν νὰ εὔρουν τὴν ἀ-
 » νάπαυσιν καὶ εὐκολίαν των, καθὼς διὰ μέσου τῶν ἀκολουθῶν κεφαλαίων
 » διατάττομεν μὲ ἐντελεστάτην ἀπόφασιν.»

α Α'. Ὅλα τὰ ἄλογα ἀπὸ τοὺς μενζιλχανέδες ὅπου διετάχθησαν εἰς τὰ
 » ἀναγκαῖα μέρη, νὰ ἀγορασθοῦν μὲ ἐξοδα τῆς αὐθεντείας καὶ νὰ εἶναι αὐ-
 » θεντικά.»

α Β'. Ἡ τροφὴ τῶν ρηθέντων ζώων νὰ εἶναι ἀπὸ τὴν αὐθεντείαν, καὶ τὰ
 » ἐξοδα ὅσα χρειασθοῦν θέλουν πληρωθεῖ ἀπὸ τὰ ἄσπρα ὅπου ἤθελον συνα-
 » χθεῖ ἀπὸ τὰ οὐ τ ζ ρ έ τ ι α, θεωρουμένου λογαριασμοῦ.»

α Γ'. Οἱ μενζιλχανέδες εἰς τοὺς διωρισμένους τόπους νὰ γίνουν ἀπὸ τοὺς
 » ἰσπραγνίκους τῶν καδιλικίων μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον: μία μεγάλη περιο-
 » χὴ ἀπὸ γ ἄ ρ δ ο ν, (ἥτοι φραγὴν ξυλίνην,) μέσα εἰς τὴν περιοχὴν ἀχούρια
 » ἀρκετὰ κατὰ τὴν σούμαν τῶν ἀλόγων, καὶ σπίτι διὰ τοὺς μενζιλτζῆδες,
 » καὶ τρεῖς ἡ τέσσαρες ὀνδᾶδες διὰ τοὺς πηγαينوερχομένους μουσαφιρηδες,
 » ὅλα αὐτὰ νὰ κτισθοῦν ἐνδὸν τῆς περιοχῆς.»

α Δ'. Σουρουτζῆδες διατάττομεν εἰς καθὲ τέσσαρα ἄλογα ἀπὸ ἓνα ἄνθρω-
 » πον, ὁ ὁποῖος νὰ εἶναι ἀνύπανδρος διὰ νὰ εἶναι ἐλεύθερος πάντοτε. Αὐτοῦ,

» κατὰ τὴν συνήθειαν, ἔξω ὅπου μέλλει νὰ εἶναι ἀνενόχλητος ἀπὸ κάθε δό-
 » σιμον, νὰ τοῦ δίδεται καὶ λουφές τὸν μῆνα ἐννεμήντα ἄσπρα ἀπὸ τὴν
 » αὐθεντεῖαν. Ὁ αὐτὸς σουρουτζής, ἐξόχως ἀπὸ τὸ αὐθεντικὸν πετρε-
 » λαιοῦτον ὅπου πρέπει νὰ ἔχη διὰ νὰ φαίνεται πῶς εἶναι ξεχωριστὸς
 » ἀπὸ τοὺς ἄλλους, νὰ τοῦ δίδεται καὶ ἕν σημεῖον παφλόνιον μετὴν αὐθεν-
 » τικὴν βούλλαν νὰ τὸ φορῇ ἐπάνω του, καθὼς φοροῦν καὶ οἱ τζιμιράσηδες.»

« Ε'. Εἰς κάθε μενζιλχανέ, διὰ τὴν φύλαξιν τῆς στρατὰς ἀπὸ κακοὺς ἀν-
 » θρώπους, καὶ διὰ νὰ μὴν ἡμπορέσουν νὰ ἐναντιωθοῦν εἰς τὸ νὰ πληρώσουν
 » οὐτζρέτι ὅσοι περνοῦν μετὰ μενζιλια, διετάξαμεν μίαν καπιτανίαν
 » σλουζιτόρων, ὅσον ἐκρίθησαν εὐλογον νὰ εἶναι ἀρκετοί, καθὼς εἰς τὸ βουλ-
 » λωμένον κατὰστιχον τῆς βισιαρίας διωρίσθη. Ὁ ὁποῖος καπιτάνος τῶν
 » σλουζιτόρων νὰ εἶναι καὶ μενζιλτζήπασης, ἥτοι ἐπιστάτης τοῦ μενζιλίου
 » ἐκεῖνου· διορίζομεν δὲ καὶ ἓνα ἢ δύο πεσλῆδες, κατὰ τὸν τόπον καὶ κατὰ
 » τὴν χρεῖαν.»

« ΣΤ'. Οἱ σλουζιτόροι ὀφείλουσι νὰ εἶναι κατὰ τὸν τρόπον ὅπου εἰς τὴν
 » περὶ σλουζιτόρων καὶ καπιτάνων διάταξιν προστάττομεν.»

« Ζ'. Ἄν τύχη νὰ εἶναι χωρίον εἰς ἐκεῖνο τὸ μενζίλι, καὶ ἡ καπιτανία
 » καὶ ὁ μενζιλχανές νὰ γένουν ἔξω πλησίον τοῦ χωρίου καὶ ὄχι μέσα εἰς
 » τὸ χωρίον.»

« Η'. Εἰς τὸν μενζιλχανέ τοῦ Βουκουρεστίου ἀπεφασίσαμεν νὰ κάμωμεν
 » ἓνα μέγαν καπιτάνον τῶν μενζιλίων, μετὰ καὶ τοποῦζι, ὁ ὁποῖος
 » νὰ ἔχη τὴν ἀράδα του μετὰ τὸν μέγαν καπιτάνον τῶν δαραπάνων, ὑπὸ
 » τὸν ἄρχοντα μεγάλον Σπαθάρην ὡς καπιτάνος, καθὼς καὶ ὁ καπιτάνος
 » τῶν δαραπάνων ὑπὸ τὸν Ἄγαν· αὐτὸς νὰ ἔχη ὅλην τὴν ἐπιστασίαν ὅλων
 » τῶν μενζιλίων, καὶ ξεχωριστὸν κατὰστιχον, καὶ κώδικα εἰς τὸν ὁποῖον
 » νὰ γράφονται τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν πηγαινοερχομένων, μετὴν δήλωσιν
 » τοῦ πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ἐπῆγαν.»

« Θ'. Ὅποιος ἔλθῃ ἀπ' ἔξω μετὰ τὸ μενζίλι, ὁ καπιτάνος ἀπὸ τὴν ἄκρην
 » νὰ τοῦ δίδῃ γράμμα μενζιλίου, καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι καπιτάνοι ἀπὸ τὰ ἐπί-
 » λοιπα μενζιλια νὰ τοῦ δίδουν ἄλογα καὶ νὰ παίρνουν τὸ οὐτζρέτι τοῦ
 » εἰς κάθε ἄλογον πρὸς δέκα ἄσπρα τὴν ὥραν· ὅταν ὁμως ἔχη νὰ μφερ-
 » μάνι, βλέπωντάς το καὶ ὁ πεσλῆς ζαπίτης, νὰ τοῦ δίδεται γράμμα εἰς
 » τὸ ὁποῖον νὰ ἐμπεριέχεται τὸ νὰ μὴν πληρώνῃ οὐτζρέτι, καὶ νὰ τὸ πε-
 » ράσῃ εἰς τὸν κώδικά του. Διὰ νὰ μὴν ἡμπορέσῃ δὲ ὁ πεσλῆς ζαπίτης νὰ
 » εἰπῇ ψεύματα πῶς γράφει τὸ μενζιλ-ἐμρι νὰ μί, νὰ ἔχη χρὸς καὶ ὁ
 » καπιτάνος ὅπου εἶναι εἰς τὸ ὑστερινὸν μενζίλι, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔχει νὰ πε-
 » ράσῃ καὶ νὰ ἐβγῇ ἀπὸ τὴν τζάραν, νὰ γιοκλαδίξῃ τὸ μενζιλ-ἐμρι, ἂν
 » γράφῃ νὰ μί, καὶ οὕτω νὰ ἀκολουθῇ καταγράφωντάς το εἰς τὸ κατὰ-
 » στιχόν του.»

« Ι'. Ὅποιος θελήσῃ νὰ ὑπάγῃ ἀπ' ἐδῶ μετὰ τὸ μενζίλι νὰ ἔχη τὴν ἀδειαν
 » νὰ ὑπάγῃ πληρώνωντας τὸ οὐτζρέτι, μετὰ γράμμα ὁμως αὐθεντικὸν καὶ
 » ὄχι χωρὶς αὐθεντικὸν γράμμα.»

« ΙΑ'. Μενζιλια νὰ μὴ δίδουν οἱ καπιτάνοι τῶν ἀκρῶν παρὰ εἰς ἐκεῖνους

» ὁποῦ ἔχουν μενζιλ-ἐμρί, ἢ φερμάνι, ἢ μεχτούπια πρὸς Ἡμᾶς, τόσον
» ἀπὸ Πόλεως ὅσον καὶ ἀπὸ ἐτράφι, ἢ μενζιλ-πουγιουρτιλαρί πασ-
» σάδων, ἢ γράμματα ἀρχόντων Μας καπικεχαγιάδων, ἀκολουθοῦντες εἰς
» τὰ περὶ οὗτζρετίου καθὼς προστάττομεν εἰς τὸ Θ' κεφάλαιον. »

« IB'. Ἐνας λογοθέτης ἐπίτηδες διωρισμένος κοντὰ εἰς τὸν μέγαν καπι-
» τάνον μενζιλίου, ὁ ὁποῖος νὰ ἔχη τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ μενζιλίου, νὰ περ-
» νᾶ εἰς τὸν κώδικα τὰ ὀνόματα τῶν πηγαينوερχομένων, καὶ ἐκείνων ὁποῦ
» πηγαίνουν μὲ οὗτζρέτι καὶ ὅσων πηγαίνουν χωρὶς οὗτζρέτι, καὶ ἀπ'
» αὐτὸν νὰ γράφονται ὅλα τὰ περὶ μενζιλίου αὐθεντικά Μας γράμματα. »

« II'. Ὅλοι ὅσοι παίρνουν αὐθεντικά γράμματα μενζιλίου νὰ πληρώνουν
» τὸ διορισθὲν σύνθησι μενζίλι, ὁποῖας τάξεως ἢ πράσλας καὶ ἂν ἤθελον
» εἶσθαι· μόνον δὲ ἐκείνοι νὰ μὴ πληρώνουν εἰς τῶν ὁποίων τὰ γράμματα
» προστάττομεν νὰ μὴ πληρώσῃ οὗτζρέτι· τὰ ὁποῖα τοιαῦτα γράμματα,
» εἰς τὴν ἐπιστροφὴν του, ἢ εἰς τὸν τόπον ὅπου ἔχει νὰ καταντήσῃ, ἂν δὲν
» εἶναι νὰ ἐπιστρέψῃ, νὰ παίρνωνται ἀπὸ τὸν τελευταῖον καπιτάνον τοῦ
» μενζιλίου, καὶ νὰ τὸ στέλλῃ μὲ τὴν ῥελατζιόνα τῆς κάθε ἐβδομά-
» δος εἰς τὸν βέλ-καπιτάνον, ὁποῦ νὰ καταγράφονται εἰς τὸν κώδικα καὶ
» νὰ φυλάττωνται ὡς σενέτια ἐν καιρῷ τοῦ λογαριασμοῦ. »

« ID'. Ὅλοι οἱ καπιτάνοι, καὶ οἱ ἀπὸ τὰς ἀκρας καὶ οἱ λοιποὶ τῶν μεν-
» ζιλίων, ὅποιον ἤθελε περάσει ἀπὸ τὸ μενζίλι του, ἢ μὲ οὗτζρέτι ἢ χωρὶς
» οὗτζρέτι, ἢ μὲ τὸ μενζίλι ἢ καὶ χωρὶς μενζίλι, νὰ τὸν περνοῦν εἰς τὸν κώ-
» δηκά τους, καὶ κάθε ἐβδομάδα νὰ στέλλουν παστρικὸν κατάστιχον ὀνο-
» μασι διὰ ὅσους ἤθελον περάσει ἀπὸ τὸ μενζίλι τους μὲ τὴν αἰτίαν τοῦ
» καθενὸς ἐγγράφως· καὶ τὸ κατάστιχον νὰ στέλλεται εἰς τὸν μέγαν κα-
» πιτάνον τοῦ μενζιλίου ὁποῦ νὰ τὸ περάσῃ εἰς τὸν κώδικα διὰ τὸν λο-
» γαριασμὸν καὶ νὰ Μᾶς τὸ φανερώνῃ. »

« IE'. Ὅσα ἄσπρα θέλουν συναθροισθεῖ ἀπὸ τὰ οὗτζρέτια εἰς ὅλαις ταῖς
» καπεταναῖαις, νὰ ἔχουν νὰ τὰ στέλλουν οἱ καπιτάνοι τὴν κάθε ἐβδομάδα
» ἐδῶ μὲ τὸ κατάστιχον ὁποῦ ἀνωτέρω γράφομεν. »

« IST'. Ὅσοι πηγαينوέρχωνται μὲ μενζίλι νὰ μὴ τοὺς δίδουν εἰς τὰ μεν-
» ζιλια καρούτζαις παρὰ μόνον ἄλογα· νὰ εὐρίσκωνται δὲ εἰς τοὺς μενζιλχα-
» νέδες καὶ καρούτζαις, ὅσαις ἔχομεν διωρισμέναις εἰς τὸ κατάστιχον, ὁποῦ
» ὅταν ἤθελε περάσει κάνειις ὁποῦ νὰ ἔχη χρεῖαν ἀπὸ καρούτζαν, εἴτε δι'
» ἀρρώστιαν του εἴτε δι' ἄλλην ἀναγκαίαν χρεῖαν, νὰ ἔχη ἄδειαν νὰ πάρῃ·
» πλὴν νὰ πληρώσῃ ξεχωριστὰ οὗτζρέτι πρὸς ἄσπρα 60 εἰς τὴν καρούτζαν
» ἕως εἰς τὸν ἄλλον μενζιλχανὲ, ἐξόχως ἀπὸ τὸ οὗτζρέτι τῶν ἀλόγων. »

« IZ'. Ἐνὸς μενζιλίου ἄλογα φθάσαντα εἰς τὸν ἄλλον μενζιλχανὲ νὰ γυ-
» ρίζουν ὀπίσω, χωρὶς ποτὲ νὰ ἡμποροῦν ἢ βιαίως ἢ οἰκιοθελῶς νὰ τὰ
» σουρδίσουν μακρότερον. »

« IH'. Οἱ ἰσπράθνικοι τὰς ὑποθέσεις των θέλει τὰς φανερώνουν μὲ τοὺς
» σλουζιτόρους τοῦ καθιλικίου, οἱ ὁποῖοι, ὡς σλουζιτόροι, χρεωστοῦσι νὰ
» ἔχωσι τὰ ἄλογά των, καὶ νὰ παιδεύωνται ἂν ὑπὲρ τὸ δέον ἀργοπορῶσι,
» καθὼς εἰς τὰς περὶ σλουζιτόρων διατάξεις φανερώνομεν. Μὲ μενζίλι δὲ νὰ

» μὴ στέλλωσι σλουζιτόρον ἢ ἀνθρωπὸν τοὺς παρὰ μὲ ἀναγκαίᾳς καὶ βιαίας
 » ὑποθέσεις ὅπου ἤθελαν τύχει, καὶ τότε νὰ μὴ πληρώνουν οὐτζρέτι· τὸ
 » ὅποιον διὰ νὰ φυλάττεται καὶ νὰ γίνεται γνωστὸν, ἀφοῦ φθάσῃ ἐδῶ, εἰ
 » μὲν καὶ γνωρίσωμεν ὅτι ἐχρειάζετο μενζίλι, θέλωμεν τοῦ διδῆι γράμμα
 » Μας διὰ τὴν ἐπιστροφὴν του, περιεκτικὸν τοῦ ὅτι μὲ τὸ νὰ ἦλθε μὲ ἀ-
 » ναγκαίαν ὑπόθεσιν νὰ μὴ πληρῶνῃ μήτε διὰ τὸν ἐρχομὸν του μήτε διὰ
 » τὴν ἐπιστροφὴν του οὐτζρέτι, καὶ τὰ τοιαῦτα γράμματά Μας νὰ καταν-
 » τῶσι πάλιν εἰς τὸν βέλ-καπιτάνον, διὰ νὰ καταγράφωνται εἰς τὸν κώδη-
 » κα καὶ νὰ φυλάττωνται καὶ τὰ ἴδια ὡς σενέτια διὰ νὰ φαίνωνται εἰς τὸν
 » λογαριασμὸν, κατὰ τὸ ΙΓ' κεφάλαιον· εἰ δὲ καὶ φανῇ ὅτι δὲν ἦτο χρεία
 » νὰ σταλθοῦν μὲ μενζίλι, νὰ γίνεται τ α χ σ ί λ ι τὸ οὐτζρέτι τοῦ ἐρχομοῦ
 » καὶ τῆς ἐπιστροφῆς του ἀπὸ τὸν ἱσπράβνικον, διὰ τοῦ ῥηθέντος βελ-κα-
 » πετάνου.»

« ΙΘ'. Ἐπειδὴ οἱ μενζιλιχανέδες εἶναι ἔξω τοῦ χωρίου καὶ κασαμπάδων,
 » διορίζομεν τὸν τρόπον νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὸν μενζιλιχανὲ τὰ ἀναγκαιό-
 » τερα πρὸς τροφὴν τῶν πηγαينوερχομένων.»

« Κ'. Ὅσοι εἶναι περαστικοὶ καὶ ἔχουν εἰς τὸ χέρι τοὺς με ν ζ ι λ-ἐ-μ ρ ι ἢ
 » με ν ζ ι λ-π ο υ γ ι ο ρ τ ι λ α ρ ι, δίδοντες μενζίλια οἱ καπιτάνοι τῆς ἀ-
 » κρης, κατὰ τὸν τρόπον ὅπου εἰς τὸ Θ' καὶ ΙΑ' κεφάλαιον προστάττομεν,
 » νὰ τοὺς κατευθύνουν ἀπὸ τὴν εὐθεΐαν καὶ πλησιεστέραν ὁδὸν, καὶ νὰ μὴ
 » τοὺς φέρωσιν ἀπὸ Βουκουρέστι παρὰ ἂν ἔχωσιν οἱ ῥηθέντες κἀνὲν φερμά-
 » νι ἢ γράμμα πρὸς Ἡμάς.»

« Αὐτὰ ὅλα κατὰ τὴν παρούσαν αὐθεντικὴν Μας διαταγὴν προστάττο-
 » μεν νὰ βαλθοῦν εἰς πρᾶξιν καὶ ἐνέργειαν, δίδοντες ξεχωριστὴν Μας προ-
 » σταγὴν τῷ τε ἄρχοντί Μας Σπαθάρη καὶ ἄρχοντί Μας Βιστιάρη, διὰ νὰ
 » ἰδῶμεν ὅλους τοὺς ὑπηκόους Μας ἀναπαυμένους καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθε-
 » σιν μὲ εὐχαρίστησιν Μας. Ὅθεν διὰ κοινὴν εἰδήσιν ἐξεδόθη ἡ παρούσα
 » αὐθεντικὴ Ἡμῶν διαταγὴ ἐν εἵδει χρυσοδούλλου, ὅπερ, ἀφοῦ περάσῃ εἰς
 » τὸν κώδικα τῆς βιστιαρίας, νὰ φυλάττεται εἰς τὴν μητρόπολιν. Ἐν ἔτει
 » αὐσέ, μηνὶ Ὀκτωβρίῳ, τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς ἡγεμονείας Ἡμῶν, ἐν τῇ αὐ-
 » θεντικῇ Μας καθέδρᾳ τοῦ Βουκουρεστίου.»

Χρυσόδουλλον διὰ τὸ Ὁγιαρίτον.

« Ἀφότου ὁ προπάτωρ ἡμῶν Ἀδὰμ διὰ τὸ τῆς παρακοῆς ἀμάρτημα τῶν
 » πρώτων ἐκείνων θεῶν χαρίτων ὑστερήθη καὶ κατεδικάσθη μὲ τὸ, σὲ ν ἱ-
 » δ ρ ῶ τ ι τ ο ὗ π ρ ο σ ῶ π ο υ σ ο υ φ α γ ῇ τ ὸ ν ἄ ρ τ ο ν σ ο υ», αὐτὸς τε καὶ
 » οἱ καθεξῆς ἀπόγονοι, ἀπὸ αὐτὴν τὴν χρεῖαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὁδη-
 » γούμενοι ἢ μᾶλλον εἰπεῖν βιαζόμενοι, εἰς αὐτὰ τὰ δύο μεθ' ὧν πλείστης
 » σπουδῆς καὶ ἐπιμέλειας κατεγίνοντο, εἰς τὴν γεωργικὴν καὶ ποιμαντικὴν·
 » Αὐτὰ ἦτον τὰ πλούτη των, αὐτὰ ἡ εὐτυχία των, καὶ εἰς αὐτὰ ἀπέβλε-
 » πεν ἡ ἀμιλλὰ καὶ φιλοτιμία των, ἀπὸ τὴν αὔξησιν αὐτῶν ἐγνωρίζετο ἡ
 » ἐπιμέλεια καὶ ἐπιτηδεύσεως των· ὅθεν καὶ εὐφημίζοντο, καθὼς ἐξ ἑναν-

» τίας ἐδυσφημίζοντο οἱ ἀνάξιοι καὶ οὐτιδανοί. Ἀυτὰ ἀφοῦ προξενούσι τὴν
 » ἀφθονίαν καὶ εὐτυχίαν, στολίζουσι καὶ καλλωπίζουσι καὶ τὰς χώρας καὶ
 » πολιτείας, ἡ μὲν γεωργικὴ μὲ χωράφια, ἀμπέλια, μπουστάνια, μπαχτζί-
 » δες, δένδρα καὶ ἄλλα τοιαῦτα· ἡ δὲ ποιμαντικὴ, τῆς ὁποίας ὁ βίος εἶναι
 » ὁ ἀπλούστερος, ἀπονώτερος καὶ ἡδύτερος, κατὰ τὰς τόσας περιγραφάς
 » ποιητῶν τε καὶ ἄλλων, μὲ τὰς ἀγέλας τῇδε κάκεισε περιφερομένας περὶ
 » τὴν χώραν καὶ τοῖς θεαταῖς τερπνὸν θέαμα προξενούσας, μὲ τὰ φορά-
 » κια, μαλλὶ καὶ τὰ διάφορα ἀναγκαιότερα καὶ χρεωδέστερα ἐνδύματα
 » ὅπου ἐκ τούτου γίνονται. Ἀυτὰ μόνα, ἀφοῦ δίδουσιν εἰς τὸν καταγινόμε-
 » νον καὶ κοπιᾶζοντα ὅλα τὰ πρὸς τὸ εὖ ζῆν ἀναγκαῖα, ἀνταμιθεύουσι πλου-
 » σιοπαρόχως τοὺς κόπους καὶ ἐπιμελείας των, εἰς τράπον ὅπου ἀφοῦ κά-
 » μωσι τὰς ἰδίας χρείας των μὲ τὸ περισσεῦον, ἡ δὲ ἀλλαγῆς καθὼς τὸ πά-
 » λαι, ἡ διὰ πωλῆσεως γινομένης μὲ τὴν ἐπινόησιν τῶν μονέδων, νὰ ἀπο-
 » κτώσι καὶ ἄλλα πλούτη.»

« Ἀυτὰ λοιπὸν στοχαζόμενοι καὶ οἱ σοφώτεροι, προνοητικώτεροι καὶ τῆς
 » καλῆς καὶ εὐτυχοῦς καταστάσεως τῶν ὑπηκόων των φροντίζοντες ἡγε-
 » μόνες καὶ διοικηταί, καθὼς τόσον εἰς τὰ ἱστορικὰ παλαιὰ τε καὶ νέα ὅ-
 » σον καὶ εἰς τοὺς παρόντας καιροὺς τὸ βλέπομεν, κατέβαλον καὶ κατα-
 » βάλλουσιν ὁσημέραι ὅλην τους τὴν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν εἰς τὴν αὐξή-
 » σιν τούτων, παρακινοῦντες τοὺς ὑποχειρίους των, ἐφευρίσκοντες τρόπους,
 » ἀποδίδοντες τιμὰς καὶ περιβιλέγκια εἰς τοὺς ἐπιμελεστέρους, προτιμῶν-
 » τες ἀπὸ ὅλας τὰς λοιπὰς τέχνας τὰ δύο αὐτὰ, ὑποσχόμενοι ἀμοιβάς τε
 » καὶ χάριτας, διορίζοντες ἀνθρώπους ἐπιτηδεύουσιν τε καὶ προκομμένους εἰς
 » τὸ νὰ κάμωσι δοκιμάς τε καὶ περιεργείας πρὸς αὐξήσιν καὶ ἐπιμέλειαν
 » τῶν δύο τούτων καὶ νὰ καταγράψωσιν, εἰς τρόπον ὅπου νὰ εὐρίσκωνται
 » τὴν σήμερον συγγράμματα διεξοδικὰ μὲ κανόνας, ἐρμηνείας καὶ παρατη-
 » ρήσεις καιρῶν, ποιότητων τῆς γῆς καὶ ἄλλων διαφορῶν· καὶ ἐν συντόμῳ
 » κατήντησαν καὶ βασιλεῖς, λαβόντες τὸ ἄροτρον μόνου τους κατ' ἀρχὰς τῆς
 » ἐργασίας, νὰ δώσουν θαυμαστὸν παράδειγμα, καὶ μὲ αὐτὰ κατάρθωσαν
 » νὰ νικήσουν τὴν φύσιν, καὶ διαφοροὺς τόπους ἀφόρους τε καὶ ἀγόνους, νὰ
 » τοὺς ἀποκαταστήσουν εὐφόρους, καὶ νὰ λαμβάνωσι θαυμάσιους καρ-
 » πούς τῶν κόπων τους.

« Ἡ ὑπερθαύματος γονιμότης καὶ εὐφορία, ἡ ἀρίστη θέσις πρὸς εὐκολίαν
 » παντὸς ἐμπορίου τῆς εὐσεβοῦς καὶ θεοφρονητοῦ ταύτης τζάρας τῆς Ἡμε-
 » τερας αὐθεντίας Ὑψιγροβλαχίας εἶναι ἐξω περιγραφῆς, καὶ εἰς βαθμὴν
 » ὅπου ὅχι μόνον ἀπορίαν προξενεῖ εἰς ὅλους τοὺς λοιπούς, ἀλλὰ καὶ φθό-
 » νον· ὅθεν καὶ ἡζιῶθη τῆς ὀνομασίας τοῦ κιλαρίου τῆς περιβολήτου καὶ πε-
 » ριφήμου βασιλευούσης τῶν πόλεων. Ἐνὶ λόγῳ ἐξ αὐτῆς τολμῶμεν εἰπεῖν
 » ὅτι ῥέει μέλι καὶ γάλα, καὶ, ὥσπερ ἔκειν ἡ τῆς ἐπαγγελίας, ὑπόσχεται
 » ἐνὶ ἐκάστῳ καὶ θαυμάσιως ἀπονέμει καρποὺς πολυπλάσιους καὶ γεννήματα
 » διαφόρων εἰδῶν, (καὶ ταῦτα τὰ καλλήτερα,) καὶ ὥσάν μίαν μήτηρ φιλο-
 » στοργοτάτη προσκαλεῖ μὲ ἀναπεπταμένως ἀγκάλας ὅλους τοὺς εὐγνώμο-
 » νας καὶ ἐπιμελεῖς παῖδάς της ἐξ ἴσου νὰ τοὺς εὐεργετήσῃ καὶ μὲ ἀφθο-

» νίαν νὰ τοὺς πλουτίσῃ καὶ νὰ τοὺς εὐτυχήσῃ εἰς ὅποιον εἶδος ἤθελον τὴν
 » ζητήσῃ, δηλαδή εἰς καρποὺς, εἰς ζῶα, εἰς μελίσσια, εἰς ζαχιρέδες καὶ εἰς
 » τὰ λοιπά. Ἐπρεπε λοιπὸν οἱ ἐγκάτοικοι, δοξάζοντες τὸν ἄγιον θεὸν ὅπου
 » ἡξιώθησαν μιᾷς τοιαύτης γονιμωτάτης καὶ ἀνωτέρας παντὸς ἐπαίνου καὶ
 » περιγραφῆς πατρίδος, διὰ τὴν χρεωστικὴν εὐγνωμοσύνην καὶ διὰ τὴν
 » ἰδίαν αὐτῶν ὠφέλειαν νὰ εἶναι αὐτοπαράκλητοι καὶ νὰ καταγίνωνται μετ'
 » ἀμρας ἐπιμελείας καὶ χαρᾶς εἰς τε τὴν καλλιέργειαν καὶ αὐξήσιν ζώων
 » τοὺς καὶ κάθε ἄλλου εἶδους ζαχιρῆ, ὅπου αὐτοὶ τε νὰ ζῶσιν ἀφθόμως καὶ
 » πραγματευόμενοι μὲ τὸ περισσεῦον νὰ εὐρίσκωνται εἰς ἄνεσιν, καὶ ζαχι-
 » ρέδες ἱκανοὶ ν' ἀποστέλλωνται εἰς τὸ βασιλικὸν καμπάνι, κατὰ τὸ ὄνομα
 » τοῦ κιλαρίου ὅπου ἡξιώθησαν, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, καὶ κάθε ἄλλην ἐπι-
 » κερδῇ πραγματείαν νὰ κάμνωσιν. Ὑποπτεύμενοι δὲ μήπως ὑπὸ ἀμελείας
 » ἢ ὑπὸ ἄλλης τινὸς αἰτίας παρατρέχουσι τὴν περὶ ταῦτα φροντίδα καὶ ἐ-
 » πιμέλειαν καὶ ἀκολούθως τὸ ἰντερέσο καὶ εὐτυχίαν τοὺς καὶ σφάλλουσι
 » τὰ μέγιστα πρὸς τε θεὸν, πρὸς τὸν αὐθέντην τοὺς καὶ πρὸς τὸν ἑαυτὸν τοὺς,
 » ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς θείας εὐδοκίας ἡγεμονείας Μας δὲν ἐλλείψαμεν νὰ τοὺς
 » παρακινήσωμεν λόγῳ τε καὶ ἔργῳ, διὰ τε γραμμάτων καὶ ἄλλων παρα-
 » κινήτικῶν. Ἐμποδίσαμεν μὲ κάθε λογῆς τρόπον ἐκεῖνους ὅπου εἰς τοὺς ἀ-
 » περασμένους χρόνους τοὺς ἔκαμαν τόσα κακὰ καὶ ἀδικίας ἀρπάζοντες τὰ
 » πρᾶγματά τοὺς μὲ ὅσῃ τιμὴν ἤθελαν, ἐπιφορτίζοντές τοὺς μὲ διάφορα
 » ὑπέρογκα διὰ τὰ ἄσπρα ὅπου ἔδιδον πρὸ καιροῦ, ὀνομαζόμενα σε λ ἐμ-
 » ἀ χ τ ζ ε σ ῖ, καὶ κάμνοντες καὶ τόσα ἄλλα κακὰ, τὰ ὅποια εἶναι λίαν
 » γνωστά εἰς ὅλους. Ἀποκατεστήσαμεν δι' εὐκολίαν τῆς πραγματείας καὶ
 » ἀ λ σ θ ε ρ ι σ ῖ ο υ των πραγματευτὰς χρησίμους Χριστιανούς, ἐντοπίους
 » τε καὶ ξένους, ἐκλέξαμεν μὲ τὸν μουσαδὲν τῶν πολυχρονίων ἡμῶν αὐ-
 » θεντῶν καὶ ἀπὸ τοὺς πραγματευτὰς τούρκους τοὺς πλεόν χρησίμους, γνω-
 » στοὺς καὶ μὲ κεφίληδες πραγματευτὰς τοῦ καπανίου, ὅπου αὐτοὶ ὅλοι ἀ-
 » γοράζοντες τοὺς ζαχιρέδες νὰ τοὺς ἀποκομίζωσι καὶ νὰ τοὺς στέλλωσιν
 » εἰς τὴν Πόλιν. Ἐδώκαμεν προσταγὰς σφοδράς εἰς τοὺς ῥηθέντας νὰ ἀκο-
 » λουθῶσι τὴν πραγματείαν τοὺς χωρὶς νὰ τολμῶσι τὴν παραμικροτέραν
 » ἀδικίαν ἢ ἐνόχλησιν τῶν πτωχῶν, ἢ νὰ ἀντιφέρωσι βίαν εἰς τὰ τῆς τι-
 » μῆς, ἀλλὰ νὰ συμφωνῶσι καὶ νὰ τὰ ἀγοράζωσι μὲ ν ἀ κ τ ι ἄσπρα κατὰ
 » τὴν πρέπουσαν καὶ τρέχουσαν τιμὴν. Προσέτι στοχαζόμενοι μήπως τις
 » ἔχων βίαν ἤθελε βιασθεῖ νὰ δανεισθῇ πρὸ καιροῦ παρά τινος τῶν Χρι-
 » στιανῶν ἄσπρα ἐπὶ συμφωνίᾳ τοῦ νὰ δώσῃ εἰς τὸν καιρὸν πρᾶγμα, ἀπε-
 » φασίσαμεν περισσότερον ἀπὸ τὰ δέκα ἑνδεκα, ἢ τὸ πολὺ τὰ δέκα ἑνδεκα
 » ἡμισυ διάφορον νὰ μὴ πληρώνῃ, μήτε ὁ δανεισὰς νὰ ἔξῃ ἐξουσίαν νὰ ζητῇ
 » περισσότερον τούτων· αὐτὸ δὲ τὸ δάνειον συγχωρεῖται μόνον παρὰ τῶν
 » Χριστιανῶν· εἰδὲ τολμῇ τινὰς νὰ τὸ κάμῃ καὶ παρὰ Τούρκων θέλει
 » παιδευθεῖ βαρύτερα, κατὰ τὰς τόσας περὶ τούτου προσταγὰς. Σκόλας
 » τοὺς ἐτοιμάζομεν διὰ περισσότερον κέρδος καὶ εὐκολίαν τοὺς, τοὺς μ. α.
 » τ ρ α π ᾶ ζ η δ ε ς ἐμποδίσαμεν, τὰς ἔξω συνηθείας, ἀπαιτήσεις τῶν βᾶ-
 » μεσηδῶν, καὶ αὐτὸ τὸ βᾶμα ἃ δ ζ ε σ κ μὲ τελειότητα τὸ ἐνηκάσαμεν. »

« Ἐπειδὴ δὲ οἱ προγενέστεροι τῶν αὐθεντῶν ἔφθασαν νὰ δώσουν διὰ αὐ-
 » ξησιν τοῦ ὀγδάρτου εἰς τοὺς ξένους γράμματα με συγκατάβασιν
 » τοῦ νὰ πληρῶνουν ὀλιγώτερα ἀπὸ τοὺς ἐντοπίους, αὐτὰ τὰ γράμματα,
 » ἀγκαλὰ καὶ νὰ μὴν ἐφυλάττοντο, ἀλλὰ νὰ ἔπαιρναν τὸ ὀγδάρτον
 » πάλιν σωστὸν, ἔδωκαν ὅμως δικαίαν αἰτίαν εἰς τοὺς ῥηθέντας ξένους νὰ
 » πρετενδέρουν καὶ νὰ ζητοῦν εἰς κάθε χρόνον διαφόρως τὴν συγκατάβασιν
 » αὐτὴν, καὶ εἰς κάθε χρόνον ἐγίνετο ἡ λογοτριβὴ αὕτη· ὅθεν καὶ εἰς τὸν
 » πρῶτον χρόνον τῆς αὐθεντείας Μας, μετὰ τὸ νὰ ἐπρόβαλαν τὰ αὐτὰ, τόσον
 » διὰ τὰ τοὺς παρακινήσωμεν ἔτι μᾶλλον εἰς τὸ νὰ ἐρχωνται διὰ περισσο-
 » τέραν ἀφθονίαν τῶν προβάτων ὅσον καὶ διὰ τὰ λείψῃ ἡ παντοτινὴ αὐτὴ
 » λογοτριβὴ, ἀφήσαντες τὰ τέσσαρα ἡμισυ ἄσπρα ἀπεφασίσαμεν νὰ πλη-
 » ρώωσι πρὸς δώδεκα. Μετὰ τὸ νὰ μὴν ὑποφέρωμεν δὲ τὸ τοιοῦτο Μας ἔ-
 » λεος νὰ τὸ ἀπολαμβάνουν οἱ ξένοι, οἱ δὲ ἐντόπιοι, ὅπου ἔτι μᾶλλον πρέ-
 » πει νὰ καρποῦνται τῆς ἀπὸ τῆς πατρίδος των ὠφελείας, νὰ τὸ ὑστεροῦν-
 » ται, καὶ διὰ τὰ τοὺς παρακινήσωμεν ἀκόμη περισσότερον, ὡς ἀνωτέρω
 » διεξοδικῶς γράφομεν, εἰς τὸ νὰ καταγίνωνται μετὰ προθυμίας καὶ εἰς τὰ
 » τῆς ποιμαντικῆς καὶ αὐξήσιν τῶν προβάτων, μετὰ ὅλον ὅπου ἐπλήρωνον
 » πρὸ χρόνων παλαιωτάτων τὸ ὀγδάρτον πάντοτε πρὸς δέκα ἔξ ἡμισυ
 » ἄσπρα, ἰδοὺ ἐσυγχώρησαμεν καὶ εἰς αὐτοὺς τὰ τέσσαρα καὶ ἡμισυ ἄσπρα,
 » καὶ ἀπεφασίσαμεν νὰ πληρῶνουν ὅλοι κοινῶς πρὸς δώδεκα ἄσπρα. Πρὸς
 » ἐπικύρωσιν καὶ βεβαιότητα τοῦ ὁποίου ἐδώκαμεν τὸ παρὸν Μας αὐθεντι-
 » κὴν χρυσόβουλλον ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Πανιερωτάτου μητροπολίτου, τῶν
 » Θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων καὶ τῶν Εὐγενεστάτων, τιμιωτάτων καὶ πι-
 » στῶν ἀρχόντων Ἡμῶν, καὶ προστάζομεν νὰ γίνωσιν αὐθεντικά Μας γράμ-
 » ματα δηλωτικά τῶν ῥηθέντων ἐλεῶν, καὶ προστακτικὰ τοῦ ὅτι νὰ ἡξεύ-
 » ρουν ὅλοι κοινῶς πῶς εἰς τὸ ἐξῆς τοιοιτοτρόπως ἔχει νὰ πληρωθῇ τὸ δό-
 » σιμον τοῦ ὀγδάρτου, πρὸς ἄσπρα δώδεκα. Ὅθεν παρακαλοῦμεν καὶ
 » τοὺς λοιποὺς ἀδελφοὺς αὐθέντας, τοὺς ὁποίους ἡ θεία εὐδοκία θέλει τοὺς
 » ἀξιώσει ν' ἀναδεχθῶσι τὸν θρόνον τῆς ἡγεμονείας αὐτοῦ τοῦ ἐν Χριστῷ
 » εὐσεβοῦς πριντζιπάτου ὑστερον ἀπὸ Ἡμῶν, νὰ εὐδοκήσουν εἰς τὸ νὰ ἐπι-
 » κυρώσουν καὶ εἰς τὸ νὰ φυλάξουν ἀπαρασάλευτον αὐτὸ τὸ ἔλεος ὅπου ἐ-
 » κάμαμεν κοινῶς εἰς ὅλην τὴν τζάραν, ἵνα εὐδοκήσῃ καὶ ὁ ἅγιος θεὸς εἰς
 » τὸ νὰ φυλάξῃ τὴν ἡγεμονίαν αὐτῶν ἐν εὐζωίᾳ εἰρηνικῇ, ἐν ἡσυχίᾳ δια-
 » γωγῇ, καὶ ἵνα φωτίσῃ καὶ τοὺς διαδόχους καὶ σουτζεσόρους τῆς αὐθεν-
 » τείας αὐτῶν εἰς τὸ νὰ φυλάξουν τὰς καλὰς αὐτῶν διαταγὰς ἀπαρασά-
 » λευτα. Καὶ ἐπεκυρώσαμεν τὸ παρὸν μετὰ τὴν ἰδίαν θέλησιν Ἡμῶν, Ἰω-
 » Ἀλέξανδρος Ἰωάννου Ἱψηλάντης βοεβόδας. Ἐβάλαμεν ἐπὶ μαρτυρίᾳ τοὺς
 » φιλάτους υἱοὺς τῆς Αὐθεντείας Ἡμῶν Κωνσταντίνον βοεβόδαν καὶ Δη-
 » μητράσκον βοεβόδαν, καὶ τοὺς τιμιωτάτους, Εὐγενεστάτους καὶ πιστοὺς
 » μεγάλους ἀρχοντας τοῦ διβανίου τῆς Ἡμετέρας Αὐθεντείας, τὸν ἀρχοντα
 » Δημήτριον Γκίκαν μέγαν Μπάνον, τὸν ἀρχοντα Νικόλαον Δουδέσκουλον
 » μέγαν Βόρνικον τζέρι-δεσοῦς, τὸν ἀρχοντα Ράδουλον Βαχαρέσκουλον
 » μέγαν Βόρνικον τζέρι-δεζός, τὸν ἀρχοντα Πάνον Φιλιππέσκουλον

» μέγαν Λογοθέτην τζέρι-δεσοῦς, τὸν ἄρχοντα Στέφανον Πραγκοθά-
 » νον μέγαν Λογοθέτην τζέρι-δεζός, τὸν ἄρχοντα Στέφανον Μίσου μέ-
 » γαν Σπαθάρην, τὸν ἄρχοντα Γιαννάκην Βακαρέσκουλον μέγαν Βιστιάρην,
 » τὸν ἄρχοντα Σκαρλάτον Καρατζᾶν μέγαν Ποστέλνικον, καὶ τὸν ἄρχοντα
 » Δημητράσκον Ῥακοβίτζαν μέγαν Κλουτζιάρην, καὶ τὸν ἄρχοντα Γιαννά-
 » κην μέγαν Παχάρνικον, καὶ τὸν ἄρχοντα Κωνσταντῖνον Βακαρέσκουλον
 » μέγαν Στόλνικον, καὶ τὸν ἄρχοντα Μανολάκην Κρετζουλέσκον μέγαν Κό-
 » μισον, καὶ τὸν ἄρχοντα Δημήτριον μέγαν Σλουτζιάρην, καὶ τὸν ἄρχοντα
 » Νικόλαον μέγαν Πιτάρην, ἐπιστατοῦντος τοῦ ἄρχοντος * * * Καὶ ἐξεδόθη
 » τὸ παρόν Μας χρυσόβουλλον τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς Ἡμετέρας ἡγεμονείας,
 » ἐν τῇ αὐθεντικῇ Ἡμῶν καθέδρᾳ τοῦ Βουκουρεστίου, ἐν ἔτει ἀπὸ Ἀδάμ.
 » 7284, καὶ σωτηρίῳ 1776, καὶ ἐγγράφῃ ὑπὸ τοῦ * * * Τὸ ὅποῖον χρυσό-
 » βουλλον προσταττόμεν τὴν Εὐγενείαν σου, ἄρχον μέγα Λογοθέτα, ἀφοῦ
 » διαβασθῇ ἐπὶ παρουςία καὶ ἀκροάσει πάντων κοινῶς, καὶ ἀπερασθῇ εἰς τὸν
 » κώδικα τοῦ διδανίου, νὰ τὸ δώσῃς νὰ περασθῇ καὶ εἰς τὸν κώδικα τῆς
 » βιστιαρίας, καὶ ἔπειτα νὰ δοθῇ εἰς τὴν ἁγίαν μητρόπολιν διὰ νὰ φυλάτ-
 » τεταί.»

Ἐξέδοτο ἡ Ὑψηλότης του καὶ χρυσόβουλλον διὰ τὴν ἀσυδοσίαν τῶν μοναστηρίων, καὶ ἄλλο διὰ τοὺς σλουζιτόρους, καὶ ἄλλα, εἰς τὰ ὅποια φαίνεται ἐναργῶς καὶ ἡ βαθυνότης του καὶ ἡ εἰς τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις πρᾶξις τε καὶ πολυπειρία του, τὰ ὅποια παρατρέχω συντομίαις χάριν.

Ἀγοράσας εἶτα παρὰ τοῦ πρώην Κωνσταντινουπόλεως Ἰωαννικίου Καρατζᾶ τὴν νῆσον τῆς Πρώτης μαζί με τὸ ἐν αὐτῇ μοναστήριον, μετὰ τὸ νὰ κατεστάθῃ τὸ ῥηθὲν μοναστήριον πορνοστάσιον σχεδὸν τῶν μυστανοζήτων, ἐπεκυρώθη ἡ πώλησις μετὰ τὸ ἐξῆς πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγγιλιῶδες γράμμα. Ἦν δὲ τοῦτο πρὸ τοῦ Ἰωαννικίου κτῆμα τοῦ Χαλκηδόνης Γαβριήλ, ὡς ἐκ τούτου τοῦ γράμματος δηλοποιεῖται.

« Καὶ πᾶσι μὲν ἀπλῶς τοῖς ἀδυνατοῖς καὶ ἐπιδεῶς ἔχουσιν, ἐξαιρέτως
 » δὲ ταῖς ἀγίαις τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαις καὶ τοῖς ὁπῇ ποτε διατελοῦσι θείοις
 » σκηνώμασι καὶ σεπτοῖς καταγωγίσι χεῖρα βοηθείας οἶδεν ὀρέγειν ἡ καθ'
 » ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, οἷα κοινὴ μήτηρ καὶ προστατίς καὶ
 » κηδεμὼν τῶν ἀπανταχοῦ ἁγίων ἐκκλησιῶν καὶ θείων σκηνωμάτων, ἀν-
 » τιλαμβάνεσθαι τε αὐτῶν συμπαθῶς καὶ εὐσπλάγγχνως οὐκ ἀπαναίνεται,
 » ἀντιλήψεώς τε καὶ δεφενδεύσεως ἐπιδεομένων τρόποις παντοίοις προνοη-
 » τικοῖς τε καὶ ἀντιληπτικοῖς κηδεμονικῶς τε καὶ προσφυῶς χρωμένη. Ὅ-
 » σα τοῖνυν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἀδυνατοῦντα καὶ ἐπιδεῶς ἔχοντα εἰς σύστα-
 » σιν τὴν ἑαυτῶν καὶ κυβέρνησιν ἐτέρων ἐπιδέεται μειζόνων προσώπων καὶ
 » ὑπερεχουσῶν ἐκκλησιῶν ἐπὶ τὸ δεφενδευθῆναι καὶ τὸ μόνιμον αὐτῶν ἐπι-
 » σχεῖν, ταῦτα δὲ τῇ καθόλου δυνάμει καὶ προστασίᾳ συνάπτει καὶ συν-

—1778

» τάττει προσφόρως τοῖς ὑπερέχουσι, καὶ τῷ τρόπῳ τούτῳ τῆς ὑπερερού-
 » σης δεφενδεύσεώς τε καὶ δυνάμεως τὴν ἀσφάλειαν εἰς τὸ διηνεκές τούτοις
 » χαρίζεται· τῶν γὰρ περὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν εὐκοσμίαν τεταγμένων πραγ-
 » μάτων διαφόρως εἴωθε προνοεῖσθαι καὶ φροντίζειν τῆς διεξαγωγῆς αὐτῶν
 » κατὰ τὴν τοῦ καιροῦ καὶ τῆς χρείας ἀπαίτησιν. Ταῦτη τοι καὶ τοῖς ἱεροῖς
 » νυμφοστόλοις καὶ κοσμητορσι τῆς ἐκκλησίας διαφερόντως ἀνέκαθεν ἐμέ-
 » λησεν ὁ τῆς οἰκονομίας καὶ ἀντιλήψεως λόγος πρὸς τὰ δυσχερῶς πως δια-
 » τεθέντα ποτὲ, καὶ ἐνδεχόμενον τρόπον ἐξασφαλίζειν αὐτὰ οὐ παρητήσαν-
 » το· πρὸς γὰρ τὴν κατὰ καιροῦ συμπίπτουσαν αὐτοῖς δυσχέρειαν τῶν τοῦ
 » θεοῦ ἐκκλησιῶν καὶ ἱερῶν καταγωγίων οἱ αὐτοὶ σοφοὶ οἰκονόμοις ἢ πρόσφοροις
 » ἐξεύρηται θεραπεία, ἡγουμένοις ἀναγκαιῶς κατὰ τὰς ἀποστολικὰς εἰσηγή-
 » σεις πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γίνεσθαι διακελευούσας ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι.»
 » Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ ἡ ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ ἀρχιεπισκοπῇ καὶ νήσῳ Ἁν-
 » δρῶ διατελοῦσα σεβασμία βασιλικὴ τε καὶ σταυροπηγιακὴ μονὴ τῆς Ἰ-
 » περαγίας ἡμῶν Θεοτόκου, τῆς Παναχράντου ἐπικεκλημένη, συνάμα τῷ
 » ἐνταῦθα κατὰ τὴν νῆσον Πρώτῃν λεγομένην διατελοῦντι σταυροπηγιακῷ
 » ἱερῷ μοναστηρίῳ τῆς ἐνδόξου Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, κά-
 » πει τῆς πρώτης ἡμῶν πατριαρχείας, μετὰ τὸ ἐκ βάθρων καὶ θεμελίω-
 » νεγερθῆναι τε καὶ ἀνακαινισθῆναι ὑπὸ χρησίμων Χίων πραγματευτῶν
 » χριστιανῶν καὶ φιλοθέων ἀνδρῶν, συνενωθέντι καὶ προσηλωθέντι τῇ ἱερᾷ
 » ταύτῃ μονῇ τῆς Παναχράντου καὶ μετοχίῳ αὐτῆς γεγονότι διὰ δόσεως
 » γροσίων δύο χιλιάδων καὶ πεντακοσίων, δοθέντων τε καὶ πληρωθέντων
 » πρὸς ἐκεῖνους ἀπὸ μοναστηριακῶν χρημάτων τῆς Παναχράντου, διὰ χει-
 » ρὸς τοῦ Παναχραντιώτου Ὁσιωτάτου Προηγουμένου ἐν Ἱερομονάχοις κύρ
 » Διονυσίου, τοῦ ἄχρι τοῦδε ἡγουμενεύοντος ἐν τῷ αὐτῷ μετοχίῳ, κατὰ τὴν
 » περίληψιν τῶν ἐπὶ συνόδου ἐμφανισθέντων ἡμῖν ἤδη δύο ἡμετέρων πα-
 » τριαρχικῶν συνοδικῶν γραμμάτων ἐπικυρούντων τε καὶ βεβαιούντων ἐπά-
 » νω τῆς αὐτῆς μονῆς τῆς Παναχράντου τὴν καθ' ὃν εἴρηται τρόπον γενο-
 » μένην τελείαν ταύτην προσήλωσιν καὶ ἔνωσιν τοῦ μοναστηρίου τούτου τοῦ
 » Σωτῆρος, ἐξ ὅτου δηλαδὴ συνηνώθησαν ἀλλήλοις ἀμφοτέρα ταῦτα τὰ ἱε-
 » ρὰ μοναστήρια, προϊόντος τοῦ καιροῦ ἔφθασεν ὡπωσδήπως ὑποπεσεῖν χρέε-
 » σι βαρυτάτοις, περίπου τὰς τρεῖς χιλιάδας δηλονότι καὶ διακόσια γρό-
 » σια, καὶ δυσχερῶς πως ἔχειν εἰς τὸ διακυβερᾶσθαι καὶ διασώζεσθαι, ὡς
 » ἔγνωμεν καὶ ἐβεβαιώθημεν ἤδη μετὰ τελείας πληροφορίας τε καὶ βεβαιώ-
 » σεως ἀπὸ τε ζώσης φωνῆς τῶν τεσσάρων τούτων προκριτῶν Ὁσιωτάτων
 » πατέρων Παναχραντιωτῶν, τοῦ τε Προηγουμένου παπᾶ κύρ Δανιὴλ, τοῦ
 » Σκευοφύλακος παπᾶ κύρ Ἰακώβου, τοῦ Προηγουμένου ἐτέρου παπᾶ κύρ
 » Δανιὴλ καὶ τοῦ ῥηθέντος Προηγουμένου παπᾶ κύρ Διονυσίου, καὶ ἀπὸ τοῦ
 » οὗ περ ἐνεφάνισαν οὗτοι ἡμῖν συνοδικῶς γράμματος, κατεσφραγισμένου
 » ὄντος τῇ τε σφραγίδι τῆς σεβασμίας μονῆς τῆς Παναχράντου καὶ ταῖς ὑ-
 » πογραφαῖς πάντων τῶν ἑνασκειμένων αὐτῇ Ὁσιωτάτων πατέρων, ἱερωμέ-
 » νων τε καὶ ἰδιωτῶν, νέων τε καὶ γερόντων, καὶ διαλαμβάνοντος ὡς οἱ
 » αὐτοὶ ἀπαξάπαντες πατέρες, μὴ δυνάμενοι ἄλλοθεν ποθεν ἀπαντῆσαι τε

» καὶ κυβερνήσαι καὶ πληρῶσαι τὸ ἐπικείμενον αὐτοῖς μοναστηριακὸν προει-
 » ρημένον χρέος διὰ τὴν ἀκραν αὐτῶν ἔνδειαν καὶ ἀπορίαν, κοινῇ αὐτῶν γνώ-
 » μη καὶ συναίνεσει ἀποκατέστησαν ἐπιτρόπους ἐκ μέρους αὐτῶν τοὺς ὀνο-
 » μασι ρηθέντας τέσσαρας συγκοινοβιάτας αὐτοῖς πατέρας, ἐξαποστείλαν-
 » τες ἐνταῦθα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τὸ κυβερνήσαι τε καὶ διορθῶσαι
 » τὸ κοινὸν μοναστηριακὸν αὐτῶν χρέος τοῦτο διὰ τῆς ἐτέρᾳ τινὶ κρείττο-
 » νι καὶ ὑπερεχούσῃ δυνάμει τελείας ἐγχειρίσεως, παραδόσεώς τε καὶ προ-
 » σηλώσεως καὶ προσκληρώσεως τοῦ εἰρημένου μοναστηρίου τοῦ Σωτῆρος
 » καὶ μετοχίου τῆς αὐτῆς μονῆς τῆς Παναρχάντου, καὶ ἐπομένως προσέδρα-
 » μον τῇ προνοίᾳ καὶ δεφενδύσει τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐδεήθησαν θερμῶς
 » δοθῆναι αὐτοῖς τὴν ἄδειαν ταύτην· ἀνθ' ὅτου καὶ ἡμεῖς, ὡς τὴν καθόλου
 » προστασίαν καὶ μερίμναν τῶν ἀπανταχοῦ ἐκκλησιῶν καὶ θείων σκηνωμά-
 » των ἄνωθεν ἐγχειρισθέντες, καὶ χρέος ἀπαράιτητον ἔχοντες ἐνατενίζειν
 » αἰεὶ ἀτενέειν ὁμῶς καὶ προνοεῖσθαι καὶ φροντίζειν κηδεμονικῶς τῆς
 » διαμονῆς καὶ συστάσεως καὶ εὐσταθείας αὐτῶν κατὰ τὴν τοῦ καιροῦ καὶ
 » τῆς χρείας ἀπαίτησιν, τὸ ζητούμενον συνοδικῶς συνδιασκεψάμενοι, καὶ εἰς
 » τὴν μεγίστην ἀνάγκην αὐτῶν συμπαθῶς ἀποβλεψάμενοι, καὶ τὴν θερμὴν
 » αὐτῶν τούτων ἱκεσίαν καὶ αἴτησιν εὐμενῶς τε καὶ φιλανθρώπως ἀποδε-
 » ξάμενοι, ὡς μὴ ἔχουσιν ἄλλως γενέσθαι οὔτε μὴ θεραπευθῆναι καὶ διορ-
 » θωθῆναι, δεδώκαμεν αὐτοῖς τὴν τελείαν ἡμῶν ἄδειαν.»

« Καὶ δὴ κατὰ τὴν ἐγχωρηθεῖσαν αὐτοῖς παρ' ἡμῶν ἄδειαν ταύτην ἐπα-
 » φῆκαν καὶ παραδédωκαν καὶ ἐνεχείρισαν ἤδη ἐπιτροπικῶς οἱ τέσσαρες
 » ἐπίτροποι οὗτοι τὸ εἰρημένον μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος, ὡς κτῆμα καὶ
 » μετόχιον τῆς μονῆς αὐτῶν τῆς Παναρχάντου ὑπάρχον, μετὰ πάντων τῶν
 » κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτοῦ κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων καὶ μετὰ
 » συμπάσης τῆς περιοχῆς τῆς νήσου Πρώτης, πρὸς τὸν Ἱερώτατον μητρο-
 » πολίτην Χαλκηδόνος, Ὑπέρτιμον καὶ ἔξαρχον πάσης Βιθυνίας, ἐν Ἀγίῳ
 » Πνεύματι ἀγαπητὸν ἡμῶν ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργγόν Κῦρ Γαβριήλ, διὰ
 » τὸ ἀναδεχθῆναι τὴν αὐτοῦ ἐσρότητα, πληρῶσαι τε καὶ ἐξοφλῆσαι τέλεον
 » ἅπαν τὸ ἐπικείμενον αὐτοῖς μοναστηριακὸν χρέος, συμποσωθὲν εἰς γρόσια
 » τὸν ἀριθμὸν τρεῖς χιλιάδας καὶ διακόσια πεντήκοντα. Κάντεῦθεν ἀνήγ-
 » γειλαν καὶ ὠμολόγησαν ἰδίους αὐτῶν χεῖρεσιν ὡς οὐκ ἔχουσι τοῦ λοιποῦ
 » οὔτε αὐτοὶ οὔτε οἱ συγκοινοβιάται αὐτοῖς πατέρες οὔτε ἡ μονὴ αὕτη τῆς
 » Παναρχάντου ζητεῖν ἄλλο τι, πολὺ ἢ ὀλίγον, ἔνεκεν τῆς πρὸς τὴν ἀρχιε-
 » ρωσύνην αὐτοῦ τελείας ἐγχειρίσεώς τε καὶ παραδόσεως τοῦ αὐτοῦ μονα-
 » στηρίου τοῦ Σωτῆρος, ὡς ἐξισασθέντες μετ' αὐτοῦ καὶ ἐξοφλήσαντες κατὰ
 » τελείαν διόρθωσιν καὶ ἐξόφλησιν διὰ τῆς τελείας ἀπαλλαγῆς τε καὶ ἐ-
 » λευθερίας τῆς ἐνοχῆς τοῦ οὐ περ ἦσαν ἐνεχόμενοι μοναστηριακοῦ αὐτῶν
 » χρεοῦς τούτου, καθὰ μετὰ τῶν ἐκατέρων τῶν μερῶν τούτων συμφωνήθη
 » καὶ ἐστέργθη. Ὡστε μένει τὸ αὐτὸ μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος ὁλόκληρον
 » ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ δεσποτείαν καὶ χρῆσιν τῆς αὐτοῦ ἐσρότητος ἀναπο-
 » σπάστως καὶ ἀναφαρέτως κατὰ πάντα καιρὸν καὶ ἐν παντὶ δικαιοσύνης
 » κριτηρίῳ, ὡς ἴδιον αὐτοῦ κτῆμα γεγονὸς καὶ ὑπάρχον. Ἄλλ' οὖν αὖθις ἡ

» ἀρχιερωσύνη αὐτοῦ, ὡς τίμιος καὶ ἄξιος καὶ δόκιμος καὶ πεπαιδευμένος
 » καὶ ἔγκριτος ἀρχιερεὺς, θεοσεβὴς καὶ εὐλαβὴς περὶ τὰ θεῖα καὶ πιστὸς
 » τοῦ θεοῦ οἰκονόμος καὶ ζῆλον ἔνθεον τῷ ἀγαθῷ θησαυρῷ τῆς καρδίας αὐ-
 » τοῦ ἐνδιατρέφων, ἡμετέρα πατριαρχικὴ προτροπὴ καὶ ἀδεία, ἰδιοθελεῖ τε
 » καὶ ἀδιάστω αὐτοῦ γνώμη καὶ προαιρέσει ἀφιέρωσε καὶ συνῆψε καὶ συν-
 » ἦνωσε, προσήλωσέ τε καὶ προσεκληρώσατο παρὰ πόδας σύμπαν τὸ ἱερὸν
 » τοῦτο μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος τῇ ἀγιωτάτῃ μητροπόλει Χαλκηδόνος
 » ὑπὲρ ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας καὶ μνημοσύνου, ἀσύδοτον πάντῃ καὶ ἀδέ-
 » σποτον καὶ ἀκαταζήτητον, ἀνενόχλητόν τε καὶ ἀνεπηρέαστον διαμένον
 » παρὰ τε τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τῆς ῥηθείσης
 » μονῆς τῆς Παναχράντου καὶ παρὰ παντὸς συγγενικοῦ τῆς ἀρχιερωσύνης
 » αὐτοῦ καὶ ἐτέρου οὐτινοσοῦν προσώπου ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ· ὥστε τὸ ἀ-
 » πό τοῦδε καὶ εἰς τὸν ἐξῆς ἅπαντα χρόνον εἶναι τε καὶ λέγεσθαι καὶ πα-
 » ρὰ πάντων γινώσκεισθαι ἀφιέρωμά τε καὶ κτῆμα ἴδιον τῆς αὐτῆς μητρο-
 » πόλεως Χαλκηδόνος καὶ ἐνοριακὸν αὐτῆς δίκαιον ἀναπόσπαστόν τε καὶ
 » ἀναφαιρέτον, καὶ δεσπόμενον καὶ διεξάγεσθαι καὶ διοικεῖσθαι ὑπὸ τε τῆς
 » αὐτοῦ ἱερότητας καὶ ὑπὸ τῶν μετ' αὐτὸν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ ἀρχιερα-
 » τευσόντων.»

« Τοῦτου χάριν γράφοντες διὰ τοῦ παρόντος ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς
 » μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ Ὑπερτίμων, τῶν ἐν Ἀ-
 » γίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τὸ ἐν
 » τῇ ῥηθείσῃ νήσῳ Πρώτῃ διατελοῦν ἱερὸν μοναστήριον τῆς Μεταμορφώ-
 » σεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, τῇ ἐπωνυμίᾳ τῆς πατριαρχικῆς καὶ σταυρο-
 » πηγιακῆς ἀγίας πρότερον σεμνυνόμενον, μετὰ πάντων τῶν ἀφιερωμάτων
 » καὶ πραγμάτων αὐτοῦ κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων καὶ συμπάσης τῆς πε-
 » ριοχῆς τῆς αὐτῆς νήσου, μένῃ τὸ ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸν ἐξῆς ἅπαντα
 » αἰῶνα ἀναποσπαστῶς καὶ ἀναφαιρέτως συνημμένον τε καὶ συνηνωμένον
 » καὶ προσηλωμένον καὶ προσεκληρωμένον καὶ ὑποκείμενον τῇ ἀγιωτάτῃ
 » μητροπόλει Χαλκηδόνος, καὶ ὑπάρχῃ καὶ λέγεται καὶ παρὰ πάντων γι-
 » νώσκειται ἀφιέρωμά τε καὶ κτῆμα ἴδιον καὶ ἐνοριακὸν τῆς αὐτῆς μητρο-
 » πόλεως δίκαιον, ὡς γνήσιον αὐτῆς μέλος καὶ μέρος πρὸς τὸ ὅλον ἀναφε-
 » ρόμενον καὶ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ δεσποτείαν καὶ χρῆσιν καὶ πνευματι-
 » κὴν προστασίαν καὶ ἐπίσκεψιν τοῦ τε ἡδὴ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ ἀρχιερα-
 » τεύοντος συναδελφοῦ ἡμῶν Κύρ Γαβριὴλ καὶ τῶν μετ' αὐτὸν ἀλληλοδια-
 » δόχως ἐν αὐτῇ ἀρχιερατευσόντων εὐρισκόμενον, διεξαγόμενόν τε καὶ κυ-
 » βερνώμενον, κρινόμενόν τε καὶ ἀνακρινόμενον ὑπὸ τοῦ κατὰ καιροὺς μη-
 » τροπολίτου Χαλκηδόνος, εὐλογοῦντός τε καὶ ἀγιαζόντος ἀρχιερατικῶς
 » πάντας τοὺς ἐνασκουμένους αὐτῷ πατέρας καὶ πάντα τὰ ἀρχιερατικὰ καὶ
 » τὰς ἐμπιπτούσας αὐτῷ χειροτονίας ἐκτελοῦντος ἀκωλύτως μετὰ τῆς τοῦ
 » ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως, καθὼς καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ, ὁ-
 » φείλοντός τε φροντίζειν ἅει τῆς συστάσεως καὶ αὐξήσεως καὶ βελτιώσεως
 » τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου, κρίνειν τε καὶ ἀνακρίνειν νομίμως καὶ κανονικῶς
 » πᾶσαν μοναστηριακὴν ὑπόθεσιν καὶ εἰς τὸν τοῦ δικαίου τόπον ἀποκαθι-

» στᾶν, καὶ μοναχοὺς κείρειν, ἐκβάλλειν τε καὶ βάλλειν, καὶ ἀποκαθιστᾶν
 » ἐν αὐτῷ ἡγούμενον τίμιον καὶ ἄξιον καὶ δόκιμον καὶ ἀρμόδιον, θεοσεβῆ τε
 » καὶ εὐλάβῃ ἄνδρα, καὶ τοὺς λογαριασμοὺς αὐτοῦ θεωρεῖν μετ' ἀκριβοῦς
 » ἐρευνῆς τε καὶ ἐξετάσεως, καὶ παιδεύειν ἐκκλησιαστικῶς πάντα ἅτακτον
 » καὶ ἐναντίον καὶ ἀπειθῇ πρὸς αὐτὸν φαινόμενον ἱερωμένον καὶ ἰδιώτην,
 » καὶ τ' ἄλλα πάντα ἐνεργεῖν ὅσα ἀρχιερεῦσιν ἀνήκει' ὀφειλόντων καὶ πάν-
 » των τῶν ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ μοναστηρίῳ συνασκουμένων Ὅσιωτάτων πα-
 » τέρων μόνον τὸν κατὰ καιροὺς μητροπολίτην Χαλκηδόνος γινώσκειν νό-
 » μιμον καὶ κανονικὸν καὶ γνήσιον αὐτῶν ποιμένα καὶ πνευματικὸν πατέρα,
 » δεσπότην τε καὶ ἐξουσιαστήν καὶ προστάτην καὶ κηδεμόνα καὶ φροντι-
 » στήν τῆς ἀγαθῆς αὐτῶν καὶ εὐκαταστάτου καταστάσεως, καὶ κατὰ πάν-
 » τα καιρὸν ἀπονέμειν τὴν ὀφειλομένην καὶ προσήκουσαν τῇ ἀρχιερατικῇ
 » αὐτοῦ ἀξίᾳ τιμὴν καὶ ἀγάπην καὶ εὐλάβειαν καὶ δεξιῶσιν, καὶ ὑπέεικεν
 » καὶ ὑποτάσσεσθαι αὐτῷ κατὰ τὸ πρέπον καὶ δίκαιον, καὶ μνημονεύειν τοῦ
 » κανονικοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ ἀκολουθίαις,
 » ὡς νενόμισται, καὶ κατ' οὐδὲν αὐτῷ ἀντιφέρεσθαι καὶ ἐναντιοῦσθαι ἀτά-
 » κτως ἀλλ' ὑπακοῦειν ἀείποτε πάσαις ταῖς πατρικαῖς καὶ πνευματικαῖς
 » αὐτοῦ εἰσηγήσεσι καὶ νουθεσίαις καὶ παραγγελίαις ὡς εὐπειθῇ καὶ γνή-
 » σια αὐτοῦ πνευματικὰ τέκνα, καὶ ὡς οἷόν τε φροντίζειν τῆς συστάσεως,
 » αὐξήσεώς τε καὶ βελτιώσεως τοῦ ἱεροῦ αὐτῶν μοναστηρίου, διάγειν τε
 » καὶ πολιτεῦσθαι σωφρόνως καὶ εὐτάκτως, καὶ κατὰ τὸ ἐπάγγελμα τῆς
 » μοναδικῆς πολιτείας θεῷ τε καὶ ἀνθρώποις εὐαρεστοῦντας ἑαυτοὺς ἀπο-
 » καθιστᾶν.»

« Ὅστις δ' ἂν ποτε τῶν πάντων φανῇ ἐναντίος καὶ ἀπειθῆς καὶ ἀνυπό-
 » τακτος τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἡμῶν ταύτῃ εὐλογοφανεῖ καὶ δικαίᾳ ἐπιταγῇ
 » καὶ ἀποφάσει, καὶ τολμήσει οἰφδῆτινι τρόπῳ ἀνατρέψαι τε καὶ ἀθετῇ-
 »σαι ἢ ὅλως διασεῖσαι τι τῶν ἐν τῷ παρόντι εὐλόγως καὶ σὺν τῷ δικαίῳ
 » διοριζομένων τε καὶ ἀποφαινομένων, ἢ ἀποσπᾶσαι καὶ ἀφαιρέσαι τῆς αὐ-
 » τῆς μητροπόλεως Χαλκηδόνος τὸ ἱερὸν τοῦτο μοναστήριον, ὁ τοιοῦτος,
 » ὁποίας ποτ' ἂν εἴη τάξεώς τε καὶ καταστάσεως καὶ βαθμοῦ, ἀφωρισμένος
 » εἴη παρὰ τῆς τρισυποστάτου καὶ ἀδιαρέτου καὶ ὁμοουσίου μακαρίας Τριά-
 »δος, τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου τῇ φύσει ἀγίου θεοῦ ἡμῶν, καὶ κατηραμένος καὶ
 » ἀσυγχώρητος ἐν τε τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ μετὰ θάνατον
 » ἄλυτος καὶ τυμπακνῆτος κληρονομήσειε τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ καὶ τὴν
 » ἀγχρόνην τοῦ Ἰούδα· ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ εἴη ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἡ
 » μερίς αὐτοῦ μετὰ τοῦ προδότου Ἰούδα καὶ τῶν θεομάχων Ἰουδαίων τῶν
 » σταυρωσάντων τὸν Κύριον τῆς δόξης· καὶ προκοπὴν οὐ μὴ ἴδοι πώποτε
 » ἐφ' οἷς ἐργάζεται καθ' ὅλην τὴν ζωὴν αὐτοῦ· σεισθήει ἡ γῆ καὶ καταπλοῖ
 » αὐτὸν, ὡς τὸν Δαθᾶν ποτε καὶ Ἀβειρών, καὶ ἐν γενεᾷ μιᾷ ἐξαλειφθῇ
 » τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς καὶ τὸ ὄνομα ἐκ βιβλίου ζώ-
 » των, καὶ πάσαις ταῖς πατρικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπόδικος. Ὅθεν εἰς
 » τὴν περὶ τούτου ἔνδειξιν καὶ διηγετὴ καὶ μόνιμον ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ
 » τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν συνοδικὸν βεβαιωτικὸν σιγγιλλιώδες ἐν

—1778

» μεμβράναις γράμμα, καὶ ἐδόθη τῷ ῥηθέντι Ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ Χαλ-
» κηδόνης καὶ συναδελφῶ ἡμῶν ἀγαπητῷ Κυρ Γαβριήλ, καταστρωθὲν κἀν
» τῷ ἱερῷ κώδῃ καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, ἐν ᾗ
» τει σωτηρίῳ αἰψις, κατὰ μῆνα Μάιον, Ἐπιμελήσεως ἐνάτης. »

α Ποίσιος, ἐλέῳ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης,
» καὶ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης. »

α Ὑ) Ἐφέσου Ἰωακείμ· ὁ Ἡρακλείας Γεράσιμος· ὁ Νικομηδείας Κύριλλος·
» ὁ Νικαίας Καλλίνικος· ὁ Ἀδριανουπόλεως Διονύσιος· ὁ Νεοκαισαρείας Διο-
» νύσιος· ὁ Βερρόιας Σαμουήλ· ὁ Πισσιδείας Κοσμᾶς· ὁ Παλαιῶν Πατρῶν
» Γεράσιμος· ὁ Φιλιππουπόλεως Θεόκλητος· ὁ Μιτυλήνης Ἀνθιμος· ὁ Δι-
» θυμοτείχου Αὐξέντιος· ὁ Νέων Πατρῶν Νεόφυτος· ὁ Χριστιανουπόλεως
» Δανιήλ· ὁ Ναυπλίου Νεόφυτος· ὁ Προϊλάβου Καλλίνικος· ὁ Ἐάνθης Μη-
» τροφάνης· ὁ Χίου Διονύσιος· ὁ Λήμνου Παρθένιος· ὁ Δέρκων Σαμουήλ· ὁ
» Σαντορίνης Διονύσιος. »

Μετὰ τοσαύτας ἀράς καὶ ἀφορισμοὺς ὁ ἀφιερῶσας Γαβριήλ ἐπώλησε τὸ
μοναστήριον σὺν τῇ νήσῳ Πρώτῃ πρὸς τὸν ἀπὸ Πεκίου Ἰωαννίκιον Καρα-
τζᾶν, τὸν καὶ ὕστερον πατριαρχεύσαντα Κωνσταντινουπόλεως· δὲν ὑπε-
γράφη μὲ τὸ νᾶ εἶχε σκοπὸν νὰ τὸ ἀποσπάσῃ τῆς ἐπαρχίας εἰς ἄλλου πα-
τριαρχοῦ καιρὸν, καὶ μόνον ὑποκρινόμενος ἀρετὴν πρὸς ἀπάτην τῶν πλειό-
νων εἶπε πῶς τὸ ἀφιερώνει τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Χαλκηδόνης. Ὁ δὲ ἀγοράσας μὲ
τὴν ἀγορὰν δοκεῖ μοι ὅτι ἐφάνη ἀπειθής τε καὶ ἀνυπότακτος τῇ ἐκκλησια-
στικῇ ἀποφάσει, καὶ ἠθέτησε καὶ διέσεισε τὰ ἀποφανθέντα καὶ ἀφείλετο τὸ
μοναστήριον τῆς μητροπόλεως Χαλκηδόνης· καὶ μετὰ παρέλευσιν καιροῦ τὸ
ἐπώλησε τῷ αὐθέντῃ Βλαχίας Ἀλεξάνδρῳ Ἰωάννου Ὑψηλάντῃ βοεβόδα, ὡς
δηλοποιεῖται ἐκ τοῦ παρόντος σιγγιλιωδούς πατριαρχικοῦ συνοδικοῦ γράμ-
ματος.

α Πάντα τὰ γεραρὰ καὶ ἀξιάγαστα καὶ ὅσα πρόχειρον ἔχουσι καὶ οὐ ῥη-
» ματικὴν ἀλλ' οἷον εἰπεῖν ζῶσαν καὶ πραγματικὴν τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀγα-
» θῆς προαιρέσεως καὶ τοῦ θείου ζήλου, γνωστὰ γεγονότα τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ
» τοῖς κατὰ καιροὺς ἐμπειστευμένοις τοὺς πνευματικούς ταύτης οἵακας,
» ἐπικυροῦν οὐκ ἀπαναίονται οἱ ταύτης προστάται ἐπὶ τὸ ἔχειν τὸ κῆρος
» καὶ τὴν ἰσχὺν ἀπαράτρεπτον ἐν παντὶ καιρῷ καὶ χρόνῳ καὶ μὴ ὑφίστα-
» σθαι ταῦτα ἀνατροπὴν παρὰ τοῦ τυχόντος εὐκόλως, μάλιστα δὲ ὅσα εἰς
» σύστασιν ἀφορῶσι ἐκκλησιῶν καὶ μοναστηρίων, ὧν τὴν μέριμναν ἔχει ἡ
» ἐκκλησία ὡς κοινὴ μήτηρ καὶ προστάτις καὶ κηδεμὼν, φροντίζουσα ἀγρύ-
» πως περὶ τῆς καλῆς αὐτῶν καταστάσεως καὶ τρόποις διαφοροῖς πραγ-
» ματευομένη τὴν τούτων αὐξήσιν καὶ τὴν εἰς τὰ πρόσω φορὰν καὶ βελ-
» τίωσιν· πρὸ πάντων δὲ τῶν ἐπιδεῶς ἐχόντων καὶ κίνδυνον ἐπαπειλούν-
» των παντελοῦς ἐρημώσεως, τῶν γὰρ τοιούτων μετὰ γενναιοτέρας τινὸς ἐ-
» πιμελείας ἡ ἐκκλησία ἀντιλαμβάνεται, ἵνα μὴ τοῦ καιροῦ μακρᾷ περιπ-

» πεύσει καὶ παρατάσει ἀμεληθέντα φθάσῃσι περιπεσεῖν εἰς τραγικήν τινα,
 » ὡς εἰπεῖν, καὶ ὀλεθρίαν κατάστασιν καὶ εἰς τὸ παντελῶς ἀθεράπευτον. »
 « Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ τὸ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Χαλκηδόνος ἐν τῇ νήσῳ Πρώ-
 » τῇ κείμενον ἱερὸν καὶ σεβασμίον μοναστήριον τῆς ἐνδόξου Μεταμορφώσεως
 » τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, ὑπάρχον σταυροπηγιακὸν πρὸ χρόνων καὶ
 » εἰς ἀθλίαν κατάστασιν περιπεσὸν καὶ εἰς χρέος βαρύτατον, ἐπετράπη καὶ
 » ἐδόθη τὸ αὐτὸ μοναστήριον εἰς τὴν διοίκησιν χρησίμων τινῶν Χίων πραγ-
 » ματευτῶν, ὑφ' ὧν καὶ ἀνεκαινίσθη καὶ ἀνηγέρθη ἐρείπιον ὃν τὸ τότε, εἶτα
 » δὲ πατριαρχικῇ ἀδείᾳ τοῦ αἰοδίου πατριάρχου Κυρ Παΐσιου συνηνῶθη
 » καὶ προσηλώθη τῇ ἱερᾷ μονῇ τῆς Ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Πανα-
 » χράντου ἐπικεκλημένη καὶ κειμένη κατὰ τὴν νήσον Ἄνδρον, διὰ δόσεως
 » γροσίων δύο χιλιάδων καὶ πεντακοσίων δοθέντων τε καὶ πληρωθέντων
 » πρὸς τοὺς αὐτοὺς Χίους ἀπὸ μοναστηριακῶν χρημάτων τῆς Παναχράντου
 » διὰ χειρὸς τοῦ Παναχραντιῶτου ποτὲ Διονυσίου Προηγούμενου· ἀλλ' οὖν
 » αὐθις περιπεσὸν χρέεσι, περίπου τὰς τρεῖς χιλιάδας δηλονότι καὶ διακό-
 » σια γρόσια, δυσχερῶς πως εἶχεν εἰς τὸ διακυβερῆσθαι καὶ διασώζεσθαι·
 » οἱ δὲ πατέρες τῆς ἐν τῇ Ἄνδρῳ μονῆς τῆς Παναχράντου, μὴ δυνάμενοι
 » ἄλλοθεν ποθεν ἀπαντῆσαι καὶ πληρῶσαι τὸ ἐπικείμενον αὐτοῖς μοναστη-
 » ριακὸν προειρημένον χρέος διὰ τὴν ἄκραν αὐτῶν ἔνδειαν καὶ ἀπορίαν, κοι-
 » νῇ αὐτῶν γνώμῃ καὶ συναινέσει ἀποκατέστησαν ἐκ μέρους αὐτῶν ἐπιτρό-
 » πους διὰ γραμμάτων τὸν τε Προηγούμενον Δανιὴλ, τὸν Σκευοφύλακα Ἰά-
 » κωβον, τὸν ἕτερον Προηγούμενον Δανιὴλ καὶ τὸν ῥηθέντα Προηγούμενον
 » κύρ Διονύσιον, καὶ ἐξαποστείλαντες αὐτοὺς ἐνταῦθα ἐν Κωνσταντινουπό-
 » λει δωδκάσιον αὐτοῖς ἄδειαν καὶ πλερεξουσιότητα ἐγγράφως ἐπὶ τὸ κυ-
 » βερνήσαι τε καὶ διορθῶσαι τὸ κοινὸν μοναστηριακὸν αὐτῶν χρέος τοῦτο
 » διὰ τῆς ἐτέρα τινὶ κρείττονι καὶ ὑπερεχούσῃ δυνάμει τελείας ἐγχειρίσεως
 » παραδόσεώς τε προσηλώσεως καὶ προσκληρώσεως τοῦ εἰρημένου μονα-
 » στηρίου τοῦ Σωτῆρος καὶ μετοχίου τῆς αὐτῆς μονῆς τῆς Παναχράντου,
 » οἵτινες ἐλθόντες ἐνταῦθα προσέδραμον τῇ προνοίᾳ καὶ δεφενδεύσει τῆς
 » Ἐκκλησίας καὶ ἐδεύθησαν δοθῆναι αὐτοῖς τὴν τοιαύτην ἄδειαν· ἥ τις
 » χορηγηθείσης αὐτοῖς ἐπαφῆκαν καὶ παραδεδώκασι καὶ ἐνεχείρισαν τότε
 » ἐπιτροπικῶς οἱ τέσσαρες οὗτοι ἐπίτροποι τὸ εἰρημένον μοναστήριον τοῦ
 » Σωτῆρος, ὡς κτῆμα καὶ μετόχιον τῆς μονῆς αὐτῶν τῆς Παναχράντου ὑ-
 » παρῶν, μετὰ πάντων τῶν κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτοῦ κινήτων
 » τε καὶ ἀκινήτων καὶ μετὰ συμπάσης τῆς περιοχῆς, ἐμπεριοχῆς καὶ πα-
 » ραλίου περιφερείας τῆς αὐτῆς νήσου Πρώτης πρὸς τὸν μακαρίτην μητρο-
 » πόλιν Χαλκηδόνος Γαβριὴλ, διὰ τὸ ἀναδεχθῆναι ἐκείνον καὶ πληρῶσαι
 » καὶ ἐξοφλῆσαι τότε τέλεον ἅπαν τὸ ἐπικείμενον ἐκείνοις μοναστηριακὸν
 » χρέος, συμποσῶθῃν εἰς γρόσια τὸν ἀριθμὸν τρεῖς χιλιάδας καὶ διακόσια
 » πεντήκοντα, καὶ ἀπέστησαν καὶ ἐξ ὀλοκλήρου ἀπεμακρύνθησαν τῆς ἐξου-
 » σίας καὶ δεσποτείας τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σω-
 » τῆρος Χριστοῦ διὰ τῆς τελείας ἀπχλλαγῆς καὶ ἐλευθερίας τῆς ἐνοχῆς τοῦ
 » οὐ περ ἦσαν ἐνεχόμενοι μοναστηριακοῦ αὐτῶν χρέους τούτου, καθὰ μετα-

» ἐξ ἐκατέρων τῶν μερῶν συνεφωνήθη, καὶ οὕτως ἐγένετο κτῆμα ἴδιον τοῦ
 » μακαρίτου ἐκείνου μητροπολίτου Χαλκηδόνος Γαβριήλ· εἶτα δὲ ὁ αὐτός
 » Κύρ Γαβριήλ, ἰδίᾳ βουλῇ καὶ ἀδιάστω γνώμῃ καὶ προαιρέσει, μετὰ τὸ
 » γενέσθαι κύριος τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου, διὰ πατριαρχικῆς προτροπῆς καὶ
 » ἀδείας ἀφιέρωσε καὶ συνῆψε καὶ συνήνωσε, προσήλωσέ τε καὶ προσεκλή-
 » ρωσατο παρὰ πόδας σύμπαν τὸ ἱερὸν τοῦτο μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος τῇ
 » ἁγιοτάτῃ μητροπόλει Χαλκηδόνος ὑπὲρ τῆς ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας καὶ
 » καὶ μνημοσύνου, καὶ ἔκτοτε ἐγένετο καὶ ἀποκατέστη διὰ πατριαρχικοῦ
 » συνοδικοῦ σιγγιλλίου γράμματος αὐτὸ τοῦτο τὸ μοναστήριον τοῦ Σωτῆ-
 » ρος ἐνοριακὸν εἰς τὴν μητρόπολιν Χαλκηδόνος ἀναφαίρετον καὶ ἀναπόσπα-
 » στον, κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ συνοδικοῦ σιγγιλλίου γράμματος καὶ τὴν
 » τότε γεγυνοῦσαν ἐκκλησιαστικὴν καὶ συνοδικὴν ἀπόφασιν· εἶτα δὲ μετατε-
 » θεις ὁ αὐτός Γαβριήλ εἰς τὴν μητρόπολιν Νικομηδείας ἐπώλησε τὸ αὐτὸ
 » ἐνοριακὸν μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος μετὰ πάντων τῶν κτημάτων αὐτοῦ
 » καὶ τῆς περιοχῆς τε καὶ ἐμπεριοχῆς καὶ παραλίου περιφερείας τῆς αὐτῆς
 » νήσου Πρώτης πρὸς τὸν ἀναδεξάμενον τότε τὴν ἐπαρχίαν Χαλκηδόνος
 » Παναγιώτατον πατριάρχην πρῶν Κωνσταντινουπόλεως Κύριον Κύριον
 » Ἰωαννίκιον, τὸν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸν ἡμῶν ἀδελφὸν καὶ συλλει-
 » τουργόν, κατὰ τὰ εἰς χεῖρας τῆς Αὐτοῦ Παναγιότητος τῆς τελείας πω-
 » λήσεως γράμματα, ἅπερ καὶ ἐνεφανίσθησαν ἡμῖν· ἔκτοτε γοῦν μέχρι τοῦ-
 » δε τὸ αὐτὸ ἐνοριακὸν μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ τὸ κατὰ
 » τὴν νήσον Πρώτην ὑπῆρχεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ δεσποτείαν τῆς Αὐτοῦ
 » Παναγιότητος μετὰ πάντων τῶν προσόντων αὐτῷ κτημάτων καὶ ἀφιε-
 » ρωμάτων τῶν τε κινητῶν καὶ τῶν ἀκινήτων καὶ μετὰ τῆς ὁλοκληροῦ πε-
 » ριοχῆς τε καὶ ἐμπεριοχῆς καὶ παραλίου περιφερείας τῆς αὐτῆς νήσου Πρώ-
 » της· ἀλλ' οὖν ἤδη πάλιν ταῖς ὁμοίαις περιπεσὸν περιπετεῖαις καὶ εἰς Ἀ-
 » θλίαν καταντήσαν κατάστασιν ἐκινδύνευε φθάσαι εἰς τὸ παντελῶς ἀθε-
 » ράπευτον· ὅθεν ἡ Παναγιότης Αὐτοῦ προορώσα τὸν οὐκ ἐπαιωρούμενον
 » ἀλλ' ἤδη παρόντα καὶ πρὸ ὀφθαλμῶν ὄντα κίνδυνον τῆς ἐρημώσεως τοῦ
 » αὐτοῦ μοναστηρίου, οἰκειοθελῶς καὶ ἀδιάστως ἐπώλησεν αὐτὸ πράσει τε-
 » λείᾳ μετὰ πάντων τῶν προσόντων αὐτῷ κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων,
 » κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων καὶ μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς τε καὶ ἐμπεριο-
 » χῆς καὶ παραλίου περιφερείας τῆς αὐτῆς νήσου πρὸς τὸν τιμιώτατον ἄρ-
 » χοντα Πιτάρην κυρίτζη Διαμαντῆν τοῦ Γεωργάκη, διὰ χοτζετίου τῆς βα-
 » σιλικῆς κρίσεως καὶ δι' ἀδείας τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως Ἱερωτάτου μη-
 » τροπολίτου Χαλκηδόνος Κύρ Παρθενίου, καὶ ἔλαβεν ἐπὶ χεῖρας μετρητὰ
 » παρ' αὐτοῦ γρόσια τὸν ἀριθμὸν δύο χιλιάδας πεντακόσια, καὶ ἐπομένως
 » ὡμολόγησεν ὡς οὐκ ἔχει τοῦ λοιποῦ μετοχὴν τινα ἐν τῷ αὐτῷ ἐνοριακῷ
 » μοναστηρίῳ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, οὔτε ἐν τοῖς κτήμασι καὶ πράγ-
 » μασι καὶ ἀφιερώμασιν αὐτοῦ οὔτε ἐν τῇ περιοχῇ τε καὶ ἐμπεριοχῇ καὶ
 » πάσῃ τῇ παραλίῳ περιφερείᾳ τῆς αὐτῆς νήσου Πρώτης, ἀλλ' ὑπάρχει κτῆ-
 » μα καὶ πρᾶγμα τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος Πιτάρη Κύρ Διαμαντῆ. »

α "Οστις ἀγοράσας αὐτὸ, ὡς εἴρηται, καὶ κύριος τούτου γεγονώς διὰ τῆς

» δόσεως τῶν δύο χιλιάδων καὶ πεντακοσίων γροσίων, ὡς εἴρηται, στοχα-
 » ζόμενος δὲ ὅτι οὐ δύναται ἐξοικονομῆσαι τὰ κατ' αὐτό, ἡβουλήθη αὐτο-
 » προαιρέτως καὶ ἀβίστως, δι' ἀδείας πάλιν τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως,
 » πωλῆσαι αὐτὸ μείζονι τινι καὶ ὑπερέχοντι προσώπῳ καὶ ὑποκειμένῳ. Καὶ
 » δὴ εὐρὼν τὸν θεοσεβέστατον καὶ Ὑψηλότατον αὐθέντην καὶ ἡγεμόνα πά-
 » σης Οὐγγροβλαχίας Κύριον Κύριον Ἰωάννην Ἀλέξανδρον Ἰωάννου Ὑψη-
 » λάντην βοεδόδα, ζῆλον ἔνθεν τῷ ἀγαθῷ θησαυρῷ τῆς χριστιανικωτάτης
 » Αὐτοῦ ψυχῆς διατρέφοντα περὶ τὰ τοιαῦτα ἱερὰ καταγῶγια καὶ θεία σκη-
 » νώματα, ἐπώλησεν αὐτὸ πράσει τελείᾳ πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ὑψηλότητα με-
 » τὰ πάντων τῶν προσόντων αὐτῷ κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων κινητῶν
 » τε καὶ ἀκινήτων καὶ μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς, ἐμπεριοχῆς τε καὶ πα-
 » ραλίου περιφερείας τῆς αὐτῆς νήσου Πρώτης, διὰ γρόσια τὸν ἀριθμὸν δύο
 » χιλιάδας ἐπτακόσια πεντήκοντα, συναίνεισι τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως
 » ἅτινα καὶ λαβὼν καὶ πληρωθεὶς ἐπὶ χειρὶς μετρητὰ παρὰ τῆς Αὐτοῦ θεο-
 » σεβεστάτης Ὑψηλότητος, ὡμολόγησεν ἰδίῳ αὐτοῦ στόματι ὡς οὐκ ἔχει
 » τοῦ λοιποῦ μετοχὴν τινὰ καὶ ἐξουσίαν ἐν τῷ ῥηθέντι ἐνοριακῷ μοναστη-
 » ρίῳ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ τῷ κεμένῳ ἐν τῇ
 » νήσῳ Πρώτῃ, οὔτε ἐν τοῖς κτήμασι καὶ πράγμασιν αὐτοῦ καὶ ἀφιερῶ-
 » μασι κινητοῖς τε καὶ ἀκινήτοις οὔτε ἐν τῇ περιοχῇ, ἐμπεριοχῇ τε καὶ
 » παραλίῳ περιφερείᾳ τῆς αὐτῆς νήσου Πρώτης, ἀλλ' ὑπάρχει κτῆμα καὶ
 » πρᾶγμα ἀναφύρετον καὶ ἀναπόσπαστον τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος κατὰ
 » πάντα καιρὸν καὶ χρόνον, κατὰ τὴν περίληψιν τῶν γεγονότων γραμμά-
 » των τῆς βασιλικῆς κρίσεως καὶ περὶ τῆς πωλῆσεως ταύτης καὶ περὶ τοῦ
 » μεσσοῦ τι ἐ τ ο ὕ ζ ρ ἐ τ ε β λ ι ε τ ί ο υ εἰς τὴν Αὐτοῦ Ὑψηλότητα
 » καὶ ἐφεξῆς εἰς τὸ ἐρσέκι τῶν διαδόχων Του εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Ὅπερ
 » μοναστήριον, μετὰ πάντων τῶν κτημάτων, πραγμάτων τε καὶ ἀφιερωμά-
 » των αὐτοῦ τῶν τε κινητῶν καὶ τῶν ἀκινήτων καὶ μετὰ τῆς περιοχῆς
 » καὶ παραλίου περιφερείας τῆς αὐτῆς νήσου Πρώτης, κτῆμα ἴδιον καὶ πρᾶγ-
 » μα γεγονὸς τὸ ἀπὸ τοῦδε καὶ ὑπάρχον τῆς Αὐτοῦ θεοσεβεστάτης Ὑψη-
 » λότητος, ἔχει μεταβαίνειν καὶ ἐπὶ τοῖς ἐκλάμπροis υἱοῖς καὶ κληρονό-
 » μους Αὐτοῦ μέχρι ἐσχάτης γενεᾶς, μηδενὸς τῶν ἀπάντων ἔχοντος ἐξου-
 » σίαν τινὰ καὶ κυριότητα καὶ δεσποτείαν ἐν τῷ αὐτῷ μοναστηρίῳ τοῦ
 » Σωτῆρος ἡμῶν, οὔτε τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως, οὔτε ἄλλου τινὸς προ-
 » σώπου ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ, οὔτε ἐν αὐτῷ οὔτε ἐν τοῖς κτήνεσι καὶ πρᾶγ-
 » μασι καὶ ἀφιερώμασιν αὐτοῦ κινητοῖς τε καὶ ἀκινήτοις οὔτε ἐν τῇ περιο-
 » χῇ τε καὶ ἐμπεριοχῇ καὶ παραλίῳ περιφερείᾳ τῆς αὐτῆς νήσου παντά-
 » πασι κτήματα γὰρ ταῦτα γεγονάσιν ἰδιόκτητα καὶ παγανικὰ ἀναφαί-
 » ρετα καὶ ἀναπόσπαστα ἕως ἐφ' ὅρου ζωῆς Αὐτοῦ, ἅπερ καὶ μετὰ θάνατον
 » Αὐτοῦ ἔχουσι μεταβαίνειν ἀλληλοδιαδόχως ὡς κληρονομικὰ δίκαια εἰς
 » τοὺς ἐκλάμπροis υἱοὺς καὶ λοιποὺς συγγενεῖς καὶ κληρονόμους Αὐτοῦ μέχ-
 » ρι τῆς εὐλογημένης ἐσχάτης Αὐτοῦ γενεᾶς. Ὅθεν γράφοντες συνοδικῶς
 » μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων ἀρχιερέων κτλ. ἵνα τὸ ῥηθὲν ἱερὸν καὶ
 » σεβάσμιον ἐνοριακὸν μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ τὸ κατὰ

» τὴν νῆσον Πρώτην σὺν πᾶσι τοῖς προσοῦσιν αὐτῷ πράγμασι καὶ κτήμασι
 » καὶ ἀφιερῶμασι κινητοῖς τε καὶ ἀκινήτοις, τοῖς τε ἤδη οὖσι καὶ τοῖς με-
 » τέπειτα ἀφιερωθησομένοις, ὑπάρχῳσι καὶ μένῳσι τὸ ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸν
 » ἐξῆς ἅπαντα χρόνον κτήματα καὶ πράγματα ἰδιόκτητα καὶ παγανικὰ ἀ-
 » ναφαίρετα καὶ ἀναπόσπαστα τῆς Αὐτοῦ εὐσεβεστάτης Ὑψηλότητος ἐφ' ὅ-
 » ρου ζωῆς Αὐτοῦ, μεταβαίνοντα καὶ εἰς τοὺς ἐκλάμπρους υἱοὺς καὶ λοι-
 » ποὺς συγγενεῖς καὶ κληρονόμους Αὐτοῦ, μηδενὸς τῶν ἀπάντων δυναμένου
 » ἀντιποινηθῆναι τούτων τρόπῳ οἰφδῆντι. Ὅφείλουσι δ' ὁμῶς οἱ ἐν αὐτῷ
 » πατέρες μνημονεῦν τοῦ κανονικοῦ ὀνόματος τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως
 » ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ ἀκολουθίαις ἕνεκα τοῦ σεμνοπρεποῦς
 » καὶ συνήθους, ἐκτελουμένων καὶ τῶν ἐμπιπτουσῶν χειροτονιῶν ὑπὸ τοῦ
 » κατὰ τόπον ἀρχιερέως, προσκλήσει αὐθεντικῇ τῆς Αὐτοῦ εὐσεβεστάτης
 » Ὑψηλότητος, μετὰ τῆς τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως, ὡς ἐνοριακὴν
 » ὑπεilhφότης τάξιν τοῦ ἱεροῦ τούτου μοναστηρίου. Ἡ δὲ θεοσεβεστάτη
 » Ὑψηλότης Αὐτοῦ ἔχει αὐθεντικῶς ἀποκαθιστᾶν, ἐκβάλλειν τε καὶ βάλλ-
 » λειν ἐν αὐτῷ ἡγουμένους κατὰ τὴν χρεῖαν καὶ τοὺς λογαριασμοὺς αὐ-
 » τῶν θεωρεῖν, ὁμοίως δὲ καὶ μετέπειτα οἱ υἱοὶ καὶ συγγενεῖς καὶ κληρονό-
 » μοι Αὐτοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἔχουσι ποιεῖν, μηδενὸς τῶν πάντων
 » ἀντιλέγοντος ἢ ἀντισταμένου τὸ σύνολον. Οἱ τε συνασκούμενοι πατέρες
 » ὀφείλουσι διαγίνειν μοναδικῶς καὶ ἡσύχως, σεμνοπρεπῶς τε καὶ τιμῶς
 » κατὰ τὸν τύπον τοῦ μοναδικοῦ ἐπαγγέλματος, πειθόμενοι καὶ ὑποτασσ-
 » σόμενοι καὶ τῇ Αὐτοῦ Ὑψηλότητι ὡς κυρίῳ καὶ ἐξουσιαστῇ τοῦ αὐτοῦ
 » μοναστηρίου, καὶ τῷ παρὰ τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος διορισθέντι καὶ ἀπο-
 » καταστάντι ἡγουμένῳ, οὐδόλως ἀντιφερόμενοι οὐδ' ἀτάκτως ἐναντιούμενοι
 » αὐτῷ, ἀλλὰ γινώσκοντες αὐτὸν κηδεμόνα καὶ φροντιστὴν τῆς ἀγαθῆς καὶ
 » εὐκαταστάτου αὐτῶν καταστάσεως ὑπέικωσιν αὐτῷ κατὰ τὸ πρόπον
 » καὶ δίκαιον, παιδευομένων παρ' αὐτοῦ τῶν ἀτακτούντων καὶ ἀπειθῶν, ἀ-
 » δεῖα τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος καὶ τῶν κληρονόμων Αὐτοῦ. Ἐκ τε τῶν
 » εἰσοδημάτων οἱ συνασκούμενοι αὐτοὶ πατέρες ἔχουσιν ἐξοδεῦν τὰ διο-
 » ρισθησόμενα ἀναγκαῖα ἐξοδα παρὰ τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος πρὸς τροφὴν
 » αὐτῶν, τὰ δὲ περιττεύοντα μένειν τοῖς διαδόχοις Αὐτοῦ πρὸς οὓς ἔχει δια-
 » βαίνειν τὸ τε βελίετι, μὴ ὑποκειμένων τῶν μεσοτιετοῦζρεκα-
 » τὰ καιροῦς μουτεβελήδων ἐκ τῶν διαδόχων Αὐτοῦ διδόναι τινὶ
 » προσώπῳ λογαριασμόν. »

« Ἀπὸ δὲ Κυρίου ὁ θεὸς τῇ Αὐτοῦ Ὑψηλότητι ἕνεκα τούτου τοῦ ἀ-
 » γαθοῦ καὶ τῶν ἄλλων θεοσεβῶν Αὐτοῦ ἔργων καὶ κατορθωμάτων ὑγίαν
 » πανευφρόσυνον, εὐδαιμονίαν ἀμετάπτωτον καὶ πάνθ' ὅσα περ ἄλλα θυ-
 » μῆρη καὶ σωτηριώδη αἰτήματα. »

« Τῆς γοῦν ἐπικυρώσεως καὶ τελείας ταύτης πράσεως καὶ πωλήσεως
 » πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ὑψηλότητα καὶ τῆς ἀποκτήσεως τοῦ ἱεροῦ τούτου μο-
 » ναστηρίου καὶ τῶν κτημάτων καὶ πραγμάτων αὐτοῦ μετὰ τῆς περιο-
 » χῆς τε καὶ ἐμπεριοχῆς καὶ πάσης τῆς παραλίῳ περιφερείας τῆς αὐτῆς
 » νήσου Πρώτης τὸ κύρος ἀπαράτρεπτον ὀφείλειν ἐχούσης καὶ ἀμεταθέτου

» πάντως οὔσης εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, ὅστις ποτὲ τῶν ἀπάντων, ἱερωμέ-
 » νος ἢ λαϊκός, φανῇ ἐναντίος καὶ ἀπειθής καὶ ἀνυπότακτος τῇ ἐκκλησια-
 » στικῇ ἡμῶν ταύτῃ εὐλογοφανεῖ καὶ δικαίᾳ ἐπιταγῇ καὶ ἀποφάσει, ἐπι-
 » σφραγίσαι τε καὶ ἐπικυρώσει, καὶ τολμήσει τρόπῳ εἰωδήτῃ ἀνατρέψαι
 » τε καὶ ἀθετῆσαι ἢ ὅλως διασεῖσαι τι τῶν ἐν τῷ παρόντι εὐλόγως καὶ
 » σὺν τῷ δικαίῳ διοριζομένων τε καὶ ἀποφαινομένων, ἢ ἀποσπᾶσαι ἢ ἀ-
 » φαιρῆσαι (ὅπερ ἀδύνατον) ἀπὸ τῆς ἀθηντικῆς Αὐτοῦ ἐξουσίας τὸ ἱερὸν
 » τοῦτο μοναστήριον, ἢ ἀντιποιηθῆναι τῶν κτημάτων τε καὶ πραγμάτων
 » καὶ ἀφιερωμάτων αὐτοῦ καὶ τῆς περιφέρειας τῆς παραλίου, περιούχης τε
 » καὶ ἐμπεριούχης τῆς αὐτῆς νήσου Πρώτης, ὁ τοιοῦτος, ὁποῖας ποτ' ἂν εἴη
 » τάξεώς τε καὶ καταστάσεως καὶ βαθμοῦ, ἀφωρισμένους εἶη παρὰ τῆς τρι-
 » συποστάτου καὶ ἀδιαρέτου καὶ ὁμοουσίου μακαρίας Τριάδος, τοῦ ἐνός
 » καὶ μόνου τῇ φύσει ἁγίου θεοῦ ἡμῶν, καὶ κατατραμένους καὶ ἀσυγχώρητους
 » ἐν τε τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος καὶ
 » τυμπανιαῖος· κληρονομήσει τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ καὶ τὴν ἀγχόνην τοῦ
 » 'Ιούδα,» καὶ τὰ ἐξῆς . . .

Ἵπεγράφη ὁ Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης Σωφρόνιος καὶ οἱ ἐνδημοῦν-
 τες ἅπαντες ἀρχιερεῖς.

Ἔτει σωτηρίῳ 1779.

Τούτῳ τῷ ἔτει, 'Ιουνίου 13', ἀνεχώρησα ἀπὸ τὴν Πόλιν διὰ τὸ Βουκου-
 ρέστι μετ' ἐλπίδος εἰς τὴν ἐκείνῃ ἡγεμονεύον αὐθέντην Ἀλέξανδρον Ὑψη-
 λάντης βοεβόδα.

Θνήσκει ὁ Ἐφέσου Μελέτιος καὶ μετατίθεται εἰς τὴν Ἐφεσον ὁ Φιλιπ-
 πουπόλεως Σαμουήλ, ἀνεψιὸς τοῦ αἰοδίου Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Σα-
 μουήλ· προβιάζεται δὲ εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Φιλιππουπόλεως μοναρχικῶ
 τῷ τρόπῳ ἄλλ' οὐχ ἱεραρχικῶ, παρὰ γνώμην δηλαδὴ καὶ πατριάρχου καὶ
 τῆς συνόδου, ὁ Νικομηδείας Μελέτιος τὸν διάκονόν του Κύριλλον.

Θνήσκει ὁ Ἄρτης, καὶ πάλιν παρὰ γνώμην πατριαρχικὴν τε καὶ συνοδι-
 κήν, μεσολαβοῦντος τοῦ Μιχαήλ Ποστελνίκου Σούτζου, καπικεχαγιά τῆς
 οὐγγροβλαχικῆς ἡγεμονίας τοῦ Ὑψηλάντου βοεβόδα, καὶ συγκατανεύοντος
 μόνου καὶ μόνου τοῦ Νικομηδείας Μελετίου, προβιάζεται εἰς τὸν ἀρχιερα-
 τικὸν θρόνον τῆς Ἄρτης ὁ ἀρχidiaκονος τοῦ πατριάρχου Μακάριος, δυσά-
 ρεστος τὰ μέγιστα τῷ πατριάρχῃ κύρ Σωφρονίῳ διὰ τὰ ἦθη του, τὰ ὅποια
 ὑπέφερον ἀκουσίως διὰ φιλοπροσωπίαν ἢ μᾶλλον εἰπεῖν φόβον τοῦ ῥηθέν-
 τος Μιχαήλ Σούτζου. Ἐκαμε δὲ ὁ Νικομηδείας Μελέτιος τῷ συνῆθει του
 δεσποτικῶ καὶ ἀρχidiaκονον πατριάρχου ἀντ' ἐκείνου τὸν διάκονόν του Καλ-
 λίνικον, Μουδανιώτην τὴν πατρίδα.

Ἐγενε μ α λ ι κ ι α ν ἐς ἡ Μιτυλήνη μετ' αὐτὸν τρόπον ὁποῦ ἔγιναν τὰ
 γιουμπρούκια· ἕνας χ ι σ ἐς, ἥτοι μερτικὸν, ὁποῦ ἔχει πέντε πουργεῖων
 εἰσόδημα ἀγοράζεται ἀπὸ τὸν ἀγοραστήν μετ' 25 πουργεῖα, λόγῳ μου α-
 τ ζ ε λ ἐ, νὰ γίνῃ μ α λ ι κ ι α ν ἐς τ ο υ· θέλει πληρῶναι κατ' ἔτος καὶ μ ι-

ρὶ αὐτὸς ὁ χι σ ἐς ὅσον εἶναι ἀνάλογον διὰ τὸ εἰσόδημα τῶν πέντε πουργίων· εἰς πέντε χρόνους λοιπὸν ἐβγάζει τὰ 25 πουργεῖα ὅπου ἐπλήρωσεν ἔξω ἀπὸ τὰ μί ρ ι α τῶν πέντε χρόνων, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς του κερδαίνει πλεόν κάθε χρόνον πέντε πουργεῖα, πληρώνωντας καὶ τὸ μί ρ ι ἀπὸ αὐτὸ τὸ κέρδος τῶν πέντε πουργίων.

Πραγματευθέντων μεταξὺ Ῥούσσων καὶ Ὀθωμανῶν τῶν περὶ ἐμπορίας κεφαλαιῶν καὶ τῆς τελείας παραδόσεως τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου εἰς τὴν πληρεξουσιότητα τῆς Ῥουσσικῆς βασιλείας εἰς τὸ Ἀίναλι-Καδιάκι ἐγράφη περὶ τούτων ἄχτιναμὲς τούτῳ τῷ ἔτει ἐνόρκως, ὡς σὺνηθες, μὲ ὑπογραφὰς τοῦ σουλτάν Ἀπτούλ-Χαμίτη, μουφτῆ, καζασκέρηδων χάλια καὶ σάπικα, Ἰσταμπὸλ-ἐφενδισὴ χάλια καὶ σάπικα, βεζίρη, καπετάν-πασσά, ῥετζάληδων τῆς Πόρτας, γιαννιτζᾶρ-άγασή καὶ τῶν λοιπῶν πάντων ὀτζᾶκ-άγα-λαρί.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων ὁ αὐθέντης Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης εἰς τὸ Ἀφουμάτζι κῆσκι τουβλοτιτανόκτιστον ἔχον τζεσεμὲν μὲ τρεχάμενον νερόν, καὶ ἐφύτευσε καὶ λειμῶνα ἐμπροσθεν τοῦ κῆσκιου μὲ πολλὰ καρποφόρα δένδρα.

Εἰς τὸ Ἰζουλέστι, τόπον ὠραιότατον, ἀπέχον τοῦ Βουκουρεστίου διάστημα μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας καὶ τοῦ Γιουργκιόβου ὥρας ἑνδεκα, δι' οὗ ἀνάγκη διελθεῖν καὶ τοὺς εἰς τὸ Γιουργκιόβον ἀπερχομένους, (ἀλλάξας μὲ ἄλλην αὐθεντικὴν του μωσίαν ἀγορασθεῖσαν πράσει τελείᾳ, καὶ γνώμῃ καὶ θελήσει τοῦ ποτε γνησίου κυριάρχου, τὴν μωσίαν τοῦ κατὰ τὸ Βουκουρεστί Ἀγιοταφτικοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου,) μωσίαν μεγάλην καὶ μὲ γῆν καλλιεργημένην καὶ σιτοφόρον καὶ μὲ χ ε λ ε σ τ α ῖ ο ν πολλὰ μέγαν, ἐκαθάρισεν ὀλοτελῶς τὸ χ ε λ ε σ τ α ῖ ο ν γέμον καλάμων, μὲ σκοπὸν νὰ κτίσῃ ἐκεῖ αὐθεντικὸν μέγαν μοναστήριον μὲ αὐθεντικά σπίτια, μὲ καμπαναρεῖον, μὲ κελλία διὰ τοὺς καλογήρους, μὲ ἡγουμενεῖον, μὲ πῖμνιτζαν, μὲ μαγειρεῖον, τραπεζαρεῖον, ἄρτοποιεῖον, φοῦρνον, ἵπποστάσιον, ἀμαξεῖον καὶ τὰ λοιπὰ πάντα τὰ συνειθιζόμενα εἰς τὰ μεγάλα μοναστήρια καὶ νὰ ἀφιερῶσιν εἰς αὐτὸ τὰς μωσίας του, τὰς ἀμπέλους του, τοὺς μύλους του, τὸ εἰς τὴν Ζίμνιτζαν πανδοχεῖον του, βόας, μελίσσας, χοίρους, ἵππους καὶ πρόβατά του καὶ χελεσταῖά του.

Ὡσαύτως ἡγόρασε καταντικρὺ τοῦ αὐτοῦ ῥηθέντος μοναστηρίου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου ἱκανὰ σπίτια καὶ εὐρύχωρα μὲ τὰς αὐλὰς καὶ περιοχὰς των, διὰ νὰ ἀνεγείρῃ ἐκ βάθρων ἐκεῖ πανδοχεῖον μέγα μὲ πολλοὺς ὀνδᾶδες καὶ μαγαζεῖα, τρίπατον. Ἡρξάτο τῆς οἰκοδομῆς, καὶ ἐκτίσθη

Ἔστειλε δὲ ὁ αὐθέντης Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης ἀπὸ Βλαχίας, τῷ ἔτει 1779, ἱκανὸν κερεστὲν, προστάξας νὰ οἰκοδομηθῶν τὰ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Παναγίας τῷ κατὰ τὴν Χάλκην οἰκοδομήματα, πτῶσιν ἐπαπειλοῦντα τὰ πλείονα. Ἄλλ' ὁ Κωνσταντῖνος Ἀγας καὶ ὁ σαράφης τοῦ ζαρπχανέ Πετράκης καὶ ὁ σαράφης Ἀρμένης Κουλελόγλους Ἀπράμης, ἀπατήσαντες τὴν φύσει δειλὴν καὶ ὑποπτον μητέρα του, λέγοντες τὸ ὅτι διλενδιδίξεται παρὰ Θεῦρκος ὁ αὐθέντης μὲ τὴν ἐπισκευὴν καὶ οἰκοδομὴν τοῦ μοναστηρίου,

οὐκ ἀφῆκαν τὴν ξυλοφόρον νῆα ἀπελθεῖν εἰς τὴν νῆσον τῆς Χάλκης, ἀλλ' ἐκβαλόντες τὸν ἐν αὐτῇ κερεστὲν εἰς τὰ Θεραπεία ἐκτισαν μὲ αὐτὸν τὰ τρία τοὺς σπίτια, ὡς ὁρῶνται τὴν σήμερον, ὑπερμεγέθη. Ἄλλ' οὐκ ἀπάναντο τῆς ἱεροσυλίας οἱ ἄνθρωποι. Ὁ μὲν γάρ Ἅγας Κωνσταντῖνος, ὁ καὶ υἱὸς τοῦ καρβουνοπώλου Βαρτάνου τοῦ ἐκ φυλῆς ἀρμενικῆς καταγομένου, ὁ καὶ τοῦ ὀφφικίου αὐτοῦ διὰ συνδρομῆς καὶ ἐπιμελείας τοῦ αὐθέντου Ἰψηλάντου ἀξιώθεις, καὶ πλεῖστα κερδήσας δι' αὐτοῦ καὶ πρὸ καὶ ἐπὶ τῆς κατὰ τὴν Βλαχίαν ἡγεμονείας αὐτοῦ, αἰφνιδίῳ θανάτῳ τὸ ζῆν ἐξεμέτρησεν. Ὁ δὲ Κουλελόγλους, πλεῖστα καὐτὸς κερδήσας ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἡγεμονείας, τὸν παρὰ τῶν κρατούντων φόβον ἐκδειματούμενος, πωλήσας τὸν οἶκον εἰς ὑπερπόντιον πόλιν τῆς Ἰταλίας τὴν Πίζαν μετώκησεν. Ὁ δὲ Πετράκης, πλεῖστα καὐτὸς κερδήσας ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἡγεμονείας, ὀργῇ βασιλικῇ ὑποπεσῶν καὶ κατατομηθεὶς ἀπώλετο σὺν πᾶσι τοῖς λοιποῖς αὐτοῦ κτήμασι καὶ τῷ ἐν Θεραπείαις πολυδαπάνῳ οἴκῳ.

Τὰ ἐν τῷδε τῷ ἔτει ἐξοδιασθέντα δι' ἐπιστασίας μου εἰς τὸ μοναστήριον αὐτὸ τὸ αὐθεντικόν.

γρ.	παρ.	
876	30	Εἰς πληρωμὴν χρέους παλαιοῦ τοῦ μοναστηρίου.
4036	27	Εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ κατὰ τὸν Γαλατῶν πακαλίικου τῆς Παναγίας.
4913	17	
1498	2	Εἰς τὰ ἐξοδα δύο χρόνων 1777 καὶ 1778 τοῦ τε μοναστηρίου τῆς Παναγίας καὶ τοῦ κατὰ τὴν Πρώτην, νῆσον τῆς Προποντίδος, μοναστηρίου αὐθεντικοῦ τῆς Μεταμορφώσεως.
6411	19	

Ἔτει σωτηρίῳ 1780.

Θνήσκει ὁ Ἀδριανουπόλεως Νικηφόρος ὁ Σμυρναῖος, καὶ μὲ τὸ μέσον τοῦ ρηθέντος Ποστελνίκου Μιχαὴλ Σούτζου παίρνει ὀρισμὸν τοῦ βεζίρη Οὐκιοῦζ-Μεχμέτ-πασσᾶ ὁ Νικημηδείας Μελέτιος διὰ νὰ προβιβασθῇ εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Ἀδριανουπόλεως ὁ ποτὲ διάκονός του καὶ τανῦν ἀρχιδιάκονος τοῦ πατριάρχου Καλλίνικος ὁ Μουδανιώτης. Προβάλλει οὖν τολμηρῶς τὸν προβιβασμὸν τοῦ Μελέτιος· δὲν τὸ ἐδέχθη οὔτε ὁ πατριάρχης οὔτε ἡ σύνοδος κατ' οὐδένα τρόπον· ἀλλ' αὐτὸς ἀντειπὼν τῷ πατριάρχει τὸ, «μὴν τὸν ἀμῆς ἂν ἡμπορῆς,» καὶ ἀντιστὰς πατριάρχει τε καὶ συνόδῳ, ἐσυμπέραναν πλέον ὅτι ἔχει ὀρισμὸν περὶ τούτου, καὶ ὅτι ληστρικῶς τε καὶ ἐπιβατικῶς ἔχει ἀπόφασιν νὰ κινηθῇ· ἐδείξε καὶ τὸν ὀρισμὸν εἰς μερικοὺς. Ὅθεν καὶ ἄκοντες καὶ δυσχεραίνοντες καὶ ἀγανακτοῦντες ἔκαμαν Ἀδριανουπόλεως τὸν Καλλίνικον αὐτόν, ἄνδρα εὐήθη καὶ ἀμαθῆ καὶ εἰς πάντα ἀνάξιον.

—1780

Ἐξοῦται ὁ βεζίρης Μεχμέτ-πασσᾶς καὶ γίνεται βεζίρης ὁ Καρᾶ-σιλιχτάρης Σεχίτ-Μεχμέτ-πασσᾶς, Αὐγούστου τῇ ιε΄.

Ὁ πατριάρχης ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν τοῦ λύπην ἀρρώστησε συλλογιζόμενος μάλιστα ὅχι μόνον τοὺς ἀκανονίστους τρεῖς προδιδασμοὺς εἰς τρεῖς ἐπαρχίας ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του, τὸ ὅποιον ἦτο βέβαια κατηγορία καὶ ἀτιμία του, ἀλλὰ καὶ τὴν ζημίαν τῆς Ἐκκλησίας, δικτὶ καὶ ἀπὸ τὴν Φιλιππούπολιν καὶ Ἄρταν καὶ Ἀδριανούπολιν ὀλίγιστον ὠφελήθη ὁ Οἰκουμενικὸς θρόνος εἰς τὸ ἐπιφορτισμένον πολὺ χρέος του, καὶ ἐπῆραν τὸ κέρδος τῆς Ἐκκλησίας ἀδίκως καὶ παραλόγως οὐ μόνον ἄλλοθενεῖς ἀλλὰ καὶ λαϊκοὶ χριστιανοὶ, ἐξ αἰτίας τοῦ Νικομηδείας Μελετίου. Ὡς τόσον τὰ πάθη τῆς ψυχῆς, κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἱατρικῆς, αὐξάνωντας τὴν ἀσθένειαν τοῦ Σωφρονίου, μετεβλήθη ὁ πυρετός του ἀπὸ συνεχῆ εἰς κακοήθη, καὶ τέλος ἀπέθανεν ἄξιός καρπὸς τῆς κακεντρεχείας τοῦ Μελετίου! Ἐτάφη δὲ ἐν τῷ ναῷ τῶν Ἀρχαγγέλων τῷ κατὰ τὸ Μέγα-Ῥεῦμα, ἥτοι Ἀρναούτκιοι. Τούτου πατρὶς ἦν τὸ ἐν τῇ Εὐφρατσίᾳ τῆς Συρίας Κιλίσι, κείμενον παρὰ τῷ Χαλέπι.

ΚΕΦ. Ε΄.

Πατριαρχία Γαβριήλ τοῦ Γ΄ τοῦ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν.

Θανόντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κυρ Σωφρονίου, ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ κοινῇ ἐξελέχθη Γαβριήλ ὁ Γ΄ ὁ Συμωναῖς, ὁ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν, καὶ μεταπεμφθεὶς ἐκεῖθεν μετετέθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τῇ ιβ΄ τοῦ Δεκεμβρίου.

Ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Κωνσταντῖνος Δημητρίου Μουρούζης προβάλλει εἰς τὴν Πόρταν τὸ ὅτι ἐπειδὴ καὶ τὸ μὲρ τῆς Μολδαβίας εἶναι ὀλίγον (ἦτοι πούγγεϊα 134 καὶ γρόσια 30 ἀνὰ ἔτος), ὁ γενόμενος αὐθέντης νὰ πληρώνῃ, ἔξω ἀπὸ τὸ συνειθισμένον παλαιὸν μὲρ, τὸν μὲν πρῶτον χρόνον τῆς αὐθεντείας του εἰς τὸν ζαρπαχὰν πούγγεϊα 300, τοὺς δὲ ἄλλους πρὸς πούγγεϊα 250, καὶ γενομένης νέας τριετίας νὰ γίνωνται πάλιν τὰ αὐτὰ μέχρι συντελείας αἰώνων.

Ὁ αὐτὸς ἡγεμὼν ἐρμηνεύει προσέτι τὸν βεζίρην νὰ κτισθῇ κἄστρον περιεκτικώτατον καὶ μέγιστον εἰς τὸ Ἰσμαήλι ὁποῦ μὲ τὴν μεγάλην του περιόχην νὰ περικλειῇ ὑπὲρπολλα μαγαζεῖα διὰ κάθε εἶδους ζαχινὲ καὶ μ.ο.υ.ι-

ματίων διαφόρων, καὶ νὰ περιέχῃ καὶ κισλᾶδες πολλοὺς διὰ νὰ παραγει-
μᾶζουν ἐλεῖ τὰ στρατεύματα εἰς καιρὸν πολέμου, καὶ προβάλλει τὸ νὰ ζη-
τήσουν διὰ τὰ ἐξόδα τῆς οἰκοδομῆς αὐτῆς ἀπὸ μὲν Βλαχίας πουργεῖα 300,
ἀπὸ δὲ Μολδαβίας πουργεῖα 150. Τὰ ἄσπρα αὐτὰ κακὸν καὶ ζημία εἰς
τοὺς πτωχοὺς· ἀλλ' ἡ τὸ οὐδὲν ὡς πρὸς τὰς ζημίας, ἐνοχλήσεις, ἐπηρείας,
βάρη καὶ ἀτιμίας φαμηλιῶν ὅπου θέλουν ἔχει οἱ δύο τόποι Βλαχίας τε καὶ
Μολδαβίας ἀφοῦ τελειώσῃ τὸ κάστρον καὶ διορισθῶν ἐν αὐτῷ τὰ εἰς τὰ
σερχάτια διοριζόμενα κατὰ συνήθειαν γιανμάκια καὶ ὀρτάδες· μάλιστα ὅ-
που τὰ ἀπὸ τούτων κακὰ διὰ τὸ μέγεθος αὐτοῦ τοῦ κάστρου θέλουν ὑπερ-
βαίνει πολλῶ τῷ μέτρῳ τὰ προξενούμενα ἕως τώρα ἀπὸ Βελιγράδι, Ἀδά-
κεπιρ, Φετχισλάμι, Βιδίνι, Νικόπολι, Κούλε, Σιστόβι, Ρουστζούκι, Γκίρ-
γκιοβό, Τορτοκάι, Δρύστρα, Χίρσοβὰ καὶ Ἰπραίλα εἰς τὴν Βλαχίαν.

Τῷδε τῷ ἔτει ὁ αὐθέντης τῆς Βλαχίας Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης ἔκαμε
μετόχιον τοῦ κατὰ τὴν Χάλκην προῤῥηθέντος μοναστηρίου τῆς Ὑπεραγίας
Θεοτόκου τῆς Καμαργιώτισσας τὴν παρὰ τῷ Βουκουρεστίῳ ἐκκλησίαν λεγο-
μένην Μαρινκούτζαν, λαβὼν αὐτὴν παρὰ τοῦ κυριάρχου μητροπολίτου Οὐγ-
ροβλαχίας Γρηγορίου, ἀλλαγῇ ἄλλων ἀκινήτων πραγμάτων διὰ τὴν μη-
τρόπολιν. Περιέφραξεν οὖν αὐτὴν τείχει ὀχυρῷ καὶ ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων καμ-
παναρεῖον, καὶ ὠκοδόμησεν ἐν τῷ περιβόλῳ σπίτια αὐθεντικά καὶ ἡγουμε-
νικά καὶ κελλία, μαγειρεῖον τε καὶ ἀρτοποιεῖον καὶ τραπεζαρεῖον καὶ μαγα-
ζεῖον καὶ πύμνιτζαν, ἥτοι ὑπόγειον μαγαζεῖον κρασίου, καὶ ἱπποστάσιον καὶ
προαύλιον τείχει περιτειχισμένον διὰ ἀμάξας καὶ λοιπὰ κινητὰ χρειώδη,
καὶ ἀποθήκας διὰ ξύλα, ἄχυρα καὶ χόρτον. Ἀφωσιώσατο δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ
τὰ χρειώδη καὶ ἀναγκαῖα ἱερὰ ἄμφια καὶ βιβλία καὶ τὰ λοιπὰ ἀργυρὰ χρειώ-
δη σκευὴ τε καὶ κανδήλας. Ἐπρόκισσε δὲ τὸ μετόχιον αὐτὸ μὲ μωσίας καὶ
ἀμπέλους καὶ ἐργαστήριά τινα τιτανόκτιστα, τὰ ἐπὶ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ
γεφύρας τοῦ Σερπάν-βοδα καὶ πανδοχεῖον τιτανόκτιστον παρ' αὐτῇ.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων ὁ αὐθέντης εἰς τὸ αὐτὸ Ἀφουμάτζι
καὶ ἄλλο κίσκι καταντικρὺ τοῦ προῤῥηθέντος, δίπατον, τὸ μὲν κάτω τιτα-
νόκτιστον, καὶ τὸ ἄνω αὐτοῦ ξύλινον, καὶ περὶ τὸ κίσκι οἰκίσκους ξυλο-
κτίστους πρὸς κατοικίαν τῶν προσκληθέντων δαιτυμόνων· καὶ περὶ τὴν ἐκ-
κλησίαν κειμένην παρὰ τῷ αὐθεντικῷ οἴκῳ τῷ κατὰ τὸ Ἀφουμάτζι δέκα
οἴκους τιτανόκτιστους, τὰ λεγόμενα κελλία, πρὸς κατοικίαν δέκα καλο-
γραιῶν, καὶ ἄλλους τρεῖς πρὸς κατοικίαν τοῦ ἐφημερίου, κανδηλάπτου καὶ
τῶν λοιπῶν δούλων τῆς ἐκκλησίας, εὐμεγέθους οὐσης.

Ἐκρίνεν εὖλογον νὰ κάμῃ χρυσόδουλλον διὰ τὰ ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ εἰς
ἄλλα μέρη τῆς Βλαχίας κτήματα καὶ ἀκίνητα ὑπάρχοντά του καὶ οἰκοδο-
μᾶς· ὅθεν διὰ προσταγῆς του συνεβήμεν αὐτὸ ὡς ἐκ μέρους του οὕτω πως
ἔχον.

« Ἐνεστι μὲν οὐκ ὀλίγοις ἀνθρώπων μετὰ τοῦ φιλογενοῦς καὶ τὸ ἐν πᾶσι
» τοῖς καλοῖς προθυμεῖσθαι, διὰ τῆς ἀγαθοεργίας τε καὶ εὐποιίας ὁμοιωθῆ-
ναι τῷ θεῷ προαίρεσιν κεκτημένοις. Ταῦτ' ἄρα καὶ παρὰ τῷ θεσπεσίῳ

» ἀναγινώσκειται Μωϋσῇ, τὸ, Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα
 » ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν· (Γεν. κεφ. α', ἐδάφ. κς'.) "Ενε-
 » σσι δὲ πάλιν καὶ τούτων αὐτῶν οὐκ ὀλίγοις οὐ μόνον τὸ γνῶμης οὕτως
 » οὐκ ἔχειν ἀλλὰ δὴ καὶ τὴν ἐναντίαν μᾶλλον ὑπὸ θελοκακίας βαδίζειν.
 » Τὸ μὲν γὰρ κατ' εἰκόνα, (δι' οὗ καὶ τῷ θεῷ παρατίθεται ἄνθρωπος
 » κατὰ τὸ ἄρχειν καὶ τὸ δημιουργεῖν καὶ τὸ κρίνειν καὶ τὸ τοῦ ἀνθρω-
 » πίνου νοδὸς ἀπερίγραπτον, περινοστοῦντος ἐν ἀκαρεῖ καὶ τὰ ἐῶα καὶ τὰ
 » ἐσπέρια καὶ τὰ βόρεια καὶ τὰ νότια καὶ τὰ ἐπουράνια καὶ τὰ ὑποχθόνια
 » καὶ ἄλλα οὐκ ὀλίγα, ὡς ἀρχετύπου τελέθει μιμήματα, καὶ δημιουργῶν
 » γὰρ ὁ ἄνθρωπος μιμεῖται ἀμηγέπως τὸν ποιητὴν, ὡς εἰκὼν τὸ ἀρχέτυ-
 » πον, τῆς εἰκόνος ἐχούσης τὰ τοῦ ἀρχετύπου ἰνδάλματα, ὅρα τὴν ἀπὸς
 » Κορινθίους, κεφ. ια', ἐδάφ. ζ'.) ἐντελὲς τε καὶ ἀναλλοίωτον τῇ ἀθρω-
 » πίνῃ φύσει ἐγκατεσκευάσθη καὶ ἀμετάβλητον ἐξ ἀρχῆς καὶ ἐς τέλος συμ-
 » φέρεσσι. Τὸ δὲ καθ' ὁμοίωσιν, ἐπειδὴ δυνάμει τῷ ἀνθρώπῳ τῶς μόνον
 » ἐγκατεσπάρη, δίδεται πρὸς ἀποτέλεσμα τῆς πράξεως τὴν τοῦ λαβόντος
 » προαίρεσιν, ἣν ἔλαβε παρὰ θεοῦ αὐτεξούσιον καὶ ἀκολούθως δυναμένην
 » οὕτως ἐνεργεῖν, ὥστε ὁμοιωθῆναι ἡμᾶς τῷ θεῷ. Διχῇ οὖν διηρημένου
 » σύμπαντος τοῦ ἀνθρωπίνου συστήματος, καὶ τοῦ μὲν πρὸς σωτηρίαν τοῦ
 » δὲ πρὸς ὄλεθρον φερομένου, πάντως γε ἀνδρὸς ἔργον ὀρθῶς νοοῦντος ἂν
 » εἶη τὸ κατ' εἰκόνα τηροῦντος ἀλώβητον ὁμοιωθῆναι τῷ θεῷ διὰ τῆς
 » ἐμποικίας, ἀγαθοουργίας τε καὶ εὐεργεσίας.»

« Καὶ τοίνυν ταῦτα καὶ Ἡμεῖς ὁσημέρα κατὰ νοῦν καὶ ἐκ πρώτης ἀνα-
 » πολοῦντες ἀφετηρίας καὶ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, εὐδοκίᾳ θεοῦ τῆς οὐγγρο-
 » βλαχικῆς Ἡμῶν ταύτης ἡγεμονείας λαχόντες, πρόφασιν καὶ λαβὴν εὐθὺς
 » εὗρομεν πρὸς εὐεργεσίαν τῶν δε τῶν ὑποχειρίων Ἡμῖν. Τοῦ γὰρ αὐτόχθο-
 » νος ἐκ προγόνων Μιχαὴλ Μαγορεάνου εἰς ὑπερορίους τόπους ὃ τι πορῶ-
 » τάτω τῆς γειναμένης ἀπᾶραι μέλλοντος καὶ πωλῆσαι διὰ μετρητῶν πάν-
 » τας τοὺς ἐν τῇ Ἡμετέρᾳ ἡγεμονίᾳ ταύτῃ ἀγροῦς τε καὶ κώμας καὶ ἀμ-
 » πέλους σπουδάζοντος, προσετάγημεν ὑπὸ τῶν κρατούντων Ἡμᾶς ἐκτε-
 » λῆσαι ὃ τι τάχος τὴν πώλῃσιν διὰ μετρητῶν καὶ ἀζημιῶτον πάντη τὸν ἄν-
 » θρωπον ἀποπέμψασθαι. Πειθαρχοῦντες οὖν τῇ ὑπερεχούσῃ ἐξουσίᾳ ἡψά-
 » μεθα μὲν τοῦργου, ἀλλ' εὗρομεν ἀμηχανοῦντας πάντας τοὺς αὐτόχθονας
 » ἄρχοντάς τε καὶ ἰδιώτας πρὸς τὴν οὕτω ταχεῖαν τῶν χρημάτων ἀπότι-
 » σιν, καὶ τρόπος οὐκ ἦν αὐτοῖς οὐδεὶς πρὸς καταβολὴν διὰ τὸ μὴ ἔχειν πό-
 » θεν δανεισθῆναι, εἰμὴ δι' ἀναβολῆς χρόνων ἱκανῶν· διὸ καὶ ἐξελιπάρουν
 » Ἡμᾶς χεῖρα βοηθείας ὀρέξαι αὐτοῖς καὶ λυτρώσασθαι τῆς ἐπικειμένης
 » παρενοχλήσεώς τε καὶ ζημίας καὶ ἀγοράσαι τὰ πωλούμενα. Ἦν δὲ καὶ
 » τὰ καθ' Ἡμᾶς τότε στενὰ τε καὶ οὐκ εὐρύχωρα ἔμπης τοὺς ἰκέτας οἰκτεί-
 » ραντες ἡγοράσαμεν παρ' αὐτοῦ ἐκ δανείων τό τε λεγόμενον Ἀφουμάτζι,
 » κώμην τε οὗσαν καὶ ἀγρὸν πολύμετρον, ἐπιγράφαντες αὐτὸ τῇ παμφιλ-
 » τάτῃ Ἡμῶν δόμνῃ ὡς πληρεξουσία καὶ κυριαρχούσῃ τοῦ κτήματος· σὺ
 » μὴν δὲ ἀλλ' ἡγοράσαμεν παρ' αὐτοῦ τούτου καὶ τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ
 » Σακουένι κειμένην μωσίαν τὴν καὶ λεγομένην Μωσία μαῤε, τόπον ὁ-

» πέρμετρον καὶ ἐν διαστήματι ὥρων οὐκ ὀλίγων ἐκτεταμένον κατὰ τε τὸ
» μῆκος καὶ τὸ πλάτος.»

α Τούτων οὖν οὕτω γενομένων κατὰ τὴν Βλαχίαν ἀνάγκης ἀγχιθυρον
» ἔδοξε βοηθείας ὀρέξαι χεῖρα καὶ πρὸς τὸ κατὰ τὴν Χάλκην, νῆσον τῆς
» Προποντίδας, ἱερὸν μοναστήριον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ἐπιλεγομένης
» Καμαργιώτισσας, σταυροπήγιον μὲν τοῦ Ἀποστολικοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου,
» οἰκοδόμημα δ' ἄλλως τελέθον τοῦ καὶ προπάππου τῆς παμφιλτάτης Ἡμῶν
» δόμνης Παναγιώτου Νικοσίου, μεγάλου Διερμηνεύως τῆς κραταιᾶς τῶν Ὁ-
» θωμανῶν βασιλείας. Ὑπόχρεων γὰρ πρὸ χρόνων οὐκ ὀλίγων γεγονὸς καὶ
» τόκους ἐπὶ τόκοις καταβάλων, πτώσιν τε εὖ μάλα ἐπαπειλούντων τα-
» χεῖαν τῶν τε περὶ τὴν ἐκκλησίαν οἰκῶν τε καὶ οἰκοδομῶν καὶ τοῦ κατὰ
» τὸν Γαλατᾶν μπακάλικου ἐργαστηρίου, μετεποιησάμεθα διὰ πατριαρχι-
» κού καὶ συνοδικοῦ σιγγιλλιώδους γράμματος, κυριάρχαι καὶ πληρεξούσιοι
» γεγονότες, καὶ οὐ μόνον Ἡμεῖς ἀλλ' ὑπὸ θεῷ ἀρρώγῳ καὶ πάντες οἱ διά-
» δοχοι καὶ ἀπόγονοι Ἡμῶν μέχρι συντελείας αἰώνων. Αὐτῆς τε τῆς ἐκ-
» κλησίας σὺν ταῖς περὶ αὐτὴν καὶ τῇ κατὰ τὸν Γαλατᾶν πτώσει ἐπαπει-
» λούσαις οἰκοδομαῖς, καὶ τῶν περὶ τὸ μοναστήριον ἀγρῶν καὶ τόπων ὀρει-
» νῶν τε καὶ πεδινῶν, κατὰ τὰ λεγόμενα σενέτια αὐτοῦ ἀραβιστί τε καὶ
» τουρκιστί γεγραμμένα, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τὴν παρὰ τῇ Χάλκῃ νῆσον
» Πρώτην σὺν τῷ ἐπ' αὐτῇ σεσηπότι καὶ σεσαθρωμένῳ μοναστηρίῳ, ἐκκλη-
» σία τε καὶ τισιν οἰκοδομαῖς, ἃς τινες καὶ μάλα προσφυῶς ἐρείπια μᾶλλον
» ἂν εἴποι πᾶς τις ὁ καθορῶν ἢ κτήρια, κινδυνεύοντι πωληθῆναι παρὰ τοῦ
» κυριάρχου αὐτοῦ Ἀρμενίοις, ὥς ἀδυνατοῦντος πρὸς τὴν ἐπισκευὴν, καὶ
» θεῖα παραχωρήσει διὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου ῥαστώνην τε καὶ τὸ ἀπρομήθευ-
» τον ἐστ' ὅτε θέρους τε καὶ ἔαρος καὶ φθινοπώρου πορνοστασίῳ γιγνομέ-
» νῳ τῶν λεγομένων ποσταντζήδων, οἵκτῳ φερόμενοι διὰ τὴν ὀλέθριον καὶ
» ἐλεεινὴν αὐτοῦ κατάστασιν, ἡγοράσαμεν πράσει τελείᾳ μετὰ πάσης τῆς
» νήσου καὶ περιοχῆς αὐτῆς καὶ τῶν θαλασσίων ἀκτῶν τιμῆματος δύο χι-
» λιᾶδων πεντακοσίων γροσίων, οὐκ ἀναλογούντος δηλαδὴ πρὸς τε τὸ ἀ-
» καλλιέργητον παντὸς τοῦ τόπου καὶ τὸ σεσηπὸς τοῦ μοναστηρίου, καὶ διὰ
» πατριαρχικοῦ τε καὶ συνοδικοῦ σιγγιλλιώδους γράμματος κυριάρχαι καὶ
» πληρεξούσιοι αὐτῆς ἀποκατέστημεν, οὐ μόνον Ἡμεῖς ἀλλὰ συναντιλαμ-
» βανομένου τοῦ κρείττονος καὶ πάντες ἀπαξαπλῶς οἱ διάδοχοι καὶ ἀπό-
» γονοι Ἡμῶν μέχρι συντελείας αἰῶνος.»

α Καταπεσεῖν οὖν ὅσον οὕτω δοκοῦντος τοῦ κατὰ τὸν Γαλατᾶν πακάλι-
» κου ἐργαστηρίου τοῦ προῤῥηθέντος, ἐκ βάθρων αὐτὸ ἀνηγειράμεν δι' ἐπι-
» στασίας καὶ ἐπιμελείας Ἡμετέρου ἀρχοντος πιστοῦ μὲν καὶ φόβῳ θεοῦ
» περιστοιχιζομένου, (ἐγὼ ὁ γράφων ἤμην ὁ ἐπιστάτης,) ἀλλὰ διὰ τὸ ἐποι-
» κοδομηθῆναι ἐκπαλαι τὸ κτήριο ἐπὶ πάλιν ἐν βαθείᾳ θαλάσῃ παγέν-
» των εἰς μῆκος πηχῶν εἴκοσι πρὸς τοῖς πέντε καὶ πλάτος πέντε καὶ δέ-
» κα, δεῖσαν μάλιστα ἀναγκαίως ἀνασπασθῆναι πάντας τοὺς προπαγόντας
» πάλους, ὥς ἦδη διὰ τὸ πολυχρόνιον σεσηπὸτας καὶ προσηλῶσει ἄλλων
» τεμαχίων ἐπαυξηνηθέντας καὶ ὑψωθέντας, καὶ τούτου τρίς γενομένου καὶ

» ταῖς τρισὶ ταύταις προσηλώσεσι τρεῖς ἐπιστρωθέντων κατὰ σειρὰν ἄλλων
 » ξύλων τῶν καὶ κίρϊσλεμὲ τουρκικώτερον λεγομένων, καπὶ τούτοις
 » σανίδων πρὸς εὐμάρειαν τῆς βάσεως κατὰ σειρὰν τεθειμένων, καὶ τούτων
 » πάντων διὰ τὸ πολυχρόνιον ἐν τῇ ὑποκειμένη καταβυθισθέντων, (διὰ γὰρ
 » τὸ ἀπορεῖν χρημάτων τοὺς κατὰ καιρὸν ἡγουμένους, ἀμνηχανοῦντας τὸ
 » σύνολον πρὸς πρόσφατον καλοπηξίαν, ἔδει μὲν ἔδει χρῆσθαι τοιαύταις με-
 » θόδοις ἐν τῇ ἐπισκευῇ τῶν ἐν θαλάσῃ θεμελίων αὐτῶν τοῦ μοναστηρια-
 » κού τούτου ἐργαστηρίου, ἀλλὰ τῆς τοιαύτης ἐπισκευῆς ὁ καρπὸς ἐν μικρῷ
 » τοῦ χρόνου διαστήματι παραταθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐπικειμένου κατεβυθίζετο
 » βάρους,) πρὸς νεοπαγίαν τοῦ θαλασσίου αὐτοῦ θεμελίου μετὰ πολλοῦ κό-
 » που καὶ πολυχειρίας γεγονότος καὶ πρὸς τὴν ἐπ' αὐτῷ ἐπιανεγερεῖσαν ὑ-
 » στερον οἰκοδομὴν ἑνδεκα οἰκίσκων διὰ δύο πατωμάτων, ὑπὸ σφραγισμένην
 » διὰ τὸ ἀσφαλὲς καὶ τὸ σταθερὸν τοῦ τε θεμελίου καὶ τῶν ξύλων πολυ-
 » χρόνιον τὴν παράτασιν, κατηναλώθησαν γρόσια τέσσαρες χιλιάδες καὶ
 » ἑννεακόσια δέκα τρία.»

» αὐτὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἀμπέλους ἡγοράσαμεν δύο τὰς κατὰ τὴν νῆσον
 » τῆς Χάλκης, τὴν μὲν παρὰ τοῦ Σταμάτη, γρόσια 1,500, τὴν δὲ παρὰ
 » τοῦ Μιράς-γειτζίη γρόσια 500, ἀμφοτέρας πλησιέστατα τῷ μοναστηρίῳ
 » κειμένας, καὶ ἀνεθέμεθα ταύτας αὐτῷ πρὸς χρῆσιν τῶν πατέρων.»

» Καὶ ταῦτα μὲν κατὰ τὰς νήσους τῆς Προποντίδος. Κατὰ δὲ τὴν Βλα-
 » χίαν μετὰ τὰς παρὰ τοῦ Μιχάλη Μαγορεάνου ἀγορασθείσας μωσίας, χρεῖας
 » ἀπαιτούσης τινῶν τῶν οἰκειοθελῶς τε καὶ μετὰ παρακλήσεων ἀπεμπτω-
 » λῆσαι σπουδαζόντων ἢ δι' ἑνδεῖαν ἢ ἄλλως πως δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν,
 » ἡγοράσαμεν ἐν τῷ διαστήματι ταυτησί τῆς κατὰ τὴν Ἡμετέραν ἡγεμο-
 » νείαν σχεδὸν ἑξαετίας τὰς ἐξῆς μωσίας, ἐπιγράψαντες αὐτῶν ἃς μὲν ἐπὶ
 » τῷ Ἡμετέρῳ ὀνόματι, ἃς δὲ ἐπ' ὀνόματι τῆς παμφιλτάτης Ἡμῶν δόμνης,
 » ἄλλας τε ἐπ' ὀνόματι τῶν φιλτάτων Ἡμῶν πειζαδεδων, οἷον τὴν μωσίαν
 » τῆς Ζήμνιτζας ἀντικρὺ τοῦ * * * κειμένην, παρὰ τοῦ Κρετζουλέσκου,
 » ἔνθα ἀνηγέρθη ἐκ βάθρων καὶ πανδοχεῖον πρὸς κατάλυμα τῶν ὁδοιπό-
 » ρων.» (Τὰς δὲ λοιπὰς δὲν μὲ τὰς ἐδηλοποίησε τὸ ὕψος του.)

» Πρὸς δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐπιλεγομένης Μαρικούτζας, ὥρας δια-
 » στήματι τοῦ Βουκουρεστίου ἀπεχούσης καὶ πρὸς μεσημβρίαν αὐτοῦ κει-
 » μένης, νομίμως τε καὶ δικαίως ἀντιποιησάμενοι καὶ ἐκ βάθρων ἀνεγείραν-
 » τες τὰ περὶ αὐτὴν τεῖχη τε καὶ οἴκους κατωγείους τε καὶ ἀνωγείους καὶ
 » καμπαναρεῖον καὶ μαγειρεῖον καὶ ἱππόσταθμον καὶ λοιπὰ οἰκοδομήματα,
 » τιτανόκτιστα πάντα διὰ τὴν ἀσφάλειαν καὶ πολυετὴ διαμονὴν καὶ παρά-
 » τασιν, καὶ μοναστήριον δι' αὐτῶν ταύτην ἀποκαταστήσαντες, καὶ κτή-
 » τορες αὐτοῦ μάλᾳ δικαίως ὄντες ὡς ἐξ ἰδίων ἰδρώτων τε καὶ πόνων κα-
 » ταδαπανήσαντες τὰ κατ' αὐτὴν καὶ προικίσαντες ἀφοσιώμασί τισὶ τε καὶ
 » εἰσοδήμασιν, ἀνεθέμεθα τῷ κατὰ τὴν Χάλκην τῆς Ἱπεραγίας Θεοτόκου
 » αὐθεντικῷ Ἡμῶν μοναστηρίῳ, μετόχιον αὐτὸ ἐκεῖνου ἀποκαταστήσαντες,
 » καὶ ἀποφηνάμενοι ἵνα ἐκ τῶν παρ' Ἡμῶν διορισθέντων τε καὶ ἀφιερωθέν-
 » των ἀναθημάτων διασώζεται μὲν ἡ καλλονὴ τῆς ἐκκλησίας, διδομένων

» τῶν ἐτήσιων μισθῶν τῶν τε ἐφημερίων καὶ τῶν ψαλτῶν καὶ λοιπῶν τῶν
 » ἐν τῷ ναῷ δουλευόντων, ἀκαταπαύστως ἐν αὐτῇ ἐκτελουμένης τῆς ἀναί-
 » μάκτου θυσίας, τρέφονται δὲ αὐτοὶ τε καὶ οἱ ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἐξασκού-
 » μενοι πατέρες κατὰ τοὺς μοναστηριακοὺς κανόνας καὶ τάξεις τε καὶ ἔθι-
 » μα· τὰ δὲ λειπόμενα τῶν εἰσοδημάτων διωρίσαμεν ἀποπέμπεσθαι ἀνά ἑ-
 » τος τῷ ῥηθέντι Ἑμῶν κατὰ τὴν Σάλκην αὐθεντικῶς μοναστηρίῳ πρὸς
 » τροφήν τε καὶ πληρωμὴν χρησιμεύσοντα τῶν τε διδασκάλων καὶ μαθη-
 » τῶν τοῦ ἐν αὐτῷ συστηθεσομένου ἑλληνομουσείου τε καὶ σχολῆς, ὡς δια-
 » λαμβάνει καὶ τὸ παρ' Ἑμῶν ἐκδοθὲν χρυσόβουλλον τῷ ἱερῷ μοναστηρίῳ
 » τῆς Μαρικούτζας, ἐν ᾧ καταγράφονται τὰ παρ' Ἑμῶν ἀφιερωθέντα τῇ
 » ἱερᾷ ταύτῃ μονῇ καὶ πᾶσαι αἱ περὶ τὸ ἱερὸν αὐτὸ μοναστήριον διατάξεις
 » τε καὶ ἀποφάσεις Ἑμῶν, ἃς τινὰς καὶ ἀμετατρέπτους τε καὶ ἀμεταβλή-
 » τους, ἀπαραβάτους τε καὶ ἀπαραιμῶντους διαμένειν ἀποφαίνόμεθα εἰς
 » αἰῶνα τὸν ἅπαντα.» (Ἑμαξιλεύθη καὶ οὐ μόνον σχολεῖον δὲν ἐσύστησεν,
 ἀλλ' οὐδὲ τὸ μοναστήριον τῆς Παναγίας πτώσιν ἐπαπειλοῦν δὲν ἐπεσκεύασεν·
 εἰς τὴν ματζιλίαν ὅμως τὸ ἐκτίσας μὲ οἰκίσκους διὰ μαθητάς.)

« Πρὸς δὲ καὶ ἡ παμφιλτάτῃ Ἑμῶν δόμνα ἐν τῇ μωσίᾳ τοῦ Ἀφουμα-
 » τζίου ἀνεγείρασα ἐκ βάθρων παρὰ τῇ ἐκκλησίᾳ δέκα οἰκίσκους, διώρισε
 » καὶ ἀπεφάνετο ἔχειν αὐτοὺς δέκα πτωχάς, τρέφεσθαι τε καὶ ἐνδύεσθαι
 » ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῆς τοῦ ῥηθέντος Ἀφουματζίου μωσίας αὐτάς τε
 » καὶ τοὺς πρὸς καλλονήν τῆς παρακειμένης ἐκκλησίας καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν
 » τοῦ Μουστηρίου τῆς καθημερινῆς λειτουργίας ἀναγκαίους ἱερεῖς τε καὶ ψάλ-
 » τας, λαμπάδας τε καὶ ἔλαιον καὶ ἄλλα χρειώδη τε καὶ ἀναγκαῖα τῇ ἐκ-
 » κλησίᾳ, ὄρισσα καὶ ἀποφνημαμένη ὅτι διὰ τροφήν καὶ ἐνδυμασίαν τῶν
 » δέκα αὐτῶν πενομένων γυναικῶν καταναλίσκεσθαι ἀνά ἔτος γρόσια πεν-
 » τακόσια, καὶ ἑκατὸν διὰ πληρωμὴν ἐφημερίου καὶ ψάλτου καὶ τῶν λοι-
 » πῶν. Τὰ δὲ περιττεύοντα τοῦ εἰσοδήματος τῆς μωσίας καρπώσεται ἡ Ἑ-
 » κλαμπρότης Αὐτῆς παρὰ πάντα τὸν βίον, (ὃν ὁ Κύριος Αὐτῇ ἐπιμήμισεν
 » χορηγήσει,) εἴτα δὲ καρπώσονται αὐτὰ οἱ ἀπόγονοι καὶ διάδοχοι Ἑμῶν
 » ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα.»

« Καὶ οὐ μόνον τὸ ἐναπολειφθὲν τοῦ εἰσοδήματος τῆς μωσίας Ἀφουμα-
 » τζί, ἀλλὰ δὴ καὶ ἅπαν τὸ εἰσόδημα πασῶν τῶν ἀπαριθμηθεισῶν καὶ
 » προειρημένων μωσιῶν Ἑμῶν εἰς ἓν συναχθήσεται παρὰ τοῦ κατὰ καιρὸν
 » μεγαλητέρου καὶ προβεβηκότος τὴν ἡλικίαν ἐν πᾶσι τοῖς ἀπογόνους τε
 » καὶ κληρονόμοις καὶ διαδόχοις Ἑμῶν καὶ μετὰ τὸ διανεῖμαι τοῖς ἐν Κων-
 » σταντινουπόλει διορισθεῖσι πέντε πτωχοῖς ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν τὸν ἐτήσιον
 » λουφὲν, κατὰ τὴν ὥρισμένην τῶν γροσίων ποσότητα, τὸ λειπόμενον τοῦ
 » εἰσοδήματος ὀφείλει ἀναντιρρήτως, ἀναποσπάστως τε καὶ ἀδόλως καὶ εἰ-
 » λικρινῶς διανεῖμειν ἐτήσιως ἐνὶ ἐκάστῳ ἐξ ἴσου πάντων τῶν ἀπογόνων,
 » κληρονόμων τε καὶ διαδόχων Ἑμῶν. Διὸ δὴ καὶ πᾶσας Ἑμῶν αὐτάς τας
 » μωσίας, μικράς τε καὶ μεγάλας, (πλὴν τῶν ἀφοσιωθέντων τῷ ἱερῷ μονα-
 » στηρίῳ τῆς Μαρικούτζας,) ἀνεθέμεθα καὶ ἀφιερῶσαμεν εἰς τοὺς ῥηθέντας
 » ἐν Κωνσταντινουπόλει πτωχοὺς, καὶ ἵνα τουρκικώτερον εἴπωμεν, ἐποιή-

—1781

» σαμεν αὐτὰς βάκις εἰς αὐτοὺς, ἐπιστάτην τε καὶ, τουρκικώτερον εἰπεῖν,
 » ναζιρήν εἰς αὐτὸ τὸ βάκιφι διορίζομεν τὸν μεγαλύτερον καὶ προὔχον-
 » τα τὴν ἡλικίαν ἐν πᾶσι τοῖς ἀπογόνους τε καὶ κληρονόμοις καὶ διαδόχοις
 » Ἑμῶν ὅστις ὀφείλει συναθροίζειν ἐτησίως ἄνευ τινὸς δόλου καὶ πλεονε-
 » ξίας ἅπαν τὸ εἰσόδημα τῶν προσηρμένων μωσιδῶν, καὶ μετὰ τὸ διανεῖ-
 » μαι τοῖς ῥηθείσι πτωχοῖς τὸν διορισθέντα ἐτήσιον αὐτοῖς λουφὲν διὰ τρο-
 » φὴν τους, τὸ ἀναπολειφθὲν τοῦ εἰσοδήματος τοῦ ἐτησίου ὀφείλει διανε-
 » μειν ἐξ ἴσου ἀναποσπᾶστως καὶ ἀναντιρρήτως ἄνευ τινὸς δόλου καὶ πλεο-
 » νεξίας πᾶσι τε καὶ ἐν ἐκάστῳ πάντων τῶν ἐν τῷ ζῆν ὄντων ἀπογόνων
 » τε καὶ κληρονόμων καὶ διαδόχων Ἑμῶν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, ὡς δια-
 » λαμβάνει καὶ ἀποφαίνεται καὶ ὁ βακιφναμὲς Ἑμῶν, ἐν ᾧ καὶ συμπε-
 » ριλαμβάνεται τὸ ὅτι τὰ κατὰ τὴν πάτριον καὶ ἐγγύριον ῥωμαϊκὴν τε καὶ
 » βλαχικὴν γλῶτταν ἔγγραφα καὶ σενέτια, δι' ὧν ἀποκαθιστάμεθα κυριάρ-
 » χαι τε καὶ πληρεξούσιοι πάντων αὐτῶν τῶν κτημάτων Μας, δέον ἔχειν
 » τὸ κύρος ἐν παντὶ κριτηρίῳ.»

« Ταῦτα πάντα μετὰ πολὺν στοχασμὸν, κρίσιν τε καὶ ἔρευναν κρίναντες
 » καὶ ἐπικρίναντες καὶ διακρίναντες ἀποφαινόμεθα, βεβαιούμεν καὶ ὀρίζο-
 » μεν, προστάττοντες πᾶσι τοῖς κληρονόμοις, διαδόχοις τε καὶ ἀπογόνους
 » Ἑμῶν ἵνα φυλάττωσιν αὐτὰ ἀμετάβλητα, ἀπαρασάλευτα καὶ ἀμετάτρε-
 » πτα παρὰ πάντα τὸν βίον αὐτῶν μέχρι καταβολῆς κόσμου, καὶ τοὺς πα-
 » ραβάνοντας ἢ μεταλλάττειν τι ἢ μικρὸν ἢ μέγα τολμήσοντας ἀραίς ὑ-
 » ποβαλόντες θεοστυγέσι ταῖς πατρικαῖς. Οὐ μὲν δὲ ἀλλὰ καὶ ὅστις τῶν
 » ἀπάντων, ἢ τοῦ λαϊκοῦ ἢ τοῦ ἱερατικοῦ καταλόγου, ἢ μικρὸς, ἢ μέγας,
 » ἢ ἄρχων, ἢ ἀρχόμενος, ἢ αὐτόχθων, ἢ ξένος, ἢ συγγενής, ἢ μὴ τοιοῦτος,
 » τολμήσῃ ποτε ἢ διασεῖσαι, ἢ παραμειῶσαι, ἢ διαφθεῖραι, ἢ μεταβαλεῖν,
 » ἢ ἀλλοιωσαί τι τῶν ἀνωτέρω, ἢ μικρὸν ἢ μέγα, ἐχέτω τὰς διὰ τοῦ Πα-
 » νιερωτάτου Ἀγίου Οὐγγροβλαχίας καὶ τῶν περὶ αὐτὸν Ἀγίων ἐπισκόπων
 » ἐκφωνηθείσας τε καὶ ὑπογραφείσας ἀράς ἐν τε τῷ παρόντι αἰῶνι καὶ ἐν τῷ
 » μέλλοντι.»

Ἐτεῖ σωτηρίῳ 1781.

Θνήσκει ἀπὸ διαβήτην ὁ βεζίρης Σαχιδ-Μεχμέτ-πασσᾶς κατὰ τὴν ἰ τοῦ
 Φεβρουαρίου, καὶ μεταπεμφθεὶς ἀπὸ τοῦ Ἐρζρούμι, ἥτοι Θεοδοσιούπολιν, ἐ-
 γινε βεζίρης τὸ δεύτερον ὁ Ἰζέτ-Μεχμέτ-πασσᾶς, ἀγαγὼν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ
 Ἐρζρούμι ὁ σιλιχτάρης τοῦ βασιλείως.

Οὗτος ἔδωκε ρουχσάτι τῷ Παχαδούρ-Γκιράϊ, καθημένῳ εἰς τὰ βουνὰ τῆς
 Τζερεξίας, νὰ ἐφορμήσῃ εἰς τὸ Κρίμι μὲ στρατὸν Τζερεκζῶν καὶ Ἀμπα-
 ζάδων, ὅσον ἤθελεν ἡμπορέσει περισσότερον, καὶ νὰ διώξῃ ἐκεῖθεν τὸν καὶ
 ἀδελφόν του χάνην Σαχιν-Γκιράϊν, νὰ τὸν ζωγρήσῃ ἂν ἡμπορῇ ἢ καὶ νὰ
 τὸν φονεύσῃ, καὶ νὰ γίνῃ αὐτὸς χάνης. Ἐπερὲν εἰς τὸ Πέικοζ καὶ τὸν Ἐγ-
 κιορ-βαλισῇ, ἐκί-τουϊλοῦ πασσᾶν, τὸν ἔδωσε πουργεῖα ἄσπρα 150, καὶ ἐν

υδριώτικον καὶ κεμί γεμάτο ἀπὸ παρούτι, τουφέκια καὶ σπαθιά καὶ μετ' ἑξ' ἀνθρώπους ὅπου ἤξεύρουν νὰ κατασκευάζουν παρούτι, καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὸ Σουτζάκι διὰ νὰ στρατολογήσῃ καὶ αὐτὸς καὶ νὰ βοηθῇ καὶ νὰ συμμαχῇ τὸν Παχαδούρ-Γκιράιν διὰ νὰ γένῃ χάνης· ἐγένετο ταῦτα κατ' ἀρχὰς τοῦδε τοῦ ἔτους. Ὅθεν τὸν Ἀπρίλιον εἰσελθὼν ὁ Παχαδούρ-Γκιράϊς μετ' 29 χιλιάδες στρατοῦ ἀπαζοτζερκέζικου εἰς τὸ Κρίμι ἐδίωξε τὸν ἀδελφόν του Σαχίν-Γκιράϊν ἀπὸ τοῦ Παχτζέ-σαράϊ, ἐκάθισεν αὐτὸς χάνης, καὶ ὁ Σαχίν-Γκιράϊς κατέφυγεν εἰς τοὺς Μοσχόβους εἰς τὸ Γενί-καλέ. Ἐδῶκε τὴν εἰδησιν ὁ Παχαδούρ-Γκιράϊς διὰ τὸ χαλίκι του εἰς τὴν Πόρταν ζητῶν βοήθειαν διὰ σύστασίν του· ἔστειλε καὶ ἀνθρώπους ὡς ἐκ μέρους τῶν Ταρτάρων ζητούντων μετ' αὐτοῦ τὴν αὐτὴν βοήθειαν. Οἱ ἐν τῷ Κρίμι Μοσχόβοι μὴ ἔχοντες οὐκ ἄξι, ἤτοι προσταγὴν, νὰ σηκώσουν ἄρματα δὲν ἐπολέμησαν κατὰ τοῦ Παχαδούρ-Γκιράϊ, ἀλλ' ἔδωκαν εἰδησιν τῶν γεγονότων τῇ βασιλείσῃ Αἰκατερίνῃ Β'· ὁ πρέσβυς ρούσσοις κατὰ τὴν προσταγὴν τῆς βασιλείσσης του παρεπενέθη εἰς τὴν Πόρταν δι' αὐτά. Τὸν εἶπαν ὅτι δὲν ἔχουν εἰδησιν καὶ ὅτι χωρὶς τὸ θέλημά τους τὸ κίνημα αὐτὸ τοῦ Παχαδούρ-Γκιράϊ· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ οἱ Τάρταροι λέγουσιν πῶς δὲν θέλουν τὸν Σαχίν-Γκιράϊν καὶ ἐδέχθησαν ἡδὴ εἰς χάνην τὸν Παχαδούρ-Γκιράϊν, ὡς ἐλεύθεροι καὶ κύριοι τῆς ἐκλογῆς, δὲν πρέπει εἰς αὐτὸ νὰ ἀνακατωθῇ οὔτε ἡ Ρουσία οὔτε ἡ Πόρτα. Ἐγένοντο μουκιαλεμέδες τοῦ βέτη καὶ τοῦ ἐλτζή μοσχόβου περὶ τούτων δις καὶ τρίς, ἀλλ' ἀνωφελῶς. Ὡς τόσον κατὰ τὴν προσταγὴν τῆς βασιλείσσης ἦλθον ρουσσικὰ καράβια εἰς τὰ νερά τοῦ Κριμίου, καὶ ἐφάνη παρὰ τῷ Προκόπῃ καὶ στρατεύμα ρουσσικὸν πρὸς βοήθειαν τοῦ Σαχίν-Γκιράϊ. Ἐγένοντο δις μουσαβερέδες εἰς τὸ Πασσά-καπισὶ πολυαρίθμου εἰδους βετζάληδων· ἐκλιναν αἱ γυνῶμαι νὰ δεφενδευθῇ ὁ Παχαδούρ-Γκιράϊς. ὁ ἐλτζής εἶπε τὸ, «βοηθήσατε σεῖς τὸν ἰδικόν σας καὶ ἡμεῖς τὸν ἰδικόν μας» ἀλλ' οὐτ' αὐτὸ δὲν τὸ ἔστρεξαν.

Ὁ γυναικάδελφος τοῦ βεζίρη Τζελεπῆ-ἀγάς κατεγίνετο μεγάλως εἰς ἀρπαγὰς, καὶ ἡδικοῦντο οἱ ἄνθρωποι παρὰ τῶν ἀδικούντων διὰ τὰς πολλὰς δωροδοκίας ὅπου ἔδιδον τῷ Τζελεπῆ-ἀγᾶ. Ὡς τόσον τὸ πλῆθος δυσηρεστεῖτο διὰ τὰς ἀρπαγὰς του κατηγοροῦντες τὸν βεζίρην καὶ διὰ τὴν ἄδειαν ὁποῦ τοῦ δίδει εἰς τὰ τοιαῦτα καὶ διὰ τὰς μετὰ τῶν Μοσχόβων συγχήσεις, εἰς τὰς ὁποίας καὶ δὲν εἶχον κλίσιν, καὶ ἀπέφευγον τὸν πόλεμον οἱ φρόνιμοι συλλογισόμενοι τὸν ἀφανισμόν τῶν ἐπαρχιῶν τους καὶ τὴν ἀνυποταξίαν καὶ ἀπαιδευσίαν τῶν στρατιωτῶν τους.

Οἱ Ρούσοι Τζερκέζους καὶ Ἀπαζάδες ἄφιναν νὰ εἰσελθουν εἰς τὸ Κρίμι ὅσοι ἤθελαν, ἀμὴ κανένα ἀπὸ αὐτοὺς νὰ ἔβγῃ ἔξω δὲν ἐσυγχωροῦσαν. Ὡς τόσον δύο σάϊκας μετ' ἑκατὸν φορτωμένας διὰ τὴν Πόλιν τὰς ἐβούλησαν τὰ μοσχόβικα καράβια, καὶ τὴν τρίτην τὴν ἐσακάτευσαν μετ' ἑκατὸν καὶ ἦλθε βεβλαμμένη εἰς τὴν Πόλιν.

Τέλος πάντων ὁ Παχαδούρ-Γκιράϊς ἀπελπισθεὶς ἀπὸ τὴν βοήθειαν τῆς Πόρτας καὶ κατιδὼν ὅτι ἔξω τοῦ Κριμίου παρὰ τῷ Προκόπῃ ἐμαζώχθη στρατεία πολλὴ ρουσσικὴ, καὶ ἀπὸ τὸ Κρίμι κανένα δὲν ἀφίνουν οἱ Μοσχόβοι

νὰ ἔβγη Τζερκέζον καὶ Ἀπαζάν, καὶ ὅσους θελήσουν νὰ εἰσέλθουν διὰ βοήθειαν τάχατες τοῦ Παχαδοῦρ-Γκιράϊ τοὺς ἀφίνουν διὰ ἀψηφησίαν, ἔγραψε λέγων ὅτι διὰ πτωχείαν καὶ διὰ παρακινήσεως μερικῶν ἐτόλμησε νὰ κάμῃ τὸ τοιοῦτον, καὶ ἐζήτει συγχώρησιν καὶ κυβέρνησιν. Τὸ γράμμα του τὸ ἔστειλαν τῇ βασιλίσῃ· ἦλθεν ἀπόκρισις νὰ πάρουν τὴν καγκελλαρίαν του, καὶ τὸν διώρισε κατοικίαν ἔξω τοῦ Κριμίου εἰς τόπους της μὲ σιτηρέσια οὐκ ὀλίγα· δὺς λοιπὸν τὴν καγκελλαρίαν του ἀνεχώρησεν εἰς τὸν διορισθέντα τόπον. Ἐκάθισεν ὁ Σαχιν-Γκιράϊς πάλιν, ἀλλ' ἐκόπη τὸ νὰ στέλλῃ πλέον ἢ Πόρτα εἰς τὸν νέον χάνην σαΐταις, δοξάρι, σπαθί καὶ καλπάκι. Ἕναι βέβαιον ὅτι ἀπὸ γράμματα τοῦ βεζίρη Ἰζέτ-Μεχμέτ-πασσᾶ, προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τῆς Πόρτας ἐκινήθη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του ὁ Παχαδοῦρ-Γκιράϊς· τὰ γράμματα εὐρέθησαν εἰς τὴν καγκελλαρίαν, ἀλλ' οἱ Μοσχόδοι τώρα τὸ ἀπεσιώπησαν, διατὶ ἡ Πόρτα πάντοτε ἔλεγε τῷ ἐλτζῇ τῶν Μοσχόδων ὅτι εἶναι χωρὶς τὴν εἰδήσιν της τὸ κίνημα τοῦ Παχαδοῦρ-Γκιράϊ. Οἱ ἐντόπιοι ὁποῦ τὸν παρεκίνησαν ἐπαιδεύθησαν μὲ ἐξορίαν. Ὡς τὸσον ἀναιμωτὶ ἐτελείωσαν οἱ Ῥοῦσσοι αὐτὸ τὸ μέγα ἔργον.

Δὲν ἔπαυεν ἐν τούτοις ἡ Πόρτα νὰ ἐτοιμάζῃ τὰ γαλιόνια της μὲ καλαφατίσματα· ἔπεμπεν εἰς τὰ κάστρα τοῦ Παραδουνάβου Νίστρον, καὶ Νίπρου μουχιμάτια πολέμου καὶ τόπια· ἠκολούθει νὰ κτίζῃ τὸ εἰς τὸ Ἰσμαήλι κάστρον τὸ ὁποῖον γυρίζει ὑπὲρ τὰ εἴκοσι μίλια· ἔστειλε καὶ τὸν Πακῆ-ἀγᾶν πρῶν ἰζαούσπασην νὰ κτίσῃ καστρίδιον ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ εἰς τὸ Τζιγ-κενέ-ισκελεσί.

Τὸ Κρίμι μαζὶ μὲ τὴν νῆσον Ταμάνι περιέχει μίλια γερμανικὰ εἰς τετράγωνον 2,375, ὁποῦ θέλει νὰ εἰπῇ ἐπαρχία ἐνὸς ὁλοκλήρου σχεδὸν μεγάλου ῥηγάτου.

Ὁ αὐθέντης Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς γυναῖκα τῷ υἱῷ του Κωνσταντίνῳ παρθένον τινὰ λίαν ὠραίαν Φαναριώτισσαν, εἰς ᾧ συγκατένευε καὶ ἡ ὁμόνη του Αἰκατερίνη. Ἡ μήτηρ του Σμαράγδα δὲν τὸ ἔστερξε καὶ ἐπρόβαλε διὰ νύμφην τὴν κόρην τοῦ πεῖζαδῆ Ἀλεξάνδρου Καλλιμάχη, ἑπταετῇ παιδίσκῃ. Ὁ δευτερογέννητος υἱὸς τοῦ Δημήτριος, ὑπερποθῶν καὶ τὸς ἀγαγεῖν γυναῖκα καὶ εἰδὼς ὅτι πρὸ τοῦ ἀδελφοῦ του οὐ δύνατον τοῦτο γενέσθαι, ἔκλινεν εἰς σαρκικὰ πάθη· ἐν ταύτῃ δὲ καὶ ὁ μεῖζων, συλλαγιζόμενος ὅτι διὰ νὰ στεφανωθῇ τὴν ἀρραβωνιαστικὴν του πρέπει νὰ φυλάξῃ πέντε χρόνους, ἤψαντο ἀμφότεροι τῆς ἀσελγείας καὶ νύκτωρ ἐθάμιζον εἰς γυναῖκας· οἱ γονεῖς ταῦτα γνόντες ὑπεκρίνοντο μὲν ἀγνοεῖν, ἀλλὰ ἐπιπληκτικῶς ἐφέροντο πρὸς τοὺς νέους· ὅθεν ἐκεῖνοι ἔφυγον εἰς τὴν Οὐγγρίαν, κατὰ μῆνα Δεκέμβριον. Ἡ φυγὴ αὕτη ἔγινεν αἰτία νὰ ζητήσῃ ὁ αὐθέντης τὸ νὰ μαζιλευθῇ ἀπὸ τὴν ἡγεμονεῖαν διὰ νὰ παύσῃ τὴν συκοφαντίαν τῶν Τούρκων ὁποῦ ἔλεγον πῶς τοὺς ἐκατζίρδισεν αὐτὸς οἰκειοθελῶς διὰ νὰ φύγῃ καὶ αὐτός. Ἐξωδίασεν ὑπὲρ τὰς δύο χιλιάδας πουργεῖων, καὶ διὰ νὰ τοὺς φέρῃ ἀπὸ τὴν Γερμανίαν εἰς τὴν Πόλιν ἐξωδίασε πουργεῖα ὑπὲρ τὰ 1,000· καὶ τούτων τῶν κακῶν αἴτιος ἡ μήτηρ του ὁποῦ ἐμπόδισε τοὺς ἐν καιρῷ ἀναγκαίους γάμους τοῦ μεγάλου πεῖζαδῆ, μεθ' οὗς ἤθελαν γένει ἀμέ-

σως καὶ οἱ γάμοι τοῦ δευτέρου, καὶ δὲν ἤθελεν ἀκολουθήσει τότε πλέον αὐτὴ ἡ φυγή.

Ἔτει σωτηρίῳ 1782.

Ἐμανζιλεῦθη ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης διὰ τὴν φυγὴν τῶν υἱῶν του πέμψας εἰς τὴν Πόρταν τὴν παραίτησίν του λεγομένην ἰσ τι φ ᾱ· καὶ τῇ συνεργείᾳ τοῦ Τζελεπῆ-ἀγᾶ, γυναικαδέλφου τοῦ βεζίρη Ἰζέτ-Μεχμέτ-πασσᾶ, ἐγίνε Βλάχπεης τῇ ς' τοῦ Ἰανουαρίου ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Νικόλαος Καρατζᾶς, καὶ Δραγομάνος τῆς Πόρτας ἐγινεν ὁ ἠθελὴς Μιχαὴλ Σουτζῆς. Ἐφθασε δὲ εἰς τὴν Πόλιν ὁ αὐθέντης Ὑψηλάντης Μαρτίου δ' καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸ σπίτι του τὸ εἰς τὸν Κουρούτζεσμεν. Μόλις ἦλθον οἱ υἱοὶ του εἰς τὴν Πόλιν τὸν Ἀπρίλιον.

Πυρκαϊὰ εἰς τὰ Ψωμαθεῖα, Ἰουλίου τῇ ιε' κατεκάησαν σπίτια ῥωμαῖκα καὶ ἀρμένικα καὶ δύο ἐκκλησίαι· ἀλλ' ἡ τῶν Ἀρμενίων ἐκκλησία ἡ λεγομένη Σουλὸν-μοναστηρὶ δὲν ἐκάη.

Μέλλωντας νὰ δοθῇ λουφὲς ὁ συνήθης τοιμηνιαῖος τῶν γιαννιτζάρων, καὶ μὴν ἔχοντας ἄσπρα ὁ τεφτερδάρης, ἐζήτησεν ὁ βεζίρης παρὰ τοῦ αὐθέντου Ἀλεξάνδρου βοεβοδα πουργεῖα 300, ὑποσχόμενος νὰ πιασθῶν εἰς λογαριασμὸν τοῦ τζαῖζε τῆς ἡγεμονείας ὅπου τὸν ὑπεσχέθη ἐντὸς ὀλίγου νὰ τὸν δώσῃ εἰς τὴν Βλαχίαν.

Πάλιν δεύτερον γιανκίνι, Ἰουλίου τῇ κγ' ἄρχισεν ἔσωθεν τοῦ Παλατᾶ καὶ ἀναβαίνωντας κατέκασαν ἕως εἰς τὸ Καρᾶ-γιουμουρὺ καὶ Γενί-παχτζέ· κατεκάη οὖν καὶ ὁ μαχαλὲς Κεσμὲ-καγιᾶ καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἀρχιστρατήγου· κατεκάησαν δὲ σπίτια καὶ ἐβραῖκα καὶ ῥωμαῖκα καὶ ἀρμένικα ὑπέρπολλα, πολλὰ περισσότερα ὅμως ἦσαν τὰ κατακαέντα τούρρικα· παρὶν ταῖς κατακαένταις πολυάριθμα ἐργαστήρια, τουρρικὰ τε καὶ χριστιανικά.

Δυσσαρεστοῦνται οἱ δημόται κατὰ τοῦ βεζίρη καὶ κατὰ τοῦ γυναικαδέλφου του Τζελεπῆ-ἀγᾶ. Ὅθεν τῇ νυκτὶ τῆς ἐνδεκάτης τοῦ Αὐγούστου, ἐπμερώνωντας Πέμπτην, βάνουν πάλιν κοντάκι εἰς τὸ Κιουτζούκ-Μουσταφᾶ-πασσᾶ· προχωρεῖ οὖν ἡ πυρκαϊὰ καὶ κατακαίει καὶ τὸν μαχαλὲν ὅλον αὐτὸν καὶ τοὺς μαχαλᾶδες τοὺς περὶ τὸ Οὖν-καπάνι, Ζεϊρέκι, Βεφᾶ-μεϊδάνι, Τιργιακῆ-τζαρσισί, Σεχζαδέπασση, ἕως εἰς τὸ Μουρεκεπτζίλέρ-καπισί, παλαιούς καὶ νέους ὁδᾶδες τῶν γιαννιτζάρων, Χασάν-πασσᾶ-χάνι, Ἀγᾶ-καπισί, Μεδλεδιχανέ, Κανταρτζῆδες, Τὸπ-καπισί, Ἀκ-σεράι, Σουλτάν-Μεχμέτη, Ποζδουγάν-κεμερί, τὸ ἔξω Γενίκαπι, Δαοὺτ-πασσᾶ-καπισί, εἰς τὰ Ὑψωμαθεῖα τὰ ἐναπολειφθέντα ἀπὸ τὴν πρώτην πυρκαϊάν, Γεδί-Κουλε καὶ Σηλῦβρι-καπουσί, καὶ ἀναμφιβόλως κατεκάη τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως καὶ ἐτι πρὸς.

Διὰ βασιλικῆς προσταγῆς ἀλλάζει ὁ βεζίρης τὸν κεχαγιάπην Ἀτίφ-ἔφεν-διζᾶδὲν Ὅμὲρ-ἔφένδην, καὶ κάμνει κεχαγιᾶν τὸν τερσανᾶ-ἔμινῃ καὶ ποτε ἀμετζὴν Χαμίτ-ἔφένδην, τῇ ιδ' τοῦ Αὐγούστου ὥρα τῆς ἡμέρας τετάρτη, καὶ τῇ αὐτῇ εἰς τὰς ἑξ ὥρας, διὰ τὰ τρία μέγιστα γιανκίνια ὅπου μὲ κον-

τάκια ἠκολούθησαν εἰς Ὑψωμαθεῖα, Παλατᾶν καὶ Κοτζᾶ-Μουσταφᾶ-πασᾶ καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς ὁ βεζίρης Ἰζέτ-Μεχμέτ-πασσᾶς, καὶ γίνεται βεζίρης ὁ Ρούμελη-βαλισῆς χατζῆ Γεγὲν-Μεχμέτ-πασσᾶς.

Τῇ καὶ Σεπτεμβρίου ὁ βεζίρης ἐξορίζει εἰς τὴν Ῥόδον τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην βοεβόδαν μαζὴ μετὰ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Κωνσταντίνου καὶ Δημήτριον, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐξορίζει εἰς τὴν Τένεδον τὸν Δραγομάνον Μιχαὴλ Σουτζόν, διατὶ δὲν ἤξευρε γλώσσας τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐβιάζετο ὁ βεῖσης Χαϊρῆ-εφένδης εἰς τοὺς μουκιαλεμέδες ὅπου πολλὰ συχνὰ ἐγίνοντο μετὰ τὸν πρέσβυν τῆς Ρουσσίας εἰς τὸ γιανλί του διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Κριμαίου νὰ μεταχειρίζεται ὡς δραγομάνον τῆς Πόρτας τὸν πρῶτον δραγομάνον τοῦ Μοσχόβου ἐλτζῆ Πιζάνην· καὶ μετὰ τὴν ἐξορίαν ἐκείνου τῇ καταβολῇ τριακοσίων πουγγεῖων ἔγινε Δραγομάνος ὁ πεῖζαδὲς τοῦ Ἰωάννου-βοδα Μαυροκορδάτου Ἀλέξανδρος, ὁ καὶ γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ Ζαφείρα τοῦ τανῦν ἡγεμονεύοντος Βλαχίας Νικολάου Καρατζᾶ.

Ἔγινε δὲ καὶ φερμάνι διὰ τὴν ἐξορίαν τοῦ Ἑβραίου Καμόντε, δραγομάνου τῶν Ἑγγλέζων· ἀλλ' αὐτὸς λαβὼν εἰδῆσιν ἐκρύβη εἰς τὸ σπίτι τοῦ ἐλτζῆ τῶν Νεμτζῶν, μετὰ τὸ νὰ κατάγεται ἀπὸ τόπον τῆς Λεχίας, τὴν Καταπούτζιαν, τὴν ὁποίαν ὀρίζει τώρα ὁ ἱμπεράτωρ. Ἀπράκτησεν οὖν τὸ περάτι του τὸ ἐγγλέζικον· ἀλλ' ὁ ἐλτζῆς νέμτζος ἐμήνυσεν εἰς τὴν Πόρταν ζητῶν τὸ τί εἶναι τὸ σφάλμα τοῦ Ἑβραίου, διὰ νὰ τὸν παιδεύσῃ ἐκεῖνος ὡς ὑποχείριον τοῦ ἱμπεράτορος· ἀπεκρίθη ὅτι μετὰ τὸ νὰ συμφέρεται εἰς ὑποθέσεις βασιλικὰς πρέπει νὰ λείψῃ ἀπὸ τοὺς τόπους τῆς Τουρκίας καὶ νὰ πηγαίνῃ εἰς τοὺς τόπους τῆς Νεμτζίας· ὅθεν νηὸς ἐπιβάς ἀνεχώρησε πανοικὶ διὰ τὸ Τριέστι.

Διὰ σκάνδαλα τοῦ τζαούσπαση Πακῆ-ἀγᾶ ἐξώρισεν ὁ βεζίρης εἰς τὴν Κῶν τὸν κεχαγιά-κιατιπὴν Τζελεπῆ-εφένδην, ἄνδρα φρονιμώτατον καὶ γυναικάδελφον τοῦ φονευθέντος βεζίρη Μεχμέτ-Ἑμίν-πασσᾶ.

Τῇ γ' τοῦ Ὀκτωβρίου κατατομεῖ ὁ βεζίρης τὸν κάπηλαν Πάντζον διατὶ ἐπαινοῦσεν εἰς τοὺς ὀτζακλῆδες τὸν πρῶτον γιαννιτζᾶρ-ἀγασῆ Πεκῆρ-ἀγᾶν, ὄντα ἐξόριστον εἰς τὸ Τακίρ-δαγί, καὶ τοὺς παρεκίνει εἰς τὸ νὰ κατορθώσουν ἂν ἠμπορῶν τὸ νὰ ἀναλάβῃ πάλιν τὴν προτέραν ἀξίαν καὶ ὀφφικίον του.

Τῇ ιθ' τοῦ Δεκεμβρίου ἐξώσθη ὁ βεζίρης χατζῆ Γεγὲν-πασσᾶς, διορισθεὶς νὰ πηγαίνῃ πασσᾶς εἰς τὸ Βιδίνι, καὶ ἔγινε βεζίρης ὁ κεχαγιάπεης Χαλὶλ-Χαμίτ-πασσᾶς, λεγόμενος πρότερον Χαμίτ-εφένδης, ἦν γὰρ πατρίς του ἡ μητρόπολις τὸ Χαμίτ-σαντζαί· ὁ βεζίρης ἀφ' ἐσπέρας ἐντυχὼν τῷ βασιλεῖ κατάρθωσε τὸ νὰ στείλῃ πασσᾶν εἰς τὸ Βιδίνι τὸν κεχαγιᾶν· παρὰ γυναικῶν τοῦ ἀνακτος μαθὼν τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν ὁ ζαρπαχανέ-ἐμινῆς Μεχμέτ-εφένδης, ὁ καὶ γαμβρὸς τοῦ κεχαγιάπεη Ἀπτοῦλ-Χαλὶδ-Χαλὶλ-εφένδης, καὶ δούς εἰδῆσιν τῷ πενθερῷ, κατάρθωσαν τὴν νύκτα τὸ νὰ μανζιλευθῇ ἔωθεν ὁ βεζίρης καὶ νὰ διορισθῇ Βιδίν-βαλισῆς, καὶ νὰ γένῃ βεζίρης ὁ κεχαγιάπεης· εἰς τὰ χαράγματα λοιπὸν ἦλθεν ὁ καπιτζιλιάρ-κεχαγιασῆς καὶ τὸν ἐζήτησε τὴν βούλλαν, διὰ νὰ μὴν προφθάσῃ ἀφοῦ καλοξημερώσῃ καὶ κάμῃ τὸν κεχαγιᾶν Βιδίν-βαλισῆ.

"Ετει σωτηρίῳ 1783.

Τῇ ἐ τοῦ Ἰανουαρίου ἐξωρίσθη ἀπὸ τὴν Πόρταν ὁ Νικομηδεῖας Μελέτιος καὶ ὁ Προύσης Ἀνθιμος, καὶ τοὺς ἐπῆγαν τζαουσᾶδες εἰς τὰς ἐπαρχίας των· οἱ ὅρισμοι ἔγραφον νὰ μὴ περιέρχωνται, μόνον καθίμενοι εἰς τὴν Νικομηδεῖαν καὶ Προύσαν νὰ μὴ ἐξέρχωνται ἐξω τῶν πολιτειῶν αὐτῶν· τῇ συγκατανεύσει τῶν δύο ἡγεμόνων τῆς Βλαχοπογοδανίας ἐνηργήθη ἡ ἐξορία αὕτη διὰ τοῦ πατριάρχου Γαβριὴλ καὶ ἀρχιερέων, ἐργοδιώκτου ὄντος τοῦ ῥηθέντος Δραγομάνου τῆς Πόρτας, ὅστις ἔδειξε μὲν ἔγγραφον διὰ τέσσαρας ἀρχιερεῖς, Νικομηδεῖας, Προύσης, Τορνόβου καὶ Χριστιανουπόλεως· ὅτινος ὄντος γνωτοῦ τῷ βεζίρῃ εἶπε τὸ, « μόνον οἱ δύο ἄς πηγαίνουν, Νικομηδεῖας καὶ Προύσης » ἐξ αἰτίας οὖν τοῦ Χριστιανουπόλεως οὐκ ἀπῆλθε καὶ ὁ Τορνόβου εἰς τὴν ἐπαρχίαν του. Καὶ τῇ ἡ τοῦ αὐτοῦ ἦλθε προσταγὴ ὅτι μὲ κοινὴν σύμπνοιαν καὶ ὁμόνοιαν τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν ἐνδημούντων ἀρχιερέων νὰ κινεῖνται καὶ νὰ θεωροῦνται αἱ ὑποθέσεις τοῦ πατριαρχείου καὶ τῶν ῥαγιαδῶν καὶ ὅχι κατὰ τὴν γνώμην καὶ θέλησίν τινος τῶν ἀρχιερέων. "Εκαμὴν μαγτζάρι εὐχαριστοῦντες καὶ γράροντες ὅτι, ἐπειδὴ καὶ ἐδιώχθη ὁ μο υ φ σ ί τ η ς θέλει φυλάττεται τὸ ν ι ζ ᾶ μ ι κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν τοῦ κ ε σ ι σ χ α ν ῆ . Ὁ βεζίρης ἀναγνοὺς τὸ ἐ π ο υ γ ι ο ὕ ρ δ ι σ ε καὶ ἔγινε κ ᾶ ῖ δ ι εἰς τὸ διδᾶν-καλέμι.

Τῇ ἡ Φεβρουαρίου ἔγινε τὸ ἰ τ λ ᾶ κ ι καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου βοεβόδα καὶ τοῦ Μιχαὴλ Σούτζου μὲ πληρωμὴν 150 πουργείων.

Ἡ Ρουσία τῷδε τῷ εἰς τρεῖς λιμένας, τοῦ Κρονσταδ δηλαδῇ, τοῦ ῤεβελ καὶ τοῦ Ἀζόφ ἔχει καράβια τοῦ πολέμου 63, τὰ μὲν τρία μὲ τόπια 76, τὰ δὲ πέντε μὲ τόπια 70, τὰ δὲ ἐπτὰ μὲ τόπια 66, τὰ δὲ ἐννέα μὲ τόπια 64, τὰ δὲ τέσσαρα μὲ τόπια 50, ἄλλα τέσσαρα μὲ τόπια 40, τὰ δὲ δέκα μὲ τόπια 36, τὰ δὲ ἑνδεκα μὲ τόπια 32, τὰ δὲ δέκα μὲ τόπια 22.

Ὁ ἱμπεράτωρ κτίζοντας καστρίδιον εἰς τὰ σύνορά του παρὰ τῇ Πόσνα, οἱ Ποσνάκοι γιουρδίσαντες εἰς τὴν οἰκοδομὴν ἐφόνευσαν τριακοσίους σχεδὸν ἀνθρώπους. Ἐζήτουν ἀπὸ τοὺς Ποσνάκους προεστῶτας τὸ νὰ παιδευθοῦν οἱ φονεῖς, ἀπεκρίθησαν πῶς ἔφυγον· ὅθεν ὁ ἱμπεράτωρ πέμψας στρατὸν ἐν τῇ Πόσνα εἰς τὰ τριγυρινὰ μέρη τῆς οἰκοδομῆς του ἐφόνευσε τοὺς ἐντυχόντας σχεδὸν τριακοσίους. Οἱ Ποσνάκοι ζητήσαντες ἄδειαν νὰ πολεμήσουν τοὺς Νέμτζους δὲν εἰσηκούσθησαν, καὶ ὁ ἱμπεράτωρ ἐστερέωσε τὰ ἐκεῖσε σύνορά του ἀγαγὼν καὶ ἄλλον στρατὸν παρὰ τῇ Πόσνα. Ἀλλὰ καὶ ἡ Πόρτα ἰ χ τ ι α τ ῆ ν ἐτοιμάζεται, καὶ ἔστειλε τὸν Τζελεπῆ-ἀγᾶν, γυναικάδελφον τοῦ Ἰζέτ-πασσᾶ, νὰ ἐτοιμάσῃ παζιμάδι εἰς τὸ Νύτσι.

Ἐκαρτομῆθη ἐμπρὸς εἰς τὸ Πάπι-Χουμαγιούν ὁ Ἐβραῖος ὁποῦ εἰς τὰς Σέρρας ἔκαμνε μυρία κακὰ μὲ τὸ μέσον τοῦ ἐκεῖσε ἀγίανη, καὶ ἔστειλαν ἀνθρώπον νὰ δημεύσῃ τὰ ἐκεῖσε πράγματά του· συνεποσώθη μὲ νάκτι ἡ ποσότης ὅλη πουργεῖα πενταχόσια.

Ἐπιάσθησαν γράμματα τοῦ Νικομηδεῖας εἰς τὸν διάκονόν του Μεθόδιον,

—1783

δι' ὧν κατελάλει καὶ πατριάρχου καὶ ἄλλων τινῶν καὶ ἐζήτει τὸ ἰτλάκι του. Ὄθεν μὲ μαγζάρι τὸν ἐξώρισαν εἰς τὸ Σινᾶ, καὶ Ἰουνίου δ' ἔφθασεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ προσκολληθεὶς τῷ Μαχμούτ-περ παρέβη τὴν βασιλικὴν προσταγὴν καὶ δὲν ἐπῆγεν εἰς τὸ Σινᾶ, ἀλλ' ἔμεινεν εἰς τὸ Πολάκκο τοῦ Μισιριίου ὅθεν καθηρέθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἔγινε Νικομηδείας ὁ Βιζύης.

Θανόντος τοῦ Μιτυλήνης μετετέθη ὁ Χριστιανουπόλεως Ἱερεμίας.

Μὲ προσωπικὴν παραίτησιν τοῦ Νικαίας Ἀνθίμου εἰς τὸν Κορίνθου μετετέθη εἰς τὴν Νίκαιαν ὁ Κορίνθου, καὶ εἰς τὴν Κόρινθον προσεδιάσθη ὁ δευτερεύων τοῦ πατριάρχου.

Ἀπὸ μόνον τὸ ἀρχιδουκάτον τῆς Ἀούστριας, ἐπισκόπους δηλαδὴ καὶ μοναστήρια του εἶχεν ὁ πάπας τὸν κάθε χρόνον εἰσόδημα κύριον φλουρίνια τῆς φράντζας 876,947· τὰ ὅποια τοῦ τὰ ὑστέρησεν ὅλα ὁ νέος ἱμπεράτωρ Ἰωσήφ, καὶ δὲν παίρνει τι ἄλλο τὸν χρόνον εἰμὴ διὰ τὴν ἔκδοσιν ὅπου δίδει διὰ τὰ χεירוτονηθῆ νέος ἐπίσκοπος εἰς τὸν τόπον τοῦ θανόντος, τὸ ὅποιον εἰσόδημα δὲν περιείχετο εἰς τὴν ἄνω ποσότητα· δὲν παίρνει ὅμως τώρα πολὺ διὰ τὴν ἔκδοσιν ὡς τὸ πρότερον.

Γαλβόνια 25 ἀρμάτωσαν οἱ Τοῦρκοι καὶ ἔστειλαν εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν· ἔστειλαν τόπια πολλὰ εἰς ὅλα τὰ κάστρη τῆς Μαύρης θαλάσσης καὶ Παραδουνάβου, καὶ παλγεμέζια εἰς τὰ κάστρη τοῦ Μπογαζίου, ἔστειλαν καὶ ὑδριώτικα 25 ἀχθοφοροῦντα τὸν ἀναγκαῖον ζαχιρὲν καὶ ἄλλα χρειώδη· ὁ κατεστάν-πασσᾶς ναυπηγεῖ 40 πλευσίματα κατὰ τὸ σέ κ λ ι τῶν ὑδριωτικῶν καραβίων· κτίζουν δ' ἄ ρ ᾱ γ α τ ζ ῆ εἰς τὸ Τζιγκενέ-ισκελεσι καὶ κάστρον εἰς τὴν Μεσημβρίαν.

Διὰ συγχήσεις ὅπου ἀκολουθοῦν εἰς τὸ Κρίμι καὶ Ταμάνι ἐξεδόθη ἐκ μέρους τῆς βασιλείσης τόσον εἰς τὸ Κρίμι ὅσον καὶ εἰς τὸ Ταμάνι καὶ Κουπάνι τὸ ἐξῆς μανιφέστον, δηλοποιοῦν ὅτι κατέταξεν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν παλαιῶν τῆς ἐπαρχιῶν τὸ Κρίμι, τὴν νῆσον τοῦ Ταμάνι καὶ τὸ Κουπάνι.

« Ἡμεῖς Αἰκατερίνη Β', θεῖφ' ἐλέει ἱμπερατόρισα καὶ αὐτοκρατόρισα ὁ-
» λων τῶν Ρουσιῶν, » καὶ τὰ ἐξῆς.

« Ὁ τελευταῖος πόλεμος κατὰ τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας μὲ τὸ νὰ ἐ-
» συντροφεύθη μὲ ἀξιώλογα ἀποτελέσματα Μᾶς ἔκαμε βέβαια νὰ ἔχωμεν
» μεγάλον δίκαιον διὰ τὰ ἐνώσωμεν εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς βασιλείας Μας
» τὸ Κρίμι τὸ ὅποιον ὠρίζαμεν. Ἡμεῖς ὡς τόσον δὲν ἐδυσκολεύθημεν εἰς τὸ
» νὰ τὸ θυσιάσωμεν, μαζὶ μὲ τόσα ἄλλα ἀποκτήματά Μας, εἰς τὴν θερμὴν
» ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ θεμελιώσωμεν τὴν κοινὴν γαλήνην καὶ νὰ βεβαιώσωμεν
» τὴν καλὴν ἀναστροφὴν καὶ φιλίαν μεταξὺ τῆς βασιλείας Μας καὶ τῆς ὀ-
» θωμανικῆς Πόρτας. Αὐτὴ ἡ αἰτία Μᾶς παρεκίνησε νὰ συμφωνήσωμεν τὴν
» ἐλευθερίαν καὶ τὸ αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων ὅπου Ἡμεῖς ὑπετάξαμεν μὲ
» τὰ ἄρματα Μας, ἐλπίζοντες νὰ ἀπομακρύνωμεν μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον κάθε
» αἰτίαν διαφωνίας καὶ ψυχρότητος μεταξὺ τῆς Ρουσίας καὶ τῆς ὀθωμα-
» νικῆς Πόρτας, ὅπου πολλὰ συχνὰ καταντοῦσαν εἰς αὐτὰ τὰ ἄτοπα ἀπὸ
» τὸν τρόπον τῆς διοικήσεως ὅπου ἦτον τότε εἰς τοὺς Ταρτάρους. »

« Ὅσον μεγάλα καὶ ἂν ἦτον τὰ θύματά Μας καὶ αἱ μέρμυλαι Μας διὰ
 » νὰ ἐπικυρωθοῦν αὐταὶ αἱ ἐλπίδες, εὐθύς καὶ μὲ πολλήν Μας δυσαρέσκειαν
 » κατήντησαν νὰ δοκιμάσουν χαλασμούς πολλούς. Τὸ φυσικὸν φιλοτάραχον
 » τῶν Ταρτάρων, διερεθιζόμενον ἀπὸ ἐρμηνείας τῶν ὁποίων ἡμεῖς δὲν ἀ-
 » γνοοῦμεν τὴν πηγὴν, τοὺς ἔκαμεν εὐκόλως νὰ πέσουν εἰς μίαν παγίδα
 » στημένην ἀπὸ ξένα χέρια, ὅπου ἔσπειρεν ἀναμεταξύ τους τὴν ταραχὴν καὶ
 » τὴν σύγχησιν, εἰς τέτοιον βαθμὸν ὅπου νὰ καταντήσουν νὰ ἐργάζωνται
 » διὰ τὴν ἀδυναμίαν, ἣ μᾶλλον εἰπεῖν διὰ τὸν ὀλοτελῆ ἀφανισμόν μιᾶς οἰ-
 » κοδομῆς ὅπου αἱ ἀγαθοποιαὶ Μας μέρμυλαι εἶχαν ἐγείρει διὰ τὴν εὐτυχίαν
 » αὐτοῦ τοῦ ἔθνους, προνοηθεῖσαι τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ αὐτόνομον ὑποκάτω
 » εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐνὸς προεστώτος ἐκλελεγμένου ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους·
 » ὁ χάνης τοὺς μόλις ἐθεμελιώθη κατὰ τοῦτον τὸν νέον τρόπον τῆς διοι-
 » κήσεως, ὅπου εὐθύς εἶδε τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὑστερημένον ἀπὸ κάθε ἐξουσίαν,
 » καὶ βεβιασμένον προσέτι καταλιπεῖν τὴν πατρίδα διὰ νὰ δώσῃ τόπον εἰς
 » ἓνα ἐπιβάτην, ὅπου ἤθελε νὰ ὑποτάξῃ ἐκ δευτέρου τοὺς Ταρτάρους εἰς τὸν
 » ζυγὸν ἐνὸς δεσποτισμοῦ ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἡ εὐεργεσία Μας τοὺς εἶχεν ἐλευ-
 » θερώσει· τὸ περισσότερον μέρος αὐτῶν, τόσον τυφλῶν ὅσον καὶ ἀμαθῶν,
 » ὑπετάγη εἰς αὐτὸν τὸν ἐπιβάτην· οἱ ἄλλοι, ἀδυνατοῦντες εἰς τὸ νὰ τὸν
 » ἐναντιωθοῦν, ἤθελαν δεχθεῖ ἀναμφιδόλως τὸν ζυγόν, καὶ ἡμεῖς μὲ αὐ-
 » τὸν τὸν τρόπον ἠθέλαμεν χάσει ἀναμφιδόλως τὸν καρπὸν τῆς νίκης Μας
 » καὶ τὴν καθαυτὴν ζῆμίαν τῶν θυμάτων τὰ ὅποια ἐκάμαμεν εἰς τὴν τε-
 » λευταίαν εἰρήνην, ἂν ἡμεῖς ἀμέσως εὐθύς δὲν ἠθέλαμεν ὑπερασπισθεῖ ἐ-
 » κείνους τοὺς Ταρτάρους ὅπου ἔχοντας ὀρθὴν σκοπὸν καὶ κριτήριον ἐπρο-
 » τιμοῦσαν τὰς γλυκύτητας τῆς νέας διοικήσεως αὐτῆς καὶ ἀνεστέναζον
 » διατὶ ἐβιάζοντο νὰ ὑποταχθοῦν εἰς τὸν ἐπιβάτην ὅπου ἐδίωξε τὸν νόμι-
 » μον χάνην τους. Διαφενδεύοντάς τους δραστηρίως τοὺς ἐδώκαμεν δύνα-
 » μιν καὶ τρόπον τοῦ νὰ ἐκλέξουν ἓνα νέον χάνην εἰς τὸν τόπον τοῦ Δε-
 » βλὲτ-Γκιράϊ καὶ νὰ θεμελιώσουν μίαν διοίκησιν ἀνάλογον εἰς αὐτὴν τὴν κα-
 » τάστασιν τῶν πραγμάτων· διὰ νὰ ἀποκτηθῇ αὐτὸ τὸ καλὸν ἐκινήθησαν
 » τὰ στρατεύματά Μας, καὶ ἐν μέρος ἱκανὸν προσετάγη, μὲ ὅλην τὴν δρι-
 » μύτητα τοῦ χειμῶνος, νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ Κρίμι, ὅπου ἐτρέφετο μὲ τὰ ἐ-
 » ξοδά Μας, καὶ ἦτον ὑπόχρεων νὰ γυμνάξῃ τὴν δύναμιν τῶν ἀρμάτων
 » Μας διὰ τὴν διατήρησιν αὐτοῦ τοῦ καλοῦ ἔργου, τοῦ νὰ ἐνώσουν ἐκείνους
 » τοὺς Ταρτάρους ὅπου ἀπηλλοτριώθησαν μὲ τὴν ἀποστασίαν τους. »

« Τὸ κοινὸν ἤξεύρει πῶς ὀλίγον ἔλειψε τότε νὰ χαλασθῇ ἡ εἰρήνη μεταξὺ
 » Ῥουσσίας καὶ Πόρτας, ἀλλὰ δόξα τῇ θεῇ βοηθείᾳ ἡμεῖς διετάξαμεν τὰ
 » πράγματα εἰς τέτοιον τρόπον, ὅπου ἡ Πόρτα ἐκ δευτέρου ἐδέχθη τὸ αὐ-
 » τόνομον τῶν Ταρτάρων καὶ τὴν νομιμότητα τῆς ἐκλογῆς τοῦ Σαχίν-Γκι-
 » ραΐ, νομίμου ἡγεμόνος των. Μὲ ὅλα τὰ προῤῥηθέντα ἄτοπα ὅπου ἡμεῖς
 » πολὺν καιρὸν ὑπεφέραμεν, καὶ ἐλπίζοντες νὰ θεμελιώσωμεν τὴν ἀναγκαίαν
 » γαλήνην εἰς τὸ κέρδος καὶ διαφύλαξιν τοῦ καλοῦ γειτονικοῦ μὲ τὴν ὁ-
 » θωμανικὴν βασιλείαν, ἡμεῖς ἐκάμαμεν τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κριμίου κατὰ
 » τὴν δύναμιν καὶ σημανόμενον τῶν συμφωνιῶν, ὥσαν ἓνα τόπον αὐτόνο-

» μον καὶ ἐλεύθερον, στοχαζόμενοι μόνον νὰ καταπαύσωμεν τὰς ταραχὰς
 » καὶ νὰ τὰς εἰρηνοποιήσωμεν, ἡ ἀγάπη Μας διὰ τὴν εἰρήνην κάμνοντάς
 » Μας νὰ εὐρωμεν εἰς αὐτὴν τὴν διαγωγὴν μίαν ἀμοιβὴν ἱκανὴν τῶν πολ-
 » λῶν ἐξόδων ὅπου ἐκείνη ἀπαιτοῦσε. Ἀμὴ ἡμεῖς δὲν ἠρογήσαμεν νὰ ἀπα-
 » τηθῶμεν διὰ αὐτὸ μὲ τὴν νέαν ἀποστασίαν προξενηθεῖσαν εἰς τὸ Κρίμι
 » τὸν τελευταῖον χρόνον, τῆς ὁποίας αἱ παρακινήσεις κατήγοντο πάντοτε
 » παρὰ τῆς αὐτῆς πηγῆς. Ὅθεν ἐδιάσθημεν νὰ προστρέξωμεν πάλιν ἐκ δευ-
 » τέρου εἰς ὅπλα καὶ νὰ εἰσαγάγωμεν εἰς τὸ Κρίμι καὶ εἰς τὸ Κουπάνι στρα-
 » τεύματα, τῶν ὁποίων ἡ παρουσία ἦτον ἄφευκτος διὰ νὰ διαφυλάξωμεν
 » τὴν γαλήνην καὶ τὴν εὐ-αξίαν εἰς τὰς γειτονικάς ἐπαρχίας.»

« Μία λυπηρὰ δοκιμὴ Μᾶς ἀποδείχνει φανερὰ καθ' ἡμέραν τὸ ὅτι ἂν ἡ
 » κυριαρχία τῆς Πόρτας εἰς τὸ Κρίμι ἦτον μία πηγὴ παντοτινῆ διαφωνίας
 » μεταξὺ τῶν δύο βασιλείων Μας, τὸ αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων Μᾶς βάνει
 » εἰς ἐξετάσεις πολυριθμούς καὶ ἀναγκαίαις, ὥσάν ὅπου ἡ διεξοδικὴ δου-
 » λεία εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἔθνος αὐτὸ ἐσυνειθίσε ἔκαμε τὸ περισσότερον μέρος
 » τῶν ἀτόμων του ἀνεπιτήδειον εἰς τὸ νὰ προτιμήσῃ τὰ κέρδη τῆς νέας κα-
 » ταστάσεως ὅπου τοὺς προξενεῖ τὸ αὐτόνομον τὸ ὅποιον ἡμεῖς ἐπεμελή-
 » θημεν νὰ τοὺς τὸ προμηθεύσωμεν, καὶ αὐτὸ, βιάζοντάς Μας πάντοτε νὰ
 » εἴμεθα ἀρματωμένοι, Μᾶς προξενεῖ ὄχι μόνον μεγάλα ἐξοδα ἀλλὰ νὰ ἔ-
 » χωμεν καὶ τὰ στρατεύματά Μας εἰς ἀφεύκτους καὶ παντοτινοὺς κόπους.
 » Αἱ μέριμναι ὅπου μετεχειρίσθησαν αὐτὰ διὰ νὰ σβύσουν τὴν φλόγα τῆς
 » διαφωνίας βοηθῶντας τοὺς καλοῦθεις Ταρτάρους, τὰ ἐβίασαν νὰ κινηθοῦν
 » κατὰ τῶν ἀποστατῶν καὶ κακοήθων Ταρτάρων, τοὺς ὁποίους ἡμεῖς δὲν
 » τοὺς ἐπαιδεύσαμεν, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν καὶ αὐτὴν τὴν σκιάν μιᾶς πρᾶ-
 » ξεως δεσποτισμοῦ, τόσον πολὺν καιρὸν ὅσον εἴχομεν τὴν παραμικραν ἑλ-
 » πίδα νὰ θεμελιώσωμεν τὴν εὐταξίαν καὶ νὰ ἐμποδίσωμεν μὲ αὐτὸν τὸν
 » τρόπον ἀπὸ τὸ νὰ μὴ βλαφθοῦν οἱ οὐσιώδεις σκοποὶ τῆς βασιλείας Μας.
 » Μὲ μεγάλην Μας ὁμως λύπην ὅλα αὐτὰ τὰ κινήματα τῆς φιλανθρωπίας
 » Μας δὲν ἔλαμαν ἄλλο παρὰ νὰ Μᾶς προξενήσουν ζημίας καὶ βλάβας, τό-
 » σον πολλὰ αἰσθητικὰς εἰς τὴν καρδίαν Μας ὅσον ἔβλαπτον τοὺς ὑποχει-
 » ρίους Μας. Τὸ χάσιμον τῶν ἀνθρώπων εἶναι ὑπὲρ πᾶσαν τιμὴν ἡμεῖς
 » δὲν τὸ ἀπαριθμοῦμεν· τὸ δὲ τῶν χρημάτων, μετὰ τοὺς λογαριασμοὺς
 » τοὺς πλεόν μετρίους, συμποσοῦται εἰς δώδεκα μυλλιοῦνια. Εἰς αὐτὰ τὰ
 » περιστατικὰ ἡνῶθη ἄλλο ἓν μεγαλητέρου στοχασμοῦ, καὶ ὅπου ἔχει κακὰ
 » συμπεράσματα· μᾶς ἐβεβαίωσαν ὅτι ἡ Πόρτα ἄρχισε νὰ οἰκιοποιῇται
 » τὴν γύμνασιν τῆς πληρξουσισότητος εἰς τοὺς τόπους τῶν Ταρτάρων, στέλ-
 » λοντας μὲ ἓνα ὀρτᾶν ἓνα ὀρφυκιάλιον εἰς τὸ Ταμάνι, ὃ ὁποῖος ἐτόλμησε
 » νὰ καρατομήσῃ παρρησίᾳ τὸν ὀρφυκιάλιον ὅπου ἔστειλεν ὁ χάνης Σαχίν·
 » Γκιράς μόνον διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ διὰ ποίαν αἰτίαν ἦλθεν εἰς τὸ Ταμάνι.
 » Ἡ μαιφονία αὕτη δείκνυσιν ἐναργῶς ποίας φύσεως εἶναι ἡ ἀποστολὴ αὐ-
 » τοῦ τοῦ προεστώτος τοῦ ὀρτᾶ, ὅπου δὲν ἐδύσκολεῦθη νὰ δηλοποιήσῃ εἰς
 » τοὺς κατοικητάς τοῦ Ταμανίου πῶς τοὺς ἔχει ὡς ὑποχειρίους τῆς Πόρ-
 » τας. Αὐτὸ τὸ ἀνέλπιστον κίνημα ἀποδείχνωντάς Μας τὸ ἀνωφελὲς τῶν

» θυμάτων ὅπου ἐκάμαμεν εἰς τὴν τελευταίαν εἰρήνην ἀφανίζει ἀκολούθως
 » καὶ τὰς ἐπιμελείας ὅπου ἐκάμαμεν μὲ σκοπὸν τοῦ νὰ θεμελιώσωμεν στα-
 » θερῶς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων, καὶ Μᾶς διδοὶ ἐ-
 » ξουσίαν ἱκανῶς νὰ οἰκιοποιηθῶμεν ἐκ δευτέρου τὰ δίκαια ὅπου ἀπεκτῆ-
 » σαμεν μὲ τὰς νίκας Μας, μάλιστα ὅπου μόνον αὐτὸ τὸ μέσον ἔμεινε διὰ
 » νὰ βεβαιώσωμεν μίαν εἰρήνην σταθεράν καὶ αἰώνιον μεταξύ τῶν δύο βα-
 » σιλειῶν. Ὅθεν ἐπιθυμῶντας εἰλικρινῶς τὸ νὰ βεβαιώσωμεν καὶ νὰ δια-
 » φυλάξωμεν τὴν τελευταίαν εἰρήνην συμφωνηθεῖσαν μὲ τὴν Πόρταν ἀπο-
 » φεύγωντας τὰς παντοτινὰς ταραχὰς ὅπου ἐπιφέρουν αἱ ὑποθέσεις τοῦ Κρι-
 » μίου, τὸ πρὸς Ἡμᾶς χρέος καὶ ἡ διαφύλαξις τῆς ἀσφαλείας τῆς βασι-
 » λείας Μας ἀπαιτοῦσι τὸ νὰ ἀποφασίσωμεν νὰ τελειώσωμεν διὰ πάντα ὅ-
 » λας τὰς ταραχὰς τοῦ Κριμίου· καὶ δι' αὐτὸ τὸ τέλος Ἡμεῖς ἐνώνομεν εἰς
 » τὸ βασιλείον Μας τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον, τὴν νῆσον Ταμάνι καὶ ὅλον
 » τὸ Κουπάνι, ὥσάν μίαν δικαίαν ἀμοιβὴν δι' ἐκεῖνα ὅπου ἐχάσαμεν καὶ
 » τῶν ἐξόδων ὅπου ἐβιάσθημεν νὰ κάμωμεν διὰ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν εὐτυ-
 » χίαν αὐτῶν τῶν τόπων.»

«Ὅθεν δηλοποιοῦμεν εἰς τοὺς κατοικοητάς αὐτῶν τῶν μερῶν μὲ αὐτὸ τὸ
 » μανιφέστον πῶς τοιαύτη εἶναι ἡ βασιλικὴ Μας θέλησις. Τοὺς ὑποσχόμε-
 » θα ἐκ μέρους Μας καὶ ἐκ μέρους τῶν διαδόχων τοῦ βασιλικοῦ θρόνου τῆς
 » Ρουσσίας πῶς εὐμενῶς θέλουν ζῆ παρομοίως μὲ τοὺς παλαιούς Μας ὑπο-
 » χειρίους, καὶ πῶς ἔχωντάς τοὺς ὑποκάτω εἰς τὴν ὑψηλὴν ὑπεράσπισιν Μας
 » θέλομεν διαφενδεύσει κατὰ πάντων τὰ ὑποκειμένα τοὺς, τὰ ὑπάρχοντά
 » τοὺς, τοὺς ναοὺς καὶ τὴν θρησκείαν ὅπου ἔχουν, καὶ θέλουν φυλάττει τὴν
 » ἐλευθερίαν εἰς τὴν γύμνασιν τῆς θρησκείας τοὺς καὶ τῶν ἐθνῶν τοὺς χω-
 » ρὶς καμμίαν ἐξαίρεσιν, καὶ πῶς ὅχι μόνον τὸ ἔθνος ὁλόκληρον ἀλλὰ καὶ
 » ξεχωριστὰ κάθε ἄτομον θέλει μετέχει ὅλα τὰ κέρδη καὶ προνόμια ὅ-
 » ποῦ ἔχουν οἱ παλαιοὶ Μας ὑποχείριοι· ἐλπίζωντας καὶ Ἡμεῖς ἀπὸ τὴν
 » εὐγνωμοσύνην τῶν νέων ὑποχειρίων Μας ὅπου δι' αὐτάς τὰς εὐεργεσίας
 » Μας θέλουν αἰσθανθεῖ τὸ ὄφελος καὶ τὴν τιμὴν αὐτῆς τῆς εὐτυχοῦς με-
 » ταβολῆς ὅπου τοὺς κάμει νὰ περάσουν ἀπὸ μίαν σπαμωδικὴν κατάστασιν
 » ταραχῶν καὶ διαφωνιῶν εἰς μίαν ὁλόκληρον ἀσφάλειαν καὶ ἐντελῇ γα-
 » λήν ὑποκάτω εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῶν νόμων, καὶ βιάζοντες τὸν ἑαυ-
 » τόν τοὺς νὰ μιμηθοῦν τὴν ὑποταγὴν, τὸν ζῆλον καὶ τὸ πιστὸν ἐκείνων ὅ-
 » ποῦ ἔχουν τὴν εὐτυχίαν νὰ ζοῦν πρὸ πολλοῦ ὑποκάτω εἰς τὴν ἐξουσίαν
 » Μας, θέλουν γεννοῦν ἄξιοι τῆς βασιλικῆς Μας χάριτος, εὐεργεσίας καὶ ὑ-
 » περασπίσεως. »

» Ἐξεδόθη ἐν τῇ βασιλευσούσῃ Ἡμῶν Πετερπούργῳ, Ἀπριλίου ἡ τοῦ ἔ-
 » τους 1783, καὶ τῆς βασιλείας Μας κα'.

« Αὐτὴ ἡ διὰ τὸ Κρίμι ἀπόφασις ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἔγινε τῷ ἔτει 1779,
 » τώρα ὁμῶς ἐκoinολογήθη δημοσίως.

Τὰ κακὰ ὅπου ἔγιναν εἰς τὸ Ταμάνι ἦτον ἀπὸ ἀνθρωπον τοῦ Χασάν-
 πασσᾶ καπιτάνι-δεργιά, προστατεύοντος τὸν ὀρτᾶν ἐκεῖνον· ὅθεν ἔχασε
 τὴν ὑπόληψίν του ἀπὸ τοὺς βετζάληδες καὶ βεζίρην καὶ οὐλιεμάδες, μάλι-

στα διὰ τὰ μάταια καὶ ὑπέροπλα ἔξοδα τῶν ἀνωφελῶν αὐτῶν ἐτοιμασιῶν, καταβοῶντος κατ' αὐτοῦ περὶ τούτων καὶ τοῦ Χασάν-εφένδη τερσανά-ε-μινή.

Ἐμὰζιλεύθη ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Νικόλαος ὁ Καρατζᾶς, καὶ ἔγινεν ἀντ' αὐτοῦ ὁ ἀπὸ τῆς ἔξορίας ἐλθὼν πρῶν Δραγομάνος Μιχαὴλ Δράκου Σούτζος, Ἰουλίου 4, ἡμέρα Σαββάτῳ. Αἱ γαζέται τῆς Λεϊδας, τῆς Βιέννης καὶ τῆς Κολωνίας οὕτως ἔγραψαν τότε περὶ αὐτοῦ : « Ἐγινεν ἀντ' αὐτοῦ ὁ » Δράκος, πρῶν Δραγομάνος τῆς Πόρτας, μετὰ τρεῖς μῆνας ἀφοῦ ἦλθεν ἀπὸ » τὴν ἔξορίαν. Ἐθαύμασαν ὅλοι εἰς αὐτὸν τὸν προβιδασμὸν ἡ φαμηλία τοῦ » Δράκου, δύο ἀδελφοὶ τοῦ νέου ἡγεμόνος, ὁ εἰς κρεμασθεὶς καὶ ὁ ἄλλος κ» ρατομηθεὶς, βασιλικὴ ποινὴ τὸ ζῆν ἐξεμέτρησαν. Ὁ Δράκος ἔχει ἓνα φίλον » διωρισμένον εἰς τὰ ἄσπρα τοῦ βασιλέως, ὀναμαζόμενον Πετράκη Ζαρπ» χανελήν· εἶναι πλούσιος καὶ ἀκολούθως δυνατὸς κατὰ τὴν εὐνοίαν τῶν » προϋχόντων· ἔχει καὶ τὴν εὐνοίαν αὐτὸς τοῦ βεζίρη, εἰς τρόπον ὅπου τὴν » σήμερον εἶναι ἡ ὁδὸς τῶν χαρίτων τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας. Ἐλαβεν » ὁ βεζίρης παρὰ τοῦ νέου ἡγεμόνος πουργεῖα πλείω τῶν 300· ἰδοὺ μὲ » ποίαν τιμὴν ἐδόθη αὐτῇ ἡ ἡγεμονεία. »

Διὰ παρακλήσεως τοῦ νέου ἡγεμόνος Μιχαὴλ Σούτζου ἔφερον ἡ σύνοδος τὸν Μελέτιον πρῶν Νικομηδείας νὰ κάθεται εἰς τὴν Χίον. Ἀφοῦ ἦλθε τὸν προέβαλον νὰ δώσῃ τὴν πααίτησίν του, καὶ νὰ τὸν στείλουν εὐθὺς τὴν ἀ-θώωσίν του, καὶ νὰ τὸν διορίσουν σιτηρέσιον 4 πουργεῖα τὸν χρόνον, καὶ νὰ τὸν βοηθοῦν καὶ τὰ τζιράκια του, Ἀδριανουπόλεως δηλαδή, Φιλιππουπό-λεως καὶ Προύσης· ἐπραγματεύετο αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις χωρὶς νὰ τελειώσῃ ἐπὶ πολὺ.

Παρητήθη ὁ Σαχίν-Γκιράζι καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὸ Πετρεποῦργον. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐχρῶσται τοῖς Μοσχόλοις 12 μυλλιοῦνια ρούβλια, διώρισαν οἱ Ρῶσσοι κομανδάντε διὰ νὰ συναθροίσῃ ἀπὸ τὰ εἰσοδήματά του τὴν ποσότητα τῶν ἄσπρων αὐτῶν.

Εἶχε σπεῖρει σιτάρι πολὺ ὁ Καρατζᾶς, τιμῆς πουργεῶν σχεδὸν εἴκοσι· ἐζήτει νὰ τὸ κρατήσῃ ὁ νέος αὐθέντης Μιχαὴλ Σούτζος· ὅθεν ἐπῆγαν εἰς τὸν τεφερδάρην οἱ καπικεχαγιάδες τοῦ πρῶν ἡγεμόνος καὶ τοῦ τωρινοῦ, ὅστις ἔδωκεν ἰ λά μὲν ὅτι μόνον 20 πουργεῖα νὰ δώσῃ ὁ νέος τῷ πρῶν διὰ τιμὴν τοῦ σπόρου, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ καρποῦ νὰ εἶναι τῶν πτωχῶν ὅπου τὸ ἔσπειραν· εἰπὼν δὲ ὁ πρῶν ὅτι οὔτε κόκκον δὲν δίδει τοῖς πτωχοῖς, μόνον πρέπει νὰ τὸ κρατήσῃ ὡς κέρδος του, ὁ βεζίρης εἶπε νὰ κρίνῃ τὴν ὑπόθεσιν ὡς πρακτικὸς ὁ πρῶν αὐθέντης Μολδαβίας Κωνσταντίνος ὁ Μουρούζης· ἐπῆγαν λοιπὸν εἰς τὸν Κωσταντίνον βοεβόδα ὁ αὐθέντης Νικόλαος Καρατζᾶς καὶ οἱ καπικεχαγιάδες τοῦ ἡγεμόνος Μιχαὴλ Σούτζου· ἕως τὰς ἐπτά ὥρας τῆς νυκτὸς τοὺς ἔκρινεν ὁ Κωσταντίν βοεβόδας, καὶ ἀπεφάσισε νὰ πάρῃ ὁ Καρατζᾶς σιτάρι 80 πουργεῶν· ἔκαμε τακρίρι περὶ τούτου, ἤτοι γράμμα εἰδήσεως καὶ ἀναφορᾶν, καὶ ὁ βεζίρης ἐδέχθη καὶ ἐπεκύρωσε τὴν ἀπόφασίν του.

Ἐβεβαιώθη ἡ εἰρήνη μετὰξὺ Τούρκων καὶ Ρῶσσων, καὶ ἐδόθη τὸ Κρίμι

όλον, τὸ Ταμάνι καὶ Κουπάνι εἰς τὴν ἔξουσίαν τῶν Ρούσσω, καθὼς εἶναι καὶ αἱ ἄλλαι τοὺς ἀνέκαθεν παλαιαὶ ἐπαρχίαι, κατὰ τὸ προρρήθην μοι μα-
νιφέστον τὸ ἐκδοθὲν, οὕτω θέλοντος καὶ κρίνοντος τοῦ σουλτάνου Ἀπτοῦλ-
Χαμίτῃ διὰ τὴν ἀποφυγὴν τὸν μετὰ τῶν Ρούσσω πόλεμον, καὶ ἐνεργούντος
τοῦ βεζίρη ταῦτα μὲ δυσἀρέσκειαν διὰ τὴν τοῦ πλήθους κατηγορίαν. Εἰς
αὐτὴν τὴν συμφωνίαν προσετέθησαν καὶ ἄλλα ἄρθρα διὰ τὴν ναυτιλίαν καὶ
ἐμπορίαν τῶν Ρούσσω εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασ-
σαν. Ἐγένετο ὁ μουκιαλεμὲς εἰς τὸ Ἀϊναλί-Καβάκι. Διὰ τὴν πληρεξουσιό-
τητα καὶ κυριαρχίαν Κριμίου, Ταμανίου καὶ Κουπανίου ἡ ἐγγρηφὸς συμ-
φωνία ὅπου ἐναλλάξ ἐγένετο καὶ ἐδόθη μετὰ τῶν δύο βασιλείων περιέχει
τὸ, ἂν ἡ Μοσχόβια κινήσῃ πόλεμον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν ὁ ἱμπεράτωρ τῆς
Γερμανίας νὰ εἶναι πάντῃ ἀδιάφορος· εἰ δὲ καὶ κινήσουν οἱ Ὀθωμανοὶ πό-
λεμον κατὰ τῆς Ρουσίας νὰ ἔχῃ νὰ πληρώνῃ ὁ βασιλεὺς τῆς Φράντζας τὴν
Ρουσίαν 70 χιλιάδας πούγγεια, καὶ ὁ ἱμπεράτωρ νὰ ἔχῃ νὰ τὴν συμμαχῇ
καὶ μὲ στρατεύματα καὶ μὲ ἄσπρα, ὅ φ φ ε ν σ ί β ε καὶ δ ε φ ε ν σ ί β ε, ἥτοι νὰ
κινήθῃ καὶ μόνος εἰς πόλεμον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν, ἕως οὗ ἤθελε παρατα-
θεῖ ὁ πόλεμος καὶ ἕως οὗ νὰ τελειώσῃ ἡ ἀγάπη μετὰ τὸν· καὶ ὁ ἐλπίτης
ὁ νέμτζος ὁ εἰς τὴν Πόλιν νὰ ἔχῃ χρέος ἀφευκτὸν νὰ ὑπερασπισθῇ ὅλους
τοὺς δούλους καὶ ἐκκρεμῆς τῶν Μοσχόβων, νὰ δεφενδεύσῃ τοὺς πραγμα-
τευτὰς καὶ νὰ περιλάβῃ ὅλην τὴν πραγματείαν καὶ περιουσίαν τοὺς εἰς τὴν
μέριμναν καὶ ζάπτι του διὰ νὰ μὴν χαθῇ τίποτε, καὶ νὰ περιλάβῃ καὶ
ὅλα τὰ καράβια, καὶ ρούσσικα καὶ ἄλλα ὅπου ἐταξίδευαν μὲ παντιέραν
μοσχόβικην, καὶ ὅχι μόνον ταῖς σκάφαις ἀλλὰ μὲ ὅλα τὰ χρειώδη των.
Εἶναι ὑπογεγραμμένοι εἰς αὐτὴν τὴν συμφωνίαν καὶ βασιλεὺς καὶ ὅλοι οἱ
προμνησθέντες ρετζάληδες.

Κατὰ μῆνα Δεκέμβριον διωρίσθη καὶ κόνσολος τοῦ ἱμπεράτορος εἰς τε
Βλαχίαν καὶ Μολδαβίαν, καὶ ἐδόθη ἄδεια τῷ ἱμπεράτορι νὰ πραγματευέω-
νται καὶ νὰ ταξιδεύωσι τὰ καράβια του καὶ εἰς τὸν Δούναβιν, Εὐξείνιον πόν-
τον καὶ Μεσόγειον θάλασσαν. Τῶν δὲ Μοσχόβων οἱ κόνσολοι εἰς Σμύρνην,
Θεσσαλονίκην, Αἰγαῖον πέλαγος, Κρήτην, Κύπρον, Βλαχίαν καὶ Μολδαβίαν
εἶχαν διορισθεῖ πρὸ μηνῶν.

Οἱ Κύπριοι ζημιούμενοι πολλὰ ἀπὸ τὸν μουχασίλην τοὺς Γὲκ-Τζεσίμ-
Πακῆ-ἀγᾶν, δεφενδεύμενον ἀπὸ τὸν χαζναδάρην τοῦ καπετάν-πασσᾶ Ἰσοῦφ-
ἀγᾶν, ἔφυγον ἀπὸ τὴν Κύπρον ὁ ἀρχιεπίσκοπος μὲ τρεῖς ἐπισκόπους, Πά-
φου, Κυτεύου καὶ Κυρηνίας, διὰ νὰ ἔλθουν εἰς τὴν Πόλιν νὰ κινήσουν ἀγώ-
γην κατὰ τοῦ μουχασίλη· ἀλλ' ὁ καπετάν-πασσᾶς εἰς τὴν Μεσόγειον θά-
λασσαν διώκων ἐξέπληθες νὰ τοὺς πιάσῃ, ἐκρύβησαν εἰς τὴν Σμύρνην. Ὁ
μουχασίλης ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Ἀντιοχείας Δανιὴλ νὰ χειροτονήσῃ ἄλλον ἀρ-
χιεπίσκοπον καὶ τοὺς τρεῖς ἐπισκόπους, ὁ καπετάν-πασσᾶς ἐμήνισε τὸν Οἰ-
κουμενικὸν πατριάρχην Γαβριὴλ νὰ κάμῃ τὸ αὐτὸ, καὶ τὸ ἀπέφυγον ὡς ἀ-
δύνατον· εἶχε γένει τὸ φερμάνι τῆς ἐξουρίας διὰ τοὺς γνησίους εἰς τὸ ἀγιώ-
νιμον Ὅρος, καὶ κατεδίωκον ἄνθρωποι αὐτοὺς ἀναμοχλεύοντες νὰ τοὺς πιά-
σουν εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν καὶ πανταχόσε. Ὅθεν ὁ μουχασίλης ἀφ'

—1784

ἐαυτοῦ του διώρισε καὶ ἀρχιεπίσκοπον καὶ τρεῖς ἐπισκόπους, καὶ αὐτοὶ παρὰ νόμους ἐδέχθησαν τὸν διορισμὸν ἐλπίζοντες τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου νὰ συσταθοῦν καὶ νὰ ἐπικυρωθοῦν εἰς τὴν ἀσεβῆ ταύτην ἐπιτήδῃσιν.

ὑποπετεύμενοι ὅ τε πατριάρχης καὶ τινες τῶν ἐνδημούντων ἀρχιερέων τὸν Τουρνόδου Καλλίνικον ὡς κρυφῇ πρόμαχον καὶ ὑπερασπιστὴν τοῦ ἐξωσθέντος Μελετίου· τὸν εἶπον νὰ πηγαίῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του. Εἶχε τὸν τρήπον νὰ τὸ ἀπαντήσῃ δεφενδευόμενος αὐτοκλήτως παρὰ πολλῶν προύχόντων λαϊκῶν, ἀρχόντων τε καὶ σεράφηδων, ἐξηκριβωκότων τὸ ὅτι προφανῆς συκοφαντία ἡ πρόφασις, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε καὶ τοι προσκληθεὶς εἰς αὐτὸ, διὰ νὰ μὴ φανῇ ἀπειθὴς τῇ συνοδικῇ ἀποφάσει ὡς ὁ Μελέτιος· καὶ γὰρ καὶ εἰς πεμφθεὶς εἰς τὴν ἐπαρχίαν του, ἐὰν ἐπέιθετο τῇ συνοδικῇ ἀποφάσει, καὶ ἡσύχαζεν ἐκεῖ, καὶ δὲν ἔγραφε τὰ γνωστὰ ἐκεῖνα πιττάκια τῷ διακόνῳ του Μεθοδίῳ, (δι' ὃν φανερώς ἐδηλοποίει ὅτι διψᾷ ἐκδικήσιν καὶ κατὰ πατριάρχου καὶ κατὰ ἀρχιερέων, καὶ ἀκολούθως ζημίαν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὅθριν τε καὶ ἀτιμίαν τοῦ ἱερατικοῦ καταλόγου καὶ ὄνειδος καὶ χλεύην παρὰ τοῖς ἀλλοφύλοις,) καὶ μετὰ ἑξ μῆνας ἢ τὸ πολὺ μετὰ χρόνον ἐὰν ἐζήτει τὴν ἐπανάκαμψιν του εἰς τὴν γειναμένην, βεβαιότατα ἤθελεν ἀπολαύσει τοῦ ποθομένου, καὶ δὲν ἤθελεν βιασθεῖ οἱ ἀρχιερεῖς νὰ ἐξοδύσουν τόσα καὶ τόσα διὰ τὴν παιδείαν του· τὰ ὅποια ἀγκαλὰ καὶ νὰ μὴν τὰ ἐπεφύρτισαν εἰς τὸ χρέος τοῦ Κοινοῦ, μ' ὅλον τοῦτο δίδοντές τα τότε ἐξ ἰδίων, δὲν ἦτο τρόπος πλέον νὰ ἐκπίπτουν χρέος τῶν ἐπαρχιῶν τους· τὸ ὅποιον καὶ αὐτὸ ὅτι ζημία τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἀκτίνων ἡλικιῶν ἐναργέστερον.

Ἔτει σωτηρίῳ 1784.

Τὸν Μάρτιον τοῦ δε τοῦ ἔτους μετὰ πολλὰ ἔστρεψε νὰ δώσῃ παραίτησιν ὁ πρῶν Νικομηδείας Μελέτιος· ἀλλ' ὁ Σπαθάρης Δημήτριος Σουτζος, ὡς φιλοτάραχος, καὶ ὁ ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρὸς του Ἰωάννης Σκυλίτζης τὸν ἐμπόδιζον· μετὰ τὴν συμβουλὴν τοὺς ἐζήτησε πουργεῖα 15 λόγῳ παραίτησεως, καὶ τὸ νὰ ἔλθῃ νὰ καθίσῃ εἰς τὸ σπίτι του τὸ εἰς τὴν Χάλκην· ἐπιμένων ἐν τούτοις, διὰ νὰ μὴν τὰ ἐνεργήσῃ κινήσεις εἰς αὐτὸ διὰ χειρὸς λαϊκῆς, ἐξωρίσθη καὶ δεύτερον εἰς τὸ Σινᾶ, Ἀπριλίου 23, καταναλωθέντων περὶ ταύτης τῆς ἐξορίας πουργεῶν ὑπὲρ τὰ 100.

Ἐλθὼν ὁ Κυτείου Μελέτιος κρυφίως εἰς τὴν Πόλιν ἐνήργησε τὸ ἰτλάει τῶν ἐξοριστῶν ἐπισκόπων τῆς Κύπρου· ὅθεν ἐλθόντες εἰς τὴν Πόλιν σὺν τῷ ἀρχιεπισκόπῳ καὶ ὁ Πάφου καὶ ὁ Κυρηνίας ἔδωκαν καὶ τῷ ἀνακτι καὶ τῷ βεζῆρῳ Χαλὶλ πασσᾶ λίβελλον κατὰ τοῦ μουχασίτη διηγούμενοι τὰς ἀδικίας καὶ ἀρπαγὰς του, ὅτι δηλαδὴ διὰ μὲν τὸ παξιμάδι τὸ διορισθὲν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ μετὰ τῶν Μοσχόδων πολέμου καὶ μὴ μεταχειρισθὲν παρὰ τῆς βασιλείας τοὺς εἶχε πάρει γρόσια 30,000· ἀπὸ δὲ τὸ μετὰ χάρτι-χουμαγιούν διορισθὲν ἐτίθειον μισρὶ τους, τὰ 412 πουργεῖα δηλαδὴ, τοὺς ἐπῆρε περισσότερον πουργεῖα 360· εἶτα τοὺς ἐβίασε νὰ τὸν δανείσουν καὶ πουργ-

γεῖα 180, τὰ ὁποῖα δανεισθέντες μὲ τόκον παρὰ τῶν πραγματευτῶν φράγων τοῦ τὰ ἐδωκαν· ἐζήτουν οὖν νὰ φερθῇ εἰς τὴν Πόλιν καὶ νὰ κριθοῦν μαζὶ του. Ὁ βεζίρης ἤξευρεν ὅτι ὁ μουχασίλης αὐτὸς διῆγε μὲ τὴν μεγάλην ὑπεράσπισιν τοῦ Χασάν-πασσᾶ καπουτάνι-δεργιά· ὅθεν διὰ τὸ πρὸς ἐκεῖνον μῖσος καὶ τὸ ἰτλάκι τῶν ἐξορίστων ἔκαμε καὶ ταυῶν εὐθὺς μανζιλεύσας τὸν μουχασίλην διώρισεν ἄλλον ἀντ' ἐκείνου, προστάξας νὰ ἔλθῃ εὐθὺς εἰς τὴν Πόλιν διὰ νὰ κριθῇ μὲ τοὺς ἐνάγοντας αὐτόν. Ἐλθὼν οὖν καὶ κριθεὶς, μὴν ἠμπορῶντας νὰ τὸν βοηθήσῃ ποσῶς ὁ καπετάν-πασσᾶς, ἀπέφυγε τὴν κρίσιν ὑποκρινόμενος ἀσθένειαν· ἀλλὰ τέλος ἀπαχθεὶς εἰς τὸν καζασκέρην τὸν ἐφορτώθησαν μὲ ἰλάμι καὶ τὰ ὅσα ἐπῆρε διὰ τὸ πιξιμάδι καὶ τὰ ὅσα ἐπῆρε λόγῳ μίριου περισσότερον τῶν 412 πουργεῖων. Ἐκέρδισαν οὖν οἱ Κύπριοι τὴν κρίσιν, ἀλλὰ τὰ ἄσπρα τὰ ἐπῆρε τὸ μίρι, καὶ αὐτοὶ ἐπλήρωσαν τὸ ἰ λ ἁ μ ἁ κ τ ζ ε σ ἰ πουργεῖα 14· διὰ δὲ τὰ δανεισθέντα 180 πουργεῖα ἀνέβαλλε τὴν ἀπόφασιν ὁ βεζίρης διὰ νὰ παίρῃ ἀπὸ τὸν ἐναγόμενον αὐτόν, καὶ φοβερίζωντάς τον καὶ κεφαλικὴν τιμωρίαν τὸν ἐπῆρεν ὑπὲρ τὰ 900 πουργεῖα. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος οὖν καὶ ὁ Πάφου εὐθὺς μανζιλευθέντος αὐτοῦ ἀνεχώρησαν μὲ τὸν νέον μουχασίλην διὰ τὴν Κύπρον· ὁ Κυτείου, ὁ Κυρηνίας καὶ ὁ δραγομάνος τῆς Κύπρου ἔμειναν εἰς τὴν Πόλιν διὰ νὰ κρισολογοῦνται μὲ αὐτόν, καὶ δὲν ἔπαυεν ὁ Χαλὶλ-πασσᾶς ἀπὸ τοῦ νὰ χρηματολογῇ παρ' αὐτοῦ καὶ νὰ μὴν ἀποφασίζῃ ποτὲ τὴν πληρωμὴν τῶν 180 πουργεῖων.

Ἰουνίου κέ, ἡμέρα Πέμπτη πυρκαϊά· ἄρχησεν ὥρα δ' τῆς ἡμέρας εἰς τὸ Κερμεῖτ-μαχαλεσί· κατεκάη ὅλος ὁ μαχαλὲς καὶ τὸ Τζαρσάμπ-παζάρι, καὶ βοσκόμενον τὸ πῦρ πρὸς τὸ Σουλτάν-Σελίμ καὶ Σουλτάν-Μεχμέτ κατέκαυσεν ὅλον ἐκεῖνο τὸ διάστημα καὶ ἔρθασε καίωντας ἕως εἰς τὸ Σαρί-γκερίζι καὶ ἕως εἰς τὰ Ἐξ-μάρμαρα· ἄλλη δὲ γλῶσσα κατέκαυσε τὸ Μουχλίδ, τὰ περὶ τὸ Φετιῆ-τζαμισί, τὸ Μπογδάν-σαράι, τὸ Βλάχ-σαράι πλὴν τῆς ἐκκλησίας, τὸ μετόχιον τοῦ Ἀγίου Τάφου πλὴν τῆς ἐκκλησίας, καὶ ὅλον τὸν πέριξ μαχαλὲν ἕως εἰς τὸ τειχόκαστρον καὶ ἕως εἰς τὴν πόρταν λεγομένην Διπλοφάναρων, κατακαῦσαν καὶ τὸν τούρκικον μαχαλὲν ὀπισθεν τοῦ πατριαρχείου, καὶ μόλις ἐσβέσθη ἡ πυρκαϊά εἰς τὰς ἐννέα τῆς ἐξῆς ἡμέρας.

Χάσι τῆς Ἀσμά-σουλτάνης εἶναι αἱ Ἀθηναί. Ὁ ἐκεῖσε ἡγεμονεύων ἐπίτροπὸς τῆς κατετυράννει τοὺς πτωχοὺς· οἱ προὔχοντες Ῥωμαῖοι χαλιζόμενοι τῇ σουλτάνῃ παρέβλεπον τὰς ἀδικίας, καὶ τούτοις συνεισφέρει καὶ ὁ Ἀθηναίων Βενεδίκτος. Ἐκίνησαν οὖν ἀγωγὴν εἰς τὸν βεζίρην οἱ ἀδικοῦμενοι πτωχοί, καὶ ὁ Βενεδίκτος, ἰδὼν ὅτι εἰσηκούσθη ἡ ἀγωγή τους, ἀφίς τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ ἐπιτρόπου τῆς σουλτάνης ἠνώθη μὲ τοὺς ἀδικομένους πτωχοὺς, ὥς ἐποίησαν καὶ οἱ λοιποὶ προὔχοντες τῶν Ῥωμαίων Ἀθηναῖοι. Ἡ σουλτάννα πρὸς δεφένδουσιν τοῦ ἐπιτρόπου τῆς κινηθεῖσα ἐμήνησε τῷ πατριάρχῃ Γαβριὴλ νὰ προστάξῃ τῷ Ἀθηναίων Βενεδίκτῳ νὰ μὴν καταφέρεται κατὰ τοῦ δούλου τῆς, καὶ νὰ παρακινήσῃ ὡς ἀρχιερεὺς καὶ τοὺς ἐπαρχιώτας του νὰ παύσουν τῆς ἀγωγῆς. Ἐν τούτοις ὄντος τοῦ Βενεδίκτου ὁ πρωτοσύγκελλος

τοῦ πατριάρχου Ἀθανάσιος, διάκονός ποτε τοῦ Ἡρακλείας, παρεκίνησε τοὺς Ἀθηναίους νὰ εἰποῦν τῇ σουλτάνῃ νὰ μηνύσῃ τῷ πατριάρχει νὰ ἐξώσῃ τὸν Βενέδικτον καὶ νὰ κάμῃ Ἀθηνῶν τὸν πρωτοσύγκελλόν του· ἐλθοῦσης τῆς προσταγῆς ἠθέλησεν ὁ πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος νὰ τὸ ἀπαντήσουν, ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσαντες ἐζήτησαν τὴν παραίτησιν τοῦ Βενεδίκτου· δὲν τὴν ἔδωκεν· ὅθεν μετὰ πολλὰ χειροτονοῦσι τὸν Ἀθανάσιον μητροπολίτην Ἀθηνῶν, καὶ τὸν Βενέδικτον, βιασθέντες ὑπὸ τῆς σουλτάνης, ἐξορίζουσιν εἰς τὸ ἀγιώνυμον Ὅρος.

Ὁ βεζὶρης Χαλὶλ-πασσᾶς εἰς τὸ αὐτὸ διάστημα τοῦ βεζαρετίου τοῦ ἐμεγάλυνε τὸ Κούμ-μεϊδάνι τὸ ἐν τῷ Πασσᾶ-καπισὶ καὶ τὸ ἐπλάτυνε, ἀγοράσας τινὰ πλαγηνὰ μικρὰ ὁσπίτια· τὸ Κούμ-μεϊδάνι αὐτὸ εἶναι ἔνδον τοῦ Πασσᾶ-καπισί· ἡ αὐξήσις του κατὰ πλάτος καὶ μήκος ὠφελεῖ μάλιστα καὶ διὰ προφύλαξιν τῆς πυρκαϊᾶς. Ἐκτισε δὲ καὶ εἰς τὸ πλάγι τῆς πύλης τοῦ Πασσᾶ-καπισί ζεπίλι μεγαλοπρεπές τε καὶ πολυέξοδον καὶ ἀναγκαῖον διὰ πόσιν νεροῦ, ἐπλάτυνε καὶ τὴν προκειμένην λεωφόρον καὶ στρατὰν τὴν πρὸ τῆς πύλης τοῦ Πασσᾶ-καπισί καὶ ἔκτισεν ἐπ' αὐτῆς ἐργαστήρια πολλὰ κατὰ σειρὰν, καὶ ὅπισθεν τῶν ἐργαστηρίων χάνι μὲ πολλοὺς ὁδᾶδες, καὶ δύο καπὶ-κονάκια διὰ τοὺς καπικεχαγιάδες τῆς Βλαχοπογδανίας, καὶ μὲ χάρτι-χουμαγιοὺν διώρισε νὰ πληρώνηται ἐτήσιον ἐνοίκιον διὰ κάθε ἕν γρόσια 600 ἀντὶ τῶν 300 ὅπου ἐπληρώνετο πρότερον. Ἐκτισε καὶ εἰς τὸ Πεπέκι τὸ κίόσκι τὸ βασιλικὸν μεγαλοπρεπές τε καὶ πολυέξοδον, ἐπαυξήσας καὶ τὴν οἰκοδομήν καὶ τὴν περιοχὴν. Ἐκτισε καὶ εἰς τὴν πατρίδα του, κειμένην εἰς τὸ Χαμιδ-σαντζαί, μεγάλο τζαμί, καὶ πολλὰ ὁσπίτια τοῦ Μεγάλου-Ῥεύματος τὰ ἔκαμεν ἐκεῖ βακίφι· τὰ δὲ ἐνοίκια τῶν ἐργαστηρίων καὶ τῶν ὁδᾶδων τοῦ χανίου καὶ τῶν δύο κονακίων τῆς Βλαχοπογδανίας τὰ ἔκαμε μὲν βακίφι εἰς τὸ ζεπίλι, ἀλλὰ διορίζωντας μουτεβελὴν τὸν υἱόν του, τὸ περισσεῦον εἰσόδημα ἀπὸ τὴν ἐπισκευὴν τοὺς εἶναι εἰσόδημα ἀναμφίβολον, κατὰ τὴν τουρκικὴν συνήθειαν, τοῦ ὁσπιτίου του. Ἡρπαξε πολλὰ καὶ ἔκαμεν πολλὰ ἄτοπα φιλοχρηματία φερόμενος, καὶ ψευδολογεῖν ἐσυνεβίβζε, διὰ τοῦτο καὶ κατηγορεῖτο σχεδὸν παρὰ πᾶσι καὶ ὡς φιλοψευδὴς καὶ ὡς φιλοχρήματος.

Κατὰ μῆνα Δεκέμβριον ἀπελθὼν ὁ καπετὰν-δεργιά Χασάν-πασσᾶς εἰς τὰ Καθάκια, ψύχει προσπαλαίσας ἡσθένησε βαρέως. Οἱ ἱατροὶ φράγχοι ὑπεπτεύθησαν τὴν ζωὴν του· ἀλλ' ὁ Ἐβραῖος Καλιμάν ἢ Κεμάλης, ἱατρός του, ἀπελπισθεὶς ἐκήρυξε παρόρησι· τὸ ἀνίατον τοῦ πάθους καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους του καὶ εἰς τὸν βεζὶρην. Ὁ Χαλὶλ-πασσᾶς μηνύσας τῷ ἀνακτι τὴν ἀπελπισίαν τῶν ἱατρῶν ἐπροστάχθη τὸ νὰ φροντίσῃ νὰ μὴ κλαπῇ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του ἡ περιουσία τοῦ Χασάν πασσᾶ καὶ τὰ ὑπέρπολλά του τζε-βαιρικά καὶ ἄσπρα νὰ κ τ ι. Καταφέρεται τοίνυν ὁ Χαλὶλ-πασσᾶς κατὰ τῶν ἀνθρώπων τοῦ Χασάν-πασσᾶ καὶ μάλιστα κατὰ τοῦ δραγομάνου τοῦ Νικολάου Μαυρογένη, εἰδὼς αὐτὸν μυστικώτατον καὶ πρῶτον κινητὸν τοῦ Χασάν-πασσᾶ. Λυτροῦται τῆς νόσου παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα ἀνθρωπίνην κρίσει ἀλλοκότῳ καὶ ἀσυνειθίστῳ ὁ Χασάν-πασσᾶς, καὶ μνησικακήσας κατὰ

τοῦ Χαλὶλ-πασσᾶ ἤρξατο ἔκτοτε νὰ συλλογίζεται καὶ νὰ κινῇ τὴν ἐξουσίαν του καὶ τὸν θάνατόν του.

Ἔτει σωτηρίῳ 1785.

Ἐξοῦται ὁ βεζίρης Χαλὶλ-πασσᾶς, Μαρτίου 20, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐξοῦται καὶ ὁ μουφτῆς Νουρή-εφένδης Δουμζαδές· γίνεται αἰμακάμης ὁ Χασάν-πασσᾶς καπετάνι-δεργια, ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ ὁ διρισθεὶς βεζίρης Οὐζοῦ μουχαφιζή Σαχίν· Ἀλῆ-πασσᾶς, καὶ μουφτῆς ἐγίνεν ὁ Μουλλᾶ-πεης· ὁ δὲ Νουρὴς φθάσας εἰς τὴν Καλλιούπολιν ὑπὸ τῆς λύπης ἀπέθανεν.

Ὁ Πακὴς ἐν τούτοις δωροδοκήσας πολλὰ τὸν Μουλλᾶ-πεην μουφτὴν καὶ τὸν χαζινάδρην τοῦ Χασάν-πασσᾶ Ἰσοφ-ἀγᾶν γίνεται πάλιν μουχασίλης τῆς Κύπρου. Ἐφθασε καὶ ὁ νέος βεζίρης Σαχίν Ἀλῆ πασσᾶς εἰς τὴν Πόλιν. Διὰ τὰς πολλὰς ἀρπαγὰς καὶ δωροδοκίας ἐξοῦται ὁ μουφτῆς Μουλλᾶ-πεης καὶ ἐξορίζεται εἰς τὴν Ἀγκυραν, καὶ γίνεται μουφτῆς ὁ τρίτος υἱὸς τοῦ Δουρρῆ Ἀριφ-μουλλᾶς. Ἐξοῦται παρὰ τοῦ βεζίρη ὁ Πακὴς ἀπὸ τὸ μουχασιλίκι τῆς Κύπρου καὶ γίνεται γιουμρουκτζῆς εἰς τὸ Γιάφα. Οὓσα δὲ ἡ Κύπρος χάσι τοῦ βεζίρη ἀφ' ἧς ἐλάμβανε τὸν χρόνον πουγγεῖα 200, καὶ ἄλλα 80 τζιζμέπαχά, καὶ μαζὴ με τὴν Σμύρνην ἀφ' ἧς ἐλάμβανεν ἐτησίως ἄλλα 200 πουγγεῖα ὡς χάσι του, καὶ μαζὴ με τινα χωρία τῆς Χίου ἀφ' ὧν, ὡς χάσι του, ἐλάμβανε τὸν χρόνον πουγγεῖα 60, ἔγιναν καὶ τὰ τρία αὐτὰ μαλικιανές, καὶ διηρέθη εἰς σεχίμια ἥτοι μερτικά 127 καὶ μισθ, πωλούμενον τὸ κάθε μερτικὸν πουγγεῖα 25, καὶ δίδωντας ἐτήσιον κέρδος τὸ κάθε μερτικὸν πουγγεῖα 5. Ἐγίνε δὲ χάσι τοῦ βεζίρη ἀντὶ τούτων τῶν τριῶν τὸ Ἀϊδίνι, ἐξ οὗ παίρνει εἰσόδημα ἐτήσιον πουγγεῖα 500.

Οἱ Λεζγκῆδες, ἔθνος ὅπου κατοικεῖ εἰς τὸ Δαγιστάνι, προτροπῇ τοῦ Σουλεϊμάν-πασσᾶ, ἡγεμόνος τῆς Ἀκίσκας, λεηλατήσαντες μέρος τῆς ἄνω Ἰβηρίας ὑποκειμένης τῇ χάνῃ Ἡρακλείῳ ἐσκληρώσαν πολλοὺς Γκιουρτζῆδες, καὶ πωλήσαντες ἄλλοις, ἔφερον ἐκεῖνοι καὶ τοὺς ἐπώλουν εἰς τὴν Πόλιν. Οἱ Γκιουρτζῆδες τῆς ἄνω καὶ τῆς κάτω Ἰβηρίας μαζὴ με τοὺς χάνηδες τῶν Ἡράκλειον καὶ Σολομῶντα ὄντας εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Ῥουσσίας, ἡ τοιαύτη λεηλασία καὶ πώλησις ἔδωκεν αἰτίαν μεγάλης μεμψιμοιρίας εἰς τοὺς Ῥούσσους· ὅθεν ἔγιναν με τὸν πρέσβυν Ῥούσσον μουκιαλεμέδες τρεῖς εἰς τὸ γιὰ τὸ εὖ βίησι, ἀπολογηθείσης τῆς Πόρτας ὅτι παρὰ γνώμην καὶ εἰδὸς τῆς ἐγένετο ἡ τοιαύτη λεηλασία.

Ὁ καπιτάν-πασσᾶς ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἀνακτος νὰ κάμῃ ἡγεμόνα Βλαχίας τὸν δραγομάνον του Νικόλαν Μαυρογέννην, καὶ ἔλαβε περὶ τούτου καὶ χάτι τοῦ βασιλέως· ὅπερ ἰδὼν ὁ βεζίρης καὶ ὁ κεχαγιάπεης Ναζιφ-εφένδης δὲν ἔστερξαν νὰ δοθῇ ἡ ἡγεμονεῖα εἰς τὸν δραγομάνον τοῦ στόλου, ὡς οὐδεποτε ἄλλοτε γεγονὸς τὸ τοιοῦτο, καὶ ἐμπόδισαν τὴν ἐνέργειαν τοῦ βασιλικοῦ ἐγγράφου, κατὰ μῆνα Ἰούνιον· εἶπε δὲ καὶ τῷ σουλτάνῳ ὁ βεζίρης· « Εἰς τί δὲ εὐχρέστησαν αὐτὰ κατῆρια ὅπου οἰκοδόμησεν ὁ Χασάν-πασσᾶς ἀπὸ τὰ αἵματα καὶ ἀδικίας τῶν πτωχῶν, ὅπου ἀφροῦ ἠφάνισε τὰς

» νήσους τῆς Ἀσπρης θαλάσσης ζητεῖ τώρα νὰ κάμῃ αὐθέντην τὸν δραγο-
» μάνον του διὰ νὰ ἀφανίσῃ πάλιν δι' αὐτοῦ καὶ τὴν Βλαχίαν ; »

Ὁ σαράφης τοῦ ταραπχανέ Πετράκης ἰσχύων παρὰ τῷ κεχαγιάπῃ Να-
ζιφ-ἐφένδῃ ἐμπόδισε καὶ αὐτὸς τὴν αὐθεντείαν τοῦ Μαυρογένῃ ὅθεν ὁ τε
καπιτάν-πασσᾶς καὶ ὁ χαζναδάρης τοῦ Ἰσοῦφ-ἀγάς καὶ ὁ Μαυρογένῃς ἐμνη-
σικάκουν θανασίμως κατ' αὐτοῦ.

Ὁ χαζναδάρης τοῦ Χασάν-πασσᾶ Ἰσοῦφ-ἀγάς προχωρῶν παρὰ τῷ σουλ-
τὰν Ἀπτοῦλ-Χαμίτῃ ἐζήτησε τὸ νὰ γένῃ πασσᾶς. Ὁ βεζίρης καὶ ὁ κεχα-
γιάς, διὰ νὰ μὴν εἶναι εἰς τὴν Πόλιν καὶ κινή ὑποθέσεις, οὐκ ἀντεῖπον· ὅθεν
ἔγινε πασσᾶς καὶ τοῦ ἐδόθη μανσοῦπι ὁ Μωρέας· καὶ διὰ νὰ μὴν ἀδικῇ τὰς
καθ' ὁδὸν κώμας προσετάγῃ ἀπελθεῖν εἰς τὸν Μωρέαν διὰ θαλάσσης καὶ οὐ
διὰ ξηρᾶς· ὅταν ἐνηργήθῃ τὸ πασσαλίκι ἦτον ὁ καπιτάν-πασσᾶς εἰς τὴν
Κίλα, καὶ ἐλθὼν φαίνεται ὅτι δὲν τὸν ἤρεσε τὸ γεγονὸς, διατί εἶπε τὸν δι-
βάν-ἐφένδισί του, ἂ Ἦσουν καὶ σὺ, ὡς φαίνεται, ἀνακατωμένους εἰς αὐτὴν τὴν
ὑπόθεσιν. »

ΚΕΦ. ΣΤ'.

Πατριαρχεῖα τοῦ ἀπὸ Σμύρνης Προκοπίου.

Θνήσκει ὁ πατριάρχης Γαβριήλ, Ἰουλίου κή, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ ναῷ τῶν
Ἀρχαγγέλων εἰς τὸ Ἀρναούτκιοϊ. Ἀρχιερεῖς τε καὶ ἄρχοντες καὶ γέροντες
ἐναφίων γνώμῃ κοινῇ ἐξελέξαντο συνοδικῶς τὸν Σμύρνης Προκόπιον, καὶ
ἀπῆλθεν ἐφημέριος μετ' συνοδικὰ γράμματα καὶ μετ' ὀρισμὸν διὰ νὰ ἔλθῃ ἀπὸ
τῆς Σμύρνης. Τινὲς δὲ τῶν ἀρχόντων κακῶς ποιοῦντες, διὰ ἴδιον κέρδος, ὡς
συνειθίζουσιν πάντοτε κατατολμᾶν, ἐπρόβασαν τῇ συνόδῳ τὸ νὰ γένῃ Σμύρ-
νης ὁ Ναθαναήλ, διδάσκαλος τοῦ αὐθέντου Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου βοε-
βόδα, καὶ τὸ νὰ δοθῇ ἡ ἐξαρχία τοῦ ἀγιάσματος τῆς Μεταμορφώσεως τῷ
γραμμαιτικῷ τοῦ Κοινοῦ Γεωργίῳ τῷ ἀπὸ τῆς νήσου Σίφνου· φιλοπροσωπία
φερόμενοί τινες τῶν ἐγκρίτων ἀρχιερέων καὶ ἀμελοῦντες τὸ δίκαιον ἐνέδω-
καν τοῖς προβληθένσι, καὶ ἐφίλησαν τὰς χεῖρας τῶν ἐν τῇ συνόδῳ ἀρχιερέων
ὁ τε Ναθαναήλ καὶ ὁ Γεώργιος.

Φθᾶσας οὖν ὁ πατριάρχης περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου ἀντέστη τὰ μέγι-
στα τῷ μεγάλῳ Λογοθέτῃ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου Ἀλεξάνδρῳ Μάνῳ καὶ
τοῖς σὺν αὐτῷ διὰ τὸν προβληθέντα παρ' αὐτῶν εἰς τὴν μητρόπολιν Σμύρ-
νης Ναθαναήλ, λέγων ὅτι ἐξελέξαντο οἱ Σμυρναῖοι εἰς ἐπίσκοπόν τους τὸν
πρωτοσύγκελλόν του, καὶ ἔχοντες προνόμιον οἱ ἐπαρχιωῶται τὸ νὰ ἐκλέγουν

τὸν μητροπολίτην καὶ ἐπίσκοπόν τους, κατὰ τὴν παλαιὰν νόμιμον ἐκκλησιαστικὴν συνήθειαν, πρέπει νὰ γένῃ ὁ ἐκλεχθεὶς καὶ οὐκ ἄλλως· αὐτοὶ οὐκ ἐπέσθησαν καὶ ἐκινήθησαν ἐκ μέρους τῆς Πόρτας· ὁ πατριάρχης ὅλον ἀντέφρασκε, καὶ μαθὼν ὅτι ἀσθενεῖ ὁ Χίου ἀνέβαλλε τὸν καιρὸν εἰς τὴν ἐντελὴ ἀπάντησιν τῆς Πόρτας, προσμένων νὰ βεβαιωθῇ τὸν θάνατον τοῦ θανασίμως ἀσθενούντος Χίου καὶ νὰ κάμῃ Χίου τὸν Ναθαναὴλ διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον τοὺς περὶ τὸν Λογοθέτην. Ἀκούσας παρὰ τοῦ Δέρκων Ἀνανίου τὸ ὅτι παρὰ γνώμην καὶ εἰδήσιν τοῦ ἐμπορίου Δημητρίου Σκαναβῆ καὶ ἀκολούθως τῶν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει διατριβόντων Χίων δὲν εἶναι τρόπος νὰ γίνῃ τις μητροπολίτης Χίου χωρὶς νὰ προξενηθῇ σύγχησις καὶ ταραχὴ, καὶ τὸ ὅτι οὔτε θέλει ἔχει ποτὲ σύστασιν ὁ παρὰ γνώμην ἐκεῖνου τοῦ Σκαναβῆ προδιδασθεὶς, ὃ τινι συμφωνοῦσι πάντες οἱ λοιποὶ Χιοὶ οἱ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, οἱ μὲν χαρίζομενοι τῷ Δημητρίῳ Σκαναβῇ οἱ δὲ φοβούμενοι, μετεπέμψατο τὸν Δημήτριον Σκαναβὴν καὶ ἐδηλοποίησεν αὐτῷ τὸν σκοπὸν καὶ γνώμην του· ὁ δὲ οὐ μόνον οὐκ ἐδέχθη τὸ νὰ γένῃ Χίου μητροπολίτης ὁ Ναθαναὴλ, Χῖος καὶ αὐτὸς, ἀλλ' ἐπεφόρτισεν αὐτῷ καὶ κατηγορίας καὶ συκοφαντίας παπισμοῦ. Ἀκούσας οὖν ὁ πατριάρχης τὴν γνώμην καὶ ἀπόφασιν τοῦ Σκαναβῆ, καὶ μετὰ τινὰς ἡμέρας λαβὼν γράμματα ἀπὸ τῆς Χίου δηλωτικὰ τοῦ ὅτι ἐκτός κινδύνου ὁ Χίου καὶ ἀνεκτέτατο τὴν ὑγείαν του, ἔκαμε Σμύρνης τὸν πρωτοσύγκελλόν του· ἔδωκε τὴν ἐξαρχίαν, κατὰ φιλοτιμίαν πατριαρχικὴν ἀνέκαθεν διδομένην καὶ οὐκ ἄλλως, τῷ ἰδίῳ γραμματικῷ Φωτίῳ τῷ καὶ μεγάλῳ Ὁστιάριῳ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἐπλήρωσεν ἐξ ἰδίων τὰ ὀγδοηκονταπέντε πουργεῖα, ἔξοδα τῆς πατριαρχείας χωρὶς νὰ ἐπιφορτισθῶσιν εἰς τὸ χρέος τοῦ Κοινοῦ, καὶ ἔμειναν ἀπλήρωτα μόνα τὰ δεκαπέντε, μὲ τὸ νὰ ἐκόστισεν ἡ πατριαρχεῖα πουργεῖα σχεδὸν, ὡς σύνιθες, ἑκατὸν, καὶ δὲν ἔστερξε νὰ εἶναι μισθωτὸς καὶ νὰ παίρνῃ μηνιαῖον διὰ τὴν τροφὴν τοῦ 500 γρόσια, ὡς τὸν Σωφρόνιον, καὶ 750, ὡς τὸν Γαβρίηλ, καὶ νὰ ἐπιφορτίζωνται καὶ αὐτὰ εἰς τὸ Κοινὸν καὶ νὰ ζημιοῦται τὸ Κοινὸν καὶ μὲ τὸν τόκον τους, μόνον εὐχαριστήσῃ μὲ τὸ εἰσόδημα τῶν γραμμάτων, ὡς τὸ εἶχον καὶ οἱ προκάτοχοί του, καὶ τυχούσης μητροπόλεως ἡ ἐπισκοπῆς τινος μὲ τὸ κανονικὸν φιλότιμόν του. Ἐπλήρωσε δὲ ἐξ ἰδίων καὶ δέκα πουργεῖα διὰ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τῆς Πόρτας τὴν προσταγὴν, διὰ τὴν παρὰ πάντα λόγον καὶ ἐκκλησιαστικὸν κανόνα ὑποσχεθείσαν τῷ Ναθαναὴλ Χίῳ μητροπόλιν του μέχρι τοῦδε τῆς Σμύρνης.

Ὁ βεζίρης παραινόμενος ἀπὸ τὸν ρέισουλ-κιτάπ Φεῖζουλλάχ-εφένδην ἀπελθὼν τ ε π τί λ ι εἰς τὰ ἀνακτόρια ἐπρόβαλε τῷ ἄνακτι τὸ νὰ τοῦ δοθῇ ἄδεια νὰ στείλῃ ταλχίσι διὰ νὰ αὐθεντεύσῃ εἰς τὴν Βλαχίαν ὁ Κωνσταντίν-βοδας ὁ Μουρούζης· τοῦ ἐδόθη ἡ ἄδεια μὲ ὅλον ὅπου ὁ βασιλεὺς, διὰ γυναικῶν κινήσεσιν εἰς αὐτὸ παρὰ τοῦ σαράφῃ Πετράκῃ, εἶχεν ὑποσχεθεὶ νὰ δώσῃ τὴν αὐθεντεῖαν τῆς Βλαχίας τῷ Ἀλεξάνδρῳ-βοδα Ὑψηλάντῃ, ἀλλ' ἤθελε καὶ ἐπρόσμενε νὰ τοῦ τὸν προβάλλῃ ὁ βεζίρης· ἦλθεν οὖν τὸ ταλχίσι, ὅπερ ἰδὼν εἶπε τὸ, αἶς σταθῇ· καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐξωρίσθη εἰς τὴν Κῶν νῆσον ὁ ρέισης μὲ ἐπιστασίαν ναυπηγίας.

—1785

Θνήσκει ὁ Μολδοβλαχίας· ὅθεν ὁ Μπογδάνπης Ἀλέξανδρος Ἰωάννου Μαυροκορδάτος, καὶ ὡς ἀπρακτος καὶ ὡς ἀνευλαβής εἰς τὰ θεῖα, χωρὶς ἐκδοσιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου μεταθέτει τὸν Ῥωμανοῦ εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Μολδαβίας, καὶ γράφει τῷ Μίσογλου, καπικεχαγιά του, νὰ εἰπῇ τῷ πατριάρχει νὰ γράψῃ τῷ μετατεθέντι συγχαρητικόν. Ἡ σύνοδος τοῦ πάντῃ ἀσυνειθίστου καὶ παρὰ κανόνος αὐτοῦ ἔργου ἔδωκεν ἔγγραφον εἰδήσιν εἰς τὴν Πόρταν· κατηγορήθη ὁ πένης καὶ ἀπεφασίσθη ἡ ἐξώσις του· τὸν ὑπερασπίσθη μικρόν τι ὁ καπετάν-πασσᾶς παρακινούμενος ἀπὸ τὸν Μαυρογένην, κάκεινος παρὰ τοῦ Μίσογλου· μ' ὅλον τοῦτο ἤθελεν ἐξωσθεῖ ἀναμφιδόλως ὡς πταίστης ἂν ὁ βεζίρης δὲν ἐμανζιλεύετο.

Ὅστις καθήρθη κατὰ μῆνα Δεκέμβριον· ὅλα του τὰ ἄσπρα καὶ πράγματα τοῦ ἐδόθησαν καὶ διωρίσθη Οὐζοῦ-μουχαφιζής καὶ σερασκέρης εἰς τὸ Ἰσμαήλι, καὶ γίνεται τώρα καϊμακάμης ὁ καπουτάνι-δεργιά Χασάν-πασσᾶς. Παρακινεῖ τὸν βασιλέα νὰ κάμῃ βεζίρην τὸν Μώρα-βαλίσῃ Ἰσοῦφ-πασσᾶν· ὁ βασιλεὺς διστάζει καὶ διὰ τοῦ χεκίμ-πασῆ ἐρωτᾷ τὸν μουφτὴν Δουρτζαδέ· ὁ μουφτῆς ἀπεκρίθη πολιτευόμενος χωρὶς ὅμως νὰ δεῖξῃ συγκατάνευσιν μὲ τρόπον, ἀλλ' ὁ χεκίμ-πασῆς μὲ τὴν ἀπόκρισιν τοῦ μουφτῆ εἶπεν ἐν συντόμῳ τὸ ὅτι δὲν τεργιάζει, μὲ τὸ νὰ ἡξέυρῃ τὰ γαλιοντζίδικα καὶ ὄχι τὰ ῥετζάλικα· ὁ ἀσίστατος ἀναξ διηγήθη ταῦτα πάντα τῷ καπιτάν-πασσᾶ, τὸν ἐρμήνευσε νὰ μανζιλεύσῃ τὸν μουφτὴν καὶ νὰ ἐξορίσῃ τὸν χεκίμ-πασῆν ἐκείθεν τῆς Μέκκας· ὦν γενομένων ἀνεχώρησε καὶ ὁ σιλιχτάρης τοῦ βασιλέως διὰ νὰ φέρῃ ἀπὸ τὸν Μωρέαν τὸν Ἰσοῦφ-πασσᾶν.

Μανζιλευθέντος τοῦ μουφτῆ Δουρτζαδέ Ἀρίφ-μουλλᾶ ἐγίνε μουφτῆς ὁ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ παρελθόντος κατὰ τῶν Μοσχόδων πολέμου χρηματίας ὀρδου-καδισί, τοῦνομα Ἀχμέτ-ἐφένδης μουφτηζαδές.

Τὸν ἱεροκέρυκα Ἰωάννην, ὃν τινα εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ ὁ πατριάρχης Προκόπιος ἐλθὼν ἀπὸ τῆς Σμύρνης καὶ ἀποκατέστησεν ἱεροκέρυκα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, εὐδοκίμησαντα εἰς τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα καὶ ἐπαινούμενον διὰ τὴν εἰς τὰς Γραφὰς εἰδημοσύνην προσέβιβασεν ὁ πατριάρχης εἰς τὴν μητρόπολιν τῶν Μύρρων τῆς Λικίας, ἀποκαταστήσας διάδοχον τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Τὴν ἐξαρχίαν μου Λιόβσι καὶ Καστελλορρόιζον ὡς κυριάρχης καὶ πληρεξουσίου της τὴν εἶχα δώσει ἐπιτροπικῶς, ὡς σύνθηες, τῷ Πισσιδεῖας· ἡ Πανιερότης του παρηνώχλει τοὺς κατοικητάς Καστελλορρόιζου τε καὶ Λιδυσίου· τούτου γιγνομένου ἐπὶ οὐκ ὀλίγους χρόνους ἀδιακόπως τέλος πάντων μὲ ἐστειλαν ἀναφορὰν μὲ ὑπογραφὰς καὶ σφραγίδας ὑπὲρ τὰς 100, λαϊκῶν τε καὶ τοῦ ἱεροῦ καταλόγου ἐκκλησιαστικῶν, ἐκλιπαροῦντες καὶ δεόμενοι τὴν λύτρωσιν τῶν κακῶν καὶ τὴν ῥῆξιν τοῦ Πισσιδεῖας· ἔφερον δὲ τὰ ἔγγραφα ἄνθρωποι 14 αὐτόχθονες Καστελλορρόιζου τε καὶ Λιδυσίου. Ἐπαρρησιάσθησαν τῇ συνόδῳ· εἶχαν προσκλαυθεῖ καὶ ἄλλοτε εἰς τὴν σύνοδον, καὶ τὸν εἶχε γράψῃ ἡ σύνοδος προστάττουσα τὸ ἀνεπηρέαστον, εἶπον καὶ τανῦν νὰ κάμουν τὸ αὐτό· δὲν τὸ ἔστρεξαν λέγοντες ὅτι ἀνωφελές, ἐπεὶ δὴ εἶναι ἀδιόρθωτος. Ὁ Ἐφέσου, ὡς καπικεχαγιάς τοῦ Πισσιδεῖας, ἐμπόδιζε τὴν ἐξωσιν· ἀλλὰ τέλος πάντων τὴν κατα-

κραυγὴν καὶ κατηγορίαν φοβηθεὶς ἔπαυσε τοῦ δεφενδεύειν· καὶ πωλήσας ἐγὼ τῷ Ἰωάννῃ χιλίων γροσίων τὴν ἐξαρχίαν μου αὐτὴν, χειροτονηθὴν διὰ-
 δηχος τοῦ Ἀγίου Νικολάου γενόμενος μητροπολίτης τῶν Μύρρων τῆς Λι-
 κίας. Φθάσας ἐκεῖσε εὗρεν ἱεροσυλίας τῶν ἐπιτρόπων τοῦ μοναστηρίου τοῦ
 Ἀγίου Νικολάου, κειμένον καταντικρὺ τοῦ Καστελλορόριζου ἐπὶ τῆς Ἀσίας·
 οἱ ἐπίτροποι ἦσαν Καστελλορόριζιώται· δὲν ἠύχαριστήθη νὰ ἐμποδίσῃ εἰς
 τὸ ἐξῆς τὴν ἱεροσυλίαν, μόνον, ὡς ἀπολίτευτος, ἀπεφάσισε ν' ἀποκτήσῃ τὰ
 κλαπέντα καὶ τοὺς ἐβίαζεν εἰς πληρωμὴν μὴ ἔχοντας τὸν τρόπον τῆς πλη-
 ρωμῆς ἤλεγγεν ἐπ' ἐκκλησίας, καὶ τέλος τοὺς ἀφώρισε καὶ ἅπαξ καὶ δις.
 Τὸν ἐδίωξαν κακῶς. Καταφυγὼν εἰς τὴν Ῥόδον, ὁ Ῥόδου ἐφρόντισε νὰ τὸν
 συμβιδάσῃ μὲ τὸ ποίμνιον. Διὰ τὸ ἀπολίτευτόν του μεμφόμενός τον πῶς
 ὑπερμάχεται τῶν Καστελλορόριζιωτῶν, φυγὼν ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν Πόλιν.
 Ὁ Προκόπιος συστήσας πάλιν μὲ συνοδικὰ γράμματα τὸν ἔστειλε μὲ τὸν
 Κυτείου ἀπερχόμενον εἰς τὴν Κύπρον. Ἐλθόντες εἰς τὸ Καστελλορόριζον ὁ
 Κυτείου ἐμεσολάβησε διὰ τὴν εἰρηνopoίησιν, καὶ διὰ νὰ τοὺς καταπέσιγῃ εἴ-
 πεν ὅτι ὡς ἀναγκαῖον καὶ προκομμένον πρέπει νὰ τὸν πάρῃ μαζὶ του εἰς
 τὴν Κύπρον διὰ νὰ κηρύξῃ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· οὕτως ἔγινε, καὶ μετὰ χρό-
 νον ἐπανῆλθεν ὁ Ἰωάννης εἰς τὸ Καστελλορόριζον· ἀλλὰ τῷ ἔτει 1789 ἔ-
 γραφε τῇ συνόδῳ ὀνομάζων τοὺς ἐπαρχιώτας του κακοὺς καὶ τρισκατάρτους.

Ἔτει σωτηρίῳ 1786, τοῦ Χιτζρὲ 1200.

Τῇ δωδεκάτῃ Φεβρουαρίου, ἡμέρᾳ Πέμτῃ, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Πόλιν ὁ βεζὶρης
 Ἰσοῦφ-πασσᾶς. Εἶπε τῷ Πετράκῃ· ὁ τι δουλειάν ἔχεις εἰπέ τὴν ἐμένα, μὴ τὴν
 κινῆς ἔσωθεν, καὶ ἐγὼ τὴν τελειώνω·» ἀλλ' αὐτὸς μὲ τὸ μέσον τοῦ χαζνέ-
 κεχαγασῇ καὶ ἄλλων γυναικῶν τῶν εἰς τὰ ἀνακτόρια κινεῖ τὴν αὐθεντεῖαν
 τῆς Βλαχίας διὰ τὸν αὐθέντην Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην βοεβόδαν. Ὁ βασι-
 λεὺς ἀποφασίζει νὰ τὸν φορέσῃ καθάδι τὴν Δευτέραν· τὸ Σάββατον οὖν με-
 ταπεμφάμενος τὸν βεζὶρην τεπτίλι τὸν ἐπρόσταξε νὰ τὸ ἐνεργήσῃ· ὁ βεζί-
 ρης τὸν ἀπεκρίθη τὸ ὅτι, «Αὐτὸν τὸν γέροντα (ἐννοῶν τὸν καπιτάν-πασσᾶν)
 τὸν ὑπεσχέθητε νὰ δώσητε τὴν αὐθεντεῖαν αὐτὴν τὸν δραγομάνον του, καὶ
 ἔλαβε περὶ τούτου δύο χάρτια παρὰ τῆς Βασιλείας Τῆς πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς
 ὑποσχέσεως. » ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς τὸ, «Ἄς γένη λοιπὸν ἐκεῖνος. » Ὅθεν
 τῇ ἐξῆς Πέμπτῃ, τῇ καὶ κς' τοῦ Μαρτίου, ἥτις ἦν καὶ ζ' τοῦ φεγγαρίου
 Τζεμαζίουλ-Αχίρ, μανζιλευθέντος τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Μιχαὴλ Σούτ-
 ζου ἔγινε τέλος πάντων, κατὰ τὴν θέλησίν τους, ὁ δραγομάνος τοῦ στόλου
 Νικόλαος Μαυρογένης, παρὰ γνώμην ὧλων τῶν ρετζάληδων καὶ οὐλε-
 μάδων.

Μανθάνει ὁ βεζὶρης ὅτι τὸ κίνημα διὰ τὴν αὐθεντεῖαν τοῦ Ἀλεξάνδρου
 βοεβόδα εἶχε γένη διὰ τοῦ Πετράκη, καὶ ἐξ ἐκείνου ἐμνησικάνουν κατ' αὐ-
 τοῦ καὶ ὁ καπιτάν-πασσᾶς καὶ ὁ βεζὶρης καὶ ὁ Μαυρογένης. Ὅθεν τῇ λ'
 Μαρτίου, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ, ἐσηκώθη εἰς τὸν φούρνον ὁ Πετράκης, ἐδημεύθη-

σαν τὰ ὀσπίτιά του καὶ τζεβαερικά του καὶ ἄσπρα του· ἐκρημνίσθη ἡ ὠραιότατη ἐκκλησία τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς ὅπου πολυδαπάνως ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων ἐν Θεραπείῳ κοντὰ εἰς τὸ σπίτι του· ἰσχυντ' ἐξήθη πολλά εἰς τὸν φούρνον διὰ νὰ μαρτυρήσῃ καὶ ἄλλα ἄσπρα του. Μέλλων δὲ νὰ φορέσῃ τὴν κούκαν ὁ Μαυρογένης τὴν δ' τοῦ Ἀπριλίου, ἡμέρα Πέμπτη, ἀφ' ἐσπέρας ἀπελθὼν εἰς τὸν καπιτάν-πασσᾶν τὸν παρεκάλεσε τὸ νὰ φονευθῇ ὁ Πετράκης καὶ ἔλαβε τὴν ὑπόσχεσίν του· ἀφοῦ ἐφόρεσε λοιπὸν τὴν κούκαν καὶ ἐξῆλθεν, ἐμειναν ὁ βεζίρης καὶ ὁ Χασάν-πασσᾶς εἰς τὸ ἀρζ-ὀδασὶ προβάλλοντες τῷ ἀνακτὶ τὴν τιμωρίαν τοῦ Πετράκη· ἀντέστη ὁ βασιλεὺς, ἀλλ' αὐτοὶ ἐπέμενον παρ' αὐτῷ ἱκανὴν ὥραν ἕως οὗ τὸν κατέπεισαν νὰ συγκατανεύσῃ εἰς τὸν φόνον του· ἐστάλη οὖν ὁ παλτατζιλὰρ κεχαγιασὴ μὲ προσταγὴν διὰ νὰ φονευθῇ, καὶ μετὰ τὸν φόνον τοῦ ἀνεχώρησαν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὰ ἀνακτόρια καὶ ὅλοι οἱ βετζάληδες ὡς σύνθηδες· ἐξερχόμενος δὲ καὶ ὁ Μαυρογένης κουκοφορεμένος, ἰδομεν τὸ πτώμα τοῦ Πετράκη κείμενον ἐξω τοῦ πάπι-χου-μαγιούν, Ἀπριλίου τῇ δ', ἡμέρα Πέμπτη, ἥτις ἦν τῆς μεγάλης ἐβδομάδος.

Μὲ τὸ νὰ εἶχεν εἰπεῖ ὁ Μαυρογένης τῷ καπιτάν-πασσᾶ καὶ τῷ βεζίρῃ πῶς νὰ ἔχῃ ὁ Πετράκης ἕως τέσσαρας χιλιάδας πουγγεῖα διὰ νὰ τοὺς παραινέσῃ εἰς τὸ νὰ τὸν φονεύσουν, τὸν εἶπεν ὁ βεζίρης μετὰ τὴν μαιφονίαν πῶν δὲν τὸν εὐρέθησαν τόσα ἄσπρα· ἀπεκρίθη τὸ, α μόνον τὸ ὀσπίτιά του κάμνονεν πεντακόσια πουγγεῖα· ὅθεν τὰ ἠγόρασεν ἀντὶ τοσούτου τιμῆματος, καὶ τὸ τοῦ Φαναρίου καὶ τὸ ἐν Θεραπείῳ, μὲ ψευδῇ φήμῃ· ὅτι νὰ τοῦ τὰ ἐχάρισεν ὁ βασιλεὺς· ἠγόρασε δὲ πουγγεῖα τριάκοντα ἑξ καὶ τὸ ἄλλο μικρὸν σπίτι του τὸ ἐμπροσθεν τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, ἀτελειώτον ἔτι ὄν, τὸ ὅποιον ἐκτίζε διὰ νὰ δώσῃ τὴν κόρην του. Ἐπωλήθησαν δὲ ἄλλοις καὶ ἄλλα πράγματα ἀκίνητα τοῦ Πετράκη, καὶ τὰ κατὰ τὸ Νεοχώριον καὶ τὰ εἰς τὸ Χάσκιοϊ.

Μείνας οὖν ὁ Μαυρογένης διὰ τὴν ἀγοράν αὐτὴν ὑστερημένος χρημάτων ἐδανείσθη ἄσπρα καὶ παρὰ τοῦ πατριάρχου καὶ παρὰ τῶν ἀρχιερέων Κυζίκου καὶ Χαλκηδόνης καὶ παρὰ τοῦ Γεωργίου Βαρτάνη καὶ παρ' ἄλλων Ῥωμαίων, καὶ παρὰ τῶν σεράφηδων, χοτζᾶ Νικόλα εἰς τὸ Οὐζούν-τζαρσὶ καὶ τοῦ χοτζᾶ Ἀρετοῦνη εἰς τὸ Βαλιδὲ-χάνι, τὰ ὅποια ἐδανείζετο σχεδὸν βίᾳ καὶ φόβῳ, ὀνομάζωντας παδισάχ-χα ἔνι τοὺς μὴ δανείζοντας λαϊκοὺς· μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἔπαιρνε καὶ ἀπὸ πραγματευτὰς καὶ ἀπὸ ἐσνάφια ὅλα τὰ χρειώδη καὶ ἀναγκαῖα τῆς αὐθεντείας, γούναις δηλαδὴ, κουμάσια, τζόχαις, ζεβαερικά, πινίσια, καὶ καπότια καὶ τζαδῖρια καὶ ἀσημικὰ παντοίου εἶδους, χωρὶς νὰ δώσῃ τινὶ οὐδὲ ὀβολόν.

Τῇ κβ' τοῦ Ἀπριλίου, ἡμέρα Τετάρτη, ἔλαμε τὸ ἀλάϊ καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸ Ἀθάσκιοϊ· ἐκεῖ λοιπὸν συνέτρεχον παμπληθεῖς ὅχι μόνον οἱ ῥηθέντες πραγματευταὶ καὶ ἐσνάφια ἀλλὰ καὶ κασάπηδες, καὶ ταουκτζήδες, καὶ ψωμάδες, καὶ ψαράδες, καὶ φραντζελᾶδες, καὶ ζαρζαβατζήδες, διὰ νὰ θεωρηθῇ ὁ λογαριασμός τους καὶ νὰ πάρουν κᾶν χειρόγραφόν του διὰ τὰ ἄσπρα ὅπου δικαίως ἔχουν λαβεῖν, ὁμοίως καὶ οἱ δανείσαντες ἄσπρα μετρητὰ συνέτρεχον διὰ νὰ λάβουν τὰς χρεωστικὰς ὁμολογίας των· καὶ ἐπειδὴ τῇ κς' τοῦ Ἀ-

πριλίου ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ Ἀδάσκειο διὰ τὸ Βουκουρέστι, τὸν ἠκολούθησαν οἱ περισσότεροι καὶ εἰς τοὺς Τζεμετζέδες καὶ ἕως εἰς τὴν Σηλυβρίαν διὰ νὰ πάρουν τὰ ζητούμενα ἔγγραφα τους, καὶ τὰ ἔλαβον· οἱ δὲ δανείσαντες ἄσπρα νάντι μετὰ παρέλευσιν πολλῶν μηνῶν μόλις ἔλαβον τὰ κεφάλαια, τὸν ἔγγραφως δὲ ὑποσχθέντα τόκον οὐδεὶς ἔλαθε τῶν δανειστών.

Ὁ Μίσογλους ὑποπτευθεὶς ὅτι τὸ κατὰ τοῦ αὐθέντου συνοδικὸν ἔγγραφον νὰ ἐδόθῃ εἰς τὴν Πόρταν ἀπὸ παρακίνησιν τοῦ Πετράκη καὶ τοῦ Ἐφέσου Σαμουήλ, μετὰ τὴν μαιφονίαν τοῦ Πετράκη κατηγόρει καὶ τοὺς δύο ὡς αἰτίους τοῦ ἔγγραφου συκοφαντῶν παρὰ τοῖς προὔχουσι, καὶ ἐξοδεύσας τριάκοντα πουργεῖα πέμπει μὲ φερμάνι τὸν Ἐφέσου εἰς τὴν ἐπαρχίαν του, μὲ πολλὴν δυσἀρεσκεῖαν καὶ ἀγανάκτησιν τοῦ πατριάρχου Προκοπίου καὶ παρὰ γνώμην τῆς συνόδου.

Ὁ Σέργιος ἐλθὼν μὲ τὸν χάνην Σαχίν-Γκιράν ἕως εἰς τὴν Καμινίτζαν, ἐκεῖνον μὲν ἀφῆκεν ἐκεῖ, αὐτὸς δὲ διαπλεύσας τὸν Νίστρον καὶ διελθὼν διὰ Γρασίου καὶ Βουκουρεστίου ἦλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐπρόβαλεν εἰς τὴν Πόρταν τὸ νὰ ἔλθῃ ὁ χάνης Σαχίν-Γκιράνης εἰς τὴν ὀθωμανικὴν ἐπικράτειαν, ἐπειδὴ καὶ οὕτως τὸ ἠθέλησεν οἰκιοθελῶς τε καὶ αὐτοπροαιρέτως, καὶ ἐξήτει τὴν ὑπόσχεσιν τῆς Πόρτας ὅπου ὡς ἀπόγονον τοῦ Ἀλι-Τζεγκιζ νὰ τὸν διορισθοῦν καὶ τιμὴ καὶ δόξα καὶ σιτηρέσια, τὰ ὅποια εἰς τὴν Ρουσίαν εἶχεν ὑπέροπλα. Ἐδόθη ἡ τοιαύτη ὑπόσχεσις. Εἶτα ἐπρόβαλεν ὁ Σέργιος τὸ νὰ μανζιλευθῇ ὁ Ἀκίσκα-πασσασὴ Σουλεϊμάν-πασσᾶς ὡς διεγείρας τοὺς Λεζγκῆδες εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Γκιουρτζήδων τῶν ὑποχειρίων τῷ Ἡρακλεῖ, τὸ νὰ παιδευθοῦν οἱ Λεζγκῆδες διὰ τὸ τοιοῦτον τόλμημα, καὶ ἂν ἡ Πόρτα δὲν θέλῃ νὰ τοὺς παιδεύσῃ ὡς μουσουλμάνους νὰ ἔχουν οἱ Ρῶσοι τὴν ἄδειαν εἰς τὸ νὰ τοὺς καταπολεμήσουν· νὰ βάλουν κόνσολον ρούσσον εἰς κάθε τόπον ὅπου ἡμπορεῖ νὰ πηγαίνῃ καράβι ρούσσικον ἢ πραγματευτῆς ρούσσος· τὸ νὰ μὴ πρετενδέρουν οἱ Τάρταροι νὰ τοὺς δίδεται ἄλλας ἀπὸ τὰς ἀλικὰς τὰς εἰς τὸ Καρᾶ-πουρνού κατὰ χρέος ἀφευκτον· τὸ νὰ δεχθοῦν οἱ βρετζάληδες τὸ ὅτι ἡ ἄνω καὶ κάτω Ἰβηρία εἶναι εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Ρουσίας· τὸ νὰ μανζιλευθῇ ὁ Βλάχπεης Νικόλαος Μαυρογένης ὡς τύραννος ὑπὲρ πάντα ἄλλον τῆς ἐπαρχίας καὶ ἀνυπόφορος εἰς ὅλους τοὺς κατοικητάς, καὶ τὸ νὰ σηκωθῇ ἡ μ α σ τ α ρ ί α εἰς τὸ κουμέρκι τῆς Πόλεως καὶ εἰς κάθε ἄλλην σκάλαν τῆς ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας. Εἰσηκούσθη διὰ τὴν μ α σ τ α ρ ί α ν καὶ διὰ τὴν περίθαψιν καὶ τιμὴν τοῦ χάνη ὁ Σέργιος καὶ ἐδόθησαν περὶ τούτων καὶ ἔγγραφα· ἀπὸ δὲ τὰ λοιπὰ του προβλήματα δὲν ἐδέχθη κανὲν ἡ Πόρτα, ἀντιφάσκοντος καὶ ἀναιρουντος μᾶλλον πάντων τοῦ ρεῖσουλ-κιτάπ Φεϊζ-Σουλεϊμάν ἐφένδῃ· ἀλλ' ὁ Σέργιος οὐ μόνον ἐπέμενε ζητῶν τὴν πράξιν καὶ ἐνέργειαν τῶν προβληθέντων, ἀλλ' εἰς ἄλλην συνέλευσιν ἐζήτει τὸ νὰ κτισθῇ εἰς τὸ Σταυροδρόμι ἐκκλησία ρουσσογραῖκα, καὶ τὸ νὰ δοθῇ τοῖς Ῥώσοις ἡ Στένη διὰ νὰ ἔχουν ἐκεῖ εἰς μαγαζεῖα ὅλα τὰ διὰ τὴν ναυτιλίαν καὶ διὰ τὴν ναυπηγίαν χρειῶδη, καὶ νὰ ἀκαφατίζουν ἐκεῖ καὶ νὰ παραχειμάζουν τὰ καράβια τοὺς χρεῖας τυχοῦσης, ἀλλ' οὐδὲν τούτων ἐδέχθη ἡ Πόρτα.

Ὁ πατριάρχης Προκόπιος ἦτον φιλακόλουθος· ἀνεγίνωσκε πάντοτε μόνος ἐπ' ἐκκλησίας ὅλας τὰς προφητείας με εὐχαρίστησιν τῶν παρόντων καὶ ἐκκλησιαζομένων χριστιανῶν· συνεχῶς δημηγορῶν ἐπ' ἐκκλησίας ἐδείκνυε φυσικὴν εὐρύοιαν γλώττης καὶ ἔπειθε τὸν λαὸν εἰς τὸ νὰ ὑπακούουν ἀπαρσαλεύτως τὰς βασιλικὰς προσταγὰς, ἐστ' ὅτε δὲ καὶ διδάσκων τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἐφαίνετο καὶ ῥητορικῇ λιγύς καὶ εἰδήμων τῆς θείας Γραφῆς καὶ πολύπειρος τῶν ἐξηγητῶν αὐτῆς· σώματα δὲ τρέφων τὰ εἰς διακονίαν αὐτοῦ ἱκανὰ ἔστεργε μὲν τῇ φιλοχεματίᾳ καὶ τῷ φιλοκερδεῖ τρόπῳ, ἀλλ' οἷονεὶ μετρίως πῶς καὶ οὐκ ἐπὶ τοσούτων ὥστε καταλαλιᾶ καὶ μεμφιμοιρίᾳ ὑποκείσθαι, φεύγων εἰς ἄκρον τὸ καταγινώσκειναι φιλαργυρίαν.

Ὁ Σέργιος ἀγοράζει ὄχι μόνον πολλὰ κουμάσια χίνδικα ἀλλὰ καὶ τακίμια τούρικα, ῥάχτια δηλαδὴ, πασλίκια, σέλλας, χασάδες, σατίρ-τακίμι, πεϊκ-τακίμι, τὰ πάντα ἀργυρᾶ· ἀλλὰ καὶ κούκας, καὶ περέτας, καὶ φέσια καϊκτζήδων, με τὸ νὰ ἔχη ἀπόφασιν ἡ βασιλὶς Αἰκατερίνη νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Κρίμι νὰ ἰδῇ τοὺς τόπους της, καὶ θέλει, ὡς φαίνεται, νὰ φανῇ εἰς τοὺς Ταρτάρους τὸ ἀλαί της καὶ ἡ προπομπή της με τακίμι τούρικον.

Τῇ γ' τοῦ Δεκεμβρίου μανζιλευθεὶς ὁ αὐθέντης Μολδαβίας Ἀλέξανδρος Ἰωάννου Μαυροκορδάτος, ἐδόθη ἡ ἡγεμονεία τῷ πρῶν ἡγεμόνι Βλαχίας Ἀλεξάνδρῳ Ἰωάννου Ὑψηλάντῃ καὶ ἀγκαλὰ τὸ μισρὶ τῆς Μολδαβίας νὰ εἶναι πουργεῖα 134 καὶ γρόσια 30, μ' ὅλον τοῦτο ἡ αὐθεντεία αὐτὴ ἐγίνε πολυέξοδος με τὸ νὰ ἐδόθησαν πολλὰ καὶ ἀσυνειθιστα καὶ εἰς τὸν βασιλέα καὶ εἰς τὸν βεζίρην καὶ εἰς τὸν ρέϊσουλ κιτὰπ Ἀτᾶ-πεην, τὰ πάντα σχεδὸν τέσσαρες χιλιάδες πουργεῖων. Δὲν ἤθελεν αὐθεντεύσει ἂν ἀδίκως τε καὶ βιαίως δὲν τὸν ἔπαιρναν βεζίρηδες καὶ ἄλλοι κάθε χρόνον ὑπὲρ τὰ 300 πουργεῖα (ἀφοῦ διὰ τὴν ἐλευθερίαν ἀπὸ τῆς ἐξορίας τὸν ἐπῆραν 600 πουργεῖα,) ἔξω ἀπὸ τζεβαχερικά καὶ ἄλλα τεφαρίκια, εἰς τρόπον ὅπου πλέον ἄσπρα δὲν τὸν ἔμειναν· ἂν ἤξευρεν ὅμως πῶς μέλλει νὰ ἀνοιχθῇ πόλεμος ἤθελε πληρώσει διὰ νὰ μὴν αὐθεντεύσῃ.

Διὰ τὸν χάνην, διαπλεύσαντα ἤδη τὸν ποταμὸν Νίστρον καὶ ἐλθόντα εἰς τὸ Χοτίνι διὰ τὴν δοθεῖσαν παρὰ τῆς Πόρτας ὑπόσχεσιν τιμῆς τε καὶ περποιήσεως, διωρίσθη μιχαμνδάρης ὁ καπιτζήπασης χατζή Ἰσμαήλ-ἀγάς νὰ τὸν σηκώσῃ ἀπὸ τὸ Χοτίνι· καὶ διὰ τροφὴν τοῦ χάνη ἐδόθησαν τῷ ῥιθέντι Ἰσμαήλ-ἀγᾷ δέκα πουργεῖα ἀπὸ Βλαχίαν καὶ δέκα ἀπὸ Μολδαβίαν, με ὅλον ὅπου ὁδοιπορῶντας διὰ Μολδαβίας καὶ Βλαχίας, εἰς κάθε κονάκι ἐδίδοντο ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας αὐτὰς ὅλα του τὰ πρὸς ζωτροφίαν ἀναγκαῖα καὶ χρειώδη πολλαπλασίως, καὶ εἰς τὸ πολυήμερον διάστημα ὅπου διέτριψεν εἰς τὸ Χάντεπε ὅλα τὰ ἐδίδεν ἡ ἐπαρχία τῆς Μολδαβίας, καὶ κατεζημιώθη ὁ ἡγεμονεύων αὐτῆς Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης βοεβόδας.

Κατὰ μῆνα Μάιον ἀνεχώρησε με στόλον ὁ καπετάν-πασσᾶς διὰ τὸ Μισίρι διὰ νὰ διώξῃ ἐκεῖθεν τὸν Μουράτ-πεην καὶ Ἰπράήμ-πεην, μουτεγαλπέδες· εἰσῆλθεν εἰς τὸ Κάϊρον τῇ συνεργίᾳ τοῦ Μίσιρ-βαλίσῃ χατζή Γεγὲν-Μεχμέτ-πασσᾶ, καὶ ἔφυγον αὐτοὶ καὶ οἱ δύο εἰς τὸ Σαῖτι· ἤρπασε πολλὰ ὁ Χασὰν πασσᾶς εἰς τὸ Μισίρι γυμνώσας οὐ μόνον τοὺς ἐνόχους

ἀλλὰ καὶ τοὺς πάντῃ ἀθώους· ἐπώλησε δὲ καὶ τὰς γυναῖκας τῶν φυγάδων, καὶ τούτου ὄντος πάντῃ ἀσυνειθίστου εἰς τὸν τόπον ἐγένετο μισητός εἰς τὰ ὀτζάκια. Ὡς τόσον ἔστειλε στρατὸν πολὺν εἰς τὸ Σαῖτι κατὰ τῶν φυγάδων καὶ πρώτην καὶ δευτέραν καὶ τρίτην φοράν, καὶ ἔγιναν πόλεμοι πεισματοῦδεις, χωρὶς ὅμως νὰ καταδραμασθοῦν οἱ φυγάδες, ἔχοντες στρατὸν πολὺν παρ' αὐτοῖς.

Μουκλαμεδες πρέσβεις ρούσσου μὲ ρεῖσιν καὶ πειλικτζήν, καὶ μουσα-βερδες ρετζάληδων μόνον, καὶ ἄλλοτε ρετζάληδων ἐν ταύτῳ καὶ οὐλειμάδων, πολλοὶ καὶ συχνοί. Δὲν δέχεται ἡ Πόρτα τὰ ζητήματα τοῦ Σεργίου, καὶ ἤρξαντο ἐτοιμάζεσθαι εἰς πόλεμον διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, λέγοντες ὅμως πῶς ἡ ἐτοιμασία δὲν γίνεται διὰ πόλεμον, μόνον κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς Εὐρώπης, ὅπου πάντοτε εἰς ἐτοιμασίος πολειμικὰς καταγίνεται.

Ἐξήτης παρὰ τοῦ πατριάρχου Προκοπίου ὁ αὐθέντης Ὑψηλάντης τὸ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Πόλιν ὁ Προύσης· ἐπροφασίσθη ὅτι γνώμη κοινὴ ὅλοι οἱ ἐνδημοῦντες τῶν προκρίτων ἀρχιερέων δὲν θέλουν τὸν ἐρχομὸν του, ὀνομάζοντες τον φιλοτάραχον· καὶ ὁ πατριάρχης χαριζόμενος τοῖς ἀρχιερεῦσι, διὰ νὰ μὴν προσκρούσῃ αὐτοῖς, ἀπηνήνατο τὸν ἐρχομὸν του, δυσωπήσας τὸν αὐθέντην διὰ τὴν παρακοήν του.

Ἐφυγεν εἰς τοὺς Μοσχόβους ἐκουσίως ὁ μανζιλευθεὶς αὐθέντης Ἀλέξανδρος Ἰωάννου Μαυροκορδάτος, ἀπατήσας τοὺς ἐν τῷ Γ'ιασίῳ καίμακάμηδες, συμπεριλαβὼν καὶ ἄσπρα πολλὰ ἐν οἷς καὶ δικάιον τι τοῦ αὐθέντου Ὑψηλάντου διὰ τὸ κί σ τ ι γ έ β μ ι τῆς ἀ ζ ο υ τ ο ρ ί ν τ ζ ας ὅπου ἐκεῖνος συνήθροισεν· ὅθεν ἐλθούσης τῆς εἰδήσεως ἐφυλακώθησαν εὐθὺς εἰς τὸν μουγζούρ-αγαν οἱ καπικεχαγιᾶδες του, Στέφανος Ἰωαννίτης ὁ Μισογλους, καὶ Μανόλης Ἀργυρόπουλος, γαμβρὸς τοῦ ἱατροῦ Λουκῆ Θεσσαλονικέως.

Μὲ ἐγγραφον ἴδιον, χωρὶς νὰ ζητήσῃ ἄρζι τοῦ πατριάρχου ὁ αὐθέντης Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης βοεβόδας ἔκαμε τερκίνι τὸ φερμάνι τῆς ἐξορίας τοῦ Ἐφέσου Σαμουήλ, ὥστε ὁπόταν θέλῃ νὰ ἡμπορῇ πλέον νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Πόλιν ἀκωλύτως ἀπὸ τὴν Πόρταν· ζήτησας οὖν παρὰ τοῦ πατριάρχου τὴν ἐπιστολὴν τῆς ἀδείας ἤλθεν.

Ἀφοῦ ἔφθασεν ὁ Μαυρογένης εἰς τὸ Βουκουρέστι κατὰ μῆνα Μάϊον, κατὰ χρέος μὲν ἔπρεπε νὰ καταγίνεται εἰς τὴν ναυπηγίαν τοῦ ἐπὶ τοῦ προκατό-χου του Σούτζου διορισθέντος βασιλικοῦ γαλιονίου, καθὼς καὶ τὸ ἔκαμεν· ἀμεριμνῶν τὸ σύνολον ὅμως τὴν πληρωμὴν καὶ τῶν δανειστῶν καὶ τῶν πραγματευτῶν καὶ τῶν ἐσαφίων καὶ αὐτῶν τῶν ψωμάδων, φραντζελάδων, ψαράδων, ταουκτζήδων καὶ κασάπηδων, (τοὺς ὁποίους ἐχρεώσται διὰ τὸ καθημερινὸν τραπέζι του ἀφοῦ αὐθέντευσεν ἕως οὗ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῆς Πόλεως), ἀντὶ νὰ τοὺς στείλῃ τινὰ κᾶν εὐάριθμα τῶν χρεωστουμένων, ἐναυπήγησεν ἐν κιρλαγκιτζί, καὶ φορτώσας μὲ 18 χιλ. κοιλά σιτάρι τὸ ἔστειλε τῷ ἄνακτι· εἰτα ναυπηγήσας καὶ ἐν περγαντί καὶ φορτώσας μὲ κριθάρι, τὸ μὲν περγαντί διώρισε νὰ εἶναι τοῦ τερσανῆ, καθὼς καὶ τὸ κιρλαγκιτζί, τοῦ δὲ ἐν αὐτῷ κριθαρίου διώρισε νὰ δοθῇ τὸ μὲν τῷ ἄνακτι, τὸ δὲ νὰ μοιρασθῇ εἰς τοὺς ρετζάληδες, καὶ τελειώσας τὸ γαλιόνι τὸ ὅποιον ἤρε μισοφκιασμέ-

νον τὸ ἐγέμισε με 40 χιλ. κοιλὰ κεχρὶ καὶ τὸ ἐξέκίνησε διὰ τὴν Πόλιν. Δὲν εὐχαριστήθη εἰς αὐτὰ, μόνον χωρὶς νὰ τοῦ ζητήσουν τι γράφει τῷ βεζίρῃ πῶς ἄρχησε νὰ ναυπηγῇ καὶ ἄλλο γαλιόνι καὶ θέλει τὸ φορτώσει με 40 χιλ. κοιλὰ κριθάρι νὰ τὸ στείλῃ. Εἵτα γράφει τῷ αὐτῷ βεζίρῃ τὸ ὅτι εἰς τὴν Βλάσκαν ὧντας πολὺς κερεστὲς ἀπεφάσισε νὰ ναυπηγήσῃ καὶ ἄλλα κηραγκίτζια, ὅσα θέλει ὁ βεζίρης, καὶ νὰ τὰ στείλῃ ὅστις τὸν ἀπεκρίθη τὸ, ἂς μείνῃ αὐτὸ ἄλλοτε. "Ἐπεμπε συχνάκις φλωρία τῷ βεζίρῃ καὶ ταῖς γυναιξὶ τοῦ τε βεζίρῃ καὶ τοῦ καπετάν-πασσᾶ, καὶ ταῖς ἔστειλε καὶ κουμάσια, καὶ φορεσιὰν τῇ γυναικὶ τοῦ βεζίρῃ ἀνωθεν ὑφαντὴν δι' ὅλου, ὑφανθεῖσαν εἰς τὴν Βιένναν· ἔπεμπε φλωρία καὶ τῷ χαζναδάρῃ τοῦ βεζίρῃ· ἔστειλε καὶ τῷ καπετάν-πασσᾶ εἰς τὸ Μισίρι καὶ φλωρία καὶ μίαν φορεσιὰν ῥούχα με σαμουρούγουαν. Εἰς τὴν σπαθαρίαν διηγείτο καθ' ἡμέραν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἄρχοντας ὄνειρα καὶ ὀπτασίας του· εἶπε πολλάκις ὅτι βλέπει εἰς τὸν τοῦ-χον τῆς σπαθαρίας τὸν βεζίρῃν καὶ τὸν καπετάν-πασσᾶν ὅπου τὸν λέγουν νὰ φονεύσῃ τρεῖς ἄρχοντας βλάχους. "Υβριζε καὶ τοὺς τρεῖς προκατόχους του αὐθέντας ὀνομάζωντάς τους κ ε ρ α τ ᾶ δ ε ς, καὶ τῷ αὐτῷ ὀνόματι καὶ ὅλους τοὺς ἄρχοντας τοῦ Φαναρίου, ὀνομάζωντάς τους π α δ ι σ ᾶ χ-χ α ἱ ν-λ ε ρ ῖ· με κάθε καλαράσῃν ἔγραφε τῷ βεζίρῃ κατηγορῶν καὶ τοὺς τρεῖς προκατόχους του αὐθέντας ὡς φιλοχρημάτους καὶ ἀπάσαντας πολλὰ καὶ ἀφανίσαντας τὸ διλαέτι, καὶ ἀναιροῦσεν εἰς τὸ διδάνι του κάθε κρίσιν καὶ ἀπόφασιν ὅπου παρ' ἐκείνων ἐγένετο, με πολλὰς κατ' αὐτὸν κατηγορίας. "Αθέτησε δὲ καὶ τινα χρυσόβουλλα τοῦ αὐθέντου "Υψηλάντου βοεβόδα τὰ εἰς καλὴν διοίκησιν τοῦ τόπου συντείνοντα, καθὼς καὶ τὸ διὰ τὸ ὀ γ ι α ρ ῖ-τ ο ν. Τῇ ἑορτῇ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων καὶ τῆς Παναγίας τολμήσας ὁ θεοφύλατος εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα καὶ λαβὼν μόνος τὸ ἅγιον Ποτήριον μετέλαβε τῶν ἀχράντων Μυστηρίων. Εἰς αὐτὸ οὖν τὸ διάστημα τῶν ἑπτὰ καὶ ἡμίσεος μηνῶν ἡμεῖς οἱ καπικεχαγιαῖδες εἰς τὸ κ α π ι-κ ο ν ᾱ κ ι εἵχομεν καθ' ἡμέραν καὶ ἐνοχλήσεις καὶ παρακλήσεις ἀπὸ δανειστὰς καὶ πραγματευτὰς καὶ ἐσνάφια, καὶ πολλάκις καὶ δάκρυα ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς ψωμᾶδες, ψαρᾶδες καὶ ταουκτζήδες, προσκλαιομένους δεινοπαθῶς καὶ παρακαλοῦντας διὰ τὴν πληρωμὴν τους. Ὁ δὲ κακῇ τύχῃ σύντροφός μας Νικόλαος Σκαναβῆς, υἱὸς τοῦ Δημητρίου Σκαναβῆ, ὃν διώρισεν ὁ Μαυρογένης νὰ ἔχῃ τὴν εἰς τὸ κ α π ο υ κ ε χ α γ ι α λ ῖ κ ι δοσοληψίαν, ὕβριζε καὶ ἠτίμαζε τοὺς πλείονας τῶν ἀνθρώπων ὅπου τὸν ἐζήτουν ἄσπρα, καὶ δὲν ἤκουε τὴν συμβουλὴν μας εἰς τὸ νὰ τοὺς ὑπόσχεται πῶς δὲν χάνουν τὸ δίκαιόν τους, ἀλλὰ κακολογῶντάς τους, καὶ τινὰς καὶ δεῖρας, ἐγένιν αἷτιος τῆς κατὰ τοῦ αὐθέντου πλείστης ὕσης καταλαλιᾶς· καὶ τὰ ἄσπρα ὅπου συνεχῶς τὸν ἔστελλε διὰ νὰ πληρῶνῃ τοὺς χρεωφειλέτας, τὰ μὲν ἔδιδε, τὰ πλείω δὲ κατεδάπανα εἰς τὸ νὰ ἀνεγείρῃ ἐκ βάρων τὸ εἰς τὸ σπίτι τὸ κατὰ τὸν Βουγζούκδερε πολυέξοδον καὶ μεγαλοπρεπὲς κῖβσκι καὶ παχτζέν του καὶ ἄλλας του χρεῖας καὶ δοσοληψίας. "Ἐγραφε δὲ τῷ αὐθέντῃ Μαυρογένει πάντοτε καὶ σκάνδαλα καὶ ψεύδη καὶ συκοφαντίας κατὰ ἀρχόντων καὶ ἄλλων διαφόρων προσώπων, κάκεινος ὡς ἐπὶ ῥέπῃς εἰς τὴν κακίαν ἔδιδε πίστιν ταῖς συκοφαντίαις.

Μανζιλευθεὶς ὁ αὐθέντης Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης τῷ ἔτει 1782 ἔδωκεν ἱκανὰ ἄσπρα τῷ τζεβαχερτζή Ἰορδανάκη τῷ ἔτει 1786, καὶ μετὰ τὴν ἐπιστάσιάν του ἀνηγέρθησαν ἐκ θάβρων εἰς τὸ αὐθεντικὸν μοναστήριον τῆς Παναγίας ἐπιλεγομένης Καμαργιώτισσας, τὸ κατὰ τὴν νῆσον τῆς Προποντίδος Χάλην, νεαὶ οἰκοδομαὶ καὶ τιτανόκτιστοι, ἤτοι γκιβακίρια, διὰ τε μαθητὰς καὶ διδασκάλους, (σκοπούμενος ὁ αὐθέντης νὰ τὸ συστήσῃ σχολεῖον πτωχῶν μαθητῶν καὶ ἄλλων ἔνδον τοῦ μοναστηρίου,) καὶ τραπεζαρεῖον καὶ μαγειρεῖον καὶ ἀρτοποιεῖον· προσετέθη δὲ τῇ οἰκοδομῇ τόπος ἱκανὸς καὶ ἔξωθεν, μὴ περικλειόμενος δηλαδὴ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ παλαιᾷ περιοχῇ τοῦ μοναστηρίου, καὶ ἀνηγέρθησαν ἐκ θάβρων καὶ σπίτια αὐθεντικά, καὶ ἐπεσκευάσθη, μᾶλλον δὲ ἀνηγέρθη ἐκ θάβρων καὶ ἡ ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ μοναστηρίου ἐκκλησία τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, καὶ ἐν τούτῳ ἀποκρύφῳ ἐκτίσθη γκιβακίρι τὸ σκευοφυλάκιον, καὶ ἄλλον γκιβακίρι ἐν τόπῳ φανερῷ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1787, τοῦ Χιτζρὲ 1201.

Ἀφοῦ ἐμανζίλευσεν ὁ βεζὶρης τὸν Ρούμελη βαλισὴ Πεκίρ-πασᾶν, διὰ τοῦ οὐοίου τὸ χατίρι εἶχε παύσει τῶν ἀταξιῶν του ὁ Μαχμούτ-πασᾶς, ἡγεμῶν τῆς Σκενδερούνας, καὶ ἔκαμε Ρούμελη βαλισὴ τὸν Ἀϊδοζλουν, ἀπεσκίρτησεν ὁ Μαχμούτ-πασᾶς πάλιν καὶ ἤρξατο ἐπικρατεῖν τὰς τριγυρινὰς του ἐπαρχίας, διοικῶν αὐτὰς μάλα δικαίως καὶ ἄνευ ἀρπαγῶν δι' ἰδιὸν πελοικαστήδων· συνήθροισε δὲ καὶ στράτευμα πολὺ παρ' ἐαυτοῦ ὑπὲρ τὰς 40 χιλ. οὐ μόνον Τούρκους ἀλλὰ καὶ Χριστιανούς· βαγιάδες του, καὶ Καραδαγλήδες καὶ Χιρβάτας καὶ Δαλμάτας. Ἔστειλεν ὁ βεζὶρης προσταγὴν εἰς τὸν πατριάρχην νὰ γράψῃ τοὺς βαγιάδες τῆς Σκενδερούνας ἀφορίζων διὰ νὰ μὴ τὸν δουλεύουν· (ἀπραξίας σημεῖον ἡ τοιαύτη προσταγὴ εἰσὶ γὰρ παπισταὶ οἱ ὑποχείριοί του, καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ ἐπίσκοπον δὲν ἔχομεν, καὶ εἰς τὰς ἐσχατίας τῆς ὑπὸ τῇ δεσποτείᾳ τῇ ὀθωμανικῇ ἐπαρχίας οἱ δύο ἐπίσκοποι ὑποκείμενοί ποτε τῷ Πεκίῳ ὑπόκεινται σήμερον τῷ ἱμπεράτορι.) Ἐξω ἀπὸ τὸ χερσαῖον στράτευμα ἔχει ὁ Μαχμούτ-πασᾶς εἰς τὰ νερά τῆς Σκενδερούνας καὶ στόλον εἰκοσι νηῶν δουλτζινιότικων. Ἔστειλεν ὁ βεζὶρης καπιτζηπασῆδες εἰς τοὺς ἔξω πασσᾶδες τοὺς πέριξ μὲ προσταγὴν νὰ ὁρμήσουν κατ' αὐτοῦ μετὰ νεφίρ ἀμάσκερι, τὸ ὅποιον ἔγινε καὶ ἄλλοτε μετὰ τὴν ἡττάν τους, καὶ ἦτον τότε μαζὶ καὶ ὁ Ἀἰδοζλουν αὐτός.

Ἀπέθανεν ὁ Αἰγίνης, Μαρτίου ε', καὶ ἐχειροτονήθη ὁ πρῶν πρωτοσύγκελλος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Παῖσιος.

Ἡ ἐκκλησία τῆς Ἀγίας Εὐφημίας εἰς τὸ Καδίκοι εἶχε χροσόβουλλον ρουσσικὸν διὰ νὰ παίρῃ τόσα ρούβλια τὸν χρόνον ἔλεος ἀπὸ τῆς βασιλείας τῶν Μοσχόβων. Τοῦτο ἔχων ὁ Ἰωαννίκιος Καρατζᾶς ἀφοῦ καιροῦ ἦτον Χαλκηδόνος, διὰ τοῦ ἐλτζή μοσχόβου γράψας τῇ βασιλείᾳ Αἰκατερίνῃ ἐζήτησε διὰ τὴν ἐκκλησίαν τὴν πληρωμὴν τῶν παρελθόντων χρόνων· ἀλλ' ἐλθόντα καὶ δοθέντα αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐλτζή δέκα ἔξ πουργεῖα τὰ κατεκράτησε.

—1787

Τοῦτο μαθὼν ὁ ἐλτζής παρὰ τῶν ἐπιτρόπων τῆς ἐκκλησίας κατὰ συμβε-
βηκὺς παρעureθεις ἐν τῷ ἐσπερινῷ τῇ μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ, κατὰ μῆνα
Μάρτιον ἔλαβε βίαν παρὰ τοῦ Ἰωαννικίου τὰ 9 πουργεῖα καὶ τὰ ἔδωσε τοῖς
ἐπιτρόποις τῆς ἐκκλησίας ἵνα πληρώσωσι τὸ ὕπερ προλαβόντως εἶπον αὐ-
τῷ χρέος τῆς ἐκκλησίας καὶ καλλωπίσωσι καὶ τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐζήτει
λαβεῖν παρὰ τοῦ Ἰωαννικίου καὶ τὰ λοιπὰ 7 τῶν πουργεῶν· ἀλλὰ τινες
γυναῖκες φράγκισαι εἰς τὸ Σταυροδρόμι μεσολαβήσασαι πρὸς τὸν ἐλτζήν,
τὸν ἔδωκε καιρὸν διὰ τὴν πληρωμὴν.

Τῇ ιγ' τοῦ Μαρτίου ἦλθεν εἰδήσεις ἀπὸ τὸν καπετάν-πασσᾶν τοῦ ὅτι ἐ-
νίκησε πολέμῳ καὶ ἐφυγάδευσε τοὺς δύο πέηδες Ἰπραχίμην καὶ Μουράτην·
τοῦτο κατωρθώθη ὅχι ἀπὸ τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ, ὡς γράφει, ἀλλὰ διὰ τῆς
συνδρομῆς τοῦ Μισίρ-βασιλῆ χατζή Γεγὲν-Μεχμέτ-πασσᾶ.

Τῇ ιε' τοῦ Μαρτίου μουσαβερὲς εἰς τὸ ἀρζ-ὀδασὶ βετζάληδων πολλῶν, πα-
ρόντος μουφτῆ καὶ βεζίρη, καὶ ὕστερον εὐθύς ἐγινε βεκιάπι· ἐξελθὼν ὁ βε-
ζίρης τῶν ἀνακτόρων ἔτρεξεν εὐθύς εἰς τὸν τερσανέ, ὅπου παρήγγειλε μεγά-
λας ἐτοιμασίας· συμπεραίνεται τὸ ὅτι κατέπεισε τὸν βασιλέα εἰς τὸ νὰ κη-
ρυχθῇ πόλεμος κατὰ τῶν Μοσχόβων.

Τῇ ιζ' τοῦ Μαρτίου ἐπέμφθη ὁ τζελεπ-ἀγάς, γυναικάδελφος τοῦ πρώην
βεζίρ-ἀζέμ Ἰζέτ-πασσᾶ, εἰς τὸ Σουτζάκι διὰ ἐπισκευὴν του.

ἔιχε δοθεῖ ἄδεια τοῖς Ρούσσοις, κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ Σεργίου, νὰ μὴν
πληρώνουν μασταρία εἰς δὲ τὰ λοιπὰ του προβλήματα δὲν εἰσηκούσθη·
μάλιστα ὁ ρέϊουσουλ-κιτάπ φειζή Σουλεϊμάν-ἐφένδης τὸν ἐναντιώθη ἱκανῶς.
Ἀνεχώρησεν οὖν ὁ Σέργιος τῇ ιζ' τοῦ Μαρτίου διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν βασί-
λισσαν, ἥτις ἦψατο τῆς ὁδοῦ τῆς πρὸς τὸ Κίαιβον καὶ Κρίμι.

Φυλακωθεὶς ὁ Μίσογλους μετ' ὑποψίαν κινδύνου τῆς ζωῆς του, ἐλθόντων
γραμμάτων τοῦ αὐθέντου Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου μαρτυρούντων καλῶς πε-
ρὶ αὐτοῦ τῇ ιη' τοῦ Μαρτίου, ἡλευθερώθη εὐθύς τῆς εἰρκτῆς τοῦ μουτζούρα-
γα, καὶ παραστὰς τῷ κεχαγιάπερ ἔδωκεν ἐγγραφον νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν
ζαρπχανέν πουργεῖα 115, τὸ χρέος τοῦ φερραρῆ, καὶ ὑπόσχεσιν νὰ πλη-
ρώσῃ καὶ τὸ δίκαιον τῶν πραγματευτῶν καὶ ταχέως, χωρὶς νὰ δώσῃ τις
ἀγωγὴν, καὶ τοῦ ἐδόθη φερμάνι διὰ νὰ τὸ πληρώνῃ κατ' ὀλίγον καὶ ὅχι ἐν
ταύτῳ· εἶπεν ὅμως ὅτι ἔχει νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ φερραρῆ πουργεῖα ὀκτακόσια.

Ὁ ἐγγλέζος ἐλτζής παρεκίνησε τοὺς βετζάληδες τῆς Πόρτας νὰ ἐτοιμά-
σουν ἀνταποίμαστα εἰς τὴν Οὐζού καὶ Ἰσμαήλι διὰ νὰ μὴν φανοῦν πῶς εἶ-
ναι ἀνετοίμαστοι εἰς τὴν βασιλίσσαν Αἰκατερίναν μέλλουσαν ἐλθεῖν εἰς τὸ
Κρίμι.

Ὁ ἐλτζής μόσχοβος μαζὶ μετ' τὸν ἀγέντε τοῦ ἱμπεράτορος ἀνεχώρησαν
τὸν Μάρτιον διὰ θαλάσσης ἀπὸ τῆς Πόλεως διὰ νὰ ὑπάγουν εἰς τὸ Κρίμι.
Ἐφθάσεν ὁ ἱμπεράτωρ εἰς τὴν Χερσῶνα τῇ ε' τοῦ Μαΐου, καὶ τῇ ἡ' τοῦ
Μαΐου ἐφθάσε καὶ ἡ βασιλὶς· ἐξῆλθεν εἰς προὔπαντήσιν της ὁ ἱμπεράτωρ
μαζὶ μετ' τὴν βασιλίσσαν ἣν καὶ ὁ ρῆξ τῆς Λεχίας. Ἐκάθισαν ἐκεῖ ἡμέρας
τρεις, μεθ' ἃς ὁ μὲν ἱμπεράτωρ ἀνεχώρησε διὰ τὰ ἴδια, ἡ δὲ βασιλίσσα Αἰ-
κατερίνη μαζὶ μετ' τὸν ρῆγα τῆς Λεχίας ἐλθοῦσα εἰς τὸ Κιλ-πουρνου καὶ δια-

τρίψασα ἡμέρας ὁκτώ ἀνεχώρησε διὰ τὸ Κρίμι μὲ 30 χιλιάδες στρατοῦ, καὶ καταλιποῦσα ἐκεῖ μετὰ τινας ἡμέρας τὸν σὺν αὐτῇ στρατὸν ἀνεχώρησε διὰ τὸ Πετερπούργον, σκοπῶ τοῦ παρευρεθῆναι ἐκεῖσε διὰ τὴν συνειθισμένην μεγάλην ἐορτὴν τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.

Ἀνεχώρησαν διὰ τὰς ἐπαρχίας των τῇ προτροπῇ τοῦ πατριάρχου ὁ Θεσσαλονίκης καὶ ὁ Φιλίππου καὶ Δράμας, μὲ τὸ νὰ ἦλθον ὁ Τουρνόβου καὶ ὁ Καισαρείας, οἵτινες καὶ συνεδριάζουσιν. Ἦλθε καὶ ὁ Ἄρτης καὶ συνεδριάζει, προκαθεζόμενος τοῦ Ναυπλίου, καὶ πασανόμως καὶ τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν, τοῦ Ἰωαννίνων καὶ τοῦ Λαρίσης· ἀνεχώρησαν οὖν ὁ Παλαιῶν Πατρῶν καὶ ὁ Ἀδριανουπόλεως.

Ἐπιμελεῖα καὶ σπουδῇ τοῦ πατριάρχου Προκοπίου πρὸς ἐλάφρωσιν τοῦ δυσβαστάκτου χρέους τοῦ Κοινοῦ, συμποσομένου εἰς πουργεῖα 1,350, ἐφορτώθησαν καὶ ἐδέχθησάν τινες τῶν ἐπαρχιῶν μερικὸν χρέος τοῦ Κοινοῦ, κατὰ τὸ ἀνάλογον τοῦ μίριου ἐκάστης ἐπαρχίας· ἦτοι ἡ ἐπαρχία ὅπου ἔδιδε 500 γρόσια μίρι ἐφορτώθη πουργεῖα 10, καὶ ἡ δίδουσα γρόσια 2,000 ἐφορτώθη πουργεῖα 40, καὶ καθεξῆς, ἐπὶ ταιαύτῃ συμφωνίᾳ τοῦ νὰ μὴν ἐκπίπτουν πέντε χρόνους ἀπὸ τὸ χρέος τῶν ἐπαρχιῶν τους, καὶ μετὰ πέντε χρόνους πάλιν νὰ ἐκπίπτῃ ἕκαστος κατὰ τὸ διορισθὲν αὐτῶ. Ἐθεωρήθη λοιπὸν ὁ λογαριασμός τοῦ Κοινοῦ, Ἀπριλίου τῇ κ', καὶ ἐξέπεσε χρέος 570, καὶ ἔμεινε τὸ χρέος τοῦ Κοινοῦ πουργεῖα 780.

Ὁ τεφετδάρης Πεπετ-Χασάν-ἐφένδης τὰ ἀπὸ Βλαχίας ἐξ πουργεῖα ἐτήσιον λουφὲν τοῦ σαράφη Πετράκη, γεγραμμένον καὶ εἰς τὸ μαδέν-καλεμί, τὰ ἐπρόσθεσεν εἰς τὸ μίρι τῆς Βλαχίας, καὶ ἔγινε τὸ ἐτήσιον μίρι πουργεῖα 625, γρόσια 28 καὶ ἄσπρα 60.

Ὁ Μαυρογένης εἰς τὰ πρὸς τὸν βεζίρην γράμματά του κατηγορῶν καὶ διαβάλλων πάντοτε σχεδὸν μὲ κάθε καλαράσην καὶ τοὺς τρεῖς προκατόχους του μετὰ τὴν εἰρήνην, ἔγραψε τέλος πάντων πῶς νὰ ἔπαιρναν τὸν χρόνον ἀπὸ τὴν Βλαχίαν 18 χιλ. πουργεῖα, καὶ κακῶς ποιοῦντες ἐκράτουν τὰ πολλὰ κέρδη αὐτὰ διὰ τὸν ἑαυτὸν τους.

Τῇ κς' τοῦ Μαρτίου ἔτους τοῦ Χιτζρὲ 1200, ἄνευ τοῦ κανονικοῦ μίριου ἦτον φορτωμένος ὁ Μαυρογένης μὲ πουργεῖα 796, ἦτοι ἔξω ἀπὸ τὸ μίρι τὸ πληρωθὲν ἐχρεώσται καὶ 796 πουργεῖα ἄσπρα διὰ τὰς κακὰς του καὶ ἐπιζημίους καὶ ματαίας δόσεις.

Ὁ βεζίρης κάμνει μεγάλας καὶ πολυεξόδους ἐτοιμασίας· ἔβγαλε τὸ δόσιμον τ ζ ε π έ λ ι, τὸ ὁποῖον εἶναι πληρωμὴ δεκατημῖος τοῦ εἰσοδήματος ἐνὸς μαλικιανέ, ἦτοι ἂν ἔχη εἰσόδημα ὁ μαλικιανὸς 30 πουργεῖα, πληρώνει τὰ 3' εἰς καιρὸν πολέμου διορίζουν τὸν τοιοῦτον δασμὸν, ὁ ὁποῖος πιάνει σχεδὸν 10 χιλ. πουργεῖα. Διώρισε στράτευμα νὰ πηγαίῃ εἰς τὸ Ἰσμαήλι ὑπὲρ τὰς 100 χιλ. καὶ εἰς τὸ Σινώπι ὑπὲρ τὰς 50 χιλ. διὰ νὰ περάσῃ ἀντίκρου εἰς τὸ Κρίμι καὶ εἰς τὴν Οὐζού· διώρισε καὶ ἐδῶ εἰς τὴν Πόλιν διὰ τὸ αὐτὸ Ἰσμαήλι ὀρτάδες 14, οἱ δύο πρὸς 1,500, καὶ οἱ δώδεκα πρὸς χιλίους ἄνδρας, ὅπου κάμνουν 15,000· ἀλλ' εἶναι καὶ τὰ γιαμάκια τους ἄλλαι 2,000· κάμνουν αὐτοὶ τῶρα τρεῖς μῆνας, Ἰανουάριον, Φεβρουάριον καὶ

Μάρτιον, μυρία κακά και εις τὰς ὁδοὺς τῆς Πόλεως και εις τὰς κώμας τοῦ Καταστένου. Ἐξω ἀπὸ τὰς ἐτοιμασίας τῆς ξηρᾶς ἐτοιμάζει και 40 γαλιόνια διὰ νὰ στείλῃ εις τὴν Οὐζοῦ, και 40 πλευσίματα μικρά και χαμηλά με κουπίᾶ, σαλούπαις λεγόμενα, ὅπου ἔχει ἕκαστον εις τὴν πρῶρην του τηλεβόλον ὅπου σύρει ἐν καντάρι γκιουλέ. Ἔστειλε προσταγὴν και εις τὴν Μεσόγειον θάλασσαν νὰ ἔλθουν ἐδῶ 100 ὑδριώτικα, και ἀπὸ τὰς λοιπὰς νήσους ἄλλα μικρὰ πλευσίματα ὑπὲρ τὰ 200, διὰ νὰ ὑπάγουν εις τὴν Οὐζοῦ και Μαύρην θάλασσαν με αὐτὰ τὰ γαλιόνια. Δι' αὐτάς τὰς ἐτοιμασίας λέγει μὲν ὁ βεζίρης πῶς γίνονται κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς Εὐρώπης, ὅπου εἶναι πάντοτε ἔτοιμα τὰ στρατεύματα τῶν βασιλέων τῆς, και ἔλαμε γιὰ σάκι τὸ νὰ λέγῃ τινὰς πῶς εἶναι σεφέρι, ἀλλὰ ὁ σκοπὸς του καθαυτοῦ εἶναι μόνον και μόνον νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ τῶν Ῥούσσω, ἀλλ' αἰρνήθῃς, ἐλπίζων οὕτω νὰ τοὺς πατήσῃ ἀπροστοιμάστους. Κατέπεισε δὲ και τὸν βασιλέα νὰ συγκατανεύσῃ διὰ τὸν πόλεμον τὸν ὅποιον ποτὲ δὲν ἤθελε, λέγωντάς τον πῶς τὸν θέλει τὸ κοῦλι, και σχεδὸν με αὐτὸ φοβερίζωντάς τον με ὑποψίαν ἐπαναστάσεως. Ἐδῶκε φετῶν και ὁ μουφτής. Ἐχει παρακινήτάς εις αὐτὸν τὸν πόλεμον ὁ βεζίρης και τὸν βεῖσην Φεῖζ-Ἡ-Σουλεϊμάν-ἐφένδην, και τὸν ἐγγλέζον ἐλπίζῃν μάλιστα συμβουλάτορα, κατ' ἐξαίρετον τρόπον δὲ τὸν Βλάχ-πεην Μαυρογένην, ὅστις διὰ τὰς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας τοῦ Σεργίου μνησικακῶν δὲν ἔπαυε με κάθε καλαράσῃ νὰ γράφῃ ψευδεῖς εἰδήσεις και συκοφαντίας κατὰ τοῦ ἱμπερίου τῆς Ῥουσίας, διεγείρων και παροξύνων εις τὸν κατὰ τῶν Ῥούσσω πόλεμον δολίως τε και πολυτρόπως.

Στέλλει κρυφὰ ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς καπικεχαγιᾶδες τῷ βεζίρῃ με τὸν Πάλλα-καπὰν-τουτζαρή Θεόδωρον Τουρναβίτην φλωρία 5 χιλιάδες και αὐτὸν τὸν δεῦτερον χρόνον, ὥσάν νὰ μὴν ἔφθαναν τὰ ὅσα ἔστειλε τὸν πρῶτον χρόνον και τὰ 1,000 πουγγεῖα ὅπου ἤδη εἶχε πληρώσει ὁλοκλήρως διὰ νὰ αὐθεντεύσῃ. Βλέπων δὲ και ὁ βεζίρης τὰ τοιαῦτα κινήματα και τὰς κατὰ τῶν σελέφῃδων συκοφαντίας, και ὑποθέτωντας ἀπὸ αὐτὰ πῶς ὁ τόπος ἔχει τὸν τρόπον και εἶναι ἱκανὸς εις τοιαύτας δόσεις, και οἱ πρὸ αὐτοῦ ἡγεμόνες κακῶς ποιούντες ἐκράτουν τὰ πολλὰ κέρδη διὰ τὸν ἑαυτὸν τοὺς, διώρισε πολλοὺς και ἀνυποφόρους χαβαλέδες εις τὴν Βλαχοπογδανίαν διὰ τροφὴν τοῦ ἐν τῷ Ἰσμαήλῃ στρατοῦ παρὰ τῷ σερασκέρῃ Σαχὶν Ἀλῆ-πασσᾶ, και διὰ τὸ ἀμπάρι τῆς Ἰσάκτζας, και διὰ τὸ Χοτίνι, Πενδερι και Οὐζοῦ και Ἀκ-κερ-μάνι και διὰ τὸ Πελιγράδι· και ἐξω ἀπὸ αὐτὰ και με βια τζίπια και χᾶσια και ταῖνα τὰς εις διάφορα μέρη, και σερχάτια και ἄλλα χρειώδη και ἀναγκαῖα τῶν στρατευμάτων.

Τούτων οὕτως ἐχόντων ὑποπτευθεὶς ὁ Μαυρογένης μήπου με τὸν καιρὸν αὐθεντεύσῃ εις τὴν Βλαχίαν ὁ Μουρούζης Κωνσταντίν-βοδας, δούς τῷ κατοτρόπῳ αὐτῷ βεζίρῃ πουγγεῖα 145, τὸν ἐξώρισεν εις τὴν Τένεδον κατὰ μῆνα Ἰούνιον.

Ἐἶχαν σταλθεῖ ἔως τώρα εις τὴν Οὐζοῦ 13 γαλιόνια μεγάλα και ἄλλα 10 μικρὰ πλευσίματα πολεμικά· ἐστάλη δὲ και δεῦτερος στόλος γαλιόνια μεγάλα 19 και κάτεργα 6 και ἡ παστάρδα, και με τὸ νὰ λείπῃ ἀκόμη ὁ

καπιτάν-πασσᾶς εἰς τὸ Μισίρι ἔγινε πασσᾶς μετὰ τρία τοῦγρια ὁ Πεκίρ-πεης, ἀδελφὸς τοῦ Ἑγυπιοῦζ λή Μεχμέτ-πασσᾶ καὶ υἱὸς τοῦ Ἰπραήμ-πασσᾶ, ἀνθρωπος πρακτικὸς τῆς Μαύρης θαλάσσης καὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, καὶ τοῦ ἐδόθη μανσοῦπι ὁ Μωρέας, καὶ Μαῖου τῇ θ' ἀπῆλθεν εἰς τὸν στόλον αὐτὸν τὸν δεύτερον εὐρισκόμενον εἰσέτι εἰς τὸν Βουγιοῦκδερε, καὶ εὐθὺς ἀνεχώρησε μετὰ τὸν στόλον αὐτὸν διὰ τὴν Οὐζοῦ καὶ διὰ τὸ Κρίμι.

Παρητήθη ὁ Ναυπλίου τὸν Μάιον, καὶ ἔγινε Ναυπλίου ὁ Ὡλένης· ἡ δὲ ἐπαρχία Ὡλενα προσετέθη τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν.

Ὁ Τορνόβου καὶ ὁ Πωγωνιανῆς ἐλθόντες εἰς τὴν Πόλιν διηγοῦντο μυστικῶς τῷ τρόπῳ τὰς τε τυραννίας καὶ τὰς ἀχρεϊότητας τοῦ Μαυρογενῆ καὶ εἰς τὸν παρελθόντα χρόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν χρόνον δὲν ἔπαυε νὰ κάμῃ τὰ αὐτὰ, ὀνομάζων εἰς τὸ διδάνι καὶ εἰς τὴν σπαθαρίαν κε ρ α τ ᾱ δ ε ς καὶ τοὺς προκατόχους του τρεῖς αὐθέντας καὶ ὅλους τοὺς Φαναριώτας, καὶ τὸν αὐτὸν τίτλον διδοῦς καὶ εἰς ὅποιον ἄρχοντα ἐλάχον ἤθελεν ἀρραθυμῆσαι, καὶ διηγοῦμενος καθ' ἡμέραν σχεδὸν εἰς τοὺς ἄρχοντας ἐλάχους τὸ πουργὸν εἰς τὴν βιστιαρίαν ὄνειρα καὶ ὀπτασίας του, δι' ὧν ἤθελε δεικνύειν τὸ πολυδύναμόν του καὶ οὐρανόθεν καὶ ἐκ μέρους τοῦ βασιλέως. Ἐλεγε δὲ αὐτοῖς συνεχῶς τὸ ὅτι βλέπει εἰς τὴν σπαθαρίαν τὸν βεζίρην καὶ τὸν καπιτάν-πασσᾶν ὅπου τὸν προστάτουν νὰ φονεύσῃ ἄρχοντας ἐλάχους. Τοῖς δὲ παρ' αὐτῷ στρατιώταις τούροις, διορισθεῖσιν ἡδὴ αὐτῷ συμμάχοις, ἔλεγε τὸ, « π ἐ ν σ ι ζ ἐ γ κ ι ο υ β ἐ ν ῖ ρ ι μ » καὶ διὰ τοὺς ἄρχοντας ἐλάχους τὸ, π ο υ ν λ ᾱ ρ κ ι α φ ῖ ρ - δ ῖ ρ » καὶ τὸ, « ἂ ν ἐ γ ν ὠ ρ ῖ ζ α κ ᾱ ν ἐ ν μ ἔ ρ ο ς κ ρ ῆ α τ ὸ ς μ ο υ κ ι α β ο ῦ ρ ι κ ο ν, τ ὸ ἔ κ ο π τ α κ α ἰ τ ὸ ἐ ῤ ῖ ρ ῖ χ ν α. »

Ἐτελείωσε τὸ πολυέξοδον σαράϊ τὸ λεγόμενον Ἀἶ ν α λ ῖ Κ α θ ᾱ κ ι, κτισθὲν ὑπὸ τοῦ βεζίρῃ ἐσκότισεν ἡ οἰκοδομὴ του 1,800 πουργεῖα· τὰ ἐξώδευσεν ὁ βεζίρης τῷ βασιλεῖ χαριζόμενος, τὸ δὲ στρώσιμόν του οὕτω πως ἔγινε· τὰς ψάθας τὰς στρώνει ὁ σ ᾱ π ι κ α κεχαγιάπεης Χαϊρή-εφένδης, τὸν κοστίζουσι ὑπὲρ τὰ 40 πουργεῖα· τὸν δαίρην τοῦ βασιλέως τὸν στρώνει ὁ βεζίρης, ἀλλ' ἐπῆρε 15 πουργεῖα ἀπὸ τὸν Βλάχηπην· τὸν δαίρην τῶν ἐπτὰ καδίων τὸν στρώνουν οἱ ἐξῆς ἐπτὰ ρεζτάληδες, ὁ καπετάν-πασσᾶς, ὁ γιαννιτζάρ-άγασης, ὁ τεφτερδάρης, ὁ τανὺν κεχαγιάπεης Πεπεῖ-Χασάν-εφένδης, ὁ ρεῖς-εφένδης, ὁ τσαούσπασης, ὁ χατζῆ Σελίμης, πατὴρ τοῦ τεφτερδάρῃ· τοὺς δὲ δαιερέδες τοῦ κιζλάρ-άγασῃ, τοῦ σιλικτάρ-άγᾳ καὶ τῶν λοιπῶν ἀγάδων τῶν γεδικλήδων καὶ τῶν χάς-ὀδαλήδων, κιλερλήδων καὶ σεφερλήδων τοὺς στρώνουν ὁ κασάππεης, τζιλ-έμινης, ἀρπά-έμινης καὶ ἄλλοι.

Ὁ Ἀθηνῶν Ἀθανάσιος ἐσυγχίσθη μετὰ τὸν εἰς τὰς Ἀθήνας κόνσολον τὸν ἐγγλέζον· ὅθεν ὁ ἐλτζῆς ἐγγλέζος ἐμήνυσε τῷ φίλῳ του βεζίρῃ Ἰσοῦφ-πασσᾶ νὰ προστάξῃ τὸ νὰ ἐξωσθῇ ὁ Ἀθανάσιος καὶ νὰ λάβῃ τὴν ἐπαρχίαν του ὁ πρῶν Ἀθηνῶν Βενέδικτος· τοῦτο τὸ κατῴρθωσεν ὁ δεῦτερος δραγομάνος τοῦ Ἑγγλέζου Κρούτας, λαβὼν παρὰ τοῦ Βενέδικτου πουργεῖα 30 διὰ τοῦ ἱατροῦ Φέστα. Ὁ πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος θελήσαντες νὰ ἀπαντήσουν τὴν προσταγὴν, ὁ κακὸς τρόπος βεζίρης ἐπρόσταξε καὶ ὁ Βενέδικτος νὰ γίνῃ Ἀθηνῶν καὶ ὁ Ἀθανάσιος νὰ πηγαίῃ εἰς τὴν ἐξορίαν ὅπου ἦν ὁ Βενέδικτος,

ἦτο εἰς τὸ ἁγιώνυμον Ὅρος. Ἦλθεν οὖν ὁ Βενέδικτος εἰς τὴν Πόλιν καὶ ἀνενέωσε τὸ περάτι τοῦ διὰ τὴν ἐπαρχίαν Ἀθηνῶν.

Ἐκίνησε καὶ τρίτος στόλος διὰ τὴν Μαύρην θάλασσαν, γαλιόνια 7 καὶ ὑδριώτικα 20.

Οἱ ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας καὶ πόλεις διορισθέντες νὰ πηγαίνουν εἰς τὸν πόλεμον ὑπετάγησαν μὲν τῇ προσταγῇ, ἀλλὰ μὲ πολλὴν ὀδύνην καὶ λύπην τῶν Χριστιανῶν ἔκαμαν τὰ κακὰ τοὺς θελήματα, ἀρπαγὰς καὶ ἀσελγείας, ἔστιν ὅπου δὲ καὶ φόνους εἰς τοὺς κατοικητὰς καὶ πόλεων καὶ κωμπούλεων καὶ κωμῶν, καθὼς ὁσημέραι γίνονται καὶ ἔγιναν, μάλιστα εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, Ἀθῆνον, ἐπαρχίαν τοῦ Ἡρακλείας, καὶ σχεδὸν εἰς κάθε μέρος, ἕως καὶ ἐδῶ εἰς τὴν Πόλιν καὶ τὰ περὶ χωρὰ τῆς. Στρατὸς δὲ πολυάριθμος ἀπὸ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης διωρίσθη καὶ ἀπέρχεται εἰς τὸ Ἰσμαήλι καὶ εἰς τὴν Οὐζοῦ μεγάλην ἐτοιμασίαι καὶ πολλαί, ὅσαι δὲν ἔγιναν εἰς τὸν παρελθόντα κατὰ τῶν Μοσχόβων πόλεμον. Συνέκειτο δὲ ὁ στρατὸς αὐτὸς ἐκ πεζικοῦ τε καὶ ἱππικοῦ, ἔξω ἀπὸ τοὺς γαλιοντζήδες ὅπου πολυάριθμοι εὐρίσκονται εἰς τοὺς στόλους αὐτοὺς, ἐν οἷς πλὴν τῶν μεγάλων αὐτῶν πολεμικῶν πλευσμάτων εἶναι καὶ ὑδριώτικα καὶ ἄλλα ὑπέρπολλα τῆς Ἀσπρης θαλάσσης διὰ δούλευσιν τοῦ μεγίστου αὐτοῦ στόλου, κομιδὴν δηλαδὴ ζαχιρέδων καὶ ἄλλων ἀναγκαιῶν.

Ὁ Πωγωνιανὴς θέλωντας νὰ κάμῃ προσωπικὴν παραίτησιν τῆς ἐπαρχίας τοῦ εἰς δόκιμον καὶ πρακτικὸν ἀνθρωπὸν τοῦ, ὁ πατριάρχης δὲν τὸ ἐστέργε καὶ τὸν ἔλεγε νὰ πηγαίῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ μόνος του· ἀλλὰ τέλος πάντων μετὰ πολυήμερον λογοτριβὴν δυσωπήσας τὸν κατέπεισε νὰ δεχθῇ τὴν προσωπικὴν του παραίτησιν.

Εἶπον οἱ Τούρκοι τότε τῷ ἐλτζῇ τῶν Μοσχόβων ὅτι δὲν δέχονται τὰ τοῦ Σεργίου· ὅθεν νομίσαντες ὅτι θέλει τὸ ἔγραψε τῇ βασιλίσῃ, τινὲς αὐτῶν ἐνόμισαν τότε ὅτι διὰ νὰ τὴν κάμουν νὰ ἀφεθῇ πρέπει νὰ κάμουν τὰς μεγάλας καὶ πολλὰς καὶ ἀδιακόπους αὐτὰς ἐτοιμασίας καὶ στρατολογίας· ἀλλ' ὁ σκοπὸς τοῦ βεζίρη οὐχ οὕτως ἔχει, μόνον καθαυτὸ νότα καὶ ἡμέραν πνέει τὰ τοῦ πολέμου, συλλογιζόμενος ὅτι μὲ αὐτὸν τὸν πόλεμον μόνον καὶ μόνον θέλει παραταθεῖ ἢ εἰς τὸ βεζ α ρ έ τ ι ο ὕ ζ μ ᾱ ἐπιμονὴ καὶ στερέωσις του, ὦντας βέβαιος ὅτι ὁ βασιλεὺς δὲν θέλει δυνηθεῖ ποτὲ νὰ μανζιλεύσῃ βεζίρην ὄντα ἔξω μὲ τὸ σ α ν τ ζ ᾱ κ σ ε ρ ί φ ι.

Θανόντος τοῦ Κούρτ-πασσᾶ ἔδωκαν τὰ δερπέντια τῷ Ἀϊδοζλου Ἀλῆ-πασσᾶ διὰ νὰ πολεμῇ τοὺς πελουκπασῆδες τοῦ Μαχμουτ-πασσᾶ τοὺς ἐπικρατοῦντας τῶν ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν· ὅθεν τῇ κέ Μαῦου ἔστειλεν ὁ Ἀλῆ-πασσᾶς εἰς τὴν Πόλιν 20 κεφαλάς εἰς σημεῖον τῆς νίκης ὅπου ἔγραψε πῶς νὰ ἔκαμε κατὰ τῶν ἐχθρῶν.

Στενοχωρηθεὶς ὁ Μαχμουτ-πασσᾶς ἐτράβηξε τοὺς ἀνθρώπους τοῦ ἀπὸ τὰς ξένας ἐπαρχίας, διὰ τὰ πολλὰ κατ' αὐτοῦ στρατεύματα τοῦ Πόσνα-βαλισῆ Σελιμ-πασσᾶ, τοῦ Ἀϊδοζλου Ἀλῆ-πασσᾶ καὶ ἄλλων πασσάδων, καὶ ἐτραβήθη εἰς τὸ ἀγιάλετι τῆς Ἰσενδερούνας τὸ ἰδιὸν του.

Ὁ ἐλτζῆς ἐγγλέζος δὲν παύει ἀπὸ τοῦ νὰ διεγείρῃ τοὺς Τούρκους εἰς τὸν

κατὰ τῶν Ῥούσων πόλεμον· δὲν συμβουλεύει τὴν ἀπὸ τοῦ πολέμου ἀποχὴν ὡς πάντῃ ἐπιζήμιον εἰς ὅλους ὑποχειρίους τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, ἀλλὰ παρακινεῖ τὴν ταραχὴν καὶ τὸν πόλεμον· ὅθεν ἐδόθη προσταγὴ νὰ ἐτοιμάσουν ὡς τὰ λοιπὰ πάντα οὕτω καὶ τὰ ἐλλείποντα διὰ τὸ σανατίζαν-σερίφι.

Εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν οἱ Μαλταῖοι ἐπειράτευσαν νῆα τουρκικὴν φορτωμένην μὲ γεννήματα τοῦ Μισιρίου, ἥτοι ρύζι καὶ λοιπά.

Οἱ Τζεζαερλήδες ἐσκληρώσαν τρία πλευσίματα μὲ παντιέραν ρούσικην, ἀλλὰ ψευδορούσικα.

Ὁ καπιτάν-πασσᾶς εἰσέτι εἰς τὸ Μισίρι, ἀλλὰ κάμνωντας πολλὰς ἀρπαγὰς καὶ χρηματολογῶν εἰς ἄκρον ἀδίκως καὶ παρὰ πάντα λόγον ἐμισήθη παρὰ τῶν ἐντοπίων. Οἱ ἀποστάται δύο πένηδες ἐπλησίασαν εἰς τὸ παλαιὸν Μισίρι· ἀλλὰ πολέμησαντες οὐκ ἔσχυσαν εἰσελθεῖν.

Μουσαβερῆδες συνεχεῖς εἰς τὸ σπῖτι τοῦ μουφτῆ Ἀχμέτ-εφένδῃ μουφτηζαδῇ, παρόντος βεζίρη, καζασκέρηδων καὶ ρετζάληδων, τερτερδάρη δηλαδὴ, κεχαγιάπη, ρέιση, πείλικτζῆ, πρῶν κεχαγιάπη Χαϊρή-εφένδῃ καὶ ἄλλων ἐνίοτε.

Ὁ χάνης Σαχίν-Γκιράϊς λοιπὸν κατὰ τὸ πρόβλημα τοῦ Σεργίου μὲ τὴν ἄδειαν τῆς Πόρτας ἐλθὼν ἀπὸ τὴν Καμινίτζαν εἰς τὸ Χοτίνι ἐπ' ἐλπίδι περιθάλψεως καὶ περιποιήσεως πολλῆς παρὰ τῆς Πόρτας, ὅλον τὸν χειμῶνα δὲν ἐσάλευσεν ἀπὸ τὸ Χοτίνι προφασιζόμενος τὸ ψῦχος· εἰς τὰς προσταγὰς ὅπου τὸν ἐστέλλοντο ἀπὸ τὴν Πόρταν διὰ νὰ σηκωθῇ δὲν ἐκινεῖτο μὲ τὸ νὰ μὴν ἐβλεπε νὰ τὸν ἔλθουν εἰδήσεις κυβερνήσεώς τινος καὶ ἐπιστάσεως· ὅθεν διὰ τὰς ἀλλεπαλλήλους προσταγὰς μόλις ἐσηκώθη ἀπὸ τὸ Χοτίνι τὸν Ἀπρίλιον· ἀλλ' ὁδεύων μὲ πολλὴν ἀργοπορίαν καὶ προσμύμων τὴν φαντασιοκοπηθεῖσαν ἐπιστάσιν καὶ κυβέρνησιν μόλις ἔφθασεν εἰς τὸ Χάντεπε (ἀπέχον τοῦ Χοτινίου ὥρας 12) εἰς ἡμέρας 40. Εἶχε στείλει τὸν σαράφην του καὶ εἰς τὸ Γιάσι καὶ εἰς τὸ Βουκουρέστι, ἔτι εἰς τὸ Χοτίνι ὧν, νὰ δανεισθῇ ἄσπρα ἀπὸ τοὺς πραγματευτὰς ἢ ἄλλους δίδοντας ἐνέχυρα τζεβαερικά. Διατρίβωντας εἰς τὸ Χάντεπε ἡμέρας πολλὰς πάντῃ ἀκίνητος, καὶ ζημιωνόμενος ὁ τόπος τῆς Μολδαβίας διὰ τὴν τροφὴν του, μὲ τὸ νὰ συνῆλθον παρ' αὐτῷ πολλοὶ Τάρταροι καὶ ἀπὸ Βουτζάκι καὶ ἀπὸ Καουσάνι καὶ ἀπὸ Τομπασάρι, καὶ φοβηθεὶς ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης νὰ μὴ παρακινήθῃ παρ' αὐτῶν ὁ χάνης νὰ λεηλατήσῃ τὸ Γιάσι, ἔγραψε τῷ βεζίρῃ ὅτι ὁ χάνης δὲν θέλει σηκωθεῖ ποτὲ αὐτοπροαιρέτως, καὶ χρεῖα στρατοῦ διὰ νὰ τὸν σηκώσῃ. Ὅθεν ἔστειλεν ἡ Πόρτα τὸν καπιτζή-πασχην Τζαδιρτζήζαδῇ μὲ στράτευμα διὰ νὰ τὸν σηκώσῃ ἀπὸ τὸ Χάντεπε· οὗ γενομένου εἰσελθὼν εἰς τὰ χῶματα τῆς Βλαχίας τὸν ἐπέρασεν τὸν Δουναβίον ἀπὸ τὸ Δικιρέστι εἰς τὴν Δάστραν μόνον μὲ 30 ἀνθρώπους, καὶ φθάσας εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, τοῦ ἐστάλθησαν διὰ ἐξοδα 30 πουργεῖα καὶ μία φορεσιὰ ρούχα, καὶ ἀπῆλθεν ἄκων μὲ μουπασίρην καπιτζήπασχην εἰς τὴν Ῥόδον, ὅπου φθάσας εὐθὺς ἀπεπνίγη.

Ὑπέστρεψαν ἀπὸ τὸ Κρίμι ὁ ἐλτζῆς τῶν Μοσχόων καὶ ὁ ἀγέντες τῶν Νεμτζῶν.

Τῇ ιε τοῦ Ἰουλίου μουκιαλεμές με τὸν ἐλτζὴν ρούσσουν εἰς τὸ κίόσκι τὸ βασιλικὸν τὸ εἰς τὸ Πεπέκι, παρόντος τοῦ νακίπουλ-ἐσρέφη καὶ Ἀνατόλ καζασκερὴ ὡς ἀπὸ μέρους ὄλων τῶν οὐλιεμάδων Μεχμέτ-ἐφένδῃ Καρά-Πε-κίρ ἐφενδῆζαδὲ, τοῦ ρεῖς-ἐφένδῃ, τοῦ πεϊλικτζῆ-ἐφένδῃ, τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας Καλλιμάχη καὶ τοῦ δραγομάνου τῶν Μοσχόδων Πιζάνῃ ἐπρόβα-λαν ἀνέλπιστα ζητήματα. Εἰς αὐτὸν τὸν μουκιαλεμὲν ἐλάλησε πολλὰ ψυ-χρὰ τὸν ρεῖσιν Φεϊζῆ-Σουλεϊμάν-ἐφένδῃν ὁ μόσχοδος ἐλτζῆς, ἐν οἷς καὶ τὸ, « Ὅσοι παθητικῶς κινοῦνται διὰ νὰ συγχήσουν καὶ νὰ σκανδαλίσουν δύο βασιλείας καὶ νὰ γίνουν αἵτιοι αἱματοχυσίας παιδεύονται παρὰ θεοῦ κακοὶ κακῶς. » (Ἀλήθευσεν ὁ λόγος τοῦ ἐλτζῆ, καὶ θέλομεν ἰδεῖ εἰς τὸ ἐξῆς ὅτι ἀ-φοῦ ἔγινε πασσᾶς τίτλω Ῥούμελη-σερασκερὴ, ἐπάρθησαν τὰ τούγρια του, ἐξω-ρίσθη εἰς τὴν Καλλίπολιν, ἐδημεύθησαν ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του, εἶτα ἐξω-ρίσθη εἰς τὸ Σινώπι καὶ μόλις τῷ ἐδόθησαν τὰ τούγρια με μουχαφιζλίκι τῆς Σινώπης.) Μετὰ πολλὰ ἐδόθη καράρι νὰ γράψῃ ὁ ἐλτζῆς τῇ βασιλίσῃ Αἰ-κατερίνῃ, καὶ νὰ τὸν ἔλθῃ ἀποκρισῇ τῇ κ' τοῦ Αὐγούστου· ἐδυσσευστήθη ὁ Μόσχοδος διὰ διορίαν τοσοῦτον σύντομον, ἐζήτησεν οὖν καὶ δεύτερον μου-κιαλεμὲν ἐλπίζων διόρθωσιν· ὅθεν τῇ κ' τοῦ Ἰουλίου εἰς τὸ τζιφτλίκι τοῦ καπιτάν-πασσᾶ ἔγινε καὶ ὁ δεύτερος, ἀλλὰ πάλιν τὰ αὐτὰ ζητήματα καὶ οὐδὲν πλέον.

Τῇ κς' τοῦ Ἰουλίου εἰς τὸ ἄρζ-ὁ δ α σ ῖ μουσαβερὲς μεγάλος παρόντος τοῦ βεζίρη, τοῦ μουφτῆ, τῶν χ ἄ λ ῖ α δύο καζασκέρηδων Ῥούμελης καὶ Ἀ-νατολῆς, τοῦ Μεκί-ἐφένδῃ πρώην Ῥούμελη καζασκερὴ, τῶν τριῶν σ ἄ π ι κ α Ἰστανπόλ-ἐφένδῃδων Ἀνατόλ καζασκερὴ παγισινδᾶ, Δερβίς-Μουλλᾶ-ἐφέν-δῃ δηλαδὴ, Ἀσὴρ-ἐφένδῃ καὶ Βελῆ-ἐφενδῆζαδὲ, τοῦ χ ἄ λ ῖ α Ἰστανπόλ-ἐ-φένδῃ, τοῦ χ ἄ λ ῖ α τεφτερδάρ-ἐφένδῃ Ναζίφη, τοῦ σ ἄ π ι κ α τεφτερδάρ-ἐ-φένδῃ Ρεσίτ-Σουλεϊμάν-ἐφένδῃ, τοῦ σ ἄ π ι κ α κεχαγιάπη Λαλελῆ Μουστα-φᾶ-ἐφένδῃ, τοῦ σ ἄ π ι κ α ρεῖς-ἐφένδῃ Ἀτᾶ-πην, τοῦ Τζελεπῆ-ἐφένδῃ, σουλ-τάν-κεχαγιάση ἀδελφοῦ τοῦ Λαλελῆ Μουσταφᾶ-ἐφένδῃ, τοῦ χατζῆ Σελίμ-ἁγᾶ πατρὸς τοῦ χ ἄ λ ῖ α τεφτερδάρη, τοῦ τερσανὲ-ἐμινῇ Ἀλῆ-ἐφένδῃ, τοῦ χ ἄ λ ῖ α κεχαγιάπη Πεπεῖ-Χασάν-ἐφένδῃ, τοῦ χ ἄ λ ῖ α ρεῖς-ἐφένδῃ Φεϊζῆ-Σουλεϊμάν-ἐφένδῃ, τοῦ τζαούσπαση Νουμάν-πην, τοῦ περγιούκ τεσκερετζῆ, τοῦ πεϊλικτζῆ Ἀσίτ-Μεχμέτ-ἐφένδῃ, τοῦ γιαννιτζᾶρ-ἀγασῇ, τοῦ κούλ-κε-χαγιάση, τοῦ σεϊμὲν-παση, τοῦ σιπαχιλᾶρ-ἀγασῇ, τοῦ σιλιχτᾶρ-ἀγασῇ, τοῦ ἄραπατζήπαση, τοῦ τοπτζήπαση, τοῦ τζεπετζήπαση καὶ ἄλλων ὀτζακλή-δων. Μόνος ὁ βεζίρης καὶ ὁ ρεῖσιν θέλουσι τὸν πόλεμον· οἱ λοιποὶ προβλέ-ποντες ἀφανισμὸν δὲν τὸν θέλουν, ἀλλὰ φοβούμενοι τὸν βεζίρην σιωποῦν, καὶ ἀντὶ νὰ εἰποῦν ὅτι δὲν πρέπει συγκατανεύουν εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα. Οἱ κατοικηταὶ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς βασιλείας πλὴν τῆς Οὐγγροβλαχίας καὶ τῆς Μολδοβλαχίας ἐπλήρωσαν ἔως τώρα διὰ ζαχιρέδως τῆς ἐτοιμασίας τοῦ πολέμου καὶ εἰς μετρητὰ γρόσια ὑπὲρ τὰς 70 χιλιάδας· καὶ ἐκ τοῦ βασιλι-κοῦ χαζνὲ ἔξω ἀπὸ τὰ πολυάριθμα ἐξοδα τοῦ τερ σ α ν ἄ ῖ ἁ μ ῖ ρ ῆ ἐβγῆ-καν διὰ τὴν ἐτοιμασίαν τοῦ πολέμου γρόσια 60 χιλιάδας. Μόνος λοιπὸν ὁ βεζίρης καὶ ὁ ρεῖσιν τὸν θέλει, καὶ οἱ λοιποὶ πάντες τῷ σχήματι μὲν δει-

κνύουσι πῶς δὲν τὸν θέλουν, τινὲς δὲ φοβούμενοι λέγουσι πῶς τὸν θέλουν.

Τῇ κθ' τοῦ Ἰουλίου μουσαβερὲς εἰς τὸ σαράϊ τῆς Πειχάν-σουλτάνης, δευτέρας θυγατρὸς τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ, τὸ εἰς Τζαγάλογλου παρῆν ὁ ἄναξ, ὁ σείχουλισλάμης, ὁ βεζίρης, οἱ χάλια καζασιέηδες, ὁ κεχαγιάπης Πεπεϊ-Χασάν-εφένδης καὶ ὁ ρεῖς-εφένδης Φεϊζή-Σουλεϊμάνης. Ἀπεφασίσθη οὖν ὅτι τὰ ὑποσχθέντα τοῖς Ῥούσοις μὲ τὸ νὰ ὑποσκήθουν κακῶς καὶ ἀλόγως ἀνάγκη νὰ κινηθῇ πόλεμος· ἀπεφασίσθη λοιπὸν ὁ πόλεμος.

Τῇ ε' τοῦ Αὐγούστου μουσαβερὲς εἰς τὸ ἀρζ-ὀδασί παρόντων πάντων τῶν παρευρεθέντων εἰς τὸν μουσαβερὲν τὸν γενόμενον κατὰ τὴν κς' τοῦ Ἰουλίου ὁ βασιλεὺς ἦτον εἰς τὰ ἀνακτόρια, καὶ μὲ τὸν περγιοῦκ ἱμροχόρην ἔστειλε χάττι-χουμαγιὸν εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς συνελθόντας προστάττων νὰ ἀκούουν τὸν βεζίρην καὶ νὰ μὴ τολμήσῃ τινὰς ἀντειπεῖν αὐτῷ· ὅθεν ἀπεφασίσθη καὶ πάλιν ὁ πόλεμος.

Ἡ οὖν βασίλισσα Αἰκατερίνη λαβοῦσα τὰ γράμματα τὰ τελευταῖα τοῦ πρέσβως τῆς ἔγραψε τῷ Ποτέμκιν συγκαταβάσα εἰς μερικὰ ζητήματα τῆς Πόρτας· ἀλλ' ἡ Πόρτα πρὸ τῆς διορίας τοῦ καιροῦ, ἦτοι τῆς κ' τοῦ Αὐγούστου, ἐπρόσταξε τὸν ἐλτζήν μόσχობον τῇ ε' τοῦ Αὐγούστου, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ, νὰ ἔλθῃ μὲ πολλὴν προπομπὴν εἰς τὴν Πόρταν, ὄντες μαζωμένοι εἰς τὸ κιάσκι τοῦ Πασσᾶ-καπισὶ τὸ σαδριβανλήδικον ὁ μωφτής μὲ ὅλους τοὺς οὐλιμαδες, οἱ ἐχλιμανσούπηδες ρετζάληδες, καὶ χάλια καὶ σάπικα σύμπαντες καὶ οἱ ὀτζακλήδες σύμπαντες. Ὁ βεζίρης τὸν ἀντάμωσεν εἰς τὸ ἀρζ-ὀδασί παρόντων τῶν ρετζάληδων τῆς Πόρτας, κατὰ τὴν συνήθειαν. Μετὰ τὰ συνήθη, καχβὲ καὶ ἄλλα, ἐξεληθόντες οἱ δοῦλοι, τὸν εἶπον νὰ ὑπογράψῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Κριμίου· ἀπεκρίθη πῶς δὲν ἔχει τοιαύτην πληρεξουσιότητα· τὸν εἶπεν· «Ἀμὴ ἡ βασιλεία, ἂν δὲν τῆς δοθῇ τὸ Κρίμι, ἐξ ἀποφάσεως κινεῖ πόλεμον· ἀκουσέ το ἀπὸ ὅλους, καὶ οὐλιμαδες καὶ ρετζάληδες καὶ ὀτζακλήδες διὰ νὰ γνωρίσης ὅτι ἀναγκαῖα ἡ τοιαύτη σου ὑπογραφή, ἂν δὲν θέλῃς τὸν κατὰ τῆς βασιλείας σου ὀθωμανικὸν πόλεμον.» Ἀπῆλθεν οὖν ὁ βεζίρης Ἰσούφ-πασσᾶς εἰς τὸ ῤηθὲν κιάσκι καὶ ὁ ἐλτζής εἰς τὸ μουσαφίρ-ὀδασή· τὸν βελέην Δραγομάνον τῆς Πόρτας Καλλιμάχην καὶ τὸν Δραγομάνον τοῦ ἐλτζή Πιζάνην τοὺς ἔστειλαν νὰ εἰποῦν τῷ ἐλτζή τὸν κοινῇ γνώμῃ ἀποφασισθέντα πόλεμον κατὰ τῆς βασιλείας του ἂν δὲν ὑπογράψῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Κριμίου· ἀπεκρίθη τὸ ὅτι δὲν ἔχει τοιαύτην πληρεξουσιότητα, καὶ ἂν τὸ κάμῃ, ὅχι μόνον πῶς δὲν θέλει εἰσακουσθεῖ ἀλλὰ θέλει κοπεῖ καὶ ἡ χεὶρ του καὶ θέλει θανατωθεῖ καὶ μὲ ἄτιμον θάνατον· ἔγραψεν ὅμως τῇ βασίλισσῃ του καὶ προσμένει τὴν ἀπόκρισιν τῇ κ' τοῦ Αὐγούστου, ἥτις ἐς τὸδε οὐ παρῆλθε, καὶ κατὰ τὸν τρόπον ὅπου ἔγραψεν ἐλπίζει συγκατάθεσιν τινα καὶ διόρθωσιν τῶν πραγμάτων, καὶ θέλει ἰδεῖ τί τὸν ἀποκρίνονται, μὲ τὸ νὰ ἤξεύρῃ βέβαια ὅτι ἡ Ῥουσία πόλεμον ποσῶς δὲν θέλει. Εἰς αὐτὴν του τὴν ἀπόκρισιν, φανερωθεῖσαν πάσῃ τῇ συναγωγῇ παρὰ τῶν δύο Δραγομάνων, σηλωθεὶς ὁ ρεῖσης Σουλεϊμάν-εφένδης εἶπε, «Τοσάνικς ἔγραψε χωρὶς ὀρελός, καὶ ἀνάγκη πλέον νὰ ἀρχίσῃ τὸ ἔργον.» Ἐστειλεν οὖν ὁ βεζίρης τὸν τζαούσπασην νὰ τὸν εἰπῇ τὸ ὅτι εἶναι μουσαφί-

ρης τους εις τούς Ἐπτὰ-Κουλάδες, καὶ κατὰ τὸν δοθέντα φετβᾶν θέλει ἄνοιχθῇ πόλεμος κατὰ τῶν Ρούσσων (ὁ βεΐσης αὐτὸς κατὰ τὴν γνώμην τοῦ βεΐρη ἤθελε νὰ ἄνοιχθῇ ὁ πόλεμος, καὶ συμπεραίνωντας τὸ ὅτι εἰς τὰ γραφέντα τῇ βασιλίσῃ παρὰ τοῦ ἑλτζῆ ἐνδέχεται νὰ γένῃ κάμμία συγκατάβασις καὶ νὰ ἐμποδισθῇ ὁ πόλεμος, δὲν ἠθέλησε νὰ προσμένῃ τὴν διορισθεῖσαν διορίαν.) Ἔστειλεν ὁ βεΐρης ὕστερον τὸν τε σ ρ ι φ α τ τ ζ ῆ ν καὶ τὸν ἠρώτησε πόσους ἀνθρώπους θέλει νὰ πάρῃ μαζὴ του, καὶ ἀπεκρίθη, τὸν καντζιλλέρην, τὸν δραγομάνον Πιζάνην καὶ τὸν δραγομάνον Δάντριαν καὶ τινὰς δούλους. Ἐλαλήθη λοιπὸν ὁ τοπτζήπασης καὶ προσετάχῃ ν' ἀπαγάγῃ ἀσφαλῶς τοὺς ἀνθρώπους του εἰς τὸ Σταυροδρόμι εἰς τὸ σπίτι τοῦ ἑλτζῆ, διὰ νὰ μὴ τοὺς πειράξῃ τὸ πλῆθος· ἐδιώχθησαν λοιπὸν τὰ ἄλλα τῶν ἐλθόντων ἐφίππων, καὶ αἱ λιθρέαι καὶ ἄλλοι ὅπου μὲ τὸ ἀλάϊ ἦλθον μαζὴ του πεζοί, καὶ οἱ ἐλθόντες ἐφιπποὶ ὀφφικιάλιοι, δραγομάνοι καὶ διῖλ-ο-γ-λά-ν-ια ἀπῆλθον πεζοὶ συντροφιασμένοι μὲ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ τοπτζήπασης. Ἐστάλθησαν τζοχαδάρηδες τοῦ τζαούσπαση καὶ τεοριφατζῆ διὰ νὰ ἐτοιμάσουν καΐκια εἰς τὸ Ἀχίρ-καπι διὰ τὸν ἑλτζῆν, καὶ ἐπροστάχθη ὁ γιαν-νιτζάρ-ἀγάσης νὰ τὸν ὑπάγῃ ἀσφαλῶς ἕως εἰς τοὺς Γεδι-Κουλέδες· ἀπῆλθε λοιπὸν ὁ ἑλτζῆς ἐφιππος εἰς τὸ ἴδιον ἄλογον τοῦ βεΐρη ὅπου τὸν ἔφερεν ἀπὸ τὸ Παχτζε-καπισί, καὶ οἱ ῥηθέντες τρεῖς, ἐφιπποὶ καὶ αὐτοί. Φθάσας εἰς τὸ Ἀχίρ-καπι, μὲ τὸ νὰ ἦτον φουρτούνα δὲν ἠθέλησε νὰ ἔμβῃ εἰς τὸ καΐκι, καὶ ἀπῆλθε καθαλάρης ἕως εἰς τοὺς Γεδι-Κουλέδες. Τὸν ἐδόθη ἄδεια νὰ φέρῃ ἀπὸ τὸ σπίτι του ὅτι θέλει, καὶ ἐπροστάχθη ὁ Καλέ-ἀγάσης νὰ τὸν περιποιηταί.

Τὰ καράβια τὰ ρουσσικὰ φορτωμένα μὲ πραγμάτειαν ἐστάλθησαν εἰς τὸν τε ρ σ ἀνέν· οἱ καπετάνιοι καὶ μαρινέρηδες τῶν ἐστάλθησαν εἰς τὸ πᾶνιο· Διωρίσθη ὁ πρῶν τεφτερδάρης Ρεσίτ-Σουλεϊμάν-ἐφένδης νὰ μεριμνᾷ διὰ τὸ φόρτωμα τῶν καραβίων ἵνα μὴ χαθῇ τι, καὶ ὅταν φανοῦν οἱ πραγματευταὶ κυριάρχει τοῦ φορτίου νὰ τοὺς δίδεται τὸ πρᾶγμα τους, καὶ νὰ τὸ πωλήσουν εἰς τὴν Πόλιν ῥα ἱ τ ζ ῖ - φ ι ῖ - ο ὕ ρ ῆ , καὶ τὸ αὐτὸ νὰ γίνεσται καὶ διὰ ἐκεῖνα ὅπου θέλει ἔλθουν εἰς τὸ ἐξῆς ἀπὸ τὴν Ἀσπρην θάλασσαν.

Ὁ βεΐσης Φεϊζ-ἡ-Σουλεϊμάνης καὶ ὁ Μαυρογένης ἦσαν μόνον καὶ μόνον οἱ ὁμόσπονδοι, καὶ παρακινήτης καὶ συμβουλάτωρ ὁ Ἑγγλέζος. Εὐθὺς οὖν ἦλθον ἐγγραφοὶ προσταγαὶ εἰς τὸν πατριάρχην νὰ λαλήσῃ τοὺς Ῥωμαίους ὅπου ἐπῆραν περάτια μοσχόβικα, καὶ νὰ πάρῃ τὰ περάτιά τους καὶ νὰ τοὺς εἰπῇ νὰ πάρουν χαράτζι, νὰ φορέσουν βούχα γιζσακλήδικα καὶ νὰ κυττάζουν τοῦ λοιποῦ τὴν πραγματείαν τους ζῶντες ἀνενοχλήτως· ὁμοίως νὰ πάρῃ καὶ τὰς πατέντας ἐκεῖνων ὅπου ἔχουν εἰς χεῖρας τῶν πατέντα μοσχόβικην. Οἱ πέντε περατλήδες καὶ οἱ δεκατέσσαρες φερμανλήδες ἔδωκαν τὰ περάτια καὶ φερμάνια τους· οἱ παντενταλήδες εἰς τὸ μήνυμα τοῦ πατριάρχου δὲν ἐφάνησαν· ὅθεν ἡ ἐκρύβησαν ἢ ἐφυγον φοβούμενοι.

Δευτέρα προσταγὴ εἰς τὸν πατριάρχην νὰ προσταξῇ τοὺς Ῥωμαίους ὅπου ἔχουν ἄρματα νὰ τὰ πωλήσουν εἰς τὸν σαρατζχανέν καὶ νὰ ἐκδώσῃ περὶ τούτου καὶ ἀφορισμούς. Ἀνεγνώσθησαν ἀφορισμοὶ σφοδροὶ εἰς ὅλας τὰς ἐκ-

κλησίας τῆς Πόλεως, τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ Καταστένου, ἀλλὰ μὴ φανέντων ὅπλων εἰς τὸν σερατζχανὲν διὰ πώλησιν ἐδόθη δευτέρα προσταγὴ τῷ πατριάρχῃ σφοδρότερα τῆς πρώτης καὶ μὲ ἐπιπλήξεις· ὅθεν μεταπεμψάμενος ὁ πατριάρχης καὶ ἄρχοντας καὶ προσεστῶτας ἐσαφίων ὅλους εἶπε τὴν βασιλικὴν προσταγὴν καὶ τὸ ὅτι θάνατος ἡ ζημία εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ ἤθελεν εὑρεθεῖ ἐν ὅπλῳ· εἶπον ὅλοι πῶς δὲν ἔχουν, ἀλλ' οὔτε ἡξέουρον ποῖος ἔχει· μ' ὄλοντοῦτο ἀνεγνώσθησαν καὶ πάλιν σφοδροὶ ἀφορισμοὶ πανταχόσε μὲ ἀπειλὴν θανάτου τοῖς παρακούσασιν ὡς καὶ πρότερον, καὶ ὁ πατριάρχης μόνος περιερχόμενος πάντα τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει πανδοχεῖα παρεκάλει καὶ παρεκίνει τοὺς πραγματευτὰς νὰ πωλήσουν εἰς τὸν σερατζχανὲν τὰ ὅσα ἔχουν ἄρματα, ἔξω ἀπὸ ἓνα παλτᾶ καὶ σατίρι καὶ μάχιραν διὰ τὸ μαγειρεῖόν τους, καὶ ἐκεῖνο ἐκεῖνοι ὅπου ἔχουν δύναμιν νὰ ἔχουν μαγείρους. Οἱ πραγματευταὶ ὅπου ὁδοιποροῦν καὶ ταξειδεύουν ἀκολουθεῖ νὰ ἔχουν ἐν σπαθί καὶ δύο πιστόλας, ἀμὴ ὡς ἀναγκαῖα διὰ φύλαξιν τῆς ζωῆς των εἰς τὴν ὁδοιπορίαν τὰ ἔκρυψαν.

Μανισφέστον, ἦτοι φανέρωσις τῆς ὁθωμανικῆς Πόρτας διὰ τὴν αἰτίαν ὁποῦ κινεῖ πόλεμον κατὰ τῆς Ῥουσσίας.

(Συνετέθη δὲ παρὰ τοῦ ρεῖση-Φεϊζή-Σουλεϊμάν-ἐφένδη.)

« Ἀγκαλὰ καὶ διὰ τὸ ὄφελος καὶ ἡσυχίαν τῶν ὑποκειμένων τοῦ ἐδῶ
 » καὶ τοῦ ἐκείσε μέρους ἦτον ἀνάγκη νὰ τελειωθῇ ἀγάπη εἰς τοὺς ἀφοδ'
 » μεταξὺ τῆς Πόρτας καὶ τῆς Ῥουσσίας, μ' ὅλον τοῦτο αὐτὴ δὲν ἔπαυσε νὰ
 » γυρεύῃ ζητήματα ἀκαταπαύστως ἐναντίον τῆς φιλίας, καὶ ἔγινε καὶ
 » τὸ περισσότερον κυρία τοῦ Κριμίου, μὴ φυλάττωντας τὰς συνθήκας (αὐ-
 » τὸ ὁποῦ ἦτον τὸ καθαυτὸ θεμέλιον) τοῦ Καϊναρτζικίου, μ' ὅλον ὁποῦ κα-
 » τορθώνωντας καὶ αὐτὸ ὑπεσχέθη εἰς τὸ ἐξῆς νὰ λείψῃ ἀπὸ τὸ ἀναμετα-
 » ξύ μας κάθε αἰτία ἔχθρας καὶ συγχήσεως φανερώς τε καὶ κρυφίως, καὶ
 » οὕτω μετ' ἀμφοτέρων ἀπεφασίσθη. Ἡ κούρτη ὅμως τῆς Ῥουσσίας ἠθέ-
 » λησε τὸν χάνην τῆς Γεωργίας (ὁ ὁποῖος ἦτ' ὅν πάντα στηριγμένος ἀπὸ τὴν
 » Πόρταν,) νὰ τὸν πάρῃ εἰς τὸ μέρος της· ὅθεν καὶ ἔστειλε στρατεύματα
 » εἰς τὴν Ἰθέριαν καὶ κατῴρθωσε πολλὰς ἀκαταστασίας, καὶ αὐτὸ μόνον
 » καὶ μόνον διὰ τὸ ὄφελός της, ἀποκρινομένη πάντα εἰς τὰς ἐξετάσεις μας
 » πῶς δὲν ἔχει κάμειαν εἰδῆσιν εἰς αὐτὰ ὁποῦ λέγομεν· ἀκόμη καὶ τοὺς
 » κατοικοῦντας τὴν Οὐζοῦ τοὺς ἐνωχλοῦσε μὴ δίδωντας τὸ ἄλλας τὸ ὁ-
 » ποῖον ἦτο διὰ συνθήκης νὰ δίδεται κατὰ τὸ ἐκπαλαί· εἰρητῆσαμεν καὶ
 » τὸν αὐθέντην τῆς Πογδανίας νὰ μᾶς τὸν δώσῃ ὡσάν φυγάδα, κατὰ τὰς
 » συνθήκας μας, καὶ μᾶς ἀπεκρίθηκεν ὁ πρέσβυς της ὅτι ἡ κούρτη του δὲν
 » τὸν δίδει, ὁ ὁποῖος αὐθέντης διεγερόμενος ἀπὸ τὸν κόνσολόν της ἐφυ-
 » γεν εἰς τὰ ἐκείσε. Ὅθεν ἔγινε φανερόν πῶς αὕτη ἡ Ῥουσσία δὲν ἐφύλαξε
 » τὰς συνθήκας εἰς αὐτὰ καὶ εἰς ἄλλα περισσότερα, ἔχωντας κηκοὺς σκο-
 » πούς. Ἀκόμη ἐγύρευσε νὰ κάμῃ κόνσολους εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ Πογδανίαν

» καὶ εἰς τὸ Ἀρχιπέλαγος, τὰ ὅποια ὅλα αὐτὰ προξενοῦσι μεγάλην ζημίαν
 » εἰς τοὺς Μουσουλμάνους, μὲ τὸ νὰ ἐξελάγισζον τοὺς βραγιάδες τῆς Πόρ-
 » τας τραβίζοντές τους εἰς τοὺς τόπους της, μεταχειριζομένη αὐτοὺς διὰ
 » ναύτας ἢ καὶ βράνωντάς τους εἰς ἄλλας ὑπηρεσίας τῆς διοικήσεώς της· ἀ-
 » κόμη ἐγύρευε συγκαίως νὰ παιδεύωνται οἱ πασσαῖδες, οἱ ἀρχηγοὶ καὶ οἱ
 » κριταὶ καὶ ἐξουσιασταὶ οἱ ὅποιοι δὲν ἐπήγαιναν κατὰ τὴν γνώμην της,
 » καὶ τὸ περισσότερο, τὸν πασσᾶν τοῦ Τζίζιτερ (ἡγουν τῆς Ἀκίσκας) καὶ
 » τοὺς αὐθέντας τῆς Βλαχίας καὶ Πογδανίας, εἰς καιρὸν ὅπου ἡ Ὑψηλὴ
 » Πόρτα (ἡμπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ φανερόν εἰς ὅλον τὸν κόσμον,) ἔδιδε κάθε
 » εὐχαρίστησιν εἰς ὅλους τοὺς πραγματευτάς τῆς Ρουσσίας, δίδωντάς τους
 » κάθε ἐξουσίαν νὰ πραγματεύωνται εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς ὠθωμανικῆς ἐπι-
 » κρατείας καὶ νὰ πηγαίνουν καὶ νὰ ἐρχωνται ἐλευθέρως ὅπου ἄγαπούσαν.
 » Ἡ Ρουσσία ὅμως ἀντὶ νὰ κάμῃ ἰδιοτρόπως, καθὼς γράφουν αἱ συνθήκαι
 » μας, εἰς τοὺς βραγιάδες τῆς Πόρτας, ἀποβλέπωντας μόνον καὶ μόνον εἰς τὰ
 » ἴδια της κέρδη ἔβανε μεγάλα καὶ τρομακτὰ γιουρμούκια ὅπου κάμμια
 » τάξις ἡγεμονίας δὲν τὰ παίρνει, καὶ κάμμιζα φορά τοὺς ἐμποδίζε νὰ πλη-
 » σιάσουν εἰς τὰ πόρτα της ἐμποδίζωντάς τους τὴν εἴσοδον, ὅθεν αὐτοὶ
 » ἔπρεπε νὰ γυρίσουν εἰς τὰ ὀπίσω ἀφανισμένοι, ζημιωμένοι καὶ ἐνίοτε χαί-
 » μένοι μὲ τελειότητα· ἔτζι ἐδίωκεν ἀκόμη καὶ τὰ καράβια τὰ πραγμα-
 » τευτάδικά μας ῥίχνωντάς τους τόπια, τὰ ὅποια καράβια φοβισμένα ἀπὸ
 » τὴν φουρτούναν ἐπρόσπιπτον εἰς τὰ πόρτα της, ἢ καὶ καμμίαν φοράν
 » γυρεύοντα νὰ κάμουν νερόν· σιμὲν εἰς αὐτὰ καὶ τὰ καράβια τῆς ἀρμάδας
 » μας ὅπου ἔβγαιναν ἀπὸ τὸ Σουτζάκι διερχόμενα τὰ ἐρρίχχαν τόπια. Ὁ
 » πρέσβυς λοιπὸν τῆς Ρουσσίας ἐπρόσφερεν εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πόρταν καὶ ἐ-
 » παράστησεν ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα ζητήματα αὐτὸ τοῦ χάνη τῆς Γεωργίας,
 » καὶ τὰ ἐγύρυσεν ὅλα, λέγωντας ὅτι εἰ μὲν καὶ δὲν τὰ δεχθῶμεν, ὁ γκε-
 » νεράλῃς Ποτέμκιν ἔχει προσταγὴν νὰ πλησιάσῃ εἰς τὰ σύνορα, ἐκεῖ ὅπου
 » ἀκόμη θέλει ἔλθει καὶ ἡ βασίλισσα μὲ ἐξήκοντα ἢ ἑβδομήκοντα χιλιάδες
 » στράτευμα διὰ νὰ τελειώσῃ τὰ ζητήματά της βιαίως. Μὲ αὐτὸν τὸν
 » τρόπον λοιπὸν ἔκαμεν ἡ Ρουσσία νὰ ἀνοιχθῇ ὁ πόλεμος, ἐπεὶδὴ καὶ τὸ
 » στράτευμα τοῦ Ποτέμκιν νὰ ὁμοιάζῃ μὲ ἐκεῖνο ὅπου εἶχεν ὅταν ἐπῆρε
 » τὸ Κρίμι· καὶ καθὼς ὁ σκοπὸς της δὲν ἦτον ἄλλος παρὰ νὰ ἐμβῇ ληστρι-
 » κῶς τότε εἰς τὸ Κρίμι, μὴ φυλάττωντας τὰς καθαυτὸ συνθήκας, ἔτζι
 » καὶ τῶρα ἤθελε τὸ κάμει. Λοιπὸν ἡ Πόρτα, στοχαζομένη τὴν καθαυτὸ
 » αἰτίαν τῶν ζιζανίων πῶς νὰ εἶναι ἡ κυριαρχία τοῦ Κριμίου ἀπὸ τοὺς Ρούσ-
 » σους, ἐφάνερωσε τὸν σκοπὸν της πῶς πρέπει ἡ Ρουσσία νὰ τὸ μεταστρέ-
 » ψῃ καὶ νὰ ἀποκατασταθῇ καθὼς καὶ εἰς τὸ ἐκπαλαι, καὶ ἔτζι πάλιν θέ-
 » λει ἀνακαινισθεῖ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ φιλία· ὅμως ὁ πρέσβυς τῆς Ρουσσίας εἶ-
 » πε πῶς αὐτὸ οὔτε τὸ γράφει, οὔτε, ἂν τὸ γράψῃ, ἡ κούρτη του τὸν ἀ-
 » κούει· ἐγύρυσεν ἀκόμα καὶ τὰ ἄλλα ἄρθρα μὲ ἀπόφασιν πῶς πρέπει νὰ
 » τὰ δεχθῶμεν, καθὼς ἦτον προσταγὴ νὰ τὰ γυρεύσῃ ὅλα σῶα καὶ ἀνελλι-
 » πῇ. Ὅθεν διὰ αὐτὰ τὰ τέλη καὶ ἄλλα περισσότερα φανερά καὶ κρύφια ἐ-
 » γινεν ὁ πόλεμος ἀναγκαιότατος καὶ ἀφευκτος διὰ τοὺς Μουσουλμάνους,

» καὶ ἀπεφασίσθη ἐναντίον τῆς Ρουσσίας ἀπὸ τοὺς Μουσουλμάνους. Ὅθεν
 » διὰ τὰ δηλοποιηθῶσιν οἱ φίλοι μας καὶ τὰ στοχασθῶν τὸ δίκαιον, τὰ ὅ-
 » σα ἀκολουθοῦν, αὐτοὶ καὶ ὅλος ὁ κόσμος, ἐδώκαμεν τὴν παροῦσαν φανέ-
 » ρωσιν.»

Εὐθύς ὅπου ἐφυλακώθη ὁ μόσχοβος ἐλτζής, ἐμήνυσε τῷ ῥέις-ἐφένδῃ ὁ ἐλ-
 τζής τῶν Νέμτζων, τοῦνομα παρὸν δὲ Χερπέτ, τὸ νὰ ἀφήσουν τὸν μόσχο-
 βον ἐλτζήν νὰ πηγαίνει εἰς τὴν βασιλίσσαν του, καὶ νὰ τὸν παραδώσουν τὰ
 καράβια τὰ πραγματευτάδικα, εἴτε ρούσικα εἴτε ἄλλα μὲ παντίερν ρούσ-
 σικην μαζὴ μὲ τοὺς ἐν αὐτοῖς ναύτας καὶ μὲ τὸ ἐν αὐτοῖς φόρτωμα· ὁμοίως
 καὶ ὅλους τοὺς περατλῆδες καὶ πατενταλῆδες καὶ ἄλλους μου τ α λ ι κ η-
 δ ε ς τῆς Ρουσσίας νὰ τοὺς δώσουν εἰς τὴν ἐπίσκεψιν καὶ προστασίαν του.
 Ὁ ῥέισης τὸν ἀπεκρίθη ὅτι ἂν ἔχῃ ἴδιόν τι τοῦ γένους του ἅς τὸ προβάλλῃ,
 ἐπειδὴ καὶ δι' αὐτὰ δὲν ἔχουν καιρὸν νὰ τὸν ἀποκριθοῦν. Ἐζήτησεν οὖν ἐ-
 πιπόνως μουκίλεμὲν, καὶ μόλις ἔγινεν εἰς τὸ γιαλί τοῦ ῥέισης, παρόντος τοῦ
 βεζίρη, τοῦ ῥέισης, τοῦ πείλικτζῆ καὶ τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας· τοὺς ἐ-
 ζήτησεν οὖν καὶ αὐτὰ τὰ προῤῥηθέντα καὶ τοὺς ἀνέφερε καὶ διὰ τὰς ἐβδο-
 μνηταδύο χιλιάδες πουργεῖα ὅπου ἐνέχεται νὰ πληρώσῃ ἡ Φράντζα, μὲ τὸ
 νὰ ἐκίνησε πρώτη ἡ Πόρτα τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Μοσχοβίας, ὡς ὑπογε-
 γραμμένα τὰ κεφάλαια αὐτὰ ὅλα καὶ ἀπὸ σουλτάνον, καὶ βεζίρην, καὶ μουφ-
 τήν, καὶ καζασκέρηδες χ α λ ι α καὶ σ α π ι κ α, καὶ Ἰσταντὺλ-ἐφενδῆλερὶ
 χ α λ ι α καὶ σ α π ι κ α, καὶ καπιτάν-πασσᾶν, καὶ βετζάληδες μεγάλους τῆς
 Πόρτας, καὶ γιαννιτζᾶρ-ἀγασὴ καὶ λοιποὺς ὀτζακλήδες· εἶπον ὅτι ἡ Ρουσ-
 σία ἀπατοῦσε τὸ δεδλέτι μὲ δόλον λέγουσα πῶς δὲν ἔχει οὔτε θέλει πόλε-
 μον, καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ὀνδουμυχῶν ἦτον διὰ πόλεμον· τοῦτο ἀρνηθεὶς ὁ ἐλ-
 τζής καὶ ἀποδείξας ψευδές, εἶπεν ὁ βεζίρης· «Τέλος πάντων αὐτὰ ὅλα τὰ
 ἄρθρα ὅπου προβάλλεις κακῶς ἐγράφησαν καὶ κακῶς ὑπεγράφησαν, καὶ διὰ
 τοῦτο ἔγινε χρεῖα νὰ ἀνοιχθῇ πόλεμος·» ἀπεκρίθη ὁ ἐλτζής ὅτι, «Ἀναίρε-
 σις ὑπογραφῶν δὲν εἶναι λόγος τις ὅπου τὴν ἀποκαθίστησιν εὐλογον καὶ ἀ-
 κατηγόρητον, ὅθεν ἐγὼ βιάζομαι νὰ γράψω τῷ ἱμπεράτορι τὴν τοιαύτην ἀ-
 πόκρισίν σας·» καὶ τὸν εἶπαν νὰ γράψῃ.

Τὸν Σαχπάζ-Γκιράν, υἱὸν τοῦ θανόντος χάνη Σελίμ-Γκιράϊ, Αὐγούστου
 τῇ λ', ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ λαβὼν ὁ βεζίρης ἀπήγαγεν εἰς τὰ ἀνακτόρια, καὶ τὸν
 ἐφόρεσεν ὁ ἀναξ σερασερὲ-καπλὴ σαμουρόγουναν καὶ κ α λ π ά κ ι, καὶ τὸν ἔ-
 δωσε καὶ τόξον καὶ σαῖτας, κάμνωντάς τον σερασκέρην τῶν Ταρτάρων τῶν
 ἐν τῷ Καουσάνι, Τομπασάρι, Βουτζάκι, Κουπάνι, (ἐπαρχίαν ὅπου ὀρίζουν
 τώρα οἱ Ρούσοι καὶ μέρος αὐτῆς οἱ Τοῦρκοι,) καὶ παντὸς τοῦ ταρταρικοῦ
 γένους, διὰ νὰ λευλατήσῃ μαζὴ καὶ μὲ τοὺς Καζάκους Ζαποροδάνους τὰς
 ρουσσικὰς ἐπαρχίας καὶ νικήσας μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Κριμίου νὰ γένῃ καὶ
 χάνης εἰς τὸ Κρίμι. Εἶτα ἦλθον εἰς τὸ Πασσᾶ-καπισὶ μαζὴ μὲ τὸν βεζί-
 ρην καὶ μὲ πολὺ ἀλάϊ· τὸν εἶχε δὲ ὁ βεζίρης εἰς τὸ ἀριστερόν του μέρος μὲ
 τὸ νὰ μὴν ἔγινεν ἀκόμη χάνης τοῦ Κριμίου. Καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὸ
 μεσημέρι ἀπελθὼν ὁ βεζίρης τεπτίλι ἔβαλε τὰ θεμέλια διὰ νὰ κτισθῶν τά-
 πιας, εἰς μὲν τὴν Ἀσίαν εἰς τὴν ἀκτὴν τὴν παρὰ τὸ Ὁμούργερι, ὅπου καὶ

—1787

λείψανον οἰκοδομῆς ὑπογείου λιθοκτίστου, καὶ καταντικρὺ εἰς τὴν Εὐρώπην νὰ κτισθοῦν καὶ ἄλλαι τάπαι εἰς τὴν ἀκτὴν τὴν παρὰ τὸ Γενί-μαχαλέ.

Καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἔφερεν ὁ βεζίρης εἰς τὴν Πόρταν τρεῖς προσετώτας τῶν Καζάκων Ζαποροβάνων καὶ τοὺς ἐφῆρσε καθάδι, καὶ τῷ ἐνὶ ἔδωκεν ἐν τοῦ διὰ νὰ πολεμήσῃ ὡς πένες μὲ τὸ πλῆθός του, συμποσούμενον εἰς 40 χιλιάδας, κατὰ τῶν Μοσχόδων. Εἶπομεν ὅτι διὰ τὰς κακίας των διωχθέντες αὐτοὶ ἀπὸ τὴν Καζακίαν παρὰ τῆς βασιλείσης τῆς Ρουσσίας Αἰκατερίνης τῆς Β' κατόικουν εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Εὐξείνου πόντου τὰς ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νίστρου καὶ Νίπρου μέχρι τῶν στομίων τοῦ Δουνάβεως καὶ εἰς τὰς ἐρήμους νήσους τὰς ἐν τῷ Δουνάβει ποταμῷ.

Τῷ ἡγεμόνι Μολδαβίας Ἀλεξάνδρῳ Ὑψηλάντῃ βοεβόδα ἐχάρισεν ὁ βασιλεὺς τὰ 40 πουργεῖα ὅπου ἐζητήθησαν παρ' αὐτοῦ διὰ τὸν δουσεμὲν τοῦ νεοκτίστου βασιλικοῦ σεραίου τοῦ εἰς τὸ Ἀϊναλί-Καθάκι, μὲ τὸ νὰ ἔγραψε μόνος του ὁ αὐθέντης ἰδιοχείρως τὴν ἐλεεινὴν κατὰστασιν τῆς Μολδαβίας ἐξ αἰτίας τοῦ πολέμου, καὶ ἐζήτει ἔλθω καὶ ἄφωσιν τῶν 40 αὐτῶν πουργείων. Ἔδωκε δὲ ὁ αὐτὸς αὐθέντης τῇ 4 Σεπτεμβρίου, ἡμέρᾳ Κυριακῇ τὸ παῖ ρ α μ - π ε σ κ ε σ ῖ, ἀλλὰ τοῦ ἐχαρίσθησαν τὰ τῆς ἔξω πόρτας, τὰ ὅποια κοστιζοῦν εἰς ἄσπρα νάνκι 47,756, καὶ τζοχάτλαζα εἰς 34 πρόσωπα, πρὸς 10 πῆχεις ἀτλάζι, καὶ 5 πῆχεις τζόχαν εἰς κάθε τζοχάτλαζον, ὅπου κακεῖνα κοστιζοῦν ἄσπρα ἱκανά· γράψας γὰρ καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς ἡγεμὼν δεινοπαθῶς τὰς ἀνάγκας καὶ χρεῖας τοῦ τόπου εἰσηκούσθη εὐθύς, νουνεχῶς καὶ φρονίμως διεξάγων τὰς αὐθεντικὰς του ὑποθέσεις, καθὼς ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐφέρετο μωρῶς καὶ ἀσπλάγχχνος καὶ πρὸς ταλαιπωρίαν τῶν ἐκεῖσε Χριστιανῶν βλάχων ὁ αὐθεντεῖσας Νικόλαος Μαυρογένης· ἐξότου γὰρ αὐθέντευσεν δὲν ἠὺχαριστήθη νὰ δίδῃ τοὺς Τούρκους ὅσα τὸν ἐζήτουν, (ἀντὶ τοῦ νὰ παρκαλῇ νὰ τὸν συγχωροῦν τινὰ τῶν πολλῶν καὶ πλείστων ζητουμένων.) ἄλλ' ἔδωκε καὶ ὑπισχνεῖτο νὰ δώσῃ ἐκεῖνα ὅπου ποσῶς δὲν τὸν ἐζήτουν· ὅθεν εἰς πέντε μῆνας τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς αὐθεντείας του, ἔτει τοῦ Χιτζρὲ 1201, χρεωστῶντας ἀκόμη τὸ ἐτήσιον μιρὶ, ἦτοι τὰ 625 πουργεῖα, ἔκαμε τ ε π ε ρ ο ῦ, ἦτοι ἐχάριτε τῷ ἄνακτι, διὰ ἀλεύρι, σιτάρι, κριθάρι, πουργούρι, βούτυρον, ὅπου ἐστάλησαν εἰς τὸ ἀμπάρι τῆς Ἰσακτζας, καὶ διὰ πρόβατα ὅπου ἐστάλησαν εἰς τὸ Ἰσμαήλι, καὶ διὰ τζεραχόρηδες καὶ κερεστὲν ὅπου ἐστάλη εἰς τὴν Οὐζού, καὶ μὲ ναῦλόν του, καὶ διὰ ἐξόδα τῶν εἰς Βλαχίαν κονακίων τοῦ χάνη Σαχίν-Γκιράι πουργεῖα 403 καὶ γρόσια 46· (αὐτὴ ἡ τιμὴ εἶναι κατὰ τὸ φιτὶ τοῦ μιρίου, τὸ ὅποιον εἶναι πολλὰ ὀλίγον, ἐπειδὴ καὶ τὸ κοιλὸν τοῦ ἀλευρίου μαζὶ μὲ τὰ τζουβάλια του καὶ κουβαλητικά του καὶ ναῦλόν του τὸ λογαριάζουν πρὸς ἄσπρα 50, καὶ τοῦ σιταρίου πρὸς ἄσπρα 30, καὶ τὸ τοῦ κριθαρίου πρὸς ἄσπρα 20, μαζὶ μὲ τὰ κουβαλητικά τους καὶ ναῦλόν τους· εἰ δὲ κατὰ τὴν τιμὴν ὅπου ἡγοράσθησαν κοστιζοῦν τὰ τριπλᾶ ἄσπρα.) Ταῦτα οὖν ἰδὼν ὁ βεζίρης, καὶ πρὸς τοῦτοις τὸ ὅτι ἐπλήρωσεν 145 πουργεῖα διὰ νὰ ἐξορίσῃ τὸν αὐθέντην Κωνσταντῖνον Μουρούζην βοεβόδαν, καὶ ὑποθέτων ὅτι οἱ τόποι ἔχουν τὸν τρόπον καὶ εὐκολίαν τῆς πολυκερδαίας, καὶ ὅτι ἀληθεύει ἡ μαρτυρία τοῦ Μαυρογένη ὁ-

ποῦ τὸν ἔγραψεν ὅτι οἱ προκατόχοι τοῦ ἔπαιρναν ἐτησίως ἀπὸ τὸν τόπον 18,000 πουργεῖα, τὸν ἐφόρτωσε τὰ δυσβάστακτα καὶ παντοίως δυσόποιστα καὶ ἀκατόρθωτα, εἰς τρόπον ὅπου ἀπὸ κς' Μαρτίου μέχρι τῆς ιγ' Σεπτεμβρίου εἶναι φορτωμένοι μετ' πουργεῖα 4,439. Ἐξ αἰτίας τοῦ οὖν μεγάλοι καὶ πολλοὶ καὶ δυσβάστακτοι καὶ δυσκολοκατόρθωτοι διορισμοὶ ἄσπρων τε καὶ ζαχιρέδων καὶ ξυλικῆς εἰς τε τὴν Οὐγγροβλαχίαν καὶ Μολδαβίαν. Καὶ ταῦτα κατετόλμησε γράψαι ἵλιαν ἀνοήτως, χωρὶς νὰ συλλογισθῇ πρῶτον νὰ πληρώσῃ ἐκείνους παρ' ὧν ἐδανείσθη τὸν πρῶτον χρόνον τῆς αὐθεντείας του, καὶ τοὺς πραγματευτὰς ὅπου τὸν ἔδωσαν κουμάσια καὶ τζόχας, καὶ γουναράδες καὶ κουγιουμτζῆδες καὶ τζεβαχερτζῆδες καὶ μουτάφηδες καὶ τζαδιρτζῆδες καὶ ἄλλους ὅπου ἔδωσαν ἐδώδιμα καὶ φαγησέρ᾽ ἐπλήρωσεν αὐτοῖς τινα μέχρι τοῦδε, ἀλλὰ τοὺς χρεωστῇ ἀκόμη ἐδῶ εἰς τὴν Πόλιν πουργεῖα 1,200· καὶ ἡμεῖς οἱ καπικεχαγιᾶδες τοῦ καθ' ἡμέραν ἐνοχλούμεθα, καὶ εἰς τὸ κα π i - κ ο ν ἂ κ i καὶ εἰς τὰ σπῖτια μας, ἀπὸ τὰ παρκαλέματά τους, διὰ νὰ τὸν γράψωμεν νὰ τοὺς στείλῃ ἄσπρα, καὶ μετὰ καθε καλαράσῃ γράφοντες, ἀντὶ νὰ στείλῃ αὐτοῖς γράφει τῷ βεζιρῇ τῇ λ' τοῦ Αὐγούστου ὅτι θέλει ναυπηγήσῃ 14 σαλούπαις νὰ στείλῃ, χωρὶς νὰ τοῦ τὰς ζητήσουν, εἰς καιρὸν ὅπου πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τὸν διώρισαν νὰ ναυπηγήσῃ 26 τομπάζια, καὶ κάθε σαλούπα κοστίζει πουργεῖα 4. Καὶ ἀντὶ τοῦ νὰ παρακαλῇ θερμῶς δι' ἐλάφρυσίν τινα τῶν τοιούτων τ α κ α τ κ ρ ο υ δ ἔ ζ ι κ ω ν διορισμῶν, αὐτὸς ζητεῖ νὰ προσθέσῃ καὶ ἄλλους νέους· ὅθεν ὁ κεχαγιαπέης Χασάν-ἐφένδης ἀναγινώσκων ἰδίᾳ τὰ τοιαῦτα τοῦ γράμματα μᾶς λέγει πῶς εἶναι τρελλὸς αὐτός τε καὶ ὁ διδάν-ἐφένδης τοῦ Λουτφῆ-ἐφένδης, πρῶν καδῆς εἰς τὸ Γκιργκιοβόν. Ὡς τόσον τὸ γαλιόνι μετὰ τὸ κεχρὶ ἀπὸ πρῶτης ἀνοίξεως τὸ κατέβασεν ἀπὸ τὸ Γαλάτζι εἰς τὸ Σοῦνε-πογαζι τοῦ Δουνάβεως· ἀλλὰ διὰ τὰς κατάρας τῶν πτωχῶν μετὰ τὸ νὰ εἶναι τὰ νερά τοῦ Δουνάβεως πολλὰ ῥηχά, δὲν ἐστάθῃ τρόπος δύο μηνas τῶρα νὰ τὸ ἐβγάλῃ εἰς τὴν θάλασσαν.

Τῇ 5' τοῦ Σεπτεμβρίου, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ, εἰσῆλθεν ὁ ἐλτζῆς ἰνδὸς εἰς τὴν Πόλιν· ἦτον εἰς τὸ ἀλλάϊ του ὁ τεσριφαττζῆ-ἐφένδης μετὰ πολλοὺς τζαουσάδες τῆς Πόρτας καὶ ἄλλους ἀγάδες πλὴν τοῦ τζαουσπασῆ-ἀγά· εἶχε καὶ αὐτὸς πολλοὺς ἐδικοὺς τοῦ ἐρίππους λευχειμονοῦντας μετὰ φουστάνια χωρὶς ἐπανωφόρι, καὶ μετὰ σαρίκι ἄσπρον τουλπάνι, εἶχε δὲ καὶ δύο παῖράκια ἀνθρώπων πολεμικοῦ τάγματος ἐνδεδυμένων ἄσπρα μὲν ῥοῦχα, καὶ μετὰ τουφέκια εἰς τὸ χερί ἔχοντα παξινοῦνταν. Οἱ προῦχοντες τῆς Ἰνδίας ἔχοντες διὰ καταφρόνησιν τὸ νὰ καθαλικεύουν, ἐκάθητο αὐτὸς εἰς ἓν ταχτιρβάνι κατασκευῆς ἰνδικῆς, καὶ ὅχι ὥσαν τὸ τούρκικον, τὸ ὅποιον ἐσῆκωναν 20 ἄνθρωποι· ἦν δὲ καὶ ἄλλο ταχτιρβάνι τῆς αὐτῆς κατασκευῆς καὶ τοῦ αὐτοῦ μεγέθους εἰς τὸ ὅποιον ἐκάθηντο ἄλλοι δύο, κεχαγιᾶς τοῦ καὶ γραμματικὸς τού· καὶ οἱ τρεῖς αὐτοὶ ἦσαν λευχειμονοῦντες μετὰ φουστάνια καὶ μαυρογέννηδες. Ἄλλ' ὁ μὲν ἐλτζῆς ἦν μουσουλμάνος σ ο υ ν ν ῆς, τῶν δὲ λοιπῶν δύο ὁ μὲν εἰς ἦν εἰδωλολάτρης, ὁ δὲ ἄλλος χριστιανὸς παπιστής, ἐξ αἰτίας τῶν Ἰσπανῶν καὶ Πορτογάλων, οὔτινες, κυριαρχοῦντες μέρη τινὰ τῆς Ἰνδίας ἐμ-

πορικά χάριν πραγματείας καὶ τῇ δυνάμει καὶ δαπάνῃ τῆς λεγομένης Συτροφίας τῆς Ἀνατολικῆς Ἰνδίας, ἐνεφύτευσαν τὸν παπισμὸν τισι τῶν Ἰνδῶν ὅπως ποτε χριστιανίζοντων ἐκ τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου Θωμᾶ. Ἐφερὲν αὐτοὺς πολλὰ πεσχέσια τῷ σουλτάν Ἀπτούλ-Χαμίτῃ καὶ τοῖς προῦχοις τῶν Ὁθωμανῶν καὶ πολλὰ μερετεπάνια καὶ κουμάσια· εἶχε καὶ ἐ-ἐλέφαντας, ἀλλ' ἐψόφησαν καθ' ὁδὸν, ὁδοιπορήσας ἀπὸ τῆς Ἰνδίας μέχρι Σκούταρι μῆνας 25· ἐπώλουν δὲ καὶ τινες τῶν ἀνθρώπων του καὶ μαργαριτάρια καὶ διαμάντια εἰδους διαφόρου. Οἱ Ἑγγλέζοι ὁποῦ κυριαρχοῦσι μέρος τι καὶ ὀχυρώματα εἰς τὴν Ἰνδίαν διὰ ἐμπόριον μὲ τὸ νὰ τοὺς καταπολεμοῦσι καὶ ἐνοχλοῦσιν, ἔστειλεν ὁ γράν Μογὸλ ἐλτζὴν εἰς τὸν σουλτάν Ἀπτούλ-Χαμίτ παρακαλῶν νὰ μεσολαβήσῃ διὰ νὰ μὴν τοὺς ἐνοχλοῦν, ἀλλ' οὐδὲν διεπράξατο. Τὸν χειμῶνα ὑπὸ τοῦ ψύχους ἀπέθανον οἱ περισσότεροι τῶν ἀνθρώπων του, καὶ δὲν ἔμεινε τὸ δεκατημόριον.

Ἀντάμωσεν ὁ ἐλτζὴς ἰνδὸς εἰς τὴν Πόρταν τὸν κεχαγιάν, βεζίρην καὶ ρέιτην μὲ πολλὴν ὑποδοχὴν καὶ περιποίησιν. Ὁ ἀμετζὴς Ράτιπ-Πεικίρ-ἐφένδης ἔκαμε τὸ τερτζιμανλίκι. Ζιαφέτι πολυέξοδον τοῦ βεζίρη τῷ ἐλτζῇ τῆς Ἰνδίας, παρόντος τοῦ μουφτῇ καὶ ὅλων τῶν ρετζάληδων τῆς Πόρτας, πλὴν τοῦ κεχαγιάπεη, εἰς τὸ κιάσκι τοῦ Κιαατχανᾶ. Ἐρρίψαν πρῶτον πόμπας εἰς νισάνι, καὶ ἐσκοτώθη εἰς τῶν ῥιπτόντων διὰ τὴν ἀπραξίαν· ὕστερον ἔρριψαν τηλεβόλους καὶ ὕστερον σαῖτας εἰς νισάνι χωρὶς νὰ εὐστοχήσουν τοῦ σκοποῦ καὶ τὰ τρία αὐτὰ τάγματα. Ἐξῆλθον μετὰ τοὺς ὀθωμανοὺς οἱ ἰνδοὶ στρατιῶται μὲ παγιονέτας εἰς τὰ τουφέκια· ἔκαμαν τὸ τακτικὸν ἐκεῖνο περιπάτημα πολεμοῦντες κατὰ πρῶτον βουθᾶ, ἥτοι χωρὶς βολὴν τουφεκίων, ἀλλ' ὕστερον μὲ βολὴν τουφεκίων ἀδιακόπως γινομένην· μετὰ ταῦτα ἔρριψαν εἰς νισάνι εὐστοχοῦντες ὅλοι εἰς τὴν βολὴν τῶν τουφεκίων· εἴτα εἰς αὐτῶν ἱστάμενος ξεχωριστὰ καὶ βαστῶν εἰς χεῖρας του σίδηρον εἰς σχῆμα δρεπανίου τὸ ἔδωκε φωτιάν, καὶ ἐξῆλθε τόσος καπνὸς ὅπου ἐσκέπασεν ὅλους καὶ δὲν ἐφαίνοντο ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου τὸ ὁποῖον ἐσκέπασθη ἀπὸ τὸν καπνὸν διαλυθέντος τοῦ καπνοῦ ἄλλος αὐτῶν δοὺς φωτιάν εἰς παρόμοιον δρέπανον, ἐσχηματίσθη ἔν ἡμικύκλιον φωτὸς ἀπὸ τὸ ἐν μέρος εἰς τὸ ἄλλο οὐδὲν διαφέρον τῆς ἱριδος κατὰ τὸ σχῆμα (δῆλον δὲ ὅτι τοῦ μὲν πρώτου ἡ μεταχειρίσις εἶναι διὰ νὰ κρυβῶσιν ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν νὰ μὴν τοὺς βλέπῃ ποῦ καὶ πῶς εἶναι, καὶ τοῦ δευτέρου ἡ μεταχειρίσις εἶναι διὰ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς ἀντὶ μασαλάδων τῶν παρὰ Τούρκοις) μετὰ ταῦτα ἄλλος τρίτος δοὺς φωτιάν εἰς παρόμοιον δρέπανον, ἐξῆλθε φλόξ κινηθεῖσα κατ' εὐθείαν γραμμὴν παράλληλον μὲ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς καὶ διαπερῶσα διὰ τῶν ποδῶν τῶν πολυαριθμῶν θεατῶν, τοὺς ὁποίους ἐσύγχησε χωρὶς νὰ καύσῃ ἢ ροῦχόν τους ἢ πόδα τους (εἰς καιρὸν πολέμου ἢ φλόξ αὐτὴ ἀκολουθεῖ νὰ εἶναι καυστικὴ ἔχουσα ἄλλην ὕλην) εἰς τὴν σύγχησιν αὐτῶν τῶν θεατῶν ὁ ρέις-ἐφένδης εἶπε νὰ τοὺς ἐπῇ τὸ, φθάνει πλέον, καὶ οὕτως ἔπαυσαν, καὶ οἱ πολυαριθμοὶ θεαταὶ πολεῖται ὑπερεθαύμασαν βλέποντες εἰς τοὺς Ἰνδοὺς πολεμικὰ κινήματα ὅπου ἄλλοτε ποτὲ δὲν εἶδον. Εἴτα ἐβγῆκαν πάλιν οἱ τοῦρκοι μ. ι. ζ. ρ. κ. λ. ἡ δες ἐφιπποὶ καὶ ἐπολέμησαν μὲ τὰ καλκάνια καὶ θώρακας των καὶ περικεφα-

λαίας χωρίς νά πληγωθούν, εἴτα ἔρριψαν εἰς νισάνι τηλεβόλους τὰς ἐπὶ τῶν ἀμαξῶν χωρίς νά εὐστοχῶσιν τοῦ σκοποῦ, καὶ ἐσκοτώθησαν δύο Τοῦρκοι διὰ τὴν ἀπραξίαν· εἴτα ἔρριψαν πάλιν εἰς νισάνι πόμπας καὶ πάλιν ἀστοχῶντες τοῦ σκοποῦ, καὶ ἐτελείωσεν ἡ πανηγυρίς.

Διωρίσθησαν καλδιμιτζήδες νά ἐπισκευάσουν τὰ καλδιμήμια ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῆς Ἀδριανουπόλεως, καὶ ἄλλοι νά κάμουν γεφύρας εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ ἐκεῖ ὅπου εἶναι χρεῖα διὰ τὸ ἐν εὐκολίᾳ πέρασμα καὶ χωρὶς λάσπαις ἀνθρώπων τε καὶ ζώων καὶ φορτωμάτων.

Εἰς τὴν Ῥόδον φθάσαντα τὸν χάνην Σαχίν-Γκιράϊν ἐφόνευσαν διὰ προσταγῆς τοῦ βεζίρη· τὸν δὲ ἀδελφόν του ὃν μετεπέμψατο ἀπὸ τοὺς ἀπαχᾶδες κατώκισαν εἰς τὸ γιαιλί τοῦ Ἰσάκ-ἀγά τὸ εἰς τὸ Πέικοζι, εἴτα ἐξώρισαν εἰς τὴν Κύπρον καὶ ἐπέειπεν εἰς τὴν Μάγουςαν.

Δέκα γαλιόνια μεγάλα μοσχόβικα ἐβγήκαν εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν καὶ διὰ νά κουρσεύσουν τὰς ἀχθοφόρους καὶ σιτοφόρους νῆας τῶν Τούρκων καὶ διὰ νά πολεμήσουν τὸν στόλον τῶν Ὀθωμανῶν ὅπου τὸν λάχουν. Ἐπείσαν ὡς τόσον μίαν μελέξαν ἔχουσιν ἔνδον δέκα Τούρκους, καὶ ἐπῆρε τὸ κάθε γαλιόνι ἀπὸ ἓνα Τούρκον. Ἐπλησίασαν εἰς τὸ Τζιγκενέ-ισκελεσί σκοπῶ τοῦ καταπολεμῆσαι τὸν ἐκεῖσε ὀθωμανὸν στόλον· ἀλλ' ἐν τούτοις τρικυμίας ἐπαπειλουμένης οἱ καπετάνιοι τῶν ἐννέα γαλιονίων κατέβασαν ὅλα τὰ ἱστία· ὁ ἀρχιθαλασσιός τους, Ἐγγλέζος, τοῦνομα Τεαπδάλ, ἔχων ὑπὸ τῇ ὀδηγίᾳ του τὸ καράβι ἀμυράλιο μὲ 70 τηλεβόλους, δὲν τὰ κατέβασεν, αὐξυνθείσης δὲ τῆς τρικυμίας καὶ κίνδυνον ναυαγίου ἐπαπειλούσης ἀνέβασεν 70 ναῦτας διὰ νά τὰ καταβιάσουν· ἀλλ' ὑπὸ τῆς σφοδρότητος τοῦ ἀνέμου ἐτξακίσθησαν καὶ τὰ τρία κατάρτια, καὶ οἱ 70 ναῦται ἀπώλοντο· διὰ ἐλάφρωσιν τοῦ γαλιονίου ἔρριψεν ὁ Ἐγγλέζος εἰς τὸ πέλαγος τὰς τηλεβόλους τῆς πρώτης καὶ δευτέρας σειρᾶς. Ὡς τόσον παρῆλθε μὲν ὁ καίλαψ, ἀλλ' ὁ βορέας ὦντας σφοδρὸς, ἔπλεε τὸ γαλιόνι πρὸς τὴν Ξηράν. Ὁ Λαζὸς τοῦρκος ὁ σκλαβῶνεις εἰς τὴν μελέξαν εἶπε τῷ Ἐγγλέζῳ, « ἀν γιαναστίσῃς σᾶς φονεύουν τὰ ὀθωμανικὰ στρατεύματα ὅπου εἰς κάθε παράλιον κωμόπολιν εἶναι ὑπέρπολλα· ἀλλ' ἂν εἰσέλθῃς εἰς τὸ πογάζι τῆς Πόλεως γίνεσθε μόνον σκλάβοι καὶ γλυτώνετε τὴν ζωὴν σας. » Ἐστερξεν ὁ Ἐγγλέζος, ἀλλ' οἱ λοιποὶ πάντες ἀντέφασκον λέγοντες ὅτι κρεῖσσον τὸ νά καοῦν παρὰ νά σκλαβωθούν. Ὅθεν ὁ Ἐγγλέζος ἔβρεξεν εὐθὺς τὸ παροῦτι τῆς Σάντα-Πάρας διὰ νά μὴν τὸ δώσουν φωτιάν, ἀλλ' αὐτοὶ ὀπλοφορήσαντες ἀντέφασκον εἰς τὴν εἰς τὸ Πογάζι τῆς Πόλεως εἰσοδόν· ἀλλ' ἐνθυμίσας αὐτοὺς τὸν ἥρκον τῆς ὑποταγῆς ὅπου κατὰ συνθήκειαν δίδουν ἐκάστῳ ἀρχιθαλασσίῳ, ἀφῆκαν τὰ ὅπλα καὶ εἰσῆλθε τὸ γαλιόνι εἰς τὰ Καθάρια χωρὶς τόπια, χωρὶς τὰ τρία κατάρτια καὶ χωρὶς τρικέτο, Σεπτεμβρίου τῇ ιγ'. Οἱ Τοῦρκοι τὸ ὠνόμασαν αὐτὸ Χουδαβέρδι, ἥτοι παρὰ θεοῦ δεδομένον. Τὰ λοιπὰ ἐξ διαφυγόντα τὴν τρικυμίαν ἐφάνθησαν κοντὰ εἰς τὴν Ἀγχιάλον, ἐξετάζοντα μαθεῖν διὰ τὸ σὺν αὐτοῖς γαλιόνι· εἰσελθόν εἰς τὰ Καθάρια καὶ ἄλλο ἐξ αὐτῶν διὰ τὴν αὐτὴν ἐξέτασιν, πλησίασαν εἰς τὰς Πορτίτζτας παρὰ τὸ ὀχυρώματι Καρᾶ-χαρμάνι ἐκάθισεν εἰς τὰ ἐκεῖσε ῥηχὰ

νερά· ἠθέλησαν οἱ ἐν τῷ ὀχυρώματι νὰ τὸ κατακρατήσουν, ἀλλὰ βολῇ τηλεβόλῳ καταδιώξαν τοὺς Τούρκους εὔρε τὸν τρόπον νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῶν μὴ βαθίων ὑδάτων· ἀλλὰ δύο πλησιάσαντα εἰς τὸ Φαναράκι ἐρρίψαν τηλεβόλους εἰς τὸ κάστρον καὶ ἐκρήμνισαν καὶ τινα γωνίαν του. Εἶτα εἰσῆλθον καὶ τὰ ἐννέα εἰς τὴν Ἀδελίταν, λιμένα περίφημον εἰς τὸ Κρίμι, ἀλλ' εἰς ἄκρον ταλαιπωρημένα καὶ κακῶς ἔχοντα. Τὸν Τούρκον ὁποῦ ἡρμήνευσε τὴν εἴσοδον τὸν ἔδωκεν ὁ βεζίρης μίαν φορεσιάν καὶ 500 γρόσια, καὶ εἰς τὴν Δαζικὴν, τὸν τόπον του, εἰσόδημα ἐτήσιον ἱκανόν. Τὸν Ἑγγλέζον ἔβαλεν εἰς τὸ πάνιο· τοὺς ἐν τῷ γαλιόνι 800 ναύτας καὶ στρατιώτας οὓς μὲν ἔβαλεν εἰς τὸ πάνιο, οὓς δὲ ἔστειλεν εἰς τὴν Ῥόδον.

Γαλιόνι τούρκικον μέγαν ἐγένεν ὑποβρύχιον τοῖς ὕδασι τοῦ Εὐξείνου πόντου διὰ τὰ πολλὰ νερά ὁποῦ ἔκαμνεν, καὶ ἄλλο ὅμοιον τῷ μεγέθει ἐπесεν εἰς τὸ Κύτρος καὶ ἐτζακίσθη, καὶ ἐλευθερωθέντες τοῦ πνιγμοῦ 40 τῶ ἐν αὐτῷ ναυτῶν τε καὶ ἄλλων ἦλθον εἰς τὴν Πόλιν.

Πολλοὶ ἀσκερῆδες φεύγοντες ἀπὸ τὸ Ἰσμαήλι, Οὐζού, Πεντέρι καὶ ἄλλα κάστρη ἤρχοντο εἰς τὸ Γαλάτζι καὶ εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ διέπλεον τὸν Δούναβιν ὅλον τὸ θέρος· τέλος τὸν Ὀκτώβριον ἦλθον 3,000 αὐτῶν, καὶ παρὰ τοῖς τείχεσι τῆς Κωνσταντινουπόλεως καταλύσαντες ἐζήτουν νὰ τοὺς ἀφήσουν νὰ περάσουν εἰς τὴν Ἀσίαν ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὰ ἴδια. Ὁ βεζίρης ἀπελθὼν πολλάκις καὶ παρακινῶν εἰς ἐπιστροφὴν καὶ δούς καὶ ἄσπρα, δὲν ἐπέιθοντο· τέλος ἀπελθὼν μὲ τὸν γιαννιτζάρ-ἀγασὴ καὶ μὲ πολλοὺς ἐνόπλους, καὶ δούς αὐτοῖς καὶ τοὺς λουφέδες των πουργεῖα 90 τοὺς κατέπεισεν εἰς ἐπιστροφὴν· καθ' ὁδὸν δὲ κακουργήσαντες πολλὰ καὶ εἰς τὴν Σηλυβρίαν καὶ ἄλλου διέπλευσαν τὴν θάλασσαν ἀπὸ τὴν Καλλιούπολιν ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὰ ἴδια· δύο ζαπίτηδες αὐτῶν ἐλθόντες εἰς τὴν Πόλιν καὶ γνωστοθέντες συελήφθησαν παρὰ τοῦ βεζίρη καὶ ἐφονεύθησαν παρρησίᾳ.

Ἡ αὐλὴ τοῦ Πετερπούργου λαβοῦσα τῇ κέ τοῦ Σεπτεμβρίου τὴν εἰδήσιν τῆς εἰρκτῆς τοῦ Πουλγκανῶφ, μινίστρου τῆς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ πολέμου ὁποῦ ἡ Πόρτα ἐκοινολόγησεν ἐν ταύτῳ, δὲν ἡμύρεσε πλέον ν' ἀποφύγῃ περισσύτερον καιρὸν τὴν διάλυσιν καὶ διάστασιν τῆς εἰρήνης, τὴν ὁποίαν οἱ Ὀθωμανοὶ πρῶτοι ἔκαμαν εἰς ἓνα τρόπον τόσον δριμύν, σκληρόν καὶ ἀπροσδόκητον· ὅθεν δίδει ἐκ μέρους τῆς μίαν δημοποιήσιν διὰ νὰ ἐκθέσῃ ταχέως καὶ ἐν συντόμῳ (προσμένοντας μίαν ἄλλην ἐνθύμησιν μερικὴν καὶ καθ' ἑλαστον,) τὰ γεγονότα εἰς τὰς τελευταίας συνομιλίας ἀπὸ τὰς ὁποίας φαίνεται ὅτι ἡ Πόρτα ἠθέλησε νὰ καταντήσῃ εἰς αὐτάς τὰς δυσμενεῖας. Ἐχει δὲ οὕτως ἡ ἐκδήλωσις.

« Ἡ διάστασις καὶ ἀνομοιότης ὁποῦ ἐτάραξαν ἀδικαίως τὴν ἡσυχίαν καὶ
 » γαλήνην ὁποῦ ἡ ἀγάπη ἡ τελειωθείσα εἰς τὸ Καϊναρτζίκι τῷ ἔτει 1774
 » μεταξὺ τοῦ ἱμπερίου τῆς Ρουσσίας καὶ τῆς ὀθωμανικῆς Πόρτας ἔπρεπε νὰ
 » ἐπικυρώσῃ, εἶναι τόσον πολλὰ πρόσφατος καὶ πολλὰ γνωστὴ ὁποῦ δὲν
 » εἶναι ἀνάγκη νὰ καταγράψωμεν ἐδῶ τὴν ζωγραφίαν τῆς φθάνει νὰ εἰ-
 » ποῦμεν ὅτι μετὰ τὴν τελείωσιν αὐτῆς τῆς ἀγάπης μέχρι τῆς παρούσης
 » ἐποχῆς ἡ Πόρτα ἐδείξεν εἰς ὅλην τὴν διαγωγὴν τῆς τὴν πλέον φανεράν

» ἔλλειψιν τῆς πιστότητος, καὶ δὲν ἀπέβλεπον εἰς ἄλλο τι εἰμὴ εἰς τὸ νὰ
» ἀποκαταστήσῃ ἐσφαλμέναις τὰς πλέον οὐσιώδεις διομολογήσεις.»

« Βεβαρημένη ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἀποδείξεων ὅπου ἡ αὐτὴ τῆς Ῥουσίας
» ἤμπορε νὰ διηγηθῇ δι' αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν τὰς παρατρέχει διὰ μίαν ἐκ-
» θεσιν μερικωτέραν καὶ καθ' ἕκαστον ὅπου θέλει κοινολογήσῃ ἐντὸς ὀλί-
» γου, καὶ εὐχαριστεῖται κατὰ τὸ παρὸν νὰ διηγηθῇ τὰς νεωτέρας πράξεις
» ὅπου τέλος πάντων ἀνεκάλυψαν ἓνα περικυπτόμενον τόσον ἀπροσδόκη-
» τον καὶ ἀνάρμοστον εἰς τὸ εἰρηνοποιῶν σύστημα ὅπου ἐκείνη ἐκουσίως ἡ-
» κολουεῖ καὶ ἐφύλαττεν εἰς ὅλα τὰ περιστατικά. Ἐκαυχᾶτο πῶς νὰ ἐθε-
» μελίωσεν ἐν θεμέλιον ἀμετασάλευτον μὲ τὴν συμφωνίαν τὴν ἐκδηλωτι-
» κὴν τὴν εἰς τὸ Ἀἰναλί-καθάκι κατακλεισθεῖσαν, τῷ ἔτει 1779, διὰ τὴν
» πραγματείαν τῆς ἐμπορίας καὶ μάλιστα διὰ τὴν ἀνάλογον διάλλαξιν
» τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, τῆς ὁποίας ὁ σκοπὸς καὶ τὸ τέλος, καθὼς ἀπε-
» δείχθη τότε, δὲν ἦτο βέβαια ποσῶς διὰ νὰ ἐκτείνῃ τὰ σύνορα τῆς βα-
» σιλείας τῆς, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὰς ἀταξίας καὶ κλεψίας ὅπου
» ἀδιακόπως ἐγίνοντο ἀπὸ τὰ ἔθνη τὰ κατοικοῦντα αὐτὴν τὴν Χερσόνησον,
» ἐλπίζουσα τὸ νὰ βλαθῶν αὐτὰ ὑποκάτω εἰς μίαν εὐταξίαν ὅπου νὰ τὰ
» διατάξῃ νὰ εὐλαβοῦνται τοὺς δεσμοὺς ὅπου ἐνώνουν ἐν ἔθνος μὲ τὸ ἄλλο·
» εὐταξία ὅπου ἐχρησίμεισε πρὸς τοῦτοις εἰς τὸ νὰ διαφυλάττῃ τὴν καλὴν
» ἀρμονίαν καὶ σύμπνοιαν εἰς τὰ σύνορα τῶν δύο βασιλείων. Αὐτὰ ἦτον
» τότε τὰ ὑποκειμενα τῶν καθαρῶν ἐπιθυμημάτων τῆς ρουσσικῆς αὐλῆς,
» καὶ χρέωστοῦνται εἰς τὰς ἐπιμελείας ὅπου ἐμεταχειρίσθη διὰ νὰ φέρῃ τὸ
» πρᾶγμα εἰς ἐκθασιν.»

« Τῇ ἀληθείᾳ, ἀφοῦ εἰρηνοποιήθησαν αἱ διαστάσεις καὶ διαφωνίαι μὲ ἓνα
» τρόπον τόσον ἀναγκαῖον καὶ τόσον εὐμόρφον, ἐφαίνετο πῶς θέλει ἀκολου-
» θῇσιν μία ἡσυχία πολυχρόνιος. Ἀλλὰ μόλις τὰ πράγματα εἰρηνέυσαν μὲ
» αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ ἐσυμφωνήθησαν μὲ ἓνα τρόπον φιλικόν, μὲ τὴν πι-
» σόττητα τῶν ἀχτιναμέδων καὶ μὲ τοὺς ὅρκους τοὺς πλέον ἱερούς καὶ ὑ-
» ποσχέσεις τὰς πλέον περιφήμους, ὅπου ὁ βεζίρης, ἀφοῦ διεδέχθη ἐκεῖνον
» ἐφ' οὗ ἐπραγματεύθησαν αἱ ῥηθεῖσαι πραγματεῖαι, ἔδειξε διαθέσεις ἐκ δια-
» μέτρου ἐναντίας εἰς τὸ σημαινόμενον καὶ ἐνέργειάν τους. Δὲν ἄργησε νὰ
» προβάλλῃ ζητήματα κακοθεμελιωμένα, ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἔβγαλμα τοῦ
» ἄλλοτος ὅπου ἐσυμφωνήθη εἰς τὸν ἀχτιναμένον νὰ δίδῃ εἰς τοὺς κατοικητάς
» τῆς Οὐζού· ἐναντιώθη εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν κονσόλων τῆς Ῥουσ-
» σίας εἰς τινὰς σκάλας τῆς ἐπικρατείας του, καὶ ὑποθέτωντας πῶς τοιαῦ-
» ται ἐνστάσεις δὲν εἶναι ἱκαναὶ νὰ ἐνεργήσουν τὴν διάλυσιν τῆς εἰρήνης,
» τὴν ὁποίαν ἀπ' ἀρχῆς ἐστοχάζετο, ἄρχησε νὰ ὑπερασπίζεται παρρησία
» τὰς ἐφόδους τῶν Λεζγκήδων καὶ τῶν Ταρτάρων τοῦ Κουπάν ὅπου εἶχαν
» μείνει ὑποχείριοί του, διεγείρωντας τοὺς πρώτους εἰς τὸ νὰ λεηλατήσουν
» τὰς ἐπαρχίας τοῦ Ἡρακλείου, ὅπου εἶναι γνωστὸν πῶς εἶναι ὑποχέριος
» τῆς βασιλείας, καὶ τοὺς ἄλλους νὰ εἰσέλθουν ἐκεῖθεν τῶν ὁρίων τῆς
» Ῥουσίας, ὅπου ἔκλεψαν, ἐλεηλάτησαν καὶ ἀπήγαγον ἀπὸ ὅλον ἐκεῖνο
» τὸ μέρος ὅπου δὲν ἔλαχε νὰ εἶναι δεφενδευόμενον ἀπὸ στρατιωτικὸν

—1787

» Ρούσσω, ὁποῦ ἦτον διαμοιρασμένον εἰς ἐκείνας τὰς ἐπαρχίας. »
 « Ἡ βασιλίσα, φυλάττουσα τὴν μετριότητα ὁποῦ ἡ φιλανθρωπία Της
 » καὶ ἡ διὰ τὴν εἰρήνην ἀγάπη Της τὴν ὑπαγόρευαν, εὐχαριστήθη, μαθοῦσα
 » ταῦτα, νὰ διορίσῃ τὸν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐλτίζῃν Της νὰ ἀνα-
 » κράξῃ εἰς τὸν βεζῖρην τὸν ἀχτιναμένον καὶ ἀκολουθῶν νὰ ζητήσῃ ἐκδίκη-
 » σιν διὰ τὰς ζημίας αὐτάς· ἀλλ' ὅλαι αἱ ἀνακράξεις ἀπέβησαν ἀνωφελεῖς·
 » ἀπεκρίθησαν εἰς τὰ παράπονα μὲ ἓνα τρόπον σκληρὸν καὶ θηριώδη, ἀνυ-
 » πόφορον εἰς τὴν ἀναστροφήν καὶ εἰς τὰ καθήκοντα ὁποῦ αἱ αὐλαὶ πρέπει
 » νὰ φυλάττουν μεταξύ των. Ὡς τόσον οἱ σκοποὶ τῆς βασιλείσεως διὰ τὴν
 » ἀγάπην τῆς εἰρήνης δὲν μετεβλήθησαν· κυρία εἰς τὸ νὰ ἐκλέξῃ τὰ μέσα
 » ἐπρόκρινε πρὸ πάντων τὸν τρόπον τῆς πραγματείας τῶν κοινῶν ὑποθέ-
 » σεων, καὶ ἀκολουθῶν ἐφάνέρωσεν εἰς τὸν ἱμπεράτορα τῶν Ῥωμάνων, ὁμό-
 » σπονδὸν Της, τὴν κατὰστασιν τῶν πραγμάτων· ἐδέχθη μὲ εὐχαρίστησιν
 » Της τὸ πρόβλημα τοῦ ῤηγὸς τῆς Φράντζας τοῦ νὰ γίνῃ μεσάζων, τὸν ἐ-
 » κοινολόγησε μυστικώτερον τὰ κεφάλαια τῶν ζητημάτων Της, καὶ αὐτοὶ
 » οἱ δύο μονάρχαι ἐγνώρισαν ἀμφότεροι τὴν ὀρθότητα καὶ τὸ δίκαιον τῶν
 » ζητημάτων Της. Τέλος πάντων, διὰ νὰ μὴ ἀμελήσῃ κανὲν πρᾶγμα ἀπὸ
 » ἐκεῖνα ὁποῦ ἠμποροῦσαν νὰ χρησιμεύσουν εἰς τὴν ἐπιμονὴν καὶ διατήρη-
 » σιν ἐνὸς τόσον πολυτίμου καλοῦ ὅσον εἶναι ἡ ἡσυχία τῶν ὑποχειρίων Της,
 » μετεχειρίσθη τὴν πλυσιότητα τῶν τουρκικῶν ἐπαρχιῶν, εἰς τὰς ὁποίας
 » ἐπλησίασε μὲ τὸ ἀξιωματημὸν Της ταξεῖδι ὁποῦ ἐτελείωσε, διὰ νὰ κρᾶ-
 » ξῃ παρ' Αὐτῇ τὸν εἰς τὴν Πόρταν ἐλτίζῃν Της, μὲ σκοπὸν τοῦ νὰ ἐξετάσῃ
 » καλῶτερα τὰς αἰτίας τῶν διαστάσεων ὁποῦ ἠκολούθησαν καὶ νὰ συμφω-
 » νήσῃ μαζὶ τοῦ διὰ τὰ πλέον δραστήρια μέσα μιᾶς φιλικῆς διορθώσεως,
 » κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν ὁποῦ εἶχεν εἰς αὐτάς τὰς ἀποφάσεις Της καὶ κατὰ
 » τὴν ἐντελῆ ἐλπίδα τῆς εὐλαβείας ὁποῦ οἱ Τοῦρκοι ἔπρεπε νὰ δεῖξουν ἐκ
 » μέρους των διὰ τὰς συμφωνίας τὰς σωζομένας. » Ἐστειλεν ὀπίσω ἡ βασι-
 » λισσα τὸν ἐλτίζῃν Της εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· εὐθὺς ὁποῦ ἐγύρισεν ὁ
 » βεζῖρς τὸν ἐλάλησεν εἰς μουκλαμένον, ἐνθα, ἀντὶ νὰ γένῃ λόγος διὰ τὰ
 » κεφάλαια περὶ ὧν ἐπραγματεύθησαν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του καὶ ἀντὶ
 » νὰ γένῃ συγκατάνευσις εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τὴν ζητουμένην, ἡ Πόρτα
 » ἐφαντάσθη νὰ δώσῃ μίαν νέαν στροφὴν εἰς τὰς ὑποθέσεις, ὥσαν ὁποῦ ἐκ
 » μέρους Της ἄρχησε νὰ ζητῇ ζητήματα τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον ἦτον ἐναν-
 » τῖον εἰς τὰς διομολογήσεις τὰς καθαυτὸ τοῦ ἀχτιναμένου, καὶ τὰ ἄλλα ἐ-
 » ναντία ἦσαν εἰς τὴν ἀξίαν τῆς βασιλείσεως, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν εἰς τὰ κέρδη
 » τῆς βασιλείας Της. »

« Ἀφοῦ ἡ Πόρτα ἐβγῆκε μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπὸ τὰ ὄρια εἰς τὰ ὁ-
 » ποῖα τὴν ἐβαστοῦσαν αὐταὶ αἱ ἰδῖαι διομολογήσεις, ἐνόμισε πῶς ἠμπορεῖ
 » εὐθὺς νὰ σηκώσῃ ὁλοκληρῶς τὴν μορφήν καὶ νὰ ἀνακαλύψῃ τὸν σκοπὸν
 » ὁποῦ πρὸ πολλοῦ εἶχε, διατί ἐφάνέρωσε μὲ λέξεις ἐμφαντικὰς εἰς τὸν ἐλ-
 » τζῖν τῆς Ρουσσίας πῶς ἡ Πόρτα δὲν νομίζει τὸν ἑαυτὸν τῆς δεμένην ἄλ-
 » λως παρὰ μόνον μὲ τὴν συμφωνίαν τὴν εἰς τὸ Καϊναρτζίκι· καὶ ἐπειδὴ
 » τὰ ἄρθρα ὁποῦ ἔγιναν μετ' ἐκείνην δὲν ἦτον ἄλλο παρὰ μόνον ἓν ἀποτέ-

» λεσμα τῆς συναρесеκάς της, νομίζει πῶς δὲν ἐνέχεται νὰ τὰ φυλάττῃ
 » παρὰ μόνον ὅσον ζητεῖ ἡ συγκατάνευσις της ἢ ἡ καλὴ θέλησίς της, καὶ
 » διώρισεν εἰς τὸν ἐλτζὴν καιρὸν εἰς τὸν ὁποῖον νὰ δώσῃ μίαν κατηγορητι-
 » κὴν ἀπόκρισιν τῆς βασιλείσης εἰς τὰ ζητήματα ὅπου τὸν ἐκοινολογήθη-
 » σαν, καὶ αὐτὴ ἡ διορία ἐτελειούτο εἰς τὰς κ' τοῦ Αὐγούστου, κατὰ τὸ
 » παλαιόν. Ὁ ῥηθεὶς ἐλτζὴς ἀνέκραξε μάλα δικαίως εἰς αὐτὸ τὸ σκληρὸν
 » καὶ ἄδικον ζήτημα, τόσον ἐναντίον καθολικώτερον εἰς τὸ δίκαιον τῶν ἐ-
 » θνῶν, τὸ καὶ γνωστὸν καὶ εὐλαβοῦμενον ἀπὸ ὅλα τὰ ἔθνη· ἐφάνέρωσε κατ'
 » ἀξίαν πόσον ὀλίγον ἤρμοξε τὸ νὰ διορίσουν διορίαν εἰς ἓν γένος φιλικὸν
 » καὶ ἀξιοπρεπές· ἀπέδειξε κατὰ φυσικὸν λόγον τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ λάβουν
 » ἀπόκρισιν εἰς ἓν διάστημα τόσον σύντομον. Δὲν τὸν ἤκουσαν ποσῶς, καὶ
 » ἐξ ἴσου δὲν τὸν ἤκουσαν εἰς τὰ παράπονα τῶν ὁποίων προλαβόντως εἶ-
 » χε ζητηθεῖ ἡ ἐκδίκησις· ἐκεῖνο ὅπου ἠμπόρεσε νὰ ἀποκτήσῃ ἦτον τὸ νὰ
 » ὑποσχεθῶν νὰ γένῃ ἄλλος ἓνας μουκιαλεμές, ὅστις ἔγινε μὲν, ἀλλὰ καὶ
 » εἰς ἐκεῖνον ὁ ἐλτζὴς ἤκουσε νὰ ξαναλέγουν τὰ ἴδια ζητήματα, χωρὶς νὰ
 » προσθέσουν τι ἄλλο εἰμὴ μόνον μίαν κενὴν ὑπόσχεσιν τῆς ἀποκαταστά-
 » σεως ὅπου ἐζήτησεν ἐκ μέρους του.»

« Ἡ βασίλισσα μαθοῦσα αὐτοὺς τοὺς δύο μουκιαλεμέδες δὲν ἠγανάκτη-
 » σε διὰ τὰ γενόμενα, ἀνέβαλε καθε ἀπόφασιν τελευταίαν καὶ ἠθέλησε νὰ
 » μένῃ θεωροῦσα μίαν ἐνόχλησιν ὅπου μία ἔλλειψις εὐγενείας ὅπου συ-
 » νειθίζεται συγγένει εἰς τοὺς μινίστρονς τούρκους τὴν ἔλαμε νὰ δοκιμάσῃ.
 » Ἐν τοσούτῳ ὁμῶς τὰ ἐξῆς ἀπέδειξαν πῶς αὐτὸ ἦτον ἓν πρᾶγμα πρὸ πολ-
 » λοῦ ἀποφασισθὲν, καὶ τῶρα ἐνηργεῖτο. Εἰς αὐτὰς τὰς γνώμας ἡ βασίλισ-
 » σα ἠθέλησε νὰ τελειώσῃ ὅλας τὰς ἀποδείξεις ὅπου ἔδειξε τῆς μετριότη-
 » τός της καὶ τῆς ἀποχῆς της ἀπὸ ὅλα τὰ ἀκόλουθα ὅπου μία παρομοία
 » κατάστασις τῶν πραγμάτων προεμήνυν· ἠθέλησε νὰ κάμῃ συγκατάβασιν
 » εἰς μερικά ζητήματα ὅπου ἡ Πόρτα εἶχε προβάλει, μὲ ὅλον ὅπου αὐτὰ
 » δὲν ἦτον ποσῶς θεμελιωμένα εἰς τὸν ἀχτιναμέν· ὅθεν αἱ προσταγαὶ ἐ-
 » στάλθησαν εἰς τὸν Ποτέμκιν· ἀλλ' ἐν τούτοις ἔλαβεν εὐθὺς εἰδῆσιν τὸ ὅ-
 » τι χωρὶς νὰ προσμενῇ ἡ Πόρτα τὴν τελείωσιν τῆς διορίας τοῦ καιροῦ ἐ-
 » λάλησεν ἐκ δευτέρου τὸν Πουλγκακῶφ εἰς μουκιαλεμέν τῇ ε' τοῦ Αὐγού-
 » στου, καὶ ἀφοῦ τὸν ἐπρόβαλε νὰ ὑπογράψῃ ἓν ἔγγραφον μὲ τὸ ὁποῖον ἡ
 » συμφωνία τῆς ἐμπορίας καὶ ἡ διάλλαξις τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου ἀθετεῖ-
 » το καὶ ἀναρρεῖτο, μὴ ὑπογράψας ἐκεῖνος, ἐξεδήλωσε τὴν εἰρήνην ἄκυρον
 » καὶ ἐφυλάκωσε τὸν ἐλτζὴν τῆς βασιλείσης εἰς τοὺς Ἐπτά Κουλάδες, ὅ-
 » που μὲ καταφρόνησιν τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν εὐρίσκεται ἀκόμη κατὰ τὸ
 » παρὸν φυλακωμένος.»

« Ἐν παρόμοιον κίνημα παρουσιάζει ἀφ' ἑαυτοῦ τοῦ ὅλους τοὺς συλλογι-
 » σμοὺς ὅπου πρέπει νὰ κάμῃ νὰ γένουν. Ἡ Πόρτα ἠθέλησε νὰ ἐνώσῃ μὲ
 » τὴν ἀπιστίαν τὴν ἔφοδον τὴν πλέον χλευαστικὴν· ἐκίνησε πάντα λίθον
 » διὰ νὰ φανερῶσῃ τὴν ἀποφασισμένην ἐπιθυμίαν της ὅπου εἶχεν ἀδιακό-
 » πως εἰς τὸ νὰ καταργήσῃ τὴν εἰρήνην ὅπου τῆς ἐδόθη μὲ ἓνα τρόπον τό-
 » σον μεγαλόψυχον. Ἀπὸ μίαν διαγωγὴν τόσον πολλὰ βλαπτικὴν διερεθι-

■ σθεῖσα ἡ βασιλίσσα ἔχει χρέος, ἀγκαλὰ καὶ χωρὶς τὸ θέλημά Της, νὰ
 » πιάσῃ τὰ ἄρματα, μόνον καὶ μόνον μέσον ὅπου τῆς μένει διὰ νὰ φυλάξῃ
 » τὰ δίκαια ὅπου ἐκείνη ἀπόκτησε μὲ τιμὴν τοσούτου αἵματος, καὶ διὰ νὰ
 » ἐκδικήσῃ τὴν πληγωμένην ἀξίαν τῆς ἀπὸ τὰς ὕβρεις ὅπου ἔκαμαν εἰς τὸν
 » ἐλτίζῃν Της. Ὁλοκλήρως εἶναι ἀθώα ἀπὸ ὅλα τὰ κακὰ ὅπου ὁ πόλεμος
 » ἐξαπτόμενος ἡμπορεῖ νὰ εἶναι συντροφιασμένος· ἔχει δίκαιον νὰ ἐλπίζῃ ὁ·
 » χι μόνον εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὰς βοηθείας τῶν φίλων
 » Της, ἀλλὰ προσέτι καὶ εἰς τὰς ἐπιθυμίας ὅλου τοῦ χριστιανισμοῦ διὰ τὸν
 » θρίαμβον μιᾶς αἰτίας τόσοσιν δίκαιας ὅσων εἶναι ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἐδιδάσθη
 » νὰ δεφενδύσῃ.»

Δεύτερον ματιφέστον τῆς βασιλίσσης Αἰκατερίνης, τὸ πρὸς τοὺς
 ὑποχειρίους τῆς, διὰ τὸν μετὰ τῶν ὀθωμανῶν πόλεμον.

α Ἡμεῖς ἡ Αἰκατερίνη Β', ἐλέω Θεοῦ ἡμπερατρίτζε καὶ αὐτοκράτωρ ὅλων
 » τῶν Ῥουσιῶν, καὶ τὰ ἐξῆς. Δηλοποιοῦμεν διὰ τοῦ παρόντος εἰς ὅλους
 » Μας τοὺς πιστοὺς ὑποχειρίους ὅτι, ἀγκαλὰ καὶ μὲ τὰς πλέον πανδήμους
 » συμφωνίας, μὲ τὰς ὁποίας ἡ ὀθωμανικὴ Πόρτα ἐπεκύρωσεν ἐμπρὸς εἰς ὁ-
 » λον τὸν κόσμον μίαν παντοτινὴν εἰρήνην μὲ τὴν Ῥουσιάν, μ' ὅλον τοῦτο
 » ἀθέτησε καὶ ἀναίρεσεν αὐτοὺς τοὺς ἱεροὺς δεσμοὺς μὲ ἓνα τρόπον ἄπιστον
 » καὶ παράσπονδον, καὶ διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὸν κατὰ τῆς βασιλείας Μας πό-
 » λεμον ἐφυλάκωσεν εἰς τοὺς Ἑπτὰ-Κουλαῶδες τὸν πληρεξούσιον πρέσβυν
 » Μας Πουλγκακῶφ. Οἱ ἐλτίζῃδες τοῦ ἡμπεράτορος καὶ τοῦ ῥηγὸς τῆς Φράν-
 » τζας ἐμεσολάβησαν φιλικῶς διὰ νὰ ἐμποδίσουν αὐτὸ τὸ τολμηρὸν ἐπι-
 » χεῖρμα ὅπου πληγώνει τὸ δίκαιον τῶν ἐθνῶν, εὐλαβοῦμενον ἀπὸ ὅλα
 » τὰ ἔθνη καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους βαρβάρους. Ποῖος δὲν ἤξεύρει πῶς ἐ-
 » φέρθημεν Ἡμεῖς μὲ τὴν Πόρταν; εἰς αὐτὸ τὸ συμβεβηκὸς ὁμῶς βιαζόμεθα
 » νὰ τὸ προβάλωμεν ἐκ δευτέρου εἰς τὰ μάτια ὅλου τοῦ κόσμου. Ἡ Πόρτα
 » Μᾶς ἐκλήρυξε τὸν τελευταῖον πόλεμον τῷ ἔτει 1768 μὲ τὸν παρόμοιον
 » σκληρὸν καὶ ἀδικον τρόπον ὥς τόσοσιν εἶναι πασίδηλον ὅσα κακὰ ἔφερε τό-
 » τε κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐχθροῦ τὸ σπαθὶ ὅπου Ἡμεῖς ἐμεταχειρίσθημεν
 » ἀκουσίως· τὰ ὅπλα Μας ὑπέταξαν τὴν Μολδαβίαν, Βλαχίαν καὶ Βεσσαραβίαν
 » καὶ ὅλα τὰ κάστρη ὅπου εὕρισκονται εἰς αὐτάς τὰς ἐπαρχίας, προσέτι ὁ-
 » πέταξαν καὶ τὸ πέρασμα τοῦ Δουνάβεως, ἀφοῦ κατετρόπωσαν καὶ ἐδία-
 » σαν τὸ ὀθωμανικὸν στράτευμα νὰ ἀφήσῃ τὸ στρατόπεδόν του, καὶ ἐκυ-
 » ρεύσαν τὴν Βουλγαρίαν· ὁ στόλος Μας, ἀφοῦ μὲ ἓνα πόλεμον ἐντελέστα-
 » νον διέλυσε καὶ ἐντίστασιν τὴν ἀπὸ μέρους τῆς ὀθωμανικῆς σημαίας εἰς
 » τὴν Μεσόγειον θάλασσαν, ἐκυριάρχευσεν καὶ πολλὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου
 » πελάγους. Τοῦτων οὕτως ἐχόντων, δηλαδὴ θριάμβων καὶ ἀποκτημάτων,
 » καὶ αἱ ὀθωμανικαὶ δυνάμεις καθ' ἡμέραν ἐλαττοῦνται καὶ μὴ οὔσαι εἰς
 » κατὰστασιν τοῦ νὰ μᾶς ἐναντιωθοῦν μήτε τοῦ νὰ ἡμπορέσουν νὰ ἐμποδί-
 » σουν τὰ νικητήρια ὅπλα Μας ἀπὸ τοῦ νὰ εἰσέλθουν ἕως μέσα εἰς τὰ ἐν-

» δότερα τῆς ἀδυνάτου βασιλείας των, εὐθύς ὅπου ἡ Πόρτα ἡ ὀθωμανικὴ
 » διασεισθεῖσα ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς θριάμβους Μας παρεκάλεσε νὰ κάμωμεν
 » τὴν εἰρήνην, Ἡμεῖς δὲν ἀπεβάλαμεν ποσῶς τὸ πρόβλημά της, με ὅλον ὅπου
 » ἡξεύραμεν ἱκανῶς τὴν ἀθλίαν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν τὴν κατεκρή-
 » μνισεν αὐτὸς ὁ πόλεμος· ἐξ ἐναντίας μιᾶς χειρὸς νικητηρίου Ἡμεῖς ἐδέ-
 » χθημεν καταστάσεις ὅπου ἀπὸ μέρους Μας ἦσαν πολλὰ μέτρια, καὶ ἐν
 » ταύτῃ ὕγειναι καὶ ὠφέλιμοι διὰ τὸ νικηθὲν μέρος· ἐμπράκτως Ἡμεῖς
 » ἐδώσαμεν ὀπίσω εἰς τὴν Πόρταν τὰ ἐκτεταμένα ἀποκτήματα ὅπου ἐκά-
 » μαμεν, καὶ δὲν ἐκρατήσαμεν διὰ λόγου Μας νάρεξ τὸ κάστρον τοῦ Κίλ-
 » πουρουνίου με τὴν ἐπαρχίαν του, τὸ διάστημα ὅπου εἶναι μεταξὺ τοῦ πο-
 » ταμοῦ Πόγ καὶ τοῦ Νίπρου μαζὶ με τὰ εἰς τὸ Κρίμι δύο κάστρη τοῦ
 » Γκέρτζι καὶ τοῦ Γενί-καλὲ, καὶ τοῦ λοιποῦ παρακινούμεναι ἀπὸ τὴν φυ-
 » σικὴν Μας φιλανθρωπίαν ἐθυσιάσαμεν ὅλα τὰ κέρδη ὅπου εἴχομεν ἀνά
 » χεῖρας, καθὼς καὶ τὰς ὑπερβολικὰς ζημίας ὅπου ἡ διακοπὴ τῆς εἰρήνης
 » εἶχε προξενήσει εἰς τὸ βασιλείον Μας· ἔργον αὐτὸ με τὸ ὁποῖον εἴχομεν
 » σκοπὸν ν' ἀποδείξωμεν πῶς εἰς ἓνα πόλεμον τοσοῦτον εὐτυχῇ οἱ σκοποί
 » Μας καὶ τὰ τέλη Μας δὲν ἦτον ποσῶς τὸ νὰ ἀποκτήσωμεν πόλεις καὶ
 » ἐπαρχίας, ἀλλὰ μόνον καὶ μόνον τὸ νὰ διαφυλάξωμεν τὴν γαλήνην καὶ
 » ἡσυχίαν εἰς τὸ βασιλείον Μας.»

« Τοιαύτη ἐστάθη ἡ συμφωνία τῆς εἰρήνης ὅπου ἀπεφασίσθη διὰ νὰ τε-
 » λειώσῃ ὁ πόλεμος εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ στρατεύματός Μας κοντὰ εἰς
 » τὸ Καϊναρτζίκι, ἀπὸ τὸν ἀρχιστράτηγόν Μας καὶ πληρεξούσιον κόμητα
 » Ῥωμαντζῶφ ἐκ μέρους Μας, καὶ ἀπὸ τὸν βεζῖρην Μαχμουτ Μουσούνου-
 » γλουν ἐκ μέρους τῆς Πόρτας. Ὅταν λοιπὸν ἀμέσως μετὰ τὴν εἰρήνην Ἡ-
 » μεῖς ἐμανθάναμεν συνεχῶς τὰς παραβάσεις καὶ ἀθετήσεις τῶν ὑποσχέσεων,
 » καθὼς καὶ τὰς ἐλλείψεις τὰς προξενουμένας εἰς τὰ κέρδη τῆς πραγματείας
 » Μας, ὅπου ἡ Πόρτα μ' ὅλον τοῦτο μᾶς εἶχε δώσει καὶ συμφωνήσει με τὴν
 » προῤῥηθεῖσαν συμφωνίαν εἰς ἓνα τρόπον ἐκτεταμένον, τόσον διὰ ξηρᾶς ὥ-
 » σον καὶ εἰς ὅλας τὰς θαλάσσας καὶ νερά τοῦ βασιλείου της, κατὰ τὸν αὐ-
 » τὸν τρόπον ἀπαραλλάκτως ὅπου τὰ ἔδωκεν εἰς ἄλλα ἔθνη ὅπου ἠθέλησε
 » νὰ εὐχαριστήσῃ εἰς αὐτὸ τὸ εἶδος, ἐνομίσαμεν πῶς ἂν ἡμπορέσωμεν νὰ
 » συμφωνήσωμεν με τὴν Πόρταν μίαν συμφωνίαν ξεχωριστῆς πραγματείας
 » διὰ τὸ παλίνδρομον κέρδος τῶν δύο βασιλείων θέλομεν ἐπιβεβαιώσῃ με
 » αὐτὸ, ὥσάν με ἓνα δεσμὸν νέον καὶ ισχυρότερον, μίαν ἔνωσιν ἀδιάκοπον
 » μεταξὺ τῶν ὑποχειρίων τῶν δύο βασιλείων, καὶ διορίζοντας κεφάλαια
 » φανερά καὶ ἀποφασιστικά καὶ διοριστικά διὰ ὅλα τὰ συμβεβηκότα θέ-
 » λομεν προμηθεύσει διὰ πάντοτε ὅλας τὰς ἀντιλογίας ὅπου εἶχον ἀκολου-
 » θήσει μέχρι τοῦδε· Ἡμεῖς ἐπληροφορήθημεν ὅτι αὐτὴ ἡ νέα συμφωνία ὅ-
 » που ἀπηδείχνει τὴν καθαρὰν ἐπιθυμίαν Μας διὰ νὰ ζῶμεν εἰρηνικῶς με
 » τὴν Πόρταν θέλει δώσει μίαν νέαν δύναμιν εἰς τὰς εἰς τὸ Καϊναρτζίκι
 » προγενομένας συμφωνίας. Ἐδῶ εἶναι λοιπὸν τόπος νὰ ἐκθέσωμεν με ποῖα
 » κινήματα ἡ Πόρτα ἀνταπεκρίθη εἰς τὴν ἐδικήν Μας εἰλικρινῇ κλίσει εἰς
 » τὸ νὰ ζῶμεν εἰλικρινῶς με αὐτήν.»

α Ἀφοῦ ἐπέφθησαν ἐκ μέρους τοῦ σουλτάνου αἱ ἐπικυρώσεις τῆς εἰρή-
νης εἰς τὸ Κατ'αρτζίκι, δὲν ἐπέρασε πολὺ ὅπου τὸ πνεῦμα τῆς τεχνικῆς
πολιτικῆς τῶν Γούρκων μετεχειρίσθη ὅλας τὰς δυνάμεις τῆς διὰ τὸ ὑπα-
γάγῃ ἐκ δευτέρου εἰς τὴν ὑποταγὴν τῆς τὰ ἔθνη τῶν Ταρτάρων, (τῶν ὁ-
ποίων τὸ ἀρεμεῖς καὶ αὐτόνομον βεβαιωθὲν εἶχεν ἐπικυρωθεῖ ἀπὸ τὴν
ῥηθείσαν συμφωνίαν,) μὲ τεχνάσματα καὶ ὑποκινήματα ἐναντία εἰς κάθε
πιστότητα ὁ γνήσιος γάνης Σαχιν-Γκιράϊς ἐδιώχθη ἀπὸ τὸ Κρίμι, ὁ Δε-
βλὲτ-Γκιράϊς, ὁ ἐκ μέρους τῆς Πόρτας, ἔγινε γάνης μὲ τὴν βοήθειαν τῆς
Πόρτας διὰ αὐτὸ τὸ τέλος ἡ Πόρτα ἀκολουθεῖ πῶς νὰ ἔλαμε τότε κατ'
ἀρχὰς τόσον ἀτίστασιν εἰς τὸ νὰ ἐγγάλῃ τὰ στρατεύματά της ἀπὸ τὴν
νῆσον τοῦ Ταμάνι, καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ὅπου τότε κατ' ἀρχὰς ἦτον κρυφὸς
ἐπαρρησιάζετο πανδημῶς μὲ αὐτὸ τῆς τὸ ἐπιχειρήμα, ὥσαν ὅπου εὐθύς
ὅπου ἡ ἀποστασία τῶν Ταρτάρων κατὰ τοῦ γνησίου γάνη των Σαχιν-
Γκιράϊ ἐφάνη, ὁ καπιτάν-πασσᾶς μὲ τὸν στόλον του ἦλθε καὶ ἐξέριψε σί-
νηρον εἰς τὰ περὶγάλια τῆς Χερσονήσου.»

α' II ἀποδεικτικὴ συμφωνία, ὅπου ὕστερον εἰς τοὺς 1779 ἀπεφασίσθη
καὶ ὅπου ἐμπόδισε τότε τὸν τυφῶνα τοῦ πολέμου, παρρησιάζωντας καὶ
διορίζωντας ὅλα τὰ ὑποκείμενα τῆς δικτηνίας ἀναφερομένα εἰς τὴν πο-
λιτικὴν εἰσθεσίαν τῶν Ταρτάρων, Μᾶ; ἐφάνη πῶς ἡμπορεῖ φυσικὰ νὰ
κόπη καὶ νὰ ἐμποδίζῃ πάντοτε τὰς ἀφορμὰς καὶ προφάσεις παρομοίων
διαφωνιῶν ὅπου δὲν ἡμποροῦν νὰ ἀπικυρῶν πῶς μὲ τὸν πόλεμον. Ὡς
τόσον ὁ καιρὸς καὶ μία ὀλιγοκαιρία ἐπαέρωσε πῶς καὶ αὐτὴ ἡ νέκ πάν-
δημος συμφωνία δὲν ἐστάθη καρπὸς εἰλικρινῶν διασχημάτων ἀλλὰ μόνον
ἀτίλως ἐχρησίμευσε νὰ σκεπάσῃ κρύφια τεχνάσματα, διὰ τὴν Πόρτα δὲν
ἔπαυσε ποσῶς ἀπὸ τοῦ νὰ τρέφῃ καὶ νὰ διεγείρῃ μὲ κάθε τρόπον μεταξὺ
τῶν Ταρτάρων τὸ πνεῦμα τῆς ἀποστασίας, καὶ πρὸς τούτοις, διὰ νὰ φέρῃ
εἰς ἐλθασιν τοὺς σκοποὺς τῆς, ἔλαμνε νὰ αὐξάνῃ πάντοτε καὶ νὰ προβαίῃ
εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν ἡ ἀποστασία. Τὰ ὀθωμανικὰ στρατεύματα καὶ
οἱ προεστῶτές των ἐφορήσαντες εἰς τὴν ἐπαρχίαν Σουδσούλ καὶ εἰς
τὴν νῆσον τοῦ Ταμάνι, εἰς καιρὸν ὅπου οἱ Τάρταροι ἐστοχάζοντο νὰ κά-
μουν ἐφοδον εἰς τὰ σύνορα τοῦ βυσιλείου Μας, Ἡμεῖς προβλέψαμεν τὴν
ζημίαν τῆς ἀποστασίας τῶν Ταρτάρων ὅπου προεχώρει εἰς αὐξήσιν, καὶ
προεβλέψαμεν καὶ τὰ κινήματα μὲ τὰ ὅποια ἡ Πόρτα ἐδυνάμυνε τοὺς ἀ-
ποστάτας, (καθὼς ἐμπράκτως ὁ προεστὴς τῶν ὀθωμανικῶν στρατοπεδῶν
ἐκοψε τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Σαχιν-Γκιράϊ ὅπου τὸν ἐστείλε μό-
νον διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ τὴν αἰτίαν τοῦ ἐρχομοῦ του) ὅθεν Ἡμεῖς ἐβιά-
σθημεν νὰ στείλωμεν τὰ στρατεύματά Μας εἰς τὸ Κρίμι, ἔνθα κατηργή-
σαμεν τοὺς ἀποστάτας πλέον μὲ φόβον παρὰ μὲ φρόνον, δίδοντας εἰδήσιν
εὐθύς εἰς τὴν Πόρταν εἰλικρινέστατα διὰ κάθε κίνημα ὅπου διὰ αὐτὸ τὸ
ἔργον ἐγίνετο ἐκ μέρους Μας.»

α' Ως τόσον τὸ κακὸν μὲ αὐτὸ δὲν ἐκόπη, Ἡμεῖς δὲν ἐβλέπαμεν τέλος
τῶν ἐξόδων ὅπου μὲ μυλλιούνα ἐλάμναμεν διὰ τὰ στρατεύματά Μας ὅ-
που εἶχομεν εἰς αὐτὰ τὰ μέρη, μήτε ἐβλέπαμεν τὸ τέλος τῶν κόπων ὅπου

» ἐκεῖνα ἐδιάζοντο νὰ κάμουν, καὶ δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ ἐλπίσωμεν ποτὲ
 » ἡσυχίαν διὰ τὰ σύνορα τοῦ βασιλείου Μας. "Ὅθεν ἐδιάσθημεν, ὥσάν εἰς
 » ἐν τελευταῖον μέσον τοῦ νὰ ἀποκτήσωμεν μίαν εἰρήνην ἀδιάκοπον μὲ τὴν
 » ὀθωμανικὴν Πόρταν, εἰς τὸ νὰ ἀποφασίσωμεν νὰ ἐνώσωμεν μὲ τὸ βασι-
 » λεῖον Μας τὸ Κρίμι, τὴν νῆσον Ταμάνι καὶ τὸ Κουπάνι, καὶ νὰ ἐξαλει-
 » ψωμεν μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον τοὺς κλέπτας ὅπου περισσότερον ἀπὸ ἓνα χρό-
 » νον ἐλεηλατοῦσαν τὰ σύνορα τῆς βασιλείας Μας καὶ ὅπου συνεχῶς ἐγι-
 » ναν αἰτία τῶν δυσμενειῶν ὅπου ἠκολούθησαν μεταξὺ τῶν δύο βασιλειῶν.
 » Δὲν τὸ ἐκάμαμεν μὲ σκοπὸν τοῦ νὰ παρατείνωμεν τὰ ὅρια τῆς βασιλείας
 » Μας, ἰκανῶς ἤδη ἐκτεταμένα καὶ χωρὶς αὐτὸ, μήτε διὰ πληρωμῆν τῶν
 » ἐξόδων ὅπου αὐτὸ τὸ ἀπόκτημα δὲν ἀρκεῖ ποσῶς νὰ Μᾶς ἀποπληρώσῃ,
 » ἀλλὰ μόνον καὶ μόνον καὶ καθαυτὸ διὰ νὰ ἐκριζώσωμεν τὴν ρίζαν μιᾶς
 » ἀφεύκτου δυσμενείας κατηντήσαμεν εἰς αὐτὸ τὸ ἐπιχειρήμα· ἡ Πόρτα
 » ἡ ἰδία ἠσθάνθη τὸ δίκαιον αὐτοῦ τοῦ ἀφεύκτου κινήματός Μας, ὅπου ἡ-
 » τον ἐξ Ἰσου γνωστὸν καὶ εἰς τὰς φιλικὰς βασιλείας, καὶ ἐδέχθη τὰ κινή-
 » ματά Μας, ἀποκτῶντας, μὲ τὰς συμφωνίας ὅπου ἐγίναν δι' αὐτὴν τὴν
 » προσθήκην, μίαν ἐπαρχίαν εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ Κουπάν,
 » ὅπου ἀνέκαθεν καὶ πάντοτε ἦτον ὑποκειμένη εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Κρι-
 » μίου.»

« Ἡμεῖς ἐπεστρέψαμεν εἰς τὴν Πόρταν τὰς ἡγεμονίας τῆς Μολδαβίας καὶ
 » τῆς Βλαχίας, μὲ προσθήκην τοῦ ὅτι ἐπὶ δύο ἔτη νὰ μὴ πληρώσουν μιρὶ,
 » καὶ πάντοτε νὰ ἐμποδίζωνται τὰ βάρη καὶ αἱ ἀρπαγαὶ ὅπου ξεγυμνώ-
 » νουν τοὺς κατοικητὰς αὐτῶν τῶν ἐπαρχιῶν ἀπὸ ὅλα τὰ κέρδη. Ὡς τόσον
 » δὲν ἀπέρασαν δύο ἔτη, καὶ ἡ Πόρτα ἀρχήσῃ νὰ ἐπιφορτίξῃ αὐτὰς τὰς ἐ-
 » παρχίας μὲ δυσποίτους ἐπιφορτισμοὺς δασμῶν· τῷ ἔτει 1777 ἔκαμε
 » μίαν ἀδικίαν μεγαλωτάτην φονεύοντας χωρὶς κατηγορίας καὶ χωρὶς
 » ἐξέτασιν κρίσεως τὸν ἡγεμόνα τῆς Μολδαβίας Γκίκαν· αἱ ἀδιάκοποι λεη-
 » λασίαι, τὰ βάσανα, οἱ προσκλαυθμοὶ τῶν κατοικητῶν ὁμοπίστων μας ὅ-
 » που ἐβασανίζοντο μὲ αὐτὰς τὰς καταθλίψεις, ὅλαι αὐταὶ αἱ ζῆμαι δὲν
 » ἔσχυσαν εἰς μίαν διοίκησιν τυραννικὴν τὸ νὰ τοὺς κάμουν νὰ εὔρουν τὸ
 » δίκαιόν τους· ἡ ὑπόσχεσις τῆς Πόρτας τοῦ νὰ μὴν καθαρῇ τοὺς ἡγεμό-
 » νας αὐτῶν τῶν ἡγεμονιῶν ὅπου ἤθελαν ἐπικυρωθεῖ μὲ περάτι τοῦ σουλ-
 » τάνου ἐφυλάχθη μὲ πολλὰ ὀλίγην πιστότητα· συνεχῶς δὲν καθαιροῦνται
 » παρὰ διὰ νὰ μακρυνθοῦν οἱ καλοὶ καὶ νὰ διαδεχθοῦν οἱ τύραννοι· δὲν εἴ-
 » ναι πολὺς καιρὸς ὅπου μία τέτοια θανάσιμος τύχη συνέβη εἰς τὸν ἡγεμόνα
 » Ἀλέξανδρον Μαυροκορδάτον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐστάλῃ ἓνας καπιτῆζπασης
 » διὰ νὰ τὸν μανζιλεύσῃ· διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ λοιπὸν ἀπὸ ἓνα ἐπόδουν θά-
 » νατον ὅπου ἐπρόβλεπεν, ὥς τὸν προκάτοχόν του, κατέφυγεν εἰς τὸ στή-
 » θος τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία δὲν ἠμπόρεσε νὰ μὴ τὸν δώσῃ
 » ἄσυλον, μάλιστα ὅπου αἱ φιλικαὶ τῆς συμφωνίας δι' αὐτὰς τὰς ἡγεμο-
 » νίας εἶχον διαλυθεῖ καὶ καταργηθεῖ πασιδῆλως ἀπὸ τὴν Πόρταν, καὶ ἡ
 » μεσολαβήσις Μας, μὲ ὅλον ὅπου ἐπεκυρώθη μὲ τὰς συμφωνίας, δὲν ἤξιώ-
 » θη ποτὲ περιποιήσεως καὶ ἐνεργείας, μὲ μίαν ἀρμόδιον ἀδιαφορίαν.»

—1787

« Ἡ συμφωνία ἡ γενομένη εἰς τὸ Ἀϊναλί-Καβάκι περιέχει διομολόγησιν
 » ὅτι οἱ φυγάδες Καζάκοι τοῦ Ζαπορόβ, ὅπου ἕως τότε δὲν ἠθέλησαν πο-
 » σῶς νὰ μεταχειρισθοῦν τὴν ἀμνηστείαν, νὰ διωχθοῦν ἐκείθεν τοῦ Δουνά-
 » βεως, ἐξῶ ἀπὸ τὰ ὅρια τοῦ ὀθωμανικοῦ βασιλείου· ἡ Πόρτα ὅχι μόνον
 » δὲν ἐτελείωσεν αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσιν ἀλλ' ἐξ ἐναντίας ἠύξησε τὸ πλῆ-
 » θος ἐκείνων ὅπου ἔφυγαν προλαβόντως μὲ ἐκείνους ὅπου ἀνεχώρησαν ὕ-
 » στερον ἀπὸ τοὺς τόπους Μας τοὺς μεσορίου, καὶ δὲν Μᾶς ἔδωκε καὶν αὐ-
 » τοὺς τοὺς ὑστεροφυγάδας, ἐναντίον τῶν συμφωνιῶν, μὲ ὅλον ὅπου πολλὰ-
 » κίς περὶ τούτων ἐκράξαμεν.»

« Διὰ βᾶσιν τῆς συμφωνίας τῆς εἰς τὸ Κρίμι διὰ τὴν νῆσον τοῦ Ταμα-
 » νίου καὶ διὰ τὸ Κουπάνι εἶχεν ἀποφασισθεῖ ὅτι ὁ ποταμὸς Κουπάν νὰ εἴ-
 » ναι σύνορον τῶν δύο βασιλείων. Ὡς τὸσον οἱ Τάρταροι ὅπου κατοικοῦν ἐ-
 » κείθεν αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ καὶ ὅπου κατὰ τὴν δύναμιν αὐτῆς τῆς συμφω-
 » νίας εἶχαν γένει ὑποχέριτοι τῆς Τουρκίας ἔκαμναν συνεχῶς, εἰς τὰς ἐφό-
 » δους ὅπου μετεχειρίζοντο εἰς τοὺς συνορίτας Μας, τὰς δυναστείας καὶ βᾶ-
 » ρη τὰ πλέον ὑπερβολικά, ἀπάγοντες ζῶα καὶ λεηλατοῦντες πολλὰ κτή-
 » ματα καὶ ἀγροὺς, προσέτι καὶ σκλαβῶνοντες καὶ κατοικητάς, καὶ δι' αὐ-
 » τὰ τὰ κακὰ δὲν ἠμπορέσαμεν ποτὲ νὰ πάρωμεν ἀπὸ τὴν Πόρταν ἐκδί-
 » κησιν μὲ τὴν παιδείαν τῶν τοιούτων ὑποχειρίων τοῦ βασιλείου της.»

« Ὁ Ἡράκλειος, ἡγεμὼν τῆς Καρτελινίας καὶ τοῦ Κάχα, ὑπετάγη μὲ
 » τὰς ἐπαρχίας του, τῷ ἔτει 1783, εἰς τὴν ὑπεράσπισιν καὶ δεφένδουσιν
 » καὶ ὑποταγὴν Μας καὶ τῶν διαδόχων Μας, καὶ ἐθεμελιώθη περὶ τούτου
 » μία πασίγνωστος συμφωνία μαζὶ Μας. Ὡς τὸσον ἡ εἰσέλευσις αὐτοῦ τοῦ
 » ἡγεμόνος ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ Μας δὲν ἦτον ποσῶς ἐναντία εἰς τοὺς δεσμοὺς
 » ὅπου ἔχομεν μὲ τὴν Πόρταν, διατί αὐτὸς ὁ ἡγεμὼν δὲν ἐκρέματο ποσῶς
 » ἀπὸ αὐτὴν· ὅθεν ἡ Πόρτα, μὲ ὅλον ὅπου ἤξευρε πολλὰ καλὰ τὴν συμφω-
 » νίαν μας, δὲν ἠνώχλησε ποσῶς τὸν ἡγεμόνα αὐτόν· μὰ ἐν ὅσῳ ὅπου αὐτὴ
 » δὲν εἶχε κἀνὲν δίκαιον ν' ἀνακατωθῇ εἰς μίαν ὑπόθεσιν ὅπου ποσῶς δὲν
 » εἶχε νὰ κάμῃ μαζὶ της, δὲν ἔπαυσε ποσῶς ἀπὸ τοῦ νὰ μεταχειρισθῇ κι-
 » νήματα δολόκρυπτα, διεγείρωντας τοὺς Λεζγκῆδες μὲ τὸ μέσον τοῦ Ἀκί-
 » σκα-βαλισῆ διὰ νὰ κάμουν λεηλασίας εἰς τὰς ἐπαρχίας τοῦ ῥηθέντος ἡ-
 » γεμόνος, νὰ τὰς ἐρημώσουν καὶ νὰ σκλαβώσουν τοὺς κατοικητάς των·
 » καὶ διὰ νὰ αὐξήσῃ παρόμοια περδέματα εἰς τὸ ὑπερβάλλον ἄδικο πρὸς
 » Ἡμᾶς ἡ Πόρτα τὸν ἐπρόβαλε διὰ τοῦ αὐτοῦ πασσᾶ νὰ καταργήσῃ τὰς
 » μεθ' Ἡμῶν ὑποσχέσεις του καὶ νὰ ὑποταγῇ εἰς τὴν δύναμιν τοῦ σουλ-
 » τάνου.»

« Τὰ τοιαῦτα κινήματα, χωρὶς νὰ καταγράψωμεν πολλὰ ἄλλα ἄδικο,
 » καὶ αἱ καταθλίψεις ὅπου οἱ κόνσολοι καὶ πραγματευταὶ Μας ἐδοκίμαζον
 » ἀπὸ τὸ μέρος τῶν Τούρκων, ἔχουσα ἡ Πόρτα βεβαιότατα καθαυτὸ σκο-
 » πὸν νὰ Μᾶς ὑστερήσῃ τὰ καλῆτερα κέρδη ὅπου Ἡμεῖς εἶχαμεν ἀποκτή-
 » σει μὲ τὰ ὅπλα καὶ μὲ τὰς συμφωνίας, αὐτὰ λοιπὸν τὰ κινήματα Μᾶς
 » ἔδιδαν ἀναμφιβόλως κάθε δίκαιον νὰ καταντήσωμεν εἰς τὰς ἐσχατίας·
 » ἡ ἀγάπη ὅμως τῆς εἰρήνης ἀνεζώπυρει εἰς Ἡμᾶς μίαν παραμικρὰν ἐλπί-

» δα, υποθέτωντας πῶς ἡ Πόρτα δὲν θέλει μεταχειρίζεσθαι πίντο· ε ψεύ-
 » δη καὶ τεχνάσματα, καὶ πῶς ἡ ἀγίότης τῶν ὄρων ἐφ' ὧν ὅλα τὰ ἔθνη
 » θεμελιώνουσι τὰς πανδημίας συμφωνίας τῶν θέλει διεγείρει παρομοίως
 » καὶ εἰς τὴν Πόρταν μίαν ἐντελῆ αἰσθῆσιν τοῦ χρέους τις εἰς τὸ νὰ τε-
 » λειώσῃ τὰς ὑποσχέσεις της. Μὲ αὐτὸν τὸν σκοπὸν ὅταν ἐταξιδεύσαμεν
 » εἰς τὴν Χερσῶνα μιτεπερψάμεθα ἐκεῖ τὸν μινίστρον Πουλγκακῶφ καὶ
 » τὸν ἐδώσαμεν νεὰς ἐρμηνείας διὰ νὰ συμβιβάσῃ φιλικῶ τῶ τρόπῳ ὅλας
 » οὐτάς τὰς διαφωνίας, ὅπου ἡ Πόρτα, καθὼς Ἰμεῖς το βλέπομεν τὴν σή-
 » μερον, δὲν διηγείρε μὲ ἄλλον σκοπὸν εἰς προβλήματα καὶ ὑποκείμενα ἀ-
 » δικώτατα καὶ ὄχι οὐσιώδη παρὰ μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ εὖ· η πρόφασιν
 » εἰς τὸν πόλεμον ὑποῦ ἐπεθύμει. Ἐν ταύτῳ Ἰμεῖς ἐκονολογήσαμεν αὐ-
 » τὴν τὴν συγκατάνευσίν Μας, καὶ συγκατάνευσιν τὴν τελευταίαν, τόσον
 » εἰς τὴν κούρτην τῆς Βιέννης, σύμμαχόν Μας, ὅσον καὶ εἰς τὴν τῆς φράν-
 » τζας. Αὐταὶ αἱ αὐλαὶ ἐπῆ· εσαν τὴν μετριοτήτά Μας καὶ τὴν ἀπὸ τὸν πό-
 » λεμον ἀπογὴν Μας, καὶ ἔδειξαν ὅτι εἶ· αι προθυμοὶ νὰ μεταχειρισθῶν τὰ
 » καλὰ τοὺς κινήματα διὰ νὰ διαφυλαχθῇ ἡ καλὴ ἀρμονία μεταξὺ Μας
 » καὶ τῆς Πόρτας »

« Ὁ πρέσβης ἐπανακάμψας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν δὲν εὗρεν εἰς
 » τὸς Τούρκους ποσῶς τὴν παραμικροτέ· αν κλίσιν εἰς μίαν φιλικὴν διόρ-
 » θωσιν καὶ συμβιβασμὸν τῶν ὑποθέσεων. Τῇ 16 τοῦ Ἰουλίου ἐ· ρήχθη εἰς
 » μουκιαλεμὲν μὲ τὸν ῥεῖς· ἐγένεθην, ὅστις εἰς τὰ δίκαια ζητήματά Μας ἀν-
 » τέθετο ἐκ μέρους τῶν Τούρκων τὰ ἐξῆς ἀδικώτατα προβλήματα: »

« Πρῶτον, τὸ νὰ ἀ· ἐτήσωμεν Ἰμεῖς ὅλας τὰς ὑποσχέσεις καὶ συμφωνίας
 » ὅπου ἔχομεν μὲ τὴν ὑ· οχειρίον Μας Ἰ· ράκλειον, ἡγεμόνα τῆς Καρτελι-
 » νίας, καὶ νὰ μὴν ἀνακατωνόμεθα πλέον ποσῶς εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς
 » Γρουζίας· »

« Δεύτερον, τὸ νὰ πρ· σ· ἀξώμεν νὰ σταλθῇ ὁπίσω ὁ πρῶν ὁσποδάρ τῆς
 » Μολδαβίας Μαυροκορδάτος »

« Τρίτον, τὸ νὰ ση· ὡσωμεν ἀπὸ τὸ Γί· σι τὸν ἀντικόνσολον Πελούσκη,
 » ζήτημα τοῦ ὁποίου ἐδίδεν αἰ· τ· ιαν μίαν συλοφαντία χωρὶς κα· ἐν θεμέλιον,
 » πῶς αὐτός ὁ βί· τζε· κόνσολος δηλαδὴ ἐβόηθησε τὴν φυγὴν τοῦ ῥήθέντος
 » ὁσποδάρ, καὶ πρὸς τούτοις μὲ τὸ μέσον του ἀπῆλθον εἰς τὴν Ρουσσίαν
 » πολλοὶ ὑποχείριοι τῆς Πόρ· τας· »

« Τέταρτον, νὰ τοὺς δώσωμεν διὰ μόνον ἰδιόν τοὺς κέρδης 39 ἀλατεῖα,
 » (τόπους ἐν οἷς γίνεται ἄλας,) εἰς τὴν ἐπαρχίαν καὶ οὐλκίεν τοῦ Κιλ· που-
 » ρούν, ὅπου Ἰμεῖς τὰ κυριαρχοῦμεν μὲ ὅλην τὴν περί· ζ· επαρχίαν, κατὰ τὰς
 » συμφωνίας, καὶ εἵ· μεθα πληρεξού· σιοι τῶν ἀ· ιατεινῶν μαζῇ μὲ ὅλον τὸν
 » οὐλκί· ἐ τοῦ Κιλ· πουρού· ν »

« Πέ· πτον, νὰ δε· χθῶμεν κοινολογίας τοὺρκους εἰς ὅλην τὴν Ρουσσίαν καὶ
 » μάλιστα εἰς τὸ Κρίμ »

« Ἐκτον, τὰ ρουσσικὰ καράβια νὰ ὑπόκεινται εἰς σφοδρὰν ἐξέ· τασιν διὰ
 » νὰ ἐμποδίζονται ἀπὸ τοῦ νὰ ἔ· χουν γεμιτζίηδες τοὺρκους, καὶ νὰ μὴν
 » ἔ· χουν διὰ φόρτωμα καφέ, λάδι, ῥύ· ζι, σαποῦνι καὶ τὰ ἐξῆς, μὲ ὅλον ὅπου

» ἀπεφασίσθη εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς πραγματείας ἐλευθερία ὁλόκληρος εἰς
 » τὸ νὰ φορτώνουν μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ εἶδη.»

« Ἐξέδορον, οἱ πραγματευταῖοι τοὺς εἰς τοὺς τόπους Μας νὰ μὴν πληρώ-
 » νουν κουμέρι παρὰ μόνον τρία τὰ ἐκατόν.»

« Εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ προβλήματα ἡ Πόρτα ἠθέλησε νὰ διορίσῃ τὸ νὰ
 » ἔλθῃ ἡ ἀπόκρισις δι' αὐτὰ πρῶτον εἰς τὰς 15 καὶ τὸ ὕστερον εἰς τὰς 17
 » τοῦ Αὐγούστου, διορία ὅπου δὲν τεργιάζει ποσῶς εἰς τὸ διάστημα τὸ με-
 » ταξὺ Πετερπούργου καὶ Κωνσταντινουπόλεως.»

« Δὲν ἦτο δύσκολον εἰς τὸν ἐλτζήν Μας νὰ ἀναιρέσῃ αὐτὰ τὰ προβλή-
 » ματα (διατί ἤλπιζε πῶς μέλει νὰ τὸ ἀκούσῃ.) μὲ τὸ κείμενον τῶν ἐ-
 » δίων συμφωνιών, ἐναντίον τῶν ὁποίων ὁ ἐχθρὸς καθαυτὸ καὶ κατ' εὐθείαν
 » ἐκινεῖτο μὲ κακοῦς σκοποῦς· εἰς ὅλα τοῦ τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα πα-
 » σιδήλως ἐλπίαν εἰς τὴν παρασπονδίαν, καθὼς ἐξ ἴτου ἐφανέρωσε κοινῶς
 » καὶ παρρησίᾳ τὸ τουρκικὸν μινιστέριον ὅτι ἀναιρεῖ καὶ ἔχει ἀνισχύρους ὁ-
 » λας τὰς συμφωνίας ὅπου ἀπεφασίσθησαν μετὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συμφω-
 » νίας τῆς εἰς τὸ Καϊναρτζίκι· διὰ τοῦτο δὲν ἔδωκεν ἀπόκρισιν εἰς τὸν ἐλ-
 » τζήν Μας, καὶ ἀπέσυγε τὸ νὰ ἀκούσῃ τὰς συμβουλὰς ὅλας ὅπου ἔδωκεν
 » ὁ ἐλτζής τοῦ ἱμπεράτορος καὶ ὁ τῆς Φράντζας, ὁ εἰς ὡς σύμμαχός μας,
 » καὶ ὁ ἄλλος διὰ τὸ κέρδος ὅπου εἶχεν ὁ ῥήξ τοῦ νὰ μεσολαβήσῃ εἰς τὸ
 » νὰ εἰρηνεύσῃ τὰς παρούσας διαφωνίας.»

« Προτέτι διὰ νὰ τελεώσουν τὸ τέχνασμα καὶ τὸν μαγγανισμόν μὲ βλά-
 » θην, ἡ Πόρτα ἐλάλησε τὸν ἐλτζήν τὸ τελευταῖον καὶ τὸν ἐπροβαλε νέα
 » προβλήματα τὰ πλέον ἀπαίσιμα, ἥτοι τὸ νὰ δώσωμεν ἡμεῖς τὸ Κρίμι
 » καὶ νὰ ἀναιρέσωμεν ὅλας τὰς πανδήμους συμωνίας τῆς αἰωνίου εἰρήνης,
 » καθὼς καὶ ὅλα τὰ ἄθροα ὅπου ἔγιναν ἀλοκλύθως διὰ τὸ κέρδος τῆς βα-
 » σιλείας Μας, ὥσιν ὅπου αὐτοὶ ἐκ μέρους των δὲν δέχονται τὰς τοιαύτας
 » συμφωνίας· καὶ ἐπειδὴ καὶ δὲν ἠιπόρεσαν νὰ ἐλύσουν ἀπὸ τὸν ἐλτζήν
 » Μας μίαν συγκατάθεσιν τόσον ἄτοπον εἰς αὐτὰ τὰ προβλήματα, τὸν ἐ-
 » φυλάκισαν εἰς τοὺς ἑπτὰ Κουλάδες εὐθύς.»

« Εἰς κάθε ἀδιέφορον ἄνθρωπον ἔξεστι τὸ νὰ κρίνῃ διὰ τὴν κατάστασιν
 » τῶν πραγμάτων καθὼς τὴν περιεγράψαμεν ἡμεῖς κατὰ τὴν ἀκριβεστέ-
 » ραν ἀλήθειαν. Ἢ ἀδ' ἀλοπὸς ἀγάπη Μας διὰ τὴν ἡσυχίαν καὶ εἰρήνην, ὁ-
 » ποῦ εἶναι ἡ εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου γένους, καθιστᾶται ἐν ταύτῃ ἡ συγ-
 » κατάνεοσις Μας λάμπει, ἥτοι εἶναι πασίδηλος, μαζὶ μὲ τὰ μέσα ὅπου ἀ-
 » νοφελῶς μετεχειρίσθημεν διὰ νὰ φυλάξωμεν τὴν καλὴν ἀρμονίαν μὲ τὴν
 » Πορταν. Σήμερον ὁ ἐχθρὸς Μᾶς δ' ἐρεθίζει ἀκουσίως τὸ δεύτερον εἰς πό-
 » λεμον, εἰς καιρὸν ὅπου καταγινόμεθα εἰς σκοποῦς καὶ ἀποφάσεις πολλὰ
 » εἰρηνοποιάς· μία νέα ἐπιτορία, συμφωνίαι καὶ ἄθροα εἰρήνης ἐκ δευτέρου
 » καταργηθεῖσαι καὶ ἀθετηθεῖσαι, καταφρόνησις τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν,
 » μία βλάβη μὲ πολλὴν αὐθάδειαν εἰς τὸν ἐλτζήν Μας—ἰδοὺ τὰ μέσα ὅπου
 » μεταχειρίζεται διὰ νὰ μᾶς βιάσῃ εἰς μίαν δεσφένδευσιν παλίνδρομον.»

« Ἐν ὅσῳ λοιπὸν ἡμεῖς ὀπλιζόμεθα εἰς πόλεμον, ὅχι ἀπὸ κίνημα τῆς θε-
 » λήσεώς Μας παρὰ βιαζόμεναι καὶ παραινόμεναι ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους

» ἐχθρούς Μας, ἐπροστάξαμεν νὰ μαζῶχοῦν τὰ στρατεύματά Μας, καὶ ἐ-
» νώσαμεν μὲ τὸν φέλδ-μαρσεάλιον κόμητα Ῥωμαντζῶφ τὸν πρίγκηπα Πο-
» τέμκιν, διὰ νὰ ἐνεργοῦν τὰ στρατεύματα ὅπου τοὺς ἐνεπιστεύθημεν.»

Ἕνας ἀπατζῆ Γιαννάκης, υἱὸς Τραπεζουντίου, ἔχοντας τὸ σπίτι τοῦ ἔ-
σω τοῦ Παλατᾶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀρχιστρατήγου, καὶ ὄντας εἰς τὸ
ὄνομά του γεγραμμένα πολλὰ ὀσπίτια τῆς ἐκκλησίας, ἐζήτησε νὰ ἀγοράσῃ
ἓνα βιρανὲ τῆς ἐκκλησίας κείμενον ἀντικρὺ τοῦ ὀσπιτίου του· οἱ ἐπίτροποι
τῆς ἐκκλησίας καὶ ἄλλοι προσετώτες τοῦ μαχαλὲ ἔλεγον νὰ κτίσῃ ἐκεῖ
σπίτι καὶ νὰ τὸ ἐνοικιάσῃ διὰ τὸ κέρδος τῆς ἐκκλησίας, αὐτὸς ἔλεγεν ὅτι
δὲν τὸ στέργει διατὶ τυφλώνεται τὸ εἴκοσι πουργεῖων σπίτι του· ἔλαχε καὶ
ὁ τόπος νὰ εἶναι γεγραμμένος εἰς τὸ ὄνομά του· τοὺς ἔδιδε 1,000 γρόσια,
δὲν τὸ ἔστεργαν λέγοντες ὅτι ὠφελιμώτερον τὸ νὰ κτισθῇ σπίτι· τέλος κα-
τήντησε τὸ πρᾶγμα νὰ κριθοῦν συνοδικῶς. Ὁ πατριάρχης βλέπωντας δα-
βατζῆδες καὶ τοὺς ἐπιτρόπους τῆς ἐκκλησίας καὶ τοὺς μαχαλελῆδες τὸν
εἶπε νὰ στέρξῃ εἰς τὸ νὰ κτισθῇ σπίτι εἰς τὸν βιρανέν· δὲν ἔστεργεν εἰπὼν
τὸ ὅτι τυφλοῦται τὸ σπίτι του· ἀλλ' εἶχαν ὑποσχεθεῖ τῷ πατριάρχῃ οἱ ἐ-
πίτροποι διακόσια γρόσια εἰς τὸ Κοινὸν πρὸ τῆς συνελεύσεως· ὅθεν ἀποκρι-
θέντα αὐθαδῶς τὸν εἶπεν ὁ πατριάρχης πῶς τὸν παιδεύει ῥίχνωντάς τον εἰς
τὸ κάτεργον· ὅθεν φοβηθεὶς, ἀπελθὼν εἰς τὸν μουφτῆν ἐτούρκευσεν· τὴν
γυναῖκά του, οὖσαν ἀνεψιὰν τοῦ σαράφῃ Ὁχάνῃ, μὲ δύο τέκνα τῆς τὴν ἐ-
κατζῆρδισεν ὁ Ὁχάνης εἰς τὸ Σταυροδρόμι. Αὐτὸς κατ' ἀρχὰς δὲν τὸν ἔμε-
λεν οὔτε διὰ γυναῖκα οὔτε διὰ τέκνα· ἱκανῶν δὲ ἡμερῶν παρελθουσῶν, μό-
νον καὶ μόνον διὰ νὰ ἐκδικηθῇ κατὰ τοῦ πατριάρχου, δίδει ἀρζιχάλι ζητῶν
νὰ προσταχθῇ ὁ πατριάρχης νὰ τὰ εὔρῃ· προσταχθεὶς, ἐπατήθησαν πολλὰ
ὀσπίτια εἰς πολλοὺς μαχαλέδες· δὲν εὐρέθησαν· ἔδωσε καὶ δεῦτερον ἀρζι-
χάλι μὲ τὸ μέσον τοῦ μουφτῆ· ὅθεν καὶ πάλιν προσταγὴ σφοδρὰ εἰς τὸν
πατριάρχην, καὶ πάλιν πατήματα ὀσπιτίων χριστιανικῶν εἰς τοὺς μαχα-
λάδες· μὴ εὐρεθέντα οὖν τὰ τέκνα του καὶ ἡ γυνή του, δίδει καὶ τρίτον ἀρ-
ζιχάλι τότε κατὰ τοῦ σαράφῃ Ὁχάνῃ καὶ κατὰ τοῦ κερσετετζῆ χατζῆ Βα-
σίλῃ ὡς συγγενῶν· ὁ πᾶς-καπικεχαγιᾶς τοῦ βεζῖρη προσταχθεὶς ἐπάτησε
τὰ σπίτια τοὺς καὶ τοὺς ἐπῆρεν ἀμφοτέρους εἰς τὴν Πόρταν· ἀλλ' ἀπελο-
γῆθησαν καὶ ἠλευθερώθησαν τῆς κατηγορίας.

Ψυχorrαγῶν ὁ Φιλίππου καὶ Δράμας εἶπε τῷ πρωτοσύγκελλῳ του, «Πή-
γαινε εὐθὺς εἰς τὴν Πόλιν εἰς τὸν φίλον μας Στέφανον Μαυρογέννην, παραγο-
μόνον τοῦ καπιτάν-πασσᾶ καὶ εἰπέ τον πῶς τὸν παρακαλῶ νὰ σὲ παραστα-
θῇ διὰ νὰ γένῃς διάδοχός μου, καὶ θέλεις τὸν ὑποσχεθεῖ διὰ τὰ ἀναγκαῖα
ἐξοδα.» Ὡς τόσον ὁ ἐπίσκοπός του, Ἐλευθεριουπόλεως, πληροφορηθεὶς τὸν
θάνατον ἔγραψε τῷ Στεφάνῳ ὑποσχεθεὶς αὐτῷ μὲν πουργεῖα 20 καὶ τὰ
λοιπὰ ὅσα εὔρει εὐλόγον διὰ τὸ Κοινόν. Ἦλθεν οὖν ὁ πρωτοσύγκελλος εἰς
τὴν Πόλιν, καὶ μετὰ μικρὸν ἔφθασαν καὶ τὰ γράμματα τοῦ Ἐλευθεριουπό-
λεως. Κρύπτει οὖν ὁ Στέφανος τὸν πρωτοσύγκελλον διὰ νὰ μὴν μάθῃ ὁ πα-

τριάρχης καὶ ἡ σύνοδος τὸν θάνατον τοῦ Φιλίππου καὶ Δράμας καὶ ψηφίσουν τὸν ἀρχιδιάκονον τοῦ πατριάρχου, υἱὸν τῆς Καμιναρέσσας Ἑλένης Κοζονέσσας, πρὸ ἐννέα χρόνων ἀρχιδιακονοῦντα· εἶχον γὰρ ὑποσχεθεῖ τῷ Γεώργη-κάλφα, ἀρχιτέκτονι τῶν βασιλικῶν οἰκοδομῶν, ὅτι ὅποια ἐπαρχία πέσῃ νὰ δοθῇ τῷ ἀρχιδιακόνῳ· τοῦτο γινώσκων ὁ Στέφανος ἀνταμώθη μὲ τὸν κάλφον ἀφ' ἐσπέρας τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ τε πρωτοσυγκέλλου καὶ τῶν ἐγγράφων τοῦ Ἐλευθεριουπόλεως, καὶ τὸν λέγει, «Ἐχὼ ἕνα ριτζᾶν εἰς τὴν εὐγενείαν σου» τὸν ἀπεκρίθη, αἰεπὲ τον καὶ τὸ κάμνω·» ἀπεκρίθη, «χῦριον τὸ λέγω»· εἶτα τὴν νύκτα συνομιλήσας μὲ τὸν γείτονά του Κυζίκου ἀπῆλθε τὸ πουργὸν εἰς τὸν πατριάρχην, καὶ μετὰ τὴν συνέλευσιν τῆς συνόδου ἦν ἐζήτησε συναχθῆναι προσβάλλει τὸν θάνατον τοῦ Φιλίππου καὶ Δράμας καὶ ζητεῖ τὸ νὰ γένῃ ὁ Ἐλευθεριουπόλεως· τοῦ εἶπον ὅτι ἀέχομεν ὑπόσχασιν τοῦ Γεώργη-κάλφα διὰ τὸν ἀρχιδιάκονον·» ἀπεκρίθη ὁ Στέφανος, «τὴν γνώμην τοῦ κάλφα τὴν ἔχω ἐγὼ»· ὅθεν ἐφίλησε χεῖρα ὁ Κυζίκου διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Ἐλευθεριουπόλεως. Ὑπεσχέθη αὐτῷ ὁ Στέφανος πουργεῖα πέντε, καὶ τῷ πατριάρχῃ φιλότιμον πουργεῖα ἐπτά. Ὡς τόσον μαθὼν ὁ κάλφας τὸν θάνατον τοῦ Φιλίππου καὶ Δράμας, χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ τὰ γεγονότα μὴνύει τῷ πατριάρχῃ νὰ κάμῃ Φιλίππου καὶ Δράμας τὸν ἀρχιδιάκονον· ὁ πατριάρχης εἶπεν ὅτι, ἀδραγομάνος Στεφανάνκης μᾶς εἶπεν ὅτι ἔχει τὴν γνώμην τοῦ κάλφα νὰ γένῃ ὁ ἐπίσκοπός του, καὶ ἐγίνεν·» ἡγανάκτησεν ὁ κάλφας κατὰ τοῦ πατριάρχου, ἀλλὰ γνοὺς ὅτι ἀθῶος καὶ ὅτι ἡπατήθη, ἡσύχασε.

Τῇ 6^ῃ Νοεμβρίου ἀπέθανεν ὁ Ἱεροσολύμων Ἀβράμιος καὶ ἐγίνεν ὁ Καισαρείας τῆς Φιλίππου Προκόπιος ὁ Ζαγοριανός, ὁ ποτὲ ἡγουμενεύσας χρόνους μακροὺς εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Τάφου Γαλατᾶ τὸ παρὰ τῷ Γιάσι τῆς Μολδαβίας, ἡμέρᾳ Τρίτῃ, ἔτει 1787. Διὰ τὸ ἄρξαι τῆς πατριαρχείας τοῦ Προκοπίου ἔδωκαν οἱ Ἱεροσολυμίται τῷ Κοινῷ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας πουργεῖα 15, τῷ πατριάρχῃ πουργεῖα 5, καὶ φαμηλιάτικα γρόσια 600. Ἐξωδίασαν εἰς κηροδοσίαν τοῦ λειψάνου καὶ εἰς τὸν μοιρασθέντα καχβὲν καὶ ζάχαριν εἰς ἀρχιερεῖς καὶ ἀρχοντικά πουργεῖα 5 καὶ ἔτι πρὸς.

Τὰ ὅσα ὠκοδόμησεν ὁ Ἱεροσολύμων Κύρ Ἀβράμιος καὶ ἡγόρασεν.

Εἰς τὸ Γιάφα νέον μετόχιον, τὴν αὔξῃσιν τῆς ἐκεῖσε ἐκκλησίας, τὸν πατριαρχικὸν ὁδᾶν μὲ τὰ ἀκόλουθά του.

Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰ περίξ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ τείχους τοῦ μοναστηρίου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, καὶ ὁδᾶδων καὶ ποδαρικῶν τοῦ ποδαρικῶν τὸ εἰς τὴν ἐξῶ πόρταν τῆς Ἀγίας Βηθλεέμ· τὰ ἔσω τῆς Ἱερουσαλὴμ μοναστηρία, ἅπαντα πλακοστρωθέντα καὶ μερεμετισθέντα· αὔξῃσιν τοῦ ἐπιτροπικοῦ εἰς τὸ πατριαρχεῖον· εὐπρέπειαν καὶ καλλωπισμὸν νέου συνοδικοῦ· ἔνωσιν μὲ τὸ πατριαρχεῖον τοῦ μοναστηρίου τοῦ λεγομένου Νεστορικοῦ καὶ μερεμέτισμα αὐτοῦ μὲ πολλὰ ἔξοδα· ἡγόρασε τὸ ὁσπίτιον τοῦ Ἀπου-Χανανία καὶ ἄλλα δύο ὁσπίτια ἅπερ ἐξουσίαζον οἱ Τοῦρκοι πλησίον τοῦ μονα-

στηρίου τοῦ Ἀγίου Νικολάου ἠγόρασε τὸν κῆπον τὸν κατὰ τὸ βόρειον μέρος τῆς Ἀγίας Γεθσημανῆ πρὸς φύλαξιν τῆς ἐκκλησίας, διὰ τὰ νερὰ ἀπερ ἐβύθιζον ἐπέεισε οἱ Ἀραβες καὶ ἐγέμιζεν ἡ ἐκκλησία.

Εἰς τὴν Σμύρνην ἀνήγειρε τὸ πυρποληθὲν μετόχιον ἐκ βάθρων, κτίσας γκιαβγκίρι εἰς τὸ ὅποιον ἐξωδιάσθην γρόσια 40,158.

Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἠγόρασε τὸ ὁπίτιον τοῦ Ἀρμενίου χοτζᾶ Τακέζη, πλησίον τοῦ Βλάχ-σεραῖου, καὶ τὸ τοῦ Καρακίτσογλου, καὶ τὸ τοῦ χατζῆ Συμεὼν, καὶ τὸ τοῦ χατζῆ Ἀννστάση, καὶ τὸ τοῦ Γεωργάκη Τουτσούζογλου, καὶ τὸ τῆς Μαρώνης, καὶ τὸ τοῦ χατζῆ Κωσταντῆ ποζματζῆ ἠγόρασε τὸν παχτζὲν τῶν Ἑβραίων καὶ τοὺς ὁδᾶδες τζιφουτχανέδες τοῦ Ἰσοῦφ ἐφένδη καὶ ἄλλους δύο τζιφουτχανέδες ταῦτα πάντα τὰ ἀγορασθέντα εἰσὶ περὶ τὴν περιόχην τῆς ἐκκλησίας τῆς πατριαρχικῆς τοῦ μετοχίου, ὅθεν ἀναγκαιοτάτη ἡ ἀγορά τους· καταναεῖσα δὲ καὶ ἡ ξυλίνη οἰκοδομὴ τοῦ μετοχίου, τόσον τὰ πατριαρχικὰ σπίτια καὶ κελλία ὅσον καὶ τὸ ἡγουμενεῖον καὶ ὁ νάρθηξ τῆς ἐκκλησίας καὶ τὸ ξύλινον πολυμάρσι τὸ πρὸ τῆς βιβλιοθήκης, ἀνήγειρεν ἅπαντα ἐκ βάθρων καὶ ἐκτίσε καὶ νέον γκιαβγκίρι ὑπονάτω τῆς βιβλιοθήκης, καὶ ἄλλο ἄνω εἰς τὸν παχτζὲν, εἰς τὴν σειρὰν τῆς βιβλιοθήκης.

Εἰς τὸ Βουκουρέστι ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων τὰ τέτα μέρη εἰς τὸ γάντι τὸ λεγόμενον τοῦ Κωνσταντίν-βοδα· ἀπόκτησε καὶ νέον μοναστήριον εἰς τὸ Σλάμ-ῤίμνικο, ἐκκλησίαν δηλαδὴ, μωσίαν καὶ ἀμπελία, ἀφιερωθέντα τῷ παναγίῳ Τάφῳ παρὰ τοῦ Ἀσανάκη Νικολέστι· ἐκτίσε γκιαβγκίρι ξυλίνην οὖσαν πρότερον τὴν εἰς τὸ καθιδίλι τῆς Πράχβας ἐκκλησίαν Πράχοβιτζαν. Εἰς ὅλας τὰς οἰκοδομὰς αὐτὰς καὶ ἀγορὰς τόπων ἀαμφιβόλως ἐξωδιάσθησαν χίλια πούγγεια ἄσπρων· ἅπερ πάντα παρὰ μὸς τῆς ἐλεημοσύνης τῶν χριστιανῶν συναθροίζονται. Περιῆλθεν ἡ Μακκριότης του καὶ Βουκουέστι καὶ Κραγιόβαν καὶ Γιάσιον τῆς Μολδαβίας.

Ἰωαννίκιος ὁ Καρατζᾶς παρὰ τὰς 2,000 ὁποῦ παίρνει κάθε γρόνον ἀπὸ τοῦ Κοινοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας διὰ σιτηρέσιον, ἔχωντας διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν καὶ τὸ κατὰ τὴν Χάλικην μοναστήριον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου ἐπώλησε καὶ ἐκ τῶν γωραφίων τοῦ μοναστηρίου.

Θνήσκει ὁ Οὐγγροβλαχίας Γρηγόριος. Συνεννοεῖται ὁ Μαυρογένης μὲ τὸν ἐπίσκοπον Βουζαίου διὰ νὰ τὸν κάμῃ Οὐγγροβλαχίας, καὶ μὲ τὸν ἡγούμενον τοῦ ἐν τῷ Βουκουρεστίῳ μοναστηρίου τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου διὰ νὰ τὸν κάμῃ Βουζαίου· μᾶς ἔγραψε λοιπὸν νὰ ζητήσωμεν παρὰ τοῦ πατριάρχου τὴν ἐκδοσὶν διὰ τὴν μετάθεσιν, καὶ νὰ τὸν ὑποσχεθῶμεν καὶ τὸ σύνθημα καὶ κανονικὴν φιλοτίμον τοῦ, τὰ 5 πούγγεια· ἀπελθὼν οὖν ἐγὼ εἰς τὴν σύνοδον ἐζήτησα καὶ ἔλαβον τὴν ἐκδοσὶν Μετεμελήθην ὁμως διατί ὁ Νικόλαος Σκαναβῆς, υἱὸς τοῦ Χίου Δημητρίου Σκαναβῆ, νέος ὃν εἶχεν ἐδῶ ὁ Μαυρογένης διωρισμένον ἐξωδιαστήν του εἰς ὅλας τὰς ὑποθέσεις τῆς αὐθεντίας, τῷ μὲν πατριάρχῃ ἔδωκε φιλοτίμον μόνον 1,500 γρόσια, τὰ δὲ λοιπὰ 1,000 καὶ

—1787

τὰ συνήθη κανονικά φαρμακίατικα, 600 γρόσια, ολοκληρώσῃ μὴ δοῦς ἔγραψεν ὅτι τὰ ἐπλήρωσεν.

Ὁ Ποστέλνικος τοῦ Μαυρογένη Δίνουλος, υἱὸς τοῦ Πάνου Φιλιππέσκουλου, μὲ τὸ νὰ τὸν εἶπεν ὅτι συλήθεια ἀμετάβλητος τοῦ τόπου εἶναι τὸ νὰ γίνεταί Πουζαίου ἄνθρωπος ἐντόπιος καὶ ὄχι ξένος ὡς ὁ ἡγούμενος τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου Ἰωαννίτης ὢν, ὑπέπεσεν εἰς τὴν ὀργὴν του, καὶ τὸν ἐμανζέλευσε. Μὴ ἀρκιθεῖς δὲ ὁ Μαυρογένης εἰς τὰ 300 πουργεῖα συκοφαντεῖ τὸν Ῥμνίκου λέγων ὅτι ἔχει 100 πουργεῖα τοῦ θανάτος Γρηγορίου ἀρνηθέντα τὸν φυλακίζει εἰς τοὺς σείμένηδες, ὅθεν πληρώνει τὰ 40 καὶ ἐλευθεροῦνται τῆς εἰρκτῆς. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ὅσας ὁμολογίας χρεωστικὰς εἶχεν ὁ Γρηγόριος, τὰς μὲν πολλὰς καὶ μεγάλης ποσότητος τὰς δὲ καὶ πολλὰ μικρὰς ποσότητος, μέχρι 10 καὶ 15 γροσίων, ἐν τῷ ψυχορῥαγεῖν κακῶς ποιῶν δὲν τὰς ἐξεσχισε, καὶ τὰς τῆς μικρὰς ποσότητος, διὰ νὰ τὰ λάβουν δηλαδὴ τὰ δανε σθέντα ἄσπρα οἱ κληρονόμοι του ὅθεν εὐρὼν αὐτὰς ὁ Μαυρογένης τὰς ἤρπασεν ὅλας καὶ ἐλάμβανε τὰ ἄσπρα εἰρκτῇ παραδιδὼς τοὺς πλείους τῶν χρεωφειλετῶν, πτωχεύοντων τῶν πλειόνων τὰ μέγιστα ἤρπασε δὲ καὶ οἰκιοποιήθη καὶ τὰ κανδήλια τὰ ἀργυρὰ καὶ ἄλλα ἀσημικὰ τῆς μητροπόλεως, ὥστε διὰ τὸν θάνατον τοῦ Γρηγορίου ἐλογάριαζον πάντες πῶς νὰ ἔλαβεν ὅλα πουργεῖα 900.

Ὁ πατριάρχης περιλάζων τὰ περάτια καὶ φερμάνια καὶ πατέντας τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τῶν πανταχοῦ τῶν ὁμωμνικῶν ἐπαρχιῶν περατλήδων τῆς Μοσχουδίας τὰ ἐστελεῖν εἰς τὴν Πόρταν.

Θήσκει ὁ Πρεσρένας, (ἔστι δε Πρέσρενα ἡ πόλις ἥ-ις ἦν ποτε μητρόπολις καὶ καθεδρὰ τῆς ποτε ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου,) καὶ γίνεται ὁ προσεστώς τῆς ποτε ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τῆς ἐπὶ τῆς πύλης καὶ τοῦ τείχους τοῦ Φαναρίου, τοῦτομα ἱεράσιμος ἀλλὰ μὴ δυνθεὶς ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του διὰ τὰς ἐπιθρίας καὶ κακὰ τῶν ἀσεβήτων, ἔγινε προσεστώς εἰς τὸ Ἐδερνέκαπι. Αἱ ἐκκλησιαστικαὶ ὑποθέσεις τοῦ μαχαλὲ τῆς κατακρημνισθείσης ὑπὸ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ τοῦ Γ' ἐκκλησίας (τῆς ἐπὶ τῷ τείχει τῷ κατὰ τὴν πύλιν τοῦ Φαναρίου) τοῦ Ἀγίου Γεωργίου ἐκτελοῦνται ἐν τῷ μετοχίῳ καὶ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγίου Τάφου, τιμωμένη καὶ τῇ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου Γεωργίου.

Ἐμανζέλευε ὁ μοφτής Ἀχμέτ-ἐφένδης μουφτηζαδὲς, καὶ ἔγινε μοφτής ὁ νακίπουλ-ἐσρέφης καὶ χάλια Ἀνατόλ-καζασκερὴς Μεχμέτ-ἐφένδης Καρὰ-Πεῖρ ἐφενδήζαδὲς.

Οἱ εἰς τὰς ἐπαρχίας ἢ εἰς τὴν ἀγώνυμον Ὄρος δανείσαντες ἄρχοντες, ἔχοντες χρεῖαν, ἢ βεβαιούμενοι τὴν δυστυχῆ κατάστασιν τῆς ἐπαρχίας ἢς τινος τὸν μητροπολίτην ἐδάνεισαν, ἀπερχόμενοι εἰς τὸν πατριάρχην Προδόπιον παρεκαλουν νὰ φροντίσῃ νὰ τοὺς πληρωθῇ καὶ τὸ κεφάλαιον καὶ τὰ δεδουλευμένα ἐτήσια διάφορα ὑπισχνεῖτο νὰ τὸ προβάλλῃ. ὡς συνήθες, ἐν τῇ συνόδῳ, καὶ νὰ προσταχθῇ καὶ ὁ ἐνδημῶν ἐκείνου τοῦ μητροπολίτου κατεχεγαγῆς του ἢ νὰ εὕρῃ νὰ τὰ πληρώσῃ ἢ νὰ γραφῇ γράμμα συνοδικὸν τῷ χρεωστοῦντι μητροπολίτῃ διὰ νὰ τὰ στείλῃ ἐν τάχει ἢ κατάστασις τοῦ

καιροῦ μὴ συγχωροῦσα τὸν ἐνδημοῦντα μητροπολίτην καπικεχαγιάζην νὰ εὕρῃ ἄσπρα νὰ δανεισθῇ νὰ πληρώσῃ, καὶ τὰ δυσβάστακτα βάρη τῆς ἐπαρχίας καὶ ἀνάγκαι γνωσταὶ πασιδῆλοι μὴ συγχωροῦντα τὸν ὀφειλέτην μητροπολίτην νὰ στείλῃ ἢ ἐξ ιδίων ἢ νὰ δανεισθῇ ἀπὸ τοὺς ἐπαρχιώτας του, ἀπεφασίζετο συνοδικῶς τὸ ἀδύνατον τῆς πληρωμῆς τό γε νῦν ἔχον καὶ ἀνεβόλλετο ἡ πληρωμὴ εἰς ἄλλον καιρόν. Ὁ δανειστής ἄρχων ἀπερχόμενος εἰς τὸν πατριάρχην διὰ τὴν ἀπόκρισιν ἤκουε τὴν συνοδικὴν ἀπόφασιν τῆς ἀμνηχάνου κατὰ τὸ παρὸν πληρωμῆς· περιερχόμενος οὖν τὰ καταλύματα καὶ σπίτια τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων καὶ παραπονούμενος κατ' αὐτῶν διὰ τὸ ἀτελείωτον τῆς ὑποθέσεώς του, ἤκουε παρὰ πάντων ὁμοφώνως τὸ, « ὁ πατριάρχης δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν τελειώσῃ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐγράφη τὸ πρὸς τὸν χρεωφειλέτην συνοδικὸν γράμμα προστακτικὸν τῆς πληρωμῆς » ὁ τε καπικεχαγιάς του ἔλεγε πῶς, « δὲν εὗρισκω νὰ δανεισθῶ, εὐρὸν μοι, καὶ νὰ τὸ τελειώσω » μὲ αὐτὴν τὴν ἀπόκρισιν αὐτὸς μὲν ἠλευθεροῦτο τῆς μεμψιμοιρίας, ἐπιπτε δὲ ὅλον τὸ βάρος εἰς τὸν πατριάρχην, κἀντεῦθεν αἱ πολύτροποι κατηγορίαι, τὸ πῶς δὲν ἐννοιάζεται τὰς ὑποθέσεις τῶν ἀρχόντων, καὶ καταφρονεῖ τοὺς ἄρχοντας, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια ψεῦδη καὶ συκοφανταί. Ὡσαύτως καὶ οἱ δανεισταὶ τοῦ ἀγιωνύμου Ὁρους ἐζήτουν παρὰ τοῦ πατριάρχου τὴν πληρωμὴν τῶν τοῖς μοναστηρίοις δανεισθέντων ἄσπρων τους· βιάζωντάς τους ἐμηνύετο παρὰ τοῦ ποσταντζήπασα νὰ μὴ τοὺς ἐνοχλῇ, διὰ νὰ πληρώσουν τὸ τζέπι-χουμαγιοῦν, τὰ ἄσπρα τοῦ κρέατος τοῦ ὀτζακίου καὶ ἄλλα ἄφρευκα βασιλικά χρέη· δὲν ἐπείθοντο καὶ οἱ καλόγηροι τῷ πατριάρχει, ἐπεριδόμενοι τῇ ὑπερασπίσει τοῦ ποσταντζήπασα· ὅθεν καὶ πάλιν κακὸς ὁ πατριάρχης καὶ ἔνοχος ἀδικῶν κατηγοριῶν καὶ μεμψιμοιρίας, καὶ συνεχεῖς οἱ λόγοι: Ὁ πατριάρχης Προκόπιος καταφρονεῖ τὸ σύστημα τῶν ἀρχόντων· ὁ πατριάρχης κατατρέχει καὶ κατηγορεῖ καὶ ὑβρίζει τοὺς ἄρχοντας.»

Ἔτει σωτηρίῳ 1788.

Θανόντος τοῦ Πελαγωνεῖας ἔγινεν ὁ Νεκτάριος ἄνθρωπος τοῦ ἀποθανόντος Ἀδριανουπόλεως Νικηφόρου τοῦ Σμυρναίου· ἔδωκεν εἰς τὸ Κοινὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας γρόσια 2,500 καὶ τῷ πατριάρχει φιλότιμον γρ. 1,000.

Μετὰ πολλὰ κατὰ μῆνα Φεβρουάριον ἐδόθη ἄδεια τῷ μπαρὸν Δεχερπέτ, πρέσβει τοῦ ἱμπεράτορος τῆς Γερμανίας, ἀναχωρῆσαι, καὶ ἐπιβάς πλοίου ἔλυσεν ἐκ Βυζαντίου διὰ τὸ Τριέστι.

Ἐπροστάθη εὐθὺς ὁ πατριάρχης νὰ συναθροίσῃ τὰ περάτια, φερμάνια καὶ πατέντας τῶν ὑπὸ τῇ ὑπερασπίσει τοῦ ἱμπεράτορος, τῶν τε ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τῶν ἐν πάσῃ τῇ ὀθωμανικῇ ἐπικρατείᾳ, ὅπερ καὶ ἐγένετο πολλῶ τῷ πόνῳ.

Ὁ Βενέδικτος λοιπὸν πεισματωδῶς φερόμενος ἔλαβε δανειακῶς πουργεῖα πεντήκοντα, καὶ τὰ κατεξωδίασε διὰ νὰ γένῃ καὶ πάλιν μητροπολίτης Ἀθηνῶν. Τούτων τὰ 30 τὰ ἐδάδεισαν δύο Ζακύνθιοι, οἵτινες ἀπελθόν-

τες εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ νὰ λάβουν εὐθὺς κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν. τὸ δίκαιόν τοὺς μικροῦ ἐδέησε νὰ κινδυνεύσουν, καὶ μῆτε εἰς τὸν ἐκεῖσε κόνσολον τῆς Βενετίας ἠδυνήθησαν ἀπελθεῖν μῆτε ἀναχωρῆσαι τῶν Ἀθηναίων· δόλω οὖν φυγόντες καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν Πόλιν παρεκάλουν τὸν πατριάρχην Προκόπιον νὰ τοὺς ἀλιβερδίση τὸ δίκαιόν τοὺς· τοὺς ἀπεκρίθη τὸ ὅτι ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία δέχεται καὶ κάμνει ταχσίλι τὰ χρέη ἐπαρχιῶν ἐκεῖνα ὅπου εἶναι δι' ὁμολογιῶν τῆς αὐλῆς μετὰ τὴν ἐγγύησιν τῶν ἐνδημούντων ἀρχιερέων· τὰ δὲ δι' ἰδίων ὁμολογιῶν μητροπολίτου τινός, ὅποιος καὶ ἂν εἴναι, δὲν τὰ δέχεται διὰ χρέος τῆς ἐπαρχίας, καὶ τοῦτο ἀπεφάνθη συνοδικῶς καὶ ἐκυρώθη μετὰ φερμάνι, διὰ νὰ μὴ ἀφανισθῶσιν τινες μητροπόλεις καὶ ἐπαρχίαι ὑπὸ τινων μητροπολιτῶν ἢ ἐπισκόπων· αἱ τοιαῦται δὲ ἴδιαι ὁμολογίαι εἰ ἐφάνησάν ποτε, ἔγιναν ἐσθότε ταχσίλι τὰ ἄσπρα διὰ χειρὸς καὶ βίας ὀθωμανικῆς κατὰ τοῦ χρεωφειλέτου μητροπολίτου.

Ὁ καπετάν-πασσᾶς δὲν εἶχε κλίσιν ποσῶς νὰ ἐβγῇ μετὰ τὸν στόλον εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν καὶ τὸ ἀπέφευγεν ὅλη δυνάμει· ἀλλὰ διὰ προτροπῆς τοῦ βεζίρη προσταχθεὶς παρὰ τοῦ σουλτάνου ὑπετάγη καὶ ἄκων διὰ νὰ πηγαίῃ, καὶ ψυχρότης τις περὶ τούτου ἐγένετο μεταξύ βεζίρη καὶ καπετάν-πασσᾶ.

Εἶτα προσετάγη ὁ πατριάρχης νὰ εὕρῃ γκεμιτζήδες ῥωμαίους δύο χιλιάδας· ἔγινε τοῦτο μετὰ πολλὴν ἀφανισμόν καὶ ζημίαν τῶν πτωχῶν καὶ ταλαιπώρων ἐγγχωρίων χριστιανῶν, καὶ τοιαῦτα εἶναι τὰ καλὰ ὅπου κάμνει εἰς τὸ γένος τῶν Ῥωμαίων αὐτὸς ὁ Χασάν-πασσᾶς. Εἶναι αὕτη ἡ ἀπαίτησις πράγμα ὅπου δὲν ἐστάθη ποτὲ, ἀλλὰ καὶ ἐπιζήμιος τὰ μέγιστα· ὑπισχυνοῦνται γάρ πληρωμὴν πέντε γροσίων τὸν μῆνα καὶ παξιμάδι καὶ ρύζι, εἰς καιρὸν ὅπου ἕκαστος τῶν γκεμιτζήδων διὰ νὰ ὑπάγῃ ὁ μὲν θέλει 100, ὁ δὲ 110 γρόσια, τὰ ὅποια πληρώνουν αἱ πόλεις καὶ αἱ κῶμαι ὅπου τοὺς δίδουν· ὥστε πλὴν τῶν 15 γροσίων ὅπου δίδονται ἀπὸ τὸν καπετάν-πασσᾶν διὰ τρεῖς μῆνας, δίδουν διὰ κάθε ἄνθρωπον περισσότερον 85 ἢ 95 γρόσια αἱ κῶμαι καὶ πόλεις. Ἐπεμελήθη ὁ πατριάρχης νὰ τὸ ἀπαντήσῃ, ἀλλ' ὁ καπετάν-πασσᾶς ἐπέμενεν· ὅθεν ἔκαμε τερτίπι χιλίους ἀνθρώπους, ἀπὸ τὰ κάστρα δηλαδὴ τὰ κατὰ τὴν Εὐρώπῃν ἕως εἰς τὸ Σουλινᾶ-πογαζι πεντακοσίους, καὶ ἀπὸ τὰ κάστρα τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἕως εἰς τὸ Σινώπι ἄλλους πεντακοσίους· δὲν τὸ ἔστερξε κατ' οὐδένα τρόπον ὁ καπετάν-πασσᾶς, ὅθεν διωρίσθησαν ἄλλοι χίλιοι εἰς αὐτὰ τὰ διαστήματα. Ἐστάλθησαν οὖν ἐφημέριοι μαζῇ μετὰ γ α λ ι ὶ ν - τ ζ α ο υ σ λ α ρ ι εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ κώμας αὐτῶν τῶν διαστημάτων, καὶ τοὺς συνήθριζαν μετὰ μεγίστην ζημίαν αὐτῶν τῶν κωμῶν τε καὶ πόλεων.

Καλόγηρος ἰδιώτης Ἀγιοταφίτης, τὸν ὄνομα Καλλίνικος, τὸν ὁποῖον εἶχον διωρισμένον νὰ μαζῶνῃ κάθε Σάββατον ἀπὸ τὰ πακάλικα τῆς Πόλεως λάδι διὰ τὴν ἐκκλησίαν, ἐτούρκευσεν· ἐζήτησε παρὰ τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων ἐτήσια διὰ τὴν ἐπαχρόνιον δούλευσίν του, καὶ ζητώντας ἀδίκως καὶ πολλὰ διὰ κάθε χρόνον τοῦ ἐπῆρε γρόσια 1,500 καὶ τῷ ἔδωκεν ἰ π ρ ᾱ.

Ἄλλος ἱερομόναχος, Ματθαῖος, ὅτις ἦτο καὶ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ διέτριψε χρόνον καὶ εἰς τὴν λαύραν τοῦ Ἁγίου Σάββα, καὶ ἐλθὼν ἐδῶ ἐφημέρευεν εἰς τὸ μετόχι τοῦ Ἁγίου Τάφου, κάκειθεν διωχθεὶς παρὰ τοῦ ἡγουμένου ἀπῆλθεν εἰς τὸ Νεοχώριον καὶ ἐφημέρευσε μῆνας τρεῖς εἰς τὸ ἐκεῖσε ἀγιοταφιτικὸν μετόχιον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἐκεῖθεν ἐξελθὼν ἦλθε πάλιν εἰς τὸ μετόχιον τῆς Πόλεως τὸ ἀγιοταφιτικόν· τὸν ἐδέχθησαν διὰ τὸ τρέφεται, καὶ μετὰ τὸ νὰ μὴ τὸν διώρισαν πάλιν ἐφημέριον ἀγανακτήσας ἐξῆλθε καὶ ἐγένεν ἐφημέριος εἰς τὴν Ζουλόπετραν, ἐκκλησίαν τοῦ Ἀρχιστρατήγου, ἄλλως Ἁγίου Νικολάου, ὅθεν ἐξελθὼν ἐτούρκευσε, καὶ κινήσας δαβὰν κατὰ τοῦ πατριάρχου ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀβραμίου γρόσια 900 καὶ ἔδωκεν ἰπρὰ· εἰτα ἐζήτησεν ἀπὸ τούς Τούρκους τὸ νὰ μύθη γράμματα, ὅθεν τὸν ἔβαναν εἰς ἓνα ὁδὸν ἔς ὃς μεδρεσὲ καὶ ἐγένε σοφτὰς.

Ἄλλος τρίτος· ραζιοντούτη· ὄντας εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, τὸν ἐπῆρεν εἰς τὴν δούλειον τοῦ ἑνὸς πρωτοσύγγελλος τὸν ὅποιον ἔδωκαν ταξείδι, κατὰ τὴν συνήθειάν τους, τὴν Θεσσαλονίκην. Ἀπελθὼν ἐκεῖ καὶ καταλιπὼν μετὰ τινα καιρὸν τὸν γέροντά του ἔρχεται εἰς τὴν Πόλιν καὶ τουρκίζει· κινεὶ ἀγωγὴν διὰ τὴν δούλειυσίν του, τὸν διδουν γρόσια 1.000 καὶ ἐξοφλεῖ. Ταῦτα καὶ τὰ τρία ἐγένοντο ἐπὶ Ἀθρχίου. Τανῦν δὲ ἐπὶ τοῦ Κύρ Προκοπίου αὐτός ὁ τρίτος, γενόμενος ἔτζ-ά γὰς εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ καπε-άν-πασσᾶ, κινεὶ ἀγωγὴν ζητῶν πάλιν πληρωμὴν· ἐπαρρησιασθήσαν δύο ἄνθρωποι τοῦ Προκοπίου εἰς τὸν καπετάν-πασσᾶ καὶ τὸν ἔδειξαν τὸν ἱπρὰν του διὰ τὰ 1.000 γρόσια ὅπου τὸν ἔδωθησαν· μὴ δεχθεὶς τὴν ἀληθειαν τοῦ, εἶπε νὰ οὐζλαστίσουν μαζὶ του· τοὺς ἐζήτησε 5 πουργεῖα· τὸν κατέπεισαν εἰς τὰ τέσσαρα, τὸ ἔστειρε καὶ ἐγράφη ὁ ἱπρὰς· παρρησιασθέντες οὖν οἱ ἄνθρωποι τοῦ πατριάρχου Προκοπίου ἔδειξαν τὸν ἱπρὰν του εἰς τὸν καπετάν-πασσᾶ καὶ εἶπον ὅτι οὐζλαστισε μετὰ τέσσαρα πουργεῖα· ἀπεκριθὲν τὸ, ἀδόσατέ τον ἄλλα γίλια γρόσια. »

Ἔως τῶρα ὁ Μαυρογένης ἐδίδε τῷ βεζίρη καὶ ὑπέσχετο νὰ δώσῃ ἐκεῖνα ὅπου δὲν τὸν ἐζήτει, μόνον καὶ μόνον διὰ σύστασιν του· τῶρα δὲ κατὰ τὸν ἐρχομὸν τοῦ καπιτάν-πασσᾶ εἰς τὴν Πόλιν ἤρξατο νὰ κάμνῃ εἰς ὅλην τὴν Βλαχίαν ἀρπαγὰς καὶ γυμνώσεις ἀσπρων τε καὶ πραγμάτων ὅπου ποτε δὲν ἔγιναν. Ἐτόλμυσε δὲ καὶ εἰς τὴν Πόλιν παρόμοιόν τι. Τὸ γὰρ παρελθὼν ἔτος ἐζήτει παρὰ τοῦ Μιχαὴλ βόδα γρόσια 75 χιλιάδας, ἀφού ἀνταμωθέντες οἱ δύο καθ' ὁδὸν εἰς τὴν Φακὴν διωρθωθησαν, καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ Μιχαὴλ-βόδα γεωστικὴν ὁμολογίαν (ἡ ὁποία ἐξεπληρώθη πέρυσι πρὸ τῆς διορίας, δοθέντα τῷ βεζίρη τὰ ἀσπρα.) ἐζώρλησε.

Μὰς ἔγραφε λοιπὸν μετὰ κάθε καλαράσιν νὰ κινήσωμεν ἀγωγὴν καὶ νὰ ζητήσωμεν τὰ 150 αὐτὰ πουργεῖα ἄλλ' ὁ Ἀραπάκης νὰ γῶ εἰδότες ἀκριβῶς τὴν εἰς Φακὴν τελείαν ἐξόρλησιν δὲν ἐπειθόμεθα· τανῦν δὲ ἐλθόντι τῷ καπιτάν-πασσᾶ εἰς τὴν Πόλιν ἔγραψε νὰ παρθούν, καὶ ἐχάρισε τὰ ἡμίση τῷ καπιτάν-πασσᾶ. Ἐπροστάθη λοιπὸν ὁ Μιχαὴλ-βόδας παρὰ τοῦ βεζίρη νὰ τὰ πληρώσῃ· ἀπέδειξεν ὅτι ἔχωντας νὰ πάρῃ δι' ἐγγράφου ἀπὸ τὸ ἄλκας τῆς Βλαχίας πουργεῖα 35, καὶ διὰ μίαν πόλιτζαν πουργεῖα 10, εἶχε δώ-

σει εἰς τὴν Φακὴν τῷ Μαυρογένῃ τὰ ἔγγραφα διὰ νὰ κάμῃ τὰ ἄσπρα ταχισίλι εἰς τὴν Βαχίαν καὶ νὰ τα γράψῃ εἰς τὴν χρεωστικὴν τοῦ ὁμολογίαν τὴν δοθείσαν τῷ Μαυρογένῃ εἰς τὴν Φακὴν, κατὰ τὸν θεωρηθέντα λογαριασμόν, ἡ ὁποία ὁμολογία ἐδῶ ἐπληρώθη πρὸ τῆς διουρίας, ὡς εἴρηται, καὶ ἐζήτει ὁ Μιχαὴλ-βοδά, αὐτὰ τὰ 45 πονγγεῖα μετὰ ταύτην τὴν ἀπόκρισιν ἐπροστάχθη νὰ πληρώσῃ τὰ 80 καὶ τὰ λοιπὰ νὰ τοῦ χρισθῶσ. Ζήτησας διόριαν ὁ Μιχαὴλ-βοδάς διὰ τὴν πληρωμὴν, τὸν ἀπεκρίθη ὁ βεζίρης τὰ 40 νὰ πληρώσῃ τώρα καὶ τὰ λοιπὰ 40 μετὰ ἡμέρας τεσσαράκοντα. Ἔστειλε λοιπὸν τῷ Οἰκουμένειῳ πατριάρχῃ ὁμολογίας ἀρχιερατικὰς ἐπ' ὀνόματι τῶν ἀρχόντων του διὰ χατίρι του τὰ ἐδανείσθωσαν οἱ ἀρχιερεῖς οἱ ἐδῶ καὶ τὰ ἐπλήρωσαν, διὰ νὰ τὰ λάβουν τίς οἶδε πότε παρὰ τῶν ἀποδημούντων καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας των διαγόντων χρεωφειλετῶν ἀρχιερέων ἐπληρώθησαν, καὶ ταχέως, διὰ τί αὐτὰ τὰ 40 τα ἔλαβεν ὁ καπεταν πασσάς, καθὼς τὰ λοιπὰ 40 μέλλει λαβεῖν ὁ βεζίρης. Πληρωχλῆθησαν λοιπὸν οἱ ἐνδημούντες ἀρχιερεῖς δανειζόμενοι καὶ πληρώοντες. Ζητοῦνται παρὰ τοῦ Μιχαὴλ-βοδά Σούτζου καὶ τὰ λοιπὰ 40 πονγγεῖα δι' αὐτοὺς εἰς τιν Πόρταν ὁμολογίας τινὰς ἐπ' ὀνόματι τῶν ἀρχόντων του, οἶον τοῦ Νύσσης, τοῦ Βελιγραδίου, τοῦ Προϊλάβου καὶ τοῦ μοναστηρίου Παντοκρατορινοῦ τὰ ἔστειλεν ὁ κεχαγιάπεις τῷ πατριάρχῃ διὰ νὰ γένουν ταχισίλι· δὲν τὰς ἐδέχθησαν καὶ εἶπον νὰ πηγαίῃ τις εἰς τοὺς τόπους καὶ νὰ λάβῃ τὰ ἄσπρα ἀπο τοὺς χρεωφειλέτας, ἐπειδὴ καὶ διὰ τὰ περιστατικά τοῦ παρόντος καιροῦ οἱ ἐνταῦθα καπικεχαγιάδες των δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ εὑρουν τινὰ ὅπου νὰ δανείσῃ εἰς τοιαύτας ἐπαρχίας ὑστερημένους ἀπὸ κάθε εἰσόδου ἐξ αἰτίας τῶν ἐκείσε ἀσκητήλων· δὲν εἰσλούσθησαν οἱ σπουδακοί, διὰ τί τὰ σαράντα πονγγεῖα αὐτὰ ἦτον διὰ νὰ τὰ πάρῃ ὁ βεζίρης, καὶ τα ἤθελεν εὐθύς, ἐπειδὴ μετὰ τινος ἡμέρας ἦτον διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τῆς Πόλεως μὲ τὸ σαντζάκι, ὅθεν πάλιν ξαναῆλθε προσταγὴ διὰ τὸ ταχισίλι· ἀπεκριθῆσαν ὅτι ἐπ' ὀνόματι πάλιν τῶν ἀρχόντων του εἶναι ἄλλαι σίγουραι ὁμολογίαι, καὶ ἐκεῖνας ἄς δώσῃ ἐμνηνθῇ, ἀλλ' ἀπεκρίθη ὁ σουτζός τὸ ὅτι δὲν θέλουν νὰ δώσουν τοιαύτας, μὲ τὸ νὰ ἔχουν τὸν τόκον τους διὰ τροφὴν τους· τέλος πάντων μετὰ πολλὰ ἐπαπειλῶν ἄφεικτον εἰρκτὴν εἰς τὸν μουγζούραγαν, χωρὶς νὰ κρατήσουν τὰς τζουρούλικας ὁμολογίας ἐδωκαν πέντε πονγγεῖα μὲ ἐλπίδα ὅπου νὰ τὰ πάρουν ἀπὸ ἄλλας ὁμολογίας σουτζίκας ἀλλὰ γεράς, ἀλλ' οὐκ ἐγένετο, καὶ ἐζημιώθη ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησία.

Ἰερομόναχος τις ἔδωκεν εἰς τὸ παγκάρι τῆς κατὰ τὸ Μέγα Ῥεῦμα ἐκκλησίας τῶν Ἀρχιεπιστῆτων γρόσια 1,500 ἐπὶ συμφωνίᾳ τοῦ ἐν ὄσφζῃ νὰ ἐχθῇ τὸ ἐν μερτικὸν ἀπὸ τὰ τρία τοῦ ἐμβρατοικίου τῆς ἐκκλησίας, καὶ θανόντος του νὰ μείνῃ τὸ μερτικὸν τοῦ ἐμβρατοικίου εἰς τὸ παγκάρι διὰ νὰ τὸ πωλήσουν ὅπουν θέλουν· τούτου θανόντος ὁ βελίλης τῆς δραγομανίας τῆς Πόρτας πεῖζιχός· Ἀλέξανδρος Καλλιμύχης ἐμνήνυσε τὸν πατριάρχῃν Προκόπιον νὰ δώσῃ τὸ μερτικὸν αὐτὸ τοῦ ἐμβρατοικίου τῷ διδασκάλῳ τῶν τέκνων του Σεραφείμ· τὸ ἐπρόσταξεν ὁ πατριάρχης τοῖς ἐπιτρόποις τοῦ παγ-

καρίου· ἀπεκρίθησαν τὸ ὅτι ζημιούται ἡ ἐκκλησία, ἐπεὶ δὴ καὶ τὸ εἰσόδημα τοῦ μεριδίου αὐτοῦ ἔχει νὰ μείνῃ κέρδος τοῦ παγκαρίου.

Ἀποθανόντος τοῦ Λιτίτζης Ἀθανασίου ἐγένε Λιτίτζης ὁ ἀρχιδιάκονος τοῦ Ἐφέσου Ἰγνάτιος. Αὕτη ἡ ἀρχιεπισκοπὴ εἶχε παλαιὸν χρέος· πουγγεῖα 24· ἐδόθησαν εἰς τὸ Κοινὸν ἀπὸ τὸν Ἰγνάτιον πουγγεῖα πέντε καὶ εἰς τὸν πατριάρχην γρόσια 500 καὶ φαμηλιάτικα γρόσια 250. Συνορεύει δὲ ἡ παρχία αὕτῃ μὲ τὰς ἐπαρχίας Διδυμοτείχου καὶ Ἀδριανουπόλεως.

Τῇ ιδ' Μαρτίου ἀνεχώρησεν ὁ βεζίρης Ἰσοῦφ-πασσᾶ ἀπὸ τὸ Δαούτ-πασσᾶ διὰ τὴν Ἀδριανούπολιν μὲ τὸ σ α ν τ ζ ά κ ι - σ ε ρ δ ά ρ ι - ε κ ρ έ μ εἰς τὸν μοσχόβονέμτζικον αὐτὸν πόλεμον.

Ὁ ποσταντζήσσης ἐμήνυσε τὸν πατριάρχην νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς Ἀγαθοπολίτας ἀπὸ τοῦ νὰ δώσουν καὶ αὐτοὶ γκεμιτζήδες ζητούμενους διὰ τὰ βασιλικά γαλιόνια, καὶ ἐτελείωσεν ὁ πατριάρχης τὸ ζήτημὰ του φόβῳ μάλλον ἢ προαιρέσει.

Θανόντος τοῦ Θεσσαλονίκης εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἔστειλεν ὁ καϊμακάμης εἰδήσιν τῷ πατριάρχῃ νὰ κάμῃ Θεσσαλονίκης τὸν Οὐζίτζης· ἀλλ' ἐνεργούντος τοῦ δραγομάνου τοῦ στόλου Στεφάνου Μαυρογένῃ καὶ τοῦ ἱατροῦ Ραζή, τοῦ καὶ δουλεύοντος τὴν ἀ χ ρ έ τ - κ ι ζ ι τοῦ σουλτάν Ἀπτοῦλ-Χαμίτη, σύζυγον τοῦ Ναζίφ-ἐφένδῃ, κεχαγιάσθη τανὺν εἰς τὸ ὄρδι, καὶ νύμφην ἀκολούθως τοῦ τερσανέ-ἐμινῇ^{***}, ἐμήνυσε καὶ αὐτὸς τῷ πατριάρχῃ νὰ κάμῃ Θεσσαλονίκης τὸν ποτε διδάσκαλον εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Κύπρου Γεράσιμον καὶ τανὺν διδάσκαλον εἰς τὸ σπῖτι τοῦ γουνάρεως Γρηγοράσκου, ἀδελφοῦ τοῦ Σκαρλατάκη Νικολάου· (ὁ Γεράσιμος οὗτος, ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν μετὰ τὸ σχολεῖον τῆς Κύπρου, ἐκέρδισε πολλὰ καταγινόμενος εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν καταδρομὴν τοῦ ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν τριῶν ἐπισκόπων τῆς Κύπρου, ἐπιτριβεῖσαν αὐτοῖς μέχρι καὶ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ἐπαρχιῶν τους παρὰ τοῦ καπουδάνι-δεργιά Χασάν-πασσᾶ, δεφενδεύοντος αὐτοῦ τε καὶ τοῦ χαζναδάρῃ αὐτοῦ Ἰσοῦφ-ἀγᾶ τὸν παγκάκιστον καὶ τὰ ἐμίγιστα ἐπιζήμιον τοῖς χριστιανοῖς κατοικηταῖς τῆς Κύπρου μουχασίλιν τῆς Κύπρου^{* * *} εὗρεν οὖν αὐτὸς ὁ Γεράσιμος τὸν τρόπον καὶ ἀνταμωθεὶς μὲ τὸν βεζίρην Χαμὶδ-πασσᾶ, ἀπδῶς ἔχοντα πρὸς τὸν καπουδάνι-δεργιά, καὶ δεῖξας αὐτῷ κέρδος ὑπέρπολιν ἐκ τῆς παιδείας καὶ καθαιρέσεως τοῦ κακομουχασίλη, κατώρθωσε καὶ τὸ ἰτλάκι τῶν ἐξορίστων ἀρχιεπισκόπου καὶ ἐπισκόπων τῆς Κύπρου καὶ τὸν ἐρχομὸν του εἰς τὴν Πόλιν διὰ νὰ κριθῇ μὲ τοὺς ἐνάγοντας ἐπισκόπους, ζητούντας παρ' αὐτοῦ τὰ ὅσα μὲ ἀποδείξει ἡράσας παρ' αὐτῶν, ὑπὲρ τὰς 2 χιλιάδας πουγγεῖα· αὐτὰ ὁ Γεράσιμος τὰ κατώρθωσεν) ὁ Στέφανος οὖν κατέπεισε τὸν πατριάρχην Προκόπιον νὰ μηνύσῃ τῷ καϊμακάμῃ ὅτι ἐμήνυσεν ὁ τερσανέ-ἐμινῇς διὰ τὸν Γεράσιμον, ὅπερ ἀκούσας ὁ καϊμακάμης, ἠξέφρωντάς τον πενθερὸν τῆς ἀ χ ρ έ τ - κ ι ζ ι καὶ συμπεραίνωντας τὸ ὅτι εἶναι μὲ τὴν εἰδήσιν τῆς, ἀπεκρίθη τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ πατριάρχου τὸ νὰ γένῃ τὸ μήνυμα τοῦ τερσανέ-ἐμινῇ, καὶ ἐγένε Θεσσαλονίκης αὐτὸς ὁ Γεράσιμος.

Τῇ λ' Ἀπριλίου προσεπάλαισεν ἀποπληξία τῷ αὐθέντῃ Κωνσταντίνῳ βοεβόδα Μουρούζῃ καὶ τῇ ἀ Μαίῳ ἀπέθανε.

Τὸ ψωμί σαράντα δράμια στὸν παρᾶν, καὶ κατὰμαυρον καὶ μεμιγμένον μὲ κριθάρι καὶ μὲ κεχρῖ, καὶ μὲ ὅλα αὐτὰ εἰς μεγάλην ἔλλειψιν εἰς ὅλους τοὺς φούρνους τῆς Πόλεως καὶ τοῦ Καταστένου· καὶ νὰ φυλάττουν Τοῦρκοι καὶ Ῥωμαῖοι καὶ Ἑβραῖοι εἰς ὅλους τοὺς φούρνους τῆς Πόλεως νὰ ζητοῦν ψωμὸν καὶ νὰ μὴ τοὺς δίδεται ποτὲ τὸ ἱκανόν τους, καὶ νὰ περιέρχωνται ἀπὸ φούρνου εἰς φούρνον διὰ νὰ πάρουν καὶ νὰ ἀπογεμίσωσι τὸ ἱκανόν τους· καὶ κουλουκτζῆδες τοῦ κάθε μέρους νὰ εἶναι παρῶν ἐνὶ ἐκάστῳ φούρῳ ἕνας, διὰ νὰ μὴν ὀρμήσῃ ὁ παρεστὼς πολυγενὴς λαὸς κατὰ τῶν ψωμοπωλῶν καὶ ἀρπάζωσι βιά τὰς εὐρισκομένας πίττας, καὶ νὰ δαίρῃ ὁ κουλουκτζῆς τοὺς κραυγάζοντας καὶ ἀναθοῶντας καὶ ὀλολύζοντας διὰ τὴν ζητουμένην καὶ ἐπιποθουμένην πίτταν· καὶ ταῦτα ἀκολουθοῦσι καθ' ἡμέραν πρωὶ τε καὶ ἐσπέρας· οἱ τεχνῖται καὶ βῆναυσοι ἀφέντες τὰς ἐργασίας των περιήρχοντο ἀπὸ φούρνου εἰς φούρνον διὰ νὰ γειοῦν, ἐγκρατεῖς τοὺς ψωμοῦ ὅπου τοὺς ἐκρείαζετο διὰ τροφήν τῆς φαμηλίας των, ὡσὰν ὅπου ἀπὸ ἑνα φούρνον μόλις καὶ μετὰ πολλὰς φωνὰς καὶ κλαυθμούς ἔπαιρναν μίαν πίτταν μὲ δύο παρᾶδες, ὅπου ἦτον μόνον καὶ μόνον δράμια ὀγδοήκοντα· ποῦ νὰ ἀρκέσῃ 80 δράμια ψωμοῦ εἰς ἄνθρωπον ὅπου πλὴν τῆς γυναικὸς του ἴσως νὰ εἶχε ἕν ἢ δύο ἢ τρία ἢ καὶ τέσσαρα τέκνα! Ἐλεεινὴ οὖν καὶ παναθλία ἦτον ἡ τωρινὴ κατάστασις τῆς Πόλεως διὰ τὴν σιτοδείαν αὐτήν· ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ λοιπὰ ἐδώδιμα εὐρίσκοντο μὲν, ἀλλὰ διὰ τὴν πολλὴν σπάνιν ἐπωλοῦντο διπλοῦ καὶ τριπλοῦ τιμήματος παρὰ εἰς ἄλλους καιροὺς καὶ χρόνους τοὺς παρελθόντας.

Ὁ Μαυρογέννης συκοφαντήσας τὸν αὐθέντην Μολδαβίας Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην βοεβόδα, καὶ γράψας τῷ βεζίρῃ ὅτι χὰ ἔν ης μὲ τὸ νὰ παρεδόθη ἐκὼν εἰς τοὺς Νέμτζους καὶ νὰ παρέδωκεν ἐκουσίως τὸ Γιάσι εἰς τὸν γκενεράλην τῶν Νέμτζων, ὠνομάσθη καὶ παρὰ τοῦ βεζίρῃ χὰ ἔν ης, δεχθέντος ἐξέπιτηδες τὴν συκοφαντίαν ὡς εἶδῃσιν ἀληθεύουσιν· ὅθεν διὰ προσταγῆς τοῦ βεζίρῃ ἐδουλώθησαν τὰ σπίτια του ὅλα, Μαΐου ζ', καὶ εἰρκτῇ παρεδόθησαν εἰς τὴν κακίστην καὶ ἐπικίνδυνον εἰρκτὴν, τὸν φούρνον δηλαδὴ τοῦ ποστταντζήπασῃ ὃ τε υἱὸς του πεῖζαδὲς Κωνσταντῖνος πρῶτον, καὶ δεύτερον ζητηθεὶς παρὰ τοῦ πατριάρχου Προκοπίου ὁ γαμβρὸς του Ἀλέξανδρος Μάνος, ὁ καὶ μέγας Λογοθέτης τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· καὶ εἰς τὸν δαῖρὲν τοῦ τερεκετζήπασῃ εἰρκτῇ παρεδόθη ὁ γραμματικὸς αὐτῶν Γεώργιος ὁ Σίφνιος ὁ καὶ γραμματικὸς τοῦ Κοινοῦ. Καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, ἥτις ἦν ἡ τοῦ Μαΐου, ἐμνηύθη ὁ πατριάρχης παρὰ τοῦ Στεφάνου Μαυρογένη τοῦ καὶ δραγομάνου τοῦ στόλου νὰ πηγαίνῃ νὰ τὸν ἀνταμώσῃ· ὅθεν εὐθὺς μετὰ τὴν λειτουργίαν, χωρὶς νὰ ἀναβῇ ἐπάνω εἰς τὸν οἶκον, κατὰ τὴν συνήθειαν, καὶ νὰ ἀνταμώσῃ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ νὰ συμπῶσι τὸν καφὲν, ἀπελθὼν εἰς τὸ σπίτι τοῦ φονευθέντος σαρᾶφῃ Πετράκη, ὅπου κατοικεῖ ἡ δόμνα τοῦ Μαυρογένη, ἀνταμώθῃ μαζὶ του. Ἀγνοεῖται ἡ αἰτία καὶ τοῦ παρακαίρου καὶ τοῦ ταχυτάτου αὐτοῦ μηνύματος καὶ τῆς μυστικῆς αὐτῆς συνομιλίας· εἶπεν ὕστερον ὁ πατριάρχης ὅτι νὰ τὸν ἔδωκεν εἶδῃσιν τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἀγαθοπολιτῶν ἀπὸ τὸ ἀπαιτούμενον βίαιον γκεμιτζιλίκι, καὶ διὰ ταῦτην τὴν χάριν ὅτι πρέπει νὰ εὐχαριστήσῃ δωρεᾶ τινι τὸν καπιτάν-πασσᾶν·

ἀλλὰ νουεχεῖς τινες τῶν ἀκρατῶν ὑποπετίθησαν ὅτι νὰ ἔγινεν ἀναμρι-
βόλως λόγος τις καὶ περὶ τῆς λογοθεΐας.

Ἦταν ἐβουλλώθη παρὰ τοῦ ποσταντζή-πασα τὸ σπίτι τοῦ αὐθέντου Ἀλέ-
ξανδρου Ἰψηλάντου βοεβόδα τὸ κατὰ τὸν Κυρρούτζεσμεν ἐλατοικοῦσεν
αὐτὸ τὴ δόμνη του Αἰκατερίνη μετὰ τὴν μητέρα τοῦ αὐθέντου. τὴν θυγατέρα
του μετὰ τὰ τέκνα τῆς· καὶ μετὰ τὰς δούλας· (ἦσαν δὲ ἄπασαι, κυραὶ τε
καὶ δούλαι, 36 τὸν ἀριθμὸν) ἐξεβλήθησαν ἐξω μόνον μετὰ τὰ ρούχα ὅπου ἐ-
φόρου, καὶ τὰς ἐδωκαν διὰ σκέπη· μὴ ἐλάσσειν αὐτὸ ἐν πάπλωμα, καὶ με-
ταπειθεῖς ὁ πορεστώς τῆς εἰς τὸν Κυρρούτζεσμεν ἐκκλησίᾳς τοῦ Ἀγίου
Δημητρίου, πρῶτον Φαναρίου, ἐπροστάχθη νὰ τὰς κατεκρίσῃ εἰς ἄλλο σπίτι·
ὅθεν τὰς κατέκρινεν εἰς τὸ σπίτι τῶν ἀρχόντων τοὺς Σεβάζης Παναγιώτου
καὶ Ἰσπραβνίου τῆς κούρης Παυλῆς· παρέδωκε δὲ αὐτὰς ὁ ποσταντζή-
πασα τῷ Φαναρίῳ εἰς φύλαξιν τοῦ πρὸς καιρὸν· τοὺς δὲ δούλους ἀνδρας ὅλους
σὺν παρэдωκεν εἰς τὴν φύλαξιν τοῦ οὐστὰ τοῦ Κυρρούτζεσμε· εἶτα πορε-
τάγῃ ὁ πατριάρχης νὰ διορίσῃ ἐρημέριον νὰ τὰς φυλάτῃ καὶ νὰ μὴ φύγουν
καὶ νὰ μὴ συγχωρῇ τινὶ τὸ νὰ τὰς χιταλώσῃ, καὶ νὰ τὰς εἰδῇ ἄσπρα διὰ
τροφὴν τοὺς, γυναικὰς τε καὶ ἄνδρας·

Ἀγαλλὰ καὶ νὰ ἐβουλλώθησαν ὅλα τὰ λοιπὰ ὀσπίτια, καὶ νὰ ἐφυλακώ-
θησαν· εἰς τὸν φρίνον τοῦ ποσταντζή-πασα οἱ ῥηθέντες, μολοντοῦτο δὲ ἐ-
γινε μουσαδερεές, ἦτοι ἀπαχὴ τῶν εἰς τὰ ὀσπίτια αὐτὰ εὐρισκομένων
πραγμάτων, ὡς συνειθίζει ἡ ἰόρτα νὰ κάμνῃ εὐθὺς μετὰ τὸ βούλωμα· γρί-
νεται πῶς ἐσυλλογίσθησαν πῶς οἱ φράγχοι εἰς τὸ Σταυροδρόμι θελοὺν ἡξεύ-
ρει, (κατὰ τὴν μαρτυρίαν τὴν πρὸς τὸν βεζίρην Ἰσὺρ πασᾶν καὶ τοῦ εἰς τὸ
Ἰουμῆνι σερασκέρη Σαχίν· Ἀλῆ-πασᾶ, ὅτι νὰ ἐσλαδῶθη αἰών παρὰ τῶν
Νέμτζων· ὅθεν διὰ νὰ μὴ εἰποῖν οἱ φράγχοι ὅτι μετὰ τὸ νὰ ἡξεύρῃ ἡ ἰόρτα
τὸν αὐθέντην Ἰψηλάντην ὑπέρπλουτον διὰ τοῦτο συλοφντήσασα ἐδήμευσε
τὰ ὑπάρχοντά του, ἀνέβαλον τὸν μουσαδερεὲν καὶ ἡξάντο ἐξετάζειν τὰ ἐξω
τῶν ὀσπιτίων τοὺς πράγματα.

Ἦθεν ἐστάλθη βουγιουρουλτὶ εἰς τὸν πατριάρχην περιέχον τὸ ὅτι ἐπειδὴ
καὶ ἐξεβλήθη τὸ δεβλέτι βεβλῖν ἐλθσιν τοῖς ὅτι ὁ χαλνὴς αὐτὸς ἔχει
ἄσπρα μετὰ ῥωμαϊκὰς ὁμολογίας, καὶ ἐπ' ὀνήματί του καὶ εἰς τὸ κοινόν, καὶ
εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ εἰς τὸ ἀγιώνημον Ὁρός, καὶ ἐξω ἀπὸ τὰ ἄσπρα ἔχει
καὶ τζεβερίκα καὶ ἄλλα κινητὰ πράγματα εἰς φύλαξιν εἰς γυλαβόρια, νὰ
ἐξετάσῃ ἐπιμελῶς καὶ ἀκριβῶς καὶ νὰ δώσῃ τὴν εἰδήσιν· ἡ ὁποία ἂν γένῃ
κατὰ τὴν βεβλῖαν καὶ ἀξιόπιστον εἰδήσιν ὅπου τοὺς ἐδωκαν, θέλει αὐθήσουν
πρὸς αὐτὸν τὴν καλὴν ὑπόκληψιν.

Ἐν τούτοις ὁ υἱὸς τοῦ ἱετροῦ Γεωργίου Χαντζερλή Κωνσταντίνος, ὁ χρη-
ματίας γραμματικὸς εἶτα ἡμαρτήσας τοῦ αὐθέντου Ἀλεξάνδρου Ἰψηλάν-
του βοεβόδα, ὑπεσβέθη διὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Μασκατζή Ἰπράχμ-πασᾶ τῷ
Ζερπχαν-ἐμινῇ * * * χιλία φλωρία διὰ νὰ γένῃ λογοβέτης. Ταῦτα ἀκού-
σας ὁ υἱὸς τοῦ θανόντος αὐθέντου Κωνσταντίνου Μουρούζη βοεβόδα Ἀλέ-
ξανδρος παρ' αὐτοῦ τοῦ Ζερπχαν-ἐμινῇ, φίλου τε καὶ ὑπερασπιστοῦ τοῦ
θανόντος πατρὸς του, ἀπελθὼν εἰς προσκύνησίν του κατὰ συμβεβηκός, ἐξή-

τησε παρ' αὐτοῦ τὸ νὰ γένῃ Λογοθέτης· ὅθεν ὁ ζερπαχὰνέ-ἐμινής, πολλὰ δυνάμενος παρὰ τῷ σουλτάν Ἀπτοῦλ-Χαμίτῃ, κατάρθρωσε τὸ νὰ ἐκδοθῇ χάττι-σερίφι διὰ τὰ γένῃ Λογοθέτης ὁ πεῖζαδὲς Ἀλέξανδρος. Ἐλθόντος οὖν ἐγγράφου προστάγματος τοῦ καϊμακάμη εἰς τὸν πατριάρχην τῇ ἐσπέρᾳ τῆς ἰδ' τοῦ Μαΐου, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, καὶ μαθὼν αὐτὸ εἰς τὰ Θεραπεῖα παρὰ τοῦ Δέρκων ὁ Στέφανος Μαυρογένης, καταβὰς τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὴν Πόλιν ἔωθεν καὶ συνομιλήσας μετὰ τε τοῦ Κυζίκου καὶ τοῦ Χαλκηδόνος ἐμήνυσε τῷ πατριάρχῃ Προκοπίῳ τὸ νὰ ἀπαντηθῇ χωρὶς ἄλλο τὸ διὰ τὸ ἐκδοθὲν χάττι ἐλθὼν πουργιουρουλτὶ τοῦ καϊμακάμη. Συναχθέντες οὖν οἱ ἀρχιερεῖς τῇ αὐτῇ ἰε τοῦ Μαΐου, ἔδωκαν γνώμην οἱ πάντες τὸ νὰ ἀπαντηθῇ ἡ προσταγὴ, διὰ τὸ νὰ μὴ καταβληθῇ ἡ συνθήθεια τῆς ἐκκλησίας καὶ οἱ κανόνες, καθ' οὓς ὁ κληρικὸς, εἰ μὴ ἀποδειχθῇ αἰρετικὸς, ἢ παραιτηθῇ ἐκουσίως, πρέπει νὰ εἶναι ἐφ' ὅρου ζωῆς του. Ὁ Κυζίκου καὶ ὁ Χαλκηδόνος εἰς τὸ φαινόμενον μὲν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἤθελαν τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν προσταγὴν τῆς Πόρτας, κρυφῇ δὲ καὶ ἰδίᾳ τὴν ἤθελον διὰ τὰ γένῃ Λογοθέτης ὁ Στέφανος, καὶ τούτοις συνηγόρει καὶ ὁ πατριάρχης καὶ διὰ τὰ συμφωνήσῃ καὶ ὁμογνωμονήσῃ αὐτοῖς, καὶ διατὶ ἐφοβεῖτο ἀντεπιεῖν ὑποπευόμενος καταδρομὴν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Στεφάνου, καὶ διὰ τὴν μετὰ τοῦ Στεφάνου πνευματικὴν συγγένειαν, ὡς βαπτίσας τὴν κόρην του. Ἐν τούτοις οὖν γνωσθεῖσης τῆς βασιλικῆς προσταγῆς ὁ υἱὸς τοῦ θανόντος τζεράχῃ Ἀντωνίου, ὁ καὶ τανῦν χειρουργὸς εἰς τὰ ἀνακτόρια ἀντὶ τοῦ θανόντος πατρός του, ἔδωκε πούσουλαν τῷ βασιλεῖ 25 πουργεῖων διὰ τὰ γένῃ Λογοθέτης, καὶ ὁ βασιλεὺς ἔστειλε τὴν πούσουλαν εἰς τὸ Πασσᾶ-καπισί, ἀποδεικνύων βέβαια μὲ αὐτὴν τὴν ἀποστολὴν ὅτι εἰ καὶ ἔδωκε χάττι ἀμισθὶ διὰ τὴν λογοθετζίαν, μ' ὅλον τοῦτο ἰδοὺ ὅπου μᾶς δίδονται ἄσπρα δι' αὐτὴν μεταπεμψάμενοι οὖν ὁ βέισης καὶ ὁ κεχαγιαπέης τὸν πεῖζαδὲ Μουρούζη· τὸν εἶπον ὅτι ἀγκαλὰ καὶ νὰ δίδωνται 25 πουργεῖα ἄσπρα διὰ τὴν λογοθετζίαν, μ' ὅλον τοῦτο διὰ τὸ ἐκδοθὲν χάττι· πάλιν σὺ θέλεις γένει ἴσως καὶ μὲ ὀλιγωτέραν ποσότητα· ἀπεκρίθη οὖν ὅτι θανόντος τοῦ πατρός του εὐρέθη χρέος τοῦ πουργεῖα 90, καὶ ὅτι εἶναι ἐπτά ἀδέλφια καὶ δὲν ἔχουν τὸν τρόπον τῆς ζωοτροφίας των, καὶ ἂν ἡ βασιλεῖα τὸν ἐλέησῃ τὴν λογοθετζίαν διὰ τὰς δουλεύσεις τοῦ πατρός του τοὺς γίνεται κάποια βοήθεια εἰς τὴν ζωοτροφίαν τους, μὴ ἔχοντες ἄσπρα καὶ ἔχοντες καὶ πατρικὸν χρέος· ἀλλὰ ἄσπρα νὰ δώσῃ δὲν ἔχει ποσῶς τὸν τρόπον. Ἐν τούτοις ἐφάνηκε πιτάκι τῆς δομνίτζας Ῥαλλοῦς, θυγατρὸς τοῦ αὐθέντου Ὑψηλάντου βοεβόδα καὶ συζύγου τοῦ ἐν τῇ εἰρκτῇ Λογοθέτου Ἀλεξάνδρου Μάνου ἀνδρός της, ἐν ᾧ ἀνεγνώσθη τὸ, ἃς γένῃ Λογοθέτης ὁ ποιος καὶ ἂν εἶναι, μέχρι καὶ εὐταξίου, μόνον ὁ υἱὸς τοῦ Κωνσταντίνου Μουρούζη βοεβόδα νὰ ἀποτύχῃ. Ἀπαντηθεῖσης οὖν τῆς τοιαύτης ἀπαιτήσεως συνοδικῶς, οὐκ οἶδα τίνι συνομιλήσας ὁ πατριάρχης τῶν λαϊκῶν μετὰ τὴν συνέλευσιν εἶπε μυστικώτερον τῷ τε Κυζίκου καὶ τῷ Χαλκηδόνος τὸ, «Δὲν ἔγινε καλὸν, ἀδελφοί, ἡ ἀπάντησις· φοβοῦμαι μήπου ἀποκτηθῶ ἐχθρὸν τὸν ζερπαχὰνέ-ἐμινή·» τοῦτο εἶπον αὐτοὶ τῷ Στεφάνῳ τὸ ἐσπέρας τῆς ἰε τοῦ Μαΐου, ὅστις μεταπεμψάμενος εὐθὺς τὸν δευτερεύοντα τοῦ πατριάρχου Με-

λέτιον, εἰς τὰ μάλιστα τῷ πατριάρχῃ μυστικώτατον, εἶπε τὸ, «Τί θέλει αὐτὸς ὁ πατριάρχης; νὰ πηγαίνῃ ἐκεῖ ὅπου μέλλουν νὰ πηγαίνουν αὐτοὶ οἱ δύο φυλακωμένοι; θέλει τὸ πάθει χωρὶς ἄλλο ἂν δὲν συμφωνῇ μὲ τὴν σύνοδον.» Τῇ 15^ῃ οὖν ἔωθεν διὰ τοῦ αὐτοῦ δευτερεύοντος ἐμήνυσε τῷ Στεφάνῳ ὁ πατριάρχης τὸ ὅτι πάντες σύμφωνοί εἰσι τῇ συνόδῳ ἐν πᾶσι κατὰ χρέος, καὶ μάλιστα εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν τῆς λογοθετικῆς· ὅθεν συναχθέντες τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ Τρίτῃ, ἐπέμφθη εἰς τὸν καϊμακάμην ἡ πρὸς ἀπάντησιν τοῦ χάττι-σεριφιού ἀπόκρισις τῆς συνόδου περιέχουσα τὸ ὅτι διὰ τὴν νέαν ἡλικίαν του δὲν εἶναι ἀρμόδιος· καὶ ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ ὄφρϊκιον, κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς ἐκκλησίας, γίνεται μὲ ἐκλογὴν, παρεκάλουν νὰ τοὺς δοθῇ ἄδεια νὰ ἐκλέξουν ἄνθρωπον πολὺν καὶ ὄχι πολλὰ νέον. Ἐν τούτοις οὖν ὁ Στέφανος Μαυρογένης, παρακινούμενος παρὰ τε τῆς πενθερᾶς του Πανέσσας Σούτζαινας καὶ παρὰ τοῦ Κυζίκου, εἶχε δώσει πούσουλαν τῷ ἀνακτὶ 40 ποιηγίων, διὰ τοῦ καπικεχαγιά τοῦ καπετάν-πασσᾶ, διὰ νὰ γίνῃ Λογοθέτης, ἡ ὁποία παρὰ τοῦ βασιλέως ἐστάλη καὶ αὐτὴ εἰς τὸν καϊμακάμην μὲ προσταγὴν τοῦ ὅτι νὰ γένῃ ὁ Στέφανος Λογοθέτης· λαβὼν οὖν ὁ καϊμακάμης τὴν ἀπάντησιν τῆς συνόδου καὶ ἔχων ἀνά χεῖρας τὴν πούσουλαν τοῦ Στεφάνου, καὶ γινώσκων ὅτι καὶ ὁ πεῖζαδὲς Μουρούζης δὲν ὑπεσχέθη ἄσπρα, τὴν ἐδέχθη καὶ ἐξήτησε νὰ τὸν φέρουν τὸ φερμάνι ὅπου ἔστειλε διὰ νὰ γένῃ Λογοθέτης ὁ πεῖζαδὲς· πλὴν Κυζίκου καὶ Χαλκηδόνος οἱ λοιποὶ ἀρχιερεῖς εἶχον γνώμην ὅτι ἂν ἡ Πόρτα τοὺς δώσῃ τὴν ἄδειαν τῆς ἐκλογῆς, ἤθελαν νὰ προβάλλουν τὸ νὰ γένῃ ἡ ὁ πεῖζαδὲς τοῦ θανόντος Κωνσταντίνου-βοδα Μαυροκορδάτου Ἰωάννης, ἡ ὁ βεκίλης τῆς εἰς τὴν Πόρταν δραγομανίας Ἀλεξάνδρος ὁ Καλλιμάχης, ὃν περ ἤθελε τὰ μάλιστα ὁ Τορνόβου· ἀλλ' ὁ Κυζίκου μὲ τὸν Χαλκηδόνος ὅπου εἶχον ἀπόφασιν καὶ γνώμην διὰ τὸν Στέφανον Μαυρογένην κατέπεισαν εἰς αὐτὸ καὶ τὸν πατριάρχην. Τῇ 15^ῃ οὖν τοῦ Μαΐου, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ, ἦλθεν ἐγγραφος προσταγὴ τοῦ καϊμακάμη γράφουσα τὸ ὅτι ἐξεδόθη χάττι νὰ γένῃ ὁ Στέφανος Λογοθέτης, καὶ νὰ μὴ τολμήσουν νὰ προβάλλουν πρόφασιν τινα μόνον εὐθύς νὰ τελειώσουν τὴν προσταγὴν. Μεταπεμφθέντες οὖν ὁ πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος τὸν Στέφανον, ἐγινε Λογοθέτης, οὐ διὰ τῆς θύρας ἀλλὰ ἀλλαχόθεν, κατὰ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, καθὼς καὶ ὁ ἱατρὸς Μανουὴλ Μάνος ὁ ἐκ Καστορίας καταγόμενος, ἐπὶ τοῦ βελίρη χατζῆ Κιόρ-Ἀχμέτ-πασσᾶ, μετὰ τὴν μαιοφονίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου Γκίκα, τοῦ καὶ Μεγάλου Λογοθέτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ Διερχμένης τῆς βασιλείας.

Ὁ πατριάρχης ἐπεμφε τῇ δόμνῃ τῇ κέ τοῦ Μαΐου, κατὰ τὴν προσταγὴν τῆς Πόρτας, γρῶσσα 250, ἐν μηνιαίον, καὶ ἐν ταύτῃ ἐξίτηι τὰ διὰ τὴν λογοθετικὴν φερμάνια τῶν ἐξαρχιῶν τοῦ γαμβροῦ τῆς Ἀλεξάνδρου Μάνου. Ἀπεκρίθη ὅτι τὰ ἔχει ἡ μήτηρ του· ἔστειλε λοιπὸν καὶ τὰ ἐξίτηι παρὰ τῆς μητρὸς του, διὸ ἀπέδειξε πῶς συνεργεῖ μὲ τὴν κατὰ τοῦ αὐθεντικοῦ ὁπτιοῦ τοῦ Ὑψηλάντου κακίαν καὶ καταδρομὴν καὶ συκοφαντίαν τῶν Μαυρογέννηδων, καὶ τοῦτο βέβαια ἀπὸ φόβον του, διὰ νὰ μὴν ἀποκτήσῃ τὸν Βλάχ-πεην ἔχθρον φανεῖς πῶς ἀντιφάσκει εἰς τὰ κινήματά του, καὶ τὸν ἀκολου-

θῆση πτώσις. Μετὰ τὴν Ἄλωσιν δὲν εἶχε δοθεῖ ποτὲ φερμάνι εἰς τινὰ Λογοθέτην τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας διὰ ἐξαρχίας ἢ δι' ἄλλο τι, καὶ πρῶτος πάντων Γεώργιος ὁ Καρατζᾶς, ὁ υἱὸς τοῦ ἱατροῦ Σκαρλάτου Καρατζᾶ, ζητήσας ἄξι παρὰ τοῦ πατριάρχου Σεραφεῖμ τοῦ Β' τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως ἔκαμε δύο φερμάνια διὰ τὰς δύο ἐξαρχίας τῆς λογοθετζίας· ἔκαμε λοιπὸν καὶ αὐτὸς ὁ Στέφανος κακὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὸ γένος του.

Οὐ τυχὼν οὖν ὁ Στέφανος Μαυρογένης τὰ ζητηθέντα φερμάνια ἔστειλε τῷ βεζίρῃ Ἰσοῦφ-πασσᾷ ἀρχιᾷ γράφων τὸ ὅτι ἐγίνε Λογοθέτης, καὶ παρέκλειε νὰ ἐβγῇ ἀπὸ τὸ κἀιδι τὸ σουρέτι τῶν δύο φερμανίων διὰ τὰς δύο ἐξαρχίας τῆς λογοθετζίας καὶ τὸ σουρέτι τοῦ περατίου τοῦ προκατόχου του Ἀλεξάνδρου Μάνου, καὶ νὰ γραφοῦν ἐπ' ὀνόματί του· ἔστειλε δὲ αὐτὰ τὰ ἔγγραφα του μὲ γράμμα του εἰς τὸν Νικόλαον Σκαναδῆν, υἱὸν τοῦ Χίου Δημητρίου Σκαναδῆ, τὸν καὶ καπικεχαγζᾶν τοῦ Βλάχπεη Μαυρογένη, καὶ τὸν ἔγραφε νὰ ἐπιστατήσῃ εἰς τὸ νὰ γένουν τὰ δύο φερμάνια τῶν δύο ἐξαρχιῶν καὶ τὸ περάτι τοῦ Ἀλεξάνδρου Μάνου ἀπαραλλάκτως ἐπ' ὀνόματί του, δίδωντας τὰ συνῆθη ἔξοδα διὰ τὸ γράψιμόν τους.

Ἐν τούτοις μαθὼν ὁ αὐθέντης Μαυρογένης εἰς τὸ Βουκουρέστι τὸν εἰς τὴν λογοθετζίαν προβιδασμὸν τοῦ ἀνεψιοῦ του εἶπεν εἰς τὴν σπαθαρίαν, παρόντων τῶν ἀρχόντων βλάχων, τὸ, «Τί τερειάζει! ἕνας νέος ὅπου πρὸ δύο χρόνων ἢ τριῶν ἐφορούσε λόκκινον σκουφον νὰ γένῃ τώρα Λογοθέτης!» ἔγραψε δὲ τὰ αὐτὰ ἀπαραλλάκτως καὶ τῷ πατριάρχῃ Προκοπίῳ φαίνεται ὅτι νὰ μὴν τὸν ἤρεσε τὸ νὰ κατορθώσῃ ὁ ἀνεψιὸς του ἐκεῖνο ὅπου αὐτὸς, δραγομάνος ὢν καὶ αὐτὸς τοῦ καπετάν-πασσᾶ, ὅχι μόνον δὲν κατάρθωσεν ἀλλ' οὐδεμίαν εἶχεν ὑπόληψιν εἰς τὸ παντελὲς εἰς τὸ σύστημα τῶν ἀρχόντων, καὶ οὔτε ἐλαλήθη ποτὲ εἰς σύνοδον. Ὁ Στέφανος ἰδὼν τὸ πρὸς τὸν πατριάρχην αὐθεντικὸν γράμμα εἶπεν ὅτι, «Ἀστείζεται ὁ αὐθέντης.»

Ἐν τούτοις γενομένης πολυημέρου καὶ ἀκριβοῦς ἐρεῦνης καὶ ἐξετάσεως, κατὰ τὴν δοθείσαν τῷ πατριάρχῃ προσταγὴν, διὰ τὴν κινήτην περιουσίαν τοῦ αὐθέντου Ὑψηλάντου ὁ πατριάρχης ἀπεκρίθη ὅτι εἰς τὸ Κοινὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας δὲν εἶναι ποσῶς ὁμολογίαι, οὔτε οἰκονομικῶς οὔτε καθαυτῇ, ἐπ' ὀνόματι δηλαδὴ τοῦ χαϊνῆ πέν, (οὕτω τὸν ὠνόμασαν, πειθαρχοῦντες τῇ παρὰ τῆς Πόρτας ἐκφράσει, συνοδικῶς, διὰ τὸν φόβον τους, διὰ νὰ μὴ φανῶσιν ἀντιφάσκειν,) ἀλλ' οὔτε ἐμανετία του δὲν εὐρέθησαν εἰς κἀνὲν γκιραβγκίρι, εἰμὴ μόνον εἰς τὸ γκιραβγκίρι τοῦ Κοινοῦ πέντε σενδουκάκια μικρά, (ὧν τὸ ἓν βουλλωμένον,) τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἐδικὰ του ἀλλὰ τῆς θανούσης γυναικὸς τοῦ υἱοῦ του πεῖζαδὲ, ἥτις ἔχει καὶ θυγατέρα κληρονόμον· ὥσαύτως δὲν εὐρέθη ὁμολογία του οὐδεμία οὔτε εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ ὅτι ἔγραψαν εἰς τὸ ἀγιώνυμον Ὅρος δραστηριῶς καὶ μετ' ἀπειλῶν νὰ φανερώσωσι τὴν ἀλήθειαν ἂν ἔχωσιν ἄσπρα του μὲ ὁμολογίας ἢ ἐμανετία, καὶ προσμένουσι τὴν ἀπόκρισιν.

Ἐν τούτοις θανόντος τοῦ Κασανδρείας ἐγίνεν ὁ ἀρχιδιάκονος τοῦ Ἡρακλείας Νικηφόρος· ἔδωκεν εἰς τὸ Κοινὸν πουργεῖα 10 καὶ τῷ πατριάρχῃ

φιλότιμον γρόσια 1,000. "Εστι δὲ ἡ Κασάνδρεια ἀρχιεπισκοπὴ τοῦ Οἴκου-μενικοῦ θρόνου καίμενη παρὰ τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Θεσσαλονίκης.

Τῇ θ' τοῦ Ἰουνίου ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν βεζίρ-τζοχαδάρης ἐζήτηι μουζδὲν παρὰ τοῦ Δημητρίου Σκαναβῆ διὰ τὴν λογοθετζιαν τὴν εἰς τὸ ὄρδι γενομένην τοῦ υἱοῦ τοῦ Νικολάου, ὅστις πρὸ τοῦ νὰ λάβῃ τὰ παρὰ τοῦ Στεφάνου Μαυρογένη γράμματα δούς λίβελλον τῷ βεζίρῃ ἐζήτησε τὸ νὰ τὸν κάμῃ Λογοθέτην, ὑποσχεθεὶς τῷ μὲν βεζίρῃ πουγγεῖα 50, τῷ δὲ χαζναδάρῃ του ἱκανά, καὶ ἤκουσε παρὰ τοῦ βεζίρῃ τὸ π ἐ κ-ἐ ἰ. Ἡ τοιαύτη εἰδησις ἐδῶκε τῷ Στεφάνῳ παραχρῆν' ὅθεν ὁ τερσανᾶ-ἐμινῆς ἔγραψε τῷ τε βεζίρῃ καὶ τῷ υἱῷ του, ὄντι τότε κεχαγιάπεη, Ναζιφ-ἐφένδῃ, πρὸς σύστασιν τοῦ Στεφάνου· ἔγραψε δὲ καὶ ὁ πατριάρχης τῷ βεζίρῃ συνοδικῶς ἄρξι πρὸς βοήθειάν του διηγούμενος τὰ συμβάντα καὶ τὸ ἐκδοθὲν χάττι διὰ τὴν λογοθετζιαν τοῦ Στεφάνου. Λαβὼν οὖν ὁ βεζίρης τὰ ὑποσχεθέντα 50 πουγγεῖα παρὰ τοῦ Στεφάνου, ἔμεινε πάλιν Λογοθέτης ὁ Στέφανος.

Κατιδὼν οὖν ὁ ρεῖσης ὅτι κατὰ τὴν ἀπόκρισιν τοῦ πατριάρχου καὶ τοὺς παρὰ τοῦ γραμματικοῦ τῶν καπικεχαγιάδων Γεωργίου τοῦ Σιφνίου δοθέντας λογαριασμοὺς δὲν ἐφάνησαν οὔτε ἄσπρα οὔτε τζεβαέρια, εἶπε τῷ Στεφάνῳ, ἐλέγχων τρόπον τινὰ τὸ ψεῦδος τοῦ θείου του διὰ τὰς ἐπτὰ χιλιάδας πουγγεῖα, ὅτι αἱ ὁμολογαί τοῦ Ἀλεξάνδρου-βοδα δὲν εὐρέθησαν, καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη τὸ ὅτι ἐκεῖνος ὦντας Βλάχπης λέγουσιν ὅτι εἶχε στείλει τὰ ἄσπρα του εἰς τοὺς Νέμτζους, εἰς τὸν πάγκον δηλαδὴ τῆς Βιέννης· μ' ὅλον τοῦτο ἐδῶ εἰς τὴν Πόλιν εἶναι ὁμολογαί τῶν συγγενῶν του περιέχουσαι ὑπὲρ τὰ 500 πουγγεῖα· προσετάγῃ λοιπὸν ὁ πατριάρχης νὰ ἐξετάσῃ τὰς συγγενικὰς ὁμολογίας· ἀπεκρίθη ὅτι εἰς τὸ πουγιουρουλτί γράφει μόνον διὰ τὰς ὁμολογίας τοῦ πῆν καὶ δὲν ἀναφέρει ποσῶς διὰ τὰς συγγενικὰς· ἐζήτησεν οὖν τὸ πουγιουρουλτί ὁ ρεῖς-ἐφένδης καὶ ἐπρόσθεσε καὶ τὸ συγγενικὰς. Τὰ ἄσπρα τῶν συγγενῶν ἦσαν εἰς τὰς ἐπαρχίας μὲ ὁμολογίας αὐλικὰς· ἐνθυμήθησαν οὖν ὅτι μετὰ τὴν μισαιφονίαν τοῦ σαράφη Πετράκη ἐπροστάχθησαν νὰ πληρώσουν ἐκεῖνα ὅπου τὸν ἐχρεώσθουν οἱ ἀρχιερεῖς χωρὶς νὰ πάρουν τὰς χρεωστικὰς τῶν ὁμολογίας, καὶ εἰπόντες, «Δότε ἡμῖν τὰς ὁμολογίας διὰ νὰ πληρώσωμεν,» τοὺς ἀπεκρίθησαν τὸ, «Ἐσεῖς πληρώσατε, καὶ» θέλει σᾶς δοθεῖ σενέτι ἀπὸ τὸ μιρὶ, τὸ ὅτι ὀφέποτε ἤθελον φανεῖ ὁμολογίας νὰ εἶναι ἄκυροι·» καὶ ἐπλήρωσαν τότε τὸ πρὸς τὸν Πετράκην χρέος, μὲ πολλὴν στενοχωρίαν καὶ ἐκ δανείων μὲ τόκον ἄδρόν· ὅθεν καὶ ταυτὺν συλλογισθέντες ὅτι θέλουν πάθει τὰ χεῖρω, ἐπειδὴ καὶ, διὰ τὸν πόλεμον, δυσκόλως θέλουν εὑρεῖ ἄσπρα νὰ δανεισθῶν, ἀπεκρίθη ὁ πατριάρχης συνοδικῶς τὸ ὅτι φοβούμενοι τὴν κατάκρισιν τοῦ κόσμου, ὧν ἐκείνων δηλαδὴ ὅπου ἔχουν λαβεῖν παρὰ τε τοῦ Κοινοῦ καὶ παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δὲν ἡμποροῦν νὰ ἐξετάσωσι τὰς συγγενικὰς ὁμολογίας χωρὶς νὰ ἔχουν ἀνά χεῖρας πουγιουρουλτί, ἥτοι ἔγγραφον προσταγὴν τοῦ καϊμακάμη· ὅθεν τὸν ἐστάλη, καὶ ἐξετάσαντες λεπτομερῶς ἀντὶ τῶν πεντακοσίων εὑρον μόνον ἑκατὸν ἐξήκοντα πουγγεῖα ἐπ' ὀνόματι τῆς δόμνης του, τῆς μητρὸς του, τοῦ ζῶντος πεῖζαδὲ Κωνσταντίνου καὶ τοῦ θανόντος δευτερογεννήτου Δημη-

τρίου, τῆς Παλλοῦς δομνίτζης θυγατρὸς τοῦ καὶ τοῦ γαμβροῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου Μάνου· ὅθεν ἐράνη καὶ τοῦτο ἡ συκοφαντία· ὅθεν κατεπέροντο εἰς τὸ αὐθεντικὸν αὐτὸ ὁσπίτιον οὐ μόνον κατὰ τὴν ὁρμὴν, θέλησιν καὶ προσταγὴν τῆς Πόρτας ἀλλὰ καὶ ἰδίᾳ κλήσει τε καὶ προαιρέσει· καὶ εἰς τὸ παραγάλι τῶν Θεραπεύων καθήμενοι μὲ πολλὴν συντροφίαν ἀρχόντων καὶ γνωρίμων ἔλεγον παρρησίᾳ πάσῃ τῇ συνελεύσει ὅτι αὐτοὶ ποτὲ δὲν θέλουν ἐλευθερωθεῖ ἂν δὲν γένη εἰρήνη τοῦ πολέμου.

Ἐδόθη λίβελλος κατὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου διὰ λαϊκῆς χειρὸς καταγινώσκων αὐτοῦ φιλαργυρίαν κατὰ τῶν ὑποχειρίων τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων· ἀλλ' οἱ ἀρχιερεῖς ἀπήντησαν μὲ μαγζάρι ἐνσφράγιστον ἀναιροῦντες τὴν κατ' αὐτοῦ συκοφαντίαν καὶ ψευδολογίαν καὶ ἀπέδειξαν ἐγγράφως καὶ διὰ ζώσης φωνῆς ὅτι πάντῃ ἀδύνατον τὸ νὰ ἡμπορέσῃ νὰ κάμῃ ζοῦ μὲ ὁ πατριάρχης τὸν ῥαγιά τοῦ βασιλέως, κατὰ τὸ αἶνί μας καὶ κατὰ τὸ πολιτικόν, καὶ ἂν θελήσῃ καὶ νὰ τὸ κάμῃ δὲν εἶναι τρόπος νὰ τὸ κατορθώσῃ.

Πρὸ δὲ τούτου ὁ ποτὲ διάκονος τοῦ Κρήτης Ἰγνάτιος, ζημιώσας τὸν γέροντά του ὑπὲρ τὰ 100 πουργεῖα, ἔδωκε κατὰ τοῦ πατριάρχου τῷ βασιλεῖ ἀρζουχάλι περιέχον τὰς αὐτὰς κατηγορίας ἀρπαγῆς, φιλοχρηματίας τε καὶ αἰσχροκερδεῖας· τὸ ἀπήντησαν οἱ ἀρχιερεῖς μὲ μαγζάρι σταλὲν εἰς τὴν Πόρταν μὲ ἓνα ἀρχιερέα τῶν οὐκ ἐγκρίτων καὶ μὲ τὸν καπικεχαγιάν τοῦ πατριάρχου. Κρυβεῖς ὁ Ἰγνάτιος εὐρέθη ἔπειτα καὶ ἐδάρη πολλάκις διὰ νὰ μαρτυρήσῃ ἂν εἶναι αὐτουργὸς τοῦ ἀρζουχαλίου καὶ τίς τὸν παρεκίνησεν, ἀλλ' οὐκ ὠμολόγησεν· ὅθεν ἐξωρίσθη εἰς τὸ ἀγιώνυμον Ὅρος.

Τῇ γ' Αὐγούστου ἀπέθανεν ἡ ἀδελφὴ τοῦ βασιλέως σουλτάν Ἀπτοῦλ-Χαμίτη, Ἀσμά-σουλτάν. Ἐκληρονόμησεν ὑπὲρπολλὰ ὁ βασιλεὺς, ἄσπρα, τζεβαερικά, τεφαρίκια διάφορα, μαλικιανέδες καὶ χάσια· τούτοις οὐκ ἀρκεσθεῖς ἐφυλάχωσεν εἰς τὸν φούρνον τοῦ ποσταντζήπαση παρευθὺς τὸν Δημήτριον Σκαναβὴν Χιόν, πραγματευτὴν τῆς σουλτάνης, ὁμοῦ καὶ τὸν ἀδελφὸν του μισὲρ Τζαννὴν, τὸν γραμματικὸν τοῦ Νικολάου υἱοῦ του, τὸν κουγζουμτζή-πασήν της, τὸν καθάρην, τὸν κιατίπην τοῦ Τζελεπῆ-ἐφένδη, κεχαγιάν της· ὅνπερ ἐξετάζοντας ὁ βασιλεὺς περὶ τῶν πραγμάτων καὶ θησαυρῶν τῆς σουλτάνης, συκοφαντῶν τὸν ῥηθέντα Δημήτριον Σκαναβὴν πραγματευτὴν της εἶπεν ὅτι ἤρπασεν ἐκ τῶν τζεβαερικῶν ὑπὲρπολλὰ, καὶ κατακρατεῖ καὶ ἄσπρα της καὶ ἄλλα κινητὰ καὶ ἀκίνητα πράγματά της· ὅθεν ἀγανακτῶν ὁ βασιλεὺς ἐβούλλωσεν τὰ τρία σπίτια τοῦ Σκαναβῆ, τοὺς ἐν τῷ Γενίχανι ὁδᾶδες του, τὸ σπίτι ὅπου ἐκάθητο ὁ γαμβρὸς τοῦ Σκαναβῆ ἐπὶ θυγατρὶ Ἰωάννης Καρατζᾶς καὶ τὰ δύο σπίτια τοῦ ἐτέρου γαμβροῦ τοῦ μισὲρ Γιακουμῆ Χιόν· ἀπεστάλησαν καὶ εἰς τὴν Χιόν μουπασίρηδες νὰ βουλώσωσιν καὶ ἐκεῖ τὰ σπίτια τῶν Σκαναβῆδων καὶ νὰ φέρουν τοὺς ἀπ' ἀδελφοῦ του ἀνεψίους εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀπὸ Μωρέως τὸν ἕτερον ἐπὶ θυγατρὶ γαμβρὸν του, καὶ ἀπὸ Διαρπεκίρι καὶ Μουσούλι τοὺς δύο σαράφηδες του. Ὡμολόγησε μόνος του εἰς τὸν τεφερδάρην ὅτι ἔχει 2,800 πουργεῖα ἄσπρα, καὶ πῶς χρεωστεῖ 1,200· εἰς τὸν ὁδᾶν του εὐρέθησαν μόνον 3,000 γρόσια, τὰ δὲ λοιπὰ ὅτι χρεωστοῦνται παρὰ διαφόρων προσώπων.

Τῇ ἐοῦν τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ, ἀπεκεφαλίσθη εἰς τὸ Πάπι·χουμαγιούν μετὰ πολλὴν τυραννίαν· ἐδημεύθησαν ἅπαντα τὰ κτήματα καὶ ἄσπρα καὶ σπίτια τοῦ τὸν εὑρέθησαν τζεβαερικά, ἀσημικά, στρωσιδία καὶ τεφαρίκια ξετιμηθέντα ὑπὲρ τὰς 10,000 πουργεῖα, καὶ ὁμολογίαι εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς πουργεῖων 60· ἐβουλλώθη καὶ ὁ ὁδᾶς τοῦ υἱοῦ του, ὥκειοποιήθησαν πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ ὅλα τὰ πράγματα, ἀσημικά τε καὶ ἄλλα ὅπου εὑρέθησαν εἰς τὰ σπίτια τοῦ γαμβροῦ του Γιακουμῆ, καὶ τὰ 80 πουργεῖα ὅπου ἐμαρτύρησεν ὁ Σκαρλάτος Σεβαστόπουλος πραγματευτῆς Χῖος ὅτι ἔχει εἰς τὴν συντροφίαν του.

Προσετάγη ὁ πατριάρχης Προκόπιος νὰ ἀθροίσῃ τὰ 60 πουργεῖα τὰ εἰς ἀρχιερατικὰς ὁμολογίας τοῦ φονευθέντος Σκαναβῆ.

Ἦλθεν εἴτα ὁ τεφερδάρης εἰς τὸ σπίτι τὸ εἰς τὸ Φανάρι τοῦ φονευθέντος Σκαναβῆ, ὅπου ἦτον φυλακωμένη ἡ χηρεύσασα γυνή του, κάκει μεταπεμφάμενος τὸν πατριάρχην τὸν διώρισε νὰ συμβουλευσῇ, νὰ παρακινήσῃ καὶ τέλος νὰ ἀφορίσῃ τὴν χηρεύουσαν διὰ νὰ φανερώσῃ τὰ ὅσα ἤξεύρει κεκρυμμένα ἄσπρα καὶ τζεβαερικά τοῦ φονευθέντος ἀνδρός της· οὐδὲν ἐμαρτύρησε, καὶ γὰρ ἡγνώνει.

Εἴτα εἶπε τῷ πατριάρχῃ νὰ γένῃ ν ε φ σ ε κεφίλης μετὰ τοὺς ἀρχιερεῖς διὰ τοὺς μαχπούσηδες τοῦ αὐθέντου Ἰψηλάντου· ὁ πατριάρχης τὸν ἀπεκρίθη τὸ ὅτι πρέπει νὰ συντύχῃ μετὰ τοὺς ἀρχιερεῖς διὰ νὰ τὸν ἀποκριθῇ· ὅθεν ἀπεκρίθη ὅτι δὲν εἶναι συνήθεια, καὶ οἱ ἀρχιερεῖς δὲν θέλουν κατ' οὐδένα τρόπον νὰ γένουν, διὰ νὰ μὴ γένῃ μία τοιαύτη κακὴ συνήθεια εἰς τὴν ἐκκλησίαν οὐδέποτε ἄλλοτε γεγонуῖα. Εἶπε λοιπὸν ὁ τεφερδάρης νὰ γίνουσι ἄλλοι δύο ἢ τρεῖς λαϊκοὶ ἐκ τῶν προκρίτων τοῦ Γένους, καὶ ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς νὰ γένουν κεφίληδες διὰ τοὺς ἐκ λαϊκῶν γενομένους· ὁ πατριάρχης καὶ ὁ Κυζίκου παρακινούμενοι παρὰ τοῦ Στεφάνου Μαυρογένη θέλοντες νὰ μὴ γένῃ τις κεφίλης, ὁ βεζῖρης ἤθελε νὰ τὸν πληρώσωσι πολλὰ ἄσπρα· ἀλλ' ὁ Μαυρογένης συλλογιζόμενος ὅτι ἂν δὲν γίνουσι κεφίληδες τέλος πάντων θέλει βιασθεῖ ἡ Πόρτα διὰ τὰ ἄσπρα νὰ δημεύσουσι τὰ πράγματα, ἀπεφάσισαν, κατὰ τὴν γνώμην καὶ συμβουλὴν τοῦ Στεφάνου, τὸ νὰ μὴ δεχθοῦν μήτε αὐτὸ τὸ νὰ γένουν οἱ ἀρχιερεῖς κεφίληδες τῶν κεφίληδων· ἡ Πόρτα ὅμως συλλογιζομένη καὶ τὴν κατηγορίαν τῶν ἄλλοσθινῶν διὰ τὴν συκοφαντίαν, καὶ τὸ ὅτι ἂν πωλήσῃ τὰ πράγματα αὐτῇ εἰς τοιοῦτους δυστυχεῖς καιροὺς ἢ δὲν ἤθελεν εὔρει ἀγοραστάς ἢ ἤθελε βιασθεῖ νὰ τὰ δώσῃ ὀλίγου τιμήματος, διὰ τοῦτο ἐπέθυμει τὸ νὰ εὑρεθοῦν κεφίληδες. Ἐν τούτοις ἦλθεν εἰς τὸν Κουρούτζεμεν ὁ παρὰ τοῦ ποσταντζήπασα πεμφθεὶς διὰ κεφίληδες γραμματικὸς Γεώργιος πρὸς τὴν Ἐκλαμπροτάτην δόμνην τοῦ αὐθέντου Ἰψηλάντου Αἰκατερίνν, ἥτις μετ' ἐμήνυσεν ἀπὸ τὸ Νεοχώρι, καὶ διηγήθεισά αὐρὸ τὸ ἐπάναγκος τῶν κεφίληδων διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῶν φυλακωμένων, προὐτοῦ νὰ με εἰπῇ τὸ νὰ γένω ἐγὼ εἶπον πῶς γίνονται, καὶ κατέβην εἰς τοῦ Ἀγα τοῦ Γιάνκου τὸ σπίτι· ἀκούσας δὲ ὁ Προστέλνικὸς τοῦ Θεόδωρος τὸ πῶς ἐγὼ μέλλω νὰ γένω κεφίλης, παρακινήθει παρὰ τοῦ γυναικαδέλφου του Ἐφέσου Σαμουήλ, ὡσαύτως καὶ ὁ Κλουτζιάρης, υἱὸς τοῦ

Ἰωαννίτζα πειζαδὲ Ῥακοβίτζα, εὐρεθεὶς κατὰ τύχην εἰς τὸ σπίτι τοῦ Πο-
στελνίκου Θεοδώρου τὸ εἰς τὸ Ἀρναούτκιοι, κατέβησαν τῇ ὑστεραίᾳ διὰ νὰ
γένουν κεφίληδες. Εἰπέ μοι δὲ ἡ δόμνη τὸ ὅτι γίνεται καὶ ὁ Ἀραπάκης ἀν-
ταμωθεὶς οὐν μετ' αὐτοῦ ἔωθεν, ἐπροφασίσθη ἀρρώστιαν καὶ δὲν ἠθέλησε
νὰ ἔλθῃ. Ἀπῆλθον οὖν πρὸς τὸν πατριάρχην μόνον μὲ τὸν Ἀγαν Γιάνκον· τὸν
ἠρώτησα ποῖαν προσταγὴν ἔχει διὰ τοὺς φυλακωμένους ἀπὸ τὸν τεφτερ-
δάρην, καὶ μὲ ἀπεκρίθη τὸ νὰ γένουν κεφίληδες δι' αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
ἐγὼ, διὰ νὰ μὴ φύγουν, καὶ δὲν τὸ ἐδέχθησαν· τὸν ἀπεκρίθην, ἂ' ἔπειδ' ἡ καὶ
εἶναι κυριακὸν λόγιον τὸ, ἐ ν φυ λ α κ ῆ ῆ μ η ν καὶ ἡ λ θ α τ ε π ρ ός μ ε,
ἐγὼ γίνομαι. Ἡ Ἥλθον οὖν καὶ οἱ λοιποὶ δύο, Θεόδωρος καὶ Κλουτζιάρης Ῥα-
κοβίτζας ὁ καὶ γαμβρὸς τοῦ Χατμάνου Ἀλεξάνδρου Σούτζου, καὶ ὁ σαρά-
φης τοῦ ζαραπαخانὲ Λαζαράκης, καὶ ὁ τζεβαερτζῆς Ἰορδανάκης, καὶ ἔγιναν
καὶ ἐκεῖνοι κεφίληδες· ἔστειλεν εἰς τὸν πατριάρχην τεσκερὲν καὶ ὁ πρῶτον
Μπογδάνης Ἀλεξάνδρος Κωσταντίνου Μαυροκορδάτος, γράψας ὅτι εἶναι
νεφσὲ κεφίλης. Ἐγραψεν οὖν τὰ ὀνόματα ἡμῶν τῶν πέντε, ἀλλ' οὐ τοῦ αὐ-
θέντου· τὸν εἶπον νὰ στείλῃ τὴν πούσουλαν ὅχι μόνον τῷ τεφτερδάρῃ ὅπου
τὸν ἐπρόσταξεν ἀλλὰ καὶ τῷ ποσταντζήπασῃ, διὰ νὰ μάθῃ παρὰ τῶν μαχ-
πούσηδων ποῖοι εἴμεθα καὶ νὰ τὸ κοινολογήσῃ· δὲν μὲ ἤκουσε, καὶ τὴν πού-
σουλαν τοῦ κεφαλατίου μας δὲν τὴν ἔστειλε τῷ τεφτερδάρῃ τῇ κβ' τοῦ
Αὐγούστου μόνον τὴν ἔστειλε τῇ κέ, καὶ δὲν ἔγραψε τοὺς βαθμοὺς μας τὸ
τίς, τίς ἐστὶ, μόνον ἀπλῶς τὰ ὀνόματα Θανάσης καὶ Γιάννης καὶ Θεόδωρος
καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ ἔκαμε μουχτάτζην τὸν τεφτερδάρην νὰ ἐρωτήσῃ τὸν Μαυρο-
γένην τὸ ποῖοι εἶναι αὐτοί· ὅθεν δέκνυται ἀριθίως ὅτι ὁ πατριάρχης καὶ ὁ
Κυζίκου δὲν ἤθελον νὰ εὐρεθῇ τις διὰ νὰ γένῃ κεφίλης, καὶ δὲν ἤθελαν κατ'
οὐδέναν τρόπον νὰ συνεργήσουν εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν φυλακωμένων, χαρι-
ζόμενοι τῷ Βλάχπῃ καὶ τῷ Στεφάνῳ ὅπου ἐκίνουν πάντα λίθον διὰ τὸν
θάνατόν τους καὶ ἀνέφερον συνεχῶς τὴν συκοφαντίαν τῶν εἰς τὴν Βιέννην
7 χιλ. πουγγεῖων τοῦ Ἰψηλάντου. Ἐρωτηθεὶς οὖν ὁ Στέφανος Μαυρογένης
παρὰ τοῦ τεφτερδάρῃ τὸ τίνας οἱ κεφίληδες, ἀπεκρίθη κακίστως, εἰπὼν καὶ
περὶ ἐμοῦ τὸ, ἀμόνον αὐτὸς γνωστός, ἀλλὰ τανὺν ὑπέργηρος· ὅθεν, εἶπε,
τί ζητεῖς ν ε φ σ ῇ κεφίληδες; ζήτησον μ α λ ᾱ κεφίληδες· » ἀλλὰ συλ-
λογισθεὶς ὁ τεφτερδάρης τὸ τοῦτου ἀδύνατον καὶ ὅτι οὐδεὶς θέλει γένει ποτὲ
μὲ τοιοῦτον τρόπον κεφίλης, καὶ ἀπαρεσκόμενος μὲν εἰς τοὺς λόγους του
ἀλλὰ φοβούμενος, ὡς προεῖρηται, μήπου διαβληθῇ, διὰ τοῦ θείου του Βλάχ-
πῃ, ὡς ἀμελῶν τὸ κέρδος τοῦ μισθοῦ, προσέταξε τὸν πατριάρχην μετὰ πα-
ρέλευσιν τινῶν ἡμερῶν τὸ νὰ προστεθοῦν καὶ ἄλλοι δύο τρεῖς. Ὅτι δὲ ὁ
πέπερε βαρῶς ὁ τε Βλάχπῃς Μαυρογένης καὶ ὁ ἀνεψῖός του Στέφανος τὸ
κεφαλέτι, ἐλπίζοντες νὰ μὴ εὐρεθῇ ποτὲ τις ὅπου νὰ γένῃ κεφίλης,
καὶ ἠγανάκτησαν κατὰ τῶν γεγονότων, πασιδήλον· καὶ γὰρ καμνοὶ εἴ-
πεν ὁ Στέφανος ὅτι, ἀγανάκτησεν ὁ αὐθέντης μαθὼν τὸ κεφαλέτι τῆς εὐ-
γενείας σου δι' αὐτούς· » ἀλλὰ καὶ ὁ πατριάρχης καὶ ὁ Κυζίκου καὶ ὁ Χαλ-
κηδόνος, χαριζόμενοι τοῖς Μαυρογένηδες, ἔδειχναν φανερά πῶς ἀπαρέσκονται
εἰς τὸ κεφαλέτι· τοῦτο δὲ ἀκολουθεῖ νὰ τὸ ἔκαμναν πολιτικώτερον διὰ νὰ

μὴ προσκρούσουν τοῖς Μαυρογένηδες καὶ ὑποπέσουν εἰς τινα συκοφαντίαν παρὰ τῷ βεζίρῃ καὶ καπετάν-πασσᾷ, διαφωνοῦντες εἰς τὴν γνώμην τους· ἴσως δὲ καὶ ὁ πατριάρχης νὰ ἐφύλαττε κἀνὲν πάθος διὰ τὴν ταραχὴν καὶ ζημίαν ὅπου εὐθὺς πατριαρχεύσας ἔπαθεν ἐξ αἰτίας τοῦ Λογοθέτου Μάνου διὰ τὴν ἐπισκοπὴν τῆς Σμύρνης. Ὡς τόσον εἴτε οὕτως εἴτε καὶ ἄλλως ὁ πατριάρχης οὔτε ἐκίνει οὔτε ἐτελείωνε πολιτικὴν τινα ὑπόθεσιν παρὰ γνώμην, συμβουλήν καὶ ἀπόφασιν τῶν Μαυρογένηδων.

Εἰς τὰς 5' τοῦ Αὐγούστου ἀπέθανεν ἀπὸ σερπεντζῆν εἰς τὸ Ράχιτι ὁ 'Αλεξάνδρειας, καὶ κομισθὲν τὸ λείψανόν του εἰς τὴν 'Αλεξάνδρειαν ἐτάφη ἐν τῷ ἐκεῖσε πατριαρχείῳ καὶ ἐκκλησίᾳ τοῦ 'Αγίου Σάββα.

Καὶ τοίνυν κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ τεφτερδάρη ἐγένετο συνέλευσις τῇ κβ' τοῦ Αὐγούστου διὰ νὰ προστεθῶσι καὶ ἄλλοι εἰς τὸ κεφαλῆτι τῶν φυλακωμένων, πολλοὶ δὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ Γένους προσεκλήθησαν ἄλλ' οὐδεὶς παρεγένετο, μὲ τὸ νὰ ᾔσαν ἄνθρωποι τοῦ Κωνσταντίν-βόδα Μουρούζη καὶ τοῦ Μιχάλ-βόδα Σούτζου. Ἀπελθὼν οὖν ἐγὼ εἰς τὸν 'Αραπάκην, διὰ παρακινήσεώς μου συναπλήθομεν· ὅθεν προσετέθησαν ὁ 'Αραπάκης, καὶ διὰ παρακινήσεως τοῦ αὐθέντου 'Αλεξάνδρου Μαυροκορδάτου ὁ Λογοθέτης Σκαρλάτος Μαυροκορδάτος, ὁ καὶ γαμβρὸς τοῦ Στεφάνου βοεβόδα Ρακοβίτζα, καὶ ὁ ἄλλος υἱὸς τοῦ πειζαδῆ Ἰωαννίτζα. Ἀφ' ἐσπέρας συναχθέντες οἱ ἀρχιερεῖς εἶπον τὸ, «Αὔριον νὰ μὴ γένωμιεν κεφίληδες τῶν κεφίληδων» ὁ Καϊσαρείας εἶπὼν τὸ, «Ἀμὴ ἂν δὲν γίνωμεν, ἀδελφοί, φονεύονται οἱ ἄνθρωποι καὶ γινόμεθα αἰτίοι φόνου,» ὁ Κυζίκου φοβούμενος τοὺς Μαυρογένηδες ἀπεκρίθη τὸ, εἰς τὴν ὁργὴν τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ Δέρκων χαριζόμενος τῷ Μιχάλ-βόδα Σούτζῳ δὲν εἶχε κλίσιν εἰς τοιοῦτον κεφαλῆτι, καὶ εἶπε τὸ, ἃς πάθουν ὅτι πάθουν· μόνος ὁ Νικομηδείας καὶ ὁ Ἄρτης ἐδειχναν φιλίαν καὶ βοήθειαν κατὰ τὸ δυνατόν· οἱ λοιποὶ πάντες ἀδιάφοροι, διὰ τὸν φόβον τῶν Μαυρογένηδων. Τέλος πάντων φοβηθέντες τὴν Πόρταν μὲ τὸ νὰ ἐβλεπαν πῶς ἐπιμένει εἰς τὸ νὰ εὕρῃ κεφίληδες διὰ τὴν τελείωσιν τῆς ὑποθέσεώς της, ἤγουν τὴν ἀπόκτισιν τῶν χρημάτων, εὔρον εὐλογον τὸ νὰ γένουν κεφίληδες διὰ τοὺς λαϊκοὺς κεφίληδες, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἔγιναν· μετὰ τὴν συνέλευσιν οὖν ἀπελθὼν ὁ βεκίλης τῆς δραγομανίας Καλλιμάχης εἰς τὸν πατριάρχην καὶ ἰδὼν τὰς ὑπογραφὰς ἑκατέρων εἶπε τῷ πατριάρχει τὸ ὅτι, «Ἄτοπον τὸ νὰ μὴ εἶναι διὰ τὴν Παναγιότητά σου καὶ διὰ τοὺς ἀρχιερεῖς εἰς τὸ ἔγγραφον αὐτὸ ἡ βούλλα τοῦ Κοινοῦ» ὅθεν δεχθεὶς τὴν συμβουλήν τοῦ ἐβούλλωσεν μετὰ τὴν βούλλαν τοῦ Κοινοῦ, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν τεφτερδάρην δέδωκεν αὐτῷ τὴν χαροποιὰν εἰδῆσιν ὅτι ἔγιναν ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς κεφίληδες, καὶ ἐβούλλωθη καὶ τὸ ἔγγραφον τοῦ κεφαλετίου τῶν μετὰ τὴν βούλλαν τοῦ Κοινοῦ· ἀλλὰ τὸ ἐσπέρας δείξας αὐτὸ τῷ Στεφάνῳ Μαυρογένῃ, ἡγανάκτησε λίαν διὰ τὴν βούλλαν καὶ τὸν ἐβίβασεν νὰ τὴν σβέσῃ, ὃ καὶ ἐγένετο, παραφρόνως τὰ μέγιστα· τῇ ὑστεραίᾳ οὖν ἀποστείλας τὸ ἔγγραφον τῷ τεφτερδάρῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸ ἀβούλλωτον, καὶ γινὼς ὅτι ἀποῦ ἐβούλλωθη ἐξεβούλλωθη, ἡγανάκτησε λίαν κατὰ τοῦ πατριάρχου καὶ κατέγνω αὐτοῦ ἀφροσύνην τὰ μέγιστα. Ἀπελθὼν οὖν πάλιν ὁ Στέφανος εἰς τὸν

τεπτερδάρην εἶπεν ἐκ δευτέρου τὸ, οἱ κεφίληδες πρέπει νὰ γίνουν μαλὲν καὶ ὄχι νεφσὲν, ὅπου ἂν φύγουν αὐτοί, καθὼς θέλει φύγουν ἐξ ἀποφάσεως, νὰ πληρώσουν οἱ μαλὲν γενόμενοι κεφίληδες, καὶ νὰ μὴ ζημιωθῇ τὸ μιρί, καὶ νὰ γένῃ τεκμίλι καὶ ἡ προσταγὴ τοῦ ἐφένδῃ μας σαχίπι-δεβλέτ.

Ὁ τεπτερδάρης ἤθελε νὰ κοπῇ ὁ τζερεμές τῶν φυλακωμένων διὰ νὰ πάρῃ ἄσπρα, ὧν τινων εἶχε καὶ χρεῖαν μεγάλην· ἀλλὰ βάζοντας σκάνδαλα ἀδιακόπως ὁ Στέφανος Μαυρογένης καὶ διὰ τοὺς μαλὰ κεφίλ καὶ διὰ τὴν ζητηθεῖσαν ποσότητα τῶν χιλίων διακοσίων πουγγείων, (μὲ ὅλον ὁ-ποῦ οἱ μαχπούσηδες δὲν τὰ ἐδέχοντο κατ' οὐδένα τρόπον ὡς ἀδύνατου οὐ-σης τῆς πληρωμῆς,) τὸν ἤκουε μὲν ἀλλὰ πάντα ἄκων καὶ ἀπαρεσκόμενος, μὲ τὸ νὰ ἐφοβεῖτο καὶ ὑπωπτεύετο μήπου διὰ τοῦ θείου του Βλάχπεη δια-βληθῇ εἰς τὸν βεζίρην ὡς μὴ ἐπιμελούμενος κατὰ τὴν προσταγὴν του τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν καὶ τὸ κέρδος τοῦ μιρίου. Ἀπῆλθεν οὖν ἐν τούτοις πρὸς τὸν τεπτερδάρην καὶ ὁ πρῶν Πογδάνπεης Ἀλέξανδρος Κωνσταντίνου Μαυρο-κορδάτος, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ μὴν ἀκοῇ συκοφαντίας καὶ παρακινῶν τὴν ἐλευθερίαν τῶν μαχπούσηδων. Ὁθεν ὁ τεπτερδάρης διὰ μὲν τοὺς μαλὰ κεφίλ ἐσυλλογίσθη νὰ λάβῃ τὴν ἐγγύκσιν τῆς πληρωμῆς καὶ παρὰ τῶν πλη-σιεστάτων γυναικῶν συγγενῶν· διὰ δὲ τὴν ὑπόψιν ἐλέγχου τινὸς τοῦ βεζί-ρη ἀπὸ σκάνδαλα τῶν Μαυρογένηδων ἐσυλλογίσθη τὸν ἐξῆς τρόπον. Ἐλ-θὼν εἰς τὸν ζαρπχανὲν μαζὴ μὲ τὸν βεκίλιν τοῦ ριασετίου Μεχμέτ-Ναϊφῆ-ἐφένδην, παρόντος καὶ τοῦ ζαρπχανέ-ἐμινῆ ἔφεραν τὸν πειζαδὲν καὶ τὸν Λο-γοθέτην ἀπὸ τὸν φούρνον τοῦ ποσταντζήπαση καὶ τοὺς εἶπον νὰ ὑποσχεθῶ-σι 1,500 πουγγεῖα διὰ νὰ ἐλευθερωθῶν καὶ νὰ γλυτώσουν τὴν ζωὴν τους· τὸ ἀπέφυγον παντοίως ὡς ἀδύνατον· τοὺς εἶπον ὅτι πρέπει νὰ πληρωθοῦν ἐπειδὴ καὶ εἶναι κατὰ λὰ πεδὲ λ, ἥτοι ἀντίλυτρον τῆς ζωῆς των· ἀλλ' αὐτοὶ πάλιν δὲν τὸ ἐδέχθησαν διὰ τὸ πάντα ἀδύνατον τῆς πληρωμῆς, ὁ-μνύοντες μεθ' ὅρκων φρικτῶν ὅτι πάντα ἀδύνατος ἡ πληρωμὴ· ὅθεν μετὰ πολλὴν ὀμιλίαν τοὺς ἔστειλαν πάλιν ὄχι εἰς τὸν φούρνον ἀλλ' εἰς τὸν ὀν-δάν τοῦ τερεκετζήπαση· λαληθέντες δὲ καὶ δευτέραν καὶ τρίτην φορὰν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον τοῦ ζαρπχανέ παρὰ τῶν αὐτῶν, τέλος πάντων καὶ ἄκον-τες τὸ ἐδέχθησαν διὰ νὰ ἐλευθερωθῶν, ἡξέυροντες ἀδύνατον τὴν πληρωμὴν ὄχι μόνον αὐτοὶ οἱ δύο ὅπου τὴν ὑπεσχέθησαν ἀλλὰ καὶ οἱ τρεῖς ρετζάλη-δες ὅπου τὴν παρεκίνουν καὶ τὴν διώριζαν· λαβὼν οὖν παρ' αὐτῶν τῶν δύο ὁ τεπτερδάρης ὑπόγραφον καὶ χρεωστικὴν ὁμολογίαν τοῦ ὅτι κατὰ λὰ πε-δὲ λ χρεωστοῦσι νὰ πληρώσουν εἰς τὸ μιρί εἰς τρία κίστια 1,500 πουγγεῖα διὰ τοῦ νεφσὲ κεφαλετίου τῶν ὑπογραφέντων ἀρχόντων καὶ ἐснаφίων, (πε-ρὶ ὧν ἐγένοντο κεφίληδες ὁ τε πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς,) καὶ λαβὼν πρὸς τούτοις παρὰ τῆς δόμνης Αἰκατερίνης ὑπόγραφον καὶ ἐσφράγιστον χρεω-στικὴν ὁμολογίαν τοῦ ὅτι εἰσὶν ἐγγυηταὶ καὶ πληρωταὶ τῶν διὰ ἀντίλυ-τρον τῆς ζωῆς τοῦ πειζαδὲ καὶ τοῦ Λογοθέτου χρεωστουμένων ἄσπρων εἰς τὸ μιρί 1,500 πουγγείων καὶ ἡ δόμνα Αἰκατερίνη καὶ ἡ μήτηρ τοῦ αὐ-θέντου Σμαράγδα καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ αὐθέντου Ῥαλλοῦ καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Λογοθέτου Ζαφείρα, τοὺς ἡλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ τὸν πειζαδὲν

καὶ τὸν Λογοθέτην, εἰς τὰς 2 ὥρας τῆς νυκτὸς τῆς λ' τοῦ Αὐγούστου, ἥτις ἦν ἡμέρα Τετάρτη· εἶτα ἐξεβουλλώθησαν καὶ τὰ σπῖτια τοὺς ὅλας.

Ὁ Ἰωάσαφ διάκονος, Πολίτης ἀπὸ τὸ Ἑγγίκαπι, διακονεύσας εἰς πολλὰς ἐκκλησίας, καὶ ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Γαβριὴλ διὰ τὸ παρὰ τῷ πατριαρχεῖῳ συμβάν γραγνὶνὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν μὲ πλαστὰ καὶ ψευδῆ πατριαρχικά γράμματα συντεθέντα παρὰ τοῦ κληρικοῦ Σπανδονῆ, τοῦ καὶ γραμματικοῦ τοῦ πατριάρχου, διὰ νὰ συναθροίσῃ ἐλεημοσύνην διὰ τὰ ἔξοδα τῆς πυρκαϊᾶς ὅπου ἔγιναν διὰ νὰ μὴ κατὰ τὸ πατριαρχεῖον, ὠνόμασεν ἑαυτὸν ἐκεῖσε, κατὰ τὰ ψευδῆ γράμματα, ἑξαρχον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ὅπερ γνοὺς ὁ Ἀδριανουπόλεως Καλλίνικος συλλαβὼν ἔπεμψεν εἰς τὸν πατριάρχην Γαβριὴλ, καὶ καταδικασθεὶς συνοδικῶς ἐξωρίσθη εἰς τὸ ἀγίονυμον Ὁρος μοναστηριόθεν εἰς τὴν Λαύραν· ἀλλὰ φυγὼν ἐκείθεν ἀπῆλθεν εἰς τὴν Βλαχίαν· εἶτα ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν τὸν Ἰούλιον ἔδωκε λίβελλον τῷ ἀνακτι κατὰ τοῦ πατριάρχου Προκοπίου, γράφων κακὰ θανάσιμα, καὶ ὅτι εἶναι τζασίτης τῶν Μοσχόβων· κατὰ τὸ πρῶτον οὖν μαγζάρ· ὅπου ἔδωκαν οἱ ἀρχιερεῖς πρὸς ἀπάντησιν τῆς διαβολῆς τοῦ Ἰγνατίου ἔδωκαν καὶ τανῶν καὶ ἄλλο, (εἰ καὶ οἱ πλείους ὑπέγραψαν ἀηδιάζοντες· ὁ γὰρ πατριάρχης, ἐπακουμῆων εἰς τὸν Μαυρογένην σύντεκνόν του Στέφανον, πρὸ τίνος καιροῦ ἤρξατο κατηγορεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς, δυσαρεστουμένους εἰς τὰς συμβουλὰς καὶ ὑποθήκας τοῦ Στεφάνου πρὸς τὸν πατριάρχην, πλὴν τοῦ Κυζίκου καὶ Χαλκηδόνος, καὶ ὀνομάζων αὐτοὺς ἀπείρους πολιτικῶν ὑποθέσεων καὶ ἀδοκίμους πάντη καὶ ἀνεπιτηδεύους εἰς διεξαγωγὴν ὑποθέσεων ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ πολιτικῶν, καὶ λέγων ὅτι δὲν ἔχει ποῖον νὰ συμβουλευθῇ, καὶ οὔτε νὰ τὸν βοηθήσῃ εἰς τὰ βάρη καὶ προσταγὰς τῆς Πόρτας ὅπου ἀδιακόπως ἐπιφορτίζεται καὶ προστάζεται· καὶ ταῦτα λέγων ἀπόντων αὐτῶν τοῦ ἡλεγγε καὶ παρρησίας παρόντας καταγινώσκων αὐτοὺς ἀναξίωτα, ὅχι ὅλους ἐν ταῦτῳ ἀλλὰ ποτὲ μὲν τὸν ἓνα ποτὲ δὲ τὸν ἄλλον· τοῖς πλείοσι δ' αὐτῶν ἐπετίθει καὶ ἐπικλήσεις, καὶ τὸν μὲν Ἐφέσου τὴν καὶ εὐεργέτην του καθὼς πρωταίτιον τῆς πατριαρχείας του ὠνόμαζεν ἀπόντα σα λ ι ἄ ρ η ν, τὸν δὲ Καισαρείας ἀ ν α (σ θ η τ ο ν καὶ τὸν Τορνόβου φ λ υ ἄ ρ ο ν καὶ τὸν Νικομηδείας μ α τ ο ὑ φ η ν) μαρτυροῦντες τὴν ζῶν καὶ ἀνατροπὴν του· ὅθεν ἀπηντήθη ἡ συκοφαντία· καὶ γνοὺς ὁ Ἰωάσαφ ὅτι θέλει παραδοθῇ τῷ πατριάρχῃ καὶ θέλει δαρεῖ καὶ παιδευθεῖ, ἐτούρκισε καὶ οὕτως ἀπέφυγε τὴν παιδείαν. Ἐξω ἀπὸ τὰ μαγζάρια τὰ πρὸς ἀθώωσιν τοῦ πατριάρχου ἐξωδίσθησαν εἰς τοὺς κρατοῦντας καὶ ἄσπρα ὑπὲρ τὰ 10 πουργεῖα.

Χρεωστῶν ὁ Μισογλους εἰς τὸν ζαρχανὲν ἔδωκε μίαν ὁμολογίαν τῆς αὐλῆς, ὅπου τὸν ἐχρεώσται ὁ Βιδύνης 3,000 γρόσια, τῷ τερτερδῆ, ὅστις ἔστειλε τὴν ὁμολογίαν τῷ πατριάρχῃ προστάττων νὰ γένουν ταχσίλι· ὁ πατριάρχης συμβουλευθεὶς μὲ τὸν Στέφανον, παθητικῶς φερόμενον κατὰ τοῦ Λογοθέτου Σκαρλάτου Μαυροκορδάτου μὲ τὸ νὰ ἔγινε κεφίλης διὰ τοὺς ῥηθέντας μαχπούσθους, πειζαδὲ Κωνσταντῖνον Ὑψηλάντην καὶ γαμβρόν του Ἀλέξανδρον Μάνον, τὸν εἶπε νὰ ἀποκριθῇ τὸ ὅτι καπικεχαγιάς τοῦ Βιδύνης εἶναι ὁ ἀδελφός του ὁ ῥηθείς Σκαρλάτος, καὶ κατὰ τὴν συνθήκην τοῦ

—1788

καπικεχαγιαλικίου εκείνος πρέπει νὰ εὕρῃ καὶ νὰ τὰ πληρῶσῃ· ἂν τὸν προστάξῃ ὁ πατριάρχης βέβαια θέλει παρακούσει, καὶ ὠφελιμώτερον εἶναι νὰ τὸν προστάξῃ ὁ τεφτερδάρης διὰ νὰ τελειώσῃ ἡ ὑπόθεσις. Μεταπεμπόμενος οὖν τὸν Σκαρλάτον ὁ τεφτερδάρης, μὴ δεχθέντα νὰ τὰ πληρῶσῃ ἐσήκωσεν εἰς τὸν πᾶς-πακῆ-κουλού· εὗρε τὸν τρόπον ἐκείνος καὶ ἡλευθερώθη· εἶπον οὖν οἱ πάντες ὅτι προσέωκεν ὁ πατριάρχης τῷ τεφτερδάρῃ τὸν Σκαρλάτον, ἀπὸ παρακίνησιν τοῦ Στεφάνου Μαυρογένη, μὲ τὸ νὰ ἔγινε κεφίλης διὰ τοὺς ῥηθέντας μαχπούσηδες.

Ὁ πεῖζαδὲς τοῦ αὐθέντου Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου βοεβόδα μέλλων νὰ δώσῃ τῷ τεφτερδάρῃ ὁμολογίας ἀρχιερατικὰς τῆς αὐλῆς πουγγεῖων 160, τὰς ἐπ' ὀνόματι τῆς δόμνης μητρὸς του, τῆς μάμμης του, τῆς ἀδελφῆς του, τοῦ γαμβροῦ του Λογοθέτου καὶ τὰς ἐπ' ὀνόματί του καὶ τοῦ θανόντος ἀδελφοῦ του διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν 500 πουγγεῖων, πρῶτον κίστι τῶν εἰς τὴν χρεωστικὴν τοὺς ὁμολογίαν 1,500 πουγγεῖων, ἀπῆλθε μαζὴ μὲ τὸν γαμβρόν του εἰς τὸν πατριάρχην καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ ἐπιμεληθῇ καὶ νὰ φροντίσῃ τὴν πληρωμὴν τοὺς ἀπὸ τοὺς καπικεχαγιαῖδες τῶν ὀφειλετῶν ἀρχιερέων· τοὺς ὑπεσχέθη ὅτι προθύμως καὶ ἐξ ἀποφάσεως θέλει τελειώσῃ τὴν πληρωμὴν ἀφοῦ ἔλθῃ ἡ προσταγὴ τοῦ τεφτερδάρῃ· ἀλλὰ συμβουλευθεὶς, τὸν εἶπον νὰ ἐπιμηκύνῃ τὴν πληρωμὴν ὅσον ἡμπορεῖ περισσότερον. Δόντες οὖν τῷ τεφτερδάρῃ τὰς ὁμολογίας, τὰς ἔστειλεν εἰς τὸν πατριάρχην προστάζων τὸ ταχσίλι· ὁ δὲ, παραβάς τὴν πρόθυμον ἐκείνην ὑπόσχεσίν του, ἀπεκρίθη τὸ ὅτι αὐταὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ πληρωθοῦν ταχέως, καὶ μόλις νὰ τελειώσῃ ἡ πληρωμὴ τῶν μὲν μετὰ τρεῖς καὶ τέσσαρας ἡ καὶ πέντε μῆνας, τῶν δὲ μετὰ ἕξ καὶ ἑπτὰ· ἀλλὰ βιασθεὶς ὁ πατριάρχης παρὰ τοῦ τεφτερδάρῃ τὰ μέγιστα, ἐπληρώθησαν εἰς διάστημα σχεδὸν 45 ἡμερῶν.

Ἀρχησαν ὕστερον ὁ τε πεῖζαδὲς καὶ ὁ Λογοθέτης νὰ πωλοῦν εἰς τὸ παλαῖον σπίτι τὸ κατὰ τὸν Παλατῶν τὰ ἀσημικὰ τοὺς, διάφορα καὶ ὑπέρπολλα, γούνας, καθάδια, ἀντερῖα, πινίσια γυναικεῖά τε καὶ ἀνδρῖνια, καὶ τεφαρίκια διάφορα, τουρπούνια, ταπακέρας, ὠρολόγια, χαντζέρια, μαχαίρια τῆς μέσης, δὸς δ' εἰπεῖν καὶ τινα τζεβαερικά.

Ἐλθούσης εἰς Κωνσταντινούπολιν τῆς εἰδήσεως τῆς τελευταῖας τοῦ Ἀλεξανδρείας τῇ 16' τοῦ Σεπτεμβρίου εὐθὺς ὁ πατριάρχης μὲ τὸν Κυζίκου ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ τὸν πρωτοσύγκελλόν του Παρθένιον, ἄνδρα τῇ ἀληθείᾳ δόκιμον καὶ ἄξιον εὐλαβείας· εἴτα ἐμήνυσε τοῖς ἀρχιερεῦσιν· ἐλθόντας οὖν τοὺς εἶπεν ὅτι τοὺς παρακαλεῖ νὰ γένῃ ὁ πρωτοσύγκελλός του. Ὁ Νικομηδείας τὸν εἶπε νὰ μὴν βιασθῇ εἰς αὐτὸ, μόνον νὰ ἀναβάλλῃ τὸν καιρὸν μήπου ἔλθῃ κάμμία προσταγὴ ἀπὸ τὴν Πόρταν καὶ ἐνοχληθῇ διὰ τὴν ἀπάντησιν· ὁ πατριάρχης ἀπεκρίθη ὅτι θέλει νὰ γένῃ, καὶ ὅτι τὸ ὑποκείμενον δεδοκιμασμένον καὶ ἄξιον, καθὼς ἐφάνη καὶ εἰς τὸ πρωτοσυγκελλάτον τῆς Ἀδριανουπόλεως καὶ εἰς τὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ὅθεν ἔγιναν αἱ ψῆφοι ὡς σύνηθες, καὶ τῇ 19' λειτουργήσας ὁ πατριάρχης εἰς τὸ πατριαρχεῖον μαζὴ μὲ τὸν Ἄρτην καὶ μὲ τὸν νεοχειροτόνητον Θεσσαλονίκης τὸν ἔχειροτόνησε μητροπολίτην Πηλουσίου, καὶ μετὰ τὴν λειτουργίαν οἱ ἄλλοι ἀρχιερεῖς

ἔκαμαν τὴν μετάρθεσιν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας.

Καὶ παῦτα μὲν τὰ εἰς τὴν σύνοδον καὶ πατριαρχεῖον· εἰς δὲ τὴν Πόρταν ἔγινεν ἄλλο κίνημα. Τῇ αὐτῇ γὰρ ἡμέρᾳ τοῦ Σεπτεμβρίου, ἡμέρᾳ Τρίτῃ, ἐνηργήθη μὲ τὸ μέσον τοῦ ζαργχανέ-ἑμινῆ καὶ ἔγινε χάττι νὰ γένῃ Ἀλεξανδρείας ὁ Λιβύης, καὶ ἔταξε καὶ δέκα πουγγεῖα· ἤλθε τὸ χάττι εἰς τὴν Πόρταν τὸ βράδῳ καὶ ἐδόθη τῷ βεῖς-ἑφένδῃ, εἰς τὸν ὅποιον ὑπεσχέθησαν 1,000 φλωρία διὰ τὴν τελείωσιν τῆς ὑποθέσεως. Ὁ βεῖσης ἐζήτησε τὸν καπικεχαγιᾶν τοῦ πατριάρχου· δὲν τὸν εὔρε, μὲ τὸ νὰ ᾔτων βράδῳ· τὸ πουργόν, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ, χειροτονηθέντος ἡδὴ τοῦ Ἀλεξανδρείας Παρθενίου, μεταπεμψάμενος τὸν ἔδωκε τὸ χάττι-χουμαγιούν, προστάξας νὰ μεταθέσῃ ὁ πατριάρχης εὐθὺς τὸν Λιβύης εἰς πατριάρχην Ἀλεξανδρείας· ὁ καπουκεχαγιᾶς ἀπεκρίθη ὅτι, ἀτελείωσε σήμερον ἡ χειροτονία ἔωθεν καὶ ἡ μετάρθεσις, κατὰ τὸ αἰνί μας, εἰς ἄλλον πρόσωπον· εἶπεν ὁ βεῖσης ἀγανακτῶν τὸ, «Τί εἶναι αὐτὰ ὅπου κάμνει ὁ πατριάρχης ὁ ἐδικός σου; ὦντας μ ο υ λ α ζ ἱ μ η ς, (ἦτοι διωρισμένος διάδοχος) ἄλλος διὰ αὐτὸ τὸ πατριαρχεῖον, πῶς κάμνει ἄλλον καὶ δὲν ῥωτᾷ τὴν Πόρταν; λοιπὸν κακὰ τὸ ἔκαμε, καὶ ἄς τὸν ἐβγάλῃ, νὰ κάμῃ τὸν μ ο υ λ α ζ ἱ μ η ν αὐτὸν ὅπου προστάττει ὁ βασιλεὺς»· ἀπεκρίθη ὁ καπουκεχαγιᾶς τὸ ὅτι κατὰ τὴν πίστιν μας δὲν ἡμπορεῖ νὰ γένῃ ἄλλος ἢ αὐτὸς δὲν ἀποθάνῃ· δὲν τὸν ἐπίστευσε, καὶ λαλήσας τὸν ἐπιτροπικῶς δραγομάνον τῆς Πόρτας Ἀλέξανδρον Καλλιμάχην, τὸν ἠρώτησεν εἰ οὕτως ἔχει· κακείνου ἐπικυρώσαντος τὸν λόγον εἶπεν ὁ βεῖσης τῷ καπικεχαγιᾶ τοῦ πατριάρχου, «Νὰ κάμῃ ἔτζι τὸ τακρίρι»· ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, «οὕτως ἔχει τὸ αἰνί μας καὶ ἡ συνήθεια τῆς ἐκκλησίας», καὶ ἔκαμε τὸ τακρίρι καὶ τὸ ἔστειλε τῷ ἀνακτι. Καταφερόμενοι οὖν κατὰ τοῦ πατριάρχου ἔβαλον καὶ ἔδωκαν ἄρζουχάλι τῷ ἀνακτι ἐκ μέρους τοῦ ῥωμαϊκοῦ λαοῦ, τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σεπτεμβρίου, κατὰ τοῦ πατριάρχου, γράφοντες κατηγορίας οὐκ ὀλίγας καὶ συκοφαντοῦντες καὶ ἀδικοῦντες. Ὁ καῖμακάμης Μουσταφᾶ-πασσᾶς λαβὼν τὸ ἄρζουχάλι δὲν τὸ ἔστειλε τῷ πατριάρχῃ, ὡς ἄλλοτε, καὶ οὔτε εἶδῃσιν τὸν ἔδωκε, καὶ ἤρξατο ἐξετάζειν τὴν ζωὴν τοῦ πατριάρχου. Ἡ σύνθεσις τοῦ ἄρζουχαλίου οὐσα τεχνικὴ πολλὰ ἔδωκεν ὑπόψιν ὅτι εἶναι σύνθεσις αὐτῶν τῶν ἰδίων υἱῶν τοῦ Κωνσταντίνου-βόδα, ὄντων ἱκανῶς εἰδημόνων καὶ γεγυμνασμένων καὶ εἰς τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν.

Ἐν τούτοις δὲ ὁ βεῖσης ὑπεραγανακτῶν κατὰ τοῦ πατριάρχου διατὶ δὲν ἐτελείωσεν ἡ ὑπόθεσις τοῦ Ἀλεξανδρείας νὰ λάβῃ καὶ αὐτὸς τὰ χίλια φλωρία, εὐρήκε Ῥωμαῖον τὸν παροξύνοντα κατὰ τοῦ πατριάρχου. Ὁ γὰρ προῤῥηθεὶς Κωνσταντίνος, υἱὸς τοῦ ἱατροῦ Γεωργίου Χαντζερλή, ὁ καὶ Σπαθάρης γενόμενος παρὰ τοῦ Μιχαήλ-βόδα Σούτζου, εἶχε δανείσει πουγγεῖα 20 τῶν Ἀγιορείτη Σιμωνίτη τοῦνομα Παρθενίῳ διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ τζιφ-τιλικίου ὅπου ἔκτισεν αὐτὸς εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Σεῤῥῶν· τὰ ἄσπρα ἐκινδύνευσαν νὰ χαθοῦν διὰ τὴν ἀκαταστασίαν τοῦ Σιμωνίτου· ὅθεν αὐτὸς προσκληθεὶς εἰς τὸν πατριάρχην, διὰ νὰ μὴ ζημιωθῶσι καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἄλλοι δανεισταί, ἀφοῦ ὁ πατριάρχης μαζὶ μὲ τὸν Χαλκηδόνος ἔβαλεν εἰς

τάξιν τὸ ἀκατάστατον τζιφτλίκι, ἐδανείσθησαν καὶ τὸν ἐπλήρωσαν τὸν Ἰούνιον τὰ 13 πουργεῖα του· τώρα δὲ τὸν Σεπτέμβριον ἐζήτησε καὶ τὰ ἄλλα ἐπτὰ. Εἶχον μεγάλο σικλέτι ὃ τε πατριάρχης καὶ οἱ ἐνδοχμοῦντες ἀρχιερεῖς διὰ νὰ δανείζωνται καὶ νὰ πληρῶνουν τὰ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἐνδοχμοῦντας καὶ ἀποδοχμοῦντας δανεισθέντα δι' ὁμολογιῶν τῆς αὐλῆς 60 πουργεῖα τοῦ φονευθέντος Δημητρίου Σκαναβῆ καὶ τινὰ λειπόμενα ἀπὸ τὰ 160 τῆς αὐθεντικῆς φαιηλίας τοῦ αὐθέντου Ὑψηλάντου, ζητούμενα βιαίως παρὰ τοῦ τεφτερδάρη· ὅθεν τὸν εἶπεν ὁ πατριάρχης νὰ εὐχαριστηθῇ τώρα μόνον μὲ 1,000 γρόσια, καὶ τὰ λοιπὰ πέντε θέλει τοῦ τὰ δώσει ἀφοῦ πληρωθοῦν τὰ τοῦ τεφτερδάρη· αὐτὸς δὲ ἐπέμενε ζητῶν καὶ τὰ πέντε, καὶ διὰ τὸ ἀδύνατον μὴ εἰσακούμενος, ἀπελθὼν εἰς τὸν βέισην, ἔστειλε προσταγὴν ἐκεῖνος τῷ πατριάρχῃ διὰ νὰ πληρώσῃ καὶ τὰ πέντε· ἀδυνατῶν τοῖς ὅλοις ὁ πατριάρχης διὰ τὴν ἐπιφερομένην βίαν παρὰ τοῦ τεφτερδάρη διὰ τὰ ἄσπρα τοῦ μιρίου ἀνέβαλλε τὸν καιρὸν· ἀλλ' ὁ Χαντζερλῆς αὐτὸς, ἀφοῦ εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν καὶ συκοφαντίαν τοῦ αὐθέντου Ὑψηλάντου βοεβόδα ἐκινήθη παρανόμως καὶ ἐζήτησε, παρὰ πᾶσαν συνήθειαν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τὴν λογοθετζιάν, ὑποσχεθεὶς τῷ ζαραπχανέ-ἐμινῇ χίλια φλωρία διὰ τὴν ἐξωσιν τοῦ Λογοθέτου Ἀλεξάνδρου Μάνου, τοῦ καὶ γαμβροῦ τοῦ σκλαβωθέντος Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου βοεβόδα, ἐπὶ τῆς εἰς Βλαχίαν αὐθεντείας τοῦ ὁποίου τῆς ἐπταετοῦς ἐνεδύθη λαμπρῶς καὶ μὲ σαμουρόγουνas καθημερινὰς καὶ ἐτιμήθη καὶ μὲ ἀρχοντίαν μεγάλου Καμαράση, καὶ ἐκέρδισε πολλὰ, καὶ ἄσπρα καὶ τζεβαέρια, εἶπε καὶ τώρα τῷ βέις-ἐφένδῃ τὸ ὅτι, « Ὁ πατριάρχης δὲν σὲ ὑποτάσσειται εἰς τὸ νὰ μὲ πληρώσῃ, διατὶ δὲν σὲ ψηφᾷ, καὶ ζῇ ὡσὰν νὰ εἶναι κράλης, καὶ δὲν ἀκούει οὔτε ἀρχιερεῖς οὔτε ἀρχοντας, καὶ ἀδικεῖ καὶ ζημιοῖ τοὺς πτωχοὺς » ὅθεν καὶ ἐγένινε αἴτιος νὰ γράψῃ ὁ βέισης τῷ πατριάρχῃ πουργιουρουλτί ὅτι ἂν δὲν παύσῃ τοῦ λοιποῦ οὔτως ὡς ζῶν θέλει παιδευθεῖ τιμωρίᾳ κεφαλικῇ (ἤθελε μανζιλευθεῖ βεβαιότατα ὁ πατριάρχης ἂν δὲν εἶχεν εἰς χεῖρας του τὴν διὰ τὸ ἀσῆμι πληρωμὴν τῶν ἄσπρων τοῦ μιρίου ἐπιστασίαν.) Ἐγένινε λοιπὸν συνέλευσις πάντων τῶν ἀρχιερέων καὶ τινων ἀρχόντων εὐαριθμῶν, ἀγκαλὰ καὶ προσεκληθήσαν ὅλοι καὶ δὲν ἤλθον οὔτε οἱ μουρουζῖται οὔτε τῖς τῶν πολυαριθμῶν σουτζιτῶν, καὶ εἰς μόνος ἐφάνη ἀπὸ τοὺς ἀρχοντας τοῦ Ἀλεξάνδρου-βόδα Μαυροκορδάτου· συνῆλθον δὲ πολυάριθμοι ἀπὸ τοὺς προὔχοντας τῶν ἐσναφίων, καὶ ἐγράφη μαγζάρι εἰς ἀνάφεισιν τῶν κατὰ τοῦ πατριάρχου συκοφαντιῶν· καὶ παρεκάλουν ἐκτενῶς τὸ, « Ἄν εἰς τὸ ἐξῆς δοθῇ ἀρζουχάλι κατὰ τοῦ πατριάρχου, νὰ κρατηθῇ ὁ διδούς καὶ νὰ μᾶς δοθῇ εἰδήσις νὰ κριθῶμεν μαζὶ του· καὶ ἂν ἀποδείξῃ τὰ γραφόμενα νὰ παιδεύωνται καὶ ὁ πατριάρχης καὶ ἡμεῖς ὅπου δὲν ἐδώκαμεν τὴν εἰδήσιν κατὰ τὸ χρέος μας· εἰ δὲ καὶ φανεῖ ψεύστης νὰ παιδεύεται ἰ π ρ ε τ ἐ ν λ ι σ α ῖ ρ ι . » Ἐγράφη αὐτὸ τὸ μαγζάρι καὶ ὑπεγράφη καὶ ἐβουλλώθη παρὰ τῶν ἀρχιερέων τῇ ζ' τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ τὸ ἐπῆγαν εἰς τὴν Πόρταν οἱ ἀρχιερεῖς, ὁ Καισαρείας, ὁ Θεσσαλονίκης καὶ ὁ Ἀρτης, τῇ θ' τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ φανέντες εἰς τὸν κεχαγιάπεην τοὺς ἔστειλεν εἰς τὸν καϊμακάμην, ὅστις ἀναγνοὺς εἶπε τὸ,

ἐλ ἐ μ. οὐ ζ ρ ἐ ὅ λ μ α σ ι ν, ὑποδεχθεὶς φιλοφρόνως τοὺς ἀρχιερεῖς· καὶ οὕτως ἔπαυσεν ὁ κίνδυνος καὶ ἡ ὑποψία τῆς πατριαρχικῆς πτώσεως, καὶ ὑπεστηρίχθη καὶ εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ὁ ἀξίως πατριαρχεύσας Παρθένιος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὁ Στέφανος ἐπῆρε δέκα πουργεῖα, καὶ ἐδόθησαν καὶ τῇ γυναικὶ τοῦ χίλια γρόσια· ἐδόθησαν δέ τινα καὶ διὰ τὸν τερσαντέμινῃ.

Ὑπέπεσε δὲ τῇ ὁογῇ τοῦ θεοῦ διὰ θαύματος τοῦ ἁγίου Γεωργίου ὁ βεῖς-ἐφένδης· τῇ γὰρ ἐσπέρα τῇ 5' τοῦ Ὀκτωμβρίου προσεπάλασεν αὐτῷ ἀποπληξία σφοδρά, καὶ ἐν τάχει ἐτελεύτησεν.

Ἐν τούτοις δὲ προσετάγη ὁ πατριάρχης νὰ μαζωχθῇ ἀπὸ τὸ γένος τοῦ ἀσῆμι ὁκάδες 5,000, νὰ τὸ πηγαίνῃ ὁ καθεὶς εἰς τὸ πατριαρχεῖον, καὶ ἀπὸ μαϊστορας τοῦ ταραπχανέ ἀφοῦ γένῃ κ ἄ λ ι, νὰ πληρώνεται τὸ δράμι πρὸς 10 παρᾶδες, ἡ ὅποιος θέλει ἄς τὸ πηγαίνῃ καὶ εἰς τὸν ζαραπχανέν· μετὰ τὸν αὐτὸν τρόπον προσετάγη καὶ ὁ πατριάρχης τῶν Ἀρμενίων νὰ πηγαίνουν εἰς τὸν ζαραπχανέν ἀσῆμι ὁκάδες 4,000 καὶ ὁ χαχάμπασης διὰ τοὺς Ἑβραίους ἀσῆμι ὁκάδες 3,000. Ἐξω ἀπὸ αὐτὰ οἱ χρυσοχοὶ προσετάγησαν, ὅσα ἀσημικὰ καὶ μαλαγματικὰ καὶ ἂν ἔχουν, νὰ τὰ πηγαίνουν εἰς τὸν ζαραπχανέν, καὶ ἀφοῦ γένουν κ ἄ λ ι, νὰ πληρώνονται πρὸς 10 παρᾶδες τὸ δράμι, εἰς καιρὸν ὅπου ἔχουν αὐτοὶ ἀσημικὰ δουλευμένα, ὅπου διὰ τὴν τέχνην τῆς δουλεύσεως τῶν ἑλπιζαν νὰ τὰ πωλήσουν τὸ δράμι πρὸς 12 καὶ 15 καὶ 20 παρᾶδες· ὅσον ἀσῆμι ὅμως ἤθελαν ὑπάγει οἱ χριστιανοὶ Ῥωμαῖοι εἰς τὸν ζαραπχανέν θέλει γένει μαχσοῦπι εἰς τὴν γνωστὴν ποσότητα τοῦ Γένους τῶν 5,000 ὁκάδων, ὡσαύτως καὶ οἱ Ἀρμένιοι καὶ οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὰς ποσότητας τὰς διορισθείσας εἰς τὰ γένη των. Προσετάγησαν δὲ νὰ ἀγοράζουν ἀπὸ τὸν ζαραπχανέν ἀσῆμι πρὸς 13 παρᾶδες τὸ δράμι διὰ νὰ δουλεύουν εἰς τὸ ἐξῆς, διὰ ἐκείνους ὅπου ἤθελαν νὰ φτιάσουν κἀνὲν ἀσημικόν. Οἱ γκιουνδελικτζήδες, Ῥωμαῖοι τε καὶ Ἀρμένιοι, εἶναι ὑπὲρ τὰς 4,000, καὶ ἐξοῦσαν μετὰ τὸν ἐφημερινὸν μισθόν, ὡς καὶ οἱ μαῖστοροὶ των κύριοι τῶν ἐργαστηρίων μετὰ τὴν πολλὴν ἐργασίαν τοῦ ἀσμηίου τῶρα ὅπου ἐνδέχεται νὰ ὀλιγοστεύσῃ ἡ πολλὴ ἐργασία τοῦ ἀσμηίου πῶς θέλουν ταλαιπωρηθοῦν καὶ ὑστερηθοῦν τῶν ἀναγκαίων καὶ οἱ κύριοι τῶν ἐργαστηρίων καὶ οἱ γκιουνδελικτζήδες εἶναι ἀναμφίβολοι. Ἐπάρθη καὶ ὅλον τὸ δεδουλευμένον ἀσημικόν τε καὶ μαλαγματικόν ὅπου ἦτον εἰς τὸ πλεῖστον· τὸ μάλισμα ἀφοῦ γένῃ κ ἄ λ ι θέλουν τὸ πληρύνειν τὸ μισκάκι γρόσια 6 καὶ παρᾶδες τριάντα. Ἐπροστάχθησαν καὶ οἱ σιρμακεσχά-νελῆδες καὶ οἱ σαρατζχανελῆδες νὰ μὴν δουλεύουν πράγματα οὔτε σιρμα-τένικ οὔτε χρυσαρένια, ἄνθρωποι ὅπου ἐξοῦσαν καὶ ἐτρέφοντο μετὰ αὐτὸ τὸ κέντημα. Καὶ οὐλγεμᾶδες καὶ βετζᾶλῆδες καὶ πασσᾶδες οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔστειλαν ἀσημικὰ εἰς τὸν ζαραπχανέν· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς πρὸς παρακίνησιν τῶν λοιπῶν ἔστειλε μερικὰ μαγκάλια ἀσημένια εἰς τὸν ζαραπχανέν. Ἐκοψαν ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἀσῆμι νομίσματα δύο γροσιῶν· ἕκαστον τούτων ἔχει ἀσῆμι τόσον ὅσον εἶχε τὸ πρῶτον ἐξηντάρι, ὅπου θέλει νὰ εἰπῇ εἰς κάθε ἐξηντάρι 20 παρᾶδες κέρδος.

Γνωῖσα οὖν ἡ Πόρτα τὸ ὅτι σαδίκης ὁ πατριάρχης τὸν διώρισε καὶ πάλιν νὰ κινηῇ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἀσημίου καὶ νὰ ἐξετάζη διὰ τὴν περιουσίαν καὶ δάνεια τοῦ φονευθέντος Δημοτηρίου Σκαναβῆ.

Τὸ ἀλλόκοτον, ἀσυνείριστον, ἐπιζήμιον, δυσκολώτατον καὶ σχεδὸν ἀδύνατον τῆς προσταγῆς συλλογιζόμενοι ἐταράχθησαν ὃ τε πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος ἅπασα· μεγαλωτάτη γὰρ ζημία, ἐπειδὴ καὶ εἶναι ἀσημικὸν ὅπου τὸ φικιάσιμόν του ἐκόστισεν εἰς κάθε δράμι ἄλλο 12 καὶ ἄλλο 15 καὶ ἄλλο 20 παρᾶδες· ἔξω ἀπὸ αὐτὸ, καὶ τὸ νὰ ζητοῦνται παρὰ μὲν τῶν Ῥωμαίων ὁκάδες ἀσήμι 5,000 παρὰ δὲ τῶν Ἀρμενίων 4,000, καὶ τοῦτο μεγίστης ἀδικίας ἐμπλεων, ὥσάν ὅπου εἰς τὴν Πόλιν σπίτια καὶ φαμήλια Ῥωμαίων μόλις νὰ εἶναι 1,800 μὲ ὅλα τὰ τοῦ Καταστένου, καὶ ἀρμένια εἶναι ὑπὲρ τὰς 5,000· καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτὰ οἱ Ἀρμένιοι πλουσιώτεροι τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἂν εἶναι τζουρούκικα σπίτια καὶ πτωχὰ εἰς τοὺς Ἀρμενίους 2,000, εἶναι πλούσια αἱ 3,000, ὅπου εἰς τοὺς Ῥωμαίους μόλις νὰ εὕρεθουν πλούσια σπίτια 800. Εὐθύς ὅπου ἔλαβε τότε κατὰ πρῶτον τὴν προσταγὴν ὁ πατριάρχης εἶχε στείλει ἀποδείξεις εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας τῆς Πόλεως καὶ τοῦ Καταστένου, δηλοποιοῦσας ὅτι θάνατος ἡ ζημία τοῖς παρακούσους καὶ μὴ ὑποταγῆναι τολμήσουσιν. Ἀπεκρίσαντες οὖν καὶ πατριάρχαι, καὶ ἀρχιερεῖς, καὶ ἀρχοντες μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, καὶ ἐσνάφια, καὶ ἀπαξοπλῶς ὅλοι, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες πτωχαί, φέροντες καὶ ῥάχτια, καὶ χασάδες, καὶ πασλίκια, καὶ ζάρφια, καὶ καχβέ-ταπάκια, καὶ γουλιάρια, καὶ μαχαιροπήρουν, καὶ κιασέδες, καὶ σκουτέλια τοῦ γλυκοῦ, καὶ γκιουλαπτάνια, καὶ πουχουρδάνια, καὶ γουλιαράκια τοῦ γλυκοῦ, καὶ ζωνάρια· καὶ μόλις συνεπώθη ἀσήμι ὁκάδες 800, μαζὶ μὲ ἐκεῖνο ὅπου ἔδωσαν καὶ οἱ αὐθένται μανζιλῆδες καὶ ὁ Βλάχπεης Μαυρογένης· ἐπαιρναν τὴν τιμὴν καὶ ἀπὸ τὸν ζαρπαχανὲν ἐκεῖνοι ὅπου τὰ ἐκόμιζον ἐκεῖ πρὸς 10 παρᾶδες τὸ δράμι ἀφοῦ ἐγίνετο κ ἄ λ ι, μὲ μεγάλην τους ζημίαν, καὶ ἀπὸ τὸν πατριάρχην τὴν αὐτὴν τιμὴν, ἀφοῦ ἐγίνετο κ ἄ λ ι, ἐκεῖνοι ὅπου τὰ ἐκόμιζον εἰς τὸ πατριαρχεῖον. Ὁ πατριάρχης εὐθύς λαβὼν τὴν προσταγὴν ἠθέλησε νὰ κάμῃ τὴν καταγραφὴν τῆς καταστάσεως τῶν Ῥωμαίων καὶ Ἀρμενίων καὶ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ ἔλεος τῆς βασιλείας διὰ νὰ δώσουν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ὅσον διδουν καὶ οἱ Ἀρμένιοι· ἀλλὰ συμβουλευθεὶς μὲ τὸν Στέφανον Μαυρογένην, τὸν ἐμπόδισεν· εἶχε καὶ ὁ πατριάρχης τὰς μερίμνας τοῦ τότε διὰ τὸν κατ' αὐτοῦ δοθέντα λίβελλον, καὶ δὲν ἐτόλμησε νὰ τὸ κάμῃ φοβούμενος μήπου προσκρούσῃ.

Ὁ βεζῖρης Ἰσοῦφ-πασσᾶς εἶχε κάμει τὸ ἱτλάκι τῶν ἐξορίστων Κωνσταντίνου Ῥάλλη καὶ Σκαρλάτου Μάνου ἀφ' ἑαυτοῦ του, καὶ τὸ ἐκράτει διὰ νὰ πάρῃ ἄσπρα· ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Πόλιν ὁ εἰς τὸ ὄρδι ρέϊσουλ-κιτάπ Ρασιδ-εφένδης μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βεῖση Μεχμέτ-Ναῖφ-εφένδης, καὶ μανζιλευθέντος ἤδη τοῦ βεζῖρη, ὁ Ῥασιδ-εφένδης, γενόμενος ἐδῶ βεκιάπι-χουμαγιούν ρέϊσουλ-κιτάπ, ἔδωκε τὰ φιρμάνιά τους, καὶ ἤλθον οἱ ἄνθρωποι, ὁ μὲν ἀπὸ Καλλιουπόλεως, ὁ δὲ ἀπὸ Ραιδεστοῦ, εἰς τὰ σπίτια τους.

Κατιδὼν ὁ πατριάρχης ὅτι δὲν εὐχαριστεῖτο ἡ Πόρτα εἰς τὴν ἀθροισθεῖσαν ποσότητα τῶν 800 ὁκάδων εἰς διάστημα τοσούτων ἡμερῶν, καὶ ἤρ-

χοντο ἀδιακόπως προσταγαὶ τῷ πατριάρχῃ ἐλέγχουσαι τὴν ἀμέλειάν του διὰ τὴν τελειώσιν τῆς προσταγῆς, ὑποθέτωντας τὸ ἀδύνατον τῆς τελειώσεως παρακάλεσε τὸν Σκαρλάτον Χιον, πραγματευτὴν δουλεύοντα τὸν βασιλέα· ῥασιδ-εφένδῃ νὰ εἰπῇ τῷ εφένδῃ τὰ δέοντα περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως· ὁ Χιος εὐρὼν καιρὸν καὶ ὀμιλήσας ὡς εἰκὸς ἤκουσε τὸ, «Ἄφευκτος ἡ προσταγὴ, καὶ ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ τελειώσῃ· ἀλλ' ἐπειδὴ, ὡς λέγεις, πολλὰ περισσότεροι καὶ πλουσιώτεροι τῶν Ῥωμαίων οἱ Ἀρμένιοι, ἡμπορεῖτε νὰ ζητήσετε ἀπὸ τὸ ἔλεος τῆς βασιλείας νὰ σᾶς γένῃ τε ν' ἴλῃ ὅ τι εἶναι ὀρισμὸς τῆς, καὶ ζητήσατε διὰ τε ν' ἴλῃ καὶ 1,000 ὀκάδες.» Ἦλθεν ὁ Σκαρλάτος μετὰ παρέλευσιν ἱκανῶν ἡμερῶν καὶ διηγῆθη ταῦτα τῷ πατριάρχῃ, ὅστις, κατὰ τὴν συνήθειάν του, ζητήσας περὶ τοῦ ποιητέου τὴν γνώμην, ἀπόφασιν καὶ συμβουλὴν τοῦ Στεφάνου Μαυρογένῃ, ἐκεῖνος ἡξεύρωντας ὅτι τὸ κίνημα αὐτὸ ἐγένεν ἀπὸ συμβουλῆς τοῦ θείου του Βλαχ-πη Μαυρογένῃ ἐμπόδισε τὸν πατριάρχῃν ἀπὸ τοῦ νὰ ζητήσῃ τὸ μερξαμέτι τῆς Πόρτας, φοβερίζωντάς τον πῶς μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θέλει προσκρούσει χωρὶς κἀνὲν ὄφελος. Ἠκολούθει λοιπὸν ἡ βία κατὰ τοῦ πατριάρχου διὰ τὴν τελειώσιν τῆς ποσότητος, καὶ μιᾷ τῶν ἡμερῶν εἰς τοῦ ῥεῖς-εφένδῃ τὸν ὄνδᾶν γενομένου λόγου διὰ τὸ ἀδύνατον τῆς τελειώσεως, κακῇ τύχῃ λαχὼν παρὼν ὁ προῤῥήθεις Κωνσταντίνος υἱὸς τοῦ Γεωργίου Χαντζερλῆ ἐβεβαίωσεν ὅτι εἰς τὸ γκιαβγκίρι τοῦ μετοχίου τοῦ Ἁγίου Τάφου εἶναι σεν-δούκια τοῦ Γένους φυλαττόμενα ἐκεῖσε διὰ τὸν φόβον τῆς πυρκαϊᾶς, εἰς τὰ ὅποια ἔξω ἀπὸ τὰς ἐνδυμασίας εἶναι καὶ ἀσημικὰ ὑπὲρ τὰς 2,000 ὀκάδες. Ὁ ῥεῖς-εφένδῃς ταῦτα ἀκούσας, καὶ βεβαιωθείς ἄλλως παρὰ τοῦ Χίου Σκαρλάτου τὴν ὀλίγην ποσότητα τῶν ἀσημικῶν εἰς τὰ σπίτια τὰ Ῥωμαϊκά, τὸν ὕβρισε λέγωντάς τον πῶς ψεύδεται καὶ συκοφαντεῖ τὸ μιλέτι του· ὁ δὲ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Ἄνθιμος ταῦτα βεβαιωθείς ἔστειλεν ὅλα τὰ σενδούκια τῶν Χριστιανῶν τοῖς οἰκοδεσπόταις, ἀφ' οἷς τὸ γκιαβγκίρι πάντῃ κενόν. Ὁ ταῦτα εἰπὼν Χαντζερλῆς ἀνεθεματίσθη μὲν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, ἀλλ' ὁ λόγος του διαδοθεὶς εἰς τοὺς προὔχοντας τῶν Ὀθωμανῶν ἔκαμε κακὰ ἀποτελέσματα· βεβαιωθείσα ἡ Πόρτα τὸ ἀδύνατον τῆς ἀποκτήσεως τοῦ ἀσημίου ἀπὸ τὰ σπίτια ἠρώτησε τὸν μουφτὴν ἂν πρέπη νὰ παρθῶν τὰ ἀσημικὰ τῶν ἐκκλησιῶν· ὁ δὲ ἀπεκρίθη ὅτι, «Εἶναι βακί φι, καὶ εἰς τὸ βακί φι χεὶρ δὲν ἐξαπλοῦται· ἂν θελήσουν νὰ τὸ δώσουν μόνον ἀφ' ἑαυτοῦ των ἄλλος λόγος» ἀλλ' ἀκούσαντες τὰ ἐν τῷ γκιαβγκίρι τοῦ μετοχίου ἀσημικὰ, ἐμνήσθη ὁ πατριάρχης θανάσιμον μῆνυμα, διατί παίζει δηλαδὴ τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ ἐπιμηκύνει τοσοῦτον καιρὸν, καὶ δὲν παίρνει τὸ ἀσημι ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου εἶναι, εἰς γκιαβγκίρια ἐκκλησιαστικά· ὅθεν ἐστάλησαν εἰς τὸν ζαρπαχὰν ὅλα τὰ ἀσημικὰ ὅλων τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ τῶν ἐν τῇ Πόλει καὶ τῶν ἐν τῷ Καταστένῳ, καὶ μόλις ἔγιναν μὲ τὰ πρῶτα ὀκάδες 1,600.

Τῇ γγ' τοῦ Ὀκτωβρίου ἐδόθη τῷ Οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ Προκοπίῳ ἡ παραίτησις τοῦ Ἱεροσολύμων Προκοπίου εἰς τὸν Καισαρείας τῆς Φιλίππου Ἄνθιμον, καὶ ἐπάρθη παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου δι' ἐμοῦ τὸ ἄρξι, διὰ νὰ γένῃ τὸ περᾶτι τοῦ πατριαρχεικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων ἐπ' ὁ-

νόματι τοῦ Καίσαρεως τῆς Φιλίππου Ἀνθίμου, καὶ τῇ κδ' ἔγινεν ἡ μετὰθεσις, καὶ τῇ νυκτὶ τῆς κζ' Ὀκτωβρίου ἐμακαρίσθη ὁ Κύρ Προκόπιος, ὥρα τῆς νυκτὸς παρὰ κάρτο εἰ. Ὁ δὲ Ἀνθίμος ἐγεννήθη εἰς τὴν Νινευτὶ, υἱὸς αἰρετικοῦ Νεστοριανοῦ τοῦνομα Σερκίζη, προὔχοντος τῆς πόλεως καὶ ὀφφικιαλίου ἀρχιτραπεζίτου τοῦ Παγδάτ βαλίσῃ· ὅσις κινδυνεύων δημευθῆναι παρὰ τῆς ὁθωμανικῆς βασιλείας φυγὼν ἦλθε σὺν τῷ νεανίσκῳ υἱῷ εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅπου ὀρθοδόξῃσας ἐγένετο μοναχὸς καὶ μετωνομάσθη Σωφρόνιος, καὶ ἀφιέρωσε τῷ θεῷ καὶ τὸν μικρὸν τὴν ἡλικίαν υἱὸν ἀποκαταστήσας Ἀγιοταφίτην, παιδευθέντα ἐλληνικὰ, ἀραβικὰ τε καὶ τουρκικὰ, ἀλλὰ λίαν ἐντελῶς καὶ οὐκ ἄκρῳ δακτύλῳ. Συκυθουπόλεως ὦν συνέθετο πολλὰ ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τοῖς κατ' αὐτὴν πατριαρχικοῖς οἰκίημασι τοῦ Ἁγίου Τάφου, φιλοσοφικὰ τε καὶ θεολογικὰ εἰς ἐλληνικὴν τε καὶ ἀραβικὴν διάλεκτον, τὴν Πεντάβιβλον δηλαδὴ ἐλληνιστὶ καὶ ἀραβιστὶ, ἥς τὸ α) περὶ θεολογίας, τὸ β) περὶ κοσμολογίας, τὸ γ) περὶ τῆς ἐνσάρκου Οἰκονομίας, ἐν ᾧ καὶ κατὰ πασῶν τῶν αἵρέσεων, τὸ δ) περὶ προνοίας καὶ προορισμοῦ, τὸ ε) καὶ τελευταῖον περὶ τῶν ἐπτὰ Μυστηρίων τῆς ἐκκλησίας· συνέθετο καὶ ἐξήγησιν τῆς Ἀποκαλύψεως ἀραβιστὶ, καὶ ἐξήγησιν τῆς πρὸς Ῥωμαίους καὶ τῶν δύο πρὸς Κορινθίους τοῦ Παύλου, καὶ ἐξήγησιν τοῦ Ψαλτῆρος ἀραβιστί· ἀνὴρ καὶ ῥητορικῇ λιγὺς, καὶ ἱστορίας ἐκκλησιαστικῆς τε καὶ ἐθνικῆς εἰδήμων καὶ φιλόσοφος καὶ θεολόγος.

Παρητήθη ὁ καϊμακάμης, καὶ ἔγινεν ὁ κεχαγιάπεης * * *, κεχαγιάπεης δὲ ἔγινεν ὁ εἰς τὸ ὄρδι ὦν μεχτουπτζῆς τοῦ βεζίρη, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ πάλιν ἦλθον καὶ παρ' αὐτῶν μεγάλοι καὶ πολλοὶ προσταγαὶ εἰς τὸν πατριάρχην διὰ τὴν ταχεῖαν καὶ τελείαν ἀποτελεῖσιν τῆς προρρήθεισας ποσότητος τοῦ ἀργυρίου. Ἀνεγνώσθησαν οὖν ἐκ δευτέρου εἰς τὰς ἐκκλησίας ἀφορισμοὶ διὰ τὸ ἀσῆμι· ἀλλ' οἱ πλείους, ἢ σχεδὸν ὅλοι, δὲν ἔχουν τί νὰ δώσουν.

Αἰχμαλωτισθέντος τοῦ Μανόλ-βοδα εἰς τὸ Γαλάτζι ἔγραψεν ὁ Μαυρογένης τῷ πατριάρχῃ Προκοπίῳ νὰ καθαιρέσῃ τὸν Μολδοβλαχίας ὡς ὑποταγέντα τοῖς Ρούσοις, καὶ νὰ δώσῃ ἔκδοσιν διὰ νὰ χειροτονηθῇ μητροπολίτης Μολδοβλαχίας ἄλλος πιστὸς τῇ βασιλείᾳ, τὸν ὁποῖον αὐτὸς θέλει εὐρεῖ· καὶ ἐκήρυττε καὶ διὰ γραμμάτων καὶ διὰ ζώσης φωνῆς καὶ τὸν Μανόλ-βοδαν χαίνην τῆς βασιλείας, μὲ ὅλον ὁποῦ ἡχμαλωτίσθη ἄκων· ἀλλ' ὁ βεζίρης ἐδέχθη καὶ αὐτὴν τὴν συκοφαντίαν, μὲ τὸ νὰ δέχεται καὶ νὰ ἐνεργῇ τὰ ὅσα τὸν γράφει ὁ Μαυρογένης μὲ ὅλον ὁποῦ ἡξέυρει βεβαιοτάτα πῶς τὰ πλείω εἶναι ψεῦδη, σκάνδαλα καὶ συκοφανταί. Λαβὼν οὖν τὴν πατριαρχικὴν ἔκδοσιν ὁ Μαυρογένης παρεκίνησε τὸν Ῥμνίκου καὶ τὸν νεοχειροτόνητον Πουζαίου νὰ δεχθῶσι τὴν μητρόπολιν τῆς Μολδαβίας· καὶ λαβὼν παρὰ μὲν τοῦ Ῥμνίκου πουργεῖα 30, παρὰ δὲ τοῦ Πουζαίου πουργεῖα 20, μὴ θελητάντων δεχθῆναι τὴν τοιαύτην ἐπίβασιν, μόλις ἀφῆκεν αὐτοὺς ἐλευθέρους.

Ὁ Ἀγαθουπόλεως Μακάριος, συκοφαντηθεὶς παρὰ τοῦ Δέρκων Ἀνανίου προτροπῇ καὶ παρακινήσει τοῦ ἐλαιοπώλου ποτὲ εἰς τὰς ἀγυῖας τῆς Πόλεως τῆς λαδάδικης κούφης τοῦνομα Στάθη, ἀδελφοῦ τοῦ Δέρκων, συμφωνοῦντος

τῷ Δέρκων καὶ τοῦ Τορνόβου· μεταπεμφθεὶς εἰς τὴν Πόλιν ἀπελογήθη διὰ τὴν ἀθωότητά του· ἀλλ' ὁ Δέρκων, φιλοχρηματίᾳ φερόμενος καὶ θέλωντας νὰ κάμῃ Ἀγαθουπόλεως τὸν ἄνθρωπὸν του, ἐπέμενε ψευδολογῶν καὶ συκοφαντῶν, μάλιστα μὲ τὸ μέσον τοῦ ἐν τῇ Ἀγαθουπόλει Οἰκονόμου καὶ τοῦ ἐκείσε ζαπίτη τούρκου. Ἀλλ' ἀπεδείχθη ἐπὶ συνόδου ἡ ἀλήθεια, βηθηθεὶς ἐμαρτύρως παρὰ τοῦ Κυζίκου Γερασίου· καὶ ἐπειδὴ αἱ ἀποδείξεις τῆς ἀληθείας ἦσαν αἱ πλείους καὶ μὲ ἔγγραφα καὶ μὲ μαρτυρίας προεστώτων τε καὶ ζαπίτηδων τῆς ἐπαρχίας καὶ μὲ ἱλάμια τῆς κρίσεως τοῦ ἐκείσε κριτηρίου, ἐζημιώθη ὁ πτωχὸς αὐτὸς ἀρχιερεὺς μὲ τὰ ἐξόδα τῆς ὁδοιπορείας του ὑπὲρ τὰ πέντε πουργεῖα. Ἀποδειχθεῖσα δὲ ἡ ἀλήθεια, κατεκρίθη διὰ τὸ σκανδαλοποιῶν ὁ Δέρκων Ἀνανίας παρὰ τῶν φιλαλήθων καὶ μὴ λαλούντων πρὸς χάριν.

Πολίτης τις τῆς κωμοπόλεως Χηλῆς εἶπε τοῖς προεστώσι νὰ τὸν δώσουν 500 γρόσια, τὰ ὅποια ἐζήτει ὡς πτωχὸς, διὰ νὰ μὴ τοὺς ζημιώσῃ μὲ τινα συκοφαντίαν· πτωχοὶ οὖν καὶ αὐτοὶ δὲν εἶχον τὸν τρόπον νὰ τοῦ τὰ δώσουν, διὰ τὰς ζημίας ὅπου ἔπαθον καὶ πάσχουν ἐξ αἰτίας τοῦ πολέμου· ἀπελθὼν οὖν ὁ κακὸς τρόπος αὐτὸς πρὸς τὸν καθὴν τῆς Χηλῆς ἀνήγγειλεν αὐτῷ τὸ ὅτι ναυαγήσαντά ποτε Μόσχον ἔτινα τὸν ἐπεριποιήθησαν οἱ ἐγχώριοι τῆς Χηλῆς, καὶ ἔχουν τὸ λείψανόν του μὲ μεγάλην τιμὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν (ἐννοοῦσε δὲ ὁ ἀθεόφοβος αὐτὸς τὸ λείψανον τοῦ Ἀγίου Εὐθυμίου) ὁ καθὴς ταῦτα ἀκούσας, μεταπεμφθεὶς τοὺς προκρίτους τῆς Χηλῆς ἤλεγξεν ὡς μοσχοβολάτρας καὶ κακόφρονας τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας· ἀπέδειξαν αὐτοὶ ὅτι ἁγίου τὸ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ λείψανον· ἀλλ' αὐτὸς καίτοι γνούς τὴν συκοφαντίαν, σκοπούμενος, ὡς φιλοχρημάτος, τὸ χρηματολογῆσαι, ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν ἀνήγγειλε ταῦτα τῷ καίμακάμῃ· δεχθεὶς δὲ καὶ τὸς τὴν συκοφαντίαν μετεπέμψατο τοὺς προῦχοντας τῆς Χηλῆς ἄνδρας τριάκοντα, καὶ καταδικάσας ἀνεξετάστως ὡς μοσχοβολάτρας καὶ χάντηδες παρέδωκε τῇ εἰρκτῇ τοῦ μουτζούραγα ζητῶν παρ' αὐτῶν πουργεῖα 30. Θάύματι οὖν τοῦ Ἀγίου Εὐθυμίου κατεκάθη ὅλον τὸ Πασσά-καπισὶ τῇ 11 ὥρᾳ τῆς νυκτὸς τῆς 18' τοῦ Δεκεμβρίου, συντρέξαντος εἰς τὴν παιδείαν αὐτὴν καὶ τοῦ θαυματουργοῦ Ἀγίου Σπυρίδωνος. Κατακαίσεως οὖν καὶ τῆς εἰρκτῆς τοῦ μουτζούραγα φυγόντες ἅπαντες οἱ φυλακωμένοι ἠλευθερώθησαν, καὶ σὺν αὐτοῖς καὶ οἱ συκοφαντηθέντες 30 Χηλίται. Κατῴκησε δὲ ὁ καίμακάμης εἰς τὸ χαρέμι τοῦ Πασσά-καπισὶ ὅπου δὲν ἐκάη, καὶ οἱ Χηλίται ἐπλήρωσαν ἀντὶ τῶν 30 πουργεῶν μόνον 800 γρόσια.

Ἔτεῖ σωτηρίῳ 1789, τοῦ Χιτζρὲ 1203.

Γενομένης σφοδρᾶς προσταγῆς διὰ τὸ τεκμίλι τοῦ ἀσημίου καὶ ἀπειλῶν ἂν δὲν τελειώσῃ, ἐγίνε συνέλευσις μεγάλη ἀρχιερέων τε καὶ λαϊκῶν, καὶ ἀπεφασίσθη τὸ νὰ δώσουν οἱ ἄρχοντες ὁκάδες 500 καὶ οἱ ἀρχιερεῖς 250. Ὁ Ἀλέξανδρος Κωνσταντινίου βοεβόδας ὁ Μαυροκορδάτος ἔδωκεν εἰς τὸν

ζαρχανὲν ἀπελθὼν μόνος του δέκα ὁκάδων ἀσημικά. Αἱ 250 ὁκάδες δὲν ἐδόθησαν ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς· χαριζόμενος γὰρ ὁ πατριάρχης τῷ Τορνόβου συνεχώρησεν αὐτῷ τὸ ἀνάλογόν του ἀπὸ τὰς 250 καὶ τὸ ἐπεφόρτισε τῷ Ἱεροσολύμων, ὁκάδες 50, μὲ ὅλον ὁποῦ ἡ Μακαριότης του εἶχε δώσει πρότερον ὅλα τὰ ἀσημικά τοῦ μετοχίου του. Διωρίσθησαν δὲ καὶ οἱ γουναρᾶδες νὰ δώσουν ὁκάδες 300, καὶ οἱ σαράφηδες 250, καὶ οἱ τζοχατζήδες καὶ χαιτατζήδες ὁκάδες 125, καὶ οἱ κερεστετζήδες ὁκάδες 60, καὶ οἱ γιαλαῶδες ὁκάδες 40, καὶ οἱ λαδαῶδες, 9 τὸν ἀριθμὸν Μιτυληναῖοι, χωρὶς σπίτια εἰς τὴν Πόλιν καὶ γυναικάς, καθήμενοι εἰς τὰ χάνια, ὁκάδες 50, καὶ ἐν συντόμῳ ὅλα σχεδὸν τὰ ἐσνάφια, μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν ξένων, ψωμάδων, καὶ δουλγκέρηδων, καὶ δουβαρτζήδων, καὶ γεριτζήδων, ἐπεφορτίσθησαν νὰ δώσουν τὸ πάντῃ ἀμήχανον αὐτοῖς· ὅθεν ἐπήγαιναν οἱ πτωχοὶ ἐσαφλῆδες εἰς τὸ πατριαρχεῖον γογγύζοντες καὶ προσκλαιόμενοι ὡς ἀδυνατοῦντες διὰ τὴν πληρωμὴν, καὶ σχεδὸν πάντες κατελάλουν τοῦ διορίζοντος πατριάρχου Προκοπίου, λέγοντες τὸ, «Δόσε ἡ Παναγιότης σου ὁποῦ ἔχεις κέρδος» καὶ δὲν ἔλειψαν τὰ παράπονα καὶ αἱ συγχήσεις δι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας· ὅθεν ὁ πατριάρχης σκοπούμενος τὸ νὰ εἶναι καλὰ μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς διὰ νὰ μὴ ἔχουν αἰτίαν παραπονέματος κατ' αὐτοῦ, ἐπλήρωσε τὰς 50 ὁκάδας τὰς ἀρχιερατικάς, καὶ ἔδωσαν ὅλοι ὁκάδες μόνον 150· ἡ ποσότης αὐτῇ ὅμως τῶν εἰς τοὺς Χριστιανοὺς διορισθέντων ἀσημικῶν ἐπληρώθη εἰς διάστημα πολλῶν μηνῶν μὲ ἄσπρα νάκτι καὶ οὐχὶ μὲ δόσιν ἀσημίου, ἀποροῦντες μὲ τὸ νὰ μὴ εἶχον οἱ περισσότεροι ἀσήμε νὰ δώσουν. Ἀπὸ τὴν ἀσυνέλιθστον, πάντῃ ἀλλόκοτον, ἀνοίκειον καὶ παρὰ πᾶσαν ἀξίαν καὶ δίκαιον ἡγεμονεῖαν τῆς Βλαχίας τοῦ Μαυρογένῃ ἐκινήθη αὐτὸ τὸ ἐπιζήμιον καὶ ταρᾶδες ζήτημα τοῦ ἀργυρίου· ἀφοῦ ἀφάνισεν αὐτὴ ἡ αὐθεντεία ὅλα τὰ συστήματα, βαθμοὺς καὶ τάξεις τῶν 17 καδελικίων τῆς Βλαχίας, ἀνέτρεψεν, ἐσύγχησε, κατετάραξε καὶ ἐζημίωσε καὶ ὅλα τὰ συστήματα τοῦ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐλληνικοῦ ῥωμαϊκοῦ ἀρχαιοτάτου γένους.

Ἦγανᾶκτει καὶ ἔψεγεν εἰς ἄκρον ὁ πατριάρχης Προκόπιος διὰ τὰ πολυδάπανα φορέματα τῶν διακόνων τε καὶ οἰκιακῶν τῶν ἀρχιερέων, καὶ μὲ κάθε δίκαιον· ἔβλεπε γὰρ ζωνάρια σάλια, κασμηριὰ καὶ τζάρια, τζουπέδες καὶ πινίσια ἐγκιουρ-σαλίσι, καβάδια γκερμεσουτία, καβαδάντερα ἱσταμπόλ-σαλίσι, γούναις ἀκριβαῖς καὶ χονδραῖς, πλὴν τῆς κακουμόγουνας, καὶ εἰς μερικοὺς καὶ σχεδὸν καὶ κακουμόγουνας, ἀντὶ πογασίων καὶ μάγνισαλατζα-λερί, τὰ ὅποια εἶναι τὰ ἀληθινὰ καθήκοντα φορέματα τοῦ ἱσραηλικοῦ καταλόγου· δὲν ἐτόλμα νὰ κινηθῇ διὰ νὰ τὰ ἐμποδίσῃ, ἀποφεύγωντας ἀγανάκτησιν τινα κατ' αὐτοῦ τῶν ἀρχιερέων· μ' ὅλοντοῦτο ἅπαξ ἡ δις ἀνέφερε περὶ τοιοῦτου ἀτόπου πολιτικώτερον, οὐκ ἐλέγχων τοὺς ἐπιτρέποντας ἀλλ' ἐν παρόδῳ διηγούμενος ὑπόθεσιν οἰονεῖ τινα ξένην· ἀλλ' οὐδεὶς ἐγένετο προσέχων, καὶ τὸ κακὸν ἠκολούθει.

Προσετάγη καὶ ἐφέτος ὁ πατριάρχης νὰ εὕρῃ 4,800 γκεμιτζήδες χριστιανοὺς διὰ δούλευσιν τοῦ τουρκικοῦ στόλου· πληρῶνει αὐτοὺς, ὡς προείρηται, 15 γρόσια τὸν ἄνθρωπον. Διώρισε λοιπὸν ὁ πατριάρχης νὰ παρθούν

οἱ ἄνθρωποι καὶ νὰ μαζωχθοῦν ἀπὸ τοὺς καζᾶδες, διορίσας καὶ ἐφημερίους διὰ τὴν τελείωσιν τοῦ ἔργου, οὓς ἐσυντρόφευσαν καὶ τζαουσᾶδες τοῦ καπετάν-πασσᾶ. Ἐκαστος αὐτῶν ὅπου εἶναι νὰ γένῃ γκεμιτζῆς παίρνει 110 ἢ 130 γρόσια, λογαριαζόμενα μαζὴ καὶ τὰ 15 ὅπου δίδει ὁ καπετάν-πασσᾶς διὰ τρεῖς μῆνας· τὰ δὲ λειπόμενα μέχρι τῶν 130 καὶ καθεξῆς πληρῶνται ὅλα ἀπὸ τὰς κόμας καὶ πολιτείας ὅπου δίδουν αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους. Τὸ Νεοχώρι αὐτὸ, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ πατριάρχου καὶ τοῦ καπετάν-πασσᾶ, ἔδωκεν ἀνθρώπους 25· τοὺς ἐστοίχησαν ἀπὸ 120 γρόσια τὸν ἄνθρωπον, τὰ ὅποια ἐρρίχθησαν εἰς τὴν χώραν νὰ τὰ πληρῶσουν οἱ κατοικηταί. Πασίγνωστον οὖν πόση ζημία γίνεται εἰς ὅλους τοὺς Χριστιανούς μετ' αὐτὰ τὰ ζητήματα τοῦ καπετάν-πασσᾶ, παρανομοῦντος καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Κουράνι του, ὅπου διορίζει εἰς τὸν βαγλιᾶν Χριστιανὸν μόνον καὶ μόνον 10 δράχμα ἀσήμε· τὸν χρόνον, τὸ ὅποιον οἱ Ὀθωμανοὶ μετὰ τὰς ἡμετέρας χαράττι τὸ νόμισαν, καὶ τριπλῇ τὸ διαίρεσαν. Περιερχόμενοι οὖν, ὅ τε ἐφημέριος διὰ τοὺς γκεμιτζῆδες εἷς τινὰς πόλεις, ὁ ἐκεῖ ζαπίτης παραβάς τὸ φερμάνι δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ τινὰ, λέγων ὅτι τοὺς θέλει διὰ ἄλλας ἐκδουλεύσεις καὶ προσταγὰς βασιλικὰς, ὡς εἶχε καὶ ἡ ἀλήθεια. Οἱ ἀπανταχοῦ κατοικηταὶ λοιπὸν τῶν κωμῶν ἐβρῆνον διὰ τοὺς ναύτας αὐτοὺς, καθὼς ἐβρῆνον καὶ οἱ πτωχοὶ κατοικηταὶ αὐτοῦ τοῦ Νεοχωρίου καὶ διὰ τοὺς 25 ὅπου τοὺς διωρίσθησαν, καὶ διὰ τοὺς 15 ὅπου διωρίσθησαν εἰς τὴν Στένην, ἐπειδὴ καὶ μὴν ὄντας τρόπος νὰ πηγαίνῃ τινὰς νὰ δουλεύῃ 15 μῆνας μετ' 15 γρόσια καὶ μετ' ὀλίγην φακῆν, ῥύζι καὶ παξιμάδι δύο τάκκους τὴν ἡμέραν, τοὺς ἐπαζάρευαν, καθὼς καὶ ἄλλοι, μετ' 110 καὶ 115 γρόσια διὰ τοὺς 15 μῆνας, τὰ ὅποια ἦτον ἀνάγκη νὰ τὰ πληρῶσουν οἱ ἐγγῶροι μετ' ἄλλων τοὺς ζημίαν, ἐπειδὴ καὶ ἔδιδον καὶ ἄλλα δοσιμὰ διὰ τὸν πόλεμον. Ἀπῆλθον οὖν οἱ ἐγγῶροι καὶ προσεκλαύθησαν τῷ καπετάν-πασσᾶ λέγοντες πῶς ἀπὸ τὸν ἄλλον πόλεμον ἀκόμη χρεωστεῖ τὸ χωρίον πουγγεῖα 28, τὰ ὅποια ἀκόμη δὲν τοὺς ἐπλήρωσαν ὡς ἀδυνατοῦντες, καὶ εἶναι καὶ τὸ διάφορον τοὺς ἀπλήρωτον· καὶ περίσου τὰ ὅσα ἐδανείσθησαν διὰ νὰ πληρῶσουν τοὺς 20 γκεμιτζῆδες ὅπου ἔδωσαν δὲν ἠμπόρεσαν ἀκόμη νὰ τὰ πληρῶσουν, καὶ ἐφέτος τινὰς δὲν πιστεύεται νὰ τοὺς δανείσῃ ὡς κακοπληρωτάς· καὶ τὸν παρεκάλουν νὰ ὀλιγοστεύσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν γκεμιτζῆδων· τοὺς ἀπεκρίθη τὸ, α Ἐγὼ δὲν διορίζω τὸν ἀριθμὸν τῶν γκεμιτζῆδων ὅπου πρέπει νὰ δώσῃ καὶ ἐδῶ καὶ εἰς τὰ ἔξω μέρη Ἀνατολῆς τε καὶ Ῥούμελης καθεὲς κόμην· τὸν διορίζει ὁ πατριάρχης ὡς προσεστὼς τοῦ γένους σας καὶ εἰδήμων τῆς καταστάσεως τῶν πόλεων, κωμοπόλεων καὶ κωμῶν, καὶ κατὰ τὸν διορισμὸν τοῦ πατριάρχου δίνω καὶ ἐγὼ ἀκόμη διὰ κάθε μέρος καὶ φερμάνι καὶ μουπασέρην· ἀπέλθετε οὖν εἰς τὸν πατριάρχην σας καὶ εἰπῆτε τὸ χάλι σας. » τὸν ἀπεκρίθησαν, α Κάμε ἔλεος καὶ ὀλιγοστευσε ἀπὸ τοὺς 1,800 δέκα ἢ καὶ πέντε, καὶ μῆνυσέ το τὸν πατριάρχην, καὶ τότε πλέον δὲν μᾶς τοὺς ζητεῖ. » τοὺς ἀπεκρίθη, α Πηγαίνετε ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖνος τὰ διορθῶναι. » (Ἀμὴ, ὦ κάκιστε! νὰ τὸν εἰπῇ τινὰς, πῶς νὰ διορθώσῃ, ὅπου ὅλοι οἱ τόποι εἶναι φορτωμένοι, καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ξεφορτώσῃ καὶ ἐν μέρος

διά νά φορτώσῃ ἄλλος) Ἀπελθόντες οὖν τὸν εἶπον δεινοπαθῶς τὸ ὅτι χρεω-
στοὺν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Νικολάου 15 πούγγεια, καὶ 5 εἰς τὴν
τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, καὶ 8 εἰς τὴν τῆς Παναγίας, καὶ ἀπὸ τὰ περίου δα-
νεισθέντα παρ' ἄλλων, μάλιστα Τούρκων, δὲν ἐπλήρωσαν οὔτε κεφάλαιον
οὔτε διάφορον, καὶ ὡσαύτως εἶναι ἀπλήρωτα καὶ τὰ διάφορα τῶν τριῶν ἐκ-
κλησιῶν, καὶ παρεκάλουν θερμῶς νά ὀλιγοστεύσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν γκεμι-
τζήδων· δὲν εὐρέθη τρόπος νά τοὺς ἐλαφρώσῃ, μὲ ὅλον ὁποῦ τὸ ἤθελεν ἐ-
πιπόνως, ἐπειδὴ καὶ ὅλαι αἱ κῶμαι Ἀνατολῆς τε καὶ Ροῦμέλης ἦσαν ἐπι-
φορτισμέναι ὑπὲρ δύναμιν. Τοὺς ἀπήγαγον λοιπὸν τοὺς 25 δανεισθέντες
τὰ ἄσπρα τόκου ἀδρόυ, καὶ παρῆσιασθέντες εἰς τὸν καπετὰν πασσᾶν, ἀ-
πεκρίθη νά τοὺς ἔχουν καὶ νά τοὺς τρέφουν ἕως εἰς τὸν καιρὸν ὁποῦ ἔμελλε
νά γένῃ τὸ ἐμβαρκαρισμά τους εἰς τὰ γαλιόνια· ὃ τῆς τυραννίας καὶ βαρ-
βαρότητος καὶ ἀδικίας! τὸ εἶπε διὰ νά μὴ τοὺς δώσῃ παξιμάδι καὶ ῥύζι
καὶ φακὴν ἢ ἓνα ἢ ἐνάμισυν μῆνα· τοὺς ἐπῆραν λοιπὸν οἱ Νεοχωρίται, καὶ
ἐνοικιάσαντες σπίτι τοὺς ἔτρεφον ὑπὲρ τὸν μῆνα, καὶ τὰ αὐτὰ ἔπαθον καὶ
ἄλλοι προεστῶτες πόλεων, κωμοπόλεων καὶ κωμῶν ὁποῦ ἀπήγαγον εἰς τὸν
τύραννον αὐτὸν τοὺς διορισθέντας αὐτοῖς γκεμιτζήδες.

Ὁ Ἡρακλείας ἀμελοῦσε τὴν εὐρεσιν τῶν διορισθέντων εἰς τὴν ἐπαρχίαν
τοῦ γκεμιτζήδων· ἔπταιεν εἰς αὐτὸ ὁ ἀνεψιός του, (δὴ καὶ Μυριοφύτου ἐ-
πίσκοπον προεβίβασε,) καὶ ὅχι ὁ Ἡρακλείας· ἐλεγχόμενος οὖν παρὰ τοῦ
καπετὰν-πασσᾶ περὶ τῆς τοιαύτης ἀργοπορίας μετεπέμψατο τὸν Μυριοφύ-
του καὶ τὸν παρήγγειλε καὶ διὰ τοὺς γκεμιτζήδες καὶ διὰ τὴν ποσότητα
τοῦ διορισθέντος τῷ Ἡρακλείας ἀργυρίου· γνοὺς οὖν ὅτι ἀψηφεῖ ἀνυποτά-
κτως καὶ οὔτε τὸν μέλει περὶ τῆς προσταγῆς τοῦ ὁ πατριάρχης, λαλήσας τὸν
ἐπρόσταξεν νά πηγαίνει εἰς τὴν ἐπαρχίαν του· εἶπε δὲ πολλὰ καὶ κατὰ τοῦ
γέροντός του Ἡρακλείας, τὸ ὅτι ἄνους καὶ παράφρων ὑπὸ τοῦ γήρατος καὶ
ἀδόκιμος ἐν πᾶσι, πολιτικοῖς τε καὶ ἐκκλησιαστικοῖς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα,
οἰνεῖδῃ μᾶλλον καὶ ὕβριτας ἢ συμβουλὰς.

Ταῦτα μαθὼν ἐγὼ, ἐντυχὼν τῷ Κυζίκου εἶπον ὡς ἐθελάγαθος τοῦ πα-
τριάρχου, « Διατὶ δὲ τὸν συμβουλευεῖς νά φέρεται καλὰ μὲ ἓνα γέροντα
ἀρχιερέα ὁποῦ πταίουσι οἱ ἄνθρωποι τοῦ καὶ ὅχι ἡ Πανιερότης του ; » μὲ
ἀπεκρίθη, « Τὸν εἶπον πρό τινων μηνῶν, δὲν ἔφαγες μίαν ἡμέραν ἡσυχον
ψωμί οὔτε εἰς τὰ Γανόχωρα οὔτε εἰς τὴν Σμύρνην μὲ αὐτόν σου τὸν ὀρ-
γίλον τρόπον· ἄπεχε λοιπὸν αὐτοῦ ὡς ἐπιζήμιου καὶ πράγματος ἀπολι-
τεύτου καὶ ἀνοικείου προεστῶτι· πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἀρχιερέων τὸν ἐσυμβού-
λευσαν μυστικὰ νά ἀπέχῃ τῶν τοιούτων, καὶ ἀκούσαντες τὸ, ἐ ὕ λ ο γ η τ ὸ ς
ὁ θ ε ὸ ς, ἀ δ ε λ φ ο ἰ ἢ, ἤ λ π ι ζ ο ν τ ῆ ν ἀ π ο χ ῆ ν τῆς γ λ ω σ σ α λ γ ί α ς· ἄ λ λ ἄ μ ε τ' ὁ-
λί γ α ς ἡ μέ ρ α ς β λ έ π ο ν τ ε ς τ ἄ αὐ τ ἄ, εἶ π ο ν τ ὸ, Μ α κ ἄ ρ ι ο ἰ ο ἰ λ έ γ ο ν τ ε ς
εἰ ς ὧ τ α ἀ κ ο ὐ ὧ ν τ ω ν, καὶ τοῦ λοιποῦ ἐσιώπησαν βεβαιωθέντες τὸ ὅτι
συμβουλευόμενος ὁ πατριάρχης μὲ τὸν Στέφανον Μαυρογένην περὶ τοῦ ποιη-
τέου διὰ κάθε ὑπόθεσιν μετὰ τὴν διήγησιν τῶν λαληθέντων συνοδικῶς, ἤ-
κουε παρ' αὐτοῦ τὸ, « εἶναι κίνδυνος νά τοὺς ἀκούσῃς εἰς ὅλα, διατὶ τοὺς συ-
νειθίζεις νά σὲ περιβαρύνουν ὕστερον μὲ τὰ χ ἄ μ - τ ε κ λ ἱ φ ἷ α τ ο υ ς ».

Ἀπέθανεν ὁ Χίου ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἔγκριτοι ἀρχιερεῖς ἀπεφάσισαν τὸ νὰ γένῃ ὁ ἀρχιδιάκονος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Γαβριὴλ ὁ Κοζώνης, καὶ ἐτελείωσεν ἡ ψηφοφορία· ὅθεν τὴν δευτέραν ἡμέραν χειροτονηθεὶς πρεσβύτερος τὴν τρίτην ἔχειροτονήθη καὶ ἀρχιερεύς. Ἀλλ' ἐν τούτοις ὁ Χίος Μεθόδιος, ἀρχιδιάκονός ποτε τοῦ πρώην Νικομηδείας Μελετίου, διεγείρας Χίους τινὰς φίλους του, ἤλθον εἰς τὴν σύνοδον ἔωθεν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὅπου ἔχειροτονήθη ὁ Γαβριὴλ προβάλλοντες τὸ ὅτι ἔχοντες αὐτοὶ προνόμιον κατὰ νόμους τῆς ἐκλογῆς θέλουν ἀρχιερεᾶ τους τὸν Μεθόδιον· ἐγίνεν οὖν σύγχησις οὐκ ὀλίγη διὰ τὸ ἀδύνατον τοῦ ζητήματος· δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ καταπεισθοῦν παρὰ τῆς συνόδου διὰ νὰ μὴ ζητοῦν τοιοῦτον παράνομον ζήτημα, καὶ διαφενδευόμενοι παρὰ τοῦ ζαραπαخانέ-ἐμνιῇ ἐπέμενον πεισματωδῶς, καὶ ἐρχόμενοι συνεχῶς εἰς τὸ πατριαρχεῖον ἔλεγον καὶ ἐφώναζον τὸ, « Δὲν τὸν θέλωμεν » καὶ τὰ αὐτὰ ἔλεγον εἰς τὰς ἀγυαῖς πᾶσι τοῖς ἐρωτῶσιν αὐτούς. Ἀπελπισθεῖσα ἡ σύνοδος ἀπὸ αὐτῶν διὰ τὴν κακίαν τους, ἔγραψεν ὁ πατριάρχης γράμματα συνοδικὰ τοῖς προὔχουσι τῆς Χίου παραινῶν τὸ νὰ μὴ καταφρονήθῃ ἡ ἐκκλησία· δεχθέντες οὖν οἱ ἐκεῖσε τὸν νεοχειροτόνητον ἀρχιερεᾶ τους ἔγραψαν τοῖς ἐνταῦθα νὰ ἡσυχάσουν· οἳ καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν σύνοδον εἰρήνευσαν, ὡς εἰκὸς, μὲ τὸν χειροτονηθέντα μητροπολίτην τους.

Βασιλεία τοῦ Σουλτάν Σελίμη Γ'.

Τῇ νυκτὶ τῆς 16' τῆς σελήνης Ρετζέπ, τῇ κζ' τοῦ Μαρτίου, ἡμέρᾳ Τρίτῃ, ἔτει τοῦ Χιτζρέ 1203, σωτηρίῳ 1789, θανόντος τοῦ σουλτάν Ἀπτοῦλ-Χαμίτη ἀνηγορεύθη ἡμέρας ἐπιφωσκούσης ὁ σουλτάν Σελίμ Γ', υἱὸς τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ Γ', ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας κή. Τῇ αὐτῇ δὲ ἡμέρᾳ καθ' ἣν καὶ ἀνέβη εἰς τὸ τάχτι ἐτάφη καὶ ὁ θανὼν Ἀπτοῦλ-Χαμίτης εἰς τὸν ἐν Παχτζέ-καπισὶ τουρπέν του. Καὶ τῇ κή κάμνωντας καπιτζιλάρ-κεχαγιάσι τὸν Σεμσεδὴν-πεην, τὸν καὶ εἰς τὸ σαχζαδελίκι του λαλᾶν του, τὸν διώρισε νὰ πηγαίῃ εἰς τὸ ὄρδι τὴν βούλλαν εἰς τὸν βεζῖρην Ἰσοῦφ-πασσᾶν. Τῇ δὲ ἐσπέρᾳ τῆς αὐτῆς κή ἠκολούθησε πυρκαϊά εἰς τὸν μαχαλὲν τοῦ Κασίμ-πασσᾶ· ἀπελθὼν ἐκεῖ καὶ ὁ βασιλεὺς τὸν προσεκάλεσεν ὁ καπιτάν-πασσᾶς Τζεζάερλης Χασάν-πασσᾶς νὰ ἔβγῃ εἰς τὴν σάλαν του· δὲν ἠθέλησε δὲ ἀλλ' εἶπε τὸ, Πῖρ μου σου λμᾶν ἰσκελεσὶ γιόκμῃ; ὅθεν ἐβγήκεν εἰς τὴν σάλαν τοῦ Κασίμ-πασσᾶ. Ἀπελθὼν οὖν ὁ καπιτάν-πασσᾶς εἰς προσκύνῃσιν του καὶ προσκυνήσας ὡς σὺνήθες, ὑποκρινόμενος ὁ βασιλεὺς τὸ πῶς δὲν τὸν ἐγνώρισεν ἠρώτησε τὸ, τίς οὗτος, καὶ μαθὼν τὸ τίς ἐστίν οὐδὲν αὐτῷ εἶπεν· ὁρῶν δὲ ὅτι περιμένει ἐκεῖ προσμένων, ὡς φαίνεται, νὰ ἀκούσῃ τι παρὰ τοῦ σουλτάνου, εἶπεν ὁ σουλτάνος τοῖς περὶ αὐτὸν τὸ, « Τί τριγυρίζει αὐτὸς ἐδῶ; εἰπέτε του νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ γιανκίνι » καὶ οὕτως ἀπῆλθε. Κατεκάησαν ὀσπίτια καὶ ἐργαστήρια ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν· δὲν ἐνομίσθη αὐτὴ ἡ πυρκαϊά καλὸς οἰωνὸς διὰ τὸν βασιλεῆ εὐθὺς βασιλεύσαντα.

Τῇ κθ' ἔφεραν εἰς τὸ βασιλικὸν σεράϊ τὴν μητέρα του, ἀπελθοῦσαν εἰς τὸ 'Εσκι-σεράϊ μετὰ τὸν προβιβασμὸν του, διὰ τὰ γένη ἢ συνήθεια τοῦ ἐρχομοῦ τῆς μητρὸς τοῦ βασιλέως ἀπὸ τὸ 'Εσκι-σεράϊ μὲ τὸ κανονικὸν καὶ ἀνέκαθεν διωρισμένον ἀλάϊ· καὶ προὔπαντήσας αὐτῇ ἐφιππος ἀντίκρυ εἰς τὸν ζαραπαχὰν ἐφίλησε τὴν χεῖρά της· διώρισε κεχαγιάν της τὸν εἰς τὸ σεχ-ζαδελίκι λα λ'αν του Μαχμούτ-πεην. "Ἐκαμε γιαζιτζή-ἐφένδην τὸν καχδέ-τζήπασήν του, καὶ πουγιούκ-ἱμπροχόρην τὸν εἰς τὰ μικρὰ μαθήματα χότζαν του. Εἴτα τῇ β' 'Απριλίου ἐζώσθη τὸ σπαθί εἰς τὸ 'Εγιοῦπι ἀπελθὼν μὲ πολὺ καὶ μεγάλον ἀλάϊ. Καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἐκίνησεν ὁ Σεμσεδὴν-πεης διὰ τὸ Ρουτζούκι μὲ τὴν βούλλαν τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν 'Ισοῦ-πασσάν.

Περιπατεῖ ὁ βασιλεὺς καθ' ἡμέραν τεπτίλι πεζὸς καὶ ἐφιππος μὲ διαφορετικά ἐνδύματα. "Ἐστειλε χάττι-σερίφι εἰς τὴν Πόρταν τῷ καϊμακάμῃ Σαλιχ-πασσᾷ ἐπικυρῶν αὐτῷ τὸ καϊμακαμλίκι του, καὶ γράφων τὸ, Σεφεριμσεφέρδир, καὶ προστάττων τὰς ἀναγκαίας ἐτοιμασίας διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης· ἔστειλε καὶ μετὰ ταῦτα καὶ ἕτερον χάττι γράφων ὅτι διὰ τὰς γενομένας ἀδικίας ἡττήθησαν εἰς τὸν πόλεμον μέχρι τοῦδε, καὶ νὰ μὴ γίνωνται τοῦ λοιποῦ ἀδικίαι, προστάττων καὶ ὅτι νὰ συμφωνοῦν εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν πολιτικῶν καὶ πολεμικῶν ὑποθέσεων, καὶ ὅτι ἂν εἶναι χρεῖα θέλει ὑπάγει καὶ μόνος του εἰς τὴν 'Αδριανουπόλιν.

'Ἐγανάνκει ὁ πατριάρχης Προκόπιος κατὰ τε τοῦ Τουρνόβου καὶ κατὰ τοῦ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας, μὲ τὸ νὰ ἐνήργησαν παρ' ἐνορίαν καὶ ἔβαλον χεῖρα αὐτοὶ εἰς ὑποθέσεις ἐκκλησιαστικὰς τοῦ ποιμνίου του, τὰς ὁποίας ὡς ποιμὴν καὶ πατριάρχης αὐτὸς, εἶναι μόνον καὶ μόνον ἴδιον ἐδικόν του τὸ νὰ τὰς κρίνῃ ἂν εἶναι εὐλογοὶ καὶ νὰ τὰς τελειώσῃ, ἢ νὰ τὰς ἐμποδίσῃ ἂν δὲν εἶναι εὐλογοφανεῖς· τείνουσι δὲ αὐταὶ εἰς τὸ Μυστήριον τοῦ γάμου· ὕθεν ὡς παρ' ἐνορίαν πράττοντας ἀπεφάσισε νὰ τοὺς στείλῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τους· τὸν τρόπον τῆς ἀποστολῆς τὸν ἐσυμβουλευθῇ μὲ τὸν καπικεχαγιάν του, Γιμάρην, ὅστις ἀχαριστῶν καὶ ἀγνωμονῶν τῷ εὐεργέτῃ καὶ δεσπότη ἔδωκεν εἰδήσιν ἀμφοτέροις διηγούμενος τὴν ἀπόφασιν καὶ σκοπὸν τοῦ πατριάρχου· ὕθεν ἀναμφίβολον ὅτι νὰ συνέτρεξαν καὶ συνήργησαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν πτώσιν του· εἰ δὲ τοῦτο οὐκ ἐγένετο, ἀλλὰ μετὰ τὴν πτώσιν του κατελάλουν κατ' αὐτοῦ ὑπὲρ πάντα ἄλλον αὐτοὶ τε καὶ οἱ ἄνθρωποι αὐτῶν, μάλιστα οἱ Τουρναβίται, ἐπιφορτίζοντες πολλὰς συκοφαντίας καὶ πλάττοντες πολλὰ ψεῦδη.

Δὲν ἠθέλησεν ὁ 'Αλεξάνδρειας Παρθένιος νὰ στείλῃ τὸ περάτι του εἰς τὸ ὄρδι μαζῇ μὲ τὸ τοῦ 'Ιεροσολύμων διὰ νὰ ἀνανεωθῇ, ἀπατηθεὶς παρὰ τοῦ Καλλιμάχου ἐπόντος αὐτῷ ὅτι δὲν ἐβγήκε χάττι ἀκόμη διὰ ἀνανέωσιν τῶν περατίων· τοῦτο ἀληθεύει διὰ τὰ φράγκικα περάτια καὶ ὅχι διὰ τὰ εἰς ὀφφικιαλίους ῥαγιάδες· μὲ τὸ νὰ μὴ τὸ ἔστειλε λοιπὸν τότε καὶ τὸ ἔστειλεν ὕστερον, ἔμεινεν ἐδῶ προσμένων καὶ καθήμενος εἰς τὸ Νεοχώρι ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ, μὲ ζήμιαν του καὶ στέρησιν τοῦ ποιμνίου του, καὶ μόλις τῇ κ' Νοεμβρίου ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ Νεοχώρι διὰ τὴν 'Αλεξάνδρειαν.

'Ασήμε ὁκᾶδες 1,800 ἔλλειπεν ἀκόμη. 'Ο ζαραπαχὰν-ἐμνὴς ὁποῦ δι' αὐ-

τάς τὰς 12 χιλιάδες ὁκάδες ἀσήμε Ῥωμαίων, Ἀρμενίων τε καὶ Ἑβραίων εἵχε στείλει τῷ βεζίρη 1,500 πουγγεῖα ἄσπρα, τὰς ἐξήτει ἐπιπόνως παρὰ τοῦ πατριάρχου, ὡς ἐξήτει καὶ παρὰ τῶν Ἀρμενίων τὰς 150 καὶ παρὰ τῶν Ἑβραίων τὰς 80 ὅπου ἔλλειπον διὰ τὰ τελειώσῃ ὁ διορισθεὶς ἀριθμός. Οἱ Ἀρμένιοι καὶ Ἑβραῖοι εἶχον πληρωθεῖ διὰ τὸ ἀσήμε ὅπου ἔδωκαν' ὁ πατριάρχης ὅμως εἶχε νὰ πάρῃ 220 πουγγεῖα διὰ τὸ ἀσήμε ὅπου ἔδωκαν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ αἱ ἐκκλησίαι, καὶ ἀντὶ ἄσπρων εἶχαν λάβει τεσκερέδες τῶν ἐπιστατούντων μαϊστόρων εἰς τὸ κάλι τοῦ διδομένου ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ διὰ τὰ πληρώσουν ἀφοῦ ἔλθουν ἄσπρα ἀπὸ τὸν ζαρπαχὰν-ἐμινὴν' ἐξήτησεν οὖν ἄσπρα πολλὰκις ὁ πατριάρχης ἀπὸ τὸν ζαρπαχὰν-ἐμινὴν διὰ τὰ πληρῶσῃ τὸ χρέος καὶ νὰ παρακινήθωσιν καὶ ἄλλοι νὰ φέρουν ἀσήμε, διατὶ δὲν ἔφεραν μὲ τὸ νὰ ἐβλεπαν πῶς δὲν ἐπληρώθησαν ἐκεῖνοι ὅπου ἔδωκαν' ἀλλ' αὐτὸς οὐ μόνον δὲν ἐδίδεν ἀλλ' ἐξήτει ἐπιπόνως καὶ τὴν τελειώσων τοῦ διορισθέντος ἀσήμε'ν προσεκλαύθη οὖν ὁ πατριάρχης Προκόπιος εἰς τὴν Πόρταν, ὅθεν τὸν ἐπρόσταξαν νὰ δώσῃ, καὶ ἔδωκε μόνον πουγγεῖα 20, καὶ ἡγανάκτησε κατὰ τοῦ πατριάρχου καὶ κατελάλει διὰ τὴν εἰς τὴν Πόρταν κατ' αὐτοῦ πρόσκlausιν. Ἐβίαζε λοιπὸν ὁ πατριάρχης τὰ ἐσνάφια διὰ τὰ φέρουν τὸ διορισθὲν ἐκάστῳ αὐτῶν ἀσήμε'ν δὲν ἤκουον, οὐδὲ ἐπέειθοντο, τὰ μὲν ἀδυνατοῦντα, τὰ δὲ βλέποντα ὅτι ἀντὶ ἄσπρων δίδουσι τεσκερέδες' ὅθεν ἀγανακτοῦντα διὰ τὴν παρὰ τοῦ πατριάρχου ἐπιφερομένην βίαν ἐγόγγυζον κατ' αὐτοῦ παρρησίᾳ καὶ κατελάλουν, καὶ ἐσυκοφάντουν ὅτι νὰ ἐπῆρε καὶ νὰ ἐκέρδισε πολλὰ ἀπὸ τὰ διδόμενα ἀσήμεα, μὲ ὅλον ὅπου οἱ λαμβάνοντες αὐτὰ καὶ δίδοντες τοὺς τεσκερέδες ἦσαν οἱ μαῖστορες καλτζήδες καὶ οὐχ ὁ πατριάρχης.

Ἀγκαλὰ καὶ νὰ διωρίσθων 1,800 ναῦται, καὶ κατὰ τὰ δοθέντα διὰ κάθε μέρος κατὰστιχα τῶν διορισθέντων ναυτῶν νὰ ἐπῆλθον καὶ φερμέναια τοῦ τότε καπουδάνι-δεργιά Χασάν-πασσᾶ, καὶ μουπασίρης τοῦρκος τζαούσης του καὶ ἐφημέριος πατριαρχικῆς εἰς κάθε μέρος, καὶ νὰ ἦλθον καὶ πολλοὶ ναῦται, ὅμως μὲ τὸ νὰ ἔλλειπον καὶ πολλοὶ ἕως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 1,800, μανζιλευθέντος τοῦ Χασάν-πασσᾶ καὶ γενομένου καπιτάνι-δεργιά τοῦ Κρητικοῦ Χουσεῖν-πασσᾶ, ὄντος πρότερον καπιτάνια, ἔφθασεν ὁ καιρὸς νὰ σηκωθῇ ὁ στόλος, καὶ οἱ προσδοκώμενοι ναῦται μὲ τὸ νὰ μὴν ἦλθον κατηγορεῖτο ἀδίκως ὁ πατριάρχης ὡς ἀμελὴς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς προσταγῆς, μὲ ὅλον ὅπου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτὴν εἰς κάθε μέρος ἦσαν μουπασίρηδες, τζαουσᾶδες, γαλιοντζήδες καὶ ἐφημέριοι.

Πλὴν δὲ τούτων τῶν καταλαλούντων καὶ συκοφαντούντων διὰ τε τὰ ἀσήμεα καὶ διὰ τοὺς ναύτας ἀδίκως καὶ παραλόγως ὁ πατριάρχης Προκόπιος κατηγορεῖτο μάλα δικαίως παρὰ τινων διατί ὄντας πατὴρ κοινὸς τοῦ ποιμνίου του ἐκρέματο ἀπὸ τὰ νεύματα τοῦ συντέκνου του Στεφάνου τοῦ Μαυρογένη, διὰ νὰ εὐχεσθήσῃ καὶ νὰ μὴ προσκρούσῃ τῷ τυραννῷ θεῷ του, καὶ κατὰ τὰς συμβουλὰς ἐκείνου καθήψατο καὶ τὸ αὐθεντικὸν ὅσπερ τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου βοεβόδα καὶ τοῦ Κωνσταντίνου Μουρούζι βοεβόδα, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ δὴ τὸ χερίστον ἐξηυτέλιζε καὶ ὠλιγώρει τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ

ταῦτα τὸν Καισαρείας, τὸν Ἐφέσου, τὸν Ἡρακλείας καὶ τὸν Τορνόβου, ὡς ἀπείρους καὶ ἀδοκίμους πολιτικῶν ὑποθέσεων καὶ εἰς συμβουλὴν μὴ χρησιμεύοντας, καὶ προσέθετο τούτοις καὶ ὀνομασίας καταγελάστους, καὶ ἐδίδεν αἰτίαν καὶ πολλοῖς λαϊκοῖς τοῦ καταγινώσκειν αὐτοῦ φιλοχρηματίαν καὶ αἰσχροκέρδειαν μέχρι καὶ διὰ τὰ κάρτα τῶν κληρικῶν τῶν γραφόντων τὰ γράμματα διὰ τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις· εἶχε δὲ καὶ προφανεῖς ἐχθροὺς μαζὴ μὲ τὸν Ἄρτης καὶ τὴν τῶν Σούτζων φατρίαν. Ἀληθεύει δὲ πῶς καὶ ἄκων ἐκρέματο τῶν νευμάτων τοῦ Στεφάνου, βλέπων ἐναργῶς ὅτι ὅσας συκοφαντίας καὶ ψεῦδη μὴνύει ὁ Βλάχπεης Μαυρογένης τῷ βεζίρῃ Ἰσοῦφ πασᾶ, ἀγκαλὰ καὶ νὰ γνωρίζῃ πῶς εἶναι ψεῦδη, μ' ὅλον τοῦτο διὰ φιλοχρηματίαν καὶ αἰσχροκέρδειαν τὰ ἐνεργεῖ· ἐκδειματούμενος οὖν μήπου γράψῃ τι καὶ κατ' αὐτοῦ τῷ βεζίρῃ καὶ γένη αἴτιος τῆς πτώσεως διὰ τὸ κέρδος τῆς ἀλλαξοπατριαρχείας, ἐδέχετο τὰς μαυρογενικὰς συμβουλὰς, ἥ μᾶλλον εἰπεῖν προσταγὰς· ἡ τοιαύτη ὑποψία καὶ φόβος μάλα δίκαιοι, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ δείχνῃ πῶς τὸ κάμνει βιαζόμενος καὶ ὅχι ἐξ ιδίας γνώμης καὶ προαιρέσεως καὶ σχεδὸν αὐτοκίνητος, καὶ ἐξ ἀνάγκης ἔπρεπε νὰ διάγῃ ἡσύχως μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ νὰ τοὺς περιθάλλῃ, καθὼς τὸ ἔκαμνεν ἀπ' ἀρχῆς τῆς πατριαρχείας του μέχρι τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἤρξατο ὁ πόλεμος. Ὁ ἀπολίτευτος λοιπὸν αὐτὸς τρόπος του ἐπροξένησε τὴν ἐπιζήμιον πτώσιν του, ἀνδρὸς ἄλλως ἐλλογίμου, εἰδήμονος τῆς Γραφῆς καὶ παιδείας καὶ μαθήσει κεκοσμημένου καὶ φιλακολουθία σεμνυνομένου.

Κατιδόντες οὖν οἱ ἀπεχθῶς φερόμενοι ἐκκλησιαστικοὶ τε καὶ λαϊκοὶ ὅτι τὰ παρῆρσία διδόμενα ἀρχιχάλια δὲν λαμβάνουσι τὴν ποθυμένην ἐκβασιν ἄλλης ὁδοῦ ἤσαντο, καὶ διὰ τοῦ τζεράχη, υἱοῦ τοῦ θανόντος Ἀντωνίου τζεράχη εἰς τὰ ἀνακτόρια, ἔδωκαν ἀρχιουχάλι τῷ Μαχμούτ-πεη, τῷ ποτὲ μὲν λαλᾷ τοῦ σουλτάν Σελίμη, σαχζαδὲ ὄντος, τανὺν δὲ κεχαγρᾷ τῆς σουλτάνης μητρὸς του καὶ λίαν παρὰ τῷ βασιλεῖ ἰσχύοντι, γράφοντες κατ' αὐτοῦ τὰς διὰ πτώσιν συνήθεις κατηγορίας καὶ παρακαλοῦντες, κατὰ τὸ δοθὲν αὐτοῖς χάττι παρὰ τοῦ πατρὸς του σουλτάν Μουσταφᾶ, νὰ ἐκλέξουν κοινῇ γνώμῃ ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ λαϊκῶν ἄλλο πρόσωπον εἰς πατριάρχην. Ἐπείσθη ὁ βασιλεὺς παρὰ τοῦ Μαχμούτ πεη καὶ ἐμήνυσε τῷ καϊμακάμῃ τὸ, ἐπειδὴ καὶ τὸ γένος του δὲν εἶναι εὐχαριστημένον, ἃς ἐκδοθῇ προσταγὴ νὰ ἐκλέξουν ἄλλον, κατὰ τὸ αἶνι καὶ συνθήειάν τους. Ἀμέριμνον οὖν ὄντα τὸν πατριάρχην Προκόπιον καὶ μηδόλως πτώσιν ὑποπτευόμενον ἐλθὼν τζαούσης εἰς τὸ πατριαρχεῖον τῇ λ' τοῦ Ἀπριλίου μὲ φερμανὶ ἐξορίας εἰς τὴν Μιτυλήνην τὸν ἐπῆγεν εἰς τὸ Γιουμουκι, κατὰ τὴν συνθήειαν.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Συνετέθη ἐν τῇ κατὰ τὸ Φανάριον ἐστία ἀπὸ τοῦ ἔτους αψόα μέχρι τοῦ ἔτους αψπθ', ἐν τῇ κατὰ τὸ Νεοχώριον πατρικῇ ἐστία πέρας λαβόν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.*

ΕΘΙΜΑ ΤΗΣ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ.

Μέρος Α'.

Τὰ περὶ τὸν βασιλέα.

Σουννηδες μουσουλμάνοι εἰσὶν οἱ Τούρκοι, καὶ ταύτης τῆς φατρίας καὶ αἰρέσεώς ἐστι καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν· λέγονται δὲ *σουννηδες*, οἷον εἰπεῖν ὁρθόδοξοι, ἐκεῖνοι ὅπου ἀκολουθοῦσι καὶ φυλάττουσι τὸ *μεσχιέπι*, ἥτοι τὴν αἵρεσιν καὶ τὰς διδασκαλίας τοῦ ἱμάμη 'Αζάμ καὶ τοῦ ἱμάμη Σαφή· ἐκεῖνοι δὲ ὅπου δὲν ἀκολουθοῦσι τὰς διατάξεις καὶ τὰ ῥητὰ καὶ κανόνας αὐτῶν τῶν δύο, ἡ ἥβελαν ἐφευρίσκει νέας, καλοῦνται *μεζχεμπηδες* καὶ *κιαφίρηδες*· τοιοῦτοί εἰσιν οἱ Πέρσαι παρὰ τοῖς Τούρκοις· ἡ καλοῦνται *ῥαφαζή*, οἵτινές εἰσι χεῖρους τῶν *κιαφίρηδων*, ὅ ἐστιν ἀπίστων.

Ἡ βασιλεία τῶν Ὀθωμανῶν μεταχειρίζεται περὶ ἑαυτῆς τίτλους ὑπερμεγίστους εἰς τὰ ἐκδιδόμενα προγράμματά της, τὰ παρ' αὐτοῖς *φερμάν* καὶ *φερμάν-ἄλισάν* λεγόμενα, οἷον τὸ *μπάμπι-χουμαγιοῦν* (ἡ ὑψηλὴ πόρτα), τὸ *μπάμπι-ἄδαλèt* (ἡ πόρτα τῆς δικαιοσύνης), *μπάμπι ἡδάρ-ισααδèt* (ἡ πόρτα τῆς μεγαλειότητος), *μπάμπι ἡδάρ-δεβλèt* (ἡ πόρτα τῆς εὐτυχίας), *δεβλέτι-όσμανιέ* (ἡ μεγαλειότης καὶ εὐτυχία ἡ ὀθωμανικὴ), *δεβλέτι-ἄλι-Ὀσμάν* (ἡ εὐτυχία τῶν ἀπογόνων τοῦ Ὀσμάν), *τεβᾶφι-ἄλι-Ὀσμάν* (αἱ φατρίαι τῶν ἀπογόνων τοῦ Ὀσμάν)· καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῆς ὀνομάζεται *ἄλι-Ὀσμάν-παδισαχί* (βασιλεὺς τῶν ἀπογόνων τοῦ Ὀσμάν), *σάχι-ἄλ-εμ-πενάχ* (βασιλεὺς τὸ καταφύγιον τοῦ σύμπαντος κόσμου), *σοιυλ-τάν-ου-λ-μπερέτινι βέχα-κάν-ου-λ-μπαχρέτινι* (βασιλεὺς τῶν δύο γαιῶν καὶ κύριος τῶν δύο θαλασσῶν), *σεχιν-σάχι-ἄλ-εμ* (βασιλεὺς τῶν βασιλευνόντων τοῦ σύμπαντος), *χουδαβενδιγκιάρ* (προσηλωμένος τῷ θεῷ), *σεχιν-σάχι-μουαζζάμ* καὶ *Ζιλλουλάχ* (μέγιστος βασιλεὺς τῶν βασιλέων καὶ σκιά τοῦ θεοῦ), καὶ ἄλλα μυρία τοιαῦτα, ἅπερ εὐρήσεις ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ Μενίνσκι.

Ὅταν ἀποθάνῃ ὁ βασιλεὺς μνηύεται ὁ βεζίρης, καὶ ἐλθὼν εἰς τὰ ἀνα-

(*) Ὅρα σημείωσιν σελ. 239.

κτόρια μηνύει ὅλους τοὺς οὐλιεμᾶδες καὶ τοὺς ἐν τέλει ἔλθεῖν· ἐν τούτοις ἀπέρχεται ὁ κιζλάρ-άγασή καὶ δίδει εἰδήσιν τῷ μέλλοντι βασιλεῦσαι καὶ ἐβγάζει αὐτὸν ἔξω τῆς γυναικωνίτιδος· ὁ βεζίρης ἀπαντᾷ αὐτῷ εἰς τὴν πύλην τῆς γυναικωνίτιδος, καὶ προπορευόμενος ἀπάγει αὐτὸν εἰς τὸ χι-ρ-κ-αῖ-σε-ρ-ῖ-φ-ὸ-δ-α-σ-ῖ καὶ προσκυνεῖ αὐτῷ. Ἐκεῖ καθηται συνομιλῶν μὲ τὸν βεζίρην ἕως ὅτ' ἀνασυνθροισθῶσιν οἱ πάντες· οὗ γενομένου ἐβγάζει αὐτὸν ἔξω εἰς τὸν λεγόμενον σ-ο-φ-ᾶν καὶ καθίζει εἰς τὸ τ-ά-χ-τ-ι· προσκυνεῖ πρῶτος ὁ βεζίρης εἰτα ὁ μουφτής, εἰτα ὅλοι οἱ οὐλιεμᾶδες, εἰτα ὅλοι οἱ ἐν τοῖς ἀνακτορίοις ἀγᾶδες· εἰτα ἐξελλθὼν εἰς τὴν ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐλῇ στοὰν τὴν πρὸ τοῦ γ-α-λ-ε-μ-π-έ-δ-ι-β-ᾶ-νι κειμένην, καθηται εἰς τὸ ἐκεῖς τ-ά-χ-τ-ι, καὶ ἐκεῖ γίνεται τὸ δεύτερον μ-π-ι-ά-τ-ι, ἥτοι ἡ δευτέρα προσκύνησις, καὶ προσκυνοῦσιν αὐτῷ πάντες οἱ ἀβάμηδες, χ-ο-τ-ζ-α-γ-κ-ι-ἀ-ν-ῆ-δες καὶ ὁ-τ-ζ-α-κ-λ-ῆ-δες. Ἐὰν δι' ἀπστασίας καταβιβασθῇ ὁ βασιλεὺς, ὁ καταβιβαζόμενος ἀπέρχεται καὶ λέγει τῷ βασιλεύσοντι παραλαβεῖν τὸν θρόνον, καὶ ὁ κιζλάρ-άγασής ἐβγάζει αὐτὸν ἔξω, καὶ προσκυνοῦσιν οἱ ἐν τοῖς ἀνακτορίοις· εἰτα συναθροισθέντες καὶ οἱ ἔξω προσκυνοῦσι καὶ αὐτοί.

Οἱ Ὀθωμανοὶ παρατηροῦσι μεγάλως τὸ πρῶτον κίνημα, ἢ λόγον, ἢ προσταγὴν ὅπου κάμνει ὁ ἀναβιθασθεὶς εἰς τὸν θρόνον βασιλεὺς αὐτῶν, κάκει-θεν προγινώριζουσι τὴν μέλλουσαν ζωὴν του, ἢ καλὴν δηλαδὴ ἢ κακὴν, ἢ ἐν γενναϊότητι ἢ ἄλλως πως.

Τ-ζ-ο-υ-λ-ο-υ-σ-ν-α-μ-έ καὶ ν-α-γ-μ-εῖ-τ-ζ-ο-υ-λ-ο-ύ-σ-ι-χ-ο-υ-μ-α-γ-ῖ-ο-ν λέγονται τὰ γράμματα ὅπου γράφων ὁ σουλτάνος ταῖς ἐν τῇ Εὐρώπῃ δυναστεῖαις καὶ τοῖς ὑπ' αὐτῷ ἡγεμόσι καὶ ταῖς λοιπαῖς μουσουλμανικαῖς ἀρχαῖς μηνύει δι' αὐτῶν τὴν εἰς τὴν βασιλείαν ἀναβίβασίν του.

Μ-π-ᾶ-ς-κ-α-δ-ῖ-ν, ἰ-κ-ῖ-ν-τ-ζ-ῖ καὶ ο-ὔ-τ-ζ-ο-υ-ν-τ-ζ-ο-ὔ λέγονται αἱ γυναῖκες τοῦ βασιλέως· ἡ πρώτη ὅπου γεννῆσαι υἱὸν γίνεται μ-π-ᾶ-ς-κ-α-δ-ῖ-ν· ἄλλοτε ἐλέγετο χ-α-σ-ε-κ-ῖ-σ-ο-υ-λ-τ-ά-ν· αἱ ἄλλαι λέγονται χ-α-σ-ε-κ-ῖ-κ-α-δ-ῖ-ν καὶ αὗται ἔχουσι τὰ οἰκήματά τους καὶ τὰς θεραπαινίδας των χωριστά, τὸν κεαγιάν τους ἐκάστη ὅπου θεωρεῖ τὰς ὑποθέσεις τους, τοὺς μπαλτατζήδες ὅπου δουλεύουν διὰ τὰς ἔξω ὑποθέσεις των λαμβάνοντες τὴν προσταγὴν παρὰ τοῦ κεαγιά ἐκάστης, καὶ τοὺς κουστζήδες τῆς ὅπου φέρουσι τὰ χρεῖωδῆ ἀπὸ τὸ κ-ἰ-λ-ᾶ-ρ-ῖ, χ-α-ζ-ν-έ, μ-ο-υ-τ-ο-υ-π-ᾶ-κ-ῖ καὶ μέρους τοῦ σ-ἰ-λ-α-χ-δ-ᾶ-ρ-η, καὶ ἀπλῶς ποιοῦσι τὰς ἐν τῷ σερᾶγί ἐκδουλεύσεις τῆς χ-α-σ-ε-κ-ῖ-κ-α-δ-ῖ-ν· ἔχει ἐκάστη καὶ τὸν λουφέν τῆς, ὅπου δὲν ἡμπορεῖ νὰ εἶναι δ-λ-ι-γ-ώ-τε-ρος τῶν 500 π-ο-υ-γ-γ-ε-ῖ-ω-ν τὸν χρόνον· ἂν ἔξω τῶν τριῶν ἔχη καὶ ἄλλας, λέγονται ὁ-δ-α-λ-ῖ-κ-. Εἶναι εἰς τὸ χ-α-ρ-έ-μ-ῖ καὶ ἡ-κ-ε-γ-ῖ-ᾱ-κ-α-δ-ῖ-ν, καὶ ἡ χ-α-ζ-ν-α-δ-ᾶ-ρ-ο-ὔ-σ-τ-ᾱ, τὴν ὅποίαν δὲν ἐγγίζει ὁ βασιλεὺς ἂν θέλῃ νὰ φυλάξῃ τοὺς κανόνας, καὶ αὗται παιδεύουσι καὶ εἰς εὐταξίαν τιθεασιν τὰς λοιπὰς θεραπαινίδας, καὶ μὴ οὕσης β-α-λ-ῖ-δ-ῖ-κ-ε-γ-ῖ-ᾱ-κ-α-δ-ῖ-ν διορίζει τῷ βασιλεῖ ἐκείνην τὴν νέαν ὅπου θέλει αὐτὴ νὰ κοιμηθῇ μαζὶ του· ὅθεν γίνεται αὐτὴ ἡ ἐκλογὴ κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ σερᾶγίου καὶ ὅχι κατὰ τὸν ἔρωτα τοῦ βασιλέως. Ἡμποροῦν νὰ ἀποκαταστήσουν παρὰ τὰς τρεῖς καὶ ἄλλας χ-α-σ-ε-κ-ῖ-κ-α-δ-ῖ-ν. Ὅταν θέλῃ, ὑπανδρεύει θεραπαινίδα, ἀμὴ χ-α-σ-ε-

κ-η-καδιν ἡ ὁδάλικισσα δὲν ὑπανδρεύεται, καὶ μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ βασιλέως πέμπονται εἰς τὸ Ἑσκί-σεράι, ὅπου διάγουσι μέχρι θανάτου. Ὁ-
ταν ζῇ ἡ μήτηρ του ὅλην ἔχει τὴν ἐξουσίαν ἐν τῷ γυναικείῳ, καὶ ἔχει πολ-
λὴν ἐξουσίαν παρ' αὐτῷ ἡ λεγομένη βαλιδέ-κου του τζουσου, ἥτοι ἡ
χαζαδάρισσά της. Ἐχει δὲ ἡ βαλιδέ τὸν χρόνον εἰσοδήματα 1,000
πουγγεῖα, ἅτινα μὴ οὐσῃς βαλιδὲ λαμβάνει ὁ σουλτάνος εἰς τὸ θησαυροφυ-
λάκιόν του.

Ἡ σημαία τοῦ Μεχμέτη ἔχει πράσινον χρῶμα· εἶναι παλαιὰ καὶ ξεχι-
σμένη, ὅθεν δὲν τὴν ἀνοίγουν ποτὲ, μόνον εἶναι τυλιγμένη εἰς λόγχην τινά·
προπορεύεται τοῦ βεζίρη, ἐκστρατεύοντος, ἕως εἰς τὸ πρῶτον κονάκι, εἴτα
τὴν κρύπτουν εἰς σενδούκι χρυσόν, καὶ προπορεύεται τοῦ βεζίρη τὸ σενδούκι,
καὶ ἕως οὗ νὰ ἐπανακάμψῃ τὸ στρατόπεδον εἰς τὴν Πόλιν εἶναι εἰς τὴν ἐπι-
στασίαν τοῦ νακίπου-ἑ-σερέφ.

Οἱ βασιλεῖς ὅταν θέλουν νὰ κάμουν σουνέτι τοὺς σεχζαδέδες των, μῆ-
νύεται εἰς ὅλους τοὺς ἔξω πασσάδες καὶ ὀφφικιालίους, καὶ πάντες κοινῶς
τόσον οἱ ἔξω ὅσον καὶ οἱ ἔσω ὀφφικιάλιοι μεγαλοπρεπῆ δῶρα πέμπουσι κατὰ
παλαιὰν συνθήειαν. Ὅταν ἔκαμε τὸ σουνέτι τῶν τέκνων του ὁ σουλτάν
Μεχμέτης ὁ Δ', ὁ τότε ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Δραγότας ἐπεμψε διὰ δῶρα
πουγγεῖα ἄσπρων 40, δύο σαμουρόγουναις, δύο ῥισκοιλιαῖς, 100 πῆχαις
στόφαν χρυσῇ, δύο κομποσχοίνια μὲ διαμάντια ἀναμεταξὺ, ὧν ἐκάστου ἡ
τιμὴ ἦν πουγγεῖα 15. Ὁ παραμικρότερος ὀφφικιάλιος πρέπει νὰ στείλῃ πε-
σχέσι ἕκαστος κατὰ τὴν τάξιν καὶ δυνάμιν του· οἱ ἴδιοι ἐλτζήδες τῶν χρι-
στιανικῶν δυνάμεων πέμπουσι.

Τίτλω τοῦ τζελεπῆ ἐλέγοντο οἱ υἱοὶ τῶν καταβιβασθέντων ἢ θανόν-
των βασιλέων τὸ πάλαι, ἀλλὰ τανῦν καλοῦνται τίτλω τοῦ ἐφένδη, ὡς
καὶ οἱ μουλλᾶδες· ὁ δὲ τίτλος τοῦ τζελεπῆ καθήντησεν εἰς μεταχεί-
ρισιν πάντων τῶν τῆς Πόλεως πολιτῶν· οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἐν τῷ βασιλεῦσιν
ὄντων καλοῦνται σαχζαδέδες.

Οἱ Τοῦρκοι δὲν θεμελιῶσι τὴν εὐγένειαν εἰς διεξοδικήν τινα σειρὰν πε-
ριφανῶν προγόνων, οὔτε διδῶσι τὰς ἀξίας, τιμὰς καὶ ὀφφίικι εἰς ἰδιάζοντα
γέννη, ἀλλὰ διδῶσιν αὐτὰς διὰ μισθὸν τῆς προκοπῆς καὶ δεξιότητος τοῦ ὑ-
ποκειμένου· ἡ ἀληθὴς εὐγένεια παρ' αὐτοῖς ἐστὶν ἡ τῆς ψυχῆς, καθ' ἣν λάμ-
πει ἡ φρόνησις καὶ ὑπερτερεῖ τοὺς λοιποὺς μὲ τὴν πείραν καὶ τὴν πρᾶξιν
τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν πολιτικῶν υποθέσεων· ἐξαίρωντας οὖν τοὺς υἱοὺς τῶν
βασιλέων, ἥτοι τοὺς σεχζαδέδες, ἄλλως ἐφένδηδες, οὐδεὶς ἄλλος ἔχει δι-
καιολόγημα παρ' αὐτοῖς νὰ διακρίνεται τῶν λοιπῶν διὰ τὴν γέννησίν του.
Εἰσὶ παρ' αὐτοῖς τρία γέννη παλαιὰ στολισμένα μὲ σειρὰν περιφανῶν προγό-
νων, τὸ τοῦ Ἰπραῖμ Χάνογλου δηλαδὴ, (ὄρα Καντεμίσην τόμῳ 4, σελ.
232,) τὸ τοῦ Κιοπρουλόγλου καὶ τὸ τοῦ Τζιγάλογλου, καὶ διὰ τοῦτο εἰς
ὑπόληψιν τοῦ κόσμου· ἀλλὰ καὶ ὡς, οὐ διδῶσιν αὐτοῖς ἀρχὰς καὶ ἀξίας διὰ
τοῦτο, καὶ πρὸ πολλοῦ μὲ τὸ νὰ μὴν ἐφάνη τις ὀξύνοους ἐν αὐτοῖς οὐκ ἤξιώ-
θη ἀξίας· ὕστερινος διαφανῆς ἐν τοῖς Κιοπρουλόγλοις ἦν ὁ Ἀπουλλάχ-
πασσάς, ὅστις διορισθεὶς σερασκέρης κατὰ τοῦ Ταμάς-Κουλλού-χάνη καὶ

φονευθεὶς ἐν τῷ πολέμῳ, τῷ ἔτει 1749, οὐδεὶς μετ' ἐκείνον αὐτοῦ τοῦ γένους ἐφάνη προδιδασθεὶς εἰς τινὰ ἀξίαν καὶ ὀφφικίον μέγα.

Πολλὰ εἰσι τὰ τάγματα καὶ ὀφφικία ἐν τοῖς ἀνακτορίοις· ὅθεν πρῶτον ἔστα ἡμῖν ὁ λόγος περὶ τῶν ὀφφικιολίων. Τούτων τινὲς λέγονται ῥεκιά πα-
 ἀγαλαρὶ καὶ δικαιοῦνται εἰς δύο· οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσιν ἀγένειοι, οἱ
 δὲ πώγωνα καθεμμένοι, καὶ τοιοῦτοί εἰσιν ὁ χουνκιάρ-καπιτζήλάρ-
 κεαγιάσῃ, ὁ μπεγιοῦκ ἱμπροχόρης, ὁ κίουτζοῦκ ἱμπρο-
 χόρης, ὁ μιραλέμης καὶ ὁ ποσταντζήπασης, ἥτοι ἀρχηγός
 τῶν ποσταντζήδων, ἡ καπετάνος τοῦ βασιλικοῦ παλατίου, οἶονεὶ ὁ κου-
 ροπαλάτης παρ' ἡμῖν. Δύο ποσταντζηπασῆδες εἰσιν, εἰς ἐν τῇ Κωνσταν-
 τινουπόλει καὶ εἰς ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει, καὶ οἱ δύο φυλάττουσι τὰ σερά-
 για, φυλάττουσι δὲ καὶ τοὺς σεχζαδέδες τοὺς ἐν τῷ χαρέμῳ ἀπὸ παντός
 κινδύνου καὶ ἐπιβουλῆς τοῦ βασιλεύοντος, τόσον ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως,
 ὅσον καὶ ὁ τῆς Ἀδριανουπόλεως ὅταν ὁ βασιλεὺς διὰ χρεῖαν πολέμου ἤθε-
 λεν ἀποδημῆσαι ἐκεῖ· ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἀξία αὐτῶν τῶν δύο ποσταντζηπα-
 σῆδων ἐστὶν ἰσόμετρος. Ὁ ποσταντζήπασης τῆς Ἀδριανουπόλεως ὀρίζει καὶ
 τὴν Ἀδριανούπολιν, φυλάττων τὸ ἐκεῖσε βασιλικὸν καὶ μέγα παλάτιον, καὶ
 ὀρίζει ἕως εἰς τὸν μικρὸν Τζεκεμετζέν· ὅλας τὰς ὑποθέσεις καὶ διαφωνίας
 τῶν κατοικητῶν αὐτῆς τῆς ἐπαρχίας αὐτὸς τὰς θεωρεῖ· παιδεύει τοὺς ἀτα-
 κτοῦντας, κρεμάζει, φονεύει κλέπτας, φονεῖς καὶ ἄλλους παρομοίους ἀφ'
 ἑαυτοῦ του χωρὶς ἐξέτασιν ἢ ἀδειαν τοῦ βεζίρη, ὡς ποιοῦσι καὶ οἱ λοιποὶ
 βεζίρηδες. Ὁ ποσταντζήπασης τῆς Πόλεως ὀρίζει τὰ παράλια Ἀσίας τε
 καὶ Εὐρώπης ὅπου εἶναι ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δουνάβειος μέχρι τοῦ ἁγιο-
 νύμου Ὀρους· ὅλους τοὺς κλέπτας ὅπου ἤθελαν εἰσθαι εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα
 αὐτὸς ἔχει χρεὸς νὰ τοὺς εὐρίσκῃ· ὅταν ἐπιβαίνει τοῦ σανδαλίου ὁ σουλ-
 τάνος αὐτὸς τὸν δίδει χερί, διὰ τοῦτο ἔχει καὶ βαθμὸν κολτοῦκ-βεζίρη,
 καὶ βαστᾷ τὸ τιμὸν τοῦ πλοίου αὐτὸς, καὶ ἔχει χρεὸς νὰ γνωρίζῃ ὅλας τὰς
 οἰκοδομὰς τοῦ Βοσπόρου τὰς τε ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ Δύσει καὶ νὰ ἡξεύρῃ
 τοὺς οἰκοδεσπότας αὐτῶν, διὰ νὰ ἀποκρίνεται τῷ σουλτάνῳ περιοδεύοντι
 ἐν τῷ πλοίῳ καὶ ἐρωτῶντι. Καὶ οἱ δύο αὐτοὶ ποσταντζηπασῆδες ἔχουν
 εἰσόδημα πολὺ καὶ μεγάλον.

Τοῦ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ποσταντζή-ὀτζακίου δεῦτερος ὀφφικιά-
 λιος ἐστὶ μετὰ τὸν ποσταντζήπασην ὁ χασεκ-ἡ-γάς, καὶ γ' ὁ κὀτζ-
 πεκτζισῃ, καὶ δ' ὁ ποσταντζιλάρ-ὀδασισῃ εἰς τὴν πόρ-
 ταν τοῦ βεζίρη, καὶ ε' ὁ καρακουλάκης τοῦ βεζίρη, καὶ ς' ὁ κὀου-
 τζή-ἡ-γάς, καὶ ζ' ὁ σεράπ-ἐμινῃς, καὶ ἡ ὁ παλικχαν-ἐμιν-
 νῃς. Ὀφφικιάλιοι μεγάλοι εἰς τὰ ἀνακτόρια παρὰ τούτους εἰσι καὶ ὁ σέ-
 χερ-ἐμινῃς διὰ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ παλατίου, καὶ ὁ μουτουπαχ-ἐ-
 μινῃς, καὶ ὁ μασράφ-ἐφένδης, καὶ ὁ ζαρπχαν-ἐμινῃς, καὶ
 ὁ καπιτζιλάρ-κιάτιπῃς καὶ ὁ μασράφ-κιάτιπῃς, καὶ 40
 καπιτζηπασῆδες μετ' ῥουούσι, καὶ ὁ μασράφ-ισέχρηγιάρι-
 κιάτιπῃ.

Ἀγένειοι δὲ ὀφφικιάλιοι τοῦ βασιλέως εἰσιν ὁ σιλαχτάρης, ὅστις ἐν

τῷ κοινῷ φέρει ἀνά τοὺς ἄμους τὸ σπαθί τοῦ βασιλέως, ἐπιστατεῖ εἰς τὰ φαγητά του καὶ κόπτει τὰ βρώματα ἐν τῇ τραπέζῃ αὐτοῦ· ἐστὶ δὲ καὶ ζαπίτης πάντων τῶν ἐν τοῖς ἀνακτορίοις ταγμάτων, πλὴν τῶν μπουσταντζήδων καὶ Ἀράβων, καὶ διατάττει τοὺς αὐλικοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ ἡ ἐξουσία του ἐκτείνεται εἰς ὅλην τὴν βασιλείαν· ἅπαντες οἱ ἐν τέλει ἐπιθυμοῦσι τὴν εὐνοίαν του καὶ ἐκτελοῦσι τὰ θελήματά του. — Δεύτερός ἐστὶν ὁ τζοχαδάρ-άγασης, εἰς τοῦ ὁποῖου τὴν ἐπιστασίαν εἰσὶν οἱ χιτῶνες τοῦ βασιλέως, καὶ τραβᾷ τὰ ὑποδήματα αὐτοῦ ὄντος ἐν τοῖς ἀνακτορίοις. — Τρίτος ἐστὶν ὁ πεσκιρ-άγασης. — Τέταρτός ἐστὶν ὁ ῥεκιπαδάρ-άγασης, ὅστις βαστᾷ τὴν σάκλαν τῆς σέλλας τοῦ ἵππου ἐφιππεύοντος τοῦ σουλτάνου. — Πέμπτος ἐστὶν ὁ τουλπένδ-άγασης, ὅστις κατασκευάζει τὸ σαρίκι εἰς τὸ καθοῦκι τοῦ σουλτάνου. — Ἐκτος ἐστὶν ὁ ἱμπρικδάρ-άγασης, ὅστις χύνει νερὸν τῷ βασιλεῖ νιπτομένῳ ἢ λαμβάνοντι ναμάζι. — Ἑβδομος καὶ τελευταῖός ἐστὶν ὁ περπέρπασης, ὁποῦ ξυρίζει τὸν βασιλέα. Οὗτοι λέγονται καὶ κολτοῦκ-βεζιρλερι, ὡσάν ὁποῦ ἔχουσι προνόμιον νὰ ἐγγίξωσι τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως, νὰ ἄπτωνται τῆς μασχάλης του ὅταν περιπατῇ ἢ ἀναβαίνει τὰς ἀναβάθρας, νὰ τὸν σκλώνουν ὅταν καθαιλικεύη, ὅταν ἐμβαίνει ἢ ἐβγαίνει ἀπὸ τοῦ πλοίου· καὶ κατὰ τοῦτό ἐστι κολτοῦκ-βεζιρης καὶ ὁ γιαννιτζάρ-άγασης, ὡσάν ὁποῦ ἄπτεται τῆς μασχάλης του κάθε Παρασκευῇ, ἀφοῦ ἔβγη ἀπὸ τὸ τζαμί τὸ μεσημέρι. Αὐτοὶ οὖν οἱ ῥεκιπαδ-άγασαρι, οἱ καὶ κολτοῦκ-βεζιρλερι λεγόμενοι, γίνονται πασᾶδες μὲ τρία τούγρια ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ πολλάκις καὶ βεζιρης τῆς Πόλεως γίνεται τις ἐξ αὐτῶν· μὲ ὅλον ὁποῦ οἱ ἀπὸ τοιούτων εἰς τὸ βεζαρέτι ἀναγόμενοι δὲν ἔχουσι ὑπόληψιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸν κόσμον, διὰ τὴν ἀπραξίαν τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων, μερικοὶ ὅμως τῶν τοιούτων ἐξέβησαν πολιτικώτατοι, ὡς ὁ Τζόρλουλου Ἀλῆ-πασσᾶς, καὶ ἐφ' ἡμῶν ὁ Καρᾶ-βεζιρης, ἀπὸ σιλαχτάρης γενόμενος βεζιρης.

Εἰσὶ δὲ ἐν τοῖς ἀνακτορίοις τέσσαρα τάγματα λεγόμενα ὁ δᾶδες, ὧν πρῶτόν ἐστι τὸ λεγόμενον χᾶς-ὀδαλῆδες· τοιοῦτοὶ εἰσὶ μόνον 40· ὁ ὀδᾶς ἐστὶ πλησίον τοῦ μαπειν-ὀδασῆ μετὰ 40 κρεβάτια· οὗτοι μόνον βλέπουσι καὶ δουλεύουσι καὶ παρίστανται τῷ βασιλεῖ ὅταν ἐβγαίνει ἐξω τοῦ μαπειν-ὀδασῆ εἰς τὸν λεγόμενον σοφᾶν καὶ εἰς τὸν λεγόμενον σαρικ-ὀδασῆ, ἀλλ' οὐκ ἐγγίξουσιν αὐτῷ πλὴν τῶν κολτοῦκ-βεζιρλερι· ζαπίτης δὲ αὐτῶν ἐστὶν ὁ σιλαχτάρης.

Δεύτερον τάγμα ἐστὶν οἱ λεγόμενοι χαζνεληδες, ὧν πρῶτος ὁ χαζνε-καγῆ· οὗτοι δουλεύουσιν εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ θησαυροφυλακίου, ἡγουν νὰ ἀνοίγωσι, νὰ σφαλῶσι καὶ νὰ μετατοπίζωσι σενδούκια καὶ ἄσπρα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια.

Τρίτον τάγμα ἐστὶν οἱ λεγόμενοι κιλερληδες, ὧν προεστὼς ὁ κιλερτζήπασης· οὗτοι δουλεύουσιν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν γλυκῶν, τοῦ χροσαφίου καὶ ἱατρικῶν τῶν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ βασιλέως.

Τέταρτον τάγμα ἐστὶν οἱ λεγόμενοι σεφερληδες.

Πάντων αὐτῶν καὶ τῶν τεσσάρων ταγμάτων ζαπίτης ἐστὶν ὁ σιλαχ-

τὰ ρ-ά-γ-ᾱς, παιδεύων τοὺς ἀτακτοῦντας, προβιβάζων τοὺς ἀξιους, βοηθῶν τοὺς ἀδυνάτους καὶ δεχόμενος ἐκάστων τὰ προσκλαυσίματα.

Παρὰ ταῦτα τὰ τέσσαρα εἰσὶ καὶ ἄλλα τάγματα εἰς ἐκδουλεύσεις ἐξω-
τερικὰς καὶ οὐδαμινὰς διωρισμένα, οἷον τὸ τῶν κουστζήδων, οἵτινες φέ-
ρουν εἰς τὰ ἔσω μαγεῖρεια, τοῦ σουλτάνου δηλαδὴ καὶ τῶν σεχζα-
δεδῶν, σκουπίζουσι τὰς αὐλὰς, καὶ ἄλλα πολλὰ ποιοῦσιν· εἰσὶ δὲ: τὸ τῶν
χαλβατζήδων, οἵτινες ποιοῦσι τὰ γλυκὰ καὶ χαλθᾶδες· τὸ τῶν σο-
λάκηδων, οἵτινες συμπεριπατοῦσιν αὐτῷ ὅταν ἐβγαίνῃ ἐξω μὲ τὸ τακίμι
ἡ τεπτίλι· τὸ τῶν πεϊκηδων, οἵτινες πεζοὶ προπορεύονται τοῦ βασι-
λέως ἰππεύοντος· καὶ τούτων πάντων ζαπίτης ὁ σιλαχτάρης· τὸ τῶν παλ-
τατζήδων, ὧν προεστὼς ὁ παλτατζιλάρ-κεαγιάσῃς· τούτων ἐστὶ
ζαμπίτης ὁ κιζλάρ-άγασῃς, ὅστις προστάττει τὸν παλτατζιλάρ-
κεαγιάσῃ τὸ ποιητέον, καλεῖνος διὰ παλτατζήδων ἐνεργεῖ τὰ πάντα.
Ὅταν ὁ βασιλεὺς θελήσῃ τὸν βεζίρην νὰ πηγαίνῃ εἰς προσκύνησίν του μὲ τὸν
παλτατζιλάρ-κεαγιάσῃ μνηύει αὐτῷ. Κάθε καδίνα, σαχζαδὲς καὶ
σουλτάνα εἶχον τοὺς παλτατζήδες αὐτῶν δι' ὧν ἐξετέλουν τὰς ὑπηρεσίας
των, ἀλλ' ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς ὁ Γ' ἐξωστράκισε τὸ τάγμα αὐτὸ, καὶ ἐξέ-
λιπεν ἥδη τὸ σύνολον· (εἶτα ὁ σουλτάν Ἀπουλ-Χαμίτης, ἀδελφὸς του,
τὸ ἀνενέωσε.)

Χωριστὸς εἶναι ὁ δαῖρὲς τοῦ δάρου-σαα δε-άγασῃ, κεῖται γὰρ πα-
ρὰ τῇ πύλῃ τοῦ χαρεμίου, ἥτοι γυναικῶνος, εἰς καιρὸν οὗοῦ ὁ δαῖρὲς τοῦ
σιλαχτάρη συν τοῖς λοιποῖς τέσσαρσι κεῖται εἰς τὴν τρίτην αὐλὴν, κοντὰ εἰς
τὸ ἄρζ-ὀδασῃ· ἔχει ὑπ' αὐτῷ πολλοὺς Ἀρχῆας εὐνοῦχους.

Εὐνοῦχος δὲ ἐστὶ καὶ ὁ χαζναδάρ-γᾱς, δεῦτερος τὴν ἀξίαν μετὰ
τὸν κιζλάρ-άγασῃ, ἔχων εἰς τὴν ἐξουσίαν του τὸν ἄντικρυ τοῦ χιρ-
καί-σε-ριφ-ὀδασῃ χαζνὲν, καὶ ἐπιστατῶν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν λι-
θοκολλήτων καὶ τῶν ἐδυμάτων τῶν γυναικείων. Εἶναι μεγάλος ἐν τοῖς
Ἀραψι καὶ ὁ χαζνέ-βεκιλῃς, πλησιέστατος τῷ ἄνακτι.

Εἰσὶ καὶ ἄλλοι εὐνοῦχοι ἐν τοῖς ἀνακτορείοις λευκοὶ, χαρ-α-γὰρ λε-
γόμενοι, καθήμενοι καὶ φυλάττοντες ἐν τῇ τρίτῃ πύλῃ τῇ παρὰ τῷ ἄρζ-
ὀδασῃ, ἥτοι τῇ πύλῃ τῆς τρίτης αὐλῆς, ὧν προεστὼς ὁ καπι-άγασ-
ῃς· ἔχει τὸν δαῖρὲν του εὐθὺς μετὰ τὴν πόρταν τῆς τρίτης αὐλῆς, μετα-
ξὺ τοῦ ἄρζ-ὀδασῃ καὶ τοῦ δαῖρὲ τοῦ σιλαχτάρη, καὶ παρ' αὐτῷ ἔχει τὸν
δαῖρὲν του ὁ λεγόμενος χαζναδάρ-πασῃς, εὐνοῦχος λευκὸς καὶ αὐτὸς
καὶ προεστὼς, καὶ μοιράζει τοὺς λουφέδες τῶν καπιτζήδων καὶ ἄλλων δού-
λων ἐν τοῖς τζαμίοις, καὶ πληρώνει καὶ τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως προστατ-
τόμενα ἐξοδα ἢ διὰ οἰκοδομὰς ἢ διὰ ἐνδύματα ἢ δι' ἄλλα τινά.

Ἐχει ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς-τζοχαδάρην, καὶ ἀνακτάρ-άγασῃ,
καὶ καχβετζήπασην, καὶ σιρ-κίατιπή, καὶ τερναχτζήν, καὶ
εἰσι μεγάλοι, ἀλλ' οὐ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ῥηθέντων. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ
σουλτάν Μουσταφᾶ ὁ καχβετζήπασης Ναζή-ἐφένδης ἔδωκε μεγάλον
κρότον.

Οἱ παλαιοὶ βασιλεῖς τῶν Ὀθωμανῶν, φροντίζοντες νὰ ἀποκτήσουν πο-

λεμιστὰς ὁποῦ νὰ ἀντέχουν εἰς τοὺς κόπους τοῦ πολέμου, συνέστησαν τὸ τάγμα τῶν ποσταντζήδων, νομίζοντες ὅτι ὁ ἐθισθεὶς φέρει τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας καὶ τὸν παγετὸν τῆς νυκτὸς διὰ τὴν ἐργασίαν τῶν λειμῶνων θέλει γίνεαι ἱκανὸς νὰ ἀντέγῃ καὶ εἰς τὰς σκληραγωγίας τοῦ πολέμου. Ἐπὶ πολὺ ἦσαν οἱ ποσταντζήδες τὸ ἐξαίρετον τάγμα τῶν στρατιωτῶν· ὕστερον ἐξ αὐτῶν συνέθεντο τοὺς ἀζαπλήδες, καὶ ἐξ αὐτῶν ἔκαμαν τοὺς γιαννιτζάρους· τὴν σήμερον τὸ τάγμα τῶν γιαννιτζάρων μὲ τὸ νὰ γεμίζεται εὐκόλως ἄλλοθεν, ἀφῆκαν τοὺς ποσταντζήδες διὰ τὴν φύλαξιν μόνον τῶν βασιλικῶν παλατιῶν, διὰ τὴν ἐργασίαν τῶν λειμῶνων καὶ διὰ νὰ κωπηλατῶσιν εἰς τὰ βασιλικά πλοῖα.

Ὁ κιζλάρ-ἄγασῃς, εἰ καὶ μεγίστης ἀξίας καὶ δυνάμεως, ἐξουσιάζων πάντας τοὺς ἐν τῷ παλατίῳ μαύρους "Αραβὰς καὶ ὅλους τοὺς χαδοῦμηδες, ἦτοι καὶ τοὺς λευκοὺς, ἔχων τὴν ἐπιστάσιον τῆς γυναικωνιτίδος ὅλης τοῦ βασιλείως, ἀλλ' οὖν ἐστὶ σκλάβος· δὲν θέλει ποτὲ νὰ μανζιλευθῇ, ἀλλ' οὖν ὅποτε ἠκολούθησε τὸ τοιοῦτο χωρὶς φόνον του, λαμβάνει παρὰ τοῦ βασιλέως ἔγγραφον τῆς ἐλευθερίας του καὶ ἀπέρχεται καὶ ἄκων εἰς τὸ Μισίρι, κλαίων διὰ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὰ κέρδη ὅπου ἔχασεν, ὅπου ἔχει εἰσόδημα τὴν ἡμέραν 8,000 παρ. ἦτοι γρόσ. 200 παρὰ τοῦ κοινοῦ τῆς βασιλείας, ἔξω ἀπὸ τὰ ἰδιά του εἰσοδήματα· ἐν ᾧσφ γάρ εἰσιν ἐν τῇ ἀξίᾳ ἔχουσι θεακίλην εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἀγοράζουσι κώμας πολλὰς καὶ ἄλλα, καὶ ἀποκτῶσι πολὺ εἰσόδημα· μετὰ δὲ τὸν θάνατόν τοις κληρονομεῖ ταῦτα πάντα ὁ βασιλεὺς πωλουμένων τῶν χωρίων, ὡς εἴρηται, μὲ τριπλοῦν ἐτήσιον εἰσόδημα.

Γιὰ ζιτζῆ-φένδης· ὁ βαθμὸς τοῦ ὀφφικίου εἶναι μικρὸς, ἀλλ' ἡ δύναμις τοῦ αὐθέντου αὐτοῦ κιζλάρ-ἄγασῃς δίδωσιν αὐτῷ πολλὴν τὴν ἰσχύν· ἡ ἐπιστάσις του εἶναι τὸ νὰ ἔχῃ τὰ κατὰστιχα τῶν εἰσοδημάτων τῆς Μέκκας καὶ τῆς Μεδινῆ καὶ τῶν σελατιντζαμισῃ· πληρώνει τοὺς λουφέδες τῶν ποσταντζήδων καὶ τῶν γυναικῶν ὅπου εἶναι εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ σεραγίου, καὶ ὅλων τῶν λοιπῶν ὀφφικιαλίων ὅπου κεῖνται ὑπὸ τῷ κιζλάρ-ἄγασῃ· τὸ κατὰστιχον ὅπου ὁ κιζλάρ-ἄγασῃς δεικνύει τῷ σουλτάνῳ πρέπει νὰ εἶναι γεγραμμένον παρὰ τοῦ γιὰ ζιτζῆ-φένδης. Εἶχεν εἰσόδημα πάμπολυ κύριον καὶ τυχερὰ ὑπὲρ πολλὰ, κατὰ τὴν δύναμιν τοῦ κιζλάρ-ἄγασῃ· ὁ Ῥαγῆης ἐπὶ τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ ὀλιγοστεύσας τὴν δύναμιν τοῦ κιζλάρ-ἄγασῃ καὶ ὕστερῃσας αὐτὸν τὴν ἐπιστάσιον τῶν λεγομένων χαρεμέϊν, τὰ ὅποια ἔκαμεν ἅπαντα μαλικιανέδες, καὶ ἀποσκορακίσας καὶ τὸ τάγμα τῶν παλτατζήδων ἐξ ὀλοκλήρου, εἶχε σμικρυνθεῖ πάντῃ καὶ ἡ δύναμις τοῦ γιὰ ζιτζῆ-φένδης, καὶ ὅτε φορεῖ πλέον μπερέταν, ὡς τὸ πρῶτον, ἀλλὰ πώγωνα καθεμῆνος φορεῖ καβούκι· δίδονται δὲ αὐτῷ τὴν σήμερον ἀπὸ τοῦ χαζνέ διὰ εἰσόδημα πουργεῖα 30, ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ τοῦ ἀπὸ τὸν χαρεμέϊν, καὶ ἔχει καὶ ἄλλα 30 τυχερά· τῷ δὲ κιζλάρ-ἄγασῃ δίδονται πουργεῖα 100. (Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ σουλτάν Ἀπτοῦλ-Χαμίτη ἀνευώθη πάλιν τὸ ὄτςάκι τῶν παλτατζήδων, ἀνενέωσε καὶ ὁ γιὰ ζιτζῆς πάλιν τὰ πρῶτα, καὶ ἐδόθη καὶ ἡ ἐξουσία τῷ κιζλάρ-ἄγασῃ.)

Παλτατζιλάρ-κεαγιασής ἦν ὁ πρῶτος τοῦ τάγματος τῶν παλτατζήδων, ὑποτασσόμενος τῷ κιζλάρ-αγασή ἐν πᾶσι, δι' οὗ ἐμήνυνε τῷ βεζίρῃ ἔλθειν εἰς τὰ ἀνακτόρια πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἀπόντος αὐτοῦ ἐμήνυνε μὲ τὸν χασεκ-ή-γαν, καὶ τοῦ ἀπόντος ἐμήνυνε μὲ τὸν κὀζμπεχτζισή. Ἐπὶ τοῦ Ῥαγήπη ὁ βασιλεὺς ὅταν ἤθελε ῥεκι-ἀπι ἐμήνυνε τῷ βεζίρῃ μὲ τὸν καράκουλάκην αὐτοῦ.

Καπιτζηπασῆδες ἔχει ὁ βασιλεὺς μὲ ῥουούσι μόνον 40, καὶ φυλάττουσι νεβέτι ἕκαστος τὴν ἐβδομάδα ὅλην τὴν νύκτα εἰς τὴν πόρταν τοῦ σεραγίου· οὗτοι ἔχουσι καὶ λουφὲν γρόσια 500 τὸν χρόνον· ὁ μεγαλύτερος αὐτῶν λέγεται ἐμίρουλ-ἀλέμης· πέμπονται καὶ ἔξω εἰς τοὺς πασσάδες ἢ μὲ τὰ φερμάνια τὰ ἐπικυρωτικά τῶν μανσουπίων τους ἢ μὲ ἄλλας προσταγὰς διαφόρων πολιτικῶν ὑποθέσεων, ἢ καὶ μὲ φερμάνι νὰ κατατομήσουν τινὰ τῶν πασσάδων, καὶ τότε πρέπει νὰ ἐνεργήσῃσι τὴν προσταγὴν μὲ φρόνησιν, διατὶ κινδυνεὺς ἡ ἰδία αὐτῶν ζωή. Εἰσὶ καὶ ἄλλοι καπιτζηπασῆδες μόνον μὲ τίτλον, ἥτοι παγιέ, καὶ αὐτοὶ δὲν ἔχουσι λουφὲν, οὔτε τοὺς μεταχειρίζονται εἰς ἐργασίαν βσιλικῶν ἐκδουλεύσεων, μόνον ὄντες ἔξω ἔχουσι τὴν τιμὴν τους, καὶ δὲν ἐνοχλοῦνται καὶ παρὰ τῶν πασσάδων εἰς τὰς οἰκιακὰς ὑποθέσεις αὐτῶν.

Οἱ σουλτάνοι ἀρράβωνίζουσι τὰς θυγατέρας αὐτῶν εἰσέτι νήπια ὄντα μὲ τοὺς βεζιράδες, ἥτοι τὰς κόπτουσι νικι-ἀχι διὰ νὰ κυττάζουσι τὰ ἔξωδ' αὐτοῦ· καὶ θανόντος ἢ φονευθέντος τοῦ μνηστῆρος κληρονομεῖ αὐτὸν ἢ σουλτάνα, καὶ ἀρράβωνίζουσι αὐτὴν μὲ ἄλλον διὰ τὸ αὐτὸ τέλος· ὡς τὸσον ἀφοῦ μεγαλώσῃ ἡ σουλτάνα γίνεται ὁ γάμος μεγαλοπρεπῶς· θανόντος δὲ ἢ φονευθέντος τοῦ γαμβροῦ δίδεται ἡ χηρεύουσα σουλτάνα ἄλλῳ ἀνδρὶ μετὰ μῆνας ἔξ, καὶ οὕτως ἀκολουθεῖ. Ἡ ἀδελφὴ τοῦ σουλτάν Μουράτ Δ' ἡρράβωνίσθη μὲ τέσσαρας βεζιράδες χωρὶς νὰ πάρῃ τινὰ. Πολλὰκις ἀκολουθεῖ, ἀφοῦ φθάσῃ εἰς ἡλικίαν ἢ παρθένος φονεύουσι τὸν βεζίρην ἐκεῖνον διὰ νὰ τὸν κληρονομήσῃ ἡ σουλτάνα, καὶ ἀρράβωνιάζουσι αὐτὴν μὲ ἄλλον. Ὁ βεζίρης ὅπου ἡ ἔστιν ἀρράβωνιασμένος ἢ ἔλαβεν εἰς γυναῖκα σουλτάναν, οὐ δύναται ἔχειν ἄλλην γυναῖκα οὔτε παλλακὰς· καὶ ἂν ἔχῃ τέκνα μὲ τὴν γυναῖκά του τὸν χωρίζουσιν ἀπὸ ταύτης, καὶ οὕτως διδῶσιν αὐτῇ τὴν σουλτάναν.

Οὐδεὶς τολμᾷ ἀσπάσασθαι τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ πάντες, καὶ αὐτὸς ὁ βεζίρης, τρεῖς φοραῖς προσκυνοῦσι βάλλοντες τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐπὶ γῆς καὶ ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὸ μέτωπόν τους· οὔτε ἀναχωροῦν ἀπὸ τοῦ βασιλέως ἂν δὲν τοὺς εἴπῃ τὸ, « πηγαίνετε ». Προσέτι οἱ προσερχόμενοι αὐτῷ ἀφοῦ φανοῦν ἐμπρὸς τοῦ περιπατοῦσι ταχέως, οἰοεὶ τρέχοντες, καὶ ὁ βραδὺς περιπατὸς ἐμπρὸς του εἶναι ἐμποδισμένος, μὲ τὸ νὰ σημαίνῃ μεγαλειότητα· ἀλλ' οὐδὲ προσηκῶνται τινὰ ὁ βασιλεὺς, εἰμὴ μόνον τὸν μουφτὴν, τὸν ὁποῖον ἰδὼν εἰσελθόντα ἐγείρεται καὶ προχωρεῖ ἐπτά βήματα εἰς ἀπάντησίν του· καὶ μόνος ὁ μουφτὴς συνεθίζεται νὰ φιλῇ τὸν ἀριστερόν ὦμον τοῦ βασιλέως, εἴτα κάθηται ἐπάνω εἰς χράμι· οἱ λοιποὶ πάντες, βεζιράδες καὶ ἄλλοι, στέκονται ὄρθιοι. Ἐγὼ εἶδον τὸν χειλίμπασην καὶ τὸν ἰα-

τρὸν τοῦ σεραγίου Χαλεπλή Μανσουρή-εφένδην καθημένους ἐμπρὸς εἰς τὸν σουλτάν Μουσταφᾶν διὰ νὰ συμβουλευθοῦν μαζή μου περὶ τῆς ἀσθενείας του, ἥτις ἦν παροξυσμὸς ἐλαφροῦ ἀσθματος.

Κατὰ τοὺς νόμους τῶν Τούρκων, πόλις ἢ φρούριον κτισθὲν παρὰ τινος σουλτάνου δὲν ἡμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ τῷ ὀνόματι τοῦ κτήτορος· μόνον τὰ τζαμιά ποῦ κτίσουν ὀνομάζουν μὲ τὸ ὄνομά τους.

Σημαίαν ἔχει τῶν Ὀθωμανῶν ἡ βασιλεία τὸ ἄ λ έ μ ι, ἥτοι τὴν ἀμφίκυρτον καὶ διχότομον σελήνην.

Εἰς ὅλας τὰς πόλεις, κωμοπόλεις καὶ κώμας καὶ ἀπλῶς ὅπου εἶναι τζαμί ἢ μετζίδι, κάθε Παρασκευὴν ὁ χατίπης ἐκφωνεῖ τὸν χ ο υ τ π έ, ἥτοι τὸν πολυχρονισμὸν τοῦ βασιλέως τῶν Ὀθωμανῶν καὶ εὐχὴν ὑπὲρ τῆς κατὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ κατὰ τῶν Χριστιανῶν νίκης,

Ὁ βασιλεὺς κάθε Παρασκευὴν τὸ μεσημέρι πηγαίνει εἰς ἐν τζαμί καὶ κάμνει τὸ ν α μ ἄ ζ ι μαζή μὲ τὸ πλῆθος· τοῦτο κατ' ἀρχὰς δὲν ἐσυνεθίζετο, καὶ ἤρξατο πρῶτον ἐπὶ τοῦ σουλτάν Μουράτη Α', ἔτει σωτηρίῳ 1361, καθ' ὃ ὁ βασιλεὺς θελήσας μαρτυρῆσαι πρὸς τὸν μουφτὴν διὰ μίαν ὑπόθεσιν, ὁ μουφτὴς οὐκ ἐδέχθη τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ λέγων τὸ ὅτι ἡ δικαιοσύνη δὲν δέχεται τὴν μαρτυρίαν ἀνθρώπου ὅπου δὲν ἐνώθη ἀκόμη εἰς τὰς κοινὰς προσευχὰς μὲ τὸ σῶμα τῶν μουσουλμάνων· τότε οὖν ἀρξάμενη τὸ πρῶτον αὐτὴ ἡ ἐν τῷ τζαμί μετὰ τοῦ λοιποῦ πλῆθους προσκύνησις τὸ μεσημέριον τῆς Παρασκευῆς εἶναι τὴν σήμερον τόσον ἀναπόφευκτος, ὅπου καὶ ἂν ἀσθενῶσιν οἱ βασιλεῖς ἀνάγκη ἐστὶ νὰ πηγαίνουν εἰς τὸ τζαμί τὴν Παρασκευὴν, διὰ τὸν φόβον τοῦ πλῆθους, ἵνα μὴ, ὑποτοπάσαντες τὸ ὅτι θανασίμως ἀσθενεῖ ὁ βασιλεὺς, διεγείρωσι θόρυβόν τινα ἢ ἀνταρσίαν διὰ ἐνθρονισμὸν ἄλλου βασιλεύσοντος. Ἐπ' ἐμοῦ ὁ σουλτάν Μαχμούτης ἀσθενῶν ἐδιάσθη μιᾷ Παρασκευῇ νὰ πηγαίῃ εἰς τὸ τζαμί διὰ νὰ μὴ δώσῃ ὑποψίαν τῆς ζωῆς του εἰς τὸν λαόν· ἀπελθὼν οὖν ἐφιππος, ὡς σύνηθες, βασταζόμενος ὑπὸ τῶν πέριξ, ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαι φθάσας εἰς τὴν πύλην τοῦ παλατίου τὴν λεγομένην Δεμίρ-καπί ἔπεσε νεκρὸς ἀπὸ τοῦ ἵππου. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ὁ μετ' αὐτὸν σουλτάν Ὀσμάνης, κακῶς ἔχων καὶ παρ' ἐμοῦ μετὰ καὶ ἄλλων ἱατρῶν θεραπευόμενος, μιᾷ Παρασκευῇ ἐδιάσθη διὰ τὸν φόβον τοῦ πλῆθους ἀπελθεῖν εἰς τὸ τζαμί (καὶ τοὶ ἀναβοῶντων τῶν ἱατρῶν ὅτι ἐπικίνδυνος ὁ πηγαίμους, καὶ οὐκ ἀκουομένων), ἐφιππος· ἀπελθὼν οὖν ἐπανεκάμψεν, ἀλλὰ παροξυνθείσης τῆς ἀσθενείας, περὶ μέσην νύκτα τῆς μετὰ τὴν Παρασκευὴν ἐκείνην καὶ τὸ Σάββατον Κυριακῆς ἀπέθανε. Πεντάκις προσκυνοῦσιν οἱ Τούρκοι τῆς ἡμέρας ἀφεικτικῶς· τὸ σ α π ἄ χ - ν α μ ἄ ζ ι, τὸ ὅ ἱ λ έ - ν α μ ἄ ζ ι, τὸ ἰ κ εν δ ἱ - ν α μ ἄ ζ ι, τὸ ἄ χ σ ἄ μ - ν α μ ἄ ζ ι καὶ τὸ γ ἱ α τ ζ ἱ - ν α μ ἄ ζ ι, καὶ ὁ μὴ προσκυνῶν πεντάκις ἁμαρτάνει παρ' αὐτοῖς θανασίμως. Κάθε Παρασκευὴν ὅπου πηγαίνει εἰς ἐν τζαμί πρέπει ἐκεῖνο τὸ τζαμί νὰ ἐξοδεύσῃ εἰς σερπέτια, γλυκὰ καὶ πωρικὰ διὰ τὸν βασιλέα οὐκ ὀλίγα· τὰ δὲ σ ε λ α τ ἱ ν - τζαμιλερί, τὰ κτισθέντα δηλαδὴ παρὰ βασιλέων, εἴκοσι καὶ τριάντα πουργεῖα.

Κατὰ τὴν ὑπόληψιν τῶν Τούρκων, ὁ βασιλεὺς ἡμπορεῖ νὰ φονεύῃ καθ' ἡ-

μέραν δεκατέσσαρας ὑποχειρίους του χωρὶς νὰ ἀμαρτήσῃ· δὲν ἔμπορεῖ ὅμως ποτε νὰ φονεύσῃ τινὰ τῶν σεχζαδεδῶν, ἄλλως ἐφένδηδων. Κατ' ἀρχὰς τῆς βασιλείας ἐδίδον εἰς τοὺς σαχζαδέδες σανδζάκια, ἤτοι διοικήσεις, ἡγεμονίας· ἀλλ' ὁ κανὼν οὐ ν-σ α χ ι π ῆ σουλτάν Σουλεϊμάνης καθεῖλε τὴν τοιαύτην συνήθειαν, καὶ ἀπὸ τότε κατοικοῦσι μέσα εἰς τὰ ἀνακτόρια, σφαλισμένοι μέσα εἰς τὸ χαρέμι· καὶ ἐστὶ μὲν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ βασιλεύοντος τὸ νὰ τοὺς ἔχῃ εἰς μεγάλην ἢ μετρίαν φυλακὴν· δὲν ἔμπορεῖ ὅμως κατ' οὐδένα τρόπον νὰ τοὺς φονεύσῃ, καὶ ὅσοι ἐστοχάσθησαν νὰ κάμουν τοιοῦτό τι οὐκ ἠδυνήθησαν ἀγαγεῖν τὸ ἔργον εἰς ἔκβασιν. Λέγεται ὅτι ὁ σουλτάν 'Οσμάνης ὁ Γ' νὰ ἐφαρμάκωσε τὸν Μεχμέτ-ἐφένδην, σαχζαδὲ τοῦ σουλτάν 'Αχμέτη, μὲ τὴν εἰδήσιν τοῦ τότε βεζίρη Μουσταφᾶ-πασσᾶ τοῦ ἀπὸ ἱμπροχόρη καὶ μὲ τὸ μέσον τοῦ τότε χεκίμπαση-ἐφένδῃ τοῦ Χαλεπλῆ.

Ὁ ἐχθρὸς ἡ ὁ πταίστης, βαλὼν μανδῆλιον εἰς τὸν αὐχένα του, κατὰ τὸ μαχραμὰ ὁ πογάζινὰ τ α κ τ ι, ἂν ἔλθῃ καὶ προσπέσῃ εἰς τὸν βασιλέα λέγωντας τὸ ἄ μ ἂ ν καὶ ὑποταχθῇ, δὲν φονεύεται, κατὰ τὸν φετβᾶν, ἐ γ ι λ ἔ ν μ π ἄ ς κ ε σ ι λ μ ἔ ζ'· καὶ τοῦτο μὲν τὸ νόμιμον, εἶναι ὅμως πολλὰ παραδείγματα ὅπου πολλὰκις δὲν ἐφυλάχθῃ ὁ τοιοῦτος νόμος· ὅθεν δὲν εἶναι τόσον πολλὰ βέβαιος.

Οἱ βασιλεῖς τῶν Τούρκων ὑπισχνοῦνται τῷ στρατιωτικῷ τὴν δήμευσιν τῶν πολεμουμένων πόλεων ὅπου δὲν ἤθελαν ὑποταχθεῖ ἑκουσίως μὲ συμφωνίας μόνον μὲ πόλεμον, προσταζόντες νὰ μὴ πειραχθοῦν μόνον αἱ ἐν αὐταῖς οἰκοδομαί· τοῦτο γίνεται διὰ νὰ τοὺς δώσουν ἐνδόσιμον εἰς τὸ νὰ πολεμοῦν κατὰ τῆς πόλεως ἐκείνης μεγάλη τῇ προθυμίᾳ.

Αἱ προσταγαὶ τοῦ βασιλέως εἶναι δεκταὶ ὥς καὶ αἱ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ὑπακούων νομιζέται παρὰ τοῖς 'Οθωμανοῖς ἐκβληθεὶς ἀπὸ τὸ τ ζ ε μ α α τ ι, ἥτοι ο ὕ μ μ ἔ τ ι - Μ ο υ χ α μ ἔ δ, καὶ ἀκολούθως ἄπιστος· ὅθεν ἂν προσταξῇ καὶ τινὰ βεζίρην νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὸ νὰ κόψῃ τὴν λεφαλὴν του ὁ πεμφοθεὶς καπουτζήπασης, πρέπει νὰ παραδοθῇ διὰ νὰ μὴ νομισθῇ ἄπιστος. Πολλοὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ παραδοθῶν, καὶ ἡ φυγῇ ἡ ὅπλοις ἀπέφυγον τὸν θάνατον· ἀλλ' ἔχασαν τὴν ὑπόληψιν αὐτῶν καὶ κατηγορήθησαν ὡς ἀνυπότακτοι, ὀνομασθέντες φ ι ρ α ρ ῆ, καὶ διεδόθη ἡ κατηγορία μέχρι τῶν παίδων τους, ὀνομασθέντων φ ι ρ α ρ ῆ-ὁ γ ο υ λ α ρ ῆ. Ἐκεῖνο ὅπου εἶπῃ ἡ κάμη ὁ σουλτάνος ἀφεύκτως πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ καὶ νὰ φυλαχθῇ ἀπὸ κάθε ἄλλον ὀφφικιάλιον, καὶ τὸν μεγαλύτερον.

Τὸ στρατιωτικὸν οὐ χαίρει τῇ εἰρήνῃ καὶ ὀπλοστασίᾳ, κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενον, ἔ λ χ α ρ ἔ κ ε τ ο υ π ε ρ ε κ ἔ τ'· ἀλλὰ καὶ ὁ νόμος αὐτῶν προσταττει αὐτοὺς νὰ μὴν εἰρηνεύωσιν ἐπὶ πολὺ τοῖς βασιλεῦσι τῶν Χριστιανῶν· ὅταν εἰρηνεύωσιν ἐπὶ πολὺ τρώγονται ἀναμεταξύ τους, ἢ κατὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν. Οὕτω φαίνεται νὰ ἔκαμαν κατὰ τοῦ σουλτάν Μπαγριζίτη τοῦ Β', ὃν τινὰ πολιτικῷ τῷ τρόπῳ ἐξέβαλον τοῦ θρόνου ὡς ἐπὶ δέκα ἔτη εἰρηνεύσαντα, καὶ ἀντεισήγαγον τὸν υἱὸν αὐτοῦ σουλτάν Σελίμην τὸν Α'.

Συνήθεια τῶν παλαιῶν σουλτάνων ἦτο τὰς ἐγγράφους προσταγὰς τῶν νὰ τὰς γράφωσιν ἰδιοχείρως· τοιοῦτόν ἐστι τὸ προῤῥηθέν μοι χᾶττι-σερίφι

τοῦ Φατίχης σουλτάν Μεχμέτη, φυλαττόμενον ἐπὶ πολλὴν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας τοῦ Μουχλίου· ἀλλὰ ὕστερον οὐδὲ τὴν ὑπογραφὴν του ἰδιο-
χειρῶς εἰς ὅλα ἔγινε συνθήεια νὰ μὴ γράφῃ· μόνον ἐπιγράφεται ὁ τουρᾶς
παρὰ τοῦ νισαντζή, καὶ πολλῶν μᾶλλον παρὰ τοῦ ἀμειτζή· εἰς ὅσα δὲ φερ-
μάνια ἔξω ἀπὸ τὸν τουρᾶν ἐπιγράφῃ ὁ βασιλεὺς ἰδιοχειρῶς τὸ, μου-
τζεπίντζε ἀμὲλ ὀλουῖν, ἐκεῖνα λέγονται χάττι-χουμαγιῶν
καὶ χάττι-σερίφ.

Τρεῖς εἰσιν οἱ χαζινέδες τοῦ βασιλέως, ὁ μὲν ἔξω, ὅστις κεῖται εἰς τὸ
μπάμπι-χουμαγιῶν· ἐκεῖ ἀπερχόμενος ὁ τεφερδάρης μετρᾷ τὰ ἄ-
σπρα τὰ ἐρχόμενα καὶ ἀποτίθῃσιν, εἴτα ἐξοδιάζει αὐτὰ κατὰ τὰς χρεῖας,
διδούς εἰς λουφέδες τῶν γιαννιτζάρων καὶ ἄλλας χρεῖας· λέγεται διζ-χαζ-
νέ, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἀθροίζόμενα ἀργύρια λέγονται μπεϊτουλμάλι
μουσλίμιν· ὁ βασιλεὺς ἄνευ ἀνάγκης τινὸς μεγάλης δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἐγ-
γίσῃ αὐτὰ τὰ ἄσπρα δι' ἰδίαν χρεῖαν, καὶ κινδυνεύει νὰ καταβιβασθῇ ἂν τὰ
μεταχειρισθῇ εἰς ἑδωπαθείας του. Ὁ ἔσω χαζινές, λεγόμενος ἱτζ-χαζινές,
κειόμενος ἐν τῇ τρίτῃ αὐλῇ συνημμένως τῷ ἐκείσῃ μεγάλῳ λουτρῷ, ἐστὶν ἱ-
διος τοῦ βασιλέως, ἐξ οὗ δύναται νὰ ἐξοδιάσῃ ὅσα θέλει καὶ ὅπου θέλει,
καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἀθροίζόμενα χρήματά εἰσιν ἀπὸ εἰσοδήματα διωρισμένα
τοῖς βασιλεῦσι καὶ ἀπὸ κληρονομίας συγγενῶν καὶ πασσάδων καὶ ἀπὸ δώ-
ρα τῶν αὐτῶν καὶ ἀπὸ δημεύσεις τῶν καταδικαζομένων· τούτου ὁ ἐπι-
στάτης λέγεται χαζινέ-κεαγιᾶσής. Ἔστι δὲ καὶ τρίτος χαζινές παρὰ
τῷ λεγομένῳ σοφᾷ, καταντικρὺ τοῦ ὁδοῦ τοῦ λεγομένου χιρικ-ἀ-σερίφ-
ὁ δασής, ἔνθα εἰσὶ καὶ τὰ τῶν Χριστιανῶν βιβλία. Ἔστι καὶ τέταρτος χαζ-
ινές ἐν τῷ γυναικείῳ, οὗ ὁ ἐπιστάτης λέγεται χαζινὰ δ-ἀ-ράγας, ὅστις
ἐστὶν Ἄραψ, δῦντερον τόπον ἔχων κατὰ τὴν ἀξίαν μετὰ τὸν κιζλ-ἀ-
γασής. Ἀπὸ τὰ τέλη καὶ δασμοὺς συναθροίζονται τὰ ἀργύρια τοῦ ἔξω
χαζινέ, τὰ ὅποια συμποσῶνται εἰς 44 χιλιάδες πουγγεῖων, καὶ κάθε πουγ-
γεῖον περιέχει γρόσια 500. Ὁ βεζίρης Ραγήπ-πασσᾶς ἀπὸ τῶν κλοπῶν τῶν
χαρμεῖν προσέθετο 13 χιλιάδες πουγγεῖων εἰς τὸ βασιλικὸν ἐτήσιον
εἰσόδημα, καὶ προσέθετο καὶ 2,500 ἀπὸ τῶν κλοπῶν τῶν λουφέδων τοῦ
στρατιωτικοῦ· προσέθετο δὲ καὶ τυχερὰ ἀπὸ τῶν μουατζελέδων τῶν
μαλικιανέδων, ὅπου, ὄντα πρότερον χαρμεῖν, ἦτοι ἀφωσιωμένα
εἰς τὸν κιαμπέ τὸν ἐν τῇ Μέκκᾳ, μετέβαλεν εἰς μαλικιανέδες, δι' οὓς, ἔξω
τοῦ ἐτήσιου μιρίου, πληρώνουσιν οἱ ἀγορασταί, ὅταν ἀγοράσωσι τὸν μαλι-
κιανέ, τὸν πρῶτον χρόνον δέκα χρόνων εἰσόδημα, καὶ τοῦτο λέγεται μουα-
τζελές τοῦ μαλικιανέ· καθ' ὑπόθεσιν ὁ μαλικιανές ἔχει μιρὶ, ἦτοι δασμὸν
ἐτήσιον, γρόσια 500, καὶ εἰσόδημα κύριον γρόσια 5,000· θανόντος τοῦ ἀ-
γοραστοῦ, καὶ ἀκολούθως κυριάρχου, κληρονομεῖ ὁ βασιλεὺς, ὅθεν τὸν ξα-
ναπωλεῖ· ὁ ἀγοραστής ἀφοῦ ἔχει γρέος νὰ πληρώνῃ ἀνά ἔτος τὸ μιρὶ, τὰ
500 δηλαδὴ γρόσια, πρέπει νὰ πληρώσῃ καὶ 50,000 γρόσια τὸν πρῶτον
χρόνον διὰ νὰ γενῇ κύριος τοῦ μαλικιανέ, ἥτις ποσότης λέγεται μουατζελές,
καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον πρέπει νὰ πληρώσῃ καὶ τὰ 500, τὸ ἐτήσιον μιρὶ.

Ἐν οὐδεμιᾷ πόλει τῆς βασιλείας δὲν γίνονται νομίσματα εἰμὴ ἐν Κων-

σταντινουπόλει καὶ Καίρῳ τῆς Αἰγύπτου, καὶ μόνον ἐπ' ὀνόματι τοῦ βασιλέως καὶ οὐκ ἄλλου τινός· ὅστις ὅταν εἶναι εἰς τὸν πόλεμον τὸν ἀκολουθεῖ ὁ τύπος, καὶ ὑπὸ ταῖς σκηναῖς τυποῦνται τὰ νομίσματα, ὅχι πλεόν τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ δάραμπε φὶ Κωνσταντινιγέ, ἢ φὶ Μίσιρ, ἀλλὰ φὶ ὀρδούτ χουμαγζούν. Ὁ σημερινὸς βασιλεὺς σουλτὰν Μουσταφᾶς ἀφείλε τὸ ὄνομα Κωνσταντινιγέ καὶ ἐπιγράφει τὸ, δάραμπε φὶ Ἰσλάμ μπὸλ, οἰονεὶ αἰσχυρόμενος ἐπιγράψαι τῷ νομίσματι ὄνομα χριστιανικόν, πρᾶγμα ὅπου ἐς τόδε οἱ βασιλεῖς οὐκ ἐποίησαν· ἔχει δὲ οὕτως ἡ ἐπιγραφὴ τῶν ἐπ' αὐτοῦ νομισμάτων:

Σουλτὰν οὐλ μπερέινι βέ χακάνουλ μπαχρέινι ἐς σουλτὰν ἴμπνου σουλτὰν.

καὶ ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους:

Ἐς σουλτὰν Μουσταφᾶ ἴμπνου Ἀχμέδ χὰν δάμε μουλκιουχοῦ, δάραμπε φὶ Ἰσλάμ μπὸλ, σένε 1181.

Ἀγκαλὰ καὶ οὐδεὶς τολμᾷ τυπῶσαι νομίσματα ἐπὶ τῷ ἰδίῳ ὀνόματι, ἔμπης μόνον ὁ χάνης τοῦ Κρμίου ὅταν θελήσῃ ἔχει ἄδειαν νὰ τυπώσῃ καὶ τὸς ἐπὶ τῷ ἰδίῳ ὀνόματι.

Τὰ σενδούκια τοῦ χαζνέ ὅπου εἰς τὸ στρατόπεδον ἔχουσιν οἱ Ὀθωμανοὶ εἶναι εἰς τὰς σκηνὰς τοῦ βεζίρη, φυλαττόμενα ὑπὸ τῶν σπαχίδων, ἐναλλάξ φυλακὰς τηρούντων· πολλάκις τὰ σενδούκιά εἰσι κενά, ἀλλὰ πάλιν τῇ αὐτῇ τάξει φυλάττονται δεδεμένα ταῖς ἀλύσεσιν, ὡς σύνητες, διὰ νὰ μὴν ὑποπτευθῇ τὸ στρατιωτικὸν ὅτι δὲν εἶναι ἄσπρα εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ παύσῃ ἡ πρὸς τὸν πόλεμον ζέσις του.

Ἀναγινώσκεται εἰς τὰς ἱστορίας τὸ ὅτι πολλάκις οἱ Ὀθωμανοὶ συμφωνήσαντες τοῖς Χριστιανοῖς διὰ τὴν παράδοσιν κάστρου τινός δὲν ἐφύλαξαν τὰς συμφωνίας μὲ παραμικράν τινα πρόφασιν· καθ' ὑπόθεσιν ἂν ἐσυμφωνήθη τὸ νὰ ἔβγουν ἄσπλοι οἱ φύλακες τοῦ κάστρου, καὶ λάχῃ νὰ ἰδοῦν σολδάτον τινὰ μὲ κἀνὲν παραμικρὸν ὄπλον, εὐθὺς φωνάζουσι πῶς οἱ Χριστιανοὶ δὲν ἐφύλαξαν τὰς συμφωνίας, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ψευδῇ πρόφασιν καταργοῦσιν αὐτοὶ ὅλας. Πολλάκις διὰ νὰ ἀποφύγῃσι τὴν κατηγορίαν τῆς παραβίασεως λέγουσι πῶς ἐδιάσθησαν νὰ καταντήσουν εἰς αὐτὸ τὸ ἄτοπον, καὶ φύσει ὄντες ἐφευρετικώτατοι φέρουσι καὶ μαρτυρίας ἀπὸ τὸ Κουράνι διὰ τὴν κατάργησιν τῶν συμφωνιῶν. Καθεῖλον οὖν τὰ κεφάλαια τῆς εἰρήνης εἰς τὴν Κύπρον, εἰς τὸ Βαγδάτι, εἰς τὴν Βούδαν, τῷ ἔτει 1529, καὶ τὴν πρὸς τοὺς Νέμτζους ἀγάπην ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Μεχμέτ τοῦ Δ', καὶ τὰς πλείους τῶν πρὸς τοὺς Μολδαβούς δοθεισῶν ὑποσχέσεων τῷ ἔτει 1529, καὶ τὰς πρὸς τοὺς Ταρτάρους τοῦ Κρμίου.

Μέχρι τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμάνη οἱ βασιλεῖς ἐκάθιζον καὶ ἄλλους εἰς τὴν

τράπεζάν των· ἀπὸ τότε μέχρι τῆς σήμερον οὐδεὶς τῶν πάντων συνεσθίει τῷ βασιλεῖ ἐν τῇ τραπέζῃ.

Ὁ βασιλεὺς οὐδὲν ποιεῖ ἢ ἀποφασίζει χωρὶς νὰ τὸ κοινολογήσῃ ἢ νὰ συμβουλευθῇ τὸν βεζίρην· Ἐπίτροπόν του, ὃν τινα καὶ ἐκστρατεύσαντα καὶ πόρρω που ὄντα πάλιν ἐγγράφως συμβουλευέται περὶ ἐμπροσθοῦς τινὸς ὑποθέσεως, εἴτα τὴν ἀποφασίζει· ἂν ὁ βασιλεὺς δώσῃ προσταγὴν ἄνευ εἰδήσεως τοῦ βεζίρη, σημεῖον ὅτι ἐγγίζει ἡ τοῦ βεζίρη πτώσις.

Φύσει εἰσὶν ἐπικλινεῖς εἰς τὸ νὰ κρύπτουν τοὺς σκοποὺς των ὅτε βασιλεὺς καὶ οἱ αὐτοῦ μινίστροι καὶ νὰ ὑποκρίνονται κατὰ τοὺς καιροὺς· ὅθεν καὶ κοινὸν παρ' αὐτοῖς τὸ, κ ε σ ι λ μ ε γ ἐ ν ἔ λ ο ὕ π ο υ λ μ ἐ κ γ κ ε ρ έ κ.

Εἰς τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις των οἱ Ὀθωμανοὶ φυλάττουσι τὸ μυστικὸν ὑπὲρ τι ἄλλο ἔθνος· καὶ εἰς τὰ ἀνακτόρια οἱ ἀγαθεὲς φυλάττουσι σιωπὴν σφοδροτέραν τῆς τοῦ Πυθαγόρου, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν λαλεῖ ἂν δὲν ἐρωτηθῇ. Πολλοὶ βωθοὶ καὶ κωφοὶ εἰσὶν ἐν τοῖς ἀνακτορίοις, καὶ κρατοῦσι τὸν μπερδέ· καὶ ὅταν ὁ βασιλεὺς ὁμιλῇ μυστικὰ μὲ τὸν βεζίρην, ἡ μὲ τὸν κιζλάρ ἀγασὴ ἢ ἄλλον τινὰ μέγαν, οὐ συγχωροῦσιν τινὶ πλησιάζειν, ὅστις ποτ' ἂν εἴῃ· εἰσὶ τοιοῦτοι καὶ παρὰ τῷ βεζίρῃ καὶ παρὰ τῷ κεαρίᾳ· τοιαύτην δὲ δύναμιν ἔδωκεν αὐτοῖς ἡ φύσις, ὅπου ἀπὸ τῶν κινήματων τῶν χειλέων καὶ τῶν σχημάτων τοῦ σώματος δύνανται προνοῆσαι τὰς ὑποθέσεις· καὶ παρὰ ταῦτα ἐφεύρον ἐν ἑαυτοῖς σημεία τινα δι' ὧν δηλοποιοῦσιν ἀλλήλοις τοὺς ἑαυτῶν σκοποὺς καὶ βουλήματα, καὶ διηγήσεις διὰ τῶν σημείων διηγοῦνται· ἡ σφοδρὰ σιωπὴ ὅπου φυλάττεται ἀκριβῶς εἰς τὰ ἀνακτόρια ὑπὲρ τὴν τοῦ Πυθαγόρου ἐθίαν· τοὺς πάντας ἐφευρεῖν τὰ τοιαῦτα σημαντικὰ σχήματα· ὁ ἴδιος σουλτάνος πρέπει νὰ ἤξερῃ τὰ σημανόμενα τῶν σημείων αὐτῶν, προσταῖναι μέλλων αὐτοῖς ποιητέον τι.

Ἡ ὀθωμανικὴ βασιλεία συνειθίζει νὰ ἀναδιβάλλῃ πάλιν εἰς τὴν αὐτὴν ἀξίαν ἢ εἰς ἄλλην μεγαλητέραν ἐκείνου ὅπου ἄλλοτε ὡς ἀνάξιον κατεβίβασεν ἐκείνης τῆς ἐξουσίας καὶ ἀρχῆς.

Διατάττει ἡ βασιλεία τὰς ἐκστρατείας τῆς μὲ τὰς ἡμέρας τῶν ἑορτῶν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, Ἀπριλίου κγ' καὶ τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, Ὀκτωβρίου κς'· μετὰ τὰς κγ' τοῦ Ἀπριλίου ἄρχονται τῆς ἐκστρατείας, καὶ τῇ κς' τοῦ Ὀκτωβρίου τελειοῦται ἡ ἐκστρατεία τοῦ ἔτους ἐλείνου. Κάθε στρατιώτης ὅπου δὲν ἤθελε φανεῖ εἰς τὸν διορισθέντα τόπον μετὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου χάνει τὸν λουφέν του καὶ τὸ συνειθισμένον μπαχσίσι καὶ παιδεύεται διωκόμενος ἀτίμως τοῦ τάγματος· καὶ πάλιν ἀφοῦ δουλεύσῃ τὸ διάστημα αὐτὸ τὸ μεταξὺ τῶν δύο ἑορτῶν, τοῦ Ἀγίου Γεωργίου καὶ τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, δὲν ἔχει πλέον χρέος νὰ ὑποτάσσῃται τινι, οὔτε οὐδ' ἀπασῇ, οὔτε σερασκέρῃ· ὁ ἴδιος σουλτάνος οὐ δύναται ζητῆσαι περισσοτέραν δούλευσιν, εἰμὴ μόνον ἂν διὰ τὸ κοινὸν καλὸν ἤθελε θελήσει ἐκούσιως ὁ στρατιώτης νὰ μείνῃ εἰς τὸ ὄρδι καιρὸν περισσότερον· ἀλλὰ τοῦτο τὸ κάμνει ἐκούσιως, εἰς τρόπον ὅπου ἂν μετὰ τοῦ Ἀγίου Δημητρίου τὴν ἡμέραν ὁ στρατιώτης παραστὰς τῷ ὁ ρ δ ι - κ α δ ι σ ῃ ἤθελε τοῦ ζητήσῃ τὸ Κασίμ-σιτζίλι, ἥτοι ἐγγραφὸν θεβαιωτικὸν ὅτι νὰ ἐδούλευσε μέχρι τοῦ Ἀγίου Δημητρίου,

πρέπει ἀναγκαιῶς νὰ τοῦ δοθῇ, καὶ ἂν δὲν τοῦ δοθῇ, ἐκεῖνος ἀναχωρεῖ τοῦ στρατοπέδου χωρὶς νὰ φοβηθῇ πῶς θέλει ζητηθεῖ πλέον· ὅθεν σήμεριόν τοῦ ὅτι, ἀγκαλὰ καὶ οἱ στρατιῶται λαμβάνουσι λουφὲν δι' ὅλον τὸν χρόνον, ὅμως μόνον ἐξ μῆνας ἔχουσι χρέος νὰ δουλεύσουν.

Κάθε πρέσβυς χριστιανὸς ὅπου ἀνταμῶνει τὸν βασιλέα εἰς τὸ ἄρζ-ὀδ-α-σ ἡ ἐβγάλλει, τὸ παθὶ τοῦ ἔξω· δύο καπουτζηπασῆδες τὸν βαστοῦν ἐκὰ-τέρωθεν, καὶ ἀφοῦ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἄρζ-ὀδ-α-σ ἡ κλίνει τὴν κεφαλὴν του τρεῖς.

Ὁ ρῆξ τῆς Φράντζας ἔχει πρέσβυν εἰς τὴν Πόλιν· ἀλλ' ὁ καῖσαρ ἔχει ῥε-ζι-δ-έν-τε, ἥτοι κζουτζούκ-έλτζην, ὅταν δὲ ἐστὶ χρεῖα τοῦ ἐπικυρωθῆναι εἰρήνην ἢ ἄλλην τινὰ μεγάλην ὑπόθεσιν τότε πέμπει καὶ ὁ καῖσαρ πρέσβυν, ἥτοι μπεγιούκ-έλτζην, ἀμπασσάτορα ἐξ τραορδινάριον.

Ἐχει ἡ βασιλεία πολλὰ μέρη πολλῶν ἐπαρχιῶν τὰ ὅποια ὀνομάζει τι-μάρια, εἰσὶ δὲ ταῦτα κώμη ἢ δύο ἢ τρεῖς, τὰ ὅποια δίδονται εἰς τοὺς σπαχῆδες κυρίως διὰ τροφὴν τοὺς, διὰ νὰ πηγαίνουν εἰς τὸν πόλεμον, ὅταν εἶναι, χωρὶς νὰ ζητοῦν ἔξοδα παρὰ τῆς βασιλείας ἢ πληρωμὴν ἢ ζωοτροφίαν, καταχρηστικῶς δὲ καὶ εἰς ἄλλους. Ἐχουσι χρέος οἱ τιμάρ-σ-α-χι-π-ῆ-δες νὰ ἐκστρατεύωσι μὲ τόσους ἀνθρώπους, κατὰ τὸ ἀνάλογον τοῦ εἰ-σοδήματός τοὺς· ὅταν τὸ ὀλιγώτερον τρεῖς πολεμιστὰς πρέπει νὰ συνεπιφέ-ρουν. Ὅταν ἀποθάνῃ ὁ τιμάρ σαχιπῆς, κάμνει ἄρζι ὁ ἐκείσε ἀλάιπ-ῆ-ς καὶ δίδει τὴν εἰδήσιν, καὶ φανερώνει πόσον ἄσπρων ἐστὶ τὸ τιμάρι, καὶ τὸ ζητεῖ διὰ τὸ τέκνον του· ἡ βασιλεία ἂν θέλῃ δίδει ὅλον τὸ τιμάρι εἰς τὸ παιδί του, ἢ δίδει μέρος αὐτῷ καὶ μέρος ἄλλῳ τινὶ, ἢ τὸ κρατεῖ ὅλον ἂν θέλῃ εἰς τὸν χαζνέ· καθ' ὑπόθεσιν διὰ τὰ τιμάρια ὅπου εἶναι εἰς τὸν χα-θ-σ-α-λ-ῆ-τῆς Οὐρφα κάμνει τὸ ἄρζι ὁ ἐν τῇ Οὐρφα ἀλάιπ-ῆ-ς, καὶ καθε-ξῆς διὰ τὰ λοιπὰ τὰ εἰς τὰς ἄλλας ἐπαρχίας.

Ἡ βασιλεία πολλάκις ἐβιάσθη νὰ φονεύσῃ ἀνθρώπους ἀδίκως καὶ ἀγα-πητοὺς αὐτῇ καὶ πεφιλημένους, διὰ ζήτημα τῶν ἀποστατῶν· οὕτως ἐφόνευ-σεν ἀδίκως καὶ χωρὶς τὸ θέλημά του ὁ σουλτάν Μεχμέτης ὁ Δ' τὸν ἀγαπη-τόν του βεζίρην Ἀϊνατζῆ Σουλεϊμάν-πασσᾶν καὶ τὸν τεφερδάρην καὶ γζουμ-ρουκτζῆν τοὺς οἰκειοτάτους του, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν γνῶμην τῶν ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει ζορμπάδων.

Εἶναι κατηγορούμενον εἰς τοὺς Τούρκους τὸ νὰ καταγίνονται οἱ βασιλεῖς εἰς κυνήγια ζώων ἀγρίων καὶ πτηνῶν· καὶ δύο βασιλεῖς, ὁ σουλτάν Μεχ-μέτης ὁ Δ' καὶ ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς ὁ Β' περὶ τούτου πολλὰ κατηγορήθη-σαν, καὶ μὲ ἄλλας αἰτίας μὲ αὐτὰς ἐνωθείσας τοῦ θρόνου κατεβιβάσθησαν.

Τὸ χάττι-σερίφι ὅπου δίδωσιν τινὶ ὁ βασιλεὺς νὰ μὴν ἐνοχληθῇ ἡ ζωὴ του ποτὲ δὲν ἔχει θεμέλιον· τοιοῦτον χάττι σερίφι μὲ καταβολὴν πολλῶν χρη-μάτων εἶχε λάβει καὶ ὁ Πραγλοβάνος, ἀλλὰ δὲν ἐφυλάφθη· ἐφονεύθη γὰρ καὶ αὐτός τε καὶ οἱ τέσσαρες υἱοί του, μὲ ὅλον ὅπου ἐδούλευσε τῇ βασιλείᾳ εἰς δύο ἀναγκαιότατα περιστατικά, ὧν πρῶτον τὸ νὰ φανερώσῃ τοῖς Ὀθωμα-νοῖς, τῷ ἔτει 1690, ὅδόν τινα ἐς τόδε ἀγνώριστον δι' ἧς διήλθον αὐτοὶ εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν ἀπροσδοκῆτως ἀφοῦ διώδυσαν τὰ ὑψηλὰ ὄρη τῆς Βλα-χίας, καὶ ἐφόνευσαν 4,000 γερμανῶν στρατιωτῶν τὰς ὑπὸ τῷ στρατηγῷ

Ἔϊσλερ, ὅστις οὐδὲν τοιοῦτο προσδοκῶν εἶχε στρατοπεδεῦσαι ὑπὸ ταῖς ὑπὸ αἰσῶν τῶν ὀρέων ἀμερίμῳ, ὡς ἐν ἐπαρχίᾳ ἰδίᾳ τε καὶ φίλῃ· τὸ δεῦτερον ἦν τὸ ὅτι τῷ ἔτει 1711 ἀπατήσας τὸν βασιλέα τῆς Μοσχοβίας Πέτρον καὶ ὑποσχεθεὶς προζῶαρκεια πλεῖστα ὅσα τὸν ἔκαμε νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Γιάσι ἀπρομνήθευτος ἐφοδίων, καὶ ἀποῦ ἦλθε τὸν ἀφῆκεν ἔρημον τροφῆς, διὸ καὶ ἐνικήθη κατὰ κράτος μετὰ μεγάλῃν αἰσχύνῃ· ἐδειχνε λοιπὸν πλαστήν καὶ ψευδῇ φιλίαν εἰς τοὺς Γερμανοὺς καὶ Μοσχόβους ὁ Πραγκοβάνος διὰ νὰ τοὺς ἀπατήσῃ, διὰ τὸ κέρδος τῆς βασιλείας, ἀλλὰ δὲν ἐγνώρισθη τοιοῦτος παρ' αὐτῇ.

Ἡ μεγίστη δύναμις ὅπου ὁ σουλτάνος δίδωσιν εἰς χεῖρας τοῦ Ἐπιτρόπου διὰ ὅλας τὰς ὑποθέσεις τῆς βασιλείας εἶναι τὸ θεμέλιον τῆς συστάσεώς του, ὡσὰν ὅπου εἰς καιρὸν χρείας ὅλα τὰ σφάλματα ἐπιφορτίζονται εἰς τὸν βεζίρην, καὶ ἀθωοῦται πάντοτε ὁ βασιλεὺς μετὰ τὸν τοιοῦτον ἐπιφορτισμὸν, καὶ παιδεύεται ὁ βεζίρης πολλάκις καὶ διὰ ἐκεῖνα ὅπου μόνον κατὰ θέλησιν καὶ προσταγὴν τοῦ βασιλέως δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποφύγῃ τὸ νὰ μὴν τὰ ἐνεργήσῃ· ὅθεν τὸ πλῆθος ἀν' γογγύζῃ διὰ τὴν κακὴν διοίκησιν τῶν ὑποθέσεων, τὸ σφάλμα ἐπιφορτίζεται εἰς τὸν βεζίρην· ἀν' ὁ γογγυσμὸς περισσεύσῃ, καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς ὁ βεζίρης, καὶ κατὰ τὴν χρεῖαν καρατομεῖται καὶ τὴν ταχίστην· ἀν' ὁ βασιλεὺς δὲν ἤθελε θελήσει νὰ παιδεύσῃ τὸν βεζίρην, κατὰ τὴν αἵτησιν τοῦ πλῆθους, καταβιβάζεται εὐθὺς· τοιοῦτό τι ἔπαθεν ὁ σουλτάν Μεχμέτης ὁ Δ' διὰ τὸν βεζίρην τοῦ Ἀἰντατζή Σουλεϊμάν-πασσᾶν, καὶ ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς ὁ Β' διὰ τὸν βεζίρην τοῦ Ραμῆ-Μεχμέτ-πασσᾶν.

Τὸ γ α λ ε μ π ἐ-δ ι β ἄ ν ι ἐγένετο ἄλλοτε δις τῆς ἐβδομάδος, Κυριακῇ καὶ Τετάρτῃ· τὴν γίνεταί μόνον τῇ Τρίτῃ οὐχ ἐκάστης ἀλλ' ἀμφοτέραις ἐβδομάδος, ὑπὸ τροῦλλῳ τινὶ κεμένῳ παρὰ τῇ στοᾷ τῆς δευτέρας αὐλῆς, κειμένη ἐν τοῖς δεξιοῖς τῷ εἰσελθόντι τὴν πύλην τῆς δευτέρας αὐλῆς, ἀντικρὺ οὔσης τῆς στοᾶς δι' ἧς εἰσέρχονται εἰς τὰ μαγειρεῖα, ὥστε ἀντικρὺ τῶν μαγειρείων ὁ τροῦλλος τοῦ γ α λ ε μ π ἐ-δ ι β ἄ ν ι ο υ. Πάρεστιν ὁ βεζίρης ἔχων συγκαθημένους ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ τὸν Ρόυμελη καζάσκερῃ καὶ ἐν τῇ ἀριστερᾷ τὸν Ἀνατὸλ καζάσκερῃ· πάρεστι καὶ ὁ μουφτής ὅταν εἶναι χρεῖα καὶ λαληθῇ· πάντες οἱ κ ο υ μ π ἐ-β ε ζ ί ρ η δ ε ς πάρεσι, καὶ μετ' αὐτοὺς κᾶθηται ὁ τεφερδάρης καὶ ὁ ρέισουλ-κιτάπης· οἱ λοιποὶ χοιζαγχιάνηδες ἱστάνται ὄρθιοι· οἱ ὀφφικιάλιοι τοῦ στρατιωτικοῦ, οἷον γιαννιτζάρ-άγασῃ, σιπαχιλάρ-άγασῃ καὶ σιλαχδάρ-άγᾶς κᾶθηνται εἰς τὰς δύο στοὰς τὰς ἐκατέρωθεν τῆς πύλης τὰς κατ' ἑσθὴν γραμμὴν τῇ πύλῃ τῆς ῥηθείσης δευτέρας αὐλῆς· ὁ σουλτάνος ἀκούει τὰ γινόμενα ἐν τῷ διδάνι καθήμενος ἔσωθεν ἀφανῶς ὑψηλὰ καὶ βλέπων ἐν τῷ διδάνι ἀπὸ παραθυρίου καφασωτοῦ κεμένου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ βεζίρη. Εὐθὺς ὅπου καθήσουν εἰς τὸ διδάνι ἀναγινώσκουσιν οἱ τεσπερετζῆδες τοὺς λιβελλοὺς τῶν προσκαλειομένων μεγαλοφόνων· εἴτα ἀποφασίζουσι διὰ τὴν ἐν τῷ λιβελλῳ ὑπόθεσιν, καὶ ἐπιγράφεται ἡ ἀπόφασις τοῦ βεζίρη ἐπὶ τοῦ λιβελλοῦ. Τελειωθέντων τῶν λιβελλῶν ὁ βεζίρης προβάλλει τοῖς παροῦσι τὴν ὑπόθεσιν δι' ἣν θέλει

ὁ βασιλεὺς νὰ συμβουλευθῶσι καὶ νὰ ἀποφασίσωσι, καὶ ζητεῖ τὴν γνώμην ἐκάστου τῶν παρόντων· φιλονεικεῖ ἕκαστος μεγαλοφῶνως διὰ νὰ συστήσῃ τὴν γνώμην του ἀναιρῶν τὴν τοῦ ἐτέρου. Ὑστερον ἀριστεύουσιν ἐν τῷ διδάνει. Μετὰ τὸ ἄριστον ὁ βεζίρης μνηστὺς παρὰ τοῦ σουλτάνου διὰ τοῦ καπουτζιλάρ-κεαγιασή, πηγαίνει μόνος εἰς τὸ ἄρζ-ὀδασή, κείμενον ἀντικρὺ τῆς πύλης τῆς τρίτης αὐλῆς καὶ ἔνδον τῆς τρίτης αὐλῆς τῆς προρρήθειας, προπορευομένου αὐτοῦ τοῦ καπουτζιλάρ-κεαγιασή, καὶ συνομιλεῖ τῷ βασιλεὶ μυστικῶς περὶ τῶν προκειμένων ὑποθέσεων. Εἴτα εἰσέρχονται εἰς τὸ ἄρζ-ὀδασή οἱ λοιποὶ οἱ ἐν τῷ διδάνει, μουφτῆς δηλαδὴ, καζασκέρηδες καὶ κουπέ-βεζιρλερῆ, ὁμοίως καὶ ὁ γιαννιτζάρ-άγασῆς σὺν τοῖς λοιποῖς ὀτζάκ-άγαλαρί. Ἐχουν ὅλοι οἱ ἐν τέλει ἴδιον ἔνδυμα ὅταν πηγαίνουσιν εἰς τὸ γαλεμπέ-διδάνει· ὁ βεζίρης καὶ οἱ λοιποὶ κουπέ-βεζιρλερὶ φοροῦσιν εἰς τὴν κεφαλὴν τὸ λεγόμενον καλεβί, ὅπερ ἐστὶ καθοῦκι τρίγωνον, πῆχυν ἡμισυν τὸ ὕψος, σαρδισμένον μὲ ψιλὸν τουλπάνι καὶ ἐμπρὸς χρυσούφαντον· ὁ χιτὼν αὐτοῦ ἐστὶν ἄσπρο ἀτλάζι, χωρὶς ἄνθη καπλαδισμένον μὲ σαμοῦρι μὲ μακρὰ μανίκια ἐξηρητημένα τῶν ὤμων αὐτοῦ καὶ ἐπὶ γῆς συρόμενα· οὗτος ὁ χιτὼν λέγεται οὔς-καφτάνι. Τὸ αὐτὸ ἐστὶ καὶ τῶν λοιπῶν βεζιράδων, εἰμὴ μόνον ὅτι τὸ χρῶμα τοῦ ἀτλαζίου ἀνάγκη νὰ εἴναι πράσινον ἄλλ' οὐ λευκόν. Τὸ καθοῦκι τῶν καζασκέρηδων εἶναι πλατύτατον καὶ καλεῖται καλαβέτ, καὶ ὁ χιτὼν αὐτῶν εἶναι σόφι μόρικον. Ὁ τερπερδάρης, ὁ βεῖς-ἐφένδης καὶ οἱ λοιποὶ χοτζαγκιάνηδες φοροῦσι καθοῦκι μακρὸν τὸ λεγόμενον μουτζεβεζέ· ὁ χιτὼν αὐτῶν ἐστὶ κατὰ τὸ χρῶμα τῶν συνήθων καφτανίων, καπλαδισμένον μὲ σαμοῦρι. Οἱ ὀφφικιάλιοι τοῦ πολέμου καὶ οἱ καπουτζηπασῆδες φοροῦσι καφτάνι χρυσὸν καπλαδισμένον μὲ σαμοῦρι, καὶ τὰ καθοῦκια τοὺς εἶναι ἐν σχήματι μουτζεβεζέ. Ὁ χουνκιάρ-καπουτζιλάρ-κεαγιασή, μὲ τὸ αὐτὸ ἔνδυμα τοῦ μουτζεβεζέ καὶ καφτάνι μὲ σαμουρόγουναν, ἔχει ἀνὰ χεῖρας βέργαν ἀργυρᾶν μὲ μῆλον στρογγυλόν, καὶ περιπατῶν κατὰ γῆς κτυπᾷ αὐτήν, καὶ φέρει εἰς τὸν βεζίρην τὰς προσταγὰς τοῦ σουλτάνου. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον εἶναι ἐνδεδυμένοι καὶ ὁ τζαούσπασης, φέρων εἰς τὸ διδάνει τοὺς κρισολογούμενους. Οἱ ὀφφικιάλιοι τοῦ βεζίρη φοροῦσι μουτζεβεζέ μὲ ἐρκιάν-κιορκού, ἥτοι σαμουρόγουναν καπλαδισμένην εἰς τζόχα μὲ πλατέα μανίκια. Ὁ κοὺλ-κεαγιασή φορεῖ οὐς-καφτάνι καπλαδισμένον μὲ ῥίσον, καὶ ἐπὶ κεφαλῆς κούκν μὲ σεργούτζι εἰς τὸ ἄριστον μέρος τῆς κούκας. Οἱ λοιποὶ ὀτζάκ-άγαλαρί φοροῦσι τὴν αὐτὴν κούκν, ἀλλὰ τὸ σεργούτζι εἶναι εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς κούκας.

Ὅταν θελήσῃ ὁ σουλτάνος νὰ συναθροίσῃ βουλευτήριον πάντων τῶν ἐν τέλει ἀπαξιαπλῶς, πάντων τῶν οὐλιμαδίων καὶ τῶν ὀφφικιάλων τοῦ στρατιωτικοῦ τάγματος καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτῇ τάξεων καὶ τῶν γηραλέων καὶ πολυεπίρων στρατιωτῶν, τὸ τοιοῦτον βουλευτήριον καλεῖται ἄγιάκ-διδάνει, καὶ διατὶ πάντες ἵστανται ἐν αὐτῷ, καὶ διατὶ ἕκαστος ἔχει ἐξουσίαν νὰ δεφενδεύῃ τὴν γνώμην του· ὁ βεζίρης σὺν τοῖς λοιποῖς βουλευταῖς δίδει εἰδῆσιν τῷ βασιλεὶ τῶν πρεβληθεισῶν γνώμῶν, καὶ ἀποφασίζειται τὸ πρακτέον.

Τὰ γράμματα ὅπου ὁ βεζίρης γράφει τῷ βασιλεῖ ἢ διηγούμενος ἢ ζητῶν τι διὰ κάθε ὑπόθεσιν τῆς βασιλείας λέγονται *ταλχίσια*, καὶ ὁ κομιστὴς αὐτῶν λέγεται *ταλχιστζής*, (ταυτόν τῷ ρεφερενδάριος τῷ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ποτὲ βασιλεῦσιν,) ὅστις δίδωσιν αὐτὸ τῷ κιζλάρ-άγασῃ, καὶ αὐτὸς τῷ βασιλεῖ· ὁ βασιλεὺς ἐπιγράφει τὸ, *μουτζεπίντζε ἀμὲλ*, καὶ δίδωσι τῷ κιζλάρ-άγασῃ, κακεῖνος τῷ ταχλιστζῇ νὰ τὸ ἀποκομίσῃ τῷ βεζίρῃ, καὶ αὐτὸ διὰ τὰς ὑποθέσεις ὅπου ζητοῦνται νὰ γενοῦν, διὰ τὰς ὁποίας, ὅ τι λογῆς καὶ ἂν εἶναι τὸ ταχλίσι τοῦ βεζίρῃ δὲν ἤμπορεῖ νὰ γυρίσῃ κενόν, ἥτοι χωρὶς νὰ ἀκουσθῇ, ἄλλως σημειδόν ἐστι πτώσεως τοῦ βεζίρῃ· τῶν δὲ ταχλισίων ὅπου περιέχουν διηγήσεις ὑποθέσεων ἢ οὐδεμία ἀπόκρισις γίνεται, ἢ γίνεται κατὰ τὴν χρεῖαν τῆς ὑποθέσεως. Ὁ ρεῖσης γράφει τὰ ταχλίσια τῶν ὑποθέσεων, πολλάκις δὲ γράφει καὶ ὁ βεζίρης μόνος· τείλισσεται ὁ χάρτης εἰς τουλπάνι, τίθεται εἰς πουγγί ἀτλαξένιον κόκκινον, βουλώνεται καὶ δίδεται τῷ ταχλιστζῇ.

Νόμος ἐστὶ παρ' Ὁθωμανοῖς ὁρίζων ὅτι πόλις τις ὅπου ὑποταγεῖσα παρὰ τῶν ἐχθρῶν ἤθελε κυριευθεῖ παρ' αὐτῶν καὶ ὥρας τρεῖς, ἀναληφθεῖσα παρὰ τῶν Ὁθωμανῶν προξενεῖ μεγάλην ζημίαν εἰς τοὺς παλαιούς κατοικητάς· χάνουσι γὰρ αὐτοὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ αὐτῶν κτήματα καὶ κινητὰ ὑπάρχοντα, τὰ ὅποια δημεύονται διὰ τὸν σουλτάνον, καὶ πωλοῦνται παρ' αὐτοῦ ἢ τοῖς παλαιοῖς οἰκοδεσπόταις ἢ ἄλλοις, οὗ ἂν ἐθέλει τιμῆματος.

Ἐκεῖνοι ὅπου πλουτίζουν ἀπὸ τὰς ἐκδουλεύσεις τῶν Τούρκων τέλους πάντων διὰ τὰ πλοῦτή τους συκοφαντοῦνται, εἰρκτῇ καθειργνύονται καὶ τῶν πάντων ὑστεροῦνται κτημάτων· ἂν δὲ ἀποθάνωσι κληρονομεῖ αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς, μικράν τινα ποσότητα ἀφείς τοῖς παισὶν αὐτῶν.

Τοὺς βεζιράδες καὶ τὸν γιαννιτζάρ-άγασῃ καὶ τὸν ποσταντζήπασιν ἐσθότε καὶ ἐγγράφως καὶ διὰ ζώσης φωνῆς ὀνομάζει ὁ βασιλεὺς *λαλᾶ*, ἥτοι φύλακας τόπον πατρός ἐπέχοντας.

Φονεύει ἡ ὀθωμανικὴ βασιλεῖα ἀφεύκτως τὸν λαλήσαντά τι κατὰ τῆς πίστειος αὐτῆς, ἢ τὸν ἐν διαλέξει εἰπόντα τὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ διδασκαλίαν κρείσσονα τῆς τοῦ Μεχμέτης.

Κανὼν ἐστὶ παρ' Ὁθωμανοῖς μὴ εἰρηνοποιεῖν ποτὲ ἐν τῇ Κωνσταντινυπόλει ἢ ἄλλῃ τινὶ πόλει, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς τοῖς ὁρίοις καὶ ἐν στρατοπέδῳ ὁπλοφοροῦντι.

Οἱ Τούρκοι οὐ διεγείρουσι πόλεμον κατὰ τινος ἂν πρῶτον δὲν δώσωσιν αὐτῷ εἰδῆσιν, κατὰ τοὺς νόμους των· πολλάκις ὅμως καὶ χωρὶς προϋπάρχουσαν εἰδῆσιν φαίνεται πῶς νὰ ἐφώρμησαν εἰς τὰς ἱστορίας· οὕτως ἐγένετο καὶ κατὰ τῶν Ἑνετῶν, ἀπ' ὧν ἐν διαστήματι τετραμηνιαίῳ ἥρπασαν ὅλην τὴν Πελοπόννησον· ὁ σουλτάν Ἀχμέτης ἐγένετο νόμος, καὶ ὁ βεζίρης του Τζίν-Ἀλή-πασσᾶς πρὸ τοῦ νὰ διακηρύξῃ τὸν πόλεμον ἔθετο αὐτὸν εἰς ἔργον.

Διὰ τοὺς θανάτους τῶν σουλτάνων ἄλλοτε ἔκαμναν πολλὰς τιερεμνίας, καὶ ἡλλαττον καὶ τὰ χρώματα τῶν ἐνδυμάτων τους, ὑστερον ὅμως τρεῖς ἡμέρας ἐνεδύνοντο ἐνδυμα κοκκινόχρουν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο οὐδεμιὰς τανῦν ἐστι χηρῆσεως.

Ἕνας ὀφφικιάλιος εἶναι ἄτοπον παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς νὰ φανῇ εἰς τὴν αὐλὴν ἀξύριστος καὶ μὲ πώγωνα ἀνεπιμέλητον καὶ ἀχτένιστον, καὶ ταῦτα πρὸ τοῦ βασιλέως.

Σῶμα νεκρὸν πλὴν τοῦ σουλτανικοῦ οὐ δύνανται κατὰ τὸν νόμον αὐτῶν οἱ Τούρκοι κομίζεῖν εἰς διάστημα μεῖζον τῶν τριῶν μιλίων· ἀλλ' ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Βασίλειος βοεβόδας, ἐξοδιάσας 300 πουργεῖα, ἔφερεν ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως ἕως εἰς τὸ Γιάσι μὲ καπουτζήπασιν τὸ λείψανον τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς. Ὁ νόμος τῶν μουσουλμάνων κωλύει τὸ νὰ κρατηθῇ τὸ νεκρὸν σῶμα ἄταφον πλέον ἡμέρας, ἢ τὸ νὰ ἀποκομισθῇ διάστημα τόπου πλέον τῶν τριῶν μιλίων· τούτῳ ὅμως τῷ νόμῳ οὐχ ὑπόκεινται μόνον τὰ βασιλικά νεκρὰ σώματα· καὶ ἂν ὁ βασιλεὺς ἀποθάνῃ καὶ εἰς τὰς ἐσχατίας τῆς βασιλείας τὸ σῶμά του βαλσαμοῦται καὶ ἀποκομίζεται εἰς τὸν τάφον τὸν ἐν τῷ τζαμί ὅπου ζῶν ἐκτίσεν, ἢ, ἂν δὲν ἐφθασε κτίσαι, θάπτουσιν αὐτὸν εἰς τὸν περὶ τοῦ κοιμητηρίου τινοῦ τῶν προγόνων αὐτοῦ. Πλύνουσιν εὐθὺς θανόντας τοὺς νεκροὺς οἱ μουσουλμάνοι ὕδατι χλιαρῷ, φράσσουσιν μὲ βαμβάκι ὅλας τὰς τρύπας τοῦ σώματος αὐτῶν, καὶ ἀποκομίσαντες πρὸ τῆς θύρας τοῦ πλησίον τζαμίου κιλδίζουσι τὸ ναμάζι ὑπὲρ αὐτῶν πρὸ τῆς θύρας· εἶτα ἐπὶ τῶν ὤμων πάλιν ἀπαγαγόντες θάπτουσιν εἰς τὸ κοιμητήριον.

Τὰ ἐτήσια καὶ ἄρευνκτα καὶ κατὰ τὸ λεγόμενον τεσριφάτι ἐξοδα τῆς βασιλείας συμποσοῦνται εἰς 40 χιλ. τῶν λεγομένων πουργείων.

Μέρος Β'.

Τὰ περὶ τὸν Ἐπίτροπον τῆς βασιλείας, τούτέστι σαχίπη-
δεβλέτι, ἄλλως βεζίρ-ἄζέμην καὶ τοὺς λοιποὺς βεζι-
ρᾶδες καὶ πασσᾶδες καὶ ἄλλα ὀφφίκια σύμμικτα, ἀπο-
διοικήσεως ἐπαρχιῶν καὶ διεξαγωγῆς πολέμων.

Συντζάκ ἐλέγετο πρῶτον ἀπλῶς ὁ διοικητὴς ἐπαρχίας τινός· ὅθεν ἀναγινώσκεται τὸ ὅτι ὁ Φατίχης σουλτάν Μεχμέτης ἔκαμε τὸν υἱὸν τοῦ Μπαγιαζίτην σαντζάκην τῆς Ἀμασείας καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Δζέμ σαντζάκην τοῦ Ἰκονίου, ἥτοι ἡγεμόνα καὶ διοικητὴν· καὶ μέχρι τῆς σήμερον λέγεται πῖρ σαντζάκ γέρ, ἥτοι τόπος μιᾶς ἡγεμονίας· ὕστερον οἱ διοικηταὶ τῶν ἐπαρχιῶν ὠνομάσθησαν πέηδες, ἢ πασσᾶδες μὲ δύο τούγια, ἢ πασσᾶδες μὲ τρία τούγια, ἥτοι βεζίρηδες, ἐν οἷς καὶ δύο μπεϊλερπέηδες, τῆς Ἀνατολῆς εἰς τὴν Κρισηνίαν καὶ τῆς Εὐρώπης εἰς τὸ Μοναστήρι, Πελαγῶνιαν τὸ πάλαι λεγόμενον. Ὅθεν σήμερον οὕτω τρέχει ἡ τάξις: ὁ σα ν-

τζάκης μικρότερος τοῦ πέη, ὁ πέης μικρότερος τοῦ πασσᾶ τῶν δύο τουγῶν, αὐτὸς δὲ μικρότερος τοῦ πασσᾶ τῶν τριῶν τουγῶν, καὶ αὐτὸς μικρότερος τοῦ μεῖλερπεη, καὶ αὐτὸς μικρότερος τοῦ βεζιρ-ἄζέμη, ἥτοι τοῦ σαχίπη-δεβλέτι, Ἐπιτρόπου δηλαδὴ τοῦ βασιλέως. Τὸ δὲ σαντζάκι διὰ σημαίαν δὲν ἔχει ἄλλο τι εἰμὴ ἐν μόνον μεγάλον φλάμπουρον λεγόμενον σαντζάκι.

Ὁ βεζιρ-ἄζέμη ἔχει εἰς τὴν δούλευσίν του ὀφφικιαλίους μετ' ὧν αὐτὸς ἐξῆς: τὸν καπιτζίλ-ἄρ-κεαγῖα σή, τὸν σελάμ-ἄγασή, τὸν καπιτζίλ-ἄρ-πουλούκ-πασην, τὸν μέγαν-ἱμπροχόρην, τὸν βεκιλ-ἄρ-τζήν, τὸν μασράφ-έν-δην, τὸν κιλερ-κῖα-τιπή, τὸν μεχτέρ-πασην μετ' ὅλους τοὺς ὀπαδοὺς, τὸν σαράτζ-πασην, τοὺς λεγόμενους σακ-ἄλ-ἡ βεζιρ-ἄγαλαρῖ ἀδιορίστους κατὰ τὸν ἀριθμὸν, τὸν πᾶς-ἄγᾶν-τῶν λεθέντων μετ' ὅλους τοὺς ὀπαδοὺς του, τὸν δελίρ-πασην μετ' ὅλους τοὺς ὀπαδοὺς του, τὸν τατᾶρ-ἄγασή μετ' ὅλους τοὺς ὀπαδοὺς του, τὸν ματαρατζή-πασην καὶ τὸν τουφεκτζή-πασην. Ἐχει δὲ καὶ ὀφφικιαλίους χωρὶς πῶγωνα, τὸν σιλιχτᾶρην, τὸν ἱτζ-τζοχ-ἄρ-ρην, τὸν μουχουρ-ἄρ-ρην, τὸν διβιττᾶρην, τὸν καφτᾶν-ἄγασή, τὸν τζαμασίρ-ἄγασή, τὸν ματζοῦν-ἄγασή, τὸν τουτου-ν-τζή-πασην, τὸν πεσκίρ-ἄγασή, τὸν μαχραματζή-πασην, τὸν καχθετζή-πασην, τὸν σοφρατζή-πασην, τὸν ἱπρικτᾶρ-πασην, τὸν σουτζή-πασην, τὸν κιλερτζή-πασην. Ὅλοι αὐτοὶ ἔχουν τὰ λεγόμενα γῖαμάκῖα τους, ὁ μὲν ἐξ νέους, ὁ δὲ πέντε, ὁ δὲ τέσσαρας, κατὰ τὸ πολὺδουλον ἢ ὀλιγόδουλον τῶν ὀφφικίων τους· καὶ αὐτοὶ μὲν εἶναι διωρισμένοι εἰς τὴν καθημερινὴν δούλευσιν τοῦ βεζιρῆ, πρωτεύει δὲ τούτων πάντων ὁ χαζναδᾶρ-ἄγᾶς μετ' ὅλην τὴν τακίμιν αὐτοῦ, ἥτοι ἄν-αχτᾶρ-ἄγασή, χαζνέ-κῖα-τιπή, ἱτζ-μεχτέρ-πασην, ῥαχ-τιβᾶν-ην, πᾶς-γῖαμάκι, χαζνέ-γῖαμάκ-λαρῖ, χεκίμ-πασην, παζιρ-γκῖάν-πασην, ὅστις καὶ σαράφης του, κῖουρ-κ-τζή-πασην, δερτζή-πασην καὶ χαζνέ-μεχτερ-λερί.

Ἐχει δὲ ὁ βεζιρὴς καὶ ἐξ πατρίρ-ηδες, καὶ πᾶς-τζοχ-ἄρ-ρην, καὶ ἱκιντζή-τζοχ-ἄρ-ρην μετ' ὅλης τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ὅσους θέλει· ἔχει καὶ μεχτέρ-ηδες, καὶ μάλιστα τοὺς εἰς δούλευσιν τοῦ χαζνέ καὶ σκούπισμα τῶν ὁδῶν τοῦ παλατίου καὶ ἀνάψιμον τῶν ἐν αὐτοῖς ὀτζακίων καὶ μαγ-καλίων, τῶν ὁποίων προεστῶς εἶναι ὁ ἱτζ-μεχτέρ-πασην-ἄγᾶς καὶ ὁ μεχτερ-λε-ρ-κεαγῖα σή.

Κάθε βεζιρὴς καὶ κάθε πασσᾶς ἀνάγκη νὰ ἔχῃ αὐτοὺς τοὺς ὀφφικιαλίους μετ' ὧν γαμάκῖα τους, ὅτε μὲν πολλὰ ὅτε δὲ ὀλίγα, κατὰ τὴν πλουσιότητα τοῦ βεζιρῆ καὶ τὴν μεγαλειότητα τῆς ἐπαρχίας ὅπου διοικεῖ.

Αἱ δὲ ἐπαρχίαι ὅπου διοικοῦνται ἀπὸ βεζιρ-ηδων τριῶν τουγῶν καὶ ἀπὸ πασσᾶδων δύο τουγῶν εἰσὶν αἱ ἐξῆς.

Ὑνόματα ἀγχαλετίων, ἥτοι ἐπαρχιῶν καὶ λιβαί, ἥτοι σαντζακίων.

Τὸ ἄγῖαλέτι τῆς Ρούμελης· ἔχει μητρόπολιν τὸ Μοναστήρι, ἥτοι τὴν

Πελαγώνειαν' λέγεται καὶ Ῥούμελη-θαλίσση καὶ Σόφρα-θαλίσση ὁ διοικητὴς του.

Τὰ ἀγίαλέτια: τῆς Πόσνας μαζὴ μετὰ τὸ λιβαΐ 'Ερσέκ—τῆς Οὐζοῦς — τῆς Κρήτης, μετὰ τὸ μουχαφιζιλί τῆς Κάνδιας — Μώρα.

Τὰ λιβαΐ: Τίρχαλα — Γιάννινα, ἤτοι 'Ιωάννινα — Αὐλώνια — Οὐχρα — Σαλονίκ — Οὐσκιούπ — Κιλίς τὸ εἰς τὴν Πόσναν — Σεμένδρια — Βίδιν καὶ Νιέπολι, μετὰ τὸ Πελιγράδ μουχαφιζιλί — Χότιν — Πενδέρ — Χάσια — 'Αλασσώνια — 'Εγριπόζ καὶ Καδλί-ἐπλί — 'Ινεπαχτι — Κοτζά-αίλι.

Τὸ ἀγίαλέτι τῆς 'Ανατολῆς τούτου μητρόπολις τὸ Κοτίσιον, τουριστὶ Κιουτάγια λεγόμενον· ὁ διοικῶν τοῦτο βεζίρης λέγεται καὶ Κιοῦ-τάγια θαλίσσης καὶ 'Αναδολούμπεϊλέρπεης.

Τὰ ἀγίαλέτια: Κιρμάν — Σιβάς — Μερὰς — 'Αδανα — Χαλέπ — Σάμ καὶ ἐμίρουλ Χατζ-Σάμ — Σεφὲρ καὶ Σαΐδα καὶ Περούτ — Σάμ-Ταραπουλοῦς — Ρέκα, ἄλλως Οὐρφα — Διαρπεκίρ — 'Ερζουρούμ — Τζιλδὶρ — Κάρος — Τραπουζάν — Βάν — Βαγδάτ, Βάσσα καὶ Σεχρίζορ — Μουσούλ — Χερὸς καὶ λιβαΐ Τζίδε, καὶ σέιχουλ-χαραμελίκ Μέκκε — Τζεράλ, μαζὴ μετὰ τὸ δερ-γιά-καπουδανιλί.

Τὰ λιβαΐ: Κριστενδιλ, μετὰ τὸ εσουβιάϊ Τίρχαλα, Δελούνια, 'Ιτζελι, 'Αϊδιν — 'Ιλπασάν — 'Ισκενδεριέ — Δουκακιν — Περζεδιν — 'Επρουλνίκ — Χουδαβενδιγκιάρ — Ρέσμου — Σουλτάν Οὐνι — Καρασί — Καρασεχίρ-σαχίπ — 'Αγκυρα — Νικέδε — Καϊσεριέ — Κίρ-σεχρί — Γενί-σεχρί — 'Ακ-σεχίρ — 'Ακ-σεράϊ — Τζουρέμ — 'Ιτζελι — Γκόνες μετὰ τὸ μουχαφιζιλί τοῦ Κάς.

Τὸ ἀγίαλέτι Μίσιρ-Καχίρ — τὸ ἀγίαλέτι Τζεζάιρ-Γάρπ — τὸ ἀγίαλέτι Τούνεζ — τὸ ἀγίαλέτι Ταραπουλούσι-Γάρπ.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν βεζίρηδων, ἥτοι ἐκείνων ὅπου ἔχουν τρία τούγια, τῶν καὶ λεγομένων οὐτζ-τουϊλὸν-πασσάβεζίρ, καὶ περὶ τῶν μίρι-μिरάνηδων, ἥτοι ἐκείνων ὅπου ἔχουν δύο τούγια, τῶν καὶ ἱκί-τουϊλὸν-πασσά λεγομένων. Ὁ δὲ πρῶτιστος τῶν βεζίρηδων, ὁ λεγόμενος καὶ βεζίρουλ-ἀζέμ, καὶ μούχορ-σαχίης, καὶ σαχίπη-δεβλέτης, ἐπίτροπος ὢν τοῦ ἀνακτοῦ, καὶ προστάττων καὶ βεζίρηδες καὶ μίρι-μिरάνηδες καὶ πάντας τοὺς ὑπὸ τῇ ὀθωμανικῇ ἐπικρατείᾳ, οὓς μὲν καθαιρῶν οὓς δὲ προδιδάζων εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας, κατὰ τὸ αὐτῷ δοκοῦν καὶ ἀρέσκον, ἀφοῦ ἔχει τοὺς ἰδίους ὀφικιαλίου του τοὺς προρρήθέντας, ἔχει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του καὶ τοὺς ὀφικιαλίου τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, ῥόκνουλ-δεβλέτ λεγομένους· οἵτινες εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βεζίρ-ἀζέμη εἰσὶν οἱ ἐξῆς, ὅπου καθ' ἡμέραν ἀπὸ τῆς αὐλῆς δὲν λείπουν, ἀλλ' ἀεὶποτε διημερεύουσιν ἐκεῖσε:

'Ο κεχαγιάπεης μετὰ τὸ τακίμ του, ἥτοι κεχαγιάβν του, καπιτ-ζιλάρ-κεχαγιάσῆ του, μούχορ-δάρην του μετὰ γιαμάκια του, καφαταντζήν του, καρακουλάκην του, πάς-τζοχαδάρην του, πάς-τζαούσην μετὰ γιαμάκια του, ἔτζ-ἀγᾶδες ὅσους θέλει, διωρισμένους εἰς διαφόρους ἐκδουλεύσεις, χαζναδάρην του, χαζνέ-

κ1ατιπὴν του, ἰμπρoχόρην του, περδετζῆδες καὶ μερδιβεν-
τζῆδες του.

Ὁ ρέϊσου-λ-κ1ατ-ἀ-ἐφένδης μετὸ τακίμι του, ἤτοι κεσεδάρην
του, μουχουρδάρην του, καφταντζήν του, κεχαγῖαν του,
χαζναδάρην του καὶ μεχτέρπασήν του· ὀρίζει αὐτὸς καὶ τὸ δι-
βάν-καλεμὶ συνιστάμενον ἀπὸ γραμματικούς ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν, ὦν πρῶ-
τος ὁ κεσεδάρης τοῦ διβάν-καλεμὶ· ὀρίζει καὶ τὸ ταχβὶλ-καλε-
μὶ, συνιστάμενον ἀπὸ πολλοὺς γραμματικούς μετ'προστώτα καὶ μετ'κεσε-
δάρην του· ὀρίζει καὶ τὸ ρουούς-καλεμὶ, συνιστάμενον ἀπὸ πολ-
λοὺς γραμματικούς μετ'προστώτα τὸν ρουούς-κεσεδαρή καὶ τὸ γ1α-
μάκι του.

Ἰπάγεται τῷ ρέϊς-ἐφένδῃ καὶ ὁ πεϊλικτζῆ-ἐφένδης, ὅστις διατάτ-
τει τινὰ καὶ εἰς τὸ διβάν-καλεμὶ· ὑπάγεται δὲ τῷ αὐτῷ καὶ ὁ ἀμε-
τζῆ-ἐφένδης μετὸ γ1αμάκι του καὶ μετ'τοὺς κ1ατίπηδες του.

Ὁ τζαούσπαση-ἀγᾶς μετὸν κεσεδάρην του, μουχουρδάρ-
ην του καὶ σατίρην του καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῷ πολλοὺς τζαουσᾶδες,
τὸν τζαουσλάρ-εμινῆ, καὶ τζαουσλάρ-κ1ατιπῆ, καὶ κουλα-
οῦζ-ἀγᾶν, καὶ δὸατζῆ-ἐφένδην, καὶ κουλαοῦζ-γ1αμαγῆ, καὶ
χαπερτζῆ-τσαουσῆ.

Ὁ πεγ1οῦκ τεσκερετζῆς, ὁ κ1ουτζοῦκ τεσκερετζῆς, ὁ
μεχτουπτζῆ-ἐφένδης μετὸ καλέμι του συνιστάμενον ἀπὸ πολλοὺς γραμ-
ματικούς, ὦν προεστώτερος ὁ πᾶς-κᾶλφας τοῦ μεχτουπτζῆ-καλε-
μίου.

Ὁ κεχαγῖ-κ1ατιπῆ-ἐφένδης μετὸ καλέμι του συνιστάμενον ἀπὸ
πολλοὺς γραμματικούς, ὦν προεστώτερος ὁ πᾶς-κᾶλφας τοῦ κεχαγῖ-
κ1ατιπῆ καλεμίου. Ὁ ταλχιστζῆ-ἀγᾶς, ὁ τεσριφατζῆς μετὸν
κ1ασεδάρην του, ὁ μουζοῦραγας μετὸν γ1αζιτζῆν του καὶ μετὸν
ταῖφέν του, ὁ ποσταντζι-λάρ-ὀδᾶπασησῆς, ὁ ποσταντζῆ-
καρκαουλάκης τοῦ βεζίρη, ὁ πᾶς-κεχαγῖ-ᾶς.

Ἐν οὖν τῶν πολεμικῶν καὶ πολιτικῶν ὀφφικίων, ἤτοι σύνθετον καὶ ἐκ
τῶν δύο ἐστὶ τὸ πασσαλίκι, τοῦ ὁποίου αἱ σημαῖαι εἰσι τὰ τούγ1α, τὸ
τάμπλε-λ-ᾶλῆμ, ὁ μεχτερχανῆς, ἐν σαντζάκι πράσινον καὶ
δύο παῖράκια πλατύτατα· καὶ σημείωσαι ὅτι τὸ τάμπλε-λ-ᾶλῆμ
ἦτο τὸ πάλαι προσηγορικὸν ὄνομα πάντων τῶν διοικούντων τὰς ἐπαρχίας,
ἤτοι βεζίρηδων, πασσάδων, πέηδων, σαντζάκ-πέηδων καὶ τῶν λοιπῶν διοι-
κητῶν. Οἱ πασσᾶδες τῶν τριῶν τουγ1ῶν, οἱ καὶ βεζίρηδες λεγόμενοι, εἰσὶν
οἱ ἀνώτεροι τῶν λοιπῶν· ἔχουσι σημαίας ᾶ) τρία τούγ1α, τὰ ὁποῖα εἰσιν
οὐράϊ ἀλόγων τρεῖς, κατεσκευασμένοι καὶ ἐντέχνως περιπεπλεγμένοι· β')
τὸ ᾶλέμι, τὸ ὁποῖον εἶναι πλατύτατον παῖράκι, ὁποῦ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ
κονδαρίου του ἀντὶ λόγῃς ἔχει ἀργυρᾶν τινα πλάκα τρυπημένην κατὰ τὸ
μέσον εἰς σχῆμα ἀμφικύρτου σελήνης, καὶ ὁ φέρων αὐτὸ καὶ προπορευόμε-
νος τοῦ βεζίρη εἰς τὰς ὁδοπορείας λέγεται ᾶλεμδάρης, ἡμιραλεμ-
δάρης· γ') τὸ σαντζάκι, ὅπερ ἐστὶ παῖράκι πλατύτατον μεταξωτὸν

πρασίνου χρώματος, και ὁ φέρων αὐτὸ λέγεται σ α ν τ ζ α κ δ ἄ ρ η ς, προπορευόμενος τοῦ ἁ λ ε μ δ ἄ ρ η· δ') δύο παῖ ρ ἄ κ ι α πλατύτατα μετὰ ζωτὰ ἐρυθροῦ χρώματος, και οἱ φέροντες αὐτὰ λέγονται παῖ ρ α κ δ ἄ ρ η δ ε ς, προπορευόμενοι τοῦ σ α ν τ ζ α κ δ ἄ ρ η· ε') τὸ γ ρ ο υ ρ ο ὁ κ - π α ῖ ρ ἄ κ ι, μικρότερον ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ, μεταξὺ τῶν λευκοῦ χρώματος, προπορευόμενον πάντων εἰς τὰς ὁδοιπορίας, και ὁ φέρων αὐτὸ λέγεται γ ρ ο υ ρ ο ὁ κ - π α ῖ ρ α κ δ ἄ ρ η, προπορευόμενος πάντων, και τούτῳ βλέποντες οἱ λοιποὶ ἀκολουθοῦσιν· ς') ὁ μ ε χ τ ε ρ χ α ν ἑ ς, ἀκολουθῶν τὸν πασσᾶν εἰς τὰς ὁδοιπορίας μετὰ πάντας τοὺς ἀγάδες, και εἰς καιρὸν πολέμου παίζων ἐπὶ προτροπῇ τῶν μαχομένων εἰς τὸν πόλεμον· παίζει δὲ τὸ λεγόμενον τ ζ ἔ γ κ ι χ α ρ μ π ῖ· εἰς δὲ καιρὸν εἰρήνης παίζει κάθε κενδί, και ἔρχονται οἱ δαδατζήδες και διδῶσι τὰ ἀρζουχάγια τοὺς εἰς τὸν βεζίρην μετὰ τὸ τέλος τῆς μουσικῆς τοῦ μεχτερχανέ· σύγκειται δὲ ὁ μεχτερχανὲς ἀπὸ ἐννέα δ α β ο ὕ λ ι α, ἐννέα ζ ο υ ρ ν α ζ ἄ ν η δ ε ς, ὧν ὁ πρῶτος καλεῖται μ ε χ τ ἔ ρ π α σ η ς, ἐπτά μ π ο ρ α ζ ἄ ν η δ ε ς, τέσσαρας ζ ι λ ε ζ ἄ ν η δ ε ς και ἕξ μικρὰ δ α β ο ὕ λ ι α. Τὸν μεχτερχανὲν ἀκολουθοῦσι και ἕξ δι β ἄ ν - τ ζ α ο υ σ λ α ρ ι, ἄλλως ἁ λ ἄ ῖ - τ ζ α ο υ σ λ α ρ ι, οἵτινες, καθ' ὁδοιπορίαν μὲν ὄντος τοῦ βεζίρη φωνάζουσι διὰ νὰ παίξῃ ὁ μεχτερχανὲς τὸ σ ο ὕ γ ῖ ἄ ν ᾠ μ ε χ τ ἔ ρ π α σ η, οὐ γ ῖ ἄ ν ᾠ μ ῖ ἐν δὲ τῇ διοικήσει πόλεως τινος ὄντος τοῦ πασσᾶ, μετὰ τὸ τέλος τῆς μουσικῆς τοῦ μεχτερχανέ τῆς κάθε κενδί, ὡς εἴρηται, ἁδομένης, ἀφοῦ πολυχρονίσῃ τὸν βασιλεῖα και τὸν πασσᾶν τοῦ ὁ π ἄ ς - τ ζ α ο ὕ σ η ς, κραυγάζει εἰς τῶν τζαούσηδων τὸ, « ἄ ρ ζ ο υ χ α λ ῖ β ἄ ρ μ ι ; » και λαμβάνουν οἱ λοιποὶ τοὺς λιβέλλους ἀπὸ χειρὸς τῶν προσκλαιομένων, και τοὺς κομίζουν εἰς τὸν δι β ἄ ν - ἑ φ ε ν δ η σ ῆ· κάκεινος ἀναγινώσκων αὐτοὺς ἔμπροσθεν τοῦ πασσᾶ του, ἀποφασίζει ἐκεῖνος κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ περὶ τῶν περιεχομένων ὑποθέσεων, και ἐπιγράφει εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ λιβέλλου ὁ δι β ἄ ν - ἑ φ ε ν δ η σ ῆ τὴν ἀπόφασιν, ἣν τινα ἐπικυροῖ ὁ πασσᾶς μετὰ τὸ ἴδιον σ ἄ χ ι, ἥτοι τὴν ἐπιγραφὴν του· ζ') ἕξ σ α τ ῖ ρ η δ ε ς, ἕνα μ α τ ρ α τ ζ ῆ π α σ η, ἕνα τ ο υ φ ε κ τ ζ ῆ π α σ η και ἕνα σ α ρ ἄ τ ζ π α σ η.

Οἱ πασσᾶδες τῶν δύο τουγιῶν δὲν λέγονται βεζιράδες ἀλλ' ἀπλῶς πασσᾶδες, και ἔχουσι τὰς αὐτὰς σημαίας μετὰ τοὺς βεζιράδες, ὡς και οἱ ἡγεμόνες Βλαχίας και Μολδαβίας, ὀνομαζόμενοι ὅλοι κοινῶς β α λ ῆ ῖ - μ ε μ λ ε - κ ἔ τ· ἔχουσι δὲ οὗτοι μόνον δύο τουγία, και εἰς τὸν μεχτερχανὲ ὄργανα ὀλιγώτερα τὸν ἀριθμὸν.

Εἰσὶ και ἄλλοι πένθες β α λ ῆ ῖ - μ ε μ λ ε κ ἔ τ, ἥτοι διοικηταὶ τῶν ἐπαρχιῶν Ὁθωμανοί, οἵτινες ἔχουσι μόνον ἓν τοῦτ' ὅθεν ἔχουσι τὰ ρηθέντα παῖ ρ ἄ κ ι α, ἀλλ' ἀμοιροῦσι τοῦ μεχτερχανέ και τῶν λοιπῶν σημαίων τῶν προειρημένων. Ἐν τοῦτ' ὀνόμον ἔδωκεν ὁ σουλτάν Μεχμέτης ὁ Δ' τὸν χάτμανον τῶν Καζάκων Δοροσκέκην αὐτομολήσαντα αὐτῷ και ἀνταρτήσαντα κατὰ τῶν Λέγων, και ἐνεδύσατο αὐτὸν καθάδι, και ἔδωκε και ἁ λ ἑ μ - σ α ν τ ζ ἄ κ ι και οὐδὲν ἄλλο· και ὅταν ὁ σουλτάν Μεχμέτ ὁ Δ' διώρισε τὴν Οὐκραϊνάν ὑπὸ τῷ ἡγεμόνι τῆς Μολδαβίας Δούκῃ, οὐ προσετέθη τῷ Δούκῃ παρὰ τοῦ βεζίρη Φαζίλ· Δ χ μ ἔ τ - πασσᾶ τὸ τοῦτ' αὐτὸ τὸ δοθὲν τῷ Δοροσκέκῃ, διὰ νὰ

μὴν ἔχῃ, λέγει, ὁ χριστιανὸς ἡγεμὼν τρία τούγρια ὡς ἔχει καὶ ὁ βεζίρης, ἀλλ' ἐδόθη τῷ Δούκᾳ διὰ τὴν Οὐκραίνην μόνον τὸ ἀλέμ-σαντζάκι, μὲ ὅλον ὅπου τῷ Ἱερεμίᾳ Μογίλᾳ, ἡγεμόνι τῆς Μολδαβίας, εἶχαν δοθεῖ τρία τούγρια· ἀλλὰ μόνῳ αὐτῷ, πρῶτῳ τε καὶ ὑστάτῳ, καὶ οὐκ ἄλλῳ τινὶ ἡγεμόνι Μολδαβίας ἢ Βλαχίας τοιαύτη τιμὴ ἐγένετο.

Εἰσὶ καὶ ἄλλοι ὀφφικιάλιοι βαλῆϊ-με-μλεκετ κατώτεροι τῶν πένθων αὐτῶν, μὲ τὸ νὰ μὴν ἔχουσιν οὐδὲν τοῦ καὶ μόνον ἔχουσιν ἐν σαντζάκι, καὶ ὀνομάζονται σαντζάκ-πεη· ἡ τάξις αὐτῶν ἐστὶν ἀρχαιοτάτη εἰς τὴν βασιλείαν, καὶ γὰρ πρὸ τοῦ νὰ ἐφευρεθῶσι καὶ νὰ διορισθῶσι παρὰ τοῦ κανον-σαχιπῆ σουλτάν Σουλεϊμάνη οἱ βεζίρηδες τῶν τριῶν τουγζῶν καὶ οἱ πασσάδες τῶν δύο τουγζῶν καὶ οἱ πένθες τοῦ ἐνὸς τουγζοῦ, ὅλοι οἱ διοικηταὶ τῶν ἐπαρχιῶν ὠνομάζοντο σαντζάκ-πεη· αὕτη οὖν ἡ τάξις τὴν σήμερόν ἐστιν ἡ ἐσχάτη, ὡς εἴρηται, καὶ κατωτέρα ἐν τοῖς διοικηταῖς τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ ὀνομάζονται καὶ ἐνιοι τούτων καὶ βοϊβόδαδες, ἡ μουχασίληδες, ἡ καί μουσελίμηδες, ἡ ἀπλῶς ἀγαδες, ὡς ὁ Ἀλῖ-σεχίρ ἀγασὴ ὁ ἀγᾶς τῆς Φιλαδελφείας, Δενίλλη βοϊβόδα-σῆ, Κίπριζ μουχασίλη, Χαλέπ μουχασίλη, Ἀδραμίτ μουσελίμη καὶ ἄλλα πολυάριθμα, μὲ ὅλον ὅπου κυρίως μουσελίμηδες λέγονται οἱ ἐπίτροποι τῶν πασσάδων καὶ βεζίρηδων, οἱ διοριζόμενοι παρ' αὐτῶν εἰς τὴν διοίκησιν τῆς ἡγεμονίας των ἢ ἕως οὐ νὰ φθάσουν αὐτοὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἐκεῖνην ἢ ὅταν δι' ἄλλας ἐκδουλεύσεις τῆς βασιλείας λείπωσιν ἐκεῖθεν, εἰς καιρὸν, καθ' ὑπόθεσιν, πολέμου, ἢ ὅταν διατρίβωσιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τίτλῳ βεζίρη-κομπενισινί. Εἰς τοὺς βεζίρηδες δύο ἔχουσιν ὀνομαπεϊλέρπεη, ὁ Ρούμελη πεϊλέρπεης, καθήμενος εἰς τὴν Σόφιαν, ὅπερ ὀφφικίον ἐστὶν ἀρχαιοτάτον, διορισθὲν παρὰ τοῦ σουλτάν Μουράτῃ τοῦ Α' ἔτει σωτηρίῳ 1630, καὶ ὁ Ἀνατόλ πεϊλέρπεης, καθήμενος εἰς τὴν Κιουτάγιαν. Ἦτο καὶ Σάμ πεϊλέρπεης, ὁ πασσᾶς τῆς Δαμασκοῦ, ἀλλὰ τανῦν ὀνομάζεται ἐμίρουλ Χάτζ· καὶ ταῦτα τὰ δύο διωρίσθησαν ὕστερον, τὸ μὲν ἐπὶ τοῦ * * * τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ * * * (ᾠρα Καντεμὶ τόμῳ α', σελ. 280)

Ἔχουσιν οἱ ἔξω πασσάδες καὶ τὸ τάγμα τῶν δελήλων, ὧν ὁ ἀρχηγὸς δελήλπασσης, καὶ τὸ τάγμα τῶν λεβέντηδων, ὧν ὁ ἀρχηγὸς τουφεκτζήπασης· ἀλλ' οὗτοί εἰσι γιαννίτζαροι. Τὸ τάγμα τὸ πολεμικὸν λέγεται καὶ γεδικ· ὅθεν λέγεται γεδικ-σαχιπῆς ἐκεῖνος ὅπου εἶναι κατατεταγμένος εἰς ἐν τάγμα, καὶ ἡ φράσις τὸ γεδικλilερινδὲν ἀϊρίλμαδιλλα ρημαίνει τὸ, δὲν ἄφησαν τὸν τόπον τοὺς κενὸν, δὲν ἐπαραιμέρισαν.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν βεζίρηδων τῶν εἰς τὰς ἔξω ἐπαρχίας. Ὁ δὲ βεζίρης ὁ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐστὶν ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως, καὶ λέγεται βεζίρ-ἄζέμ, καὶ βελίλη-μουτλάκ, καὶ ἔχει ἀνά χειρὸς τρία εἶδη διοικήσεων, τὸ τῶν πολέμων, τὸ τῶν εἰσοδημάτων καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης, ἥτοι τῶν χριστολογημάτων. Εἶναι διωρισμένον αὐτὸ τὸ ὀφφικίον ἀνέκαθεν· πρῶτος γὰρ πάντων ὁ σουλτάν Ὁρχάνης ἐθέσπισε τὸ ὀφφικίον αὐτὸ διορίσας ἐπίτροπόν του μὲ τίτλον βεζίρη τὸν ἀδελφόν του Ἀλῖαδίν

εἰς τὴν Προῦσαν· εἶτα ὁ σουλτάν Μουράτης ὁ μετ' αὐτὸν καὶ υἱὸς τοῦ Ὁρχάνη διώρισε βεζίρην ἐπίτροπόν του τὸν Ἀτά-πέην, σαχὶν ὀνομάσας καὶ λαλᾶν, ἥτοι φύλακα. Σημαῖαι τοῦ Ἐπιτρόπου εἰσὶν αἱ αὐταὶ με τοὺς λοιποὺς βεζιρῆδες.

Εἰς τὸ διδάνι τοῦ βεζίρη τὸ γινόμενον εἰς μεγάλην τινὰ σάλαν, διβάν-χανε λεγομένην, τοιαύτη τάξις φυλάττεται· τὰ τρία μέρη τοῦ διβάν-χανε εἶναι φραγμένα με τοίχους, τὸ τέταρτον ἀνεωγμένον ὅλον με κολόνας, ὅπου καὶ ἡ σκάλα τοῦ διβάν-χανε· εἰς τὸ μέσον τοῦ τοίχου τοῦ καταντικρὺ τῶν κολόνων εἶναι σοφατζίκης μικρὸς, ὑψηλὸς τρία σκαλοπάτια, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν τοῦ τοίχου ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς ἄλλους δύο τοίχους εἶναι σανίδες διὰ κάθισμα· οἱ δύο τοῖχοι αὐτοὶ οἱ μὴ ἔχοντες τὸν σοφατζίκην ἔχουσιν ἀνά θύραν, δι' ἐτέρας αὐτῶν εἰσέρχεται τις εἰς τὰ οἰκήματα τοῦ τζαούσπαση, εἶτα καὶ εἰς τὰ τοῦ βεζίρη, καὶ διὰ τῆς ἀντικειμένης αὐτῇ εἰσέρχεται τις εἰς τὰ οἰκήματα τοῦ βεῖση, εἶτα καὶ εἰς τὰ τοῦ κεαγιά· τόσον αἱ σανίδες ὅσον καὶ ὁ σοφατζίκης εἶναι σκεπασμένοι με τζόχαν κόκκινην. Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ διδανίου ὁ βεζίρης κάθεται εἰς τὸν σοφατζίκην ὡς εἰς σκαμνί, ἥτοι με κρεμαστοὺς πόδας καὶ με ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας. Δευτέραν καὶ Πέμπτην διδάνι δὲν γίνεταί· τὴν Παρασκευὴν ὁ βεζίρης ἔχει συνεδρεύοντας αὐτῷ εἰς τὸ διδάνι τὸν Ρούμελη καζασκερή, καθήμενον ἐκ δεξιῶν, καὶ τὸν Ἀνατὸλ καζασκερή, καθήμενον ἐξ ἀριστερῶν τοῦ βεζίρη· τὸ Σάββατον ἔχει συνεδρεύοντα τὸν Γάλατα μουλλασή· τὴν Κυριακὴν ἔχει συνεδρεύοντα τὸν Ἰσκιουδάρ μουλλασή καὶ τὸν Ἐγριούπ μουλλασή· τὴν Τρίτην, ἂν δὲν γένῃ γαλεμπέ διδάνι, ὁ βεζίρης κάμνει διδάνι εἰς τὸν διβανχανέ, ἀλλ' ἄνευ τινὸς μουλλᾶ· τὴν Τετάρτην ἔχει συνεδρεύοντα τὸν Ἰσταμπὸλ ἐφενδισή. Πρὸ τοῦ νὰ ἔβγῃ ὁ βεζίρης εἰς τὸ διδάνι ὁ τζαούσπασης κατατάττει εἰς δύο τάξεις τοὺς ἐνάγοντας καὶ ἐναγομένους, ἡ ἀπλῶς προσκλαιόμενους, εἰς τὸ μέρος τοῦ διβανχανέ ὅπου ἔχει τὰς κολόνας, ἡ γουν εἰς ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐστὶν ἡ σκάλα, παρ' ἐκάστῳ δὲ τῶν προσκλαιόμενων ἵσταται ὁ διωρισμένος αὐτῷ τζαούσης· ὁ βεζίρης εἰσελθὼν εἰς τὸν διβανχανέ διὰ τῆς θύρας τῆς προρρηθείσης, καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ σοφατζίκην, καὶ στάντων ὀπισθεν αὐτοῦ τοῦ τεμουχοῦρ δάρη καὶ τοῦ διβιδάρη του, ὁ πρῶτος ἐνάγων ἢ προσκλαιόμενος ἐν τῇ ἀριστερᾷ τάξει δίδωσι τὸν λίβελλόν του εἰς τὸν τζαούσην του, ὅστις δίδωσιν αὐτὸν τῷ τζαούσπαση, ἡ τῷ τζαουσλάρ-κιατιτῇ, ἡ τῷ τζαουσλάρ-εμινῇ, ὁ δὲ δίδωσιν αὐτὸν τῷ μεγιούκ-τετκερετζῇ ὀρθίῳ ἵσταμένῳ ἐν τῇ ἀριστερᾷ τοῦ βεζίρη, ὅστις ἀναγινώσκει μεγαλοφώνως τὸν λίβελλον· μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτᾶται ὁ ἐναγόμενος, ἀποκρίνεται τὰ δικαιολογήματά του, καὶ ἀφοῦ ἱκανῶς ἐξετασθῶν αἱ ἀποκρίσεις καὶ ἀνταποκρίσεις ἐκατέρων τῶν μερῶν, οἱ συνεδρεύοντες μουλλᾶδες λέγουσι τὴν γνώμην τους περὶ τῆς προλειμένης δίκης, κατὰ τοὺς νόμους τῆς πίστεώς των· ἂν ὁ βεζίρης δεχθῇ τὴν γνώμην, ὁ τεσκερετζῆς γράφει τὴν ἀπόφασιν εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ λίβελλου, καὶ ὁ βεζίρης ἐπικυροῖ αὐτὴν με σάχι, λαβὼν τὸν κάλαμον παρὰ τοῦ διβιδάρη του· εἰ δὲ καὶ δὲν δεχθῇ τὴν γνώμην τοῦ συνεδρεύοντος ὁ βεζίρης ἀποφασίζει μόνος του, καὶ

γράφει ὁ τεσκερετζής τὴν ἀπόφασιν τοῦ βεζίρη. Ἐν ὅσῳ γίνεται ταῦτα ἐν τῷ ἀριστερῷ μέρει, ὁ ἐνάγων ὁ ἐν τοῖς δεξιοῖς ἰστάμενος δίδωσι τὸν λίβελλον αὐτοῦ διὰ τῶν ῥηθέντων ὀφφικιαλίων τῷ κλουτζούκ-τεσκερετζή, καὶ τελειωθείσης τῆς ἐν τοῖς ἀριστεροῖς δίκης ἀναγινώσκει αὐτὸς μεγαλοφώνως τὸν λίβελλον, καὶ οὕτως ἀκολουθεῖ μέχρις οὐ νὰ τελειώσουν ὅλα τὰ χρυσο-λογήματα, καὶ δὲν τελειώνει τὸ διδάνι ἂν ὅλαι αἱ κρίσεις τῶν χρυσολογουμένων δὲν τελειώσουν. Εἰς αὐτὸν τὸν διδανχανὲ παρόντος τοῦ βεζίρη μοιράζεται καὶ ὁ λουφὲς τῶν σπαχήδων· ὁ δὲ λουφὲς τῶν γιαννιτζάρων ἐβγαίνει εἰς τὸ γ α λ ε μ π ἔ διδάνι, δίδονται αὐτοῖς τὰ νομίσματα εἰς πουργεῖα πετζένια, τὰ πηγαίνουσιν εἰς τὸν κ ο ὐ λ - κ ε α γ ι α σ ῆ καὶ ἐκεῖ μοιράζονται ἀναλόγως ἐνὶ ἐκάστῳ κατὰ τὸν μ ο υ π τ ε δ ᾱ του.

Ὁ μ ο υ γ ζ ο ὕ ρ α γ α ς φυλάττει εἰς τὸ παλάτιον τοῦ βεζίρη, συλλαμβάνει τοὺς ὑπευθύνους, εἰρκτῇ παραδίδονται αὐτῷ πάντες οἱ ὑπεύθυνοι, ἐν οἷς καὶ κλέπται καὶ ὀφειλέται, περιλαμβάνει τὰ χρεωστούμενα καὶ ἂν εἶναι γιαννιτζάροι οἱ ἔχοντες τὴν δοσοληψίαν παίρνει τὸ ῥέ σ μ ι, τῶν δὲ μὴ τοιούτων τὸ ῥέ σ μ ι τὸ παίρνει ὁ τζαούσπασης· μεταπέμπεται ἅθε ὑπεύθυνον καὶ ἐναγόμενον διὰ μουτζούρη τινὸς ἢ γιαννιτζάρου καὶ τὸν φυλάττει ἕως εἰς τὴν ὥραν τοῦ διδανίου· εἰς αὐτὸν πέμπει καὶ ὁ κεχαγιάπης καὶ ὁ τζαούσπασης τοὺς εἰρκτῇ παραδοθησομένους. Ὁ ταϊφὲς του, συγκείμενος ἐξ ἐνὸς ὁδᾶ τῶν γιαννιτζάρων, κάθεται εἰς ἕνα οἶκον παρὰ τῇ πύλῃ καὶ ἔξωθεν τῆς πύλης τοῦ Πασσᾶ-καπισί· ἡμποροῦν νὰ εἶναι ἄνθρωποι διακόσιοι· ἔχουσιν ἐκεῖ καὶ τὸ μαγειρεῖόν τους χωριστὸν, καὶ τὸν μάγειράν τους, καὶ τοὺς καρᾶ-κουλουκτζήδές των, οἵτινες καὶ μαγειρεύουσιν· ἔχει ὁ μουτζούραγας ὑπ' αὐτῷ καὶ τρεῖς προεστῶτας ὀνομαζομένους π ᾶ ς - κ α π ο υ κ ε - χ α γ ι α σ ῆ, ἱ κ ι ν τ ζ ῆ καὶ ο ὐ τ ζ ο υ ν τ ζ ο ὐ· εἰς τοὺς ὁδᾶδες αὐτῶν φυλακώνονται ἄνθρωποι ἀξιοπρεπεῖς. Ὁ βεζίρης ἀνθέλῃ νὰ δείρῃ τινὰ ἢ εἰς τὸ διδάνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν, οἱ μουτζούρηδες φέρουσι τὸν φάλαγγα καὶ τὰς βέργας καὶ δαίρουσι τὸν πταίστην εἰς τοὺς πόδας γυμνοῦς. Ὅταν καθάλλι-κεὺ ὁ βεζίρης μὲ τὸ τακίμι του οἱ μουτζούρηδες τὸν ἀκολουθοῦσιν ἔσχατοι πάντων κρατοῦντες καὶ τὸν φάλαγγα καὶ τὰς βέργας, καὶ ἂν καθ' ὁδὸν κάμῃ χρεῖα νὰ σηκώσῃ τινὰ ἢ ἀταιτοῦντα ἢ ἄλλως, παραδίδεται εἰς τοὺς μουτζούρηδες ὁ πταίστης, καὶ ἀποκομίζουσιν αὐτὸν εἰς τὴν ἐν τῷ Πασσᾶ-καπισί εἰρκτὴν τους.

Νόμος ἐστὶ παρ' Ὁθωμανοῖς φονεῦσθαι τοὺς αὐθαδιάσαντας καὶ ὑβρίσαντας ἢ κριτῇ ἢ πασσᾶ ἢ ἄλλῳ τινὶ προεστῶτι, πολλῶ δὲ μάλλον τῷ τοῦ βασιλέως ἐπιτρόπῳ ἢ καϊμακάμῃ.

Ὅταν ὁ βεζίρης θέλῃ νὰ ἀνταμώσῃ τὸν μουφτὴν μὴνύει αὐτῷ διὰ τοῦ ταλχιστζῆ ἢ τοῦ ῥεῖς-ἐφένδῃ· φθάσαντι εἰς τὸ παλάτιον τοῦ βεζίρη, ἦτοι Πασσᾶ-καπισί, προὔπαντῶσιν αὐτῷ εἰς τὴν ἔξω πόρταν τοῦ παλατιοῦ ὁ κεχαγιάπης, ὁ ῥεῖς-ἐφένδης, ὁ τζαούσπασης, ὁ πεγζούκ-τεσκερετζής, ὁ κλουτζούκ-τεσκερετζής, ὁ μεχτουπτζῆ-ἐφένδης, ὁ τεσιφαττζῆ-ἐφένδης καὶ ὁ πεϊλικτζῆ-ἐφένδης καὶ προπορεύονται αὐτοῦ ἕως εἰς τὸ μ π ι ν ἔ κ - τ α - σ ῖ τῆς σκάλας τοῦ διδανίου, ὅντας εἰς τὴν συντροφίαν τους ἐμπρὸς εἰς τὸν

μουφτήν καὶ ἵτζ-ἀγάδες ἐξ μετ' οὐχ οὐρδάνια ἀνὰ χεῖρας εἰς τὸ μπι-
νέκ-τασι ἴσταται ὁ βεζίρης ὄρθιος, καὶ ἐξεῖθόντα τοῦ ἀραμπᾶ χαιρετᾷ τὸν
μουφτήν μετ' ἐμενᾶ, ἥτοι οἰονεῖ προσκυνῶν, καὶ προπορεύεται αὐτοῦ οἰονεῖ
ὁδηγὸς ἕως εἰς τὸ ἀρζ-ὀδασή· ἐκεῖ κάθηνται κοντὰ εἰς τὴν κόγχην, ὁ μουφ-
τῆς εἰς τὰ ἀριστερὰ τοῦ βεζίρη, καὶ ἀφοῦ συνομιλήσουν τὰ χρειώδη, ἀνα-
χωροῦντος τοῦ μουφτῆ προπορεύεται πάλιν ὁ βεζίρης ἕως εἰς τὸ μπινέκ-τα-
σι τῆς σκάλας, βαστοῦσι δὲ τὸν μουφτήν, ἀπερχόμενον εἰς τὸ ἀρζ-ὀδασή καὶ
ἐξερχόμενον, εἰς τὰς δύο του μασχάλας ὁ κεχαγιάπεης καὶ ὁ βεῖς ἐφένδης·
φθάσαντες δὲ εἰς τὸ μπινέκ-τασι ὁ μὲν βεζίρης χαιρετῆσας τὸν μουφτήν ἐ-
πιστρέφει, οἱ δὲ πορευθέντες βετζίλῃδες τὸν συντροφεύουσι πάλιν μετὰ θυ-
μαϊμάτων ἕως εἰς τὴν πόρταν τοῦ παλατιοῦ. Εἰ δὲ καὶ ὁ ἐρχομὸς τοῦ μουφ-
τῆ εἰς τὴν Πόρταν δὲν εἶναι διὰ μουςαβερὲν περὶ ὑποθέσεώς τινος ἀναγκ-
καίας, εἰς τὸν ὅποιον εἶναι παρόντες καὶ οἱ καζασκέρηδες χάλια καὶ σά-
πικα, καὶ οἱ Ἰσταμπόλ-ἐφενδῆλερι χάλια καὶ σάπικα, καὶ οἱ μεγάλοι
βετζίλῃδες, καὶ καπιτάν-πασσᾶς, καὶ γιαννιτζᾶρ-ἀγάσης, ἀλλ' εἶναι διὰ νὰ
πηγαίνουν εἰς χαιρετισμὸν τοῦ ἄνακτος διὰ συνειθισμένας αἰτίας, ἀφοῦ ἔλ-
θῃ ὁ μουφτῆς ἀριστεῖ μετ' ὃν βεζίρην, καὶ μετὰ τὸ μεσημβρινὸν νὰ μάζι,
ἐλθούσης ἀπὸ τὰ ἀνακτόρια τῆς εἰδήσεως διὰ τὴν ἄδειαν, ἀπέρχονται ἀμ-
φότεροι μετ' ὃν τακίμι τους ἔφιπποι, ὧντας καθ' ὁδὸν ὁ βεζίρης εἰς τὰ δεξιὰ
τοῦ μουφτῆ, καὶ μετὰ τὴν ἀντάμωσιν τοῦ βασιλέως ὁ μὲν βεζίρης ἐπιστρέ-
φει εἰς τὸ Πασσᾶ-καπισί, καὶ ὁ μουφτῆς ἀπέρχεται εἰς τὸν οἶκόν του. Ὅτι
θελεῖ νὰ μηνύσῃ ὁ μουφτῆς τὸν βεζίρην τὸ μηνύει μετ' ὃν ταλχιστζήν του, ὁ-
μοίως καὶ ὁ βεζίρης· ἂν εἶναι μῆνυμα ὑποθέσεως, ὅπου νὰ χρῆξῃ καὶ συμ-
βουλῆς, ἢ πηγαίνει μόνος του ὁ βεζίρης εἰς τὸ σπῆτι τοῦ μουφτῆ τε π τ ῖ λ ι
καὶ συνομιλοῦσιν, ἢ πέμπει τὸν βεῖς-ἐφένδην καὶ συνομιλεῖ μετ' ὃν μουφτήν
περὶ ἐκείνης τῆς ὑποθέσεως.

Οἱ σαχίπ-η-δεβλέτης, ὅταν ἡμποροῦσι, φονεύουσι τοὺς ἐν τοῖς
πασσᾶδες ἀξιόους καὶ περιφήμους, διὰ νὰ μὴ μείνῃ ἴσος ἡ κρείσσων αὐτῶν
ὅπου νὰ διορισθῇ εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐπιτροπῆς· οὕτως ἔκαμαν ὁ Κιο-
πουλλῇ Μεχμέτ-πασσᾶς, ὁ Καρᾶ-Μουσταφᾶ-πασσᾶς καὶ ὁ Καρᾶ-Ἰμπραήμ-
πασσᾶς.

Ἐχει εἰσόδημα ὁ σαχίπ-η-δεβλέτης ἀπὸ τοὺς λεγομένους καλε-
μίδες συμποσούμενον εἰς πουργεῖα 1,200, ἐξω ἀπὸ τὰ τυχερά, ἀπὸ τὰ
πεσχίσια, δὸς δ' εἰπεῖν καὶ ἀρπαγὰς, ἂν θελήσῃ νὰ τὰ κάμῃ· εἰς κάθε
τεβτζιχάτι ἐνὸς πασσᾶ ἔχει τὸ εἰσόδημά του, κατὰ τὰ πασσαλίκια,
ὧν τὸ ταπεινότερον πληρώνει τῷ βεζίρῃ πουργεῖα δέκα· ἔχει καὶ ἀπὸ τῆς
Σμύρνης πουργεῖα 300 ἐτήσια καὶ ἄλλα τοσαῦτα ἀπὸ τῆς Κύπρου, καὶ
τ ζ ι σ μ ε - π α χ ᾶ ἀπὸ τῆς Κύπρου πουργεῖα 80. Ὅδε κεχαγιάπεης, ὁφ-
φίκιον μέγα καὶ ἐνδοξον καὶ ἰσχυρὸν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σαχίπ-η-δεβλέτη,
θεωρεῖ καὶ ἐξετάζει ὅλας τὰς ὑποθέσεις, καὶ αἱ προσταγαί του ἢ αἱ ἐπι-
στολαί του διδῶσιν εἰς ὅλας τὴν κίνησιν· ἕνας πασσᾶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
δὲν ψηφᾷ τόσον τὸ φερμάνι ὅταν δὲν τὸ ἰδῇ συντροφιασμένον μετ' ὃν ἐπι-
στολὴν τοῦ κεχαγιάπεη· μετ' ὅλον ὅπου δὲν ἔχει τούγρια, εἶναι οὐ τ ζ τ ο υ ῖ

λοῦ-παγε-σιν δ' ἐ-ὁ βεζίρης δὲν ἔχει ἐξουσίαν νὰ τὸν ἀλλάξῃ, κρέμαται ἀπὸ τὸν βασιλέα καὶ ὁ προβιβασμὸς καὶ ἡ καθαίρεσις τοῦ· εἶναι ἔγκριτος καὶ ἐπιστάτης καὶ ἐπὶ πασῶν τῶν ὑποθέσεων τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ· ὁ τερτεράδης ἀπὸ τὰ 500 πουγγεῖα ὅπου ἔχει εἰσόδημα ἐτήσιον ἀπὸ τοῦς καλεμιέδες δίδωσι τῷ κεχαγιάτῃ πουγγεῖα 100, καὶ παρὰ ταῦτα ἔχει καὶ ἄλλα ἐξακόσια πουγγεῖα κύριον εἰσόδημα, παρὰ τὰ τυχηρά.

Μέρος Γ'.

Περὶ τῶν τζαούσηδων.

Τὸ τάγμα τῶν τζαούσηδων σύγκειται κατὰ τὸ παρὸν ἀπὸ 1,500 τζαούσηδες γεδικλήδες καὶ 600 μουλαζίμηδες, ἥτοι τοὺς διαδεξιμένους τινὰ τῶν γεδικλήδων θανόντα· ἔχουσι προστάτας τὸν τζαουσλάρ-εμίνη καὶ τὸν τζαουσλάρ-κιατιπῇ, ἀρχηγὸν δὲ πρῶτιστον τὸν τζαούσπαση-άγᾶν. Κάθε ἐβδομάδα διορίζονται εἰς τὸ βασιλικὸν σεράϊ ὀκτώ τζαουσᾶδες νομπετζήδες, καὶ φυλάττουσιν ἐκεῖ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ τελειωθείσης τῆς ἐβδομάδος ἐξέρχονται ἐκεῖνοι καὶ εἰσέρχονται ἄλλοι εἰς τὸ νομπέτι, καὶ οὕτως ἀλληλοδιαδόχως· εἰς δὲ τὸ Πασσᾶ-καπισὶ τοῦ βεζίρη πρέπει νὰ εἶναι τοῦλάχιστον νομπετζήδες τσαουσᾶδες 150, καὶ τινες αὐτῶν φυλάττουσιν ἐκεῖ καὶ τὴν νύκτα, καὶ δὲν λείπουσι τὴν ἡμέραν· προπορεύονται γὰρ τοῦ βεζίρη ἐφιπποῖ ὅταν καθαλλικεύσῃ νὰ ὑπάγῃ πουθενά, ἢ εἰς τὸν μουφτὴν ἢ ἄλλου, καὶ εἰσιν ὁδηγοὶ τῶν ἀγυῶν· οὐ μὴν δὲ ἄλλα καὶ πάντοτε καθαλλικεύοντος τοῦ βεζίρη εἰς ὁδοιπορίαν ὄντος αὐτοὶ προπορεύονται. Τὸ τάγμα αὐτὸ εἶναι ἀρχαιότατον· καὶ γὰρ καὶ ὁ σουλτάν 'Οσμαντζίκης εἶχε τζαουσᾶδες· χρησιμεύουν εἰς τὰς κρισολογίας· ὁ προσκλαιόμενος κατὰ τινος, ἀποῦ δώσῃ ἀρζουχάλι καὶ πουγιουρδισθῇ, διορίζεται τζαούσης μουμπασίρης καὶ εὐρίσκει τὸν ἀντίδικον καὶ τὸν φέρει καὶ κρίνεται μετ' αὐτὸν κατ' ἡγορὸν ἢ εἰς τὸ διβάνι τοῦ βεζίρη, ἢ εἰς τὸ ἀρζ. ὁδασί, ἢ εἰς τοῦ καζασκέρη τὸ κανάκι, ἢ εἰς τοῦ 'Ισταμπὸλ-ἐφενδισῆ, ἢ εἰς ἄλλον κριτὴν, κατὰ τὸ μπουγιουρουλτί· καὶ ἐπειδὴ εἰς ἓνα μουραφᾶν δὲν ἀποφασίζεται ἡ κρίσις, ὅσαις φοραῖς εἶναι χρεία νὰ γίνῃ μουραφᾶς ὁ τζαούσης τοῦς ἐβγάλλει, διώκοντα καὶ διωκόμενον, ἔμπροσθεν εἰς τὸν κριτὴν, καὶ ὅσakis τοὺς ἐβγάλλει χρηματολογεῖ παρ' ἀμφοτέρων· ἀλλὰ τοῦτο οὐδὲν· ποιοῦσι γὰρ ἄλλο χεῖριστον· ὅστις γὰρ τῶν δύο ἤθελεν ὑποσχεθεῖ τῷ τζαούσῃ περισσότερα ἄσπρα, ἐκείνον ἐκρίθη ὁ τζαούσης, εὐρίσκων ψευδομάρτυρας διὰ λόγου του καὶ ἐρμηνεύων αὐτῷ τί νὰ εἰπῇ καὶ τί νὰ ἀποκριθῇ τῷ κριτῇ, καὶ οὕτως ἀδικεῖται τὸ μέρος ὅπου ἔχει δίκαιον· ὥστε καὶ ὁ ἔχων δίκαιον, ἀν

θελήσῃ νὰ ἐνεργήσῃ τὸ δίκαιόν του πρέπει νὰ τάξῃ τὸν τζαούσην ποσότητα ἄσπρων· ἄλλως δυσκόλως εὐρίσκει τὸ δίκαιόν του, εἰμὴ ἂν ἐπιμεληθῇ ὁ κριτὴς καὶ ἐξετάσῃ λεπτομερῶς τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ἐκεῖνο πάλιν διὰ νὰ γίνῃ πρέπει νὰ ὑποσχεθῇ τῷ κριτῇ ἢ τοῖς ἀνθρώποις αὐτοῦ. Κάμουν καὶ ἄλλο χεῖριστον οἱ τζαουσᾶδες· διώκων τις καθ' ὑπόθεσιν λέγει τῷ τζαούσῃ ὅτι ἔχει λαβεῖν παρὰ τοῦ δέινος γρόσια 5· ὁ τζαούσης ἂν ἠξέυρῃ πῶς ὁ διωκόμενος ἐστὶ πλούσιος, εἰς τὸν λίβελλον δὲν γράφει γρόσια 5 μόνον γράφει 500, καὶ γίνεται μόνος του μουμπασίρης, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν διωκόμενον τὸν προσκαλεῖ εἰς τὴν κρίσιν, καὶ ἢ τὸν πηγαίνει ἢ μεσολαβεῖ καὶ τοὺς κάμνει σούλφι, ἤτοι τοὺς ἐξισάζει, καὶ δίδει τὸν διώκοντα τὰ 5 γρόσια καὶ αὐτὸς κρατεῖ τὰ λοιπά. Τελειωθεῖσης ἐκάστης κρίσεως παίρνουν τὸ ρέσμι τῆς ποσότητος, ἦγουν ἂν τὰ ζητούμενά εἰσι γρόσια 500, ἢ εἰς μετρητὰ ἢ εἰς πρᾶγμα, παίρνουν γρόσια 50, ἐξ ὧν τὰ τρία μερτικὰ παίρνει ὁ τζαούσπασης καὶ τὸ ἐν ὁ τζαούσης μουμπασίρης· καὶ ὁ κριτὴς κατὰ τὴν ποσότητα τὴν ζητουμένην λαμβάνει τὴν πληρωμὴν, ἢ λὰ μ-ὰ κ τ ζ ε σὶ λεγομένην, δι' οὗ ἱλαμίου δηλοποιεῖ τὴν ἀπόφασιν τῆς κρίσεως, καὶ κατ' ἐκεῖνο ἐνεργεῖται ἡ ὑπόθεσις, ἢ ὅτι χρεωστεῖ δηλαδὴ νὰ πληρώσῃ ἢ οὐ· ταῦτα δὲ πάντα τὰ ἔξοδα δίδωσιν ὁ διώκων, καὶ ὁ διωκόμενος μένει μόνον μὲ τὰ ὅσα ἐξωδίασεν εἰς τοὺς μυραφᾶδες· ὥστε ἡ συκοφαντία τοῦ τζαούσης εἰς τὸν ἐπιφορτισμὸν τῆς ζητουμένης ποσότητος δίδει χέρι καὶ εἰς τὸν τζαούσπασην διὰ νὰ λάβῃ περισσότερον ρέσμι, καὶ εἰς τὸν κριτὴν διὰ νὰ λάβῃ περισσότερον ἢ λὰ μ-ὰ κ τ ζ ε σὶ· ὅθεν διὰ αὐτὸν πρόκειται ὁδὸς εἰς τὰς ἀδικίας. Ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλης αἰτίας πρόκειται ἡ αὕτη ὁδός· ὁ γὰρ διώκων ἀφοῦ ἀποδειχθῇ πῶς ἀδίκως ἐζήτησε δὲν πληρώνει οὔτε ρέσμι οὔτε ἢ λὰ μ-ὰ κ τ ζ ε σὶ, (τὸ ὁποῖον πληρώνει ὁ διωκόμενος διὰ νὰ ἔχῃ ἔγγραφον εἰς χεῖρας του κατὰ τῆς ἀδίκου ἀγωγῆς, διὰ νὰ μὴ ἐνοχληθῇ καὶ ἄλλοτε περὶ τοῦ αὐτοῦ) ὅθεν ὁ διώκων μὴ ζημιούμενος ἄλλο τι παρὰ τὰ ἄσπρα ὅπου ἔδωκε τῷ τζαούσῃ διὰ τοὺς μυραφᾶδες, δίδεται ἐνδόσιμον εἰς κάθε κακὸν ἄνθρωπον νὰ κινῇ συκοφαντίας καὶ ἀδίκαια ζητήματα κατὰ τῶν ἀθῶων. Πολλάκις ἐπαιδεύθησαν καὶ ψευδομάρτυρες καὶ τζαουσᾶδες περὶ τούτων· ἀλλὰ μὴ παιδευθέντες ποτὲ τοῦ ἀδίκως διώκοντος, κατὰ τὸ δ α β α τ ζ η α τ ζ ἐ π ρ ὁ λ ο υ ν μ α ζ, διὰ τοῦτο δὲν παύει οὔτε θέλει παύσει τὸ κακὸν αὐτό. Ὁ διώκων λέγεται δ α β α τ ζ ἦ ς, καὶ ὁ διωκόμενος μ ο υ δ α ο ὖ ν ἄ λ ε ἰ χ ῖ.

Ἐξω ἀπὸ τὰς ἐπιστασίας ὅπου ἔχουν οἱ τζαουσᾶδες διὰ τὰ κρισολογήματα ἔχουσι καὶ ἄλλο ἔργον, τὸ νὰ κομίζωσι τὰς ἐγγράφους προσταγὰς εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς βασιλείας, ἢ διὰ κρισολογήματα, ἢ διὰ νὰ φέρουν ἄνθρωπον ἔξωθεν εἰς τὴν Πόλιν, ἢ διὰ ἄλλας παντοίας ὑποθέσεις, καὶ διὰ νὰ ἐνεργοῦσι τὰ ἐν τῷ φερμανίῳ γραφόμενα, ὄντες μουμπασίρηδες, ἤτοι ἐπιστάται διὰ τὴν ἐξεργασίαν ἐκείνης τῆς ἐν τῷ φερμανίῳ προσταττομένης ὑποθέσεως. Οἱ γ ε δ ι κ λ ῆ τζαουσᾶδες ἔχουσι λουφὲν ἀπὸ τὸ μιρὶ τὴν ἡμέραν ἄσπρα 12 ἕως 40, οἱ δὲ μ ο υ λ α ζ ῖ μ η δ ε ς οὐδένα λουφὲν ἔχουσι. Πολλάκις πέμπονται τζαούσηδες ἔξω καὶ διὰ μεγάλας πολιτικὰς ὑποθέσεις, καὶ ἐπέμφθησάν ποτε καὶ εἰς τὴν Φράντζαν, Ὁλλάνδαν καὶ Ἑγγλιτέ-

ραν τζαούσηδες τίτλω πρέσβειων με γράμματα βασιλικά διὰ νὰ τελειώσουν προβληθείσας ὑποθέσεις. Αὐτοὶ κομίζουσι καὶ τοὺς ἐξορίστους εἰς τοὺς διωρισμένους τόπους τῆς ἐξορίας με τὸ φερμάνι, καὶ φθάσαντες εἰς τὸν διωρισμένον τόπον λαβάνουσιν ἱλάμι παρὰ τοῦ ἐκείσε καθὴ διὰ τὴν ἀπαγωγὴν τοῦ ἐξορίστου, καὶ φέροντες διδῶσι τῷ τζαούσπαση. Εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν φυλακώνονται καὶ ἄνθρωποι διὰ χρέη, οἱ τιμημένοι, ὅταν εἶναι νὰ τελειώσῃ τὸ ἔργον ἐντὸς ὀλίγου καὶ δὲν εἶναι καὶ ὀργὴ τῆς Πόρτας· διατὶ ἐκεῖνοι καθ' ὧν ὠργίσθη ὁ βεζίρης, ἢ οἱ ἄφανεῖς τῶν ἀνθρώπων φυλακώνονται ἢ εἰς τὸν μουτζούραγαν, ἢ εἰς τὸ Ζινδάνι τῆς Πόλεως ἢ τοῦ Γαλατᾶ. Αὐτοὶ οὖν οἱ τζαουσᾶδες δουλεύουσιν εἰς τὸ διβάνι τοῦ βεζίρη, δέχονται τοὺς λιβέλλους τῶν προσκλαιομένων, φέρουσιν εἰς τοὺς κριτὰς τὸ μπουγιουρουλτι, ἢ τοὶ ἐγγραφον προσταγὴν τοῦ βεζίρη τὴν ἐν τῷ λιβέλλῳ, καὶ ἐπιστατοῦσι νὰ ἐνεργηθῇ ἡ προσταγή.

Ἔστι δὲ καὶ ἄλλο τάγμα τσαουσᾶδων πολεμικῶν, οἵτινες ἐν καιρῷ πολέμου φέρουσι τὰς προσταγὰς τοῦ βεζίρη εἰς διαφόρους πασσᾶδες, καὶ ἐν τῷ συγκροτεῖσθαι τὴν μάχην κρατοῦσι τὸ ἱππικὸν εἰς μίαν τάξιν καὶ γραμμὴν εὐθεῖαν, διδῶσι τὸ σημεῖον διὰ νὰ ἀρχήσῃ ὁ πόλεμος ἢ διὰ νὰ παύσῃ ἀρξάμενος.

Πολέμου συγκροτουμένου ὁ μεχτερχανὲς ἵσταται παρὰ τῷ βεζίρη καὶ παίζει τὸ τ ζ έ κ ι - χ α ρ μ π ι διὰ νὰ παροτρύνῃ εἰς πόλεμον τοὺς πολεμοῦντας· ἂν σιωπήσῃ, οἱ γιαννίτζαροι λαμβάνουσι τὴν σιωπὴν ὡς σημεῖον ἥττης ἀναμφίβολον, τρέπονται, καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐμποδισθῶσι τῆς φυγῆς.

Μέρος Δ'.

Ἐκστρατεία τοῦ βεζίρη καὶ τρόπος πολεμικὸς τῶν Ὀθωμανῶν.

Ἐκστρατεύοντος τοῦ βεζίρη γίνεται ρ ε κ ι ἀ π - κ α ἱ μ α κ α μ ἡ εἰς τὴν Πόλιν, ὅστις τελειοὶ ἔλας τὰς ὑποθέσεις ὅπου ἐτελείωνε καὶ ὁ βεζίρης παρῶν, ἔχων ἐν πᾶσιν ἅπασαν τὴν τοῦ βεζίρη ἐξουσίαν πλὴν μόνον τοῦ ἀναβιδάσαι τινα εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ πασσᾶ, ἢ καθελεῖν τινα τῶν πασσᾶδων, ἢ φονεῦσαι τινα αὐτῶν· καὶ ἐπανακάμψαντος τοῦ βεζίρη παύει ἡ ἐξουσία αὐτοῦ. Ἐῖτε οὖν ἀπέρεσιν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Πόλιν, εἴτε ἄπεστιν, ἡ καῖμακαμιά ἔχει μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν ἐν πᾶσι μετὰ τὴν τοῦ παρόντος βεζίρη· ἀλλὰ δὲν ἡμπορεῖ ποτὲ ὁ καῖμακάμης τῆς Πόλεως νὰ ἀναιρέσῃ ἢ νὰ παραβλέψῃ προσταγὴν τινα τοῦ βεζίρη δοθεῖσαν, ἢ φερμάνι πεμφθὲν, οὔτε νὰ

καθαίρεση ἢ νὰ φονεύσῃ πασσαῖδες. Ἐχει δύο συμβοητοὺς εἰς τὰ τῆς διοικήσεως, τὸν ποσταντζήπασην, ἐπιστατοῦντα εἰς τὰ ἐξω τῶν τειχῶν προσταία τῆς Πόλεως καὶ μαχαλλᾶδες, καὶ τὸν σείμέν-πασην, προσετώτα τοῦ πεζικοῦ εἰς τὰ ἔνδον τῶν τειχῶν τῆς Πόλεως καὶ εἰς τὸ στρατιωτικόν· οὗτός ἐστιν ὁ πρῶτος μετὰ τὸν γιαννιτζάρ-άγασην, καὶ δι' αὐτῶν τῶν τριῶν διεξάγονται τὰ πολιτικά τῆς Πόλεως· τὰ δὲ νομικὰ διεξάγονται παρὰ τοῦ Ἰσταμπὸλ-ἔφενδῆς.

Μεγάλως ἐπιμελεῖται ὁ βεζίρης διὰ νὰ εἶναι εἰς τὸ στρατόπεδον περισσότης προζωαρκείων· μάλιστα διὰ τοὺς γιαννιτζάρους ἐπιμελοῦνται τὰ μέγιστα, οἵτινες μέχρις ἂν ἐπιβῶσι τῆς πολεμίας καθ' ἡμέραν δὲν στέργουν φαγεῖν ψωμὸν μπαγιάτικον ἀλλὰ ζητοῦν ταξέδικον, καὶ δὲν δέχονται φαγεῖν οὔτε παξιμάδι οὔτε ψωμὸν πρὸ ἡμέρας ἐψημένον· ἂν ὅλα τὰ χρειώδη αὐτῶν δὲν εὑρεθοῦν ἐν τῇ διορισμένῃ ὥρᾳ, ἤτοι ψωμός, κρέας, βοῦτυρον καὶ ρύζι, οἱ ὀνδαπασῆδες αὐτῶν μόλις δύνανται κωλύσαι τὴν ἀνταρσίαν. Ὁ δὲ τρόπος δι' οὗ συναθροίζει ἡ βασιλεῖα τὰ προζωάρκεια εἰς καιρὸν πολέμου ἐστὶν ὁ ἑξῆς. Ὀνόματι **μ ο υ πα γ ι α τ ζ ῆ** ἐνδύουσιν ἔνδυμα ἀγὰρτινι, δηλοποιοῦσιν αὐτῷ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐν τῷ στρατοπέδῳ πλῆθους καὶ τοὺς μῆνας ἐφ' οὓς μέλλει παραταθῆναι ἡ ἐκστρατεία, καὶ γίνεται ὁ λογαριασμός τῆς χρειάζομένης ποσότητος σίτου καὶ κριθῶν καὶ ἄλλων ἐδωδύμων· ἐξ μῆνας πρὸ τοῦ νὰ διορισθῶσι τὰ μαγαζεῖα ὁ τεφτερδάρης δίδωσιν αὐτῷ ἱκανὴν ποσότητα ἀργυρίου διὰ νὰ προλάβῃ τὴν ἀγορὰν καὶ νὰ κάμῃ τὸ παζάρι του· ἡ τιμὴ ὅμως τῶν προζωαρκείων διορίζεται παρὰ τοῦ σουλτάνου με φερμάνι ἀναλόγως κατὰ τὴν εὐφορίαν ἢ δυσφορίαν τοῦ ἔτους. Προσάττεται ὁμοίως καὶ ὁ κασάππασης νὰ προετοιμάσῃ διορισμένον ἀριθμὸν βοῶν καὶ προβάτων διὰ τὸ στρατόπεδον, καὶ πληρώνονται κατὰ τὸ συμφωνηθὲν τιμήμα· ὅθεν αὐτοὶ οἱ δύο πέμπουσιν ἀνθρώπους πιστοὺς ἐπιστάτας εἰς τὰς πλησίον ἐπαρχίας, ἤτοι Μολδαβίαν, Βλαχίαν, Κρίμι, Βουτζάκι καὶ Δόμπριτζα, καὶ ἐκεῖ ἀγοράζουσι τὰ χρειώδη, σίτον, κριθάς καὶ ζῶα· καὶ ἂν αἱ ἀποθῆκαι δὲν εἶναι μεστὰ εἰς τὸν διορισθέντα καιρὸν κρατομοῦνται οἱ μουπαγιατζήδες. Εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἐκστρατείας συναθροίζονται τῇ προσταγῇ τοῦ σουλτάνου κάμηλοι, ἡμίονοι, ἵπποι καὶ βόες πανταχόθεν διὰ ἀποκομιδὴν τῶν ἀναγκαίων. Ὅταν εἰς τὰ σύνορα δὲν εἶναι δυνατὴν νὰ γένουν ἀποθῆκαι, ἔχει χρέος ὁ μουπαγιατζής νὰ προφθάσῃ τὰ ἐδωδύμα εἰς τὸ στρατόπεδον εἰς ὅλον τὸν καιρὸν ὅπου χρειάζονται. Ἐξω ἀπὸ τὴν συνάθροισιν τοῦ μουπαγιατζῆ ὁ σουλτάνος συναθροίζει τὰ δέκατα τῶν γεννημάτων παρὰ πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν τῆς βασιλείας, λεγόμενα **ο ὕ σ ο υ ρ**, ὅστις ἐστὶν ἐτήσιος δασμός· αἱ μακρὰν ἀπέχουσαι ἐπαρχίαι καταβάλλουσι τὴν τιμὴν αὐτῶν εἰς μετρητὰ, καὶ αἱ πλησίον εἰς σῖτον καὶ κριθάς. Ὅλαι αὐταὶ αἱ προετοιμασίαι γίνονται διὰ τοὺς γιαννιτζάρους μόνον, διατὶ οἱ σπαχῆδες καὶ οἱ ἐν τῷ στρατοπέδῳ πασσαῖδες ἔχουσι χρέος· ν' ἀγοράζωσι καὶ νὰ προετοιμάζωσι τὰ χρειώδη αὐτῶν προζωάρκεια ἐξ ιδίων, καὶ ὁ σουλτάνος οὐδὲν αὐτοῖς δίδωσιν ἐμὴ ἀλγὴν ὅρα ζῶα καὶ ταῦτα ὀλιγάριθμα· καὶ ἂν ἔχωσι φιλιάν με τὸν μουπαγιατζήν γράφουσιν αὐτῷ καὶ παρακαλοῦσι νὰ τοὺς δοῦ-

λεύσῃ μετὰ ἄσπρα τοὺς εἰς αὐτὸ, καὶ τὸν πληρώουσι κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ σουλτάνου διορισθεῖσαν τιμὴν ὅθεν κάθε πασσᾶς ἔχει καπικεχαγιάν εἰς τὴν Πόλιν, καὶ προμηθεύουσιν αὐτοῖς τὰ χρειώδη, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὸ στρατοπέδον πάντες ἔχουσι τὰ ἀναγκαῖα προζωάρκεια χωρὶς νὰ στενωχωρηθῶσιν.

Οἱ γιαννίτζαροι, ἀρξάμενοι τοῦ πολέμου, μετὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν καὶ τρίτην ἐφοδὸν αἱ καὶ εἰς τὴν τετάρτην ἐφοδὸν τοὺς ἀποδιωχθῶσι, φεύγουσι πλέον καὶ δὲν στέκουσι ποσῶς, οὔτε τολμῶσι νὰ ἐφορμήσουν καὶ πέμπτην φορὰν, ἀλλ' ἀφέντες καὶ τόπια καὶ πάντα φεύγουσιν ἀμεταστρεπτεῖ. Εἰ καὶ οὖν τῷ ἔτει 1711 εἰς τὸν Προῦτον ἐφώρῃσαν κατὰ τῶν Μοσχόβων ἐπτάκις, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἀσυνείθιστος τρόπος προῆλθεν ἀπὸ τὴν ἀπραξίαν τῶν στρατηγῶν τῶν Μοσχόβων, οἵτινες ὄντες ἀσυνείθιστοι πολεμεῖν εἰς ἀνεωγμένον διάστημα οὐκ ἐτόλμησαν ἐξελθεῖν τῶν χαρκαωμάτων καὶ βιάσασθαι αὐτοὺς ἐφορμῶντας καὶ καταπολεμῆσαι ἀμέσως· τὸ δὲ συνειθισμένον, οἱ γιαννίτζαροι μετὰ τὰς τρεῖς ἐφόδους ἀποτυχόντες φεύγουσι μὲ σύγχησιν πολλήν, καταβιβάζουσι τοὺς σπαχῆδες ἀπὸ τῶν ἵππων αὐτῶν καὶ φονεύουσι τοὺς διὰ τὴν φυγὴν κωλύοντας αὐτοὺς σπαχῆδες, καὶ ἐνὶ λόγῳ γίνονται τῷ ἱππικῷ στρατῷ ἐπιβλαβέστεροι καὶ αὐτῶν τῶν πολεμίων διὰ τοῦτο ὅταν τζακισθῇ τὸ πεζικὸν τῶν Ὀθωμανῶν τὸ ἱππικὸν δὲν στέκει ἢ νὰ τοὺς βοηθήσῃ ἢ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ, καὶ ἀποφεύγει τὴν ἀπάντησιν τῶν φευγόντων μᾶλλον ἢ τὴν ἀπάντησιν τῶν πολεμίων.

Ἡ τάξις τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου, ἡ ὁδοποροῦντος ἢ πολέμου ἄψασθαι μέλλοντος, οὕτω πως ἔχει. Πρὸ τοῦ στρατοπέδου εἰς διάστημα μιᾶς ἢ δύο, ἢ πλείονων ὥρων, κατὰ τὴν χρείαν, προπορεύεται καὶ προστρατοπεδεύει σύστημα στρατιωτῶν τ ζ ἄ ρ κ α τ ζ ι· λεγομένων. Ἄπαν τὸ στρατεύμα διαιρεῖται εἰς δύο μέρη, κέρατα λεγόμενα, εἰς κέρας δεξιόν, σ ἄ γ κ ὁ λ, καὶ εἰς κέρας ἀριστερόν, σ ὁ λ κ ὁ λ καλούμενα· τούτων προηγουμένων ἔπεται αὐτοῖς καὶ συνέχεται σύστημα τῶν στρατιωτῶν, κέντρον τοῦ πολέμου λεγόμενον καὶ τουρκιστὶ δ ἰ μ π-ἀ λ ἄ ἱ· τούτῳ συνέχεται ἡ ὀπίσθεν φυλακὴ, σύστημα στρατιωτικοῦ τουρκιστὶ δ ο ν δ ἄ ρ λεγόμενον, οἵτινες ἐμποδίζουν τοὺς φυγάδας καὶ βιάζουσιν αὐτοὺς ἀπελθεῖν καὶ παρακολουθεῖν τὸν πόλεμον. Ἐν δὲ τοῖς κέρασι κατ' ἀρχάς καὶ πρῶτοι πάντων ἴστανται ἢ προπορεύονται οἱ σερδενγκετζήδες, καὶ μετὰ τούτους ἔπονται οἱ γιαννίτζαροι σὺν τῷ γιαννιτζάρ-ἀγασή· εἶτα ἀκολουθεῖ ἡ μηχανολογία συντροφιασμένη ἀπὸ τοὺς τζεπετζήδες καὶ τοὺς τοπτζήδες· μετὰ τούτους ἀκολουθεῖ ὁ βεζιρὴς μετὰ τοὺς σεῖμένηδες καὶ μετὰ τὸν σεῖμέν-πασήν· ἔχει ἐν τοῖς δεξιῶσι τὸ ἔφιππον τῆς Ἀσίας κἀν τοῖς ἀριστεροῖς τὸ ἔφιππον τῆς Εὐρώπης· εἶτα, ἂν ἐκστρατεύῃ, ἀκολουθεῖ ὁ βασιλεὺς συντροφιασμένος μετὰ τοὺς ποσταντζήδες καὶ μετὰ τοὺς λοιποὺς ἀγᾶδες τῶν ἀνακτόρων, τῶν τε τεσσάρων δηλαδὴ λεγομένων ὀνδᾶδων καὶ μετὰ τοὺς λοιποὺς καὶ μετὰ τοὺς βεκιάπ-ἀγχαλί· εἶναι εἰς τὰ δεξιὰ του οἱ σπαχῆδες οἱ λεγόμενοι τοῦ κοκκίνου σαντζακίου, ἥτοι τῆς κόκκινης σημαίας, λεγόμενοι σ ι π ἄ χ-ὁ τ ζ α γ ι, μαζὶ μετὰ τὸν ἰσπαχ-λάρ-ἀγασήν, καὶ εἰς τὰ ἀριστερά του οἱ σπαχῆδες τῆς κυανῆς σημαίας, λε-

γόμενοι σιλαχτάρ-ότζαγί, μαζή μὲ τὸν σιπᾶχ-σιλαχδάρ-άγασήν· μετὰ τὸν βασιλέα ἀκολουθεῖ ὁ χαζνές· εἶτα οἱ κάμηλοι, μουλάρια καὶ ἵπποι οἱ φορτηγοὶ καὶ ἄμαξαι ἀναρίθμητοι διὰ τὰ ἐφόδια· εἶτα ἀκολουθεῖ τὸ ὁρδὶ-ἀλάι, ἥτοι ἡ συντροφία τῶν πραγματευτῶν καὶ τεχνιτῶν ἐκάστου εἵδους, ὁποῦ διὰ προσταγὴν ἡ ἐθελουσίως συνεκστρατεύονται, διὰ νὰ μὴν λείπῃ ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου οὐδὲν τῶν ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς μεγάλαις εὕρισκομένων, καὶ τέλος τελειώνει τὸ πᾶν μὲ τὸ τάγμα τῶν δονδάρ, ἄλλως ὑστάτης φυλακῆς. Καὶ αὕτη μὲν ἐστὶν ἡ τάξις τῆς ὁλοιοπορείας τῶν στρατιωτῶν ἐισερχομένων ἢ ἐξερχομένων τῆς Πόλεως· ἐν δὲ τῷ πολέμῳ σχεδὸν ἡ αὕτῃ τάξις φυλάττεται. Οἱ σερδενγκετζήδες ἄρχονται τοῦ πολέμου· αὐτοὺς ἀκολουθοῦσιν οἱ γιαννιτζαροὶ καὶ τὸ λοιπὸν πεζικόν· τὸ ἵππικόν ἐκτείνεται διὰ νὰ προσβάλῃ τὰ πλευρά τοῦ ἐχθροῦ, ἥτοι ἀπὸ τὰ πλάγια, καὶ εἰς καιρὸν χρείας οἱ σπαχήδες τῶν δύο κεράτων προβαίνουσι διὰ νὰ βοηθήσωσι τῷ πεζικῷ· ὁ βεζίρης σὺν τῷ παρ' αὐτῷ ἵππικῷ διπλασιάζει τὴν προσβολὴν καὶ ἐνδυναμώνει τὰ ἀδύνατα μέρη ἀποπληρῶν τοὺς ἐλλείποντας, καὶ τὸ αὐτὸ ποιεῖ καὶ ὁ γιαννιτζάρ ἀγασῆς εἰς τὸ πεζικόν τὸ ἀδυνατήσαν, ἀποπληρῶν τὰ κενὰ καὶ ἐνδυναμῶν τὰ ἀδυνατήσαντα μέρη μὲ στρατιώτας προσφάτους· ὁ βασιλεὺς πόρρω που ἰστάμενος τοῦ στρατοπέδου τοῦ πολέμου στοχάζεται τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ, καὶ πέμπει βοήθειαν εἰς τὰ χρίζοντα βοηθείας μέρη. Τὸ πεζικόν τῆς Αἰγύπτου δίδωσι τὰ πρωτεῖα εἰς τὸ πεζικόν τῆς Ἀσίας, καὶ οἱ Ἀρβανῖται δίδωσι τὰ πρωτεῖα εἰς τὸ στρατιωτικόν τῆς Εὐρώπης.

Μέρος Ε'.

Τὰ περὶ τὸν μουφτήν καὶ τοὺς οὐλιεμαδες.

Ὅποιοι θέλει σπουδὴν γραμμάτων ἀπέρχεται εἰς ἕνα μεδρεσὲν καὶ αἰτοικεῖ εἰς οἰκίσκον τινὰ αὐτοῦ· ἐστὶ δὲ μεδρεσὲς οἰκοδόμημά τι κατώγειον ἐν πολλῶν οἰκίσκων συνθεθεμένον πρὸς κατοικίαν τῶν τὰ μαθήματα σπουδάζόντων, ὅπου καθ' ἡμέραν βράζεται καὶ τζορβας μὲ ρύζι ἀπὸ τὸ βακίφι, ἥτοι τὰ ἀφιερῶματα καὶ εἰσόδημα τοῦ μεδρεσέ, καὶ διαμοιράζεται σὺν ἄρτῳ πρὸς τροφὴν τῶν πτωχῶν αὐτῶν ἄλλοδαπῶν ἢ καὶ ἐγχωρίων μαθητῶν· τὰ γὰρ τέκνα τῶν πλουσίων σπουδάζουσιν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν γονέων αὐτῶν. Περιγραπτέον οὖν ἐνταῦθα τὴν πρόδοον τῶν πτωχῶν μαθητῶν, ἐξ ἧς καταλαμβάνεται καὶ ἡ τῶν πλουσίων.

Οἱ εἰς τοὺς ὀνδᾶδες οὖν καθημένοι καὶ σπουδάζοντες μαθηταὶ ὀνομάζονται σοφτᾶδες, οἵτινες τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου προχωρήσαντες εἰς τὰ

μαθήματα γίνονται ἰμ τι χάνι παρὰ τῷ μουδερῖση τοῦ μεδρεσέ τους ἢ ἄλλω· καὶ ἀνφανῶσι δόκιμοι λαμβάνουσιν ἔγγραφον πορ' αὐτοῦ ὅτι νὰ ἐγιναν ἰμ τι χάνι, δι' οὗ μὲ ἱσαρέτι τοῦ μουφτῆ γίνονται μουδερῖσηδες. Σημειώσαν οὖν ὅτι καὶ τὸν ἀμαθέστατον, χωρὶς ἰμ τι χάνι, ἂν ὁ μουφτῆς θελήσῃ κατατάττει εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν μουδερῖσηδων. Ὁ γενόμενος οὖν μουδερῖσης ἢ ἀπλῶς ζῇ ὡς μουδερῖσης παραδιδούς κατ' οἴκους μαθήματα καὶ κτώμενος τὸν πόρον τῆς ζωῆς, ἢ ἀπολαμβάνει καὶ μεδρεσέν τινα, ἥτοι γίνεται διδάσκαλος εἰς τινα μεδρεσέν καὶ παραδίδωσι μαθήματα εἰς τοὺς σφτᾶδες, καὶ πληρώνεται ὁ μισθὸς του ἀπὸ τῶ βακούφι ἥτοι τῶν εἰσοδημάτων τοῦ μεδρεσέ· μεδρεσές γὰρ σημαίνει σχολεῖον, καὶ μουδερῖσης ὀνομάζεται ὁ διδάσκαλος. Τούτων οὖν τῶν μουδερῖσηδων οἱ βαθμοὶ εἰσι δέκα, καὶ ὅποιος θελήσῃ νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ ὅλους φθάνει τέλος πάντων καὶ γίνεται μουλλάς, καὶ τέλος μουφτῆς, οὐ οὐδὲν ἀνώτερον ἐν ταύτῃ τῇ τάξει· ὅποιος δὲ δὲν θελήσῃ νὰ ἀκολουθήσῃ τοὺς βαθμοὺς ἀφίσης τὴν ὁδὸν ἐκείνην διὰ νὰ ἀποκτήσῃ πόρον ζωῆς πρόχειρον, καὶ γίνεται καδῆς, ἥτοι ναίπης, καὶ παίρνωντας ἐν νιαπέτι εἰς τινα τόπον, καθ' ὑπόθεσιν εἰς τὸ Νεοχώρι, γίνεται καδῆς ἐκεῖσε καὶ ζῇ ἀπὸ τοῦ εἰσοδήματος τοῦ μερχεμέ, καὶ δὲν δύναται πλέον ποτὲ, ἂν θελήσῃ, νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς τὸ μουδερῖσλίκι, ἥτοι νὰ ἀρχίσῃ νὰ ἀκολουθήσῃ τὰς δέκα τάξεις καὶ βαθμοὺς τῶν μουδερῖσηδων, οὔτινές εἰσιν οἱ ἐξῆς:

Α' βαθμὸς, Ἰπτιδὰ χαρίτζ, ἥγουν εὐθύς ὅπου γενῇ τις αὐτὸν τὸ πρῶτον μουδερῖσης λέγεται ὅτι νὰ εἶναι ὁ ρουτπές του, ἥτοι ὁ βαθμὸς του ἰπτιδὰ χαρίτζ· ἐντεῦθεν μεταβαίνει εἰς ἄλλον βαθμὸν ὅς ἐστι καὶ λέγεται

Β', Ἰκιντζή χαρίτζ.

Γ', Ἰπτιδὰ δαχίλ.

Δ', Ἰκιντζή δαχίλ.

Ε', Μουσουλᾶϊ-σαχάν, ἥτοι ἰσᾶλιδιτζή, οὐλαστιριτζή, ὁ ἀπάγων εἰς τὸ σαχάν, ἥτοι εἰς τοὺς βασιλεῖς· ὁ αὐτὸς δὲ βαθμὸς λέγεται καὶ Σουλτάν-Μεχμέτ παταγι, ὡσάν ὅπου ὁ μουδερῖσης εἰς αὐτὸν τὸν βαθμὸν πρέπει ἐξ ἀνάγκης νὰ διατρίψῃ ἐξ χρόνους ὀλοκλήρους, διατρίβων εἰς τοὺς ὀκτὼ μεδρεσέδες τοὺς ἐν τῷ τζαμίῳ τοῦ Φατίχης σουλτάν Μεχμέτ τῷ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, διδάσκων ἐκεῖσε ἢ φοιτῶν πρὸς γύμνασιν μαθημάτων· ἡμπορεῖ νὰ ἐβγῇ καὶ πρὸ τῶν ἐξ χρόνων, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχῃ βοηθὸν ἢ βασιλέα, ἢ μουφτῆν, ἢ βεζίρην· ἐβγαίνει γὰρ μόνον μὲ τὸ ἱσαρέτι τοῦ μουφτῆ ὡς καὶ οἱ λοιποὶ, καὶ πάντες οἱ ρουτπέδες δίδονται μὲ τὸ ἱσαρέτι μόνου τοῦ μουφτῆ· ὅθεν ὁ μουφτῆς ἐὰν θελήσῃ μετὰ ἐξ μῆνας ἡμπορεῖ νὰ τὸν ἐβγάλῃ καὶ νὰ τὸν δώσῃ ρουτπέν μεγαλύτερον· καὶ ἂν ὁ μουφτῆς δὲν εἶναι φίλος ἢ βοηθός, διὰ νὰ γένῃ τι τοιοῦτον πρέπει νὰ τὸν παρακαλέσῃ ὁ βεζίρης ἢ νὰ τὸν μηνύσῃ ὁ βασιλεὺς· εἶναι ἡ ἀλήθεια αὕτη, ὅτι μὴ χρονοτριβῶν τὰ διωρισμένα ἐξ ἔτη ὁ μουδερῖσης μένει ἀμαθής.

Σ' βαθμὸς λέγεται Μουσουλᾶ· εἰς αὐτὸν πρέπει νὰ διατρίψῃ ὁ μουδερῖσης χρόνον ὀλόκληρον.

Ζ', Ἰπτιδά ἀλτιμισλή.

Η', Ἰκιντζή ἀλτιμισλή.

Θ', Μουσουλάϊ-Σουλεϊμανιγέ· ἐδῶ πρέπει πάλιν νὰ διατρέψῃ ὁ μουδερσίης ἐτη ὅλα ὁκτώ, φοιτῶν καὶ θαμίζων εἰς τοὺς μεδρεσέδες τοὺς ἐν τῷ τζαμί Σουλτάν-Σουλεϊμανιγέ τῷ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει· οὕτως ἔχει ὁ κανὼν, ἀλλὰ σπάνιοι ἀπέρχονται, καὶ ταῦτα οἱ ἐν ταῖς λοιπαῖς πόλεσι τῆς βασιλείας ὄντες μουδερσίηδες, διὰ δωροδοκίαν τὴν πρὸς τὸν μουφτὴν ἀδρὰν προβιβαζόμενοι μετὰ τὸ ἰσαρέτι τοῦ μουφτῆ, ὡς σύνηδες, εἰς αὐτοὺς τοὺς δερετζέδες.

Ι', Σουλεϊμανιγέ.

ΙΑ', Μαχρέτζ-μανσοποῦ. Ἔως τώρα ὁ μουδερσίης μας οὐδὲν ἐκέρδιεν, εἰμὴ ἂν ἐπαράδιδε μαθήματα ἢ ἰδίᾳ κατ' οἴκους ἢ κοινῇ εἰς τὸν μεδρεσὴν, καὶ ἐπληρώνετο· τώρα ὅπου ἐφθάσεν εἰς αὐτὸν τὸν βαθμὸν παίρνει μανσοῦπι, ἥτοι ὀφρίκιον, καὶ γίνεται μουλλᾶς εἰς μίαν τῶν ὁκτώ τούτων μεγάλων πόλεων, δηλαδὴ ἢ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ἢ εἰς τὴν Ἀδρίαν, ἢ εἰς τὴν Σμύρνην, ἢ εἰς τὸ Χαλέπι, ἢ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἢ εἰς τὸ Λιασπεκίρι, ἢ εἰς τὸν Γαλατᾶν, ἢ εἰς τὸ Σκούταρι· αὐτοὶ λέγονται πέσ-γιούζ ἀκτζελικ μουλλᾶ. Ὁ μουλλᾶς μας οὖν ἀφού ἔλθῃ ἀπὸ τὸ μουλλαλίκι, καθ' ὑπόθεσιν, τοῦ Χαλεπίου, πρέπει νὰ φυλάξῃ ἐξ χρόνους ὁλοκλήρους πάλιν χωρὶς μανσοῦπι, καὶ δίδεται αὐτῷ παρὰ τοῦ μουφτῆ ἀρπαλίκι, διὰ τὰ ἔξοδα τῆς αὐλῆς του, ἐν νιαπέτι, καθ' ὑπόθεσιν τὸ Γκιουζελ-Ἰσάρι, καὶ πέμπει ἐκεῖσε ναίτην τινὰ ἐπίτροπόν του, ἢ μουδερσίην τινὰ τῶν ἐν τοῖς προῤῥήθεσι βαθμοῖς, παρ' οὗ λαμβάνει ἀνά μῆνα τόσα γρόσια· ἂν ἔχῃ φίλον τὸν μουφτὴν, ἡμπορεῖ νὰ τὸν δώσῃ ἀρπαλίκι εἰς δύο καὶ τρεῖς τόπους. Μετὰ δὲ τὴν παρέλευσιν τῶν ἐξ χρόνων δέχεται τὸν μουδερσίην μας ὁ

ΙΒ' βαθμὸς, Μπιλάδι ἀρμπαά λεγόμενος, ὅθεν γίνεται μουλλᾶς ἢ εἰς τὴν Ἀμασκὸν, ἢ εἰς τὸ Μισίρι, ἢ εἰς τὴν Προῦσαν, ἢ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν.

Οἱ βαθμοὶ ἐτελείωσαν, καὶ μετὰ ἐνιαυτὸν ἐλθὼν ἀπὸ τινος τῶν τεσσάρων τούτων πόλεων πάλιν φυλάττει ἕως οὗ νὰ φθάσῃ ἡ σειρά του διὰ νὰ γένῃ μουλλᾶς ἢ εἰς τὴν Μέκκαν ἢ εἰς τὴν Μεδίνην· πρέπει νὰ γενοῦν γὰρ πάντες οἱ παλαιότεροί του πρῶτον καὶ οὕτω νὰ φθάσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ποθοῦμενον· ὅθεν ἐδῶ οἱ χρόνοι ὅπου πρέπει νὰ φυλάξῃ διὰ νὰ γίνῃ, καθ' ὑπόθεσιν, ὁ ἀπὸ Προῦσης μουλλᾶς τῆς Μεδίνης εἶναι ἀδιόριστοι, διατὶ ἐνδέχεται νὰ παρέλθῃ εἰς μόνος καὶ ἐνδέχεται νὰ παρέλθωσι καὶ δεκαπέντε· πολλάκις ὅμως ἔχοντας ὑπερασπιστὴν βεζίρην ἢ μουφτὴν ἀφήσι κατόπιν τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ γίνεται πρὸ αὐτῶν.

Γενόμενος δὲ μουλλᾶς τῆς Μέκκας ἢ Μεδίνης καὶ χρόνον μουλλαλίσας, ἢ αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἰδίου ἐπιτρόπου ναίτην τινὸς ἢ μουδερσίην, πάλιν πρέπει νὰ φυλάξῃ ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ ἡ σειρά του διὰ νὰ γένῃ Ἰσταμπόλ-εφενδής.

Καὶ κρατήσας καὶ ταύτης τῆς ἀξίας ἐνιαυτὸν πάλιν πρέπει νὰ φυλάξῃ

ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ ἡ σειρά του διὰ νὰ γένῃ Ἄ ν α τὸ λ-κ α δ ι σ ῆ, εἴτα Ρ ο ύ-μ ε λ η-κ α δ ι σ ῆ, καὶ ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ ἡ σειρά του διὰ νὰ γενῇ μουφτής γί-νεται πολλάκις καὶ ἅπαξ καὶ δις καὶ τρίς Ρ ο ύ μ ε λ η-κ α δ ι σ ῆ· χρόνου γὰρ γενομένου ἐνὸς τῶν μήπω γεγονότων, τὸν δεύτερον χρόνον γίνεται τις Ρ ο ύ μ ε λ η-κ α ζ α σ κ ε ρ λ ι γ ι ν δ ἔ ν μ α ν ζ ο ὕ λ, καὶ τέλος γίνεται καὶ μουφτής, καὶ ἀκολουθεῖ τὴν μεγάλην ἐκείνην ἄξιαν ἕως οὗ ἤθελε θέλει ὁ βα-σιλεὺς, καὶ καθαιρεθεὶς πάλιν γίνεται καὶ δεύτερον καὶ τρίτον· οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἀνώτερον τούτου ἐν τῇ τῶν οὐλιεμάδων τάξει. Δὲν δύναται ὁ βασι-λεὺς νὰ φονεύσῃ μουλλᾶν, οὔτε νὰ δημεύσῃ τὰ ὑπάρχοντά του, οὔτε νὰ τὸν κληρονομήσῃ· εἰμὴ ἂν ἔχῃ μαλικιανὲν κληρονομεῖ ὁ βασιλεὺς, οὐχ ὅλον ἀλλὰ τὸ ἥμισυ. Ἡκολούθησε νὰ σφάλῃ θανασίμως ὁ μουλλᾶς, καὶ ἐπειδὴ ὡς μουλ-λᾶν δὲν συγχωρεῖ ὁ νόμος νὰ τὸν φονεύσουν, τὸν ἔκαμαν πασσᾶν, τὸν ἔδω-καν μανσούπι καὶ οὕτως τὸν ἐφόνευσαν ἔξω τῆς Πόλεως εἰς τὸ μανσούπι τοῦ τὸ ἀσυνείηστον.

Οἱ μουδερσίηδες πληρώνονται οἱ μὲν ἄσπρα 300 τὴν ἡμέραν, οἱ δὲ 70· πληρώνονται δὲ ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα τῶν τζαμίων ὧν εἰσιν οἱ μεδρεσέδες.

Ὁ μουφτής ἐστὶν ὁ πρῶτος εἰς τὰ νομικά· ὁ ἴδιος βασιλεὺς, ἂν θέλῃ νὰ ἔχῃ ὑπόκληψιν πῶς ζῇ νομίμως, ἤγουν σ έ ρ ρ α ν, καὶ ὄχι οὐ ρ φ έ ν, δὲν ἡμ-πορεῖ νὰ φονεύσῃ τινὰ μήτε νὰ λάμῃ παιδεῖαν τινὰ σωματικὴν χωρὶς τοῦ φετβά τοῦ μουφτῆ· τὸ αὐτὸ γίνεται διὰ κάθε πόλεμον καὶ εἰρήνην, ἐπειδὴ καὶ χωρὶς τοῦ φετβά τοῦ μουφτῆ οὐδέτερον τούτων ἐνεργεῖται· πολλάκις ὁ-μως ὁ μουφτής, φοβούμενος τὴν καθαιρέσιν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, διδὲι φετβᾶν καὶ διὰ τὰ παρὰ νόμον ἔργα ἀποκαθιστῶν αὐτὰ εἰς σχῆμα καὶ τύπον νομίμων.

Δε ρ β ί σ η δ ε ς, οἰοῦναι μοναχοὶ τῶν Τούρκων πτωχοί· εἰσὶ δὲ τέσσαρες τάξεις αὐτῶν· τῆς πρώτης τάξεως καλοῦνται μ π ε κ τ α σ ῆ δ ε ς, θεμελιω-θέντες παρὰ τοῦ χατζῆ Μπεκτάση, οὗ τὸ μνήμα εἰς τὸ Πεσικτάσι, κώμην τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τοῦ Βισπόρου παρὰ τῷ Γαλατᾷ· οὗτοι ἔχουν ἄδειαν γυ-ναῖκα ἀγαγεῖν, κατοικεῖν εἰς τὰς πόλεις καὶ κώμας, ἀλλ' ἐν ταῦτῳ ὁ κα-νὼν τῆς τάξεως αὐτῶν ἀπαιτεῖ τὸ νὰ ταξειδεύουν μακρὰν εἰς πόλεις καὶ χώρας καὶ νὰ διαμοιράζουσι τοῖς ἐντυγχάνουσι γ α ζ έ λ ι α καὶ έ σ μ ᾱ· λέ-γονται γ α ζ έ λ ι α τραγώδικα ὅπου ἀλληγορικῶς ἀναφέρονται εἰς τὸν ἔρω-τα τὸν πρὸς τὸν θεόν, καὶ έ σ μ ᾱ ἡ ἐπίκλησίς τινος τῶν ὀνομάτων τοῦ θεοῦ, τὰ ὅποια κατ' αὐτούς εἰσι 1,001· ἐπεύχονται εἰς τοὺς ἐντυγχάνοντας ἐντυχίαν, καὶ παριστῶσι τὴν τοιαύτην εὐχὴν μὲ τὸ έ ἱ β α λ λ ά χ· τὰ τε-σ π ί χ ι α τοὺς ἔχουσι βῶλους 1,001, καὶ γυρίζωντάς τα εἰς κάθε βῶλον γύρισμα ὑπεκφωνοῦσιν ἐν τῶν ὀνομάτων τοῦ θεοῦ· ἀλλ' οἱ μουσουλμάνοι κοι-νῶς λέγουσιν ὅτι τὰ ὀνόματα τοῦ θεοῦ εἰσιν 100· καὶ γυρίζοντες τὰ τε-σ π ί χ ι α ὑπεκφωνοῦσιν εἰς κάθε βῶλον ἐν τῶν τοῦ θεοῦ ὀνομάτων, καὶ λέ-γουσιν ὅτι αἱ πύλαι τοῦ παραδείσου ἀνοίγονται εἰς ἐκείνους ὅπου ὑπαναγι-νώσκουσι τὰ τοιαῦτα ὀνόματα συνεχῶς μὲ τὸ τε σ π ί χ ι.

Τῆς δευτέρας τάξεως καλοῦνται μ ε β λ ε β ῆ δ ε ς, θεμελιωθέντες παρὰ τοῦ Μεβλανᾶ, σουλτάνου τοῦ Ἰκονίου, οὗ τὸ μνήμα πρὸς τὸ Ἰκόνιον ἐν οἰ-κοδομῇ μεγαλοπρεπεστάτῃ, εἰς ἣν εἰσῆλθον ἀγῶ τῷ ἔτει * * * ἐνδυθεὶς

τούρκικα, (οὐ γὰρ ἐξεστι Χριστιανῶ εἰσελθεῖν,) ὁδεύων πρὸς τὴν Σιδῶνα μετὰ τοῦ Ῥαγῆπ-πασσᾶ. Συνειθίζουσιν εἰς τὸν τε κέν τους, ἤτοι μοναστήριόν τους, νὰ γυρίζουν τριγύρω δύο ἢ τρεῖς ὥρας μετὰ τὴν ταχύτητα ὅπου δὲν φαίνεται τὸ πρόσωπόν τους· ἡ μουσικὴ τῆς φωνῆς καὶ τῶν ὀργάνων καὶ μάλιστὰ τοῦ νέϊ, ἐστὶν ἡ τρυφή τους· ἐπαγγέλλονται πτωχεῖαν εἰς τὸν τεκέν τους καὶ ταπεινώσιν· ὑποδέχονται φιλοφρόνως τοὺς προσερχομένους ἐξ Ἰσου μικροὺς καὶ μεγάλους μὴ διακρίνοντες πρόσωπα, καὶ τοὺς ποτίζουσιν εὐθὺς καχθῆ, καὶ πλύνουσι τοὺς πόδας των, ἂν εἶναι χρεῖα, καὶ τὰ ὑποδήματα αὐτῶν· προβοδίζουσιν τοὺς ἀπερχομένους ἕως εἰς τὴν πόλιν τοῦ τεκέ τους· καὶ εἰς κάθε λόγον τους ἐκφωνοῦσι τὸ ἐῖ β α λ λ α χ, καὶ οἱ λόγοι τους καὶ τὰ κινήματά τους εἶναι μετὰ μεγάλην εὐταξίαν, φιλοπροσηγορίαν τε καὶ εὐπροσηγορίαν.

Τῆς τρίτης τάξεως καλοῦνται κα δ ρ ῆ· ἔχουσιν ἐπάγγελμα τὸ νὰ χαλιναγωγῶν τὸ σῶμά τους καὶ νὰ λιγνεύουν, περιπατοῦσιν ὁλόγυμνοι σκεπάζοντες μόνους τοὺς βουβῶνας καὶ σκέλη, χορεύουσιν ἐξ ὥρας ἀδιακόπως καὶ πολλάκις ὅλην τὴν ἡμέραν φωνάζοντες τὸ χοὺ, χοὺ, χοὺ, ὕπερ ἐστὶν ἐν τῶν τοῦ θεοῦ ὀνομάτων, ἕως οὗ κεκηνηκότες πίπτουσι κατὰ γῆς μετὰ πομφόλυγας σιέλων εἰς τὸ στόμα καὶ ἰδρωτὶ περιρρέομενοι. Ὁ Κιοπροουλόγους Ἀχμετ-πασσᾶς ὡς ἀσχήμονα εἰς τὰ τοιαῦτα ἐκώλυσε τὴν τάξιν αὐτὴν, ἀλλὰ μετ' ἐκείνον πάλιν ἠΐξησαν, καὶ εἰσι παμπληθεῖς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Τῆς τετάρτης τάξεως καλοῦνται σε γ κ ι α χ η δ ε ς· ἀφοῦ ἔβγουν ἀπὸ τὸν τεκέν τους δὲν γυρίζουν πλέον, καὶ περιέρχονται τὴν οἰκουμένην, οἷον εἶπεν, διὰ τὰ μαζώξουσιν τὴν διορισθεῖσαν αὐτοῖς ποσότητα τοῦ ἀργυρίου ἢ τῶν προζωαρκείων παρὰ τῶν προσεστώτων αὐτῶν καὶ νὰ τὴν στείλουν εἰς τὸν τεκέν τους, καὶ χωρὶς νὰ ἀποκτήσουν τὴν διορισθεῖσαν ποσότητα οὐ δύνανται εἰσελθεῖν εἰς τὸν τεκέν τους· ὅθεν ὁ σεγκιάχης εἰσελθὼν εἰς πόλιν τινὰ πηγαίνει ἢ εἰς τὴν πλατεῖαν τζαμίου τινός, ἢ εἰς τὸ τζαρσί, καὶ φωνάζει τὸ, Γ ι α α λ λ α χ! σὲν γ κ ι ο ν δ ἐ ρ μ π ἐ ς-μ π ῖ ν α λ τ ῖ ν· καὶ ἀφοῦ συναθροίσῃ τὴν ἐλεημοσύνην εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην ἀπέρχεται εἰς ἄλλην διὰ τὸ ἴδιον ἔργον, καὶ οὕτως ἀκολουθεῖ μέχρις οὗ νὰ συναθροίσῃ τὴν διορισμένην ποσότητα διὰ νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς τὸν τεκέ του, διηγούμενος εἰς τὰς πλατεῖας τῶν πόλεων ἱστορίας τόπων ὅπου περιῆλθε, καὶ ἄλλας, διὰ νὰ θέλῃ τοὺς ἀκροατὰς καὶ νὰ λάβῃ παρ' αὐτῶν ἐλεημοσύνην. Εἰς τὸ Μογὸλ, ἤτοι τὸ Χίνδι, εἰσι τοιοῦτοι πολυάριθμοι, διερχόμενοι ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῶν μουσουλμανικῶν βασιλείων. Τοὺς μοναχοὺς τῶν Χριστιανῶν ὀνομάζουσιν οἱ Τούρκοι εἰρωνικῶς β ο υ χ π ἂ ν ζ α χ ῖ δ ο υ ζ α χ ῖ δ π ε ρ ἐ σ τ, ἤτοι μοναχοὺς δεισιδαίμονας κατὰ τὴν νηστείαν καὶ ἀποχήν.

Οἱ Ὀθωμανοὶ ἔχουσιν ὑπόληψιν ὅτι διὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν καλῶν ἔργων καὶ τῆς νηστείας ἡμπορεῖ κάθε μουσουλμάνος νὰ ἀποκτήσῃ τὸ ὄψρον τοῦ νὰ προγυριζέῃ τὰ μέλλοντα, καὶ τοὺς εἰς αὐτὴν τὴν τελειότητα φθάσαντας ὀνομάζουν ἐ β λ ι ᾱ δ ε ς καὶ β ε λ ι ο υ λ λ ᾱ χ η δ ε ς, καὶ λέγουσιν ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἡμποροῦν εἰς πολλὰ μέρη ἐν ταύτῳ νὰ εὐρίσκωνται, ἥγουν

σωματικῶς εἰς τὴν Πόλιν καὶ τῷ πνεύματι εἰς τὸ Μισίρι, βλέποντες καὶ ἀκούοντες καὶ ἐμπράκτως τὰ ἐκεῖσε γιγνόμενα καὶ μὴ ἔχοντες χρεῖαν δι' αὐτοῦ τῆς εἰς τόπον κινήσεως· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ λέγουσιν ὅτι οἱ τοιοῦτοι βλέπουσι καὶ τὴν θείαν δόξαν, καὶ τοὺς τοιούτους ὀνομάζουσι γετισμισ-λερδέν, ἥτοι τῶν τελειωθέντων.

Νακίπουλ-εσρέφης ἐστὶν ἐμίρης καὶ ζαπίτης τῶν ἐμίρηδων· αὐτὸς γὰρ μόνος παιδεύει αὐτοὺς, φυλακώνει ἢ δαίρνει καὶ οὐκ ἄλλος τις, καὶ κρίνονται μὲν εἰς τὸν καθὴν διὰ χρέος ἢ κάθε ἄλλο σφάλμα, ἀλλὰ καταδικασθεὶς ὁ ἐμίρης δὲν παιδεύεται ὑπὸ τοῦ καθῆ ἢ ἄλλου τινός, ἀλλὰ πέμπεται εἰς τὸν νακίπουλ-εσρέφην μὲ τὸ ἱλάμι τοῦ καθῆ διὰ νὰ παιδευθῇ ἢ νὰ πληρώσῃ τὰ ἄσπρα ὅπου χρεωστεῖ. Εἶναι καὶ αὐτὸς τῆς τάξεως τῶν οὐλιεμάδων.

Ἐχουν ὑπόληψιν μεγάλην εἰς τὰ ὀνείρατα οἱ Ὀθωμανοὶ, νομίζοντες ὅτι ἡ ψυχὴ ἢ καθαρὰ ἐνὸς Τούρκου ἔχει πρόγνωσιν, καὶ οἰοῖται προμηνύονται αὐτῇ τινα τῶν μελλόντων· ἔχουσι καὶ βιβλίον διὰ τὴν ἐξηγήσιν τῶν ὀνείρων, ᾧ τίτλος βακκαναμέ, καὶ πᾶσχουν νὰ ἐβγῇ ἡ ἐξηγήσις καλὴ διὰ νὰ ἐβγῇ καὶ τὸ ὄνειρον σημαντικὸν καλοῦ καὶ εὐτυχίας προμηνυτικόν· ὅθεν τὸ κοινῶς λεγόμενον, δ οὐς γκι ορε ν δέ δε γιλ, γιοραν δέ διρ, ἥτοι τὸ τέλος τοῦ ὀνείρατος δὲν κρέμαται ἀπὸ ἐκεῖνον ὅπου τὸ εἶδεν, μόνον ἀπὸ ἐκεῖνον ὅπου τὸ ἐξηγεῖ.

Ὁ σουλτὰν Μπαγιαζίτης Β' ἡγάπα τοὺς σπουδαίους, τοὺς ἐδίδε τροφὰς καὶ σόφι διὰ ἔνδυμα, (ὅθεν ὠνομάσθησαν σοφτάδες,) καὶ ἀνὰ ἕκαστον ἔτος λουφέν 1,000 ἄσπρα.

Νόμος ἐστὶ τῶν Ὀθωμανῶν τὸ ὅτι ἂν εἰς σύγγησιν τινα καὶ θόρυβον, ἥτοι καυγᾶν, 1,001 ἄνθρωποι ἤθελαν φονεύσει ἄνθρωπὸν τινα, καὶ δὲν ἤθελαν ὁμολογήσει τίς ὑπῆρξεν ἐν αὐτοῖς ὁ πρῶτος παίσας τὸν θανόντα, ἂν ὁ συγγενὴς τοῦ θανόντος ἤθελε ζητήσῃ διέτι, ἥτοι φόνον ἀντί φόνου, καὶ οἱ 1,001 πρέπει νὰ φονευθῶσιν ὡς ἔνοχοι.

Οἱ Ὀθωμανοὶ εἰς τὸν πόλεμον ἂν φονεύσουν λέγουν πῶς γίνονται γαζήδες· ἂν φονευθῶσι λέγουν πῶς γίνονται σεχίδηδες, ἥτοι μάρτυρες· ὅθεν καὶ διὰ τὰ δύο αὐτά, κατὰ τὴν πίστιν των, ἔχουσιν ἀναριθμήτους μισθοὺς· τοιαύτας ἰδέας ἐνέθηκान αὐτοῖς οἱ νόμοι αὐτῶν διὰ νὰ διεγείρωσι προθύμως εἰς τὸν κατὰ τῶν λοιπῶν ἐθνῶν πόλεμον, καὶ ἀπέβη ὁ σκοπός τους εἰς μεγάλην ἔλθασιν.

Ἡ μαρτυρία ὅπου κάμνει ὁ θανεῖν μέλλων θανάτῳ ἢ φυσικῶ ἢ βιαίῳ ἔχει πολὺ κύρος παρὰ τοῖς Τούρκοις· ὅτι εἰπῇ ἢ γράψῃ ἐν τῷ ἠνθήσκειν ἔχει πᾶν τὸ ἀξίόπιστον, καὶ ἂν 40 ἄνθρωποι εἰποῦν τὸ ἐναντίον ὁ λόγος τους δὲν ἔχει κύρος.

Ἄν οἱ οὐλιεμάδες ἐνωθοῦν μὲ τοὺς γιαννιτζάρους καὶ ἐναντιωθοῦν διὰ κάμμιαν ὑπόθεσιν, ἢ πολέμου δηλαδὴ ἢ εἰρήνης, ὁ βασιλεὺς δὲν ἡμπορεῖ ποτὲ νὰ ἐνεργήσῃ τὸ ἐναντίον, μὲ ὅλον ὅπου νὰ τὸ ἤθελε θέλει· οὐ μὴν δὲ ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἐνωσις καὶ τὸν βασιλέα τῆς βασιλείας καταβιβάζει ἀναμφιδόλως ὅταν ἤθελε γένει διὰ τὸν καταβιβασμὸν· ἂν αὐταὶ αἱ δύο τάξεις

δὲν εἶναι ἐνωμέναι τότε ὁ βασιλεὺς κάμνει τὸν σκοπὸν του καὶ τὴν θέλησίν του· ἤγουν θέλει ὁ βασιλεὺς τὸν βεζίρην του, οἱ γιαννίτζαροι δὲν τὸν θέλουν, οἱ οὐλιεμαῶδες εἰσὶν ἀδιάφοροι, μένει ἀκλόνητος ὁ βεζίρης· καὶ ἀκολουθῶς περὶ πάσης ἄλλης ὑποθέσεως.

Ὁ αὐτὸς νακίπουλ-εσρέφης ἐστὶ φύλαξ τοῦ σαντζακίου τοῦ Μεχμέτη. Οὐ δύναται τις ἄλλος γενέσθαι εἰμὴ ἐμίρης, ἥτοι καταγόμενος παρὰ τῆς Φατμᾶ, κόρης τοῦ Μεχμέτη, καὶ τοῦ Ἀλῆ· αὐτὸς κρίνει, παιδεύει καὶ φυλακώνει καὶ τοὺς ἐμίρηδες καὶ οὐκ ἄλλος τις· ὁ ἴδιος βεζίρης καὶ σουλτάνος οὐκ ἐγγίζουσιν ἐμίρη ἀτακτοῦντος, ἀλλὰ δι' αὐτοῦ παιδεύουσιν αὐτόν.

Ὅλα τὰ σελατιν-τζαμισί, ἥτοι τὰ κτισθέντα παρὰ σουλτάνων, ἔχουσι τοὺς ἰδίους σεῖχηδες, πρωτοκαθεδρίαν δὲ πάντων ἔχει ὁ τῆς Ἀγίας Σοφίας. Μουνετζίμπασης, πρῶτος τῶν ἀστρολόγων, ἐστὶ τῆς τάξεως τῶν οὐλιεμαῶδων, καὶ τῆς αὐτῆς τάξεώς ἐστὶ καὶ ὁ λεγόμενος μουνετζίμισανή, ἥτοι ὁ δεῦτερος αὐτοῦ, καὶ ὁ χεκίμπασης καὶ ὁ τζεράχπασης.

Μέρος ΣΤ'.

Ὁφίκια τῆς βασιλείας τὰ ἐν τῇ βασιλευούσῃ χोटζαγκιά-νηδών τε καὶ ἀδάμηδων.

Νισαντζής λέγεται ὁ ἐπιγράφων εἰς τὰ φερμάνια τὸ ὄνομα τοῦ σουλτάνου· ἂν ὁ νισαντζής εἶναι καὶ πασσᾶς τριῶν τουγιῶν λέγεται κομπέ-βεζιρή, καὶ εἰς τὸ γαλεμπέ-διβάνι κάθεται παρὰ τῷ Ἐπιτρόπῳ· δὲν ἔχει ὅμως αὐτὴν τὴν τιμὴν ὁ νισαντζής ὅταν εἶναι πασσᾶς δύο τουγιῶν ἢ ἀπλῶς ἐφένδης. Ὅλα τὰ φερμάνια ὅπου γράφονται εἰς τὴν καγκελλαρίαν τοῦ βεζίρη διὰ τὰς ἐπαρχίας καὶ εἰς τὸ τεφτερδάρ-καπισί διὰ μαλιε καὶ πειλίκι ἀναγινώσκονται τῷ νισαντζῇ παρὰ τοῦ λεγομένου νισαντζῆ-κεσεδάρ-εφενδισή, καὶ δίδωσιν αὐτοῖς ἰσχὺν ἐπιγράφων τὸν τουράν, ἥτοι τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως· γράφει δὲ τὸν τουράν καὶ ὁ ἀμετζής ἐκ μέρους τοῦ νισαντζῆ· καὶ μεταγράφεται τὸ φερμάνι εἰς τὸν κώδικα, καὶ κρύπτονται εἰς ἀποθήκας οἱ τοιοῦτοι κώδικες. Αἱ ἔγγραφοι προσταγαὶ ὅπου δὲν ἐξέρχονται τῶν τειχῶν τῆς Πόλεως οὐκ ἀποκομίζονται τῷ νισαντζῇ, καὶ μόνον ἀρκεῖ αὐτοῖς ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ ὀνόματος τοῦ βεζίρη. Ὁ νισαντζή πασσᾶς πρέπει πάντοτε νὰ εἶναι παρὰ τῷ σουλτάνῳ, καὶ ὅταν ὁ βεζίρης ἐκστρατεύῃ ἄνευ τοῦ σουλτάνου ἔχει μαζὴ του ἐπίτροπόν τινα τοῦ νισαντζῆ-πασσᾶ τίτλω τοῦ νισαντζῆ-ἐφένδη.

Χοτζαγκιάνηδες.

Μέγας όφφικιάλιος τῆς όθωμανικῆς βασιλείας έστιν ό τεφτερδάρης· λέγεται σίκι έβέλ· έχει εις δούλευσιν, έξεργασίαν και τελείωσιν τῶν ύποθέσεών του τὸν π ά σ-π α κ ή-κ ο υ λ ο ύ-ά γ ά ν, τὸν μ α λ ι έ-τ ε σ κ ε ρ ε τ ζ ή ν και τὸν τ ζ ο υ ζ ι γ έ-π ά σ-π α κ ή-κ ο υ λ ο ύ. Διὰ τοῦ τεφτερδάρη συναθροίζονται πάντα τά εισοδήματα τῆς βασιλείας. Ἀπὸ τά εισοδήματα όπου εισέρχονται εις τὸν χαζνέ ό τεφτερδάρης παίρνει έν γρόσι εις κάθε είκοσι γρόσια, και γίνεται αὐτῷ έκ τούτου εισόδημα 250 χιλιάδες γρόσια, ήτοι 500 πουργεϊά, τὸ όποϊον λέγεται κ α λ ε μ ι ές τοῦ τεφτερδάρη, έξ έ ν δίδωσι τῷ κεχγιάπεη τά 100 πουργεϊά. Ἐχει ύπ' αὐτῷ και καγκελλάρϊαν, ήτοι καλέμι· εισί δέ τά καλέμια 24, εις τά όποϊα καταγράφονται και όλοι οί δασμοί, και τά τέλη τῶν άρχιτελωνῶν, και καταγράφονται τά έξοδα και ένι λόγῳ όλα τά εισοδήματα τῆς βασιλείας· τούτων έν και ό λουφές τοῦ στρατιωτικοῦ και άλλων όπου έχουσι βασιλικούς λουφέδες.

Τοῦ πρώτου καλεμίου έστιν ό τ ε φ τ ε ρ δ ά ρ ης προεζάρχων· έκ τούτου εκδίδονται άπασαι αί προσταγαί διὰ τήν διοίκησιν και διάταξιν τῶν λοιπῶν καλεμίων, και ένταῦθα διορίζονται αί ποσότητες τῶν δασμῶν και τελεσφοριῶν όπου πρέπει νά πληρωθοῦν εις ένα χρόνον από όλας τάς έπαρχίας τῆς βασιλείας. Σ ί κ ι-σ α ν ής και σ ί κ ι-σ α λ ής, και ν ι σ α ν τ ζ ής, τρία μεγάλα όφφικία χοτζαγκιάνηδων.

Τοῦ δευτέρου καλεμίου άρχηγός έστιν ό ρ ε ι-ε-φ έ ν δ ης, ήτοι μέγας καγκελλάριος τῆς βασιλείας· έχει ύποκάτω του τέσσαρα καλέμια, ήτοι τὸ δι-β ά ν-κ α λ ε μ ι έν ώ γράφονται όλα τά φερμάνια διὰ όλας τάς ύποθέσεις τῆς βασιλείας, όλικάς τε και ειδικάς, και τά μπεράτια βεζιράδων και πασσάδων και τῶν Δραγομάνων, και τά πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης γράμματα, και τά φερμάνια διὰ τάς ύποθέσεις όλων τῶν έλτζήδων εις όλας τάς έπαρχίας τῆς βασιλείας, διὰ τοὺς κονσόλους και πραγματευτάς των, και τά φερμάνια διὰ φόνους, δημεύσεις οὔτινοσοῦν και διὰ άλλας πολιτικές ύποθέσεις· δεύτερον έχει ύπ' αὐτῷ τὸ κ α λ έ μ ι τ α χ β ί λ ι, και τρίτον τὸ κ α λ έ μ ι τοῦ ρ ο υ ο ῦ-ε-κ ε σ ε δ α ρ ή· εις αὐτά τά δύο καταγράφονται οί λουφέδες όλων τῶν πολεμικῶν ταγμάτων και άλλων έχόντων λουφέδες, ήγουν έντεῦθεν λαμβάνουν τοὺς λεγομένους μ ο υ π τ ε δ ά δ ες, έν οἷς γέγραπται τὸ ότι ό δεινά τοῦ δεινά έχει τόσα άσπρα λουφέν τήν ήμέραν, και θανόντος αὐτοῦ έντεῦθεν πάλιν εβγαίνει τεσκερές δι' οὗ διορίζεται ό λουφές τοῦ θανόντος ή εις τοὺς άπογόνους του ή εις τοὺς ξένους, ή πηγαίνει εις τὸ μ π α-τ ά λ ι, ήγουν δέν διορίζεται εις κανένα, και καζαντίζει τὸ μιρί.

Τοῦ τρίτου καλεμίου άρχηγός έστιν ό τ ε φ τ ε ρ-έ μ ι ν ής, όστις εξετάζει τά κατάστιχα διὰ τοὺς λογαριασμούς τῶν εισοδημάτων, ποῖα έπληρώθησαν και πόσα, και πάλιν πόσα και ποῖα έμειναν άπλήρωτα εις κάθε χρόνον, εις τρόπον όπου πολλάκις εβγάξει π α κ ι έ δ ες πέντε και δέκα χρόνων παλαιούς όπου δέν έπληρώθησαν, και δίδονται φερμάνια εις τὸν π ά σ-π α κ ή-κ ο υ λ ο ύ-ά γ ά ν, και πέμπονται πακί-κουλούδες και τά συναθροίζουν· και

εἰς αὐτὸν φυλακώνονται καὶ οἱ χρεωστοῦντες πακιέδες τοῦ τῆς βασιλείας μίριου.

Τοῦ τετάρτου καλεμίου ἀρχηγός ἐστιν ὁ πεῖλικτζής· εἰς αὐτὸ τὸ καλεῖμι γράφονται τὰ εἰς τοὺς πασσάδες προστακτικὰ φερμάνια διὰ τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις τῶν ἐπαρχιῶν τους, καὶ τὰ φερμάνια διὰ τὸν προβιβασμὸν εἰς τὸ δεῖνα μανσοῦπι τους, ἢ διὰ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ παλαίου μανσοῦπίου τους· ὁμοίως καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἐξωβ α λ ῆ ῖ - μ ε μ λ ε κ έ τ ι καὶ ἄλλων ὀφφικιαλίων.

Τοῦ πέμπτου καλεμίου ἀρχηγός ἐστιν ὁ ῥουζναμτζέϊ-εβέλ.

Τοῦ ἕκτου ἀρχηγός ὁ ῥουζναμτζέϊ-σανής· εἰς αὐτὰ τὰ δύο καλέμια εἶναι τὰ κατὰστιχα τῶν ἐφημερίδων διὰ ὅλα τὰ ἐξοδα ὅπου ἐξοδιάζονται καθ' ἡμέραν ἀπὸ τῆς βασιλείας εἰς ὅλας τὰς ὑπ' αὐτῇ ἐπαρχίας, εἴτε στρατιωτικὰ εἴτε πολιτικὰ.

Τοῦ ἐβδόμου καλεμίου ἀρχηγός ἐστιν ὁ πὰς-μουχασεπετζής· εἰς αὐτὸν καταντῶσιν ὅλα τὰ χρονικὰ πολλῶν καὶ διαφόρων χρόνων κατὰστιχα καὶ φυλάττονται εἰς σενδούκια· καὶ ὅταν γένη χρεῖα νὰ ἐβγῃ παλαιός τις λογαριασμός, αὐτὸς προστάττεται νὰ τὸν εὔρῃ καὶ νὰ τὸν γράψῃ εἰς τὸ τερεκνέρι, καὶ οὕτω γίνεται, ὁμοίως καὶ τὰ κατὰστιχα τῶν εἰσοδημάτων εἰς αὐτὸν φυλάττονται· καθ' ὑπόθεσιν αὐτὸς ἐρωτᾷται πόσον εἶναι τὸ ἐτήσιον μίρι τοῦ Ἀντιοχείας, καὶ πόσον τοῦ δεινός μαλικιανέ, καὶ καθεξῆς.

Τοῦ ὀγδόου καλεμίου ὁ ἀρχηγός λέγεται Ἀνατολοῦ-μουχασεπετζής· ἔχει τὰ κατὰστιχα πάντων τῶν εἰσοδημάτων πασῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐπαρχιῶν τῆς βασιλείας.

Τοῦ ἐνάτου καλεμίου ὁ ἀρχηγός λέγεται χαράτζ-μουχασεπετζή-σή· εἰς αὐτὸν εἰσι τὰ κατὰστιχα ὅλων τῶν ὑποχειρίων τῶν πανταχοῦ τῆς βασιλείας τελούντων τὸ λεγόμενον χαράτζι, Ῥωμαίων δηλαδὴ, Ἀρμενίων, Ἑβραίων, Κοπτῶν, Ἀσουρήδων, Μαρωνιτῶν καὶ ἄλλων· ὅσα δὲν ἐπληρώθησαν τὰ συναθροίζει ὁ χαράτζ-πὰς-πακ-η-κουλούς.

Τοῦ δεκάτου καλεμίου ἀρχηγός ἐστιν ὁ μεβκουφατζής, ὅστις δίδωσιν εἰδήσιν διὰ τὰ ἐξοδα ὅπου εἶναι διωρισμένα εἰς ὑποθέσεις ἱεράς, τζαμίων δηλαδὴ, καὶ ἄλλων ψυχικῶν ὑποθέσεων.

Τοῦ ἐνδεκάτου καλεμίου ἀρχηγός ἐστιν ὁ μαλιέ-τεσκερετζής· εἰς αὐτὸν γράφονται τὰ περάτια τῶν ἀπλῶς μουσελίμηδων προσηλωμένων εἰς τὸ ὀ-ζάι τῶν γιαννιτζάρων ἢ ποσταντζήδων, καὶ εἰς αὐτὸν εἶναι τὰ κατὰστιχα τῶν κυρίων, ἀμεταβλήτων καὶ σταθερῶν εἰσοδημάτων καὶ ἄλλων ἀπλῶς εἰσοδημάτων.

Τοῦ δωδεκάτου καλεμίου ἀρχηγός ὁ μουκαπελετζής· εἰς αὐτὸν εἶναι τὰ κατὰστιχα τοῦ στρατιωτικοῦ, ἐνοῖς εἰσι καταγεγραμμένα ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν στρατιωτῶν, τόσον τῶν τεθνεώτων καὶ ἐλείνων ὅπου διὰ γῆρας δὲν εἶναι ἱκανοὶ πλέον νὰ δουλεύσουν, ὅσον καὶ τῶν ζώντων, καὶ φροντίζει νὰ ἔσῃ ὁ λουφές κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν στρατιωτῶν ἀναλόγως, οὔτε ὀλιγώτερος δηλαδὴ οὔτε περισσύτερος· ἔχει ὑπ' αὐτῷ δύο ἐπιστάτας, δηλαδὴ τὸν γαγια-μουκαπελετζήσ ἢ ὅπου κρατεῖ τὸ κατὰστιχον

τῶν ὀνομάτων ὅλου τοῦ πεζικοῦ στρατοπέδου τῆς βασιλείας, καὶ τὸν ἀ-
τ ἡ-μ ο υ κ α π ε λ ε τ ζ ῆ σ ῆ, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ κατὰστίχον εἰσι καταγε-
γραμμένα τὰ ὀνόματα πικνὸς τοῦ ἵππικοῦ στρατιωτικοῦ τῆς βασιλείας,
ἦτοι σπαχήδων καὶ ἄλλων ὁποῦ ἔχουσι λουφὲν παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ εἰ-
σιν ἐσκορπισμένοι εἰς τὰ τιμάρια καὶ ζιαμέτια.

Τοῦ δεκάτου τρίτου ἀρχηγός ἐστιν ὁ με χ τ ο υ π τ ζ ῆ ἐ φ ἔ ν δ ῆ σ τοῦ
βεζίρη, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ καλέμι γράφονται ὅλαι αἱ ἐπιστολαὶ καὶ φερμά-
νια ὁποῦ πανταχοῦσε πέμπει ὁ βεζίρης.

Τοῦ δεκάτου τετάρτου ἀρχηγός ἐστιν ὁ κ ε χ α γ ῖ ᾱ - κ ῖ α τ ι π ῆ σ, εἰς
τοῦ ὁποίου τὸ καλέμι γράφονται ὅλαι αἱ ὑποθέσεις τοῦ κεχαγιάπεη καὶ ὁ-
σα φερμάνια θέλουσι νὰ εἶναι κρυφά, ἢ διὰ φόνον τινός ἢ δι' ἄλλας ὑποθέ-
σεις, γράφονται ἐδῶ καὶ ὅχι εἰς τὸ διδῶν καλέμι, διὰ νὰ μὴ γένουν κάδι,
ὡς σύνθετες, εἰς τὸ σιτζίλι, καὶ γνωρισθῇ ἡ ὑπόθεσις.

Ὁ αὐτὸς κ ε α γ ῖ ᾱ - κ ῖ α τ ι π ῆ σ εἶναι ἀρχηγός καὶ τοῦ δεκάτου πέμ-
πτου καλεμίου τοῦ λεγομένου π ῖ σ κ ο π ο ς - κ α λ φ α σ ῆ, ἐν ᾧ γράφονται
καὶ τὰ περάτια τῶν πατριαρχῶν, μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων, μοναστη-
ρίων καὶ παντὸς τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν καταλόγου.

Τοῦ δεκάτου ἕκτου κορυφαῖός ἐστιν ὁ τ ε σ ρ ι φ α τ τ ζ ῆ σ· οὗτος ἡζεύρει
τοὺς κανόνας τοῦ κ α ν ο υ ν σ α χ ι π ῆ σουλτάν Σουλεϊμάν, καὶ κατ' ἐκεί-
νους διορίζει ὅλας τὰς ἡξερομῶνιαις ὁποῦ πρέπει νὰ γίνουν εἰς ἐντάμωσιν
βεζίρη καὶ βασιλέως ἐκάστου προσώπου, καὶ τὰς τάξεις τῶν ἀλαγίων, καὶ
τὰ ἔθιμα τοῦ σεραγίου καὶ τὰ λοιπὰ τούτοις ὅμοια, καὶ ἀπλῶς ἐπιστατεῖ
εἰς κάθε πολιτικὴν συνήθειαν, καὶ ἐρωτηθεὶς ἀποκρίνεται ἢ ἐγγράφως μὲ
τερκενάρι ἢ διὰ ζώσης φωνῆς.

Τοῦ δεκάτου ἐβδόμου ὁ κορυφαῖος λέγεται μ α δ ἔ ν - κ α λ φ α σ ῆ, ὅστις
ἐπιστατεῖ εἰς τὰ κύρια εἰσοδήματα ὁποῦ συνίστανται εἰς μίαν ποσότητα
διωρισμένην καὶ ἀπαρχιεῖων· τοιαῦτά εἰσι καὶ τὰ εἰσοδήματα τῶν μα-
δενίων, καὶ δασμοὶ διωρισμένοι εἰς τινὰς ἐπαρχίας, οἱ ὁποῖοι πληρώνονται
ἀνὰ ἕλαστον ἔτος χωρὶς νὰ ὀλιγοστεύσῃ ἡ ποσότης. Οἱ μαδένιδες εἶναι
δύο, μικρὸς καὶ μεγάλος. Ἀπαντα δὲ τὰ μαδένια εἰσιν 11, καὶ οἱ τόποι αὐ-
τῶν κεῖνται μετὰξὺ Τραπεζοῦντος, Ἐρζουρουμίου καὶ Σουδασιού. Τὰ τρία
μαδένια ὁποῦ εἶναι εἰς τοὺς τόπους Ἀργανα, Ἐσπιά, . . . διὰ κάθε ἕξ
χρόνους διδῶσιν εἰσοδήματα κύριον πουργεῖα 2,000· τὰ ἄλλα τρία ὁποῦ εἶ-
ναι εἰς τοὺς τόπους Γκιουμουσχανά, Γκαμπάν καὶ Γλεμπίση διὰ κάθε
ἕξ χρόνους διδῶσιν εἰσοδήματα κύριον πουργεῖα πάλιν 2,000· αὐτὰ τὰ δύο
δίδονται ξεχωριστά εἰς δύο ὀφφικιαλίους, ὁποῦ ἐντεῦθεν ἐκεῖσε ἀπέρχονται
ὀνόματι ἐ. μ. ἰ ν ῆ δ ω ν καὶ διατρίβουσιν ἐκεῖ ἢ τοὺς ἕξ χρόνους ἢ τοὺς τρεῖς·
εἰς τὰ λοιπὰ πέντε ὄντας μικρὰ πηγαίνει ἕνας μόνος μαδέν-ἐμινής.

Τοῦ δεκάτου ὀγδόου ὁ κορυφαῖος λέγεται ἀ χ ῖ ρ - κ α λ φ α σ ῆ, ὅστις ἔχει
τὴν ἐπιστασίαν πάντων τῶν συντεινόντων εἰς τὰ ἵπποστάθμια καὶ ἵππο-
κομεῖα τοῦ βασιλέως, τόσον εἰσοδήματα ὅσον καὶ ἔξοδα.

Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα καλέμια παρὰ ταῦτα, ὧν τινων οἱ προεστώτες ὀνο-
μάζονται ἐμίνηδες· ὀνομάζονται δὲ οὕτως ὥσάν ὁποῦ ὁ λογαριασμός αὐ-

τῶν δὲν ἡμπορεῖ νὰ ζητηθῇ ἢ νὰ δοθῇ κατὰ ἀκρίθειαν, καὶ μένει ἡ ἀλήθεια μόνον εἰς τὴν πίστιν καὶ ὀρθότητα τοῦ ἐμῖνῃ· ὁ τεπερδάρης δὲν ἡμπορεῖ νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς προσταγὴν τινα ἐκ μέρους του, μεῖ ὅλων ὅπου αὐτοὶ ἔχουσι χρέος νὰ δίδωσιν αὐτῷ τὰ κατὰστιχα τῶν λογαριασμῶν τους.

Δέκατον ἑνάτην οὖν τὸ καλέμι τοῦ τερσανᾶ-ἐμινῇ καταγράφει τὰ ἐξοδα ὅπου γίνονται διὰ τὰ πολεμικὰ πλευσίματα, διὰ οἰκοδομὴν νέων νηῶν ἢ διὰ ἀνακαινίσιν τῶν παλαιῶν, ἰστοὺς, ἀγκύρας καὶ πάντα τὰ λοιπὰ χρειώδη τῶν νηῶν. Ἡμπορεῖ νὰ κλέψῃ ἐδῶ πολλὰ ὁ τερσανᾶ-ἐμινῇ, διατὶ δὲν εἶναι κύρια καὶ διωρισμένα τὰ τοιαῦτα ἐξοδα, καὶ ἀκολουθοῦσι τυχερὰ πολλά· ὅθεν ἔμεινε μόνον εἰς τὴν ὀρθότητά του τὸ νὰ γράφῃ ὀρθῶς τὰ ὅσα ξύλα εἰσέρχονται εἰς τὰ μαγαζεῖα καὶ τὰ ὅσα ἐξοδιάζονται διὰ τὰς νῆας.

Εἰκοστὸν τὸ καλέμι τοῦ ζαραπχανᾶ-ἐμινῇ, ἥτοι ἐπιστάτου τῶν νομισμάτων· δὲν ἔχει χρέος, ὡς οἱ λοιποὶ, νὰ δίδῃ λογαριασμὸν διὰ τὸ εἰσόδημα καὶ διὰ τὰ ἐξοδιζόμενα· κόπτει νόμισμα διὰ νὰ δίδῃ καθ' ἡμέραν τόσα διωρισμένα πουργεῖα εἰς τὸν χαζνᾶ, καὶ μετὰ ταῦτα ἡμπορεῖ νὰ κόψῃ διὰ ἴδιον κέρδος ὅ τι λογῆς νόμισμα ἤθελε θελήσει· παίρνει φλωρία οὐγγρικὰ καὶ βενέτικα, ἡ τούρκικα παλαιῶν βασιλέων ὅπου ἔχουσι παστρικὸν μάλαγμα, καὶ λύωντάς τα μεμιγμένα με πακίρι κάμνει μάλαγμα ἀχαμνοῦ ἀγαρίου, καὶ τυποῖ φλωρία καθ' ὑπόθεσιν 110 παράδων ὅπου μολὶς ἔχουν μάλαγμα σαφὶ 70 παράδων· παίρνει καρᾶ-γρόσια, ζολότας παλαιὰς ὅπου εἶχαν καλὸ ἀσῆμι, καὶ λύωντάς τα μεμιγμένα με μόλυβδον κάμνει ἐξηντάρια ὅπου μολὶς ἔχουν ἀσῆμι παστρικὸν 45 παράδων· πεντακοσίων γροσίων καρᾶ-γρόσια με τοιοῦτον τρόπον τυπούμενα εἰς ἐξηντάρια ἐλογαριάσθη νὰ δίδουν διάφορον γρόσια 180· ὁμοίως εἶναι ὑπέριμετρον καὶ τὸ ἀπὸ τῶν φλωρίων κέρδος· ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα κέρδη τὴν σήμερον δὲν εἶναι πλέον τῶν ζαραπχανᾶ-ἐμίνηδων, μόνον τοῦ γαζοφυλακίου.

Εἰκοστὸν πρῶτον τὸ καλέμι τοῦ μουτπαᾶ-ἐμινῇ, ὅστις ἐξοδιάζει διὰ τὰ μαγειρεῖα τοῦ σουλτάνου τὰ ἔσω καὶ τὰ ἔξω, πρὸς τροφήν τῶν ἐν τοῖς ἀνακτορείοις ἀγάδων εἰς τέσσαρας ὁδᾶδες διηρημένων, χάς-ὁδᾶλῇ δηλαδὴ, χαζνελῇ, κιερελῇ καὶ σεφερλῇ, καὶ τῶν ἐν τῷ χαρεμίῳ ἐφένδηδων σαχζαδέδων σὺν τοῖς ὑπ' αὐτοὺς, καὶ τῶν ἐν τῷ χαρεμίῳ γυναικῶν, καὶ τῶν βεκζάπ-ἀγαλαρί, καὶ τῶν κουστζήδων, παλτατζήδων, καπιτζήδων, ἄκ-ἀγάδων, σιγζᾶχ ἀγάδων, χελβατζήδων, ποσταντζήδων καὶ ἄλλων τῶν ἐν τῷ παλατίῳ πολυεδῶν ἀνθρώπων· ὅθεν ἔμεινεν εἰς τὴν ὀρθότητά του νὰ μὴν προσθέτῃ εἰς τὰ κατὰστιχα.

Εἰκοστὸν δεῦτερον τὸ καλέμι τοῦ σέχιρ-ἐμινῇ· οὗτος διορθώνει τὰ ἐρεῖπια τῶν ἀνακτόρων, ἀνακαινίζει τὰ χρῆζοντα ἀνακαινισμοῦ, τόσον ἐν τοῖς ἀνακτορείοις ὅσον καὶ διὰ τὸ κάστρον τῆς Πόλεως καὶ τῶν ὀχυρωμάτων, καὶ τὸ καλέμι του καταγράφει τὰ τοιαῦτα ἐξοδα· ὅθεν ἐπιδέχεται φορτισμὸν ἂν λείψῃ ἡ ὀρθότης.

Εἰκοστὸν τρίτον τὸ καλέμι τοῦ γιαννιτσᾶ-ρᾶ-φενδηςή. Οὗτος ἔχει τὰ κατὰστιχα ὅλων τῶν γιαννιτζάρων, ἡξεύρει τὰ ὀνόματα πάντων

διὰ τὰ μνηύη εἰς τὸν καιρὸν τοῦ λουφῆ, δίδωσιν αὐτοῖς ἐνυπόγραφον πούσουλαν μαρτυρικὴν ὅτι εἰσὶ γιαννίτζαροι, καὶ ὅλοι οἱ λογαριασμοὶ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ σώματος τελειοῦνται διὰ χειρὸς του καὶ τῇ ὑπογραφῇ του ἐπιβεβαιοῦνται· ὅθεν ἔχει κέρδος ὑπέρπολυ· καὶ παρὰ τὰ κανονικὰ ἔχει καὶ δῶρα εἰς τοὺς προβιβασμοὺς κάθε ὀφφικιαλίου, οἱ ὁποῖοι εἰσὶ συνεχέστατοι· ὅταν γίνεται ἡ ἐξέτασις διὰ τοὺς γιαννιτζάρους ὁποῦ μέλλουν λαβεῖν λουφὲν, κάθε γιαννίτζαρος δαίκνυσι τὸν πούσουλαν ἐν ᾧ ἐστὶ γεγραμμένον τὸ ὄνομά του· ὅθεν τὸν λουφὲν τῶν ἀπόντων ἢ τεθνεώτων τὸν κρατεῖ ὁ καταβάλλων τὰ χρήματα, καὶ πολλὰ ἄλλα δύναται νὰ κάμῃ διὰ τὰ πλουτήση.

Εἰς ὅλα τὰ καλέμια ὅλα τὰ φερμάνια καὶ ἐπιστολαὶ γράφονται μὲ γράψιμον δι β α ν ῖ, ἀλλ' οἱ λογαριασμοὶ γράφονται μὲ γράψιμον λεγόμενον κ ι ρ μ ᾱ, ὁποῦ δὲν δύναται νὰ τὸ ἀναγνώσῃ ἐκεῖνος ὁποῦ δὲν ἔχει τελείαν πράξιν· εἶναι μὲ μέθοδον συντομωτάτην τόσον πολλὰ, ὁποῦ τὰ εἰσοδήματα καὶ τὰ ἐξοδα ἐνὸς χρόνου πάσης τῆς βασιλείας, ὁποῦ πρέπει νὰ δεῖξουν τῷ βασιλεῖ τὸ κατὰστιχον, δὲν ἐκτείνονται πλέον τῶν 24 σελίδων.

Κάθε κορυφαῖος καλεμίου ἔχει ὑπ' αὐτῷ τοὺς καλφάδες του, ἀλλὰ καὶ πᾶς-κάλφαν καὶ ἱκιντζή-κάλφαν.

Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα ὀφφικία τὰ ἐξῆς: πᾶς-πακῆ-κουλούς· εἰς αὐτὸν καθεύγνυνται οἱ χρεωστοῦντες εἰς τὸ μὴ καὶ εἰς τὸν βασιλικὸν χαζνὲ διὰ τὰ πληρώσουν τὸ χρέος τους. — Βεζνεδάρπασης. — Γάλατα-βοϊβοδασῆς. — Γιουμρουκ-ἐμινῆς. — Τουτοῦν-γιουμρουού-ἐμινῆς. — Ἐνφιέ-ἐμινῆς. — Μειμάρ-ἀγᾶς καὶ πᾶς-χαλιφὲ-μειμάρ-ἀγαλιγῆ· ἐπιστατοῦν αὐτοὶ εἰς τὰς οἰκοδομὰς, καὶ διὰ τὰ οἰκοδομῶνται κατὰ κανόνας καὶ διὰ τὰ θεωροῦν καὶ νὰ κρίνουν τὰς διαφορὰς τῶν γειτόνων, καὶ διὰ τὰ ξετιμοῦν τὸ τίμημα τὸ ἀμφιβαλλόμενον τῆς οἰκοδομῆς χρεῖας καλούσης· πληρώνονται ὅμως καὶ ἁδρῶς ἀπὸ Χριστιανούς, Ἀρμενίους καὶ Ἑβραίους διὰ τὰ τοὺς δώσουν ἄδειαν νὰ οἰκοδομοῦν τὴν οἰκοδομὴν τους, καὶ πολλάκις διὰ χρήματα τοὺς ἀφί-νουν νὰ οἰκοδομήσουν καὶ παρὰ κανόνας. — Κασάππασης· ἐπιστατεῖ εἰς τὸ νὰ προμηθεύωνται τὰ ἀναγκαῖα, χρειώδη καὶ ἱκανὰ πρίβατα καὶ διὰ τὸ βασιλικὸν σαρᾶ καὶ διὰ τὰ ταῖνάτια, καὶ διὰ τὰ κρεωπωλεία ἤτοι κασα-πεῖα τῆς Πόλεως τὰ πωλοῦντα τὸ κρέας εἰς τοὺς κανοικητάς, διὰ τὰ εἶναι ὑγιῆ καὶ παχέα τὰ πρίβατα καὶ νὰ πωλῇται τὸ κρέας μὲ τὴν διωρισμέ-νην τιμὴν· ὁ αὐτὸς εἰς καιρὸν πολέμου φροντίζει καὶ τὰ κρέατα ὁποῦ χρειάζονται νὰ καταδαπανῶνται εἰς τὸ στρατόπεδον.

Οἱ ἐξῆς ὅλοι εἰς τὸ τερτερδάρ-καπί: Ὁ χαρεμὲν μουχασεπετζῆς. — Ὁ ἀρπᾶ-ἐμινῆς. — Ὁ κιαγίδι-πιροῦν-ἐμινῆς. — Ὁ ἀνπαρλάρ-ἐμινῆς. — Ὁ ἀνπαρ-λάρ-ναζιρῆ. — Ὁ σεργκι-ναζιρῆ. — Ὁ μαλικιανὲ-καλφασῆ. — Ὁ πᾶς-μουκα-τᾶς. — Ὁ χασλάρ-μουκαταατζῆς. — Ὁ Ἰστανπόλ-μουκαταατζῆς. — Ὁ Πρού-σα μουκαταατζῆς. — Ὁ Ἀβλόνια βὲ Ἑγριπόζ-μουκαταατζῆς. — Ὁ Κιέρε μουκαταατζῆς. — Ὁ χαρεμὲν μουκαταατζῆς. — Ὁ πίσιοπος μουκαταατῆς. — Ὁ χαρεμὲν μουφετισῆ.

Οἱ ἐξῆς ἔξω τοῦ Τερτερδάρ-καπισί, ἤτοι δὲν ἔχουν τοὺς ὁδᾶδες των ἐ-κεῖ: Ὁ Σεῖχουλ-ισλάμ μουφετισῆ. — Ὁ βεζίρ μουφετισῆ. — Ὁ σουλτάν-Πα-

γιαζίτ μουφετισή. — 'Ο χασλάρ χοτζασή. — 'Ο άρπα-ρούζναμτζεσή. — 'Ο σε-
χρατζή ναζιρή. — 'Ο Τοπχανέ ναζιρή. — 'Ο Μιδιλί ναζιρή. — 'Ο Τόντζα ναζιρή.
— 'Ο πεγιούκ-καλα. — 'Ο κιουτζούκ-καλα. — 'Ο κιουτζούκ-έβκαφ χοτζασή.
— 'Ο ταριχτζής. — 'Ο σιπαχιλάρ-κιατιπή. — 'Ο σιλιχτάρ-κιατιπή. — 'Ι άρα-
πατζηλάρ-κιατιπή. — 'Ο τζεπελερ-κιατιπή. — 'Ο σαρατζλάρ-κιατιπή. — 'Ο
τζουιέ-κιατιπή. — 'Ο τοπτζιλάρ-κιατιπή. — 'Ο γουρεπάι-γεμιν-κιατιπή. —
'Ο γουρεπάι-γεσάρ-κιατιπή. — 'Ο άραπάι-γεμιν-κιατιπή. — 'Ο άραπάι-γεσάρ-
κιατιπή. — 'Ο ούλουφετζιγιάι-γεμιν-κιατιπή. — 'Ο ούλουφετζιγιάι-γεσάρ-
κιατιπή. — 'Ο τούπ-άραπατζιλάρ-κιατιπή — 'Ο μουκαπελέι-σουβαρή-γιαζιτζη-
σή. — 'Ο 'Ιστανπόλ-παρουτχανεσή. — 'Ο Γκελίπολου-παρουτχανεσή. — 'Ο Σα-
λονίκ-παρουτχανεσή.

Μέρος Ζ'.

'Ο βασιλικός στόλος.

'Ο καπετάν-πασσάς όρίζει διεξάγει, επισκευάζει, ναυπηγεί όλα τὰ ἐν τῷ
στόλῳ πλευσίματα, καὶ γαλιόνια, καὶ περγαντία, καὶ καντζαπάσια, καὶ
κιρλαγκίτια, καὶ κάτεργα, καὶ σαλούπαις· αὐτὸς διηρίζει, κατὰ τὸ αὐτῷ
δοκοῦν καὶ ἀρέσκον, προβιβάζει καὶ καθαιρεῖ ὅχι μόνον τοὺς τρεῖς μεγάλους,
καπετάνια, πατρῶνας καὶ ἱργιάλα, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς καπετάνους τῶν
λοιπῶν γαλιονίων καὶ ἐπιστάτας καὶ προεστῶτας πάντων τῶν ἐν τῷ στό-
λῳ πλευσιμάτων καὶ τοὺς πένδεις τῶν κατέργων.

Κάθε κάτεργον ἔχει ἐπιστάτην τινὰ λεγόμενον πένη· εἰςὶ πένδεις ὅπου
ἔχουν καὶ δύο καὶ τρία κάτεργα εἰς τὴν ἐπιστασίαν αὐτῶν· τὰ ἔξοδα τῶν
κατέργων ποιοῦσιν ἅψ' ἑαυτοῦ των. Ἐν καιρῷ εἰρήνης ζῶσι μὲ πραγματείας
καὶ μὲ τὰ κατὰ τῶν πειρατῶν, Μαλταῖζων δηλαδὴ καὶ ἄλλων ἀποτελέ-
σματα· ἐν καιρῷ πολέμου λεηλατοῦσι τὰ παράλια τῶν ὑπὸ τοῖς πολεμίοις
ἐπαρχιῶν.

'Ο τερσανέ-ἐμινής ἔχει εἰς τὴν ἐπιστασίαν του τὰ ἀμπάρια τοῦ τερσανέ,
προμηθεύει καὶ ἀγοράζει τὰ ἐν αὐτοῖς διάφορα ξύλα χρειώδη πρὸς ναυπη-
γίαν, καρφία, σίδηρα, ἀγκύρας, παλαμάρια, κατράνι, πίσσαν, στουπί καὶ
πάντα τὰ λοιπά· πληρώνει τὰ ἡμερομίσθια ὧν τῶν μαϊστόρων ὅπου ἐρ-
γάζονται εἰς τὸν τερσανέ, ἢ εἰς ναυπηγίαν ἢ εἰς κατακάτισμα ἢ ἄλλας ἐρ-
γασίας ὅποιασδηποῦν.

Εἶναι ὁφρίκιον καὶ τὸ τερσανεδέ-ρίασέ-τ-βεκί αλετί, καὶ τὸ γα-
λζονλάρ-κιταπετί καὶ τὸ γαλζόν-σ-ί-ρ-κ-ιατιπή, καὶ πολλὰ με-
γάλων τὸ λιμάν-ν-εἰσή.

Μέρος Η'.

Τὰ πολεμικὰ τάγματα.

Γ1αννιτζάρ-άγασής, κοὺλ-κεαγ1ασής, σεῖμ-έν-πασης, σαμσοντζή-πασης, ζαγαρατζή-πασης, τουρνατζή-πασης, τζεπετζή-πασης, τοπττζή-πασης, άραπατζή-πασης, σιπαχιλάρ-άγασής, λουφετζιγ1άνι-γεμίν-άγασή, λουφετζιγ1άνι-γεσάρ-άγασή.

Τάγμα πρῶτον καὶ παλαιότατον παρά τε Ἀραψι καὶ Τούρκους ἐστὶ τὸ τῶν σαράτζηδων ἦν δὲ τάγμα ἱππικόν, καὶ φαίνεται ὅτι ἐκ τῆς λέξεως σαράτζ νὰ παράγεται τὸ Σαρακηνός, μὲ ὅλον ὁποῦ κατ' ἄλλους παράγεται ἀπὸ τοῦ σάρκ, ὅπερ ἀραβιστὶ σημαίνει Ἀνατολήν. Τὸ δὲ παλαιὸν πεζικὸν τάγμα ὀνομάζεται τάγμα τῶν σεῖμ-έν-ηδων καὶ ὕστερον ἀντὶ τῶν σαράτζηδων καὶ σεῖμένηδων ἐφευρέθησαν καὶ διετάχθησαν οἱ σπαχῆδες, καὶ μετὰ τούτους οἱ γ1αννίτζαροι. Μέχρι τῆς σήμερον τὸ πεζικὸν τάγμα τῶν πασσάδων σεῖμένηδες ὀνομάζονται, καὶ τὸ ἱππικὸν τάγμα αὐτῶν καλοῦνται σαράτζηδες. Περσικῶς δὲ τὸ σαράτζ ἐτυμολογεῖται νὰ εἶναι κατ' ἀποκοπὴν τοῦ σερεντζάμ· σερ γὰρ σημαίνει κεφαλὴν καὶ ἐντζάμ, κίνδυνον· ὅθεν τὸ, πασιμάγκελὲν σερεντζάμ.

Ἐχουσι καὶ ἄλλο τάγμα τὴν σήμερον τοὺς λεγομένους σερδενγκετζ-τή, ἥτοι ἀπεγνωσμένους· τὸ δὲ σεῖμ-έν-ης ἐστὶ κατὰ διαρθρὰν ἀπὸ τοῦ περσικοῦ σεγμπάν, ὁποῦ σημαίνει κυνοφύλακα· περσικῶς γὰρ σέγ σημαίνει κύνα καὶ μπάν σημαίνει φύλακα· ὅθεν καὶ τὸ παγιμπάν, ἥτοι φύλαξ τῆς ἀμπέλου, καὶ τὸ ροухμπάν, ἥτοι φύλαξ τῆς καλῆς πίστεως, τοῦ πνεύματος.

Ἐχουσι καὶ ἄλλο τάγμα, τοὺς λεγομένους γκ1οϊουνλῆδες, (δρα Καντεμ: τόμῳ 6', σελ. 120,) ὧν ἀρχηγὸς ὁ γκ1οϊουνλῆ-άγασή.

Οἱ γ1αννίτζαροι ἐθμελιώθησαν τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ σουλτάν Μουράτ Α', ἔτει σωτηρίῳ 1362, ἀπὸ τοὺς αἰχμαλώτους τοὺς ὑπὸ τῶν νικητῶν στρατιωτῶν τῆς βασιλείας αἰχμαλωτιζομένους ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τῶν χριστιανικῶν ἢ ἄλλων πολεμίων τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ· διορισθέντες γὰρ ἀγᾶδες ὁποῦ νὰ συναθροίζουσι παρὰ τῶν νικητῶν στρατιωτῶν τούρκων διὰ τὸν βασιλέα ἕνα εἰς καθὲ πέντε αἰχμαλώτους, ἐντὸς ὀλίγου ὑπερπύξῃσεν ὁ τοιοῦτος ἀριθμὸς τῶν διὰ τὸν βασιλέα συναθροιζομένων αἰχμαλώτων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἄνδρες τῷ πολέμῳ γεγυμνασμένοι· ὅθεν ὁ σουλτάν Μουράτης ἐπεμψεν αὐτοὺς εἰς τὸν χατζή Μπεκτάση-Βελή, περίφημον τότε ἐν τοῖς Ὀθωμανοῖς διὰ τὴν ἀρετὴν, διὰ νὰ τοὺς δώσῃ σημαίαν τινὰ καὶ νὰ διορίσῃ τὴν ὀνομασίαν των, καὶ νὰ συστήσῃ εἰς τὸν θεὸν μὲ τὰς εὐχὰς του τὸ νέον αὐτὸ τάγμα τῶν πολεμιστῶν· ἀφοῦ τοὺς εἶδεν ὁ Μπεκτάσης ἔθετο ἐπὶ τῆς

κεφαλῆς ἐνὸς αὐτῶν τὸ μανίκι τοῦ χιτῶνός του καὶ εἶπε τὸ, «Ἐσται τὸ ὄνομα αὐτῶν γιαννίτζαροι,» ἥτοι νέοι πολεμισταί, καὶ εὐχῆθη αὐτοῖς εὐχὰς πολλὰς εἰς τὸ σπαθί τους· ὅθεν φοροῦσιν οἱ γιαννίτζαροι τὸν κιετζέν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, παρομοιάζοντα μὲ τὸ μανίκι τοῦ χιτῶνος του, καὶ ἔχουσιν σημαίαν εἰς τὸ παῖράκι τους δίστομον σπαθί καὶ στίλβον ὡς τὴν λάμψιν τῆς ἀστραπῆς. Εἰς τὸ ἐξῆς ἐπρόσταξεν ὁ σουλτάν Μουράτης ὅτι διὰ κάθε σκλάβον, ἥτοι αἰχμάλωτον ὅπου ἤθελε πωλήσει τινὰς εἰς τὸ παζάρι, νὰ πληρώνῃ πέντε γρόσια, καὶ ἀπὸ τοὺς πέντε σκλάβους ὅπου ἤθελεν ἔχει τις ὁ εἷς νὰ προστίθεται εἰς τὸ τάγμα τῶν γιαννιτζάρων· αὐτὸ τὸ δόσιμον ἐξ αἰτίας τοῦ ἀριθμοῦ πέντε ὠνομάσθη ἰσπέντζε, ὃ ἐστὶν ἀπὸ πέντε, ἀπὸ τοῦ ἰζ τοῦ περσικοῦ σημαίνοντος ἕκ καὶ τοῦ πέντζ σημαίνοντος πέντε, ὥσπερ ἐλεγεν ἕκ τῶν πέντε· καὶ οὕτως ἠκολούθει διὰ νὰ αὐξήσῃ τὸ τάγμα καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν γιαννιτζάρων· ἀλλὰ καὶ ὡς, διὰ τὰς χρείας τοῦ πολέμου ζητουμένης αὐξήσεως τῶν πολεμιστῶν, ἐγένετο προσταγὴ δι' ἧς ἀπὸ κάθε δέκα τέκνα Χριστιανῶν ἐλάμβανον τὸ ἓν καὶ κατέταττον αὐτὸ εἰς τοὺς γιαννιτζάρους, καὶ ὁ τοιοῦτος δασμὸς παρετάθη μέχρι τῆς βασιλείας τοῦ σουλτάν Μουράτη Δ', ἔτους δηλ. 1624, ἐφ' οὗ ὁ θεὸς λυπηθεὶς τοὺς Χριστιανούς ἔνευσεν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ σουλτάνου νὰ καταργήσῃ αὐτὸν τὸν ἀποδεκατισμόν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν πολλῶ ὕστερον· ταῦν δὲ αὐξήντων τῶν γιαννιτζάρων εἰς 40 χιλιάδας διωρίσθη λουφὲς τρία ἄσπρα τὴν ἡμέραν ἐνὶ ἑκάστῳ, δύο ἄρτοι, 200 δρ. κρέας, 100 δρ. ρύζι καὶ 20 δρ. βούτυρον. Διηρέθησαν εἰς ὀρτάδες, ἥτοι ὁδάδες 162· καὶ ὁ μὲν λουφὲς πληρώνεται ἀνὰ ἕκαστον τριμηνιαῖον· ὁ δὲ ζαχιρὲς ἑκάστου τῶν ὁδᾶδων σηκώνεται συνάμα καὶ τίθεται εἰς τὴν ἀποθήκην τοῦ ὁδᾶ καὶ δίδεται τῷ ἀσπρήτῃ τοῦ ὁδᾶ, ὅστις μαγειρεύει εἰς τοὺς ὁδᾶδες καὶ δίδωσι φαγεῖν τοῖς γιαννιτζάροις, συζῶσι καὶ συνδιατρίβουσι μαζῇ εἰς τὸν ὁδᾶν· οἱ εὐρεθέντες ἐσθίουσιν, ὁ δὲ μὴ παρὼν, ἂν ἔλθῃ μετὰ τὴν διωρισμένην ὥραν τοῦ ἀρίστου ἢ δεῖπνου δὲν ἡμπορεῖ νὰ ζητήσῃ νὰ φάγῃ, κατὰ τὸν κανόνα τοῦ Σουλτεϊμάνη, ὁ δαῖ μπεκλεγιέν τζορπασηνὶ γιέρ. Προτιμῶνται καὶ προδοξάζονται οἱ γιαννίτζαροι πάντων τῶν λοιπῶν πολεμικῶν ταγμάτων· μετὰ τὴν Ἀλωσιν ἐκτίσθησαν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει πολυεξόδως ὁδάδες αὐτῶν ἐν οἷς καθήνται, ἔχων ἕκαστος τῶν ὁδᾶδων καὶ τὸ μαγειρεῖόν του καὶ τὸ μαγαζεῖόν του· μέσα εἰς αὐτοὺς τοὺς ὁδᾶδες εἶναι καὶ τὸ Ὀρτάτζαμί, ἐν ᾧ συναθροίζεμενοι οὐ μόνον κάμνουσι τὸ ναμάζι τους, ἀλλὰ καὶ τὰς συμβουλὰς καὶ ἀποφάσεις διὰ τὰς ὑποθέσεις των, μέχρι καὶ ἀνταρσίας κατὰ τοῦ σουλτάνου. Ἐκεῖ ἐστὶ καὶ ὁ ὀρτά-σοφᾶς ἐν ᾧ παιδεύονται οἱ ἀτακτοῦντες τῶν γιαννιτζάρων ὑπὸ τῶν προεστώτων αὐτῶν· καὶ γὰρ κάθε ὁδᾶς ἔχει πέντε ζαμπίτηδες, οἷον τζορμπατζὴν κτλ. καὶ εἰς τὸ μαγειρεῖον μέσα δὲν ἡμπορεῖ νὰ εἰσέλθῃ τινὰς, καὶ ὁ εἰσελθὼν, εἰ καὶ ἐν ἀγνοίᾳ, δαίρεται μὲ τὴν μεγάλην κεπτζέ ἀνηλεῶς, καὶ ἂν σκοτωθῇ διαβᾶς διὰ τὸν φόνον του δὲν γίνεταί. Δὲν ἐχώρεσαν εἰς αὐτὴν τὴν οἰκοδομὴν τὴν οὕσαν παρὰ τῷ τζαμί Σεχζαδέ-πασι, καὶ διὰ τοῦτο ἐκτίσθησαν καὶ ἄλλοι ὕστερον, ὅχι ὅμως οὕτω μεγαλοπρεπεῖς ὡς τοὺς πρώτους· ὅθεν οἱ πρώτοι ὀνομάζοντι-

ταί εσκι-ὁ δαλάρ, οἱ δὲ νεόκτιστοι οἱ παρὰ τῷ Χαλιτζηλάρ-κιοσκι καλοῦνται γενι-ὁ δαλάρ. Ἐχουσι καὶ γιαμάκια οἱ γιαννιτζάροι, οἱ ὅποιοι οὔτε εἰς τοὺς ὁδᾶδες κάθηνται, οὔτε λουφὲν ἔχουσιν, οὔτε ταῖνια, μόνον εἰς καιρὸν πολέμου πηγαίνουσιν εἰς τὸν πόλεμον καθένας μὲ τὸν ἴδιον ὀρτᾶν ἢ ὁδᾶν.

Ἐνδὸν τῶν ὁδᾶδων αὐτῶν γυνή οὐ δύναται εἰσελθεῖν, ἀλλ' οὔτε Χριστιανὸς παντοίας φυλῆς ἢ Ἑβραῖος. Οἱ 40 χιλ. τῶν γιαννιτζάρων οὐ κάθηνται μέσα εἰς τοὺς ὁδᾶδες, ἀλλ' εἰσὶ διεσπαρμένοι εἰς τὰς ἐκδουλεύσεις τῆς Πόλεως, ἦτοι κουλούκια καὶ πόρτας τοῦ κάστρου, καὶ εἰς τὰ σερχάτια τὰ ἔξω, (λέγονται δὲ σερχάτια τὰ κάστρα ὅπου εἶναι εἰς τὰ σύνορα τῶν ἐπαρχιῶν τῆς βασιλείας,) καὶ εἰς τὸ Πασσᾶ-καπισὶ μὲ τὸν μουτζούραγα, λεγόμενοι οἱ ἐκεῖσε ταῖφᾶδες τοῦ μουτζούραγα, οἱ ὅποιοι ἐκεῖσε ἔχουσι τὸ μπουτοπάκι τοὺς καὶ τὴν ἀποθήκην τοῦ ζαχινέ τοὺς καὶ εἰς τὸ Ἀγᾶ-καποσί.

Οὐ μόνον οἱ γιαννιτζάροι ἀλλὰ δὴ καὶ ἥλοι οἱ Τούρκοι εἰς τὸν πόλεμον δὲν προφυλάττονται, πιστεύοντες ὅτι τινὰς οὐ δύναται φυγεῖν τὸ πεπρωμένον· ὅλοι πιστεύουσιν ὅτι εἰς τὸ μέτωπόν τοὺς εἶναι γεγραμμένος ὁ καιρὸς τοῦ θανάτου αὐτῶν παρὰ τοῦ θεοῦ· ὅθεν γνώμη κοινὴ τὸ πασδὰ γιαννιτζίλμις ὁλὰν γκελμέκ βατζίπδερ· καὶ τὸ, ἀκκατζάκ κὰν δαμαρδὰ δουρμάζ· καὶ τὸ, τακδερ τεπτιρίμποζάρ· καὶ τὸ, ἐλμουκὰ δδερου κίαννοὺν, καὶ τὰ ἔξῃς.

Τῶν 162 ἐν γιαννιτζάροις ὁδᾶδων ὁ ἰᾶ ὁδᾶς ἔχει τὴν πρώτην τάξιν κατὰ τὴν ἀξίαν καὶ τιμὴν, καὶ τούτου τοῦ ὁδᾶ ἐστὶ καὶ ὁ βασιλεὺς· ὁ ἄ τὴν δευτέραν τάξιν, ὁ ριὰ τὴν τρίτην, καὶ οἱ λοιποὶ ἀκολουθοῦσι τὴν τάξιν τοῦ ἀριθμοῦ.

Γιαννιτζαρι-γιαμακλαρὶ λέγονται οἱ προστιθέμενοι τῷ ὄλῳ σώματι πρὸς ἀποπλήρωσιν τῶν ἐλλειπόντων, τόσον οἱ νεωστὶ καταριθμούμενοι ὅσον καὶ οἱ ἐξ ἄλλων ταγμάτων καταταττόμενοι· τοῦτο δὲ μᾶλλον γίνεται ὅταν εἶναι ἀνάγκη νὰ συστήσουν νέαν φυλακὴν κάστρου τινὸς νεωστὶ ἐαλωκότος· καθ' ὑπόθεσιν ἔχοντες χρεῖαν διὰ παρομοίαν τινὰ ὑπόθεσιν 6,000 γιαννιτζάρων, λαμβάνουν ἀπὸ τὸ ὀτζάκι δύο ἢ τρεῖς ὁδᾶδες οἱ ὅποιοι περιέχουσι μόνον 3,000 ἀνθρώπους· ὅθεν τοὺς λοιποὺς 3,000 λαμβάνουσιν ἀπὸ τῶν τζεπετζήδων καὶ ἄλλων νεωστὶ καταταττομένων τῷ ὀτζάκι τῶν γιαννιτζάρων τίτλῳ τοῦ γιαννιτζαρι-γιαμαγί.

Ὁ τίτλος τῶν γιαννιτζάρων ἐστὶ κληρονομικός· τὸ περισσότερον μέρος τῶν Τούρκων καταγράφεται εἰς ἓν τάγμα γιαννιτζάρων μὲ τὴν ἐκλογὴν τοὺς διὰ νὰ ἀπολαμβάνωσι τὰ προνόμια τὰ ἀφωσιωμένα εἰς τὴν γιαννιτζαρικὴν ἀξίαν· αὐτὰ τὰ προνόμια συνίστανται εἰς τὸ νὰ τύπωνται οἱ γιαννιτζάροι, παρῶνσιασθέντος τοῦ σφάλματός των, μὲ παστοῦνι εἰς ταῖς πλάταις ἀντὶ εἰς τοὺς πόδας, εἰς τὸ νὰ πνίγωνται κρυφίως ἀντὶ νὰ παλουκωνῶνται παρῶνσια. Ὁ ἀριθμὸς τοῦ τάγματος οὐκ ἐστὶ προσδιωρισμένος· κάθε γιαννιτζάρος ὅπου ἐμβαίνει εἰς ἓν τάγμα εἶναι ὑπόχρεως νὰ ὑποταχθῇ ἀπὸ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς νεότητός του εἰς τὸ νὰ εἶναι δούλος τοῦ ὁδᾶ του, ἦτοι τοῦ ὀτζακίου του· οἱ ἀρχάριοι προσταζονται ἀπὸ ἓνα δέκαρχον

εἰς τὸν ὁποῖον ὑποτάσσονται· διὰ σημεῖον τῆς πρωτοπειρίας των φοροῦσιν ἔν ζωνάρῳ πετζένιο στολισμένον ἔμπροσθεν ἀπὸ δύο μεγάλας πλάκας προύν-
τινας, τὸ ὁποῖον κλείεται μὲ ἔν τζιγκέλι· περιπατοῦσιν εἰς τὰ πεζικά
στρατεύματα μὲ παστούνια τὰ ὁποῖα βαστάζουσιν ὅταν φυλάττωσι, χω-
ρὶς νὰ ἔχουσιν ἄλλα ἄρματα· κρατοῦσιν ἔμποδιζοντες τοὺς ταραττοντας τὴν
καλὴν τάξιν· ἔχουσι τὸ προνόμιον τοῦ νὰ δουλεύονται ἀπὸ τὰς ζώνας των
κτυπῶντες τοὺς ἀνθισταμένους γιαννιτζάρους· οἱ ὀνομαζόμενοι *κα ρ α κ ο υ λ ο υ κ τ ζ ῆ δ ε ς* αὐτοὶ οἱ πρωτόπειροι νέοι ὄντες, ἀφοῦ καταγραφῶσι δια-
μένουσιν ἕως οὗ νὰ ἀποκτήσωσι μουστάκι, ἔπειτα φθάνουσιν εἰς τὸ νὰ φυ-
λάττωσι τὰς πόλεις μὲ τοὺς λοιποὺς φύλακας τοῦ τάγματός των ὡς γιαν-
νιτζαροι. Κάμνουσιν ἐπάνω εἰς τὰς χεῖράς των ἔν σημείον ὅπερ σημειοῖ τὸ
τάγμα εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι προσηλωμένοι· τὸ σημείον ὁποῦ χαρακτηρίζει
τὸ πρῶτον τάγμα ἐστὶ μία σελήνη δρεπανοειδής. Ἡ τιμὴ τῶν γιαννιτζά-
ρων δὲν εἶναι τὸ νὰ διαφυλάττωσι τὸ παῖράκι τους, ἀλλὰ τὸ καζάνι· τὸ
μεγαλῆτερον ἀπὸ ὅλα τὰ δυστυχήματα ὁποῦ ἡμποροῦν νὰ συνέβωσιν εἰς ἔν
τάγμα εἶναι τὸ νὰ ἀπολέσωσι τὸ καζάνι· τοῦτο γὰρ λογίζεται ἀτιμία. Εἰς
τὰς ἡμέρας τῆς πομπῆς, ἥτοι τοῦ ἀλαίου καὶ τῆς παρατάξεως, φοροῦσι μίαν
μεγάλην σκούφιαν γεμάτην στουπιὰ μὲ ἔν μεγάλο κομμάτι ἀπὸ κετζέν
πολλά πλατύν, τὸ ὁποῖον πίπτει εἰς τὰ ὀπίσω καὶ σκεπάζει τὸ ἥμισυ τῆς
ράχης των· ἐπάνω ἀπὸ τὸ μέτωπον εἶναι ἔν κουτί προύντζινον διὰ νὰ βάλ-
λωσιν ἔν αὐτῷ ἔν χουλιάρι ξύλινον· ἕνας καλὸς γιαννιτζαρος δὲν περιπατεῖ
ποτέ χωρὶς νὰ εἶναι ὠπλισμένος μὲ τὸ χουλιάρι του, καθὼς ἕνας σολδάτος
εὐρωπαϊὸς ἔχει πάντοτε φροντίδα τὸ νὰ φορῇ τὸ σπαθί του ἢ τὴν παγιονέ-
ταν του στιλθωμένην.

Λεβένται λέγονται οἱ ἔν τῷ στόλῳ στρατιῶται. Ἦσαν ἀπαίδευτοι, ἄ-
τακτοι καὶ ἄπρακτοι ναυμαχιῶν· ἀλλ' ὁ Μετζομόρτος, ἐπαίδευσεν αὐτοὺς
καὶ ἀπὸ τότε ἐγένοντο τακτικοὶ καὶ δόκιμοι τῷ ναυμαχεῖν. Εἰρήνης οὔσης
ὁ σουλτάνος ἔχει γκεμιτζῆδες 14 χιλ. δουλεύουσιν ἐξ μῆνας μὲ γρόσια 25·
ἀλλὰ χρεῖας οὔσης συλλέγουσι γκεμιτζῆδες περισσοτέρους ὅσους χρειάζον-
ται, ὅχι μόνον ἀπὸ Μουσουλμάνων, ἀλλὰ μάλιστα ἀπὸ Ῥωμαίων καὶ ἄλλων
ἐθνῶν, μὲ ὅλον ὁποῦ εἰς τὰ λοιπὰ τάγματα τὰ στρατιωτικὰ δὲν καταλέ-
γονται Ῥωμαῖοι· οἱ φελοκατζῆδες εἰσιν ἅπαντες Ῥωμαῖοι καὶ ἐνδύονται ἴσα
τοῖς μουσουλμάνοις λεβένταις, καὶ εἰσι σερπέστηδες.

Οἱ *σε ρ δ ε ν γ κ ε τ ζ ῆ δ ε ς* δὲν εἶναι τάγμα σταθερὸν καὶ παντατινὸν,
ἀλλὰ κατὰ τὴν χρεῖαν συναθροίζονται παρὰ τοῦ σουλτάνου εἰς καιρὸν πο-
λέμου ἢ πολιρκίας· ὅθεν προστάττει ὁ σουλτάνος νὰ συναθροισθῶσι, καθ'
ὑπόθεσιν, πέντε χιλ. σερδενγκετζῆδες, (ἥτοι ἄνθρωποι ὁποῦ δὲν ψηροῦν
τὴν κεφαλὴν τους, τὴν ζώην τους,) μὲ πληρωμὴν δέκα ἄσπρων τὴν ἡμέραν·
δοθεῖσιν τῆς προσταγῆς ὅσοι τῶν γιαννιτζάρων προτιμοῦσι τὴν δόξαν μάλ-
λον ἢ τὸ ζῆν κατατάττονται ἕως οὗ νὰ ἀποπληρωθῇ ὁ ἀριθμὸς ὁποῦ προ-
σετάχθῃ· ὅθεν ὁ γιαννιτζαρος ὁποῦ ἔχει λουφὲν μόνον τρία λεπτὰ, γενό-
μενος σερδενγκετζῆς ἀποκτᾷ λουφὲν ἄσπρων 13, καὶ τὰ ἔχει μέχρι θα-
νάτου. Πρῶτοι αὐτοὶ ἐφορμῶσι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ· πρῶτοι ἐφορμῶσιν ἔν ταῖς

πολιορκίαις εἰς τὰς ἐφόδους τῶν ὀχυρωμάτων, καὶ τρέχουσιν ἀλόγως ἐκεῖ ὅπου ὁ κίνδυνος μεῖζων χωρὶς νὰ φοβηθῶσι σπαθὶ ἢ φωτῖαν τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἀκολουθοῦσιν οὕτω μέχρι θανάτου, ἢ μέχρι τοῦ σημείου δι' οὗ παύει ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ πόλεμος· ὅθεν μετὰ τὴν ἐκστρατεῖαν ὀλίγους εὐρίσκεῖς ἀλωβήτους, καὶ οἱ ζήσαντες εἰσέρχονται εἰς τὸν ὁδᾶν τοὺς ὅθεν ἐξήλθον, καὶ τοῦ λοιποῦ οὐ δύναται τις βιάσασθαι αὐτοὺς ὑποδυθῆναι τὸν αὐτὸν ἀγῶνα· ἂν ὅμως οἰκιοθελῶς θελήσωσι νὰ ἐκστρατεύωσι καὶ τὸ δεύτερον ὡς σερδενγκεντζήδες, αὐξάνει ὁ λουφὲς τῶν μὲ ἄλλα δέκα λεπτά, καὶ μέχρι θανάτου λαμβάνουσι λουφὲν λεπτὰ 23 τὴν ἡμέραν· ὅσοι δὲ ἀκρωτηριασθῶσι ἢ χεῖρα ἢ πόδα, ἢ πληγωθῶσι πληγὴν καιρίου μέλους, δὲν ἔχουσι χρέος νὰ ἐκστρατεύωσι πλέον, καὶ λαμβάνουσι λουφὲν 10 λεπτὰ τὴν ἡμέραν καὶ ζῶσιν ἐντίμως τίτλω τοῦ ὅτου ῥά καὶ μέχρι θανάτου. Ἡ αὐτὴ χάρις γίνεται καὶ εἰς τοὺς γιαννιτζάρους ὅπου ἐπολέμησαν 20 ἢ 30 χρόνους· μὴ ἰσχύοντες γὰρ τοῦ λοιποῦ ὀπλοφορεῖν ἡσυχάζουσι καθήμενοι τίτλω τοῦ ὅτου ῥά καὶ παίρνουσι τὸν λουφὲν τοὺς μέχρι θανάτου, καὶ συμβουλευόνται αὐτοὺς διατρίβοντας εἰς τὴν Πόλιν διὰ ἀναγκαίας ὑποθέσεις τοῦ πολέμου μὲ τὸ μέσον τοῦ γιαννιτζάρ-ἀγασή, ὅστις μὲν νύε τῷ βεζίρῃ καὶ τῷ σουλτάνῳ τὴν γνώμην τους· καὶ ἂν ἐκστρατεύσωσι οἰκιοθελῶς πολέμου μὲν οὐχ ἄπτονται, συμβουλὴν δὲ διδῶσιν εἰς τὰς ἐμπιπτούσας ὑποθέσεις καὶ χρεῖας τὰς πολεμικὰς. Γίνονται καὶ σερδενγκεντζήδες ἱππεῖς ἀπὸ τῶν σπαχήδων, καὶ ἔχουσι καὶ αὐτοὶ τὰ αὐτὰ προνόμια μετὰ τὴν ἐκστρατεῖαν καὶ τὴν αὐτὴν τιμὴν τοῦ ὅτου ῥά κα.

Κοὺλ κεαγιάσῃ, ἥτοι τοποτηρητὴς τοῦ στρατοπέδου, πρῶτος τῶν λοιπῶν μετὰ τὸν γιαννιτζάρ-ἀγασή εἰς τὸ στρατόπεδον, ἀλλ' ἀνώτερος αὐτοῦ εἰς τὸ διδάνι, ἥτοι βασιλικὸν βουλευτήριον· ἔχει τὸ κατὰστίχον τῶν γιαννιτζάρων καὶ τοῦ λοιποῦ πεζικοῦ στρατοπέδου, καὶ ὅταν εἶναι χρεῖα νὰ πεμφθῇ ὁρτᾶς εἰς κἀνὲν σερχάτι αὐτὸς δίδει τὴν προσταγὴν καὶ διορίζει τοὺς ἀπελευθευμένους· αἱ ὑποθέσεις τῶν γιαννιτζάρων τελειοῦνται διὰ μέσου του καὶ τοῦ γιαννιτζάρ-ἀγασή· εἶναι καὶ αὐτὸς εἰς τῶν ὀτζακ-ἀγαλαρί, οἷός ἐστιν ὁ σαμσοντζήπασσης, ὁ ζαγααρατζήπασσης, ὁ τουρνατζήπασσης, ὁ πᾶς-πελούκπασσης, ὁ μουγζούραγας, ὁ κεαγιά-γερί καὶ ἄλλοι. Τὸ δὲ ὀτζακ-ἀγαλαρί ταυτὸν ἐστὶ τῷ πελούκ-ἀγαλαρί, οἷτινες ἔχουσιν ὑφ' ἐκυτοὺς τοὺλάχιστον ἓνα ὁρτᾶν. Προσηγορικὸν δὲ ὄνομά ἐστι τὸ πελούκ-ἀγαλαρί, σημαίνει τοὺς προὔχοντας τῶν ὁρτάδων τῶν γιαννιτζάρων καὶ τοὺς μεγάλους αὐτῶν ὀρφικιολίους, αὐτοὺς δηλαδὴ τοὺς προῖρηθέντας. Ὅλοι οἱ ὁρτάδες τῶν σπαχήδων ὀνομάζονται πελούκ, καὶ οἱ ὀρφικιάλοι ὅπου τοὺς προσταττοῦν ὀνομάζονται πελούκ-ἀγαλαρί. Ὁ λουφὲς τῶν γιαννιτζάρων διὰ κάθε κίστι δίδεται αὐτοῖς εἰς πούργεια μιᾶ Τρίτῃ εἰς τὸ γαλεπὲ-διδάνι, καὶ μὲ τὸ μέσον τοῦ κοὺλ κεαγιάσῃ μοιράζεται ἐν ἑκάστῳ τὸ ἀνάλογον εἰς τὸν διβανχανὲ τοῦ Ἀγᾶ-καπουσί.

Εἶναι καὶ ἄλλο τάγμα στρατιωτικὸν ἱππικὸν παρ' Ὀθωμανοῖς λεγόμενον τῶν μεσελήδων, καὶ μπεσλή-ἀγᾶς λέγεται ὁ προεστῶς αὐτῶν.

Το πτῆσι πασης· ἔχει τὴν ἐπιστάσιαν τῶν τηλεβόλων καὶ τῶν κομπαρατῆδων καὶ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν ὅπου εἰσι διωρισμένοι διὰ τὴν μεταχείρησιν τῶν τηλεβόλων· ἡ ἐξουσία αὐτοῦ οὐκ ἐκτείνεται περαιτέρω, ὥσάν ὅπου τὴν ἐπιστάσιαν τῆς πυρίτιδος κόνιος, τῶν ἐκ σιδήρου καὶ μολύβδου βόλων καὶ πάντων τῶν λοιπῶν πολεμικῶν ἀναγκαίων τὴν ἔχει ὁ τζεπετζίπασης.

Ζεμπερεκτζήπασης· ἦτον πρῶτον ὀφφίκιον πολεμικόν, ὅπου ἐπιστατοῦσεν εἰς τὰς μηχανὰς δι' ὧν ἐρρίπτοντο οἱ λίθοι κατὰ τῶν ἐχθρῶν, εἰς τὰς μηχανὰς δηλαδὴ τοῦ κριοῦ καὶ ἄλλων· ἀλλὰ τανῦν, μετὰ τὴν μεταχείρησιν μάλιστα τῶν τηλεβόλων καὶ τῆς πυρίου κόνιος, ἐξέλιπον καὶ αἱ μηχαναὶ καὶ τὸ ὀφφίκιον.

Εἰς τὸ Τόπκαπι πύργοι εἰσὶ μεγάλοι τοῦ κάστρου, ἐν οἷς ἐφυλάττετο ἡ πύριος κόνιος, κἀκεῖθεν διεμοιράζετο πανταχόσε διὰ τὰς χρεῖας· ἀλλὰ τανῦν φυλάττεται εἰς τὸν παρουτχανέ, ὅπου καὶ κατασκευάζεται.

Καπουδάν-πασσᾶς, ἦτοι ἀρχιθαλάσσιος, ὁ ἔχων τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου, καὶ ἐνταυτῷ στρατηγὸς ὧν τῶν ἐν καιρῷ πολέμου κατὰ τῶν ἐχθρῶν ναυμαχούντων.

Μέρος Θ'.

Ἀραβες οἱ ὑπὸ τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ.

Ἡ ἔρημος καὶ ἡ Πετραία Ἀραβία κατὰ τὸ φαινόμενον ὑποτάσσεται τῷ σουλτάνῳ· ἀλλ' οἱ ἐν αὐταῖς σκηνίται Ἀραβες, διαφόρων φυλῶν καὶ καμπιλέδων, ἔξω ὅπου δὲν πληρώνουσι κανένα δασμὸν τῇ βασιλείᾳ, πολλάκις παρενοχλοῦσι καὶ τὸ χουτζάζι-μουσλιμίν, κόπτουσι τὸ ἀναγκαῖον αὐτοῖς ὕδωρ καὶ ξεγυμνώνουσιν αὐτούς, ἀν δὲν λάβωσι παρὰ τῶν ἐμὶ ρ-Χατζήδων τῆς τε Δαμασκοῦ καὶ τῆς Αἰγύπτου τοὺς συνθήσεις σουρέδες, ἦτοι ἄσπρα διὰ κάθε φυλὴν καὶ καμπιλέ διωρισμένα. Ὁ σερίφης τῆς Μέκκας, καταγόμενος ἀπὸ τῆς Φατμᾶ, θυγατρὸς τοῦ Μωάμεθ, πρὸ τοῦ σουλτάν Σελίμη ἐξουσίαζε τὴν Μέκκαν καὶ ἄλλας πόλεις τῆς Ἀραβίας· τώρα εἰ καὶ δασμὸν τινα οὐ φορολογεῖ τῷ βασιλεῖ, ἀλλ' οὖν δέχεται τὸν βασιλέα καὶ γνωρίζει διὰ ὑπερασπιστὴν τοῦ μουσουλμανισμοῦ· κάθε χρόνον μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ χιτζατζίου ὁ βασιλεὺς πέμπει αὐτῷ κιλίτζ-καφτάνι· ἀλλὰ καὶ ὥς, ὁ σερίφης λαλῶν διὰ τὸν βασιλέα τῶν Ὀθωμανῶν καὶ διὰ τὸν βασιλέα τοῦ Μογὸλ, ἦτοι τῆς Ἰνδίας, καὶ διὰ τὸν βασιλέα τοῦ Φέτζ καὶ Μαρόκου λέγει περὶ ἐκάστου αὐτῶν τὸ, μπιζίμβε κι-

λιμιζ, ἦτοι ὁ ἐπίτροπός μας. Οἱ καμπιλέδες αὐτοὶ ὁποῦ κατοικοῦσι τὰς ῥηθείσας Ἀραβίας καυχῶνται κατάγεσθαι παρὰ τοῦ Ἀβραάμ, καὶ εἶσιν 70 καμπιλέδες, ὀνομαζόμενοι μπενὶ Ἰπραχῆμ, μπενὶ Σεβαλέμ, μπενὶ Ἀτᾶ, μπενὶ Ἀσιγέ, μπενὶ Σαάδ, καὶ ἄλλοι.

Οἱ Ἀραβες διακροῦσιν ὅλους τοὺς κατοικητὰς τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς εἰς τρία εἶδη ἀνθρώπων, Ταρτάρους δηλαδή, Πέρσας καὶ Τζεγκῆδες. Ταρτάρους καλοῦσι πάντα τὰ ἔθνη τὰ κατοικοῦντα μεταξὺ τῶν ὀρέων τοῦ Καυκάσου καὶ τοῦ Ἀρκτικού Ὠκεανοῦ, οἷον Καλμούκους, Σίβηρας, Κινέζους καὶ τὰ λοιπὰ πολυάριθμα ἔθνη Πέρσαι εἰσιν οἱ τανῦν κατοικοῦντες τὰς ἐπαρχίας ὅπου ὀνομάζονται Περσία. Τζεγκῆδες δὲ καλοῦσιν ἅπαντα τὰ ἔθνη τὰ κατοικοῦντα ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ Ἀφρικῇ τὰς πολυαριθμούς ἐπαρχίας ὅπου ἄρχονται ἀπὸ τὰ ὅρια τῶν Σινῶν καὶ παρεκτείνονται μέχρι τοῦ Δυτικοῦ Ὠκεανοῦ τοιοῦτοί εἰσιν οἱ Ἰνδοὶ, οἱ Ἀραβες, οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Ἀβυσσινιοὶ, οἱ Αἰθιοπεῖς, οἱ κατοικηταὶ τοῦ Μαρόκου καὶ τοῦ Φετζ, τοῦ Τούνεζι, τοῦ Τζεζαίρ, (ὅπερ ἐστὶν ἡ Ἰουλία Καισάρεια τῶν Λατίνων, μητρόπολις τῆς Μαυρητανίας τῆς Καισαρικῆς, διαφέρουσα τῆς Τιγγιτανικῆς καὶ τῆς Σιτιφιακῆς,) καὶ τοῦ Ταραπουλουσίου· πρὸς δὲ οἱ λεγόμενοι Μαῦροι καὶ Νέγροι καὶ πάντες οἱ κατοικηταὶ τῆς Ἀφρικῆς. Ὠνόμασαν αὐτοὺς Τζεγκῆδες διὰ τὰς κόμας αὐτῶν τὰς σγουράς καὶ κοντάς· οἱ Πέρσαι, ὅπου ἔχουσι κόμας μακράς, ὀνομάζουσι μούϊ τζεγκι τοὺς ἵππους τοὺς μικροὺς τε καὶ σγουροὺς. Τὴν Μικρὰν Ἀσίαν δὲ ὀνομάζουσι Ρούμ. Ἀραβας δὲ ἰδίως καὶ κυρίως καλοῦσι τοὺς κατοικοῦντας, ἡ μᾶλλον εἰπεῖν νεμομένους διὰ σκηνῶν, εἰς τὰς ἐρήμους καὶ πεδιάδας τὰς μεταξὺ Δαμασκού, Χαλεπίου, Μέκκας καὶ Βαγδατίου· ὅθεν οὐκ εἰσιν Ἀραβες οἱ κατοικηταὶ τῆς λεγομένης Εὐδαίμονος Ἀραβίας, τουρκιστὶ Γεμένι, οἵτινες κυρίως λέγονται Σαρὶ Χινδὶ παρὰ πάντων τῶν Ἀσιανῶν· ὅθεν δῆλον ὅτι κατάγονται παρὰ τῶν Ἰνδῶν ἄλλ' οὐ παρὰ τῶν Ἀράβων, (καὶ μόνος ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἐνδύεται κίτρινα καὶ οὐκ ἄλλος τις, ὥσπερ τὰ πράσινά εἰσιν ἐμποδισμένα παρ' Ὀθωμανοῖς, μάλιστα τὸ σαρίκι,) καὶ ἡ ἐπαρχία συνίστησι μέρος τῆς Ἰνδίας, ἀλλ' οὐ τῆς Ἀραβίας· ὅθεν διαφέρουσι παχυλῶς οἱ γεωγράφοι, παλαιοὶ τε καὶ νέοι, ὀνομάσαντες τὸ Γεμένι Εὐδαίμονα Ἀραβίαν· τὸ γὰρ διάστημα τῆς γῆς τὸ μεταξὺ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου μέρος ἐστὶ τῆς Ἰνδίας ἀλλ' οὐ τῆς Ἀραβίας.

Ὁ καμπιλές τῶν Ἀράβων λεγόμενος μπένι Ὁμέρ, σκηνιτῶν νομάδων μεταξὺ Βάσρας καὶ Βαγδατίου, πληρώνουσι τῷ ἡγεμόνι τοῦ Βαγδατίου δασμὸν ἀπὸ τοὺς δακτύλους αὐτῶν εἰς σημεῖον τῆς πρὸς τὸν βασιλέα ὑποταγῆς· ἀλλὰ πολλὰκις ἀποστατοῦσι καὶ λεητατοῦσι τὰ πάντα. Ἐπὶ τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ ἀποστατήσαντας κατέκοψεν ὁ Δαλταπάνης Μουσταφᾶ-πασσᾶς εἰς 30 χιλ. ὑποτάξαντας καὶ τὴν Βάσραν καὶ ἐπὶ ἑτῇ δύο αὐτῆς κατακρατήσαντας. Τὴν σήμερον ὁ πασσᾶς τοῦ Βαγδατίου ζῶν καλῶς σὺν αὐτοῖς μένει ἀκλόνητος, καὶ ἡ βασιλεία δὲν ἡμπορεῖ νὰ τὸν μανζιλεύσῃ. Ἐπὶ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτ ὁ βεζίρης Ἰμπραήμ-πασσᾶς, μὴ δυνάμενος καθελεῖν τῆς ἀρχῆς τὸν Βαγδάτ-βαλίσῃ Χουσεῖν-πασσᾶν, ἐκίνει πάντα λίθον

νά τὸν φονεύσῃ καὶ οὐκ ἠδύνατο· ζητήσαντος δ' ἐκείνου ἱατρὸν παρὰ τοῦ καπικεχαγιά του Μεχμέτ· Ἐμίνη ἐπέμφθη ἐντεύθεν ὁ Κρῆς Τεσταπούζας μετὰ προσταγὴν νά τὸν φονεύσῃ· ἀπελθὼν ἐκεῖσε ὁ ἱατρὸς τὸν ἰάτρευσε πρῶτον, ἀλλ' ἀναχωρῶν ἐκείθεν ἀφήκεν αὐτῷ ἱατρικόν, λέγων νά τὸ μεταχειρίζεται διὰ δυσκοιλιότητα, χρειᾶς τυχοῦσης, καὶ ἀνεχώρησε· μεταχειρισθεὶς οὖν ὁ Χουσεῖν-πασσᾶς τὸ ἱατρικὸν ἀπέθανε, καὶ ὠνομάσθη ὁ Τεσταπούζας Βαγδάτλης. Ἀλλὰ καὶ ὥς, οὐκ ἠδυνήθη ὁ Ἱμπραήμ-πασσᾶς δοῦναι τὸ πασσαλίκι τοῦ Βαγδάτου ἄλλω τινί· καὶ γὰρ μαζὶ μετὰ τὴν εἰδήσιν τοῦ θανάτου τοῦ Χουσεῖν-πασσᾶ ἤλθε ματζάρι τῶν ἐντοπίων καὶ τοῦ Οὐλιᾶ-ὀγλου, σέιχη τῶν Ἀράβων πενι-Ὀμέρ, ζητούντων νά δοθῇ τὸ πασσαλίκι τῆς Βαβυλωνος τῷ υἱῷ τοῦ Χουσεῖν-πασσᾶ, τοῦνομα Ἀχμέτ-πασσᾶ, ὃ καὶ ἐγένετο παρὰ γνώμην τῆς βασιλείας. Ὑστερον ἐπὶ τοῦ σουλτάν Μαχμούτ-ἑ-προστάχθη ὁ Ἀχμέτ-πασσᾶς νά ἐβγῇ ἀπὸ τὸ Βαγδάτι, καὶ ἐδόθη αὐτῷ μανσοῦπι ἡ Οὐρφα, καὶ ἔδωκαν τὸ Βαγδάτι τὸν Κέσερλην Ἀχμέτ-ἐφένδην ὧν γενομένων, καὶ ἀπελθόντος εἰς τὴν Οὐρφαν, τοῦ Ἀχμέτ-πασσᾶ, καὶ τοῦ Κέσερλην εἰσελθόντος εἰς τὸ Βαγδάτι, μετὰ 40 ἡμέρας κακῶς ἐδίωξαν τὸν Κέσερλην, ἀρχηγοῦ τῆς ἀνταρσίας ὄντος τοῦ Σασῶ καὶ τοῦ Μπουδόγλου τῶν γιαννιτζάρων, τῇ συναινέσει τῶν πενι-Ὀμέρ. Μετὰ δὲ τὸν Κέσερλην Βαγδάτ-πασσασὴ ἔκαμεν ἡ βασιλεία ἄλλον· οὗ διωχθέντος ἔκαμε Βαγδάτ-πασσασὴ τὸν χρηματίσαντα Ἐπίτροπον Κιόρ-χατζή· Ἀχμέτ-πασσᾶν ἄλλὰ καὶ τούτου μετὰ τὸ πολεμῆσαι σφοδρῶς κατ' αὐτῶν διωχθέντος, ἔκαμαν πάλιν καὶ ἄλλοιτες βεζίρην τὸν αὐτὸν Ἀχμέτ-πασσᾶν, καὶ οὕτως ἡσύχασαν τὰ πράγματα ἐκεῖσε. Ἐχει πολὺ εἰσόδημα τὸ πασσαλίκι τοῦ Βαγδατιοῦ, ἀλλ' οὐδὲν δίδωσιν ὁ πασσᾶς τῇ βασιλείᾳ, καὶ πάντα κατακρατεῖ καὶ ἐξοδιάζει εἰς ἰδίᾳς χρειᾶς καὶ πολεμικὰ τάγματα· μάλιστα διὰ τὸ μεβατζί-πι τῶν λουφεδων τῶν ἐν τῷ Βαγδατίῳ γιαννιτζάρων ἡ βασιλεία πέμπει κάθε χρόνον εἰς τὸ Βαγδάτι ὅλον τὸ μίρι τῆς Οὐρφας, ὅπερ ἐστὶ πουργεῖα 500· καὶ ὅταν ἀνακαινίζεται τὸ κάστρον τοῦ Βαγδατίου ὁ πασσᾶς ἐξοδιάζων ὀλίγα ἢ δι' αὐτὸ ἢ δι' ἄλλα ἀναγκαῖα τοῦ πολέμου ζητεῖ πολλὰ παρὰ τῆς βασιλείας, τὰ ὅποια καὶ παίρνει.

Τέλος πάντων θανόντος τοῦ Ἀχμέτ-πασσᾶ ἄνευ παιδὸς ἄρρενος ἐβιάσθη ἡ βασιλεία νά κάμῃ πασσᾶν καὶ Βαγδάτ-βαλισὴ τὸν κεαγιᾶν του καὶ ἐπὶ τῇ θυγατρὶ γαμβρόν του Ἀλῆ ἀγᾶν, οὕτω ζητησάντων τῶν Ἀράβων· μετὰ μικρὸν τὸν ἐμανζίλευσεν· ἀλλὰ διωχθέντος τοῦ νεήλδους Βαγδάτ-βαλισὴ πάλιν ἐδόθη ἡ ἡγεμονία του τῷ αὐτῷ Ἀλῆ-πασσᾶ, καὶ τοῦτο διεδέχθη ἐπὶ τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ πάλιν ὁ κεαγιᾶς του. Συνελόντι πᾶναι, ἐξουσιάζει ἡ βασιλεία τὸ Βαγδάτι, ἀλλὰ πρὸς τῷ μὴ ἔχειν κέρδος καὶ μίρι παρὰ τοιαύτης πλουσιωτάτης ἐπαρχίας ἔχει καὶ ζημίαν, καὶ ἐξ αἰτίας τῶν ῥηθέντων Ἀράβων πενι-Ὀμέρ δὲν ἡμπορεῖ νά δώσῃ τὸ πασσαλίκι τοῦ Βαγδατίου εἰς ἐκείνον ὅπου θέλει.

Ὅρος ἐστὶ παρὰ τῷ Μουσοῦλι κατοικοῦμενον παρὰ τῶν Ἀράβων, οἵτινες καὶ τοι εὐτυχῶς ἔχοντες οὐδένα δασμὸν τελοῦσιν οὔτε τῇ βασιλείᾳ οὔτε τινὶ τῶν περὶ πασσᾶδων Μουσοῦλου, Διαρβεκιρίου, Οὐρφας καὶ ἄλλων,

ἀλλὰ διαίγουσιν ἀτελῶς, ὥς καὶ πάντες οἱ κατοικηταὶ τῆς Περσίας καὶ ἐρήμου Ἀραβίας· λέγεται δὲ Σαντζάρ-δαγί.

Οἱ νομάδες Ἀραβες οἱ κατοικοῦντες τὰς ἐρήμους Δαμασκοῦ, Βαγδατίου καὶ Μέκκας ξεγυμνώνουσι καὶ ὑστεροῦσιν ὕδατος τοὺς Ὀθωμανοὺς χατζήδες ὅπου ὁδοποροῦσι διὰ προσκύνησιν τῆς Μέκκας· τοῦτο διὰ νὰ μὴ γίγνεται, οἱ μετὰ τὸν Σελίμην σουλτάνοι διώρισαν διανέμεσθαι τοῖς Ἀραβι ἀνά ἔτος ἀπὸ τοῦ εἰσοδήματος τῶν χαρμεῖν φλωρία 40,000, καὶ ὀνομάζονται σουρέδες.

Αἴγυπτος.

Εἰ καὶ ὑπηγάγετο ἑαυτῷ τὴν Αἴγυπτον ὁ σουλτάν Σελίμης, ἀλλ' οὐ κατκρατοῦσιν αὐτὴν οἱ Ὀθωμανοὶ ὥσπερ τὰς λοιπὰς αὐτῶν ἐπαρχίας. Οἱ γὰρ Αἰγύπτιοι ἔχουν ὑπόληψιν ὅτι ἀπὸ τοῦ καιροῦ τοῦ Ἰωσήφ τοῦ Παγκάλου πρέπει νὰ κυριεύουσι τῆς Αἰγύπτου, νεύσει θεῖα, οἱ σκλάβοι, καὶ οἱ αὐτόχθονες, ἀξίων καὶ ὀφφικίων στερούμενοι, νὰ ζῶσιν ἰδιωτικῶς, ὄντες ὑποχείριοι τῶν τὰς ἀξίας ἐχόντων σκλάβων· ὅθεν καὶ κοινότερον λέγουσιν αὐτοὶ τὴν Αἴγυπτον Κελεμεν βιλαετί· καὶ τὴν σήμερον, εἰ καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἐξουσιάζει τῆς Αἰγύπτου ὁ βασιλεὺς τῶν Ὀθωμανῶν καὶ πέμπει ἐκεῖσε βεζίρην ἐπίτροπόν του, ἀλλ' ἡ διεξαγωγή πασῶν τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεών ἐστὶν εἰς τὴν ἐξουσίαν 24 πénéων καὶ τῶν ἐν τῷ Καίρῳ ἑπτὰ στρατιωτικῶν ὀτζακίων, καὶ ἀκολούθως τῶν ἐν τοῖς ὀτζακίοις αὐτοῖς τζαουσάδων καὶ κεαγιάδων καὶ ἰχτιάρηδων, οἵτινες πάντες εἰσὶ σκλάβοι ἢ Τζερκεῖοι ἢ Γκεουρτζήδες, ἢ καὶ τινες ἐν αὐτοῖς Ἀνατολίται Κάζ-δαγλήδες· καὶ τούτους θνήσκοντας διαδέχονται καὶ τὰς ἀξίας καὶ τὰ ὑπάρχοντα ὅχι τὰ τέκνα αὐτῶν ἀλλ' οἱ σκλάβοι· πρᾶγμα παράξε-νον μὲν, ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ οἱ αὐτόχθονες, ἢ καὶ οἱ ὑπὸ σκλάβων ἐκεῖσε μόνον γεννηθέντες, φύσει ὀλιγόνους ὄντες ἀποκαθίστανται πάντῃ ἀνεπιτήδειοι εἰς διεξαγωγὴν πολιτικῶν ὑποθέσεων.

Πρῶτον δὲ τῶν ὀτζακίων ἐστὶ τὸ τῶν γιαννιτζάρων, καὶ δεύτερον τὸ τῶν ἀζάπηδων, ἰσχυρότατα καὶ δυνατώτατα, οἷς ὑπακούουσι καὶ συμφωνοῦσι καὶ τὰ λοιπὰ πέντε· καὶ τούτων τῶν δύο τὰ οἰκήματα εἶναι μέσα εἰς τὸ κάστρον, μεγάλωτατα· ὁμοίως καὶ τὸ τῶν τζαουσάδων εἶναι εἰς τὸ κάστρον, ἐν τῇ ἐξῷ αὐλῇ τοῦ Πασσά-καπισίου. Ἀπὸ 25 χιλ. πουργείων (περιέχοντος ἐνὸς ἐκάστου πουργείου γρόσια 625,) ὅπου ἔχει κύριον εἰσόδημα ἡ Αἴγυπτος, τὰ ὅποια συναθροίζουσιν οἱ ῥηθέντες ὀφφικιάλιοι, πέμπουσι τῷ βασιλεῖ εἰς τὴν Πόλιν μόνον 1,000, τὰ λεγόμενα ἰρσαλιέ· πέμπουσι καὶ εἰς τὴν Μέκκαν καὶ Μεδίνην σουρέδες διωρισμένους, ἥτοι ἄσπρα διωρισμένα εἰς τινα πρόσωπα, ᾧ μὲν γρόσια 100 δηλαδὴ, ᾧ δὲ δέκα καὶ καθεξῆς. Πέμπουσιν εἰς τοὺς αὐτοὺς τόπους καὶ τὸ λεγόμενον γκιλάλι, ἥτοι ζαχίρ σίτου καὶ ῥυζίου, μὲ τρία καράβια τὰ βασικικά ὅπου πλέουν διὰ τοῦτο ἀπὸ τὸ Σουεῖσι ἕως τῆς Τζιδδας· τὰ ὅποια ὅταν ναυπηγηθῶν, ἢ ὅταν εἰ-ναι χρεία νὰ ἀνακαινισθῶσι, κρατοῦσιν οἱ ὀτζακλήδες τὰ ἐξοδιασθέντα ἀπὸ

τὸν ἱρσαλιῆ, καὶ δὲν ἐξοδιάζουσιν ἀπὸ λόγου τοῦς ὁμοίως καὶ τὰ ὅσα ἐξοδιασθῶσι διὰ ἀνακαλίνσιν τινων οἰκοδομημάτων, οἷον τοῦ σού-γιολου, δι' οὗ ἔρχεται τὸ ὕδωρ ἀπὸ τοῦ Νείλου εἰς τὸ κάστρον, καὶ ἀνακαλίνουσιν τῶν κάστρον καὶ σετίων τῶν παρὰ τῇ θαλάσῃ καὶ ἄλλων ὁμοίων οἰκοδομημάτων, καὶ ἐξόδων τῶν καραβίων, εἰς χαλάτια καὶ ἄλλα, διὰ ταῦτα πάντα ἀπὸ τὰ ἄσπρα τοῦ ἱρσαλιῆ ἐξοδιάζονται· ὅθεν ἔπεται ὅτι ποτὲ ὁ ἱρσαλιῆς εἰς τὴν Πόλιν σῶος πουργεῖων 1,000 δὲν ἀποπέμπεται, καὶ ὅταν λείψουν μόνον 200 πουργεῖα, ἐκεῖνος ὁ χρόνος εἴ.αι εὐτυχῆς διὰ τὴν βασιλείαν· καὶ πολλάκις ἀντὶ 1,000 πουργεῖων ἐστάλησαν μόνον 150, καὶ τὰ λοιπὰ ἐξωδιασθήσαν· τὸ ῥῆθὲν γκιλάλι καὶ σουρέδες κοστίζουν σχεδὸν ἄλλα 500 πουργεῖα· ὅθεν τὰς λοιπάς εἰκοσιτρεῖς χιλιάδας καὶ πεντακόσια πουργεῖα τοῦ εἰσοδήματος τὰ οἰκιοποιοῦνται οἱ ὀφφικιαλίοι οἱ προῤῥήθέντες. Ἐξω οὖν ἀπὸ τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἱρσαλιῆ, γκιλάλι καὶ σουρέδων, καὶ τοῦ χουτπέ τοῦ βασιλέως ὁποῦ κάθε Παρασκευὴν εἰς τὰ τζαμία ἀναγινώσκειται ὑπὸ τοῦ χατίπη, ἥτοι διακόνου, καὶ τοῦ ζαρπχανέ, καὶ τοῦ γιουμουρκίου τοῦ σουβείσιου, τοῦ ὁποῖον τὸ εἰσοδήμα, 300 πουργεῖα, εἶναι ἴδιον τοῦ πασσᾶ, εἰς καμμίαν ἄλλην ὑπόθεσιν πολιτικὴν ὁ πασσᾶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀνακατωθῇ, καὶ ἂν θελήσῃ νὰ τὴν κάμῃ δὲν τελεσφορεῖ· μάλιστα πρέπει νὰ κάμῃ τὰ θελήματα καὶ ζητήματα τῶν ὀφφικιαλίων αὐτῶν, καὶ νὰ τοὺς διδῇ τὰ ὅσα φερμάνια ζητοῦν ἢ διὰ τὰς κοινὰς ὑποθέσεις ἢ διὰ τὰς ἰδίας, ἐπειδὴ καὶ κατὰ συνήθειαν πολλαὶ ὑποθέσεις διὰ νὰ τελειώσουν πρέπει νὰ ἔχωσι τὸ κύρος μὲ τὸ φερμάνι τοῦ πασσᾶ· καὶ ἂν δὲν τοὺς διδῇ τὰ ζητούμενα φερμάνια τὸν καταβιάζουσιν· ὥστε πολλάκις οἱ πασσᾶδες διδουσι φερμάνια καὶ ἄκοντες.

Τὰ μεγαλύτερα ὀφφικία εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐν Αἰγύπτῳ εἶναι ὁ σὲχ-πελέδης, ὁ ἐμιρχάρτζης, ὁ τεφ-ερδάρης, ὁ Τζίρτζε-πεης, (ὅστις ἐστὶν ἡ γεμὼν τῆς ἄνω Θηβαίδος, ἥτοι τοῦ ἐπάνω Μισαρίου, καὶ ὀρίζει μέχρι τῶν ὀρίων τῶν Μαύρων Ἀράβων πλησίον τῶν δευτέρων καταρράκτων τοῦ Νείλου, εἰς ἃ σύνορα ἔχει τὰ κτήματά του καὶ ὁ λεγόμενος Χαμάμης, ἄνθρωπος, ὁ μᾶλλον εἰπεῖν γενεὰ ἰσχυροτάτη,) καὶ ἄλλοι οἰτινὲς εἰσι πένδης· εἰς δὲ τοὺς ὀτζακλήδες μεγαλύτερον ὀφφικιον εἶναι ὁ βᾶκτ-κεαγιασῆς τῶν γιαννιτζάρων καὶ ὁ κεαγιαῆς τῶν ἄζάπηδων· ὁ δὲ γιαννιτζάρ-ἀγασῆς καὶ ὁ σουπάσης τοῦ Καῖρου εἶναι μεγάλοι, ἀλλ' εἰσὶν ὡς δοῦλοι αὐτῶν. Ἀλλὰ τὰ μεγάλα αὐτὰ μανσοῦπια δὲν κατακρατοῦσι τῆς Αἰγύπτου· ἀλλ' ὅστις ἐνδυναμωθῇ πλέον τῶν ἄλλων κατὰ τύχην καὶ ἔχει φατρίαν μεγάλην, ἐκεῖνος γίνεται πληρεξούσιος, καὶ ἀπὸ τοὺς σκλάβους του κάμνει πένδης καὶ ὀφφικιαλίους μεγάλους, ζητῶντας τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ μανσοῦπίου καὶ παρὰ τοῦ πασσᾶ μὲ φερμάνι, τὸ ὁποῖον δὲν ἠμπορεῖ ὁ πασσᾶς νὰ μὴν δώσῃ.

Ὅταν ἤμην ἐγὼ εἰς τὸ Μισίρι μὲ τὸν Ῥαγῆπ-πασσᾶν, εἶχε τὸ πληρεξούσιον ὁ Ἰπραῆμ-τζαούσης, ὅστις ἦν τζαούσης τῶν γιαννιτζάρων, ἥτοι ἀκόμη κεαγιαῆς δὲν εἶχε προβιβάσθῃ, τὸ ὅποιον εἶναι μεγαλύτερον πολλὰ τοῦ τζαούσης, καὶ ἀκόσιος Ῥιζβάν-κεαγιαῆς, ὅστις ἦτον κεαγιαῆς τοῦ ὀτζακίου τῶν ἄζάπηδων, καὶ αὐτοὶ ἦσαν πληρεξούσιοι πασσᾶν τῶν ὑποθέσεων, καὶ ἐ-

ζουσαίαν ὅλον τὸ μιρὶ, καὶ τέλος κατεβίβασαν καὶ τὸν πασσᾶν τῆς ἀρχῆς μὲ τὸ νὰ μὴν ἠθέλησε νὰ δώσῃ φερμάνι διὰ τὴν ἐξορίαν τοῦ τότε σείχουλ-πελέδῃ Χασάπ-Χουσεῖν-πεη, καὶ καταβιβάσαντες τὸν πασσᾶν ἔκαμαν καίμακάμην ἓνα τῶν πέηδων, καὶ λαβόντες παρ' αὐτοῦ τὸ ζητούμενον φερμάνι ὤρμησαν στρατῷ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ Χουσεῖν-πεη, καὶ μετὰ πόλεμον ὥρων ἐπτὰ ἐφυγάδευσαν αὐτόν.

Ἔχει καὶ ὁ πασσᾶς ἀγᾶν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, Ῥαχίτι, Δαμιάτι, Σουβεῖσι, τάχατες διὰ διεξαγωγὴν τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων· ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἀγάλματα τινα, καὶ ἡ δύναμις ὅλη καὶ ἐξουσία ἐστὶν εἰς χεῖρας τῶν ἀπὸ μέρους τῶν ὀτζακίων ἐκεῖσε διατριβόντων ἀγάδων. Τὸν Ῥαγῆπ-πασσᾶν καταβιβάσαντες αὐτοὶ τὸν ἐφυλάκωσαν εἰς τὸ λεγόμενον Ἰσοῦφ κουγζιουσῆ, ἀλλ' οὔτε τὸν ἐξεγύμνωσαν, ὡς ἄλλους βεζίρηδες, (τοὺς ὁποίους πολλάκις διαφόρως κατεφρόνησαν καὶ ἠτίμασαν, μέχρι καὶ διὰ σαράφην τινὸς Ἑβραίου προστάττοντες αὐτοῖς ἀλλόκοτα,) μόνον διὰ τὴν προκοπὴν καὶ ἀρετὴν του τὸν ἔβαλαν εἰς κονάκι κάτω εἰς τὸ Μισίρι, καὶ ἀφοῦ ἐδιώχθη ὁ Χασάπ-Χουσεῖν-πεης πάλιν τὸν παρεκάλεσαν νὰ ἀναβῇ εἰς τὸ κάστρον εἰς τὸ Πασσᾶ-καπισὶ καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὸ ὀφείκιον, ἀλλὰ δὲν κατεδέχθη· μὲ ὅλον τοῦτο ἐπῆγε καὶ ἔκοψε τὸ χαλίτζι, κατὰ τὴν συνήθειαν, τῇ ιη' τοῦ Αὐγούστου, ὅπου πρέπει νὰ τὸ κόψῃ ὁ πασσᾶς τοῦ Μισιρίου. Λέγεται δὲ χαλίτζι ἰστόμιον ὁχετοῦ τινος δι' οὗ εἰσέρχεται ὁ πλημμυρῆσας Νεῖλος καὶ ποτίζει τοὺς κάμπους ὅλους τοῦ Μισιρίου εἰς διάστημα πολλῶν ὥρων· καὶ ἀφοῦ τραβιχθῇ τὸ πλημμυρῆσαν ὕδωρ, τότε σπεύρουσι τοὺς κάμπους, περὶ τὰ μέσα τοῦ Δεκεμβρίου σχεδόν. Διὰ δὲ τὸ δεῖνι-διεᾶνι, ἦτοι χρέος ὅπου χρεωστῇ ὁ πασσᾶς διὰ τοὺς ἀπληρώτους λουφέδες τῶν γιαννιτζάρων, (οὕτω γὰρ διώρισεν ὁ σουλτάν Σελίμης νὰ πληρώνωνται οἱ λουφέδες τῶν γιαννιτζάρων ἀπὸ τὸ κύριον εἰσόδημα τοῦ πασσᾶ, τὸ ὅποιον εἶχε διορίσει ἱκανώτατον, ἀλλὰ τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου ἐπώλησαν οἱ πασσᾶδες καὶ τὸ γιουμουρὺκι τοῦ Δαμιατίου, ὅπερ ἔχει εἰσόδημα πουργεῖα 400, καὶ τὰ χωρία ἐξ ὧν συνηθορίζετο τὸ εἰσόδημα εἰς τοὺς Μισιρλήδες, καὶ ἔμεινε κύριον εἰσόδημα μόνον τὸ γιουμουρὺκι τοῦ Σουβεῖσιου πουργεῖα 300, τὰ ὅποια μόλις ἐξαρκοῦντα διὰ τὰ ἐξόδα τοῦ πασσᾶ τὰ οἰκιακά, μένουσιν ἀπλήρωτοι οἱ γιαννιτζαροὶ, καὶ ὁ πασσᾶς χρεώστης εἰς αὐτοὺς διὰ τὸν δεδο-
 λευμένον λουφέν,) ἦλθε φερμάνι ἀπὸ τῆς Πόλεως νὰ λογαριασθῇ εἰς τὸν ἱρσαλιέ, καὶ νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Πόλιν· καὶ οὕτως ἐγένετο, δόντες αὐτῷ πλευσίματα διὰ νὰ ἔλθῃ ἔως εἰς τὸ Ῥαχίτι, καὶ παντοῖον ζα-
 χιρῆν, καὶ ἄλλα δῶρα εἰς κουμάσια καὶ εἰς ἄσπρα. Διὰ τὸ δεῖνι-διεᾶνι ἄλλους πασσᾶδες ἄλλοτε, ἀφοῦ ἐμανζιλεύθησαν, ἐξεγύμνωσαν αὐτοὺς οἱ γιαν-
 νιτζαροὶ καὶ ἔλαβον τὰ τακίμια καὶ ρούχα αὐτῶν διὰ νὰ πληρωθοῦν. Τοῦ Ῥαγῆπ-πασσᾶ τὸ χρέος διὰ τοὺς λουφέδες ἦσαν 650 πουργεῖα εἰς διάστημα πέντε χρόνων· ἔλαβον λοιπὸν αὐτοὶ ἀπὸ λόγου του ὁμολογίαν ὅτι χρεω-
 στεῖ τῷ σουλτάν Μαχμούτῃ πουργεῖα 650, καὶ εἰς τὴν ἀποστολὴν τῶν 1,000 πουργεῖων τῶν προῤῥηθέντων ἔστειλαν ἀντὶ χρημάτων τὴν ὁμολο-
 γίαν μαζὶ μὲ τὰ λοιπὰ ἄσπρα τοῦ ἱρσαλιέ.

Ἐξ ἀπὸ τὰ τριακόσια πουγγεῖα, τὸ εἰσόδημα τοῦ πασσᾶ ἀπὸ τὸ γιουμουκί τοῦ Σουβεῖσιου, ἔχει καὶ ἀπὸ τοὺς τεθνεώτας εἰσόδημα ὁ πασσᾶς καθ' ὑπόθεσιν, θνήσκει τις καὶ ἔχει κώμην, ἥς τιнос τὸ εἰσόδημα τὸ ἐτήσιον ἐστὶ γρόσια 1,500· λοιπὸν ὁ σκλάβος του, ἢ ἄλλος ὁποῦ μέλλει νὰ πάρῃ τὸ χωρίον ἐκεῖνο, καὶ πρέπει νὰ τὸ κυριεύσῃ μὲ φερμάνι τοῦ πασσᾶ ἕως οὗ ζῇ, πληρώνει τῷ πασσᾶ ἐνὸς χρόνου εἰσόδημα, ἥτοι πουγγεῖα τρία, καὶ παίρνει τὸ φερμάνι· οὕτω γίνεται, κατὰ τὸν κανόνα τοῦ σουλτάν Σελίμη, ὡς λέγουσι· δὲν εἶναι κώμη εἰς ὅλον τὸ Μισίρι ὁποῦ νὰ μὴν ἔχῃ τὸν δεσπότην της, ἢ πέπν δηλαδὴ ἢ ὀτζακλήν, κἀντεῦθεν εἰσι τὰ πολλὰ αὐτῶν εἰσοδήματα· καὶ γὰρ αἱ κῶμαι πολυανθρωπώταται, μὲ 3,000 σπίτια καὶ ἔτι πρὸς καὶ μὲ τζαμιά· εὐτυχέσταται γὰρ αἱ κῶμαι, μὲ τὸ νὰ μὴν κάμνουν συκοφαντίας οἱ κυριάρχαι, ὡς εἰς πρᾶγμα ἴδιον, μόνον λαμβάνουσιν τὸ δέκατον τῶν γεννημάτων καὶ δασμὸν τινα ὠρισμένον ἐτήσιον καὶ οὐδὲν ἄλλο· καὶ τοὺς ἀτακτοῦντας τῶν ἐγγχωρίων ὁ κιασίφης, ἥτοι ὁ ἀπὸ μέρους τοῦ κυριάρχου ζαπίτης τοῦ χωρίου, ὁ καὶ τὸ εἰσόδημα συνάζων, παιδεύει μὲ φάλαγκαν καὶ οὐχὶ μὲ τζερεμέν. Ὅθεν ὄντων πολλῶν τῶν κυριάρχων, καὶ ἀκολουθῶς θνησκόντων καὶ πολλῶν, ἤθελεν ἔχει ὁ πασσᾶς ἀρκετὸν ἐντεῦθεν εἰσόδημα ἂν οἱ Μισιρλήδες ἐφανέρωναν ὅλον τὸ εἰσόδημα ἐκάστης κώμης· ἀλλ' ὅταν ζῶσι καλῶς καὶ ἡσυχῶς μὲ τὸν πασσᾶν, μόλις φανερώνουσι τὸ τριτημόριον τοῦ εἰσοδήματος, (διὰ νὰ μὴ γνωρισθῇ δηλαδὴ τοῖς Ὀθωμανοῖς τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου ἐναποδείκτως τὸ εἰσόδημα τοῦ Μισιρίου,) εἰ δὲ καὶ δὲν ἀγαπῶσι τὸν πασσᾶν, μόλις φανερώνουσιν ὀλίγην τινὰ ποσότητα· ὅθεν διὰ κώμην ὁποῦ ἔχει εἰσόδημα δέκα πουγγεῖα εἰπον πολλάκις πῶς νὰ ἔχῃ μόνον γρόσια 150· ὁ πασσᾶς καὶ γνωρίζει πῶς τὸν γελοῦν, μόνον δὲν ἔχει τί νὰ κάμῃ, διότι νὰ τὸ ἐξετάσῃ δὲν ἔχει τὸν τρόπον, οὔτε ἄλλοθεν ποθεν ἡμπορεῖ νὰ λάβῃ τὴν εἰδήσιν, διατί μόνον ὁ Κόπτης γραμματικὸς ἠξέυρει τὴν ἀλήθειαν καὶ ὁ κυριάχης· ὁ Κόπτης τὸν πασσᾶν οὔτε θέλει νὰ τὸν ἠξέυρῃ, καὶ μόνον θέλει νὰ εἶναι πιστὸς εἰς τοὺς Μισιρλήδες· καὶ διὰ τοῦτο οἱ Κόπται ἔχουσι μεγάλην δύναμιν εἰς τὸ Μισίρι, διατί ὅλα τὰ εἰσοδήματα τῶν ὀφφικιαλίων εἶναι εἰς χεῖράς των, καὶ μὲ τὸ κονδήλι τοὺς γίνονται οἱ λογαριασμοὶ τοὺς, ὡς ποτε ἦσαν καὶ οἱ Ἐβραῖοι εἰς τοὺς Λέγους παλατινούς· ὅθεν ὁ πασσᾶς καὶ ἄκων δίδει τὸ φερμάνι διὰ 150 γρόσια εἰς χωρίον ὁποῦ πρέπει νὰ πάρῃ δέκα πουγγεῖα, μὲ τὸ νὰ μὴν ἔχῃ τὸν τρόπον νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ μάθῃ τὸ ἀληθές εἰσόδημα τῆς κώμης ἐκεῖνης. Οἱ ὀφφικιαλιοὶ αὐτῆς τῆς Αἰγύπτου, πέηδες δηλαδὴ καὶ ἄλλοι, λέγουσι τὸ ὅτι, αὐτοὶ » πασσᾶδες καλοῦσιν ἡμᾶς ζορπαδες διατί δὲν τοὺς ἀφίνομεν νὰ κάμουν » καὶ εἰς τὸ Μισίρι τὰ ὅσα τολμῶντες εἰς τὴν Ἀνατολὴν δι' ἀρπαγῶν καὶ » συκοφαντιῶν ἠφάνισαν τὰς ἐπαρχίας τὸ σύνολον· Τὰ ὅσα ἐπρόσταξεν ὁ » σουλτάν Σελίμης νὰ γίνωνται διὰ λόγου τοὺς, ἐκεῖνα ἔχουμεν χρέος νὰ » ἐνεργοῦμεν καὶ νὰ φυλάττωμεν, καὶ ὅχι τὰ κακὰ αὐτῶν καὶ ἐπιζήμια » θελήματα. »

Ὁρος Λιβάνου καὶ Ἀντιλιβάνου.

Καλεῖται Δουρτζή-δαγί· ἔχει κατοικητὰς Μαρωνίτας καὶ Ἀραβας, καὶ ἐστὶ καταφύγιον τοῦ παπισμοῦ· ἔχει καὶ ὀρθοδόξους καὶ μοναστήρια πολλὰ· εἶναι κατὰ τὸ δοκοῦν ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ πασσᾶ τῆς Σιδῶνος, ἀλλ' οὐκ ἰσχύει ποσῶς ἐν αὐτῷ, καὶ οὔτε κρίνει τινὰ τῶν κατοικητῶν, οὔτε ἡμπορεῖ νὰ πέμψῃ ἐκεῖς προσταγὴν τινα, οὔτε ἂν ζητήσῃ τι εἰσακούεσθαι· ὁρίζῃ δὲ μόνος Ἀραβί τις κατὰ γένος· καὶ ἐκ διαδοχῆς ἔχων τὴν ἐξουσίαν, τοῦνομα σείχ Δάχαρ, ὅστις ὁρίζει καὶ τὴν Βηρυτὸν, ἔχων ἐπίτροπον ἐκεῖ Χριστιανόν τινα αὐτόχθονα τοῦνομα σείχ Γιουνούς. Ἄν τινας διωκόμενος ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν καταφύγῃ ἢ εἰς τὸ ὄρος ἢ εἰς τὴν Βηρυτὸν, ἂν ζητηθῇ καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ σουλτάνου δὲν τὸν δίδουσιν. Ὁ προρρήθεις σείχ δίδωσιν ἀνὰ ἔτος τῷ Σαῖῃ βαλισῇ πουγγεῖα τριάκοντα· ὅστις λαβὼν αὐτὰ ἐνδύει αὐτὸν σαμουρόγουναν, καὶ ἄλλο τι πλέον τῶν 30 αὐτῶν οὔτε ἐλπίζει, οὔτε ζητεῖ καὶ τὸ παρμικρότερον, οὔτε ἂν ζητήσῃ ἡμπορεῖ νὰ πάρῃ· ἀλλὰ καὶ αὐτὰ διὰ νὰ τὰ λάβῃ πρέπει νὰ ζῇ καλῶς μὲ τὸν σείχη, ἀλλως μένει καὶ τούτων ἐστερημένος· ὁ δὲ σείχ φέρων τὰ ἄσπρα ἔρχεται μὲ πολυάριθμον παράταξιν ὀπλοφορῶν, καὶ δὲν εἰσέρχεται εἰς τὴν Σιδῶνα, ἀλλὰ πρὸ τοῦ τείχους καταλύει ὑπὸ ταῖς σκηναῖς, φυλαττόμενος τὰ μέγιστα ἀπὸ ἐπιβουλῆς τοῦ πασσᾶ· ὅθεν λέγεται κοινῶς τὸ χάρμπα οὐ-τζοῦίλε βιρδὶ ἀκτζεῖ.

Τὰ ἐν τῇ Ἀφρικῇ Τούνεζι, Ταρκαπολούςι καὶ Τζεζαερί διδῶσι τοῖς Ὀθωμανοῖς ἐν καιρῷ πολέμου 8 νῆας πολεμικάς. Πέμπουσι καὶ πεσγέσι κάθε χρόνον τῷ σουλτάνῳ καὶ τῷ βεζίρῃ αὐτοῦ τουφέκια, χράμια καὶ ἄλλα διὰ σημεῖον ὑποκλίσεως· ἀλλὰ ζῶσι καὶ διοικοῦνται διὰ τῶν ἰδίων νόμων, καὶ οὐκ ἔχει τινὰ ἐξουσίαν ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ πολιτικὰ αὐτῶν· καὶ ζῶσι πειρατικῶς κατὰ τῶν ἡγεμόνων τῆς Εὐρώπης χριστιανῶν, οἷον Ἑνετῶν καὶ ἄλλων μεθ' ὧν εἰρηνεύει ὁ σουλτάνος, καὶ δὲν ἡμπορεῖ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ τῆς τοιαύτης κατὰ τῶν φίλων αὐτοῦ πειρατείας, καί εἰσιν Ἀραβες οἱ κατοικηταί.

Μέρος Ι'.

Τάρταροι ὑπὸ τῇ ὀθωμανικῇ βσιλείᾳ. (*)

Μιρζᾶ παρὰ τοῖς Ταρτάροις σημαίνει εὐγενής, ἢ ὁ καταγόμενος ἀπὸ τοῦ γένους τῶν βσιλεῶν τοῦ Τέβριζι, παρὰ τοῦ μίρ, ὅ ἐστιν ἡγεμὼν,

(*) Ἰδε τὴν χρονολογίαν τῆς συγγραφῆς τοῦ μέρους τούτου ἐν τῷ τέλει τοῦ Η' βιβλίου, σελ. 239.

καὶ ζ α δ ἐ, ὁ ἐστὶν υἱὸς, παραγόμενον, καὶ ὀνομάζεται τοιοῦτω τίτλῳ παρ' αὐτοῖς ὁ καταγόμενος ἀπὸ παλαιοτάτου γένους, ἡ ὅ ἔχων κατὰ κληρονομίαν τάξιν τινὰ τὴν ὅποίαν εἶχον οἱ πρόγονοί του· φυλάττουσιν οὖν εὐγένειαν τῶν προγόνων οἱ Τάρταροι, καὶ ἀπαριθμοῦσι τὰς σειρὰς τῶν προγόνων τους, καὶ δὲν ὀνομάζεται ποτὲ τινας Μιρζᾶς παρ' αὐτοῖς εἰμὴ ὁ καταγόμενος ἀπὸ τὰ πρῶτα γένη τῆς εὐγενείας· καὶ κάθε ἄλλος ὅπου μὲ τὰς ἀνδραγαθίας του ἤθελε κάμει τέρατα καὶ ὠφελῇσει μεγάλως τοὺς Σκύθας ποτὲ Μιρζᾶς δὲν εἶναι τρόπος νὰ ὀνομασθῇ, καὶ διὰ χάριν ἡ δι' ἀργύριον οὐ δύναται τις παρ' αὐτοῖς νὰ οἰκειοποιηθῇ τίτλον τινά, καὶ ταῦτα τοῦ Μιρζᾶ· ὅθεν εἶναι προνόμιον μόνον τῶν ἀπὸ ἀρχαίων γενεῶν καταγομένων τὸ νὰ διακρίνωται τῶν λοιπῶν μόνον καὶ μόνον διὰ τὴν παλαιὰν σειρὰν τῶν προγόνων τους.

Εἰς ὅλον τὸ Κρίμι μόλις εὐρίσκονται γένη παλαιὰ ἐκατόν. Οἱ Ὀράκογλουδες, οἱ Ὀρουμβέτογλουδες, οἱ Κιρίνηδες, οἱ Ὀγουρόγλουδες καὶ Ὀρμηδες εἶναι τὰ γένη τὰ ἐπιφανέστερα καὶ ὅπου φαντάζουσι περισσότερον τῶν λοιπῶν· ἐν πρῶτοις οἱ Ὀρμηδες διαίρουνται εἰς δύο, Σκιρίνηδες δηλαδὴ καὶ Μιρζᾶδες· οἱ Σκιρίνηδες ἔχουσι βαθμὸν εὐγενείας ἀνώτερον τῶν λοιπῶν· αὐτοὶ ἐποιοῦν ποτὲ τὴν ἐκλογὴν τοῦ χάνη, ὥσπερ οἱ ἐλέκτορες ἐκλέγουσι τανῦν τὸν καίσαρα· τέσσαρες τούτων διορίζουσι καὶ ἀποφασίζουσιν ὅλας τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, καὶ ἔχουσι τοιαύτην δύναμιν, ὅπου ὁ χάνης οὐδὲν ἀποφασίζει ἀνευ τῆς συγκατανέσεως αὐτῶν· ἡμπορεῖ ὅμως ὁ χάνης νὰ ἐξώσῃ αὐτοὺς τοὺς τέσσαρας καὶ νὰ διορίσῃ εἰς τὸν τόπον αὐτῶν ἄλλους τέσσαρας πάλιν Σκιρίνηδες· ἀλλ' οἱ μετὰ τοὺς πρῶτους γενόμενοι ποτὲ δὲν ἐφάνη νὰ μὴν ἐπεκυρώσαν τὰς ἀποφάσεις καὶ γνώμας τῶν προκατόχων τους, διὰ νὰ μὴ καταφρονήσωσι τὸ γένος τους. Ἄλλοτε, ὅταν οἱ Τάρταροι ἦσαν ἐλεύθεροι, θανόντος τοῦ χάνη ἡ ἐξωσθέντος αὐτοὶ μόνοι οἱ τέσσαρες Σκιρίνηδες εἶχον τὸ πληρεξούσιον νὰ ἀποκαθιστῶσι χάνην ὅποιον ἤθελαν ἐκ τῶν υἱῶν ἡ ἀδελφῶν τοῦ θανόντος ἡ διωχθέντος, ἀποβλέποντες μόνον τὸ νὰ κατέγεται ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Τζεγκιζ-χάνη ὁ ἐκλεχθισόμενος· ἀλλὰ τανῦν ὄντων τῶν Ταρτάρων ὑπὸ τῇ δουλείᾳ τῶν Ὀθωμανῶν ἡ Πόρτα διορίζει τὸν νέον χάνην, ἡ ἂν ἐκλέξωσιν αὐτοὶ τίνα πρέπει νὰ γένῃ μὲ τὴν συγκατάνευσιν τῆς Πόρτας. Ἐπικυροῦται δὲ ὁ ἐκλεχθεὶς χάνης μὲ ἕνα τέτοιον τρόπον· ἔχουσι χαλὴ παλαιότατον, ἀπὸ τοῦ καιροῦ τοῦ Τζεγκιζ-χάνη, διορισθὲν ὑπ' αὐτοῦ, ὡς λέγουσι, δι' αὐτὸ τὸ ἔργον· ἐπὶ τούτου καθίζουσι τὸν ἐκλεχθέντα· οἱ παρόντες γυμναῖς ταῖς κεφαλαῖς ἀναβοῶσι τὸ ζῆθι· εἶτα οἱ τέσσαρες παλαιοὶ Σκιρίνηδες, ἕκαστος ἰστάμενος εἰς τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ χαλίου, εὐγείρουσι τὸν χάνην ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τὸν ἐπιφημίζουσι χάνην τῶν Ταρτάρων.

Εἶχον οἱ Μιρζᾶδες πολλὰς ἐπαρχίας τὸ πάλαι, ἀλλὰ τανῦν ἐκτὸς ὀλίγων οἱ λοιποὶ τὰς ἔχασαν, ὥσάν ὅπου ἅπαντος τοῦ σώματος τῶν Μιρζᾶδων ἀποστατήσαντος κατὰ τοῦ χάνη Μπεγκλῆ-Γιρᾶ ἐπὶ τοῦ σουλτάν Σελίμ τοῦ Β', οἱ Κιρίνηδες ὅπου δὲν ἀπεστατήσαν κατέπεισαν τοὺς λοιποὺς καὶ τὸν ἐδέχθησαν καὶ πάλιν διὰ χάνην, καὶ μετὰ δύο ἔτη ὁ χάνης διὰ ἐκ-

δίκησιν φονεύσας τοὺς πλείους τῶν Μιρζᾶδων ἐν συμποσίῳ, ἔμειναν εὐάριθμοι εἰς τὸ Κρίμι· εἶναι ὅμως Μιρζᾶδες καὶ εἰς ἄλλας φατρίας τῶν Ταρτάρων, οἷον εἰς τοὺς Βουτζακλήδες, ἥτοι τῆς Βεσσαραβίας καὶ εἰς τοὺς Νογάηδες. Αἱ θυγατέρες τῶν Μιρζᾶδων ὑπανδρεύονται μόνον μὲ Μιρζᾶδες, ἀλλὰ τὰ ἄρρενα λαμβάνουσιν εἰς γυναῖκας ὅποιας θέλουσιν. Ὁ ἄρραβωνιασθεὶς πρέπει νὰ κλέψῃ τὴν ἄρραβωνιαστικὴν τοῦ ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ πατρὸς τῆς, τὴν ὅποιαν φυλάττουσιν οἱ συγγενεῖς, καὶ ἂν τὸν πιάσουν πρέπει νὰ ξαναγορασθῇ δίδωντάς τους ποσότητα ἄσπρων· ἀφοῦ τὴν κλέψῃ διώκουσιν αὐτὸν, καὶ ἂν ἐγγίσουν τὴν νύμφην πρέπει νὰ τὴν ξαναγοράσῃ· εἰς αὐτὰ ἀκολουθοῦν καὶ πόλεμοι, ἀλλὰ δαίρονται μόνον μὲ καμτζίκια καὶ ὄχι μὲ ὅπλα· ἀφοῦ φθάσῃ ἡ ἄρραβωνιαστικὴ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ ἄρραβωνιαστικοῦ, παύει ὁ διαγμὸς εὐθὺς καὶ ἀρχίζει ὁ γάμος.

Καζάνι, ἀγγεῖον μέγα πικριένιον ἐν ᾧ πολλοὶ σύντροφοι βράζουσι τὸ φαγί τους· ὅθεν οἱ Τάρταροι ὀνομάζουσι καζάνια τὰς φαμηλίας των, τόσον τὰς ἐν τῷ Κρίμι ὅσον καὶ τὰς ἐν τῷ Βουτζακίῳ, μὲ τὸ νὰ σύγκειται ἐκαστὴ φαμηλία ἀπὸ δέκα ἀνθρώπους σχεδὸν, ἢ μικρόν τι περισσότερον. Οἱ Μιρζᾶδες ἀριθμοῦσι τοὺς ὑποχειρίους των μὲ καζάνια, καὶ εἰς καιρὸν ἐκστρατείας ὁ χάνης προστάττει αὐτοῖς πόσους ἀνθρώπους πρέπει νὰ πάρουν εἰς τὸν πόλεμον ἀπὸ κάθε καζάνι· εἰς τὸ Κρίμι λογαριάζουσι νὰ εἶναι καζάνια Ταρτάρων σχεδὸν 70 χιλιάδες, ὅπου κάμνουν ἀνθρώπους ἐπτακοσίας χιλιάδας, ἀλλὰ διαφέρει ὁ ἀριθμὸς πολλάκις ὄντων περισσοτέρων ἢ ὀλιγωτέρων· καθ' ὑπόθεσιν ἂν ὁ πρῶτος τοῦ καζανίου παίρῃ γυναῖκα τὴν κληρονόμον ἄλλου καζανίου, τὰ δύο καζάνια γίνονται ἓν· καὶ πάλιν ἂν πατήρ τις ἔχῃ πολλοὺς υἱοὺς ὅπου οὐ δύνανται πλεονεξῆν μὲ ἓνα καζάνι εὐκόλως χωρίζονται, καὶ κάμνει ἕκαστος αὐτῶν ξεχωριστὸν ἴδιον καζάνι.

Τὸ Ἀζδερχάνι, βασιλεῖον τῶν Ταρτάρων, ὑπέταξαν ἑαυτοῖς οἱ Μόσχοβοι· Τάρταροι Νογάηδες εἰσὶ καὶ εἰς τὸ Βουτζάκι ἕως δεκαοκτὼ χιλιάδες καζανίων, ἀλλ' εἰσὶ καὶ εἰς τὴν Μοσχοβίαν, ὑποτασσόμενοι τῇ βασιλείᾳ τῶν Μοσχόβων, ὅμοιοι τοῖς ἐν τῇ Μοσχοβίᾳ κατὰ τὴν διάλεκτον, ἦθη καὶ πρόσοψιν.

Πρακτικὴν γεωγραφίαν ἠξεύρουσιν οἱ Τάρταροι· χωρὶς γὰρ νὰ ἔχουσιν οὐτε χάρτας οὔτε βιβλία γεωγραφικὰ ἠξεύρουσι μάλλον πάντων τὴν τοποθεσίαν διαφόρων πόλεων, ποταμῶν, λιμνῶν, τόπων λασπωδῶν, γεφυρῶν, δρυμῶνων, στενῶν πεδίων καὶ κωμοπόλεων, κατὰ παράδοσιν τὴν ἀπὸ τῶν προγόνων αὐτῶν εἰς τοὺς ἀπογόνους ἐληλυθεῖσαν, τὰ ὅποια καὶ χωρὶς νὰ ἰδῶσι διηγοῦνται ἀναμεταξύ τους ὁρθῶς καθὼς τὰ ἤκουσαν παρὰ τῶν προγόνων αὐτῶν καὶ περιγράφουσιν αὐτὰ ἐντελῶς· ὅθεν καὶ τὸ τουραικὸν, Τατάριν κουλαγούζα ιχτιγιατζή γιόκδουρ· ἀνευ γὰρ ὀδηγῶν εὐρίσκουσιν ὅλας τὰς ὁδοὺς· φθάνει νὰ ὑπάγουν ἅπαξ εἰς ἐπαρχίαν τινά, καὶ τὴν γνωρίζουσιν ἐντελέστατα πλεόν τῶν ἐγχωρίων, καὶ παραδίδουσιν αὐτὴν καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς καὶ συγγενεῖς των, καὶ ἀκολουθεῖς μένει ἡ γνώρισις τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης πληρεστάτη εἰς ὅλους τοὺς ἀπογόνους τε καὶ Ταρτάρους, εἰς τρόπον ὅπου ἡμποροῦσι νὰ τὴν εὑροῦν μετὰ ἔτη πολλὰ ἀνευ ὀδηγοῦ· σπουδάζουσιν εἰς τὰς τοιαύτας περιγραφὰς ὡς εἰς καθαυτὸ ἔρ-

γον· διὰ τούτων γὰρ ἡμποροῦσι νὰ κάμνουσιν ἐπωφελῶς τὰς ἐφόδους καὶ λεηλασίας των, καὶ χωρὶς τούτων δὲν ἤθελαν δύνανται νὰ τὰς κατορθώ-
νουν· τοὺς δὲ τόπους ὀνομάζουσιν οὐ τοῖς ἰδίους ὀνόμασιν ἀλλὰ τοῖς παρ'
αὐτῶν, κατὰ φαντασίαν ἰδίαν ἐπιτιθέμενοι τὰ ὀνόματα.

Οἱ πρόγονοι τῶν χάνηδων τοῦ Κριμίου ὅταν προσεκύνησαν τῇ ὀθωμανι-
κῇ βασιλείᾳ ἐζήτησαν καὶ ἔλαβαν προνόμια, ἀπὸ τῶν ὁποίων οὐδὲ τὰ ἡμί-
ση δὲν ἔχουσι.

Δὲν εἶναι ἐπωφελὲς εἰς τοὺς Ταρτάρους τὸ νὰ εἰρηνεύῃ ἡ Πολωνία ἢ καὶ
ἡ Μοσχοβία μετὰ τοὺς Τούρκους, διατί μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ὑστεροῦνται τὰ
ἀπὸ λεηλασιῶν κέρδη τὰ πολύμετρα.

Λίπκα Τατάρων λέγονται οἱ διάγοντες καὶ διατρίβοντες εἰς τὴν Λιτουα-
νίαν, ἐπαρχίαν τῆς Λεχίας, καὶ οἱ ἐκείθεν ἀλλαχόσε μετοικησάντες.

Δύο ὀφφικιάλιοι μεγάλοι εἰσὶ παρὰ τῷ χάνῃ τοῦ Κριμίου, ὁ καλῶς ἄ-
σουλτάνος καὶ ὁ νουρεδδίν-σουλτάνος· δὲν δίδονται ταῦτα
ἄλλοις τισὶ εἰμὴ τοῖς καταγομένοις ἀπὸ τοῦ Τζεγκιζ-χάνῃ, τῇ προὔπαρ-
χούσῃ εἰδήσει τῆς ὀθωμανικῆς αὐλῆς. Καλῶς ἐστὶν ὁ τοποτηρητὴς τοῦ
χάνῃ· οὐκ ἐξέρχεται τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου εἰμὴ ὅταν πολέμου ὂντος
γένῃ στρατηγὸς ὧν τῶν Ταρτάρων. Ὁ νουρεδδίνης στρατηγεὶ ὀλιγωτέρου
μέρους ὧν τῶν Ταρτάρων, ἥτοι δέκα ἢ εἴκοσι χιλιάδας αὐτῶν, κατὰ τὴν
αἵτησιν τῆς Πόρτας.

Οἱ Τάρταροι γνωρίζουσι βοτάνην, ἣν τινα ῥίπτοντες ἐν τοῖς ποταμοῖς
καὶ τοῖς λοιποῖς ὕδασι διαφθείρουσιν αὐτὰ δυνάμει ἰσθόλῳ τε καὶ δηλη-
τηρίῳ.

Μέρος ΙΑ'.

Ἀρβανίται οἱ ὑπὸ τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ.

Ἡ Ἀρβανίτια παρὰ Τούρκους ἡνωμένη μετὰ τὴν Ἠπειρον ὀνομάζεται Ἀρ-
ναουτλούκ· ταύτης μητρόπολις ἡ Αὐλώνια. Ἡ ἐπαρχία αὕτη ἔχει χρέος
νὰ διδῇ τῇ βασιλείᾳ τῶν Ὀθωμανῶν ἐν καιρῷ πολέμου 8 χιλ. στρατιωτῶν·
εἰσὶ δὲ εὐεπίθλοιοι εἰς τὸ τουφέκι καὶ γενναῖοι πολεμισταί. Οἱ πλείους ἀ-
πὸ χριστιανῶν ἐτούρκισαν. Ὑστεροῦνται κάθε εἶδος γραμμάτων καὶ ἐπι-
στημῶν· καταγίνονται δὲ εἰς τὴν τέχνην τῆς ὑδραυλικῆς καὶ τὴν θερα-
πειᾶν τῶν ἐρνίων, δένδρων καὶ κήπων, καὶ μεγάλως προχωροῦσιν· εἶναι
παράξενον, ἄνθρωποι μαθηματικῶν ἐπιστημῶν ἄμοιροι, χωρὶς ὄργανα μα-
θηματικά, νὰ μετροῦσι τὰ διαστήματα τῶν τόπων καὶ πόλεων ἀπ' ἀλλή-
λων, νὰ μετρῶσι καὶ νὰ εὕρισκωσι τὰ ὕψη τῶν ὀρέων, νὰ κτίζωσι θαυμα-
σίως εἰς βάθος πέντε καὶ ἑξ πηγῶν θαλάσσης καὶ ποταμοῦ πέτρινα θεμέ-

λια καὶ σέτια, προσαρμόττοντες τὰς πέτρας οὕτως ἰσχυρῶς καὶ ἀρμολογίως καὶ ἠνωμένως ὥσάν νὰ ἐκτιζοῦν εἰς τὴν ξηρὰν· νὰ γνωρίζωσιν ἐντελέςτατα τὴν ποσότητα καὶ ποιότητα τῶν ὑδάτων· νὰ μεταφέρωσι τὸ νερὸν λίαν εὐστόχως ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ νὰ κατευθύνωσι τοὺς ὀχετοὺς καὶ ὑδραγωγοὺς τῶν ὑδάτων ἐντελέστερον ἀπὸ κάθε ἐπιστήμονα γεωμέτρην. Πάντες οἱ ὑδραγωγοί, οἱ καὶ περὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰσὶν ἐργόχειρα μόνον ἐδικὰ τους, τὰ ὅποια ὅτι εἰσὶ θαυμασίου κατασκευῆς τίς ὁ ἀμφιβάλλων ;

Οἱ Ἀρβάνιται, θανόντος τοῦ Ἰσκεντέρπεη, βιασθέντες ὑποταγῆναι τοῖς Ὀθωμανοῖς ἐγένοντο καὶ μουσουλμάνοι παρὰ τοῦ σουλτάν Μουράτη τοῦ Β'. Οἱ διάδοχοι αὐτοῦ εἰς πολλὰς χιλιάδας αὐτῶν ἔδωκαν καὶ διδῶσι λουφὲν, ὡς εἰς τάγμα στρατιωτικόν. Νομίζονται τὸ καλῆτερον στρατιωτικὸν τάγμα ἐν τοῖς Ὀθωμανοῖς, καὶ μάλα δικαίως· ἐφορμοῦσι γὰρ κατὰ τῶν ἐχθρῶν τολμηρῶς· ἔχουσι τάξιν τὴν ἰδίαν, δι' ἧς ἐνοῦνται καὶ δύνανται ἐνωθῆναι εἰς τὴν μετὰ τῶν λοιπῶν σύμμιξιν· ἅπαν τὸ στρατόπεδον πρέπει νὰ κατακοπῇ διὰ νὰ χωρισθῶσιν ἀπ' ἀλλήλων· εἰσὶ περίφημοι εἰς τὸ εὐστόχως βάλλειν τὸν τηλεβόλον. Εἰς τὸ τάγμα τῶν σπαχήδων εἶναι κατατεταγμένοι ὑπέρμετροι, τόσον εἰς τοὺς σιλιχταρλήδες ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἀπλῶς σπαχήδες· τὸ τάγμα τοῦ σιλιχτάρη σύγκειται ἀπὸ 230 πελούκια, καὶ ἀπὸ ἄλλα τόσα τὸ τοῦ σιπαχληλάρ-άγασή· κάθε πελούκι, μάλιστα τὰ πρῶτα, 1, 2, 3, 4 καὶ καθεξῆς, σύγκεινται ἀπὸ 1,000 ἀνδρῶν, ἢ τοῦλάχιστον 500· προεστῶτας ἔχουσι τοὺς τζαουσάδες αὐτῶν καὶ τοὺς ὀτζάκ-καγιαλαρί, τὸν σιπάχ-σιλιχτάρ-άγασή, τὸν σιπαχιλάρ-άγασή· καὶ οἱ ὀτζάκ-καγιαᾶδες δύο μόνον, εἰς τῶν σιλιχταρλήδων καὶ εἰς τῶν ἀπλῶς σπαχήδων· ἔχουσι καὶ τιμάρια πολλὰ ἐν τε τῇ Ἀσίᾳ καὶ τῇ Εὐρώπῃ. Εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτῶν σκάπτουσι τὰ μετερίζια, σηκώνουσι τὸ χῶμα τῶν χανδάκων, κατασκευάζουσι τὰ σεπέτια καὶ γεμίζουν αὐτὰ χώματος, καὶ εἰς τὰς ἀνακαινίσεις τῶν ὀχυρωμάτων καὶ σερχατίων αὐτοὶ δουλεύουσι σκάπτοντες καὶ βαθύνοντες τὰ χανδάκια καὶ φέροντες πέτρας, τοῦβλα καὶ ἀσβέστην τοῖς κτίσταις καὶ ὅσα ἄλλα ἀναγκαῖα.

Μέρος IB'.

Ἔθιμά τινων ἐπαρχιῶν.

Λέγεται μαλιχιανὲς διάστημά τι γῆς καὶ τόπου ὁποῦ δὲν εἶναι βακ οὐφί, ἥτοι προσηλωμένον τινὶ τῶν τζαμίων. Ὁ σουλτάν Μουσταφᾶς ὁ Β' ἀνενέωσε τοὺς μαλιχιανέδες, ἐξήτηλους ἤδη γεγονότας, μὲ τοιαῦτα περιστα-

τικά. Ἀγοράζει τις ἓνα τόπον μὲ κώμας πολλὰς ἢ ὀλίγας ἢ μόνον μὲ μίαν, κατὰ τὸν μαλικιανὲν, πωλούμενον εἰς τὸ μεζάτι τοῦ τεφτερδάρη, δίδωντας μίαν ποσότητα ἣτις λέγεται *μου α τ ζ ε λ ἔς*, καὶ πρέπει νὰ πληρωθῇ *π ε σ ί ν ι*· ἀφοῦ ὑποσχεθῇ τὸν μουατζελὲν πρέπει νὰ πληρώνη καὶ τόσα γρόσια τὸν χρόνον, τὸ ὅποιον λέγεται *μ ι ρ ί*· εἰς τὴν ἐκφώνησιν τοῦ τελάλλη ὅπου γίνεται εἰς τὸ τεφτερδάρ-καπουσί ὅποιος δώση περισσοτέραν ποσότητα διὰ μουατζελὲν καὶ *μι ρ ί* ἐκεῖνος γίνεται κυριάρχης τοῦ μαλικιανέ· τὸν ἔχει ἕως οὗ *ζ ῆ*· ἀφοῦ ἀποθάνῃ τὸν παίρνει πάλιν ὁ βασιλεὺς καὶ πάλιν τὸν πωλεῖ εἰς ἄλλον ἀγοραστὴν μὲ τὰ ἴδια σάρτια· εἰς τοὺς χριστιανούς Ῥωμαίους δὲν εἶναι ἄδεια ν' ἀγοράσουν μαλικιανὲν, μόνον ἡ δραγομανία τῆς Πόρτας ἔχει ἓνα, ὅστις εἶναι τοῦ μανσουτίου καὶ ὄχι τοῦ ὑποκειμένου.

Μ ο υ κ α τ ᾱ ς εἶναι πληρωμὴ ὅπου δίδεται εἰς ἓν *τζαμί* κάθε χρόνον μὲ τὸν τεσκερὲν τοῦ *τζαπῆ* διὰ τινὰ τόπον ἀμπελίου, χωραφίου ἢ ποστάνιου, προσηλωμένον ἐκείνῳ τῷ *τζαμί*· εἶναι διπλὸς, ἀπλῶς *μ ο υ κ α τ ᾱ ς* καὶ *π ε δ ἔ λ ι ο ὕ σ ο ὗ ρ-μ ο υ κ α τ α σ ῆ*· ἀγοράζεις τὸ ἀμπέλι ἀπὸ τὸν Γεώργιον, καθ' ὑπόθεσιν, τοσούτου· ἀλλὰ τὸν μουκατᾶν πάλιν τὸν πληρώνεις κάθε χρόνον εἰς τὸ *τζαμί*· θανόντος τοῦ κυριάρχου ἀτέκνως τὸν παίρνει τὸ *τζαμί*· εἰ δὲ καὶ εἶναι *π ε δ ἔ λ ι ο ὕ σ ο ὗ ρ-μ ο υ κ α τ α σ ῆ*, ποστάνι ἢ χωράφι, ἂν εἶναι εἰς τοῦ πατρὸς τὸ ὄνομα δὲν κληρονομεῖ ἡ θυγάτηρ, μόνον ὁ υἱός· εἰ δὲ καὶ εἶναι εἰς τῆς μητρὸς τὸ ὄνομα δὲν τὸ κληρονομεῖ οὔτε ὁ υἱός οὔτε ἡ θυγάτηρ· ὥστε τὸ χωράφι καὶ ποστάνι ὅπου εἶναι *π ε δ ἔ λ ι ο ὕ σ ο ὗ ρ-μ ο υ κ α τ α σ ῆ* εἶναι χειρότερον καὶ ἀπὸ τὸ ἀπλῶς *β α κ ο ὕ φ ι* καὶ ἀπὸ τὸν ἀπλῶς *μ ο υ κ α τ ᾶ ν*, διατὶ εἰς ἐκεῖνα κληρονομεῖ τὸ τέκνον ἀπὸ κάθε γονέα, πατέρα δηλαδὴ ἢ μητέρα, ἀλλ'· εἰς τὸ *π ε δ ἔ λ ι ο ὕ σ ο ὗ ρ-μ ο υ κ α τ α σ ῆ* ποστάνι ἢ χωράφι (ὄχι ὅμως ἀμπέλι) τὸ πρᾶγμα γίνεται ὡς προέφην. Τὸ ἀπλῶς *β α κ ι φ ι* τὸ κληρονομεῖ κάθε παιδὶ ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν γονέων· ὅταν ἀποθάνῃ ἄτεκνος ὁ κυριάρχης τότε γίνεταί *μ α χ λ ο ὕ λ ι*· ἥτοι τὸ παίρνει τὸ βακούφι. Ὅλα τὰ βουνά τοῦ Βοσπόρου τὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ εἶναι *μ ο υ κ α τ ᾱ ς* τοῦ σουλτάν-Παγιαζιτίου· τὸ ἐτήσιον ὅπου πληρώνεται διὰ ἓνα *β α κ ο ὕ φ ι* λέγεται *ι τ ζ α ρ ἔ ς*· εἶναι μουτεβελὴς ὁ κεαγιᾶς τοῦ μουφτῆ, τῶν δὲ *τζαμίων*, τοῦ σουλτάν-Μεχμέτη καὶ σουλτάν-Σελίμη εἶναι ὁ βεζιρ-Ἀζέμης, τοῦ σουλτάν-Ἀχμέτη ὁ Γάλατα-βοϊβοδασῆς, τῆς Ἀγίας Σοφίας εἰς διωρισμένοις, καὶ τῶν ἄλλων ἄλλοι, κληρονόμοι τῶν κτητόρων δηλαδὴ ἢ ἄλλοι.

Τιμᾶρι, σύστημα ἐκ δύο κωμῶν ἢ τριῶν συγκείμενον σὺν τοῖς περὶ τὰς κώμας ἀγροῖς, ὅπου δίδεται μάλιστα εἰς τοὺς σπαχῆδες διὰ τροφὴν καὶ πληρωμὴν τους.

Ζ ο υ λ κ α δ ῖ ρ-β ῖ λ α ε τ ῖ καὶ Ἀλῆᾶ-δ ε β λ ἔ τ-μ ε μ λ ε κ ε τ ῖ ὀνομάζουσιν οἱ Ὀθωμανοὶ τὴν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἐπαρχίαν ἣτις περιορίζεται ἀπὸ τὰ ὄρη τῆς Καππαδοκίας, ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Συρίᾳ Βερρόας, ἀπὸ τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας, ἀπὸ τῆς Ἀμασείας καὶ ἀπὸ τῶν Ἀδάνων· ταύτης τῆς ἐπαρχίας τοὺς κατοικητὰς ὁ Κεδρηνὸς ὀνομάζει *Μανζούρους*.

Μανιάται, ἔθνος εἰς τὸν Μωρέαν κατοικοῦν ἄβαστόν τι ὄρος, καὶ ἀκαταμάχτητον εἶναι 12 χιλ. πολεμιστῶν, ἀπόγονοι τῶν πάλαι Λακεδαιμονίων. Οἱ Ἑνετοὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ὑπαγαγεῖν αὐτοὺς, καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ τῶρα ὕστερον διὰ τοῦ Τζεζάερλη Χασάν-πασσᾶ καπουδάνι-δεργιά μικρόν τι τοὺς ἐδάμασαν, ἀδικήσας αὐτοὺς αὐτοὺς καὶ αἰσχροκερδέστατα γυμνώσας· ὀλίγον χαράτζί πληρώνουσι, διὰ ὅσους θέλουν καὶ ὅχι διὰ ὅσους ἐν τῷ ὄρει εἰσὶ κατοικοῦντες.

Παρὰ τῷ Δυρράχίῳ ἐπὶ τῶν ὀρίων τῆς ἐπαρχίας τῶν Ἑνετῶν ὄρος ἐστὶ Μόντε-νέγρο λεγόμενον, καὶ οἱ κατοικηταὶ αὐτοῦ ὀνομάζονται Μοντενεγρίνοι· εἰσὶ δὲ Χιρβάται καὶ πολεμικώτατοι, καὶ ἀριθμοῦνται εἰς 40 χιλ. ἀνδρῶν τοῦ ὅπλοφορεῖν δυναμένων· εἰσὶ δὲ ἀνθρωποὶ τῇ βασιλείᾳ πάντῃ ἀνυπότακτοι.

Ἡ Μολδαβία διαιρεῖται εἰς δύο, εἰς τὴν ἄνω καὶ εἰς τὴν κάτω, ὅθεν καὶ οἱ δύο αὐτῆς βόρνικοι, βόρνικ δὲ τζάρα δὲ σοῦς καὶ βόρνικ δὲ τζάρα δὲ τζός. Ἡ κάτω ἐκτείνεται πρὸς Ἀνατολὰς ἀπὸ τὸ Γιάσι, μητρόπολιν τοῦ ἡγεμόνος, ἕως εἰς τὴν Τιγγίνε, τὴν τανὺν Πεντέρι λεγομένην· πρὸς δὲ Μεσημβρίαν ἔχει ὄρους τὸ ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως Γαλάτζι, καὶ πρὸς Δυσμὰς ἔχει ὄρους τὴν Βλαχίαν καὶ τὰ ὄρη τῆς Τρανσυλθανίας τὰ ἐκτεινόμενα κατὰ τὴν ὁδὸν λεγομένην Τετράς, ἅτινα καὶ εἰς μέρος τῆς Μολδαβίας ἀλλ' οὐ τῆς Τρανσυλθανίας· ἄλλοτε περιεῖχεν ἅπασαν τὴν Βεσσαραβίαν, ἣν οἱ Τάρταροι τανὺν καλοῦσι Βουτζάκ, ἐνθα εἰσὶ καὶ δύο πόλεις περίφημοι, τὸ Ἀκκερμάνι δηλαδὴ, (Ὁξεῖα παρ' Ἡροδότῳ λεγόμενον καὶ παρὰ Λατίνους Ἰουλία Ἀλθα, περίφημον διὰ τὴν ἐξορίαν τοῦ Ὁσίδιου, παρ' ἧ καὶ λίμνη ἐστὶ μέχρι τοῦδε παρὰ τῶν αὐτοχθόνων λάκουλ Ὁβίδου-λοὐ λέγομένη,) καὶ Κιλί, (Δυκόστομον παρὰ τῆς παλαιᾶς λεγόμενον,) κείμενον εἰς τὸ ἀρκτικὸν μέρος τῆς μεζζονος ἐκβολῆς τοῦ Δουνάβεως, λεγομένης Σουλινᾶ-πογαζι, τῆς πρὸς τὸν Εὐξείνιον πόντον· εἶχε καὶ ἄλλας πόλεις, ἥτοι τὸ Πεντέρι τὸ ἐπὶ τοῦ Νίστρου, τὴν Γκεργκίνα ἐπὶ τῷ Σιρέτῃ παρὰ τῷ Γαλάτζι, κτισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Τραϊάνου, τὴν Κρακτζούνα ἐπὶ τῷ ποταμῷ Μίλκοβ, τὴν τοῦ Ἡροδότου Ταΐφάλιαν παρὰ τῷ ποταμῷ Προύτῳ πρὸς τὸ Φαλτζι, τὴν Σορόκιαν, τὸ πάλαι Ὀλγονίαν λεγομένην ἐπὶ τῷ αὐτῷ ποταμῷ Νίστρω, καὶ τέλος τὸ Γιάσι ἐπὶ τῷ Παχλούϊ, ἀπέχον ὥρας τέσσαρας τοῦ ποταμοῦ Προύτου, Ἱεράσου τὸ πάλαι λεγόμενον. Ἡ ἄνω Μολδαβία ἀρχίζει ἀπὸ τὸ Γιάσι, καὶ πρὸς Ἀνατολὰς ἔχει τοὺς αὐτοὺς ὄρους μετὰ τὴν κάτω· ἀλλὰ πρὸς Δυσμὰς ἔχει ὄρους τὰ Καρπατιανὰ ὄρη, ἄλλως Ἀλπις τῆς Τρανσυλθανίας, καὶ τελειώνει εἰς τὴν πόλιν τῆς Ποδολίας Σινιάτιμ· ἡ ἄνω Μολδαβία εἶχε πόλεις ὀχυράς τὴν Σουτζεάδαν, (μητρόπολιν τῶν ἡγεμόνων πρὸ τοῦ νᾶ παραδοθῆναι εἰς τοὺς Τούρκους,) τὴν πόλιν λεγομένην Νεάμτζου, τὸ Ῥώμανον καὶ τὸ Χοτίνι.

Παρεδόθη, ὡς εἴρηται, ἡ Πογδανία τοῖς Τούρκοις ὡς φέουδον μετ' ἐγγράφων διπλωματῶν σουλτάν Σουλεϊμάνη διὰ τὰ προνόμιά της, ὅπερ ἐρῶλάττετο ἐν τῇ βιοτιαρίᾳ μέχρις ἔτους 1686, καθ' ἃ ὁ ῥῆξ τῆς Δελχίας Ἰωάννης ὁ Σοπιέσκης ἐφορμήσας κατὰ τῆς Μολδαβίας κατέκαυσεν αὐτὸ λίαν ἀ-

φρόνως ποιῶν, εἰπὼν τοῖς Μολδαβοῖς τὸ, « Ἴδετε τίνι τρόπῳ λυτροῦται ὑμᾶς ὁ ῥῆξ τῆς τοῦ Τούρκου ὑποταγῆς. » Τὰ προνόμια ὅπου τοὺς ἐδόθησαν διὰ ἐκκλησίας καὶ μοναστήρια φυλάττονται· τὸ πεσχέςσι ὅμως ἤρξησε, καὶ προσετέθη καὶ δασμός· ὁ ἴδιος σουλτάν Σουλεϊμάνης κατήργησε τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ ἐπὶ ψευδεὶ προφάσει τῆς ἐν τῷ Κελί μαιφονίας τῶν Ταρτάρων, καὶ ἔκαμε καὶ 12 χιλ. φλωρία τὸ πεσχέςσι, ἐφύλαξεν ὅμως τὸ προνόμιον διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἡγεμόνος· τῶρα οὐτε ἐκεῖνο δὲν φυλάττεται, καὶ ὁ δασμὸς, ἥτοι τὸ μίρι εἶναι πουργεῖα 130, καὶ τὰ πεσχέςσια σχεδὸν ὅρους δὲν ἔχουν· κακὴ ἀρχὴ τῶν τοιούτων πεσχέςσιων ὑπῆρξεν ὁ Νικόλαος ὁ Μαυροκορδάτος, ὅστις δωροδοκῶν ἀσώτως ἀλλ' ἐθελουσίως, τὰ τότε ἐθελουσίως γενόμενα ἀπέβησαν εἰς ἀφενκτον συνήθειαν· ἀλλὰ παλαιότερος αἴτιος τούτων ἐστάθη ὁ Στέφανος ὁ Δοκούστας. Καὶ γὰρ Πέτρος ὁ Ῥάρες ἡγεμὼν, μὴ δεχθεὶς τὴν εἰς τὸ πεσχέςσι τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν προσθήκην, (δόντος τοῦ συμφωνηθέντος 4,000 φλωρία, 40 ἵπποι καὶ 80 ἰέρακες,) ἔκρινε παραιτηθῆναι μᾶλλον τὴν ἡγεμονείαν ἢ προσθήκην δασμοῦ 12 χιλ. φλωρίων ἐπιφορτισθῆναι, ὅθεν ἀπῆλθεν εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν, ἔτει 1537· καὶ γενόμενος μετ' αὐτὸν ἡγεμὼν Στέφανος ὁ Δοκούστας ἐδέχθη τὸν δασμὸν, καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου ἠῤῥησεν ἐπὶ πολὺ, ὥστε εἶναι τὸ μίρι 130 πουργεῖα καὶ γρόσια 139, καὶ τὸ πα ἱ ρ ἄ μ π ε σ χ ε σ ἰ πουργεῖα 170, ἔξω ἀπὸ τὰ εἰς τοὺς ὀφφικιαλούς καὶ τὸν βεζίρην πεσχέςσια κατὰ τὸ τε σ ρ ι φ ἄ τ ι διδόμενα· ἀλλὰ πάλιν τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου ἠῤῥησεν, καὶ τὴν σήμερον οὕτως ἔχουσι τὰ πράγματα: 500 πουργεῖα διὰ τὸ τ ε β τ ζ ι χ ἄ τ ι τῆς τριετίας, 130 διὰ τὸ μ ι ρ ἰ, 170 διὰ τὸ πα ἱ ρ ἄ μ π ε σ χ ε σ ἰ, 240 εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βεζιρά· ἄξιμη, κατὰ τὸ τε σ ρ ι φ ἄ τ ι, 30 διὰ λ ἄ χ ι μ π α χ α σ ἰ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ αὐτοῦ, 30 εἰς τὸν ῥ α μ α ζ α ν ἰ ε, 20 μ π α λ τ ζ ἰ π α σ ἰ λ ι κ ι τῷ χάνῃ καὶ τῷ καλγᾷ, τὰ πάντα πουργεῖα 1,200 εἰς τὸ φαινόμενον· ἀλλὰ πολλάκις μὲ τὰ κρυφὰ 1,900 γίνονται· καὶ ὁ τζαῖζς τοῦ βασιλέως, πουργεῖα 500, μετὰ τὸ πρῶτον ἔτος διὰ μ ο υ κ α ρ ἔ ρ ι τοῦ δευτέρου χρόνου δίδονται πουργεῖα 250, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἄνωθεν, ὁμοίως καὶ διὰ τὸ μουκαρέρι τοῦ τρίτου χρόνου τὰ αὐτά. Τοῦτο δὲ τὸ ἐτήσιον μ ο υ κ α ρ ἔ ρ ι λῖαν πρόσφατον. καὶ πρὸ τινων χρόνων ἐπὶ τοῦ σουλτάν Μαχμούτ ἐπὶ τοῦ αὐθέντου Μιχάλ-βοδα γεγονὸς, ὅτε ἀπὸ τὴν αὐθεντεῖαν τῆς Βλαχίας μετέβη καὶ εἰς τὴν Μολδαβίαν. Τελειωθείσης δὲ τῆς τριετίας, ἥτοι τοῦ ο ὕ τ ζ σ ε ν ε δ ἔ π ῖ ρ τ α χ β ἰ λ, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς, καὶ ἀναβιβάζεται ἄλλος μὲ τὰς αὐτὰς δόσεις· εἰ δὲ καὶ δοθῇ τῷ πρώτῳ καὶ δευτέρῳ τριετία πάλιν τὰ αὐτὰ δίδονται. Καὶ αὐτὰ μὲν εἰσι τὰ φανερά καὶ πασιδῆλα, τὰ δὲ κρυφίως ὑπισχνόμενα ἐνίοις τῶν μινίστρων διὰ ἀπόκτησιν τῆς ἡγεμονίας τί δεῖ καὶ λέγειν ; Ὡς τόσον τὸ προνόμιον τῆς ἐκλογῆς ἐχάθη· εἰς γὰρ τὰς συμφωνίας ἦτον οἱ ἄρχοντες νὰ ἐκλέγουν ὅποιον θέλουν διὰ ἡγεμόνα τους, καὶ ἡ βασιλεῖα νὰ ἐπικυρῇ αὐτὸν, χωρὶς νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Πόλιν, καὶ τὸ πεσχέςσι νὰ τὸ πέμπῃ εἰς τὴν Πόλιν ἀπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μὲ ἄρχοντας· οὕτως ἡολούθησε μέχρι τοῦ Στεφάνου Δοκούστα, καὶ τότε αὐξηνθέντος τοῦ πεσχε-

σίλου εἰς φλωρία 12 χιλ. προσετέθη καὶ τὸ νὰ ἔρχεται ὁ ἡγεμὼν κάθε τρεῖς χρόνους μίαν φορὰν εἰς τὴν Πόλιν νὰ προσκυνῇ τὸν βασιλέα· οὕτως οὖν ἐ- γίγνετο καὶ μετὰ τὸν σουλτάν Σουλεϊμάνην· ἀλλὰ τῇ παρατάσει τοῦ χρό- νου, ἀποστατησάντων τινῶν ἡγεμόνων καὶ φυγόντων κατὰ καιροὺς ὧν μὲν εἰς τὴν Λεχίαν ὧν δὲ εἰς τὴν Γερμανίαν, ἐζήτησεν ἡ Πόρτα ἄρχοντας μολ- δάβους ὁμήρους διὰ τὸν ἡγεμόνα νὰ διατρίβουν εἰς τὴν Πόλιν· ὅθεν προϊόν- τος τοῦ χρόνου καταργήσασα ἡ βασιλεία τὰ προνόμια τῆς ἐκλογῆς ἤρξα- το διδόναι τὴν ἡγεμονίαν τινὶ τῶν ῥηθέντων ὁμήρων, καὶ τούτου οὕτω γε- νομένου ἐφ' ἱκανὸν καιρὸν ἤρξαντο διδόναι τὴν αὐθεντείαν καὶ Ῥωμαίῳ Πο- λίτῃ, ὧν πρῶτος Δημήτριος ὁ Καντακουζηνός, ἀπὸ τζεβραρτζεζὶ ἡγεμὼν γενόμενος, τῷ ἔτει 1674· μεθ' οὗ ἐγένετο Ἀντώνιος ὁ Ῥωσσετός, καὶ με- τὰ τοῦτον Δούκας ὁ Ῥουμελιώτης, εἴτα Νικόλαος ὁ Μαυροκορδάτος, καὶ καθεστῆς μέχρι τῆς σήμερον οὕτως ἀκολουθεῖ ἐξ ἐκείνου.

Τιμῶσι δὲ οἱ βασιλεῖς τοὺς αὐθέντας εἰς τὴν Πόλιν πλέον τῶν πασσά- δων. Κατὰ γὰρ τὸν κανόνα τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάνη τοῦ φορέσαντος τότε τὸν Πόγδανον βοεβόδαν (τὸν παραδοθέντα τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ καὶ ἐλθόν- τα διὰ ἀντάμωσιν τοῦ βασιλέως εἰς τὴν Πόλιν Σοφίαν,) κούκκαν καὶ καφ- τάνι, καὶ δόντος βασιλικὸν ἵππον ἐστολισμένον, καὶ συντροφιάσαντος αὐτὸν ἐπιανακάμπτοντα μὲ τέσσαρας πελκιδές του, οὕτω καὶ τανῶν πρῶτον φορεῖ καβάδι, καὶ σὺν αὐτῷ φοροῦσι καὶ 24 ἄρχοντές του ἔμπροσθεν τοῦ βεζί- ρη εἰς τὸ ἄρζ-ὀδασί· τὸ ἐν τῷ Πασσά-καπισί· εἴτα μὲ ἀλάτ τζαουσάδων καὶ ἀνθρώπων του καὶ τεσριφατζεζὶ, πάντων ἐφίππων, ἔρχεται εἰς τὸ πα- τριαρχεῖον καὶ γίνονται τὰ γνωστὰ πᾶσιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ πατριαρ- χείου. Ἀφοῦ τελειώσῃ τὰς ὑποθέσεις του, μιᾷ Ἑρίτῃ, καθ' ἣν γίνεται τὸ γαλαμπά-διβάνι, πηγαίνει εἰς τὰ ἀνακτόρια, καὶ ἐν ὅσῳ ὁ βεζίρης εἶναι εἰς τὸ διβάνι κάθηται ὁ ἡγεμὼν μὲ τὸν δραγομάνον τῆς Πόρτας καὶ μὲ τοὺς ἄρχοντας του εἰς μίαν σάλαν παρὰ τῷ διβάνι κειμένον· ἀφοῦ ἐδγάλουν τὸν βεζίρην τράπεζαν, κατὰ τὴν συνήθειαν, φέρουσι τράπεζαν καὶ τῷ ἡγε- μόνι, καὶ τρώγει μετὰ τῶν ἐγκρίτων ἀρχόντων του· μετὰ ταῦτα ἔρχεται ὁ τεσριφατζεζὶς καὶ τὸν λέγει καὶ καταβάίνει ἐν τῷ ἐπιπέδῳ τῷ πρὸ τῆς σάλας, καὶ στέκει κατὰ σειρὰν μὲ τοὺς ἄρχοντας του ὀρθίος· ἐνδύει τὸν αὐθέντην τὴν καμπανίτζα, καὶ ὁ μουγζούραγας τὸν φορεῖ τὴν κούκκαν, καὶ κρατεῖ τὸ καλπάκι του ὁ μουγζούραγας, ὅπου θέλει νὰ εἰπῇ, « ἂν καλὰ δὲν ζῆς, σὲ φυλακῶνω » ἢ « εἶσαι τοῦ τάγματος τῶν γιαννιτζάρων » ἐν- δύει 28 καβάδια τοὺς ἀνθρώπους του ὁ τεσριφατζεζὶς, καὶ στέκουν ὀρ- θιοι· ὁ βεζίρης ἐξελθὼν τοῦ διβανίου περνᾷ ἐκεῖθεν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἄρζ-ὀδασί εἰς τὴν ἀντάμωσιν τοῦ βασιλέως· προσκυνᾷ τὸν βεζίρην ὁ ἡγε- μὼν παρέρχόμενον, ὕστερον περνῶσι καὶ οἱ ἄλλοι πασσάδες καὶ καζασκέρη- δες καὶ χαιρετᾷ αὐτούς· ὕστερον ὁ τεσριφατζεζὶς τὸν παίρνει καὶ τὸν πηγαίνει εἰς τὸ ἄρζ-ὀδασί μόνον μὲ τοὺς τέσσαρας ἀνθρώπους του· ὁ κα- πιτζιλάρ-κεαγιασῆς ἱστάμενος εἰς τὴν θύραν τοῦ ἄρζ-ὀδασί ἀφοῦ τὸν δώσῃ ἄδειαν, εἰσέρχεται μὲ τοὺς τέσσαρας ἄρχοντας του, προεἰσελθόντος τοῦ κα- πιτζιλάρ-κεαγιασῆ· βαστοῦσι δὲ τὸν ἡγεμόνα δύο καπιτζηπασῆδες ἐκατέ-

ρωθεν· προσκυνεῖ τρίς τὸν βασιλέα, καὶ ὁ βασιλεὺς λέγει τῷ βεζίρη ἰστα-
μένῳ ἐπὶ ποδῶν νὰ τὸν εἰπῇ ὅτι μαθὼν τὴν πιστοσύνην τοῦ τὸν ἠλέησε τὴν
ἡγεμονείαν· ὅθεν νὰ μὴ πειράζῃ τὸν ῥαγῖ ἄν, νὰ τελειώσῃ τὰς βασιλικὰς
ἐκδουλεύσεις, καὶ νὰ φροντίζῃ τὴν ἀποστολὴν τοῦ ζαχινῆ, καὶ νὰ δουλεύῃ
πιστά· κάμνει καὶ αὐτὸς τὴν εὐχαρίστησιν, καὶ προσκυνήσας τρίς, ἐξελθὼν
ἐξω τῆς δευτέρας πόρτας καθάλλικευσί με τοὺς ἄρχοντας τοῦ κατὰ σειρὰν,
καὶ στέκει ἐφιππος ἐκεῖ εἰς τοιαύτην τάξιν ἕως οὗ νὰ περάσῃ ὁ γιαννι-
τζάρ-ἀγασής, ὅλοι οἱ ῥετζάληδες καὶ ὕστερον καὶ ὁ βεζίρης μετὰ τὸ τακίμι
του, καὶ ἐφιππος ἰστάμενος αὐτός τε καὶ οἱ ἄνθρωποί του προσκυνᾷ τοὺς
πασσᾶδες· ἀφοῦ περάσουν ὅλοι ξικινᾷ καὶ ὁ ἡγεμὼν μετὰ τὸ τακίμι τοῦ καὶ
μετὰ τὸ ἀλάι τοῦ, ἀρχίζει ὁ μεχτερχανὲς καὶ παίζει, καὶ οὕτως ἔρχεται ἕως
εἰς τὸ κονάκι τοῦ μεχτερχανῆ, πρᾶγμα ὅπου εἰς ἄλλον βεζίρην, πλὴν τοῦ
Ἐπιτρόπου, δὲν γίνεται· ὁ μουγζούραγας ἂν δὲν καλοπληρωθῇ δὲν ἐπιστρέ-
φει τὸ καλπάκι. Εἴτα πέμπει τοὺς ἐγκριτοτέρους τῶν ἀρχόντων τοῦ νὰ πά-
ρουν παρὰ τοῦ μίρι-ἀλέμ-ἀγᾶτὸ σαντζάκι, τὰ δύο τούγια καὶ τὸν μεχτερ-
χανὲν καὶ τὰ φέρουσιν εἰς τὸν οἶκόν του· καὶ κάθε κεντὶ παίζει ὁ μεχτερ-
χανὲς, πρᾶγμα ὅπου δὲν ἔχει προνόμιον νὰ τὸ κάμῃ οὐδεὶς ἄλλος βεζίρης
εἰς τὴν Πόλιν πλὴν τοῦ Ἐπιτρόπου. Εἴτα διορίζεται εἰς τῶν ἀγάδων, ὀνό-
ματι ἰ σ κ έ μ ν ε - ἄ γ α σ ῆ, διὰ νὰ τὸν ἐνθρονιάσῃ εἰς Γιάσιον· καὶ ἀπαίρων
τῆς Πόλεως ἐξέρχεται μετὰ μεγάλον ἀλάι, ἔχων καὶ τοὺς δύο περικηδὲς τοῦ βα-
σιλέως, δύο ἄκ-κῖ ου λ λ α χ λ ῆ δ ε ς καὶ δύο τζαούσηδες, καὶ μετὰ αὐτοὺς
πηγαίνει ἕως εἰς τὸ Γιάσι, ἐνθα εἰσέρχεται μετὰ μεγάλον ἀλάι· καὶ εἰσέρχε-
ται ὁ ἡγεμὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, καὶ χρίεται μύρω
ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου διὰ τὴν ἡγεμονείαν, ἂν εἶναι πρώτη.

Ἔχει ἡ Μολδοβλαχία 17 καδιλίκια, καὶ ἄρχοντας ὀφφικιαλίους τῆς
πρώτης τάξεως 12· εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι ὀφφικιαλίοι δευτέρας καὶ τρίτης τά-
ξεως· εἰς ἕκαστον τῶν 17 καδιλικίων ἔχει τοὺς λεγομένους ἰ σ π ρ α β ῖ ν ῖ
κ ο υ ς, δι' ὧν γίνεται ἡ συνάθροις τῶν ἐτησίων δασμῶν. Αὕτη ἡ ἐφεύ-
ρεσις τῶν ἰ σ π ρ α β ῖ ν ῖ κ ω ν μεταγενέστερόν τί ἐστι καὶ ἐπενοήθη παρὰ
τοῦ Μαυροκορδάτου Κωνσταντίνου Νικολάου βοεβόδα εἰς τὴν Βλαχίαν, κα-
εἶθεν διεδόθη καὶ εἰς τὴν Μολδαβίαν.

Βλαχία.

Τὰ πρὸς τὸν ἡγεμόνα καθήκοντα εἰς τὴν Πόλιν ἐκ μέρους τῆς βασιλείας
εἰσὶ τὰ αὐτὰ ἀπαραλλάκτως μετὰ τὰ προρρήθέντα διὰ τὸν ἡγεμόνα τῆς Μολ-
δαβίας.

Ἔχει ἡ Βλαχία καδιλίκια, ἥτοι ἐπαρχίας 17, ὧν τὰ πέντε εἰσὶ πέραν
τοῦ ποταμοῦ Ὀλτου, Κ α ρ ᾱ - Ἰ φ λ ᾱ χ τουρκιστὶ λεγόμενα, ἅπερ ἐξουσία-
σεν ἡ βασιλεία τῷ ἔτει 1739 μ.ζ. ἡ μετὰ τὸ Βελιγράδι ὑπὸ τοῖς Γερμανοῖς
πρότερον ὄντα· τὰ δὲ λοιπὰ δώδεκα εἰσὶν ἐντεῦθεν τοῦ ποταμοῦ Ὀλτου,
κυρίως Ἰ φ λ ᾱ χ - μ ε μ λ ε κ ε τ ῖ λεγόμενα τουρκιστὶ· ὧν ἰδοὺ καὶ ἡ κα-
ταγραφὴ.

α) Σ λ ᾱ μ - ῤ ῖ μ ν ι κ ο ν, οὗ μητροπόλις τὸ Φωξάνι· μετὰ τὴν ἐπαρχίαν

τοῦ Σλαβ.-Ρυμνίκου συνορεύει ἡ ἐπαρχία τῆς Ἰπραΐλας, ἥτις ἐστὶ πολίχινον τουρκικὸν πολυάνθρωπον καὶ μὲ κάστρον· ἐν δὲ τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Ρυμνίκου, παρὰ τῇ κώμῃ Γράδιστεα, ἔστι τὸ λεγόμενον Βεζιρ-κισλασί, ἄλλως Ὀδάεα βεζιρβουλούι, τόπος ὑπὸ Τούρκων διοικούμενος καὶ αὐτὸς, ἀπέχων τῆς κώμης Γράδιστεα ὥρας ὀκτώ.

β') Πουζαϊόν, οὗ ἡ μητρόπολις πάλιν Πουζαϊὸν λέγεται, ἔχουσα καὶ ἐπίσκοπον ὑπὸ τὴν Οὐγγροβλαχίας τελοῦντα καὶ Πουζαϊοῦ λεγόμενον.

γ') Σακουένι· ἐδῶ εἶναι αἱ ὄλιναι καὶ ἄμπελοι πολλαί.

δ') Γιάλομιτζα· ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτῆς κώμη ἐστὶ τὸ Ὅρὰς ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Δουνάβεως, οὗ καταντικρὺ κεῖται ἡ Χίρσοβα, κωμόπολις τουρκική· ἔστι δὲ καὶ ἄλλη κώμη τῆς Γιάλομιτζας, τὸ Λικιρέστι, οὗ καταντικρὺ πέραν τοῦ Δουνάβεως κεῖται ἡ Δρύστρα, κωμόπολις καὶ αὐτὴ τουρκική, ἐνθα κἀθηται καὶ πασσᾶς τριῶν τουγζῶν.

ε') Ἰλφοβόν, οὗ μητρόπολις τὸ Βουκουρέστι· ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Ἰλφοβίου κώμη ἐστὶν ἡ Ὀλτένιτσα ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Δουνάβεως, ἥς καταντικρὺ κεῖται τὸ Τορτοκάι πέραν τοῦ Δουνάβεως, κωμόπολις καὶ αὐτὴ τουρκική.

ς') Βλάσκα· μὲ αὐτὴν τὴν ἐπαρχίαν συνορεύει ἡ ἐπαρχία τοῦ Γκιρ-γκιόβου, ὅπερ ἐστὶ κωμόπολις τουρκική πολυάνθρωπος, τὸ πᾶλαι ὑπὸ τῇ ἑξουσίᾳ τῶν ἡγεμόνων τῆς Βλαχίας, κείμενον ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Δουνάβεως, οὗ καταντικρὺ, πέραν δηλαδὴ τοῦ Δουνάβεως κεῖται τὸ Ρουστζούκι, κωμόπολις καὶ αὐτὴ τουρκική.

ζ') Τελέορμαν· τούτου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ κώμη ἐστὶν ἡ Ζίμνιτσα ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Δουνάβεως, ἥς καταντικρὺ, πέραν δηλαδὴ τοῦ Δουνάβεως κεῖται τὸ Σιστόβι, κωμόπολις καὶ αὐτὴ τουρκική πολυάνθρωπος.

η') Ὀλτος· εἰς αὐτὸ τὸ καδιλίκι παραρρέει ἐξ ἐνὸς μέρους ὁ ποταμὸς Ὀλτος καὶ ἐκ τοῦ ἑτέρου ὁ Δούναβις· εἰς αὐτὸ τὸ καδιλίκι κώμη ἐστὶν ἡ Οὔδα, παρ' ἣ κεῖται τὸ Κοῦλε, κωμόπολις τουρκική βλαχιστὶ Τούρν λεγομένη, εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ ἐξ ἀριστερῶν· κεῖται οὖν καὶ τοῦτο τὸ Κοῦλε, ὡς καὶ τὸ Γκίργκιοβον, Ἰπραΐλα καὶ Βεζιρ-κισλασί, ἐπάνω εἰς τὰ χῶματα τῆς Βλαχίας· καταντικρὺ δὲ τοῦ Τούρνου πέραν τοῦ Δουνάβεως κεῖται ἡ Νικόπολις, κάστρον καὶ κωμόπολις καὶ αὐτὴ τουρκική.

θ') Πράχοβα, ἥς μητρόπολις τὸ Πλοέστι.

ι) Δίμποθιτζα, ἥς μητρόπολις τὸ Τιργόβιστον, εἴθις εἶχον τὴν καθέδραν αὐτῶν οἱ ἡγεμόνες οἱ πάλαι πρὸ τοῦ νῦν παραδοθῇ ἡ Βλαχία εἰς τοὺς Τούρκους. Ἡ ἐκκλησία τῆς ἐν τῷ Τιργόβιστῳ μητροπόλεως εἶναι θαυμασία, ἔχουσα παράθυρα 360.

ια) Μουστζέλ, οὗ μητρόπολις τὸ Κιμπουλούγγ· ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ ἔστι καὶ κώμη παρὰ τοῖς ὁρίοις τῆς Ἑρδετίας, ἥ ὄνομα Κινένι, δι' οὗ ἔρχονται αἱ γὰζέται εἰς τὸ Βουκουρέστι ἀπὸ τῆς ἐπικρατείας τῶν Γερμανῶν.

ιβ') Ἀρδζες, οὗ μητρόπολις τὸ Πιτέστι· εἰς τὸ καδιλίκι τοῦ Ἀρδζες παραρρέει ὁ ποταμὸς Ὀλτος· κεῖται γάρ τὸ Ἀρδζες οἰονεὶ ἐπάνω εἰς τὸ καδιλίκι τοῦ Ὀλτου τὸ προῤῥήν.

ἵνα δὲ τὴν τοποθεσίαν καὶ τῶν 12 περιγράψω λεκτέον ὅτι τὸ Σλάμ-Ρίμνικον σύγκειται καὶ ἐξ ἐπιπέδου καὶ ἐξ ὀρέων· καὶ διὰ μὲν τοῦ ἐπιπέδου μέρους συνορεύει μὲ τὴν Μολδαβίαν καὶ μὲ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἱπραίας, ἄλλως Προϊλάδου, διὰ δὲ τῶν ὀρέων συνορεύει μὲ τὴν Ἑρδελίαν, ἥτοι τὴν Τρανσυλβανίαν· τὰ δὲ λοιπὰ πέντε ἦτοι Γιάλομιτζα, Ἰλφοβόν, Βλάσκα, Τελέορμαν καὶ Ὀλτος εἰσὶ τὰ πάντα ἐν ἐπιπέδῳ ἄνευ ὀρέων καὶ συνορεύουσι μὲ τὸν Δούναβιν, παραρρέοντος αὐτοῖς τοῦ ῥηθέντος Δουνάβεως, καὶ ἔχουσι τήνδε τὴν τάξιν· ἡγουν ἡ Γιάλομιτζα εἶναι προσκεκολλημένη καὶ συνορεύεται μὲ τὸ ἐπίπεδον μέρος τοῦ Σλάμ-Ρίμνικου, καὶ ταύτη ἀκολουθοῦσι τὰ λοιπὰ, Ἰλφοβόν, Βλάσκα, Τελέορμαν καὶ Ὀλτος κατὰ τὴν σειρὰν τοῦ Δουνάβεως. Κατὰ δὲ τὴν σειρὰν τῆς Ἑρδελίας, ἐν τοῖς ὀρεινοῖς δηλαδὴ τόποις, τὸ Πουζαῖον συνορεύει μὲ τὰ ὀρεινὰ μέρη τοῦ Σλάμ-Ρίμνικου, καὶ τούτῳ ἀκολουθοῦσι τὰ λοιπὰ πέντε, Σακοένι δηλαδὴ, Πράχοβα, Δίμποδιτζα, Μουσττζέλο καὶ Ἀρδζες.

Τὰ πέραν τοῦ Ὀλτου πέντε καδιλίκια.

ιγ') Ρωμανάτζι, ἐν ἐπιπέδῳ εἰς τὴν σειρὰν καὶ ὄχθην τοῦ Δουνάβεως· τούτου μητρόπολις τὸ Καράκαλον· ἔχει καὶ κωμόπολιν τὸ Ἰζλάζι ἀντικρὺ τῆς Νικοπόλεως.

ιδ') Δόλζ, ἐν ἐπιπέδῳ εἰς τὴν σειρὰν καὶ ὄχθην τοῦ Δουνάβεως· τούτου μητρόπολις ἡ Κραγιόβα, λέγεται καὶ Τζίου-δὲ-τζός· καὶ κώμη τὸ Καλαφάτι ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Δουνάβεως, οὗ καταντικρὺ τὸ Βιδίνι, οὗ ὁ πασσᾶς ὀρίζει τὸ διάστημα τοῦ τόπου ἀπὸ τὸ Βιδίνι ἕως εἰς Φετισλάμι· παρὰ δὲ τῇ ὄχθῃ τοῦ Δουνάβεως τῇ πρὸς τὸ εἰς τὰ κάτω αὐτοῦ βέθρον ὀρίζει οὐ μόνον μέχρι Νικοπόλεως ἀλλὰ καὶ ἐπέκεινα.

ιε') Μεχεδίντζι, μέρος ἐν ἐπιπέδῳ ὀριζομένῳ ὑπὸ τοῦ Δουνάβεως, καὶ μέρος ἐν ὄρεσι, δι' ὧν συνορεύει μὲ τὴν Σερβίαν τῶν Νεμτζῶν· τὸ δὲ ἐπίπεδον τὸ εἰς τὸ Μεχεδίντζι ἡ ὅλον ἡ μέρος αὐτοῦ καλεῖται Κίμπου-Σεβερίν· τούτου μητρόπολις τὸ Τζερνέτζι, καὶ τούτου καταντικρὺ πέραν τοῦ Δουνάβεως κεῖται τὸ Φεστιλάμι, κωμόπολις καὶ αὐτὸ τουρκικὴ πολυάνθρωπος, καὶ μικρὸν ἄνω τοῦ Τζερνετζίου εἰσὶ τὰ λείψανα τῆς τοῦ Τραϊανοῦ γεφύρας, καὶ ἀνωτέρω τούτων αἱ καταρρέαται τοῦ Δουνάβεως, παρ' αἷς τὸ λεγόμενον Ἀδᾶ-καλεσί, νῆσος ἐν τῷ Δουνάβει κειμένη ἐφ' ἱκανὸν διάστημα. Ἀνωτέρω τῶν συνόρων τῆς Βλαχίας μὲ τὴν βασιλείαν τῶν Γερμανῶν, ἥτοι τοῦ ποταμοῦ Βοδίτζα, καὶ ἀντικρὺ τῆς νήσου ἐστὶν ἡ Ρουσάβα, ἥτις ἐστὶν ἐπαρχία κειμένη εἰς τὰ χῶματα τῆς Νεμτζίας, κατὰ τὴν σειρὰν δηλαδὴ τοῦ Μεχεδίντζι. Εἰς τὸν ἀδᾶ-πασσασὴ τὸν φυλάσσοντα ταύτην τὴν νῆσον πληρῶναι ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας γρόσια 500 τὸν μῆνα, τὰ ὅποια λογαριάζοντα εἰς τὸ μιστὶ τῆς Βλαχίας. Μεταξὺ Τζερνετζίου καὶ Βοδίτζας ἐστὶ τὸ Δεμίρ-καπὺ, δίοδος στενωτάτη, μῆκος ἔχουσα ὥρων * * * παρὰ ταῖς ῥηθείσαις καταρρέαταις, ὅθεν λέγονται αὗται καὶ καταρρέαται τοῦ Δεμίρ-καπὺ, καὶ εἰσι πέτραι ὑψαλοὶ, καὶ ὁ Δούναβις ἐκεῖσε στενωτάτος καὶ μεγίστην τρέχων ὀρμῇ.

ις') Βούλτζα, κειμένη ὀπισθεν τοῦ Ρωμανάτζι, ἅπασα ὀρεινὴ, συνο-

ρεύουσα με τὴν τῶν Νέμτζων Σερβίαν· τούτου μητρόπολις τὸ Ῥίμνικον, καὶ ἐπίσκοπος Ῥιμνίκου ὑπὸ τὸν Οὐγγροβλαχίας τελῶν. Αἱ μεγάλαι ὄκναι εἰσὶν ἐν τῇ Βούλτζα.

Ἰς) Γκ ὀ ρ ζ ι, κείμενον ὀπισθεν τοῦ ῥηθέντος καδιλικίου Δόλζου, ὅλον ὀρεινὸν καὶ συνορεῖον μετὰ τὴν τῶν Νέμτζων Σερβίαν. Τοῦτο τὸ Γκ ὀ ρ ζ ι λέγεται καὶ Τζίου-δὲ σούς, καὶ τούτου μητρόπολις τὸ Τίργκουλ-Τζιούλουϊ.

Αὗται αἱ κωμοπόλεις Κραγιόβα, Καρακάλον, Τζερνέτζι, Ῥίμνικον, "Οκναι καὶ Τίργκουλ-Τζιούλουϊ λέγονται ὁ ρ ἄ ς μ ἄ ρ ε, ἥτοι μητροπόλεις, ἐν αἷς κάθηνται ἱσπράβνικοι καὶ ἄλλοι.

Τὸ μάκρος τῆς Βλαχίας κατὰ τὸ ῤεῦμα τοῦ Δουνάβεως ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς ἐπαρχίας τῆς Ἰπραίλας μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τοῦ Μεχεδιντζίου, ἥτοι μέχρι τοῦ ποταμιδίου Βοδίτζα, εἰσὶν ὥραι 99, τὸ δὲ πλάτος ὥραι 45.

Ἀπὸ τῆς ῥηθείσης Βοδίτζας μέχρι Ρουσάβας ἔστιν ὁδὸς στενωπάτη ἐν ἐπιπέδῳ πρὸς τῇ ὄχθῃ τοῦ Δουνάβεως, ἐξουσιαζομένη ὑπὸ τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, δι' ἧς διέρχονται οἱ ὑπῆκοοί της ἀκωλύτως ἀπὸ Βλαχίας εἰς Ρουσάβαν, καὶ κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ὁδοῦ ταύτης εἰσὶν ὅρη εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα, τὰ ὁποῖα εἰσὶ σύνορα τῶν Νέμτζων. Διὰ τῆς Ρουσάβας τρέχει τὸ ποταμιδίου Τζέρνα· τὸ δὲ νεμτζικὸν ἐπίπεδον ὁποῦ κεῖται μετὰ τὴν Βοδίτζαν ὀπισθεν τῶν ὀρέων τῆς ῥηθείσης ὁδοῦ καὶ τῆς Ρουσάβας καλεῖται Σερβία τῆς Γερμανίας, ἐφ' οὗ κεῖται τὸ Μπανάτον τοῦ Τεμισθαρίου. Πέραν δὲ τοῦ Δουνάβεως ἐπὶ τὸ Φετισλάμι κεῖται τὸ ἀγιάλεϊ τοῦ Φετισλαμίου παρατεινόμενον εἰς διάστημα ὥρων * * * ὅπερ ἐξουσιάζει ὁ Φετισλάμπεης, ταῦν δὲ ἔχει ὁ ἰγεμὼν τῆς Βλαχίας, λαβὼν ὡς μαλικιανὲ τοῦ νισαντζῆ-πασσᾶ. Ἐπὶ δὲ τοῦ ῥηθέντος ἀγιάλετιου ἀμέσως κεῖται ἡ Σεμενδρία παρὰ τῇ ὄχθῃ τοῦ Δουνάβεως, ἐκτεινομένη εἰς διάστημα ὥρων * * * ἐν ᾧ διαστήματι εἰσὶν ἐν τῷ Δουνάβει οἱ δεῦτεροι καταρράκται λεγόμενοι Ταχ-ταλή. Πρὸς τὸ τέλος τῆς ἐπαρχίας Σεμενδρίας κεῖται τὸ Βελιγράδι, παρ' ᾧ εἰσβάλλει τῷ Δουνάβει ὁ ποταμὸς Σάβας. Ὁ πασσᾶς τοῦ Βελιγραδίου ὀρίζει ὅλην τὴν Σεμενδριαν, ἐπὶ τε τοῦ ποταμοῦ Σάβα ὀρίζει τόπον εἰς διάστημα ὥρων * * * μεθ' ᾧ ἀρχεται ἡ Βόσνα· τὰ δὲ ἀντικρὺ τοῦ Σάβα μέρη ὑπόκεινται τοῖς Νέμτζοις καὶ εἰς Χιρβάται.

Αὗται αἱ 14 τουρκικαὶ κωμοπόλεις, ἥτοι Ἰπραίλα, Βεζιρ-κισλασῆ, Σιστόβι, Χίρσοβα, Σιλίστρα, Τορτοκάϊ, Ρουστζούκι, Γκίργκιβοβον, Νικόπολις, Κούλε, Βιδίνι, Φετισλάμι, Ὀρσοβα, ἄλλως Ρουσάβα καὶ Ἀδᾶ-καλεσῆ διδουσι πολλὴν ἐνόχλησιν καὶ ζημίαν εἰς τὴν Βλαχίαν.

Τὸ μῖρι τῆς Βλαχίας ἥτον πουργεῖα 400 ἐπὶ τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη. Μανουὴλ ὁ Ὑψηλάντης, ὁ πρωτογουνάριος τοῦ τότε βεζίρη Ἰπραῖμ-πασσᾶ, ὥργανισε διὰ τοῦ Μεχμέτ-κεαγιά τὸ νὰ δοθῇ ἡ Βλαχία τῷ αὐθέντῃ Μολδαβίας Μιχαὴλ Ῥακοεῖτζα, καὶ νὰ περάσῃ ὁ Νικόλαος βοεβόδας ἀπὸ τῆς Βλαχίας εἰς τὴν Μολδαβίαν· καὶ τὴν τοιαύτην τοῦ Μιχαὴλ-βοδα μετᾶθεσιν τὴν κατῳρώσῃ μετὰ πουργεῖα 300, τὰ ὁποῖα προσέταξεν αὐτῷ ὁ κεαγιάς νὰ στείλῃ μετὰ τὸν σαράφην του εἰς τινὰ οἰκεῖον αὐτοῦ Ἀλῆ-ἐφένδην. Κατὰ συμβεβηκὸς ἔγνω τὴν ποσότητα ὁ Φεῖζουλλάχ-μουλλάς, οἰκειότατος καὶ

αὐτὸς τοῦ κεαγιά ἀλλὰ φίλος τοῦ Νικολάου βοεβόδα, καὶ ὑποπτευθεὶς ὅτι νὰ γίνηται δι' ὑπόθεσιν τινα αὐθεντείας ἔδωκεν εἰδῆσιν τῷ Ἰουλιανῷ, καπι-κεαγιά τοῦ Νικολάου βοεβόδα, ὅστις μαθὼν τὸ κίνημα, διὰ νὰ τὸ ἐμπο-δίσῃ ὑπεσχέθη προσθήκην εἰς τὸ μίρι πουγγείων 100, καὶ ἐξ ἐκείνου, ὅπερ ἦν ἔτος 1720, ἐγένετο τὸ μίρι τῆς Βλαχίας πουγγεία 500 μὲ τὸν καλ ε-μ ι ε του· παρὰ δὲ ταῦτα προσετέθησαν καὶ ἄλλα 100 τῷ ἔτει 1740 διὰ τὴν ἄλωσιν παρὰ τῶν Νέμτζων τῶν πέραν τοῦ Ὀλτου πέντε καδιλικίων, καὶ ἄλλα 19 πρὸς ἔξωσιν τῶν Σιλίστραληδων ἀπὸ τοὺς μύλους καὶ χελε-στέα καὶ μεράσια τῆς Βλαχίας, καὶ γρόσια 900 διὰ τὸ Τζουνγούλ τζιφ-τλιγι τοῦ σείχουλισλάμη, καὶ 500 πουγγεία διὰ τὸν τζαϊζέϊ-χουμα-γιοῦν τὸν πρῶτον χρόνον, καὶ τὸν δεύτερον καὶ τρίτον ἀπὸ 400, καὶ 170 διὰ τὸ παϊράμπεςσι, καὶ 240, κατὰ τὸ τετριφάτι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βεζίρη, καὶ 10 οὐπουτιέτι εἰς τὸν χάνην καὶ καλγᾶν, καὶ 1,000 διὰ τὸ τεβτζιχάτι τῆς αὐθεντείας τοῦ πρώτου χρόνου, καὶ 500 διὰ τὸ μουκαρρέρι τοῦ δευτέρου χρόνου, καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως· καὶ μετὰ τὴν τριετίαν ἡ μανζιλεύεται ὁ ἡγεμὼν ἡ δίδεται αὐτῷ νέα τριετία μὲ 1,000 πουγγεία μόνον διὰ τὸ τεβτζιχάτι τῆς νέας τριετίας, καὶ 400 τῷ γκιρδάπ-άγασῃ διὰ χαλάτια καὶ τζεραχόρηδες, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἄνωθεν, γινόμενα πουγγεία 2,250. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ κανονικὰ καὶ φανερά, ἀλλὰ μὲ τὰ κρυφὰ πολλάκις ὑπερέβη καὶ τὰς 3,000 πουγγείων.

Τὸ μουκαρρέρι δὲν ἦτο συνειθισμένον ἐπ' ἐμοῦ, καὶ πρῶτον οὕτως ἠκολούθει μέχρι τοῦδε. Ὁ Σταυράκης χειρουργὸς καὶ ὁ Μανόλης τζελέπης ὁ ἀπὸ τὸ Κιουτζούκ-κιοϊ διὰ τοῦ Χαγιατιζαδὲ χεικίμπαση, τοῦ Κέσερλη Ἀχμέτ-εφένδη καὶ τοῦ ἄμετζῆ Σουλεϊμάν-εφένδη κατάρθρωσεν ἐπὶ τοῦ σουλ-τάν Μαχμούτ, ὄντος βεζίρη τοῦ Κιόρ Ἀχμέτ-πασσᾶ, τὴν αὐθεντείαν τοῦ Μιχάλ-βοδα εἰς τὴν Βλαχίαν μὲ τὴν καθαίρεσιν τοῦ Κωνσταντίνου Μαυρο-κορδάτου τότε αὐθεντεύοντος· οὗ γενομένου ὁ Μανόλης, σπαθάρης ἤδη γε-νόμενος, φοβηθεὶς μήπου προλάβουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Κωνσταντίνου βοεβόδα καὶ ἀρπάσουν τὴν αὐθεντείαν, ἐζήτησε νὰ γένη ἡ αὐθεντεία μουκαρρέρι, ἥτοι νὰ ἀνανεωθῇ, ἔτει 1742, καὶ τὸ αὐτὸ ἔκαμε καὶ περὶ τὰ τέλη τῆς διετίας διὰ νὰ διαφυλάξῃ τὴν αὐθεντείαν. Ἐξ ἐκείνου τοίνυν ἀπέβη εἰς κα-νονικὴν συνήθειαν τὸ ἐτήσιον μουκαρρέρι, καὶ μετέβη ἡ συνήθεια ἀπὸ Βλα-χίας καὶ εἰς τὴν αὐθεντίαν τῆς Μολδαβίας. Ἀλλὰ καὶ ὡς, οὐκ ἀπέφυγεν ὁ Μανόλης τὸ φοβούμενον· ἐν γὰρ τῷ τρίτῳ ἔτει, τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς διο-ρίας καὶ τοῦ τέλους τοῦ χρόνου, ὁ Κωνσταντίνος βοεβόδας προλάβων τὸν Μανόλην, πρὸ τοῦ νὰ κάμῃ ἐκεῖνος τὸ μουκαρρέρι, ἔλαβε τὴν αὐθεντείαν δι' ἐξόδων πολλῶν· καὶ τὴν μὲν τριμηνίαν ὁ Μιχάλ-βοδας ἡγεμόνευεν εἰς τὴν Βλαχίαν, μέχρι τέλους δηλαδὴ τοῦ τρίτου χρόνου, ἀλλὰ μετὰ πολλῶν θο-ρύβων ἔπασχε γὰρ ὁ Μανόλης καὶ ὁ Σταυράκης ἐν τούτῳ τῷ διαστήματι ἀναλαβεῖν πάλιν τὴν αὐθεντείαν διὰ τὸν Μιχάλ-βοδα· ἀλλ' οὐδὲν διαπρα-ξάμενοι, ὑπερίσχυσεν ὁ Κωνσταντίνος βοεβόδας, καὶ μετὰ τὴν τριμηνίαν οὐ μόνον κυριάρχησεν ἐγένετο ἀλλὰ καὶ τὸν Μανόλην καὶ τὸν Σταυράκη καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Σταυράκη Γεωργάκην Σπαθάρην εἰς ἐξορίας ἐφυγάδευσεν.

Οὕτως οὖν οἱ Ῥωμαῖοι τῆς Πόλεως ἐντὸς ὀλίγου, ἀπὸ ἔτους δηλαδὴ 1674 κατ' ὀλίγον αὐξήσαντες τοὺς δασμοὺς καὶ τὰς δόσεις, τανὺν ἐφ' ἡμῶν προέβησαν καὶ ἀνεβιδάσθησαν εἰς τὸν ἀνύποιστον σχεδὸν ἢ δυσύποιστον διὰ τοὺς ἐκεῖσε παμπτώχους βαθμὸν, καταπιεζομένους οὐ μόνον διὰ τὰ βασιλικά αὐτὰ καὶ αὐλικά τέλη, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἐντοπίων ἀρχόντων βλάχων, κακοτρώπων τῶντι καὶ αἰσχροκερδῶν καὶ πολλὰκις διὰ ἴδιον κέρδος καὶ τοὺς ἡγεμόνας ἐπιβουλευσάντων καὶ καθαιρέσει τελείᾳ αὐτοὺς ὑπαγαγόντων. Καὶ γὰρ τὸν Νικόλαον βοεβόδαν Μαυροκορδάτον ἀδίκως καὶ παρὰ πάντα λόγον τοῖς Νέμετζοις προέδωκαν· ὁ γὰρ τότε πρωτοσπαθάριος ὢν, γράψας αὐτοῖς, τὴν τε ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν τῆς ἐπιδρομῆς μηνύσας, φθάσας ἤδη κατὰ τὴν ἐκείνου εἰσήγησιν εἰς Βουκουρέστι μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἠνέωξεν αὐτοῖς ἄνευ κρότου καὶ μετὰ πολλῆς ἡσυχίας τὰς πύλας τῆς κούρτης διὰ τῶν φυλάκων σεῖμένηδων, οἵτινες ὑπακούουσι καὶ πειθαρχοῦσι πάσῃ προσταγῇ καὶ παντοίᾳ τοῦ πρωτοσπαθαρίου· ὅθεν εἰσελθόντες εἰς τὰ οἰκήματα εὗρον τὸν Νικόλαον βοεβόδαν ἐν τῇ κλίνῃ κοιμώμενον, ὡς μηδὲν εἰδότα ἢ ὑποπτευθέντα ἢ προγόντα τι τὸ σύνολον, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν αἰχμάλωτον εἰς τὴν Οὐγγρίαν σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν, ἀρπάσαντες καὶ πλείστ' ὅσα τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ συκοφαντοῦντες πολλὰκις ἀγωγὰς εἰς τὴν βασιλῆιον αὐλὴν ἐκίνησαν κατὰ πολλῶν ἡγεμόνων, ὡς ποτε κατὰ τοῦ Ματθαίου βοεβόδα καὶ κατὰ τοῦ Κωνσταντίνου βοεβόδα τοῦ Μαυροκορδάτου, συκοφαντήσαντες αὐτὸν ὡς ἤδη ἔλαβε δασμοφορίας παρὰ τῶν τῆς Βλαχίας οἰκητόρων πουργεῖα 10 χιλ. δι' ἃς συκοφαντίας καὶ καθηρέθησαν ἀμφοτέρωι οἱ ἡγεμόνες. Τούτοις δὲ παραπλήσια καὶ ἄλλα εἰσὶν ἀναριθμητὰ ἐπιδοουλῶν, συκοφαντιῶν καὶ σκευωριῶν γέμοντα, ἅτινα καὶ συντόμως γοῦν καταγράψαι ἔργον ἂν εἴη οὐ τὸ τυχόν, καὶ ταῦτα τὰ κατὰ τοῦ Κωνσταντίνου Καντακουζηνοῦ Πραγκοδάνου βοεβόδα κατατολμηθέντα καὶ σκευωρηθέντα. * Ὦθεν τὰ τῶν ἀρχόντων βλάχων ραδιουργήματα καταλιπὼν ἐπανεῦθω εἰς τὰ 240 πουργεῖα, τὸ τεσριφάτι τῆς αὐλῆς τοῦ βεζίρη, ὅπερ μὲ τὸν ἐξῆς τρόπον διαμοιράζεται· 80 τῷ σαχίπη-δεβλέτῃ 30 τῷ κεαγιαπέῃ 15 τῷ βέισουλ-κιτάπ-εφένδῃ τῷ τζαούσπασῃ-ἀγᾶ, τοῖς δύο τεσκερετζήδεσ, τῷ μεχτουπτζῇ-εφένδῃ γρόσια 250· τῷ ταλχιστζῇ-ἀγᾶ γρόσια * * * τῷ πῆλκτζῇ-εφένδῃ γρόσια * * * τῷ ἀμετζῇ-εφένδῃ γρόσια * * * εἰς τοὺς γεδικ-ἀγαλαρί τοῦ σαχίπη-δεβλέτῃ γρόσια * * * εἰς τοὺς τζαουσᾶδέσ του γρόσια * * * εἰς τοὺς γεδικ-ἀγαλαρί τοῦ κεαγιαπέῃ γρόσια * * * εἰς τοὺς ἀλάι-τζαουσλαρί γρόσια * * *

* Ἐχει ἡ ἡγεμονεία τῆς Βλαχίας καὶ ὀφφικιαλίου τάξεως τριπλῆς, ἐν οἷς καὶ ὀφφικιαλῖοι τοῦ στρατιωτικοῦ. Καὶ ὁ μὲν τοῦ πεζικοῦ λέγεται ἄ γ α ς, ὑποτεταγμένος τὸ πάλαι ὢν τῷ σ πα θ ἄ ρ η καὶ εἰς τῶν καπετάνων αὐτοῦ ὑπάρχων τίτλῳ τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ κα π ε τ ἄ ν ο υ τ ὼ ν β ο υ ν α τ ὄ ρ ω ν τῆς σπαθαρίας· ἀλλὰ πρὸ χρόνων σχεδὸν 90 ἡγεμῶν τις ἐτίμησεν αὐτὸν εἰς ἰδίαν καὶ αὐτοκέφαλον ἀρχοντίαν. Ὁ δὲ τοῦ ἵππικοῦ στρατηγὸς λέγεται π ρ ω τ ο σ π α θ ἄ ρ ι ο ς, ὀφφίκιον ἐνδοξὸν τῆς πρώτης τάξεως καὶ μεγάλης δυνάμεως μάλιστα εἰς τοὺς παλαιούς καιρούς· ἔχει γὰρ σχέσιν καὶ οἰονεῖ κυ-

ριότητά τινα καὶ εἰς τὰ 17 καδιλίκια τῆς Βλαχίας διὰ τῶν λεγομένων καπετανίων, ὄντων τῶν καπετάνων ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐκκρεμῶν τῆς προσταγῆς του· ἕκαστος δὲ τῶν καπετάνων ἔχει ὑφ' αὐτῷ διωρισμένους μενζιλτζήδες καὶ σλουζιτόρους, ἄνδρας τὸ πάλαι τοῦ στρατιωτικοῦ καταλόγου ὑπερέχοντας, καὶ δι' ὧν ἐτελειοῦντο τὸ πάλαι καὶ ἅπασαι αἱ πολιτικαὶ ὑποθέσεις καὶ εἰς τὰ 17 καδιλίκια, καὶ διὰ τούτων καὶ τῶν καπετάνων αὐτῶν ἡβροῖζοντο καὶ ἅπαντες οἱ δασμοὶ πρὸ τοῦ γὰ ἐφεύρη τοὺς ἰσπραβνικούς ὁ ἡγεμὼν Κωνσταντῖνος Νικολάου ὁ Μαυροκορδάτος, εἰς οὗς ἔδωκε τὴν τῶν ἐπαρχιῶν ἐξουσίαν, ἀφελὼν αὐτὴν ἀπὸ τῶν καπετάνων. Ἐσμικρύνθη γοῦν ἡ ἀρχοντία μετ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ ὀλιγόστευσαν καὶ αἱ σλουζιτόροι τῆς, καὶ ἀπὸ τούτων πολλοὺς ὅπου εἶχεν εἰς τὰ 17 καδιλίκια διεσπαρμένους εὗρον ἐγὼ μόνον τοὺς ἐξῆς, ὅταν ἔγινε πρωτοσπαθάρης εἰς τὴν Βλαχίαν, ἔπει 1764 Ἀπριλίου κδ', διαμείνας κυριάρχης τοῦ ὀφφικίου μέχρι τῆς 1ῆς Αὐγούστου τοῦ 1765 ἔτους, καθ' ἣν ἡμέραν ἦλθεν εἰς Βουκουρέστι ἡ εἰδησις τῆς νέας αὐθεντείας τοῦ Σκαρλάτου Γκίκα.

Εἰς τὸ Σλάμ-Ῥίμνικον εὗρον καπετανίας
έννέα καὶ τοὺς ἐξῆς σλουζιτορομενζιλτζήδες: σλουζ. μενζ.

Εἶχεν ὁ καπετάνος τοῦ Φωξανίου εἰς τὰ
παῖράκιά του 200 —

εἶχεν εἰς τὸ λεγόμενον μ π ο υ τ ζ ο ὔ κ ι του 103 —

Παρά ταῦτα αἱ έννέα καπετανίαι εἰσὶν αἱ ἐξῆς:

εἶχεν ὁ καπετάνος τοῦ μενζιλίου εἰς τὸ Φωξάνι — 40

» » » ὁ εἰς τὸ Βουρτεσκῶ 6 —

» » » ὁ εἰς τὴν Κρούτζεα-
Κομισογέϊ 25 —

» » » ὁ τοῦ Ῥίμνικου 10 50

» » » ὁ τῆς Μπάλτας λεγο-
μένης Μορταλότζι 10 —

» » » ὁ εἰς τὴν Μπελσουγάτα 10 —

» » » ὁ εἰς τὸ Μαξινένι — 36

» » » ὁ εἰς τὴν Οὐντουράσαν — 50

» » » ὁ εἰς τὴν Γράδιστεα — 50

364 226

Εἰς τὴν Γιάλομιτζαν εὗρον καπετανίας πέντε:

Εἶχεν ὁ καπετάνος ὁ εἰς τὸ Γκίρποβον 47 —

» » ὁ εἰς τὴν Στέλνικαν — 30

» » ὁ εἰς τὸ Δικιρέστι — 60

» » ὁ εἰς τὴν Σλοποζίαν — 70

» » ὁ εἰς τὸ Ὅράσι — 54

411 440

			σλουζ.	μενζ.
ή ὕπισθεν σοῦμα			411	440
Εἰς τὸ Ἰλφοδὸν εὗρον καπετανίας ἐξ:				
εἶχεν	ὁ καπετάνος	ὁ εἰς τὸ Τζοκανέστι	—	50
»	»	ὁ εἰς τὸ Ὅπιλέστι	—	60
»	»	ὁ εἰς τὸ Πόδουλ Πιτάρουλουι, ἄλλως τοῦ καδιλικίου	40	—
»	»	ὁ εἰς τὴν Ὀλτένιτζαν	—	60
»	»	ὁ εἰς τὴν Γκεργκίτζαν	—	55
»	»	ὁ εἰς τὸ Κοπατζένι	—	66
			451	731
Εἰς τὴν Βλάσκαν εὗρον καπετανίας ἐννέα:				
εἶχεν	ὁ καπετάνος	ὁ εἰς τὸ Κακαλέτζι	—	50
»	»	ὁ εἰς τὸ Καλουγερένι	—	32
»	»	ὁ εἰς τὸ Πόδουλ δοάμνι	—	50
»	»	ὁ εἰς τὸ Μπάτζουλ	—	50
»	»	ὁ εἰς τὸ Φρασινέστι	20	—
»	»	ὁ εἰς τὸ Γκαέστι	—	20
»	»	ὁ εἰς τὸ Χοδίβοε	32	—
»	»	ὁ εἰς τὸ Ἰζβόρι, λεγομένους Μορταλότζι	39	—
»	»	ὁ εἰς τὸ Οὐδένι, λεγομένους κατάνους τοῦ σλάπου	29	—
»	»	ὁ εἰς τὸ Τζιμιράσι-ὀτ-μέρι	—	4
			571	937
Εἰς τὸ Τελέορμαν εὗρον καπετανίας ἐπτὰ, με τοὺς ἐξῆς σλουζιτορομενζιλτζήδες:				
εἶχεν	ὁ καπετάνος	ὁ εἰς τὸ Μπαλάτζι	29	—
»	»	ὁ εἰς τὸ Ρόύσι-δε-βέδε	11	60
»	»	ὁ εἰς τὴν Βυῖσοάρα	30	—
»	»	ὁ εἰς τὴν Πιάτραν, ἄλλως Κανανέου	—	50
»	»	ὁ εἰς τὴν Ζίμνιτζαν	—	40
»	»	ὁ τῶν Βουνατόρων	37	—
»	»	ὁ εἰς τὸ Τζολανέστι	—	50
»	»	ὁ εἰς τὸ Ρόύσι-δὲ-καλαράς	40	11
			718	1,148
Εἰς τὸ καδιλίκι τοῦ Ὀλτου εὗρον καπετανίας πάλιν ἐπτὰ με τοὺς ἐξῆς:				
εἶχεν	ὁ καπετάνιος	τῆς Οὐδας	30	—
»	»	τῆς Μπανιάσας	11	—
»	»	τῆς Σλάτινας	35	50
			794	1,198

	σλουζ.	μενζ.
ἡ ὀπισθεν σοῦμα	794	1,198
εἶχεν ὁ καπετάνιος ὁ εἰς τὸ Γκουργκούτι	—	20
» » » τὸ Σερπανέστι	—	50
» » τῆς Βίσινα-σεάκας	32	—
» » τῆς Σλάτινας, τοὺς κατάνους	40	—
» » τοῦ Πουζαίου	30	50
» » εἰς τὸ Πλοέστι τῆς Πράχοβας	30	—
	926	1,318
Εἰς τὸ Σακουένι εὔρον καπετανίας τρεῖς:		
εἶχεν ὁ καπετάνος ὁ εἰς τὸ Γκατζένι	—	50
» » » τὸ Μαρτζινένι	50	—
οἱ σλουζιτόροι τοῦ καδιλικίου	36	—
	1,012	1,368
Εἰς τὴν Δίμποδιτζα εὔρον καπετανίας δύο:		
εἶχεν ὁ καπετάνος ὁ εἰς τὸ Βαλένι.	15	—
» » » τὸ Φλωρέσι	—	25
Καζάκοι τοῦ ἄγα εἰς τὸ Τηγρόβιστον	80	—
εἶχεν ὁ καπετάνος τοῦ ἐν τῷ Μουστζέλ		
Κιμπουλουγκίου	33	—
» » ὁ εἰς τὸ Καλινέστι	10	—
εἰς τὸ Τζιμιράσι-Πρανέστι ἐν τῷ αὐτῷ Μουστζέλ	—	3
	1,150	1,396
Εἰς τὸ "Αρτζες εὔρον καπετανίας δύο καὶ ἄλλα τινὰ εὐάριθμα σλουζιτοριδία:		
εἶχεν ὁ καπετάνος τῶν βουνατόρων	20	—
» » ὁ εἰς τὸ Λόβιστε, ἄλλως Κινένι	50	—
ἦσαν οἱ λεγόμενοι σαλαῖροῦκι	—	3
εἰς τὸ Πιτέστι, ἄλλως Κούρτε δὲ "Αρτζες	—	14
εἰς τὸ Τζιμιράσι	—	8
	1,220	1,421
Εἰς τὰ πέραν τοῦ "Ολτου πέντε καδιλίκια εὔ- ρον σλουζιτόρους τε καὶ μενζιλτζήδες:		
εἰς τὸ "Ρωμανάτζι εὔρον καπετανίας πέντε.		
εἶχεν ὁ καπετάνος ὁ εἰς τὸ Καρακάλον	62	30
» » τῆς Πράδας τῶν κατάνων λεγομένων κατάνους καὶ πραδάτζους.	30	—
	1,312	1,451

	σλουζ.	μενζ.
ή ὀπισθεν σοῦμα	1,312	1,451
εἶχεν ὁ καπετάνος ὁ εἰς τὸ Πόδουλ-Μπάτσι	—	50
» » ὁ εἰς τὸ Λέου	—	20
» » ὁ εἰς τὸ Ἰζλάζι	—	18
	<hr/> 1,318	<hr/> 1,539
Εἰς τὸ Δόλζι εὔρον καπετανίας τέσσαρας:		
εἶχεν ὁ καπετάνος ὁ εἰς τὸ Καλαφάτι	—	20
» » τοῦ καδιλικίου ὑπὸ τῷ		
» » Μπάνω τῆς Κραγιόδας	80	—
» » εἰς τὸ Τζιντζαρένι	40	—
» » εἰς τὸ Τζορολόγκι	—	70
ἡ πότιρα	12	—
κατάνοι ὑπὸ τῷ αὐτῷ Μπάνω τῆς Κραγιόδας	64	—
καλαράσηδες τῆς Κραγιόδας καὶ μενζιλτζήδες	102	52
	<hr/> 1,616	<hr/> 1,681
Εἰς τὸ Μεχεδίντζι εὔρον καπετανίας ἑνδεκα:		
ὑπὸ τῷ πολκοβνίκω τῷ εἰς τὸ Τζερνέτζι	102	—
εἶχεν ὁ καπετάνος τῆς Βοδίτζας	25	—
» » τῆς Μπάγια-δε-ἀράμα	10	—
» » ὁ εἰς τὸ Ζιλτζούρι	15	—
» » ὁ εἰς Δουμπράβιλε	15	—
» » ὁ εἰς τὸ Ὀκόλι	22	—
» » ὁ εἰς τὴν Πλαμνίτζα	6	—
» » ὁ εἰς τὸ Γκογκόσι	—	15
» » τῆς Πλάσα μούντελουϊ	10	—
» » τῆς Πλάσα κίμπουλουϊ	10	—
» » τῆς Ἀμπλάνιτζας	5	—
	<hr/> 1,836	<hr/> 1,696
Εἰς τὴν Βούλτζα εὔρον καπετανίας δύο:		
τοῦ καδιλικίου εἰς τὸ Ρίμνικον, τὴν μητρόπολιν	41	—
εἶχεν ὁ καπετάνος τῶν βουνατόρων	20	—
» » τῶν κατάνων	20	—
	<hr/> 1,917	<hr/> 1,696
Εἰς τὸ Γκόρζι εὔρον καπετανίας δύο.		
Τοῦ καδιλικίου εἰς τὴν μητρόπολιν Τίργκουλ-Τζίουλουϊ	112	—
Εἶχεν ὁ καπετάνος ὁ εἰς τὸ Καρπουνέστι τῶν		
» » Πραδάτζηδων	—	10
» » τῶν βολιντήρων	19	—
Σοῦμα τῶν εἰς τὰ 17 καδιλίκια σλουζιτορομενζιλτζήδων	<hr/> 2,048	<hr/> 1,706

Κατάλογος τῶν ἐν τῷ Βουκουρεστίῳ σλουζιτό-
ρων, συγκεimeνων ἀπὸ σεimeνήδεις, σοκοτελ-
νίκους, λουφετζήδεις, κατάνους τῆς
τζάρας, μενζιλτζήδεις καὶ κατάνους
στραίνους.

Σεimeνήδεις, συμπεριλαμβανομένων τῷ ἀριθμῷ
καὶ τῶν 8 καπετάνων αὐτῶν, πλὴν τοῦ πάς-πε-
λούκπαση καὶ τῶν 28 ζαπτζήδων καὶ τῶν 2 σουρ-
μάτζήδων διαιροῦνται δὲ εἰς ἐπτὰ παῖράκια· τό-
σους δὲ εὖρον ἐγὼ σπαθάρης γενόμενος ἔτει τῷ
προρρήθέντι.

Σοκοτέλνικοι, διηρημένοι εἰς 12 παῖράκια, συμ-
περιλαμβανομένων τῷ ἀριθμῷ καὶ τῶν 12 καπε-
τάνων αὐτῶν καὶ τῶν 36 ζαπτζήδων, ἦτοι ὁδapa-
σῆδων, τζαουσάδων καὶ στεγκάρηδων.

Κατάνοι τῆς τζάρας σὺν τῷ καπετάνῳ μὲ τοὺς
τρεῖς αὐτοῦ ζαπτζήδεις· οὗτοί εἰσι γραμματοκομι-
ζαὶ τῶν αὐθεντικῶν ἐγγράφων εἰς τὰ 17 καδιλίκ.

Λουφετζήδεις τοῦ σπαθάρη εἰς τρεῖς τζάτας διη-
ρημένοι κομίζουσι καὶ αὐτοὶ τὰ αὐθεντικὰ γράμ-
ματα, διοριζόμενοι ἀνὰ ἐβδομάδα τόσοι.

Λουφετζήδεις τοῦ ὑπὸ τῷ σπαθάρη καπετάνου
τῶν λουφετζήδων.

Μενζιλτζήδεις τοῦ Βουκουρεστίου, εἰς δύο τζεά-
τας διηρημένοι καὶ διοριζόμενοι ἀνὰ ἐβδομάδα οἱ ἡ-
μίσεις, ἦτοι ἡ μία τζεάτα ἔχουσι καὶ τὸν καπε-
τάνον τους.

σλουζ. μενζ.
2,048 1,706

436 —

608 —

67 —

162 —

108 —

— 150

3,429 1,856

Ἦτοι ἡ ὁλότης τῶν ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ τοῖς 17 καδιλίκις σλουζιτό-
ρων τε καὶ μενζιλτζήδων συνεποσώθη εἰς 5,285 ἄνδρας, καὶ τοσοῦτους εὖ-
ρον ἐγὼ σπαθάρης γενόμενος, καὶ τοι τὸ πάλαι ἦσαν ὑπὲρ τὰς 20 χιλιά-
δας· ἀλλὰ καὶ ὥς, οὐδ' αὐτοὺς ἐλευθέρους ἀφῆκαν, ἀλλ' ἐβάλλησαν εἰς τὸ
δόσιμον αἱ 2,567. Τοῦτο δὲ τὸ κακὸν οὐκ ἐγένετο μόνον εἰς τοὺς σλουζι-
τόρους ἀλλὰ καὶ εἰς ἅπαντας τοὺς λοιποὺς δασμοφόρους, θελήσει μὲν τοῦ
Σπαθάρη Γεωργίου υἱοῦ τοῦ Σταυράκη, πρώτου καπικεχαγιά εἰς τὴν Πόλιν
τοῦ ἡγεμονεύοντος τότε Βλαχίας Στεφάνου βοεβόδα, υἱοῦ τοῦ Μιχαήλ Ρα-
κοβιτζα βοεβόδα, διὰ φιλοχρηματίαν ἀπατωμένου τὰ μέγιστα παρ' ἀνθρω-
πίσκου τινὸς τοῦνομα Στάθη Ζαγουριανοῦ, δούλου τε καὶ γραμματικοῦ αὐ-
τοῦ τὸ πρότερον, ὄντινα καὶ δεύτερον βιστιάριον τῆς αὐθεντίας ἀποκατέ-
στησε καὶ τὰ μέγιστα αὐτῷ ἐπίστευεν. Ὅθεν ἐξογκωθέντος τοῦ κακοῦ δι'

αίτίας πολλές, ἅς καὶ γράφειν οὐ θέμις, καὶ ὁ Σπαθάρης Γεώργιος ἐκρεμάσθη ἐμπρὸς εἰς τὸ σπῖτι του τὸ κατὰ τὸ Μέγα Ῥεῦμα, καὶ τῆς ἡγεμονείας μετὰ παρέλευσιν μηνῶν 17 ἀντὶ τῆς ὑποσχεθείσης τριετίας ἐστέρηται ὁ μὴ δυνή-
θεις αὐτὴν ὀρθῶς διεξαγαγεῖν, καὶ διὰ τὴν ἀπραξίαν τῶν πολιτικῶν ὑποθέ-
σεων καὶ διὰ τὸ ἀνεπίδεκτον τῆς συμβουλῆς εἰς ἐκεῖνα ὅπου δὲν ἤξευρε καὶ
νὰ προμηθεύσῃ δὲν ἔσχυε, προῤῥηθεὶς Στεφάν-βοδας.

Ἐξόδα τοῦ παῖραμ πεσχεσίου εἰς νάκτι.

Τὰ ἔσω διδόμενα·

Τῷ ἀνακτι	10,000
Τῇ βαλιδὲ-σουλτάνη	5,000
Τῇ πᾶς-καδίνη	2,500
Τῷ δαρουσσαδὲ-ἀγασὴ	2,500
Τῷ χαζναδάρ-ἀγᾶ, κ 2 ο ὕ κ-π α χ ᾶ	1,000
Τῷ πάπ-ους-σααδὲ ἀγασὴ	100
	<hr/>
	21,100

Τὰ τῷ Ἐπιτρόπῳ διδόμενα·

Τῷ Ἐπιτρόπῳ	7,500
Τῷ χαζναδάρη του	500
Τῷ τάλχιστζῆ-ἀγᾶ	250
Τῷ καπιτζιλάρ-κεαγιασὴ	350
Τῷ σελάμ-ἀγασὴ	350
Τῷ καπιτζιλάρ-πελούκπαση	250
Τῷ καρακουλάκη	100
Τῷ πᾶς-τζοχαδάρη	50
Τῷ μεχτέρπαση	50

Τοῖς ἐπτὰ γεδῖκ-ἀγαλαρί, σιλιχτάρ-ἀγᾶ δηλαδὴ, τζοχαδάρ-
ἀγᾶ, μουχουρδάρ-ἀγᾶ, διβιτάρ-ἀγᾶ, καφτάν-ἀγασὴ, ἀ-
ναχτάρ-ἀγασὴ καὶ τζαμασίρ-ἀγασὴ

700

10,100

Τὰ τῷ κεαγιαπέη·

Τῷ κεαγιαπέη	3,500
Τῷ κεαγιαῖ-κιατιπή	500
Τῷ κάλφα-ἐφένδη	100
Τῷ κεαγιαῖ τοῦ κεαγιαπέη	250
Τῷ χαζναδάρη του	250
Τῷ χαζνὲ-κιατιπή του	200
Τῷ μουχουρδάρη του	200
Τῷ καρακουλάκη του	100
Τῷ πᾶς τζοχαδάρη του	50
Τῷ πᾶς τζαούση του	40
Τοῖς περδετζῆδὲς του	15
	<hr/>
	5,205

Τὰ τῷ τεφτερδάρ-ἐφένδῃ·	
Τῷ τεφτερδάρ-ἐφένδῃ	2,500
Τῷ κεχαγιᾶ του	250
Τῷ χαζναδάρῃ του	150
Τῷ κесеδάρῃ, μουχουρδάρῃ καὶ μεχτέρπασῃ του ἀνὰ 100	300
Τῷ μεχτερλέρ-κεαγιασῃ του	25
Τῷ πὰς πακί-κουλου-ἀγᾶ	300
Τῷ μεγάλῳ μαδέν-ἐφένδῃ	200
Τῷ μικρῷ μαδέν-ἐφένδῃ	100
Τῷ μαδέν κесеδαρῃ	50
Τοῖς σαγίρδηδες τοῦ μαδέν-καλεμίου	32
Τῷ καφταντζῃ του	33
	<hr/>
	3,940
Τὰ τῷ ῥεῖς ἐφένδῃ·	
Τῷ ῥεῖς-ἐφένδῃ	2,000
Τῷ κεχαγιᾶ του	200
Τῷ κесеδάρῃ του μετὰ τὸν μουσαλιαχαῖν, ὄντας πρότερον μόνον 50 γρόσια,	250
Τῷ τζαούσπασῃ-ἀγᾶ	1,000
Τῷ τζαουσλάρ-ἐμινῇ	75
Τῷ τζαουσλάρ-κιατιπῇ	75
Τῷ κουλαούζ-τζαούσῃ	40
Τῷ δοατζῇ-τζαούσῃ	20
	<hr/>
	3,660
Τὰ εἰς τοὺς λοιποὺς ῥετζάληδες τῆς Πόρτας·	
Τῷ πεγιούκ-τεσκερετζῇ	500
Τῷ κλουτζούκ-τεσκερετζῇ	500
Τῷ μεκτουπττζῇ-ἐφένδῃ	500
Τῷ πείλικτζῇ-ἐφένδῃ	500
Τῷ τεσριφατζῇ-ἐφένδῃ	500
Τῷ ἀμετζῇ-ἐφένδῃ, μετὰ τὸν μουσαλιαχαῖν	500
Τῷ τεσριφατζῇ-καλφισῇ	100
Τῷ τεσριφατζῇ-κεσεδαρῇ	100
Τῷ πὰς κάλφα τοῦ μεχτουπττζῇ-ἐφένδῃ	100
Τῷ κесеδάρῃ τοῦ διβάν-καλεμίου	100
Τῷ κесеδάρῃ τοῦ μεχτουπττζῇ-ἐφένδῃ, μετὰ τὸν μουσαλιαχαῖν	200
Τῷ Ἰφλάκ-κιατιπῇ	50
	<hr/>
	3,650
Τὰ εἰς ἄλλους τινάς·	
Ἄλατ-τζαουσλαρὶ	36
Μεχτερχανέτ σεχριγιαρὶ	22

Μεχτερχανέϊ σαδριαλί ἄσ.	60	16
Μεχτερχανέϊ κούλε :	ἄσ. 60	16
		90

Πάντα τὰ εἰς νάκτι συμποσῶνται εἰς γρόσια 47,745.

Τὰ εἰς γούναις καὶ τζοχάτλαζα καὶ κουμάσια:

ΣαμουρόγOUNA τοῦ βασιλέως ταχτάς με προφύλια ξεχωριστά· ῥισόγOUNA τοῦ βασιλέως ταχτάς· σαμουρόγOUNA τῆς βασιδῆ-σουλτάνης· σαμουρόγOUNA τῆς πὰς καδίνης· σαμουρόγOUNA τοῦ δαρουσσαδῆ-άγασῆ· σαμουροπατζᾶς τοῦ χαζνῆ-κεαγισῆ με σαμουροπρόφυλα· τρεῖς σαμουροπατζᾶδες τῷ ποσταντζήπαση, μίαν σαμουρόγOUNAN, 10 πήχ. σόφαν καὶ ἓν δονλούκι σάλι.

Αὐταὶ αἱ γούναις κοστίζουν γρ. 38,300. Τὰ πάντα ἔξοδα τὰ ἐς τὸδε γρόσια 86,046.

Τὰ εἰς τὸν ἔσω δαῖρὲν τζοχάτλαζα 24:

Τῷ χαζνῆ-κεαγισῆ, τῷ πὰς-γιαζιτζῆ, τῷ παλατιτζιλάρ-κεαγισῆ, τῷ ὀδᾶ-πασισῆ, τῷ πὰς-καδιν-άγασῆ, τῷ καχβετζήπαση τοῦ δαρουσσαδῆ-άγασῆ, τῷ καχβετζήπαση τῆς πὰς-καδίνης, τῷ καχβετζήπαση-άγᾶ, τῷ γιαζιτζῆ-ἐφένδῆ, τῷ καχβετζήπαση τοῦ χαζναδάρ-άγᾶ, τῷ κὸς-πεκτζήπαση-άγᾶ, τῷ τζεντατζῆ-άγᾶ, τῷ κιατίπη τοῦ χαζναδάρ-άγᾶ, τῷ κιορκτζήπαση, τῷ κὸς-πεκτζῆ χαλιφῆ, τῷ οὐτζουντζου κὸς-πεκτζῆ, τῷ πὰς-ἔσκι-άγᾶ· τῷ πὰς-χαλιφῆ τοῦ γιαζιτζῆ-ἐφένδῆ, τῷ περδαράνη τοῦ πὰς-ἔσκι-άγᾶ, τῷ πὰς-χασεκῆ τοῦ γιαζιτζῆ-ἐφένδῆ, τῷ ρουχανῆ-ἐφένδῆ, τῷ χασεκῆπαση-άγᾶ, τῷ πὰς-χασεκῆ-άγᾶ.

Τὰ εἰς τὸν ἔξω δαῖρὲν τζοχάτλαζα 28:

Τῷ τεσιφιατζῆ-ἐφένδῆ, τῷ κεσεδάρη τοῦ τεσιφιαττζῆ, τῷ κάλφα-ἐφένδῆ τοῦ κεαγιά-κιατιπῆ, τῷ καρακουλάκη τοῦ Ἐπιτρόπου, τῷ καρακουλάκη τοῦ κεαγιάπην, τῷ Ἰπλάκ-κιατιπῆ, τῷ μουγζούρ-άγᾶ, τῷ ὀδάπαση-άγᾶ, τῷ κουσττζήπαση-άγᾶ, τῷ τερεκετζήπαση-άγᾶ, τῷ κεσεδάρη τοῦ τζαούσπαση-άγᾶ, τῷ μουγουρδάρη τοῦ τζαούσπαση-άγᾶ, τῷ μεχτέρπαση τοῦ βεῖς-ἐφένδῆ, τῷ μουγζούρ-άγᾶ-γιαζιτζῆ, τῷ πὰς-τζοχαδάρη τοῦ Ἐπιτρόπου, τῷ τεσιφιαττζῆ-καλφασῆ, τῷ κεσεδάρ-ἐφένδῆ τοῦ τζαουολάρ-ἔμινῆ, τῷ τζαουολάρ-κιατιπῆ, τῷ κολαγούζ-άγᾶ, τῷ δοατζῆ-ἐφένδῆ, τῷ κολαγούζ-γιαμαγῆ, τῷ χαπερτζῆ-τζαούση, τῷ καπιτζιλάρ-κεαγισῆ, τῷ σατίρπαση τοῦ τζαούσπαση-άγᾶ, τῷ ποσταντζήπαση-γιαζιτζῆ, τῷ γιαζιτζῆ τοῦ ὀτζακίου, τῷ περάι-τεφτέρ-τεσιφ-ἐφένδῆ.

Τζοχάτλαζα γάιρι-ἐξ-τεσιφάτ ἀλλὰ συνειθισθέντα: τῷ τατάρ-ὀδάπαση, τῷ κουσττζῆ-γιαμαγῆ, τῷ καῖχανῆ κεαγισῆ, τῷ οὐστᾶ τοῦ Κουρούτζεμε, τῷ καπιτζῆ τοῦ Φαναρίου, τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ κιατίπη.

Αὐτὰ δίδει ἀφεύκτως ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας εἰς τὸ Ῥαμαζάν-παῖράμι, καὶ ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας εἰς τὸ Κουρπάν-παῖράμι.

Κύπρος

Ἀπὸ δέκα χιλιάδας κατοικητῶν χριστιανῶν πληρώνονται τὸν χρόνον

πουγγεῖα 413, πρὸς εἴκοσι γρόσια καὶ ἄσ. 60 τὸν κάθε ἄνθρωπον, ὧν τὰ μὲν ἐπτὰ ἡμισυ γρόσια δίδονται διὰ τὸ πεδελιμαῖσεν, τὰ δὲ ἐπτὰ ἡμισυ διὰ τὸ πεδελινουζούλ, καὶ τὰ λοιπὰ πέντε ἡμισυ διὰ τὸ χαράτζι. Ἀπὸ αὐτὰ λοιπὸν τὰ 413 πουγγεῖα ἄσπρα παίρνει ὁ σαχίπιδεβλέτης τὰ 200 ὡς χάσι του, καὶ παίρνει καὶ ἄλλα 80 πουγγεῖα διὰ τζισμεπαχᾶ τὰ 50 ἐξοδιάζονται διὰ ἐξοδα τοῦ μουχασίλη εἰς τὴν Πόλιν, καὶ τὰ λοιπὰ 113 παίρνει ὁ τεφτερδάρης διὰ τὸ χαράτζι. Ἔχει καὶ ὁ μουχασίλης εἰσόδημα κύριον πουγγεῖα 80 ἀπὸ τὰ ἀβάττια τοῦ γιαννιτζάρ-άγασῃ, τοῦ κούλ-κεαγιασῃ, τοῦ τεφτερδάρη καὶ τοῦ ἀλάϊ-πέη τῶν ἐν τῇ Κύπρῳ, καὶ ἔκ τινων κωμῶν διωρισμένων εἰς τὸ ὀφφίκιόν του, καὶ ἔκ τῶν τζιφτζήδων τούρκων· ἀλλὰ τούτοις μὴ ἐξαρκούμενος ἀρπάζει καὶ ἀδίκως πολλάκις πλείονα ἢ μᾶλλον διπλᾶ καὶ τριπλᾶ τῶν 80 κανονικῶν.

ΠΑΡΕΛΕΙΦΘΗΣΑΝ

Ἐν σελ. 245, μετὰ τὸν στιχ. 21.

Ὁ Ἱεροσολύμων Δοσίθεος ἐπεσκεύασε τὴν οἰκοδομὴν καὶ ἐκκλησίαν τῆς Βηθλεὲμ καὶ ἄλλας οἰκοδομὰς ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ· συνέθετο καὶ τὸ Περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων ἐν δυὶ τόμοις πολυφύλλοις· συνήθροισε καὶ ἐξέδοτο τύποις τὸν λεγόμενον Τόμον τῆς Χαράς καὶ τὸν λεγόμενον Τόμον τῆς Ἀγάπης· ἤλεγξε καὶ ἐστηλίτευsen Ἰωάννην τὸν Καρυοφύλλον, τὸν καὶ μέγαν Δογοθέτην τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὡς καλὸν φρόνα, καὶ ἄλλα οὐκ ὀλίγα μέγαλα διεπράξατο ὁ ἀοίδιμος.

Ἐν σελ. 628· μετὰ τὸν στιχ. 11.

Ἐμαζιλεύθη καὶ ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Κωνσταντῖνος ὁ Μουρούζης, καὶ ἔγινε Πογδάν-πεης, περὶ τὰ τέλη τοῦ Μαΐου, τῇ αὐτῇ συνεργείᾳ τοῦ Τζελεπῆ-ἀγᾶ, ὁ πείζαδὲς Ἀλέξανδρος Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτος.

ΠΙΝΑΞ ΚΕΦΑΛΑΙΩΔΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Βιβλίον Η'.

ΚΕΦ. Α'.	Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου.	Σελ.	3
ΚΕΦ. Β'.	Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ Ισιδώρου.	»	7
ΚΕΦ. Γ'.	Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Σωφρονίου τοῦ Συροπούλου, Ἰωάσαφ τοῦ Κόκκα καὶ Μάρκου τοῦ Ξυλοκαράβου καὶ γενεαλογία τῶν χάνηδων τοῦ Κριμίου, καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἰσπανίαν, καὶ τὸ λεγόμενον ἄγιον ὁφείκιον, ἢ μάλλον εἰπεῖν ἀνίερρον εξέτασιν.	»	14
ΚΕΦ. Δ'.	Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Συμεῶνος τοῦ Τραπεζουντίου καὶ Διονυσίου τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως, καὶ βασιλεία τοῦ Κορδούκ.	»	19
ΚΕΦ. Ε'.	Τὰ ἐπὶ τῆς β' πατριαρχείας τοῦ αὐτοῦ Συμεῶνος τοῦ Τραπεζουντίου καὶ Ῥαφαήλ τοῦ Σέρβου, καὶ βασιλεία τοῦ Παγριζίτη.	»	23
ΚΕΦ. Σ'.	Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Μαξίμου τοῦ Γ', Νήφωνος τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης καὶ Διονυσίου τοῦ Β'.	»	27
ΚΕΦ. Ζ'.	Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Μαξίμου τοῦ Γ', καὶ τῆς β' πατριαρχείας τοῦ Νήφωνος, καὶ Ἰωακείμ τοῦ Δράμας, καὶ πατριαρχεία Παχωμίου τοῦ Ζιχνῶν, καὶ βασιλεία τοῦ σουλτάν Σελίμη.	»	31
ΚΕΦ. Η'.	Τὰ ἐπὶ τῆς β' πατριαρχείας τοῦ προῤῥηθέντος Ἰωακείμ τοῦ Δράμας, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς β' πατριαρχείας τοῦ προῤῥηθέντος Παχωμίου.	»	41
ΚΕΦ. Θ'.	Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Θεολήπτου τοῦ Ἰωαννίνων, καὶ ἄλωσις τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τοῦ σουλτάν Σελίμη, καὶ ἀπαγὴ ἐκκλησιῶν, καὶ βασιλεία τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν.	»	44
ΚΕΦ. Ι'.	Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Ἰερεμίου τοῦ ἀπὸ Σοφίας μητροπολίτου, καὶ τῆς ἐπιτηδήσεως Ἰωαννικίου τοῦ Σωζουπόλεως, καὶ τῆς β' τοῦ αὐτοῦ Ἰερεμίου πατριαρχείας, καὶ προσκύνησις τῆς Μολδαβίας τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ, καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἱεροσολύμων Γερμανόν.	»	56
ΚΕΦ. ΙΑ'.	Ἱστορία Λουθήρου καὶ τῆς αἰρέσεως αὐτοῦ.	»	68
ΚΕΦ. ΙΒ'.	Ἱστορία Ζουβιγγλίου καὶ τῆς αἰρέσεως αὐτοῦ	»	85

ΚΕΦ. ΙΓ'. Ἱστορία Καλβίνου καὶ τῆς αἵρέσεως αὐτοῦ.	Σελ. 87
ΚΕΦ. ΙΔ'. Πατριαρχεῖα τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας Διονυσίου, καὶ τάγ- μα τῶν Ἰησοῦτῶν καὶ Καπουκίνων.	» 91
ΚΕΦ. ΙΕ'. Πατριαρχεῖα τοῦ Ἰωάσαφ.	» 96
ΚΕΦ. ΙΣ'. Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Μητροφάνους τοῦ Γ' τοῦ ἀπὸ Καίσαρειας, καὶ ἄλωσης τῆς Κύπρου.	» 401
ΚΕΦ. ΙΖ'. Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Ἱερεμίου τοῦ Β' τοῦ ἀπὸ Λα- ρίσσης, καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἱεροσολύμων Σωφρόνιον' καὶ γράμματα τῶν σοφῶν τῆς Γερμανίας αἰρετικῶν πρὸς τὸν πατριάρχην Ἱερεμίαν.	» 108
ΚΕΦ. ΙΗ'. Δευτέρα πατριαρχεῖα τοῦ προῤῥηθέντος Μητροφάνους τοῦ ἀπὸ Καίσαρειας, καὶ δευτέρα πατριαρχεῖα τοῦ αὐτοῦ Ἱερεμίου τοῦ Β', καὶ ἐπιπλήδους Παχωμίου τοῦ Δεσβίου' καὶ ἱστορία τῆς μοσχοδικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας.	» 112
ΚΕΦ. ΙΘ'. Πατριαρχεῖα τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως Θεολήπτου, καὶ τρίτη πατριαρχεῖα τοῦ αὐτοῦ Ἱερεμίου τοῦ Β'.	» 117
ΚΕΦ. Κ'. Πατριαρχεῖα Ματθαίου τοῦ ἀπὸ Ἰωαννίνων, καὶ Νεοφύ- του τοῦ ἀπὸ Ἀθηνῶν, καὶ Ῥαφαήλ τοῦ Β' τοῦ ἀπὸ Μεθύμνης, καὶ ἀρπαγὴ παρὰ τῶν Τούρκων τῆς πα- τριαρχικῆς ἐκκλησίας Παμμακαρίστου.	» 119
ΚΕΦ. ΚΑ'. Δευτέρα πατριαρχεῖα τοῦ αὐτοῦ Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Ἀ- θηνῶν, καὶ β' πατριαρχεῖα τοῦ αὐτοῦ Ῥαφαήλ τοῦ Β' τοῦ ἀπὸ Μεθύμνης, καὶ πατριαρχεῖα Τιμοθέου τοῦ ἀ- πὸ Παλαιῶν Πατρῶν.	» 124
ΚΕΦ. ΚΒ'. Πατριαρχεῖα Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως' ἐπιπλήδους εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Γρηγορίου τοῦ Ἀμασειας.	» 130
ΚΕΦ. ΚΓ'. Πατριαρχεῖα Ἀνθίμου τοῦ Ἀδριανουπόλεως, καὶ δευτέ- ρα πατριαρχεῖα Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως.	» 132
ΚΕΦ. ΚΔ'. Πατριαρχεῖα Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Βεῤῥόας, καὶ γ' πα- τριαρχεῖα τοῦ Λουκάρεως, καὶ πατριαρχεῖα Ἀθανασίου τοῦ Πατελάρου, καὶ δ' πατριαρχεῖα τοῦ Λουκάρεως.	» 135
ΚΕΦ. ΚΕ'. Δευτέρα πατριαρχεῖα Ἀθανασίου τοῦ Πατελάρου, καὶ δευτέρα πατριαρχεῖα Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Βεῤῥόας, καὶ ἄλωσης τοῦ Βαγδάτιου.	» 139
ΚΕΦ. ΚΣ'. Πατριαρχεῖα Νεοφύτου τοῦ πρώην Ἡρακλείας, καὶ πέμ- τη πατριαρχεῖα Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως, καὶ τρίτη πατριαρχεῖα Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Βεῤῥόας.	» 141
ΚΕΦ. ΚΖ'. Πατριαρχεῖα Παρθενίου τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως, καὶ πατριαρχεῖα Παρθενίου τοῦ Νέου τοῦ καὶ Κεσκὶν καὶ Γολιὰθ ἐπονομαζομένου, καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἱε- ροσολύμων Παΐτιον, καὶ ἐκστρατεία κατὰ τῆς Κρή- της. Πάπαι τῆς Ῥώμης ἀπὸ ἔτους 1585.	» 143
ΚΕΦ. ΚΗ'. Πατριαρχεῖα τοῦ ἀπὸ Ἡρακλείας Ἰωαννίκιου, καὶ δευ-	

- τέρα πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ Νέου, καὶ 6' τοῦ αὐ-
τοῦ Ἰωαννικίου. Σελ. 150
- ΚΕΦ. ΚΘ'. Τρίτη πατριαρχεία Ἀθανασίου τοῦ Πατελάρου, καὶ πα-
τριαρχεία Παΐσιου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης, καὶ τρίτη πα-
τριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Ἰωαννικίου τοῦ ἀπὸ Ἡρακλείας. » 153
- ΚΕΦ. Λ'. Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Τορνόβου Κυρίλλου, καὶ
δευτέρα τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης Παΐσιου, καὶ πρώτη Παρ-
θενίου τοῦ ἀπὸ Χίου. » 155
- ΚΕΦ. ΛΑ'. Πατριαρχεία τοῦ Γάνου καὶ Χώρας Γαβριήλ, καὶ πα-
τριαρχεία Παρθενίου τοῦ ἀπὸ Προύσης, καὶ τὰ κατὰ
τὸν Ἱεροσολύμων Νεκτάριον. » 159
- (ΚΕΦ. ΛΒ'. Πατριαρχεία Διονυσίου τοῦ Γ' τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης, καὶ
δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Παρθενίου τοῦ ἀπὸ
Προύσης τοῦ ἐπιλεγομένου Μογιλάλου, καὶ ἐπιτήδη-
σις Κλήμεντος τοῦ ἀπὸ Ἰκονίου.
- ΚΕΦ. ΛΓ'. Πατριαρχεία Μεθοδίου τοῦ ἀπὸ Ἡρακλείας, καὶ τὰ κατὰ
τὸν Δοσίθεον, πατριάρχην Ἱεροσολύμων, καὶ (*) ἄλω-
σις τοῦ κάστρου τῆς Κρήτης. » 161
- ΚΕΦ. ΛΔ'. Τρίτη πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Παρθενίου τοῦ Δ' τοῦ ἀπὸ
Προύσης, τοῦ ἐπιλεγομένου Μογιλάλου. » 166
- ΚΕΦ. ΛΕ'. Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης Διονυσίου, καὶ Γερασίμου
τοῦ Τουρνόβου. Τὰ ἐπὶ τῆς ἀκμαζούσης ἡλικίας τοῦ
σουλτάν Μεχμέτη τοῦ Δ' συμβάντα, καὶ παρακμὴ τῆς
ὀθωμανικῆς βασιλείας. » 168
- ΚΕΦ. ΛΣ'. Τετάρτη πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ Μογιλάλου τοῦ ἀπὸ
Προύσης, καὶ δευτέρα πατριαρχεία Διονυσίου Δ' τοῦ
Μουσελίμη, καὶ καθαίρεσις τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Παΐ-
σίου, καὶ συνοδικὸν διὰ τὴν μίτραν τοῦ Κεφαλληνίας,
καὶ πολιορκία τῆς Βιέννης, καὶ ἥττα καὶ φυγὴ τοῦ βε-
ζίρη Καρᾶ-Μουσταφᾶ-πασσᾶ. » 171
- ΚΕΦ. ΛΖ'. Πατριαρχεία Ἰακώβου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης, καὶ τρίτη πα-
τριαρχεία Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη καὶ πόλεμος κα-
τὰ Γερμανῶν, Μοσχόβων, Λέχων τε καὶ Ἑνετῶν. » 182
- ΚΕΦ. ΛΠ'. Πέμπτη πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ Μογιλάλου, καὶ
δευτέρα πατριαρχεία Ἰακώβου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης, καὶ
τετάρτη πατριαρχεία Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη, καὶ
τρίτη πατριαρχεία Ἰακώβου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης. » 185
- ΚΕΦ. ΛΘ'. Πατριαρχεία Καλλινίκου τοῦ δευτέρου τοῦ ἀπὸ Πρού-
σης, τοῦ καὶ Ἀκαρνᾶνος ἐπιλεγομένου. » 198
- ΚΕΦ. Μ'. Πατριαρχεία Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως. » 201

(*) Τὰ ἐν τῇ παρενθέσει ἑλλείπουσιν—ἴδε σελ. 160.

- ΚΕΦ. ΜΑ'. Δευτέρα πατριαρχεία Καλλινίκου τοῦ Β', τοῦ ἀπὸ Προῦ-
σης τοῦ καὶ Ἀκαρνᾶνος ἐπιλεγομένου, καὶ γράμμα συ-
νοδικὸν πρὸς σύστασιν τοῦ σχολείου· καὶ πάπαι τῆς
Ῥώμης ἀπὸ ἔτους 1645. Σελ. 202
- ΚΕΦ. ΜΒ'. Πέμπτη πατριαρχεία Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη. » 216
- ΚΕΦ. ΜΓ'. Τρίτη πατριαρχεία Καλλινίκου τοῦ Β', τοῦ καὶ Ἀκαρ-
νᾶνος ἐπιλεγομένου. » 217
- ΚΕΦ. ΜΔ'. Πόλεμος φρικτὸς τῆς Τζέντας. » 223
- ΚΕΦ. ΜΕ'. Πραγματεία τῆς ἐν τῷ Καρλοβίτζ εἰρήνης. » 228
- ΚΕΦ. ΜΖ'. Ἀποστασία κατὰ τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ. » 235

Βιβλίον Θ'.

- ΚΕΦ. Α'. Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Γαβριὴλ τοῦ Γ' τοῦ ἀπὸ Χαλ-
κηδόνος. Βασιλεία τοῦ σουλτάν Ἀχμέτη. Παρεκβολὴ
περὶ τῆς Ῥουσσίας καὶ Πέτρου τοῦ Μεγάλου. » 241
- ΚΕΦ. Β'. Πατριαρχεία Κυπριανοῦ τοῦ ἀπὸ Καισαρείας, καὶ Ἀθανα-
σίου τοῦ Ε' τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως. Πόλεμος τοῦ
Πέτρου μὲ τὸν ῥῆγα τῆς Σβετζίας Κάρλον εἰς τὴν
Πουλτάβαν· καὶ πόλεμος τοῦ Πέτρου μὲ τοὺς Τούρ-
κους εἰς τὸν Προῦτον. » 267
- ΚΕΦ. Γ'. Πατριαρχεία Κυρίλλου Δ' τοῦ ἀπὸ Κυζίκου, καὶ 6' πα-
τριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Κυπριανοῦ, καὶ πατριαρχεία Κο-
σμᾶ Γ' τοῦ πρώην Ἀλεξανδρείας· καὶ πόλεμος τῶν
Τούρκων μὲ τοὺς Ἑνετοὺς, καὶ ἄλωσης τοῦ Μωρέως. » 286 ✓
- ΚΕΦ. Δ'. Πατριαρχεία Ἰερεμίου Γ' τοῦ ἀπὸ Καισαρείας τῆς Καπ-
παδοκίας· καὶ πόλεμος τῶν Ὀθωμανῶν μὲ τοὺς Γερ-
μανοὺς, καὶ ἄλωσης Τεμισθαρίου καὶ Πελιγραδίου, καὶ
εἰρήνη τουρκονέμτζικη. » 301
- ΚΕΦ. Ε'. Πατριαρχεία τοῦ Κωνσταντινουπόλιτου Παΐσιου τοῦ ἀπὸ
Νικομηδείας. Ἐπανάστασις εἰς τὴν Πόλιν καὶ βασιλεία
τοῦ σουλτάν Μαχμούτη. » 325
- ΚΕΦ. ΣΤ'. Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ Ἰερεμίου καὶ πατριαρχεία Σε-
ραφεὶμ τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας, καὶ πατριαρχεία Νεοφύ-
του τοῦ ἀπὸ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας. » 336
- ΚΕΦ. Ζ'. Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Παΐσιου, καὶ δευτέρα πα-
τριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Νεοφύτου, καὶ τρίτη πατριαρχεία
τοῦ αὐτοῦ Παΐσιου. » 349
- ΚΕΦ. Η'. Πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ Ε' τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας, καὶ
δ' πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Παΐσιου, καὶ 6' πατριαρ-

- χεία τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου, καὶ πατριαρχεία Καλλινίου τοῦ Γ' τοῦ ἀπὸ Προϊλάδου. » 362
- ΚΕΦ. Θ'. Πατριαρχία Σεραφεῖμ τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως. » 376
- ΚΕΦ. Ι'. Πατριαρχία τοῦ Χαλκηδόνο· Ἰωαννικίου τοῦ Καρατζᾶ. » 388
- ΚΕΦ. ΙΑ'. Πατριαρχία Σχμουήλ Κωνσταντινουπολίτου τοῦ ἀπὸ Δέρκων. » 396

Βιβλίον Γ'.

- ΚΕΦ. Α'. Πατριαρχία Μελετίου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης. Σκάνδαλα τοῦ Νικολάου Σούτζου καὶ τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας μεταξὺ Πόρτας καὶ Ρουσσίας. Ἐγγραφον ψευδὲς τῶ σουλτάν Μουσταφᾶ τῶν ἀποστατῶν τῆς Λεχίας Πότσκη καὶ Κρασένσκη. Εἰρκτὴ παραδίδεται εἰς τοὺς Ἑπτὰ Πύργους ὁ Ὁπρέσκωφ. Γίνεται ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας διὰ τοῦ χάνη Κερίμ-Γκιράϊ ὁ Γρηγόριος Ἀλεξάνδρου Γκίκας. Μανιφέστον τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ διὰ τὸν κατὰ τῆς Ρουσσίας πόλεμον. Ἐγγραφον τῆς βασιλείσσης Αἰκατερίνης εἰς τὰς αὐλὰς τῆς Εὐρώπης διὰ τὸν κατ' αὐτῆς ἄδικον πόλεμον τῶν Ὀθωμανῶν. Μανιφέστον τῆς αὐτῆς διὰ τὸν αὐτὸν, ἀναιρετικὸν τοῦ μανιφέστου τῆς Πόρτας, εἰς τοὺς ὑποχείριους της. Ληλίσια τοῦ Κερίμ-Γκιράϊ χάνη εἰς τὴν ῥουσσικὴν Οὐκρανίαν μὲ ἐντελὴ ὀλεθρὸν του. Διαγωγὴ τοῦ αὐθέντου Μολδαβίας Γρηγορίου Καλλιμάχου καὶ συκοφαντίαι τριπλαῖ κατ' αὐτοῦ. Ἐιστρατεία τοῦ βεζίρη Γιαγκικτζῆ Μεχμέτ-Ἐμίν-πασσᾶ καὶ τὰ γεγονότα εἰς τὸ ἀλάϊ τοῦ ὀρδίου. Συκοφαντία δύο ἱατρῶν ὅτι κατὰσκοποὶ Μοσχόβων. Πτώσις τοῦ πατριάρχου Μελετίου. » 421
- ΚΕΦ. Β'. Πατριαρχία Θεοδοσίου τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης. Τὰ παρὰ τῶ Χοτίνι συμβάντα. Διάπλευσις τοῦ Λουνάβεως ἀπὸ Ἰσάκτζας εἰς Καρτάλι καὶ ἐρχομὸς τοῦ βεζίρη εἰς τὸ Χάντεπε. Καθαίρεται καὶ εἰρκτὴ παραδίδεται ὁ Πογδάν-πεης Γρηγόριος Καλλιμάχης. Γίνεται αὐθέντης Μολδαβίας ὁ Μαυροκορδάτος Κωνσταντῖνος. Πόλεμος εἰς τὸ Χοτίνι. Ληλασία τῆς λεχικῆς Οὐκραίνης ἀντὶ τῆς ῥουσσικῆς. Πολιορκία τοῦ Χοτινίου. Φόνος τοῦ Καλλιμάχου καὶ τοῦ Νικολάου Σούτζου. Καθαίρεται καὶ φόνος τοῦ βεζίρη καὶ βεζαρέτι τοῦ Μολδοβαντζῆ. Πόλεμοι ἀντικυ τοῦ Χοτινίου· φεύγει ὁ Μολδοβαντζῆς ἄλλως τοῦ Χοτινίου. Πόλεμος περὶ τὸ Πεντέρι. Κινήματα τοῦ Μανόλη Τζαννῆ. Ἐξοῦται

ὁ Μολδοβαντζής, καὶ γίνεται βεζίρης ὁ Χαλὶλ-πασσάς. Στόλος ρουσσικὸς εἰς τὸ Αἰγαῖον καὶ Ἴόνιον πέλαγος. Πόλεμοι εἰς Χάντεπε καὶ ποταμὸν Λάργαν. Τὰ κατὰ τὸν Μωρέαν. Ναυμαχία περὶ τὴν Τζίαν καύσιμον τοῦ τουρκικοῦ στόλου εἰς τὸν Τζεσμέν. Πόλεμος εἰς τὸ Καρτάλι. Ἄλωσις τοῦ Ἰσμαηλίου καὶ τοῦ Κιλίου. Πολιορκία τοῦ Πεντερίου. Συμφωνία Ταρτάρων διὰ τὸ αὐτόνομόν τους. Ἄλωσις τοῦ Πένδερ καὶ τοῦ Ἀκκερμαν. Ἄλωσις τῆς Ἰπραίλας. Ἄλωσις τῆς Τούλτζας. Οἱ Τούρκοι τῆς Σμύρνης φονεύουσι τοὺς Χριστιανούς. Ἐξοὔται ὁ βεζίρης καὶ γίνεται ὁ Δανατζής. Ἄλωσις τοῦ Γκιργκχόβου. Τὰ εἰς τὸ Κρίμι συμβάντα. Ἐφοδος τοῦ Βέισμαν εἰς τὸ Παπάδαγι. Μανιφέστα τοῦ Προῦσια καὶ τῆς Μαρίας Τερέζας καὶ τῆς Ρουσσίας διὰ τοὺς τόπους ὅπου πρέπει νὰ ὀρίζουν εἰς τὴν Λεχίαν. Διάφοροι πόλεμοι καὶ πέραν τοῦ Δουνάβεως. Ζημίαι τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν μητρόπολιν Δέρων.

Σελ. 439

ΚΕΦ. Γ'. Δευτέρα πατριαρχεῖα τοῦ Κύρ Σαμουήλ. Ἐρανος παρὰ τῶν ἀρχιερέων διὰ τὸ πολὺ χρέος τοῦ Κοινοῦ. Θάνατος τοῦ σουλτάν Μουσταφᾶ, καὶ βασιλεία τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀπτούλ-Χαμίτη. Κακόνιοι τοῦ Προῦσης Μελετίου κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ. Ἀποστασία τοῦ Πουγατζέβ κατὰ τῆς βασιλίσσης Αἰκατερίνης. Πόλεμοι πολλοὶ πολλαχοῦ, ἀλλ' ὁ τῆς Κόσνιτζας γενικός. Στάσις τοῦ Ἀχμέτ-ἐφένδης, γιαντζιζή τοῦ Κιζλάρ-ἀγᾶ. Συμφωνία μεταξὺ Βιέννης καὶ Κωνσταντινουπόλεως. Συνέλευσις τῶν πληρεξουσίων εἰς τὸ Καϊναρτζίκι διὰ τὴν πραγματείαν τῆς εἰρήνης ἔγινε με ἀρθρα 28. Ζημία τῷ Κοινῷ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας παρὰ τοῦ Ἰακώβου Ῥίζου Σπαθάρη. Καταδρομαὶ κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ, καὶ ἄδικον καὶ ζημίαι τοῦ Κοινοῦ.

» 515

ΚΕΦ. Δ'. Πατριαρχεῖα τοῦ ἀπὸ Ἱεροσολύμων Σωφρονίου. Χάττι-σερίφι διὰ τὰ προνόμια τῆς Βλαχίας. Δογομαχία διὰ τοὺς δορυαλῶτους τῶν Μοσχόβων καὶ τοὺς ἐπὶ τοῦ πολέμου αἰχμαλωτισθέντας ὑποχειρίους. Μιαιοφονία τοῦ Ταχίρ-Ουέρη. Ἐρχομὸς τοῦ Ῥεπνὶν εἰς τὴν Πόλιν. Ἐμποδίζεται ἡ ἐπισκευὴ ἐκκλησιῶν. Περὶ τῶν ἐν τῇ Χάλκῃ καὶ τῇ Πρώτῃ μοναστηρίων τῆς Παναγίας καὶ τῆς Μεταμορφώσεως. Σκάνδαλα τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας Μουρούζη κατὰ τοῦ Ῥεπνίν. Ἐγγραφον τῆς Ρουσσίας. Φόνος τοῦ Γρηγορίου Γκίκα, αὐθέντου Μολδαβίας, καὶ αὐθεντεῖα τοῦ Δραγομάνου Μουρούζη.

Μανιφέστον τῆς Ρουσσίας κατὰ τῶν Τούρκων. Στόλος τοῦ καπουδάνι-δεργιά Χασάν-πασσᾶ Τζεζάερλη εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον. Περιγραφή τοῦ εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον ταξειδίου μου. Περιγραφή Ταμανίου, Ἀπαζίας, Τζερεκζίας καὶ τῶν περὶ αὐτὰ τόπων. Χρυσό-βούλλα τοῦ αὐθέντου Βλαχίας Ὑψηλάντου. Σιγγίλιω-δες πατριαρχικὸν γράμμα διὰ τὸ κατὰ τὴν Πρώτην ἱερὸν μοναστήριον τῆς Μεταμορφώσεως.

» 540

✓ ΚΕΦ. Ε'. Πατριαρχεῖα Γαβριήλ τοῦ Γ' τοῦ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν. Κάμνει ὁ αὐθέντης Ὑψηλάντης μετόχιον τῆς Παναγίας Καμαργιότισσας τὴν Μαρικούτζαν· χρυσόβουλλον διὰ τὰ ἐν Βλαχίᾳ κτήματά του. Μανιφέστον τῆς Ρουσσίας διὰ τὴν τοῦ Κριμίου πληρεξουσιότητα καὶ κυριαρχίαν τῆς. Διωγμὸς τοῦ καπετάν-πασσᾶ Τζεζάερλη κατὰ τῆς ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Δύο πυρκαϊαὶ τῆς Πόλεως μέ- γισται.

» 619

ΚΕΦ. Σ'. Πατριαρχεῖα τοῦ ἀπὸ Σμύρνης Προκοπίου. Κάμνει Σμύρ- νης τὸν πρωτοσύγκελλόν του παρὰ γνώμην τῶν Φα- ναριωτῶν

» 641

Παράρτημα.

Ἔθιμα τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας

ΜΕΡΟΣ Α'. Τὰ περὶ τὸν βασιλέα

» 717

ΜΕΡΟΣ Β'. Τὰ περὶ τὸν Ἐπίτροπον τῆς βασιλείας, τοῦτέστι σα- χί π η-δ ε β λ έ τ ι, ἄλλως βε ζ ί ρ-ά ζ έ μ, καὶ τοὺς λοιποὺς βεζίρηδες καὶ πασσάδες, καὶ ἄλλα ὀφφίλια σύμμικτα ἀπὸ διοικήσεως ἐπαρχιῶν καὶ διεξαγωγῆς πολέμων.

» 734

ΜΕΡΟΣ Γ'. Περὶ τῶν τζαούσηδων.

» 743

ΜΕΡΟΣ Δ'. Ἐστρατεία τοῦ βεζίρη καὶ τρόπος πολεμικὸς τῶν Ὀ- θωμανῶν.

» 745

ΜΕΡΟΣ Ε'. Τὰ περὶ τὸν μουφτὴν καὶ τοὺς οὐλεμαῆδες.

» 748

ΜΕΡΟΣ Σ'. Ὀφφίλια τῆς βασιλείας τὰ ἐν τῇ βασιλευούσῃ χοτζα- γκιάνηδων τε καὶ ἀδάμηδων.

» 754

ΜΕΡΟΣ Ζ'. Ὁ βασιλικὸς στόλος.

» 760

ΜΕΡΟΣ Η'. Τὰ πολεμικὰ τάγματα.

» 761

ΜΕΡΟΣ Θ'. Ἀραβες οἱ ὑπὸ τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ· Αἴγυπτος· Ὁ- ρος Λιβάνου καὶ Ἀντιλιβάνου.

» 766

ΜΕΡΟΣ Ι'. Τάρταροι οἱ ὑπὸ τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ.

» 773

ΜΕΡΟΣ ΙΑ'. Ἀρβάνιται οἱ ὑπὸ τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ

» 776

ΜΕΡΟΣ ΙΒ'. Ἔθιμά τινων ἐπαρχιῶν. Μολδαβία· Βλαχία· Κύπρος.

» 777

ΠΙΝΑΞ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟΣ.

- "Αδαζγοι 35.
 "Αδαροι 35.
 "Αδάσκιαι 646.
 "Αδγάνοι 303. 313.
 "Αδραμάτζος 537.
 "Αδράμιος 'Ιεροσ. 541. 548. 679. 684.
 "Αδρετ-άδασί 356.
 "Αγ. "Αθανασ. λαύρα "Αθ. 132.
 "Αγαθοούπολις—ἵται 385. 686..
 "Αγ. "Αννης μόν. "Αθ. 477.
 "Αγ. "Απόστολοι ἐκκλ. 4. 5. 12
 "Αγ. Βηθλεὲμ ἐκκλ. 'Ιερουσ. 99. 679.
 " Γεθσημανῇ " » 680.
 " Γεωργ. ἐκκλ. Βενετ. 394.
 " " " Σαρμασ. 553.
 " " " Φαναρ. 681.
 " " " Ποτηρά 553.
 " " μετ. ἁγιοτ. Βουκ. 292. 452.
 " " " " 617.
 " " " " Νεοχωρ. 388.
 " " " " 499. 684. 709.
 " " " " Φαν. 328. 513.
 " " " " 638. 680. 684.
 " " μόν. "Αντιγ. 555.
 " " " ἐν Θυνίᾳ 133.
 " " " Χάλκ. 360. 363. 393.
 " " " 401. 414. 680.
 " " πατρ. 123. 129. 159. 332.
 " Δημητρ. ἐκκλ. Κουρούτζεσμπ 688.
 " " Παρμάκαπι 327.
 " Εὐθυμ. ἐκκλ. Χηλ. 132. 170. 706.
 " Εὐφρην. ἐκκλ. Χαλκηδ. 650.
 " " λείψ. 4.
 " Θεοδ. ἐκκλ. Βλάχκ. 553.
 "Αγιζ ('Ολλανδ.) 39.
 "Αγ. 'Ιακώβ. μόν. 'Ιερουσ. 163.
 "Αγία Μαύρα ἔδε Λευκάς.
 "Αγιάς-πασσ. 53.
 "Αγιοτ. μετοχ. Γιάφ. 679.
 " " Σμύρν. 410.
 "Αγ. 'Ιωάννου ἐκκλ. Γαλατ. 414.
 " " Θεολ. μόν. Πάτμ. 314.
 "Αγ. 'Ιωάννου λείψανον 489.
 " " μετ. Σιν. Παλατ. 327. 376.
 " " μόν. Βούκουρ. 680.
 " " τάγμα 24. 54. 56.
 "Αγκόπης σαρὰφ. 360. 362. 367. 369.
 "Αγ. Κυριακῆς ἐκκλ. 553.
 "Αγκών 13. 136.
 "Αγ. Μονὴ Χίου 142.
 "Αγ. Νικολ. ἐκκλ. Νεοχ. 499. 553. 709.
 " " Τζουπ. 553.
 " " " Ὑψωμαθ. 206.
 " " Χαλκ. 540.
 " " μόν. 'Ιερουσ. 680.
 " " Λικ. 644.
 "Αγ. "Ορος 166. 207. 326. 353. 361.
 " 387. 392. 396. 400. 476. 540. 655.
 " 639. 681.
 "Αγ. Παρασκευῆς ἐκκλ. Θεραπ. 645.
 " " λείψ. 145. 734.
 " Πάβλου μόν. "Αθ. 353.
 " Πέτρου ναὸς Ῥώμ. 33. 41. 68.
 "Αγρίκολας 77.
 "Αγ. Σάββα λαύρα 'Ιερουσ. 684.
 " " μόν. "Αλεξανδρ. 355. 696.
 " " Βουκουρ. 561.
 " Σοφία τζαμ. 107. 194. 236. 330.
 " 489. 553. 754.
 "Αγ. Στέφανος 294. 296. 550.
 "Αγγάλος 666.
 "Αδάι-κεπίρ 307.
 "Αδανα 25. 57. 372.
 "Αδελ-Κουλή-χάνης 361. 363. 365.
 "Αδριανὸς ΣΤ' πάπ. 55. 77. 79.
 " " πατρ. Ῥουσσ. 254.
 "Αδριανούπολις 24. 36. 43. 53. 166..
 " 171. 174. 179. 193-231. 244. 285.
 " 287. 298. 302. 438. 447. 455. 530.
 " 562. 656. 666. 686. 698. 720.
 "Αζακ 103. 232. 251. 278. 283. 287.
 " 341. 347. 500. 531.
 "Αζδερχάν 245. 247. 266. 308. 316.
 "Αζέμ, ἱμάμ-64.

- Ἀερπεγίαν 28. 63. 349.
 Ἀξιζ-Ἀλῆ 95.
 Ἀζοφ Ἰδε Μαυῖτες.
 Ἀθανάσιος Ἀθηνῶν 639. 654.
 » Ἀντιοχείας 320. 322. 325.
 » Δρύστρας 208.
 » Γ' Ἱεροσολύμων 4.
 » Ἀθανάσιος Κύπριος 439. 466.
 » Κύπρου 119.
 » Κωνσ-πόλεως ὁ Πατελάρος
 (Θεσσαλον.) 136—153
 » Κωνσ-πόλεως (Ἀδριανουπ.)
 274—286.
 » Λιτίτζης 686.
 » Παύσσοῦ 482.
 Ἀθῆναι 191. 199. 638. 683.
 Ἀβάζ-Μεγμέτ-πασσ. Ἐπίτροπ. 344—
 348. 353..
 Αἰγαίου νῆσοι 14. 48. 230. 486. 505.
 519. 546.. 549. 636. 661. 674.
 Αἴγινα 299.
 Αἴγυπτος 20. 23. 25. 44.. 47. 54. 56.
 117..244. 286. 297. 323. 330. 352.
 363. 454. 486. 522. 536. 546.
 572. 647. 654. 656. 769.
 Ἀϊδάρ, σάχ-32.
 Ἀϊδιν-γκιουζέλ-Ἰσάρ Ἰδε Μαγνησία.
 Ἀϊδοχλούς Ἀλῆ-πασσᾶς 555. 650. 655.
 Αἰθιοπία 147. 213.
 Αἰκατερίνη Α' 259. 278. 283. 304.. 322.
 » Β' 35. 393. 402. 404. 408.
 424..446. 476. 483. 500. 512. 516.
 524. 631. 647. 650.. 658.
 Αἰκατερίνη δόμνη 622. 627. 688. 690.
 694. 697.
 Αἰκατερίνη Μπόρε 77.
 Αἶμος 203. 505. 530. 532.
 Ἀϊναλί-καδάκι 409. 565. 617. 654. 663.
 668. 675.
 Ἀϊντατζή Σουλεϊμάν-πασσᾶς 183-193.
 730.
 Αἶνος 413.
 Ἀκαρνανία 484.
 Ἀκβινάτης Ὠμαῖς 68.
 Ἀκίσκα 576.
 Ἀκκερικαν (Ὀξέτα) 24. 470. 279. 466.
 564. 653.
 Ἀκ-λιμάν 568.
 Ἀκ-πουροῦν 492.
 Ἀκ σεράι 15. 628.
 Ἀκ-σουῖ Ἰδε Πόγ.
 Ἀκύλλα 409.
 Ἀλαδόβα 523.
 Ἀλάνοι 35.
 Ἀλᾶ-σεχίρ Ἰδε Φιλαδέλφεια.
 Ἀλάτιος 130.
 Ἀλβανία 14. 66. 293. 305. 454. 555.
 650. 655.
 Ἀλβανία Ἰθέρ. 35..
 Ἀλβανταί 59. 424. 440. 450. 452.
 462. 472. 475. 504. 516. 525. 574.
 Ἀλβέρτος καίσαρ 5.
 Ἀλβέρτος Μογουντ. 69. 79.
 Ἀλγκέρι 63. 406. 356. 454. 528. 656.
 Ἀλεάνδρος Ἱερώνυμος 82.
 Ἀλεμσάχ, υἱὸς σ. Μπαγιαζ. 37.
 Ἀλεξάνδρεια Αἰγ. 48. 355. 631.
 Ἀλεξάνδρεια ἐν Ἰσ. 20.
 Ἀλέξανδρος 71.
 » ΣΤ' πάπ. 28. 32.
 » Ζ' πάπ. 212.
 » Η' πάπ. 213.
 » Κωνσταντίνου 381. 396. 446.
 Ἀλέξιος Μιχαήλοβιτς. 114.. 247.
 » Πέτροβιτς 307.
 Ἀλῆ 329..
 » -αγᾶς 372-396. 411.
 » -Ἀχμέτ-εφένδης 527.
 » -εφένδης 657.
 » -Κουλή-χάνης 361.
 » -πασσᾶς 105..
 » » 212.
 » » 332. 334.
 » » Ἐπίτρ. 22. 33.
 » » » 371.
 Ἀλῆ-πασσᾶ τζαμί, Ἐξ Μάρμ. 335.
 Ἀλῆ-πεης 454.
 » » 486.
 » -σεραϊλῆς 525.
 » -σέχης 351.
 » -χαλίφης 32.
 Ἀλιῦ-Δεβλέτης 24.
 Ἀλιαδίν, βεζίρ. 739.
 Ἀλιαδίν-πέης 20.
 Ἀλιάι-δεβλέτ-μεμλεχ. Ἰδε Ζιλκαδέρ.
 Ἀλικαρνασσός 54. 363. 516.
 Ἀλλαμάνοι Ἰδε Νέμτζοι.
 Ἀλουίστος 212.
 Ἀλιπουνάρι 226.
 Ἀλταβίλλα, Ἐλισάβετ δ' -89.
 Ἄλως 7. 33. 569.
 Ἀλφόνσος ἀρχιεπ. Αἰθιοπ. 147.
 Ἀμάρα 190. 283.
 Ἀμάσεια 21. 33. 43. 97. 102.

- "Αμασρος 368.
 "Αμβούργ 252.
 "Αμεδάν 337.
 "Αμετζή-Σουλεϊμάν ἐφένδης 350.
 "Αμζά 95.
 "Αμίδα 45. 48. 95. 109. 351.
 "Αμιλτόν 273.
 "Αμινσός 7. 512. 567. 569.. 574.
 "Αμιρούτζης 27. 30.
 "Αμετζόγλου Χουσεϊν-πασσᾶς, Ἐπίτ. 209.
 226. 232.
 "Αμυδύωτος 398. 666.
 "Αμστεδίου Ἀδριανός 111.
 "Αμστερδαμ 252. 276.
 "Αμστερφος 77.
 "Αναβαπτισται 58.
 "Αναδὸλ-Ἰσάρ 552.
 "Αναδὸλ-καθαγί 568.
 "Ανά-καλε ἢ Ἀνάκαρι 25. 575.
 "Ανανίας Ἀγγιόλου, Δέρεων, 477. 512.
 642. 689. 696. 705.
 "Ανανίας Κυζίκου 371.
 » Σιναίου 129.
 » Σιμόνης 314.
 "Ανάπα 575..
 "Αναστάσεως ναὸς Ἱερουσ. 375.
 "Αναστάσιος γούναρης 535. 538.
 "Αναστάσιος τσεράκης 424. 467.
 "Αναδολουσία 25. 104.
 "Ανδρέας Χίος, ἱατροὺς 35.
 "Ανδρεχόφ 317.
 "Ανθίμος Ἱεροσολύμων (Σκυθουπόλ. Καί-
 σαρ. Φιλ.) 704. 707.
 » Κερίνθου 127.
 » Μεσημ. Κυζίκ. 421. 444. 512.
 » Κωνσταντινουπόλεως 132.
 » Μιτυλήνης 641.
 » Νικαίας 631.
 » Οὐγγροβλαχ. 309.
 » Πρώτης 565. 630.
 » Τήνου 320.
 "Αννα Βολένη 98.
 » Μικλεμπούργ 338. 340.
 "Ανρέπ 456.
 "Αντὰπ 25. 48.
 "Αντίκ 520.
 "Αντιγόνο υ. 555.
 "Αντιόχεια 48.
 "Αντίταυρος 24.
 "Αντίονιος τσεράκης 689. 713.
 "Απάς, σάκης 35. 122. 128. 305.
 "Απαζάδες, Απαζία 25 571.. 575. 579.
 "Απαζᾶ-Ὀσμάν-πασσᾶς 244.
 » -πασσᾶς 432. 434. 440.
 » » 440. 443. 450. 459. 472.
 "Απαφίν Μιχαήλ 156. 203.
 "Απολλωνιάς 564.
 "Αποσταλία 117.
 "Απουδαπ Μεχμέτ-πεης 486.
 "Απουπέκιρ, σέιχ- 49.
 "Απου Χανανία 679.
 "Απραξίν 269. 278.
 "Απτῆ-πασσαζαδὲς 457. 459. 461. 502.
 » -πασσᾶς 188.
 » -πεης, Διδιτάρ-πασσαζαδὲς 549.
 574. 582.
 "Απτοδλ-Κερίμ-ἐφένδης 550..
 "Απτουλλάχ 148.
 » υἱὸς σ. Μπαγιαζ. 25.
 » υἱὸς σ. Σουλεϊμ. 102.
 "Απτοδλ-Χαλιδ-Χαμίτ-πασσ. Ἐπ. 628..
 » Χαμίτ, σουλτ. 519—710. 722.
 "Απτουρέαζάκης 487. 490. 521.. 559. 565.
 "Απτουρέαχμάν-πασσᾶς 366. 398.
 "Απχάζοι 35.
 "Αραδες, Αραβία 48. 102. 218. 223. 766.
 "Αραβος 34.
 "Αρατζιζαδὲς 237.
 "Αράπ, σέιχ- 49.
 "Αραπάκης, ἴδε Βλαστός Δημήτρ.
 "Αραπάκης 394. 447. 684. 695..
 "Αραπάτ 471.
 "Αραπατζή-Ἀλῆ-πασσ. Ἐπ. 209. 212.
 "Αράπ-πασσᾶς 214.
 "Αργυρόπουλος 13.
 "Αργυρόπουλος Μανόλης; 648.
 "Αρίφ-μουλλάς Δουρηζαδὲς, μουφτ. 640.
 643.
 "Αρμενία 32. 63. 328.
 "Αρμένιοι 35. 120. 163. 313.. 335.. 360.
 377. 379. 381. 391. 469. 472. 498.
 552.. 702. 712..
 "Αρμολική 34.
 "Αρναούτ-Απτουλλάχ-πασσᾶς 502. 504.
 » Μεχμέτ-πασσᾶς 468.. 474.
 "Αρναούτκιοῖ ἴδε Μίγα Ρεῦμα.
 "Αρσέγκη 15.
 "Αρσένιος Μονεμβασίας 42.
 "Αρτζες 453.
 » ποτ. 470.
 "Αρχαγγελοῦρτ 364.
 "Αρχάγγελος 253..
 "Αρχαγγέλων ἐκκλ. Μ. Ρεῦμα. 641. 685.
 "Αρχιπασσῆφ 522.

- 'Αρχιστρατ. ἐκκλ. Ζαυρόπετρ. 327. 628.
 'Ασὴρ-ἐφένδης 657.
 'Ασιτ-Μεχμέτ-ἐφένδης 657.
 'Ασμᾶ-σουλτάννα 525, 638.
 'Ασρούτ-πεης 65.
 'Ασσια 434.
 'Αστεραμπάτ 318.
 'Αστζή-'Αλῆ-πασσᾶς 'Επίτρ. 304-306.
 'Ατᾶ-πεης 647.
 » » 6εξ. 740.
 'Ατζα 551. 559. 575.
 'Ατζμε 59.
 'Ατζού 551. 559. 575.
 'Ατ-μεϊδάνι, ὅδε 'Ιππόδρομος.
 Αὐγούστη 71. 80. 110.
 Αὐγουστινιανοὶ 68.
 Αὐγουστος, Δεχ. 253...265. 338. 424.
 Αὐλίτα 566. 570. 667.
 Αὐλώνια 66.
 Αὐξέντιος 365—369. 371.
 » Διδυμοτείρου 614.
 » Φιλίππουπόλ. 403.
 'Αφουμάτζι 549. 557. 617. 620.. 624.
 'Αφρικῆ 65. 298. 454. 468.
 'Αχίρ-καπὶ 659.
 'Αχμέτ, υἱὸς σ. Μπαγιάζ. 36..42.
 » υἱὸς σ. Μεχμ. Β' 170. 209.
 » Α' σουлт. 119—128,
 » ἄγῳς 132. 142.
 » » 436. 440. 446.
 » Β' σουлт. 151. 209—219.
 » Γ' σουлт. 237—300. 332. 681.
 733. 785.
 » -ἐφένδης 'Ισμιρλῆς 526. 535...
 557.. 563..
 » » μουφτιζαδὲς 643. 656.
 681.
 » -Μιρζᾶ 28. 31.
 » πασσαῖς 54.
 » » 293.
 » » 338. 360.
 » » 472. 522.
 » » 570.. 579.
 » -πεης Καϊσερλῆς 554..
 » -τελεπῆς 185.
 'Αχρίε 62. 105. 309. 379. 407. 410. 544.
 Βαβυλῶν, ἡ
 Βαγδάτι 63.. 97. 102. 132. 140. 219.
 287. 337. 728. 767.
 Βαϊθουρδούτ 43.
 Βακαρέσκοι 371.
 Βακαρέσκος Γιαννάκης 606.
 Βακαρέσκος Κωνσταντ. 606.
 » Ράδος 605.
 Βακαρέστι μον. ἁγιοτ. Βλαχ. 399. 456.
 466. 518.
 Βάχχ Λαυρέντιος 242.
 Βάλας Λαυρέντιος 4.
 Βάλε-στρίμπα 189. 281. 532.
 Βαλιδὲ 151. 178. 181.
 » τζαμί 278.
 » χάνι 645.
 Βαλίνιας 'Αλέξ. 93.
 Βαλίνος 327.
 Βάλις 345..
 Βαλκεραὶν 451.
 Βαλουκλί ὅδε Ζωοδόχ. Πηγῆ.
 Βαλτικῆ 250. . 316. 454.
 Βαν 45. 63.. 95. 97. 319.
 Βανδὲκ 522.
 Βανκᾶς-Περγλέν 511..
 Βανλῆ-ἐφένδης 164.
 » Μεχμέτ ἡ Φειζουλλάχ ἐφέν. μουφτ.
 223. 233. 237. 562.
 Βαντελὲ 510.
 Βάπις 267.
 Βαράγλιος Γοδιφρέδος 93.
 Βαραδᾶ 575.
 Βαραδὶν 302.
 Βαρβιρέζοι, Βαρβαρία 523. 528.
 Βαρβαρόσσας, ἡ Χαϊρούδὲν 63—67.
 92. 106.
 Βαρβολομαῖος 'Αθηνῶν 408.
 » Δρύστρας 387.. 402..
 Βαρκὰν 181.
 Βέρνα 237. 451. 513. 517. 521. 531.
 Βαρσάκ, ὅδε Παφλαγονία.
 Βαρσοβία 259. 434.. 509..
 Βαρτάνης 565.
 Βασαράδας Β' 42. 44.
 Βασίλεια 40.
 Βασίλειος, ἀρχιερ. κλίμ. 'Αχρίδ. 379.
 415..
 » 66. 138. 144. 150 455.
 734.
 » Βουλγαροκτ. 246.
 » κληρικὸς 515.
 Βασίλης 414.
 Βασίφ-'Αχμέτ-ἐφένδ. 538.
 » » 489.
 Βάσιμιος Ματθ. 93.
 Βάισα 102. 223. 767.
 Βιταβία 39.
 Βιτοπέδ. μετοχ. Κωνσταντ. 314.

- Βατοπεδ. μον. "Α6. 392. 400.
 Βέζας Θεόδωρ. 90.
 Βεζιρ-Κισλασί 554.
 Βεζιρ χάνι 414.
 Βεΐσμαν 422. 464—472. 502. 531.
 Βέλγιον 120.
 Βελή-έφενδίζαδες 657.
 Βελή-έφενδής, μουφτής 389. 411. 413.
 415. 417.. 423.
 Βελή-πασσάς 286.
 Βελή-πασσάς 346.
 Βελιγράδι 5. 53. 66. 102. 183. 190—230
 302-307. 345... 467. 528. 653.
 Βενέδικτος 'Αθηνών 638 654. 682.
 Βενιζέ 430.
 Βεντούρας 331. 334.
 Βένων 79.
 Βεργεραιο: Πέτρος-Παῦλος 83.
 Βερρεζιν 217.
 Βερρεζίνα 483.
 Βερνάβιος 'Ιωάννης 87.
 Βερνίνος Δομένικος 120.
 Βέρροικα 'Ιδε Χαλέπι.
 Βερτίκ 522.
 Βερώνιος Φίλιππος 87.
 Βεσίκτασι 329. 408. 536 553. 565.
 Βεσσαραβία ἢ Βοιτζάκ 66. 104. 167.
 181. 212. 465. 656. 662. 674.
 Βετέρινος 220.
 Βεφά-μειδάνι 628.
 Βηθλέεμ ναός 'Ιερουσαλ. 375. 797.
 Βηρυτός 287. 385. 390.
 Βιάλα 481
 Βόαρ 156.
 Β.βλίο'ηκα μοναστ. 166.
 Β.βλ. οθικη Μαυροκορδ. 375.
 Β.βλ. ιοθήκη μετοχ. άγιοταφ. Φαναρ. 115
 Β.βλίο'ηκα ατρ.'Αλεξ.λ' 131. 264 356.
 Β.βλ.ιοθήκη Συναϊτών εν Καίρω λ'.
 Βίγκα 67.
 Βιδίνι 200. 203. 344. 403. 464. 467.
 Βιελιτζ 481.
 Βιέννη 17. 61. 180. 197. 200. 204.
 221. 253. 692.
 Βίζα ωρ 348.
 Βικαρέρ 43.
 Βικλερος 'Ιωάννης-Βαπτιστής 111.
 Βιλέλιος 'Ιάκωβος 111.
 Βίλνα 264.
 Βιστούλας 173. 479. 486. 506.
 Βισπούργ 263. 316.
 Βιγενστεϊν 451.
 Βιτέπσκη 483.
 Βέλι. 65.
 Βίτσεν 252.
 Βίττεμβέργη 44.
 Βλάγκα 553.
 Βλάσκα 649
 Βλαστός Δημήτριος, 'Αραπάκης 234..
 Βλαχία 36. 42. 44. 90. 199. 203. 216.
 233. 271. 277. 280. 300—309. 327.
 33 .3 .7. 340. 342. 346.. 350. 352.
 363. 367. 372. 377. 389. 395. 398.
 403—564. 620. 628. 635. 642. 644.
 647.. 652. 660. 663. 667 671. 680.
 684. 707. 782.
 Βλάχ. σαράι 638. '180.
 Βλάχοπογρανικόν κονάκι 639.
 Βλχσέρ 474.
 Βογάρος 'Ιωάν Ούιτας 120.
 Βογδάνοβιτζ Προκόπιος 229.
 Βοζνιτζίνης 229.
 Βοημία 62. 65.
 Βόλγας 103. 245.. 316.
 Βολανώφ 529.
 Βολλινία 500. 506.
 Βολοδιμίρ 246.
 Βόλσκα 272.
 Βολφάγκος 78 80.
 Βοιφάτιος Η' πάπ. 41.
 Βωνονία 38. 332.
 Βορισλιβ 217.
 Βορματία 76.
 Βορ. όβιτη μον. εν Γλασίω 137.
 Βορονετζ 232. 250 . 284.
 Β.β.ισθένης 173. 176. 199. 231. 247..
 268. 483 531. 559. 627. 663. 672.
 Βίσπορος 'Ιδε Κατάστενον.
 Βότιος 94.
 Β.βυλ.νιδες 649. 654.
 Βούδη 57. 59.. 62. 92. 181. 183.
 188. 728.
 Βουκανάν Γεώργιος 82.
 Βουκήρος 77. 86.
 Βουκουρέστι 234. 307. 403. 450. 452-
 460 466. 469.. 475. 487.. 524. 549.
 557. 561 646. 680.
 Βουλγαρία, Βούλγαροι 187. 197.. 307.
 353. 424. 469. 475. 499. 525. 531.
 Βουλγιγέρος 'Ενρίκος 86.
 Βου.δόν Κάρολος δούξ- 57. 82.
 Βουργ.σιος Κάμηλλος 'Ιδε λέων ΙΑ'.
 Β.υρία 'Ισιλέτη 88.
 Βούρσι-β.αία 46.

Βουζίκι Ἰδς Βετταβαβία.
 Βραμάντης Λ'ζκρος 68.
 Βραμία 185.
 Βρανδεόβουρ Ἰς Προυσία.
 Βρέγιοι ἢ Βρέντιος 77. 86.
 Βρόδα 483.
 Βυζαντίου παλάτιον 20.
 Γαβρής 28 36. 42. 45.
 Γαβρὴλ (Καλλιμάχη.) Θεσσαλονίκης,
 Μολδοβία 284.
 Γαβριὴλ Κωνσταντινουπ. (Θείτκλ.) 121.
 » Κ]ελ. (Γά ου και Χώρα) 153..
 » Γ'. Κωνσταντινουπ. (Χαλκηδόνος) 239—267.
 » Κωνσταντινουπ. (Π. Πατρών) 619—644. 698.
 » Μελιόκου 443.
 » Νινομηδίας 427.
 » Ξ' ὕθης 127.
 » Π' αἰου 354.
 » Σιρβίας 10.
 » Σερβόν. Νινομηρ. Χαλ τρ. Νι
 κουμρ. 340—356. 361—363. 379
 606 608. 611.
 Γαβριὴλ Χαλκηδόνος 208.
 » Χίου (ὁ Κοσ' ὀνης) 710.
 Γάδεραι 434.
 Γατάνος Θωμαῖ 71.
 Γάζα 46. 48. 481.
 Γαζέλ-περς 53 55.
 Γαλατῶ, 61. 91. 377. 381. 391. 399
 400. 476. 499. 560 60..
 » μιν. ἀροισφ. ἐν Μ. λδ. 679.
 Γάλατα-περσί 185.
 Γαλάζι 346. 430.. 457. 538. 664. 667.
 Γαλιλοῖς 417.
 Γολιθίζιοι 199 200. 247. 270. 278
 427 440. 445... 482. 500. 503. 510.
 520. 565.
 Γαττούν 461.
 Γε' ἐν-Ὀσμάν-πασσᾶς 197. 199.
 » -πασσᾶς, Ἐπίτρ. 314. 341. 343..
 354. 355. 509.
 Γεδιμ-Ἀχμέτ-πασσᾶς 15. 21. 24.
 Γεσί-Κο λῆ Ἰδς Ἐπίτᾶ-Πύργοι.
 » » -καπισι 628.
 Γεδικ-πασσᾶς 197. 199.
 Γεδισέν 465.
 Γελ-Τζεσίμ-Παχή-ἀγᾶς 636.
 Γεμένι 66. 104. 767.
 Γενί-καλῆ 472. 490. 523. 531. 565.
 580. 626.

Γενίκαπι 316. 478. 628.
 » Περσπουτ. 385. 387.
 Γενίμου 501.
 Γενί-μαχαλῆ 562. 568.
 » -παζέρ 521.
 » -παχτζῆ 36 628.
 » -ζακί 184.
 » -γζακ 693.
 Γεννόδιος Κίωνς πλ. [Σχολάριος] 3—7.
 Γενοβίζα 46.
 Γεράσιμος Ἀδελφάνδρεας 431. 442. 450.
 » Β' Ἀλεξανδρείας [Παλλαδᾶς]
 189—231. 264.
 » Κρήτης, Κυζίκου 411 416..
 444. 499. 512.. 559. 691.. 706. 709.
 Γεράσιμος Κελ' ου 403. 404. 410 416..
 » Θεσσαλονίκης 686. 699.
 » Κωνσταντινουπ. 469. 471.
 » Π. Πατρών 611.
 » Περσένας 681.
 » Χ' ου. Νικαίας, Πρακλείας 325.
 350 355. 379. 384. 611.
 Γερμανία, Ἰδς Νιμεζία.
 Γερμανός Ἀγιοταρτίτης 388.
 » Ἱερουσόλυμ. 63. 99. 119.
 » ὀμολογητ. 137.
 Γερμανὼν 519.
 Γερσλαδ 279.
 Γεωργία, Ἰδς Ἰθρηλία.
 Γεωργη-κλήρας 679.
 Γεώργιος Βαρ-άνη 645.
 » Βρανδεόβουργου 78. 80.
 » Ζαγοράς 406. 411. 415.
 » Κιμπρίτης 517. 539.
 » Λειψίας δούξ 74.
 » Ποτ-έλνικος 340.
 » Σίβηρος 644. 687. 692. 694.
 » Σίγγελλος 10.
 » Τραπεζούντιος 4.
 » Χάιμκνος 367.. 397..
 Γεθάρνιο ἢ Γιανίκ, Ἰδς Γιάννα.
 Γεωγλιτζή, Ἰδς Ἐμίν-Μερχμέτ-πασσᾶς.
 Γιάζιγα 12.
 Γιαζιό 6.
 Γιατί 520.
 Γιακουμάκης δομέστικος 555.
 Γιακούπ 28.
 » -ἀγᾶς 422. 436.
 » -πασσᾶς 28.
 Γιόλα 581.
 Γιαλι-κίρσκ 296..
 Γιόλομιτσα 453. 505.

Γίλμουπζα ποτ. 470. 475. 502.
 Γίλμπολου 17. 275.
 Γίλνκος "Αγας: 694.
 » τζεράχης 424. 467.
 Γίλννα 547.
 Γίλννκης 603
 » άπατζή: 678.
 » Ιατρής 421.
 » κατίπη: 330.
 Γίλννη-κάλφης 560.
 Γίλννης "ύλας 3. 0
 Γίλνντζορ 16. 46. 96. 102. 116.. 169.
 174. 178. 181. 189. 192. 197. 210.
 236. 250. 297. 301. 329. 331. 444..
 458. 457. 461. 464. 522. 628. 747.
 761.
 Γίλνους: 280..
 Γίλπο-ορόση: 186. 221.
 Γίλσι 134. 144. 1. 0. 189. 277. 288.
 291. 305. 322. 340. 344. 346. 440.
 448.. 452. 456. 458... 523. 546.
 646. 676. 680. 689.
 Γίλφα 486. 640. 679.
 Γίλγυά-πεης: 53.
 Γίλγυάτερν, ίδε Γάδερν.
 Γίλγυά-σελτζ-τζελεπή Σιτ-Μεχμέτ-πασ-
 σά: "Επίτρ. 342. 371..
 Γίλγυάδες 384. 711.
 Γίλγυάου 419. 713.
 Γίλγυάου-πασά: 37.
 Γίλγυάου-άγιά: 187. 192.
 » -πασά: 530.
 » Σιχαλαδδίν 54.
 Γίλγυάου 501.
 Γίλγυά 305
 Γίλγυά 454.
 Γίλγυά-α-λιάν 576..
 Γίλγυάδες 16.
 Γίλγυάτζα 450.
 Γίλγυά 568
 Γίλγυά 214. 172. 497. 531. 565.
 Γίλγυά Μαρών 323. 325.
 Γίλγυά "Αλέξανδρος [μ. Λογ. Δραγμ.]
 325—41).
 » βοεβόδ. "Αλέξανδρος Σιχαλάτου
 410. 448. 424.
 » » Γρηγόριος 469.
 » » [Δραγ.] 137. 307. 324.
 337. 340. 346. 350. 352. 361.. 367.
 Γίλγυά βοεβ. Γρηγ. "Αλεξ. [Δραγ.] 377.
 380. 383. 386. 389. 391. 393. 398.
 411.. 417.. 424. 437.. 440. 445.

450. 452. 537. 549. 565. 674
 Γίλγυά Δημήτριος: 605.
 » βοεβ. Μιτθός Γρηγ. [Δραγ.]
 346. 367.. 399. 455.
 » » Σκαρλ. Γρηγ. 346. 367. 374.
 377.. 389. 391. 404. 440
 Γίλγυά, ίδε Γρανία.
 Γίλγυά-σου 33.
 Γίλγυά-καγιάσι 568.
 » -σου 552.
 Γίλγυά-Λ. μίτ-πασαζαζέ "Αλλ-πασσάς
 312. 373. 376. 443.. 451.
 Γίλγυά 25.
 Γίλγυά 43.
 Γίλγυά-άγιά: 382.
 Γίλγυά 15.
 Γίλγυά-ελεξ 523.
 Γίλγυά-ζή. Γίλγυά-πασσά: "Επίτρ. 339.
 » Σουλτάν-πασσά: "Επίτρ. 287.
 Γίλγυά 138. 452—457. 468. 478.
 501. 548.
 Γίλγυά 35.
 Γίλγυά 464..
 Γίλγυά 259.
 Γίλγυά 464.
 Γίλγυά, βοεβ. 212.
 Γίλγυά "Αρπ 43.
 Γίλγυά 188. 214. 252.
 Γίλγυά-επικρός [Πανγ.] 344. "Εξ Μαρι
 206.
 Γίλγυά 250.
 Γίλγυά 546.
 Γίλγυά 462.
 Γίλγυά 18. 23.
 Γίλγυά Μιγύλ 645.
 Γίλγυά 444. 463. 549.
 Γίλγυά 686.
 Γίλγυά-καλενδάριον 107. 142..
 Γίλγυά Β' "Ιεροσολ. 5. 13. 29.
 » Γ' "Αντιστοίας 33. 43.
 » Δ' πάπ. 41.
 » ΣΤ' "Αλεξάνδρ. 5. 27.
 » Γ' πάπ. 70. 77.
 » Ι' π. π. 102. 107. 143. 146.
 » ΙΔ' πάπ. 146.
 » ΙΕ' πάπ. 146.
 » "Ιωαννίνων 383. 443. 507.
 » Κωνσταντινουπ. [Αμασίας]
 441..
 » Ούγγροβ. 460. 524. 589. 680.
 » Σέρβ. 208.
 » Χιού 208.

- Γρίτης Ἀνδρέας 32.
Γρόδνο 264. 267. 510.
Δαχιστάν 317.. 576. 640.
Δαχιστανλή Μεχμέτ-πασσᾶς 457. 459.
469. 517. 522. 524.
Δαλματάι, Δαλματία 141. 184. 187.
189. 191. 499. 215. 230. 650.
Δαλαπαῖν - Μουσταφᾶ - πασσᾶς, Ἐπίτρ. 214. 227. 232.. 235. 767.
Δαμασκηνὸς Μελενίκου, Θεσσαλον. 443.
499. 505. 513. 535.. 548. 559. 686.
Δαμασκὸς 46. 53. 219. 313. 320.
Δανιήλ Ἀγγέλου 208.
» Ἀντισχεῖας 414. 636.
» Νευροκόπου 127.
» πρωτοψάλτης 555.
» Χριστιανουπόλεως 614.
Δανιμάρκα 256. 288. 304. 369. 371.
427. 454. 565.
Δανισὼφ 522.
Δάντζικα 479. 486.
Δάντριας 659.
Δαούτ-πασσᾶ 172. 297. 301. 438. 686.
» » καπισὶ 628.
Δαπάντες Καισάρειοι 450.
Δαρδανέλια 189.
Δασκαλάκης, διδάσκ 316.
Δάχερ, σέιχ- 486.
Δεβίλλε-εἰβ, μαρκίων- 341. 345-348.
Δεβλὲτ-Γκιράι χάνης 406. 275.
» » » 505. 547.. 551.
555. 632. 673.
Δεδουκούτ 478.
Δεζεγελίν 478. 546.
Δεκοβίς 451.
Δελακροῦ 174.
Δελλή-παλτᾶ-ὄγλου 226.
Δελιάνος 450.
Δεμίρκαπ 25. 109.
» Κωνσταντινουπ. 43.
Δεμίτασι 288.
Δενολκίεν 500.
Δεπονάκ, μαρκίων- 304. 308.
Δερβίς - Μεχμέτ - πασσᾶς, Ἐπίτρ. 546-
561. 564.
» Μουλλά ἐφένδης 657.
» Σαπᾶν-ἀγᾶς 214.
Δερένδε 48.
Δερένδελης, Ἐπίτρ. 557. 561-566.
Δέρκοι 478.
Δέρκων μητρόπ. 284.
Δερπέντι 25. 317..
- Δεσαλούρ 296.
Δεσεπερώφ 516.
Δέσνα 269.
Δεσπότου ὄρος 166.
Δεσφόρτ 252.
Δεχερπέτ 662. 682.
Δέξμ υἱός σ. Μεχμέτ 23. 28. 734.
Δημητράσκος λογοθέτης 138.
Δημήτριος 246
» δ Γραικός 4.
» Φωτίου 401. 405..
Διαμαντῆς Πιτάρης 613.
Διαρπεκίρ ὕε Ἀμιδν.
Διβι-ἀρ-Μεχμέτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 364...
» πασσαζαδὲ Ἀπτή-πης 549.
Διδυμόττιχον 36. 288. 300. 452. 476.
Διεβ-τζ 510. 516.
Δίκο-Ἀλῆ-ἀγᾶς 236.
Διλοῖζ-Μεχμέτ ἀγᾶς 210.
Δίπμποβιτζα 475.
Διονύσιος Ἀδριανουπόλ. 385... 611.
» Κων]πλ. [Φιλίππουπ.] 20-31.
» » [Νικομηδ.] 91,
» » Μουσουλίμης (Δαρδύσης)
459. 468-217.
» Μεθύμνης 540.
» Μελενίκου 283. 400.
» Νεοκισσαρείας 611.
» Προύσης 460.
» Σαντορίνης 614.
» Χίου, Ἐφέσου, Δέρκων [Σαμουρ-
κάσης] 379. 392. 397. 477. 512. 611.
Διπλοφάναρο, 123. 405. 638.
Δολγορούκκι 476. 256.. 462. 470.. 540.
524.
Δομινικάνοι 48. 68. 481.
Δομνὴ 535.
Δόπριτζα 97. 521.
Δόριας Ἀνδρέας 67.
Δορυγλάν Ἀχμέτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 236-
244.
Δοροσκένκης 458. 468. 470. 172. 738.
Δοσίθεος Ἱεροσολ. 169. 267. 205. 208.
797.
Δουβᾶλ 411.
Δουβενᾶλδ 490.
Δούγιος Ἀντώνιος 87.
Δουγκέρμης 513.
Δουδέσκος Νικόλ. 605.
Δούκας Βουβοῦ 67. 167. 182. 234.
262. 738.
» Κωνσταντίνος 11.

- Δουμασιον 475.
Δούνας 483.
Δούπ-χάνης 365.
Δουράνδ 546.
Δούρ-δαγί 100.
Δράβα 490.
Δράγα 479.
Δραγότας βοεβ. 719.
Δρακούλα Τζαννέτου 284.
Δρέσδα 256.
Δρογεμπούργ 546.
Δρύστρα Ἰδε Σιλίστρια.
Δυρβάχιον 42.
Δωρόθεος Β' Ἀντιοχ. 4.
» Β' Ἱεροσολ. 29. 46. 60. 63. 99.
» Γ' Ἀντιοχ. 55. 60. 92.
'Εβρατοι 18. 26. 34. 50. 400. 418.
160. 170. 308. 422. 485. 498. 552.
680. 702. 712.
'Εγγελ/арт 474. 520. 525.
'Εγγλιτέρα 252. 286. 306. 340. 342.
427. 452. 454. 500. 558. 654. 654.
659. 665.
'Εγιούπ 237. 550.
'Εγιούπι-'Ενσαρί 6.
'Εγιούπ-πεης 286.
» -τζιμισί 6. 222.
'Εγρίκαπι 344. 552. 698.
'Εγρί-μποίνου Ἀπουλλάχ-πασσᾶς, 'Ε-
πίτρ. 361—364.
'Εγριπόζ Ἰδε Εὐβοία.
'Εδεσσα ιθ'. κ.ά. 20. 45. 49. 365.
'Εδιρνέκαπι 140. 413. 438. 550. 553.
681.
'Εδουάρδος ΣΤ' 89.
'Εζορνίκ 42.
'Εϊσαер 203. 731.
'Εκис Ἰωάννης 70. 74.
'Εκκλησία Κωνστ. 52. 377. 380. 552.
'Εκολαμπάδιος Ἰωάν. 50. 77. 86.
'Ελβετία 49.
'Ελένη 353.
» Κοζονέσσα 679.
» Μαυκορδ. 405.
'Ελεονώρα 286.
'Ελισάβετ Ρουσσ. 303.
'Ελισαβετγορδ 364. 441. 445. 451.
455.
'Εμάς-Μεχμέτ-πασσᾶς, 'Επίτρ. 218.
220—226.
'Ελλάς 31.
'Ελλησποντος 463. 468. 479.
'Ελπίδος ἐκκλ. Κοντοκαλ. 184.
'Ελφιστων 454. 462. 468.
'Εμίν-εφένδης 380.
» -Μεχμέ-πασσᾶς (Γιαγκιτζής), 'Ε-
πίτρ. 418—447. 629.
'Εμιργκέν-όγλους 438.
'Εμίρ-Μεχμέτ (σείχ-) 219.
» » -πασσᾶς, 'Επίτρ. 340. 342.
'Εμπι-'Εγιούπι-Χαλιδ 6.
'Εμπουγκόφης 373. 376.
'Εμπουπεκήρ-πασσᾶς 293.
'Ενεταί, 'Ενετοι 12. 45. 21. 32. 405.
148. 156. 161. 166. 180. 183—230.
251. 255. 276. 293. 296. 300. 332.
394. 452. 454. 510. 519. 546. 549.
556. 683.
'Ενκρεμάτος Θωμάς 18.
'Ενρίκος Β' Φράντζας 92. 98.
» Βρανσούιχ 79.
» Δ' Καστίλλ. 18.
» Η' 'Εγγλιτέρ. 77. 82. 98.
'Εξαμλί 222. 230.
'Ε; Μάμαρα 206. 335. 638.
'Επάκ 259.
'Επτά Πόργοι 428. 430. 151. 173.
186. 276. 284. 377. 384. 396. 414.
417. 423. 426. 510. 659. 670.
677.
'Ε ασμος 75.
'Ερδεβίλ 319.
'Ερδελία, Ἰδε Τρανσυλβανία.
'Εξερουμ 409. 128. 132. 263. 625.
'Ερβάν 318. 332. 339.
'Ερμάνος Κολωνίας ἀρχιεπ. 79.
» Νικόλαος 411.
'Ερμενὰκ 15.
'Ερμογένης πατρ. Ρουσσ. 144.
'Ερμώνιμος Γεώργ. Σπαρτιάτης 13.
'Ερ έστος Λουνεβούργου δουδ 78. 80.
'Ερσέκι 479.
'Ερτογορδ 49.
'Ερυθρά θάλασσα 49. 767.
'Ερφορδία 68.
'Ερώστρατος 194.
'Εσκι-σαράι 6. 31. 419. 332. 711. 719.
'Εσρέφης Ἰδε Μίρι-Μαχμούτ.
'Εστα, Ἀλφόνσος δι- 406.
'Εστονία 252. 304.
Εὐαγγελινός, Οἰκονόμος παπᾶ- 284.
Εὐβοία 45. 199.
Εὐγένιος διδάσκαλος 383. 385. 387.
» Σαβόγιας 223. 225. 302—306.

- Εὐδοξία Ῥουσσ. 278.
 Εὐθύμιος Γ' Ἀντιοχείας 119. 129. 149.
 » Πτολεμαῖδος 321.
 Εὐθύμιου Σάρδων λείψ. 170. 706.
 Εὐξείνιος πόντος 24. 170. 222. 224.
 252. 284. 316. 344. 374. 442.
 466. 469. 500—531. 552—583.
 631. 636. 652. 655. 663. 666. 683.
 Εὐπραγιώτης Δράκος 208.
 Εὐτύχιος Ἀντιοχείας 182.
 Ἐφραίμ Ἱεροσολ. (Βηθλεὲμ) 385. 409.
 412. 440.
 Ζαγάλια 545.
 Ζακύνθοι Ζάκυνθος 230. 301. 472.
 476. 683.
 Ζαμοῖσκι 506.
 Ζαμπέρ-καλεσί 49.
 Ζαμπολαδόαδε 138.
 Ζαποροβάνοι Καζάκοι 271. 273. 422.
 426. 432. 445. 500. 525. 559. 622.
 675.
 Ζαπορόβσκης 529.
 Ζάρα 506.
 Ζαφαίρα 392.
 » Καρατζᾶ 629.
 » Μάνου 697.
 Ζαχαρίας Ἀμασείας 135.
 » Βιζύης 268.
 Ζένδουλ-Βενσαρί 6.
 Ζεϊνέπ-σουλτάνα 383. 400-403. 560.
 Ζεϊνουλζίν 15.
 Ζεϊρέκ 628.
 » -τζαμί 52.
 Ζεκεριέ- » Χαλεπ. 366.
 Ζελιδέ-σουλτάνα 331.
 Ζεύκης 413.
 Ζεύσκη 511.
 Ζευστόχο 482.
 Ζίγκοι 35.
 Ζιλίφκι 15.
 Ζιλκαδὶρ 24. 43. 57. 776.
 Ζίμνιτζα 617. 623.
 Ζινδάν 745.
 Ζιγνή-ἐφένδης 393.
 Ζλατάρ μον. ἐν Βουκουρ. 355.
 Ζουβίγγλιος Οὐλέγχος 49. 56. 85.
 Ζούαλκας 329.
 Ζουλφικάρ-άγας 162.
 » -ἐφένδης 197. 214.
 Ζουνιέ 546.
 Ζουρτίγο 50.
 Ζουρόπετρά ἢ Ζουλόπετρά 327. 684.
 Ζυγομαλάς 408.
 Ζωναράς 8.
 Ζωοδόχ. πηγὴ 335.
 Ζωσιμάς Ἀδραμηριῶν 127.
 Ζώσιμος 40.
 Ἡλίας-πασσᾶς 135.
 Ἱππερος 184. 230.
 Ἡράκλεια 655.
 Ἡράκλειος αὐτοκρ. 6. 245.
 » ἡγ. Ἱερ. 35. 640. 646.
 668. 675.
 Θάσος 571.
 Θεοδόσιος Κωνσταντινουπ. [(Θεσσαλον.)
 400. 439-513. 548. 556. 558.
 Θεοδοσιούπολις, ἴδε Ἐρζερούμ.
 Θεοδώρητος Λακεδαιμονίχ. 208.
 Θεόδωρος Ἀλεξάνδριτς 173. 176. 179.
 274.
 » καπικεγαγιᾶς 323.
 » Πορίσκιτς 114.
 » Ποστέλνικος 691.
 Θεόκλητος Νικομηδείας 333. 353. 357.
 » Φιλίππουπόλεως 611.
 Θεόκλητος Κωνσταντίν. [Ἰωανν(νών)
 44-56.
 » [Φιλίππουπ.]
 117.
 Θεοτόκου μον. ἐν Σταυριᾷ 132.
 Θεοφάνης Ἐφέσου 208.
 » Ἱεροσολ. 114. 125. 127. 134.
 » Κωνσταντινουπόλ. 25.
 » » (Ἀθηνῶν) 121.
 » Σερρέων 127.
 Θεόφιλος ὁμολογητ. 10.
 Θεοχάρης 415.
 Θεραπεῖα 284. 381. 408. 455. 478.
 541. 648. 645. 689. 693.
 Θεσσαλονίκη 26. 62. 300. 500. 516.
 636. 655. 686.
 Θράκη 499.
 Θωμάζος Ἰωάννης 78.
 Ἰάκωβος Ἀνδρέου 110.
 » διδάσκαλος 315.
 » Ε' (Στουάτος) 82.
 » Ζιγνών 127.
 » Κωνσταντινουπόλ. (Λαρίσης)
 182. 187. 191. 493. 198.
 Ἰβάν Βασιλειοδίτις 114.
 Ἰβήρια 34. 65. 95. 109. 251. 317.
 334. 338. 340. 376. 640. 646. 660.
 675.
 Ἰβήρων μον. Ἀθ. 400.

Ἰβικα 98.
 Ἰγγερμαλάνδ 471.
 Ἰγγρία 247.. 304. 346.
 Ἰγνάτιος Ἀντιοχείας 77.
 » διάκονος 693. 698.
 » Λιτίτζης 686.
 Ἰερὰ Ἐξέτασις 48.
 Ἰέραξ μ. Λογ. 105.
 Ἰερεμίας Α' Κωνσταντινουπόλ. (Σοφίας)
 56-90.
 » Β' (Λαρίσ.)
 108. 116. 118.
 Ἰερεμίας Γ' Κωνσταντινουπόλ. (Καίσαρ)
 301—324.. 334. 335.
 » πρωτοσύγκ 416.
 » Ῥόδου 316.
 » Χριστιανουπόλ. Μιτυλήνης 628..
 Ἰερόθεος διδάσκαλος 315.
 » Δρύστρας 317.
 Ἰερουσαλήμ 60. 99. 207. 308.
 » προσκυνήματα 4. 13. 46. 56.
 64 91. 99. 111. 163. 181. 198.
 308. 375. 377. 411. 539. 679.
 Ἰερώνυμος Δολφίνος 298.
 Ἰζέτ-Ἀχμέτ-πασσᾶς 505. 517.
 » -Μεγμέτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 519. 526.
 535—546. 549. 625—629. 651.
 Ἰησοῦται 35. 92. 107. 133. 143. 147.
 307. 511.
 Ἰκαρία 117.
 Ἰκόνιον 21. 25. 36. 75'.
 Ἰλλυρία 12.
 Ἰμαρέτ 34.
 Ἰμβρός 516.
 Ἰνδία, Ἰνδοὶ 437. 314. 664.. 766..
 Ἰνεον 567.
 Ἰνεπαχτι, ἴδε Ναύπακτος.
 Ἰνέπουλου 568.
 Ἰννοκέντιος Η' πάπ. 48. 26. 28. 36.
 » Θ' » 146.
 » Γ' » 212.
 » ΙΑ' » 69. 313.
 » ΙΒ' » 213.
 Ἰοβηλαῖοι 41.
 Ἰορδανάνκης τζεβαρετζ. 650. 695.
 Ἰουλία 102.
 Ἰούλιος Β' πάπ. 32—39. 68.
 » Γ' » 96..
 Ἰουσουφτζέ-πεης 15.
 Ἰππανίς, ἴδε Πόγ.
 Ἰπποβάται 145.
 Ἰππόδρομος 236. 329. 332.

Ἰπραήμ, σουλτ. 144—151.
 » υἱὸς σ. Ἀχμέτ Β' 214. 219.
 » -ἀγᾶς 233.
 » -ἐφένδης 300.
 » -ἐφένδης 374. 376.
 » -πασσᾶς Ἐπίτρ. 54—56.
 » -πασσᾶς 140.
 » -πασσᾶς 162.
 » -πασσᾶς 169.
 » -πασσᾶς 179. 181.
 » -πασσᾶς 220.
 » -πασσᾶς, Ἐπίτρ. 306. 309—
 330. 364.
 » -πασσᾶς 471.
 » -πεης 647. 651.
 » -γότης 287.
 Ἰπραίλα 280. 284. 424. 457.. 466.
 474. 554.
 Ἰράκ-Ἀτζεμί 319.
 Ἰραν-ἑφένδ. μουφτ. 558. 567.
 Ἰργίς 518.
 Ἰσαάκ Χαλκηδόνης 132.
 Ἰσαβέλλα 18.
 Ἰσάκ-ἀγᾶς 666.
 Ἰσάκ-ἐφένδης 162.
 Ἰσάκ-πεης 13.
 Ἰσάκτζα 164. 167. 183. 277. 341. 346.
 424. 436—449. 458. 464.. 468.
 472—476. 501. 653. 663.
 Ἰσαρτζίκι 344.
 Ἰσζίν 463.
 Ἰσιδωρος Κωνσταντινουπόλ. Ξανθοπού-
 λος 7—14.
 Ἰσθβάντζα 441. 447.
 Ἰσκενδερούνα 454.. 650. 655.
 Ἰσκενδέρ-πασσᾶς 97.
 Ἰσκενδέρπεης 14.
 Ἰολέβιον 68.
 Ἰσμαήλ 32.
 Ἰσμαήλ 279. 456. 464—474. 564. 619.
 643. 651.. 663. 667..
 Ἰσμαήλ-πασσᾶς 383.
 » -πασσᾶς 461.
 » -πεης 7.
 » -πεης 406.. 445. 440. 513. 538..
 549—564.
 » (σάχ-) 45. 97.
 Ἰσοῦφ-ἐφένδης 374.
 » -ἐφένδης 680.
 » -πασσᾶς 148.
 » -πασσᾶς 274.
 » -πασσᾶς, Ἐπίτρ. 285—287.

- Ἰσούφ-πασσάς 301.
 » -πασσάς, Ἐπίτρ. 636. 640.. 643—
 Ἰσπανία, Ἰσπανοὶ 18. 25.. 92. 98. 404.
 107. 233. 286. 338. 390. 514. 664.
 Ἰσπέρ-ἀγᾶς 517.
 Ἰσπιρλόγκα 300.
 Ἰσεντιλι 300.
 Ἰταλία 21. 26. 29. 65. 98. 339.
 Ἰτζ-καλι 583.
 Ἰωακείμ Ἀλεξανδρείας ὁ πᾶνυ 27. 60. 100.
 » Β' Ἀντιοχ. 24. 33.
 » Γ' Ἀντιοχ. 92. 409.
 » Δ' Ἀντιοχ. 415. 119.
 » Ε' » Βενζαγιάδης] 154. 158.
 » Σ' » 466.
 » Ἐρέσου 611.
 » Ἱεροσολ. 4.
 » Κωνσταντινουπ. [Δράμας] 33—35.
 » πατρ. Ρουσσ. 145. 254.
 Ἰωανῆς Ἰουδτος 77. 83. 86.
 Ἰωάννης Ἀλεξιοδίτς 179. 187. 244. 250.
 » Βασιλειοδίτς 246. 266.
 » Μέρρων 643.
 » Οὐγγρίας 59.
 » Σαξωνίας 78. 80.
 Ἰωαννίκιος Ἀλεξανδρείας 155.
 » Κωνσταντινουπ. [Ηρακλείας]
 450—455.
 » ὁ Καρατζᾶς [Πικίου, Χαλ-
 κηδόνος] 344. 354. 350. 363. 365.
 368. 374. 377.. 380. 388—396.
 401. 406. 408. 443.. 419. 535. 606
 614. 650. 680.
 Ἰωαννίκιος Σερρών, Χαλκηδόνος 363
 379. 384—388.
 » Σωζουπόλεως 60.
 Ἰωάννινα 500
 Ἰωάσαφ διάκονος 698.
 » Διδυμοτείρου 127.
 » Κων]πόλ. (Κόκκας) 14—17.
 « » (Ἀδριανουπόλ.) 96
 —101.
 » Β' πατρ. Ρουσσ. 444.
 » Γ' » 145.
 » Ν. Πατρῶν 208.
 » Προύσης 127.
 » Σερρών 131.
 Ἰωδ Κιαβίας 414.
 » πατρ. Ρουσσ. 144. 416.
 Ἰωσήφ καΐσαρ 286. 460. 508.
 » πατρ. Ρουσσ. 114.
 Καβάκια 666.
 Κεδάκος 391. 397.
 Κεθάρα 524. 583.
 Κεβισίν 450—453.
 Καγούλ 463.
 Κεδίκιοι ἴδε Χαληδών.
 » (Κριμ.) 524.
 Καζάν 516. 518..
 Καζαντζόγλους 382.
 Καζακία, Καζάκοι 144. 158. 167—176.
 181. 186. 232. 250. 266—271. 278.
 283. 316. 339. 418. 422. 436..
 442. 453. 473. 504. 516. 525.
 559 572. 662.
 Καζέτιν 318. 334.
 Καζ-θαγί 197.
 Κεζέρη: 377. 379. 384. 391. 396. 418.
 Κεζικλή βόιβόδα, ἴδε Λεώτας βοεβ.
 Κεϊναρτζικ 503. 521. 531. 565. 660.
 667. 672.
 Κεϊρον 47. 356. 647. 728.
 Καισάρεια 57. 432.
 Καισάρ: (Συρ.) 25.
 Καίτ ή Χιτί-πεης 20. 23. 25. 45. 54.
 Καλαϊλή Ἀχμέτ-πασσάς 214..
 Καλαμάτα 461.
 Καλβινισται 87. 408.
 Καλβίνος Ἰωάννης 87.
 Καλενδέρογλους 120.
 Καλενδέρ-πεης 57.
 Καλιμάν ή Κεμάλης, ἱατρός 639.
 Καλίτζα 373..
 Καλίχ 265.
 Καλλιμάχης Ἀλέξανδρ. Ἰωάν. 437. 444.
 446.. 560. 627. 657. 685. 690. 696.
 700 711.
 Καλλιμάχης βοεβ. Γρηγ. Ἰωάνν. 390.
 394.. 398. 411.. 416. 422. 424.
 436.. 443—447. 538.
 Καλλιμάχης βοεβ. Ἰωάνν. (Δραγ.) 350.
 367. 377. 382. 390. 538.
 Καλλίνικος Ἀγιοταφίτης 683.
 » Ἀδριανουπόλ. 512. 515. 519.
 » » 616. 618. 698.
 » Ἡρακλείας 324..
 » Β' Ἀκαρνάν, Κων]πόλ. 193..
 201—211.
 » Γ' Κωνστ]πόλ. (Προϊλάδου)
 373. 376. 548. 611.
 » Νικαίας 614.
 » Ὀρνόβου 630. 637.
 » Χαλκηδόνος 333. 354.
 Καλλιπολις 297. 376. 561. -667.

Κάλλιστος Δρυϊνουπόλ. 136.

» Γ' πάπας 5.

» Δ' » 136.

Καλμοῦκοι 265. 268.

Καλοῦς 459.

Καλούσκα 440.

Κάλφογλους Γεώργιος 323.

Κάμπρις 245.

Καμένει 283. 287.

Καμιντζα 164. 167. 173. 190. 198.

230. 233. 247. 411. 646. 656.

Καμίνσκη 483. 520—524. 529.

Καμιτζικ-σουϊ 524.

Καμόντες 629.

Καμπέγριας Δαυρέντιος 80.

Καμτζάτκα 258.

Κάνδια 149. 151. 157. 161.

Κανδίδος Πέτρος 4.

Κανλι-κιοπρού 418.

Κανλι-κουϊ 510.

Κανόνης 346..

Καντακουζηνός Δημήτρ. 67. 183.

» Μιχ. Μαγουρέανος 309.

549. 621..

» Σερπάνος 183.

» βοεβ. Στέφανος Β' 294.

300. 317. 562.

Κανταρτζιλάρ 628.

Καντεμίρης 469.. 475.

» βοεβ. Αντίοχος 183. 189.

264. 271. 346.

» Δημήτρ. 277—280. 283.

» Κωνστ. 183. 186. 189.

204. 214.

» Κωνστ. 316.

Κάντεχαρ 305. 327.

Καουσάνι 442.. 451. 656. 662.

Καπακλή 521.

Καπα-κουλάκ 'Ιπραήμ-πασσάς, 'Επίτρ.

323. 330—334.

Καπάρασι 301.

Καπί-κιράνης 452—458. 463..

Καπλάν-Γιράις, χάνης 220. 268. 275.

Καπλάν-Μεχμέτ-πασσάς 167. 174. 176.

Καπουκίνοι 93. 308.

Καπράρας 179. 185.. 218.

Καπτζορόχι 568.

Κάρ 516.

Καρά-βεζίρης, 'Ιδε Σεχίτ-Μεχμέτ-πασσ.

» -γιουμουράι 628.

» -θαγί, 'Ιδε Μοντενέγρο.

» -'Ιπραήμ-πασσάς, 'Επίτρ. 180. 183.

— 187. 742.

Καρά-'Ισαρλή 'Αχμέτ-πεης 565.

» -'Ισάρ-σαρλί, 'Ιδε 'Αρσέγκη.

Καρακάς-Μεχμέτ 236. 244.

Καράκιοι 409.

Καρακίολος 76.

Κρακόντζογλους 680.

Καρακουλάκ-άγας 210.

Κραμανία 13. 25.

Κραμινίται 91.

Καραμάνογλους 13.

Καρχμάν-πασσάς 443.

Καρά-Μεχμέτ-άγας 233..

» » -πασσάς 174.

» -Μουράτ 501.

» -Μουσελλίμης 450.

» -Μουσταφά-πασσάς 105 409.

» » » 181.

» » » 302.

» » » 'Επίτρ. 174.

178—183. 344.

Καραμουτ 45.

Καραοσμάνογλους 476. 554.

Καραπούζα 353.

Καρά-πουρνου 646.

Καρά-Σιλιχτάρης, 'Ιδε Σεχίτ-Μεχμέτ-πασ.

Καρά-σουϊ 501.. 517.

Καράτασι 568.

Καρατζάς Γεώργ. Σιαρλάτ. Ιατρ. Δραγομ.

378. 398. 401. 405. 536. 690.

Καρατζάς 'Ιωάννης 693.

» Κωνς 450.

» βοεβ. Νικόλ. (Δ.αγ.) 628. 635.

» Σκαρλ. Σγουρουομάλλης Ια-

τρὸς Δραγ. 323. 344. 398. 405. 414.

418. 467. 487. 515. 519. 537..

Καρατζάς Σκαρλ. 606.

Καράφας 188. 198.

» Πέτρος, 'Ιδε Παῦλος Δ'.

Καρά-Χαρμάνι 559. 666.

Καρελία 304. 316.

Κερθαγένη, 'Ιδε 'Αλγκέρι.

Καρίπιζε 568.

Καριστιράνι, πιλάτ. 231.

Κάρλοβιτς 182. 229. 255. 293. 298.

301.. 435. 443.

Κάρλος 373.

Καρλοστάδιο 74. 77.

Κάρολος Β' 'Ιτπαν. 227.

» Ε' καίσαρ 57. 75—80. 92..

» Σ' καίσαρ 286. 292. 338. 347.

» Ζ' Φράντζ. 40.

- Κάρολος Η' * 29.
 » Θ' * 89.
 » ΙΑ' Σουρδ. 256.
 » ΙΒ' » 232. 252—296.
 304. 328. 358.
 Καρπάν 520.
 Κάρε 351.
 Καρτάλι 344.. 440.... 458. 463.
 Καρτέλι 34. 675.
 Καρσοφύλλης 'Ιωάνν. μ. Δογ. 308. 797.
 Κασάνδρα Τζαννέτου ιε. 284.
 Κασάνδρεα 694.
 Κασίμ-πασσά 97. 710.
 Κασίπ-Μιρζά 95.
 Κασπία θάλ. 245. 252. 313. 346..
 Κασταμονή 412.
 Καστελλάνος Γεώργιος 4.
 Καστελλόρρουν 643.
 Καστιλλία 48.
 Καστίρκα 445.
 Καστορία 309.
 Κατάνοι 305. 448.
 Κατάστενον 429. 328. 377. 399. 413.
 419. 498. 653. 659. 666. 704.
 Κάτερρα-Λιμάνι 42.
 Κατιλλόν 89.
 Κατιρλί 565..
 Κατιτζ 524.
 Καύκασος 343. 575.
 Καφās ή Κίφε 46. 36. 403. 474. 500.
 570.. 580..
 Καφκάνι 568.
 Καχέτη ή Κάχα 35. 675.
 Κβίρίνης Πέτρος 480.
 Κεγετζί 66.
 Κέιζερ 522.
 Κεϊλάν 337.
 Κεϊτή-πεης 286.
 Κελάτη 34.
 Κελτογαλάται 17.
 Κεμάλ-'Αλή-πασσάς 26.
 Κεμιερνίνσκης Γεώργ. 473. 476.
 Κεζχόλυ 316.
 Κεραμείς Νικόλ. ιατρ. 140.
 Κεράτειος κόλπ. 409.
 Κερεμιτ-μαχαλεσί 638.
 Κερίμ-Γκιράις χάνης 417.. 423.. 436..
 Κερκεπ 48.
 Κερκιοτ 337. 354.
 Κερκυρα-αίοι 5. 65. 199. 265. 301.
 308. 439.
 Κερμάν 349.
 Κεσμέ-καγιά 628.
 Κέσρελη 'Αχμέτ-εφένδ. 350. 768.
 Κετζέλι 568.
 Κεφαλληνία 32. 301.
 Κιαατχανά 665.
 Κιαζιπή-Μεχμέτ-εφένδ. 236.
 Κίαιβον 165. 188. 247. 270. 435. 444.
 Κιαλιγγίλα, μον. εν Κολχίδι 454.
 Κιζιλ-'Ασλάν 15.
 » -'Αχμέτ 7.
 » -'Ιρμάκ, ΐδε 'Αλυς.
 » -τασι 575.
 Κίλα 641.
 Κιλερτζή-'Οσμάν-πασσάς 513.
 Κιλ ή Κελί 24. 55. 66. 470. 279.
 465. 549. 559. 564.
 Κιλικία 20. 24.
 Κίλσι 649.
 Κιλίτζ-'Αλή-πασσάς 406.
 Κιλ-ή Τακίλ-πουροδν 342. 534. 550..
 580. 651. 672. 676.
 Κίνα. Κινέζοι 20. 93. 213. 248. 250.
 262.
 Κίνπεργ 500. 505.
 Κιοπρί 452.
 Κιοπρούλη Μεχμέτ-πασσάς, 'Επίτρ. 452..
 510. 742.
 Κιοπρούλογιοι 719.
 Κιοπρουλόγλους 'Απουλλάχ-πασσάς 234
 235. 338..
 » Μουσταφά-πασσάς 193..
 204-214.
 » Νουμάν-πασσάς 275..
 » Φαζίλ-'Αχμέτ-πασσάς
 456-478. 738.
 Κιόρ-βεζίρης ΐδε χατζή Γεγίν-'Αχμέτ-
 πασσάς.
 » -Σεφά Γκιράις, χάνης 244.
 » -Χουσεϊν-πασσάς 480.
 Κιοσόγλους 'Ιωάννης 387.
 Κιοουμουλγίνα 45.
 Κιοουρίστάν 45.
 Κιοουζόκ-Μεχμέτ-πασσάς 435.
 » Μουσταφά-πασσά 628.
 » -Τζαφέρ 42.
 » -Τζαφέρ-πασσάς 224.
 » Τζεκμετζέ 37. 550. 720.
 Κιοχτζέ 48.
 Κιπλελόγλους 232.
 Κιριτλή 'Αχμέτ-εφένδης 451.
 Κίρκας 444.
 Κίρκος 476.

- Κιρλή 'Ισμαήλ-εφένδης 215.
 Κιρματζ-δαγί 563.
 Κίς-άδᾶ 523.
 Κίτρος 568. 667.
 Κλέστοχοδ 509.
 Κλήμης ΣΤ' πάπ. 41. 72
 » Ζ' » 55. 57. 78.. 86.
 » 413.
 » Η' » 146.
 » Θ' » 213.
 » Ι' » 213.
 » ΙΓ' » 408.
 » Φιλίππων 127.
 Κλιτζκας 473. 501. 504.
 Κνὸξ 'Ιωάννης 82.
 Κογὲ-Έρσεκ, ἴδε 'Ιλλυρία.
 Κογιουνλὸν-Ίσάρ 7.
 Κοζακόφσκη 525.
 Κολασσοί 334.
 Κολλιέρ 213. 229. 306.
 Κολώνη 34.
 Κόλτζα μον. Βουκουρ. 294. 309.
 Κόλχοι 35.
 Κόμανα μον. ἀγιοταφ. ἐν Βλαχ. 453.
 Κομνηνοί 8. 149.
 Κοτζάγας Λουτήκης 58.
 Κονιζέγ 341.
 Κόνινσμαρ 191. 199.
 Κόντι 252.
 Κοντιόδρακος 'Ανδρόνικος 13.
 Κοντοσκάλι 184.
 Κοπενάγ 256.
 Κοπόριον 262.
 Κόππεν Λεονάρδος 77.
 Κοπιτζάκοι 16. 266.
 Κορβών 98.
 Κορδούκ σουлт. 22..
 » υἱὸς σουлт. Μπαγιαζίτι 37. 42.
 Κόρινθος 5. 24. 122. 191. 222. 298.
 Κορνάριος 'Ανδρέας 191. 203.
 Κόρσικα 454.
 Κορφοί, ἴδε Κέρκυρα.
 Κορώνη 34. 62. 186. 299.
 Κοσινιτζής μονή 22. 30.
 Κόσμᾶς Γ'. 'Αλεξανδρείας 343. 352. 353.
 » Γ'. Κωνσταντινουπόλ. (Σιναίου
 'Αλεξανδρείας) 264. 277. 294. 301.
 305-343.
 » Πισιδίας 641.
 Κόσνιτζα 521.
 Κοσουλί 24.
 Κοτζᾶ-'Ισμαήλ-πασσᾶς, 'Επίτρ. 197.
 Κοτζᾶ-Μουράτ-πασσᾶς 'Επίτρ. 120.
 » -Μουσταφᾶ-πασσᾶς 36. 53..
 » » -πασσᾶ τζαμί 52.
 » -Τσαφέρ-πασσᾶς 220.
 Κοτιν 263.
 Κουγιουτζής 499. 518.. 525.
 Κουϊσάντα 304.
 Κουκλέος 'Ιωάνν. 76.
 Κοῦλε, ἴδε Τούρνο.
 Κουλελόγλους 'Απράμης 617.
 Κούλμης 178.
 Κούλμον 485.
 Κουλού (σάγ-), 441.
 Κούμακι 12. 299.
 Κούμ-μεϊδάνι 639.
 Κουμπτζιάζ 567. 569.
 Κουπάν 347. 491. 551. 559. 573..
 577. 631. 634. 636. 662.
 Κουπάν, ποτ. 575. 675.
 Κουρλανδία 257.. 316. 434. 483.
 Κουρούτζεσμες 349. 553. 628. 688.
 Κουρσουνλί 24.
 Κούρτ-πασσᾶς 555 565.
 Κούσμας 509.
 Κουτατήσιον 34.
 Κουτλουμούσι μον. 'Αθ. 548.
 Κοφάν 66.
 Κραγιόβι 307. 346.. 452. 456. 466..
 520. 523. 529. 561.. 680. 696.
 Κρακοβία 259. 431.
 Κρέουτζ 273.
 Κρεσένσκη 414. 422. 443.
 Κρετζουλέσκοι 327.
 Κρετζουλέσκος 623.
 » Μανολάκης 606.
 Κρήτη 67. 148. 151. 157. 161. 212.
 214. 244. 411. 636.
 Κρίμι 15.. 36. 104. 109. 188. 190..
 232. 247. 338. 341. 412. 427. 490.
 500—578. 617. 625—636. 647.
 651—660. 668. 670.. 676. 728.
 Κριτίας διδάσκ. 316. 325. 354. 367.
 Κροατία 28. 198.
 Κρόε 256..
 Κρομούδι 568.
 Κρονιόρτ 260.
 Κρονστάνδ ή Κρονσλὸτ 260. 263. 486.
 630.
 Κρόσκα 344.
 Κρούσιος Μαρτίνος 410.
 Κρούτας 654.
 Κτησιφών ἴδε Τέβριζ.

- Κουζέλης 270.
Κύζικος 6.
Κυπριανός Ἀλεξανδρείας 383. 390. 397.
408..
» Κωνσταντινουπόλ. (Κασαρείας) 267—271. 294. 356.
Μεσημβρίας 127.
Κύπριοι 366.. 385.. 636..
Κύπρος 105. 119. 156. 168. 389 391.
559. 572. 636. 640. 644. 666. 686.
728. 742. 795.
Κύριλλος Ἀντιοχείας (παπική) 364.
» Β' Ἀντιοχείας 158.
» Γ' » 182. 309—322.
» Κ]λεως ὁ Λούκαρις 120—143.
» » (Βερόλιας) 135—143
» » ὁ Σπανός (Τορνόβου ἢ Κορίνθου) 133. 156.
» Δ' » (Κυζίκου) 286—295.
357.
» Ε' » (Μελνίκου, Νικομη-
δεας) 353. 361—367..
370—373.. 387.. 403.
408. 476. 548. 611.
» Μυκλῶν 127.
» Φιλιππουπόλεως 616.
Κύρος ποτ. 34. 317.
Κωνσταντ. 37.
Κωνσταντίν-βοδα χάνι, Βουκουρ. 680.
Κωνσταντίνος Ἅγας 647.
» ἀρχιεπ. 385. 390.
» πατριάρχ. Ρωσ. 248.
» Πρωταποστολάρχιος 117.
» χειροῦργος 402.
Κώστας 6.
Κῶς 54. 245. 390. 619. 642.
Λαδίσλαος, Οὐγγρ. 4. 57.
Λαδόγα 258.
Λαζαράκης 695.
Λαζοί 35 476. 499.
Λαιμοκοπία 142.
Λακεδαιμονία 299. 547.
Λακροί 203.
Λαλάκ 501.
Λαλελή-Μουσταρᾶ-ἰφένδης 532. 557.
657.
Λαλελί. τζαμί 385. 562.
Λαμπερόπουλος Ἰωάννης 437.
Λινόρας 57.
Λανσάνας 86.
Λαοζίκια 326 366.
Λάργα 444. 461. 463.
Λαρή-Ἀχμέτ-πασσᾶς 302.
Λάισσα 157. 300.
Λάσκαρις 152.
» Κωνσταντίνος 43.
Λατεράνιον 38.. 41.
Λατιντζῶφ 449. 455. 459.
Λαύρας μον. ἸΑ. 361. 400. 449 454.
477.
Λαυρέντιος Σινίου 129.
Λαβενόπι 262—273.
Λαβένται 764.
Λαζγκήδες 313. 576. 640. 646. 668.
675.
Λαγαρίδης Παῖσιος 165.
Λαϊδάνος Ἰωάννης 94.
Λαίψικα 265
Λακζίνσκη Στανίσλαος 262—296. 337..
Λεοπόλδος Α' καίσαρ 178—229.
Λεόπολις 167. 482. 485.
Λέπαντο ἴδε Ναύπακτος.
Λεπούσσα 412 456.
Λέσλης 183. 185.
Λευκαδία 32. 184. 300.
Λευκή θάλ. 250.
Λευκωσία 105.
Λεχία, Λέχοι 65. 429. 138. 158. 164
—231. 233. 246. 273.. 278. 281.
288. 337. 402. 408—486.. 500.
505. 512. 516. 518. 522. 528.
534.
Λέων Γ' πάπ. 13. 39. 50. 55. 69. 85.
» ΙΑ'. πάπ. 146.
Λέωτας 606. 11.
Λέμνος 156. 389. 467.. 655.
Λέζνου ὄρ. 17. 366. 377. 390. 773.
Λέοντα 252. 256.. 304. 316. 483.
485. 511.
Λέζνος 251. 332. 454. 461. 467. 486.
Λέζος 643.
Λιγουρία 26.
Λικίνιος ἀκέστωρ 208.
Λιμπεράκης 199.. 222.
Λίντζ 180.
Λιττζα 686.
Λιτοβανία 16. 258.. 267. 428. 431.
482. 506. 511.
Λιέτος Φραγκίσκος 50. 85.
Λόγγε 524.
Λογιόλας Ἰγνάτιος 92.
Λιδ 529.
Λοκούστας βοιβ. Στέφανος 780.
Λοράνη 359.

- Λοτῶνος 16.
 Λουβλινον 481.
 Λουγδύνον 38.
 Λουδοδίκος IB' Φράντζας 37.
 » ID' » 188—304. 510.
 » IE' » 339.
 Λουθηρανοί 110. 408.
 Λουθηρος 41. 44. 56. 59. 68—84. 95.
 Λουίγκης B' Ούγγρ. 57.
 Λουκῆς, ἱατρὸς 335.. 361.. 648.
 Λούκα 279.
 Λουτφῆ-ἐφένδης 664.
 » -πασσᾶς, Ἐπίτρ. 65.
 Λυκόστομος, ἴδε Κιλί.
 Μαγάλια 545.
 Μαγλόρκα 98.
 Μαγκλιούρ-γάνης 361.
 Μαγκουρίτζα 547.
 Μαγνησία τή. 23. 36. 42. 418. 364.
 640.
 Μαγουρεάνος, ἴδε Καντακουζηνός.
 » Πούρβουλος 450. 452..
 Μάγουςα, ἴδε Ἀμμόχωστος.
 Μαδιῆ 245. 270.
 Μάξενδερὰν 318..
 Μαζέππας 268—277. 284.
 Μαϊάνδρος τή. 264.
 Μαϊωτίς 103. 244. 284. 343. 551.
 565, 630.
 Μακάριος, διδάσκαλος 314.
 » Ἀγαθουπόλεως 705.
 » Γ' Ἀντιοχείας 114.
 » Δ' » 182. 491. 309.
 » Ἀρτης 616.
 » Βερρόλας 357.
 » Κυτείου 385.
 » Κωνσ]πόλεως 449.
 » Λαρίσσης 421.
 » Μόσχας 114.
 » Σμύρνης 459.
 Μακρίτιος 7.
 Μακρούτης 161.
 Μαλαξός 108.
 Μαλάτια 48.
 Μάλαρα 201.
 Μαλιτζ-θαγί 563.
 Μάλα 26. 54. 253. 390.
 Μαλτατζοί 148. 656.
 Μάλτεπε 21. 550.
 Μαμωνᾶς Λάσκαρις 323.
 Μάνια, Μανιάται 186. 499. 222.. 299.
 461.
 Μανολάκης Καστοριανός 492. 205.
 Μανόλ-βοδας 452—467. 705.
 Μανόλης 392.
 » Σπαθάρης 350. 353. 371. 378.
 548.
 » τζεβαερίτζης 400.
 Μάνος Ἀλέξ. μ. Δογ. 644. 687. 689..
 693. 696...
 » Γεώργ. ὁ Μπαλαπάνης, ἱατρ. 396.
 467. 515.
 » Μανουήλ Γεωργίου, ἱατρ. 396.
 515. 690.
 » Μιχαήλ, ἱατρ. 367. 369. 467.
 557.
 » Σκαρλάτος Μανουήλ 535. 703.
 Μανουήλ, Ῥήτωρ 208.
 Μανσοῦρ 104.
 Μανσουρή-ἐφένδ. ἱατρ. 366. 372. 374.
 725.
 Μαξιμιλιανὸς κατσαρ 34. 37. 70. 73.
 Μάξιμος Καλλιπολίτης 150.
 » Γ' Κωνσ[στεως] 26—30.
 » Δ' » (Σερβῶν) 34—33.
 » Σερβίας 460.
 » Χαλεπίου (παπιστῆς) κέ. 366.
 372.. 477.
 Μαργαρίτα 88.
 Μαρία, Ἑγγλιτ. 98.
 Μαρία, σουλτάνα 19.
 Μαρία Τερέζα 339. 347. 393. 460. 481.
 505. 516. 526.
 Μαρίας Ἰωάννης τοῦ Ὁρους 94.
 Μαρειμπουργ 259. 278. 480.
 Μαρικουτζι, μον. ἐν Βλαχία 620. 623.
 Μαριώρα Γεωργάκη 409.
 Μαρκέλος B', πάπας 97.
 Μαρκέλος Χριστόφορος 38.
 Μαρκιανούπολις 144.
 Μάρκος Γ' Ἀντιοχ. 4. 24.
 » Ἐφέσου, ὁ Εὐγενικός 20.
 » Κωνσ]πόλεως (Ἀχριδῶν) ὁ Ξυ-
 λοκαράδης 14—20.
 Μαροτίν 524.
 Μαρτζινένι, μον. σιναιτ. ἐν Βλ. 466.
 Μαρώνη 680.
 Μαρωνίται 47.
 Μασαλατζή Ἰπραήμ-πασσᾶς 557. 688.
 Μασούτ-Γκιράις, χάνης 438—469.
 Ματζίνι 474.
 Ματθαῖος Ἀλεξανδρείας (Αἰθίως) κγ'.
 355. 408 548.
 » ἱερομόναχος 684.

- Ματθαίος Κ)λειως (Ίωανν.) 119—121.
 Ματουφτζίν 318.
 Μαύρη θάλ. ὕδ. Εὐξείνου πόντος.
 Μαυρογένης βοεβ. Νικόλαος 379. 549.
 578. 640. 644—
 » Στεφανος μ. Λογ. 678. 686—
 Μαῦροι 48. 25.. 104. 407.
 Μαυροκορδάτος βοεβ. Ἀλέξανδρος Ίωανν.
 (Δραγ.) 629. 674. 676.
 » βοεβ. Ἀλέξανδρος Κων-
 σταντίνου 695.. 701.
 706. 797.
 » Ἀλέξανδρος Σκαρλάτου
 Δραγ. 170-229. 405. 562.
 » Ἱερεμίας Ἀλεξ. ἀρχιδιάκ. 557.
 564.
 » βοεβ. Ίωανν. Ἀλεξάν. (Δραγ.)
 274. 284. 307. 309. 562.
 » Ίωάννης Κωνσταντίνου
 449. 690.
 » βοεβ. Ίωαν. Νικολ. 351. 364.
 » βοεβ. Κωνσταντίνος Νικο-
 λάου 263. 327-451. 690.
 » βοεβ. Νικ. Ἀλεξ. (Δραγ.)
 263. 274-327. 548. 562.
 » Σκαρλάτος 170.
 » .. 696..
 Μαυρομόλον 292. 568.
 Μαχμούτ σουлт. 238. 263. 330-371.
 554. 725.
 Μαχμούτ-πασσᾶς 96.
 » .. 631. 650. 655.
 » πεης 555.
 » .. 711.
 » πείηλους 220.
 Μεβλανᾶ 751.
 Μεβλεδιχανέ 628.
 Μέγα Γευμα 404. 619. 641. 695.
 Μεγγρελία-έλοι 34.. 576.
 Μεόνη 562.
 Μερίδλανα 37..
 Μερίτζι Αἰκατερίνα 89.
 » Ἀλέξανδρος, ὕδ. Λέων ΙΑ΄.
 » Λαυρέντιος 13.
 » Μαγδαληνή 39.
 Μεζάρ-πουνού 568.
 Μεθόδιος διάκον. 630 710.
 » διδάσκ. 309.
 » Κωνσ]τόλεως 165..
 » Μετρῶν, Ἡρακλείας 384.
 » Νεοκαισαρείας 316.
 Μεϊδελ 263.
 Μεκῆ-ἐφένδης 657.
 Μέκκα 21. 23. 47.. 406. 430. 219.
 244. 340. 562. 723. 727. 766.
 Μεκλεμποδερ 259.
 Μεκνὀπ 466.
 Μελάγκτων Φίλιππος 75. 77. 83. 86.
 Μελάλ Ίωάννης 10.
 Μελέκ-πασσᾶς 476. 498... 517.
 Μελέτιος Ἀθηνῶν 127.
 » Αἴνου 127.
 » Ἀλεξανδρείας ὁ Πηγᾶς 143-421.
 » Βιδύνης, Ἐρέσου 370. 616.
 » δευτερεύων 690.
 » Ἱεροσολύμων (Καίσαρ. Παλαις.)
 331. 344.
 » Κωνσ]πόλεως (Δαρίσσης) 419
 —439. 512.
 » Ναυπάκτου καὶ Ἀρτης 208.
 » Προύσσης, Νικομηδείας 384....
 637.
 » Σάμου 477.
 » Συρίγος 135-151.
 Μελισσηνὸς 459. 461. 464.
 Μεμίσης 476.
 Μέμος Ἀνδρέας 297.
 Μενίνσκης 717.
 Μεντζικώφ 256-278.
 Μεράς 97.
 Μεσίτ 325. 361.
 Μεσημέρια 631.
 Μεσίνη 98. 407.
 Μεσίχ-πασσᾶς 21.
 Μεσόγειος θάλ. 26. 49. 278. 341. 390.
 458-532. 552. 636. 653. 671.
 Μεσοποταμία 45. 49. 120. 287. 554. 693.
 Μεταμορφώσεως ἁγίασμα. 641.
 Μετεώρων μον. 466.
 Μετζομόρτος 221.. 764.
 Μεχμέτ 6.
 Μεχμέτ Β΄ σουлт. Φατίγης 3-21. 101.
 202. 334. 727.
 » Γ΄ .. 118..
 » Δ΄ .. 151-195. 209. 231.
 247. 302. 749.
 » υἱὸς σουлт. Σουλεῖμ 61. 92. 102.
 » .. Ἀχμέτ 302. 371. 402
 » -ἀγᾶς 244.
 » -ἐφένδης 54.
 » - .. 148.
 » - .. 629.
 » - .. Καρᾶ-Πεκλήρ-ἐφένδης κα-
 δὲς, μουφτ. 657. 684.

Μεχμέτ-εφένδης Μιρζαζαδες 302.
 » -κεαγιας 313. 324. 328. 330.
 » -Κουλή χάνης 361.
 » -Ναϊοή-εφένδης 697. 703.
 » -πασσας 95.. 101.
 » - » 443. 445. 460.
 » - » 450. 466.
 » - » 472.
 » - » 555.
 » - » 571..
 » - » Ἐπίτρ. 124-128. 440.
 » - » » 330..
 » -Σαλή εφένδης μουφτ. (Δου-
 ρηζαδες) 446. 557.
 » -χαν 43. 64.. 443.
 Μήκονος 487.
 Μηλίτζα 421.
 Μητροφάνης Ἀλεξανδρείας ὁ Κριτόπουλος
 150. 154.
 » Ἀχριδών 431.
 » Γ' Κων(πόλεως) (Καισαρ.)
 404-408. 412..
 » Ξάνθος 611.
 Μιθριδάτης 7. 569.
 Μιλοράδοβιτς 474.
 Μιλίτιτς Κάρολος 71. 74.
 Μινόρκα 98.
 Μινσόν 483.
 Μιράς-γεϊτζής 623.
 Μίρι-Μαχμούτης 305. 343 318. 322...
 327.
 Μισαήλ διδάσκαλος 380.
 Μισέρ-Γιακουμής 693.
 Μισίρι, ἴδε Αἴγυπτος.
 Μισίρ-τζαρσί 518.
 Μισίστρα 299. 464.
 Μισογλους Ἀλέξιος 395. 643. 646.
 » Στέφανος 643. 646. 648.
 654. 698.
 Μίσος Στέφανος 606.
 Μισρή-εφένδης (σείχ-) 245.
 Μισρ 264.
 Μισυλήν 44. 32. 204. 228. 285. 403.
 407. 439. 463. 546. 646. 707. 713.
 Μιχάδια 343.
 Μισαήλ Δ' Ἀντιοχείας 4.
 » Ε' » 43. 55.
 » ΣΤ' » 449. 454.
 » Λιτουαν. 16.
 » Πολων. 469.
 » Ῥωμανοφ 246.
 Μιχάλ-δοδα μόν. Ἀγιορ.Βουκουρ. 557.

Μιχελνόσκης Στανίσλαος 229.
 Μογλά-Ρέμπιουλουι, ἴδε Χάντεπε.
 Μογίλας βοεβ. Ἱερεμίας 739.
 Μογιόβι 172. 268. 283. 534.
 Μογὸλ 269.
 Μοθώνη 31. 299. 462.
 Μολδαβία 47.. 24.. 41. 44. 60. 65.
 90. 129 134. 167. 171.173. 182—
 189. 199. 204. 230. 234. 252.
 264. 274. 274.277. 279. 284. 300.
 305.. 337 340. 346. 350.. 361.
 363.. 368. 372. 374. 377.. 398.
 411-539. 558. 562. 565. 649. 636.
 643. 647. 656. 660. 663. 671. 728.
 779. 797.
 Μολδοβαντζή Ἀλή-πασσας, Ἐπίτρ. 388.
 393-400. 403.. 436... 445. 447—
 453. 476.
 Μολλίνος 341.
 Μονεμβασία 191. 200. 204. 299. 547.
 Μοντενέγρο 293. 379. 415. 439. 454.
 650.
 Μοράδα 200. 344.
 Μορέρης 124.
 Μοροζίνη 180. 191.
 » Φραγκίτακος 461.
 Μόσχα 414. 248. 253. 348. 550.
 Μοσχοβία, Μοσχόβοι, ἴδε Ῥουσία.
 Μόσχος 394.
 Μουαβιγιέ 6.
 Μουζαφέρης 61.
 Μουλέρνα 273.
 Μουλλά-πεης, μουφτ. 546. 557.. 640.
 Μουλλατζικζαδε-εφένδης 567.
 Μουνεζεχίρ 409.
 Μουνίπ. Ἰπραήμ-εφένδης 531.
 Μούνιγ 341.... 347.
 Μουντζέρος 58. 79.
 Μουράτ Γ', σουλτ 409—117.
 » Δ' » 434—444. 740. 724.
 742.
 » υἱός σ. Μεχμέτ Β' 5.
 » » Σουλεϊμ. 402.
 » » Ἰπραήμ 454.
 » -άγας 148.
 » -μουλλάς 447. 424. 545. 517.
 558. 560.
 Μουράτογλους χοτζά Γασπαρ 540.
 Μουράτ-πασσας 404.
 » -πεης 647. 651.
 Μουρβείσης 305.
 Μουρκεπιτζιλλέρ-καπισι 628.

- Μουρούζης Ἀδαμάκης 165.
 » Ἀλέξανδρος Κωνσταντίνου 688.
 » Ἀντόχος 397. 449. 467.
 » Γεώργιος 223
 » βοεβ. Κωνσταντ. Δημητρ. (Δραγ.) 404. 410. 525. 534. 537—565. 619. 635. 642. 653. 663. 686. 696. 712. 797.
 » Ματθαῖος Γεωργίου Τζαννέτου πρωτοσύγκ. 557. 564.
 Μουρταζᾶ-πασσᾶς 138.
 Μουσᾶ-πασσᾶς 448.
 Μουσολός 329.
 Μουσουλ 45. 97. 287. 351. 556. 693.
 Μουσούνγλους Ἀπτούλλαχ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 342.
 » Μεχμέτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 400. 403—417. 423. 472. 476. —537. 571. 672.
 Μουσταφᾶ-ἐφένδης 236.
 » -πασσᾶς, 221.
 » » 328.
 » » 522.
 » » 700.
 » » Ἐπίτρ. 441.
 » » Ἐπίτρ. 366—371.. 398. 403.
 » -πηνς 405.
 » » Γαζιτζήζαδὲς 446. 454.
 Μουσταφᾶς 45. 21.
 » Ἐπίτρ. 29.
 Μουσταφᾶς, σουлт. 128. 430..
 » Β' σουлт. 170. 209. 219—238. 253. 262. 562. 730
 » Γ' σουлт. 376—549. 525. 535. 722. 728.
 » υἱὸς σ. Σουλεῖμ. 61. 97. 102.
 Μουταχίρης 104.
 Μουχιδδίν 46.
 Μουχλίον ἢ Μουγλίον 42. 52. 638. 727.
 Μοχάτ ἢ Μοχάτζ 57.
 Μπαγιαζίτ Β', σουлт. 5. 21—37. 202. 726. 734. 753.
 » Γκιλδερὶμ, σουлт. 106. 172.
 » υἱὸς σ. Ἰπράιμ 454.
 » » Σουλεῖμ. 97. 100. 402.
 Μπαδάκ-πηνς 20.
 Μπαζέσλος 399.
 Μπάι 57.
 Μπακού 348.
 Μπαλάσης μ. Χαρτοφ. 208.
 Μπαλῆς κερεσσετζής. 406. 451.
 Μπάλι-κίεσι 361.
 Μπασᾶ Μιχάλης 367.
 Μπατίστα 299.
 Μπαχτζέ-καπισί 414.
 Μπεμπασάρ 33.
 Μπεκίρ-ἐφένδης 375. 378. 411.
 Μπεκίρ-Μουσταφᾶς 438.
 Μτέρδια 520.
 Μπεσέρ-ἀγῶς 343. 348. 353.. 360.
 Μπεσλήδες 765.
 Μπογάζι, ἴδε Κατάστενον.
 Μπουγιουκλή-ὀγλού Μεχμέτ πηνς 45.
 Μπουρεπόν 339.
 Μπρονιάρδ 438.
 Μωρέας ἴδε Πελοπόννησος.
 Μωσία-μάρε 621.
 Ναβαρτινον 406. 299. 461..
 Ναγκιδάν 349.
 Ναδὶρ-Κουλού-γάνης 323. 325. 327. 360..
 Ναδὶρ-σάγης 353.
 Ναζὶφ-ἐφένδ. 640. 657. 686. 692.
 Ναθαναήλ διδάσκαλος 641.
 » Χίου, Ἐφέσου, (Καλλονάρης) κἀ. 137. 322. 326. 392. 397.
 Ναίλῃ Ἀπτούλλαχ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 371.
 Νάιμπεργ 345..
 Ναλκίρ, ἴδε Φριδ. Αὔγουστος.
 Ναζή-ἐφένδης 380. 400. 402. 722.
 Νάξος 476.
 Νάρεβα 256. 269.
 Ναδώννη 18.
 Νασού-πηνς 30.
 Νασούχ-πασσᾶς 424.
 Νάστερ-Ζαχικίν 525. 530.
 Ναταλία Κυριλλέδνα 179. 247.
 Ναύπακτος 31. 55. 106. 191. 245. 230. 244.
 Ναύπλιον 189. 298. 462.
 Νεάμτζου 230. 529. 548.
 Νεάπολις 29. 253.
 Νέβα 260.
 Νεγκοῖστι ποτ. 470.
 Νέγρη 418.
 Νεζέρ-ἀγῶς 219.
 Νεῖλος Β' Ἀντιοχ. 409. 115.
 Νεκτάριος Ἱεροσολύμων 165.
 » Πελαγονείας 682.
 Νεμτζία, Νέμτζοι 34.. 65. 97.. 401.

103. 406. 115. 457. 473. 178. 182 | Νίπρος ἴδε Βορυσθένης.
 —230. 233. 248. 286. 293. 298. | Νίστρος 167. 278. 437. 445. 459. 506.
 301.. 307. 339—349. 393. 427. | 627. 646. 663.
 434. 448. 478. 481. 485.. 526. | Νόβα 106.
 546.. 555. 559. 562. 565. 630.. | Νόβι 67.
 654. 656. 662. 669. 676. 682. 686 | Νοβογορόδ 252.. 500.
 Νεοκαισάρεια 450. 567. | Νογάδες Τάρτ. 104. 266. 271. 564.
 Νεόφυτος Ἀντιοχείας 313. | Νορβεγία 304.
 » Δράμας 127. | Νοριμβέργη 55. 78. 83.
 » Ἡρακλείας 208. | Νοσοκομεῖον Γαλατᾶ 392.
 » Κ) πόλεως (Ἀθηνῶν) 124. 128. | Νοτεμπούργ ἢ Σλούσεμπούργ 261.
 » » (Ἡρακλείας) 142. | Νουμάν-πασσᾶς 293.
 » » (Ἀδριανουπόλ.) 201.. | » — » 503.
 » » (Καίσαρ.) 338.. 352. | » -περὶς 657.
 » Ναυπλίου 611. | Νουρῆ-ἐφένδης Δουρηζαδὲς 640.
 » Ν. Πατρῶν 611. | Νούρι Ὀσμανιὲ τζαμί 374.
 » Σάμου 117. | Νούχ-ἐφένδης, Ιατρός 245.
 » Σμύρνης 333. | Νύσσα 200. 203. 302.. 307. 343. 630.
 Νεοχώριον 239. 409. 418. 461. 499. | Ξαβέριος Φραγκίσκος 93.
 553. 568. 645. 694. 708. 710. 713. | Ξανθόπουλοι 7.
 Νερίτη 32. | Ξέρξης 341.
 Νεσεπούργ 540. | Ξιφιλάνται 11.
 Νεστορικὸν μον. Ἱερουσ. 679. | Ξιφιλῖνος Ἰωάννης 41.
 Νέτζα 479. | Ὀβιδίου λίμνη 24.
 Νευστὰδ 346. | Ὀγούζιανοὶ 16.
 Νεχζιδαν 97. | Ὀγουρλῆς, κερασετεζῆς 389.
 Νήφων Κων) πόλεως 30. 33. 36. | Ὀδῶν 86.
 Νιδέροβα 342. | Ὀδούν-καπισὶ 414.
 Νίκαια 23. | Ὀδεμύρογλου Ὀσμάν-πασσᾶς 404. 109.
 Νικηφόρος διάκονος 113. | 412.
 » Ἀδριανουπόλεως 512. 519. | Ὀκιοῦς-λιμάν 391.
 618. 682. | Ὀκιοῦς-Μεχμέτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 566—
 » Ἀλεξανδρείας 154.. | 619.
 » Κασανδρείας 691. | Ὀλάμης 63.
 » Νεοκαισαρείας 137. | Ὀ) διόπολις, ἴδε Οὐζού.
 » Προικονήσου, Νικομηδείας 379. | Ὀλγα 246.
 403. 408. 499. 539. 565. | Ὀλίβα 256. 408. 435.
 Νικόδημος ἀρχιμανδρ. 392. | Ὀλιτζ 468.
 » Δερκων 332. | Ὀλλάνδα, —ἐξοι 252.. 286.. 306. 340.
 » Κολχίδος 40. | 342. 454. 500.
 » Μεταξᾶς 436.. | Ὀλονιτζ 260.
 Νικόλαος Ε' πάπας 4. 43. | Ὀλοξιν 267.
 » Κων) πόλεως 137. | Ὀλοσουφιέρ 503.
 » » ὁ Χρυσοδέργης 246. | Ὀλτένιτζα 470.
 248. | Ὀλτος ποτ. 469. 562.
 Νικολέσκος Ἀσανάκης 680. | Ὀμερ 56.
 Νικομήδεια 564. 568. | Ὀμερ-ἐφένδης 445.. 423. 436.
 Νικόπολις 403. 467. 470. 500. | » » Ἀτίφ-ἐφένδης 565.
 Νικόσιος Παναγιώτης Δραγ. 166—170. | 628.
 622. | Ὀμερ-Ἰπνου-Χιτὰπ 94. 309.
 Νίκων πατρ. Ῥουσσ. 114.. 249. 254. | Ὀμερ-πασσᾶς 517.
 Νικευτῆ ἴδε Μουσουλ. | Ὀμούργερ 568. 662.

- Ὀνέγα 260.
 Ὀπίεστι 471.
 Ὀπρέσχωφ 408. 415... 421. 426.. 431.
 438. 452. 476... 491. 510.
 Ὀρ 480.
 Ὀράς-Φλοῦτζ 543.
 Ὀρδβα 483.
 Ὀρκαπι, ἴδε Περικόπ.
 Ὀρλεάνη 38.
 Ὀρλώφ Ἀλέξιος 454. 461. 478. 486.
 510.
 » Γρηγόριος 478. 486. 525.
 Ὀρσοβα 203. 307. 343. 523.
 Ὀρτάκιοι 492. 553. 565.
 Ὀρτᾶ-τζαρι 194. 196.
 Ὀρχαν σουлт. 739.
 » υἱὸς σουлт. Ἰπραήμ 151.
 Ὀρχεῖ 412. 456.
 Ὀσιάνδρος 86. 110.
 Ὀσμάν σουлт. 129..
 » » 238. 374—376. 402.
 411. 725..
 » υἱὸς σουлт. Ἰπραήμ 151.
 » -άγας 444.
 » -ἐφένδης ὁ Λαρισσηνὸς 415. 422.
 476. 478. 489. 516. 525. 535.
 » -κεαγῆς 277. 283. 285.
 » -μουλλᾶς, μουφτ. 369. 371.
 389. 400. 407. 441. 417.. 423.
 440.
 » -πασσᾶς 103.
 » » 245.
 » » 503.. 525.
 Ὀσμαντζικ 33.
 » σουлт. 49. 270.
 Ὀστερμαί 346.
 Οὐδαριώφ 523.
 Οὐγγρία Οὐγγροι 4. 53—59. 84. 92.
 108. 115. 117. 132. 156. 178. 183.
 188—230. 339. 343. 403. 460.
 Οὐγγροβλαχία ἴδε Βλαχία.
 Οὐγγροβλαχίας μητρόπολις 460.
 Οὐγονόται 89. 103.
 Οὐγων 50.
 Οὐζτζα 686.
 Οὐζού (Ὀλδιόπολις) 24. 103. 173. 176.
 274. 278. 287. 342. 441... 517.
 521. 564. 572.. 651—667.
 Οὐζούν-τζαρσὶ 645.
 Οὐζουντζε-όβασὶ 193.
 Οὐζούν-Χασάνης 7. 13. 15. 21. 32.
 Οὐζπέκ 16. 269.
 Οὐκραίνα 158. 172. 182. 214. 230.
 247... 268... 278. 338. 364. 414.
 423. 434. 436. 442. 445. 738.
 Οὐλζεμαῶδες 102. 236. 748.
 Οὐμφρίξ Βαλεντινὸς 467.
 Οὐνγια 567.
 Οὐν-καπάνι 628.
 Οὐννοι 245. 270.
 Οὐρβανὸς Ζ' πάπ. 146.
 » Η' » 93. 134. 136. 147..
 212.
 Οὐρφα ἴδε Ἑδεσσά.
 Οὐσιέος βασιλ. Χαμπεσίας 147.
 Οὐσλερ 188. 214.
 Οὐτρέχτ 252.
 Οὐτουράτζ-κουμού 576.
 Ὀρκιρχεν 247.
 Ὀχάνης 678.
 Ὀχινὸς Βερναρδίνος 93.
 Πάβελ 459. 461. 464.
 Παγανία 461.
 Παγέτ 213. 229.
 Παγζιμα 564.
 Πάγια 529.
 Παγιάς 15.
 Παγκρατιανοὶ 35.
 Παζαριζικ 517. 520.
 Παζκίρηδες 520.
 Παίραμ-πασσᾶς 140.
 Παῖσιος Αἰγίνης 650.
 » Ἀλεξανδρείας 114.
 » » 114. 172.
 » Θεσσαλονίκης 127.
 » Καισαρείας 387.. 408.
 » Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου 177.
 » Κύπρου 385. 390. 397.
 » Κ)λεως (Δαρίστης) 154—157.
 » (Νικομηδείας) 324—
 336. 340. 344. 349—362.
 367—370. 611..
 Παῖσιος Π. Πατρῶν 174.
 Παχῆ-άγας 629. 640.
 Παλαιολόγοι 21.
 Παλαιολόγος Δημήτριος 5.
 » Θωμάς 5.
 » Ἰωάννης 4.
 » Κωνσταντῖνος 4.
 » Νικηφόρος 11.
 Παλαστίνη 486.
 Παλαμήδι 298.
 Παλατᾶς 144. 327.. 375.. 401. 408.
 548.

628. 678. 699.
 Παλατίνος Γεώργιος 71.
 Πάλμα Πέτρος δε- 88.
 Πάλλα 422. 426. 432. 436.
 Παλατιτζής 722.
 Παλατιζή-Μεχμέτ-πασσάς, 'Επίτρ. 245—
 263. 276—285. 532.
 Παλφής 302.
 Παμμακαρίστου ναός 5. 53. 67. 91.
 116. 123. 638.
 Παμφώνιος 50.
 Παναγίας ἔκκλησις. 'Εγρίκασι 344.
 » » Νεοχώρ. 499. 709.
 » » μόν. Γαλάττ. 451.
 » » Καμαριωτίτισσας μόν. Χάληκ
 130. 144. 165. 238. 267. 370. 401.
 444. 513. 540. 560. 647. 622. 650.
 Παναγιώτης Σερδάρης 688.
 Παναχράντου μονή "Ανδρ. 607. 612.
 Πανιν 451. 455. 465.. 550.
 Πανταζής καζαντζής 370.
 Πάντζος κάπηλας 629.
 Παντοκρ άποροισμον. "Αθ. 685.
 Παούρ 269. 272.
 Παπάδαγι 440. 451.... 501.
 Παρ 433. 435. 522.
 Παρθένι ποτ. 568.
 Παρθένιος 'Αλεξανδρείας 699. 702. 711.
 » » ἡ Πρόχορος 'Αλεξανδρείας (Βη-
 θλεέμ) 172—189. 264.
 » » Δρύστρας 513. 517. 536
 » » 'Ιεροσολύμ. (Καίσαρ. Παλ.) ιη.
 181. 344. 364. 375. 409..
 » » Κ)πόλεως ὁ Γέρον 143—146.
 » » » ὁ Νέος 146—168.
 » » Γ' » (Χίου) 457.
 » » Δ' » ὁ Μογιάλος 459.
 166. 168 171. 176. 185. 187.
 » » Δαρίσσης 208.
 » » Δήμνου 614.
 » » Μεταξόπουλος ἀρχιμ. 10.
 » » Μηλου 427.
 » » Νικομηδείας 208.
 » » 'Ρόδου 208.
 Παρμάκασι 458. 299. 327.
 Πάρος 467. 486.. 516. 549. 523.
 Παρσένι 280.
 Πασάροβιτζ 306.
 Πασσά-'Ισκαδελί 522.
 Πασσά-καπισι 236. 551. 639.
 Πασχάλ 549.
 Πατάβιον 332. 343.
 Πατάλ-άγας 522.
 Πατζίνακοι 35.
 Πατκούλ, 'Ιωάννης 'Ρεϊνλδ 256. 260.
 265.
 Πάτμος 314. 336. 366. 487.
 Πατούν 576.
 Πατουρίν 270.
 Πάτραι 491.
 Πατρακίνσιος Στέφανος 40.
 Πατράσον 462.
 Πατριαρχεῖον 'Αλεξ. 355.
 » » 'Ιερουσ. 679.
 » » Κων]πόλεως 4.. 96. 123.
 209. 227. 313. 337. 343. 439.
 713.
 Πατρώνας 329.. 332.
 Παυλάκιος 452.
 Παυλῆς 'Ισπράθνικος 688.
 Παῦλος Β' πάπ. 13. 47.
 » Γ' πάπ. 92—96.
 » Δ' πάπ. 74. 979..
 » 'Ρουσσ. 393.
 » Πέτροβιτζ 484. 500.
 Παφλαγονία (Βαρσάκ) 45. 25.
 Πάφρα 567. 569.
 Παχαδοδρ-Γκιράς 577. 565.
 Πάχνα 520.
 Παχτζε-καπισι 101. 560. 659. 710.
 » -σεράι 570. 579. 581. 626.
 Παχώμιος Κ)πόλως (Ζιχνών). 36. 44.
 » Β' » (Παταίτος) 446..
 » 'Ραιδεστοῦ 208.
 Πεγιοδύκ-λιμάν 568.
 » -Τζεκμετζε 102.
 Πέικοζι 297. 556. 575. 625. 666.
 Πεϊχάν-σουλτάνα 658.
 Πεκασάρ 56.
 Πέκιον 105. 344. 354. 440. 650. 681.
 Πεκίρ-άγας 629.
 » -πασσάς 551.
 Πέλας 245.
 Πελοπόννησος, -ήσιοι 5. 12. 24. 62. 184. —
 204. 214. 293. 298-307. 461—475
 547. 558.. 644. 654. 693. 733.
 Πενάκης 558.
 Πεντέρι 470. 274. 277. 279. 283. 288.
 341. 344. 723—454. 465. 551. 564.
 653. 667.
 Πεπεύ-Χασάν ἐφένδ. 652—657. 664.
 Πεπέκι 639. 657.
 Περεκλπ 200. 252. 344. 470. 564.
 626.

- Περλίνον 481.
 Περουζέ, ὕδρ. Μονεμβασία.
 Περσέπολις, ὕδρ. Τέβριζ.
 Περσία, Πέρσαι 8. 15. 21. 32... 42.
 45. 63. 95. 97. 403. 409—413. 420. 428. 432—444. 452. 254. 305.
 313. 316—340.. 351. 360. 363.
 Περτέβ-πασσᾶς 401.. 405.
 Περὺ 253. 265.
 Περσεβὰλ 266.
 Περσίκτασι 297. 751.
 Πίστα 57. 183.
 Πετερβαρδιν 65. 490. 211. 223.
 Πετερπορυ 260. 263. 424. 433. 452.
 456. 460. 468. 524. 556.
 Πετερσῶφ 537.. 546. 549.. 554.
 Πετίγκης 229.
 Πετράκης Ζαρπαγανελῆς 560. 617. 635.
 644.. 644. 652. 692.
 Πετρετζένικος βοεβ. 167. 169. 481.
 Πετρίκαπι, Πετρίον 343. 343.
 Πετρόζ 377. 379. 384. 391. 395.. 418.
 Πετρόζης 186.
 Πέτρος 302.
 » Κιαβίλας ὁ Μογίλας 414. 443..
 » ὁ Μέγας 145. 179. 487.. 200.
 231. 245—322. 404. 552.
 » Γ' Ρουσσ. 518.
 » Δὲ Ὀλοστέιν 522.
 » Λαμπαδόριος 555.
 » Ε' βοεβ. Ῥάρες 64.
 Πεχτις 48.
 Πηλούσιον 343. 355.
 Πιὰλ-πασσᾶς 107. 432.
 Πιεμοντέζοι 339.
 Πιζάνης 547. 560. 629. 657. 659.
 Πιλάβ-καγιασί 568.
 » -μουλλᾶς, ἱατρὸς 361.
 Πιλανὸ 521.
 Πίνης 550.
 Πιος Β' πάπ. 5. 43.
 » Γ' » 32.
 » Δ' » 89. 99..
 » Ε' » 400. 107.
 Πίπερ 273.
 Πιπίκας 467.
 Πιπικῶφ 510. 518. 520.
 Πιρετζικ 48.
 Πιρῆ-πασσᾶς 43. 57.
 Πίσσαι 37.
 Πιτζακτζόγλους 536.
 Πιλάγια 234.
 Πλάτινας 17.
 Πλεσκὸβ 257.
 Πλουμπουίτα, μον. Βλαγ. 466.
 Πόγ 173. 274. 446. 506. 531. 672.
 Πογδάν 500.
 Πογδάν βοεβ. 47. 41. 60.
 Πογδανία, ὕδρ. Μολδαβία.
 Πογδάν-κονάκι 639.
 Πογδάν-σαρβί 638.
 Πογδανῶφ 529.
 Ποδόλια 173. 214. 230. 444. 423—506.
 Ποδορικζάνης 456... 464.
 Πόδουλ-δοάμνι 450.
 » -Καλίτζι 456.
 Ποζδουγάν-κεμερί 628.
 Ποϊράζ-λιμάνι 568.
 Ποκουτία 507.
 Πολάκο 631.
 Πολόκζη 483. 485.
 Πόλσκι 553.
 Πολύευκτος Κων[π]όλεως 137.
 Πολυκαλάς, ἱατρὸς 279.
 Πολυεγγίους ἐπισκοπὴ 422.
 Πομερανία 274. 288. 479.
 Πομερανός, Ἰωάνν. 83.
 Πομερέλια 479.
 Πο.εβὰλ 343..
 Πόνελμαν 470. 501.
 Πονιατόβτκα 273.. 402. 414. 425.
 Ποντίου Πιλάτου ἀπόφασις 109.
 Ποντοηράκλεια 568.
 Ποπίστι 475.
 Πόρης Γοδονῶφ 246.
 Πορίσκης 451.
 Πορίσοβικ Μιχαήλ 283.
 Πόρτερ 509.
 Πορτογαλλία, -άλλοι 49. 98. 514. 664.
 Πορτομαουιν 454.
 Ποσεβίνος Ἀντώνιος 407.
 Πόσανα 42. 28. 65. 106. 434. 498..
 227. 306. 349. 557. 629.
 Ποσνακ Μουσταφᾶ-πασσᾶς 523. 525.
 Ποσνία 227. 265.
 Ποτμεκιν 457.. 461. 469.. 500.. 658.
 661. 670. 678.
 Ποτόκης 186.
 Ποτόσκης 422. 441. 443. 451.
 Ποτχόρτζι, 507.
 Πουγατζέβ Ζεμελιάν 518. 520. 533.
 Πουγιουκλή-Μουσταφᾶ-πασσᾶς, Ἐπίτρ.
 187. 189. 212. 214—217.
 Πουδρούμι, ὕδρ. Ἀλικαρνασσός.

- Πουζαῖον 561.
 Πούκιος Ἀντώνιος 40.
 Πουκοβίνα 529.
 Πουλάδσκη 522.
 Πουλγακῶν 667. 670. 676.
 Πούλια 21. 65. 98.
 Πουλτάδα 271. 572.
 Πουλτέκ 259.
 Πουργάζ 4. 231. 582.
 Πουργὸ 267.
 Πουρλάτι 416.
 Πραγκοβάνοι 394.
 Πραγκοβάνος βοεβ. Κων. Βασαράδας 203.
 246. 233. 264—296. 317.
 562. 730.
 » Μανουήλ 296.
 » Νικόλαος 296. 557.
 » Στέφανος 606.
 Πρακὲλ 254.
 Πράντ 516.
 Πρξσοδὸν 460.
 Πράχοδιτζα μον. ἀγιοιαν. ἐν Βλ. 680.
 Πρεβσδιν 524.
 Πρέβεζα 67. 230.
 Πρεοπαζίνσκη 250. 281.
 Πρέσρενα 681.
 Πρίγκηπος 509.
 Πρίριος Σιλβεστρος 71.
 Προδρόμου μον. Ἱερους. 99.
 » » Κωνσπόλ. 140.
 » » Σεβ. 6. 397.
 » » Σωζουπολ. 133.
 » παρεκκλ. Χάλκ. 650.
 Προζορόδσκη Ἀλίζ. 443. 570. 572.
 Προϊλαβον, ἴδε Ἱπραίλα.
 Προκόπιος Ἱεροσολ. (Καίσαρ. Φιλ.) 679.
 683. 704.
 » Κων)πόλεως (Γάν. καὶ Χώρ.
 Σμύρνης) 644—743.
 Προῦσα 23. 29. 140. 215. 371. 389.
 525. 563.
 Προῦτος 168. 189. 256. 280. 435. 442.
 532.
 Πρόχορος Ἀχριδὼν 62.
 Πρώτης ν. μον. 320. 355. 360. 363.
 393. 401. 414. 561. 606. 618.
 Πτολεμαῖς 549.
 Πυκαῖαι ἐν Κων)πόλει 404. 144. 299.
 313. 327. 343. 409. 461. 498.
 550. 628. 638. 710.
 Πῶλος Ῥεινάλδος 94.
 Ῥαγῆπ-Μεχμέτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. τῆ. κβ. .
 κβ. κγ. λ. 20. 49. 54. 342. 346. 349.
 352. 363—366. 372—395. 411. 451.
 539. 723. 727.
 Ῥαγκαβὲς Μιχαήλ 353.
 Ῥαγκότζκαι 156. 339. 343.
 Ῥάζος Διαμαντής 323. 340.
 Ῥαιδεστός 201. 216.
 Ῥακοδίτζας Δημητράσιος 606.
 » Ἰωαννίτζας 695.
 » Κλουτζάρης 694.
 » βοεβ. Κωνσ. Μιχ. Τζιγάνης
 364. 369. 374. 374.
 395. 397. 399.
 » βοεβ. Μιχ. Τζιγάνης 137.
 235. 262. 264. 271. 274.
 277. 300. 305. 323. 330.
 334. 350. 352.
 » Μιχ. Μιχ. Τζιγάνης Δραγ.
 394. 446. 459. 467.
 » βοεβ. Στέφ. Μιχ. 398—407.
 444. 696.
 Ῥαλλάκης μ. Ἐκκλησιάρχ. 208.
 Ῥάλλης Κωνσ. 703.
 Ῥαλλοῦ δομνίτζα 689. 693.
 Ῥαμαδάνης Γεώργ. Σπαθ. 340. 351.
 Ῥαμῆ-Μεχμέτ-πασσᾶς 229. 233. 237.
 731.
 Ῥαούζα 522.
 Ῥασγρὰδ 524. 529.
 Ῥασίτης 279. 292.
 Ῥατίπ-Πεκίρ-ἐφένδ. 665.
 Ῥατισδώνη 82.
 Ῥαφαήλ Κων)πόλεως ὁ Σέρβος 25—27.
 » Β' Κων)πόλεως 122—124. 128.
 Ῥαχίτι 355. 696.
 Ῥεβᾶν 97. 122.
 Ῥεβὲλ 630.
 Ῥεβσκόη 470
 Ῥέθουμον 334.
 Ῥεϊνσδορφ 520.
 Ῥεκ 524.
 Ῥενιέρ 546.
 Ῥενσχίλδ 265. 273.
 Ῥεπνίν 262.
 » 434. 458. 461. 464. 469. 531.
 546. 549—554. 563...
 » Νικόλαος 502.
 Ῥεσιτ-Σουλεϊμάν-ἐφ. 657. 659. 703.
 Ῥεσμῆ-Ἀχμέτ-ἐφ. 531. 559.
 Ῥεσταδ 293.
 Ῥετζεπ-πασσᾶς 198—201.
 Ῥευχλινὸς Ἰωάν. Καπνίων 13. 34.

- Ρήγα 256., 275.
 Ρήγιον 143.
 Ρίβα 568.
 Ρίζκιον 437.
 Ρίζεν 273.
 Ρίξος Ἰάκωβος 380. 389. 394. 400.
 405. 442. 513... 535. 538.
 Ρίκιος 93.
 Ρίσουιχ Ἐρμάνος 39.
 Ροδόπη 203.
 Ρόδος 21. 24. 30. 34. 416. 432. 444.
 487. 497. 629. 664. 666.
 Ροέννε 280—283.
 Ροζατζώφ 483.
 Ρουγάριος Μιχ. 93.
 Ρουίσκιος 252.
 Ρούμελη 497.
 » -καθαγί 568.
 Ρουπεστιζώφ 506.
 Ρούς 245.
 Ρουσέν 524.
 Ρουσσία, Ρουσσοί 34. 104—107. 413.
 433. 158. 160. 165. 470.
 173.. 184—231. 245—288.
 308. 315. 337. 340—348.
 354. 360. 364. 383. 393.
 402—581. 617. 626. 630—
 636. 646. 651. 655.. 666..
 » Ἐρυθρά 481. 506.
 » Δευκή 547.
 » Μέλαινα 270.
 » Μικρά 466. 559.
 Ρουσσίζε ἐκκλ. 413. 416. 264... 322.
 404.
 Ρουστὲμ-πασσᾶς 332. 334.
 » -χάνης 435.
 Ρουστιζούκι 452—455. 469. 478. 523...
 530. 741.
 Ρουτζίνης 269. 306.
 Ρωμανία 230.
 Ρωμάνιος 540.
 Ρωμανὸς 246.
 Ρωμανὸς 353.
 Ρωμαντζώφ 319. 322.
 » 427. 446—584. 551. 572.
 676. 678.
 Ρώμη 18. 26. 57. 80. 253.
 » 252.
 Ρωξάνδρα δόμνα 513. 545.
 » Μαυροκορδ. 306. 323.
 Ρωσσεῖτος βοεβ. Ἀντώνιος 67.
 » Νικόλαος 368.. 401.
 Σάβας ποι. 57. 211.
 Σαγίδα 35.
 Σαίτ 647.
 Σαλόργια 568.
 Σαλανκεμὲν 214. 231.
 Σάλεμε Φραγκίσκος (δὲ-) 213.
 Σαλίκα 531.
 Σαλίχ-πασσᾶς 711.
 Σαλπούχ 463.
 Σαμάρα 490. 283. 287. 520.
 Σαμάχεια 313.
 Σαμογντία 264.
 Σάμος 447. 487. 572.
 Σαμουήλ Ἀλεξανδρείας ὁ Καπασιόλης
 231. 264. 278. 305.
 » Βερόβοις 611.
 » Κίλειος (Δέρκων). 105. 332.
 335. 371.. 377. 388. 396—
 449. 424. 439. 444. 454.
 543—540. 548. 644. 646.
 » Φιλιππουπόλεως, Ἐφέσου 616.
 643. 646. 694. 698.
 Σαμσὺν-καλεσί, Ἰδε Ἀμινσός.
 Σαμσοντζή πασσᾶς 468.
 Σαμ-Ταραπολουσλού Ἀλῆ-πασσᾶς, Ἐ-
 πίτερ. 217—220.
 Σαν 506.
 Σανδομίρ 506.
 Σαντζάρ 287.
 Σαζωνία 256. 288.
 Σαούλ, ἱατρὸς 402.
 Σαρακηνοί 761.
 Σαράντα-ἐκκλησίαι 170.
 Σαράτζηδες 761.
 Σαρδάμ 252.
 Σαρδηνία 338.
 Σαρεχάνη 7.
 Σαρή-Ἀχμέτ-πασσᾶς 278.
 » -γιατζιτζή 210.
 » -γχερίζ 638.
 » -πέτογλους 334.
 Σαρίγερι 568.
 Σαριχάν 33.
 Σαρμαστί 553.
 Σατονοέφ 199. 201.
 Σαφρόβ 283..
 Σαχίν-Ἀλῆ-πασσᾶς, Ἐπίτερ. 640—643.
 653. 688.
 » -Γκιράις, χάνης 551—574. 625.
 633. 635. 646.. 656. 663. 666.
 673.

* -Μεχμέτ-πασσᾶς 220.
 Σαλίπ-Γκιράϊς, χάνης 551. 559.
 Σαχπάζ- » » 214. 219. 224.
 » » 662.
 Σαχσοδάρογλους Ἀλή-πεης 43.
 Σβέτζα, Σβέτζη 232. 246. 288. 304.
 308. 315.. 328. 348. 500. 546. 549.
 Σαβαστόπουλος Σκαρλάτος 694.
 Σεγεδίν, Σιγέτ, ἢ Σιγετῶρ 57. 102. 408.
 188. 199. 223.
 Σεϊμαρα 34.
 Σεϊμέντδες 761.
 Σέιν 251.
 Σεϊτάν-Ἰπραήμ-πασσᾶς 171—187.
 » -Κουλοῦ 33.
 Σεϊτογλους 156.
 Σεϊτ Ὁμέρ-ἀγᾶς 472.
 » Ὁσμάν-ἐφένδης 527.
 Σελίμ, υἱὸς σουλτ. Ἰπραήμ 151.
 » » » Ἀχμέτ Β' 214.
 » Α' σουλτ 36—53. 202. 276.
 » Β' » 55. 61. 102. 408.
 » Γ' » 710.
 » -Γκιράϊς, χάνης 167. 169. 217.
 219
 » - » 470. 548. 566. 570..
 575. 662.
 » -πασσᾶς 655.
 Σεμένδρια 5. 53. 66. 198. 203. 343..
 Σεμενόβσκις 250.
 Σεμερλάντη 268.
 Σεμσεδίν-πεης 740.
 Σεραφεϊμ, διδάσκαλος 685.
 » Κων)πόλεως (Νικομηρ.) 336
 —338.
 » Β' Κων)πόλεως (Φιλιππουπόλ.)
 376—388. 392.. 397. 445.
 476. 694.
 Σερβία, Σέρβοι 62. 187. 198.. 203.
 306.. 346. 442. 475.
 Σέργιος 537. 546. 646—651. 655..
 » Φαναρίου 127.
 Σερδενγκετζεῆδες 169. 761.
 Σερέμ 65.
 Σερεμετόδ 251—284.
 Σερπάν-βοδα χάνι Βολκουρ. 452.
 Σερπάνος Μακάριος Δημητρ. τριτεύων.
 Σέρραϊ 6. 300. 630.
 Σεχέρ-κιοῖ 200. 203.
 Σεχζαδέπασι 628.
 Σεχζαδὲ-τζαμί 92.
 Σεμινσάχ, υἱὸς σουλτ. Μπαγιαζίτ 37.

Σεχίτ-Μεχμέτ-πασσᾶς (Καρά-βεζίρης,
 Καρά-Σιλιχτάρης), Ἐπίτρ. 560. 619
 —625.
 Σεχρεσούλ 403.
 Σεχριζῶρ 556.
 Σηλυβρία 4. 44. 445. 232. 646. 667
 Σηλύβρι-καπισὶ 628.
 Σιαθούς ἢ Σιαγούς-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 190
 —196.
 Σιδηρία 248.. 274. 553.
 Σικελία 407. 514.
 Σίκλος 190.
 Σιλαχδάρ Χατάν-πασσᾶς 243 238.
 Σιλῶεστρος 71.
 » Ἀλεξανδρείας 400. 412..
 » Ἀντιοχείας 326. 364. 372.
 377. 409.
 Σιλεσία 481. 506.
 Σιλίστρια 453. 500—531. 545. 559.
 Σιλιχτάρ Μεχμέτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 244.
 » - » - » (Δανατζής) Ἐ-
 πίτ. 467—476.
 » - » - » 525.
 Σινᾶ, Σινάϊται λ'. 47.. 91. 129. 163.
 202. 207. 325. 327. 331. 335. 376.
 631. 637.
 Σινάν-πασσᾶς 43. 47.
 » - » Ἐπίτρ. 404—417.
 Σινιόσκης 265.
 Σινιούχκα 453.
 Σινώπη 7. 556. 568. 551—583 652.
 683.
 Σίζτος Δ' πάπ. 17.
 » Ε' » 446.
 Σινοβίν 500. 512.
 Σπίνι 303. 307.
 Σιράζ 319. 327.
 Σιρβάν 32. 97. 403. 317..
 Σιρέτης πατ. 457. 460.
 Σιρκώφ 483.
 Σισλάβι 483.
 Σισμάν Ἰπραήμ-πασσᾶς 170..
 Σισώης Κασανδρείας 427.
 Σιτκή-ἐφένδης 384.
 Σκαναβῆδες 693.
 Σκαναβῆς Δημήτριος 400. 403. 478.
 499.. 545. 519. 552. 557.
 560. 642. 693.. 703.
 » Νικόλαος Δημητ. 649. 680.
 691..
 » Τζανής 515. 693.
 Σκαρλατάκης Νικολάου 686.

- Σκαρλάτος Χιτος 704.
 Σκλαβοῦνοι, Σκλαβωνία 62. 1483. 185.
 190. 198.
 Σκοροπέσσης 270.
 Σκότος 68.
 Σκούρτα 475.
 Σκούταρι, ἴδε Χρυσούπολις.
 Σκύβη 15. 28.
 Σκυλίτζης Ἰωάννης 637.
 Σκύλλακιον 6.
 Σλάβ-Ρίμνικον 555. 680.
 Σλίπενπακ 258.. 273.
 Σλοπούζα 470.
 Σμαλκάδη 79.
 Σμαράγδα Ὑψηλάντ. 627. 697.
 Σματινί 457.
 Σμολένσκο 188. 246.. 268.
 Σμύρνη 189. 264. 323. 332. 410. 466.
 519. 554. 557. 636. 640.. 680. 696.
 742.
 Σοβάνσκι 247.
 Σοβαστοσλάβ 246.
 Σοκλόβιος Στανίσλαος 411.
 Σολάν-τζεσμεσί 237.
 Σολομών ἡγ. Ἰδρ. 34. 640.
 Σοῦκ-τζεσμέ 351.
 Σουτζάκι 25. 571—582. 626. 651. 661.
 Σοπέσσης Ἰάκωβος 490.
 " Ἰωάννης 168—172. 178.
 221. 247. 779.
 Σορόκα 214. 230. 412. 424. 437.
 Σίτα 269.
 Σουάνοι 35.
 Σουασοῖ 53.
 Σουβαρώφ Ἀλέξανδρος 521. 572—581.
 Σουγούτ 527.
 Σούδα 300.
 Σουῆς 25.
 Σουλεϊμάν 360. 362. 367. 369.
 " (σάχ-) 49.
 " σουλ. 53—102. 179. 202.
 " Β' " 151. 196—209. 726.
 Σουλεϊμανιγέ τζαμί 100. 402. 750.
 Σουλεϊμάν-πασσάς 17.
 " - " Ἐπίτρ. 151.
 " - " 215. 218.
 " - " 468.
 " - " 517. 571.
 " - " 640 646.
 Σουλεμπόργ 265.
 Σουλινά 539. 664. 683.
 Σουλού-μουσταήρ 628.
 Σουλουτζιάδης Γεώργιος 424.
 Σουλουτζιάδρηλου; Γεώργ. Κιμαράσης
 517. 539.
 " Κωνσ. Γεωργ. Παρζλ.
 380. 384. 416. 424.
 Σουλτάνα δομνίτζα 536. 548.
 Σουλτάν-Ἀχμέτ τζαμί 422.
 " -Μεχμέτ 628.
 " - " τζαμί 42. 414. 562.
 638. 749.
 " -Μπαγιάζιτ " 31. 37. 292.
 299. 413..
 " - " " Ἀδριαν. 24.
 " - " " Ἀματ. 33.
 " -Σελίμ " 44. 53. 638.
 " - " " Ἀδριαν. 43. 215.
 Σουλτικώφ 461. 522.. 530.
 Σουμελᾶ μον. 40. 50.
 Σούμα 476. 478. 504. 521. 524... 530.
 Σουμπούλ-άγας 448.
 Σούνε-πογαζι, ἴδε Σουλινά.
 Σουρουτζή Χασάν-πασσάς 525.
 Σούρτα 470.
 Σούτζαινα Πανέσση 690.
 Σουτζεάβα 66. 172. 189. 230. 529. 548.
 Σούτζοι 405. 544. 713.
 Σούτζος Ἀλεξ. Κωνσ. 368. 381. 444.
 695.
 " Δημ. Κωνσ. Κεπάπης 368.
 478. 517. 535. 539. 552.
 558. 637.
 " Νικόλ. Κωνσ. μ. Λογ. Δραγ.
 382—447. 538.
 " Διαμαντάκης 405.
 " Κωνσ. Δράκος 368. 405.
 " Βοεβ. Μγ. Κωνσ. Δράκου(Δραγ.)
 437—447. 517. 535—700.
 Σούτλουτζα 411.
 Σουτίν Ροπίρτ 306.
 Σύφια 60. 497. 199.
 Σοφία Ἀλεξιάδνα 179. 200. 247.. 282.
 Σοφι-Ἰσμαήλ 32..
 " -Μεχμέτ-πασσάς 92.
 Σοφτάδες 753.
 Σοχόν 23. 576.
 Σπανδονής Δικαιοφύλαξ 208.
 " κληρικὸς 698.
 Σπάρτη ἴδε Μισίστρα.
 Σπαχῆδες 402. 454. 156. 170. 181.
 189. 192. 197. 214. 215. 297. 761.
 Σπίρα 81.
 Σπιρίδων Θεσσαλονίκης 380—387.

Σπυριδῶρ 454. 461. 516. 519.
 Στάδ 288.
 Στάθης 705.
 » Ζαγοραῖος 401—410.
 Σακελπέρη 273.
 Στακιερ 552—572.
 Σταματέλλος 173.
 Σταμάτης 623.
 Στανιλέστι 281.
 Σταυπίσιος Ἰωάννης 69. 73.
 Σταυράκης, τζεράχης 350. 353.
 Σταυράκογλου Γεώργιος Σπαθ. 353.
 380—404. 406. 414. 548.
 Σταυρίτς 432.
 Σταυροδρόμι 335. 349. 361. 373. 392..
 422. 532. 550. 646. 651. 659. 678.
 688.
 Σταυροῦ μον. Ἱερουσ. 679.
 Σταυροῦ Τιμίου ἤλοι 34.
 Σταχυοῦνδ 288.
 Στένη, Σωσθένειον 138. 239. 388. 646.
 708.
 Στερλιτζηδες 200. 247... 250. 254.
 Στετιν 288.
 Στεφανάκης 368. 399.
 Στεφάν Εοδας 47. 22. 44. 44.
 Στέφανος βοεβ. Δοκούστας 64.
 Στέφανος βοεβ. Γεωργίου 438.
 » ἡγ. Μοντενέγρου 445. 439. 454.
 » Οδύγρίας 92.
 » Πολων. 110.
 Στούρμιος Ἰωάννης 88.
 Στόφελ 449. 456. 458.
 Στρεκνέφ 252.
 Στριγονίνα 181. 185.
 Συμεών, ἀρχιεπίτ. 371.
 » Κωνς)πόλεως ὁ Τραπεζούντιος
 49—25. 294.
 » Μιταφραστής 40.
 Συμπληγάδες 568.
 Συρία 25. 36. 46. 557.
 Σχέτα, ἐκκλ. Ἰδερ. 34.
 Σχίλιτζ 229.
 Σχολεία Βλαχ. 561. 584.
 » Βουκουρεσ. 561. 584.
 » Καστορίας 309.
 » Κύπρου 385. 686.
 » Κωνς)πόλεως 204. 285. 315.
 385. 387. 548. 555. 650.
 » Μόσχας 255. 259.
 » Πάτμου 314.

Σχολεῖον Ῥώμης 407. 511.
 » Σμύρνης 345.
 » Χαλεπίου 409.
 Σχούλτζ 183. 185.
 Σωφρόνιος, μοναχ. 705.
 » Βιδύνης 127.
 » Ἱεροσολ. 111... 124. 129.
 309.
 » Κ)πόλεως (Συρόπουλος) 44.
 » » (Πτολεμαῖδος, Ἱε-
 ροσολ. κέ. 440. 539
 —619. 641.
 » Χαλεπίου 364—374.
 Ταβίλ 420.
 Ταγανρόν 232. 261. 283. 287. 500.
 Ταγίρλιχ 451.
 Τακίρ-δαγί 629.
 Ταλκαντζηζαδές 394.
 Τάλμαν 342.
 Ταμάνι 244. 342. 492. 523. 551. 559.
 572. 627. 636. 675.
 Ταμαρῶφ 554.
 Ταμάσης (σάχ-) 318. 335. 337.
 Ταμάς-Κουλού χάνης 327—340. 351.
 Ταμουόκι 551. 559. 575.
 Τάναϊς 403. 231. 250. 284. 347. 516.
 Ταουκτζηζαδές 342. 451.
 Τάργα 460.
 Ταρποτσζή Ἀλῆ-πατσῶς 213.
 Ταρσός 24.
 Τάρταροι 16. 66. 104. 106. 167. 172.
 180. 184—223. 246.. 266.. 271.
 278. 281. 304. 338.. 340.. 405.
 412. 434—534. 552. 572. 626. 631.
 646. 656. 662. 673.
 Τατάουλα 548.
 Τατάρ Παζαρτζίκι 174.
 Ταταρχάν-σεράι 547.
 Τατισεβᾶ 520.
 Ταυρικὴ χειρσόνησος Ἰδε Κρίμι.
 Ταῦρος 24. 575.
 Ταχίρ 448.
 Ταχίρης 394. 395.
 Ταχίρ-Ομέρης 549.
 Τεαπδάλ 666.
 Τέβρις 28. 31. 43. 64. 95. 112. 348.
 Τεϊμορλίζης 35.
 Τεϊσσᾶ 57. 223.
 Τέικελης Ἐμίρχος 178. 226.
 Τεκίρ-δαγλί Μουσταφᾶ-πατς. 197—201.
 Τελακίνον 43. 64.

- Τελεορμάν 453.
 Τεμισθάρ 96. 490. 230. 302. 307.
 527.
 Τένεδος 136. 456. 480. 353. 462. 516.
 629. 653.
 Τέουτος 60.
 Τερλώη 36. 234.
 Τεσταπούζας Ιατρός 344.
 Τέτζελ 'Ιωάννης 69—72.
 Τεφικη 'Αλή-πασσάς, ἴδε Μολδοβαντζή
 'Αλή-πασσάς.
 Τζαγάλογλου πολάτιον 658.
 Τζαδάρ-δαγί 580.
 Τζαδάρτζηζαδές 656.
 Τζαλήκ-Αχμέτ-άγᾱς 219. 236.
 Τζαλί-καδίκι 530.
 Τζαμασίρ-τζιφτιλγί 549.
 Τζαμίλ-κεπίρ ἐν Ναυπλίῳ 299.
 Τζανικλή- 'Αλή-πασσάς 35. 449—581.
 Τζανίμ-χότζας 297.
 Τζαννέτος Νικόλαος 'Αναστασίου 284.
 » 'Αφεντούλης 284.
 Τζαννής κληρικός 252.
 Τζαρδάκι 297. 476.
 Τζαρσάμπ-παζάρι 638.
 Τζατλαδίκ-καπί 12.
 Ταφέρ-πασσάς 408. 412. 136.
 » -πεις 462. 468.
 Τζεγκέκλιβί 378.
 Τζεγκιζ-χάν 246. 266. 270.
 Τζεζάερι ἴδε Καρθαγένη.
 Τζεκμετζέδες 646.
 Τζελεπὴ-άγᾱς 452—458. 626. 630. 651.
 » -ἐφένδης 629. 693.
 Τζελεπόννης 375.
 Τζελίκ-πασσάς 334.
 Τζενίγκης 231.
 Τζέντα 224.
 Τζεπέλ-μικτὰπ 47.
 Τζεπετζήδες 235. 333. 763.
 Τζερεβένδοδα 515.
 Τζερεβίνης Μαρκέλλος 94.
 Τζέρι Λαυρέντιος 57.
 Τζερίγο 298.
 Τζερκεζία 46. 25. 575. 625.
 Τζερκιζ Μεχμέτ-άγᾱς 219.
 » - » -πασσάς 432. 297.
 Τζερκίζοι 25. 28. 45. 56. 219. 347.
 574.
 Τζερκιζ-πεις 449. 555.
 » -Χουσεϊν-πασσάς 504. 522.
 Τζερναούτζι 350. 529. 548.
- Τζερνέστι χωρ. 523.
 Τζερνισέρ Ζαχαρίας 483.
 Τζερωντάς-πεις 47.
 Τζερετζουλέστι 475.
 Τζερχή 473.
 Τζεσεμές 463.
 Τζία 462.
 Τζιγάλογλου 719.
 Τζιγκονέ-Ισκελεσί 631. 666.
 Τζιόδε 48.
 Τζιμισκίης 'Ιωάννης 246.
 Τζιν 'Αλή-πασσάς ὁ Γκιζιμουρτζής 285.
 287—302. 733.
 Τζίνι-Ματζίν ἴδε Κίνα.
 Τζίτα 568.
 Τζιτζακώφ 523.
 Τζαχαγκίρ υἱὸς σουлт. Σουλεϊμ. 97. 402.
 » » » 'Ιπραήμ 151.
 Τζορένι 472.
 Τζορλού ἴδε Τερλώη.
 Τζόρλουλου 'Αλή-πασσάς 'Επίτρ. 263.
 —275
 Τζοτζόρα 189. 280. 424. 442. 459.
 Τζοτζορέστι 424.
 Τζουβανίας μετόχ. σιν. ἐν Καίρῳ λ'. 47.
 Τζουκαλοῦ 409.
 Τζουκίης Θωμάς 208.
 » Κωνσταντῖνος 208.
 Τζουλέστι 292. 617.
 Τζουπαλί 344. 409. 553.
 Τιβέτ 46.
 Τίγρις 351.
 Τιμόθεος Κύπρου 405.
 » Κωνσ. πόλεως (Π. Πατρῶν) 114.
 427—430
 » Λαρίσης 427.
 » Χαλκηδόνος 427.
 Τιμουρλέγκης 106. 266. 268. 270.
 Τριακή-Μεχμέτ-πασσάς 'Επίτρ. 355—
 361.
 Τριακή-τζαρσισί 628.
 Τίφλις 34. 109. 334.
 Τοζούν-πασσάς 98.
 Τοκάτι 132.
 Τοχμάκ-χάν 109.
 Τολπογκουτίν 263.
 Τολστόης 275. 284.
 » 466.
 Τομάροβον 279. 424. 449. 456.
 Τομπασάρι 446. 451. 656. 662.
 Τοπάλ-'Όσμάν-πασσάς. 'Επίτρ. 327—
 338.

Τὸπ-καπὶ 36. 553. 628. 766.
 Τοπτζή-Χαλλή-πασσᾶς 523.
 Τοπχανά τζαμί 106.
 Ταρκοβάος Τάσσος 28.
 Τορτοκάι 470. 503. 523.
 Τὸτ 338. 342. 463. 521.
 Τουγκούτ 546.
 Τούζλα 546. 580.
 Τουϊσούζογλους Γεώργιος 680.
 Τούλτζα 466. 473. 501.
 Τουλών 500.
 Τουμάν-πεης 47.
 Τούντζι 63. 105. 407. 454. 528.
 Τούντζα ποτ. 24. 237.
 Τούρκ 451.
 Τουρκεστάν 46.
 Τουρκμηνήδες 32.
 Τούρκιοι 46.
 Τουρναβίτης Θεόδωρος 653.
 Τούρνο 403. 469. 500. 517. 520. 525.
 Τούρνοβον 90. 105. 554.
 Τούρνον 38.
 Τραϊανὸν ὁδὸς Μολδ. 464.
 Τρανεπόλ 506.
 Τρανσυλθανία 92. 96. 456. 490. 230.
 234—296. 304. 343. 467. 527.
 Τραπεζούντιοι 19. 27. 678.
 Τραπεζοῦς 7. 36. 53. 353. 567.
 Τρεβιζάνος Βενέδικτος 21.
 Τρίδεντον 82. 93. 96. 99.
 Τρίπολις (Ἀφρ.) 356. 454. 528.
 Τριπολιτζά 462.
 Τριῶν Ἱεραρχῶν μον. ἐν Γλασίῳ 380.
 Τρουέτζ 483.
 Τυπάλδος Φιλαδελφείας 394.
 Τυπογραφία ἐν Βοηκουρεστίῳ 135.
 » » Κωνσ(πόλει) 131. 437.
 » » Μόσχᾳ 259.
 Ὑδρα 462.
 Ὑρκανία (Γκιλάν) 32. 64. 347.
 Ὑψηλάνται 11.
 Ὑψηλάντης Ἀθανάσιος Θεοδ. ἱατρὸς ἐ-
 λᾶ. 8. 20. 49. 54. 137. 300.
 322. 326. 332. 343. 352.
 363. 365. 374. 380. 382. 386.
 401. 404. 409. 438. 446. 449.
 459. 461. 559. 567. 572.
 583. 616. 620. 643. 684. 694.
 704. 724. 754.
 » βοεθ. Ἀλέξ. Ἰωάννου (Δραγ.)
 292. 403. 410. 412. 446.
 476. 512. 516. 519. 526. 534.

537... 541. 554. 557... 584.
 611.—630. 641—656. 663.
 687—698. 712.
 » Δημήτρ. Ἀλεξ. 590. 605. 627.
 629.
 » Θεόδωρος ἐε. 437. 323. 326.
 » Ἰωάνν. Ἀγας. 137. 323. 340.
 342.
 » Κωνσταντῖνος 8. 41.
 » » Ποστέλν. 323. 340. 342.
 » » Ἀλεξάνδρου 509. 605.
 627. 629. 687. 692. 697...
 » Μανουήλ 294. 305—342.
 Ὑψωμαθεῖα καὶ Ψωμαθεῖα 206. 553.
 628.
 Φαβρίκιος 451.
 Φακῆ 684.
 Φαλτζὶ 47. 280. 283. 424. 444. 459.
 Φαναράκι 568. 667.
 Φανάρι 44. 52. 444. 308. 313. 324.
 362. 370. 373. 383. 399. 408. 461.
 519. 550. 645. 649. 681. 694. 713.
 Φανάριον ἀνατολ. 470. 568.
 Φαρέλλος Γουλιέλμος 88.
 Φάρς 576.
 Φατζέας 394.
 Φατμά-σουλτάνα 331.
 Φάχρης Ἡλίας κ'.
 Φεδι-Όσμάν-ἐφ. 441.
 Φεδισάρ 465.
 Φεϊζή-πεης 447.
 Φεϊζή-Σουλεϊμάν-ἐφ. 440. 445. 646.
 651. 653. 657—660.
 Φεΐζουλλάχ-πασσᾶς 505. 642.
 Φεργουσσὸν 253.
 Φερδινάνδος Α' κατσαρ 98.
 » (Βοημ.) 62.
 » Ε' (Ἰσπ.) 48. 26. 104.
 » (Οὐγγρ.) 84. 94.
 Φεριόλ 228.
 Φερχάρα 332.
 Φερχάλδ-πασσᾶς 43. 53.
 » » 110...
 Φέστας, ἱατρὸς 396. 403. 654.
 Φετιέ τζαμί, ἴδε Παμμακαρίστος.
 Φετισλάμι 307. 784.
 Φιλαδέλφεια 45.
 Φιλάρτος πατρ. Ρουσσ. 114. 246.
 Φιλήμων Ἀντιοχείας (Χαλεπίου) 377.
 409. 414.
 Φιλιθέρος 58
 Φιλίου ὄρος 568.

- Φιλιππέσκος Δίνουλος Πάνου 681.
 » Πάνος 605.
 Φίλιππος Ἀσσιας δούξ 78. 80. 86.
 » Δ' (Ἰππ.) 147.
 » Κωνσταντινουπόλεως 132.
 Φιλιπούπολις 59. 191. 299.
 Φιλ-κιοπρού 550.
 Φιλόθεος Ἀλεξανδρείας 5.
 Φιλοσόφου μον. Πελοπον. 137.
 Φιλ-πουρούν 568.
 Φινλανδία 246. 261. 266. 304. 316.
 Φιραρή Χασάν-πασσ. 236. 361.
 Φλωρεντία 4. 332.
 Φονσέκας, ἱατρ. 27. 284.
 Φόρτε 250.
 Φραγκίσκος 527.
 » Α' (Φραντζ.) 39. 57.
 » ὁ Κυβός 39.
 » Δουνεβούργ 78.
 Φράντζα -έξοι 251. 275. 288. 293. 296.
 304. 308. 315. 338. 341. 348.
 375. 390. 411. 421. 438. 442.
 452. 454. 500. 505. 510. 521.
 636. 662. 669. 676. 730.
 Φράουσταδ 265.
 Φριάς 501.
 Φριδερίκος (Δανιμ.) 257. 304.
 » (Ολσατ.) 79.
 » (Προυσσ.) 288.
 » 479.
 » (Σαξ.) 69. 75.
 Φωζάνι 234. 337. 340. 345—458. 478.
 486..
 Φώτιος γραμματικὸς 642.
 » ἱατρ. 396.
 » τζελέπη. 403.
 Χαγαταίοι 16.
 Χαμητηζαδες, ἱατρὸς 350. 352. 354.
 375. 381.
 Χαζάροι 35.
 Χαζναδάρ Ἰπραήμ-πασσ. 231.
 Χαϊρεμίσαι 16.
 Χαϊ-ἡ-ἔφ. 629. 654. 656.
 Χαϊρουδδίν Ἦδε Βαρβαρόσσας.
 Χαϊτ-πεης Ἦδε Κχίτ-
 Χακίμ 148.
 Χαλδουρὴν 109.
 Χαλέπι 23. 45. 49. 63. 95. 133. 156.
 244. 263. 320. 326. 331. 364. 366.
 372. 376. 409.
 Χαλεπλή Μουσταφά-ἔφ. ἱατρ. 37. 374..
 402.
 Χαλίβας 35.
 Χαλλίλ-Μεχμέτ-πεης 525.
 Χαλλίλ-πασσά γιορδού 549.
 » -πασσάς, Ἐπίτρ. 128. 133.
 » - » 167.
 » - » 186.
 » - » 286.
 » - » Ἀιδάξ-πασσαζαδες, Ἐ-
 πίτρ. 453—467.
 Χαλλίλ-Χαμίτ-πασσάς, Ἐπίτρ. 629—
 640. 686.
 Χαλισά-Ἄμερ-ἔφ. 340..
 Χαλιτζή-Ἄσμάν-πασσάς 547.
 Χαλιτζήλάρ-κιοσκιού-τζαμί 52.
 Χάλιγη 540. 623. 637.
 Χαληκιδών 553. 650.
 Χαλίς 15.
 Χαλκοκονδύλης Δημήτρ. 13.
 » Δαόνικος 8.
 Χαλκοπράτης 31.
 Χαμεδάν 318..
 Χαμζά-Μιρζά 112.
 » -πασσάς, Ἐπίτρ. 384. 417. 424.
 » 396.
 Χαμιδ-σαντζαγί 639, Ἦδε Ἄμυδα.
 Χανζά 149. 157.
 Χανίμ-σουλτάνα 373—381. 554.
 Χάνογλου 749.
 Χάντεπε 168. 181. 424—460. 647.
 656.
 Χαντζερλής Γεώργιος, ἱατρ. 477. 700.
 » Κωνσταντίνος Γεώρ. ἱατρὸς
 688. 700.
 Χαντουμάνι 326.
 Χασάν 148.
 » -ἑφένδης 635.
 » πασσάς 293.
 » - Ἐπίτρ. 352. 355.
 » Τζεζαέρλης 467. 476.
 517—579. 634—656. 683.
 686. 710..
 Χασάν-πασσά-χανι 628.
 » Τζαούσογλου 558.
 Χασάπ-Χουσεϊν-πεης 363.
 Χασεκή Χατζή Μεχμέτ-πασσάς 501.
 Χάσκιοι 101. 129. 645.
 Χατζή Ἀναστάσης 680.
 » Ἀσλάνης 400. 552. 557.
 » Βασίλης 387. 678.
 » Γεγὲν-Ἀχμέτ-πασ. (Κιόρ βεζίρ,
 Ἐπίτρ. 344. 348—351.
 690. 768.

- Χατζῆ Γεγὲν-Μεχμέτ-πασ. Ἐπίτρ. 629.
 647. 654.
 » Ἰσμαήλ-ἀγάς 647.
 » Κωσταντῆς 680.
 » Μάρκαινα 409.
 » Πεκτάσης 751..
 » Σελίμ-ἀγάς 654. 657.
 » Συμεὼν 680.
 » Τουράν-πασσᾶς 522.
 » Χαλὶλ-ἀγάς 452. 457.
 Χατζόγλου-Παζαρτζίκ 473. 502. 322.
 Χατζηνίδης Γεώργιος, 534.
 Χαφιζ-Ἀλῆ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 132..
 Χάψα 237.
 Χελίμογλου Ἀλῆ-πασσᾶς Ἐπίτρ. 335—
 339. 345. 352. 371.
 Χερσών 654.
 Χηλὴ 432. 170. 568. 706.
 Χιρδᾶται 62. 650.
 Χίσι 355. 407. 607. 642. 642. 710.
 Χίος 142. 446. 248. 221. 313. 353.
 368. 392. 462. 546. 560. 635. 640.
 693.
 Χίρσοβα 474. 503.
 Χισαρτζίκι 179.
 Χλωροποτάμου μόν. Ἀθ. 353.
 Χόνος Ἰδε Κολασσοί.
 Χορασάν 319. 325.
 Χορρέβ-πασσ. Ἐπίτρ. 433.
 Χοτίνι 129. 467. 221. 247. 279. 344..
 403. 423. 440—451. 531. 564.
 647. 653. 656.
 Χοτζᾶ Ἀρετούνης 645.
 Χοτζᾶ Μουσικάρ 43.
 » Νικόλας 645.
 » Τακέζης 680.
 Χουδαί, ποιητῆς 102.
 Χουλερζά-Ἀπασιγῆς 25.
 » πένι Οὔμιγιῆ 6. 148.
 » -Ρασιδὶν 32.
 Χουρμούζης 447.
 Χουρμούζιος Λογοθ. 208.
 Χουσεὶν 7.
 » 32.
 » μουσικὸς 43.
 » -ἀγάς 492.
 » -ἐφ. 374.
 » -πασσᾶς, Ἐπίτρ. 431..
 » - » 221.
 » - » 712.
 » σάχης 303. 314. 318. 323.
 Χούσι 532.
 Χρυσάνθος Ἱεροσολ. ὁ Νοταρᾶς (Κιταρ.
 Παλ.) 267. 308—331.
 Χρυστοσκουλαῖος Ἀνδρόνικος 323..
 » Κωνσταντῖνος 208.
 Χρυσούπολις 21. 497. 278. 297. 328..
 665.
 Χριστιανὸς (Νορβεγ.) 80.
 » (Ὀλσατ.) 79.
 Χριστόδουλος, ἀρχιτ. 12. 44.
 Χριστούπολις 22.
 Χριστόφορος, ἀρχιεπ. Βρέμ. 79.
 Ψαρά 147.
 Ὡλενα 654.

Τιμᾶται τριῶν ἀργυρῶν Μετζιτιέδων.

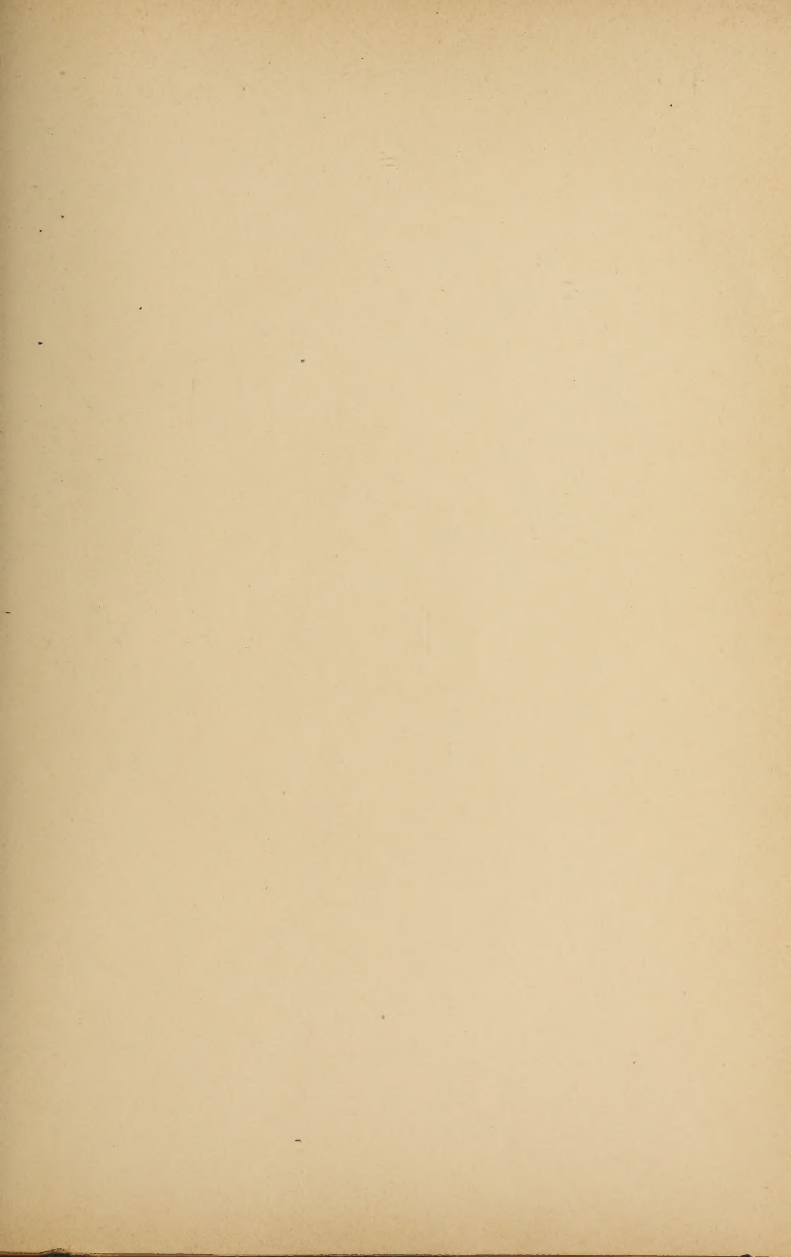
4, RUE GIT-LE-CŒUR, 4

V. CHAMPS

RECEIVED

APR 20 1904

LIBRARY OF CONGRESS

0 020 563 917 2